

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`



COMMENTARIA IN ARISTOTELEM GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS II

PARS II ALEXANDRI IN TOPICA

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXXI

ALEXANDRI APHRODISIENSIS

IN ARISTOTELIS TOPICORUM

LIBROS OCTO COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MAXIMILIANUS WALLIES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXXI

— 6190 —
ASTOR
JAN
6
1892
NEW YORK

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

PRAEFATIO

Topicorum commentaria Alexandrea non integra nobis servata esse[1]) viri docti cum iamdudum perspexerint, de gradu integritatis non ita consentiunt. neque enim defuerunt qui propter mentionem Quinque vocum et angelorum initio libri quinti (p. 371,1.4) factam omnes libros aliquanto recentiori aetati temere tribuerent[2]). multo prudentius Chr. Brandis in commentatione De Organi interpretibus graecis[3]) longe maximam horum commentariorum partem, posterioribus quattuor libris non exceptis, Alexandri esse argumentis quibusdam evincere conatus est. sed huius quoque iudicium, cuius auctoritas adhuc valuit, a vero aliquantum videtur abesse. nam ut librorum I—IV incorruptam integritatem suspiciosius addubitavit, ita de posteriorum condicione confidentius iudicavit, id quod dissertatione, quam nuperrime de Topicorum commentatoribus graecis[4]) conscripsi, demonstravisse mihi videor satis certis argumentis, non excogitatis illis sed ex ipsa codicum memoria depromptis. cuius quidem si viro illi doctissimo plenior fuisset notitia, ei mecum conventurum fuisse confido. nunc autem quidquid de libris V—VIII disseruit, Aldinae editionis fide nititur, de qua nisi libris manuscriptis adhibitis iudicium fieri nequit.

---

[1]) Arabibus pars libri I et libri IV—VIII noti erant; posteriores libros Iṣḥâq ibn Ḥonein arabice vertit (librum VIII usque ad duodecimum locum); sed de hac versione adhuc non plus exploratum habemus quam de Ammonii in libros I—IV et Themistii in extremam libri VIII partem (inde a duodecimo loco) commentariis quae apud Arabes ferebantur. cf. A. Müller *Die griech. Philos. in der arab. Ueberlieferung.* Halle 1873 p. 15. 16 (249,15—25). cf. etiam Fabric. bibl. gr. ed. Harles l. IV c. 28 (vol. V p. 656).

[2]) cf. Fabric. l. c.

[3]) Abhandl. d. Berl. Acad. 1833 p. 297. 298.

[4]) *Die griechischen Ausleger der Aristotelischen Topik.* Wissensch. Beilage zum Progr. des Sophien-Gymnasiums zu Berlin. Ostern 1891 (Nr. 65) p. 5 sqq.

Exstant autem hi praeter eos[1]), quibus non continua interpretatio sed singula tantum excerpta continentur, quantum scio, undecim, saeculorum XIII—XVI, quos omnes infra in uno conspectu positos describam atque, quatenus non iam in ipso apparatu notavi, exemplis illustrabo. ex hoc numero vetustissimi codices saeculi XIII, Parisini 1843 (A) et 1874 (P) et Vaticanus 270 (D), toti excussi sunt, itemque, qui aetate paulo inferior videtur, Parisinus 1917 (B), quocum aequali Laurentiano LXXXV 1 (F) tanta intercedit similitudo, ut alterutro uti sufficere visum sit. Recentiores vero codices, Vaticanum 1361 (C), Urbinatem 52 (E), Laurentianum LXXII 9 (G), Oxoniensem Collegii Novi 231 (H^b), totos a Parisino P pendere[2]) tam evidenter apparet, ut hos neglegere liceret. Etiam Aldina editio (a), cuius et ipsius discrepantia omnis subnotata est, huius consimile exemplum in libris I—IV et in libro VIII sequitur. reliqui duo recentiorum codicum, Parisinus 1832 (H) et Neapolitanus 321 (N), ut inter se plane concinunt, ita a ceterorum omnium memoria discrepant. primum enim ex amplo quod infra (p. XXVI—XXXV) proponam specimine cognoscitur, id quod ipso titulo quo inscribuntur: ἐξήγησις εἰς τὰ τοπικὰ Ἀριστοτέλους ἤτοι τὴν διαλεκτικὴν ἐκ τῶν τοῦ Ἀφροδισιέως Ἀλεξάνδρου, indicatur, eos iam in prioribus quattuor libris non plenam servavisse ceterorum codicum memoriam, sed saepius in excerpta declinare. deinde etiam ubi non minus reliquis pleni sunt, tam multa habent ad libidinem aperte mutata, ut nostro iure dubitemus, utrum ea quae

---

[1]) Parisinos 1845 (H^a) et 1972 eiusque geminum Coisl. 157 (Z). de Laur. LXXII 18 cf. p. XIV n. 2. etiam in Waitzii codd. f et u inter Aristotelea irrepserunt singula Alexandrea: in f post p. 110ª22 ἰατρός p. 148,21—25 οἷον — ἔχοντες, post p. 116ª22 τινὶ p. 226, 30 — 227,2 οἷον — τεκτονικήν; in u post p. 126ª31 διάβολον p. 348,29 τὸν — χρηματίζεσθαι, 27 τὸν — φλοῦς.

[2]) velut p. 362,11 μήτε αὐτὸ — 363,28 ἐκείνου εἶδος, quae desunt in P, etiam in his omittuntur; p. 367,10 CE (G hic non est inspectus) corrupte ut P^1 praebent ἢ ἐπιδεδώκει, $H^b = P^2$ ἡ ἐπειδὴ δὲ δοκεῖ; nam οἱ, quod pro ὡ subnotavi, in P non satis liquet; etiam multis aliis locis quid P^1 exaraverit, his demum recentioribus codd. adhibitis cognosces, quorum tamen H^b plerasque iam manus alterius (P^2) correctiones recepit: p. 364,9 ἢ δὲ CEG: ἤδη $H^b P^2$ || 365,4 ἐπειδὴ ἐδόκει CEGH^b || 6. 7 χωριστὴ ὕλη CGH^b: χωριστὴ ὕλης E || 11 εἶδη δὲ ἤδη αἱ CEG: εἶδη δὲ εἶδη αἱ $H^b P^2$ || 13 αὐτὰ CG: αὐτὰς E$H^b P^2$ || 366,8 οὐκ ἔστι CEGH^b || 20 post λέγειν add. τὸ CEH^b (G non coll.) || 21 ἀπὸ τούτου CE (G non coll.): ἀπὸ τοῦ $H^b P^2$ || 22 συνέστη C: συνέστ^{η} E: συνέστηκεν G: πιστοῦται $H^b P^2$ || 367,20 δι' ἑνός CEH^b (G non coll.) || 368,2 διὰ τοῦτο ἂν οὐκ C: ὃ ἂν οὐκ EG: δι' ὃ (ante ras. P) οὐκ H^b. cf. praeterea CEH^b ad p. 366,18. 19. 20, CEG ad p. 519, 4, E ad p. 523,18. quam arta autem inter hos recentiores codices necessitudo intercedat, quam luculentissime ex hisce exemplis patebit: p. 384,12 φύσει om. in lac. CE || 518,18 ποσαχῶς] σαχῶς om. in exitu versus E: πο ante lac. G: ποῖος C || 20 αὐτὸν om. in lac. CEG || 519,1 ὁποτερονοῦν ὄντα] οὖν ὄντα om. in lac. CEG || 2 δυνάμενος] μένον post lac. CEG.

soli exhibere videntur emendata, e librorum memoria traxerint an felici licentia novaverint. quare in prioribus libris Parisino H, qui paulo ante finem libri quarti (p. 366,17) deficit, passim uti satis habuimus. Neapolitanus autem, cui in libris I—IV mirus est cum illo consensus, etiam posteriores libros continet et eos omnibus qui adhuc innotuerunt codicibus multo pleniores. atque librorum V—VII ea capita omnia, quae in ceteris desunt, huic cum Aldina sunt communia; etiam in ultimi libri partibus quibusdam eadem intercedit ratio, multo tamen saepius Neapolitanus in hoc libro et ab Aldina et a ceteris codicibus longissime abhorret. et haec quidem capita ut ab Alexandro prorsus aliena in Programmate quod supra dixi edidi (p. 10—23). quae autem Neapolitano cum Aldina sola sunt communia, ne in unius principis editionis fide posita essent, omnis varietas lectionum in apparatu notata est. ceterarum partium exempla praeter ea quae interdum subnotata sunt, in appendicem huius praefationis (p. XXXVII—XXXIX) relegavimus.

Topicorum igitur commentaria, qualia princeps editor Aldus Manutius Musuri opera recognita praebet, duabus constant partibus fide memoriae valde disparibus, quarum una libros quattuor priores et longe plurima libri octavi complexa Parisini P, altera reliqua continens Neapolitani exemplar consimile sequitur. quas partes utrum Musurus sic iam coniunctas in codice aliquo invenerit an ipse demum e diversis codicibus composuerit, non magni interest; ad antiquius quidem exemplar haec compositio propterea referri non potest, quod in librum quintum e Leonis Magenteni commentario particulae nonnullae invaserunt.

Accedit quod hanc Neapolitani in libris posterioribus memoriam, quam in Aldino exemplo expressam videmus, si excipimus, reliquos codices omnes ex uno archetypo originem duxisse multis locis iam depravato plurima et certissima sunt indicia. an casu accidisse putabimus ut iisdem tam saepe turbis libri manuscripti laborent? e magna exemplorum copia haec eligo: lacunosi sunt omnes p. 47,6 66,1 105,11.12 183,14 205,9 243,23.24 251,29.30 252,2.3 262,19 264,19 276,15.16.27 277,25.26 287,25; contra eicienda erant verba perperam illata p. 6,9 72,10 99,22 101,28 151,28 208,18 213,5 228,18.29 242,11 257,23 275, 17-20 282,15.16 296,27 308,22 339,18.20; alia menda communia deprendimus p. 2,6 10,17 14,26 22,11 38,16 49,29 56,17 57,24 65,26 66,1 70, 10 73,15 75,9.10 76,9 78,7.8 (cf. 179,22) 81,4.5.16 etc. 171,6 179,10.22 181,28 212,26 222,25 223,14.16 227,14 235,11.14 252,13.14.15 271,15 274,3 276,17 283,17 289,20.21.23 290,27 300,14-18 310,8 337,9 344,21

359,10. quae turbae num omnes opera nostra sublatae sint, dubites, turbas ipsas concedes. sumpsi autem haec exempla omnia e libris I—IV; nam e posterioribus singula afferre non opus est, quorum tota condicio vel maximo argumento sit horum commentariorum memoriam ex archetypo quodam propagatam esse priores tantum libros integros, posteriorum autem non continuam interpretationem sed exilia saepe excerpta continente. atque librorum V—VII omnes codices, excepto scilicet Neapolitano, eadem servaverunt capita; in ultimo tamen libro P eiusque asseclae ita ab ABD(F) dissident, ut non minus quindecim capita praebeant quae in his desiderantur. quae capita utrum ex eodem archetypo petita an extrinsecus ad reliquorum memoriam supplendam assumpta videantur, dubium hic interim relinquo.

Quanto post Alexandri aetatem hic archetypus nunc deperditus exaratus sit, nescimus. vetustissimis autem qui exstant codicibus eius memoriam aliquanto fuisse superiorem testis est Ioannes Italus, quem post Michaelem Psellum ad dignitatem ὑπάτου τῶν φιλοσόφων ascendisse constat[1]). hic enim Topicorum libros II—IV ita interpretari instituit, ut Alexandrea misere compilaret et ad verbum pleraque transscriberet[2]). quod interpretandi genus ut illustrarem, initia librorum in Progr. quod supra commemoravi (p. 24—27) e cod. Vindobonensi phil. gr. 203[3]) edidi. quanta autem fide aut stupiditate iste princeps philosophorum hoc scribae potius quam interpretis munere functus sit, inde luculenter apparet, quod etiam menda exemplaris sui non intellecta religiose transtulit. an qui factum esse existimabimus ut multi loci in huius commentario pariter mendosi inveniantur atque in nostris exemplaribus? velut p. 145,21 πρᾶγμα, 148,21 λεγομένου τοῦ κειμένου, 153,16 πλειόνων ὄντων, 155,14 ὡς ἐάν γε (cf. Add. et Corr.), 165,11 ᾧ, 169,8.9 ἐπαγωγή, 171,15 εἰ ἕνα, 172,19 μὲν ὅτι, 174,9 τεθέν, 227,14 ὑπὸ τὸ γένος εἶναι, ibid. 23 ὂν αὐτοῦ, 246,18 πλοῦτος μνήμης τιμῆς καὶ ἰσχύος — εἴληπται καί, ibid. 20.21 τὰ δὲ—εἴη—γὰρ, 266,21 προστιθεμένου εἰ, 296,27 ἦν καὶ ἀνασκευάζειν πάλιν, εἰ μηδενὶ ὑπῆρχεν, 301,17 τὸ τί, 308,22 ἤτοι γένος, 338,16 τῶν ὑπ' αὐτά, 361,11 δ' ἄν. apparet haec omnia ex eodem fonte fluxisse. quae praeterea notabilia iudicavi, appendici huius

[1]) Cf. Krumbacher *Gesch. der Byz. Lit.* München 1881 p. 181.

[2]) ipse commentarium suum σύνοψιν dicit f. 179r: ἀλλὰ περὶ τούτων λέγειν ἑατέον ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι ὡς τῆς συνόψεως ἀλλοτρίων (ἀλλότριοι V.). ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀφροδισίεως ὑπομνήμασι λέλεκται περὶ αὐτῶν ἀκριβέστερον. eiusdem commentaria similiter respicit f. 176v, 185r, 195v.

[3]) ex quo descripsit S. Mekler Vindobonensis.

praefationis (p. XLVII—L) adieci. posteriores libros Italus, siquidem e codicum silentio concludere licet (cf. Progr. p. 23), non interpretatus esse videtur, id quod eo minus mirabimur, si iam huic integrum Alexandri commentariorum exemplar in manibus non fuisse statuemus. nam quod librum primum simili ratione non explanavit, exstat eiusdem methodus quaedam dialectica, qua iam res ab Aristotele in hoc libro tractatas videtur attigisse [1]).

Accedit alter testis Suidas, cuius in lexico permulta ex his commentariis excerpta inveniuntur, plura quam editores agnoverunt, plura etiam quam ipse subnotavi [2]). atqui compluribus locis apud Suidam easdem

[1]) specimen Waitz Organ. I 18. 19 e cod. Laurentiano LXXI 32 dedit; in Vaticanis 316 et 1457 sequitur haec methodus commentarium in libros II—IV cf. Progr. p. 23.

[2]) cf. Add. et Corrig. sunt autem haec litterarum ordine disposita (asterisco signata sunt quae non subnotavi): sub voc. *ἄγνοια cf. 472,3 sq. *ἀγροικίζω 324,10—12 *ἀγωγή 423,19—424,2 *ἀδικία 173,27—29, 186,4—6 *ἄδοξα 548,5.6 *ἀθάνατος 353,12—15 (cf. πάθος) 472,9.10 αἱρετόν 271,5—8 *αἱρετώτερον p. 220,14—20 *ἀκόλουθον 93,9.10 ἀκριβής 157,1—17 ἀμετάπτωτον 425,19.20 (ἀναγκαῖον cf. ἐκ περιουσίας) ἀνάγκη (cf. etiam κυρίως) 177,19—27 ἀνάλογον 545,15—18 *ἀνάλυσις 42,27—43,1 ἄνθρωπος 114,8.9 ἀντεπιχειρεῖν 558,16—23 *ἀντικατηγορεῖσθαι cf. 45,15 sq. ἀντικείμενα 190,27—191,7 ἀντιστρόφους 3,25—28 ἁπλῷ λόγῳ 214,12—18 ἀποκήρυκτος 179,23—27 *ἀρετή 144,26.27 139,19—21 *αὐτό 573,7.8 cf. 572,12.13 *γνωριμώτερον 435,21.22 γυμνασία 27,7—28,2 *δέον 148,25—30 διαλεκτική 3,6—9 διεξοδικούς 5,7—16 δικαιοσύνη 116,5—10 δύναμις 348, 24—32 349,18.19 δυσκολαίνειν 558,11.12 559,5.6 ἐγκράτεια 121,27.28 157,17—158,7 176,20—27 ἐγκρατής 345,12—14 ἐκ περιουσίας 257,22—258,11 *ἐναντία 544,15—20 cf. etiam 181,10.11 ἔνδοξα 18,26—19,27 549,22—550,5 ἐνθύμημα 9,9—18 ἔντευξις 28,2—22 ἐξ ὑποθέσεως 344,24—345,5 ἐπαγωγή 85,26—86,19 ἐπιπόλαια 20,8—17 *ἐπίστασθαι 380,5—7 *ἐπιστήμη 28,25.26 116,10—26 ἐπιτίμησις 567,8—568,25 *ἐπιχειρεῖν 541, 10.11 ἔρως 139,21—26 143,30—144,3 ἐρώτησις 69,13—29 εὐδαιμονία καὶ εὐδαίμων 175,15—21 176,10—15 εὐεξία 20,21—21,4 εὔνους 176,27—177,5 264,12—18 εὐφυΐα 584, 14—24 εὔψυχος 176,2—10 ἡδονή 164,14—17 *77,13—18 (cf. 143,23—26) 265,20 θέσις 78,21—79,7 82,15—22 θεώρημα 74,2—33 θεωρία 236,21—26 *ἰατρός 561,12.13 ἰσόκωλον 477,27—478,1 *ἰσχύς 236,13.14 κάλλος 236,14—21 *κατασκευάζειν 150,1—3 κεφαλισμός 586,3—8 *κούφη γῇ 275,4—12 κρύψις 526,1.2.14—18 κυρίως cf. ἀνάγκη. λευκόν 106, 16—20 *λῆμα 23,21 36,18.19 574,12—15 *μέσον 328,3—16 μῖξις 315,27—316,1 μνήμη 586,10—16 νεμεσητικός 142,11—18 *νόμος 144,22.23 νύξ 466,17—20 ὁμολογία 150, 24—151,8 ὁμώνυμα 152,7—17 *ὅπερ 227,7—12 ὀργή *492,8—10 345,20—26 πάθος 353,12—21 παράδειγμα 532,23—533,11 περιουσία 257,23—27 πίστις 346,5—19 351,12—17 *πολλαχῶς 96,28.29 97,5—7 πολυπραγμοσύνη 156,26—157,1 πρᾶξις 264,3—7.20.21 πραότης 345,5—8 προαίρεσις 176,15—20 πρότασις 37,15—20 40,18—22 *πρῶτα φύσει 541,21—28 542,5—7 πτώσεις 103,30—104,2 104,13—28 *πύσματα 539,17—24 στλεγγίς 455,22—26 σύγκρισις *52,4—17 220,23—25 συλλογισμός 9,17—10,1 18,8.9 *συνεχές 305,9—11 συνοχή 315,23—27 σύστοιχα 104,1—13 *σωφροσύνη cf. 324,9—15 ταὐτόν 58,7 —59,5 *τεθέντων 7,26 *τί 301,20—25 τιθηνός 425,21—23 τόπος 5,18—6,1 *135,6—11 τριγχός 1,14.15 ὑγίεια 104,29—105,2 *236,11.12 *ὑπόληψις 158,18.19 *ὑπώρεια cf. 324,8 *φθόνος 141,31—142,2 *φίλος 229,2—18 *φιλοσοφεῖν 149,11—15 *φλέγμα cf. 430,15—23 φόβος 351,8—11 *φορά 316,1—9 φύραμα 318,18.19 *χαλεπώτατον 131,20—23 χαρά 181,1—9 *χιών 50,21 (cf. etiam 9—11) —51,4 χρήσασθαι 257,16.17 χρῆσις 263,26—264,1 χρῶμα 113,7—15. cf. Ind. G. Bernhardy append. III edit. Suid. vol. II p. 1920

turbas deprendimus quibus nostri codices inquinati sunt, velut sub voc. τόπος: ἐνίοτε δὲ ὅσα ἀναγκαῖα (p, 5,28), sub v. θεώρημα: τῶν προκειμένων τινὰ ἀφορισμόν (p. 74,14), sub v. σύστοιχα: ἐκεῖνα (p. 104,11), sub v. πτώσεις: τὰ ἰδίως (ibid. 13), sub v. ἐκ περιουσίας: οὖσα, quod ex insequenti οὔσῃ ortum videtur (p. 257,23 cf. vs. 26), ἀεὶ μὲν (p. 258,2), hoc quidem si non item, at certe depravatum et ipsum, sub v. παράδειγμα: κέχρηται (p. 533,4); denique sub v. ἀκριβής verba οὐ πᾶσα δὲ ὑπόληψις τοῦ σπουδαίου ἀκριβὴς εἴη (p. 157,17) eodem defectu laborant iam ab I. Bekker notato. neque desunt indicia unde colligas haec Alexandrea de exemplari excerpta esse posteriores libros non integros aut non multo integriores exhibente iis qui adhuc supersunt codicibus. vix enim tibi persuadebis fortuito omnia quae e libris VI et VIII in Suidae lexicon recepta sunt — nam e libro V praeter p. 380,5-7 (sub v. ἐπίστασθαι) nihil, e libro VII omnino nihil receptum est — in his codicibus, quorum memoria plena non est, reperiri, alia autem, quae indidem petita esse possint, perpauca inveniri[1]). inter locos autem ex ultimo libro sumptos complures (p. 541,10.11 sub v. ἐπιχειρεῖν, 21-28 et 542,5-7 sub v. πρῶτα φύσει, 549,22—550,5 sub v. ἔνδοξα, 558,11.12 et 559,5.6 sub v. δυσκολαίνειν, 558,16-23 sub v. ἀντεπιχειρεῖν, 567,8—568,25 sub v. ἐπιτίμησις, 573,7.8 sub v. αὐτό cf. etiam 572,12.13, 584,14 sq. sub v. εὐφυΐα, 586,10-16 sub v. μνήμη) ad eas huius libri partes pertinent, quae in reliquis codicibus omissae Parisini P eiusque cognatorum exemplarium propriae sunt. quin etiam sub v. ἐπιτίμησις et sub v. αὐτό Alexandri verba iisdem mendis deformata videmus quae a P p. 567,12.19 568,14 573,8 exhibent.

Sed etiamsi horum testimoniis careremus, codices ipsos locupletissimos testes haberemus aliquantum temporis inter ipsorum memoriam et communem illum archetypum interiectum esse, qui ut permultis mendis ac turbis pariter depravati sunt, ita etiam saepius adeo inter se discrepant, ut alios codices et ipsos nunc deperditos medios intercessisse necesse sit. atque maxime inter vetustissimos codices ABDP, quibus archetypi communis memoria plerumque exhausta videtur, hoc differt, quod P multas libri octavi partes servavit, quae desunt in ABD (cf. p. VIII). nam

Alexandri nomen semel excerptis praepositum est, sub v. διεξοδικούς; saepius quae huius sunt, Aristoteli tribuuntur, velut sub vv. εὔψυχος, προαίρεσις.

[1]) velut quae sub v. ἐνέργεια apud Suidam leguntur, quae iam editores viderunt ad Topicorum l. VI pertinere, ex Alexandrea interpretatione lemmatis p. 146[b]13 sumpta esse suspicor, quibuscum conferas quae a N praebent p. 465,20—466,4; ad eundem librum pertinere videntur quae sub v. ἄνισον excerpta sunt, atque haec quidem rettulerim ad Alexandri interpretationem lemmatis p. 147[b]4 cf. p. 470,2 sq.

ipsius Alexandri eas esse excepto alterutro prooemio (p. 518,3—519,5) cum Suidae testimonio tum toto et dicendi et interpretandi genere comprobatur. sed num hae quoque partes ad communem illum archetypum referendae sint, valde dubito. sic enim duplex genus codicum ex eo originem duxisse ponendum esset, quorum unum in libro octavo memoriam eius plenam retinuisset, alterum e communi iterum fonte derivatum decurtatam praeberet. quocum sane bene congrueret, quod etiam praeterea codices ABD, ut inter se artiore quadam cognatione coniuncti sunt, ita a Parisino P saepissime pariter abhorrent. at tam saepe P etiam cum A aut D, imprimis autem cum B contra reliquos facit, ut vix tibi persuadeas haec duo genera codicum recte distingui. quare probabilius videtur has partes ex alio exemplari translatas esse, fortasse ex eodem cuius discrepantiam saepius in libro VIII notatam videmus addito τὸ ἀντιβ° (ἀντιβόλιν) cf. ad p. 548,18 550,5 555,7 572,18 573,1.

Haec si recte disseruimus, tres partes in horum commentariorum memoria distinguendae sunt, quarum una libros I—IV et ea librorum posteriorum capita, quae omnibus codicibus tradita sunt, altera ea libri ultimi, quae Parisino P eiusque propagine servata sunt, tertia denique reliqua librorum V—VIII Aldinae cum uno Neapolitano communia complectitur. iam quam in unaquaque harum partium recensenda rationem inierimus, exponendum est.

Igitur codicum ABDP, in quibus longe maxima huius editionis pars est posita, quamquam fide inter se pares non sunt, tamen nullus reliquis tantum excellit, ut etiamsi nullum aut sermo aut sententia discrimen faciat, semper praeferendus videatur. praestantiorem sane reliquis Vaticanum D iudico, ut qui multo saepius reliquis solus veram memoriam conservaverit, sed totidem fere locis idem solus a vero aberravit. post hunc plurima recensio nostra debet Parisino P, atque etiam paulo plura deberet, nisi alterius manus[1]) correctionibus primae scripturae saepe evanuissent. nam quae emendavit haec manus, etiam reliquorum codicum auxilio emendare licebat; quae autem in deteriora mutavit, ea nonnunquam manus prima sola incorrupta videtur exhibuisse: velut p. 256, 26 et 280,27 duae litterae, quas P^1 solus servaverat, erasae sunt, ut coniectura τὸ et τῷ restituenda essent, itemque p. 309,11.15 conicienda erant quae perperam P^2 delevit. sed rara sane talia sunt; si plura occurrerent, ad recentiores Parisini P asseclas decurrendum erat, quorum

[1]) de ceteris correctoribus cf. p. XXXIX.

CEG illius principalem, H^b plerumque correctam iam altera manu memoriam sequi videtur[1]). a Vaticano D Parisinus A proxime abest, cuius tamen praestantiae aliquantum iam remisit; idem tam mendose scriptus est, ut omnia subnotare saepius paene taederet. sed inter multa menda sunt etiam quae solus emendata praebeat cf. p. 106,6 109,29 162,14 192,2 204,9.10 243,14 263,28 264,10.18 265,26 278,8 361,2. Parisinus B denique aetate paulo inferior, quamquam a codd. AD propius abest quam a Parisino P, saepe tamen ad huius memoriam declinavit; quo in genere praeter cetera notabilis videtur magna illa lacuna sub finem libri quarti, quae in illo a p. 362,11 μήτε αὐτὸ, in hoc iam a vs. 5 παραδέδωκεν incipiens in utroque usque ad p. 363,28 ἐκείνου εἶδος pertinet. haud pauca peculiaria habet, e quibus sunt quae interpolatori tribuenda videantur: velut p. 243,23 asyndeton, defectus indicium, interpolato οὖν tollit; similiter p. 281,29 turbatis transposita voce ψεῦδος verbis suo Marte mederi studet; luculentissime vero p. 336,17.18 interpolatoris vestigium apparet. his et similibus etsi suspecta reliqua huius codicis memoria peculiaris fit, interdum ceteris tam aperte praestat, ut eam praeferre non dubitaverimus cf. p. 141,1 169,33 170,29 179,18 189,1 219,18.19 227,21 261,15 332,24. sed non tam quod passim reliquis minus corrupti sunt, codd. A B dignos iudicavimus, quorum discrepantia omnis subnotaretur, quam quod sic demum in Vaticano D examinando certam quandam normam sequi licet. multis enim locis, ubi neque sermo neque sententia ad disceptandum momentum afferunt, haesitaremus utrum hunc, qui ut vera ita falsa multa unicus praebet, an Parisinum P sequeremur, si hi soli nobis praesto essent. nunc autem hanc rationem iniimus, ut ubicunque codicis D memoriae aut sermone aut sententia aliquid commendationis succresceret, hunc praeferremus, ubi talibus indiciis careremus, non nisi alio codice accedente aut reliquis et ipsis inter se discordantibus sequeremur. in orthographicis eundem ducem elegimus, ut qui in his quoque minutiis et diligentia et constantia ceteris praestet.

Exemplaribus, e quibus Suidae et Ioannis Itali excerpta sumpta sunt, iam supra vidimus (p. VIII. X) tam multas cum nostris turbas fuisse communes, ut et haec et illa ex eodem archetypo fluxisse necesse sit. sed neutri cum ullo nostrorum codicum propior intercedit cognatio, immo et vera et falsa modo cum ABD aut uno ex his, modo cum P communicant. ubi ab his recedunt, difficile saepe est diiudicatu quae excerptoris libi-

[1]) Cf. p. VI n. 2.

dini, quae memoriae librorum tribuenda sint. atque e Suidae lexico vix quicquam ad earum partium recensionem redundavit[1]), quae communi nostrorum codicum memoria nituntur. plura ex Ioannis commentario lucrati sumus (cf. etiam Add. et Corr.), ac liceat fortasse etiam plura expiscari ex iis quae appendici praefationis adiecimus (p. XLVII—L).

Similiter excerpta Parisini 1972 et Coisliniani 157 (Z), quorum discrepantiam, nonnunquam praeferendam (p. 135,11 283,27 286,26 292,31 297,10 309,22 359,22.24), passim notavimus, quamquam plerasque et veras et falsas nostrorum codicum lectiones exhibent, cum nullo eorum artius cohaerent.

Aldinae editionis in libris I—IV discrepantia omnis magis subnotata est, ut vulgaris et nostrae recensionis ubique discrimen appareret, quam quod per se semper notabilis videretur. etenim plerumque cum Parisino P stat, cuius propaginem saeculis XV et XVI regnavisse supra vidimus (p. VI), non qualem manus prima exaravit, sed, ut recentissimus codicum nostrorum Oxoniensis H^b, Aldinae fere aequalis, qualem correxit altera. qui quoniam multis et magnis lacunis laborat in cognatis quoque exemplaribus obviis sed in Aldina suppletis, non est cur dubitemus quin Musurus, quem Aldus praedicat (cf. p. XLV) 'antiqua contulisse exemplaria', etiam in prioribus libris alios codices adhibuerit, praesertim cum etiam praeterea haud ita raro aut codices ABD sequatur aut peculiaria praebeat. et haec quidem quae ab omnibus codicibus discrepantia exhibet, sive Musurus ipse praeivit sive ab aliis novata iam in exemplaribus suis invenit, suspecta semper habuimus, cum multa interpolatoris inscitiam prae se ferant: velut p. 301,17 illato τὸ inter γένος et τι εἶναι sententia turbatur; quid iste interpolator? non τὸ sustulit, sed ἦν inepte addidit, cum triti illius Aristotelei τὸ τί ἦν εἶναι ei intempestive in mentem veniret. similiter p. 325,4 usitatissimo librariorum mendo εἴη pro ᾖ scribentium non intellecto ad fortius remedium confugit. non omnia tamen eadem inscitia novata sunt, immo leviora complura tam evidenter emendata sunt, ut etiam nobis probarentur; sed etiam leviora nonnunquam ipse corrigere quam quae alii praeiverunt sequi malui, velut p. 63,17 ἃ non accepi, sed ὧν, quod a codicum scriptura ὡς propius abest, praetuli. graviora

[1]) sed potuit aliquid redundare ex his quae praetermisi excerptis (cf. p. IX n. 2): sub v. ἐπιστήμη Suidas ἑκάστου τῆς — καὶ ἐπὶ μὲν τῆς αἰσθήσεως — κατὰ δὲ τὰς ἐπιστήμας τὰς ἕξεις διά (= p. 116,18—23) exhibet, sub v. τόπος: ἐναντίων καὶ ἀπὸ (= p. 135,7), sub v. κούφη γῆ: γάρ, quod p. 275,8 conieci, et paulo infra τῷ εὐβασταχτοτέρα εἶναι καὶ ῥᾷον ἀναβιβάζεσθαι (= vs. 10), quae omnia codicum scripturis praeferenda videntur.

vero omnia aut intacta reliqui aut ipse periclitatus sum cf. p. 320,22 337,8 352,11—13.

Hac ratione libros I—IV et eas libri VIII partes, quae etiam in ABD servatae sunt, recensui; namque in hoc libro Aldinae editor, ubi ab Neapolitani memoria recedit, ad idem exemplar, quo in prioribus libris potissimum usus est, videtur rediisse (cf. Progr. p. 9.10). in libris autem V—VII, in quibus a N diversam ab reliquis codicibus memoriam sequuntur, intra tam angustos fines me non continui, sed si quae aut emendatiora aut pleniora a N exhibere videbantur, recipere non dubitavi[1]). quamquam et hic, quoad licebat, antiquiorum codicum memoriam semper exprimere studui.

Libri octavi recensioni praeterea magno usui fuit appendix Vaticani D littera Δ notata, quae excerpta continet e p. 522,20 sqq. haec enim non modo singula saepius praestantiora ceteris praebet, velut p. 523,24 524,17 526,20 528,1. 11.18 529,2 530,14 531,1-3.9 534,10, sed etiam capitula nonnulla sola servavit: p. 522,20-22 526,13-18 529,9-13 532, 17-21. Nam quin haec quoque Alexandrea sint, eo minus dubitabimus, quod p. 526,14-18 in Suidae lexico sub v. χρύψις reperiuntur verbis p. 526,1. 2 χρύψις — προκείμενον continuata. neque omnino verisimile est haec non indidem unde reliqua excerpta petita esse. etiam p. 522,27—523,5 Δ reliquis praeferendus videtur.

Iam ad ea libri VIII capita venimus, quae Aldinae neque cum N neque cum ABD sed cum P eiusque cognatis exemplaribus sunt communia. atque apparet hic iterum sicut in prioribus libris tanta inter Aldinam et Parisinum similitudo, ut vix dubium esse possit quin Aldina eandem hic atque illic memoriam sequatur. leviora editor iterum aut ipse correxit aut correcta iam accepit, velut p. 518,5 519,2 550,32 557,4.6 565,19.24 575,27; alia nobis emendanda reliquit. sed p. 558, 32.33 defectum Parisini homoeoteleuto quod dicitur ortum ita supplevit, ut integriorem memoriam sequi videatur. peropportune autem cadit quod partim quidem etiam aliis subsidiis uti licet; nam p. 518,3—520,8[2]) 540, 15—542,20 545,1-21 547,28—548,19 549,16—550,5 550,14-25 etiam in Z (i. e. Parisino 1972 et Coisliniano 157) servata sunt, p. 545,7-21 549, 22—550,5 558,29-32 in Δ (cf. etiam 586,11), p. 568,29—569,8 in B

[1]) sicubi ad Aldinae discrepantiam fulciendam N non adnotavi, de hoc nihil compertum habui.

[2]) Prooemium p. 518,3—519,5 etiam in Laurent. LXXII 18 reperitur, de quo v. p. VI n. 1 et p. XLIV.

mrg.; complura denique, quae supra p. X enumeravimus, in Suidae lexicon recepta sunt. quae omnia multa ad emendanda haec capita contulerunt[1]).

Reliqua sunt ea e libris V—VIII quae in Aldinae tantum et Neapolitani memoria persimili sunt posita. atque fide Musuri codex Neapolitano suppar fuisse videtur, ut alter ex altero saepius corrigi possit. quantum tamen aut per grammaticae leges aut per sententiam licebat, Neapolitanum praetuli. communia menda nonnulla sustulisse mihi videor, alia consulto intacta reliqui, cum hic maxime cavendum putarem ne scriptorem potius quam scribam castigaremus. distinguenda enim sunt in horum capitum recensione ea quae ab Alexandro prorsus aliena esse apparet et ea quae, si non tota Alexandrea sunt, at certe propius ab illius commentariis abesse videntur. quod sicubi in his reieci quae in illis admisi, vix vereor ne inconstantiae mihi vertatur. Alexandro autem me non ea modo abiudicare quae uncinis [ ] [ ] circumclusi i. e. quae e Leonis Magenteni commentario[2]) irrepserunt et quae Alexandreis insuper inculcata sunt scholia[3]), pluribus exposui Progr. p. 6—10. immo quae praeterea dicendi genere Alexandri non esse indicantur, cancellis circumscribere nolui non tam, quod indiciis[4]) diffiderem, quam quod universam hanc Aldinae et Neapolitani memoriam tam suspectam habebam, ut nisi Hermannus Diels dissuasisset, cuius consilio semper parato me et in his et in Analyticorum commentariis multa debere grato animo profiteor, a reliquorum codicum memoria saepe sane perexili omnino disiunxissem.

---

[1]) e Suidae lexico sub v. πρῶτα φύσει praeterea haec emendare licet: τὸ, quod p. 541,24 addidi, S. habet; vs. 25 post πρώτων addit μὴ εἶναί τι πρῶτον, quibus verbis defectus, quem vs. 26 indicavi, aptissime suppletur; vs. 27 πρῶτον τὴν indidem recipere quam τὴν [πρώτην] scribere praestat. ad p. 572,12.13 denique conferas sub v. αὐτό: αὐτὸ ἔλεγον οἱ φιλόσοφοι τὸ κυρίως λεγόμενον. καὶ τὴν ἰδέαν διὰ τοῦ αὐτὸ ἐδήλουν αὐτοάνθρωπος λέγοντες.

[2]) praesto mihi erat hic commentarius e Coisliniano 170 a Guil. Schmidtio Brunsvicensi descriptus et ab E. Richtero Anhaltino cum Parisino 1972, partim etiam a P. Wendlandio Berolinensi cum Coisl. 157 collatus.

[3]) in octavo libro Aldini exempli haec omnia praeposito ἄλλως aut ἑτέρου aut εἰς τὸ αὐτό significata sunt. cf. etiam e libro VI p. 438,6 456,7 477,5 et e l. VII p. 512,17.18 n.

[4]) quae sint, ex Indice verborum patebit, ubi cancellis usus sum, saepius etiam a N addidi.

Scr. Berolini
Idibus Martiis MDCCCLXXXXI. M. Wallies.

CONSPECTUS LIBRORUM MANU SCRIPTORUM ET IMPRESSORUM

A PARISINUS 1843 [H. Omont *Invent. somm. des manuscr. grecs de la bibl. nat.* II p. 151] bombycinus, quadratus, saeculi XIII [secundum Catal. XIV], in Analyticorum commentario littera G notatus (p. XI), f. 209—334 Topicorum libros VIII continet cum commentario Alexandri. cuius in fine inseruntur ἡρωελεγεῖα σόλωνος πρὸς περίστασιν τῶν ἡλικιῶν. παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν .... μοῖραν ἔχοι θανάτου; a Bergkio[4] Poet. lyr. Gr. II 51 littera C signatus est. post Solonis fragmentum habet haec: Ὁ (rubr.) μὲν οὖν σόλων οὕτως. ἱπποκράτης δὲ ἡλικίας ἑπτὰ εἶναι φησί· παιδίου· παιδός· μειρακίου· νεανίσκου· ἀνδρός· πρεσβύτου ἤτοι γέροντος. καὶ παιδίον μέν ἐστιν ἄχρι ἑπτὰ ἐτῶν ὀδόντων ἐκβολῆς. παῖς δ' ἄχρι γονῆς ἐκ φύσεως εἰς τὰ δὶς ἑπτά. μειράκιον δ' ἄχρι γενείου λαχνώσεως εἰς τὰ τρὶς ἑπτά. νεανίσκος δὲ ἄχρις αὐξήσεως ὅλου τοῦ σώματος ἐς τὰ τετράκις ἑπτά. ἀνὴρ δὲ ἄχρις ἑνὸς δέοντος πεντήκοντα ἐς τὰ ἑπτάκις ἑπτά. πρεσβύτης δὲ ἄχρι $\overline{νς}$ ἐς τὰ ἑπτάκις $\overline{η}$. τὸ δ' ἐντεῦθεν γέρων. Περὶ (II rubro) τοῦ ἀνθρωπίνου στόματος θαυμαστὸν ὁ πλάτων ἀπεφήνατο. ἔφη γὰρ οὕτως [cf. Tim. p. 75 D]· δι' οὗ γίνεται θνητῶν εἴσοδος ἔξοδος ἀφθάρτων· ἐπεισέρχεται μὲν γὰρ αὐ σῖτος καὶ ποτὸν φθαρ τ σω τ μτ φθαρτικόν. τέχναι (?) καὶ λόγοι δ' ἐξιᾶσιν ἀθανάτου ψυχῆς ἀθάνατοι νόμοι δι' ὧν ὁ λογικὸς βίος κυβερνᾶται. contulerunt M. Rothstein et P. Müller.

B PARISINUS 1917 [H. Omont p. 162], olim Mediceus, bombycinus, forma minore, saeculi XIII secundum Catalogum et H. Omont, XIV Torstrikii iudicio. cf. Waitz Organ. I 24. 25. f. 324^{v}—475^{v} Alexandri commentarium in Topicorum libros VIII continet cum scholiis libris I. II in margine passim adscriptis, velut

f. 326^{r} ad p. 5,20 sq. οἷον τόπος· ἐστὶν εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει, καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον. οὗτος γὰρ ὁ λόγος καὶ ἡ πρότασις αὕτη τῷ μὲν καθόλου ὥρισται· ὅτι γὰρ περὶ ἐναντίων καθόλου λέγεται, δῆλοῖ. οὐκέτι μέντοι εἰ περὶ τῶνδε ἢ τῶνδε τῶν ἐναντίων λέγεται, ἔστιν ὡρισμένον ἐν αὐτῷ. εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξηγήσεως τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦτο σαφέστερον εἴρηται. — τὸ περὶ παντὸς εἴρηκεν ἀντιδιαστέλλων τὴν διαλεκτικὴν ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκτεθείσης ῥητορικῆς· οὐ γὰρ οἷόν τε τῇ τοιαύτῃ ῥητορικῇ ἐπιχειρηματικῶς ἐκατέρωθεν περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος προβλήματος συλλογίζεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῶν πολιτικῶν μᾶλλον καὶ ἠθικῶν.

τῇ δέ γε διαλεκτικῇ ἔξεστι περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος προβλήματος συλλογίζεσθαι, φυσικοῦ, ἠθικοῦ καὶ λογικοῦ. — καὶ αὐτοὶ λόγον ὑπέχοντες. καὶ τὸ εἶναι ἐρωτωμένους ὑμᾶς ἐμπαρασκεύους ὥστε μηδέν τι ἀποκρίνεσθαι ἐναντίον τῷ προτιθεμένῳ παρ' ἡμῶν προβλήματι.

ad p. 5,28 τῶν τόπων: διότι ἐν τούτῳ διδάσκει πόσα τὰ προβλήματα. εἰσὶ δὲ δ΄· γενικά, ὁρικά, εἰδικὰ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς λέγεται. φαμὲν οὖν ὅτι ἐπεὶ τοὺς τόπους χάριν τῶν προβλημάτων παραδίδωσι, τούτου χάριν καὶ τὸ παρὸν βιβλίον τοπικὸν ἐπιγέγραπται, οὗ ἕνεκεν καὶ οἱ τόποι παρεδόθησαν.

f. 330ᵛ ad p. 21,9 οὗτος γὰρ κτλ.: ὁ μὲν οὖν πρότερος τῶν ῥηθέντων ὁ ἔχων τὸ (corr. e τοῦ) εἶδος τοῦ σχήματος ὑγιὲς τὰς προτάσεις δὲ ἡμαρτημένας.

f. 332ᵛ ad p. 28,2: τὰς κοινὰς συντυχίας καὶ ὁμιλίας τὰς πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ἰδιώτας.

ad p. 29,3 ὅρα τί φησι Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ.

f. 333ʳ ad p. 29,17: τέταρτον προστίθησι πρὸς ἃ λέγει τὴν διαλεκτικὴν εἶναι χρήσιμον. τοῦτο δέ ἐστι τὸ τὰς ἁπασῶν ἐπιστημῶν ἀρχὰς δι' ἐνδόξων αὐτὴν δεικνύειν διὰ τὸ μὴ εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τῶν μετὰ τὰς ἀρχὰς ἀποδεικνύναι τὰς ἀρχάς, ἵνα μὴ ἀπὸ τῶν ὑστέρων πιστώμεθα τὰ πρότερα. λέγει δὲ τὸ τὰς ἀρχὰς δεικνύναι ἴδιον τῆς διαλεκτικῆς ἢ μᾶλλον οἰκεῖον, ἐπειδή ποτε καὶ ὁ πρῶτος φιλόσοφος τὰς τῶν ἐπιστημῶν δείκνυσιν ἀρχὰς δι' ἐνδόξων καὶ οὗτος, ὡς εἶναι ἀμφοῖν μὲν ἴδιον, τοῦ δὲ διαλεκτικοῦ μᾶλλον οἰκεῖον ὡς δι' ἐνδόξων. καὶ ὅτι ἐξεταστικὴ πάντων. εἰ δὲ πάντων, καὶ τῶν ἀρχῶν δηλαδή· καὶ αὗται γὰρ πάντων ἓν. κεῖσθω δὲ καὶ παράδειγμα. πᾶς ὁ διαλεκτικὸς δείκνυσι τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπιστημῶν. ὁ μὲν οὖν γεωμέτρης ὁμολογούμενον ἔχει τὸ σημεῖον ἀμερές. ὁ δὲ διαλεκτικὸς λαβὼν κατὰ δόξαν τοῦ γεωμέτρου ὅτι τὸ σῆμα (l. σημεῖον) πέρας γραμμῆς ἐστιν ὡς ἓν ἐχούσης διάστημα οὕτω συλλογίζεται. (schema.) πάλιν ὅτι ἡ μονὰς ἐν ἀριθμοῖς οὖσα οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς λαβὼν ἀπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ συλλογίζεται οὕτως (schema).

f. 333ᵛ ad p. 30,25: ἐκ μὲν γὰρ τῶν οἰκείων. διὰ δὲ τῶν ἐνδόξων. ταὐτὸν δ' εἰπεῖν τῶν διαλεκτικῶν προτάσεων δι' ὧν οἶδεν ὁ προσδιαλεγόμενος διαλεκτικῶς ἐπιχειρῶν (corr. ex — εἶν) δεικνύειν τὰς περὶ ἑκάστην ἐπιστήμην ἀμέσους ἀρχὰς ἀνὰ περὶ αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τι διαλαβεῖν.

f. 334ʳ ad p. 32,15: δυνάμεις ταύτας λέγει ἢ ὡς ἐν δυνάμει τινὶ καὶ ὑπεροχῇ ποιούσας τοὺς ἔχοντας αὐτάς, ἢ ὅτι πάντα τὰ ὀργανικὰ πράγματα, οἷς δύναταί τις χρῆσθαι καὶ ἐπὶ καλόν τι καὶ ἐπὶ κακόν, δυνάμεις λέγονται ὡς ἐπαμφοτερίζοντα. τοιαῦτα δὲ καὶ αὗταί εἰσιν.

ad p. 32,18: τὸ τελέως κατὰ τὴν τοιαύτην διαλεκτικὴν μέθοδόν ἐστι τὸ ποιεῖσθαι ἡμᾶς τὰ προβλήματα, ἃ προαιρούμεθα ἀνασκευάσαι ἢ κατασκευάσαι, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων καὶ οἰκείων.

f. 335ʳ ad p. 35,30: εἰπὼν τὸ τέλος τῆς διαλεκτικῆς, ὅτι μηδὲν τῶν ἐνδεχομένων παραλιπεῖν, δεῖ, φησί, προλαβεῖν ἡμᾶς καὶ εἰπεῖν τίσι χρώμενοι ἐσόμεθα διαλεκτικοί. καὶ εἴη ἂν τὸ μὲν πρὸς πόσα ἀριθμοῦ δηλωτικόν, τὸ δὲ ποῖα ἀντὶ τοῦ τίνα, τουτέστι τὰ προβλήματα. τὸ δὲ ἐκ τίνων ἀντὶ τοῦ τῶν προτάσεων ἐξ ὧν οἱ διαλεκτικοὶ γίνονται λόγοι. ἂν οὖν εἰδῶμεν ὅτι τέσσαρα τὰ γένη τῶν προβλημάτων, εἰδῶμεν δὲ καὶ τὰς προτάσεις ἐξ ὧν οἱ πρὸς τὰ τοιαῦτα προβλήματα γίνονται συλλογισμοί, οὓς λόγους ἐκάλεσε, καὶ τὰς ἐπαγωγὰς δέ, αἷς καὶ αὐταῖς χρῆται ὁ διαλεκτικός, ἔχωμεν δὲ καὶ τρίτον τὸ εἰδέναι πῶς εὐπορήσομεν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπαγωγῶν, εἴημεν ἂν τεθεωρηκότες ἐκ τίνων ἡ μέθοδος ἡ διαλεκτική. δι' ὧν μὲν οὖν ὀργάνων τῶν διαλεκτικῶν εὐπορήσομεν λόγων, ὕστερον ἐρεῖ. νῦν δὲ λέγει ὅτι τέσσαρά τινά εἰσι πράγματα καθ' ἃ ποιούμεν προβλήματα καὶ ἐξ ὧν προτάσεις εὑρίσκομεν ποιούσας συλλογισμοὺς διαλεκτικούς, γένος, ὅρον, ἴδιον, συμβεβηκός. ἵνα δὲ μή τις εἴπῃ ὅτι τὰ δ' ἀπαριθμησάμενος τὴν διαφορὰν παραλέλοιπε πέμπτην οὖσαν, καθ' ἣν καὶ ἀφ' ἧς τινος (an τινα?) προβλήματά τε καὶ προτάσεις γίνονται, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἡ διαφορὰ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει καὶ αὐτὴ κατηγορουμένη τῷ γένει συμπεριλαμβάνεται.

f. 365ᵛ ad p. 149,19 sq.: ἐὰν γὰρ ἐπὶ πάντων φαίνηται διαίρεσις. ἐὰν διαίρεσιν ποιησαμένοις ἡμῖν τῶν ἀντικειμένων δειχθῇ ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πάντων τῶν διαιρεθέντων, τῶν τε ἐναντίων, τῶν ὡς πρός τι, τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν καὶ τῶν κατὰ ἀντίφασιν, οὕτως ἔχειν ἢ τέως ἐπὶ τῶν πλειόνων, ἀξιωτέον τὸν προσδιαλεγόμενον τιθέναι καὶ ὁμολογεῖν ὅτι πάντων τῶν ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἐστιν ἐπιστήμη ἢ ἐνστασίν τινα εἰσάγειν ἐπί τίνων οὐχ οὕτως ἔχειν

(l. ἔχει). ἐὰν γὰρ οὕτε ὁμολογῇ ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχειν οὔτε ἐνστασιν εἰσάγειν (l. εἰσάγῃ) ἐπί τίνος οὐχ οὕτως ἔχειν (l. ἔχει), ἄτοπος ἤτοι φιλόνεικός τις ἂν καὶ δύσερις φαίνοιτο.

f. 368r ad p. 151,9: ποῖον τοῦτο; κατασκευάζει (an ⟨τὸ⟩ κατασκευάζειν?) διὰ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου, ἤτοι διὰ τοῦ τινὶ τὸ παντὶ καὶ διὰ τοῦ οὐ παντὶ τὸ οὐδενί, ἐκ τῆς προδιομολογίας τοῦ προσδιαλεγομένου οὐκ ἀεὶ ποιητέον, ἀλλ' ὁπόταν μὴ εὐπορῶμεν κοινῆς καὶ καθολικῆς ἀποδείξεως ἐφαρμοζούσης πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ καθόλου. καθάπερ οἱ γεωμέτραι εὐποροῦντες κοινῆς καὶ καθολικῆς ἀποδείξεως οὐκ ἐπί τινος τῶν μερικῶν, οἷον εἰπεῖν τοῦ ἰσοπλεύρου, τὴν ἀπόδειξιν πεποιήκασι τοῦ εἶναι τὰς τρεῖς γωνίας τοῦ Δ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, καὶ οὕτως διὰ τοῦ μερικοῦ ἐξ ὁμολογίας καὶ τὸ καθόλου συγκατεσκεύασαν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοινοῦ καὶ καθόλου, φημὶ δὴ τοῦ Δ, ᾧ πρώτως καὶ καθ' αὐτὸ τὸ τοιοῦτον συμβέβηκε σύμπτωμα.

f. 370r ad p. 158,8: πρὸς δὲ τὸ παραστῆσαι τἀναντία τῷ αὐτῷ καὶ ἑνὶ προκειμένῳ προβλήματι ὑπάρχοντα χρήσιμος ἡ ἐπὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τοῦ προκειμένου προβλήματος ἐξέτασις. ὁποῖον ἂν καὶ εἴη τὸ γένος ὑφ' ὃ τὸ προκείμενον τελεῖ πρόβλημα. καὶ εἰ μὲν εὑρίσκονται ἄμφω τὰ ἐναντία ὑπάρχοντά τινι γένει, οἷον τῇ κρίσει ἢ τῇ ὑπολήψει, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν τῇ τέχνῃ (καταχρᾶται γὰρ ἐνταῦθα τῷ τῆς ἐπιστήμης ὀνόματι), ὑπάρξουσι πάντως καὶ τοῖς αὐτῶν εἴδεσι. τὰ μὲν γὰρ ἀναφανέντα ἐναντία συμπτώματα προσεῖναι τῇ κρίσει ὡς γένει τῆς αἰσθήσεως, ἅτινά εἰσι τὸ ὀρθῶς ἀποφαίνεσθαι καὶ μή, ἐνδέχεται προσυπάρχειν καὶ τῷ ταύτης εἴδει, ἤγουν τῇ αἰσθήσει οἱᾳδήτινι οὔσῃ τῶν κατὰ ἐνέργειαν πέντε αἰσθήσεων. τὰ δὲ πάλιν προσόντα ἐναντία συμπτώματα τῇ ὑπολήψει ὡς γένει, ἅτινά ἐστι τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀλήθεια, προσυπάρξουσι καὶ τῷ εἴδει αὐτῆς, τῇ δόξῃ. καὶ αὖθις τὰ προσόντα ἐναντία συμπτώματα τῇ διαθέσει ὡς ἕξει ἅτε δὴ οὔσῃ γένει τῆς τέχνης, ἅτινά ἐστι τὸ φαῦλον καὶ τὸ σπουδαῖον, ὑπάρξουσι καὶ τῷ ταύτης εἴδει, τῇ ἐπιστήμῃ, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν τῇ τέχνῃ· ἔσονται γὰρ τὰ τοιαῦτα συμπτώματα, τό τε φαῦλον καὶ τὸ σπουδαῖον, κατηγορούμενα καὶ κατὰ τοῦ εἴδους τῆς διαθέσεως ὡς ἕξεως, ὅπερ ἐστὶν ἐπιστήμη ἤτοι τέχνη· λεχθήσεται γὰρ καὶ ἐπιστήμη φαύλη, ὡς ἡ μαγική, καὶ σπουδαία, ὡς ἡ γεωμετρική.

f. 475v ἀποσημειώσεις εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἐλέγχους (et manu paulo recentiore) γρ. οἱ μὲν ὅτι τοῦ ἐφεσίου, οἱ δὲ τοῦ ψελλοῦ. Ὅτι μὲν ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος τέλος ἐστὶ τῆς λογικῆς ἁπάσης πραγματείας, ἤδη φθάσαντες εἴπομεν ... f. 538v Anonymi paraphrasis Soph. elench. Ἐπεὶ καὶ τῶν σοφιστικῶν ἐπακοῦσαι ποθεῖς ἐνοχλήσεως ... f. 550r—553v σχόλια εἰς τὰ τοπικά, quorum A. Torstrik initium descripsit:

Τὸν σκοπὸν τῆς τῶν τοπικῶν πραγματείας αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης εὐθὺς ἀρχόμενος λέγει, ὅτι πρόκειται μέθοδον εὑρεῖν, τουτέστι λογικὴν θεωρίαν καὶ ἐπιστήμην ἢ τέχνην θεωρητικὴν καὶ ὁδοποιητικὴν τῶν ὑπ' αὐτὴν μετὰ λόγου, ἀφ' ἧς μεθόδου δύναιτ' ἄν τις αὐτός τε ἐρωτῶν συλλογίζεσθαι οὐκ ἐξ ἀληθῶν ἀλλ' ἐξ ἐνδόξων, δι' ὧν ἂν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως πάντως λάβῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀποκρινομένου, περὶ παντὸς τοῦ προβεβλημένου ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου ἐπιχειρῶν εἰς τὰ ἀντικείμενα (τοῦτο γὰρ συνεπινοεῖται διὰ τοῦ ἐπαγομένου), καὶ ὅταν ὑπέχῃ λόγον, τουτέστιν οὐκ ἐρωτᾷ ἀλλ' ἀποκρίνηται, μὴ εἰς ἀντίφασιν ἄγεσθαι ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος. ὃ ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν καὶ αὐτοὶ λόγον ὑπέχοντες μηθὲν ἐροῦμεν ὑπεναντίον, ὑπεναντίον λέγων τὸ ἀντικείμενον τῇ πρότερον θέσει. οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος, εἰ μὲν λέγει τις τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν, ἐξ ἐρωτήσεως συνάγομεν οὕτως. εἰ δὲ τὸ ἀντικείμενον, πάλιν ἐξ ἐνδόξου ἐρωτήσεως συνάγομεν οὕτως (supra utrumque συνάγομεν signa, quibus in mrg. respondent diagrammata).

Contulit Alexandri commentarium E. Trampe Berolinensis.

C VATICANUS 1361 [Brandis Abhandl. der Berl. Akad. 1831 p. 62 nr. 68]. chartaceus, in fol., saeculi XV, libros I—VIII continet. suppeditaverunt quae hic propono A. Torstrik et A. Mau:

p. 1,9 ταὐτὸν || 11 τοῦ εὖ λέγειν ὁρίζονται, omisso τὸ δὲ εὖ λέγειν || 12 ante εἶναι add. τὸ || 13 ὁ φιλόσοφος || 14 post δὲ add. καὶ || 15 θρυλικόν || 16 ἂν εἴη || **p. 2,1** ταῦτα

3 αὐτῶ || 6 ἀποδεικτικούς || 19 post αὐτῶν add. τέχνην || 23 τούτων || 25 ἐκ om. || 26 οἱ om. || 27 ἡδονὴ ἀτελής || καὶ] ἡ || **p. 8,5** τούτων || 9 post τοῦ add. προκειμένου καὶ || 10 ἂν] γὰρ || post ἐρωτήσεως add. παρ' αὐτοῦ || 14 etiam post alterum καὶ add. πάλιν || 15 post ἀθάνατος add. ἡ ψυχή || δὲ] γὰρ || 19 τε] τι || οὐ πάντως γὰρ καὶ τὰ ἔνδοξα κυρίως || 20 οὖν || 27 τε] ἢ || 30 αὐτὸ || 31 αὕτη || τι] τὸ || **p. 4,1** ἑκάστη add. corr. || ποιοῦνται ἢν διὰ || 2. 3 ἀλλ' οὔτε pr., ἀλλ' ἤτε γρ. ἀλλ' ὅτε corr. supra lineam || 3 post πραγματεία add. ἡ || 7 τῶν] τοῖς || τὴν om. || 14 post περὶ add. τῶν || **p. 5,7** ἀλλήλων om. || 23 τῇ] ἢ pr. || ὡρισμένως ex ὡρισμένη corr. || 24 δύναταί γε] δυνάμει.

p. 124,33 προτετεχνηλογημένα || **p. 125,7** καὶ alterum om. || 7. 8 ἀπετεῖν || 11 ἀπορεῖν || 13 ἓν om. || ταυτά || 14. 15 καὶ τὸ — συμπέρασμα in mrg. rec. man. || 14 πρότασις || 20 διότης pr. || 22 ὁριστικοῖς.

p. 362,2 ὅτε] ὅπερ || 3 post πρὸς add. τοὺς || 5 τοῦ tertium om. || 6 καὶ ἀναςκευαστικούς om. || 8. 9 οὕτω — παραδίδωσιν om. || 9 εἰ μὲν || ἀναςκευαστικῶς ex ἀναςκευαστικὸς corr. || 10 τὸ (ante ἧττον) om. || 11 μήτε αὐτὸ — **p. 363,28** ἐκείνου εἶδος om. || **p. 364,2** ὁμοίως εἰ || 3 τὸ prius om. || 4 κατασκευὴν || 8 ἐπὶ || 9 ἡ δε || 11 καὶ ἡ] ἢ || 13 ἂν ἡ || 16 ἂν δὲ ἀρετὴ || 18 ἡ om. || 22 ἔτι] ἐπεὶ || 23. 24 γένους — κατασκευὴν om. || 25 ἀποδιδόμενον ὡς || διαφερόντων τῶν εἰδῶν || 28 = aABP || 30 κατηγορεῖτο || **p. 365,1** ἄλλω || 2 ἀπεδόθη || 3 ἂν γὰρ || 4 ἐπειδὴ ἐδόκει || 6. 7 χωριστὴ ὕλη || 7 διαφορᾶς || 9 ἃς ἰδίως] ἂν || 11 νῦν om. || 11. 12 οὐδὲ εἶδη δὲ ἤδη αἱ χωρὶς || 12. 13 συναμφότεροι. αἱ αὐταὶ δὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ οὖσαι || 13 αὐτὰ || 14 δ' om. || 17 χωριστῆς || 18 μὴ δι' || 19 ἄλλο τι — 20 οὔτε om. || 20 αὕτη ἡ τοῦ || 21 λόγου || 25 ἡ om. || 27 τε] γένει compend. || 28 τε et 29 ἐν habet || **p. 366,3** καὶ εἰ || 4 εἰ || 8 καὶ prius om. || οὐκ ἔστι || 9 τὸ om. || 12 ποιότητι || 15 καὶ om. || 19 ἄλλω omisso δ || 20—22 ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον παρωνόμασται λέγειν τὸ γένος εἶναι τὸ ἀφ' οὗ παρωνόμασθαι τούτου παρωνύμως ἀπὸ τούτου λεγομένου γένους || 22 ἔχειν omisso ὅτι || συνέστη || 23 ἐν τῇ μουσικῇ || 26 μουσικοῦ. α ἐπεὶ || **p. 367,2** βουλόμεθα || ἐπεὶ || 3 ἀπ' αὐτῶν — εἰρημένον || 5 γένους || 6 βουλοίμεθα || πίστην || 7 τὸ om. || 9 ἂν ἐστιν || 10 ἢ ἐπιδεδώκει || 12. 13 ἐπιστῆμόν ἐστιν om. || 20 δὲ γένος] δι' ἑνὸς || 23 αὐτὸς || 24. 25 τὴν τοῦ — χρῶτο om. || 28 γενομένω || γιγνόμενον || 29 τὸ om. || **p. 368,2** δι' ὃ τι] διὰ τοῦτο ἀν.

p. 369,1. 2 titulum eundem praebet atque B; sequitur ut in ceteris codd. periocha πῶς — διαφορά || 3 — **p. 370,11** om. || 24. 25 ἀλλὰ — οὐδὲν om. || 27 — **p. 372,8** om. || 10 ὅτι — πλείοσι om. || post γίνεται add. ἡ ἀρετή cf. Add. et Corr. || 11 καὶ τῶ λογικῶ || ἡ δὲ — λογιστικῶ om. || 12—20 om. || 22 — **p. 373,31** om. || 34 — **p. 374,4** τὸ νῦν om. || 6 λογικὸν γάρ φησι — 8 καλεῖ post lemma 372,21 collocat || 11 καὶ γὰρ ἢ] ἢ γὰρ || 12 τὸ πολὺ || 16 — **p. 375,3** om. || 4 ἢ γνωριμωτέρων om. || 6 τῶ οὗ || τόδε τῶδε] τὸ δὲ τὸ || 8 τῶδε] τό γε || γνωριμώτερον — 9 τῷδε ὑπάρχει om. || 10 — **p. 376,30** om. || 31 κινεῖται ||

33. 34 ἑκάτερον τρόπον || 34 τὴν om. || τὸ τοῦ αὐτοῦ || **p. 377,1** τις || 7 παντὶ || ἔχει || 8 — 19 om. || 22. 23 παρέχον ἐλέγχει || **p. 378,1** — 7 om. || 8 δὲ om. || 9 τινας ἀ. || 10 κατὰ om. || 11 ἀπὸ || 14 — 22 om. || 25 πλείοσιν || καὶ om. || 27 περὶ ποσαχῶς || γὰρ om. || 28 ὄντος καθ' αὐτό om. || **p. 379,1** καὶ τὸν δίωνα καὶ τὸν || . . . . . **383,** 19. 20 lemma ante 384,10 collocat || . . . . **384,12** φύσει om. spat. rel. ut E || 15 πόθεν οὖν] ὑπόθεσιν || 19 μὲν om. || 21 ἀποδίδωσι || **p. 385,1** δὲ] ἐστι || . . . . 20 γὰρ || 21. 22 οὗτος — οὗ om. || 23 — **p. 386,19** om. || 22 εἰ om. || **p. 387,2** ἃ om. || 4 εἴτε] εἰ || 5 εἴτε] ἢ || εἰ δ' || μὲν τὸ || δῆλον om. || 7 ἀεὶ ἀπεδόθη ὑπάρχειν || 8 τοῦτο om. || 10 ἢ εἰ, quod conieci || ἢ || . . . . 16 — **p. 388,16** om. || . . . . 20 πρώτως || 22 προσθεῖναι || . . . **p. 389,16** κεῖται om. || 20 οὐδὲν — ἀποδεικνύναι om. || 21 οὕτως γὰρ τὸ || 25 οὖν om. || ἐν ἀποδίδωσι || **p. 390,** 1 ἐφ' ἕκαστον om. || 2 ἀποδίδωσιν || ἀποδιδόμενον || 3 τὸν om. || . . . . . **p. 418,15** ὑποθέσεων || . . . 24 γῆ] γὰρ || . . . **p. 414,20**. 21 μὲν ἀπὸ τοῦ om. || 22 τὸ alterum om. || 23 διαφέροντα || 25 τὴν σύγκρισιν ἐποιήσατο || . . . **p. 415,6** lemma om. || 7 παραδίδωσιν post τόπον collocat || 10 lemma om. || 11. 12 παραδοὺς — ὑπαρχόντων om. || . . . 20 μᾶλλον. ἕνα || 21 καὶ κατασκευαστικόν om. || 22. 23 δεύτερον — ὑπάρχει om. || 24 οὔ-

τως || **p. 416,1** οὕτως || 3—9 = ABDP (ἐπεὶ οὕτως ἴδιον ψυχῆς) || ... 13 οὖ om. || 14 ἐστὶν om. || 15 ἄνθρακος. ὅτι || 21 ἀποδοὺς τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν cf. Add. et Corr. || 22 καὶ om. || 23 ἐν τῶ || **p. 417,1** δίδωσι || 2. 3 ὄντος — τῷ μὴ om. || 7 οἷον τότε || ... 16—418,4 φυλάσσει post 418,16 collocat || ... **p. 418,1** ζώω μὴ ἔτι. || ὂν om. || 3 αὐτῶ. **p. 518,7** post περὶ add. τῆς || παραλαμβανόμενα || 8 ἐπάγοι || 9 ἐστι om. || τὸ || 10 ὅ τε περὶ] ὁπότε || τῶν om. || 11 περὶ τῆς τῶν om. || 14 τὸ alterum om. || 15 κοινῶς || 16 καὶ om. || λέγει post 17 ἀποκρίσεως transposuit || 18 ποῖος ἐστι || ὅτι τριχῶς om. || 19 αὐτὸ || τῶν διαλεγομένων τὸν ἕτερον || 20 αὐτὸν om. in lac. || αὐτὴν || **p. 519,1** οὖν ὄντα om. in lac. || 2 δυνάμενος] μένον post lac. || περὶ || 3 θάτερον || ψεκτὴν || 4 εἰς τὴν διάλεξιν] τῆς διαλογίου || 6 ἀλλ' ὡς (sic etiam P Z).

D VATICANUS 270 [Brandis l. c. nr. 67] bombycinus saeculi XIII, foliorum 220, una manu et exaratus et correctus; eadem passim variae lectiones adnotatae sunt. accentus et spiritus diligenter observati sunt; eadem diligentia in ν ἐφελκυστικόν ponendo apparet, saepius etiam in distinguendo οὕτω et οὕτως, quatenus non siglis sunt expressa. litterarum ductus antiquioris formae est. primum folium (— ἀδύνατον p. 3,15), d quod periit, saeculo XVI suppletum est (d). exciderunt praeterea singula folia post f. 19 (i. e. p. 21,17 καὶ αἱ — 38,15 οὔτε παντί), post f. 32 (i. e. p. 64,10 ἔστι δὲ — 66,9 τὸ πρόβλημα), post f. 51 (i. e. p. 107,12 σκοπεῖν — 109,9 αὐτῶν), octo folia post f. 134 (i. e. p. 285,16 ἢ διὰ — 303,3 μόνον τῶν). glutinatoris culpa translata f. 95—102 (i. e. quaternio ια) post f. 78, f. 160 post f. 161, f. 164 post f. 165 reponenda sunt. f. 214ᵛ eadem manu subscriptioni haec addita sunt:

στ΄
εὐχρ σοὶ χάρις ὑψιθόωκε ἄναξ θεὲ κοίρανε πάντων:
λ χ̃
πάυ α ὑψιμέδων ἀκίχητε νόω. σθένος οὐκ ἐπιεικτὸν:
ἄφθιτε. οὗ κράτος αἰὲν ἀΐδιον ἀστυφέλικτον:
σοὶ κλέος εὐδοκίης. καὶ σοὶ πρέπει ὕμνος ἄληκτος:
οὕνεκα τόνδε ἄεθλον ἐϋγραφίης περατῶσαι;
πορσύνας ἠνορέην μοι ἀγασθενεῖ ἰσχύι σεῖο: ~
ἀλλὰ μάκαρ καὶ ἔπειτα καὶ εἰσέτι ἵλαος εἴης:
πᾶσαν ἐς ἐργασίην ἀγαθήν μοι κάρτος ὀπάζων:

Δ f. 215ʳ—220ᵛ sequuntur κόμματά τινα διαλεκτικῆς πραγματείας (Δ):

ἤγουν τοῦ ἀποδεικτικοῦ: — ἐὰν ἀληθῆ μὲν ᾖ καὶ γνώριμα: — οὐ γὰρ ἐρωτᾶ ἀλλὰ λαμβάνει ὁ ἀποδεικνύων: — τὸ δοκοῦν αὐτῶ ἀληθές: — διὰ τὸ σύνεγγυς εἶναι τοῦ ἐν ἀρχῆ: — διὰ γὰρ τοῦ φανερῶς αὐτὰ εἶναι συνακτικὰ τοῦ προκειμένου οὐ δίδωσιν αὐτὰ τὴν περιτροπὴν καὶ τὸν ἔλεγχον ὑφορώμενος: — οὐχὶ ἐρωτῶντος δὲ. τοῦ δὲ ἀποδεικτικοῦ. καὶ οὕτω πειρώμενος συλλογίζεσθαι εἶπε τὸ μὴ θῆ δ' αὐτὰ ὁ ἀποκρινόμενος. ἀλλ' ὡς οἷοιτο. εἰ καὶ πρόδηλον εἴη τὸ ἐρωτηθέντά τινα μὴ δώσειν μὴ δὲ συγχωρῆσαι τῶ ἠρωτωμένω διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἐξ ἀρχῆς κειμένου, οὐδὲν ἧττον λήψεται αὐτὸ καὶ δείξει δι' αὐτοῦ τὸ προκείμενον: — τοὺς μὲν οὖν τόπους ὅθεν δεῖ: τὰς ἀμέσους προτάσεις: — τέσσαρές εἰσι: — τουτέστι κατὰ τέσσαρας τρόπους: — ἢ πρὸς κρύψιν τοῦ συμπεράσματος: αἱ εἰς — ἐρωτᾶν (p. 522,27—523,5). περὶ δὲ ταύτας — δηλωτικόν (p. 522,20—25). τὰς μὲν οὖν ἀναγκαίας δι' ὧν ὁ συλλογισμός: περὶ τῆς τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸν συλλογισμὸν προτάσεων λήψεως: — ἀλλ' ἀποστατέον ἀνωτάτω: — τουτέστιν — λαμβάνειν (523,8 — 524,18; om. spatiis relictis 523,13 ἐργωδέστερον γὰρ et τῶν ἐλαττόνως, 14 δι' — δὴ, 15 δι' ἐπαγωγῆς, sed spatium ante χρὴ relictum est, 15.16 εἶναι—δὴ καὶ, 17 ἀριθμητικὴ γάρ· καὶ, 18.19 γάρ· καὶ—ποριστικὴ γάρ, sed multo spatium

angustius est, 21. 22 ἐπιστήμην. ἢ γὰρ; 22. 23 ἢ—λεπτέον om. nullo relicto spatio). τὰς δὲ παρὰ ταύτας εἰρημένας: εἰπὼν—προκείμενον (p. 525,10—526,2): — ἔτι τὰ συμπεράσματα μὴ λέγειν, τουτέστι λαβόν τὰς προτάσεις ἐφεξῆς ἀλλήλαις, ὕστερον τὰ ἐπ' αὐταῖς συμπεράσματα λέγειν: — ἀλλ' ὕστερον ἀθρόα συλλογίζεσθαι — λόγου (p. 526,3—23): — χρήσιμον — αἴτιος γίνεται (p. 527,23—536,3): — αἱ ἐπὶ τὶ μὲν ψευδεῖς, ἐπὶ τὶ δὲ ἀληθεῖς: — ἡ πρότασις ἡ — πράγματος (p. 537,4.5): — ἔστι δὲ τοιαῦτα τά τε φύσει πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα: — φύσει πρῶτα λέγει τὰς ἀρχάς, ἔσχατα δὲ τὰ πολὺ τῶν ἀρχῶν διεστῶτα (cf. p. 541,21.22): — καὶ ὅτι ἡ περὶ τὴν πλευράν — χωρίον (p. 545,7—21): — καὶ ἤτοι ἢ ἁπλῶς ἢ ἔνδοξον ἢ ἄδοξον ἢ ὡρισμένως: — ἁπλῶς ἔνδοξα τὰ κατὰ τὴν πάντων δόξαν ἢ τῶν πολλῶν — μὴ εἶναι (p. 549,22 — 550,5): — ἐπεὶ δ' ἀνάγκη — μὴ διδόναι (p 553,6—12): — καθάπερ τὸν ζήνωνος ὅτι οὐκ ἐνδέχεται κινεῖσθαι: — ὁ ζήνων ἀναιρῶν τὴν κίνησιν ἔλεγε δεῖν — διελθεῖν (p. 558,29—32): — οὐ δεῖ δὲ πάντων — οὐδὲ γὰρ — πάντως ὅμοια (p. 569,9 —13): — ἐν δὲ τοῖς συνωνύμοις καὶ ἐν ὅσοις: — ἀντὶ τοῦ πολυωνύμοις, ἐφ' ὧν τό τε ὂν καὶ ὁ λόγος τὸ αὐτὸ σημαίνει (cf. p. 577,16—20): — πρῶτον μὲν οὖν ἀντιστρέφειν ἐθίζεσθαι δεῖ τοὺς λόγους: — ἀντιστρέφειν ἐθίζεσθαι δεῖ τοὺς λόγους φησὶν ἀντὶ τοὺς συλλογισμούς· τοῦ γὰρ ἐγγεγυμνασμένοι πρός τε τὸ προκείμενον πρόβλημα εὐπορώτεροι ἐσόμεθα καὶ ἐν ὀλίγοις πολλὰ εἰσόμεθα. καὶ ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῆς τῶν συλλογισμῶν ἀντιστροφῆς, περὶ ἧς εἶπεν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν προτέρων (cf. p. 582,26—583,3): — καὶ μάλιστα περὶ τῶν πρώτων θέσεων. ἐν τοῦ γὰρ ἀποδυσπετοῦσι: — πρώτας θέσεις λέγει τὰς ἀρχάς· αὗται γὰρ πρῶται θέσεις. δεῖν δὲ τοὺς ὁρισμοὺς φησι τούτων ἐπίστασθαι· διὰ γὰρ τούτων οἱ μετὰ τὰς ἀρχὰς συλλογισμοί. τοῦτο δὲ καὶ τῷ γεωμέτρῃ ἀναγκαῖον εἰδέναι. πρῶτον τί γραμμὴ καὶ τί γωνία (cf. p. 585, 3sq.): — καθάπερ — πολλῶν (p. 586,9—12). καὶ ἡ ὀνειροκριτικὴ ταῦτα διέξεισι. περὶ τούτων ἀριστοτέλης φησί: — τῶν καθόλου προβλημάτων ὅτι τῶν ἀντικειμένων (inc. f. 220v) ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. καὶ συνάγει οὕτως· τῶν μὴ δυναμένων συνυπάρχειν ἀλλήλοις ἡ αὐτὴ (ἐπιστήμη)· τὰ δὲ ἀντικείμενα τοιαῦτα. ὅτι δὲ (τῶν) μὴ δυναμένων συνυπάρχειν ἀλλήλοις ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, δείκνυσιν οὕτως· ἐπιστήμη ἐστὶν ἰδίως τὸ ὑπάρχοντι (sic) τινί. τῆς αὐτῆς δὲ (τ)ὸ μὴ ὑπάρχειν τῷ αὐτὴν εἰδέναι. οὕτω γὰρ εἴσεται τὸ ὑπάρχον. ταῦτα οὖν ἔχειν παρεσκευασμένα διδάσκει (cf. p. 591,1—5): —

σχόλια εἰς τὸ ὄγδοον τῶν τόπων ἀριστοτέλους.

Διὰ τοῦ συνέγγυς εἶναι τοῦ ἐξ ἀρχῆς: — σύνεγγυς τουτέστι μὴ χρήζον μέσου ὅρου τοῦ ἀποδειχθῆναι: — περὶ τάξεως καὶ τοῦ ἐρωτηματίσαι: — γίνεται τὸ ἐρωτηματίσαι καὶ τάξαι. οἷον πρόκειται συνάξαι· ὁ ἄνθρωπος οὐσία: — λέγει οὖν καθ' ἑαυτόν· ὁ ἄνθρωπος ζῶον· τὸ ζῶον οὐσία· ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· εἶτα διελὼν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις τοῦ συλλογισμοῦ εἰς δύο συλλογισμοὺς λέγει τὴν μὲν ἐλάττονα οὕτως· ὁ ἄνθρωπος λογικόν· τὸ λογικὸν ζῶον· ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον· ἰδοὺ ἀπεδείχθη διὰ τοῦ συλλογισμοῦ ἡ ἐλάττων ἀληθής. πάλιν δίελε τὴν μείζονα οὕτως· τὸ ζῶον ἔμψυχον· τὸ ἔμψυχον οὐσία· τὸ ζῶον ἄρα οὐσία. ἰδοὺ καὶ ἡ μείζων ἀληθής. εἶτα ἐρωτᾶν μέλλων μὴ τὰ συμπεράσματα λέγε μηδὲ κατ' εὐθεῖαν τὰς προτάσεις ἐρώτα ἀλλ' ἀνάπαλιν· οἷον τοῦ μὲν ἐσχάτου συλλογισμοῦ ἐρώτα τὴν μείζονα· οἷον πότερον οὐχὶ τὸ ἔμψυχον οὐσία; τοῦ δὲ ἄλλου συλλογισμοῦ τὴν ἐλάττονα· οἷον οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος λογικόν; τούτων δοθέντων ἐπίφερε τὸ συμπέρασμα τοῦ α συλλογισμοῦ· οἷον ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· εἶτα ἐρωτῶντος ἐκείνου τὸ διὰ τί λέγε ὅτι προϋπέθου ὅτι ὁ ἄνθρωπος λογικόν· τὸ δὲ λογικὸν ζῶον· τὸ δὲ ζῶον ἔμψυχον· τὸ δὲ ἔμψυχον οὐσία· ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. καὶ ἕτερον τὸν τρόπον κρύψει· εἰπὼν οὐχὶ ἡ οὐσία κατηγορεῖται πάντων τῶν ὑφ' ἑαυτὴν ὄντων; εἶτα ἐπιφέρεις ὁ ἄνθρωπος οὐσία· εἶτα τούτου λέγοντος διὰ τί; ἐγὼ τοῦτο οὐ δέδωκα, λέγε οὐχὶ τὸ ζῶον οὐσία; οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον; ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία: — δεῖ δὲ καὶ αὐτόν ποτε ἑαυτῷ ἔνστασιν φέρειν. οἷον οὐχὶ ὁ ἥλιος τῶν κατ' οὐρανὸν ἄστρων τὸ φανότατον; μᾶλλον δὲ τὸ ὑψηλότερον· τὸ μ(ὲν) πρότερον ἀληθές, τὸ δὲ δεύτερον ψευδές· κρόνος γὰρ καὶ ἄρης ὑψηλ.... (evan. 3—5 lit.) χρήσιμον δὲ καὶ τό ἐπιλέγειν ὅτι σύνηθες: — οὐχὶ σύνηθες τοῦτο λέγουσι τὸν ἥλιον τῆς γῆς ὑπάρχειν μείζονα. —

Totum codicem excussit A. Mau.

E URBINAS 52 [Brandis l. c. nr. 69] chartaceus, in fol., saeculi XV. fol. 1 excidit; fol. 2 et 3 aliena manus exaravit (p. 3,21 ἀγαγεῖν — 8,27 δέδειχται). deficit f. 251 in verbis δευτέρα ἡ ἐπιτίμησις (p. 568,11). exemplo sint haec ab A. Mau et J. Tschiedel (p. 362,11—368,4) collata:

p. 3,25 κάντίστροφον || post φησιν add. ὁ || 30 αὐτὸ || **p. 4,**1 ἑκάστη || post ποιῶνται add. ἦν || 2 ἃ δεικνύουσιν om. || 3 post πραγματεία add. ἡ || 7 τοῖς (ante κατὰ) || τὴν om. || 11 τῶν διαλεκτικῶν || 14 τῶν πολιτικῶν omisso περὶ || 15 πρακτικοῖς || λέγοι || 19 post μὴ add. δίκαιον || 23 ἰατρικοῦ || 28 ὁ alterum om. || 29 ἔχωσιν ἂν || 30 post καλεῖσθαι add. καὶ || 34 τοῖς ἀγαθοῖς || **p. 5,**1 γε || 3 τοιοῦτον || 4 οὖν || 5 τὸ ἐξ || 6 εἶναι om. || 7 ἀλλήλων om. || 12 διεξοδικῶς || 13 χρῆσθαι τῷ λόγῳ om. || καθέκαστον || 14 τε om. || 18 πραγματεύεται || 22 τις] τε || 23 τῇ] ἢ || ἢ] τί || 24 δύναταί γε] ταί γε periit || 28 τοπικῶν || ἀλλὰ — 29 ἐνδόξων om. || **p. 6,**1 ὥσπερ εἰρήκαμεν || 2 ὅτι δὲ μὴ || 3 ὅτι om. || πᾶν τὸ || 4 ἐστιν ἀγαθόν || 8 ὅτι, δ] τὸ ὅτι || 9. 10 τοῦτο μάλιστα — αἱρεῖται initio folii repetit || 10 ὅτι om. || 13 δὲ habet || 13. 14 συλλογίζεται || .... **p. 8,**27 ὂν om. || τὸ οὖν γνωρίμων || 28 συγχρώμενοι || τῶν — φανερῶν || 29 τεθέντος] γε ὄντος || 30 γίγνεσθαι || **p. 9,**2 γίγνεται || 4 δεικνύουσιν || 5. 6 συλλογιστικῶ || 7 καὶ ὅτι || 10 γίγνεσθαι || 16 οὐκ ἔστι || ἐπὶ om. || 17 γίγνεσθαι || ὁ om. || 22 διὰ] δὴ || 26 εἶναί τι om. || ἡ] οἱ || 27 τοῦ om. || 29 post λόγοις add. οὐδὲ || 31 οὐ om. || **p. 10,**3 ἐπιλέγων τοῖς αὐτοῦ ὀνόμασι || 6 ὁ λόγος || τὸ alter. om. || 7 οἷον || 8 διαφόρως.

p. 125,14. 15 καὶ τὸ — συμπέρασμα, quae in mrg. add. rec. C, om.

p. 362,11 μήτε — 363,28 εἶδος om. || **p. 364,**2 ὁμοίως (post τοῦ) || ὁμοίως om. || 3 τὸ prius om. || 4 κατασκευὴν || 9 ἢ δὲ || 10 ἡ] ἢ || 11 καὶ ἡ] ἢ || 13 εἴη] ἢ || 16 ἂν — ἡ] ἂν διὰ || 17 δὲ superscr. || 18 ἡ om. || 22 ἔτι] ἐπεὶ || 23. 24 γένους — κατασκευὴν om. || 24 ante εἰ add. τῶ || 25 ἀποδιδόμενον ὡς || εἶδει] τῶν εἰδῶν || 28 ἐστίν — χρήσιμος] οἷον εἰ τὸ ζῶον ἵππου καὶ ἀνου. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο χρήσιμον || **p. 365,**1 ἄλλω || 2 ἀπεδόθη || 4 ἐπειδὴ ἐδόκει || χωριστὴ omisso τῆς || 7 διαφορᾶς || 9 ἰδίως om. || ἤδη pro altero εἶδη δὲ || 11. 12 ἰδίᾳ καὶ om || 12 αἱ om. || συναμφότεροι || 13 αὗται] αἱ αὐταὶ || ἐν ἐκ. τῶ β. habet || οὖσαι || 14 δ' om. || 17 χωριστῆς || 18 κατηγορεῖσθαι pr. || μὴ δι (sic) || 19. 20 ἄλλο—οὔτε om. || 20 αὐτὴ ἡ || 21 ὅλου] λόγου || δὴ] δὲ || 25 ἡ om. || 26 αὕτη || 27 τε] γένος compend. || 28. 29 τε et ἐν habet || **p. 366,**3 καὶ εἰ || 4 εἰ || 5 ἁρμόττοι || 8 καὶ prius om. || οὐκ ἔστι || 15 καὶ om. || 19 ἄλλω || δ om. || 20. 21 ἀφ' οὗ — τὸ προκείμενον παρωνόμασται] ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον παρωνόμασται λέγειν τὸ γένος εἶναι τὸ ἀφ' οὗ παρωνόμασται τούτου || 21. 22 [ ] habet || 21 τοῦ] τούτου || 22 ὅτι om. || ἔχειν || συνέστ^{η} || 23 καθὸ || ἐν τῇ μουσικῇ || 26 πάλιν] α || **p. 367,**2 βουλόμεθα || ἐπεὶ || 3 αὐτῶν || εἰρημένον || 6 βουλοίμεθα || 7 ὁ om. || 9 ἂν ἐστί || αἰσθάνεσθαι pr. || 10 ἡ pro altero ἡ || ἐπι δέ δώκει || ἡ μουσικὸν om. || 12 ἢ || 12. 13 ⟨ ⟩ om. || 20 δὲ γένος] δι' ἑνὸς || 23 αὐτὸς || 25 ἄλλως || 28 γενομένω || γιγνόμενον || **p. 368,**2 δι' ὃ τι] δ ἂν.

p. 413,11 incip. f. 201 || κέχρηται τῶ παραδείγματι τὸ αὐτοζῶον || 12 μὲν γὰρ ἴσως om. || 15 ὑποθέσεων || post τοῦ alterum om. τε || 16 οὕτως et ἐπὶ om. || 18 τόποι om. || 20 ὁποτέρωθεν καὶ ἀνασκευαστικός || ὁ alter. om. || 22 δοκεῖ || 23 ὑπό || 24 ἀεὶ βαρὺ, οὐ—βαρύ, καὶ γὰρ || **p. 414,**1 ⟨ ⟩ om. || 2 τῶ ἁπλῶς || 4 τούτοις habet || 9 τῶν om. || 11 ὅσον] ὡς || οὗτος] τοῦτο || 13 ἐστὶν αὐτῶ || 14 ὧν ἰδίων || τοῦ om. || 15 αὐτῶ || 16 ante εἰ add. τὸ μᾶλλον σῶμα || ἦν om. || τοῦ — τὸ || 17 λαμβα || 18 κατὰ] καὶ || post ἀλλὰ add. καὶ || 19 ἐκείνου ἴδιον || ὦ || 20. 21 ἀπὸ τοῦ om. || 22 τὸ alterum om. || 23 διαφέροντα λαμβάνειν || 25 πρὸς ἕνα τὴν σύγκρισιν ἐποιήσατο || **p. 415,**1 δύο (ante πρὸς) || ἀνασκευαστικὸν || 2 ἐστίν om. || 3 ἧττον om. || 5 οὐδ' ὁ corr. ex οὐδὲ || 6 om. || 7 παραδίδωσι post τόπον collocat || 10—12 ὑπαρχόντων om. || 12 καὶ ὅτι οὐκ εἰσὶν οὗτοι οἱ τόποι οὓς || 14 οὕτως ubique ut P cf. ad. p. 411,15 || 15 αὐτὴν τὴν || 16 τέταρτοι || 19 τε om. || 20 μᾶλλον. ἕνα || 21 καὶ

κατασκευαστικόν om. || 22. 23 δεύτερον — ὑπάρχει om. || **p. 418,3**—9 ut P, nisi quod ἐστὶν om. || 9 ἐστι || 13 οὗ om. || 15 reliquorum defectus || 21 κατὰ δύναμιν δέ ἐστι om. ut P (cf. Add. et Corr.) || φέρε εἰπεῖν om. || 22 καὶ om. || οὐ om. || 23 ἐν τῷ || **p. 417,1** δίδωσι || 2. 3 ὄντος — τῷ μὴ om. || 7 ἐπεὶ — ἐστι om. || οἷον τότε || 8 τὸ οιπ. || 9 δ] οἷον εἰ || εἰ δὲ om. || 11 τοῦ om. || μὲν om. || 12 τὸ δὲ ἀναπνευστὸν οὐκέτι om. || αὐτὸν || 13 ἔτι τοῦ || 15 τοῦ || 16—418,4 φυλάσσει eodem quo ABDP transposuit; ante 16 add. εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ. Ἔτι || 17 σώζηται, quod conieci || 18 μένει pr. || **p. 418,1** ζώω μὴ ἔτι. || 4 οὖν om. || πρὸς ὃν προσόντος κατὰ || 5 καὶ prius om. || μὴ πρὸς || 6 ὄντος || ὑπάρχει || λέγει || 8 ἀποδιδόμενον || 9—16 om. || 17 ἀνασκευάζονται || ὑπερβο τέθηκε || 18 ὑπερτεθεικὼς εἶδει || 19 αὐτὸ ἀναιρουμένου || δὲ om. || 20 post ἔχοντι add. καὶ || 21 ἀναιρεθέντος οὔ. ἀλλὰ γίνεται || ἐκεῖνον, omisso ὄν || **p. 419,1** ἤτοι τὸ ἴδιον habet || 2 οὕτως om. || 3—9 om. || **p. 420,3**—421,13 om. || **p. 421,13** quae ante μάλιστα add. codd., om. || φησί om. || 14 παραλαμβανομένων om. || 17 πασῶν τῶν διαφορῶν || 18 ἐξεργασίαις || 20 αὐτὸ ex αὐτῶ corr. m. 1 || εἰ — χωρισθείη] πρὸ || 21 δ ποιεῖ — 34 om. || **p. 422,1** οὖν μὴ et καὶ om. || 2 σκεπτέον || 3—9 ut B, nisi quod τοῖς alterum om. || 10 τὸ ὑπάρχον || ἧς (sic) || καὶ τὸ — 11 συμβεβηκὸς τὸ om. || 12 οἷον — 27 κατασκευάσομεν om. || 28 μὲν κατὰ τοῦτο || **p. 423,2** post καλῶς add. εσ̃ (·/· P) || 3 ante δύο add. ὅτι || 5 καλῶς || 6 post ὅτι add. καὶ || post ἀμ. add. ἡ || 7 ante πλείους add. τὸ || φωρᾶσαι || 8. 9 ἥπερ — ὡρισμένον om. || 13 τῶ δηλοῦντι λόγω || 15 τοῦ (ut videtur) — τὸ || 16 ἐστιν om. || 18 ὁμώνυμον || 19 μὲν om. || φορὰν τινὰ || 20 ἡ om. || **p. 424,1** ὁ om. || οὗτος || 4 τὸ utrumque om. || 4. 5 κατὰ ποιότητα.

p. 492,3 post δείκνυσι add. δὲ || δύναμιν || 6 οὐδὲ (post τάδε) || 7 τὰ ἐκ || διὰ] καὶ || 8. 9 μὲν οὐδὲν σημαίνειν || 9 τοσαύτην || 10 post βούλεται add. μὲν σημαίνειν || τοῦτο || 11 ἀποδίδωσιν, omisso τὸν ὅρον || 12 lemma om. || 13 ὅτι ὁ om. || 15 ποία] ποί om. spat. rel. || οἷον — 18 om. || 25 ἡ ante (πᾶν) || ἐκείνων habet || εἶναι om. || **p. 493,1** γὰρ habet || τὸ — συγκείμενον || 3 ὃν om. || 7 ὁποιοῦν || 9 δεικτικόν || 12 οὐδὲν γάρ ἐστι τοῦ ὁρισμοῦ· ἔσται ὁρισμὸς || 14 om. || 15 ante δεῖ add. (ὅ)σοι δὲ ἀσαφεῖς τῶν ὅρων συνδιαθρώσαντα || αὐτὸν om. || διαρθοῦντα || 16 αὐτούς om. || 17 εἰ || συγχωροῦσι || ὁριζόμενοι om. spat. rel. || 18 ὁρίζονται || 19 γεγενημένων || λῆψιν || ὁπωτέρως || 19. 20 γένοιτο || 21 — **p. 494,26** om. || 30 ὅρους || **p. 495,1** κανόνας || 2 χρώμενοι] χρώ om. spat. rel. || 3 ἐλλειπῶς ἀποδίδοται || προκείμενον || 4 οἷον — 8 om.

p. 496,4 εἰ om. || 6 πρὸς τὰ τοσαῦτα τόπους || 8—12 om. || 13—18 ut P || 18 ταυτὸν || **p. 497,1** κατ' ἄλλο σημαινόμενον τοῦ αὐτοῦ || 4 οὔτε γὰρ || 5 τοῦ om. || 6 ἔτι] ἔ om. spat. rel. || 8 ἄλλῳ] ἄλλου || 9 γὰρ ὅταν || ἀμφότερα εἶναι δειχθῇ || 10 ἐστιν ἀλλήλοις || κατὰ τὸ || 11 εἰ]ὴ ἐν τοῖς πρός τι || ἰδικὰ || 14 ποιεῖσθαι || 14. 15 καὶ — ἐκτίθησιν om. || 15. 16 ἀνασκευάζεται — κατασκευάζεται ἔκ τε || 18 τὰς alter. om. || 21—498,3 om. || ... **p. 498,** 15 ἔχῃ, quod non liquet in P, om. spat. rel. || .... **p. 509,2** ἀλλ' οὐδὲ — 4 ὁμοίως post 8 ὁμοίως collocat || 2. 3 (οὐ)δὲ — δύο, quae om. in initio folii P, om. || 3 τῶ — τῶ || αὐτὸν || 4 ἢ ὁμοίως habet || εἰ om. || 7 τὸν superscr. || 10 ἢ ἀμφοῖν — ὑπάρχει om. || 13 post δὲ add. λοιπὸν || 15 τὸν τόπον τὸν || 16 ante ὅρον add. τὸν || 17 — **p. 510,5** om. || .... **p. 514,**23. 24 ἀνασκευάζει ἢ κατασκευάζει || 24 ὁ μὲν γὰρ — **515,**36 om. || **p. 516,**1—11 = P, nisi quod οὐδ' εἰ μὴ γένος exhibet || 12—22 = P, sed ὑπάρχον || 24. 25 δεῖ — ποιεῖν] τουτέστιν || 26 περιττῶς || 27 διά τε — **p. 517,**21 om.

p. 518,1. 2 tit. om. || 5 μὲν om. || 7 post περὶ add. τῆς || 8 ἐπάγοι || 9 ἐστι om. || τὸ || 10 ὅ τε περὶ] ὁπότε || τῶν om. || 11 περὶ τῆς τῶν om. || διόπερ || 12 ἐπὶ || 15 κοινῶς || 16 καὶ om. || λέγει om. || 18 ποσαχῶς] σαχῶς om. in fine vs. || ὅτι τριχῶς om. || 19 αὐτὸ || τῶν διαλεγομένων τὸν ἕτερον || 20 αὐτὸν om. in lac. || **p. 519,**1 οὖν ὄντα om. in lac. || αὐτὸ || 2 δυνάμενος] μένον post lac. || περὶ || 3 θάτερον || ψεκτὴ || 4 πρὶν τῆς διαλογίου || 6 ἀλλ' ὡς || 9 πρός] ὡς || 11 αὐταρκες || 14 τούτου, ὅτι] τοῦ || ὁ om. || 15 λαμβάνειν || 19 συγχωρήσειε || 21 ὡς] ἢ || 22 αὐτοῖς || 23 τῇ alter. om. || 24. 25 τὸν ὄῆμον ἢ πρὸς τὸ θέατρον ἢ πρὸς τὸν || 26 ἠκονομίας || 28 ἀφ' ὧν ἔδειξε τὸ προκείμενον ||

31 τῆς οὖ διαλεκτικῆς οὖ m. 1 || 32 post γὰρ add. ἵνα || **p. 520,1** μηδὲν — μόνης om. || 3 πρὸς om. || 9 — **p. 521,24** om. || 25 — **p. 522,19** = P, sed παρὰ ταῦτα, αἱ alter. om., ἀναγωγῆς, ὄγκου || ... **p. 523,16** ληψόμεθα — ὄντων om. || 17 ἐπιστήμη — μουσικὴ γάρ om. || 18 καὶ ἐπὶ ἐκτικοῦ || 21 εἶναι om.

p. 563,13 μὲν γὰρ — 566,30 οὐκ ἔστιν ἀγαθόν om. || 30 ἀνασκευάσας || **p. 567,1** περὶ || 2 μὴ om. || 3 ἀντικειμένοις || 3. 4 λαμβάνου (sic) || 4 εὐθὺς αἰτουμένοις || 8 μὴ αὐταὶ αἱ || 10 εἰρημένων || 11 τουτέστιν om. || 12 ἀσυλλόγιστον || ἄδοξαι || 14 συνάγεται || 16 ἔδειξε] ἤδει τὸν || 17 μελίσου || τὸν παρμενίδου om. in lac. || 18 τοιοῦτον || περὶ || 19 οὐκ et ἓν om. || οὕτως || οὖν om. || 20 ἀλλ' om. || 21 περὶ || ὂν om. in lac. || ὃ δὲ λέγει || 22 τὸ μὴ — ἀρχὴν ἔχει om. || 23 πρὸς τὸ (sic) καταλαμβανόμενα || **p. 568,1** μὲν] μὴ || 1. 2 τῶν δὲ προστεθέντων om. || 2 δύναται || συλλογιστικῶς συνάγεσθαι || 3 ἄλογος omisso ὁ || ταύτην || 6 (δευ)τέραν τίθησιν periit || 8 ἐκ τοιούτων τε] καὶ διὰ τούτων τὸ ἀντίβο ἀλλ' ὅτι πρὸς ἔτι διὰ τούτων || 11 ἐπὶ] ἐπιτίμησις, in quo verbo deficit.

F LAURENTIANUS LXXXV 1, qui Oceanus dicitur, [Bandini III 237—247. H. Diels praef. Simpl. in Phys. p. XII: "maxima forma bombycinus s. XIV, scriptura minuta sed perspicua scriptus"] f. 269—320 Alexandri Topica continet. praesto mihi erant haec ab A. Torstrik notata:

p. 1 Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν διαλεκτικήν || 6 supra προηγουμένως scriptum ἀποδεικτικῶς || 10 post διαλεκτικὴ add. φασὶν rec. || 11 τάληθῆ || 13 ὁ φιλόσοφος || 14 ante διαλ. add. ὁ || 15 supra θριγκὸν scriptum περίβολον || **p. 2,3** αὐτῶ pr. || 6 ἀποδεικτικούς || 10. 11 οὐδὲν — ἄνθρωπος γελαστικόν om. || 22 παλαιῶν || 23 τὸν δὲ — 25 συλλογιστικήν om. || **p. 3,14** post καὶ alter. add. πάλιν || 15 γὰρ || 19 γὰρ || τελείως κυρίως || 30 αὐτὸ || **p. 4,1** ἑκάστη || 4 τε om. || 6 τε om. || 15 πρακτικοῖς || λέγει omisso ἂν || 23 ἰατρικοῦ || 33 χρῆσθαι αὐταῖς || **p. 5,3** συλλογίζεσθαι; coll. usque ad vs. 16.

p. 124 (coll. inde a 23 πάλιν) 33 προτεχνολογημένα || **p. 125,1.** 2 τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δεύτερον τῶν τοπικῶν || 5 τί τε omisso καὶ || 8 καὶ prius om. || 12 τῶν alt. om. || 21 διὰ om.

p. 216,3. 4 διοίσει || 8 οὐκέτι — κατηγορεῖται om. || **p. 217,13** ἡ om. || 16 τῶν om. || post οὔτε prius add. γὰρ || 18 τῶ αὐτῶ || 18. 19 ἄλλος ἄλλον || 19 ἄλλου ἄλλο || 21 et 22 ἀρετῶν || 23 δὲ om.

p. 294,5 τε om. || 13 οὐδὲ om. || 14 ante διαλ. add. οὐ || 15 τί ἐστιν || 16 αἱ prius habet || 18 ἀντιφάσεως || 18. 19 ἀντιφατικοὶ λόγοι || 19 ἀνασκευάς τε καὶ κατασκευὰς || 20 post πρὸς add. εἰς || **p. 295,4** μὲν om. ut B || 5 ὅρος || 8 ὑπάρχειν om.

p. 367,25 αὐτῶ om. || 29 ἤδη ἐστὶν || **p. 368,1** γενομένου || 2 δι' δ.

p. 369,3 — 370,11 om. || 14 τοῦ ἀεὶ τὸ || 15 ἀίδιον || 16. 17 πολλὰ — ὑπάρχει om. || 21. 22 τὸ δὲ — χωρίζει om. || 22. 23 ὑπάρχειν || 27 — **p. 372,8** om. || 9 ἀρετὴ || 10 ὅτι — πλείοσι om. || post γίνεται add. ἡ ἀρετὴ cf. Add. et Corr. || 11 λογικῶ utrobique || 12—20 om. || 22 — **p. 373,31** om.

p. 492 (coll. a vs. 23) 25 ἐκείνων habet || **p. 493,1** γὰρ habet || τὸ (sed συγκειμένων) || 3 ὃν om. || 7 ἄν om. || 12 οὐδὲν γάρ ἐστι τοῦ ὁρισμοῦ· ἔσται ὁρισμὸς || 14 om. || 15 δεῖν || αὐτῶν || 16 αὐτὸν || 17 εἰ γὰρ || ἐκεῖνο || ὁρισάμενοι || 18 ὁρίζονται || 19 γενομένων || λῆψιν || 21 — **p. 494,26** om. || 27 et 30 ὅρους || 31 καλῶς om. || **p. 495,4** εὐπορήσωμεν || οἷον — 8 om. || **p. 496,4** εἰ om. || 5 ὁριστικοῖς.

p. 590,9 ante λόγους add. τοὺς || 10 δὴ || 12 ἐστι om. || 13 μάλιστα] κοινὰ καὶ || 14 ἅπαντα || δυνάμενα || 15 ἐξ om. || 16 λόγους e συλλογισμοὺς corr. || 17 ἐκ τοῦ om. || εὑρεῖν || 18 διὰ τὸ καθολικὸν || 20 παρεσκευασμένους λόγους || 21. 22 συλλογισθέντος — αὐτοῦ || 24 ὑπ' αὐτά || λέγει || **p. 519,1** παρεσκευασμένα || 2. 3 τὰ δ' — ἐπιστήμη om. || 4 τῆς αὐτῆς] ταύτη || 5 post ἅμα add. ἐπ' || ἔσται.

LAURENTIANUS LXXII 9 [Bandini III 31. 32] membraneus, in fol., saeculi XV. specimen debetur A. Torstrik et H. Vitelli (p 362,1—366,13 et 367,28—368,4): G

p. 1,8 ἐστὶ add. corr. || 9 ταὐτὸν || 10 post διαλ. add. φασὶν || 13 ὁ delevit || 14 ante διαλ. add. ὁ corr. || 15 τριγχὸν] περίβολον || 19 ταύτην iterat || **p. 2,**6 ἀποδεικτικούς || 10. 11 οὐδὲν — ἄνθρωπος γελαστικόν om. || 22 παλαιῶν || 23 τὸν δὲ — 25 συλλογιστικήν om. || 27 τε om. || **p. 3,**5 τούτων || 8 τὸ δὲ διαλέγεσθαι mrg. || 11 συλλογιζόμενος || 14 post καὶ alter. add. πάλιν || 15 γὰρ || 17 ἐκ τῶν om. || 19 γὰρ || καὶ alter. om. || τελείως.

p. 124 (coll. inde a 23 πάλιν) 31 ἐφ' || προτετεχνηλογημένα || **p. 125,**3 ἀνάγκη || 14. 15 καὶ τὸ — συμπέρασμα om.

p. 216,8 ἐλεύθερον || **p. 217,**11 προσκείσθω || 13 ἡ om. || 15 τῷ δὲ ἧττον om. || 19 ἄλλου ἄλλο || γε] οὔτε || 21 περὶ τὰ αἱρετώτερα || 23 φύσεων.

p. 294,3 διὰ] δὲ || 9. 10 καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου om. || 10 πάντα om. || 15 τί ἐστιν || 18. 19 ἀντιφατικοὶ λόγοι.

p. 362,3 post πρὸς add. τοὺς || post καὶ add. τοῦ || 5 παρέδωκεν || τοῦ tertium om. || 6 καὶ ἀνασκευαστικούς om. || 9 εἰ μὲν || τοῦ alt. om. || 10 τὸ tertium om. || 11 μήτε — **p. 363,**28 εἶδος om. || **p. 364,**3 τὸ prius om. || 4 κατασκευὴν || 9 ἡ δὲ διὰ τοῦ τὸ || 10 ἡ] ἢ || 11 καὶ ἡ] ἢ || 13 ἡ || 16 ἂν δὲ ἀρετὴ || 18 ἡ om. || 22 ἔτι] ἐπεὶ || 23. 24 γένους — κατασκευὴν om. || 24 ante εἰ add. τῶ || 25 ἀποδιδόμενον ὡς || διαφερόντων τῶν εἰδῶν || 28 γένος οἷον κτλ. ut aABP || **p. 365,**1 ἄλλω || 4 ἐπειδὴ ἐδόκει || 6. 7 χωριστὴ ὕλη || 7 διαφορᾶς || 9 ἃς non liquet || ἰδίως om. || 11. 12 οὐδὲ εἶδη δὲ ἤδη αἱ χωρὶς || 12. 13 καὶ συναμφότεροι. αἱ αὐταὶ δὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ οὖσαι || αὐτά || 14 δ' om. || 17 χωριστῆς || 18—20 μηδὲ — ἢ] μὴ δι' αὖτην (sic) ἡ || 21 ὅλου] λόγου || δὲ || 26 αὕτη || 27 τε] γένει compend. || διαφορων (sic) || 28. 29 τε et ἐν habet || **p. 366,**3 καὶ εἰ || 4 εἰ || 5 ἁρμόττοι || 8 καὶ prius om. || οὐκ ἔστι || 9 τὸ om. || 12 μεταβαίνεται || .... 22 ὅτι — ἔχειν || .... **p. 367,**25 ἄλλως || 28 γενομένω || γιγνόμενον || **p. 368,**2 δι' ὅτι] ὃ ἂν || 4 subscr. rubr. ἀλεξάνδρου ἀφροδισέως εἰς τὸ ε̄ τοπικῶν ἀριστοτέλους: —

p. 369,3 ante παραδοὺς add. periocham πῶς — τούτων διαφορά || 3 — **p. 370,**11 om. || 17 μόνον || ὁμοίως om. || 22 χωρίζει || 22. 23 ὑπάρχειν || 24. 25 ἀλλὰ - οὐδὲν om. || 27 — **p. 372,**8 om. || 9 ἀρετὴ || 10 ὅτι — πλείοσι om. || post γίνεται add. ἡ ἀρετὴ cf. Add. et Corr. || 11 λογικῶ utrobique || 12—20 om.

p. 416,13 οὗ om. || 14 ἐστὶν om. || 15 ἄνθρακος, ὅτι || 21 κατὰ δύναμιν δέ ἐστι om. (cf. Add. et Corr.) || φέρε εἰπεῖν om. || 22 καὶ om. || οὐ om. || 23 ἐν τῶ || **p. 417,**1 δίδωσι || 2. 3 ὄντος — τῷ μὴ om. || 7 ⟨ ⟩ om. || οἷον τότε || 8 τὸ om. || 9 δ] οἷον εἰ || εἰ δὲ om. || 11 τοῦ om. || μὲν om. || 12 τὸ δὲ ἀ. οὐκέτι om. || 13 ἔτι τοῦ ἀέρος || 15 εἰ τοῦ || 16—418,4 φυλάσσει post 419,2 transposuit || ante ὅταν add. εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ. Ἔτι || 17 σώζηται, quod conieci || 18 καὶ om. || μένει || **p. 418,**1 ζώω μὴ ἔτι. || 3 αὐτῶ || 4 οὖν om. || post ὃν add. προσόντος || 5 καὶ prius om. || μὴ πρὸς || 6 ὄντος || ὑπάρχει || λέγει || 7 ἐνεργείᾳ] ἑνὸς γένους || 8 ἀποδιδόμενον || 9—16 om. || 17 ἀνασκευάζονται || ὑπερβολῆς τέθηκε || 18 ὑπερτεθεικὼς εἶδει τὸ || 19 αὐτὸ ἀναιρουμένου || δὲ om. || 20 post συναναιρεῖται add. τῶ || post ἔχοντι add. καὶ || 21 ἀναιρεθέντος οὔ. ἀλλὰ γίνεται || τῇ om. || ὂν om. || **p. 419,**1 [ ] habet || 2 οὕτως om. || 3—9 om.

p. 496,4 εἰ om. || 6 πρὸς τὰ τοσαῦτα τόπους || 8—12 om.

p. 518,5 μὲν om. || 7 post περὶ add. τῆς || 8 ἐπάγοι || 9 ἐστι om. || τὸ pr. || 10 ὁ περί τε corr. ex ὁπότε || τῶν om. || 11 περὶ τῆς τῶν om. || ἀμφιβόλας pr. || 14 τὸ alter. om. || 15 κοινῶς || 16 καὶ om. || λέγει post 17 ἀποκρίσεως transpos. || 18 ποσαχῶς] σαχῶς om. in lac. || ὅτι τριχῶς om. || 19 αὐτὸ || τῶν διαλεγομένων τὸν ἕτερον || 20 αὐτὸν om. in lac. || **p. 519,**1 οὖν ὄντα om. in lac. || 2 δυνάμενος] μένον post lac. || 3 ψεκτὴ || 4 πρὶν τῆς διαλογίας || 6 post ἄλλως add. ὡς.

p. 590,11 ante λόγους add. τοὺς || 12 ἐστι om. || 13 μάλιστα] κοινὰ καὶ || 14 ἅπαντα || δυνάμενα || 15 ἐξ om. || 16 συλλόγους || 17 ἐκ τοῦ om. || 18 τὸ καθολικὸν || 19 post ἀξιοῖ

add. τε || 21. 22 συλλογισθέντος — αὐτοῦ || 24 ὑπ' αὐτά || λέγειν || **p. 591,1** παρεσκευασμένα || 2. 3 τὰ δ' — ἐπιστήμη om. || 4 τῆς αὐτῆς] ταύτη || 5 post ἅμα add. ἐπ' || ἔσται.

H PARISINUS 1832 [H. Omont p. 150], olim Mediceus, chartaceus, forma maiore, saeculi XV [XIII secundum Catal., XV—XVI sec. H. Omont], foliorum 374. f. 135^{r} titulum fert ἐξήγησις εἰς τὰ τοπικὰ ἀριστοτέλους ἤτοι τὴν διαλεκτικήν, ἐκ τῶν τοῦ ἀφροδισιέως ἀλεξάνδρου: ~ εἰς τὸ πρῶτον τῶν τοπικῶν: ~ deficit f. 253^{v} post verba φησὶν οὖν δεῖν (p. 366,17). sequitur Alexandri quod fertur in Sophisticos elenchos commentarium. ecce specimen, quod praebuerunt cum A. Torstrik tum E. Maass:

p. 1,3 πρόθεσιν τῆς τῶν τοπικῶν πραγματείας || 7. 8 διαλεκτική, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶν τοπικῶν πραγματεία· συντελεῖ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, ὃ τέλος || 10—12 ὁρίζονται ταύτην, ἐπιστήμην λέγοντες εἶναι τοῦ εὖ λέγειν τὴν διαλεκτικήν, τὸ δὲ εὖ λέγειν ἀντὶ τοῦ τἀληθῆ καὶ προσήκοντα λέγειν ἐκδέχονται· τοῦτο δ' || 14 παρ' αὐτοῖς || ante διαλ. delevit ὁ m. 1 || 14. 15 καὶ θρίγγον — λέγων mrg. m. 2 || 15 καὶ ταύτης θέμενος || 16 ἴσον εἴη ἂν || 17 δύνασθαι om. || 18. 19 συνάγειν αὐτά, τὴν αὐτὴν ταύτην διαλεκτικὴν || **p. 2,1** οὐ ταὐτὰ περὶ τὴν διαλεκτικήν — ἀλλὰ mrg. m. 2 || 2. 3 ἡγούμενοι — διαφορὰν] ἐπειδὴ ὁ συλλογισμός, καθὸ μὲν συλλογισμός, ἄλλος ἄλλου οὐ διαφέρει· διαφορὰν δὲ εἶναι αὐτῶν || 6 ἀποδεικτικούς || post οὓς add. καὶ || 8 σχήματι post δευτέρῳ collocat || 9 ὡς — δείκνυται om. || 17 καθὸ τέχναι μηδὲν ἀλλήλων, omisso εἰσὶ || 20 ἀληθινῶν || 21 τε om. || 22 ὑπὸ τ. παλαιῶν om. || 23 τούτων || τὸ δὲ || 24. 25 τὴν διὰ τούτων συλλογιστικὴν μέθοδον || 28 ἀγαθοὺς prius] ἀγαθὰ || **p. 3,2** εἶναι om. || 4 ποιεῖ || δὲ] οὖν || 6 περὶ om. || 8 εἰ γὰρ ἡ διαλεκτικὴ m. 1: ἡ γὰρ διαλεκτικὴ novavit m. 2 || 10. 11 πάντως λάβοι συλλογιζόμενος || 12 post οὐκ add. ἀεὶ || 12. 13 οὕτω γὰρ ἂν εἴη πᾶν τὸ προτιθέμενον ἀληθές· ἀλλὰ μὴν προτίθεται || 14 ἢ pro altero καὶ || 16 οἷόν τε δι' ἀληθῶν συλλογίζεσθαι || 18 δι' om. || καὶ om. || 19—21 οὐ — ἀντίφασιν] ταληθῆ λέγεται συλλογίζεσθαι, διὸ οὐ πάντα τὰ ἔνδοξα κυρίως ἀληθῆ || 23 ἐνδόξου || 24 χρῶνται || 25 ῥητορικὴ ἀντίστροφος mrg. m. 2 || 27 ἰσόστροφον λέγει ὡς περὶ τὰ αὐτὰ ἐκείνη τουτέστι τὰ ἔνδοξα καὶ πιθανὰ καὶ ταύτην καταγινομένην || 30. 31 καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα λαμβάνει τε καὶ διὰ τούτων δείκνυσιν οὕτως || **p. 4,1** ἑκάστη || 3 αὐταῖς κοινὴ περὶ πάντων || 3. 4 ὁμοίως περί τε μουσικῶν ἰατρικῶν || 5 καὶ λογικῶν om. || 7 τὰ κατὰ || τι om. || 9. 10 συλλογίζεσθαι δι' ἐνδόξων || 10 ὀλίγω || 11 καὶ alter. om. || 12. 13 ἀφορισμένον καταγίνεται· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς π. ἰ. λέγει || 13 περὶ alter. om. || 14 post περὶ add. τῶν || 15 πολιτικοῖς καὶ πρακτικοῖς || πάντων ὧν ἂν λέγοι || 16 ποιεῖ || 17 εἰς om. || 19 δεικνὺς post 18 μὴ transposuit || καὶ om. || 20 ταῖς μεθόδοις || 22 ὁ κατὰ τ. ἐ. om. || 23. ἀφ. δεικνύειν, οἷον ἰατρικοῦ μὲν τὸ || 24 ποιεῖν, ἄλλου || 25 τῶν prius om. || πραγματεύεσθαι pr., corr. m. 2 || 25. 26 καὶ γὰρ ἡ τῶν τούτοις ἀντικειμένων γνῶσις αὐτοῖς οὐ προηγουμένως || 27 ante πρακτ. add. περὶ || 28 τε om. || 30 τι om. || 32 θαυμάζουσιν || 33 post ἀλλὰ expunxit μᾶλλον οἰκειότερον λέγεσθαι ταύτας δυνάμεις et add. καὶ m. 2 || **p. 5,1** εἰ οὖν, omisso ἀλλ' || γε] λέγονται || 2. 3 οὐδὲν — ῥήτωρ om. || 4 οὖν || ἀφωρισμένων || 6 post προκ. add. δεικνύειν || εἶναι] καταγίνεσθαι || 8 διεξοδικῶς || τε om. || 9 καὶ ὅλον in contextu m. 1, μᾶλλον mrg. m. 2 || αὐτῆς || 9. 10 καὶ τῶ καθολικώτερον καὶ κοινότερον || 10 μὴ || 13 χρῆται — λέγει || 14 καὶ τὰ πράγματα ante καὶ τὰ add. || 18 ἐπιγράφει || 21 αὐτός φησι || ante Θ. add. ὁ || 23 ὡρισμένως ἢ — 26 ἀορίστως mrg. m. 2 || 26 προτάσεων ἐνδόξων recte || 27. 28 ἀξιοῦσι — ἐπιγράφεσθαι non om., ut subnotavi, sed 28 τοπικὰ exhibet || 28. 29 ἐνίοτε — οὐ γὰρ] ἐξ ἐνδόξων δὲ εἴρηκε συλλογίζεσθαι, ὅτι οὐχ || **p. 6,2** τὸ λεγόμενον || 4 αὐτὸ || 5 ὅτι ἡ || 6 ὅτι om. || ὁμοίως om. || 7—9 τὸ δὲ — φύσιν om. m. 1: τὸ δὲ τοιοῦτον κατὰ φύσιν τελικώτατον καὶ σ. ὅτι πάντα — κατὰ φύσιν ~~ἐστὶ τε~~ (sic) mrg. m. 2, sed ipsa omnia postea delevit || 9 post προσλάβωμεν add. ὁμοίως || 10. 11 τὸ αὐτὸ πάλιν || 13 ψευδῆ || 14 τὰ τοιαῦτα προβλήματα || 18 διαχωρίζει || 22 περὶ primum et alterum om. || 24. 25 δηλονότι ἡ διαλεκτικὴ οὐκ ἐρεῖ || 26 ἀλλ' οὐδ' — 28 τὴν ἀρχὴν mrg. m. 2 || 27 λέγων supra inductum ἐρεῖ m. 2 || **p. 7,3**—9 om. || 10 τῶν συλλογισμῶν || 11—13 ἀπορουμένων· εἴρηται δὲ προηγουμένως κἀν τοῖς

πρότερον, ἐν οἷς παρέδωκεν ‖ 18 καὶ διηγήσεως ‖ δημεγορίας, ut videtur, pr., corr. m. 2 ‖ 18—20 ἄλλων πολλῶν λέγεται συνωνύμως καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν ὁ λόγος. ταῖς δὲ ‖ 22 φησίν post τεθέντων collocat ‖ 22. 23 ἐξ ἀν. τῶν κειμένων συνάγεται διὰ ‖ 25—27 οἷός ἐστι — ὑπὸ τοῦ] τὸ δὲ τεθέντων ἀντὶ τοῦ ληφθέντων εἴρηται, τουτέστιν ὁμολογηθέντων καὶ συγχωρηθέντων ἢ πρὸς τοῦ ‖ **p. 8,1** εἰ ὑφ' ‖ τις om. ‖ 2 post γὰρ add. καὶ ‖ 3 δείξαι ἄλλο τι ‖ 5 εὐσημότερον ‖ 6 post καταφατικὰ add. ἀλλὰ καὶ ἀποφατικὰ ‖ τίθεται — 8 κατηγορικόν om. ‖ 9 τίθεται δὲ κυρίως τὰ ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν ἢ μὴ ὑπάρχουσι ‖ 10 τίθενται — ὑποτίθενται ‖ 11 ante συλλ. add. οἱ κατηγορικοὶ ‖ ὡς — 12 κατηγορικοί om. ‖ 12 post ὑποθ. add. συλλογισμοὶ ‖ 13. 14 οὕτως — ἀποδιδούς om. ‖ 16. δύναται δείκνυσθαι ‖ 20 φῶς ἐστι διὰ τοῦτο ‖ δείκνυνται ‖ 21 τὸ ζῆν σε ‖ 22. 23 διὰ τὸ ἡμέραν εἶναι φῶς — διὰ τὸ ἀναπνεῖν τὸ ζῆν ‖ 25 τὸ μὴ εἶναι ‖ **p. 9,1** ἡμέραν εἶναι ‖ 3 πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ δεῖξιν προστιθέμενον ‖ 4 δεικνύουσιν ‖ 10 post δοκεῖ add. τις ‖ 15 ἀλλὰ — συλλογισμοί mrg. m. 2 ‖ γοῦν] δὲ ‖ 16 ἐπὶ τῶν τοιούτων ‖ 22 ὁ 'A. om. ‖ 24 γνώριμον εἶναι ‖ 25. 26 ὥστε — χρεία mrg. m. 2 ‖ 25 ἀφανὲς in spatio vacuo relicto add. m. 2 sive 3 ‖ 28 λόγος post 27 παρεχόμενος collocat ‖ οὐ ‖ 30 — **p. 10,1** οὔτοι — δύναται (sic) mrg. m. 2 ‖ ἀναιρούμενα ex ἀναιροῦμεν corr. m. 2 ‖ 3 ἐπιλέγων ‖ 4 post ὡς add. φέρε εἰπεῖν ‖ 5 ἂν εἴη ‖ ἔχων ‖ τὴν alter. om. ‖ 6 τὸ συμπέρασμα τὸ αὐτό ἐστι τινὶ ‖ 7 ἀπὸ τῆς στοᾶς e στωικοὺς corr. m. 2 ‖ 7 et 8 διφορούμενοι ex ἀδιαφορούμενοι corr. m. 2 ‖ 8 et 10 ἀδιαφόρως e διαφόρως corr. m. 2 ‖ 8 γρ. περαίνειν — λεγόμενοι mrg. m. 2: περαίνον (sic) τῆς παρ' αὐτοῖς m. 1, delevit m. 2 ‖ 8. 9 γὰρ — αὐτοὺς mrg. m. 2 ‖ 11 ἤτοι om. m. 1, ἢ m. 2 ‖ 12 εἰ ex ἢ corr. m. 2 ‖ δέ ‖ 14 ἐνδείκνυσθαι ‖ 15 λαμβάνονται ‖ 15. 16 προδεικνύσαις αὐτὰ ‖ 17 εἰρημένων ‖ 24 τὸν ἐν ‖ post σχῆμα add. ἔχοντα ‖ 29 ἀδιαφορούμενοι ‖ **p. 11,1** ταυτὰ ‖ 2 ante διὰ delevit τὸ ‖ 5 λέγομεν ‖ 7 συλλογισμοῦ pr., corr. m. 1 ‖ τῶ ἑτέρω ‖ 9 μηδὲ corr. e μήτε m. 1 ‖ ταυτοῦ ἀντικειμένου ‖ 12 λόγον e τρόπον corr. m. 1 ‖ 13 καθ' αὐτὸ ‖ 18 τὸ] τῶ ‖ 20 ταυτόν ‖ ταυτὰ ‖ 21 καθ' ὁπότερον ‖ 22 δὲ ‖ 25 τοῦ λόγου ‖ 27 ὥστε, omisso γὰρ ‖ 29 ἀντικειμένου ‖ **p. 12,2** συνδεδραμήκει ‖ 3 ἀντικειμένω ‖ 4 οὐ ‖ 4. 5 τὸ προσειλημμένον corr. e τοῖς προσειλημμένοις m. 1 ‖ 5 ἐν τοῖς om. ‖ 6 ἢ ‖ 9 τὸ pro altero τῷ ‖ 11 ταυτὸν αὐτῶ ‖ 12 εἰσι ‖ 14 ἡ τοιαύτη ‖ 15 post δηλοῦται add. ἡ αὐτή ἐστιν ‖ 17 τῷ — ἐστίν om. ‖ 18 ἐγίνοντο ‖ οὐκ ἐστι νὺξ — ἡμέρα ἐστὶ ‖ 23 τὸ εἶναι νύκτα ‖ 24 τὸ] ἐπὶ τοῦ ‖ 26 ἐν τῶ προηγουμένω ‖ 27 ταυτὰ ‖ 29 ὅτι δὲ οὐχὶ καὶ ἡ ταυτότης ‖ 30 ποιεῖ ‖ 31 δῆλον om. ‖ 33 τὸ ἡμέραν εἶναι ‖ προσλαμβάνεται ‖ ὡς τοῦ om. ‖ **p. 13,1** ἐπιφέρεται ‖ 2 οὐκ om. ‖ 5 ἀναιρεῖν ‖ τὸ] τῶ ‖ 17 οὐ τῶ ‖ 19. 20 ἔστι — ἐνδεχόμενον om. ‖ 22. 23 δ — ἀνάγκης om. ‖ 24 καὶ ‖ 25 μὲν om. ‖ 26 λεγομένους λόγους τῶν συλλογισμῶν ἀποκρῖνον ‖ οὐ γὰρ — 28 παραλειπόμενον om. ‖ 31 ἐκ τοῦ ‖ **p. 14,1** τὴν αὐτὴν ‖ 2 ἑαυτὸ, ε supra scr. ‖ ἐν οἷς om. ‖ 4 οὐ — κειμένων om. ‖ 6. 7 εἰ — συναγομένῳ om. ‖ 7 λόγος om. ‖ 9 τὸ om. ‖ 10 ὡς αὐτὸς ἡγεῖται supra scr. m. 2 ‖ οὐδὲ πρὸς ‖ 11 ἀλλ' ἡ ‖ 11—15 οὐκ — ἀναισθητεῖν καὶ διάλυσιν γίνεσθαι — ἀποθνήσκειν ἀναισθήτως — διττοῦ ὄντος τοῦ θανάτου m. 2: ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἐξ ἀνάγκης· διττὸς γὰρ ὁ θάνατος m. 1, delevit m. 2 ‖ 15 ἢ γὰρ ὁ γινόμενος ἢ ὁ γεγονώς m. 2: ἢ γινόμενος ἢ γεγονώς m. 1 ‖ καὶ ὁ μὲν, omisso γὰρ ‖ 16 τοῦτον — φοβούμεθα om. ‖ 17 εἴληπται om. ‖ 19 παραλελειμμένην ‖ 20 οἱ τῶν ἀπὸ στοᾶς λεγόμενοι οἱ ‖ 21 τῶ β̄ ἴσον ‖ τὸ β̄ τῶ γ̄ ‖ 22 διὰ τοῦτο om., καὶ — ἴσον post συλλογιστικῶς transposuit ‖ 24 τὸ alter. om. ‖ ἴσα εἶναι ‖ 26. 27 καὶ γ̄ ἴσα ἐστὶ τῶ β̄ συνάγεται ‖ 28 ὡς] ὅτι ‖ **p. 15,1**. 2 συνέλοι τις ἂν εἰς μίαν πρ. τὰ κείμενα ‖ 2. 3 τὴν — ἀληθεύεις mrg. m. 2 ‖ 7 τούτῳ γὰρ ‖ 9 ἡ ἑτέρα πρότασις ‖ 11. 12 κακὸν καὶ τὸ ἀνομία κακόν· οὐ γὰρ ἐκ τῶν πρ. ‖ 13 τὸ ἀληθῆ εἶναι τὸν νόμον ἀγαθὸν ἀλλ' ἐκ — διαιρουμένης ‖ 15—25 συλλογισμός om. ‖ 25. 26 ἀπόδειξίν φησι τὸν ἐπιστημονικὸν ἤγουν τὸν ἀποδεικτικὸν | (f. 142 v) συλλογισμὸν τὸν ἐξ ἀληθῶν προτάσεων καὶ πρώτων ἢ τοιούτων ‖ 28 — **p. 16,1** τουτέστιν — πρῶτα om. ‖ 2 πρὸς τὸ ‖ 4 τὰ — αἴτια om. ‖ 6 δεῖσθαι δείξεως ‖ 7 τὰ ἐξ αὐτῶν ‖ 8 αὐτῶν ‖ 10. 11 ἀποδείκνυσιν — ἐκλείπει] ἀποδεικτικὸν ποιεῖ συλλογισμόν ‖ 12 post ἡ add. τῆς γῆς ‖ τῇ γῇ τὴν σελήνην ‖ 14 διὰ τοῦ πρώτου καὶ αἰτίου δείκνυσι τὸ ὕστερον καὶ ‖ 15 post πρῶτον add. καὶ αἴτιον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ‖ ὕστερον — **p. 17,16** σώματος om. ‖ 16. 17 ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ διὰ πρώτων καὶ ἀμέσων δείκνυσιν ὁ ἀποδεικνὺς ἀλλ' ἐκ τοιούτων ἃ διά τινων

πρώτων καὶ ἀμέσων εἰσὶ γνώριμα, καὶ οὗτος ἀποδείκνυσιν· ὁ γὰρ || 19 οὐδὲ δι' ἀ. || 20 ἀλλ' ἀποδεικνύμενον ὡς εἰρήκαμεν || 21 καὶ διὰ τοῦ ἐπισκοτεῖσθαι mrg. m. 2 || 21. 22 πρώτων τε καὶ ἀμέσων || 22 — **p. 18,9** δεδεῖχθαι τρόπον τινὰ κἀκεῖνο δέδεικται. κυρίως μὲν οὖν ἀποδεικτικὸς συλλογισμός ἐστιν ὁ διὰ πρώτων καὶ ἀμέσων προτάσεων δεικνύμενος. κοινότερον μέντοι καὶ πάντα τὸν ἐξ ἀληθῶν προτάσεων συλλογισμὸν ἀπόδειξιν λέγει. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ κυρίως ἀπο | (f. 143 r) δεικτικοῦ συλλογισμοῦ προηγουμένως καὶ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ὑστέροις ἀναλυτικοῖς τὴν διδασκαλίαν ἐποιήσατο. νῦν δ' ἐπὶ τοσοῦτον περὶ αὐτοῦ εἴρηκεν, ἐφ' ὅσον αὐτῷ χρήσιμον ἦν πρὸς τὸ χωρίσαι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν τὸν διδασκαλικόν (l. διαλεκτικόν). 10 — **p. 19,27** διαλεκτικὸν δέ φησι συλλογισμὸν εἶναι τὸν δι' ἐνδόξων γενόμενον. καὶ προϊὼν ἐκτίθησι τίνα εἰσὶ τὰ ἔνδοξα. κυριώτατα μὲν καὶ πρῶτα ἔνδοξα τὰ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις δοκοῦντα, πᾶσι μὲν ὡς τὸ ἀγαθὸν αἱρετὸν εἶναι, τὸ δὲ αἱρετὸν ὑγείαν εἶναι, πλοῦτον, ζωήν. οἱ γὰρ ἄλλως λέγοντες οὐχ ὡς οὕτως διακείμενοι λέγουσιν ἀλλὰ θέσει παρίστανται — τοῖς δὲ πλείστοις τὸ τὴν φρόνησιν πλούτου αἱρετωτέραν εἶναι ἢ τὴν ψυχὴν σώματος τιμιωτέραν, τὸ θεοὺς εἶναι. (2) εἰ μὲν οὖν — ὁ λόγος μόνον τῷ διαλεκτικῷ, μόνον — αὐτοῖς πρὸς τὸ σ. χρήσιμον· ἐπεὶ δὴ ἤδη οὐ περὶ τούτων μόνων, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων πιστεύουσι μᾶλλον τοῖς σοφοῖς καὶ περὶ ταῦτα ἔχουσι. καὶ διὰ τοῦτο περὶ πάντων ἔσται συλλογισμὸς διαλεκτικός. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς σοφοῖς ἔνδοξον, πρῶτον μὲν — ἀγαθὰ εἶναι. τοῖς πλείστοις δὲ ὡς — γίνεσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μὴ — ἀπείρους. τὸ δὲ τοῖς μάλιστα γνωρίμοις ἤτοι ἐνδοξοτάτοις, ὡς τὸ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἃ εἰς τὸν πλάτωνα ἀναφέρεται, ἢ πέμπτον τι σῶμα εἶναι κατὰ τὸν ἀριστοτέλην. εἰ γὰρ κτλ. 16 τῶν om. || 20—22 παραδώσει — λαμβάνειν om. || 22 τὸ et τοῦ om. || 23—26 ἔστι — ὑπολήψεων] ἀληθῆ μὲν γάρ εἰσιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος· ἡ δὲ αὐτῶν ἀπόκρισις ἀπὸ τῶν ἀκουόντων περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ὑπολήψεων.

p. 19,28 — 21,4 περὶ τοῦ ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ προηγουμένως ἐν τοῖς σοφιστικοῖς εἴρηκεν ἐλέγχοις. ὁρίζεται δὲ κἀνταῦθα καὶ διττόν φησιν εἶναι τοῦτον· τὸ μὲν — (20,5) συλλογισμός· οὐ γὰρ πᾶν φησι τὸ φαινόμενον ἔνδοξον καὶ ἔνδοξόν ἐστι καὶ τὸ ἑξῆς. ἐπιπόλαιον δέ ἐστι τὸ ἐκ βραχείας ἐπιστάσεως ἐλεγχόμενον· οἷον φαινόμενον ἔνδοξόν ἐστι τὸ τὸν ὁρῶντα ὀφθαλμοὺς ἔχειν· δι' οὗ συνάγεται τὸ τὸν ἑτερόφθαλμον ὀφθαλμοὺς ἔχειν· καὶ τὰ ἕτερα οἷς οἱ σοφιζόμενοι χρῶνται· ταῦτα γὰρ εὐφώρατον ἔχει τὸ ψεῦδος. τὰ δὲ κυρίως ἔνδοξα οὐ ῥᾳδίαν προίσχεται τὴν τοῦ ψεύδους κατάληψιν· τὸ γὰρ τοὺς θεοὺς — οὕτως (20—22)· τῇ γὰρ εὐεξίᾳ μείζονι ὄντι ἀγαθῷ τῆς ὑγείας ἐναντίον ἐστὶν ἡ καχεξία, ἀλλ' οὐκ ἔστι μεῖζον καὶ τῆς νόσου, ἥτις ἐστὶν ἐναντίον τῇ ὑγείᾳ.

p. 21,5 — 22,6 τοὺς παρὰ τὴν ὕλην οὖν ἐριστικοὺς συλλογισμούς φησι καὶ συλλογισμοὺς εἶναι, ὅτι σχῆμα ἔχουσι συλλογιστικῆς τινος συζυγίας. οἱ δὲ κατὰ τὸ εἶδος αὐτὸ ἡμαρτημένοι οὐδὲ ἁπλῶς εἰσι συλλογισμοί, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἐριστικοὶ συλλογισμοί, ὅτι δι' ἀσυλλογίστων συζυγιῶν περαίνουσι τὸ προκείμενον. οἷον εἰ συναγάγοι τις ἐν δευτέρῳ σχήματι ὅτι πᾶς — ἵππον ζῶον ἀσυλλόγιστος ἔσται ἡ τοιαύτη — σχήματι (16—19). καὶ ἔτι ὁ ἄνθρωπος ζῶον — ὁ ἄνθρωπος ἄρα γένος — καθόλου (24—26). δεῖ οὖν περὶ τῶν ἐνδόξων τοῦτο προειλῆφέναι, ὅτι τὰ ἔνδοξα, καθόσον ἐστὶν ἔνδοξα, οὔτε ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ· καὶ γάρ τινα ἔνδοξα εἰσὶν ἀληθῆ, ὡς τὸ εἶναι θεούς, τινὰ δὲ καὶ ψευδῆ, ὡς τὸ τοὺς θεοὺς πάντα δύνασθαι· οὐ γὰρ καὶ τὰ κακά, ἅ ἐστι καὶ αὐτὰ τῶν πάντων (ἅ — πάντων add. m. 2)· ὡσπεροῦν καὶ ἄδοξά τινά εἰσιν ἀληθῆ, ὡς μὴ — τούτῳ (τόπῳ m. 2) — κλῆσις εἴρηται.

p. 22,7 — 23,19 παρὰ τούτους τοὺς τρεῖς συλλογισμούς, τόν τε ἀποδεικτικόν, τὸν διαλεκτικὸν καὶ τὸν ἐριστικόν, ἄλλο φησὶν εἶναι εἶδος συλλογισμῶν τῶν καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην οὐκ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῇ ἐπιστήμῃ γινομένων παραλογισμῶν, οἵ ποτά φαμεν εἶναι ἐν γεωμετρίᾳ τὰ ψευδογραφήματα. συγγενεῖς δὲ τῇ γεωμετρίᾳ λέγει τήν τε ἀριθμητικήν (καὶ γὰρ καὶ αὕτη περὶ ποσόν, ἀλλ' ἀδιωρισμένον mrg. m. 2), τὴν ἀστρονομίαν, τὴν ἱππικήν (ὀπτικήν m. 2), τὴν μηχανικήν. προσχρῶνται — ἄλλο ἐστὶ παρὰ τοὺς προειρημένους — τῶν ἀποδεδομένων λόγων ἐφαρμόζειν αὐτοῖς — λόγῳ ἐξ — ψευδογραφήματα (22 — 27). αἱ γὰρ προτάσεις ἃς λαμβάνει ὁ ψευδογραφῶν ψευδεῖς εἰσι διὰ τὸ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν λαμβάνεσθαι.

p. 23,20 — 25,12 παράδειγμα ψευδογραφίας ἐκτίθησι τό τε μὴ ὡς δεῖ τὰ ἡμικύκλια γράφεσθαι καὶ τὸ μὴ τὰς εὐθείας ἄγειν ὡς ἄγονται. ὁ γὰρ ψευδογραφῶν βουλόμενος δεῖξαι τὰς

δύο πλευρὰς τοῦ τριγώνου ἴσας εἶναι τῇ λοι (cf. 144 v) πῇ, τούτου μὴ οὕτως ἔχειν ἀποδεδειγμένου τῇ ἀληθείᾳ, ἐκκείσθω φησὶν εὐθεῖα ἡ αβ καὶ τετμήσθω δίχα κατὰ τὸ γ̄. καὶ περὶ ἑκατέραν τῶν ᾱγ ᾱβ ἡμικύκλια γεγράφθω ἁπτόμενα μὲν ἀλλήλων κατὰ τὸ γ̄, τέμνοντα δὲ ἄλληλα κατὰ τὸ θ̄. καὶ ἔστωσαν τὰ αθγ γθβ, καὶ ἐπιζευγθεισῶν τῶν δθ θε συνίσταται τρίγωνον τὸ δθε. καὶ ἐπεί φησιν ἐκ τοῦ κέντρου εἰσὶν αἱ δθ ὀγ ἐν τῷ αθγ ἡμικυκλίῳ, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ αἱ εθ ε̄γ̄· καὶ αὗται γὰρ ἐκ τοῦ κέντρου εἰσὶ τοῦ γθβ ἡμικυκλίου. αἱ ἄρα δύο πλευραὶ τοῦ τριγώνου αἱ δθ θε ἴσαι εἰσὶ τῇ βάσει τῇ δε· ἡ γὰρ δε αἱ δγ γε εἰσί. συμβέβηκεν οὖν ἐνταῦθα τὸ ψεῦδος διὰ τὸ περιγράψαι τὰ ἡμικύκλια οὐχ ὡς δεῖ, τούτεστι καὶ ἁπτόμενα ἀλλήλων καὶ τέμνοντα ἄλληλα, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· ἁπτόμενα γὰρ ἀλλήλων κατὰ τὸ γ̄ οὐ δύνανται τέμνειν ἄλληλα κατὰ τὸ θ̄. ὁμοίως δὲ (l. οὐδὲ) τὰς εὐθείας ἄγει ὡς ἄγονται· οὐ γὰρ οἷόν τε τῶν ἡμικυκλίων καθ' ἓν σημεῖον ἁπτομένων ἀφ' ἑτέρου κοινοῦ σημείου εὐθείας ἐπιζεῦξαι καὶ συστήσασθαι τρίγωνον. πάλιν δὲ ὁ μείζω τὴν μίαν πλευρὰν τῶν λοιπῶν δύο διὰ ψευδογραφίας δεικνύναι πειρώμενος λαμβάνει εὐθεῖαν τὴν αβ καὶ ἐπ' αὐτῆς σημεῖα τὰ γδ σύνεγγυς ἀλλήλων, καὶ περὶ ἑκάτερον τῶν ᾱγ δβ εὐθειῶν ἡμικύκλια περιγράφει ἁπτόμενα ἀλλήλων κατὰ τὸ ε̄ σημεῖον, καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ε̄ σημείου ἐπαφῆς εὐθείας ἐπιζευγνύων ἐπὶ τὰ ζη̄ συνιστά (sic) τρίγωνον τὸ εζη̄. καί φησιν ἐπεὶ ἐκ τοῦ κέντρου αἱ ζε̄ ζγ̄, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί, διὰ τὸ τὰ (sic) αὐτὰ δὴ καὶ αἱ η̄ε̄ ηδ. ὥστε ὅλη ἡ η̄ζ̄ μείζων ἐστὶ τῶν ζε̄ ε̄η̄. πάλιν οὖν τὸ ψεῦδος συμπέπτωκε παρὰ τὴν τῶν ἡμικυκλίων περιγραφήν· οὐ γὰρ οἷόν τε τὰ οὕτως περιγραφόμενα ἡμικύκλια τέμνειν ἄλληλα ἢ ἀλ (f. 145 r) λήλων ἐφάπτεσθαι· καὶ παρὰ τὴν τῶν γραμμῶν ἐπίζευξιν· οὐ γὰρ δεόντως ἠχθησαν ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἡμικυκλίων τομῆς.

p. 25,13 — 26,2 τοῦτ' εἴρηκεν ἢ ὡς μὴ ἀκριβῶς τὸν ὁρισμὸν αὐτῶν ἀποδεδωκὼς ἢ ὡς μὴ ἐξειργασμένος αὐτὰ διὰ τὸ μὴ περὶ τούτων αὐτῷ εἶναι τὴν πρόθεσιν, ἢ ὅτι πρὸς τούτοις ἐστὶ καὶ ὁ πειραστικὸς λεγόμενος συλλογισμός, περὶ οὗ ἐνταῦθα οὐ μέμνηται.

p. 26,3—23 καθόλου φησὶ περὶ τούτων δέον εἰπεῖν, ἤγουν διορίσασθαι, ὅτι περὶ μηδενὸς τὸν ἀκριβῆ τε καὶ ἐπιστημονικὸν λόγον ἀποδοῦναι προαιρούμεθα, ἀλλὰ κοινότερόν τε καὶ οἷον (ον add. m. 2) ὑποτυπώσει τινί — γνωρίζεσθαι τῶν λεγομένων ἕκαστον· τὰ γὰρ — περὶ γὰρ συλλογισμῶν — σχήματα καὶ τίνες — καὶ τίνες τέλειοι — καὶ τίνες ἀσυλλόγιστοι συμπλοκαί, τίνες δὲ συλλογιστικαὶ ἐν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς εἴρηκεν ἀκριβῶς. περὶ δὲ ἀποδείξεως καὶ ὅρων ἐν τοῖς ὑστέροις. καὶ ἐν τούτοις οὖν μνημονεύει καὶ περὶ τούτων, ἀλλ' ἐπιπολαιοτέρως κτλ., sed 22 μεταφέρει || 23 συλλογιστικῆς om.

p. 26,24 — 27,4 ἐνταῦθα δείκνυσι περὶ πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμος ἡ διαλεκτική. πρὸ γὰρ κτλ. || 29 παραδοῦναι || 30 αὐτὰ || ἅμα — 27,4 om.

p. 27,5 — 31 φησὶν οὖν πρὸς τρία εἶναι τὴν διαλεκτικὴν πραγματείαν χρήσιμον, πρός τε κτλ. || 10 γυμναζόμενοι om. || τὰς add. m. 2 || 12 γὰρ || καὶ — 31 om.

p. 28,1—22. 1 προστίθησι || 2 δὲ λέγει || 3—5 κοινωνικοῖς τε οὖσι καὶ φιλανθρώποις, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε δι' ἀποδεικτικοῦ κοινολογεῖσθαι || 5 τούτων || 6 ἀλλ' οὐδὲ — 10 τιθέμενοι om. || 11 ταύτην || 13 ἀγαθὴν || 14. 15 ἀτελὲς ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἐπιχειρεῖ δεικνύναι, οὐδὲν πλέον ποιεῖ || 16 ποτέ om. || 17 ἔρηται || 18 τούτου δὲ, omisso καὶ || 18. 19 πάλιν ἔρηται αὐτὸν εἰ || 19 οὐ || 20 καὶ om. || δὲ τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ἐκ τῶν || 21 διὸ κτλ. om.

p. 28,23 — 29,16. 23 αὐτὸς || post πρὸς add. τὴν || 24—26 τὴν ἐπιστημονικὴν γνῶσιν. ἔστι δὲ αὕτη ἥ τε φυσική, ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ λογικὴ καὶ μετὰ τὰ φυσικά· οἱ γὰρ || 27 τὰ τῷ ἀντικειμένῳ || 29 ὥσπερ — 29,2 ἐπιχειρήσαντα om. || 5 εἰ om. || 6 ἔτι] ἄλλως τε || post ὡς add. δῆθεν || 7 προκρινεῖ ταῦτα (sic) ἀληθῆ τῶν μὴ ἀληθῶν || 8—16 om.

p. 29,17 — 32,10. 18—21 προστίθησι τοῖς τρισὶ καὶ τέταρτον πρὸς ὃ χρήσιμος ἡ διαλεκτική, ὑπὸ διαίρεσιν τοῦ τρίτου· εἰ γὰρ κτλ. || 22 προστίθησιν || 23 — **p. 30,**2 ὃ τοιοῦτον ἂν εἴη ὡς οὐδεμία τῶν ἐπιστημῶν περὶ τῶν οἰκείων ἀρχῶν οἷά τέ ἐστι λέγειν· ἑκάστης γὰρ ἐπιστήμης ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοι. τοῖς οὖν δεομένοις ἀποδείξεως τινὸς τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας ἀρχῶν δυνατὸν δι' ἐνδόξων δεικνύειν. τὸ δὲ || 6 καὶ pro altero ὁ || αὐτῶν || 7 τὰς ἀρχὰς τὰς κ. ἐ. ἐ. || 8 τε om. || 9 τὸ ἑαυτῆς χρήσιμον, omisso καὶ ταύτῃ || 9—12 δύναιτο πρὸς τῷ (πρὸς τῷ m. alia, sed vetusta add.) πρὸς φ. χρ. καὶ τὸ τέταρτον τοῦτο ὑπάγεσθαι πρὸς ὃ χρήσιμος ἡ δια-

λεκτική. sequitur **p. 82,**5—10. 5 post γὰρ add. φησιν || 7 λέγει καὶ τ. τ. || 9 ἀπολαβὼν || deinde sic pergit: ὅτι δὲ ὁ διαλεκτικὸς καὶ πρὸς πάσας τὰς τῶν ἐπιστημῶν ἀρχὰς ἐπιχειρεῖ δεικνύναι, φανερὸν ἐκ τούτου ἔσται· ὁ μὲν γὰρ γεωμέτρης ὅτι ἡ στιγμὴ ἀμερής ἐστι καὶ ἀδιάστατος καὶ ἡ γραμμὴ ὡσαύτως μῆκος ἁπλατής, οὐ δύναται ἀποδεῖξαι· λαμβάνει γὰρ ταῦτα ὡς ὁμολογούμενα | (f. 146v) καὶ ἀρχάς. ὁ δὲ διαλεκτικὸς ἀποδείκνυσι· λέγει γὰρ ὡς ἡ γραμμὴ (ἡ στιγμὴ m. 2) πέρας τῆς γραμμῆς, πᾶν δὲ πέρας τοῦ περατουμένου ἄλλο ἐστίν· καὶ εἰ ἄλλο, λείπεται ἐκείνου μιᾷ διαστάσει· πᾶν γὰρ πέρας τοῦ περατουμένου λείπεται μιᾷ διαστάσει· ἐπεὶ οὖν τὸ σημεῖον πέρας ἐστὶ τῆς γραμμῆς, ἡ δὲ γραμμὴ μῆκος ἔχουσα μόνον, ἐφ' ἓν ἐστι διαστατόν· λείπεται ἄρα τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς μιᾷ διαστάσει· ἀδιάστατον ἄρα τὸ σημεῖον. ὁμοίως δείκνυσι καὶ τὴν γραμμὴν ἓν διάστημα ἔχουσαν διὰ τὸ λείπεσθαι τῆς ἐπιφανείας διχῇ διαστολῆς οὔσης ἑνὶ διαστήματι· καὶ ἔτι τὴν ἐπιφάνειαν δύο ἔχειν διαστήματα διὰ τὸ λείπειν τοῦ σώματος τριχῇ ὄντος διαστατοῦ ἑνὶ διαστήματι.

p. 82,11—34,5. 11—15 μέθοδον om. || 15 δὲ om. || 15. 16 τήν τε ἰατρικὴν καὶ τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν || 17 οὐχ, omisso κατὰ || 18 οἰκείας om. || 19. 20 ὥστε—γενέσθαι om. || 20 κοινότερον] κυριωτέρας || post τέχνας add. φησὶν || 22 φησὶ δὴ om. || ἔχειν τὴν μέθοδον || 23 ἐνδόξων || καταλείπομεν || 24 παντὸς || προαγαγεῖν || 25 τούτου om. || 27 τοῦτο γὰρ || **p. 83,**2—6 εἰ γὰρ τοῦτο, ῥηθείη ἂν καὶ ὁ μὴ ἰατρὸς ἰατρὸς καὶ ὁ ἰατρὸς οὐκ ἰατρός· σώζουσι γὰρ πολλάκις τινὰς κάμνοντας καὶ τινὲς μὴ ὄντες ἰατροί, ἐπι | (f. 147r) τυχῶς προσενεγκόντες αὐτοῖς φάρμακον ὑγιάζον· ἀστοχοῦσι δ' ὡσαύτως οἱ ἰατροί. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως τεχνῶν τὸ αὐτὸ συμβαίνει. sequentia om.

p. 84,6—37,5. 5—11 τέσσαρά τινά φησι σκοπεῖν ἐξ ὧν τὸ εἶναι τῇ διαλεκτικῇ περιγίνεται, τό τε ἐν τίσιν κτλ. || 10 post εἶναι add. ἐστι || 12 ἑπόμενον || 12. 13 τί ποιεῖν εἰδότες τε καὶ δυνάμενοι || 13 κλῆσιν || 14 ἡ alter. om. || 16—19 δ—μέθοδος om. || 19 ληφθείη τὰ ἐξ || 20 αὐτοῖς, αὐτῆς m. 2 || post 21 ἄπειρα sic pergit: καὶ εἰσὶ τὰ ὀφείλοντα ληφθῆναι ταῦτα· τὸ μὲν πρὸς πόσα καὶ ποῖα εἴρηται αὐτῷ περὶ τῶν προβλημάτων, ὡς προϊὼν ἐρεῖ, τουτέστι πόσα τε καὶ τίνα ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων περὶ ἃ ἡ διαλεκτικὴ καταγίνεται. τὸ δὲ ἐκ τίνων, δηλαδὴ προτάσεων, συνυπακουομένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ τε ἐκ πόσων καὶ ποίων· οὐ γὰρ ἐκ πάσης προτάσεως ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμός. τὸ δὲ πῶς τούτων εὐπορήσομεν, δηλαδὴ τῶν προτάσεων· ἐν γὰρ τῇ τῶν προτάσεων εὐπορίᾳ τὸ πλεῖον τοῦ συλλογίζεσθαι ἢ τῶν διαλεκτικῶν λόγων, τουτέστι τῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπαγωγῶν. reliqua om.

p. 87,6—38,21 τοσαύτας δέ φησιν εἶναι τὰς προτάσεις, ὅσα καὶ τὰ προβλήματα, προτάσεις λέγων οὐ τὰς ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς ἀλλὰ τὰς ἐκ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ προσδιαλεγομένου· αὗται γάρ εἰσιν ἀποδιδόμεναι πρὸς τὰ προβλήματα ἦγουν τὰς ἐρωτήσεις· καὶ διὰ τοῦτό εἰσιν ἴσαι τῷ ἀριθμῷ πρότασις καὶ πρόβλημα τῷ τρόπῳ τῆς κατὰ λέξιν προφορᾶς διαφέρουσι. τὸ αὐτὸ δέ εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ αὐτὸ ἐρώτημα μετὰ μὲν τοῦ πρότερον (πότερον m. 2) πρόβλημά ἐστι, μετὰ | (f. 147v) δὲ τοῦ ἀρά γε πρότασις. διαιρῶν δὲ τὰ γένη τῶν διαλεκτικῶν προβλημάτων πρῶτον μὲν εἰς τρία διαιρεῖ, εἰς γένος κτλ. || 23 εἶτα || 24 post τέμνων add. εἰς δύο || ὁμωνύμως—25 προβλήματα] τουτέστι τὸ κοινῶς ἴδιον λεγόμενον, τέσσαρα ὄντα τῷ γένει δείξει τὰ προβλήματα. καὶ νῦν μὲν || 26 δὲ et τε om. || νῦν μὲν] προχειρότερον || 29 post τοσαῦτα add. τὰ || 30 δν—38,21 om.

p. 88,22—39,10 τὴν δὲ διαφορὰν οὐ συνέταξε τοῖς τέσσαρσι τούτοις κατ' ἰδίαν, ἀλλ' ὁμοῦ τῷ γένει ἔφη παραλαμβάνεσθαι, ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ—οἰκεῖα (27—29). καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ αὕτη ὥσπερ τὸ γένος καὶ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται, μόνῳ τῷ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι διαφέρουσα· ἐν γὰρ τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορεῖται. τὸ δὲ εἶδος οὐδαμῶς συνέταξε τούτοις, ὅτι τὰ εἴδη τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται, ἀλλ' ἐν τοῖς προβλήμασι τὰ ὑποκείμενα οὐκ εἰσὶν ἄτομα· τῶν γὰρ ἀτόμων οὔτε ὁρισμός ἐστιν οὔτε διαφορά.

p. 89,11—40,11 μηδεὶς δέ, φησίν, ὑπολαβέτω λέγειν ἡμᾶς ἕκαστον (ἑκάστου m. 2) τούτων τῶν ῥηθέντων ὀνομάτων, ἤγουν γένους, ὅρου, ἰδίου καὶ συμβεβηκότος, πρόβλημα καὶ πρότασιν εἶναι διαλεκτικήν· δεῖ γὰρ αὐτοῖς ποιᾶς (2)—ὁμοίως δὲ καὶ ὁ εἰπὼν ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν ἢ γελαστικόν ἢ μουσικός ἐστιν· ἀλλ' ἀπὸ—τὰ προβλήματα γίνονται—αὐτὸ ὁρισμός—αὐτὸς ἐπιφέρων δηλοῖ διὰ τῆς διαφορᾶς τοῦ προβλήματος καὶ τῆς προτάσεως.

p. 121,19 καὶ τίνα om. || 22 αἷς — διαφέρει om. || 23 ὅτι τοῖς ῥητορικοῖς || 25 τὴν διαφορὰν || 26 ὡς ταυτῶν om. || εἴημεν οὐ ταυτὰ εἶναι || ζητοῦμεν || 27 εἰδότες οὖν ὅτι || 28 τὴν μὲν || 29 ὅτι om. || ζητοῦμεν || 30 ante εὑρόντες add. καὶ || μὲν postea add. m. 1 || 30. 31 ἡ ἀκολασία om. || 31 μὴ ταυτὰ || 32 ὅτι οὐ || **p. 122,**4 post διαφόρων add. ἐστιν || 5 διαφέρουσι || 6 post γνωρίζειν add. ἀλλὰ δὴ || 7 δὲ om. || τομὴν] διαίρεσιν || ὡς προεῖπον om. || 8 καὶ ἔτι πρός τε τὰς, omisso ἀλλὰ || 8. 9 τινα ἄλλα || 9. 10 χρήσιμα ὧν καὶ πρώτην ἐμνημονεύσαμεν || 11—14 τὴν δὲ τοῦ ὁμοίου θεωρίαν πρός τε τοὺς ἐπακτικοὺς λόγους φησὶν εἶναι χρήσιμον || 16 ante λέγει add. οὓς || συλλογισμοὺς alter. om. || 19 γίνεται, omisso δείκνυται || 22 ἐκ τοῦ ἐναντίου || 24 τοῦ καθέκαστον τὸ || δείκνυται || 25 ἀμφόδουν || 26 γίνεται] ἔσται || 28 δειχθείη || 29 post ἀλλὰ add. καὶ || 30 περὶ οὗ νῦν λέγει || 32 ἔσται δεδειγμένον || **p. 123,**2 αὐτῶν om. || δειχθείη || 2. 3 δεδεῖχθαι· ἐπὶ γὰρ τῶν ἐναντίων φέρε εἰπεῖν δείξοντες (sic) || 4 διὰ τὸ || 5 post ἀδύνατον add. ἐστιν || 6. 7 τὴν προγενομένην ὁμ. || 7 ὃ ἂν ἐφ' || 8 συγχωρήσειεν || 9 πάλιν δὲ — δεῖξαι εἰ λάβοιμεν || 10 ψυχὴ ἀθάνατος || ὅτι prius om. || πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος δειχθήσεται δι' ὁμοιότητος || δείξαιμεν || 11 post ἀθάνατος add. ἔσται ἐξ ὑποθέσεως || ἀλλὰ — 13 τοῦτο om. || 13 πρὸς δὲ, omisso πάλιν || 14 θεωρία, ὅτι δυνάμενοι συνορᾶν || 15 post καὶ add. τι || 15. 16 λαμβάνειν αὐτῶν || 16 τῶν κοινῶν] κοινῇ || αὐτῶν om. || 17 μάλιστα om. || ante γένος add. τὸ || 18 ἄνθρωπον καὶ ἵππον || 19 ἕκαστον τῶν ἄλλων || τὴν ὁμοιότητα — τὴν || 21 ἀλλὰ primum om. || ἀλλὰ καὶ αἰσθητικά ἐστιν om. || 23. 24 τὸ κοινὸν γένος. τὸ κοινῶς γάρ τισιν ἐν τῷ τί ἐστιν οὐ τῶν κατηγορουμένων ἢ γένος ἐστὶν ἢ εἶδος || 25 post τῷ add. γὰρ || 26 διαφέρειν ἀλλήλων || ταυτὰ τῷ εἴδει γινώσκονται· διὸ δέονται || 28 τὸ ἐν τούτοις ὅμοιον || 29 ante prius quoque γένος add. τὸ || δ' ἐν τῷ τί ἐστιν εἶπε || 30 αἱ om. || **p. 124,**1 post ἐστι add. καὶ αὗται || 2 οὕτως om. || αὐτῶν λέγοι || 3 αὐτῶν post κατηγ. transposuit || 5 ante οὕτως add. καὶ || 11 οὐ πολὺ || 12 αὐτῶν om. || 14 ἑκάστου τὸ ἴδιον || 15 ὁριζόμενοι || 16. 17 τὴν ταυτότητα καὶ ὁμοιότητα || 17 post γένος add. καὶ || τούτω om. || 21 ἡσυχία corr. ex ἡσυχίας m. 2 || 23 ἐστι στιγμὴ, ἡ in ῆ corr. m. 2 || 24 ἀριθμοῖς || 25 ἀμφοτέρων || ἑκατέρα || 30—33 om. || τέλος τοῦ α τῶν τοπικῶν ου rubro subscr. || **p. 125,**1. 2 εἰς τὸ δεύτερον τῶν τοπικῶν || 4 ἡ πρόθεσις ἐστὶν αὐτῷ ἡ || 5 καὶ τ(ί) τί τε || 8 χρήσιμα || 9 ἔτι τε || ἐν τοῖσιν || 15 τρόπον corr. e πρότερον m. 1 || 16 προφορᾶς || 17 εἰσὶ 19 ὁμοιότητος || 20 τὰ om. || 21 διὰ om. || 22 ὁριστικοῖς || **p. 126,**5 ante μετὰ add. καὶ || καὶ ὅσα ἐστὶ || 8 post τούτων add. οὖν || 10 τόπων prius om. || τῶν alter. om. || 11 ἀφορμὴ καὶ ἀρχὴ || 11. 12 ἐπιχειρήματος corr. ex ἐπιχειρήσεως m. 1 || 13 ὡς — εἴρηται om. || 16 ὑπάρχει post εἰ transposuit || 16. 17 τὸ ἐναντίον τῶ ἐναντίον (sic) || 18 ὅτι] καὶ || δηλοῖ om. || 19 εἰ om. || 19. 20 ἔστιν — αὐτῶ] ἵνα ἢ ὡρισμένος || 21 ζητεῖτο || 22 λόγου || 23. 24 τοὺς πρ. τόπους || 25 ὄψεως ἐστι || 26 τούτῳ τῷ] οὐτῷ (sic) || 28. 29 ἀλλὰ καὶ περὶ ἡδονῆς εἰ ζητοῖτο (ζητεῖτο pr.) ὅτι || **p. 127,**3 ἐναντίου || 4 post μᾶλλον add. ἢ τινι ἧττον || 6 τῶν τοῦ μᾶλλον καὶ || 7 ὡρισμένου ως pr. || 10. 11 τῶν προκειμένων || 13 προσληφθήσῃ pr., corr., ut videtur, m. 1 || 13 post τις add. ἑτέρα || 14 γίνεσθαι || 15 γίνεσθαι αἴτιον || 17 τῶν alter. om. || 18 κατὰ] ὅτι || 19 τε] γὰρ || γίνεται post διακεκρ. transposuit || 21 γένος ὅρος ἐστὶ || 23 ὅρον — ἴδιον || αὐτοῖς || 25 post συναναιρεῖται add. καὶ || 26 ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον τὸ σ. πρῶτον τ. φ. || 27 αὐτῷ om. || ἀρχομένης || 28 τεταγμένης, ς delevit m. 1 || τε om. || 34—**p. 128,**1 ἀναγκαίως τῶν τοῦ ὑπάρχοντος ἀνασκευαστικῶν ἢ κατασκευαστικῶν τόπων ὡς ὁρικῶν || 3 οἰκεῖοι εἰσὶ || 4 ἀντικατηγοροῦνται || 5 οὑτος || 7 λέγων e λέγουσι corr. || ἂν om. || 8 ὡς om. || τοὺς ἄλλους || 9 τε om. || 10 ἢ μὴ ὑπάρχειν om. || 12 περὶ τὸ ὑπάρχον περιτεύουσιν (sic) || 13 ἀποδίδωσι || περὶ || 13. 14 τῷ ἰδίῳ οἰκείους || 14 περὶ τοῦτο || 15 διὰ ταῦτα οὖν — τόπων ἄρχεται || 16 δὲ om. || τινος || 21 ἐν ἑαυτῷ || 22 ἐπὶ om. || λέγεται || 23 καὶ τῶν || 29 τι om. || 29. 30 μουσικὸν || 30 post οὔ add. οὔτε γὰρ πᾶσιν οὔτε οὐδενί || 32 τινὰς om. || **p. 129,**3. 4 δείξας τὰ καθόλου κοινὰ εἶναι ἀνασκευαστικά τε καὶ κατασκευαστικά || 7 ἐπεὶ ex ἐπὶ corr. m. 2 || 8 ἀνασκευαστικοί — κατασκευαστικοί || ἐκ τῶν || 12 εἶναι post χρήσ. colloc. || 13 ἄρχεται || 16 post προβλ. add. δὲ || 21 αἱ (ante ἕνδ.) om. || οὐχ

αἱ προτάσεις || 23 post προβαλλ. add. ὅτε καὶ τὴν ἀντίφασιν περιέχουσι || ὡς om. || post ἤδη add. ὅτε τὸ ἓν μέρος τῆς ἀντιφάσεως παρὰ τοῦ ποσδιαλεγομένου δίδοται || 25 λέγοιτο m. 2: ἐλέγετο m. 1 || 26 post τοιοῦτον add. τοῦ || 26 et 27 ἕκαστα || 29 post τὰ add. οὖν || 30 παρὰ τὰ || 31 ὡς τὸ] οἷον || 32 μουσικός ἐστιν || **p. 180,1**. 2 om. || 3 τουτέστι χρήσιμά εἰσι καὶ πρὸς τὴν τῶν καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους || 4 οὐ δεῖ om. || τινὰς πάντως || 5 πάλιν] ἀεὶ || 6 κατασκευάζομεν — ἀνασκευάζομεν || 7 δὲ pro altero τῶν || 10 post πρόβλ. add. ἢ || 11 αὐτῶν. ἐρεῖ || τοῦτο om. || 12 καὶ alter. om. || 15 μόνον || 16 post τῶν add. τὸ || ὑπάρχον || τόπων om. || 16. 17 δείκνυνται || 23 οὔτε ὁ οὐ τινὶ ἔδειξε καὶ μηδενὶ || 24 χρήσιμά εἰσι πρὸς || 25 οὐ τὰ τῶν || 26 ὅτι om. || τὸ om. || post τινα add. ἡδονὴν || 27 καίτοι καὶ τοῦτο καθόλου ἀνασκευαστικόν || 28 post τινα add. ἡδονὴν ἀγαθὸν || 30 ἡδονὴν μὴ εἶναι || **p. 181,1** πᾶσιν || 2 ante κοινά del. τινὰ m. 1 || 2 post γὰρ add. καὶ || 3 τῶν] τὰ || 4. 5 κατασκ. τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ δὲ ἀνασκ. πάλιν || 7 ἐμνημόνευσεν || 14 οἰκειότατον || 15 εὐδημίων || ἐπιγράφεται — 16 ἀναλυτικῶν om., deinde οὕτως οὖν λέγεται || 17 post ὁ add. μὲν || 18 αὐτῷ || τί om. || 20. 21 om. || 22 post μὲν add. οὖν ἀντιστρέφειν m. 2 || χαλεπὸν || 25 τε om. || 26 δὲ λέγει νῦν || τῷ om. || 27 ὀνόματος || ad καλεῖν in mrg. notavit μεταβαλεῖν m. 2 || 28 post ἀνθρώπῳ add. ὃ || 29 ὑποκείμενον m. 1: κατηγορούμενον mrg. m. 2 || **p. 182,1** προσθήκης τινος || 4 τῷ om. || 5 τὴν om.

p. 212,20 ὁ δὲ τρίτος τόπος (ex τρόπος corr. m. 1) || 23 αὐτῇ || 25. 26 ἢ ἧττόν ἐστι τόδε γλυκύ, καὶ αὐτὸ γλυκὺ ἔσται ἁπλῶς || 26 ἁπλῶς || 26. 27 μᾶλλον τινὸς γλυκέος ἢ ἧττον ἐλέγετο || 27 οὐδὲν — **p. 213,6** αὐτό om. || 6 — 9 δοκεῖ δὲ ὁ τόπος ἔνστασιν ἔχειν. γῇ (corr. ex τῇ m. 2) γὰρ κουφοτέρα λέγεται μολίβδου, ἀλλ' οὐδαμῇ ἐστιν αὐτῇ τὸ κοῦφον. ψευδὴς δέ ἐστιν ἡ ἔνστασις· τὸ γὰρ κουφότερον ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἧττον βαρὺ παρείληπται. ἀλλ' οὐδὲ || 10 καίτοι] εἰ καὶ || ἢ — 17 ἄνθρωπος] τὸ γὰρ αἱρετώτερον ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἧττον φευκτὸν ληπτέον || 18 — 23 προστίθησι τοῖς τοιούτοις τόποις καὶ τόνδε ἀπὸ τοῦ κατά τι καὶ ποτὲ καὶ ποῦ λαμβανόμενον. ὡς γὰρ || 24 ὑπάρχον pro primo et tertio ὑπάρχει || ἐκείνῳ om. || 29 ἁπλῶς εἰσι, καὶ ὁ (τι del. m. 1) κατὰ τὸ θέρος ὑγιαίνων || 29 καὶ τὸ ἐν — 30 ὑγιαίνει om. || **p. 214,3** χρῆσθαι post 2 αὐτοῖς colloc. || ὡς ἀναγκαίοις χρῆσθαι || τῆς κατασκευῆς αὐτῶν || 4 ὅλως τουτέστιν om. || ὑπάρχ in exitu versus || 6 ἄλογον m. 1: εὔλογον mrg. m. 2 || 9 ὑπάρχον τινί || 10 post καὶ add. τὸ || ὑπάρχειν, o supra scr. m. 1 || δύναται || 11 post ἁπλῶς add. ὑπλῶς (sic) || γὰρ om. || post δῆλον add. οὖν || 12 τε om. || 14. 15 λεγόμενον — προσθήκης om. || 16 οὐκ ἔστιν ἁπλῶς || 16. 17 τὸ Αἰ. λευκός ἐστιν οὐκ ἔστιν ἀληθές || 18 γίνεσθαι || ἀλλὰ καὶ — **p. 215,** 5 εἴτε μή om. || 7 θύειν τὸν πατέρα || 7. 8 ἔθηκε μὲν ex ἐθήκαμεν corr. || 8 — 10 ἐπηνωρθώσατο — καλόν] ἀντὶ δὲ τοῦ ποῦ εἰρηκέναι τῷ τισὶν ἐχρήσατο || 11 ὅτε γὰρ νοσοῦσιν om. || 12 ὡς om. || τῷ ποτέ, ἀλλὰ τῷ πῶς διακειμένῳ || 13 post ἀεὶ add. οὐχ || οὐ om. || 14 δὲ om. || 16—26 ἐχρήσατο] δ εἰπὼν ἐδήλωσε διὰ τούτου ὡς ὀρθῶς αἱ τοιαῦται εὕρηνται ἐνστάσεις || **p. 216,** 1—9 ἐφ' οὗ — προσθήκης om. || **p. 217,**1. 2 εἰς τὸ τρίτον τῶν τοπικῶν || 3 post δευτέρῳ add. τῶν τοπικῶν || 5 καὶ om. || δεικνύναι om. || 6 τόπους om. || 6. 7 ἐν τοῖς συγκριτικοῖς προβλήμασιν || 7 διαλαμβάνοντες om. || ἢ] εἰ corr. || 8 ἄλλο om. || 9 γε om. || 12 κρίσεις || 13 καὶ ἄλλως δῆλον] ἄλλως τε || ἡ om. || 14 post γὰρ add. τὸ συμβεβηκὸς || δύναται ὑπάρχειν || 14. 15 τισι τὸ συμβεβηκὸς om. || 17 οὐσίας post τῆς colloc. || 18 καὶ primum om. || 19 ὅπου — τι om. || 20 post καὶ add. ἡ || 21 κατὰ] περὶ || αἱρετωτέρων || **p. 218,1** ζητῆσαι || 2 πότερον || 3 ἐπ' εὐθύας (sic) || ἔτι om. || συγκριτικὰ || 4 οἷον ποτέρα ἐστὶ πιστικωτέρα ἀπόδειξις ἡ ἐπαγωγὴ ἢ ὁ συλλογισμός || 5 post ποῖος add. καὶ || 7. 8 μουσικὰ γὰρ προβλήματα || 9—11 τῶν μέτρων πότερον τὸ ἡρῶον κάλλιον ἢ τῶν ἄλλων τι ἐπὶ τῆς ποιητικῆς. ἐπὶ δὲ τῆς ἰατρικῆς ποτέρα βελτίων θεραπεία ἡ διὰ τομῆς ἢ ἡ διὰ φαρμακείας· ἡ μὲν οὖν || 13 post τέχνην add. εὑρίσκηται || 14 δοκοῦσιν εἶναι] εἰσὶ || 15 προβλήματα συγκριτικά || post γὰρ add. τὸ || 17 post δὲ add. ἡ || 20. 21 πότερον τόδε τοῦδε μεῖζον ἢ ἔλαττον. κατὰ δὲ || 22 ποτέρα || 23 ἡ ζήτησις om. || 24. 25 κατὰ δὲ τὸ ποτέ, ὅταν ζητῆται πότε αἱρετώτερον || 25 θέρος || 27 εὐπαθέστερον τὸ σῶμα ἢ ἡ || **p. 219,1** πότερον || 2 post οὐσία add. ἦγουν ἡ ἄτομος || 3 post δευτέρας add. τῆς κατὰ τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη || 4 αἱρετωτέρα

5 ἀμφοτέρων || 6 πλείων (ante δὲ) || 7 ὑπάρχει ‖ ὅταν ζητῆται om. || αἱρετωτέρα || 9 αἱρετωτέρα γίνεται, sed post πλούτου || 10 καὶ σύγκρισις ἑνὸς ‖ 11 ἠθικωτέρα || 12 σύγκρισις ἅμα λαμβανομένων κατὰ δύο τινὰ συμβεβηκότα ‖ 14—17 ἀλλὰ—θεωρητικωτέρα om. || 18. 19 συγκριτικῶν—καὶ τῶν om. || 20 συντίθενται καὶ συγκρίνονται ‖ 23 συγκρητικοί pr., corr. m. 2 ‖ 25 ἢ prius] καὶ || 25. 26 λέγεται δεικνύς. λέγομεν οὖν ὅτι ἁπλῶς οὐ πρόκειτο || 26 post τούτῳ add. τῷ βιβλίῳ || τόπων] τούτων ‖ περὶ alter. om. ‖ **p. 220,1** ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν ‖ 2 τὸ συγκριτικὸν εἶναι τὸ δεικνύμενον· περὶ τούτων οὖν λέγει ‖ 4 ἔμελλεν || 4. 5 αὐτῶν παράδοσις || 6 ἐπὶ πλεῖστα τὰ κατὰ τὴν φιλοσοφίαν περὶ τούτου ζητούμενα || 6. 7 χρησιμωτάτη || 11 τρόποι || προβλήματος ‖ 12 τὰ συγκριτικὰ προβλήματα ‖ 13 om. ‖ 15 πλεῖστον ‖ 17 ante φυσικοῖς add. ἐν || ἡ τοῦ βελτίονος ζήτησις || 18 πότερον ‖ 19 γε om. || βελτίων ἡ ‖ 20 ante συλλ. add. ὁ ‖ δυοῖν || ἐπεί om. || 21 post προειρ. add. ὅτι ‖ τὴν om. || γίνεται post 22 συγκρ. transpos. ‖ 22 ante πλειόνων add. περὶ || 23 κατὰ πλείονα recte || 24 οἷον om. ‖ πότε || 28 τε om. || **p. 221,1** καὶ πῶς πρὸς τὰ || 3 πολλοῖς, υ supra scr. m. 2.

p. 285, 12—17 νῦν δὲ προσκείμενον τὸ τὶς ἐπὶ μέρους αὐτὸ ποιεῖ. ἐπὶ μέρους δὲ ὄντος τοῦ προβλήματος διὰ τοῦ καθόλου ἀνασκευάζει· οὐδεμία δὲ ἐπιστήμη ἀγαθὸν λέγων, ὅτι ἐκ δύο μερικῶν ἀποφατικῶν οὐχ οἷόν τε συλλογισμὸν γίνεσθαι· ἔστι δὲ || 17 διαφόρων ‖ 18 προϊὼν om. ‖ 19 λαμβάνων τις τὸ μάλιστα τοιοῦτον δοκοῦν || 20 ἀνεσκεύασε ‖ post εἶναι add. δοκοῦν ‖ οἷον—**p. 286,** 1 λέγει om. || 2 δὲ] οὖν ‖ 3 τε om. ‖ 4—7 καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ ἧττον, πλὴν διὰ μὲν τῶν ἀπὸ τοῦ ὁμοίως πρὸς ἀνασκευὴν καὶ κατασκευήν, διὰ δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ ἧττον πρὸς κατασκευὴν μόνον, ὥσπερ καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἀνασκευαστικὸς ἦν μόνον ‖ 7 δὲ om. ‖ 10 κατὰ μέρος ‖ 14 post ἐπιστήμη add. ἀγαθόν ‖ ἐὰν || 15 οὐδὲ ἐπιστήμη || εἰ —**p. 287,** 2 om. || 3 τὰ κατὰ μέρος ‖ 4—8 καὶ πρῶτον—ἐπιχειρεῖν om. ‖ 8 ὑποθέσεων ‖ 11 ἐδήλωσεν om. ‖ post προσθεὶς add. τὸ || 12 post γὰρ add. καὶ ‖ 13 ὁ τόπος ὁ ἐξ ὑποθέσεως ‖ 16 post ἀνθρ. add. ψυχὴ ἀθάνατος || 18 τοῦ om. ‖ 22 post τὶς add. ψυχὴ ‖ καὶ —ἀθάνατος om. || 23 τινὸς || εἶναι ἀθάνατον ‖ 24 τὸ et εἶναι om. ‖ 24. 25 ὃ—ἀντικείμενον om. ‖ post ἀθάν. defectus reliquorum || 27 post ἀν. add. καὶ ‖ 28 γνώριμον] πρόδηλον ‖ **p. 288,**2 ὅτε ‖ 7. 8 ἐξ ὑ. || 8 καὶ δῆλον, om. δὲ || ὃ ὑπεθέμεθα ‖ 10 δεικνῦναι ‖ post προκ. add. τοῦ ‖ 12 om. || 13 καὶ ταῦτα om. ‖ post προβλ. add. φησί ‖ 15 ἐπὶ μέρους ἀδιόριστα ‖ 17 μᾶλλον—ἧττον || 20 μάλιστα om. || ἐστὶ τὰ ἐπὶ μέρους ‖ 21 ἔστι—προβλήματα om. ‖ 22 ἔστιν om. || 23 μὲν om. || γὰρ] δὲ ‖ 24 ἐπὶ μ. om. ‖ 24. 25 δυνάμει τὸ ἡδονὴ ἀγαθὸν τῷ τις ἡδονὴ ἀγαθὸν κυρίως ἀδιόριστον λέγεται ‖ 26 τις post πάλιν add. ‖ οὐκ ἔστιν om. ‖ 26. 27 οὕτως αὐτοῖς χρῆται m. 1: οὕτος ὡς τοῖς χρῆται m. 2 || 27. 28 διὰ—δύνανται om. ‖ οἷον om. || **p. 289,**1 ἡδονὴν ἔφησεν || 2 τῶ—τὸ || 3 ἡδονὴν ἀγαθὸν τῶ ‖ 5 post οὖν add. αἱ || καὶ—6 μέρει om. ‖ 7 τε om. || 9 οὐσῶν οὖν || περὶ] ἐπὶ ‖ 14 ἀνεσκεύασε || post τινὰ add. ἡδονὴν || 19 μόνης om. || 20—25 οὐκ ἐπὶ—καταφατικῆς] διὰ τοῦτο καὶ μοναχῶς εἶπε ταύτην ἀναιρεῖσθαι ‖ 25 κατασκευάζεσθαι ‖ 26 οὕτως om. || 27 post ἀγαθὸν prius add. εἶναι || 28 καταφατικόν m. 1: ἀποφατικόν m. 2 ‖ post καταφ. add. καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς προτάσεσιν || post ἀποφ. exhibet haec: τὸ τις ἡδονὴ οὐκ ἀγαθὸν δειχθήσεται μὲν διχῶς, διὰ τὸ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ τοῦ ὅτι οὐδεμία ἡδονὴ ἀγαθὸν καὶ διὰ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ, ὅτι τις ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν. ἀναιρεθήσεται δὲ μοναχῶς διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ τοῦ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν. διωρισμένης δὲ τῆς θέσεως οὔσης (διωρ.—οὔσης m. 2) εἰ διωρισμένον εἴη τὸ πρόβλημα, ὃ θέσιν εἶπε. διορισμὸν δὲ λέγει οὐ τὸ προσκεῖσθαι τῇ προτάσει τὸν τίς προσδιορισμὸν ἀλλὰ τὸ ὡρισμένην εἶναι τὴν τινὰ ἡδονήν, φέρε εἰπεῖν τὴν τοῦ κιναίδου ἢ τὴν φιλαργύρου ἢ ἄλλην τινά· εἰ γὰρ καὶ αὐτὸς τὸ τὶς προσέθηκεν, ἀλλ' ὡς προσδιορισμὸν ἴσως ἀλλ' οὐχ ὡς κατὰ προσδιορισμὸν (τ.—πρ. mrg. m. 2) ἀόριστον ἔθηκεν αὐτὴν ἀλλὰ δεομένην ὁρίζεσθαι, ὡς εἴπομεν. οὕτως οὖν ἔχοντος τοῦ προβλήματος καὶ κειμένου τινὰ μὲν ἡδονὴν ἤγουν τὴν τοῦ φιλαργύρου ἀγαθὸν εἶναι, τινὰ δὲ μὴ εἶναι, διχῶς φησιν ἔσται ἀναιρεῖν, οὐχ ἑκατέραν διχῶς, ἵν' ᾖ ὁμοῦ τετραχῶς, ἀλλ' ὁμοῦ διχῶς, τουτέστιν ἑκατέραν ἅπαξ· τὸ μὲν γὰρ τοῦ φιλαργύρου ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἀναιρεθήσεται διὰ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ τοῦ οὐδεμία ἡδονὴ ἀγαθόν· τὸ δὲ τὴν αὐτὴν ἡδονὴν ἢ ἄλλην μερικὴν οὐκ ἀγαθὸν εἶναι ἀναιρεθήσεται διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ τοῦ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν. καὶ κατασκευάσαι δὲ ἔνεστιν

αὐτὰς ἑκατέραν ἅπαξ, ἀλλ' οὐ διχῶς ὡς τὰς ἀνωτέρου (sic) ἔδειξε τὴν μὲν καταφατικὴν διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, τὴν δ' ἀποφατικὴν διὰ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ. εἰ δὲ οὕτως κτλ. **p. 290,**13 15 οὖσα om. || ἀναιρεῖται — 18 ἀγαθὸν εἶναι] ἢ πλείους μιᾶς ἢ οὐδεμία, πάντως ἀναιρεθήσεται 18 πλείω || post διορ. add. εἴη || 19 γένοιτο om. || εἰ om. || αἱρετῶν || 20 ὅτι om. || 21 ἐστὶ om. || κἂν ὅτι οὐδεμία — 29 λόγον] ἢ οὐδεμία ἢ πλείους μιᾶς εἰσιν ἐπιστῆμαι οἷον καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρία καὶ αἱ ἄλλαι, κἂν ὅτι ἡ φρόνησις οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, δῆλον ὅτι ἀναιρεθήσεται τὸ πρόβλημα· ἐὰν δὲ δύο μόνας ἢ τρεῖς λέγῃ τὸ πρόβλημα, πενταχῶς διά τε αὐτῶν τῶν ῥηθεισῶν καὶ ἔτι τοῦ ἐλάττους εἶναι || **p. 291,**1 — 3 om. || 4 καθάπερ περὶ τῶν καθόλου προβλημάτων ἠξίου ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τεθέντος || 5 post ἢ add. ἐπὶ || 6 τὸ καθόλου τιθέμενον || 7 πολλὰ — καθόλου om. || 8 ὑπάρχειν || post ἔνστασιν add. ὅτι || 9 τοῦτο pro altero οὕτως δεῖ || 10. 11 τοῦτο γὰρ ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν, εἴρηται καθάπερ ἐν τοῖς καθόλου προβλήμασιν. ἐὰν || 13 ἐπιβλέψει om. || 15 εὑρίσκηται, τὸ καθόλου om. || οὕτως — 16 ἀνεσκευακότες om. || 18. 19 om. || 20 περὶ τῶν || 23 post ἀτόμων add. καὶ || 24. 25 ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἀντικειμένων ἐστι om. ἢ οὔ || 25 ἠξίου om. || 26 ἴδιον καὶ || 27. 28 τοῦτο γὰρ χρήσιμον ἔδειξε πρὸς ἀνασκευήν τε καὶ κατασκευήν. τὸ ὁμοίως οὖν φησι δεῖν || 29 ἐν om. || 30 εἰ om. || 31 ὁμοίως om. || καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἐπιβλέπειν καὶ || **p. 292,**2 ὑπάρχον τὸ τινὶ αὐτῶν ὑπάρχει κείμενον || 4 ὅτι om. || 7 πάλιν καὶ ταύτας ἴδια || τὰς — αὐτάς om. || 8 ἀεὶ om. 9 post τινὰ add. ἀρετὴν || ἔστι δὲ — 14 om. || 15. 16 om. || 17 δὲ om. || δεῖ || 18 τοῖς primum om. || 18. 19 ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους || 19 καὶ — ἀτόμων om. || 20 εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ἐπὶ 21 γὰρ om. || ἐπὶ μέρους οὖν φησιν, ἐφ' ὧν οἷόν τέ ἐστιν, καὶ τούτων δεῖ διαιρεῖν καὶ διορίζειν || 23 ὑπάρχῃ ἢ μὴ ὑπάρχῃ || ἂν — 25 ἀνεσκευασμένον] καὶ οὕτως ἢ κατασκευαστέον ἢ ἀνασκευαστέον τὸ πρόβλημα || 26 ζητεῖται || 27 ἐπεὶ — 29 ληπτέον om. || 30 — **p. 293,**2 εἰ φαίνοιτο μὴ κατά τι εἶδος τῆς κινήσεως κινούμενος, ἀνασκευάζοιτο ἂν || 3 καὶ εἰ δ' ὡσαύτως ζητοῖτο εἰ ὁ χρόνος κίνησις || γένοιτο || 4 ὅτι ὁ χρόνος οὐκ ἔστι κίνησις οὔτε τοπικὴ οὔτε ἀλλοιωτικὴ μήτε || 5 πᾶν] πάλιν || 6 post ὁμοίως add. δ' ἔσται || 7 πότερον prius] ὅτι || 8 post ἄρτιος add. ἔστιν || 8. 9 ἂν δειχθῇ μήτε περιττὸς ἀριθμὸς μήτε ἄρτιος ἡ ψυχὴ οὖσα || 9. 10 καὶ — εἴη, εἰ om. || 11 post διαιροῦντες add. δὲ || 12 post δεικνύοιμεν add. ἂν ὡς || γὰρ om. 12. 13 ὀκτὼ ἢ δέκα] ἄλλος τις τῶν ἀρτίων || 13 ἢ τρία ἢ ἑπτὰ ἢ ἄλλος τις τῶν περιττῶν 13. 14 τινα τὴν ψυχὴν εἶναι λέγειν || 14. 15 ἀριθμός ἐστιν ἡ ψυχὴ οὔτε ἄρτιος || 15 οὔτε ὅλως ἀριθμός || 15. 16 αὐτὸς ἐν τούτοις διὰ τῶν τοιούτων παραδειγμάτων περὶ τῶν καθόλου || **p. 294,**1. 2 εἰς τὸ τέταρτον τῶν τοπικῶν || 3 τῶν τοπικῶν, om. πραγματείας || 4 τοῦ om. || 5 πρότερον pr. || 13. 14 ἐπιστ. — διαλεκτ. om. || 15 τί ἐστι ψυχὴ ἢ τίς ἡ φύσις τῶν 16 οὐ γὰρ || αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις || 17 διαλεκτικὴ ἐρώτησις || 18 ἀντιφατικὸς || 19 οὖν 20 τοὺς om. || **p. 295,**2 κοινότερον μὲν καὶ || 3 τούτων || 4 ἐν — πάντα om. || 5 ὑπάρχον ὥσπερ || 7 τινα om. || 9 γὰρ πλειόνων || τὸ γένος om. || 10 προσεχῶς || 12 ἐκείνων] τῶν ἰδίων || 14. 15 ἐν τῇ τοῦ πράγματος οὐσία οὖσαν || 19. 20 om. || 21 μετὰ — τόπους] πρῶτον 23 περὶ om. || post προσέθ. add. δὲ || 26 ἐπιχειρήσεων || 27 ἐν ἑαυτῷ || 29 et 30 καὶ alter. om. || 31 ante ὁρ. add. ὁ || ἀποδεδειχώς || **p. 296,**3 καὶ alter. om. || 4 ὁριστικὰ || 5 ἐπεὶ 6 post ἂν add. οὖν || 8. 9 [ ] habet || 9 post γένη prius add. καὶ τὰ ἴδια || πάλιν τούτων ἐπεὶ || 11 ante γένους, ἰδίου, ὁρισμοῦ add. τοῦ || 13 τινὶ || 15 ἡ om. || τε om. || 18 om. 19 παραδεδομένος || 21 τὰ συγγενῆ πάντα || 22 καὶ om. || ἀποδεδομένον || 23 ἀπὸ τῶν ἐπὶ 25 τοῦ πράγματος || 26 εὑρεῖν om. || ὑπάρχειν || μὴ om. || 27 [ ] habet || 28. 29 ἀποδιδόμενον || 29. 30 δεικνύοιτο δ' ἂν || 30 πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὁμοειδέσι τῶν προκειμένων τὸ ἀποδεδομένον γένος· οὐ || **p. 297,**2 μὲν om. || 5 γένος ἓν || 6 ἂν δεικνύοιτο || 7 ante ἀιδ. add. τῶν || 8 τὴν δὲ σωφροσύνην || 10 ὅταν γὰρ || 11 post εἶναι add. εἰ μὴ ὑπάρχῃ πᾶσι, μὴ δὲ γένος αὐτὸ εἶναι || τούτοις || 13 om. || 15 ὑπάρχῃ m. 1: ὑπάρχειν m. 2 || ἀπέδωκεν 18 ἀπέδωκε || 22. 23 τῆς χιόνος ὂν γένος || 24 τὸ λευκὸν ἐν τῷ τί ἐστι || 28 ἡ χιὼν ἔσται ὅπερ ποιότης add. m. 2 || 30 τοσαῦτα om. || λεχθήσεται || **p. 298,**1 τινος om. || 2 αὐτοκινησία δὲ, om. ἡ || 5 ὡς om. || 6 post μὴν add. καὶ || post γένος add. τῆς ψυχῆς || 7 ἄλλος — τόπος om. || 9 om. || 10 οὐσία || 11 εἰ] ὅτι || 13 ὑπ' αὐτῆς || post δύν. add. γὰρ 14 εἰρηκέναι ἐπὶ τοῦ κινουμένου || 14. 15 ὡς τοῦ κιν. om. || 17 ante αὐτοκ. add. ἡ || 18 μὴ

τὸ ὑποκείμενον ‖ 21 αὐτὸ ‖ 23 ante ἡδονὴ add. ἡ ‖ 25 διαφέρει (non om. ἂν) ‖ ὅτι ἐκεῖ μὲν ‖ 28—**p. 299,** 1 τοῦ om. ‖ 2 ὁρισμὸν λέγει τὸ ‖ τε alter. om. ‖ 3 αὐτοκινήσει, ὅπερ τῇ ψυχῇ ὑπάρχειν ἔκειτο, ὁ τοῦ συμβεβηκότος ἁρμόζοι λόγος ‖ 5 αὐτῶν οὐδέτερον ‖ ἐπιζητήσειε ‖ 6 τε alter. om. ‖ 7 ἢ οὐ τούτοις om., signum appinxit et in mrg. add. πῶς τὸ αὐτοκίνητον συμβέβηκε τῇ ψυχῇ m. 2 ‖ 8 τε prius om. ‖ πᾶσιν ὑπάρχειν ‖ 10 ἐστιν om. ‖ τε alter. om. ‖ 11 ἐκείνων ὄντων ‖ 13 post καὶ add. ἡ ‖ κινοῦνται ‖ 14 μηδενὶ ‖ οἷον m. 1, corr. m. 2 ‖ τε alter. om. ‖ 15 ὑπάρχειν δύνασθαι εἶναι ‖ 16 οὐ] ὃν ‖ 19 post alter. quoque τοιοῦτον add. καὶ ‖ 20 ὅτι—22 συμβεβηκότος om. ‖ 24 ἑαυτὸ ‖ 26 αὐτοῖς ‖ ταὐτὸν τὸ] τὸ αὐτὸ ‖ 27 τὸ om. ‖ 28 om., τὸ αἰσθάνεσθαι οὐκ εἶναι γένος αὐτοῦ mrg. m. 2 ‖ 29 ἐν τῇ τοιαύτῃ ‖ 30 εἶναι prius post εἶδος transposuit ‖ τε om. ‖ post φύσεως add. καὶ ‖ εἶναι alter. om. ‖ **p. 300,** 1 ἀποδιδόμενον ‖ 2 οὗ—ἀπεδόθη om. ‖ ἔστι ‖ ἀποδιδόμενον ‖ post γένος add. τινός ‖ 3 οὐσίας ‖ 4 γένος εἶναι ‖ 5 εἴη ἂν ‖ 6 τε καὶ ‖ 7 εἴη ἂν ‖ 8—10 ἐπιζητήσαι—ποιότητες om., εἰ τῆς ἐπιστήμης γένος ταγαθόν mrg. m. 2 ‖ 12. 13 ἀνδρίας ‖ 14 ἐνδέχεται μόνον τοῦτο ‖ τινὰ ‖ 16 τὰ πρός τι κατὰ τοῦτο ‖ τὸ] τὰ ‖ 18 αὐτῶν ‖ ὧν γὰρ ‖ πρὸς ἕτερον ‖ 20 ἢ τὸ καλὸν ὑπὸ τὴν ποιότητα ‖ 21 καὶ αὐτή om. ‖ 22 καὶ prius om. ‖ 23 κατὰ τὰ ‖ post γένος add. καὶ ‖ 25 γένος αὐτῶν ‖ 29 ὅτι om. ‖ 31 σιμότης ex ὁμοιότης corr. m. 2 ‖ 32 ὅτι om. (cf. Add. et Corr.) ‖ **p. 301,** 2 αὐτὰ ‖ 3 μόνος ‖ 7. 8 om. ‖ 16 ἢ prius om. ‖ 19. 20 δεικνύοις] δοξάζων ‖ 20 γένος m. 2: τοῦ γένους m. 1; τὸ τι τοῦ ὄντος καὶ ἑνὸς γένος κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς mrg. m. 2 ‖ 21 ἂν ἐπιδέχοιτο ‖ 22 κατὰ τὰ σώματα, om. μόνων ‖ 23 post γὰρ add. φησὶ ‖ 24 φασιν om. ‖ κατηγορούμενον εἶναι ‖ κατ' ἀσωμάτων ‖ 25 ἐπεὶ δὲ ‖ 30 post εἰσὶ add. καὶ ‖ 32 post αὐτῷ add. καὶ ἐπὶ ‖ **p. 302,** 2 ταῦτα ‖ 3. 4 om. ‖ 5 τοῦ οἰκείου εἴδους τὸ γένος ‖ 6 τοῦτο ‖ 7 τῶν μερῶν δὲ ‖ 8 μέρη ἐστί ‖ τι αὐτῶν ὡς γένος ἀποδιδόμενον ‖ 10 κατὰ πάντων μὴ ‖ 11 ἔστι ‖ τοῦτο ‖ 12 μήτε prius om. ‖ μηδὲ pro altero μήτε ‖ μὲν om. ‖ 14. 15 ὡς—οὐκ ἔστιν om. ‖ 16 δεικνύοιτο—21 om. ‖ 22 om. ‖ 24—26 οὐδὲν—διαιρούμενον om. ‖ 26. 27 καὶ ἔτι ταῦτα πάλιν ‖ 27 εἰς τὰ ὅμοια ‖ πάντα om. ‖ **p. 303,** 1 τι τῶν] τὴν ‖ 1. 2 τινος τῶν εἰδῶν.

p. 366, 2 τι τοῦ] τινος ‖ post δεύτερον add. δὲ ‖ 3 καὶ εἰ ‖ 4 εἰ γὰρ ‖ καὶ αἱ] αἱ δὲ ‖ post ὁρισμῷ add. ἐν τῷ τί ἐστιν ἂν κατηγοροῖντο ‖ 5 γε τὸ γένος om. ‖ περὶ τοῦ εἴδους ἐρωτηθέντας ‖ 14. 15 om. ‖ 17 φησὶν οὖν δεῖν, post quae verba deficit.

PARISINUS 1845 [H. Omont p. 152], olim Mediceus, bombycinus, forma H^a maiore, saeculi XIV, initio et fine mutilus, f. 113v—177r Aristotelis Topicorum libros VIII continet cum scholiis miscellis, inter quae sunt Alexandrea. Complura notaverunt Brandis et A. Torstrik; ipse quoque codicem inspexi satis difficilem ad legendum, sed nihil inveni quod accuratioris collationis opera dignum videretur.

f. 114v initium scholion Alexandri est p. 20,9 sq.: ἐπιπόλαιον δέ ἐστι τὸ ἐκ βραχείας ἐπιστάσεως—προτάσεων ἐριστικῶν· αὗται γὰρ ἀρχαὶ τῶν ἐριστικῶν συλλογισμῶν· οἷον φαινόμενον—δι' οὗ τις συνάγει ὅτι ὁ ἑτερόφθαλμος—διέρχεσθαι τοῦ λαλοῦντος—ἔχεις, ἐπεὶ οὐκ ἀποβέβληκας κέρατα—πιθανόν. τὸ δὲ πάντα δύνασθαι—οὐ ῥᾴδιον ἐλεγχθῆναι.

f. 140r, ubi incipit liber V, in margine titulum fert ἀπὸ τῶν τοῦ ἀφροδισιέως ἀλεξάνδρου σχολίων τῶν εἰς τὸν τέσσαρα (sic) τῶν τοπικῶν. cui titulo circumscripta sunt (p. 369,8—370,11): εἰκότως προετάγησαν τὰ πρὸς τὰ γενικὰ προβλήματα καὶ ἰδικὰ τῶν πρὸς τὰ ὁρικά, διότι δι' ὧν τόπων δεικνύομεν ὅτι τόδε τοῦδε γένος ἐστί, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων δεικνύομεν ὅτι καὶ τὸ γένος τὸ παραληφθὲν ἐν τῷ ὁρισμῷ ἐστι γένος τοῦ ὁριστοῦ, ἐὰν ἀνασκευάζ". ὁμοίως τε τοὺς τόπους τοὺς πρὸς τὰ γενικὰ προβλήματα προέταξε πρὸς τὰ ἰδικά, διότι τὰ γενικὰ προβλήματα κτλ. ‖ 21 δεικνύομεν ‖ δ' om. ‖ p. 370,2 post μᾶλλον add. γὰρ ‖ 3 ἔχει ‖ 4 τὴν om. ‖ 7. 8 καὶ—ἄνθρωπος om. ‖ 8 τε om. ‖ 8 et 9 post γὰρ add. καὶ ‖ 11 ἔχει. in contextu scholiorum habet: σκοπὸς τοῦ ε̄ τῶν τοπικῶν παραδοῦναι τόπους καὶ ἀφορμὰς πῶς δεῖ τὰ πρὸς τὸ ἴδιον ἐπιχειρεῖν καὶ ποσαχῶς τὸ ἴδιον, ὅτι τετραχῶς, καὶ τίς ἡ πρὸς ἄλ-

ληλα τούτων διαφορά cf. ad 369,3. deinde p. 370,12—26, sed 14 ἀεὶ τῆς καθ' || 22 πάντως || 22. 23 ὑπάρχειν || 24 τῆς τινὸς || τὸ om. || 27—30 πρόσκειται τὸ (quod conieci) φύσει — τιθήσεως· καὶ τοῖς ὅρνισι — ἐνυπάρχειν ultimis verbis Aristoteleis libri IV adscripta sunt. quae sequuntur, Leonis Magenteni sunt: δι' ἣν αἰτίαν προετάγησαν τὰ γενικὰ προβλήματα τῶν ἰδικῶν καὶ ταῦτα τῶν ὁρικῶν ἀρχούντως ὄπισθεν εἴρηται. σκεπτέον δὲ καὶ ἐπιχειρητέον διὰ τοῦδε τῶν ῥηθησομένων τόπων εἴτε ἴδιόν ἐστι τὸ ἀποδοθὲν εἴτε καὶ μή. τετραχῶς δὲ τὸ ἴδιον λέγεται, ἢ καθ' αὐτὸ καὶ κυρίως ὥστε μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, ἢ ἀεὶ μὲν ὑπάρχει μὴ μόνῳ δέ, ὡς τοῦ θεοῦ ἴδιον τὸ ζῶον ἀθάνατον· ἀεὶ γὰρ ὑπάρχει αὐτῷ τοῦτο, οὐ μόνῳ δέ, ἐπεὶ καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ νόες ἀθάνατα. ἢ πρὸς ἕτερον ἀποδίδοται τὸ ἴδιον, ὡς εἴ τις ἐρεῖ ἴδιον ἀνθρώπου τὸ δίπουν..... post 372,8 ποῖα δὲ οὐ exhibet: Καθάπερ ἀρετὴ πρὸς ἐπιστήμην. Ὅτι τὸ μέν, ἡ ἐπιστήμη, ἐν μόνῳ τῷ λογιστικῷ τῆς ψυχῆς γίνεται, ἡ δ' ἀρετὴ ἐν πλείοσι· καὶ γὰρ ἐν τῷ παθητικῷ καὶ τῷ λογιστικῷ. sequentia iterum Leonis sunt. post huius verba εἰ γοῦν ἀσαφὲς τὸ ἀποδεδομένον ἴδιον, πῶς γνωρίσομεν τὸ εἶδος οὗ ἐστιν ἴδιον· οἷον ἡ ψυχὴ ἀσαφέστερόν ἐστι τοῦ πυρός· μᾶλλον γὰρ γνωρίζομεν τὴν φύσιν τοῦ πυρὸς παρὰ τὴν τῆς ψυχῆς· ὁ γοῦν ἀποδιδοὺς τὸ ἴδιον τοῦ πυρὸς τὸ ὁμοιότατον ψυχῇ ἀσαφὲς ἴδιον ἀπέδωκε (374,28—375,3) habet τὸ δὲ πρὸς τὸν νῦν λεγόμενον χρόνον ἐπισκοποῦμεν. πρὸς γὰρ τοῦτον — ὑπάρχει — τοῦ ἑνός τινος γινομένη χρόνου (373,32 et 374,4—6): τὸ μὲν οὖν πρὸς ἕτερον ἴδιον ῥηθὲν κτλ. 375, 9—15 || 11 τοῦ ἀεὶ παντὸς || 13 post τισὶ add. δὲ || 14 γίνεται || 15 πρός τι om. sequitur Magenteni interpretatio lemmatis p. 129b 13; deinde ὡς ἓν μὲν εἰ μὴ διὰ γνωριμωτέρων ἢ γνωριμωτέρων. καὶ τοῦτο διχῶς.... i. e. 375,4 sq. post haec iterum Magenteni commentarius ad p. 129b 17. reliqua collata non sunt. — extremum Topicorum scholion est f. 177r δεῖ δὲ ἔχειν λόγους καὶ προτάσεις πεποιημένας καὶ μεμελετημένας πρὸς τὰ τοιαῦτα προβλήματα ἐν οἷς ἐλαχίστων λόγων εὐπορήσαντες πρὸς τὸ ἀποδειχθῆναι ἕξομεν αὐτὰ χρήσιμα πρὸς πλείονα ἕτερα. ταῦτα.... καὶ ἕξις ἐναντία, quod nec Alexandri nec Leonis est. idem est ultimum Topicorum scholion in cod. Neapolitano 321 (N), cuius ad librum VIII scholia et ab Alexandro et a Leone aliena edidi Progr. p. 10—23.

H^{b} **Oxoniensis Collegii Novi 231 [Coxe p. 85] chartaceus, in fol., s. XVI secundum Torstrikium, XV secundum Coxeum, foliorum 337, f. 1—265 Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισέως εἰς τὴν τοπικὴν ὑπόμνημα continet. subscr. σὺν θεῷ τῶν εἰς τὰ Ἀριστοτέλους τοπικὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπομνημάτων τέλος. sequitur f. 266 eiusdem qui fertur in Soph. elench. commentarius. multas et in contextu et in margine correctiones expertus est, eadem manu Torstrikii sententia, qui ex initiis librorum I, II, V, VI nonnulla notaverat; p. 362,1—368,4 Ingram Bywater pro perpetua sua in nostra studia benevolentia contulit.**

p. 1,4 τῷ] τὸ || 6 καὶ om. || φιλοσοφοῦσιν — 7 τῆς mrg. || 9 ταυτὸν, γρ. τὸ αὐτὸ mrg. || 11 post λέγειν add. ὁρίζονται || 13 τελεωτάτης || αὐτοῖ, γρ. αὐτὸ mrg. || ὁ σοφὸς in contextu, ὁ φιλόσοφος in mrg. || 14 post δὲ expunxit καὶ || 15 θριγκὸν || **p. 2,1** ταῦτα || 3 ἄλλον mrg. || 6 ἀποδεικτικοὺς || 10. 11 οὐδὲν — ἄνθρωπος γελαστικόν om. || 13 ὁ αὐτὸς || 17 εἰσί om. || **p. 8,1** ἀποδιδομένου.

p. 125,14. 15 καὶ τὸ λῆμμα — συμπέρασμα mrg. — **p. 332,**26 καὶ τοῦ — 333,1 ᾠκοδομηκέναι mrg. || 26 οἰκοδομηκέναι itemque 333,1 || ἐνεργηκέναι || εἰ] ἔτι || 27 τὸ ἀνεμνηκέναι.

p. 362,3 post πρὸς add. τοὺς || post καὶ add. ἀπὸ || 5 παρέδωκεν || τοῦ alterum om. || 9 εἰς] οὐ || τοῦ alterum om. || 10 τὸ ἧττον — **p. 363,**28 μᾶλλον om.: καὶ ἧττον· τὸ δὲ εἶδος τοῦ προκειμένου γένους· οἷον εἰ μᾶλλον mrg. || **p. 364,**3 τὸ prius om. || 4 κατασκευὴν || 9 τὸ μᾶλλον — λευκοῦ mrg. || 10 ἡ] ἢ m. 1 || 11 καὶ ἡ] ἢ m. 1: καὶ m. 2 || 13 ἢ || 14 ἡ alterum om. m. 1 || 16 ἂν δὲ ἀρετὴ || 18 ἡ om. || 23 τὸν] τῶν || 24 ante εἰ add. τὸ m. 2 || 25 ἀποδιδόμενον ὡς τῶν εἰδῶν || 28 γένος· οἷον εἰ τὸ ζῶον ἵππου καὶ ἀνθρώπου. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο χρήσιμον ἂν ||

30 κατηγορεῖτο m. 1 || **p. 365,** 1 ἄλλω || 3 ἂν γὰρ || 4 ἐπειδὴ || ἐδόκει m. 1, δοκεῖ m. 2 || 6. 7 χωριστὴ ὕλη || 7 διαφορᾶς || 9 ὡς non liquet || ἰδίως om. || διαφορᾶς m. 1 || 11 δὲ om. m. 1 || εἴδη δὲ εἴδη αἱ || 12 αἱ om. || συναμφότεροι m. 1 || 13 αἱ αὐταὶ δὲ ἐν ἐκ. τῶ β. || 20 αὕτη || 21 λόγου || δὲ || 25 ἡ om. || 26 αὕτη || 27 τε m. 2: γένει m. 1 || 28. 29 τὲ et ἐν habet || **p. 366,** 3 εἰ καὶ || εἴδους mrg., γένους in contextu || 3. 4 δοκεῖ—ἐστι mrg. || 8 καὶ prius om. || οὐκ ἔστι || 10. 11 ποῖον λόγον σημαίνει—λογικόν mrg. || 14 ἢ μουσικόν mrg. || 17 ἐπὶ om. m. 1 || 19 ἄλλω ὦ || 20—22 τὸ προκ. παρωνόμασται λέγειν τὸ γένος εἶναι τὸ ἀφ' οὗ παρωνόμασται τούτου παρωνύμως (corr. ex ἀπαρ.) — γένους || 22 ὅτι om. || ἔχειν || πιστοῦται || 23 ἐν τῇ μουσικῇ || **p. 367,** 2 ἐπεὶ || 3 αὐτῶν || εἰρημένον || 6 βουλοίμεθα || 7 ὁ om. || πιστεύειν m. 1 || 9 ἂν ἐστι || 10 ἐπειδὴ || ἢ μουσικόν om. || 12 ἢ μουσικόν mrg. || 12. 13 ἐπ. ἐστιν om. || 18. 19 μηκέτι—ἔσεσθαι mrg. || 20 δὲ γένος] δ' ἑνὸς || 25 ἄλλως m. 1 || 28 γενομένω m. 1 || γιγνόμενον || 29 τὸ om. m. 1 || **p. 368,** 2 δι' δ || 4 στερήσεως m. 1 || ἀλεξάνδρου ἀφροδισέως τοῦ (τοῦ postea videtur additum) εἰς τὸ τέταρτον τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους ὑπομνήματος τέλος rubro subscr. || **p. 369** ante 3 add. periocham ut reliqui codd. || 3—**p. 370,** 11 om. || 17 ὁμοίως om. 22. 23 ὑπάρχειν || 24. 25 ἀλλὰ—οὐδὲν om. || 27—**p. 372,** 8 om. || 10 ὅτι—πλείοσι om. || γὰρ om. || 11 λογικῶ utrobique || 12—20 om. || 22—**p. 373,** 31 om. 34—**p. 374,** 4 om. || 6—8 λογικὸν—καλεῖ post 372,21 collocat || 6 γὰρ || finem libri V cum P concinere testatur Torstrikius, itemque quae ex initio libri VI (— p. 421,21) notavit, omnia cum P plane congruunt.

NEAPOLITANUS III D 37 (321) [Cyrilli Codd. gr. B. Borb. II 428—430], N chartaceus, forma quadrata, saeculi XIV—XV, foliis constans 285, exceptis f. 38ʳ—43ʳ una manu scriptus, haec continet: f. 1 προλεγόμενα τῆς τῶν ε̄ φωνῶν διδασκαλίας ἀπὸ τῆς τοῦ ἀμμωνίου ἐξηγήσεως — 15ᵛ καὶ τῆς κοινωνίας παράστασιν. ἐκ τῶν τοῦ φιλοπόνου σχολίων παρεκβολαί: — βίος ἀριστοτέλους — 16 ἑξήκοντα τριῶν. 17 ἀριστοτέλους κατηγορίαι cum commentario, qui iam f. 16 incipit: μέλλων τὴν εἰς δέκα διαίρεσιν. 36ᵛ ἐκ τοῦ εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἀριστοτέλους ὑπόμνημα τοῦ ἀμμωνίου τίνα δεῖ προθεωρεῖν πρὸ ταύτης τῆς πραγματείας. πολὺ μὲν ἐν σοφοῖς . . . 50ᵛ προλεγόμενα τῶν τριῶν σχημάτων ἀριστοτέλους ἐκ τῶν τοῦ φιλοπόνου. ἤδη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν . . . 52 ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων πρότερα cum commentario: α. κατὰ ἔθος ἀττικὸν τὸ χρὴ παρέλειψε . . . 116 ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν: ἤτοι τῆς ἀποδεικτικῆς. τοῦτο τὸ βιβλίον, λέγω δὴ ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος . . . 173 ἐξήγησις εἰς τὰ τοπικὰ ἀριστοτέλους, ἤτοι τὴν διαλεκτικήν, ἐκ τῶν τοῦ ἀφροδισιέως ἀλεξάνδρου: — εἰς τὸ πρῶτον τῶν τοπικῶν: 249 ἐξήγησις εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἐλέγχους. ὅτι μὲν ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος . . . 285 τοῖς δ' εὑρημένοις πολλὴν χάριν ἔχειν: — τέλος τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων, καὶ ἅμα πάσης τῆς λογικῆς πραγματείας ἀριστοτέλους + θ̄ῡ̄ τὸ δῶρον. ἰσαὰκ μέντοι πόνος: + collata sunt ab A. Mau et I. Bruns e prioribus libris Topicorum p. 1—5,21 et 124,18—133,26, e posterioribus eae partes quae in reliquis codicibus desiderantur; libri VIII iidem ea capita descripserunt, quae nec in ceteris codicibus nec in Aldina exstant, quae quidem omnia in Progr. p. 10—23 edidi. iisdem exempla debentur earum librorum V—VIII partium, quae huic codici cum ceteris et Aldina sunt communes. atque in libris I—IV mirum quantum hic cum Parisino 1832 (H) nondum manu altera correcto congruit, a quo haec tantum discrepant:

p. 2,2. 3 ἐπεὶ δὲ ὁ κτλ. || 23 τὸν δὲ || 27 ἀτελὲς ἀγαθὸν (β α) || **p. 3,**3 δι'] ἐξ || 14 καὶ ὅτι || 23 ἐνδόξων || **p. 4,**25 πραγματεύεται || **p. 5,**9. 10 καὶ τὸ καθολικώτερον || **p. 126,**10 τῶν alter. habet || 15 ἀφορμάς || 16 ὑπάρχει non transposuit || 16. 17 τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐ. || 25 ἔστιν ὄψεως || 26 τούτῳ τω || **p. 127,**7 ὡρμημένους || 17 τῶν alter. non om. || 19 γίνεται non transposuit || 21 γένος μήτε ὅρος ἐστί || **p. 128,**8 τοὺς αὐτοὺς || 20 κατ' αὐτὸ || 29. 30 μουσικός || **p. 129,**8 μὲν κατασκ., ἀνα supra scr. m. 1 || 22 post συλλ. add. γίνεται || 25 λέγοιτο || 26 τοῦ om. || τοῖς κ. ἔ. || **p. 130,**10 post πρόβλ. non add. ἡ || 11 τοῦτο non om. || 21 ὑπάρχειν || **p. 131,**2 post γὰρ add. καὶ || 18 αὐτοῦ || 29 ὑπάρχον || **p. 132,**4 αὐτοῦ.

5—**p. 133,**26, ubi H non est collatus || 7 τοῦτο] τὸ εἶναι || 8 post τοὔνομα add. τῶ μὲν οὖν ὡς γένη ὑπάρχοντι τισὶν ἢ ὡς ὁρισμοὶ ἢ ὡς ἴδια ἀντιστρ (ε') || 11 post τοῦτο add. τὸ || 12 ὑπάρχον || 12. 13 ἀντιστρέφει || 13 ὑπετέθη || 14 ὑπάρχοι || 15 ἤδη πάντως || ἐστιν εἰπεῖν || 17 ἀνασκευάσειν || 18. 19 ὑπάρχειν—ὀνόματι om. || 20 οὐ] τὸ || 22 ὑπάρχον || 23. 24 τὸ κυρίως λεγόμενον ἴδιον || 24 οἷόν τε || 25 μόνῳ om. || ὑπάρχον || μηδὲ || 26 οἷόν τε] ἴδιον || 27 ἀεὶ om. || ἔτι om. || 28 εἰπεῖν εἶναι || ante πῇ add. τὸ || 29 τί om. || συναντιστρέφειν || 30 ἀντιστρέφοι || 33 αὐτῶν habet || **p. 133,**1 post πρῶτον add. μόνον || ἓν om. || 3 οὕτω] ὄντος || 10 εἴρηκε || αὐτῶ || 11 αὐτῷ om. || 14 *μνημονεύει, ut conieci (υ') 15 μὲν τῶ ἁπλῶς || 17 τινα om. || 17—19 κατά—ἔχοι] τὸν (sic) δὲ δικαιοσ κατά τι ὑπάρχειν εἶπεν ὡς πρὸς τὸν ἐκ φύσεως ἐπιτηδείως ἔχοντα πρὸς τὴν ἕξιν ταύτην· δύναται γάρ τις ἐξ ἔθους μόνου καὶ κατὰ πολλὴν ἄσκησιν τὴν δικαιοσύνην κτήσασθαι. διὸ καὶ ἐπιρρεπῶς ἔχει || 21—23 om. || 24 ἐζήτηται || πᾶν] τὸ.

p. 546,19 εἶπεν om. || 20 χαλεπώτατον || 20. 21 τουτέστι δυσκ. om. || 23 εἰς om. || τὴν habet || 24 ὡς om. || 26 ἐμποιεῖν τῶ προκειμένω || **p. 547,**1 αὐτὴν αὐτὸς || 2 τὸ πρόβλημα χαλεπώτερον || 3 ὡς om. || 7 ἐστι om. || 8 ταῖς διαλέξεσι || 9 ἐπιχειρήσεσι om. 10. 11 οὐ γὰρ—συλλογίζεσθαι om. || 11 οὐδὲ || 12 αὐ (τ') || δείξεων || 13 διά τε πρώτων || 14—19 ὁ δ'—ἀνεμπόδιστος] ὁ δὲ διαλεκτικὸς δι' ἐνδόξων ἐπιχειρεῖ προτάσεωϲ δεικνύειν τὸ προκείμενον· προκειμένου γὰρ ὅτι πᾶσα ἡδονὴ κατὰ φύσιν ὁ μὲν διαλεκτικὸς χρήσαιτ' ἂν τούτῳ ὡς ἐνδόξῳ προτάσει. ἢ καὶ προσλήψεται ὡς ἔνδοξον πρότασιν, ὅτι πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι. ἀλλ' ἀποδεικνὺς ζητήσει πῶς πᾶσα ἡδονὴ κατὰ φύσιν. καὶ δείξει ὅτι ἐνέργεια τῆς κατὰ φύσιν δυνάμεως ἀνεμπόδιστός ἐστιν ἡ ἡδονή || 20 δεῖσθαι δόξει || 22 ἀποδείκτους || 24 καὶ om. || εἶναι] ἔργον || ἦν || 25 ἔστι—**p. 548,**19 om. || 20. 21 om. || 22 ἐπεὶ δέ φησιν οὐ διώρισται ὑπό τινος || οὖ] ὅπως || 24 ὁ αὐτὸς σκοπός || 27 εἰσὶ δὲ οὗτοι || **p. 549,**2 εἰ om. || 2. 3 δ. ἀληθῆ εἶναι ἢ μαθήσεται τὸ ἀληθές, εἰ ἄλλως ἔχει || 3—6 τοῖς δὲ—ἐρωτήσεων] οἱ δὲ ἀγῶνος χάριν κοινολογούμενοι. οὗτοι εἰσὶν οἱ μὴ διαλεκτικὰς τὰς συνουσίας ποιούμενοι. τοιοῦτοι δὲ οἱ σοφισταί, οἷς τὸ φαίνεσθαι σκοπός || 7 ὁ σοφιστικὸς ἐρωτᾶν || ἢ om. || 11—14 ἕνεκα. ἐπεὶ οὖν οὐδέποτε ὑπό τινος ἄλλου περὶ οὗ δεῖ στοχάζεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον. καὶ ποῖα μὲν συγχωρεῖν. ποῖα δὲ μὴ || 14 post θέσιν add. οὐκ εἴρηται τι τῶν δεόντων || 15 διορίσασθαι.

p. 551,26 ὁ διαλεκτικός || **p. 552,**1 γὰρ] οὖν || τῇ αὐτῇ || 3 ἐπὶ || 4 τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἁπλῶς ἢ ἔνδ. ἢ ἄδ. εἰσὶ || 5 τῶν habet || ἤ τινι ἄλλῳ ἔνδοξα δοκεῖ οὕτως || 7 ἁπλῶς ἄδ. ἢ ἔνδ. ἤ || 9 τε om. || 9. 10 ἐνδόξου ἐπεὶ τὸ || 11 τὰ ἐνδοξότερα || οὔσης—13 συγχωρεῖν om. || 13 τὰ ἧττον ἔνδοξα || 14 ἄδ. ἢ ἔνδ. || 16 ἢ τῶ ἀπ. δοκοῦν || 17 αὐτῶ || 18 συλλογισμοῦ || 19 ἐφ' ὧ περίσταται || 20 ἃ] ὁ || 21 ἃ ἀρνεῖται om. || 24 τὰ ἐναντία μὴ δύνασθαι || **p. 553,**1 προτείνονται οὕτως || 3 παρὰ τοῦ || 5 ἔνδ. εἴη τὸ προκείμενον || 6. 7 om. || 10 τῶ λέγειν ἐκ τούτων || 11 βλέποντας || 13. 14 ἐρ. om. || 14 ὡς τὸν θεὸν χρὴ σέβειν || 15 οὐδέτερον || 16 κατὰ] καὶ || 17 ἢ om. || 18 αὐτὸν || 20 μὴ || 22 ἢ prius om. || 25 ἐφ' ἑκάστης || 27 ἡ ἐρ. ἢ || **p. 554,**1 ὅτι ἔνδοξον· οὕτως γὰρ οὗτος || 4. 5 τῷ—ἐρωτήσαντα om. || 5. 6 ἠλίθιος εἶναι συγχωρῶν || 6 ἐπισημήναντα || 7 αὐτὸ om. || πῶς om. || 13 ὁμοιότατον αὐτὸ || 14 πρὸς τὸ προκείμενον || 15—20 ὅτι—ἀποκρινόμενον om. ut A || 22. 23 οὐ—αὐτῶν πάσχειν οὐδέν || 23 τοῦτο

om. ‖ 24 ὅτε ὁ ‖ συλλογίσασθαι ‖ **p. 555,** 1—3 ἐπιχειροῦσι φησὶ συλλογίζεσθαι, δῆλον ὡς οὐ καλῶς συλλογίζονται ὅτι μὴ ‖ 3 ταῖς ἀδοξοτέραις τοῦ προβλήματος προτάσεσι ‖ 4 δείξας — δῆλον om. ‖ οὐδὲ ‖ 6 οἷς — 9 om. ‖ 11 ἀσαφῶς ‖ 14 γὰρ (ante εἰπὼν) ‖ 15 προείρηκεν ‖ 17 οὐκ ‖ 19 οὔτ' οὖν ‖ οὐκ om. ‖ 22 ἂν ‖ εἰ om. ‖ 23 συμπεραίνῃ ‖ 25 τ[‖ 27 διατρούμενον ‖ **p. 556,** 1 πάντα om. ‖ 2 καὶ alter. om. ‖ 3 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ‖ 5 ψευδὲς ‖ 6 τι om. ‖ 6. 7 τῶν σημ. οὔτ. ἔ. ‖ 10 ἢ om. ‖ 11 ὡς καὶ τὸ ‖ 11—15 ἐὰν δὲ μὴ προΐδῃ φησὶ τὸ διττὸν τοῦ λεγομένου· ἀλλ' ὡς ἀληθὲς συγχωρήσας εἰς τὸ ‖ 18—21 διάφορα οὐ τῷ ἀριθμῷ ἀλλὰ τῇ φύσει, ῥᾳδία ἡ ἀμφισβήτησις τῆς λέξεως, ὅτι μὴ κατὰ τοῦτο συνεχώρησεν, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο καθὸ ἦν ἀληθὲς τὸ λεγόμενον· οἷον τὸ τὸν τυφλὸν ὁρᾶν. ἢ τὸν σιγῶντα λαλεῖν. ἐὰν δὲ σαφὴς καὶ ἁπλῆ παντάπασιν ἡ ἐρώτησις ἢ. ἀξιοῖ ναὶ ‖ 22 αὐτό.

p. 559, 12 post δεῖ add. δὲ ‖ τινος προβλήματος ‖ 13—15 ἢ ὁρισμοῦ ἀποκρίνεσθαι, πρῶτον ἐπιχειρεῖν καὶ σκέπτεσθαι καθ' ἑαυτὸν προδιαλαβόντα, δι' ὧν οἷόν τε αὐτὸν ἀναιρεῖν· καὶ τάξαι πῶς δεῖ ἀποκριθῆναι· ῥᾷον ‖ 16 προεσκεμμένον ‖ 17—19 ἐξ ὧν οἱ ἐρωτῶντες ἐπιχειροῦσι κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν τὸ προτεθέν· τὸ δ' αὐτὸ εἶπε δεῖν ποιεῖν καὶ τὸν μέλλοντα ἐρωτᾶν περί τινος ‖ 20 om. ‖ 21 ἔτι παραινεῖ καὶ ἄδοξον ὑπόθεσιν ‖ 22 δέ ἐστιν ὑπ. διχῶς. ἤτε δι' ‖ 23 τὸ γὰρ ‖ 24 τῶ αὐτῶ ‖ **p. 560,** 1 τούτων τινὸς ‖ κατὰ alter. om. ‖ post ποιόν add. ἐστι ‖ 3 ἔτι εἰ] εἰ γὰρ ‖ post τὸ add. τὰ ‖ 4 ὑπομενεῖ. ἀλλὰ μεταβαλεῖ καὶ ἔστι τὸ λέγειν τὰ πάντα κεκινῆσθαι ταυτὸν τῷ λέγειν μηδὲν κεκινῆσθαι, ἔπειτα μὴ ‖ 5 περὶ ‖ post ἐναργῆ add. πῶς οὐκ ἄτοπον, ἅμα δὲ καὶ παράδοξον ‖ 10 om. ‖ 11 ψευδὲς ‖ 12 ἡ habet ‖ 13. 14 τὸ σῶμα ποιόν· τὸ ποιὸν ποιότης· τὸ σῶμα ἄρα ποιότης· τοῦ γὰρ ‖ 15 ἡ τὸ σ. ποιὸν λαβοῦσα πρότασις αἰτία ἐστίν ‖ 16 δὲ] οὖν ‖ τινὰ om. ‖ 17 ante ἐκεῖνο add. λύοντα ‖ 19 post αἰτία add. γίνεται τοῦ ‖ 19. 20 ἐπεὶ — συνάγεται om. ‖ 21 post πεποίηκεν add. ὃ καὶ ἡμεῖς διὰ τὸ λίαν εἶναι σαφὲς παρήκαμεν ὡς μὴ ἁρμονίας δεόμενον ‖ ὁ γὰρ — **p. 561,** 4 om. ‖ 5 φησι post οὖν transposuit ‖ 6 πάντως om. ‖ 7 post πρότασιν intulit e seq. τὴν αἰτίαν — συμπέρασμα (8—10) ‖ παρ' ἣν τὸ τ. om. ‖ 9 μόνον (sed paulo ante μόνην), ἀλλ' οὐχ ὡς ἔχουσαν ἐν αὐτῇ τὴν αἰ. τοῦ ‖ αὐτῇ ‖ 10 λύει ‖ 11. 12 ἡ ἐπιστήμη ἐστίν ‖ 12 ἀλλὰ καὶ ‖ 13 post τοὺς add. τὴν ‖ 14 καθ' ἣν ψευδὲς γίνεται τὸ ‖ 15 μόνην ‖ 19 δεῖ om. ‖ γὰρ om. ‖ 20 post ὅτι add. ὁ ‖ 22 om. ‖ 23 πῶς δεῖ λύειν ‖ **p. 562,** 2 πρὸς τὸ περαίνεσθαι ‖ 5. 6 ἤδη τοῦ σ. ἕνεκα τοῦτο ‖ 7 ἐρωτήσαντα ‖ 9 post ἔνστ. add. μελλούσης ‖ 13. 14 συναπτόμενον ‖ 14 ὡς om. ‖ 16 προσάγειν ‖ 17 ὄντα οὐ ‖ post λόγον add. φανερὸν ὅτι κωλύεται ὁ λόγος ‖ 19. 20 λέγεται ἡ ἔνστασις ἐπάγεσθαι. ἂν δὲ ‖ 20 ὡς om. ‖ 21 συνάγηται ‖ ὃν om. ‖ μεταλαμβάνει ‖ 23 ἂν] οὖν ‖ 24 post εἴη add. ἂν ‖ 25 οὐδὲ συνήγαγε ‖ post τετ. add. δ' ‖ 26 γὰρ ἡ ἔ. πλ. δεῖται χρόνου ‖ 27 συμπεραίνεσθαι ‖ **p. 563,** 1 λύειν πρῶτον ‖ 1. 2 χρόνου καθ' ‖ 3 κακότεχνον γὰρ τὸ μὲν τὸν ‖ 4. 5 καὶ εἰς χαλεπώτερον τιθέναι τὸ πρόβλημα. εἰπὼν ‖ 6 συμπεραίνεσθαι, μόνην τὴν πρώτην ἔνστασιν φησὶ ‖ 7 τὴν πρώτην om. ‖ post ἣν add. ἡ ‖ τοῦ παρ' ὃν ‖ 9 ante τοῦ add. εἶναι ‖ 10. 11 om. ‖ 12 λόγου ‖ 12. 13 ἐξεταζομένου ‖ 13 ὡς om. ‖ 14 ὁ λόγος ἐξεταζόμενος ‖ 15 δεικνύηται ‖ 16 αὐτὸν ‖ 20 post ἐπιχ. add. πρὸς τὴν θέσιν ‖ 21 μόνον ‖ 22 ὁ om. ‖ **p. 564,** 1 γὰρ om. ‖ 2 ἑαυτοῦ ‖ ὅταν ‖ 3 οὕτως πάλιν ‖ 4 ante συγχωρεῖν delevit δεῖν ‖ 6. 7 ὡς — διδόναι om. ‖ 9—11 οὔ — διατριβάς om. ‖ 12 περιέπειν ‖ 17 μὲν οὖν om. ‖ εἰπὼν ‖ 18 γίνεσθαι πρός τε τὸν λόγον καθ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν ἐρωτώμενον ‖ δὲ om. ‖ 19 ante λόγοι add. οἱ ‖ ψευδεῖς οὐκ ἔτι ‖ 20 ποιοῦντι ‖ 21 ἐνταῦθα οὖν δεῖ μὴ μόνον ταληθῆ σ. ‖ 22 τούτων ‖ τιθέμενον inter scrib. ex τιθέναι corr., ‖ δι' om. ‖ ἔνδοξον ex ἐνδόξοις, ut videtur, corr. ‖ 23 κατασκευάζειν ‖ post ὅταν add. μὲν ‖ 24 αὐτῶ ‖ διὸ] ὃ ‖ ψεῦδος ‖ 26 φησίν om. ‖ 29 ἐστὶ ‖ **p. 565,** 1. 2 om. ‖ 3. 4 εἰ ἀπὸ ἀ. — εἰς ψεῦδος μεταφέροι τις τὸν λόγον ‖ 5 τὸν τοῦτο ποιοῦντα διαλεκτικῶς ‖ 8 διαλεκτικῶς, om. διὰ ‖ αἱ om. ‖ 9 ψευδὲς.

PARISINUS 1874 [H. Omont p. 156], olim Colbertinus, bombycinus, forma quartanaria minore, saeculi XIII, foliorum 163, f. 5ᵛ—119ᵛ Alexandri in Topica commentaria continet. f. 5 et 6 (— p. 8,30 τοῦ συνημ-) saeculo XV scripta sunt (p=P³). ι saepius adscriptum est, etiam alieno loco, velut ζη- P p

τῆιται, ἀληθεύηιται p. 218,1 357,6. — multas et maiores lacunas habet signis notatas cf. ad p. 18,3 24,16 55,13 63,2 68,26 73,14 79,26 87,4 97,14 134,9 143,4 191,10 201,19 218,2 313,15 351,13 362,11. manus correctrices E. Trampe, qui codicem contulit, distinxit quinque. manus altera (P^2) scriptura primae consimilis est, sed atramenti colore plerumque internosci potest. ubi 'superscr., in ras. P' subnotavi, haec distinctio fieri non potest. saepe P^2 manus primae compendia dilucidiora fecit. manus tertia (P^3) f. 5 et 6 supplevit et ea, quae a glutinatore papyro inducta sunt, plerumque in margine, rarius in contextu restituit. lacunae signis saepius quantum interciderit adscribit cf. ad p. 24,16 191,10 218,2 313,15; in margine inferiore folii 116^v (p. 576,21), post quod folia quinque excisa sunt, adnotat οὐδὲν λείπει. manus quarta (P^4) complura manu prima omissa in margine addidit et locos numerorum ordine notavit, nonnunquam etiam argumenta in mrg. inf. adiecit, velut f. 41^v ιγ' ὁ ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀκολούθων ἀπὸ τοῦ χρόνου. ἀνασκευαστικὸς μόνον (i. e. p. 167,3 sq.), f. 42^r ιδ' ὁ ἐκ μεταφορᾶς δν καὶ σοφιστικὸν ἐκάλεσεν· ἀνασκευαστικὸς καὶ κατασκευαστικός (i. e. p. 167,23 sq.), f. 43^r ιε' ὁ αὐτὸς τῷ ἐξ ἀκολουθίας διαφέρων αὐτοῦ τῷ τὴν εὕρεσιν τῶν ἑπομένων ὑπογράφειν (i. e. p. 172,24 sq.). de P^5 cf. n. p. 195,26.27 217,21 244,19.30 248,19 530,16. — subscripti sunt f. 119^v hi versus:

χάρτης μέλαν τὲ τὴν βίβλον ἤγρευσέ μοι·
εἰ καὶ ψυχῆς δὲ δίκτυον ταύτην λάβοι
ἱμερτὸν ἄκρον· καὶ χάρις τῷ δεσπότῃ.

Z PARISINUS 1972 [H. Omont p. 173], olim Mediceus, bombycinus, forma maiore, saeculi XIV [secundum Catal. XIII] et qui plane cum eo congruit COISLINIANUS 157 [H. Omont III p. 145 cf. etiam Praef. Alex. in Anal. p. XIII et Porphyr. Isag. p. XIX], membraneus, forma maxima, eiusdem saeculi, ille f. 437^v—654^r, hic f. 362^r—524^v Aristotelis Topica continent cum Leonis Magenteni commentario, cui inserta sunt complura ex Alexandri commentario. Initia librorum I—IV in Coisliniano contulit P. Wendland, alia eorundem librorum et posteriorum Alexandrea omnia in Parisino ipse excussi, quorum discrepantia in libro VIII, ubi ABD deficiunt (cf. p. XIV), plena subnotata est.

f. 438^v Paris., f. 363^r Coisl. post Magenteni prooemium haec leguntur: Ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ δευτέρου τῶν τοπικῶν ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως. ἀφ' οὗπερ ἀνελεξάμην τὰ πρὸς σαφήνειαν συντείνοντα καὶ τοῖς πρότερον σχολίοις προσέθηκα εἰς πάντα τὰ τοπικά. συμβάλλεται δὲ τὸ παρὸν τεμμάχιον καὶ εἰς τὸ πρῶτον τῶν τοπικῶν ὡς διδάσκον καὶ ἀναμιμνῆσκον ὡς ἐν συνόψει ἅπερ ὁ ἀριστοτέλης ἐπεξεργαστικώτερον ἐν τῷ πρώτῳ ἐδίδαξεν: sequitur alterius libri prooemium (p. 125—127,16), cuius discrepantiam infra notavi.

p. 14, 28 λέγειν — 15,1 ἀληθεύει || post λέγων add. ὅτι || ὡς] ὅτι || 29 μὲν om. || 29. 30 καν ταῦθα τὸ ἀληθὲς διὰ τὴν παρειμένην καθόλου τὴν πᾶς || **p. 15,** 1 post λέγει add. λέγουσαν.

p. 18, 19—21 || 19 τοιοῦτοι] οἷον || 20 ἀλλὰ om. || 21 εἰσι || post ἀξιώματα add. οἷον ὅτι ὁ θεὸς ἀγαθός.

p. 19, 22—27 || 23 καὶ ἔνδοξα || τῶ μὲν γὰρ, omisso ἔστι || 24 ἡ ἐπίκρισις post ἀληθεῖ transposuit || 24. 25 αὐτὸ || 25 τουτέστιν.

p. 29,2—11 ‖ 2 τούτῳ] δὲ οὕτω ‖ 7 ἀλλὰ προκρίνοι ἂν] προκρίνων ‖ φαινόμενα om. ‖ 8—10 αὐτῶν — παράγοιτο om. ‖ 10 ὁμοίων.

p. 32,22. 23 τότε τελείως τὴν μέθοδον ἕξομεν, ὅταν — παραλείπομεν.

p. 44,28 οὐ — 45,7 αὐτῶν 29 τε om. ‖ 30 οὐχ ὅρος πάντως | γὰρ] δὲ „ 31 πλεοναχῶς ante ὡς transposuit ‖ καὶ — **p. 45,**2 ὁρισμοῦ] διὸ οὐ ταυτόν ἐστιν ἥ τε περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ τοῦ ὁρισμοῦ ζήτησις | 5 ὁρίζοντες.

p. 125,3 post ἐν add. μὲν ‖ 4 ἐστιν om. | 5 τί τέ ἐστι | 7 καὶ prius om. ‖ 8 καὶ prius om. ‖ τε om. ‖ 9 τί om. ‖ 11 ἐπὶ τούτω „ 12 τῶν utrumque om. „ 20 τὰ om. | 22 τοῦ ταυτοῦ ‖ ὁριστικοῖς ‖ **p. 126,**8 post τούτων add. οὖν ‖ 9 ἀναγκαῖον ‖ 10. 11 τῶν πρὸς — χρησίμων om. ‖ 11 ὁ om. ‖ 13 ἤδη — πρώτοις om. ‖ 16 τόπος iterat ‖ 17 τὸ μὲν | 21 ante ἀγαθοῦ add. τοῦ ‖ 23. 24 τοὺς προκειμένους τόπους ‖ 25. 26 ὡσαύτως καὶ εἰ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεώς ἐστι ζητοῖτο, ληψόμεθα „ 26—30 ἀπὸ τοῦ τόπου τὸ εἰ τὸ μέλαν τοιόνδε, καὶ τὸ λευκὸν τοιόνδε. ἀλλὰ καὶ περὶ ἡδονῆς εἰ ἀγαθόν, τὸ εἰ ἡ λύπη κακόν. πάντα „ 32 μὲν om. ‖ δοκοῦν τινι ‖ post ὑπάρχει add. αὐτῷ ‖ **p. 127,**2 τὸ μὲν | 5 τε om. 6 post μέντοι add. καὶ ‖ τε om. ‖ 10. 11 τῶν προκειμένων ‖ 11 post εἰ ras. ‖ 15 κἂν.

p. 129,16—32 ‖ 16 ἔοικε νῦν ‖ 20 οὖσαι μέρος ‖ 21 οὐχὶ ‖ 26 καθόλου prius om. „ καθ' ἕκαστα ‖ 26—30 οἷον — λέγει] οἷον ἄνθρωπος καὶ καλλίας. ἐνταῦθα δὲ τὸ πᾶς καὶ οὐδεὶς καὶ τὸ τίς καὶ οὐ πᾶς. ἅπερ οὕτω νῦν ἁπλῶς λεγόμενα καθόλου λέγεται.

p. 130,23 — 131,3 λέγειν ‖ 24 φησιν εἶναι] εἶσι ‖ 25 τοῦ] τῶν „ 26 ἀγαθόν om. in lac. 27 καὶ τοῦτο ‖ 27. 28 εἶναι ἀγαθὸν ἡδονήν „ **p. 131,**1 πᾶσαν ‖ 3 καθόλου om.

p. 132,16 ὥστε — 133,20 „ 16 post χρωμένους add. καθά τις βούλεται ‖ 17 post συμβεβηκός add. οὐ γὰρ εἰ δείξει τις τὸ λευκὸν ὑπάρχειν τινί, τοῦτο πάντως — αὐτῷ ut vv. 15. 16 „ τούτου] τοῦ μὴ ἀνασκευάζεσθαι ‖ 20—25 οὐ γὰρ — μόνῳ om. ‖ 25 μηδὲ ‖ 27 ἔτι] ἔστι | 28 ἔσται] αὐτῷ ‖ 29 δὲ ‖ τί om. ‖ 33 αὐτῶν habet ‖ **p. 133,**1 ὧν ἓν μὲν ἦν om. | 15 γὰρ om. ‖ 17 ὑπάρχη.

p. 133,24—29 ἐπιχειρεῖ ‖ 28 ὧ παρίσταται.

p. 134,2—28 „ 3 εἴη ἂν] ἔσται ‖ 5 μὲν γὰρ om. „ 7 ψεύδεται om. ‖ 8. 9 ἀλλὰ — τιθέμενος om. ‖ 10 τὰ om. ‖ 13 αὐτῶν „ 14 μόνον alterum om. „ 14—16 οὐ — λέξιν] παραβαίνουσι γὰρ τὴν κειμένην λέξιν μὴ ἀγνοοῦντες τὰ ὑπάρχοντα τῷ σοφῷ ‖ 19 τὸ om. ‖ 20 αὐτὸς δὲ om. ‖ 22 καὶ γὰρ εἰ ὅλως τις συγχωρήσει τινὶ ‖ 24 ὡς — θνητὸν om. ‖ 25 τὸ] ὡς.

p. 135,3 Θεόφραστος — 22 ποσότητα „ ante Θ. add. ὁ ‖ 7 οἷον om. ‖ 8 τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ „ 9 ὑπάρχει utrumque om. „ 11 *λέγω om. | 12 πρώτως ‖ 13 *post γὰρ add. λέγειν ‖ 14. 15 εἰ — ἀποδέδωκε] καὶ τὰ ἑξῆς ‖ 18 ἡ prius] καὶ „ 19 ἡ habet ‖ 20 παραγγελμάτων ‖ 21 οὐ μᾶλλον ὄν.

p. 136,3—8: συμβαίνει τοῦτο περὶ τὰ γένη, ἐπεὶ τὰ γένη μᾶλλον τῶν ἄλλων δοκεῖ ὁμοιότητα ἔχειν πρὸς τὸ συμβεβηκός, διὰ τὸ καὶ ἀμφότερα ἐπιπλέον εἶναι τῶν ὧν κατηγοροῦνται. καὶ διὰ τοῦτο μηδ' ἀντιστρέφειν μηδ' ἀντικατηγορεῖσθαι. ὁ μὲν οὖν κτλ. „ 9 ἂν om. ‖ 10 αὐτῶν prius om. „ sequentia habet usque ad 11 λέξιν.

p. 136,32 — 137,4 „ 32 παρώνυμος — γίνεται] σημείωσαι ὅτι παρώνυμος ἡ κατηγορία γίνεται ἡ ἀπὸ τῶν γενῶν „ 33 ὧν „ **p. 137,**1 τινὸς γένους.

p. 137,7—18 ‖ 8 λέγει „ τοῦ συμβεβηκότος om. „ 8. 9 ἀλλ' ὅτι „ 9 δεικνύοι ταυτὸ ἀ. 13. 14 καὶ ἡ ποιότης — γενῶν] καὶ τὰ ἄλλα γένη ‖ 15 ἡ om. ‖ 17 συντασσόμενον „ 18 ἀπὸ ὀνομάτων.

25—29 ‖ 25 ἐντεῦθεν] ἀπὸ δὲ τῶν ῥηθέντων τῷ διδασκάλῳ τοῦ τε παραγγέλματος καὶ τοῦ ὀηλωθέντος τόπου „ 26 ἦ] καὶ „ 28 ἐψυχῶσθαι „ 29 καίτοι — ἐστιν om.

p. 139,13—26 ἔρωτες ‖ 15 πεζὸν — πτηνόν „ 21 post ἀστεῖος add. glossema ἤτοι λαμπρὸς ἢ ἐπαίνετος „ 23 post τε add. τὴν.

p. 140,4—14 ‖ 4 πρόσχες δὲ ὅτι εἰπὼν τὸ ἐὰν „ post αὐτὴ add. ἐπιστήμη ὡς ἐπὶ τοῦ ἀπείρου καὶ πεπερασμένου, ἃ καὶ ἀντίκειται ὡς ἐναντία ἢ ὡς στέρησις καὶ ἕξις, καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος τῶν καὶ ἀντικειμένων ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ

τῆιται, ἀληθεύηιται p. 218,1 357,6. — multas et maiores lacunas habet signis notatas cf. ad p. 18,3 24,16 55,13 63,2 68,26 73,14 79,26 87,4 97,14 134,9 143,4 191,10 201,19 218,2 313,15 351,13 362,11. manus correctrices E. Trampe, qui codicem contulit, distinxit quinque. manus altera (P^2) scriptura primae consimilis est, sed atramenti colore plerumque internosci potest. ubi 'superscr., in ras. P' subnotavi, haec distinctio fieri non potest. saepe P^2 manus primae compendia dilucidiora fecit. manus tertia (P^3) f. 5 et 6 supplevit et ea, quae a glutinatore papyro inducta sunt, plerumque in margine, rarius in contextu restituit. lacunae signis saepius quantum interciderit adscribit cf. ad p. 24,16 191,10 218,2 313,15; in margine inferiore folii 116^v (p. 576,21), post quod folia quinque excisa sunt, adnotat οὐδὲν λείπει. manus quarta (P^4) complura manu prima omissa in margine addidit et locos numerorum ordine notavit, nonnunquam etiam argumenta in mrg. inf. adiecit, velut f. 41^v ιγ' ὁ ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀκολούθων ἀπὸ τοῦ χρόνου. ἀνασκευαστικὸς μόνον (i. e. p. 167,3 sq.), f. 42^r ιδ' ὁ ἐκ μεταφορᾶς δν καὶ σοφιστικὸν ἐκάλεσεν· ἀνασκευαστικὸς καὶ κατασκευαστικός (i. e. p. 167,23 sq.), f. 43^r ιε' ὁ αὐτὸς τῷ ἐξ ἀκολουθίας διαφέρων αὐτοῦ τῷ τὴν εὕρεσιν τῶν ἑπομένων ὑπογράφειν (i. e. p. 172,24 sq.). de P^5 cf. n. p. 195,26.27 217,21 244,19.30 248,19 530,16. — subscripti sunt f. 119^v hi versus:

χάρτης μέλαν τὲ τὴν βίβλον ἤγρευσέ μοι·
εἰ καὶ ψυχῆς δὲ δίκτυον ταύτην λάβοι
ἱμερτὸν ἄκρον· καὶ χάρις τῷ δεσπότῃ.

Z PARISINUS 1972 [H. Omont p. 173], olim Mediceus, bombycinus, forma maiore, saeculi XIV [secundum Catal. XIII] et qui plane cum eo congruit COISLINIANUS 157 [H. Omont III p. 145 cf. etiam Praef. Alex. in Anal. p. XIII et Porphyr. Isag. p. XIX], membraneus, forma maxima, eiusdem saeculi, ille f. 437^v—654^r, hic f. 362^r—524^v Aristotelis Topica continent cum Leonis Magenteni commentario, cui inserta sunt complura ex Alexandri commentario. Initia librorum I—IV in Coisliniano contulit P. Wendland, alia eorundem librorum et posteriorum Alexandrea omnia in Parisino ipse excussi, quorum discrepantia in libro VIII, ubi ABD deficiunt (cf. p. XIV), plena subnotata est.

f. 438^v Paris., f. 363^r Coisl. post Magenteni prooemium haec leguntur: Ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ δευτέρου τῶν τοπικῶν ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως. ἀφ' οὗπερ ἀνελεξάμην τὰ πρὸς σαφήνειαν συντείνοντα καὶ τοῖς πρότερον σχολίοις προσέθηκα εἰς πάντα τὰ τοπικά. συμβάλλεται δὲ τὸ παρὸν τεμμάχιον καὶ εἰς τὸ πρῶτον τῶν τοπικῶν ὡς διδάσκον καὶ ἀναμιμνῆσκον ὡς ἐν συνόψει ἅπερ ὁ ἀριστοτέλης ἐπεξεργαστικώτερον ἐν τῷ πρώτῳ ἐδίδαξεν: sequitur alterius libri prooemium (p. 125—127,16), cuius discrepantiam infra notavi.

p. 14, 28 λέγειν — 15,1 ἀληθεύει || post λέγων add. ὅτι || ὡς] ὅτι || 29 μὲν om. || 29. 30 καν ταῦθα τὸ ἀληθὲς διὰ τὴν παρειμένην καθόλου τὴν πᾶς || **p. 15,** 1 post λέγει add. λέγουσαν.

p. 18, 19—21 || 19 τοιοῦτοι] οἷον || 20 ἀλλὰ om. || 21 εἰσι || post ἀξιώματα add. οἷον ὅτι ὁ θεὸς ἀγαθός.

p. 19, 22—27 || 23 καὶ ἔνδοξα || τῶ μὲν γὰρ, omisso ἔστι || 24 ἡ ἐπίκρισις post ἀληθεῖ transposuit || 24. 25 αὐτὸ || 25 τουτέστιν.

p. 29,2—11 ‖ 2 τούτῳ] δὲ οὕτω ‖ 7 ἀλλὰ προκρίνοι ἄν] προκρίνων ‖ φαινόμενα om. ‖ 8—10 αὐτῶν — παράγοιτο om. ‖ 10 ὁμοίων.

p. 32,22. 23 τότε τελείως τὴν μέθοδον ἕξομεν, ὅταν — παραλείπομεν.

p. 44,28 οὐ — 45,7 αὐτῶν . 29 τε om. ‖ 30 οὐχ ὅρος πάντως ‖ γὰρ] δὲ ‖ 31 πλεοναχῶς ante ὡς transposuit ‖ καὶ — **p. 45,**2 ὁρισμοῦ] διὸ οὐ ταυτόν ἐστιν ἥ τε περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ τοῦ ὁρισμοῦ ζήτησις ‖ 5 ὁρίζοντες.

p. 125,3 post ἐν add. μὲν ‖ 4 ἐστιν om. ‖ 5 τί τέ ἐστι ‖ 7 καὶ prius om. ‖ 8 καὶ prius om. ‖ τε om. ‖ 9 τί om. ‖ 11 ἐπὶ τούτῳ ‖ 12 τῶν utrumque om. ‖ 20 τὰ om. ‖ 22 τοῦ ταυτοῦ ‖ ὁριστικοῖς ‖ **p. 126,**8 post τούτων add. οὖν ‖ 9 ἀναγκαῖον 10. 11 τῶν πρὸς — χρησίμων om. ‖ 11 ὁ om. ‖ 13 ἥδη — πρώτοις om. ‖ 16 τόπος iterat ‖ 17 τὸ μὲν ‖ 21 ante ἀγαθοῦ add. τοῦ ‖ 23. 24 τοὺς προκειμένους τόπους ‖ 25. 26 ὡσαύτως καὶ εἰ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεώς ἐστι ζητοῖτο, λῃψόμεθα ‖ 26—30 ἀπὸ τοῦ τόπου τὸ εἰ τὸ μέλαν τοιόνδε, καὶ τὸ λευκὸν τοιόνδε. ἀλλὰ καὶ περὶ ἡδονῆς εἰ ἀγαθόν, τὸ εἰ ἡ λύπη κακόν. πάντα ‖ 32 μὲν om. ‖ δοκοῦν τινι ‖ post ὑπάρχει add. αὐτῷ ‖ **p. 127,**2 τὸ μὲν ‖ 5 τε om. ‖ 6 post μέντοι add. καὶ ‖ τε om. ‖ 10. 11 τῶν προκειμένων ‖ 11 post εἰ ras. ‖ 15 κἂν.

p. 129,16—32 ‖ 16 ἔοικε νῦν ‖ 20 οὖσαι μέρος ‖ 21 οὐχὶ ‖ 26 καθόλου prius om. ‖ καθ' ἕκαστα ‖ 26—30 οἷον — λέγει] οἷον ἄνθρωπος καὶ καλλίας. ἐνταῦθα δὲ τὸ πᾶς καὶ οὐδεὶς καὶ τὸ τίς καὶ οὐ πᾶς. ἅπερ οὕτω νῦν ἁπλῶς λεγόμενα καθόλου λέγεται.

p. 130,23 — 131,3 λέγειν ‖ 24 φησιν εἶναι] εἶσι ‖ 25 τοῦ] τῶν ‖ 26 ἀγαθόν om. in lac. ‖ 27 καὶ τοῦτο ‖ 27. 28 εἶναι ἀγαθὸν ἡδονήν ‖ **p. 131,**1 πᾶσαν ‖ 3 καθόλου om.

p. 132,16 ὥστε — 133,20 ‖ 16 post χρωμένους add. καθά τις βούλεται ‖ 17 post συμβεβηκός add. οὐ γὰρ εἰ δείξει τις τὸ λευκὸν ὑπάρχειν τινί, τοῦτο πάντως — αὐτῷ ut vv. 15. 16 ‖ τούτου] τοῦ μὴ ἀνασκευάζεσθαι ‖ 20—25 οὐ γὰρ — μόνῳ om. ‖ 25 μηδὲ ‖ 27 ἔτι] ἔστι ‖ 28 ἔσται] αὐτῷ ‖ 29 δὲ ‖ τί om. ‖ 33 αὐτῶν habet ‖ **p. 133,**1 ὧν ἓν μὲν ἦν om. ‖ 15 γὰρ om. ‖ 17 ὑπάρχῃ.

p. 133,24—29 ἐπιχειρεῖ ‖ 28 ὦ παρίσταταί.

p. 134,2—28 ‖ 3 εἴη ἄν] ἔσται ‖ 5 μὲν γὰρ om. ‖ 7 ψεύδεται om. ‖ 8. 9 ἀλλὰ — τιθέμενος om. ‖ 10 τὰ om. ‖ 13 αὐτῶν ‖ 14 μόνον alterum om. ‖ 14—16 οὐ — λέξιν] παραβαίνουσι γὰρ τὴν κειμένην λέξιν μὴ ἀγνοοῦντες τὰ ὑπάρχοντα τῷ σοφῷ ‖ 19 τὸ om. ‖ 20 αὐτὸς δὲ om. ‖ 22 καὶ γὰρ εἰ ὅλως τις συγχωρήσει τινὶ ‖ 24 ὡς — θνητὸν om. ‖ 25 τὸ] ὡς.

p. 135,3 Θεόφραστος — 22 ποσότητα ‖ ante Θ. add. ὁ ‖ 7 οἷον om. ‖ 8 τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ‖ 9 ὑπάρχει utrumque om. ‖ 11 *λέγω om. ‖ 12 πρώτως ‖ 13 *post γὰρ add. λέγειν ‖ 14. 15 εἰ — ἀποδέδωκε] καὶ τὰ ἑξῆς ‖ 18 ἡ prius] καὶ ‖ 19 ἡ habet ‖ 20 παραγγελμάτων ‖ 21 οὐ μᾶλλον ὄν.

p. 136,3—8: συμβαίνει τοῦτο περὶ τὰ γένη, ἐπεὶ τὰ γένη μᾶλλον τῶν ἄλλων δοκεῖ ὁμοιότητα ἔχειν πρὸς τὸ συμβεβηκός, διὰ τὸ καὶ ἀμφότερα ἐπιπλέον εἶναι τῶν ὧν κατηγοροῦνται. καὶ διὰ τοῦτο μηδ' ἀντιστρέφειν μηδ' ἀντικατηγορεῖσθαι. ὁ μὲν οὖν κτλ. ‖ 9 ἂν om. ‖ 10 αὐτῶν prius om. ‖ sequentia habet usque ad 11 λέξιν.

p. 136,32 — 137,4 ‖ 32 παρώνυμος — γίνεται] σημείωσαι ὅτι παρώνυμος ἡ κατηγορία γίνεται ἡ ἀπὸ τῶν γενῶν ‖ 33 ὧν ‖ **p. 137,**1 τινὸς γένους.

p. 137,7—18 ‖ 8 λέγει ‖ τοῦ συμβεβηκότος om. ‖ 8. 9 ἀλλ' ὅτι ‖ 9 δεικνύοι ταυτὸ ἀ. ‖ 13. 14 καὶ ἡ ποιότης — γενῶν] καὶ τὰ ἄλλα γένη ‖ 15 ἡ om. ‖ 17 συντασσόμενον ‖ 18 ἀπὸ ὀνομάτων.

25 — 29 ‖ 25 ἐντεῦθεν] ἀπὸ δὲ τῶν ῥηθέντων τῷ διδασκάλῳ τοῦ τε παραγγέλματος καὶ τοῦ δηλωθέντος τόπου ‖ 26 ἦ] καὶ ‖ 28 ἐψυχῶσθαι ‖ 29 καίτοι — ἐστιν om.

p. 139,13—26 ἔρωτες ‖ 15 πεζὸν — πτηνόν ‖ 21 post ἀστεῖος add. glossema ἤτοι λαμπρὸς ἢ ἐπαίνετος ‖ 23 post τε add. τὴν.

p. 140,4—14 ‖ 4 πρόσχες δὲ ὅτι εἰπὼν τὸ ἐὰν ‖ post αὐτὴ add. ἐπιστήμη ὡς ἐπὶ τοῦ ἀπείρου καὶ πεπερασμένου, ἃ καὶ ἀντίκειται ὡς ἐναντία ἢ ὡς στέρησις καὶ ἕξις, καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος τῶν καὶ ἀντικειμένων ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ

γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου τῶν κατὰ ξῆν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων καὶ ὡς ἐπὶ κτλ. (9) | 10 ὁμοίου || 14 εὑρεθῆ.

p. 141,8—17 περιπατεῖ || 9. 10 ἀν—βουλώμεθα || 16 γὰρ om.

p. 142,18—143,2 || ἠθικὸν || 21 δειχθῆ αι (sic) || 26 δὲ om. || ληφθέντων.

p. 143,17—144,27 || 17. 18 παρεγγυᾷ—ἀλλὰ] δεῖ γὰρ || 19 ὡς || 22 post εἴτε add. καὶ || 24 τὸ || 29 χρησίμως om. || 31 αὐτὸ—λῃψόμεθα] εἴπωμεν ὁριστικῶς || 32. 33 καὶ —λάβωμεν] εἶτα διὰ τὸ μὴ γνώριμον ἔλθωμεν ἐπὶ τὸ τὸν ἔρωτα ὁρίζεσθαι καὶ εἰ λάβωμεν ὁριζόμενοι αὐτὸν || **p. 144,**1 δὴ om. | 5 τὸν habet || 10 τούτω τῶ προρρηθέντι τρίτω τρόπω ἔστι δεῖξαι ὅτι || 13 τὸ alterum om. || 14 ὑπολαμβάνει || 19 αὐτοκίνητον αὐτῆς || 20 εἴημεν αὐτὴν δεδειχότες ἀθάνατον || 26 ὑφ'.

p. 217,19—218,15 προβλήματα || 20 ἐστιν ἡ κατὰ πᾶσαν φιλοσοφίαν || 21 κατὰ] περὶ αἱρετώτερον || 22 πάντα om. || **p. 218,**3 ἔτι] δὲ || συγκριτικῶς] οὕτω || 4 πιστικώτερον | 9 ὕλης post ζητήσειεν transposuit || 10 τομῆς || 11 πρόβλημα om. || 12 τῶν σ. πρ.] τούτων || 13 τε om.

p. 218,16—219,17 || 21 ἡ τοιαύτη ζήτησις || ὅταν ζητῆται om. || 23 ἡ ζήτησις om. | 24 ἡγεμονικόν om. || ζητεῖ ὁ ζητῶν om. || 25 πότε || 27 εὐπαθέστερον || ἔχον | **p. 219,**1 δὲ] γὰρ || 2 ante σύγκρ. add. ἡ || ante ὅταν add. ὡς || ζητῆται || 2. 3 μᾶλλον τῆς δευτέρας οὐσίας || ὧν δὲ] ἀναλαμβάνοντες δὲ λέγομεν ὅτι ὧν || 4. 5 ὡς ἡ ὑγεία ἢ ὁ πλοῦτος αἱρετώτερον καθὰ εἴρηται || 5 ἡ σ. ἀμφοτέροις || 6 πλείω πρὸς πλείω συγκρίνονται | 9 αἱρετώτερον om. || 12. 13 οἷον—τις] ὡς ἐν τούτω || 14. 15 ἀλλὰ—θεωρητικωτέρα om. || 15. 16 ἂν ζητῇ τις] οἷον || 16. 17 πρακτικώτερον—θεωρητικώτερον.

p. 219,20—220,12 || 20. 21 ἄξιον—ἐτήρησε] οὐκ ἐτήρησεν ἐν τῶ τρίτω βιβλίω πάντας || 22 εἰς—τοῦτο om. || 23 συγκριτικοί—26 λέγειν] οἷον τοὺς ἀπὸ τοῦ μᾶλλον· τοὺς ἀπὸ ὁμοίου καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς προσθέσεως δεικνύντας καί τινας ἑτέρους διὰ τὸ ἐμφαίνεσθαι μὴ προκεῖσθαι αὐτῶ λέγειν ἐνταῦθα περὶ σ. τ. || 30 συγκριτικοῖς om. || **p. 220,**2 ὧν || 4 ἔμελλεν | 6. 7 χρησιμωτάτη || 8 τινος τοιούτου.

p. 222,7—223,26 || 7—11 αἰσθανόμεθα] διὸ οὐδὲ ἐκ παραλλήλου κεῖται τὸ πολυχρονιώτερον ἢ βεβαιότερον· ἔστι γὰρ ἐφ' ὧν διαφωνεῖν δόξει ὡς ἐπὶ τῶν εἰρημένων αἰσθήσεως καὶ ἐπιστήμης· ἔστι γὰρ αἱρετωτέρα ἄλλη ἄλλης κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο· πολυχρονιωτέρα μὲν αἴσθησις || 13 ἡμῖν om. || τὸν τόπον μεταχειρίζεσθαι || 13. 14 τόπω δύναταί τις δεικνύναι || 14 εὔκλειαν πλούτου || 19 ἢ || 21 τὴν om. || 25 γὰρ ἡ εὐεξία οὔτε || **p. 223,**1 ἢ om. | 1 et 2 ἡ om. || 10 ἀβεβαιότερον || 12 ἐθέλω || 13 μαρτυρεῖ ἐν || 14 ζηλῶ σ' ἑταῖρε || 15 δὲ || 16 ἕξει πέρας.

p. 294,3—295,18 || 3 τῆς τ. πρ. om. || 6 καὶ] τὸ || 13 ἐπιστημονικώτερον γάρ ἐστιν ἡ || 15 τί ἐστιν ἡ φύσις || 17 ἐστιν ἐρώτησις || 18. 19 ἀντιφατικοὶ λόγοι || 19 οὖν || **p. 295,**4 μόνως || 10 προσεχεῖ || 12 τόπους om. || 16 δὲ omisso ἂν || 17 εἴ τινα εἴη om.

p. 296,19—298,8 || 19 τὸ om. || παραδιδόμενος et ἐστιν om. || 20 δεῖν φησιν || 21 τί om. || 22 post φύσεως add. ὄντα || 22. 23 ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ σ. ἐποιοῦμεν || 23. 24 καὶ γὰρ— ὄντα om. || 26 μὴ om. || 27 καὶ—ὑπῆρχεν habet || **p. 297,**3 δ' ἂν || 14 ὡς || 18 ἀπέδωκε || 22 οὕτως—27 ψυχῆς om. || 28 ἔστι (sic) || **p. 298,**6 οὐ μὲν || 7 post οὗτος add. ὁ || 8 post ἂν add. οὖν.

p. 298,10—27 || 10 οὐσία || 11 εἰ habet || 13 πάσχειν—ἑαυτῆς, ποιεῖν || 14 τι post πάσχον transposuit || 19 *τὸ om. || 22 ante πάσχον add. τι || 24 κατηγορεῖται αὐτοῦ.

p. 299,5—27 || 5 ἐπιζητήσοι τις ἂν || ἢ τῇ—6 αὐτοκίνητον post 6 καὶ μὴ transposuit || 6 τε alterum om. || 7 οὐ τούτοις οὖν, om. ἢ || αὐτὰ—8 μή om. || 8 ὑπάρχειν || 15 ὑπάρχοι οὕτως || 16 οὐ γένος || 19 post τὸ τοιοῦτον add. γὰρ καὶ || 24 αὐτὸ κινεῖν || 25 καὶ prius om. || 26 αὐτῶ || τὸ αὐτὸ omisso τὸ.

p. 299,29—304,6 || **p. 300,**1 δὲ || τινὸς om. || 2 οὗ ὡς γ. ἀπεδόθη om. || ἔστι || 7 ποιότης || 8 δ' om. || 8. 9 ἔσται γένος ἡ ἐ. πρός τι οὖσα γεωμετρίας, μουσικῆς || 9. 10 εἴ γε—ἢ] ποιοτήτων οὐσῶν. καὶ λέγει ὅτι || 11 ἕξιν οὖσαν] καθὸ ἕξιν || 11. 12 καθὸ π. ἐ. post προειρημένων transposuit || 12 post ὁμοίως add. δὲ || τὴν ἀρετὴν || 12. 13 ἀνδρίας

γένος καθὸ καὶ αὐτὴ ποιότης ἐστί || 14 τὸ τὸ] || 16 μὲν τὰ || 22 καὶ prius om. || **p. 301,**7. 8 τοῦ — γένος om. || 10 μετεχομένου, omisso λεγομένου || 17 τὸ habet || 19 ἓν καὶ ὄν || 22 αὐτοῖς || 22. 23 λέγεσθαι μόνων || 23 διαφεύγοι || 24 οὐ — ἀλλὰ om. || 31 ἢ || **p. 302,**2 ἂν εἴη καὶ ταῦτα || 2. 3 om. || 8 τινῶν ἀποδιδόμενον || 11 τούτων || 12 ἐπειδὴ || 17 τῆς om. || 18 ἡ prius om. || 21 ἔστι — αὐτός om. || 22 om. || **p. 303,**4 εἰδῶν || 9 μετέχη || 11 ἡ om. || 12 διαιρεῖται — 18 ἧ] οὐδὲ γὰρ μετέχει τινὸς τῶν προσεχῶν εἰδῶν τῆς κινήσεως, οὔτε τοῦ κατὰ τόπον οὔτε τοῦ κατὰ ποσὸν οὔτε τοῦ κατὰ ποιότητα οὔτε τοῦ κατ' οὐσίαν οὔτε τοῦ κατὰ γένεσιν ἢ φθοράν· κείσθωσαν γὰρ καὶ τὰ δύο ταῦτα κινήσεις εἶναι τανῦν (sic). ἐπεὶ οὖν ὡς εἴρηται οὔτε μετέχει τινὸς τούτων οὔτε ὑπ' οὐδὲν τούτων ἐστὶν || 18 ὑπὸ tertium om. || 19 ἢ || νῦν post ἂν transposuit || 27. 28 τῆς ψυχῆς δὲ ἡ ἡδ. || 31 ante μεταβ. add. ἡ || **p. 304,**4. 5 ἀλλ' ἡ κατὰ πάθος ἡδονὴ ἢ ἡτισοῦν.

f. 561r med. Parisin. incipit liber V Topicorum. ante Magenteni prooemium haec leguntur: ἀπὸ τῶν τοῦ ἀφροδισιέως ἀλεξάνδρου σχολίων τῶν εἰς τὰ τέσσαρα τῶν τοπικῶν. ὁ σκοπὸς τοῦ ε̄ τῶν τοπικῶν παραδοῦναι — τούτων διαφορά, eadem quae exhibet IIa cf. p. XXXV. deinde

p. 370,12—26 || 24 ὡς πρὸς τὸ.

p. 372,9 — 11 καθάπερ ἀρετὴ πρὸς ἐπιστήμην. ὅτι τὸ μὲν ἐν πλείοσιν, ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν μόνῳ τῷ λογικῷ τῆς ψυχῆς γίνεται. ἡ δ' ἀρετὴ ἐν πλείοσι· καὶ γὰρ ἐν τῷ παθητικῷ καὶ τῷ λογιστικῷ.

p. 373,32. 33 || 34 — **p. 374,**4 νῦν om. || 4 — 6 πρὸς — χρόνου, sed 6 ἀπὸ τοῦ ἑνός.

p. 374,9—15 || 14 γίνεται || 15 πρός τι om.

p. 376,31 — 377,7 || 34 τῷ] τὸ || **p. 377,**2 ἔσται δὲ || 3 προσθήκης δὲ ταύτην || 3. 4 τὸν γὰρ κατασκευαστικὸν τόπον || 5 post δείξας add. μὴ.

post Magenteni interpretationem lemmatis p. 139b8 sic pergitur: εὐκολώτερον γὰρ ὁτιοῦν ποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι. δῆλον οὖν ὅτι ἡ ἁμαρτία περισσοτέρα περὶ τοῦτο τὸ καλῶς ποιῆσαι, διότι καὶ ἐργωδέστερον καὶ δυσχερέστερον. ὥστε καὶ ἡ ἐπιχείρησις καὶ ἡ ἀνασκευὴ περὶ τοῦτο τὸ καλῶς ὁρισθὲν διὰ τὴν δυσχέρειαν αὐτοῦ εὐκολωτέρα ἢ περὶ ἐκεῖνο τὸ κακῶς ὁρισθέν. ἐκεῖνο γὰρ καὶ αὐθις ὁρισθήσεται οὕτως. καὶ πολλάκις τὸν αὐτὸν τρόπον κακῶς ὁρισθήσεται· τοῦτο δὲ τὸ καλῶς ὁρισθὲν ὡς δυσχερῶς ὁρισθὲν εἰκότως ἀνασκευασθήσεται διὰ τὸ μὴ οἷόν τε αὖθις κατασκευασθῆναι οὕτω καλῶς τὸν ὅρον αὐτοῦ. cf. p. 423, 5—9.

p. 521,25 — 522,19 αἱ δὲ παρὰ ταύτας — εἶναι τὸν λόγον ut ABDP, sed ante ἐπαγωγῆς add. ἐξ.

p. 522,26 — 523,6 εἰσὶ δὲ αἱ πρὸς κρύψιν ἀγωνιστικώτεραι. ἤγουν σοφιστικώτεραι — λόγῳ τῶν ἐρωτωμένων τε καὶ τιθεμένων χρήσιμον ἔσται — πρὸς τὸ κατὰ καιρόν — πᾶσα ἡ πραγματεία. reliqua cum Aldina concinunt. sequitur p. 522, 23—25 || 23 ἀλλ' ἢ.

p. 523,7 — 524,8 || 9 τῶν ἀναγκαίων om. || 12 ἀνωτέρω || 13 τὸ κοινὸν in ras. || ἐλαττόνων κοινῶν ὂν δὲ || 14 — 18 ἐκεῖνο ὃ καὶ δι' ἐ. δεῖ λαβεῖν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ τῶν ἐναντίων μίαν εἶναι ἐπ. ληψόμεθα δὲ καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου ἐναντίων μίαν ἐπιστήμην. ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ εὐεκτικοῦ καὶ καχεκτικοῦ || 20 ἄξίωμα || 25 νῦν om. || **p. 524,**1 αὗται αὐτόθι || 2 τινος γινομένου || 3 αὐτῶν om. || 4 φασι || 6. 7 περιττός ἐστιν· εὐλαβοῦνται γὰρ ἐνίστασθαι πρὸς τὰ δοκοῦντα ἐναργῆ.

p. 525,8—23 || 8. 9 λεπτέον — χάριν om. || 11 καὶ om. || οὐκ om. || τέσσαρας om. || 12 αὗται ἐπὶ || 22 τινα om. || 22. 23 τῶν αἰσθήσεων τὸ δι'.

p. 526,3—12 || 6 ταῖς om. || 8 ἐπαγομένων || 9 τὸ μὲν || 11 αὐταῖς om. || 12 συστατικά.

p. 526,19—23 || 20 ἂν om.

p. 527,23—529,5 || 27. 28 πρὸς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα συντελουσῶν προτάσεων συμπέρασμα || 29 post κοινῶς add. καὶ καταχρηστικῶς || 30 ἀντὶ τ. πρ. om. || 33 λαμβάνειν || **p. 528,**1 κείμενον || αὐτοῦ || λαβόντες || 7 λαμβάνειν || 9. 10 τὸ — ὁριζόμενον || 11 ὡς οὐ || 15 ἐρωτώμενοι || 17 ποιεῖν ἄδηλον om. || 18 τὸ alter. om. || 20 ὂν || 22. 23 δείκνυσθαι τῶ

ἀντικειμένω λέγειν, ὡς δῆλον ‖ 23 ἡμῖν ἐστιν εἰ ‖ **p. 529,**1 defectus reliquorum ‖ 2 οὕτως] ὅτι ‖ 3 σοὶ ἡ ψ. δοκεῖ.

p. 529,19—530,2 ‖ 19 et 21 ἑαυτὸν ‖ 21 αὐτῷ om.

p. 530,13—21 ‖ 14 πρὸς τὴν θέσιν φησὶν ὅτι τὸ ‖ 16 αὐτῶ ‖ πρὸς—18 αὐτά om. ‖ 19 ἐρωτῶμεν ‖ τῷ om. ‖

p. 530,22—531,5 ‖ 22. 23 προτείνειν — παραβολῇ om. ‖ **p. 531,**1—3 ῥᾶον — οὕτως] οἷον εἰ ‖ 4 ὅτι ὥσπερ δοκεῖ ‖ 5 εἶναι om.

p. 531,6—532,16 ‖ 8 ἐπεί om. ‖ 9 τῶ διδακτὸν ‖ post κρυπτ. add. οὖν ‖ 10 post ἕπεται add. ἐξ ἀνάγκης ‖ τε om. ‖ 12 post καὶ add. ὡς ‖ αὐτῶ δοθέντος ‖ 14 ὁ κτλ. om. ‖ 17 πρῶτα ‖ 20 δεῖ ‖ τῶ τρ. τούτω ‖ 23 post εἶναι add. ἐν τῶ ἀποκρίνεσθαι ‖ 24 ὡς om. ‖ **p. 532,**4 δεῖ ‖ 6 om. ‖ 9 γραμμὰς ἄγοντες.

p. 532,22—534,22 ‖ **p.** 533,1 ὁδός ‖ 4 κέχρηται ‖ 8 καὶ παραβολῆς ‖ 13 καὶ prius om. ‖ post χ. add. λέγει ‖ 14 post χ. add. καὶ ἐφ' ὧν τοὺς διαλεγομένους ‖ 17 πρώτως ‖ 21 τινά ‖ ante ἄνθρ. add. ὁ ‖ **p. 534,**3 οἱ μὲν om. ‖ 5 τοιούτῳ τῷ om. ‖ 7 οὖν om. ‖ 9 ἃ] τὰ ‖ 10 ἀμφώδοντα ‖ 15 ὅτε ‖ 16 post εὐλ. add. ἐστιν ‖ 21 λαμβάνῃ τὸ κ.

p. 535,3—538,19 ‖ 3 τῷ κτλ. om. ‖ 5 πειρῶνται om. ‖ τὸ alterum om. ‖ 11. 12 ἐπί τούτου· πᾶν ὃ ἔχει ἐν αὐτῶ ἢ ὡς μέρος ἢ ὡς ἕξιν ‖ 12 post κτῆμα add. ἕξει ‖ 15 πῶς ἐπί τινος εἰ ἔνστασις μὴ ὁμωνύμου γένοιτο ‖ 23 τοῦτο χρὴ ‖ 24 τὴν om. ‖ **p. 536,**3 αἴτιον ‖ 5 post ἀγαθῷ add. μεῖζον ἀντίκειται κακόν ‖ 7 ἐπιφέρειν ‖ 7. 8 τὸ ἔλαττον τὸ ἕτερον ‖ 8 ἢ ‖ 10 τοῦτο, om. τὸ ‖ 10. 11 ἐναντίου κακοῦ ὡς συνεπιφερομένου ‖ 12 τῇ εὐ. om. ‖ 14 μὲν om. ‖ 22 φέρειν ‖ **p. 537,**1 αἱ] ὡς ‖ 3 προστιθεμένους ἀφελόντα ‖ τὰ ψ. ἔχοντα ‖ 8 φέρῃ ‖ 9 ἀντιλέγῃ ‖ 11 ἐστι om. ‖ πρὸς ἣν οὕτως ἐπὶ πολλῶν ἔχουσαν μὴ φέρηται ‖ 13 αὐτὸ καὶ ἄνευ τοῦ ἀ. ‖ 14 συλλογίζεσθαι ‖ 15 μὲν γίνεται ‖ 22 εὐλογώτερά τε ‖ **p. 538,**1 δὲ ‖ 2 δείκνυταί τι τοιοῦτον ὅτι ‖ 3 δυνατοῦ ‖ 6 εἴ τι ἔδωκαν ἂν ‖ 7 post αὐτοῦ add. εἶναι ‖ post μὲν add. οὖν ‖ 10 διὰ om. ‖ 11 τῶ τὸ ‖ 12 τοῦτο om. ‖ τὸ alterum om. ‖ 15 φανερὰς καὶ ὁμολογουμένας ‖ 16 εὔλογον.

p. 539,9—540,14 ‖ 10 ἢ ‖ 11 ἢ habet ‖ διαλ. πρ. εἶναι post ἐρωτ. transposuit ‖ 12 ἐπὶ τοῦ et εἶναι om. ‖ ὅτι ‖ 13 τούτων ‖ 14 ἄλλως ‖ 15 διαλεκτική] καθόλου ‖ 16 δευτέρω ‖ 24 διαλ. πρ. ‖ 25 ἀποκρίσεις ‖ **p. 540,**1 ἂν ‖ 2 αὐτῷ om. ‖ 5 λέγει ‖ 7 τῶν ἐρ. om. ‖ ἀποκρίνασθαι ‖ 11 δή om. ‖ 12 ἐρ. τί ἐστι τόδε τι ‖ 13 διαλεγομένων.

p. 542,21—544,23 ‖ 21 μάλιστα κτλ. om. ‖ 26 ante μὴ add. καὶ ‖ 28 εἴρηται ‖ **p. 543,**2 ἢ] ἐστι ‖ 3 εἰ] ἢ ‖ 4 et 5 ⟨⟩ om. ‖ 4 εἴτε ὁ. post ἄδηλα transposuit ‖ 5 post τοιοῦτος add. δὲ ‖ 16 τὰ om. ‖ 17 γὰρ om. ‖ 18 post δυσεπ. add. γὰρ ‖ 20. 21 ἢ διὰ τὸ ἔχειν τι ἐν ἑαυτοῖς τῶν π. λ. ἢ διὰ τὸ ἐγγὺς τ. πρ. εἶναι ἢ διὰ τὸ εἶναι ἀπὸ τῶν κ. μ. λεγομένων ‖ 23 τὴν alterum om. ‖ **p. 544,**1 ὁμώνυμον ‖ 8 ἀποδεδομένου ‖ 11 προκειμένου ‖ 14 ἕνια ἐναντία ‖ 17 πολλὰ ἀλλήλων πολὺ ἀφ. ‖ 19 διίσταται ‖ 21 δὲ om. ‖ 22 defectus reliquorum ‖ 23 ἐν.

p. 546,2—15 ‖ 2 τῶ δόξαντι ‖ 5 εἶεν ὡς οἱ ‖ 7. 8 ἀπορίαν ‖ 12 ὁμοίως τοῦτο. sequitur β̄ ταυτὸν ἔθηκε τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν πρότασιν ἐκ παραλλήλου. σημειωτέον — θέσιν p. 547,15—26. deinde γ̄ p. 546,16—547,15 ‖ 16. 17 μεῖζον ἔ. ὃ. om. ‖ 19 παραλαμβανομέμων ‖ 20. 21 χαλεπώτατον — δυσκολώτατον ‖ 23 τὴν alterum habet ‖ 24 ὡς om. ‖ 26 τῶ προκειμένω ‖ ἀξιώσει ‖ **p. 547,** 3 ὡς om. ‖ 8 διαλογικοῖς ‖ 9 καὶ] ταῖς ‖ 10 δι' ὁμοίων ‖ 11 ἐστὶ ‖ 13 τε alterum om. ‖ 16 τὸ alterum om. ‖ 17 πρ. καὶ αὐτὴν.

p. 548,20—549,15 ‖ 20. 21 τοῖς κτλ. om. ‖ 22 τινων ‖ 23 τε om. ‖ 25 καὶ] αἱ ‖ 26 τῆς compend. ‖ **p. 549,**1 post προσήκει add. καὶ ‖ 2 αὐτῶ ‖ μετατεθήσεται ‖ 3 διδάσκειν ‖ 5 δέ εἰσιν οἱ ‖ 6 *μὲν, quod cet. codd. post φαίνεσθαι prave add., om. ‖ 8 καὶ (ante σολ.) ‖ 9 τὸ om. ‖ 10 αἱ om. ‖ 11 γίνεται ‖ 11. 12 ἕνεκα. δ μηδέποτε ὑπό τινος διήρθρωται ‖ 14 ἡμεῖς om.

LAURENTIANUS LXXII 18 [Bandini III 36 cf. etiam Waitz Organ. I 7], membraneus, saeculi XV, f. 102ᵛ libro VII Topicorum initium commen-

tarii cuiusdam in librum VIII adnectit, idem quod aCEG(H^b)PZ exhibent p. 518,3—519,5. collatum est ab H. Vitelli:

p. 518,3 τεχνολογεῖται || πρὸς τὴν || 4 ἐπιτεχνολογεῖ | 5 μὲν om. | 7 παραλαμβανόμενα || 8 τὸν ἀποκρινόμενον om. || 9 ἐπείπερ || αὐτῆς | 10 ὁ περὶ τὲ | λόγος τῶν om. || 11 καὶ περὶ τῆς τῶν om. || post ἀμφιβολίας add. λόγος | ὅλος | διόπερ | 13 φυλάξαι — ἐστι om. | 14 τὸ alter. om. || 15 κοινῶς ὡς || 16 καὶ om. | τούτου | λέγει post 17 ἀποκρ. collocat | 19 περὶ τῶν διαλεγομένων τὸν ἕτερον | **p. 519,** 1 τοῦτον ὁπότερον οὖν | 2 τάναντία | καλῶς om. || 3 δὲ τὸ om. | 4 δὲ om. | 4. 5 πρὶν ἄρξασθαι εἰς τοὺς διαλόγους ἐλθεῖν | 5 παρασκευή.

ALDINUM exemplum, forma maxima, supra ancoram Aldinam inscribitur *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ. Alexandri Aphrodisei in Topica Aristotelis, Commentarii.* f. 1^v—2^v epistula est: *Aldus Pius Manutius Alberto Pio Carporum Principi, ac Caesareae Maiestatis Apud Pont. Max. Oratori. S. P. D.*, data *Ven. XV. Febr. M.D.XIIII.* subscribitur p. 181 Ἐτυπώθη δ' ἐνετίῃσι παρὰ τοῖς περὶ τὸν Ἄλδον χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τρισκαιδεκάτῳ ἀπὸ τῆς θεογονίας ἐνιαυτῷ, ἐξ ὧν ὁ Μουσοῦρος εὐλαβῶς καὶ διηκριβωμένως ἐπηνώρθωσεν ἀντιγράφων. *Venetiis In Aedibus Aldi, et Andreae Soceri. Mense Septembri. M.D.XIII.* duabus denique paginis vacuis post ancora Aldina. ex Aldi epistula haec memoria sunt digna: a

(f. 1^v) *Differrebam (!) edere Alexandri Aphrodisiei in topica Aristotelis commentarios, superiore anno excusos cura nostra, expectans, quos in ea ipsa topica graece scripserat commentarios Franciscus Victorius Bergomâs philosophus et medicus quam doctissimus, in quibus et stylo, et doctrina certare videbatur cum eo ipso Alexandro, et caeteris graecis, qui vel Platonem, vel Aristotelem doctissime interpretati sunt, ut una cum Alexandri commentariis publicarentur, quod opus ad circiter quinquaginta quaterniones excreverat, sed fortuna tot labores, et tam doctas lucubrationes invidit nobis. nam paucis ante diebus, quam haec ad te scriberem, domus, quam ille habitabat, tam repentino, celerique incendio, tota absumpta est, ut et ii, quos dixi, commentarii, et tota eius bibliotheca optimorum plena librorum utriusque linguae miserabiliter arserint. in quibus erant et in totum Platonem tot annotationes, ut iam pro iustis haberi commentariis possent. erant et in Galenum, et caeteros medicos aliae, ex quibus non unum, sed multa confici volumina potuissent .... sed brevi in illa ipsa Topica commentarios vel cum usura, hoc est non solum graece, sed et latine se daturum confidit, et pollicetur .....* (f. 2^v) *Interea hosce Alexandri commentarios ..... cum ipsorum doctrina, et excellentia studiose leges, tum etiam, quia Musurus noster eos cum antiquis conferens exemplaribus accuratissime recognovit.*

VERSIONES quas inspexi Aldinam latine reddunt:

Alexandri Aphrodisiei summi Peripatetici, in octo libros Topicorum, vel de locis sedéque argumentorum Aristotelis Commentatio lucidissima, nunc primum e Graeco versa, et diligenti studio in lucem edita. Guilelmo Dorotheo Veneto interprete. Parisiis Apud Ioannem Roygni . . . M.D.XLII. forma maxima. dedicata est *clarissimo Marco Antonio Venereo, Doctori, ac Senatori gravissimo.* lemmata contextum Topicorum plenum exhibent.

Specimen versionis notarumque passim margini adscriptarum erit initium prooemii:

Propositum huius tractationis de locis sedeque argumentorum: et quot quibusque Philosopho praesertim haec via conferat, ac quis eius sit finis, initio mox ipse dicit, qui etiam paulo procedens quibusdam compertum facit, quod ars disserendi dialecticesque his praesertim qui philosophari cupiunt, studio digna est, cum conferat ad ipsius veritatis inventionem, quae est finis contemplationis philosophi. Sed recte se habet nos prius scire, quod nomen dialectices cuncti philosophi ad idem significationem non referunt: sed Stoici definientes dialecticen esse scientiam benedicendi, definiunt quoque benedicere, ipsum ponentes consistere in dicendo vera et convenientia. Equidem hoc esse philosopho proprium existimantes, idipsum perfectissme philosophiae tradunt, et ob id secundum ipsos solus philosophus dialecticus est. Plato autem admodum laudans dividendi methodum, et ipsam esse philosophiae fastigium et culmen, inquit, cuius opus cum ponat esse hoc, ut possit unum plura facere, et multa in unum colligere: quod idem est posse genera in species dividere, et quae sub eodem sunt, et contra individua componere, et in unum genus reducere, et in summam et caput redigere, hanc ipsam etiam dialecticen vocat. At Aristoteles et eius sectatores haec non ferunt de ipsa dialectica, sed ponunt ipsam esse quandam methodum syllogisticam, existimantes unum syllogismum, qua syllogismum ab alio non differre, sed eorum esse differentiam, partim secundum species propositionum, partimque secundum modos et figuras, et partim secundum materiam circa quam sunt. Quarum prima differentia facit syllogismorum alios dialecticos, quos categoricos vocamus, alios hypotheticos. Et secunda est qua alios perfectos, et alios imperfectos: ac alios in prima figura, alios in secunda, et alios in tertia, ut in prioribus resolutoriis ostensum est. Nam syllogismi, ceu is, omnis homo risibilis, nullum risibile equus. Item omne risibile homo, nullum risibile equus, qui habent eandem materiam, non sunt iidem inter se ob differentem propositionum assumptionem et positionem. Nam ipsorum alter est in prima, alter vero in secunda, et alter in tertia figura. Item tertia differentia secundum materiam alios facit demonstrativos, alios vero dialecticos. Nam ut artes quatenus artes, ob nil aliud inter se discrepant, quam propter ipsam differentiam materiae, circa quam sunt, et modum usus accipiunt differentiam, perinde ac alia ipsarum est ars fabricandi, alia aedificandi, et aliqua alia: sic etiam syllogismi, alius ex veris ac propriis, proposito, ac primis et notioribus ostendens et concludens propositum, qui syllogismus demonstrativus, ab hominibus appellatur, et demonstrationem dicunt ipsam methodum, quae per haec ratiocinatur. Sed ratiocinium per opinabilia vocant syllogismum dialecticum, et consequenter dialecticen facultatem eam, quae per haec ratiocinatur. Vocant praeterea illud ex apparentibus opinabilibus sophisticum, et illam facultatem quae his utitur sophisticam. Nam hi syllogismi secundum formam inter se non differunt, voluptas imperfectum, nullum bonum imperfectum, et iste dicens bonum bonos facit, sed voluptas non facit bonos. Nam ambo sunt in secunda figura, et secundum materiam habent differentiam.

M. Antonii Mureti Presbyteri Aristotelis Topicorum libri septimi, et in eundem Alexandri Aphrodisiensis commentarii interpretatio. Anno M.DCII. Ingolstadii, Excudebat Adam Sartorius uua cum eiusdem *in Aristotelis X libros Ethicorum ad Nicomachum, et in Oeconomica et in lib. I. et II. Platonis De republica* commentariis atque notis *in Cyropaediam et ἀνάβασιν Xenophontis ex sparsis,* ut ait in epistula dedicatoria, *schedismatis, quorum multa ipsius Mureti manu exarata erant.* speciminis causa elegi haec:

p. 498,2. 3 *Quae autem ipsius velut interimendae vim habent, sunt, ut cibus, ut prava victus ratio (pravitas* Dorotheus*)*

ibid. 22—25 *Itaque ostendens cuius modi esse debeant ea, quae in comparationem deducuntur, ait utroque eorum de quibus, an eadem sint, quaeritur, unum aliquid numero, non*

autem compositum ex pluribus significari oportere, si quis ex hoc, quem modo diximus, loco argumentationem conformare meditetur.

p. 499,9.10 *nam ita demum erunt eadem numero, si tum re aliqua ceteris omnibus praestare dicantur.*

p. 501,9—12 ... *non tantum igitur ex iis de quibus ambigitur, verum etiamsi quid praeterea ponatur, seu verum, seu falsum, sed quod non queat (multa enim, quae revera esse non possunt, ex hypothesi tamen nonnunquam recipi nihil vetat) † num ex eo quoque ipso, aliquid, quod esse non possit, consequatur ..... † Textus in Graeco depravatus.*

p. 502,8—10 *Quia tribus modis idem dicitur, ut in superioribus dixit, admonet nunc, quae alio quopiam modo eadem sunt, non numero quoque eadem esse.*

p. 505,14.15 *Totam igitur finitionem hoc modo ex contrariis confirmari oportet.*

p. 511,10.11 *Qui enim ita definit, minus probe definit. ut neque is, qui de rei alicuius finitione interrogatus, illud ipsum quod definiendum est, in definitione subiungit.*

Ad p. 513,2—514,2 (Aldinae p. 246,12—29) adnotat: *Expositio quaedam in haec ipsa Aristotelis verba, quam non eiusdem interpretis esse, sed a studioso aliquo adscriptam, et postea commentario insertam puto.*

p. 513,7—13 *Haec tamen reciprocatio non per negantiam fieri videtur, imo vero idem sursum versus retroque dici. Idem enim est, de quibus nomen dicitur, de eorum nullo dici orationem, et dici nomen de iis, de quibus non dicitur oratio. Quod et ex partium collatione perspici potest .....* (17) *Forte etiam hoc ait ...*

p. 515,24.25 *Etenim cum tam multa in definiendo observanda sint, pene dixerim, necessarium est, ut aliquid fugerit obtutum illius, a quo composita finitio est.*

p. 516,6.7 *Neque si candor hominis naturam non constituit.*

ibid. 20—22 *Similiterque etiam si adiunctum neque est ex ipsa rei natura, ut genus, neque reciprocatur, ut proprium, non ex eo consequitur, ut adiunctum ne sit.*

Ex Ioannis Itali in Topicorum libros II—IV commentario, quem S. Mekler e cod. Vindobon. phil. gr. 203 descripsit, praeter ea, quae iam supra p. VIII proposui, haec memoratu digna duxi, unde cognoscas e quali exemplari Alexandrea excerpta sint[1]):

p. 139,29 πολιτεύεται, om. οὐ || 30 τῷ σοφῷ habet

p. 142,18 καὶ (B)

p. 145,1 post μεταλαβόντα add. καὶ || 19 ante ὡς add. καὶ || 27 καὶ εἶναι ἑαυταῖς || 31 ὑφ' αὑτὴν

p. 146,3—5 διὰ—ἕνστασιν om. || 5 *εὕρομεν || 19 γὰρ (a P) || 22 ὡς (a P) || 24 ἡ om. (A B D) || 25 αὐτὸ || 27 μέτρον (A B P)

p. 147,11 post πολλοὶ add. *λέγουσι || 14 τοῦτο

p. 148,12 αὐτὸν || 15 ὑπάρχειν om. || 21 λεγομένου τοῦ κειμένου (a A B D) || 33 post σημαίνοντος add. μόνου (fort. addendum μόνα)

p. 149,3 ἀντακολουθεῖν om. || 3.4 τὰς ἀρετὰς παρ'—τάς τε φυσικὰς καὶ τὰς

p. 151,21 καὶ οὕτω χρὴ ποιεῖν, ἂν ταῦτα τὰ πολλαχῶς λεγόμενα λανθάνῃ

p. 152,14 τὸ (B D) || ἡ (D) || 15 ante οἰκ. add. ἡ || 16 ὡσαύτως καὶ ἡ (Suid.) || 17 πάλιν om. (P) || 18 ὡς ὅταν λέγωμεν || 28 πάλιν (A D) || 32 post γνωστικὴ add. τε καὶ ποιητικὴ

---

[1]) cf. etiam Progr. p. 24—27.

p. 153,1 ante τῇ add. καὶ

p. 155,3 τῷ ἀμφιβόλῳ || 8 ἂν om. (A) || 10 post ἢ add. ἄλλο || 12 οὕτως om.

p. 156,7 ὅτι ἤ] ἢ γὰρ || 11 ἴδιόν τινος αἰσθήσεως || 24 πρὸς om. (a D P) || 29 τε (D)

p. 158,12 ἀληθές (A) || 13. 14 τοιούτως (P[1]?) || 26 τὸ (D) || 27 αὐτῷ (A B D) || 28 τέχνη (om. τῆς a D P) || 29 τὸ primum om. (a A B P)

p. 160,30 ἑαυτά (D)

p. 161,1 ἔχει add. ante τὸ εἶναι (a A B D) || 3 ζῴου om.

p. 162,9 τούτου (a P) || 10 *post ἐπιβλέψαντα add. ἐπιχειρεῖν || 12. 13 *εἰ ἀπὸ — οἷόν τε κατὰ τῆς || 13. 14 ποιήσασθαι (a B P) || 14 γὰρ om. (a B D P)

p. 163,22 ἄλλως (D) || 24 ἡξίου || 25 ποιεῖν, ἐνταῦθα δὲ || 26 καὶ (a A P) || 28 ὁρικήν

p. 164,1 ὄντων τοῦ αὐτοῦ ὅρων || 2 τὸ (B) || 10 βουλοίμεθα, ἴσα λέγομεν τὰ || 11 *ἔχειν δοκεῖ, om. καὶ || 12. 13 *τῶν πλειόνων ἀκολωτέρα (l. εὐκολωτέρα) ἡ — ἐπιχείρησις || 14 ὁρισμούς || 17. 18 ῥᾳδίως ἀνασκευάσομέν τε καὶ κατασκευάσομεν

p. 166,14 τὸ δεῖξαι || 23 ante ἑπόμενον add. τὸ (B) || 24 post ἀναιροῦμεν add. καὶ (a B P)

p. 168,6 *ὅταν δὲ || 9 μετάβασις (a A P) || 15 μὲν γὰρ || 23 συγχωρήσαι || 28. 29 εἰ τὸ ἐν. τῷ ἐν., καὶ τῷ ἐν τὸ ἐν.

p. 169,15 δ (D) || 21 δὲ || 24 καὶ κατὰ φύσιν ἀλλὰ μόνον

p. 172,6 εἰς ὄντως ἀναγκαῖον || 22 ante δοθεῖσιν add. τοῖς || 23 χρῆσθαι μὴ δυνάμενοι, om. μηδενί

p. 173,1 διαφέρει, om. ἂν || 3 ἐπεὶ (a P) || 5 τοῦ λεγομένου om. (mrg. D) | 6 αὐτοῦ alterum om. || 17 γενέσθαι | τε om. (D)

p. 174,9 ὑπάρχειν || 12 ὅτι ὑπάρχει

p. 175,3 ἐπὶ μόνων τῶν || 9 πρὸς κατασκευὴν καὶ ἀν. (cf. A P) || 10 μόνον (D) | 29 μὲν om. (a A B P)

p. 176,7 δ τε δ. καὶ ὁ σ. || 18 βούλεσθαι (B D)

p. 180,25 ξίφει τὴν μ.

p. 181,12. 13 τὸ δὲ τοῦ λ. κ. τοιοῦτόν ἐστιν | 21 ὑπόληψις (B)

p. 185,21. 22 καὶ γὰρ ἐπὶ μὲν τῶν ἀμέσων ἐναντίων πρὸς κ. καὶ ἀ. χρήσιμος ὁ τόπος

p. 187,11 τι ante τινι collocat | 11. 12 *εἰ ἔστι τι ἐν. τῷ σ.

p. 190,3 τὸ alterum om. (B D) || 13 ζωῆς δεκτικόν (A)

p. 192,1 γινόμενον (a B) || 3 ἀρχὴν (A) || 17 τὸ om. (D)

p. 193,12. 13 ἐναντιώσεων τοῖς μορίοις ἕπεται τῆς λοιπῆς τὰ τῆς ἑτέρας μόρια, οἷον

p. 196,14 γοῦν (a A P)

p. 198,11 et 12 ἡ (ut D et A D)

p 202,21 ἡ ἐ. utroque loco || 22 ὅτι om. (A)

p. 203,25 τι om. (A)

p. 206,17 ὑπάρχειν *δοκεῖ αὐτῶν

p. 208,23 ὑπάρχει αὐτῶν, ὑπάρχειν || 26 ἢ om. ||

p. 209,5 ὑπάρχοι || 7 ἑκάτερον (A B D)

p. 210,7 ἡ γὰρ ὀγκία ταῖς ἔ. ὁ. προστεθεῖσα λίτραν πεποίηκεν οὐκ οὖσαν τοιοῦτον

p. 211,7 τοῦτο

p. 213,5. 6 εἰ γὰρ ζητοῖτο πότερον μᾶλλον ὑγεία ἀρετῆς αἱρετόν, καὶ εἰ — χιόνος, καὶ ἡ ὑγεία ἄρα αἱρετόν, καὶ τὸ ἱμάτιον λευκόν

p. 227,14 λέγει (D) || 22 γίνεται (B)

p. 229,12. 13 οὕτω τοίνυν καὶ ὁ φίλος χρημάτων αἱρετώτερον· ὁ μὲν γὰρ δι' αὐτόν, τὰ δὲ δι' ἕτερον

p. 231,24 ψυχῆς (fort. P[1])

p. 234,13 *τοῦ (τῆς Brandis)

p. 237,15 πρός τι τέλος ἔχοντα || ἐγγυτέρω (a B P)

p. 239,2 οὐκ ἔστι || 5 αἱρετωτέρα || 15 δύο τινῶν (B)

p. 243,15 δυσφορωτάτην || 16 τὴν ἐπίκρισιν αὐτῶν (a A B P) ποιήσασθαι
p. 246,20 ἀλλ' om. || δὲ habet || 21 εἴη || ἐπὶ δὲ || 22 οὐκ ἀεὶ ἀ. || 24 τοιαῦτα
p. 249,20 δεικνύναι
p. 250,7 τοῦ οὗ (cf. P) || τοῦτο αὐτὸ αἰ. (cf. P) || 13 ἥτις (a D P) ἐστὶν ὑγείας ἐστὶ φθ.
p. 254,11 εἴη om.
p. 256,3 εἴ τι ἁπλῶς, οἷον εἰ γένος τι || 6 γένος om.
p. 257,4 αἱρετώτερον (a B)
p. 259,23 ὄντων om. (a A P)
p. 263,9 κατὰ τὴν λέξιν οὕτως ἐσχημάτισται
p. 264,24 ὡς τὸ τοῦ || 25 τοῦ διπήχους μεῖζον, om. ἐστι
p. 265,19 γὰρ || 23 ἑαυτοῦ || 23. 24 τοῦ δι' ἄλλο || 24 ἑαυτῶν || 26 αἱρετώτερον
p. 266,15 οὗτος om. (A B D P¹) || 16 γένοιτο || 19 τῆς utrumque om.
p. 267,29 τοῦ ὅλου om.
p. 268,1. 2 τὸ δὲ ὡς μεῖζον ἕ. || 5 καὶ ἐπεὶ, om. οὖν || τῆς εὐ. || 15 et 16 ἐκ τῆς
p. 269,10 τοῦ || 21 sq. αἱρετώτερον — μόνην· οἷον τῶν ἵππων κτλ. cf. 270,3
p. 270,16 καὶ τίμιον om.
p. 271,7 διὰ ταῦτά ἐστιν
p. 272,18 καὶ tertium om. || 27. 28 καὶ αἱρετόν ἐστιν ὁμοίως καὶ φευκτόν, τὸ μὲν διὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, τὰ (sic) δὲ διὰ τὰς
p. 273,8 αἱρετώτερον (a A D P)
p. 279,14 μὲν om. || 17 ὅ, τι (a A B P) || 19 τοῦ om. (cf. P)
p. 282,23 καὶ alterum om. (a B P)
p. 284,6 οἱ om. (B P¹) || ἀπὸ τοῦ ὁμοίως (a A B P) || 8 οὐδὲ τὸ ἤ. ἂν εἴη || 9. 10 ὁ ἐκ τοῦ ὁμοίως
p. 286,21 Ἔτι || 26 τις (Z)
p. 287,4 καὶ alterum om. || 6 οἷον (a A) || 11. 12 ἀξιώσαντα (a P) || 15 τρόπῳ (P)
p. 288,12 ἀορίστου (A P²) || 13 ἐστιν (a B P¹) ἐπὶ ὧν τὰ μὲν, om. γὰρ (cf. B P¹) || 15 οὖν om. (P¹)
p. 291,9 οὕτως alterum om. (a A P)
p. 296,19 παραδιδόμενος om. (Z) || 20 ὁμοιοειδῶν (A) || 21 τί om. (a B P) || 22 τὰ τῆς αὐτῶν φύσεως, εἰ καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀποδεδομένην (sic) ἐστὶν γένος || 25 ἐκείνων || 28 ὁμοιοειδέσι
p. 297,24 οὐδὲ (ante alterum γὰρ) || 30 ταῦτα (a A P)
p. 299,2 δὲ τὸ λευκὸν (B)
p. 300,1 δὲ (cf. P)
p. 301,12 τὸν om. (superscr. B)
p. 302,5 post εἴδους add. ὡς || 12 ἐπειδὴ (a P) || 23 ὅτε (cf. P¹) || 24 ante alterum εἴδη add. τινὰ
p. 303,3 μόνον (a P) || 4 μόνον (a B P)
p. 305,21 οὗτος om. (P)
p. 306,5 ὁ τόπος om. || 6 εἰ habet || 10 ἀλλήλοις] ἐπίσης
p. 308,25 γένη om.
p. 309,19. 20 ἐπιδέχεται
p. 312,11 ἀποδοθέντων (a A B P) || 15 ἐν om. (A)
p. 313,20 *lemma habet quo reposui
p. 315,1 θεὶς (A D) || ἡ om. || 26 πᾶν γὰρ τὸ συναπτόμενον συνάπτεται || 27. 28 λέγων γένος (D)
p. 316,1 καὶ prius om. (a P Suid.) || 23 post γὰρ add. αὐτῷ || 24 ante γένει add. τῷ || 26 post δὲ add. καὶ
p. 317,1 *τὸ συναμφότερον
p. 318,8 post αὐτοῦ add. εἶναι

p. 320,4 ἤ τι τῶν ἀστέρων

p. 321,10 *δεῖν, quod addidi || post ἀποδοθείη add. τινὸς || 11 *αὐτοῦ, quod conieci

p. 324,26 ἐν alterum om. (A B P[1])

p. 326,17 ἐστί τι

p. 327,5 ἔμμεσα || 7 κατὰ κατάφασιν, om. δηλουμένων || 17—19 εἰπὼν — προστίθησιν ὅτι || 17 *μή, δεῖ ||

p. 331,5 post ἀνδρεία add. καὶ || 11 ἄρα ἀρετή

p. 332,14. 15 φθορῶν. Φησὶν εἰ

p. 334,22—24 καὶ πρῶτον, φησί, εἰ τῷ τεθέντι εἶδει ἀντικείμενόν τι εἴη ὡς στέρησις, ὑπὸ γένος ἐστὶν ὑφ' ὃ καὶ ἡ ἕξις αὐτοῦ ὡς προσεχὲς γένος || 26 ἡ alterum. om.

p. 335,10. 11 εἰη τις ἀντικειμένη στέρησις, ὡσαύτως δὲ καὶ τῷ εἴδει, μὴ ἦ δὲ || 11 *ἐν om.

p. 336,18 ante alterum ἀρετὴ add. ἄρα

p. 337,2 ἐστι πρός τι καὶ αὐτὴν οὖσαν || 28 — p. 338,1 λέγεται ὁρατοῦ δύναμις, ἀλλ' ὁρατοῦ ὅρασις

p. 338,7 μείζονος || δ—γ. om. || 12 ante κατὰ add. καὶ || 17 εἰ om. (A P[1])

p. 339,16 πάλιν] ἀμφοτέρου

p. 340,19 ἕν τι

p. 341,12 post οὗτος add. ὁ τόπος

p. 344,27 παρακολουθεῖ ἡ δύναμις ἐξ ὑ. οἷον τὸ δύνασθαι

p. 345,5 δέ (A B D Suid.)

p. 348,28 λάθρᾳ om.

p. 349,5 post δυν. add. μὲν (a B) || 17 φευκτὰ || 18 *ἂν om.

p. 350,11 et 12 ἐν habet

p. 351,10 *ὡς οἱ ἐ. om.

p. 354,5 τοῦ πάθους οὗ ἐστι π., ἐκεῖνο γένος φασὶν

p. 361,3 δὲ (A) || 10 εἰ om. (A) || post ὁμοίως add. ὡς φησί (cf. P) || 12 ἐν τῷ βελτίονι αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἐν τῷ χ. αὐτὸ τιθέναι

p. 362,26 οὗτος ὁ τόπος (a A) || 27 δοκούντων τινὸς γενῶν εἶναι

p. 363,1 γένος μὴ ᾖ, οὐδὲ τὸ ἧττον δοκοῦν ἔσται

p. 364,1. 2 οὐδὲ ἡ π. ἄρα || 2 ὁμοίως *οὕτως || 18 εἰ ἡ (D) || ἡ om. || 19 ἐστὶν αὐτῆς (B)

p. 365,5. 6 εἰ μὲν ὡς συναμφότερον κατηγορούμενον || 9 ἃς] τὰς δὲ || post ἐκεῖ add. ἀλλὰ ποιότητας περιουσίας || 11 alterum εἴδη δὲ om. || 12 λεγόμεναι τῶν γενῶν || 13 ἐν ἐ. τῷ β. habet || τὰ ἄτομα τούτων

p. 366,23 παρώνυμον ἐκ τῆς μουσικῆς.

ALEXANDRI APHRODISIENSIS
IN ARISTOTELIS TOPICORUM
LIBROS OCTO COMMENTARIA

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Τὴν μὲν πρόθεσιν τὴν κατὰ τὴν τοπικὴν πραγματείαν, καὶ πρὸς πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμός ἐστι τῷ φιλοσοφοῦντι ἥδε ἡ μέθοδος, καὶ τί τὸ τέλος αὐτῆς, αὐτὸς λέγει, τὸ μὲν ἀρχόμενος εὐθύς, τὸ δὲ ὀλίγον προελθών, ὅι' ὧν γνώριμον ποιεῖται ὅτι καὶ τοῖς προηγουμένως φιλοσοφοῦσιν ἀξία σπουδῆς ἡ διαλεκτική, πρὸς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας αὐτοῖς συντελοῦσα, ὃ τέλος ἐστὶ τῆς φιλοσόφου θεωρίας. ἡμᾶς δὲ καλῶς ἔχει προειδέναι ὅτι τὸ τῆς διαλεκτικῆς ὄνομα οὐκ ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον πάντες οἱ φιλόσοφοι φέρουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἀπὸ τῆς Στοᾶς ὁριζόμενοι τὴν διαλεκτικὴν ἐπιστήμην τοῦ εὖ λέγειν, τὸ δὲ εὖ λέγειν ἐν τῷ τὰ ἀληθῆ καὶ τὰ προσήκοντα λέγειν εἶναι τιθέμενοι, τοῦτο δὲ ἴδιον ἡγούμενοι τοῦ φιλοσόφου κατὰ τῆς τελειοτάτης φιλοσοφίας φέρουσιν αὐτό· καὶ διὰ τοῦτο μόνος ὁ σοφὸς κατ' αὐτοὺς διαλεκτικός. Πλάτων δὲ τὴν διαιρετικὴν μέθοδον ἐξυμνῶν καὶ τριγχὸν αὐτὴν φιλοσοφίας λέγων, ταύτης δὲ θέμενος ἔργον εἶναι τὸ δύνασθαι τό τε ἓν πολλὰ ποιεῖν καὶ τὰ πολλὰ εἰς ἓν ἀνάγειν, ὅπερ εἴη ἂν ἴσον τῷ τὰ γένη δύνασθαι διαιρεῖν εἴς τε τὰ εἴδη καὶ τὰ ὑπὸ ταῦτα καὶ πάλιν τὰ ἄτομα συντιθέναι τε καὶ εἰς ἓν γένος ἀνάγειν τε καὶ συγκεφαλαιοῦσθαι, τὴν αὐτὴν ταύτην καὶ διαλεκτικὴν καλεῖ. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ οἱ ἀπ'

---

1. 2 Inscripsi e librorum II—IV in AD titulis: ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὴν τοπικὴν ἀριστοτέλους πραγματείαν A: ὑπόμνημα ἀλεξανδρέως ἀφροδισιέως εἰς τὴν κτλ. B: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ a: om. dp 3 τὴν κατὰ] τε καὶ d τὴν alterum om. A 4 φιλοσόφῳ ap 5 ὀλίγον προελθών] p. 101a25 sq. 6 καὶ om. p supra προηγουμένως scriptum ἀποδεικτικῶς B 7 αὐτῆς a 9 τὸ αὐτὸ Ap: ταὐτὸ d: ταὐτὸν aB 11 post τοῦ εὖ λέγειν add. ὁρίζονται a et mrg. p τὸ δὲ εὖ λέγειν iterat A τἀληθῆ ap τὰ alterum om. ap 13 τελειωτάτης ap σοφὸς ABd: φιλόσοφος ap 14 Πλάτων] Respubl. VII 14 p. 534 E τὴν διαιρετικὴν—λέγων (15) Suidas sub v. τριγχός 15 τριγχὸν B, sed περίβολον superscr. manus rec.: τρῖγχον A: θριγγὸν dp: θριγκὸν a Plato ταύτην Bp 15. 16 τὸ δύνασθαι om. d 16 ἀνάγειν AB: συνάγειν ap: ἄγειν d ἂν εἴη ap 17 τε τὰ om. ap post καὶ prius add. εἰς ap 18 γένος ἀνάγειν τε] τέλος ἄγειν d συγκ corr. ex το.. B¹

αὐτοῦ οὐ ταὐτὰ περὶ τῆς διαλεκτικῆς φέρουσιν, ἀλλὰ τίθενται μὲν αὐτὴν μέθοδόν τινα εἶναι συλλογιστικήν, ἡγούμενοι δὲ τὸν συλλογισμόν, καθ' ὃ συλλογισμός ἐστι, μηδὲν ἄλλον ἄλλου διαφέρειν, εἶναι δὲ αὐτῶν τὴν διαφορὰν τὴν μὲν κατὰ τὰ εἴδη τῶν προτάσεων, τὴν δὲ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰ σχήματα, τὴν δὲ κατὰ τὴν ὕλην περὶ ἣν εἰσιν, ὧν ἡ μὲν πρώτη διαφορὰ ποιεῖ τῶν συλλογισμῶν τοὺς μὲν δεικτικούς, οὓς κατηγορικοὺς καλοῦμεν, τοὺς δὲ ὑποθετικούς, ἡ δὲ δευτέρα καθ' ἣν τοὺς μὲν τελείους τοὺς δὲ ἀτελεῖς, καὶ τοὺς μὲν ἐν πρώτῳ τοὺς δὲ ἐν δευτέρῳ τοὺς δὲ ἐν τρίτῳ σχήματι, ὡς ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς δείκνυται· οἱ γὰρ δὴ συλλογισμοί, ὅ τε λέγων 'πᾶς ἄνθρωπος γελαστικόν, οὐδὲν γελαστικὸν ἵππος' καὶ ὁ λέγων 'πᾶς ἄνθρωπος γελαστικόν, οὐδεὶς ἵππος γελαστικόν' ἔτι τε ὁ λέγων 'πᾶν γελαστικὸν ἄνθρωπος, οὐδὲν γελαστικὸν ἵππος', τὴν αὐτὴν ὕλην ἔχοντες οὐκ εἰσὶν ἀλλήλοις οἱ αὐτοὶ παρὰ τὴν διάφορον τῶν προτάσεων λῆψίν τε καὶ θέσιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν ὁ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ, ὁ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι. ἡ δὲ τρίτη ἡ κατὰ τὴν ὕλην τοὺς μὲν ποιεῖ ἀποδεικτικοὺς τοὺς δὲ διαλεκτικοὺς τοὺς δὲ ἐριστικούς. ὡς γὰρ αἱ τέχναι μηδὲν ἀλλήλων, καθ' ὃ τέχναι εἰσί, διαφέρουσαι παρὰ τὴν τῆς ὕλης περὶ ἣν εἰσι διαφορὰν καὶ τὸν τῆς χρήσεως τρόπον τὴν διαφορὰν λαμβάνουσιν, ὡς εἶναι τὴν μὲν αὐτῶν τεκτονικὴν τὴν δὲ οἰκοδομικὴν τὴν δὲ ἄλλην τινά, οὕτω καὶ οἱ συλλογισμοί. ὁ μὲν γὰρ ἐξ ἀληθῶν τε καὶ οἰκείων τῷ προκειμένῳ καὶ πρώτων τε καὶ γνωριμωτέρων δεικνὺς καὶ συνάγων τὸ προκείμενον συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς ὑπὸ τῶν παλαιῶν καλεῖται, καὶ ἀπόδειξιν λέγουσι τὴν μέθοδον τὴν διὰ τοιούτων συλλογιστικήν, τὸν δὲ δι' ἐνδόξων συλλογιζόμενον διαλεκτικὸν καὶ διαλεκτικὴν ἀκολούθως τὴν διὰ τοιούτων συλλογιστικήν, τὸν δὲ ἐκ φαινομένων ἐνδόξων σοφιστικὸν καὶ σοφιστικὴν τὴν τούτοις χρωμένην. κατὰ γὰρ τὸ εἶδος οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες οἱ συλλογισμοί, ὅ τε λέγων 'ἡ ἡδονὴ ἀτελές, οὐδὲν ἀγαθὸν ἀτελές' καὶ ὁ λέγων 'τὸ ἀγαθὸν ἀγαθοὺς ποιεῖ, ἡ ἡδονὴ δὲ οὐ ποιεῖ ἀγαθούς' (ἀμφότεροι γὰρ ἐν δευτέρῳ σχήματι), κατὰ τὴν ὕλην ἔχουσι τὴν διαφοράν. ὁ μὲν γὰρ

---

1 ταῦτα ap 2 ἡγούμενοι δὲ] excipit p. 3,4 φέροντες δὲ συλλογισμόν d 3 ἐστι, μηδὲν] spatium vacuum reliquit d αὐτῶ B 5 ὕλην περὶ ἣν] ἓν post spatium vacuum d 6 δεικτικούς scripsi cf. Ind.: ἀποδεικτικούς ABd: διαλεκτικούς ap post οὓς add. καὶ d

7 καθ' ἣν (ἣν superscr. p) delendum videtur 9 δείκνυται] γε λ$^{\tilde{\nu}}$ d 10 οὐδὲν (ἔστι τὸ ὅλον add. d) γελαστικὸν—ἄνθρωπος γελαστικόν (11) Ad: οὐδὲν γελαστικὸν ἵππος a: om. Bp 11 οὐδεὶς ἵππος γελαστικόν om. a 11. 12 ἔτι τε ὁ λέγων πᾶν] ἔχοντες ἅπαν d 12. 13 ἔχοντα A 13 οὐκ om. d λῆψιν] ψιν post spatium vacuum d 14 θέσιν· ἔστι γὰρ] σύνθεσιν d 16 τοὺς δὲ ἐριστικούς om. a 17 καθὸ τέχναι, μηδὲν ἀλλήλων omisso εἰσὶ ap παρὰ] περὶ A 18 λαμβάνουσα d 19 post αὐτῶν add. τέχνην ap

20 γὰρ om. ap οἰκείων τὲ ἀληθῶν d 20. 21 προκειμένων B 21 συνάγειν B 21. 22 τὸν προκείμενον συλλογισμὸν p 22 παλαιῶν B: ἀνδρῶν aAdp 23 post λέγουσιν add. αὐτὴν ap τὴν μέθοδον iterat B τοιούτων adp: τούτων A: τοιούτου B 25 ἐκ om. A 26 μηδὲν ap διαφέρουσιν d 28 τἀγαθὸν p pr.

πρῶτος ἀποδεικτικὸς εἶναι βούλεται· ἐκ γὰρ τοῦ ἀποδεδομένου τῆς ἡδονῆς ὁρισμοῦ τὴν ἀρχὴν ἔχει· λέγουσιν γὰρ τὴν ἡδονὴν εἶναι γένεσιν εἰς φύσιν αἰσθητήν, ἡ δὲ γένεσις ἀτελής. | ὁ δὲ δεύτερος δι' ἐνδόξων πρόεισι· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἀγαθοὺς ποιεῖν οὐκ ὂν ἀληθὲς ἔνδοξόν ἐστι. φέροντες δὲ τὸ τῆς διαλεκτικῆς ὄνομα ἐπὶ τῆς οὕτω καὶ διὰ τοιούτων συλλογιζομένης μεθόδου, ἀκολούθως ὁρίζονται αὐτὴν μέθοδον δι' ἐνδόξων περὶ παντὸς τοῦ προκειμένου συλλογιστικήν. καὶ εἰκότως· ἡ τοιαύτη μέθοδος διαλεκτικὴ καλεῖται. εἰ γὰρ ἡ διαλεκτικὴ ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι, τὸ δὲ διαλέγεσθαι ἐν ἐρωτήσει τε καὶ ἀποκρίσει, ὁ δὲ ἐρωτῶν ἐρωτᾷ περὶ παντὸς τοῦ προβεβλημένου ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου, δι' ὧν ἂν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως λάβῃ πάντως συλλογιούμενος, καθ' ὅσον μὲν περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος πειρᾶται συλλογίζεσθαι, οὐκ ἐξ ἀληθῶν ἔσται συλλογιζόμενος. οὔτε γὰρ πᾶν τὸ προτιθέμενον ἀληθές (προτίθεται γοῦν καὶ τὰ ἀντικείμενα, οἷον ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, καὶ πάλιν ὅτι οὐκ ἀγαθόν, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ πάλιν ὅτι οὐκ ἀθάνατος· ἀδύνατον δὲ τὰ ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἅμφω ἀληθῆ εἶναι), οὔτε τὸ μὴ ἀληθὲς δι' ἀληθῶν οἷόν τε συλλογίζεσθαι· πᾶν γὰρ τὸ δι' ἀληθῶν δεικνύμενον ἀληθές. καθ' ὅσον δ' αὖ διὰ τῶν ἐκ τῶν ἐρωτήσεων συγχωρουμένων, δι' ἐνδόξων· τὰ γὰρ ἔνδοξα καὶ πιθανὰ διδόασί τε καὶ συγχωροῦσιν οἱ ἀποκρινόμενοι. οὐ πάντα δὲ τὰ ἔνδοξα καὶ κυρίως ἀληθῆ· ἔργον γοῦν τῶν ἐρωτώντων ἐστὶ καὶ εἰς παραδόξους ἀποκρίσεις ἀγαγεῖν τοὺς ἀποκρινομένους, ὥσπερ καὶ τὸ εἰς ἀντίφασιν. ὥστε οὐκ ἐν τῷ δι' ἀληθῶν συλλογίζεσθαι ἡ διαλεκτικὴ τὸ εἶναι ἂν ἔχοι ἀλλ' ἐν τῷ δι' ἐνδόξων. διὸ οἱ ἐπ' ἄλλο τι σημαινόμενον μεταφέροντες αὐτὴν οὐκ οἰκείως καταχρῶνται τῷ τῆς διαλεκτικῆς ὀνόματι.

Τοιαύτην δὲ οὖσαν αὐτὴν εἰκότως καὶ ἀντίστροφόν φησιν Ἀριστοτέλης εἶναι τῇ ῥητορικῇ, ἐπειδὴ κἀκείνη περὶ τὰ πιθανά, ἃ τῷ ἔνδοξα εἶναι καὶ αὐτά ἐστι τοιαῦτα· τὸ γὰρ ἀντίστροφον ἀντὶ τοῦ ἰσόστροφόν τε καὶ περὶ τὰ αὐτὰ στρεφομένην καὶ καταγινομένην λέγει. οὐ γὰρ ὡς τῶν ἐπιστημῶν ἑκάστη περί τι γένος ἀφωρισμένον οὖσα τὰ οἰκεῖα ἐκείνῳ τῷ γένει καὶ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα δείκνυσί τε καὶ λαμβάνει διὰ τῶν οἰκείων ἀρχῶν ἐκείνῳ τῷ γένει, οὕτως καὶ αὕτη. οὔτε γὰρ ἕν τι γένος τὸ ὑποκεί-

---

2 ἔχει] ἔχουσι B γένεσιν post αἰσθητήν (3) transposuit B 3 πρόεισι om. ap
4 ποιῶν B 6 αὐτὴν ABd: διαλεκτικὴν εἶναι ap μέθοδον—ἀποκρίσει (9) Suidas sub v. διαλεκτική 8 εἰ γὰρ ἡ ABd: ἡ γὰρ ap 9 ὁ δὲ ἐρωτῶν] ἂν ἐρώτησιν d
10 δι' ὧν ἂν in mrg., ἐρώτησιν ἂν in contextu d post ἐρωτήσεως add. παρ' αὐτοῦ aB 10. 11 λάβῃ πάντως transposui: inv. ord. libri 11 καθόσον] σον superscr. p περὶ om. d 12 ἀληθῶν] ὧν p ἔσται aAB: ἐστι p: εἶναι d
13 προφέρεται d γοῦν ABd: γὰρ ap 14 post καὶ alterum add. πάλιν B
15 ἀδύνατον] hinc incipit D δὲ] γὰρ B 17 ἀληθές ABD: ἀλήθεια ap
19 πάντως ap δὲ ap: γὰρ ABD καὶ alterum ap: om. ABD κυρίως: τελείως B
20 οὖν ap ἐρωτωμένων B pr. 25 αὐτὴν οὖσαν B καὶ ἀντίστροφόν—λέγει (28) Suidas sub v. ἀντίστροφος φησιν] Rhetor. I 1 p. 1354a 1 post φησιν add. ὁ aBp
27 τοιαῦτα] τὸ αὐτό p 28 post στρεφομένην add. τε B λέγεται D 29 τι superscr. p ἀφωρισμένων aAB 30 αὐτὰ scripsi: αὐτὸ libri διαλαμβάνει D

μενον αὐτῶν ἑκατέρᾳ, οὔτε περὶ οὗ ἂν τὸν λόγον ποιῶνται, διὰ τῶν οἰκείων ἐκείνῳ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ὄντων αὐτοῦ δεικνύουσιν ἃ δεικνύουσιν, ἀλλ' ἥ τε πραγματεία αὐταῖς περὶ κοινά (διαλεκτικοῦ γὰρ ὁμοίως μὲν περὶ μουσικῶν, ὁμοίως δὲ περὶ ἰατρικῶν, ἔτι δὲ γεωμετρικῶν, φυσικῶν τε καὶ ἠθικῶν καὶ λογικῶν καὶ περὶ πάντων τῶν προτεθέντων ἐπιχειρεῖν), αἵ τε δείξεις διὰ κοινῶν τε καὶ ἐνδόξων καὶ οὐκ οἰκείων τοῖς προκειμένοις· οὐ γὰρ διὰ ἰατρικῶν ἀρχῶν ὁ διαλεκτικὸς τῶν κατὰ τὴν ἰατρικήν τι δείκνυσιν (ἰατροῦ γὰρ τοῦτο), οὐδὲ διὰ γεωμετρικῶν τὰ γεωμετρικά (ἦν γὰρ ἂν γεωμέτρης), ἀλλ' ἔστιν ἴδιον αὐτῷ τὸ περὶ πάντων τῶν προτεθέντων δι' ἐνδόξων συλλογίζεσθαι. τίνα δέ ἐστι τὰ ἔνδοξα, ὀλίγον ὕστερον ἔσται γνώριμον. καὶ ὁ ῥήτωρ δέ, εἰ καὶ μὴ περὶ πάντων ὁμοίως τῷ διαλεκτικῷ, ἀλλ' οὖν οὐδὲ αὐτὸς περὶ ἕν τι γένος ἀφωρισμένον· καὶ γὰρ περὶ ἰατρικῶν ὁ ῥήτωρ λέγει καὶ περὶ φιλοσόφων καὶ περὶ μουσικῶν, μάλιστα δὲ περὶ πολιτικῶν· δοκεῖ γὰρ τοῦ ῥήτορος οἰκεία ὕλη εἶναι ἡ ἐν τοῖς πολιτικοῖς τε καὶ πρακτοῖς. καὶ περὶ ἁπάντων, περὶ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ αὐτὸς ἐκ πιθανῶν τινων καὶ ἐνδόξων τὰς ἐπιχειρήσεις ποιήσεται ὁμοίως τῷ διαλεκτικῷ· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ἀντικείμενα ἐπιχειρεῖ, τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν καλὸν ποτὲ δὲ οὐ καλόν, καὶ ποτὲ μὲν συμφέρον ποτὲ δὲ μή, καὶ ποτὲ μὲν δίκαιον ποτὲ δὲ μὴ δεικνύς. ὥστε κοινὸν αὐταῖς καὶ τοῦτο, τὸ ὁμοίως πρὸς ἀμφότερα τὰ ἀντικείμενα ταῖς δυνάμεσι χρῆσθαι. οἱ μὲν γὰρ κατὰ τὰς ἐπιστήμας, εἰ καὶ γνῶσιν ἔχουσι τῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ σκοπός γε αὐτοῖς ὁ κατὰ τὴν ἐπιστήμην θάτερον μέρος τῶν ἀντικειμένων ἀφωρισμένως, τὸ βέλτιον· ἰατροῦ μὲν γὰρ τὸ ὑγιάζειν, ἀλείπτου δὲ τὸ εὐεξίαν περιποιεῖν, ἄλλῳ δὲ ἄλλο τι ἀφωρισμένως, τὸ βέλτιον τῶν ἀντικειμένων τῶν περὶ ἃ πραγματεύεται. καὶ γὰρ ἡ γνῶσις αὐτοῖς ἡ τῶν τούτοις ἀντικειμένων οὐ προηγουμένη ἀλλ' ἑπομένη τῇ τούτων γνώσει· ἕπεται γὰρ τῇ τῶν ὑγείας ποιητικῶν ἐπιστήμῃ καὶ ἡ τῶν νοσοποιεῖν δυναμένων γνῶσις. ὁ δὲ διαλεκτικός τε καὶ ὁ ῥήτωρ ὁμοίως τὴν τῶν ἀντικειμένων δεῖξιν σκοπὸν ἔχουσι. διὸ καὶ δυνάμεις αὐτὰς καλοῦσι· τὸ γὰρ κυρίως δυνάμενόν τι τὰ ἀντικείμενα δύναται. λέγουσι μὲν γάρ τινες αὐτὰς δυνάμεις καλεῖσθαι διὰ τὸ ἐν δυνάμει τινὶ καὶ ὑπεροχῇ ποιεῖν τοὺς χρωμένους αὐταῖς· οἱ γὰρ πολλοὶ τοὺς τοιούτους τεθαυμάκασιν ὡς πλέον τῶν ἄλλων δυναμένους· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δύνασθαι καὶ εὖ καὶ κακῶς αὐταῖς χρῆσθαι τοὺς ἔχοντας· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τῶν ἀγαθῶν τὰ ὀργανικὰ δυνάμεις καλεῖσθαι.

---

1 αὐταῖς B pr. ἑκατέρᾳ ap: ἑκάστη ABD 4 post ἔτι δὲ add. περὶ a τε om. B 5 post τε add. γὰρ ap 6 διὰ ABD: ἐκ ap post διὰ add. τῶν D' τε om. B 7 τὴν Dp: om. aAB 9 αὐτῶν D 11 καὶ εἰ μὴ A παντὸς ap 13 λέγει ὁ ῥήτωρ A περὶ (ante μουσικῶν) om. D post δὲ add. καὶ D 14 post περὶ add. τῶν aABP 15 πρακτικοῖς A πάντων D λέγει omisso ἂν B 18 ante οὐ add. καὶ B μὴ corr. ex οὗ B 19 δεικνύς post μὴ (18) transposuit A 20 οἱ] ἡ B 23 ἰατροῦ ap: ἰατρικοῦ ABD ἰατρῷ — ἀλείπτῃ scribendum videtur γὰρ om. ap 24 ποιεῖν A 25 τῶν prius om. A τούτοις om. ap 27 ante ποιητικῶν add. περὶ A cf. v. 24 28 ὁ alterum om. B 30 τινας, ut videtur, B pr. δυνάμεις αὐτὰς D 33 διὰ om. D καὶ εὖ καὶ mrg. p 34 τὰς ὀργανικὰς B

ἀλλ' οὖν εἰ καὶ ταῦτα αὐταῖς παρακολουθεῖ, ἀλλὰ κυρίως γε δυνάμεις διὰ τὸ ὁμοίως τὰ ἀντικείμενα δύνασθαι· οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ὁ διαλεκτικός, καθ' ὃ τοιοῦτος, τόδε ἢ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ συλλογίζεται· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ῥήτωρ. κοινὸν γοῦν αὐταῖς τό τε μὴ περὶ ἕν τι γένος ἀφωρισμένον πραγματεύεσθαι καὶ τὸ δι' ἐνδόξων καὶ πιθανῶν καὶ μὴ δι' οἰκείων ἀρχῶν τῷ προκειμένῳ καὶ τὸ ὁμοίως περὶ τὰ ἀντικείμενα ἀλλήλοις εἶναι. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τῷ τὴν μὲν διαλεκτικὴν περὶ πᾶσαν ὕλην τῇ δυνάμει χρῆσθαι καὶ μὴ διεξοδικοὺς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἀλλ' ἐν ἐρωτήσει τε καὶ ἀποκρίσει (ἀπὸ γὰρ τούτου καὶ ὅλον τὸ ὄνομα αὐτῇ) καὶ καθολικωτέρας καὶ κοινοτέρας τὰς ἀποφάνσεις ποιεῖσθαι, τὴν δὲ ῥητορικὴν μήτε περὶ πᾶσαν ὕλην ὁμοίως εἶναι τῇ διαλεκτικῇ (περὶ γὰρ τὴν πολιτικὴν μᾶλλον ὁ ῥήτωρ, ὡς προείρηται) καὶ διεξοδικῷ γε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρῆσθαι τῷ λόγῳ καὶ περὶ τῶν καθ' ἕκαστα μᾶλλον λέγειν. πρὸς γὰρ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς τύχας τε καὶ τοὺς καιροὺς καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς τόπους καὶ τὰ τοιαῦτα τοὺς λόγους σχηματίζει, ἅπερ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστά ἐστι· περὶ τοιούτων γὰρ αἵ τε δίκαι καὶ αἱ συμβουλαὶ καὶ τὰ ἐγκώμια.

Περὶ δὲ τῆς οὕτως λεγομένης διαλεκτικῆς Ἀριστοτέλης μὲν καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις πεπραγμάτευται, μάλιστα δὲ ἐν τούτοις, ἃ ἐπιγράφεται Τοπικὰ ἀπὸ τοῦ τόπους τινὰς ἐν αὐτοῖς παραδίδοσθαι, ἀφ' ὧν ὁρμώμενοι δυνησόμεθα περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος δι' ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, ὥς φησιν αὐτός. ἔστι γὰρ ὁ τόπος, ὡς λέγει Θεόφραστος, ἀρχή τις ἢ στοιχεῖον, ἀφ' οὗ λαμβάνομεν τὰς περὶ ἕκαστον ἀρχὰς ἐπιστήσαντες τὴν διάνοιαν, τῇ περιγραφῇ μὲν ὡρισμένος (ἢ γὰρ περιλαμβάνει τὰ κοινὰ καὶ καθόλου, ἃ ἐστι τὰ κύρια τῶν συλλογισμῶν, ἢ δύναταί γε ἐξ αὐτῶν τὰ τοιαῦτα δείκνυσθαί τε καὶ λαμβάνεσθαι), τοῖς δὲ καθ' ἕκαστα ἀόριστος· ἀπὸ τούτων γὰρ ἔστιν ὁρμώμενον εὐπορεῖν προτάσεως ἐνδόξου πρὸς τὸ προκείμενον· τοῦτο γὰρ ἡ ἀρχή. [ἀξιοῦσι δέ τινες τὸ πρῶτον βιβλίον μὴ Τοπικὸν ἀλλὰ Πρὸ τῶν τόπων ἐπιγράφεσθαι.] † ἐνίοτε ὅσα ἀναγκαῖα τὸ ἐξ ἐνδόξων· οὐ γὰρ οἷόν τε περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος ἐξ ἀλη-

---

1 γε D: τὲ B: εἰσὶ ap: om. A 2 οὐδὲ ap 3 συλλογίζεσθαι B 4 ἀφορισμένον ap 7 διαφέρουσι — ἐγκώμια (16) Suidas sub v. διεξοδικούς 9 καὶ ὅλον ABD Suid.: μᾶλλον ap 10 ἀποφάσεις Suid., compendio D μήτε superscr. B 12 προείρηται] p. 4,14 διεξοδικῶ AD: διεξοδικῶς aBp Suidas τε A 13 χρῆται ap χρῆσθαι τῷ λόγῳ ante ὡς ἐπὶ (12) transposuit D λέγει ap 16 post περὶ add. τῶν ap 17 ἀριστοτ τλει D, ει postea add. D¹ καὶ e corr. D¹ 18 ἃ ἐπιγράφεται — συλλογίζεσθαι (p. 6,1) Suidas sub v. τόπος 19 αὐτῇ ap 21 αὐτός φησιν A ἔστι γὰρ — ἀρχή (27) fr. LXVIII apud Wimmerum; cf. Alex. Top. p. 68,2. 3 Aldinae 23 παραγραφῇ p μὲν om. p ὡρισμένον A: ὡρισμένως a Suid. supra ὡρισμένος scriptum ἤτοι (?) καθόλου B 24 post κοινά add. τε B τὰ om. ap κ ασ ρια D 26 ἀορίστως ap Suid. ὁρμώμενον ἔστιν ap 27 ἀξιοῦσι — ἐπιγράφεσθαι (28) om. a Paris. 1832, post συλλογίζεσθαι (p. 6,1) habet Suid. 28 πρώτων p τ

28. 29 ἐνίοτε (δὲ add. Suid.) ὅσα ἀναγκαῖα τὸ (τὰ A) ἐξ ἐνδόξων (προ superscr. B)· οὐ γὰρ corrupte libri: ἐξ ἐνδόξων δὲ εἴρηκε, ὅτι οὐχ Paris. 1832

θῶν συλλογίζεσθαι, ὡς προείρηται. τὸ γὰρ ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν τέλος δι' ἀληθῶν μὲν οὐχ οἷόν τε δεῖξαι, ὅτι μηδὲ ἀληθές ἐστι τὸ δεικνύμενον, δι' ἐνδόξων μέντοι οἷόν τε· ἂν γὰρ λάβωμεν ὅτι πᾶν, ὃ αἱρετὸν ὂν μὴ δι' ἄλλο τι ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοιοῦτόν ἐστι, τελικὸν ἀγαθόν ἐστι, καὶ προσλάβωμεν τὸ 'ἡ δὲ ἡδονὴ τοιοῦτον' ἔνδοξον ὄν, συνάξομεν τὸ προκείμενον. πάλιν ἂν λάβωμεν ὅτι, ὃ πάντα τὰ ζῷα αἱρεῖται ὁμοίως, λογικά τε καὶ ἄλογα, τοῦτο μάλιστα κατὰ φύσιν, τὸ δὲ μάλιστα κατὰ φύσιν τελικώτατον, καὶ συλλογισάμενοι ὅτι, ὃ πάντα τὰ ζῷα ὁμοίως, λογικά τε καὶ ἄλογα, αἱρεῖται, τοῦτό [μάλιστα κατὰ φύσιν] ἐστι τελικώτατον, εἶτα προσλάβωμεν ὅτι τὴν δὲ ἡδονὴν πάντα ὁμοίως, λογικά τε καὶ ἄλογα, αἱρεῖται, πάλιν τὸ αὐτὸ ἐσόμεθα συλλελογισμένοι. ἐπεὶ γὰρ περὶ παντὸς μὲν πρόκειται τῷ διαλεκτικῷ συλλογίζεσθαι, ἐν δὲ τοῖς πᾶσίν ἐστι καὶ τὰ ψευδῆ, οὐχ οἷόν τε δὲ δι' ἀληθῶν ψεῦδος συλλογίζεσθαι, δῆλον ὡς δι' ἀληθῶν μὲν οὐ συλλογιεῖται τὰ τοιαῦτα τῶν προβλημάτων, δι' ἐνδόξων δέ· οὐ γὰρ ἀδύνατον καὶ ψευδῆ τινα ὄντα ἔνδοξα εἶναι. εἰ γὰρ πάλιν μὴ δι' ἐνδόξων ἀλλὰ φαινομένων ἐνδόξων, οὐκ ἔσται διαλεκτικὸς ἀλλὰ σοφιστής, ὡς δέδειχεν ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις· ἡ δὲ προκειμένη πραγματεία διαλεκτική. προσκείμενον δὲ τὸ περὶ παντὸς χωρίζει πως τῆς ῥητορικῆς τὴν διαλεκτικήν· οὐ γὰρ ὁμοίως περὶ παντὸς προβλήματος ἡ ῥητορικὴ συλλογιστική· ὕλη γὰρ μᾶλλον τῷ ῥήτορι τὰ ἠθικά τε καὶ πολιτικὰ προβλήματα, ὡς προειρήκαμεν, ἃ δι' ἐνδόξων πειρᾶται καὶ | αὐτὴ δεικνύναι. κοινότερον δὲ τὸ περὶ παντὸς εἶπε, καθ' ὅσον καὶ περὶ φυσικῶν καὶ περὶ ἠθικῶν καὶ περὶ λογικῶν προβλημάτων ὁ διαλεκτικὸς διαλαμβάνει. ἔστι μέντοι τινὰ ἐν τούτοις οὐ διαλεκτικὰ προβλήματα, περὶ ὧν δῆλον ὅτι οὐκέτι ὁ διαλεκτικὸς ἐρεῖ, ὥστε οὐχ ἁπλῶς περὶ πάντων· οὐ γὰρ περὶ τῶν "αἰσθήσεως ἢ κολάσεως δεομένων", ἀλλ' οὐδ' "ὧν σύνεγγυς ἡ ἀπόδειξις, οὐδ' ὧν λίαν πόρρω", ὡς αὐτὸς μετ' ὀλίγον λέγων περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ προβλήματος ἐρεῖ. ἢ περὶ τῶν τοιούτων οὐ λέγει, ὅτι μηδὲ προβλήματα ταῦτα τὴν ἀρ-

---

1 ὥσπερ εἴρηται B προειρηται] p. 3,11—17 τέλος ἀγαθόν D 2 μηδὲ ἀληθές ἐστι] ἀληθὲς οὐκ ἔστι B λεγόμενον A 3 ὃ ABD: τὸ ap 4 αὐτὸ libri τοιοῦτόν ἐστι ABD: τὸ τοιοῦτο a: τὸ τοιοῦτον p 5 τὸ ἡ δὲ aD: τὸ δὲ ἡ p: τὸ δὲ B: ὅτι ἡ A συνάξωμεν Bp 6 ὁμοίως om. A 7 ἄλλογα A τοῦτο—ἄλογα (8) om. B τοιοῦτον pro altero μάλιστα p 8 τε superscr. p 8. 9 αἱρεῖται post ζῷα transposuit D 9 μάλιστα κατὰ φύσιν e vs. 7 illatum delevi 10 ὅτι om. a 11 συλλογισάμενοι ap μὲν om. ap 12 εἰσὶ D 13 δὲ A, postea add. D¹: om. aBp 14 τῶν om. A οὐδὲ γὰρ B 15 ἔνδοξα εἶναι] ἔσεσθαι ἔνδοξον B γὰρ] δὲ D 16 ἔστι ap σοφιστὴς D: σοφιστικὸς aABp 17 post διαλεκτική add. ex Arist. ἡ μὲν οὖν πρόθεσις τῆς πραγματείας ἐστὶ μέθοδον εὑρεῖν, ἀφ' ἧς δυνησόμεθα περὶ παντὸς συλλογίζεσθαι ap 18 περὶ supra μὴ scriptum p διαχωρίζει A

20 μᾶλλον om. D 21 προειρήκαμεν] p. 5,11 21 ἀποδεικνύναι ap δὲ iterat A 24 προβλήματος A: om. B post περὶ add. δι' A 26 ὧν—ὧν] ἂν—ἂν A 27 post ὡς add. ὁ ap ὀλίγα A 28 ἐρεῖ post ὀλίγον (27) transposuit a ἐρεῖ] c. 11 p. 105a4—8 λέγων D

χήν· εἶπε δὲ περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος προβλήματος, δῆλον ὅτι διαλεκτικοῦ.

p. 100a21 Πρῶτον οὖν ῥητέον τί ἐστι συλλογισμός.

Εἰπὼν ὅτι ἐστὶν ἡ πρόθεσις περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος προβλήματος διʼ ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, εἰκότως πρῶτον, τί ἐστι συλλογισμός, λέγει. ἔπειτα τὰς διαφορὰς τῶν συλλογισμῶν ἐρεῖ, ἵνα ὁποῖός τίς ἐστιν ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς ὁ διʼ ἐνδόξων γινόμενος, περὶ οὗ νῦν πραγματευόμεθα, καὶ τίνι τῶν ἄλλων διαφέρει, φανερὸν γένηται.

p. 100a25 Ἔστι δὴ συλλογισμὸς λόγος, ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν.

Περὶ τοῦ ὅρου τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ὑπό τινων προσαπορούμενων εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὰ Πρότερα ἀναλυτικὰ ὑπομνήμασιν· καὶ γὰρ προηγούμενος ὁ περὶ συλλογισμῶν λόγος ἐν ἐκείνοις, ἐν οἷς παραδίδωσιν ὁ Ἀριστοτέλης πᾶσαν τὴν μέθοδον τὴν συλλογιστικήν· καὶ νῦν δέ, ὅσα πρὸς σαφήνειαν τοῦ ὅρου φέρει, τούτων μνημονεύσομεν. ἐν γένει μὲν οὖν τῷ λόγῳ τὸν συλλογισμὸν ἔθετο, ἐπεὶ ὁ λόγος κατηγορούμενος τοῦ συλλογισμοῦ συνωνύμως οὐ κατὰ τούτου μόνου κατηγορεῖται ἀλλὰ καὶ κατʼ ἄλλων κατʼ εἶδος τοῦ συλλογισμοῦ διαφερόντων· καὶ γὰρ καὶ κατὰ μύθου καὶ κατὰ διηγήσεως καὶ κατὰ δημηγορίας καὶ κατὰ ἄλλων μυρίων κατʼ εἶδος ἀλλήλων διαφερόντων ὁ λόγος συνωνύμως τε καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. ταῖς δὲ προστιθεμέναις τῷ λόγῳ διαφοραῖς χωρίζει τῶν ἄλλων λόγων τὸν συλλογισμόν, καὶ ἐν τίνι ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι, δηλοῖ. ἐν ᾧ γὰρ λόγῳ τεθέντων τινῶν ἕτερον, φησί, τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει διὰ τῶν κειμένων, τοῦτον εἶναι τὸν συλλογισμόν, διὰ μὲν τοῦ τεθέντων χωρίζων τὸν συλλογισμὸν τῶν ἄλλων λόγων, ἐν οἷς οὐδὲν τίθεται, οἷός ἐστι καὶ ὁ διηγηματικός. σημαίνει δὲ αὐτῷ τὸ τεθέντων 'ληφθέντων τε καὶ ὁμολογηθέντων καὶ συγχωρηθέντων', συγχωρηθέντων δὲ ἤτοι ὑπὸ τοῦ προσδιαλεγομένου, εἰ πρὸς ἄλλον ὁ συλλο-

---

1 post προβλήματος add. καὶ προβλήματος aAB 4 εἶπεν p θέσις aBp 8 τῶν ἄλλων] μᾶλλον B διαφέρῃ ap 9 ἔστιστι (sic) B δὲ aBp λόγος om. AB τινῶν om. A post τινῶν add. ex Arist. ἕτερόν τι τῶν κειμένων συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. λέγω δὲ τῷ ταῦτα εἶναι διὰ τὸ ταῦτα εἶναι aBp 11 ἀπορουμένων A μὲν om. A ἐν τοῖς εἰς τὰ Πρότερα ἀναλυτικὰ ὑπομνήμασιν] p. 16,21—23,13 12 προηγούμενος ABD: προηγουμένως καὶ ap 13 τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον a 14 μνημονεύσωμεν D 15 οὖν om. B 16 ὁμωνύμως D 17 κατʼ εἶδος—ἄλλων (18) om. B 18 καὶ primum D: om. aAp καὶ (post μύθου et post διηγ.) AD: om. ap 22 λόγων A φησί om. a 22. 23 ἐξ ἀνάγκης τῶν κειμένων B 23 post εἶναι add. φησὶ aBp 24 τεθέντος A λόγων om. ap 25 αὐτοῦ A: om. p 26 ὁμολογηθέντων τε καὶ A: om. a 27 ὑπὸ aDp: πρὸς A: ἐκ B ἄλλου p

γισμὸς γίνοιτο, ἢ ὑφ' αὑτοῦ, εἰ ἐφ' ἑαυτοῦ τις δεικνύς τι συλλογίζοιτο· καὶ γὰρ τὸν οὕτως δεικνύντα δεῖ λαβεῖν τινα καὶ συγχωρῆσαί τισιν ὡς οὕτως ἔχουσιν, ἔπειτα διὰ τούτων ὡς ὁμολογουμένων ἄλλο τι δεῖξαι. ὅτι δὲ καλῶς τῇ τεθέντων φωνῇ κέχρηται, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ οἷόν τε εἶναι αὐτὴν εἰς εὐσημοτέραν μεταλαβεῖν. συγχωρῆσαι δὲ καὶ λαβεῖν οὐ πάντως καταφατικά· τίθεται γὰρ καὶ συγχωρεῖται οὐδὲν ἧττον τῶν καταφατικῶν καὶ τὰ ἀποφατικά, καὶ οὐ πάντως ὁ συλλογισμὸς καταφατικῶν πάντων δεῖται τῶν τιθεμένων. δύναται τὸ τεθέντων ἐμφαίνειν καὶ τὸ κατηγορικόν· τίθενται γὰρ κυρίως ταῦτα ἐν τῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν λαμβανόμενα· τὰ γὰρ ὑποθετικὰ οὐ τίθεται ἀλλ' ὑποτίθεται. δοκοῦσι γὰρ τῷ Ἀριστοτέλει ἁπλῶς καὶ κυρίως ἔχειν συλλογισμοί, ὡς ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς δείκνυσιν, οἱ κατηγορικοί· οἱ δὲ ὑποθετικοὶ οὐχ ἁπλῶς εἰσι συλλογισμοὶ ἀλλὰ μετὰ προσθήκης. οὕτως δ' ἂν εἴη τοῦ ἁπλῶς καὶ κυρίως λεγομένου συλλογισμοῦ τὸν λόγον ἀποδιδούς. τεθέντων δὲ εἶπεν ἀλλ' οὐ 'τεθέντος', ὥς τινες ἀξιοῦσιν αἰτιώμενοι τὸν λόγον, ὅτι μηθὲν συλλογιστικῶς δι' ἑνὸς ληφθέντος δείκνυται, ἀλλ' ἐκ δύο τοὐλάχιστον. οὓς γὰρ οἱ περὶ Ἀντίπατρον μονολημμάτους συλλογισμοὺς λέγουσιν, οὐκ εἰσὶ συλλογισμοί, ἀλλ' ἐνδεῶς ἐρωτῶνται, ὡς οἱ τοιοῦτοι 'ἡμέρα ἐστί, φῶς ἄρα ἐστίν'· 'ἀναπνεῖς, ζῇς ἄρα'. διότι γὰρ ἡμέρας οὔσης φῶς ἐστιν, ἡμέρα δέ ἐστι, διὰ τοῦτο ⟨τὸ⟩ 'φῶς ἐστι' συλλογιστικῶς δείκνυται, καὶ ὅτι ὁ ἀναπνέων ζῇ, ἀναπνεῖς δὲ σύ, διὰ τοῦτο τὸ 'ζῇς' συνάγεται, ἢ διότι πᾶς ὁ ἀναπνέων ζῇ, σὺ δὲ ἀναπνεῖς, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς διὰ τοῦ 'ἡμέρα ἐστί' τὸ 'φῶς ἐστιν', ἀλλ' οὐδὲ διὰ τοῦ 'ἀναπνεῖς' τὸ 'ζῇς'. ἐφ' ὧν γοῦν μή ἐστι τὸ συνημμένον γνώριμον, οὐκ ἀρκεῖ πρὸς τὸ συμπέρασμα ληφθεῖσα μόνη ἡ πρόσληψις. τῷ γοῦν 'κίνησίς ἐστιν' οὐ δοκεῖ ἕπεσθαι τὸ 'οὐκ ἔστι κε|νόν', ὅτι μὴ γνώριμόν ἐστι τὸ συνημμένον τὸ 'εἰ κίνησίς ἐστιν, οὐκ ἔστι κενόν'· καίτοι καὶ τοῦτο δέδεικται ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἀληθὲς ὄν. τῷ οὖν γνωρίμῳ τοῦ συνημμένου καὶ ἐναργεῖ χρώμενοι ἢ τῷ τῆς καθόλου προτάσεως φανερῷ ἡγοῦνται δι' ἑνὸς τεθέντος συλλογίζεσθαί τι. σημεῖον δὲ τούτου φανερώτατον τὸ μὴ γίνεσθαι παρέλκοντα τὸν λόγον τὸν μετὰ τοῦ συνημμένου λαμβανόμενον τὸν 'εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν, ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί, φῶς

---

1 γίγνοιτο ap αὑτοῦ BD: ἑαυτοῦ aAp ἐφ' ἑαυτοῦ om. B τις om. A τι om. ap 3 ἔπειτα] ἐπεὶ δὲ A 4 εἶναι om. ap 5 εὐδηλλοτέραν p: εὐδημοτέραν a: εὐδηλοτέραν Schol. p. 252b2 7. 8 post δεῖται repetit πάντων B 8 τῶν] ὧν a post δύναται add. δὲ D τὶ pro altero τὸ aB 9 ἐν τοῖς — λαμβανομένοις A 11 ἐν τοῖς Προτ. ἀναλυτ.] I c. 44 p. 50a16 sq. 12. 13 λογισμοὶ D 13 post εἴη add. ἁπλῶς B 14 λεγομένου post συλλογισμοῦ transposuit B: om. ap 15 αἰτιάμενοι p μηδὲν aAp 16 ληφθέντος ABD: τεθέντος ap τὸ ἐλάχιστον aABp 18 οἱ τοιοῦτοι ABD: οὗτοι ap ἡμέρα — ἄρα ἐστίν om. a 20 διὰ τοῦτο (τὸ addidi) φῶς ἐστι aABp: φῶς ἄρα ἐστὶ διὰ τοῦτο D 21 ἀναπνεῖς δὲ — πᾶς ὁ ἀναπνέων ζῇ (22) om. a ζῇς p: ζῇν ABD 23 γοῦν Dp: οὖν aAB 24 συνημμένον A 25 τὸ] τῷ p οὐκ ἔστι] μὴ εἶναι A 26 ὅτι — κενόν om. ap τῷ (ante εἰ) D 27 δέδεικται ὑπὸ Ἀριστ.] Phys. ausc. IV 8 p. 214b28 sq. 28 τῆς προτάσεως τῆς καθόλου A 29. 30 φανερώτερον D 30 συνημμένου] hinc P

ἄρα ἐστί'. καίτοι εἰ διὰ τοῦ 'ἡμέρα ἐστί' τὸ φῶς δείκνυται, παρέλκον γίνεται τὸ συνημμένον· τὸ γὰρ τοῖς συλλογιστικῶς δεικνύουσιν ἔξωθεν προστιθέμενον πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ δεῖξιν παρέλκον. οὐκ ὂν δὲ παρέλκον ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι ἐν ἐκείνῳ λείπει τι ἢ ἐνδεὴς ὁ λόγος καὶ ὁ συλλογισμός. οὐ γὰρ πάντως, εἴ τι ἕπεταί τινι ἐξ ἀνάγκης, ἤδη καὶ συλλογιστικῶς ἕπεται· οὐ γάρ, ἐπεὶ τὸ συλλογιστικῶς ἑπόμενον ἐξ ἀνάγκης ἕπεται, ἤδη καὶ ὃ ἐξ ἀνάγκης ἕπεταί τινι, συλλογιστικῶς ἕπεται· οὐ γὰρ ἀντιστρέφεται· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἐν συλλογισμοῖς ἀνάγκης. τοιοῦτοι δέ εἰσι καὶ οἱ ῥητορικοὶ συλλογισμοί, οὓς ἐνθυμήματα λέγομεν· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις δοκεῖ γίνεσθαι διὰ μιᾶς προτάσεως συλλογισμὸς τῷ τὴν ἑτέραν γνώριμον οὖσαν ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἢ τῶν ἀκροατῶν προστίθεσθαι· οἷον 'οὗτος ἄξιός ἐστι κολάσεως· προδότης γάρ'· προστίθησι γὰρ ὁ δικαστὴς ὡς ἐναργὲς τὸ πάντα τὸν προδότην κολάσεως ἄξιον εἶναι· ἔχει γὰρ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου λεγόμενόν τε καὶ τιθέμενον. διὸ οὐδὲ οἱ τοιοῦτοι κυρίως συλλογισμοί, ἀλλὰ τὸ ὅλον ῥητορικοὶ συλλογισμοί. ἐφ' ὧν γοῦν μὴ γνώριμόν ἐστι τὸ παραλειπόμενον, οὐκέτι ἐπὶ τούτων οἷόν τε τὸν δι' ἐνθυμήματος γίνεσθαι συλλογισμόν· καὶ γὰρ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος ὁ συλλογισμὸς σύνθεσίν τινα λόγων ἔοικε σημαίνειν, ὥσπερ καὶ ὁ συμψηφισμὸς ψήφων.

Τὸ δὲ ἕτερόν τι τῶν κειμένων ὀφείλειν τὸ συναγόμενον εἶναι προσκείμενον τοῦ χρειώδους τε καὶ χρησίμου τῶν συλλογισμῶν ἐστι δεικτικόν. καὶ σχεδὸν διὰ τῆς τούτου προσθήκης δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὄργανόν ἐστιν ὁ συλλογισμός. ἔστι γὰρ πρὸς τὸ φανερόν τι ποιῆσαι μὴ δοκοῦν εἶναι γνώριμον διά τινων γνωρίμων τε καὶ φανερῶν ἡ τοῦ συλλογισμοῦ χρεία· ὥστε εἰ μὴ οἷόν τε ταὐτὸν ἅμα φανερόν τε καὶ ἀφανὲς εἶναί τι, οὐδ' ἂν ἡ τοῦ συλλογισμοῦ σώζοιτο χρεία, ἐν οἷς μὴ ἕτερόν ἐστι τῶν δεικνύντων τὸ δεικνύμενον. ὁ δὲ μὴ παρεχόμενος τὴν τοῦ συλλογισμοῦ χρείαν λόγος οὐδὲ συλλογισμός. εἰ γὰρ ὁ συλλογισμὸς ὄργανον, πᾶν δὲ ὄργανον χρήσιμον, ὁ συλλογισμὸς χρήσιμος· ἐν οἷς δὲ λόγοις ταὐτό τινι τῶν κειμένων ἐπιφέρεται, οὗτοι οὐ χρήσιμοι· ἐν οἷς ἄρα λόγοις τὸ αὐτό τινι τῶν κειμένων ἐπιφέρεται, οὗτοι οὐ συλλογισμοί. ὅτι δὲ τὸ ὄργανον χρήσιμον, δῆλον· ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς ὀργάνοις ὁρῶμεν, ὅταν μὴ τὴν οἰκείαν

---

2 γίγνεται P^3 3 προστιθέμενον post δεῖξιν transposuit A παρέλκον alterum om. B ἐν om. B 4 δεικνύουσιν P ἐν ἐν D λείπει τι corr. ex λείπεται A: λείπει a ὁ alterum superscr. B 6 ἐπεὶ — οὐ γὰρ (7) om. B 7 ὃ AD: ὅτι aP 7. 8 ἀντιστρέφει conicio cf. p. 44,28 8 οὐ γὰρ ἐπὶ πλέον B 9 τοιοῦτοι δὲ — σημαίνειν (18) Suidas sub v. ἐνθύμημα καὶ mrg. P^3 10 γίγνεσθαι aABP διὰ μιᾶς πρ. δ. γ. collocat B 12 οὗτος post κολάσεως transposuit D 15 ἀλλὰ — συλλογισμοί om. B γοῦν om. A: οὖν a Suid. 16 οὐκέτι ABP: οὐκ ἔστι D: οὐκ ἔστιν a ἐπὶ om. P pr. τούτων corr. ex πάντων B 17 γίγνεσθαι aAP καὶ alterum om. B ἀπ' αὐτοῦ — αὐτά (p. 10,1) cf. Suidas sub v. συλλογισμός ὁ om. aP 21 τε] spatium vacuum reliquit P 25 ὥστε—χρεία (26) om. A ἅμα om. B 26 τι superscr. P 27 ὁ δὲ supra lac. P^3 τοῦ om. aP 28 ὁ om. B 29 χρήσιμος D Suid.: χρήσιμον aABP 30 ταυτὸ B 31 οὐ] οἱ A 32 ὅταν] τί ἂν a

χρείαν παρέχεσθαι δύνηται, ἀναιρούμενα αὐτά. οὔτε γὰρ λύραν ἄν τις εἴποι ἢ οὐχ οἷόν τε μουσικῶς χρῆσθαι, οὔτε σκέπαρνον ᾧ μὴ τεκτονικῶς· ὁ γὰρ καὶ τὰ ἐκπίπτοντα τῆς χρείας ἔτι λέγων τῷ αὐτῷ ὀνόματι ὁμωνύμως λέγει, ὡς καὶ τὰ γεγραμμένα ἢ πεπλασμένα, ὡς χεῖρα τὴν λιθίνην. οὐδὲ συλλογισμὸς οὖν ἔτι εἴη ἂν ὁ μὴ τὴν χρείαν σώζων τὴν τοῦ συλλογισμοῦ. τοιοῦτος δὲ ὁ συλλογισμὸς ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ ⟨τὸ⟩ συμπέρασμά τινι τῶν κειμένων· οἷοί εἰσι κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς Στοᾶς οἱ διφορούμενοί τε καὶ οἱ ἀδιαφόρως περαίνειν ὑπ' αὐτῶν λεγόμενοι. διφορούμενοι μὲν γάρ εἰσι κατ' αὐτοὺς οἱ τοιοῦτοι 'εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν'· ἀδιαφόρως δὲ περαίνοντες ἐν οἷς τὸ συμπέρασμα ταὐτόν ἐστιν ἑνὶ τῶν λημμάτων, ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων 'ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ φῶς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν'. εἰ δή τις λέγοι καὶ τοὺς τοιούτους λόγους συλλογισμούς, ὁμωνύμως ἂν λέγοι. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τὸ ἤδη κείμενον συνάγεσθαι καὶ δείκνυσθαι λέγειν; πῶς δ' οὐ τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβανόντων; ὁ γὰρ τὸ δεικνύμενον ἐν ταῖς προδεικνυούσαις αὐτὸ προτάσεσι λαμβάνων τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνει. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ ἐπαγωγὴν μὲν μὴ λέγειν ἐν ᾗ τὸ συμπέρασμα τῶν εἰλημμένων τινὶ εἰς δεῖξιν ταὐτόν ἐστιν, ἐπεὶ μὴ παρέχει τὸ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς χρήσιμον, συλλογισμὸν δὲ λέγειν τὸν μηδὲν δεικνύντα. οὐ γὰρ ἱκανὸν τὸ σχῆμα τῆς λέξεως ποιῆσαι συλλογισμόν, ἀλλ' εἶναι δεῖ πρῶτον τὸ σημαινόμενον διὰ τῆς λέξεως δεῖξαί τι δυνάμενον. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων ἱκανὸν τὸ σχῆμα τὴν τοῦ ὀργάνου | δηλῶσαι φύσιν, ἀλλὰ δεῖ καὶ τῆς οἰκείας 8 ὕλης, σὺν ᾗ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἀποδώσει· τῷ γοῦν πρίονι δεῖ καὶ τοιᾶσδε ὕλης· οὐδεὶς γὰρ ἐρεῖ πρίονα τὸ ἐν κηρῷ σχῆμα τοιοῦτον. δεῖ οὖν καὶ τὸν τοῦ συλλογισμοῦ ὅρον ὀργάνου ὄντος ἐν αὐτῷ ἔχειν καὶ τὴν οἰκείαν ὕλην. ὅτι δὲ ἄχρηστος ὁ τῶν κειμένων τι ἐπιφέρων, δῆλον ἐκ τοῦ μήτε πρὸς ἀπόδειξιν μήτε πρὸς τὸν διαλεκτικὸν συλλογισμὸν μήτε πρὸς τὸν σοφιστικὸν χρῆσθαί τινα δύνασθαι τούτῳ· ταῦτα δὲ εἴδη συλλογισμοῦ. ἔτι οἱ διφορούμενοι ἀσυλλόγιστοι, καθ' ὅσον ἢ ἀμφότερα προσλαμβάνουσιν ἢ τὸ ἑπόμενον· τί γὰρ μᾶλλον τὸ ἡγούμενον ἢ τὸ ἑπόμενον; οἱ δὲ ἐξ ἀντι-

---

1 δύνηται παρέχεσθαι B ἀναιρούμενα DP: ἀναιροῦμεν AB: ἀνεροῦμεν a · λύραν γὰρ D 2 σκήπαρνον a 3 ἔτι λέγων scripsi: ἐπιλέγων libri τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν aP 5 οὖν om. A ἂν εἴη B σώζων supra ἔχων scriptum B: ἔχων A τὴν alterum aP: om. ABD cf. An. Pr. p. 20,13 6 συλλογισμὸς ABD: λόγος aP 6 τὸ addidi συμπεραί (supra scripto ν) D 7 διφορούμενοί aBP: διαφορούμενοί AD cf. An. Pr. p. 18,17 8 et 10 ἀδιαφόρως Prantl *Geschichte der Logik im Abendlande* I p. 476, 185: διαφόρως libri 8 παρ' αὐτῶν περαίνειν A διαφορούμενοι D μὲν om. A 11 ἤτοι mrg. P³ 12 ἐστὶν ἢ corr. ex ἐστὶ B²: ἐστὶν εἰ A ἐστίν (post ἄρα) mrg. P³ δή DP Schol. p. 252b47: δέ aA: non liquet B 13 ὅπως (sic) B 14 τὸ] τι B post ἄτοπον add. nescio quid A δείκνυσθαι BD: ἐνδείκνυσθαι aAP 15 λαμβανόντων DP: λαμβάνονται aAB τὸ om. B 15. 16 δεικνυούσαις αὐτὰ B 16 ἀρχῇ add. P³ λαμβάνει] λαμβάνειν corr. ex λαμβάνων B 17 ἐπαγωγὸν A εἰλημμένων scripsi cf. An. Pr. p. 20,28: εἰρημένων libri 18. 19 συλλογισμοῦ B 19 λέγει A μηδὲν—φύσιν (22), unde incipit fol. v., add. P³ 20 διὰ superscr. B 24 τοιόνδε D 25 αὐτῷ libri 26 post ὁ add. τοῖς aP' post δῆλον add. καὶ aP 28. 29 ἔτ' εἰσὶ P 29 προσλαμβάνει A

φάσεως διαιρετικοὶ οὐ ταὐτὸ τῶν κειμένων τινὶ ἐπιφέρουσιν ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ λόγου, ᾧ συμβαίνει διὰ τὸ ἐκ τοιούτων εἶναι τὸ διαιρετικὸν τὸ αὐτὸ γίνεσθαι τῇ προσλήψει· ἐπὶ γοῦν τῶν μὴ ἐκ τοιούτων διαιρετικῶν ἀσυλλόγιστος ὁ μὴ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ ἐπιφέρων. ἀλλ' οὐδὲ λέγομεν συλλογισμὸν εἶναι τὸν ἐκ διαιρετικοῦ καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ τὸ λοιπὸν ἐπιφέροντα. ἐπεὶ γὰρ τῷ ἐπιφερομένῳ ἐν τῷ διὰ τοιούτου διαιρετικοῦ συλλογισμῷ συμβέβηκεν ὄντι ἀντικειμένῳ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν λέξιν εἶναι τῷ προσειλημμένῳ, ὃ μὴ ταὐτόν ἐστι μηδὲ κατὰ ταὐτόν, ἀντικείμενόν τε τῷ ἑτέρῳ τῷ καταλειπομένῳ ἐκ τοῦ διαιρετικοῦ καὶ ταὐτὸν τῷ προσειλημμένῳ, δεῖ ζητῆσαι κατὰ τὸ πότερον λαμβανόμενον τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ καὶ εἰς ταὐτὸ συνδεδραμηκότων ποιεῖ συλλογιστικὸν τὸν λόγον. ὅτι γὰρ μὴ ταὐτόν ἐστιν ἄμφω μηδὲ κατὰ ταὐτὸν αὐτῷ ὑπάρχει, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ ἐν πᾶσι τοῖς διαιρετικοῖς τῷ αὐτῷ ἄμφω ὑπάρχειν. καίτοι εἰ τὰ αὐτὰ ἦν ἀλλήλοις καὶ ἦν ταὐτὸν ἀντικειμένῳ τε εἶναι τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν τῇ διαιρέσει καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον, ὑπῆρχε καὶ θάτερον. εἰ δ' ἔστιν οἷς τὸ μὲν ἀντικειμένοις εἶναι τοῖς ἑτέροις ὑπάρχει, τὸ δὲ τοῖς αὐτοῖς εἶναι τοῖς προσειλημμένοις οὐχ ὑπάρχει, οὐκ ἂν εἴη ἐν τοῖς διαιρετικοῖς ταὐτὸν τὸ ἀντικειμένῳ τε εἶναι τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως καὶ τῷ ἑτέρῳ τῷ προσειλημμένῳ ταὐτό. ὥστε οὐδὲ ἐφ' ὧν συνυπάρχει, ὡς τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις ὄντα συνυπάρχει. εἰ δὲ μὴ ταὐτά, ζητεῖν δεῖ κατὰ πότερον αὐτῶν τῆς ἐπιφορᾶς γινομένης ὁ συλλογισμός. τοῦτο δὴ λάβοι τις ἂν ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ εἴδους τοῦ συλλογισμοῦ. ἔστι δὲ ἡ περιοχὴ αὕτη τοῦ τοιούτου συλλογισμοῦ 'ὁ ἐκ διαιρετικοῦ καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῇ διαιρέσει τὸ ἀντικείμενον ἐπιφέρων τοῦ λοιποῦ'. ἀλλ' εἰ τοῦτο, δῆλον ὅτι ὡς ἀντικείμενον λαμβανόμενον ποιεῖ τὸν συλλογισμόν, ἀλλ' οὐχ ὡς ταὐτὸν τῷ προσειλημμένῳ· οὐ γὰρ τοῦτο ἡ περιοχὴ βούλεται. ὡς γὰρ ἐν οἷς ἄλλο τὸ ἀντικείμενον καὶ ἄλλο τὸ προσλαμβανόμενον, ὁ μὲν τὸ ἀντικείμενον τῷ ἑτέρῳ ἐπιφέρων ἐμμένει τῇ περιοχῇ τῇ τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ κειμένου καὶ συλλογίζεται κατ' αὐτήν, ὁ δὲ τὸ προσειλημμένον ἐπιφέρων, ὅτι μὴ ταὐτὸν ἐν

---

1 ταυτὰ A: ταυτὸν aP 2 δ B ante διὰ add. τὸ A τοσούτων P 3 τὸ αὐτὸ corr. ut videtur ex τῶι αὐτῷ P² γενέσθαι P 4 post λοιποῦ add. λόγου B 5 λέγομεν A: λέγει BDP: λέγει τις a 7 συλλογισμοῦ P: non liquet D οὗ ου οὔτι B τω ἑτέρω A 8 τῷ αὐτῷ aP κατὰ AD, B corr.: καὶ B pr.: καὶ κατὰ aP προειλημμένω P post μὴ ras. D 9 κατ' αὐτὸν P 10 τῶν προειλημμένων P κατὰ] καὶ B τὸ BD: om. aAP 11 ταυτὸν aAP 12 συλλογισμὸν D 13 κατὰ ταυτὸν a: κατ' αὐτὸν P: καθ' αὐτὸ ABD ἐν om. D πᾶσι aP 13. 14 τὼ αὐτὼ D 15 τὸ αὐτὸ ABD: τῷ αὐτῷ aP 16 ὑπῆρχε AD: ὑπάρχει aBP οἷς] οἷός B τὸ alterum corr. ex τε B 17 ὑπάρχει, τὸ δὲ τοῖς αὐτοῖς εἶναι AD: om. aBP 18 προειλημμένοις A: προειρημένοις B ὑπάρχειν A τὸ a: τῶ ABDP 19 τε om. aP τῶ alterum ABDP: τὸ a 20 ταυτό ABD: ταυτῷ aP ταυτὰ aABP 21 δὴ P ταῦτα AP χρὴ ζητεῖν aP 22 δὲ D 26 ποιεῖ λαμβανόμενον B 27 ὡς] οὐ P 28 προσλαβόμενον A 29 τῇ alterum om. D 30 ὅτε a

αὐτοῖς τὸ προσειλημμένον καὶ τὸ ἀντικείμενον, οὔτε ἐμμένει οὔτε συλλογίζεται, οὕτως καὶ ἐφ' ὧν ἄμφω συνδεδράμηκεν, ὁ συλλογισμὸς ἂν γένοιτο ὡς ἀντικειμένου τῷ ἑτέρῳ λαμβανομένου τοῦ ἐπιφερομένου, ἀλλ' οὐχ ὡς τοῦ αὐτοῦ τῷ προσειλημμένῳ. ὅτι δὲ οὐδὲ ταὐτὸν ἐν αὐτοῖς τῷ προσειλημμένῳ τὸ ἐπιφερόμενον, ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι. ὥσπερ ἐν τοῖς οὐκ ἐξ ἀντικειμένων ἀντιφατικῶς διαιρετικοῖς, οἷόν ἐστι τὸ 'ἤτοι ἡμέρα ἐστίν, ἢ νύξ ἐστι', τὸ ἀντικείμενον τῷ 'νύξ ἐστιν', ὅπερ ἐστὶν 'οὐκ ἔστι νύξ', σημαίνει μὲν τὸ ἡμέραν εἶναι, ἀλλ' ἐπεὶ οὐ προηγουμένως τὸ ἡμέραν εἶναι σημαίνει, οὐ ταὐτὸν εἶναι λέγεται τῷ προσειλημμένῳ τῷ 'ἡμέρα ἐστίν' (οὐ γάρ, διότι ἕτερον τῇ λέξει τὸ 'οὐκ ἔστι νύξ' τοῦ 'ἡμέρα ἐστί', διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αὐτῷ ταὐτόν· ἐν οἷς γὰρ διαφέροντά τινα κατὰ τὴν λέξιν τοῦ αὐτοῦ τινος ὁμοίως καὶ προηγουμένως ἐστὶ δηλωτικά, ταῦτα τὴν αὐτὴν πρότασιν ποιεῖ, εἰ καὶ φωνὴν ἔχει διάφορον· τὸ γὰρ 'οὗτος ξίφος ἔχει' τῷ 'οὗτος μάχαιραν ἔχει', εἰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγοιτο, ἡ αὐτὴ πρότασις, ὅτι ὑπὸ τοῦ ξίφους καὶ τῆς μαχαίρας τὸ αὐτὸ προηγουμένως δηλοῦται. οὕτως οὖν, εἰ καὶ τὸ 'οὐκ ἔστι νύξ' τὸ ἡμέραν εἶναι ὁμοίως ἐσήμαινεν τῷ 'ἡμέρα ἐστίν', οὐ διὰ τὸ ἑτέραν εἶναι τὴν λέξιν ἕτεραι ἂν αἱ προτάσεις ἐγένοντο, ἥ τε λέγουσα 'ἡμέρα ἐστί' καὶ ἡ λέγουσα 'οὐκ ἔστι νύξ', ἀλλ' ἐπεὶ ταὐτὸν προηγουμένως ἑκάτερον οὐ σημαίνει, τό τε 'ἡμέρα ἐστί' καὶ 'οὐκ ἔστι νύξ', διὰ τοῦτο ἕτερα καὶ οὐ ταὐτὰ ἀλλήλοις. τὸ μὲν γὰρ 'ἡμέρα ἐστί' προηγουμένως μὲν τίθησι τὸ ἡμέραν εἶναι, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ἀναιρεῖ τὸ εἶναι νύκτα· τὸ δὲ μὴ εἶναι νύκτα προηγουμένως μὲν ἀναιρεῖ τὴν νύκτα, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τίθησι τὴν ἡμέραν τῷ μὴ οὔσης νυκτὸς ἐξ ἀνάγκης ἡμέραν εἶναι), ὡς οὖν ἐπὶ τούτων, οὕτως ἔχει καὶ τὸ 'ἡμέρα ἐστί', τοῦτ' ἔστι τό τε προσλαμβανόμενον καὶ τὸ ἐπιφερόμενον, ἐν τῷ προειρημένῳ διαιρετικῷ· οὐ γὰρ ὡς ταὐτὸν προηγουμένως σημαίνοντα λαμβάνεται. εἰ δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι τῇ λέξει ἐστὶ τὰ αὐτά, ἤδη καὶ ἁπλῶς τὰ αὐτὰ ἂν εἴη, ἀλλ' ὅτι μὴ τοῦ αὐτοῦ προηγουμένως δηλωτικά, ἕτερα. ὅτι γὰρ οὐχ ἱκανὴ ἡ ταὐτότης τῆς λέξεως τὴν αὐτὴν πρότασιν ποιεῖν, ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἑτερότης διαφέρουσαν, δηλοῦσιν αἱ ὁμωνυμίαι. ὅτι δὲ μὴ ὡς τοῦ αὐτοῦ δηλωτικὰ ἀμφότερα λαμβάνεται, δῆλον ἐκ τοῦ τὸ μὲν ἐν τῇ προσλήψει λαμβανόμενον 'ἡμέρα ἐστίν' ὡς προηγουμένως τοῦ εἶναι ἡμέραν δηλωτικὸν προσλαμβάνεσθαι, τὸ δὲ ἐπιφερόμενον ὡς

---

1 τῷ προειλημμένῳ P καὶ τὸ ἀντικείμενον om. P 4 et 5 προειλημμένῳ P 4 οὐδὲ BD: οὐ A: μὴ δὲ aP 5 ἐν τοῖς om. A 6 ἤτοι om. A 7 ἢ superscr. B ante οὐκ add. τὸ D οὐκ ἔστι] οὐ P 8 ἀλλ' om. P οὐ ABD: μὴ aP 9 τῷ alterum aB: τὸ ADP 10 οὐκ] οὖν A 11 ταυτὸν αὐτῷ AB ἐν οἷς add. P^3 13 πρότασιν—λέγοιτο ἡ (14), unde incipit fol. r., add. P^3 14 post ἔχει add. ταυτόν. καὶ aP^3 εἰ om. B αὐτὴ] τοιαύτη A 15 ταυτὸν aP 16 οὖν om. P εἰ post νύξ transponunt aB ὁμοίως ἐσήμαινεν om. P 17 ἡμέραν A post ἕτεραι add. γε aP 18 ἐγίνοντο A οὐκ ἔστιν νύξ· καὶ ἡ λέγουσα ἡμέρα ἐστίν collocat A 19 οὐ post ἐπεὶ transponunt aP 20 post καὶ prius add. τὸ aP 26 προειρημένῳ aP: προηγουμένῳ ABD post προειρημένῳ add. ἐξ ἀντιφάσεως a διαιρετικῆς B 27 ταυτά AB 28 τὰ αὐτὰ BD: ταυτὰ aAP 30 οὐδὲ om. B 31 δηλωτικὸν ἀμφοτέρως a 32 ἡμέρα corr. ex νύξ ut videtur B 32. 33 προηγουμένου A

τοῦ 'οὐκ ἔστιν ἡμέρα' ἀναιρετικὸν ἐπιφέρεσθαι, ὡς ἴσον ὂν τῷ 'οὐκ ἄρα οὐκ ἔστιν ἡμέρα'. ὡς οὖν τοῦτο οὐ προηγουμένως τὸ ἡμέραν εἶναι τίθησιν, ἀλλ' ἀναιρεῖ τὸ 'οὐκ ἔστιν ἡμέρα', οὕτως καὶ τὸ 'ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί' τὸ ἀντ' αὐτοῦ λαμβανόμενον· λαμβάνεται γὰρ ἐν τῇ ἐπιφορᾷ ὡς ἀναιροῦν ἐκεῖνο, οὐ ταὐτὸν δὲ τὸ ᾗ ὡς ἀναιρετικῷ τοῦ μὴ εἶναι ἡμέραν χρῆσθαι αὐτῷ ἢ ὡς ἡμέραν εἶναι τιθέντι. ὁ μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ ἀνελεῖν τὸ ἡμέραν μὴ εἶναι χρώμενος αὐτῷ, εἰ ἄλλο τι ἦν τὸ ἀναιροῦν αὐτὸ καὶ μὴ τὸ ἡμέραν εἶναι, ἐκείνῳ ἂν καὶ οὐ τούτῳ ἐχρήσατο· ὁ δὲ βουλόμενος τὸ ἡμέραν εἶναι σημῆναι οὐκ ἂν ἄλλῳ τινὶ ἢ τῷ τούτου δηλωτικῷ χρήσαιτ' ἄν.

Τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης προσκείμενον ἐν τῷ ὅρῳ τῆς ἐπαγωγῆς χωρίζει τὸν συλλογισμόν. ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἡ ἐπαγωγὴ λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἕτερόν τι τῶν κειμένων συμβαίνει, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον τὸ δεικνύμενον ἐν ταῖς ἐπαγωγαῖς τῷ μήτε πάντα, δι' ὧν ἡ δεῖξις τοῦ προκειμένου, δύνασθαι ληφθῆναι μήτε, εἰ μὴ πάντα ληφθείη, ἐξ ἀνάγκης δύνασθαι λέγειν οὕτως ἔχειν, ὡς ἕκαστον ἦν τῶν εἰλημμένων, καὶ τὸ καθόλου. ἔστι γὰρ τὸ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνειν οὐ τοῦ ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα ἐν τοῖς συλλογισμοῖς δηλωτικόν (οὐ γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς συλλογισμοῖς ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα· ἔστι γὰρ ἐν πολλοῖς καὶ ἐνδεχόμενον συμπέρασμα· τὸ γὰρ ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων ἐνδεχόμενον), ἀλλὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ἕπεσθαι ταῖς προτάσεσι τὸ δεικνύμενον δι' αὐτῶν, ὃ ποιᾶς ἂν εἴη σχέσεως τῶν τεθέντων πρὸς τὸ συμπέρασμα, δηλωτικὸν τὸ ἐξ ἀνάγκης. εἰ γοῦν μὴ ἕποιτο τοῖς κειμένοις ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐπιφερόμενον, κἂν ἀναγκαῖον ᾖ, οὐ συλλογισμὸς τοῦτο.

Τὸ δὲ διὰ τῶν κειμένων προσκείμενον εἴη μὲν ἂν οὐ μόνον τοὺς μονολημμάτους λόγους λεγομένους ἀποκρίνον τῶν συλλογισμῶν (οὐ γὰρ διὰ τῶν κειμένων τὸ ἐπιφερόμενον αὐτοῖς δείκνυται· λείπει γὰρ ἐν αὐτοῖς πρὸς τὴν συλλογιστικὴν δεῖξιν τὸ παραλειπόμενον, ὡς εἰρήκαμεν), ἀλλὰ καὶ τοὺς παρέλκοντας· ἐν οἷς γὰρ λόγοις πρότασίς τις εἴληπται παρέλκουσα, οὗτοι οὐ διὰ τῶν κειμένων συνάγουσι τὸ συμπέρασμα, εἴ γε καὶ ἀφαιρεθείσης ἐκείνης ἔτι οἷόν τε τὸ αὐτὸ συνάγεσθαι. εἰ γὰρ ἐκ τῶν 'πᾶν δίκαιον καλόν, πᾶν καλὸν ἀγαθόν' συνάγεται τὸ 'πᾶν δίκαιον ἀγαθόν',

---

1 τοῦ] τὸ A ἡμέραν B ὂν] ἂν B 1. 2 οὐκ ἔστιν οὐκ ἄρα ἡμέρα (corr. e νύξ) collocat B 2 οὐκ om. P 4 τῇ om. B 5 ἀναιρεῖν A ἐκεῖνο, οὐ] καὶ μὴ P τὸ mutavit in τῶ B 7 μὴ ἡμέραν aB 8 οὐ superscr. P 11 προσκείμενον D: προκείμενον aABP 12 μὲν om. D ἡ om. aP 16 δύνασθαι ἐξ ἀνάγκης λέγειν collocat B δύνασθαι λέγειν om. a 19 ante πολλοῖς add. τοῖς A 20 ante συμπέρασμα add. τὸ B τὸ] οὐ B post προτάσεων add. δεικνύμενον aBP 20. 21 ἐνδεχόμενον om. B 21 δι' om. B 22 ὃ ποιᾶς scripsi cf. An. Pr. p. 21,5: ὁποίας libri εἴη D: ᾖ aABP post τεθέντων eras. 1—2 lit. P 23 post κειμένοις add. τὸ P τὸ ἐπιφερόμενον, κἂν ἀναγκαῖον ᾖ mrg. P²: οὐ τῷ ἐπιφερόμενον καὶ μὴ ἀναγκαίῳ ὄντι in contextu P 24 post τοῦτο add. ἐστι a 25 προκείμενον A οὐ μόνον BD: καὶ aAP 27 post αὐτοῖς add. μόνον P λείπεται AD 28 εἰρήκαμεν] p. 8,16 sq. 32 post πᾶν prius add. γὰρ B ἀγαθόν prius supra lineam et in margine B

περιττὸν τὸ πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ δεῖξιν προστιθέναι τὸ 'πᾶν ἀγαθὸν δι' αὑτὸ αἱρετόν' ἢ εἴ τι ἄλλο. ἀλλ' οὐδὲ ἐν οἷς μὴ τὸ οἰκεῖον συμπέρασμα ἐπιφέρεται, ἄλλο δέ τι ἐπόμενον ἐκείνῳ ἢ συμβεβηκός, οὐδ' οὗτοι συλλογισμοί· οὐ γὰρ διὰ τῶν κειμένων. οἷον εἰ λαβών τις τὴν ἡδονὴν κατὰ φύσιν καὶ τὸ κατὰ φύσιν αἱρετὸν συμπεραίνοιτο τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι· οὐ γὰρ τοῦτο δείκνυται ἐκ τῶν κειμένων, εἰ καὶ ἕπεται ἐξ ἀνάγκης τῷ συναγομένῳ. τοιοῦτος καὶ ὁ περὶ τοῦ θανάτου ὑπὸ Ἐπικούρου λόγος εἰρημένος· οὐ γὰρ ἐκ τῶν λεγουσῶν προτάσεων 'τὸ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ, τὸ ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς' συνάγεται τὸ 'ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς', ὡς αὐτὸς ἡγεῖται, ἀλλ' ὅτι τὸ διαλυθὲν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. ἀλλ' οὐδὲ ὁ θάνατος τὸ διαλυθέν ἐστιν ἀλλὰ διάλυσις· οὐκ ἔδωκε δὲ ὁ δοὺς τὸ διαλυθὲν ἀναισθητεῖν τὸ καὶ τὴν διάλυσιν γίνεσθαι ἀναισθήτως· οὐ γὰρ ἡ διάλυσις τῷ ζῴῳ, ἥτις ἐστὶ τὸ ἀποθνήσκειν, ἀναίσθητος. διὸ πρὸς ἡμᾶς τὸ ἀποθνήσκειν καὶ τὸ μὴ τεθνηκέναι, εἰ καὶ μὴ τὸ ἀποθνήσκειν ἀεί. διὸ καὶ διττὸς ὁ θάνατος· ἢ γὰρ ὁ γεγονὼς ἢ ὁ γινόμενος. ὁ μὲν γὰρ γεγονὼς οὐκ ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς, ὁ δὲ γινόμενος πρὸς ἡμᾶς· τοῦτον δὲ καὶ φοβούμεθα. ἀλλ' οὐδὲ ἐν οἷς λόγοις μηδεμία πρότασις εἴληπται καθόλου, οὐδὲ οὗτοι συλλογισμοί· καὶ γὰρ ἐν τούτοις τὸ δεικνύμενον οὐ διὰ τῶν κειμένων δείκνυται ἀλλὰ διὰ τὴν καθόλου πρότασιν τὴν παρειμένην. τοιοῦτοι δέ εἰσι λόγοι καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς λεγόμενοι ἀμεθόδως περαίνοντες. οὐ γάρ, εἰ τὸ Α ἴσον τῷ Β, ὁμοίως δὲ καὶ τῷ Β τὸ Γ ἴσον, διὰ τοῦτο καὶ τὸ Α τῷ Γ ἴσον ἂν εἴη δεδειγμένον συλλογιστικῶς· οὐ γὰρ διὰ τῶν κειμένων τὸ ἀναγκαῖον· ἕπεται γὰρ τοῖς κειμένοις τοῦτο διὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι τὸ καθόλου τὸ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις εἶναι ἴσα. διὸ ἐκείνου τε κειμένου καὶ τοῦ διῃρημένου τούτου συντεθέντος καὶ συναχθέντος εἰς μίαν πρότασιν τὴν 'τὸ δὲ Α καὶ Γ τῷ αὐτῷ, τῷ Β, ἴσα ἐστίν' συνάγεται συλλογιστικῶς ἤδη καὶ τὸ Α τῷ Γ ἴσον εἶναι. τοιοῦτον καὶ τὸ λέγειν 'ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ καὶ σὺ λέγεις ὡς ἡμέρα ἐστίν· ἀληθεύεις ἄρα'· ἕπεται μὲν γὰρ καὶ ἐνταῦθα τοῖς κειμένοις τὸ ἐπενεχθέν, οὐ μὴν διὰ ταῦτα τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ καθόλου ἀληθὲς εἶναι τὸ 'πᾶς ὁ ἡμέ-

---

1 τοῦ αὐτοῦ aDP: αὐτοῦ B: αὐτὴν A 1. 2 δι' αὐτὸ] δια τὸ A 2 οὐδὲ—συναγομένῳ (7)] Usener Epicurea p. 277,4 μὴ ἐν οἷς B 3 τι] τὸ B ἐκείνῳ aP: ἐκείνων AD: ἐκεῖνο B 3. 4 συλλογισμοί add. P^2 4 λαβών τις AB Usener: λαβόντες D: λάβῃ τις aP 5 τῷ—αἱρετῷ D συμπεραν....ο P^1: αινοιτ add. P^2 6 εἰ om. A 7 ὁ om. B post θανάτου add. καὶ A ὑπὸ Ἐπικούρου] cf. Usener Epic. p. 71,6 λόγος om. A 9 et 10 οὐδὲν] οὐδὲ A 12 ἀναισθητοῦν, ut videtur, D τὸ ABD: τε aP γενέσθαι aP 14 μὴ prius om. B μὴ τὸ aP: τὸ μὴ ABD

15 καὶ διττοῦ ὄντος τοῦ/// θανάτου P (ου corr. ex ο P^2) 15 et 16 γιγνόμενος A 15 γὰρ alterum om. aP 19 δείκνυντας (sic) aP παρειρημένην A 20 ὑπὸ om. A τῆς om. D post λεγόμενοι add. οἱ ABD 21 τῷ α B τῷ β ἴσον A: τὸ β̄ ἴσον B ὁμοίως—ἴσον om. B τῷ β̄ τὸ γ̄ scripsi: τὸ β̄ τῷ γ̄ AD: τῷ γ̄ τὸ (τὸ corr. P^2) β̄ aP 22 διὰ—ἴσον om. A καὶ om. D τῷ α τὸ γ̄ B 26 τῷ αὐτῷ scripsi (cf. An. Pr. p. 344,19): τὰ αὐτὰ libri ἐστὶν ἴσα aP 27 ante α superscr. ἄρα P^2 εἶναι ἴσον aP 28 post λέγειν add. ὅτι aAP σὺ λέγεις ὡς om. P; ὅτι signo appicto mrg. P^2 ἀληθὲς D 30 ταυτὰ A τὸ τὸ aBP: τὸ AD post καθόλου add. τὸ B ὁ—λέγων (p. 15,1) ABD: ὃς—λέγει aP

ρας οὔσης ἡμέραν εἶναι λέγων ἀληθεύει'. τούτου γὰρ ληφθέντος, ἂν συνέλῃ τις τὰ κείμενα εἰς μίαν πρότασιν τὴν 'σὺ δὲ ἡμέρας οὔσης λέγεις ἡμέραν εἶναι', συλλογιστικῶς συνάξει τὸ 'σὺ ἄρα ἀληθεύεις'. ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς τοιούτοις λόγοις τὸ μὲν καθόλου ἀληθὲς ὂν παραλέλειπται, ἡ δὲ ἑτέρα πρότασις εἰς δύο διαιρεῖται ἢ καὶ πλείω, ὡς ἐπὶ τοῦδε τοῦ λόγου 'ὁ νόμος ἀνομία ἐναντίον· ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος οὐ κακόν· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνομία κακόν· ἀγαθὸν ἄρα ὁ νόμος'. ἐν γὰρ τούτῳ παρεῖται μὲν τὸ καθόλου ὂν τοιοῦτον 'ὃ μὴ ὂν κακὸν ἐναντίον ἐστὶ κακῷ, ἀγαθόν ἐστι', διῄρηται δὲ εἰς τρία ἡ πρότασις ἡ ἑτέρα ἔχουσα οὕτως 'ὁ δὲ νόμος οὐκ ὂν κακὸν κακῷ οὔσῃ τῇ ἀνομίᾳ ἐναντίος ἐστί'· ταύτης γὰρ μέρη τό τε 'ὁ νόμος ἀνομίᾳ ἐναντίον' καὶ τὸ 'ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος οὐ κακόν' καὶ ἔτι τὸ 'ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνομία κακόν'. ἐκ γὰρ τῶν προειρημένων δύο προτάσεων συλλογιστικῶς συνάγεται τὸ ἀγαθὸν εἶναι τὸν νόμον, ἀλλ' οὐ καὶ ἐκ τῆς μιᾶς τῆς εἰς τρία διῃρημένης.

p. 100a27 Ἀπόδειξις μὲν οὖν ἐστιν, ὅταν ἐξ ἀληθῶν καὶ πρώτων.

Ὁρισάμενος τὸν συλλογισμὸν ἑξῆς τὰ εἴδη τοῦ συλλογισμοῦ λαμβάνει τὰ κατὰ τὴν τῆς ὕλης διαφορὰν δεικνύμενα, καὶ ἕκαστον αὐτῶν, ὅ τι ποτ' ἐστὶ καὶ ἐν τίνι τὸ εἶναι ἔχει, δείκνυσί τε καὶ ὁρίζεται· οὕτως γὰρ τὰς τῶν συλλογισμῶν διαφορὰς τὰς κατὰ τὸ εἶδος λαμβάνων, ᾧ διαφέρει τῶν ἄλλων συλλογισμῶν ὁ διαλεκτικός, δείξει. ἔστι γὰρ εἶδη συλλογισμοῦ παρὰ τὴν τῆς ὕλης διαφορὰν γινόμενα ἀπόδειξις, διαλεκτικὸς συλλογισμός, σόφισμα. ὁ γὰρ συλλογιζόμενος ἢ ἐξ ἀληθῶν δείκνυσιν ἢ ἐξ ἐνδόξων ἢ ἐκ φαινομένων ἐνδόξων· οὐδεὶς γὰρ ἐκ ψευδῶν καὶ ἀδόξων ἅμα συλλογίζεται. καὶ πρῶτόν γε περὶ ἀποδείξεως λέγει· οὗτος γὰρ τῶν συλλογισμῶν κυριώτατος. ἔστι δὲ ἡ ἀπόδειξις ἐπιστημονικὸς συλλογισμός. φησὶ δὴ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι ἐξ ἀληθῶν συλλογισμὸν καὶ πρώτων, ἢ ἐκ τοιούτων ἃ διά τινων πρώτων καὶ ἀληθῶν τῆς περὶ αὐτὰ γνώσεως εἴληφε τὴν ἀρχήν, τοῦτ' ἔστιν εἰ διὰ τοιούτων εἴη δεικνύμενόν τε καὶ συλλογιζόμενον τὸ προκείμενον, οἷς ἀρχαί τε καὶ αἴτια τῆς γνώσεως τὰ ἀληθῆ τε καὶ

---

3 συνάξεις Bpr., A 4 τοῖς λόγοις τοῖς τοιούτοις D 5 ὁ om. aP νόμος aDP: λόγος AB 7 παραλέλειπται omisso μὲν B 9 ἔχουσα οὕτως om. D οὐ κακὸν ὂν B ὢν in ras. P κακὸν om. A 10 ἐναντίον B 11 καὶ ἔτι—κακόν (12) om. A 12 ἐκ γὰρ aB: οὐ (fortasse e vs. 13 translatum) γὰρ ἐκ ADP εἰρημένων D 13 ἀλλ' οὐ scripsi: ἀλλὰ libri 13. 14 διαιρουμένης A 15 post πρώτων ex Arist. add. ὁ συλλογισμὸς ᾖ aP 17 ποτ' aP: πέρ ADB 18 τε ex τι corr. A 19 ante τῶν prius add. κατὰ A τὰς om. B τὸ om. D 20 συλλογισμοῦ aBDP: συλλογισμῶν A 21 γιγνόμενα AB 23 ἐνδόξων συλλογίζεται ἅμα A 24 γε om. B ante κυριώτατος add. ὁ AD 25 ante συλλογισμὸς add. ὁ A φασὶ A δὴ aP: δὲ δεῖ AB: δεῖν D 26 συλλογισμὸν D: συλλογισμῶν aABP 27 τινων ABD Arist.: τῶν aP καὶ ἀληθῶν om. B 27. 28 τὴν ἀρχὴν εἴληφε B Arist. 28 τούτων aP 29 ἀρχή B τε prius om. aP αἰτίαι P

πρῶτα. οὐ γὰρ πᾶς ὁ ἐξ ἀληθῶν συλλογισμὸς καὶ κυρίως ἀπόδειξις, ἀλλ' εἰ πρὸς τῷ ἀληθῆ εἶναι τὰ δι' ὧν ὁ τοιοῦτος δείκνυται συλλογισμός, καὶ πρῶτα εἴη. οὕτως γὰρ ἔσται καὶ αἴτια· ὁ γὰρ δι' αἰτίων συλλογισμὸς ἀπόδειξις· τὰ γὰρ πρῶτα τῶν μετὰ ταῦτά ἐστιν αἴτια. οὐ μόνον δὲ δεῖ τὰ λαμβανόμενα πρῶτα εἶναι τῇ φύσει τῶν δι' αὐτῶν δεικνυμένων, ἀλλὰ καὶ πρῶτα τῷ ἄμεσα εἶναι καὶ μὴ δείξεως δεῖσθαι. τοιαῦτα γὰρ ὄντα ἔσται γνώριμα ἐξ ἑαυτῶν τῇ φύσει· ἀρχαὶ δὲ ἀποδείξεως τὰ ἐξ αὐτῶν γνώριμα· τὰ δὲ ἄμεσα ἐξ αὐτῶν γνώριμα· ἀναπόδεικτα γάρ. διὰ τοῦτο ὁ μὲν δεικνὺς ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη διὰ τὸ ἀντιφράττειν αὐτῇ τὴν γῆν ἀποδείκνυσιν· οἷον ἡ σελήνη ἀντιφράττεται ἢ ἐπισκοτεῖται ὑπὸ τῆς γῆς, τὸ ἀντιφραττόμενον ἢ ἐπισκοτούμενον ἐκλείπει· αἴτιον γὰρ | τῆς ἐκλείψεως 11 ἡ ἀντίφραξις. ἂν δέ τις τὸ ἀντιφράττειν τὴν γῆν τῇ σελήνῃ δεικνύῃ διὰ τοῦ ἐκλείπειν αὐτήν, οὐκέτι ἀποδείκνυσι κυρίως, καίτοι λαμβάνων ἀληθές· οὐ γὰρ διὰ πρώτου οὐδὲ δι' αἰτίου δείκνυσι κυρίως τὸ ὕστερόν τε καὶ αἰτιατόν, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὑστέρου τὸ πρῶτον· ὕστερον γὰρ ἡ ἔκλειψις τῆς ἀντιφράξεως καὶ δι' ἐκείνην γινομένη. οὕτως δείκνυσι δι' ὑστέρου ὁ δεικνὺς τὸ 'αὕτη τέτοκε' διὰ τοῦ γάλα ἔχειν· οὐ γὰρ τὸ γάλα αἴτιον τοῦ τετοκέναι, ἀλλὰ τὸ τετοκέναι τοῦ γάλα ἔχειν· ὁ γοῦν διὰ τοῦ τετοκέναι δεικνὺς τὸ γάλα ἔχειν δι' αἰτίου τε καὶ πρώτου δείκνυσιν. ὁμοίως καὶ ὁ δεικνὺς ὅτι ὁ ἄνθρωπος πνεύμονα ἔχει διὰ τοῦ ἀναπνευστικὸν αὐτὸν εἶναι δι' ἀληθοῦς μὲν συλλογίζεται, οὐ μὴν διὰ πρώτου· διὸ οὐδὲ ἀποδείκνυσιν. ἂν δὲ ἔμπαλιν διὰ τοῦ πνεύμονα ἔχειν αὐτὸν δείξῃ ὅτι ἐστὶν ἀναπνευστικός, ἀποδείκνυσιν ἤδη. ἀλλὰ καὶ ὁ τὸ ζῷον δεικνὺς ὅτι αἰσθήσιν ἔχει διὰ τοῦ αἰσθητικοῦ οὐκ ἀποδείκνυσιν· ἂν μέντοι διὰ τοῦ αἰσθησιν ἔχειν δείξῃ ὅτι καὶ αἰσθητικόν, ἀπέδειξεν. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις, εἰ ἡ ἀπόδειξις διὰ πρώτων, ὁ δι' ἀληθῶν μὲν ὑστέρων δὲ συλλογισμὸς τίς ἂν εἴη. ἢ καὶ οὗτος διαλεκτικός· τὰ γὰρ οὕτως ἀληθῆ ὡς ἔνδοξα λαμβάνεται· ἔνδοξον γὰρ τό τε τὴν γάλα ἔχουσαν τετοκέναι καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐπισκοτεῖσθαι. ἢ κυρίως μὲν ἐκεῖνος ἀπόδειξις, δευτέρως δὲ καὶ οὗτος· ὡς γὰρ πρὸς ἡμᾶς, ἐπεὶ ἡμῖν γνωριμώτερα τὰ λαμβανόμενα. πρώτως μὲν οὖν καὶ κυρίως ἀπόδειξις ὁ διὰ πρώτων, ὡς εἴρηται, συλλογισμός. παράδειγμα

---

1 οὐ] ὁ A συλλογισμῶν Apr. καὶ A: ἡ aBDP 1. 2 ἀλλ' εἰ] ἀλλὰ A 2 τὰ om. B 3 καὶ αἴτια ABDP³: δι' αἰτίων a 5 τῶν φύσει τῇ A 6 δείξεως δεῖσθαι ABD: δι' ἄλλων δειχθέντα aP 7 ἑαυτῶν D: αὐτῶν aABP αὐτῶν DP: αὐτῶν A: ἑαυτῶν aB 8 δ' P: om. B ἄμεσα ante γνώριμα alterum collocat B αὐτῶν D: αὐτῶν AB: αυτῶν P: ἑαυτῶν a 9 τὸ] fortasse ut in sequentibus τοῦ, at cf. Ind. αὐτὴν B 10 δείκνυσιν B ἡ om. aP 11 ἀντικείμενον A γὰρ superscr. B 12 ἀντίφασις A 14 οὐ] οὐδὲ B οὐδὲ] ἢ B ὕστερόν ABD: ἕτερόν aP 16 γιγνομένη A οὕτως post δείκν. habet B δείκνυσιν BD: δεικνύει aAP 17 post γάλα alterum add. ἔχειν a 18 τοῦ — τὸ A ὁ — ἔχειν (19) om. A ὁ γοῦν BD: οἷον ὁ aP 19 τε om. a 20 ὁ alterum om. aP 20. 21 εἶναι αὐτὸν D 23. 24 διὰ τοῦ αἰσθητικοῦ, ὅτι αἴσθησιν ἔχει collocant aP 24 ἔχειν B 25 ἐπιζητήσειε D: ἐπιζητήσαι aP: ἐπιζητήση A: non liquet B 28 ἔνδοξα A τήν τε τὸ A τε om. B 29 δευτέρως aB: δεύτερος P: ὑστέρως AD οὕτως A

δὲ τοῦ διὰ πρώτων καὶ ἀμέσων συλλογισμοῦ καὶ τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη. ἑκάστου τῶν ὄντων εἶδός ἐστι τοῦτο καθ' ὃ ἐστιν· αὕτη γὰρ ἡ πρότασις δι' ἐπαγωγῆς μὲν συνίσταται, ἀναπόδεικτος δέ ἐστι καὶ πρώτη κειμένου τοῦ πᾶν τὸ ἐνεργείᾳ ὂν ἐξ ὕλης καὶ εἴδους εἶναι· ἕπεται γὰρ τούτου κειμένου
5 [τῷ] παντὶ τῷ ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ὄντι τὸ κατὰ τὸ εἶδος εἶναι τοῦτο ὅ ἐστι. τούτῳ εἰ προσληφθείη πρότασις ἡ λέγουσα 'τὸ δὲ ζῷον ἐκ τούτων' ἐναργὴς καὶ αὕτη καὶ ἀναπόδεικτος, συνάγοιτο ἂν τὸ τοῦ ζῴου εἶδος εἶναι τοῦτο καθ' ὃ ζῷόν ἐστιν. ᾧ συμπεράσματι εἰ προσληφθείη πάλιν ἐναργὴς πρότασις ἡ λέγουσα 'ἀλλὰ μὴν τὸ ζῷόν ἐστι κατὰ τὴν ψυχὴν αἰσθη-
10 τικόν', κατὰ τὴν ψυχὴν ἂν ζῷον εἴη· εἰ γὰρ καθ' ὃ αἰσθητικόν, ζῷον, κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν αἰσθητικόν, κατὰ τὴν ψυχὴν ἂν ζῷον εἴη. ὧν κειμένων συνάγοιτο ἂν οὐκέτι διὰ πρώτων ἀλλὰ διὰ τῶν δεδειγμένων διὰ τῶν πρώτων τὸ τοῦ ζῴου εἶδος εἶναι τὴν ψυχήν. πάλιν εἰ προσλάβοιμεν τὸ 'ὅτι τὸ τοῦ ζῴου εἶδος ἔνυλον, ζωτικὸν εἶδος ἔνυλόν ἐστιν' ἐναργὲς καὶ προσ-
15 θείημεν αὐτῷ τὸ τὸ ἔνυλον εἶδος ἀχώριστον εἶναι, συνάγοιτο ἂν ἡ ψυχή, ἥτις ἦν εἶδος τοῦ ζῴου, ἀχώριστος εἶναι τοῦ σώματος. καὶ γὰρ εἰ μὴ διὰ πρώτων καὶ ἀμέσων δέδεικται, ἀποδείκνυται καὶ τοῦτο. ὁ γὰρ δεικνὺς ὅτι ἡ σελήνη ἐστέρηται φωτός, διὰ τὸ ἐκλείπειν αὐτήν, δι' ἀμέσου μὲν οὐ δείκνυσιν οὐδὲ ἀναποδείκτου (οὐ γὰρ ἀναπόδεικτον τὸ ἐκλείπειν
20 τὴν σελήνην ἀλλὰ δεικνύμενον, ὡς προειρήκαμεν, διὰ τοῦ ἀντιφράττειν αὐτῇ τὴν γῆν ἢ διὰ τοῦ ἐπισκοτεῖσθαι)· τῷ μέντοι τοῦτο δι' ἀμέσων τε καὶ πρώτων δεδεῖχθαι γίνεται καὶ ὁ διὰ τούτου συλλογισμὸς ἀπόδειξις· τρόπον γάρ τινα καὶ αὐτὸς γίνεται δι' ἀμέσων δεικνύμενος τῷ τὰ δι' ὧν δείκνυται διὰ τοιούτων εἶναι προδεδειγμένα. σαφεῖς δὲ δι' οὗ παρεθέμεθα περὶ
25 τῆς ψυχῆς λόγου οἵ τε δι' ἀναποδείκτων καὶ ⟨οἱ⟩ διὰ τῶν δεδειγμένων δι' ἀναποδείκτων· οἱ γὰρ δεύτεροι τοιοῦτοι. οὕτως καὶ ἐν γεωμετρίᾳ τὸ μὲν πρῶτον θεώρημα τῶν ἐν τοῖς Εὐκλείδου Στοιχείοις δι' ἀναποδείκτων δείκνυται (διὰ γὰρ τῶν ἀρχῶν), τὸ δὲ ὅτι αἱ τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι, οὐκέτι δι' ἀναποδείκτων· διὰ γὰρ τοῦ τῶν εἰς τὰς παραλλήλους

---

1 διὰ μέσων καὶ πρώτων B ἀμέσου aP 4 εἶναι AD: ἐστὶν aBP 5 τῷ prius AD, Bcorr.: τὸ aP, Bpr.: delevi τῶν (ante ἐξ) A post ὕλης add. εἶναι A ὅν τι A 6 τούτῳ in ras. P τὸ δὲ—λέγουσα (9) iterat A 7 εἶδους A^a 8. 9 προστεθείη (om. πάλιν) πρότασις ἐναργὴς B 9 πρόταξις A^a 10 εἰ γὰρ—ζῷον εἴη (11) om. a 12 ante πρώτων prius superscr. τῶν B διὰ alterum om. D 13 προσλάβωμεν BD, oblit. A 14 τὸ om. aP ζωτικὸν—ἐστιν deleverim 15 τὸ alterum corr. e τῷ B: τε aP ἀόριστον ut videtur A 16 ζῴου] σώματος D ἀχώριστος aP: ἀχώριστον ABD post εἰ add. καὶ D 18 φωτὸς ἐστέρηται B τὸ] τοῦ D 20 προειρήκαμεν] p. 16,9—12 20. 21 αὐτὴν aP 21 ἡ ABD: καὶ aP διὰ ex διὸ ut videtur corr. A τοῦ AD: τοῦτο B: τὸ aP 21. 22 διὰ πρώτων τε καὶ μέσων A: διὰ μέσων καὶ πρώτων P 22 καὶ ὁ oblit. A 23 γίνεται] δείκνυται D διὰ μέσων AP 24 προδεδειγμένα A παρεθέμεθα—δεδειγμένων (25) in summa pagina add. P^3 post περὶ add. τοῦ B 25 οἵ τε] ὥστε P^3 ἀναποδεικτικῶν A οἱ διὰ a: διὰ AP^3: om. BD δι' alterum D: διὰ τῶν aAB: δι'—γὰρ (26) om. P 27 στοιχείων B 28 τοῦ τριγώνου] τοῦδε A τρεῖς post αἱ habet D 29 οὐκ ἔστι B

ἐμπιπτουσῶν εὐθειῶν τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ἀλλήλαις εἶναι καὶ διὰ τοῦ τῶν εἰς τὰς παραλλήλους ἐμπιπτουσῶν εὐθειῶν τὴν ἐκτὸς τῇ ἐντὸς καὶ ἀπ' ἐναντίας ἴσην εἶναι, ἃ οὐκ εἰσὶν ἀρχαὶ ἀλλὰ δι' ἀποδείξεως εἰλημμένα. κοινότερον μέντοι καὶ πάντα τὸν ἐξ ἀληθῶν συλλογισμὸν ἀπόδειξιν λέγει. λέγει μὲν οὖν περὶ ἀποδείξεώς τε καὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ προηγουμένως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς· νῦν δὲ ἐπὶ τοσοῦτον περὶ αὐτοῦ εἴρηκεν, ἐφ' ὅσον αὐτῷ χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὸ χωρίσαι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν τὸν διαλεκτικόν. ἔστι δὲ συλλογισμὸς αἱ προτάσεις μετὰ τοῦ συμπεράσματος. 45

Εἰπὼν δὲ περὶ ἀποδείξεως ἑξῆς λέγει περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ συλλογι|σμοῦ, καὶ φησὶ τὸν δι' ἐνδόξων γινόμενον συλλογισμὸν διαλεκτικὸν εἶναι. ὃ εἰπὼν ἐφεξῆς, τίνα μέν ἐστιν ἀληθῆ καὶ πρῶτα, δι' ὧν εἶπε γίνεσθαι τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν, τίνα δὲ τὰ ἔνδοξα, δι' ὧν τὸν διαλεκτικόν, ἐξηγεῖται δεικνὺς αὐτῶν τὴν διαφοράν. ἀληθῆ μὲν οὖν καὶ πρῶτα ταῦτά φησιν εἶναι ἃ μὴ δι' ἑτέρων ἀλλ' ἐξ αὑτῶν ἔχει τὴν πίστιν· τοιαῦται δέ εἰσιν αἱ ἄμεσοι προτάσεις. τὰς γὰρ ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς ἐξ αὑτῶν φησι δεῖν ἔχειν τὸ πιστὸν καὶ μὴ ζητεῖσθαι τοῦ τοιαύτας εἶναι αὐτὰς τὴν αἰτίαν· οὐ γὰρ ἂν ἔτι αὐτὰ οὕτως ἔχοντα ἀρχαὶ εἶεν, ἔχοντα ἄλλας τινὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας. τοιοῦτοι δὲ οἱ ὁρισμοί· οὐ γὰρ δι' ἀποδείξεως τὰ ἐν τοῖς ὁριστικοῖς λόγοις λαμβανόμενα· ἀλλὰ καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ κοιναὶ ἔννοιαι λεγόμεναι, ὁποῖά ἐστι τὰ ἀξιώματα. ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ θερμὸν θερμαίνει καὶ τὸ ψυχρὸν ψύχει ἀρχή· ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ἔκ τινος γίνεται. τὸ δὲ οὐ δεῖ γὰρ ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἀρχαῖς ἐπιζητεῖσθαι τὸ διὰ τί οὐχ ὡς νομοθετῶν εἶπεν, ἀλλὰ δεικνὺς ὅτι ἐφ' ὧν ἂν ζητῆται τὸ διὰ τί, οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις τοῦτο· δεῖ γὰρ τὴν ἀπόδειξιν ἔχειν διὰ γνωρίμων. ἔνδοξα δὲ τίνα ἐστί, δι' ὧν ὁ διαλεκτικὸς γίνεται συλλογισμός, ἑξῆς λέγει, καὶ φησὶν ἔνδοξα εἶναι τὰ δοκοῦντα πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις ἢ τοῖς σοφοῖς, καὶ τούτοις ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις ἢ τοῖς μάλιστα γνωρίμοις τε καὶ ἐνδόξοις. καὶ εἴη ἂν κυριώτατα μὲν καὶ πρώτως ἔνδοξα τὰ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις δοκοῦντα, πᾶσι μὲν τὸ αἱρετὸν ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ αἱρετὸν εἶναι ὑγείαν, πλοῦτον, τὸ ζῆν· οἱ γὰρ ἄλλως λέγοντες οὐχ ὡς οὕτως διακείμενοι λέγουσιν, ἀλλὰ θέσει παρίστανται· μαρτυροῦσι δὲ αὐτοῖς ὡς τοιούτοις διὰ τῆς αἱρέσεως αὐτῶν. τοιαῦτα καὶ τὸ τὸ ἀγαθὸν ὠφελεῖν καὶ τὸ δεῖν τοὺς γονεῖς τιμᾶν· τοῖς δὲ

---

1 ante εὐθειῶν add. γωνιῶν B γωνίας om. a 3 ἀπεναντίαν aP εἶναι—ἔχειν (p. 21,11) om. defectus signo posito P εἰλημμέναι BD 4 κονότερον D 5 τε om. a 6 τε] μὲν A 8 ἔστι—συμπεράσματος (9) Suidas sub v. συλλογισμός 9 περάσματος D 10 τοῦ διαλεκτικοῦ ABD: ἀποδεικτικοῦ a 11 ὃ om. D 12 γίνεσθαι] δείκνυσθαι A 14 αὐτοῦ B ἀληθῆ—πίστιν (15) lemmatis loco A μὲν om. a 15 et 16 αὐτῶν D: αὐτῶν aAB 18 ἔτι om. A ἔχοντας A τινὰς om. B 19 δὲ om. AB 20 καὶ alterum om. B 22 ἀρχαί A 23 τόδε a 26 ἔνδοξον—πραγμάτων (p. 19,27) Suidas sub v. ἔνδοξα εἰσίν a 27 ἔνδοξα—σοφοῖς (28) lemmatis loco A 28 καὶ τούτοις—ἐνδόξοις (29) om. A 29 μάλιστα om. B 30 πρώτως ABD: πάντως a 32 οὕτως om. a Suid. 32. 33 περίστανται aB 34 τὸ alterum om. aB ὠφελεῖν] φιλεῖν A καὶ τοὺς γονεῖς δεῖν B

πλείστοις τὸ τὴν φρόνησιν πλούτου αἱρετωτέραν εἶναι ἢ τὸ ψυχὴν σώματος εἶναι τιμιωτέραν ⟨καὶ⟩ τὸ θεοὺς εἶναι. εἰ μὲν οὖν περὶ τῶν ἐν ταῖς κοιναῖς δόξαις κειμένων ἦν λόγος τῷ διαλεκτικῷ μόνων, μόνον τὸ πᾶσι δοκοῦν ἢ τὸ τοῖς πλείστοις ἦν ἂν αὐτῷ πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι χρήσιμον καὶ τὸ οὕτως ἔνδοξον. ἐπεὶ δὲ ἤδη καὶ περὶ τοιούτων οἱ λόγοι τῷ διαλεκτικῷ, περὶ ὧν οὐδὲν οἱ πολλοὶ δοξάζουσιν, ἀλλὰ ἄλλοις περὶ αὐτῶν πιστεύουσι μᾶλλον (τοῖς γὰρ σοφοῖς τε καὶ περὶ ταῦτα ἔχουσι), περὶ πάντων ἄρ' ἔσται συλλογιστικὸς ὁ διαλεκτικός. πάλιν, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ ἐν τούτοις ἔνδοξον. ἔστι δὲ ἐν τούτοις ἔνδοξον πρῶτον μὲν τὸ πᾶσι δοκοῦν τοῖς σοφοῖς, οἷόν ἐστι τὸ τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ μείζω εἶναι τῶν τοῦ σώματος, τὸ μηδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, τὸ τὰς ἀρετὰς ἀγαθὰ εἶναι· ἢ τὸ τοῖς πλείστοις αὐτῶν, ὡς τὸ τὴν ἀρετὴν δι' αὑτὴν αἱρετὴν εἶναι, εἰ καὶ μὴ Ἐπικούρῳ δοκεῖ, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ὑπ' ἀρετῆς γίνεσθαι, ὁμοίως τὸ μὴ εἶναί τι σῶμα ἀμερὲς μηδὲ κόσμους ἀπείρους· ἢ γοῦν τὸ τοῖς ἐνδοξοτάτοις, ὡς τὸ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον διὰ Πλάτωνα ἢ πέμπτον τι εἶναι σῶμα δι' Ἀριστοτέλην. εἰ γὰρ οἱ ἔνδοξοι κατὰ σοφίαν τῷ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινεῖσθαί τε καὶ θαυμάζεσθαι τοιοῦτοι, εἴη ἂν καὶ τὸ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενον τρόπον τινὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν τιθέμενον. ἐπὶ γὰρ ταῖς τοιαύταις δόξαις αὐτοὺς ἀποδέχονται· δι' ἃ γὰρ οὗτοι ἔνδοξοι, ἔνδοξα κἀκεῖνα, διὰ δὲ τὰς τοιαύτας δόξας ἔνδοξοι οἱ σοφοί. παραδώσει δὲ ἡμῖν καὶ τόπους ἐν τῷ περὶ διαλεκτικῶν προτάσεων λόγῳ, δι' ὧν οἷοί τε ἐσόμεθα τὰ ἔνδοξα λαμβάνειν. διαφέρει δὲ τὸ ἔνδοξον τοῦ ἀληθοῦς οὐ τῷ ψευδὲς εἶναι (ἔστι γάρ τινα ἔνδοξα καὶ ἀληθῆ) ἀλλὰ τῇ ἐπικρίσει. ἔστι γὰρ τῷ μὲν ἀληθεῖ ἀπὸ τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἐστιν, ἡ ἐπίκρισις· ὅταν γὰρ τοῦτο αὐτῷ ὁμολογῇ, τότε ἐστὶν ἀληθές· τῷ δὲ ἐνδόξῳ οὐκ ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἡ ἐπίκρισις ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν τούτων ὑπολήψεων, ἃς ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων.

p. 100b23 Ἐριστικὸς δέ ἐστι συλλογισμὸς ὁ ἐξ φαινομένων ἐνδόξων μὴ ὄντων δὲ καὶ ὁ ἐξ ἐνδόξων ἢ φαινομένων ἐνδόξων φαινόμενος.

Εἴρηκε μὲν περὶ τοῦ ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγ-

---

1 τὴν BD: μὲν aA 2 καὶ Suid.: om. libri 3 ante λόγος add. ὁ a τῷ διαλεκτικῷ AD: τοῦ διαλεκτικοῦ B: τοῖς διαλεκτικοῖς a post μόνον add. ἂν ἢ a 4 αὐτῷ BD: αὐτὸ A: αὐτοῖς a 5 τοιοῦτο A 6 οὐδὲν om. A οὐδὲν οἱ πολλ- add. B^2, evanuit B^1 7 μᾶλλον] μόνον D τε BD: τι A: om. a 8 συλλογισμὸς A 9 post τούτοις add. τοῖς σοφοῖς a: superscr. B post δὲ add. καὶ A 11 ἀγαθὰς a 12 αἱρετὴν ante δι' transposuit D αὑτὴν B^2D: αὐτὴν aAB^1 αἱρετὴν] ἀρετὴν B 13 ὅμοιον A 14 σῶμα] μέρος B 16 εἰ ABD: καὶ a οἱ om. D 17 ante τοιοῦτοι add. οἱ D εἴη ἂν ABD: τοιοῦτον ἂν εἴη a 18 τιθέμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν D 20 παραδώσει] c. 10 ὑμῖν A 21 περὶ om. a προτάσεων] προτέρων a τὰ om. B 22 ψευδεῖς a 24 περὶ om. D ὅταν—ἐπίκρισις (26) om. A ὅτε a 26 τούτων aAB: τοιούτων D 28 post φαινομένων add. μὲν D 29 μὴ ὄντων—φαινόμενος ἐνδόξων om. a 31 ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ ABD: τῶν ἐριστικῶν a

χοις, ἔνθα ἦν καὶ προηγουμένως περὶ τῶν τοιούτων συλλογισμῶν αὐτῷ ὁ λόγος. ὁρίζεται δὲ ἐνταῦθα ὁμοίως ὡς κἀκεῖ τὸν ἐριστικὸν συλλογισμόν. διττὸν δέ φησιν εἶναι τὸν τοιοῦτον συλλογισμόν, τὸν μὲν παρὰ τὴν ὕλην ἡμαρτημένον τὸ ἐριστικὸν ἔχοντα οὐκέτι δὲ παρὰ τὸ σχῆμα· τοιοῦτος γὰρ ὁ ἐκ φαινομένων ἐνδόξων μὴ ὄντων δὲ | συλλογισμός. τίνα δέ ἐστι 13 τὰ φαινόμενα ἔνδοξα μὴ ὄντα δέ, αὐτὸς λέγει· οὐ γὰρ πᾶν, φησί, τὸ φαινόμενον ἔνδοξον καὶ ἔστιν ἔνδοξον. καὶ δι' ὅ τι ἐπιφέρει· οὐδὲν γὰρ τῶν λεγομένων ἐνδόξων ἐπιπόλαιον ἔχει παντελῶς τὴν φαντασίαν. ἐπιπόλαιον δέ ἐστι τὸ ἐκ βραχείας ἐπιστάσεως ἐλεγχόμενον. τοιοῦτον δὲ τὸ εἶδος τῶν προτάσεων τῶν ἐριστικῶν συλλογισμῶν· οἷον φαι- 5
νόμενόν ἐστιν ἔνδοξον τὸ τὸν ὁρῶντα ὀφθαλμοὺς ἔχειν· δι' οὗ συνάγεται 'ὁ ἑτερόφθαλμος ὀφθαλμοὺς ἔχει'. καὶ τὸ 'ἃ λαλεῖς, διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται'· ὃ λαβών τις συνάγει τὸ τὴν ἅμαξαν διὰ τοῦ στόματος διέρχεσθαι τοῦ ἅμαξαν λαλοῦντος. καὶ 'ἃ οὐκ ἀποβέβληκας, ἔχεις'· τοῦτο γάρ τις λαβὼν συνάγει ὅτι κέρατα ἔχεις, οὐκ ἀποβέβληκας γὰρ κέρατα. ὁμοίως καὶ τὸ τὸν ὄψιν ἔχοντα ὁρᾶν, τὸν δὲ κοιμώμενον ὄψιν ἔχειν. τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐπιπόλαιον ἔχει τὸ πιθανόν, καί, ὥς φησιν αὐτός, παραχρῆμα 10
'τοῖς καὶ μικρὰ συνορᾶν δυναμένοις καταδηλον ἐν αὐτοῖς τὸ ψεῦδος γίνεται. ὃ οὐκ ἔχει τὰ ἀληθῶς ἔνδοξα· οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἐν ἐκείνοις φωραθῆναι τὸ ψεῦδος. τὸ γοῦν τοὺς θεοὺς πάντα δύνασθαι ἔνδοξον ὂν οὐκ ἀληθὲς δὲ οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν ἐλεγχθῆναι· ὁμοίως καὶ τὸ 'τῷ μείζονι ἀγαθῷ ἐναντίον μεῖζόν ἐστι κακόν.' ἐπ' ὀλίγων γὰρ ἄν τις εὕροι τοῦτο μὴ ἔχον οὕτως· ὡς δοκεῖ ἐπὶ τῆς εὐεξίας ἔχειν καὶ τῆς ὑγείας· τὸ γὰρ τῷ μείζονι ἀγαθῷ 15
ἐναντίον (τοῦτο δέ ἐστιν ἡ καχεξία) ἔλαττον εἶναι δοκεῖ κακὸν τῆς νόσου, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ ὑγείᾳ, τῷ ἐλάττονι ἀγαθῷ, τῷ τοὺς μὲν νοσοῦντας πάντας καχεκτεῖν οὐ πάντας δὲ τοὺς καχεκτοῦντας ἤδη καὶ νοσεῖν. τὸ δὲ αἴτιον τούτου ἐστίν, ὅτι ἡ μὲν εὐεξία περιείληφεν ἐν αὑτῇ καὶ τὴν ὑγείαν· ἔστι γὰρ ὑγεία ἡ εὐεξία· διὸ περιέχουσα ἐν αὑτῇ ὑγείαν μεῖζόν ἐστιν αὐτῆς ἀγαθόν· πρόσεστι γὰρ αὐτῇ τὸ εἶναι αὐτὴν τῶν δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν· ἡ 20

---

1 συλλογισμῶν om. a αὐτῷ ante περὶ habet D 2 ὁρίζεται] Soph. el. c. 2 p. 165b7 ἐνταῦθα AD: καὶ ἐνταῦθα B: κἀνταῦθα a 3 εἶναι om. B: ex corr. add. D1 4 ὁριστικὸν (sic) A 5 εἴη B 6 post φαινόμενα add. μὲν aA post δὲ add. ἔνδοξα aAB 7 fort. διὰ τί 8 γὰρ om. a λεγομένων ἐνδόξων A Arist.: φαινομένων ἐνδόξων BD(P): ἀληθῶς ἔνδοξον a ἐπιπόλαιον—πιθανόν (17) Suidas sub v. ἐπιπόλαια 10 τὸ om. A 11 δι' οὗ—ἔχει (12) om. a 12 ante ὁ add. ὅτι Suid.; ἔχειν malim scribere 12. 13 στόματος ἔρχεσθαι a 13 συνάξει D 14 διέρχεσθαι AD Suid.: ἔρχεσθαι aB τοῦ AB Suid.: τὴν aD τούτῳ a 15 λαβών τις D γὰρ om. B ante κέρατα alterum add. τὰ aB 16 τὸν prius B Suid.: τὴν aAD 17 ἔχει om. B ὡς φησιν αὐτός om. D 18 ἐν αὐτοῖς om. A 19 γίνεται] ἔπεται a τὸ—ἔνδοξον a ῥᾳδίως B ἐκείνου a 19. 20 φωρηθῆναι A 21 ὁμοίως—ὑγείᾳ (p. 21,4) Suidas sub v. εὐεξία 23 εὐεξίας] ὑγιείας A: ὑγείας D ὑγείας] εὐεξίας A 24 δὲ aBD: γὰρ A κακὸν om. A 25 ἐναντία ἐστὶν B: ἐστὶν ἐναντίον a τὸ τοὺς a μὲν om. B 27 et 28 αὐτῇ libri 27 καὶ om. A 28 ἔστι—ὑγείαν om. AB post μεῖζον add. γὰρ AB 29 ἑαυτὰ a Suid.: αὐτὴν D: αὐτὴν AB

δὲ καχεξία οὐκέτι ἐν αὑτῇ περιέχει τὴν νόσον, ἀλλ' ἔστι μόνῳ ἐν ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ὑπερεῖχεν ἡ εὐεξία τῆς ὑγείας· ἡ δὲ νόσος ἐν αὑτῇ πάλιν περιέχει τὴν καχεξίαν· ἐπὶ γὰρ καχεξίᾳ γίνεται νόσος, ὡς καὶ ἡ εὐεξία ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ.

Τοὺς μὲν οὖν τῶν ἐριστικῶν συλλογισμῶν παρὰ τὴν ὕλην φησὶ καὶ συλλογισμοὺς εἶναι. ὅταν γὰρ συλλογίσηταί τίς τι ἐν συζυγίᾳ συλλογιστικῇ διὰ τοιούτων προτάσεων, ἐριστικὸς συλλογισμὸς γίνεται· ὡς οἵ τε προειρημένοι ἔχουσι καὶ ὁ τοιοῦτος. 'πᾶς ὁ ἀνδρεῖος ἀνδρείαν ἔχει· ἔστι δὲ ὁ χιτὼν ἀνδρεῖος· ὁ χιτὼν ἄρα ἀνδρείαν ἔχει'· οὗτος γὰρ ἐριστικὸς ὁ συλλογισμὸς οὐ παρ' ἄλλο τι ἢ παρὰ τὸ ληφθῆναι ὡς ἔνδοξον τὸ πάντα τὸν ἀνδρεῖον ἀνδρείαν ἔχειν, ἐπειδὴ ἐν συζυγίᾳ συλλογιστικῇ ἐν πρώτῳ οὔσῃ σχήματι ἐκ δύο καταφατικῶν, τῆς μὲν ἐπὶ μέρους τῆς δὲ καθόλου, τῆς μείζονος. ἔστι δέ τις ἐριστικὸς συλλογισμὸς καὶ ὁ κατὰ τὸ εἶδος ἡμαρτημένος· οὗτος δὲ οὐκέτι οὐδὲ συλλογισμὸς ἁπλῶς ἐστιν, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο ἐριστικὸς συλλογισμός. τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ ἐν ἀσυλλογίστῳ συζυγίᾳ ἐρωτώμενοι λόγοι. οἷον εἰ συνάγοι τις ἤτοι τὸ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἵππος ἐστὶ διὰ τοῦ λαβεῖν πάντα ἄνθρωπον ζῷον εἶναι καὶ πάντα ἵππον ζῷον· ἀσυλλόγιστος γὰρ ἡ τοιαύτη συμπλοκὴ καίτοι ἐξ ἀληθῶν οὖσα προτάσεων τῷ εἶναι δύο καταφάσεις ἐν δευτέρῳ σχήματι. ὁμοίως καὶ εἰ λάβοι τις τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων κινεῖσθαι καὶ ἀλλοιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ αἰσθανόμενα κινεῖσθαι, καὶ ἐκ τούτου οἴοιτο δεικνύναι ὅτι τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων αἰσθάνεται, ὡς ᾤετο Δημόκριτος. ὁ τοιοῦτος παραλογισμὸς γίνεσθαι μὲν δύναται καὶ ἐξ ἀληθῶν, ὥσπερ οὓς προειρήκαμεν. ὅμοιοι τούτοις καὶ οἱ τοιοῦτοι 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν, τὸ ζῷον γένος ἐστίν, ὁ ἄρα ἄνθρωπος γένος ἐστίν'· ἔνδοξοι μὲν γὰρ καὶ ἀληθεῖς αἱ προτάσεις, ἀσυλλόγιστος δὲ ἡ συμπλοκή, ὅτι ἐν πρώτῳ σχήματι οὐκ ἔστιν ἡ μείζων πρότασις καθόλου. τοιοῦτος καὶ ὁ τὴν ἐγκράτειαν σωφροσύνην οἰόμενος δεικνύναι, διότι ἀμφότεραι κρείττους ἡδονῶν ποιοῦσιν· ἀληθεῖς μὲν γὰρ αἱ προτάσεις καὶ ἔνδοξοι καὶ εἰδοποιοί, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ σχήματι δύο καταφάσεις πάλιν εἰσὶν εἰλημμέναι. διὰ ταὐτὰ δὲ οὐδὲ ὁ ἀνδρεῖος ἐπιστήμων, ἐπειδὴ ἑκατέρῳ αὐτῶν ὑπάρχει τὸ θαρραλέον. δεῖ δὲ περὶ τῶν ἐνδόξων τοῦτο προειληφέναι, ὅτι τὰ ἔν-

---

1 οὐκ ἔστιν A αὑτῇ D: αὐτῇ AB: ἑαυτῇ a ἐν alterum om. aB Suid. 2 αὐτῇ ABD: ἑαυτῇ a πάλιν om. D Suid. 5 οὖν a: αὖ B: om. AD παρὰ et περὶ vix ac ne vix quidem possunt discerni in A 6 ὅταν ex ὅτι ut videtur corr. A ἐριστικῇ D 7 post διὰ add. τῶν D συλλογισμὸς om. B 8 ὁ alterum om. D: post ἀνδρεῖος habet a ὁ tertium om. a 9 ἀνδρείαν ἄρα ὁ χιτὼν B 10 τὸν om. D 11 post ἔχειν add. οὖσῃ A ἐπεὶ a post ἐπειδὴ add. δὲ P ἐν συζυγίᾳ συλλογιστικῇ] συζυγία οὖσα συλλογιστικὴ P: fort. ἡ συζυγία συλλογιστικὴ πρώτη A οὔσῃ om. D: fort. οὖσα 12 ἐκ] καὶ A, B pr. 13 καὶ add. ex corr. D: om. aABP 14 δὴ P οὐκ ἔστι A 15 τοιοῦτος aP δὲ D: γὰρ A: οἷοί aP: om. B 16 εἰ om. a συνάγοιτό τις D ἤτοι] respondet ὁμοίως (19) 18 συμπλοκὴ] συμ ex corr. add. D¹ τὸ P 19 καταφάσεις δύο B 21 τούτων a (sed cf. p. 28,14): τού (superscr. τ) D οἵοντο A 22. 23 δύναται μὲν γίνεσθαι D 23 ὅμοιοι δὲ τού (superscr. τ) D 24 ὁ prius om. aP ὁ ἄνθρωπος ἄρα B 26 τρίτῳ aP 30 ταὐτὰ scripsi: ταῦτα aBDP: τὰ αὐτὰ A δὲ om. D ἐπειδὴ ABD: ἐπεὶ καὶ aP ὑπάρχοι A 31 θαρσαλέον AB

δοξα, καθ' ὅσον ἐστὶν ἔνδοξα, οὔτε ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ· καὶ γὰρ ἀληθῆ τινά ἐστιν ἔνδοξα, ὡς τὸ θεοὺς εἶναι, καὶ ψευδῆ, ὡς τὸ τοὺς θεοὺς δύνασθαι πάντα (οὐ γὰρ καὶ τὰ κακά, ἅ ἐστι καὶ αὐτὰ τῶν πάντων), ὡσπεροῦν καὶ ἀληθῆ πάλιν ἐστί τινα ἄδοξα, ὡς μὴ διὰ τὴν | ἁπλανῆ πᾶν 14
σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι· ἀπὸ γὰρ τοῦ δοκεῖν ἡ τοῦ ἐνδόξου κρίσις, ὥσπερ εἴρηται.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ περὶ τοῦ ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ καὶ δείξας τὰς παρὰ τὴν ὕλην τῶν συλλογισμῶν γινομένας διαφοράς (οὐδεὶς γὰρ ἐκ ψευδῶν καὶ ἀδόξων συλλογίζεται, ὡς προεῖπον· αὕτη γάρ ἐστι παρὰ τὰς εἰρημένας ὕλας τῶν προτάσεων διαφορά· καὶ γὰρ ὁ πειραστικός, ὃν ἐν ἄλλοις 5
τούτοις προστίθησιν, ἐξ ἐνδόξων πως καὶ αὐτός ἐστι, τούτῳ διαφέρων τοῦ διαλεκτικοῦ, ὅτι ὁ μὲν διαλεκτικὸς ἐκ τῶν ἁπλῶς ἐνδόξων, ὁ δὲ πειραστικὸς ἐκ τῶν τῷ ἀποκρινομένῳ δοκούντων τόν τε ἔλεγχον καὶ τὸν συλλογισμὸν ποιεῖται καὶ πείρας χάριν· ἐκ τῶν οὖν ἐκείνῳ ἐνδόξων ἐστίν), εἰπὼν δὴ περὶ τούτων παρὰ τοὺς προειρημένους φησὶ πάντας συλλογισμούς, τὸν ἀποδεικτικόν, ὃς ἐξ ἀληθῶν ἦν καὶ πρώτων, τὸν διαλεκτικόν, ὃς ἐξ ἐν- 10
δόξων, τὸν ἐριστικόν, ὃς ἐκ φαινομένων ἐνδόξων συλλογίζεται, ἄλλο φησὶν εἶδος εἶναι συλλογισμῶν τὸν καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῇ ἐπιστήμῃ γινόμενον παραλογισμόν, οἷοί φαμεν εἶναι ἐν γεωμετρίᾳ τὰ ψευδογραφήματα. συγγενεῖς δὲ λέγοι ἂν γεωμετρίᾳ ἐπιστήμας ἀριθμητικήν (καὶ γὰρ αὕτη περὶ ποσόν, ἀλλὰ διωρισμένον), ἔτι δὲ ἀστρονομίαν καὶ ὀπτικὴν καὶ μηχανικήν· προσχρῶνται γὰρ αὗται ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρ- 15
χαῖς. τοῦτο δὲ τὸ εἶδος τῶν συλλογισμῶν ὅτι τῶν προειρημένων ἐστὶν ἄλλο, δείκνυσιν ἐκ τοῦ μηδένα τῶν λόγων τῶν ἀποδεδομένων ἐφαρμόζειν αὐτῷ. ὁ γὰρ ψευδογραφῶν οὔτε ἐξ ἀληθῶν καὶ πρώτων ψευδογραφεῖ (ἀδύνατον γὰρ ἐξ ἀληθῶν ψεῦδος συναχθῆναι) οὔτε ἐξ ἐνδόξων· οὐ γὰρ ὑποπίπτει τῷ τῶν ἐνδόξων λόγῳ τὰ ἐξ ὧν γίνεται τὰ ψευδογραφήματα. ὁ γὰρ ψευδογραφῶν οὔτε τὰ πᾶσι δοκοῦντα λαμβάνει οὔτε τὰ τοῖς πολλοῖς· τὴν 20
ἀρχὴν γὰρ οὐδὲ ἐπαΐουσιν πάντες ἢ οἱ πολλοὶ περὶ τούτων· ἀλλ' οὐδὲ τὰ πᾶσι τοῖς σοφοῖς, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τοῖς πλείστοις, οὐδὲ τὰ τοῖς γνωριμωτάτοις· καὶ γάρ, εἴ τινος τῶν σοφῶν δόγμα τι τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ὁ ψευδογραφῶν οὐ τὸ τινὶ δοκοῦν λαβὼν τίθησιν, ἀλλ' ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ τὴν παραγωγὴν ποιεῖται. ἀλλ' οὐδὲ ὁ τοῦ ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ λόγος 25
ἐφαρμόζοι ἂν τοῖς τοιούτοις παραλογισμοῖς· οὔτε γὰρ διὰ τὸ ἔνδοξον δοκεῖν

---

2 ἐστιν] δὲ B τοὺς om. D 3 πάντα δύνασθαι B καὶ (ante τὰ) om. a τῶν πάντων καὶ αὐτὰ D 4 διὰ τὴν ἁπλανῆ om. P 5 ἐπίκρισις a 6 εἴρηται] p. 19,25—27 8 παρὰ] περὶ a 9 προεῖπον] p. 15,23 10 διαφορᾶς B ἐν ἄλλοις] Soph. el. c. 2 11 τούτοις AD: τόποις aBP προστίθησιν scripsi: προτίθησιν libri αὐτός ABD: οὗτός aP 13 ἀποκεκριμένῳ A 14 καὶ om. aP ἐνδόξων ἐκείνῳ a 15 δὴ P: δὲ aABD ἅπαντας D 16 ἦν ADP: ἢ aP ὃς alterum superscr. B 18 post τὸν add. γὰρ aP 20 δὲ om. B ante ἀριθμ. add. τὴν D 21 ἀστρολογίαν a 23 τὸ εἶδος superscr. P ἐστὶν] ἰν in ras. P^2 24 ἀποδεδειγμένων a 27 τὰ prius D: om. aABP 28 τὰ alterum om. A 29 ante πάντες add. οἱ aBDP: om. A τὰ om. P 31 τινας A 32 οὔτε τὸ B 33 περιαγωγὴν ex παραγωγὴν ut videtur corr. B 34 ἐφαρμόζῃ A δοκεῖ A

τε καὶ φαίνεσθαι τὸ οὕτω πως περιγράφειν τι περιγράφει, οὔτε διὰ τὸ μὴ συλλογίζεσθαι ψευδογραφεῖ. ὅτι δὲ μὴ τοιοῦτος ὁ τοῦ ψευδογραφοῦντος λόγος, ἐδήλωσεν διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκείων μὲν τῇ ἐπιστήμῃ λημμάτων οὐκ ἀληθῶν δὲ τὸν συλλογισμὸν ποιεῖται· οὐ γὰρ διὰ τοιούτων ὁ ἐριστικὸς συλλογισμός. ἄλλο ἄρα τι εἶδος τοῦτο παραλογισμῶν ἐστιν, ᾧ οὔτε ὁ διαλεκτικὸς οὔτε ὁ σοφιστικὸς χρῆται, ἀλλ' οἱ κατὰ τὰς ἐπιστήμας πείρας χάριν τῶν περὶ αὐτὰς καταγινομένων καὶ γυμνασίας πρὸς τὸ διορατικωτέρους αὐτοὺς γίνεσθαι τῶν ἐν αὐτοῖς ἀληθῶν. τοῦ δ' ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τοὺς παραλογισμοὺς τοὺς κατὰ γεωμετρίαν γίνεσθαι παρέθετο δεικτικὸν τὸ τῷ γὰρ τὰ ἡμικύκλια περιγράφειν μὴ ὡς δεῖ ἢ γραμμάς τινας ἄγειν μὴ ὡς ἂν ἀχθείησαν τὸν παραλογισμὸν ὁ ψευδογραφῶν ποιεῖται. οἱ δὲ οὕτως γινόμενοι παραλογισμοὶ χρωμένων ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρχαῖς γίνονται· οὐ γὰρ ὡς ἄλλοις τισὶ δοκοῦν λαμβάνει τι τούτων ὁ δεικνὺς διὰ τούτων, ἀλλ' ὡς ἐπόμενον ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρχαῖς, καὶ οὐ παρὰ τὸ λεγόμενον τὴν παραγωγὴν ποιεῖται ἀλλὰ παρὰ τὴν μὴ δέουσαν καταγραφήν. τὸ γὰρ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι κύκλον περιγράφεσθαι καὶ ἀπὸ παντὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν ἐπιζευγνύναι, οἷς προσχρῆται ὁ τὰ ἡμικύκλια περιγράφων μὴ ὡς δεῖ καὶ γραμμὰς ἄγων μὴ ὡς ἂν ἀχθείησαν, ἐν ταῖς γεωμετρικαῖς εἰσιν ἀρχαῖς.

p. 101ᵃ13 Ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκείων μὲν τῇ ἐπιστήμῃ λημμάτων.

Ὅτι λήμματα αἱ προτάσεις παρὰ Ἀριστοτέλει, σημειωτέον. τῷ δὲ τῷ γὰρ ἢ τὰ ἡμικύκλια περιγράφειν μὴ ὡς δεῖ ἢ γραμμάς τινας ἄγειν μὴ ὡς ἂν ἀχθείησαν δύναται καὶ ἁπλῶς κεχρῆσθαι, καθόλου περὶ τὰ τοιαῦτα γινομένων τῶν ψευδογραφημάτων, δύναται καὶ ὡς παράδειγμα αὐτὸ εἰρηκέναι ψευδογραφήματος. ἔστι γάρ τι κατὰ γεωμετρίαν ψευδογράφημα παρὰ τὸ μήτε τὰ ἡμικύκλια περιγράφειν ὡς δεῖ μήτε τὰς γραμμὰς ἄγειν ὡς ἂν ἀχθείησαν, τὸ μὲν δεικνύον τὰς δύο πλευρὰς τοῦ τριγώνου τῇ λοιπῇ ἴσας, τὸ δὲ | καὶ ἐλάττους τὰς δύο τῆς λοιπῆς· κεῖται δὲ δεδειγμένον ἐν γεωμετρίᾳ ὅτι παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ πάντη μεταλαμβανόμεναι. ἴσας μὲν οὖν τὰς δύο τῇ λοιπῇ ὁ

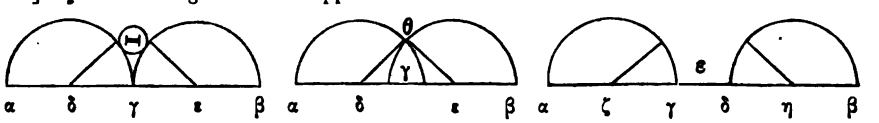
---

1 τε aABP: τι D τὸ—περιγράφειν τι aP: τῶ—περιγράφοντι ABD ante περιγράφει add. οὐ A περιγράφειν B μὴ διὰ τὸ A 2 μὴ δὲ A 3 post ἐδήλωσεν add. δὲ A ἀλλ'—ποιεῖται (4) lemma A 4 τὸν om. B ποιεῖται τὸν συλλογισμόν D 5 τοῦτο om. B 5. 6 παραλογισμῶν ἐστι τοῦτο D 6 immo σοφιστὴς 7 αὐτὰς aB: αὐτὰ ADP καταγινομένων aAP: καταγινόμενοι BD 8 αὐτοὺς γίνεσθαι] εἶναι αὐτοὺς A 9 γίγνεσθαι A 10 τῶι supra ras. P: τὰ B post γὰρ add. ἢ Arist. (om. o) τὰ om. B γράφειν aP 12 ὁ ψευδογραφῶν om. Arist. (sed post ποιεῖται habet C) παραλογισμοὶς (sic) B 14 ἑπόμενον scripsi: ἑπόμενος D: ἑπόμενα aABP 15 τῶν λεγομένων aP 16 μὴ om. A 17 περιγράφεσθαι D: γράφεσθαι aBP: φέρεσθαι A 18 καὶ γραμμὰς ἄγων] ἢ γραμμάς τινας ἄγειν B 19 εἰσιν a 21 ὅτι—σημειωτέον repetit mrg. D κατὰ ἀριστο (superscr. τλ) A τῷ δὲ Brandis Schol. p. 254ᵃ13: τὸ δὲ libri 23 κεχρῆσθαι καὶ ἁπλῶς B 24. 25 ὡς παράδειγμα aP: ὥσπερ διῖγμα ABD 25 τι om. a 25. 26 ψευδογραφήματα B 28 δὲ alterum om. P

ψευδογραφῶν διὰ τῆς τῶν ἡμικυκλίων μὴ δεούσης περιγραφῆς καὶ τῆς τῶν τῶν γραμμῶν ἐπιζεύξεως μὴ προσηκούσης οὕτω δείκνυσι. λαβὼν εὐθεῖαν τὴν Α Β δίχα τέμνει κατὰ τὸ Γ καὶ περὶ ἑκατέραν τῶν Α Γ, Γ Β ἡμικύκλια περιγράφει ἁπτόμενα ἀλλήλων κατὰ τὸ Θ σημεῖον, τεμνόντων ἄλληλα κατὰ τοῦτο τῶν Α Θ Γ, Γ Θ Β. καὶ τὰ κέντρα λαβὼν τῶν ἡμικυκλίων, τοῦ μὲν Α Θ Γ τὸ Δ τοῦ δὲ Γ Θ Β τὸ Ε, ἀπὸ τοῦ Θ, καθ' ὃ ἅπτεται ἀλλήλων τὰ ἡμικύκλια, εὐθείας ἐπὶ τὰ κέντρα τὰ Δ, Ε ἐπιζεύγνυσι. γίνεται δὴ τρίγωνον τὸ Δ Θ Ε. καὶ ἐπεὶ ἐκ τοῦ κέντρου εἰσὶν Δ Θ, Δ Γ ἐν τῷ Α Θ Γ ἡμικυκλίῳ, ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις· διὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ αἱ Ε Θ, Ε Γ· καὶ γὰρ αὗται ἐκ τοῦ κέντρου εἰσὶν ἐν τῷ Γ Θ Β ἡμικυκλίῳ. αἱ ἄρα δύο πλευραὶ τοῦ τριγώνου αἱ Δ Θ, Θ Ε τῇ βάσει τοῦ τριγώνου, τῇ Δ Ε εἰσὶν ἴσαι. καὶ διὰ μὲν τούτου δείκυσι τὰς δύο τοῦ τριγώνου πλευρὰς ἴσας τῇ λοιπῇ, οὔτε τὰ ἡμικύκλια περιγράψας ὡς δεῖ (οὐ γὰρ οἷόν τε αὐτὰ ἅπτεσθαι κατὰ τὸ Θ σημεῖον ἀλλήλων, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ Γ, ἀφ' οὗ ἤρξαντο περιγράφεσθαι), οὔτε τὰς γραμμὰς ἄγων ὡς ἂν ἀχθείησαν. οὐ γὰρ οἷόν τε ἀπὸ τῆς ἁφῆς τῶν ἡμικυκλίων ἀχθῆναί τινας γραμμὰς ἐπὶ τὰ κέντρα τῶν ἡμικυκλίων ποιούσας τρίγωνον· αἱ γὰρ ἀγόμεναι ἀπὸ τῆς ἁφῆς οὐκ ἄλλαι τινές εἰσιν ἢ ἐφ' ὧν τὰ κέντρα· ἡ γὰρ ἁφὴ αὐτῶν κατὰ τὸ Γ. πάλιν δὲ οἱ μείζω τὴν μίαν τῶν δύο ψευδογραφοῦντες οὕτω δεικνύουσι διὰ τῆς τῶν ἡμικυκλίων περιγραφῆς καὶ τῆς τῶν γραμμῶν ἐπιζεύξεως. λαβόντες εὐθεῖαν τὴν Α Β ἐπ' αὐτῆς σύνεγγυς ἀλλήλων λαμβάνουσι σημεῖα τὰ Γ, Δ, καὶ περὶ ἑκατέραν τῶν Α Γ, Δ Β εὐθειῶν ἡμικύκλια περιγράφουσι τέμνοντα ἄλληλα ἢ ἁπτόμενα ἀλλήλων κατὰ τὸ Ε σημεῖον, καὶ ἀπὸ τοῦ Ε σημείου, καθ' ὃ ἅπτεται ἀλλήλων τὰ ἡμικύκλια, ἐπὶ τὰ κέντρα τῶν ἡμικυκλίων τὰ Ζ, Η εὐθείας ἐπιζευγνύουσι. γίνεται δὴ τρίγωνον τὸ Ε Ζ Η. καὶ ἐπεὶ ἐκ τοῦ κέντρου αἱ Ε Ζ, Ζ Γ, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν· ἴσαι

---

1 post διὰ add. τε aP 3 post α prius add. τῇ P δίχα τέμνει] διατέμνει B τῶν] τὴν D figuras rubro appinxit hasce A



α γ̄ γ̄ β̄ AB: α β̄ γ̄ β̄ D: α γ̄ β̄ aP 4 θ̄ corr. e β̄ B¹ τέμνον P ἀλλήλων D pr., corr. D¹ 5 τῶν prius] τὸ P α ε̄, θ̄ superscr. aliena manu, B 6 post τοῦ θ̄ intulit e vs. 4 σημείου τεμνόντων ἄλληλα A 7. 8 γίγνεται aP 8 δὴ DP: δὲ aAB δ̄ γ̄ AD: γ B: α P: θ̄ γ̄ a 9 αἱ om. B 10 ε̄ om. A ἐν τῷ γ̄ (γ om. in fine versus P) θ̄ β̄ ἡμικυκλίῳ aBDP: ἐν τῇ βάσει τοῦ τριγώνου A 12 ἴσαι εἰσίν B 13 τὰ ἡμικύκλια—οὗ ἡ- (15) initio paginae perierunt in P ὡς δεῖ evan. A οἷοί B 15 περιγράφεσθαι ἤρξαντο A ἄγων om. P 16 τῶν—σώματι (p. 27,28) om., defectus signo posito, P, λείπει πρόσωπον mrg. P³ 18 ᾧ a 20 τῶν alterum om. B 22 δ̄ prius ex α, ut videtur, corr. B post δ̄ prius eras. 3 lit. A post α eras. β̄ D β̄ δ̄ collocant aB 24 ἅπτονται a ἐπεὶ a 25 δὴ aB: δὲ AD 26 τὸ] τὰ a ζ̄ alterum om. a εἰσίν om. a

δὲ καὶ αἱ Η Ε, Η Δ· καὶ γὰρ αὗται ἐκ τοῦ κέντρου εἰσὶ τοῦ Η ἐν τῷ Β Ε Δ ἡμικυκλίῳ· αἱ δύο δὴ πλευραὶ τοῦ τριγώνου αἱ Ε Ζ, Ε Η ἴσαι εἰσὶ ταῖς Ζ Γ, Δ Η, αἵ εἰσιν ἐλάττους τῆς Ζ Η βάσεως τοῦ τριγώνου. ὥστε αἱ δύο τοῦ τριγώνου πλευραὶ αἱ Ζ Ε, Ε Η γίνονται τῆς λοιπῆς τῆς Ζ Η ἐλάττους. πάλιν οὖν τὸ ψευδογράφημα παρά τε τὴν περιγραφὴν τῶν ἡμικυκλίων (οὐ γὰρ οἷόν τε τὰ οὕτως περιγραφόμενα ἡμικύκλια ἢ τέμνειν ἄλληλα ἢ ὅλως ἅπτεσθαι ἀλλήλων) καὶ παρὰ τὴν τῶν γραμμῶν ἐπίζευξιν· οὐ γὰρ δεόντως ἤχθησαν αἱ Ε Ζ, Ε Η εὐθεῖαι ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἡμικυκλίων τομῆς· αὗται δὲ ἦσαν αἱ τὸ τρίγωνον ποιοῦσαι. εἴη δ' ἄν, ὡς τῷ διαλεκτικῷ παράκειται ὁ σοφιστικὸς ὁ ἐκ φαινομένων ἐνδόξων, οὕτω καὶ οὗτος ὁ παραλογισμὸς τῷ ἀποδεικτικῷ τῷ ἐκ τῶν οἰκείων τῷ προκειμένῳ ἀρχῶν παρακείμενος τοὺς λόγους ἄγων ἐπὶ ψεῦδος διά τινων ψευδῶν.

p. 101a18 Εἴδη μὲν οὖν τῶν συλλογισμῶν ὡς τύπῳ περιλαβεῖν ἔστω τὰ εἰρημένα.

Ὡς ὑπογραφῇ τινι καὶ οὐκ ἀκριβῶς. οὕτως δὲ ἴσως εἶπεν ἤτοι ὡς μὴ ἀκριβῆ τὸν ὁρισμὸν ἀποδεδωκὼς ἑκάστου, ἢ ὡς μὴ ἐξειργασμένος αὐτὰ διὰ τὸ μὴ περὶ τούτων αὐτῷ τὴν πρόθεσιν εἶναι, ἢ ἐπεὶ προστίθησι τοῖς τρισὶ τοῖς πρώτοις εἰρημένοις ἐν ἄλλοις καὶ τὸν πειραστικὸν ὡς ἄλλον ὄντα παρὰ τοὺς νῦν εἰρημένους. ἢ ὁ αὐτός ἐστιν ὁ πειραστικὸς τῷ προειρημένῳ τῷ "ἐκ τῶν περί τινας ἐπιστήμας οἰκείων" γινομένῳ παραλογισμῷ· καὶ γὰρ τοῦ πειραστικοῦ τὸν λόγον ἀποδιδοὺς ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις οὕτως ἀπέδωκε "πειραστικοὶ δὲ οἱ ἐκ τῶν δοκούντων τῷ ἀποκρινομένῳ καὶ ἀναγκαίων εἰδέναι τῷ προσποιουμένῳ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην", ὃ ἴσον ἂν εἴη τῷ τε "οἱ ἐκ τῶν περί τινας ἐπιστήμας οἰκείων γινόμενοι παραλογισμοί" καὶ τῷ "ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκείων μὲν τῇ ἐπιστήμῃ λημμάτων"· τῷ γὰρ προσποιουμένῳ τὴν ἐπιστήμην ἔχειν δεῖ καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ οἰκεῖα ἐκείνῃ τῇ ἐπιστήμῃ εἰδέναι καὶ κατ' ἐκεῖνα ἀποκρίνασθαι. καὶ εἴη ἂν πειραστικὸς μὲν ἀπὸ τῆς τοῦ ἐρωτῶντος προθέσεως λεγόμενος, ψευδογράφημα δὲ καὶ παραλογισμὸς ἀπὸ τοῦ γενομένου. | ἀλλὰ καὶ 16 τὸ ἐνθύμημα, εἰ καὶ μὴ ἁπλῶς συλλογισμός, ἀλλὰ ῥητορικός γε. οὐδὲ αὐτοῦ οὖν μνημονεύσας εἰκότως ἂν λέγοι τὸ ὡς τύπῳ εἰπεῖν. ἢ ὡς

---

1 post η δ add. ἀλλήλαις a 2 δὴ aB: δὲ A: om. D ζ ε collocat a 3 post ὥστε add. καὶ a 4 ε ζ collocat A τῆς alterum om. a 5 περί B 7 τῶν om. A γραφῶν B 8 εὐθεῖαι oblit. A 9 ὡς] ἐν A 12 παρακείμενος—ἄγων scripsi: ποιούμενος—ἄγειν libri post ἐπὶ add. τὸ D ψευδῶν oblit. A 15 εἶπεν ἤτοι oblit. A 16 post ἢ add. μᾶλλον a ἐξεργασμένος A 18 ἐν ἄλλοις] i. e. Soph. el. 22 ἀποδέδωκε aA πειραστικοὶ κτλ.] Soph. el. c. 2 p. 165b4 23 ἀναγκαίων Arist.: ἀναγκαῖον libri 24 τε] τοῦ A οἱ Arist.: καὶ aB: om. AD ἐπιστήμων A γενόμενοι a 25 λημμάτων oblit. A 26 ἔχειν τὴν ἐπιστήμην D καὶ prius om. a 27 τῇ ἐπιστήμῃ ἐκείνῃ A ἐκεῖνον B ἀποκρίνασθαι D 28 τοῦ ἐρωτῶντος τῆς A 29 δὲ corr. D1 31 ἂν] οὖν A λέγοι τὸ D: λέγοιτο aB: λέγει τὸ A εἰπεῖν] cf. p. 58,3

τύπῳ εἶπε διὰ τὸ καὶ κατὰ τὰς τῶν σχημάτων διαφορὰς εἴδη γίνεσθαι συλλογισμῶν.

p. 101a19 Καθόλου δὲ εἰπεῖν περὶ πάντων τῶν εἰρημένων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ῥηθησομένων.

Εἰπὼν περὶ τῶν συλλογισμῶν, ὅτι εἴδη αὐτῶν "ὡς τύπῳ περιλαβεῖν ἔστω τὰ εἰρημένα", ἐπιφέρει ὅτι καὶ καθόλου δὲ χρὴ περὶ πάντων τῶν τε εἰρημένων καὶ τῶν ῥηθησομένων διωρίσθαι καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι περὶ μηδενὸς τὸν ἀκριβῆ λόγον καὶ τὸν ἐπιστημονικόν τε καὶ ἀποδεικτικὸν ἀποδοῦναι προαιρούμεθα, ἀλλὰ κοινότερον καὶ ἐν ὑποτυπώσει τινὶ διὰ τὸ κατὰ τὴν προκειμένην μέθοδον οὖσαν διαλεκτικὴν αὔταρκες εἶναι παντελῶς τὸ ὁπωσοῦν γνωρίζειν ἕκαστον τῶν λεγομένων. τὰ γὰρ ἔνδοξα καὶ δι' ἐνδόξων δεικνύμενα κεχώρισται τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβολογίας· τοιαῦτα δὲ τὰ προκείμενα. περὶ μὲν γὰρ συλλογισμῶν, πῶς τε γίνονται καὶ κατὰ πόσα σχήματα καὶ πόσοι καθ' ἕκαστον, καὶ τίνες μὲν ἀποδεικτικοὶ τίνες δ' οὔ, καὶ τίνες μὲν τέλειοι συλλογισμοὶ τίνες δὲ ἀτελεῖς, καὶ τίνες μὲν συλλογιστικαὶ τίνες δὲ ἀσυλλόγιστοι συμπλοκαί, ὧν ἐμνημόνευσέ πως ὁριζόμενος τὸν ἐριστικὸν συλλογισμόν, καὶ ὅλως τῶν εἰς τὴν συλλογιστικὴν πραγματείαν χρησίμων ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς εἴρηκεν ἀκριβῶς, περὶ δέ γε ἀποδείξεως καὶ ὅρων ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς. λέγει δὲ περὶ ὁρισμῶν καὶ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικά, ἀλλὰ καὶ περὶ γενῶν ⟨, ὧν⟩ ἁπάντων καὶ ἐν τούτοις μὲν μνημονεύει, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερον. εἰ γὰρ τὰ ἐν ἐκείνοις εἰρημένα ἐνταῦθά τις μεταφέροι, ἐκβαίνοι ἂν τῶν ὅρων τῆς διαλεκτικῆς οὔσης, ὡς εἶπεν, ἐξ ἐνδόξων συλλογιστικῆς.

p. 101a25 Ἑπόμενον δ' ἂν εἴη τοῖς εἰρημένοις εἰπεῖν πρὸς πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμος ἡ πραγματεία.

Εἰπὼν τίς ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς καὶ τίνι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν διαφέρει, ὅτι τῷ δι' ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, ἀκολούθως ἐφεξῆς πρὸς πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμος ἡ διαλεκτική, δείκνυσι. πρὸ γὰρ τοῦ τὴν μέθοδον αὐτὴν παραδιδόναι ἀναγκαία ἡ τούτων διδασκαλία· οἱ γὰρ τὸ χρήσιμον τῶν λεγομένων εἰδότες προθυμότεροι περὶ ταῦτα γίνονται. ἅμα δὲ καὶ ἐπεὶ κεῖται δι' ἐνδόξων εἶναι συλλογιστική, δοκεῖ δὲ ἡ φιλοσοφία περὶ τὰ

---

1 διὰ oblit. A καὶ om. a τὰς om. A 2 τῶν συλλογισμῶν B: τὸν συλλογισμὸν A 3 εἶπεν B 4 μετέπειτα D 5 post εἰπὼν add. δὲ B αὐτὸν A 7 τε om. B Arist. 8 γε D 9 τυπώσει D 11 εἶναι om. a χωρίζειν B τῶν λεγομένων ἕκαστον A 14 πόσοι] πῶς οἱ A 15 συλλογισμοὶ om. B 16 συλλογιστικοὶ aA 17 ἐμνημόνευσέ πως] p. 100b25 στερητικὸν a 19 εἰρήκαμεν a 20 ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσ.] velut VII 4—12; de genere agitur VII 28 21 ὧν addidi 22 μεταφέροι aD: μεταφέρει AB 22. 23 τὸν ὅρον a 23 εἶπεν] c. 1 p. 100a18—20 24 πρὸς] περὶ D 25 ᾗ a 27 τῷ] τὸ B πρὸς a: περὶ ABD 28 τε om. aB πρὸς a 29 ταύτην παραδοῦναι a 30 ταῦτα a

ἀληθῆ καὶ τὴν δι' ἀληθῶν δεῖξιν πραγματεύεσθαι, ἃ κεχώρισται τῆς περὶ τὰ ἔνδοξα πραγματείας, δείκνυσιν ὅτι καὶ πρὸς φιλοσοφίαν καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν ἀληθῶν χρήσιμος ἡ διαλεκτικὴ καὶ οὐκ ἔξω φιλοσοφίας ἡ προκειμένη πραγματεία.

p. 101a26 Ἔστι δὲ πρὸς τρία, πρὸς γυμνασίαν, πρὸς τὰς ἐντεύξεις, πρὸς τὰς κατὰ φιλοσοφίαν ἐπιστήμας.

Πρὸς τρία φησὶν εἶναι χρήσιμον τὴν διαλεκτικὴν πραγματείαν, πρός τε γυμνασίαν. λέγει δὲ γυμνασίαν ἤτοι τὴν γινομένην ἐν τῷ διαλέγεσθαι πρός τινας· δεχόμενοι γάρ τινα προβλήματα παρὰ τῶν προσδιαλεγομένων γυμναζόμενοι πειρῶνται τούτοις παρίστασθαι, δι' ἐνδόξων τὰς ἐπιχειρήσεις ποιούμενοι· ἢ γυμνασίαν λέγοι ἂν τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος ἐπιχείρησιν. ἦν δὲ σύνηθες τὸ τοιοῦτον εἶδος τῶν λόγων τοῖς ἀρχαίοις, καὶ τὰς συνουσίας τὰς πλείστας τοῦτον ἐποιοῦντο τὸν τρόπον, οὐκ ἐπὶ βιβλίων ὥσπερ νῦν (οὐ γὰρ ἦν πω τότε τοιαῦτα βιβλία), ἀλλὰ θέσεώς τινος τεθείσης εἰς ταύτην γυμνάζοντες αὐτῶν τὸ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις εὑρετικὸν ἐπεχείρουν, κατασκευάζοντές τε καὶ ἀνασκευάζοντες δι' ἐνδόξων τὸ κείμενον. καὶ ἔστι δὲ βιβλία τοιαῦτα Ἀριστοτέλους τε καὶ Θεοφράστου γεγραμμένα ἔχοντα τὴν εἰς τὰ ἀντικείμενα δι' ἐνδόξων ἐπιχείρησιν. πρὸς δὴ τὴν τοιαύτην γυμνασίαν χρήσιμον εἶναί φησι τὴν διαλεκτικήν· μέθοδον γάρ τινα εὑρετικὴν τῶν ἐπιχειρημάτων ἔχοντες (αὕτη δέ ἐστιν ἡ τῶν τόπων γνῶσις) ῥᾷον ἐπιχειρεῖν δυνησόμεθα. ὡς γὰρ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς γυμνάσμασιν οἱ διαιρεῖν δυνάμενοι τὰ προβλήματα καὶ τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων συνορῶντες ῥᾷον ἐπιχειροῦσιν, οὕτωσὶ καὶ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς οἱ τὴν μέθοδον εἰδότες ῥᾷον ἐπιχειρημάτων εὐποροῦσι πρὸς τὰ προκείμενα. χρήσιμος δὲ ἡ τοιαύτη κατὰ τοὺς λόγους γυμνασία πρὸς εὕρεσιν τῶν ζητουμένων τε καὶ ἀληθῶν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ δι' ὧν τὸ πρὸς φιλοσοφίαν αὐτῆς ἐκθήσεται χρήσιμον· προπαρασκευάζει γὰρ τὴν ψυχήν. ὡς γὰρ τὰ τοῦ σώματος γυμνάσια γινόμενα κατὰ τέχνην εὐεξίαν περιποιεῖ τῷ | σώματι, οὕτω καὶ 17
τὰ τῆς ψυχῆς ἐν λόγοις γυμνάσια κατὰ μέθοδον γινόμενα τὴν οἰκείαν εὐεξίαν τῇ ψυχῇ περιποιεῖ· οἰκεία δὲ εὐεξία ψυχῆς λογικῆς ἡ δύναμις καθ' ἣν εὑρετική τε τοῦ ἀληθοῦς καὶ κριτικὴ γίνεται.

---

1 δι' in ras. D 2 καὶ prius om. aB 5 δὴ Arist. 7 πρὸς τρία — τὰς ἐντεύξεις (p. 28,2) Suidas sub v. γυμνασία τρία e τίνα ut videtur corr. B τὴν διαλεκτικὴν πραγματείαν χρήσιμον A 8 τε] respondet δεύτερον p. 28,1 λέγω D 11 εἰς τὰ ἑκατέρ μέρ A 13 τοῖς πλείστοις A ἐποίουν A 14 τότε om. B τοιαῦτα om. D 15 ταῦτα a αὐτῶν libri et Suid. 15. 16 ἐπεχείρων a 16 τε om. a Suid. 17 δὲ om. AB 20 αὖ- in ras. D 21 ῥητορικῶν B γυμνάσμασιν B Suid.: ἐγγυμνάσμασιν aA: γυμνασίοις D 25 γυμνασίαν B: πραγματεία A 27 προκατασκευάζει A: προσπαρασκευάζει a 28 ποιεῖ a 28. 29 καὶ τὰ corr. e κατὰ P³ ut videtur 29 γιγνόμενα B 30 τῆς ψυχῆς B Suid. 31 post ἦν add. εὐεξίαν ABD: om. aP Suid.

Δεύτερον τρόπον τῆς ὠφελείας αὐτῆς προσεκτίθεται τὸν πρὸς τὰς ἐντεύξεις, ἐντεύξεις λέγων τὰς πρὸς τοὺς πολλοὺς συνουσίας, οἷς δεῖ μὲν ἐντυγχάνειν κοινωνικούς τε ὄντας καὶ φιλανθρώπους, καὶ ἐντυγχάνειν ὠφελίμως. διὰ μὲν οὖν ἀληθῶν τε καὶ ἀποδεικτικῶν οὐχ οἷόν τε κοινολογεῖσθαι πρὸς αὐτούς· οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν συνιέναι τῶν τοιούτων δύνανται· ἀλλ' οὐδὲ μανθάνειν ὑπομένουσι. διὸ οὐδὲ ὠφελεῖσθαι δύναιντ' ἂν διά τινος τῶν τοιούτων, ὧν γε τὴν ἀρχὴν μηδὲ συνιέναι δύνανται. εἰ δὲ διὰ τῶν ἐνδόξων τε καὶ δοκούντων καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις τὰς πρὸς αὐτοὺς συνουσίας ποιούμεθα, παρακολουθοῖέν τε ἂν τοῖς λεγομένοις καὶ ῥᾳδίως μεταβιβάζοιντο διὰ τῶν τοιούτων λόγων, εἴ τι μὴ εἶεν ὀρθῶς τιθέμενοι. τῷ γὰρ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ἡγουμένῳ καὶ δουλεύοντι ταύτῃ ἂν μέν τις διὰ τοῦ λέγειν τὴν ἡδονὴν γένεσιν εἰς φύσιν αἰσθητὴν εἶναι, τὴν δὲ τοιαύτην φύσιν μὴ δύνασθαι ἀγαθὸν εἶναι τῷ τὴν γένεσιν ἀτελῆ εἶναι μηδὲν δὲ ἀγαθὸν ἀτελές, ἂν δὴ διὰ τούτου τις δεικνύναι θέλῃ τῷ τοιούτῳ ὅτι μὴ ἔστιν ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, οὐδὲν ἂν πλέον ποιοῖ τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἰδέναι τί ποτέ ἐστι τὸ λεγόμενον. ἂν δὲ ἀπὸ τῶν κοινῶν τε καὶ ἐνδόξων ὁρμώμενος ἐξετάζῃ αὐτὸν εἰ μὴ δοκεῖ αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἀγαθοὺς ποιεῖν, ὥσπερ καὶ τὸ λευκὸν λευκοὺς καὶ τὸ θερμὸν θερμούς, καὶ τούτου τεθέντος προσανέρηται εἰ ἡ ἡδονὴ δοκεῖ αὐτῷ ἀγαθοὺς ποιεῖν, λήψεται μὲν ὅτι μὴ ποιεῖ (ἐναργὲς γὰρ καὶ τοῦτο), συνάξει δὲ ὅτι μὴ ἀγαθὸν ἡ ἡδονὴ ἐκ τῶν ἐκείνου δοξῶν τε καὶ ἀποκρίσεων. διὸ καὶ μεταπείσειεν ἂν αὐτόν· εἴκει γάρ πως πᾶς τῷ ὑπ' αὐτοῦ τεθέντι.

Τρίτον τῆς ὠφελείας αὐτῆς ἐκτίθεται τρόπον τὸν πρὸς φιλοσοφίαν καὶ τὴν κατ' ἐπιστήμην γνῶσιν, τοῦτ' ἔστι πρὸς τὴν τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσίν τε καὶ γνῶσιν. κατὰ φιλοσοφίαν δὲ ἐπιστήμας εἶπε τὴν φυσικήν, τὴν ἠθικήν, τὴν λογικήν, τὴν μετὰ τὰ φυσικά. οἱ γὰρ δυνάμενοι τὰ πιθανὰ πρὸς τὰ ἀντικείμενα συντελοῦντα διορᾶν καὶ εἰς ἀμφότερα ἐπιχειρεῖν ῥᾷον ἂν εὑρίσκοιεν ἐν ποτέρῳ αὐτῶν μέρει τῆς ἀντιφάσεως τὸ ἀληθές ἐστιν, ὥσπερ ἀντιδίκων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀκηκοότες. ὡς γὰρ ὁ δικαστὴς διὰ τοῦ ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι τὸ δίκαιον γνωρίζει, οὕτως καὶ ἐν ταῖς

---

1 τῆς om. D ὠφελείας post προσεκτίθεται transposuit D αὐτῆς om. D Suid. προσεκτίθεται D: προεκτίθεται aAB: ἐκτίθεται Suid. 2 ἐντεύξεις λέγων—τεθέντι (22) Suidas sub v. ἔντευξις ἐντεύξεις alterum om. D, superscr. P 4 τε D: om. aABP Suid. καὶ om. A 6 δύναιτ' P διά ADP Suid.: ὑπό aB 7 μηδὲ] δὲ superscr. P: οὐδὲ B 8 τε D Suid.: τῶν A: om. aBP 8. 9 τὰς συνουσίας τὰς πρὸς D 8 αὐτοὺς ADP Suid.: τοὺς πολλοὺς aB 9 παρακολουθεῖέν aB 11 ταύτην BD 12 post ἡδονὴν add. ἀγαθὸν B 14 δὴ ABD Suid.: οὖν aP τούτου] τοῦ A τῷ τοιούτῳ] τοιοῦτον B 15 ἡ om. A ποιεῖ B: ποιῇ D 17 δοκῇ aB 18. 19 προσανέρηται D: προσανερῆται a: προσανήρηται P (ἡ in ras.): προσαναιρεῖται AB εἰ om. BP ἡ om. AD 20 δὲ superscr. P², ut videtur ὅτι] τὸ A 21 μεταποιήσειεν A 22 αὐτῷ A 23 τῆς om. D φιλοσοφίαν ABDP: τὰς κατὰ φιλοσοφίαν ἐπιστήμας a, superscr. P² 24 τοῦ ἀληθοῦς AD: ἀληθοῦς B: τἀληθοῦς aP 26 γὰρ] μὲν B 28 ἐν superscr. B ἀποφάσεως P τὸ superscr. B 29 ἂν δικῶν P 30 τοῦ BDP; τὸ aA τοῖς aP

κατὰ φιλοσοφίαν ζητήσεσιν ἐπὶ πολλῶν οὐχ οἷόν τε τὸ ἀληθὲς εὑρεῖν ῥᾳδίως μὴ πρότερον εἰς ἑκάτερον ἐπιχειρήσαντα. συνᾴδει τούτῳ καὶ τὸ ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένον ἐν τῷ Παρμενίδῃ τὸ "ἔθισον σαυτὸν καὶ γύμνασον μᾶλλον διὰ τῆς δοκούσης ἀχρήστου εἶναι καὶ καλουμένης ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχίας, ἕως ἔτι νέος εἶ· εἰ δὲ μή, διαφεύξεταί σε ἡ ἀλήθεια". ἔτι ὁ εἰδὼς τὴν τοῦ πιθανοῦ φύσιν οὐκ ἂν ὑπ' αὐτοῦ παραχθείη ποτὲ ὡς ἀληθοῦς ὄντος, ἀλλὰ προκρίνοι ἂν τὰ φαινόμενα ἀληθῆ τῶν μὴ ἀληθῶν τῇ παραβολῇ αὐτῶν τῇ πρὸς ἄλληλα· δι' ὧν γὰρ τὸ ἀληθές τινες ἀφανίζειν πειρῶνται, τούτοις τις ἐγγεγυμνασμένος οὐκ ἂν ὑπ' αὐτῶν παράγοιτο. πρὸς δὲ τούτοις ὁ τῶν ὁμοίως φαινομένων τῷ ἀληθεῖ εὑρετικός (τοιαῦτα δὲ τὰ πιθανά) καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσιν ἑτοιμότερος. ἔτι δὲ εἰ δεῖ τὸν περί τινος ὑγιῶς τε καὶ ὀρθῶς λέγοντα τοιούτους τοὺς περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι λόγους ὡς δύνασθαι δι' αὐτῶν λύεσθαι καὶ τὰ ἀπορούμενα περὶ αὐτοῦ, δῆλον ὡς χρήσιμον τὸ γεγυμνάσθαι ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸ ἀπορεῖσθαι δυναμένοις· οὕτω γὰρ συνορᾶν δύναιτ' ἄν καὶ τὰς λύσεις τῶν ἀπορουμένων.

p. 101a36 Ἔτι δὲ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν περὶ ἑκάστην ἐπιστήμην.

Προειπὼν πρὸς τρία χρήσιμον εἶναι τὴν διαλεκτικὴν καὶ ἐκθέμενος τίνα ταῦτα, προστίθησι τοῖς τρισὶ καὶ τέταρτον, ἤτοι ὑποδιαίρεσίν τινα τοῦ τρίτου ποιούμενος (ἦν δὲ τοῦτο τὸ "πρὸς τὰς κατὰ φιλοσοφίαν ἐπιστήμας"· εἰ γὰρ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν περὶ ἑκάστην ἐπιστήμην, εἴη ἂν καὶ πρὸς τὰ κατὰ φιλοσοφίαν πρῶτα) ἢ προστιθεὶς ὡς ἄλλο τοῦτο παρὰ τὰ προειρημένα. ἔστι δὲ ὃ προστίθησι· χρήσιμόν φησιν εἶναι τὴν διαλεκτικὴν καὶ πρὸς τὰς καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἀρχάς· περὶ γὰρ τῶν οἰκείων ἀρχῶν οὐδεμία τῶν ἐπιστημῶν οἷά τε λέγειν διὰ τὸ δεῖν μέν, εἰ ἐπιστημονικῶς λέγοι περὶ αὐτῶν καὶ δεικνύοι ταῦτα, ἐκ πρώτων αὐτὰ δεικνύναι (τοιαῦται γὰρ αἱ ἐπιστημονικαί τε καὶ ἀποδεικτικαὶ δείξεις), μηδὲν δὲ ἔχειν τῶν ἀρχῶν πρῶτον. τὰς οὖν δεομένας τῶν ἀρχῶν τῶν κατὰ τὰς ἐπιστή-

---

1 τὸ ἀληθὲς om. aP 2 πρότερον ABD: πρῶτον aP τούτωι P: τούτων a 3 ἐν τῷ Παρμενίδῃ] c. VII 135 D post Παρμενίδῃ add. καὶ A ἔθισον librj: ἔλκυσον Plato 5 σε διαφεύξεται B: σὲ διαφεύξεται Plato 6 ὑπ' αὐτοῦ om. B παραχθείη BD: ταραχθείη aAP 7 προκρίνη A 8 τινες superscr. D¹ 8. 9 ἐμφανίζειν D 9 αὐτοῦ A 10 ὁ superscr. P 11 καὶ in ras. P² τὴν superscr. P τἀληθοῦς P, τ add. P² ἑτοιμότερος] ἐπιτήδειος B 12 τε add. P² 13 διαλύεσθαι A 15 συνορᾶν δύναιτ' ἄν] ἂν ἀναιρεῖν δύναιτο P, ἀν add. P² 17 δὲ om. aP 18 εἰπὼν P² καὶ om. A ἐκθέμενον B¹: corr. B² 19 τίνα nescio unde corr., ut videtur, B² ταῦτα, quod post τρία (18) habent libri, huc transposui 20 τὸ BD: om. aAP 21 πρὸς Arist.: περὶ libri τὰ πρῶτα — πρῶτα (22) (inc. f.r) — καθ' ἑκά- (24) evanuerunt in P 22. 23 τῶν προειρημένων A: τὰ εἰρημένα B 25 post εἰ add. καὶ D 26 δεικνύοι aP: δεικνύει AD: -κνύειν B, in quo ερὶ αὐτῶν καὶ δει perierunt αὐτὰ ABD: αὐτῶν aP 27 δὲ om. B 28 πρώτων B δεομένας] εο in ras. P²

μας συστάσεώς τινος τῷ μὴ δύνασθαι δεί[κνυσθαι δι' ἀληθῶν τε καὶ πρώ- 18
των δι' ἐνδόξων τινῶν ⟨δεῖ⟩ δείκνυσθαί τε καὶ πιστοῦσθαι· τὸ δὲ διὰ τοι-
ούτων συλλογίζεσθαι διαλεκτικῆς ἴδιον. ἴδιον δὲ αὐτῆς καὶ ἡ δι' ἐπαγω-
γῆς τοῦ προκειμένου σύστασις, ὡς προϊὼν ἐρεῖ· μάλιστα δὲ τὸ πιστὸν
ταῖς ἀρχαῖς δι' ἐπαγωγῆς περιγίνεται. ὡς διαλεκτικὸς οὖν περὶ τῶν ἀρ- 5
χῶν τῶν ἰδίων ὁ ἐπιστήμων ἐρεῖ, ἢ ὁ διαλεκτικὸς ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰ δὲ
πρὸς τὰ πρῶτα καὶ τὰς καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἀρχάς ἐστι χρήσιμος,
εἴη ἄν, ὡς εἶπε, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν τε καὶ τὰς ταύτης ἀρχάς, παρεχο-
μένη καὶ ταύτῃ τὸ χρήσιμον. καὶ οὕτως ἂν δύναιτο καὶ τὸ τέταρτον
τοῦτο ὑπάγεσθαι τῷ πρὸς φιλοσοφίαν χρησίμῳ, προσκεῖσθαι δὲ αὐτῷ τὸ
ὅτι ὁμοίως φιλοσοφίᾳ κατὰ τοῦτο καὶ πρὸς ἄλλας ἐπιστήμας ἐστὶ χρήσιμος
ἡ διαλεκτική. καὶ αὐτὸς δὲ πολλάκις δεικνύς τινα τῶν κατὰ φιλοσοφίαν 10
προστίθησι τὸ "λογικῶς" λέγων διαλεκτικῶς, ὡς δεομένων τινῶν τῶν κατὰ
φιλοσοφίαν καὶ τοιούτων δείξεων. οἷα ἐστὶ καὶ ἡ τοιαύτη· 'πᾶν σῶμα ἐπι-
πέδῳ ὥρισται', ὅ ἐστιν ἔνδοξον διὰ τὸ κεῖσθαι σώματος πέρας εἶναι τὴν
ἐπιφάνειαν, ᾧ ἐχρήσατο ἐν Φυσικοῖς δεικνὺς ὅτι μὴ ἔστιν ἄπειρόν τι
σῶμα· ᾧ προσθεὶς τὸ 'οὐδὲν δὲ ὡρισμένον ἄπειρον' 'οὐδὲν ἄρα σῶμα 15
ἄπειρον' συνήγαγεν. ὅτι δὲ διαλεκτικοῦ ἐστι τὸ περὶ ἀρχῶν λέγειν, ἐντεῦθεν
δῆλον ἂν γένοιτο. ὁ γεωμέτρης τίθεται μὲν ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ τὸ ἐπιφά-
νειαν εἶναι δ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχει, τίθεται δὲ καὶ γραμμὴν μῆκος
ἁπλατές, καὶ σημεῖον οὗ μέρος οὐδέν. ἐνίστανται δὲ πρὸς ταῦτά τινες λέγοντες
μήτε τι μέγεθος δύνασθαι διαστήματα δύο ἔχειν μόνα, ἔτι δὲ ἧττον ἕν.
ἀλλὰ μηδὲ σημεῖόν τι ὅλως εἶναι· μηδὲν γὰρ εἶναι δ μήτε ἀφαιρούμενον
μειοῖ τι μήτε προστιθέμενον αὔξει, ὡς ὁ Ἐλεάτης ἔλεγε Ζήνων· ἀδιαστά- 20
του γὰρ μηδὲ φαντασίαν τινὰ δύνασθαι λαβεῖν. γεωμετρικῶς μὲν οὖν οὐχ
οἷόν τέ τι τούτων ὡς ὂν δεῖξαι. ὁ δὲ διαλεκτικὸς οὐκ ἀπορήσει δι' ἐν-
δόξων αὐτὰ συστῆσαι. λαβὼν γὰρ ἔνδοξον τὸ τὴν ἐπιφάνειαν πέρας εἶναι
τοῦ σώματος καὶ τὸ τὸ πέρας εἶναι ἄλλο τοῦ οὗ ἐστι πέρας, καὶ τοῦτο
τῇ ἐπαγωγῇ συστήσας συνάγει τὴν ἐπιφάνειαν ἄλλην εἶναι σώματος, τοῦτ'

---

1 συστάσεώς τινος] ὡς et ος corr. P² δύνασθαι (σ in ras.) δεικνύειν D 1. 2 καὶ πρώτων καὶ δι' ἐνδόξων aA: καὶ ἐνδόξων καὶ πρώτων P 2 δεῖ a: om. ABDP δείκνυσι et πιστοῦται corr. P³ 3 διαλεκτικοῖς A αὐτοῖς B 4 ἐρεῖ] c. 12 5 περὶ γίνεται B 6 τῶν ἰδίων om. B 7 τὰς ἀρχὰς τὰς κ. ἑ. ἐ. aAP 8 τε om. A 9 τὸ prius om. A 10 τῷ — χρησίμῳ ante καὶ τὸ (9) collocat A τὸ aBDP: καὶ A 12 δὲ periisse videtur in D 14 καὶ] τῶν A 16 ᾧ BD: ὡς aP: δ A ἐν Φυσικοῖς] III 5 p. 204ᵇ5. 6 17 διωρισμένον, omisso δὲ, A 17. 18 ἄπειρον σῶμα AD 18 post δὲ superscr. τῶν P² τὸ om. aP ante ἀρχῶν add. τῶν A 19 ἂν δῆλον D καὶ om. D 19. 20 post ἐπιφάνειαν add. μὲν aP 20 ἔχει μόνον a τίθεται δὲ καὶ om. aP post γραμμὴν add. δὲ aP 21 σημεῖον δὲ, omisso καὶ, aP 22 ἔχειν] ν postea, ut videtur, superscr. B μόνον B: om. A ἕν ex οὐδέν corr. B 23 μηδὲ γὰρ A 24 ὁ om. A ἐλάτης B ζήνων ἔλεγεν aP 26 τε ἔτι (ἐστι corr. P³ ut videtur) τοῦτο aP δεῖξαι ὡς ὄν B 27 συστῆναι B 28 τὸ alterum om. aP τοῦ alterum om. a 29 συνάγει corr. e δύναται B ἄλλο a ante σώματος add. τοῦ B, superscr. P⁴

ἔστι τοῦ τριχῇ διεστῶτος· εἰ δὲ ἄλλη, οὐχ οἷόν τε ἔχειν αὐτὴν διαστά- 25
σεις τρεῖς· ἦν γὰρ ἂν οὕτως ἡ αὐτὴ τῷ σώματι· ἐν τούτῳ γὰρ ἐκείνῳ
τὸ εἶναι· ἀλλὰ μὴν ὁρᾶται μῆκος καὶ πλάτος ἔχουσα· ἀδύνατον ἄρα αὐ-
τὴν βάθος ἔχειν· τὰς δύο ἄρα μόνας ἔχει διαστάσεις, μῆκος καὶ πλάτος.
τῷ δ' αὐτῷ λόγῳ χρώμενος δείξει καὶ τὴν γραμμὴν μῆκος ἀπλατές·
πέρας γὰρ οὖσα ἐπιφανείας ἐπιφάνεια οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ὁρᾶται μῆκος
ἔχουσα· ἀπλατὲς ἄρα μῆκος ἔσται. καὶ ἡ στιγμὴ δέ, ἐπεὶ τῆς γραμμῆς 30
μῆκος ἐχούσης ἓν μόνον πέρας ἐστὶν ἕτερον αὐτῆς ὄν, οὐδὲ ταύτην ἂν
ἔχοι τὴν διάστασιν· ὃ δὲ μὴ ἔχει μῆκος, τοῦτο ἀδιάστατον· πᾶσα γὰρ
διάστασις μετὰ μήκους. ἔνεστι καὶ οὕτως περὶ τοῦ σημείου λέγειν ἐν-
δόξως· τὸ σημεῖον, εἰ διέστηκεν, ἤτοι ἐφ' ἓν διέστηκεν ἢ ἐπὶ δύο ἢ ἐπὶ τρία·
ἀλλ' εἰ μὲν ἐπὶ τρία, σῶμα ἔσται· εἰ δ' ἐπὶ δύο, ἐπιφάνεια· εἰ δὲ ἐφ'
ἕν, γραμμή· ἀλλ' οὐδέν ἐστι τούτων· τὸ σημεῖον ἄρα ἀδιάστατον. ἔστι 35
καὶ οὕτως· πᾶν πέρας μεγέθους τινὸς ἐνὶ διαστήματι ἐλαττοῦται αὐτοῦ,
ὥσπερ ἡ ἐπιφάνεια μὲν σώματος (τούτου γὰρ αὕτη πέρας), ἡ γραμμὴ δὲ
τῆς ἐπιφανείας· ἔστι δὲ καὶ τὸ σημεῖον πέρας τῆς γραμμῆς· ἐλαττοῦται
ἄρα καὶ τοῦτο τῆς γραμμῆς διαστήματι· ἀλλὰ μὴν ἓν εἶχεν ἡ γραμμὴ
διάστημα· οὗ τὸ πέρας αὐτῆς ἀπολειπόμενον ἀδιάστατον ἂν εἴη. καὶ οὕτως·
ἡ ἀρχὴ οὐδέπω ἐστὶ τοῦτο οὗ ἐστιν ἀρχή· ἀλλὰ μὴν τὸ σημεῖον
ἀρχὴ τοῦ πρώτου διαστήματος· τοῦτο δέ ἐστι τὸ μῆκος· ἀδιάστατον ἄρα 40
τὸ σημεῖον. ὅτι δὲ καὶ ἔστι τι τὸ σημεῖον, οὕτως ἂν δεικνύοιτο διαλεκτι-
κῶς· παντὸς πεπερασμένου πέρας τί ἐστι· τὸ δὲ πέρας ἄλλο ἐστὶ τοῦ
οὗ ἐστι πέρας· οὐ γὰρ ταὐτὸν τὸ πέρας τε καὶ τὸ οὗ πέρας· καὶ τῆς
γραμμῆς δὲ τῆς πεπερασμένης ἐστί τι πέρας καὶ ἄλλο τῆς γραμμῆς· ἀλλὰ
μὴν εἰ μὴ γραμμή, σημεῖον· οὐ γὰρ δὴ ἐπίπεδον ἢ σῶμα οἷόν τε λέγειν
τὸ τῆς γραμμῆς πέρας· μόνα δὲ ἐν διαστήματί ταῦτα. ὁμοίως ἂν ὁ δια- 45
λεκτικὸς καὶ περὶ μονάδος, ὅτι ἐστὶν ἀμερής, δεικνύοι· ᾧ καταμετρεῖται
πᾶς ἀριθμός, ἐκεῖνο ἐλάχιστόν ἐστιν ἐν ἀριθμῷ· μονάδι δὲ πᾶς ἀριθμὸς
καταμετρεῖται· ἐλάχιστον ἄρα ἐν ἀριθμῷ ἡ μονάς· καὶ ἀμερὲς ἄρα. καὶ
οὕτως· ὃ ἐν ἀριθμῷ ὂν μή ἐστιν ἀριθμός, τοῦτο ἀδιαίρετόν ἐστι· | τοιοῦ- 19
τον δὲ ἡ μονάς.

---

1. 2 τρεῖς διαστάσεις B 3 τὸ e τῷ ut videtur corr. B ἔχουσα — πλάτος (4) om. B ἀδύνατον e δυνατὸν corr. P^4 6 ἐπιφανία (sic) οὐκ mrg. P^2 7 τῆς om. P 8 μῆκος] o in ras. D ἓν om. aP 9 ἔχει] ἔχῃ A 10 ἔνεστι aAP, corr. B: ἐστιν B pr.: ἐστὶ D (cf. vs. 13) λέγει A 10. 11 ἐνδόξως aP: ἔνδοξον ABD 11 ἓν superscr. P (sequens δι in ras.) 12 σώματ' aP ὑφ' A 13 γραμμὴν D τοῦτο A ἔστι om. aP 14 ὄντως aB 15 ante σώματος add. τοῦ B 16 ante ἐπιφανείας add. τῆς aP γραμμῆς supra spatium vacuum P^2 ἐλαττοῦτο A 18 αὐτῆς om. D 19 τοῦτο ἐστὶν D ἐστιν] ἡ B 20 ἀδιαστήματος (i. e. ά δ.), omisso πρώτου, B 21 τί superscr. B: om. a δεικνύοιτο ἂν οὕτως B 24 post ἐστὶ add. δὲ A post ἄλλο add. τὸ AB, superscr. P^2 25 μὴ superscr. B post μὴ add. ἡ aABP 27 ὅτι] ὃ D δεικνύει A 28 ἐκεῖνος ἐλάχιστός P ἐν om. D ἀριθμοῖς Bpr. post ἀριθμῷ add. ἢ A

Τὸ δὲ τοῦτο δὲ ἴδιον ἢ μάλιστα οἰκεῖον τῆς διαλεκτικῆς ἐστι, τὸ ἐξ ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, εἶπεν ἤτοι διὰ τὴν ῥητορικήν, ἐπειδὴ καὶ αὕτη διὰ τούτων, ἢ ὅτι καὶ ὁ φιλόσοφός ποτε διὰ τοιούτων δείκνυσί τινα, ὡς προείρηται.

p. 101ᵇ3 Ἐξεταστικὴ γὰρ οὖσα πρὸς τὰς ἁπασῶν τῶν μεθόδων ἀρχὰς ὁδὸν ἔχει.

Ὅτι μὲν μεθόδους καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας λέγει, γνώριμον ἐποίησεν αὐτός· εἰπὼν γὰρ "ἔτι δὲ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν περὶ ἑκάστην ἐπιστήμην" τὰς ἐπιστήμας μεταλαβὼν μεθόδους εἶπεν. ἐξεταστικὴ δὲ ἀντὶ τοῦ 'ζητητικὴ καὶ ἐπιχειρηματική'.

p. 101ᵇ5 Ἔξομεν δὲ τελέως τὴν μέθοδον, ὅταν ὁμοίως ἔχωμεν.

Εἰπὼν τίς ἐστιν ὁ ἔνδοξος συλλογισμός, καὶ ὅτι ἡ διαλεκτικὴ περὶ τὸν τοιοῦτον συλλογισμόν, δείξας δὲ καὶ πρὸς πόσα καὶ τίνα χρήσιμός ἐστι, νῦν λέγει τί ἔργον ἐστὶ τῆς διαλεκτικῆς, καὶ πότε καὶ πῶς ἔχοντες τελείως ἔχομεν τὴν μέθοδον. δυνάμεις δὲ εἶπε τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν κυβερνητικήν τε καὶ διαλεκτικήν, ἤτοι ὅτι ἔνεστιν αὐταῖς καὶ εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, ἢ μᾶλλον ὅτι στοχαστικαὶ οὖσαι οὐ κατὰ ὡρισμένα τινὰ προῖασιν, ἀλλὰ δεῖ καὶ οἰκείας συνέσεως αὐταῖς πρὸς τὸ ἁρμόσασθαί τε τὰ προσπίπτοντα καὶ τάξαι τὰ γινόμενά τε καὶ λεγόμενα ὥστε ταχθέντα χρήσιμα γενέσθαι. ἢ μᾶλλον δυνάμεις κοινότερον τὰς τέχνας, ὡσανεὶ ἕξεις ἔλεγεν αὐτάς, καὶ εἴη ἂν 'τῶν τοιούτων τεχνῶν', τοῦτ' ἔστι τῶν στοχαστικῶν. φησὶ δὴ τότε ἡμᾶς τελείως ἕξειν αὐτήν, ὅταν τῶν ἐνδεχομένων εἰς τὸ προκείμενον ἐνδόξως ἐπιχειρηθῆναι μηδὲν παραλίπωμεν· οὐδὲ γὰρ τὸ πάντως εἰς ἀντίφασιν περιαγαγεῖν τὸν διαλεγόμενον ἔργον τοῦ διαλεκτικοῦ, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ ῥήτορος τὸ πεῖσαι, ἀλλὰ καὶ τούτου τὸ μηδὲν τῶν εἰς πίστιν τοῦ προκειμένου πιθανῶν παραλιπεῖν. οὕτως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ ἰατρικῆς τε καὶ κυβερνητικῆς καὶ πασῶν τῶν στοχαστικῶν τεχνῶν. τοῦ τε γὰρ

---

1 τὸ δὲ] ras. P 3 τούτων ABP: τοιούτων aP ἢ ABD: καὶ aP post ποτε add. καὶ AB τοιούτων aABP: τούτων D 4 προείρηται] p. 30, 13 5. 6 ἀρχῶν μεθόδους B 6 ἔχειν a 7 τέχνας—ἐπιστήμας collocant aP 8 ἔτι δὲ om. D 9 ἀπολαβὼν A ἐξεταστητικὴ P³ 11 δὲ om. aP ὅταν ὁμοίως ἔχωμεν om. aP 12. 13 περὶ τοιούτων συλλογισμῶν A 14 τῆς superscr. B 15 post ἔχομεν add. τήνδε aP καὶ om. D 16 κυβερνητικήν τε] θηρευτικήν, ad quod in mrg. aliquid notatum erat, P 18 δεῖ post αὐταῖς superscr. D post τε add. πρὸς aP 19 γιγνόμενα AB 20 γενέσθαι D: om. aABP μᾶλλον om. aP κοινότερον aP: κυριώτερον BD: κυριωτέρας A 21 τεχνῶν om. B 24 περιαγαγεῖν aP: προαγαγεῖν ABD διαλεγόμενον corr. e διαλεκτικὸν B 25 ὥσπερ οὐδὲ τοῦ ῥήτορος κτλ.] cf. Rhet. I 1 p. 1355ᵇ10. 11 τοῦ ex τὸ ut videtur corr. D τούτων B τὸ alterum D: om. aABP τῶν] τῆς A 26 δὲ om. B 27 τῶν om. aP τε alteri respondet ὁμοίως p. 33, 6

ἰατροῦ ἔργον τὸ πάντα τὰ ἐνδεχόμενα ποιῆσαι πρὸς τὸ σῶσαι, ἀλλ' οὐ τὸ σῶσαι· εἰ γὰρ τοῦτό τις λέγοι ἔργον εἶναι τοῦ ἰατροῦ, καὶ ὁ ἀνίατρος ἰατρὸς ἔσται καὶ ὁ ἰατρὸς οὐκ ἰατρός· σώζουσι γὰρ πολλάκις καὶ οἱ ἀνίατροί τινας κάμνοντας, εὐτυχῶς τινα προσενέγκαντες αὐτοῖς, καὶ οὐ σώζουσιν οἱ ἰατροί, ὅταν μεῖζον ἢ τὸ πάθος τῆς ἰατρικῆς βοηθείας ἢ μὴ σημειώσει ὑποπεσεῖν ῥᾴδιον· ὁμοίως καὶ ἐπὶ κυβερνητικῆς. ὁ αὐτὸς δὴ λόγος καὶ ἐπὶ ῥητορικῆς τε καὶ διαλεκτικῆς· πολλάκις γὰρ τὸ μὴ εὐπορεῖν ἐπιχειρήματος ἢ πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι τὸ προκείμενον ἢ πρὸς τὸ πεῖσαι τοὺς ἀκούοντας παρὰ τὴν τοῦ προβλήματος γίνεται φύσιν, ἀλλ' οὐ παρὰ τὸν διαλεκτικὸν ἢ τὸν ῥήτορα. ἐπὶ γὰρ τῶν τοιούτων τεχνῶν οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπιγινομένων τελῶν ἡ κρίσις, ὡς γίνεται ἐπὶ οἰκοδομικῆς τε καὶ ὑφαντικῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ποιητικῶν τεχνῶν, ἐφ' ὧν κατά τινας ὡρισμένας τε καὶ τεταγμένας ὁδοὺς ἡ κατ' αὐτὰς ἐνέργεια γίνεται πᾶσι, καὶ οὐχ οἷόν τε καὶ ἀπὸ τύχης αὐτῶν τὸ ἔργον γενέσθαι· ἐν γὰρ ταύταις τέλος τὸ προκείμενον ἔργον τῷ ἕπεσθαι τὸ ἔργον τοῖς χάριν αὐτοῦ γινομένοις· διὸ τοῦ καλῶς καὶ τεχνικῶς γεγονέναι τὰ πρὸ αὐτοῦ σημεῖον τὸ ἔργον γίνεται. ἐν δὲ ταῖς στοχαστικαῖς τῶν τεχνῶν οὐ πάντως ἐπὶ γινομένοις τοῖς κατὰ τέχνην ἁπαντᾷ τὰ ὧν χάριν ἐκεῖνα γίνεται. αἴτιον δὲ τὸ ἐν ταύταις καὶ ἀπὸ τύχης τινὰ γίνεσθαι καὶ μὴ ὡρισμένα εἶναι δι' ὧν τὰ ὑπ' αὐτῶν γινόμενα γίνεται. διὸ οὐκ ἔστι τὸ γινόμενον ὑπὸ τῶν τεχνῶν τῶν τοιούτων τέλος τῶν τεχνῶν, ὥσπερ ἐν αἷς δι' ὡρισμένων τινῶν γίνεταί τι καὶ χωρὶς τούτων οὐκ ἂν γένοιτο· ἐν ταύταις γὰρ τὸ ἔργον τέλος τε καὶ σημεῖον [ὄν], ὡς εἶπον, τοῦ πάντα κατὰ τὴν τέχνην γεγονέναι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἐγένετο. ἢ ἔργον μὲν ἐν πάσαις ταῖς τέχναις ἡ κατὰ τὴν ἕξιν τε καὶ τέχνην κατὰ τὰ οἰκεῖα ἐνέργεια γινομένη διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων· τέλος δέ, ἐν αἷς καὶ ποιᾶς ὕλης ἀλλ' οὐ τῆς τυχούσης τινὸς χρεία, οὐ τὸ ἔργον μόνον ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦ ἔργου καὶ ταῦτα ἔχον. τοῦ γὰρ ἰατροῦ ἔργον μὲν τὸ ποιῆσαι πάντα τὰ ἐνδεχόμενα γενέσθαι κατὰ τὴν τέχνην πρὸς τὸ σωθῆναι τὸν κάμνοντα, τέλος δὲ τὸ σῶσαι, οὗ χάριν καὶ ταῦτα ποιεῖ, ὃ

---

1 σῶσαι ABD: σῶμα aP 3 ἔσται AB: ἐστι D: ἄρα aP οἱ om. A 4 προσενεγκόντες aP 5 ἢ μεῖζον aP: μεῖζον post βοηθείας transponit B ἢ om. P: καὶ P³ 6 ὁ αὐτὸς—ῥητορικῆς (7) om. B 7 τε om. D γὰρ aP: δὲ ABD 8 ἐπιχειρημάτων D: ἐπιχειρήματα A 11 ἐπιγιγνομένων A 12 τεχνῶν om. B 13 τε in ras. D κατὰ ταύτας aP 14 γίνεσθαι aA τέλος om. P¹: αὐ P³ 15 προκείμενον] προ eras. P τῷ—ἔργον om. B τῷ AD: τὸ aP γιγνομένοις A 16 διὸ] διὰ γὰρ P γενέσθαι P, νέσθαι add. P³ post γεγονέναι add. καὶ a πρὸ] περὶ A αὐτῆς D σημεῖα P 17 ἐπὶ γινομένοις aA: ἐπὶ γι om. in lac. P: ἐπιγενομένοις D: ἐπιγιγνόμενοι B 18 τοῖς κατὰ—γίνεσθαι (19) om. initio paginae P ante τέχνην add. τὴν A ἁπαντᾷ τὰ] ἀπ' αὐτὰ A χάρι A γίγνεται B 19 εἶναι—τεχνῶν (20) om. A εἶναι ὡρισμένα aP 20 γιγνόμενα et γιγνόμενον B 21 διωρισμένων aABP 22 τε om. aB 23 ὄν delevi: ante καὶ habent aB: οὖν P εἶπον τοῦ in ras. P² post πάντα add. τὰ P τὴν om. a 24 ἁπάσαις omisso ἐν B τε om. B 26 ἀλλ' ABD: καὶ aP 27 καὶ ταῦτα] κατὰ αὐτὰ P ἰατροῦ aD: ἰατρικοῦ ABP 28 μὲν ἔργον A ποιεῖν a τὴν om. aP

δεῖται καὶ ἄλλων τινῶν πρὸς τοῖς γινομένοις κατὰ τὴν ἰατρικήν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὡρισμένων ὁμοίως καὶ τὸ τέλος ἐπ' αὐτοῖς ὥσπερ καὶ τὸ ποιῆσαι κατὰ τὴν τέχνην· ἐπὶ δὲ τῶν στοχαστικῶν οὐκέτι τὸ τέλος ἐπὶ τοῖς τεχνίταις, ὡς οὐδὲ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπὶ τοῖς σπουδαίοις, εἰ μὴ μόνον τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι. |

p. 101b11 Πρῶτον οὖν θεωρητέον ἐκ τίνων ἡ μέθοδος.

Εἰπὼν πρῶτον τὰ περὶ τῆς διαλεκτικῆς (ταῦτα δὲ ἦν ἡ πρόθεσις τῆς μεθόδου, ἡ πρὸς τὰς ἄλλας τὰς συλλογιστικὰς μεθόδους αὐτῆς διαφορά, τὸ χρήσιμον τὸ ἀπ' αὐτῆς, ἡ τοῦ τέλους ἐπίκρισις) ἀκολούθως λοιπὸν λέγει περὶ τούτων ἐξ ὧν αὐτῇ τὸ εἶναι, καὶ ἐπὶ τὸν περὶ τούτων μέτεισι λόγον ζητῶν ἐν τίσιν αὐτῇ τὸ εἶναι, καὶ ἐκ τίνων συνέστηκε, καὶ περὶ τίνα χρὴ σπουδάζειν τὸν ἐσόμενον διαλεκτικόν, καὶ τίνα εἰδότες τε καὶ ποιεῖν δυνάμενοι ἐσόμεθα διαλεκτικοί. τὴν μὲν γὰρ κτῆσιν τῶν χρησίμων ἡ γνῶσις ἡμῖν παρέξει ἡ τοῦ ἐν τίσιν αὐτῇ τὸ εἶναι, τὴν δὲ χρῆσιν τούτων ἡ παράδοσις τῶν τόπων. πρῶτον οὖν φησι δεῖν θεωρῆσαι ἐκ τίνων ἐστὶν ἡ μέθοδος. ὃ προσθεὶς ἐπιφέρει εἰ δὴ λάβοιμεν πρὸς πόσα καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι, καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν, ἔχοιμεν ἂν ἱκανῶς τὸ προκείμενον, τὸ θεωρῆσαι ἐκ τίνων ἡ μέθοδος. εἰ γὰρ μὴ περιληφθείη τισὶν εἴδεσι τὰ ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς ἡ μέθοδος, οὔτ' ἂν μάθησις αὐτῶν οὔτε γνῶσις γενέσθαι δύναιτο· τὰ γὰρ καθ' ἕκαστα ἄπειρα. εἴη δ' ἂν τὸ λεγόμενον 'εἰ εἰδείημεν ἐκ τίνων ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος, καὶ ἐν τίσιν αὐτῇ τὸ εἶναι, καὶ μάθοιμεν πρὸς πόσα τε καὶ τίνα οἱ κατὰ ταύτην συλλογισμοὶ γίνονται καὶ ἐκ τίνων'. ἔστι δὲ τὸ μὲν πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα εἰρημένον περὶ τῶν προβλημάτων, ὡς ἐρεῖ· περὶ γάρ τινος προκειμένου προβλήματος ὁ διαλεκτικὸς τὸν λόγον κινεῖ καὶ τὸν συλλογισμὸν ποιεῖται. δεῖ οὖν εἰδέναι πόσα τε καὶ τίνα ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων τῶν διαλεκτικῶν. τὸ δ' ἐκ τίνων περὶ τῶν προτάσεων. οὐχ ἁπλῶς δὲ σημαίνοι ἂν τὸ ἐκ τίνων τὸ ὅτι ἐκ προτάσεων, ἀλλὰ λέγοι ἂν καὶ ἐπὶ τούτων τὸ 'ἐκ πόσων καὶ τίνων'· οὐ

---

1 γιγνομένοις AB post γινομένοις add. εἶναι B (non om. post ἰατρ.) 3 τὴν om. aP οὐκ ἔστι aP 5 καὶ superscr. P² εἶναι, quod post ἰατρικήν (1) habent libri, huc transposui 7 πρῶτον corr. ex πρῶτα A (π)ερὶ πρόθεσις add. P³ 8. αὐτῆς μεθόδους collocat B 8. 9 διαφό A 9 τοῦ] οὐ A 10 καὶ ἐπὶ — τὸ εἶναι (11) om. a 11 λόγων A αὐτῶν B ἐκ τίνων δὲ omisso καὶ A 12 εἰδότ Apr. 13 κτῆσιν corr. ex χρῆσιν B 14 ἡ utrumque om. B εἰ pro altero ἡ A post εἶναι add. ἐστιν aP 15 δεῖ a 16 ἐστὶν ἡ] ἐστὶ P προθεὶς P 18 ἔχομεν A θεωρῆσαι τὸ προκείμενον B: τὸ προκείμενον θεωρῆσαι a τὸ alterum corr. ex τῶ D 19 περὶ τισὶ ληφθείη A: παραληφθείη τισὶν a τὰ ἐξ ὧν corr. P² 20 αὐτῆς P, ὑτῆς add. P³ οὔτε aAP: οὔτ' ἂν BD δύναιτο corr. D 21 καθέκαστον D: non liquet compendium B 23 τίνα] ποῖα a cf. vs. 17 κατὰ ταύτην BD: κατὰ ταῦτα A: κατ' αὐτὴν aP 28 σημαίνει ἂν B τὸ prius om. D 29 τίνων aBDP¹: ποίων A, expuncto τίνων superscr. P²

γὰρ ἐκ πάσης προτάσεως ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμός. ἂν οὖν εἰδῶμεν τά τε προβλήματα τὰ διαλεκτικὰ πόσα ἐστὶ καὶ ποῖα (πόσα μὲν τῷ γένει ὅῆλον ὅτι, ποῖα δὲ ἀντὶ τοῦ 'τίνα'· οὐδέπω γὰρ οἶδε τίνα ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ὁ μόνον εἰδὼς ὅτι τέσσαρα), εἰδῶμεν δὲ καὶ τὰς προτάσεις ἐξ ὧν οἱ πρὸς τὰ τοιαῦτα προβλήματα γίνονται συλλογισμοί (λόγους γὰρ λέῳοι ἂν τοὺς συλλογισμούς, ἢ καὶ τὰς ἐπαγωγάς· καὶ γὰρ ὁ ἐπακτικὸς λόγος διαλεκτικός, ὡς ἐρεῖ), πρὸς δὲ τούτοις εἰ εἰδείημεν καὶ ταῦτα δι' ὧν οἷόν τέ ἐστιν εὐπορεῖν τούτων (λέγοι δ' ἂν τοῦτο ἤτοι καὶ περὶ τῶν προβλημάτων καὶ τῶν προτάσεων, ἐπεὶ μὴ πᾶν πρόβλημα διαλεκτικόν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον οἷον ἐρεῖ προελθών· ἢ περὶ τῶν προτάσεων, δι' ὧν οἱ συλλογισμοί, μόνον λέγει τὸ πῶς τούτων εὐπορήσομεν· ἐν γὰρ τῇ τῶν προτάσεων εὐπορίᾳ τὸ πλεῖστον τοῦ συλλογίζεσθαι· ἢ λέγοι ἂν τὸ καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν περὶ τῶν διαλεκτικῶν λόγων, τοῦτ' ἔστι τῶν τε συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπαγωγῶν), εἴημεν ἂν τεθεωρηκότες ἐκ τίνων ἡ μέθοδός ἐστιν ἡ διαλεκτική. ὅτι γὰρ τοῦτο λέγειν δοκεῖ διὰ τοῦ καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν (τῶν γὰρ λόγων περὶ ὧν προείρηκεν, ἀλλ' οὐ τῶν προβλημάτων τε καὶ τῶν προτάσεων), δηλοῖτο ἂν ἐκ τοῦ μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν περί τε τῶν προβλημάτων τῶν διαλεκτικῶν καὶ τῶν προτάσεων καὶ τί ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν ἐπιδεῖξαι, ὅτι πᾶν τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα, ὁμοίως δὲ καὶ πρότασις, ἢ περί τινος τῶν "πρὸς αἵρεσιν ἢ φυγὴν" τὴν ἀναφορὰν ἐχόντων ἐστὶν ἢ περί τινος τῶν "πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν" ἢ περί τινος τῶν συνεργῶν πρός τι τούτων, λέγειν αὐτὸν "τὰ δὲ ὄργανα, δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν συλλογισμῶν, ἐστὶ τέτταρα". τοῦτο γὰρ εἰρηκέναι δοκεῖ ἀποδιδοὺς πρὸς τὸ καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν· διὰ γὰρ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν τόπων ἡ τούτων εὐπορία. ἢ καὶ ἡ τῶν προτάσεών τε καὶ τῶν προβλημάτων εὐπορία εἰς τὴν τῶν συλλογισμῶν εὐπορίαν συντελεῖ, ὡς ἐρεῖ καὶ αὐτὸς προελθών. δύναται δὲ τὸ πρῶτον οὖν θεωρητέον ἐκ τίνων ἐστὶν ἡ μέθοδος ἴσον τῷ 'πρῶτον οὖν θεωρητέον ἐκ τίνων ἄν τις διαλεκτικὸς γένοιτο'· ὁ γὰρ εἰδὼς ἐν τίσι τῇ διαλεκτικῇ τὸ εἶναι οἶδε καὶ διὰ τίνων ἄν τις διαλεκτικὸς γένοιτο. πρῶτον γὰρ δεῖ δεικνύναι ἐκ τίνων οἷόν τε γενέσθαι διαλεκτικόν, ἔπειτα μετιέναι ταῦτα πρὸς τὸ γενέσθαι διαλεκτικόν· οὐ γὰρ αὐταρκες τὸ εἰδέναι ἐν τίσιν

---

3 ποιὰ A τὰ γένη ἐστὶν D 5 τὰ om. A 6 ἂν λέγοι a 7 ἐρεῖ] c. 18 p. 108b7 sq. 8 καὶ om. D 10 post ἀλλὰ add. καὶ A τὸ om. A ἐρεῖ] c. 10 11 μόνων A 12 τὸ prius aDP: τοῦ AB τοῦ add. P3 καὶ τὸ A 13 τε evan. P 14. 15 ἐστὶν ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος B λέγει aP 16 γὰρ] rasura in P προείρηκεν aAP: εἴρηκεν B: εἰρήκαμεν D 17 τε om. A τῶν alterum D cf. vs. 26: om. aABP δηλοῖ τὸ B 18 τε om. D τῶν (post τε) aP: om. ABD post προβλημάτων ras. in P 20 ἢ (post αἵρεσιν) ABD: καὶ aP Arist. c. 11 p. 104b2 22 ἐνεργῶν D: συνεργῶν A "τὰ δὲ — τέσσαρα" (23) c. 13 p. 105a21 23 τῶν συλλογισμῶν corr. ex τὸν συλλογισμὸν P3 τέσσαρα aBP 26 τῶν prius D cf. p. 36,22 sq.: om. aABP λογισμῶν A 27 ἐρεῖ] c. 13 p. 105a23 sq. πρῶτον corr. ex πρώτων P 27. 28 θωρητέον A: θεωρῆσαι P 30 διαλεκτικός τις aP 32 ταύτας P post τίσιν add. ἄρα a, superscr. P2

ἡ διαλεκτικὴ πρὸς τὸ διαλεκτικοὺς εἶναι. ἢ τὸ πρῶτον οὖν θεωρητέον ἐκ τίνων ἐστὶν ἡ μέθοδος ἴσον ἐστὶ τῷ 'ἐν τίσιν ἐστὶ τῇ μεθόδῳ ὡς ὕλῃ τε καὶ ὀργάνοις τὸ εἶναι'· | μετὰ γὰρ τὴν τούτων γνῶσιν ἡ τῶν τό- 21
πων παράδοσις, καθ' οὓς ἡ χρῆσις αὐτῶν. δύναται καὶ τὸ εἰ δὴ λάβοι-
μεν πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι μὴ περὶ τῶν συλλογισμῶν λέγειν μόνον ἀλλὰ καὶ κοινότερον περὶ τῶν λόγων τῶν διαλεκτικῶν. γίνονται μὲν γὰρ ὁμολογουμένως περὶ τῶν προβλημάτων οἱ συλλογισμοὶ τῶν διαλεκτικῶν· ἡ γὰρ διαλεκτικὴ πρότασις "ἐρώτησίς ἐστιν ἀντιφάσεως"· ἐξ ἐρωτήσεως δὲ οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν ἀποκρίσεως· τοῦτο γὰρ ἤδη πρότασίς ἐστι συλλογιστική· λέγει δὲ νῦν οὐ περὶ τῶν τοιούτων προτάσεων ἀλλὰ περὶ τῶν διαλεκτικῶν, αἵ εἰσιν ἐρωτήσεις· διὰ τοῦτο γοῦν λέγει ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ εἶναι τὰ προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις καὶ τῷ τρόπῳ μόνῳ διαφέρειν τὴν πρότασιν καὶ τὸ πρόβλημα. εἴη ἂν οὖν τὸ λεγόμενον 'εἰ λάβοι-
μεν πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ διαλεκτικοὶ γίνονται λόγοι'. ἢ εἰ καὶ μὴ ἐξ αὐτῶν τῶν διαλεκτικῶν προτάσεων συντιθεμένων οἱ συλλογισμοί, ἀλλ' ἀπὸ τούτων γε καὶ αἱ πρὸς τὸν γινόμενον συλλογισμὸν προτάσεις λαμβάνονται· ἡ γὰρ ἐρώτησις αἰτία τῆς ἀποκρίσεως, ἥτις ἐστὶν ἐξ ἧς ὁ συλλογισμός, ἣν καὶ λῆμμα λέγουσιν. ἢ τὸ εἰ δὴ λάβοι-
μεν πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι εἰπών, οὐ περὶ 15
τῶν διαλεκτικῶν λόγων τὸ ἔστι δὲ ἀριθμῷ ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ λέγει ἀλλὰ κοινῶς καὶ καθόλου. ἁπλῶς μὲν γὰρ ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ αἱ προτάσεις καὶ τὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα, ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν ἀντιφάσει προτεινόμενά τε καὶ προβαλλόμενα· οὐκέτι δὲ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα τὰ αὐτὰ ταῖς διαλεκτικαῖς προτάσεσιν, ὡς προελθὼν δείξει. δείξας γὰρ τοῦτο καθόλου, πόσα γένη τῶν προτάσεών τε καὶ τῶν προβλημάτων, καὶ τίνι διαφέρει τὰ προβλήματά τε καὶ αἱ προτάσεις, ὕστερον ἀπὸ τούτων ἀποκρίνει τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα καὶ τὰς διαλεκτικὰς προτάσεις. ἀλλὰ καὶ ἡ πρότασις περὶ ἧς νῦν λέγει, ἣν φησι τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ προβλήματι, ἢ οὐ διαλεκτική ἐστιν (ἡ γὰρ διαλεκτικὴ πρότασις "ἐρώτησις ἀντιφάσεως"), ἢ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἐν ταύτῃ μέν ἐστιν ἡ διαλεκτική, γίνεται δὲ διαλεκτική, ὅταν τὸ ἔνδοξος εἶναι προσλάβῃ. καὶ εἴη ἂν πᾶν μὲν τὸ οὕτως

---

1 θεωρῆσαι P 2 τῷ] τὸ B 4 αὐτοῦ P 5 οἷα P 6 καὶ D: om. aABP τῶν διαλεκτικῶν — συλλογισμοὶ (7. 8) om. B 7 γίνεται a 8 ἡ γὰρ] εἰ γὰρ ἡ P ἐρώτησις] An. Pr. I 1 p. 24a25 9 ἀλλ' ἐκ] ἐκ δὲ B 10 τὴν om. B 11 post ἀλλὰ add. καὶ D περὶ alterum om. B 12 τὰ αὐτὰ AD: αὐτὰ B: ταῦτα aP 14 εἴ (sic) οὖν ἂν A 14. 15 λάβομεν A 16 συντιθέμενοι Bpr. 17 οἱ postea add. B post οἱ add. διαλεκτικοὶ A τοῦτόν ut videtur Apr. καὶ αἱ — οὕτε παντί (p. 38, 15) om. D, in quo deest folium unum 19. 20 post λάβοιμεν add. τὸ B 20 ἐκ superscr. B 21 ἀριθμῶι P: ἀριθμῶν aB τὰ αὐτὰ AB: ταῦτα aP λέγει—τὰ αὐτὰ (22) om. B 22 post ἀλλὰ add. καὶ P μὲν iterat P ταὐτὰ a 23 τὰ (ante τοιαῦτα) om. aP 24 ταυτὰ aP 25 δείξει] p. 101b29 sq. post καθόλου add. μὲν aP 26 τῶν alterum om. aP 27 τε om. aP τούτου A 28 καὶ alterum om. aP 29 ἢ P: ἡ aAB 30 οὐ superscr. P2: om. aAB 32 ἔνδοξον a, mrg. P3: ἔνδον P1 λάβῃ a τὸ alterum om. B

προβαλλόμενον πρόβλημα ὡς διαλεκτικὸν πρόβλημα προβαλλόμενον καὶ πᾶσα ἡ οὕτω προτεινομένη πρότασις ὡς διαλεκτικὴ προτεινομένη πρότασις· κυρίως δὲ εἴη ἂν διαλεκτικὸν πρόβλημα καὶ κυρίως διαλεκτικὴ πρότασις, ὅταν ἔχῃ τὸ μὲν τὸ ἀμφίδοξον καὶ τὰ ἄλλα ἃ ἐρεῖ, ἡ δὲ τὸ εἶναι ἔνδοξος.

Εἰπὼν δὲ τὸ δεῖν εἰδέναι τὸν ἐσόμενον διαλεκτικὸν πρὸς τίνα καὶ πόσα οἱ διαλεκτικοὶ λόγοι γίνονται καὶ διὰ τίνων, ἅπερ ἐστὶ τὰ προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις, περὶ αὐτῶν ποιεῖται τὸν λόγον καθόλου, καὶ φησὶν ἴσα κατ' ἀριθμὸν καὶ τὰ αὐτὰ εἶναι τὰ προβλήματα, ἃ ἐστι περὶ ὧν οἱ συλλογισμοί, καὶ τὰς προτάσεις, αἵ εἰσιν ἐξ ὧν οἱ λόγοι, αἳ αἴτιαι καὶ τῶν συλλογιστικῶν προτάσεων· ἐκ τούτων γὰρ οἱ συλλογισμοί. εἰπὼν δὲ καὶ ταῦτα ἴσα εἶναι, τά τε περὶ ὧν οἱ λόγοι καὶ τὰ ἐξ ὧν οἱ λόγοι, καὶ δηλώσας τίνα περὶ ὧν οἱ λόγοι, ὅτι τὰ προβλήματα, τίνα δὲ ἐξ ὧν οἱ λόγοι, ὅτι αἱ προτάσεις, ὅτι ταῦτα ἴσα τε καὶ τὰ αὐτά ἐστι, δείκνυσι λέγων πᾶσα δὲ πρότασις καὶ πᾶν πρόβλημα. εἰ γὰρ τῶν αὐτῶν δηλωτικὰ καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἥ τε πρότασις καὶ τὸ πρόβλημα, ἔτι δέ, ὡς προσθήσει, τῷ τρόπῳ τῆς ἐκφορᾶς τῆς κατὰ τὴν λέξιν μόνον αὐτοῖς ἡ διαφορά (τὸ γὰρ αὐτὸ ἐρώτημα μετὰ μὲν τοῦ 'πότερον' λεγόμενον πρόβλημά ἐστι, μετὰ δὲ τοῦ 'ἆρά γε' πρότασις), φανερὸν ὅτι ἴσα τε καὶ τὰ αὐτά ἐστι τά τε προβλήματα τὰ διαλεκτικὰ καὶ αἱ προτάσεις αἱ διαλεκτικαί· περὶ γὰρ τούτων ὁ λόγος αὐτῷ. διαιρεῖ δὲ τὰ γένη τῶν διαλεκτικῶν προβλημάτων καὶ δείκνυσι τίνα, εἰς μέθοδον ἀνάγων αὐτά. καὶ πρῶτον μὲν εἰς τρία ἡ διαίρεσις αὐτῶν γίνεται, εἰς γένος, εἰς ἴδιον, εἰς συμβεβηκός· ἔπειτα τὸ ἴδιον τέμνων εἴς τε τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ παρὰ τὸν ὁρισμὸν ἴδιον ὁμωνύμως τῷ κοινῷ ἰδίῳ λεγόμενον τέσσαρα ὄντα τῷ γένει δείξει τὰ προβλήματα. τοῦ δὲ τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ διαλεκτικὰ πρόβλήματα νῦν μὲν πίστιν λαμβάνει τὴν ἐξ ἐπαγωγῆς, ὅτι, εἰ πᾶν πρόβλημα καὶ πᾶσα πρότασις τούτων τι σημαίνει καὶ μηδὲν παρὰ ταῦτα ὑπὸ προβλήματός τινος δηλοῦται, εἴη | ἂν ταῦτά τε καὶ τοσαῦτα γένη τῶν προβλημάτων. πειράσεται δὲ 22 αὐτὸ προελθὼν δεῖξαι καὶ διὰ συλλογισμοῦ. ὃν μὲν οὖν αὐτὸς τίθησιν, ἐροῦμεν, ὅταν καὶ αὐτὸς αὐτοῦ μνημονεύῃ. ἔνεστι δὲ καὶ οὕτως συλλογίσασθαι. πᾶν πρόβλημα διαλεκτικὸν ὅρον τινὰ ἔχει κατηγορούμενον, ὃς κατηγορεῖται κατά τινος ὅρου ὑποκειμένου αὐτῷ· πᾶς δὲ ὅρος κατηγορούμενος κατά τινος ὅρου ὑποκειμένου αὐτῷ ἢ ἐν τῇ οὐσία κατη-

---

2 ὡς — πρότασις om. a προτεινομένη ex προβαλλομένη corr. P³ 4 τὸ (ante μὲν) om. A ἀμφιδοξεῖσθαι P δὲ — διαλεκτικοὶ (7) initio paginae om. P 7 γίνονται λόγοι a: λόγοι P 8 καὶ prius om. P 9 ταυτὰ aP 11 ἐκ τούτων γὰρ] ἐξ ὧν B 12 τε om. P καὶ — λόγοι om. P 14 τὰ αὐτά AB: ταυτά aP ἐστι om. B 15 εἰ γὰρ — διαλεκτικαί (20) cf. Suidas sub v. πρότασις 16 προσθήσει] cf. p. 36,25 17 αὐτοῖς] οἷς P² 19 post φανερὸν add. δὴ A ταυτά aP 20 τὰ superscr. P 23 γίνεται om. A 25 δόξει A 27 λαμβάνειν B εἰ superscr. P 30 προελθὼν] c. 8 p. 103ᵇ6 sq. ὃν AB: ὃ aP 32 τινα ὅρον A 34 ὅρου AB, superscr. P²: om. aP¹

γορεῖται αὐτοῦ ἢ οὔ· πᾶν ἄρα πρόβλημα διαλεκτικὸν ὅρον τινὰ ἔχει κατηγορούμενον, ὃς ἢ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγορεῖται αὐτοῦ ἢ οὔ. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν τῇ οὐσίᾳ ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς γένος κατηγορεῖται καὶ οὐκ ἄλλως· ὃ δὲ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς συμβεβηκὸς καὶ οὐκ ἄλλως· ὥστε πᾶν τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς κατηγορούμενον καὶ τὸ μὴ ἢ ὡς ὅρος κατηγορεῖται ἢ ὡς γένος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς συμβεβηκὸς καὶ οὐκ ἄλλως. πᾶν ἄρα πρόβλημα διαλεκτικὸν ὅρον τινὰ ἔχον κατηγορούμενόν τινος ἢ ὡς ὅρον ἢ ὡς γένος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς συμβεβηκὸς ἔχει καὶ οὐκ ἄλλως. τὸ μὲν γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγορούμενον, εἰ ἐπ' ἴσης, [ὁ] ὁρισμός ἐστιν αὐτοῦ, εἰ δ' ἐπὶ πλέον, γένος. καὶ γὰρ ἡ διαφορὰ τοιοῦτον· οὐδὲν γὰρ ἐπ' ἔλαττον ὄν τινος κατηγορεῖται αὐτοῦ κατὰ φύσιν. ὥστε εἴη ἂν καὶ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγορούμενα τοῦ ὑποκειμένου, ὡς ἔλεγον, ἢ ὡς ὁρισμοὶ κατηγορούμενα ἢ ὡς γένη κατηγορούμενα. εἰ δὲ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὸ κατηγορούμενον εἴη τοῦ ὑποκειμένου, ἢ μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχει αὐτῷ καὶ ἀντικατηγορεῖται αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἴδιον, ἢ οὔτε μόνῳ οὔτε παντί, καὶ ἔστι συμβεβηκός. καὶ παρὰ ταῦτα οὐχ οἷόν τε ἄλλον κατηγορίας τρόπον γενέσθαι κατὰ φύσιν· ἔοικε γὰρ τὸ ἴδιον τοῦ συμβεβηκότος διαφέρειν μόνῳ τῷ παντὶ καὶ μόνῳ ὑπάρχειν. ὥστε πᾶν πρόβλημα σημαίνειν διὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀνάγκη ἢ γένος ἢ ὅρον ἢ ἴδιον ἢ συμβεβηκός. καὶ ἔστιν ὁ συλλογισμὸς ἐν πρώτῳ σχήματι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου ἔτι μᾶλλον προϊόντες εἰσόμεθα· καὶ γὰρ αὐτὸς αὐτὸ δείξει διὰ συλλογισμοῦ ἄλλου παρ' ὃν νῦν ἡμεῖς εἰρήκαμεν.

Εἰπὼν δὲ πᾶν πρόβλημα καὶ πᾶσαν πρότασιν δηλοῦν ἢ γένος ἢ ὅρον ἢ ἴδιον ἢ συμβεβηκός, ἐπεὶ δύναται καὶ διαφορᾶς εἶναι τὸ κατηγορούμενον δηλωτικόν, ἵνα μή τις οἰηθῇ ἔξω πίπτειν τὴν διαφορὰν τῶν εἰρημένων καὶ μὴ γεγονέναι αὐτῷ τὴν τῶν προβλημάτων διαίρεσιν ὁλόκληρον, προσέθηκε καὶ γὰρ τὴν διαφορὰν ὡς οὖσαν γενικὴν ὁμοῦ τῷ γένει ταχτέον. διὰ τί δὲ ἡ διαφορὰ γενική; ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ τούτου οὗ κατηγορεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ γένος, καὶ ἔστιν ἄμφω συμπληρωτικὰ τοῦ εἶναι ἑκάστου ὧν ἐστιν οἰκεῖα. ἔτι τε ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ αὕτη καὶ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται. μόνῳ γὰρ τῷ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι ἡ διαφορὰ τοῦ γένους διαφέρει, ἐπεὶ καὶ ἡ διαφορὰ δοκεῖ καὶ καθ' αὑτὴν λαμβανομένη τοῦ εἴδους εἶναι μᾶλλον ἀλλ' οὐ τοῦ

---

1 πᾶν—οὔ (2) om. a 3 post γένος add. αὐτοῦ A δ δὲ—ἄλλως (4) om. A 4 post συμβεβηκὸς add. ἔχει B 5 ὅρος] γένος B 6 ἢ ὡς γένος aP: om. AB 7 ὅρος (post ὡς) a 8 ἄλλους A 9 εἰ utrumque in ras. P² ὁ delevi: superscr. B 10 πλεῖον P γὰρ alterum AB: δὲ aP post κατηγορεῖται add. δὲ A 11 τὰ om. A 12 κατηγορούμενον (ante τοῦ) A 13 κατηγορούμενα] ὡς ὅροι κατηγορούμενοι P ἢ B 14 καὶ παντὶ AB: om. aP 15 καὶ ἔστιν B² (non liquet B¹) ἔστι aAP: ἔσται B 16 τρόπον κατηγορίας B κατὰ φύσιν scripsi cf. vs. 11: ἐν καταφάσει aABP: ἐν καταφύσει D 19 ὅρος B 21 δείξει] cf. p. 37,30 26 προστθ in fine versus A 27 (τα)κτέον—συμπλη(ρωτικὰ) (28), infimi versus verba, partim perierunt in P; ἐν ταύτῃ· διά τε (sic) δὲ ἡ διαφορὰ κτλ. in mrg. inferiore P³ τούτου aABP³: τοῦ D 29 ἑκάστῳ conicio ὅτι τε καὶ ἐπὶ πλέων a αὐτὴ aP 30 καὶ om. D κατὰ τὸ εἶδος διαφερόντων aP γὰρ om. D 31 καὶ om. aP

συναμφοτέρου δηλωτική, ἐν οἷς ἐστι τὸ ὑποκείμενον τοιοῦτον, τὸ δὲ γένος τοῦ συναμφοτέρου. τὸ δὲ εἶδος οὐκέτι συνέταξε τούτοις, ἐπεὶ ἡ περὶ τῶν γενῶν καὶ διαφορῶν ζήτησις περὶ τοιούτων γίνεται ὑποκειμένων ὧν εἰσι καὶ οἱ ὁρισμοί· ἐκ γὰρ τοῦ γένους καὶ τῶν διαφορῶν ὁ ὁρισμός· τοιαῦτα δὲ τὰ εἴδη. δεῖ οὖν τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα εἶναι. εἰ δὲ εἴη τὸ εἶδός τις κατηγορῶν, ἄτομον ἂν τὸ ὑποκείμενον λαμβάνοι, οὗ οὔτε διαφορά ἐστιν οὔτε ὁρισμός. εἰ δὲ καὶ περὶ εἴδους τινὸς πρόβλημα εἴη τὴν ζήτησιν ἔχον, πρόδηλον ὅτι γενικὸν τὸ τοιοῦτον· καὶ γὰρ κατὰ πλειόνων καὶ τὸ εἶδος, καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν καὶ αὐτὸ κατηγορεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ γένος, γένη τε καὶ εἴδη ἐπαλλάσσειν αὐτοῖς ἔθος ὡς κατὰ τῶν αὐτῶν φέρειν αὐτά.

p. 101b19 Ἐπεὶ δὲ τοῦ ἰδίου τὸ μὲν τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει.

Τὴν διαίρεσιν ποιεῖται τοῦ ἰδίου καὶ δείκνυσι δύο εἴδη προβλημάτων τὸ ἴδιον περιέχον. ἐπεὶ γὰρ τοῦ ἰδίου τὸ μὲν τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει καὶ τὴν οὐσίαν δηλοῖ τοῦ πράγματος οὗ ἐστιν ἴδιον, τὸ δ' οὐ σημαίνει, καὶ ἔστι τὸ τί ἦν εἶναι ὁρισμός, τὸ ἴδιον διῃρήσθω εἴς τε ὁρισμὸν καὶ εἰς τὸ ἴδιον τὸ μὴ σημαῖνον τὴν οὐσίαν οὗ ἐστιν ἴδιον, ὃ τῷ κοινῷ ὁμωνύμως καλείσθω ἴδιον. πολλὰ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ καὶ τὰ γένη ὁμωνυμίαν ἔχει, ὡς τὸ μέλαν ᾧ γράφομεν πρὸς τὸ κοινὸν μέλαν, ὡς Ἄνθρωπος Ὀλυμπιονίκης πρὸς τὸν κοινὸν ἄνθρωπον, ὡς καὶ δικαιοσύνη ἡ κοινή τε καὶ ἡ ἐν μέρει. εἴη ἂν οὖν ἁπλῶς μὲν τὸ ἴδιον τὸ μόνῳ τε καὶ παντὶ ὑπάρχον· διαίρεσις δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸ σημαίνειν τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκειμένου διὰ τοῦ λόγου ἢ μή. διελὼν δὲ τὸ ἴδιον εἰς δύο δῆλόν φησιν εἶναι ὅτι κατὰ τὴν νῦν διαίρεσιν τέσσαρα τὰ πάντα ἐστὶ γένη τῶν προβλημάτων. εἰπὼν δὲ τὰ ὀνόματα τῶν προβλημάτων ἐπιφέρει μηδεὶς δ' ἡμᾶς ὑπολάβῃ λέγειν ὡς ἕκαστον τούτων καθ' αὑτὸ λεγόμενον πρόβλημα ἢ πρότασίς ἐστιν, ἤτοι τοῦτο λέγων, ὅτι μηδεὶς ὑπολαμβανέτω λέγειν ἡμᾶς ὅτι αὐτὰ τὰ ὀνόματα τὰ ῥηθέντα προβλήματά ἐστι (ἐπεί, εἰ εἴπομεν οὕτως, τέσσαρα τὰ πάντα συμβαίνει γίνεσθαι προβλήματα, ἢ ὅρον ἢ γένος ἢ ἴδιον ἢ συμβεβηκός· οὐ γὰρ οἷόν τε ὄνομα ἢ πρόβλημα ἢ πρότασιν εἶναι)·

---

1 δηλωτικὴ BD: δηλωτικὸν A: δηλοτική aP 3 διαφορῶν] τῶν εἰδῶν B τοιούτων aP: τοιούτου A: τούτων BD ὑποκειμένου A 4 καὶ prius om. A 6 οὗ postea add. P 7 εἰ δὲ] εἴη, ut videtur, P1 (corr. P2) τὴν om. D 8 post γενικὸν add. καὶ aP κατὰ om. a καὶ alterum om. aP 9 καὶ ἐν τῷ τί ἐστι καὶ αὐτὸ κατηγορεῖται collocant aP 10 immo αὐτῷ ἔθος φέρει A 11 τὸ τί] ὅτι aP 12 τὴν—σημαίνει (13) om. A 14 post καὶ add. οὐκ D 15 ἦν om. aP 16 μὴ om. D 17 ὁμωνύμως, ut videtur, A: ίαν in ras. D 18 ὃ A Ἄνθρωπος] cf. p. 61,22 Aldinae 19 τὸν ABD: τὸ aP καὶ prius AD: om. aBP 20 οὖν om. P μὲν τὸ scripsi: inv. ord. libri 21 κατὰ τὸ] κατὸ A 24. 25 λέγων B 25 ὡς] ὅτι aP(f) πρότασις ἢ πρόβλημα Arist. libri praeter C 27 εἰ AD: om. aBP εἴπομεν aP: εἴπωμεν ABD 27. 28 post οὕτως add. ὅτι B 28 γίνεσθαι ante συμβαίνει transposuit A: γενέσθαι a 28. 29 γένος ἢ ἴδιον D cf. p. 40,2: inv. ord. aABP 29 πρότασιν AB Brandis Schol. p. 255b47: πρότασις aDP

ἤ ἐστι τὸ λεγόμενον ὅτι μηδεὶς ὑπολαμβανέτω τὸν ὁρισμὸν ἁπλῶς ῥηθέντα ἢ τὸ γένος ἢ τὸ ἴδιον ἢ τὸ συμβεβηκὸς ἢ πρόβλημα ἢ πρότασιν εἶναι διαλεκτικήν· δεῖ γὰρ αὐτοῖς καὶ ποιᾶς συντάξεώς τε καὶ προφορᾶς, ἵνα γένηται πρόβλημα ἢ πρότασις. ὁ γὰρ εἰπὼν 'ἄνθρωπός· ἐστι ζῷον πεζὸν δίπουν' οὔτε πρόβλημα οὔτε πρότασιν εἴρηκε διαλεκτικήν· ὁμοίως οὐδὲ ὁ εἰπὼν 'ἄνθρωπος μουσικός ἐστιν' ἢ 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν' ἢ 'ὁ ἄνθρωπος γελαστικός ἐστιν'. ἀλλ' ἀπὸ τούτων πως σχηματισθέντων γίνεται τά τε προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις· τὸ γὰρ πρόβλημα τὸ 'πότερον ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζὸν δίπουν ἐστὶν ἢ οὔ;' ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου γέγονεν, οὐκ ὂν αὐτοῦ ὁρισμός. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὡς αὐτὸς δι' ὧν ἐπιφέρει δηλοῖ.

p. 101ᵇ28 Διαφέρει δὲ τὸ πρόβλημα καὶ ἡ πρότασις τῷ τρόπῳ.

Εἰπὼν τὸ αὐτὸ σημαίνειν τό τε πρόβλημα καὶ τὴν πρότασιν (ἕκαστον γὰρ αὐτῶν τῶν τεσσάρων προβλημάτων τι σημαίνει) νῦν λέγει τὴν διαφορὰν αὐτῶν, καθ' ἣν τὸ μὲν αὐτῶν πρόβλημα τὸ δὲ πρότασις καλεῖται. ἅμα δὲ καὶ πῶς ἀπὸ τῶν προειρημένων τεσσάρων τὰ προβλήματα γίνεται, δείκνυσι. λέγει δὲ περὶ προτάσεως τῆς διαλεκτικῆς· αὕτη γὰρ ἐρώτησίς ἐστι. τῷ δὴ τρόπῳ τῷ τῆς ἐκφορᾶς φησιν αὐτοῖς εἶναι τὴν διαφοράν· τῆς γὰρ ἀντιφάσεως ἂν μὲν τὸ 'πότερον' προτάξωμεν, πρόβλημα, οἷον 'πότερον ὁ κόσμος σφαιροειδής ἐστιν ἢ οὔ;', ἂν δὲ τὸ 'ἆρα', πρότασις, οἷον 'ἆρά γε ὁ κόσμος σφαιροειδής ἐστιν ἢ οὔ;', ὃ οὐ προσέθηκεν ἐλλιπέστερον εἰπών. ἔστι δὲ ἣν ἐξέθετο διαφορὰν προβλήματός τε καὶ προτάσεως κατά τινα χρῆσιν καὶ συνήθειαν· καὶ γὰρ τῷ προβλήματι ἐφαρμόζει ὁ τῆς προτάσεως τῆς ἐν ἐρωτήσει λόγος· ἐρώτησις γάρ ἐστι τῆς ἀντιφάσεως καὶ ἐρώτησις, ἐξ ἧς δίδοται τῷ ἀποκρινομένῳ ἐλέσθαι ὁπότερον βούλεται μέρος τῆς ἀντιφάσεως· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ πρόβλημα. ἢ διαφέροι ἄν, ὅτι ἡ μὲν πρότασις ἀποκρίσεώς ἐστιν αἴτησις τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως, τὸ δὲ πρόβλημα οὐκ ἀποκρίσεως ἀλλὰ δείξεως τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως αἴτησίς ἐστιν. διὸ καὶ δοκεῖ πυσματικῇ μὲν ἐρωτήσει τὸ πρόβλημα ἐοικέναι (αἴτησις γὰρ κατασκευῆς ἐστι καὶ δείξεως καὶ διαλεκτικοῦ λόγου), διαλεκτικῇ δὲ ἐρωτήσει ἡ πρότασις. ἂν δέ τις τούτῳ

---

1 ἢ A 2 ἴδιον—γένος aP ἢ (post γένος) om. A 3 αὐτὸ B καὶ prius D: om. aABP 4 ἢ] ἡ a 6 οὐδὲ aP: δὲ AB: δὲ καὶ D post εἰπὼν add. ὁ A 6 ὁ alterum om. aP 7 ὁ om. aP γελαστικός D et, ut videtur, A: γελαστικόν aBP 8 τε aP cf. vs. 13,22 et p. 41,11: om. ABD ὁ om. aP 12 τὸ om. A 13 τὸ αὐτὸ σημαίνειν ABD: ταυτὰ aP 15 αὐτῶν alterum om. D 17 post δὲ add. καὶ B 18 τῷ δὴ τρόπῳ—εἰπών (22) cf. Suidas sub v. πρότασις 20 ἐστιν om. D ἂν δὲ—οὔ (21) iterat P 21 ἄρα B ὃ om. P οὐ om. B 21. 22 ἐλλειπέστερον a, Ppr. 22 immo διαφορὰ 27 πρότασις BD: ἐρώτησις aAP 28 ἀλλὰ δείξεως om. D 29 ἐστιν αἴτησις D post μὲν add. τῇ P 30 γὰρ om. P καὶ alterum om. D 31 διαλεκτικοῦ δὲ ἐρώτησις P τούτω post βούληται (p. 41,1) transposuit B: τοῦτο A

βούληται διακρίνειν, τῷ τὸ μὲν πρόβλημα τὴν ἀντίφασιν ἐρωτᾶν τὴν δὲ πρότασιν τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὕτως εἶπεν (ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ προβλήματος εἶπε τὸ πότερον τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν ὁρισμός ἐστιν ἀνθρώπου ἢ οὔ; προσθεὶς καὶ τὸ ἢ οὔ, ἐπὶ δὲ τῆς προτάσεως ἠρκέσθη μόνῳ τῷ ἑτέρῳ, εἰπὼν ἆρά γε τὸ ζῷον γένος τοῦ ἀνθρώπου; ἐλλιπῶς εἰπών), ἂν δὴ ταύτην τις αὐτῶν διαφορὰν λέγῃ, πῶς ἔτι ἔσται ὅρος τῆς διαλεκτικῆς προτάσεως "ἐρώτησις ἀντιφάσεως", ὃν ἀποδίδωσιν αὐτῆς ὅρον αὐτός; ἀλλ' οὐδὲ τῷ τρόπῳ μόνον ἔτι γίνεται αὐτῶν ἡ διαφορά, εἴ γε τὸ μὲν πρόβλημα καὶ ἀντίφασιν περιέχει, ἡ δὲ πρότασις τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως. δείξας δὲ ἐπὶ ὁρισμοῦ καὶ γένους τὴν κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκφορᾶς διαφορὰν προβλήματός τε καὶ προτάσεως προσέθηκεν ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, λέγων τοῦ τε ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος, ὃ ἦλον ὅτι ἕξειν αὐτὰ τὰς διαφοράς. εἰπὼν δὲ μόνῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐκφορᾶς τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἶναι, εὐλόγως ἐπήνεγκεν ὥστε εἰκότως ἴσα τῷ ἀριθμῷ τὰ προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις εἰσί. καὶ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ πάλιν προσέθηκεν.

p. 101ᵇ38 Λεκτέον δὲ τί ὅρος, τί ἴδιον, τί γένος, τί συμβεβηκός.

Δείξας τέσσαρα εἴδη ὄντα τῶν προβλημάτων καὶ εἰπὼν τίνα, νῦν περὶ ἑκάστου αὐτῶν τί ποτέ ἐστι προτίθεται εἰ|πεῖν, καὶ λέγει· 24

p. 101ᵇ39 Ἔστι δὲ ὅρος μὲν λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων.

Πρῶτον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τὸν λόγον ποιεῖται· τελειότερον γὰρ ὁ ὁρισμὸς καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἐν ἑαυτῷ ἔχων· καὶ γὰρ τὸ γένος ἐν τῷ ὅρῳ καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ ὑπάρχον, τοῦτ' ἔστι τὸ συμβεβηκός. κἄπειτα ὁρίζεται καὶ ταῦτα. καὶ τί ποτε σημαίνει τὸ ὄνομα τοῦ ὁρισμοῦ, ἀποδίδωσι. μετενήνεκται δὲ τὸ τοῦ ὅρου καὶ τοῦ ὁρισμοῦ ὄνομα ἀπὸ τῶν ὅρων τῶν ἐπὶ τῶν χωρίων, οἷς περιγράφουσιν αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων χωρίζουσιν. οὐκ εἰ ὁρισμοῦ δὲ ὁρισμὸν ἀποδίδωσι, διὰ τοῦτο εἰς ἄπειρον προελεύσεται· παντὸς γὰρ ὁρισμοῦ, καθ' ὃ ἐστιν ὁρισμός, οὗτος ἔσται λόγος, καὶ οὐκ ἄλλος ἄλλου. λόγον δέ φησιν εἶναι τὸν ὁρισμὸν τὸν τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνοντα, ὃ μόνῳ

---

1 βούληται κρίνειν P (saepius praebet ηιται) 3 τὸ prius D: om. aABP 5 post γένος add. ἐστὶ Arist. (om. Cou) 6 ἐλλειπῶς a cf. p. 40,21 δὴ om. in fine versus P 8 ἀποδίδωσι] cf. p. 36,8 ἔτι γίνεται (γίγνεται B) ABD: ἐπιγίγνεται P: ἐπιγίνεται a 10 post καὶ add. τοῦ ABD 11 post γένους add. καὶ B τὸν om. A, superscr. B τόπον, ut videtur, Bpr. 12 post ἄλλων add. ἔχει aP 16 πάλιν ABD: πᾶσαν aP 17 post γένος add. καὶ B 18 ὄντα εἴδη B 19 τί ποτέ ἐστι om. D 22 ἄλλα om. a (λοιπὰ addebat Waitz Organ. II p. X) ἑαυτῶ D: αὐτῷ aABP 23 κἄπειτα D: τοῦτο γὰρ AB: τούτῳ γὰρ aP 24 τοῦ ὁρισμοῦ D: ὁ (om. P) ὁρισμὸς aABP 25 τοῦ ὅρου καὶ τοῦ ὁρισμοῦ D: τοῦ ὁρισμοῦ καὶ ὅρου aABP 25. 26 ἐπιχωρίων D 26 αὐταὶ P 27 γὰρ om. B 28 οὗτος ἔσται λόγος ante καθ' transposuit A ἄλλου] ἀλλ' οὐ P 29 δὴ P τὸν alterum om. A δ] ἢ B

τῷ λόγῳ ὑπάρχει τούτῳ. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι ὡς ὀνοματικὸν μὲν συλλαβὼν ἐξενήνοχε, σημαίνει δὲ 'ὁ τὸ τί ἐστι τὸ εἶναι σημαίνων τῷ ὁριστῷ', τοῦτ' ἔστι λόγος δηλωτικὸς τοῦ τί ποτέ ἐστι τὸ εἶναι ἐκείνῳ οὗ ἐστιν ὅρος. τῷ γὰρ ἦν οὐχ ὡς τοῦ παρεληλυθότος χρόνου δηλωτικῷ κέχρηται νῦν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ 'ἔστιν'. συνήθης δὲ ἡ τοιαύτη χρῆσις· ὁ γὰρ λέγων 'τοῦτο ἦν' ἴσον λέγει τῷ 'τοῦτο ἔστι', τῷ 'ἦν' ἀντὶ τοῦ 'ἔστι' χρώμενος, καὶ ὁ λέγων 'τίς ἦν ὁ κόπτων τὴν θύραν;' ἀντὶ τοῦ 'τίς ἔστιν ὁ κόπτων τὴν θύραν;' λέγει. ὁ γὰρ ὅρος τὴν οὐσίαν καὶ ἐν ᾧ ἐστιν ἑκάστῳ τὸ εἶναι, τοῦτο δηλοῖ, οὐ συμβεβηκός τι οὐδὲ παρεπόμενον ἄλλως. πλειόνων γὰρ ὄντων τῶν ὑπαρχόντων ἑκάστῳ ὁ ὅρος ἀποκρίνων τὰ ἄλλα μόνα δηλοῖ ταῦτα τῶν ὑπαρχόντων οἷς ὁρίζεται, καὶ ἐν οἷς ἐστιν αὐτῷ τὸ εἶναι, καὶ καθ' ἃ διαφέρον τῶν ἄλλων ἐστὶ τοῦτο ὃ εἶναι λέγεται. οὐ μάτην δὲ οὐδὲ ἐκ περιττοῦ τῷ ἦν τὸ εἶναι πρόσκειται ἀλλ' ἀναγκαίως. εἰ γὰρ τὸ ἦν τὸ 'ἔστι' σημαίνει, εἴη ἂν ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν σημαίνων ὁ αὐτὸς τῷ 'λόγος ὁ τὸ τί ἐστι σημαίνων', δῆλον ὅτι τὸ προκείμενον πρᾶγμα οὐ ἀποδίδοται. ἀλλ' εἰ τοῦτο, πᾶς ὁ τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων τοῦ προκειμένου ἔχων τι λόγος ὁρισμὸς αὐτοῦ ἔσται· ἐν τῷ τί ἐστι δὲ κατηγορεῖται τῶν εἰδῶν τὰ γένη, συνωνύμως γάρ· ὁ ἐν τῷ γένει ἄρα τὸ εἶδος τιθεὶς λόγος εἴη ἂν ὁρισμὸς τοῦ εἴδους, δηλῶν τὸ τί ἐστιν, ὅπερ οὐκ ἀληθές. οὐκ ἄρα αὐτάρκες τὸ ἦν, ὥς τινες ἡγοῦνται, ὧν δοκεῖ πρῶτος μὲν Ἀντισθένης εἶναι, εἶτα δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς τινες, ἀλλὰ εὐλόγως τὸ εἶναι πρόσκειται. ὁ γὰρ τί ἐστι τὸ εἶναι αὐτῷ δηλῶν λόγος οὐκ ἔστιν ὁ τὸ γένος ἢ ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορῶν αὐτοῦ· οὐ γὰρ τοῦτ' ἔστι τὸ εἶναι τῷ εἴδει τὸ τὸ γένος αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι, ὅτι μὴ ταὐτόν ἐστι τὸ εἶδος τῷ γένει τῷ αὐτοῦ. καὶ ἔστιν ἴσον τὸ εἰρημένον τῷ 'λόγος ὁ τῆς τοῦ πράγματος οὐσίας δηλωτικὸς καὶ καθ' ὃ ἐστιν αὐτῷ τὸ εἶναι'. οἱ δὲ λέγοντες ὅρον εἶναι λόγον κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενον, ἀνάλυσιν μὲν λέγοντες τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ὁριστοῦ

---

1 ὑπάρχει τῷ λόγῳ D ὑπάρχον B τοῦτο. τὸ δὲ B: τοῦτο δὲ τὸ aP ὀνοματστικὸν A 2 ante ὁ τὸ ex Arist. ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων addendum videtur ὁ τῷ A ὁρισμῷ P 3 post λόγος add. ἐστὶ aABP ἐκείνου B 4 ἦν] νῦν B παρελθόντος aP δηλωτικοῦ A 5 post τοιαύτη add. ἦν AP, ἐστὶ a post χρῆσις add. αὐτῷ D 6 post ἴσον add. ἐστὶν δ A post τῷ prius add. ὁ B 8 λέγει γὰρ ὅρον a καὶ om. AP ἑκάστου A τὸ εἶναι om. P 8. 9 an εἶναι τοῦτο, interpungendum? 10 post ὅρος add. τὸ εἶναι a: defectus signum inter lineas appinxit P, quod nescio an ad superiorem versum (8. 9) pertineat, ubi legitur ἑκάστωι τοῦτο 12 ἃ scripsi: δ libri διαφέρον D: διάφορον aABP τῶν ἄλλων ἐστὶ aP: ἐστὶ τῶν ἄλλων ABD τοῦτο BD: τούτων A: τούτῳ aP ᾧ aP 13 τῷ corr. ex τὸ D¹ 14 κἂν aP post ἦν alterum add. εἶναι B ὁ (ante αὐτὸς) iterat B 15 ὁ τῷ a δηλῶν B οὗ om. A 17 ἐστιν αὐτοῦ A: inv. ord. P 19. 20 τὸ εἶδος om. B 20 ὧν] ᾽ in ras. P² 21 μὲν om. D Ἀντισθένης] fr. XIV, IV p. 38 Winckelm. 22 τί corr. ex τὸ A εἶναι αὐτῷ] fortasse εἶναί τῳ sive εἶναι ἑκάστῳ 23 τι om. D 24 τὸ τὸ A: τῶ τὸ B: τὸ aD: τῶι P ὅτε P 25 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ aBP: αὐτῶ A: compend. D 27 ἀναλογίαν B 28 ὁριστικοῦ A

καὶ κεφαλαιωδῶς, ἀπαρτιζόντως δὲ τὸ μήτε ὑπερβάλλειν μήτε ἐνδεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοιεν τὸν ὅρον διαφέρειν τῆς τοῦ ἰδίου ἀποδόσεως. λόγος γὰρ καὶ τὸ 'ζῷον γελαστικόν', καὶ ἀπερίττως τε καὶ ἀνελλιπῶς σημαίνει τὸν ἄνθρωπον· οὔτε γὰρ ἐπὶ πλέον οὔτε ἐπ' ἔλαττόν ἐστι τοῦ ἀνθρώπου. ἀλλὰ πλεῖστον ὁρισμοῦ ὁ διὰ τοῦ ἰδίου λόγος ἀποδιδόμενος διαφέρει, ὅτι μὴ σημαίνει ἐν τίνι ἐστὶ τὸ εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτι γὰρ μὴ ἐν τῷ γελαστικῷ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι, δῆλον ἐκ τοῦ τὰς καθ' ἕ ἐστιν ἕκαστον ἐνεργείας ταύτας τελειοῦν αὐτό· οὐκ ἔστι δὲ τελειότης ἀνθρώπου τὸ γελᾶν.

p. 102a1 Ἀποδίδοται δὲ ἢ λόγος ἀντ' ὀνόματος ἢ λόγος ἀντὶ λόγου.

Ὁρισάμενος τὸν ὁρισμόν, πῶς ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ γίνεται, καὶ ἀντὶ τίνος καὶ ἐκ τίνος μεταλαμβάνεται, λέγει. ἢ γὰρ ἀντ' ὀνόματος ὅρος ἀποδίδοται (τὸ γὰρ ἀποδίδοται ⟨δὲ⟩ ἢ λόγος ἀντ' ὀνόματος εἴρηκεν ὡς ἴσον τῷ 'ἀποδίδοται δὲ ὁ τοιοῦτος λόγος, ὁποῖον εἰρήκαμεν τὸν ὁρισμόν, ἢ ἀντ' ὀνόματος', ὡς ὅταν τὸν ἄνθρωπον ὁριζόμενοι εἴπωμεν 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι πεζὸν δίπουν'· ἀντὶ γὰρ τοῦ ὀνόματος τοῦ 'ἄνθρωπος' τὸν λόγον, τοῦτ' ἔστι τὸν ὅρον, ἀποδεδώκαμεν, τὸ 'ζῷον πεζὸν δίπουν'), ἢ λόγος ἀντὶ λόγου, τοῦτ' ἔστιν ὁ ὁρισμὸς ἀντὶ λόγου. τοῦτο δὲ γίνεται μὲν καὶ ἐπὶ τούτων ἐφ' ὧν μὴ ἔστι τὸ ὁριστὸν γένος ἑνὶ ὀνόματι περιλαβεῖν, ὡς τὸ ζῷον πεζὸν ἢ ζῷον πτηνὸν ἢ ζῷον ἔνυδρον· ἕκαστον γὰρ τούτων ὁριζόμενοι λόγου εἰς λόγον καὶ ὅρον τὴν μετάληψιν ποιούμεθα· τοῦ γὰρ ζῴου πεζοῦ λόγου ὄντος τὸν ὁρισμὸν ἀποδίδομεν λέγοντες αὐτὸ οὐσίαν ἔμ- | ψυχον αἰσθητικὴν ἐπὶ γῆς τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι πεφυκός. δύναται δὲ καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν διὰ τοῦ ἰδίου ἀποδιδομένων, οἳ οὐκ εἰσὶν ὁρισμοί, εἰς τὸν ὁρισμὸν μετάληψις γίνεσθαι, οἷον ζῴου γελαστικοῦ εἰς ζῷον λογικὸν θνητὸν ἢ ζῴου ἐπιστήμης δεκτικοῦ· καὶ γὰρ τὸ ἐπιστήμης δεκτικὸν ἴδιον ἀνθρώπου· οὐ γὰρ δεκτικοὶ οἱ θεοί· οὐ γάρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς τὸ δυνάμει. δύναται δὲ καὶ λόγος ἀντὶ λόγου λαμβάνεσθαι, ὅταν ἑκατέρου ἢ ἑκάστου ἐξ ὧν ὁ λόγος ἐστὶν ὁρισμόν τις ἀποδιδῷ. εἰ γὰρ ἑκάτερον τῶν ἐν τῷ λόγῳ ὁρίσασθαι ἔστιν, ἔστι καὶ τοῦ λόγου ὅρον ἀποδοῦναι· τοῦ γὰρ 'ἄνθρωπος περιπατεῖ' λόγου ὁρισμὸς ἂν εἴη 'ζῷον πεζὸν δίπουν, ὃ διὰ σκελῶν κινεῖται μεταβατικῶς'. οὐ γὰρ δὴ λέγει ἀντὶ ὁρισμοῦ ὁρισμὸν ἀποδίδοσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀποδίδοται πολλάκις ὑπὲρ σαφηνείας τινὸς

---

1 καὶ om. B [καὶ] κεφαλαίωδη Diels 2 λέγωμεν A 3 ἀνελλειπῶς P 5 μὴ om. D 6 τῷ alterum om. B 7 τὸ om. B τὰς om. D 8 ταῦτα a 11 ὅρον P 12 λέγει post ὁρισμόν (11) transposuit D 13 ἀποδέδοται (ante τὸ) BP ἀποδέδοται (ante δὲ) aB δὲ addidi 14 δὲ om. A 17 δίπου a 18 ὁ deleverim cf. p. 38,9 19 τὸ om. A ὁριστικὸν D 20 post πεζὸν add. δίπουν B 21 λόγου scripsi: λόγω libri 22 post αὐτὸ add. εἶναι aP 24 καὶ om. AB εἰσὶν] εἰσὶ μόνοι P 25 γενέσθαι P 27 οὐδὲ (post θεοί) AB 28 δὲ om. AP ἑκατέρου corr. P² 29 post ἑκάτερον add. τέλος P 30 ἐστὶν ὁρίσασθαι aP ἀποδιδόναι B 32 οὐ γὰρ δὴ] οὐδὲ γὰρ B post ἀντὶ add. τοῦ a 32. 33 ὁρισμὸν ὁρισμοῦ B 33 πολλάκις, quod post ὅταν (p. 44,1) habent libri, huc transposui

καὶ ἀντὶ ὀνόματος ὄνομα, ὡς ὅταν εἴπῃ τις ἀγαθὸν εἶναι τὸ ὠφέλιμον ἢ δίκαιον τὸ ἴσον, οὗ φησι τὰς τοιαύτας ἀποδόσεις ὁρισμοῦ ἀποδόσεις εἶναι· ὁ γὰρ ὁρισμὸς κεῖται ἡμῖν ὅτι λόγος ἐστί. δῆλον δὲ ὅτι οὐδ', ἂν ἀντὶ λόγου τις ὄνομ' ἀποδῷ, ὁρισμὸν ἀποδέδωκε. γίνεται γὰρ καὶ ἀντὶ λόγου ὄνομα ἀποδεδομένον· ὁ γὰρ εἰπὼν 'τὸ ἐπαινετὸν ἀγαθὸν καλόν ἐστι' λόγου εἰς ὄνομα τὴν μετάληψιν πεποίηται. ὅρον μὲν οὖν οὐχ οἷόν τε τὸ ὄνομα εἶναι. ὁρικὰς μέντοι φησὶν εἶναι καὶ τὰς τοιαύτας ἀποδόσεις τὰς εἰς δήλωσιν ὀνόματός τινος ἀσαφεστέρου ὄνομα μεταλαμβανούσας γνωριμώτερον· ὥστε καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπάγοιτο ἂν τοῖς ὁρικοῖς προβλήμασιν. ὁρικὰ δὲ λέγει προβλήματα εἶναι καὶ ἐν οἷς ζητεῖται εἰ τόδε τῷδε ταὐτόν ἐστιν, οἷον εἰ ταὐτὸν αἴσθησις ἐπιστήμῃ ἢ ἕτερον, καὶ πότερον ταὐτὸν ἀκολασία καὶ ἀκρασία, ἢ ἐγκράτεια καὶ σωφροσύνη, ἢ οὔ. καὶ τοῦ καὶ ταῦτα ὁρικὰ εἶναι τὴν αἰτίαν ἀπέδωκε, διότι γὰρ καὶ ἐν τοῖς περὶ τῶν ὁρισμῶν προβλήμασι, πότερον τὸ αὐτὸ ὁ ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς σημαίνει καὶ τὸ ἀνθ' οὗ ἀπεδόθη ὀνόματος ἢ λόγου ἢ ἕτερον, ἡ πλείστη γίνεται ζήτησις· τὸν γὰρ ὁρισμὸν πρῶτον δεῖ τὸ ταὐτὸν ἔχειν. καὶ καθόλου φησὶν ὁρικὰ προβλήματα πάντα λέγεσθαι τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μέθοδον πίπτοντα τοῖς ὅροις. τὰ γὰρ ὑπὸ τὴν περὶ ὁρισμῶν μέθοδον πίπτοντα ὁρικά· πάντα δὲ τὰ ἐν οἷς ἡ ζήτησις πότερον ταὐτὰ ἢ οὐ ταὐτά ἐστιν ἀλλήλοις, ὑπὸ τὴν περὶ ὁρισμῶν μέθοδόν ἐστιν. καὶ πῶς ὑπὸ ταύτην, ἐδήλωσε· τῇ γὰρ μεθόδῳ, καθ' ἣν δυνάμεθα ὅτι ταὐτὸν ἢ ὅτι ἕτερον ἄλλο ἄλλου δεικνύναι, καὶ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς χρώμεθα. καὶ πῶς χρώμεθα, προσέθηκε· δείξαντες γὰρ τὸν ἀποδοθέντα λόγον ὡς ὁρισμόν, ὅτι μὴ ὁ αὐτός ἐστιν ἐκείνῳ οὗ ἀπεδόθη, δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι μὴ ὁρισμὸς ὁ λόγος οὗτος. οὐ μήν, ἂν δείξωμεν ὅτι ταὐτὸν σημαίνει ὁ λόγος τῷ οὗ ἦν ἀποδεδομένος, ἤδη ἂν εἴημεν δεδειχότες ὅτι ὁρισμός· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις τὸ ταὐτόν. δεῖ μὲν γὰρ τὸν ὅρον τὸ ταὐτὸν ἔχειν· οὐ μήν, εἴ τι ταὐτόν, ἤδη καὶ ὅρος· οὐ γὰρ ἀντιστρέφει οὐδὲ ἐπ' ἴσης ἐστὶν οὐδὲ ἀντικατηγορεῖται ὅ τε ὅρος καὶ τὸ ταὐτόν. διό, εἰ μὲν μὴ ταὐτόν, οὐχ ὅρος, εἰ δὲ ταὐτόν, οὐ πάντως καὶ ὅρος· λέγεται γὰρ τὸ ταὐτόν, ὡς ὀλίγον προελθών δείξει, πλεοναχῶς, καὶ οὔτε τὸ τῷ γένει ταὐτὸν οὔτε τὸ τῷ εἴδει ὁρισμός, ἀλλ' οὐδὲ τὸ τῷ ἀριθμῷ πάντως. ὅτι τε οὖν τὸ ταὐτὸν χρήσιμον πρὸς

---

2 ἀποδόσεις ἀποδόσεις ὁρισμοῦ collocat B 4 ἂν AD: om. aBP ὄνομα A: ὄνο" D ἀποδιδῶ—ἀπέδωκε D 5 καὶ om. D 6 οὖν om. P 7 ὁριστικὰς aP καὶ om. D 8 τινὸς ὀνόματος D post μεταλ. add. εἰς aP 9 ὑπάγοιτ' ἂν P: ἐπᾶγοι τὸν a ὁρικοῖς D: ὁριστικοῖς aAP: ῥητορικοῖς B 10 ὁριστικὰ aP 11 ἐστιν D: om. aABP 13 ὁριστικὰ aP ἀποδέδωκε aAP 15 ἢ alterum om. B ἕτερον scripsi: ἑτέρου libri 17 ὁριστικὰ aP γίνεσθαι A 18 ὁρισμοῦ a πίπτοντα ὁρικά—μέθοδόν (20) iterat B ὁριστικά P 19 ἡ ζήτησις—ἐδήλωσε (20), summum versum, add. P3 20 post τὴν add. τῶν in iteratis B καὶ πῶς ὑπὸ ταύτην ABD: εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν aP 22 χρώμεθα alterum om. D 24 ἐστιν om. A post ὁρισμός add. ἐστιν aP 27 εἴ τι ABD: ἐπεὶ aP 28 οὐδὲν pro altero οὐδὲ A 29 ὅ τε om. D μὲν om. A 30 καὶ D: om. aABP γὰρ om. P 31 δείξει] c. 7 32 τε] μὲν B

τὰ ὁρικὰ προβλήματα, δέδεικται, καὶ ὅτι μὴ πάντῃ ταὐτόν ἐστιν ἥ τε περὶ ταὐτοῦ ζήτησις καὶ ἡ περὶ τοῦ ὁρισμοῦ. οὐ γάρ, ἐπεὶ ταὐτόν ἐστιν ὁρατόν τε καθ' αὑτὸ καὶ χρῶμα, καὶ ἀκουστὸν καὶ ψόφος, καὶ χυμὸς ὁμοίως καὶ γευστόν, διὰ τοῦτο ἤ τοῦ χρώματος ὅρος ἐστὶ τὸ καθ' αὑτὸ ὁρατὸν ἤ, ὥς τινες ὁρίζονται, τὸ ἴδιον ὄψεως αἰσθητόν· οὐ γὰρ καθ' ὃ χρῶμα καὶ καθ' ὃ ψόφος τοιαῦτά ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν σχέσιν τὴν πρὸς τὸν αἰσθανόμενον αὐτῶν. ταῦτα εἰπὼν περὶ τοῦ ὁρισμοῦ ὡς πρὸς τὴν προκειμένην μέθοδον αὐτάρκη, ἐπεὶ περί γε ὁρισμοῦ καὶ ἔν τε τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεύεται μετὰ ἀκριβείας καὶ θεωρίας πλείονος, μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ ἰδίου λόγον. δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι Θεόφραστος τὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ προβλήματα ὑποτάσσει τοῖς γενικοῖς, ὥσπερ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν· λέγει γὰρ "καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὴν ταὐτότητα γενικὰ θῶμεν". καὶ τοῦτο μὲν ἔξωθεν προσιστορήσθω. ὁρίζεται δὲ πάλιν τὸ ἴδιον οὕτως·

p. 102ª18 Ἴδιον δέ ἐστιν ὃ μὴ δηλοῖ μὲν τὸ τί ἦν εἶναι, μόνῳ δ' ὑπάρχει καὶ ἀντικατηγορεῖται τοῦ πράγματος. 26

Κοινὸν μὲν οὖν ἔχει πρὸς τὸν ὁρισμὸν τὸ ἴδιον τό τε μόνῳ ὑπάρχειν καὶ τὸ ἀντικατηγορεῖσθαι, τοῦτ' ἔστι τὸ παντὶ ὑπάρχειν· τὸ γὰρ μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχον ἀντικατηγορεῖται. ἡ δὲ διαφορὰ αὐτῶν, καθ' ὃ ὁ μὲν ὁρισμὸς τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν δηλοῖ τοῦ πράγματος καὶ ἔστι πάντως λόγος, τὸ δὲ ἴδιον οὔτε ἀνάγκη λόγον εἶναι οὔτε τὴν οὐσίαν δηλοῦν τοῦ πράγματος οὗ ἐστιν ἴδιον, ἀλλὰ ἤ διάθεσίν τινα αὐτοῦ σημαίνει, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ πλατυώνυχον καὶ τὸ ὄρθιον, ἤ δύναμιν, ὡς τὸ ἐπιστήμης δεκτικὸν καὶ γελαστικόν, ἤ ἐνέργειαν, ὡς τοῦ θείου σώματος τὸ ἀεικίνητον. διὰ τοῦτο ἴδια μὲν οἷόν τε τοῦ αὐτοῦ πλείω εἶναι, ὁρισμοὺς δὲ οὐκέτι, εἴ τις ἀκριβολογοῖτο, εἴ γε μία ἑκάστου ἡ οὐσία, ἧς ὁ ὁρισμὸς δηλωτικός. ὅτι δὲ τὸ ἴδιον οὐ δηλοῖ τὴν οὐσίαν τούτου οὗ ἐστιν ἴδιον, οἷον τὸ γελαστικὸν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἤ τὸ γραμματικῆς δεκτικόν, δῆλον, ὡς ἤδη προείρηται, ὅτι καθ' ἣν δύναμιν ἑκάστῳ τῶν ζῴων ἐστὶ τὸ εἶναι, ὅταν

---

1 ὁρικὰ D: ὁριστικὰ aABP πάντως B 2 ταυτοῦ aABP²: αὐτοῦ DP¹ περὶ in ras. P² ἐπειδὴ D 2. 3 ante ὁρατόν add. τὸ a: ras. P 3 καθ' αὑτὸ om. D: καθ' αὑτὰς omisso καὶ A χυμὸς] λοιμὸς A 4 et 5 ἤ om. A 4 αὑτὸ AP Waitz Org. II p. X: αὐτὸν aB: compend. D 5 post αἰσθητόν excidisse videtur ἤ τοῦ ψόφου τὸ καθ' αὑτὸ ἀκουστὸν ἤ τὸ ἴδιον ἀκοῆς αἰσθητόν 6 τοιαῦτα om. A τὴν prius om. D 7 αὐτοῦ aP τοῦ superscr. P 8. 9 ἔν τε τοῖς Ὑστ. ἀναλ. καὶ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσ.] cf. p. 26,19. 20 9 ἐν om. A 10 ante καὶ add. τε aAP τοῦ superscr. B 11 post ὅτι add. ὁ D Θεόφραστος] fr. LXX^b Wimmer. τοῦ αὐτοῦ D: αὐτοῦ A: ταυτοῦ aBP 11. 12 γεννητοῖς A 13 προσιστορήσθω D: προσιστορείσθω aABP 18 τουτέστι om. D 19 ὁ om. A 20 τί om. A 22 αὐτοῦ τινα A 23 πλατυώνυχον AP, Dpr.: πλατυόνυχον aB, Dcorr. 24 post ἤ add. καὶ A ὡς] καὶ A ἀεὶ κινούμενον aP 25 πλείω τοῦ αὐτοῦ aP 26 μίου A ἡ ἑκάστου aP 28 ὡς—τῶν (29) om. P, sed in mrg. signo ⁴ appicto ἤδη προείπομεν ὅτι καθ' κτλ. add., ut videtur, P⁴ 29 προείρηται] p. 43,6—8 δύναμις A

κατὰ ταύτην ἀνεμποδίστως ἐνεργῇ, τότε τὴν τελειότητα ⟨τὴν⟩ αὐτοῦ δοκεῖ ἀπειληφέναι. τέλειος γὰρ ἵππος ὁ καθ' ἣν δύναμίν ἐστιν αὐτῷ τὸ εἶναι ἵππῳ, κατὰ ταύτην ἐνεργῶν ἀπαρεμποδίστως· ὥστε καὶ εἰ ἦν ἡ τοῦ ἀνθρώπου οὐσία ἐν τῇ τοῦ γελᾶν δυνάμει, τέλειος ἄνθρωπος εἴη ἂν ὁ ἀνεμποδίστως τε καὶ εὖ γελῶν. ἀλλ' ἄτοπον τὸ τοῦ ἀνθρώπου τέλος ἐν τῷ ἀνεμποδίστως γελᾶν τίθεσθαι. τί οὖν ἐπὶ τοῦ πεζοῦ καὶ δίποδος λέγοι τις ἄν, οἷς ὁ ἄνθρωπος ὁρίζεται; μήποτε οὖν ἢ οὐκ ἀληθὲς τὸ κατὰ τοῦτο διαιρεῖν τὸ ἴδιόν τε καὶ τὸν ὁρισμόν, ἢ οἱ μὲν τοιοῦτοι λόγοι ὅροι δοκοῦσιν εἶναι τῷ χωρίζειν διὰ τῶν ὑπαρχόντων τῷ προκειμένῳ ἀπὸ πάντων αὐτὸ τῶν ἄλλων. κυρίως δ' ἂν εἶεν ὅροι οἱ ἔχοντες πρὸς τούτῳ καὶ καθ' ὃ μάλιστά ἐστι τῷ ὁριστῷ τὸ εἶναι, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ λογικόν· διὸ καὶ εἷς ὁ κυρίως ὁρισμὸς ἑκάστου ἐστίν. τὸν γὰρ ὅρον δεῖ ἐκ διαφορῶν εἶναι· αὗται γὰρ τὸ γένος εἰς τὰ εἴδη διαιροῦσιν οὐ κατὰ συμβεβηκότα τινὰ ἀλλὰ κατὰ τὴν οὐσίαν· τὸ δὲ ἴδιον οὐ διαφορά. ὅτι δὲ δεῖ ἀντικατηγορεῖσθαι τὸ ἴδιον τοῦ πράγματος, συνέστησε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐδεὶς γὰρ λέγει ἴδιον τὸ ἐνδεχόμενον ἄλλῳ ὑπάρχειν, οἷον τὸ καθεύδειν ἀνθρώπῳ, οὐδ' ἂν τύχῃ κατά τινα χρόνον μόνῳ ὑπάρχον. προστίθησι δὲ τοῦτο, ὅτι, κἂν λέγηταί ποτε τῶν μόνῳ τῷ πράγματι ὑπαρχόντων μὴ ἀντικατηγορουμένων δὲ αὐτοῦ ἴδιόν τι, ὅτι μὴ ἁπλῶς τοῦτο λέγεται ἴδιον ἀλλὰ ποτέ, ὡς τὸ ἐκ δεξιᾶς τινα εἶναί τινος ποτὲ ἴδιον· οὕτως καὶ τὸ καθέζεσθαι δύναται ποτὲ ἴδιόν τινος εἶναι· οὐ γὰρ ἂν εἴη πρός τι. τὸ γὰρ δίπουν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ μὴ δίποδα ἴδιον, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς· πρὸς γὰρ ἵππον καὶ κύνα καὶ ὅσα μὴ δίποδα ἴδιον, οὐ μὴν καὶ πρὸς ὄρνεον. ἀεὶ μὲν οὖν τοῦτο, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀεὶ πρὸς ταῦτα ἴδιον. δύναται δέ τινα καὶ μόνῳ μὲν ὑπάρχειν, οὐ μὴν δὲ ὡς ἴδια, ὡς αἱ ἀπὸ τῶν δυνάμεων τῶν ἰδίων ἐνέργειαι, τὸ ἀριθμεῖν, τὸ λόγῳ χρῆσθαι, τὸ γελᾶν, τὸ ταριχοποιεῖν· ταῦτα γὰρ οὐκ ἴδια, ὅτι μὴ παντί· αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις παντί τε καὶ ἀεί, αἱ δὲ ἐνέργειαι οὐ παντὶ ἅμα οὐδὲ ἀεί. δῆλον δὲ ὅτι οὐδὲ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἄλλῳ ὑπάρχειν οὐδὲν ἀντικατηγορεῖσθαι δύναται· τὸ μὲν γὰρ ἀντικατηγορού-

---

1 κατὰ ταύτην scripsi cf. vs. 3: κατ' αὐτὴν ABDP: καθ' αὐτὴν a τελειοτάτην A τὴν αὐτοῦ scripsi cf. p. 42,25: αὐτοῦ libri 2 ante ἵππος add. ὁ aP αὐτὸ AB 3 κατ' αὐτὴν aP ἀπαρεμποδίστως D: ἀνεμποδίστως aABP εἰ καὶ aP ἦ] ἐν τῇ B 4 ἂν om. aP 6 γελῶντι θέσθαι A 7 οἷς D: ὡς aABP ὁ om. AP 9 αὐτῷ A 10 ante ὅροι add. οἱ AD οἱ om. D: ὡς a τοῦτο A, Bpr. 11 ἐστι ante μάλιστα transposuit D: in ras. P 12 ὁ om. B γὰρ om. P 13 τὰ superscr. P 14 οὐ om. A post δὲ alterum add. οὐ B 16 ἴδιον λέγει Arist. libri praeter C post ἐνδεχόμενον add. postea καὶ D¹ οἷον] ὡς a 17 οὐ δι' a 18 ὅτι] τὸ A post τῶν add. μὴ aP ὑπρᾴγ (sic) D 19 μὴ δὲ ἀντικατηγορουμένων aP post μὴ alterum add. δὲ P 20 ἀλλὰ ποτέ om. D 21 εἶναι post δύναται transposuit B

22 ἀλλ' — ἴδιον (23) om. A 23 ἴδιον om. aP 24 οὖν] ras. P ἀλλ' ἀεὶ AD: ἀλλ' ἀεὶ P: ἀλλ' ἢ a: ἀλλὰ, post ἴδιον (25) transposito ἀεί, B 25 δὲ alterum om. aP 27 ταριχοποιεῖν B: ταρριχοποιεῖν D: ταραχιποιεῖν A: ταριχοπωλεῖν aP μὴ om. A 28 πάντοτε A 29 οὐ περὶ pro altero οὐδὲ B ἄλλως A 30 οὐδὲ B μὲν D: om. aABP

μενον ἐπ' ἴσης ἀνάγκη εἶναι· τὸ δὲ ἴδιον κεῖται ἡμῖν ὅτι ἀντικατηγορεῖται τοῦ πράγματος.

p. 102ª31 Γένος δέ ἐστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον.

Καὶ τὸν τοῦ γένους ὁρισμὸν ἀποδέδωκε δι' οὗ κεχώρικεν αὐτὸ τῶν ἄλλων, οἷς καὶ αὐτοῖς ὑπάρχει τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι· * * * ἀλλὰ καὶ ταῖς διαφοραῖς. τῶν μὲν οὖν εἰδῶν χωρίζει τὸ γένος τῇ προσθήκῃ τοῦ διαφερόντων τῷ εἴδει. ὅταν γὰρ τὰ ὑπ' ἐκεῖνο κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρῃ, ὡς ἄνθρωπος, ἵππος, κύων, τότε γένος τὸ ἐν τῷ τί ἐστι τούτων κατηγορούμενον. οὐ γὰρ καὶ τὸ εἶδος κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται, ἀλλὰ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστι, καθ' ὅ ἐστιν εἶδος. οὗ γὰρ κατηγορουμένου πλειόνων ἐν τῷ τί ἐστι τὰ ὑποκείμενα κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρειν δύναται, τοῦτο ἀνάγκη γένος εἶναι. ἡ δέ γε διαφορὰ κατὰ πλειόνων μὲν καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται καὶ αὐτή, οὐ μὴν ἐν τῷ τί ἐστιν, ἐπεὶ οὕτως ἂν ὁ αὐτὸς λόγος εἴη γένους τε καὶ διαφορᾶς, ἀλλ', ὡς ἐν ἄλλοις λέγει, ἡ διαφορὰ ἐν τῷ ποιόν τι μᾶλλον κατηγορεῖται ὧν | ἂν ὡς 27 διαφορὰ κατηγορῆται· ποιόν γάρ τι τὸ πρᾶγμά ἐστι, δηλοῖ. ὅθεν οὐχ ἡγητέον τὸ ἐν Κατηγορίαις εἰρημένον, τὸ ὅτι αἱ διαφοραὶ καθ' ὑποκειμένου κατηγοροῦνται, περὶ τῶν κυρίως λεγομένων εἰρῆσθαι διαφορῶν, ἀλλὰ τῶν ἤδη συνειλημμένων τῇ ὕλῃ· τὸ γὰρ καθ' ὑποκειμένου κατηγορούμενον ἅπαν ἐν τῷ τί ἐστιν ἐκείνου κατηγορεῖται· κατηγορούμεναι δὲ ἐν τῷ τί ἐστιν αἱ διαφοραὶ γένη ἂν εἶεν, ἀλλ' οὐ διαφοραί. καὶ εἰ τὸ συμβεβηκὸς δὲ πλειόνων κατηγορεῖται καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει, ταύτῃ τοῦ γένους διαφέροι ἄν, ὅτι μὴ ἐν τῷ τί ἐστι. τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι αὐτὸς ἐξηγεῖται· ὅσα γὰρ ἁρμόττει ἐρωτηθέντας ἀποδοῦναι τί ἐστι τὸ προκείμενον, ταῦτα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. ὅτι δὲ καὶ ἡ διαφορὰ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν προβλήματα γενικά, φθάνει εἰρηκέναι· οἷόν ἐστι καὶ τὸ 'πότερον ὁ κύων λογικός ἐστιν ἢ οὔ;'. ἔστι δὲ διαφορὰ κυρίως καθ' ἣν γένος τι εἰς εἴδη τέμνεται· οὐ γὰρ πᾶν τὸ διαφέρον τινὸς τῇ κυρίως λεγομένῃ διαφορᾷ διαφέρει, ἐπεὶ τοῖς πλείστοις γε κατὰ συμβεβηκότα τινὰ

---

5 τὸν om. B δι' οὗ corr. ex διο// P² 6 defectum indicavi; supple καὶ γὰρ τοῖς εἴδεσι ὑπάρχει τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι 8 τοῦ] τῶν B post τοῦ add. ex Arist. καὶ a τοῦ διαφερόντων corr. nescio unde P² ἐκεῖνα aP 9 διαφέρῃ ABP: διαφέροντα D: διαφέρουσιν a κύων, ἵππος a τότε] τὸ B 11 ἀλλὰ — κατηγορεῖται (15) om. A 12 ὃ γὰρ κατηγορούμενον P 13. 14 διαφέρειν δύναται BD: inv. ord. aP 15 αὕτη D 16 εἴη om. D 16. 17 ἐν ἄλλοις] i. e. IV 2 p. 122ᵇ16 cf. Rose Arist. Pseudep. p. 127 17 post ἡ add. δὲ B ὁποῖον AB 18 κατηγορῆται D: κατηγορεῖται aABP 19 ἐν Κατηγορίαις] c. 5 p. 3ª23 post εἰρημένον add. ἀναγκαιότατον aP 20 ante περὶ add. οὐ B post ἀλλὰ add. περὶ aP 23 γένος B ἀλλ' om. B τὸ om. aP 24 κατηγοροῖτο aP διαφόρων aP 26 ἐρωτηθέντας ἀποδοῦναι ABD (f): inv. ord. aP (CP): ἀποδοῦναι ἐρωτηθέντα Arist. 28 φθάνει εἰρηκέναι] c. 4 p. 101ᵇ18 29 λογικός BD: λογικόν aAP 30 εἴδη scripsi: εἶδος libri τινὸς] κυρίως B 31 γε om. B

ἡ διαφορὰ ἡ πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ κοινότερον τὰ τοιαῦτα καλοῦνται διαφοραί. γενικὰ δέ φησιν εἶναι προβλήματα καὶ ἐν οἷς ζητεῖται πότερον τόδε τῷδε ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶν ἢ οὔ, ὥσπερ ἦν ὁρικὸν καὶ τὸ ζητεῖν εἰ τόδε τῷδε ταὐτόν. καὶ δείκνυσί γε πῶς ἐστι γενικά. δεῖ γὰρ τὸν μέλλοντα δεικνύναι ὅτι ἐν τιῷ αὐτῷ γένει τάδε τινά, οἷον ἵππος καὶ ἄνθρωπος, δεῖξαι ὅτι τὸ ζῷον γένος ἐστὶ καὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ἀνθρώπου· ταῦτα δὲ γενικὰ προβλήματα. καὶ τὸ δεικνύναι δὲ ὅτι τόδε τι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ γένει γενικόν, οἷον ὅτι τὸ ὁρᾶν οὐκ ἔστιν ὑπὸ ταὐτὸν γένος τῷ βοᾶν· τοῦτο μὲν γὰρ ὑπὸ τὸ ποιεῖν, τοῦ δὲ ὁρᾶν οὐκ ἔστι γένος τὸ ποιεῖν· πάσχειν γάρ τί ἐστι τὸ ὁρᾶν. ὅτι γὰρ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ γένει τὸ ὁρᾶν τῷ βοᾶν, καίτοι τῷ σχήματι τῆς λέξεως ὅμοιον ὄν, οὕτως δείκνυται· τὰ δὲ τοιαῦτα διὰ τῶν πρὸς τὸ γένος τόπων δείκνυται.

p. 102ᵇ4 Συμβεβηκὸς δέ ἐστιν ὃ μηδὲν μὲν τούτων ἐστί, μήτε ὅρος μήτε ἴδιον μήτε γένος, ὑπάρχει δὲ τῷ πράγματι, ἢ ὃ ἐνδέχεται ὑπάρχειν ὁτῳοῦν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν.

Δύο λόγους τοῦ συμβεβηκότος ἀποδέδωκε, τὸν μὲν ἐκ τῆς τῶν προειρημένων ἀποφάσεως δεικνύντα τὸ συμβεβηκός (ὃ γὰρ ὑπάρχον τῷ πράγματι κατὰ μηδένα τῶν προειρημένων τρόπων ὑπάρχει, τοῦτό ἐστι συμβεβηκός), τὸν δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ συμβεβηκότος φύσεως· ὃ γὰρ οὕτως ὑπάρχει ὡς ἐνδέχεσθαι αὐτῷ τούτῳ καὶ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, συμβεβηκός ἐστι. καὶ προκρίνει γε τοῦτον τὸν λόγον δι' ὃ καὶ λέγει. ὁ μὲν γὰρ δι' ἀποφάσεώς τινων μέλλων τι γνωρίζειν πρῶτον ἀνάγκην ἔχει γνωρίζειν ἐκεῖνα ὧν τῇ ἀποφάσει τοῦτο δηλοῦται· ὁ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐδενὸς ἄλλου χρείαν εἰς γνῶσιν ἔχει τοῦ προκειμένου· τὴν γὰρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐσίαν τε καὶ φύσιν ὁ τοιοῦτος σημαίνει λόγος, ἐπεὶ ὁρισμός ἐστι "λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων", ὡς προείρηται, τὸ δὲ εἶναι ἑκάστῳ ἐν ὑπάρξει τινὶ καὶ ἐν καταφάσει. οὐκ ἂν οὖν ὁ ἐξ ἀποφάσεώς τινων λόγος κυρίως ὁρισμὸς εἴη. τί δήποτε οὖν ἀμφοτέρους ἔθηκε καὶ οὐ μόνον ὃν προέκρι-

---

1 ἡ πρὸς ἄλληλα διαφορά aP κοινότερα A καλεῖται διαφορά (ι erasum videtur) A 2 τῶδε om. B 3 ὁριστικὸν aP 4 τὸν] τὰ A 6 ἀνθρώπου — ἵππου aP 7 ὅτι B: om. aADP 8 τὸ αὐτὸ aP τῷ ABD: τοῦ aP βοᾶν] μὴ ὁρᾶν A 9 post δὲ add. μὴ A 10 τί om. A τῷ alterum ABD: τοῦ aP 11 ὄν D: om. aABP 12 τὸ om. A 13 μὲν superscr. P 14 ὑπάρχει — μὴ ὑπάρχειν (15) om. A ἢ] καὶ Arist. ὃ om. D 16 ἀπέδωκε A προ ex corr. add. D¹ 18 μηδὲν A ὑπάρχει, τοῦτό ἐστι συμβεβηκός initio paginae perierunt in P; τοῦτο συμβεβηκός ἐστι in mrg. P³; eadem manus 19 τὸν δὲ — ἐνδέχεσθαι (20) maiore ex parte restituit 19 ἀπὸ omisso αὐτῆς B 20 καὶ prius om. aP 21 προκρίνοι A 22 ἀποφάσεως B: ἀποφάσεων aADP cf. vs. 27 ἀνάγκη omisso ἔχει B 23 τῆς ἀποφάσεως A τοῦτο] ἐκεῖνο A 26 ὥσπερ εἴρηται a προείρηται] p. 101ᵇ38 27 ἀποφάσεων AD cf. vs. 22 λόγος τινῶν a 28 ποτε superscr. B τέθεικε A ὃν superscr. P¹: ὧν A

νεν; ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξασθαι ὅτι καὶ τοιαύτη τις ἀπόδοσις γίνεται λόγων. ἢ ἐπεὶ χρήσεται πρὸς τὰ ἑξῆς τῷ τοιούτῳ λόγῳ τοῦ συμβεβηκότος· διὰ γὰρ τοῦ λόγου τοῦ συμβεβηκότος κατασκευάζεται τὸ τοσαῦτα εἶναι τῶν προβλημάτων γένη. τάχα δὲ καὶ καθόλου μὲν ἀμείνων ἐκεῖνος ὁ τρόπος τῆς τῶν ὅρων ἀποδόσεως, ἐπ' ἐνίων δὲ ἀναγκαῖος οὗτος, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ σιμοῦ. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος ὁ δεύτερος ἀποδοθεὶς οὐ πᾶν δοκεῖ τὸ συμβεβηκὸς περιλαβεῖν, ὁ δὲ πρῶτος πᾶν. ἐπιζητήσαι γὰρ ἄν τις εἰ ὁ λέγων λόγος συμβεβηκὸς εἶναι ὃ οἷόν τε ὑπάρχειν ὁτῳοῦν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν, πᾶσαν τὴν τοῦ συμβεβηκότος περιείληφε φύσιν. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι, τὰ συμβεβηκότα τὰ ἀχωρίστως μὲν ὑπάρχοντά τισι μήτε ὁ' ἐν τῇ οὐσίᾳ μήτε ὡς ἴδια ὑπό τί ἂν εἴη γένος; οἷον ἡ σιμότης τῇ ῥινί. εἰ γὰρ· μὴ συμβεβηκότα, ἢ γένη ἔσται ἢ διαφοραὶ ἢ ἴδια ἢ ὁρισμοί· ἄτοπον δὲ τούτων τι λέγειν αὐτὰ εἶναι· ἄλλη ἄρα φύσις ὑπαρχόντων παρὰ τὰς εἰρημένας τέσσαρας ἡ τοιαύτη ἂν εἴη. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδ' ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν προβλημάτων τε καὶ προτάσεων οὗτος ἂν εἴη, ἀλλὰ καὶ πέμπτον ἂν εἴη γένος τι προβλημάτων, ἐν ᾧ τὰ οὕτως ὑπάρχοντα κατηγορεῖται. διὸ κατὰ τοῦτο ὁ πρῶ|τος ἀποδοθεὶς λόγος ἀμείνων. ἢ ἀχώριστον ῥινὸς τὸ σιμόν, οὐχ ὅτι μὴ ῥὶς ἡ αὐτὴ καὶ σιμὴ καὶ γρυπὴ γίνεται (διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ διαφορὰ ῥινὸς τὸ σιμόν), ἀλλ' ὅτι δοκεῖ τὸ σιμὸν ἐν αὐτῷ συνειληφέναι καὶ τὴν ῥῖνα· εἰ γὰρ κοιλότης ἡ σιμότης ἐν ῥινί, τὸ συναμφότερον οὖσα εἰκότως μετὰ τῆς ῥινὸς καὶ σὺν ταύτῃ ἐστὶ καὶ ἀχώριστος αὐτῆς ὥσπερ καὶ τῆς κοιλότητος· τὸ γὰρ συναμφότερον σιμόν. οὕτως δὲ οὐκέτ' ἂν εἴη συμβεβηκὸς ἡ σιμότης, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς μετὰ τοῦ ᾧ συμβέβηκεν· ἡ δὲ κοιλότης συμβεβηκὸς οὖσα οἷά τε καὶ παρεῖναι τῇ ῥινὶ καὶ μή. δύναται δὲ τὸ ἐνδέχεται ὑπάρχειν ὁτῳοῦν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν οὐ τοῦ πάντως καὶ ὑπάρχειν δύνασθαι καὶ μὴ ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ δηλωτικὸν εἶναι τὸ πρότερον ὑπάρξαν, ἀλλὰ τοῦ μηδὲν τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸ εἶναί τι ἢ μὴ εἶναι δεῖσθαι τῆς τοῦ συμβεβηκότος παρουσίας· καὶ γὰρ χωρὶς τούτου ταὐτὸ ἂν ἦν· ἡ γὰρ ῥὶς ⟨ῥὶς⟩ ἦν ἂν καὶ χωρὶς

---

1 λόγω compend. D 3 γὰρ om. A τὸ D: om. aABP 4 τάχα] ταῦτα A καὶ om. a, add. P3 4. 5 ἐκεῖνος—ἀποδόσεως] ὁ τρόπος τῆς ἐκείνων ἀποδόσεως A 6 ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος om. a ὁ δεύτερος—συμβεβηκὸς om. P 6. 7 ἀποδοθεὶς οὐ πᾶν δοκεῖ τὸ συμβεβηκὸς ABD: ὁρισμὸς μέρος τί τοῦ συμβεβηκότος a 7 περιλαμβάνει aP ante πᾶν add. τὸ B 8 δ om. P: evan. A: ὁ a ὁτῳοῦν om. a ἑνὶ καὶ om. P 10 ταῦτα P 11 post οἷον add. εἰ P 12 ἢ διαφορά, sed post ἴδια, a 13 λέγειν τούτων τι A ἄλλη] ἀλλ' εἰ A 14. 15 ὁ ἀριθμὸς] ὁρισμὸς B 15 τε καὶ] καὶ τῶν B: fort. τε καὶ τῶν cf. p. 35,26 16 τι γένος ἂν εἴη A: ἂν εἴη τι γένος B προβλήματος A 17 ἢ BD: ᾗ aAP 18 ῥὶς initio versus om. P καὶ γρυπὴ καὶ σιμὴ B γίγνεται A 19 αὐτῷ aABP 20 εἰ] ἡ A post γὰρ add. καὶ aP τὸ] τῶν A 21 σὺν ταύτῃ] ν τ ex corr. B ἀχώριστος D: ἀχώριστον aABP 22 (ὥσ)περ in ras. D1 οὐκέτ'] οὐκ A 23 τὸ συμβεβηκὸς] τοῦ συμβεβηκότος P 24 καὶ prius om. A 25 ἐνδέχεσθαι ex ἐνδέχεται, ut videtur, corr. D 26 παντὸς A 27 τὸ αὐτὸ A δηλωτικὸν εἶναι post ὑπάρξαν transposuerunt aP πρῶτον Bpr. 29 ταὐτὸ scripsi: ταῦτα libri ῥὶς alterum addidi ἦν ἂν BD: inv. ord. aAP

σιμότητος. ὃ οὖν καὶ μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀναιρεῖ τὸ πρᾶγμα, τοῦτο, ἂν ἀχωρίστως ὑπάρχῃ, οἷόν τε ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν· τὸ γὰρ ἐκτός τε εἶναι τῆς οὐσίας καὶ φύσεως τοῦ πράγματος, κἂν μὴ δυνατὸν ᾖ μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ, σημαίνει τὸ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν. καὶ εἴη ἂν συμβεβηκὸς τοῦτο οὗ ὑπάρχοντος τῷ πράγματι ἡ ἀναίρεσις οὐκ ἀναιρεῖ τὸ ᾧ ὑπάρχει. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις εἰ οὕτως καὶ τῇ χιόνι καὶ τῷ κύκνῳ τὸ λευκὸν καὶ τῇ πίττῃ τὸ μέλαν· δοκεῖ γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς οὐσίας πως εἶναι τοῦ πράγματος. ἢ δεῖ λέγειν συμβεβηκότα καὶ ταῦτα τῷ γε μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶναι τούτων οἷς ὑπάρχει· οὐ γὰρ ἡ οὐσία τῆς χιόνος ἐν τῷ λευκὴν εἶναι ἢ τῆς πίττης ἐν τῷ μέλαιναν, ἀλλ' ἔστιν ἑπακολουθοῦντα τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀχώριστα συμβεβηκότα ἐστίν. ἔτι λέγοιτ' ἂν ὅτι, εἰ καὶ μὴ τούτοις οἷά τε ὑπάρχειν καὶ μή, ἀλλ' ἄλλοις γε δύναταί τισιν καὶ ὑπάρχειν καὶ μή· ἃ δὲ οὕτως ἔχει πρός τινα τῶν ὄντων, συμβεβηκότα ἔσται. ἢ οὐδὲ τοῦτο ἀληθές· τὸ γοῦν θερμὸν ὑπάρχον τινὶ οὕτως ὡς δύνασθαι καὶ μὴ ὑπάρχειν οὐκ ἔστι τῷ πυρὶ συμβεβηκός. τὸ δὲ λευκὸν ἐν τῇ χιόνι ἢ γένος αὐτῆς ἢ ὁρισμὸς ἢ ἴδιον ἂν εἴη· οὐδὲν δὲ τούτων οἷόν τε λέγειν ἐπ' αὐτῆς. ἀλλ' οὐδὲ διαφορὰ ἂν εἴη· οὐ γὰρ δοκεῖ εἰδοποιὸς διαφορὰ σώματος εἶναι τὸ χρῶμα. πλέον μὲν οὖν τι ἢ κατὰ τὰ ἄλλα συμβεβηκότα τὰ τοιαῦτα ἂν ἔχοι τῷ τῇ ὕλῃ καὶ ταῖς ταύτης ποιότησί τε καὶ πάθεσιν, ἐξ ὧν τούτοις τὸ εἶναι, ἐξ ἀνάγκης παρακολουθεῖν. τῇ γὰρ τοῦ τοιοῦδε σώματος, οἷον τῇ νέφους, ὅ ἐστι χιόνος ὕλη, τοιᾶδε πήξει, τῇ δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος γινομένῃ μετὰ ἐναπολείψεως πνεύματός τινος, ἐξ ἀνάγκης ἡ λευκότης ἕπεται. ἡ γὰρ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐνόντος ἐν τῷ νέφει ἐναπόλειψίς τε καὶ πῆξις καὶ τρῖψις ἐν τῇ τοῦ νέφους πήξει, ἥτις δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος γινομένη φθάνει τὴν ἔκκρισιν αὐτοῦ, τοῦ τοιούτου χρώματος αἰτία· τριβόμενον γὰρ καὶ κινούμενον τὸ πνεῦμα λευκαίνεται· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ἀφρὸς λευκός. τρῖψις δέ τις καὶ κίνησις γίνεται ἐν τῇ πήξει τοῦ νέφους τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος συστελλομένου καὶ εἰς τὸ βάθος ἀποκλειομένου καὶ τὴν ἔκκρισιν ἐμποδιζομένου. καὶ ἔστιν ἐκεῖνα μὲν τῆς οὐσίας τῆς χιόνος, τὸ δὲ λευκὸν ἑπακολουθοῦν ἐκείνοις καὶ πάθος τι καὶ συμβεβηκός· καὶ τῇ χιόνι ἂν εἴη συμβεβηκὸς τῷ μὴ εἶναι

---

1 ὁ aABP 2 ὑπάρχῃ] ὑπάρχοι A 3 τῆς φύσεως καὶ τῆς οὐσίας B κἂν] καὶ P 5 post ὑπάρχοντος eras. 9—10 lit. P 6 ἐπιζητήσαι aABP χιόνι καὶ τῷ restituit P² 8 ἢ δεῖ ADP: δεῖ δὲ aB 10 πίπτης a 11 συμβεβηκοτότα A 12 εἰ om. A οἷς τούτοις (sic) P post ὑπάρχειν add. τε aP τὲ δυνατοῖς A 13 ante ὑπάρχειν add. μὴ B 14 τινὶ om. a 16 ἢ ἴδιον ἢ ὁρισμὸς D: ἢ εἶδη ἢ ἴδιον A 17 τοῦτον A 18 διαφορὰ εἰδοποιὸς A σώματος om. D εἶναι om. B τι om. D 19 τὰ τοιαῦτα ABD: ταῦτα aP τῷ] τὸ A 19. 20 ταύτης aABP: τοιαύταις D 20 post τούτοις add. γε aP 21 τὴν γὰρ τοῦ τοιούτου B τῇ alterum aDP: τοῦ AB ὅ ἐστι χιόνος om. D 22 ψυχρότητι γενομένη A ἐναπολείψεως B: ἐναπολήψεως aDP: ἀναπολήψεως A 23 ἡ λευκότης. ἐξ ἀνάγκης a 24 ἐναπόλειψίς B: ἐναπόληψίς aADP 26 αἰτία] εὐθεῖαν A θλιβόμενον D 27 λευκένεται aAP γὰρ om. A δέ τις] γὰρ B 29 ἔκρισιν Dpr. 30 ἑπακόλουθον aAB 31 καὶ prius om. D τῆς χιόνος A συμβεβηκότως (ante τῷ) corr. P

τῆς χιόνος συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας· εἰ γὰρ μήτε ὕλη τῆς χιόνος τὸ λευκὸν μήτε εἶδος, οὐκ ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ τῆς χιόνος. τῷ δὲ συμπτώματι τῆς ὕλης ἐπιγινόμενον ἐν τῇ εἰς τὸ τοιοῦτον εἶδος μεταβολῇ, τούτῳ ἀχώριστόν ἐστιν αὐτῆς. οὐ μὴν ἔτι ἔστιν ἐπὶ τούτου εἰπεῖν ὅτι ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτὸ τῷ πράγματι. οὕτω καὶ τὸ θῆλυ πάθος ὂν καὶ συμβεβηκὸς δείκνυται. διὸ ἔοικεν ἐκ τῆς τῶν ἄλλων ἀποφάσεως ὁ δηλῶν τὸ συμβεβηκὸς λόγος μᾶλλον περιλαμβάνειν πάντα τὰ συμβεβηκότα τοῦ δευτέρου κειμένου· διὸ καὶ ἐχρήσατο αὐτῷ. ἄμεινον μὲν γάρ, ὡς εἶπεν, ἐκείνως ὁρίζεσθαι· ἐφ' ὧν δὲ μὴ οἷόν τέ ἐστι τοιούτῳ λόγῳ περιλαβεῖν πᾶν τὸ ὁριστόν, ἀγαπητὸν καὶ δι' ἀποφάσεως αὐτὸ δηλῶσαι. πέπονθε δὲ τοῦτο τὸ συμβεβηκός, διότι μή ἐστι μιᾶς φύσεως· τὰ γὰρ ἐννέα γένη τὰ παρὰ τὴν οὐσίαν συμβεβηκότα. διὸ οὐδὲ οἷόν τε ἕνα τινὰ λόγον ἀποδοῦναι αὐτοῦ. ἴδιον δὲ ἂν εἴη αὐτοῦ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ, εἴ γε πᾶσα οὐσία μὴ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ εἴδη καὶ αἱ διαφοραὶ ⟨αἱ⟩ ἐν αὐτῇ ἀποκρίνονται τῷ ἐν ὑποκειμένῳ. αὐτὸς μέντοι τὴν τοιαύτην ἀκριβολογίαν παραιτούμενος ὡς οὐκ οἰκείαν τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ ἀρκεῖται τοῖς ἀποδεδομένοις λόγοις τοῦ συμβεβηκότος.

p. 102b14 Προσκείσθωσαν δὲ τῷ συμβεβηκότι καὶ αἱ πρὸς ἄλληλα συγκρίσεις, ὁπωσοῦν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος λεγόμεναι.

Ὡς τοῖς ἀπὸ τοῦ ὅρου προβλήμασιν ὑπῆγε καὶ τὰ περὶ ταὐτοῦ καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ γένους τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου τὰ ποτὲ καὶ πρός τι ἴδια, οὕτως καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τὰ συγκριτικὰ πάντα· κατὰ γὰρ τὰ συμβεβηκότα μόνα ἡ σύγκρισις, ἥ καὶ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττόν ἐστί τινος ⟨οὔτε⟩ γένος οὔτε ὁρισμὸς οὔτε [τὸ] ἴδιον, ἀλλὰ τῶν συμβεβηκότων μόνων τὸ τοιοῦτον πάθος. τούτων γὰρ ποτὲ μὲν ζητεῖται εἰ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τί τινι, ὡς ὅταν ζητῶμεν εἰ ὁ πλοῦτος ἀγαθὸν ἢ οὔ, εἰ ἡ ἐγκράτεια ἀρετὴ ἢ οὔ, τὰ δὲ ποτέρῳ μᾶλλον ὑπάρχει τῶνδέ τινων, οἷον τὸ ἀγαθὸν ὑγείᾳ ἢ πλούτῳ, καὶ τὸ ἡδέως ζῆν ποτέρῳ μᾶλλον,

---

2 τῷ] τὸ A 3 ἐπι in ras. P² τὸ om. aBP · τούτῳ] τοῦτο A 4 ἐστιν ἔτι a τούτοις A: τοῦ D 5 αὐτῶι P καὶ (post ὄν) om. B 7 παραλαμβάνειν D τὰ συμβεβηκότα om. A 8 εἶπεν B: εἰπεῖν aADP 9 ἐκείνως aP, Dcorr.: ἐκεῖνος AB, Dpr. ὁρίσασθαι A τοιούτῳ om. D 10 πᾶν τὸ ὁριστον A: τὸ ὁριστὸν πᾶν B αὐτῶ B 11 τοῦτο ABD: οὕτω aP 13 αὐτῷ (ante ἴδιον) a ἴδιον] δι' ὃν A εἴ γε—ὑποκειμένῳ (14) om. A: εἴ γε—ὑποκειμένῳ (15) om. D γε B: om. aP post πᾶσα add. ἡ B 14 αἱ alterum addidi 15 τῷ] τὸ A 16 ἀρκείτω B ἀποδιδομένοις AB 20 ἐπῆγε D τὰ περὶ] τοῖς ἀπὸ D ταῦτα A 20. 21 καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ γένους om. D 21 post γένους add. καὶ B 23 μόνως superscr. B ἥ scripsi: ἢ libri 24 οὔτε primum add. Brandis Schol. p. 257b35 γένους—ὁρισμοῦ—ἰδίου P¹, corr. P² τὸ ABD et in ras. P²: om. a 26 τί superscr. P¹ aut P²: om. aABD post τινι add. δὲ D ζητῶμεν] ω in ras. D 27 εἰ ἡ—οὔ om. D τὰ δὲ in ras. P²

τῷ κατ' ἀρετὴν βίῳ ἢ τῷ ἀπολαυστικῷ· ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ, ποτέρῳ μᾶλλον ὑπάρχει τὸ προκείμενον, ὅ ἐστι συμβεβηκός, ἡ ζήτησις γίνεται. τὸ δὲ ὁπωσοῦν πρόσκειται ἤτοι ἀντὶ τοῦ 'καθ' ὃ ἂν ἡ σύγκρισις γίνηται', ὡς καὶ αὐτὸς διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐνδείκνυται, ἢ ἐπεὶ ἡ σύγκρισις κατὰ πλείους γίνεται τρόπους, ἢ γὰρ ποτέρῳ μᾶλλον τῶν ὑποκειμένων τὸ κατηγορούμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ 'πότερον ὁ πλοῦτος ἢ ἡ ὑγεία αἱρετώτερον;', ἢ πότερον μᾶλλον τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχει, οἷον τῇ ὑγείᾳ τὸ ἡδὺ ἢ τὸ χρήσιμον, ποτὲ δὲ πότερον τῷδε τόδε ἢ τῷδε τόδε, οἷον πότερον τῇ ὑγείᾳ μᾶλλον ὑπάρχει τὸ ἀγαθὸν ἢ τῇ νόσῳ τὸ κακόν· ὅπως γὰρ ἂν αἱ συγκρίσεις γίνωνται, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος λέγονται. καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον δὲ γίνεται καὶ κατὰ τὸ ἧττον καὶ κατὰ τὸ ὁμοίως ἡ σύγκρισις· συγκριτικὰ γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα· εἰ ἡ ὑγεία μᾶλλον πλούτου οὖσα αἱρετὴ μή ἐστι δι' αὐτὴν αἱρετή, οὐδὲ ὁ πλοῦτος· καὶ εἰ ἡ ἡδονὴ μᾶλλον οὖσα ἀγαθὸν ἢ τέλος μή ἐστιν ἀγαθόν, οὐδ' ἂν τέλος εἴη· καὶ πάλιν εἰ ὁ πλοῦτος ἧττον ὑγείας ὢν ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστι, καὶ ἡ ὑγεία· καὶ εἰ ἡ ὑγεία ἧττον οὖσα ἀγαθὸν τοῖς ἐν εἰρήνῃ οὖσιν ἢ τοῖς πολεμοῦσιν ἀγαθόν ἐστι τούτοις, κἀκείνοις. τοιαῦται δὲ αἱ κατὰ τὸ ὅμοιον συγκρίσεις, ἢ ἑνὸς περὶ δύο ἢ δύο περὶ ἕνός ἢ δύο περὶ δύο λεγομένων, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς συγκριτικοῖς τόποις μνημονεύει. δύναται τὸ ὁπωσοῦν καὶ κατὰ τοῦτο προσκεῖσθαι, ὅτι καὶ τὰ συμβουλῆς ἐχόμενα προβλήματα καὶ αὐτὰ συγκριτικά πώς ἐστι· διὸ καὶ ὑπάγοιτο ἂν τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. τὸ γὰρ 'πότερον γαμητέον ἢ οὔ;' καὶ τὸ 'πότερον παῖδας ποιητέον ἢ οὔ;' συγκριτικὰ καὶ αὐτά· ζητεῖται γὰρ ἐν αὐτοῖς πότερον αἱρετώτερον τῶν ἐν τῷ προβλήματι. ἢ γὰρ τοῦτό ἐστι ζητούμενον, ⟨ἢ⟩ εἰ αἱρετόν ἐστι τὸ γαμεῖν ἢ τὸ παῖδας ἔχειν ἢ ὅ τι ἂν ᾖ ἐν τῷ προβλήματι κείμενον. τὸ δὲ τοιοῦτον πᾶν συμβεβηκός· ζητεῖται γὰρ εἰ συμβέβηκε τῷ ὑποκειμένῳ τὸ αἱρετόν· ὥστε ὑπάγοιτ' ἂν καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ συμβεβηκότι. εἰσὶ δὲ οἳ λέγουσι τὰ τοιαῦτα προβλήματα ἀπὸ γένους εἶναι· ζητεῖσθαι γὰρ ἐν αὐτοῖς εἰ τὸ αἱρετὸν γένος. καίτοι οὐ ζητεῖται εἰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται αὐτῶν τὸ αἱρετόν, ἀλλ' εἰ μόνον ὑπάρχει αὐτοῖς· καὶ οἱ ἀνασκευάζοντες οὐχ ὅτι μὴ γένος ἐστὶ δεικνύουσι, τὸ ἀγαθὸν φέρε εἰπεῖν τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὅτι μὴ ὑπάρχει αὐτῇ. δεῖ δὲ ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ γένους προβλήμασι προσκεῖσθαι τὸ γένος, οἷον πότερον τόδε τοῦδε γένος

1 τῷ (post γὰρ) om. D ποτέρῳ corr. ex πότερον P^1 aut P^2 2 ὑπάρχειν P 3 γίνηται aP 4 αὐτὰ A διὰ] ἐκ a 6 ἡ ὑγεία ἢ ὁ πλοῦτος D ἢ om. A 7 πότερον om. B ὑπάρχειν P 8 τῷδε τόδε (ante ἢ) aBP: τόδε τῶδε D: τόδε A ἢ τῷδε τόδε P: ἢ τόδε τῷδε aA: om. BD 9 γὰρ om. B 10 γίνονται B τοῦ superscr. P 11 γίνεται] λέγεται D κατὸ pro altero κατὰ τὸ A 12 ἡ om. aA: superscr. B οὖσα] ἐστὶν B 13 εἰ ἡ scripsi: ἡ AD: εἰ aBP 14 ἢ A ἧττων A 15 ὢν ἀγαθὸν aP: ἀγαθὸν ὢν A: ὢν ἀγαθὸς BD post ἀγαθόν add. τι aB καὶ εἰ ἡ ὑγεία om. AP οὖσα post ἀγαθὸν (16) transposuit B: ante ἧττον D 16 ἢ] ἐν A 16. 17 κἀκείνου a 18 fort. ὧν cf. p. 63,17 ἐν τοῖς συγκριτικοῖς τόποις] II 10 p. 115a6 sq., cf. Rose Arist. Pseud. p. 127 19 τὸ] τὰ A 21 πρότερον A 22 τὸ D: om. aABP 23 τῷ om. B ἢ scripsi: εἰ libri 24 ἢ addidi αἱρετόν P: αἱρετώτερόν aABD ἐστι om. D τὸ alterum om. aP 24. 25 ᾖ ἐν evan. D 26 κειμένωι P 27 τῷ om. B 29 fort. ἀλλὰ μόνον εἰ cf. p. 54,6 31 τὰς ἡδονὰς A 32 τόδε ABD: τοῦτο aP γένος alterum corr. e γένους A post γένος alterum add. ἐστὶν aP

ἢ οὔ· τὰ γὰρ χωρὶς τῶν τοιούτων προσθηκῶν προτεινόμενα ὡς συμβεβηκότα προτείνεται. ζητεῖται δὲ καὶ περὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων ὑπὸ τί δεῖ τάσσειν αὐτά, εἰ θεοί εἰσιν, εἰ ψυχή ἐστι. καὶ τινὲς μὲν λέγουσι γενικὰ εἶναι πάντα τὰ τοιαῦτα· ζητεῖσθαι γὰρ ἐν αὐτοῖς εἰ τὸ προκείμενον ἐν γένει τῷ ὄντι ἐστίν. ἢ εἴη ἂν ὑπὸ τὸ συμβεβηκὸς καὶ ταῦτα· καὶ γὰρ οἷς οὐ δοκεῖ γένος τὸ ὂν εἶναι, ὅμως ζητοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα ζητοῦντες εἰ συμβέβηκεν αὐτοῖς εἶναι ἢ τὸ ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι. περὶ γὰρ ὑπάρξεως ἁπλῆς ἡ ζήτησις καὶ ἐπὶ τούτων, οὐ περὶ τρόπου ὑπάρξεως· ἡ δὲ περὶ ἁπλῆς ὑπάρξεως ζήτησις διὰ τοῦ συμβεβηκότος. καὶ οὐδὲ πρόσκειται τῷ προβλήματι τὸ εἰ ὡς ἐν γένει οἱ θεοὶ τῷ ὄντι.

p. 102b20 Δῆλον δὲ ἐξ αὐτῶν ὅτι τὸ συμβεβηκὸς οὐδὲν κωλύει καὶ ποτὲ καὶ πρός τι ἴδιον γίνεσθαι.

Ἐξ αὐτῶν τῶν συμβεβηκότων καὶ τοῦ ὁρισμοῦ αὐτῶν δῆλόν φησιν εἶναι τὸ εἰρημένον. εἰ γὰρ συμβεβηκός ἐστιν ὃ οἷόν τε ὑπάρχειν ἑνὶ τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν, δῆλον ὡς ἐνδέχεται τὸ πλείοσιν οἷόν τε ὂν ὑπάρχειν ἑνὶ μόνῳ αὐτῶν ὑπάρξαι ποτέ· τὸ γὰρ καθέζεσθαι, συμβεβηκὸς ὂν τουδί, ποτὲ δύναται αὐτοῦ ἴδιον γενέσθαι, ὅταν μηδεὶς ἄλλος ᾖ καθεζόμενος, ἢ πρός τι· πρὸς γὰρ τοὺς μὴ καθεζομένους. ἁπλῶς μέντοι οὐδὲν τῶν οὕτω συμβεβηκότων ἴδιον. προεῖπε δὲ καὶ περὶ τούτου τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ἰδίου λέγων ὅτι "οὐδεὶς ἴδιον λέγει τὸ ἐνδεχόμενον ἄλλῳ ὑπάρχειν·" εἰ γὰρ καὶ λέγοιτό τι τῶν τοιούτων ἴδιον, οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ ποτὲ ἢ πρός τι ἴδιον ῥηθήσεται.

p. 102b27 Μὴ λανθανέτω δὲ ἡμᾶς ὅτι τὰ πρὸς τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκὸς πάντα καὶ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς ἁρμόσει λέγεσθαι.

Διαίρεσιν ποιησάμενος τῶν προβλημάτων καὶ δείξας ὅτι ἐστὶν αὐτῶν γένη τέσσαρα, καὶ τί ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν δηλώσας, καὶ τίς ἐστιν αὐτῶν ἡ πρὸς ἄλληλα διαφορά, μὴ λανθανέτω, φησίν, ἡμᾶς ὅτι τὰ πρὸς τὸ γένος καὶ τὰ πρὸς τὸ ἴδιον καὶ τὰ πρὸς τὸ συμβεβηκὸς λεγόμενα, τοῦτ' ἔστι δι' ὧν οἷόν τε εὑρίσκειν τε καὶ δεικνύναι ὅτι μὴ ἴδιον τὸ ἀπο-

---

1 τεινόμενα corr. ex γενόμενα B 2 τοιούτων om. P 3 συντάσσειν αὐτὰ a: τὰ τοιαῦτα τάσσειν A ἢ pro altero εἰ A 4 πάντα εἶναι B ἐν αὐτοῖς om. D 5 ἢ superscr. P² 6 εἶναι τὸ ὂν A 8 ante ζήτησις add. ἁπλῆ aP 9 οὐδὲ] οὐ A 10 τὸ om. A 12 τι] τὸ A 14 εἶναι om. D ἑνὶ om. B post ἑνὶ add. καὶ aP, sed cf. p. 61,8 15 οἷόν τε om. D 16 post μόνῳ delevit τῷ B ποτέ] αὐ D ὂν superscr. P² aut P⁴ 17 τοῦδί ποτε aBP: δήπου A: δήποτε D οὐδεὶς aP 18 μὴ τοὺς B 19 προεῖπε] p. 102a22 τούτου om. aP 20 ante ἄλλῳ postea inseruit καὶ D¹ 21 τις B 23 τὸ prius om. A 24 καὶ alterum om. D 28 ἡ om. a post ὅτι add. καὶ aP 30 τε alterum om. BD καὶ superscr. B

διδόμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι μὴ γένος ἢ ὅτι μὴ συμβεβηκός, πάντα καὶ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς ἁρμόσει λέγεσθαι· δι' ὧν γὰρ ἕκαστον τούτων ἀναιρεῖται, δι' αὐτῶν τούτων ἔστι καὶ τὸν ὁρισμὸν ἀνελεῖν. ἀναιρεῖται γὰρ τὸ μὲν συμβεβηκός, ἂν δειχθῇ μὴ ὑπάρχον τῷ πράγματι· τὸ γὰρ μὴ ὑπάρχον τινὶ οὐχ οἷόν τε αὐτῷ συμβεβηκέναι. τὸ δὲ γένος ἀναιρεῖται μέν, εἰ καὶ μὴ ὑπάρχει, ἀλλὰ οἰκεία τοῦ γένους ἀναίρεσις, ἂν μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορῆται. τὸ δὲ ἴδιον, κἂν μὴ ὑπάρχῃ μέν, ἀναιρεῖται, ἀλλὰ οἰκείως γε, ἂν μὴ μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχῃ· τὸ γὰρ μὴ οὕτως ὑπάρχον οὐκ ἴδιον. δι' ἑκάστου δὲ τούτων ἀνασκευάζειν οἷόν τε καὶ τὸν ὁρισμόν· ἄν τε γὰρ μὴ ὑπάρχῃ τῷ πράγματι ὁ ἀποδιδόμενος αὐτοῦ λόγος, οὐκ ἂν εἴη αὐτοῦ ὁρισμός, ἄν τε ὑπάρχῃ μέν, μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲ αὐτοῦ ὑπάρχῃ μηδὲ ᾖ γένος τοῦ πράγματος τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδιδόμενον ἢ διαφορά, οὐκ ἔσται ὁρισμός· ἀλλὰ κἂν γένος μὲν αὐτοῦ τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδιδόμενον ᾖ καὶ διαφορά, μὴ μόνῳ δὲ αὐτῷ καὶ παντὶ ὁ λόγος ὑπάρχῃ, οὐκ ἔσται ὁρισμός. δεῖ γὰρ τὸν ὁρισμὸν καὶ ἐνυπάρχειν τῷ πράγματι οὗ ἀποδίδοται, καὶ τὸ ὡς γένος ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδιδόμενον καὶ τὰς διαφορὰς γένος τε εἶναι τοῦ πράγματος καὶ διαφορὰς καὶ μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχειν αὐτῷ τούτῳ οὗ ἀποδίδοται, καὶ παρὰ ταῦτα ἔτι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν σημαίνειν αὐτοῦ· τοῦτο γὰρ ἴδιόν τέ ἐστιν αὐτοῦ καὶ ἐξαίρετον παρὰ τὰ ἄλλα. τούτου δ' οὕτως ἔχοντος ἅπαντα ἂν εἴη τὰ κατηριθμημένα γένη τρόπον τινὰ ὁρικὰ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν ἀποδοθέντα λόγον· ἐρρήθη γὰρ πρὸ ὀλίγου ὅτι "ἁπλῶς ὁρικὰ πάντα λεγέσθω τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μέθοδον ὄντα τοῖς ὁρισμοῖς". ὡς γὰρ ἡ περὶ ταὐτοῦ ζήτησις ὁρικὴ ἦν κατὰ τοῦτο (δείξαντες γὰρ ὅτι μὴ ταὐτόν, δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι οὐδὲ ὅρος), οὕτως καὶ πάντα τὰ προβλήματα ὁρικὰ ἂν εἴη· τῇ γὰρ ἑκάστου αὐτῶν ἀναιρέσει ἀναιρεῖται καὶ ὁ ὁρισμός, ὥστε κατὰ τοῦτο ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἂν εἴη καὶ ταῦτα μέθοδον τοῖς ὁρισμοῖς.

Τοῦτο δ' εἰπὼν καὶ δείξας πῶς τρόπον τινὰ ἔστι λέγειν πάντα τὰ προβλήματα ὁρικά, ἐπήνεγκεν ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο μίαν ἐπὶ πάντων καθόλου μέθοδον ζητητέον. οὐ γάρ, εἰ χρήσιμα τὰ ἐκείνων ἀνασκευαστικὰ καὶ πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀνασκευήν, ἤδη χρὴ κἀκεῖνα συντάσσειν τοῖς ὁρικοῖς ὁρικὰ λέγοντας αὐτά· οὔτε γὰρ ῥᾴδιον εὑρεῖν τοῦτ' ἔστιν,

---

1 καὶ alterum om. B 2 ἁρκέσει A 4 μὴ] μὲν A 6 fort. καὶ εἰ cf. vs. 7 et ad p. 52,29 ἐα ἀλλὰ] τἆλλα P ἀναίρεσις aAB: ἀναιρ D: ἀναιρήσεις δὲ P ἐν om. A 7 ἐν BD: om. aAP ἐὰν P ὑπάρχῃ—μή (8) om. P 9 οἷόν τε ἀνασκευάζειν B 10 ἀποδεδομένος D αὐτῷ λέγειν A 11 αὐτοῦ ὁρισμός om. B αὐτοῦ alterum om. aP: fort. αὐτῷ 12 et 14 ᾖ scripsi: εἴη libri 13 ἔστιν B post ἔσται ras. P αὐτῶν Apr. post ἐν add. αὐτῷ a 14 ἀποδιδόμενον D: ἀποδεδομένον aABP καὶ prius BD: κἂν aAP 15 post γὰρ add. καὶ a, erasit P καὶ om. a 16 ἀποδεδομένον B 17 τε] τοῦ A 19 σημαίνει B 20 τἆλλα P κατ' ἀριθμὸν A 21 et 22 ὁριστικὰ P 22 πρὸ ὀλίγου] c. 5 p. 102a9 λεγέσθω] γίνεται a 23 ὄντα post ὁρισμοῖς transposuerunt aB: post αὐτὴν Arist. (sed post μέθοδον CPou) αὐτοῦ aP 27 καὶ ταῦτα om. A 30 ζητητέον A post γὰρ add. ἂν D 31 τῶν om. B 32 ὁρικοῖς ABD: ὁρισμοῖς aP post ὁρικὰ add. γὰρ A λέγοντας scripsi: λέγονται ABD: λέγοντες aP post ῥᾴδιον add. αὐτῶν B

εἴ θ' εὑρεθείη, παντελῶς ἀσαφὴς καὶ δύσχρηστος ἂν εἴη πρὸς τὴν προκειμένην πραγματείαν. ἔστι δὲ ὃ λέγει, ὅτι μὴ δεῖ μίαν τινὰ καθόλου μέθοδον περὶ πάντων ζητεῖν, ὡς λέγειν πάντα τὰ προβλήματα ὁρικὰ καὶ ὡς ὁρικῶν αὐτῶν τάς τε ἀνασκευὰς καὶ κατασκευὰς ποιεῖσθαι, ὡς τῶν πρὸς τὸν ὁρισμὸν τόπων δυναμένων πρὸς πάντα ἁρμόζειν· οὔτε γὰρ ῥᾴδιον τοῦτο οὔτε δυνατόν. οὐδὲ γάρ, εἰ αἱ ἀνασκευαὶ τῶν ἄλλων ἀνασκευάζουσι τὸν ὁρισμόν, ἤδη καὶ αἱ κατασκευαὶ αὐτῶν πρὸς τὴν τοῦ ὁρισμοῦ κατασκευὴν χρήσιμοι. ὁ γὰρ κατασκευάζων συμβεβηκὸς εἶναι τὸ ἀποδιδόμενον διὰ τοῦ δεικνύναι οἷόν τε αὐτὸ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν τῷ πράγματι ἔστι μὲν ὑπὸ τὸ συμβεβηκός, οὐ μόνον δὲ οὐ συντελεῖ τι πρὸς | τὴν τοῦ ὁρισμοῦ δεῖξιν, ἀλλὰ καὶ ἀναιρετικός ἐστιν αὐτοῦ· οὐ γὰρ 31
ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς τε τοῦ συμβεβηκότος ὑπάρξεως καὶ τῆς τοῦ ὁρισμοῦ. ἔτι δὲ οὐδὲ πᾶσα συμβεβηκότος ἀνασκευὴ ἀναιρεῖ τὸν ὅρον· ὁ γὰρ δείξας ὡς ἴδιον τὸ ὑπάρχον τινὶ ἀνῄρηκε μὲν τὸ συμβεβηκός, οὐκ ἀνῄρηκε δὲ τὸν ὅρον. ὥστε οὐκ ἀληθὲς πάντα καὶ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς ἁρμόζειν. ἀλλὰ 5
καὶ ὁ δείξας ὅτι ἐν τῷ τί ἐστι μὲν καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγορεῖται τοῦ πράγματος, ἐπ' ἴσης δὲ ἀλλ' οὐ κατὰ πλειόνων, ἀνῄρηκε μὲν τὸ γένος, οὐκ ἀνῄρηκε δὲ τὸν ὁρισμόν· ἀλλὰ καὶ ὁ δείξας τὸ ἐπ' ἴσης κατηγορούμενον τὴν οὐσίαν σημαίνειν ἀναιρεῖ μὲν τὸ ἴδιον, κατασκευάζει δὲ τὸν ὁρισμόν. ὥστε οὐ μόνον τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἄλλων χρήσιμα πρὸς τοὺς ὅρους, ἀλλ' οὐδὲ τὰ πρὸς ἀνασκευὴν τούτων ῥηθέντα χρήσιμα πάντα πρὸς τὴν τοῦ ὁρισμοῦ ἀνασκευήν. διὰ μὲν οὖν ταῦτα οὔτε οἷόν τε ὁρικὰ πάντα λέγειν τὰ προβλήματα οὔτε μίαν τινὰ καθόλου μέθοδον περὶ αὐτῶν εὑρεῖν. 10
καὶ Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς αὑτοῦ Τοπικοῖς καθόλου μίαν μέθοδον παραδιδόναι σπουδάσας ἐχώρισε μὲν τῶν ἄλλων τὸ συμβεβηκὸς ὡς μὴ ὑπαγόμενον τῷ ὅρῳ, τὰ ἄλλα δὲ πειραθεὶς τῷ ὁρισμῷ ὑποτάσσειν ἀσαφεστέραν ἐποίησε τὴν πραγματείαν. ἀλλὰ καὶ εἰ εὑρεθείη, φησί, μέθοδός τις μία, ἀλλὰ παντελῶς ἀσαφής τε καὶ δύσχρηστος ὁ τρόπος ἂν εἴη· ἢ γὰρ δεήσει τὸν δεῖξαι βουλόμενόν τι παρὰ τὸν ὁρισμὸν διὰ τούτων μόνων αὐτὸ 15
δεικνύναι, ἃ δύναται καὶ εἰς τὴν τοῦ ὁρισμοῦ κατασκευὴν συντελεῖν, οἷον

---

1 εἴ θ'] εἴ τις A post εἴη add. ὁ B 2 μίαν om. B τινὰ postea add. D¹ 3 καθόλου μέθοδον D: inv. ord. aBP: καθόλου om. A 4 καὶ κατασκευὰς om. B: καὶ τὰς σκευὰς A 6 γὰρ prius om. D οὐδὲ pro altero οὔτε aBP οὐδὲ BD: οὐ aAP 7 ante τὸν add. καὶ aP κατα- superscr. P 8 post γὰρ add. συμβεβηκὸς P (non om. post κατασκ.) 9 ante οἷόν τε add. δ P αὐτῷ BP 10 ἔστι μὲν corr. ex ἔστιν B τι om. D 11 ἀναιρετικὸν omisso ἐστιν a 11. 12 οὐ γὰρ ὁ aAP: ὁ γὰρ D: ὁ B 12 τε om. A 13 συμβεβηκότος πᾶσα a ὁ γὰρ — ὁ κατασκευάζων ὅτι (p. 56,27) om. P; defectus signum appinxit et τούτου (?) ὄπιθεν τὸ σημεῖον superscr. P², ut videtur 14. 15 τὸν ὅρον] τοῦτο A 17 ἀλλ' om. A 18 ἀλλὰ καὶ—ὁρισμόν (19) om. a 19 τὴν οὐσίαν σημαίνειν D: σημαίνειν τὴν οὐσίαν AB 20 post ἄλλων add. οὐ B 23 οὐδὲ μίαν B περὶ — μέθοδον (24) om. AB 24 Θεόφραστος] deest apud Wimmerum αὐτοῦ aD καθόλου D: καθὸ a 26 πειραθεὶς a 27 τι μία B: μία τις D 28 τε om. D ὁ τρόπος ἂν εἴη BD: ἂν εἴη ὁ τρόπος A: ἂν ὁ τρόπος εἴη a ἢ scripsi, cui respondet ἢ p. 56,6: εἰ libri 29 αὐτῷ aB

τὸν τὸ συμβεβηκὸς δεικνύντα δεικνύναι ὅτι ὑπάρχει, οὐκέτι δὲ καὶ ὅτι ἐνδέχεται καὶ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν ἔξω τοῦ ὁρισμοῦ τὰ οὕτως ὑπάρχοντα· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. δύσχρηστος δὴ καὶ ἀπεστενωμένη περὶ ἑκάστου ἡ ἐπιχείρησις γίνεται, καὶ ἔτι τὰ οἰκειότατα ἀφῄρηκε καὶ οἷς τῶν ἄλλων ἕκαστον αὐτῶν διαφέρει, ἐπειδὴ μὴ τὰ τοιαῦτα οἷόν τέ ἐστιν ὁρικὰ λέγειν. ἢ ἂν λέγοι τις πάντα μὲν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς εἶναι, καὶ τὰ ἑκάστου τούτων ἀνασκευαστικὰ καὶ κατασκευαστικά, μὴ ὁμοίως μέντοι ἔχειν, ἀλλὰ τὰ μέν τινα τῶν τοῦ συμβεβηκότος ἀνασκευαστικῶν ἀνασκευαστικὰ εἶναι καὶ τοῦ ὅρου, ὡς τὸ μὴ ὑπάρχειν, τὰ δὲ ἔμπαλιν ἔχειν· ἀνασκευαστικὰ γὰρ ὄντα τοῦ συμβεβηκότος εἰς κατασκευὴν τοῦ ὅρου χρησιμεύει· τὸ γὰρ ὑπάρχον μέν, μὴ οὕτως δὲ ὡς οἷόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μή, ἀναιρετικὸν μὲν τοῦ συμβεβηκότος, χρήσιμον δὲ πρὸς τὴν τοῦ ὅρου κατασκευήν· δεῖ γὰρ τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ μὴ οὕτως ὑπάρχειν ὡς δύνασθαι καὶ ὑπάρχειν καὶ μή. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ γένους ὁ μὲν ἀνασκευάζων αὐτὸ διὰ τοῦ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τῷ αὐτῷ καὶ τὸν ὁρισμὸν ἀνασκευάζει, ὁ δὲ διὰ τοῦ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον μὴ ἐπὶ πλέον αὐτοῦ εἶναι διὰ τούτων κατασκευάσει· αὐτὰ γάρ ἐστι κατασκευαστικὰ τοῦ ὁρισμοῦ· δεῖ γὰρ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν καὶ τοῦτο δείκνυσθαι, ὅτι μὴ ἐπὶ πλέον. καὶ ὁ τὸ ἴδιον δὲ ἀνασκευάζων διὰ τοῦ ἐπ' ἴσης μὲν εἶναι σημαίνειν δὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἄντικρυς τοῖς τοῦ ὁρισμοῦ κατασκευαστικοῖς χρῆται πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ ἰδίου. ὡς δὲ τὰ τούτων ἀνασκευαστικὰ ὄντα αὐτοῦ ἦν κατασκευαστικά, οὕτως πάλιν καί τινα τῶν ἀνασκευαζόντων τὸν ὅρον πρὸς τὴν τούτων ἐστὶ κατασκευὴν χρήσιμα. ὁ γὰρ ἀναιρῶν τὸν ὅρον διὰ τοῦ οἷόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μὴ ὑπάρχειν κατασκευάσει διὰ τούτων τὸ συμβεβηκός· ὁμοίως καὶ ὁ ἀναιρῶν διὰ τοῦ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ γένος κατασκευάσει· καὶ ὁ διὰ τοῦ ἐπ' ἴσης ὂν μὴ σημαίνειν τὸ τί ἦν εἶναι ἀνασκευάζων τὸν ὅρον τὸ ἴδιον κατασκευάζει. καὶ πάλιν ὁ κατασκευάζων ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει ὁ ἀποδεδομένος λόγος καὶ διὰ τοῦτο ὁρισμός ἐστιν, ἀνασκευάζει τῶν ἄλλων ἕκαστον. ὁ δὴ τούτῳ τῷ τρόπῳ πειρώμενος πάντα μιᾷ μεθόδῳ ὑπάγειν ἀσαφῆ καὶ δύσχρηστον ἐνστήσεται πραγματείαν. ἐκείνως μὲν οὖν ἦν ἀδύνατον τὸ εὑρεῖν· οὕτως δὲ ἀσαφὴς καὶ δύσχρηστος εἴη

---

1 τὸν om. D δεικνύναι om. A οὐκ ἔστι A 3 ἐπὶ] ἐστὶ a 5 διαφέρειν a ἐπειδὴ BD: ἐπεὶ aA τοιαῦτα] πρῶτα B 6 λέγοι] λέγη A 7 ἕκαστα a post ἀνασκ. add. τε aA fort. καὶ ⟨τὰ⟩ μὴ om. D μέντοι a: μὲν aBD ἔχει D 8 τινα om. D 11 post δὲ add. ὑπάρχον D ὑπάρχειν τε om. D: τε om. A 12 τὴν τοῦ om. a 13 γὰρ aAB: δὲ D ὅρῳ AB μὴ] μὲν A καὶ om. aB 14 post ὁμοίως add. δὲ a 17 τοιούτων AB κατασκευάσει scripsi: ἀνασκευάσει ABD: ἀνασκευάζει a immo ταὐτὰ γάρ scripsi: δέ libri δεῖ — πλέον (18) om. a 18 ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν BD: τοῦ ὁρισμοῦ A ὁ τὸ] ὅτι B 20 ἄντικρις a 21 δὲ om. aB ὄντα om. D αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν ABD: αὐτῷ a 22 τὸν corr. ex τῶν A 23 ὁρισμὸν a οἷόν τε] δεικνύναι (cf. p. 55,9) sive εἶναι addendum videtur τε alterum om. B 24 ὑπάρχειν om. a κατασκευάζει a 25 κατηγορούμενον scripsi: κατηγορεῖν A: om. aBD .26 τοῦ a: τὸ ABD ὂν] ἂν B 26. 27 ἀνασκευάζων aA: κατασκευάζων BD 27 ὅτι om. B 28 τί om. A σημαίνειν A ἀποδιδόμενος aP 31 δυνατὸν D

ἂν ἡ μέθοδος, ὡς ἐδιδάξαμεν, εἰ καὶ εὑρεθείη. εἰ δὲ ἰδίᾳ καθ' ἕκαστον τῶν ἐκκειμένων τεσσάρων γενῶν ἀποδίδοιτό τις μέθοδος, ῥᾷον ἂν καὶ σαφεστέρα εἴη, ἐκ τῶν περὶ ἕκαστον οἰκείων γενομένη καὶ διακεκριμένη καὶ ἔχουσα ὅρον εὐσύνοπτον· εὐκολώτερον γὰρ καὶ σαφέστερον ἰδίᾳ περὶ τοῦ συμβεβηκότος λέγειν δι' ὧν αὐτὸ κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν οἷόν τε, ἢ ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν ἐπιχειροῦντας λέγειν 'ταῦτα μὲν τῶν περὶ τοῦ ὁρισμοῦ λεγομένων κατασκευαστικὰ τοῦ συμβεβηκότος ἐστί, ταῦτα δὲ ἀνασκευαστικά'· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. διό φησιν 'ὥσπερ εἴρηται, καθόλου μὲν εἰς τὰ προειρημένα γένη τέσσαρα τὴν διαίρεσιν ποιητέον (τὸ γὰρ τύπῳ τοῦ καθόλου δηλωτικόν), τῶν δὲ ἄλλων τὰ μάλιστα οἰκεῖα ἑκάστῳ προσαπτέον τε καὶ ὑπακτέον, τῷ μὲν ὅρῳ τὴν τῶν σαφεστέρων ὀνομάτων ἐκ τῶν ἀσαφεστέρων μεταληψιν καὶ τὴν περὶ ταὐτοῦ ζήτησιν, τῷ δὲ γένει τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν, καὶ τῷ ἰδίῳ τὰ ποτὲ καὶ πρός τι ἴδια, τῷ δὲ συμβεβηκότι τὰ συγκριτικά'. 32

p. 103a6 Πρῶτον δὲ πάντων περὶ ταὐτοῦ διοριστέον, ποσαχῶς λέγεται.

Ποιησάμενος τὴν διαίρεσιν τῶν γενῶν, ἐν οἷς τὰ προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις, μέλλων δεικνύναι ὅτι ταῦτα μόνα γένη τῶν προβλημάτων, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐν τίσιν ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα χρήσιμα ὄντα τοῖς προκειμένοις διὰ τῶν ἑξῆς προστίθησι, πρῶτόν φησι τῶν ἄλλων δεῖν περὶ ταὐτοῦ διορίσασθαι, ποσαχῶς λέγεται. ἐπεὶ γὰρ τά τε ἄλλα χρήσιμος πρὸς πολλὰ τῶν κατὰ διαλεκτικὴν ἡ τοῦ ταὐτοῦ διαίρεσις, προείρηκε δὲ καὶ ὅτι καὶ προβλήματά τινά ἐστιν ἔχοντα ζήτησιν περὶ ταὐτοῦ, ἃ ὑπάγεσθαι δεῖν εἶπε τοῖς ὁρικοῖς προβλήμασιν, οὐχ οἷόν τε δὲ ζητεῖν ὅλως εἰ ἄλλῳ ἄλλο ταὐτόν ἐστιν ἢ ἕτερον ἀγνοοῦντας τὴν τοῦ ταὐτοῦ διαίρεσιν, εὐλόγως, ⟨ὡς⟩ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ὡρίσατο ὑπὲρ τοῦ δῆλα εἶναι τὰ κατ' αὐτὰ προβλήματα, οὕτω καὶ τὴν τοῦ ταὐτοῦ διαίρεσιν ποιεῖται πρὸς τὸ γνώριμα γενέσθαι τὰ περὶ ταὐτοῦ προβλήματα· οὐχ οἷόν τε γὰρ διαλέγεσθαι περὶ ταὐτοῦ μὴ εἰδότας ποσαχῶς λέγεται.

---

1 ἐδείξαμεν a εὑρηθήσεται P εἰ δὲ ἰ superscr. P² καθ' ἕκαστον om. D: καθ' ἑκ corr. nescio unde B 2 ἐγκειμένων aP ῥᾷον A 2. 3 σαφεστέρα] συναμφότερον A 3 γινομένη aB διακεκριμμένη AD 4 εὐσύναπτον B: εὐσύνοπτα a 5 αὐτῶ A: αὐτῆς P 6 post ὡς add. καὶ a τῶν περὶ] περὶ τῶν πρὸς B 6. 7 τοῦ ὁρισμοῦ aP: τοὺς ὁρισμοὺς ABD 7 ἐστί om. B 8 δύο P 10 post τύπῳ add. εἰπεῖν D 11 προσακτέον D τε om. AB post ὅρῳ add. καὶ aP τὴν om. A 11. 12 ἀσαφεστέρων—σαφεστέρων A 11. 12 ὀνομάτων ἐκ τῶν ἀσαφεστέρων om. P 12 ἐκ τῶν corr. nescio unde B τὴν περὶ] evan. D ταῦτα A τὰ δὲ γένη B 13 τὴν (ante ἀπὸ) D 15 δὲ] non liquet D αὐτοῦ A 17 post τὰ add. τε aP 18 ante μέλλων add. καὶ A ὅτι] δ a 20 ὅσα] ἵνα B ἐστὶ χρήσιμα omisso ὄντα P 21 περὶ τοῦ ταὐτοῦ (αὐτοῦ pr.) δεῖν D 22 πρὸς πολλὰ χρήσιμος aP 23 καὶ alterum D: om. aABP προείρηκε] c. 5 p. 102a6 sq. 24 ὑπάγεσθαι] ὑ in ras. P² εἶπεν ἐν B ὁρικοῖς scripsi cf. p. 54,21—25: ὁριστικοῖς libri 25 ἀγνοοῦντα aBP 26 τοῦ om. aBP ὡς addidi: om. D: τε aAB, superscr. P² 27 κατὰ ταῦτα P 27. 28 διαίρεσιν τοῦ ταὐτοῦ D

p. 103ª7 Δόξειε δ' ἂν τὸ ταὐτὸν ὡς τύπῳ περιλαβεῖν τριχῇ διαιρεῖσθαι.

Τὸ μὲν ὡς τύπῳ εἰπεῖν εἶπεν ἀντὶ τοῦ 'ὡς κοινότερον καὶ καθόλου εἰπεῖν'· ἐν ἄλλοις γὰρ εἰώθε πρὸς τοῖς τρισὶν οἷς νῦν ἐκτίθεται [σημαινομένοις] τρόποις τοῦ ταὐτοῦ καὶ τέταρτόν τινα προστιθέναι, τὸν κατὰ ἀναλογίαν, πορρώτερον ὄντα τῶν ἐνταῦθα νῦν λεγομένων. εἰς οὓς δὲ νῦν διαιρεῖ τὸ ταὐτὸν καὶ οἷς συνήθως χρῆται, εἰσὶ τρεῖς· ταὐτὸν γὰρ τὸ μὲν κατ' ἀριθμὸν λέγεται, τὸ δὲ κατ' εἶδος, τὸ δὲ τῷ γένει. ἀριθμῷ μὲν οὖν ταὐτά ἐστιν ἀλλήλοις ὧν ὀνόματα πλείω, τὸ δὲ πρᾶγμα τὸ ὑπ' αὐτῶν σημαινόμενον ἕν, οἷά ἐστι τὰ πολυώνυμα· ἀριθμῷ γὰρ ἓν τὸ λώπιον καὶ ἱμάτιον, ὅτι τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνὸς κατ' ἀριθμόν ἐστι ὀηλωτικά. κἂν λόγος δὲ κἂν ὄνομα ταὐτὸ σημαίνῃ, ἓν κατ' ἀριθμὸν καὶ τοῦτο· κἂν λόγοι πλείους σημαίνωσι ταὐτό, καὶ ταῦτα ἀριθμῷ ταὐτά· τὸ γὰρ ἀριθμῷ τοῖς αὐτοῖς εἶναί ἐστι τούτοις τοῖς ὀνόμασιν ἢ λόγοις τὸ τῶν αὐτῶν εἶναι σημαντικοῖς. εἴδει δὲ ταὐτά ἐστιν ὅσα κατ' ἀριθμὸν ὄντα πλείω ἀδιάφορα κατὰ τὸ εἶδός ἐστι, τοῦτ' ἔστιν ὑπὸ ἓν καὶ ταὐτόν ἐστιν εἶδος, ὡς Σωκράτης καὶ Πλάτων (εἴδει γὰρ οἱ αὐτοί) καὶ ἵπποι Ξάνθος καὶ Πόδαργος. γένει δὲ τὰ αὐτὰ ὧν ταὐτόν ἐστι γένος· οὕτως ἄνθρωπος ἵππῳ ὁ αὐτός· γένος γὰρ τούτων ταὐτόν, τὸ ζῷον. τὰ μὲν οὖν ταὐτὰ τῷ εἴδει πάντως καὶ τῷ γένει ταὐτά ἐστιν, οὐ μήν, ὅσα τῷ γένει ταὐτά, ἤδη καὶ τῷ εἴδει· Σωκράτης μὲν γὰρ Πλάτωνι εἴδει ὁ αὐτὸς ὢν (ἄνθρωπος γὰρ τὸ εἶδος αὐτῶν) καὶ τῷ γένει ἐστὶν ὁ αὐτὸς αὐτῷ· ὁ γὰρ ἄνθρωπος καὶ ζῷον· ἄνθρωπος δὲ καὶ ἵππος τῷ μὲν γένει οἱ αὐτοί (ζῷα γάρ), κατὰ δὲ τὸ εἶδος ἕτεροι· ἄλλο γὰρ εἶδος ἵππος καὶ ἄλλο ἄνθρωπος. κατὰ ἀναλογίαν δὲ λέγει ταὐτὰ ἀλλήλοις ἐν ἄλλοις ὅσα κατὰ γένος διαφέροντα ἐν λόγῳ τὴν ὁμοιότητα ἔχει· διὸ πορρωτέρω οὗτος ὁ τρόπος τοῦ ταὐτοῦ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων. κατὰ ἀναλογίαν δὲ ταὐτὰ καρδία, πηγή, μονάς, ὅτι, ὡς ἔχει πηγὴ πρὸς ποτα-

---

1 δόξειεν τ' a λαβεῖν Arist. (διαλαβεῖν Cco, corr. u) cf. vs. 3 3 εἰπεῖν] cf. p. 25,31 4 ἐν ἄλλοις] cf. vs. 25 εἰώθε in ras. D πρὸς] παρὰ A 4. 5 σημαινομένοις delere quam σημαινομένου scribere malui 5 τρόπων A τὸν] τῶν A 6 εἰρημένων a 7 ταὐτὸν γὰρ—ἄμφω (p. 59,5) Suidas sub v. ταὐτόν 8 post οὖν superscr. compend. ὅτι δὲ, ut videtur, P 9 post ὧν add. τὰ B 9. 10 τὸ δὲ ὑπ' αὐτῶν σημαινόμενον πρᾶγμα D 10 ante γὰρ add. μὲν B ἓν alterum superscr. B 11 τοῦ ταὐτοῦ B . δηλωτικόν omisso ἐστι A 12 ταυτὸν BP σημαίνει aP κἂν alterum] non liquet D 13 σημαίνωσι D: σημαίνουσι aABP ταυτό AB: ταυτὸν aP: ταὐ D τὸ scripsi: τῷ libri et Suidas ἀριθμῷ γὰρ A 14 ἔστιν εἶναι D τῶν (τὸ scripsi) τῶν αὐτῶν AD: om. aBP; perverse Suidas: οὐ τοῖς ὀνόμασιν εἶναι σημαντικοῖς 15 πλείονα A 17 post αὐτοί add. ἐστι B ταυτὰ aAP ἵπποι] Iliadis VIII 185 18 ἵππος aP 19 τὸ om. aP οὖν postea add. D ταῦτα A 21 γὰρ prius om. aA πλάτωνι aBP³: καὶ πλάτων ADP¹ post ἄνθρωπος add. ἓν AD 22 post ζῷον add. ἐστὶν A 23 μὲν om. B 23. 24 ἄλλοι γὰρ τὸ εἶδος B: ἄλλος γὰρ εἶδει aP 24 ἵππος καὶ ἄνθρωπος a: ἄνθρωπος καὶ ἵππος B ταῦτα D: ταυτὸ, ut videtur, A 24. 25 ἀλλήλοις ἐν ἄλλοις corr. D 25 ἐν ἄλλοις] velut Metaphys. V 6 p. 1016ᵇ34 sq. 26 πορρώτερον aA τόπος Bpr. 27 ἀναλό A πηγαὶ A

μόν, οὕτω καὶ μονὰς μὲν ἐν ἀριθμῷ, καρδία δὲ ἐν ζῴῳ· ἀρχαὶ γὰρ τῶν ἐν οἷς εἰσι πάντα. πάλιν ὄψις καὶ νοῦς κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτά· ὃν γὰρ λόγον ἔχει ὄψις ἐν ὀφθαλμῷ, τοῦτον νοῦς ἐν ψυχῇ. οὕτως καὶ γαλήνη νηνεμίᾳ ἡ αὐτή· ὃ γὰρ γαλήνη ἐν θαλάσσῃ, τοῦτο νηνεμία ἐν ἀέρι· ἡσυχία γὰρ ἄμφω. ποιησάμενος δὲ τὴν διαίρεσιν τοῦ ταὐτοῦ ζητεῖ, εἰ τὸ ἀπὸ τῆς αὐτῆς κρήνης ὕδωρ ἄλλο καὶ ἄλλο κατ' ἀριθμὸν λαμβανόμενον, ἢ εἰ ταὐτόν ἐστι κατά τινα τῶν προειρημένων. ἢ ἄλλος τις οὗτος ταὐτοῦ τρόπος παρὰ τοὺς εἰρημένους τρεῖς. ἀριθμῷ μὲν γὰρ οὐκ ἔστι ταὐτά· κεχώρισται γὰρ ἀπ' ἀλλήλων. ἀλλ' οὐδὲ εἶδει πάλιν ἁπλῶς δόξαιεν ἂν εἶναι ταὐτά· εἶδει γὰρ ταὐτὸν καὶ τὸ ἀπὸ διαφόρων κρηνῶν καὶ τὸ ἀπὸ ποταμοῦ καὶ πηγῆς καὶ λίμνης· καθόλου γὰρ πᾶν ὕδωρ παντὶ ὕδατι ὁμοειδές, καὶ μάλιστα, εἰ ἔτι τῆς αὐτῆς ποιότητος εἴη, οἷον γλυκὺ γλυκεῖ. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς κρήνης πλεῖόν τι δοκεῖ ἔχειν τῆς κατὰ τὸ εἶδος ὁμοιότητος καὶ εἶναι μεταξὺ τοῦ τε ἀριθμῷ ταὐτοῦ | καὶ τοῦ τῷ εἴδει. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ 33
οὕτως ταὐτὰ τῷ εἴδει ταὐτά φησιν εἶναι· οὐδὲν γὰρ ἄλλο αὐτοῖς ὑπάρχει ἢ ἡ κατὰ τὸ εἶδος ταὐτότης ἐπιτεταμένη τε καὶ σφοδροτέρα. ὡς ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν διδύμων· καὶ γὰρ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης οἱ αὐτοὶ τῷ εἴδει· παρηλλαγμένη γὰρ ἡ τούτων κατὰ τὸ εἶδος τῆς τῶν ἄλλων ὁμοιότητος ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους, οὐ μὴν ἡ τῆς ὁμοιότητος ἐπίτασις ἣν αὐτοὺς 5
ἐποίησε κατ' ἀριθμόν. τὸ δὲ διὰ τὸ ἔχειν τινὰ ὁμοιότητα ἐπὶ τοῦ ὕδατος εἶπεν ἀντὶ τοῦ 'διὰ τὸ τὸν αὐτὸν εἶναι λόγον τὸν καθ' ὃ ὕδωρ'· τοιαῦτα γὰρ τὰ ὁμοειδῆ.

p. 103a23 Μάλιστα δὲ ὁμολογουμένως τὸ ἓν ἀριθμῷ ταὐτὸν παρὰ πᾶσι δοκεῖ λέγεσθαι.

Δείξας τὴν τοῦ ταὐτοῦ διαίρεσιν μάλιστά φησιν ὑπὸ πάντων συγχωρεῖσθαι τὸ τὰ τῷ ἀριθμῷ ἓν ταὐτὰ εἶναι. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν κατ' εἶδος 10
ἢ γένος ταὐτῶν οὐκ εὐθέως ἡ ταὐτότης προσπίπτει, ἀλλὰ δεῖ λόγου πρὸς τὸ συγχωρῆσαί τινα τὰ τοιαῦτα ταὐτὰ ἀλλήλοις εἶναι· οὔτε γὰρ Σωκράτην Πλάτωνι ἁπλῶς ἄν τις συγχωρήσειε τὸν αὐτὸν εἶναι, ἐπεὶ δῆλοί εἰσι καὶ

---

1 μὲν om. D (ἀρχ)αὶ γὰρ corr. D 2 πάντα aP: πάντων ABD ταυτὰ aP ὃν γὰρ ABD: τῷ ὃν aP 3 ante ὄψις add. ἡ B τοῦτο A νοῦς ABD: ἔχειν νοῦν aP post ἐν add. τῇ A καὶ om. a 4 θαλάττῃ aP 5 γὰρ ἄμφω om. A 7 τινα (scil. τρόπον) D: τι aABP post οὗτος add. παρὰ τοῦ A τρόπου A 8 προειρημένους D γὰρ om. A 9 δόξαι ἂν ἁπλῶς AP τὰ αὐτά aB 10 post ταὐτὸν add. ἐστι a ante ποταμοῦ add. τοῦ a 11 λήμνης aAP ὁμοιοειδὲς BP 12 ἔτι scripsi cf. p. 10,3: ἐπὶ libri γλυκεῖ γλυκύ D 13 πλεῖω τί B 14 τῷ om. B post εἴδει add. ταὐτοῦ D 15 οὐ γὰρ οὐδὲν A γὰρ superscr. P 16 τε om. B 16. 17 ὡς ἔχει καὶ ἐπὶ in ras. D 18 post παρηλλαγμένη addendum videtur μὲν 21 τὸ om. P τὸν alterum add. P^2 22 ὁμοειδῆ scripsi cf. vs. 11, p. 60,22: ὁμοιειδῆ libri 23 ὁμολογουμένως om. D 25 δείξας om. B τοῦ om. D 26 τὰ om. B ταυτὰ ἓν A: ἓν ταυτὸν B 28 συγχωρεῖν aA γὰρ—οὔτε (p. 60,1) om. P σωκράτην BD: σωκράτης aA 29 συγχωρήσειε D: συγχωρήσῃ A: συγχωρῆσαι aB

διαφέροντες ἀλλήλων, οὔτε ἔτι μᾶλλον ἄνθρωπον ἵππῳ. τὸ δέ γε κατ' ἀριθμὸν ἓν ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων ταὐτὸν εἶναι. καὶ τοῦτο δέ φησι τὸ κατ' ἀριθμὸν ἓν πλεοναχῶς λέγεσθαι, κυριώτατα μὲν καὶ πρώτως, ὅταν ἢ ἀντὶ ὀνόματος ὄνομα ληφθῇ τοῦ αὐτοῦ σημαντικόν (εἰς γὰρ ταὐτὸν ἡ μετάληψις καὶ ἐνταῦθα κατ' ἀριθμόν) ἢ ἀντὶ ὀνόματος ὅρος· τοῦ γὰρ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν ταῦτα ὄντα δηλωτικὰ ταὐτὰ κατ' ἀριθμὸν διὰ τοῦτο λέγεται ἀλλήλοις· ἐπεὶ αὐτά γε τὰ ὀνόματα καθ' αὑτὰ οὐ ταὐτὰ κατ' ἀριθμόν, ἀλλὰ τό τε ὑπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ὁρισμοῦ σημαινόμενον, εἰκότως· ὁ ⟨γὰρ⟩ δείξας ὅτι μὴ ταὐτόν, ἔδειξεν ὅτι οὐδὲ ὁρισμός. ἔστι μὲν οὖν, ὡς ἐπιφέρει, καὶ τὸ ἴδιον τῷ ὀνόματι ταὐτὸν κατ' ἀριθμὸν δηλοῦν· ἀλλ' ἐπεὶ κυριώτερον καὶ πρῶτον ὡς εἰπεῖν ὁ ὁρισμός, εἰκότως τῷ ὁρισμῷ ὑπέταξε τὰ περὶ ταὐτοῦ προβλήματα ἀλλ' οὐ τῷ ἰδίῳ. μᾶλλον γὰρ ὁ ὁρισμὸς τὸ πρᾶγμα δηλοῖ καὶ φανερώτερον ⟨ἢ⟩ καὶ τὸ κύριον ὄνομα· οὐχ οὕτως δὲ τὸ ἴδιον· διὸ δευτέρως τὸ ταὐτὸν ἔχει τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἴδιον. δευτέρως γὰρ κατ' ἀριθμὸν ταὐτὰ τό τε ὄνομα καὶ τὸ ἴδιον τοῦ πράγματος οὗ τὸ ὄνομα· ἀνθρώπῳ γὰρ ταὐτὸν κατ' ἀριθμὸν τὸ ζῷον γελαστικόν, ὅτι ἓν κατ' ἀριθμὸν τὸ ὑπ' ἀμφοτέρων σημαινόμενον. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν, εἰ ἓν ἀριθμῷ τὸν ἄνθρωπον εἶπε· καὶ γὰρ τὸ εἶδος αὐτὸ πρὸς αὑτὸ συγκρινόμενον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ γένος, ἓν κατ' ἀριθμὸν εἶναι δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ εἴη τὸ εἶδος ταὐτὸ τῷ ἀριθμῷ, εἴη ἂν τῷ εἴδει τὸ αὐτό· ἀλλὰ μὴν τὰ τῷ εἴδει ταὐτὰ πλείω κατ' ἀριθμόν, ὡς Σωκράτης, Πλάτων· αὐτὸ ἄρα ἑαυτοῦ ἔσται κεχωρισμένον. καὶ ἐπεὶ τὰ ὁμοειδῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὕλης χωρίζεται, ἔσται τὸ κοινὸν εἶδος, καθ' ὃ κοινόν, ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὕλῃ· τὸ δὲ ἐν ὕλῃ ἄτομον· καὶ τὸ κοινὸν ἄρα ἄτομον ἔσται. ἐπὶ δέ γε τοῦ γένους τοῦτό τε ἀπαντήσεται καὶ τὸ ἕτερον τῷ εἴδει αὐτὸ αὑτοῦ εἶναι, εἴ γε τὰ τῷ γένει ταὐτὰ μόνῳ ἕτερα κατὰ τὸ εἶδός ἐστιν. ἢ εἰ τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἦν ἢ τὸ γένος, ἐλέγετο ἄν τι· εἰ δὲ ἐν ἄλλοις ἐστίν, ὡς τὰ ἐν οἷς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος εἶδος ὢν ἢ τὸ ζῷον γένος ὂν ταὐτά ἐστιν ἀλλήλοις, οὕτως καὶ ταῦτα ἀλλήλοις ταὐτὰ ἔσται. ὡς γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἀλλήλοις οἱ αὐτοί, οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς αὑτῷ ὡς γένος καὶ ὡς εἶ-

---

1 ἵππω] εἵπω A 2 ὁμολόγηται A 3 λέγεται a post λέγεσθαι add. καὶ A post μὲν add. γὰρ a 4 ταυτοῦ aABP 5 καὶ superscr. B post ἐνταῦθα add. καὶ B 6 ταῦτα corr. e ταὐτὰ D διὰ τοῦτο om. a 7 γε om. A ταὐτὰ D: ταυτὸν aABP 8 ἀλλὰ AD: om. aBP καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ aBP: καὶ τὸ A: καὶ τοῦ D 9 γὰρ addidi οὐδὲ ABD: μηδὲ aP ante ὁρισμὸς add. ὁ A 10 τοῦ ὀνόματος a 11 ὁ om. aP 13 ὁ om. AP ἢ addidi καὶ alterum D: om. aABP 14 δὲ om. aP τὸ (ante ταὐτὸν) om. aP 15 δευτέρως—ἴδιον om. D κατ' ἀριθμὸν γὰρ A 16 ταυτὸν superscr. signo ˙ appicto P¹ post ζῷον add. τὸ B 18 αὐτὸ aP²: αὐτοῦ ABDP¹ 19 αὑτὸ scripsi: αὐτὸ libri 20 ταυτὸν aP ἂν om. A 21 τὰ αὐτὰ B 22 αὐτὸ ἄρα αὐτοῦ aBP: inv. ord. A ὁμοειδῆ B 25 αὑτοῦ aP: αὐτοῦ AB: τοῦ αὐτοῦ D 26 μόνον A: om. B post ἕτερα add. καὶ aABP: om. D εἰσίν A ἢ εἰ in ras. P² post εἰ add. μὲν a 27 ἦν superscr. P 28 ὂν] o in ras. D¹: ἂν A 30 οἱ ταυτοὶ A αὐτῷ AB

δος· ἐν ἐκείνοις γὰρ τὸ εἶναι αὐτῷ. ἓν οὖν λέγοι ἂν κατ' ἀριθμὸν σημαίνεσθαι ὑπό τε τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τοῦ ἰδίου, οὐχ ὅτι ἓν κατ' ἀριθμὸν τὸ εἶδος ἢ τὸ γένος οὗ ὁ ὁρισμὸς ἢ τὸ ἴδιον, ἀλλ' ὅτι κατὰ τοῦ αὐτοῦ τῷ ἀριθμῷ τῶν ὑπὸ τὸ γένος ἢ τὸ εἶδος ὁμοίως ἐστὶν ἀμφότερα ἀληθῆ καὶ οὐκ ἄλλο κατὰ ἄλλου. τρίτον δέ φησιν ἀποδίδοσθαι τὸ ἓν κατ' ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. ὅταν γὰρ συμβεβηκός τινος ληφθῇ τι, ὃ τῷ μόνῳ τότε ὑπάρχειν ἴδιον αὐτοῦ γίνεται, τότε ἓν κατ' ἀριθμὸν τῷ ὀνόματι τοῦ πράγματος τὸ οὕτω συμβεβηκός, ὅτι ἑνὸς τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν σημαντικόν ἐστιν. ὅτι δὲ τὸ συμβεβηκὸς ποτὲ οἷόν τε ἰδίου χώραν ἐπέχειν, καὶ πρότερον εἶπε καὶ νῦν πάλιν λέγει δι' ὧν δείκνυσιν, ὅτι πολλάκις ὡς τῷ κυρίῳ ὀνόματι ταὐτὸν σημαίνοντι χρώμεθα τῷ συμβεβηκότι, τὸν καθήμενον προστάσσοντες καλέσαι, εἰ εἴη ἀγνοῶν αὐτοῦ τὸ ὄνομα ὁ προστασσόμενος. ὁσαχῶς δὲ τὸ ταὐτὸν λέγεται, τοσαυταχῶς ἂν καὶ τὸ ἕτερον λέγοιτο· ἢ γὰρ τῷ ἀριθμῷ, ὡς Σωκράτης Πλάτωνος, ἢ | τῷ εἴδει, ὡς ἄνθρωπος ἵππου, ἢ τῷ γένει, ὡς ζῷον ἐπιστήμης. ἔμπαλιν δὲ ἔχοι ἂν ἐπί τε τῶν ταὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων ἡ ἀκολουθία. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ταὐτοῦ τὰ τῷ ἀριθμῷ ταὐτὰ καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους τρόπους τοῦ ταὐτοῦ ταὐτὰ ἀλλήλοις εἶναι ἀνάγκη· καὶ γὰρ εἴδει καὶ γένει ταὐτὸν τὸ τῷ ἀριθμῷ ταὐτόν· οὐ γὰρ δὴ ἕτερον τῷ εἴδει ἔσται ⟨αὐτὸ⟩ αὐτοῦ ἢ τῷ γένει· τὰ μέντοι τῷ εἴδει ταὐτὰ ἀριθμῷ μὲν οὐκ ἀνάγκη ταὐτὰ εἶναι, γένει δὲ ἀνάγκη· τὰ δὲ τῷ γένει ταὐτὰ οὔτε εἴδει οὔτε ἀριθμῷ ἀνάγκη ταὐτὰ εἶναι. ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων τὰ μὲν τῷ γένει ἕτερα καὶ εἴδει καὶ ἀριθμῷ ἀνάγκη ἕτερα εἶναι, τὰ δὲ εἴδει ἕτερα γένει μὲν οὐκ ἀνάγκη, ἀριθμῷ δὲ ἀνάγκη· τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ ἕτερα οὔτε εἴδει οὔτε γένει ἀνάγκη ἕτερα εἶναι.

p. 103b2 Ὅτι δὲ ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων οἱ λόγοι καὶ διὰ τούτων καὶ πρὸς ταῦτα.

Εἰπὼν ἐν τοῖς ἐπάνω τέσσαρα γένη εἶναι ἐν οἷς τά τε προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις, ὅρον, ἴδιον, γένος, συμβεβηκός, καὶ τούτων τί ἐστιν ἕκαστον δείξας, καὶ πῶς ἀπ' αὐτῶν τά τε προβλήματα καὶ αἱ προτάσεις γίνονται, νῦν δείκνυσιν ὅτι μὴ πλείω οἷόν τε γένη εἶναι τῶν τε προβλημάτων

---

1 αὐτό A 1. 2 σημαίνεσθαι κατ' ἀριθμὸν B 2 ἰδίου] ου in ras. D 3 κατὰ ABD: ἀπὸ aP 4 τῶν om. aP 5 τρίτον aB: τρίττως AP: τρίτω D 6 συμβεβηκὸς aP, Apr.: συμβεβηκότος BD, Acorr. ὃ τῷ AD: ὅτωι P: ἢ τῷ aB 7 ὑπάρχει P 8 τοῦ alterum superscr. P: τὸν a 10 πότερον A εἶπε] c. 5 p. 102b21 11 τῷ alterum om. A 12 αὐτὸν omisso τὸ ὄνομα D τοὔνομα aP 13 λέγεται A ἂν om. D 15 ζώου aBP ἐπιστήμης D 16 τε] γε a 17 καὶ om. B 18 ἀνάγκη εἶναι ἀλλήλοις A: ἀνάγκη ἀλλήλοις εἶναι B τῷ om. aP 19 ⟨αὐτὸ⟩ αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ libri 21 τῷ om. D post utrumque οὔτε add. τῷ B 22 εἴδει — γένει B ἀνάγκη post ἕτερα prius transposuerunt aP καὶ εἴδει καὶ ἀριθμῷ a 23 post μὲν add. οὖν P 24 γένει — εἴδει A 28 τί ἐστιν om. a: ἐστιν om. P 30 εἶναι γένη aBP τε alterum om. B

καὶ τῶν προτάσεων, ἀλλ' ἀεὶ ἐκ τούτων τε καὶ περὶ τούτων οἱ λόγοι καὶ οἱ συλλογισμοί. εἰπὼν δὲ 'ἐκ τούτων οἱ λόγοι', πῶς ἐκ τούτων ἐδήλωσεν ἐπενεγκὼν καὶ διὰ τούτων καὶ πρὸς ταῦτα, διὰ τούτων μὲν λέγων τῶν προτάσεων, πρὸς ταῦτα δὲ τὰ προβλήματα· τῷ γὰρ τὰ προβλήματα, περὶ ὧν οἱ λόγοι, καὶ τῷ τὰς προτάσεις, ἐξ ὧν οἱ λόγοι, ἐν τούτοις εἶναι τοῖς εἰρημένοις τέσσαρσι γένεσι, τούτῳ ἐκ τούτων οἱ λόγοι. τὴν δὲ δεῖξιν ποιεῖται διά τε ἐπαγωγῆς καὶ συλλογισμοῦ, αἳ μόναι κυρίως πίστεις ἐν λόγοις· καὶ γὰρ καὶ τὸ παράδειγμα πίστις ὂν καὶ αὐτὸ τῇ ἐπαγωγῇ συντάσσεται (λέγεται γὰρ ἐπαγωγὴ ῥητορική), καὶ τὸ ἐνθύμημα καὶ αὐτὸ πίστις ὂν τῷ συλλογισμῷ (ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο ῥητορικὸς συλλογισμός), ἑκάτερον αὐτῶν ἀφῳρημένον τὸ τέλειον καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι τοιοῦτον ἐφ' ᾧ ἐστι, διὰ τὴν εἰς τὸ ἔλαττον συστολήν, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν ἐν ἄλλοις εἰρημένων.

Τί μὲν οὖν ἐστι συλλογισμός, εἴρηκε. περὶ δὲ ἐπαγωγῆς ὀλίγον προελθὼν ἐρεῖ, ἐπειδὴ τοῖς διαλεκτικοῖς οἰκεία καὶ ἡ δι' ἐπαγωγῆς πίστις· τὸ γὰρ πιθανὸν ἔχει, οὗ μάλιστα ὁ διαλεκτικὸς στοχάζεται. ὅτι δὲ ταῦτα μόνα γένη τῶν προβλημάτων, δι' ἐπαγωγῆς δεικνύοιτο ἄν, εἰ ἕκαστον πρόβλημα καὶ ἑκάστην πρότασιν προχειριζόμενοι ζητοίημεν ἀπό τίνος ἐστίν· οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ τινὶ εὑρεθεῖεν ἂν προβλήματι παρὰ τὰ προειρημένα. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα προβλήματα 'πότερον ὁ χρόνος κίνησίς ἐστιν οὐρανοῦ ἢ οὔ;'· ὁρικόν· ζητεῖται γὰρ εἰ ὅρος τοῦ χρόνου ὁ ἀποδεδομένος λόγος· τὸ δὲ 'πότερον τὸ ἀγαθὸν ἐν οὐσίᾳ ἢ οὔ;' γενικόν· ζητεῖται γὰρ εἰ τοῦ ἀγαθοῦ γένος ἡ οὐσία ἢ οὔ· τὸ δὲ 'πότερον τῷ πυρὶ μόνῳ ἡ ἄνω κίνησις κατὰ φύσιν ἢ οὔ;' περὶ ἰδίου τὴν ζήτησιν ἔχει· τὸ δὲ 'πότερον τὸ πῦρ ἄνω κινεῖται ἢ οὔ;' περὶ συμβεβηκότος· ζητεῖται γὰρ εἰ ὑπάρχει αὐτῷ τὸ κινεῖσθαι ἄνω. ὁμοίως δὲ τούτοις ἔστι καὶ πᾶν πρόβλημα λαμβάνοντας δεικνύναι ὑπό τι τούτων ὂν τῶν γενῶν. ὡς δὲ τὰ προβλήματα, καὶ αἱ προτάσεις· ἡ γὰρ διαφορὰ αὐτῶν, ὡς εἶπε, κατὰ μόνον τὸν τῆς ἐκφορᾶς τρόπον. καὶ ἡ μὲν δι' ἐπαγωγῆς δεῖξις τοῦ μόνα εἶναι τὰ προειρημένα τέσσαρα γένη τῶν προβλημάτων τοιαύτη. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις ὑπὸ τί

---

1 ἀλλὰ εἰ B 1. 2 οἱ συλλογισμοὶ καὶ οἱ λόγοι D 3 καὶ alterum superscr. P² post μὲν add. οὖν B λέγω AB 4. 5 τῷ γὰρ τὰ προβλήματα — τῷ τὰς προτάσεις aABP: τῶν γὰρ προβλημάτων — τῶν προτάσεων D 6 εἰρημένοις om. D τούτῳ ἐκ τούτων οἱ λόγοι aABP: τὴν πᾶσαν ὕλην καὶ μέθοδον D 8 καὶ prius om. D 9 πίστις ὂν καὶ αὐτὸ D 10 post τοῦτο add. συλλογισμός· καὶ γὰρ καὶ ὁ P 11 ᾧ AD: ὃ aBP 12 ἐστιν om. D ἐν ἄλλοις ADP: πολλάκις B: ἐν ἄλλοις πολλάκις a ἐν ἄλλοις] velut An. Pr. II c. 23. 24 15 ἐρεῖ] c. 12 ἐπεὶ B 16 ἔχειν A οὖ] υ ex corr. D 16. 17 μόνα ταῦτα aP 17 διὰ μὲν P 18 μεταχειριζόμενοι B δεικνύοιμεν D 19 προβλήματι εὑρεθοῖεν (sic) ἂν A εἰρημένα B χρόνος] cf. Phys. IV 10 p. 218a33 21 ἀποδιδόμενος a 23 post γένος add. ἐστὶν a ἢ οὔ om. aP 23. 24 κατὰ φύσιν ἡ ἄνω κίνησις D 25 κινεῖται om. D 26 ἄνω κινεῖσθαι B post δὲ 3 lit. eras. P πᾶν om. B 26. 27 δείκνυσθαι D 28 εἶπε] c. 4 p. 101b29 sq. 29 διὰ τῆς D δεῖξαι Bpr. προειρημένα postea add. D¹ 30 δ' om. D

γένος τῶν προβλημάτων ὑπαχθήσεται τὰ τοιαῦτα προβλήματα· 'διὰ τί ἡ λίθος ἡ μαγνῆτις λεγομένη ἕλκει τὸν σίδηρον;' καὶ 'τίς φύσις μαντικῶν ὑδάτων;'· δοκεῖ γὰρ μηδενὶ τῶν κειμένων ὑπάγεσθαι ταῦτα. ἢ οὐδὲ διαλεκτικὰ προβλήματα ταῦτα· περὶ δὲ τούτων ὁ λόγος, καὶ τούτων αἱ διαιρέσεις. τὰ γὰρ διαλεκτικὰ προβλήματα ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ ταῖς προτάσεσιν· αὗται δὲ ἦσαν ἐρωτήσεις ἀντιφάσεως· καὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων τε καὶ προτάσεων ἡ διαφορὰ κατὰ τὸν τρόπον. ὥσπερ οὖν οὐ διαλεκτικὴ ἐρώτησίς ἐστι 'τί ἐστιν ἄνθρωπος;', οὕτως οὐδὲ διαλεκτικὸν πρόβλημα τὸ 'τίς φύσις μαντικῶν ὑδάτων;'. ἐπεὶ οὖν μηδὲ τὴν ἀρχὴν προτάσεις τὰ οὕτω λεγόμενα, διὰ τί τόδε ἢ τί ἐστι τόδε, οὐδ' ἂν διαλεκτικὰ εἴη προβλήματα, ἀλλὰ ἔστι τὰ οὕτω προβαλλόμενα φυσικὰ προβλήματα, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ προβλημάτων εἴρηκεν· ὧν γὰρ φυσικῶν ὄντων τὰ αἴτια ἀγνοεῖται, ταῦτα φυσικὰ προβλήματα. γίνεται μὲν οὖν καὶ διαλεκτικὰ προβλήματα περὶ φυσικῶν, ὥσπερ οὖν καὶ περὶ ἠθικῶν τε καὶ λογικῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκείνως ἔχοντα διαλεκτικά, τὰ δὲ οὕτως φυσικά. καὶ εἴη ἂν τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα πάντα ἀναγόμενα εἰς τὴν ζήτησιν τοῦ τε 'ὅτι ἔστι' καὶ τοῦ 'εἰ ἔστιν', ἅ ἐστι δύο τῶν τεσσάρων, ὧν εἶπεν ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου τῶν Ἀναλυτικῶν τῶν ὑστέρων· τὸ γὰρ 'διὸ ὅ τι ἐστί' καὶ 'τί ἐστιν' οὐ διαλεκτικὰ προβλήματα.

Διὰ συλλογισμοῦ δὲ ⟨τὸ⟩ τοσαῦτα γένη τῶν προβλημάτων εἶναι ἤδη μὲν καὶ ἡμεῖς ἐφθάσαμεν ἑπόμενοι τοῖς δοκοῦσιν αὐτῷ δεδειχέναι. αὐτὸς δὲ ᾧ χρῆται συλλογισμῷ, τοιοῦτός ἐστιν. ἐπειδὴ ἐν παντὶ προβλήματι καὶ πάσῃ προτάσει ἐστί τι κατηγορούμενόν τινος καὶ ἀπὸ τῶν κατηγορουμένων αἵ τε διαφοραὶ καὶ τὰ εἴδη τῶν προτάσεων καὶ τῶν προβλημάτων (λέγοιτο δ' ἂν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων· καὶ γὰρ ἐν ἐκείναις τὸ ἑπόμενον, ὃ κατηγορουμένου χώραν ἔχει, τούτων τι ἔστι λαμβάνειν), ὅτι πᾶν τὸ κατηγορούμενόν τινος ἀνάγκη ἢ ἐπ' ἴσης αὐτῷ λέγεσθαι (καὶ ἀντικατηγορεῖται ταῦτα ἀλλήλων) ἢ μὴ ἐπ' ἴσης, ὧν τὸ μὲν ἀντικατηγορούμενον ἢ ὅρος ἢ ἴδιον, τὸ δὲ μὴ ἀντικατηγορούμενον ἢ ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ ὁρισμῷ τοῦ πράγματός ἐστιν ἢ οὔ. καὶ εἰ μὲν τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ, γένος ἢ διαφορὰ ἂν εἴη, εἰ δὲ μὴ ἐν τῷ ὁρισμῷ, συμβεβηκὸς ἂν εἴη· τὸ γὰρ

---

1 ἡ] ὁ B 2 ἡ λεγομένη μαγνῆτις D καὶ τίς—λόγος (p. 64,11) om. P 4 τοιούτων (post δὲ) A 5 τὰ alterum om. B 6 ἦσαν corr. ex εἰσὶν B 7 οὐ corr. ex ἡ B 10 post διὰ τί add. ἐστι D 11 καὶ D: om. aAB 11. 12 ἐν τῷ Περὶ προβλημάτων] fr. XVII 112 Rose³ cf. Arist. Pseud. p. 127 13 μὲν οὖν AD: μὲν B: μέντοι a 13. 14 φυσικῶν περὶ διαλεκτικὰ προβλήματα a 15 φυσικά] ἠθικά A 16 καὶ τὸ B 17 ὧν scripsi: ὡς ABD: ἃ a εἶπεν] Anal. post. II 1 p. 89b24 17. 18 τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν a: τῶν ἀναλυτικῶν A 18 διότι] διὰ τί Rose Arist. Pseud. p. 127, sed διότι Arist. l. c., cf. p. 20,7 20 τὸ addidi cf. p. 55,18. 19 τοσαῦτα—εἶναι om. D τοσαῦτα γένη] τὸ σὺν τῷ γένει B μὲν] δὲ B 21 ἐφθάσαμεν] p. 37,31 sq. 22 τοιοῦτόν B

25 τὸ αὐτὸ AB: αὐτὸ a: om. D ἐκείνοις B 26 λαμβάνει A: λαμβα D 27 τὸ om. a 27. 28 ἀντικατηγορεῖται scripsi: ἀντικατηγορεῖσθαι libri 28 ταῦτα] τινὰ B ὧν] anacoluthon admittere quam ὧν delere malui 29 ἀντικατηγορούμενον om. a 30 ἐστιν om. B γένος—ὁρισμῷ (31) om. A 31 ἐν τῷ ὁρισμῷ BD: om. aA ἂν εἴη alterum om. a

συμβεβηκὸς ἦν ὃ μήτε ὅρος μήτε ἴδιον μήτε γένος ὂν ὑπῆρχε τῷ πράγματι. εἴη δ' ἂν ὁ συλλογισμὸς κατηγορικὸς ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ διαιρέσεως ἔχων οὕτως· πᾶν τὸ κατηγορούμενόν τινος ἢ ἐπ' ἴσης αὐτοῦ κατηγορεῖται ἢ οὔ, πᾶν τὸ ἐπ' ἴσης ἢ μὴ ἐπ' ἴσης τινὸς κατηγορούμενον κατηγορεῖται αὐτοῦ ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς γένος ἢ ὡς συμβεβηκός, πᾶν ἄρα τὸ κατηγορούμενον ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς γένος ἢ ὡς συμβεβηκὸς κατηγορεῖται· ᾧ συμπεράσματι ἐλήφθη τὸ ἐν παντὶ προβλήματι τὸ κατηγορούμενον ἢ ὅρον εἶναι ἢ ἴδιον ἢ γένος ἢ συμβεβηκός. αὐτὸς δὲ τὴν δευτέραν πρότασιν μετὰ τῆς κατασκευῆς τῆς οἰκείας τιθεὶς δοκεῖ πλέον τι εἰρηκέναι. ἔστι δὲ καὶ ὡς συνθέτου λόγου ποιήσασθαι τὴν ἀνάλυσιν οὕτως· ὁ μὲν τελευταῖος λόγος 'πᾶν τὸ κατηγορούμενόν τινος ἢ ἀντικατηγορεῖται αὐτοῦ ἢ μόνον κατηγορεῖται, πᾶν τὸ ἀντικατηγορούμενον τῷ οὗ κατηγορεῖται ἢ κατηγορούμενον μόνον ἢ ὅρος ἐστὶν ἢ ἴδιον ἢ γένος ἢ διαφορὰ ἢ συμβεβηκός, πᾶν ἄρα τὸ κατηγορούμενόν τινος ἢ ὅρος ἐστὶν ἢ ἴδιον ἢ γένος ἢ διαφορὰ ἢ συμβεβηκός'. τούτου δὲ τοῦ λόγου τὴν δευτέραν πρότασιν κατεσκεύασε διὰ δύο συλλογισμῶν, ἑνὸς μὲν τοῦ 'πᾶν, εἴ τι ἀντικατηγορεῖταί τινος, ἤτοι τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει τούτου οὗ ἀντικατηγορεῖται ἢ μή· τοῦτο δὲ ἢ ὁρισμὸς ἢ ἴδιόν ἐστιν αὐτοῦ· πᾶν ἄρα τὸ ἀντικατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου ἢ ὁρισμός ἐστιν αὐτοῦ ἢ ἴδιον', ἄλλου δὲ 'πᾶν, εἴ τι ἁπλῶς κατηγορεῖται τοῦ ὑποκειμένου καὶ μὴ ἐπ' ἴσης ἐστὶν αὐτῷ, ἢ τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ τοῦ ὑποκειμένου λεγομένων ἐστὶν ἢ τῶν ἁπλῶς κατηγορουμένων· ἀλλ' εἰ μὲν τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ τοῦ ὑποκειμένου λεγομένων ἐστίν, ἢ γένος ἢ διαφορὰ ἂν εἴη, εἰ δὲ μὴ τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ λεγομένων ἐστί, συμβεβηκὸς ἂν εἴη· πᾶν ἄρα ὃ ἁπλῶς κατηγορεῖταί τινος, ἢ γένος αὐτοῦ ἢ διαφορὰ ἂν εἴη αὐτοῦ ἢ συμβεβηκός'· ἃ συμπεράσματα τῶν συλλογισμῶν συντεθέντα τὴν δευτέραν ποιεῖ πρότασιν τὴν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν 'πᾶν, εἴ τι ἢ ὡς

---

1 γένος μήτε ἴδιον Arist. (sed inv. ord. C) 4 τινὸς om. D 5 ἢ ὡς ὅρος om. B: ἢ ὡς γένος ante ἢ ὡς ὅρος transposuit a 9 πλεῖον A 10 τι D: om. aAB ἔστι δὲ καὶ — τὸ πρόβλημα (p. 66,9) om. D, in quo excidit folium λόγου scripsi: λο A: λόγον aBP τὴν ἀνάλυσιν A: om. aBP 11 πᾶν τὸ aA: πᾶν P: παντὶ B τινος om. P ἢ superscr. B 12 αὐτὸς, ut videtur, Bpr.: om. P μόνον κατηγορεῖται aAB: οὗ P τὸ om. P ἀντικατηγορούμενον AP: ἀντικείμενον aB τῷ οὗ — ἀντικατηγορεῖταί τινος (17) om. P 13 ἔστιν ἢ ὅρος a 14 πᾶν — συμβεβηκός (15) om. A ἐστὶν B: om. a 16 εἴ τι] conicio ὅτι, itemque vv. 20 et 27 17 εἶναι superscr. B τούτου om. P 18 post δὲ eras. 14 lit. P ἐστιν ἢ ἴδιον om. aP 18. 19 τὸ ἀντικατηγορούμενον AB: ὃ ἀντικατηγορεῖται aP ὅρος A αὐτοῦ ἢ ἴδιον AB: ἢ ἴδιον αὐτοῦ aP ἀλλ' οὐ A 20 post ὑποκειμένου eras. 5 lit. P ἐστὶν aP: om. AB 21 ἢ om. B τῶν aP: ante λεγομένων transposuit A: τῷ B τῷ om. B post ὁρισμῷ add. ὂν P λεγομένων corr. P² ἐστὶν om. P 22 ἀλλ'] καὶ ante ras. P εἰ μὲν — ἐστίν (23) superscr. P² aut P⁵ τῷ om. B 23 ἢ prius om. B ἂν εἴη om. P 23. 24 εἰ δὲ μὴ συμβεβηκὸς ἂν εἴη in ras., πᾶν in mrg. P², ut videtur 24 τῶν — ἐστί AB: om. aP 25 ante γένος add. ὡς aP 25. 26 ἢ διαφορὰ ἂν εἴη αὐτοῦ ἢ συμβεβηκός AB: κατηγορεῖται (αὐτοῦ add. a) ἢ ὡς διαφορὰ ἢ ὡς συβεβηκὸς aP 27 ἢ om. a

ἀντικατηγορούμενον κατηγορεῖταί τινος ἢ ἁπλῶς, ἢ ὅρος ἐστὶν αὐτοῦ ἢ ἴδιον ἢ γένος ἢ διαφορὰ ἢ συμβεβηκός. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῆς προτάσεως.

p. 103b20 Μετὰ τοίνυν ταῦτα δεῖ ὁρίσασθαι τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν αἱ ῥηθεῖσαι τέσσαρες.

Δείξας τὰ προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις ἐν τοῖς προειρημένοις τέσσαρσι γένεσιν οὔσας, ἐπεὶ τὰ προειρημένα γένη τέσσαρα οὐκ ἔστιν ἀνώτατα γένη ὄντα, ἀλλ' ἔστι πάλιν αὐτὰ ἐν ἄλλοις (ἔστι γὰρ ἐν τοῖς οὖσιν, ὧν τὰ ἀνώτατα γένη ἔστι δέκα, ἃς κατηγορίας ἰδίως ἔθος αὐτῷ καλεῖν), δεῖν φησιν ἐφεξῆς τοῖς εἰρημένοις διορίσαι καὶ ἐκθέσθαι τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν, ἐν αἷς κατηγορίαις ὑπάρχουσιν αἱ εἰρημέναι τέσσαρες διαφοραὶ τῶν προβλημάτων τε καὶ προτάσεων. τὸ δὲ ἐν οἷς ὑπάρχουσιν αἱ ῥηθεῖσαι τέσσαρες ἐλλιπῶς εἶπε· λείπει γὰρ τὸ 'διαφοραὶ τῶν προβλημάτων τε καὶ προτάσεων'. ἔστι δέ, φησί, ταῦτα, λέγων τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν, δέκα, περὶ ὧν εἴρηκε μὲν ἐν τῷ Περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν, ἐκτίθεται δὲ καὶ νῦν αὐτά. ἅμα δὲ καὶ τὸ πρὸς διαλεκτικὴν χρήσιμον ἐκείνου τοῦ | βιβλίου διὰ τούτων ἐνδείκνυται. ἀντὶ δὲ τῆς οὐσίας τὸ τί ἐστιν ἔλαβε· 36
κυρίως τε γὰρ ὂν ἡ οὐσία, καὶ κυρίως τὸ τί ἐστι καὶ ὁ ὁρισμὸς οὐσίας, εἰ καὶ πλεοναχῶς τὸ τί ἐστιν. τοῦ δὲ ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις εἶναι τὰ γένη τὰ προειρημένα τῶν τε προβλημάτων καὶ τῶν προτάσεων δεικτικὸν παρέθετο τὸ καὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸν ὁρισμὸν 5
τούτων τι σημαίνειν· πᾶσαι γὰρ αἱ διὰ τούτων τῶν γενῶν προτάσεις (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τῆς λέξεως πλῆρες) ἢ οὐσίαν ἔχουσι τὸ κατηγορούμενον ἢ ποιότητα ἤ τινα τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. πᾶς γὰρ ὁρισμός τινός ἐστιν, ὃ πάντως ἢ οὐσία ἐστὶν ἢ ποσὸν ἢ ποιὸν ἢ πρός τι ἢ ποῦ ἢ ποτὲ ἢ κεῖσθαι ἢ ἔχειν ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν. τὸν μὲν οὖν ὁρισμὸν καὶ τὸ ὁρικὸν πρόβλημα ἐν πάσαις ἐνδέχεται ταῖς κατηγορίαις εἶναι, ἐπεὶ οἷόν τε ὁρίσα- 10
σθαί τινα τῶν ὑφ' ἑκάστην κατηγορίαν. ὁμοίως καὶ τὰ γένη καὶ τὰ γενικὰ προβλήματα· καθ' ἑκάστην γὰρ κατηγορίαν ἔστι καὶ γένος καὶ διαφορὰν λαβεῖν· ἐν αἷς γὰρ κατηγορίαις ἐστὶ τὰ λαμβανόμενα γένη περὶ ὧν ὁ λόγος, ἐν ταύταις καὶ αἱ τῶν γενῶν τούτων διαφοραί, ὡς ἐν ἄλλοις ἡμῖν εἴρηται· διὸ καὶ ἐν οὐσίᾳ διαφοραὶ οὖσαι ⟨οὐσίαι⟩ καὶ αὐταί, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν

---

1. 2 ἢ γένος ἢ ἴδιον A 2 ἢ συμβεβηκὸς ἢ διαφορά B 4 δεῖ post ὁρίσασθαι superscr. P διορίσασθαι Arist. 5 αἷς aP τέτταρες B 6 τὰς προτάσεις καὶ τὰ προβλήματα B 7 et 9 ἀνωτάτω B 8 πάλιν om. A 9 ἃς ABP: ἃ a αὐτῷ iterat A 11 εἰρημέναι AB: ῥηθεῖσαι ex Arist. aP 12 τε om. B αἷς ut vs. 5 aP ὑπερέχουσιν A 13 τέσσαρες aBP: τέτταρες A Arist. ἐλλειπῶς a post τὸ add. αἱ AB 15 τῶν] ὧν a 17 δείκνυται A 18 κυρίως τε — ἐστι om. A ante οὐσίας superscr. τῆς P 21 τὸ primum om. B 23 ἐστι A: om. aBP 26 ἢ πάσχειν ante ἢ ἔχειν transposuit A ὁρικὸν scripsi cf. p. 57,24: ὁριστικὸν libri 29 γένη B 30 ἐστὶ om. B 32 οὐσίαι addidi αὐταί A: αὖται aBP

διαφορῶν προβλήματα καὶ ἐν οὐσίᾳ ἔσται. * * προβλήματα τὸ μὲν ὁρικὸν ἐν οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὁρικὸν ἐν ποιότητι ἢ ποσότητι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· πάλιν ἀπὸ γένους ἐν οὐσίᾳ ἢ ἀπὸ γένους ἐν ποιῷ, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας ὁμοίως. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν προτάσεων. ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ὅρου ἐν τῷ προβλήματι ἢ ἐν τῇ προτάσει τὸ γένος γνωρίζεται αὐτῶν (εἰ μὲν γὰρ ὁρισμὸς τὸ κατηγορούμενον, ὁρικόν, εἰ δὲ γένος, ἀπὸ γένους, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως), οὕτως ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὸ ἐν ποίᾳ κατηγορίᾳ τὸ πρόβλημα γνωρίζεται· ἂν μὲν γὰρ οὐσία ᾖ, ἐν οὐσίᾳ τὸ πρόβλημα, ἂν δὲ ποιότης, ἐν ποιότητι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. τὰ μὲν οὖν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα τοῦ αὐτοῦ γένους ἔχει καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἢ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἡ κατηγορία καὶ τὸ γένος ἐν ᾧ τὸ πρόβλημα γνωρισθήσεται. ἐν οἷς δὲ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται (ταῦτα δέ ἐστιν ἐν οἷς περὶ συμβεβηκότος ἡ κατηγορία), καὶ τὸ γένος ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου λαμβάνεται. ἐπεὶ δὴ οὐδεμία οὐσία οὐδεμιᾷ οὐσίᾳ συμβέβηκεν (οὐ γὰρ οἷόν τε συμβεβηκότος τινὸς οὐσίαν εἶναι), τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἔσται λαβεῖν, ἐν οὐσίᾳ δὲ οὐδαμῶς. περὶ δὲ ἰδίου, εἰ μὲν τὰ ἴδια τῶν οὐσιῶν οὐσίας οἷόν τε εἶναι, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, ἔσται καὶ ἐν οὐσίᾳ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου προβλήματα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς γένεσιν· εἰ δέ ἐστι πᾶν ἴδιον συμβεβηκὸς τῷ συμβεβηκότος εἶναι τρόπον τὸ ἴδιον, οὐδ' ἂν τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου προβλήματα ἐν οὐσίᾳ εἴη, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ οὗ ἂν ᾖ γένος τὸ ἴδιον. ὅτι δὲ ἐν τοῖς δέκα γένεσίν ἐστι τὰ προειρημένα τέσσαρα προβλήματα καὶ οὐκ ἔξω πίπτει αὐτῶν, εἰ καὶ μὴ οἷόν τε πάντα ἐν πᾶσιν εἶναι τῷ μὴ δύνασθαι ἐν οὐσίᾳ εἶναι τὰ ἀπὸ συμβεβηκότος, δεικνὺς λέγει 'πᾶσαι γὰρ αἱ διὰ τούτων προτάσεις ἢ τί ἐστι, τοῦτ' ἔστιν ἢ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγοροῦσί τινός τι, ἢ ἐν τῷ ποιῷ ἤ τι τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις σημαίνουσιν'. ἐν ᾗ δὲ κατηγορίᾳ τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ προβλήματος ἢ τῆς προτάσεώς ἐστιν, ἐν τῇ αὐτῇ ἀνάγκη καὶ τὸ γένος εἶναι τῶν προβλημάτων καὶ τῶν προτάσεων. καὶ δείκνυσί γε τοῦτο καὶ τῇ ἐπαγωγῇ· ὁ γὰρ τὸ τί ἐστι σημαίνων, τοῦτ' ἔστι κατηγορῶν τινος, ἢ οὐσίας τὸ τί ἐστι σημαίνει ἢ ποιοῦ ἢ ποσοῦ ἤ τινος τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις· τὸ γὰρ τί ἐστι τῶν πολλαχῶς λεγομένων.

---

1 καὶ P: om. aAB προβλημα (post ἔσται) P defectum indicavi; supple ὥστε ἔσται ὁρικὸν scripsi: ὁριστικὸν libri cf. p. 65,26 1. 2 ἐν οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὁρικὸν om. P 2 ὁριστὸν a 3 ἀπὸ prius in ras. P² 6 ὁρικὸν a: ὁριστικὸν AP: αὐτῶν B 7 ὁμοίως, οὕτως transposui: inv. ord. aP: οὕτως om. AB 9 οὐσία B: οὐσίας aP: non liquet A post πρόβλημα add. γνωρίζεται a ποιότης AB: ποιότητος aP: ποιο D 13 ἐν οἷς alterum om. B 15 δὴ om. B οὐδεμιᾷ οὐσία post συμβέβηκεν transposuit A: om. D 16 τοῦ corr. e τῶν B 17 post μὲν add. γὰρ B ἔστι aP 20 ἐστι om. D 21 τῷ scripsi: τοῦ libri 22 ἐν ἐκείνῳ δὲ (omisso ἀλλ') D γένος ΔDP: γένους aB 24 πάντα ἐν πᾶσιν] παντάπασιν D 25. 26 πᾶσα — ἢ — πρότασις P 26 ἢ alterum om. D 29 τῇ αὐτῇ ABD: ταυτῷ aP 31 τὸ τί in ras. P² post ἐστι ras. 2 lit. P 32 τὸ] ὁ in ras. P 33 πολλαχοῦ D

p. 103b29 Ὅταν μὲν γὰρ ἐκκειμένου ἀνθρώπου φῇ τὸ ἐκκείμενον ἄνθρωπον εἶναι ἢ ζῷον.

Ὅτι καθ' ἑκάστην κατηγορίαν τὸ τί ἐστιν ἀποδίδοται, καὶ ὅτι τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον καθ' ἑκάστην λαμβάνεται, τῇ ἐπαγωγῇ, ὡς εἶπον, δείκνυσιν. ἕκαστον γὰρ τῶν ὑφ' ἑκάστην κατηγορίαν, ἄν τε αὐτὸ περὶ ἑαυτοῦ λέγηται, οἷον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀνθρώπου ἐστὶν ἢ τὸ λευκὸν λευκόν ἐστι (καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως), ⟨ἄν τε⟩ τὸ οἰκεῖον γένος αὐτοῦ ἀποδιδῷ, τί ἐστι σημαίνει. ὁμοίως δὲ κἂν τὸν ὁρισμόν τις τὸν ἑκάστου ἀποδιδῷ, τὸ ι ἐστιν αὐτὸ λέγει· ἴσον γάρ ἐστι τὸν ἄνθρωπον ἄνθρωπον εἰπεῖν ἢ ζῷον πεζὸν δίπουν· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ αὐτὸ περὶ ἑαυτοῦ λέγεται, καὶ | ἐπ' ἴσης ἀμφότερα· διὸ ἀντὶ τοῦ ὁρισμοῦ τὸ ὄνομα ἔλαβεν. ὅταν 37
δὲ τὸ κατηγορούμενον μὴ τοῦ αὐτοῦ γένους ᾖ τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλὰ περὶ ἄλλου λέγηται (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὅταν δὲ περὶ ἑτέρου), ἐξ ἧς ἂν κατηγορίας ᾖ τὸ κατηγορούμενον, ἐξ ἐκείνης καὶ τὸ γένος τοῦ προβλήματος ἔσται. καὶ οὐκέτι τὸ τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον σημαίνει· οὐ γὰρ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τὸ ἐξ ἄλλης κατηγορίας τοῦ ἐξ ἄλλης. περὶ ἑτέ- 5
ρου δὲ ἕτερον λέγεται, ἐν αἷς συμβεβηκός ἐστι τὸ κατηγορούμενον· διὸ ἀδύνατον, ὡς ἔφην, προβλήματα ἐν οὐσίᾳ τινὶ εἶναι ἀπὸ συμβεβηκότος εἰπεῖν, ὅτι μηδεμία οὐσία οὐσίᾳ συμβέβηκεν. ἢ συμβεβηκέναι μὲν οὐχ οἷόν τε οὐσίαν οὐσίᾳ, δύναται μέντοι ζητεῖν τις εἰ συμβέβηκεν οὐσίᾳ οὐσία ἢ συμβεβηκότι οὐσία, ὡς ἐν ταῖς παρὰ φύσιν ἔχει προτάσεσιν. εἰ δὲ τοῦτο, εἴη ἂν καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα καὶ ἐν οὐσίᾳ. εἰ δὲ τὰ 10
προβλήματα καὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ἐν ταῖς κατηγορίαις, δῆλον ὡς χρήσιμος ἡ περὶ τὰς κατηγορίας πραγματεία πρὸς διαλεκτικήν, εἴ γε χρήσιμον τὸ εἰδέναι ἐν ποίῳ γένει τῶν ὄντων τὸ προκείμενον πρόβλημα. εἰπὼν δὲ τὰ τέσσαρα γένη ἐν οἷς αἱ προτάσεις καὶ τὰ προβλήματα, εἰπὼν δὲ καὶ τὰς κατηγορίας ἐν αἷς τὰ τέσσαρα γένη τῶν προβλημάτων καὶ τῶν 15
προτάσεων, ἐπιφέρει ὅτι περὶ ὧν μὲν οἱ λόγοι καὶ ἐξ ὧν, ταῦτα καὶ τοσαῦτά ἐστι, λέγων τὰ προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις· ταῦτα δὲ καὶ
τοσαῦτα τῷ γένει δῆλον ὅτι. ἦν δὲ προκειμένων αὐτῷ ζητῆσαι πρὸς πόσα καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι οἱ διαλεκτικοί, καὶ πῶς τῶν λόγων τούτων

---

1 φησι aBP 2 ἢ ζῶον εἶναι D 3 τὸ prius] ὁ in ras. P ὅτι τὸ superscr. P 4 ἐν τῷ iterat D καθ' ἕκαστα A 5 δείκνυσιν, ὡς εἶπον D ἐφ' (ὑφ' in ras. D) ἕκαστα A 6 αὐτοῦ AP οἷον in ras. 5 lit. P² λευκὸν superscr. P 7 καὶ om. A ἄν τε addidi αὐτοῦ γένος B 8 ἀποδιδῶται malim τί ἐστι — ἀποδιδῷ (9) om. AD τὸν alterum aP: om. B 9 αὐτὸ supra scripto compend. οῦ D 10 ἑαυτοῦ ABD: αὐτοῦ aP 11 τοῦ om. B: superscr. P² 18 ἔφην] p. 66, 15—17 19 εἰπεῖν ante ἀπὸ (18) transposuit P οὐσίᾳ om. A: superscr. P² μὲν om. D οὐσίᾳ om. aP 20 εἰ] εἰς A οὐσίαν pro οὐσίᾳ altero B ante οὐσία alterum add. τις aP 21 προτάσεσιν ἔχει D 22 καὶ alterum ntrum delendum videtur τοῦ om. aP 24 πραγματεία aABP: διδασκαλία D 25 τὸ prius om. B 27 τὰ om. aP καὶ τῶν D cf. vs. 29: τε καὶ aABP 29 λέγω B

εὐπορήσομεν· ἡ γὰρ μέθοδος ἐν τούτοις. εἰπὼν δὴ περὶ τῶν πρώτων. περὶ τοῦ πῶς καὶ δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν διαλεκτικῶν λόγων, ὃ τὸ λοιπὸν ὧν προέθετο ὑπολείπεται, μετὰ ταῦτά φησι λεκτέον.

p. 104a3 Πρῶτον τοίνυν διωρίσθω τί ἐστι πρότασις διαλεκτικὴ καὶ τί πρόβλημα διαλεκτικόν. 38

Μέλλων δεικνύναι πῶς ἂν εὐπορήσειεν προτάσεων διαλεκτικῶν (ἡ γὰρ εὐπορία τῶν προτάσεων συντελεῖ καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν τῶν διαλεκτικῶν λόγων εὐπορίαν, περὶ οὗ πρόκειται λέγειν αὐτῷ, ὡς ἐρεῖ· ἓν γὰρ τῶν τεσσάρων ὀργάνων ὧν ἐρεῖ), καὶ τοῦτο κοινότερον εἰρηκὼς περὶ προτάσεών τε καὶ προβλημάτων, πρῶτόν φησι δεῖν ὁρίσασθαι τί ἐστι πρότασις διαλεκτικὴ καὶ τί πρόβλημα διαλεκτικόν, ἵνα γνώριμον ᾖ ποίων προτάσεων εὐπορεῖν δεῖ καὶ περὶ ποίων ζητεῖν προβλημάτων· ὧν γὰρ χρὴ πρὸς εὐπορίαν ζητεῖν μέθοδον, ταῦτα ὡρίσθαι δεῖ καὶ γνώριμα εἶναι πρῶτον. οὔτε γὰρ πᾶσα πρότασις διαλεκτικὴ οὔτε πᾶν πρόβλημα· οὔτε γὰρ ἂν προτείναιτό τις νοῦν ἔχων καὶ ἐρωτήσειεν ἐν προτάσει τὸ μηδενὶ δοκοῦν. οἷον 'ἆρά γε χρὴ ὑβρίζειν τοὺς γονεῖς ἢ ἀσεβεῖν εἰς τοὺς θεούς;' (προτείνει γὰρ ὁ διαλεκτικὸς ὃ λαβεῖν βούλεται· οὐδεὶς δὲ τὰ τοιαῦτα συγχωρεῖ), οὔτ' ἂν προβάλοι πρόβλημα τὸ πᾶσι φανερὸν καὶ μὴ δεόμενον δείξεως, οἷον 'ἡμέρας οὔσης πότερον ἡμέρα ἐστὶν ἢ οὔ;'· τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ἀπορίαν, δῆλον ὅτι ὡς πᾶσι γνώριμα, διὸ οὐδὲ προβλήματα (αἱ δὲ δείξεις τε καὶ ζητήσεις περὶ ἀπορουμένων τινῶν ἢ ἀγνοουμένων), τὰ δὲ οὐδεὶς ἂν θείη καὶ συγχωρήσειε, τὰ δῆλον ὅτι μηδενὶ δοκοῦντα, διὸ οὐδὲ προτάσεις. ζητήσαι δὲ ἄν τις, πῶς εἰπὼν ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ τά τε προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις καὶ τῷ τρόπῳ μόνῳ τῆς ἐκφορᾶς τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἶναι, νῦν ὑπεναντίον πώς φησιν εἶναι τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα καὶ τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν· τὸ μὲν γὰρ ἀπορεῖσθαι, τὴν δὲ γνώριμον εἶναι. ἢ οὐ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα ταῖς διαλεκτικαῖς προτάσεσιν ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν, ἀλλὰ καθόλου τὰ προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις τὰς ἐν τῇ τῆς ἀντιφάσεως ἐρωτήσει, ἐν οἷς προβλήμασι καὶ ἐν αἷς προτάσεσίν ἐστι καὶ

---

1 δὴ D: δὲ aABP 2 post εὐπορήσομεν add. ἡ γὰρ μέθοδος ἐν τούτοις e vs. 1 D τῶν om. A 3 ὧν postea add. D¹ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ subscr. a 4 ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ inscribunt aP διωρίσθω post πρότασις transposuit A 6 δεικνύειν B εὐ postea add. D¹ 8 λέγειν corr. e λέγων B ἓν] ἐκ P 9 ὧν superscr. P ἐρεῖ — προβλημάτων (10) om. A ἐρεῖ] c. 13 p. 105a21 sq. post κοινότερον ex corr. add. δὲ D ὁρίσασθαι corr. ex ὡρίσθαι P² 11 ᾖ aP: εἴη ABD 13 post πρὸς add. τὴν aP γνώριμον Bpr. 14 γὰρ alterum om. aP 15 προτείναιτό AD: προτείναι aBP νῦν a νοῦν ἔχων in mrg. D¹ 17 λαβεῖν δ P 18 προβάλοι D: προβάλλοι aBP: προβάλλη A 19 οἷον] οἱ A 20 δηλονότι om. D οὐδὲ D: οὐ aABP 22 θείην A: θήσει B 23 ταυτὰ aP 24 τῆς ἐκφορᾶς D cf. p. 41,14: om. aABP 25 πως superscr. B: om. D εἶναί φησι D post φησιν add. αὐτῶν B 26 τὸ μὲν — προστίθησιν (p. 70,12) om. P γὰρ D: om. aAB 29 φάσεως A: ἀποφάσεως B

τὰ διαλεκτικὰ προβλήματά τε καὶ αἱ προτάσεις, ὧν νῦν λέγει τὴν διαφορά· τό τε ⟨γὰρ⟩ γνώριμον καὶ ἔνδοξον, ὁποία ἡ πρότασις ἡ διαλεκτικὴ εἶναι βούλεται, καὶ τὸ ἀμφισδοξούμενόν τε καὶ ἀπορούμενον, ὁποῖον δεῖ, φησίν, εἶναι τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα, πάντα ἐν ἀντιφάσει προτείνεταί τε καὶ προβάλλεται, ὧν τὰ μὲν ἔνδοξα προτάσεις, τὰ δὲ ζητούμενα προβλήματα. τὴν δὲ κατὰ τοὺς τρόπους διαφορὰν εἶπε, τὴν κατὰ τὸ 'ἆρα' καὶ 'πότερον', ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξασθαι τὴν κατὰ τὴν λέξιν ὁμοιότητα αὐτῶν καὶ πῶς ἕκαστον αὐτῶν προτείνεταί τε καὶ προβάλλεται. πᾶσα γὰρ πρότασις πρόβλημα γίνεται ἀλλαγέντος τοῦ κατὰ τὴν ἐκφορὰν τρόπου κατὰ τὴν λέξιν· οὐ μὴν διαλεκτικὸν ἤδη τὸ ἀπὸ προτάσεως μεταληφθέν, ὅτι μὴ ζητούμενον.

p. 104a8 Ἔστι μὲν οὖν πρότασις διαλεκτικὴ ἐρώτησις ἔνδοξος.

Οὔτε οὖν πᾶσα πρότασις ἐρώτησις, ἀλλὰ ἡ διαλεκτική, οὔτε πᾶσα ἐρώτησις πρότασις διαλεκτική· ἔστι γὰρ εἴδη πλείω τῆς ἐρωτήσεως. οὐ γὰρ μόνον ἐρώτησις προτάσεων γίνεται, ἀλλ' ὡς Εὔδημος ἐν τοῖς Περὶ λέξεως διῄρηκεν, οἱ ἐρωτῶντες ἢ περὶ συμβεβηκότος ἐρωτῶσιν· ἢ γὰρ προθέντες τι καὶ ὁρίσαντες πυνθάνονται τὸ τούτῳ συμβεβηκός, ὡς οἱ ἐρωτῶντες τίς τοῦ πυρὸς ἡ κατὰ φύσιν κίνησις ἢ τί Σωκράτει συμβέβηκεν, ἢ ἔμπαλιν τὸ μὲν συμβεβηκὸς ὁρίζουσί τε καὶ λαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐρωτήσει, ᾧ δὲ τοῦτο συμβέβηκεν, ἀξιοῦσι μαθεῖν, ὡς ὁ ἐρωτῶν τίνι τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν τῶν ζῴων συμβέβηκε, καὶ τί τῶν ἀγαθῶν δι' αὐτό ἐστιν αἱρετόν, καὶ τίς ἐστιν ὁ καθήμενος. καὶ τοῦτο μὲν ἓν εἶδος ἐρωτήσεως. ἄλλο δὲ περὶ οὐσίας, ὅταν προενεγκάμενοι τί ποτέ ἐστι τοῦτο διὰ τῆς ἐρωτήσεως ἐξετάζωμεν, ὡς ὁ ἐρωτῶν τί ἐστιν ἄνθρωπος· ὁ γὰρ οὕτως ἐρωτῶν τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος μαθεῖν ἀξιοῖ, ἀλλ' οὐχ ὃ συμβέβηκεν αὐτῷ. τρίτον εἶδος ἐρωτήσεώς ἐστιν, ὅταν περὶ προτάσεώς τις θῇ τὴν ἐρώτησιν, εἶτα ἀπόκρισιν αὐτῆς αἰτῇ τὸ ἕτερον τῆς ἀντιφάσεως μέρος, οἷον 'ἆρά γε ὁ κόσμος σφαιροειδής;'. ὑπὸ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ἐρωτήσεώς ἐστι καὶ ἡ διαλεκτικὴ πρότασις. οὐ γὰρ πᾶσα ἐρώ-

---

2 γὰρ a: om. ABD ἡ διαλεκτικὴ πρότασις D 3 δεῖν B 4 post εἶναι add. καὶ aB 6 τοὺς om. D τοῦ ἄρα B 8 προτείνεταί aBD: προγίνεται A 9 ἀλλαγέντος AD: ἀλλὰ γένος aB 12 μὲν οὖν] δὲ Arist. ἐρώτησις — διαλεκτική (13) om. B 13 οὔτε οὖν — πρότασις (29) Suidas sub v. ἐρώτησις οὔτε D: οὐδὲ aA 14 post πρότασις add. ἀλλ' ἡ a τῶν ἐρωτήσεων a 15 μόνη B Εὔδημος] fr. 113 16 ἢ prius excipit ἄλλο δὲ (23) 17 προσθέντες AB τούτων a 20 τὸ δὲ ᾧ συμβέβηκεν Suid. 21 συμβέβηκε τῶν ζώων B αὐτὸ libri (o ex corr. D) 22 αἱρετόν] ον ex corr. D ἐστιν om. D ἓν om. B 23 οὐσίαν a τούτων B 24 τίς B 25 μαθεῖν D: om. AB: post αὐτῷ (26) transposuit a, post ἀξιοῖ Suid. 26 αὐτό B post ὅταν add. ὁ AB προτάσεων A τις θῇ D: θεὶς A: τις aB 27 post ἐρώτησιν add. ποιῆται a post εἶτα add. τὴν D αὐτῆς αἰτῇ scripsi: αὐτῆς αἰ$\overset{\tau}{\text{}}$ D: αὐτῆς αἰτῶν aB et inv. ord. A: αἰτῶν Suid. 28 μέρος] μέρη προτείνῃ a 29 post διαλεκτικὴ add. καλουμένη D

τησις πρότασις διαλεκτική ἐστιν. ἐρώτησις μέντοι ἡ πρότασις ἡ διαλεκτική. 39
τῶν γὰρ προτάσεων, ὡς εἴρηται, αἱ μέν εἰσιν ἀποδεικτικαί, οἷαί εἰσιν αἱ
ἄμεσοι καὶ πρῶται, αἱ δὲ διαλεκτικαί, οἷαί εἰσιν αἱ ἔνδοξοι, αἱ δὲ ἐριστι-
καί· οὔτε δὲ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐν ἐρωτήσει οὖσαι διαλεκτικαὶ γίνονται·
οὐ γὰρ διαλεκτικὴ ἡ τοιαύτη, οἷον 'ἆρά γε στοιχεῖα τῶν ὄντων εἶδος καὶ
ὕλη;', ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἐριστική, οἷον 'ἆρά γε ὁ ὁρῶν ὀφθαλμοὺς ἔχει ἢ οὔ;', 5
ἀλλά εἰσι προτάσεις διαλεκτικαὶ τῶν ἐν ἐρωτήσει προτάσεων αἱ ἔνδοξοι,
οἷον 'ἆρά γε ἡ ὑγεία ἀγαθὸν ἢ οὔ; ἆρά γε αἱ τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ αἱρεταὶ
ἢ οὔ; ἆρά γε οἷόν τέ τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γενέσθαι ἢ οὔ;'. "οὐδεὶς γὰρ
προτείνειεν ⟨ἂν⟩ νοῦν ἔχων τὸ μηδενὶ δοκοῦν"· ἡ γὰρ ἔνδοξος ἐρώτησις δια-
λεκτικὴ πρότασίς ἐστιν. εἰπὼν δὲ τοῦτο, τίνα ἐστὶ τὰ ἔνδοξα, πάλιν ὑπο- 10
μιμνήσκων ἡμᾶς προστίθησιν· ἔνδοξον γάρ, ὡς προείρηται, ἢ τὸ πᾶσι
δοκοῦν ἢ τὸ τοῖς πλείστοις ἢ τὸ τοῖς σοφοῖς, καὶ τούτοις ἢ πᾶσιν
ἢ τοῖς πλείστοις ἢ τοῖς μάλιστα γνωρίμοις καὶ ἐνδόξοις. εἰπὼν δὲ
ἔνδοξα εἶναι καὶ τὰ τοῖς πάνυ γνωρίμοις τῶν σοφῶν δοκοῦντα, ἐπεὶ δύνα-
ταί τις γνωρίμου σοφοῦ δόξα μαχομένη ταῖς τῶν πολλῶν δόξαις εἶναι, αἷς
δόξαις οὐκέτι οἱ πολλοὶ συγχωροῦσι, προσέθηκε τὸ μὴ παράδοξος, ἅμα
διδάσκων ἡμᾶς ὅτι ταῖς τῶν σοφῶν δόξαις ὡς ἐνδόξοις χρηστέον, ταῖς περὶ 15
τούτων περὶ ὧν οὐκ ἔχουσιν οἱ πολλοὶ δόξας, ἔνθα δὲ μάχεται ἡ τῶν
πολλῶν δόξα τῇ σοφοῦ τινος, ἐνταῦθα ἔνδοξον μᾶλλον τὸ τοῖς πολλοῖς
δοκοῦν. ἐπεὶ ὅτι γε μή ἐστιν ἡ ὑγεία ἀγαθόν, σοφῶν τινῶν ἐστι δόξα·
ἀλλ' οὐδεὶς ἂν τοῦτο ἔνδοξον εἴποι· μάχεται γὰρ ταῖς πάντων προλήψεσιν·
ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ ὂν ἀκίνητόν τε καὶ ἕν (Παρμενίδου γάρ), καὶ ὅτι τὰ ἐναν- 20
τία ταὐτά (Ἡρακλείτου γάρ), καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν (Ἀντισθένους
γάρ). προτάσεις μὲν οὖν οὐκ εἰσὶ τὰ τοιαῦτα, θέσεις δέ, ὡς προιὼν ἐρεῖ.

p. 104a12 Εἰσὶ δὲ προτάσεις καὶ τὰ τοῖς ἐνδόξοις ὅμοια.

Εἰπὼν τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν ἐρώτησιν ἔνδοξον εἶναι, λέγει
καὶ τὰ τοῖς ἐνδόξοις ὅμοια διαλεκτικὰς προτάσεις εἶναι, εὐπορίαν τινὰ
ἡμῖν προϋποβάλλων διαλεκτικῶν προτάσεων. εἰ γὰρ ἔνδοξον τὸ τὴν
αὐτὴν εἶναι τῶν ἐναντίων ἐπιστήμην, ἔνδοξον ἂν φανείη καὶ
τὸ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν τῶν ἐναντίων εἶναι. ὅτι δὲ ἔνδοξον τὸ 25

---

1 ἐν ἐρωτήσει a 2 εἴρηται AD: προείρηται aB εἴρηται] c. 1 p. 100a27 sq. (εἰσ)ιν ἀπο in ras. D 4 ἐρωτήσεις omisso ἐν B 5 γε om. a στοιχεῖον A 6 ἡ om. B ὀφθαλμόν A 7 ἐν ex corr. add. D 8 ἡ om. A αἱρεταὶ] ἀρεταὶ A 9 ἀρά γε—οὔ om. A 10 ἂν addidi: ἂν προτείναι Arist. νοῦν om. a 12 ἐνδόξων B εἴρηται a προείρηται] c. 1 p. 100b21 13 τοῖς prius om. D 14 καὶ ἐνδόξοις om. aP Arist. (sed add. Arist. p. 100b23) 15 πάνυ AD: πᾶσι B: om. aP δοκοῦντα om. aP 17 πολλοὶ aP: σοφοὶ ABD 18 σοφῶν corr. ex πολλῶν D τοῖς pro altero ταῖς A 20 τῇ] τοῦ B 24 ἡρακλείδου B 25 οὖν om. A τὰ τοιαῦτα] ταῦτα P ἐρεῖ] c. 11 p. 104b19 sq. 27 πρότασιν] πρότερον B ἐρώτησιν post εἶναι transposuit A: om. D εἶναι ἔνδοξον B 29 προϋποβάλλων D: προβάλλων B: ὑποβάλλων aP: ὑποβαλὼν A

τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην τῶν ἐναντίων εἶναι, δῆλον· ἥ τε γὰρ ἰατρικὴ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ ἡ ἀριθμητικὴ περιττοῦ καὶ ἀρτίου, καὶ ἡ μουσικὴ ἐμμελῶν καὶ ἐκμελῶν, καὶ ἡ γυμναστικὴ εὐεκτικῶν τε καὶ μή, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ὁμοίως δὲ ἔχει ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητὰ καὶ ἡ αἴσθησις πρὸς τὰ αἰσθητά· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν κριτικόν ἐστι τῶν ὑφ' αὑτά. καὶ ἔστι τὸ ὅμοιον αὐταῖς κατὰ ἀναλογίαν. ἢ καὶ αὐταὶ συγγενεῖς, εἴ γε καὶ ἡ αἴσθησις ὑπὸ τὴν ἕξιν καὶ ὅλως ὑπὸ τὰ πρός τι. χρὴ δὲ τὰ παραδείγματα μὴ ἀκριβολογουμένους ἀκούειν, ἐπεὶ δόξει γε ἐναργέστερόν τε καὶ ἐνδοξότερον εἶναι τὸ τὴν αἴσθησιν τὴν αὐτὴν τῶν ἐναντίων εἶναι ἢ τὴν ἐπιστήμην. πάλιν εἰ ἔνδοξον τὸ μίαν ἀριθμῷ τὴν γραμματικὴν εἶναι, ἔνδοξον ἂν φανείη καὶ τὸ τὴν αὐλητικὴν μίαν τῷ ἀριθμῷ εἶναι. καὶ εἰ πλείους γραμματικὰς εἶναι ἔνδοξον, καὶ τὸ αὐλητικὰς εἶναι πλείους ἔνδοξον ἔσται· ὅμοια γὰρ καὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου ἡντιναοῦν τέχνην εἶναι ἢ ἀριθμῷ μίαν ἢ εἴδει· συγγενῆ γὰρ τὰ τοιαῦτα καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος. καὶ ὥσπερ τὸ πρῶτον παράδειγμα τῇ ἀναλογίᾳ ὅμοιον, οὕτως τοῦτο τῷ γένει· διὸ εἶπε συγγενῆ. εἴη δ' ἂν τὸ μίαν τῷ ἀριθμῷ γραμματικὴν ἢ πλείους τοιοῦτον· εἰ λέγοι τις τὴν Ἀριστάρχου γραμματικὴν καὶ ὅλως ἑκάστην τῶν ἐν τῷ ἀτόμῳ μίαν κατ' ἀριθμὸν εἶναι, ὅτι καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ τοιοῦτον, ἢ πάλιν εἰ λέγοι τις μίαν εἶναι τῷ εἴδει ταύτην τῷ ταῖς ἐνεργείαις συνδιαιρεῖσθαι αὐτὴν τὰς δὲ ἐνεργείας πλείους κατ' ἀριθμὸν εἶναι.

Λέγει δὲ ἔνδοξα εἶναι καὶ τὰ ἐναντία τοῖς ἐνδόξοις κατ' ἀντίφασιν προτεινόμενα, τοῦτ' ἔστι τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐναντίων τοῖς ἐνδόξοις· ἐπεὶ γὰρ τὰ ἐναντία τοῖς ἐνδόξοις παράδοξα, εἶεν ἂν αἱ τῶν παραδόξων ἀποφάσεις ἔνδοξοι. οἷον εἰ ἔνδοξόν ἐστι τὸ δεῖν τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν, τὸ τούτῳ ἐναντίον, τὸ δεῖν τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν, ἄδοξον ἔσται· ἡ δὴ τούτου ἀδόξου ὄντος ἀπόφασις ἔνδοξος ἂν καὶ αὐτὴ εἴη· ἔστι δὲ ἀπόφασις αὐτοῦ τὸ 'οὐ δεῖ τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν'. πάλιν ἔνδοξον μὲν τὸ δεῖν τοὺς φίλους εὖ | ποιεῖν· ἐναντίον δὲ τούτῳ καὶ ἄδοξον τὸ δεῖν τοὺς ἐχθροὺς εὖ ποιεῖν· οὗ ἡ ἀπόφασις, τὸ μὴ δεῖν τοὺς

---

1 τὴν ἐπιστήμην τὴν αὐτὴν aP 2 ἐστιν om. aP 3 ἐκμελῶν καὶ ἐμμελῶν Dpr. 4 post δὲ add. γε aP 5. 6 ἑκάτερον — αὑτά] cf. p. 104,4. 5 6 ἢ BD: ᾗ aAP 7 τὰ aAB: τὸ D et, ut videtur, P 8 τῶν παραδειγμάτων aP 9 ἐναργέστερόν] α ex corr. B τὴν αὐτὴν om. aP 11 τὸ om. B τὴν in ras. P² 12 γραμματικοὺς A 13 αὐλητικὸν P εἶναι πλείους D: inv. ord. aP: πλείους AB ἐστι B 14 ἡντιναοῦν aP εἶναι post μίαν transposuit D 15 ταυτὸ aP 16 τὸ μίαν — ἀτόμῳ (18) initio paginae om. P 17 τοιούτων A 18 τῷ om. D ἀτόμῳ] μ ex corr. D κατ' ex corr. D ἀριθμὸν] ὸν in ras. D 19 αὐτῶ AB ἢ superscr. B πάλιν εἰ A: inv. ord. aBP: εἰ λέγοι (om. τις) post ταύτην (20) transposuit D 20 ταύτην ABD: αὐτὴν aP 22 δὲ om. P κατ' — ἐνδόξοις (23. 24) om. A 25 εἰ in ras. P² 26 τὸ prius superscr. B: om. P ἄδοξον — ποιεῖν (28) om. P 27 ἔσται AD: ἐστιν aB post δὴ add. οὖν D ante ἂν add. ἔσται D αὐτὴ D: αὖτη aAB εἴη om. D 28 δεῖν D 29 εὖ] καλῶς B ἐναντίον — ποιεῖν (30) om. D 30 post ποιεῖν add. καὶ A ἀπόφασις] πρότασις P τοῦ pro altero τὸ A

ἐχθροὺς εὖ ποιεῖν, ἔνδοξον ἂν εἴη. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἐναντίωσιν ἔλαβε τῶν προτάσεων κατὰ τὸ κατηγορούμενον· ἐναντίον γὰρ τὸ εὖ ποιεῖν τῷ κακῶς ποιεῖν· ὁ δὲ ὑποκείμενος ὅρος, ὁ φίλος, ὁ αὐτὸς ἐπ' ἀμφοῖν. ἡ δὲ δευτέρα ἐναντίωσις τὸν μὲν κατηγορούμενον τὸν αὐτὸν ἔχει, τὸ γὰρ εὖ ποιεῖν, οἱ δὲ ὑποκείμενοι ὅροι ἐναντίοι· ἐναντίοι γὰρ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροί. ἔνδοξον δέ, φησίν, ἐν παραβολῇ δόξειεν ἂν εἶναι καὶ τὸ ἐναντίον περὶ τοῦ ἐναντίου λεγόμενον· ἔστι δὲ τὸ ἐν παραβολῇ τὸ ἐν παραθέσει. εἰ γὰρ ἔνδοξον τὸ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν, ἔνδοξον ἔσται καὶ τὸ ἐναντίον, τὸ κακῶς ποιεῖν, περὶ τοῦ ἐναντίου λεγόμενον· οὗτοι δέ εἰσιν ἐχθροί[· ἐναντίον δὲ τὸ εὖ ποιεῖν τῷ κακῶς ποιεῖν.] τῷ δὴ ἔνδοξον εἶναι τὸ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν προσχρωμένους ἔνεστι δεικνύναι ἔνδοξον καὶ τὸ τοὺς ἐχθροὺς δεῖν κακῶς ποιεῖν· εἰ γὰρ τοὺς φίλους εὖ, τοὺς ἐχθροὺς κακῶς. καὶ εἰ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἡ κακία βλάπτει· διὸ ἔνδοξον δοκεῖ καὶ τὸ 'εἰ ἡ κακία αὐτάρκης πρὸς κακοδαιμονίαν, καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν'. καὶ γὰρ εἰ καθ' αὑτὸ ῥηθὲν τὸ δεῖν τοὺς ἐχθροὺς κακῶς ποιεῖν μὴ ἔνδοξον, ἀλλὰ ἔνδοξον αὐτὸ φαίνεσθαι ποιεῖ παρατεθὲν τὸ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν δεῖν· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἐν παραβολῇ. καὶ σημειωτέον ὅτι τὰς μὲν πρώτας προτάσεις, τήν τε τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν καὶ τὴν τοὺς ἐχθροὺς εὖ, ἐναντίας εἶπε τῇ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν, ὅ τι τὸ ἕτερον ἦν τῶν ἐν ταῖς προτάσεσιν ἐναντίων, τὴν δὲ ἀμφότερα ἔχουσαν ἐναντία οὐκέτι ἐναντίαν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀμφότεραι ἔνδοξοι καὶ ἅμα ἀληθεῖς· τὸ δὲ τῷ ἐνδόξῳ ἐναντίον ὂν οὐχ οἷόν τε ἔνδοξον εἶναι. φανείη μὲν οὖν ἂν τισι, φησί, καὶ ταῦτα ἐναντία εἶναι· πότερον δὲ ἔχει οὕτως ἢ οὔ, ὑπερτίθεται σαφῆ ποιῆσαι εἰς τὸν περὶ τῶν ἐναντίων λόγον. ἐρεῖ δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Τοπικῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ἐπὶ τέλει ἐν οἷς λέγει "τὸ μὲν δὴ τούτῳ οἴεσθαι τὰς ἐναντίας δόξας ὡρίσθαι, τῷ τῶν ἐναντίων εἶναι, ψεῦδος· τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ ὅτι ἀγαθὸν καὶ τοῦ κακοῦ ὅτι κακὸν ἡ αὐτὴ ἴσως καὶ ἀληθής, εἴτε πλείους εἴτε μία ἐστίν· ἐναντία δὲ ταῦτα, ἀλλ' οὐ τῷ ἐναντίων εἶναι ἐναντία, ἀλλὰ μᾶλλον τῷ ἐναντίως".

---

2 τῷ εὖ ποιεῖν τὸ aP 3 κακοποιεῖν P ἐπ' ABD: ἐν aP 5 ἐναντίοι prius superscr. P^2 6 δέ om. P ἂν aP: om. ABD 7 ἔστι δὲ—λεγόμενον (9) om. A τὸ alterum om. B 10 post εἰσιν add. οἱ a, superscr. P ἐναντίον—ποιεῖν deleri ἐναντιόνιον (sic) τὸ /// εὖ P τῶ εὖ ποιεῖν τὸ A τῷ (ante δὴ) aP: τὸ AB: τῶ D 11 τῶ D 12 τὸ om. aP εἰ] καὶ A 16 post ἀλλὰ add. καὶ A 17 δεῖν D: om. ABP: ante τοὺς (16) transposuit a 19. 20 ὅτι τὸ ἕτερον ἦν om. A 20 τῶν] τὸ B ἐναντίον aBP 21 ἐναντίαν aP: ἐναντίας AB: ἐναν τ' D ἀμφότεροι A 22 ἐναντία a ὂν om. aP 23 οὗν] o ex corr. D ἄν supra lac. P^2 24 εἰς om. D 25 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Τοπ.] c. 7 p. 113a1—18 τῶν τοπικῶν om. aP 26 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 13 p. 23b3—7 post τέλει add. in mrg. ἐν τῶ ε̄ τοῦ περὶ ἑρμ... D^1 τὸ] τῶ A 27 εἰ ἢ ὡρίσθαι D τῷ a Arist.: om. ABDP 28 post κακὸν add. καὶ B post ἀληθής add. ἔσται Arist. (om. Cu) 29 post εἶναι add. τὰ aP 30 τὸ a

p. 104ª33 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ὅσαι δόξαι κατὰ τέχνας εἰσίν, διαλεκτικαὶ προτάσεις εἰσί.

Δῆλον, φησίν, ὅτι ὅσαι κατὰ τὰς τέχνας εἰσὶν εὑρημέναι δόξαι ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τε καὶ τεχνιτῶν, καὶ αὗται διαλεκτικαὶ προτάσεις εἰσί, τοῦτ' ἔστιν ἔνδοξοι. καὶ διὰ τί δῆλον προστίθησι· θείη γὰρ ἄν τις καὶ συγχωρήσειε τὰ δοκοῦντα τοῖς ὑπὲρ τούτων ἐπεσκεμμένοις. καὶ ἀκόλουθον δὲ τοῖς προειρημένοις τοῦτο ἂν εἴη· αἱ γὰρ τῶν σοφῶν δόξαι ἦσαν ἔνδοξοι· σοφοὶ δὲ οἱ τεχνῖται περὶ τὰ οἰκεῖα· ὥστε καὶ τὰ ὑπὸ τούτων εὑρισκόμενα ἔνδοξα ἂν εἴη, ὅτι κοινὴ δόξα τὸ δεῖν περὶ ὧν μὴ ἐπίσταταί τις, πιστεύειν τοῖς ἐπισταμένοις. διὸ ἔνδοξα περὶ μὲν ἰατρικῶν τὰ τοῖς ἰατροῖς δοκοῦντα, περὶ γεωμετρικῶν δὲ τὰ τοῖς γεωμέτραις· λέγουσι γὰρ πρὸς τοὺς ἄλλως λέγοντας 'ἀλλὰ τοῦτο οὐ λέγουσιν οἱ ἰατροὶ ἢ οἱ γεωμέτραι'. οὐ τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι αὕτη ἡ εὕρεσις ἡ κατὰ τὴν ἐπιστήμην ἢ τὴν τέχνην ἔνδοξος (ἀποδεικτικὴ γὰρ αὕτη), ἀλλ' ὅτι τοῖς εὑρισκομένοις ὑπὸ τῶν περί τι καταγινομένων ὡς οὕτως ἔχουσι συγχωροῦσιν οἱ πολλοί, ἂν δῆλον ὅτι μὴ ᾖ μαχόμενα ταῖς κοιναῖς προλήψεσι· περὶ τούτου γὰρ προείρηται. ἢ οὐδὲ ἔστι περὶ τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας οἰκείων δοξῶν μάχη τοῖς πολλοῖς πρὸς τοὺς ἐπιστήμονας, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἀδόξαστοι περὶ τούτων οἱ πολλοί. τοιαῦτα πολλὰ ἔστι λαβεῖν· τὰ ἰατρικὰ ἐκ τῶν Ἱπποκράτους Ἀφορισμῶν· τοιοῦτον τὸ "κόποι αὐτόματοι φράζουσι νούσους" καὶ τὸ "ὑγραὶ δίαιται τοῖς πυρεταίνουσι σύμφοροι"· πάλιν κατὰ γεωμετρίαν, ὅτι αἱ τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν, καὶ ὅτι παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ πάντῃ μεταλαμβανόμεναι.

p. 104ᵇ1 Πρόβλημα δέ ἐστι διαλεκτικὸν θεώρημα τὸ συντεῖνον ἢ πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἢ πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν, ἢ αὐτὸ ἢ ὡς συνεργὸν πρός τι ἕτερον τῶν τοιούτων.

Εἰπὼν περὶ τῆς διαλεκτικῆς προτάσεως, ὅτι ἐστὶν ἔνδοξος ἐρώτησις, καὶ κατὰ πόσους τρόπους οἷόν τε τὸ ἔνδοξον λαμβάνειν, ἀκολούθως ἐξῆς

---

1 δὲ in ras. P² καὶ om. A: ante ὅτι transposuit B δόξαι – ὅσαι (3) om. aP 3 τὰς om. D 4 τε om. A 5 ante ἔνδοξοι add. αἱ P supra γὰρ scriptum ἔνδοξα B εὑρεταὶ 6 καὶ corr. nescio unde B 7 αἱ γὰρ aP: εἰ γὰρ αἱ ABD 8 σοφοὶ B 9 εἴη] εἰς A τὸ δεῖν om. D 10 post τοῖς add. δὲ A 12 γὰρ πρὸς om. P ἔχοντας B οὐ om. D 14 τὴν om. a αὕτη — ἐνταῦθα (p. 75,1) defectus signo appicto om. P post αὕτη add. γε a 15 τοῖς εὑρισκομένοις scripsi: ταῖς εὑρισκομέναις libri καταγινομένων περί τι D 16 post ἂν add. ex corr. ἢ D (non om. ἢ post μὴ) pro μὴ diples signum (⟩–) quod indicaret defectum posuit A προλήψεσι a 17 τούτων A προείρηται] p. 70,15 sq. 19 τὰ om. a 20 ἐκ τῶν Ἱπποκρ. Ἀφορ.] III p. 712. 710 ed. Kühn post τοιοῦτον add. ἐστι aB τὸ iterat A 21 νούσους AD: νόσους aB 25 διαλεκτικόν ἐστι a 26 καὶ prius] ἢ a ἢ αὐτὸ — τοιούτων (27) om. A 28 περὶ τῆς] δὲ A 29 ἔνδοξον] ἕνα A

περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ προβλήματος λέγει, καὶ φησὶ δεῖν τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα εἶναι θεώρημα, λέγων θεώρημα ἀντὶ τοῦ 'ζήτημα'· καὶ γὰρ τὸ ζητεῖν θε|ωρεῖν ἔθος αὐτοῖς λέγειν. φησὶν οὖν τὸ λεγόμενον 'ζήτησις 11
περὶ θεωρήματος συντείνοντος ἢ πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἢ πρὸς ἀλή-
θειαν καὶ γνῶσιν, ἢ αὐτοῦ ἢ ὡς συνεργοῦ πρός τι ἕτερον τῶν τοιούτων ζητουμένων'. τρόπου γὰρ ζητήσεως δηλωτικὸν τὸ περὶ οὗ ἢ μηδετέρως δοξάζουσιν ἢ ἐναντίως οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἢ οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς, ὃ λέγει διαλεκτικὸν 5
εἶναι πρόβλημα. εἴη δ' ἂν τὸ θεώρημα λόγος γνώσεως ἡμῖν τινος τῶν
προειρημένων αἴτιος, ἀπὸ τοῦ θεωρίας καὶ γνώσεως αἴτιον ἡμῖν εἶναι ὠνο-
μασμένον θεώρημα. καὶ ἔσται πᾶν μὲν πρόβλημα διαλεκτικὸν θεώρημα ἢ ἠθικὸν ἢ φυσικὸν ἢ λογικόν (τούτων γὰρ δηλωτικὰ τὰ προειρημένα), οὐ μὴν πᾶν θεώρημα ἠθικὸν ἢ φυσικὸν ἢ λογικὸν πρόβλημα ἤδη διαλεκτικόν, ἀλλ' ὅσα τῶν θεωρημάτων ἔχει τῶν προσκειμένων τινὰ ἀφορισμῶν· οὗτοι
δέ εἰσι περὶ οὗ ἢ μηδετέρως δοξάζουσιν ἢ ἐναντίως οἱ σοφοὶ τοῖς 10
πολλοῖς ἢ οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς. ὅσα μὲν οὖν τῶν ζητουμένων εἰς αἵρεσιν ἢ φυγὴν τὴν ἀναφορὰν ἔχει, ἠθικὰ τὰ τοιαῦτα προβλήματα. ἡ γὰρ περὶ τὸ ἀγαθόν ⟨τε⟩ καὶ κακὸν καὶ αἱρετόν τε καὶ φευκτὸν ζήτησις οὖσα ἠθικὴ εἰς αἵρεσιν· καὶ φυγὴν τὴν
ἀναφορὰν ἔχει, οὐκ εἰς ψιλὴν γνῶσιν· ὁ γὰρ ζητῶν πότερον ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστιν ἢ οὔ, ἢ ὅλως περί τινος τῶν ἐπικτήτων ἀγαθῶν, ὑπὲρ τοῦ 15
αἱρεῖσθαι ἢ φεύγειν αὐτὰ τὴν ζήτησιν ποιεῖται. πάλιν ὁ ζητῶν πότερον ὁ κόσμος σφαιροειδής ἐστιν ἢ οὔ, ἢ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἢ οὔ, ἢ τι ἄλλο τῶν φύσει γινομένων τε καὶ ὄντων, τέλος ποιεῖται τὴν τοῦ ἀληθοῦς γνῶσιν, ὃ
τῆς θεωρητικῆς ἐστιν ἴδιον· ἡ γὰρ γνῶσις τῆς ἐν τοῖς ἀρίστοις ἀληθείας τῆς θεωρίας τέλος. ὅσα δὲ μήτε ὡς πρακτικὰ ζητεῖται μήτε τέλος ἔχει τὴν γνῶσιν τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας, ἀλλ' ὡς συνεργὰ ἢ πρὸς τὴν τῶν αἱ- 20
ρετῶν τε καὶ μὴ γνῶσιν ἢ πρὸς τὴν τῶν ἀληθῶν τε καὶ ψευδῶν εὕρεσιν ζητεῖται, ταῦτα προβλήματα λογικά· ἡ γὰρ λογικὴ πραγματεία ὀργάνου
χώραν ἔχει ἐν φιλοσοφίᾳ. ὅσα δὴ κατὰ ταύτην ζητεῖται, τοῦ πρὸς ἐκεί-
νην χρησίμου ζητεῖται χάριν· ὁ γὰρ ζητῶν περὶ ἀντιστροφῆς φέρε εἰπεῖν προτάσεως ἢ περὶ συλλογιστικῆς ἢ ἀσυλλογίστου συζυγίας ὡς συνεργὰ ταῦτα καὶ ὡς συντελοῦντα πρὸς τὴν τῶν προειρημένων εὕρεσιν ζητεῖ. σαφῶς δὲ καὶ 25

---

1 καὶ D: om. aAB 2 θεώρημα—ζητεῖ (33) Suidas sub v. θεώρημα 3 ζητεῖν θεωρεῖν ABD: θεωρεῖν ἀντὶ τοῦ ζητεῖν a immo ἔθος αὐτῷ cf. p. 39,10: Ἀριστοτέλει Suid. 5 αὐτοῦ—συνεργοῦ scripsi: αὐτὸ—συνεργὸν ex Arist. libri ἢ alterum om. a 6 τρόπον aA 7 οὐδετέρως Arist. (μηδετέρως C) cf. vs. 15 et p. 75,25 οἱ alterum om. A 9 ἡμῖν AD Suid.: om. aB 11 ἔστι a 13 πᾶν—ἤδη (om. A) διαλεκτικόν ABD Suid.: τοὔμπαλιν a ἠθικὸν superscr. B 14 προσκειμένων τινὰ ἀφορισμῶν scripsi: προκειμένων τινὰ ἀφορισμόν libri et Suid. 16 οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἢ AD Suid.: om. aB: post ἐναντίως ut vs. 7 habent Arist. cod. (excepto P) ἑαυτοῖς] ἐν αὐτοῖς A 18 τε a Suid.: om. ABD καὶ κακὸν om. D καὶ alterum superscr. B: om. Suid. 19 τε om. A 21 τῶν ἐπικτήτων ἀγαθῶν] ἐστὶν ἐπὶ κτήσεως ἀγαθὸν A 22 πότερον om. A 23 ἐστιν om. a 24 ὃ] ἢ A 25 ἀληθείας] πολιτείας Suid. 27 συνεργὸν A 28 γνωστῶν A 30. 31 ἐκεῖνα A 31 ζητῶν post συζυγίας (32) transposuit A 31. 32 ἀντιστρόφων—προτάσεων A 33 ὡς om. a

ἐνταῦθα τὴν λογικὴν πραγματείαν ὄργανον εἶναι λέγει, διὰ τὸ συνεργεῖν αὐτὴν πρὸς τὴν τῶν πρώτων ῥηθέντων εὕρεσιν ἀξίαν εἶναι τοῦ ζητεῖσθαι λέγων. εἰπὼν δὲ ἐν τίσιν ἐστὶ τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα, ἐφεξῆς προστίθησι τοὺς διορισμούς, οὓς εἶπον, δι' ὧν χωρίζει τῶν ἐν τούτοις μὲν ὄντων θεωρημάτων οὐκ ὄντων δὲ διαλεκτικῶν προβλημάτων τὸ πρόβλημα. οὐχ ὡς οὐκ οὔσης δὲ καὶ τῆς προτάσεως τῆς διαλεκτικῆς ἐν τούτοις ἐν οἷς εἴρηκεν εἶναι τὸ πρόβλημα, οὐ προσέθηκε τῇ προτάσει αὐτά· ἔστι γὰρ ἀμφότερα ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἀλλὰ αἱ μὲν προτάσεις αὐτόθεν ἔχουσι τὸ ἐν οἷς καὶ περὶ ἃ εἰσι γνώριμον· † τὰ γὰρ ἔνδοξα καὶ τὰ τοῖς πολλοῖς ἐν τούτοις, οἷς διὰ τὸ ἔνδοξον καὶ τούτων ἂν εἴη δηλωτικόν. ἐν τούτοις μὲν οὖν καὶ αἱ προτάσεις εἰσίν, οὐ μὴν ζητήματα· τὰ δὲ προβλήματα τὰ ἐν τούτοις ἐστὶ ζητήματα. ἔτι αἱ μὲν προτάσεις εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐν τούτοις (πᾶν γὰρ τὸ ἔνδοξον περὶ τούτων τινός), ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ περὶ τούτων τινὸς εἶναι τὸ εἶναι αἱ διαλεκτικαὶ προτάσεις ἔχουσιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου· διὸ τούτῳ ἐχρήσατο πρὸς τὸν ὁρισμὸν αὐτῶν. τὰ δὲ προβλήματα ἐπεὶ προβλήματά ἐστι τῷ ἄξια εἶναι ζητήσεως. ἄξια δὲ ζητήσεως οὐκ ἄλλα τινὰ παρὰ τὰ ἢ πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν συντελοῦντα ἢ πρὸς γνῶσιν καὶ ἀλήθειαν καὶ τὰ τούτοις συνεργοῦντα, εἰκότως ὁριζόμενος τὸ πρόβλημα τούτοις πάλιν ἐχρήσατο. οἱ δὲ προστιθέμενοι τῷ προβλήματι διορισμοὶ χωρίζουσι φανερῶς τὴν πρότασιν ἀπ' αὐτοῦ.

Εἰπὼν δὲ τὸ πρόβλημα θεώρημά τι καὶ ζήτημα εἶναι καὶ ἐν γένει τούτῳ, ἀκολούθως προσέθηκε τὰς διαφορὰς καθ' ἃς τὸ περί τινος τούτων θεώρημά τε καὶ ζήτημα ἤδη καὶ πρόβλημα γίνεται· οὐ γὰρ πᾶν θεώρημα καὶ ζήτημα ἤδη καὶ πρόβλημα διαλεκτικόν. εἶναι δέ φησι τὸ ἐν τούτοις θεώρημα πρόβλημα διαλεκτικόν, περὶ οὗ ἢ οὐδετέρως δοξάζουσιν ἢ ἐναντίως οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἢ οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς. οὐδετέρως μὲν οὖν δοξάζουσιν οἱ πολλοὶ περὶ ὧν οὐδετέρῳ μέρει τῆς ἀντιφάσεως ἔχουσι | συγκατάθεσιν, ἐν μὲν ἠθικοῖς οἷον 42 φέρε εἰπεῖν εἰ ἀνταικολουθοῦσιν αἱ ἀρεταὶ ἀλλήλαις, ἢ εἰ δι' αὑτάς εἰσιν αἱρεταὶ ἢ οὔ, ἢ εἰ ἐν τῷ λογιστικῷ τῆς ψυχῆς ἢ ἐν τῷ παθητικῷ

---

1 ante τὴν add. ἀλλὰ P 2 αὐτὰ A post εὕρεσιν add. τε καὶ γνῶσιν aB 3 post δὲ add. καὶ a 3. 4 προτίθησι B 4 εἶπον scripsi: εἶπε libri 7 προσέθηκεν ἐν τῇ A: προσέθηκε δὲ τῇ B 9 γνώριμον BD: γνώριμα aAP τὰ (τὸ B) γὰρ—μὲν (10) om. initio paginae P 9. 10 ⟨καὶ τὰ τοῖς σοφοῖς⟩ καὶ τὰ τοῖς πολλοῖς ἐν τούτοις· [οἷς] διὸ conicio 9 ἐν τούτοις om. a 10 οἷς] οἱ A ante τούτων add. διὰ aB 11 τὰ δὲ—ζητήματα (12) om. A 14 αἱ om. aP 15 τοῦτο aP 17 καὶ] ἢ D 17. 18 ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν B Arist. cf. p. 73,26 74,4.5 20 πρότασιν] πρώτην A ἀπ' om. A: ἀπ' αὐτοῦ om. P 21 εἶναι post γένει transposuit B καὶ alterum superscr. B 22 post ἃς add. καὶ B 23 τε D: om. aABP ἤδη—ζήτημα (24) iterat B 24 (ζ)ήτημα in ras. D πρόβλημα] α in ras. D 24. 25 πρόβλημα διαλεκτικὸν τὸ ἐν τούτοις θεώρημα aP 25 οὐδετέρου A: μηδετέρως aP cf. p. 74,7. 15 δόξα A 26 ἐναντίως οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἢ] πάντες ἢ οἱ πολλοὶ ἢ ἐναντίως P οἱ σοφισταὶ A σοφοὶ τοῖς πολλοῖς corr. ex πολλοὶ τοῖς σοφοῖς B post ἢ alterum add. καὶ D 27 αὐτοὶ om. DP αὐτοῖς P δόξα A οὖ aB 28 οἷον om. aP 29 εἰ alterum om. B αὐτάς P: αὐτάς aABD post εἰσιν add. αἱ A 30 ἀρεταὶ P τοῖς λογιστικοῖς A post ἢ tertium add. καὶ P τοῖς παθητικοῖς A

γίνονται, ἐν δὲ φυσικοῖς εἰ ὁ κόσμος ἄπειρος ἢ οὔ, εἰ σφαιροειδὴς ἢ οὔ, εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος. ἐν δὲ λογικοῖς εἰ τετραχῶς τὰ ἀντικείμενα, εἰ σχήματα τρία καθ' ἃ αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι. δύναται καὶ περὶ πάντων τὸ οὐδετέρως λέγειν, οὐ μόνον τῶν πολλῶν· εἴη γὰρ ἄν τινα περὶ ὧν οὐδὲ οἱ σοφοὶ συγκατάθεσιν ἔχουσιν, οἷον περὶ τοῦ ἀρτίους ἢ περιττοὺς εἶναι τοὺς ἀστέρας· τῷ γὰρ δοξάζειν ἐπὶ τούτου νῦν κέχρηται. οἷά ἐστι πολλὰ ἐν τοῖς φυσικοῖς ζητήματα ἐξ εἰκότων τὰς πίστεις λαμβάνοντα· διαλεκτικοῦ γὰρ τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις διά τινων ἐνδόξων ῥοπήν τινα καὶ πρόσκλισιν ἐμποιεῖν πρὸς θάτερον τῶν ἀντικειμένων, οἷον ὅτι ἀΐδιος ὁ κόσμος ἢ ὅτι σφαιροειδής. ἐπιχειρήσαι γὰρ ἄν τις διαλεκτικῶς εἰς τοῦτο ὅτι τῷ τελειοτάτῳ τῶν σωμάτων οἰκεῖον τὸ τελειότατον σχῆμα, ὁ δὲ κόσμος τελειότατον τῶν σωμάτων· πάντα γὰρ τὰ ἄλλα ἐν ἑαυτῷ ἔχει· τῷ κόσμῳ ἄρα τὸ τελειότατον τῶν σχημάτων οἰκεῖον· ἀλλὰ μὴν τελειότατον ἡ σφαῖρα τῶν σχημάτων· οὔτε γὰρ προσθήκην οὔτε ἀφαίρεσιν δέχεται· οἰκεῖον ἄρα τὸ σφαιρικὸν σχῆμα τῷ κόσμῳ. ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ περιττοὺς ἢ ἀρτίους εἶναι τοὺς ἀστέρας ἀδόξαστοι μὲν ἅπαντες, ὁ διαλεκτικὸς δὲ καὶ πρὸς τοῦτο ἐξ ἐνδόξων ἐπιχειρήσαι ἂν λαμβάνων τὸ ἐν ἀριθμῷ ἄριστον οἰκεῖον τοῖς ἄστροις ἅτε δὴ οὖσι θεοῖς, τὸ δὲ ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ ἄριστον· οἰκεῖος ἄρα τοῖς ἄστροις ὁ ἄρτιος ἀριθμός. ἐναντίως δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς περὶ τῶν τοιούτων δοξάζουσιν, οἷον πότερον εὐβουλία εὐτυχίας αἱρετώτερον ἢ οὔ, καὶ ὅλως τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ τῶν τοῦ σώματος ἢ οὔ, καὶ πότερον ἡδονὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἢ ὅλως ἀγαθὸν ἢ οὔ· τοῖς μὲν γὰρ πολλοῖς εὐτυχία μὲν εὐβουλίας, ὑγεία δὲ ἀρετῆς αἱρετώτερον δοκεῖ, τοῖς δὲ σοφοῖς ἀνάπαλιν· καὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἡ ἡδονὴ μέγιστον ἀγαθόν, τοῖς δὲ σοφοῖς τοῖς μὲν οὐ μέγιστον ἀγαθόν, τοῖς δὲ ἀδιάφορον, ἤδη δέ τισι καὶ κακόν. ἑκάτεροι δὲ ἑαυτοῖς ἐναντίως δοξάζουσιν, ἐν μὲν τοῖς σοφοῖς περὶ τῆς εἱμαρμένης, περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, περὶ ἀπείρου, περὶ κενοῦ, περὶ τῶν τοιούτων, οἱ δὲ πολλοὶ πρὸς

---

1 γίνεται A εἰ ὁ—λογικοῖς (2) om. A 2 ἢ BD: om. aP δὲ BD: om. aP 3 δύναται B πάντων] τούτων D 3. 4 τὸ (superscr.) οὐδετέρως περὶ πάντων B 4 οὐδετέρων A λέγεσθαι D 5 ante συγκατάθεσιν add. τὴν aP ἀρτίου A 6 post ἀστέρας (ας in ras. P²) add. ἢ περὶ ὧν (οὐ add. B) διὰ τὴν ἀσάφειαν καὶ τὸ μέγεθος οὐκ ἔχουσιν (κ ἔχους in ras. P²) οὐδὲ οἱ σοφοὶ διατατικὴν συγκατάθεσιν, οἷον περὶ τοῦ (τοὺς aP) ἀρτίους ἢ περιττοὺς εἶναι τοὺς ἀστέρας aBP εἰσὶ D 7 ζητήμασιν D τὰς φύσεις λαμβανόντων A 9 πρόσκλισιν scripsi (cf. Polyb. VI 10,10 τῇ τῶν γερόντων προσκλίσει καὶ ῥοπῇ): πρόσκλησιν libri 10 ἐπιχειρήση A διαλεκτικῶς AB: διαλεκτικὸς aP: om. D 11 ὅτι om. B τῶν τελειοτάτων A 12 γὰρ om. A αὐτῷ P περιέχει A 13 σχημάτων AD: σωμάτων aBP ἀλλὰ—σχημάτων (14) om. P 13. 14 τελειότατον D: τελειοτάτη aAB 14 τῶν σχημάτων om. A 15 τῷ κ. τὸ σφ. σχ. aP περὶ τοῦ om. B 17 ἐπιχειρήσεων ἂν λαμβάνοι A ἐν om. D 18 ἄστροις aBP: ἀρίστοις AD δὴ D: γε aBP: om. A 19 ἄριστον ABD: μέγιστον aP οἰκεῖον A post ἄρτιος add. ὁ A ἐναντίοι A 20 τῶν τοιούτων] τούτων A οἷον om. aP 22 καὶ—οὔ (23) om. A immo ἡ ἡδονὴ μέγιστον ut vs. 24. 25 25 post μὲν add. ὅτι aABD: om. P 26 ἀδιάφορον aP: διάφορον AD: διάφορον supra scripto ἀ B καὶ] τὸ B 26. 27 ἑκάτερα γὰρ ὡς αὐτοῖς (αὐτοῖς etiam aP) ἐναντία δοξάσει A 27 τῆς alterum om. D 28 τῆς om. D περὶ alterum aP: περὶ τοῦ B: καὶ A: om. D περὶ τῶν τοιούτων om. A

ἀλλήλους, ἐν οἷς οἱ μὲν αὐτῶν τὴν ὑγείαν τοῦ πλούτου αἱρετωτέραν οἱ δὲ ἔμπαλιν λέγουσι, καὶ οἱ μὲν ἰσχὺν κάλλους οἱ δὲ κάλλος ἰσχύος προτιμῶσι, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

p. 104b12 Ἔστι δὲ προβλήματα καὶ ὧν ἐναντίοι εἰσὶ συλλογισμοί.

Εἰπὼν διαλεκτικὰ εἶναι προβλήματα περὶ ὧν "ἢ μηδετέρως δοξάζουσι", δῆλον ὅτι οἱ πολλοί (περὶ ὧν γὰρ οὗτοι μηδετέρῳ μέρει συγκατατίθενται καταληπτικῶς, προβλήματα ταῦτα· εἴη δ' ἂν τοῦτο, ὡς εἶπον, καὶ περὶ τῶν σοφῶν λεγόμενον), "ἢ ἐναντίως οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς", προστίθησι τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ ὧν εἰσιν ἐναντίοι συλλογισμοί. καὶ τοῦ γε καὶ ταῦτα εἶναι ἐν τοῖς προβλήμασι τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν αὐτὸς προσθεὶς ἀπορίαν γὰρ ἔχει πότερον οὕτως ἔχει ἢ οὐχ οὕτως διὰ τὸ περὶ ἀμφοτέρων εἶναι λόγους πιθανούς. τὸ γὰρ 'πότερον ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἢ οὔ;' διαλεκτικὸν ἂν εἴη πρόβλημα διὰ τὸ εἶναι περὶ ἑκατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως συλλογισμὸν ἔνδοξον. ὅτι μὲν γὰρ ἀγαθόν, δείκνυσιν ὁ συλλογισμὸς ὁ τοιοῦτος· οὗ πάντ' ἐφίεται, ἀγαθόν, τῆς δὲ ἡδονῆς πάντ' ἐφίεται, ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀγαθόν· τὸ δὲ μὴ εἶναι αὐτὴν ἀγαθὸν ὁ τοιοῦτος· τὸ ἀγαθὸν ἀγαθοὺς ποιεῖ, ἡ ἡδονὴ ἀγαθοὺς οὐ ποιεῖ, οὐκ ἄρα ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν. ἐπιζητήσαι δὲ ἄν τις εἰ μὴ καὶ τοῦτο ἐμπεριείληπται τοῖς εἰρημένοις· οἱ γὰρ ἐναντίοι συλλογισμοὶ εἶεν ἂν ἐν οἷς "ἐναντίως οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς" δοξάζουσιν ἢ "ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς". ἢ ἐκεῖνα μὲν εἶχεν ἐν τῇ μάχῃ τὴν ἑκατέρου τῶν μαχομένων συγκατάθεσιν μόνην χωρὶς συλλογισμοῦ· ἐνθάδε δὲ διὰ τοὺς ἀντικειμένους λόγους ἐπέχει τις, οὐ διὰ τοὺς προστάτας αὐτῶν. διὸ καὶ ἐπὶ τούτων τῷ μηδέπω συγκατάθεσίν τινα εἶναι γίνεται διαλεκτικὸν πρόβλημα τὸ ζητούμενον. λέγει δὲ διαλεκτικὰ εἶναι προβλήματα καὶ περὶ ὧν μὴ ἔχομεν λόγον τινὰ καὶ συλλογισμὸν πότερον οὕτως ἔχει ἢ οὔ, ὄντων μεγάλων καὶ ἀξίων γνώσεως | καὶ δῆλον ὅτι ὄντων ἀγνώστων καὶ 43
ἐχόντων τινὰς λόγους· τῶν γὰρ μικρῶν καὶ καταφρονοῦμεν ὡς οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀξίων ζητήσεώς τε καὶ γνώσεως. παράδειγμα δὲ αὐτὸς ἐναργὲς

---

1 τοῦ τοιούτου, ut videtur, B 3 καὶ ὅσα τοιαῦτα om. A 4 πρόβλημα D εἰσιν ἐναντίοι aP (Cou) cf. vs. 9. 10 et p. 78,5 5 post εἰπὼν add. δὲ aP post εἶναι add. τὰ A post ὧν add. οὗτοι aB εἰ μηδ' ἕτερα δοξά (sic) A 6 οἱ πολλοὶ δηλονότι D περὶ ὧν γὰρ ADP: ἤτοι περὶ ὧν aB 7 καταχρηστικῶς aP εἶπον] p. 76,3. 4 8 ἐναντίοι A noli ex Arist. addere ἢ οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς, nam cf. vs. 20 et p. 78,9 83, 12 85,22 9 αὐτοῖς aP προειρημένοις aBP 10 καὶ τοῦ ADP: καίτοι aB ante ταῦτα add. τοῦ aB 11 ἀποδέδωκεν A προστιθεὶς B: πρόσθεν A 15 γὰρ om. P 16 ἐφίενται (ante ἀγαθόν) A τῆς ἡδονῆς δὲ D ἡ superscr. B τὸ AD: τοῦ aBP 17 αὐτὴν BD: αὐτὸν aAP post ἡδονὴ add. δὲ P 18 ἀγαθὸν ἡ ἡδονή aP 18. 19 καὶ μὴ B 19 συμπεριείληπται A 20 ἐν οἷς ἂν — δοξάζωσιν aP ἐναντίως ante δοξ. transposuit D τοῖς πολλοῖς οἱ σοφοὶ A 21 αὐτοῖς aP ἑκατέραν A 22 ἐνταῦθα D 23 ἐπέχοι A προστάτας (in ras. P²) ἑαυτῶν (αὐτῶν scripsi) aAP: πρὸς τὰ ἑαυτῶν B: πρὸς ἑαυτὸν D 25 ante πρόβλημα add. τὸ A καὶ om. AB 27 καὶ alterum om. B ὄντων alterum om. aP 29 ἀξίων post γνώσεως transposuit D

παρέθετο τῶν μεγάλων μὲν καὶ ἀξίων γνώσεως ἀπορουμένων δὲ καὶ ζητουμένων διὰ τὸ μὴ ἔχειν περὶ αὐτῶν συλλογισμὸν δεικτικόν, τοῦτ' ἔστιν ἀπόδειξιν πῶς ἔχει, πότερον ὁ κόσμος ἀίδιός ἐστιν ἢ οὔ· διὰ τί γὰρ ἀίδιος, χαλεπὸν εἰδέναι καὶ ἄξιον ζητεῖσθαι. δύναται τὸ ἔστι δὲ προβλήματα καὶ ὧν εἰσιν ἐναντίοι συλλογισμοὶ εἰρῆσθαι οὐχ ὡς προστιθέντος αὐτοῦ ἄλλα τινὰ προβλημάτων εἴδη, ἀλλ' ὡς περὶ τῶν προειρημένων λέγοντος, ὃν ἴσον τῷ 'ἔστι δὲ καὶ ταῦτα κἀκεῖνα προβλήματα'. ἐναντίοι μὲν γὰρ συλλογισμοὶ ἐν οἷς ἐναντίως δοξάζουσιν "ἢ οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς"· περὶ ὧν δὲ λόγον μὴ ἔχομεν ὄντων μεγάλων, εἴη ἂν ταῦτα τὰ αὐτὰ τοῖς περὶ ὧν "μηδετέρως δοξάζουσιν", ὡς εἶναι τῶν προειρημένων ὡς καλῶς εἰρημένων ὑπόμνημα, ἴσον ὄν, ὡς εἶπον, τῷ 'ἔστι δὲ καὶ ταῦτα προβλήματα'. ἐν δὲ τούτοις τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα, ὅτι περὶ ὧν οὐδετέρως δοξάζουσιν οἱ πολλοί, οὐδέτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως προειλῆφται ὡς ἔνδοξον εἶναι· γίνεται μὲν γὰρ οὕτως διὰ τὸ προειλῆφθαι ἔνδοξόν τε καὶ πρότασις μᾶλλον ἢ πρόβλημα, τὸ δὲ ἀντικείμενον αὐτῷ ἄδοξον· τὸ γὰρ ἐνδόξῳ ἀντικείμενον ἄδοξον. ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς διαφέρονται ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς, ὅμοια· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων οὐδέτερον μόριον οὔτε ἁπλῶς ἔνδοξον ⟨οὔτε ἁπλῶς ἄδοξόν⟩ ἐστι διὰ τὸ ἑκατέρων αὐτῶν τοὺς προϊσταμένους ὡς πρὸς τὸ ἔνδοξον ἴσους πως εἶναι.

p. 104b19 **Θέσις δέ ἐστιν ὑπόληψις παράδοξος τῶν γνωρίμων τινὸς κατὰ φιλοσοφίαν.**

Εἰπὼν περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ προβλήματος ἑξῆς λέγει περὶ θέσεως, ἐπεὶ δοκεῖ καὶ θέσις τὸ πρόβλημα εἶναι, καὶ δείκνυσι τὸ ποῖον πρόβλημα θέσις ἐστίν. οὐ γὰρ πᾶν πρόβλημα θέσις ἐστίν· ἡ γὰρ παρὰ τὰς κοινὰς δόξας ὑπόληψίς τινος τῶν ἐνδόξων κατὰ φιλοσοφίαν θέσις κατ' αὐτόν, οὖσα παράδοξος διὰ τὴν πρὸς τὰς κοινὰς προλήψεις μάχην, τὸ ἄξιον εἶναι ζητεῖσθαι περὶ αὐτῆς διὰ τὸν προστάτην ὄντα γνώριμον κατὰ

---

2 αὐτοῦ P δεικτικά A 4 ἀίδιον Bpr. post δύναται add. δὲ AD, sed cf. Ind. δὲ alterum om. A 5 εἰσιν om. D 6 προστιθέντα—προβλήματα A 7 εἰρημένων Dpr. ὃν ἴσον scripsi: cf. vs. 12: ἐν ἴσῳ libri δὲ τῷ ἔστι aB τῷ] ῷ in ras. P² κἀκεῖνα καὶ ταῦτα A 8 ἐναντίοι scripsi: ἐναντία· οἱ libri · μὲν om. A γὰρ postea add. D ἢ om. aP 9 αὐτοὶ om. P αὐτοῖς aP 10 ταῦτα om. D τὰ om. P 11 προειρημένων] προβλημάτων A 11. 12 ὑπόμνησιν P (ησιν in ras. P²) 12 ante ἴσον delevit ὡς B δὲ prius ABD: γὰρ aP 14 πολλοί] σοφοὶ τοῖς πολλοῖς B προείρηται ὡς ἔστιν ἔνδοξα A 15 μὲν om. aP ἔνδοξόν τε postea add. D 15. 16 προτάσεις—προβλήματα P 16 post γὰρ add. τῷ AB 17 καὶ om. A 18 αὐτοὶ ἑαυτοῖς D: αὐτοῖς aAB: αὐτοῖς P 19 οὔτε ἁπλῶς ἄδοξόν addidi 20 τὸ om. D post ἔνδοξον add. ὂν aBP εἶναι ἴσους πως B 21 θέσις—δοκεῖ (p. 79,7) cf. Suidas sub v. θέσις 24 καὶ θέσις superscr. P immo ἡ θέσις πρόβλημα 25 οὐ—ἐστίν om. P ἐστίν alterum om. A περὶ B 26 τῶν ἐνδόξων τινὸς D 27 ὑπολήψεις B post μάχην add. καὶ ἐμφαίνουσι D 28 post αὐτῆς add. ὅπερ D post διὰ add. τὸ AB, superscr. P

φιλοσοφίαν ἔχουσα. διὸ δεῖ καὶ τὸν προστάτην τῆς δόξης τὸν συνιστάντα τὴν θέσιν προσκεῖσθαι τῷ τοιούτῳ προβλήματι· οἷον 'πότερον πάντα συνεχῶς ῥεῖ καὶ ἀεὶ γίνεται, οὐδέποτε δὲ οὐδέν ἐστιν ἑστὼς καθ' Ἡράκλειτον ἢ οὔ;' καὶ 'πότερόν ἐστιν ἓν καὶ ἀκίνητον τὸ ὄν, ὡς Παρμενίδῃ δοκεῖ, ἢ οὔ;' καὶ 'πότερον κίνησις ἔστιν ἢ οὔ, ὡς δοκεῖ Ζήνωνι;' καὶ 'πότερον ἡ ὑγεία ἀγαθὸν ἢ οὔ, ὡς Χρύσιππος λέγει;' καὶ 'πότερον ἔστιν ἀντιλέγειν ἢ οὔ, ὡς Ἀντισθένει δοκεῖ;'. ἀναιρῶν γὰρ Ἀντισθένης τὸ εἶναι ἀντιλέγειν ἔλεγε δεῖν μὲν τοὺς περί τινος λέγοντας ἐκεῖνο λέγειν καὶ σημαίνειν ὅτι' ὧν λέγουσι τὸ περὶ οὗ λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας περὶ τοῦ αὐτοῦ ὀφείλειν λέγειν. ταῦτα προλαμβάνων ἔλεγεν· οἱ ἀντιλέγειν δοκοῦντες ἀλλήλοις περί τινος ἤτοι ἀμφότεροι λέγοντες τὸν τοῦ πράγματος λόγον ἀντιλέγουσιν ἢ οὐδέτερος ἢ ὁ μὲν λέγων ὁ δὲ οὐ λέγων· ἀλλ' οὔτε, εἰ ἀμφότεροι λέγοιεν τὸν τοῦ πράγματος λόγον, ἀντιλέγοιεν ἄν (ταὐτὰ γὰρ ἂν λέγοιεν), εἴ τε μηδέτερος τὸν τοῦ πράγματος λέγοι λόγον, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἄν τι λέγοιεν περὶ τούτου· οἱ δὲ μὴ λέγοντες περὶ αὐτοῦ τούτου οὐδ' ἂν ἀντιλέγοιεν περὶ αὐτοῦ· εἰ δ' ὁ μὲν λέγοι ὁ δὲ μή, οὐδ' οὕτως ἂν ἀντιλέγοιεν· ὁ γὰρ μὴ λέγων τὸν τοῦ πράγματος λόγον οὐδ' ὅλως ἄν τι λέγοι περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου δ σημαίνει ὅτι' ὧν λέγει· οὕτως δὲ οὐδ' ἂν ἀντιλέγοι περὶ αὐτοῦ. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων οὐδ' ἂν ἀντιλέγειν εἴη. ψεύδος δὲ λαμβάνει τὸ τοὺς μὴ λέγοντας τὸν τοῦ πράγματος λόγον ἢ τὸν μὴ λέγοντα μηδ' ὅλως ἄν τι λέγειν περὶ αὐτοῦ· οὐ γάρ, εἴ τις μὴ ἀληθῆ λέγει, οὗτος οὐδὲ λέγει περί τινος. ἔστι δὲ λέγειν περί τινος καὶ ψευδῆ λέγοντα (οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη τὸ ψεύδεσθαι ὅλως. εἰ μόνος εἴη λέγων περί τινος ὁ ταληθῆ περὶ αὐτοῦ λέγων), εἴ γε πᾶς μὲν ὁ ψευδόμενος περί τινος λέγων περί τινος ψεύδεται. εἰ δὲ ἔστι ψεύδεσθαι, εἴη ἂν καὶ ἀντιλέγειν τινὰ ψευδόμενον· καθόλου γὰρ τὸ ἀντιλέγειν ἐστὶ τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ τὰ ἀντικείμενα λέγειν. οὐ δυνατὸν δὲ τοὺς τὰ ἀντικείμενα περὶ ταὐτοῦ λέγοντας ἀληθεύειν ἀμφοτέρους. οὐ τοῖς συλλογισμοῖς δὲ καὶ λόγοις αὐτῶν χρῆσθαι λέγει, ἀλλὰ ταῖς δόξαις ψιλαῖς.

Εἰπὼν δὲ | τὴν γνωρίμου τινὸς κατὰ φιλοσοφίαν παράδοξον ὑπό- 44

---

1 ἔχουσα P (εἰν P^2, ut videtur): ἔχει aABD δὴ D 2 ζητήματι A 3 ἑστὼς D: om. aABP Suid. 5 ὄν pro altero οὔ A ζήνωνι δοκεῖ D 7 ante γὰρ add. μὲν D 8 καὶ om. A 9 οὔ] ὧν B post ἀντιλέγοντας add. ἀλλήλοις aABP: om. D τοῦ om. A 10 ὀφείλει B 11. 12 ἀντιλέγειν A 12 οὐδέτερος aAP, corr. B: οὐδέτεροι D et fort. Bpr. εἰ] οἱ A post εἰ ras. D 13 λέγοιεν prius] λέγοντες D ταῦτα AB 14 εἴ γε μηδετέρως B λόγους A ἄν τι λέγοιεν scripsi cf. vv. 17, 21 (ἂν λέγοιεν Brandis Schol. p. 259b22): ἀντιλέγοιεν aBDP: ἀντιλέγειν A 15 ἂν om. a 16 λέγοι aP: λέγει BD: compend. A 17 ὅλως] οὕτος D ἄν τι λέγοι Brandis l. c. b25 cf. vv. 14, 21: ἀντιλέγοι aDP: ἀντιλέγει B: compend. A 18 ἀλλὰ περὶ] ἀλλ' ἀπ' A οὕτως—τοῦ (20) initio paginae om. P ἀντιλέγει omisso ἂν D 21 ἄν τι λέγειν scripsi cf. vv. 14,17: ἀντιλέγειν libri 22 περί τινος λέγει aB ἔστι δὲ D: εἰ δὲ ἔστι A: εἴτε ἔστι, ut videtur, B: εἰ ἔστι P: εἴ γε ἔστι a 24 τἀληθῶς A 26 τὸ prius] καὶ A ἐστι—πρόβλημα (p. 81,9) defectus signo appicto om. P (ζήτει ἐκεῖθεν super. scr. P^2) τὸ alterum et τοῦ om. A 27 τὰ ἀντικείμενα alterum ante λέγοντας (28) transposuit A 28 τοῦ αὐτοῦ aAB 29 λέγειν AB 30 δὲ AD: om. aB

λῆψιν θέσιν εἶναι (διὰ γὰρ τὸν προστάτην ἀξία ζητήσεως ἡ δόξα γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο πρόβλημα οὐκ οὖσα καθ' αὑτὴν τοιαύτη γίνεται), εὐλόγως προσέθηκε τὸ γὰρ τοῦ τυχόντος ἐναντία ταῖς δόξαις ἀποφηναμένου φροντίζειν εὔηθες· πανταχόθεν γὰρ εὐκαταφρόνητον, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἄδοξον ἔχον καὶ ἐκ τοῦ προστάτου. τὸ δὲ ἀποφηναμένου εἶπε δηλῶν ὅτι εἰ καὶ χωρὶς συλλογισμοῦ λέγοι· ἐπεὶ ἐρεῖ γε πρόβλημα γίνεσθαι καὶ τὴν τοιαύτην δόξαν, ὅταν μετὰ συλλογισμοῦ τιθῆται. λέγει οὖν θέσεις εἶναι καὶ ταῦτα περὶ ὧν ταῖς κοιναῖς δόξαις ἐναντίοι τινές εἰσι λόγοι τε καὶ συλλογισμοί. καὶ γὰρ εἰ μὴ ἔνδοξον ἔχοι τὰ τοιαῦτα προστάτην, ἀλλ' οἱ περὶ αὐτῶν συλλογισμοὶ ἐναντίοι ταῖς προκαταβεβλημέναις δόξαις περὶ αὐτῶν ὄντες ἄξια αὐτὰ παρέχονται ζητήσεως· ὃ γὰρ ἡ τῶν σοφῶν ἐν ἐκείνοις ποιεῖ δόξα, τοῦτο ἐν τούτοις ἡ διὰ τοῦ συλλογισμοῦ δεῖξίς τε καὶ πίστις. καὶ παρατίθεται δὲ τῆς τοιαύτης θέσεως δεικτικὸν παράδειγμα τοιοῦτον· ἡ μὲν κοινὴ δόξα λέγει 'πᾶν τὸ ὂν ἤτοι ἀίδιόν ἐστιν ἢ γεγονός'· οἱ δὲ σοφισταὶ τοῦτο ἀναιρεῖν πειρῶνται διὰ λόγου τινὸς παρεχόμενοί τινα οὔτε ἀεὶ ὄντα οὔτε γεγονότα. λαμβάνοντες γὰρ τὸ τῶν ὄντων τι εἶναι τὸ μουσικὸν ὄντα γραμματικὸν εἶναι δεικνύουσιν ὅτι τοῦτο οὔτε ἀίδιόν ἐστιν (οὐ γὰρ ἀεὶ ἦν ὁ μουσικὸς γραμματικός, ἀλλ' ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν), ἀλλ' οὐδὲ γενόμενον· οὐ γὰρ γίνεται ὁ μουσικὸς γραμματικός· εἰ γὰρ γίνεται, ἤτοι ὡς ἐξ ὕλης τοῦ μουσικοῦ γίνοιτ' ἂν ὁ γραμματικός, ὡς ἐκ τοῦ χαλκοῦ ὁ ἀνδριὰς καὶ ὡς ὁ ἄνθρωπος γραμματικός (ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὕλη τὸ μουσικὸν τοῦ γραμματικοῦ), ἢ ὡς ἐξ ἐναντίου· οὐκ ἔστι δὲ ἐναντίον τῷ μουσικῷ τὸ γραμματικόν, ὅ γε καὶ συνυπάρχει αὐτῷ· οὐκ ἄρα τὸ μουσικὸν γραμματικὸν γίνεται· ἐξ ὧν συνάγουσι τὸ οὐ πᾶν ἄρα τὸ ὂν ἢ γενόμενόν ἐστιν ἢ ἀίδιον. ἔτι εἰ μήτε ὁ γραμματικὸς γινόμενος μουσικὸς γραμματικὸς μουσικὸς ἐγίνετο, ἔστι δὲ μουσικὸς γραμματικός, ὃ μὴ γέγονεν, ἔστιν. ἔτι οὐδεμία τέχνη ἐστὶν ἢ ἐπιστήμη ἢ διδάσκει τὸν μουσικὸν γραμματικόν· οὐδεὶς γάρ, καθ' ὃ μουσικός ἐστι, γραμματικὸς γίνεται (οὐ γὰρ ἀπὸ τούτου εἰς ἐκεῖνο ἡ μεταβολή), ἀλλ' ἀμφότερα, καθ' ὃ ἄνθρωπος. δύναται τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν σοφιστῶν καὶ οὕτω λέγεσθαι· ἂν ἤ γεγονώς τις γραμματικὸς πρῶτον, εἶτα μουσικός, οὗτος οὐ γέγονε μὲν μουσικὸς ὢν γραμματικός, ἔστι δὲ μουσικὸς ὢν γραμματικός· ὁ οὖν λέγων 'μουσικὸς ὢν γραμματικός ἐστι' λέγει καὶ 'μουσικός ἐστι γραμματικός'.

---

3 ψυχόντος (sic) A 5 ἔχων A 6 λέγει (sic) D post ἐπεὶ add. εἰ A 8 post δόξαις add. ὡς A 8. 9 τε καὶ] καὶ οἱ A 10 καταβεβλημέναις A 11 ἀξίας αὐ A 12 ποιεῖται D 13 θέσεως AD, corr. B: δείξεως a, Bpr. 14 ἡ — λέγει om. a λέγοι A 16 τὸ] ἀπὸ A τι] τὸ a 18 οὐ] οὔτε A ἀλλ' — γραμματικός (19) om. A 20 ἤτοι] εἴτε D γένοιτο ἂν A 21 ὁ prius om. a ὁ alterum in ras. D γραμματικός] γ in ras. D 22 τοῦ (τὸ Bpr.) γραμματικοῦ τὸ μουσικὸν aB 23 τὸ μουσικὸν τῷ γραμματικῷ D 24 παν A 25 ἢ om. A γενόμενος A: γενόμενος D 26 ἐγένετο D post δὲ add. ὁ aB δ] ὧ A 28 μουσικὸς ὢν omisso καθὸ A γίνεται AD: ἐστι aB 29 οὐ] ὁ A 31 οὗτος post μουσικὸς (31. 32) transponunt aB μὲν om. D 32 γοῦν A

περὶ δὲ τῶν καθ' αὑτὰ ὄντων ἦν λεγόμενον τὸ ἀίδια αὐτὰ ἢ γενόμενα εἶναι. ἔτι ὡς ἔστι (κατὰ συμβεβηκὸς δέ ἐστιν), οὕτως καὶ ἐγένετο· ὁ γὰρ μουσικὸς γιγνόμενος, εἰ προϋπῆρχεν ὢν γραμματικός (οὐ γὰρ ὅτι ἅμα ἄμφω), γίνεται μουσικός· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὁ γραμματικὸς μουσικὸς ἐγίνετο. ὡς οὖν τὰ τοιαῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ γίνεται. τὰ γὰρ τοιαῦτα, φησί, λέγων τὰ παράδοξα, εἰ καὶ μὴ ἁπλῶς δοκεῖ τινι ἄξια ζητήσεως εἶναι, ἀλλὰ τῷ συλλογισμῷ τινα αὐτῶν εἶναι, δόξαι ἂν καὶ αὐτὰ διὰ τοῦτο ἄξια ζητήσεως. ὅτι μὲν οὖν καὶ ἡ θέσις ἐν τῷ προβλήματί ἐστι, γνώριμον· ἦν γὰρ πρόβλημα περὶ οὗ ἐναντίως δοξάζουσιν οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς· καὶ ἡ θέσις δέ, παράδοξος οὖσα ὑπόληψις τῶν γνωρίμων τινὸς κατὰ φιλοσοφίαν ἢ περὶ τῶν αἱρετῶν καὶ φευκτῶν ἢ περὶ τῶν θεωρητῶν ἢ περὶ τῶν συντελούντων πρός τι ἐκείνων, ἔχει τὸ ἐναντίως δοξάζειν τοῖς πολλοῖς τῶν σοφῶν τινα. ὑπὸ ταὐτὸ δ' ἂν ὑπάγοιτο εἶδος τῶν προβλημάτων καὶ τὸ προσκείμενον τῇ θέσει τὸ περὶ ὧν λόγον ἔχομεν ἐναντίον ταῖς δόξαις· ὁ γὰρ λόγος καὶ ὁ συλλογισμὸς τὴν τοῦ σοφοῦ χώραν μεταλαμβάνων πρόβλημα καὶ τὸ τοιοῦτον ποιεῖ· ὁ γὰρ τοιοῦτος συλλογισμὸς παράδοξος ὑπόληψίς ἐστι καὶ αὐτός.

Ἔστι μὲν οὖν καὶ ἡ θέσις πρόβλημα, οὐ μὴν ἀντιστρέφει. οὐ γὰρ ὥσπερ ἦν πᾶσα θέσις πρόβλημα, οὕτω καὶ πᾶν πρόβλημα θέσις ἐστίν· εἰσὶ γὰρ ἐν τοῖς προβλήμασι καὶ τὰ περὶ ὧν οὐδετέρως δοξάζομεν, ὃ οὐκ ἂν εἴη θέσις. διὰ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον τὸ πρόβλημα ἀπὸ τῆς θέσεως χωρίσας ἐνεδείξατο ἡμῖν ὡς δυναμένης τῆς θέσεως | ὑπάγεσθαί τινι τῶν ἄλλων προβλήματων τῶν διὰ τὸ ἀντικειμένας εἶναι περὶ αὐτῶν δόξας ὄντων διαλεκτικῶν προβλημάτων, καὶ κατασκευάζει τοῦτο καὶ δείκνυσι δι' ὧν ἐπιφέρει· ἐκ γὰρ τῶν εἰρημένων περὶ τῆς θέσεως ἀνάγκη ἢ τοὺς πολλοὺς τοῖς σοφοῖς ἀμφισβητεῖν ἢ ὁποτερουσοῦν ἑαυτοῖς, ἐπειδὴ παράδοξος ὑπόληψις ἡ θέσις ἐστίν. ἡ γὰρ παράδοξος ὑπόληψις τοιαύτη τῷ εἶναι αὐτῇ ἀντικειμένην τινὰ ὑπόληψιν ἔνδοξον. ἡ γὰρ παράδοξος ὑπόληψις, ὅταν μὲν ἔχῃ προσκείμενον τῶν γνωρίμων τινὰ κατὰ φιλοσοφίαν, ἕξει τῶν σοφῶν τινα ἀμφισβητοῦντα ἢ τοῖς πολλοῖς ἢ τοῖς σοφοῖς· ὅταν δὲ ᾖ ἡ θέσις λαμβανομένη ἐπὶ τούτων ἐφ' ὧν ἔχομεν ἐναντίον συλλογισμὸν ταῖς δόξαις, δύναται καὶ ἐν τῇ τῶν πολλῶν κατὰ τὴν δόξαν διαφορᾷ εἶναι, εἴ γε μὴ σοφός ἐστιν ὁ προστάτης

1 ἦν] ἢ A λεγόμενα Bpr. 1. 2 εἶναι ἢ γενόμενα D 2 post ἔτι add. δὲ A 3 γινόμενος aA προϋπάρχεν (sic) a ἅμα AD: om. aB 4. 5 γίνεται μουσικὸς κατὰ συμβεβηκός [δὲ]· ⟨ἔστι γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς⟩ ὁ γραμματικὸς μουσικός [ἐγίνετο] conicio 5 ἐγένετο D γὰρ] immo δὲ 7 συλλογισμοῦ A: compend. D αὐτὸν A post ἄξια add. γενέσθαι aB 8 καὶ superscr. B: om. a ἐστι om. D 9 ante περὶ add. καὶ P 11 καὶ pro altero ἢ a 13 ὑπ' αὐτὸ A ὑπάγοι τὸ εἶναι A 14 τὸ om. D 16 post ποιεῖ praebent διὸ—πολλῶν (p. 82,1—4) libri 18 ἀντιστρέφει AD Brandis Schol. p. 259b35: ἀντιστρέφον aB: ἀντιστρ P 19 ἦν D: φησι aAB: om. P 20 ἐστίν· εἰσὶ] καὶ P 20. 21 δοξάζομεν] μεν corr. nescio unde B 21 δὴ om. D 23 διὰ τὸ] δι' B 24 προσκατασκευάζει aP 26 τῶν σοφῶν A ὁποτερουσοῦν ut p. 82,1 Bpr.: ὁποτερωσοῦν D 27 ἡ θέσις om. B 28 τῷ– ὑπόληψις (29) om. A 29 post ὑπόληψις add. e vs. 28 τοιαύτη D 31 ᾖ post τούτων transposuit A

τοῦ συλλογισμοῦ· ὁ γὰρ μὴ σοφὸς τῶν πολλῶν. διὸ εἶπεν ἢ ὁποτερουσοῦν ἑαυτοῖς· οἱ γὰρ τὸν λόγον καὶ οἱ τὸν συλλογισμὸν λέγοντες ἢ σοφοὶ ὄντες πρὸς σοφοὺς ἂν μάχοιντο ἢ πρὸς τοὺς πολλούς, ἢ τῶν πολλῶν ὄντες μάχονται ταῖς δόξαις ταῖς τῶν σοφῶν ἢ ταῖς τῶν πολλῶν. ὅτι δὲ πρὸ ὀλίγου λέγων περὶ τοῦ προβλήματος οὐχ ὡς ἄλλα τινὰ εἴδη προβλημάτων προσέθηκε τὸ "ἔστι δὲ προβλήματα καὶ ὧν ἐναντίοι εἰσὶ συλλογισμοί" καὶ τὸ "περὶ ὧν λόγον μὴ ἔχομεν ὄντων μεγάλων", ἀλλ' ὡς τὰ προειρημένα ἀνακεφαλαιούμενος, δύναταί τις πιστοῦσθαι καὶ ἐκ τῶν νῦν περὶ τῆς θέσεως εἰρημένων· ὅτι γὰρ μὴ ἐπ' ἴσης ἡ θέσις τῷ προβλήματι δεικνὺς οὔτε ἐκεῖνα λέγων, τὰ ἐν οἷς προβλήμασιν οὖσιν οὐκ ἔστιν ἡ θέσις, ἐμνημόνευσε τούτων οὔτε ταῦτα, ἐν οἷς εἶναι δύναται τῶν προβλημάτων.

Εἰπὼν δὲ τὰ προειρημένα περὶ τῆς θέσεως, καὶ ὁποῖόν τι ἡ θέσις αὐτῷ εἶναι δοκεῖ παραστήσας (ὃ γὰρ οὐκ ὂν αὐτὸ καθ' αὑτὸ οὐδὲ τῇ αὑτοῦ φύσει ζητήσεως ἄξιον ἢ διὰ τὸν προστάτην ἢ διὰ τὸν λόγον ἐγκρίνεται τοῖς προβλήμασί τε καὶ ζητήμασι. θέσις, ἀντιδιαιρουμένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ 'θέσει' τῷ 'φύσει', ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ὀνομάτων θέσεως· καὶ γὰρ ἐκεῖ θέσει λέγομεν τὰ ὀνόματα, σημαίνοντες ὅτι μὴ φύσει), προστίθησι δὴ τούτοις ὅτι ἡ συνήθεια σχεδὸν πάντα τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα θέσεις λέγει· τοὺς γοῦν εἰς προβλήματα λέγοντας εἰς θέσιν λέγειν φασίν. ἤδη δέ τινες θέσεις καὶ τὰ ῥητορικὰ καλοῦσι προβλήματα, ἐφ' ὧν τὸ τῆς ὑποθέσεως ὄνομα συνηθέστερον τῷ δοκεῖν τὰ τοιαῦτα ἐπὶ ὑποκειμένοις τισὶ καὶ ὡρισμένοις συνίστασθαι· κοινότερα γὰρ τὰ διαλεκτικὰ καὶ καθολικώτερα. † ὅτι δὲ θέσεις καλοῦσι καὶ ταῦτα οἱ αἰτοῦντες τὰς ὑποθέσεις λέγουσιν. οὐδὲν δέ φησι δεῖν διαφέρεσθαι περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ τῆς θέσεως, εἴτε κατὰ παντὸς προβλήματος αὐτὸ ὁ διαλεκτικὸς φέρει, ὡς ἡ συνήθεια, εἴτε καὶ κατὰ τοῦ νῦν διωρισμένου προβλήματος (οὐ γὰρ ὀνοματοποιῆσαι βουληθέντες τὴν θέσιν οὕτως ὡρισάμεθα, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι τὴν ἐν τοῖς προβλήμασι διαφοράν, ἧς οὔσης γνωρίμου οὐδὲν ἔτι δεῖ περὶ τοῦ ὀνόματος φιλοτιμεῖσθαι), ἐνδεικνύμενος ἡμῖν καὶ διὰ τούτων ὅτι δεῖ τῇ συνήθει χρήσει τῶν ὀνομάτων ἐπακολουθοῦντας δεικνύναι τὰς τῶν σημαινομένων διαφοράς, ἀλλὰ μὴ νομοθετεῖν αὐτοὺς καὶ ὀνοματοποιεῖν καθ' ἃς ἂν ἐπινοήσωμεν πραγμάτων διαφορὰς ὀνόματα, ὡς εἰώθασι ποιεῖν

1 post πολλῶν add. ἐστιν ABD διὸ—πολλῶν (4), quae p. 81,16 post ποιεῖ habent libri, huc transposui ὁποτερουσοῦν Beorr., Arist.: ὁποτερωσοῦν aDP(u): ὁποτεροσοῦν Bpr.: ὁπο (supra scripto τρ) οὖν A 3 τοὺς om. A 4 τῶν σοφῶν ἢ D: τε τῶν σοφῶν καὶ aABP ταῖς tertium om. A 5. 6 προσέθηκε] p. 104b12. 15 6 τὸ prius postea add. P²: τοῦτο P¹ δὲ om. A εἰσὶν ἐναντίοι aP ut p. 77,4 ante συλλ. add. οἱ D τὸ alterum aBP: τῶν AD 9 δείκνυσιν aB 10 προβλήματα B 10. 11 ἐμνημόνευσε A 12 δὲ] πρῶτον B 12. 13 ἡ θέσις αὐτῷ D: αὐτῷ ἡ θέσις aP et post δοκεῖ B: αὐτῷ ἐν θέσει A οὐκ ἂν B 13 οὐδὲ τῇ (δὲ τῇ superscr. P) — φύσει in mrg. D¹ 14 αὑτοῦ scripsi: αὐτοῦ aADP: αὐτῇ B ἄξιον superscr. P² 14. 15 ἐκκρίνεται A 15 ante θέσις add. ἡ A ἀντιδιαιρουμένου—συνίστασθαι (22) Suidas sub v. θέσις ἀντιδιηρημένου D 16 τῷ] τὸ A 17 δὲ aB 19 πρόβλημα aP λέγειν om. D 20 post προβλήματα 1—2 lit. eras. P 21 συνεῖθισται A 23 fort. ἔτι δὲ—ταῦτα ⟨ἃ⟩ ταύτας B 24 δέ superscr. P² 25 διαλεκτικὸς] ὁς in ras. P² ὡς superscr. P² 26 καὶ eras. P 27 ὑπὸ A 28 δεῖν D 32 ἃς supra compendium manus primae P²

οἱ ἄλλο μὲν ἡδονὴν ἄλλο δὲ χαρὰν λέγοντες καὶ ἄλλο μὲν αἱρετὸν ἄλλο δὲ λῃπτόν.

p. 105a3 Οὐ δεῖ δὲ πᾶν πρόβλημα οὐδὲ πᾶσαν θέσιν ἐπισκοπεῖν.

Εἰπὼν ὁποῖόν τί ἐστι τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα, καὶ τί ποτε τῶν προβλημάτων ἰδίως θέσις καλεῖται, προσδιορίζει ταῦτα καὶ δείκνυσιν ὅτι εὐλόγως τὸ πρόβλημα τὸ διαλεκτικὸν τοιοῦτον ἡμῖν κεῖται· οὐ γὰρ πᾶν πρόβλημα οὐδὲ πᾶσαν θέσιν ἐπισκοπεῖν δεῖ (λέγοι δ' ἂν νῦν ἐκ παραλλήλου τὸ πρόβλημα καὶ τὴν θέσιν), ἀλλὰ περὶ τούτων τῶν προβλημάτων ἃ λόγου τοῦ κατασκευάσοντος αὐτὰ καὶ δείξοντος δεῖται ἀλλ' οὐκ αἰσθήσεως ἢ κολάσεως. τὰ δὲ αἰσθήσεως ἢ κολάσεως δεόμενα οὔτε ἐν τούτοις ἐστὶ περὶ ὧν "οὐδετέρως ὁρίζουσιν" οἱ ἄνθρωποι, οὔτε ἐν τούτοις περὶ ὧν "ἐναντίως οἱ σοφοὶ τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκάτεροι αὐτοὶ ἑαυτοῖς". ἢ λέγοι ἂν ὅτι, εἰ καὶ λόγοι τε καὶ συλλογισμοὶ τῶν τοιούτων εἶεν παράδοξοι καταβεβλημένοι, ὡς διὰ τοῦτο ὑποπίπτειν αὐτὰ τῷ τῆς θέσεως λόγῳ, ὅμως οὐ χρὴ τὰ τοιαῦτα προσίεσθαι, διορίζων τὸ προειρημένον. τίνα δέ ἐστι τὰ αἰσθήσεως δεόμενα καὶ τίνα τὰ κολάσεως, σαφῶς διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐδήλωσεν. ἐπιζητήσαι δὲ ἄν τις διὰ τί μὴ καὶ τὰ τοιαῦτα προβλήματα· εἰ γὰρ τὸ πρόβλημα τὴν ἀντίφασιν περιέχει, οὐχ οὕτως ὁ προτείνων πότερον δεῖ τοὺς θεοὺς σέβειν ἢ μή, καὶ πότερον δεῖ τοὺς γονεῖς τιμᾶν ἢ οὔ, τὸ μὴ δεῖν σέβειν τοὺς θεοὺς ἀξιοῖ δείκνυσθαι ἢ τὸ μὴ δεῖν τοὺς γονεῖς τιμᾶν. ἤτοι οὖν λέγει ὅτι τὰ τοιαῦτα μέρη τῶν προβλημάτων οὐ δεῖ ἐπισκοπεῖν, ἢ οὐδ' ὅλως τὰ τοιαῦτα προβλήματα διαλεκτικά· ὧν γὰρ ἀντιφάσεων τὸ ἕτερον μόριον οὐ λόγων ἀλλὰ κολάσεως δεῖται διὰ τὸ ἄδοξον εἶναι, τούτων οὐδὲ τὸ ἕτερον δεῖται λόγων διὰ τὸ ἐναργές τε καὶ ἔνδοξον· πρόβλημα γάρ ἐστι τὸ δεόμενον δείξεως. τὰ γὰρ οὕτω πεπιστευμένα ὁ πειρώμενος κατασκευάζειν διὰ λόγων πολὺ τῆς περὶ αὐτῶν προειλημμένης πίστεως ἀσθενεστέραν τὴν διὰ τῶν λόγων παρέξεται σύστασιν. διὸ οὐδ' ὅλως τὰ τοιαῦτα ἦν προβλήματα διαλεκτικά, ἀλλὰ προτάσεις μᾶλλον διὰ τὸ ἔνδοξον. ἔτι καὶ διὰ τοῦτο χρὴ τὰ τοιαῦτα τῶν προβλημάτων φυλάσσεσθαι, ὅτι ἡ πρὸς ταῦτα εὐπορία τῶν ἐπιχειρημάτων χείρους ποιεῖ τὰ ἤθη πολλάκις καὶ τοὺς λέγοντας καὶ τοὺς ἀκούοντας, ὅπερ ἐναντιώτατόν ἐστι τῇ γυμναστικῇ, εἴ γε προπαρασκευὴ πρὸς φιλοσοφίαν ἐστίν.

αἱρετὸν D 4 τί ποτε] τίνα P, να in ras. P² 5 ἰδίων P¹, corr. P² θέσεις καλοῦνται ex θέσει καλεῖται corr. P² διορίζει D 6 τὸ prius om. D 9 κατασκευάσαντος A 10 τὰ—κολάσεως om. B 11 ὧν οὐ- in ras. D cf. ad p. 74,7 12 ἐναντίως κτλ.] cf. p. 77,8 αὐτοῖς aP 13 τε om. aP 15 τῷ προειρημένῳ A δέ ABD: τέ P: τί a 16 πραγμάτων A 17 τὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα B 19 πότερα utrobique aP 23 post ἀντιφάσεων eras. 2 lit. P μέρος, ut videtur, Dpr. λόγου B: compend. AD 24 ἐναργές] νεογές A 25 γάρ] fort. δέ cf. p. 81,5 26 αὐτὸν P¹, corr. P² 26. 27 προειρημένης A 27 ἀσθενεστέραν mrg. D 29 post χρὴ add. καὶ ABD 30 πρὸς τὰ τοιαῦτα D 31 τὰ ἤθη ποιεῖ aP καὶ πολλάκις A 31. 32 (ἐναντι)ώτατόν in ras. D 32 παρασκευὴ D

ἢ εἰ καὶ μὴ ποιεῖ χείρους, ἀλλὰ φαίνεσθαί γε χείρους ποιεῖ· ἄτοπον δὲ λόγους ἐνδόξους παρέχεσθαι πειρώμενον ἑαυτὸν ἄδοξον ποιεῖν δι' αὐτῶν. πρότασις μὲν οὖν ἐστι διαλεκτικὴ τὸ ἀντικείμενον τῷ κολάσεως δεομένῳ μορίῳ τοῦ προβλήματος, πρόβλημα δὲ οὐδέτερον· εἰ γὰρ "οὐδὲ ὧν σύνεγγυς ἡ ἀπόδειξις" προβλήματα, ὡς ἑξῆς λέγει, πολλῷ μᾶλλον οὐκ ἂν εἴη προβλήματα ἃ διὰ τὴν ἐνάργειαν κολάσεως ἀξίους παρέχεται τοὺς ἀντιλέγοντας αὐτοῖς. ἢ διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα οὐ προβλήματα, ὅτι ἡ εἰς τὰ προβλήματα ἐπιχείρησις εἰς ἀμφότερα ἐγίνετο· ἀσύστατα γὰρ τὰ τὴν εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἀντικειμένων ἐπιχείρησιν ἀφῃρημένα.

p. 105a7 Οὐδὲ δὴ ὧν σύνεγγυς ἡ ἀπόδειξις, οὐδ' ὧν λίαν πόρρω.

Τοῦ μηδὲ τὰ τοιαῦτα προβλήματα εἶναι διαλεκτικά, ὧν τε ἡ ἀπόδειξις ἐμφανής τε καὶ γνώριμος, καὶ ὧν πόρρω τε καὶ σφόδρα ἀσαφής, αὐτὸς τὰς αἰτίας παρέθετο εἰπών τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ἀπορίαν, τὰ δὲ πλείω ἢ κατὰ γυμναστικήν. τὰ μὲν γὰρ ὧν σύνεγγυς ἡ ἀπόδειξις ῥᾴδια καὶ εὔγνωστα καὶ διὰ βραχείας ἐπιστάσεως γνωριζόμενα, οἷον εἰ προτείνοι τις πότερον ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν ἢ οὔ. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ ἐν τοῖς περὶ καθηκόντων ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς ζητούμενα, οἷον πότερον χρὴ συναριστῶντά τισιν ἢ τῷ πατρὶ ἐκτείνειν ἐπὶ τὰ πορρωτέρω μέρη τὴν χεῖρα, ἂν ᾖ μείζω, ἢ μή, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῖς παρακειμένοις, ἢ εἰ χρὴ ἀκούοντας φιλοσόφου ἐπηλλαχέναι τοὺς πόδας. ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν σοφιστικῶς καὶ ἐπιπολαίως συγκειμένων προβλημάτων ποιήσεται τὸν λόγον· παραχρῆμα γὰρ κατάφωρον γίνεται τὸ ἐν αὐτοῖς ἀμφισβητεῖσθαι δοκοῦν, οἷον πότερον ὁ ἀνδρεῖος ἀνδρείαν ἔχει ἢ οὔ, καὶ πότερον ὁ δίκαιος ἄδικος ἢ οὔ, καὶ πότερον ὁ σοφὸς ἀμαθὴς ἢ οὔ· δόξει γὰρ μήτε ὁ ἀνδρεῖος ἀνδρείαν ἔχειν διὰ τὸν χιτῶνα τὸν ἀνδρεῖον καὶ ὁ δίκαιος ἄδικος εἶναι διὰ τὸ ἄδικά ποτε πράττειν καὶ ὁ σοφὸς ἀμαθὴς εἶναι διὰ τὸ μανθάνειν μὲν τὸν ἀμαθῆ τὸν δὲ σοφὸν μανθάνειν. τοιαῦτα καὶ τὰ 'πότερον τὸν τυφλὸν οἷόν τέ ἐστιν ὁρᾶν ἢ οὔ, ἢ τὸν σιγῶντα λέγειν;' τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐριστικά τε καὶ ἐπιπόλαια καὶ παρὰ τὸ τῆς λέξεως διττὸν ἔχει τὴν κακουργίαν. ἐκλέγεσθαι δὲ δοκεῖ καὶ τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας προβλήματα τῶν διαλεκτικῶν, ὅτι κεῖται τὰ διαλεκτικὰ ἢ περὶ τῶν "πρὸς αἵρεσιν καὶ

1 χείρους prius corr. ex χρόνους A γε] τε A 2 ἑαυτὸν D: αὐτὸν aP: αὐτὸν AB 3 οὖν] οὐκ B τὸ corr. ex τῶ A 4 μορίῳ om. B ἕτερον A 5 πολλοῖς A: πολὺ aP 6 ἃ—οὐ προβλήματα (7) om. P ἐνέργειαν κολάσεις A 8 ἐγένετο A γὰρ om. A τὴν εἰς ADP: εἰς τὴν B: εἰς a τὴν ἑτέραν A 11 μὴ δὲ AB: δὲ μὴ aDP ἀπόδοσις A 12 αὐτὰς a 13 πορίαν A 14 πλείω aBDP (CPou, corr. Ac): πλείονα A (πλεῖον B f. pr. Ac) ἡ superscr. P² 16 προτείνοιτό τις A post οὔ ras. 1—2 lit. P 17 post περὶ add. τῶν B post καθηκόντων add. ἤγουν ABD ὑπὸ τῶν om. A στωᾶς A 18 συναριστᾶν P 19 τὴν χεῖρα D: om. aABP 20 οὐδὲν A: post οὐ ras. in P 23 et 25 ἀνδρίαν A 23 ἄδικος D: ἀδικήσει aABP 25 χιτῶν P ἄδικος εἶναι scripsi: ἀδικεῖν ABD: ἄδικος aP 27 σοφὸν δὲ B ante μανθάνειν add. μὴ aB 29 περὶ τὸ A et corr. ex περιττ B ἔχοντα aP 30 τὰ om. aP 31 κεῖται] p. 104b2 τὰ om. A

φυγὴν" εἶναι ἢ περὶ τῶν "πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν" ἢ περὶ τῶν συνεργούντων πρός τι τοιοῦτον· τὰ γὰρ κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας ἢ πρὸς αἵρεσίν ἐστιν. ὡς τὰ ἐν ἰατρικῇ, ἢ πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν, ὡς τὰ ἐν γεωμετρίᾳ, συντελεῖ. διὸ καὶ ταῦτα ἔσται διαλεκτικὰ προβλήματα, ἂν ἔχῃ τὰ προειρημένα, τοῦ διαλεκτικοῦ οὐ διὰ τῶν οἰκείων ἀρχῶν αὐτὰ δεικνύοντος ἀλλὰ δι' ἐνδόξων τινῶν· προείρηται γὰρ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον "περὶ παντὸς τοῦ προτεθέντος προβλήματος ἐξ ἐνδόξων" εἶναι συλλογιστικήν. διὸ ὅσα μὲν τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τὰ μαθήματα κοινοτέρας ἐπιχειρήσεις δέχεται, διαλεκτικὰ ἂν εἴη προβλήματα· ὅσα δὲ μὴ τοιαῦτα τῷ πλείω θεωρίαν ἔχειν ἢ κατὰ γυμναστικήν, ἐκπίπτοι ἂν τῶν διαλεκτικῶν προβλημάτων. οὐ γὰρ διαλεκτικὸν τὸ 'πότερον πᾶν τρίγωνον τὰς ἐντὸς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει ἢ οὔ;' κρείττονος γὰρ καὶ ἀκριβεστέρας μεθόδου δεῖ πρὸς τὴν τῶν τοιούτων κατασκευὴν προβλημάτων· τοῦ γὰρ γεωμέτρου τὸ δεῖξαι τοῦτο ὅπως ἔχει. διὸ οὐδὲ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ἐστὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διαλεκτικὰ προβλήματα, οἷον πότερον μία ὕλη πάντων ἢ οὔ, καὶ πότερον ἡ ὕλη ἥνωται ἢ οὔ, καὶ πότερον αἱ ἄτομοι ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἢ οὔ, καὶ πότερον πᾶν τὸ κινοῦν κινούμενον κινεῖ ἢ οὔ, καὶ πότερον ἀΐδιός ἐστιν ἡ κίνησις ἢ οὔ· πλείονος γὰρ καὶ ἀκριβεστέρας τὰ τοιαῦτα ἐπιστάσεως δεῖται. τῶν οὖν περὶ τὰ αἱρετὰ καὶ φευκτὰ καὶ τῶν πρὸς ἀλήθειάν τε καὶ γνῶσιν καὶ τῶν πρός τι τούτων συντελούντων ὅσα μὲν ἔνδοξά ἐστι, ταῦτα προτάσεις διαλεκτικαί· ὅσα δὲ τοιαῦτά ἐστιν ὡς μηδετέρως περὶ αὐτῶν δοξάζειν ἢ ἐναντίως τοὺς σοφοὺς τοῖς πολλοῖς ἢ ἑκατέρους αὐτοὺς ἑαυτοῖς, ταῦτα προβλήματα.

p. 105a10 Διωρισμένων δὲ τούτων χρὴ διελέσθαι πόσα τῶν λόγων εἴδη τῶν διαλεκτικῶν.

Προτίθεται εἰπεῖν πόσα καὶ τίνα εἴδη τῶν λόγων τῶν διαλεκτικῶν, καθ' οὓς τὸ γυμνάζεσθαι γίνεται, καὶ πρὸς οὓς χρήσιμα τὰ παραδοθησόμενα ὄργανα. δύο δέ φησιν εἶναι, ἐπαγωγήν τε καὶ συλλογισμόν. ὧν τί

1 ἢ περὶ τῶν συνεργούντων—γνῶσιν (3) om. B 1. 2 συνεργῶν aP 2 post τι 2—3 lit. oblit. A 3 (αἵρεσιν ἐ in ras. D ἐστιν om. aP 6 προείρηται] c. 1 p. 100a19 7 προτεθέντος om. aP 8 ὅσα] σα corr. nescio unde B 8. 9 ἐπιχρήσεις A 11 διαλεκτικὸν γὰρ A: γὰρ διαλεκτικῶν B 12 δυσὶν—ἔχει ante τὰς (11) transposuerunt aP κρεῖττον A 13 δεῖ om. P προβλημάτων κατασκευήν aP 14 τὸ superscr. B ἔχοι D 15 ἐστὶ superscr. P² οἷον om. P 16 καὶ πότερον ἡ—οὔ om. P: —κίνησις ἢ οὔ (18) om. A 17 κινοῦν aP: om. BD 18. 19 τὰ τοιαῦτα καὶ ἀκριβεστέρας A 19 περιστάσεως D post περὶ add. τε aP 21 διαλεκτικαί] αί in ras. D 22 ante ὡς add. ἢ P ὑπεναντίως aP οὐσ οὐσ τοῖσ σοφοῖσ οἷσ οἷσ τοὺσ πολλοὺσ D 23 αὐτοὺς ἑαυτοῖς D: αὐτοῖς aAB: αὑτοῖς P post ταῦτα add. δὴ aP 24 πόσα—εἴδη (25) om. aP 26 προτίθεται—ποιεῖται (p. 86,19) Suidas sub v. ἐπαγωγή τίνα] ποῖα A τῶν λόγων εἴδη ut vs. 24. 25 B post εἴδη add. ἐστί A, post λόγων aBP 28 ἔργα A δύο—εἰρῆσθαι (p. 86,1) om. A δή aP τίς B

μέν ἐστι συλλογισμός, εἰρῆσθαι φθάνει· περὶ δὲ ἐπαγωγῆς νῦν τὸν λόγον ποιεῖται. ὅτι δὲ ταῦτα τῶν λόγων δι' ὧν αἱ δείξεις γίνονταί τινων, τὰ ἀνωτάτω γένη, δῆλον ἐκ τοῦ πάντα τὸν δεικνύοντα τι ἢ διά τινος καθόλου τε καὶ κοινοτέρου δεικνύναι αὐτὸ ἢ διά τινων τῶν ὑπ' αὐτό· αὐτὸ γὰρ δι' ἑαυτοῦ οὐδὲν δείκνυται. ⟨οὐκ⟩ εἴη δ' ἂν καὶ τὸ ἴσον καθόλου. ἡ μὲν οὖν διὰ τοῦ καθόλου δεῖξις συλλογιστική, ἡ δὲ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου ἐπακτική. ὑποτάσσεται δὲ τῷ μὲν συλλογισμῷ τὸ ἐνθύμημα, τῇ δὲ ἐπαγωγῇ τὸ παράδειγμα, τὸ μὲν ἐνθύμημα ῥητορικὸς συλλογισμὸς ὤν, τὸ δὲ παράδειγμα ῥητορικὴ ἐπαγωγή. λέγει δὲ τὴν ἐπαγωγὴν εἶναι τὴν διὰ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπὶ τὸ καθόλου πρόοδον. διὸ οὐχ ὑγιῶς λέγουσιν οἱ λέγοντες τὴν ἐπαγωγὴν λόγον εἶναί τινα ἀπὸ ὁμοίου ἐπὶ ὅμοιον· οὐ γὰρ ὅμοιον τὸ καθόλου τοῖς ὑπ' αὐτό· τῆς δὲ τοῦ καθόλου δείξεως χάριν ἡ ἐπαγωγὴ μάλιστα. ὁ δὲ ἀπὸ ὁμοίων ἐπὶ ὅμοιον λόγος μᾶλλον ἂν τὸ παράδειγμα σημαίνοι. ὁ γὰρ λόγος ὁ διὰ τῶν καθ' ἕκαστα τὸ καθόλου δεικνὺς καὶ πιστούμενος, οὗτός ἐστιν ἐπαγωγή. ὁ γὰρ δεικνὺς καθόλου ὅτι ἐν πᾶσιν ἄριστος ὁ ἐπιστάμενος διὰ τοῦ λαβεῖν ὅτι κυβερνήτης ἄριστος ὁ ἐπιστάμενος, ὁμοίως καὶ ἡνίοχος, ὁμοίως καὶ στρατηγός, ὁμοίως καὶ ἰατρός, ὁμοίως γεωμέτρης, μουσικός, τέκτων, δι' ἐπαγωγῆς τοῦ ἐν πᾶσιν ἄριστον εἶναι τὸν ἐπιστάμενον τὴν δεῖξιν ποιεῖται. λέγει δὲ καὶ τὴν κατὰ τὸ χρήσιμον διαφορὰν τοῦ τε συλλογισμοῦ καὶ τῆς ἐπαγωγῆς ἥτις ἐστί. τὴν μὲν γὰρ ἐπαγωγὴν τὸ πιθανώτερόν φησιν ἔχειν καὶ σαφέστερον, καὶ ὅπως σαφέστερον προσέθηκε, διὰ γὰρ τὸ κατὰ τὴν αἴσθησιν γνωριμώτερον, ὃ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἐστιν· ἡ γὰρ ἐπαγωγὴ διὰ τῶν καθ' ἕκαστα γίνεται, ἅ ἐστιν αἰσθητά, τὰ δὲ αἰσθητὰ καὶ τοῖς πολλοῖς κοινά τε καὶ γνώριμα. τὸ μὲν οὖν πιθανὸν ἡ ἐπαγωγὴ ἔχει, οὐ μὴν καὶ τὸ ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τοῖς κατὰ μέρος συγχωρηθεῖσι τὸ καθόλου διὰ τὸ μὴ οἷόν τε πάντα τὰ καθ' ἕκαστα ἐπεξελθόντας διὰ τῆς ἐπαγωγῆς λαβεῖν· ἀδιεξίτητα γὰρ τὰ καθ' ἕκαστα. καὶ γὰρ εἰ πάντα, ἤτοι καὶ τοῦτο λήψεται οὗ χάριν χρῆται τῇ ἐπαγωγῇ, καὶ οὐκέτι αὐτῷ τῆς τοῦ καθόλου λήψεως χρεία, ἀφ' οὗ ἐπὶ τοῦτο μεταβήσεται, ὥστε οὐκέτ' ἐπακτικὸς ὁ λόγος ἐστίν, ἢ οὐκ ἔστι τοῦτο ἐν τοῖς λαμβανομένοις, καὶ ἔστιν ἐνστάσεως ἀφορμὴ πρὸς τὴν τοῦ καθόλου λῆψιν ἐπ' αὐτοῦ τούτου ὡς οὐχ ὁμοίως ἔχοντος τοῖς συγχεχωρη-

---

1 ἐστι om. D εἰρῆσθαι φθάνει (c. 1 p. 100a25 sq.) BD et, ut videtur, P1: εἴρηκε φθάσας aP2: φθάνει A νῦν om. D 2 αἱ δείξεις] ἀποδείξεις B τινων τὰ e corr. add. D 3 πάντως A τι] τινα B 4 τε om. A κοινὸ αὐτὸ δεικνύναι A αὐτὸν (ante ἢ) B: αὐτὰ P τινος P 5 αὐτοῦ aB, Ppr.: ἀυτοῦ Pcorr. οὐκ addidi διὰ om. D 6 τὸ supra ras. P 8 post μὲν add. οὖν D ὧν BD et fort. P1: ὅν aAP2 9 διὰ τῶν καθέκαστα aBDP(C) Suid.: διὰ τὸ καθέκαστον A: διὰ τῶν καθέκαστον Arist. 10 τὸ aABDP(C): τὰ Arist. Suid. ὑγιῶς superscr. P3 λέγοντες corr. ex ἄγοντες B 11 τινα ABD: τὴν aP: om. Suid. 14 ὁ om. D, superscr. P2 τὸ καθόλου om. B post καθόλου add. συνίστασθαι aP 15 ὁ alterum om. A 17 ἰατρὸς — στρατηγός aP ante γεωμέτρης add. καὶ Suid. 18 τὸν ἐπιστάμενον εἶναι aP 19 τὴν διαφορὰν τὴν κατὰ τὸ χρήσιμον aP 27 καθέκαστον D 28 καθέκα D εἰ in ras. P κατὰ pro altero καὶ D 29 post τῇ superscr. τε P 30 μεταβαίνεται B οὐκέτ' scripsi: ὡς aABP: om. D ἢ om. D

μένοις. ὁ δὲ συλλογισμὸς ἧττον ἔχων τὸ πιθανὸν τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ βιαστικὸν ἔχει, καὶ ἔστι πρὸς τοὺς ἀντιλέγειν πειρωμένους ἐνεργέστερον καὶ μᾶλλον τὸ προκείμενον ἐργαζόμενόν τε καὶ περαινόμενον· οὐ γάρ ἐστι χώρα ἀντιλογίας τοῖς τὰς συλλογιστικὰς συγχωρήσασιν προτάσεις, ὃ ἐπὶ τῆς ἐπαγωγῆς χώραν ἔχει τῷ μὴ πάντα οἷόν τε ἐπεξελθεῖν τὰ καθ' ἕκαστα, ὡς εἶπον. ὥσπερ δὲ οὐ πᾶς συλλογισμὸς διαλεκτικός, οὕτως οὐδὲ πᾶσα ἐπαγωγή· καὶ γὰρ εἰ πᾶσα τὸ πιθανὸν ἔχει, ὃ οἰκεῖόν ἐστι τῆς διαλεκτικῆς, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο διαλεκτικοῦ μόνου ἡ δι' ἐπαγωγῆς δεῖξις. ἡ ἡ μὲν χάριν δείξεώς τε καὶ λήψεως τοῦ καθόλου λαμβανομένη ἐπαγωγὴ μόνης ἢ μάλιστα τῆς διαλεκτικῆς οἰκεία· τῷ γὰρ πιστεύσαντα τοῖς λαμβανομένοις τῷ καθόλου συγχωρῆσαι χρώμεθα αὐτῇ. ἡ δὲ πρὸς τὴν τῶν ἀξιωμάτων λῆψιν συντελοῦσα, χάριν τοῦ σαφὲς ποιῆσαι τὸ λεγόμενον παραλαμβανομένη ἀλλ' οὐ τὸ καθόλου δεῖξαι (ἐξ αὑτοῦ γὰρ γνώριμον τοῦτο νοηθέν), οὔτε διαλεκτικὴ ἔτι οὔτε κυρίως ἐπαγωγή. 45 48

p. 105a20 Τὰ μὲν οὖν γένη.

Λέγει ἃ ἐξέθετο τέσσαρα, τὸν ὅρον, τὸ ἴδιον, τὸ γένος, τὸ συμβεβηκός· περί τε γὰρ ὧν οἱ λόγοι, ἅπερ ἐστὶ τὰ προβλήματα, ἐν τοῖς γένεσι τούτοις, καὶ ὁμοίως ἐξ ὧν οἱ λόγοι, ἃ εἰσιν αἱ προτάσεις, ἐν τούτοις καὶ αὗται. εἴρηκε δὲ καὶ τί ἑκάτερον τούτων. ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦτο εἶπε δεῖν διορισθῆναι, τίνα ἐστὶ περὶ ὧν τε οἱ λόγοι καὶ ἐξ ὧν. 5

p. 105a21 Τὰ δὲ ὄργανα, δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν συλλογισμῶν. ἐστὶ τέσσαρα.

Περιττεῦον ἦν ἔτι τοῦτο καὶ τελευταῖον τῶν ἐν οἷς εἶπεν εἶναι τὴν μέθοδον τὴν διαλεκτικήν· εἰπὼν γὰρ "πρῶτον οὖν θεωρητέον ἐκ τίνων ἡ μέθοδος" ἐπήνεγκεν "εἰ δὴ λάβοιμεν πρὸς πόσα καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν, ἔχοιμεν ἂν ἱκανῶς τὸ προκείμενον". εἰρηκὼς οὖν περί τε τῶν προτάσεων, ὧν ἦν δηλωτικὸν τὸ "ἐκ τίνων", 10

1 ἔχον aP ante καὶ add. τε a, superser. P³ 1. 2 ἔχει τὸ βιαστικόν B 2 πειρωμένους] ἐγνωσμένους A ἐνεργέστερον Arist.: ἐναργέστερον ABD(Cfou): ἐνεργότερον aP 3 ἐναργέστερόν τε B περαῖνον conicio 4 προτάσεις om. a: προτάσεις – ἔστι δὲ (p. 88,25) om. P (defectus signum superser. P², λείπει P³) 5 οἷόν τε πάντα aB καθέκα D 7 εἰ AD: ἡ aB 9 λήψεώς τε καὶ δείξεως aB post λαμβανομένη add. ἡ aB 10 μόνης D: μόνη aAB τῷ scripsi: τοῦ libri πιστεύσαντος D 11 τῷ] τὸ a 12 ἀξιωμένων a σαφῶς a 12. 13 περιλαμβανομένη aA 13 οὐ τοῦ Diels αὐτοῦ libri 14 νοηθὸν a διαλεκτικόν aB ἔτι D: ἐστιν aAB 17 post προβλήματα add. τὰ aAB γεν (i. e. γενέσει) D 21 δι' ὧν A Arist.: περὶ ὧν aB: πῶς D τῶν om. aB 22 ἐστὶ AB Arist.: εἰσὶ aD(ou) 23 τοῦτο καὶ] καὶ τοῦτο τὸ A τῶν superser. B 23. 24 τὴν μέθοδον εἶναι A 24 εἰπὼν] c. 4 p. 101b11 27 εἰπὼν aB

καὶ περὶ τῶν προβλημάτων. ἃ ἐδήλου διὰ τοῦ "πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα", νῦν καὶ περὶ τῶν ὀργάνων προτίθεται λέγειν, ἅ ἐστι συντελοῦντα πρὸς τὴν εὕρεσίν τε καὶ εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν λόγων. ταῦτα δέ ἐστι συλλογισμός τε καὶ ἐπαγωγή, ὡς προείρηκεν. αὐτὸς μέντοι τῶν συλλογισμῶν ἐμνημόνευσε μόνων, καὶ ἔστι τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ 'τὰ δὲ ὄργανα δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν διαλεκτικῶν λόγων, ἐστὶ τέσσαρα'. ὧν ἓν μέν φησι εἶναι τὸ προτάσεις λαβεῖν, οὐ τὰς προτάσεις λέγων ὄργανα τῶν διαλεκτικῶν λόγων· μέρη γὰρ αὗται καὶ τῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπαγωγῶν· οὐκ ἔστι δὲ τὰ μέρη τινὸς ὄργανα ἐκείνου· ἀλλὰ ὄργανον λέγει τὸ δι' οὗ δυνησόμεθα προτάσεων εὐπορεῖν· οὐ γὰρ αἱ προτάσεις ἀλλὰ τὸ εὐπορεῖν προτάσεων ποιοῦν δύνασθαι ὄργανον. δεύτερον δέ φησιν εἶναι τῶν ὀργάνων τῶν πρὸς τὴν εὐπορίαν τῶν προτάσεων συντελούντων τὸ δύνασθαι τὰ πολλαχῶς λεγόμενα γνωρίζειν τε καὶ διαιρεῖσθαι, εἴτε ἐν ὀνόμασιν εἴη ταῦτα εἴτε ἐν λόγοις. τρίτον τὸ δύνασθαι τὰς διαφορὰς γνωρίζειν τινῶν, καθ' ἃς ἀλλήλων διαφέρει. τέταρτον τὸ τὰς ὁμοιότητας τὰς ἐν τοῖς διαφέρουσιν εὑρίσκειν δύνασθαι. ὅτι μὲν οὖν ἡ τῶν προτάσεων ἐκλογή τε καὶ παρασκευὴ χρήσιμος πρὸς τοὺς συλλογισμούς, δῆλον· ἔχοντες γὰρ προτάσεις ἐκλελεγμένας διαλεκτικάς, τοῦτ' ἔστιν ἐνδόξους, ῥᾳδίως δυνησόμεθα περὶ τοῦ προτεθέντος προβλήματος συλλογίζεσθαι. τὴν δὲ τῶν ἄλλων ὀργάνων χρείαν, τήν τε τοῦ ἐπεσκέφθαι τὴν τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαίρεσιν καὶ τὴν τοῦ τὰς διαφορὰς δύνασθαι γνωρίζειν τε καὶ εὑρίσκειν καὶ τὴν τοῦ ὁμοίου θεωρίαν, αὐτὸς προελθὼν λέγει μετὰ τὸ γράψαι τὰς καθ' ἕκαστον αὐτῶν μεθόδους.

p. 105a25 Ἔστι δὲ τρόπον τινὰ καὶ τὰ τρία τούτων προτάσεις.

Τοῦτ' ἔστιν 'ἔστι δὲ καὶ τὰ τρία τούτων τρόπον τινὰ εἰς τὴν τῶν προτάσεων ἐκλογὴν συντελοῦντα, ἐξ ὧν οἵ τε συλλογισμοὶ καὶ αἱ ἐπαγωγαί'. ἔκ τε γὰρ τῆς διαιρέσεως τῶν πολλαχῶς λεγομένων προτάσεων εὐπορία γίνεται καὶ ἐκ τῆς τῶν διαφορῶν εὑρέσεως καὶ ἐκ τῆς τῶν ὁμοίων θεωρίας· αὐτὸ γὰρ διαιρεθὲν τὸ πολλαχῶς λεγόμενον πρότασις γίνεται· ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. καὶ δείκνυσι τοῦτο διὰ παραδείγματος τοῦ ὅτι τὸ αἱρετόν ἐστι τὸ καλὸν ἢ τὸ ἡδὺ ἢ τὸ συμφέρον. ἐκ γὰρ τῆς τούτου διαιρέσεως ἔχοντες τὴν πρότασιν ταύτην ἐπιχειροίημεν ἂν πρὸς τὸ πρόβλημα τὸ 'πότερον τὸ τυραννεῖν αἱρετὸν ἢ οὔ;'· εἰ γὰρ πᾶν μὲν αἱρετὸν

---

1 ἃ scripsi: ὃ libri τε om. Arist. cf. p. 87,25 2 προτίθεσθαι a λέγων A 4 προείρηκεν] c. 12 p. 105a11. 12 6 μὲν ἓν B 7 τὸ πρότασιν D οὐ τὰς iterat B 8 αὐτὰ A καὶ prius om. A 11 προτάσεων ποιοῦν δύνασθαι D: δύνασθαι προτάσεων aAB 13 τὸ π. λεγόμενον A 14 supra λόγοις scriptum συλλογισμοῖς B γνωρίζειν τὰς διαφορὰς A 15 διαφέρουσι D τὸ aB: om. AD τοῖς om. D 16 post οὖν add. καὶ A 18 ἐκλελογμένας A ῥαδίους A 20 ἐπισκέφθαι AD 21 καὶ tertium AD: om. aBP 22 προελθὼν λέγει] c. 18 24 τούτων] τοῦ in ras. D 26 αἱ om. aP 28 γίνηται aBP τῆς prius e corr. B 30 τὸ om. Arist. 31 καὶ τὸ ἡδὺ B 32 τούτου aAB: τούτων D ἂν postea add. D¹ 33 μὲν om. B

ἢ καλὸν ἢ ἡδὺ ἢ συμφέρον, ἡ δὲ τυραννὶς οὐδὲν τούτων ἔχει, οὐκ ἂν εἴη αἱρετή. πάλιν ἐκ τῆς τοῦ σώματος διαιρέσεως ἔχοντες ὅτι τὸ σῶμα ἢ φυσικόν ἐστιν ἢ μαθηματικόν. πρὸς τὸ πρόβλημα τὸ 'πότερον ἡ ψυχὴ σῶμα ἢ οὔ;' εὐπορήσομεν συλλογισμοῦ δεικνύοντες ὅτι μήτε φυσικὸν σῶμα μήτε μαθηματικὸν ἡ ψυχή. ὁμοίως καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ διαιρέσεως πρὸς τὸ ὅτι μὴ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἢ ὅτι μὴ μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐν ψυχῇ. καὶ ἐκ τῆς τῶν διαφορῶν δὲ γνώσεως δείκνυσι πάλιν διὰ παραδείγματος πῶς εὐπορία προτάσεων γίνεται. ὅτι γὰρ διαφέρει αἴσθησις ἐπιστήμης τῷ τὴν μὲν ἀποβαλόντα δυνατὸν εἶναι πάλιν λαβεῖν τὴν δὲ αἴσθησιν ἀδύνατον, εἰδότες εὐποροίημεν ἂν προτάσεων πρὸς τὸ πρόβλημα τὸ 'πότερον ταὐτὸν αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη ἢ οὔ;' εἰδότες γὰρ αὐτῶν τὰς πρὸς ἄλληλα διαφορὰς δεικνύοιμεν ἂν ὅτι οὐ ταὐτόν. ὁμοίως δὲ τῷ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένῳ καὶ διὰ τοῦ τὴν μὲν ἐπιστήμην δύνασθαι παρ' ἄλλου λαβεῖν τὴν δὲ αἴσθησιν μή. ἀλλὰ καὶ οὕτως· αἴσθησιν μὲν μᾶλλον καὶ ἧττον ἔχειν ἔστιν, ἐπιστήμην δὲ οὔ, καὶ ἔστιν ἡ μὲν αἴσθησις ἐκ γενετῆς, ἡ δὲ ἐπιστήμη οὔ, καὶ ἡ μὲν φύσει, ἡ δὲ οὔ, καὶ τῆς μὲν πάντα τὰ ζῷα κοινωνεῖ, τῆς δὲ τὰ λόγον ἔχοντα μόνα. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς δόξης καὶ τῆς ἐπιστήμης εἰδότες διαφορὰν ἔχοιμεν ἂν προτάσεις πρὸς τὸ δεικνύναι ὅτι μὴ αἱ αὐταί, εἴ γε ἡ μὲν περὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἄλλως ἔχειν, ἐπιστήμη δὲ οὔ. πάλιν ἀπὸ τῆς τοῦ ὁμοίου θεωρίας παρέθετο πρότασιν εὑρισκομένην τὴν ὅτι ὁμοίως ἔχει τὸ ὑγιεινὸν πρὸς ὑγείαν καὶ τὸ εὐεκτικὸν πρὸς εὐεξίαν. ἔχοντες γὰρ ταύτην τὴν πρότασιν εὐποροίημεν ἂν πρὸς τὸ πρόβλημα τὸ 'πότερον τὰ εὐεκτικὰ ποιητικά ἐστιν εὐεξίας ἢ οὔ;' εἰ γὰρ ὁμοίως μὲν ἔχει ταῦτα πρὸς εὐεξίαν καὶ τὰ ὑγιεινὰ πρὸς ὑγείαν, ποιητικὰ δὲ ὑγείας τὰ ὑγιεινά, ποιητικὰ ἂν εὐεξίας εἴη τὰ εὐεκτικά. πάλιν ζητουμένου πότερον ἡ γαλήνη ἡσυχία ἐστὶν ἢ οὔ, διὰ τῆς τοῦ ὁμοίου θεωρίας ἔχοντες πρότασιν τὴν 'ὁμοίως ἔχει νηνεμία ἐν ἀέρι καὶ γαλήνη ἐν θαλάσσῃ', προσλαβόντες ὅτι 'ἡ δὲ νηνεμία ἡσυχία' εἴημεν ἂν καὶ ὅτι ἡ γαλήνη ἡσυχία δεδειχότες. εἰ δὲ καὶ τὰ τρία τῶν ὀργάνων πρὸς τὴν εὐπορίαν τῶν προτάσεων ἔχει τὴν συντέλειαν, εὐλόγως κατὰ τὴν ἀρχὴν λέγων περὶ τίνα τῇ διαλεκτικῇ τὸ εἶναι

1 ἢ (post ἡδὺ) om. A, superscr. P^{3} post τυραννὶς superscr. καὶ B 2 διαίρεσιν A 3 μαθηματικὸν — φυσικὸν A 5 καὶ] γὰρ B 6 post ἐν add. τῇ aB 7 διαγνώσεως D 8 γὰρ aP: om. ABD 9 τὴν] τὸν A post μὲν postea add. τὸν D^{1} ἀποβαλόντα B(C): ἀποβάλλοντα aADP: ἀποβαλόντι Arist. εἶναι om. B 10 αἴσθησιν om. Arist. 11 ἐπιστήμῃ omisso καὶ aP 12 ἄλληλα] cf. p. 71,5 οὐ BD: μὴ aAP 14 οὕτως D: ὅτι aABP αἴσθησις (ante μὲν) AB 15 ἔστιν prius om. AP καὶ — ἐπιστήμη οὔ (16) om. D ἔστιν (post καὶ) scripsi: ὅτι aABP 16 οὔ prius A: οὐ. ἀλλ' ὕστερον B: ὕστερον aP 17 μόνον Bpr. δὲ alterum om. B post καὶ prius add. ἐπὶ A 18 διαφορὰς P προτάσεις om. B 19 ὁ μὲν B: om. D 20 ἐπὶ τῆς τοῦ ὅρου A προτέρως A 21 ὁ ὑγιαίνων aP 22 εὐκτικὸν a τὴν προτέραν A: fort. προτάσεων 24 εἰ γὰρ — ἢ οὔ (26) iterat B post ὑγιεινὰ add. δὲ AB 25 post εἴη add. καὶ aABP: om. D 26 ἡσυχός A 27. 28 ἔχειν νηνεμίαν—γαλήνην aDP 28 θαλάττῃ aBP ἡ δὲ] καὶ A 29 καὶ ὅτι aDP: ὅτι καὶ B: καὶ ὅτι καὶ A 31 post εὐλόγως add. ἂν B

εἰπὼν "εἰ δὴ λάβοιμεν πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι" προσέθηκε τὸ "καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν", εἴ γε τὰ ὄργανα πάντα πρὸς τὴν τῶν προτάσεων εὐπορίαν συντελεῖ, αἱ δὲ προτάσεις ὕλη τῶν συλλογισμῶν.

5 p. 105a34 Τὰς μὲν οὖν προτάσεις ἐκλεκτέον ὁσαχῶς διωρίσθη περὶ προτάσεων.

Περὶ τῆς τῶν προτάσεων ἐκλογῆς πρῶτον λέγων τόπους τινὰς καὶ ἀφορμὰς τῆς τε ἐκλογῆς καὶ τῆς εὐπορίας αὐτῶν παραδίδωσιν. ὁσαχῶς γὰρ ὡρίσθη ἡ ἔνδοξός τε καὶ διαλεκτικὴ πρότασις, κατὰ πάντα χρὴ ταῦτα τὰς ἐκλογὰς αὐτῶν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ τὰ πᾶσι δοκοῦντα χρὴ ἔχειν ἐκλελεγμένα καὶ τὰ τοῖς πλείστοις, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν σοφῶν καὶ τὰ πᾶσι δοκοῦντα καὶ τὰ τοῖς πλείστοις καὶ τὰ τοῖς ἐνδοξοτάτοις. ἀλλὰ καὶ τὰς ἐναντίας ταῖς ἐνδόξοις φησὶ δεῖν ἐκλέγειν· ἐκ γὰρ τῆς τούτων ἐκλογῆς εὐπορία προτάσεων διαλεκτικῶν γίνεται κατ' ἀντίφασιν προτεινομένων· ὁ γὰρ ἔχων τὴν ὅτι δεῖ τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν, ἐναντίαν οὖσαν ἐνδόξῳ προτάσει, ἐν τῇ χρείᾳ ἀποφατικῶς αὐτὴν προτείνας εὐπορήσει διαλεκτικῆς προτάσεως. ὃ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν τὸ δεῖ δὲ προτείνειν καὶ τὰς ἐναντίας ταῖς φαινομέναις ἐνδόξοις κατ' ἀντίφασιν· πῶς γὰρ δεῖ χρῆσθαι καὶ λαμβάνειν τὰς ἐναντίας ταῖς φαινομέναις, διώρισε διὰ τούτων. δεῖν δέ φησι καὶ ὅσαι κατὰ τὰς τέχνας δόξαι εὑρημέναι εἰσί, καὶ ταύτας ἐκλέγειν, οἷον τὰς ἐν γεωμετρίᾳ ὑπὸ τῶν γεωμετρῶν καὶ τὰς ἐν μουσικῇ ὑπὸ τῶν μουσικῶν ἢ τῶν διαφερόντων ἐν αὐτοῖς. θείη γὰρ ἄν τις ὡς ἔνδοξον τὸ ὑπὸ Ἱπποκράτους λεγόμενον ἐν ἰατρικῇ καὶ τὸ ὑπὸ Ἀρχιμήδους ἐν γεωμετρίᾳ καὶ τὸ ὑπὸ Ἀριστοξένου ἐν μουσικῇ. χρήσιμον δὲ λέγει πρὸς τὴν ἐκλογήν τε καὶ παρασκευὴν τῶν ἐνδόξων προτάσεων καὶ τὸ μὴ μόνον τὰς ἐνδόξους ἐκλέγειν ἀλλὰ καὶ τὸ τὰς ὁμοίας ταῖς ἐνδόξοις, τῇ παραθέσει τῇ τῶν ἐνδόξων ἐνδόξους αὐτὰς ποιοῦντας, ὡς εἶπε καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν προτάσεων λόγῳ. ὄντος γὰρ ἐνδόξου τοῦ τῶν ἐναντίων τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι ὅμοιον μέν ἐστιν αὐτῷ τὸ αἴσθησιν τῶν ἐναντίων τὴν αὐτὴν εἶναι· ἔνδοξον δ' ἂν γένοιτο τῶν τοιούτων ἕκαστον τῇ τοῦ ὁμοίου παραθέσει ὄντος ἐν-

---

1 εἰπὼν] c. 4 p. 101b11—13 post εἰπὼν add. ὅτι aB εἰ in ras. P² τε om. D cf. p. 87,25 88,1 2 καὶ τὸ A 6 προτάσεως AB Arist. 7 τῆς postea add. D¹ τόπους A 10 δοκοῦν A 11 ἐκλολεγμένα P ὁμοίως — πλείστοις (12) om. A 13 τὰ ἐναντία a τῆς om. P 14 ἐκλογῆς A ἀντίφρασιν P 15 ἔχει A post ὅτι add. οὐ aP δεῖ om. A 16 πρότασιν D ἀποφατικῇ A: ἀποφαντικῶς D 17 εἰπεῖν ABD: ἐπενεγκεῖν aP 18 ἐνδόξαις A 20 post φαινομέναις add. ἐνδόξοις D τὰς om. B Arist. 23 αὐτοῖς BD: αὐταῖς aAP 24 ἀρχιμήδου D 25 ἀριστοξένους A 27 ἐκλέγειν corr. ex προτείνειν B τὸ om. D 28. 29 ἐν τῷ περὶ τῶν προτάσεων λόγῳ] i. e. I 10 p. 104a13 sq. Rose Arist. Pseud. 127 29 ὄντως A 30 μέν om. B αὐτῷ scripsi: αὐτῇ libri τὴν αὐτὴν τῶν ἐναντίων B 31 δ' ἂν] γὰρ A post γένοιτο add. τὸ A

δόξου. δεῖ γὰρ προτείνοντας λέγειν 'ἆρά γε τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ αἴσθησις, ὥσπερ καὶ ἐπιστήμη;', ἢ οὕτως· 'ἆρά γε τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ αἴσθησις, ἐπειδὴ καὶ ἐπιστήμη ἡ αὐτὴ τῶν ἐναντίων;' καὶ 'ἆρά γε ὁρῶμεν πασχούσης τι τῆς ὄψεως; καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἡ ἀντίληψις οὕτως'· ῥᾷον γὰρ συγχωροῦνται διὰ τὴν πρὸς τὰς ἐνδόξους ὁμοιότητα. οἷόν ἐστι καὶ τὸ τοιοῦτον· 'ἆρά γε ὥσπερ δεῖ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν, οὕτως καὶ μὴ ποιεῖν αὐτοὺς κακῶς χρή;'.

p. 105ᵇ10 Ἔτι ὅσα ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείστων φαίνεται, ληπτέον ὡς ἀρχὴν καὶ δοκοῦσαν θέσιν.

Δεῖν φησι καὶ τὰ ἢ ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείστων οὕτως ἔχειν φαινόμενα καθόλου λαμβάνειν ὡς ἀρχὰς ὄντα καὶ ἀληθῆ καὶ δοκοῦντα πᾶσι καὶ οὕτω | τιθέμενα (τῷ γὰρ τῆς θέσεως ὀνόματι νῦν ἐπὶ τοῦ συγχωρεῖσθαι καὶ τίθεσθαι κέχρηται), τοῦτ' ἔστι χρῆσθαι δεῖ καὶ ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν ὡς ὁμολογουμέναις καὶ ἀρχαῖς, κἂν μὴ ἐπὶ πάντων οὕτως πρὸς ἀλήθειαν τὸ λεγόμενον ἔχῃ. τοιαῦτα δ' ἂν εἴη· 'τὸ τῷ μείζονι ἀγαθῷ ἐναντίον μεῖζόν ἐστι κακόν'· τοῦτο γάρ, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχει, ἀλλὰ φαίνεταί γε τῷ ἐπὶ τῶν πλείστων οὕτως ἔχειν. ἔστι μέντοι τινὰ δι' ἃ οὐκ ἔστιν ἀληθὲς τὸ καθόλου· ἐπὶ γὰρ ὑγείας καὶ νόσου καὶ εὐεξίας καὶ καχεξίας ἔμπαλιν ἔχον δείκνυται, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἐπεσημηνάμεθα. ἡ μὲν γὰρ εὐεξία τῆς ὑγείας μεῖζον ἀγαθόν· συνεπιφέρει γοῦν ἡ εὐεξία τὴν ὑγείαν, ἡ μέντοι ὑγεία οὐκέτι τὴν εὐεξίαν· διὸ μεῖζον ἀγαθὸν ἡ εὐεξία· τὸ γὰρ συνεπιφέρον τι μεῖζον καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν τοῦ συνεπιφερομένου μὲν μὴ συνεπιφέροντος δέ. οὐκέτι δὲ ἡ καχεξία, ἥτις ἐναντία τῇ εὐεξίᾳ, μεῖζον κακὸν τῆς νόσου, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ ὑγείᾳ, ἀλλ' ἔμπαλιν ἡ νόσος τῆς καχεξίας· ἡ μὲν γὰρ νόσος τὴν καχεξίαν συνεπιφέρει· πᾶς γὰρ ὁ νοσῶν ἐν καχεξίᾳ· οὐκέτι δὲ ἡ καχεξία τὴν νόσον· εἰσὶ γάρ τινες καὶ ὑγιαίνοντες καχέκται. ὅμοιον δὲ τῷ προειρημένῳ καὶ τὸ ἐν δύο συζυγίαις ἐναντίων, ἂν θάτερον ἕπηται τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας συζυγίας ἐναντίων τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐκ τῆς ἄλλης συζυγίας ἐναντίων,

2 ὥσπερ — αἴσθησις (3) om. D: ras. 28—30 lit. P 3 ἐπεὶ aP, Bpr. 4 καὶ alterum ττ′ D Arist.: om. aABP (ABCuf) 6 ὁμοιότητα BP: ὁμοιότητας aA: ὁμοιο D 7 χρὴ αὐτοὺς καὶ μὴ ποιεῖν κακῶς (καλῶς P) aP 8 λητπέον — θέσιν (9) om. B 10 ἔχει a 11 ἀρ supersc., χας corr. nescio unde B 12 τιθέμενα] φαινόμενα A 15 ἔχει A 17 τῷ] τὸ B τῶν aAP: om. BD 18 ἔστιν om. aP ἀληθῆ B 19 καὶ καχεξίας ante καὶ εὐεξίας transposuit a, supersc. P⁵ ἔχον B: ἔχοντα A: ἔχοντες D: ἔχει aP δείκνυσθαι aP 19. 20 ἐν τῷ πρώτῳ ἐπισημηνόμεθα (sic) A 20 ἐπεσημηνάμεθα] p. 20,21 sq. 21 γοῦν corr. ex γὰρ D 22 συνεπιφέρειν A καὶ om. A 23 οὐκ ἔστι B 24 post ἥτις prius add. ἐστὶν aP post μεῖζον add. ἐστι aP ἥτις alterum AD: ἡ aP, corr. ex ὅ B 24. 25 ἐναντίον aP 25 ἀλλ' ἐν πᾶσιν A 26 ὁ om. aP 27 δὲ om. aP 28 post δύο add. ταῖς B ἐναντίον a ἐὰν B 29 συζυγίας prius om. D τῷ — ἐναντίων om. P

καὶ τὸ λοιπὸν τῶν ἐκ τῆς πρώτης τῷ λοιπῷ τῶν ἐκ τῆς δευτέρας ἕπεσθαι. οὕτως, ἐπεὶ τῷ λευκῷ τὸ διακριτικόν, τῷ μέλανι τὸ συγκριτικόν, καὶ ἐπεὶ τῷ γλυκεῖ τὸ ἡδύ, τῷ πικρῷ τὸ λυπηρόν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν πλείστων οὕτως ἔχει· ἔστι δὲ ἐφ' ὧν ἔμπαλιν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν προειρημένων, ὑγείας καὶ νόσου καὶ εὐεξίας καὶ καχεξίας· οὐ γάρ, ἐπεὶ τῇ εὐεξίᾳ ἡ ὑγεία ἕπεται, ἤδη καὶ τῇ καχεξίᾳ ἡ νόσος, ἀλλ' ἔμπαλιν ἡ καχεξία τῇ νόσῳ. ὅμοιον τούτοις καὶ τὸ 'οὐ ἡ ἀκρότης καὶ τὸ εὖ αἱρετώτερον, καὶ αὐτὸ αἱρετώτερον'· ἐπὶ γὰρ τῶν πλείστων οὕτως ἔχει, οὐ μὴν ἐπὶ πάντων. τὸ μὲν γὰρ εὖ ἀποθνήσκειν τοῦ εὖ γράφειν αἱρετώτερον, ἀκρότης ὂν τὸ μὲν τοῦ γράφειν τὸ δὲ τοῦ ἀποθνήσκειν· οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ἀποθνήσκειν τοῦ γράφειν αἱρετώτερον. τοιοῦτόν ἐστι καὶ καθόλου λαμβανόμενον τὸ τὴν καρδίαν ἀρχὴν τῶν ζῴων εἶναι· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν πλείστων οὕτως ἔχει, οὐ μὴν καὶ καθόλου· ἔστι γάρ τινα ζῷα ἃ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔχει καρδίαν. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις τίνι διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις δοκούντων. ἢ λέγοι ἂν ὅτι τὰ τοιαῦτα οὐδ' ἐρωτᾶν τὴν ἀρχὴν δεῖ, ἀλλὰ χρῆσθαι αὐτοῖς ὡς ὁμολογουμένοις καὶ ὡς ἀρχαῖς· οὐδὲ γὰρ τὰς ἀρχὰς οὐδεὶς ἐρωτᾷ, ἀλλ' ὡς ὁμολογουμέναις αὐταῖς χρῆται. ἢ κἂν μὴ δοκῇ τὰ τοιαῦτα, ἐπακτικῶς αὐτὰ δεῖν φησι λαμβάνειν ὡς τοιαῦτα.

p. 105b12 Ἐκλέγειν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων λόγων.

Εἰπὼν πῶς χρὴ θηρᾶν τε καὶ ἀθροίζειν τὰς διαλεκτικὰς προτάσεις, δεῖν φησι μὴ μόνον ἐκ τῶν περιφερομένων δοξῶν τὰς προτάσεις τὰς διαλεκτικὰς λαμβάνειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων λόγων ὅσα ἐνδόξως ἐν αὐτοῖς γέγραπται ἐκλέγειν καὶ ἔχειν παρεσκευασμένα· οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἐκ τοῦ παραχρῆμα τῶν χρησίμων πρὸς τὸ προκείμενον πρόβλημα προτάσεων εὐπορεῖν μὴ προπαρεσκευασμένον. δεῖν δέ φησι τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι μὴ πεφυρμένως ἀλλὰ κατὰ διαγραφὰς καὶ κεχωρισμένως καὶ ἰδίᾳ καθ' ἕκαστον γένος· οὕτως γὰρ ἡμῖν ἔσονται χρήσιμοι, εἰδόσιν ἐν οἷς αὐτὰς εὑρεῖν δυνησόμεθα, ὅταν δεηθῶμεν· ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον γένος τάξιν τινὰ ἐπιτιθέντας, οἷον ἰδίᾳ περὶ ζῴου καὶ ἰδίᾳ περὶ ἀγαθοῦ καὶ ἀγαθοῦ παντὸς ἰδίᾳ καὶ περὶ ἑκάστου καθ' ἕκαστον γένος, πρῶτον μὲν τὸ τί

---

1 τῶν prius eras. P 4 post ἔχει add. e vs. 9 οὐ μὴν ἐπὶ πάντων a, superscr. P² aut P³ 6 ἤδη postea add. D¹ καὶ om. D 7 εὖ ex οὐ, ut videtur, corr. B 8 καὶ αὐτὸ αἱρετώτερον aBP: om. AD post ἐπὶ fort. μὲν addendum ut vv. 3, 12 10 ἀκρότης — αἱρετώτερον (11) om. a τοῦ δὲ τὸ D 11 καὶ prius om. B ἀποθνήσκειν A: ἀποθανεῖν BDP post καὶ alterum add. τὸ aP 13 post καθόλου add. ἐστίν P τινα om. D 17 ὁμολογουμένως A αὐταῖς D: om. aABP 18 ἢ κἂν ABD: ἤν ἂν aP μὴ (δοκ)ῇ in ras. P post ἐπακτικῶς add. δ' B 20 δὲ χρὴ] τε A 21 διαθροίζειν A 25 κειμενον P 26 προπαρεσκευασμένα B: παρεσκευασμένων D: προπαρεσκευασμένων Diels 27 καὶ alterum om. A 29 εὑρεῖν αὐτὰς aP 30 τάξιν τινὰ ἐπιτιθέντας (ἐπιθέντας D)] ταῦτα ἐν τάξει ὑποτίθεται A ante ζώου add. τοῦ D

ἐστι τάσσοντας, οἷον ὅτι πᾶν ζῷον οὐσία ἐστὶν ἔμψυχος αἰσθητική, ἢ ὅτι οὐσία, εἶτα ποιόν τι, ὅτι ἔμψυχον, ὅτι αἰσθητικόν, ἢ ὅλως εἴ τι αὐτῷ ὑπάρχει, οἷον ὅτι πᾶν ζῷον ἢ πεζὸν ἢ ἔνυδρον ἢ πτηνόν, ἢ ὅτι οὐ πᾶν ζῷον ἀναπνεῖ, ἢ ὅτι οὐ πᾶν ζῷον κερασφόρον ἄμφοδον, ἀλλὰ καὶ εἰ ἐναντίον τί ἐστι τῷ προκειμένῳ, καὶ τί ποτέ ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον, ἢ τίνι ἀκολουθεῖ αὐτό, ἢ τί αὐτῷ ἀκολουθεῖ. χρήσιμα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, οἷον ὅτι [καὶ] "ἡ ἀγχίνοια ἐστιν εὐστοχία τις ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ", ἢ ὁ ἥλιος "ἄστρον ἡμεροφαές", ἢ τὸ ἀγαθὸν τὸ πᾶσιν ἐφετόν, ἢ τὴν ἀρετὴν βελτίστην ἕξιν ἢ τὴν εὐδαιμονίαν εὔρροιαν βίου, καὶ ὅτι ἀκόλουθον μέν ἐστιν ὃ ἀναγκαῖον εἶναι τῷ ἕτερον εἶναι, μαχόμενον δὲ ὃ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι. οὕτως πεποίηκε καὶ ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις περὶ ἑκάστης κατηγορίας λέγων. τὰ γὰρ τοιαῦτα τῷ ἐναργῶς ἀποδίδοσθαι προσάγεται τὸν προσδιαλεγόμενον· διὸ δεῖ αὐτὰ ἔχειν ἐκλελεγμένα. δύναται τὸ ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ τί ἐστι περὶ τοῦ ἀγαθοῦ εἰρῆσθαι, ἐπεὶ δοκεῖ ἐν τοῖς δέκα γένεσιν εἶναι· περὶ παντὸς γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ λέγειν φησὶ δεῖν ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ ἐν οὐσίᾳ ἀγαθοῦ· τὸ γὰρ τί ἐστι κυρίως ἐν οὐσίᾳ. δεῖν δέ φησιν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς παρασημαίνεσθαι καὶ παραγράφεσθαι τὰς ἑκάστων δόξας· ῥᾷον γὰρ συγχωροῦσι τοῖς λεγομένοις πολλάκις μαθόντες τὸν εἰρηκότα. καὶ οἷς ἁπλῶς λεγομένοις οὐ συγχωροῦσι. ταῦτα τιθέασι μαθόντες τὸν εἰπόντα.

p. 105b 19 Ἔστι δὲ ὡς τύπῳ περιλαβεῖν τῶν προτάσεων καὶ τῶν προβλημάτων μέρη τρία.

Πρὸ ὀλίγου λέγων περὶ τοῦ προβλήματος εἶπε "πρόβλημα δέ ἐστι διαλεκτικὸν θεώρημα τὸ συντεῖνον ἢ πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἢ πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν, ἢ αὐτὸ ἢ ὡς συνεργὸν πρός τι ἕτερον τῶν τοιούτων". ὃ δὴ τότε περὶ τοῦ προβλήματος εἶπε (καὶ ἐπεσημηνάμεθα ὅτι οὐ τὰ προβλήματα μόνον ἀλλὰ καὶ αἱ προτάσεις ἐν τούτοις), τοῦτο καὶ αὖθις νῦν λέγει· μέρη γὰρ ἀντὶ τοῦ 'εἴδη' καὶ τῶν προτάσεων καὶ τῶν προβλημάτων κοινὰ καθόλου φησὶν εἶναι ταῦτα, λέγων τῶν διαλεκτικῶν, ἐπεί ἐστί τινα προβλήματα καὶ προτάσεις οὔτε ἠθικαὶ οὔτε φυσικαὶ οὔτε λογικαί, αἱ

1 τάσσοντος D: τάσσοντας supra scripto προ sive προς P ἐστὶν om. A 2 εἴ D: om. aABP 3 ἢ (ante πτηνόν) add. P² 3. 4 ἢ ὅτι οὐ πᾶν ζῷον ἀναπνεῖ ante ἢ ὅλως (2) transposuit A 4 οὐ πᾶν] μηδὲν P: fort. οὐ πᾶν ζῷον ⟨ἄμφοδον· οὐδὲν γὰρ ζῷον⟩ κραςφόρον A ἄμφοδον DP: ἀμφόδουν aAB cf. p. 118.29 122,25 4. 5 εἴ τι ἐναντίον D 5 αὐτῷ om. D 6 αὐτό] αὐτῶ B 7 καὶ ex corr. D: delevi ἡ ἀγχίνοια κτλ.] An. Post. I 34 p. 89b10 post ἢ add. ὅτι aB 8 ἡμεροφαὲς BD: ἡμεροφανὲς aAP Arist. VI 4 p. 142b1, Plat. Def. 414 A ἢ τὸ πᾶσιν ἀγαθὸν B ἐφεκτόν a 9 εὔρροιαν B ἐστι (compend.) τὸ P 13 post δύναται add. γὰρ B 14 ἐπεὶ superscr. P² τοῖς γένεσι τοῖς δέκα A 15 λέγειν B: λέγει AP: λέγων a: comp. D 15. 16 post ἀγαθοῦ add. εἶναι B 17 παραγράφειν aP 20 τύπῳ] τούτῳ a περιλαβεῖν] ἐρι in ras. P² τῶν prius om. A 20. 21 προβλημάτων — προτάσεων B 22 λέγων] μέλλων B εἶπε] c. 11 p. 104b1 25 τότε] τοῦτο B ἐπεσημηνάμεθα] p. 75,5 sq. 26 αὖθις D: αὐτὸς aABP 27 προβλημάτων — προτάσεων D 28 ταῦτα post ras. D

γὰρ κατὰ τὰς τέχνας τε καὶ τὰς ἐπιστήμας, οἷον ἐν γεωμετρίᾳ, ἐν μουσικῇ. τῶν δὴ προτάσεων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν προβλημάτων, αἱ μέν, ὡς φησιν, εἰσὶν ἠθικαί, ἠθικὰς λέγων τὰς περὶ τῶν "πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν" συντελούντων, αἱ δὲ φυσικαί· τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ "πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν"· πάντα γὰρ τὰ φυσικὰ πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθοῦς ἐν αὑτοῖς ἔχει τὴν κυριωτάτην ἀναφοράν, εἰ καί τινες ἧδη τῇ περὶ ταῦτα ἐμπειρίᾳ καὶ πρὸς πράξεις χρῶνταί τινας· τὰς δὲ λογικάς, ὃ ἐκεῖ εἶπεν "ἢ ὡς συνεργὸν πρός τι ἕτερον τῶν τοιούτων" νῦν λογικὸν ὀνομάσας, ὅτι τὸ λογικὸν ὀργανικόν ἐστι καὶ ὡς συντελοῦν τι πρὸς τὰ ἄλλα παραλαμβανόμενον δεικνύς. διὰ δὲ τῶν παραδειγμάτων ἔδειξε τίνες μέν εἰσιν αἱ ἠθικαί, τίνες δὲ αἱ φυσικαὶ καὶ τίνες αἱ λογικαί. τὸ δὲ ὡς τύπῳ περιλαβεῖν προσέθηκεν, ὅτι μὴ ἔστιν ἀκριβῶς ἀφορίσαντας εἰπεῖν τὰς μὲν "πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν" συντεινούσας ἠθικὰς εἶναι, τὰς δὲ "πρὸς ἀλήθειαν καὶ γνῶσιν" φυσικάς· ἔστι γὰρ ἐφ' ὧν ὑπαλλάσσει, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται. ὡς δὲ περὶ προτάσεων μέλλων λέγειν προσθεὶς τὸ αἱ μὲν γὰρ ἠθικαὶ προτάσεις εἰσίν, ἀλλὰ καὶ ἐπιφέρων τὸ ὁμοίως καὶ τὰ προβλήματα, [καὶ] τὰ παραδείγματα λέγων ἐσχημάτισεν ὡς προβλήματα· τὸ γὰρ 'πότερον' εἶπεν, ὅ τι προβλήματος οἰκεῖον, ὥσπερ τὸ 'ἆρά γε' προτάσεως, ἴσως οὐκέτι τῇ λέξει τὴν διαφορὰν αὐτῶν τηρῶν. καθόλου μὲν γὰρ πρόβλημα διαλεκτικὸν ὅσον ἐπὶ τῇ λέξει πρότασιν ἔστι ποιῆσαι καὶ πᾶσαν πρότασιν πρόβλημα τῇ τοῦ 'πότερον' καὶ τῇ τοῦ 'ἆρά γε' ὑπαλλαγῇ· οὐκέτι μέντοι ἡ κατὰ τὰ πράγματα αὐτῶν διαφορὰ ταύτην ἐπιδέχεται τὴν ὑπαλλαγήν· τὰ μὲν γὰρ προβλήματα ἀμφισβητούμενα εἶναι δεῖ, τὰς δὲ προτάσεις ἐξ αὑτῶν ἔχειν δεῖ τὸ πιστόν.

Καθόλου δὲ περιλαβεῖν μὲν ὁρισμῷ τὰ προειρημένα εἴδη τῶν προτάσεων οὗ φησιν εἶναι ῥᾴδιον, δεῖν δὲ κατὰ τὰ προειρημένα παραδείγματα συνεθίζειν αὐτοὺς διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῷ δύνασθαι γνωρίζειν τὰς διαφορὰς αὐτῶν. οὔτε γὰρ ὁ λέγων ἠθικὰ εἶναι τὰ "πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν" συντείνοντα, ὡς ἐρρέθη πρὸ ὀλίγου, πάντα τὰ ἠθικὰ περιλήψεται· τὸ γοῦν περὶ τοῦ εἰ ἀντακολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ἀρεταὶ πρόβλημά ἐστι μὲν ἠθικόν, οὐ μὴν ἡ γνῶσις αὐτοῦ πρὸς αἵρεσιν ἔχει τὴν ἀναφοράν ἀλλὰ πρὸς γνῶσιν. ὁμοίως καὶ τὸ 'πότερον ἡ ἡδονὴ λεία κίνησίς ἐστιν ἢ οὔ;' ἔστι μὲν ἠθικὸν πρό-

1 γὰρ in ras. D τὰς alterum BD: om. aAP 2 δὲ AD: τὲ B: om. aP 2. 3 εἰσιν ὡς φησιν aBP 3 post ἠθικὰς add. δὲ B πρὸς αἵρεσιν corr. ex προαίρεσιν B 5 γὰρ superscr. P τὴν τοῦ ἀληθοῦς γνῶσιν A τἀληθοῦς τοῦ ἐν aP αὐτοῖς libri 6 αὐτὰ aP 7 τάξεις B. Ppr. τινὰς χρῶνται aP fort. αἱ δὲ λογικαί 8 λογικῶν P 9 τἄλλα aP παρα superscr. B 10 αἱ om. aP 11 καὶ τίνες ABD: τίνες δὲ aP παραλαβεῖν P¹, corr. P² 12 ἀκριβῶς postea add. D ἀφορίσαντες A 14 ἐν τοῖς ἑξῆς] p. 95.7—11 ῥηθήσεται aABP: μαθησόμεθα D 15 προστιθεὶς aP 16 καὶ tertium delevi 17 προβλήματι A 18 ὅτι aABP: ὃ τοῦ D post προτάσεως add. καὶ P 19 οὐκ ἔστι AP καθὸ B μὲν om. A post γὰρ addendum videtur πᾶν 22 ἐπαλλαγὴν A 24 αὐτῶν D: αὐτῶν aABP ἔχειν post πιστόν transposuit A δεῖν B 25 μὲν om. aP 27 τῷ scripsi: τοῦ libri 28 καὶ aBP: ἢ AD 29 ἐρρέθη D: ἐρρήθη aABP cf. p. 114.18 εἰ postea add. D post εἰ superscr. ἆρα P² 31 γνῶσις] ω in ras. 5—6 lit. P² 32 λεία BD: λεῖα A: ἡδεῖα aP

βλημα, οὐ μὴν πρὸς αἵρεσίν τι ἡ γνῶσις αὐτοῦ συντελεῖ ἢ φυγήν. διὸ εὐλόγως εἶπε τὸ ποῖαι δὲ ἕκασται τῶν προειρημένων, ὁρισμῷ μὲν οὐκ εὐπετὲς ἀποδοῦναι περὶ αὐτῶν (ἠθικὰς μὲν γὰρ ἐροῦμεν τὰς τοιαύτας, ὅτι ὁ μὴ τοῦ καλοῦ χάριν κοινωνῶν οὐκ ἐλευθέριος, ὅτι ἡ ἀρετὴ δι' αὑτὴν αἱρετή. ὅσα περὶ αἱρετῶν, ὅσα περὶ πρακτῶν, φυσικὰς δὲ ὅσαι περὶ αὐξήσεως καὶ ὅσαι περὶ κινήσεως καὶ ὅσαι περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. καὶ ὅτι πᾶν τὸ γενητὸν φθαρτόν, καὶ τὰς τούτων ἐχομένας· ἔστι δέ τινα προβλήματα καὶ προτάσεις καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς "πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγὴν" τὴν ἀναφορὰν ἔχοντα· τὸ γὰρ 'πότερον πάντα καθ' εἱμαρμένην καὶ κατηναγκασμένως γίνεται;' φυσικὸν ὂν τὴν ἀναφορὰν ἔχει | "πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγήν"· εἰ γὰρ δοκεῖ βουλεύεσθαι περὶ τῶν πρακτέων ἢ μή, ἐντεῦθεν ἤρτηται· λογικὰς δὲ ὅτι τὰ πρός τι ἅμα τῇ φύσει, ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ὅτι ἡ ἀντίφασις διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, τὰ περὶ γένους καὶ εἴδους, τὰ περὶ τῶν συλλογιστικῶν σχημάτων, τὰ περὶ τῶν συζυγιῶν, τὰ περὶ τῶν προτάσεων), ἐνδεικνύμενος ὅτι ἰδίᾳ περὶ ἑκάστου χρὴ ἐκλέγειν εἴδους. ἠθικὰς ἰδίᾳ, φυσικὰς ἰδίᾳ καὶ λογικὰς ἰδίᾳ. 52 5

p. 105ᵇ30 Πρὸς μὲν οὖν φιλοσοφίαν κατ' ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν πραγματευτέον.

Εἰπὼν τῶν προβλημάτων τε καὶ τῶν προτάσεων τὰ μὲν ἠθικὰ εἶναι τὰ δὲ φυσικὰ τὰ δὲ λογικά, προστίθησιν ὅτι τῷ μὲν φιλοσόφῳ κατὰ τὸ ἀληθὲς δεῖ τὴν περὶ τούτων γίνεσθαι ἐξέτασίν τε καὶ πραγματείαν. καθ' ἕκαστον γὰρ εἶδος τῶν προειρημένων τῆς τοῦ ἀληθοῦς χάριν εὑρέσεως τὴν περὶ ταῦτα πραγματείαν ποιεῖται, ἐν μὲν ταῖς πολιτικαῖς τε καὶ ἠθικαῖς ἀκροάσεσι περὶ τῶν ἠθικῶν, ὥστε τὰς ἀληθῶς πρὸς αἵρεσιν καὶ ἀληθῶς πρὸς φυγὴν συντεινούσας προτάσεις ἐκλέξει καὶ περὶ τῶν ἀληθῶς αἱρετῶν, ἐν δὲ ταῖς θεωρητικαῖς τε καὶ φυσικαῖς τὰ ὡς ἀληθῶς ἀληθῆ ζητήσει, ἐν δὲ τοῖς Ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τοῖς περὶ προτάσεων καὶ ἐν τῇ τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσει καὶ ὅσα τοιαῦτα τῶν ἀληθῶς χρησίμων τὴν ἐκλογὴν ποιήσεται λογικῶς. διαλεκτικῶς δὲ πρὸς δόξαν, ὡς ἔν τε ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς καὶ ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς· καὶ γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις πλεῖστα καὶ περὶ τῶν ἠθικῶν καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ἐνδόξως λέγεται. 10 15 20 25 30

1 τινα aB ἡ φυγήν post τι transposuit D 2 ποῖαι] ποῖον αἱ A ἕκασται aP (αι in ras. P) Arist.: ἕκαστοι D: ἑκάτεραι AB 4 μὴ ὁ A ἐλεύθερος D 5 fort. ὅσαι utroque loco, sed cf. vv. 13. 14 τὰ περὶ 7 γεννητὸν A τούτου A δέ scripsi: γὰρ libri cf. p. 83,25 10 γίνεται ADP: φέρονται aB φυσικὸν A 11 βούλεσθαι A πρακτέων aAP: πρακτικῶν B: πρακτῶν D 12 λογικὰς] sc. ἐροῦμεν cf. vs. 3: λογικοῖς D ἅμα] ἄλλα B 13 διαιρεῖται a τἀληθὲς aP καὶ τὸ] τε καὶ A 14 τῶν alterum om. B 15 τῶν D: om. aABP 16 φυσικὰς ἰδίᾳ om. B 17 περὶ τῶν αὐτῶν D 18 πραγματευτέον aB (ευ corr. B) P Arist.: πραγτευτέον A: πραγματέον D 19 τῶν alterum om. aD 20. 21 κατ' ἀληθὲς P¹, corr. P² 22 τἀληθοῦς P 23 περὶ ABD: κατὰ aP τε om. A 26 φυσικαῖς τε καὶ θεωρητικαῖς A 27 παρὰ A 30 καὶ quartum D: om. aABP 31 πλεῖστα corr. e μάλιστα B

p. 105b31 Ληπτέον δὲ ὅτι μάλιστα καθόλου πάσας τὰς προτάσεις.

Πρὸς τὸ πλειόνων ἡμᾶς εὐπορεῖν προτάσεων καὶ λόγων καὶ τοῦτό φησιν εἶναι χρήσιμον τὸ πειρᾶσθαι ὡς ὅτι μάλιστα καθόλου λαμβάνειν τὰς προτάσεις ἐν ταῖς ἐκλογαῖς· οὕτως γὰρ ἀπὸ μιᾶς ληφθείσης πλείονων εὐπορήσομεν. οἷον μὴ ὅτι τῶν ἐναντίων μία ἐπιστήμη, ἀλλὰ ὅτι τῶν ἀντικειμένων· ἔχοντες γὰρ τοῦτο ἔχομεν δι' αὐτοῦ καὶ ὅτι τῶν ἐναντίων καὶ ὅτι τῶν κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν καὶ τῶν πρός τι καὶ τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. ἀλλὰ καὶ τούτων ἑκάστην πάλιν διαιρήσομεν λαμβάνοντες τὰ ὑφ' ἕκαστον αὐτῶν, οἷον τὰ ὑπὸ τὰ ἐναντία· ἀγαθοῦ γὰρ καὶ κακοῦ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος ἡ αὐτὴ αἴσθησις, ὄψις γάρ· ἀλλὰ καὶ ψυχροῦ καὶ θερμοῦ ἡ αὐτή, ἁφὴ γάρ· ὁμοίως ξηροῦ καὶ ὑγροῦ. ἐπιστήμην δ' ἂν κοινότερον τὴν γνῶσιν λέγοι, ἥτις γνῶσις καὶ δι' αἰσθήσεως γίνεται. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν πρός τι διπλασίου καὶ ἡμίσεος ἡ αὐτή, καὶ βαρυτέρου καὶ κουφοτέρου ἡ αὐτή, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμοίων ἡ αὐτή. καὶ ἐπὶ ἕξεως δὲ καὶ στερήσεως τυφλοῦ καὶ βλέποντος ἡ αὐτὴ γνωστικὴ καὶ κωφοῦ καὶ ἀκούοντος. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀντιφάσεως τοῦ εἰδότος ὅτι ἥδε ἡ κατάφασις ἀληθής, ἔστι τὸ καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ ἀπόφασιν εἰδέναι ὅτι ψευδής, καὶ ἔμπαλιν. πάλιν ὅτι πᾶσα κίνησις μεταβολὴ πόθεν ποῖ ληπτέον, ἀλλ' οὐχ ὅτι ἡ τοπικὴ κίνησις· ἔχοντες γὰρ ἐκεῖνο ἕξομεν ὅτι καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις καὶ ἡ αὔξησις καὶ ἡ φθίσις.

p. 106a1 Τὸ δὲ ποσαχῶς. πραγματευτέον μὴ μόνον ὅσα λέγεται.

Τῶν τεσσάρων, ὧν ὡς ὀργάνων χρησίμων εἶπεν εἶναι πρὸς τοὺς συλλογισμούς, δεύτερον ἦν τὸ δύνασθαι τὸ πολλαχῶς λεγόμενον διαιρεῖν τε καὶ γνωρίζειν. ἐφ' ᾧ μετὰ τὸ ὑποθέσθαι, πῶς οἷόν τέ ἐστι τῶν προτάσεων εὐπορεῖν, μέτεισι, καὶ παραδίδωσι τόπους ἡμῖν τινας καὶ ἀφορμάς, δι' ὧν γνωρίζειν δυνησόμεθα, εἴτε τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστὶ τὸ προκείμενον εἴτε καὶ μοναχῶς λέγεται. διττοῦ δὲ ὄντος τοῦ πολλαχῶς, τοῦ μὲν ἐν ὀνόμασιν, ἃ ὁμώνυμα καλεῖται, τοῦ δὲ ἐν λόγῳ, ἃ εἰώθαμεν ἀμφίβολα λέ-

---

1 πάσας superscr. P 2 καὶ τοῦτό om. aP 4 μιᾶς ex μίας corr. P² 5 μία om. A 7 στέρησιν καὶ ἕξιν aP post καὶ tertium add. ὅτι D 8 πάλιν om. A 9 διαιρήσομεν aBP: διορίσομεν AD 11 post γάρ erasit 3—4 lit. P ψυχρῶν καὶ θερμῶν A 12 post ὁμοίως add. καὶ aP 13 λέγει a: ἔχει A καὶ prius om. a 14 ὅμοιος Bpr. 18 post ἔστι add. δῆλον D τὸ aAP: τῶ BD αὐτῶν A 19 μεταβολὴ in mrg. add. P¹ πόθεν libri ποῖ B: πῇ D 20 καὶ om. B 22 μὴ—λέγεται om. P οὐ A 23 τῶν corr. ex ὧν P² ὧν] ˙ et in ras. ν P² ὡς om. A, superscr. P² χρησίμων corr. ex ἔχρησεν B 24 τὸ δύνασθαι post λεγόμενον transposuit B 26 τρόπους Bpr. 29 λόγοις B: λό D εἰώθασιν AB

γειν, πῶς τὸ ἐν ὀνόμασι διττὸν γνωρίζειν δυνησόμεθα, νῦν δείκνυσι. πρὸ δὲ τούτων πρῶτον παράγγελμά τι ἡμῖν παραδίδωσι, διδάσκων πῶς δεῖ τὴν τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαίρεσίν τε καὶ ἀπόδοσιν ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ μόνον φησὶ δεῖν αὐτὰ τὰ διαφέροντα μὲν ἀλλήλων σημαινόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ παρέχεσθαι, λέγοντας ἢ γράφοντας ὅτι ἄλλως μὲν φέρε εἰπεῖν τὸ ἀγαθὸν λέγεται κατὰ δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας, ἄλλως δὲ κατὰ τοῦ εὐεκτικοῦ τε καὶ ὑγιεινοῦ (λέγεται γὰρ καὶ ταῦτα ἀγαθά), ἀλλὰ καὶ προστιθέντας ὅτι τὰ μὲν ὡς ἕξεις ἀγαθὰ λέγεται καὶ καθ' αὑτὰ τοιαῦτα, ὡς αἱ ἀρεταί (ποιὰ γὰρ ἀντὶ τοῦ 'ἀγαθὰ' εἶπεν, ἐπεὶ ἁπλῶς γε ποιὰ | καὶ τὰ 53
ὑγιεινά), τὰ δὲ ὡς ποιητικὰ ἀγαθοῦ τινος, ὡς τὰ εὐεκτικά τε καὶ ὑγιεινά· ταῦτα γὰρ ἀγαθά, ὅτι ἀγαθοῦ ποιητικά, ὡς εἴωθεν αὐτὸς ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν τῶν ἀγαθῶν· διὸ καὶ τὰ μὲν ὡς ἕξεις λεγόμενα καὶ τῷ αὐτὰ ποιὰ εἶναι τοὺς ἔχοντας αὐτὰ ἀγαθοὺς ποιεῖ, τὰ δὲ οὕτω λεγόμενα ἀγαθὰ ὡς ποιητικά τινος ἀγαθοῦ οὔτε καθ' αὑτά ἐστιν ἀγαθὰ οὔτε τοὺς ἔχοντας αὐτὰ ἀγαθοὺς ποιεῖ ἀλλὰ ἔχοντας ἀγαθόν. οὕτως γὰρ ἔστιν εἰδέναι σαφῶς ὅτι πολλαχῶς λέγεται, εἰ κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον διάφορον τοῖς σημαινομένοις τὴν ἀπόδοσιν ποιούμεθα ἑκάστου.

p. 106a9 Πότερον δὲ πολλαχῶς ἢ μοναχῶς.

Εἰπὼν πῶς χρὴ τὴν διαίρεσιν ποιεῖσθαι τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ἐπὶ τὸ τὴν μέθοδον ἡμῖν παραδιδόναι, πῶς γνωρίσομεν αὐτά, μέτεισι. τῷ δὲ πότερον πολλαχῶς ἢ μοναχῶς τὸ τῷ εἴδει προσέθηκεν, εὐλόγως· ὅταν γὰρ τῷ εἴδει καὶ τῷ λόγῳ καὶ αὐτῷ τῷ ὁρισμῷ διαφέρῃ ἀλλήλων τὰ σημαινόμενα, τότε ἐστὶν ὁμώνυμα καὶ ἀμφίβολα καὶ πολλαχῶς λεγόμενα. ἐπεὶ πολλαχῶς γε καὶ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος λέγεται· κατὰ πλειόνων γὰρ ἑκάτερον κατηγορεῖται· ἀλλ' ἐπεὶ μὴ τὰ ὧν κατηγορεῖται κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν λόγον τὸν κατὰ τοὔνομα τὸ κοινὸν διαφέρει, οὐ λέγεται ὁμώνυμα ἢ ἀμφίβολα οὔτε τὸ γένος οὔτε τὸ εἶδος· ὁμώνυμα γάρ ἐστιν, ὡς ἐν Κατηγορίαις εἶπεν, "ὧν ὄνομα μόνον κοινόν, ὁ δὲ κατὰ τοὔνομα λόγος τῆς οὐσίας

2 πρῶτον in mrg. D¹ 3 ἀπόδειξιν P 4 δεῖν om. D 6 ἀνδρίας supra scripto ει A 8 post αὐτὰ ras. 3 fere lit. P 9 ποιὰ prius ex ποιοῦ, ut videtur, corr. P² ἀγαθοῦ AP¹ (corr. P²) 10 τὰ δὲ — ὑγιεινά om. D 13 τὰ δὲ — ποιεῖ (15) om. A 14 οὔτε — οὔτε om. P, defectus signum in ras. appinxit P² ἐστιν ἀγαθὰ D: inv. ord. aB τοὺς — ἀγαθόν (15) delevit P ἀγαθόν ADP: ἀγαθὰ ἢ δυναμένους ἀγαθόν τι ποιῆσαι ἐξ οὗ σημαίνει δηλονότι τὰ καθ' αὑτὰ ἀγαθὰ τοῖς μετέχουσιν αὐτῶν ἕξιν ἢ διάθεσιν ἐμποιοῦσιν (ἐκποιοῦσιν a). ἕξεις γὰρ καὶ αὗται ὡς ἀρεταί. ὅσα δὲ ποιητικά ἐστι τοῖς ἔχουσιν αὐτὰ τὴν ἐπιτηδειότητα μόνην πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐνέργειαν ἣν δύναμιν λέγομεν ἐμποιεῖ (ἐκποιεῖ a) aB 16 διάφορον] ον in ras. P² 17 ποιούμεθα P 19 ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν aP 20 τὴν om. A τῷ] τὸ B 21 ποτέρω A post πότερον ex Arist. δὲ addendum videtur τὸ om. B 22 λόγῳ] λ in ras. D διαφέρῃ D: διαφέρει aABP 23 ἐστὶν om. P ἀναμφίβολα P 24 εἶδος—γένος A 26 τὸ aP: τὸν ABD 27 ἢ] οὔτε D εἴτε pro priore οὔτε A 27. 28 ἐν Κατηγορίαις] c. 1 p. 1a1 28 τῆς οὐσίας λόγος aP(C)

ἕτερος", ὃ νῦν εἶδος εἴρηκεν. ὅτι δὲ τῷ εἴδει ἀντὶ τοῦ 'τῷ λόγῳ' εἶπεν, αὐτὸς ἐδήλωσε δι' ὧν ἐπιφέρει, ἄν τε τῷ εἴδει λέγων ἄν τε τῷ ὀνόματι διαφωνῇ.

p. 106a10 Πρῶτον μὲν ἐπὶ τοῦ ἐναντίου σκοπεῖν εἰ πολλαχῶς λέγεται.

Ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων ἀφορμὰς παραδιδοὺς τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων εὑρέσεώς τε καὶ κρίσεως, πρῶτον, πῶς ἀπὸ τῶν ἐναντίων οἷόν τε γνωρίζειν τι πολλαχῶς λεγόμενον, δείκνυσι. δεῖν γάρ φησιν, εἰ ἔστιν ἐναντίον τι τῷ προκειμένῳ τε καὶ ζητουμένῳ εἰ πολλαχῶς λέγεται, σκοπεῖν εἰ τὸ ἐναντίον αὐτῷ πολλαχῶς λέγεται, ἢ κατὰ τὸ πρᾶγμα μόνον ἢ καὶ κατὰ τὸ ὄνομα, οἷς πλείοσιν οὖσι τοῦτο λέγεται εἶναι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐάν τε τῷ εἴδει ἐάν τε τῷ ὀνόματι διαφωνῇ· λέγει γὰρ 'ἄν τε καὶ τῷ ὀνόματι καὶ μὴ τῷ εἴδει μόνῳ'. ἔστι γὰρ ἐφ' ὧν καὶ τὰ ὀνόματα εὐθὺς τῶν ἐναντίων τινὶ διαφέροντά ἐστιν, ὥσπερ ἐφ' ὧν αὐτὸς παρατίθεται· τῷ γὰρ ὀξεῖ ἐναντίον ἐστὶ καὶ τὸ βαρὺ καὶ τὸ ἀμβλύ, ἐν φωνῇ μὲν τὸ βαρύ, ἐν ὄγκῳ δὲ τὸ ἀμβλύ, ἀλλὰ καὶ ἐν χυμῷ τὸ γλυκύ, οὐ μόνον τῷ εἴδει, τοῦτ' ἔστι τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, διαφέροντα ἀλλήλων ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀνόμασιν· ἄλλο γὰρ ὄνομα τὸ βαρὺ καὶ ἄλλο τὸ ἀμβλὺ καὶ ἄλλο τὸ γλυκύ. καὶ τὸ ὀξὺ ἄρα πλεοναχῶς λέγεται ὄν γε ἢ ἀμφοτέροις ἢ πᾶσιν ἐναντίον, καὶ ἔσται αὐτοῦ τὸ μὲν ἐν φωνῇ, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῷ βαρεῖ, τὸ δὲ ἐν ὄγκῳ, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῷ ἀμβλεῖ, τὸ δὲ ἐν χυμῷ, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῷ γλυκεῖ· οὐ γὰρ δὴ τὸ αὐτὸ ὀξὺ καὶ τῷ βαρεῖ καὶ τῷ ἀμβλεῖ καὶ τῷ γλυκεῖ οἷόν τε εἶναι ἐναντίον. ἔστι δὲ ἑκάστῳ αὐτῶν ὀξὺ ἐναντίον· ὥστε διαφέροντα τὰ ὀξέα. σημειωτέον δὲ ὅτι διὰ τῶν ἑξῆς αὐτὸς τῷ ἐν χυμῷ ὀξεῖ τὸ ἐναντίον ἀμβλὺ ὀνομάζει. ὁμοίως πάλιν τῷ βαρεῖ καὶ τὸ ὀξὺ καὶ τὸ κοῦφόν ἐστιν ἐναντία, ἐν φωνῇ μὲν τὸ ὀξύ, ἐν ὄγκῳ δὲ τὸ κοῦφον· πολλαχῶς ἄρα καὶ τὸ βαρύ. ὁμοίως καὶ τὸ καλὸν δειχθήσεται τῶν πολλαχῶς λεγομένων ὄν, ἐπειδὴ ἐναντία ἐστὶν αὐτῷ τό τε αἰσχρὸν καὶ τὸ μοχθηρόν, ἐπὶ μὲν ζώου καὶ τῆς τοῦ ζώου μορφῆς τὸ αἰσχρόν (λέγε-

---

2 λέγων post ἐπιφέρει transposuit A ἐάν utroque loco Arist. (ἄν ou) cf. vs. 11. 12 post alterum ἄν τε add. καὶ aP(f) 3 (διαφ)ωνῇ in ras. P² 4 πρότερον A 4. 5 εἰ πολλαχῶς λέγεται om. P 6 παραδοὺς D 7 πῶς post ἐναντίων transposuit B 8 post φησιν add. αὐτὸν aB 9 τε aBP: om. AD 10 post αὐτῷ add. οὐ A μόνον om. D καὶ B cf. vs. 12: om. aADP 11 post οἷς add. καὶ aBP εἶναι] fort. ἐναντίον 11. 12 ἄν τε τῷ εἴδει ἄν τε aAP cf. vs. 2 12 καὶ om. AB 13 καὶ prius om. aP μόνον AP¹ (corr. P²) 16 post ἀμβλύ ras. 3—4 lit. P εἴδει] ᾖδεῖ D 17 πράγματα A: πρᾶγ μᾶτ D 20 καὶ ἔστιν B 8 ἔσται aP ἐναντίον superscr. P² 21 ἔσται (post ὅ prius) aP 22 δὴ AD: ἀεὶ aP: om. B καὶ τῷ ἀμβλεῖ om. B τὸ γλυκὺ A 23 ἐναντία (post εἶναι) B post ὥστε add. ἔσται AB 24 τὰ ὀξέα corr. ex τοὺς ὀξέας, ut videtur, B ἐν om. aP 25 τῷ ὀξεῖ A 26 ἐναντίον A: ἐναν τ́ D φωνῇ μὲν D Arist: inv. ord. aABP 27 τιτητήσεται (sic) A 28 ἐναντία D: ἐναντίον aAP: non liquet B 29 post μὲν add. γὰρ D τοῦ ζώου aABP: τούτου D

ται γὰρ ζῷον καλὸν καὶ αἰσχρόν), ἐπὶ δὲ οἰκίας τὸ μοχθηρόν· οὐκέτι γὰρ οἰκία λέγεται αἰσχρά, ἢ οὐ καλή, ἀλλὰ μοχθρά. ἀλλὰ τούτῳ γε ἔνεστι τῷ τόπῳ χρωμένους δεικνύναι καὶ τὴν δειλίαν τῶν πολλαχῶς λεγομένων οὖσαν· ἐναντία γὰρ αὐτῇ ἥ τε ἀνδρεία καὶ ἡ θρασύτης, πλείω ὄντα καὶ διαφέροντα ἀλλήλων. ἢ οὐκ ἀνάγκη· οὐ γάρ, ὥσπερ ἐπ' ἐκείνων καθ' ἑκάτερον ἦν τὸ ὁλοκλήρως ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον ἐναντίον, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων. τὸ γὰρ αὐτὸ ἀμφοτέροις ἐναντίον, οὐ μὴν κατὰ ταὐτόν· ἐν οἷς γὰρ τῇ δειλίᾳ τὸ εἶναι, τούτων κατὰ μέν τι τῇ ἀνδρείᾳ ἐστὶν ἐναντία, κατὰ δέ τι τῇ θρασύτητι, εἴ γέ ἐστιν ἡ δειλία κακία καὶ ἔνδεια [τῇ] περὶ τάδε τινὰ τὰ πάθη. καὶ γὰρ κατὰ μὲν τὸ κακία εἶναι καὶ ἀσυμμετρία περὶ τάδε | τὰ πάθη ἐναντία ἐστὶ τῇ ἀνδρείᾳ, κατὰ δὲ τὸ ἔνδεια 54
περὶ τάδε εἶναι τῇ θρασύτητι· οὔτε γὰρ τῇ θρασύτητι ἡ δειλία ἐναντία κατὰ τὸ κακία εἶναι περὶ τάδε τὰ πάθη (κοινωνεῖ γὰρ αὐτῇ τούτου), οὔτε τῇ ἀνδρείᾳ κατὰ τὸ ἔνδεια εἶναι κατὰ τάδε· οὐ γάρ ἐστιν ἐναντίον τὸ περὶ τάδε ἐνδεὲς τῷ περὶ τὰ αὐτὰ μέσῳ. οὐ μὴν ἑκάτερον ἰδίᾳ λαμβανόμενον 5
δειλία, ἀλλὰ τὸ συναμφότερον ἡ δειλία· διὸ σύνθετον μὲν ἂν δεικνύοιτο, οὐ μὴν καὶ πολλαχῶς λεγόμενον. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνδρεία, ἐναντία οὖσα τῇ τε δειλίᾳ καὶ τῇ θρασύτητι ἑτέραις οὔσαις, ἐναντία αὐταῖς ἐστι καθ' ὃ κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις· καθ' ὅσον γὰρ ἀσυμμετρίαι καὶ κακίαι περὶ τάδε τὰ πάθη, ἡ ἀνδρεία αὐταῖς ἐναντία, ὥστε ὡς μιᾷ ἀμφοτέραις.

Ἐπ' ἐνίων δὲ ὀνόματα μὲν οὐ κεῖται διαφέροντα τοῖς ἐναντίοις, φανερᾶς δὲ οὔσης τῆς κατὰ τὰ πράγματα [λέγων] διαφορᾶς δεικνύοιτο ἂν 10
καὶ τὸ προκείμενον τῶν πολλαχῶς λεγομένων ὄν, ᾗ διαφέρουσι πράγμασιν ἐναντίον. τῷ γὰρ λευκῷ ἐναντίον μέν ἐστι τὸ μέλαν· ἀλλὰ τὸ μέλαν τὸ μέν ἐστιν ἐν φωνῇ (λέγεται γὰρ μέλαινα φωνή) τὸ δὲ ἐν χρώματι· ἃ ἐπεὶ διαφέρει ἀλλήλων τῷ εἴδει τε καὶ τῷ λόγῳ, δῆλον ὡς καὶ τὸ λευκὸν πλεοναχῶς ἔσται λεγόμενον· ἑκατέρῳ γὰρ τῶν μελάνων οἰκεῖόν τι λευκὸν ἐν- 15
αντίον ἔσται, τὸ μὲν ἐν φωνῇ ὂν τὸ δὲ ἐν χρώματι. ὅτι δὲ ἄλλο τὸ ἐν φωνῇ μέλαν τοῦ ἐν χρώματι ἔδειξεν, ἅμα καὶ μέθοδον ἡμᾶς διδάσκων τῆς τῶν διαφερόντων ἐπικρίσεως· τῶν γὰρ αὐτῶν τῷ εἴδει ἡ αὐτὴ αἴσθησις. εἰ δὲ τοῦτο, ὧν μὴ ἡ αὐτὴ αἴσθησις, ταῦτα οὐκ ἔστι ταὐτὰ τῷ

1 μοχθηρόν] ηρ in ras. D 2 post καλὴ add. λέγεται aP ἀλλὰ τούτῳ γε] τοῦτο δὲ A 4 ἐναντίον A 6 τι] τὸ D 7 κατ' αὐτὸν P^1, corr. P^2 8 ἀνδρία ut solet A 8. 9 ἐναντίον A 9. 10 καὶ ἔνδεια scripsi: ἐν ἐνδείᾳ τῇ aBP: ἐναντίον τῇ A: ἐν ἀνδρεία τῇ D 10 περὶ — εἶναι (13) om. B τὰ postea add. D καὶ prius in ras. P τὸ κακία μὲν A 12 τῇ θρασύτητι· οὔτε γὰρ in mrg. add. P^4 οὐδὲ D ἐναντία ἡ δειλία D 13 τούτου] αὐτοῦ B 14 ἐναντία D 15 τὰ ταῦτα A 16 ἀλλὰ τὸ ABD: ἀλλ' αὐτὸ aP ᾗ om. B 18 τε om. A ἑτέραις οὔσαις] ἐναντίαις οὔσαι A 19 συμμετρία καὶ κακία in contextu P: ἀσυμμετρίαι καὶ κακίαι in mrg. P^4 20 ὡς corr. ex οὐ B μιᾷ scripsi: μία libri 21 δὲ ABD: μέντοι aP 22 οὔσης om. A τὰ aAB: om. DP λέγων (λέγω D) delevi δείκνυτο A 24 μέν om. A τὸ alterum om. P 25 ᾗ in ras. P^2 25. 26 ἐπιδιαφ D 26 τε om. B 28 ἐστίν aP, Bpr. 29 τοῦ] καὶ τὸ A ἅμα] ἀλλὰ A 31 ταῦτα om. D ἔσται A

εἶδει· οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ αἴσθησις κριτικὴ τοῦ τε ἐν φωνῇ μέλανος καὶ τοῦ ἐν χρώματι, ἀλλὰ τούτου μὲν ὄψις, ἐκείνου δὲ ἀκοή· εἰ δὲ ὧν διαφέροντα τὰ κριτήρια, ταῦτα ἕτερα ἀλλήλων, καὶ ταῦτα ἄρα ἕτερα ἀλλήλων ἔσται. ἔνεστι καὶ μὴ ἐπὶ ἐναντίων χρώμενον τούτῳ ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προκειμένου μόνον δεικνύναι τινὰ ὅτι ἐστὶν ὁμώνυμα, οἷον ἐπὶ χρώματος, ἐπεὶ τοῦ μὲν ὄψις ἐστὶ κριτική τοῦ δὲ ἡ τοῦ μουσικοῦ ἀκοή, ὁμώνυμον τὸ χρῶμα· καίτοι οὐδὲν αὐτῷ ἐστιν ἐναντίον. καὶ εἴη ἂν καὶ οὗτος ὁ τόπος πρὸς τὴν τοῦ πολλαχῶς λεγομένου θήραν ὅμοιος τοῖς φθάνουσιν εἰρῆσθαι. δειχθήσεται δὲ καὶ τὸ ἀμβλὺ πολλαχῶς λεγόμενον, ὅτι καὶ τὸ ὀξὺ ἐναντίον ὃν αὐτῷ πολλαχῶς λέγεται· ὀξὺ γὰρ τὸ μέν ἐστιν ἐν φωνῇ τὸ δὲ ἐν ὄγκῳ· καὶ τὸ ἀμβλὺ ἄρα διττόν, τὸ μὲν ἐν φωνῇ (λέγεται γὰρ ἀμβλεῖα φωνή) τὸ δὲ ἐν ὄγκῳ. εἰπὼν δὲ οὔτε ἐπ' αὐτῶν οὔτε ἐπὶ τῶν ἐναντίων, πῶς οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἐναντίων διαφωνεῖ τοῖς ὀνόμασιν, ἔδειξεν εἰπὼν ἀμβλὺ γὰρ καὶ τὸ ἐναντίον ἑκατέρῳ. αὐτὸς δὲ οὐ τὸ ἐν ὄγκῳ ἔλαβεν ἀλλὰ τὸ ἐν χυμῷ.

p. 106a36 Ἔτι εἰ τῷ μέν ἐστί τι ἐναντίον τῷ δὲ ἁπλῶς μηδέν.

Δεύτερον τόπον τῆς τοῦ πολλαχῶς λεγομένου εὑρέσεως ὄντα καὶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐκτίθεται τοῦτον, εἰ τῶν σημαινομένων ὑπὸ τοῦ προκειμένου, περὶ οὗ ἡ ζήτησις εἴτε πολλαχῶς λέγεται εἴτε μή, τῷ μὲν εἴη τι ἐναντίον τῷ δὲ μηδέν· δῆλον γὰρ ὅτι τῶν πλεοναχῶς λεγομένων ἔσται τοῦτο, σημαῖνόν γε φύσεις διαφόρους. οἷον ἐπὶ ἡδονῆς, ἐπεὶ τῇ μὲν ἀπὸ τοῦ πίνειν ἡδονῇ ἐστιν ἐναντία λύπη ἡ ἀπὸ τοῦ διψῆν, τῇ δὲ ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν ἢ τῶν κατὰ γεωμετρίαν τι, οἷον ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ, ἢ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν τι ἢ τῶν κατά τινα ἄλλην ἐπιστήμην μηδέν ἐστιν ἐναντίον, ἡ ἡδονὴ ἔσται τῶν πολλαχῶς λεγομένων· διαφέρει γὰρ κατ' εἶδος τὸ ᾧ μηδέν ἐστιν ἐναντίον τοῦ ἔχοντός τι ἐναντίον. ὁμοίως δεικνύοιτ' ἂν καὶ τὸ φιλεῖν ὁμώνυμον, διότι τῷ μὲν κατὰ τὴν διάνοιαν φιλεῖν τὸ μισεῖν ἐστιν ἐναντίον, τῷ δὲ κατὰ τὴν σωματικὴν ἐνέργειαν, ἐφ' ἧς εἰώθαμεν καὶ τὸ καταφιλεῖν κατηγορεῖν, οὐδέν ἐστιν ἐναντίον. οὕτως ἂν δεικνύοιτο καὶ ἡ οὐσία ὁμώνυμος· τῇ μὲν γὰρ κατὰ τὸ εἶδος ἐναντίον ἡ στέρησις, τῇ δὲ κατὰ τὴν ὕλην οὐδέν. ἐπι-

---

1 τε aP: om. ABD 3 καὶ—ἔσται om. P ἄρα om. B 4 ἐναντία A: ἐναν τ' D 5 μόνου AB οἷον] ὡς A 5. 6 ἐπὶ μὲν τοῦ B 7 οὐδὲ A ὁ om. aP 8 ὅμοιον συμφθάνουσιν A εἰρῆσθαι om. P 9 δὲ superscr. P² post ἀμβλὺ ras. 4 lit. P 10 ἐστιν om. A 13 τοῖς om. P 16 τι] τὸ D 18 τοῦτον ἐκτίθεται a 19. 20 ἐναντίον εἴη τι A 20 πολλαχῶς B 21 τοῦτο] τοῦ ὅτι A γε om. B 22 ἡ om. D 23 τοῦ om. D ἢ BD: ἡ A: om. aP τι om. A 24 ἄλλην τινὰ B: τινὰ ἄλλην τινα a 25 post ἡδονὴ add. ἄρα A 27 ante ὁμώνυμον add. ὂν aP διὸ aP 28 τὴν prius aBP Arist.: om. AD 29 καταφιλεῖν] κυρίως φιλεῖν B 30. 31 τῇ μὲν γὰρ D: τῇ γὰρ μὲν A: εἰ τῇ μὲν aBP 31 ἐναντία A

ζητήσαι δὲ ἄν τις, μήποτε ὁ δεύτερος οὗτος τόπος ἀναιρετικός ἐστι τοῦ πρὸ αὐτοῦ ῥηθέντος· ὁ μὲν γὰρ ἐδείκνυεν ὅτι, ἂν τὸ ἐναντίον πολλαχῶς, καὶ τὸ ἐναντίον· ἐκ δὲ τούτου δείκνυται ὅτι ἐνδέχεταί τι τοῦ ἐναντίου αὐτῷ πολλαχῶς λεγομένου [τὸ ἐναντίον] μὴ λέγεσθαι πολλαχῶς. ἂν γὰρ ἀντιστρέψαντες λάβωμεν τὸ μισεῖν, εὑρήσομεν τὸ μὲν ἐναντίον αὐτῷ, τὸ φιλεῖν, πολλαχῶς λεγόμενον, αὐτὸ μέντοι τὸ μισεῖν μηκέτι. ἢ οὐκ ἔστιν οὗτος ὁ τόπος ἀναιρετικὸς ἐκείνου· ἐπὶ μὲν γὰρ ἐκείνου ἐλαμβάνετο, εἰ τὸ ἐναντίον τῷ προκειμένῳ πολλαχῶς καὶ πᾶσι τοῦτο | ἐναντίον ἐκείνοις, καὶ τοῦτο πολλαχῶς· "ἑκατέρῳ" γὰρ εἶπε "τὸ δεξὺ ἐναντίον"· διὸ πολλαχῶς· ἐνταῦθα δὲ οὐκέτι γίνεται τὸ εἰλημμένον πᾶσιν ἐναντίον τοῖς ὑπὸ τοῦ ἐναντίου σημαινομένοις, μᾶλλον δὲ οὐδέ ἐστιν τῷ μισεῖν ἐναντίον τὸ φιλεῖν πολλαχῶς λεγόμενον· μέρος γάρ τι τοῦ φιλεῖν τοῦ πολλαχῶς λεγομένου ἐναντίον ἐστὶ τῷ μισεῖν. διὸ οὐ διαβληθήσεται ὁ τόπος ἐκεῖνος ὡς μὴ δεικνὺς τὸ προκείμενον.

p. 106ᵇ4 Ἔτι ἐπὶ τῶν ἀνὰ μέσον, εἰ τῷ μέν ἐστί τι ἀνὰ μέσον τῷ δὲ μηδέν.

Οἱ μὲν προειρημένοι δύο τόποι ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἐδείκνυον πολλαχῶς λεγόμενον· οὗτος δὲ τρίτος ὢν ἀπὸ τῶν μεταξὺ τῶν ἐναντίων ἀμφότερα τὰ ἐναντία δείκνυσιν ὁμώνυμα. ἐπεὶ γὰρ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἄμεσά ἐστι τὰ δὲ ἔμμεσα, ὡς ἐν Κατηγορίαις δέδεικται, καὶ οὐκ ἔστι τὰ αὐτὰ τὰ ἔμμεσα τοῖς ἀμέσοις, ἀλλ' οὐδὲ ὧν διαφέροντα τὰ μέσα, οὐδὲ ταῦτα ταὐτά ἐστιν, ἐπιβλέπειν φησὶ δεῖν ἐπὶ τὰ ἐκκείμενα ἐναντία. κἂν εὑρίσκωμεν τῶν σημαινομένων ὑπ' αὐτῶν τὰ μὲν ἔμμεσα ὄντα τὰ δὲ ἄμεσα, ἑκάτερον τῶν ἐναντίων τῶν εἰλημμένων ὁμώνυμον ἐροῦμεν εἶναι· οἷον λευκὸν καὶ μέλαν ἐναντία, καὶ σημαίνει γε ἑκάτερον αὐτῶν καὶ τὸ ἐν χρώμασι λευκόν τε καὶ μέλαν καὶ τὸ ἐν φωνῇ. ὅτι οὖν ταὐτὰ ἕτερα ἀλλήλων τῷ εἴδει, γνωρίζομεν ἐκ τοῦ τὰ μὲν ἐν τοῖς χρώμασιν ἔχειν αὐτῶν μεταξύ τινα τὰ δὲ ἐν τῇ φωνῇ [οὔ. ὅτι ἦν ταὐτὰ ἕτερα ἀλλήλων] ἢ μηδὲν ἤ, εἴπερ ἄρα, τὸ σομφόν, ὃ ἄλλο ἐστὶ φαιοῦ καὶ ὠχροῦ καὶ τῶν ἄλλων ἃ

---

1 ὁ om. A 2 ἐὰν A: εἰ B 3 ὅταν δέχηται A 3. 4 ἐναντίον αὐτοῦ A 4 τὸ ἐναντίον delevi 6 μηκέτι BD: οὐκέτι aAP 7 ὁ τόπος οὗτος A μὲν A: om. aBDP 8 τοῦτο] τοῖς τὸ A 9 εἶπε] p. 106ª17 11 μᾶλλον δὲ οὕτως (οὐδὲν A) ἐστὶ in ras. P² τῷ μισεῖν ἐναντίον τὸ (τὸ add. P²) φιλεῖν aABP: ἐναντίον τὸ μισεῖν τῷ φιλεῖν D 12 μέρος γάρ τι aABP: μέρει γάρ τινι D τοῦ alterum om. D 13 τῷ aABP: τὸ D μισεῖν] φιλεῖν A 15 post ἔτι add. καὶ aP(C) ἀναμέσων P¹, corr. P² 17 προκείμενοι Bpr. ἐδείκνυσαν aP 20 ἐν Κατηγορίαις] c. 10 p. 11ᵇ38 sq. 20. 21 ταυτὰ A 21 ante ὧν add. δι' A οὐδὲ alterum superscr. B 22 ταυτὸν Bpr.: τὰ αὐτά aP ἐκκείμενα aP: ἐγκείμενα ABD 23 post ἄμεσα add. καὶ P 24 οἷον superscr. P² 25 ἐναντίον A σημαίνοντα omisso γε B 26 ἕτερα om. B 27 αὐτῶν libri 28 οὔ (add. P²). ὅτι ἦν ταὐτὰ ἕτερα ἀλλήλων, quae verba a librario ad vs. 26 aberrante inserta videntur, aABP: ὅτι—σομφόν (29) om. D ἢ alterum in ras. P² 29 ὃ ἄλλο (γε οὖν) D ἃ superscr. P²

τῶν ἐν χρώμασιν ἐναντίων ἐστὶ μεταξύ. καθόλου γάρ, ἄν τε τῶν μὲν ᾖ τι ἐναντίων τῶν δὲ μή, ἄν τε τῶν μὲν πλείω τῶν δὲ ἓν ᾖ ἢ ὅλως διαφέροντα καὶ μὴ τὰ αὐτά, ὁμώνυμα ἔσται τὰ ἐν ταῖς τοιαύταις διαφοραῖς ἐναντία.

p. 106b13 Πάλιν ἐπὶ τοῦ κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένου.

Παραδοὺς ἡμῖν τόπους τῆς τῶν ὁμωνύμων εὑρέσεως ἀπὸ τῶν ἐναντίων, πάλιν ἀπὸ τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων παραδίδωσι, καί φησιν 'εἰ τὸ κατ' ἀντίφασίν τινι ἀντικείμενον πολλαχῶς λέγεται, καὶ αὐτὸ πολλαχῶς'. οἷον εἰ τὸ μὴ βλέπειν πλεοναχῶς λέγεται, καὶ τὸ βλέπειν πλεοναχῶς ῥηθήσεται· λέγεται δὲ τὸ μὴ βλέπειν πλεοναχῶς· καὶ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὄψιν σημαίνει καὶ τὸ μὴ ἐνεργεῖν τῇ ὄψει· καὶ τὸ βλέπειν ἄρα σημαίνει καὶ τὸ ἔχειν ὄψιν καὶ τὸ ἐνεργεῖν τῇ ὄψει. δεῖ δὲ προστιθέναι τοῖς κειμένοις ὑποκείμενόν τινα ὅρον· οὕτως γὰρ ἔσται κατάφασις καὶ ἀπόφασις. ὡς δὲ ἐπὶ τοῦ βλέπειν καὶ μὴ βλέπειν, οὕτως καὶ ἐφ' ἑκάστης αἰσθήσεως ἔστι δεικνύναι τὴν κατάφασιν πλεοναχῶς, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀπόφασις οὕτως, καὶ καθόλου ἐπὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι· λέγεται γὰρ † τὸ αἰσθάνεσθαί τινος αἰσθητοῦ δι' αἰσθητηρίου· καὶ τὸ μὴ αἰσθάνεσθαι ἄρα τοσαυταχῶς. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων δύναται λέγεσθαι, ὡς ἐρεῖ. οὗτος μὲν οὖν ὁ τόπος κοινὸς τοῖς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένοις πρὸς τὰ ἐναντία. οὐκέτι δὲ ἐπὶ τούτων ἁρμόζουσιν οἱ ἄλλοι, οὓς παρέδωκεν ἐπὶ τῶν ἐναντίων τόπους· οὔτε γὰρ οἷόν τε τῷ τινὶ μέρει τῆς καταφάσεως ἀπόφασιν ἀντικεῖσθαι, οὔτε ἔτι μᾶλλον οἷόν τε † ἀπὸ τῶν ἀμέσων· τὰ γὰρ κατ' ἀντίφασιν ἀντικείμενα ἄμεσα.

p. 106b21 Ἔτι ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν λεγομένων.

Μεταβέβηκεν ἐπὶ τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικείμενα, καὶ λέγει καὶ ἐπὶ τούτων 'ἂν θάτερον αὐτῶν πλεοναχῶς λέγηται, καὶ θάτερον πλεοναχῶς ῥηθήσεται'. εἰ γὰρ τὸ αἰσθάνεσθαι πλεοναχῶς, καὶ τὸ ἀναισθητεῖν στέρησις ὂν τοῦ αἰσθάνεσθαι πλεοναχῶς ῥηθήσεται· λέγεται δὲ τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ κατὰ τὴν ψυχήν (τὸ γὰρ συνιέναι τε καὶ νοεῖν αἰσθάνεσθαι λέγε-

---

1 τῶν ἐν A post ἐν add. τοῖς D ἐναντίον aAP ἄν τε iterat B ᾖ τι] sc. μεταξὺ 2 ἐναντίων A: ἐναντίον aBP: ἑναν (supra scripto τ') D ante πλείω add. ᾖ D πλεῖον A ᾖ ἢ] ἢ εἰ P 3 ταυτὰ aP τοιαύταις om. A 4 εἰλημμένου P post ἀντικειμένου add. ex Arist. σκοπεῖν B 5 τόπους om. B 7 πλεοναχῶς utrobique aP λέγεται—πολλαχῶς om. B 8 οἷον—λέγεται in ras. P 8. 9 καὶ αὐτὸ πολλαχῶς τὸ βλέπειν ῥηθήσεται D 9 δὲ] γὰρ D post γὰρ add. καὶ A 10 post ἐνεργεῖν add. τι aP ante τῇ add. ἐν D καὶ τὸ βλέπειν—ὄψει (11) om. D 11 τῇ om. A: non liquet P 13 καὶ alterum om. D 14 δεικνύναι ἔστι B 15. 16 τινος—αἰσθητηρίου et quae addunt aB ex sequentibus (vs. 26 sq.) ad defectum supplendum hausta videntur, quem sic supple: ⟨πλεοναχῶς· καὶ γὰρ τὸ αἴσθησιν ἔχειν σημαίνει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ αἰσθάνεσθαι⟩ cf. p. 103,23 et Top. V 2 p. 129b33 16 post αἰσθητηρίου add. καὶ διὰ τοῦ νοός τινος νοητοῦ aB 16. 17 τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα aABP: ταῦτα δὲ D 18 οὖν om. D 21 fort. ἐπὶ τῶν ἀμέσων ⟨εἶναί τι ἀνὰ μέσον⟩ ἐμμέσων A 24 στέρησιν καὶ ἕξιν BD Arist.: inv. ord. aAP 27 ὄν] ἦν B 28 τὴν om. D τε om. B

ται) καὶ κατὰ τὸ σῶμα τὸ δι' αἰσθητηρίου αἰσθητοῦ τινος ἀντιλαμβάνεσθαι· καὶ τὸ ἀναισθητεῖν ἄρα καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ συνιέντος καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ἀντιλαμβανομένου αἰσθητοῦ τινος δι' αἰσθητηρίου ῥηθήσεται. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ ἀναισθητεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ὡς ἕξις καὶ στέρησις ἀντίκειται, ἔδειξεν εἰπὼν ἑκατέραν τῶν εἰρημένων αἰσθήσεων ἔχειν τὸ ζῷον· τὸ δὲ πεφυκός τι ἔχειν, ὅτε πέφυκεν ἔχειν, εἰ μὴ ἔχει, ἐστέρηται αὐτοῦ· διὰ τοῦτο γὰρ ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸ ἀναισθητεῖν οὐ κατηγορεῖται, ὅτι μὴ πέφυκεν αἰσθάνεσθαι, ἢ εἰ λέγοιτο, οὐχ ὡς στερητικὸν ἂν ἐπ' ἐκείνου λέγοιτο ἀλλ' ὡς ἀποφατικόν. εἴη δ' ἂν αὐτῷ δεικτικὸν τοῦτο τοῦ εὐλόγως τούτῳ τῷ παραδείγματι χεχρῆσθαι τῶν καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων. ἅμα δὲ διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἔδειξε διὰ πάντων τῶν εἰδῶν τοῦ ἀντικειμένου ὅτι, ὅταν κατὰ πάντα τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον ἀντικείμενον ᾖ αὐτῷ, τότε πλεοναχῶς ῥηθήσεται καὶ αὐτό, λύων τῇ τοιαύτῃ προσθήκῃ τὴν δυναμένην ἔνστασιν ἐπὶ τῶν ἐναντίων ἢ πρὸς τὸν πρῶτον τόπον ἢ πρὸς τὸν δεύτερον ὡς ἀλλήλων ὄντας ἀναιρετικοὺς φέρεσθαι, ἧς ἐμνημόνευσα. εἰπὼν δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων, οὐκέτι τῶν κατὰ πρός τι ἀντικειμένων ἐμνημόνευσε· πρόδηλον γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τῶν πρός τι λόγου ὅτι ἀνάγκη, ἂν θάτερον αὐτῶν λέγηται πλεοναχῶς, καὶ θάτερον οὕτω λέγεσθαι, ἐπεὶ τοῖς πρός τι τὸ εἶναι ταὐτόν ἐστι τῷ πρός τί πως ἔχειν. διό, ἐπεὶ τὸ φιλητὸν πλεοναχῶς, καὶ ἡ φιλία τοσαυταχῶς εἴη ἂν φιλία πρὸς τὸ φιλούμενον. ἔτι δὲ φανερώτερον, ἐπεὶ ἡ ἐπιστήμη διχῶς, καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, καὶ τὸ ἐπιστητὸν ἰσαχῶς. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως λόγος. ἔτι εἰ τὸ ὑπερέχον πολλαχῶς (καὶ γὰρ κατὰ ποσὸν καὶ κατά τινα δύναμιν ἢ ἕξιν ἢ ἐνέργειαν), καὶ τὸ ὑπερεχόμενον ἰσαχῶς ἔσται λεγόμενον. καὶ ἐπεὶ τὸ κινητὸν πολλαχῶς (καὶ γὰρ ἐν ποιότητι καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν τῷ ποῦ), καὶ ἡ κίνησις πλεοναχῶς. ἀλλὰ καὶ εἰ ἡ ἕξις καὶ ἔχοντος καὶ ἐχομένου, καὶ τὸ ἐκτὸν πολλαχῶς.

p. 106b29 Ἔτι ἐπὶ τῶν πτώσεων ἐπισκεπτέον.

Πτώσεις λέγουσι κοινότερον καὶ τὰς ὁπωσοῦν ἐγκλίσεις τε καὶ ἐκ-

---

1 τὸ alterum aP: om. ABD 2 ἀναίσθητον aP 3 δι' αἰσθητηρίου ῥηθήσεται] ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ τὸ ἀναισθητεῖν ἄρα (e vs. l. 2) A 4 αἰσθάνεσθαι] αι in ras. D 5. 6 αἴσθησιν A 6 τὰ ζῷα Arist. (sed τὸ ζῷον Cou) ὅτι A 7 ἔχοι aAP διὰ τούτου A post γὰρ add. καὶ D ἀναισθητεῖν D cf. vs. 2: ἀναίσθητον aABP 9 αὐτὸ B 12 διὰ—ἀντικειμένου om. P 14 τῇ τοιαύτῃ λύων B δυναμένην aBP: γενομένην AD 16 φέρεσθαι om. signo defectus appicto P ἐμνημόνευσα (sc. p. 101,1 sq.) D: ἐμνημόνευσεν aABP 17 ante πρός add. τὸ B 18 ἐμνημόνευσε] υσε in ras. P 19 πλεοναχῶς λέγηται B post alterum quoque θάτερον add. αὐτῶν D 21 τοσαυταχῶς καὶ ἡ φιλία B 23 ὁσαχῶς Bpr. 25 ἢ ἐνέργειαν om. P ἐστί a et in ras. P 26 post γὰρ add. καὶ D 27 εἰ om. aP καὶ (post ἕξις) om. D 28 πλεοναχῶς a 29 post ἔτι add. δὲ AB Arist. (om. C) 30 πτώσεις—διαφέροντα δέ (p. 104,2) Suidas sub v. πτώσεις καὶ prius om. D

φορᾶς· οὐ μὴν καὶ νῦν οὕτως, ἀλλὰ ἔστι σύστοιχα καὶ πτώσεις καὶ παρώνυμα, παρακεῖσθαι μὲν ἀλλήλοις δοκοῦντα διαφέροντα δέ. σύστοιχα μὲν γὰρ λέγεται ἀλλήλοις καὶ τὰ ὁμοίως ἔχοντα πρός τινα, ἃ καὶ κατ' ἀνα- 20
λογίαν εἴη ἄν, ὡς τὰ τοιαῦτα, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἴσθησις· ἑκάτερον γὰρ
5 αὐτῶν ὁμοίως ἔχει πρὸς τὰ ὑφ' αὑτά· ὁμοίως καὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπιστητόν· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ὁμοίως ἔχει πρὸς τὰ ὧν ἐστι. σύστοιχα λέγουσι καὶ πάντα τὰ ἀπό τινος παρωνομασμένα ἀλλήλοις τε καὶ ἐκείνῳ ἀφ' οὗ παρωνόμασται, οἷον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης παρωνόμασται ὁ δίκαιος καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ δικαίως· ταῦτα δὴ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ σύστοιχα καὶ 25
10 αὐτῇ τῇ δικαιοσύνῃ. παρώνυμα δὲ μόνα τὰ ἀπό τινος παρωνομασμένα ἐκείνῳ λέγουσιν ᾧ παρωνόμασται, ἀλλ' οὐκ ἀλλήλοις, οὐδὲ ἐκεῖνο τούτοις· τῇ γὰρ γραμματικῇ ὁ γραμματικός, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ γραμματικὴ τῷ γραμματικῷ. πτώσεις δὲ ἰδίως τὰ οὕτως παρά τινα ἐσχηματισμένα ὡς τὸ γραμματικῶς· πτῶσις γὰρ τοῦτο τοῦ γραμματικόν· ὁμοίως τὸ δικαίως,
15 μουσικῶς, φρονίμως, ἀνδρείως· πτώσεις γὰρ ταῦτα τοῦ δίκαιον, ⟨μουσικόν,⟩ 30
φρόνιμον, ἀνδρεῖον. ἔστι δὴ ὁ παραδιδόμενος τόπος τοιοῦτος· ἂν ἡ πτῶσίς τινος ᾖ ὁπωσοῦν λεγομένη πλεοναχῶς, καὶ αὐτὸ πλεοναχῶς, καὶ εἰ αὐτό, καὶ ἡ πτῶσις. οἷον ἐπεὶ τοῦ δίκαιον τὸ δικαίως πτῶσις, ἂν τὸ δικαίως πλεοναχῶς, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ ἔμπαλιν. λέγεται δὲ τὸ δικαίως πλεοναχῶς·
20 ὅ τε γὰρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην κρίνας καὶ τὸ δόξαν αὐτῷ δίκαιον 35
εἶναι ἀποφηνάμενος δικαίως λέγεται κεκρικέναι, κἂν μὴ ὄντως δίκαιον ᾖ τοῦτο· λέγεται δικαίως κεκρικέναι καὶ ὁ ὡς δεῖ κρίνας· ἀλλὰ καὶ ὁ τῷ νόμῳ πεισθείς, κἂν μὴ τὸ ταῖς ἀληθείαις δίκαιον οὕτως ἔχῃ. καὶ τὸ δίκαιον οὖν τῶν πλεοναχῶς λεγομένων καὶ τοσαυταχῶς· καθ' ἕκαστον γὰρ
25 τῶν δικαίως· τό τε γὰρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ τὸ ὡς δεῖ δίκαιον τοιοῦτον καὶ τὸ νόμιμον. καὶ δῆλον ὅτι ἀντιστρέψει ὁ τόπος· καὶ γὰρ εἰ αὐτὸ πάλιν πλεοναχῶς τὸ δίκαιον, καὶ ἡ πτῶσις ἡ ἀπ' αὐτοῦ, τὸ 40
δικαίως, πλεοναχῶς. πάλιν τοῦ ὑγιεινὸν πτῶσις τὸ ὑγιεινῶς· εἰ δὴ τὸ ὑγιεινὸν πολλαχῶς, καὶ τὸ ὑγιεινῶς πολλαχῶς· εἰ γὰρ ὑγιεινὸν λέγεται

---

1 σύστοιχα—γραμματικῷ (13) Suidas sub v. σύστοιχα 3 καὶ alterum om. B
4. 5 ἑκάτερον—αὑτά] cf. p. 71, 5. 6 5 ἔχει D πρὸς τὰ—ἔχει (6) om. AD ὑφ' αὑτὰ aP: ὧν ἐστι σύστοιχα (translata e vs. 6) B 7 λέγουσι] δὲ A ἀπό τινος] ὁμοίως Suid. ἐκείνῳ] ᾧ in ras. P² 9 καὶ (ante utrumque τὸ) om. aP οὖν pro tertio καὶ D 11 ἐκείνῳ corr. ex ἐκεῖνα B λέγουσιν] λέγουσι δὲ A ἀλλ' οὐκ ἀλλήλοις superscr. D ἐκεῖνο scripsi: ἐκεῖνα libri et Suid. 12 ὁ γραμματικός] ἡ γραμματικὴ A 13 πτώσεις—πλεοναχῶς (28) Suidas sub v. πτώσεις ἰδίως τὰ scripsi: inv. ord. libri et omisso οὕτως Suid. περὶ B 14 τοῦτο om. B 15. 16 ⟨μουσικόν,⟩ φρόνιμον, ἀνδρεῖον scripsi: καὶ μουσικὸς καὶ φρόνιμος καὶ ἀνδρεῖος Suidas: ἀνδρεῖον, φρόνιμον libri 16 δὴ aBP Suid.: δὲ A: δὴ οὖν D 17 καὶ αὐτὸ πλεοναχῶς AD Suid.: om. aBP καὶ εἰ αὐτὸ et in contextu P¹ et in mrg. P⁴ post εἰ αὐτὸ add. πλεοναχῶς a 18 ἐπὶ aP τοῦ δικαίου B δικαίως prioris ως in ras. P² 19 καὶ τὸ—πλεοναχῶς om. D 20 ὅ τε] ὅταν A αὐτοῦ P αὐτῷ a 22 ὡς corr. ex εἰς, ut videtur, B 23 ante οὕτως add. καὶ D 23. 24 τὸ δικαίως P 25 αὐτοῦ aP 26 δίκαιον om. P ante τοιοῦτον add. τὸ aB 28 δίκαιον D τοῦ ὑγιεινὸν D: τὸ ὑγιεινὸν A: τοῦ ὑγιεινοῦ aBP τοῦ ὑγιεινῶς A 29 εἰ γὰρ—οὖρα (p. 105, 2) Suidas sub v. ὑγεία post γὰρ add. τὸ a

τὸ μὲν ὡς ποιητικὸν ὑγείας, ὡς φάρμακον, τὸ δὲ φυλακτικόν, ὡς δίαιτα, τὸ δὲ σημαντικόν, ὡς χρῶμα, σφυγμός, εὔπνοια, οὖρα, ἔσται καὶ τὸ ὑγιεινῶς τὸ μὲν ποιητικῶς, ὡς τὸ θεραπεύεσθαι, τὸ δὲ φυλακτικῶς, ὡς τὸ ὑγιεινῶς διαιτᾶσθαι, τὸ δὲ σημαντικῶς, ὡς τὸ ὑγιεινῶς ἀναπνεῖν. οὐκέτι μέντοι ἀναγκαῖόν ἐστιν, εἰ ταῦτα πλεοναχῶς, καὶ τὴν ἕξιν, τὴν ὑγείαν, ἀφ' ἧς ταῦτα παρωνόμασται (καὶ ἔστιν ἀλλήλοις τε κἀκείνῃ σύστοιχα), λέγεσθαι πλεοναχῶς· οὐ γάρ, εἰ τὸ ὑγιεινῶς πολλαχῶς, ἤδη καὶ ἡ ὑγεία· ὥστε οὐ τὸ ἐπὶ τῶν πτώσεων ἤδη τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν συστοίχων. εἰπὼν δὲ εἰ τὸ ὑγιεινὸν πλε|οναχῶς, καὶ ἡ πτῶσις ἡ ἀπ' αὐτοῦ 57
πλεοναχῶς, ὁμοίως φησὶν ἕξειν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ἐπὶ τῶν εἰρημένων μόνον παραδειγμάτων, ἂν ἡ πτῶσις πλεοναχῶς, ⟨καὶ αὐτὸ πλεοναχῶς⟩, ὡς εἶπε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ τόπου παραδόσεως, καὶ ἀνάπαλιν, ἂν αὐτὸ πλεοναχῶς, καὶ ἡ πτῶσις. αὐτὰ μὲν οὖν ἔσται τὰ οὕτως ἔχοντα, ὡς τὸ δίκαιον, τὸ ὑγιεινόν, τὸ μουσικόν, τὸ ἀνδρεῖον· πτώσεις δὲ τούτων τὸ ἀνδρείως, τὸ δικαίως, τὸ ὑγιεινῶς, τὸ μουσικῶς. ἐν ὁποτέρῳ ἂν οὖν φανερὸν ᾖ τὸ πολλαχῶς, ἀπὸ τούτου δεικνύοιτο ἂν καὶ τὸ λοιπόν.

p. 107a3 Σκοπεῖν δὲ καὶ τὰ γένη τῶν κατὰ τοὔνομα κατηγοριῶν, εἰ ταὐτά ἐστιν ἐπὶ πάντων.

Δεῖν φησιν ἐπισκοπεῖν καὶ τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν, ὑφ' ἃς ἐστι τὰ ὑπὸ ταὐτὸν ὄνομα, τοῦτ' ἔστι τὰς κατηγορίας· ταῦτα δέ ἐστι τὰ ἀνωτάτω γένη. δεῖν δέ φησι καὶ τὰς τῶν σημαινομένων ὑπὸ τῶν ὀνομάτων τῶν προκειμένων κατηγορουμένας κατηγορίας ἐπισκοπεῖν, εἰ κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινομένων αἱ αὐταὶ κατηγοροῦνται· ἂν γὰρ ὑπὸ πλείους κατηγορίας ᾖ τὰ σημαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ καὶ πλείους αὐτοῦ κατηγορῶνται, ὁμώνυμον ἔσται, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ. τὸ γὰρ ἀγαθὸν ποτὲ μὲν τὸ ποιεῖν, ὥς φησι, σημαίνει· ἔστι γάρ τινα ἀγαθὰ ὡς ποιητικά· λέγεται γὰρ τὸ ἀγαθοῦ ποιητικὸν ἀγαθόν, οἷον τὸ ὑγείας ποιητικὸν ἢ τὸ ἡδονῆς καὶ ὅλως τὸ ὠφέλιμον· τὸ γὰρ ἐν τῷ ἐδέσματι ἀγαθὸν ὡς ποιητικὸν ἀγαθοῦ ἀγαθόν· τὸ δὲ ποιητικὸν ὑπὸ τὴν τοῦ ποιεῖν κατηγορίαν. ποτὲ δὲ τὸ ποιόν, ὡς ἐπὶ ψυχῆς· ὅταν γὰρ κατηγορήσωμεν τὸ ἀγαθὸν ψυχῆς λέ-

---

1 ὡς (post μὲν) om. Suid. ante φάρμακον add. τὸ aABP Suid.: om. D 2 ante δίαιτα add. ἡ Suid. ante εὔπνοια ras. 1—2 lit. P 3 ante θεραπεύεσθαι (α prius in ras. D) add. φυλακτικὸν B 4 ὡς τὸ prius D: ὡς ἐπὶ τοῦ aABP (τ)ὸ δὲ in ras. D 5 ἀναγκαῖόν] ον in ras. P² 6 κἀκεῖνα A 7 πλεοναχῶς (ante ἤδη) D 9 εἰ om. D ὑγιεινῶς A 10 post πλεοναχῶς add. εἰ τὸ ὑγιεινὸν πλεοναχῶς aP φησὶν ὁμοίως P 11 μόνων aP 11. 12 καὶ αὐτὸ πλεοναχῶς addidi 12 καὶ scripsi: ἀλλὰ aD et ante ras. 2—3 lit. P: ἀλλ' AB 13. 14 ἀνάπαλιν] ἀπα in ras. D 14 τὸ ὑγι, initium folii, periit in D; multae eiusdem folii (— p. 107,11 ὀξύ) litterae perierunt, id quod non semper notavi ἀνδρείως B 16 πλεοναχῶς D 18 εἰ — πάντων om. B 19 ὑφ' — σημαινομένων (21) om. initio paginae P post ἃς add. τε A ἐστι om. D 20 ὄνομα aB: ὀνόματα AD 22 σκοπεῖν P 26 σημαίνη aP ἔσται B ἀγαθὰ in ras. D 30 ὅτε γὰρ κατηγορήσομεν A ante ψυχῆς add. τῆς aBP

γοντες αὐτὴν ἀγαθήν, τὸ ποιὰν αὐτὴν εἶναι σημαίνομεν, οἷον σώφρονα ἢ ἀνδρείαν ἢ δικαίαν· ποιότητος δὲ παρουσία τὰ ποιὰ ποιά· ὥστε, εἰ ποιὰ ἡ ψυχὴ τῇ τούτων παρουσίᾳ, ποιότητες ταῦτα· ὁμοίως καὶ ἀνθρώπου ὅταν τὸ ἀγαθὸν κατηγορήσωμεν, τὸ ποιὸν αὐτὸν εἶναι σημαίνομεν, σώφρονα, ἀνδρεῖον, δίκαιον, φρόνιμον. ἐνίοτε δὲ τὸ ἀγαθὸν τὸ ποτὲ σημαίνει· τὸ γὰρ ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ γινόμενον ἀγαθὸν λέγεται. σημαίνει δέ ποτε τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ποσόν· τὸ γὰρ μέτριον καὶ μήτε ὑπερβάλλον μήτε ἐνδέον εἴη ἂν ποσόν, καθ' ὅσον τοσοῦτόν τι λέγεται. λέγεται καὶ ὡς οὐσία τι ἀγαθόν, ὡς θεὸς καὶ νοῦς. λέγεται καὶ ὡς πρός τι· τὸ γὰρ σύμμετρον οὕτως ἀγαθόν. ἔστι τι ἀγαθὸν καὶ ἐν τῷ πάσχειν, ὡς τὸ θεραπεύεσθαι καὶ διδάσκεσθαι. ἔστι τι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐν τῷ ποῦ, οἷον τὸ ἐν Ἑλλάδι εἶναι, τὸ ἐν ὑγιεινοῖς χωρίοις εἶναι, τὸ ἐν ἡσυχίαν ἄγουσιν ἢ εἰρήνην. εἴη δ' ἂν καὶ ἐν τῷ κεῖσθαι, ὡς ὅταν, ᾧ μὲν λυσιτελὲς τὸ καθέζεσθαι, καθέζηται, ᾧ δὲ τὸ ἀνακεῖσθαι, ἀνακείμενος ᾖ, ὡς τῷ πυρέττοντι φέρε εἰπεῖν. ἐπεὶ οὖν τὰ δέκα γένη κατὰ τοῦ ἀγαθοῦ κατηγορεῖται, δῆλον ὅτι ὁμώνυμον τὸ ἀγαθόν. ὁμοίως δειχθήσεται καὶ τὸ λευκὸν ὁμώνυμον· τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ σώματος λεγόμενον τὸ λευκὸν χρῶμα σημαίνει, ὅπερ ἐστὶν ὑπὸ τὴν ποιότητα, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς φωνῆς τὸ ποιεῖν· λευκὴ γὰρ λέγεται φωνὴ ἡ εὐήκοος· εὐήκοος δέ ἐστιν ἡ τὴν ἀκοὴν σφοδρῶς καὶ ταχέως ἀλλοιοῦσα. ὁμοίως καὶ τὸ ὀξὺ δειχνύοιτ' ἂν ὁμώνυμον· οὐ γὰρ πάντα ὧν κατηγορεῖται ὑπὸ ταὐτόν ἐστι γένος. τὸ μὲν γὰρ ἐν φωνῇ ὀξὺ ὑπὸ τὸ ποιεῖν, εἴ γέ ἐστιν ὀξεῖα φωνὴ ἡ ταχεῖα· ταχὺ γὰρ τὸν ἀέρα τέμνει τε καὶ διαιρεῖ ἡ τοιαύτη πληγή τε καὶ φωνή· ταχεῖα γὰρ ἡ κίνησις αὐτῆς. φασὶ γὰρ οἱ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἁρμονικοί (οὗτοι δέ εἰσι τῶν Πυθαγορείων οἱ μάλιστα περὶ τὰ μαθήματα γεγυμνασμένοι· περὶ τοὺς ἀριθμοὺς δὲ ἁρμονικοὶ οἱ τὰς ἁρμονίας κατὰ σύνθεσιν ἀριθμῶν ποιοῦντες· πάντα γὰρ ἀνάγοντες εἰς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς ἁρμονίας ἀνῆγον), οὗτοι δὴ λέγουσιν ὅτι πληγῆς πρὸς τὸν ἀέρα γινομένης καὶ κινήσεως δι' αὐτὴν τοῦ ἀέρος οἱ ψόφοι γίνονται, ὧν εἰσι καὶ αἱ φωναί· ἀλλὰ ταχείας μὲν τῆς κινήσεως γινομένης ἐν ἀριθμῶν ἀναλογίᾳ τοιᾷδε ὀξὺς ὁ ψόφος· γίνεται δὲ τοιαύτη ἡ

1 ἀγαθὴν ABD: ἀγαθὸν aP εἶναι αὐτὴν B ἢ om. P 2 ἢ om. P τὰ superscr. B ὥστε — ταῦτα (3) om. D 4 post ὅταν, quod periit in D, add. γὰρ AB 5 φρόνιμον, δίκαιον B τῶ γὰρ A 6 γινόμενον A: γενόμενον aBDP δέ om. P τὸ superscr. B 7 μήτε prius D: μὴ aABP ἐνδέον] ἐν δὲ A 8 λέγεται alterum om. P ante καὶ add. δὲ A 9 καὶ prius om. P post λέγεται add. δὲ A 10 τὸ] ἐν τῷ B 11 τοῦ om. A 12 ante ἡσυχίαν add. τοῖς B ἡσυχία- εἰρήνη A ἄγουσιν D: ἔχουσιν aABP 13 ὡς D: om. aABP λυσιτελέστατον B post καθέζεσθαι add. καὶ P καθέζηται AP: κάθηται aB: κα... D 15 κατὰ om. aP 16 ὁμοίως — ὁμώνυμον (20) Suidas sub v. λευκόν καὶ om. A 17 ὑπὸ] ἐπὶ A 18 post φωνῆς (νῆς periit in D) add. ὑπὸ a, superscr. P² λέγεται γὰρ φωνὴ λευκὴ A 21 γὰρ om. A 22 post ὀξεῖα add. ἡ A 23 φασὶν omisso γὰρ A 26 ἁρμονικὰς A συνθέσεις D 28 πρὸς scripsi cf. De an. II 8 p. 419b20: περὶ libri γενομένης aP et post πληγῆς transpositum B αὐτῆς aB 30 λεγομένης ἐν ἀριθμῷ ἀναλόγως A ἡ τοιαύτη omisso δὲ A

κίνησις ὑπὸ σφοδρότητος τῆς πληγῆς· εἰ δὲ βραδεῖα ἡ κίνησις, βαρὺς ὁ ψόφος, ὥσπερ καὶ ἀθρόας μὲν καὶ πολλῆς τῆς κινήσεως τοῦ ἀέρος γινομένης μέγας τε καὶ σφοδρὸς ὁ ψόφος, ἠρεμαίας δὲ καὶ ὀλίγης καὶ ὁ ψόφος ἥσυχός τε καὶ μικρός. εἰ οὖν τὸ ταχέως κινεῖν τὸν ἀέρα ποιεῖν ἐστιν, ἡ δὲ ὀξεῖα φωνὴ ἐν τῷ ταχὺ κινεῖν τὸν ἀέρα τοιαύτη ἐστίν, εἴη ἂν ἐν τῷ ποιεῖν. τὸ δέ γε ἐπὶ τῆς γωνίας πρός τι δηλοῖ· τὸ γὰρ ἔλαττον ἐν τῷ πρός τι· ἔλαττον γάρ τινος· λέγεται δὲ ὀξεῖα γωνία ἡ ἐλάττων ὀρθῆς. τὸ δὲ ἐπὶ τῆς μαχαίρας ὀξὺ ποιότητός ἐστι δηλωτικόν· τὸ γὰρ σχῆμα ὑπὸ τὴν ποιότητα· κατὰ δὲ τὸ σχῆμα ἡ μάχαιρα ὀξεῖα. καὶ τὸ ὀξυγώνιον δὲ σχῆμα σημαίνει. εἰ οὖν τοῦ ὀξέος τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ πρός τι, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποιόν, ὁμώνυμον τὸ ὀξύ.

p. 107a18 Σκοπεῖν δὲ καὶ τὰ γένη τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, εἰ ἕτερα καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα.

Προστίθησι τῷ προειρημένῳ τόπῳ ὄντι ἀπὸ τῶν γενῶν καὶ τοῦτον ὄντα μὲν καὶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν γενῶν, οὐ μὴν τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἦν ἀπὸ τῶν ἀνωτάτω γενῶν, ἃς κατηγορίας λέγει, οὗτος δὲ καθόλου λαμβάνεται, εἰ ὑπὸ διαφέροντα γένη τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα. ἔσται γὰρ τῶν πολλαχῶς λεγομένων, εἰ οὕτως ἔχοι· οὐ γὰρ μόνα τὰ ὑπὸ διαφόρους κατηγορίας ὁμώνυμα, ἀλλὰ κἂν ὑπὸ μίαν ᾖ κατηγορίαν τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, ὑπὸ μέντοι διαφέροντα γένη τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὄντων ἕκαστον αὐτῶν, εἰ καὶ μὴ εἴη τὰ γένη ταῦτα ὑπ' ἄλληλα, καὶ οὕτως ὁμώνυμα. φησὶ γὰρ δεῖν ἐπιβλέπειν τὰ γένη τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, τοῦτ' ἔστιν ἐν τίσιν ἐστὶ γένεσι τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος σημαινόμενα, κἂν ᾖ τὰ γένη αὐτῶν ἕτερα καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα, ἡγεῖσθαι τὸ ὄνομα ὁμώνυμον εἶναι τὸ τῶν τοιούτων σημαντικόν. εἰ μὲν γὰρ καθ' ὧν τὸ ὄνομα ἀληθεύεται, ἐν πλείοσιν εἴη γένεσιν ὑπαλλήλοις μέντοι, οὐκ ἀνάγκη τῶν πολλαχῶς αὐτὸ λεγομένων εἶναι. κατὰ γὰρ οὗ ὁ κόραξ τὸ ὄνομα κατηγορεῖται, καὶ ὑπὸ τὸ ὄρνεόν ἐστιν ὡς γένος καὶ ὑπὸ τὸ ζῷόν ἐστι, καὶ οὐ γίνεται τὸ ὄνομα ὁ κόραξ κατὰ τοῦτο ὁμώνυμον· ὅ τε γὰρ εἰπὼν ὄρνεον καὶ ζῷον λέγει καὶ ὁ ζῷον πτηνὸν δίπουν πάλιν ὄρνεον· διὸ καὶ ἀμφότερα τὰ γένη τοῦ αὐτοῦ κατηγορεῖται. ὁ μέντοι ὄνος, ἐπεὶ καθ' ὧν ἀληθεύεται, ταῦτα ὡς ὑπὸ γένη

1 τῆς om. A ὁ om. P 2. 3 γινομένης τοῦ ἀέρος A γενομένης aP 3 ἠρεμίας aP 4 ἡσύχιός B 5 ἐστίν om. aB 6 γε om. D post γωνίας add. τὸ aB δηλοῖ] δῆ in ras. D 7 ἔλαττον γάρ τινος om. P 9 ad μάχαιρα in mrg. add. οὐχ ὁ σίδηρος γὰρ τέμνει, ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σχῆμα τῆς μαχαίρας P4 ὀξύγωνον aAP 12 σκοπεῖν—αὐτῶν (p. 109,9) om. D, in quo excidit folium ταυτὸ aP 13 μὴ om. A 19 ἔχει B 21. 22 αὐτῶν ᾖ καὶ μὴ ᾖ conicio 22 ἐπάλληλα A 23 ταυτὸν aP ἐστὶ om. B 23. 24 γένεσις omisso τὰ A 24 ταυτοῦ aP 25 τὸ alterum om. aP 27 οὐκ ἀνάγκη aBP: οὐκέτι A 28 κατηγορεῖται τὸ ὄνομα A 29 ἐστι. καὶ (καὶ superscr. P) οὐ γίνεται aP: ἐστιν. οὐ γίνεται οὖν AB ὁ superscr. P 30 εἶπεν a 31 post πάλιν fort. καὶ addendum cf. p. 108,5 32 ὁ P: τὸ aAB

ἐστὶ τό τε ζῷον καὶ τὸ σκεῦος, καὶ οὐκ ἔστι ταῦτα ὑπ' ἄλληλα· ἓν μὲν γὰρ αὐτῶν κοινὸν γένος καὶ μία κατηγορία κοινή, ἡ οὐσία, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐν οἷς ἐστι προσεχέσι γένεσι τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τοῦ ὄνου, διαφέροντά τέ ἐστιν ἀλλήλων καὶ οὐχ ὑπ' ἄλληλα, διὰ τοῦτο ὁ ὄνος τὸ ὄνομα ὁμώνυμον. οὔτε γὰρ ὁ σκεῦος εἰπὼν καὶ ζῷον λέγει, οὔτε ὁ τὸ ζῷον καὶ σκεῦος· ὥστε οὐχ ὑπ' ἄλληλα. καὶ ὁ κόραξ, ὅταν μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ζῴου λεγόμενος λαμβάνηται, ὑπὸ διαφέροντα γένη ἔσται· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ τὸ ζῷον γένος, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ὄργανον.

p. 107a32 Σκοπεῖν δὲ μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰ ἕτερα τὰ γένη καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα.

Δεῖν φησι μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητεῖν εἰ τὰ σημαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἑτέρων ἐστὶ γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα, ἀλλὰ καί, εἰ ἐναντίον ἐστί τι τῷ προκειμένῳ, καὶ ἐπ' ἐκείνου ταὐτὸ ζητητέον, εἰ τὰ ὑπ' αὐτὸ ἑτέρων γενῶν ἐστι καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα ὄντων. δεικνύοιτο γὰρ ἂν οὕτως ἐκεῖνο τῶν πολλαχῶς λεγομένων· εἰ δὲ ἐκεῖνο δειχθείη πολλαχῶς λεγόμενον, ἔσται καὶ τὸ προκείμενον δεδειγμένον ὅτι ὁμώνυμόν ἐστι, τῷ κεῖσθαι ἡμῖν, ἂν τὸ ἐναντίον τινὶ πολλαχῶς λέγηται, κἀκεῖνο τῶν πολλαχῶς λεγομένων εἶναι. εἰ γὰρ εἴη ζητούμενον περὶ τοῦ ἀμβλέος εἰ τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστί, τὸ ἐναντίον αὐτῷ λαβόντες, τὸ ὀξύ, καὶ δείξαντες ὅτι καθ' ὧν τὸ ὀξύ, ταῦτα ἐν διαφόροις γένεσίν ἐστι καὶ οὐχ ὑπ' ἄλληλα οὖσι (τὸ μὲν γὰρ ἐν φωνῇ, τὸ δὲ ἐν χυμῷ, τὸ δὲ ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔστι γένος τοῦ μὲν ψόφος τοῦ δὲ χυμὸς τοῦ δὲ σχῆμα, τοῦ γὰρ ἐν μαχαίρᾳ γένος τὸ σχῆμα, ἃ οὐκ ἔστιν ὑπ' ἄλληλα), δεδειχότες ἐσόμεθα ὅτι καὶ τὸ ἀμβλὺ ὁμώνυμον· τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐν φωνῇ καὶ ψόφῳ ἔσται, τὸ δὲ ἐν χυμῷ, τὸ δὲ ἐν μαχαίρᾳ τε καὶ σχήματι· τὰ γὰρ ἀλλήλοις ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ δοκεῖ γένει εἶναι.

p. 107a36 Χρήσιμον δὲ καὶ εἰς τὸν ὁρισμὸν ἐπιβλέπειν τὸν ἐκ τοῦ συντιθεμένου γινόμενον.

Ὃν παραδίδωσι τόπον, τοιοῦτός ἐστιν. ὅταν ὄνομά τι κατὰ πλειόνων κατηγορῆται, ἄδηλον δὲ ᾗ πότερον ταῦτα τὰ ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα ὁμωνύμως ἀλλήλοις λέγεται ἢ συνωνύμως, δεῖ, φησίν, ἕκαστον λαμβάνοντας

---

4. 5 τὸ ὁμώνυμον ὄνομα A 6 post κόραξ addendum videtur δ' post μὴ add. ὁμώνυμον B 7 λεγόμενον B 8 τὸ (ante ὄργ.) om. P 9 ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰ aABP(C): εἰ τοῦ προκειμένου Arist. 11 ζητεῖν aBP: σκοπεῖν A 13 ταὐτὸ B: ταυτὸν aP: ταῦτα A 14 καὶ A: om. aBP ὄντα A 15 post τῶν add. μὴ aB 15. 16 πολλαχοῦ λεγόμενον καὶ τὸ προκείμενον ἔσται B 16 ἐστι aAP: ἔσται B 19 λαβόντες αὐτῷ B 20 ὑπαλλήλοις P 23 ἃ in ras. P καὶ om. A 24 ἐν φωνῇ αὐτοῦ aB ante ψόφῳ add. τῷ aB 27 εἰς aABP: τὸ ἐπὶ Arist. (om. Pou) 30 κατηγορεῖται aB 31 δεῖ P: δεῖν a

τούτων, καθ' ὧν κατηγορεῖται, μετὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος ὁρίζεσθαι, ἔπειτα ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῶν τοῦ συνθέτου τὸν ἴδιον ἑκάστου λόγον τῶν εἰς τὸ κοινὸν ὄνομα προσκειμένων ἀφελόντας ὁρᾶν τὸν καταλειπόμενον λόγον, εἰ ὁ αὐτός ἐστιν ἐν ἀμφοτέροις. εἰ μὲν γὰρ ὁ αὐτός, οὐχ ὁμώνυμον ἔσται τὸ ζητούμενον· εἰ δὲ μὴ ὁ αὐτός, ὁμώνυμον ἠξίωσε δὲ τοῦ συναμφοτέρου τὸν λόγον λαμβάνειν ὑπὲρ τοῦ τὸ οἰκεῖον ἑκάστῳ τῶν οἷς ὑπάρχει τὸ πολλαχῶς λεγόμενον λαμβάνεσθαι. οἷον ὁ ἄνθρωπος καὶ κατὰ ἄρρενος καὶ κατὰ θηλείας κατηγορεῖται· ζητοῦντες οὖν εἰ ὁμωνύμως κατὰ τούτων ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖται, ἑκατέρου αὐτῶν μετὰ τοῦ ἄνθρωπος τὸν λόγον λαμβάνομεν, ἄρρενος ἀνθρώπου καὶ θηλείας ἀνθρώπου. ἔστι δὴ τοῦ μὲν 'ζῷον πεζὸν δίπουν ἐν ἄλλῳ γεννᾶν δυνάμενον', τῆς δὲ 'ζῷον πεζὸν δίπουν ἐν ᾧ ἕτερον γεννᾶν πέφυκεν'. ἂν δὴ ἀφέλωμεν ἀπ' αὐτῶν τὰ ἴδια τοῦ τε ἄρρενος καὶ τῆς θηλείας (ἦν δὲ τὸ ἐν ἄλλῳ γεννᾶν δύνασθαι καὶ τὸ ἐν ᾧ ἄλλο γεννᾶν δύναται), ἐπεὶ τὸ καταλειπόμενον τὸ 'ζῷον πεζὸν δίπουν' ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ τὸ αὐτό, τοῦτο δὲ ἦν ὁ τοῦ ἀνθρώπου λόγος, οὐ γίνεται ὁ ἄνθρωπος τῶν πολλαχῶς λεγομένων· εἷς γὰρ ὁ τοῦ κοινοῦ φαίνεται λόγος ὤν. ἂν μέντοι ἀφαιρεθέντων ἀπὸ τῶν συνθέτων λόγων τῶν ἰδίων τῶν προσκειμένων τὸ καταλειπόμενον μὴ ταὐτὸν ᾖ, γίνεται τὸ κοινὸν πολλαχῶς λεγόμενον. τὸ γὰρ λευκὸν κατηγορεῖται μὲν καὶ κατὰ σώματος, κατηγορεῖται δὲ καὶ κατὰ φωνῆς· ἂν δὴ λευκοῦ σώματος καὶ λευκῆς φωνῆς ὅρον ἀποδιδόντων ἡμῶν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ λόγου, ὃς ἴδιός ἐστι τοῦ σώματος καὶ τῆς φωνῆς, ὁ καταλειπόμενος λόγος ὢν τοῦ λευκοῦ μὴ ὁ αὐτὸς ἐν ἀμφοτέροις ᾖ, ὁμώνυμον τὸ λευκόν. λευκοῦ μὲν οὖν σώματος λόγος 'μέγεθος τριχῇ διεστὼς ἔχον χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως', τῆς δὲ λευκῆς φωνῆς 'ψόφος ἐμψύχου γινόμενος διὰ τῶν φωνητικῶν μορίων κατὰ ὁρμὴν εὐήκοος'· ὧν λόγων ἂν ἀφέλωμεν τό τε 'ψόφος ἐμψύχου γινόμενος διὰ τῶν φωνητικῶν μορίων κατὰ ὁρμήν' φωνῆς ὂν ἴδιον καὶ τὸ 'μέγεθος τριχῇ διαστατόν' σώματος ὂν δηλωτικόν, τὰ καταλειπόμενα γίνεται ἐν μὲν τῷ τὸ 'ἔχον χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως', ἐν δὲ τῷ τὸ εὐήκοον, ἃ τοῦ ἐν ἀμφοτέροις λευκοῦ ἐστι δηλωτικά· ⟨ἃ⟩ ἐπεὶ μὴ ταὐτά ἐστι, τὸ λευκὸν ἂν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις εἴη.

---

1 ὁρίζεται a 2 τὸν om. P ἑκάστου scripsi cf. p. 108,31: ἑκατέρου libri τῶν alterum aBP: τὸν A 3 προσκειμένων aP: προσκείμενον AB post λόγον nonnulla verba erasit P 4 ὁ prius om. B 5 ὁ μὴ B 6 τὸ corr. ex τι B 9 ὁ om. A 10 et 13 ἄρσενος B 11 πεζὸν alterum superscr. P² 12 δὴ BD: δὲ aAP 15 ταυτό aP ὁ om. aP 16. 17 λόγος φαίνεται A 18 προκειμένων aBP μὴ] ὂν P¹; οὐ superscr. P², ut videtur 19 ante σώματος add. τοῦ AD 20 φωνήν A 21 post ὅρον add. ἢ λόγον D 22 ὧν ABD: ὁ aP 24 ἔχον om. A 25 ἐμψύχου γινόμενος] ἐμφαινόμενος A μορίων] ὀργάνων A post κατὰ add. τὴν A 26 εὐήκοος — ὁρμὴν (27) om. A 27 διὰ — δηλωτικόν (28) initio paginae om. P post ὁρμὴν add. εὐήκοος (e vs. 26) aB 28 ὂν δηλωτικόν AD: inv. ord. aB 28 et 29 ἐν P: ἓν aABD 29 τῷ τὸ (ante ἔχον) scripsi: τῶ A: τὸ aBDP ἔχοντι A τῶ τὸ (ante εὐήκοον) A: τὸ τὸ D: τὸ aBP 30 δηλωτικά ἐστι λευκοῦ A ἃ addidi ταυτὸν AB 31 ἂν superscr. P² aut P³

Πολλάκις δέ, φησί, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τε καὶ διορισμοῖς τοῖς λαμβανομένοις ἢ τῶν συγκειμένων ἢ ὅλως τούτων, ἃ ζητοῦμεν εἰ πολλαχῶς λέγεται, λανθάνει παρακολουθοῦσα ἡ ὁμωνυμία, ὡς μήπω κατάδηλον εἶναι τὸ προκείμενον ὅτι ἐστὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων. διὸ οὐ δεῖ ἀφίστασθαι, ἀλλὰ ζητεῖν πάλιν καὶ τοῦ ἐν τῷ ὁρισμῷ κοινοῦ λόγου ποῖον τὸ ἴδιον· οὕτως γὰρ εὑρεθήσεται αὐτῶν ἡ πρὸς ἄλληλα διαφορά. οἷον εἴ τις, ἐπεὶ τὸ ὑγιεινὸν λέγεται καὶ ὡς ποιητικὸν καὶ ὡς σημαντικόν, βουλόμενος τῷ προειρημένῳ τόπῳ χρήσασθαι ὁρίσαιτο τὰ σύνθετα, τό τε ὡς ποιητικὸν ὑγιεινὸν καὶ τὸ ὡς σημαντικὸν ὑγιεινόν, καὶ τοῦ μὲν ἀποδοίη λόγον 'τὸ συμμέτρως ἔχον πρὸς τὸ ὑγείαν ποιεῖν', τοῦ δὲ 'τὸ συμμέτρως ἔχον πρὸς τὸ ὑγείαν σημαίνειν', ἐπεὶ τῶν λόγων τούτων ἀφαιρεθέντων τῶν ἰδίων, τοῦ μὲν τοῦ 'πρὸς τὸ ὑγείαν ποιεῖν', ὃ ἦν τοῦ ποιητικοῦ, τοῦ δὲ τοῦ 'πρὸς τὸ ὑγείαν σημαίνειν', ὃ ἦν πάλιν τοῦ ὡς σημείου ὑγιεινοῦ, τὸ καταλειπόμενον ἐν ἀμφοτέροις ταὐτόν ἐστι, τὸ συμμέτρως ἔχειν, ὃ ἦν λόγος τοῦ ὑγιεινοῦ, οὐ δόξει τὸ ὑγιεινὸν ὁμώνυμον εἶναι ἀλλὰ συνώνυμον, εἴ γέ ἐστιν αὐτοῦ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λόγος. δεῖ οὖν, ὥς φησι, πάλιν καὶ αὐτὸ τὸ συμμέτρως ἔχειν καθ' ἑκάτερον ζητεῖν τί σημαίνει· οὕτω γὰρ εὑρεθήσεται ἡ τοῦ ὑγιεινοῦ ὁμωνυμία. σημαίνει γὰρ ἐν μὲν τῷ ποιητικῷ τὸ ποσόν· τὸ γὰρ κατὰ ποσὸν σύμμετρον ποιητικὸν ὑγείας· ἐν γὰρ τῇ τοιαύτῃ συμμετρίᾳ τὸ ὡς ποιητικὸν ὑγιεινόν· ἐν δὲ τῷ ὡς σημείῳ τὸ συμμέτρως ἔχον οὐκέτι σημαίνει τὸ τοσοῦτον ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι, ὡς σημαίνειν τὴν ἕξιν ὅτι τοιαύτη. ὥστε τῶν σημαινομένων ὑπὸ τοῦ συμμέτρου ληφθέντων τῶν ὁρισμῶν μετὰ τοῦ τοῦ συμμέτρου ὁρισμοῦ καὶ τῶν ἰδίων τῶν ὁρισμῶν τούτων ἀφαιρεθέντων οὐ καταλέλειπται ὁ τοῦ συμμέτρου ὅρος· εἰ τοίνυν τὸ τοσοῦτον καὶ τὸ τοιοῦτον διαφέροντα, καὶ τὸ ὑγιεινὸν ὁμώνυμον. οὕτως εὑρίσκοιτ' ἂν καὶ ὅτι ἡ κίνησις ὁμώνυμος καίτοι δοκοῦσα ἕνα λόγον ἔχειν· λέγεται γὰρ ἐνέργεια εἶναι τοῦ κινητοῦ ἥ τοιοῦτον. ἀλλ' ἐπεὶ μηδὲ τὸ κινητὸν κατὰ πᾶσαν κίνησιν ταὐτὸν ἀλλὰ ἄλλο καὶ ἄλλο, καθ' ἣν μὲν τὸ κατ' οὐσίαν μεταβλητόν, καθ' ἣν δὲ τὸ κατὰ ποιότητα, καθ' ἣν δὲ τὸ

---

2 τῇ λαμβανομένων P συγκειμένων corr. ex ζητουμένων B 3 λανθάνῃ B
4 ὅτι ABD: ὃ aP 6 ποῖόν τὸ D: ποιεῖν τὸ aABP εὑρεθήσεται αὐτῶν BD: inv. ord. aAP 7 ἐπεὶ aP: εἴποι A, idemque punctis circumscriptum D: εἴπῃ B post λέγεται add. γὰρ ABD 9 ὡς om. A 11 ἐπεὶ D: ἐπὶ γὰρ aABP 12 τοῦ (post μὲν et post δὲ) scripsi: τὸ D: om. aABP δ] οἷον B 13 ὃ corr. ex ὅ, ἦν in ras. P 14 τὸ BDP: τῷ aA ἔχον conicio itemque vs. 17 cf. vs. 20 15 post ὑγιεινοῦ add. διὸ D 16 αὐτοῦ ABD: αὐτοὺς aP πάλιν καὶ αὐτὸ postea, ut videtur, add. D¹ 17 σημαίνει] ημ in ras. P² 18 ὑγιεινοῦ] ἐκείνου A 19 post κατὰ add. τὸ aBP τοιαύτῃ scripsi: τοσαύτῃ libri 20 σημεῖον aP ante συμ. ras. 2—3 lit. P ἔχειν A 21 τὸ alterum om. A εἶναι post τοσοῦτον transposuit D 22 τῶν σημαινομένων — ὅρος (24) om. P 22. 23 μετὰ τῶν ὁρισμῶν A 23 τοῦ τοῦ D: τοῦ aAB τῶν (om. A) ὁρισμῶν τούτων AD: τούτων ὁρισμῶν aB 24 τοίνυν om. P 25 post οὕτως add. γὰρ B 26 ἂν εὑρίσκοιτο AB ὅτι καὶ B ἀνάλογον A: ἕνα λέγειν B 27 μηδὲ scripsi: μήτε libri 28 καὶ ἄλλο D: om. aABP 28. 29 τὸ μὲν — τὸ δὲ — τὸ δὲ D 29 post μεταβλητόν addendum videtur καθ' ἣν δὲ τὸ κατὰ τόπον cf. p. 111,3 ἡ μὲν γὰρ φορά

κατὰ ποσόν, ὡς δηλοῖ ἡ ἐνέργεια (ἄλλη γὰρ ἡ τῶν κατ' εἶδος διαφερόντων τελειότης· τὸ γὰρ δυνάμει καθ' ἕκαστον τῶν κινητῶν ἄλλο τῷ εἴδει· διὸ καὶ ἡ ἐνέργειά τε καὶ ἡ ἐντελέχεια· ἡ μὲν γὰρ φορά, ἡ δὲ ἀλλοίωσις, ἡ δὲ αὔξησις, ἡ δὲ μείωσις, ἡ δὲ γένεσις, ἡ δὲ φθορά), ἡ δὴ κίνησις ὁμώνυμος.

p. 107b13 Ἔτι εἰ μὴ συμβλητὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ὁμοίως.

Καὶ τοῦτον τὸν τόπον πρὸς τὴν ἐπίκρισίν τε καὶ εὕρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων παραδίδωσι, τὸν ἀπὸ τῆς συγκρίσεως. ἐπεὶ γὰρ πάντα τὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου τε καὶ εἴδους κοινωνοῦντα συμβλητά ἐστιν ἀλλήλοις καὶ συγκριτικά (πάντα γὰρ τὰ τοῦ αὐτοῦ τινος μετέχοντα ἢ ὁμοίως αὐτοῦ μετέχει καὶ ἔστι συμβλητὰ κατὰ τὸ ὅμοιον, οἷον ὡς οἱ κύκλοι πάντες ὁμοίως ἀλλήλοις κύκλοι οἱ τὸν τοῦ κύκλου λόγον ἀναδεχόμενοι· ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅλως ἐν οἷς μή ἐστι τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον, ταῦτα ὁμοίως τοῦ κοινοῦ μετέχει καὶ κατὰ τὸ ὅμοιόν ἐστι συμβλητά· ἐν οἷς δέ ἐστι καὶ τὸ μᾶλλον, δύναται ἡ τούτων σύγκρισις γίνεσθαι μὲν καὶ κατὰ τὸ ὅμοιον, γίνεσθαι δὲ καὶ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον, ὡς ἐπὶ λευκοῦ· τὰ γὰρ τοῦ λευκοῦ τοῦ ὡς χρώματος μετέχοντα πάντα ἢ ὁμοίως αὐτοῦ μετέχει ἢ τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον· καὶ τὰ ὁμοίως δὲ αὐτοῦ μετέχοντα κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον συγκριτικά), εἰ δὴ τὰ μετέχοντα τοῦ αὐτοῦ συγκριτικά, τὰ μὴ συγκριτικὰ δῆλον ὅτι οὐκ ἂν μετέχοι τοῦ αὐτοῦ. ὅσῖ οὖν, φησίν, ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὰ ὑπὸ ἑνός τινος ὀνόματος σημαινόμενα, εἰ κατὰ τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ ὀνόματος καθ' ἕκαστον αὐτῶν μή ἐστι συμβλητά· ἂν γὰρ μὴ ᾖ, ὁμώνυμον ἔσται τὸ ὄνομα, ὃ κοινὸν ἔχοντα ταῦτα οὐκ ἔστιν ἀλλήλοις κατ' αὐτὸ συμβλητά. οἷον τὸ λευκὸν καὶ κατὰ φωνῆς καὶ κατὰ ἱμάτιου κατηγορεῖται· ἀλλ' οὐκ ἔστι συμβλητὰ φωνὴ καὶ ἱμάτιον κατὰ τὸ λευκόν· οὐδεὶς γὰρ ζητεῖ πότερον μᾶλλον λευκὸν τὸ ἱμάτιον ἢ ἡ φωνή, ὡς ζητεῖ ἐπὶ γύψου καὶ χιόνος· οὔτε γὰρ ὁμοίως οὔτε τὸ μὲν μᾶλλον αὐτῶν τὸ δὲ ἧττόν ἐστι τοιοῦτον· διὸ οὐ τοῦ αὐτοῦ σημαντικὸν ἑφ' ἑκατέρου αὐτῶν ὂν τὸ λευκὸν ὁμώνυμον ἂν εἴη. οὐκέτι δὲ ὁμώνυμον

1 ὡς δηλοῖ D: om. aAB: ras. 1—2 lit. P διαφόρων P 3 ἐνδελέχεια A ἡ μὲν γὰρ] καὶ ἡ μὲν A φορά BDP: φθορά a: διαφορά itemque vs. 4 A 4 γένεσις] γ in ras. D φθορά, ἡ δὴ (δὲ AB) corr. ex φθορὰν δὲ D 4. 5 ὁμωνύμως P 6 post συμβλητὰ add. ἢ B 9 post τὰ ras. P τε om. A ἀλλήλων A 11 ὅμοιον om. P οἷον om. a 12 τοῦ om. A ἕνα δεχόμενοι D 13 οἱ AD: om. aBP τε om. B ante ἧττον add. τὸ AB 14 ἐστι — ὅμοιον (16) om. AD 15 γενέσθαι B μὲν — δὲ (16) om. P post μὲν add. οὐ B: om. a 16 τὸ om. A post ἐπὶ add. τοῦ B 17 τοῦ ὡς om. A πάντα D: πάντως aABP 18 post μετέχοντα add. τὰ aABD: om. P 19 τὸ om. A τε om. D post δὴ add. οὖν (o in ras.) D τὰ om. P τοῦ om. aP 21 ἐπὶ] ἔτι B ὑπὸ postea add. D¹ ante εἰ add. καὶ D 22 συμβλητόν A 25 συμβλητὴ A 26 λευκὸν μᾶλλον D 27 γύψου] ψύχους A supra χιόνος scriptum ἱματίου B 28 τοιοῦτο P σημαντικοῦ A 29 ἑφ' superscr. B τὸ λευκὸν ὂν D supra ὁμώνυμον alterum scriptum ἀλλὰ συνώνυμον B

τὸ κατὰ γύψου καὶ χιόνος. πάλιν τὸ ὀξὺ καὶ ἐπὶ χυμοῦ καὶ ἐπὶ φωνῆς κατηγορεῖται, καὶ οὐκ ἔστι ταῦτα συμβλητὰ κατὰ τὸ ὀξύ, ὥστε ὁμώνυμον τὸ ὀξύ.

p. 107b19 Ἐπεὶ δὲ τῶν ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων ἕτεραι τῷ εἴδει καὶ αἱ διαφοραί.

Ὅτι τῶν ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων ἕτεραι τῷ εἴδει καὶ αἱ διαφοραί, εἴρηκεν ἐν Κατηγορίαις· ἀπὸ δὴ τούτου τόπον τινὰ ἡμῖν παραδίδωσι πρὸς εὕρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων. ἂν γάρ τι ὄνομα κατὰ πλειόνων κατηγορῆται, ἃ διαφοραί εἰσι διαφερόντων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα ὄντων, ὁμώνυμον ἔσται τὸ ταῦτα σημαῖνον ὄνομα· τῷ γὰρ διαφερόντων εἶναι γενῶν διαφορὰς ταῦτα καὶ ἕτερα τῷ εἴδει ἀλλήλων ἔσται, ἐπεὶ τῶν ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων ἕτεραι τῷ εἴδει καὶ αἱ διαφοραί. διὰ τοῦτο τὸ ὀξὺ ὁμώνυμον, ὅτι τὸ ὀξὺ καὶ φωνῆς ἐστι διαφορὰ καὶ ὄγκου, ἃ ἕτερά ἐστι γένη καὶ οὐχ ὑπ' ἄλληλα. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς τὸ λεγόμενον ἀληθὲς ἐπὶ πάντων. τὸ γὰρ δίπουν δοκεῖ καὶ τοῦ ζῴου πεζοῦ καὶ τοῦ ζῴου πτηνοῦ διαφορὰ εἶναι ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα ὄντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὁμώνυμον. ἢ δεῖ ἐπὶ τούτων τῶν γενῶν χρῆσθαι τῷ προκειμένῳ, ἂν πάντῃ ᾖ ἕτερα ἀλλήλων καὶ μὴ ὑπὸ ἓν κείμενα γένος, ὥσπερ ἐφ' ὧν αὐτὸς τὸν λόγον ἐποιήσατο· ζῷον γὰρ καὶ ἐπιστήμη καὶ φωνὴ καὶ ὄγκος οὕτως ἕτερα. τὰ δὲ προειρημένα, εἰ καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλά ἐστιν, ἀλλ' ὑπὸ ἕν γε κοινὸν γένος, τὸ ζῷον· διὸ ἡ διαφορὰ ἡ δίπουν ὥσπερ ἑκατέρου τούτων ἐστὶ διαφορά, οὕτως καὶ τοῦ ζῴου εἴη ἂν διαφορά· οὖσα δὲ ἐν ἑνὶ γένει ἡ αὐτὴ ἂν εἴη κατὰ τὸ εἶδος.

p. 107b27 Πάλιν εἰ αὐτῶν τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἕτεραι αἱ διαφοραί, οἷον χρώματος.

Δείξας τὸ τῶν διαφορῶν ὄνομα τῶν πολλαχῶς λεγομένων ὄν, διότι ἦν τὰ σημαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ διαφερόντων γενῶν διαφοραί, πάλιν δείκνυσι τὸ τῶν γενῶν ὄνομα τῶν πολλαχῶς λεγομένων ὄν, ἂν ὧσι τῶν ὑπ' αὐτοῦ

---

2 τὸ om. D 4 ἑτερογενῶν B (CP, pr. c) 6 ἑτερογενῶν A 7 καὶ om. aP

ἐν Κατηγορίαις] c. 3 p. 1b17 τούτου AB: του D: τούτων a: non liquet P 8 post τινὰ add. καὶ B 9 κατηγορῆται D: κατηγόρηται (sic) P: κατηγορεῖται aAB 11 γενῶν εἶναι D διαφορὰς scripsi: διάφορα libri 12 ἑτερογενῶν A 13 καὶ prius om. APa τὸ alterum om. P 14 ἐστιν ἕτερα B 14. 15 ἐπιζητήση A 15 δ' ἄν τις D cf. Ind.: δέ (supersc. P²) τις ἂν aABP τὸ prius supersc. P² 16 δοκεῖ om. A 18 ἂν scripsi: ἀν libri πάντῃ ᾖ ἕτερα ABD: ἕτερά ἐστιν aP 19 ὑπὸ ἓν κείμενα (κείμενον A) γένος ABD: ὑποκείμενα aP 21 ἓν γένος κοινὸν τὸ ζῷον A: ἕν γε κείμενον ζῷον τὸ γένος B 23 ἐν supersc. P⁵ εἴη ἂν ἡ αὐτὴ A 25 ταυτὸ aP 27 διότι in ras. D 28 ἦν om. B 29. p. 113,1 τῶν σημαινομένων ὑπ' αὐτοῦ P

σημαινομένων ἕτεραι διαφοραί. οὐ μόνον γάρ, ἂν τὰ σημαινόμενα ὑπό τινος ὀνόματος "ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων" ὦσι διαφοραί, ὁμώνυμον ἔσεσθαι τὸ ταὐτὰ σημαῖνον ὄνομα λέγει, ἀλλὰ κἂν αὐτῶν τῶν ὑπό τινος ὀνόματος σημαινομένων γενῶν ἕτεραι ὦσι διαφοραί. καὶ τὸ ταὐτὰ σημαῖνον ὄνομα ὁμώνυμον ἔσεσθαί φησι, καὶ εἰκότως· εἰ γὰρ τῶν ἑτέρων γενῶν ἕτεραι διαφοραί, καὶ ὧν ἕτεραι διαφοραί, ταῦτα ἕτερα. χρῶμα γὰρ σημαίνει καὶ τὸ ἐν τοῖς σώμασιν, ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὰ τούτων μεταξύ, σημαίνει καὶ τὸ ἐν τοῖς μέλεσι· λέγεται γάρ τι καὶ κατὰ μουσικὴν χρῶμα· τρία γὰρ μέρη τῆς μελῳδίας οἱ ἁρμονικοὶ εἶναί φασιν, ἁρμονίαν, χρῶμα, διάτονον, ὧν τοῦ χρώματος διαφορὰς φασὶν, ἃς ἰδίως χρόας καλοῦσι, τήν τε τοῦ μαλακοῦ χρώματος καὶ τὴν τοῦ ἡμιολίου καὶ τὴν τοῦ τονιαίου χρώματος. ἐπεὶ οὖν εἰσιν ἄλλαι μὲν διαφοραὶ τοῦ ἐν τοῖς σώμασι χρώματος, ὡς τὸ συγκριτικὸν καὶ διακριτικὸν ὄψεως, ἄλλαι δὲ τοῦ ἐν τοῖς μέλεσι (τὸ γὰρ ἡμιτονιαῖον καὶ διεσιαῖον καὶ τὸ μαλακόν), ὁμώνυμον τὸ λευκόν. εἰ γὰρ ἦν ἕν τι τὸ σημαινόμενον ὑπ' αὐτοῦ, οὐκ ἂν εἶχεν ἑτέρας τῷ εἴδει διαφοράς· τῶν γὰρ αὐτῶν γενῶν αἱ αὐταὶ διαφοραί. 45 5 61 5

p. 107b33 Ἔτι ἐπεὶ τὸ εἶδος οὐδενός ἐστι διαφορά.

Δεῖν φησι καὶ τοῦτο ἐπισκοπεῖν, εἰ τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σημαινομένων ὀνόματος τὸ μὲν εἶδός τινός ἐστι τὸ δὲ διαφορά. εἰ γὰρ εἴη τι σημαῖνον τοιαῦτα, ὁμώνυμον ἂν εἴη, ἐπεὶ τὸ εἶδός τινος οὐχ οἷόν τε διαφορὰν εἶναί τινος· τὸ μὲν γὰρ ποιητικόν ἐστιν εἴδους, ἡ διαφορά, τὸ δὲ γινόμενον ὑπ' αὐτῆς, τὸ εἶδος, καὶ τὸ μὲν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, τὸ εἶδος, τὸ δὲ ἐν τῷ ποιόν τί ἐστι, καὶ τὸ μὲν εἶδος ὅπερ τὸ γένος ἐστίν, ἡ δὲ διαφορὰ τοῦ μὲν γένους ἐστίν, οὐχ ὅπερ δὲ τὸ γένος, καὶ εἴδη μέν ἐστιν εἰς ἃ τὰ γένη διαιρεῖται, διαφοραὶ δὲ καθ' ἃς διαιρεῖται ἢ καθ' ἃς τὰ εἴδη διαφέρει ἀλλήλων. τὸ δὴ λευκὸν διὰ τοῦτό ἐστιν ὁμώνυμον, ὅτι τὸ μέν τι εἰδός ἐστι τῶν ὑπ' αὐτοῦ σημαινομένων (τὸ γὰρ ἐν χρώματι λευκὸν εἶδος χρώματος), τὸ δὲ διαφορά· τὸ γὰρ ἐν φωνῇ λευκὸν οὐκ εἶδός ἐστι φωνῆς ἀλλὰ διαφορά· διαφέρει γὰρ φωνὴ φωνῆς τῷ λευκὴ εἶναι ἢ μή. 10 15

2 ὀνόματα, ut videtur, A: ὀνο^{μτ} D μὴ om. P 3 λέγειν aP 4 γενῶν om. P ὦσι D cf. vs. 6: ὦσιν αἱ aABP 6 post ἕτεραι prius add. αἱ A: ras. D ὧν^{γενῶν} B 7 χρῶμα — ὁμώνυμον (15) Suidas sub v. χρῶμα τὸ (ante μέλαν) D Suid.: om. aABP 8 μεταξύ] ξυ in ras. D καὶ tertium A Suid.: om. aBDP 9 post κατὰ add. τὴν A μουσικὸν B μέρη aAP Suid.: μέλη BD 11. 12 καὶ τὴν τοῦ ἡμιολίου aP: om. AD Suid.: post χρώματος (12) transposuit B 12 τονιαίου aP: τονικοῦ ABD: διατονικοῦ Suid. οὖν εἰσιν] οὖσιν A 12. 13 τῶν — χρω^{μτ} A 14. τὸ γὰρ corr. ex ως... B διαισιαῖον D: διασιαῖον P^1, corr. P^2 19 post τοῦτο add. τὸ B 23 αὐτοῦ A 24 ποῖον τί ἐστι D: ὁποῖον A: ποῖον aB: ποιόν P 27 ἀλλήλων διαφέρει A

p. 107b38 Περὶ μὲν οὖν τοῦ πολλαχῶς διὰ τούτων καὶ τῶν τοιούτων σκεπτέον.

Παραδοὺς τοὺς κυριωτάτους τόπους δι' ὧν ἄν τις γνωρίζοι τὰ πολλαχῶς τε καὶ ὁμωνύμως λεγόμενα, ἐπεὶ ἐνδέχεταί τινας καὶ παρὰ τοὺς εἰρημένους τόπους εὑρεθῆναι τρόπους τῆς τῶν πόλλαχῶς λεγομένων εὑρέσεως, διὰ τοῦτο εἶπε διὰ τούτων καὶ τῶν τοιούτων. δύναται γάρ τις γνωρίζειν τι ὁμωνύμως λεγόμενον καὶ ἀπὸ τοῦ τῶν σημαινομένων ὑπ' αὐτοῦ τὸ μὲν εἶδος εἶναι τὸ δὲ ἄτομον, ὡς τὸ ἄνθρωπος· ἦν γὰρ καὶ ἴδιον ὄνομα τοῦτο τοῦ Ὀλυμπιονίκου πύκτου, οὗ ἐν Ἠθικοῖς ἐμνημόνευσεν. ὁμοίως καὶ τὸ κόραξ ὄνομα οὐ τὸ εἶδος τὸ τοῦ ὀρνέου μόνον ἐσήμαινεν ἀλλὰ καὶ τὸν ῥήτορα. ἀλλὰ κἂν τὸ κοινόν τι σημαίνῃ καί τι τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν εἶδος, ὁμώνυμον κἀκεῖνο, ὡς τὸ ἴδιον· καὶ γὰρ τὸ κοινόν, ὃ καὶ κατὰ τοῦ ὁρισμοῦ κατηγορεῖται καὶ κατὰ τοῦ οὕτως λεγομένου ἰδίου, σημαίνει καὶ τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ γένει ἐκ τοῦ κοινοῦ ἰδίου. ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὴν κοινὴν ἀρετὴν σημαίνουσα καὶ τὴν ἀντιδιαιρουμένην ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ὁμώνυμος. ὁμοίως καὶ τὸ μέλαν· καὶ γὰρ τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ λευκῷ χρώματι μέλαν καλεῖται, καὶ ἰδίως καλεῖται ᾧ γράφομεν. εἴη δ' ἂν καὶ ἀπὸ τῶν πρός τι λαμβανόμενον τὸ πολλαχῶς, ὡς ἐρρέθη. οὗ οὐδὲ αὐτοῦ ἐμνημόνευσεν. ἀλλὰ κἂν ὑπὸ διαφερουσῶν αἰσθήσεων κρίνηται τὰ ὑπό τινος σημαινόμενα, ὁμώνυμον καὶ τοῦτο, ὡς ἐλέγομεν ἐπὶ τοῦ χρώματος· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ ὄψεως τὸ δὲ ὑπὸ ἀκοῆς. ἢ τούτου ἐμνημόνευσε. διὰ δὴ τὰ τοιαῦτα οὕτως εἶπε.

p. 107b39 Τὰς δὲ διαφορὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσι τοῖς πρὸς ἄλληλα θεωρητέον.

Τρίτον ἦν εἶδος τῶν ὀργάνων τῶν πρὸς τὴν εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν λόγων συναίρεσθαι κειμένων ἡ τῶν ἐν ἑκάστοις διαφορῶν γνῶσις, περὶ οὗ νῦν τὸν λόγον ποιεῖται. χρήσιμος δέ, ὡς ἐρεῖ, ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις

3 τὰ] τὸ A 4 καὶ alterum infra lineam add. P 6 post τούτων add. τε aB 8 αὐτόμα D ἄνθρωπος — ἐμνημόνευσεν (9) Suidas sub v. ἄνθρωπος 8. 9 ἴδιον γὰρ ἦν ὄνομα καὶ A 9 ὀλυμπιονίκους A ἐν Ἠθικοῖς] Eth. Nicom. VII c. 6 p. 1147b35 10 τὸ (ante τοῦ) om. D ἐσήμαινεν BD: ἐσήμανεν A: ἐσήμηνεν aP 11 τὸ] τὸν Bpr. τι prius aBP: τις AD σημαίνει A 12 καὶ alterum om. A 13 ante ὁρισμοῦ add. κοινοῦ aP 14 ἐκ] x in ras. D 15 ἀντιδιηρημένην a 16 ἄλλαις om. a 17 χρώματι BD: χρῶμα aAP 18 post πολλαχῶς add. λεγόμενον A ἐρρέθη (p. 103, 17 sq.) aBD: ἐρρήθη AP 19 οὗ om. P 20 τινων A ἐλέγομεν] p. 99, 28 sq. 23. 24 ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς πρὸς ἄλληλα γένεσι τὰς διαφορὰς θεωρητέον A 23 τοῖς alterum BD Arist.: om. aP 25. 26 εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν corr. ex διαλεκτικὴν D 26 συναιρεῖσθαι, ut videtur, P¹, corr. P² περὶ — γνῶσις (27) om. B 27 ὡς ἐρεῖ post γνῶσις transposuerunt aP ἐρεῖ] c. 18 p. 108a38 sq.

πρός τε τὰ περὶ ταὐτοῦ προβλήματα (δυνάμενοι γὰρ γνωρίζειν τὰς διαφορὰς τῶν προκειμένων δεικνύοιμεν ἂν ὅτι μὴ ταὐτά, οἷον δόξα καὶ ἐπιστήμη μηδὲ αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη μηδὲ ἐγκράτεια καὶ σωφροσύνη, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἀρετὴ μὴ τέχνη), ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν γενῶν διαιρέσεις τὰς εἰς τὰ εἴδη· ἡ γὰρ εὕρεσις τῶν διαφορῶν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει εὐπορία τῆς εἰς τὰ εἴδη διαιρέσεως αὐτῶν. ἔτι πρὸς τὰς ἐνστάσεις τῶν ἐπακτικῶν λόγων· ἂν γὰρ εἰδῶμεν τίνι διαφέρει τὸ λαμβανόμενον, ἐνίστασθαι ἂν δυναίμεθα τῷ ἐπάγοντι ὡς μὴ ὅμοια λαμβάνοντι. ἔτι πρὸς τὰς ἐνστάσεις τὰς πρὸς τὰς ὑπολήψεις τινὸς τῶν φυσικῶν, οἷον ὅτι ἓν τὸ ὄν, ὡς ἐδόκει Παρμενίδῃ τε καὶ Μελίσσῳ· δυναίμενοι γὰρ τὰς τῶν ὑπὸ τὸ ὂν συνορᾶν διαφορὰς ἀναιροίημεν ἂν τήνδε τὴν δόξαν. χρήσιμος δὲ ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις καὶ πρὸς τὴν γνῶσιν τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν, πότερόν εἰσι πολλαὶ κατ' εἴδος ἀλλήλων διαφέρουσαι ἢ μία ἐξ ἁπασῶν ὅλη. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὁρισμούς, εἴ γε ὁ ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν. ἐρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς | τὸ χρήσι- 62
μον ἑκάστου τῶν προειρημένων ὀργάνων, ὡς προεῖπον. λέγων δὲ περὶ τῶν διαφορῶν τόπους μὲν οὐ παραδίδωσι δι' ὧν γνωσόμεθα αὐτάς, ὥσπερ παρέδωκεν ἐπί τε τῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ὁμωνύμων διαιρέσεως· ἐν οἷς δὲ δεῖ ζητεῖν τὰς διαφορὰς καὶ περὶ ἃ γυμνάζεσθαι πρὸς τὴν ῥᾳδίαν ἐπίγνωσιν τῶν ἐν ἑκάστοις διαφερόντων, ὑποτίθεται. δεῖν γάρ φησι ζητεῖν τὰς διαφορὰς μὴ τῶν πόρρω διεστώτων (φανερὰ γὰρ ἡ τῶν οὕτως ἑτέρων πρὸς ἄλληλα διαφορά· οὐδὲ γὰρ ζητεῖ τις τίνι ἄνθρωπος ξύλου διαφέρει) ἀλλὰ ἐν τοῖς σύνεγγυς ἀλλήλων, περὶ ἃ δύναται καὶ πλάνη τις ὡς ὄντα τὰ αὐτὰ γενέσθαι, οἷον ἔν τε τοῖς ὑπὸ ταὐτὸ γένος (τῶν γὰρ οὕτως ἐγγὺς ἀλλήλων οὐ πρόδηλοι αἱ διαφοραί· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσιν ἀντὶ τοῦ 'ἐν τοῖς ὑπὸ ταὐτὸ γένος', καὶ εἶεν ἂν αἱ τούτων διαφοραὶ αἱ κυρίως λαμβανόμεναι διαφοραί) καὶ τῶν ἐν τοῖς διαφέρουσι μὲν γένεσιν ὄντων μὴ πολὺ μέντοι διεστώτων ἀλλήλων. καὶ σχεδὸν ἀξιοῖ ἐν τοῖς αὐτοῖς κατά τι τὰς διαφορὰς ἐπιζητεῖν· ἢ γὰρ ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἢ ἐν τοῖς κατ' ἀναλογίαν τοῖς αὐτοῖς. οὐ γὰρ ῥᾴδιον τὰ δοκοῦντα ταὐτὰ ἀλλήλοις εἶναι χωρίζειν ταῖς διαφοραῖς· δεῖ δὲ τοὺς γυμναζομένους ἐν τοῖς χαλεπωτέροις τὰς γυμνασίας ποιεῖσθαι· ῥᾳδία γὰρ ἡ ἀπὸ τῶν χαλεπωτέρων ἐπὶ τὰ ῥᾴω μετάβασις. οἷον ζητήσαι ἄν τις τίνι τύχῃ τοῦ αὐτομάτου διά-

2 τὰ αὐτὰ omisso οἷον aP 8 post ἔτι add. δὲ A 8. 9 ἐνστάσεις τὰς (τὰς om. A) πρὸς τὰς om. D 9 τινῶν A δοκεῖ Apr. 10 μελίσω A 12 post εἰσι add. ποτε AB 13 ἀλλήλων] τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν A ἐξ ADP¹: ἔξις aBP² ὅλη B τοὺς om. B 14 ὁ BD: om. aAP διαφορᾶς P 16 γνωσόμεθα] γνωσώμεθα ἂν A 17 τε om. aP ἐπὶ alterum om. B 21 οὐδὲ — διαφέρει om. A γὰρ om. P διαφέρει ξύλου B 23 τὰ αὐτὰ BD: αὐτὰ A: ταυτὰ aP 23 et 25 τὸ αὐτὸ A 23. 24 ἐγγὺς ἀλλήλων AB: inv. ord. D: ἐγγὺς ἀλλήλοις aP 25 post ἀντὶ add. γὰρ aAP ἐν τοῖς superscr. P²: τοῖς B εἶεν ADP: εἶναι aB 26 καλούμεναι P τοῖς om. aP 27 καὶ om. A 28 τοῖς ταυτοῖς aP ζητεῖν P 29 οὐ] εἰ A ταὐτὰ A 30 (τ)αῖς (διαφορ)αῖς in ras. P² 31 χαλεποτέροις aP

φέρει, καὶ τίνι κίνησις γενέσεως καὶ φθορᾶς, καὶ τίνι ἐγκράτεια σωφροσύνης καὶ ἀκρασία ἀκολασίας καὶ θηριότης κακίας καὶ ἴδιον ὅρου. παραδείγματι δὲ τῶν μὲν ὁμογενῶν ἐχρήσατο αὐτὸς δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ ὡς οὐσῶν ὑπὸ γένος ἕν, τὴν ἀρετήν· τίνι γὰρ διαφέρει δικαιοσύνη ἀνδρείας; ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἑκάστη, οἷον ὅτι ἄλλως μὲν ἡ ἀνδρεία μεσότης ἄλλως δὲ ἡ δικαιοσύνη· ἡ μὲν γὰρ δύο κακιῶν, θρασύτητος καὶ δειλίας, ἡ δὲ πλεονεξίας καὶ μειονεξίας, ἐξ ὧν ἡ ἀδικία· ἐν γὰρ τούτοις τῇ ἀδικίᾳ τὸ εἶναι· καὶ περὶ ἄλλα μὲν ἡ ἀνδρεία, περὶ γὰρ τὰς τῶν κινδύνων ὑπομονάς, περὶ ἄλλα δὲ ἡ δικαιοσύνη, περὶ γὰρ τὸ ἴσον τό τε ἐν διανομῇ καὶ τὸ ἐν συναλλάγμασι. τῶν δὲ ἀνομογενῶν μὲν μὴ πολὺ δὲ διεστώτων αἰσθήσει καὶ ἐπιστήμῃ, ἅ ἐστι μὲν ἕτερα ἀλλήλων κατὰ γένος (τῆς μὲν γὰρ ἐπιστήμης ἡ ὑπόληψις γένος, ἡ δὲ αἴσθησις οὐχ ὑπόληψις), κατὰ ἀναλογίαν μέντοι ταὐτά ἐστιν· ὡς γὰρ αἴσθησις πρὸς αἰσθητά, οὕτως ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητά, καὶ ἀμφότερα κριτικά· ἤδη γοῦν τινες διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν ταὐτὸν ἐπιστήμην τε καὶ αἴσθησιν εἶπον εἶναι. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων· ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις καὶ περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν, ἐπιστήμη δὲ οὐδενὸς ἐνδεχομένου· καὶ ἡ μὲν ἐπιστήμη τῆς ἑκάστου τῶν ἐπιστητῶν οὐσίας γνωστική. ἡ δὲ αἴσθησις οὐδενὸς τῶν αἰσθητῶν τῆς οὐσίας ἐστὶν ἐπιγνωστική· καὶ ἡ μὲν ἐπιστήμη ἐπίκτητος, ἡ δὲ ἐξ ἀρχῆς· καὶ ἡ μὲν κοινὴ καὶ τῶν ἄλλων ζῴων, ἡ δὲ ἴδιος ἀνθρώπων ἢ ὅλως λογικῶν· καὶ ἡ μὲν φύσει, ἡ δὲ διδασκαλίᾳ· καὶ τῆς μὲν αἰσθήσεως προάγει ἡ ἕξις τὰς ἐνεργείας (ὁρατικοὶ γὰρ ὄντες εἴδομεν), τὰς ⟨δὲ⟩ κατὰ τὰς ἐπιστήμας ἕξεις [ἃς] διὰ τῶν ἐνεργειῶν κτώμεθα· ἐνεργοῦντες γὰρ κατὰ τὰ γραμματικὰ γραμματικοὶ γινόμεθα· καὶ αἰσθήσεως μὲν ἀναιρουμένης συναναιρεῖται καὶ τὸ ζῷον· ἀδύνατον γὰρ ζῷον εἶναι χωρὶς ἁφῆς· ἐπιστήμη δὲ ἀναιρουμένη οὐκ [ἂν] ἀναιρεῖ τὸν ἔχοντα αὐτήν· ἔτι ἐπιστήμην μὲν οἷόν τε ἀποβαλόντας πάλιν ἀναλαβεῖν, αἴσθησιν δὲ ἀδύνατον· καὶ ἡ μὲν χωρὶς λόγου, τῇ δὲ ἐν λόγῳ τὸ εἶναι· καὶ αἴσθησις μὲν παρόντων μόνον, ἐπιστήμη δὲ καὶ παρεληλυθότων καὶ ἐνεστώτων καὶ μελλόντων. ἔτι δὲ ἐπιστήμης μὲν αἴσθησις ἀρχή, οὐκέτι δὲ καὶ αἰσθήσεως ἐπιστήμη· ἐκ γὰρ αἰσθήσεως μνήμη, ἐκ δὲ μνήμης ἐμπειρία, ἥτις ἐστὶν ἐπιστήμης ἀρχή. ἔοικε δὲ νῦν κοινότερον διαφορὰν λέγειν καθ' ἣν ἄλλο ἄλλου διαφέρει, οὐ

1 τίνι prius corr. D: τί aABP, Dpr. 1. 2 καὶ σωφροσύνης ἐγκράτεια A 3. 6, 8 ἀν δρία, 5 ἀνδρίας ut solet A 5 ὅτι om. P 6 ἡ prius A: om. aBDP 9 τῶν om. A 10 νομῇ P καὶ τὸ aABP: τό τε D ante συναλλ. add. τοῖς AB ἀνομογενῶν Ppr.: ἀνομοιογενῶν aABD, Pcorr. μὲν aP: om. ABD 11 post μὴ add. ἐπὶ B δὲ om. A ἕτερα μὲν B 11. 12 κατὰ γένος ἀλλήλων aP 12 ἡ prius om. aP ἡ δὲ αἴσθησις D 13 μέν P 13. 14 post utrumque πρὸς add. τὰ D 15 post ταὐτὸν add. ἐστιν A ἐπιστήμη — αἴσθησις B 18 ἡ δὲ — ἐπιγνωστική (19) om. A 19. 20 καὶ ἡ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἡ δὲ ἐπίκτητος aP 22 ἐναργείας A δὲ addidi 23 ἐπιστήμας ἕξεις] ἕξεις δόξας B ἃς delevi 24 τὰ om. D 26 ἂν delevi ἀναιρῇ aP 28 τῇ aP: τῆς ABD 29 ἐνεστώτων — παρεληλυθότων D 29. 30 ἔτι δὲ BD: δὲ ἔτι post ἐπιστήμης A: ἔτι aP 30 ἐπιστήμη (ante μὲν) B καὶ om. aP 32 νῦν om. A κοινότεραν B καθ' ὧν A

μόνον ταύτην καθ' ἣν ἡ τῶν γενῶν εἰς τὰ εἴδη διαίρεσις γίνεται· οὐ γὰρ ἂν καὶ τὰς τῶν ἀνομογενῶν διαφορὰς ἠξίου ζητεῖν.

p. 108a7 Τὴν δὲ ὁμοιότητα σκεπτέον ἐπί τε τῶν ἐν ἑτέροις γένεσι.

Τοῦτο ἔτι ὑπελείπετο τῶν προτεθέντων ὑπ' αὐτοῦ τεσσάρων ὀργάνων ὡς χρησίμων πρὸς τὴν εὕρεσίν τε καὶ εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν λόγων, ἡ τοῦ ὁμοίου γνῶσις. ἔμπαλιν δέ φησι δεῖν τὴν τοῦ ὁμοίου θήραν ποιεῖσθαι τῆς τῶν διαφορῶν. τὰς μὲν γὰρ διαφορὰς τὰς ἐν τοῖς ὁμοίοις ἠξίου | πειρᾶσθαι γνωρίζειν· τοῦτο γὰρ χαλεπώτερον καὶ περὶ τούτων ἡ 63
ἀμφισβήτησις εἰ διαφέρει ἢ μή, οἷον τίνι φάττα περιστερᾶς, καὶ τίνι κύων λύκου, καὶ τίνι ἀκολασία ἀκρασίας ἢ σωφροσύνη ἐγκρατείας ἢ ἐλευθεριότητος μεγαλοπρέπεια· τὰ γὰρ φανερῶς διεστῶτα φανερὰς πᾶσιν ἔχει τὰς πρὸς ἄλληλα διαφοράς. τὴν δέ γε ὁμοιότητα χαλεπώτερον πάλιν τὴν ἐν 5
τοῖς πολὺ διεστῶσι συνιδεῖν· οὐ γὰρ ζητεῖ τις εἰ ᾧὸν ᾧῳ ὅμοιον ἢ ἡμίονος ὄνῳ ὅμοιος ἢ Κάστωρ Πολυδεύκει, ἀλλ' εἰ Ἀχιλλεὺς Θερσίτῃ, εἰ ἄνθρωπος ἵππῳ, εἰ αἴσθησις ἐπιστήμῃ. δεῖ οὖν, φησί, γυμνάζεσθαι περὶ τὴν τοῦ ὁμοίου γνῶσιν ἐν τοῖς πολὺ διεστῶσι καὶ κατὰ γένος διαφέρουσιν. καὶ ἔστιν ἴσον τὸ εἰρημένον ἐπ' ἀμφοτέρων τῷ λεγομένῳ ὑπὸ τῶν ῥητορικῶν 'τὰ κοινὰ ἰδίως καὶ τὰ ἴδια κοινῶς δεῖ λέγειν'· ὁ μὲν γὰρ ἀξιῶν 10
τὰ κοινὰ ἰδίως λέγειν ἀξιοῖ ἐν τοῖς ὁμογενέσι τε καὶ κοινοῖς εὑρίσκειν τινὰς διαφοράς, ὁ δὲ τὰ ἴδια κοινῶς ἐν τοῖς διαφέρουσιν ἀξιοῖ πάλιν λαβεῖν ὁμοιότητας. καὶ διχῶς γέ φησι δεῖν τὴν ἐν τοῖς διαφέρουσι γένεσι ζητεῖν ὁμοιότητα. ἢ γὰρ λαμβάνοντάς τι ἔχον σχέσιν πρός τινα ὁμογενῆ ἀλλήλοις χρὴ ζητεῖν, τί οὕτως [ἢ] πρὸς ἄλλα τινὰ ὁμογενῆ μὲν ἀλλήλοις ἀνομογενῆ δὲ τοῖς προειρημένοις ἔχει· ἂν γὰρ εὑρεθῇ, ὅμοια ταῦτα ἔσται 15
κατ' ἀναλογίαν ἀλλήλοις ὄντα ἐν γένεσι διαφόροις. οἷον ἐπεὶ ἡ ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητὸν ἔχει οὕτως ὡς τῶν ἀντικειμένων εἶναι γνωστική, ζητεῖν ἄλλο τι ἀνομογενὲς τῇ ἐπιστήμῃ, ὃ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτὸ οὕτως ἔχει ὡς ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητά· τὸ γὰρ εὑρεθὲν ἔσται τῷ κειμένῳ κατὰ ἀναλογίαν ὅμοιον. ἐπεὶ οὖν ἡ αἴσθησις καὶ αὐτὴ οὕτως ἔχει πρὸς τὰ αἰσθητὰ ὡς ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητά, ὅμοια ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις κατὰ

1 ἀνομογενῶν P²: ἀνομοιογενῶν aBD: ὁμογενῶν AP¹ 4 ὀργάνων omisso ὡς χρησίμων P 6 ἔνπαλιν Dpr. 6. 7 ποιεῖσθαι θήραν D 7 τὰ pro altero τὰς a 8 τούτων aP: τοῦτο ABD 10 ἢ alterum om. aP 10. 11 ἐλευθεριότης μεγαλοπρεπείας fort. recte aP 11 φανερὰς aBP: φανερῶς AD 12 ἀλλήλας A: ἀλλῃ D χαλεπωτέραν B 13 εἰ—ἢ in mrg. P¹ 14 ὅμοιον P ante ἀχιλλεὺς add. ὁ A post θερσίτῃ add. ὅμοιος A 16. 17 διαφέρει A 17 τῶν λεγομένων A 19. 20 εὑρίσκειν τινὰς διαφοράς om. D 20 ἀξιοῖ πάλιν ἐν τοῖς διαφέρουσι D λαμβάνειν aP 21 ὁμοιότητα B: ὁμοιο itemque vs. 22 D τὴν] τῶν A διαφόροις aP 22 ἢ ABD: εἰ aP 23 ὁμογενῇ P: ὁμοιογενῇ aABD 23. 24 ἀνομογενῆ B, Ppr.: ἀνομοιογενῆ aAD, Pcorr. 25 (ἀ)λλήλοις in ras. D 26 post ζητεῖν add. τί (e vs. 23) aABP 27 ἀλλ' ὅτι A ἀνομογενὲς ABP: ἀνομοιογενὲς D: εἰ ὁμοιογενὲς a ἡ om. A 29 αὕτη AD 30 ἡ AD: om. aBP ὅμοιαι B

ἀναλογίαν. ὅτι δὲ ἕτερα γένη ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, δῆλον ἐκ τοῦ ἄλλα μὲν ἐπιστήμης εἶδη εἶναι ἄλλα δὲ αἰσθήσεως. εἶεν δ' ἂν καὶ ὑπὸ ἕτερα γένη δεικνύμεναι, καθ' ὅσον ἡ μὲν αἴσθησις ὑπὸ τὰ φύσει, ἡ δὲ ἐπιστήμη οὐ φύσει ἀλλὰ διδασκαλίᾳ. πάλιν ἐπεὶ ὡς νοῦς πρὸς ἐπιστήμην (ἀρχὴ γάρ), οὕτως αἴσθησις πρὸς ὄψιν, ὅμοια νοῦς τε καὶ αἴσθησις. καὶ ἐπεὶ ὡς ἡδὺ πρὸς ἡδονήν (ποιητικὸν γὰρ ἡδονῆς τὸ ἡδύ), οὕτως συμφέρον πρὸς ἀγαθόν, ὅμοια τὸ ἡδὺ καὶ τὸ συμφέρον. καὶ ἡ μὲν κατὰ τὴν πρός τι σχέσιν ἐν τοῖς διαφέρουσι κατὰ γένος τῆς ὁμοιότητος θήρα τοιαύτη. ἄλλην δὲ ὑποτίθεται ἀφορμὴν τῆς τοῦ ὁμοίου ζητήσεως τὴν ἐν διαφέρουσι γένεσιν. ἂν λαβόντες γένος τι ὧν ἔν τινι ζητήσωμεν τί οὕτως ἄλλο ἐν ἄλλῳ γένει ἐστίν. οἷον ἐπεὶ ὡς ὄψις ἐστὶν ἐν ὀφθαλμῷ, οὕτως νοῦς ἐν ψυχῇ (ἐν ἑκατέρῳ γὰρ ὡς κυριώτατον τῶν γινομένων ἐν αὐτοῖς), ὅμοια κατὰ τοῦτο νοῦς τε καὶ ὄψις. πάλιν εἰ ὡς ἀρετὴ ἐν ψυχῇ, οὕτως ὑγεία ἐν σώματι (τελειότητες γὰρ τῶν ὑποκειμένων αὐταῖς), ὅμοια ἀρετὴ καὶ ὑγεία. καὶ ἐπεὶ ὡς γαλήνη ἐν θαλάσσῃ, νηνεμία ἐν ἀέρι (ἠρεμία γὰρ τῶν ὑποκειμένων), ὅμοια γαλήνη τε καὶ νηνεμία. οὕτως καὶ δικαιοσύνη κάλλει ὅμοιον· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ἐν ἰσότητι τῇ κατὰ ἀναλογίαν, τὸ μὲν κάλλος τῶν μερῶν τε καὶ μελῶν τοῦ σώματος, ἡ δὲ δικαιοσύνη ἐν διανομαῖς τε καὶ συναλλάγμασι τῶν νεμομένων.

Ἡ μὲν οὖν ἐν τοῖς διαφόροις γένεσιν ὁμοιότης κατὰ ἀναλογίαν εὑρίσκεται οὕτως. λέγει δὲ δεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ὁμογενῶν μὲν ἀλλήλοις ἀνομοειδῶν δέ, τί πᾶσιν αὐτοῖς ὑπάρχει ταὐτό, ζητεῖν· κατὰ γὰρ τὸ κοινὸν τοῦτο καίτοι ὄντα ἀνομοειδῆ ὅμοια ἔσται. ἦν ὅπως δεῖ ⟨θήραν⟩ θηρᾶν λέγει. εἰ γάρ τισιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει οὖσι καὶ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσι ταὐτόν τι ὑπάρχει, ταῦτα ὅμοια κατὰ τοῦτο. ἀνθρώπῳ γὰρ καὶ ἵππῳ καὶ κυνὶ τὸ πεζὸν κοινόν· διὸ ὅμοια ταυτὶ κατὰ τοῦτο· καὶ ἀνθρώπῳ καὶ κόρακι καὶ ἰχθύι τὸ αἰσθητικόν· καὶ ἰχθύσιν, ὅσοι βράγχια ἔχουσι, καὶ τοῖς ἐντόμοις τῶν πτηνῶν τὸ μὴ ἔχειν πνεύμονα. βοῒ δὲ καὶ ἐλάφῳ καὶ προβάτῳ καὶ αἰγὶ τὸ μὴ ἄμφοδον· πάλιν ἐπὶ δένδρων πλατάνῳ μὲν καὶ ἀμπέλῳ καὶ συκῇ τὸ πλατύφυλλόν τε καὶ λεπτόφυλλον, διὸ φυλλορροεῖ, ἐλαίᾳ δὲ καὶ δάφνῃ καὶ μυρρίνῃ τὸ πιόφυλλόν τε καὶ στενόφυλλον, διὸ ἀείφυλλα ταῦτα.

---

2 εἶναι εἶδη A: εἶναι B καὶ om. D 3 δεικνύναι a 4 φύσις A 9 post ἐν add. τοῖς aB 10 ἂν corr. ex ἀνα P^2 14 αὐταῖς scripsi: αὐτοῖς AB: αὖ D: ἐν αὐταῖς aP 17 κάλος A 18 μελῶν—μερῶν B 19 συναλλάγμασι ante ras. unius lit. D: συναλλάγμασιν ἔνεστι τινὶ P 21 οὕτως om. P μὲν post δεῖν transposuit A 21. 22 ἀνομοιοειδῶν aP 22 ταυτὸν aP ζητεῖν ταυτό A 23 ἀνομοειδῆ B: ἀνομοιοειδῆ aADP θήραν addidi cf. p. 117,6 24 καὶ—διαφέρουσι om. A 26 ταῦτα aP 27 βράγχια D: βραγχία aBP: βραχία A 29 ἄμφοδον AD: ἀμφόδιον B: ἀμφῶδον aP cf. p. 93,4 122,25 πλάτωνα A 30 λεπτόφυλλόν (λεπτόφυλλόν Brandis Schol. p. 262b43, quem typothetae scilicet errorem correxit Waitz Organ. II p. X) τε καὶ πλατύφυλλον aP ἐπόφυλλον A post διὸ add. καὶ A 31 μυρίνω Bpr.: μυρίννῃ P ποιόφυλλόν a cf. De gen. anim. p. 783b19. 20

p. 108•18 Χρήσιμον δὲ τὸ μὲν ποσαχῶς λέγεται ἐπεσκέφθαι πρὸς τὸ σαφές.

Εἰπὼν περὶ ἑκάστου τῶν τεσσάρων, ἃ ὄργανα εἶπεν εἶναι τῆς εὐπορίας τῶν διαλεκτικῶν λόγων τε καὶ συλλογισμῶν, ἀκολούθως, τί ἕκαστον αὐτῶν συντελεῖ πρὸς αὐτοὺς καὶ κατὰ τί ὄργανα λέγεται, δείκνυσι. καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς τῶν προτάσεων ἐκλογῆς τε καὶ παρασκευῆς γινόμενον χρήσιμον πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν εὐπορίαν ὡς γνώριμον παρέλιπεν εἰπεῖν. ὕλη γὰρ καὶ μέρη τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις· ἐκ γὰρ τῶν προτάσεων οἱ συλλογισμοί· καὶ δῆλον ὅτι ἡ τούτων εὐπορία τε καὶ παρασκευὴ εὐπορίαν ἡμῖν συλλογισμῶν παρέξει. πρὸς δὲ τί χρήσιμον τῶν ἄλλων ἕκαστον, λέγει. καὶ πρῶτόν γε περὶ τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσεως ποιεῖται τὸν λόγον, καί φησιν αὐτὸ χρήσιμον εἶναι πρός τε τὸ σαφές· σαφὲς γὰρ γίνεται τὸ τιθέμενον, πρὸς ὃ δεῖ τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, διορισθέν, ἡ δὲ σαφήνεια τοῦ τιθεμένου χρήσιμος πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς πρὸς αὐτό· ῥᾷον γάρ τις τῶν οἰκείων πρὸς τὸ προκείμενον εὐπορεῖ λόγων εἰδὼς σαφῶς τί ποτέ ἐστι καὶ μὴ ὑπὸ τοῦ διττοῦ παραγόμενος. ὅλως δὲ ἡ σαφήνεια χρήσιμος καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευήν τινων· διὰ γοῦν τὸ μὴ διελέσθαι τὸ ὂν ποσαχῶς λέγεται Παρμενίδην τε καὶ Μέλισσον ἄδηλός ἐστι νῦν ἡ δόξα αὐτῶν ἡ περὶ τοῦ ἓν τὸ ὂν εἶναι. τὸ δὲ μᾶλλον γὰρ ἄν τις εἰδείη τί τίθησιν εἴη ἂν λέγων περὶ τοῦ ἀποκρινομένου καὶ συγχωροῦντος ταῖς προτάσεσιν· ὅταν γὰρ ᾖ γνώριμον περὶ οὗ ἐρωτῶνται ποσαχῶς λέγεται, ῥᾷον συγχωροῦσι τοῖς ἠρωτημένοις, γνωρίσαντες καθ' ὃ συγχωροῦσι. δευτέραν χρείαν τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσεως ἐκτίθεται τὴν πρὸς τὸ κατ' αὐτὸ τὸ κείμενον πρᾶγμα καὶ πρὸς αὐτὸ καὶ περὶ αὐτοῦ γίνεσθαι τοὺς συλλογισμούς τε καὶ λόγους καὶ μὴ πρὸς τὸ ὄνομα καὶ τὴν λέξιν· σοφιστικὸς γὰρ ὁ πρὸς τοὔνομα καὶ τὴν λέξιν λόγος ἀλλ' οὐ διαλεκτικός. ἀδήλου γὰρ ὄντος ποσαχῶς τὸ προκείμενον λέγεται, ἐνδέχεται ἐπ' ἄλλο μὲν τὸν ἐρωτῶντα ἐπ' ἄλλο δὲ τὸν ἀποκρινόμενον τῶν σημαινομένων ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τὴν διάνοιαν φέρειν· οὕτως δὲ πρὸς τὸ ὄνομα ἂν οἱ λόγοι ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ πράγματος γίνοιντο. ὁρισθέντος δὲ κατὰ τί τῶν σημαινομένων ὑπὸ τῆς λέξεως τίθησιν ὃ τίθησιν ὁ ἀποκρινόμενος καὶ γνωρίμου γενομένου γελοῖον ἔτι πρὸς ἄλλο τῶν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινομένων καὶ μὴ πρὸς τὸ κείμενον

1 πολλαχῶς AD 2 πρὸς τὸ σαφές om. aP πρὸς ABD(ABPouf): πρός τε Arist. et Alex. ipse vs. 12 3 post τῶν octo fere lit. eras. P 4 τε λόγων aB αὐτῶν om. B 6 προτέρων B χρήσιμον γινόμενον A 7 παραλέλοιπεν A 10 συλλογισμοῦ B: πρὸς λογισμῶν A 12 fort. αὐτὴν 13 γίνεται τὸ om. A ποιεῖσθαι τοὺς λόγους B 15 πρὸς τὸ προκείμενον τῶν οἰκείων A 16 ἡ om. D 17 πρὸς ἀνασκευὴν καὶ κατασκευήν B 18 ἐλέσθαι A πολλαχῶς A μέλισσον A 19 ἐστι] ἔτι A 20 εἰδείη τί AD (ἢ τί postea add. D) P¹ Arist.: εἰδείη ὅ τι aBP² (ὃ C) εἴη ἂν λέγων postea add. D 22 λέγονται B 24 τίθεται A 25 αὐτοῦ corr. ex αὐτὸ B λέγεσθαι A (κ)αὶ tertium in ras. P² 30 τοῦ om. aP 31 γίγνοιντο aP τί σημαινόμενον aP 32 καὶ om. aP 33 post ἄλλο add. τι aP προκείμενον A

ποιεῖσθαι τὰς ἐρωτήσεις τε καὶ τοὺς λόγους τὸν ἐρωτῶντα. ἁπλῶς μὲν γὰρ κειμένου τοῦ τὴν ἐπιστήμην μὴ χωρίζεσθαι τῆς ψυχῆς δύναταί τις ἐπιχειρῶν συλλογίζεσθαι ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἣν ἔχει ἐπιστήμην ἀεὶ ἔχει· εἰ γὰρ ἀχώριστος ἡ ἐπιστήμη τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ ἀχώριστον ἀχωρίστου ἀχώριστον, καὶ ἡ ψυχὴ ἂν ἀχώριστος εἴη τῆς ἐπιστήμης· εἰ δὲ τοῦτο, σύμφυτος ἂν αὐτῇ ἡ ἐπιστήμη εἴη. διορισθέντος μέντοι τοῦ ἀχωρίστου, ὅτι τὰ μὲν οὕτως ἀχώριστα ὡς τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἑκάστου, τὰ δὲ οὕτως ἀχώριστα, ὅτι μὴ δύναται καθ' αὑτὰ εἶναι, ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς φθορὰ τὸ μὴ σὺν ἐκείνοις εἶναι (ὧν ἐστι καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ πάντα τὰ ἐν ὑποκειμένῳ), οὐκέτ' ἂν δεικνύοιτο σύμφυτον τῇ ψυχῇ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς ἡ ἐπιστήμη διὰ τοῦ ἀχωρίστου. εἴη δ' ἂν τὸ μὲν πρῶτον εἰρηκὼς περὶ τῶν ἀποκρινομένων, τὸ δὲ δεύτερον περὶ τῶν ἐρωτώντων τε καὶ συλλογιζομένων.

Χρήσιμον δέ φησιν εἶναι τὴν γνῶσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων καὶ πρὸς τὰ μὴ παραλογισθῆναι· εἰδὼς γάρ τις, πόσα σημαίνει τὸ λεγόμενον, οὐ συγχωρεῖ ταῖς κατ' ἄλλο τι σημαινόμενον παρὰ τὸ ὑφ' αὑτοῦ τιθέμενον ἐρωτωμέναις προτάσεσιν. ὁ γὰρ θέμενος τὸν πλοῦτον ἀγαθόν, ἂν εἰδῇ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ὁμωνυμίαν, οὐ συγχωρήσει τῷ λέγοντι τὸ ἀγαθὸν ἀγαθοὺς ποιεῖν· οὐ γὰρ τὸ ὡς κτῆμα ἀγαθὸν οὐδὲ τὸ ὡς δύναμις ἀγαθοὺς ποιεῖ· ὡς κτῆμα δὲ καὶ ὡς δύναμις ἀγαθὸν ὁ πλοῦτος. χρήσιμον δέ φησιν εἶναι τὴν γνῶσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων καὶ πρὸς τὸ παραλογίσασθαί τινα, εἰ βουληθείη· εἰδὼς γὰρ τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τῆς κειμένης λέξεως ἐπ' ἄλλο τι σημαινόμενον μεταφέρων τὸν λόγον, ἐφ' οὗ οὐκ ἔστιν ἀληθῆ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου λεγόμενα, παρακρούοιτ' ἂν αὐτὸν καὶ παραλογίζοιτο. οἷον εἰ ὁ μὲν λέγοι τοὺς οὐκ εἰδότας μανθάνειν, ὁ δὲ δεικνύοι τοὺς γραμματικοὺς εἶναι τοὺς μανθάνοντας, οἵ εἰσιν εἰδότες τε καὶ ἐπιστήμονες· καὶ εἰ συγχωρήσαντός τινος τὸν κινούμενον ἀμείβειν τόπον ὁ δὲ λαβὼν τὸν ἀλλοιούμενον κινεῖσθαι συνάγοι τὸν ἀλλοιούμενον κινεῖσθαι κατὰ τόπον. προσέθηκε δὲ καὶ ἐφ' ὧν οἷόν τε ἔσται τὸ ποιεῖσθαι παραλογισμὸν παρὰ τὸ πολλαχῶς λεγόμενον, ἐφ' ὧν γὰρ τῷ μὲν ὑπάρχει τὸ λεγόμενον τῷ δὲ μή· ἂν γὰρ πᾶσιν ὁμοίως ἢ ὑπάρχῃ ἢ μὴ ὑπάρχῃ τὸ λεγόμενον τοῖς σημαινομένοις ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, οὐ χρήσιμος ἡ ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο μετάβασις. τὸ γὰρ 'Αΐας ἐπὶ Ἴλιον ἐστράτευσεν' ἀληθὲς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν Αἰάντων· διὸ ἐφ' ὃν ἂν μεταφέρηται, οὐδεὶς γίνεται παραλογισμός· τὸ μέντοι 'Αΐας Ἕκτορι ἐμονομάχησεν' οὐκέτ' ἐπ' ἀμφοτέρων ἀληθές· διὸ ἂν κειμένου τοῦ 'Αΐας Ἕκτορι ἐμονομάχησεν' ἐπὶ τὸν Ὀιλέως

---

1 τε om. D 3 συλλογίσασθαι A 4 τὸ] τοῦ B 6 post ἐπιστήμη add. ἀεὶ aP 9 post ἐπιστήμη add. λοιπὸν D 10 post δεικνύοιτο add. τὸ A σύμφυ (supra scripto τ) D post αὐτῆς add. οὐκοῦν οὐδὲ D 15 συγχωρήσει P 17 συγχωρήσῃ B 18 ποιεῖν—ἀγαθοὺς om. B ποιεῖ a: non liquet P τὸ prius D: om. aAP 20 εἶναι om. D 22 μεταφέρων τὸν λόγον σημαινόμενον D ὧ A 23 post ἀληθῆ ras. 2 lit. P 24 λέγοι D: λέγει aABP 25 fort. δεικνύοι ⟨τὸ⟩ 27 ὁ δὲ] cf. p. 140,28 post ἀλλοιούμενον alterum add. μὴ AD 28 ἔσται τὸ aABP: ἐστι D 29. 30 τὸ (Bpr.) μὲν—τὸ δὲ A 33 τῶν om. P 34 οὐκέτ' ἐπ' P: οὐκ ἐπ' ABD: οὐκέτ' a 35 ἐμονομάχησεν ἕκτορι ut p. 121,2 D

μεταβὰς ἐξετάζῃ εἰ μὴ Αἴας ἐστὶν ὁ Θιλέως. καὶ λαβὼν ὅτι ἔστι προσλάβῃ ὅτι μὴ ἐμονομάχησεν Ἕκτορι, παραλογίζοιτο ἂν τὸν θέμενον ὅτι Αἴας Ἕκτορι ἐμονομάχησεν ὡς ψευδόμενον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ 'ὁ ἀνδρεῖος ἀνδρείαν ἔχει'· τῶν γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀνδρείου σημαινομένων ὁ μὲν ἔχει τὸ κατηγορούμενον ὁ δὲ οὔ. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ τὸν κινούμενον ἀμείβειν τόπον. τὸν δὲ παρὰ τὸ πολλαχῶς λεγόμενον παραλογισμὸν οὗ φησιν οἰκεῖον εἶναι τῆς διαλεκτικῆς· ἐπιπόλαιος γὰρ καὶ σοφιστικός· διό φησι δεῖν εὐλαβεῖσθαι πρὸς τοῦτο διαλέγεσθαι γυμναζομένους, ἂν μὴ ἄλλως ἐξαδυνατῶσι περὶ τοῦ προκειμένου συλλογίζεσθαι. οὐδαμῶς γὰρ διαλεκτικὸν τὸ λαβόντα 'ἃ λαλεῖς, διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται', ὡς τῶν ῥημάτων ὄντων τῶν λαλουμένων, μεταφέρειν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν ἅμαξαν ὡς λαλουμένην. φανερὸν δὲ τὸ χρήσιμον τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσεως· εἰ γὰρ τὰ εἰρημένα χρήσιμα πρὸς τὸ διαλέγεσθαι, ἤρτηται δὲ ταῦτα τῆς διαιρέσεως τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ἡ διαίρεσις χρήσιμος πρὸς τοὺς λόγους τοὺς διαλεκτικούς.

p. 108a37 Τὸ δὲ τὰς διαφορὰς εὑρεῖν χρήσιμον πρός τε τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου καὶ πρὸς τὸ γνωρίζειν τί ἕκαστον.

Εἰπὼν πρὸς πόσα καὶ τίνα χρήσιμος ἡ τοῦ πολλαχῶς λεγομένου διαίρεσις, μεταβέβηκεν ἐπὶ τὸ χρήσιμον τὸ ἀπὸ τῆς γνώσεως τῶν διαφορῶν καθ' ἃς ἄλλο ἄλλου διαφέρει. καί φησιν πρὸς δύο χρήσιμον εἶναι τὸ δύνασθαι τὰς διαφορὰς συνορᾶν αἷς ἄλλο ἄλλου διαφέρει, πρός τε τοὺς περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου συλλογισμούς, οἳ τοῖς ὁρικοῖς ὑπάγονται προβλήμασι, καὶ πρὸς τὸ γνωρίζειν τὴν ἑκάστου οὐσίαν. πρὸς μὲν οὖν τοὺς περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου συλλογισμούς, ὅτι εὑρόντες διαφορὰς τῶν προκειμένων ὡς ταὐτῶν δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι μὴ ταὐτά. οἷον ζητουμένου εἰ ταὐτὸν ἐγκράτεια καὶ σωφροσύνη, εὑρόντες ὅτι διαφέρει σωφροσύνη ἐγκρατείας τῷ αὐτὴν μὲν ἡρεμαίας ἔχειν τὰς ἐπιθυμίας τὴν δὲ σφοδράς, εἴημεν ἂν δεδειχότες ὅτι μὴ ταὐτά. πάλιν ζητουμένου εἰ ἡ ἀκρασία καὶ ἡ ἀκολασία αἱ αὐταί, εὑρόντες ὅτι ἡ μὲν κατὰ προαίρεσιν πράττει τὰ αἰσχρά, ἡ ἀκολασία, ἡ δὲ παρὰ προαίρεσιν, ὅτι μὴ αἱ αὐταί, εἴημεν ἂν δεδειχότες. ὁμοίως καὶ ὅτι μὴ ταὐτὸν ἐλευθεριότης μεγαλοπρεπείᾳ, δεικνύοιμεν ἂν ἐκ

---

1 ἐξετάζῃ aDP (η in ras. DP²): ἐξετάζει AB ὁ om. A: superscr. P² προλάβῃ aAB 5 post αὐτὸ add. ἔχει B 6. 7 εἶναι ἴδιον A 8 τοῦτο ABD et, ut videtur, Ppr.: τοὺς τῷ a Pcorr. καλῶς A 11 τὸν λόγον ἐπὶ om. A 13 ἤρτηται] ᾽ et in ras. ρ P² 14 τῆς om. DP λεγομένων] λεγο in ras. P² 16 τε om. B(P) 17 καὶ πρὸς—ἕκαστον (18) om. B 18 ἕκαστον AD: ἐστιν ἕκαστον aP (CPouf): ἕκαστόν ἐστιν Arist. 19 post πόσα add. τε B 22 συνιδεῖν A ἄλλο om. A 24 τοὺς περὶ] τοῦ B 25 συλλογισμοῦ A post εὑρόντες add. τὰς aB προειρημένων aAP 26 ὡς ταὐτὸν A: l. ὡς τῶν αὐτῶν ζητοῦμεν A 27 εὑρόντες aP: εἰδότες ABD 28 ἡρεμίας a τὴν δὲ] αὐτὴν A 30 ὅτι om., ἡ μὲν postea add. D 32 ὅτι μὴ καὶ ταυτὸν A

τοῦ εἰδέναι αὐτῶν τὴν διαφοράν, ὅτι· ἡ μὲν ἐν μεγέθει ἀναλωμάτων ἐστίν, ἡ δὲ ἐλευθεριότης περὶ τὰ συνήθη ἀναλώματα ἐνεργεῖ. πρὸς δὲ τὸ γνωρίζειν τὴν οἰκείαν ἑκάστου οὐσίαν χρήσιμος ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις, ὅτι ὁ ἑκάστου ὁρισμὸς ἐκ γένους τε καὶ διαφορῶν· εἰδότες οὖν τὰς οἰκείας ἑκάστου διαφοράς, αἷς τῶν ἄλλων διαφέρει, χωρίζειν τε ἂν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἄλλων δυναίμεθα καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ γνωρίζειν. καὶ πρὸς τὴν τῶν γενῶν δὲ εἰς τὰ εἴδη τομὴν χρήσιμος ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις, ὡς προεῖπον. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐνστάσεις τῶν ἐπακτικῶν λόγων. καὶ πρὸς ἄλλα δέ τινα χρήσιμος ἡ γνῶσις τῶν διαφορῶν, ὧν καὶ αὐτῶν ὀλίγῳ πρότερον ἐμνημονεύσαμεν· ἀλλὰ τά γε κυριώτατά ἐστιν ἃ αὐτὸς παρέθετο.

p. 108b7 Ἡ δὲ τοῦ ὁμοίου θεωρία χρήσιμος πρός τε τοὺς ἐπακτικοὺς λόγους.

Πρὸς τίνα χρήσιμος καὶ ἡ τοῦ ὁμοίου θεωρία, λέγει. καί φησιν αὐτὴν πρός τε τοὺς ἐπακτικοὺς τῶν λόγων εἶναι χρήσιμον, οἳ καὶ αὐτοὶ ἐδείχθησαν οἰκεῖοι τῆς διαλεκτικῆς ὄντες, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμούς (λέγει δὲ νῦν ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοὺς τούτους οὓς λέγομεν ἐξ ὁμολογίας) καὶ πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν. πρὸς μὲν τοὺς ἐπακτικοὺς λόγους, ὅτι διὰ τῆς τῶν κατὰ μέρος ὁμοιότητος τὸ καθόλου πιστὸν ἐν ταῖς ἐπαγωγαῖς δείκνυται γίνεσθαι· διὰ γὰρ τοῦ ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων λογικὸν εἶναι καὶ ταύτῃ ὅμοιον τὸ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος λογικός ἡ ἐπαγωγὴ δείκνυσιν· ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ἐξ ἐναντίου γίνεται, ἐκ τοῦ τὸ λευκὸν ἐκ μέλανος γίνεσθαι καὶ τὸ μουσικὸν ἐξ ἀμούσου καὶ τὸ θερμὸν ἐκ ψυχροῦ· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. τῇ οὖν ὁμοιότητι τῇ ἑκάστου τὸ καθόλου ἐδείχθη. ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐδὲν τῶν μὴ ἐχόντων πνεύμονα ἀναπνεῖ ἢ τῶν κερασφόρων ἄμφοδόν ἐστι, δι' ἐπαγωγῆς καὶ τῆς τῶν ὁμοίων παραθέσεως γνώριμον γίνεται. πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμούς, ὅτι τῷ ὅμοια ἀλλήλοις εἶναι ἀξιοῦμεν, ὃ ἂν ἐφ' ἑνὸς δειχθῇ, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεδεῖχθαι· οὐ γὰρ ἐν τοῖς τυχοῦσιν ὁ ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμὸς ἀλλὰ ἐν ὁμοίοις. ὁ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμὸς νῦν λεγόμενος ἐξ ὁμολογίας ἐστίν, ὡς προείρηται· ὑποθέμενοι γάρ, ὡς ἂν ἐπὶ τοῦδέ τινος δειχθῇ, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίων αὐτῷ ἔσεσθαι δεδειγμένον, ἐπὶ τοῦδέ τινος τὴν δεῖξιν

1 ἡ om. a 3 ἡ γνῶσις τῶν διαφορῶν aP 4 ὁ om. D ἐκ γένους καὶ τῶν διαφορῶν ἐστιν D 5 γνωρίζειν P ἀπὸ] μετὰ P 7 δὲ aDP: τε aB προεῖπον] p. 115,4—6 8. 9 τινα ἄλλα omisso δὲ A 9 ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις A ὧν om. AD ὀλίγῳ aBP: ὀλίγον A: ὀλίγων ὡς D 9. 10 ἐμνημονεύσαμεν (p. 115,11 sq.) AD: ἐμνημόνευσεν aBP 11 χρήσιμος om. aP τε om. BD 13 φησὶ δὲ omisso καὶ A 15 ἐδείχθησαν] c. 12 καὶ om. aP 16 συλλογισμοὺς alterum om. aP 17 post καὶ add. τῶν B 19 ἐνδείκνυται A 20 ante ταύτῃ postea add. τὸ D 21 δείκνυται B 22 ἐξ] ἐκ τοῦ A ἐναντίων D 25 ἄμφοδόν AD: ἀμφόδουν B: ἄμφωδόν aP cf. p. 93,4 118,29 26 διὰ τῆς D 28 δειχθείη A 29 post τυχοῦσιν add. ἐστὶν D post ἀλλὰ add. καὶ AD 30 γενόμενος A

ποιούμεθα. ἐπεὶ γὰρ ὁμοιότητά τινα ἔχει πρὸς ἄλληλα τὰ ἀντικείμενα, ἀξιοῦμεν, ὃ ἂν ἐφ' ἑνὸς αὐτῶν δειχθῇ, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεδεῖχθαι, καὶ δείξαντες ἐπὶ τῶν ἐναντίων φέρε εἰπεῖν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτὰ ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, διὰ τοῦ τὰ ἐναντία ἀναιρετικὰ ἀλλήλων εἶναι, τὰ δὲ ἀναιρετικὰ ἀλλήλων ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, ἡγούμεθα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων τὸ αὐτὸ δεδεῖχθαι διὰ τὴν ὁμολογίαν τὴν προγενομένην ὅτι, ὃ ἐφ' ἑνὸς τῶν ἀντικειμένων, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὃ οὐδεὶς ἂν συνεχώρησεν εἰ μὴ διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα. πάλιν ἂν πᾶσαν ψυχὴν θέλοντες ἀθάνατον δεῖξαι λάβωμεν τὸ ἐὰν ἡτισοῦν ἀθάνατος ψυχὴ δειχθῇ, ὅτι καὶ πᾶσα δι' ὁμοιότητα, ἔπειτα δείξωμεν ὅτι ἡ λογικὴ ἀθάνατος, γίνεται ἐξ ὑποθέσεως καὶ πᾶσα δεδειγμένη. ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶσα κίνησις ποθὲν ποὶ γίνεται, ἀξιοῦμεν δεδεῖχθαι δείξαντες ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον τοῦτο. πάλιν πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν εὕρεσίν τε καὶ ἀπόδοσιν χρήσιμος ἡ τοῦ ὁμοίου θεωρία· δυνάμενοι γὰρ συνορᾶν, τί ἐν τοῖς διαφέρουσιν ἀλλήλων ὅμοιόν ἐστι καὶ κοινόν, δυναίμεθ' ἂν τὸ γένος αὐτῶν λαμβάνειν. τὸ γὰρ τῶν κοινῶν τισιν ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορούμενον μάλιστα τοῦτό ἐστιν αὐτῶν γένος· ἡ δὲ τοῦ γένους εὕρεσις χρήσιμος πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν. εἰ γὰρ λαβόντες ἵππον καὶ ἄνθρωπον καὶ κύνα καὶ βοῦν, ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ζῴων, τὰς ὁμοιότητας αὐτῶν τὰς πρὸς ἄλληλα ἐκλέξαντες, οἷον ὅτι ἐστὶ σῶμα ἔχοντα καὶ ψυχήν, ἀλλὰ καὶ χρῶμα, ἀλλὰ καὶ ἐν τόπῳ ἐστίν, ἀλλὰ καὶ αἰσθητικά ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ζῷα, ἔπειτα πάντων τούτων τὴν σύγκρισιν ποιησόμεθα, ποῖον μάλιστα ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορεῖται, ἔχοιμεν ἂν αὐτῶν τὸ γένος· τῶν γὰρ κοινῶν τισι τὸ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορούμενον ἢ εἶδός ἐστιν ἢ γένος. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ὁμοειδῶν πρόχειρος ἡ τοῦ εἴδους γνῶσις τῷ κατ' ἀριθμὸν μόνον ἀλλήλων διαφέρειν τὰ τῷ εἴδει τὰ αὐτά· διὸ οὐδὲ ζητήσεως δεῖται· ἐπὶ δὲ τῶν ἀνομοειδῶν οὐχ ὁμοίως ῥᾳδία ἡ τοῦ οὕτως κοινοῦ λῆψις· διὸ τῶν ἐν τούτοις ὁμοίων τὸ μάλιστα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον γένος ἐστί. μάλιστα δὲ εἶπεν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τὸ γένος, ὅτι δύνανται καὶ αἱ κοιναὶ διαφοραὶ αὐτῶν φαντασίαν ἀποτελεῖν ὡς ἐν τῷ τί

1 τινα superscr. P 2 ἀξιοῦμεν om. P ἂν om. D 4 τῷ om. aP διὰ — δεδεῖχθαι (6)] ἡγούμεθα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὸ αὐτὸ δεδεῖχθαι ἀντικειμένων διὰ τοῦ τὰ ἐναντία ἀναιρετικὰ ἀλλήλων εἶναι· τὰ δὲ ἀναιρετικὰ ἀλλήλων ἀδύνατόν ἐστιν ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν· τοῦτο οὖν αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡγούμεθα δεδεῖχθαι ἀντικειμένων D τὰ prius in ras. P² ἀναιρετικὰ iterat P 5 post ἀδύνατον add. ἐστιν αὐτὰ e vs. 3 AB 7 προγενομένην BD: προγεγενημένην aAP ὃ aP: δ ἂν ut vs. 2 AD: ἂν B 9 ἀθάνατον θέλοντες omisso ψυχὴν D τὸ ex corr. D 10 ὁμοιότητ B δείξωμεν scripsi: δείξαιμεν aADP et ante ἔπειτα B 15 ἐστι om. aP post καὶ add. τί a, superscr. P² δυνάμεθα ἂν BD 15. 16 λαμβάνειν αὐτῶν A 19 ζῶν /// P 20 ἔσται B σώματα aP 21 ἀλλὰ καὶ αἰσθ. ἐστιν om. A 22 τούτων ex corr. add. D 22 ποιησώμεθα B 23 ἂν om. a κοινῶν γὰρ A 24 αὐτῶν om. aP 26 τὰ prius om. D ταυτά aAP οὐδὲ] οὐ A 27 ὁμοίως aP: οὕτως ABD κοινοῦ aBP: κοινῶς A: κοινὴ D 28 τῶν — ὁμοίων aP: τὸ — ὅμοιον ABD 29 γένος prius aADP: γνῶσις B

ἐστι κατηγορούμεναι. οἷον κατὰ πάντων τῶν ζῴων τὸ ἔμψυχον, τὸ αἰσθητικόν· διὸ εἰ καὶ ταῦτά τις οὕτως κατηγορεῖσθαι λέγοι αὐτῶν, ἀλλὰ μᾶλλόν γε καὶ γνωριμώτερον ὂν τὸ ζῷον αὐτῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· διὸ τοῦτο γένος αὐτῶν. δύναται καὶ τὸ τῶν γὰρ κοινῶν τὸ μάλιστα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον οὕτως εἰρῆσθαι 'τῶν γὰρ κοινῶν τὸ μάλιστα κοινὸν καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον γένος'· καὶ εἴη ἂν τῷ μάλιστα κοινῷ χωρίζων τὸ γένος ἀπὸ τοῦ εἴδους· ἀμφότερα μὲν γὰρ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀλλὰ μάλιστα κοινὸν ὃ ἐν πᾶσίν ἐστι καὶ τοῖς πλείοσι. τὸ μὲν οὖν γένος ἐκ τῆς τοῦ ὁμοίου θεωρίας, αἱ δὲ διαφοραὶ ἐκ τῆς τῶν διαφορῶν γνώσεως· ἐκ τούτων δὲ ὁ ὁρισμός.

Οὐ μόνον δέ φησιν ἐν τοῖς μὴ πολὺ διεστῶσι χρήσιμον τὴν τοῦ ὁμοίου θεωρίαν εἶναι πρὸς τὴν τοῦ γένους αὐτῶν εὕρεσιν ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πολὺ διεστῶσι· καὶ γὰρ καὶ ἐπ' ἐκείνων τὰ ὅμοια λαβόντες εὕροιμεν ἂν κοινόν τι ἐν αὐτοῖς γένος, ᾧ προσθέντες τὸ ἴδιον ἑκάστῳ τῶν οὕτως διαφερόντων εἴημεν ἂν αὐτὰ ὡρισμένοι. εἰ γὰρ εὕροιμεν ἔν τισιν ὁμοιότητά τινα πρὸς ἄλληλα κατά τινα ἀναλογίαν οὖσαν, τὴν ὁμοιότητα καὶ τὴν ταὐτότητα αὐτῶν ταύτην λαβόντες ὡς γένος, προσθέντες τούτῳ τὸ ἐν ᾧ ἢ ἑκάτερον αὐτῶν ἢ ἕκαστόν ἐστι τῶν ἐχόντων ταύ|την τὴν ὁμοιότητα, 67
εἴημεν ἂν ἕκαστον αὐτῶν ὡρισμένοι. οἷον ταὐτόν ἐστι γαλήνη μὲν ἐν θαλάσσῃ, νηνεμία δ' ἐν ἀέρι· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ἐν τῷ οἰκείῳ ἡσυχία ἐστί· τὴν δὲ ἡσυχίαν λαβόντες, ὃ ἦν τῇ τε γαλήνῃ καὶ τῇ νηνεμίᾳ κοινόν, ταύτῃ προσθέντες τὸ μὲν ἐν θαλάσσῃ γαλήνης ἀποδώσομεν ὁρισμόν, τὸ δ' ἐν ἀέρι νηνεμίας. πάλιν ἐπεὶ ταὐτόν ἐστιν ἐν στιγμῇ καὶ μονάδι ἡ ἀρχή (ὡς γὰρ στιγμὴ ἐν γραμμῇ, οὕτως μονὰς ἐν ἀριθμῷ· ἀρχὴ γὰρ ἀμφότερα), προσθέντες τῇ ἀρχῇ ἑκατέρου τὸ οὗ ἐστιν ἀρχή, ὡρισμένοι ἂν αὐτὰ εἴημεν· ἔστι γὰρ στιγμὴ μὲν ἀρχὴ γραμμῆς, μονὰς δὲ ἀριθμοῦ. ὅλως δὲ ἡ τοῦ ὁμοίου θεωρία οἰκειοτάτη ἐπιστήμῃ τε καὶ πάσῃ λογικῇ γνώσει· τὸ γὰρ καθόλου δι' ὁμοιότητος λαμβάνεται. ἡ δὲ τοῦ καθόλου γνῶσις ἐπιστημονική.

Καὶ τὰ μὲν ὄργανα, δι' ὧν οἱ συλλογισμοί, τὰ εἰρημένα τέσσαρα. ἑξῆς δὲ προτίθεται τοὺς τόπους παραδιδόναι ἀφ' ὧν αἱ ἀφορμαὶ τῶν ἐπιχειρημάτων, πρὸς οὓς χρήσιμα τὰ ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ προειρημένα τε καὶ προτετεχνολογημένα.

---

2 οὕτ ante ras. 1—2 lit. P: om. A 3 αὐτὸ P¹, corr. P² 4 καὶ τῶν κοινῶν D 8 καὶ τοῖς πλείοσίν ἐστιν B 10 ante γνώσεως addendum videtur γνωρίζονται 13 καὶ (post γὰρ) D: om. aABP 14 ἑκάστῳ τὸ ἴδιον A 15 ἂν om. aP ὡρισμένοι aP: ὁριζόμενοι AB et ante αὐτὰ D εἴη] ἂν A 18 ἡ prius D: ἡ (utroque loco) B: om. aAP αὐτῶν om. aP 20 θαλάσσῃ D: θαλάττῃ aABP ἑκάτερον] cf. vs. 25 et p. 71,5 21 ἡσυχία aBP: ἡσυχίας D et compend. A δὲ ABD: δ' aP: fort. δὴ 22 προσθέντες D: προστιθέντες aAP: προτιθέντες B θαλάσσῃ AD: θαλάττῃ aBP 23. 24 μονάδι καὶ στιγμῇ B 25 ἑκατέρου] ἑκάτερον B τὸ] τοῦ A 26 αὐτὰ εἴημεν AD: inv. ord. aBP 28 ὁμοιότητα B: ὁμοιο D 31 προστίθεται aA αἱ ἀρχαὶ B 33 προτεχνολογημένα ABD ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ subscr. a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν εἰπὼν περὶ ὧν ἦν ἀναγκαῖον εἰπεῖν πρὸ τῆς τῶν τόπων παραδόσεως (ταῦτα δὲ ἦν τίς τέ ἐστιν ἡ πρόθεσις ἡ κατὰ τὴν πραγματείαν, καὶ τί ἐστι συλλογισμός, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραί, καὶ τίνι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν ὁ διαλεκτικὸς διαφέρει, καὶ τί ποτέ ἐστι τὸ ἔνδοξον), ὑποθέμενος δὲ καὶ πῶς δεῖ καὶ τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις λόγοις ἀπαιτεῖν ἀκριβές, εἰπὼν δὲ καὶ πρὸς πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμος ἡ πραγματεία, ἔτι δὲ ὁρίσας τί τὸ ἐν αὐτῇ τέλειον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰπὼν ἐν τίσιν αὐτῇ τὸ εἶναι, ὅτι ἐν προβλήμασί τε καὶ προτάσεσι καὶ τοῖς ὀργάνοις δι' ὧν οἷόν τε εὐπορεῖν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν, ἐπὶ τούτοις πρῶτον μὲν περὶ τῶν προτάσεών τε καὶ τῶν προβλημάτων ἐποιήσατο τὸν λόγον κοινῶς, καὶ δείξας ὅτι κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἓν ἐστι ταῦτα, ὥσπερ οὖν καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ τὸ λῆμμα (πάντα γὰρ ταῦτα τῷ γένει προτάσεις. τό τε πρόβλημα καὶ ἡ πρότασις καὶ τὸ λῆμμα καὶ τὸ συμπέρασμα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκφορᾶς καὶ τὴν ποιὰν σχέσιν τὴν πρός τινα τὴν διαφορὰν ἔχοντα), ἔπειτα εἰπὼν πόσα γένη τῶν προβλημάτων ἐστὶ καὶ τῶν προτάσεων, καὶ δείξας ὅτι τέσσαρα καὶ τίνα, περὶ ἑκάστου αὐτῶν τί ἐστιν εἶπεν. εἰπὼν δὲ καὶ περὶ τῶν οἰκείων τε καὶ παρακειμένων ἑκάστῳ αὐτῶν, ἃ δι' ὁμοιότητα συντάσσεται αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ δι' ὅ τι τοσαῦτα τὰ γένη δείξας καὶ δι' ἐπαγωγῆς καὶ διὰ συλλογισμοῦ. μετὰ ταῦτα διαίρεσιν ἐποιήσατο τοῦ ταὐτοῦ, ἐπεί ἐστί τινα καὶ ἀπὸ ταὐτοῦ προβλήματα τοῖς ὁρικοῖς συντασσόμενα. εἶτα

1 Ἀλεξάνδρου — πραγματείας (2) AD: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δεύτερον τῶν τοπικῶν B: Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ β τῶν ἀριστοτέλους τοπικῶν P idemque, sed τοπικῶν ἀριστοτέλους transposito et ὑπόμνημα addito, a 4 τέ om. D 5 τὴν superscr. B καὶ τί aP: τί τε AB: τί D 7 καὶ alterum om. aP 8 καὶ prius B: om. aADP 9 δὲ] τε B αὐτοῖς B 10 αὐτῇ ex corr. add. D προτάσεις A 12 τῶν alterum aP: om. ABD 13 ἓν om. aP ταυτά aP 14 πρότασις aP 16 τὴν tertium om. B 18 εἶπεν] εἰπὼν D δὲ] non liquet D 19 περικειμένων A 20 αὐτοῖς periit in D τῷ γένει Bpr., D 21 διὰ om. AB 22 ὁρικοῖς D: ὁριστικοῖς aABP

ὁρισάμενος τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν καὶ τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα καὶ δείξας αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα διαφοράν, εἰπὼν δὲ καὶ περὶ θέσεως, ἐπεὶ καὶ ἡ θέσις πρόβλημά τι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπαγωγῆς ποιησάμενος τὸν λόγον καὶ δείξας τί ἐστι, καὶ εἰπὼν ὅτι μέρος ἐστὶ τῶν διαλεκτικῶν λόγων καὶ ἡ ἐπαγωγὴ ὥσπερ καὶ ὁ συλλογισμός, μετὰ ταῦτα τίνα ἐστὶ καὶ πόσα τὰ ὄργανα, δι' ὧν οἷόν τε εὐπορεῖν τῶν διαλεκτικῶν λόγων, εἶπε, καὶ περὶ 40
ἑκάστου αὐτῶν ἰδίᾳ διεξελθὼν ἔδειξε καὶ τὸ ἀφ' ἑκάστου αὐτῶν χρήσιμον πρὸς τὴν διαλεκτικήν. περὶ τούτων ποιησάμενος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν τὸν λόγον ὡς ἀναγκαίων γνωρίζεσθαι πρὸς τὴν τῶν παραδοθησομένων τόπων χρῆσιν. ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς τῶν τόπων τῶν πρὸς ἕκαστον πρόβλημα χρησίμων παραδόσεως ἄρχεται. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἀρχὴ καὶ ἀφορμὴ ἐπιχειρήματος· ἐπιχείρημα δὲ καλοῦσι τὸν διαλεκτικὸν συλλογισμόν. | διὸ καὶ 68
ὁρίζεται ὁ Θεόφραστος τὸν τόπον, ὡς ἤδη ἡμῖν ἐν τοῖς πρώτοις εἴρηται, οὕτως· "τόπος ἐστὶν ἀρχή τις ἢ στοιχεῖον, ἀφ' οὗ λαμβάνομεν τὰς περὶ ἕκαστον ἀρχάς, τῇ περιγραφῇ μὲν ὡρισμένος, τοῖς δὲ καθ' ἕκαστα ἀόριστος". οἷον τόπος ἐστὶν 'εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει, καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον'· οὗτος γὰρ ὁ λόγος καὶ ἡ πρότασις αὕτη τῷ μὲν καθόλου ὥρισται (ὅτι γὰρ περὶ ἐναντίων καθόλου λέγεται, δῆλοι), οὐκέτι 5
μέντοι, εἰ περὶ τῶνδε ἢ τῶνδε τῶν ἐναντίων λέγεται, ἔστιν ὡρισμένον ἐν αὐτῷ. οὐ μὴν ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ ὁρμωμένους ἔστιν ἐπιχειρεῖν περὶ ἑκάστου τῶν ἐναντίων· εἰ μὲν γὰρ ζητοῖτο περὶ ἀγαθοῦ εἰ ὠφελεῖ, ληψόμεθα ἀπὸ τοῦ προκειμένου τόπου ὁρμώμενοι προσεχῆ πρότασιν τῷ προκειμένῳ προβλήματι τὴν 'εἰ τὸ κακὸν βλάπτει, τὸ ἀγαθὸν ὠφελεῖ'· παρὰ γὰρ τοῦ προκειμένου τόπου τό τε εἶναι τῇδε τῇ προτάσει καὶ τὸ πιστὸν ὑπάρξει. 10
εἰ δὲ εἴη ζητούμενον πότερον τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικόν ἐστιν ὄψεως, πάλιν οἰκείαν καὶ προσεχῆ τούτῳ τῷ προβλήματι πρότασιν ληψόμεθα ἀπὸ τοῦ προκειμένου τόπου τὴν 'εἰ τὸ μέλαν χρῶμα συγκριτικόν ἐστιν ὄψεως, καὶ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικόν ἐστιν ὄψεως'. ἀλλ' εἰ καὶ περὶ ἡδονῆς ζητοῖτο εἰ ἀγαθόν, ληφθήσεται πρότασις ἀπὸ τοῦ προκειμένου τόπου ἡ 15
λέγουσα 'εἰ ἡ λύπη κακόν, ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν'. πάντα γὰρ ταῦτά τε καὶ τὰ τοιαῦτα δυνάμει τε καὶ ἀορίστως ἐν τῷ προκειμένῳ περιέχεται τόπῳ. πάλιν τόπος μὲν ἓν περὶ δύο 'εἰ τὸ μᾶλλόν τινι δοκοῦν ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχει,

---

1 καὶ prius om. P 5 ὅσα A ἐστὶ post πόσα transposuerunt aP 6 διαλεκτικοῦ, ut videtur, A 8 ποιησάμενος περὶ τούτων B 9 ἀναγκαῖον ABP¹ (corr. P²) τὴν om. B 10 τόπων prius om. A τῶν alterum om. B 11 post τόπος add. καὶ B ἀφορμὴ καὶ ἀρχὴ A 12 δι' ὃν D 13 εἴρηται] p. 5,21—26 16. 17 τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον — τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ (corr. ex τὸ ἐναντίον P¹ vel P²) aP 17 τῷ μὲν ABD: τὸ μὲν aP 18 post ὅτι add. μὲν A post ἐναντίων add. οὐ P 19 εἰ ABD: ὅτι P: om. a ἐν om. D 20 οὐ μὴ B ὡρμημένους A 21 μὲν superscr. B γὰρ om. D ante ἀγαθοῦ add. τοῦ aBP 23 περὶ B 23. 24 τοῦ προκειμένου τὸ D: τοὺς προκειμένους τόπους aABP 25 ἐστιν om. aP 27 τόπου om. aB χρῶμα μέλαν B 28 ἐστιν om. a 29 ζητοῖτο A εἰ om. A ἡ om. P 32 ἐν τῷ περὶ δύο D: om. P δοκοῦν τινι B

οὐδὲ τὸ ἧττον δοκοῦν ὑπάρχειν ὑπάρχοι ἂν αὐτῷ'. καὶ γὰρ οὗτος ὁ λόγος τῷ μὲν καθόλου ὥρισται (ὅτι γὰρ περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑπάρχοντος λέγει, δηλοῖ, ὥσπερ καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ ὅτι περὶ ἐναντίων), τοῖς μέντοι καθ' ἕκαστά ἐστιν ἀόριστος· οὐ γὰρ δηλοῦται ἐν αὐτῷ περὶ τοῦ ἐν τίνι μᾶλλον ἔστι γὰρ καὶ ἐπὶ χρώματος λαβεῖν τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον καὶ ἐπὶ χυμοῦ καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ. ἔστι μέντοι πρὸς ἕκαστον τῶν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον προσχρῆσθαι δυναμένων προβλημάτων ὁρμωμένους ἀπὸ τοῦ προειρημένου τόπου οἰκείων εὐπορεῖν προτάσεων. ζητουμένου γάρ, ἂν οὕτω τύχῃ, πότερον ὁ πλοῦτος ἀγαθὸν ἢ οὔ, βουλόμενός τις ὅτι μὴ ἀγαθὸν δεῖξαι ὁρμώμενος ἀπὸ τοῦ προειρημένου τόπου λήψεται προσεχῆ πρότασιν τῷ προκειμένῳ, δι' ἧς ὅτι μή ἐστιν ἀγαθὸν συλλογιεῖται. εἰ γὰρ ἡ ὑγεία μᾶλλον οὖσα τοῦ πλούτου ἀγαθὸν μή ἐστιν ἀγαθόν, οὐδὲ ὁ πλοῦτος ἀγαθὸν ἂν εἴη· ἧς ληφθείσης προτάσεως, εἰ προσληφθείη τις πρότασις ἡ λέγουσα ὅτι μή ἐστιν ἡ ὑγεία ἀγαθὸν διὰ τὸ φέρε εἰπεῖν γενέσθαι τισὶ πρὸς κακοῦ μηδὲν δὲ ἀγαθὸν αἴτιον γίνεσθαι κακοῦ, εἴη ἂν κατὰ τὸν προκείμενον τόπον δεδειγμένον ὅτι μὴ ἀγαθὸν ὁ πλοῦτος.

Ποιεῖται δὲ πρώτην τῶν τόπων τὴν τῶν πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα παράδοσιν, ὅτι τε κοινότερον τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο πρῶτον (τὸ γὰρ ὑπάρχον πᾶσιν ὑπάρχει) οὕτω τε τεταγμένη γίνεται καὶ διακεκριμένη ἡ τῶν τόπων παράδοσις. ἔστι γὰρ συμβεβηκός, ὡς εἶπεν ἐν τῷ πρὸ τούτου, ὃ "μήτε γένος ἐστὶ μήτε ὅρος μήτε ἴδιον, ὑπάρχει δὲ τῷ πράγματι". ἀλλὰ μὴν τὸ ὑπάρχειν καὶ τοῖς ἄλλοις παρακολουθεῖ· οὔτε γὰρ γένος οὔτε ἴδιον οὔτε ὅρον οἷόν τε εἶναί τινος μὴ ὑπάρχοντα αὐτῷ. διὸ ἀναιρουμένου τοῦ ὑπάρχοντος, ᾧ τὸ συμβεβηκὸς ὁρίζεται, ἀναιρεῖται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον· οὐκέτι μέντοι ἐκείνων τινὸς ἀναιρουμένου συναναιρεῖται τὸ συμβεβηκός. ὥστε πρῶτον τῇ φύσει κατὰ τοῦτο τῶν ἄλλων τὸ συμβεβηκός. ἔτι καὶ διότι ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος αὐτῷ τῆς τῶν τόπων ἀρχομένῳ παραδόσεως ἔμελλε τεταγμένη τε γίνεσθαι καὶ διακεκριμένη ἡ τῶν τόπων παράδοσις, ὡς ἄλλους μὲν εἶναι τοὺς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς ἄλλους δὲ τοὺς πρὸς τὸ γένος ἄλλους δὲ τοὺς πρὸς τὸ ἴδιον καὶ ἄλλους τοὺς πρὸς τὸν ὁρισμόν. εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν τόπων παραδόσεως ἐποιεῖτο, ἐπειδὴ δεῖ τὸν ὁρισμὸν μὴ μόνον τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνειν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὑπάρχειν ἐκείνῳ οὗ ἐστιν ὁρισμός, ἔπειτα καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι αὐτοῦ, ἀναγκαίως ἂν καὶ

5 ante ἧττον add. τὸ A 6 ἐπὶ om. B post μέντοι add. καὶ D 7 ὡρμημένους A 8 εὐπορεῖν οἰκείων B 10. 11 τῶν προκειμένων BD 11 ἐστιν om. aP 12 ἂν om. B 14 ἡ om. aP γενέσθαι (sic) D: γίνεσθαι aABP τισὶ om. B 14. 15 πρὸς (πρὸ A) κακοῦ — γίνεσθαι κακοῦ ABD: κακοῦ αἰτία aP 15 προειρημένον A 17 τὴν τῶν τόπων aP τῶν alterum om. B 18 κατὰ] ὅτι A 19 τὸ γὰρ — παράδοσις (20) om. P τε scripsi cf. p. 128, 5: γὰρ aABD 20 εἶπον D ἐν τῷ πρὸ τούτου] c. 5 p. 102b4 23 ὅρος B ὑπάρχοντος D αὐτὸν A 25 ἐκεῖνα A 28 τε om. AB διακεκριμένη D 31 τοῦ τόπου B 32 ad τί ἦν εἶναι in mrg. ἤγουν τί ἐστι ἕθει ἀριστοτελικῷ notat P^3

τῶν τοῦ ὑπάρχοντος κατασκευαστικῶν ἢ ἀνασκευαστικῶν τόπων ὡς ὁρικῶν ἐμνημόνευσεν, οἵτινές εἰσιν οἰκεῖοι τῷ συμβεβηκότι. καὶ τῶν δεικνύντων ὅτι ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, οἳ πάλιν εἰσὶν οἰκεῖοι τῶν γενικῶν προβλημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν δεικνύναι δυναμένων ὅτι ἀντικατηγορεῖται, οἳ τῶν ἀπὸ τοῦ ἰδίου προβλημάτων εἰσὶν οἰκεῖοι. οὕτως τε καὶ τοὺς τῶν ἄλλων προβλημάτων οἰκείους τόπους ὁρικοὺς ἂν ἔλεγε. πάλιν τε περὶ ἐκείνων λέγων καὶ μνη|μονεύων αὐτῶν τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ γένους ἔλεγεν ἂν 69
αὐτῶν τοὺς δὲ ἀπ' ἄλλου τινός, ὡς γίνεσθαι τοὺς αὐτοὺς πλειόνων οἰκείους. νῦν δὲ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὃ κοινότατόν τέ ἐστι καὶ ἁπλούστατον, τοὺς μὲν περὶ τοῦ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν τόπους ὡς ἰδίους τοῦ συμβεβηκότος παραδίδωσιν· ἑξῆς δὲ μνημονεύων τῶν πρὸς τὸ γένος, ὅσοι παρὰ τὸ ὑπάρχειν περιττεύουσιν ἐν τῷ γένει, τούτους ὡς ἰδίους τοῦ γένους παραδίδωσι, καὶ ὅσοι πάλιν παρὰ τὸ γένος ἐν τῷ ἰδίῳ, ὡς οἰκείους τοῦ ἰδίου, καὶ ὅσοι παρὰ τοῦτο ἐν τῷ ὁρισμῷ, πρὸς τοὺς ὁρισμούς.

Ἄρχεται μὲν οὖν διὰ ταῦτα ἀπὸ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπων. πρῶτον δὲ διαίρεσίν τινα τῶν προβλημάτων ποιεῖται, ἥτις δύναται μὲν γένεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, μάλιστα δέ ἐστιν ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. ἔστι δὲ ἡ διαίρεσις ὅτι τῶν προβλημάτων τὰ μέν ἐστι καθόλου τὰ δ' ἐπὶ μέρους. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων γενῶν τῶν προβλημάτων, κἂν ἐπὶ μέρους τι ληφθῇ ὡς ἀληθὲς καθ' αὑτό, ἀλλ' οὐκ ἀκεῖνο καθόλου τι ἐν αὑτῷ ἔχει· ὁ γὰρ λέγων τινὸς ἐμψύχου τὸ ζῷον γένος ὅτι ἐπὶ μέρους μὲν λέγει, ὂῆλον, ἀλλὰ τὸ 'τί τοῦτο' οὐκ ἄτομόν ἐστιν ἀλλὰ καθόλου· ἐπὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων καὶ τὸ ἐν μέρει τὸ ὡς ἄτομον ἀληθὲς λαμβάνεται καθ' αὑτό. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν προβλήμασι πάντα καθόλου τὰ προβλήματα † ἀλλήλοις δύναται λαμβάνεσθαι· οὔτε γὰρ γένος οὔτε ὅρος οὔτε ἴδιον τινὶ μὲν ἀτόμῳ ὑπάρχει τῶν ὁμοειδῶν τινὶ δὲ οὔ, ἀλλ' ἢ πᾶσιν ἢ οὐδενί. τὸ δὲ συμβεβηκὸς μόνον οἷόν τε τινὶ μὲν ὑπάρχειν ὡς ἀτόμῳ τινὶ δὲ μή, οἷον τὸ λευκὸν ἢ τὸ μουσικὸν ἀνθρώπῳ ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ· τὶς μὲν γὰρ ἄνθρωπος μουσικός, τὶς δὲ οὔ. διὰ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης τὴν τάξιν τῆς παραδόσεως 90
τῶν τόπων λήψεται. ποιησάμενος γὰρ τὴν προειρημένην διαίρεσιν πρῶτον μὲν δείξει ὅτι μὴ δεῖ πάντων ἰδίους τινὰς τόπους ζητεῖν τοὺς ἀνασκευαστικοὺς ἢ κατασκευαστικοὺς τῶν ἐπὶ μέρους· οἱ γὰρ τὰ καθόλου κατασκευ-

---

1 ὑπάρχοντος ADP: ὑπάρχειν aB κατασκευρασικῶν A 1. 2 ὁρικῶν scripsi cf. vs. 6: ὁριστικῶν libri 2 τινες A 4 ἀντικατηγορεῖται aP: ἀντικατηγοροῦνται BD: ἀν κατηγοροῦνται A 7 ἂν aBP: om. AD 8 ὡς] non liquet A πλεόνων P 9 τέ om. A 10 περὶ aABP: ἀπὸ D 12 τούτω B 13 παραδίδωσι D: ἀποδίδωσι aABP περὶ B ἐν τῷ corr. ex ὡς B 13. 14 οἰκείους τοῦ ἰδίου D: τῷ ἰδίῳ οἰκείους AB: αὐτῷ οἰκείους aP 15 οὖν] εἶναι A πρὸ, ut videtur, A 16 τινα om. D 16. 17 γίνεσθαι B 19 μέρος A ἄλλων om. B 20 κατ' αὐτὸ A 22 ἐπὶ aB: om. ADP λέγεται A ὂῆλον om. aP τοῦτο] τούτων, ut videtur, corr. D 23 τὸ prius aP: τῶν ABD 25 ἀληθῶς conicio δύνανται D 26 ἀτόμῳ om. P 28 ὑπάρχειν] ν add. P² τὸ alterum om. aBP 29 τί BD: τινὶ aP: om. A 29. 30 μουσικός scripsi cf. p. 129, 31. 32: μουσικόν libri 30 post οὔ add. e vs. 27 ἀλλ' ἢ πᾶσι ἢ οὐδενὶ A 30. 31 τὴν διαίρεσιν ταύτης τῶν τόπων τῆς παραδόσεως τὴν τάξιν D 32 τινὰς om. A ἐπιζητεῖν D

ἄζοντες συγκατασκευάζουσι καὶ τὰ ἐπὶ μέρους τὰ ὑπ' αὐτά, ὥστε ἀρκοῖεν ἂν οὗτοι πρὸς ἀμφότερα· ὁμοίως καὶ οἱ καθόλου ἀνασκευαστικοὶ συναναιροῦσι καὶ τὰ ἐπὶ μέρους. ἔτι δὲ ὁ δείξας, ὅτι κοινὰ τὰ καθόλου κατασκευαστικά τε καὶ ἀνασκευαστικά, λήψεται ὅτι δεῖ ἀπὸ τῆς τῶν καθόλου δεικνύντων τόπων παραδόσεως τὴν ἀρχὴν ποιεῖσθαι, διότι συγκατασκευάζει ταῦτα καὶ τὰ ἐπὶ μέρους καὶ ἔστι χρήσιμα καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων κατασκευήν. πάλιν δὲ ἐπεὶ τῶν κοινῶν τε καὶ καθόλου οἱ μὲν κατασκευαστικοί εἰσιν οἱ δὲ ἀνασκευαστικοί, ὅτι δεῖ ἀπὸ τῶν ἀνασκευαστικῶν ἄρχεσθαι, λήψεται ἐκ τοῦ τὰ μὲν προβλήματα τοὺς τιθέντας ἐν τῷ ὑπάρχειν τε καὶ καταφατικῶς τιθέναι, προκεῖσθαι δὲ τοῖς διαλεγομένοις τὸ ἀντικείμενον τῶν τιθεμένων δεικνύναι· ἀντίκειται δὲ τῷ καταφατικῷ τὸ ἀποφατικόν. τῷ οὖν χρησιμωτέρους καὶ ἀναγκαιοτέρους εἶναι τοὺς καθόλου ἀνασκευαστικοὺς τοῖς διαλεκτικοῖς ἀπὸ τούτων ἄρξεται.

p. 108ᵇ34 Ἔστι δὲ τῶν προβλημάτων τὰ μὲν καθόλου τὰ δὲ ἐπὶ μέρους.

Προβλήματα νῦν ἔοικε λέγειν οὐ τὰ προτεινόμενα (ἐκεῖνα γὰρ τὴν ἀντίφασιν περιέχει), ἀλλὰ τὰ ὡρισμένα ἤδη κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως, πρὸς ἃ δεῖ ἀεὶ εὐπορεῖν ἐπιχειρημάτων. ὡς γὰρ τῶν προτάσεων αἱ μέν εἰσιν ἐν ἐρωτήσει τὴν ἀντίφασιν περιέχουσαι, αἱ δὲ ἤδη ὡς συλλογισμοῦ μέρη λαμβάνονται θάτερον μέρος οὖσαι τῆς ἀντιφάσεως (αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἔνδοξοι, οὐχ αἱ ἐρωτήσεις ἀλλ' αἱ ἤδη συγκεχωρημέναι τε καὶ κείμεναι, δι' ὧν ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμός), οὕτως καὶ τῶν προβλημάτων τὰ μέν ἐστιν ὡς προβαλλόμενα τὰ δὲ ὡς ὡρισμένα ἤδη, περὶ ὧν νῦν λέγει. καθόλου δὲ νῦν λέγει ἃ εἶπεν ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας "καθόλου ὡς καθόλου". τὸ μὲν γὰρ κοινὸν πᾶν καθόλου, κἂν ἀδιορίστως λέγηται· τὸ δὲ τοιοῦτον καθόλου τῷ καθ' ἕκαστον ἀντιδιαιρεῖται· οἷον καθόλου μὲν ἄνθρωπος, καθ' ἕκαστον δὲ Καλλίας. ὡς καθόλου δὲ τὸ καθόλου λέγεται, ὅταν τῷ καθόλου τὸ 'πᾶς' ἢ 'οὐδείς' προστεθῇ· οἷον πᾶς ἄνθρωπος δίπους, οὐδεὶς ἄνθρωπος πτηνός. τὰ οὕτω λεγόμενα νῦν ἁπλῶς καθόλου λέγει, οἷς ἀντιδιαιρεῖται τὰ ἐπὶ μέρους καὶ αὐτὰ περὶ τὰ καθόλου γινόμενα, ὡς τὸ 'τὶς ἄνθρωπος μουσικός ἐστιν', 'οὐ πᾶς ἄνθρωπός ἐστι μουσικός'.

---

1 συγκατασκευάσουσι aA 3 ὁ om. DP 3. 4 τὰ καθόλου κοινὰ εἶναι ἀνασκευαστικά τε καὶ κατασκευαστικά omisso ὅτι A 4 post λήψεται add. δὲ A 7 δὲ add. P² ἐπὶ A 8 κατα- supra ras. P ἀπὸ aD: ἐκ AB: ἐκ ἀπὸ P 10 προσκεῖσθαι A 11. 12 τὸ καταφατικὸν τῷ ἀποφατικῷ D 12 εἶναι om. A 13 τοῖς in ras. D 18 post δεῖ add. μὲν aP 19 ἤδη] εἴδη A 21 αἱ (ante ἔνδοξοι) om. A 22 διαλεκτικὸς om. P συλλογισμός] ὁς compend. supra ras. unius lit. P² 23 ὡς alterum om. A 24 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 7 p. 17ᵇ3 sq. 25 λέγοιτο A 26 et 27 ἕκαστον scripsi: ἕκαστα libri 27 τῷ B 28 τὸ aABP: ἢ D 32 μουσικός ἐστιν D

p. 109a1 Ἔστι δὲ πρὸς ἀμφότερα τὰ γένη τῶν προβλημάτων κοινὰ τὰ καθόλου κατασκευαστικά τε καὶ ἀνασκευαστικά.

Χρήσιμα καὶ πρὸς τὴν τῶν ἐπὶ μέρους κατασκευήν τε καὶ ἀνασκευήν. καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἰδίους πάντως τινὰς τόπους πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους ζητεῖν προβλήματα, πάλιν δείκνυσιν· οἱ γὰρ τόποι, φησίν, ἀφ' ὧν ἢ καθόλου τι κατασκευάσομεν ἢ καθόλου ἀνασκευάσομεν, κοινοί πρὸς ἀμφότερά εἰσι τὰ γένη τῶν προβλημάτων, γένη τῶν προβλημάτων λέγων νῦν τό τε καθόλου καὶ τὸ ἐπὶ μέρους. λέγει δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ποιήσεται τὴν παράδοσιν τῶν τόπων ἁπλῶς τε καὶ καθόλου, οὐ προσθεὶς τὸ ἐν μέρει ἢ τινί. ἵνα οὖν ᾖ γνώριμον ὅτι οἱ αὐτοί, κἂν ἐπὶ μέρους τι ᾖ πρόβλημα, χρήσιμοι ἡμῖν ἔσονται, προλέγει περὶ αὐτοῦ. ἐρεῖ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο φανερώτερον ἔτι καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἐπὶ τέλει. τὰ μὲν οὖν καθόλου κατασκευαστικὰ καὶ πρὸς τὸ καθόλου καταφατικὸν πρόβλημα καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν χρήσιμα, τὰ δὲ καθόλου ἀνασκευαστικὰ πάλιν πρός τε τὸ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ μέρους. οὐ γὰρ μόνα τὰ καθόλου καταφατικὰ προβλήματα διὰ τῶν καθόλου ὑπάρχειν συναγόντων τόπων δείκνυται ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπὶ μέρους καταφατικά. ὁ γὰρ δείξας, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἀναπνεῖ, καὶ ὅτι τὶς δέδειχε· καὶ χρήσαιτ' ἄν τις, προκειμένου δεῖξαι ὅτι τὶς ἡδονὴ ἀγαθόν, τῇ καθόλου δείξει ὅτι πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν· δείξας γὰρ ὅτι πᾶσα εἴη ἄν καὶ ὅτι τὶς δεδειχώς. ὁμοίως καὶ ὁ μηδενὶ ἀνθρώπῳ δείξας ὑπάρχον τὸ τετράπουν ἢ μηδεμιᾷ ἡδονῇ τὸ ἀγαθὸν καὶ ὅτι οὐ πάσῃ δεδειχὼς ἂν εἴη. οὐ μὴν ἀνάπαλιν· οὔτε γὰρ ὁ τινὶ δείξας ἔδειξε καὶ παντί, οὔτε ὁ τινὶ μὴ καὶ μηδενί. σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ καθόλου κατασκευαστικὰ καὶ ἀνασκευαστικὰ χρήσιμά ⟨φησιν⟩ εἶναι πρὸς ἀμφότερα τὰ γένη τῶν προβλημάτων, ἀλλ' οὐ τὰ τοῦ καθόλου ἀνασκευαστικά. οὐ γὰρ ὁ δείξας, ὅτι μὴ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν, ἀνῄρηκε καὶ τὸ τινὰ εἶναι ἀγαθόν, καίτοι τὸ καθόλου ἀνεσκεύασεν. ἀλλ' οὐδὲ ὁ τὸ μηδεμίαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἀνασκευάσας διὰ τοῦ δεῖξαι τινὰ ἡδὴ ἀνῄρηκε καὶ τὸ τινὰ μὴ εἶναι ἀγαθόν· ἀνασκευάζεται γὰρ τὸ μηδεμίαν προσεχῶς ὑπὸ τοῦ τινά, οὗ κειμένου οὐκ ἀναιρεῖται τὸ τινὰ μὴ εἶναι ἡδονὴν ἀγαθόν, ὥσπερ οὐδὲ

1 γένη] γεν in ras. P² 2 τε om. Arist. cf. vs. 24 3 τὴν om. B ἀνασκευαστικήν A 4 πάντως τινὰς D: inv. ord. aABP 5 προβλήματα om. P πάλιν D: ἀεὶ aABP 6 τι] τε D κατασκευάζομεν A καθόλου D πρὸς τοὺς ἀμφοτέρους A 7 τῶν alterum aP: om. ABD 10 ᾖ pro altero ᾖ A 11 προλέγει om. B τὸ αὐτὸ τοῦτο ABD: τοῦτο αὐτὸ aP 12 ἐν τῷ τρίτῳ ἐπὶ τέλει] c. 6 13 ἐπὶ μέρους aABP: μερικὸν D 14 χρήσιμον A τὸ — ἀνασκευαστικὸν A 15 καθόλου om. aP 15. 16 ἀποφατικὰ B 16 τῶν ABD: τὰ a: non liquet P post τῶν add. τὸ Paris. 1832 συνταττόντων B 18 post τὶς add. ἄνθρωπος D προκειμένην D 20 post ὁμοίως add. δὲ aB 22 ἂν om. D 23 μὴ om. A 24 φησιν addidi εἶναι ABD: ἐστι compend. supra lac. P²: om. a 25 τοῦ om. AB 27 καίτοι τὸ scripsi: καὶ τοῦτο aBDP: καίτοι καὶ τοῦτο A ἀνασκευαστικόν A: fort. ἀνεσκεύακεν sive ἀνασκευάσας ὁ AD: om. aBP ὅτι pro altero τὸ B 30 ἀγαθὸν ἡδονήν a

ὁ δείξας τινὰ ἀγαθὸν οὖσαν ἤδη ὅτι καὶ πᾶσα δέδειχεν. ἐπεὶ τοίνυν τὰ καθόλου κοινά (καὶ γὰρ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους αὐτοῖς χρώμεθα), τὰ δὲ κοινὰ πρῶτα, πρῶτόν φησι δεῖν περὶ τῶν καθόλου τόπων λέγειν, καὶ ἐπεὶ τῶν καθόλου τὰ μὲν κατασκευαστικὰ τὰ δὲ ἀνασκευαστικὰ [τῶν πραγμάτων], ⟨πρῶτον⟩ πάλιν ἐν τοῖς καθόλου φησὶ δεῖν λέγειν περὶ τῶν ἀνασκευαστικῶν· πάλιν γὰρ ταῦτα τῶν τὸ καθόλου καταφατικὸν δεικνύντων χρησιμώτερα τῷ διαλεκτικῷ. ἐπεὶ γάρ, ὡς ἐμνημόνευσα ἤδη, τὰς θέσεις καὶ τὰ προβλήματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καταφατικὰ κομίζουσιν οἱ διαλεγόμενοι, πρόκειται δὲ τῷ διαλεκτικῷ ἀνασκευάζειν τὸ τιθέμενον καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχειρεῖν (τοιαύτη γὰρ ἡ ἐν τοῖς λόγοις γυμνασία), δῆλον ὡς τὸ καταφατικὸν ἀποφατικῶς ἀνασκευάζοιτο ἄν. τὸ μὲν οὖν ἀποφατικὸν τοῦ καταφατικοῦ πρῶτον, διότι πολὺ χρησιμώτερον τῷ διαλεκτικῷ, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν τοῦ ἐπὶ μέρους, διότι κοινὸν τὸ καθόλου καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ μέρους. ὅτι δὲ οἰκειότερον τῷ διαλεκτικῷ τὸ ἀνασκευάζειν τοῦ κατασκευάζειν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιγραφομένων Εὐδημείων ἀναλυτικῶν λέλεκται (ἐπιγράφεται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ Εὐδήμου Ὑπὲρ τῶν ἀναλυτικῶν), ἐν οἷς οὕτως λέγεται, ὅτι "ὁ διαλεκτικὸς ἃ μὲν κατασκευάζει μικρά ἐστιν, τὸ δὲ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀναιρεῖν τί ἐστι". θέσιν δὲ τὸ πρόβλημα κοινότερον λέγει.

p. 109*10 Ἔστι δὲ χαλεπώτατον τὸ ἀντιστρέφειν τὴν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος οἰκείαν ὀνομασίαν.

Τὸ μὲν χαλεπώτατον λέγοι ἄν, ὅτι μὴ ἁπλοῦν μηδὲ πρόχειρον ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀντιστροφὴν δὲ νῦν ἄλλην λέγει παρὰ τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς· ἐκείνων γὰρ ἦν ἡ μὲν κατὰ τοὺς ὅρους ἡ δὲ κατὰ τὸ καταφατικόν τε καὶ ἀποφατικόν, ὡς αἱ ἐνδεχόμεναι ἀντέστρεφον. ἣν δὲ νῦν λέγει, κατὰ τοὔνομά ἐστι· τὸ γὰρ τῷ τοῦ ὑπάρχειν τινὶ κειμένου ὀνόματι τὸ ὑποκείμενον καλεῖν ἀντιστρέφειν λέγει. οἷον τὸ 'ζῷον ὑπάρχει ἀνθρώπῳ' ἀντιστρέφοντες λέγομεν 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν'· δ γὰρ ἐλάβομεν ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, τοῦτο τὸ ὑποκείμενον εἶναι λέγομεν. εἴη δ' ἂν ἀντιστροφὴ τοῦτο, καθ' ὅσον πρῶτον ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἀρχόμενοι μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου τὴν ἀρχὴν ποιούμεθα. ὅταν οὖν οὕτω μεταλαμβανόντων ἡμῶν ἀληθὲς ᾖ τὸ λέγειν

---

1 ἀγαθὴν B 4 τῶν πραγμάτων delevi 5 πρῶτον addidi 6 χρησιμώτερον B 7 ἐμνημόνευσα (sc. p. 129,9. 10) scripsi: ἐμνημόνευσεν libri 8 κομίζουσιν supra κ scripto ν D πρόσκειται A 10 γύμνασις A 14 ὅτι δὲ] ἔτι τὲ B οἰκειότατον A 15 εὐδημίων ABD λέλεκται om. aP 16 τὸ BP: om. aAD Εὐδήμου] fr. 100 Ὑπὲρ] an Πρὸ ut Τὰ πρὸ τῶν τόπων in indicibus Aristotelis et Theophrasti, cf. p. 5,28 τῶν corr. ex ὧν P² ἐν οἷς D: om. aABP: fort. ἐν ᾧ 17 post ὁ add. μὲν A τῆς evan. P 18 post δὲ add. δὴ aBP 20 τὴν AB Arist. cf. p. 132,5: om. aDP 25 τε D: om. aABP ἦν BD: τὴν aAP 26 ἐστι om. aP τὸ corr. ex τῷ B τῷ om. A ὑπάρχειν scripsi (ὑπάρχοντος Waitz Org. II p. X coll. p. 132,2): ὑπάρχει libri 26. 27 κειμένῳ aBP 27 ὀνόματος A τὸ prius om. a τὸ alterum aABP: τῷ D 28 ὑπάρχειν D 29 τὸ om. a 30. 31 κατηγορουμένου corr. ex κατηγορούμενοι, ut videtur, P³

καὶ | ὀνομάζειν ἁπλῶς καὶ χωρίς τινος προσθήκης τὸ ὑποκείμενον τῷ 71
τοῦ ὑπάρχοντος αὐτῷ ὀνόματι, τὰ οὕτως ὑπάρχοντα ἀντιστρέφειν λέγει
κατὰ τὸ ὄνομα. κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος δὲ ἀντὶ τοῦ 'τὴν
τῷ τοῦ συμβεβηκότος οἰκείῳ ὀνόματι ὀνομάζουσαν τὸ ὑποκείμενον αὐτῷ'.
ἢ τὸ ἀντιστρέφειν τὴν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος οἰκείαν ὀνομασίαν 5
εἶπεν· ὀνομάζεται γὰρ τὸ ὑποκείμενον τῷ τοῦ κατηγορουμένου ὀνόματι ὡς
οἰκείῳ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀντιστροφῇ. ἐφ' ὧν δὲ μηκέτι τοῦτο ἀληθές, ταῦτα
δὲ οὐκ ἀντιστρέφει ταύτην τὴν ἀντιστροφὴν τὴν κατὰ τοὔνομα. τὰ μὲν οὖν
ὡς γένη ὑπάρχοντά τισιν ἢ ὡς ὁρισμοὶ ἢ ὡς ἴδια ἀντιστρέφει· οὐ γὰρ
γένος τὸ ζῷον, τοῦτο ζῷόν ἐστι, καὶ οὐ ὁρισμὸς τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν 10
ἐστί, τοῦτο ζῷον πεζὸν δίπουν ἐστί, καὶ οὐ ἴδιον τὸ γελαστικόν ἐστι, τοῦτο
γελαστικόν ἐστι. διό, εἰ τὸ κατ' ἐκείνων τι κείμενον ὑπάρχειν μὴ ἀντι- 10
στρέφοι, οὐδ' ἂν ὑπάρχοι οὕτως ὡς ὑπάρχειν ἐτέθη. οὐκέτι δὲ τοῦτο
ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος ἀληθές. οὐ γάρ, εἴ τινι τὸ λευκὸν ὑπάρχει,
τοῦτο πάντως ἤδη καὶ λευκόν ἐστιν· ἀλλ' οὐδ', εἰ μὴ λευκὸν εἰπεῖν ἔστιν,
ἤδη καὶ οὐχ ὑπάρχει τὸ λευκὸν αὐτῷ· ὥστε οὐχ οἷόν τε τούτῳ χρωμένους
ἀνασκευάζειν τὸ συμβεβηκός. αἴτιον δὲ τούτου, ὅτι τὸ συμβεβηκὸς κατά
τι ὑπάρχειν τινὶ δύναται, ᾧ δὲ μὴ ὅλῳ ἀλλὰ κατά τι ὑπάρχει τι καὶ 15
πῇ, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἁπλῶς ὀνομάσαι τῷ τοῦ ὑπάρχοντος οὕτως αὐτῷ ὀνό-
ματι· οὐ γὰρ τὸ κατά τι μέλαν ἤδη καὶ μέλαν, οὐδὲ τὸ κατά τι λευκὸν
ἤδη καὶ λευκόν· ὁ γοῦν Αἰθίοψ κατά τι ὢν λευκός (κατὰ γὰρ τοὺς ὀδόντας)
οὐκ ἔστι λευκός. τοῦτο δὲ τὸ πῇ ὑπάρχειν ἐπὶ μόνου τοῦ συμβεβηκότος
χώραν ἔχει· οὔτε γὰρ τὸ γένος οὔτε ὁ ὁρισμὸς οὔτε τὸ ἴδιον τὸ κυρίως 20
λεγόμενον πῇ τινι ὑπάρχειν οἷά τε, ὥσπερ οὐδ' ἐν μέρει τινὶ καὶ ἀτόμῳ
μόνῳ. ὥστε, εἰ τὸ πῇ ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ αἴτιον τοῦ μὴ ἀντιστρέ-
φειν, μόνον δὲ τοῦτο οἷόν τε ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος, ἐπὶ μόνου ἂν τοῦ
συμβεβηκότος εἴη ἀληθὲς τὸ μὴ ἀεὶ ἀντιστρέφειν· οὐ γὰρ ἔτι τὸ ὑποκεί-
μενον ἔσται τοῦτο εἶναι εἰπεῖν τὸ συμβεβηκὸς πῇ καὶ μὴ ἁπλῶς ὑπάρχον.
οὐκ ἀναιρεῖται δὴ τὸ συμβεβηκέναι ⟨τί⟩ τινι ὑπὸ τοῦ μὴ ἀντιστρέφειν· οὐ
γάρ, εἰ μὴ ἀντιστρέφει, διὰ τοῦτο οὐδὲ συμβέβηκεν. ἀλλ' οὐδὲ δείκνυται τὸ 25
ὑποκείμενον ὀνομαζόμενον τῷ τοῦ συμβεβηκότος ὀνόματι, ἂν δειχθῇ αὐτῷ
συμβεβηκός. μέλλων δὲ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπων τὴν παράδοσιν
ποιεῖσθαι, τίνα ἴδιά ἐστιν [αὐτῶν] παρὰ τὰ ἄλλα προβλήματα τῶν ἀπὸ

---

3 κατὰ τὸ ὄνομα om. D 3. 4 ἀντὶ τοῦ τὴν τῷ aP: ἀντὶ τοῦ τὴν A: ἀντὶ D: τὴν ἀπὸ B 4 ὀνόματι — οἰκείαν (5) om. D ὀνομάζουσι A 8 τὸ ὄνομα a 8. 9 τῶ — ὑπάρχοντι A 10 δίπουν] δί in ras. D 11 ἐστί prius om. aBP 12. 13 ἀντιστρέφει B 15 ἤδη πάντως A: ἤδη om. D ἐστιν εἰπεῖν D 17 ἀνασκευάσειν A 18 ᾧ] ὡς A τι (ante καὶ) om. D 19 ἁπλῶς om. D αὐτὸ Dpr. 21 λευκὸς ὢν B 23 ὁ om. aP τὸ (ante ἴδιον) om. aP 24 οἷόν τε A 25 εἰ supersc. B μὴ D: μηδὲ aABP 26 post οἷόν τε add. εἶνα (sic) D post συμβεβηκότος add. ὡς B 27 ἀεὶ om. A: αἰεὶ aP ἔτι ἔτι aBD: ἔστι P: ἐπὶ A 28 ἔσται] ras. P ὑπάρχον DP: ὑπάρχειν aAB 29 δὴ BP: δὲ aAD τί addidi 29. 30 οὐ γὰρ εἰ μὴ ἀντιστρέφει in mrg. P² 33 αὐτῶν delevi

τοῦ συμβεβηκότος προβλημάτων, πρῶτον ἐξέθετο. ὧν ἓν μὲν ἦν τὸ καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους ἐν τούτῳ γίνεσθαί τινα προβλήματα, εἰ τοῦ ἐν μέρει οὕτω τις ἀκούοι ὡς ἐπὶ ἀτόμων λεγομένου, δεύτερον δὲ τὸ μὴ ἀντιστρέφειν τὸν προειρημένον τρόπον τῆς ἀντιστροφῆς πάντα τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα. τοῦτο δὲ γνωρίζομεν ὂν χρήσιμον πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις· ὁ μὲν γὰρ δείξας, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ζῷον ἢ ζῷον λογικὸν θνητὸν ἢ γελαστικόν, ἔδειξεν ἅμα καὶ ὅτι οὔτε γένος οὔτε ὅρος οὔτε ἴδιον ἦν αὐτοῦ τὸ ἀποδιδόμενον· ἀντέστρεφε γὰρ ἄν. ὁ δὲ δείξας, ὅτι μή ἐστι λευκὸς ὁ ἄνθρωπος ἢ μέλας ἤ τι ἄλλο τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ, οὐκ ἤδη καὶ τὸ συμβεβηκέναι τι τούτων αὐτῷ ἀνῄρηκε. δύναται γάρ τι αὐτῶν πῇ καὶ κατά τι συμβεβηκέναι αὐτῷ· ἐν γὰρ τῷ συμβεβηκότι ὥσπερ τὸ καθόλου καὶ ἐν μέρει οὕτω καὶ τὸ ἁπλῶς καὶ πῇ. ἔστι δὲ ἀναλογίαν τινὰ ἔχον τὸ μὲν ἁπλῶς πρὸς τὸ καθόλου τὸ δὲ πῇ πρὸς τὸ ἐπὶ μέρους, ἃ ἐστιν ἀμφότερα ἐν τῷ συμβεβηκότι, ὡς καὶ αὐτὸς μνημονεύσει· τὸ γὰρ πῇ καὶ μὴ καθόλου. ἀντίκειται μὲν ⟨γὰρ⟩ τῷ πῇ τὸ ἁπλῶς, ὥσπερ καὶ τῷ ἐπὶ μέρους τὸ καθόλου· ὁ δὲ τῷ πῇ τὸ καθόλου ἀντέθηκεν ὡς ἔχον ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸ ἁπλῶς. κατά τι δὲ ἂν δικαιοσύνη τινὶ ὑπάρχοι, ὡς εἶπεν, εἰ ἐκ φύσεως ἔχοι πρὸς τὴν ἕξιν ταύτην ἐπιτηδείως· ὁμοίως καὶ εἰ ἐξ ἔθους μόνου περί τινα τῶν δικαίων ἐπιρρεπῶς ἔχοι· οὐδέπω γὰρ ἁπλῶς ὁ τοιοῦτος δίκαιος καίτοι ὑπαρχούσης αὐτῷ δικαιοσύνης τινός.

p. 109a27 Διορίσασθαι δὲ δεῖ καὶ τὰς ἁμαρτίας τὰς ἐν τοῖς προβλήμασιν, ὅτι εἰσὶ δίτταί, ἢ τῷ ψεύδεσθαι ἢ τῷ παραβαίνειν τὴν κειμένην λέξιν.

Ἐζητήθη πῶς οἷόν τε λέγειν πρόβλημα ψευδές· εἰ γὰρ πᾶν πρόβλημα τὴν ἀντίφασιν περιέχει, πῶς ἂν εἴη τὸ ψεύδεσθαι ἢ τὸ ἀληθεύειν ἐν τοῖς προβλήμασι; μήποτ' οὖν πρόβλημα, ὡς προεῖπον ἤδη, οὐ τὸ προτεινόμενόν τε καὶ προβαλλόμενον ἔτι λέγει ἀλλὰ τὸ ὡρισμένον ἤδη καὶ κείμενον, ὡς εἶπεν ἤδη καὶ ἀρχόμενος, οὗ προίσταταί τις, ὃν ὁ διαλεκτικὸς ἐλέγχειν ἐπιχειρεῖ. φησὶ δὲ δεῖν πρῶτον τὰς κατὰ τὰ προβλήματα διαμαρτίας ὡρίσθαι καὶ γνωρίμους εἶναι πρὸ τῆς τῶν τόπων παραδόσεως. ἐπεὶ γὰρ αἱ ἀνασκευαὶ τῶν προβλημάτων κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἁμαρτίας γίνονται, δεῖ δηλονότι ταύτας γνωρίμους τε καὶ ὁμολογουμένας εἶναι· καθ' ἃ γὰρ

---

1 post πρῶτον add. μὲν A ἓν] πρῶτον D μὲν ex corr. add. D 2 post τινα add. τὰ P 3 ἀκούει B 5 προβλήματα] πληρώματα A 9 ὁ mrg. B ἢ μέλας ὁ ἄνθρωπος D 12 οὕτω τὸ πῇ (τὸ πῇ in mrg. P³) καὶ τὸ ἁπλῶς aP ἔστι — ἁπλῶς (13) in mrg., sed om. τινά, P³ 14 μνημονεύει conicio 15 γὰρ addere quam τὸ γὰρ - καθόλου lemmatis loco ponere malui τὸ πῇ τῷ a 15. 16 τὸ ἐπὶ μέρους τῷ a 17 τινα D: om. aABP δὲ om. D 18 ἔχει AB post ὁμοίως add. δὲ B 19 δικαίως B ἔχει B 20 αὐτῷ om. D 24 ἐζήτηται aP ψευδές corr. ex ψεῦδος P²: ψευδῶς supra ὡς scripto ὲσ D πᾶν D: τὸ aAP: om. B 25 ἂν] ἀεὶ A post εἴη add. λέγειν a: superscr. P² 26 μήτο (sic) οὖν A προεῖπον] p. 129, 16 sq. 28 εἶπεν] p. 108b37 οὗ aDP: ὧ A: ὃ B προΐσταται aBP (προΐ in ras. P²): παρίσταταί AD cf. p. 135, 28 29 ἐπιχειρεῖ ἐλέγχειν B 32 καθ' ἃ γὰρ aP: εἴπερ ABD

δεῖ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν γίνεσθαι διὰ τῶν ἐπιχειρήσεων, ταῦτα δεῖ, φησί, γνωρίζειν. δύο δή φησιν ἁμαρτίας ἐν τοῖς προβλήμασι γίνεσθαι, ἃς δῆλον ὅτι ὁ φανερὰς ποιήσας εἴη ἂν ἀνῃρηκὼς τὸ πρόβλημα· ἢ γὰρ ψεῦδος τίθεται δι' αὐτῶν, ἢ παραβαίνουσιν ἐν αὐτοῖς τὴν κειμένην λέξιν. ψεύδεται μὲν γὰρ ὁ τὴν ἡδονὴν τέλος τιθέμενος καὶ τούτῳ παριστάμενος· τὸ γὰρ μὴ ὑπάρχον τῇ ἡδονῇ ὑπάρχειν αὐτῇ λέγει. ὁμοίως ψεύδεται καὶ ὁ τὴν κίνησιν διὰ κενοῦ γίνεσθαι λέγων· ἀλλὰ καὶ ὁ ἄτομα μεγέθη τιθέμενος· ἀλλὰ καὶ ὁ ἐξ ἐπιπέδων γεννῶν τὰ σώματα· ἀλλὰ καὶ ὁ τὴν ψυχὴν χωριστήν τε καὶ ἀθάνατον τιθέμενος· ἀλλὰ καὶ ὁ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν λέγων, ὥσπερ καὶ ὁ τὰ δὶς δύο πέντε λέγων. παραβαίνει δὲ τὴν κειμένην λέξιν ὁ τὴν μὲν ὑποκειμένην φύσιν ἥτις ποτέ ἐστι γνωρίζων, μὴ τῷ συνήθει δὲ καὶ κειμένῳ ὀνόματι ὀνομάζων αὐτὴν ἀλλὰ παραχαράσσων καὶ ἰδίοις ὀνόμασι χρώμενος κατ' αὐτῆς, ὡς οἱ λέγοντες μόνον τὸν σοφὸν πλούσιον ἢ μόνον καλὸν ἢ μόνον εὐγενῆ ἢ μόνον ῥήτορα. οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες οὗτοι τὰ ὑπάρχοντα τῷ σοφῷ πλοῦτον ταῦτα λέγουσιν ἢ κάλλος ἢ εὐγένειαν, ἀλλὰ παραβαίνοντες τὴν κειμένην λέξιν· ὁ γὰρ πλοῦτος ἢ τὸ κάλλος οὐκ ἐπὶ ἀρετῆς, ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ χρημάτων τε καὶ κτημάτων κατηγορεῖται, τὸ δὲ κάλλος ἐπὶ συμμετρίας τῶν ἐν τῷ ζῴῳ ἀνομοιομερῶν μορίων. εἰ δέ ἐστιν ἁμαρτία τὸ τοῦτο ποιεῖν, ὁ διδάξας τι τοιοῦτον ἐν τῷ προβλήματι εἴη ἂν ἐλέγξας αὐτό. αὐτὸς δὲ ἐναργεῖ παραδείγματι καὶ πληκτικῷ τῆς τοιαύτης ἁμαρτίας ἐχρήσατο εἰπὼν τὴν πλάτανον ἄνθρωπον· εἰ γὰρ ὅλως τις αὐτῷ συγχωρήσαι παραβαίνειν τὴν κειμένην λέξιν, οὗτος ἐρεῖ καὶ τὴν πλάτανον ἄνθρωπον. ὁ μὲν οὖν οὕτως λέγων τὴν πλάτανον ἄνθρωπον ὡς ζῷον λογικὸν θνητὸν ψεύδοιτ' ἂν καὶ ἐνέχοιτο τῇ πρώτῃ ῥηθείσῃ ἁμαρτίᾳ· ὁ δὲ τὸ τοιοῦτον δένδρον οὕτως ὀνομάζων παραβαίνοι ἂν τὴν κειμένην ὀνομασίαν. παρέθετο δὲ τοῦτο δεικνὺς ὅτι καὶ τὸ τοιοῦτον ἁμάρτημά ἐστι καὶ οὐ μόνον τὸ ψεύδεσθαι, καὶ γίγνοιντ' ἂν ἀνασκευαὶ προβλημάτων καὶ κατὰ τοῦτο.

p. 109a34 Εἷς μὲν δὴ τόπος τὸ ἐπιβλέπειν εἰ τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκός ἀποδέδωκεν.

Εἰπὼν δεῖν ἄρχεσθαι ἀπὸ τῶν καθόλου ἀνασκευαστικῶν τὸν πρῶτον τόπον τοιοῦτον παραδίδωσι. δείκνυσι γὰρ δι' αὐτοῦ ὅτι μή ἐστι συμβε-

---

1 δὴ (ante τὸν) A αὐτοῦ A 2 φησί om. aP δὴ aDP: δεῖ A: δὲ B 3 ὁ BD: om. aAP ἂν om. D ἢ] εἰ A 4 ἐν αὐτοῖς aABP: αὐτὴν D 5 μὲν om. A post τούτῳ add. μάλιστα D 5. 6 supra παριστάμενος add. συναγορῶν P^5 7 κοίνησιν A κοινοῦ Bpr. γενέσθαι B 8 γενῶν AD 9 ἀθάνατον—ὁ γὰρ (p. 135,29) om. P 13 παραχαράσσων D: παραλαμβάνων A: προχαράσσων aB αὐτῆς scripsi: αὐτῶν aAB: αὐτοῦ compend. D 19 μορίων D: μερίων A: μερῶν aB δείξας fort. recte a 22 αὐτῷ scripsi: αὐτῶ aBD: αὐτὸ A συγχωρήσαι D: συγχωρήσει aB: συγχωρ^{ή} A παραβαίνειν D: παραβαίνει aAB οὗτος D: οὕτως aAB 23 οὖν om. D 24 ὡς AD: καὶ aB 25 δὲ om. D 26 λέξιν D 27 οὐ μόνον om. in lac. D γίνοιντ' aB 29 τρόπος a 30 ἀποδέδωκεν om. aB 31 δεῖν aB: δεῖ AD 31. 32 τρόπον πρῶτον A 32 παραδέδωκε A

βηκὸς τὸ ὡς συμβεβηκὸς ἀποδεδομένον· οὐδὲν γὰρ τῶν κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπαρχόντων τινὶ ὡς συμβεβηκὸς αὐτῷ ὑπάρχειν οἷόν τε. δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι Θεόφραστος διαφέρειν λέγει παράγγελμα καὶ τόπον· παράγγελμα μὲν γάρ ἐστι τὸ κοινότερον καὶ καθολικώτερον καὶ ἁπλούστερον λε- 35
γόμενον, ἀφ' οὗ ὁ τόπος εὑρίσκεται· ἀρχὴ γὰρ τόπου τὸ παράγγελμα, ὥσπερ ὁ τόπος ἐπιχειρήματος. οἷον παράγγελμα μὲν τὸ οὕτως λεγόμενον, ὅτι δεῖ ἐπιχειρεῖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τῶν συστοίχων, τόπος δὲ οἷον 'εἰ τὸ ἐναντίον πολλαχῶς, καὶ τὸ ἐναντίον', ἢ 'εἰ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον ὑπάρχει, καὶ τὸ ἐναντίον ὑπάρχει τῷ ἐναντίῳ', καὶ πάλιν 'ὡς ἓν τῶν συ- 40
στοίχων, οὕτως καὶ τὰ λοιπά'· ὁ γὰρ τόπος πρότασις ἤδη τις ἀπὸ τοῦ παραγγέλματος γεγονυῖα. ταύτην δὲ [λέγω] τὴν διαφορὰν παραγγέλματός τε καὶ τόπου εἰδὼς ὁ Θεόφραστος τὰ τοιαῦτα, ὁποῖός ἐστιν ὁ πρῶτος εἰρημένος τόπος, παραγγέλματα λέγει καὶ τόπους παραγγελματικούς· τὸ γὰρ ἐπιβλέπειν δεῖν, εἰ τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς 45
ἀποδέδωκε, παραγγελματικόν. τόπος δ' ἂν ἀπ' αὐτοῦ εἴη ὁ λέγων 'εἰ τὸ ὡς συμβεβηκὸς ἀποδεδομένον κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχει, οὐ καλῶς ἀποδέδοται', ἢ ἔτι προσεχέστερον 'εἰ τὸ ὡς συμβεβηκὸς ἀποδεδομένον γένος εἴη ἢ πάλιν ὅρος ἢ ἴδιον'. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης τόπους καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖ, [ἢ] ὅτι μετὰ τοῦ παραγγέλματος ἤδη καὶ τὸν τόπον ἔλαβεν,
ἀεὶ δὲ ἀπὸ τῶν εἰδικωτέρων καὶ τὰς ὀνομασίας ποιούμεθα τῶν πραγμάτων, οἷον τὴν οὐ|σίαν οὐκ ὂν μᾶλλον ἢ οὐσίαν ὀνομάζομεν, ἢ τὴν ποσότητα ὂν 73
ἀλλὰ μᾶλλον ἰδίως ποσότητα. ἐπεὶ οὖν ταῦτα οὐκ ἔξω λόγου, τόπους καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖ τῶν παραγγελμάτων. δύο δὲ ἁμαρτιῶν γινομένων, ὡς προεῖπεν, ἐν τοῖς προβλήμασιν, "ἢ τοῦ ψεύδεσθαι ἢ τοῦ παραβαίνειν τὴν
κειμένην λέξιν", ὁ παραδιδόμενος τόπος ἔοικε μᾶλλον λέγεσθαι πρὸς τοὺς 5
παραβαίνοντας "τὴν κειμένην λέξιν", ἐκτὸς εἰ μὴ ἡγοῖτό τις συμβεβηκέναι καὶ τὸ ἄλλως ὑπάρχον. ἔστι δὲ ὁ τόπος· ἐπισκέπτεσθαί φησι δεῖν εἰ ὁ τοῦ προβλήματος προϊσταμένος τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς ἀποδέδωκεν· ὁ γὰρ τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρ-
χον συμβεβηκέναι λέγων οὐχ ὑγιῶς λέγει, κατ' ἄλλον δὲ τρόπον δῆλον ὅτι τῶν προειρημένων. δέδεικται γὰρ ὅτι πᾶν τὸ ὑπάρχον τινὶ ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς γένος ἢ ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχει· εἰ οὖν τὸ ὡς γένος ὑπάρ- 10

---

1 τινὰ om. D 3 Θεόφραστος] Wimmeri fr. LXX λέγει aAB: φησὶ D 4 μὲν om. A καὶ alterum BD: om. aA 7 οἷον D: om. aAB 8 τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ a 9 τὸ ἐναντίον ὑπάρχει τῷ ἐναντίῳ AB et omisso ὑπάρχει D: τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει τὸ ἐναντίον a ἓν] ἐπὶ B 11 λέγω aABD: om. Paris. 1972 cf. p. 99,22 12 τρόπου a 13 post παραγγέλματα add. δὲ B 14 δεῖ a 16. 17 οὐκ ἄλλως A 17 ἢ] καὶ a 18 ἢ prius aAB: καὶ in ras. D ὅρος in ras. D 19 ἢ delevi ἤδη post τόπον transposuit A 20 ἰδικωτέρων A: εἰδικωτάτων aB πραγμάτων a: παραγγελμάτων ABD 22 post οὖν add. καὶ D 23 παραγγελμάτων ABD: πραγμάτων a 24 ἐν τοῖς προβλήμασιν ὡς προεῖπεν a τοῦ utroque loco scripsi: τὸ libri 26 μὴ ex corr. add. D 27 καὶ huc transposui: post μὴ vs. 26 habent BD: om. aA 27 εἰ om. A 28 post ὑπάρχον add. τινὶ AD 29 ὡς—ὑπάρχον om. A 29. 30 ὑπάρχον om. D 30 οὐχ ὑγιῶς λέγει om. a 31 τῶν προειρημένων D δέδεικται] c. 4 p. 101ᵇ17 sq. 31. 32 ἢ ὡς γένος ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς ἴδιον aB: ὡς γένος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς ὅρος A 32 ἴδιον in ras. D

χον τινὶ ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς ὅρον ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχειν λέγοι, δῆλον ὅτι ὡς ἁμαρτάνων ἂν ἐλέγχοιτο. πῶς δὲ οἷόν τε γνωρίσαι τοῦτο, ἑξῆς λέγει. μάλιστα δέ φησι τὴν τοιαύτην ἁμαρτίαν γίνεσθαι περὶ τὰ γένη. τοῦτο δέ, ἐπεὶ τὰ γένη ὁμοιότητά τινα μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχειν δοκεῖ πρὸς τὸ συμβεβηκός· τὸ μὲν γὰρ ἴδιον καὶ ὁ ὁρισμὸς μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχουσι, διὸ καὶ ἀντιστρέφουσι τοῖς πράγμασιν ὧν εἰσι· τὸ δὲ γένος καὶ τὸ συμβεβηκὸς ἐπὶ πλέον εἰσὶ τούτου ᾧ ὑπάρχουσι, διὸ καὶ οὐκ ἀντικατηγοροῦνται. ὁ μὲν οὖν οὕτως λέγων διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ὄντως τὸ ὡς γένος ὑπάρχον τινὶ συμβεβηκέναι αὐτῷ ὡς ψευδόμενος ἂν ἐλέγχοιτο· ὁ δὲ εἰδὼς μὲν αὐτῶν τὴν διαφοράν, οὕτως δὲ ἐπ' αὐτῶν τῇ λέξει χρώμενος ὡς παραβαίνων "τὴν κειμένην λέξιν." γνωριοῦμεν δὲ τὸν τὸ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς ἀποδιδόντα προφανῶς μέν, ἂν προσθῇ τῷ λεγομένῳ ὑπάρχειν τὸ 'συμβέβηκεν', οἷον 'συμβέβηκε τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῴῳ εἶναι ἢ τῷ λευκῷ χρώματι ἢ τῇ δικαιοσύνῃ ἀρετῇ'· χρῶνται γάρ τινες οὕτως, ὡς ἤδη δεδηλώκαμεν. ἤδη δέ, κἂν μὴ προσκείμενον μὲν ἢ τὸ 'συμβέβηκε', παρωνύμως δέ τις τὸ κατηγορούμενον κατηγορῇ τοῦ ὑποκειμένου, ὡς 'ἡ λευκότης κέχρωσται'· τὸ γὰρ 'κέχρωσται' παρώνυμον τῷ χρώματι ὄντι γένει τῆς λευκότητος· ἢ πάλιν 'ἡ βάδισις κινεῖται'· καὶ γὰρ τὸ 'κινεῖται' παρώνυμον τῆς κινήσεως, ἥτις γένος ἐστὶ τῆς βαδίσεως. ἀπ' οὐδενὸς γὰρ γένους παρώνυμος ἡ κατηγορία· τὰ γὰρ γένη συνωνύμως τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται. ἐν γὰρ τοῖς συμβεβηκόσι παρώνυμος ἡ κατηγορία μόνοις, ὡς ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐδείχθη· τῶν γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ὄντων (ταῦτα δὲ ἦν τὰ συμβεβηκότα) τὰ μὲν παρωνύμως τὰ δὲ ὁμωνύμως ἐδείχθη κατηγορούμενα· λέγεται γὰρ ἡ ἐπιφάνεια λελευκῶσθαι καὶ τὸ σῶμα κινεῖσθαι καὶ ὁ ἄνθρωπος γραμματικὸς εἶναι ἀπὸ τῆς γραμματικῆς. ὁ δὴ παρωνύμως τινὸς τὸ γένος αὐτοῦ κατηγορῶν διὰ τῆς τοιαύτης κατηγορίας συμβεβηκὸς ἂν εἶναι λέγοι τὸ γένος ἐκείνῳ οὗ ἐστι γένος. γένος γὰρ οὐκ ἂν λέγοι, διότι παρωνύμως· πολὺ δὲ μᾶλλον ἔτι οὐδ' ἴδιον ἢ ὁρισμόν, διότι τὸ μὲν κατηγορούμενον πλείοσιν ὑπάρχειν δύναται, εἴ γε γένος ἐστί, τὸ δὲ ἴδιον καὶ ὁ ὁρισμὸς οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει· εἰ δὲ μήτε ὡς γένος μήτε ὡς ὅρος μήτε ὡς ἴδιον ἀποδέδοται τὸ εἰρημένον, δῆλον ὅτι ὡς συμβεβηκός. παρώνυμος γὰρ ἡ ἀπὸ τῶν γενῶν κατηγορία γίνεται οὐ κατά τινος τῶν ὑπὸ τὸ γένος εἰδῶν ἢ ἀτόμων ἀλλὰ κατ' ἐκείνων οἷς συμ-

---

1 ἢ prius om. A ὅρον D: ὅρος aABP ὡς tertium aA, post ras. unius lit. P: ἢ ὡς B: om. D 3 φησι om. D γίγνεσθαι A 7. 8 κατηγοροῦνται A 8 ὄντος aP 9 ψευδόμενον B ἂν AB: om. aDP 10 αὐτῶν prius BD: αὐτοῦ aAP αὐτῶν alterum compend. D: αὐτῇ A: αὐτοῦ BP 11 post λέξιν add. ἁμαρτάνει aP 13 ante οἷον delevit προσκείμενον P τὸ alterum om. AB 14 ζῴῳ] ω alterum corr. D τῇ] η corr. D 15 δεδηλώκαμεν] p. 135,26 μὲν om. AD ἢ A 16 τι B κατηγορῇ τὸ κατηγορούμενον D 18 γένει ὄντι aP 22 ταῖς AD: om. aBP ἐν ταῖς Κατηγορίαις] c. 5 p. 2a27 sq. 22. 23 τῶν—ὄντων D: τὰ—ὄντα aABP 23 post συμβεβηκότα add. ἃ aABP 24 λευκωσθαι (sic) A: λελεύκωται aP 25 κινεῖσθαι AB: κεκινῆσθαι D: κινεῖται aP εἶναι ABD: ἐστιν aP 26 δὲ a τὸ γένος om. A 27 post εἶναι add. γένος B ἐκείνου A: ἐκεῖνο B (ἐστ)ι γένος corr. D 28 λέγοιτο D 29 ὁρισμός D 30 ὁ om. A δὲ alterum aBDP: γὰρ A 32 τῶν γενῶν D: γενῶν τινῶν aABP 33 οἷς scripsi: ὧν libri

βέβηκε τὰ γένους τινὸς εἶδη, οἷον κατὰ τοῦ τὴν λευκότητα ἔχοντος τὸ κεχρῶσθαι καὶ τοῦ βαδίζοντος τὸ κινεῖσθαι καὶ τοῦ τὴν δικαιοσύνην ἔχοντος τὸ διακεῖσθαι, ἀλλ' οὐ τῆς λευκότητος ἢ τῆς βαδίσεως ἢ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τῆς μὲν τὸ χρῶμα τῆς δὲ ἡ κίνησις τῆς δὲ ἡ διάθεσις.

p. 109b9 Οὔτε ὡς ἴδιον ἢ ὡς ὁρισμόν· ὁ γὰρ ὁρισμὸς καὶ τὸ ἴδιον οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει.

Οὐχ ὡς συγχωρῶν τὸ ἴδιον ἢ τὸν ὁρισμὸν παρωνύμως κατηγορεῖσθαι ταῦτα εἶπε χωρίζεσθαι τοῦ συμβεβηκότος τῷ μόνῳ ὑπάρχειν, ἀλλὰ λέγων ὅτι δειχνύοιτ' ἂν τὸ ἀποδεδομένον, ὅτι μὴ ἴδιον ἢ ὁρισμός, προδήλως καὶ διὰ τοῦ κατὰ πλειόνων λέγεσθαι τὸ ἀποδεδομένον τούτων δὲ μηδέτερον. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ τὸ ὂν γένος τῶν ὄντων, ὅτι τὸ εἶναι παρώνυμον τοῦ ὄντος ὂν οἰκείως καθ' ἑκάστου τῶν ὄντων κατηγορεῖται· λέγεται γὰρ καὶ ἡ οὐσία εἶναι καὶ ἡ ποιότης καὶ ἡ ποσότης, καὶ ὁμοίως ἕκαστον τῶν ἄλλων γενῶν· τὰ δὲ παρωνύμως τινῶν κατηγορούμενα συμβεβηκότα ἀλλ' οὐ γένη. 74 ἐπισκεπτέον δὲ μήποτε καὶ ἀπὸ τῶν ἰδίων παρωνύμως ἡ κατηγορία γίνεται· τοιαῦτα γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ γελαστικόν, τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἢ εἰ καὶ τὸ ἴδιον μετὰ τοῦ γένους συνταττόμενον κατηγορεῖται, ὡς δοκεῖ αὐτῷ, λόγος ἂν εἴη καὶ τὸ ἴδιον, οὐκ ὄνομα· τὰ δὲ παρώνυμα ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. ἐπεί, εἰ ἦν ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου τὸ γελᾶν ἢ τὸ ἐπιστήμην ἔχειν, τότ' ἂν ἀπὸ τοῦ ἰδίου παρωνύμως ἐλέγετο τὸ γελαστικὸν καὶ τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν· νῦν δὲ ἴδια ταῦτά ἐστιν αὐτοῦ τὰ παρωνύμως λεγόμενα οὐκ ὄντων ἰδίων αὐτοῦ ἀφ' ὧν ταῦτα παρωνόμασται. καίτοι ἡ βάδισις οὐ κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου. τὸ δὲ βαδιστικὸν κατηγορεῖται, καὶ οὐκ ἔστιν ἴδιον. τοῦ δὴ μὴ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον τὸ παρωνύμως κατηγορούμενόν τινος κατηγορεῖσθαι ἀλλ' ἢ ὡς συμβεβηκὸς δεικτικὰ ταῦτα. ἐντεῦθεν ἔστιν ὁρμωμένους ἐλέγχειν τοὺς λέγοντας τὸν ἄνθρωπον ἐζῳῶσθαι ἢ τὸν Σωκράτην ἠνθρωπίσθαι ἢ τὸ τρίγωνον ἐσχηματίσθαι ἢ τὸ μέγεθος διεστηκέναι ἢ τὸ ζῷον ἐμψυχῶσθαι. καὶ γὰρ ἡ διαφορὰ γενικὸν καὶ οὐ παρωνύμως κατηγορούμενον· καίτοι τὸ λογικὸν παρώνυμον ὂν διαφορά ἐστιν.

---

1 γένους τινὸς D: inv. ord. aABP τοῦ om. A 2 τοῦ τὴν] τὸ τοῦ A 3 τὸ ABP: τὸ οὕτω D: δὲ a τῆς alterum om. A 5 ὁρισμόν AD Arist.: ὁρισμός aBP 7 τὸν ὁρισμὸν ἢ τὸ ἴδιον D 8 χωρίζων B λέγει a 9 ὅτι prius om. D 10 δὲ] γὰρ B 13 ἡ ποσότης καὶ ἡ ποιότης aB, Dpr. 15 post δὲ ras. 2 lit. P παρωνύμως AD: παρώνυμος aBP ἡ BD: om. aAP 16 εἰ] δὲ A 17 συντασσόμενον aABP 18 τοῦ ὀνόματος D: τῶν ὀνομάτων A: ὀνομάτων aBP 19 ἐπεὶ aDP: ἔτι AB τοῦ om. B 20 τὸ alterum om. A 21 αὐτῷ D τὰ corr. ex τὸ D: ex τῶν, ut videtur, B 22 ταῦτα superscr. P καίτοι — ἴδιον (23) om. fort. rectius P cf. vs. 29 23 κατὰ om. D καὶ οὐκ ἔστιν ἴδιον om. D 24 δὴ D: δὲ aABP 25 ἀλλ' ἢ scripsi: ἀλλ' ABD: ἢ aP²: om. P¹ 27 ἠνθρωπεῖσθαι a 28 ἐμψυχῶσθαι D: ἐψυχῶσθαι aABP ἡ διαφορὰ om. B καὶ οὐ παρωνύμως aBDP: οὐ γὰρ παρωνύσθαι A post παρωνύμως add. τινός aB

29 καίτοι (καὶ τοῦ ὅτι D) — ἔστιν huc transposui: post ἠνθρωπίσθαι (27) collocant aABD: supra 28 καὶ — γενικὸν add. P²: om. fort. rectius P¹ cf. vv. 22. 23

p. 109b13 Ἄλλος τὸ ἐπιβλέπειν οἷς ὑπάρχειν ἢ πᾶσιν ἢ μηδενὶ εἴρηται.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος παραγγελματικός. ἐκ διαιρέσεως δὲ τὴν ἐπιχείρησιν λαμβάνει· δεῖν γάρ φησι προβληθέντος τινὸς καὶ προτεθέντος ἢ καθόλου καταφατικοῦ ἢ καθόλου ἀποφατικοῦ διαίρεσιν ποιεῖσθαι τούτων οἷς ἢ πᾶσι τίθεταί τι συμβεβηκέναι καὶ ὑπάρχειν ἢ μηδενί, καὶ ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν ἰδίᾳ ἐπιβλέπειν εἰ ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ κείμενον ἐν τῷ προβλήματι ὑπάρχειν. ἄν τε γὰρ ἐπί τινος αὐτῶν εὕρωμεν τὸ καθόλου κείμενον ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχον, ἄν τε ἐπὶ πάντων, ἀνῃρηκότες ἐσόμεθα τὸ καθόλου καταφατικόν· ἀναιρεῖται γὰρ τὸ καθόλου καταφατικὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποφατικοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ καθόλου. ὑπογράφει δὲ καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν δεῖ τὴν διαίρεσιν ποιεῖσθαι τοῦ προκειμένου. εἰς γὰρ τὰ κοινότερα καὶ προσεχέστερα εἴδη φησὶ πρῶτα δεῖν ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν· εἶτ' ἐὰν μηδέπω ἐν τούτοις ᾖ γνώριμον τὸ ζητούμενον, ἕκαστον αὐτῶν πάλιν λέγει δεῖν διαιρεῖν εἰς τὸ ὑπ' αὐτὸ πρῶτον καὶ ἐπισκεπτέον· καὶ ἐὰν μηδ' οὕτως ᾖ γνώριμον, πάλιν καὶ ἐπὶ τῆς τούτων διαιρέσεως τὰ κοινότερα καὶ προσεχῆ λαμβάνοντας, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰ ἄτομα κατιόντας τὸ αὐτὸ ποιεῖν. ὁδῷ γὰρ οὕτως ἡ διαίρεσις ἔσται καὶ διακεκριμένη καὶ οὐ πεφυρμένη, καὶ οὐχ ἅμα ἐν πᾶσιν ἡ ζήτησις ἀλλὰ κατ' ἐλάττω καὶ ὡρισμένα· οὕτω τε οὐδὲν ἂν τῶν ὀφειλόντων διαιρεθῆναί τε καὶ ζητηθῆναι παραλείποιτο λαθόν. οἷον εἰ λέγοι τις πάντων τῶν ἀντικειμένων τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι, χρὴ τὰ ἀντικείμενα διαιρεῖσθαι, ἐπεὶ πλεοναχῶς λέγεται, διαιρούμενον δὲ μὴ εὐθέως εἰς τὰ ἄτομα ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν (ἄτομα δὲ τὰ εἴδη ἂν λέγοι), οἷον μὴ εἰς λευκὸν καὶ μέλαν καὶ διπλάσιον καὶ ἥμισυ, ἀλλ'. ἐπεὶ τετραχῶς τὰ ἀντικείμενα, εἰς ταῦτα πρῶτα χρὴ διελομένους τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν ὁρᾶν εἰ τὸ λεγόμενον ἀληθές· κἂν μήπω φαίνηταί τι ἀντιπῖπτον, πάλιν διαιρεῖν ἕκαστον αὐτῶν, τὰ ἐναντία χωρὶς εἰς τὰ ἄτομα εἴδη τοῦ ἐναντίου, καὶ πάλιν κατ' ἰδίαν τὰ πρός τι, καὶ ὁμοίως τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν καὶ τὰ κατὰ ἀντίφασιν. παραδείγματα δὲ παρέθετο τῆς μὲν τῶν ἐναντίων διαιρέσεως τὰ δίκαια καὶ ἄδικα, τῆς δὲ τῶν πρός τι τὸ διπλάσιον καὶ ἥμισυ, τῶν δὲ κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν τυφλότητα καὶ ὄψιν, τῶν δὲ κατ' ἀντίφασιν τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.

---

1 ὑπάρχειν Arist. et Alex. p. 140,15: ὑπάρχει libri ἢ πᾶσιν om. D 3 ἐπιχείρησιν ex ἀρχὴν corr. B 4 προτεθέντος — προβληθέντος D 5 ἢ alterum om. B 6 τιθέντος A: τιθέναι B τι scripsi: τὸ libri 7 ὑπάρχειν A 12 δεῖ al: χρὴ ABP 13 πρῶτά φησι aBP 13. 14 εἶτ' ἐὰν corr. ex εἴτε ἂν P² 15 καὶ ἐπισκεπτέον — γνώριμον (16) om. P ἐὰν scripsi: εἰ μὲν aABD 16 γνώριμον scripsi cf. vs. 14: γνώριμα aABD τούτου A 17 λαμβάνοντα P: λαμβάνοντες ut videtur, B 17. 18 τὸ αὐτὸ ποιεῖν add. P² aut P⁵ 18 διακεκριμμένη ut p. 127,28 D 19 post ἅμα add. μὲν D κατ' scripsi: καὶ P: καὶ εἰς aABD ἕ ἦναι 20 τε alterum om. B 21 παραλείποι τὸ A λέγει B 22 διαιρεῖσθαι D 25 εἰς — ἀντικείμενα (26) om. AD 26 ἕκαστον B 30 ἐναντίων ABDP: ἀντικειμένων a 31. 32 στέρησιν καὶ ἕξιν B 32 ἢ pro altero καὶ B

κἂν ἐπί τινος αὐτῶν εὕρωμεν μὴ οὕτως ἔχον, δείξαντες τοῦτο ἀνεσκευακότες ἐσόμεθα τὸ πάντων τῶν ἀντικειμένων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην· οἷον ἐπεὶ ἀπείρου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ἀντίκειται δὲ τὸ ἄπειρον τῷ πεπερασμένῳ ἢ ὡς ἐναντίον ἢ ὡς ἕξις καὶ στέρησις καὶ ἔστι τούτου ἐπιστήμη, οὐκ ἂν εἴη αὐτῶν ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. ἀλλὰ καὶ εἰ τοῦ μὴ ὄντος λάβοιμεν τὸ μὴ εἶναι ἐπιστήμην, ἐπεὶ ἀντίκειται ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις τὸ ὂν καὶ τὸ μὴ ὄν καὶ ἔστι τοῦ ὄντος ἐπιστήμη τις. οὐκ ἂν εἴη αὐτῶν ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου ὄντων ἀντικειμένων κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη· τοῦ γὰρ ἀγνώστου οὐχ οἷόν τε ἐπιστήμην εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ ψεύδους καὶ ἀληθοῦς ὄντων ἐναντίων οὐδὲ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου. ἐπὶ μέντοι τῶν πρός τι πάντων ἀνάγκη, ἂν θάτερόν τις εἰδῇ, εἰδέναι καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ, ἐπεὶ τοῖς πρός τι τὸ εἶναι ταὐτόν ἐστι τῷ πρός τί πως ἔχειν. τούτῳ τῷ τόπῳ χρώμενοι ἀνασκευάσομεν καὶ τὸ πρόβλημα τὸ λέγον 'πᾶν ζῷον ἀναπνεῖ'· διαιρήσομεν γὰρ τὸ ζῷον εἴς τε τὸ πτηνὸν καὶ τὸ πεζὸν καὶ τὸ ἔνυδρον καὶ πάλιν τούτων ἕκαστον, καὶ εὑρόντες ἐν μὲν τοῖς πτηνοῖς τὰ ἔντομα μὴ ἀναπνέοντα, ἐν δὲ τοῖς ἐνύδροις τοὺς ἰχθύας (οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ τὰ βράγχια ἔχοντες· οὐδὲν γὰρ τῶν βράγχια ἐχόντων ἀναπνεῖ), ἀνῃρηκότες ἐσόμεθα τὸ 'πᾶν ζῷον ἀναπνεῖ'. δείξομεν δὲ καὶ ὅτι μὴ πᾶσα ἀρετὴ ἐπιστήμη διελόντες τὴν ἀρετὴν εἴς τε τὴν διανοητικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ τὰς ἠθικὰς δείξαντες ὅτι μὴ ἔχουσιν ἐν τῇ γνώσει τὸ εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι οὐδεὶς ἔρως ἀστεῖος πρόβλημα καθόλου ὂν ἀποφατικὸν ἀνασκευάσομεν, ὅτι μὴ πᾶς ἔρως φαῦλος, διελόντες τὸν ἔρωτα εἴς τε σύντονον ὄρεξιν ἀφροδισίων, ὡς Ἐπίκουρος λέγει, ὃν οὐχ οἷόν τε ἀστεῖον εἶναι, καὶ εἰς ἐπιβολὴν φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἢ ἀνάμνησιν τοῦ ποτὲ ὁραθέντος κάλλους, ὡς Πλάτων· ἀστεῖοι γὰρ οὗτοι οἱ ἐρῶντες. οὐ μόνον δὲ τὸν ὑποκείμενον ὅρον ἐν τῷ προβλήματι διαιρεῖν δεῖ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὸν κατηγορούμενον, ἂν οὕτως τὴν διαίρεσιν δέχηται, ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων 'ὁ σοφὸς οὐ πολιτεύσεται', 'ὁ σοφὸς στάσεως οὐ μεθέξει'. τό τε γὰρ πολιτεύεσθαι [τῷ σοφῷ] οὐχ ἁπλοῦν ὂν εἰ διαιρεθείη, κατὰ μέν τι σημαινόμενον δείξει προσῆκον ὂν τὸ πολιτεύεσθαι τῷ σοφῷ κατὰ δέ τι ἀλλότριον αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ τὸ 'στάσεως οὐ μετέχει' διττόν· ἢ γὰρ ὅτι ⟨οὐ⟩ χρὴ νοσούσῃ τῇ πατρίδι συννοσεῖν, καθὼς ἠξίου Σόλων· πολιτικοῦ γὰρ τὸ μὴ

1. 2 ἀνασκευακότες DP 3 οὐκ ABD: μὴ aP 4 τούτου μὲν ἐπιστήμη τοῦ δὲ οὔ aB 7 τὸ om. D 9 στέρησιν καὶ ἕξιν aP 13 τὸ (ante πρός) in ras. P² 13. 14 ἀνασκευάζομεν a 14 ἀναπνεῖν aP 15 τε om. A τὸ πτηνὸν καὶ τὸ πεζὸν D et omisso καὶ B: τὸ πεζὸν καὶ πτηνὸν aAP 17 ἰχθύας BD: ἰχθῦας A: ἰχθῦς aP 17 et 18 βραγχία B 19 ἀναπνεῖν aP 21 ἀλλὰ καὶ—ἔρωτες (26) Suidas sub v. ἔρως ἔρως om. A supra ἀστεῖος scriptum λαμπρὸς B 23 τε om. A ὄρεξιν ex ἔρωτα corr. B Ἐπίκουρος] Usener Epicur. fr. 483 p. 305,12 23. 24 (λ)έγει, (δ)ν in ras. P² 25 Στοᾶς] Laert. VII 130 26 Πλάτων] Phaedr. c. 30 p. 249 D sqq. cf. p. 144,7 ἐρωτῶντες A 28 immo οὗτος 29 οὐ prius postea add. D¹: om. aABP πολιτεύσεται BP: πολιτεύεται aAD στάξεως A 30 τῷ σοφῷ ut e vs. 31 illatum delevi διαιρεθείη scripsi: διαιρεθῇ D: διαιρεθὲν aABP 31 ὂν om. aP τῷ σοφῷ τὸ πολιτεύεσθαι B 32 αὐτῷ B οὐ alterum addidi 33 συννοεῖν A καθὼς (θ corr., ut videtur) D: καθὸ AB: καθὰ aP

ἀπάγειν αὐτὸν τῆς κοινῆς συμφορᾶς καὶ οὕτως ἂν καταπαῦσαί τι τῆς στάσεως ἴσως, εἰ φαίνοιτο συνάγων. καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ὧν· ἢ πάλιν ὅτι κατάρχειν οὐ χρὴ τῆς στάσεως καὶ ἡγεμόνα γίνεσθαι.

Εἰπὼν δὲ ἐὰν μὲν γὰρ ἐπί τινος δειχθῇ ὅτι οὐχ ἡ αὐτή, ἀνῃρηκότες ἐσόμεθα τὸ πρόβλημα, προσέθηκε τὸ ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν μηδενὶ ὑπάρχῃ, δεικνὺς ὅτι τὸ καθόλου καταφατικὸν οὐχ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποφατικοῦ μόνου ἀναιρεῖται ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ· τὸ γὰρ καθόλου ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀναιρετικόν, καὶ τοῦ καθόλου τοῦ ἐναντίου αὐτῷ καὶ τοῦ ἐπὶ μέρους τε καὶ ἀντιφατικῶς αὐτῷ ἀντικειμένου. δύναται τὸ λεγόμενον διὰ τοῦ ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν μηδενὶ ὑπάρχῃ δηλωτικὸν εἶναι τοῦ ὅτι ὁμοίως ὡς τὸ καθόλου καταφατικὸν ἀνασκευάζεται τῷ εὑρεθῆναί τι τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου μὴ οὕτως ἔχον, οὕτως, κἂν ᾖ καθόλου ἀποφατικὸν τὸ κείμενον, ἀνασκευάζοιτ' ἄν, εἰ τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου τινὶ εὑρεθείη ὑπάρχον τὸ μηδενὶ αὐτῷ κείμενον ὑπάρχειν· καὶ γὰρ προεῖπε τὸ ἐπιβλέπειν οἷς ὑπάρχειν πᾶσιν ἢ μηδενὶ εἴρηται. οἷον ἂν ᾖ κείμενον τὸ μηδὲν ζῷον λογικὸν εἶναι· δείξαντες γάρ τι λογικὸν τῇ διαιρέσει, ἀνῃρηκότες αὐτὸ ἐσόμεθα. λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ προειρημένος τόπος οὐ πρὸς ἀνασκευὴν μόνον τοῦ καθόλου καταφατικοῦ ἀλλὰ καὶ πρὸς κατασκευήν ἐστιν χρήσιμος· διελόμενοι γάρ, ἐπὶ πάντων ἂν οὕτως ἔχον φαίνηται, κατεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ καθόλου καταφατικόν. καὶ εἰ μὴ ἐπὶ πάντων δὲ ἀλλὰ ἐπὶ τῶν πλείστων οὕτως ἔχον φαίνοιτο (οὐδὲ γὰρ οἷόν τε πάντα ἐπεξελθεῖν), ἀξιώσομεν ἢ τὸ καθόλου συγχωρεῖν ἤ, εἰ μὴ συγχωροίη, ἔνστασιν φέρειν ἐπί τινος οὐχ ἡγεῖται οὕτως ἔχειν· ἄτοπος γὰρ ἂν φαίνοιτο, εἰ μήτε συγχωροίη τὸ καθόλου μήτε ἔνστασιν φέροι ἐπί τινος οὐχ ἡγεῖται τῶν σημαινομένων καὶ τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν οὕτως ἔχειν· οἷον εἰ ζητουμένου, εἰ πᾶν ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ, δεικνύντων ἡμῶν ἐπὶ τῶν πλείστων οὕτως ἔχον καὶ ἀξιούντων ἢ τῷ καθόλου συγχωρεῖν ἢ ἐπί τινος οὐχ οὕτως ἔχει λέγειν, ὁ δὲ μηδέτερον ποιοίη. τὸ δὴ ἀνασκευάζειν καὶ κατασκευάζειν εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ 'τὸ καθόλου καταφατικόν'. κατασκευάσει δὲ δῆλον ὅτι τὸ καθόλου καταφατικόν, ὅταν ὁ τιθεὶς τὸ πρόβλημα μηδενὶ ἢ μὴ παντὶ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχειν λέγῃ, οἷον ἂν θῇ τις ὅτι οὐ πᾶν δίκαιον συμφέρον, ἢ ὅτι οὐ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν· πρὸς γὰρ τὰς τοιαύτας θέσεις χρεία τῆς τοῦ καθόλου κατασκευῆς. σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ τόπος

---

1 αὐτὸν ABD κοινῆς om. D τι om. D 4 μὲν om. Arist. 6 ἂν A post ἐὰν add. ἐν D, itemque vs. 10 7. 8 καταφατικοῦ Bpr. 9 αὐτῷ prius AB: αὐτοῦ aP: non liquet compend. D 12 μὴ—καθόλου (13) om. B 15 ὑπάρχει D: ὑπάρχειν ἢ Arist. cf. p. 138, 1 17 καὶ om. A 17. 18 μόνον πρὸς ἀ. B 18 μόνην A κατασκευήν] κατ in ras. D 19 post γάρ ras. D 19. 20 κατασκευακότες D 20 post ἀλλὰ add. καὶ BD 21 ὡσαύτως D ἔχον scripsi cf. vs. 19: ἔχειν libri φαίνοιντο B οὐ γὰρ A 22 τὸ corr. P² itemque vs. 24 συγχωροίη aADP: συγχωρήσομεν B 23 οὕτως—ἡγεῖται (24) om. AD ἄτοπ supra π scripto ο B: ἄτοπον aP 25 οἷον om. A 27 τῶ ABDP¹: τὸ aP² 28 ποιοίη D: ποιοῖ P: ποιεῖ aAB δὴ scripsi: δὲ libri 28. 29 ἀνασκευάζειν καὶ κατασκευάζειν aABDP(CP): inv. ord. Arist. 29 τὸ P: om. aABD fort. κατασκευάσομεν, sed cf. p. 162,1 30 ὅτι om. A καταφατικὸν καθόλου omisso τὸ D 30. 31 μὴ παντὶ ἢ μηδενὶ B 31 λέγοι BD

οὗτος οὐκέτι ἐστὶ καθόλου ἀνασκευαστικός, περὶ ὧν μόνον εἶπε δεῖν λέγειν πρῶτον, ἀλλὰ τοῦ καθόλου ἀνασκευαστικός. ἔστι δέ, ὡς εἶπε, καὶ πρὸς τὸ κατασκευάζειν χρήσιμος. 76

p. 109b30 Ἄλλος τὸ λόγους ποιεῖν ἀντὶ τῶν ὀνομάτων τοῦ συμβεβηκότος καὶ ᾧ συμβέβηκεν, ἢ ἀμφοτέρων καθ' ἑκάτερον ἢ τοῦ ἑτέρου.

Ὁ τόπος οὗτος ὢν ἀπὸ ὁρισμοῦ καθόλου ἀνασκευαστικὸς τοιοῦτός ἐστιν· ἐπεὶ τὸ πρόβλημα, πρὸς ὃ τὰς ἐπιχειρήσεις ποιούμεθα, τῷ γένει πρότασίς ἐστι κατηγορική (τοιοῦτον γὰρ [ἂν] κατασκευάσαι ἢ ἀνασκευάσαι βουλόμεθα), πᾶσα δὲ πρότασις κατηγορικὴ ἐξ ὑποκειμένου ὅρου καὶ κατηγορουμένου, καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήμασιν ὁ κατηγορούμενος ὅρος ὡς συμβεβηκός τι δηλοῖ. φησὶ δεῖν διαλαμβάνοντας τοὺς τοῦ προβλήματος ὅρους, τόν τε ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον, κατ' ἰδίαν ἑκάτερον αὐτῶν ὁρίζεσθαι, ἰδίᾳ μὲν τὸ συμβεβηκός, ὅ ἐστι κατηγορούμενον, ἰδίᾳ δὲ τὸ τούτῳ ὑποκείμενον (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀμφοτέρων καθ' ἑκάτερον· ἵνα γὰρ μὴ ἀμφοτέρων τοὺς ὁρισμοὺς συνάπτωμεν, ὡς ἐπὶ τοῦ 'ἄνθρωπος περιπατεῖ' [ἢ] τὸ 'ζῷον πεζὸν δίπουν διὰ σκελῶν κινεῖται', ἀλλὰ ἰδίᾳ ἑκατέρου τὸν ὁρισμὸν χωρίσαντες ἀποδῶμεν), ἢ εἰ τὸ ἕτερον αὐτῶν φανερὸν εἴη, τὸ ἕτερον μόνον τὸ μὴ φανερὸν ὁρίσαι (τοῦτο γὰρ βούλεται τὸ ἢ τοῦ ἑτέρου), ἔπειτα ὁρᾶν εἴ τι τῶν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς μαχόμενόν ἐστι καὶ μὴ δυνάμενον ὑπάρχειν τούτῳ ᾧ ὑπάρχειν κεῖται. ἂν γὰρ οὕτως ἔχῃ, ἀνασκευάσομεν καθόλου τὸ πρόβλημα· οἷον εἰ εἴη τιθέμενον ὑπό τινος τὸ δύνασθαι θεὸν ἀδικεῖσθαι, εἰ ὁ ἀδικούμενος ὑπὸ ἀδικοῦντος ἀδικεῖται, δεῖ ὁρίσασθαι τί ἐστι τὸ ἀδικεῖν, καὶ λαβόντας ὅτι τὸ βλάπτειν ἑκόντα, ἐπεὶ οὐχ οἷόν τε τὸν θεὸν βλάπτεσθαι ὑπό τινος (ἔνδοξον γὰρ καὶ ἐναργὲς τοῦτο), δεῖ δεικνύναι ὅτι μηδὲ ἀδικεῖσθαι. εἰπὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εἰ ἔστι θεὸν ἀδικεῖν, ὅτι τὸ ἀδικεῖν ἐπὶ τοῦ ἀδικεῖσθαι ἔλαβεν, ἐδήλωσεν ἐπενεγκὼν τὸ ὅλον ὡς οὐκ ἔστι θεὸν ἀδικεῖσθαι. πάλιν εἰ εἴη τις λέγων τὸν σπουδαῖον φθονερὸν εἶναι, χρὴ ὁρίσασθαι τίς ὁ φθονερός. τοῦτο δὲ ἂν ποιήσαιμεν, εἰ πρῶτον ὁρισαίμεθα τί ποτέ ἐστιν ὁ φθόνος. εἰ δή ἐστιν ὁ φθόνος λύπη ἐπὶ φαινομένῃ εὐπραγίᾳ τῶν ἐπιεικῶν τινος, ὅλον ὡς καὶ φθονερὸς ἂν εἴη ὁ λυπούμενος ἐπὶ ταῖς τῶν ἐπιεικῶν εὐπραγίαις· οὗ κειμένου, ἐπεὶ προδήλως ἀλλότριον τοῦ σπου-

---

1 post οὐκέτι add. δὲ A περὶ ὧν (ὧν corr.) μόνον B: μόνον περὶ ὧν aADP εἶπε] c. 1 p. 109a6 δεῖ A 4 ἀντὶ τῶν ὀνομάτων om. Arist. τοῦ – ἑτέρου (6) om. B 7 οὗτος ὁ τόπος B τοιοῦτόν aP 9 τοιοῦτον—κατηγορικὴ (10) om. AB ἂν delevi ἢ libri 10 βουλόμεθα a: βουλώμεθα DP 12 λαμβάνοντα D 14 αὐτὸν omisso ἑκάτερον D ὅ om. A 16 post μὴ ras. 2 lit. P συνάπτωμεν] άπτ in ras. P² 17 ἢ delevi τὸ om. a 18 ὁρίσαντες D ἀποδώσομεν A 19 ὁρίσαι – ἑτέρου (20) D: om. aABP 24 δεῖ ὁρίσασθαι BD: διορίσασθαι aAP post τί ἐστι τὸ add. ἀδικεῖσθαι ἤτοι (ἤτοι om. A) τὸ βλάπτεσθαι ὑπό τινος καὶ τί τὸ AD 25 post θεὸν add. τὸ A 26 δεῖ aBD: δὴ A: ras. 2—3 lit. P: fort. delendum δείκνυται A 27 τὸ] τοῦ B 28 ὑπενεγκὼν A 29 χρὴ aABP: δεῖ D 30 ποτέ et ὁ superscr. B 32 τιν supra scripto α A ἐπὶ om. P

δαίου τὸ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς τῶν ἀγαθῶν εὐπραγίαις (οἱ γὰρ ἐπιεικεῖς ἀγαθοί), οὐκ ἂν εἴη ὁ σπουδαῖος φθονερός. δῆλον δὲ ὅτι αἱ τοιαῦται δείξεις ἐν δευτέρῳ γίνονται σχήματι καθόλου ἀποφατικὸν συνάγουσαι. καὶ οὕτως μέν, εἰ τὸ ὑποκείμενον ἐν τῷ προβλήματι γνώριμον εἴη, τὸ συμβεβηκὸς τῷ ὑποκειμένῳ ὁρισάμενοι ἀνασκευάσομεν καθόλου τὸ πρόβλημα. ἀμφοτέρους δὲ τοὺς ὅρους τοῦ προβλήματος ὁρισόμεθα ἐν οἷς μηδέτερόν ἐστιν αὐτόθεν γνώριμον, ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις· εἰ εἴη τιθέμενον ὑπό τινος ὅτι ὁ νεμεσητικὸς φθονερός ἐστιν. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ὁμοίως ὁ νεμεσητικὸς τῷ φθονερῷ πρὸς γνῶσιν ἔχει (οὐδέτερος γὰρ αὐτῶν αὐτόθεν ἐστὶ φανερός), ὁρισάμενοι ἀμφοτέρους, τόν τε νεμεσητικὸν καὶ τὸν φθονερόν, οὕτως ἀνασκευάσαι δυνησόμεθα τὸ τιθέμενον. δοκεῖ γὰρ φθονερὸς μὲν εἶναι ὁ λυπούμενος ἐπὶ ταῖς τῶν ἀγαθῶν εὐπραγίαις, ἐπεὶ καὶ ὁ φθόνος τοιοῦτον, νεμεσητικὸς δὲ ὁ λυπούμενος ἐπὶ ταῖς τῶν κακῶν εὐπραγίαις· τοιοῦτον γὰρ ἡ νέμεσις. εἰ οὖν νεμεσητικὸς μέν ἐστιν ὁ λυπούμενος ἐπὶ ταῖς τῶν κακῶν εὐπραγίαις, ὁ δὲ φθονερὸς οὐ λυπεῖται ἐπὶ ταῖς τῶν κακῶν εὐπραγίαις (τοὐναντίον γὰρ οὗτος ἐπὶ ταῖς τῶν ἀγαθῶν εὐπραγίαις κεῖται λυπούμενος), οὐκ ἂν εἴη ὁ νεμεσητικὸς φθονερός. δύναται τὸ πρόβλημα τοῦτο ὁρικὸν εἶναι, εἰ ζητοῖτο πότερον ὁ αὐτός ἐστι νεμεσητικός τε καὶ φθονερὸς ἢ οὔ· τὰ γὰρ περὶ ταὐτοῦ προβλήματα τοῖς ὅροις ἔφη δεῖν ὑποτάσσεσθαι. οὕτως δὲ δειχθήσεται καὶ ὅτι μή ἐστιν εὐδαίμων ὁ τύραννος· εἰ γὰρ ὁ μὲν τύραννός ἐστιν ἄρχων παράνομος, εὐδαίμων δέ ἐστιν ὁ κατ' ἀρετὴν ἐνεργῶν, οὐχ οἷόν τε τὸν τύραννον εὐδαίμονα εἶναι· τὸ γὰρ παρανόμως ἄρχειν οὐ κατ' ἀρετὴν ἐνεργοῦντος. ἀλλὰ καὶ ὅτι μὴ πλούσιος ὁ σοφός, εἴ γε ὁ πλοῦτος μέν ἐστιν ἐν κτήσει χρημάτων, σοφία δὲ ἐν ἀρετῆς κτήσει.

Ἐπεὶ δὲ πολλάκις οὐδὲ τῶν ὁρισμῶν ῥηθέντων ἤδη φανερὰ τῶν ὁριζομένων ἡ πρὸς ἄλληλα διαφορὰ τῷ ὀνόματά τινα ἐν αὐτοῖς εἰλῆφθαι οὐ ταὐτὸν ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν δηλοῦντα ἀλλ' ὁμώνυμα, ἀξιοῖ μὴ προαφίστασθαι ἀλλὰ πάλιν αὐτῶν τούτων τῶν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς ὀνομάτων λόγους λαμβάνειν· οὕτως γὰρ ἔσεσθαι γνώριμον αὐτῶν τὴν διαφοράν, ἂν τὸ κοινὸν ὄνομα τοῦτο, | ὡς τί σημαῖνον ἐν ἑκατέρῳ τῶν ὁρισμῶν παρείληπται, 77 γνωσθῇ. τοῦτο δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἤδη φθάσας εἶπεν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τόπων οἷς πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων παρεδίδου·

---

2 εἴη ante φθονερός transposuit A σπουδαῖος ABD: ἐπιεικὴς aP ὅτι om. B 2. 3 λέξεις B 3 γίνεται A 4 εἴη aDP: εἰ δὲ AB 5 τῷ ὑποκειμένῳ D: τὸν ὑποκείμενον A: om. aBP τὸ πρόβλημα καθόλου B: τὸ καθόλου πρόβλημα a 6 ἀμφοτέρων A ὁρισαίμεθα τοῦ προβλήματος A 9 τῷ superscr. B αὐτῶν ex corr. add. D 11 δοκεῖ γὰρ—εἶναι (18) cf. Suidas sub. v. νεμεσητικός 14 τοιοῦτον—εὐπραγίαις (15) om. A post οὖν add. ὁ D 15 φθόνος B 18 post τοῦτο superscr. καὶ B, sed cf. p. 140,10. 11 19 τε om. B 20 ταῦτα B ἔφη] c. 5 p. 102a5 sq. 21 ἐστιν om. A γὰρ ὁ μὲν aBP: μὲν γὰρ ὁ AD 23 post τε add. ἐστι D 24 καὶ om. B ὁ prius om. A εἴτε B 25 ἐστιν om. A 26. 27 τῶν ὁριζομένων om. A 27 αὐτοῖς BD: αὐτοῦ A: αὐτῷ aP 28 ἐν om. A 31 τί σημαῖνον DP: inv. ord. aB: τι σημαινόμενον A 32 γνωσθῇ ex corr. add. D ἐν τῷ πρώτῳ] c. 15 p. 107b6—12 33 πολλῶν A

εἶπε γὰρ οὕτως· "πολλάκις δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις λανθάνει παρακολουθοῦν τὸ ὁμώνυμον· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σκεπτέον. οἷον ἐάν τις τὸ σημαντικὸν καὶ τὸ ποιητικὸν ὑγείας τὸ συμμέτρως ἔχον πρὸς ὑγείαν φῇ εἶναι, οὐκ ἀποστατέον ἀλλ' ἐπισκεπτέον τί τὸ συμμέτρως καθ' ἑκάτερον εἴρηκεν, οἷον εἰ τὸ μὲν τὸ τοσοῦτον εἶναι ὥστε ποιεῖν ὑγείαν, τὸ δὲ τὸ τοιοῦτον οἷον σημαίνειν ποία τις ἡ ἕξις". ἂν δή, κειμένου τοῦ τὸ ποιητικὸν ὑγείας σημαντικὸν ὑγείας εἶναι, ἀνασκευάζειν τις τοῦτο βουλόμενος ἑκάτερον αὐτῶν ὁριζόμενος εὕρῃ συμμέτρως ἔχον πρὸς ὑγείαν ἑκάτερον αὐτῶν, δόξει μὲν ὅσον ἐπὶ τοῖς λόγοις ταὐτὰ εἶναι τὰ προκείμενα· οὐ μὴν οὕτως ἔχον τοῦτο εὑρεθήσεται, ἂν τοῦ καθ' ἑκάτερον αὐτῶν συμμέτρου τὸν λόγον πάλιν ἀποδῷ· εὑρήσει γὰρ τὸ μὲν ὡς ποιητικὸν ὑγείας σύμμετρον λεγόμενον ἐν τῷ τοσοῦτον εἶναι τὸ σύμμετρον ἔχον, τὸ δὲ σημαντικὸν ἐν τῷ τοιοῦτον.

Λέγει δὲ νῦν τὸ λαμβάνειν δεῖ καὶ ἀντὶ τῶν ἐν τοῖς λόγοις ὀνομάτων λόγους καὶ μὴ προαφίστασθαι, ἕως ἂν ἐπί τι γνώριμον ἔλθῃ, οὐκ ἐπὶ τῶν ὁμωνυμίας μόνον ἐχόντων λόγων ἀλλὰ καθόλου, ὅταν μηδέπω σαφὴς καὶ γνώριμος ἡ διαφορὰ τῶν προκειμένων ᾗ διά τινα ὀνόματα ἀσαφῆ ἐν τοῖς ὁρισμοῖς παρειλημμένα. παρεγγυᾷ γὰρ μὴ προαφίστασθαι ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ μόρια τοῦ λόγου ὁρίζεσθαι ὥσπερ καὶ τὸ ὅλον· οὕτως γὰρ ἔσται γνώριμον τὸ ζητούμενον. οἷον εἰ λέγοντός τινος τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὁ βουλόμενος ἀνασκευάσαι τοῦτο ὁρίσαιτο τὴν ἡδονὴν κίνησιν λείαν, οὐδὲν γνώριμον ἐκ τούτου εἴτε ἀγαθὸν εἴτε μή· ἀλλὰ ἂν τὴν κίνησιν τὴν ἐν τῷ τῆς ἡδονῆς ὁρισμῷ παρειλημμένην αὐτὴν πάλιν ὁρίσηται καὶ ἀποδῷ αὐτῆς λόγον ἀτελῆ ἐνέργειαν, δύναιτ' ἂν δεικνύναι ὅτι μὴ ἀγαθὸν ἡ ἡδονή, τῷ μηδὲν μὲν ἀγαθὸν ἀτελὲς εἶναι, τὴν δὲ ἡδονὴν ἀτελῆ εἶναι οὖσαν κίνησιν τῷ πᾶσαν κίνησιν ἀτελῆ ἐνέργειαν εἶναι. ἔστι δὲ ἐν τούτῳ πάλιν τῷ προβλήματι ὁ ὑποκείμενος ὅρος ὡρισμένος. δῆλον δὲ ὅτι χρὴ πλειόνων ὁρισμῶν περὶ ἑκάστου εὐπορεῖν ἐνδόξων, εἰ μέλλοιμεν χρῆσθαι τῷ προκειμένῳ τόπῳ· οὕτως γὰρ δυνησόμεθα χρησίμως πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὅρων ποιεῖσθαι. οἷον κειμένου τοῦ τὸν σοφὸν ἐρασθήσεσθαι, ἀνασκευάσαι μὲν θέλοντες αὐτὸ ὁρισόμεθα τὸ ἐρασθῆναι, καὶ ληψόμεθα τὸ ἔρωτά τινος λαβεῖν· καὶ ἐπεὶ μηδέπω γνώριμον τὸ προκείμενον, ἐπὶ τὸ τὸν ἔρωτα ὁρίζεσθαι προελευσόμεθα. ἂν δὴ ὁριζόμενοι αὐτὸν λάβωμεν ἄλογον ἐπιθυμίαν ἡδονῆς τῆς ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ κάλλους ἢ σύντονον ὄρεξιν ἀφροδισίων,

---

1 λανθάνειν A 2 σκεπτέον] πτ in ras. D οἷον om. a: ras. P 3 τὸ alterum om. B Arist. (non om. C) ἔχειν aP φῇ — ὑγείαν (8) om. a 4 οὐκ — ζητουμένου (p. 144,15) om. P 5 τὸ (post μὲν) B Arist.: om. AD εἶναι BD Arist.: om. A post ὥστε add. τὸ B τῷ (post δὲ) B 6 οἷον AB Arist.: ὥστε D τοῦ D: om. AB 8 εὕρῃ A: εὕροι BD ἔχων A 9 ταὐτα a 10 αὐτῶν ex corr. add. D σύμμετρον A πάλιν τὸν λόγον aB 10. 11 ἀποδῶ πάλιν A 13 δεῖν (ν ex corr. add.) D 14 ἐπί τι aABD (εἴς τι C): εἰς Arist. 20. 21 ὁρίσαιτο AD: om. aB 24 δύναιντ' B τῷ μηδὲ a μὲν om. D 26 δὲ] è in ras. D 30 κειμένου — μεταληψόμεθα (p. 144,3) Suidas sub v. ἔρως ἐρασθήσεσθαι B: ἐρασθῆναι a 31 αὐτοὶ A ὁρισόμεθα a: ὁρισαίμεθα ABD 33 ἐλευσόμεθα D λέγωμεν A

ἀνεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ πρόβλημα· δῆλον γὰρ δὴ ὅτι ἀλλότρια ταῦτα τοῦ σοφοῦ. ὁμοίως κἂν ὁρισώμεθα αὐτὸν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, ἐπεὶ τὸ σφοδρὸν ἀσαφές, πάλιν αὐτὸ τοῦτο εἰς λόγον μεταληψόμεθα· καὶ εἰ ἔστι σφοδρὸν τὸ ἐναντιούμενον τῷ ὀρθῷ λόγῳ, ἀνεσκευακότες ἂν εἴημεν καὶ οὕτως τὸ κείμενον. ἂν μέντοι ἀποδῶμεν [τὸν] λόγον τοῦ ἔρωτος ἢ ἐπιβολὴν φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον ἢ θείαν ἐπίπνοιαν καὶ ἐπιθυμίαν φιλίας δι' ἔμφασιν τοῦ ποτὲ ὁραθέντος κάλλους, ὡς ἐν τῷ Φαίδρῳ Πλάτων βούλεται, κατεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ πρόβλημα. καὶ δῆλον ὅτι ὁ τόπος καὶ πρὸς κατασκευὴν ἂν εἴη τοῦ καθόλου καταφατικοῦ ποτε χρήσιμος, οὐ πρὸς ἀνασκευὴν μόνον. τούτῳ τῷ τόπῳ χρώμενοι δείξομεν ὅτι ὁ θεὸς οὔτε ὀργίζεται οὔτε λυπεῖται, εἴ γε ὀργίζεσθαι μέν ἐστι τὸ ὀρέγεσθαι τιμωρίας παρὰ τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι, λυπεῖσθαι δὲ τὸ συστέλλεσθαι ἐπὶ παρόντι κακῷ, ὥσπερ καὶ τὸ φοβεῖσθαι τὸ ἐπὶ προσδοκωμένῳ, ὁ δὲ θεὸς οὔτε ἀδικεῖσθαι δοκεῖ οὔτε παρεῖναί τι αὐτῷ κακὸν [ὑπολαμβάνει]· ἢ προσδοκᾶσθαι. ἀλλὰ κἂν ζητουμένου εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ὁρισαίμεθα τὴν ψυχὴν πνεῦμα νοητικὸν ἢ αἰσθητικόν, εἴημεν ἂν δεδειχότες ὅτι μὴ ἀθάνατος· πᾶν γὰρ πνεῦμα φθαρτόν. ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐ κεχώρισται τοῦ σώματος, δεικνύοιτ' ἄν, εἰ ὁρισθείη "ἐντελέχεια σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ"· οὐδεμία γὰρ ἐντελέχεια σώματος χωριστὴ αὐτοῦ. πάλιν δέ, ἂν οὐσίαν αὐτῆς αὐτοκίνητον ὅρον εἶναι λάβωμεν κατὰ Πλάτωνα, εἴημεν ἂν ἀθάνατον αὐτὴν δεδειχότες διὰ τὸ τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον· εἶναι δοκεῖν τὸ δὲ ἀεικίνητον ἀΐδιον εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸν νόμον σπουδαῖον δεικνύοιμεν ἄν, εἰ ὁρισαίμεθα αὐτὸν ὀρθὸν λόγον ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν χρωμένων. ὁμοίως καὶ ἡ ἀρετὴ ὅτι διδακτὸν δεικνύοιτ' ἄν, εἰ ὅρος εἴη τῆς ἀρετῆς ἐπιστήμη περὶ βίον· πᾶσα γὰρ ἐπιστήμη διδακτόν. οὐκέτι δὲ ἀρετὴ πᾶσα διδακτὸν ἐξ ἀνάγκης, εἰ εἴη ὁ λόγος αὐτῆς ἕξις ἀρίστη ἢ ἕξις, ἀφ' ἧς αὐτό τε τὸ 78 οὗ ἐστιν ἄριστόν ἐστι καὶ τὰς ἐνεργείας τὰς οἰκείας ἄριστα ἀποδίδωσιν.

p. 110ᵃ10 Ἔτι τὸ πρόβλημα πρότασιν ἑαυτῷ ποιούμενον ἐνίστασθαι.

Ἔστι μὲν καὶ ὁ τόπος οὗτος παραγγελματικός. τὸ δὲ δι' αὐτοῦ λεγό-

---

1 ἀνασκευακότες D δὴ om. D 4 ἀνασκευακότες aAD 5 κείμενον D: προκείμενον aB: ἀντικείμενον A τὸν delevi 7 ὡς om. B ἐν τῷ Φαίδρῳ] cf. p. 139,26 8 κατασκευακότες aD post εἴημεν add. καὶ aA τόπος a 9 χρήσιμον B 10 τόπῳ aB: τρόπῳ AD 11 λυπεῖται οὔτε ὀργίζεται D εἰ δέ γε D 13 τῶ ἐπιπροσδοκωμένω A 14 τι om. A ὑπολαμβάνει aAB: ὑπολαμβάνειν D: delevi • προσδοκᾷ a 18 ἐνδελέχεια utroque loco A "ἐντελέχεια — ὀργανικοῦ"] De anima II 1 p. 412ᵃ27, ᵇ5 19 αὐτοῦ (post οὐσίαν) A 20 κατὰ Πλάτωνα] Phaedrus c. 24 p. 245 C ἂν om. aP 20. 21 ἀθάνατον αὐτὴν δεδειχότες om. AB 21 τὸ τὸ BDP: τό τ' A: τὸ δὲ a 21. 22 ἀκίνητον a 24 ante ὅρος add. ὁ B παρὰ B 25 πᾶσα alterum om. D 26 εἴη] ἦ A ἕξις ἀρίστη] cf. Magn. Mor. I 4 p. 1185ᵃ38 ἕξις, ἀφ' ἧς — ἀποδίδωσιν (27)] memoriter citat Ethic. Nicom. II 5 p. 1106ᵃ16 ἀφ' ἧς aP: ὑφ' ἧς AD: σαφὴς B αὐτό ABDP: ἀπό a 27 τὰς alterum om. a 30 ἔστι ABD: ἔτι aP post μὲν add. οὖν aP ὁ τόπος καὶ οὗτος A: καὶ οὗτος ὁ τόπος aP

μενόν ἐστιν, ὅτι δεῖ τὸ πρόβλημα εἰς καθολικὴν πρότασιν μεταλαβόντα, αὐτῷ προτείνοντα ταύτην ἔνστασιν πειρᾶσθαι φέρειν πρὸς αὐτήν, ὡς ἂν εἰ καὶ ἄλλου προτείνοντος αὐτὴν καὶ λαβεῖν ἀξιοῦντος ἐνέστημεν. ἦν γὰρ ἔνστασιν εὑρίσκομεν πρὸς τὴν πρότασιν, αὕτη ἐπιχειρήματος ἡμῖν ἀρχὴ καὶ ἀφορμὴ γένοιτ' ἂν πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου προβλήματος ἀνασκευήν· τοῦτο δ', ἐπεὶ συνηθεστέρα ἡ πρὸς τὰς προτάσεις ἔνστασις τῆς εἰς τὰ προβλήματα ἐπιχειρήσεως. ἐπεὶ δὲ ἡ πρὸς τὰς καθόλου προτάσεις ἔνστασις ἀπό τινος τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου γίνεται, ᾧ τῷ ἐπιβλέπειν τὰ ὑπὸ τὸ καθόλου εὑρίσκεται, σχεδὸν φησι τὸν αὐτὸν τόπον εἶναι τοῦτον τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ τῷ ἐκ τῆς τοῦ καθόλου διαιρέσεως, ἐν ᾧ ἔλεγεν ἐπιβλέπειν δεῖν οἷς ὑπάρχειν ἢ πᾶσιν ἢ μηδενὶ εἴρηται. ὡς γὰρ ἐπ' ἐκείνου ἀπὸ τῆς τοῦ καθόλου εἰς τὰ ὑπ' αὐτὸ διαιρέσεως εὑρόντες, ᾧ μὴ ὑπῆρχε τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου, ἀνεσκευάζομεν τὸ πρόβλημα, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἔνστασις πρὸς τὴν καθόλου πρότασιν γίνεται· ἐφοδεύσαντες γὰρ τῇ διανοίᾳ τὰ ὑπὸ τὸ καθόλου, οὕτως ᾧ μὴ ὑπάρχει τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου εὑρόντες ἐνιστάμεθα. οὐ μὴν πάντῃ ὁ αὐτὸς τόπος οὗτος ἐκείνῳ, ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν διαφορὰ κατὰ τὸν τρόπον, ὡς εἶπεν· ἐκεῖ μὲν γὰρ εὐθέως διαίρεσιν ἐποιούμεθα τοῦ καθόλου εἰς τὰ προσεχῆ εἴδη· ἐνταῦθα δὲ πρότασιν ποιήσαντες ὡς πρὸς πρότασιν τὴν ἔνστασιν ποιησόμενοι, ἐπεὶ συνηθεστέρα ἡ πρὸς τὰς προτάσεις ἔνστασις τῆς πρὸς τὰ προβλήματα ἐπιχειρήσεως, τὴν ἔνστασιν ἀρχὴν τῆς πρὸς τὸ πρόβλημα ἐπιχειρήσεως ποιούμεθα. οἷον εἰ τὸ τιθέμενον ὑπό τινος εἴη τὸ τὴν ἀρετὴν ἐπιστήμην εἶναι, μεταληψόμεθα εἰς πρότασιν τὸ κείμενον τὴν 'ἆρά γε πᾶσα ἀρετὴ ἐπιστήμη;', καὶ ἑαυτοῖς προτείναντες τοῦτο ζητήσομεν ἔνστασιν πρὸς αὐτὸ ἐπὶ τὰ εἴδη τῶν ἀρετῶν ἐπιβλέποντες· καὶ εὑρόντες ὅτι αἱ τοῦ παθητικοῦ μορίου τῆς ψυχῆς οὐ τοιαῦται (οὐ γὰρ ἐκ διδασκαλίας περιγίνονται ἀλλὰ δι' ἐθῶν, οὐδὲ ἐν τῷ εἰδέναι αὐτάς, αἵτινές εἰσιν, ἐστὶ τὸ καὶ ἐν αὐταῖς εἶναι καὶ ἔχειν αὐτάς), ταύτην τὴν ἔνστασιν εἰς ἐπιχείρημα μεταλαβόντες χρησόμεθα αὐτῷ πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ προβλήματος λέγοντες 'αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ οὐκ ἐν γνώσει τῶν πρακτέων τὸ εἶναι ἔχουσιν, οὐδὲ διὰ διδασκαλίας ἐγγίνονται· πᾶσα δὲ ἐπιστήμη ἐν γνώσει τῶν ὑπ' αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχει καὶ διὰ διδασκαλίας· οὐδεμία ἄρα ἠθικὴ ἀρετὴ ἐπιστήμη· εἰ δὲ τοῦτο, οὐ πᾶσα

---

1 δεῖ om. D 2 αὐτῷ P: αὐτῷ aABD. τὴν ἔνστασιν ταύτην D 3 προτείναντος a ἀξιοῦντος] ἀξιο in ras. P² 4 αὐτὴ AD 6 πρὸς τὰς προτάσεις in ras. P² 7 ἡ—προτάσεις in ras. P² 8 ἐγγίνεται P βλέπειν A 10 τοῦ om. AD ἔλεγεν] p. 109ᵇ13 11 ὑπάρχει D cf. p. 140,15 ante πᾶσιν add. μὴ D: πᾶ ex μὴ corr. B 13 ἀνεσκευάζομεν BD: ἀνασκευάζομεν aAP τὸ alterum om. A 14 post τὴν add. τοῦ aP 15 ὑπάρχειν B 16 ἐνιστάμεθα εὑρόντες A τόπος οὗτος A cf. vs. 9: οὗτος ὁ τόπος B: τόπος D: οὗτος τόπος aP 17. 18 διαίρεσιν εὐθέως D 18 ἐποιούμεθα ABDP³ (οὐμεθα—εἰς τὰ scripsit P³): ἐποιησάμεθα a 19 post ἐπεὶ add. δὲ P³ 20 πρὸς τὰς προτάσεις ἔνστασις scripsi cf. vs. 6: πρότασις πρὸς τὰς ἐνστάσεις libri 21 πρόβλημα scripsi: πρᾶγμα libri 23 προκείμενον D 24 ἑαυτὴν A 25 ἐπιβλέποντες aBP: ἀποβλέποντες D: βλέποντες A 27 καὶ ἐν P: καὶ aABD; fortasse κἀν εἶναι αὐταῖς D 28 ἐπιχείρησιν D 30 post οὐδὲ add. γὰρ A 31 post ἐπιστήμη add. τῶν B 32 οὐ aABP: οὐδὲ D

ἀρετὴ ἐπιστήμη'. πάλιν εἰ εἴη κείμενον ὑπό τινος ὅτι πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν, μεταληψόμεθα τὸ πρόβλημα εἰς πρότασιν καὶ ἑαυτοὺς ἐρωτήσομεν 'ἆρα πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν;'· καὶ εὑρόντες ἔνστασιν διὰ τῆς τῶν ἡδονῶν διαιρέσεως τὴν ὅτι αἱ τῶν ἀκολάστων ἡδοναὶ οὐκ ἀγαθαί, ἣν πρὸς τὴν πρότασιν ἐφ' ἑαυτῶν ζητοῦντες ἔνστασιν εὕρομεν, ταύτην ἀφορμὴν ἐπιχειρήσεως ἕξομεν εἰς ἀνασκευὴν τοῦ κειμένου ἐρωτῶντες 'ἆρά γε αἱ τῶν κιναίδων ἡδοναὶ ἡδοναὶ οὖσαι καὶ ἀγαθαί εἰσιν;'. ἢ οὐδεὶς ἂν τούτῳ συγχωρήσαι ὁμοῦ ψευδεῖ τε ὄντι καὶ ἀδόξῳ. λαβόντες γὰρ τοῦτο δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι μή ἐστιν ἡδονὴ πᾶσα καὶ ἁπλῶς ἀγαθόν. ὁμοίως ποιήσομεν, κἂν ᾖ τὸ πρόβλημα τὸ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν εἶναι· ὡς γὰρ πρὸς πρότασιν αὐτὸ εὑρόντες ἔνστασιν ὅτι ἡ ὑγεία ἀγαθὸν οὖσα οὐκ ἔστι καλόν, χρώμενοι τῇ ἐνστάσει ταύτῃ ἀνασκευάσομεν τὸ πρόβλημα. ἔστι δὲ ὁ τόπος, ὡς καὶ αὐτὸς εἴρηκεν, ἀνασκευαστικὸς μόνον.

p. 110a14 Ἔτι διορίζεσθαι ποῖα δεῖ καλεῖν ὡς οἱ πολλοὶ καὶ ποῖα οὔ.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος παραγγελματικός. ἀφορμὴν δέ φησιν ἡμῖν πρὸς τὰ προβλήματα ἐπιχειρήσεως ἔσεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ προδιωρίσθαι καὶ ὡμολογῆσθαι, τίνα μὲν χρὴ τῇ τῶν πολλῶν χρήσει τε καὶ συνηθείᾳ ἑπομένους καλεῖν, τίνα δὲ οὔ· τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὸ κατασκευάζειν καὶ πρὸς τὸ ἀνασκευάζειν τὰ προβλήματα χρήσιμον. ἂν γὰρ ᾖ ἡμῖν προωμολογημένον τὸ δεῖν τοῖς μὲν ὀνόμασι κατὰ τῶν πραγμάτων τοῖς συνήθεσι καὶ κειμένοις χρῆσθαι καὶ οἷς οἱ πολλοί (κατὰ συνθήκην γὰρ τὰ ὀνόματα, καὶ οὐκ αὐτός τις ἕκαστος κύριος τῶν πραγμάτων ἕκαστον ὀνομάζειν τε καὶ μετονομάζειν ὡς βούλεται· ἀναιροῖτο γὰρ ἂν οὕτως ἡ κοινολογία, εἰ μὴ κοινοῖς τισιν ὀνόμασι καὶ συνήθεσιν εἴημεν ἐπ' αὐτῶν χρώμενοι), τίνα μέντοι τοιαῦτα τῶν πραγμάτων ἐστί, καθ' ὧν τὰ κοινὰ ὀνόματα καὶ συνήθη, καὶ διὰ τί τοιαῦτά ἐστι, καὶ τί μέτρον αὐτῶν ἐστιν, οὐκέτι τοῖς πολλοῖς προσεκτέον ἀλλὰ τοῖς εἰδόσιν, ἔχοιμεν ἂν ἀφορμὰς ἐκ τῆς ὁμολογίας ταύτης καὶ πρὸς τὸ ἀνασκευάζειν καὶ πρὸς τὸ κατασκευάζειν. σαφὲς δὲ τὸ λεγόμενον αὐτὸς διὰ τοῦ παραδείγματος ἐποίησεν. ὑγιεινὸν

---

1 εἰ om. B ἀπό A 4 ἀγαθαί scripsi cf. v. 7: ἀγαθόν libri 5 αὐτῶν P εὕρομεν scripsi: εὕρωμεν libri 6 αἱ om. aP 7 ἡδοναὶ alterum D: om. aABP ἀγαθαί εἰσιν ἡδοναὶ οὖσαι A τούτῳ BD, comp. P¹: τοῦτο aAP² cf. p. 140,27 8 τε ὄντι ψευδεῖ A 11 ante αὐτὸ add. πρὸς A 14 δεῖ ὁρίζεσθαι D (δεῖ διορίζεσθαι C) οἱ om. A 15 οὔ om. D 16 οὗτος] αὐτὸς P 17. 18 προδιορίσαι καὶ ὁμολογῆσαι a 18 χρήσει AD: κρίσει aBP 19 δὲ alterum ABD: γὰρ aP 19. 20 πρὸς τὸ ἀνασκευάζειν καὶ κατασκευάζειν D cf. vs. 29 19 ἡ pro altero καὶ A 20. 21 προσωμολογημένον aP 21 μὲν ex corr. add. D 22 οἷς ABD: ὡς aP 23 κύριος ἕκαστον D (ον videtur ex ος correctum) ἕκαστον om. D τε om. a: τε καὶ μετονομάζειν om. P 24 ἡ aP: om. ABD κοινωνία P (in mrg. aliquid aliud adnotaverat P⁴) 25 αὐτῶν] ὧν corr. P² 26 καὶ AD: om. aB: καὶ συνήθη om. P 27 μέτρον ABP: τὸ μέτρον D: μέρος a 28 ἐκ postea add. D 29 κατασκευάζειν — ἀνασκευάζειν ut vs. 19. 20 B 30 αὐτὸς BD: αὐτὸ aAP

μὲν γὰρ ῥητέον τὸ ποιητικὸν ὑγείας, ὡς οἱ πολλοὶ καὶ ἡ συνήθεια· κατὰ γὰρ τοῦ τοιούτου πράγματος τούτῳ τῷ ὀνόματι οἱ πολλοὶ χρῶνται· οὐκέτι μέντοι ὑγείας ποιητικὸν τοῦτο χρὴ ἡγεῖσθαι ὃ οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλὰ ὃ οἱ ἰατροί. ὅ τι ἂν οὖν οἱ ἰατροὶ ὑγείας ποιητικὸν ἡγῶνται εἶναι, τοῦτο ὑγιεινὸν χρὴ καλεῖν ἑπομένους τῇ κοινῇ τοῦ ὀνόματος χρήσει. ἂν δή τις ὁμολογῶν τι ὑγείας εἶναι ποιητικὸν μὴ ὑγιεινὸν αὐτὸ ὀνομάζῃ ἀλλὰ ἄλλο τι, ἐλέγχοιτ' ἂν κατὰ τὸν παραδεδομένον τόπον τὸν ἀξιοῦντα ὡρίσθαι ὅτι δεῖ τοῖς ὀνόμασι τοῖς τῶν πραγμάτων χρῆσθαι ὡς οἱ πολλοί. πάλιν δ' αὖ ὁ ἀξιῶν ὑγείας ποιητικὸν εἶναι λέγειν, ὃ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς τυχοῦσι δοκεῖ, ἐλέγχοιτ' ἂν καὶ αὐτός, ὅτι ἦν ἡμῖν προωμολογημένον τὸ τὰ τοιαῦτα μὴ ὡς οἱ πολλοὶ κρίνειν τε καὶ λέγειν ἀλλ' ὡς οἱ ἰατροί. ἀπὸ τούτου τοῦ τόπου ἐπιχειροίη τις ἂν καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν Στωικῶν παράδοξα λεγόμενα. εἰ γὰρ τῶν πολλῶν πλούσιον λεγόντων μόνον τὸν πολυκτήμονα μὴ κατὰ τούτου τις χρῷτο τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδὲ λέγοι τὸν πολυκτήμονα πλούσιον, κατὰ δὲ σοῦ σοφοῦ καὶ τοῦ τὰς ἀρετὰς ἔχοντος, παραβαίνοι ἂν τὸν κείμενον τῆς τῶν ὀνομάτων χρήσεως διορισμόν. τίς μὲν γάρ ἐστι πολυκτήμων, οὐ τῶν πολλῶν εἰδέναι ἀλλὰ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐξεταζόντων· ὅτι δὲ δεῖ κατὰ τοῦ πολυκτήμονος τῷ 'πλούσιος' ὀνόματι χρῆσθαι, ἱκανὴ ἡ τῶν πολλῶν χρῆσις. ὁ δὴ ὁμολογῶν μὲν εἶναί τινα πολυκτήμονα μὴ ὀνομάζων δὲ τοῦτον πλούσιον οὐ δεόντως ἂν χρῷτο τῷ ὀνόματι. ἀλλ' οὐδὲ ὁ χρώμενος αὐτῷ πάλιν ἐπὶ τοῦ τὰς ἀρετὰς ἔχοντος. πάλιν οἱ μὲν πολλοὶ εὐτυχῆ λέγουσι τὸν ἐν τοῖς τυχηροῖς ἀγαθοῖς εὐθηνοῦντα· οἱ δὲ τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντά φασιν εὐτυχῆ, ὃ οὐκ ἔστι τῶν τυχηρῶν ἀγαθῶν. παραβαίνουσιν οὖν καὶ οὗτοι τὴν προσήκουσαν χρῆσιν τῶν ὀνομάτων.

Εἰπὼν δὲ ὑγιεινὸν μὲν ῥητέον τὸ ποιητικὸν ὑγείας προσέθηκε τὸ ἢ ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ὃ ἴσον ἐστὶ ⟨τῷ 'ἢ'⟩ ὅπως ἂν ὦσιν οἱ πολλοὶ λέγοντες'· καὶ γὰρ κατ' ἄλλων τινῶν οἱ πολλοὶ τῷ ὑγιεινῷ ὀνόματι χρῶνται, οὐ κατὰ μόνου τοῦ ὑγείας ποιητικοῦ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ σημαντικοῦ. ἢ εἶπεν 'ὅπως ἂν οἱ πολλοὶ λέγωσιν' ἐνδεικνύμενος ὅτι μὴ περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου διατείνεσθαι χρὴ ἀλλὰ περὶ τοῦ χρῆσθαι τούτῳ ᾧ οἱ πολλοί· καὶ γὰρ εἰ μὴ τοῦτο ἀλλὰ ἄλλο τι εἴη, ἐκείνῳ χρηστέον. ἢ οὐκ ἔστι μετὰ τοῦ 'ἢ' ἀλλὰ χωρίς· λέγει γὰρ ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσι· τὸ γὰρ ποιητικὸν ὑγείας ὑγιεινὸν τοῖς πολλοῖς σύνηθες λέγειν. ὡς δὲ πρὸς ἀνα-

---

1. 2 οἱ συνήθεις B 4 λαμβάνουσιν a οὖν postea add. D 4. 5 ἡγῶνται ὑγιείας εἶναι ποιητικόν A 5 ἡγοῦνται B 6 δὲ A εἶναι ὑγείας aB αὐτὸν Apr. 9 εἶναι ποιητικὸν A 11 τὸ postea add. B τὰ corr. B 14 τούτου scripsi: τοῦτο libri 15 post πολυκτήμονα add. μόνον D τοῦ alterum om. P 16 ante τῆς add. περὶ P 17 μὲν om. D 18 πολυκτήμου a 20 τοῦτο aA: τοῦτον εἶναι B 21 τὴν ἀρετὴν a 22. 23 ἀγαθοῦ A 24 ἀγαθόν A 25 τῷ ὀνόματι D 27 νομίζουσιν in contextu, γρ. λέγουσιν in mrg. D δ] ὅπως D ἐστὶ τῷ ἢ scripsi: ἐστιν libri 29 κατὰ alterum om. D 30 εἶπεν ABD: εἶπε τὸ aP ὡς A λέγουσιν aA 31 τούτου ante τοῦ ὀνόματος habet B: om. D 33 ἢ add. P² χωρὶς corr. e χωριστ P 34 τοῖς πολλοῖς ὑγιεινὸν D δὲ] ras. D

σκευὴν ὁ τόπος ὁ προειρημένος χρήσιμος, οὕτως καὶ πρὸς κατασκευήν. μὴ γὰρ βουλομένου τινὸς συγχωρεῖν ὅτι οἱ πολυκτήμονες πλούσιοι, κατασκευάσομεν τοῦτο προσχρώμενοι τῷ δεῖν μὲν ὀνομάζειν τὰ πράγματα ὡς οἱ πολλοί· οἱ δὲ πολλοὶ τούτους πλουσίους λέγουσιν. ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν μὴ λέγοντα τὴν ὑγείαν ἀγαθὸν ἐνίσταιτο ἄν τις· ἡ γὰρ συνήθεια οὕτως. εἰ δέ τις πάλιν λέγοι τὴν ὑγείαν οὕτως ἀγαθὸν ὡς εὐδαιμονίαν ἢ μέρος εὐδαιμονίας, διότι οἱ πολλοὶ οὕτως ὑπολαμβάνουσιν, πάλιν ἀνασκευάζοιμεν ἂν τοῦτο τῇ ὁμολογίᾳ προσχρώμενοι μηκέτι τούτου τοὺς πολλοὺς κυρίους εἶναι· τῶν γὰρ σπουδαίων ἡ τοιαύτη περὶ τῆς ὑγείας κρίσις.

p. 110a23 Ἔτι ἐὰν πολλαχῶς λέγηται, κείμενον δὲ ἢ ὡς ὑπάρχει ἢ ὡς οὐχ ὑπάρχει.

Οἱ τρεῖς τόποι, οὗτός τε καὶ οἱ μετὰ τοῦτον δύο, τὴν ἀφορμὴν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ τῶν πολλαχῶς λεγομένων λαμβάνουσιν, ὧν ὁ πρῶτος ἀπὸ τῶν ὁμωνύμων. ἂν γὰρ ᾖ τὸ συμβεβηκέναι καὶ ὑπάρχειν τινὶ ἢ μὴ ὑπάρχειν τιθέμενον ἁπλῶς τε καὶ χωρὶς διορισμοῦ, φησὶ δεῖν διελομένους αὐτὸ παρ' ἑαυτοῖς (παρέδωκε δ' ἡμῖν τόπους ἐν τῷ πρὸ τούτου δι' ὧν γνωρίζειν οἷοί τε ἐσόμεθα τὰ πολλαχῶς λεγόμενα καὶ διαιρεῖσθαι). εἰ μὴ ἐπὶ πάντων τῶν σημαινομένων δυναίμεθα δεικνύναι τὸ ἀντικείμενον τῷ τιθεμένῳ, ἐπὶ τινὸς αὐτῶν, ἐφ | οὗ μὴ οὕτως ἔχει, δεικνύναι· δείξαντες γὰρ ἐπὶ τούτου ἀνεσκευακέναι δόξομεν τὸ κείμενον διὰ τὸ λανθάνειν τὴν ὁμωνυμίαν καὶ ὡς ἁπλῶς λεγόμενον τὸ κείμενον εἰρῆσθαι. οἷον εἰ τιθείη τις ὅτι ὁ κοιμώμενος οὐκ αἰσθάνεται, χρὴ διελομένους παρ' ἑαυτοῖς τὸ αἰσθάνεσθαι εἴς τε τὸ κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ δύναμιν δεικνύναι ὅτι ὁ κοιμώμενος αἰσθάνεται· αἰσθάνεσθαι γὰρ λέγονται οἱ δύναμιν τοῦ αἰσθάνεσθαι ἔχοντες. πάλιν ἂν ᾖ κείμενον ὅτι τὸν σπουδαῖον δέον ἐστὶ πολιτεύεσθαι, χρὴ διελομένους τὸ δέον παρ' ἑαυτοῖς, ὅπερ σημαίνει καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ ἀναγκαῖον, τὸ μὲν ἀναγκαῖον, ὅταν λέγωμεν πᾶν τὸ γενόμενον δέον εἶναι φθαρῆναι, τὸ δὲ συμφέρον, ὅταν λέγωμεν δέον εἶναι περιπάτοις χρῆσθαι ἢ διαίτῃ τοιαύτῃ, τὸ δὲ καλόν, ὅταν λέγωμεν δέον εἶναι τὰ δίκαια ποιεῖν ἢ πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἢ τοῖς γονεῦσι, τοσαῦτα οὖν σημαίνοντος αὐτοῦ, δεικνύντας μέν, ὅτι μὴ συμφέρει τὸ πολιτεύεσθαι τῷ σπουδαίῳ ἢ ὅτι μὴ ἀναγκαῖόν ἐστιν αὐτῷ πολιτεύεσθαι, ἀναιρεῖν τὸ κείμενον ὡς ταῦτα σημαίνοντος τοῦ δέοντος. ἀλλὰ κἂν λέγῃ τις μὴ δέον εἶναι τὸ πολιτεύεσθαι τῷ σπουδαίῳ, δείξαντες ὅτι καλόν (τὸ γὰρ ἐπαρκεῖν

---

5 τὸ ὑγιαίνειν (sic) A 6 λέγοι aP: λέγει ABD οὕτως om. D 7 ἀνασκευάζομεν ἂν a 8 τῇ] ᾗ in ras. P² 9 γὰρ om. A 10 ἔτι δὲ ἂν aP πολλαχοῦ D ᾖ om. B 11 ὡς om. D 12 οὕτοι B 15 post διορισμοῦ add. ὁμώνυμόν a et post ras. 8 lit. P 16 τόπον A ἐν τῷ πρὸ τούτου] c. 15 19 οὕτως om. D 20 ἀνασκευακέναι aAP δόξαιμεν B 21 ὡς om. D λεγόμενον τὸ κείμενον scripsi: λεγομένου τοῦ κειμένου aABD: τοῦ κειμένου om. P (signum appinxit P², cui quae in mrg. responderant, abscisa sunt) 22 αἰσθάνεσθαι a 24 αἰσθάνεται] αἰσθάνεσθαι a 29 περιπάτω A 31 συμφέρον A 32 ἀναιρεῖν] ἀ in ras. 8—9 lit. D

καὶ βοηθεῖν τῇ πατρίδι καὶ τὰ ἄριστα συμβουλεύειν καλόν· τὸ δὲ δέον τοῦτο σημαίνει), ἀναιροίημεν ἂν τὸ κείμενον. πάλιν τιθεμένου τινὸς ἀνταπακολουθεῖν τὰς ἀρετὰς ἢ μὴ ἀνταπακολουθεῖν, διελόμενοι τὴν ἀρετὴν παρ' αὐτοῖς καὶ λαβόντες τήν τε φυσικὴν καὶ τὴν κατὰ λόγον, ἐπὶ μὲν τῶν φυσικῶν δεικνύντες, ὅτι μὴ ἀνταπακολουθοῦσιν, ἀναιρήσομεν τὸ ἀνταπακολουθεῖν τὰς ἀρετάς· ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ λόγον δείξαντες ἀνταπακολουθούσας ἀναιρήσομεν τὸ μὴ ἀνταπακολουθεῖν. τῷ γὰρ λανθάνειν, ὅτι πολλαχῶς λέγεται, δοκεῖ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως λέγεσθαι, ἐφ' ἧς ἐλέγετο καὶ τὸ κείμενον ἐν τῷ προβλήματι· διὸ καὶ πιστεύεται ἀναιρετικὸν αὐτὸ εἶναι. ἔστι δὲ ἐφ' ὧν καὶ πάντα τὰ σημαινόμενα λαμβάνοντας ἔστιν ἐπὶ πάντων αὐτῶν ἀνασκευάζειν τὸ κείμενον· οἷον εἰ λέγοι τις ὅτι μὴ χρὴ φιλοσοφεῖν, ἐπεὶ φιλοσοφεῖν λέγεται καὶ τὸ ζητεῖν αὐτὸ τοῦτο, εἴτε χρὴ φιλοσοφεῖν εἴτε καὶ μή, ὡς εἶπεν αὐτὸς ἐν τῷ Προτρεπτικῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ τὴν φιλόσοφον θεωρίαν μετιέναι, ἑκάτερον αὐτῶν δείξαντες οἰκεῖον τῷ ἀνθρώπῳ πανταχόθεν ἀναιρήσομεν τὸ τιθέμενον. ἐπὶ μὲν οὖν τούτου κατ' ἄμφω ἐνδέχεται δείκνυσθαι τὸ προκείμενον· ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων παραδειγμάτων οὐκ ἐκ πάντων ἢ ἑκατέρου ἀλλὰ ἢ ἐκ ⟨τινὸς ἢ ἐκ⟩ τινῶν. δῆλον δὲ ὅτι ἐφ' ὧν οἷόν τέ ἐστιν ἐπὶ πάντων τῶν σημαινομένων τὸ ἀντικείμενον τῷ τιθεμένῳ δεικνύναι, φανερὰν χρὴ τὴν διαίρεσιν ποιεῖσθαι τοῦ πολλαχῶς λεγομένου.

Δεῖν δέ φησι τῷ τόπῳ τούτῳ χρῆσθαι ἐπὶ τῶν λανθανόντων ὅτι τὸ τιθέμενον πολλαχῶς λέγεται καὶ κατὰ μέν τι τῶν σημαινομένων οὕτως ἔχει, ὡς τίθεται, κατὰ δέ τι οὔ. ἂν γὰρ μὴ λανθάνῃ, προχείρως ἐνστήσεται ὁ τῷ προβλήματι παριστάμενος, ὅτι μὴ καθ' ὃ τίθεται τὴν ἔνστασιν τὴν πρὸς αὐτὸ καὶ τὴν ἀνασκευὴν ποιεῖται, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, πρὸς τοὔνομα καὶ σοφιστικῶς τὴν ἀπάντησιν ποιούμενος. ὁ γοῦν πρὸς τὸν τιθέμενον τὸ ζῷον ἔμψυχον εἶναι ἐνιστάμενος καὶ δεικνύς, ὅτι τὰ γεγραμμένα ζῷα μὲν λέγεται, οὐκ ἔστι δὲ ἔμψυχα, εὐφώρατος γίνεται διὰ τὸ φανερόν τε εἶναι τὸ τοῦ ὀνόματος διττὸν καὶ προδήλως τὸν τιθέντα μὴ κατὰ τοῦ οὕτω λεγομένου ζῴου τὸ ἔμψυχον κατηγορηκέναι.

Ἀντιστρέφειν δέ φησι τὸν τόπον τοῦτον· καὶ γὰρ καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευὴν εἶναι χρήσιμον. οὐ γὰρ μόνον ἀνασκευάζειν ἔστι προσχρώμενον αὐτῷ τὸ τιθέμενον πρόβλημα, ἄν τε καταφατικῶς ἄν τε ἀποφατικῶς τιθῆται, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζειν, τοῦτ' ἔστι καθόλου τὸ τιθέ-

---

2 σημαίνοι, ἀναιροίοιμεν D 4 λαβόντες ex λαθόντες corr. P² 5 post τὸ add. μὴ AB 6 τὰς—ἀνταπακολουθεῖν (7) om. A 7 τῷ (ante μὴ) B λανθάνειν γὰρ A ὅτι obscuratum in D 8 λεγόμενον aABP: κείμενον D 10 καὶ ἐφ' ὧν B λαμβάνοντας, quod iam scripsit Ro𝔞𝔢³ fr. 51, D (ας videtur corr.): λαμβάνονται A: λαμβάνοντες aBP post ἔστιν add. καὶ B 13 ἐν τῷ προτρεπτικῷ] γρ. ἐν τῷ πρώτῳ τοπικῶν in mrg. manu fortasse recentiore D 15. 16 ἐνδείκνυσθαι πρέπει A 16 ἐκ P: ἐπὶ aABD 17 ἢ ἑκατέρου ἀλλὰ ἢ ἐκ ⟨τινὸς ἢ ἐκ⟩ τινῶν scripsi: ἀλλὰ ἢ (δι' add. aABD: om. P) ἑκατέρου ἢ ἐκ τινῶν libri (τῶν μὴ δήλων) δὲ om. D 20 τῶν λανθανόντων B 23 καθ' ὅτι a 25 σοφιστικὸς A ἀπάντησιν aABP: ἀνασκευὴν D 27 γίνεται om. P: γέγονε A διὰ τὸ ABD: τῷ aP 27. 28 φανερόν τε (τε superscr. B) εἶναι τὸ om. A 28 post καὶ add. τὸ B οὕτως A: ὄντως B 30 καὶ alterum D: om. aABP 33 τεθῆται a

μενον, ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὁποῖον τίθεται, δεικνύναι· τοῦτο γὰρ τὸ κατασκευάζειν νῦν λέγει, τὸ καθόλου δεικνύναι ἀλλὰ μὴ ἀναιρεῖν τὸ τιθέμενον· μάλιστα γὰρ τὸ κατασκευάζειν ἐπὶ τοῦ καταφατικῶς τιθεμένου λέγεται. εἰπὼν δέ, ὅτι καὶ κατασκευάζειν καὶ ἀνασκευάζειν οἷόν τε, καὶ ὅτι ἀνασκευάσομεν τὸ 45
κείμενον, ἂν τινὶ δείξωμεν μὴ ὑπάρχον, καὶ κατασκευάσομεν, ἂν τινὶ ὑπάρχον δείξωμεν, ἐπεὶ τὸ καθόλου καταφατικὸν οὐ κατασκευάζεται διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους (ἀνασκευάζεται μὲν γὰρ καὶ τὸ καθόλου καταφατικὸν ⟨καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν⟩ διὰ τῶν ἐπὶ μέρους τῶν ἀντικειμένων, οὐ κατασκευάζεται δὲ οὔτε τὸ | καθόλου καταφατικὸν οὔτε τὸ καθόλου ἀποφατικὸν διά τινος τῶν 81
ἐν μέρει), διαφοράν τινα τοῦ κατασκευάζειν πρὸς τὸ ἀνασκευάζειν ἐκτίθεται. δυνατὸν μὲν γάρ ἐστι καὶ ἐπὶ μέρους καταφατικόν τι δεῖξαι καὶ ἐπὶ μέρους ἀποφατικόν, ὡς προείρηται, τῇ τοῦ πολλαχῶς διαιρέσει χρωμένους· ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μὲν ἐπὶ μέρους ἀποφατικὸν αὔταρκες πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ καθόλου 5
καταφατικοῦ, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ, οὐκέτι δὲ τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν αὔταρκες πρὸς κατασκευὴν τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, πῶς δι' αὐτοῦ τὸ καθόλου δυνησόμεθα κατασκευάζειν; λέγει δὴ δεῖν ἐξ ὁμολογίας αὐτὸ πειρᾶσθαι δεικνύναι τε καὶ λαμβάνειν. ἔστι δὲ τὸ ἐξ ὁμολογίας ὃ εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ ἐπὶ τέλει "ἐξ ὑποθέσεως"· λέγων γάρ, πρὸς τί χρήσιμος ἡ τοῦ ὁμοίου θεωρία, 10
εἶπε "πρός τε τοὺς ἐπακτικοὺς λόγους καὶ τοὺς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμούς". εἰσὶ γὰρ καὶ οἱ ἐξ ὁμολογίας ἐξ ὑποθέσεως, ὡς ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς δέδειχεν· οὐ μὴν ἀντιστρέφει. ὅπως δὲ γίνονται, ἐδήλωσε προσθεὶς "διότι ἔνδοξόν ἐστιν, ὡς ποτε ἐφ' ἑνὸς τῶν ὁμοίων ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν". ὃ οὖν δὴ ἐκεῖ "ἐξ ὑποθέσεως" κοινότερον εἶπε, τοῦτο νῦν ὠνόμασε προσεχέστερον ἐξ ὁμολογίας. ἐπεὶ γὰρ μὴ αὔταρκες τὸ ἐφ' ἑνός τινος δεικνύμενον τῶν ὑπό τι κοινὸν πρὸς τὴν τοῦ κοινοῦ τε 15
καὶ καθόλου κατασκευήν (οὐ γάρ ἐστι τὸ ἐν μέρει τοῦ καθόλου δεικτικόν), δεῖν φησι προδιομολογεῖσθαι καὶ συντίθεσθαι ὅτι, ὡς ἐφ' ἑνός, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἂν γὰρ προσυνθέμενοι, ὡς ἐπὶ τινὸς ψυχῆς ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ πάσης ἔχειν, δείξωμεν τινὰ ψυχὴν ἀθάνατον, ἔχοιμεν ἂν διὰ τὴν

---

2 τὸ prius aP: τὸ τὸ ABD 3 τὸ D: om. aABP 4 post ὅτι add. καὶ P 5 κείμενον ἄν τινι P: κειμενόν τινι ἂν ABD: κείμενόν τινι ἄν τινι a 5 et 6 δείξομεν a 7 καὶ prius om. D 7. 8 καταφατικὸν ⟨καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν⟩ scripsi: καταφατικὸν aABP: ἀποφατικὸν D 8 τῶν alterum om. D 10 ἀνασκευάζειν — κατασκευάζειν D 11 τι om. a ἀπὸ pro altero ἐπὶ A 12 τοῦ superscr. P 16 post καταφατικοῦ iterat ex vs. 14 ὥσπερ — ἀποφατικοῦ D δυνησόμεθα δι' αὐτοῦ τὸ καθόλου A: δι' αὐτοῦ δυνησόμεθα a 17 λέγει D: λέγει. φησὶ aABP δὴ P¹: μὴ P²: om. aABD αὐτὸ om. A 18 ante καὶ add. quaedam in mrg. P¹, quae abscisa sunt, restant |εσθαι| κατα εἶπεν] c. 18 p. 108ᵇ7 21 καὶ BP: om. aAD post ὁμολογίας add. καὶ οἱ A: καὶ BD 21. 22 ἐν τοῖς Ἱροτ. ἀναλ.] I 23 p. 41ª40 23 προσθεὶς] p. 108ᵇ13 24 ὃ — οὕτως ἔχειν (p. 151,8) Suidas sub v. ὁμολογία οὖν om. aP ἐκεῖ om. D 25 post μὴ add. τὸ A 26 τινος] τι B δεικνύον B: δεικνύναι Suid. τι] τὸ D 27 καὶ om. P τοῦ — τὸ B 28 προδιομολογεῖσθαι aABP¹: προδιωμολογεῖσθαι P²: προσδιομολογεῖσθαι D ὅτι ὡς] ὅπως A 29 προσσυνεθέμενοι D 30 δείξωμεν aDP²: δείξομεν ABP¹ post δείξωμεν add. δὲ ABD ἔχοιμεν aAD et, ut videtur, P¹: ἔχωμεν BP²

ὁμολογίαν καὶ τὸ πᾶσαν ἀθάνατον εἶναι. ὁμοίως, ἂν προλάβωμεν ὅτι, ὡς ἐπὶ μιᾶς αἰσθήσεως, οὕτως καὶ ἐπὶ πασῶν, δείξαντες ἐπὶ μιᾶς, οἷον τῆς ἁφῆς, ὅτι διὰ πάθους τὴν ἀντίληψιν ποιεῖται, ἔχοιμεν ἂν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων· ἂν γὰρ ὡμολογημένον ᾖ τὸ ⟨ὡς⟩ ἐπὶ τινὸς τῶν ἀντικειμένων, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, δειχθέντος ὅτι τῶν πρός τι ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ἢ ὅτι τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ ἐναντίου γίνεται, εἴη ἂν κείμενον τὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων οὕτως ἔχειν.

Τοῦτο δέ φησι δεῖν ποιεῖν, τὸ διαιρεῖν καὶ ἐπί τινος οὐχ οὕτως ζητεῖν καὶ οὕτως ἐξ ὁμολογίας δεικνύναι, ὅταν μὴ εὐπορῶμεν διά τινος κοινοῦ καὶ πᾶσιν ἐφαρμόζοντος τοῖς ὑπὸ τὸ καθόλου τὴν δεῖξιν ποιήσασθαι. ἂν γὰρ οἷόν τε ᾖ, ἐκείνως δεικνύναι χρή, ὡς ὁ γεωμέτρης δείκνυσι καθόλου τὸ τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχον, καὶ μὴ δι' ὁμολογίας καὶ συνθήκης αὐτὸ λαμβάνειν. ἂν γὰρ καθόλου τις δύνηται διὰ τοῦ αὐτοκινήτου δεῖξαι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἐκείνως δεικτέον. ὡς δὲ τὸ καταφατικὸν ἐξ ὁμολογίας ἔδειξε κατασκευαζόμενον, οὕτως καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἐξ ὁμολογίας ἔνεστι κατασκευάσαι. ἂν γὰρ ᾖ προκείμενον δεῖξαι ὅτι μηδεμία ψυχὴ ἀθάνατος, κατασκευάζοντες τοῦτο ληψόμεθα τὸ εἰ ἡτισοῦν ψυχὴ θνητή, ὅτι καὶ πᾶσαι, καὶ δείξαντες τὰς τῶν φυτῶν ἢ τὰς τῶν ἀλόγων θνητὰς εἴημεν ἂν διὰ τὴν ὁμολογίαν ἔχοντες ὅτι καὶ πᾶσα τοιαύτη.

Ταῦτα μέν, ἂν λανθάνῃ πολλαχῶς λεγόμενον, χρὴ ποιεῖν. ἐὰν δὲ μὴ λανθάνῃ ἀλλ' ᾖ γνώριμον ὅτι λέγεται πολλαχῶς, δεῖν φησι διαίρεσιν αὐτοῦ ποιησάμενον ἢ ἐπὶ πάντων τῶν σημαινομένων ὁμοίως ἔχον δεικνύναι τὸ λεγόμενον καὶ οὕτως ἀνασκευάζειν τὸ κείμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ εἰ φιλοσοφητέον ἐδείχθη, ἢ πάλιν ὅτι ἐπ' οὐδενός, εἰ εἴη τὸ κείμενον καταφατικόν, οἷον ἂν μὲν ᾖ κείμενον τὸ δέον εἶναι τὸν σοφὸν πολιτεύεσθαι, γνωρίμου ὄντος ὅτι τὸ δέον ὁμώνυμον, διελομένους αὐτὸ εἰς τὰ σημαινόμενα, τό τε καλὸν [καὶ ἀναγκαῖον] καὶ συμφέρον, δεικνύντας ὅτι κατὰ μηδέτερον τῶν σημαινομένων πολιτεύσεται ὁ σοφός, ἂν δ' ὅτι μὴ δέον ἐστί, πάλιν δεικνύντας ὅτι κατ' ἄμφω τῷ σοφῷ πολιτευτέον. ἢ εἰ μὴ οἷόν τε εἴη κατ' ἀμφότερα τὰ σημαινόμενα ἢ κατασκευάζειν ἢ ἀναιρεῖν τὸ κείμενον, τότε χρὴ διαιρεῖν καὶ δεικνύναι κατὰ μέν τι τῶν σημαινομένων οὕτως ἔχον αὐτὸ κατὰ δέ τι ἀντικειμένως, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, ὡς ἐτέθη· οἷον τὸ πολιτεύεσθαι τὸν σοφὸν

---

1 post ὁμοίως add. δὲ B προσλάβωμεν BD ὡς om. B: καὶ A 3 ἔχωμεν aD 3. 4 ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως aP Suid.: αἱ ἄλλαι ὁμοίως D: τὰς ἄλλας ὁμοίως B: τὰς ὁμοίας A 5 ὡς addidi 6 ὅτι τῶν ἐναντίων A 7 εἴη ἂν κείμενον] εἰ μὴ ἀντικείμενον ᾖ P 12 ἦν A κοινῶς B δείκνυσι] λέγει A 13 καὶ prius om. A 14 τὸ αὐτὸ A λαμβάνει perverse Brandis Schol. p. 266ª46 δύναται B αὐτοκίνητον aB 15 τὴν ψυχὴν δεικνύναι A 17 ἔνεστι] ἐστὶ a 18 ὑποληψόμεθα A εἰ superscr. B ὅτι om. D 19 πᾶσα A ἢ (καὶ Á) τὰς τῶν ἀλόγων om. aP 20 τοιαύτη corr. ex θνητή B 21 λεγόμενον scripsi: λεγόμενα libri ἐὰν ABD: ἂν aP 22 ἢ BD: ἔστι aAP ὅτι] ὅσον A πολλαχῶς λέγεται D 25 ἐδείχθη] p. 149,11—15 εἰ om. D 28 καὶ ἀναγκαῖον ut e p. 148,27 sq. insertum delevi cf. p. 152,1 δεικνύντας scripsi cf. p. 154,6: δεικνύναι libri μηδέτερον aABP: μηδὲν D 29 ὁ σοφὸς πολιτεύεται D: πολιτεύεται etiam B 30 ἢ AB: om. aDP εἰ μὴ οἷόν τε ἦ mrg. D 32 μέν τι] μέντοι A

κατὰ μὲν τὸ καλὸν δέον, κατὰ δὲ τὸ συμφέρον οὐ δέον· οὕτως γὰρ ἐσό- 45
μεθα δεδειγότες ὅτι οὐδέτερον ἁπλῶς. εἰπὼν δὲ ὡς ἐπὶ δύο ὄντων τῶν
σημαινομένων τὸ μὲν τὸ δ' οὔ, προσέθηκεν ὁ δ' αὐτὸς λόγος κἂν πλείω
ᾖ εἰς ἃ διαιρεῖται· ἐροῦμεν γὰρ ὁμοίως πάλιν ὅτι 'τὰ μὲν τὰ δ' οὔ'.

5 p. 110ᵇ16 Πάλιν ὅσα μὴ καθ' ὁμωνυμίαν λέγεται πολλαχῶς ἀλλὰ
κατ' ἄλλον τρόπον.

Ἐπεὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων τὰ μὲν ἐν ὀνόμασι τὸ διττὸν ἔχει,
ἃ καλοῦμεν ὁμώνυμα, τὰ | δὲ ἐν λόγῳ, ἃ ἀμφίβολα καλεῖν αὐτοῖς ἔθος, 82
εἰπὼν πῶς δεῖ πρὸς τὰ προβλήματα ἐπιχειρεῖν ἐν οἷς ὁμώνυμόν τι κεῖται,
10 νῦν λέγει περὶ τῶν ἐν λόγῳ τὸ διττὸν ἐχόντων, τοῦτ' ἔστι τῶν ἀμφιβόλων,
καὶ πῶς καὶ ἐπὶ τούτων ἢ ἀνασκευάσομεν ἢ κατασκευάσομεν τὸ πρόβλημα
ὑπογράφει. ἐπεὶ γὰρ ὁ λόγος ὁ λέγων τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην πλειόνων εἶναι
πλείω σημαίνει καὶ ἔστιν ἀμφίβολος (ἢ γὰρ οὕτως πλειόνων ἡ αὐτὴ καὶ μία 5
ἐπιστήμη ὡς τοῦ τέλους καὶ τῶν πρὸς τὸ τέλος, οἷον οἰκοδομικὴ καὶ
15 οἰκίας ἐστὶν ἐπιστήμη ὡς τέλους καὶ δι' ὧν οἰκία γίνεται, ἅπερ ἐστὶ πρὸς
τὸ τέλος· πλειόνων οὖν ἡ αὐτή. ὁμοίως ἰατρικὴ ὑγείας καὶ τῶν ὑγείας
ποιητικῶν, οἷον διαίτης, τομῆς, καύσεως. λέγεται πάλιν μία πλειόνων ἐπι-
στήμη καὶ ὡς τελῶν, ὡς λέγομεν τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστή-
μην, ὑγείας μὲν καὶ νόσου τὴν ἰατρικήν, ἡρμοσμένου δὲ καὶ ἀναρμόστου 10
20 τὴν μουσικήν, εὐεξίας δὲ καὶ καχεξίας τὴν γυμναστικήν· ὁ γὰρ εἰδὼς
εὐεξίαν τε καὶ καχεξίαν οὐχ οὕτως οἶδεν ἄμφω ταῦτα ὡς τὸ μὲν ποιητι-
κὸν τὸ δὲ τέλος, ἀλλ' ὡς ἀμφότερα τέλη· ὡς γὰρ ἡ εὐεξία τέλος ἐστὶ
τῶν εὐεκτικῶν, οὕτως καὶ ἡ καχεξία τῶν καχεκτικῶν· εἰ οὖν ἡ γυμνα-
στικὴ ἀμφοτέρων τούτων ἐστὶν ἐπιστήμη, εἴη ἂν ἐπιστήμη δύο τελῶν· καὶ
25 γὰρ εἰ μὴ τέλος τῆς ἀλειπτικῆς ἡ γνῶσίς τε καὶ ποίησις τῆς καχεξίας, 15
ἀλλ' αὐτή γε ἡ καχεξία τέλος ἐστίν· ὥστε καὶ ὁ ἐπιστήμην ἔχων
ταύτης ὡς τέλους ἂν ἐπιστήμην ἔχοι· οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἡ εὐεξία τέλος
ἐστὶ τῶν εὐεκτικῶν ἢ ἡ καχεξία τῶν καχεξίας ποιητικῶν. πάλιν κατ' ἄλλο
σημαινόμενον λέγεται μία πλειόνων ἐπιστήμη, ὅταν τοῦ μὲν καθ' αὑτὸ ᾖ
30 τοῦ δὲ κατὰ συμβεβηκός· λέγεται γὰρ ἡ ἐπιστήμη οὐ μόνον τούτων εἶναι
ὧν ἐστι προηγουμένως, ἀλλὰ καὶ τῶν τούτοις συμβεβηκότων· ἡ γὰρ ἰατρικὴ
ἐστι μὲν προηγουμένως ὑγείας γνωστική, κατὰ συμβεβηκὸς μέντοι καὶ 20

---

1 post μὲν add. γὰρ A 3 τὸ δ' οὔ corr. P¹ aut P² 4 post μὲν add. καὶ BD
7 post ἐπεὶ add. δὲ D τῶν πολλαχῶς—καύσεως (17) cf. Suidas sub v. ὁμώνυμα
αὐτοῖς] cf. p. 39,10. 74,3 11 καὶ alterum om. D 13 ἀμφίβολω (sic) A 14 τῶν
aABDP(BC): τοῦ Arist. τὸ BD Suid. Arist.: om. aAP cf. p. 155,5 post οἷον add.
ἡ D 15 οἰκίας in ras. D: οἰκείας A 16 τὸ superscr. P ἡ αὐτὴ om. P post
ὁμοίως add. καὶ ἡ Suid. 17 πάλιν om. P 18. 19 τὴν ἐπιστήμην τὴν αὐτήν D
21 τε] μὲν B 23 καὶ om. D 25 post ἡ add. δὲ AB ante ποίησις add. ἡ D
26 καὶ om. D 27 ταύτης post ἂν habent aB: ταύτην A 28 πάλιν AD: πλὴν B:
καὶ aP post ἄλλο add. δὲ al' 29 λέγεται post πλειόνων transposuit B μία
om. A 30 ἡ om. A μόνων A 32 μέντοι συμβεβηκὸς A

εὐχροίας καὶ εὐπνοίας, ἃ συμβέβηκε τῇ ὑγείᾳ καὶ τῷ ὑγιαίνοντι, ἀλλὰ καὶ ὄντος· καὶ γὰρ τοῦτο τῇ ὑγείᾳ συμβέβηκε. πάλιν τοῦ μὲν δεῖν τὸν ἐπισχημένον χαλᾶν ἢ τὸν νοσοῦντα κούφως τρέφειν καθ' αὑτό ἐστιν ἡ ἰατρικὴ γνωστική, τοῦ δὲ δεῖν τάδε τινὰ προσφέρειν ὡς χαλαστικά, οἷον μελίκρατον, ἢ τοῖσδε τρέφειν ὡς κούφοις, οἷον ἰχθύσι, κατὰ συμβεβηκός· συμβέβηκε γὰρ τῷ μὲν εἶναι χαλαστικῷ τοῖς δὲ κούφοις τε καὶ εὐδιοικήτοις. καὶ ὁ γεωμέτρης καθ' αὑτὸ μὲν οἶδεν ὅτι τὸ τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὅτι τὸ ἰσόπλευρον· οὐ γὰρ ᾗ ἰσόπλευρον, ταύτῃ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας, ἀλλ' ᾗ τρίγωνον, ὃ ὑπάρχει τῷ ἰσοπλεύρῳ· εἰδὼς οὖν καθ' αὑτὸ καθ' ὃ τρίγωνον, κατὰ συμβεβηκὸς οἶδεν ὅτι τὸ ἰσόπλευρον· συμβέβηκε γὰρ τῷ τριγώνῳ ἰσοπλεύρῳ εἶναι), ἐπεὶ τοίνυν ὁ λόγος οὗτος πλείω σημαίνει καὶ ἔστιν ἀμφίβολος, ὡς ἐδείχθη, χρὴ ὡς ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τοιούτου καὶ ὅλως τῶν ἀμφιβόλων ποιεῖν. εἰ γὰρ κατὰ μηδὲν τῶν σημαινομένων δείξαιμεν μίαν ἐπιστήμην τῶνδέ τινων πλειόνων ὄντων οὖσαν, εἴημεν ἂν καθόλου ἀνηρηκότες τὸ εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην πλειόνων [ὄντων]. ἢ δείξαντες κατὰ τί τῶν σημαινομένων μὴ οὖσαν μίαν τῶνδέ τινων πλειόνων ὄντων, εἴημεν ἂν καὶ οὕτως ἀνηρηκότες τὸ πᾶσαν. πάλιν δέ, ἂν ᾖ κείμενον τὸ τήνδε τὴν ἐπιστήμην μὴ εἶναι τῶνδε πλειόνων ὄντων, δείξαντες κατὰ τί τῶν σημαινομένων οὖσαν αὐτὴν πλειόνων ὄντων τῶνδε ἐπιστήμην εἴημεν ἂν πάλιν ἀνηρηκότες τὸ κείμενον. οἷον ἂν λέγῃ τις τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην εἶναι ὑγείας καὶ εὐεξίας, ἂν δείξωμεν ὅτι μήτε τοῦ μὲν ὡς ποιητικοῦ τοῦ δὲ ὡς τέλους τούτων ἐστὶ μήτε ὡς δύο τελῶν (οὐ γάρ ἐστιν ἡ εὐεξία ἐναντία τῇ ὑγείᾳ οὐδὲ τέλος τῶν ἀντικειμένων τοῖς ὑγιεινοῖς, ἅπερ ἐστὶ τὰ νοσώδη· οὕτως δὲ ἡ αὐτὴ πλειόνων ὡς τελῶν), ἀλλὰ μηδὲ ὡς τοῦ μὲν καθ' αὑτὸ τοῦ δὲ κατὰ συμβεβηκός (οὐ γὰρ συμβέβηκε τῇ ὑγείᾳ ἡ εὐεξία), ἀνηρηκότες ἂν εἴημεν τὸ κείμενον. ὁμοίως πάλιν, ἂν λέγῃ τις τὴν οἰκοδομικὴν οἰκίας τε καὶ ὑγείας ἐπιστήμην εἶναι. ὡς δὲ ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγματος οὕτως δεῖ ποιεῖν ἐπὶ πάντων τῶν ἀμφιβόλων τῶν ἐχόντων τινὰ ζήτησιν.

Δεῖν δέ φησι τὴν διαίρεσιν ποιούμενον τῶν τοιούτων καὶ οὕτως λεγομένων μὴ εἰς πάντα τὰ σημαινόμενα διαιρεῖν ἀλλ' εἰς τὰ χρήσιμα πρὸς τὸ προκείμενον. εἰ μὲν γὰρ εἴη προκείμενον ἡμῖν κατασκευάσαι τὸ πρόβλημα, εἰς ταῦτα, ἐφ' ὧν οἷοί τε ἐσόμεθα δεῖξαι τὸ προκείμενον καὶ κατασκευάσαι, διαιρετέον· εἰ δὲ ἀνασκευάσαι, πάλιν ταῦτα ληπτέον ἐφ' ὧν ⟨ἂν⟩

---

2 ὄντως A 2. 3 ἐπισχημένον AD: ἐνισχημένον aB: ἐπεγνωσμένον P 3 τρέφειν] φ in ras. P^3 aut P^3 5 κούφοις οἷον om. B 6 τοῖς δὲ κούφοις τε καὶ εὐδιοικήτοις D: τῷ δὲ κούφῳ τε καὶ εὐδιοικήτῳ aABP 8 τὰς γωνίας—ἔχει (9) om. A 9 τὰς γωνίας om. aP 12 ἔστιν om. aP 13 post ὅλως add. ἐπὶ aP 15 οὖσαν ὄντων A 16 ὄντων ut e vs. 15 sive 17 illatum delevi cf. p. 152,12 17 μίαν ABDP: αὐτὴν a πλειόνων ὄντων τῶνδε ἐπιστήμην a et omisso ἐπιστήμην P 18 καὶ οὕτως] πάλιν ut vs. 21 a 20 ante ἐπιστήμην add. τὴν A 21 λέγῃ aP: λέγοι ABD 23 ἐστὶ τούτων D 25 aut οὕτως ex οὔτε aut οὔτε ex οὕτως corr. D δὲ ABDP: οὐδὲ aP^2 25. 26 ἀλλὰ μηδὲ ὡς scripsi: ἀλλ' ὡς μὴ δὲ aADP: ἀλλ' ὡς δὲ B 26 μὲν] μηδὲν B 27 εἴη B 33 post κατασκευάσαι add. δὲ A 35 ἂν addidi

δυναίμεθα δεῖξαι ὅτι μὴ ὑπάρχει τὸ τιθέμενον ὑπάρχειν. εἰ μὲν γὰρ εἴη κείμενον τὸ τὴν | ἰατρικὴν εἶναι ὑγείας καὶ εὐχροίας, διαιροῦντα τὸ πλει- 83
ὄνων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην ἢ ὡς τελῶν ἢ ὡς τοῦ μὲν τέλους τοῦ δὲ πρὸς τὸ τέλος (κατ' οὐδέτερον γὰρ τούτων τῶν τρόπων ἡ ἰατρικὴ ὑγείας τε καὶ εὐχροίας ἐστί) δεῖ ἀνασκευάζειν τὸ πρόβλημα· εἰ δέ τις πάλιν λέγοι μὴ εἶναι τὴν ἰατρικὴν ὑγείας καὶ εὐχροίας, αὐτὸν δεικνύντα ὅτι μία ἐπι- 5
στήμη πλειόνων λέγεται, ὅταν τοῦ μὲν καθ' αὑτὸ τοῦ δὲ κατὰ συμβεβη-
κός, οὕτως δὲ καὶ ἡ ἰατρικὴ τῶν προκειμένων ἐστί. δύναταί τις καὶ ὡς καθόλου λεγομένου τοῦ διαιρεῖσθαι δὲ ὁσαχῶς χρήσιμον ἐπὶ πάντων τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἀκούειν, ὥς τισιν ἔδοξεν, οὐκ ἐπὶ μόνου τοῦ ἐπι-
στήμην εἶναι μίαν πλειόνων. διττοῦ γὰρ ὄντος τοῦ 'ἐπίσταμαι πάντα τὸν τὰς πλείους εἰληφότα ψήφους ὅτι νενίκηκεν' (ἢ γὰρ καθ' ὃ ὥρισται τοῦτο καθόλου, ἢ ὅτι τοὺς καθ' ἕκαστον πάντας, ὅπερ οὐχ οἷόν τε), χρὴ ἐπὶ 10
τοῦτο ἄγοντας δεικνύναι ὅτι 'καὶ μὴν τόνδ' οὐκ οἶδας ὅτι νενίκηκεν· οὐκ ἄρα πάντας τοὺς νενικηκότας καὶ τὰς πλείους εἰληφότας ψήφους ἐπίστασαι'. ὅμοιον τοῦτο, οὗ καὶ αὐτοῦ Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ τῶν ποσαχῶς μέμνη-
ται, τὸ ἐπίστασθαι πᾶν τρίγωνον ὅτι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας· ἢ γὰρ ὡς καθόλου ἢ ὡς καθ' ἕκαστα πάντα. ἀνασκευάζειν οὖν θέλοντας τὸ ὅτι ὁ γεωμέτρης ἐπίσταται πᾶν τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχον 15
τὰς τρεῖς γωνίας, χρὴ ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα μετάγειν τὸν λόγον (καὶ γὰρ τοῦτο σημαίνεται) καὶ λαβόντας ὅτι ὃ μὴ οἶδέ τις ὅτι ἐστὶ τρίγωνον, οὐδ' εἰ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει οἶδε, τόδε τι προχειρισαμένους λέγειν ὅτι 'τοῦτο δὲ οὐκ οἶδεν· οὐδ' ἄρα, εἰ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει, οἶδεν· οὐ πᾶν ἄρα οἶδε'. δεῖν δέ φησι καὶ ἐπὶ τούτων ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων οὕτω ποιεῖ-
σθαι τὴν διαίρεσιν, ἂν λανθάνῃ ποσαχῶς λέγεται. ἂν γὰρ ᾖ γνώ- 20
ριμον τὸ ποσαχῶς λέγεται, καταφῶροι παράγοντές τινα καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον αὑτοῖς ποιούμενοι τὴν διαίρεσιν ἐσόμεθα. ὅταν οὖν ᾖ γνώριμα τὰ σημαινόμενα, πάντα ἐκθέμενοι ἐφ' ὧν μὲν δείξομεν οὕτως ἔχον, ἐφ' ὧν δὲ μὴ δυνάμενον οὕτως ἔχειν, ὡς εἶπεν ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων, ἂν μὴ ἐπὶ πάντων ὁμοίως οἷόν τε ᾖ· οὕτως γὰρ οὐ δόξομεν εὐπορεῖν λόγων πρὸς τὸ πρόβλημα.

---

1 τὸ τιθέμενον ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχει D 2 τὸ τὴν BD: τὸ A: τὴν a: om. in fine vs. P immo δεικνύντα 3 τέλους BD: τέλος aAP 5 καὶ εὐχροίας ἐστί D: καὶ ἔστιν εὐχροίας A: ἐστι καὶ εὐχροίας aBP δεῖ — πρόβλημα om. P δεῖ a: δεῖν ABD 6 δεικνῦ-
ναι D μία] μὴ a 7 κατ' αὐτὸ A 8 ἡ om. AP 10 λεγομένων πολλαχῶς A 11 πλειόνων μίαν A 12 καθὸ] καθόλου B τοῦτο] τῶ D 13 τὰ καθέκαστα (compend. D) πάντα B 14 ἄγειν παραδεικνύναι B ὅτι prius ADP^2 (sive P^1): om. aBPpr. οἶδεν B 15 τὰς] τοὺς D 16 fort. τούτῳ οὗ om. A Θεόφραστος] Wimmeri fr. LVII 17 τὸ P: οἷον aABD ὅτι πᾶν τρίγωνον D ἴσας om. A 18 ὡς γὰρ A καθέκαστα corr. B 19 (θέλ)οντας τὸ ὅ(τι) corr. D ὁ om. A 20 τοὺς λόγους A 22 τόδε τι] τῶδε D προχειρησαμένους a 23 οὐδ' D: οὐκ aABP ἔχειν aAP 24 δὴ aP τῶν corr. D 24. 25 ποιεῖται A 25 et 26 λέγηται, ut videtur, A: 25 fort. etiam B 26. 27 καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον παράγοντες omisso τινα A 27 αὐτοῖς D: αὐτοῖς aBP: καὶ A 29 δυνάμενοι B εἶπεν (p. 110b7 sq.)] εἶπε πῶς D 30 δέξομεν (sic) A ἀπορεῖν B

p. 110b33 Καὶ εἶναι δὲ τόδε τοῦδε ἢ μὴ εἶναι ἐκ τῶν αὐτῶν τό- 25
πων κατασκευαστέον.

Χρησάμενος τοῦ ἀμφιβόλου παραδείγματι τῷ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην πλειόνων εἶναι καὶ δείξας κατὰ πόσα σημαινόμενα τὴν αὐτὴν οἷόν τε λέ-
5 γεσθαι πλειόνων ἐπιστήμην (καὶ γὰρ ὅτι "τοῦ τέλους καὶ τῶν πρὸς τὸ τέλος" καὶ ὅτι τῶν ἀντικειμένων ὡς τελῶν καὶ ὅτι "ὡς τοῦ καθ' αὑτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός"), καθόλου φησὶν ἐκ τούτων τῶν τόπων κατασκευαστέον ἢ ἀνασκευαστέον καὶ τὸ εἶναι τόδε τοῦδε. οἷον ἂν τὴν ἰατρικὴν ποιητικὴν ὑγείας ἢ ὅλως τινὸς ἐπιστήμην κατασκευάσαι θέλωμεν, δείξομεν 30
10 κατά τι τούτων τὴν ἰατρικὴν ποιητικὴν τῆς ὑγείας ἢ ὅ τι ἂν ᾖ τὸ δεικνύμενον ἐπιστήμην οὖσαν· ἢ γὰρ ὡς τέλους, ὡς τῆς ὑγείας (εἴη δ' ἂν καὶ τῆς νόσου οὕτως ὡς ἐναντίου τῷ τέλει), ἢ ὡς πρὸς τὸ τέλος, ὥς τινος τῶν ὑγείας ποιητικῶν, ἢ ὡς κατὰ συμβεβηκός, ὡς τῆς εὐχροίας, ὡς ἐάν γε μήτε ὡς πρὸς τὸ τέλος συντελοῦντος τοῦ προκει-
15 μένου ⟨ᾖ⟩ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη μήτε ὡς τέλους μήτε ὡς κατὰ συμβεβηκός, 35
οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν εἴη ἡ ἰατρικὴ τοῦ προκειμένου. ὅτι γοῦν οὐκ ἔστιν ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη μελῶν τε καὶ ῥυθμῶν, δείκνυμεν διὰ τοῦ μήτε πρὸς τὸ τέλος τὸ τῆς ἰατρικῆς συντελεῖν τι ταῦτα μήτε τέλη αὐτῆς εἶναι μήτε συμβεβηκέναι αὐτὰ ἐκείνων τινί, ἢ τῷ τέλει ἢ τῶν πρὸς τὸ τέλος τινί.
20 ὁμοίως, ἂν λέγῃ τις τὴν ῥητορικὴν ἐπιστήμην δικαίων, δείξαντες ὅτι μήτε 40
ὡς τέλους ἐστίν (οὐ γὰρ τέλος ῥητορικῆς τοῦτο), μήτε ὡς ποιητικοῦ τέλους (οὐ γὰρ τὰ δίκαια ποιητικὰ τοῦ τῆς ῥητορικῆς τέλους), ἀνεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ πρόβλημα· οὐδὲ γὰρ κατὰ συμβεβηκός ἐστιν αὐτῆς· οὐ γὰρ συμβέβηκε τῷ τέλει τῆς ῥητορικῆς τὸ δίκαιον. πάλιν εἰ ἡ ἐπιθυμία εἶναι
25 λέγοιτό τινος, ἢ ὡς τέλους εἴη ἂν αὐτοῦ ἢ ὡς τῶν πρὸς τὸ τέλος ἢ κατὰ συμβεβηκός· οὔ γὰρ ἂν ᾖ ἡ ἐπιθυμία, ἢ ὡς τέλους εἴη ⟨ἄν,⟩ οἷον 45
ὑγείας, ἢ ὡς τῶν πρὸς τὸ τέλος, οἷον τοῦ τμηθῆναι ἢ καθαρθῆναι, δι' ὧν ἡ ὑγεία γίνεται, ἢ κατὰ συμβεβηκός, ὡς ὁ φιλόγλυκυς οἴνου ἐπιθυμεῖ· οὐ γὰρ ᾗ οἶνος, ἀλλὰ διότι γλυκύς, διὰ τοῦτ' αὐτοῦ ὡς φιλόγλυκυς
30 ἐπιθυμεῖ· συμβέβηκε γὰρ τῷ ἐπιθυμουμένῳ ὑπ' αὐτοῦ (τοῦτο δὲ ἦν τὸ γλυκύ) οἴνῳ εἶναι. ὅτι γὰρ μὴ καθ' ὃ οἶνος ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ, δῆλον ἐκ τοῦ τοῦ αὐστηροῦ οἴνου μὴ ἐπιθυμεῖν τὸν φιλόγλυκυν οὐδὲν | ἔλαττον οἴνου καὶ 84

---

1 δὲ om. B τοῦδε om. D 3 τοῦ ἀμφιβόλου scripsi: τῷ ἀμφιβόλῳ libri 4 μειόνων Bpr. 6 ὡς alterum om. B 8 ἂν om. A 9 δείξωμεν B 10 κατά τε τοῦτον A ἰατρικὴν om. P τῆς om. D: superscr. B ᾖ om. D 11 ᾖ] τί B τῆς om. A 12 οὕτως, quod post ἢ (13) collocant libri, transposui ἐναντίον Dpr. τὸ om. A 14 τὸ om. P 15 ᾖ addidi κατὰ om. B 16 ἡ om. AD post προκειμένου add. ἢ ἁπλῶς (ἢ add. B) ἄλλο τι τοῦδε ABD: om. aP γοῦν] μὲν B οὐκ ἔστιν post ἰατρικὴ (17) habet D 17 ἡ om. AD 18 τὸ alterum om. D αὐτὰς A: αὐτοῖς Bpr. 19 αὐτὰ om. B τῷ τέλει ἢ iterat A τὸ om. P 20 τις om. D: superscr. B 21 post γὰρ add. ὡς aB 21. 22 ante τέλους add. τοῦ aP 22 ἀνασκευακότες P 23 ἂν om. B γὰρ prius post συμβεβηκὸς habet A αὐτῆς ἐστιν ABP 26 ἡ aP: om. ABD ἄν addidi 27 καταρθῆναι a 28 γίγνεται A 31 γλυκύ aP: γλυκεῖ ABD 32 τοῦ om. P

αὐτοῦ ὄντος· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ γλυκέος τινὸς καὶ μὴ οἴνου ὄντος ἐπιθυμεῖν αὐτὸν δεικνύοιτ' ἂν τὸ αὐτό. τὸ δὲ καὶ ὅσα ἄλλα λέγεται πλειόνων πρόσκειται, ἵνα μὴ ἐπιστήμης μόνον καὶ ἐπιθυμίας ὁ λόγος ᾖ ⟨τῶν⟩ τούτων μόνον ἃ πλειόνων ὄντα ἐστὶ τῶν προειρημένων, ἢ ὡς τέλους ἢ ὡς πρὸς τὸ τέλος ἢ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ καὶ εἴ τινα ἄλλα πλειόνων ἐστὶν ἄλλων τινῶν καὶ μὴ τούτων, ὥσπερ ἡ αἴσθησις· οὖσα γὰρ πλειόνων ἄλλων ἐστί· πλειόνων γὰρ ἡ αἴσθησις, ὅτι ἢ τοῦ ἰδίου ἢ τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ κατὰ συμβεβηκός. καὶ αὐτὸς οὕτως δείκνυσι, φέρε εἰπεῖν ὅτι μή ἐστιν ἀκοὴ χρωμάτων ἀντιληπτική· οὔτε γὰρ ὡς ἰδίου αἰσθητοῦ (ἴδιον γὰρ αὐτῆς οἱ ψόφοι) οὔτε ὡς κοινοῦ (οὐ γάρ ἐστι κοινὸν αἰσθητὸν τὸ χρῶμα· τὸ γάρ τινος αἰσθήσεως ἴδιον οὐ κοινόν), ἀλλ' οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γὰρ συμβέβηκε τοῖς ψόφοις τὸ χρῶμα. ἀλλὰ καὶ τὸ κενὸν δεικνύοις ἂν μὴ ὂν αἴτιον κινήσεως τῷ τετραχῶς λεγομένου τοῦ αἰτίου κατὰ μηδένα τῶν τρόπων τὸ κενὸν αἴτιον εἶναι τῇ κινήσει. τοῦτον δὲ τὸν τόπον ἐν τοῖς πρός τι χρήσιμόν φησιν εἶναι· τὸ γάρ τί τινος λέγειν εἶναι καὶ ἄλλο ἄλλου ἐν τοῖς πρός τι. οὕτως, κἂν λέγῃ τις ἐπιθυμεῖν τινα νόσου, ἀνασκευάσομεν δείξαντες ὅτι μήτε ὡς τέλους μήτε ὡς πρὸς τὸ τέλος μήτε κατά τι συμβεβηκὸς οἷόν τέ τινα ἐπιθυμεῖν νόσου.

p. 111ᵃ8 Ἔτι τὸ μεταλαμβάνειν εἰς τὸ γνωριμώτερον ὄνομα.

Ὁ τόπος ἐκ μεταλήψεως· ἐπεὶ γὰρ πᾶν εὐεπιχειρητότερον γίνεται σαφέστερον γενόμενον, φησὶ δεῖν μεταλαμβάνειν τὸ ἀσαφέστερον εἰς τὸ σαφέστερον καὶ οὕτως ἐπιχειρεῖν πειρᾶσθαι· εὐπορωτέρα γὰρ ἡ πρὸς τὸ σαφὲς ἐπιχείρησις. χρήσιμος δὲ ἡ εἰς τὸ σαφὲς μετάληψις ὁμοίως καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευήν· καὶ γὰρ ἀνασκευάσαι τι βουλόμενοι μεταλαβόντες εἰς τὸ σαφέστερον ῥᾷον δείξομεν καὶ κατασκευάσαι. ἀνασκευάσαι μὲν γὰρ βουλόμενοι καὶ δεῖξαι, ὅτι ὁ σπουδαῖος οὐκ ἔστι πολυπράγμων, τὴν πολυπραγμοσύνην μεταλαβόντες εἰς φιλοπραγμοσύνην ῥᾷον ἀνασκευάσομεν τὸ προκείμενον. ὁ μὲν γὰρ πολυπράγμων οὐδέπω φανερὰν ἁμαρτίαν σημαίνειν δοκεῖ, εἴ γε πολυπράγμων μέν ἐστιν ὁ ἐν πολλοῖς κυλιόμενος πράγμασιν, δύναται δὲ τοῦτο καὶ ἀπὸ τύχης τινὶ περιγενέσθαι· ὁ δὲ φιλοπράγμων διάθεσιν ἤδη καὶ οἰκειότητα τὴν πρὸς τὰ πράγματα δηλοῖ καὶ

---

2. 3 ἄλλα ὅσα πλειόνων λέγεται A 3 post μὴ add. περὶ aP ἢ addidi 4 τούτων, quod post ὄντα habent libri, transposui μόνον ἃ AD: inv. ord. a: ἃ μόνων B: ἃ P ὄντων Bpr. ἢ alterum superscr. B 7 ὅτι] ἤτοι D ἢ τοῦ κοινοῦ om. D 8 αὐτὸς—δείκνυσι scripsi (respicere videtur De an. II 6) αὐτὰ—δεικνύουσι libri 9 χρώματος D 13 post μὴ add. εἶναι A ὂν corr. ex εἶναι P² λεγομένω A 14 τῇς κινήσεως D δὴ D 14. 15 τρόπον B 15 εἶναί φησιν D τί aP: om. ABD εἶναι λέγειν B 16 post πρός τι iterat 15. 16 χρήσιμόν—πρός τι D λέγοι A 17 ἀ.ασκευάσαντες δείξομεν D τέλος B 18 τι om. B 20 ἐπειδὴ B εὐ- superscr. P 21 γιγνόμενον A: γινόμενον B 24 πρὸς AB: om. aDP 25 τὸ om. AP 25. 26 καὶ κατασκευάσαι μὲν γὰρ καὶ ἀνασκευάσαι A: καὶ κατασκευάσαι καὶ ἀνασκευάσαι. ἀνασκευάσαι μὲν γὰρ B 26 ὁ om. A ὁ σπουδαῖος—σπουδαίου (p. 157,1) Suidas sub v. πολυπραγμοσύνη 28. 29 σημαίνων A 29 τι D: non liquet B 29. 30 πραγμάτων εἴδεσι A 30 τινὶ ADP Suid.: τινὸς aB

σπουδὴν καὶ αἵρεσιν, ὃ ἀλλότριον τοῦ σπουδαίου. πάλιν δὲ εἰ κατασκευάσαι βουλοίμεθα ὅτι πᾶσα ὑπόληψις τοῦ σπουδαίου ἀκριβής, ἐπεὶ τὸ ἀκριβὲς οὐδέπω γνώριμον (δοκεῖ γὰρ καὶ τὸ ἀναγκαῖον σημαίνειν· ἀκριβὴς γὰρ δοκεῖ εἶναι ἡ δι' ἀναγκαίων γενομένη, ὃ οὐ πᾶσα σπουδαίου ὑπόληψις ἔχει· γίνονται γὰρ ὑπολήψεις τῷ σπουδαίῳ καὶ περὶ τῶν ἐνδεχομένων), μεταλαμβάνοντες τὸ ἀκριβὲς εἰς τὸ σαφὲς ἢ εἰς τὸ ἀληθὲς εὐκολώτερον τὸ προκείμενον δείξομεν· πᾶσα γὰρ ἡ τοῦ σπουδαίου ὑπόληψις σαφής τε καὶ διηρθρωμένη καὶ ἀληθής. ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν οἰκείαν τινὰ ὑπόληψιν περί τινος ἐκτιθέμενον, οἷον περὶ ἡδονῆς ὁποία αὐτῷ εἶναι δοκεῖ, ὁ μὲν λέγων ἀκριβῆ αὐτοῦ τὴν ὑπόληψιν εἶναι οὐδέπω γνωρίμως λέγει· εἰ δὲ τὸ ἀκριβὲς εἰς τὸ σαφὲς μεταλάβοι, γνώριμον ἂν ὃ λέγει ποιήσειεν. ἔστι δὲ καὶ τὸν μὲν σπουδαῖον φιλοπράγμονα δεῖξαι, μεταλαβόντας τὴν φιλοπραγμοσύνην εἰς πολυπραγμοσύνην (τὸ γὰρ καὶ περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ φύσει συνεστώτων ἐξετάζειν τε καὶ ζητεῖν πολυπραγμονεῖν ἐστι· τοιοῦτος δὲ ὁ σπουδαῖος), τὴν δὲ τοῦ σπουδαίου ὑπόληψιν οὐ σαφῆ, μεταλαμβάνοντας τὸ σαφὲς εἰς τὸ ἀκριβές· εἰ γὰρ τὸ μὲν ἀκριβὲς ἀναγκαῖον, οὐ πᾶσα δὲ ὑπόληψις τοῦ σπουδαίου * * * ἀκριβὴς εἴη, ὥστε οὐδὲ σαφής. τούτῳ τῷ τόπῳ χρωμένους ἔνεστι δεικνύναι ποτὲ μὲν ὅτι ⟨ὁ⟩ σπουδαῖος οὐ σώφρων, μεταλαβόντας τὸν σώφρονα εἰς τὸν ἐγκρατῆ· εἰ γὰρ τοῦ μὲν ἐγκρατοῦς οὐ συμφωνεῖ τὰ μέρη τῆς ψυχῆς πρὸς ἄλληλα, τοῦ δὲ σπουδαίου συμφωνεῖ, οὐκ ἂν εἴη ὁ σπουδαῖος ἐγκρατής· ὥστε οὐδὲ σώφρων, εἰ ταὐτὸν ἡ σωφροσύνη τῇ ἐγκρατείᾳ. πάλιν δ' αὖ δεικνύναι τις δυνήσεται τὸν σπουδαῖον ἐγκρατῆ μεταλαβὼν τὴν ἐγκράτειαν εἰς τὴν σωφροσύνην, εἴ γε ὁ μὲν σπουδαῖος ἐν ὁμολογίᾳ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων πρὸς ἀλλήλας εἴη, ἡ δὲ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ὁμολογία πρὸς ἀλλήλας σωφροσύνη. οὕτως καὶ ὁ Δημοσθένης κατασκευάσαι βουληθείς, ὅτι | μὴ δεῖ χάριν ἔχειν Φιλίππῳ ὑπὲρ ὧν ἔδωκε, μετέλαβε τὸ 'ἔδωκεν' εἰς τὸ 'ἀπέδωκεν'. ἀλλὰ καὶ ὁ Θουκυδίδης, βουληθεὶς παροξῦναι τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Μιτυληναίους, τὴν ἀπόστασιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπανάστασιν μετέλαβε. καὶ ἡ συνήθεια δὲ

---

1 προαίρεσιν D πάλιν — σαφής (17) Suidas sub v. ἀκριβής 3 οὐδέπω] οὐδέ πως ἡμῖν A καὶ om. A 4 γινομένη A 5 γίνεται καὶ ὑπόληψις A 6 τὴν ἀληθειαν B 7 post σπουδαίου add. ἡμῖν A 9 ὁποία BD Suid.: ὁποίαν AP: ὁποῖαν a 10 αὐτοῦ om. A γνωρίμων A 11 μεταλάβη A λέγοι aB: λέγηι, ut videtur, Ppr. ποιήσειεν Suid.: ποιήσει AB: ποιήση D: ποιήσοι P: ποιήσομεν a ἔστι Suid.: ἔνεστι libri 12 τῶν μὲν a μὲν ex corr. add. D μεταλαβόντες A: μεταλαβόντα B Suid. 13 εἰς πολυπραγμοσύνην om. A καὶ prius om. D 14 ante ὁ add. ἐστιν A 15 τοῦ om. D 16 post ἀκριβὲς alterum add. ὑπάρχει A 17 post σπουδαίου defectum indicavi (post ἀκριβὴς editores Suidae); excidisse videtur ἀναγκαία, οὐδ' ἂν πᾶσα ὑπόληψις τοῦ σπουδαίου εἴη post σαφὴς habet A τούτῳ — μεταλαμβάνει (p. 158,7) Suidas sub v. ἐγκράτεια 18 ὁ Suid.: om. libri 19 μεταλαβόντες B 21 ὁ om. A 24 ante εἴη add. εἰ A ἡ δὲ om. AB 25 ὁμολογ supra scripto ος A 26 Δημοσθένης] Aeschines contra Ctesiph. § 83 Ἀλόννησον ἐδίδου (Φίλιππος)· ὁ δ' (Δημοσθένης) ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι, περὶ συλλαβῶν. διαφερόμενος cf. Περὶ Ἀλον. § 7 βουλόμενος D cf. vs. 28 27 ἔδωκε] δέδωκε D 28 Θουκυδίδης III 39,2 Cleonem facit dicentem καὶ ἐπανέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν 29 αὐτῶν om. A μετανάστασιν a

πλήρης τῆς τοιαύτης χρήσεως μεταλαμβανόντων ἀεὶ τὰ ὀνόματα εἰς τὰ ἐμφαντικώτερα, τὸ τέμνειν εἰς τὸ κατατέμνειν καὶ τὸ ἐσθίειν εἰς τὸ κατεσθίειν καὶ τὸ μειδιᾶν εἰς τὸ γελᾶν· μεταλαμβάνουσι δὲ καὶ τὸν μὲν πανοῦργον εἰς τὸν φρόνιμον τὸν δὲ τολμηρὸν εἰς τὸν ἀνδρεῖον, καὶ τὸν μὲν πρᾷον εἰς τὸν ἀργὸν καὶ ἀκίνητον τὸν δὲ ἐλευθέριον εἰς τὸν ἄσωτον, καὶ τὸν οἰκονομικὸν εἰς τὸν ἀνελεύθερον. οὕτως καὶ ὁ Καλλικλῆς ἐν τῷ Γοργίᾳ παρὰ τῷ Πλάτωνι τοὺς σώφρονας εἰς τοὺς ἠλιθίους μεταλαμβάνει.

p. 111a14 Πρὸς δὲ τὸ δεῖξαι τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχοντα.

Τόπον τινὰ ἡμῖν παραδίδωσιν, ᾧ χρῆσθαι δυνησόμεθα πρὸς τὰ προβλήματα, ἐν οἷς πρόκειται δεῖξαι τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχοντα, οἷον ὅτι περὶ αἴσθησίν ἐστιν ὀρθότης καὶ ἁμαρτία ἢ περὶ ὑπόληψιν ταληθές τε καὶ τὸ ψεῦδος. ὁ δὲ τόπος οὗτός φησι δεῖν ἐπισκοπεῖν εἰ τῷ γένει τοῦ προκειμένου, ὅ τι ἂν ᾖ γένος αὐτοῦ, τἀναντία ὑπάρχει, κἂν ᾖ τοῦτο οὕτως ἔχον, δεικνύναι χρωμένους αὐτῷ ὅτι καὶ περὶ τὸ προκείμενόν ἐστι τἀναντία. οἷον ἐπεὶ τὸ αἰσθάνεσθαι κρίνειν τί ἐστι (γένος γὰρ τῆς αἰσθήσεως ἡ κρίσις· κρίνομεν γὰρ οὐκ αἰσθήσει μόνον ἀλλὰ καὶ νῷ), κρίνειν δὲ ἔστι καὶ ὀρθῶς καὶ ἡμαρτημένως, εἴη ἂν καὶ τῷ αἰσθάνεσθαι ἄμφω ὑπάρχοντα. πάλιν εἰ ὑπόληψις ἐστι ψευδὴς καὶ ἀληθής, εἴη ἂν καὶ δόξα· εἶδος γὰρ ὑπολήψεως ἡ δόξα. οὕτως μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ γένους ἔστιν ὁρμωμένους περὶ τοῦ εἴδους δεῖξαι ὅτι αὐτῷ τἀναντία ὑπάρχει. ἔστι δὲ καὶ ἀνάπαλιν ἀπὸ τοῦ εἴδους περὶ τοῦ γένους δεικνύναι. ζητουμένου γὰρ εἰ διάθεσις ἔστι φαύλη καὶ σπουδαία, εὑρόντες ἐπὶ εἴδους τινὸς τῆς διαθέσεως ἄμφω ταῦτα διὰ τούτου ἂν δεικνύοιμεν ὅτι καὶ τῇ διαθέσει ἄμφω ὑπάρχει. οἷον ἐπεὶ ἡ τέχνη εἶδός ἐστι τῆς διαθέσεως (διαθέσεις γὰρ οὐ μόνον αἱ ἐπιστῆμαί τε καὶ τέχναι ἀλλὰ καὶ αἱ ἀρεταί), ὑπάρχει δὲ τῇ τέχνῃ τὸ φαῦλόν τε καὶ τὸ σπουδαῖον (τῶν γὰρ τεχνῶν αἱ μέν εἰσι φαῦλαι αἱ δὲ σπουδαῖαι· αὐτὸς γὰρ τῷ τῆς ἐπιστήμης ὀνόματι κοινότερον ἀντὶ τῆς τέχνης χρῆται), ὑπάρχοι ἂν καὶ τῇ διαθέσει γένει οὔσῃ τῆς τέχνης τὸ φαῦλόν τε καὶ τὸ σπουδαῖον. ὁμοίως πάλιν, εἰ τῇ δόξῃ τὸ ψεῦδός τε καὶ τὸ ἀληθές, ὑπάρχοι ἂν καὶ τῇ ὑπολήψει.

Εἰπὼν δὲ γίνεσθαι τὴν κατασκευὴν τοῦ τὰ ἀντικείμενά τινι ὑπάρχειν καὶ ἀπὸ τοῦ γένους τῷ εἴδει καὶ ἀπὸ τοῦ εἴδους τῷ γένει, φησὶ τὸν μὲν

---

1 μεταλαμβανόν D: μεταλαμβάνοντες aABP Suid. 3 καὶ alterum om. A 6 ἐλεύθερον D ἐν τῷ Γοργίᾳ] c. 46 p. 491 E 7 τῷ om. A εἰς] πρὸς A 8 τὰ ἐναντία D Arist.: τἀναντία aABP(CPf) 11 οἷον] ὅτι D 12 ἀληθές A τὸ A: om. aBDP 13 εἴη (post ἂν) A τοῦτο e τοῦ corr. P² 14 ἔχον οὕτως A 15 τὰ ἐναντία aAP 17 δὲ add. P² τῷ ex τὸ corr. P² 19 ἡ superscr. B 20 δεῖξαι AD: δεικνύναι aBP ταὐτῷ a 21 τὸ γένος a 24 post οἷον add. ὅτι D 26 τὸ D: om. aABP 27 αὐτὸς scripsi: αὐτῷ ABD: τῷ aP τῷ om. aAP τῆς alterum om. D 28 τῆς AB: om. aDP 29 τὸ primum et tertium D: om. aABP δόξῃ] η supra ras. P² 30 ante ὑπάρχοι fort. ὑπάρχει addendum 31 τὴν κατασκευὴν γίνεσθαι A ὑπάρχειν τινὶ A 32 εἴδους τῷ γένει — γένους τῷ εἴδει D

ἀπὸ τοῦ γένους ἐπὶ τὸ εἶδος μεταβαίνοντα καί, διότι τῷ γένει τὰ ἀντικείμενα ὑπάρχει, ἀξιοῦντα καὶ τῷ εἴδει αὐτοῦ ὑπάρχειν ψευδῆ εἶναι, τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἐπὶ τὸ γένος μεταβαίνοντα· ἀληθῆ. καὶ τούτου τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσιν. ὅτι γὰρ μὴ ἀναγκαῖον, ὅσα τῷ γένει ὑπάρχει, καὶ τῷ εἴδει ὑπάρχειν, διὰ τοῦτο οὐκ ἀληθὴς ὁ πρῶτος. ὅσα μὲν γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ γένους ἐστὶ συμπληροῦντα αὐτοῦ τὸ εἶναι, ταῦτα ἀνάγκη καὶ τῷ εἴδει ὑπάρχειν, ἐπειδὴ τὰ γένη συνωνύμως τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται. ὅσα δὲ συμβέβηκε τῷ γένει, οὐ πάντως ταῦτα καὶ ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ ἀνάγκη συμβεβηκέναι· συμβεβηκέναι γὰρ τῷ γένει λέγεται καὶ ὅσα ἑνί τινι εἴδει τῶν ἐν τῷ γένει συμβέβηκεν ἢ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶν αὐτοῦ· οἷον τῷ ζῴῳ συμβέβηκε τὸ λευκόν, ἐπεὶ ὁ κύκνος ζῷον ὢν λευκός ἐστι, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ ζῷον. τὰ δὴ οὕτως συμβεβηκέναι λεγόμενα τῷ γένει οὐκ ἀνάγκη καὶ τῷ εἴδει συμβεβηκέναι. ἀλλ' οὐδὲ ὅσα ὑπάρχει τῷ γένει τῷ ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶναί τινος εἴδους, τῶν ὑπ' αὐτό τινι. ὡς συμβεβηκότα δὲ ὑπάρχει τῷ γένει καὶ τὰ ἀντικείμενα· οὐ γὰρ οἷόν τε ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς γένους εἶναι τὰ ἀντικείμενα (οὕτως γὰρ ἂν ἅμα τε εἴη τὰ ἀντικείμενα καὶ ἀχώριστα ἀλλήλων), ἀλλ' ὅτι τῶν ὑπὸ τὸ γένος τὰ μὲν τοιά ἐστι τὰ δὲ τοῖα, οἷον τὰ μὲν σπουδαῖα τὰ δὲ φαῦλα, ἢ τὰ μὲν λευκὰ τὰ δὲ μέλανα, τούτῳ λέγεται τὰ ἀντικείμενα εἶναι ἐν τῷ γένει. ἀλλὰ καὶ τὸ διαιρεῖσθαι ταῖς ἀντικειμέναις διαφοραῖς οὕτως ὑπάρχει τῷ γένει· οὕτως γὰρ ἐν τῷ ζῴῳ τὸ τετράπουν τε καὶ μή. διὸ οὐχ ἱκανὸν πρὸς δεῖξιν τοῦ τὰ ἀντικείμενα τῷ εἴδει ὑπάρχειν τὸ δεῖξαι τῷ γένει αὐτοῦ τὰ ἀντικείμενα ὑπάρχειν. ὁ μέντοι δείξας τῷ εἴδει τινὸς γένους ὑπάρχοντα | τὰ ἀντικείμενα πάντως ἔχει δεδειγμένον τὸ καὶ τῷ γένει αὐτοῦ ὑπάρχειν αὐτά. ἐπεὶ γὰρ τὸ εἶδος ὑπὸ τὸ γένος ἐστίν, ἀνάγκη καὶ πάντα τὰ τῷ εἴδει ὑπάρχοντα καὶ ἐν τῷ γένει εἶναι καὶ ὑπ' αὐτό· καθόλου γὰρ ἀληθὲς τὸ ὅσα ἐν τῷ εἴδει ἐστί, καὶ ἐν τῷ γένει εἶναι. εἰ μὲν γὰρ ἦν ταὐτὸν τὸ ἕν τινι εἶναι τῷ παντὶ ὑπάρχειν, οὐκ ἂν ἦν ἀληθὲς τὸ ὅσα ἐν τῷ εἴδει, καὶ ἐν τῷ γένει· τὸ γὰρ λογικὸν καὶ δίπουν ἐν ἀνθρώπῳ μέν ἐστιν, οὐκέτι δὲ καὶ ἐν ζῴῳ ἂν ἦν, ἐπεὶ μὴ παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει· ἀλλ' οὐδὲ τὸ λευκὸν ἂν ἦν ἐν ἀνθρώπῳ, ὅτι μὴ ἐν παντί· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἀληθὲς ἦν τὸ ὅσα ἐν τῷ γένει, καὶ ἐν τῷ εἴδει. ἐπεὶ δὲ μὴ ταὐτόν ἐστι (τὸ γὰρ εἶδος ἐν τῷ γένει ἐν ᾧ ἐστι, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ ζῴῳ μέν,

---

2 αὐτῷ aP post εἶναι fort. addendum τόπον cf. p. 160,4 τὸν] τὰ P δὲ superscr. P 3 εἴδους corr. ex γένους B 7 ἐπεὶ A 8 αὐτοῦ εἰδῶν aP 9 εἴδει add. P^2 10 αὐτοῦ ἐστιν D 11 ὢν aADP^2: ὂν BP^1 ἀλλ' οὐ—ζῷον (12), quae post τινι (14) collocant libri, huc transposui ἀλλ' οὐ om. A 13 οὐκ om. A ἀλλ' οὐδὲ—πᾶσι τοῖς (12) initio paginae P^3 οὔδε (δε in ras.) P^3: οὐχ A 14 αὐτῷ P 15 συμβεβηκότος A 16 τε om. a 20 τὲ] τῷ a 22 ἐνάντίκείμενα (sic) B 25 ταυτά A τὸ alterum om. AB 26 καὶ prius om. a ante ὑπ' add. τῶν aAB 27 τὸ om. aP ἐστιν ἐν τῷ εἴδει D εἶναι—γένει (29) om. B εἶναι aAP: ταῦτα ὑπάρχειν D 29 ante δίπουν add. τὸ aBP 30 ἦν] εἴη A 31 ἂν alterum om. D 32 ἦν ἀληθὲς A τῷ prius om. B ἐν alterum superscr. B post ἐπεὶ erasit 2 lit. P μὴ add. P^2

οὐ μὴν πᾶν ζῷον ἄνθρωπός ἐστιν, οὐδὲ πᾶν γένος εἶδος), ἀνάγκη ὁμολογεῖν ὅτι, ὅσα ἐν τῷ εἴδει ἐστίν, καὶ ἐν τῷ γένει ταῦτά ἐστι, περιεχόμενα ὑπ' αὐτοῦ. δείξας δὲ πρὸς τὰς κατασκευὰς τὸν μὲν ἀπὸ τῶν γενῶν περὶ τῶν εἰδῶν κατασκευάζοντα τόπον ψευδῆ τὸν δὲ ἀπὸ τῶν εἰδῶν περὶ τῶν γενῶν ἀληθῆ, ἀνάπαλίν φησιν ἔχειν ἐπὶ τῶν ἀνασκευῶν. τὸν μὲν γὰρ δ μὴ ὑπάρχει τῷ γένει, τοῦτο μὴ ὑπάρχειν μηδὲ τῷ εἴδει δεικνύντα ἀληθῆ εἶναι· δ γὰρ μή ἐστιν ἐν ζῴῳ ὅλως, οὐδὲ ἐν ἀνθρώπῳ· τὸν δὲ δ μὴ ὑπάρχει τῷ εἴδει, τοῦτο πειρώμενον δεικνύναι, ὅτι μηδὲ τῷ γένει ὑπάρχει, ψευδῆ· τὸ γὰρ τετράπουν ἢ τὸ ἄλογον οὐχ ὑπάρχει μὲν ἀνθρώπῳ, οὐ μὴν διὰ τοῦτο οὐδὲ ζῴῳ. αἴτιον δὲ τούτου τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ γένος τοῦ εἴδους. δ μὲν γὰρ ὑπάρχει τῷ ἐπὶ πλέον τινὸς ὄντι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη ὑπάρχειν καὶ τῷ ἐπ' ἔλαττόν τε καὶ ὑπ' αὐτό, εἰ μὴ παντὶ ὑπάρχει τῷ ἐπὶ πλέον· δ δὲ τῷ ἐπ' ἔλαττον ὄντι καὶ ὑπό τι κοινὸν ὑπάρχει, τοῦτο ἀνάγκη καὶ [ἐν] τῷ ἐπὶ πλέον ὄντι καὶ περιέχοντι τοῦτο ὑπάρχειν. πάλιν δ' αὖ, δ μὴ ὑπάρχει τῷ ἐπὶ πλέον ὄντι, οὐδ' ἂν τῶν ὑπ' αὐτό τινι ὑπάρχοι· εἰ γὰρ ὑπάρχει τῷ ἐπ' ἔλαττον, ἀνάγκη ἐν ἐκείνῳ τὸ εἶδος ὅπερ τὸ γένος εἶναι. εἰ δέ τι μὴ ὑπάρχει τῷ ἐπ' ἔλαττον ὄντι, οὐκ ἀνάγκη μὴ ὑπάρχειν τῷ ἐπὶ πλέον· ἄλλῳ γάρ τινι ὑπάρχον τῶν ὑπὸ τὸ γένος δύναται ἐν ἐκείνῳ εἶναι. οἷον ἐπεὶ τῷ ζῴῳ οὐχ ὑπάρχει τὸ ἄψυχον, οὐδὲ τῶν ὑπὸ τὸ ζῷόν τινι· ὁμοίως, ἐπεὶ τὸ χωρὶς αἰσθήσεως εἶναι οὐχ ὑπάρχει τῷ ζῴῳ, οὐδὲ τῶν εἰδῶν τινι αὐτοῦ ὑπάρχει. ἂν δὲ διαβάλλειν τις πειρώμενος τὰ προειρημένα λέγῃ τῷ μὲν ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν τὸ ὑπὸ τὸ ζῷον εἶναι, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ ζῴῳ (οὐ γάρ ἐστι τὸ ζῷον ὑπὸ τὸ ζῷον), ῥητέον ὅτι καὶ τῷ ζῴῳ ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τὸ ζῷον εἶναι. εἰ γὰρ τινὶ ζῴῳ, ⟨καὶ ζῴῳ⟩ ὑπάρχει· τῷ δὲ ἀνθρώπῳ τινὶ ζῴῳ ὄντι ὑπάρχει καὶ τὸ ὑπὸ τὸ ζῷον εἶναι· ὥστε καὶ ζῴῳ· οὐ γὰρ ἔκειτο τοῦτο ἔν τινι εἶναι δ ἐν παντὶ αὐτῷ ἐστιν.

p. 111a33 Ἐπεὶ δὲ ἀναγκαῖον, ὧν τὸ γένος κατηγορεῖται, καὶ τῶν εἰδῶν τι κατηγορεῖσθαι.

Ὁ τόπος τοιοῦτος· ἐπεὶ τὰ γένη οὐκ ἔστιν αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ἀλλ' ἐν

---

1 πᾶν prius corr. e πᾶς B 2 εἶδει] εἶδ in ras. P² ἐστὶ ταὐτὰ A: ἔστι ταῦτα, sed ante καὶ, aP²; ἐστίν, ἔστι ταῦτα — αὐτοῦ (3) scripsit P² supra inducta haec manus primae verba: ἢ εἶδη ἐστὶν. καὶ ἐν τῷ γένει ταῦτα ἐστὶν περιεχόμενα ὑπ' αὐτοῦ παριστάμενα A 3 δὲ δείξας A post πρὸς eras. πρὸ P post κατασκευὰς induxit τῶν μὲν εἰδῶν P μὲν add. P² 4 post ψευδῆ induxit τούτοις P 5 post ἐπὶ eras. 2 lit. P 6 τῷ εἴδει ὑπάρχειν omisso μηδὲ A 7 ὅλως ἐν ζῴῳ D ἐν alterum om. A ὅτι pro altero δ D 10 τουτο (sic) ἐπὶ πλεῖον A 12 post καὶ alterum add. τῷ A 13 τὸ (ante ἐπὶ) A 16 ὑπάρχοι AB: ὑπάρχει aP: compend. D post γὰρ add. μὴ A εἶδος] γένος D 17 ὥπερ A 18 ἄλλο A post τινι add. τῶν aAP ὑπάρχον τῶν AD: ὑπαρχόντων aBP 21 αὐτοῦ τινι D διαλαβεῖν P 23 οὐκέτι — εἶναι (24) om. B 24 εἰ AB: ᾧ aDP 25 καὶ ζῴῳ addidi: om. ABD: ὄντι a: ὑπάρχει—ζῴῳ om. P 29 τι om. BD 30 post τοιοῦτος add. ἐστιν comp. D, sed cf. Aldin. p. 101,14. 133,29. 139,8 ἑαυτὰ D: αὐτὰ aABP

τοῖς εἴδεσιν αὐτοῖς, ὧν κατηγορεῖται, τὸ εἶναι, ἀναγκαῖον, εἰ τὸ γένος ὡς γένος τινὸς κατηγορεῖται, τούτου καὶ εἰδός τι κατηγορεῖσθαι, εἰ μὴ προσεχὲς εἶδος εἴη αὐτὸ τοῦ κατηγορουμένου γένους· τοῦ γὰρ ζῴου πτηνοῦ κατηγορεῖται μὲν τὸ ζῷον, οὐ μὴν καὶ εἶδος αὐτοῦ κατηγορεῖται, ἐπεὶ αὐτὸ προσεχὲς εἰδός ἐστι τοῦ ζῴου· ὃ παρέλιπε προσθεῖναι, ὅτι μηδὲ 35
χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὸν παραδιδόμενον τόπον ἦν. ἢ καὶ τούτου τὸ εἶδος κατηγορεῖται, εἴ γε αὐτὸ μὲν αὑτοῦ κατηγορεῖται, εἶδος δέ ἐστιν αὐτὸ τοῦ ζῴου. ὄντων δὴ τῶν γενῶν τοιαύτης φύσεως, ἀναγκαίως φησὶ καὶ ὅσα ἔχειν λέγεται γένος τι, τοῦτ' ἔστιν οἷς ὑπάρχειν τε καὶ συμβεβηκέναι λέγεται γένος τι, τούτοις πάντως καὶ τῶν εἰδῶν τι τῶν τοῦ γένους ὑπάρχειν 40
τε καὶ συμβεβηκέναι. ἀλλὰ καὶ ὅσα παρωνύμως ἀπό τινων γενῶν λέγεται (οὕτως δὲ λέγεται οἷς συμβέβηκέ τι γένος), ἀνάγκη ταῦτα καὶ ἀπὸ εἴδους τινὸς τῶν ἐκείνου τοῦ γένους παρωνύμως λέγεσθαι. οἷον εἰ ἐπιστήμη τινὶ ὑπάρχειν λέγεται, ἀνάγκη τούτῳ καὶ εἰδός τι τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστήμην ὑπάρχειν, ἢ μουσικὴν ἢ γραμματικὴν ἤ ἄλλην τινά· εἰ γὰρ μηδὲν εἶδος 45
ἐπιστήμης ὑπάρχει τινί, οὐδ' ἂν ὅλως ἐπιστήμη αὐτῷ ὑπάρχοι. ἀλλὰ κἂν παρωνύμως τις ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης λέγηται ὡς ὁ ἐπιστήμων, τοῦτον ἀνάγκη καὶ ἀπό τινος τῶν τῆς ἐπιστήμης εἰδῶν παρωνύμως λέγεσθαι· ἢ γὰρ γραμματικὸν ἢ μουσικὸν ἢ γεωμέτρην ἢ ἀπ' ἄλλης τινὸς ἐπιστήμης· εἰ γὰρ ἀπὸ μηδεμιᾶς, οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἐπιστήμων λέγοιτο.
λαβὼν δὲ τὸ καθόλου καὶ εἰπὼν οἷον εἴ τινος ἐπιστήμη κατη- 87
γορεῖται, καὶ γραμματικὴ ἢ μουσικὴ ἢ τῶν ἄλλων τις ἐπιστημῶν κατηγορηθήσεται, μετέβη ἐπὶ τὰ ὡς συμβεβηκότα κατηγορούμενα εἰπὼν καὶ εἴ τις ἔχει ἐπιστήμην ἢ παρωνύμως ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης λέγεται· ὅταν γάρ τινος ἡ ἐπιστήμη οὕτως κατηγορῆται ὡς συμβεβηκυῖα αὐτῷ καὶ ὡς ἐχομένη ὑπ' αὐτοῦ, τούτου ἀνάγκη καὶ τῶν ἐν 5
εἴδει τῆς ἐπιστήμης οὐσῶν ἐπιστημῶν κατηγορεῖσθαί τινα. ἐπεὶ γὰρ ἀληθὲς τοῦτο καθόλου, τὸ οὗ κατηγορεῖταί τι γένος, τούτου καὶ εἰδός τι κατηγορεῖσθαι καὶ μὴ δύνασθαι γένος τι εἶναι ἐν ὑποστάσει μὴ εἴδους τινὸς ὄντος, ἀληθὲς γίνεται καὶ τὸ ᾧ συμβεβηκέναι λέγεταί τι γένος, τούτῳ συμβεβηκέναι τι καὶ τῶν τοῦ γένους ἐκείνου, καὶ τοῦτο, εἴτε μετὰ τοῦ προσθεῖναι τὸ ὑπάρχειν καὶ συμβεβηκέναι τὴν τοῦ γένους κατηγορίαν 10

---

1 post εἶναι add. ἔχει aABD: om. P 3 αὐτὸ εἴη A 5 ὃ παρέλιπε ABP: ὃ παρέλειψε D: ὅπερ ἔλιπε a 6 αὐτὸ A παραδεδομένον aP 6. 7 τοῦτο τὸ εἶδος ἔχει αὐτοῦ κατηγορούμενον A αὐτοῦ libri 7 αὐτοῦ pro altero αὐτὸ A 9 τοῦτ' ἔστιν—γένος τι (10) om. A 10 τούτοις τι πάντως καὶ τῶν τοῦ γένους εἰδῶν A τῶν τοῦ—δὲ λέγεται (12) initio paginae partim restituit P^3 11 λέγονται aP 13 λέγεται A εἰ om. A 16 ὑπάρχει aABD: ὑπάρχοι P αὐτοῦ A ὑπάρχει (post αὐτῷ) B: ὑπαρ$^{\chi}$ A 17 τις corr., ut videtur, ex τῆς A ἐπιστήμων λέγηται ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης D τούτων A 21 οἷον postea add. D: om. B εἰ] ἐπί A 22 καὶ Arist.: ἢ aABD, postea add. P^1 aut P^2 24 post εἰπὼν add. δὲ B ἔχει Arist. et, ut videtur, D: ἔχοι aABP 25 τινος in ras. D κατηγορῆται] α prius et ῆ in ras. D 26 ὡς] ἡ B 29 εἶναι om. B ὑποστάστει (sic) B μὴ alterum superscr. B 30 τῷ ᾧ P post συμβ. add. τινι A τι γένος λέγεται B 32 καὶ συμβεβηκέναι—ὑπάρχειν (p. 162,1) om. A

ποιοῖτο, εἴτε καὶ μὴ προστιθείη μὲν τὸ ὑπάρχειν παρωνύμως δὲ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ γένους λέγοι· αἱ γὰρ παρώνυμοι κατηγορίαι, ὡς εἶπε καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ βιβλίου, ἀπὸ συμβεβηκότων.

p. 111ᵇ4 Ἐὰν οὖν τι τεθῇ λεγόμενον ἀπὸ τοῦ γένους ὁπωσοῦν.

Τὸ ὁπωσοῦν δηλωτικόν ἐστι τοῦ 'εἴτε παρωνύμως εἴτε καὶ τῷ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ γένος προστίθεσθαι'. καὶ παραδείγματι δὲ τῷ παρωνύμῳ ἐχρήσατο· ὁ γὰρ τὴν ψυχὴν κινεῖσθαι λέγων παρώνυμον τὸ κινεῖσθαι τῆς κινήσεως ὂν τῆς ψυχῆς κατηγορεῖ. ὅμοιος δὲ ὁ λόγος, κἂν τῇ ψυχῇ ὑπάρχειν ἢ συμβεβηκέναι τὸ κινεῖσθαί τις λέγῃ. ὄντος δὴ τοιούτου τοῦ προβλήματος χρὴ ἐπὶ τὰ εἴδη τῆς κινήσεως ἐπιβλέψαντα (ἔστι δὲ ταῦτα αὔξησις, μείωσις, φορά, ἀλλοίωσις, γένεσις καὶ φθορά· κοινότερον γὰρ νῦν καὶ ταύτας κινήσεις λέγει, ὥσπερ καὶ αὐτὴν τὴν κίνησιν γένος) † εἶναι ἀπό τινος τούτων οἷον τότε τῆς ψυχῆς παρώνυμον τὴν κατηγορίαν ποιεῖσθαι (εἴη γὰρ ἂν κατασκευαζόμενον τὸ κινεῖσθαι αὐτήν), οἷον εἰ γίνεται ἢ φθείρεται ἡ ψυχή, εἰ αὔξεται ἢ μειοῦται, εἰ ἀλλοιοῦται, εἰ φέρεται· εἰ δὲ μηδὲν τούτων, ἀνασκευάζοιτ' ἂν καὶ τὸ κείμενον τὴν ἀρχήν, τὸ κινεῖσθαι αὐτήν. εἰ δὴ κατὰ Ξενοκράτην ψυχή ἐστιν ἀριθμὸς αὑτὸν κινῶν, ἢ αὔξοι ἂν αὑτὸν ἢ μειοῖ ἢ ἀλλοιοῖ ἢ φέροι ἢ φθείροι ἢ γεννῴη. ἀλλ' οὔτε αὔξει τι αὐτὸ αὑτό (ὑπὸ γάρ τινος προστιθεμένου τὸ αὐξόμενον αὔξεται, ὃ ἐκτός ἐστι τοῦ αὐξανομένου· ἔτι ὁ αὐξόμενος ἢ μειούμενος ἢ ἀλλοιούμενος μεταπίπτοι ἂν εἰς ἄλλον ἀριθμὸν καὶ ἐξίσταιτο τῆς οἰκείας οὐσίας καὶ τοῦ εἶναι οὗτος ὃς ἦν), ἀλλ' οὐδὲ γεννᾶν τι αὐτὸ ἢ φθείρειν δυνατόν, ἀλλ' οὐδὲ φέρεσθαί τι οἷόν τε ὑφ' ἑαυτοῦ, ὥστε οὐδὲ τὸν ἀριθμόν. ἢ οὕτως μὲν ὁ ὁρισμὸς ἂν εἴη τῆς ψυχῆς ἀνασκευαζόμενος καὶ ὁρικὸν τὸ πρόβλημα. εἰ δέ τις λέγοι συμβεβηκέναι τῇ ψυχῇ οὐσίᾳ οὔσῃ τὸ κινεῖσθαι, δείξαντες ὅτι μήτε αὔξεται μήτε μειοῦται μήτε κατὰ τόπον κινεῖται μήτε γίνεται ἢ φθείρεται (οὐδὲν γὰρ ἀσώματον οἷόν τε τούτων τι πάσχειν),

1 ποιεῖται D εἴ γε B καὶ om. D προστιθείη μὲν P: προστιθείημεν B: προσθείημεν D: προστεθείη μὲν a post δὲ add. καὶ A 2 γένους] εἴδους A λέγοι aAP: λέγει BD εἶπε] c. 2 p. 109ᵇ4—12 5 τῷ aP: τοῦ AB, in ras. D 6 τίθεσθαι D 8 κατηγορια A ὅμοιος ABD: ὁμοίως aP 9 ὑπάρχων ἢ mut. P² λέγῃ scripsi: λέγοι libri τοιούτου τοῦ BD: τοῦ τοιούτου A: τούτου τοῦ aP 10 ἐπιβλέπον supra ν scripto τ A: προβλέψαντα B 11 φορά ex φθορά? P 12 καὶ ταύτας νῦν A εἶναι] an σκοπεῖν εἰ? 13 post τούτων add. εἰ a οἷον τότε ABDP: οἷόν τέ γε a: οἷόν τε veri simile ante τὴν add. καὶ D 13. 14 ποιεῖσθαι AD: ποιήσασθαι aBP 14 γὰρ, quod post οἷον add. A, transposui: om. aBDP: ante εἴη add. καὶ Brandis Schol. p. 267ª12 εἰ aP: ἢ ABD ἢ ABD: εἰ aP 15 εἰ primum aAP: ἢ BD ἢ ABD: εἰ aP εἰ ἀ. εἰ aP: ἢ ἀ. ἢ ABD 16 μηδὲ aP ἀνασκευάζοιτο in mrg. P¹ aut P⁴ 17 αὑτὸν BD: ἑαυτὸν aP²: αὐτὸν P¹ et, ut videtur, A αὐξάνοι D 18 αὐτὸν libri post αὑτὸν add. κινῶν A ἢ φθείροι ante ἢ μειοῖ transposuit A γεννᾷ P αὔξοι Bpr. 19 αὐτὸ BDP¹: ἑαυτό aAP² αὐξανόμενον D 20 αὐξομένου malim αὐξανόμενος AD post αὐξόμενος superscr. ἀριθμὸς B 22 τοῦ] τὸ A οὕτως ὡς aP αὐτὸ Dpr. ἢ] καὶ P 23 φέρεσθαι P: φθείρεσθαι aABD τι om. AD αὑτοῦ B 25 λέγει B: compend. A 27 τουτον (sic) A

δείξαντες δὲ ⟨καὶ⟩ ὅτι μηδὲ ἀλλοιοῦται (ἡ γὰρ ἀλλοίωσις κατὰ τὰς αἰσθητὰς διαφοράς, ἃς οὐ δέχεται ἡ ψυχὴ τῷ ἀσώματος εἶναι), ἀνεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ κείμενον. ἀλλὰ καὶ εἰ λέγοι τις τὸν θεὸν ἐμπαθῆ, δεῖ αὐτὸν ἢ ἥδεσθαι ἢ λυπεῖσθαι ἢ φοβεῖσθαι ἢ ἐπιθυμεῖν· εἰ δὲ μηδὲν τούτων εὔλογον τῷ θεῷ ὑπάρχειν, ἀναιροῖτ' ἂν καὶ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐμπαθῆ. πάλιν εἰ ὁ ἁμαρτάνων ἀκουσίως ἁμαρτάνειν λέγοιτο, δεῖ αὐτὸν ἢ βίᾳ ἢ δι' ἄγνοιαν ἁμαρτάνειν· ταῦτα γὰρ τοῦ ἀκουσίου εἴδη· καὶ εἰ μὲν βίᾳ, ἔξωθεν δεῖ τὴν αἰτίαν ἔχειν καὶ μηδὲν αὐτὸν πρὸς τοῦτο συντελεῖν· τοιοῦτον γὰρ τὸ βίᾳ· εἰ δὲ δι' ἄγνοιαν, τὰ καθ' ἕκαστα δεῖ ἀγνοεῖσθαι, ἐν οἷς ἡ πρᾶξις· ὁ γὰρ τῇ τοῦ καθόλου ἀγνοίᾳ ἁμαρτάνων, εἰ καὶ ἀγνοῶν ἁμαρτάνει, ἀλλ' οὐ δι' ἄγνοιαν ἀλλὰ δι' αὐτόν· αὐτὸς γὰρ τῆς τοιαύτης ἀγνοίας αἴτιος, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Νικομαχείων ἠθικῶν δέδεικται, διὸ οὐδὲ συγγινώσκεται· εἰ δὴ ὁ ἀκρατὴς μήτε βίᾳ μήτε δι' ἄγνοιαν ἁμαρτάνει, οὐδ' ἂν ἄκων ἁμαρτάνοι. οὕτω δ' ἀναιροῖτ' ἂν τὸ εἶναι τὰ ἁμαρτήματα ἀκούσια.

Ὅτι δὲ καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν χρήσιμος ὁ τόπος, πρόδηλον. δείξαντες μὲν γάρ, ὅτι μηδὲν τῶν τοῦ γένους εἰδῶν ὑπάρχει τῷ προκειμένῳ, ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν τὸ πρόβλημα· εἰ δέ τι τῶν τοῦ γένους εἰδῶν ὑπάρχον δειχθείη τῷ προκειμένῳ, κατεσκευασμένον ἂν εἴη τὸ ὑπάρχειν τὸ γένος αὐτῷ.

p. 111b12 **Μὴ εὐποροῦντι δὲ ἐπιχειρήματος πρὸς τὴν θέσιν.**

Δοκεῖ τοῦ ἀπὸ τῶν ὁρισμῶν τόπου ἤδη ἐν τοῖς προειρημένοις μεμνημονευκέναι | δι' ὧν εἶπεν "ἄλλος τὸ λόγους ποιεῖν τοῦ τε συμβεβηκότος καὶ ᾧ συμβέβηκεν, ἢ ἀμφοτέρων καθ' ἑκάτερον ἢ τοῦ ἑτέρου"· ἀπὸ γὰρ τῶν ὁρισμῶν ὡς ἀπὸ φανερωτέρων ἐν ἐκείνῳ τε τῷ τόπῳ ἠξίωσε τὰς ἐπιχειρήσεις ποιεῖσθαι, ἐνταῦθά τε τὸ αὐτὸ λέγει. ἔστι δὲ τοῦτο οὐχ ὁρικὸν ἀλλὰ δι' ὁρισμοῦ τοῦ συμβεβηκότος ἀνασκευὴ ἢ κατασκευή· ταῦτα δὲ ὁρικὰ ἐν οἷς ζητεῖται εἰ ὁρισμὸς τὸ κείμενον· ἡ δὲ χρῆσις τοῦ ὁρισμοῦ οὐχ ὁρικόν. εἴη δ' ἂν προστιθέμενον διὰ τούτου τοῦ τόπου τὸ πλείοσι τοῦ αὐτοῦ ὅροις χρῆσθαι δεῖν οὐχ ὡς τῇ ἀληθείᾳ πλειόνων

---

1 καὶ addidi μήτε A αἰσθητικὰς D 2 ἀνασκευακότες P 3 κινούμενον P λέγει B 4 ἢ ἐπιθυμεῖν ἢ φοβεῖσθαι D μὴ δὲ ἓν aP 6 ἁμαρτάνειν aABP: ἁμαρτάνων D post δεῖ superscr. δὲ P 7 ἄξωθεν Bpr. 8 αὐτῶν Bpr. 9 καθέκαστον B 10 καθο P, sed ο scripsit P^2 ἀγνοῶν corr. ex ἀγνοεῖ B: ἄγνοια τούτων A 11 αὐτὸν aDP, Bpr.: αὐτὸν A, corr. B 12 ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Νικομ. ἠθ.] c. 2 p. 1110b32 sq. συγγινώσκεται—οὕτως δὲ (14) initio paginae partim restituit P^3 13 εἴδη aB: om. P^3 ἀκρατὴς ABDP¹: ἀκροατὴς aP^3 ἁμαρτάνει a: non liquet P ἂν periit in P 14 ἁμαρτάνει Bpr. δ' D: δὲ ABP^3: δὴ a 16 ὑπάρχει A: ὑπάρχον B: ὑπάρχοι P: compend. D: ὑπάρχον δειχθείη ut vs. 18 a 18 δεικνύοιτο D κατασκευασμένον a 20 ἀποροῦντι aA 21 ἐν τοῖς προειρημένοις ἤδη B 21. 22 ἐμνημονευκέναι aP: μνημονευκέναι A 22 εἶπεν] c. 2 p. 109b30 ἄλλως D τὸ] τὲ A τε om. B 24 ἀπὸ om. B τε post τόπῳ transposuit A: om. B 25 τε om. A 26 ἢ BD: καὶ aAP 27 fort. γὰρ (post ταῦτα) τοῦ BD: om. aAP 29 πλείους (ante τοῦ) A

ὅρων τοῦ αὐτοῦ ὄντων ἀλλ' ὡς κατὰ δόξαν· διὰ τοῦτο γὰρ προσέθηκεν ἢ τῶν δοκούντων. τῶν γὰρ τοῦ προκειμένου φερομένων ὁρισμῶν τὸν χρησιμώτερον πρὸς τὸ προκείμενον λαβόντας δεῖν ἀξιοῖ ἀπὸ τούτου ἐπιχειρεῖν πρὸς τὸ πρόβλημα τὸ κείμενον, ὃ θέσιν εἶπε πάλιν, ἢ κατασκευάζοντα αὐτὸ ἢ ἀνασκευάζοντα. ἔστι δὲ ἡ ἀπὸ τῶν ὅρων ἐπιχείρησις ῥᾳδία καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχουσα. οἷον κειμένου τοῦ ἴσα εἶναι τὰ ἄπειρα ὁριστέον τὸ ἴσον πρὸς τὸ χρήσιμον ἡμῖν εἰς τὸ προκείμενον· διὸ ἀνασκευάζοντα μὲν τὸ πρόβλημα ὁριστέον ἴσα εἶναι τὰ τῶν ἴσων ὄντα μέτρων· οὐ γὰρ οἷόν τε οὕτως ἴσα εἶναι τὰ ἄπειρα τῷ τὴν ἀρχὴν μηδὲ μετρητὰ εἶναι· εἰ δὲ κατασκευάζειν βουλοίμεθα, [τὰ ἴσα] τὰ μήτε ὑπερβάλλοντα μήτε ἐνδέοντα· οὕτως γὰρ ἔχει καὶ τὰ ἄπειρα πρὸς ἄλληλα. ἀξιοῖ δὲ μὴ εὐπορροῦντας ἐπιχειρημάτων πλείους ὁρισμοὺς τοῦ αὐτοῦ λαμβάνειν· ἀπὸ γὰρ πλειόνων εὐκολωτέρα ἡ τῶν πρὸς τὸ προκείμενον εὕρεσις. οἷον ζητουμένου εἰ ἡδονὴ ἀγαθόν, τῆς ἡδονῆς ἀποδοτέον πλείους ὅρους, τοῦτο μὲν ὅτι λεία κίνησις, τοῦτο δὲ ὅτι "γένεσις εἰς φύσιν αἰσθητή", τοῦτο δὲ ὅτι ἄλογος διάχυσις, τοῦτο δὲ ὅτι "ἐνέργεια τῆς κατὰ φύσιν ἕξεως ἀνεμπόδιστος" ἢ ὅτι τὸ παρακολουθοῦν τέλος ταῖς τελευταίαις ἐνεργείαις. πλειόνων γὰρ ἀποδοθέντων ὅρων ῥᾷον εὐπορήσομεν καὶ πρὸς τὸ ⟨κατασκευάζειν καὶ πρὸς τὸ⟩ ἀνασκευάζειν· ἔνεστι γοῦν ἐκ τῶν ἀποδεδομένων ὅρων περὶ τῆς ἡδονῆς καὶ ὅτι μή ἐστιν ἀγαθὸν ἐπιχειρεῖν καὶ ὅτι ἀγαθόν. δύναται τὸ μὴ εὐπορροῦντι δὲ ἐπιχειρήματος εἰρηκέναι οὐχ ὡς ἄλλου τινὸς τόπου μνημονεύων ἀλλ' ὡς προστιθεὶς τῷ προειρημένῳ. εἰ γὰρ διαιρούμενοι τὰ γένη εἰς τὰ εἴδη μηδέπω φανερῶς ἀνασκευάζειν δυναίμεθα τὸ πρόβλημα τῷ καὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἀμφισβήτησίν τινα καταλείπεσθαι (οἱ γοῦν λέγοντες κινεῖσθαι τὴν ψυχὴν οὗ φασι δεόντως λαμβάνειν τοὺς λέγοντας αὐτὴν μὴ ἀλλοιοῦσθαι· ἀλλοιοῦσθαι γὰρ αὐτὴν καὶ ὀργιζομένην καὶ λυπουμένην καὶ ἡδομένην καὶ μανθάνουσαν καὶ μνημονεύουσαν καὶ δοξάζουσαν), ἐπεὶ τοίνυν ἀμφισβητήσιμον δοκεῖ τοῦτο εἶναι, τὸ πότερον αὐτὴ ἡ ψυχὴ ταῦτα πάσχει ἢ ὁ τὴν ψυχὴν ἔχων, ὁ ὀργιζόμενος ἢ λυπούμενος, ὥς φαμεν, ἀφεμένους φησὶ τοῦτο δεῖν ὁρίζεσθαι τὸ κινεῖσθαι, τί ποτέ ἐστι, καὶ λαβόντας τοὺς ἀποδιδομένους ὁρισμοὺς τοῦ κινεῖσθαι τούτων ἐπιλεξαμένους τὸν χρησιμώτατον πρὸς τὸ προκείμενον ἀπὸ τούτου τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι, οἷον ὅτι

---

1 ὄντων ὅρων τοῦ αὐτοῦ A: ὅρων ὄντων τοῦ αὐτοῦ B 2 τὸν] τὸ B 5 αὐτὸ scripsi: αὐτὸν libri 6 παρέχουσα B εἶναι ἴσα A 7 εἰς superscr. P¹ aut P²: πρὸς in linea P 9 ἴσα εἶναι οὕτως D 10 βουλόμεθα A τὰ σα delevi τὰ alterum post ὑπερβάλλοντα habet A 11 ἔχειν D εὐπορεῖν τῶν ἐπιχειρημάτων A 13 τῶν, quod ante 12 πλειόνων collocant libri, transposui post εἰ add. ἡ B 14 τοῦτο μὲν—ἐνεργείαις (17) Suidas sub v. ἡδονή λεία post ras. 2 lit. P² 15 γένεσις—αἰσθητή] Eth. Nicom. VII 12 p. 1152ᵇ13 αἰσθητή aP Arist.: αἰσθητήν ABD Suidas διάχυσις] cf. Plat. Cratyl. c. 32 p. 419 C 16 ἐνέργεια—ἀνεμπόδιστος] Eth. Nicom. VII 13 p. 1153ᵃ14 ἢ ὅτι scripsi: ἢ τι aBP: ἢ τί A: εἴτα (in ras.) τί D 18 κατασκευάζειν καὶ πρὸς τὸ addidi 21 εἰρηκεν P 22 εἰρημένῳ D 24 post ἀμφισβήτησιν add. τινα aP 25 λαμβάνειν δεόντως D μὴ om. AB 25. 26 ἀλλοιοῦσθαι om. a 29 ὁ om. A ante λυπούμενος add. ὁ aP φαμεν, ἀφεμένους] φαμένους P φησὶ om. D 30. 31 ἀποδεδομένους A 31 χρησιμώτατον scripsi: χρησιμώτερον libri

κινεῖσθαί ἐστι τὸ μεταβάλλειν τόπον ἐκ τόπου· τοιούτου γὰρ τεθέντος τοῦ κινεῖσθαι οὐχ οἷόν τε τὴν ψυχὴν κινεῖσθαι· σωμάτων γὰρ ἡ κατὰ τόπον μεταβολή.

p. 111b17 Σκοπεῖν δὲ περὶ τοῦ προκειμένου, τίνος ὄντος ἀνάγκη τὸ προκείμενον εἶναι.

Ὁ μὲν τόπος ἐστὶν ἐξ ἀκολουθίας. διπλοῦς δ' ἐστί· καὶ γὰρ κατασκευαστικός ἐστι καὶ ἀνασκευαστικός. προκειμένου γάρ τινος προβλήματος, ὃ βουλόμεθα ἢ κατασκευάσαι ἢ ἀνασκευάσαι, φησὶ δεῖν σκοπεῖν καὶ ζητεῖν τίσι τοῦτο τὸ προκείμενον ἕπεται, καὶ τίνα πάλιν αὐτῷ οὕτως ἕπεται. κἂν μὲν βουλώμεθα αὐτὸ κατασκευάσαι, δεικτέον τι τούτων ὂν οἷς τοῦτο ἕπεται· πάντως γὰρ ἐκείνου τεθέντος ἔσται καὶ τοῦτο, ἐπεὶ ἕπεται αὐτῷ· εἰ γὰρ τὸ ἡγούμενον, καὶ τὸ ἑπόμενον κατὰ τὸν πρῶτον λεγόμενον ἀναπόδεικτον ὄντα ἐξ ἀκολουθίας κατασκευαστικόν. οἷον εἰ εἴη τὸ πρόβλημα πότερον πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθὸν ἢ οὔ, βουλοίμεθα δὲ δεικνύναι πᾶσαν οὖσαν ἀγαθόν, ζητητέον τίνι ἕπεται τὸ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, κἀκεῖνο κατασκευαστέον· οἷον εἰ ἕπεται τῷ πᾶσαν ἡδονὴν κατὰ φύσιν εἶναι, τοῦτο οὕτως ἔχον δεικτέον· δειχθέντος γὰρ τούτου ἔσται συναποδεδειγμένον αὐτῷ καὶ τὸ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι. ὁμοίως κἂν κατασκευασθῇ πᾶσα εἶναι αἱρετή, ἕποιτ' ἂν πάλιν τὸ ἀγα|θὸν εἶναι πᾶσαν. οὕτως καὶ Πλάτων ἐν μὲν τῷ Φαίδωνι βουλόμενος δεῖξαι τὰς ψυχὰς ἐν Ἅιδου οὔσας τε καὶ σωζομένας ἔλαβεν, ᾧ τοῦτο ἕπεσθαι ᾤετο, τὸ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίνεσθαι· τοῦτο δὲ κατεσκεύασε διὰ τοῦ τὰ ἐναντία ἐκ τῶν ἐναντίων γίνεσθαι, ἐναντία δὲ εἶναι τὸ ζῆν καὶ τὸ τεθνάναι. ἐν δέ γε τῷ Μένωνι πάλιν βουλόμενος δεῖξαι τὰς ἀρετὰς διδακτὰς ἔλαβεν ᾧ τοῦτο ἕπεται· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐπιστήμας αὐτὰς εἶναι· εἰ γὰρ αἱ ἀρεταὶ ἐπιστῆμαι, διδακταὶ αἱ ἀρεταί. τοῦτο δὲ ὃ λαμβάνει κατασκευασθείη ἂν οὕτως· ὁ ἄριστα τὴν ψυχὴν διακείμενος πάντων τῶν προσηκόντων τε καὶ δεόντων ἐπιστήμην ἔχει· ὁ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔχων ἄριστα τὴν ψυχὴν διάκειται· ὁ τὰς ἀρετὰς ἄρα ἔχων πάντων τῶν δεόντων ἐπιστήμην ἔχει· ἡ ἀρετὴ ἄρα πάντων τῶν δεόντων ἐστὶν ἐπιστήμη. ἔστι τὸ αὐτὸ καὶ οὕτως δεῖξαι· οὐ παρουσίᾳ

---

1 τούτου aP 2 post κινεῖσθαι add. ὅτι (mrg. B) μηδὲ (corr. B) μεταβάλλειν τόπον ἐκ τόπου aABP: om. D 4 post δὲ add. καὶ B περὶ aABDP(C): ἐπὶ Arist. post ὄντος add. τί D 5 ἐστιν omisso ἀνάγκη Arist. codices (praeter f, rc. B) 8 βουλοίμεθα ἂν omisso ἢ A 11 οἷς scripsi: ὧ libri 12 τῶν πρώτων A 15 τίνι ζητέον (sic) A 16 εἰ om. D τὸ D 17 τοῦτο — κἂν (19) initio paginae P^3 post γὰρ add. καὶ P^3 19 κἂν] ἂν P^3 αἱρετή BDP: ἀρετή aA 20 ἀγαθὴν B ante Πλάτων add. ὁ A ἐν μὲν τῷ Φαίδωνι] c. 15—17 21 ὃ τούτω A 23 τἀναντία A 24 γε om. a ἐν δέ γε τῷ Μένωνι] c. 23 p. 87 C 25 ὃ τούτω A 27 λαμβάνει ὃ omisso δὲ P 28 post δεόντων induxit τὰς B ἔχει] ἔχειν ὀφείλει A 29 ἄριστα corr. B post ἄριστα eras. 2 lit. P ἄρα om. D 30 πᾶσαν (post ἔχων) A 31 ἐστὶν D: om. AB: post ἐπιστήμη habent aP ἔστι] ἔτι A

ἐπιστήμων τίς ἐστιν, ἐπιστήμη τοῦτο· ἀρετῆς δὲ παρουσίᾳ ἐπιστήμονες τῶν δεόντων γίνονται· ἡ ἀρετὴ ἄρα ἐπιστήμη. ἀλλὰ καὶ οἱ ῥήτορες τούτῳ τῷ τόπῳ χρῶνται ἐν πολλοῖς. ἀνδροφονίας γοῦν ἐγκαλοῦντές τινι, οἷς ἕπεται τοῦτο, ταῦτα δεικνύουσιν, οἷον ὅτι ἐχθρός, ὅτι ἐπίβουλος, ὅτι ὤφθη ξίφος ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ τῷ τόπῳ πολλάκις. καὶ μοιχείας ἐγκαλοῦντες κατασκευάζουσιν ὅτι καλλωπιστής· ἕπεσθαι γὰρ δοκεῖ. οὕτως καὶ οἱ τὸ κενὸν κατασκευάζοντες ἡγούμενοι ἕπεσθαι τοῦτο τῇ κινήσει τὸ κίνησιν εἶναι λαμβάνουσιν. κατασκευάζοντες μὲν οὖν τὸ πρόβλημα τὸ ᾧ ἕπεται τὸ προκείμενον, ἐκεῖνο εἶναι δείξομεν. εἰ δὲ ἀνασκευάζοιμεν, πάλιν ληψόμεθα τὰ ἑπόμενα τῷ προκειμένῳ ἡμῖν εἰς ἀνασκευήν, καὶ δείξαντες ἐκεῖνα μὴ ὄντα ἀνεσκευακότες ἂν εἴημεν καὶ τὰ προκείμενα· εἰ γὰρ μὴ τὸ ἑπόμενον, οὐδὲ τὸ ἡγούμενον κατὰ τὸν δεύτερον λεγόμενον ἀναπόδεικτον, ὅς ἐστιν ἐξ ἀκολουθίας ἀνασκευαστικός. οἷον εἰ προκείμενον ἡμῖν εἴη δεῖξαι τὸ μὴ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, δείξαντες τὸ ἑπόμενον τῷ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι μὴ ὂν δεδειχότες ἂν εἴημεν τὸ προκείμενον· οἷον ἕπεται τῷ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι τὸ καὶ τὰς τῶν κιναίδων ἀγαθὰς εἶναι· ⟨ὃ⟩ ὅτι μὴ οὕτως ἔχει λαβόντες ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν τὸ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι. πάλιν ὅτι μὴ σύμμετρος ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ δεῖξαι βουλόμενοι, λαβόντες τῷ σύμμετρον εἶναι τὸ ἑπόμενον καὶ δείξαντες ἄτοπον τοῦτο ὂν ἀναιροῦμεν τὸ εἶναι τὴν διάμετρον σύμμετρον τῇ πλευρᾷ. ἕπεται γὰρ αὐτῷ τὸ τὰ περιττὰ τοῖς ἀρτίοις ἴσα εἶναι, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὰ Ἀναλυτικὰ δέδεικται· ἀδύνατον δὲ τοῦτο· ἀδύνατον ἄρα καὶ τὸ ᾧ τοῦτο ἕπεται. πάλιν δείξαντες ἑπόμενον τῷ κενὸν εἶναι τὸ ἰσοταχῆ γίνεσθαι τὰ ἀνισοβαρῆ, ἐπεὶ ἄτοπον τοῦτο, ἀναιροῦμεν τὸ κενὸν εἶναι. οὕτως καὶ Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ ἀναιρεῖ τὸ τὴν ἀδικίαν εὐβουλίαν εἶναι λαβὼν τὸ ἑπόμενον αὐτῷ, τὸ τὴν δικαιοσύνην κακοβουλίαν εἶναι, καὶ δείξας οὐχ οὕτως ἔχον. ἀλλὰ καὶ ὅτι μὴ ἡ ἐγκράτεια ἀρετή, διὰ τῆς τοῦ ἑπομένου τῷ τὴν ἐγκράτειαν ἀρετὴν εἶναι ἀναιρέσεως δείκνυται· εἰ γὰρ ἀρετὴ ἡ ἐγκράτεια, ὁμολογουμένη διάθεσις ἂν εἴη· οὐκ ἔστι δὲ τοιαύτη· οὐδὲ ἀρετὴ ἄρα. ἀλλὰ καὶ ὅτι τοῦ χρώματος μή ἐστιν ὁρισμὸς τὸ ἴδιον ὄψεως αἰσθητόν, οὕτως δείκνυται· εἰ γὰρ ἐν τούτῳ αὐτῷ τὸ εἶναι, πρός τί ἐστι τὸ χρῶμα· οὐκ ἔστι δὲ πρός τι· ποιότης ἄρα. ἢ ἡ τοιαύτη δεῖξις ὁρική. ἀλλὰ καὶ εἰ ἕπεται τῷ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν εἶναι τὸ μὴ

4 post ἐχθρός eras. 1 lit. P 5 καὶ prius postea add. D 6 post ἐγκαλοῦντες add. τινι D 7 καινὸν A 11 ἀνασκευακότες ADP ἂν om. D 13 ἐξ] ἐκ τῆς A 14 δεῖξαι τὸ transposui: inv. ord. libri 16 ἡδονὴν postea add. D τὸ om. A τοὺς — ἀγαθοὺς A 17 ὃ addidi ἔχει οὕτως D 18 ἡδονὴν om. AB 19 λαβόντες om. B τῷ BDP: τὸ aA 20 τῇ πλευρᾷ σύμμετρον aAP 21 τὰ prius om. A 21. 22 ἐν τοῖς εἰς τὰ Ἀναλυτικὰ] p. 260, 18 sqq. 22 ante ἄρα add. δὲ A τοῦτο ὦ omisso τὸ B 23 ante ἑπόμενον add. τὸ B τῷ ἰσοτυχῆ γενέσθαι A 24 post τοῦτο add. δὲ A ante τὸ add. καὶ aBP 25 Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ] 1 20 p. 348 C sqq. λαβὼν — εἶναι (26) om. A 26 post δεῖξας add. ὅτι B 27 ἡ om. A τῆς postea add. D 30 μὴ ἔστι τοῦ χρώματος A 31 τῷ D 32 πρός τι iterat A ἢ om. aP 33 εἰ om. A

εἶναι εὔλογον ἐξαγωγήν, εἰ ἔστιν εὔλογος ἐξαγωγή, οὐκ ἂν εἴη αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν ἡ ἀρετή.

p. 111ᵇ23 Ἔτι ἐπὶ τὸν χρόνον ἐπιβλέπειν, εἴ που διαφωνεῖ.

Εἰπὼν περὶ τοῦ ἐξ ἀκολουθίας ἀνασκευαστικοῦ τόπου, ὃς ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἀκολουθούντων γίνεται, προστίθησι τῷ προειρημένῳ τόπον ἀνασκευαστικὸν καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅς ἐστιν, εἰ τὸ τιθέμενον ἐξ ἀνάγκης ἕπεσθαί τινι διαφωνεῖ κατὰ τὸν χρόνον ὡς ὄντος τοῦ ἑτέρου θάτερον μὴ εἶναι· οὐ γὰρ ἔτι ἂν εἴη τὰ οὕτως ἔχοντα ἐπ' ἴσης. οἷον εἰ εἴη τιθέμενον τὸ τοῖς τρεφομένοις ἐξ ἀνάγκης ἕπεσθαι τὸ αὔξεσθαι, ἀναιρήσομεν τοῦτο δείξαντές τινα τρεφόμενα μέν, οὐκ αὐξόμενα δέ· τὰ γὰρ παρηβηκότα τῶν ζῴων τρέφεται μέν (οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν), οὐ μὴν ἔτι αὔξεται. ἀλλὰ καὶ ὅτι τῷ ἐπίστασθαι οὐχ ἕπεται τὸ μεμνῆσθαι οὐδὲ ὁ ἐπιστάμενος πάντως μέμνηται, ἀπὸ τοῦ χρόνου δείκνυται, εἴ γε μνήμη μέν ἐστι τῶν παρεληλυθότων μόνων, ἐπιστήμη δὲ καὶ τῶν ἐνεστώτων καὶ τῶν μελλόντων· ὁ γὰρ ἀστρολόγος καὶ τῆς μελλούσης ἐκλείψεως ἐπιστήμην ἔχει. ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐχ ἕπεται τῇ μαθήσει ἀνάμνησιν εἶναι· αἱ μὲν γὰρ ἀναμνήσεις γεγονότων μόνων, μαθήσεις δὲ καὶ μελλόντων· τῆς γὰρ μελλούσης ἐκλείψεως ἔστι μάθησις. ἀλλ' οὐδὲ τῇ αἰσθήσει τὸ ἐπιστήμην εἶναι· ἡ μὲν γὰρ ἐκ γενετῆς, αἱ δὲ ἐπιστῆμαι ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲ τῇ ὀρέξει ἡ προαίρεσις διὰ ταὐτόν· ὕστερον γὰρ ἡ προαίρεσις, ἐκ γενετῆς δὲ ἡ ὄρεξις. οὕτως δὲ οὐδὲ τῷ αἰσθητικῷ τὸ αἰσθάνεσθαι· αἰσθητικοὶ μὲν γάρ ἐσμεν καὶ κοιμώμενοι, αἰσθανόμενοι δὲ οὔ.

p. 111ᵇ32 Ἔτι ὁ σοφιστικὸς τρόπος, τὸ ἄγειν εἰς τὸ τοιοῦτο πρὸς ὃ εὐπορήσομεν ἐπιχειρημάτων.

Ὁ τόπος, ὃν νῦν παραδίδωσιν, ἐστὶ τὸ μεταφέρειν τὸ πρόβλημα καὶ τὸν λόγον πρὸς τοῦτο πρὸς ὃ εὐποροῦμεν ἐπιχειρημάτων. ὃν σοφιστικὸν εἶπεν εἶναι τρόπον, ἐπεὶ τοῖς σοφισταῖς σύνηθες τὸ καταλιπόντας τὸ περὶ τοῦ προκειμένου ποιεῖσθαι τοὺς λόγους μετάγειν αὐτοὺς καὶ μεταφέρειν πρὸς τοῦτο πρὸς ὃ εὐποροῦσιν ἐπιχειρημάτων, ὡς ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ τῷ Πλάτωνος ὁ Πρωταγόρας ποιεῖ, ποτὲ μὲν μύθους τινὰς διεξιών, ποτὲ δὲ περὶ

---

1 ἄλογος B 5 γίνεται] λέγεται A τόπω A 6 τὸν] τὸ A 7 διαφωνοῖ P¹: διαφωνοίη P²: διαφωνείη a 8 μὴ superscr. B 9 ante τιθέμενον (θέ in ras. P) add. τὸ A 10 αὐξανόμενα aABP 11 τῶν παρηβηκότων A ἔτι] ὅτι B 12 τῷ corr. ex τὸ B 13 πάντως AD: πάντων aBP εἰ γὰρ A 14 μόνων om. A 16 τῇ μαθήσει scripsi: τὴν μάθησιν D: τοῖς μαθήμασιν aABP 17 μόνον A μάθησις aP ante μελλόντων add. τῶν D 18 ἐπιστήμη aAP 19 ἡ δὲ ἐπιστήμη A 20 ταυτό A 22 ἐσμεν D: om. aABP 23 εἰς] πρὸς D τὸ alterum om. A Arist. τοιοῦτο aDP(Cc): τοιοῦτον AB Arist. 24 εὐπορεῖ aP: εὐπο·· B ἐπιχειρημάτων om. B 27 εἶπεν om. D καταλείποντας B 29. 30 ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ τῷ Πλάτωνος] c. 11—16 et 26 29 τοῦ pro altero τῷ A 30 μύθους add. P²

ποιημάτων τὸν λόγον ποιούμενος, ἐν οἷς εὐπορεῖν ἠδύνατο λόγων, ἀποδιδράσκων τὸ περὶ τῶν προκειμένων προβλημάτων κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. τὸ μὲν οὖν μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν προκειμένων ἐπὶ ἄλλο τινὰ πρὸς ὃ εὐπορεῖ ἐπιχειρημάτων τε καὶ λόγων, οὐ μὴν χρήσιμον πρὸς τὸ προκείμενον, ἄντικρυς σοφιστικόν. γίνεται δέ ποτε καὶ ἀναγκαία ἡ μετάληψις καὶ μετάβασις, ὅταν εἰς τοιοῦτον γίνηται ὃ κατασκευασθὲν χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον. διὸ καίτοι σοφιστικὸν ὄντα καθόλου τὸν τόπον ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς τίθησι· διαλεκτικοῦ γὰρ ἡ εἰς τοιαῦτα μετάληψις δι' ὧν δειχθέντων τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον συγκατασκευάζεται. ὡς γὰρ αὐτός φησι, ποτὲ μὲν εἰς ἀναγκαῖόν τε καὶ χρήσιμον πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον ἡ τοιαύτη μετάληψις γίνεται, ποτὲ δὲ εἰς φαινόμενον ἀναγκαῖον οὐκ ἀναγκαῖον δέ, ποτὲ δὲ εἰς φανερῶς ἀλλότριον καὶ οὔτε ἀναγκαῖον εἰς τὸ προκείμενον οὔτε φαντασίαν παρέχον ἀναγκαίου, ὅσπερ τρόπος τῆς μεταλήψεως φανερῶς ἐστι σοφιστικός. εἰς ἀναγκαῖον μὲν οὖν ἡ μετάληψις γίνεται, ὅταν ἐρωτήσαντός τινος πρότασιν συντελοῦσαν πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ προκειμένου μὴ συγχωρῇ ὁ ἀποκρινόμενος, ὁ δὲ περὶ αὐτῆς ταύτης τὸν λόγον μεταβὰς ποιῆται κατασκευάζων αὐτήν, τυγχάνῃ δὲ καὶ εὐπορῶν πρὸς αὐτὴν ἐπιχειρημάτων· δῆλον γὰρ ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς τοιαύτης προτάσεως συντελεῖ τι πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς πρόβλημα, εἴ γε προέτεινεν αὐτὴν ὁ ἐρωτῶν ὡς δι' αὐτῆς δείξων τὸ προκείμενον. οἷον εἰ πρόβλημά τις κατασκευάζων τὸ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι λαμβάνοι εἰς τὴν τοῦδε δεῖξιν τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι, ὁ δὲ ἀποκρινόμενος μὴ συγχωρήσειεν, εὐπορoίη δὲ μᾶλλον πρὸς τὴν τοῦδε κατασκευὴν ὁ ἐρωτῶν καὶ μεταβὰς περὶ τοῦ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι συλλογίζοιτο, δεικνὺς τοῦτο μὲν ὅτι τὸ κατὰ φύσιν ἑκάστῳ οἰκεῖόν ἐστι, τὸ δ' οἰκεῖον ἑκάστῳ ἀγαθόν, τοῦτο δὲ ὅτι τὸ παρὰ φύσιν ἑκάστῳ κακὸν ἐκείνῳ καὶ φθαρτικὸν αὐτοῦ, εἰ δὲ τὸ παρὰ φύσιν κακόν, τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν· εἰ γὰρ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ. ἡ γὰρ τοιαύτη μετάβασις χρήσιμος πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς θέσιν· εἰ γὰρ μὴ συγχωρηθείη τοῦτο, οὐχ οἷόν τε τὸ προκείμενον

---

1 ante ποιημάτων add. τῶν a 2 τὸ aAP: τὴν BD περὶ] πρὸς τὴν A κατ' aP: om. ABD 3 ἀπό] ἐπὶ A ἄλλο scripsi: ἄλλα libri 4 ὃ εὐπορεῖ P¹: τὸ εὐπορεῖν aABDP² 5 χρήσιμον scripsi: χρησίμων libri 6 ἀνάγκη A μετάβασις] μετά in ras. P fort. ⟨οἷον⟩ ὅταν sive ὅταν ⟨γὰρ⟩ γίνηται scripsi: γένηται libri 8 τρόπον aP 9 post εἰς add. τὰ B μετάληψις D: μετάληψις B: μετάβασις aAP 11 τοιαύτη D: τοῦ τοιούτου B: τοῦτο τούτου A: τούτου aP δὲ om. B 12 φαινόμενα A 14 φανερός AP¹ (corr. P²) 15 οὖν in ras. P², ut videtur ἡ superscr. P⁵ post πρότασιν add. τινα μὴ A, μὴ aB 16 συντελοῦσι A 17 ποιῆται aDP²: ποιεῖται ABP¹ 18 τυγχάνῃ aDP²: τυγχάνει ABP¹ ἐπιχειρήματος A 19 post ὅτι add. καὶ A 20 ὁ om. D 22 λαμβάνει AB 23 συγχωρήσειεν scripsi: συγχωρήσαιεν D: συγχωρήσοι aP (σοι in ras. P²): compend. AB ἀποροίη aA 24 πᾶς Bpr. 26 οἰκεῖόν — ἑκάστῳ (27) om. A 28 ante εἰ eras. 4 lit. P γὰρ D: γε aA, superscr. P²: om. BP¹ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ A 28. 29 τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον AP 30 μὴ γὰρ A συγχωρηθέντος τούτου aB τὸ προκείμενον post δειχθῆναι (p. 169,1) transposuit B

δειχθῆναι. ἀναγκαῖον ⟨οὖν⟩ πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς θέσιν τόδε δεῖξαι. πάλιν ἂν βουλόμενός τις δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος λαμβάνῃ ὅτι κινεῖται πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι καὶ ὑφ' ἑαυτῆς, μὴ συγχωρῇ δέ τις αὐτὴν κινεῖσθαι, ὁ δὲ εὐπορῶν πρὸς αὐτὸ ἐπιχειρημάτων μεταλαβὼν πρὸς τοῦτο ποιῆται τοὺς λόγους δεικνὺς ὅτι κινεῖται, τοῦτο μὲν νοοῦσα, τοῦτο δὲ μανθάνουσα, τοῦτο δὲ ἡδομένη καὶ λυπουμένη, τοῦτο δὲ αἰσθανομένη, τοῦτο δὲ ἐλπίζουσα, τοῦτο δὲ φοβουμένη· εἰς γὰρ ἀναγκαῖον πρὸς τὸ προκείμενον ἡ μεταλῆψις ἡ τοιαύτη. καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς μεταβάσεως ἀπαγωγή, ὡς εἴρηκεν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν.

Τὸ δὲ ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐπαγωγὴν πρός τι διὰ τοῦ προκειμένου ποιησάμενος ἀναιρεῖν ἐπιχειρῇ τοιοῦτον ἂν εἴη· ὁ ἐνιστάμενος πρὸς τὴν ἐρωτωμένην πρότασιν ὡς χρήσιμον πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν δύναται καὶ ἁπλῶς μὴ συγχωρεῖν, λέγων μὴ ἀληθῆ εἶναι πρότασιν τὴν λέγουσαν πᾶν τὸ κατὰ | φύσιν ἀγαθὸν εἶναι, δύναται καὶ δι' 91
ἐπαγωγῆς αὐτὸ ἀναιρεῖν, λέγων τὸ ἀποθανεῖν κατὰ φύσιν ὂν μὴ εἶναι ἀγαθόν, ὁμοίως καὶ τὸ ἀλγεῖν καὶ τὸ νοσεῖν· οὐδὲν γὰρ τούτων ἐστὶ κατὰ συνθήκην ἀλλὰ κατὰ φύσιν. τὸ δὲ διὰ τοῦ προκειμένου σημαίνοι ἂν τὸ 'δι' αὐτῆς τῆς τιθεμένης προτάσεως'· ἡ μὲν γὰρ πρότασις τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι· ἡ δὲ ἐπαγωγὴ δι' αὐτῆς ταύτης τῆς προτάσεως δοκεῖ γινομένη δεικνύναι αὐτὴν ψευδῆ· λαμβάνει γὰρ καθ' ἕκαστά τινα κατὰ φύσιν δοκοῦντα φανερῶς μὴ εἶναι ἀγαθά. ὁ δὴ πρὸς τὸ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς δεικνύμενον καὶ τιθέμενον μεταβὰς καὶ τοῦτο ἀναιρῶν εἰς τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὸ προκείμενον τὴν μεταλῆψιν ποιεῖται, οἷον ἂν διαιρούμενος δεικνύῃ ὅτι οὐ πᾶν τὸ φύσει γινόμενον κατὰ φύσιν, ἀλλὰ τὸ ἄριστον τῶν φύσει γινομένων, τῶν δὲ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς εἰλημμένων οὐδὲν τοιοῦτον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος, κἂν κατασκευάζειν τις βουλόμενος τὸ μηδεμίαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι λαμβάνῃ πρότασιν τὴν ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν γένεσις, ὡς προσληψόμενος ταύτῃ τὸ 'ἡ δὲ ἡδονὴ γένεσις'. ἔνεστι δὲ πρὸς ταύτην τὴν πρότασιν καὶ ἁπλῶς ἐνστῆναι μὴ συγχωροῦντα, ἔνεστι δὲ καὶ δι' ἐπαγωγῆς, προσχρώμενον τῷ προκειμένῳ, ψευδῆ ποιεῖν τὴν πρότασιν λέγοντα 'τὸ ὑγιάζεσθαι γένεσις ὂν ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ μανθάνειν.' τὸ γὰρ ἐπὶ τὴν δεῖξιν τῆς προτάσεως ταύτης ἀπὸ τοῦ προκειμένου προβλήματος μεταβῆναι καὶ ἀνελεῖν τὰ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τιθέμενα, δεικνύντα ὅτι μὴ ἁπλῶς

---

1 δείκνυσθαι A: δειχ corr. ex ρειν B οὖν addidi cf. p. 170,5. 19 2 λαμβάνει A 3 αὐτῆς B: αὐτῆς aAP 4 ἀπορῶν aA ποιεῖται aAP: om. B 5 μανθάνουσι A 8 ἡ μετάβασις (μεταλῆψις corr. P²) αὕτη aP ὁ τρόπος ὁ τοιοῦτος A τῆς μεταβάσεως postea add. D: τῆς μεταλήψεως B 8. 9 ἀπαγωγή scripsi: ἐπαγωγή libri 9 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν] c. 25 10. 11 προκειμένου aBP: κειμένου AD Arist., sed cf. p. 170,18. 19 14 post δύναται add. δὲ aAB 15 post λέγων add. πᾶν B ὄν] δ D 16 οὐδὲν corr. ex οὐδ' ἂν P² 17 κατὰ om. P κειμένου ut vs. 10. 11 AD 18 διὰ τῆς τῆς D 19 ταύτης τῆς om. A 20 καθ' ἕκαστόν B 21 φανερων (sic) A διὰ τῆς BDP: δι' aA 22 διαβὰς A 23 μεταλῆψιν—δεικνύῃ restituit P³ ἂν] ἐν A δεικνύοι A: εἴπῃ a 27 πρότασιν] πρός τι A 32 τίς πρότασις A ἀπὸ—προτάσεως (p. 170,2) om. A 33 ἀνελεῖν B: ἀνερεῖν aP: ἀναιρεῖν D

ἀγαθά, ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν, εἴ γε ἀναιρεθείσης ταύτης τῆς προτάσεως διὰ τῆς ἐπαγωγῆς οὐχ οἷόν τε τὸ ἐξ ἀρχῆς προκείμενον, τὸ ὅτι μηδεμία ἡδονὴ ἀγαθόν, δειχθῆναι· τούτου γὰρ ἀναιρεθέντος, τοῦ μηδεμίαν γένεσιν ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τὸ προκείμενον, ὅπερ ἦν τὸ μηδεμίαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, ἀναιρεῖται. ἀναγκαία οὖν ἐν τοῖς τοιούτοις πρὸς τὸ προκείμενον ἡ μετάθεσις τοῦ προβλήματος ἡ εἰς τὰ τοιαῦτα. ἢ δύναται ταῦτα περὶ τοῦ ἀποκρινομένου λέγειν, ὡς κἀκείνου διὰ τῆς ἐνστάσεως πρὸς ὃ εὐπορεῖ ἀπάγοντος τῇ ἐπαγωγῇ χρωμένου· δόξει γὰρ μηδὲ οὗτος ἄτοπόν τι ποιεῖν, εἰ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς, πρὸς ἣν εὐπορεῖ λόγων, ἀναιροῖ τὴν θέσιν. ἢ μᾶλλον τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἐστι διὰ τῆς λέξεως· ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐπαγωγὴν πρός τι διὰ τοῦ προκειμένου ποιησαμένου ἀναιρεῖν ἐπιχειρῇ· τούτου γὰρ ἀναιρεθέντος καὶ τὸ προκείμενον ἀναιρεῖται, ὡς εἶναι τὴν γραφὴν ποιησαμένου ἀλλ' οὐχὶ ποιησάμενος. λέγοιτο γὰρ ἂν ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐπαγωγὴν πρός τι ποιησαμένου διὰ τοῦ προκειμένου τούτου, δῆλον ὅτι τοῦ εἰς ὃ ἡ μετάληψις γίνεται καὶ πρὸς ὃ εὐπορεῖ ἐπιχειρημάτων, ἀναιρεῖν ἐπιχειρῇ τοῦτο ὁ ἀποκρινόμενος τῷ ἐνίστασθαι αὐτῷ· καὶ γὰρ τούτου ἀναιρεθέντος δι' οὗ κατεσκευάζετο τὸ προκείμενον πρόβλημα, ὃ καὶ αὐτὸ προκείμενον εἶπεν, ἀναιρεῖται τὸ πρόβλημα. ἀναγκαία οὖν γίνεται ἡ εἰς τὴν τούτου κατασκευὴν μετάληψις τοῦ λόγου τῷ ἐρωτῶντι· εἰ γάρ τι εἴη κατασκευαζόμενον πρόβλημα ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος δι' ἐπαγωγῆς (οὐδὲν γὰρ ἔλαττον διαλεκτικοῦ τὸ δι' ἐπαγωγῆς δεικνύναι τὸ προκείμενον ἢ διὰ συλλογισμοῦ), ἔπειτα ἐν τῷ ἐπακτικῷ λόγῳ καὶ τοιοῦτόν τι λαβόντος ὡς χρήσιμον πρὸς τὴν δεῖξιν, πρὸς ὃ εὐπορεῖ λόγων πλειόνων, ὁ διαλεγόμενος αὐτῷ πρὸς τοῦτο τὴν ἔνστασιν ποιήσεται, ἀναγκαία γίνεται τῷ κατασκευάζοντι τὸ προκείμενον ἡ τοῦ λόγου μετάληψις εἰς τοῦτο. εἰ γὰρ τοῦ ἀποκρινομένου λέγοντος μὴ εἶναι τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν ὁ ἐρωτῶν δι' ἐπαγωγῆς κατασκευάζοι αὐτό, λαμβάνων ἐφ' ἑκάστου ζῴου ὅτι τὰ κατὰ φύσιν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀγαθά, ἵππῳ μὲν τὰ ἵππῳ, κυνὶ δὲ τὰ κυνὶ καὶ λέοντι τὰ λέοντι, λαμβάνοντι δὲ αὐτῷ, ὅτι καὶ τὰ ἀνθρώπῳ κατὰ φύσιν ἀγαθὰ ἀνθρώπῳ, ἐνσταίη πρὸς τοῦτο ὁ προϊστάμενος τοῦ ἀντικειμένου τῷ

---

2 τῆς προτάσεως ταύτης B 3 δεικνύναι in ras. A 5 ἀναγκαῖον D 6 ante εἰς iterat μετάθεσις ἡ A 9 οὗτως B ἄτοπόν] ἐξαγώνιον A εἰ om. B εὐπορεῖ AD 10 ἀναιροῖ aAP: ἀναιρεῖ D: ἀναιρούντων B post λέξεως add. τῆς aBDP: om. A 11 προκειμένου aBP: κειμένου ut p. 170,10. 11 et 17 AD 12 ποιησαμένου praebent Aristotelis codicum corr. Cc γὰρ om. D 16 εὐπορεῖν A 16. 17 ἐπιχειρεῖ B et Ppr. 17 ὁ add. P^3 ἀποκρινόμενος] ox in ras. P^3, ρι in mrg. P^1 καὶ AD: τὸ aBP 18 post κατεσκευάζετο add. καὶ A 19 post ἀναιρεῖται add. καὶ aBP ἀναγκαῖα AP^1 (ι corr. P^2, sequens α in ras.): ἀναγκαῖον B ἡ om. B 20 ante μετάληψις add. ἡ BD τῶν λόγων A τι ante γὰρ habet A: om. B 23 λάβοιντο A 24 post ὁ add. δὲ B 25 ποιήσηται aAP: fort. ποιήσαιτο post ἀναγκαία add. γὰρ D 26 προκείμενον] προοίμιον B ἡ ante τῷ (25) transposuerunt aBP λόγου] λεγομένου A 27 διὰ τῆς D 28 κατασκευάζοι ABP^1: κατασκευάζοιτο D: κατασκευάζει aP^2 29 ἑκάστῳ B: ἑκάστου aDP: om. A ἵππου (ante μὲν) D 30 post λέοντι prius add. δὲ A λαμβάνοιτο B 31 ἐνσταίη] ἔσται B πρὸς τοῦτο om. P

δεικνυμένῳ, ὁ δὲ εὐπορίᾳ πρὸς τὸ τοῦτο δεῖξαι πλειόνων ἐπιχειρημάτων, μεταλήψεται μὲν οὕτω πρὸς ὃ εὐπορεῖ πλειόνων, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίως, εἴ γε τούτου μὴ δειχθέντος ἀναιρεῖται καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς δεικνύμενον, τὸ εἶναι πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν. δεικνύει δὲ τοῦτο λαβὼν τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀνθρώπῳ ἢ καλὸν εἶναι ἢ ἡδὺ ἢ συμφέρον καὶ ἕκαστον τούτων πιστωσάμενος μετὰ ταῦτα προσλαμβάνων τὸ ὅτι πάντα δὲ ταῦτα ἀγαθά· ἔσται γὰρ διὰ τούτου δεδειχὼς τοῦτο πρὸς ὃ ἡ ἔνστασις· οὗ συγχωρηθέντος δείκνυται τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι. 92

Ὡς εἰς φαινόμενον δὲ ἀναγκαῖον οὐκ ἀναγκαῖον δὲ τὴν μετάληψιν ἔστι ποιεῖσθαι, ὅταν περί τινος μὲν τῶν ἐν τῷ προβλήματι ὠνομασμένων ποιῆται λόγον ὁ ἐρωτῶν, οὐδὲν μέντοι συντελοῦντος οὔτε πρὸς ἀνασκευὴν οὔτε πρὸς κατασκευὴν τοῦ πρόβλήματος. ὁ γὰρ εἰς τοιοῦτον τὴν μετάληψιν ποιούμενος φαντασίαν ἀποτελεῖ ὡς περί τινος χρησίμου πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὸ πρόβλημα ποιούμενος τοὺς λόγους· οἷον εἰ τὸ μὲν πρόβλημα εἴη περὶ τοῦ τὸν κόσμον σφαιροειδῆ εἶναι, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἢ ἕνα ἢ πολλοὺς εἶναι τοὺς κόσμους διαλέγοιτο ἢ περὶ τοῦ ἀΐδιον ἢ γενητὸν αὐτὸν εἶναι, ἢ πάλιν ὄντος τοῦ προβλήματος εἰ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, περὶ τῆς φύσεώς τις διαλέγοιτο, δεικνὺς ἤτοι τί ποτέ ἐστιν ἡ φύσις, ἢ ὅτι τὸ φύσει γινόμενον πᾶν ἕνεκά τινος γίνεται, τοῦτο δὲ ποιοῖ ἤτοι ἐρωτηθέντος τοῦ ἀποκρινομένου τε καὶ τὸν λόγον ὑπέχοντος καὶ ἀρνησαμένου αὐτὸ τοῦτο, οἷον εἰ ὁ μὲν ἔροιτο εἰ δοκεῖ αὐτῷ πᾶν τὸ φύσει γινόμενον ἕνεκά του γίνεσθαι, ὁ δὲ ἀρνήσαιτο, κἀκεῖνος καταλιπὼν τὸ προκείμενον πρόβλημα περὶ τούτου δεικνύοι, εὐπορῶν ἐπιχειρημάτων πρὸς αὐτό, ἢ καὶ ἐπαγωγῇ τινι ἐνδόξῳ χρωμένου οὐ φερούσῃ μὲν εἰς δεῖξιν τοῦ προκειμένου ὡς δεικνυούσῃ μέντοι τοῦτο, ἔπειτα ἐν τῇ ἐπαγωγῇ χρησαμένου καὶ τῇ θέσει, εἰς ἣν ἡ μετάληψις γίνεται, ὡς χρησίμῳ πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν, τοῦ ὅτι πᾶν τὸ φύσει γινόμενον ἕνεκά του γίνεται, ὁ δὲ ἐνίσταιτο πρὸς τοῦτο ἀναιρεῖν αὐτὸ πειρώμενος. γίνεται γὰρ ἡ εἰς τοῦτο μετάληψις τῷ ἐρωτῶντι ὡς εἰς φαινόμενον ἀναγκαῖον, ὅτι ἐχρήσατο τούτῳ ὡς δεικτικῷ τοῦ προκειμένου προβλήματος· οἷον εἰ ὁ μὲν δι' ἐπαγωγῆς δεικνύει ἐνδόξου ὅτι πᾶν τὸ φύσει γινόμενον ἕνεκά του γίνεται, ὃ οὐκ ἦν μὲν ἀναγκαῖον δείκνυσθαι πρὸς τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι, ὃ ἦν τὸ

---

1 post δεικνυμένῳ add. ἐνσταίη A εὐπορεῖ aABP τὸ om. AP¹ (add. P²) 2 post μὲν signum, cui tamen in mrg. nihil respondet, appinxit P οὕτω om. B 4 δεικνύει B: δεικνύοι aADP 5 ἢ (ante καλὸν) om. B 6 προσλαμβάνων τὸ scripsi: προσλαμβάνοιτο libri δὲ πάντα B ταῦτα] τὰ A 7 διὰ om. a 8 συγχωρήσαντος D post δείκνυται add. τοῦτο D 10 ποιεῖται omisso ἔστι D 11 οὔτε e πρὸς corr. B 15 εἶναι σφαιροειδῆ D τοῦ alterum om. A ἢ (ante ἕνα) scripsi: εἰ libri 16 εἶναι om. B γενητὸν aAP 17 ἢ] καὶ A εἰ aD: ἡ ABP 18 ποτέ om. A ἢ AD: om. aBP 19 γενόμενον B ποιοῖ P: ποιεῖ aABD 20 τε om. D τὸν λόγον] λόγον τοῦτον A ὑποσχόντος P post ὑπέχοντος add. ἢ aBP ἀρνησομένου A 21 εἰ δοκεῖ αὐτῷ postea add. D αὐτὸ A 22 ἠρνήσατο B 23 δεικνύει AB ἀπορῶν aAP 23. 24 ἐνδόξῳ τινὶ ἀγωγῇ B 25 τοιοῦτο aP 26 χρησίμῳ scripsi: χρησίμου libri 27 τὸ om. A ἐνίσταιτο scripsi: ἐνίστατο A: ἐνίσταται aBDP 28 ἡ postea add. D 30 — p. 172.3 fort. δεικνύοι — εὐπορεῖ — ποιοῖτο 32 τὸ alterum om. a

πρόβλημα, ἐφαίνετο μέντοι, χρησαμένου δὲ ἐν τῇ ἐπαγωγῇ τῷ καὶ τὸ ἀναπνεῖν ἕνεκά του γίνεσθαι μὴ συγχωρεῖ ὁ προσδιαλεγόμενος, ὁ δὲ πρὸς τοῦτο τοὺς λόγους ποιεῖται εὐπορῶν πρὸς αὐτὸ ἐπιχειρημάτων. καὶ εἴη ἂν ἡ εἰς τὸ τοιοῦτον μετάληψις διαλεκτικὴ [εἰς φαινόμενον ἀναγκαῖον] καὶ ἡ τοῦ τόπου χρῆσις πρὸς τὴν εἰς τὸ τοιοῦτον μετάληψιν.

Ἔστι δὲ ὅτε ἡ μετάληψις γίνεται οὔτε εἰς ἀναγκαῖον οὔτε εἰς φαινόμενον ἀναγκαῖον ἀλλ' εἰς τὸ τυχόν· οἷον εἴ τις, προκειμένου δεικνύναι ὅτι μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, ἐξετάζοι τὸν ἀποκρινόμενον εἰ κενὸν αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, καὶ φήσαντος ἐπιχειροίη ὅτι μὴ ἔστιν, εὐπορῶν ἐπιχειρημάτων πρὸς τὴν τοῦδε δεῖξιν καὶ παρεξελέγχων αὐτόν. φανερὰ γὰρ ἡ ἑτερότης τοῦ προβλήματος καὶ ὅτι μηδέτερον τῶν δειχθέντων εἰς τὴν θατέρου συντελεῖν δεῖξιν δύναται τῷ μήτε ἀναγκαῖα μήτε χρήσιμα λέγειν, ὅταν ἀφέμενός τις τοῦ προκειμένου δεικνύῃ τινὰ σεσολοικικότα ἢ παρ' ἱστορίαν εἰρηκότα· τὰ γὰρ τοιαῦτα παρεξέλεγχοι. δεῖν δέ φησι φυλάττεσθαι τὴν τοιαύτην μετάβασιν ὡς παντελῶς οὖσαν σοφιστικὴν καὶ ἀλλοτρίαν τῆς διαλεκτικῆς μεθόδου. ἀξιοῖ δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις μεταβάσεσι τὸν ἀποκρινόμενον, ὅταν ὁ ἐρωτῶν ἀλλότριον βούληται λαβεῖν τι τοῦ προκειμένου προβλήματος μεταφέρων τὸ πρόβλημα, εἰ καὶ μὴ δοκεῖ αὐτῷ οὕτως ἔχειν, συγχωρεῖν αὐτῷ οὕτως ἔχειν, ὑποσημαίνοντα ὅτι μὲν μὴ ἀρέσκεται αὐτῷ, τίθησι δὲ τοῦ περαίνεσθαι χάριν τὸ προκείμενον. συμβαίνει γὰρ ἐν ἀπορίᾳ γίνεσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶντας, ὅταν αὐτὸς μὴ χαλεπαίνῃ περὶ αὐτῶν, οὗ χάριν αὐτὰ καὶ προτείνουσιν, ἀλλὰ συγχωρῇ· φανεροὶ γὰρ γίνονται δοθεῖσιν αὐτοῖς μηδενὶ πρὸς τὸ προκείμενον χρῆσθαι δυνάμενοι.

p. 112a16 Ἔτι πᾶς ὁ εἰρηκὼς ὁτιοῦν τρόπον τινὰ πολλὰ εἴρηκεν.

Οὗτος ὁ τόπος ὁ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ τῷ ἐξ ἀκολουθίας ἀνασκευαστικῷ· εἶπε γὰρ δεῖν σκοπεῖν "τί ἐστιν ἐξ ἀνάγκης, εἰ τὸ προκείμενόν ἐστι", καὶ τοῦτο ἀνασκευάζειν· ἀναιρεθέντος γὰρ τούτου ἀνῃρημένον ἂν εἴη καὶ τὸ προκείμενον, ᾧ τοῦτο ἕπεται. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ νῦν λέγει· ἐπεὶ γὰρ παντὶ τῷ τιθεμένῳ πλείω ἕπεται, ὅ τι ἂν τῶν ἑπομένων

---

1 τῷ scripsi: τοῦ BD: του A: τούτου aP 2 συγχωρεῖ A: συγχωρῇ D: συγχωροίη B: συγχωροῖ aP 3 ἐπιχειρημάτων πρὸς αὐτόν A 4 τὸ τοιοῦτον] τοῦτο A εἰς (ἢ εἰς aP: ἡ ὡς B) — ἀναγκαῖον delevi 5 ἡ om. A χρῆσι in ras. P^2 sive P^3 μετάληψις D 6 ἡ AD: ἡ μὲν aP: μὲν ἡ B 8 ἐξετάζῃ B κενὸν AD: καλὸν aBP 9 ἐπειχειρεῖ B: ἐπιχειροῖ P^1 (corr. P^2) ἐπιχειρήσεων AP 10 καὶ abesse malim παρελέγχων aAP 11 συντελεῖν aB: συντελεῖ P et post δεῖξιν (12) A: compend. D τῷ aB: τὸ AD: τὰ P 13 ante τοῦ add. τὰ aABP δεικνύει, sed corr. A σεσολοικότα aB 14 παρεξελέγχοι libri 16 ἀξιοῖ — ἀποκρινόμενον iterat in initio folii versi D 18 δοκοῖ αὐτὸ A ἔχειν οὕτως D 19 ὑποσημαίνοντι B ὅτι μὲν collocavi: inv. ord. libri ἀρέσκηται B 20 γίνεσθαι D: γενέσθαι aABP 21 post αὐτὸς add. τις aP χαλεπαίνῃ aA, in ras. P: χαλεπήνῃ B: χαλεπαίνοι D 22 διορισθεῖσιν B 23 immo μηδὲν 25 πρὸ ὀλίγου] c. 4 p. 111b18 27 τοῦτο] τοῦ B 28 τὸ δὲ αὐτὸ A 29 ἐπὶ B

αὐτῷ ἀνέλωμεν, ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν καὶ αὐτό. διαφέροι δ' ἂν τὸ νῦν λεγόμενον ἐκείνου, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἔφη δεῖν ζητεῖν τίνα ἕπεται τῷ κειμένῳ, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν ἑπομένων ὑπογράφει. εἶπε γὰρ πᾶς ὁ εἰπὼν ὁτιοῦν τρόπον τινὰ πολλὰ εἴρηκεν· τόν τε γὰρ ὁρισμὸν τοῦ 93
πράγματος τοῦ λεγομένου δυνάμει λέγει ὁ τὸ πρᾶγμα λέγων καὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ τὰς εἰδοποιοὺς αὐτοῦ διαφορὰς καὶ τὰ ἴδια. εἰ δὲ ὁ τὸ πρᾶγμα λέγων δυνάμει καὶ ταῦτα λέγει, δῆλον ὅτι ἕπεται ταῦτα τῷ λεγομένῳ, ὥσθ', ὅ τι ἂν τούτων δείξωμεν μὴ ὄν, ἀνῃρηκότες ἐσόμεθα καὶ τὸ τὴν ἀρχὴν κείμενον· ὁ γὰρ ἄνθρωπον εἰπὼν καὶ ζῷον εἴρηκε καὶ ἔμψυχον καὶ δίπουν καὶ λογικόν, ὥστ', ἄν τι τούτων μὴ ὂν δειχθῇ, οὐδ' ἂν ἄνθρωπος εἴη. οὕτως ἐπεὶ τῷ λέγοντι τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν ἕπεται τό τε μὴ εἶναι εὔλογον ἐξαγωγὴν καὶ τὸ μὴ εἶναι αἱρετὸν τὴν ὑγείαν μηδέ τι ἄλλο παρὰ τὴν ἀρετήν, ἂν τούτων τι ἀναιρεθῇ, ἀνῃρημένον ἂν εἴη τὸ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν. πάλιν ἐπεὶ τῷ λέγοντι τὴν ψυχὴν σῶμα ἕπεται τὸ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτὴν εἶναι ἢ ἐκ στοιχείων, εἰ μὴ τούτων τι, οὐδὲ ἐκεῖνο. καὶ ἐπεὶ τῷ διὰ κενοῦ τὴν κίνησιν γίνεσθαι λέγοντι ἕπεται τό τε τὰ ἀνισοβαρῆ ἰσοταχῆ εἶναι καὶ τὸ συμβλητὸν γενέσθαι τὸ κενὸν τῷ πλήρει καὶ τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινεῖσθαί τι τὸ αὐτὸ διάστημα διά τε πλήρους καὶ κενοῦ, εἰ ταῦτα ἄτοπα, καὶ τὸ κείμενον.

Εὐλαβεῖσθαι δέ φησι δεῖν τὸ εἰς χαλεπώτερον καὶ δυσεπιχειρητότερον τὴν μετάληψιν ποιεῖσθαι· πολλάκις γὰρ ῥᾷον αὐτὸ ἀνελεῖν ἢ τὸ ἑπόμενον αὐτῷ. ὁ γὰρ βουλόμενος δεῖξαι μὴ οὖσαν ὠφέλιμον τὴν ἀδικίαν ῥᾷον ἂν περὶ αὐτῆς ἐπιχειρῶν δεῖξαι τοῦτο ἢ εἰ λαβὼν τὸ ἑπόμενον αὐτῇ, τὴν πλεονεξίαν, ἐπὶ ταύτης τοὺς λόγους ποιοῖτο· δοκεῖ γὰρ ἡ πλεονεξία αἰσχρὸν μὲν εἶναι λυσιτελὲς δὲ καὶ ὠφέλιμον. ἐνδόξως δὲ ἔστι δεῖξαι ὅτι μὴ ὠφέλιμον ἡ ἀδικία, ποτὲ μέν, ὡς Πλάτων, ἀπὸ τοῦ νόσον αὐτὴν ψυχῆς εἶναι μηδεμίαν δὲ νόσον ψυχῆς ὠφέλιμον εἶναι, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ πᾶσαν μὲν κακίαν βλαβερὰν εἶναι τῷ ἔχοντι αὐτὴν τὴν δὲ ἀδικίαν

---

1 αὐτῷ] αὐτὸ B ἀνῃρηκότες] ν ex ρ corr. D διαφέρει B τὸ νῦν P Brandis Schol. p. 268ª30: νῦν τὸ B: τὸ D: τὸν μὲν A: τόν τινων a 2 δεῖ Ppr., corr. P¹ sive P² 3 εἶπε ABD: ἐπεὶ aP 4 ὁτιοῦν om. aP τρόπον τινὰ post εἴρηκεν transposuit A 5 τοῦ λεγομένου mrg. D 6 αὐτοῦ alterum post διαφορὰς habet A: om. B 7 λέγει ταῦτα omisso καὶ B post ἕπεται add. καὶ D 8 τούτων δείξωμεν aABP: inv. ord. D 8. 9 τὸ ἐν ἀρχῇ B 10 καὶ δίπουν om. A ἂν alterum om. aP 12 μὴ prius om. A 14 ἂν εἴη aABP: ἔσται ἂν D 16 τὸ corr. ante ras. 3 lit. P² ἢ superscr. P² 17 τῷ] τὸ a γίνεσθαι om. D τε om. D τὰ om. a 18 κενὸν et in mrg. τὸ κείμενον D 19 τω ἐν A 21 τὸ εἰς χαλεπωτέραν B: καὶ τὸ χαλεπώτερον P¹: καὶ τοῦ χαλεπωτέρου aP² 21. 22 δυσεπιχειρητοτέραν B: δυσεπιχειρητοτέρου aP 24 ταύτης B ἐπιχειρῶν ABD: ἐπιχειροῖ P¹: ἐπιχειροίη aP² δεῖξαι scripsi: δεῖξαι aAP: δεῖξη B: δεῖξει D ἢ superscr. P² εἰ om. B 25 ἐπὶ ταύτη B 26 καὶ] ἢ B 27 ὠφέλιμον D: ὠφέλιμος aABP Πλάτων] velut Gorg. c. 36 p. 480 B 28 αὐτῆς B εἶναι alterum aABP: τῷ ἔχοντι ταύτην (e vs. sq.) D 29 μὲν om. D ταύτην D

κακίαν εἶναι. τὸ οὖν ἀπὸ τῆς ἀδικίας μεταβάντας ἐπὶ τὴν πλεονεξίαν ἐπ' ἐκείνης τοὺς λόγους ποιεῖσθαι οὐ διαλεκτικοῦ.

p. 112ª24 Ὅσοις δὲ ἀνάγκη θάτερον μόνον ὑπάρχειν, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ ἢ νόσον ἢ ὑγείαν.

Ἐκθέμενός τινας τόπους ἐξ ἀκολουθίας κατασκευαστικούς τε καὶ ἀνασκευαστικούς, μετὰ ταῦτα παραδίδωσι τόπον ἐκ μάχης κατασκευαστικόν τε καὶ ἀνασκευαστικόν. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἀριθμοῦσιν. ἐπεὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν ἄμεσα ἐναντία ὧν ἀνάγκη θάτερον τῷ δεκτικῷ ὑπάρχειν, ἂν ᾖ τὸ πρόβλημα τῶν τοιούτων τι ὑπάρχον τινὶ τιθέν, ἂν μὲν λαβόντες τὸ δεκτικὸν τῶν ἀμέσων ἐναντίων, οὗ κατηγορήθη τὸ ἕτερον, δείξωμεν αὐτῷ τὸ ἕτερον αὐτῶν μὴ ὑπάρχον, δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι τὸ ἕτερον αὐτῷ ὑπάρχει τὸ τεθέν· ἂν δὲ δείξωμεν ὑπάρχον αὐτῷ τὸ ἕτερον, ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν τὸ τὸ ἕτερον ὑπάρχειν αὐτῷ. ἀξιοῖ οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων, ἐν οἷς ἀνάγκη θάτερον ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, ἄμφω δὲ ἀδύνατον, πρὸς ὃ εὐπορεῖ τις αὐτῶν, διαλεγέσθαι· διὰ γὰρ τοῦ ἑτέρου καὶ τὸ ἕτερον δείκνυται· ἄν τε γὰρ θάτερον ὑπάρχον δειχθῇ τῷ προκειμένῳ, θάτερον ἀνῃρημένον ἔσται, ἄν τε θάτερον μὴ ὑπάρχον, θάτερον κατεσκευασμένον. ὅταν οὖν τοιοῦτον ᾖ τὸ κατηγορούμενόν τινος ἐν τῷ προβλήματι, διὰ τοῦ τὸ ἐναντίον αὐτῷ δεικνύναι ὑπάρχον τῷ προκειμένῳ ἢ μὴ ὑπάρχον κατασκευάζοιμεν ἂν καὶ ἀνασκευάζοιμεν τὸ προκείμενον· οἷον ἐπεὶ τοῦ ἀριθμοῦ κατηγορεῖται τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, ἐὰν ἐπί τινος ἀριθμοῦ τὴν ἐπιχείρησίν τις ποιῆται καὶ λέγῃ [τις] αὐτὸν ἄρτιον, εἴτε δειχθείη ὅτι μή ἐστι περιττός, ἄρτιος ἂν εἴη, εἴτε πάλιν δεικνύμενον εἴη ὅτι ἐστὶ περιττός, εἴη ἂν δεδειγμένον ὅτι μὴ ἄρτιος. ὁμοίως καὶ εἰ σῶμα ζῴου τὸ προκείμενον εἴη καὶ λέγοιτο ὑγιαίνειν, εἰ μὲν νοσοῦν δειχθείη, ἔσται δεδειγμένον ὅτι οὐχ ὑγιαίνει, εἰ δὲ μὴ νοσοῦν, ὅτι ὑγιαίνει. οὕτως κειμένου τοῦ εἶναί τι μέγεθος ἄπειρον, ἐπεὶ πᾶν μέγεθος ἢ πεπερασμένον ἢ ἄπειρον, δείξαντες ὅτι πᾶν πεπερασμένον ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν τὸ ἄπειρόν τι εἶναι, ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ πρώτῳ

---

2 ποιεῖσθαι τοὺς λόγους D 3 οἷον—ὑγείαν (4) om. B 4 τὴν νόσον ἢ τὴν Arist. (utrumque τὴν om. C) 5 τόπους postea add. D 5. 6 τε καὶ ἀνασκευαστικούς om. a 6 ante μάχης add. τῆς A τε om. B 9 τιθέν scripsi: τεθέν libri ἂν μὲν superscr. P² μὲν λαβόντες] μεταλαβόντες D 10 κατηγορηθῇ B 11 ὑπάρχον aBD: ὑπάρχειν P: compend. A 12 ὑπάρχειν A 13 ἀξιοῖ οὖν] ἀξιοῦν A 14 θάτερον iterat A ὑποκειμένῳ] οκειμένω obscuratum in D 15 αὐτῶν om. a 16 θάτερον (post γὰρ) om. B ὑπάρχον DP²: ὑπάρχειν ABP¹: om. a ὑποκειμένῳ B ἐστιν D 18 διὰ τοῦ aBP: διὰ τὸ D: δι' οὗ A 19 ὑπάρχον δείκνυται A 19. 20 immo ἀνασκευάζοιμεν ἂν ἢ κατασκευάζοιμεν 19 ἂν om. D 20 post ἀνασκευάζοιμεν add. ἂν A 21 τὸ om. aAB post ἐὰν add. δὴ B τις om. B ποιεῖται Ppr. (corr. P¹) 22 τις delevi εἴτε scripsi cf. vv. 15—17 et p. 175,6. 7: εἶτα libri ἄρτιος—περιττὸς (23) om. A 23 post εἴη prius add. ἢ D εἴτε] εἶτα B 24 εἴη om. B post λέγοιτο add. μὴ B 25 μὲν om. B 26 μὴ νοσοῦν] νοσεῖ B οὕτω in ras. P² ante τι add. τὸ AB 27 ἐπεὶ—ἄπειρον om. B ἢ prius—πᾶν om. A πᾶν (post ὅτι) superscr. B 28 ἔδειξον (sic) A πρότερῳ D ἐν τῷ πρώτῳ [Περὶ οὐρανοῦ] c. 5 p. 271ᵇ17

Περὶ οὐρανοῦ Ἀριστοτέλης, δείξας πᾶν καὶ τὸ ἁπλοῦν σῶμα καὶ τὸ σύνθε- 45
τον πεπερασμένα. ἁρμόζοι δ' ἂν ὁ τόπος καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως· ἄμεσος
γὰρ ἀντίθεσις καὶ αὕτη, οὐχ ὡς τὰ ἐναντία τὰ ἄμεσα ἐπὶ τῶν δεκτικῶν
τὴν προειρημένην ἀνάγκην ἔχουσα ἀλλὰ ἐπὶ πάντων. ἀνάγκη γὰρ ἐπὶ
παντὸς ἢ τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν, ὥστε, εἰ μὲν ἡ κατάφασις, οὐχ
ἡ ἀπόφασις, εἰ δὲ | μὴ ἡ κατάφασις, ἡ ἀπόφασις· εἴτε γὰρ ὁ πλοῦτος 94
ἀγαθὸν εἴη δεδειγμένος, ἀνῃρημένη ἂν εἴη ἡ ἀπόφασις, εἴτε μὴ ἀγαθόν,
ἡ κατάφασις. οὐκέτι δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἐναντίων τῶν ἐμμέσων ὁ τόπος
πρὸς ἄμφω χρήσιμος, καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευήν, ἀλλὰ πρὸς
ἀνασκευὴν μόνην τοῦ τιθεμένου τῶν ἐναντίων. ἂν γὰρ δειχθῇ τὸ ἕτερον
αὐτῶν ὑπάρχον καὶ οὐ τὸ τιθέμενον τῷ δεκτικῷ, ἀνῄρηται τὸ τὸ ἕτερον 5
ὑπάρχειν αὐτῷ· οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τὰ ἐναντία· οὐ μήν, ἂν μὴ τὸ ἕτερον
ὑπάρχῃ, ὑπάρξει καὶ τὸ λοιπὸν τῷ δύνασθαι τῶν ἐμμέσων τι ὑπάρχειν
αὐτῷ. τὸ γὰρ σῶμα, εἰ μὲν λευκόν, ἐξ ἀνάγκης οὐ μέλαν· εἰ δὲ μή
λευκόν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης μέλαν. καὶ εἰ μέν τις εὐδαίμων, οὗτος οὐ κακο-
δαίμων· οὐ μήν, εἰ μὴ εὐδαίμων, κακοδαίμων ἐξ ἀνάγκης· οὐ γὰρ ἀμέσως 10
ἀντίκειται εὐδαιμονία τε καὶ κακοδαιμονία, ἐπεὶ ἐνδέχεταί τινα σπουδαῖον
ὄντα μὴ εἶναι εὐδαίμονα. καὶ εἰ μὲν σπουδαῖος, οὐ κακός· εἰ δὲ μὴ
σπουδαῖος, οὐκ ἐξ ἀνάγκης κακός· οὐ γὰρ ἄμεσα ἀρετὴ καὶ κακία. καὶ ὁ
μὲν σώφρων οὐ μαίνεται· οὐ μὴν ὁ μὴ σώφρων μαίνεται. ὥστε οὐκέτι
καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευὴν τὰ οὕτως ἐναντία χρήσιμα. καὶ
ἔστι τοῖς μὲν ἀμέσοις ἐφαρμόζουσα μᾶλλον ἡ δεῖξις ἡ διὰ τοῦ πέμπτου
λεγομένου ἀναποδείκτου, ὅς ἐστιν ἐκ διαιρετικοῦ καὶ τοῦ ἀντικειμένου ἑνὶ 15
τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ τὸ λοιπὸν συνάγων, τοῖς δὲ ἐμμέσοις ἡ διὰ τοῦ
τετάρτου, ὅς ἐστιν ἐκ διαιρετικοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ
ἀναιρῶν τὸ ἕτερον.

p. 112a32 Ἔτι τὸ ἐπιχειρεῖν μεταφέροντα τοὔνομα κατὰ τὸν λόγον.

Τόπον ἡμῖν ἀπὸ ἐτυμολογίας παραδίδωσιν. ἂν μὲν γὰρ τὰ ὀνόματα
μεταφέρωμεν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν λόγους (τοῦτο γὰρ σημαίνει
τὸ μεταφέροντα τοὔνομα κατὰ τὸν λόγον) ὡς τούτων ὄντα σημαντικὰ 20

---

2 post ἀντιφάσεως add. τε εἰ μὲν ἡ κατάφασις e vs. 5 A 3 ἀντίθεσις] ἀν ἡ θέσις P αὐτὴ AP τῶν om. A 4. 5 de εἶναι hic ut vs. 12 omisso cf. Vahlen Poet.² p. 243—246 5 ἡ] οἱ B 6 εἴτε corr. ex οὔτε B 7 ἀνῃρημένον A 8 ἐστιν om. aP 9 κατασκευὴν—ἀνασκευὴν AP 10 μόνον D 11 τὸ tertium superscr. P²: om. aABDP¹ 12 τὸ om. A 13 καὶ D: om. aABP ἀμέσων A 14 αὐτὸ γὰρ τὸ σῶμα A 15 καὶ εἰ—χρήσιμα (21) Suidas sub v. εὐδαιμονία καὶ εὐδαίμων post εἰ add. μὴ aABP: om. D Suid. 17 noli ἀντίκειται scribere, nam cf. p. 44,28. 29 τε om. D 18 μὴ prius om. a 19 κακία] κάκιστα A 21 ἀνασκευὴν—κατασκευὴν AB 22 ἔστιν ἐν μὲν τοῖς D διὰ] δὲ B πέμπτου—διὰ τοῦ (24) om. A 24 ἡ om. B 25 τοῦ post ἐκ transposuit B

27 κατὰ aBDP (pr. BC): ἐπὶ Arist.: καὶ omisso τὸν A 29 ἐτυμολο omisso ἀπὸ D μὲν D: om. aABP 31 σημαντικὸν P; ὸν compend. add. P³, periit P¹

μᾶλλον καὶ προσῆκον ὂν οὕτως ἀκούειν τῶν ὀνομάτων ἢ ὡς κεῖται, εὐπορήσομεν ἐπιχειρημάτων πρὸς τὸ προκείμενον. οἷον εἰ βουλόμεθα δεῖξαι ὅτι ὁ ἡντινοῦν ἀρετὴν ἔχων εὔψυχός ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ὁ ἀνδρεῖος μόνος, μεταλήψόμεθα τὸ εὔψυχος ὄνομα εἰς τὸν λόγον τὸν κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν· ἔστι δ' οὗτος ὁ εὖ τὴν ψυχὴν ἔχων, τοῦτ' ἔστιν ὁ ἀγαθὴν τὴν ψυχὴν ἔχων· ἀλλὰ μὴν εἰ εὔψυχός ἐστιν ὁ ἀγαθὴν τὴν ψυχὴν ἔχων, ἀγαθὴν δὲ τὴν ψυχὴν ἔχει καὶ ὁ δίκαιος καὶ σώφρων καὶ φρόνιμος, οὐδ' ἂν ὁ ἀνδρεῖος μόνος εὔψυχος εἴη, οὐδ' ἂν ἡ εὐψυχία ἀνδρεία εἴη. ὅτι δὲ εὔψυχος ὁ εὖ τὴν ψυχὴν ἔχων, δείξομεν τῇ τῶν ὁμοίων παραθέσει· καὶ γὰρ εὐέλπις ὁ εὖ ἐλπίζων, τοῦτ' ἔστιν ὁ ἀγαθὰ ἐλπίζων. πάλιν βουλόμενοι δεῖξαι, ὅτι ὁ σπουδαῖος εὐδαίμων ἐστί, τὸν εὐδαίμονα μεταλήψόμεθα εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν λόγον· ὁ γὰρ εὖ τὸν δαίμονα ἔχων σημαίνεσθαι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ εὐδαίμονος. εἰ δὴ δαίμων ἑκάστου ἡ ψυχή, καθ' ἃ Ξενοκράτει δοκεῖ, εἴη ἂν εὐδαίμων ὁ εὖ τὴν ψυχὴν ἔχων· εὖ δὲ τὴν ψυχὴν ἔχει ὁ σπουδαῖος· ὁ σπουδαῖος ἄρα εὐδαίμων. πάλιν δεῖξαι θέλοντες, ὅτι μή ἐστιν ἐν ἀλόγῳ προαίρεσις, ληψόμεθα τὸν λόγον τῆς προαίρεσεως· ἔστι δ' οὗτος 'πρὸ ἑτέρου αἵρεσις'· ἀλλὰ μὴν τὸ ἄλλο πρὸ ἄλλου αἱρεῖσθαι ἐν τούτοις ἐστὶν ἐν οἷς καὶ τὸ βουλεύεσθαι· τὸ γὰρ ἄλλο ἄλλου προκρῖναι μετὰ λόγου γίνεται· οὐδὲν δὲ τῶν ἀλόγων βουλεύεται· ὥστε οὐδὲ προαιρεῖται. πάλιν θέλοντες δεῖξαι, ὅτι ὁ σώφρων οὐκ ἔστιν ἐγκρατής, μεταλήψόμεθα τὸν ἐγκρατῆ εἰς τὸν ἑαυτοῦ κρατοῦντα (τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα), καὶ δείξαντες ὅτι ἔνθα τὸ κρατοῦν, ἐνταῦθα καὶ κρατούμενόν τι ἔσται, τὸ δὲ κρατούμενον ἀντισπῶν καὶ μαχόμενον κρατεῖται, ἔνθα δὴ τὸ μὲν κρατούμενον τὸ δὲ κρατοῦν ἐστι τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα ὁμολογία, ὁ δὲ σώφρων ὁμολογοῦντα ἔχει τὰ τῆς ψυχῆς μέρη πρὸς ἄλληλα, εἴημεν ἂν δεδειχότες τὸ προκείμενον. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκρατοῦς καὶ τοῦ ἀκολάστου. οὕτως ἔνεστι δεικνύναι τὸν φίλον μὴ εὔνουν, εἰ εὔνους μὲν ὁ ὀρθῶς νοῶν καὶ ταληθῆ ἢ τἀγαθὰ νοῶν, οὐ πάντως δὲ ὀρθῶς

---

1 μᾶλλον ante ὄντα (p. 175,31) habent aB ὂν fort. delendum 2 ἀ- sive εὐπορή-σωμεν A: ἀπορήσομεν aB ἐπιχειρήματος ex ἐπιχειρήματα corr. P¹ οἷον εἰ — ἀγαθὰ ἐλπίζων (10) Suidas sub v. εὔψυχος 3 εὔψυχος corr. P² 6 ἀλλὰ — ἔχων om. P τὴν aB: om. AD 7 καὶ (post ἔχει) aBP Suid.: om. AD ante σώφρων add. ὁ aB Suid., ante φρόνιμος a Suid. 7. 8 οὔτ' — οὔτ' Suid. 8 μόνον Bpr. εὔψυχος ἦν μόνος A ἀνδρεία εὐψυχία aB 10 εὖ superscr. P², ut videtur ante βουλό-μενοι add. οἱ B πάλιν — εὐδαίμων (15) Suidas sub v. εὐδαιμονία καὶ εὐδαίμων 12 τὴν superscr. B δαίμονα] inter ι et μ spatium vacuum 12 — 14 lit. reliquit B 13 ὑπὸ corr. ex τὸ P² δὴ aAP Suid.: δὲ BD 13. 14 κατὰ ξενοκράτην B 14 εὐ-δαίμων post ἔχων transposuit A 15 ὁ σπουδαῖος ἄρα εὐδαίμων AD: σπουδαῖος (δὲ add. Suid.: ras. 2 lit. P) ἄρα ὁ εὐδαίμων aBP Suid. δεῖξαι — προαιρεῖται (20) Suidas sub v. προαίρεσις 17 πρὸς (ante ἄλλου) A 18 τούτῳ A βούλεσθαι BD 19 δὲ om. A 20 θέλοντες δεῖξαι — ἀκολάστου (27) Suidas sub v. ἐγκράτεια οὐκ ἔστιν ὁ σώφρων D 21 αὐτου κρατοῦντα A: αὐτοκρατοῦντα P 22 ante κρατούμενόν add. τὸ aAB 23 δὴ scripsi: δὲ libri: om. Suid. τὰ pro altero τὸ B 24 post μὲν add. ἂν ᾖ aB κρατοῦν — κρατούμενον aP Suid. 25 ὁμολογοῦντα] φρονοῦντα B τῆς om. A 27 τοῦ BD: om. aAP Suid. ἔνεστι] εν P² οὕτως — αὐτῷ (p. 177,5) Suidas sub v. εὔνους μὴ εἶναι εὔνουν ἀεί, εἰ Suid. 28 ὁ om. A ᾖ] καὶ Suid.

ὁ φίλος νοεῖ. ὁ δὲ τόπος τὸ μὲν πιθανὸν καὶ ἔνδοξον καὶ διαλεκτικὸν ἔχει, οὐ μὴν ὑγιὲς τὸ λεγόμενον ἐπὶ πάντων· οὔτε γὰρ εὐθάλασσος λέγεται ὁ ἔχων ἀγαθὴν θάλασσαν, οὔτε εὔχειρ ὁ ἔχων καλὰς χεῖρας, ἀλλ' ὁ πυκτικός, οὔτε μεγαλόψυχος ὁ ἔχων τὴν ψυχὴν μεγάλην. διὸ οὐδὲ εὐδαίμων ὁ σπουδαῖος.

p. 112ᵇ1 Ἐπεὶ δὲ τῶν πραγμάτων τὰ μέν ἐστιν ἐξ ἀνάγκης τὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ δὲ ὁπότερ' ἔτυχεν.

Ὁ τόπος οὗτος τὴν ἀφορμὴν ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων διαφορᾶς λαμβάνει, καὶ ἔστιν ἐπὶ πλέον τοῦ πρώτου παραδοθέντος τοῦ ἀξιοῦντος "ἐπιβλέπειν εἰ τὸ κατ' ἄλλον τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς ἀποδέδωκεν." ἐπὶ γὰρ τούτου τοῦτό που μετείληπται, τὸ μὲν ὡς γένος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς ὁρισμὸς ὑπάρχον εἰς τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον (οὕτως γὰρ ἐκείνων ἕκαστον λαμβάνεται), τὸ δὲ συμβεβηκὸς εἰς τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὁπότερ' ἔτυχεν· τοιοῦτον γὰρ τὸ οἷόν τε ὑπάρχειν καὶ μή, ᾧ ὡρίζετο τὸ συμβεβηκός. ἔτι εἰ καὶ συμβεβηκότα τινά ἐστιν ἀχώριστα, εἴη ἂν καὶ ταῦτα ⟨ταὐτὰ⟩ τοῖς ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχουσιν· διὸ οὐδὲ ἀντιτίθησιν τῷ ἐξ ἀνάγκης τὸ συμβεβηκός· οὐδὲ γὰρ χρῆται οὔτε τῷ συμβεβηκότι οὔτε τῶν ἄλλων τινί, ἀλλὰ ὡς ἄλλῃ διαιρέσει χρῆται τῷ ἀναγκαίως τε ὑπάρχοντι καὶ μή. ἔχομεν γὰρ ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἐστίν, ὡς τὸ τὸν ἄνθρωπον ζῷον εἶναι (ὃ γὰρ παντί τε καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ἐστίν· ὁμοίως ἀναγκαῖον καὶ τὸ τὸν θεὸν ἄφθαρτον εἶναι), τὰ δὲ ἐνδεχομένως, καὶ τούτων τῶν ἐνδεχομένων τὰ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς τὸ τὸν ἄνθρωπον πενταδάκτυλον εἶναι καὶ γηράσκοντα πολιοῦσθαι, τὰ δὲ ἐπ' ἔλαττον, ὡς τὰ τούτοις ἀντικείμενα, τὸ τὸν ἄνθρωπον ἢ τετραδάκτυλον ἢ ἑξαδάκτυλον εἶναι (ἔστι γὰρ οὕτως καὶ ταῦτα) ἢ τὸ μὴ πολιοῦσθαι γηρῶντα τὸν ἄνθρωπον, τὰ δὲ ἐπ' ἴσης, ὡς τὸ πολιτεύεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἢ μή, ἀποδημεῖν ἢ μή, λούεσθαι ἢ μή. οὔσης τοίνυν τοιαύτης ἐν τοῖς οὖσι διαφορᾶς, ἂν τὸ κατ' ἄλλον τρόπον ὑπάρχον τινὶ κατ' ἄλλον τις ὑπάρχειν

---

1 ὁ φίλος ὀρθῶς collocat D φιλόσοφος A 2 ὑγιὲς ἐπὶ πάντων λεγόμενον B λέγεται aABP Suid.: γίνεται D 3 post οὔτε add. ὁ AB ἔχων καλὰς χεῖρας D: ἔχων χεῖρας καλὰς B: καλὰς ἔχων χεῖρας aAP Suidas 4 τὴν om. A 5 post σπουδαῖος add. ὡς ἤδη καὶ τὸν δαίμονα εὖ (εὖ superscr. P²) ἔχων τὸν ἐν αὐτῷ aP Suid. 6 τὰ δὲ — ἔτυχεν (7) om. B 9 ἔστιν compend. in ras. 3 lit. P τοῦ πρώτου] c. 2 p. 109ª34 10 εἰ aB, ante ras. 1 lit. P: εἰς AD ὡς] ὃ D ἀπέδωκε P¹, corr. P² 11 τούτου om. A τὸ μὲν transposui: μὲν τὸ libri 12 τὸ superscr. B 13 post καὶ add. εἰς a, superscr. P² ὁπότερον A 14 ᾧ aDP: ὃ A: ὡς B 15 ὅτι καὶ εἰ A ταὐτὰ addidi 18 ὡς] ὡ corr. ς P τε] τῷ A 19 ὡς—λούεσθαι ἢ μή (27) sub v. ἀνάγκη (cf. etiam sub v. κυρίως) Suidas 21 τὰ] τὸ D ἐνδεχόμενα A 22 πλεῖστον ADP Suid.: πολὺ aB post τὸν add. μὲν B 24 τούτου A ἢ prius om. A 24. 25 ἢ ἑξαδάκτυλον om. D 25 οὕτως AD: ἐν τούτοις aB: ἐν τοῖς οὕτως P: ἐν τούτοις οὕτω Suidas 26 τὰ aBP: τὸ AD 27 post ἢ. prius add. μᾶλλον A λούεσθαι aBP Suid.: λέγεσθαι A: βουλεύεσθαι D 28 ἄλλο τις B

λέγῃ ἐναλλάσσων τοὺς τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν τρόπους, ἀφορμὴν δίδωσιν ἐπιχειρήσεως ἐλεγκτικῆς. εἰ γάρ τις λέγοι ἐνδέχεσθαι τὸν θεὸν ἄφθαρτον εἶναι ἢ τὸν ἄνθρωπον ζῷον ἢ λογικόν, οὗτος λέγοι ἂν τὸ ἀδύνατον μὴ εἶναι ἐνδέχεσθαι εἶναι· ἀδύνατον γὰρ τὸν θεὸν μὴ εἶναι ἄφθαρτον ἢ τὸν ἄνθρωπον μὴ ζῷον εἶναι· ὁ δὲ λέγων ἐνδέχεσθαι αὐτὸν ζῷον εἶναι οὗτος λέγοι ἂν ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ εἶναι ζῷον αὐτόν· τοιοῦτον γὰρ τὸ ἐνδεχόμενον. ἔτι τὸ ἀεὶ ὑπάρχον οὐκ ἀεὶ ἂν ὑπάρχειν λέγοι· τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον ἀεί τε καὶ παντὶ ὑπάρχει. ἀλλὰ κἂν διορίζων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λέγῃ εἶναι τὸ ἐξ ἀνάγκης ὄν, ἡ αὐτὴ ἁμαρτία τῷ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὂν ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ εἶναι (διὰ τοῦτο γὰρ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐκ ἀναγκαῖον), οἷον ἂν λέγῃ τις τὴν ἀπόδειξιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀληθῆ εἶναι. κἂν ἐναλλάξας δέ τις τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνάγκης εἶναι λέγῃ, παραπλήσιος ὁ λόγος. εἰ γὰρ λέγοι τις ἐξ ἀνάγκης τὸν ἄνθρωπον πενταδάκτυλον εἶναι, λέγοι ἂν τὸ ἐνδεχόμενον εἶναι ἀναγκαῖον εἶναι· ἐνδέχεται μὲν γὰρ καὶ μὴ εἶναί τινα πενταδάκτυλον· ὁ δὲ ἐξ ἀνάγκης λέγων πάντα εἶναι πενταδάκτυλον οὗ φησιν ἐνδέχεσθαι μὴ εἶναί τινα πενταδάκτυλον. ἀλλὰ κἂν τὸ ἐναντίον τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐπ' ἔλασσον· ὡς γὰρ τὸ πολὺ τῷ ὀλίγῳ ἀντίκειται, οὕτω καὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῷ ἐπ' ἔλασσον), ἂν δή τις τὸ ἐπ' ἔλασσον ὂν ἢ ἐξ ἀνάγκης εἶναι λέγῃ ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐλέγχοιτ' ἂν ἢ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὴ ὂν ἀδύνατον εἶναι λέγων μὴ εἶναι ἢ [τὸ] ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι τιθέμενος, οἷον εἰ λέγοι τις ἐξ ἀνάγκης ὑπὸ κύνα ὕειν ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἑξαδακτύλους εἶναι τοὺς ἀνθρώπους. ὁμοίως κἂν τῶν ἀπὸ τύχης γινομένων τι λέγῃ τις ἢ ὡς ἐξ ἀνάγκης ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι. ὅ τε γὰρ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπάρχειν λέγων τὸ πᾶσιν ὑπάρχον οὐ πᾶσί φησιν ὑπάρχειν (ὡς γὰρ ὁ ἐνδεχομένως τὸν ἄνθρωπον πενταδάκτυλον εἶναι οὐ πάντα φησὶν εἶναι, οὕτως καὶ ὁ λέγων ἐνδεχομένως αὐτὸν ἢ λογικὸν ἢ ἀναπνευστικὸν εἶναι οὐ πάντα ἂν λέγοι ἀεὶ τοιοῦτον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ

---

1 αὐτῆς A παραδίδωσι B 2 ἐλεγκτικῆς D: ἐλεκτικῆς A: συλλογιστικῆς BP: λογικῆς a λέγει B 3 ante εἶναι prius add. ex corr. μὴ D οὕτως AP1 (corr. P2) λέγοιτο D μὴ om. aP 4 ante γὰρ add. μὲν AP 5 μὴ εἶναι ζῶον A αὐτὸν εἶναι ζῶον D 6 λέγῃ aP 7 ante ὑπάρχον add. ὂν A λέγοι· τὸ aBP: λέγοιτο AD 9 post εἶναι add. καὶ A 10 ὂν — εἶναι post πλεῖστον habet, ubi omisit οὐκ ἀναγκαῖον, D διὰ — ἀναγκαῖον (11) om. A 12 ἐξαλλάξας aBP λέγοι D 13 λέγει B τὸν ἄνθρωπον ἐξ ἀνάγκης D 14 ἀναγκαῖον εἶναι iterat A 15 μὲν om. D 16 ἐνδέχεσθαι οὗ φησιν—πενταδάκτυλον B: λέγοι ἂν τὸ ἐνδεχόμενον εἶναι ἀναγκαῖον εἶναι (ex vs. 14 translata) D 17 ante ἐπ' add. ὡς BD 17 et 19 ἔλαττον aABP itemque p. 179,3 19 ἢ prius om. B ante ἐξ add. ὡς D λέγοι D ἢ alterum add. P2 20 τὸ ὡς BDP: τῷ ὡς a: τοὺς A πλεῖστον DP: πολὺ aB: om. A ἢ post ὂν transpositum malim 21 λέγειν μὴ aB τὸ prius delevi εἰ λέγει AB 22 κύνα ὕ in ras. P2 23 τι om. aB 24 ante ὡς add. πολλὰ a, ante γίνεσθαι B πολὺ ADP: πλεῖστον aB 25. 26 ὑπάρχειν φησίν B 26 ὁ aD, super. scr. P2: om. ABP1 ἐνδεχομένου A 27 αὐτὸν ἐνδεχομένως B 28 εἶναι prius om. B ἀεὶ aAP τοιοῦτο P1, ν add. P2

ἀναγκαῖον καθόλου, τὸ δὲ ἐνδεχομένον οὐ τοιοῦτον), ὁμοίως κἂν ἐναλλὰξ πάλιν, ἐὰν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξ ἀνάγκης εἴπῃ. ἔτι δὲ φανερωτέρα ἡ ἁμαρτία τοῦ τὸ ἐπ' ἔλασσον ἐξ ἀνάγκης λέγοντος.

'Ενδέχεται μὲν οὖν τοῦτο ποιεῖν τινα ἐναλλάσσοντα τοὺς τρόπους τῆς 45
ὑπάρξεως καὶ προστιθέντα, ὅτε καὶ φανερώτατος ὁ ἔλεγχος γένοιτ' ἄν. ἐνδέχεται δὲ καὶκείνου μὴ προστιθέντος τινὰ διορισμόν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ χωρὶς τοῦ προστιθέναι τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεως λέγοντος ὑπάρχειν τὸ πρᾶγμα, τὸν προσδιαλεγόμενον ἐφ' ὃ οἷόν τέ ἐστιν ἐλεγχθῆναι μεταφέρειν τὸ ἀδιορίστως εἰρημένον ὡς οὕτως εἰρημένον. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ ἐνδεχο- 96
μένου ἀπίθανος ὁ τόπος καὶ προδήλως σοφιστικός· ὁ γὰρ τὸν ἁπλῶς εἰπόντα εἶναι τὸν ἄνθρωπον ζῷον λέγων εἰρηκέναι, ὅτι ἐνδέχεται ζῷον αὐτὸν εἶναι, φανερῶς δόξει συκοφαντεῖν. γένοιτο δ' ἂν διαλεκτικὸς ἐπὶ ἐκείνων μόνων, εἴ τις τὰ ἐνδεχομένως ὑπάρχοντα ἁπλῶς ὑπάρχειν λέγοι, οἷον εἴ τις λέγοι ἁπλῶς τὸν γηρῶντα πολιοῦσθαι ἢ πάντα ἄνθρωπον 5
πενταδάκτυλον εἶναι· ἐπεὶ γὰρ τὸ ἀναγκαῖον ἁπλῶς ὑπάρχει, δοκεῖ καὶ τὸ ἁπλῶς λεγόμενον ὑπάρχειν ὡς ἀναγκαίως ὑπάρχον λέγεσθαι. ὁ μὲν γὰρ κυρίως σοφὸς καὶ ἁπλῶς σοφός· ὁ δὲ μὴ οὕτως [ὁ] μετὰ διορισμοῦ· τέκτων γὰρ σοφός· ἐν πᾶσι γὰρ τὸ κυρίως ἁπλῶς καὶ χωρὶς διορισμοῦ λέγεται. κυρίως δὲ ὑπάρχον τὸ ἀναγκαίως ὑπάρχον· ὁ δὴ τὸ ἐνδεχομένως ὑπάρχον 10
ἁπλῶς καὶ χωρὶς διορισμοῦ λέγων ὑπάρχειν εὐλόγως ἂν εὐθύνοιτο ὡς ἀναγκαίως ὑπάρχειν λέγων τὸ μὴ οὕτως ὑπάρχον. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς δι' ὧν λέγει δηλοῖ· ἐπὶ γὰρ τῶν τὸ ἐνδεχομένως ὑπάρχον ἁπλῶς καὶ χωρὶς διορισμοῦ λεγόντων ὑπάρχειν χρῆται τῷ τόπῳ. ὁ γὰρ τοὺς ἀποκηρύκτους φαύλους εἶναι λέγων ἁπλῶς δόξειεν ἂν λέγειν ἐξ ἀνάγκης καὶ
καθόλου τοιούτους αὐτοὺς εἶναι· οὐ μὴν οὕτως ἔχει· ἐνδέχεται γάρ τινα 15
καὶ μὴ τοιοῦτον εἶναι ἀποκήρυκτον γενόμενον· Θεμιστοκλέα γοῦν ἀποκήρυκτον μέν φασιν γενέσθαι, οὐ μὴν φαῦλος ἦν.

'Επιζητήσαι τις ἂν πῶς, εἰ τὸ μὲν ἐνδεχόμενον ὑπάρχειν τε καὶ μὴ συμβεβηκός, τὸ δ' ἀναγκαίως ὑπάρχον ἢ γένος ἢ ἴδιον ἢ ὁρισμὸς ἤ τι τῶν
ὑπὸ ταῦτα, πῶς ἔτι ὑποτάσσοιτ' ἂν τοῖς πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος

---

1 καθόλου aABP: ἀεὶ D καὶ B ἐναλλάξας D 2 post εἴπῃ add. τις a, in ras. P² ἔτι δὲ superscr. P²: δὲ om. D 5 προστιθέναι ὅτι A φανερώτερος omisso ὁ ἔλεγχος A 6 προστεθέντος A 8 προσδιαλεγόμενον D: διαλεγόμενον aABP ἐστιν superscr. P² ἐλεγχθῆναι om. D 9 τὸ corr. ex τ'' B οὕτως] ὄντος B 10 τόπος scripsi: τρόπος libri · καὶ] οὐ A τὸν add. P² aut P⁵ 11 εἰπόντα] ὄντα in ras. superscr. P² εἶναι post ζῷον prius transposuit A λέγων in mrg. P² εἰρηκε P¹, corr. P² 11. 12 αὐτὸν εἶναι ζῷον B 12 διαλεκτικὸς] κὸς in ras. P² 13 ἐνδεχόμενα A 13. 14 λέγοι D: λέγει aABP 14 λέγει B 16 γὰρ om. D 17 ὁ alterm delevi 18 ante σοφός add. ὁ aABP: om. D post χωρὶς add. δὲ aADP: om. B 19 δὴ] δὲ B ἐνδεχομένως] ως compend. in ras. P 20 λέγων om. B ὡς] καὶ ὁ a 21 ὑπάρχον corr. ex ὑπάρχειν B 22 ἐνδεχομένως scripsi cf. vv. 13, 19: ἐνδεχόμενον ὡς libri 23 ὁ γὰρ—φαῦλος ἦν (27) Suidas sub v. ἀποκήρυκτος 24 ἁπλῶς corr. B δόξαι aBP Suid. 27 φαῦλον εἶναι B 28 πῶς om. D 29 ὑπάρχειν a 30 ὑπ' αὐτὰ aP ἂν aAD: ἄν τι BP τοῖς πρὸς τὰ] πρὸς τοῖς P τοῦ om. aP

προβλήματα τόποις ὁ δεικνὺς ὅτι τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἀποδεδομένον οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. δεικνύοι γὰρ ἂν οὗτος ἤτοι ὅτι οὐχ ὡς γένος ὑπάρχει ἢ ὅτι οὐχ ὡς ἴδιον ἢ ὅτι οὐχ ὡς ὅρος· ἀλλὰ τὰ τοῦ γένους ἀναιρετικὰ ἐν τοῖς πρὸς τὸ γένος τόποις· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου καὶ ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ [ὥσπερ καὶ τὰ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα]. ἢ ἐπεὶ οὐχ ὡς γένος ἢ ἴδιον ἢ ὁρισμὸν ἀναιρεῖ ἀλλὰ καθόλου ὅτι μὴ ἀναγκαῖον, ὑπ' οὐδὲν ἂν ἐκείνων ὑποτάσσοιτο· καὶ γὰρ συμβεβηκός τι ἀναγκαῖον. ἔτι οὐ διὰ μεθόδου τινὸς ἀναιρεῖ τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ προχείρῳ ἐναργείᾳ χρώμενος· ἀναιρῶν δὲ τοῦτο κατασκευάζει τὸ συμβεβηκός, ὥστε εἴη ἂν διὰ τοῦτο τοῖς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς ὑποτασσόμενος ὡς τοῦ συμβεβηκότος κατασκευαστικός. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τόπου οὐκ ἀντέστρεψεν· οὐ γὰρ εἶπεν 'εἰ τὸ ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχον κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ἀποδέδωκεν'· ἐγένετο γὰρ ἐπ' ἐκείνου ἀντιστρεφομένου ἢ ἀπὸ γένους ὁ τόπος ἢ ἀπὸ ἰδίου ἢ ἀπὸ ὅρου· τὸ γὰρ συμβεβηκὸς ἐγίνετο κατά τι τούτων ἀποδιδόμενον· ἐπὶ δὲ τούτου ἀντέστρεφεν, ὅτι τῷ ἀναγκαίῳ ἐν αὐτῷ χρῆται, ὃ δύναται καὶ ἐν τῷ συμβεβηκότι εἶναι, ἀλλ' οὐ τῷ γένει ἢ ἰδίῳ ἢ ὅρῳ.

p. 112b21 Ἔτι εἰ αὐτὸ ἑαυτῷ συμβεβηκὸς ἔθηκεν ὡς ἕτερον.

Ὁ μὲν τόπος ἀπὸ τῶν πολυωνύμων. ἔστι δὲ τὸ δι' αὐτοῦ λεγόμενον· ἐπεὶ οὐδὲν αὐτὸ ἑαυτῷ οἷόν τε συμβεβηκέναι (τὸ γὰρ συμβεβηκὸς ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἄλλο τοῦ ᾧ συμβέβηκε, καὶ [δ] οἷόν τε ὑπάρχειν καὶ μή· οὔτε δέ τι αὐτὸ αὑτῷ ὑπόκειται καὶ ἄλλο τί ἐστιν αὐτοῦ, οὔτε οἷόν τέ τι αὐτῷ ὑπάρχειν τε καὶ μή), ἂν δή τις πλανηθεὶς ἐπὶ τῶν πολυωνύμων ὡς κατὰ τὴν τῶν ὀνομάτων διαφορὰν ἐχόντων καὶ πραγμάτων διαφορὰν εἴπῃ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ συμβεβηκέναι, οἷον τὸ ξίφος τῇ μαχαίρᾳ ἢ τῷ βροτῷ τὸν ἄνθρωπον ἢ τῷ φάρει τὸ ἱμάτιον ἢ τῷ ἥδεσθαι τὸ χαίρειν ἢ τῷ χαίρειν τὸ εὐφραίνεσθαι, οὕτος ἐλέγχοιτ' ἂν αὐτό τι αὐτῷ συμβεβηκέναι

---

1 προβλήματα aB: τροβλήμασι ADP τόποις ex τόπος, ut videtur, corr. P² ὁ om. aB ὑπάρχειν aP: ὑπάρχον BD: compend. A 1. 2 ἀποδεδομένον οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει om. AD 2 ὑπάρχειν (post ἀνάγκης) a δεικνύη B οὗτος aBP: οὕτως AD ἤτοι superscr. B ὅτι om. D 3 τὰ superscr. P² 4 post ὁμοίως add. δὲ B ἐπὶ alterum om. AP 5 ὥσπερ—προβλήματα (βλήματα periit in D) delevi ἢ] εἰ B 6 post ἀναγκαῖον add. εἶναι ABD 7 ὑπ' οὐδὲν (οὐδὲ ἓν aP) ἂν ἐκείνων (ἓν add. A) aAP: ὑπὸ δὲ ἓν ἐκείνων ἂν B: ὑπ' οὐδὲ ἓν ἐκείνων D 8 μέθοδόν τινα A 8. 9 προχείρως ἐνεργείᾳ AD 10 ὑποτασσόμενος ὡς AD: ὑποτασσόμενον ὂν aBP 11 κατασκευαστικόν aB (non P) δὲ om. A 11. 12 ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τόπου] cf. p. 177,9 12 ὡς om. A 13 τρόπον om. B ἀποδίδωκεν A ἀπ' A 14 ὁ τόπος ἢ ἀπὸ γένους A 15 ἐγένετο aP τι] τε P τούτοις (post δὲ) D 15. 16 ἀντέστρεψεν A 16 ἐν alterum ex corr. add. D τῷ alterum aP: om. ABD 17 οὐ] οὐδὲ a 18 post ἔτι add. καὶ Arist. (om. u) αὐτὸ B Arist.: τὸ αὐτὸ aADP ἑαυτῷ aBP Arist.: om. AD 20 συμβεβηκέναι οἷόν τε B 21 δ delevi 22 τι αὐτὸ αὐτῶ A: τι αὐτῶ D: αὐτό τι αὑτῷ (ἑαυτῶ B) aBP τι tertium om. B 23 αὑτῶ corr. ex αὐτῶ B τε ex corr. add. D ἀπὸ A 24 εἴπῃ om. P¹: post ἑτέρῳ (25) transposuit a: ibidem add. P² 27 οὕτως ἂν ἐλέγχοιτο ἂν A αὐτῷ P: αὐτῶ AD: ἑαυτῷ aB

λέγων· ταὐτὸν γὰρ κατὰ τὸ ὑποκείμενόν τε καὶ σημαινόμενον ἡδονὴ καὶ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη καὶ τέρψις. Πρόδικος δὲ ἐπειρᾶτο ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ἴδιόν τι σημαινόμενον ὑποτάσσειν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, χαρὰν μὲν λέγοντες εὔλογον ἔπαρσιν, ἡδονὴν δὲ ἄλογον ἔπαρσιν, τέρψιν δὲ τὴν δι' ὧτων ἡδονήν, εὐφροσύνην δὲ τὴν διὰ λόγων· νομοθετούντων δέ 45
ἐστι τοῦτο ἀλλ' οὐδὲν ὑγιὲς λεγόντων. τὸ μὲν οὖν εἰπεῖν τὴν ἡδονὴν χαρὰν οὐχ ἁμάρτημα, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τὴν μονάδα ἀδιαίρετον ἢ τὴν στιγμὴν ἀμερῆ· οὐδὲ γὰρ τὸ τὴν χαρὰν χαρὰν εἰπεῖν ἢ τὴν μονάδα μονάδα· τὸ δὲ συμβεβηκέναι θάτερον θατέρῳ λέγειν ἄτοπόν τε καὶ ψεῦδος.

p. 112b27 Ἐπεὶ δὲ τἀναντία συμπέπλεκται μὲν ἀλλήλοις ἑξαχῶς, ἐναντίω|σιν δὲ ποιεῖται τετραχῶς συμπλεκόμενα. 97

Ὁ μὲν τόπος ἀπὸ τῆς τῶν ἐναντίων συμπλοκῆς. τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦ λεγομένου· ἐπεὶ δύο συζυγίαι ἐναντιώσεων συμπλεκόμεναι ἀλλήλαις ἓξ συζυγίας συμπλοκῶν ποιοῦσιν, ὧν αἱ μὲν δύο συζυγίαι οὐκ ἔχουσιν ἐναντίωσιν πρὸς ἀλλήλας, αἱ δὲ τέσσαρες ἔχουσιν, ἀξιοῖ ἀπὸ τῶν συζυγιῶν τῶν τὴν ἐναντίωσιν ἐχουσῶν ὁρμωμένους, ὅταν τι ᾖ τιθέμενον τοιοῦτον 5
ὡς ἔχειν ἑκάτερον τῶν ὅρων τῶν ἐν τῷ τιθεμένῳ προβλήματι ἐναντίον τινί, ἐπὶ τὰς ἐναντίας τῆς ἐν τῷ προβλήματι συμπλοκῆς συμπλοκὰς ἐπιβλέποντας πειρᾶσθαι δεικνύναι τινὰ αὐτῶν ἀληθῆ· ἐκείνης γὰρ ἀληθοῦς δειχθείσης ἀνῃρημένον ἂν εἴη τὸ πρόβλημα, ἐπειδὴ ἀδύνατον ἅμα τἀναντία ἀληθῆ εἶναι. καὶ ἡ μὲν τοῦ τόπου περίληψις τοιαύτη. σαφὲς 10
δ' ἂν τὸ λεγόμενον γίνοιτο, εἰ ἐκθέμενοι τὰς ἐναντιώσεις καὶ τὰς συζυγίας τὰς γινομένας κατὰ τὰς συμπλοκὰς αὐτῶν δείξαιμεν, πῶς μὲν ἓξ ἅπασαι γίνονται, πῶς δὲ αἱ τέσσαρές εἰσιν ἀπὸ τῶν ἓξ αἱ τὴν ἐναντίωσιν ἔχουσαι, καὶ τίνες αὗται. ἔστωσαν δὴ δύο συζυγίαι ἐναντίων, μία μὲν δίκαιον καὶ ἄδικον, ἑτέρα δὲ ἀγαθὸν καὶ κακόν, καὶ συζευγνύσθω ταῦτα ἀλλήλοις καθ' ὅσους τρόπους οἷόν τε συζεύγνυσθαι αὐτά, φυλασσομένου τοῦ ἑκάστην συζυγίαν ἀνὰ ἕνα ὅρον ἔχειν τῶν ἐξ ἑκατέρας 15
ἐναντιώσεως. ἔσονται δὴ οὕτως συντιθεμένων συζυγίαι συμπλοκῶν οὐ πλείους τῶν ἓξ· ἢ γὰρ ἑκάτερον τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας ἐναντιώσεως

---

1 ταὐτὸν—ψεῦδος (9) Suidas sub v. χαρά ταὐτὸν BD Suid.: ταῦτα A: ταυτὰ aP κατὰ ex καὶ corr. P² 2 καὶ τέρψις καὶ εὐφροσύνη D 3 τούτων om. B 5 δι' ὥτων aAP: διὰ θεωρίας D Suid.: διὰ θεωρίαν B 6 ἀλλ'—λεγόντων om. aP Suid. 7 ἡμάρτηκεν B ἢ - ἀμερῆ (8) AD: om. aBP Suid. 8 οὐδὲν A χαρὰν alterum om. A post ἢ add. τὸ B 10 τἀναντία D(C): τὰ ἐναντία aABP Arist. συμπέπλεκται aADP(ABPf): συμπλέκεται B Arist. 11 ἐναντίωσιν—συμπλεκόμενα om. B ποιεῖ Arist. συμπλεκόμενον A 16 ὁρμώμενα A ᾖ] εἴη τὸ A 17 ὡς postea add. P¹ aut P² ἔχει A ἔχαστον B 19 ἐπιβλέποντι A: compend. D τίνα (τίνα etiam aP) δεικνύειν B 21 περίληψις D: πρόσληψις A: πλ$^{\bar{η}}$ P (π in ras. P²): πρόσληψιν a: ὑπόληψις B 23 μὲν add. P² 24 fort. αἱ πᾶσαι sive ⟨αἱ⟩ ἅπασαι 26 συζευγνύσθω ABDP¹: συζευγνύσθωσαν aP² 28 ἑκατέρας scripsi cf. p. 183,2: ἑτέρας libri 29 συντιθέμεναι A συμπλοκῆς A 30 ἢ excipit p. 182,8 ποτὲ δὲ αὖ

ἑκατέρῳ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας συμπλακήσεται, καὶ ἔσονται τοῦτον τὸν τρόπον συμπλεκομένων αὐτῶν δύο συζυγίαι συμπλοκῶν· ἡ γὰρ τῷ μὲν δικαίῳ τὸ ἀγαθόν, τῷ δὲ ἀδίκῳ τὸ κακὸν συμπλακήσεται, καὶ ἔσται μία αὕτη συζυγία ἡ 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν, τὸ ἄδικον κακόν', ὑποκειμένου μὲν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν συμπλοκῶν ἐν ἧ μὲν τοῦ δικαίου ἐν ἧ δὲ τοῦ ἀδίκου, κατηγορουμένου δὲ ἐν μὲν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ ἐν δὲ τῇ τοῦ κακοῦ· ποτὲ δὲ ἔμπαλιν τῷ μὲν δικαίῳ τὸ κακόν, τῷ δὲ ἀδίκῳ τὸ ἀγαθόν, ὡς εἶναι τὴν συζυγίαν 'τὸ δίκαιον κακόν, τὸ ἄδικον ἀγαθόν'. ποτὲ δὲ αὖ τῷ ἑτέρῳ τῶν ὑποκειμένων ἑκάτερος ἀνὰ μέρος τῶν κατηγορουμένων συμπλακήσεται, οἷον τῷ δικαίῳ ὁτὲ μὲν τὸ ἀγαθὸν ὁτὲ δὲ τὸ κακόν, καὶ ἔσονται πάλιν ἄλλαι δύο συζυγίαι, μία μὲν 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν, τὸ δίκαιον κακόν', ἑτέρα δὲ 'τὸ ἄδικον κακόν, τὸ ἄδικον ἀγαθόν'. αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὅταν ἔμπαλιν ἀμφοτέρους τοὺς ὑποκειμένους κατ' ἰδίαν ποτὲ μὲν τῷ ἑτέρῳ τῶν κατηγορουμένων συμπλέξωμεν ποτὲ δὲ τῷ ἑτέρῳ, οἷον τῷ δικαίῳ ποτὲ μὲν τὸ ἀγαθὸν ποτὲ δὲ τὸ κακόν, καὶ πάλιν τῷ ἀδίκῳ ποτὲ μὲν τὸ κακὸν ποτὲ δὲ τὸ ἀγαθόν· ἔσται γὰρ ἡ μὲν ἑτέρα 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν, τὸ ἄδικον ἀγαθόν', ἡ δὲ ἑτέρα 'τὸ δίκαιον κακόν, τὸ ἄδικον κακόν'. αἱ μὲν οὖν γινόμεναι ἐκ τῶν δύο ἐναντιώσεων συμπλεκομένων κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον συζυγίαι τε καὶ συμπλοκαὶ αὗταί τε καὶ τοσαῦται. πρώτη συζυγία ἡ ἔχουσα ἑκάτερον περὶ ἑκατέρου, ἡ 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι, τὸ ἄδικον κακόν ἐστι'. δευτέρα ὁμοίως αὐτῇ ἔχουσα ἔμπαλιν ἑκάτερον περὶ ἑκατέρου ἡ 'τὸ δίκαιον κακόν ἐστι, τὸ ἄδικον ἀγαθόν'. τρίτη ἡ ἔχουσα τοῦ ἑτέρου τῶν ὑποκειμένων ἐν μέρει ἀμφότερα κατηγορούμενα, ἡ 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι, τὸ δίκαιον κακόν ἐστι'. τετάρτη καὶ αὐτὴ ὁμοίως τοῦ ἑτέρου τῶν ὑποκειμένων ἀμφότερα ἐν μέρει κατηγοροῦσα ἡ 'τὸ ἄδικον ἀγαθόν ἐστι, τὸ ἄδικον κακόν ἐστι'. πέμπτη ἡ ἔχουσα ἑκατέρου τῶν ὑποκειμένων παρὰ μέρος τὸν αὐτὸν κατηγορούμενον, ὡς ἡ 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι, τὸ ἄδικον ἀγαθόν ἐστιν'. ἕκτη καὶ αὐτὴ ὁμοίως ἔχουσα τὸν αὐτὸν ἑκατέρου τῶν ὑποκειμένων κατηγορούμενον ἡ τὸ 'δίκαιον κακόν ἐστι, τὸ ἄδικον κακόν ἐστι'. παρὰ δὲ ταύτας οὐχ οἷόν τε ἄλλην τινὰ

---

1 συμπλακήσεται ante ἑκατέρῳ transposuit D 2 ἧ excipit 6 ποτὲ δὲ γὰρ add. P² 3 αὕτη] ᵃ in ras. P², post η et supra ras. 4 post δίκαιον add. καὶ D ἐν om. A 5 ἑκατέρα corr. non liquet unde P: ἑκατέρῳ a ἡ utrobique P¹, corr. P² ἐν ἧ δὲ τοῦ ἀδίκου om. B 6 post δὲ prius add. αὐτῶν A 8 αὖ τῷ BD: αὐτῷ aAP δ' αὐτῷ—ἑκάτερος (9) iterat A 10 ὁτὲ utrobique AD: ποτὲ B: τοτὲ aP 11 κακόν—ἀγαθόν B 14 συμπλέξομεν B οἷον add. P² post δικαίῳ add. καὶ ἀδίκῳ aABD: om. P 14. 15 ποτὲ μὲν—ἀδίκῳ om. D 16 καλόν pro priore ἀγαθόν A 16. 17 ἄδικον ἀγαθόν ex δίκαιον κακόν corr. P² aut P⁵ 17 ἄδικον—δίκαιον B δίκαιον corr. ex ἄδικον et κακόν alterum ex ἀγαθόν P² aut P⁵ 18 συμπλεκόμεναι A προειρημένων aB 20 ἡ alterum D: om. aABP 21 αὐτῇ D: καὶ αὐτὴ (αὕτη B) ἡ AB: καὶ αὕτη aP 22 ἡ alterum BD: om. aAP 23 τὸ ἕτερον B ἀμφότερα ἐν μέρει A ἀμφοτέρων B 24 αὕτη aBP 25 κατηγοροῦντα A 26 post ἀγαθόν ἐστι add. ἡ B ἡ B: om. aADP ἔχουσι A 27 τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων A 28 καὶ αὐτή, sed post ἔχουσα, D: καὶ αὐτὴ aABP 28. 29 τὸν αὐτὸν post ὑποκειμένων transposuit D

συμπλοκὴν εὑρεῖν φυλάσσοντας τὸ τὴν συμπλοκὴν δύο τε ὅρους ἔχειν καὶ ἐξ ἑκατέρας ἐναντιώσεως ἕνα. τούτων δὴ τῶν ἐξ συζυγιῶν αἱ μὲν δύο αἱ πρῶται ῥηθεῖσαι, ἐν αἷς ἑκάτερον τῶν ἐναντίων συμπλέκεται, οὐ ποιοῦσιν οὐδεμίαν ἐναντίωσιν. οὔτε γὰρ ἡ 'τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι' τῇ 15
'τὸ ἄδικον κακόν ἐστιν' ἐναντία συμπλοκή (ἀμφότερα γὰρ ἀληθῆ, καὶ ἄμφω τοῦ αὐτοῦ ἤθους· τοῦ γὰρ αὐτοῦ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνειν καὶ τὸ ἄδικον κακόν· ἀστεῖα γὰρ ἄμφω), οὔτε πάλιν ἡ 'τὸ δίκαιον κακόν' λέγουσα τῇ 'τὸ ἄδικον ἀγαθόν' λεγούσῃ· πάλιν γὰρ καὶ ταῦτα ὁμοίως ψευδῆ 98
καὶ φευκτὰ καὶ τοῦ αὐτοῦ ἤθους· τοῦ γὰρ αὐτοῦ τό τε δίκαιον κακὸν ὑπολαμβάνειν καὶ τὸ ἄδικον ἀγαθόν. οὐ μάχεται οὖν ἀλλήλοις ἀλλὰ ἀκολουθεῖ· τὰ δὲ ἐναντία ἀλλήλων ἐστὶν ἀναιρετικά. εἰπὼν δὲ ἀμφότερα φευκτὰ εἶναι τὰ δεύτερον εἰρημένα καὶ τοῦ αὐτοῦ ἤθους καὶ προσθεὶς ὅτι φευκτὸν φευκτῷ οὐκ ἔστιν ἐναντίον, ἐπεὶ ἔκειτο ἐν Ἠθικοῖς καθ' ἑκάστην ἠθικὴν ἀρετὴν εἶναί τις κακία, ἡ μὲν ἐν ὑπερβολῇ ἡ δὲ ἐν ἐνδείᾳ, * * * * ἀλλὰ καὶ ἀλλήλαις, προσέθηκε τὸ ἐὰν μὴ ᾖ τὸ μὲν καθ' ὑπερβολὴν τὸ δὲ κατ' ἔνδειαν. πῶς μὲν οὖν ἐκεῖ ἐναντία τὰ τοιαῦτα ἀλλήλοις τε καὶ τῇ ἀρετῇ εἶναι λέγεται, καὶ ὅτι μὴ ὁμοίως μηδὲ κατὰ τὸ αὐτὸ τῇ τε ἀρετῇ καὶ ἀλλήλοις, ἐν ἐκείνοις εἴρηται. νῦν δὲ λέγει, ἐπεὶ τὰ προειρημένα ἀμφότερα ὄντα φευκτὰ οὐ δι' ὑπερβολὴν ἢ ἔνδειάν ἐστι φευκτὰ ἀλλ' ἁπλῶς, ὅτι μή ἐστιν ἀλλήλοις ἐναντία. ἔδειξε δὲ τὴν δευτέραν συζυγίαν μὴ ἔχουσαν ἐναντίωσιν οὐδὲν εἰπὼν περὶ τῆς πρώτης, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης αὐταρκες ἦν τὸ εἶναι αὐτὰς ἅμα ἀληθεῖς· οὐδέποτε γὰρ οἷόν τε συνυπάρχειν καὶ ἅμα ἀληθῆ εἶναι τὰ ἐναντία· ἅμα μέντοι ψευδῆ εἶναι οὐδὲν κεκώλυται τὰ ἐναντία· οὐ γὰρ διαιρεῖ τἀληθές τε καὶ ψεῦδος τὰ ἐναντία ὥσπερ ἡ ἀντίφασις. ἐπεὶ τοίνυν ἡ δευτέρα συζυγία ἡ ἀμφοτέρας τὰς συμπλοκὰς· φευκτὰς ἔχουσα ἀμφοτέρας τὰς συμπλοκὰς ἔχει ψευδεῖς, ὃ οὐκ ἔστιν ἀδύνατον περὶ τὰ ἐναντία, διὰ τοῦτο πρὸς τὸ μὴ εἶναι αὐτὰς ἐναντίας ἐχρήσατο δείξει τῇ ὅτι φευκτὸν φευκτῷ οὐκ ἔστιν ἐναντία ἀλλήλοις, ἀλλ' ἢ ἐν μόνοις ἐν οἷς περὶ ταὐτόν τι τὸ μὲν ὑπερβάλλει τὸ δὲ ἐλλείπει. ἔτι ἐναργές τέ ἐστι καὶ καθόλου ἀληθὲς ὅτι ἀγαθὸν

---

2 καὶ om. a 3 πρῶτον A ἐναντιώσεων D 5 ἀμφότεραι γὰρ ἀληθεῖς A 6 τὸ ABD: τό τε aP²: om. P¹ 8 post ὁμοίως add. καὶ A 9 φευκτὰ] ψεκτὰ B 9. 10 ἄδικον ἀγαθόν — δίκαιον κακόν D 11 ἐστὶν om. A 12 δεύτερον] δύο τὰ B: δεύτερα conicio cf. vs. 3 13 post ἐπεὶ add. δὲ A ἐν Ἠθικοῖς] Eth. Nicom. II 8 p. 1108b11 sq. 14 ἠθικὴν ἀρετὴν AD: inv. ord. aBP defectum indicavi; supple αἳ οὐ μόνον τῇ ἀρετῇ ἐναντίαι εἰσὶν 15 προσέθηκε (ν delevit B²) τὸ aABP: προσέθηκεν D ᾖ] λεγόμενον ᾖ, sed post 16 ἔνδειαν, Arist. (post μὴ habent ᾖ Cu) 16 τὰ τοιαῦτα add. P² aut P⁵ 17 ὁμοίως hABP: ὁμοῦ D 18 τε om. aP ἐκείνη Bpr. 20 προτέραν A 21 οὐδὲν D: οὐδὲ aBP, post εἰπὼν A περὶ — γὰρ (22) om. A 22 αὐτὰς neglegentius dixit, quasi περὶ τῶν τῆς πρώτης συμπλοκῶν antecederet cf. p. 184,14 — 18 23 τάναν supra scripto τ A 24 οὐ] οὐδὲ B 25 τάναντία B κατάφασις B post τοίνυν add. καὶ A δευτέρα om. A 26 τὰς συμπλοκὰς ἔχει ψευδεῖς D: ἔχει post ψευδεῖς habet A, post ἀμφοτέρας aBP 27 δ om. B τάναντία B 28 τῇ om. D ἐναντία aAP: ἐναντίον D: compend. B 29. 30 ὑπερβάλλειν — ἐλλει A 30 ἔτι] ὅτι B ὅτι — ἀληθὲς (p. 184,1) om. D

ἀγαθῷ οὐκ ἔστιν ἐναντίον· οὐκέτι δὲ καθόλου ἀληθὲς τὸ φευκτὸν φευκτῷ μὴ εἶναι ἐναντίον. τὰς δὲ καταλειπομένας τέσσαρας συμπλοκὰς ἐναντίωσίν φησι ποιεῖν. ἥ τε γὰρ λέγουσα τὰ δίκαια ἀγαθὰ συμπλοκὴ ἐναντία τῇ τὰ δίκαια κακὰ λεγούσῃ, ἐξ ὧν ἦν συμπλοκῶν ἡ τρίτη συζυγία. τοῦ δὲ ἐναντίας εἶναι τὰς ἐν ταύταις ταῖς συζυγίαις συμπλοκὰς δεικτικῷ χρῆται τῷ ἀπὸ ἐναντίου ἤθους καὶ ἀπὸ ἐναντίας ἕξεως ταύτας γίνεσθαι· ἐναντίοι γὰρ τὰ ἤθη ὅ τε τὸ δίκαιον ἀγαθὸν λέγων καὶ ὁ τὸ δίκαιον κακόν. ᾧ μέτρῳ τῶν ἐναντίων χρώμενος εἰκότως εὑρήσει πλείω ἑνὶ ἐναντία. ἔστι δὲ καὶ τὸ τῇ κατὰ τὸ ἦθος ἐναντιώσει κρίνειν τὰ ἐναντία ἔνδοξον μὲν καὶ διαλεκτικόν, οὐκ ἀληθὲς δέ· ἀπὸ ἐναντίου γὰρ ἤθους καὶ τὸ λέγειν τό τε δίκαιον ἀγαθὸν καὶ τὸ μοιχεύειν ἀγαθόν, ἀλλ' οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις τὸ δίκαιον ἀγαθόν, τὸ μοιχεύειν ἀγαθόν. ἦν δ' ἂν ἐναντία, εἰ ἦν τῷ δικαίῳ ἡ μοιχεία ἐναντίον· περὶ γὰρ τῶν οὕτως ἐχόντων πρὸς ἄλληλα ὁ λόγος. ἀλλὰ καὶ ἡ τετάρτη συζυγία ἐξ ἐναντίων δοκεῖ συγκεῖσθαι, ἡ τὸ ἄδικον ἀγαθὸν λέγουσα τῇ τὸ ἄδικον κακὸν λεγούσῃ· ἀπὸ ἐναντίων γὰρ καὶ αὗται ἕξεων. ἀλλὰ καὶ ἡ πέμπτη τοιαύτη, ἡ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν λέγουσα καὶ ἡ τὸ ἄδικον ἀγαθόν· ἐναντίαι γὰρ καὶ αὗται καὶ ἀπὸ ἐναντίων ἕξεων. ὁμοίως καὶ ἡ ἕκτη ἔχει, ἡ τὸ δίκαιον κακὸν λέγουσα καὶ ἡ τὸ ἄδικον κακόν· καὶ γὰρ αὗται ταῖς προειρημέναις ἐναντίαι.

Δείξας δὲ ταύτας καὶ εἰπὼν καθ' ἑκάστην γὰρ συζυγίαν τὸ μὲν αἱρετὸν τὸ δὲ φευκτόν, καὶ τὸ μὲν ἐπιεικοῦς ἦθους τὸ δὲ φαύλου, ἐπήνεγκε δῆλον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τῷ αὐτῷ πλείονα ἐναντία συμβαίνει γίνεσθαι, λαμβάνων τοῦτο ὡς τοῖς κειμένοις ἑπόμενον. ἦν γὰρ ἂν συμπλοκὴν ἐπαινετὴν ἡ ἀληθῆ λάβωμεν, ταύτῃ πᾶσαι αἱ ψευταὶ ἢ ψευδεῖς ἐναντίαι ἔσονται ⟨αἱ⟩ ἐν πάσαις ταῖς συζυγίαις, καὶ οὐ πλείους εὑρεθήσονται οὖσαι τῶν δύο· καὶ ὁμοίως ἦν ἂν ψεκτὴν ἢ ψευδῆ, ταύτῃ πᾶσαι αἱ ἐν πάσαις ταῖς συζυγίαις ἐπαινεταὶ ἢ ἀληθεῖς ἐναντίαι, αἵτινες οὐδ' αὐταὶ πλείους εἰσὶ τῶν δύο. ἔστι δ' ἐπαινετὸν μέν, τοῦτ' ἔστιν ἀληθές, ἐν τῇ πρώτῃ συζυγίᾳ τὸ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνειν, ψεκτὸν δὲ τὸ τὸ δίκαιον κακόν, ὥστε τοῦτο ἐναντίον ἔσται ἐκείνῳ· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ συμπλοκῇ, τῇ τὸ ἄδικον ὑποκείμενον ἐχούσῃ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς

---

2 ἐναντίωσιν D: ἐναντία B: ἐναν A: om. aP 3 τε excipit 14 ἀλλὰ καὶ γὰρ superscr. B post γὰρ add. μὴ A 5 δεικτικῶς D et, ut videtur, P^1 (corr. P^2) 7 τῶ ἤθει ὅτι τὸ δίκαια ἀγαθὰ λέγων καὶ ὁ τὰ δίκαια κακά A 9 καὶ τὸ om. AB: καὶ add. P^2 10 τε AD: om. aBP 11 τὸ (ante μοιχεύειν) iterat A post ἀλλήλοις add. τῶ B post τὸ alterum add. γὰρ A 12 δ' om. BP^1 (add. P^2) post ἡ eras. 2 lit. P 13 ἐναντία D 14 ἡ alterum om.A 16 ἀλλὰ — ἕξεων (17) om. D 17. 18 δίκαιον κακόν — ἄδικον ἀγαθόν P^1, corr. P^2 17 καὶ alterum om. A καὶ tertium om. B 18 κακόν alterum] ἀγαθόν· ἐναντίαι γὰρ αὗται καὶ ἀπὸ ἐναντίων ἕξεων (ex vs. 17 translata) A 20 ταύτας] καὶ αὐτὰς B 23 λαμβάνει P (ει in ras. P^2) ὡς corr. B 24 ἂν aBP: καὶ A: om. D post συμπλοκὴν add. δὲ A 25 αἱ alterum addidi 27 post ἂν add. ἢ a ψευδῆ ἢ ψεκτήν B 28 αὗται D 32 συζυγίᾳ conicio, at cf. p. 181,28. 183,1 τῇ om. B ἐν — συμπλοκαῖς (p. 185,1) om. B

συμπλοκαῖς, ψεκτὴ πάλιν ἐστὶ συμπλοκὴ ἡ τὸ ἄδικον ἀγαθὸν λέγουσα· ἔσται ἄρα καὶ αὕτη ἐναντία τῇ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν λεγούσῃ. ἐν δέ γε ταῖς καταλειπομέναις δύο συζυγίαις αἱ ψεκταὶ συμπλοκαὶ αἱ αὐταί εἰσι ταῖς ἤδη προειρημέναις· ἐν μὲν γὰρ τῇ ἑτέρᾳ αὐτῶν, τῇ πέμπτῃ, | ψεκτή ἐστιν 99
ἡ τὸ ἄδικον ἀγαθὸν λέγουσα, ἥτις ἦν καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ ψεκτὴ συμπλοκή, ἐν δέ γε τῇ ἕκτῃ ἡ τὸ δίκαιον κακὸν λέγουσά ἐστιν ἡ ψεκτή, ἥτις ἡ αὐτή ἐστι τῇ ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ ψεκτῇ. δύο ἄρα εἰσὶν ἐναντίαι τῇ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν λεγούσῃ, ἥ τε τὸ δίκαιον κακὸν λέγουσα καὶ ἡ τὸ ἄδικον ἀγαθόν. ἀλλὰ καὶ τῇ ψεκτῇ τῶν ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ δύο ἔσονται ἐναντίαι συμ- 5
πλοκαί, ἥ τε ἐν αὐτῇ ταύτῃ ἡ τὸ δίκαιον ἀγαθὸν λέγουσα καὶ ἡ ἐν τῇ τετάρτῃ ἡ τὸ ἄδικον κακὸν λέγουσα· αἱ γὰρ ἐν τῇ πέμπτῃ τε καὶ ἕκτῃ συζυγίᾳ συμπλοκαὶ ἐπαινεταὶ πάλιν αἱ αὐταί εἰσι ταῖς δύο ταῖς προειρημέναις. ὁμοίως καὶ τῶν ἐν ταῖς ἑξῆς τρισὶ συζυγίαις ἐπαινετῶν τε καὶ ψεκτῶν συμπλοκῶν ἑκάστῃ δειχθήσονται δύο οὖσαι συμπλοκαὶ ἐναντίαι.

Οὐσῶν τοίνυν ἑκάστῃ συμπλοκῇ ἐξ ἐναντίων οὔσῃ καὶ ἐναντίωσιν πε- 10
ριεχούσῃ δύο ἐναντίων συμπλοκῶν (αἱ γὰρ πρῶται δύο συζυγίαι ἐξ ἐναντίων μὲν ἦσαν καὶ αὐταί, οὐ μὴν καὶ ἐναντίωσιν περιεῖχον), λαμβάνειν φησὶ δεῖν τῶν ἐναντίων ὁπότερον ἂν ᾖ πρὸς τὴν θέσιν χρήσιμον. τοῦτο βραχέως μὲν καὶ διὰ τοῦτο ἀσαφῶς εἴρηται· ἔστι δὲ τοιοῦτον· ἔστι
μὲν ὁ ἐπὶ τῶν ἐναντίων τόπος πρὸς ἀνασκευὴν χρήσιμος, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς κατασκευὴν καθόλου· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀμέσων ἐναντίων καὶ πρὸς 15
κατασκευήν, ὅταν ἐπὶ τῶν δεκτικῶν αὐτῶν ὁ λόγος γίνηται, ὡς ἤδη προείρηται. ἐπεὶ δέ ἐστί τινα καὶ ἔμμεσα ἐναντία, ἐφ' ὧν οὐκέτι ἡ τοῦ ἑτέρου ἀναίρεσις θάτερον αὐτῶν κατασκευάζει, ἀλλὰ μόνον ἡ θατέρου θέσις
θάτερον ἀναιρεῖ (εἰ γὰρ λευκόν, οὐ μέλαν, οὐ μήν, εἰ μὴ λευκόν, ἤδη καὶ μέλαν· δύναται γὰρ καὶ τῶν μεταξύ τι εἶναι), διὰ τοῦτο, ὡς εἶπον, ὁ τόπος ὁ προειρημένος πρὸς ἀνασκευὴν μᾶλλον χρήσιμος. ἀδύνατον γὰρ 20
συνυπάρχειν τὰ ἐναντία· ὅταν οὖν πρόβλημά τι ᾖ ἐξ ἐναντίων συγκείμενον ᾧ πλείω ἐστὶν ἐναντία, ἀνασκευάζοντας αὐτὸ χρή, τίνα ἐστὶ τὰ
ἐναντία αὐτῷ, λαμβάνειν καὶ τούτων ὃ ἂν μᾶλλον ᾖ δι' ἐνάργειαν πρὸς τὸ τεθῆναι χρήσιμον, τοῦτο προχειριζομένους. καὶ δεικνύντας ὅτι ἀληθές

---

2 αὕτη BD: αὐτὴ aAP δικαίον] ἄδικον B γε om. aA 3 συζυγίαις] συζυγίαι A 4 τῇ alterum om. A 5 ἡ τὸ ἄδικον superscr. P²; ἤτοι τὸ κακ/// P¹ ἦν post συμπλοκή transposuit A ψεκτὴ συμπλοκή AD: τῇ ψεκτῇ συμπλοκῇ aBP 7 ψεκτή A 10 ἡ (ante τὸ) om. D 11 τε om. B 12 συζυγίᾳ] συζυγίαι A δύο BD: δυσὶ aAP post ταῖς alterum add. δύο, ut videtur, A 14 ἐναντία B 15. 16 παρεχούσῃ A 17 καὶ alterum om. A λαμβάνειν — χρήσιμον (18) lemmatis loco A 17. 18 δεῖ φησι D 19 οὕτω βραχέως A τοιοῦτο aP: τοιοῦ D 22 δεκατικῶν A γίνεται a 23 προείρηται] p. 174,7 sq. τινα om. B 24 αὐτῶν om. D φύσις B 27 ὁ προειρημένος τόπος aP μᾶλλον DP: μόνον aAB 29 ἐστὶν] ἐστὶ τὰ A χρὴ corr. ex χρήσιμ B 30 ἐνέργειαν APpr. (corr. P¹)

ἐστιν ἀναιρεῖν τὸ κείμενον τούτῳ ἐναντίον ὡς οὐκ ἀληθές. οἷον εἰ λέγοι τις τὴν δικαιοσύνην κακὸν εἶναι, ἐπεὶ τούτῳ ἐναντία δύο, τό τε τὴν δικαιοσύνην ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ τὴν ἀδικίαν κακόν, εἰ φανερώτερόν ἐστι τὸ τὴν ἀδικίαν κακὸν εἶναι κακίαν οὖσαν καὶ νόσον ψυχῆς καὶ φθαρτικὴν τοῦτο μὲν τῆς ἐν πόλει κοινωνίας τοῦτο δὲ πάσης συναλλαγῆς, ἐναντίαν δὲ καὶ παρὰ φύσιν τοῖς ἀνθρώποις (οἱ γὰρ ἄνθρωποι φύσει κοινωνικοί), εἰ δὴ τοῦτο διὰ ταῦτα φανερώτερον τοῦ τὴν δικαιοσύνην ἀγαθὸν εἶναι, τοῦτο ⟨δεῖ⟩ δείξαντάς τε καὶ θέντας ὂν ἐναντίον τῷ τὴν δικαιοσύνην κακὸν εἶναι ἀναιρεῖν ἐκεῖνο. ἐπὶ δέ γε τῶν ἀμέσων ἐναντίων καὶ κατασκευάσομεν τὸ προκείμενον, δείξαντες τὸ ἐναντίον αὐτῷ μὴ ὑπάρχον ὄντι δεκτικῷ αὐτοῦ καθ' ὁπότερον ἂν σημαινόμενον τοῦ ἐναντίου προχειρότερον τοῦτο δυνώμεθα δεικνύναι. τοῦτο δὲ γίνοιτ' ἄν, εἰ ἀμφότεραι αἱ ἐναντιώσεις, ἐξ ὧν ἡ τῶν ἐναντίων συμπλοκή, εἶεν ἄμεσοι· οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἄμεσα ἔσται συγκείμενα. ὁ γὰρ δείξας, ὅτι μή ἐστιν ἡ ὑγεία κακόν, ἤδη δέδειχεν ὅτι ἡ ὑγεία ἀγαθόν, εἰ εἴη ἄμεσα τό τε ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ὁμοίως [δὲ] τῇ ὑγείᾳ καὶ τῇ νόσῳ. ὡς γὰρ καὶ πρὸς κατασκευὴν ὄντος τοῦ τόπου χρησίμου εἶπε καὶ ἀναιροῦντι καὶ κατασκευάζοντι. δεῖ δὲ τὸ μᾶλλον ἐν τοῖς κατηγορουμένοις ὅροις ζητεῖν, ⟨οἷον⟩ πότερον μᾶλλον καὶ φανερώτερον ὑπάρχει τῇ δικαιοσύνῃ τὸ ἀγαθὸν ἢ τῇ ἀδικίᾳ τὸ κακόν. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐὰν ἄλλα τινὰ ἐναντία λάβωμεν, οἷον ἡδονὴν καὶ λύπην καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν, καὶ ταῦτα συμπλέκωμεν. ὁμοίως κἂν [ἐπὶ τούτων], οἷς αὐτὸς ἐχρήσατο, λάβωμεν φίλους καὶ ἐχθροὺς καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κακῶς ποιεῖν.

Ὁ μὲν οὖν τόπος οὗτος. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς πάλιν ἐνταῦθα πλείω ἑνὶ ἐναντία εἶναι ἔλαβεν ἀρεσκόμενος τῷ ἓν ἑνὶ ἐναντίον εἶναι. ἢ ὅταν μὲν ἁπλοῦν τὸ ἕν ᾖ, ἀνάγκη τούτῳ ἓν ἐναντίον εἶναι· ὅταν δὲ μὴ ἁπλοῦν, οὐδὲν κωλύει τούτῳ καὶ πλείω εἶναι ἐναντία, οὐ κατὰ ταὐτὸν ἀλλὰ ἄλλου κατ' ἄλλο τῶν λαμβανομένων ἐναντίων ὄντος ἐναντίου τῷ ἑνί· κατὰ ταὐτὸν γὰρ ἀδύνατον πλείω τῷ αὐτῷ ἐναντία εἶναι. | κἂν ἓν δέ τι ὂν κατ' ἀριθμὸν δυνάμεις ἔχον πλείους ἑκάστῃ τῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων ἔχῃ τι ἐναντίον, οὐκ ἐπεὶ ἓν κατ' ἀριθμόν ἐστι τὸ λαμβανόμενον, διὰ τοῦτο ἑνὶ πλείω ἔσται ἐναντία. οὐδὲν γὰρ κωλύει ἕν τι κατ' ἀριθμὸν ὂν καὶ ψυχρὸν εἶναι καὶ λευκόν, ὡς τὴν χιόνα, καὶ ἔχειν ἐναντία τό τε θερμὸν

---

1 post ἐναντίον add. εἶναι A 4. 5 κακίαν — φθαρτικὴν aBDP: καὶ τὸ τὴν δικαιοσύνην ἀγαθὸν A 5 συναλλαγῆς] συναγωγῆς a 7 τοῦ ex τὸ corr. P² 8 δεῖ addidi ἐναντίον ὂν B 9 ἐκεῖνο ἀναιρεῖν B 10 δεκτικοῦ A 11. 12 δυναίμεθα A: δυνάμεθα B 12 γένοιτο a 13 ἄλλα μέσα P 14 συγκείμενα ADP: δεικνύμενα aB ἡ superscr. P 15 εἰ om. B εἴη om. D 16 δὲ delevi 18 οἷον addidi 19 ὑπάρχειν B 21 συμπλέκομεν AP¹ (corr. P²) κἂν scripsi: καὶ libri ἐπὶ τούτων delevi 22 ποιεῖν alterum om. B 23 οὕτως D 24 ἐναντία εἶναι] καὶ ἐναντία B ἑλάβο A: εἴληφεν B ἓν BD: ἐν aA: non liquet utrum ex utro correxerit P 25 ἢ τὸ ἕν B ἓν alterum add. P² 27 ἄλλο κατ' ἄλλου B ἄλλο corr. P² ἐναντίου ὄντος collocat D 28 εἶναι ἐναντία D . post εἶναι add. τὸ δὲ (γὰρ aB) κυρίως πλείω τῷ αὐτῷ ἐναντία (εἶναι add. aB) aABP: om. D 29 τῶν ἐν αὐτῷ ἑκάστη B αὐτῇ DP ἔχῃ] ἔχει A 30 ἐναντίον τι B 31 κατ' ἀριθμὸν ἕν τι D ὄν] εἶναι B 32 τε superscr. B

καὶ τὸ μέλαν· ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ἑνὶ πλείω ἐναντία γίνεται, ὅτι μὴ κατὰ ταὐτὸν ἄμφω, τό τε θερμὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐναντία τῇ χιόνι. καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἐναντίων δὲ συμπλοκῆς ταὐτὸ συμβαίνει· οὐ γὰρ δὴ κατὰ ταὐτὸν τῷ 'ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστιν' ἐναντίον ἐστὶ τὸ 'ἡ ἡδονὴ κακόν' καὶ 'ἡ λύπη ἀγαθόν', ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη, ὅτι τὸ ἐναντίον τοῦ αὐτοῦ κατηγόρησεν, ἡ δὲ δευτέρα, ὅτι τοῦ ἐναντίου τὸ αὐτό· δύο γὰρ τὰ συγκείμενα, καὶ ἑκατέρῳ αὐτῶν ἴδιόν τί ἐστιν ἐναντίον. οὐδ' ἐνταῦθα οὖν αὐτῷ τι μαχόμενον λέγει, ὥσπερ οὐδὲ ἐν τοῖς Ἠθικοῖς, ὡς ἐδείξαμεν καὶ ἐν τοῖς εἰς ἐκεῖνα ὑπομνήμασιν.

p. 113a20 Ἔτι εἰ ἔστι τι ἐναντίον τῷ συμβεβηκότι.

Εἴ τίς τινι συμβεβηκέναι τι εἴποι, δεῖ, φησίν, ἐφορᾶν εἰ τῷ συμβεβηκότι ἐστί ⟨τι⟩ ἐναντίον. οὗτος ὁ τόπος ὁ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ αὐτοῦ ἔν τισι φερομένῳ, κατὰ τὴν λέξιν μόνον αὐτοῦ διαφέρων, ὡς ⟨παρὰ⟩ τὸ εἰκὸς Ἀριστοτέλους διαφόρῳ λέξει τὸν αὐτὸν ὑποσημηναμένου τόπον· διὸ ἔν τισιν ὁ πρὸ τούτου περιῄρηται. ἔστι δὲ ὁ τόπος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἀνασκευαστικός. ἐπεὶ γὰρ ἀδύνατόν τινι ἅμα τὰ ἐναντία ὑπάρχειν τε καὶ συμβεβηκέναι, φησὶ δεῖν, ἄν τίς τι συμβεβηκέναι τινὶ λέγῃ, ἐπιβλέπειν εἰ τῷ συμβεβηκέναι λεγομένῳ ἐστί τι ἐναντίον καὶ εἰ ὑπάρχει τούτῳ ᾧ ὑπάρχειν τίς φησι τὸ ἐναντίον αὐτῷ. ἂν γὰρ δειχθῇ τοῦτο ὑπάρχον αὐτῷ, ἀνεσκευασμένον ἔσται τὸ τιθέμενον αὐτῷ συμβεβηκέναι. εἰ γάρ τις λέγοι τὴν ἀδικίαν ὠφέλιμον εἶναι τῷ ἔχοντι, ἐπεὶ τῷ μὲν ὠφελίμῳ τὸ βλαβερὸν ἐναντίον, ἡ δὲ ἀδικία νόσος ψυχῆς ἐστιν, ἂν λάβωμεν ὅτι πᾶσα νόσος βλαβερὰ τῷ ἔχοντι αὐτήν, ἔχοιμεν ἂν ὅτι καὶ ἡ ἀδικία· εἰ δὲ βλαβερά, οὐκ ὠφέλιμος· ἀδύνατον γὰρ ἅμα τἀναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν. ὁμοίως, ἂν τὸ ὑγιαίνειν λεγόμενον δείξωμεν νοσοῦν, ἀνῃρηκότες ἂν εἴημεν τὸ ὑγιαίνειν αὐτό. ἀλλὰ καὶ εἰ τὴν ἡδονήν τις ἀγαθὸν ἔθετο, δειχθείσης ὅτι κακὸν ἀνῃρημένον ἂν εἴη τὸ ἀγαθὸν αὐτὴν εἶναι· ἔσται γὰρ ἅμα περὶ αὐτὴν τἀναντία. διαφέροι δ' ἂν οὗτος ὁ τόπος τοῦ πρὸ ὀλίγου ῥηθέντος τοῦ "ὅσοις δὲ ἀνάγκη θάτερον μόνον ὑπάρχειν", ὅτι

---

1 ἀλλ'—μέλαν (2) om. B ἀλλ' οὐ corr. ex ἀλλὰ P γίνεται ἐναντία A 2 θερμὸν aAP: λευκὸν D ἐναντίον A 3 συμβαίνει· οὐ] σημαίνει καὶ B ἡ om. D 4 ἐστὶ om. D 5 τὸ om. A τοῦ om. D 7 αὐτῷ libri 8 ὡς D: om. aABP 10 ἔτι ABD: ἄλλος aP, mrg. D εἰ om. A εἰ—συμβεβηκότι om. P τι postea add. D 11 εἴ τις—ἐναντίον (12) lemmati continuat A τι aBP² (τι—φησιν add. P²): om. AD εἴπε A: εἶπεν D δεῖν A ἐφορᾶν] εὐ ὁρᾶν A 12 ἐστί τι scripsi: ἐστὶν libri τινι A 13 διαφέρον A παρὰ addidi 15 περιῄρηται A καὶ αὐτὸς ante ὁ transposuit B: om. A 17 τις add. P⁵ συμβεβηκέναι τί τινι D: τινὶ συμβεβηκέναι B 18 post ἐναντίον add. αὖ D ἐὰν ὑπάρχῃ B τοῦτο A, Bpr. 19 ὑπάρχει (ante τίς) aA 19. 20 ὑπάρχον αὐτῷ postea add. D 21 λέγει B ἔχοντι corr. P² 22 ἐστὶ ψυχῆς D ἂν—ἀδικία (23) om. B 24 τῷ αὐτῷ τὰ ἐναντία B 26 τις ABD: τὸ aP 27 ὅτι aP: om. ABD 28 ἔσται—τἀναντία om. A τὰ ἐναντία aB 29 πρὸ ὀλίγου] c. 12 p. 112a24 μόνον om. B

ἐκεῖνος μὲν ἦν ἐπὶ ἀμέσων λεγόμενος, διὸ ἦν καὶ κατασκευαστικός, οὐ μόνον ἀνασκευαστικός, οὗτος δὲ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ἐναντίων, διὸ μόνον ἐστὶν ἀνασκευαστικός.

p. 113a24 [Ἄλλος] ἢ εἴ τι τοιοῦτον εἴρηται κατά τινος, οὗ ὄντος ἀνάγκη τἀναντία ὑπάρχειν.

Προστίθησι τῷ προειρημένῳ τόπῳ καὶ τοῦτον ὄντα καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐναντίων τε καὶ ἀνασκευαστικόν. ἔστι δὲ ὁ τόπος· ἀξιοῖ ζητεῖν εἴ τις τοιοῦτόν τι κατηγόρηκέ τινος ὡς ὑπάρχον αὐτῷ, ᾧ ἕπεται τὸ ἅμα τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι τὰ ἐναντία ὑπάρχειν· εἰ γὰρ εἴη τοιοῦτον τὸ τιθέμενον ὑπάρχειν τινί, ἀναιροῖτ' ἂν καὶ δείκνυοιτο ἀδύνατον τῷ ἀδύνατον εἶναι ἅμα τὰ ἐναντία ὑπάρχειν τινί. αὐτὸς μὲν οὖν παραδείγματι τῶν ἰδεῶν κέχρηται. εἰ γάρ τις λέγοι τὰς ἰδέας ἐν ἡμῖν εἶναι ὡς εἶναι τὰ ἡμέτερα εἴδη τὰς ἰδέας, τούτῳ ἀκολουθεῖ τὸ ἅμα μὲν ἀκινήτους τὰς ἰδέας λέγειν ἅμα δὲ κινουμένας, καὶ ἅμα μὲν νοητὰς ἅμα δὲ οὐ νοητὰς ἀλλὰ αἰσθητάς. καθ' ὅσον μὲν γὰρ τὰς ἰδέας λέγουσι νοητάς τε καὶ ἀκινήτους, ταῦτα αὐταῖς ὑπάρξει· καθ' ὅσον δὲ ἐν ἡμῖν αὐτὰς εἶναι λέγουσι, κινουμένων τε ἡμῶν συγκινηθήσονται καὶ ἔτι αἰσθηταὶ ἔσονται· τὴν γὰρ ἑκάστου μορφὴν τῇ ὄψει γνωρίζομεν, ἥτις εἰ ἔστιν ἡ ἰδέα, αἰσθητὴ ἂν εἴη. ἔνεστι δὲ προσχρωμένους τῷ τόπῳ τούτῳ ἀναιρεῖν τό τε τὸ 'ἐγὼ ψεύδομαι' πρότασιν εἶναι· εἰ γὰρ πρότασις, ἅμα ἔσται ἀληθής τε καὶ ψευδής, ὡς δείκνυται· ἀδύνατον δὲ τοῦτο· ἐναντία γὰρ ταῦτα· οὐκ ἄρα πρότασις τὸ 'ἐγὼ ψεύδομαι'. εἰ γὰρ εἴη συγχεχωρημένον τὸ εἶναι πρότασιν αὐτήν, ἀναιροῖτ' ἂν τὸ πᾶσαν πρότασιν ἢ ἀληθῆ ἢ ψευδῆ εἶναι· εἰ γὰρ τοῦτο, εἴη ἂν καὶ αὕτη ἢ ἀληθὴς ἢ ψευδής. ἀλλ' ὁπότερον ἂν ὑποτεθῇ εἶναι, ἕπεται καὶ τὸ ἐναντίον αὐτῇ· ἀληθοῦς μὲν γὰρ ὑποτεθέντος εἶναι τοῦ 'ἐγὼ ψεύδομαι' ἕπεσθαι δοκεῖ τὸ ψεύδεσθαι αὐτόν· οὕτως γὰρ ἂν ἀληθεύοι ψεύδεσθαι λέγων αὐτόν· ψευδοῦς δὲ πάλιν τὸ ἀληθεύειν· διὰ γὰρ τοῦτο αὐτὸ ψεύδοιτ' ἂν πάλιν λέγων αὐτὸν ψεύδεσθαι, διότι ἀληθεύει. 101

---

1 ἦν alterum om. a 1. 2 οὐ μόνον ἀνασκευαστικός add. P^2 aut P^5 2 οὗτος—ἄλλος (4) om. B post δὲ eras. 1—2 lit. P 4 ἄλλος om. Arist. 7 ἀνασκευαστικῶν aBP 8 τι om. D 9 τὰ] ἃ B τὸ superscr. B: ante τοιοῦτον transposuit D 10. 11 τῷ ἀδύνατον εἶναι AB et omisso εἶναι D: om. a: ras. 8—10 lit. P 11 τἀναντία aABP 12 λέγει B 13 post τὰς prius add. γε aBP 14 καὶ om. P 14. 15 μὲν νοητὰς ἀλλὰ καὶ (ἅμα δὲ a) αἰσθητάς aB: δὲ αἰσθητάς (δὲ αἰσθ in ras. P^3, ut videtur), post quae deleta sunt ἀλλὰ αἰσθητάς, P 15 λέγουσι τὰς ἰδέας A τε om. B 16 αὐτὰς ἐν ἡμῖν B αὐτὰ A 18 ἥτις] εἴ τις B εἰ aB: om. ADP ἡ ADP: om. aB 19 τε (quod excipit p. 189,1 ἀλλ' οὐδὲ) om. D τὸ alterum om. aB 20 τε om. B 22 ἐγὼ corr. ex γὰρ P^2 γὰρ add. P^2 23 τὸ add. P^2 aut P^5 ἢ prius om. AB 24 αὐτὴ AD ἢ prius om. aBP 25 εἶναι prius om. B εἶναι alterum P, postea add. D^1: om. aAB 27 ἑαυτόν B 28 τοῦτο αὐτὸ ψεύδοιτο] τό αὐτὸ ψεύ corr. P^2 αὐτὸν aP^2: αὐτὸν ADP^1: ἑαυτὸν B

ἀλλ' οὐδὲ τὸ 'πᾶσα φαντασία ἀληθής' πρότασις ἂν εἴη· ἅμα γὰρ ἀληθής τε καὶ ψευδής, ἀληθὴς μέν, ὅτι φαντασία καὶ αὐτή, ψευδὴς δέ, ὅτι φησὶν πᾶσαν ἀληθῆ εἶναι· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ πᾶν ἐν παντὶ μεμῖχθαι λέγοντι ἕπεται τὸ ἅμα εἶναι τὰ ἐναντία. ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ ὂν ἕν τε εἶναι καὶ ἄπειρον λέγοντι ἕπεται τὸ ὂν ἕν τε εἶναι καὶ πολλά· τὸ γὰρ ἄπειρον τοῦ ποσοῦ· τὸ δὲ ποσὸν συμβεβηκός· ἔσται οὖν καὶ οὐσία καὶ ποσόν. ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ πάντα κινεῖσθαι τιθεμένῳ ἕπεται τὸ τὸ αὐτὸ ἅμα κινεῖσθαί τε καὶ ἠρεμεῖν· αὐτὸ γὰρ τὸ πάντα κινεῖσθαι, καθ' ὅσον ἀληθές τε καὶ βέβαιον μένει, ἀκίνητον ἔσται, καθ' ὅσον δὲ τῶν πάντων ἐστί, καὶ αὐτὸ κινηθήσεται. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν διὰ γὰρ τῆς περὶ τὴν ὄψιν αἰσθήσεως τὴν ἐν ἑκάστῳ μορφὴν γνωρίζομεν ἔδειξε πῶς εἶπεν ἐν ἡμῖν εἶναι τὰς ἰδέας· ὡς γὰρ τὸ ἑκάστου εἶδος καὶ τὴν μορφήν. διὰ τοῦ τόπου τούτου ἀναιρεθήσεται καὶ τὰ τοιαῦτα· 'ἐπίσταται Δίων ὅτι τέθνηκεν'· ἅμα γὰρ τούτῳ καὶ τὸ τεθνάναι καὶ τὸ ζῆν ἕπεται. ὁμοίως τούτῳ καὶ τὸ 'οὐκ ἔστιν αὕτη ἡμέρα'.

p. 113a33 Πάλιν εἰ κεῖται συμβεβηκὸς ᾧ ἐστί τι ἐναντίον.

Ὁ τόπος οὗτος τοιοῦτος· ἐπεὶ δοκεῖ τὸ αὐτὸ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν, εἴ τίς τινι συμβεβηκέναι τί φησιν, ἀξιοῖ σκοπεῖν εἰ τῷ συμβεβηκέναι λεγομένῳ ἐστί τι ἐναντίον, καὶ ὄντος ὁρᾶν εἰ τὸ ὑποκείμενον δεκτικόν ἐστι καὶ τούτου. δεκτικοῦ μὲν γὰρ ὄντος κατασκευάζοιτ' ἂν καὶ τὸ τούτου δεκτικὸν αὐτὸ εἶναι· οὐ μὴν ἤδη τὸ καὶ πάντως αὐτὸ ἐν αὐτῷ εἶναι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ. εἰ δὲ μὴ εἴη δεκτικὸν τούτου, οὐδ' ἂν τοῦ συμβεβηκέναι τιθεμένου αὐτῷ εἴη δεκτικόν· εἰ δὲ μὴ δεκτικόν, οὐδ' ἂν ἔχοι αὐτό. δεῖ δὲ ἐπ' ἐκείνων χρῆσθαι τῷ τόπῳ ἐφ' ὧν μὴ σύμφυτον τῷ ὑποκειμένῳ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων, ὡς τῇ χιόνι τὸ λευκόν. οἷον εἰ τῇ ὀργῇ τὸ μῖσος ἕπεσθαί τις εἶπεν, ἐν ᾧ δῆλον ὅτι ἡ ὀργή, ἐν τούτῳ καὶ τὸ μῖσος ἔσται κατ' αὐτόν· ἔστι δὲ ἡ ὀργὴ ἐν τῷ θυμοειδεῖ· ἐν τούτῳ ἄρα καὶ τὸ μῖσος ἔθετο. ἐπεὶ οὖν ἐστιν ἐναντίον τῷ μίσει ἡ φιλία, ἔσται τὸ θυμο-

---

1 τὸ B: om. aADP πρότασις — γὰρ P²: ἔσται· πᾶσα γὰρ λέγουσα ὅτι μὴ πᾶσα φαντασία P¹ πρότασις ἂν εἴη post ψευδής (2) transposuit B τε] ἔσται A
2 ἀληθὴς μὲν aABP: ἔσται μὲν γὰρ ἀληθὴς D αὕτη D ante φησὶν add. οὖ aABP: om. D
3 τὸ om. AP¹ (add. P²) 4 τῷ (ante ἅμα) B τἀναντία aAP
6 ἔσται] ἂν B 7 τὸ (ante πάντα) om. aP 9 ἀκινήτων A
ἔσται] ἕ in ras. P² (στ videtur ex τ correctum) 10 δὲ om. a τῆς περὶ aDP: τῆς A: πρὸς B
12 post τὸ add. τοῦ A 13 Δίων] δὲ A 14 τέθνηκεν] ἔθνη in ras. P² τούτου A: του D 15 τούτῳ om. B αὐτὴ P¹ corr. P²
16 ἐναντίον ἐστί τι B 17 οὗτος aBD: ὁ AP²: om. P¹ 18 εἰ ABP: ἐν aD
21 αὐτῷ (post δεκτικὸν) A τὸ καὶ πάντως] τὸ κατὰ πάντα A 22 οὐδ᾽ ἀντο P¹, corr. P² 24 ἐκείνῳ A σύμφοι A 25 εἰ] ἂν B 27 ἔσται — μῖσος (28) om. D κατ' αὐτόν aP: κατὰ ταὐτόν AB 28 οὖν ἐστιν om. B ἐναντίον ἐστὶν A
ἐναντία B: compend. D ἡ om. aP

εἰδὲς καὶ τῆς φιλίας δεκτικόν· εἰ οὖν μὴ τοῦτο (ἐν γὰρ τῷ ἐπιθυμητικῷ τὸ φιλεῖν καὶ ἡ φιλία), οὐκ ἂν οὐδὲ τὸ μισεῖν ἐν τῷ θυμικῷ εἴη· εἰ δὲ τοῦτο, ἀναιροῖτ' ἂν τὸ τὸ μῖσος ἔπεσθαι τῇ ὀργῇ, εἴ γε ἡ μὲν ὀργὴ ἐν τῷ θυμικῷ, τὸ δὲ μῖσος ἐδείχθη ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ. πάλιν εἰ τὴν ἄγνοιαν ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ τις λέγοι εἶναι, ἔποιτ' ἂν τὸ καὶ γνώσεως εἶναι τὸ ἐπιθυμητικὸν δεκτικόν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἐπιστήμης. εἰ δὲ μὴ τοῦτό ἐστι [τὸ] ἐπιστήμης δεκτικὸν ἀλλὰ τὸ διανοητικόν, οὐδ' ἂν ἀγνοίας εἴη τὸ ἐπιθυμητικὸν δεκτικόν. τούτῳ τῷ τόπῳ προσχρωμένους ἔστι δεικνύναι ὅτι μηδεμία τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν ἐπιστήμη. τὸ γὰρ ἐπιστήμης δεκτικὸν καὶ ἀγνοίας· ὥστε εἰ ἀγνοίας τὸ λογιστικόν, καὶ ἐπιστήμης τοῦτο, ἀλλ' οὐ τὸ παθητικόν, ἐν ᾧ αἱ ἠθικαὶ ἀρεταί. δεικνύοιτ' ἂν διὰ τοῦ τόπου τούτου καὶ ὅτι ὁ θεὸς οὐκ ἔστι ζωῆς δεκτικός, ὅτι μηδὲ θανάτου· αὐτοζωὴ γὰρ ἀλλ' οὐ ζωῆς δεκτικός. ἢ διὰ τοῦτο οὐ δεκτικός, ὅτι σύμφυτον αὐτῷ τὸ ζῆν ὡς τῇ χιόνι τὸ λευκόν. πρὸς μὲν οὖν ἀνασκευὴν ἁπλῶς ὁ τόπος χρήσιμος. κατασκευάσαι δὲ διὰ τούτου τὸ μὲν ὑπάρχειν τι οὐχ οἷόν τε· τὸ μέντοι δεκτικὸν αὐτὸ εἶναι τοῦ λεγομένου αὐτῷ ὑπάρχειν κατασκευάζοιτ' ἄν· εἰ γὰρ τοῦ ἐναντίου τούτῳ δεκτικόν, καὶ τούτου. οὕτως κατασκευάζοιτ' ἂν ὅτι ἡ ὕλη οὐ στέρησις ἀλλὰ δεκτικὴ στερήσεως, ἐπεὶ καὶ τοῦ εἴδους, ὃ ἐστιν ἐναντίον τῇ στερήσει, ἐστὶ δεκτική. ἂν μὲν οὖν δεικνύμενον ᾖ τὸ ἐναντίον ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ, ἄντικρυς ἂν ὅτι μὴ ὑπάρχει αὐτῷ τὸ κείμενον ὑπάρχειν δεικνύοιτο· ὅτι μέντοι δεκτικόν ἐστιν αὐτοῦ, εἴη ἂν κατεσκευασμένον. εἰ δὲ δεκτικὸν εἴη μόνον δεικνύμενον τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐναντίου τῷ ὑπάρχειν αὐτῷ λεγομένῳ, δύναται καὶ ὑπάρχειν αὐτῷ τοῦτο· εἰ δέ γε τῶν ἀμέσων εἴη, καὶ ὑπάρχοι ἂν πάντως.

p. 113ᵇ15 Ἐπεὶ δέ εἰσιν αἱ ἀντιθέσεις τέτταρες, σκοπεῖν ἐκ μὲν τῶν ἀντιφάσεων ἀνάπαλιν.

Ὁ τόπος ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἀντιθέσεις ἀκολουθήσεων. ἀντίκειται δὲ

---

2 τὸ alterum om. P² post δὲ add. μὴ A 3 τοῦτο—ὀργῇ in mrg. P⁴ post ἂν add. καὶ A τὸ alterum aAP⁴: om. BD τῇ aB: om. ADP⁴ εἴ γε ἡ μὲν ὀργὴ om. P 4 μισεῖν A 5 ἐπιθυμητικῷ corr. ex θυμικῷ P² τις post 4 ἄγνοιαν transposuit aP: utroque loco habet A λέγει B εἶναι λέγοι D τὸ καὶ aP: τῶ καὶ A: καὶ τὸ B: καὶ D γνώσει A 6 εἰ δὲ—8 δεκτικόν om. B δὲ alterum om. A 6. 7 ἐστι τὸ AD: τῆς aP: τὸ delevi 7. 8 δεκτικὸν τὸ ἐπιθυμητικόν aAP 8 τῶ τόπω AB: τῶ τρόπω D: om. aP χρωμένους B 9 ἠθικῶν om. D 10 λογικόν A οὐ AD: οὐδὲ aBP 11 δείκνυτ' aP τούτου τοῦ τόπου Dpr. 12 αὐτὸ ζῶν A (αὐ)τοζωὴ γὰρ in ras. 9—10 lit. P² post γὰρ add. ἀλλ' αὐτὸς γὰρ ζωή τις B 13 δεκτικόν (post ζωῆς) A σύμφοι supra scripto τ A 14 post τόπος add. ὁ B 15 δι' αὐτοῦ aP post τούτου add. καὶ A τινὶ B 16 αὐτῷ] αὐτὸ B 17 τούτῳ aBDP³: τοῦτο AP¹ οὕτως] ὅσω a 19 ἐστιν ante ὃ transposuit A: post ἐναντίον B: om. aP (sed ras. ante ὃ P) δεκτικὴ ἐστιν B 20 ὑπαρχῃ (post μὴ) aBP: compend. AD αὐτὸ B 21 ὑπάρχον B δεκτικοῦ B: δεικτικόν a 22 κατασκευασμένον aP 23 αὐτῷ τοῦτο) in ras. P² 24 ὑπάρχοι (compend. A) ἂν ABD: ὑπάρχειν aP, ν add. P² πάντα A 25 εἰσιν om. Arist. (post ἀντιθέσεις add. C) τέσσαρες B(C) σκοπεῖν—ἀνάπαλιν (26) om. B μὲν ἐκ D 26 τῶν om. A 27 post τόπος add. οὗτος D ἀντίκειται—οὐχ ἡδύ (p. 191,7) Suidas sub v. ἀντικείμενα

τὰ ἀντικείμενα τετραχῶς· ἢ γὰρ ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἢ ὡς τὰ ἐναντία ἢ ὡς ἕξις καὶ στέρησις ἢ ὡς τὰ πρός τι. καὶ ἔστι καθ' ἑκάστην ἀντίθεσιν οἰκεία τις ἀκολουθία, ἀφ' ἧς ἀκολουθίας ὑπογράφει πῶς οἷόν τε | ὁρμωμένους καὶ κατασκευάζειν τι καὶ ἀνασκευάζειν. οὐκ ἐπὶ πασῶν δὲ 102
τῶν ἀντιθέσεων ἡ ἀκολούθησις ὁμοία, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ἀντιφάσεως ἀνάπαλιν ἡ γινομένη ἀκολούθησις ἔχει· οἷον εἰ τὸ καλὸν ἡδύ, τὸ οὐχ ἡδὺ οὐ καλόν. οὐχὶ δὲ λεκτέον τὸ οὐ καλὸν οὐχ ἡδύ· τῇ γὰρ καταφάσει τῇ τὸ καλὸν ἡδὺ λεγούσῃ ἀληθεῖ οὔσῃ ἀντιστρέφει ἡ τὸ κατηγορούμενον ἐν 5
τῇ καταφάσει ἀποφατικῶς λαμβάνουσα καὶ κατηγοροῦσα τοῦ οὕτως λαμβανομένου τὸ ὑποκείμενον ἐν τῇ καταφάσει καὶ αὐτὸ ἀποφατικῶς. τῇ γὰρ προειρημένῃ καταφάσει ἕπεται καὶ ἀντιστρέφει ἡ τὸ οὐχ ἡδὺ οὐ καλὸν λέγουσα, ἀλλ' οὐχὶ ἡ τὸ οὐ καλὸν οὐχ ἡδύ· οὕτως γὰρ ἂν ἦν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολούθησις, εἰ ἀφ' οὗ ἤρχετο ἡ κατάφασις, ἀπὸ τούτου καὶ τὸ ἀποφατικῶς λαμβανόμενον· ἀλλ' ἔστιν ἀντιστρέφουσα τῇ προειρημένῃ κατα- 10
φάσει ἡ λέγουσα τὸ οὐχ ἡδὺ οὐ καλόν. καὶ καθόλου τὸ ἀντικείμενον δεῖ λαμβάνοντας τοῦ ἑπομένου, εἰ ἐν ὑποθέσει εἴη, ἢ τοῦ κατηγορουμένου, εἰ ἐν κατηγορικῇ προτάσει, τὴν ἀκολουθίαν λαμβάνειν καὶ τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ ἡγουμένου συντάσσειν αὐτὸ ὡς ἀκολουθοῦν, εἰ ὑποθετικὴ ἡ πρότασις εἴη, εἰ δὲ κατηγορική, τῷ τοῦ ὑποκειμένου. ἄν τε γὰρ ἡ κατάφασις ἡ 15
προειρημένη ἀληθὴς ᾖ, καὶ ἡ ἀπόφασις ἡ τοιαύτη ἀληθὴς ἔσται, καὶ εἰ ἡ ἀπόφασις ἀληθής, ἀνάγκη καὶ τὴν ἀντεστραμμένην αὐτῇ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον κατάφασιν ἀληθῆ εἶναι· ὁμοίως, ἐάν τις τούτων ψευδὴς ᾖ, καὶ ἡ λοιπή. εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ λέγειν τὸ καλὸν ἡδύ, ψεῦδος καὶ τὸ λέγειν τὸ οὐχ ἡδὺ οὐ καλόν, καὶ ἀληθοῦς οὔσης τῆς 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν 20
ἐστιν' ἀληθὴς καὶ ἡ λέγουσα 'τὸ μὴ ζῷον οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος'· καὶ πάλιν ἀληθοῦς οὔσης τῆς 'ὃ μή ἐστιν ἄνθρωπος, οὐδὲ Σωκράτης ἐστίν' ἀληθὴς 20
γίνεται καὶ ἡ κατάφασις ἡ λέγουσα Σωκράτην ἄνθρωπον εἶναι. ὅτι δὲ ἀνάπαλιν ἡ ἀκολούθησις ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως, λαμβάνειν φησὶ δεῖν ἐξ ἐπαγωγῆς. εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ μὴ ζῷον οὐκ ἄνθρωπος, καὶ 30
εἰ ἡ ὑπόληψις διάθεσις, ἡ μὴ διάθεσις οὐχ ὑπόληψις. διὰ τοῦτο καὶ εἰ τὸ

---

3 ἀκολούθ (post ἧς) A 4 καὶ prius om. B Suid. τι] δεῖ A 5 ἀντιφάσεων — ἀντιθέσεως D ὁμοίως aP Suid. 6 λεγομένη B εἰ] ἡ A 7 λεκτέον δὲ D τὸ — ἡδύ delevit et in mrg. aliquid, quod nunc abscisum est, adscripsit P² οὐχ ἡδὺ οὐ καλόν Dpr. (corr. superscr. β α): οὐχ ἡδὺ οὐ καλόν· οὐχὶ δὲ λεκτέον τὸ οὐ καλὸν οὐχ ἡδύ A 8 ἀληθεῖ] ἀκολουθεῖ B ἡ] εἰ B 9 post καὶ add. ἡ aP οὕτως] οὐ B 10 καὶ — p. 192, 30. 31 ἡ ἀπόφασις om. P; in ras. 8 lit. signum appinxit P², in mrg. inf. notavit λείπει φύλλον P² 12 ἡ AD: om. aB οὐ om. A ante οὐχ add. τὸ B 15 δεῖν B 16 ἦ] ἢ A εἰ alterum aD: ἡ AB 17 post ἐν add. τῇ A πρότασις A λαμβάνειν D: λαμβάνομεν aAB τῶν ἀντικειμένων A 18 συντάττειν aA ἀκολουθεῖ A 19 εἰ δὲ κατηγορική, τῷ ὑποκειμένῳ (τῷ τοῦ ὑποκειμένου ex aB scripsi) AD: ἢ (ἡ B) τῷ τοῦ ὑποκειμένου εἰ κατηγορική aB 20 ἡ BD: εἴη aA ἔσται] εἴη A καὶ εἰ AD: κἂν aB 21 αὐτοῦ A 23 καλὸν BD: κακὸν aA ψεῦδος alterum AD: om. aB 27 γίνεται] εἶναι B εἶναι om. aB 28 ἐξ BD Arist.: ἐκ A: ἐκ τῆς a 30 ἡ prius om. A

γενόμενον ἀρχὴν ἔχει, τὸ μὴ ἔχον ἀρχὴν οὐ γέγονεν, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ Μέλισσος ᾤετο, τὸ μὴ γενόμενον οὐκ ἔχει ἀρχήν· ψεῦδος γὰρ τοῦτο· πολλὰ γὰρ ἀγένητα ὄντα ἀρχὰς ἔχει. καὶ εἰ τὸ ἀμερὲς ἀδιάστατον, τὸ μὴ ἀδιάστατον οὐκ ἀμερές. γίνεται μὲν οὖν ποτε καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολούθησις, ὡς ἐπὶ τῶν ἰδίων καὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν· εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν, ὁ μὴ ἄνθρωπος οὐ γελαστικόν· καὶ εἰ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, τὸ μὴ λευκὸν χρῶμα οὐκ ἔστι διακριτικὸν ὄψεως. ἀλλ' οὐ καθόλου ἡ τοιαύτη ἀντιστροφὴ ἀλλ' ἐπὶ ὕλης τινός, ἡ δὲ προειρημένη καθόλου· καὶ γὰρ οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων μόνων καὶ τῶν ὁρισμῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν γενῶν καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων ἀληθής. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ἀντιστροφὴ ἡ σὺν ἀντιθέσει λεγομένη. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἐν τῇ κατ' ἀντίφασιν ἀντιθέσει ἀκολουθία. χρησόμεθα δὲ αὐτῇ οὕτως καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευήν. ἀνασκευάζοντες μὲν τὸ καταφατικὸν διὰ τοῦ δεῖξαι, ὅτι τὸ ἀποφατικὸν τῷ ἀποφατικῷ οὐχ ὑπάρχει, τοῦτο ποιήσομεν· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδὲ τὸ καταφατικὸν τῷ καταφατικῷ τὸ ἀντεστραμμένως λαμβανόμενον. εἰ γὰρ μὴ ἀληθὲς τὸ τὸ μὴ ἀγαθὸν μὴ εἶναι ἡδονήν, οὐδὲ τὸ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἀληθές· οὐκ ἀληθὲς δὲ ἐκεῖνο· αἱ γὰρ τῶν ἀκολάστων ἡδοναὶ οὐκ οὖσαι ἀγαθαὶ ἡδοναί εἰσιν· οὐκ ἄρα ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστιν. οὕτως ἀναιρήσομεν τὰς ἀτόμους γραμμάς. εἰ γὰρ τὸ ἀδιαίρετον κατὰ φύσιν ἀμερές, τὸ μὴ ἀμερὲς οὐκ ἀδιαίρετον κατὰ φύσιν· ὥστε οὐκ ἂν εἶεν ἄτομοί τινες γραμμαί, ἐπεὶ μηδὲ ἀμερεῖς· μόνα γὰρ τὰ σημεῖα ἀμερῆ· οὐ γάρ εἰσι σημεῖα αἱ γραμμαί. εἰ δὲ κατασκευάζοιμεν τὸ καταφατικόν, δείξαντες τὸ ἀποφατικὸν τῷ ἀποφατικῷ ὑπάρχον εἴημεν ἂν καὶ τὸ ἀντιστρέφον αὐτῷ καταφατικὸν δεδειχότες. εἰ γὰρ τὸ μὴ ζῷον οὐκ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος ζῷον· καὶ εἰ τὸ μὴ ἀγαθὸν οὐχ αἱρετόν, τὸ αἱρετὸν ἀγαθόν· καὶ εἰ τὸ μὴ ὠφέλιμον οὐκ ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ὠφέλιμον· ὥστε ἐπεὶ αἱρετὸν ἡ ὑγεία, καὶ ἀγαθόν, καὶ ἐπεὶ ἀγαθόν, καὶ ὠφέλιμον. καὶ εἰ τὸ μὴ οἰκεῖον οὐκ ἐφετόν, τὸ ἐφετὸν οἰκεῖον· ἐφετὸν δὲ ἡμῖν τὸ θεῖον· καὶ οἰκεῖον ἄρα. ὡς δὲ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀνασκευάζεται καὶ κατασκευάζεται ἡ κατάφασις, οὕτως καὶ ἀπὸ τῆς καταφάσεως ἡ ἀπόφασις καὶ κατασκευάζεται καὶ ἀνασκευάζεται· ἡ γὰρ | τοῦ ἑτέρου αὐτῶν 103

---

1 γινόμενον aB οὐ AD: οὐδὲ aB ὁ om. A 2 ἔχει A: ἔχειν D: ἔχον aB ὡς αἱ ἀφαί 3 ἀγένητα B ἀρχὴν A post ἀδιάστατον add. καὶ a 5 ἐπὶ alterum om. a ὁ D: om. aAB post γελαστικόν add. καὶ εἰ (?) γελαστικὸν ἄνθρωπος A 6 ὁ D: καὶ εἰ aAB post ὄψεως add. καὶ aB 7 καθόλου aA: καθολικὴ D: καθολικόν B 10 ἐπὶ utrumque om. a 11 ἡ alterum aBD: ἐστὶν A 12 post δὲ add. καὶ A. 13 κατασκευὴν — ἀνασκευήν D 14 τῷ ἀποφατικῷ AD: τῆς ἀποφατικῆς aB 15. 16 ἀντιστραμμένως aB 16 τὸ alterum om. aB 16. 17 ἡδονὴν εἶναι D 17 τὸ om. D post ἀληθὲς repetit εἶναι A 18 ἀγαθαὶ οὐκ οὖσαι A 24 μὴ τὸ A 25 τὸ μὴ BD: μὴ τὸ aA 26 αἱρετὸν ἀγαθόν AD: inv. ord. aB μὴ τὸ A 28 μὴ τὸ A 28. 29 τὸ θεῖον ἡμῖν aB 29. 30 καὶ ἀνασκευάζεται καὶ κατασκευάζεται aB: κατασκευάζεται καὶ ἀνασκευάζεται (ut vs. 31) AD 31 καὶ prius om. A

κατασκευὴ καὶ τοῦ ἑπομένου ἐστὶν αὐτῷ· καὶ ἡ ἀνασκευὴ πάλιν ὁμοίως. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων ἀκολούθησις, καὶ τοιαῦται αἱ κατ' αὐτὰ ἀνασκευαί τε καὶ κατασκευαί. οὐ τῇ ἀντιφάσει δὲ τὸ ἑπόμενον λαμβάνει, ὡς ἂν ἐκ τῆς φωνῆς δόξαι, ἀλλ' ἑκατέρᾳ τῶν προτάσεων ἐξ ὧν ἡ ἀντίφασις. ὡς δέδεικταί τε καὶ αὐτὸς εἶπε διὰ τοῦ δῆλον οὖν ὅτι πρὸς ἄμφω ἡ κατὰ τὴν ἀντίφασιν ἀκολούθησις ἀνάπαλιν γινομένη.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἡ μὲν ἀκολούθησις τοιαύτη· εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον· διχῶς δὲ τοῦτο· καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἀνάπαλιν, ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων ἐπὶ τὰ αὐτά, ἔστι δὲ ἐφ' ὧν καὶ ἀνάπαλιν. ἐπὶ τὰ αὐτὰ μὲν οὖν γίνεται τῶν ἐναντίων ἡ ἀκολούθησις, ὅταν δύο οὐσῶν ἐναντιώσεων τὰ μόρια τῆς ἑτέρας ἐναντιώσεως ἕπηται τοῖς τῆς ἑτέρας ἐναντιώσεως μορίοις. οἷον ἀνδρεία καὶ δειλία ἐναντία, ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ καὶ κακία, καὶ ἀκολουθεῖ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ ἡ ἀρετή, τῇ δὲ δειλίᾳ, ἥτις ἐστὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἐναντία, ἡ κακία· καὶ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ τὸ αἱρετόν, τῇ δὲ δειλίᾳ τὸ φευκτόν· ἐναντία γὰρ ὄντα τὸ αἱρετόν τε καὶ φευκτὸν ἀκολουθεῖ ἐκείνοις ἑκάτερον ἑκατέρῳ. πάλιν εἰ τῷ μὲν καλῷ τὸ ἡδὺ ἀκολουθεῖ τῷ δὲ αἰσχρῷ τὸ ἀνιαρόν, ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολουθία. καὶ εἰ τῷ μὲν ἀγενήτῳ τὸ ἄφθαρτον τῷ δὲ γενητῷ τὸ φθαρτόν, καὶ οὕτως ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολουθία· ἐναντία γὰρ τὸ μὲν ἀγένητον τῷ γενητῷ, τὸ δὲ ἄφθαρτον τῷ φθαρτῷ, καὶ ἀμφοτέροις ἐκείνοις ὡς ἡγουμένοις ταῦτα ὡς ἑπόμενα ἀκολουθεῖ. καὶ ἐπεὶ τῷ λευκῷ τὸ διακριτικόν, τῷ μέλανι τὸ συγκριτικόν· ἔστι δὲ ἐναντία καὶ τὸ διακριτικὸν καὶ τὸ συγκριτικόν, ὥσπερ καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἐπὶ τὰ αὐτὰ τῶν ἐναντίων ἀκολούθησις. ἀνάπαλιν δέ, εἰ δύο οὐσῶν ἐναντιώσεων μὴ τοῖς τῆς ἑτέρας μέρεσιν ἀμφοτέροις ἕποιτο τὰ τῆς ἑτέρας ἑκατέρῳ ἑκάτερον, ἀλλὰ τῷ μὲν τῆς ἑτέρας μέρει τὸ ἕτερον, πάλιν δὲ τῷ τῆς ἑτέρας μέρει, ἧς εἵπετο τὸ μόριον, τὸ τῆς ἑτέρας μόριον ἀκολουθοίη. οἷον ὑγεία καὶ νόσος ἐναντία, καὶ εὐεξία καὶ καχεξία πάλιν ἐναντία καὶ αὐτά· καὶ ἕπεται τῇ μὲν εὐεξίᾳ ἡ ὑγεία (πᾶς γὰρ ὁ εὐεκτῶν ὑγιαίνει), οὐκέτι δὲ τῇ καχεξίᾳ, ἥτις ἦν ἐναντία τῇ εὐεξίᾳ, νόσος ἕπεται, ἥτις τῇ ὑγείᾳ ἐστὶν ἐναντία, ἀλλὰ ἔμπαλιν

---

1 αὐτῷ aA: αὐτῶν BDP 2 μὴν A 3 αὐτὰ scripsi: αὐτὰς libri 4 ἀλλ'] ἀλλὰ καὶ A 5 ἐξ ὧν ἡ ἀντίφασις om. D τε superscr. B 5. 6 δῆλον οὖν] δηλοῦν D 6 post ἄμφω add. ἀντιστρέφει Arist. κατὰ τὴν] κατ' D 7 γινομένους a 8 ἀκολουθία A 8. 9 τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ D cf. p. 194,14: τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον aABP 9 τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ AB 10 ἐπὶ μὲν—ἀνάπαλιν (11) om. B 11 ταὐτὰ aP 12. 13 τοῖς τῆς ἑτέρας (haec superscr. P⁴) μορίοις ἕπηται τὰ τῆς ἑτέρας ἐναντιώσεως μόρια aP 13 ἕπηται om. B 16 γὰρ om. A τε om. aBP post καὶ add. τὸ aP 19 εἰ om. aB ἀγεννήτῳ aP (alterum ν superscr. P²) 19 et 20 γεννητῷ aBP (alterum ν superscr. P²) 20 ἀκολούθησις· ἐναντίον B ἀγέννητον aBP (alterum ν superscr. BP²) 23 καὶ prius om. A συγκριτικὸν καὶ τὸ διακριτικόν AB 24 καὶ primum om. aP, postea add. D 25 τῆς superscr. P⁴ 26 post μέρεσιν add. ἢ B 28 ἀκολουθεῖ A 30 πᾶς D, idem signum in mrg., sed deest adnotatio εὐεκτικῶν aA

τῇ νόσῳ ἡ καχεξία· πᾶς μὲν γὰρ ὁ νοσῶν ἐν καχεξίᾳ ἐστίν, οὐ πᾶς δὲ ὁ ἐν καχεξίᾳ ὢν νοσεῖ· εἰσὶ γάρ τινες καὶ ὑγιαίνοντες καχέκται. ἀνάπαλιν ἡ ἀκολούθησις δοκεῖ γίνεσθαι καὶ ἐπὶ κακίας καὶ ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας καὶ κακοδαιμονίας· τῇ μὲν γὰρ κακίᾳ ἡ κακοδαιμονία ἕπεσθαι δοκεῖ, οὐκέτι δὲ τῇ ἀρετῇ ἡ εὐδαιμονία, ἀλλ' ἀνάπαλιν τῇ εὐδαιμονίᾳ ἡ ἀρετή· ὁ μὲν γὰρ εὐδαίμων ἐξ ἀνάγκης τὴν ἀρετὴν ἔχει, ὁ δὲ τὴν ἀρετὴν ἔχων οὐ πάντως εὐδαίμων· ὡς γὰρ τῷ μὲν ἀτέχνῳ ἱκανὴ ἡ ἀτεχνία πρὸς τὸ διαμαρτάνειν κατὰ τὰς ἐνεργείας ὕλης παρούσης, τῷ δὲ τεχνίτῃ οὐχ αὐτάρκης ἡ τέχνη πρὸς τὸ κατορθοῦν, ἀλλὰ καὶ ὀργάνων τινῶν δεῖται, οὕτως ἔχειν δοκεῖ καὶ ἐπὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. καὶ αἱ μὲν τῶν ἐναντίων ἀκολουθήσεις τοιαῦται. καὶ ὅτι τοιαῦται, δεῖν φησι διὰ τῆς ἐπαγωγῆς λαμβάνειν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀντίφασιν. αἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἀκολουθήσεων τούτων ἐπιχειρήσεις καὶ κατασκευάζειν καὶ ἀνασκευάζειν βουλομένοις ἕπονται τὸν τρόπον τοῦτον· κατασκευάζουσι μέν, εἰ ἀκολουθεῖ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, ἀκολουθήσει καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον ἢ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἢ ἀνάπαλιν· εἰ δὲ ἀνασκευάζοιμεν, δείξαντες ὅτι τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων κατ' οὐδένα τρόπον ἀκολουθεῖ, δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι οὐδὲ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. οἷον ἐπὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος. εἰ εἴη προκείμενον δεῖξαι ὅτι τῷ κακῷ οὐκ ἀκολουθεῖ τὸ μέλαν, δείξαντες ὅτι μήτε τῷ ἀγαθῷ ἀκολουθεῖ τὸ λευκὸν μήτε τῷ λευκῷ τὸ ἀγαθόν, δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι μηδὲ τῷ κακῷ ἀκολουθοίη· ἂν τὸ μέλαν. οὕτως δείξομεν ὅτι μή ἐστιν ἡ ἀκρασία κακία, δείξαντες ὅτι μήτε τῇ ἐγκρατείᾳ ἡ ἀρετὴ μήτε τῇ ἀρετῇ ἡ ἐγκράτεια ἕπεται. ἐπ' ὀλίγων δέ φησιν ἐναντίων ἀνάπαλιν τὴν ἀκολουθίαν γίνεσθαι. τὸ δὲ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἶπε λέγων 'τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν κακιῶν'· ὡς γὰρ ἐπ' ἀνδρείας καὶ δειλίας, οὕτως καὶ ἐπὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας καὶ σωφροσύνης καὶ ἀκολασίας καὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἐναντίων αὐταῖς κακιῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολούθησις. 104

Πάλιν ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων ἡ μὲν ἀκολούθησις ἐπὶ τὰ αὐτά, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ποτὲ καὶ ἀνάπαλιν. οἷον ἀντίθεσις καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν ὄψις καὶ τυφλότης, καὶ αἴσθησις καὶ ἀναισθησία· εἰ τῇ ὄψει ἡ αἴσθησις ἕπεται, τῇ τυφλότητι ἡ ἀναισθησία.

---

2 τινες καὶ] καὶ οἱ B 3 ἀκολουθία A ante ἀρετῆς add. ἐπὶ aBP 6 post τὴν prius ras. 4 lit. P 7 (ἀ)τέχνῳ in ras. P^3 8 ante ὕλης add. τῆς aBP 9 δέεται A 9. 10 ἔχειν δοκεῖ] ἔχει Dpr. 10 supra δοκεῖ scripsit ἀρκεῖ P^2 ante ἀρετῆς add. τῆς A post ἀρετῆς add. τε AP 13 καὶ prius om. B ἀνασκευάζειν — κατασκευάζειν A 14 post τοῦτον add. καὶ B τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον aP 15 καὶ] δὲ A τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ aP ταὐτὰ aBP ante ἀνάπαλιν add. τὸ a, superscr. P^2 16 post ἑτέρῳ add. τρόπῳ A 17 ἀκολουθεῖ ante κατ' transposuit A 20 μήτε prius superscr. P^1 τῷ prius om. A 22 post δείξαντες add. γὰρ B 23 ἡ alterum BP: om. aAD 24 ἡ ἀκολουθία B: τὴν ἀκολούθησιν D 25 ὡς γὰρ] ὥσπερ A 26. 27 καὶ σωφροσύνης καὶ ἀκολασίας om. A 27 κάκιῶν (sic) P 28 τὸ αὐτὸ B ἀκδλου A 29 καὶ ἕξιν om. in fine versus D 30 ταυτὰ aBP 31 ἕξις Bpr.

πάλιν τὸ μὲν ἀκούειν καὶ κωφὸν εἶναι ἀντίκειται ἀλλήλοις ὡς ἕξις καὶ στέρησις· τὸ δὲ συνιέναι καὶ ἀσυνετεῖν ὁμοίως πάλιν ἀλλήλοις· καὶ εἰ ἕπεται τῷ ἀκούειν τὸ συνιέναι, τῷ κωφὸν εἶναι ἀκολουθήσει τὸ μὴ συνιέναι. πάλιν τάξις καὶ ἀταξία, καὶ εἶδος καὶ στέρησις· εἰ τῇ τάξει τὸ εἶδος, τῇ ἀταξίᾳ ἡ στέρησις. ἀλλὰ καὶ ζωὴ καὶ θάνατος ἀντίκειται καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν, καὶ αἴσθησις πάλιν καὶ ἀναισθησία· καὶ εἰ τῷ ζῆν τὸ αἰσθάνεσθαι, τῷ τεθνάναι τὸ μὴ αἰσθάνεσθαι. κατασκευάσομεν οὖν καὶ ἀνασκευάσομεν ἢ δεικνύντες τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἑπόμενον (ἀκολουθήσει γὰρ καὶ τὸ λοιπὸν τῷ λοιπῷ), ἢ δεικνύντες ὅτι μὴ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἀνασκευάσομεν. εἰ γὰρ μὴ ἕπεται τῷ ζῶντι ἐπιστήμη, οὐδὲ τῷ νεκρῷ ἄγνοια· ὄντος γὰρ καὶ ζῶντος τὸ ἀγνοεῖν. δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων ὁρᾶν, μή τισιν ἀντικειμένοις ἀμφοτέροις τὸ ἕτερον ἕπεται τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας ἀντιθέσεως· εἰ γὰρ τοῦτο, οὐκέτι τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον ἀκολουθήσει ὡς τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον. οὐ γὰρ τὸ ἕτερον αὐτῷ ἀλλ' ἀμφότερα ἀκολουθεῖ· ὡς ἔχει ἐπὶ ὄψεως καὶ τυφλότητος καὶ ζωῆς καὶ θανάτου· καὶ γὰρ τῇ ὄψει καὶ τῇ τυφλότητι ἡ ζωὴ ἕπεται· διὸ οὐδετέρῳ ὁ θάνατος. ὁμοίως καὶ ὕπνῳ καὶ ἐγρηγόρσει ἀμφοτέροις ἡ ζωή, ἀλλὰ καὶ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ταῖς στερήσεσιν αὐτῶν. τότε οὖν καὶ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον, ὅταν τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον μόνον ἀλλὰ μὴ ἀμφότερα ἕπηται· οὐ γὰρ δύναται, ᾧ ἡ ἕξις, τούτῳ καὶ ἡ στέρησις ἕπεσθαι.

Ὁμοία ἡ ἀκολούθησις καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ πρός τι ἀντικειμένων· ἐπὶ τὰ αὐτὰ γὰρ ἡ ἀκολουθία. κατὰ τὸ πρός τι ἀντίκειται πατὴρ μὲν καὶ τέκνον ἀλλήλοις, τὸ δὲ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι ἀλλήλοις· καὶ εἰ ἕπεται τῷ πατρὶ τὸ ἄρχειν, καὶ τῷ τέκνῳ τὸ ἄρχεσθαι. πάλιν ἄρχων καὶ ἀρχόμενος, καὶ τὸ εὖ ποιεῖν καὶ τὸ εὖ πάσχειν· εἰ οὖν τῷ ἄρχοντι ἕπεται τὸ εὖ ποιεῖν, καὶ τῷ ἀρχομένῳ τὸ εὖ πάσχειν. πάλιν τὸ τριπλάσιον καὶ τὸ πολλαπλάσιον, καὶ τριτημόριον καὶ πολλοστημόριον· καὶ ἕπεται ὡς τῷ τριπλασίῳ τὸ πολλαπλάσιον, οὕτως τῷ τριτημορίῳ τὸ πολλοστημόριον. ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμη μὲν πρὸς ἐπιστητόν, ὑπόληψις δὲ πρὸς ὑποληπτόν· καὶ ἐπεὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἡ ὑπόληψις ἕπεται, καὶ τῷ ἐπιστητῷ τὸ ὑποληπτόν. ὁμοίως καὶ διπλάσιον μὲν πρὸς ἥμισυ, ὑπερέχον δὲ πρὸς ὑπερεχόμενον· καὶ ἐπεὶ

---

1 ἀντίκειται BD cf. vv. 5, 22: ἀντίκεινται aAP 2 ἀσυνετεῖν aBP: μὴ συνιέναι AD 3 τὸ ἀκούειν τῷ P1, corr. P2 aut P1 4 εἰ τῇ—στέρησις (5) om. B 5. 6 καὶ στέρησιν] ἡ στέρησις A 7 post αἰσθάνεσθαι add. καὶ aA 7. 8 κατασκευάσωμεν—ἀνασκευάσωμεν A 8 τὸ ἕτερον—δεικνύντες (9) om. B 9 ἑταίρῳ A 12 ἕποιτο B 13 τῷ—ἔχει (15) om. B 13. 14 ἀκολουθήσει ὡς τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον AD: om. aP

14 ἀλλὰ τὰ ἕτερα in contextu, γρ. ἀμφότερα in mrg. D 17 ante ἀμφοτέροις add. ἐν B 18 τῇ στερήσει B 19 οὐ—ἕπεσθαι (20) om. B 21 ἡ om. B ἀκολουθία A post τῶν add. ἄλλων τῶν A τὸ scripsi cf. vs. 21, p. 196,5. 11: τὰ B, postea add. D: om. aAP 22 ταυτὰ aBP τὸ aDP: τὰ AB post μὲν add. γὰρ AD 23 post ἄρχειν add. τε P2, ut videtur ante ἄρχεσθαι add. τὸ B 25 καὶ τὸ (ante εὖ πάσχειν) AD: τῷ aBP 26. 27 καὶ τὸ πολλαπλάσιον om. BP1, superscr. P3 27 ἕπεται post 28 πολλαπλάσιον transposuit B 28 οὕτως iterat A post οὕτως add. καὶ A 30 ἡ om. B 31 μὲν om. D

ἕπεται τῷ διπλασίῳ τὸ ὑπερέχον, τῷ ἡμίσει τὸ ὑπερεχόμενον ἀκολουθεῖ. αἱ μὲν οὖν ἀκολουθήσεις καὶ τούτων τοιαῦται.

Αἱ δὲ ἐπιχειρήσεις αἱ ἀπ' αὐτῶν καὶ κατασκευάζουσι καὶ ἀνασκευάζουσι φανεραί. εἰ γὰρ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἀντικειμένων ἢ καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν, περὶ ὧν προειρήκαμεν, ἢ καὶ κατὰ τὸ πρός τι τὸ ἕτερον τῶν ὁμοίως ἀντικειμένων ἕπεται, καὶ τῷ λοιπῷ τὸ λοιπόν, καὶ εἰ μὴ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον, οὐδὲ τῷ λοιπῷ τὸ λοιπόν, προσκειμένου τοῦ ἐπὶ τῶν ἕξεων καὶ στερήσεων εἰρημένου διορισμοῦ· οὐ γάρ, ἐπεὶ μὴ ἕπεται τῷ κοιμᾶσθαι τὸ τεθνάναι, οὐδὲ τῷ ἐγρηγορότι τὸ ζῆν· ἀμφοτέροις γὰρ τὸ ζῆν. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔνστασίν φησι πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ πρός τι ἐπιχείρησιν δύνασθαι φέρεσθαι· ἀντικειμένων γὰρ κατὰ τὸ πρός τι αἰσθήσεως μὲν αἰσθητῷ ἐπιστήμης δὲ ἐπιστητῷ τῷ μὲν αἰσθητῷ τὸ ἐπιστητὸν ἕπεται, τῇ δὲ αἰσθήσει ἡ ἐπιστήμη οὐκέτι. εἰπὼν δὲ τὴν ἔνστασιν οὔ φησιν αὐτὴν ἀληθῆ εἶναι· μηδὲ γὰρ τῷ αἰσθητῷ τὸ ἐπιστητὸν ἕπεσθαι συγχωρεῖσθαι· τῶν γοῦν ἀτόμων ζῴων αἴσθησις μέν ἐστιν, ἐπιστήμη δ' οὔ, εἴ γε ἡ ἐπιστήμη τῶν καθόλου· εἰ δὲ αἰσθητῶν ὄντων αὐτῶν μὴ ἔστιν ἐπιστήμη, οὐκ ἂν εἴη ἐπιστητά. προστίθησι δὲ ὅτι μᾶλλον πρὸς τὸ ἐναντίον χρήσιμον τὸ εἰρημένον παράδειγμα. ἔστι δὲ ὃ λέγει, ὅτι κατασκευάζοιτ' ἂν τὸ μὴ εἶναι τὸ αἰσθητὸν ἐπιστητὸν ἐκ τοῦ μηδὲ τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην εἶναι μᾶλλον, ὅ ἐστιν ἀντικείμενον τῷ τὸ αἰσθητὸν ἐπιστητὸν εἶναι, ὃ ἐλαμβάνετο εἰς ἀνασκευὴν τοῦ τόπου· ἐναντίον γὰρ οὐ τὸ κυρίως ἐναντίον νῦν ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον εἶπε.

p. 114a26 Πάλιν ἐπὶ τῶν συστοίχων καὶ ἐπὶ τῶν πτώσεων.

Ὁ μὲν τόπος ἀπὸ τῶν συστοίχων. χρήσιμος δὲ καὶ οὗτος καὶ πρὸς τὸ κατασκευάσαι καὶ πρὸς τὸ ἀνασκευάσαι, ἐξ ἀκολουθίας καὶ αὐτὸς ὤν· ἀκολουθεῖ γάρ, ὡς ἂν ἐφ' ἑνὸς δειχθῇ τῶν συστοίχων ἔχον τι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. τίνα δ' ἐστὶ σύστοιχα καὶ τίνα πτώσεις, καὶ ὅτι καὶ αἱ πτώσεις ἐν τοῖς συστοίχοις καταριθμοῦνται (αἱ μὲν γὰρ πτώσεις καὶ σύστοιχα, τὰ δὲ σύστοιχα οὐκέτι πτώσεις), καὶ αὐτὸς φανερῶς διὰ τῶν παραδειγμάτων δεδήλωκε. τὰ γὰρ οὕτως παρωνομασμένα ἀπό τινος ὡς τὸ δίκαιον καὶ ὁ δίκαιος τῇ δικαιοσύνῃ σύστοιχα ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῇ τῇ δικαιοσύνῃ, ἀφ' ἧς παρωνόμασται, καὶ ἔστι τό τε δίκαιον καὶ ὁ δίκαιος πράγματά

1 post ὑπερέχον add. καὶ B 2 καὶ in ras. P²: αἱ B 3 αὐτοῦ A: αὐτῶ B καὶ accent. in ras. P: αἵ B καὶ ἀνασκευάζουσι superscr. P² aut P⁵ 4 ἑτέρῳ om. B 5 εἰρήκαμεν D καὶ om. aP τὸ (ante πρός) om. A: τὰ B 8 εἰρημένου om. D προσδιορισμοῦ aB οὐ in ras. P² 9 οὐδὲ scripsi: οὔτε libri δὲ om. A 10 πρός τι] τόπου B 10. 11 καταφέρεσθαι D 11 τὸ] τὰ B 12 ἐπιστητῷ corr. ex ἐπιστήμ P² 13 μηδὲ] μὴ D 14 γοῦν aAP: γὰρ BD 16 αὐτῶν ὄντων B ἐπιστητά] ἐπιστήμη A 21 οὐ — ἀλλὰ superscr. P² aut P⁵ 22 εἶπεν post 21 νῦν transposuit B 23 καὶ ἐπὶ τῶν πτώσεων om. B 24 καὶ οὗτος om. D 25 κατασκευάσαι] κ et τ corr. D πρὸς τὸ om. D 27 τι ἐστὶ A 28 γὰρ om. D 29 καὶ scripsi cf. p. 199,28: ὡς libri φανερῶν A 32 πράγματα corr. ex παραδείγματα B

τινα, τὸ μὲν ἀπὸ δικαιοσύνης γεγονὸς τὸ δὲ δικαιοσύνην ἔχον. ὁμοίως ἀνδρεία, ἀνδρεῖον, ἀνδρεῖος σύστοιχα πάλιν ἀλλήλοις. ὄντα πράγματά τινα· τὸ μὲν οὖν ἕξις, ἀφ' ἧς παρώνυμα τὰ λοιπά, τῶν δὲ τὸ μὲν κατὰ τὴν ἕξιν γεγονὸς τὸ δὲ τὴν ἕξιν ἔχον. καὶ λέγοιτ' ἂν σύστοιχα ταῦτα, ὅσα πράγματά τινα ὄντα ἀπό τινος παρωνόμασται, ἀλλήλοις τε καὶ ᾧ παρωνόμασται, οἷον γραμματική, γραμματικόν, γραμματικός, ἰατρική, ἰατρικόν, ἰατρικός, μουσική, μουσικόν, μουσικός. οὐ μόνον δὲ τὰ κατὰ ἰατρικὴν ἢ μουσικὴν ἤ τινα ἄλλην ἕξιν παρωνομασμένα τῷ κατ' ἐκείνην γεγονέναι σύστοιχα τῇ ἕξει, ὡς τὸ γραμματικὸν καὶ μουσικόν, ἀλλὰ καὶ ὅσα καθόλου ὁμοίως κατὰ τὴν λέξιν ἐσχημάτισται, [καὶ] λεγόμενα οὕτως τῷ ποιητικὰ ἐκείνου εἶναι ᾧ παρωνόμασται ἢ φυλακτικά, καὶ ταῦτα σύστοιχα ἐκείνῳ· λέγεται γὰρ καὶ ὑγιεινὰ καὶ εὐεκτικὰ τὰ μὲν τῷ ποιητικὰ ὑγείας εἶναι ἢ εὐεξίας, τὰ δὲ τῷ φυλακτικά, τὸ μὲν ὑγείας τὸ δὲ εὐεξίας. καὶ ταῦτα οὖν σύστοιχα τοῖς ὧν ἐστι ποιητικὰ ἢ φυλακτικά, οἷς καὶ παρωνόμασται. ὡς δὲ συνήθως τῶν τοιούτων τε καὶ οὕτως παρωνομασμένων τισὶ συστοίχων λεγομένων οὕτως λέγει· διὸ καὶ προσέθηκε σύστοιχα μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα εἴωθε λέγεσθαι. πτώσεις δέ φησι λέγεσθαι τὰ οὕτως ἐσχηματισμένα ὡς τὸ δικαίως, ἀνδρείως, μουσικῶς· ταῦτα γὰρ πτώσεις, τὸ μὲν τοῦ 'δίκαιος', τὸ δὲ τοῦ 'ἀνδρεῖος', τὸ δὲ τοῦ 'μουσικός', ἢ τὸ μὲν τῆς δικαιοσύνης, τὸ δὲ τῆς ἀνδρείας, τὸ δὲ τῆς μουσικῆς· ὡς γὰρ τὰ παρώνυμα ἀπὸ τούτων, οὕτως καὶ τὰς πτώσεις τούτων λέγει. διαφέροι δ' ἂν τὰ σύστοιχα τῶν πτώσεων, ὅτι ἐκεῖνα μὲν πράγματά τινά ἐστιν, αἱ δὲ πτώσεις οὐ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰσὶ δηλωτικαὶ ἀλλὰ τρόπου ἐνεργείας ἢ διαθέσεώς τινος· τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ ἰατρικῶς καὶ μουσικῶς καὶ ὑγιεινῶς. λέγει δὲ καὶ τὰς πτώσεις καὶ τὰ κατ' αὐτὰς σύστοιχα εἶναι ταῖς ἕξεσιν, αἷς καὶ τὰ προειρημένα σύστοιχα παρωνόμασται, ἡ μὲν ἀνδρείως πτῶσις τῇ ἀνδρείᾳ, ἡ δὲ δικαίως τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ ἡ μουσικῶς τῇ μουσικῇ, καὶ αἱ ἄλλαι ὁμοίως, ὡς εἶναι τῇ μὲν δικαιοσύνῃ σύστοιχα τὸ δίκαιον, δίκαιος, δικαίως, τῇ δὲ ἀνδρείᾳ ἀνδρεῖον, ἀνδρεῖος, ἀνδρείως. σύστοιχα μὲν οὖν πάντα πᾶσι, πτώσεις δὲ οὐκέτι ὁμοίως· οὐ γὰρ ὡς τὸ δικαίως τῆς δικαιοσύνης πτῶσις, οὕτως καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ δικαίως.

1 γ' ἔχον A post ὁμοίως add. τῇ ἀνδρεία B, τὰ a 2 ἀνδρία A itemque vv. 27. 29 ἀνδρεῖος, ἀνδρεῖον D: καὶ ὁ ἀνδρεῖος B 5 τινὰ post ὄντα ex corr. add. D 6 post ἰατρική add. δὲ A 7 post κατὰ add. τὴν AB 7. 8 ἢ μουσικὴν] ἡ μουσικὴ B 9 τῇ superscr. P^2 aut P^3 ante μουσικὸν add. τὸ A 10 καὶ delevi post τῷ add. τὰ A 12 καὶ prius om. B ante ὑγιεινὰ add. ἐκεῖνα A 13 ἢ BD: καὶ aA, superscr. P^{2a} aut P^3 16 μὲν om. D 17 εἴωθε D Arist.: εἴωθεν AB: εἰώθει aP 18 πτώσεις om. D 20 ἀνδρίας A 21 διαφέρει B: διαφέρη A δ' αὖ B 22 πράγματά om. A 24 καὶ alterum AD: om. aBP μουσικῶς ante ἰατρικῶς transposuit a καὶ tertium D: om. aABP 25 καὶ prius om. A κατὰ ταύτας aP 26 καὶ om. A κατωνόμασται D 28 ὡς add. P^2 δίκαιος post 29 δικαίως transposuit B: om. D 29 δὲ om. B post ἀνδρεῖος eras. 1—2 lit. P 30 παντάπασιν B: πᾶσιν A οὐ γὰρ ὡς] ὡς γὰρ D post δικαίως add. τῇ δικαίως a 30. 31 τῆς δικαιοσύνης scripsi: τῇ δικαιοσύνῃ libri

Καὶ τὰ μὲν σύστοιχα καὶ αἱ πτώσεις τοιαῦτα. ὁ δὲ τόπος ὁ ἀπ' αὐτῶν· εἰ ζητοῖτο περί τινος εἰ ἔστι τι αὐτῷ συμβεβηκός, οἷον τὸ αἱρετὸν ἢ ἐπαινετὸν ἢ ἄλλο τι, οἷον ἀγαθὸν ἢ φευκτὸν ἤ τι τοιοῦτον, ἐπὶ τῶν συστοίχων αὐτῷ ἀξιοῖ μεταβάντας δεικνύναι τὸ ζητούμενον ὑπάρχον τούτῳ· δειχθέντος γὰρ ἐνὶ τῶν συστοίχων ὑπάρχοντος τοῦ ζητουμένου δεδειγμένον ἂν εἴη ὅτι καὶ τούτῳ· ὃ γὰρ ἑνί, καὶ τοῖς ἄλλοις. οἷον ζητουμένου εἰ τῇ δικαιοσύνῃ τὸ ἐπαινετὸν ὑπάρχει, ἂν δείξῃ τις ἑνὶ τῶν συστοίχων αὐτῇ τὸ ἐπαινετὸν ὑπάρχον, ἔσται καὶ τὸ προκείμενον δεδειχώς· ὡς γὰρ ἂν ἔχον δειχθῇ τι τῶν ἐν τῇ συστοιχίᾳ, ἔσται καὶ τὰ λοιπὰ ἔχοντα. οἷον εἰ τὸ δίκαιον ἴσον, καὶ ἡ δικαιοσύνη ἰσότης καὶ ὁ δίκαιος ἴσος καὶ τὸ δικαίως ἴσως· καὶ εἰ ἀνδρείως ἢ δικαίως ἐστὶ μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ ἡ ἀνδρεία ἂν καὶ ἡ δικαιοσύνη τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἔχοιεν· εἰ δὲ ἐκεῖνα μή, οὐδὲ ταῦτα. ὁμοίως εἰ αἰσθάνεσθαι ἔστι μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ αἴσθησις ἂν εἴη μᾶλλον καὶ ἧττον. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἡδονῆς. καὶ [εἰ] τὸ δικαίως δὲ ἀποθνήσκειν ἐπαινετῶς ἐστιν ἀποθνήσκειν, ἐπεὶ τὸ δίκαιον ἐπαινετόν· ἐπαινετῶς δέ, ὅτι ἡ πρᾶξις ἐπαινετή, οὖσα [καὶ] κρίσις προσήκουσα, τοῦ 106 ἐπαινετοῦ ἐπὶ τὴν κρίσιν, δι' ἣν ἀποθνήσκει, ἀναφερομένου, οὐκ ἐπὶ τὸν ἀποθνήσκοντα. οὕτως δείξαι τις ἂν ὅτι μή ἐστιν ὁ σοφὸς πλούσιος, ὡς λέγουσιν· εἰ γὰρ ἐν τῇ τῆς σοφίας κτήσει πλοῦτος, ἡ σοφία πλοῦτος ἂν εἴη· οὐκ ἔστι δέ· ὥστε οὐδὲ ὁ σοφὸς καθ' ὃ σοφὸς πλούσιος. ἔτι εἰ ὁ σοφὸς πλούσιος, τὸ σοφῶς πλουσίως ἔσται. δῆλον δὲ ὅτι ἐπὶ τὸ γνωριμώτερον τῶν ἐν τῇ συστοιχίᾳ καὶ ῥᾷον δυνάμενον δειχθῆναι ἡ μετάβασις ἔσται. τῇ μὲν γὰρ φύσει πρώτη ἡ ἕξις τῶν παρωνομασμένων αὐτῇ, καὶ διὰ τὸ ἐκείνῃ τινὰ συμβεβηκέναι καὶ τούτοις συμβέβηκεν· ἐν δὲ ταῖς δείξεσι πρῶτον γίνεται τὸ ἡμῖν γνωριμώτερον, κἂν ὕστερον ᾖ τῇ φύσει. κἂν ἀνασκευάσαι δέ τι βουλώμεθα, οἷον ὅτι τὸ δίκαιον οὐκ ἔστιν ἀσύμφορον, ὡς οἴονταί τινες, δείξαντες ἑνὶ τῶν συστοίχων μὴ ὑπάρχον αὐτό, οἷον τῇ δικαιοσύνῃ (ἀρετὴ γάρ, καὶ οὐδεμία ἀρετὴ ἀσύμφορος τῷ οὗ ἐστιν ἀρετή). δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι οὐδὲ τὸ δίκαιον τοιοῦτον. εἰπὼν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων τῶν τῇ δικαιοσύνῃ συστοίχων καὶ τὴν πτῶσιν τὴν δικαίως τῶν ἐπαινετῶν ἔσεσθαι, πῶς τὸ ἐπαινετὸν τῷ δικαίως ἐφαρμόσει, προσέθηκε·

---

1 τοιαῦται D ὁ alterum om. B 2 συμβεβηκός] συμ eras. A 3 ante ἄλλο add. εἰ aBP post ἄλλο τι add. τοιοῦτον aB 5 ὑπάρχοντος ABD, Ppr.: ὑπάρχειν a, Pcorr. ante τοῦ add. τούτου D 6 post ἑνί add. τοῦτο A 7 δείξει A 9 τῇ om. B 11 καὶ alterum om. A ἡ D: om. aABP 12 ἡ AD: om. aBP ἔχοιεν ἂν (ἂν ante καὶ om.) τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον A ἔχοιεν] εν compend. add. P² post ἐκεῖνα add. μὲν B, superscr. P², ut videtur 14 εἰ delevi 15 δὲ] μὲν B 16 καὶ delevi τοῦ superscr. P 17 ἀναφερομένου ἀποθνήσκει B 18 post οὕτως add. δὲ B δείξῃ A 21 post ἔσται ras. 8 lit. P δὲ superscr. P² 22 τοῖς συστοί A: τῶ συστοίχω B δυνάμενον post δειχθῆναι transposuit D: δυναμένων B 24 ἐν] εἰ A 25 ἡμῖν corr. P (ἡ et ῖν supra lineam, ῖν supra ras.) γνώριμον κἂν ἡ τῇ φύσει ὕστερον D κἂν] κῖ P, sed ῖ in ras. P² 26 δέ τι superscr. P² 27 αὐτῶ, sed post συστοίχων B ὑπάρχων a τῇ] τι A 31 ἐφαρμόσει in ras. D

ῥηθήσεται δὲ τὸ δικαίως καὶ ἐπαινετῶς κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν ἀπὸ τοῦ ἐπαινετοῦ, καθάπερ τὸ δικαίως ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ἡ μὲν γὰρ δικαιοσύνη ἐπαινετὴ ῥηθήσεται, τὸ δὲ δίκαιον ἐπαινετόν, ὁ δὲ δίκαιος ἐπαινετός, καὶ τὸ δικαίως ἐπαινετῶς· ὡς γὰρ τὸ δικαίως πτῶσις τῆς δικαιοσύνης, οὕτως καὶ τὸ ἐπαινετῶς πτῶσις τοῦ ἐπαινετοῦ.

p. 114ᵇ6 Σκοπεῖν δὲ μὴ μόνον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ εἰρημένου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον.

Δείξας τὴν ἀπὸ τῶν συστοίχων εὐπορίαν πρὸς ἐπιχείρησιν προστίθησι τῷ προειρημένῳ τόπῳ καὶ τὸν ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἑκάστῳ τῶν συστοίχων. ἔστι δὲ ἐναντίον τῇ μὲν δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία, τῷ δὲ δίκαιος ὁ ἄδικος, τῷ δὲ δίκαιον τὸ ἄδικον, τῷ δὲ δικαίως τὸ ἀδίκως. δεῖ οὖν, φησί, καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῷ προκειμένῳ, οὐ μόνον ἀπὸ τῶν συστοίχων, τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι, σκοποῦντας εἰ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον. ζητουμένου γὰρ εἰ τὸ ἀγαθὸν ἡδύ, ὁρᾶν χρὴ εἰ τῷ ἐναντίῳ τοῦ ἀγαθοῦ (τοῦτο δέ ἐστι τὸ κακόν) τὸ ἐναντίον τῷ ἡδεῖ, ὅπερ ἐστὶ τὸ λυπηρόν, ἕπεται· κἂν μὲν ἕπηται, δεικτέον ὅτι καὶ τῷ ἀγαθῷ τὸ ἡδὺ ἕπεται· εἰ δὲ μὴ ἕπεται (ἔστι γάρ τινα καὶ κακὰ ἡδέα), οὐδ' ἂν τῷ ἀγαθῷ πάντως ἕποιτο τὸ ἡδύ. ἀλλὰ καὶ ζητουμένου εἰ ἡ δικαιοσύνη ἐπιστήμη, σκεπτέον εἰ ἡ ἀδικία ἄγνοια· εἰ γὰρ τοῦτο, κἀκεῖνο, καὶ εἰ μὴ τοῦτο, οὐδὲ ἐκεῖνο. πάλιν ἐπεὶ τῷ δικαίως τὸ ἀδίκως ἐναντίον, εἰ ζητοῖτο τῷ δικαίως εἰ τὸ ἐπιστημονικῶς καὶ ἐμπείρως ἕπεται, ἐπισκεπτέον εἰ τῷ ἀδίκως τὸ ἀγνοούντως καὶ ἀπείρως ἕπεται· εἰ μὲν γὰρ τούτῳ, κἀκείνῳ· εἰ δὲ μὴ τούτῳ, ὥσπερ δοκεῖ, οὐδ' ἂν τῷ δικαίως ἐκεῖνα ἕποιτο. δοκεῖ γὰρ τὸ ἀδίκως γινόμενον ἐμπείρως μᾶλλον ἢ ἀπείρως γίνεσθαι· ἑκουσίως γὰρ καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς πολλάκις τὸ ἀδίκως γινόμενον γίνεται· τὰ δὲ τοιαῦτα ἀπὸ ἐμπειρίας. αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης δείξεως, ὅτι, ὡς προείρηκεν ἐν τοῖς ἐπάνω, ἂν τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, ἀνάγκη καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον ἢ ἐπ' εὐθείας ἢ ἀνάπαλιν, ὡς ἔδειξεν ἐν ταῖς τῶν ἐναντίων ἀκολουθίαις. διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκεν ὅτι οὗτος δὲ ὁ τόπος εἴρηται πρότερον ἐν ταῖς τῶν ἐναντίων ἀκολουθήσεσι· τὸ αὐτὸ γὰρ ἐκεῖ τε εἴρηται καὶ δέδεικται καὶ διὰ

2 post ἐπαινετοῦ add. τὸ ἐπαινετῶς aB 3 ῥήσεται D 5 τῆς] ἐπὶ A 6 ἐπὶ omisso αὐτοῦ A ἀλλὰ—ἐναντίον (7) om. B 8 εὐπορίαν D: ἀπορίαν aABP 9 ἑκάστ ω AD: ἑκάστων aBP τῶν alterum D: om. aABP συστοι supra scripto χ A 10. 11 τῷ δὲ—ἄδικον om. B 12 προκειμένῳ aAP: προειρημένῳ BD 13 τὸ ἐναντίον εἰ τῷ ἐναντίῳ B post γὰρ add. τοῦ aAB, superscr. P, sed cf. vs. 18 et p. 198,6. 205,15. 206.21 16 (δει)κτέον—18 ζη(τουμένου), initium paginae, add. P³ εἰ δὲ—ἀγαθῷ (17) periit in P ἕπεται alterum AD: om. aB 17 καὶ prius D cf. p. 200,14: om. aAB supra κακὰ ἡδέα scriptum ὡς ἡ πορνεία B τὸ ἡδὺ πάντως ἕποιτο B: ἕποιτο τὸ ἡδὺ om. P³ καὶ om. P³ 19. 20 τὸ δικαίως καὶ τὸ a 20 τῷ corr. ex τὸ B 22 ante ἀπείρως add. τὸ B τοῦτο κἀκεῖνο A τοῦτο (post μὴ) A 24 καὶ superscr. B 26 ἐν τοῖς ἐπάνω] c. 8 p. 113ᵇ27 sq. 27 ἀνάγκη—ἐναντίον om. A τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ aP, sed cf. p. 200,7. 8 28 αὐτὸ aP

τούτου τοῦ τόπου ἀξιοῦται. εἴη δ' ἂν οἰκειούμενον τὸ ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῷ ἀπὸ τῶν συστοίχων, καθ' ὅσον κατὰ τὴν αὐτὴν κλῆσίν τε καὶ πτῶσιν τὸ ἐναντίον λαβόντες δι' ἐκείνου καὶ τὸ προκείμενον δείκνυμεν. οἷον εἰ ζητοῖτο εἰ τὸ δικαίως ἐπαινετῶς, τὸ ἀδίκως λαμβάνοντες ζητήσομεν εἰ ψεκτῶς· εἰ δὲ μὴ τὸ δικαίως ἀλλὰ τὸ δίκαιον, οὐ τὸ ἀδίκως πάλιν ἀλλὰ τὸ ἄδικον ληψόμεθα, κατὰ τὰς αὐτὰς συστοιχίας τὰ ἐναντία λαμβάνοντες καθ' ἃς εἴληπται καὶ τὰ προκείμενα περὶ ὧν ζητοῦμεν· εἰ γὰρ ἡ πτῶσις τοῦ ἐναντίου ὑπάρχει τῇ πτώσει τοῦ ἐναντίου, καὶ τῇ πτώσει τοῦ ἐναντίου ὑπάρξει ἡ πτῶσις τοῦ ἐναντίου.

p. 114b16 Ἔτι ἐπὶ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν καὶ ποιητικῶν καὶ φθαρτικῶν, καὶ ἀναιροῦντι καὶ κατασκευάζοντι.

Εἰπὼν τούς τε ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἀντικειμένοις ἑπομένων τόπους κατασκευαστικούς τε καὶ ἀνασκευαστικοὺς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν συστοίχων ὑποδείκνυσί τινα καὶ ἄλλην εὐπορίαν ἐπιχειρήσεως ὁμοίως ταῖς προειρημέναις ἐξ | ἀκολουθίας καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευὴν χρήσιμον. ἔστι 107 δὲ αὕτη ἀπὸ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν ποιητικῶν τε καὶ φθαρτικῶν, ὧν ἕκαστος καθ' αὑτὸν ἂν εἴη τόπος. ὧν γὰρ αἱ γενέσεις τῶν ἀγαθῶν, καὶ αὐτὰ ἀγαθά, καὶ ἀντιστρέψαντι, εἰ αὐτὰ ἀγαθὰ τὰ γινόμενα, καὶ αἱ γενέσεις ἀγαθαί. οἷον εἰ ἡ γένεσις τῆς ὑγείας (τοῦτο δέ ἐστιν ἡ σωφρονικὴ δίαιτα) ἀγαθόν, καὶ ἡ ὑγεία, ἧς γένεσις τὸ οὕτω διαιτᾶσθαι, ἀγαθὸν καὶ αὐτή· καὶ εἰ ἡ ὑγεία ἀγαθόν, πάλιν καὶ τὸ σωφρονικῶς διαιτᾶσθαι ἀγαθόν. καὶ ἐπεὶ ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν, καὶ ἡ γένεσις αὐτῆς ἀγαθόν· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ ἐκ παίδων ἀγωγὴ διὰ τῶν ἐθῶν τῶν πρὸς ἀρετὴν φερόντων· καὶ ἐπεὶ ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ ἀγαθὸν γένεσις ἀρετῆς οὖσα, καὶ τὸ γινόμενον, ἡ ἀρετή, ἀγαθόν. ἔστι δὲ τρόπον τινὰ καὶ οὗτος ὁ τόπος ἀπὸ τῶν συστοίχων, πλὴν ὅτι σύστοιχα μὲν εἴρηται οἷον τὸ ὑγεινόν, ὑγιαῖνον, ὑγιεινῶς, οὐκέτι δὲ τὸ ὑγιάζεσθαι τῇ ὑγείᾳ σύστοιχον. οὕτως δεικνύοις ἂν ὅτι, ἐπεὶ ἡ παιδεία ἀγαθόν, καὶ τὸ παιδεύεσθαι ἀγαθόν·

---

1 τοῦ τόπου τούτου B 2 post αὐτὴν add. μὲν ADP: fort. post 3 εἰ transponendum 3 δεικνύομεν B 4 λαβόντες a 5 οὐ] ὡς B 7 καὶ] κατὰ A 9 ὑπάρχει B 10 post ἔτι add. εἰ aABP: om. D Arist. καὶ ποιητικῶν — κατασκευάζοντι (11) om. B 11 φθαρτῶν P 12 ἐν τοῖς postea add. D 13 τε om. aP καὶ ἀνασκευαστικοὺς superscr. P² aut P⁵ τοὺς] οὺς compend. add. P² 13. 14 ἀποδείκνυσι D 15 ἐξ (supra ἐξ ras. P) ἀκολουθίας aADP: ἐξ ἀκολουθίαις B ἀνασκευὴν — κατασκευὴν B 17 ὡς (ante ἕκαστος) B 18 καὶ alterum — τὰ (19) superscr. P² aut P⁵ 19 αἱ om. A, superscr. P² 21 ἀγαθὸν καὶ αὐτή om. B αὐτή D: αὕτη aP: αὐτό A εἰ] ras. 2 lit. P ante ἡ add. αὐτὴ aP 22 post ἐπεὶ add. καὶ aB 23 ἀγαθόν] όν periit in D διὰ τῶν ἐθῶν post 24 ἀρετὴν transposuit B 23. 24 τῶν πρὸς ἀρετὴν φερόντων ἐθῶν D 24 γένεσις] compend. P¹, νεσις add. P³ 25 ἡ om. a δὲ abscisum videtur in D 26 post εἴρηται add. ὄντα aBP 27 ὑγιαίνων P post ὑγιαῖνον add. καὶ ὑγιεινὸς καὶ B, καὶ ὑγιεινὸς a οὐκ ἔστι B post δὲ add. καὶ a, superscr. P² 28 ἡ om. aP

γένεσις γὰρ τοῦτο παιδείας. ἢ γένεσιν λέγει νῦν οὐ δι' ὧν γίνεται, ἀλλ' αὐτὸ τὸ γίνεσθαι· εἰ γὰρ ἀγαθὸν τὸ γίνεσθαι ὑγείαν, καὶ ἡ ὑγεία ἀγαθόν· καὶ εἰ ἡ ὑγεία ἀγαθόν, καὶ τὸ γίνεσθαι ὑγείαν ἀγαθόν. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἀρετῆς λόγος. ἐπὶ δὲ τῶν φθορῶν οὐκέτι ὁμοίως ἔχει ὡς ἐπὶ τῶν γενέσεων, ἀλλὰ ἀνάπαλιν ἡ ἀκολούθησις· ὧν μὲν γὰρ αἱ φθοραὶ τῶν ἀγαθῶν, αὐτὰ τῶν κακῶν, ὧν δὲ ἡ φθορὰ κακόν, αὐτὰ ἀγαθά. οἷον εἰ ἀγαθὸν ἡ φθορὰ τῆς νόσου, κακὸν ἡ νόσος· φθορὰ γὰρ νόσου ἡ σώφρων δίαιτα ἀγαθὸν οὖσα· καὶ εἰ κακὸν ἡ φθορὰ τῆς ὑγείας, ἀγαθὸν ἡ ὑγεία· ἡ γὰρ ἀκόλαστος δίαιτα κακὸν οὖσα φθαρτικὸν ὑγείας. ἢ καὶ ἐπὶ τούτων οὐ τὰ φθαρτικὰ χρὴ λαμβάνειν (ποιητικὰ γὰρ ἐκεῖνα, περὶ ὧν ἐρεῖ) ἀλλ' αὐτὸ τὸ φθείρεσθαι. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ποιητικῶν τε καὶ φθαρτικῶν. ὧν μὲν γὰρ τὰ ποιητικὰ καὶ φυλακτικὰ ἀγαθά, καὶ αὐτὰ ἀγαθά· οἷον ἐπεὶ τὰ ὑγείας ποιητικὰ ἀγαθά, καὶ ἡ ὑγεία ἀγαθόν, καὶ ἀνάπαλιν, ἐπεὶ ἡ ὑγεία ἀγαθόν, καὶ τὰ ποιητικὰ ὑγείας ἀγαθά. ὧν δέ γε τὰ φθαρτικὰ ἀγαθά, αὐτὰ τῶν κακῶν, καὶ ὧν τὰ φθαρτικὰ κακά, αὐτὰ ἀγαθά· τὸ γὰρ νόσου φθαρτικὸν ἀγαθόν, ἐπεὶ κακὸν ἡ νόσος, καὶ τὸ ὑγείας φθαρτικὸν κακόν, ὅτι ἀγαθὸν ἡ ὑγεία.

Ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις ἐπὶ τῶν ποιητικῶν, εἰ ὥσπερ ὧν τὰ ποιητικὰ ἀγαθά, καὶ αὐτά, οὕτως καὶ ὧν τὰ ποιητικὰ κακά, καὶ αὐτὰ κακά, καὶ ἔτι, εἰ αὐτὰ ἀγαθά, καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγαθά. εἰ γὰρ τοῦτο, δόξει καλῶς ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγεσθαι 'τὸ διὰ κακοῦ γινόμενον οὐκ ἔστιν ἀγαθόν· πλοῦτος δὲ καὶ διὰ πορνοβοσκίας κακοῦ ὄντος γίνεται· οὐκ ἄρα ὁ πλοῦτος ἀγαθόν'. ἢ ὁ τόπος ἔνδοξος μέν ἐστιν, οὐ μὴν καὶ ἀληθής· οὐ γὰρ κεκώλυταί τι ἀγαθὸν ὂν ὑπὸ κακοῦ γίνεσθαι, ὡς ὑγεία διὰ καύσεως καὶ τομῆς κακῶν ὄντων. ἢ τοῦτο καὶ αὐτὸς δόξει λέγειν καὶ διαιρεῖν· εἰπὼν γὰρ ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ποιητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν φθαρτικῶν, προστίθησι πῶς οὕτως καὶ κατὰ τί εἶπεν· ὧν μὲν γὰρ τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ ἦν, καὶ αὐτὰ τῶν ἀγαθῶν, ὧν δὲ τὰ φθαρτικὰ ἀγαθά, αὐτὰ τῶν κακῶν· οὐκέτι δὲ προσέθηκεν οὔτε τὸ 'ὧν τὰ γινόμενα ἀγαθά, καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων ἀγαθά' οὔτε τὸ 'ὧν τὰ ποιητικὰ κακά, καὶ τὰ γινόμενα ὑπὸ τούτων κακά.' ὡς γὰρ ἐξ ἀληθῶν μὲν πάντως

---

1 νῦν λέγει B δι' ὧν P¹: δι' ἧς aB, superscr. P³: δι' ἣν AD 2 ἡ prius AD: om. aBP εἰ alterum om. A, superscr. P² 4 ἔχει post ὡς transposuit a: om. P 5 ἀκολουθία A 6 κακόν] τῶν κακῶν B ἡ alterum om. B 7 ἀγαθὴ A 9 οὖσα φθαρτικὴ A χρὴ ABD: δεῖ aP 10 post γὰρ add. εἰσιν AD ἐκείνων B 13 ἐπὶ τὰς A 14 ἡ prius BD: om. aAP ἡ alterum om. P ἡ ὑγεία ἀγαθόν, καὶ (post ἐπεὶ) mrg. D 14. 15 ὑγείας ποιητικὰ D 15 ἀγαθόν (post ὑγείας) B 17 ἀγαθόν prius corr. ex κακόν B ὅτι] ἐπεὶ D 19 ἐπιζητήσαι — παρουσία (p. 203,5) om. in lac. P, defectus signum superscr. P² 20 fort. ἀγαθά, ⟨ἀγαθὰ⟩, at cf. p. 203.17. 18 ante ὧν add. εἰ D 21 ante αὐτὰ add. τὰ A αὐτὰ ἀγαθὰ AD: τῶν ἀγαθῶν aB 23 καὶ om. D πορνοβοσκίαν AB 25 ὂν om. A ante ὑγεία add. ἡ D 26 τοῦτο-ποιητικῶν καὶ (27) om. A 27 ἐπὶ alterum AD: om. aB Arist. 28 οὕτως καὶ AD: οὕτος aB 29 ἦν om. Arist. 30 ἀγαθά AD Arist.: τῶν ἀγαθῶν aB 31 post alterum quoque ποιητικὰ add. τούτων D 32 ὑπὸ corr. ex ἀπὸ B

ἀληθὲς συνάγεται, οὐ μὴν πάντως καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξ ἀληθῶν (καὶ γὰρ καὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθές), οὕτως καὶ τὸ ὑπὸ μὲν ἀγαθῶν γεγονὸς ἀγαθόν, οὐ μὴν πάντως τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγαθά· δύναται γὰρ καὶ ὑπὸ κακοῦ ἀγαθὸν γενέσθαι. εἶπεν οὖν οὕτως ὡς μέχρι τούτου τοῖς ἐπὶ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν εἰρημένοις ὁμοίων ὄντων τῶν ποιητικῶν τε καὶ φθαρτικῶν. εὕροις δ' ἂν διαφέρον τῆς γενέσεως τὸ ποιητικόν, ὅτι ἡ γένεσις μὲν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος λέγοιτ' ἄν, οὐκ ἐπὶ τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ· οἷον εἰ τὸ τὴν ἀρετὴν γίνεσθαι ἀγαθόν, καὶ ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν, καὶ εἰ ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν, καὶ τὸ γίνεσθαι αὐτὴν ἀγαθόν· πάλιν εἰ τὸ φθείρεσθαι τὴν ἀρετὴν κακόν, ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν, καὶ εἰ ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν, καὶ τὸ γίνεσθαι αὐτὴν ἀγαθὸν καὶ τὸ φθείρεσθαι κακόν· καὶ εἰ τὸ φθείρεσθαι τὴν νόσον ἀγαθόν, ἡ νόσος κακόν. τὰ δὲ πρὸ ὀλίγου εἰρημένα τῶν γενέσεων παραδείγματα οὐ γένεσις ἂν οὐδὲ φθορὰ εἶεν ἀλλὰ ποιητικά, ἐφ' ὧν μόνον ἀληθὲς ἐκεῖνο τὸ 'εἰ τὰ | ποιητικὰ ἀγαθά, καὶ τὰ γινόμενα ἀγαθά. καὶ εἰ τὰ 108
φθαρτικὰ ἀγαθά, αὐτὰ τῶν κακῶν', οὐ μὴν ἔτι ἀνάπαλιν τῷ δύνασθαι ἀγαθά τινα καὶ ὑπὸ κακῶν γίνεσθαι, ὡς ὑγεία ὑπὸ καύσεων καὶ τομῶν καὶ ἀτροφιῶν καὶ πλοῦτος ὑπὸ πορνοβοσκίας.

p. 114b25 Πάλιν ἐπὶ τῶν ὁμοίων, εἰ ὁμοίως ἔχει.

Οὗ νῦν μνημονεύει τόπου, ἐστὶ καὶ αὐτὸς ἐξ ἀκολουθίας τῆς ἐπὶ τῶν κατ' ἀναλογίαν τῶν αὐτῶν καὶ ὁμοιότητος. οἷον ἐπεὶ ὁμοίως ἔχει ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητὰ καὶ δόξα πρὸς τὰ δοξαστά, εἰ ἐπιστήμη μία τῶν πλειόνων, εἴη ἂν δεικνύμενον ὅτι καὶ δόξα· ἀκολουθεῖ γάρ· κἂν ἐπὶ τῆς δόξης οὕτως ἔχῃ, εἴη ἂν πάλιν καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης δεικνύμενον τὸ αὐτό. οὕτως λαβών τις ὅτι ὁμοίως ἔχει ὄψις πρὸς τὸ ὁρᾶν καὶ ἀκοὴ πρὸς τὸ ἀκούειν, δείξει ὅτι, ἐπεὶ μὴ τὸ ὄψιν ἔχειν αὔταρκες πρὸς τὸ ὁρᾶν (δεῖ γὰρ καὶ φωτὸς καὶ διαστήματος), οὐδὲ τὸ ἀκοὴν ἔχειν αὔταρκες πρὸς τὸ ἀκούειν· ὁμοίως, εἰ τὸ ἀκοὴν ἔχειν οὐκ αὔταρκες πρὸς τὸ ἀκούειν, οὐδ' ἂν τὸ ὄψιν ἔχειν αὔταρκες εἴη πρὸς τὸ ὁρᾶν· καὶ εἰ τὸ ἕτερον αὔταρκες, καὶ θάτερον· ἔστι γὰρ ὁ τόπος καὶ κατασκευαστικὸς καὶ ἀνασκευαστικός. καὶ

---

1 πάντως καὶ aAB: πάν (i. e. πάντοτε) D 1. 2 καὶ γὰρ καὶ ἐκ ψευδῶν D et omisso altero καὶ A: ἐκ ψευδῶν γὰρ aB 2 γεγονὸς] γενὸς (sic) B 3 πάν supra scripto τ D τοῦ ἀγαθοῦ post ποιητικὰ transposuit D 6 post ἂν add. καὶ aB 7 μὲν D: om. aB: ras. 16 lit. A οὐκ scripsi cf. p. 201,1: ὡς libri 8. 9 καὶ εἰ ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν om. A 9 αὐτὴν ἀγαθὴν A 10 καὶ εἰ — κακόν (11) om. D 12 ante ἡ add. καὶ aB 13 post ἀληθὲς add. εἴη D 14 τὰ tertium om. a 15 ἔτι scripsi: εἴτι aAB: ὅτι D τῷ] τὸ A 16 ἀπὸ (ante καύσεων) A 17 ὑπὸ D: ἀπὸ aAB 18 εἰ post πάλιν transposuit D 19 ἀκολουθίας corr. ex ἀναλογίας B 22 ὅτι om. A 23 ἔχει a καὶ om. a τῆς alterum aD: om. AB 23. 24 τὸ αὐτὸ δεικνύμενον aB 24 λαβών τις A, Dcorr.: λαβόντες aB, Dpr. ἔχει AD: om. aB ὄψις postea add. D 26 καὶ prius AD: om. aB ante οὐδὲ add. οὕτως D post αὔταρκες add. ἐστὶ A 27 ἀκοὴν ἔχειν A: ἀ. ἔχει a: ἀ. ἔχον B: ἀκούειν D 28 ἔχον aB εἴη om. D post ὁρᾶν add. δεῖ γὰρ καὶ φωτὸς — αὔταρκες ex vv. 25. 26 A 29 ἔτι a γὰρ aB: δ' AD καὶ (post τόπος) aB: om. AD

ἐπεὶ ὁμοίως ἔχει οἰκοδομικὴ πρὸς οἰκίαν καὶ ναυπηγικὴ πρὸς ναῦν, εἰ αὐτάρκης ἡ τῆς οἰκοδομικῆς παρουσία πρὸς ποίησιν οἰκίας, αὐτάρκης ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς ναυπηγικῆς παρουσία πρὸς νεὼς κατασκευήν· εἰ δὲ μὴ αὐτάρκης ἡ τῆς ἑτέρας παρουσία πρὸς ποίησιν τῶν ὑπ' αὐτήν, οὐδ' ἂν ἡ τῆς ἑτέρας παρουσία αὐτάρκης εἴη πρὸς τὴν τῶν ὑφ' αὑτὴν ποίησιν. τούτῳ δέ, φησί, δεῖ χρῆσθαι τῷ τόπῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἀληθῶς ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῶν δοκούντων. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀληθῶς ὁμοίων ἔσται καὶ τὸ δεικνύμενον ἀληθές· ἐπὶ δὲ τῶν δοκούντων ἀληθὲς μὲν οὔ, φαινόμενον δέ. αὐτίκα γοῦν οὐ πάντῃ ὁμοίως ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητὰ ἔχει καὶ δόξα πρὸς τὰ δοξαστά, εἴ γε ἡ μὲν ἐπιστήμη ἀμετάπειστός ἐστι περὶ τὰ ἐπιστητά, ἡ δὲ δόξα οὐ τοιαύτη. ἀλλ' οὐδὲ ὁμοίως ἔχει ὄψις πρὸς τὸ ὁρᾶν καὶ ἀφὴ πρὸς τὸ ἅπτεσθαι· ἡ μὲν γὰρ διὰ μέσου τινὸς καὶ τούτου πεφωτισμένου ἀντιλαμβάνεται τοῦ οἰκείου αἰσθητοῦ, ἡ δὲ ἀφὴ οὐχ οὕτως. δοκοῦσα ὁμοιότης ἐστὶ καὶ ἡ κατὰ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως· δοκεῖ γὰρ ὅμοιον εἶναι τὸ μὲν ὁρᾶν τῷ βοᾶν τὸ δὲ πονεῖν τῷ ποιεῖν καὶ τὸ ὑφαίνειν τῷ ὑγιαίνειν. εἰ δή τις ἀξιώσαι, ἐπεὶ τὸ βοᾶν ποιεῖν ἐστι, καὶ τὸ ὁρᾶν ποιεῖν εἶναι, καὶ ἐπεὶ τὸ πονεῖν πάσχειν, καὶ τὸ ποιεῖν πάσχειν εἶναι, καὶ ἐπεὶ τὸ ὑφαίνειν ἐνεργεῖν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν, ἀπὸ φαινομένης ὁμοιότητος τὴν ἐπιχείρησιν ποιήσεται. οὐ γὰρ τῷ πράγματι ἡ τῶν προειρημένων ὁμοιότης ἀλλὰ τῇ λέξει μόνῃ· διὸ καὶ ἐπιπόλαιος καὶ σοφιστικὴ ἡ πρὸς τὰ τοιαῦτα χρῆσις τοῦ τόπου.

p. 114ᵇ31 Σκοπεῖν δὲ καὶ ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπὶ πολλῶν εἰ ὁμοίως ἔχει· ἐνιαχοῦ γὰρ διαφωνεῖ.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος ἐξ ἀκολουθίας. ἔστι δὲ τοιοῦτος· εἰ ἐφ' ἑνός τι, καὶ ἐπὶ πολλῶν πολλὰ τὰ τοιαῦτα· ἀκολουθεῖ γάρ. ῥᾴον εἰ τὸ διδάσκειν ἕνα ὠφελεῖν ἕνα ἐστί, καὶ τὸ πολλοὺς διδάσκειν πολλοὺς ὠφελεῖν ἔσται· ἢ εἰ μὴ τοῦτο, οὐδὲ τὸ πρῶτον. πάλιν εἰ τὸ μνημονεύειν τινὸς μετὰ τοῦ φαντάζεσθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ πολλῶν μνημονεύειν μετὰ τοῦ

---

1 ἡ οἰκοδομικὴν (sic) a ναυτικὴ Dpr. 3 νεὼς AD: νηὸς aB post μὴ add. τὸ A 4 ὑφ' αὑτὴν ut vs. 5 scribendum videtur cf. p. 71,6. 104,5 πρὸς — παρουσία (5) AD: οὐδὲ ἡ ἑτέρα a: om. B 5 ante αὐτάρκης add. εἰ P πρὸς ποίησιν τῶν ὑφ' αὑτὴν D 6 δή a 7 ὁμοίως B 8 ἀληθῶς μὲν aP φαίνεται D 9 post ὁμοίως add. ὡς ABD cf. vs. 11 καὶ] ὡς a post δόξα add. καὶ P 10 ἀμετάπειστος B: ἀμετάπιστος aDP: ἀμετάπτωτος A περὶ aBP, corr. D: πρὸς A, Dpr. 11 post οὐδὲ add. ὡς A ἁφὴ P¹, corr. P², itemque vs. 13 13 οἰκείου ex corr. add. D 14 ἡ aB, in ras. P²: εἰ AD ὅμοιον γὰρ AD 15 καὶ τὸ] τὸ δὲ D 16 δή scripsi: δέ libri ἀξιώσει AB 17 καὶ ἐπεὶ τὸ πονεῖν — εἶναι om. A 18 post ὑγιαίνειν add. ὁμοίως aB 20. 21 τοῦ τόπου χρῆσις B 22 ἐπὶ om. P ante πολλῶν add. τῶν aB εἰ D: ante ἐφ' transposuerunt aBP (P, ceteri Arist. cod. etiam ante ἐπὶ habent εἰ): om. A ὁμοίως — διαφωνεῖ (23) om. B 24 ὁ τόπος οὗτος D 25 τι om. A ante πολλῶν add. τῶν aBP τὰ om. B, superscr. P¹, ut videtur 26 ante ὠφελεῖν add. καὶ A 27 post τινὸς add. πολλοὺς A 28 τοῦ alterum om. aA

φανταζεσθαι περὶ τῶν πολλῶν γίνοιτ' ἄν. καὶ εἰ εἷς ἄνθρωπος λογικός, καὶ οἱ πολλοὶ λογικοί. καὶ εἰ τὸ ἐπίστασθαι διανοεῖσθαί ἐστι, καὶ τὸ πολλὰ ἅμα ἐπίστασθαι πολλὰ ἅμα διανοεῖσθαι ἔσται· εἰ δὲ ἀδύνατον ἅμα πολλὰ διανοεῖσθαι, οὐδ' ἂν τὸ ἐπίστασθαι διανοεῖσθαι εἴη. ὅτι δ' οὐχ ἕπεται τῷ ἅμα πολλὰ ἐπίστασθαι τὸ καὶ διανοεῖσθαι ἅμα πολλά, δῆλον ἐκ τοῦ ἐπίστασθαι μὲν ἅμα πολλὰ δυνατὸν εἶναι, διανοεῖσθαι δὲ ἅμα πολλὰ ἀδύνατον· πᾶς γὰρ ὁ διανοούμενος ἔν τι διανοεῖται. τὸ γὰρ διανοεῖσθαι ἐνέργεια καὶ διέξοδος τῆς ψυχῆς· ὡς γὰρ ἀδύνατον ἅμα λέγειν πολλοὺς λόγους, οὕτως καὶ διανοεῖσθαι ἅμα πολλά· λόγος γάρ τις ἡ διάνοια τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐφ' ἑαυτῆς λεγούσης. ἢ οὐκ ἀνάγκη, εἰ μὴ οἷόν τε τὸν πολλὰ ἅμα ἐπιστάμενον πολλὰ ἅμα διανοεῖσθαι, μηδὲ τὸ ἐπίστασθαι διανοεῖσθαι εἶναι· ὃ καὶ αὐτὸς ὀκνεῖ λέγειν· προσθεὶς γὰρ τὸ ἐνιαχοῦ γὰρ διαφωνεῖ ἐπήνεγκεν οἷον εἰ τὸ ἐπίστασθαι διανοεῖσθαι, καὶ τὸ πολλὰ ἐπίστασθαι πολλὰ διανοεῖσθαι· τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθές. ἢ τὸ ἐνιαχοῦ γὰρ διαφωνεῖ εἶπεν οὐκ ἐπὶ διαβολῇ τοῦ τόπου ἀλλὰ δεικνὺς ἐφ' ὧν χρήσιμος ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευήν· ἐφ' ὧν γὰρ φαίνεται μὲν ἐφ' ἑνὸς οὕτως ἔχειν, οὐκέτι δὲ ἐπὶ τῶν πολλῶν δυνατὸν τοῦτο, ἐπὶ τούτων ἀπὸ τῶν πολλῶν ἀρχόμενοι ἀνασκευάσομεν τὸ καὶ | ἐπὶ τοῦ ἑνὸς φαινόμενον, 109
ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ τὸν ἐπιστάμενον διανοεῖσθαι· τούτῳ γὰρ οὕτως ἔχειν ὁμολογοῦντι ἐναντιοῦται τὸ μὴ δύνασθαι τὸν πολλὰ ἐπιστάμενον ἅμα καὶ διανοεῖσθαι ἅμα πολλά· διὸ οὐδὲ ἐκεῖνο ἂν ἀληθὲς εἴη. ἢ καὶ [ἐπὶ] ἑνὸς ἐπιστήμονος ὄντος οὐκ ἀνάγκη καὶ πολλούς, καὶ ἑνὸς μέλανος οὐκ ἀνάγκη καὶ πολλούς, καὶ ἑνὸς ἑξαδακτύλου οὐκέτι καὶ οἱ πολλοί. ἢ ὁ τόπος ἐπὶ τῶν φύσει τε καὶ κατὰ φύσιν ὑπαρχόντων προΐοι ἄν.

p. 114b37 Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον.

Τόπους παραδίδωσιν ἡμῖν ἀπό τε τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὁμοίως κατασκευαστικούς τε καὶ ἀνασκευαστικούς. εἰσὶ δὲ οἱ τόποι τὸ χρήσιμον ἔχοντες ἐν τοῖς συμβλητοῖς· ἐν τούτοις γὰρ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον καὶ τὸ ὁμοίως. καὶ πρῶτόν γε τῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν τε καὶ

---

1 γένοιτο B 2 οἱ] εἰ A 3 ἅμα διανοεῖσθαι BD: inv. ord. aAP ἐστίν D ante πολλὰ add. τὸ AB, τὰ D 4 εἴη] ἢ A 5 τὸ πολλὰ ἅμα A τὸ] τῷ AB πολλὰ ἅμα διανοεῖσθαι D 6 δυνατὰ A 8 λέγειν ἅμα A 9. 10 τῆς ψυχῆς αὐτῆς A: αὐτῆς τῆς ψυχῆς aBDP 11 ἅμα prius D: om. aABP 12 εἶναι D: om. aABP γὰρ alterum om. AB 13 post διανοεῖσθαι add. ἐστι B(P) 14 διανοεῖσθαι πολλὰ D 15 γὰρ om. D διαβολῇ A 17 ἀπὸ τούτων ἀλλ' ἀπὸ B 18 καὶ om. A 19 ἔχει ABD: ἐκεῖ aP οὕτως om. B 20 ἅμα ἐπιστάμενον (ἐπιστάμενον in ras.) D καὶ postea add. D 21 ἅμα D: om. aABP ἂν om. D εἴη in ras. D: ἢ B ἐπὶ delevi 23 πολλούς] οὐς in ras. D οὐκέτι καὶ οἱ πολλοί aABP: οὐκ ἀνάγκη καὶ τούτους πολλοὺς D post ἢ add. εἰ B 24 τε om. aP προΐοι B 25 δὲ DP: om. aAB Arist. καὶ prius om. AB Arist. ante ἧττον add. τοῦ A 26 τε om. AB ἔτι postea add. D: εἴτε A 27 post δὲ add. καὶ aBP 29 τὸ prius om. a τῶν BDP: τῷ aA τε om. D: γε B

ἧττον μνημονεύει, εἶτα προστίθησιν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ ὁμοίου. φησὶ δὲ τέσσαρας εἶναι τοὺς ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ ἧττον τόπους, ὧν ἕκαστον καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν εἶναι χρήσιμον. εἰσὶ δὲ οἱ τέσσαρες, ὡς ἐρεῖ, ἢ ἑνὸς περὶ ἑνὸς κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον τὴν σύγκρισιν λαμβάνοντος ἢ ἑνὸς περὶ δύο ἢ δύο περὶ ἑνὸς ἢ δύο περὶ δύο. καὶ ἔστιν, οὗ πρώτου μνημονεύει, ἑνὸς περὶ ἑνός, ὧν τοιοῦτος· εἰ ζητοῖτο περί τινων εἰ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει, ἐπιδεχομένων ἀμφοτέρων τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον, ἀξιοῖ ὁρᾶν εἰ τῷ μᾶλλον τὸ μᾶλλον ὑπάρχει. * * * * * καὶ τῷ ἁπλῶς τὸ ἁπλῶς ὑπάρξει· ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ τῷ μᾶλλον τὸ μᾶλλον, οὐδ' ἂν τῷ ἁπλῶς τὸ ἁπλῶς ὑπάρξαι. οἷον εἰ ζητοῖτο πότερον τῇ ἡδονῇ τὸ ἀγαθὸν ὑπάρχει ἢ οὔ, ἐπεὶ ἀμφότερα τὸ μᾶλλον ἔχει, δεῖ ὁρᾶν εἰ τῇ μᾶλλον ἡδονῇ τὸ μᾶλλον ἀγαθὸν ὑπάρχει· εἰ γὰρ ἡ μᾶλλον ἡδονὴ μᾶλλον ἀγαθόν, καὶ ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἂν εἴη· εἰ δὲ μὴ εἴη ἡ μᾶλλον ἡδονὴ τῆς ἧττον ἡδονῆς μᾶλλον ἀγαθόν, οὐδ' ἂν ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν εἴη. πάλιν ζητουμένου εἰ τὸ ἀδικεῖν κακόν, ζητητέον εἰ τὸ μᾶλλον ἀδικεῖν τοῦ ἧττον μᾶλλόν ἐστι καὶ μεῖζον κακόν· κἂν μὲν δείξωμεν οὕτως ἔχον, δεδειχότες ἂν εἴημεν καὶ τὸ ἀδικεῖν κακὸν ὄν· εἰ δὲ δειχθείη τὸ μᾶλλον ἀδικεῖν μὴ ὂν μᾶλλον κακόν, οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὸ ἀδικεῖν εἴη κακόν. δοκεῖ δέ τισι τὸ τυραννεῖν μᾶλλον ἀδικεῖν ὂν μὴ εἶναι κακόν. πάλιν εἰ τὸ μᾶλλον ἀλγεῖν μᾶλλον κακόν, καὶ τὸ ἀλγεῖν τοιοῦτον· καὶ εἰ τὸ μᾶλλον πένεσθαι μᾶλλον κακόν, καὶ τὸ πένεσθαι· καὶ εἰ τὸ μᾶλλον φιλοπονεῖν μᾶλλον ἀγαθόν, καὶ τὸ φιλοπονεῖν τοιοῦτον. εἰσὶ δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ μᾶλλον ἀρχόμενοι οἱ τόποι ἀνασκευαστικοί, ἀπὸ δὲ τοῦ ἧττον κατασκευαστικοί· ἐν μὲν γὰρ τῷ δειχθῆναι μὴ ὑπάρχον τὸ μᾶλλον ἀνασκευάζεται καὶ τὸ ἁπλῶς καὶ τὸ ἧττον, ἐν δὲ τῷ δειχθῆναι τὸ ἧττον ὑπάρχον κατασκευάζεται καὶ τὸ ἁπλῶς καὶ τὸ μᾶλλον. εἰ δὲ τῇ τοῦ ὑποκειμένου ἐπιδόσει ἡ τοῦ κατηγορουμένου ἐπίδοσις ὑπάρχει, διὰ τῆς ἐπαγωγῆς χρὴ λαμβάνοντας πιστοῦσθαι. οἷον μᾶλλον ἡδονὴ ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τὰς βρώσεις τε καὶ πόσεις· δοκοῦσι γὰρ εἶναι σφοδρότεραι, τὸ δὲ σφοδρότερον μᾶλλον τοιοῦτον· εἰ οὖν αὗται μή εἰσι

2 τοῦ alterum om. B 3 πρὸς alterum om. D 5 τε om. A ante ἧττον add. τὸ A 6 πρῶτον A 7 τινος D 8 ante ἧττον add. τὸ A, superscr. B 9 defectum indicavi, quem sic supple: ἐὰν μὲν γὰρ τῷ μᾶλλον τὸ μᾶλλον ὑπάρχῃ, ἐὰν D: ἂν aABP 10 τῷ alterum corr. ex τὸ D post alterum ἁπλῶς add. καὶ A 11 ὑπάρξαι scripsi: ὑπάρξῃ DP: ὑπάρξοι a: ὑπάρχῃ AB ἐπιζητοῖτο D ὑπάρχει τὸ ἀγαθόν B ἢ οὔ om. D 12 ὁρᾶν δεῖ B 13 ἡ prius superscr. P^2 aut P^5 14 μὴ] μὲν A τῆς — εἰ (16), primum paginae versum, restituit P^3 ἧττον a: ἥττονος ABDP^3 15 ἡ om. a ante πάλιν add. ὁμοίως B 17 καὶ] ὅτι D 18 ὂν prius om. D ἀδικεῖν corr. ex κακὸν B 19 post εἴη add. ἂν A 23 οἱ om. aP 24 post ἧττον add. καὶ B 25 τῷ — δὲ (26) om. B 26 εἰ] ἐν A 27 ὑπάρχουσι a: ὑπαρ$\overset{\chi}{}$ D 28 ante ἡδονὴ add. ἡ A 29 post ἀφροδίσια induxit εἰ οὖν αὗται μὴ εἰσὶ μᾶλλον ἀγαθαὶ (translata ex vs. 30) B ἡ superscr. B τε om. B γὰρ BDP: τὸ aA

μᾶλλον ἀγαθαὶ διὰ τὸ μηδὲ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν ἀγαθὰς εἶναι, οὐδ' ἂν ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν εἴη. ὀόξαι δ' ἂν ὁ τόπος ἔνδοξος μᾶλλον ἢ ἀληθὴς εἶναι· πολλῶν γὰρ αἱ μὲν ὑπερβολαὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι ἀγαθαὶ καὶ κακά ἐστιν, αὐτὰ μέντοι ἀγαθά ἐστιν. οἷον τὸ γυμνάζεσθαι συμμέτρως ἀγαθὸν ὄν (ποιητικὸν γὰρ ὑγείας) τὴν ὑπερβολὴν κακὸν ἔχει· τὰ γὰρ ὑπερβάλλοντα γυμνάσια φθαρτικὰ τῆς ὑγείας. καὶ ἡ μὲν ὑπερβολὴ τοῦ πλούτου οὐκ ἀγαθόν, ὁ δὲ πλοῦτος ἀγαθόν. ἢ οὐκ ἔστι κακὸν τὸ μᾶλλον ἐν τῷ πλήθει τοῦ πλούτου, εἰ ὡς ὀργάνῳ χρήσαιτό τις αὐτῷ ἀγαθῶν· ὁ τοιοῦτος δὲ ἀγαθόν. ἀλλὰ καὶ εἰ τὰ γυμνάσια ὥρισται τῷ ὑγείας ἢ εὐεξίας εἶναι ποιητικά, τὰ μὴ ταῦτα ποιοῦντα οὐ γυμνάσιά ἐστιν· οὐ γὰρ ὑποπίπτει τῷ τῶν γυμνασίων ὁρισμῷ· ἐπὶ τούτων γὰρ τὸ μᾶλλον ἐν τῷ μᾶλλον σώζειν τὴν οἰκείαν φύσιν.

p. 115a5 Ἄλλος· ἑνὸς περὶ δύο λεγομένου.

Δεύτερον τόπον ἀπὸ τοῦ μᾶλλον παραδίδωσι τὸν ἑνὸς περὶ δύο λεγόμενον, ὃς ἐστι τοιοῦτος· εἰ ζητοῖτο περί τινος ἑνὸς πλείοσιν ὑπάρχειν δοκοῦντος πότερον ὑπάρχει τινὶ ἐξ αὐτῶν ἢ οὔ, ζητεῖν δεῖ εἰ ᾧ μᾶλλον αὐτῶν δοκεῖ ὑπάρχειν, μὴ ὑπάρχει· κἂν μέν, ᾧ μᾶλλον ὑπάρχειν δοκεῖ, μὴ ὑπάρχῃ, οὐδ' ἂν τῷ προκειμένῳ ὑπάρχοι· ἂν δέ, ᾧ ἧττον ὑπάρχειν δοκεῖ, ὑπάρχον δειχθῇ, καὶ | τῷ προκειμένῳ ἂν ὑπάρχοι· τὸ μὲν γὰρ ᾧ μᾶλλον ὑπάρχοι ἂν μὴ ὑπάρχον οὐδ' ἂν ᾧ ἧττον ὑπάρχοι, τὸ δὲ ᾧ ἧττον ὑπάρχον ὑπάρχοι ἂν καὶ ᾧ μᾶλλον. οἷον ζητουμένου εἰ τῷ πλούτῳ ὑπάρχει τὸ ἀγαθόν, ἂν μᾶλλον μὲν φαίνηται τῇ ὑγείᾳ ὑπάρχον, δειχθῇ δὲ μὴ ὑπάρχον ἢ διὰ τὸ δύνασθαί τινι πρὸς κακοῦ τὴν ὑγείαν εἶναι ἢ διὰ τὸ μὴ ποιεῖν ἀγαθὸν τὸν ἔχοντα αὐτήν, οὐδ' ἂν τῷ πλούτῳ ὑπάρχοι· εἰ δὲ τῷ γυμνάζεσθαι ἧττον δοκοῦντι τοῦ πλούτου ἀγαθῷ εἶναι ὑπάρχον δειχθείη ὡς ὑγείας ὄντι ποιητικῷ, καὶ τῷ πλούτῳ ἂν εἴη δεδειγμένον ὑπάρχειν· ἐν γὰρ

---

2 ὀόξειε B 3 ἀγαθὰ fort. recte B καὶ om. B 4 ὄν om. AB 7 ἡ postea, ut videtur, add. B κακὸν] καλὸν B κακὸν τὸ — ἀγαθόν (9) superscr. P² aut P³: ἐν τῷ πλήθει τὸ μᾶλλον ἐν πλούτῳ τῷ ὡς ὀργάνῳ· ὁ τοιοῦτος δὲ ἀγαθόν P¹ 8 ἀγαθῶν scripsi: ἀγαθῷ libri 9 ἀλλ' εἰ καὶ B τὰ om. a 10 τοιαῦτα D οὐδὲ (post ποιοῦντα) B 13 ἄλλος — λεγομένου om. P λεγομένου om. AD 14. 15 λεγομένου P 15 παρά (non compend.) A post ἑνὸς add. ἐν D 15. 16 ὑπάρχειν δοκοῦντος] ὑπάρχοντος D 17 αὐτῶν P²: αὐτῷ aBP¹: αὐτὸ AD (ὸ in ras. D) δοκεῖ (post αὐτῶν) scripsi: δοκοῦν libri κἂν — 18 ὑπάρχῃ mrg. D: om. AB δοκεῖ alterum AB: δοκοῦν aP: compend. D 18 οὐδ' ἂν τῷ] ἂν δ' αὐτῷ A ἂν δὲ — 19 ὑπάρχοι om. A δοκεῖ ὑπάρχειν D 19 post καὶ add. ποιητικὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ γινόμενα ἀγαθὰ, καὶ εἰ φθαρτικὰ ἀγαθὰ αὐτὰ τῶν κακῶν. οὐ (translata ex p. 202, 14. 15 i. e. ex initio p. 108 ad finem p. 109 Aldin.) a τὸ in τῷ mutavit P² ᾧ] εἶναι A 20 ὑπάρχοι prius ABP¹: ὑπάρχει aP²: ὑπάρχῃ D ὑπάρχον prius ADP¹, ex ὑπάρχειν corr. B: ὑπάρχον ᾗ aP² ᾧ prius aBP: τῷ AD τὸ] τῷ A ᾧ alterum aB, ante ras. 5 lit. P: τὸ A: τῷ D ὑπάρχον alterum ADP: εἰκὸς ὑπάρχειν ex Arist. aB 21 ᾧ aBP: τῷ AD post εἰ add. τῇ ὑγιείᾳ (ὑγεία B) καὶ aB ὑπάρχει aBP: ὑπάρχοι AD 22 μὲν om. A 23 τὸ prius om. A 24 αὐτὸν A, Dpr. 25 ἀγαθὸν P¹, corr. P² 26 εἴη ἂν B fort. ὑπάρχον

τούτοις ἕν, τὸ ἀγαθόν, περὶ δύο λέγεται, περὶ γὰρ ὑγείας καὶ πλούτου ἢ τοῦ γυμνάζεσθαι καὶ πλούτου. πάλιν εἰ μᾶλλον ἀγαθὸν ἡ ἡδονὴ τῆς ἀλυπίας, μή ἐστι δὲ ἀγαθὸν ἡ ἡδονή, οὐδ' ἂν ἡ ἀλυπία ἀγαθὸν εἴη. ἢ εἰ ἧττον ἡ ἀλυπία τῆς ἡδονῆς ἀγαθὸν δοκοῦσα εἶναι ἀγαθόν ἐστι, καὶ ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἂν εἴη. καὶ εἰ μᾶλλον φρόνησις τέλος ἡδονῆς οὖσα μή ἐστι τέλος, οὐδ' ἂν ἡ ἡδονὴ τέλος εἴη. καὶ εἰ ἀξιομαχώτεροι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὄντες Λακεδαιμόνιοι μή εἰσιν ἀξιόμαχοι, οὐδ' ἂν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες εἶεν ἀξιόμαχοι. καὶ εἰ μᾶλλον τοὺς γεγηρακότας τῶν νέων σωφρονεῖν εὔλογον, οἱ δὲ οὐ σωφρονοῦσιν, οὐδ' ἂν οἱ νέοι σωφρονοῖεν. οὐκέτι μέντοι ἐπὶ τῶν οὕτως ἐχόντων ἢ ᾧ ἧττον ὑπάρχει μὴ ὑπάρχον δείκνυσί τι ἢ ᾧ μᾶλλον ὑπάρχει ὑπάρχον.

p. 115a8 Πάλιν δυοῖν περὶ ἑνὸς λεγομένων.

Ὁ δὲ τρίτος τόπος ἐστὶν ἀντεστραμμένος πως τῷ δευτέρῳ· ἐν μὲν γὰρ τῷ δευτέρῳ ἓν ἦν περὶ δύο λεγόμενον, ἐν δὲ τούτῳ δύο περὶ ἑνός. δύο γάρ τινων δοκούντων ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ, εἰ μὲν τὸ μᾶλλον δοκοῦν αὐτῷ ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχοι, οὐδ' ἂν τὸ ἧττον αὐτῷ ὑπάρχοι, εἰ δὲ τὸ ἧττον δοκοῦν ὑπάρχειν ὑπάρχοι, καὶ τὸ μᾶλλον ἂν ὑπάρχοι. οἷον εἰ τῷ μανθάνειν μᾶλλον δοκοῦν τὸ ὠφέλιμον τοῦ ἡδέος ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχοι, οὐδ' ἂν τὸ ἡδὺ αὐτῷ ὑπάρχοι· ἢ εἰ τοῦτο, κἀκεῖνο. καὶ εἰ ὁ θρασὺς μᾶλλον ἀνδρεῖος ἢ φρόνιμος ὢν μή ἐστιν ἀνδρεῖος, οὐδ' ἂν φρόνιμος εἴη. πάλιν εἰ ὁ ἐπιεικὴς ἧττον δοκῶν δίκαιος ἢ φιλάνθρωπος εἶναι δίκαιός ἐστιν, εἴη ἂν καὶ φιλάνθρωπος. καὶ εἰ τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον συμφέρον ἢ καλὸν ὂν μή ἐστι συμφέρον, οὐδ' ἂν καλὸν εἴη.

p. 115a11 Ἔτι δυεῖν περὶ δύο λεγομένων.

Ὁ δὲ τέταρτος τόπος ἐστίν, εἰ δύο εἴη τὰ ὑπάρχοντα καὶ δύο τὰ οἷς ὑπάρχει. ὧν τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἑτέρῳ μᾶλλον δοκεῖ ὑπάρχειν, τὸ δὲ

1 τούτω A 2 πάλιν corr. P² 2. 3 (ἡδο)νὴ τῆς — ἡδο(νή) in mrg. P⁵ (3 ἀγαθὸν ἡ utrum omissum sit an perierit, non liquet) 3 δὲ om. A ἢ εἰ BD: ἡ A: εἰ δὲ aP (superscr. δὲ P) 4 ἡ ἀλυπία τῆς ἡδονῆς ἀγαθὸν] ἀγαθὸν ἡ ἡδονὴ τῆς ἀλύπου μὴ ἔστι ἀγαθὸν ἡ ἡδονὴ οὐδ' ἂν ἡ ἀλ(π) ἀγαθὸν εἴη A 5 post εἰ add. ἡ aBP 8 εἶεν] οἷον (sic) A γεγηρακότες B, Ppr. (corr. P¹) 8. 9 σωφρονεῖν εὔλογον BD: inv. ord. aAP 9 σωφρονεῖεν aB 12 lemma om. P δυεῖν a λεγομένων om. AD 14 ἂν] ἂν A τούτω δὲ D 15 ante τῷ add. ἐν aAP 16 εἰ δὲ — ἂν ὑπάρχοι (17) om. B 17 δοκοῦν ὑπάρχειν D: δοκοῦν αὐτῷ ὑπάρχειν A: ὑπάρχειν δοκοῦν aP οἷον post 18 μανθάνειν transposuit A τῷ aBP: τὸ AD 18 δοκεῖ A τὸ om. D ὑπάρχοι BD: ὑπάρχει aAP 20 ὢν] εἰ D 21 post εἶναι add. εἰ B 22 μᾶλλον in ras. D 23 καλὸν prius DP: κακὸν aAB ὂν scripsi: εἰ aB: om. ADP post καλὸν alterum repetit ἂν A 24 lemma om. P δυεῖν aD: δυοῖν AB Arist. λεγομένων om. AD 25 εἴη om. D 26 ὑπάρχει BP: ὑπάρχοι D: ὑπάρχων aA ὑπάρχειν δοκεῖ A

ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἧττον. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων, εἰ μὲν τὸ μᾶλλον δοκοῦν ὑπάρχειν τινὶ δειχθείη μὴ ὑπάρχον αὐτῷ, οὐδ' ἂν τὸ ἧττον δοκοῦν ὑπάρχειν τινὶ ὑπάρχοι αὐτῷ· εἰ δὲ τὸ ἧττον ὑπάρχον τῷ οἰκείῳ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον δειχθείη, καὶ τὸ μᾶλλον ἂν ὑπάρχειν δοκοῦν τῷ οἰκείῳ ὑποκειμένῳ ὑπάρχοι ἂν αὐτῷ. οἷον εἰ ἧττον ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἢ ὁ πόνος κακόν, ἔστι δὲ ἀγαθὸν ἡ ἡδονή, καὶ ὁ πόνος ἂν εἴη κακόν· καὶ εἰ ὁ ἄσωτος μᾶλλον δοκεῖ ἐλευθέριος εἶναι ἢ ὁ ἀνελεύθερος σώφρων, μή ἐστι δὲ ὁ ἄσωτος ἐλευθέριος, οὐδ' ἂν ὁ ἀνελεύθερος εἴη σώφρων. καὶ εἰ ἧττον ὁ ἐπιεικὴς δίκαιος ἢ ὁ ἀνεπιεικὴς ἄδικος, ἔστι δὲ ὁ ἐπιεικὴς δίκαιος, καὶ ὁ ἀνεπιεικὴς ἂν ἄδικος εἴη.

p. 115a15 Ἔτι ἐκ τοῦ ὁμοίως ὑπάρχειν ἢ δοκεῖν.

Προστίθησι τοῖς ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον τέτρασι τόποις τοὺς ἀπὸ τοῦ ὁμοίως· καὶ γὰρ αὐτοί εἰσιν ἐν τοῖς σύγκρισιν ἔχουσι καὶ οὖσι συμβλητοῖς. τρεῖς δέ φησι καὶ τούτους εἶναι τοὺς τόπους, ἀνάλογον ἔχοντας τοῖς τρισὶ τοῖς ὑστέροις ῥηθεῖσιν ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον· τῷ γὰρ πρώτῳ ῥηθέντι τῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, δι' οὗ ὑπάρχειν ἕν τι ἐνὶ ἐδείκνυτο, ὅτι καὶ τῇ ἐπιτάσει αὐτοῦ ἡ ἐπίτασις, οὐκ ἔστι ⟨τι⟩ ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ ὁμοίου. δεῖ μὲν γὰρ [τὸ δεικνύμενον] ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ὁμοίου τόποις διὰ τοῦ ὁμοίου τὸ ὅμοιον δεικνύναι· οὐκ ἔστι δὲ τὸ διὰ τοῦ μᾶλλον ὑπάρχοντος ἢ ἧττον δεικνύμενον διὰ τοῦ ὁμοίως ὑπάρχοντος δεικνύμενον· οὐ γὰρ τὸ μᾶλλον τῷ αὐτῷ ἢ ἧττον ὑπάρχον καὶ ὁμοίως αὐτῷ ὑπάρχοι ἄν. εἴ τι οὖν δύο τισὶν ὁμοίως δοκοῦν ὑπάρχειν, εἰ τῷ ἑτέρῳ μὴ ὑπάρχοι, οὐδὲ τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχον ἔσται, εἰ δὲ τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει αὐτῶν, ὑπάρχον ἂν δεικνύοιτο καὶ τῷ λοιπῷ. εἰ γὰρ ὁμοίως ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος ἀγαθὰ δοκεῖ εἶναι, μή ἐστι δὲ ἡ δόξα ἀγαθόν, οὐδὲ ὁ πλοῦτος ἂν εἴη ἀγαθόν· ἢ εἰ ἀγαθὸν ἡ δόξα, καὶ ὁ πλοῦτος ἀγαθὸν ἂν δεικνύοιτο. κἂν εἰ ὁμοίως πειστέον νόμῳ τε καὶ πατρί, εἰ τῷ νόμῳ δεῖ πείθεσθαι, καὶ τῷ πατρί. ἢ δύο πάλιν ἐνὶ ὁμοίως δοκούντων ὑπάρχειν, εἰ θάτερον ὑπάρχοι, καὶ θάτερον 111

---

2 ὑπάρχον τινὶ A δοκοῦν] δοκεῖ P, sed κεῖ in ras. P² 2. 3 συνυπάρχειν aP 3 post ὑπάρχοι add. ἂν (ut vs. 5) ABD ὑπάρχον ex ὑπάρχειν corr. B 4 δειχθῇ A ἂν] fort. αὖ δοκοῦν ὑπάρχειν D τῷ] αὐτῷ A 6 ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν B 7 ἐλεύθερος a S ὁ δὲ A ἐλεύθερος aA ἀνελεύθερος] ἐλευθέριος B 9 ἢ—δίκαιος om. D 10 ἂν post ἄδικος transposuit A: om. aBP ἄδικος ex δίκαιος, ut videtur, corr. P¹ aut P⁵ post εἴη add. ἔη (sic) a 11 ἢ δοκεῖν om. B post δοκεῖν add. τριχῶς aAP, ὑπάρχειν τριχῶς Arist. 12 τέτρασι AD: τέταρσι aP: δ' B τοὺς] τοῖς A 13 ὁμοίου B 15 ὑστέρως A: ἑτέροις a τε om. D ante ἧττον add. τοῦ D 16 fort. ὑπάρχον ἐδεικνύετο aP 17 τι ἀνάλογον πρὸς τὰ scripsi: τὸ πρὸς ἀνάλογον libri 18 τὸ δεικνύμενον delevi post τόποις add. δ P 19 δὲ om. AD δι' αὐτοῦ (ante μᾶλλον) B 21 τὸ αὐτὸ A ἢ—καὶ scripsi: καὶ—ἢ libri 22 ὑπάρχειν] ὑπάρχει B ὑπάρχοι D: ὑπάρχει aABP²: ὑπάρχειν P¹ 23 ὑπάρχει] ὑπάρχοι conicio cf. vv. 22. 28 et p. 209,1. 8. 9 ὑπάρχον alterum B: ὑπάρχειν aADP 24 εἰ] δεῖ A 26 εἰ prius AD: εἴη aBP 27 πιστέον P¹ (corr. P²) πείσθεσθαι A τῷ alterum om. B 28 ante ἐνὶ add. ἐν aP ὑπάρχειν, εἰ] ὑπάρ in fine pag. a ὑπάρχοι aAP: ὑπάρχει BD καὶ—ἂν θάτερον ὑπάρχοι (p. 209,1) om. a

ἂν ὑπάρχοι· ἢ εἰ μὴ θάτερον ὑπάρχοι, οὐδ' ἂν θάτερον ὑπάρχοι. οἷον εἰ ὁμοίως τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ὠφέλιμον ὑπάρχει, μὴ ὑπάρχει δὲ αὐτῇ τὸ ὠφέλιμον, οὐδ' ἂν τὸ ἀγαθὸν αὐτῇ ὑπάρχοι· ἢ εἰ θάτερον, καὶ θάτερον. καὶ εἰ ὁμοίως τῷ ἀνδρείῳ ὑπάρχει τό τε θαρρεῖν ὅτε δεῖ, καὶ τὸ φοβεῖσθαι, ὅτε δεῖ, εἰ μὴ ὑπάρχει αὐτῷ τὸ φοβεῖσθαι, ὅτε δεῖ, οὐδ' ἂν τὸ θαρρεῖν, ὅτε δεῖ, ὑπάρχοι αὐτῷ· ἢ εἰ τοῦτο, κἀκεῖνο. ἔτι εἰ δύο δυσὶν ὑπάρχειν δοκούντων ὁμοίως ἑκατέρῳ ἑκατέρου, εἰ τῷ ἑτέρῳ τῶν δύο τὸ ἕτερον τῶν δύο μὴ ὑπάρχοι, οὐδ' ἂν τῷ λοιπῷ τὸ λοιπὸν ὑπάρχοι· εἰ δὲ ὑπάρχει τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ τῶν ὁμοίως τισὶν ὑπάρχειν δοκούντων, καὶ τὸ ἕτερον ἂν τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχοι. οἷον εἰ ὁμοίως δοκεῖ τῷ ἀνδρείῳ θρασύτης ὑπάρχειν καὶ τῷ δειλῷ ἀσφάλεια, μὴ ὑπάρχει δὲ τῷ ἀνδρείῳ θρασύτης, οὐδὲ τῷ δειλῷ ἀσφάλεια ἂν ὑπάρχοι· ἢ εἰ τούτῳ ἀσφάλεια, κἀκείνῳ θρασύτης. καὶ εἰ ὁμοίως ὁ ἀνδρεῖος περὶ φόβους καὶ θάρρη δοκεῖ εἶναι καὶ ὁ σώφρων περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας, ἔστι δὲ ὁ ἀνδρεῖος περὶ φόβους καὶ θάρρη, καὶ ὁ σώφρων ἂν εἴη περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας. καὶ εἰ ὁμοίως ὁ δίκαιος θεοῖς φίλος καὶ ὁ ἄδικος θεοῖς ἐχθρός, εἰ θάτερον, καὶ θάτερον· ἢ εἰ μὴ θάτερον, οὐδὲ θάτερον. καὶ εἰ ὁμοίως ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν καὶ ὁ πόνος κακόν, κακὸν δὲ ὁ πόνος, καὶ ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν.

p. 115a26 Ἔτι ἐκ τῆς προσθέσεως, ἐὰν ἕτερον πρὸς ἕτερον προστεθὲν ποιῇ ἀγαθὸν ἢ λευκόν.

Δύο τόπους παραδίδωσιν ἐκ τῆς ἄλλου ἄλλῳ προσθέσεως κατασκευαστικοὺς μόνον. ἔστι δὲ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν τοιοῦτος· ὃ προστεθέν τινι τοιόνδε αὐτὸ ποιεῖ μὴ πρότερον ὂν τοιοῦτον, αὐτὸ πολὺ πρότερον τοιοῦτόν ἐστιν. οἷον εἰ προστεθέν τί τινι οὐκ ὄντι λευκῷ λευκὸν αὐτὸ πεποίηκεν, αὐτὸ τὸ προστεθὲν πολὺ πρότερον λευκόν ἐστι· καὶ εἰ προστεθέν τί τινι

---

1 ὑπάρχει (post ἂν) B ἢ εἰ] εἰ δὲ P ὑπάρχοι alterum P: ὑπάρχει BD: ὑπαρ$^{\chi}$ A ὑπάρχοι tertium BP: ὑπάρχη D: ὑπαρ$^{\chi}$ A 2 ὑπάρχει BD: ὑπάρχοι P: ὑπαρ$^{\chi}$ A: om. a ante μὴ add. εἰ aP 3 ὑπάρχει δὲ αὐτῇ om. aP: δὲ om. A 4 ὑπάρχοι B: ὑπαρ$^{\chi}$ D 5 τὸ prius om. B 6 ὑπάρχοι, ὅτε δεῖ A ὑπάρχον P^1, corr. P^2 7 ἔτι om. P ἑκατέρου aP: ἑκάτερον ABD 8 τῶν δύο alterum post ὑπάρχοι transposuit D: om. B ὑπάρχοι D: ὑπάρχει aABP 9 ὑπάρχοι B: ὑπάρχον aAP: ὑπαρ$^{\chi}$ D ὑπάρχει aABP: ὑπαρ$^{\chi}$ D: ὑπάρχοι conicio cf. ad p. 208,23 10 δοκούντων ὑπάρχειν B ἂν om. A 12 τῷ δειλῷ ἀσφάλεια ἂν ὑπάρχοι (compend.) D: ἡ ἀσφάλεια τῷ δειλῷ ὑπάρχει aABP 13 τουτο—κἀκεῖνο A 14 καὶ θάρρη om. D θάρση B: θάρρους A ἔστι—λύπας (16) om. B 16 ὁ alterum om. A 17 ἢ] καὶ B 18 post ἀγαθὸν delevit κακὸν δὲ ὁ πόνος P 20 post ἔτι add. δ' Arist. (om. Cu) προθέσεως A ἐὰν—λευκόν (21) om. B πρὸς ἕτερον] τῷ ἑτέρῳ D 21 ποιεῖ aP 23 προτεθὲν ut in sequentibus ubique B τινι om. B 24 τοιὸν δέ τι AB αὐτῷ (ante ποιεῖ) B 25 τί om. A, superscr. P^2 τινι] νι in ras. 7—8 lit. D οὐκ] μὴ A αὐτὸ om. B 26 τί superscr. P^2

οὐκ ὄντι εὐώδει εὐῶδες αὐτὸ πεποίηκε, καὶ αὐτὸ εὐῶδες· καὶ εἰ μὴ γλυκεῖ προστεθέν τι γλυκὺ πεποίηκεν αὐτό, πολὺ πρότερον τὸ προστεθέν ἐστι γλυκύ. ὁμοίως καὶ ἂν σχῆμά τι σχήματί τινι προστεθὲν τρίγωνον αὐτὸ ποιῇ, καὶ αὐτὸ τὸ προστεθὲν σχῆμα τρίγωνον ἔσται. καὶ εἰ ἡ ἀρετὴ προστεθεῖσά τινι σπουδαῖον αὐτὸν ποιεῖ, καὶ αὐτὴ τοιαύτη. ὅῆλον δὲ ὡς χρὴ ἐπὶ τῶν φύσει ἀλλ' οὐ νόμῳ τινὶ καὶ συνθήκῃ τοιῶνδε λεγομένων χρῆσθαι τῷ τόπῳ. ἡ γὰρ οὐγγία ταῖς ἕνδεκα οὐγγίαις οὐκ οὔσαις ἤδη προστεθεῖσα λίτραν ποιεῖ· οὐ μὴν διὰ τοῦτό ἐστιν αὐτὴ λίτρα· ἡ γὰρ λίτρα καὶ ἡ οὐγγία κατὰ συνθήκην· ἄλλη γοῦν παρ' ἄλλοις οὐγγία τε καὶ λίτρα. ἢ διὰ τοῦτο ἡ οὐγγία οὐ λίτρα, ὅτι συντελεῖ πρὸς τὸ λίτραν τὸ ὅλον εἶναι καὶ τὰ οἷς προστίθεται, αἱ ἕνδεκα οὐγγίαι. οὐκέτι ⟨δὲ⟩ πρὸς τὸ βαρυτέρας τὰς ἕνδεκα οὐγγίας γίνεσθαι συντελοῦσιν αὗται· τὸ μὲν γὰρ βαρὺ παρ' αὐτῶν εἶχον, τὸ δὲ βαρύτερον παρὰ τοῦ προστιθεμένου· διὸ ἐπεὶ τὸ ὅλον βαρύτερον γίνεται τῇ τῆς οὐγγίας προσθέσει, ἀνάγκη καὶ αὐτὴν βαρεῖαν εἶναι, ὡς δείκνυσιν ὁ δεύτερος τόπος. οὕτως καὶ Πλάτων ἔδειξε τὴν ψυχὴν ζωήν· εἰ δὲ ζωὴ ἡ ψυχή, καὶ ἀνεπίδεκτος ἂν τοῦ ἐναντίου εἴη, οὕτως δ' ἂν καὶ ἀθάνατος. ἔνστασις πρὸς τὸν τόπον ὅτι πολλὰ φάρμακα προστιθέμενά τισι δοκεῖ τὸ ὅλον ποιεῖν σωτήριον ἢ ὀηλητήριον, οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν μόνου τοιούτου ὄντος. ἢ καὶ ἐπὶ ἐπὶ τούτων ἔστιν εἰπεῖν ὅτι, εἰ μὲν τὸ προστιθέμενον μόνον τὴν αἰτίαν ἔχει, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ τοιοῦτον, εἰ δὲ ἐκ τῆς πάντων μίξεώς τε καὶ κράσεως ἡ τοιαύτη ποιότης ἀπογεννᾶται πάντων εἰς αὐτὴν συντελούντων, οὐδὲν ἂν λέγοιτο πρὸς τὸν τόπον. ὁ γὰρ τόπος, εἴ τι μὴ ὂν τοιοῦτον τῇ τινὸς προσθέσει τοιοῦτον γίνεται μὴ συνεργοῦντος εἰς τὴν τοιουτότητα τοῦ ὑποκειμένου (τοῦτο γὰρ προσυπακούειν δεῖ), τὸ προστιθέμενον ἀξιοῖ καὶ πρότερον εἶναι τοιοῦτον, ἀλλ' οὐκ εἴ τι ἐκ μίξεώς τινων γίνεται τοιοῦτον, καὶ ἕκαστον τῶν μιγνυμένων τοιοῦτον εἶναι λέγει· ὁ γὰρ οἶνος ἐπιμιχθεὶς τῷ μέλιτι οἰνόμελι τὸ ὅλον ἐποίησεν οὐκ ὂν τοιοῦτον πρὸ τούτου. ὅτι δὲ μὴ τὸ τελευταῖον προστεθὲν αἴτιον τοῦ τοιοῦτον γεγονέναι τὸ ὅλον μόνον, ὅῆλον ἐκ τοῦ, κἂν τοῦτο ὑπαλλάξαντες ὑποθῶμεν.

---

1 πεποίηκε in ras. D post alterum εὐῶδες add. ὁμοίως B μὴ om. B 2 γλυκὺ AP¹ (corr. P²) αὐτὸ πεποίηκε D 3 ἐὰν A σχῆμά τι σχήματί scripsi: σχῆμα τί AD: σχήματι aBP: σχήματί τινι σχῆμα τί Paris. 1972 ante τρίγωνον add. τι aB 4 ποιεῖ AB 5 αὐτὴ scripsi: αὕτη libri 6 τοιῷδε a 7 ἢ] εἰ A οὐγγία AD: οὐγκία aBP, itemque in sequentibus γγ scribunt AD, γκ aBP οὔσαις (scil. λίτρᾳ) scripsi: οὖσα libri προστεθεῖσα Brandis Schol. p. 271ᵃ28: προτεθεῖσα libri 8 αὕτη libri 8. 9 οὐγκία καὶ ἡ λίτρα a 9 τε om. D 10 οὐ in ras. D: om. A πρὸ a 11 προστίθενται aA αἱ om. AB δὲ addidi 12 τὰς] τοῦ A 13 αὐτῶν libri ἐπὶ A ὅλων Ppr., corr. P¹ aut P² 14 τῆς οὐγγίας τῇ D 15 Πλάτων] Phaedr. c. 54 p. 105 C. D 17 ὁ θάνατος B post φάρμακα add. καὶ a 18 αὐτοῦ A 19 τοιούτου μόνου B καὶ post εἰπεῖν transposuit A 22 συντελούντων DB¹: ἀποτελούντων aAB²P οὐδ' B 23 εἴ τι] ἤτοι AB τῆς τινὸς προσθέσεως A 24 τοιουτότητα aP: ταυτότητα AB: αὐτότητα D 25 προστιθέμενον D: προτιθέμενον aABP οὐκέτι a 26 λέγει BD: λέγεται aAP 27 οἰνόμελι] τοιοῦτον P ἐποίει a: ἐποίῃ P 27. 28 πρὸ τούτου τοιοῦτον D 28 μὴ δὲ B αἴτιον post 29 μόνον transposuit B τοῦ om. a, superscr. B τοιοῦτον in ras. D: τοιούτου A 28. 29 γέναι (sic) B 29 δῆλον om. P

ἄλλο δέ τι τῶν τέως ὑποκειμένων ἀφελόντες ὕστερον προσθῶμεν, τὸ ὅλον ὅμοιον γίνεσθαι.

Καὶ ὁ μὲν πρῶτος τῶν ἀπὸ τῆς προσθέσεως τόπων τοιοῦτος. ὁ δὲ δεύτερος οὗτος· εἴ τινι προστεθέν τι μᾶλλον ποιεῖ τοιοῦτον, καὶ αὐτὸ ἔσται τοιοῦτον. δῆλον δὲ ὅτι καὶ οὗτος ὁ τόπος χρήσιμος ἐν οἷς ἐστι τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον· εἰ γὰρ τὸ προστεθὲν γλυκεῖ τινι γλυκύτερον αὐτὸ πεποίηκε, καὶ αὐτὸ | γλυκὺ ἂν εἴη, καὶ εἰ λευκότερον, καὶ τοῦτο 112 λευκόν, καὶ εἰ αἱρετώτερον, καὶ αὐτὸ αἱρετόν, καὶ εἰ βαρύτερον, καὶ αὐτὸ βαρύ, ὡς λέγομεν ἐπὶ τῆς οὐγγίας. οὕτως δεικνύοιτ' ἂν ἕκαστον τῶν λεγομένων ἀδιαφόρων τε καὶ προηγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων αἱρετόν τε καὶ ἀγαθόν· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν προστιθέμενον τῇ ἀρετῇ τὸ ὅλον αἱρετώτερον τῷ σπουδαίῳ ποιεῖ. αἱρετώτερος γὰρ βίος ὁ κατ' ἀρετήν, εἰ μεθ' ὑγείας εἴη, καὶ εἰ μετὰ εὐπορίας, καὶ εἰ μετὰ ἀγαθῆς δόξης· τὰ γὰρ αἱρετὰ καὶ φευκτὰ κρίνεται τῇ τοῦ σπουδαίου αἱρέσει τε καὶ φυγῇ.

Εἰπὼν δὲ 'εἰ τὸ προστεθέν τινι μᾶλλον αὐτὸ τοιοῦτον ποιεῖ' προσέθηκεν ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅτι μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ποιοῦ τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ· εἰ γὰρ τὸ προστεθὲν μεῖζον αὐτὸ ποιεῖ, καὶ αὐτὸ ἐν μεγέθει, καὶ εἰ πλεῖον, καὶ αὐτὸ ἐν πλήθει. ἢ εἰπὼν εἰ πρὸς τὸ ὑπάρχον προστεθέν τι μᾶλλον ποιεῖ τοιοῦτον ὡς ἐπί τινος ἑνὸς καὶ ὡρισμένως, προσέθηκε τὸ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεικνὺς ὅτι οὐκ ἐπὶ τούτου μόνου τοῦ μᾶλλον τοιούτου γινομένου πρόεισιν ὁ τόπος ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν οὕτως ἐχόντων.

Εἰσὶ δὲ οἱ προειρημένοι τόποι πρὸς κατασκευὴν μόνον χρήσιμοι, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς ἀνασκευήν· οὐ γάρ, εἰ προστεθέν τί τινι μὴ ποιεῖ αὐτὸ λευκὸν ἢ γλυκὺ ἢ λευκότερον ἢ γλυκύτερον, διὰ τοῦτο οὐδ' αὐτὸ ἔσται λευκὸν ἢ γλυκύ. ὀλίγον γὰρ μέλιτος ἀψινθίῳ μιχθὲν οὐ ποιεῖ μὲν αὐτὸ γλυκύ, οὐ μὴν διὰ τοῦτο οὐδ' αὐτὸ ἂν εἴη γλυκύ· οὐδέ, ἐπεὶ πλοῦτος προστιθέμενος κακίᾳ μὴ ποιεῖ τὸ ὅλον αἱρετόν, διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αἱρετός· ἀλλ' οὐδέ, ἐπεὶ ὁ γλυκὺς οἶνος μιγνύμενος τῷ μέλιτι μὴ ποιεῖ αὐτὸ γλυκύτερον, διὰ τοῦτο οὐδ' αὐτός ἐστι γλυκύς. τὸ δὲ χρήσιμος δὲ οὐκ ἐν ἅπασιν ὁ τόπος, ἀλλ' ἐν οἷς τὴν τοῦ μᾶλλον

---

1 δὲ δέ τι a ἀφελόντα A 3 προθέσεως AB 4 οὗτος aDP: οὕτως AB post οὗτος add. τοιοῦτος AD post εἰ add. γὰρ A τι] τὸ B 5 ὅτι AP: ὅτε aB: ὅ supra scripto τ D 6 τινὶ γλυκεῖ A 7 γλυκὺ ἂν καὶ αὐτὸ D λευκότερον] γλυκύτερον B τοῦτο] fort. αὐτὸ 8 λευκόν] λευκότερον B 9 fort. ἐλέγομεν (scil. p. 210,13—15) 9. 10 ἂν ἕκαστον τῶν λεγομένων om. P 10 ἀδιάφορόν a: διάφορόν P προηγμένον aAP 10. 11 αἱρετῶν τε καὶ ἀγα D 13 εἰ alterum om. A 14 αἱρέσει corr. B 15 ποιεῖ τοιοῦτον A 16 τοῦ om. aP 17 ἐπὶ om. B τοῦ D: om. aABP τὸ D: om. aABP 18 πλέον B καὶ tertium superscr. P² εἰ alterum in ras. P², ut videtur 19 ποιεῖ in mrg. P² 21 μόνον τούτου B γινομένου D: γενομένου aABP πρόεισιν] εισιν in ras. P² 23 ἀνασκευὴν Bpr. 24 μὴ om. B 26 ὀλίγου ex ὀλίγον corr. B 28 ante πλοῦτος add. ὁ a, superscr. P² 29 οὐδὲ ἐπεὶ D: οὐδὲ εἰ A: οὐδ' εἰ a, corr. ex οὐδὲ P²: οὐ καὶ εἰ B 30 μὴ D: οὐ aABP αὐτὸ D: τὸ ὅλον aABP

ὑπεροχὴν συμβαίνει γίνεσθαι εἰπεν, ὅτι μὴ πάντα τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδέχεται. οὐσία γὰρ οὐσίας οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἧττον· διὸ οὐκ ἔστιν ὁ τόπος πρὸς τοῦτο χρήσιμος· οὐδὲν γὰρ προστεθὲν οὐσίᾳ μᾶλλον αὐτὴν οὐσίαν ποιήσει. ἔτι τὴν τοῦ μᾶλλον ὑπεροχὴν ἐπὶ τούτων συμβαίνει γίνεσθαι, πρὸ τοῦ προστιθεμένου ἃ ἐστιν ἤδη τοιαῦτα, γλυκέα τὰ γλυκύτερα ἐσόμενα, θερμὰ τὰ θερμότερα ἐσόμενα. ἐπεὶ δὲ τὸ μᾶλλον ἡ ποιότης ἐπιδέχεται, πρὸς τὰ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἂν εἴη χρήσιμος. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγαθὸν κακῷ προστιθέμενον οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀγαθὸν τὸ ὅλον ποιεῖ. οὕτως εἶπεν, ἐπεὶ δύναταί ποτε ἀγαθὸν μέγα κακῷ μικρῷ προστεθὲν τὸ ὅλον αἱρετὸν ποιεῖν, οἷον ἀρετὴ πενίᾳ προστεθεῖσα· αἱρετὴ γὰρ ἡ ἀρετή, κἂν ᾖ μετὰ πενίας· ἀλλὰ καὶ θανάτῳ κακῷ ὄντι τὸ ἀπ' ἀνδρείας καλὸν προστεθὲν τὸ ὅλον αἱρετὸν ποιεῖ· διὰ τοῦτο γάρ τις θάνατος εὐκλεής. οὐ μὴν πᾶν ἀγαθὸν κακῷ προστεθὲν τὸ ὅλον ἀγαθὸν ποιεῖ· πλοῦτος γοῦν νόσῳ προστεθεὶς οὐ ποιεῖ τὸ ὅλον αἱρετόν. εἴη δ' ἂν προσκείμενον τοῦτο οἰκειότερον τῷ πρὸ τούτου τόπῳ, δι' οὗ ἠξιοῦτο, ἐὰν ἕτερον πρὸς ἕτερον προστεθὲν ποιῇ ἀγαθὸν ἢ λευκὸν μὴ ὂν πρότερον ἀγαθὸν ἢ λευκόν, τὸ προστεθὲν γίνεσθαι ἀγαθὸν ἢ λευκόν.

p. 115ᵇ3 Πάλιν εἴ τι μᾶλλον καὶ ἧττον λέγεται, καὶ ἁπλῶς ὑπάρχει.

Οὗτος ὁ τόπος καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδεχομένων καὶ τὴν κατὰ τοῦτο σύγκρισιν χρήσιμος. καὶ ἔστιν ὁμοίως τοῖς πρὸ αὐτοῦ κατασκευαστικὸς μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ ἀνασκευαστικός· ὃ γὰρ μᾶλλόν τι ἢ ἧττόν τινός ἐστι, τοῦτο καὶ ἁπλῶς ἐστιν, οὐχ ὡς τῇ αὐτοῦ φύσει ὄντος τοιούτου, ἀλλ' ὡς ὑπάρχοντος αὐτῷ τούτου καθ' ὃ μᾶλλόν τινος ἢ ἧττόν ἐστιν. οἷον εἰ μᾶλλόν τινός ἐστιν ἢ ἧττον τόδε τι γλυκύ, καὶ ἁπλῶς ἐστι γλυκύ· εἰ γὰρ μὴ ἦν ὅλως γλυκύ, οὐδ' ἂν μᾶλλόν τινος ἢ ἧττον γλυκὺ ἐλέγετο. οὐδὲν γὰρ μὴ μετέχον τινὸς μᾶλλον αὐτό τινος ἢ ἧττον λέγεται ἔχειν· οἷον εἰ μὴ μετέχει λευκοῦ, οὐδὲ μᾶλλόν τινος ἢ ἧττόν ἐστι λευκόν, τῷ ἧττον κυρίως ἡμῶν χρωμένων. εἰ δὲ τὸ μὴ μετέχον τινὸς οὐδενὸς κατ' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον ἢ ἧττόν ἐστιν, ὃ μᾶλλον καὶ ἧττόν ἐστί τινος,

---

1 εἰπεῖν P¹, corr. P² post καὶ add. τὸ AB 3 χρήσιμος πρὸς τοῦτο A 4 οὐσίαν αὐτὴν B 5 πρὸς D προτιθεμένου B: τιθεμένου Ppr., corr. P¹ 6 θερμὰ—ἐσόμενα om. B 9 post δύναται add. τὸ aP ποτε om. D 11 ἀπ' aBP: ὑπ' AD 12 καλὸν ABD: κακὸν aP 13 τὸ ὅλον ἀγαθὸν (ἀγαθὸν in ras.) D: τὸ πᾶν ἀγαθὸν A: ἀγαθὸν τὸ ὅλον aBP 14 γοῦν om. D 15 προκείμενον B τούτου] τοῦ B ἠξιοῦτο scripsi cf. p. 200,1: ἠξίου τὸ libri ἂν A 16 ποιεῖ Ppr, corr. P¹ aut P² ἢ superscr. P 17 post πρότερον add. τοιοῦτον οἷον D λευκὸν ἢ ἀγαθόν (post πρότερον) Arist. ἀγαθὸν ἢ λευκόν (post γίνεσθαι) D: inv. ord. aABP 18. 19 καὶ ἁπλῶς ὑπάρχει om. B 20 ante ἧττον add. τὸ A 21 κατὰ τούτου B 23 ἢ superscr. P² αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ aBDP: αὐτῇ A 24 τούτου BP¹: τοῦτω A: compend. D: τοιούτου aP² 25 ἢ ἧττον ἐστὶ D 25. 26 καὶ ἁπλῶς ἐστι γλυκύ om. P 26 ἂν] ν in ras. 3 lit. D ἢ ἧττόν τινος aBP γλυκὺ scripsi: γλυκέος libri, sed ante ἢ A 27. 28 λέγεται ἔχειν] ἐστίν D 28 μετέχοι D 29 τῷ] τὸ A 30 ἐστιν—ἧττόν om. B

τοῦτο καὶ ἁπλῶς ἐκείνου μετέχει. ὅταν οὖν ζητῶμεν εἰ ὑπάρχει τί τινι τῶν τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδεχομένων, χρὴ ζητεῖν εἴ τινος τὸ προκειμένον κατὰ τοῦτο, καθ' ὃ ζητοῦμεν εἰ ὑπάρχει αὐτῷ, μᾶλλον ἢ ἧττόν ἐστιν· ἂν γάρ τι τούτων δειχθῇ, δεδειγμένον ἂν εἴη ὅτι καὶ ἁπλῶς αὐτὸ ἐκείνῳ ὑπάρχει. οἷον [εἰ ζητοῖτο] εἰ μᾶλλον αἱρετὸν ὑγείας ἀρετή, αἱρετὸν ἀρετή, καὶ εἰ ἧττον λευκὸν ἱμάτιον χιόνος, λευκὸν καὶ αὐτό. δοκεῖ ἐνστασιν ὁ τόπος ἔχειν· | γῇ γὰρ γῆς κουφοτέρα λέγεται, καὶ οὐκ ἔστιν 113 ἁπλῶς αὐτῇ τὸ κοῦφον ὑπάρχον. ἢ οὐ κυρίως τὸ 'κουφοτέρα' ἐπὶ τῆς γῆς λέγεται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ 'ἧττον βαρεῖα'. ἀλλ' οὐδὲ πενία ἁπλῶς αἱρετή, καίτοι αἱρετωτέρα λέγεται νόσου. ἢ οὐδ' ἐπὶ τῶν τοιούτων τὸ αἱρετώτερον κυρίως, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἧττον φευκτοῦ. πρὸς μὲν οὖν κατασκευήν, ὡς εἶπεν, ὁ τόπος χρήσιμος, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς ἀνασκευήν· οὐ γὰρ ἀληθὲς τὸ εἴ τι μὴ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, τοῦτο μηδὲ ἁπλῶς εἶναι, ἢ εἴ τι ἁπλῶς ἐστι, τοῦτο καὶ μᾶλλόν τινος καὶ ἧττον εἶναι. οὔτε γὰρ ἡ οὐσία τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδέχεται οὔτε τῶν ποσῶν τι, ὡς ἐν Κατηγορίαις δέδεικται· διὸ οὐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι ἄνθρωπόν τινα, ἐπεὶ μή ἐστι μήτε μᾶλλον μήτε ἧττον ἄνθρωπος.

p. 115b11 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον σκεπτέον καὶ ἐπὶ τοῦ κατά τι καὶ ποτὲ καὶ ποῦ.

Εἰπὼν τόπον τὸν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον κατασκευαστικόν (ὃ γάρ τι μᾶλλον καὶ ἧττόν ἐστί τινος, τοῦτο καὶ ἁπλῶς ἐστιν), ὡς ὁμοιότητά τινα ἔχοντα τῷ προειρημένῳ τόπῳ παρατίθεται τόν τε ἀπὸ τοῦ κατά τι καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ποτὲ καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ποῦ· ὡς γάρ, ὃ μᾶλλόν τινι ὑπάρχει, καὶ ἁπλῶς ἐκείνῳ ὑπάρχει, οὕτως καὶ ὃ κατά τι ὑπάρχει τινὶ ἢ ποτὲ ἢ ποῦ, δοκεῖ καὶ ἁπλῶς ὑπάρχειν ἐκείνῳ. κατά τι γὰρ βλέπον τὸ ζῷον καὶ ἁπλῶς βλέπει· ὁμοίως καὶ κατά τι ἀκοῦον καὶ κατά τι ὀσφραινόμενον ἢ γευόμενον. ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν γενητῶν σωμάτων ποτὲ ὂν καὶ ἁπλῶς ἐστιν· ἀλλὰ καὶ εἴ ποὺ ἐστιν Ἱπποκένταυρος ἢ Σκύλλα, καὶ ἁπλῶς ἂν εἴη· ἀλλὰ καὶ τὸ θέρους ὑγιαῖνον καὶ ἁπλῶς ὑγιαίνει, καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι ὑγιαῖνον καὶ ἁπλῶς ὑγιαίνει, καὶ τὸ σῶμά που ὂν καὶ ἁπλῶς

---

1 τί τινι D: τινί A: τινί τι aBP 3 αὐτὸ A 4 τούτῳ a αὐτῷ aB 5 ἐκεῖνο B εἰ ζητοῖτο delevi εἰ alterum om. in lac. P ὑγείας ἀρετή scripsi: ἡ ὑγεία (ὑγιεια aAP) ἀρετῆς libri 6 ante ἀρετή add. ἡ aB εἰ om. a 7 γῆς κουφοτέρα] τῆς κουφότητος A 8 αὐτῇ ἁπλῶς D αὐτὴ A τὸ prius om. B οὐ κυρίως] οὐκ ὀρθῶς D τῆς om. D 10 post καίτοι add. καὶ B τὸ om. AP 11 κυρίως post 10 τοιούτων transposuit D 12 ὡς εἶπεν post χρήσιμος transposuit A: fort. ὡς εἶπον (scil. p. 212,21. 22) cf. p. 75,4 13 τοῦτο om. D μηδὲ] μὴ B 14 post τι add. μὴ aB (delevit Waitz Organ. II p. X) 15 ante ἧττον add. τὸ B 15. 16 ἐν Κατηγορίαις] c. 5 p. 3b33—4a9, c. 6 p. 6a19—25 16 ἀνάγκη B 18 καὶ—ποῦ (19) om. B 20 ante τόπον add. τὸν B 22 τινα ἔχοντα BD: inv. ord. aP: ἔχοντός τινα A περιτίθεται B τοῦ] τῆς A 24 ἐκεῖνο AB¹ (corr. B²) 25 βλεπτὸν B 26 κατά τι ὀσφραινόμενον ἢ κατά τι ἀκοῦον D 27 γεννητῶν aBP 28 σκύλ A

ἐστιν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων παραδειγμάτων συνᾴδουσιν οἱ τόποι, οὐ μὴν ἐπὶ πάντων εἰσὶν ἀληθεῖς· διὸ χρὴ ὡς πιθανοῖς αὐτοῖς ἀλλ' οὐχ ὡς ἰσχὺν ἔχουσι χρῆσθαι. ἡ δὲ πιθανότης αὐτῶν τῆς κατασκευῆς ἐστιν ἣ ἐχρήσατο αὐτός· εἰ γὰρ τὸ ὅλως, τοῦτ' ἔστιν ἁπλῶς ἀδύνατον ὑπάρχειν τινί, τοῦτο οὔτε κατά τι οὔτε ποτὲ οὔτε ποὺ οἷόν τε ὑπάρχειν αὐτῷ, εὔλογον δοκεῖ, ὃ κατά τι ἢ ποτὲ ἢ ποὺ ὑπάρχει τινί, τοῦτο καὶ ἁπλῶς ὑπάρχειν. οὐ μὴν ἀληθὲς τοῦτο· οὐ γὰρ ἕπεται τῇ ἀντιστροφῇ τὸ ἁπλῶς ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸ δύνασθαι ὑπάρχειν, ὅ ἐστιν ἀληθές· ὃ γὰρ κατά τι ὑπάρχει τινί, δῆλον ὅτι καὶ δύναται ὑπάρχειν αὐτῷ· ὁμοίως καὶ τὸ ποτὲ καὶ πού. ὥστε ἀληθὲς ἔσται τὸ κατά τι ὑπάρχον δύνασθαι καὶ ἁπλῶς ὑπάρχειν. ὅτι γὰρ μὴ ἀληθὲς τὸ ἁπλῶς ὑπάρχειν, δῆλον καὶ αὐτὸς ποιεῖ. ὅ τε γὰρ Αἰθίοψ πῇ λευκὸς ὢν (κατὰ γὰρ τοὺς ὀδόντας) οὐκέτι καὶ ἁπλῶς ἐστι λευκός· ἁπλῶς γὰρ τοῦτο λέγεται, ὡς φησιν αὐτὸς διαβάλλων τὸν τόπον, ὃ χωρὶς προσθήκης λεγόμενον ἀληθές ἐστιν· ὃ δὲ δεῖται προσθήκης πρὸς τὸ ἀληθὲς εἶναι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἁπλῶς. διὰ τοῦτο ὁ Αἰθίοψ ἁπλῶς οὐκ ἔστι λευκός, ὅτι χωρὶς προσθήκης οὐκ ἔστιν ἀληθὲς τὸ ⟨ὁ⟩ Αἰθίοψ λευκός ἐστι'· προστεθέντος δὲ τοῦ κατά τι ἀληθὲς γίνεται. ἀλλὰ καὶ κατά τι σπουδαῖοί τινές εἰσιν, οὓς οὐκ ἔστιν ἁπλῶς εἰπεῖν σπουδαίους· οἱ γὰρ φύσει ἐλευθέριοι ἢ κόσμιοι τὸ μὲν ὅλον φύσει κόσμιοι ἢ φύσει ἐλευθέριοι εἶεν ἄν, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς· ἐνδέχεται γὰρ αὐτοὺς πεφυκότας πρὸς ταῦτα καλῶς μοχθηροὺς εἶναι διὰ τὸ μοχθηρῶς τεθράφθαι· δεῖ μὲν γὰρ τὸν ἁπλῶς σπουδαῖον φρόνιμον εἶναι, οὐδεὶς δὲ γίνεται φρόνιμος φύσει, ὡς ἐν τοῖς Ἠθικοῖς δείκνυται. κατὰ δὲ τὴν λέξιν τῷ ἁπλῶς δὲ οὐκ εἰσὶ τὸ φύσει περισσῶς πρόσκειται· ἔστι γὰρ αὐταρκες τὸ 'ἁπλῶς δὲ οὐκ εἰσὶ σπουδαῖοι' ῥηθέν. πάλιν ἐπὶ τοῦ ποτὲ ποτὲ μὲν ἐνδέχεται τῶν φθαρτῶν τι μὴ φθαρῆναι, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς ἐνδέχεταί τι φθαρτὸν ὂν μὴ φθαρῆναι· καὶ ποτὲ μὲν μὴ ἀναπνεῖν τι ζῷον τῶν ἀναπνευστικῶν ἐνδέχεται, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς μὴ ἀναπνεῖν. πάλιν ἐπὶ τοῦ ποὺ ποὺ μὲν συμφέρει τοιαύτῃ διαίτῃ χρῆσθαι, οἷον ἐν τοῖς νοσώδεσι τόποις, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς· καὶ ποὺ μὲν ἕνα μόνον δυνατὸν εἶναι, οἷον ἐν θεάτρῳ ἕνα ἄνθρωπον μόνον δυνατὸν

---

2 post χρὴ add. καὶ D 3 post κατασκευῆς superscr. εὖ P² 4 ὑπάρχ' A 5 οὐδὲ ter D 6 ἢ ποῦ ἢ ποτὲ aAP ὑπάρχειν A: ὑπαρχ B 9 ὑπάρχειν (ante τινί) aB αὐτὸ A 10 post καὶ add. τὸ aP 11 γὰρ om. A 12 ὅ τε γὰρ — τινές εἰσιν (18) Suidas sub v. ἁπλῷ λόγῳ ποῦ D 14 δ] ἢ D λεγόμενον — προσθήκης (15) om. A 15 πρὸς τὸ εἶναι (haec in ras.) ἀληθὲς D 16 ὁ D: om. aABP ἁπλῶς ex corr. add. D 17 ὁ addidi cf. vv. 12, 16 18 τινες σπουδαῖοι A 19 σπουδαίους εἰπεῖν A οἱ aBD: εἰ AP 19. 20 ἢ κόσμιοι—ἐλευθέριοι iterat A 21 post γὰρ add. καὶ aP αὐτοὺς om. D 22 τεθράφθαι scripsi: τετράφθαι libri 23 φρόνιμος γίνεται B ἐν τοῖς Ἠθικοῖς] VI 9 p. 1142a13—16 24 τῷ DP, Bcorr.: τὴν aA 26 ποτὲ alterum om. B post μὲν add. γὰρ aP 27 post ἁπλῶς add. ὂν A μὴ alterum om. A 29 ποῦ. πῇ a διαίτῃ corr. ex διαιρέσει B 30 πῇ a 31 μόνον prius om. B: post δυνατὸν transposuit D εἶναι om. D μόνον alterum transposuit ante ἄνθρωπον a, ante p. 215,1 οὐ A

εἶναι, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς ἕνα ἄνθρωπον μόνον δυνατὸν εἶναι. διὰ τὰς 43
τοιαύτας ἐνστάσεις περὶ τῶν τόπων τούτων οὕτως εἶπε· τὸν αὐτὸν δὲ
τρόπον σκεπτέον καὶ ἐπὶ τοῦ κατά τι καὶ ποτὲ καὶ πού, ἐν-
δεικνύμενος ὅτι σκέψεως χρείαν ἔχουσιν οἱ τόποι εἴ τε δεῖ χρῆσθαι 114
αὐτοῖς εἴτε μή. χρησάμενος δέ τισι παραδείγμασιν αὐτός, τῷ μὲν ὡς
τοῦ ποὺ σημαντικῷ τῷ δὲ ὡς τοῦ ποτέ, ἐπηνωρθώσατο αὐτὰ ὡς οὐ
τούτων ὄντα σημαντικά. τὸ γὰρ καλὸν εἶναι τὸν πατέρα θύειν ἔθηκε
μὲν ὡς τοῦ ποὺ σημαντικόν (ἐν γὰρ Τριβαλλοῖς), ἐπηνωρθώσατο
δὲ αὐτὸ ὡς οὐ τὸ ποὺ σημαῖνον· ἀλλὰ τὸ τισίν· ἔνθα γὰρ ἂν ὦσι
Τριβαλλοί, τοῦτο αὐτοῖς καλόν. ἔτι τὸ συμφέρειν φαρμακεύεσθαι τοῖς 5
νοσοῦσιν ἔθηκε μὲν ὡς σημαντικὸν τοῦ ποτέ (ὅτε γὰρ νοσοῦσιν), ἐπηνωρ-
θώσατο δὲ αὐτὸ ὡς οὐ τοῦ ποτὲ σημαντικὸν ἀλλὰ τοῦ πῶς διακειμένου·
τῷ γὰρ οὕτως διακειμένῳ ἀεὶ ὑγιεινὰ ταῦτα, οὐ ποτέ. οὐδὲ τὸ τισὶ
δὲ καλὸν καὶ ἁπλῶς καλόν, οὐδὲ τὸ τοῖς πῶς διακειμένοις τοῦτο
καὶ πᾶσιν.

p. 115b29 Τὸ δὲ ἁπλῶς ἐστιν ὃ μηδενὸς προστεθέντος ἐρεῖς ὅτι καλόν ἐστιν.

Εἰπὼν τὰς ἐνστάσεις πρὸς τοὺς προειρημένους τόπους (καὶ γὰρ κατά 10
τι ὄντες τινὲς σπουδαῖοι οὐκ εἰσὶν ἁπλῶς τοιοῦτοι, καὶ ποτὲ μὴ φθειρό-
μενόν τι οὐκ ἔστιν ἁπλῶς καὶ ἄφθαρτον, καὶ "ποὺ μὲν συμφέρει τοιαύτῃ
χρῆσθαι διαίτῃ, ὡς ἐν τοῖς νοσώδεσι τόποις, ἁπλῶς δὲ οὔ"), ὅτι
μηδὲν τούτων ἁπλῶς ἐστιν ἢ λέγεται δεικνὺς τὸ ἁπλῶς τί ποτ' ἐστὶν
ἐδήλωσε, τὰς προειρημένας ἐνστάσεις ὅτι ὀρθῶς εὕρηνται βεβαιῶν. ὃ
γὰρ χωρὶς προσθήκης τινὸς ἀληθῶς ἔστιν εἰπεῖν εἶναι, ἁπλῶς τοῦτό ἐστι 15
τοιόνδε. παραδείγματι δὲ τοῦ λεγομένου αὐτὸς τῷ καλῷ καὶ τῷ κακῷ
ἐχρήσατο. ὃ γὰρ χωρὶς προσθήκης καλόν, τοῦτο ἁπλῶς καλόν, καὶ ὃ
καθ' αὑτὸ κινεῖται χωρὶς προσθήκης, τοῦτο ἁπλῶς κινεῖται. ὃ δὲ δεῖται
προσθήκης πρὸς τὸ ἀληθῶς αὐτοῦ κατηγορηθῆναι τὸ κινεῖσθαι, τοῦτο

---

1 ἕνα — εἶναι om. B δυνατὸν μόνον A 2 εἶπεν aBP: εἰπεῖν A 5 παρα-
δείγματα A: compend. DP 6 τῷ ποῦ om. B τοῦ alterum om. B
ἐπηνορθώσατο P^1, corr. P^2 itemque vv. 8, 11 7 ὄντα om. D 7. 8 ἔθηκε μὲν D
cf. vs. 11: ἐθήκαμεν aABP 8 τῷ ποῦ σημαντικῷ A 9 τὸ prius om. aP
post ποῦ ras. 2 lit. P ἂν AP, corr. D: om. aB εἰσι B 10 τριβα-
λοί D τοῦτο αὐτοῖς καλόν om. D συμφέρον D 11 ἔθηκε μὲν P (ε add. P^2):
ἐθήκαμεν B 11. 12 ἐπανωρθήσατο ὡς τοῦ ποτὲ A 13 αἰεὶ AP 14 καλὸν
δὲ A τὸ om. B 18. 19 τόπους· κατά τι γάρ τινες ὄντες A 19 post ποτὲ
add. μὲν D 19. 20 post φθειρόμενόν add. ποτε B 20 καὶ prius om. aP
20. 21 χρῆσθαι τοιαύτῃ aP 21 ὡς om. B 22 post ἢ add. ἔστι B post
δεικνὺς add. ὅτι A 23 εὕρηνται DP: εὕρονται A: εἵρηται aB: εἵρηνται Paris. 1972
24 χωρὶς post τινὸς transposuit B προσθήκης — προσθήκης (26) om. A post
τοῦτο add. δὲ aBP: om. D 25 δὲ om. aP

οὐχ ἁπλῶς κινεῖται· ἐφ' οὗ γὰρ ἀληθές ἐστι τὸ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι καὶ μὴ οἷόν τε χωρὶς προσθήκης ἀληθῶς αὐτοῦ τὸ κινεῖσθαι κατηγορῆσαι, τοῦτο οὐ κινεῖται ἁπλῶς. καὶ ἐπὶ τῶν προειρημένων δή, οἷς μὲν μετὰ προσθήκης λεγομένοις τοῦ τινὶ ἢ πού ἢ ποτὲ δυνάμεθα καὶ τὸ ἁπλῶς τὴν προσθήκην ἀφελόντες ἐπενεγκεῖν, ἀληθῶς ταῦτα καὶ ἁπλῶς λέγοιτ' ἄν· οἷον κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁρᾶν ἀληθές, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁρῶντος τὸ ὁρᾶν χωρὶς προσθήκης ἀληθῶς κατηγορεῖται· οὐκέτι δέ, εἰ τὸ φύσει ἐλευθέριον ἀληθῶς κατηγορεῖται, πάντως καὶ τὸ ἁπλῶς ἐλευθέριον χωρὶς προσθήκης. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

---

1. 2 κινεῖσθαι scripsi: κινεῖται libri 2 post χωρὶς add. τῆς aABP: om. D cf. vv. 4. 7. 9 et p. 215,24. 26. 27 3 κατηγόρησε P post ἁπλῶς add. ὁμοίως B προειρημένων BD: προκειμένων aAP 3. 4 δὴ οἷς aDP: δὴ οἷς εἰ A: διοίσει B 4 ἢ ποτὲ ἢ ποῦ B 5 ἀφελόντες om. D ἐπενεγκεῖν B 6 ὁρᾶν om. P 8 οὐκέτι—κατηγορεῖται om. AB 10 ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ B subscr. a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Ἐκθέμενος ἐν τῷ δευτέρῳ τοὺς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπους, δι' ὧν δυνησόμεθα ἢ κατασκευάζειν τι ὡς συμβεβηκὸς ἄλλο ἄλλῳ ἁπλῶς ἢ ἀνασκευάζειν καὶ ὅτι μὴ συμβέβηκε τὸ λεγόμενον συμβεβηκέναι δεικνύναι, ἐν τῷ τρίτῳ τόπους ἐκτίθεται δι' ὧν δυνησόμεθα περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων διαλαμβάνοντες ἐπιχειρεῖν καὶ δεικνύναι ἢ μᾶλλόν τι ὑπάρχον ἄλλο ἄλλῳ ἢ ἧττον. εἶεν δ' ἂν καὶ οὗτοι οἱ τόποι ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὡς καὶ αὐτός γε φθάσας ἐν τῷ πρώτῳ τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήμασι συνέταξε πάντα τὰ κατὰ σύγκρισιν λεγόμενα, προσθεὶς μετὰ τὸ περὶ τοῦ συμβεβηκότος εἰπεῖν "προσκείσθωσαν δὲ τῷ συμβεβηκότι καὶ αἱ πρὸς ἄλληλα συγκρίσεις, ὁπωσοῦν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος λεγόμεναι." καὶ ἄλλως δῆλον ὅτι ἡ σύγκρισις ἐν μόνοις γίνεται τοῖς συμβεβηκόσι· μόνον γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑπάρχειν δύναταί τισι τὸ συμβεβηκός. οὔτε γὰρ τὸ γένος οἷόν τε τῷ μὲν μᾶλλον τῷ δὲ ἧττον ὑπάρχειν τῶν οἷς προσεχῶς ὑπάρχει οὔτε τὸ ἴδιον οὔτε ὁ ὁρισμός· τὸ δὲ συμβεβηκὸς τῷ ἔξωθεν εἶναι τῆς τοῦ πράγματος ᾗ συμβέβηκεν οὐσίας οἷόν τε καὶ μᾶλλον τινὶ ἢ τισὶ καὶ ἧττον ὑπάρχειν τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλο ἄλλου μᾶλλον καὶ ἄλλο ἄλλου ἧττον, ὅπου γε καὶ κατά τι. ὕλη δὲ τοῖς συγκριτικοῖς προβλήμασίν ἐστι μὲν καὶ κατὰ φιλοσοφίαν πᾶσαν ὑποβεβλημένη. καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἠθικήν· τὰ γὰρ περὶ αἱρετωτέρου τὴν ζήτησιν ἔχοντα πάντα ἠθικά· ἡ γὰρ τῶν αἱρετῶν ἀναφορὰ ἐπὶ πρᾶξίν τε καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν. ὅσα δὲ φυσικῶν τινων ποιεῖται τὴν σύγκρισιν,

1. 2 Ἀλεξάνδρου—τοπικῆς ἀριστοτέλους (inv. ord. D) πραγματείας AD: Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως (Τοῦ αὐτοῦ B) εἰς τὸ γ̄ (τρίτον B) τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους ὑπόμνημα aBP cf. p. 125,1. 2 3 post δευτέρῳ add. τόπω A 4 ἁπλῶς om. B 7 ἐπιχειρεῖ a 9 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 5 p. 102ᵇ14 10 προβλήμα in fine vs. P 13 ἡ AD: om. aBP 16 τῶν] τοῖς B ὑπάρχειν (ante οὔτε) A post οὔτε prius add. γὰρ B 18 τῷ αὐτῷ B: αὐτὸ D 18. 19 ἄλλος ἄλλον B 19 ἄλλο ἄλλου D, Ppr.: ἄλλου ἄλλο aAB, P¹corr. 20 post καὶ add. ἡ AD 21 κατὰ aBP¹: περὶ AD, superscr. P³ αἱρετωτέρου aADP: ἀρετῶν B 22 ἀρετῶν B

φυσικὰ ταῦτα, ὡς ὅταν ζητῆται ποτέρα μείζων, ἡ σελήνη ἢ ἡ γῆ, καὶ ποτέρα βελτίων, αἴσθησις ἢ ἐπιστήμη, καὶ ποτέρα κίνησις ἁπλουστέρα, ἡ κύκλῳ ἢ ἡ ἐπ' εὐθείας. ἔστιν ἔτι καὶ ἐν τῇ λογικῇ συγκριτικῶς τινα ζητούμενα, ὡς τὸ πότερον πειστικώτερον, ἐπαγωγὴ ἢ συλλογισμός, καὶ ποῖος πρῶτος συλλογισμός, ὁ κατηγορικὸς ἢ ὁ ὑποθετικός, καὶ ποῖον σχῆμα πρῶτον ἢ βέλτιον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας εὑρεῖν ἔστι τινὰ συγκριτικῶς ζητούμενα. μουσικὸν γὰρ πρόβλημα ποτέρα ὀξυτέρα ἁρμονία, ἡ Λύδιος ἢ ἡ Φρύγιος· ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν μέτρων κάλλιον εἶναι τὸ ἡρῷον ἐπὶ μουσικῆς ὕλης ἄν τις ζητήσειε. πάλιν δ' αὖ ποτέρα θεραπεία αἱρετωτέρα, ἡ διὰ τομῶν ἢ ἡ διὰ φαρμακείας, συγκριτικὸν ὂν πρόβλημα ἰατρικὴν ὕλην ὑποκειμένην ἔχει. ἡ μὲν οὖν ὕλη τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων σχεδὸν καὶ κατὰ πᾶσαν ἐπιστήμην τε καὶ τέχνην. κατηγορίαι δέ, ἐν αἷς ἐστι τὰ κατὰ σύγκρισιν ζητούμενα, ἐννέα δοκοῦσιν εἶναι· κατὰ γὰρ τὴν οὐσίαν μόνην οὐ δοκεῖ συνίστασθαι συγκριτικὰ προβλήματα· κατὰ γὰρ συμβεβηκὸς ἡ σύγκρισις· οὐσία δὲ οὐδενὶ συμβέβηκε. πᾶσα μὲν οὖν σύγκρισις ὑπὸ τὸ πρός τι. καθ' ἃ δὲ σύγκρισις γίνεται, ποτὲ μὲν ποιότης ἐστίν, ὡς ὅταν ζητῆται περί τινων ποίων λευκότερον ἢ θερμότερον ἢ κουφότερον ἢ μουσικώτερον ἤ τι τῶν τοιούτων· πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα κατὰ ποιότητα. κατὰ δὲ ποσότητα, ὅταν ζητῆται πότερον ἡ σελήνη μείζων ἢ ἡ γῆ· κατὰ γὰρ τὸ ποσὸν ἡ ζήτησις ἡ τοιαύτη. κατὰ δὲ τὸ πρός τι, ὅταν ζητῆται πότερον μᾶλλον ἐπιστήμη γεωμετρία ἢ μουσική, καὶ ποία μᾶλλον αἴσθησις, ἀκοὴ ἢ ἀκοή. κατὰ δὲ τὸ ποῦ ἡ ζήτησις, ὅταν ζητῆται ἐν ποτέρῳ μᾶλλον τὸ ἡγεμονικόν, ἐν καρδίᾳ ἢ ἐν ἐγκεφάλῳ. κατὰ δὲ τὸ ποτὲ ζητεῖ ὁ ζητῶν πότερον αἱρετώτερον πλεῖν μετὰ ἰσημερίαν ἢ θέρους· κατὰ δὲ τὸ ποιεῖν πότερος ἰᾶται μᾶλλον, ὁ τέμνων ἢ ὁ φαρμακεύων· κατὰ δὲ τὸ πάσχειν πότερον ἀπαθέστερον, σῶμα ἢ ψυχή· κατὰ δὲ τὸ ἔχειν πότερον μᾶλλον ἔχει ψυχὴν τὰ ζῷα ἢ τὰ φυτά. κατὰ δὲ τὸ κεῖσθαι, ὅταν ζητῆται

---

1 post ὅταν add. ἂν aD ζητῆται P: ζητῆσαι B: ζητεῖται a ποτέρα aP: om. B ἡ σελήνη μείζων B ἡ alterum superscr. B 1. 2 supra καὶ ποτέρα ras. 7 lit. P 2 πότερα utroque loco a καὶ ποτέρα κίνησις — p. 219,19 συγκρινομένων om. P; signum appinxit P², λείπει φύλλον (?) ἐνL. P³ 3 ἐπευθίας a ἐστίν. ἔτι aA: ἐστίν. ἔστι B: om. D συγκριτικά a 4 πότερα A: compend. D πειστικώτερον BD: πιστικωτέρα A: πιστικώτερον a ante ἐπαγωγὴ add. ἡ, ante συλλογισμός add. ὁ D, at cf. p. 220,20 5 post ποῖος add. καὶ A ὁ alterum om. A 7 ἔστιν εὑρεῖν B 8 πρόβλημα postea add. D πότερα a ἡ prius] ἢ a ἡ alterum om. aB 9 τὸ μέτρον A κάλλων a ἄλλης A 10 ἡ prius] ἢ a τομῶν aA: compend. BD ἡ alterum BD: om. aA 12 τῶν om. a καὶ om. D 13 τε om. a post ἐστι add. καὶ A 15 προβλήματα συγκριτικά A 18 ἢ κουφότερον ἢ θερμότερον D 19 ἢ ἐπὶ τῶν τοιούτων τι A τὰ om. D 20 ante ὅταν add. ὡς (ut vs. 17) BD: om. aA γὰρ] δὲ A 21 τὸ (ante ποσὸν) om. D 22 πότερον aBD: ποτέρα A ἐπιστήμη μᾶλλον D 25 πότε A ἰσημέρου A 26 πότερος D: πότερον aAB ὁ τέμνων μᾶλλον ἰᾶται aB 27 ἀπαθέστερον D: εὐπαθέστερον aAB post ἔχειν add. οἷον A 28 ante ὅταν add. ὡς B

πότερος προσγειότερος, ὁ ἥλιος ἢ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστήρ. δόξει δὲ καὶ κατ' οὐσίαν γίνεσθαι σύγκρισις, ὅταν ζητῶμεν εἰ ἡ πρώτη οὐσία μᾶλλον οὐσία τῆς δευτέρας. ὧν δὲ ἡ σύγκρισις γίνεται, ποτὲ μὲν δύο ἐστὶ κατά τι συμβεβηκὸς ἓν συγκρινόμενα, ὡς ὅταν ζητῆται πότερον αἱρετώτερον ὑγεία ἢ πλοῦτος· κατὰ γὰρ τὸ αἱρετὸν ἀμφοτέροις ἡ πρὸς ἄλληλα σύγκρισις. ποτὲ δὲ πλειόνων πρὸς πλείω γίνεται σύγκρισις κατά τι κοινὸν ὑπάρχον αὐτοῖς, ὡς ὅταν ζητῆται πότερον αἱρετώτερον φρόνησις μετὰ πλούτου ἢ μετὰ σωφροσύνης ὑγεία. δύναται καὶ ἑνὸς πρὸς πλείω σύγκρισις γίνεσθαι, ἂν ζητῇ τις πότερον αἱρετώτερον φρόνησις ἢ ὑγεία μετὰ πλούτου. γίνεται σύγκρισις καὶ ἑνὸς κατὰ δύο συμβεβηκότα, ὡς ὅταν ζητῶμεν πότερον ἡ φρόνησις πρακτικωτέρα ἢ θεωρητικωτέρα. γίνεται δὲ καὶ δύο τινῶν ἅμα λαμβανομένων κατὰ συμβεβηκότα δύο σύγκρισις, οἷον ἂν ζητῇ τις πότερον ἡ φρόνησις ἡ μετὰ σοφίας πρακτικωτέρα ἢ θεωρητικωτέρα· ἀλλὰ καὶ δύο περὶ δύο, ὡς ὅταν ζητῆται πότερον ἡ φρόνησις πρακτικωτέρα ἢ ἡ σοφία θεωρητικωτέρα· ἀλλὰ καὶ δύο κατὰ πλείονα συμβεβηκότα, ἂν ζητῇ τις πότερον ἡ σοφία ἢ ἡ φρόνησις πρακτικωτέρα ἅμα καὶ θεωρητικωτέρα.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ὕλης τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων καὶ τῶν κατηγοριῶν, καθ' ἃς συνίσταται, καὶ τῶν συγκρινομένων, κατὰ πόσους | τρόπους 116
ἀλλήλοις συντίθεταί τε καὶ συγκρίνεται, τοσαῦτα. ἄξιον δὲ ζητῆσαί τί ὁή ποτε ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν συγκριτικῶν λέγων οὐ πάντας ἐτήρησε τοὺς συγκριτικοὺς τόπους εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο, ἀλλ' εἰπέ τινας καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου· συγκριτικοὶ γὰρ ἦσαν οἵ τε ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ὁμοίου καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἐκ τῆς προσθέσεως δεικνύντων καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν τι ἢ ἧττον ἄλλο ἄλλου λέγεσθαι δεικνὺς ὅτι καὶ ἁπλῶς. ἢ οὐ πρόκειται αὐτῷ ἐν τούτῳ περὶ συγκριτικῶν τόπων λέγειν ἀλλὰ περὶ συγκριτικῶν προβλημάτων· συγκριτικὰ δέ ἐστι προβλήματα ἐν οἷς συγκριτικὸν τὸ ζητούμενόν τε καὶ δεικνύμενον· περὶ ὧν πάντων, πῶς οἷόν τε αὐτὰ δείκνυσθαι κατασκευαστικῶς ἢ ἀνασκευαστικῶς, ἐν τούτῳ λέγει. οἷς δὲ ἐχρήσατο τόποις συγκριτικοῖς ἐν τῷ πρὸ τούτου, οὐκ ἦσαν συγκριτικόν

---

1 πότερος D: πότερον aAB προσγειότερον a ante σύγκρισις add. ἡ D (ut vs. 3) 2. 3 μᾶλλον οὐσία (haec iteravit, iterata delevit D) τῆς δευτέρας aD: μᾶλλον τῆς δευτέρας οὐσίας A et omisso μᾶλλον B 4 αἱρετωτέρα A 5 ἀμφοτέρων A 7 ὅταν ζητῆται om. a ποτέρα A 9 et 15 ante ἂν fort. addendum οἷον cf. vs. 12 9 ἡ om. A 10 ὅταν ζητῶμεν om. a 11 θεωρητικωτέρα D: ἠθικωτέρα aAB δὲ om. D 12 δύο συμβεβηκότα A συγκρίσεις D 14 καὶ om. B περὶ — δύο (15) om. D περὶ δυεῖν a ὡς ὅταν ζητῆται A et omisso ὡς B: οἷον a 15. 16 ἂν ζητῇ τις AD: om. aB 16 πότερον D: ποτέρα aB: compend. A ἡ alterum om. aB 16. 17 πρακτικωτέρα — θεωρητικωτέρα aA: πρακτικώτερον — θεωρητικώτερον BD, at cf. vs. 11—15 18 προβλημάτων — συγκρινομένων (19) om. A 18. 19 κατηγοριῶν B: κατηγορικῶν aD 19 συνίσταται D: συνίστανται aB ποίους P 20 ἀλλήλων aP 22 εἰς] εἰ A 22. 23 ἐν τῷ πρὸ τούτου] c. 10. 11 23 τε om. D οἱ alterum om. D 24 προθέσεως P^1, corr. P^2 δεικνυόντων B ὁ alterum ABDP^2: om. aP^1 25 τι ἢ aBP: ἢ τι AD 26 αὐτὸ A post ἀλλὰ add. καὶ B 27 συγκριτικοῦ προβλήματος A 28 τε καὶ] τὸ B 30 τούτου] τοῦ B

τι δεικνύντες ἀλλ' ἁπλῶς ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον· οὐ ταὐτὸν δὲ τὸ διὰ συγκριτικοῦ τι δεῖξαι καὶ τὸ συγκριτικόν, περὶ οὗ ἐν τούτῳ λέγει. ποιεῖται δὲ τὴν διδασκαλίαν τὴν περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων ἢ τόπων ἐπὶ παραδείγματος τοῦ αἱρετοῦ, ἐπεὶ σαφεστέρα οὕτως ἤμελλεν ἡ παράδοσις αὐτῶν ἔσεσθαι, γινομένη ἐπί τινος ὡρισμένου. τὸ δὲ αἱρετώτερον προεχειρίσατο, ἐπεὶ πλεῖστα κατὰ φιλοσοφίαν τὰ κατὰ τοῦτο ζητήματα, καὶ χρησιμωτέρα ἡ γνῶσίς τε καὶ ἐπίκρισις τοῦ αἱρετωτέρου ἢ τοῦ μείζονος ἢ θερμοτέρου ἤ τινος τῶν τοιούτων· ἔτι δὲ διὰ πλείστων ἐπιχειρήσεών τε καὶ τόπων ἡ δεῖξις αὐτοῦ. μετὰ μέντοι τὴν ἐπὶ τούτου παράδοσιν τῶν τόπων δείξει ὅτι καὶ πρὸς τὰ ἄλλα συγκριτικὰ προβλήματα χρήσιμοι οἱ προειρημένοι τόποι, διδάσκων ἡμᾶς ὅτι οὐ πρὸς ἕν τι προβλημάτων εἶδος οἱ παραδιδόμενοι τόποι χρήσιμοι ἀλλὰ πρὸς πάντα τὰ συγκριτικῶς ζητούμενα.

p. 116a3 Πότερον δὲ αἱρετώτερον ἢ βέλτιον δυεῖν ἢ πλειόνων.

Οὐχ ὡς ἐκ παραλλήλου κειμένων τοῦ αἱρετωτέρου τε καὶ βελτίονος ἀκουστέον· ἐπὶ πλεῖον γὰρ τὸ βέλτιον τοῦ αἱρετωτέρου. τὸ μὲν γὰρ αἱρετώτερον ἐν τοῖς αἱρετοῖς καὶ μόνοις, τὸ δὲ βέλτιον καὶ ἐν ἄλλοις· καὶ γὰρ ἐν θεωρητικοῖς, καὶ φυσικοῖς καὶ λογικοῖς, ἡ ζήτησις ἡ τοῦ βελτίονος· ὁ γὰρ ζητῶν ποτέρα βελτίων οὐσία, ἡ ἀκίνητος ἢ ἡ κινουμένη, φυσικὸν μεταχειρίζεται πρόβλημα, λογικὸν δέ γε ὁ ζητῶν πότερον βέλτιον ἐπαγωγὴ ἢ συλλογισμός. τὸ δὲ δυεῖν ἢ πλειόνων εἶπεν, ἐπεί, ὡς προειρήκαμεν, ποτὲ μὲν περὶ δύο ἡ κατὰ τὴν σύγκρισιν ζήτησις γίνεται κατὰ ἓν συγκρινομένων, ποτὲ δὲ πλειόνων πρὸς πλείω ἢ ἑνὸς κατὰ πλείω συμβεβηκότα ἢ πλειόνων κατὰ πλείω. ἑνὶ γὰρ οὐ γίνεται σύγκρισις εἰ μὴ κατὰ χρόνον, ⟨οἷον⟩ ὅταν ζητῶμεν πότερον λευκότερον τόδε τι νῦν ἢ πρότερον. γίνεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων δύο πως τὰ περὶ ὧν ἡ ζήτησις, τῇ τοῦ χρόνου προσθήκῃ τὴν διαφορὰν λαμβάνοντα· ἄλλο γὰρ καὶ ἄλλο γίνεται τὸ αὐτὸ τῇ τῶν διαφερόντων χρόνων προσθέσει.

Καὶ τὰ μὲν συγκριτικὰ προβλήματα ἐν τούτοις τε καὶ τούτων καὶ κατὰ ταῦτα. πρὸ δὲ τῆς τῶν τόπων παραδόσεως πρῶτον, πῶς ἔχειν

---

2 τι om. B οὗ scripsi: ὧν libri 3 τὴν alterum om. D 4 τοῦ om. B ἤμελλεν aAP 5 γενομένη B 6 περὶ τούτου A 6. 7 χρησιμωτέρα scripsi: χρησιμωτάτη libri 7 τε om. D ante ἐπίκρισις add. ἡ D ἢ prius in ras. 8 lit. P² τοῦ alterum superscr. B ἢ alterum BD: καὶ aA, in ras. P² 8 τῶν τοιούτων] τοιούτου D 10 δείξει] c. 5 ἄλλα om. a 12 post ἀλλὰ add. καὶ aD πρὸς a: om. ABDP συγκριτικὰ A 13 δυοῖν B(Pf) 14 οὐχ om. A 17 post ἐν add. τοῖς aB ἡ alterum postea add. D 18 πότερα P 19 γε om. D post γε add. καὶ A βελτίων A 20 δυοῖν aAB cf. vs. 13 21 τὴν om. D γίνεται D: om. aABP 22 δὲ] τὸ a κατὰ πλείονα aBP 23 συμβεβηκότα] -τα an -τος? D πλείω scripsi cf. p. 219,12: πλειόνων libri ἑνὶ—πρότερον (25) Suidas sub v. σύγκρισις 24 ante χρόνον add. τὸν D οἷον addidi cf. p. 186,18 πότερον BD: πότε aAP Suid. 25 τῇ om. P 26 τοῦ iterat D ἄλλο prius ex ἄλλου corr. P² 28 τε om. D

δεῖ τὰ συγκρινόμενα πρὸς ἄλληλα. ὑπογράφει, καὶ πρὸς τὰ πῶς ἔχοντα πρὸς ἄλληλα χρῆσθαι τοῖς παραδοθησομένοις τόποις· οὕτως γὰρ αὐτῶν καὶ τὸ χρήσιμον δείκνυται. φησὶ δὲ ὅτι οὐκ ἐν τοῖς πολὺ διεστῶσιν ἀπ' ἀλλήλων καὶ φανεράν τε καὶ μεγάλην πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἔχουσι χρὴ τὴν σύγκρισιν ποιεῖσθαι (πρόδηλος γὰρ πᾶσιν ἡ τῶν οὕτως ἐχόντων διαφορὰ καὶ οὐκ ἀξία ζητήσεως· διὰ τοῦτο γὰρ οὐδεὶς ἀπορεῖ πότερον ἡ εὐδαιμονία ἢ ὁ πλοῦτος αἱρετώτερον, οὐχ ὅτι μὴ ἀμφότερα αἱρετά, ἀλλ' ὅτι φανερὰ καὶ πρόδηλος ἡ τῆς εὐδαιμονίας κατὰ τὸ αἱρετὸν ὑπερβολή· διὸ οὐδ' ἂν εὐπορήσῃ τις ὑπεροχὴν κατά τι δεῖξαι τοῦ πλούτου πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν, πιστεύεται), ἀλλ' ἐν τοῖς σύνεγγυς οὖσιν ἀλλήλοις καὶ ἔχουσιν ἀμφισβήτησιν διὰ τὸ μὴ φανερὰν εἶναι τὴν τοῦ ἑτέρου αὐτῶν πρὸς τὸ ἕτερον ὑπεροχήν, ὡς ἐπὶ ὑγείας καὶ εὐεξίας καὶ τοῦ ὁρᾶν καὶ τοῦ ἀκούειν καὶ θεωρητικοῦ βίου καὶ πρακτικοῦ. ἐν γὰρ τοῖς οὕτω σύνεγγυς οὖσι καὶ διὰ τοῦτο ζητήσεως ἀξίοις δειχθείσης τινὸς ὑπεροχῆς, ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων, διὰ τὰ δειχθέντα συγκατατίθεται ἡ διάνοια τέως πλανωμένη τῷ τὸ ἕτερον αὐτῶν τοῦ ἑτέρου ἢ ἐν τῷ αἱρετῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τινί, καθ' ὃ ἐζητεῖτό τε καὶ ἐδείχθη, ὑπερέχειν. ὥσπερ δὲ 117 ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς τῶν διαφορῶν γνώσεως λέγων καὶ περὶ τῆς τῶν ὁμοίων ἐν τοῖς ἀξίοις ζητήσεως εἶπε δεῖν τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι (ζητοῦνται δὲ αἱ μὲν διαφοραὶ ἐν τοῖς ἐγγὺς ἀλλήλων· τίνι γὰρ διαφέρει δαίμων καὶ θεός, ζητήσαι ἄν τις, ἀλλ' οὐ τίνι θεὸς καὶ λίθος, καὶ τίνι διαφέρει λύκος καὶ κύων, ἀλλ' οὐχ ἵππος καὶ κύων, καὶ τίνι ἐγκράτεια σωφροσύνης, ἀλλ' οὐ σοφίας· ἡ δὲ ὁμοιότης "ἐν τοῖς πολὺ διεστῶσι"· τί γὰρ ὅμοιον ἔχει ἄνθρωπος ἵππῳ, ζητήσαι ἄν τις, ἀλλ' οὐ τί ἀνθρώπῳ ἄνθρωπος), οὕτως καὶ τὰ συγκριτικὰ προβλήματα τὴν ζήτησιν ἔχειν λέγει ἐν τοῖς ἀφανῆ τὴν ὑπεροχὴν ἔχουσι· καὶ βραχεῖαν ἄν τις δείξας ὑπεροχὴν πιστὸς γίνεται. ἐπεὶ δὲ τὰ συγκριτικὰ προβλήματα οὐ μόνον ὕπαρξίν τινος ἀπαιτεῖ ἀλλὰ καὶ ὑπεροχήν, τοῦ μὲν ὑπερέχοντος καθ' ὃ ἡ σύγκρισις γίνεται, τοῦ δὲ ὑπερεχομένου, δεῖ καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς τόπους τοῦτο ποιεῖν, μὴ ὑπάρχειν μόνον δεικνύναι ἀλλὰ τοῦ μὲν ὑπεροχὴν τοῦ δὲ ἔλλειψιν· οὐ γὰρ ὁ δείξας τι ἀγαθὸν ἤδη καὶ αἱρετώτερον δέδειχεν, ἂν μὴ δείξῃ καὶ ὅτι μᾶλλον τοῦτο ἀγαθὸν τούτου ᾧ συγκρίνεται.

α'

1 συγκριτικὰ D ὑπογράφει BD: ὑπογρ P: ὑπογράφεται aA 2 γὰρ corr. ex ἀρ' P² 7 ἡ et ὁ D Arist.: om. aABP αἱρετώτερα A 8 ἡ D: ante 9 ὑπερβολή transposuerunt aABP 9 ὑποβολή B δεῖξαι κατά τι A 10 (πλού)του πρὸς τὴν εὐ(δαιμονίαν) in ras. D 11 ἀλλήλων Dpr. 14 τοῦτο corr. ex τὸ P² 15 ἢ alterum add. P² συγκατατίθεσθαι P¹, corr. P² 16 τε ὡς aBP αὐτοῦ A τοῦ] οὗ in ras. P² τῷ alterum om. A 18 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 16. 17 p. 108a4. 12 post πρώτῳ add. τόπῳ ABD 20 ἐν om. A 22 post τίνι add. διαφέρει A 23 ἐξεστῶσι B 24 post ἔχει repetit ἐν τοῖς πολὺ διεστῶσιν A 25 λέγεται B 26 post ἔχουσι excidisse suspicor ἐν γὰρ τοῖς οὕτως ἔχουσι; an ἐν οἷς scribendum est? ἂν fort. delendum δείξας om. B 28 ἀπαιτεῖ add. P²: post ὑπεροχήν transposuit B 30 ὑπάρχειν] ὑπεροχὴν, ut videtur, corr. D μόνον in ras. P² 32 καὶ postea add. D τοῦτο om. D

p. 116a13 Πρῶτον μὲν οὖν τὸ πολυχρονιώτερον ἢ βεβαιότερον αἱρετώτερον τοῦ ἧττον τοιούτου.

Πρῶτον τόπον παραδίδωσι δι' οὗ δείξομεν ἄλλο ἄλλου ὂν αἱρετώτερον ἀπὸ τοῦ πολυχρονιωτέρου καὶ βεβαιοτέρου· τῶν γὰρ κατὰ τὰ ἄλλα ὁμοίως ὀχουόντων ἔχειν ἂν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου δειχθῇ πολυχρονιώτερον ὂν ἢ βεβαιότερον, αἱρετώτερον ἂν εἴη διὰ τὴν κατὰ τοῦτο ὑπεροχήν. ἔστι δὲ οὐκ ἐκ παραλλήλου κείμενον τὸ πολυχρονιώτερον ἢ βεβαιότερον, ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ὧν διαφωνεῖν δόξει· δύναται γοῦν ἄλλο ἄλλου βεβαιότερον εἶναι ἧττον ὂν αὐτοῦ πολυχρόνιον, ὡς ἐπιστήμη αἰσθήσεως· ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις πολυχρονιώτερον· ἀπὸ πρώτης γὰρ ἡλικίας αἰσθανόμεθα· ἡ δὲ ἐπιστήμη γίνεται μὲν ἐν τελείοις, βεβαιοτέρα μέντοι καὶ δυσκινητοτέρα τῆς αἰσθήσεώς ἐστι. διὸ δεῖ, καθ' ὃ ἂν ᾖ χρήσιμον ἡμῖν, μεταχειρίζεσθαι τὸν τόπον. τούτῳ τῷ τόπῳ χρωμένους ἔνεστι δεικνύναι αἱρετωτέραν πλούτου εὐκλειαν· ἀμφοτέρων γὰρ ὄντων αἱρετῶν ἡ μὲν εὐκλεια καὶ μετὰ θάνατον διαμένει, οὐδεὶς δὲ μηκέτι ὧν ἐστι πλούσιος. ἀρετῆς δὲ ἡ εὐδαιμονίας ἡ εὐκλεια, εἰ καὶ πολυχρονιώτερον δειχθείη, οὐκ ἤδη καὶ αἱρετώτερον τῷ φανερὰν εἶναι τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τὴν ὑπεροχὴν ἣν ὑπερέχουσι τῆς εὐκλείας. εἰ μέντοι εἴη καὶ τὴν ἀρχὴν ἡ εὐκλεια ἐπ' ἀρετῇ, καὶ κατὰ τοῦτο ἔσται τῆς εὐκλείας ἡ ἀρετὴ αἱρετωτέρα, ὅτι αὕτη καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ εἶναι αὐτὴν ⟨τὴν⟩ εὔκλειαν αἰτία. δεικνύοιτο δ' ἂν οὕτως καὶ ὑγεία εὐεξίας αἱρετώτερον. ἢ πάλιν παραφυλάσσειν δεῖ τὸ πολυχρονιώτερον ἐν τῷ ἔλαττον πολυχρονίῳ περιεχόμενον· ἂν γὰρ οὕτως ἔχωσιν, αἱρετώτερον γίνεται τὸ ὀλιγοχρονιώτερον τῷ ἔχειν ἐν αὑτῷ τό τε πολυχρονιώτερον, ᾧ συνεκρίνετο, καὶ ἔξωθεν προσθήκην αἱρετοῦ τινος. τοιοῦτον ⟨δ'⟩ ἡ εὐεξία· οὔτε γὰρ χωρὶς ὑγείας γίνεται, καὶ πρὸς τῇ ὑγείᾳ ἔχει τι καὶ ἄλλο αἱρετόν. ὅπου μὲν οὖν προσθήκη τινὸς αἱρετοῦ γίνεται, τὸ ὕστερον αἱρετώτερον. κἂν ὀλιγοχρονιώτερον ᾖ· ὅπου δὲ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου αἴτιον, τὸ πρῶτον πάλιν αἱρετώ-

---

1 ἢ B Arist. cf. vs. 7: καὶ aADP 2 τομοῦτοι P 4 ante ἀπὸ add. τὸν aP βεβαιοτέρου καὶ πολυχρονιωτέρου B γὰρ om. B 6 ὂν post βεβαιότερον transposuit D ὂν — πολυχρονιώτερον (7) om. B διὰ — βεβαιότερον (8) om. a 7 ἢ AD Arist.: καὶ BP cf. vs. 1 8 γοῦν AD: γὰρ aBP 9 αὐτὸ B 10 πολυχρονιώτερον aDP²: πολυχρονιωτέρα BP¹: πολυχρονιωτε A 11 γίνεται post βεβαιοτέρα transposuit B μὲν om. B 12 post μέντοι repetit γίνεται a δεῖ] δὴ A 13 μεταχειρίζεται aB τρόπῳ P 13. 14 χρώμενοι A 15 καὶ om. B 16. 17 πολυχρονιωτέρα δειχθῇ A 17 αἱρετωτέρα A φανερὰν] ἀν corr. P² 19 εἴη scripsi: ἢ libri 20 ἡ ἀρετὴ ante τῆς εὐκλείας transposuerunt aAP: om. B αὕτη AD: αὐτὴ aBP 20. 21 αὐτὴν (τὴν addidi) εὔκλειαν ABD: αὐτῇ εὐκλείᾳ aP 24 αὑτῷ P²: ἑαυτῷ A: αὐτῷ aBDP¹ τε postea add. D συνεκρίνετο BDP¹: συνεκτείνετο A: συνεκτείνεται a, mrg. P³ 25 προσθήκης A ⟨δ'⟩ ἡ εὐεξία· οὔτε γὰρ scripsi: γὰρ ἡ εὐεξία· οὔτε libri 26 τῇ τε a 27 προσθήκης A γίνεται τινὸς αἱρετοῦ D αἱρετώτερον post 28 ᾖ transposuit a 27. 28 ὀλιγοχρόνιον D 28 ὅπου — p. 223,1 ᾖ om. B

τερον. κἂν ὀλιγοχρονιώτερον ᾖ. ⟨ᾖ⟩ κατὰ μὲν τὸ πολυχρονιώτερον ἡ ὑγεία, κατὰ δὲ ἄλλα τινὰ πάλιν ἡ εὐεξία. τῷ δὲ βεβαιοτέρῳ προσχρώμενοι ἐπιστήμην μὲν ὀρθῆς δόξης αἱρετωτέραν δείξομεν ὄντων ἀμφοτέρων αἱρετῶν, ἀρετὴν δὲ εὐτυχίας, καὶ τὸ κατὰ τέχνην τοῦ ἀπὸ τύχης γεγονότος, καὶ τὸ προβεβουλευμένον τοῦ ἀπροβουλεύτως κατορθωθέντος, καὶ τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ἐνδεχομένου, ἂν ᾖ ἀμφότερα αἱρετά, καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῦ ἐπ' ἄλλοις (οὕτως εὐβουλία δόξης αἱρετώτερον· ἡ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν, ἡ δὲ δόξα οὐκ ἐφ' ἡμῖν· διὸ καὶ ἡ μὲν βεβαιοτέρα, ἡ δ' ἀβέβαιος). καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον τοῦ πρακτικοῦ· πλείω γὰρ τὰ τὸν πρακτικὸν ἐμποδίζοντα. διὰ τὸ βεβαιότερον καὶ ὁ μέσος βίος αἱρετώτερος τοῦ ἐν ὑπεροχῇ· λέγεται γοῦν

"πολλὰ μέσοισιν ἄριστα· μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι".

μαρτυροῖ ἂν τούτῳ καὶ τὸ Εὐριπίδου

"ζηλῶ σε, γέρον,
ζηλῶ δ' ἀνδρῶν ὃς ἀκίνδυνον
βίον ἐξεπέρασ' ἀγνώς, ἀκλεής·
τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἧττον ζηλῶ".

πολυχρονιώτερον καὶ μνήμῃ αἰσθήσεως καὶ συγγενὴς φίλου. ταῖς δ' αὐταῖς ἀφορμαῖς χρωμένους ἔνεστι καὶ φευκτότερον ἄλλο ἄλλου δεικνύναι· τῶν γὰρ φευκτῶν τὸ πολυχρονιώτερον φευκτότερον, ὡς ἀδοξία πενίας, καὶ τὸ βεβαιότερον τοῦ ἧττον τοιούτου, ὡς ἔνδεια ἀσωτίας καὶ ἀνελευθερία βλακείας· δυσμεταβλητοι γὰρ οἱ ἀνελεύθεροι. κατὰ τοῦτο γὰρ καὶ δειλία | ἀκολασίας φευκτοτέρα, τῷ τὴν μὲν ἀκολασίαν παρακμάζοντος τοῦ σώματος 118 παύεσθαι· παύονται γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, δι' ἃς ἡ ἀκολασία· ἡ δὲ δειλία προϊούσης τῆς ἡλικίας ἐπίδοσιν λαμβάνει. οὕτω καὶ κακία δεικνύοιτο ἂν δυστυχίας μεῖζον καὶ φευκτότερον οὖσα κακόν.

p. 116a14 Καὶ ὃ μᾶλλον ἂν ἕλοιτο ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἢ ὁ νόμος ὁ ὀρθὸς ἢ οἱ σπουδαῖοι περὶ ἕκαστα αἱρούμενοι ἢ τοιοῦτοί εἰσι.

Δεύτερον τόπον τῆς τοῦ αἱρετωτέρου δείξεως παραδίδωσι τὸν ἐκ τῆς

---

1 ᾖ om. in fine vs. D ἡ addidi post μὲν add. οὖν aP²; etiam τὸ add. P² ᾖ D: ἢ κατὰ μὲν τὸ πολυχρονιώτερον B: om. aAP 3 ὀρθῆς] ῆς compend. in ras. P² αἱρετώτερον a 5 κατορθοῦντος B 8 δόξα om. P 10 βεβαιότερον BP¹: ἀβεβαιότερον aADP² 10. 11 τοῦ ἐν ὑπεροχῇ αἱρετωτέρου A 11 οὖν B 12 πολλὰ—εἶναι] Phocylidi tribuitur Polit. IV 11 p. 1295b34 13 μαρτυροῖ ἂν scripsi: μαρτυρεῖ ἐν AD: μαρτυρεῖ aP: μαρτυρεῖν B τούτῳ AD: τοῦτο aBP τὸ εὐριπίδιον A: τὸν εὐριπίδην B Εὐριπίδου] Iphig. Aul. 16 14 ζηλῶ σε γέρον ex Eurip. scripsi: ζηλῶσαι ἕτερον AB et in loco, quem P¹ vacuum reliquit, P²: ζηλῶ σ' ἑταῖρε D: om. a 16 ἐξεπέρασ' Eurip.: ἔξει πέρας libri ἀγνὸς εὐκλεής A 17 ζηλοῖ A 19 χρωμένους aBP: χρώμενοι D: χρώμενοι A cf. p. 99,3. 188,19. 222.13. 14 20 post φευκτότερον add. ἐστιν B 21 ἀσώτου A 22 ἀνελευθέριοι AD καὶ] ἡ A 23 τῷ] τὸ B μὲν BD: om. aAP παρακμάζοντα A 25 προιοῦσα A λαμβάνειν A κακίαν aBP δεικνύοιτ' B: δεικνύοι τις P: δεικνύῃ τις a 26 μεῖζων A οὖσαν aP 27 ἂν om. A 28 ὁ alterum om. A (pr. om. B)· αἱρούμενος D ᾖ add. P² 30 ἐκ] ἀπὸ D

τῶν βελτιόνων αἱρέσεώς τε καὶ κρίσεως· τὸ γὰρ τοῖς βελτίοσιν ⟨αἱρετώτερον⟩ αἱρετώτερον. βελτίους δὲ οἱ μὲν φρόνιμοι τῶν μὴ φρονίμων, οἱ δὲ ἀγαθοὶ τῶν μὴ ἀγαθῶν, ὁ δὲ ὀρθὸς νόμος τοῦ μὴ ὀρθοῦ, καὶ καθόλου οἱ περί τι σπουδαῖοι, καθ' ὃ τοιοῦτοί εἰσιν, αἱρούμενοι αὐτὸ ἀξιοπιστότεροι τῶν περὶ ταῦτα μὴ σπουδαίων. οἱ γὰρ τεχνῖται περὶ τὰ κατὰ τὰς οἰκείας τέχνας τῶν ἀτέχνων βελτίους, καὶ ἔτι μᾶλλον, ἂν πάντες οἱ περὶ τὴν αὐτὴν τέχνην ταὐτὸν λέγωσιν· ἔνδοξον δὲ καί, ἃ πάντες ἢ οἱ πλεῖστοι τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν τέχνην αἱροῦνται, αἱρετώτερα λέγειν τῶν μὴ πᾶσιν αἱρετῶν. ὥστε ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς τέχνας, ἃ ἂν πάντες ἢ οἱ πλείους αἱρῶνται, αἱρετώτερα τῶν τοῖς ἀτέχνοις αἱρετωτέρων εἶναι δοκούντων ἢ τοῖς ἐλάττοσι τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν τέχνην. οὕτως καὶ ἁπλῶς, ἃ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις δοκεῖ, αἱρετώτερα ἂν εἴη· αἱρετώτερα γὰρ τά τε πᾶσι τῶν μὴ πᾶσι δοκούντων καὶ τὰ τοῖς πλείοσι τῶν τοῖς ἐλάττοσι. τὸ δὲ ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ἀγαθὸς οὐχ ὡς ἐκ παραλλήλου εἶπεν· οὐ γὰρ ἐπ' ἴσης ὁ φρόνιμος καὶ ὁ ἀγαθός, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὁ ἀγαθός· ἀγαθὸς μὲν γὰρ καὶ ὁ φρόνιμος, οὐ μὴν μόνος· καὶ γὰρ ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ σώφρων ἀγαθός. ἴσον οὖν τὸ εἰρημένον τῷ 'ὁ φρόνιμος ἢ ὅλως ἀγαθός'· πᾶς γὰρ ὁ ἀγαθός, οὐ μόνον ὁ φρόνιμος, ἀξιοπιστότερος ἐν τοῖς περὶ τὰς αἱρέσεις τοῦ μὴ τοιούτου. δύναται καὶ τὸν μὲν φρόνιμον κατὰ τὴν λογικὴν ἀρετὴν εἰρηκέναι, τὸν δὲ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἠθικήν· ἰδίως γὰρ λέγει τοὺς κατὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας ἀγαθούς, ὥσπερ πάλιν σοφοὺς τοὺς κατὰ τὰς λογικάς, ὅτι κατὰ ταύτας πρακτικώτεροι τῶν καλῶν· ἡ μὲν γὰρ φρόνησις κριτική, αἱ δὲ τοῦ ἤθους ἀρεταὶ πρακτικαί. τὸ μὲν οὖν τοὺς ἀγαθοὺς δεῖν πρὸ τῶν ἄλλων τιμᾶν αἱρετώτερον, ὅτι τοῖς φρονίμοις οὕτως δοκεῖ· αὕτη γὰρ ἡ τοῦ φρονίμου κρίσις. ἀλλὰ καὶ τὸ δεῖν τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων προτιμᾶν· "τὸ μὲν γὰρ κοινὸν συνδεῖ, τὸ δ' ἴδιον διασπᾷ τὰς πόλεις", ὡς Πλάτων· καὶ ὡς Θουκυδίδης· "καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος τὸ καθ' αὑτὸν διαφθειρομένης τῆς πατρίδος οὐδὲν ἧττον διαφθείρεται, κακοτυχῶν δὲ ἐν εὐτυχούσῃ πολλῷ μᾶλλον διασώζεται." τὸ δὲ εὖ ποιεῖν μᾶλλον ἢ εὖ πάσχειν αἱρετώτερον, ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν αἱρετώτερων τοῦτο. ὁμοίως τὸ ἀδικεῖσθαι τοῦ

---

1 αἱρετώτερον addidi 3 ὁ om. A τι] ι in ras. 4 lit. P² 4 αὐτοὶ B post ἀξιοπιστότεροι add. εἰσὶ D ante ταῦτα add. αὐτὰ aP 5 περὶ τῶν A: om. D 6 ἂν ante μᾶλλον transposuit a, supra μᾶλλον add. P¹ ἅπαντες aP 7 ταὐτὰ A ἃ scripsi: ἃ libri πάντα A 8 αὐτὴν D: om. aABP αἱρετώτερα aAP: αἱρετώτερον BD λέγει AB 9 ἃ BD: ἃ aAP ἂν om. B 9. 10 αἱρετώτερον aP: αἱρετώτεροι A 10 αἱρετωτέρων om. aP 11 post καὶ add. ὁ aP ἃ πᾶσιν scripsi: ἅπασιν libri 12 αἱρετώτερα prius AB: αἱρετώτερον aP: compend. D εἴη ἂν D πᾶσί τε B 13 ἢ—φρόνιμος (14) om. B ἢ] καὶ D 15 πλεῖον aABP ἀγαθὸς μὲν — ἀγαθός (16) om. B 16 οὖν postea add. D 17 ὅλως add. P² post ὅλως add. ὁ aBP 18 ἐν τοῖς om. a 19 κατὰ] ἐν τοῖς περὶ in contextu, γρ. κατὰ τὴν λογικὴν ἀρετὴν εἰρηκέναι in mrg. D 21 τὰς om. B 22 πρακτικωτέρα A γὰρ om. A 25 δεῖν] δοκεῖν A 26 συνδεῖν B Πλάτων] Leges IX 13 p. 875 A 26. 27 Θουκυδίδης] II 60 27 post φερόμενος add. ἀνὴρ Thuc. κατ' αὐτὸν A 28 διαφθείρεται] ξυναπόλλυται Thuc. κακοτυχῶν AD Thuc.: κακοτυχής a: non liquet P (ακοτυχ in ras. P², compend. periit): κατὰ τύχην B εὐτυχοῦσι B et, ut videtur, P¹ (corr. P²) πολλῷ periisse videtur in P

ἀδικεῖν αἱρετώτερον διὰ τὸ τοὺς ἀγαθοὺς τοῦτο μᾶλλον αἱρεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποθνήσκειν εὐκλεῶς τοῦ ἀδόξως σώζεσθαι διὰ τὸ αὐτὸ αἱρετώτερον, καὶ τὸ πένεσθαι δικαιοπραγοῦντα μᾶλλον ἢ ἀδικοῦντα πλουτεῖν. πάλιν ἐπεὶ οὐ πάντες οἱ νόμοι ὀρθοί, εἰσὶ δέ τινες καὶ ἐπαινούμενοι ὡς ὀρθοί, οἷον οἱ Λυκούργου, οἱ Ζαλεύκου, οἱ Σόλωνος, ὅταν ἀμφισβητούμενόν 35
τε ᾖ τῶν ὑπὸ νόμων διωρισμένων, ἃ οἱ ὀρθοὶ νόμοι ὁρίζουσιν, αἱρετώτερον, [ᾖ] ἐπεὶ καὶ οἱ ὀρθοὶ νόμοι κατὰ φρόνησιν κεῖνται. ἢ οὐ δεῖ ταὐτὸν ἡγεῖσθαι τὸ 'ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ὀρθὸς νόμος'· τὸ μὲν γὰρ τῶν νόμων ὥρισται καὶ περὶ ὡρισμένων λέγεται, τὰ δὲ τοῦ φρονίμου καὶ πρὸς τοὺς καιροὺς καὶ πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ πρὸς τὰς τύχας ἁρμόζεται καὶ ἄλλα ἐπ' ἄλλων ἐστίν. οὕτως οὖν δειχθήσεται τὰ συσσίτια αἱρετώτερα ἐν ταῖς πόλεσιν 40
ὄντα. ἐπεὶ οἱ ὀρθοὶ νόμοι ὡρίκασιν αὐτὰ εἶναι, καὶ τὸ τοὺς ἀρετῇ ἀλλὰ μὴ πλούτῳ προέχοντας ἄρχειν. ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ ἐπιεικοῦς κρίσις δύναιτ' ἂν χώραν ἔχειν ἀξιοῦντος μὴ πρὸς τὸ γεγραμμένον ἐν τοῖς νόμοις βλέπειν ἀλλὰ πρὸς τὴν διάνοιαν τοῦ γράψαντος καὶ τί ἂν ἐποίησεν ἐκεῖνος περιών τε καὶ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τε καὶ νόμον κρίνων ἀλλὰ μὴ κατὰ τὰ γεγραμμένα † αὐτοῦ μὴ πάντῃ ὑγιῶς ἔχει, ἄλλας προφάσεις ἔχων. αἱρετώ- 45
τερα δὲ καὶ κατὰ μὲν πόλεμον ἃ οἱ περὶ ταῦτα ἀγαθοὶ αἱροῦνται, οἷον τὸ τὴν τάξιν φυλάσσειν καὶ μὴ προεξανίστασθαι, τὸ τῷ στρατηγῷ πείθεσθαι, τὸ ἔχειν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ

"εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης."

τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ Ὀδυσσέως τὸ

"οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω, |
εἷς βασιλεύς." 119

κατὰ δὲ πολιτείαν ἃ οἱ περὶ ταῦτα ἀγαθοί. οὕτως τὸ μὴ τὰ κεχαρισμένα τοῖς πλήθεσι πρὸ τῶν συμφερόντων ποιεῖν αἱρετώτερον· τοῖς γὰρ περὶ ταῦτα ἀγαθοῖς αἱρετώτερον τοῦτο. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς τέχνας αἱρετώτερα ὅσα ᾖ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις ὁμοίως τῶν τεχνιτῶν. τὸ δὲ ᾗ τοιοῦτοι προσέθηκεν, ὅτι περὶ μὲν τῶν ἰατρικῶν τοῖς ἰατροῖς καὶ τῇ

---

1 μᾶλλον τοῦτο a ἀλλὰ om. B 2 ἀδόξως ABP: ἀδίκως aP τὸ alterum] τοῦτο A 6 εἴη B ὑπὸ νόμον D 7 ᾖ (delevi) ἐπεὶ ABD: εἰ aP οἱ om. AP¹ (add. P²) post ὀρθοὶ add. δὲ aP ἢ οὐ δεῖ D: ἤδη ABP: οὐκ ἤδη a post ἡγεῖσθαι add. δεῖ aABP 8 ὁ alterum D: om. aABP fort. τὰ μὲν 10. 11 ἄλλως εἰσὶν A 11 οὖν post δειχθήσεται transposuerunt AB: om. aP ἐν ταῖς πόλεσιν αἱρετώτερα B 12 οἱ om. aP εἰρήκασι A 13 προσέχοντας A, Ppr. (corr. P¹) καὶ A: om. aBDP 14 ἔχειν (corr. ex ἄρχειν) χώραν B ἐν τοῖς om. A 15 ἔννοιαν D ἐποίει a: ἐποίη P 16 λόγον τε (τε D: om. aP) καὶ νόμον κρίνων aDP: νόμον καὶ λόγον κρίνων A: νόμον κρίνων καὶ λόγον B πάντα A 17 αὐτός, οὗ conicio ἔχει] ἔχειν a ἀλλὰ A ἔχων ex ἔχει corr. P² 17. 18 αἱρετώτερον A 18 καὶ om. A οἱ om. A ἀγαθὰ AB 19 φυλάττειν aA 20 τὸ alterum om. B 21 εἷς — πάτρης] Ilias XII 243 ἀμύνασθαι B 22 τὸ alterum D: om. aABP 23. 24 οὐκ — βασιλεύς] Ilias II 204. 5 25 ante πολιτείαν add. τὴν D τοῦτο D, at cf. vs. 18 τὸ μὴ τὰ] τε τὰ μὴ A 27 περὶ ex παρὰ corr. P αἱρετωτέροις A post καὶ add. τὰ aBP τὰς om. D 27. 28 αἱρετώτερον a 28 τεχνικῶν a 29 τοιοῦτοι D Arist.: τοιοῦτον aABP τῶν BD: om. aAP ἰατροῖς ADP: ἰατρικοῖς aB

τούτων αἱρήσει ἐπακολουθητέον, περὶ δὲ τῶν μουσικῶν τῇ τῶν μουσικῶν. ἂν γὰρ οἱ ἐν μουσικῇ προέχοντες περὶ τῶν ἐν ἰατρικῇ λέγωσί τι, οὐχ ᾗ μουσικοὶ ἐροῦσιν· ὁμοίως δὲ καὶ ἂν οἱ ἐν ἰατρικῇ περὶ τῶν ἐν πολέμῳ. τὸ μὲν οὖν αἱρετώτερα εἶναι καθ' ἑκάστην τέχνην, ὅσα πάντες οἱ τεχνῖται τῆς τέχνης ἐκείνης αἱροῦνται, αὐτόθεν ὡς ἀληθὲς προσπίπτει. τὸ δὲ ὅσα οἱ πλείους ἔνδοξον μέν, οὐ μὴν καὶ ἀληθές· πολλάκις γὰρ ἡ ἑνὸς τοῦ βελτίονος κατὰ τέχνην αἵρεσίς τε καὶ κρίσις βελτίων τῆς τῶν ἄλλων ἁπάντων. διὸ ἐν τοῖς τοιούτοις πρὸς ἄμφω ἡ ἐπιχείρησις· καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν πλειόνων καὶ ἀπὸ τοῦ βελτίονος. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς τέχνας, ἃ οἱ πάντες ἢ οἱ πλείους τῶν τεχνιτῶν λέγουσιν, αἱρετώτερα, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς, ἃ πάντες ἢ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται, αἱρετώτερα ἂν δεικνύοιτο ὧν μὴ πάντες. οὕτως τὸ εἶναι τοῦ μανθάνειν ἢ εἰδέναι αἱρετώτερον ἂν δεικνύοιτο· τὸ μὲν γὰρ εἶναι πάντες, μανθάνειν δὲ καὶ εἰδέναι οὐ πάντες αἱροῦνται. καὶ τὸ ἥδεσθαι τοῦ γυμνάζεσθαι· Πλάτων γοῦν τούτῳ χρώμενος ὡς ὄντι ἐνδόξῳ ταγαθὸν ἔλεγεν εἶναι οὗ πάντα ἐφίεται. ἀλλὰ καὶ Εὔδοξος ἐδείκνυε τὴν ἡδονὴν τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἀπὸ τοῦ πάντα μὲν τὰ ζῷα ταύτην αἱρεῖσθαι, μηδὲν δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν κοινὴν οὕτως ἔχειν τὴν αἵρεσιν. διὰ τοῦτο καὶ ὑγεία δόξης αἱρετώτερον, ὅτι πάντες μὲν ἄνθρωποι ὑγιαίνειν αἱροῦνται, οὐ πάντες δὲ τὴν δόξαν. ἀλλὰ καὶ οἱ πλείους πλοῦτον δόξης μᾶλλον αἱροῦνται· ὥστε δεικνύοιτ' ἂν διὰ τούτου καὶ ὁ πλοῦτος δόξης αἱρετώτερος. ἀλλὰ καὶ τέχνας ἔχειν τοῖς πλείοσιν αἱρετώτερον τοῦ μή.

Δεῖν δέ φησιν ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων χρῆσθαι πρὸς ὅ ἐστι χρήσιμον· οὐ γὰρ πάντα πρὸς πάντα ἁρμόττει· οὐ γὰρ διὰ τῶν αὐτῶν οἷόν τε τήν τε ἡδονὴν τῆς ἀρετῆς αἱρετωτέραν δεῖξαι καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡδονῆς, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡδονὴν βουλόμενοι δεῖξαι τῇ πάντων αἱρέσει προσχρησόμεθα ἢ τῇ τῶν πολλῶν, τὴν δὲ ἀρετὴν τῇ τῶν σπουδαίων. ἐπεὶ δὲ περὶ αἱρετωτέρου τὸν λόγον ἐποιήσατο, οὐκ ἔστι δὲ πᾶσι τὸ αὐτὸ αἱρετώτερον, καὶ περὶ τούτου διαιρεῖται, καὶ λέγει τὰ μὲν ἁπλῶς εἶναι αἱρετώτερα τὰ δὲ τισίν, ἁπλῶς μὲν αἱρετώτερα τὰ κατὰ τὰς βελτίους ἐπιστήμας, οἷον εἰ

1 τῶν prius om. A τῇ τοῦ μουσικοῦ aP 2 οἱ τῇ B προσέχοντες A περὶ τῶν ἐν ἰατρικῇ iterat a 3 αἱροῦσιν A καὶ D: om. aABP ἐὰν B ἐν ἰατρικῇ aP: ἰατρικοὶ ABD 4 οὖν om. P αἱρετώτερον aD 5 ἀληθὲς] ἐς supra ras. P^2 προσπίπτει aBP: πρὸς πίστει A: πρὸς πίστιν D τὸ add. P^2: τὰ B 6 καὶ om. A 7 ante τέχνην add. τὴν A τε om. aP 11 ἅπαντες aAB 12 ὧν — δεικνύοιτο (13) om. B αἱρετώτερα A 13 post ἂν add. τις aP μὲν om. B δὲ] τε B 14 Πλάτων] Phileb. c. 10 p. 20 D οὖν B 15 ἐνδόξῳ ὄντι A 16 Εὔδοξος] cf. Ethic. Nicom. X 2 p. 1172b9 sq. ἀπὸ] ἐκ a τοῦ om. D 17 οὕτως om. A: post 18 αἵρεσιν transposuit B 18 post μὲν add. οἱ A 20 μᾶλλον δόξης B δεικνύοιτο aABP ἂν ante καὶ transposuit A: om. aP τούτου aBP: τοῦτο (ut vs. 18) AD ὁ fort. delendum, at cf. p. 242,13 21 ante δόξης add. τῆς a, superscr. P^2 sive P^1 24 διὰ τῶν] δι' B 25 τε om. A αἱρετώτερον aP 26 μὲν om. B βουλόμενος a 28 οὐκ ἔστι ABDP^2: οὐκέτι aP^1 τὸ αὐτὸ πᾶσιν aB 29 διαιρεῖται ABD: διαιρεῖ τε aP 30 τὰ D: om. aABP

βελτίων ἐπιστήμη φιλοσοφία τεκτονικῆς. καὶ ἁπλῶς αἱρετώτερα τὰ κατὰ φιλοσοφίαν τῶν κατὰ τεκτονικήν· τῷ μέντοι τέκτονι τὰ κατὰ τεκτονικὴν τῶν κατὰ φιλοσοφίαν, καὶ τῷ δεομένῳ τεκτονικοῦ τινος αἱρετώτερον τὸ τῷ τέκτονι δοκοῦν. δύναταί τις καὶ ὡς τόπῳ χρῆσθαι τῷ εἰρημένῳ πρὸς ἐπίκρισιν τοῦ ἁπλῶς αἱρετωτέρου.

p. 116a23 Ἔπειτα τὸ ὅπερ τόδε τι τοῦ μὴ ἐν γένει.

Τὸ ὅπερ αὐτῷ τοῦ κυρίως ἐστὶ δηλωτικόν, καὶ ᾧ ἂν προστεθῇ τὸ ὅπερ, τὸ κυρίως ἐκεῖνο εἶναι σημαίνει· οἷον 'ὅπερ ἄνθρωπος' ὁ κυρίως ἄνθρωπος, καὶ 'ὅπερ ὄν' τὸ κυρίως ὄν. καὶ 'ὅπερ ἀγαθόν' τὸ κυρίως ἀγαθόν. καὶ τῶν κατηγορουμένων δὴ κατ' ἄλλου ᾧ ἂν τὸ ὅπερ προστεθῇ, τὸ κυρίως τοῦτο ἐκείνου κατηγορεῖσθαι σημαίνει καὶ τὸ εἶναι τὸ ὑποκείμενον κυρίως ἐν τούτῳ τε καὶ τοῦτο. ἐπεὶ οὖν τὰ γένη τῶν ὑπ' αὐτὰ κυρίως κατηγορεῖται, ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, ἐν τῷ ὅπερ αὐτὰ κατηγορεῖσθαι λέγει, καὶ τὰ ὑπὸ τὸ γένος ⟨ὅπερ τὸ γένος⟩ εἶναί φησιν· οἷον τὸ χρῶμα ἐν τῷ ὅπερ τοῦ λευκοῦ κατηγορεῖται, καὶ τὸ λευκόν ἐστιν ὅπερ χρῶμα· πάλιν τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ὅπερ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον. ἐπεὶ οὖν τῶν κατηγορουμένων τὰ αὐτὰ τῶν μὲν ὡς γένη κατηγορεῖται τῶν δὲ ὡς συμβεβηκότα (τὸ γὰρ χρῶμα τοῦ μὲν ὡς χρώματος λευκοῦ ὡς γένος κατηγορεῖται, τοῦ δὲ σώματος τοῦ λευκοῦ ὡς συμβεβηκός), τόπον τινὰ ἀπὸ τούτου παραδίδωσιν ἡμῖν, δι' οὗ τὸ αἱρετώτερον γνωρίσομεν. ἂν γὰρ ὧν τὴν σύγκρισιν ποιούμεθα, τὸ μὲν ὡς ἐν γένει τούτῳ, καθ' ὃ ἡ σύγκρισις αὐτῶν, γίνηται, οἷον τῷ αἱρετῷ τε καὶ ἀγαθῷ, τὸ δὲ ὡς ἔχον συμβεβηκὸς αὐτό, αἱρετώτερον τὸ ὡς ἐν γένει ὂν αὐτῷ· τὸ μὲν γὰρ ὡς ἐν γένει ὂν τῷ ἀγαθῷ ὅπερ ἀγαθὸν γίνεται καὶ ὅπερ αἱρετόν, ὃ τοῦ κυρίως ἐστὶ δηλωτικόν, τὸ δὲ μὴ ὂν ἐν αὐτῷ ὡς ἐν γένει ἀλλὰ συμβεβηκὸς ἔχον αὐτὸ οὐ | κυρίως αἱρετὸν οὐδὲ ὁμοίως ἀγαθόν. εἰ οὖν τὸ κυρίως αἱρετὸν τοῦ μὴ κυρίως αἱρετώτερον, καὶ τὸ ἐν γένει ὂν τῷ ἀγαθῷ τοῦ ἔχοντος μὲν τὸ ἀγαθὸν κατηγορούμενον μὴ ὡς γένος δὲ αἱρετώτερον· καθόλου γὰρ τῶν συγκρινομένων πρὸς ἄλληλα κατά τι μᾶλλόν ἐστι τὸ ὂν ἐν γένει τῷ καθ' ὃ ἡ σύγκρισις τοῦ μὴ οὕτως ὄντος ἐν αὐτῷ ἀλλὰ συμβεβηκὸς ἔχον-

---

2 ante φιλοσοφίαν et ante τεκτονικήν prius add. τὴν A 3 (δεο)μένῳ — 5 αἱρε(τωτέρου) initio paginae P³ τεκτονικῆς a 4 χρήσασθαι A προειρημένῳ A πρὸς] εἰς a 5 τοῦ superscr. B 6 τόδε BP Arist.: τὸ δέ A: δέ aD cf. p. 228,5 7 αὐτῷ aP: αὐτὸ ABD 7. 8 τοῦ — τὸ ὅπερ in mrg. P³ 7 ὧ AD Brandis Schol. p. 273a14: ὡς aBP 8 τὸ ADP¹: τοῦ aBP² ἐκείνω D ὁ postea add. D 13 ἐν τῷ τί — λέγει (14) om. B ante αὐτὰ ras. 1 lit. P 14 λέγει D: λέγεται aA, compend. P: om. Coislin. 157 ὅπερ τὸ γένος addidi 19 τοῦ alterum om. B 20 γὰρ om. D 21 ποιούμεθα B: ποιώμεθα aADP τούτων aP 22 γίνηται aADP (τ in ras., η superscr. P²): γίνεται B cf. vs. 30 et p. 228,28 . 23 αὐτῷ scripsi cf. vs. 21: αὐτοῦ libri 26. 27 τοῦ μὴ κυρίως αἱρετοῦ τὸ κυρίως D 27 ὂν om. a: ras. P 28 κατηγορούμενον post δὲ transposuit B 29 τὸ] τῷ D τῷ] τὸ AP¹ (corr. P²) 30 ὄντος οὕτως B post συμβεβηκὸς add. μὲν B

τος αὐτό. μᾶλλον γὰρ ποσὸν οὗ ὡς γένος τὸ ποσὸν κατηγορεῖται τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ποσοῦ, ὡς ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λευκοῦ, καὶ μᾶλλον ποιὸν οὗ ὡς γένος ἡ ποιότης κατηγορεῖται ἢ τοῦτο οὗ ὡς συμβεβηκός· ἡ γὰρ λευκότης μᾶλλον χρῶμα τοῦ λευκοῦ. βραχέως δὲ εἶπε τὸν τόπον εἰπὼν τὸ ὅπερ τόδε τι τοῦ μὴ ὡς ἐν γένει διὰ τοῦ μὴ ἐν γένει. τοῦ δὲ δικαίου εἶπεν ἀνδρός, ἀλλ' οὐ τοῦ κατὰ τῆς ἕξεως λεγομένου· τοῦτο γὰρ ὁμοίως τῇ δικαιοσύνῃ καὶ αὐτὸ ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ. τούτῳ τῷ τόπῳ χρώμενοι δείξομεν τὴν δικαιοσύνην καὶ ἑκάστην τῶν ἀρετῶν αἱρετώτερον καὶ μᾶλλον ἀγαθὸν οὖσαν τοῦ ἑκάστην ἔχοντος αὐτῶν, οἷον τοῦ δικαίου τοῦ σώφρονος, τοῦ ἀνδρείου. τῶν μὲν γὰρ ἀρετῶν ἑκάστη ἐν γένει ἐστὶ τῇ ἀρετῇ καί, ὡς αὐτὸς κοινότερον νῦν γένος λαμβάνων τὸ ἀγαθὸν λέγει, ἐν τῷ ἀγαθῷ· διὸ καὶ ἑκάστη αὐτῶν ὅπερ ἀρετή ἐστι καὶ ὅπερ ἀγαθόν. τῶν δ' ἐχόντων τὰς ἀρετὰς οὐδεὶς ἐν γένει ἐστὶ τῇ ἀρετῇ ἢ τῷ ἀγαθῷ· ὁ γὰρ δίκαιος οὔτε ὅπερ ἀρετή ἐστιν οὔτε ὅπερ ἀγαθόν, ἀλλ' ἔστιν ἀγαθός, ὅτι συμβεβηκυῖαν ἔχει τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ ἀγαθόν. τὸ δὲ οὐδὲν γὰρ λέγεται ὅπερ τὸ γένος, ὃ μὴ τυγχάνει ἐν τῷ γένει ὄν, ἴσον ἐστὶ τῷ 'οὐδὲν γὰρ λέγεται ὅπερ καὶ τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ εἶναι, εἰ μὴ εἴη ὡς ἐν γένει [ὄν] τῷ κατηγορουμένῳ'. τοῦ γὰρ λευκοῦ τὸ χρῶμα κατηγορεῖται, καὶ λέγεται ὅπερ χρῶμα εἶναι τὸ λευκόν, ὅτι ἐστὶν ὡς γένος αὐτοῦ κατηγορούμενον· τοῦ δὲ λευκοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται μὲν τὸ χρῶμα, οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὅπερ χρῶμά ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὅτι μὴ ὡς γένος αὐτοῦ ἀλλ' ὡς συμβεβηκὸς τὸ χρῶμα κατηγορεῖται. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατηγορουμένων· ὡς γὰρ τὸ χρῶμα τῶν μὲν ὡς γένος τῶν δὲ οὐχ ὡς γένος κατηγορεῖται, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει. δύναται τὸ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προσκείμενον δηλωτικὸν εἶναι τοῦ ὡς ἐπὶ τῶν αἱρετῶν καὶ ἀγαθῶν αἱρετώτερον τὸ ὡς ἐν γένει ὂν τῷ ἀγαθῷ τοῦ μὴ ὡς ἐν γένει ὄντος αὐτῷ, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἕκαστον ἐκεῖνο, ὃ ἐν γένει ἐστὶ τούτῳ καθ' ὃ ἡ σύγκρισις αὐτοῖς, τοῦ ὄντος μὲν ἐν ἐκείνῳ, μὴ ὡς ἐν γένει δὲ ⟨ἢ⟩ [εἴη δὲ καὶ τὰ] ὡς ἐν εἴδει· καὶ τὰ εἴδη γὰρ ὧν ἐστιν εἴδη ἐν τῷ ὅπερ κατηγορεῖται· καὶ γὰρ ψευκτὸν μᾶλλον τὸ ὡς ἐν γένει ὂν τῷ ψευκτῷ τοῦ μὴ ὡς ἐν γένει ὄντος τῷ ψευκτῷ.

1 οὗ ex οὐ, ut videtur, corr. P² 2 λευκοῦ καὶ et ποιὸν in ras. P² 3 οὗ prius corr. ex οὐχ P² 4 τοῦ λευκοῦ τὸ χρῶμα AB εἶπε om. B 5 ὡς scripsi: ὦ D: om. aABP ἐγένει (ante διά) B διά—γένει om. D 6 λέξεως BP 7 αὐτῶ B τῷ (post γένει) P² 8 ἀρετῶν BD, corr. P: αἱρετῶν aA, Ppr. 10 μὲν om. B ἐν γένει ἑκάστω A 12 καὶ prius om. D 14. 15 ἀγαθὸν aP 16 τυγχάνει om. B ὂν ἐν τῷ γένει B 17 τὸ om. a 18 ὂν ut e vs. 16 illatum delere quam in ἐν mutare malui, nam cf. vv. 7. 11. 13. 26. 28. 31 19 ὅτι ABD: ὅπερ aP 24 καὶ om. B ἔχει aDP²: ἔχειν ABP¹ 25 προκείμενον AB 26 ἐν om. A 27 ἐν om. AP¹ (add. P²) αὐτοῦ A 28 τούτῳ aBDP¹: τούτου AP² 29 post μὲν add. ὡς B ἐν (post μὲν) aBP: om. AD ἐν γένει δὲ BD: γένει A: γένος δὲ aP (δ)ὲ εἴη δὲ καὶ τὰ ὡς ἐν εἴδει supra ras. P² ἢ addidi, εἴη—τὰ delevi 29. 30 ἐν εἴδει· καὶ (καὶ om. A) τὰ εἴδη (εἴδει a) aAP: εἴδη B: ἐν εἴδει D 30 ὧν γὰρ B ante ψευκτὸν add. τὸ ABD 31 ἐν prius om. B τῷ ψευκτῷ—τῷ ψευκτῷ aP: τοῦ ψευκτοῦ—ψευκτότερον ABD ἐν alterum aBP²: om. ADP¹

p. 116a29 Καὶ τὸ δι' αὑτὸ αἱρετὸν τοῦ δι' ἕτερον αἱρετοῦ.

Φανερὸς καὶ οὗτος ὁ τόπος. ἐπεὶ γὰρ τῶν ἀγαθῶν τε καὶ αἱρετῶν τὰ μὲν δι' αὑτά ἐστιν αἱρετά, ὡς ἡ εὐδαιμονία καὶ ὅσα τίμια, τὰ δὲ δι' ἕτερον, οἷον τέμνεσθαι, γυμνάζεσθαι, χρηματίζεσθαι καὶ ὅλως τὰ ὠφέλιμα, τὰ δὲ καὶ δι' αὑτὰ καὶ δι' ἕτερα, ὡς αἱ ἀρεταί (καὶ γὰρ δι' αὑτὰς καὶ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν αἱρούμεθα), ὁμοίως ὑγεία, πλοῦτος καὶ ὅσα ὡς δυνάμεις ἀγαθά, ὅλον ὡς αἱρετώτερον δ δι' αὐτὸ αἱρεῖταί τις τοῦ δ αἱρεῖται μέν, οὐ δι' αὐτὸ δὲ ἀλλὰ δι' ἕτερον, ὡς καὶ διὰ τῶν παραδειγμάτων γνώριμον πεποίηκεν. εἰ γὰρ τὸ μὲν ὑγιαίνειν δι' αὐτὸ αἱρούμεθα (ἔστι γὰρ τοῦτο τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν), τὸ δὲ γυμνάζεσθαι δι' ἕτερον (διὰ γὰρ τὴν ὑγείαν ἢ διὰ τὸ ἀγωνίζεσθαί τε καὶ στεφανοῦσθαι βούλεσθαι), αἱρετώτερον ἡ ὑγεία τοῦ γυμνάζεσθαι. οὕτως καὶ εἰ τὸν μὲν φίλον αἱρούμεθα δι' ἑαυτούς, εἴ γε ὁ φίλος ἕτερός ἐστιν αὐτός, τὰ δὲ χρήματα οὐ δι' αὑτά, αἱρετώτερος ὁ φίλος τῶν χρημάτων· αὐτὸς γὰρ ἑαυτῷ ἕκαστος δι' αὑτὸν αἱρετός, ὥστε καὶ ⟨ὁ⟩ φίλος. ἀλλὰ καὶ ὕπνου ἐγρήγορσις αἱρετώτερον, ἧ ὁ ὕπνος ἐπὶ τὴν ἐγρήγορσιν ἔχει τὴν ἀναφοράν· ἵνα γὰρ δυνώμεθα ἐγρηγορέναι, ὕπνου καὶ ἀναπαύσεως δεόμεθα. οὕτως δεικνύοιτ' ἂν καὶ φιλοσοφία ῥητορικῆς αἱρετωτέρα.

Προστίθησι δὲ τῷ προειρημένῳ τόπῳ καὶ ἄλλον, ὅτι τὸ καθ' αὑτὸ αἱρετὸν τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετώτερόν ἐστιν. ἔστι δὲ καθ' αὑτὸ μὲν αἱρετὸν δ διὰ τὴν οἰκείαν φύσιν τε καὶ παρουσίαν ἐστὶν αἱρετόν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ᾧ οὐκ ὄντι τῇ οἰκείᾳ φύσει αἱρετῷ συμβέβηκε κατά τινα περίστασιν εἶναι αἱρετῷ. καὶ αὐτὸς δὲ διὰ τῶν παραδειγμάτων, ὁποῖόν ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν, ἐδήλωσεν. τὸ μὲν γὰρ τοὺς φίλους δικαίους εἶναι καθ' αὑτό ἐστιν αἱρετόν· οὐ γὰρ δι' ἡμᾶς οὐδ' ἵνα τι ἡμῖν ἐκ τούτου περιγένηται αἱρούμεθα αὐτό, ἀλλ' ὅτι ἡ φιλία ἐστὶ βούλησις ἀγαθῶν ἐκείνων χάριν, αἱρούμεθα τὰ ἀγαθὰ τοῖς φίλοις ὑπάρχειν· ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡ δικαιοσύνη τῷ ἔχοντι. τὸ δὲ τοὺς ἐχθροὺς δικαίους εἶναι αἱρετὸν ἡμῖν ἐστιν οὐκέτι καθ' αὑτό· οὐ γὰρ οἰκεῖον τῆς ἔχθρας ἡ βούλησις τῶν ἀγαθῶν τοῖς ἐχθροῖς ἐκείνων χάριν, ἐπεὶ ταὐτὸν ἂν ἦν ἔχθρα τε καὶ

1 αὐτὸ aP²: αὐτὸ ABDP¹ 3 αὐτά aP²: αὐτά ABDP¹ 4 ante τέμν., γυμν., χρημ. add. τὸ aP² καὶ ὅλως — p. 230,28 ἀλλὰ καὶ om. B ὅλως τὰ] ὅσα D post ὠφέλιμα ras. 12 lit. P 5 καὶ (post δὲ) om. AD αὐτὰ aP: αὐτὰ D: αὐτὸ A 6 διὰ add. P² 6. 7 δύναμις P¹, corr. P² 7 et 8 αὐτὸ AD 7 τοῦ δ D: τοῦ A: οὗ aP αἱροῦνται (post δ) A: non liquet P 8 δὲ om. A 9 (πεποίη)κεν εἰ in ras. P² γὰρ τὸ — αὐτὸ AD: om. aP 10 αὐτὰ D: αὐτ A 12 εἰ μὴ τὸν A 12. 13 δι' ἑαυτούς AD: ὡς αὐτούς a, corr. ex . αὐτὸν P¹: fort. δι' ἑαυτόν 13 an εἴ γε — αὐτός post 15 φίλος transponenda sunt? ἕτερος iterant AD ἐστιν om. aP αὐτὰ scripsi: αὐτοὺς A, Dpr.: αὐτοὺς aP, Dcorr. 14 γὰρ om. D αὐτῷ aP δι' αὐτὸν scripsi: δι' αὐτὸ A, postea add. D: δι' αὐτὸ aP 15 ὁ addidi ὕπνου a αἱρετώτερον post 16 ἀναφορὰν transposuit D ἧ AD: εἰ a et in ras. P² 16 δυναίμεθα a 19 τὸ superscr. P 20 post αἱρετώτερόν ras. 2 lit. P 21 ἐστὶν om. aP 22 post ᾧ add. ὡς aP 23 τῶν om. a 24 ἑκάτερον] ερον in ras. D αὐτῶν om. D 26 παραγέν|ηται P 27 ἐκείνων scripsi cf. vs. 30: ἐκείνου libri

φιλία. οὐ δὴ καθ' αὑτὸ τοῦτο αἱρούμεθα· ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· ἐπεὶ γὰρ συμβέβηκε τοῖς δικαίοις τὸ μὴ ἀδικεῖν, ὡς μὴ ἀδικοῖεν ἡμᾶς οἱ ἐχθροί, αἱρούμεθα αὐτοὺς εἶναι δικαίους. εἰ δὲ τοῦτο μὲν κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετόν, ἐκεῖνο δὲ καθ' αὑτό, δῆλον ὡς τὸ καθ' αὑτὸ αἱρετὸν τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετώτερον.

Τὸν αὐτὸν δέ φησιν εἶναι τόπον τοῦτον, τὸν τὸ καθ' αὑτὸ λέγοντα τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετώτερον εἶναι, τῷ πρὸ αὐτοῦ, τῷ τὸ δι' αὑτὸ αἱρετὸν τοῦ δι' ἄλλο αἱρετώτερον δεικνύντι, τῷ ταὐτὸν εἶναι τὸ μὲν δι' αὑτὸ τῷ καθ' αὑτὸ τὸ δι' ἄλλο δὲ τῷ κατὰ συμβεβηκός. τὸ μὲν γὰρ τοὺς φίλους δικαίους εἶναι καὶ καθ' αὑτὸ καὶ δι' αὑτὸ αἱρετόν, ὥσπερ καὶ ἡ ὑγεία· τὸ δὲ τοὺς ἐχθροὺς εἶναι δικαίους κατὰ συμβεβηκός (συμβέβηκε γὰρ αὐτοῖς δικαίοις γενομένοις μὴ βλάπτειν) καὶ δι' ἄλλο· ἵνα γὰρ ἡμᾶς μὴ βλάπτωσιν. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ γυμνάζεσθαι· καὶ γὰρ δι' ἄλλο (διὰ γὰρ τὴν ὑγείαν) καὶ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι συμβέβηκε τοῖς γυμναζομένοις τὸ ὑγιαίνειν. μόνον δὲ εἶναι αὐτοῖς τὴν διαφορὰν εἶπε κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκφορᾶς, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ τῷ δι' αὑτὸ καὶ δι' ἕτερον χρώμεθα, ἐπὶ δὲ τοῦ τῷ καθ' αὑτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός. ἢ ἐπὶ μὲν τῶν εἰρημένων παραδειγμάτων τῷ τρόπῳ μόνον τῆς ἐκφορᾶς ἡ διαφορά· ἐπὶ δὲ ἄλλων ἔστιν εὑρεῖν πλείονα ⟨ἢ⟩ κατὰ τὸν τῆς ἐκφορᾶς τρόπον τὴν διαφορὰν ἐν αὐτοῖς. ἔστι γὰρ ἃ καθ' αὑτὰ μέν ἐστιν αἱρετά, οὐ μὴν δι' αὑτά· τοῖς γοῦν ῥιγοῦσι καθ' αὑτό ἐστιν αἱρετὸν ἡ θερμὴ ἐσθής· εἰ δὲ καθ' αὑτό, οὐ κατὰ συμβεβηκός· οὐ μὴν καὶ δι' αὑτήν ἐστιν αἱρετὴ ἀλλὰ δι' ἄλλο· ὅτι γὰρ τὸ μὴ ῥιγοῦν ἐξ αὐτῆς περιγίνεται. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ἢ λευκὸν ἢ φαιὸν ἢ ὁτιοῦν χρῶμα ἔχει ἡ ἐσθής, ἣν καθ' αὑτὴν ῥιγοῦντες αἱρούμεθα. ἀλλὰ καὶ τῷ ἱππικῷ καθ' αὑτὸ μὲν αἱρετὸν ἵππος· οὕτως γὰρ ἐνεργήσει κατὰ τὴν ἱππικήν· οὐ μὴν καὶ δι' αὑτό, ὅπου γε μηδὲ τὸ ἱππεύειν αὐτό, πρὸς ὃ ἡ τοῦ ἵππου χρεία, δι' αὑτὸ αἱρετόν· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὁ ξανθὸς ἢ ὁ μέλας. ἀλλὰ καὶ τὸ τρέφεσθαι τῷ δεομένῳ τροφῆς καθ' αὑτὸ μέν, οὐ δι' αὑτὸ δὲ αἱρετὸν εἶναι δόξει. τοῖς μὲν οὖν δι' αὑτὰ αἱρετοῖς οὖσιν ἀκολουθεῖ τὸ καθ' αὑτὰ αἱρετοῖς εἶναι, οὐ μὴν ἔτι ἀντιστρέφειν ἂν δόξειεν. ἢ ὅλως κατὰ συμβεβηκός ἐστιν ἀγαθὸν ὃ οὐκ ὂν

---

3 δικαίους εἶναι D fort. δὴ 6 τόπον εἶναι D 7 τοῦ πρὸ A αὐτῶ a αὐτὸ P 8 τοῦ] τῶ A post εἶναι add. μὲν P μὲν superscr. P² αὐτὸ AP¹ (corr. P²) 9 τῷ prius—τὸ prius corr. ex τὸ—τῷ P² δὲ aP²: om. ADP¹ 10 καὶ δι' αὐτὸ (αὐτὸ aP) ex corr. add. D: post εἶναι collocant aAP ἡ om. a 11 εἶναι δικαίους om. D ante κατὰ fort. καὶ addendum cf. vs. 10 12 γενομένοις] έν et ς in ras. D: γινομένοις A καὶ] κἂν A 13 καὶ alterum om. D γὰρ alterum om. aP 15 αὐτοῖς εἶναι D: εἶναι αὐτοῦ a 16 et 17 τούτῳ P¹, distinxit P² 16 αὐτὸ aAP 18 ante ἄλλων add. τῶν D 19 ἢ addidi τρόπον τῆς ἐκφορᾶς D 20 γὰρ] δὲ a αὐτά alterum aP²: αὐτά ADP¹ 21 ἐσθής, εἰ δὲ in ras. P² 22 αὐτήν aP: αὐτὴν A: αὐτό D ἄλλου a 24 (ἔχ)ει ἡ ἐσθής, ἣν in ras. P² 25 οὕτως γὰρ] γὰρ οὕτος A 26 αὐτό D cf. p. 231, 6. 7: αὐτό A: αὐτόν aP 27 δι' αὐτὸ aAP: καθ' αὐτὸ D 28 ξανθὸς ADP¹: λευκὸς a, superscr. P² καὶ τὸ] τῷ a τῷ D: om. aABP 29 δι' αὐτὸ aB: δι' αὐτὸ aDP αὐτὰ D: αὐτὰ aAP: αὐτὸ B 30 post μὴν add. καθολικώτερον τὸ καθ' αὐτὸ τοῦ δι' αὐτὸ B 31 δόξειεν ἂν B: ἂν δόξαι aP ἐστιν om. a, superscr. P ὃ in ras. P, ἢ superscr. P²

ἀγαθὸν τῇ αὑτοῦ φύσει διά τι ἀγαθὸν συμβεβηκὸς αὐτῷ ἀγαθὸν λέγεται. οὕτως γὰρ τὸ τοὺς ἐχθροὺς δικαίους εἶναι, ὅτι μὴ ὄντι αὐτῷ ἀγαθῷ ἀγαθόν τι συμβέβηκε (τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἀγαθὸν οὐκ ἐκείνων ἕνεκεν ἀλλὰ ἡμῶν ὑπάρχον), κατὰ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν φαίνεται, οὐχ ὡς ὁ πλοῦτος οὐδ' ἄλλο τι τῶν ὀργανικῶν ἀγαθῶν ἀγαθὸν [ἀλλὰ] καθ' αὑτὸ μέν, οὐ δι' αὑτὸ δέ· καθ' αὑτὸ μὲν γὰρ ὁ πλοῦτος, ὅτι τῇ αὑτοῦ φύσει ὄργανόν ἐστιν ἐνεργειῶν καλῶν, οὐ δι' αὑτὸ δέ, ὅτι πᾶν ὄργανον δι' ἄλλο αἱρετόν. ἔσται οὖν τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετὸν πάντως δι' ἄλλο αἱρετόν, τὸ δὲ δι' ἄλλο αἱρετὸν οὐ πάντως καὶ κατὰ συμβεβηκός· δι' ἄλλα μὲν γὰρ αἱρετὰ πολλὰ τῶν τῇ αὑτῶν φύσει ἀγαθῶν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ μόνα ἃ διά τι συμβεβηκὸς αὐτοῖς ἔχει τὸ αἱρετόν· οὕτως γὰρ αἱρετὸν γίγεταί ποτε καὶ πενία καὶ νόσος καὶ θάνατος. ὥστε, εἰ μὴ τὸ καθ' αὑτὸ ταὐτὸν τῷ δι' αὑτὸ μήτε τὸ δι' ἄλλο τῷ κατὰ συμβεβηκός, οὐδ' ἂν οἱ τόποι οἱ αὐτοὶ εἶεν.

p. 116b1 Καὶ τὸ αἴτιον ἀγαθοῦ καθ' αὑτὸ τοῦ κατὰ συμβεβηκός.

Εἰπὼν τὸ καθ' αὑτὸ αἱρετὸν αἱρετώτερον εἶναι τοῦ κατὰ συμβεβηκός, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς αἰτίοις ἐστί τις τοιαύτη διαφορά (τὰ μὲν γάρ ἐστι καθ' αὑτὰ τινῶν αἴτια, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός· καθ' αὑτὸ μὲν γὰρ ὁ οἰκοδόμος τῆς οἰκίας αἴτιος, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἢ ὁ λευκός), τόπον τινὰ ἡμῖν καὶ ἀπὸ τῶν αἰτίων εἰς ἐπίκρισιν τοῦ αἱρετωτέρου παραδίδωσιν. ὅταν γὰρ δύο τινὰ ἀγαθὰ ἀγαθοῦ τινος καὶ αἱρετοῦ αἴτια ὄντα τὸ μὲν καθ' αὑτὸ ᾖ αἴτιον τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός, αἱρετώτερον τὸ καθ' αὑτό. ὁ δὲ τόπος οὗτος προάγοι ἂν ἐπὶ ὁμολογουμένῳ τῷ τὸ τοῦ αἱρετοῦ αἴτιον αἱρετὸν καὶ αὐτὸ εἶναι. οὕτως ἡ ἀρετὴ τῆς τύχης αἱρετω|τέρα· ἡ μὲν γὰρ ἀρετὴ καθ' αὑτὴν αἰτία τῶν ἐπ' αὐτῇ κατορθωμάτων. ὅταν δὲ καὶ τύχη αἰτία γένηται, κατὰ συμβεβηκὸς ἂν εἴη· καθόλου γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ τύχη αἰτία οὖσα ἐδείχθη. οὕτως τῆς τύχης καὶ ἡ ἰατρικὴ ἂν αἱρετωτέρα δεικνύοιτο, ὅταν ἀμφότεραι ὑγείας ὦσιν αἴτιαι. ἀλλὰ καὶ ὑγεία εὐχροίας αἱρετώτερον διὰ τοῦτο· ὑγεία μὲν γὰρ καθ' αὑτήν, εὖ-

---

1 αὑτοῦ scripsi: αὐτοῦ libri 2 γὰρ τὸ] καὶ B ὄν τί A 3 συμβέβηκέ τι D ὑπ' P (ὑ supersc. P²) 4 ἕνεκα A ἀλλὰ ἡμῶν ὑπάρχον mrg. D ὑμῶν B φαίνε λέγεται D 5 ἀλλὰ delevi 6 δι' αὐτὸ D: δι' αὐτὸ aAP: δι' ἑαυτὸ B καθ' αὑτὸν aP αὑτοῦ libri 7 αὐτὸ BD: αὐτὸ A: αὐτὸν aP 8 ἔσται — αἱρετὸν om. BD 10 γὰρ add. P² δὲ post κατὰ transposuit B 11 τι] τε B 12 ποτε ex corr. add. D immo μήτε · 13 αὐτὸ B: αὐτὸ aADP 16 εἰπὼν] ὢν comp. P³ αἱρετὸν om. D 17 ταῖς αἰτίαις P (αῖς et αις compend. P³) τις om. a 21 γὰρ om. D ἀγαθά τινα B 22 ἡ post ras. 3—4 lit. P² τὸ alterum corr. ex τῷ B 23 οὕτος om. D τοῦ D: om. aABP 24 τύχης] τ in ras. P² αἱρετωτέρα ABDP¹: αἱρετώτερον aP² 25 ἐπ' αὐτὴν aP 27 δειχθῇ P¹, corr. P² ἐδείχθη] Phys. II 5 p. 197a5, Metaph. X 8 p. 1065a30 καὶ om. a 28 ἀμφότερα AP ὦσιν aP: εἰσὶν ABD αἴτιαι B: αἰτίαι aP: αἴτια A: αἴτιοι D

χροια δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἀγαθοῦ αἰτία. καὶ τὸ γυμνάζεσθαι τοῦ ⟨προσγυμνάζεσθαι⟩ τῷδέ τινι· τὸ μὲν γὰρ καθ' αὑτό, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ὑγείας ποιητικόν· ὅτι γὰρ γυμνάζεται καὶ ὁ τῷδέ τινι προσγυμναζόμενος, δῆλον, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ γυμνάζεσθαι ἀλλὰ διὰ τὸ προσγυμνάζεσθαι.

p. 116b4 Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναντίου.

Δεικνύοιτο ἂν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ φευκτότερον τὸ καθ' αὑτὸ κακοῦ αἴτιον τοῦ κατὰ συμβεβηκός, ὡς κακία τύχης· καὶ κυβερνήτης χείρων ὁ αὐτὸς ἀνατρέψας τὴν ναῦν τούτου οὗ διὰ τὴν ἀπουσίαν ἡ ναῦς ἀνετράπη· κατὰ συμβεβηκὸς μὲν γὰρ οὗτος, ἐκεῖνος δὲ καθ' αὑτὸν αἴτιος τῆς ἀνατροπῆς. ὅμοιος ὁ λόγος καὶ ἐπὶ στρατηγοῦ καὶ ἰατροῦ· οὗ γὰρ παρόντος ἀπώλετο τὸ στρατόπεδον στρατηγοῦ, χείρων οὗτος τοῦ διὰ τὴν ἀπουσίαν αἰτίου τῆς ἀπωλείας γενομένου· καὶ ἐπὶ ἰατροῦ τὸ αὐτό.

p. 116b8 Καὶ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν τοῦ τινὶ αἱρετώτερον.

Ὡς ἐπὶ τῶν ὑγιεινῶν τὰ μὲν ἁπλῶς ὑγιεινά, ⟨ἃ⟩ τοῖς ὑγιαίνουσι καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσι ⟨πᾶσίν⟩ ἐστι τοιαῦτα, ὡς περίπατοι, γυμνάσια, σιτία τοιάδε, τὰ δὲ ἁπλῶς μὲν οὐκ ἔστιν ὑγιεινά, τισὶ δέ, οἷον τοῖς νοσοῦσιν, ὡς τομαὶ τοῖς τούτων δεομένοις καὶ ἀσιτίαι καὶ ἡσυχίαι καὶ φαρμακεῖαι, οὕτω καὶ ἀγαθὰ τὰ μὲν ἁπλῶς ἐστιν [ἀγαθά], ἃ πᾶσι τοῖς κατὰ φύσιν ἔχουσίν ἐστι τοιαῦτα, τὰ δὲ τινί. οἷον ὑγεία μὲν ἁπλῶς ἀγαθόν· τοῖς γὰρ κατὰ φύσιν ἔχουσι πᾶσιν ἀγαθόν· νόσος δὲ ἁπλῶς μὲν κακόν, γένοιτο δ' ἄν τινί ποτε ἀγαθόν, ὡς θεάγει, εἴ γε τοῦτον "ἡ τοῦ σώματος νοσοτροφία" κατέσχεν ἐν φιλοσοφίᾳ, ὡς Πλάτων λέγει. ὁμοίως πλοῦτος μὲν καὶ δόξα ἁπλῶς ἀγαθόν· γένοιτο δ' ἂν ποτέ τινι καὶ πενία ἀγαθὸν καὶ ἀδοξία, εἰ διὰ πενίαν καὶ ἀδοξίαν μὴ ἐπιβουλευθείη μηδὲ ἀναιρεθείη ὑπὸ τυράννου τινὸς ἀναιροῦντος τοὺς ἐνδόξους τε καὶ πλουσίους. τούτων δὴ οὕτως ἐχόντων αἱρετώτερά φησιν εἶναι τὰ ἁπλῶς ἀγαθὰ τῶν μὴ ἁπλῶς ἀλλὰ τισὶ καὶ ποτέ. καὶ ὁ τόπος σαφής. εἴη δ' ἂν ὁ αὐτὸς οὗτος τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ τῷ ἀπὸ τοῦ καθ' αὑτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός.

---

1 τοῦ D: om. aABP 1. 2 προσγυμνάζεσθαι addidi 2 et 3 τῶνδε P¹, corr. P² 2 post τινι add. ex Arist. τοῦ τέμνεσθαι aB γὰρ postea add. D 4 προγυμνάζεσθαι B 5 ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναντίου AD: om. B: ὁ a et in fine versus P, μοίως κτλ. in mrg. addiderat P¹, sed οίως — τοῦ perierunt 6 post δεικνύοιτο add. δ' BDP: τ' a: om. A κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ex corr. add. D 7 αἴτιον κακοῦ B 8 ναῦ P¹, ν add. P² 8. 9 ἀνετράπη ἡ ναῦς D 9 αὐτὸν P: αὐτὸ aBD: ἑαυτὸ A 10 ὁμοίως aP ὁ om. A ante ἰατροῦ repetunt ἐπὶ aABP 11. 12 (ἀ)πουσίαν periit in D 12 post ἀπωλείας add. αὐτῶν aABP γινομένου B 14 ἃ addidi cf. vs. 18 15 πᾶσίν addidi cf. vv. 18. 20 γυμνασία aABD 16 post ἁπλῶς add. τὰ B τομὴ A 17 δευομένοις D 18 ἀγαθά delevi 19 τὰ] ταῦτα B τινί] ι add. P² 21 θεαγένει aB τοῦτον om. D ἡ ex corr. add. D post νοσο eras. 6 lit., supra νοσο eras. accent. P 22 Πλάτων] Respubl. VI 10 p. 496 B. C 24 ἀναιρεθῆ A τινὸς BD: τὶς aAP 25 τε καὶ] καὶ τοὺς D αἱρετώτερόν aP 26 ante φησιν add. μὲν D ἁπλῶς τὰ A 27 πρὸ ὀλίγου] p. 116a31

p. 116b10 Καὶ τὸ φύσει τοῦ μὴ φύσει, οἷον ἡ δικαιοσύνη τοῦ δικαίου.

Ἔστι μὲν καὶ οὗτος ὁ τόπος δυνάμει ὁ αὐτὸς τῷ πρὸ αὐτοῦ· τὰ γὰρ τῇ αὑτῶν φύσει ἀγαθὰ καὶ ἁπλῶς ἐστιν ἀγαθά, τὰ δὲ ἐπίκτητα οὐχ ἁπλῶς οὐδὲ πᾶσι. διαφέροι δ' ἂν τῇ ἐπιβολῇ· οὐ γὰρ διότι ἁπλῶς, ἀλλὰ διότι τῇ αὑτοῦ φύσει τοιοῦτον. καθόλου δὲ τὰ φύσει συνεστῶτα τῶν μὴ φύσει ἀλλὰ ἐπικτήτων τε καὶ κατὰ τέχνας καὶ νενομισμένων βελτίω· τά τε γὰρ κατὰ τὰς τέχνας μιμήματα ὄντα τῆς φύσεως δεύτερα ἂν εἴη τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ ἔθη τε καὶ συνθήκας καὶ νόμους δεύτερα τῶν φύσει· τοῖς μὲν γὰρ ἡ φύσις ἡ οἰκεία αἰτία τοῦ τοιούτοις εἶναι, τοῖς δὲ ἡ περὶ αὐτῶν συνθήκη τῶνδέ τινων ἢ ἔθος. καὶ τῶν ἀγαθῶν δή, ὅσα τῇ ἑαυτῶν φύσει ἐστὶν ἀγαθά, αἱρετώτερα τῶν μὴ φύσει τοιούτων. οἷον ἡ μὲν δικαιοσύνη, ὥσπερ οὖν καὶ πᾶσα ἀρετή, τῇ φύσει τῇ αὐτῶν ἀγαθά· τὸ μέντοι παρ' ἑκάστοις δίκαιον οὐ τῇ αὐτοῦ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ ἢ κατ' ἔθος ἢ κατὰ νόμον· ἄλλα γὰρ παρ' ἄλλοις νόμιμα, καὶ ἔστιν ἑκάστοις τὰ οἰκεῖα νόμιμα ἀγαθά τε καὶ αἱρετά. ὄντων δὲ ἀμφοτέρων ἀγαθῶν, καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν δικαίων τῶν νενομοθετημένων, ἡ κατὰ φύσιν δικαιοσύνη τοῦ δικαίου τοῦ τοιούτου αἱρετωτέρα, ὅτι ἡ μὲν φύσει τὸ δὲ οὐ φύσει. δίκαιον γὰρ νῦν τὸ μὴ φύσει λαμβάνει, ἐπεὶ ἔστι τι καὶ φύσει δίκαιον, κατὰ δικαιοσύνην γινόμενον τοιοῦτον. ἢ τοῦ δικαίου λέγει τοῦ τὴν δικαιοσύνην ἔχοντος· ἐπίκτητον γὰρ τούτῳ [τὸ] ἀγαθὸν ἡ δικαιοσύνη καὶ οὐ φύσει, εἴ γε μὴ φύσει δίκαιοι οἱ δίκαιοι· ἡ δὲ δικαιοσύνη τῇ αὑτῆς φύσει ἀγαθόν.

p. 116b12 Καὶ τὸ τῷ βελτίονι καὶ τιμιωτέρῳ αἱρετώτερον, οἷον θεῷ ἢ ἀνθρώπῳ καὶ ψυχῇ ἢ σώματι.

Σαφὴς μὲν ὁ τόπος· λέγει γὰρ δι' αὐτοῦ ὅτι τὸ τοῦ βελτίονος ἀγαθὸν αἱρετώτερον τοῦ ἀγαθοῦ δ τοῦ χείρονός ἐστιν. οὐ γάρ ἐστι τὸ λεγόμενον, ὡς ἂν δόξαι, ὅτι τὸ τῷ βελτίονι αἱρετώτερον τοῦτο καὶ αἱρετώτερον·

---

3 ὁ alterum add. P^2 5 διαφέρει A ἐπιβουλῇ B διά τι B 7 ἐπικτητῶν P^1, corr. P^2 8 τὰς om. A τῶν φύσεων (post ὄντα) B 9 φύσεων A: compend. P 10 ἡ alterum B et ex corr. D: om. aAP τοῦ BD: τὸ aAP τοιούτους B: οις in ras. P^2 11 ἢ om. B 12 μὲν om. D 13 καὶ πᾶσα ἀρετὴ] ras. P τῇ prius om. D αὐτῶν P^2: αὐτῶν aABDP^1 14 αὐτοῦ aP^2: αὐτοῦ BDP^1: αὐτῇ A 16 αἱρετά τε καὶ ἀγαθά D καὶ alterum om. B 17 ἡ om. P 18 ante δικαιοσύνη add. ἡ AP τοῦ τοιούτου δικαίου A τοῦ alterum add. P^2 ἡ om. A τὸ] τῷ A 19 φύσιν (ante λαμβ.) A 20 post δίκαιον add. γὰρ aABP 21 τοῦτο B τὸ delevi ἡ δικαιοσύνη superscr. B 22 δίκαιον οἱ aB 22. 23 τῆς — φύσεως A 23 αὐτῆς D 24 post βελτίονι add. ὑπάρχον aB: post τιμιωτέρῳ Arist. 25 καὶ] ἢ D 27 ὃ] ἢ B οὐ] οὔ D 28 noli conicere ὅτι ὃ, nam cf. p. 252,26, 256,26. 27 αἱρετὸν (ante τοῦτο) A

οὐ γὰρ ποιεῖται τὴν σύγκρισιν ἐ τούτων ἃ τῷ αὐτῷ ἐστιν ἀγαθὰ ἢ αἱ- 12
ρετά, ἀλλ' ἃ διαφερούσαις φύσεσι. δεῖται μέντοι διαστολῆς τινος ὁ τόπος. εἰ μὲν γὰρ ἁπλῶς τῇ ἑαυτοῦ φύσει τὸ αἱρετώτερον λαμβάνειν ἔοικεν ἀλλὰ μὴ τῷ τὴν ἐπίκρισιν αὐτοῦ ποιουμένῳ, ἁπλῶς ἀληθὴς ὁ τόπος, ἐπειδὴ τὸ τῷ βελτίονι καὶ τιμιωτέρῳ, καθ' ὃ βελτίων ἐστὶ καὶ τιμιώτερος, αἱρετὸν αἱρετώτερον τοῦ αἱρετοῦ τῷ μὴ τοιούτῳ καὶ μᾶλλον ἀγαθόν· τὰ γοῦν τοῖς θεοῖς αἱρετὰ ἁπλῶς αἱρετώτερα καὶ βελτίω τῶν τοῖς ἀνθρώποις αἱρετῶν, οἷον ἀθανασία ἢ ἡ τῶν ὅλων διακόσμησις καὶ ἀπάθεια σοφίας, ὑγείας, ἀρετῆς, πλούτου, φιλοσοφίας, τῶν τοιούτων ἃ τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν αἱ- 10
ρετά. εἰ δ' ἡ κρίσις τοῦ αἱρετωτέρου τῷ αἱρουμένῳ γίνοιτο, οὐκέτ' ἂν ἁπλῶς ὁ τόπος ὑγιὴς εἴη· οὐ γὰρ τὰ τοῖς θεοῖς αἱρετὰ αἱρετώτερα ἡμῖν τῶν ἡμῖν αἱρετῶν, εἴ γε ἀδύνατα μὲν ἡμῖν πολλὰ τῶν ἐκείνοις αἱρετῶν, ἠλιθίου δὲ τὸ αἱρεῖσθαι τὰ ἀδύνατα. διὸ δέοιτο ἂν προσθήκης τῆς 'δυ- 10
νατῶν ὄντων ἀμφοτέρων'. εἰ γὰρ εἴη ἄμφω δυνατὰ τῷ τὴν τοῦ αἱρετω- 15
τέρου ποιουμένῳ ἐπίκρισιν, αἱρετώτερον τὸ τῷ βελτίονι καὶ τιμιωτέρῳ αἱρετόν, οἷον τὸ κοινωφελὲς τοῦ ἰδιωφελοῦς αἱρετώτερον· ἀμφότερα γὰρ δυνατὰ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ τοῖς θεοῖς τὸ κοινωφελὲς αἱρετόν τε καὶ κατὰ φύσιν. ὁμοίως καὶ τὸ εὖ ποιεῖν τοῦ εὖ πάσχειν· τοῖς γὰρ θεοῖς αἱρετὸν 15
τὸ εὖ ποιεῖν, καὶ ἄμφω δυνατὰ τῷ ἀνθρώπῳ. οὕτως καὶ εἰ τῇ ψυχῇ 20
μὲν αἱρετὸν τὸ φρονεῖν καὶ ὅλως αἱ ἀρεταί, σώματι δὲ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ ἰσχύειν, αἱρετώτερον τὸ φρονεῖν καὶ αἱ ἀρεταί, ⟨εἴ γε⟩ καὶ ὅλως αἱρετώτερα τὰ τῷ τιμιωτέρῳ τε καὶ βελτίονι· ψυχὴ γὰρ βελτίων σώματος. ὁμοίως καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦ αἰσθάνεσθαι αἱρετώτερον, ἐπεὶ τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι σωματικώτερον (διὰ γὰρ σώματος), τὸ δ' ἐπίστασθαι οἰκεῖον καὶ ἴδιον τῆς 20
ψυχῆς. διαφέροι δ' ἂν οὗτος ὁ τόπος τοῦ ἤδη εἰρημένου τοῦ "καὶ ὃ μᾶλλον ἂν ἕλοιτο ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ἀγαθὸς ἀνήρ", ὅτι ἐν ἐκείνῳ μὲν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον αἱρετοῦ τῷ βελτίονι ἡ ἐπιχείρησις ἐγίνετο, ἀμφοτέρων ὄντων αἱρετῶν τῷ αὐτῷ, ἐνταῦθα δέ, ὅταν ἄλλο μὲν ᾖ τῷ βελτίονι αἱρετὸν ἄλλο δὲ τῷ χείρονι, τὸ τῷ βελτίονι δείκνυται αἱρετώτερον, ὡς ἔχει ἡ ψυχὴ καὶ

---

1 τούτων om. D ἀγαθῶ B 2 ἀλλ' ἃ scripsi: ἀλλὰ libri διὰ συστολῆς A 3 ἑαυτοῦ D: αὐτοῦ aAP: αὐτοῦ B post ἔοικεν ras. 9 lit. P 4 μὴ ex corr. add. D αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν libri ἁπλῶς om. B ἐπεὶ δὴ D: ἐπεὶ δὲ aABP^2: om. P^1 5 τῷ in ras. P^2 6 τῶ μὴ τοιούτω D: τοῦ μὴ τοιούτου aAP^2 (τοῦ μὴ τοιούτου καὶ corr. ex τῷ ἧττον εἴ γε τὸ P^2): μὴ τοιούτου, sed ante αἱρετοῦ, B post μᾶλλον add. ἐστὶν B post ἀγαθὸν delevit καὶ αἱρετώτερόν P 7 αἱρετῶν] αἱρετ in ras. D 8 καὶ om. BP^1 (add. P^2) ἀπαθειας A σοφίας supra scripto φιλο B 10 αἱρετωτέρα B τοῦ αἱρουμένου A 11 ὁ τόπος post εἴη transposuit A, post ὑγιὴς aBP 12 αἱρετῶν prius ex ἰμερτῶν corr. P^2 13 τῆς Brandis Schol. p. 273b30: τὸ aABDP^2: τῶν P^1 16 ἰδιωφελοῦς] διαφέροντος A 19 δυνατὸν A: non liquet D εἰ om. B τῇ om. aP 20 μὲν scripsi: μόνον AD: μόνῃ aBP 21 τὸ prius om. aBP τὸ alterum corr. P^2: τοῦ B εἴ γε addidi cf. Alex. De an. mantiss. 166,10 21. 22 καὶ αἱ—τὰ in ras. P^2: καὶ αἱρετὸν τὰ αἱρετὰ, τουτέστιν ἀγαθὰ B' 22 τε om. B 23 τοῦ αἰσθάνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι A 24 post οἰκεῖον add. νοι (sic) D 25 διαφέροιτο B τῶ — εἰρημένω A τοῦ ἤδη εἰρημένου] p. 116a14 27 post αἱρετοῦ ras. 2—3 lit. P ἐγένετο B ante ἀμφοτέρων add. καὶ B 28 ἄλλο prius ex ἄλλῳ, ut videtur, corr. P^2 τὸ pro altero τῷ A

τὸ σῶμα· οὐ γὰρ ἄμφω ἑκατέρῳ αἱρετά· καὶ ἐκεῖ μὲν ἐζητεῖτο τὸ τῷ αἱ-
ρουμένῳ αἱρετώτερον, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἁπλῶς αἱρετώτερον, οὐ τὸ τινί.

p. 116b13 Καὶ τὸ τοῦ βελτίονος ἴδιον βέλτιον ἢ τὸ τοῦ χείρονος.

Παραδοὺς τόπον ἀπὸ τοῦ τῷ βελτίονι αἱρετοῦ συνιστάντα τὸ αἱρετώ-
τερον, ἐπεὶ οὐ πάντως τὸ αἱρετόν τινι ἤδη καὶ ἴδιόν ἐστιν αὐτοῦ (ὑγεία
γὰρ αἱρετὸν μὲν ἀνθρώπῳ, οὐ μὴν καὶ ἴδιον τὸ ὑγιαίνειν ἀνθρώπου), νῦν
ἀπὸ τοῦ ἰδίου τόπον παραδίδωσι (τὸ γὰρ τοῦ βελτίονος ἴδιον βέλτιον
τοῦ δ ἴδιόν ἐστι τοῦ χείρονος), οὐκέτι κατὰ τὸ αἱρετώτερον τὴν σύγ-
κρισιν ποιούμενος ἀλλὰ κατὰ τὸ βέλτιον ἁπλῶς· τὸ γὰρ τοῦ βελτίονος
ἴδιον, εἰ μὴ δυνατὸν τῷ χείρονι, οὐδ' ἂν αἱρετώτερον αὐτῷ εἴη. ἢ τὸ βέλ-
τιον ἁπλῶς καὶ αἱρετώτερον ἁπλῶς εἶναι λαμβάνει, εἰ καὶ ⟨ὡς⟩ διαφόροις
αὐτοῖς χρῆται· οὐ γὰρ τὴν σύγκρισιν ποιεῖται τοῦ αἱρετωτέρου τινὶ ἀεί, ἀλλὰ
[καὶ] τοῦ ἁπλῶς καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ὥσπερ ἐποίησε καὶ ἐπὶ τοῦ
πρὸ τούτου τόπου. ὅτι δὲ τὸ τοῦ βελτίονος ἴδιον βέλτιον, ἔδειξε διὰ τοῦ εἶναι
μὲν τὸ βέλτιον καὶ κατά τι αὐτοῦ βέλτιον· ἀλλὰ κατὰ μὲν τὰ κοινὰ καὶ
τὰ ὅμοια τῷ τε χείρονι καὶ τῷ βελτίονι οὐδέτερον οὐδετέρου ὑπερέχει·
οὐδὲ γὰρ διαφέρει· λείπεται κατὰ τὰ ἴδια αὐτῶν εἶναι τὴν διαφορὰν καὶ
κατὰ τοῦτο τὸ βέλτιον ὑπερέχειν τοῦ χείρονος. εἰ δὲ κατὰ ταῦτα ἡ τε
διαφορὰ αὐτοῖς καὶ ἡ ὑπεροχή, καὶ τὸ τοῦ βελτίονος ἴδιον βέλτιον ἂν εἴη.
οἷον εἰ ζῷα ὁ θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος, κατὰ μὲν τὸ γένος τὸ
κοινὸν οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρουσιν· ἐπεὶ δὲ βελτίων ὁ μὲν θεὸς τοῦ ἀν-
θρώπου, ὁ δὲ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου, λείπεται τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἶναι
κατὰ τὰ ἴδια· εἰ οὖν θεοῦ μὲν ἴδιον ἀθανασία, ἀνθρώπου δὲ τὸ ἐπιστή-
μης δεκτικόν, ἵππου δὲ τὸ χρεμετιστικόν, ἡ ἀθανασία μὲν βελτίων τοῦ ἐπι-
στήμης δεκτικοῦ, τὸ δὲ ἐπιστήμης δεκτικὸν τοῦ χρεμετιστικοῦ. οὕτως καὶ
εἰ ψυχῆς μὲν ἴδιον ὁρμή, σώματος δὲ ῥοπή, εἴη ἂν ὁρμὴ ῥοπῆς βελτίων,
ἐπεὶ καὶ ψυχὴ σώματος. δοκεῖ δέ μοι τὸ βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον ἐν τοῖς
ὁμογενέσι λαμβάνειν, ἐπειδὴ καὶ ἡ σύγκρισις ἐν τοῖς κοινωνίαν ἔχουσι
πρὸς ἄλληλα· διὸ καὶ εἶπε κατὰ μὲν γὰρ τὰ κοινὰ ἐν ἀμφοτέροις

---

1 post ἄμφω add. ἑκάτερον A, δείκνυται D μὲν om. D 3 καὶ — ἴδιον iterat A
βέλτιον om. B 4 post τόπον add. τὸν aP² τὸ in ras. 5 lit. P 4. 5 αἱρετώτερον]
ἕτερον A 5 τινι] τῳ P αὐτοῦ ἐστιν D 6 ἀνθρώπου aABP: ἀνθρώπῳ D 8 post
οὐκέτι add. δὲ A 10 ἴδιον om. a αὐτὸ A ἢ aBP² (om. P¹): εἰ μὴ D: ἢ εἰ μὴ A
τὸ om. A 11 εἰ scripsi: διὸ libri ὡς addidi 13 καὶ delevi ante κατὰ add.
τοῦ D ἐποίησε BD: ἐποίη P: ἐποίει aA 14 πρὸ τούτου scripsi: πρώτου libri
βέλτιον om. B 15 αὐτοῦ libri βέλτια (post αὐτοῦ) B post ἀλλὰ add. καὶ A
κατὰ] κα ex corr. add. D τὰ om. B 17 οὐδὲν A: οὐ B γὰρ ex corr.
add. D διαφέρειν A εἶναι ex corr. add. D 19 περιοχὴ A ἂν ante ἴδιον
transposuerunt aABP 20 ζῶον D ὁ alterum om. A post ἵππος add. καὶ τὸ
ζῶον ὁ κύων A, καὶ ὁ κύων D μὲν] δὲ A 21 ἀλλήλοις διαφέρει A μὲν ὁ
aAP 25 δεκτικὸν (ante τὸ) A 26 μὲν om. B βελτίων ABD, Ppr.: βέλτιον a,
corr. P¹ 28 ἐπεὶ A ἡ σύγκρισις post 29 ἄλληλα transposuit A 29 καὶ
om. A post εἶπε add. ταῦτα P² τὰ om. P

οὐδὲν διαφέρει, ὡς τῶν συγκρινομένων ὀφειλόντων ἔχειν τινὰ καὶ κοινά. 124

p. 116b17 Καὶ τὸ ἐν βελτίοσιν ἢ προτέροις ἢ τιμιωτέροις βέλτιον.

Ὁ τόπος τοιοῦτος· εἰ τῶν συγκρινομένων πρὸς ἄλληλα κατὰ τὸ αἱρετὸν τὸ μὲν ἐν βελτίοσιν εἴη τὸ δὲ ἐν χείροσιν, ἢ τὸ μὲν ἐν προτέροις τὸ δὲ ἐν ὑστέροις, ἢ τὸ μὲν ἐν τιμιωτέροις τὸ δὲ ἐν ἥττοσι τοιούτοις, βέλτιον τὸ ἐν τοῖς ὑπερέχουσιν. οἷον εἰ ζητοῖτο πότερον ἐπιστήμη ἢ ὑγεία αἱρετώτερον, δεικνύοιτο ἂν ὅτι ἐπιστήμη ἀμφοτέρων ὄντων αἱρετῶν, ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη ἐν ψυχῇ, ἡ δὲ ὑγεία ἐν σώματι, βελτίων δὲ ψυχὴ σώματος. πάλιν εἰ ζητοῖτο πότερον αἱρετώτερον ὑγεία ἢ ἰσχὺς ἢ κάλλος, δεικνύοιτο ἂν ἡ ὑγεία, ὅτι ἐν προτέροις, εἴ γε ἡ μὲν ὑγεία ἐν συμμετρίᾳ τῶν πρώτων σωματικῶν δυνάμεών ἐστιν, ἃ ἐστι θερμότης, ψυχρότης, ὑγρότης, ξηρότης, ἐκείνων δὲ ἡ μὲν ἰσχὺς ἐν συμμετρίᾳ τῶν ὁμοιομερῶν, νεύρων τε καὶ ὀστῶν καὶ πνεύμονος, τὸ δὲ κάλλος ἐν συμμετρίᾳ τῶν ἀνομοιομερῶν ἐν ἡμῖν μερῶν, προσώπου, τραχήλου, χειρῶν, τῶν ἄλλων μερῶν, ἃ ἐστι ὕστερα τῶν πρώτων ἐν ἡμῖν δυνάμεων. τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ πάλιν δεικνύοιτο ἂν καὶ ἡ ἰσχὺς αἱρετωτέρα τοῦ κάλλους· πρῶτα γὰρ τὰ ὁμοιομερῆ ἐν ἡμῖν, ἐν οἷς ἡ ἰσχύς, τῶν ἀνομοιομερῶν, ἐν οἷς τὸ κάλλος· ἕκαστον γὰρ τῶν ἀνομοιομερῶν ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν σύγκειται, οἷον τὸ πρόσωπον ἐξ ὀστῶν καὶ νεύρων καὶ σαρκῶν· διὸ καὶ συναναιρεῖται μὲν ἀναιρουμένων, οὐ συναναιρεῖ δὲ ἀναιρούμενον. πάλιν εἰ ζητεῖται πότερον αἱρετώτερον θεωρία ἢ πρᾶξις, δεικνύοιτο ἂν ὅτι θεωρία τῷ εἶναι περὶ τὰ τιμιώτερα τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς (ἡ μὲν γὰρ πρᾶξις περὶ τὰ πρακτά τε καὶ ἐφ' ἡμῖν, ἡ δὲ θεωρία περὶ τὰ θεῖα), καὶ ἐπειδὴ τῷ τιμιωτάτῳ τῆς ψυχῆς γίνεται· τιμιώτατον γὰρ ὁ νοῦς τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, οὗ ἐνέργεια ἡ θεωρία.

---

1 ἔχειν — κοινά (2) add. P^2 2 ante κοινὰ add. τὰ A 3 βέλτιον om. aP 4 post τόπος add. οὗτος D 7 ἐπιστήμην A 7. 8 αἱρετωτέρα A 8 post δεικνύοιτο add. δ' a ἐπιστήμη — ὅτι om. B 9 βέλτιον aP 10 αἱρετωτέρα A ἡ om. A 11 ὅτι om. B ὑγεία alterum] οἰκία A τῶν — συμμετρίᾳ (13) om. A πρώτων] ὡ in ras. 2 lit. P^2: προτέρων D. 12 σωμάτων BP^1 (corr. P^2) ἐστιν om. aP ἃ (add. P^2) ἐστι] τουτέστι τῶν στοιχείων. οἷον B 14 πνεύμονος D: πνεύματος aABP τὸ δὲ κάλλος — ἀναιρούμενον (21) Suidas sub v. κάλλος ὁμοιομερῶν P^1, corr. P^2 15 ante τῶν add. καὶ B 15. 16 ὕστερά ἐστιν aBP Suid. 16 πρώτων corr. ex πρὸ τῶν P^2 ἐν ἡμῖν D: om. aABP Suid. πάλιν om. D Suid. 17 ἡ D Suid.: om. aABP αἱρετώτερον aA ἀνομοιομερῆ A 21 ἀναιρούμενον AB Suid.: ἀναιρουμένου D: ἀναιρούμενα aP πάλιν — θεωρία (26) Suidas sub θεωρία εἰ D: ἂν aBP: om. A ζητῆται aBP (αι in ras. P^2): fort. ζητοῖτο cf. vv. 7. 10 p. 238, 19 23 ante τὴν add. τῶν A αὐτῆς ante τὴν transposuit B: αὐτῆς A Suid. πρακτά τε aBP: πρακτέα AD: πρακτέα τε Suid. 24. 25 γίνεται τῆς ψυχῆς D 25 τιμιώτερος A 25. 26 ἡ θεωρία ἐνέργεια A

p. 116b22 Καὶ τὸ τέλος τῶν πρὸς τὸ τέλος αἱρετώτερον.

Σχεδὸν οὗτος ὁ τόπος ἐμπεριέχεται τῷ ἤδη εἰρημένῳ πρὸ ὀλίγου, τῷ "καὶ ⟨τὸ⟩ δι' αὐτὸ αἱρετὸν τοῦ δι' ἕτερον αἱρετοῦ"· τὸ μὲν γὰρ τέλος δι' αὐτὸ αἱρετόν, τὸ δὲ πρὸς τὸ τέλος δι' ἕτερον· διὰ γὰρ τὸ τέλος. διαφέροι δ' ἄν, ὅτι ἐκεῖ οὐ τὰ πρὸς τὸ τέλος συνεκρίνετο τῷ τέλει, ἀλλὰ τοῖς δι' αὐτὰ αἱρετοῖς τὰ ὁπωσοῦν δι' ἄλλα αἱρετὰ καθόλου καὶ ἃ μὴ δι' αὐτὸ τοῦτο ὡς ὄντα τέλος αὐτῶν ἦν αἱρετά, διὰ δέ τι ἄλλο, ἐνταῦθα δὲ τῶν τελῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὰ ἡ σύγκρισις. οὕτως ὑγεία μὲν αἱρετωτέρα γυμνασίων, περιπάτων, σιτίων, ὅλως διαίτης, ὅτι ἡ μὲν τέλος, ταῦτα δὲ ἐκείνης χάριν· καὶ εὐδαιμονία ἀρετῆς, ὑγείας, πλούτου, τῶν ἄλλων ἀγαθῶν· ἡ μὲν γὰρ τέλος, ταῦτα δ' ἐκείνης χάριν· καὶ τὸ εἰδέναι τοῦ μανθάνειν, καὶ τὸ κατὰ τὰς ἕξεις ἐνεργεῖν τοῦ τὰς ἕξεις ἔχειν.

p. 116b23 Καὶ δυοῖν τὸ ἔγγιον τοῦ τέλους.

Ὁ τόπος ἐν τοῖς πρὸς τὸ τέλος συντελοῦσιν ἔχει τὴν σύγκρισιν· εἰ γὰρ εἴη δύο τινὰ ἔχοντα πρὸς ἕν τι τέλος τὴν ἀναφοράν, τὸ ἐγγύτερον τοῦ τέλους τοῦ πορρωτέρω αἱρετώτερόν τε καὶ ἄμεινον. οἷον ὑγείας αἴτιον καὶ τὸ κείρεσθαι καὶ τὸ γυμνάζεσθαι· ἀλλ' ἐπεὶ τὸ γυμνάσιον ἐγγύτερον τῆς ὑγείας, ἄμεινον καὶ αἱρετώτερον· τὸ γὰρ ἐγγυτέρω τοῦ τέλους δοκεῖ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ αἴτιον ὃν τὸ τέλος πρὸς αὐτό· τέλος γάρ πως καὶ τοῦτο ἐκείνου. οὕτως καὶ ἡ κατ' ἀρετὴν ἐνέργεια τῆς ἕξεως αἱρετωτέρα· ἐγγυτέρω γὰρ τῆς εὐδαιμονίας, ὃ τέλος ἐστὶν ἀμφοῖν. δόξαι δ' ἂν οὕτως καὶ τὰ ὑγείας φυλακτικὰ αἱρετώτερα εἶναι τῶν ποιητικῶν αὐτῆς· τὰ μὲν γὰρ συνυπάρχει τῇ ὑγείᾳ, τὰ δὲ πρό αὐτῆς ἐστιν. οὕτως ἱππικὴ μὲν ἀμείνων χαλινοποιητικῆς ἀμφοτέρων συντελουσῶν πρὸς στρατηγίαν, ὅτι ἐγγυτέρω ἡ ἱππική· τεκτονικὴ δὲ ὁλοτομικῆς ἀμφοτέρων χρησίμων οὐσῶν πρὸς ναυπηγίαν, καὶ ἰατρικῆς γυμναστικὴ ἀμφοτέρων πρὸς εὐεξίαν συντελουσῶν.

1 post αἱρετώτερον add. δοκεῖ εἶναι Arist. (om. C, pr. u) 2 πρὸ ὀλίγου] p. 116a29 3 τὸ ex Arist. addidi αὐτὸ prius B, corr. D: αὐτὸ aAP, Dpr. αἱρετοῦ] αἱρετῷ D αὐτὸ alterum D corr., P²: αὐτὸ aABP¹, Dpr. 4 τὸ alterum add. P² διαφέρει A 5 αὐτὰ D: αὐτὰ aAP: αὐτὸ B 6 τι (ante ἄλλα) A 8 D: om. aABP 7 ὡς ὄντα ex ὅσον, ut videtur, corr. P² 8 ante ὑγεία add. ἡ A αἱρετώτερον aA 11 τελεία A 14 post τέλος add. τοῦτο B: ras. 5 lit. P συντελοῦσαν B: om., sed signo correcturae posito, D 15 πρὸς ἕν τι τέλος ante ἔχοντα transposuerunt aBP: om. A 15 et 17 ἐγγυτέρω aBP 16 καὶ alterum om. A 17 κείρεσθαι (ε in ras. P²) καὶ τὸ om. B καὶ om. A 19 ὧν A post alterum τὸ eras. 1 lit. P αὐτό D: αὐτόν A: αὐτὸ τοῦτο aBP 21 αἱρετώτερον aAP ἐγγυτέρα A 22 δόξῃ A ὑγείας scripsi: ὑγιεινὰ ABDP¹: ὑγιεινὰ φάρμακα ὡς aP² 23 τὸ μὲν D πρὸς aAP 25 στρατείαν aP ἐγγυτέρα A 26 χρησίμων D: om. aABP οὐσῶν] συντελουσῶν, sed post ναυπηγίαν. B

p. 116b24 Καὶ ὅλως τὸ πρὸς τὸ τοῦ βίου τέλος αἱρετώτερον μᾶλλον ἢ τὸ πρὸς ἄλλο τι.

Ἃ γὰρ πρὸς τὸ τελειότατον τέλος συντελεῖ, αἱρετώτερα τῶν πρὸς ἄλλο τι συντελούντων· τελειότατον δὲ τέλος ἐστὶν ἡ εὐδαιμονία· πάντα γὰρ τὰ ἄλλα ἐπὶ ταύτην τὴν ἀναφορὰν ἔχει. εἰ οὖν καὶ τῶν ἄλλων τὰ τέλη πρὸς εὐδαιμονίαν ἔχει τὴν ἀναφοράν, δῆλον ὅτι καὶ ὅσα πρὸς ἐκείνων τι συντελεῖ, δευτέρα ἂν εἴη τῶν πρὸς εὐδαιμονίαν συντελούντων. δυνάμει δὲ καὶ οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ· ἐπεὶ γὰρ ἓν τὸ τελειότατόν ἐστι τέλος (καὶ γὰρ τὰ ἄλλα, ὅσα δοκεῖ τέλη ἄλλων εἶναι, τοῦ τελειοτάτου τέλους χάριν ἐστί), καὶ τὰ ἄλλων τινῶν τέλη καὶ αὐτὰ τοῦ τελείου τέλους χάριν δῆλον ὅτι ὄντα· διαφορὰ δὲ αὐτῶν ἐστιν, ὅτι τὰ μὲν ἐγγὺς τοῦ τελειοτάτου τέλους ἐστὶ τὰ δὲ πόρρω. οἷον εὐδαιμονία μὲν τὸ τελειότατον τέλος, φρόνησις δὲ τέλος καὶ αὐτὴ ἄλλου τινὸς οὖσα τῆς εὐδαιμονίας χάριν ἐστὶ καὶ αὐτή· γίνεται οὖν καὶ αὐτὴ καὶ τὰ δι' αὐτὴν τέλος ἔχοντα τὴν εὐδαιμονίαν, ἀλλ' ἡ μὲν φρόνησις ἐγγὺς τῆς εὐδαιμονίας (προσεχῶς γὰρ τέλος αὐτῆς αὕτη), τὸ δὲ φρονήσεως ποιητικόν, οἷον παιδεία, προσεχὲς μὲν τέλος ἔχει τὴν φρόνησιν, ἔσχατον δὲ τὴν εὐδαιμονίαν· ἐγγυτέρω γὰρ ἡ φρόνησις τῆς εὐδαιμονίας παιδείας τε καὶ τῶν φρονήσεως ποιητικῶν· εὐλόγως οὖν αὐτῶν ἐστι καὶ αἱρετωτέρα. εἰ τοίνυν ζητοῖτο πότερον αἱρετώτερον ὑγεία ἢ πλοῦτος, ἐπεὶ ἡ μὲν ὑγεία πρὸς τὸ τοῦ βίου τέλος τὴν ἀναφορὰν ἔχει, τοῦτ' ἔστι πρὸς εὐδαιμονίαν, ὁ δὲ πλοῦτος πρὸς τὰς κατ' ἐλευθεριότητα ἐνεργείας, αἵτινες καὶ αὐταὶ ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἔχουσι τὴν ἀναφοράν, εἴη ἂν ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου αἱρετωτέρα. ἀλλὰ καὶ τῶν φρονήσεως ποιητικῶν αἱρετωτέρα ἡ κατὰ δικαιοσύνην ἐνέργεια· ποιητικὴ γὰρ εὐδαιμονίας αὕτη. δεικνύοιτο δ' ἂν διὰ τοῦ τόπου τούτου ἡ ἀρετὴ αἱρετωτέρα τῆς παρὰ βασιλέως τιμῆς, εἴ γε τῆς μὲν ἀρετῆς εὐδαιμονία τέλος, τῆς δὲ παρὰ βασιλέως τιμῆς τὸ ἔθνους ἄρξαι τινός.

---

1 πρὸ aP τὸ alterum om. aAP 3 τὸ om. aP . αἱρετώτερον B: αἱρετώτερ' ἂν P: αἱρετώτερον ἂν a 4 δὲ D: γὰρ aABP post τέλος add. ὅπερ aABP 6 τὴν ἀφορᾶν ἔχει B: om. A πρὸ (ante ἐκείνων) aP ἐκεῖνα D τι om. B 7 δεύτερος B 8 ἓν τὸ]" P², post τὸ eras. 1 lit. P 9 γὰρ delendum esse notavit in Aldino exemplo Brandis ante ἄλλων add. τῶν D εἶναι ἄλλων A 10 ἐστὶ χάριν B τὰ aAP: τῶν BD 10. 11 τελείου τέλους] τελειοτάτου B: fort. τελειοτάτου τέλους; 11 δῆλά ἐστιν conicio ἐστιν D: om. aABP 12 τέλους om. B 13 τελεία (post δὲ) A αὐτὸ B ἄλλου ABP: ἀλλ' οὗ aD 14 καὶ αὐτή om. A αὕτη utrobique B καὶ alterum om. A τέλη A 16 αὐτῆς τέλος aBP αὐτή P¹ (corr. P²): ἐστι A 18 ἐγγυτέρω ABD: ἐγγυτέρα P (α P³): ἐγγυτέος a γὰρ ἡ (ἡ D: om. aAP) φρόνησις] οὖσαν B τε] δὲ B 19 οὖν AD: om. aAP αὐτῶν] ὧν P³: αὐτὴ a καὶ DP: om. aAB 22 αὗται aABP 23 ἡ D: om. aABP 24 τῶν φρονήσεως] ν φρονή in ras. 6 lit. P² 24. 25 ποιητικὸν D: compend. B 25 εὐδαιμονία A δ' ἂν om. D ἡ D: om. aABP 26 παρὰ D: περὶ aABP μὲν om. A, ex corr. add. D 27 post δὲ add. τοῖς P βασιλέως AB: βασιλεῦσι aDP ἄρξαι ἔθνους A

p. 116b26 Καὶ τὸ δυνατὸν τοῦ ἀδυνάτου.

Οὐκέτι τοῦτο ἁπλῶς αἱρετώτερον ἀλλὰ τῷ αἱρουμένῳ. σαφὴς δὲ ὁ τόπος· εἰ γὰρ τῶν συγκρινομένων εἴη τὸ μὲν δυνατὸν τὸ δὲ ἀδύνατον, αἱρετώτερον τὸ δυνατὸν τούτῳ ᾧ τὸ ἕτερον ἀδύνατον. οἷον ἐπεὶ μακροβιότης μὲν ἀνθρώπῳ δυνατὸν ἀθανασία δὲ ἀδύνατον, αἱρετώτερον ἂν εἴη ἀνθρώπῳ μακροβιότης ἀθανασίας· ὁμοίως καὶ μετριοπάθεια ἀπαθείας. ἁπλῶς μὲν γὰρ ἀθανασία ἂν εἴη αἱρετώτερον καὶ ἀπάθεια, ἐπεὶ τῷ βελτίονι ταῦτα αἱρετά, θεῷ. ὅτι γὰρ καὶ ἀδύνατα αἱρετὰ λέγει, οὐ τούτοις οἷς ἐστιν ἀδύνατα, ἀλλ' ἁπλῶς, εἰ εἴη τοιαῦτα, ἔδειξε διὰ τοῦ τὴν σύγκρισιν ποιήσασθαι τὴν κατὰ τὸ αἱρετώτερον καὶ ἐπὶ ἀδυνάτου· τοῦτο γὰρ ἧττον αἱρετώτερον. ἁπλῶς μὲν οὖν δύναται καὶ τὸ ἀδύνατον αἱρετώτερον ὂν δεικνύσθαι τοῦ δυνατοῦ· τῷ δὲ αἱρουμένῳ τὸ δυνατὸν αἱρετώτερον.

p. 116b26 Ἔτι δύο ποιητικῶν, οὗ τὸ τέλος βέλτιον.

Ἀσαφῶς εἴρηται διὰ βραχύτητα ὁ τόπος. ἔστι δὲ τοιοῦτος· εἰ δύο εἴη τινὰ δύο τελῶν ποιητικά τινων, οὗ τὸ τέλος βέλτιον καὶ αἱρετώτερον, καὶ αὐτὸ βέλτιον. οὕτως παιδεία γυμνασίων δεικνύοιτ' ἂν ἀμείνων, εἴ γε γυμνάσια μὲν ὑγείας ἐστὶ ποιητικά, παιδεία δὲ φρονήσεως, καὶ ἔστιν ἡ φρόνησις τῆς ὑγείας αἱρετώτερον. πάλιν τὸ γυμνάζεσθαι τοῦ χρηματίζεσθαι αἱρετώτερον· τὸ μὲν γὰρ πλούτου, τὸ δὲ ὑγείας ποιητικόν, βέλτιον δ' ὑγεία πλούτου. δῆλον δὲ ὅτι, εἰ ἀμφότερα ποιητικὰ τῶν οἰκείων τελῶν λαμβάνοιτο ἢ ὁμοίως γε, ὁ τόπος ὑγιής. ἐὰν γὰρ τὸ μὲν τοῦ ἧττον αἱρετοῦ τέλους προσεχῶς ποιητικὸν ᾖ, τὸ δὲ τοῦ αἱρετωτέρου πορρωτέρω, οὐ πάντως τὸ τοῦ αἱρετωτέρου ποιητικὸν αἱρετώτερον· οὐ γὰρ αἱρετώτερον τὸ κείρεσθαι τοῦ χρηματίζεσθαι, καίτοι τὸ μὲν ἐπὶ ὑγείαν, τὸ δ' ἐπὶ πλοῦτον ἄγει· ἀλλὰ πλεῖον ἀφέστηκε τὸ κείρεσθαι τῆς ὑγείας ἢ τὸ χρηματίζεσθαι τοῦ πλούτου.

---

3 ἀδύνατον — δυνατόν (add. P^2) aP 6 μακροβίοτος ἀθανασία A μετριοπάθει aP 7 ἂν ἀθανασία αἱρετώτερον εἴη B 7. 8 ἐπεὶ τὸ βέλτιον εἰ A 8 γὰρ καὶ ABD: καὶ in ras. 3 lit. P^2: γὰρ a 9 εἰ om. AB 10 τὴν aAP: τῶν BD ante ἀδυνάτου add. τοῦ aB 13 post ἔτι add. εἰ aBP post ποιητικῶν add. ὄντων aB (Cf. rc. c) post βέλτιον add. καὶ αὐτό B (καὶ αὐτὸ βέλτιον Cf) 14 βραχύτητος A δέ ἐστι aP 15 τινῶν post δύο transposuit B, at cf. p. 240,2. 14: om. aAP 16 παιδῶν A 17 ποιητικά ἐστι AB ἔστιν] ἔτι B 18 αἱρετωτέρα AB 19 δ' A: δὲ B: ἡ aP: δ' ἡ D 21 γὰρ om. A 22 τέλος aP 23 οὐ (εἰ P^2) γὰρ αἱρετώτερον ADP^2: οὐχ αἱρετώτερον γὰρ aB: om. P^1 24 κείρεσθαι aD: κείρασθαι B: alterumutrum P^1: κεῖσθαι AP^2 25 ἀεί D τὸ κείρεσθαι om. D: ut vs. 24 aABP

p. 116b27 Ποιητικοῦ δὲ καὶ τέλους ἐκ τοῦ ἀνάλογον.

Εἰπὼν διὰ τοῦ πρὸ τούτου τόπου τὸ τοῦ βελτίονος ποιητικὸν τέλους βέλτιον εἶναι, ὡς ἀναλογίαν ἐχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν τελῶν καὶ τῶν ποιητικῶν αὐτῶν (ὅσῳ γὰρ ἂν τὸ τέλος τοῦ τέλους ὑπερέχῃ, τοσοῦτον καὶ τὸ ποιητικὸν τοῦ ποιητικοῦ), ταύτῃ τῇ ἀναλογίᾳ προσχρώμενος τόπον τινὰ ἡμᾶς διδάσκει, ᾧ προσχρώμενοι δυνησόμεθα συγκρίνειν τέλος τινὸς καὶ ποιητικόν τι ἄλλου τέλους. πάνυ δὲ γλαφυρὰ ἡ τοῦ τόπου τούτου εὕρεσις· φησὶ γὰρ ὅτι ἐκ τοῦ ἀνάλογον εὑρήσομεν καὶ ἐν τούτοις τήν τε ὑπεροχὴν καὶ τὸ αἱρετώτερον. ἂν γὰρ λάβωμεν καὶ τὸ τοῦ ποιητικοῦ τοῦ συγκρινομένου τῷ τέλει οἰκεῖον τέλος, οὗ ἐστι ποιητικόν, καὶ πάλιν τοῦ τέλους τοῦ συγκρινομένου τῷ ποιητικῷ τὸ οἰκεῖον ποιητικὸν καὶ εὕρωμεν πόσῳ ὑπερέχει τὸ τέλος τοῦ ποιητικοῦ τοῦ συγκρινομένου τέλους αὐτῷ, δῆλον ὅτι ἔχοιμεν ἂν καὶ ὅσῳ τὸ συγκρινόμενον ποιητικὸν ὑπερέχει τοῦ ποιητικοῦ. ὅ ἐστι τοῦ συγκρινομένου ποιητικὸν τέλους· ὡς γὰρ τὸ τέλος πρὸς τὸ τέλος, οὕτως καὶ τὸ ποιητικόν, ὡς ἐδείχθη διὰ τοῦ πρὸ τούτου τόπου. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων, ἂν τὸ τέλος τοῦ τέλους πλέον ὑπερέχῃ ἢ | τὸ ὑπερεχόμενον τέλος τοῦ ἰδίου ποιητικοῦ, εἴη ἂν καὶ τὸ ποιητικὸν 126
τοῦ ὑπερέχοντος τέλους πλεῖον ὑπερέχον τοῦ ποιητικοῦ τοῦ ὑπερεχομένου τέλους ἢ τὸ τέλος τὸ ὑπερεχόμενον τοῦ οἰκείου ποιητικοῦ. εἰ γὰρ ὅσον τὸ τέλος τοῦ τέλους ὑπερεῖχε, τοσοῦτον καὶ τὸ ποιητικὸν τοῦ ποιητικοῦ. πλείονι δὲ τὸ τέλος τοῦ τέλους ἢ τὸ ὑπερεχόμενον τέλος τοῦ ἰδίου ποιητικοῦ, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ποιητικὸν πλείονι ὑπερέχει τοῦ ποιητικοῦ ἢ τὸ ἴδιον αὐτοῦ τέλος. τὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ πλείονι ὑπερέχον τοῦ ἐλάττονι ὑπερέχοντος βέλτιον· ὑπερέξει ἄρα καὶ τὸ ποιητικὸν τοῦ τέλους ᾧ συνεκρίνετο, καὶ αἱρετώτερον αὐτοῦ ἔσται. οἷον ἔστω ποιητικὸν εὐδαιμονίας ἡ φρόνησις, καὶ ζητείσθω πότερον αἱρετώτερον ἡ φρόνησις οὖσα ποιητικὸν εὐδαιμονίας ἢ ἡ ὑγεία, ἥτις καὶ αὐτὴ τέλος ἐστίν. ἂν δὴ λάβωμεν τήν τε εὐδαιμονίαν, ἧς ἡ φρόνησίς ἐστι ποιητική, καὶ τὸ τῆς ὑγείας οὔσης τέλους ποιητικόν, οἷον τὸ γυμνάσιον, ἔσται ὡς τὸ τέλος πρὸς τὸ τέλος, ἡ εὐδαιμονία πρὸς

---

2 τοῦ prius aDP: τὸν A: τὸ B τόπον A τοῦ alterum om. A 3 ἀναλόγου A
4 ὑπερέχει aP τοσούτω B 5 χρῶ D 5. 6 ἡμᾶς διδάσκει τινά B 7 δὲ ABDP²: γὲ P¹: γὰρ a τούτου AD: om. aBP post εὕρεσις add. ἀνθηρὰ λαμπρὰ τερπνὴ B 8 τούτου a (corr. iam Brandis Schol. p. 274a38) τήν τε in ras. P² 10 τέλους in ras. D 11 συγκρινομένω B πόσον B
11. 12 ὑπάρχει aB 12 αὐτοῦ A 14 ὅ ex ὦ corr. B τέλους ante ποιητικόν transposuerunt aBP: om. A πρὸς τὸ τέλος AD: om. aBP 16 οὕτως τούτων τοίνυν B πλεῖον aABP ὑπάρχῃ a 17 supra τὸ prius add. παρὰ P²
18 fort. πλείονι sive πλέον cf. vv. 16. 21—23, p. 241,9—27 ὑπερέχον post ποιητικοῦ transposuit A: ὑπάρχον a 19 τέλους ADP: τέλος aB 21 πλείονι aBP: πλεῖον AD 22 ὑπάρχει A: ὑπερέξει aP 23 ὑπερέχοντος mrg. D 24 βέλτιον add. P² ὑπάρξει P 26 ἡ φρόνησις — φρόνησίς (28) initio paginae P³ ἡ alterum om. BD 27 ἥτις] ὅτι B 28 ποιητικόν (post ἐστι) B τέλους aP: τέλος ABD ποιητικόν] όν in ras. P² 29 τὸ alterum om. D

τὴν ὑγείαν, οὕτως καὶ τὸ ποιητικὸν πρὸς τὸ ποιητικόν, ἡ φρόνησις πρὸς τὸ γυμνάσιον· ὥσπερ γὰρ ἔχει ἡ εὐδαιμονία πρὸς τὴν φρόνησιν, τὸ ἴδιον ποιητικόν, οὕτως ἔχει καὶ ἡ ὑγεία πρὸς τὸ ἴδιον ποιητικόν, ὅ ἐστι τὸ γυμνάσιον. οὕτως δ' ἐχόντων καὶ ὡς τὸ ἡγούμενον πρὸς τὸ ἡγούμενον, ἡ εὐδαιμονία πρὸς τὴν ὑγείαν, οὕτως τὸ ἑπόμενον πρὸς τὸ ἑπόμενον, ἡ φρόνησις πρὸς τὸ γυμνάσιον· ὅσῳ δὴ αἱρετωτέρα εὐδαιμονία ὑγείας, τοσούτῳ καὶ φρόνησις γυμνασίου. κειμένων τούτων ἐξετάσωμεν πάλιν εἰ ἴσον ὑπερέχει ἡ εὐδαιμονία τῆς ὑγείας καὶ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνασίου, ὃ ἦν αὐτῆς ποιητικόν, ἢ πλέον ἢ ἔλαττον. ἂν μὲν γὰρ πλέον ὑπερέχῃ ἡ εὐδαιμονία τῆς ὑγείας ἢ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνασίου, ἔσται καὶ ἡ φρόνησις ἡ ποιητικὴ τῆς εὐδαιμονίας πλέον ὑπερέχουσα τοῦ γυμνασίου ἥπερ ἡ ὑγεία· εἰ δὲ πλέον τοῦ αὐτοῦ ὑπερέχει, δῆλον ὅτι καὶ αἱρετωτέρα ἐστὶ τῆς ὑγείας· πλείονι γὰρ τοῦ αὐτοῦ ὑπερέχουσα ὑπερέχοι ἂν καὶ ταύτης. εἰ δὲ ἴσον ἢ τε εὐδαιμονία τῆς ὑγείας καὶ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνασίου ὑπερέχει, ἴσον ἂν καὶ ἡ φρόνησις τοῦ γυμνασίου ὑπερέχοι καὶ ἡ ὑγεία· εἰ δὲ ἴσον, ὁμοίως ἂν εἴη καὶ αἱρετὴ αὐτῇ. εἰ δὲ ἔλαττον ἡ εὐδαιμονία ὑπερέχει τῆς ὑγείας ἢ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνασίου, ἔλαττον ἂν καὶ ἡ φρόνησις ὑπερέχοι τοῦ γυμνασίου ἥπερ ἡ ὑγεία· ἔλαττον δὲ ὑπερέχουσα δῆλον ὡς καὶ ἔλαττον [ἂν] αἱρετὴ ⟨ἢ⟩ αὕτη. καὶ οὕτως ἂν εἴη τέλος αἱρετώτερον δεδειγμένον ἡ ὑγεία τοῦ ποιητικοῦ, τοῦτ' ἔστι τῆς φρονήσεως, ᾧ συνεκρίνετο. δεικνύοιτο δ' ἂν ἡ εὐδαιμονία πλέον ὑπερέχουσα τῆς ὑγείας ἢ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνάζεσθαι διὰ τὸ μὴ οὕτως δεῖσθαι τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ὑγείας, ὡς δεῖται ἡ ὑγεία τοῦ γυμνάζεσθαι· τὸ μὲν γὰρ γυμνάζεσθαι ποιητικὸν τῆς ὑγείας, ἡ δὲ ὑγεία, εἰ καὶ συντελεῖ πρὸς εὐδαιμονίαν, ἀλλ' οὐχ ὡς ποιητικὸν αὐτῆς ἀλλὰ πορρωτέρω. ὥστε πλείονι ὑπερέχοι ἂν ἡ εὐδαιμονία τῆς ὑγείας ἢ ἡ ὑγεία τοῦ γυμνάζεσθαι· πλείονι ἄρα καὶ ἡ φρόνησις τοῦ γυμνάζεσθαι ἢ ἡ ὑγεία· τὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ πλείονι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ὑπερέχον καὶ αἱρετώτερον. οὐ μόνον δὲ εὗρε τὸν τόπον περιττῶς, ἀλλὰ καὶ ἡρμήνευσεν ἰσχυρῶς τε καὶ βραχέως.

---

1 ποιητὸν (ante πρὸς) P 2 ὡς a et ante ras. 3 lit. P γὰρ om. A ἔχει add. P^2 τὴν B: om. aADP 3 οὕτως — γυμνάσιον addiderat in mrg. P^3, sed pleraque abscisa sunt ἔχει D: om. aAB ἡ AD: om. aB τὸ alterum om. A 4 ἡ om. B 5 τὴν A: om. aBDP 6 αἱρετώτερον ἡ A 7 ἐξετάζομεν A: ἐξετάσομεν P πάλιν om. B ἴσον ABD: ὅσον aP 8 et 9. 10 τῆς ὑγείας ἡ εὐδαιμονία D 10 ἡ (post ἢ) om. B 11 πλείονι (ante ὑπερέχ.) B εἴπερ D πλέον alterum D: πλεῖον aABP 12 ἐστὶ BD: ἔσται aAP 13 ὑπάρχοι A: ὑπερέχοιεν B ἂν — ὑπερέχει (14) om. D ἴσα B 14 ἡ prius om. B ὑπερέχει AB: ὑπερέχοι aP ἴσον — ὑπερέχοι (15) om. A 15 ὑπερέχῃ B εἰ — ὑγείας (16) om. B εἴη post 16 αὐτῇ transposuit D 16 αὐτῇ P^2: αὕτη aADP^1 ὑπερέχει ἡ εὐδαιμονία D εἰ — ὑγείας repetit, sed eodem atque aAP ordine, D ἡ alterum om. B 17 καὶ ἡ φρόνησις ἂν ἔλαττον A ὑπερέχῃ B 18 post δῆλον add. οὖν B ἂν ex corr. add. D: ut e vs. 17 illatum delevi αἱρετὴν a ἢ addidi 19 post τέλος add. ἔλαττον aB 21 πλεῖον aABP ἡ om. BD διὰ — τοῦ γυμνάζεσθαι (23) in mrg. addiderat P^3, sed ut vs. 3 pleraque perierunt 23 post ποιητικόν add. ἐστι B 24 αὐτῇ AP 25 πλέονι ἂν ὑπερέχοι D ἡ alterum AB: om. aDP 26 πλείονι D: πλεῖον AB: πλείων aP ἡ alterum om. A, ex corr. add. D 27 ὑπάρχον A 28 τε in ras. D βραχέως D (voluit fortasse εὐθέως)

p. 116b37 Ἔτι τὸ κάλλιον καθ' αὑτὸ καὶ τιμιώτερον καὶ ἐπαινετώτερον.

Κοινότερον τοῖς ὀνόμασι νῦν χρῆται, τῷ τε καλλίονι καὶ τῷ τιμιωτέρῳ καὶ ἐπαινετωτέρῳ. ἐν μὲν γὰρ τῇ τῶν ἀγαθῶν διαιρέσει τίμια μὲν τῶν ἀγαθῶν εἶπεν εἶναι τὰ ἀρχικώτερα, ὡς θεούς, γονεῖς, εὐδαιμονίαν, καλὰ δὲ καὶ ἐπαινετὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κατ' αὐτὰς ἐνεργείας, δυνάμεις δὲ οἷς ἔνεστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, ὠφέλιμα δὲ τὰ τούτων ποιητικὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ εἰς ταῦτα συντελοῦντα. νῦν δὲ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἐπαινετὸν καὶ τὸ τίμιον ἔοικε καὶ κατὰ τῶν ὡς δυνάμεων ἀγαθῶν φέρειν. ὁ δὲ τόπος τοιοῦτος· τὸ καθ' αὑτὸ κάλλιον, τοῦτ' ἔστι τὸ τῇ ἑαυτοῦ φύσει κάλλιον, καὶ τιμιώτερον καὶ ἐπαινετώτερον [καὶ αἱρετώτερον] τοῦ ἧττον τοιούτου τῇ ἑαυτοῦ φύσει αἱρετώτερον. κάλλιον γὰρ τῇ αὑτοῦ φύσει καὶ τιμιώτερον καὶ ἐπαινετώτερον ἡ φιλία τοῦ πλούτου, ὁμοίως καὶ ἡ δικαιοσύνη ἰσχύος· πλοῦτος μὲν γὰρ καὶ ἰσχύς, εἰ καὶ καθ' αὑτὰ ἀγαθά τε δοκεῖ καὶ καλὰ καὶ τιμῆς καὶ σπουδῆς ἄξια εἶναι, ἀλλ' ἐφ' ἕτερον ἡ ἀναφορὰ τῆς αἱρέσεως αὐτῶν, τοῦ μὲν πλούτου ἐπὶ τὴν χρῆσιν, τῆς δὲ ἰσχύος ἐπὶ τὸ τὸ προκείμενον ποιεῖν ἀνεμποδίστως· ἡ δὲ φιλία καὶ ἡ δικαιοσύνη δι' αὑτὰ τιμᾶται. ἐπιζητήσαι | δ' ἄν τις τίνι διαφέρει οὗτος ὁ τόπος τοῦ πρὸ 127
ὀλίγου ῥηθέντος, ἐν ᾧ ἔλεγε τὰ καθ' αὑτὰ αἱρετὰ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς αἱρετώτερα εἶναι ἢ τὰ δι' αὑτὰ τῶν δι' ἄλλα. ἢ ἐν ἐκείνοις μὲν τὰ δι' αὑτὰ αἱρετὰ τῶν δι' ἄλλα ἔλεγεν αἱρετώτερα εἶναι καὶ τὰ καθ' αὑτὰ αἱρετὰ τῶν κατὰ συμβεβηκός, τὰ ὠφέλιμα τῶν ἀγαθῶν συγκρίνων τοῖς δι' αὑτὰ αἱρετοῖς· οὐ γὰρ δεῖ τοὺς τόπους ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων κρίνειν· ἐνταῦθα δὲ τῶν καλῶν καὶ τιμίων τὰ δι' αὑτὰ τὸ κάλλιον ἔχοντα καὶ τιμιώτερον καὶ ἐπαινετώτερον αἱρετώτερά φησιν, ὡς ἀμφοτέρων μὲν ἐχόντων τὸ δι' αὐτό, μᾶλλον δὲ τῶν ἑτέρων. οὕτως δὲ ἂν διαφέροι οὗτος ὁ τόπος καὶ ἐκείνου δι' οὗ ἔλεγε "καὶ τὸ φύσει τοῦ μὴ φύσει"· ἐνταῦθα γὰρ ἀμφότερα φύσει· φιλία γὰρ καὶ δικαιοσύνη πλούτου καὶ ἰσχύος κατὰ τὸ

---

3 νῦν om. AD τῷ alterum ante 4 ἐπαινετωτέρῳ collocant aABP 4 τῇ ex corr. add. D ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν διαιρέσει] fr. XVIII 113 Rose³ cf. Arist. Pseud. p. 127 5 εἶπεν om. D 6 καθ' αὑτὰς D 7 δὲ prius om. A ἔστιν A καλῶς AB 8 post δὲ add. καὶ aBP καλὸν καὶ τὸ ἐπαινετὸν] ποιητικὸν B 10 τὸ prius super scr. P¹ post κάλλιον add. ἐστι B τὸ alterum om. B αὐτοῦ BP: αὐτῇ A: αὑτοῦ a καὶ αἱρετώτερον delevi (cf. ad vs. 13 A) 12 αὑτοῦ aDcorr.: αὐτοῦ AP, Dpr.: ἑαυτοῦ B 12. 13 καὶ ἐπαινετώτερον καὶ τιμιώτερον B 13 post ἐπαιν. add. ex vs. 11 τοῦ ἧττον τοιούτου A 14 μὲν om. D δοκεῖ ἀγαθά τε D 16 τὸ τὸ aDP²: τὸ ABP¹ 17 αὑτὰ DP²: αὐτὰ aABP¹ 18 οὗτος om. D 18. 19 πρὸ ὀλίγου] p. 116a29—31 20 αὐτὰ aABP ἄλλων a ἢ alterum D: om. aABP ἐν om. B 21 τῶν om. A αἱρετώτερα ἔλεγεν B 21. 22 αἱρετὰ] δὲ A 23 αὐτὰ aABP 24 αὐτὰ aBDP²: αὐτὰ P¹: αὐτὸ A 25 ante τιμιώτερον add. τὸ P post αἱρετώτερά ras. 3 lit. P 26 τὸ] καὶ B αὐτὸ BDP²: αὐτὸ aAP¹ δὲ alterum D: δ' aBP: τε A διαφέρη A 27 δι' ADP: δ' aB ἔλεγε] p. 116b10 ἐνταῦθα scripsi cf. vs. 24: ταῦτα libri 28 κατὰ] καὶ A

καλλίω εἶναι δι' αὑτὰ καὶ τιμιώτερα καὶ ἐπαινετώτερά αἱρετώτερά ἐστιν, ὄντων καὶ ἐκείνων αἱρετῶν τῇ αὑτῶν φύσει. τὸ δὲ οὐδεὶς γὰρ τιμᾷ τὸν πλοῦτον δι' αὑτὸν ἀλλὰ δι' ἕτερον οὐκ ἔστιν ἀναιρετικὸν τοῦ τῇ αὑτοῦ φύσει αἱρετὸν εἶναι τὸν πλοῦτον. καθ' ὅσον μὲν γὰρ ὄργανον, τοιοῦτο· καθ' ὅσον δὲ ἐν τῇ αὑτοῦ φύσει ἔχει τὸ εἶναι τῷ σπουδαίῳ πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας ὄργανον, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τοῦ σπουδαίου πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας ὄργανον γίνεται, καθ' αὑτόν ἐστιν ἀγαθός τε καὶ αἱρετός· ἔχει γὰρ ἐν τῇ αὑτοῦ φύσει τὸ εἶναι χρήσιμος. ὅτι γὰρ μὴ ὁ σπουδαῖος τοιοῦτον αὐτὸν ποιεῖ, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτὸν τὴν πενίαν τοιαύτην, καίτοι χρώμενον καὶ ταύτῃ, καὶ ἔτι αἱρεῖσθαι αὐτὸν πρὸ πενίας πλοῦτον.

p. 117a5 Ἔτι ὅταν δύο τινὰ αὑτοῖς σφόδρα ᾖ παραπλήσια.

Τόπον ἡμῖν παραδίδωσιν ἀπὸ τῶν παρεπομένων. ὅταν γάρ, ὧν τὴν σύγκρισιν ποιούμεθα ζητοῦντες πότερόν ἐστιν αὐτῶν αἱρετώτερον, [ἐὰν] παραπλήσια ἀλλήλοις ᾖ καὶ διὰ τοῦτο δύσκριτον καὶ δυσφώρατον ἔχῃ τὴν ὑπεροχήν, δεῖν φησιν ἐκ τῶν παρεπομένων αὐτοῖς τὴν ἐπίκρισιν ποιεῖσθαι· ᾧ γὰρ ἕπεται μεῖζον ἀγαθὸν τῶν ἄλλων ὁμοίων ὄντων αὐτοῖς, τοῦτο αἱρετώτερον. ἐὰν δὲ κακὰ ᾖ τὰ ἑπόμενα αὐτοῖς (οὐδὲν γὰρ κωλύει καὶ αἱρετοῖς τισιν οὖσιν ἕπεσθαί τινα δυσχερῆ τε καὶ φευκτά), ᾧ ἕπεται τὸ ἔλαττον κακόν, τοῦτο ἔσται αἱρετώτερον. οἷον ἐὰν ζητῶμεν πότερον τὸ μανθάνειν ἢ τὸ γυμνάζεσθαι αἱρετώτερον, λαμβάνομεν τὰ ἑπόμενα αὐτοῖς· ἕπεται δὲ τῷ μὲν μανθάνειν τὸ ἐπίστασθαι, τῷ δὲ γυμνάζεσθαι τὸ ὑγιαίνειν· * * * * μεῖζον ἀγαθόν, ἐροῦμεν τὸ μανθάνειν τοῦ γυμνάζεσθαι αἱρετώτερον. * * * καὶ τὸ ἀνενδεὲς τοῦ δεομένου, ὅταν ζητῶμεν πότερον αἱρετώτερον τὸ εὖ ποιεῖν ἢ τὸ εὖ πάσχειν, ἐπεὶ τῷ μὲν εὖ ποιεῖν ἕπεται τὸ ὅμοιον θεῷ καὶ τοῖς ἀνενδεέσιν εἶναι, τὸ δὲ εὖ πάσχειν τῶν θνητῶν τε καὶ ἐνδεῶν, τὸ εὖ ποιεῖν τοῦ εὖ πάσχειν ἐροῦμεν αἱρετώτερον. οὕτως δειχθή-

---

1 αὐτὰ AP^{r} (corr. P^{2}) 2 αὐτῶν a: αὐτῶν ABDP 3 αὐτὸν AP 4 et 5 αὐτοῦ a: αὐτοῦ BDP: αὐτῇ A 4. 5 τοιοῦτον AB 5 ἐν om. D τῷ σπουδαίῳ] utrumque φ in ras. P^{3} 7 post γίνεται add. τοιοῦτος aP. corr. ex τοιοῦτον B 8 αὐτοῦ a: αὐτοῦ ABDP ὅτε B ὁ μὴ A 9 τοιοῦτος A αὐτὸν (ante ποιεῖ) a 10 καὶ prius om. B πρὸς B 12 αὐτοῖς BD παραπλήσιον A 13 τόπον iterat B γὰρ] ras. 4 lit. P 14 ποιούμεθα A: ποιώμεθα aBDP ζητοῦνται A αἱρετώτερα A ἐὰν, quod ut e vs. 18 illatum delevi, AD: ἂν aB: ἐπὰν P 14. 15 post παραπλήσια add. αὐτοῖς B 15 δυσφώρατον scripsi cf. Lobeck Paral. 38: δυσφορώτατον (ώ in ras. 2 lit. P^{2}) aABP: δυσφωρότατον (ωρό in ras.) D ἔχει B 16 αὐτοῖς τὴν ἐπίκρισιν D: τὴν ἐπίκρισιν αὐτῶν aABP 17 ὄντων ex corr. add. D 18 ᾖ κακὰ B 19 δυσχερῆ τέ τινα B 20 ἐστὶν B αἱρετώτερον ἔσται D ἂν aABP ζητοῦντες aP, sed οῦντες in ras. P^{2} 21 post γυμνάζεσθαι add. ἐστιν compend. B post αἱρετώτερον add. καὶ τὸ ἀνενδεὲς τοῦ δεομένε (sic) ex vs. 24 a λαμβάνομεν] supra o scripsit ω P 22 δὲ prius om. P μὲν om. A 23 supple ἐπεὶ οὖν τὸ ἐπίστασθαι τοῦ ὑγιαίνειν post μεῖζον add. οὖν B γυμνάζεσθαι] γυμνά in ras. P^{2} post γυμνάζεσθαι add. καὶ aABD: om. P 24 supple ὁμοίως ἐπεὶ αἱρετώτερον ἐνδεὲς A 25. 26 ὁμοίως τοῖς θεοῖς aBP 26 ante καὶ τοῖς add. τὲ P fort. τῶν ἀνενδεῶν εἶναι, τῷ δὲ om. A 27 τὸ ex τοῦ sive τῶ corr. P

σεται καὶ ἐγκράτεια καρτερίας αἱρετώτερον, εἴ γε τῇ μὲν ἐγκρατείᾳ ἕπεται τὸ νικᾶν τῇ δὲ καρτερίᾳ τὸ μὴ ἡττᾶσθαι, αἱρετώτερον δὲ τὸ νικᾶν τοῦ μὴ ἡττᾶσθαι. ἂν δὲ ᾖ τὰ ἑπόμενα κακά, τὴν ἐπίκρισιν τοῦ αἱρετωτέρου ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ποιησόμεθα κακοῦ· ἂν γὰρ ζητῶμεν πότερον αἱρετώτερον θεραπεύεσθαι ἢ πλεῖν, ἐπεὶ τῷ μὲν πλεῖν ἕπεται τὸ ναυτιᾶν τῷ δὲ θεραπεύεσθαι τὸ καίεσθαί τε καὶ τέμνεσθαι, καὶ ἔστι μεῖζον κακὸν τοῦτο τοῦ ναυτιᾶν, ἐροῦμεν αἱρετώτερον τὸ πλεῖν τοῦ θεραπεύεσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ ἀπὸ τῶν ἑπομένων αὐτοῖς ἀγαθῶν ἔστι τὴν ἐπίκρισιν ποιεῖσθαι· ἐπεὶ γὰρ τῷ μὲν θεραπεύεσθαι ἕπεται ἡ ὑγεία τῷ δὲ πλεῖν ἡ κέρδος ἢ ἱστορία, μεῖζον δὲ ἀγαθὸν ἡ ὑγεία τούτων, ἔσται κατὰ τοῦτο τὸ θεραπεύεσθαι τοῦ πλεῖν αἱρετώτερον. ἔνεστι τούτῳ προσχρωμένους τῷ τόπῳ καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον αἱρετώτερον δεικνύναι τοῦ πρακτικοῦ· ἕπεται γὰρ τῷ μὲν θεωρητικῷ τὸ ὑπερορᾶσθαί τε καὶ ἀμελεῖσθαι καὶ καταφρονεῖσθαι, τῷ δὲ πρακτικῷ τὸ φθονεῖσθαί τε καὶ ἐπιβουλεύεσθαι μείζονα ὄντα τοῦ ὑπερορᾶσθαι καὶ καταφρονεῖσθαι κακά. δεικνύοιτο δ' ἂν καὶ δόξα πλούτου αἱρετώτερον, ἐπεὶ τῇ μὲν δόξῃ χαυνότης ἕπεται τῷ δὲ πλούτῳ ὕβρις μεῖζον ὂν κακὸν χαυνότητος. καὶ οὕτως μὲν τοῖς συγκρινομένοις αἱρετοῖς οὖσιν ἔνεστι δεικνύναι ἑπόμενα κακά τινα. ἔνεστι δὲ ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων κακῶν καὶ φευκτῶν ὄντων ἄλλο ἄλλου φευκτότερον δεικνύναι. ἐπεὶ γὰρ τῷ μὲν ἀδικεῖν ἕπεται τὸ μισεῖσθαι τῷ δὲ ἀδικεῖσθαι τὸ ἐλεεῖσθαι, καὶ ἔστι μεῖζον κακὸν τὸ μισεῖσθαι τοῦ ἐλεεῖσθαι, ἔλαττον φευκτὸν τὸ ἀδικεῖσθαι τοῦ ἀδικεῖν. πάλιν εἰ τὸ τοὺς οἰκείους ἀλλήλοις ἐπιβουλεύειν μεῖζον κακὸν ἢ τὸ τοὺς ἀλλοτρίους, ἕπεται δὲ τῇ μὲν στάσει τὸ τοὺς οἰκείους ἀλλήλοις ἐπιβουλεύειν τῷ δὲ πολέμῳ τὸ τοὺς ἀλλοτρίους, ἔλαττον φευκτὸν τὸ πολεμεῖν ἂν εἴη τοῦ στασιάζειν. οὕτω δειχθήσεται καὶ μανία ὀργῆς ἧττον κακόν, εἴ γε τῇ μὲν μανίᾳ ἕπεται τὸ ἀτυχεῖν τῇ δὲ ὀργῇ τὸ ἁμαρτάνειν μεῖζον ⟨ὂν⟩ τοῦ ἀτυχεῖν κακόν. λέγει δὲ καὶ διαφοράν τινα τῶν ἑπομένων τισίν· τὰ μὲν γὰρ πρότερά ἐστι τῷ χρόνῳ αὐτῶν, οἷς λέγεται ἕπεσθαι, τὰ δὲ ὕστερα. καὶ ἔστιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν ἑπομένων τοῖς αἱρετοῖς τὰ ὕστερα τῶν πρώτων βελτίω· τῷ γὰρ μανθάνειν ὡς μὲν πρῶτον

---

4 κακοῦ ποιησόμεθα D 5 τὸ aB: om. ADP 6 τε] τινα B post μεῖζον add. ἔλαττον B τοῦτο om. aP 7 τοῦ prius corr. ex τὸ P² post ναυτιᾶν add. τὸ καίεσθαι aP τὸ — τοῦ corr. ex τοῦ (?) — τὸ P² 9 ἢ om. B: " in ras. P² itemque vs. 10 10 μεῖζον corr. ex μείζων P¹ ἡ ὑγίεια ἀγαθὸν a post τὸ add. δὲ B 11 αἱρετωτέρου A προσχρώμενοι A 14 τὸ φρονεῖσθαι A 15 post ὑπερορᾶσθαι add. τε ut vs. 13 B 16 τοῦ πλούτου αἱρετωτέρα A supra χαυνότης scripsit τύφῳ P³ 18 post δὲ add. καὶ B 19 ὄντων om. P¹: ὂν P³ 21 καὶ — ἀδικεῖν (22) om. B 22 τοῦ — τὸ Ppr., corr. P¹ aut P² τὸ alterum om. aA 22. 23 post ἐπιβουλεύειν add. τῷ δὲ — ἔλαττον φευκτὸν (sic) τὸ πο| ex vv. 24. 25 B 23 μεῖζον κακὸν mrg. D ἢ τὸ ABD: τοῦ aP 24 ἐπιβουλεύειν ἀλλήλοις (ἀλλήλους A) aABP 24. 25 φευκτὸν ἔλαττον B 25 τὸ πολεμεῖν post στασιάζειν transposuit D 26 τὸ alterum] τοῦ B 27 ὂν addidi cf. vs. 17 28 αὐτῶν aABP: αὐτοῖς D: fort. τῶν 29 τὸ aBP: om. AD 30 ὡς μὲν (haec ex corr.) πρῶτον // D: μὲν πρῶτον B: μὲν πρότερον A: πρῶτον μὲν aP (μὲν add. P⁵ aut P³)

ἕπεται τὸ ἀγνοεῖν (εἰ γὰρ μανθάνει, ἠγνόει· ἐν ὑποθέσει γὰρ ἡ ἀκολουθία), ὡς δὲ ὕστερον τὸ ἐπίστασθαι (εἰ γὰρ μεμάθηκεν, ἐπίσταται), καὶ τῷ θεραπεύεσθαι ὡς μὲν πρῶτον τὸ νοσεῖν (εἰ γὰρ θεραπεύεται, νοσεῖ), ὡς δὲ δεύτερον τὸ ὑγιαίνειν (εἰ γὰρ θεραπεύεται, ὑγιανεῖ), καὶ τῷ χρηματίζεσθαι ὡς μὲν πρῶτον ἡ πενία, ὡς δὲ δεύτερον τὸ ἔχειν χρήματα, [καὶ τῷ χρόνῳ] καὶ τοῖς γινομένοις ὡς μὲν πρότερον τὸ μὴ εἶναι, ὡς δ' ὕστερον τὸ εἶναι. καὶ ἔμπαλιν ἐπὶ τοῦ φθείρεσθαι καὶ ὅλως ἐπὶ τῶν φευκτῶν· καὶ γὰρ τῇ νόσῳ ὡς μὲν πρῶτον ἡ ὑγεία, ὡς δ' ὕστερον ἡ φθορά, καὶ τῇ ἀπωλείᾳ ὡς μὲν πρῶτον ἡ κτῆσις, ὡς δ' ὕστερον ἡ ἀπορία, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδραποδιζομένων πρότερον μὲν ἡ ἐλευθερία, ὕστερον δὲ ἡ δουλεία. ὥστε ἔστιν ἐφ' ὧν τὸ μὲν πρῶτον βέλτιον, χεῖρον δὲ τὸ δεύτερον.

Δείξας δὲ τὸ διττὸν τῶν ἑπομένων δεῖν φησιν ἀεὶ τοῦτο λαμβάνειν τῶν ἑπομένων ὃ πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν χρήσιμον. ἐκ μὲν γὰρ τῶν ὕστερον ἑπομένων ἀγαθῶν δείξομεν τὸ μανθάνειν τοῦ ὑγιάζεσθαι αἱρετώτερον, ἐπεὶ τῷ μὲν ἐπιστήμῃ τῷ δὲ ὑγεία ἕπεται, μεῖζον δὲ ἀγαθὸν ὑγείας ἐπιστήμη, τὸ δὲ ἐπίστασθαι τοῦ ὑγιαίνειν, ἐπεὶ τῷ μὲν ἕπεται τὸ εὖ διακεῖσθαι τὴν ψυχήν, τῷ δὲ τὸ εὖ τὸ σῶμα ἔχειν ἔλαττον ὂν ἐκείνου. πάλιν δὲ ἐκ τῶν κακῶν τῶν ἑπομένων ὕστερον δειχθήσεται τὸ φιλοθεώρων. εἶναι τοῦ ἰσχύειν τῷ σώματι αἱρετώτερον· ἕπεται γὰρ τοῖς μὲν φιλοθεώροις κακὸν ἡ τῶν ἀναγκαίων ἀμέλεια καὶ ἄγνοια, τοῖς δ' ἰσχυροῖς τὰ σώματα θρασύτης καὶ ἀδικία μεῖζον οὖσα κακὸν τῆς τῶν ἀναγκαίων ἀμελείας τε καὶ ἀγνοίας. ἐκ δὲ τῶν ὕστερον ἑπομένων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν δεικνύοιτ' ἂν τὸ πολεμοῦντα ἀποθνήσκειν αἱρετώτερον τοῦ φεύγοντα δουλεύειν· τοῖς μὲν γὰρ ἐν πολέμῳ ἀποθνοῦσιν ἕπεται ἀγαθὸν μὲν ἡ εὐκλεια, κακὸν δὲ τὸ ἐλεεῖσθαι, τοῖς δὲ φυγοῦσιν ἀγαθὸν μὲν τὸ ζῆν, κακὸν δὲ ἡ δουλεία· εἰ δὴ καὶ ζωῆς εὔκλεια μεῖζον ἀγαθὸν καὶ τὸ ἐλεεῖσθαι δουλείας ἔλαττον κακόν, κατ' ἄμφω ἂν αἱρετώτερον εἴη πολεμοῦντα ἀποθνήσκειν τοῦ φεύγοντα δουλεύειν. διὰ δὲ τῶν πρώτων ἑπομένων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν δεικνύοιτ' ἂν πάλιν τὸ μανθάνειν τοῦ ὑγιάζεσθαι αἱρετώτερον· τοῦ μὲν γὰρ ἡγεῖται τὸ βουλεύεσθαι ἀγνοίας ἀπαλλαγῆναι, τοῦ δὲ τὸ νόσου,

---

1 μανθάνοι B ἠγνόει] τὸ ἀγνοούμενον, ἠγνόει ἄρα A 2 ὡς δὲ scripsi: ὥστε aABD: ὡς τ P (ε in ras. P^2) ἐπίσταται, καὶ τὸ—4 ὑγιανεῖ, (incipit fol.) καὶ (τῷ om.) χρῆμα P^3 3 εἰ—νοσεῖ om. P^3 4 ὑγιανεῖ] ὑγιάνῃ D 5 πρότερον—ὕστερον B καὶ τῷ χρόνῳ delevi 6 πρότερον BD cf. vs. 10: πρῶτον aAP μὴ supersc. B^2 δεύτερον A 7 καὶ primum om. aP ὅλως post φευκτῶν transposuit A 8 πρότερον B δεύτερον AB ἀπολείᾳ a 9 πρῶτον μὲν A δεύτερον B ἀπορία aABP: πενία D 10 πρῶτον aP ἡ alterum om. P 11 ἀφ' B 12 αἰεὶ aBP 13 ὃ om. P^1, τὸ P^2 ὑποκειμένου a ἐκ scripsi cf. vv. 18. 22: ἐπὶ libri μὲν om. B 14 fort. τὸ ⟨μὲν⟩ μανθάνειν γυμνάζεσθαι A 17 εὖ prius] ᾧ a τῷ ABD: τῇ aP 19 τοῦ] τῶ B φιλοθεωροῖς AB 23 τὸ in ras. P^2 πολεμοῦντα scripsi cf. vs. 27: πολεμοῦντας libri φεύγοντα AD cf. vs. 28: φυγόντας aBP 25 φυγοῦσιν aP: φεύγουσιν ABD 25. 26 ἡ δουλεία AD: τὸ δουλεύειν aBP 26 δὴ καὶ] δὲ D · ζωῆ εὐκλείας a 27 αἱρετώτερον ἂν A 28 ἑπομένων om. A 29 πάλιν om. A 30 γὰρ μανθάνειν ἠγεῖτο aP βούλεσθαι Dpr. τοῦ—ἀπαλλαγῆναι αἱρετώτερον (p. 246,2) in mrg. P^2 τοῦ δὲ τὸ a: inv. ord. B: τὸ om. ADP^2 νόσων B

καὶ ἔστιν ἀμφοτέρων αἱρετῶν ὄντων τὸ βουλεύεσθαι ἀγνοίας ἀπαλλαγῆναι αἱρετώτερον· ὥστε καὶ τὸ ᾧ τοῦτο ἕπεται αἱρετώτερον. ἔμπαλιν δὲ ἔχει τὰ ἡγούμενα αὐτῶν κακά· τοῦ μὲν γὰρ μανθάνειν ἄγνοια ἡγεῖται, τοῦ δὲ ὑγιάζεσθαι νόσος, καὶ ἔστιν ἔλαττον κακὸν νόσος ἀγνοίας· ὥστε κατὰ τοῦτο αἱρετώτερον ἂν φαίνοιτο τὸ ὑγιάζεσθαι τοῦ μανθάνειν. ἢ οὐ κυρίως ταῦτα ἑπόμενα· διὸ ὑπάγοιτο ἂν τόπῳ ἄλλῳ τῷ ἀξιοῦντι αἱρετώτερον εἶναι δι' οὗ μείζονός τις κακοῦ παύεται ἢ δι' οὗ ἐλάττονος. ἔνεστι δὲ πρὸς τὸ χρήσιμον τοῦ προκειμένου καὶ ἐναλλὰξ λαμβάνειν τοῦ μὲν τὸ πρότερον ἑπόμενον τοῦ δὲ τὸ ὕστερον. ἐπιστήμην γὰρ ἡδονῆς αἱρετωτέραν δείξομεν λαμβάνοντες τῆς μὲν ἐπιστήμης τὸ πρότερον ἑπόμενον αὐτῇ (τοῦτο δέ ἐστι τὸ μανθάνειν) τῆς δὲ ἡδονῆς τὸ ὕστερον· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀπολελαυκέναι· καὶ ἐπεὶ αἱρετώτερον τὸ μανθάνειν τοῦ ἀπολελαυκέναι, εἴη ἂν καὶ ἐπιστήμη ἡδονῆς αἱρετωτέρα.

p. 117a16 Ἔτι τὰ πλείω ἀγαθὰ τῶν ἐλαττόνων, ἢ ἁπλῶς, ἢ ὅταν τὰ ἕτερα ἐν τοῖς ἑτέροις ἐνυπάρχῃ.

Τὰ πλείω φησὶν ἀγαθὰ τῶν ἐλαττόνων αἱρετώτερα εἶναι, ἢ ἁπλῶς, ὅταν διαφέροντα ἀλλήλων λαμβάνηται, οἷον ὑγεία καὶ εὐγένεια καὶ πλοῦτος καὶ μνήμη τιμῆς καὶ ἰσχύος (ἁπλῶς γὰρ ταῦτα εἴληπται διαφέροντα ἀλλήλων | τῷ ἐν τοῖς ἑτέροις μηδὲν τῶν ἑτέρων εἶναι), ἢ οὐχ 129
ἁπλῶς, ἀλλ' ὅταν τὰ ἕτερα ἐν τοῖς ἑτέροις, τὰ [δὲ] ἐλάττω ἐν τοῖς πλείοσιν ἢ περιεχόμενα. δοκεῖ δὲ τοῦτο ἀληθέστερον εἶναι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἁπλῶς καὶ πάντῃ ἑτέρων οὐκ ἀληθές· δύναται γὰρ τὰ ἐλάττω κατ' ἀριθμὸν τῶν πλειόνων αἱρετώτερα εἶναι, ἂν ᾖ τὰ μὲν ἐλάττω μείζω τὰ δὲ πλείω μὴ τοιαῦτα· δικαιοσύνη γὰρ μετὰ φρονήσεως αἱρετωτέρα ὑγείας, πλούτου, ἰσχύος, κάλλους, εὐγενείας, ἅμα λαμβανομένων. οὐκέτι δὲ τοῦτ' ἂν γένοιτο, εἰ τὰ ἐλάττω ἐν τοῖς πλείοσιν· ὑγεία γὰρ καὶ πλοῦτος καὶ τιμὴ καὶ εὐγένεια αἱρετώτερα ὑγείας καὶ πλούτου.

Εἰπὼν δὲ τὸν τόπον ἔνστασίν φησιν ἔχειν αὐτόν· μὴ γὰρ πάντως τὰ πλείω τῶν ἐλαττόνων εἶναι αἱρετώτερα, ἂν τὰ μὲν περιέχῃ, τὰ δὲ περιέχηται. ὅταν γὰρ λαμβάνηται δύο ἀγαθά, τὸ τέλος καὶ τὸ ἐκείνου χάριν, οἷον τὸ ὑγιάζεσθαι καὶ ἡ ὑγεία, καὶ συγκρίνηται πρὸς τὴν ὑγείαν, ἥτις ἐνυπῆρχε τοῖς πρώτοις ῥηθεῖσιν ἀγαθοῖς δύο, οὐκ ἔστι τῆς ὑγείας

---

1 ἀμφοτέρων αἱρετῶν ὄντων post 2 αἱρετώτερον prius transposuit A 2 ἔσεται B δὲ D: om. aABP ἔχει ante ἔμπαλιν collocat A 4 νόσος ἀγνοίας mutavit in νόσου ἄγνοια D 5 φαίνοιτο ἂν B τοῦ—τὸ A 6 τῷ libri 8 προκειμένου ex ἀ. ομένου corr. P² μὲν] μὴ A 9 ἑπόμενος a τὸ om. A αἱρετώτερον aP 10 μὲν om. A 11 τὸ tertium om. D 12 καὶ prius D: om. aABP τοῦ—τὸ A 13 αἱρετώτερον aP 15 ἐν om. Arist. (sed praebent BCPcf) 18 καὶ, quod post εἴληπται collocant libri, post πλοῦτος reposui μνήμη scripsi: μνήμης aADP et post τιμῆς B τιμῆς] ῆς compend. superscr. P²: τινὰ A* 20 δὲ delevi 21 ᾖ scripsi: εἴη libri δὲ scripsi: γὰρ libri 22 καὶ πάντῃ] πάντη τε A ἀληθεια A 24 fort. τοσαῦτα 25 post κάλλους add. τε καὶ A ἅμα] ἀλλὰ A 26 καὶ τιμὴ] τιμή τε A 28. 29 πάντως τὰ] παν supra scripto τ A 29. 30 περιέχηται– περιέχῃ B 31 τὸ om. aP ἡ om. P 32 οὐκ ἔστι] οὐδέντι P

αἱρετώτερα τὰ δύο, καίτοι πλείονα ὄντα, ἐπειδὴ τὸ ὑγιάζεσθαι τῆς ὑγείας ἕνεκεν αἱρούμεθα. ὁμοίως ἡ ἐπιστήμη μετὰ τοῦ μανθάνειν οὐκ ἔστιν αἱρετωτέρα τῆς ἐπιστήμης μιᾶς οὔσης δύο ὄντα, ὅτι τὸ μανθάνειν διὰ τὴν ἐπιστήμην αἱρούμεθα. ἀλλ' οὐδὲ εὐδαιμονία μετὰ τῶν ἀρετῶν αἱρετωτέρα τῆς εὐδαιμονίας μόνης, ἐπεὶ ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ περιέχονται καὶ αἱ ἀρεταί. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πόλιν εὐεργετεῖν περιέχεται τὸ καὶ τοὺς οἰκείους, ὥστε οὐκ ἂν εἴη ἀμφότερα αἱρετώτερα τοῦ τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν. καὶ ἡ εὐεξία δὲ ἐν αὐτῇ τὴν ὑγείαν περιέχουσα οὐ γίνεται ταύτῃ αἱρετωτέρα. οὐ γὰρ συναριθμεῖται τοῖς περιέχουσί τινα τὰ περιεχόμενα ὑπ' αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἠθικῶν ἐρρέθη, τοῦτ' ἔστιν οὐ συγκρίνεται· διὸ δεῖ προσδιορίζεσθαι τὸ ἐν τούτοις εἶναι τὰ πλείω καὶ περιέχοντα ἀγαθὰ αἱρετώτερα τῶν ἐλαττόνων καὶ περιεχομένων, ἐν τοῖς συναριθμεῖσθαι πεφυκόσι.

p. 117a21 Καὶ μὴ ἀγαθὰ δὲ ἀγαθῶν οὐδὲν κωλύει εἶναι αἱρετώτερα.

Λέγει ὅτι καὶ ἀγαθόν τι μετὰ μὴ ἀγαθοῦ οὐδὲν κωλύει πλειόνων ἀγαθῶν αἱρετώτερον εἶναι· οὐ γὰρ πάντα μὴ ἀγαθὰ ληφθέντα ἀγαθῶν αἱρετώτερα ἂν εἴη, ἀλλ' εἰ ἀγαθῷ μὴ ἀγαθόν τι συντεθείη· ἐκεῖνο γὰρ ἀδύνατον. δυνάμει δὲ τὴν ἔνστασιν, ἣν ἡμεῖς εἰρήκαμεν πρὸς τὸ πρῶτον εἰρημένον, τὸ ὅτι τὰ πλείω ἀγαθὰ τῶν ἐλαττόνων ἁπλῶς αἱρετώτερα, τίθησι διὰ τούτων. σωφροσύνη γὰρ μετά τινος ἀδιαφόρου, οἷον ληκυθίου ἢ ἰόνθου ἢ οὐλότητος τριχῶν ἢ στάσεως ἢ τοῦ περιπατεῖν, ἢ καὶ κακοῦ τινος τῶν μικρῶν, οἷον ἀδοξίας, ὑγείας καὶ πλούτου καὶ ἰσχύος αἱρετώτερον· εἰ δὲ καὶ μετὰ κακοῦ τινος οὖσα ἡ σωφροσύνη αἱρετωτέρα ὁμοῦ πλειόνων ἀγαθῶν, οἷον πλούτου, εὐγενείας, δόξης, δῆλον ὅτι καὶ μόνη ἂν εἴη αὐτῶν αἱρετωτέρα· οὕτως δ' οὐκέτ' ἂν τὰ πλείω ἀγαθὰ τῶν ἐλαττόνων αἱρετώτερα εἴη, οὐδ' ἂν μὴ τέλος ᾖ τῶν πλειόνων τὸ ἀντιτιθέμενον αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ καὶ εὐδαιμονία μετά τινος ἀδιαφόρου αἱρετωτέρα δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας.

p. 117a23 Καὶ τὰ αὐτὰ μετὰ ἡδονῆς μᾶλλον ἢ ἄνευ ἡδονῆς.

Οὐκ ἄλλων πρὸς ἄλλα σύγκρισιν ὁ τόπος οὗτος ποιεῖται, ἀλλ' αὐτῶν

---

1 πλείω aABP ἐπειδὴ] ἐπὶ B τῆς aP Arist.: om. ABD 3 μιᾶς οὔσης mrg. D 4 οὐδὲ add. P²: fort. οὐδ' ἡ αἱρετῶν AP¹ (corr. P³) 6 ἐν τῷ τὴν P (τῷ et ἡν super scr. P²) περιέχεται om. B καὶ τὸ B οἴκους B 7 ἀμφοτέροις P ἡ om. AD αὐτῇ aBDP: ἑαυτῇ A 8 τὴν ὑγείαν ante 7 ἐν transposuit A 9. 10 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἠθικῶν] c. 6 p. 1097b16. 17 10 ἐρρέθη D: ἐρρήθη aABP cf. p. 94,29 δεῖ προσ add. P² προσδιορίζεσθαι δεῖ B 11 αἱρετώτερα om. D 12 τῷ—πεφυκότι B: οἷς—πεφύκασι conicio συναριθμεῖσθαι D 15 αἱρετώτερα A 16 ἐκεῖνο] ˜ et o corr. P² 17 εἰρήκαμεν] p. 246,21—25 18 τὸ om. aB 19 λυκυ A 19. 20 ἴθου ADP 20 τριχῶν D: τριχὸς aABP στάσεως ABDP¹: διαστάσεως aP² καὶ om. aB 21 αἱρετώτερα B 23 ante δόξης add. καὶ D δοξῶν A αὐτῶν εἴη D αὐτῆς A 24. 25 εἴη αἱρετώτερα D 26 καὶ prius om. B . αἱρετωτέρου B 27 ἀνδρίας ut semper A 28 τὰ αὐτὰ ABD: ταῦτα aP (pr. B)

πρὸς αὐτά· τὰ γὰρ αὐτὰ ἀγαθὰ μεθ' ἡδονῆς αἱρετώτερα ἢ χωρὶς ἡδονῆς. οἷον ἀνδρεία μεθ' ἡδονῆς αἱρετωτέρα ἢ χωρὶς ταύτης. ἢ εἰ καὶ ἡ ἡδονὴ εἴη τῇ αὐτῆς φύσει ἀγαθόν, εἴη ἂν καὶ ἐνταῦθα τὰ πλείω ἀγαθὰ τῶν ἐλαττόνων αἱρετώτερα δεικνὺς τῷ τὰ ἐλάττω ἐν τοῖς πλείοσι περιέχεσθαι. ἔτι καὶ εἰ μὴ μετὰ ἡδονῆς τὰ αὐτὰ ἀγαθὰ εἴη ἀλλὰ μετὰ ἀλυπίας, αἱρετώτερα γίνεται, καὶ εἰκότως· τὰ γὰρ αὐτὰ ἀγαθὰ ἔλαττον αἱρετώτερα γίνεται μετὰ κακοῦ τινος ἢ εἰ χωρὶς τούτου λαμβάνοιτο. ὅῆλος δέ ἐστι τὴν ἀλυπίαν ἄλλο τι τῆς ἡδονῆς λέγων.

p. 117a26 Καὶ ἔκαστον ἐν ᾧ καιρῷ μεῖζον δύναται.

Διὰ τούτου τοῦ τόπου δείκνυσιν ὅτι τῶν αἱρετῶν ἕκαστον αἱρετώτερόν ἐστιν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐν ᾧ πλεῖον δύναται. δύναται δὲ ἕκαστον πλεῖον, ὅτε καὶ μάλιστά ἐστιν αὐτοῦ χρεία· δείκνυσι γὰρ τὴν ἑκάστου δύναμιν ἡ χρεία μάλιστα, καὶ εἰκότως. τὸν γὰρ πεπληρωμένον ἥδη οὔτε ἥδεσθαι οὔτε λυπεῖσθαι. λέγει, ἥδεσθαι δὲ τὸν ἐν ἐνδείᾳ τρεφόμενον. καὶ ὁ μὲν μὴ ὁρῶν τι ἡδὺ ἢ μὴ ἀκούων τινὸς τοιούτου οὔτε ἥδεται οὔτε λυπεῖται, ἥδεται δὲ ὁ ἐν τούτοις ὤν. οἷον ἐπεὶ αἱρετὸν ἡ ἀλυπία, εἰσὶ δὲ οἱ γέροντες τῶν νέων ἐπιλυπότεροι (ἡ γὰρ νεότης φαιδρότητα ἔχει σύμφυτον), ἐν τῷ γήρᾳ ἡ ἀλυπία αἱρετωτέρα ἢ ἐν νεότητι· πλεῖον γὰρ ἰσχύει τότε· κατισχύει γὰρ τῆς λύπης ἐν τούτοις οὔσης πλείονος, καὶ μᾶλλον αὐτῆς χρεία τότε. ἀλλὰ καὶ ἡ φρόνησις αἱρετὴ οὖσα αἱρετωτέρα ἐστὶν ἐν τῷ γήρᾳ· μᾶλλον γὰρ ταύτης χρεία τοῖς γεγηρακόσιν, ἐπεὶ οὗτοι καὶ ἀπαιτοῦνται τοῦτο, καὶ ἐγχειρίζεται τούτοις ὅσα δεῖται φρονήσεως (τοὺς γὰρ νέους οὐδὲν ἀπαιτοῦσι τοιοῦτον), καὶ ἀκριβὴς ἡ [τῆς ἰσχύος] τῆς φρονήσεως ἐξέτασις ἐπὶ τούτων γίνεται. πάλιν ἡ ἀνδρεία τοῖς νέοις καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ αἱρετωτέρα· μᾶλλον γὰρ χρεία τοῖς νέοις τούτου, καὶ τοῦτο ἀπαιτοῦνται ὡς προσῆκον αὐτοῖς. ὁμοίως καὶ ἡ σωφροσύνη μᾶλλον ἐν τοῖς νέοις ἰσχύει· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ ὑπὸ ἡδονῶν ἐνοχλούμενοι μάλιστα, πρὸς ἃς σωφροσύνης δεῖ. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ δεικνύοιτο ἂν καὶ πενία μὲν ἐν γήρᾳ φευκτότερον (διὰ γὰρ ἀσθένειαν τὸ γῆρας πλειόνων δεῖται), ἀσθένεια δὲ ἐν νεότητι· μάλιστα γὰρ οὗτοι ἰσχύος δέονται.

---

1 χωρὶς] ἄνευ B 2 αἱρετώτερον aA ἡ om. AB 3 ἂν om. A 4 τῷ aAP: τὸ BD 5 ἔτι—εἴη lemma in A ἀγαθὰ om. aP εἴη scripsi: ᾖ libri 6 post γίνεται (ἵνε in ras. D) add. μετὰ—λαμβάνοιτο (haec ex vs. 7 illata), εἰ μετὰ λύπης εἴη aP καὶ—γίνεται om. A ἀγαθὰ BD: om. aP 7 τὴν om. A 10 post ὅτι add. καὶ B 12 ante ὅτε add. τότε AB ὅτε] ὅ in ras. 2 lit. P καὶ om. aP 12. 13 δύναμιν post μάλιστα transposuit B 13 ἡ χρεία ἂν B πεπηρωμένον B 14 λέγει] an Plato Gorg. p. 494 A? sed suspecta τὸν (13)—ὧν (16). δὲ om. A 15 ἢ μὴ aAP: μήτε D: ἢ B 16 ὁ om. B 17 ἀλυπότεροι B 18 γήρᾳ scripsi: γηρᾶν libri αἱρετώτερον a 19 post τούτοις add. τοῖς γέρουσιν ABDP^{3}: om. aP^{1} 22 ἀπαιτοῦντο aB αὐτοῖς D 23. 24 τῆς ἰσχύος delevi 24 τούτων scripsi: τούτου aADP: compend. B 25 αὐτῇ B. 27 ἐν τοῖς νέοις μᾶλλον D 27. 28 μᾶλλον ἐλκόμενοι πρὸ (?) B 28 ἃ A: om. B 29 ἂν om. D μὲν om. B φευκτοτέρα AB 30 post γὰρ add. ἂν A

p. 117a35 Καὶ ὃ ἐν παντὶ καιρῷ ἢ ἐν τοῖς πλείστοις χρησιμώτερον.

Εἰπὼν ἐν παντὶ ἀσφαλέστερον ἐποίησε τὸ λεγόμενον προσθεὶς τὸ ἐν τοῖς πλείστοις. σαφὴς δὲ καὶ οὗτος ὁ τόπος· τῶν γὰρ ἐπ' ἴσης ἀλλήλοις αἱρετῶν εἶναι δοκούντων αἱρετώτερον οὗ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμεθα ἢ οὗ μή. οὕτως δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη ἀνδρείας αἱρετωτέρα δεικνύοιτο ἄν, ὅτι δικαιοσύνης μὲν καὶ σωφροσύνης ἐν παντὶ καιρῷ χρεία (καὶ γὰρ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ), ἀνδρείας δὲ ἐν πολέμῳ μόνῳ. εἴη δ' ἂν οὐκ ἀμφοτέρας ἅμα συγκρίνων τῇ ἀνδρείᾳ, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν σωφροσύνην, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἑκατέραν. οὕτως ἂν αἱρετωτέρα δεικνύοιτο ἡ φρόνησις τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἁπασῶν· ἐκείνων μὲν γὰρ ἑκάστη περὶ ἀφωρισμένα τινά, ἡ δὲ φρόνησις περὶ πάντα. οὐ περὶ τῶν τελείων δὲ ἀρετῶν λέγοι ἄν· ἐκεῖναι γὰρ ἅμα εἰσὶν ἀλλήλαις. ἢ εἰ καὶ ἅμα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αἱ κατ' αὐτὰς ἐνέργειαι ἅμα οὐδὲ ἡ χρεία αὐτῶν.

p. 117a37 Καὶ ὃ πάντων ἐχόντων μηδὲν θατέρου δεόμεθα.

Δύο τινῶν αἱρετῶν εἰ τὸ μὲν τοιοῦτον εἴη ὥστε, εἰ πάντες αὐτὸ ἔχοιεν, ἀναιρεῖσθαι τὴν τοῦ ἑτέρου χρείαν καὶ μηδὲν αὐτοῦ δεῖσθαι, τὸ δὲ τοιοῦτον εἴη ὥστε, κἂν πάντες αὐτὸ ἔχωσι, χρείαν αὐτοὺς ἔχειν καὶ τοῦ ἑτέρου, αἱρετώτερόν φησιν εἶναι τοῦτο ὃ ἔχοντες οὐδὲν ἔτι τοῦ ἑτέρου δεόμεθα. τούτῳ τῷ τόπῳ χρωμένους ἔνεστι δεικνύειν αἱρετώτερον ἀνδρείας δικαιοσύνην. δικαίων μὲν γὰρ πάντων ὄντων οὐδὲν ἀνδρείας δεῖ, εἴ γε πρὸς πολέμους μὲν ἡ ἀνδρεία χρήσιμος, ἀναιρεῖται δὲ ὁ πόλεμος, εἰ πάντες εἶεν δίκαιοι· καρτερίας γὰρ ἀλλ' οὐκ ἀνδρείας δοκεῖ εἶναι τὸ πρὸς τομὰς καὶ ἀλγηδόνας ἀντέχειν· πάντων μέντοι ἀνδρείων ὄντων χρεία δικαιοσύνης· οὐ γὰρ ἀναιρεῖται τὰ συναλλάγματα, πρὸς ἃ δικαιοσύνης χρεία, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς πολέμους χρεία δικαιοσύνης. ὅτι δὲ μὴ τὰς τελείας ἀρετὰς λαμβάνει, διὰ τῶν παραδειγμάτων δῆλον. οὕτως πάλιν φιλία δικαιο-

---

1 ἐν alterum om. B 3 ἐποίη τὸ P τὸ λεγόμενον mrg. D 4 τοῖς om. a 5 εἶναι δοκούντων αἱρετῶν A 6 οὗ] οὐ A αἱρετώτερον a 8 καὶ prius D: om. aABP μόνον A 9 συγκρίνων post ἀνδρείᾳ transposuerunt aBP, ante 10 ἀλλὰ A ἀνδρείῳ a 9. 10 καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην A 10 ἂν om. D αἱρετώτερον a 11 αἱρετῶν A ἁπασῶν ἀρετῶν D ἐκείνη D 12 post οὐ add. μὴν δὲ A post περὶ add. δὲ B δὲ alterum om. A (non om. B) 12. 13 λέγοι ἂν ἀρετῶν B: λέγει ἀρετῶν A 13 ἢ add. P² εἰ om. a 14 κατὰ ταύτας aBP ἡ om. B 15 μηθὲν D: μηδὲ B 16 τὸ μὲν τοιοῦτον] τοιοῦτος a 17 ἔχωσιν A καὶ—δεῖσθαι om. B an μηδένα? 19 ἑτέρου prius] αἱρετωτέρου A 20 τρόπῳ aP 21 μὲν om. D 22 δὲ om. B εἰ aBP: ἢ A: εἴ γε D 23 τὸ D: om. aABP 24 post χρεία add. καὶ aABP: om. D δικαιοσύνη a 25 χρεία δικαιοσύνης aBP 26 μὴ in ras. P²: δὴ A 27 πραγμάτων A an δηλοῖ?

σύνης αἱρετωτέρα· οἱ μὲν γὰρ φίλοι οὐδὲν δικαιοσύνης δέονται, οἱ δὲ δίκαιοι φιλίας δέονται.

p. 117b3 Ἔτι ἐκ τῶν φθορῶν καὶ τῶν ἀποβολῶν καὶ τῶν γενέσεων καὶ τῶν λήψεων καὶ τῶν ἐναντίων.

Τόποις ἐχρήσατο ἐν τῷ δευτέρῳ εἰς κατασκευὴν τοῦ ἢ αἱρετόν τι εἶναι ἢ φευκτὸν τοῖς ἀπὸ τῶν φθορῶν καὶ τῶν γενέσεων καὶ τῶν ποιητικῶν τε καὶ φθαρτικῶν οὕτως· οὗ τὰ φθαρτικὰ φευκτά, τοῦτο αἱρετόν, καὶ οὗ τὰ ποιητικὰ αἱρετά, καὶ αὐτὸ αἱρετόν· ἔμπαλιν δέ, οὗ μὲν τὰ φθαρτικὰ αἱρετά, αὐτὸ φευκτόν, οὗ δὲ τὰ ποιητικὰ φευκτά, φευκτὸν καὶ αὐτό. τούτους δὴ ἐπὶ συγκριτικὸν μεταφέρει· εἰ γὰρ οὗ τὸ φθαρτικὸν φευκτόν, τοῦτο αἱρετόν, καὶ οὗ τὸ φθαρτικὸν φευκτότερον, τοῦτο αἱρετώτερον. οὕτως δεικνύοιτο ἂν ὑγείας ἐπιστήμη αἱρετώτερον· φευκτότερον γὰρ ἡ λήθη, τὸ τῆς ἐπιστήμης φθαρτικόν, τῆς νόσου, ἢ τῆς ὑγείας ἐστὶ φθαρτικόν. ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμης πλοῦτος, εἴ γε φευκτότερον ἀσωτία φθαρτικὴ οὖσα πλούτου λήθης, ἢ ἐπιστήμης ἐστὶ φθαρτική. τὸ δὲ τῶν ἀποβολῶν ἤτοι ἐκ παραλλήλου εἶπε τῷ τῶν φθορῶν (τὰ γὰρ αὐτὰ ἐπὶ τῶν φθορῶν ἁρμόζει καὶ ἐπὶ τῶν ἀποβολῶν), ἢ φθοραὶ μὲν ἂν εἶεν τούτων ὧν οὐκ ἔστιν ἐπάνοδος οὐδὲ ἀνάληψις, ὡς ἐπὶ τῶν στερήσεων, ἀποβολαὶ δὲ τούτων ἃ καὶ ἀναλαβεῖν πάλιν οἷόν τε τὸν ἀποβαλόντα. τυφλότης μὲν γὰρ καὶ κωφότης φθοραί· διό, εἰ ἡ τῆς ὄψεως φθορὰ φευκτοτέρα τῆς φθορᾶς τῆς ἀκοῆς, αἱρετωτέρα ἂν ἡ ὄψις τῆς ἀκοῆς δεικνύοιτο. ἀποβολαὶ δὲ [καὶ] ἐπὶ ὑγείας καὶ πλούτου, ἃ καὶ ἀναληφθῆναι ἀποβληθέντα δύναται· εἰ γὰρ ἡ τῆς ὑγείας ἀποβολὴ τῆς τοῦ πλούτου φευκτοτέρα, εἴη ἂν ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου αἱρετωτέρα. ἀλλ' εἰ ἐπὶ τούτων αἱ φθοραί, πῶς ἂν ἔτι εἶεν αἱρεταί τινες φθοραί; αὗται γὰρ ἔσονται τῶν στερήσεων φθαρτικαί· οὐχ οἷόν τε δὲ στερήσεων εἶναι φθοράν. μήποτ' οὖν φθορὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἀχωρίστων λέγεται, ὧν ἡ ἀποβολὴ διὰ φθορᾶς γίνεται διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὰ σώζεσθαι χωρισθέντα τῶν ἐν οἷς ἐστι· τοιαῦται δέ εἰσιν αἵ τε ποιότητες καὶ αἱ ἕξεις. ἡ δὲ ἀποβολὴ ἐπὶ τῶν χωρίζεσθαι δυναμένων, ὁποῖά ἐστι τὰ κτήματα· εἰ γὰρ ἡ τοῦ χωρίου ἀποβολὴ φευκτοτέρα τῆς

---

3. 4 καὶ τῶν γενέσεων om. D 5 ἐν τῷ δευτέρῳ] c. 9 p. 114b16—24 εἰς] εἰ a 7 τε om. aBP οὕτως corr. P2 τοῦτο corr. P2 8 τὰ alterum om. A 9 τὰ om. B καὶ τοῦτο B 10 δὲ B συγκριτικὰ A: συγκριτικῶν B 11 αἱρετώτερον] αἱρετὸν B οὕτως — αἱρετώτερον (12) om. D 12 αἱρετωτέρα. φευκτοτέρα A 13 ἡ τῆς AB: ἤτις aDP 14 πλούτου οὖσα φθαρτικὴ D 15 λήθη B ἢ DP: ἡ aA: δὲ B 16 τῷ om. aP 17 ἐν ταῖς ἀποβολαῖς A φθορὰ aB 18 post ὡς add. καὶ a ἀποβολαὶ scripsi: ἀποβολὴ libri 19 ἀναλαβεῖν ἀποβάλλοντα (ἀποβάλοντα B) πάλιν οἷόν τε aBP: ἀποβάλλοντα πάλιν ἀναλαβεῖν οἷόν τε A 20 φθοραί ex πλευραί corr. superscr. A post εἰ et post φθορᾶς add. καὶ B 21 τῆς corr. ex τῇ B δεικνυμένη B καὶ delevi ἐπὶ superscr. P 22 ἀποβαλόντα B 23 φευκτοτέρα τῆς τοῦ πλούτου aP 24 post φθοραί ras. 12—14 lit. P 24. 25 αἱρεταί AB, Ppr.: ἀρεταί aD, P corr. 27 λέγοιτο B διαφθορὰ D 28 δέ D: om. aABP 29 αἱ om. aAP 30 ἡ post χωρίου transposuit a: om. P φευκτότερον D

ἀποβολῆς τῆς οἰκίας, τὸ χωρίον τῆς οἰκίας αἱρετώτερον. προσέθηκε δὲ τὸ καὶ τῶν ἐναντίων, ὅτι ὡς ἐπ' ἐκείνων οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων πάλιν· ἐπεὶ γὰρ τῶν ἀποβολῶν αἱ μὲν δι' ἐναντίων παρουσίαν γίνονται, αἱ δὲ αὐτὸ ⟨τοῦτο⟩ μόνον εἰσίν, ἀποβολαί, προσέθηκε ταῖς ἀποβολαῖς τὰ ἐναντία. ἀσπίδος μὲν γὰρ ἀποβολὴ οὐ δι' ἐναντίου· ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι ἐναντίον ἐστὶ τῷ εἰδέναι, ἀποβολὴ ὂν ἐπιστήμης, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἐμπίπλασθαι, ἀποβολὴ ὂν ὑγείας, ἐναντίον ἐστὶν αὐτῇ· καὶ εἰ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι τοῦ ἐμπίπλασθαι φευκτότερον, καὶ ἐπιστήμη ὑγείας αἱρετώτερον. εἰ δὲ ἡ τῆς νόσου ἀποβολὴ αἱρετωτέρα τῆς ἀποβολῆς τῆς ἀγνοίας, φευκτοτέρα νόσος ἀγνοίας· πάλιν εἰ ἡ τῆς ἀρετῆς ἀποβολὴ φευκτοτέρα τῆς τῆς ὑγείας ἀποβολῆς, καὶ ἀρετὴ ὑγείας αἱρετώτερον. νόσος δὲ καὶ πενία ἐναντία ὑγείας καὶ πλούτου· καὶ ὡς ἐπὶ τῶν φθορῶν καὶ τῶν ἀποβολῶν, οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἔχει. ὧν γὰρ τὰ ἐναντία φευκτότερα, ὡς ὧν αἱ φθοραὶ ἢ ἀποβολαὶ [ἢ τὰ ἐναντία] φευκτότερα, ταῦτα αἱρετώτερα, καὶ ὧν αἱρετώτερα τὰ ἐναντία, ταῦτα φευκτότερα, προσκειμένου τοῦ 'ἂν μὴ συνεπιφέρηται τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ·' διὰ τοῦτο γὰρ νόσου φευκτοτέρας οὔσης ἡ καχεξίας οὐκ ἔστιν ὑγεία αἱρετωτέρα εὐεξίας, ὅτι ἡ εὐεξία συνεπιφέρει τὴν ὑγείαν. οὕτως, ἐπεὶ ἀδικία ἀσωτίας φευκτοτέρα, καὶ δικαιοσύνη ἐλευθεριότητος αἱρετωτέρα.

Ἔμπαλιν δὲ ἐπὶ τῶν γενέσεών τε καὶ λήψεων ἔχει μόνον, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει· ὧν γὰρ αἱ γενέσεις τε καὶ αἱ λήψεις αἱρετώτεραι, καὶ αὐτὰ αἱρετώτερα, καὶ ὧν φευκτότεραι, καὶ αὐτὰ φευκτότερα. εἰ γὰρ τὸ μανθάνειν τοῦ γυμνάζεσθαι αἱρετώτερον, καὶ ἔστι τὸ μὲν μανθάνειν ἐπιστήμης γένεσις τὸ δὲ γυμνάζεσθαι ὑγείας, καὶ ἐπιστήμη ὑγείας αἱρετώτερον. καὶ εἰ τὸ γυμνάζεσθαι τοῦ χρηματίζεσθαι αἱρετώτερον, εἴη ἂν καὶ πλούτου ὑγεία αἱρετωτέρα. καὶ εἰ τὸ αἰδημόνως ⟨καὶ⟩ ὀφειλόντως ζῆν τοῦ καταφρονητικῶς καὶ ἀναισχύντως αἱρετώτερον, καὶ ἔστι τὸ μὲν φιλοσόφου βίου ποιητικὸν τὸ δὲ ἀγοραίου, καὶ ὁ φιλόσοφος τοῦ ἀγοραίου αἱρετώτερος. καὶ εἰ τὸ χαίρειν μᾶλλον τῷ εἰδέναι ἢ τῷ φαίνεσθαι ⟨τοῦ χαίρειν ἧττον τῷ εἰδέναι ἢ τῷ φαίνεσθαι⟩ αἱρετώτερον, καὶ τὸ μὲν φιλοσόφου ἤθους ἐστὶ ποιητικὸν τὸ δὲ σοφιστικοῦ, καὶ τὸ φιλόσοφον εἶναι τοῦ σοφιστὴν αἱρετώτερον. πάλιν εἰ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι τῶν αἰσχρῶν

---

1 τῆς prius om. A οἰκήσεως (ante αἱρετώτερον) aP 2 τὸ καὶ aP: καὶ τὸ ABD 4 τοῦτο addidi ἀποβολαί εἰσιν B 6 ἐστὶ—ὄν scripsi: ὄν—ἐστιν libri post εἰδέναι add. ὃ ABP: καὶ ὃ a: om. D 7 ἐστὶν corr. ex ὄν B αὐτῇ scripsi: αὐτῷ libri εἰ om. A 8. 9 αἱρετωτέρα A 9 εἰ—αἱρετώτερον (11), quae ante 20 ἔμπαλιν collocant libri, huc reposui δὲ scripsi: γὰρ libri 10 εἰ ἡ ABDP¹: εἰ εἴη aP³ aut P² 11 τῆς om. DP¹ (add. P³ aut P²) αἱρετωτέρα A 13 τούτων superscr., καὶ om. B 14 ὡς ὧν—ἐναντία, quae post αἱρετωτέρα collocant libri, huc reposui ἢ τὰ ἐναντία delevi post ὡς add. δὲ aBP ὧν om. D ante ἀποβολαὶ add. αἱ B ταῦτα] τούτων A 16 συνεπιφέρηται scripsi: συνεφιφέρῃ libri τῷ ἑτέρῳ D: τοῦ ἑτέρου AP³: om. aBP¹ 17 ante ὑγεία add. ἡ AD 18 ante ἀδικία add. ἡ D ἀσωτία B 20 ἐπὶ om. in fine vs. D 23 μὲν post μανθάνειν transposuit D: om. aP 26 αἱρετώτερον aBP καὶ ὀφειλόντως scripsi: ὀφεῖλον libri 27 καταφρονητικοῦ καὶ ἀναισχυντ (supra scripto ο) A post ἀναισχύντως add. ἂν aBP 29. 30 τοῦ—φαίνεσθαι addidi

αἱρετώτερον τοῦ ὑγιάζεσθαι, ἡ ἄγνοια τῶν αἰσχρῶν αἱρετώτερον ὑγείας. καὶ εἰ τὸ ὑπέχειν δίκην ἁμαρτάνοντα τοῦ ὑγιάζεσθαι αἱρετώτερον ⟨, καὶ δικαιοσύνη ὑγείας αἱρετώτερον⟩· πάλιν δέ, εἰ τὸ λαμβάνειν βιαίως τὰ ἀλλότρια τοῦ νόσον λαμβάνειν φευκτότερον, καὶ ἀδικία νόσου φευκτότερον. καὶ εἰ τὸ μανθάνειν τοῦ χρηματίζεσθαι αἱρετώτερον, καὶ ἐπιστήμη πλούτου· ἄμφω γὰρ λαμβάνειν τί ἐστι, καὶ τὸ μανθάνειν καὶ τὸ χρηματίζεσθαι. αὐτὸς μέντοι τοῖς τόποις ἐχρήσατο πρὸς μόνην τὴν τῶν αἱρετωτέρων δεῖξιν.

p. 117b10 Ἄλλος τόπος, τὸ ἐγγύτερον τοῦ ἀγαθοῦ βέλτιον καὶ αἱρετώτερον, καὶ τὸ ὁμοιότερον τῷ ἀγαθῷ.

Οὗτοι εἰ ὡς δύο τόποι λαμβάνοιντο, εἴη ἂν πρῶτος, ὁ λέγων τὸ ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ βέλτιον, ὁ αὐτὸς τῷ ἤδη προειρημένῳ τῷ "καὶ δυοῖν τὸ ἔγγιον τοῦ τέλους"· ἴσον γὰρ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὸ "ἔγγιον τοῦ τέλους". δῆλον γὰρ ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ ὡς τέλους λέγει· πῶς γὰρ ἄλλως ἐγγυτέρω ἂν ἡ δικαιοσύνη ληφθείη τῷ ἀγαθῷ, εἰ μή τις λέγοι ὅτι τῷ τέλει καὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ; ἢ δὴ τούτῳ ὁ αὐτὸς ἔσται ἢ τῷ προειρημένῳ τῷ "ἔπειτα δὲ τὸ ὅπερ τόδε τι τοῦ μὴ ἐν γένει"· καὶ γὰρ τὰ παραδείγματα, οἷς ἐπ' αὐτοῦ χρῆται, τοιαῦτα εἶναι δοκεῖ. ἡ γὰρ δικαιοσύνη, φησί, τοῦ δικαίου ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ· τοῦτο δέ ἐστιν, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη ἐν γένει ἐστὶ τῇ ἀρετῇ καὶ τῷ ἀγαθῷ, ὁ δὲ δίκαιος οὐκέτι ἢ οὐ τοῦτον δίκαιον λέγει τὸν ἔχοντα τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ δίκαιόν τι, ὃ δύναται θέσει καὶ νόμῳ καὶ οὐ φύσει εἶναι τοιοῦτο. καὶ οὕτως δὲ ἡ διαφορὰ αὐτοῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ, τὸ δὲ δίκαιον οὐ πάντως. καὶ οὗτος δὲ ὁ τόπος προείρηται, ὡς εἶπον. εἰ δὲ εἷς εἴη ὁ τόπος, λέγοι ἂν δι' αὐτοῦ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ βέλτιον· ἐξηγούμενος δέ, πῶς ἐγγυτέρω εἶπε, προσέθηκε καὶ τὸ ὁμοιότερον ὂν τῷ ἀγαθῷ· τὸ γὰρ οὕτως ἐγγυτέρω ὡς ὁμοιότερον αὐτῷ εἶναι, τοῦτο αἱρετώτερον. εἰ δὲ τοῦτο εἴη λέγων, τὰ παραδείγματα αὐτῷ δοκεῖ εἶναι [ἢ] ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὁμοιότερόν ἐστι τῷ ἀγαθῷ, τοῦτ' ἔστι τῇ εὐδαιμονίᾳ, ἢ τὸ δίκαιον πρᾶγμα

---

1 αἱρετώτερον prius om. D τοῦ ὑγιάζεσθαι αἱρετωτέρου A 2 ἐπέχειν A ἁμαρτάνοντος A 2. 3 καὶ δικαιοσύνη ὑγείας αἱρετώτερον addidi 4 φευκτότερα (post νόσου) A 5 γὰρ scripsi: δὲ libri 6 ante τοῖς add. τοιούτοις B, post τοῖς a 7 μόνην om. A 8 ἐγγυτέρω aP 9 ὅμοιον B 10 fort. εἰς, ὁ 11 et 12 ἐγγύτερον A 11 τῷ ἤδη προειρημένῳ] p. 116b23 ἤδη om. A 12 τῷ pro altero τὸ D 13 ἀγαθοῦ ὡς scripsi: inv. ord. libri τέλος (post ὡς) aA 14 πῶς — 15 εὐδαιμονίᾳ, quae post 23 πάντως collocant libri, huc reposui ἂν post γὰρ transposuit A 15 λέγει D εἰ δὴ τοῦτο B 16 τῷ προειρημένῳ p. 116a23 post προειρημένῳ add. ἢ B τι om. A 17 αὐτὸ aP 18 ἐγγυτέρα A: compend. D 19 τῷ om. a 20 τοῦτον] τὸν P λέγει] ἔχει D 21 καὶ (ante οὐ) om. P τοιοῦτον B: compend. D 21. 22 καὶ ἡ διαφορὰ αὐτοῖς οὕτως B 22 ἐν γένει] ἔγγιον A 23. 24 ὁ τόπος εἴη B 24 post αὐτοῦ add. ὅτι aP 25 ἐγγύτερον A ὂν om. Arist. cf. vs. 9 26 ὡς] καὶ a ὁμοιότης A 27 αὐτοῦ B δοκεῖ scripsi cf. vs. 17: δύο libri ἢ, quod delevi, aABD: τοῦ P

ἢ ὁ δίκαιος· καὶ γὰρ οὐδὲ εἶπε 'τὸ ἐγγυτέρω ἀγαθοῦ', ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὸ ὁμοιότερον τῷ ἀγαθῷ, ὃ σημαίνει ἂν τὸ κυριώτατον τῶν ἀγαθῶν· ἔτι ὁ μετὰ τοῦτον τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ ἄλλα ἀγαθὰ ὁμοιότητος. οὕτως ἂν δεικνύοιτο καὶ ἀρετὴ εὐτυχίας αἱρετώτερον· ἐγγυτέρω γὰρ καὶ ὁμοιότερον εὐδαιμονίᾳ· καὶ εὔκλεια ἡδονῆς· ὁμοιότερον γὰρ τῷ καλῷ. ἀλλὰ καὶ τὸ τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν τοῦ βλάπτειν τοὺς ἐχθροὺς ὁμοιότητα μᾶλλον πρὸς τὸ καλὸν ἔχει. [καὶ] εἰ διαιροῖτο δὲ ὁ τόπος, εἴη ἂν τοῦ μὲν ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ παράδειγμα ἡ κατ' ἀρετὴν ἐνέργεια καὶ αὐταὶ αἱ ἕξεις· ἐγγυτέρω γὰρ εὐδαιμονίας αἱ ἐνέργειαι· τοῦ δὲ ὁμοιοτέρου τὸ εὖ ποιεῖν τοῦ εὖ πάσχειν· ὁμοιότερον γὰρ δὴ εὐδαιμονίᾳ τὸ εὖ ποιεῖν.

Προστίθησι δὲ τῷ προειρημένῳ τόπῳ ἄλλον, τὸν λέγοντα ὅτι καὶ τὸ τῷ βελτίονι ἀμφοτέρων τῶν συγκρινομένων ὁμοιότερον βέλτιον καὶ αἱρετώτερον. ὃ γνώριμον διὰ τοῦ παραδείγματος ἐποίησεν· ἐπεὶ γὰρ τοῦ Αἴαντος καὶ τοῦ Ὀδυσσέως βελτίων ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ τούτων τῷ Ἀχιλλεῖ ὁμοιότερος βελτίων· διὸ Αἴας Ὀδυσσέως· ὁμοιότερος γὰρ Ἀχιλλεῖ. ἔνστασιν δὲ πρὸς τὸ τῷ τόπῳ προκείμενον φέρει· εἰ γὰρ μή, ἧ βελτίων ἐστίν, ὁμοιότερός τις εἴη αὐτῷ, μὴ εἶναι τοῦ ἑτέρου τοῦ ἧττον ὁμοίου τοῦτον βελτίονα, ἂν ἐκεῖνος αὐτῷ, καθ' ὃ βελτίων ἐστίν, ὅμοιος ᾖ. οἷον Ἀχιλλεὺς ἦν μὲν καὶ ἀνδρεῖος καὶ κατὰ τοῦτο βελτίων τοῦ τε Αἴαντος καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, ἦν δὲ καὶ ὀργίλος· ἂν δὴ τῶν συγκρινομένων πρὸς ἀλλήλους ὁ μὲν πάνυ αὐτῷ κατὰ τὸ ὀργίλον ὅμοιος ᾖ, ὁ δ' ἠρέμα κατὰ τὸ ἀνδρεῖον, οὐκ ἐπεὶ ὁμοιότερος αὐτῷ ὁ ὀργίλος, διὰ τοῦτο βελτίων τοῦ ἑτέρου. δεῖ δὲ καὶ τῆς λέξεως ἀκούειν τῆς τοῦ ἑτέρου ὄντος μὲν ἀγαθοῦ μὴ ὁμοίου δὲ ὡς λεγούσης τὸ μὴ ὁμοίου δὲ ἀντὶ τοῦ 'μὴ ἐπ' ἴσης δὲ ὁμοίου'· οὕτως γὰρ τὸ συγκριτικὸν σώζοιτο ἄν. ἢ δύναται καὶ ἁπλῶς εἰρῆσθαι· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἐπιφερομένου οὐχ ἧττον λέγει τὸν ἵππον τῷ ἀνθρώπῳ ὅμοιον εἶναι τοῦ πιθήκου, ἀλλὰ τὸν μὲν πίθηκον ἐπὶ τὰ γελοιότερα ὅμοιον, τὸν δ' ἵππον οὐδ' ὅλως ὅμοιον. δύναται γάρ τις, ὡς φησιν,

---

1 τὸ] τῶ A ἀγαθῶ AB 1. 2 ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ om. aP 2 τῷ ἀγαθῷ aB, corr. P1, ut videtur: τοῦ ἀγαθοῦ AD, Ppr. ā aBP 4. 5 αἱρετωτέρα· ἐγγυτέρα—ὁμοιοτέρα A 6 τοῦ] τὸ B 7 ἔχον conicio καὶ delevi 8 τοῦ prius P: τῶ aABD αὗται aAP 9 ἐγγύτεραι A ὁμοιότερον A 10 ποιεῖν τοῦ εὖ om. B immo καὶ τὸ εὖ πάσχειν δὴ AD: ἡ aBP τὸ alterum ADP: τοῦ aB ποιεῖν εὖ ABP 11 τόπον A: om. D ὅτι — ὁμοιότερον (12) lemma in A 12 ἀμφοτέρων — 13 ἐπεὶ γὰρ τοῦ, initium paginae, P3 βέλτιον καὶ] βελτιόνων ἀμφοτέρων P3 13 ἐποιήσατο a 15 γὰρ postea add. P1, ut videtur 16 τὸ om. aB τῷ superscr. P1, ut videtur προκείμενον ADP1: προσκείμενον P2: προσκειμένην aB εἰ — τις ὢν (17) in contextu correcturis obscurata in mrg. repetit D μὴ ᾖ corr. D ἐστὶν — βελτίονα (18) om. B 17 τις ex corr. add. D εἴη scripsi: ὢν libri 17. 18 τοῦτον βελτίονα scripsi: τούτου βελτίων D: τούτῳ βελτίων aP: βελτίων αὐτῶ A 18 αὐτῶ ex corr. add. D post βελτίων delevit αὐτῶ B ἐστίν] εἶναι B ante ἀχιλλεύς add. ὁ B 19 καὶ (post μὲν) om. B 20 ἦν δὲ καὶ ὀργίλος ex corr. add. D δὴ] δὲ B 21 ᾖ aAP: ἦν BD δὲ add. P2 22 ὁ om. B, superscr. P 23 καὶ om. aAP ὄντος μὲν ἀγαθοῦ μὴ ὁμοίου δέ (24) lemma in A μὲν ἀγαθοῦ ὄντος B 24 ὡς ex corr. add. D 26 οὐχ ἧττον λέγει] i. e. οὐ λέγει ἧττον

ὅμοιός τινι εἶναι καὶ ἐπὶ τὸ γελοιότερον, ὡς πίθηκος ἀνθρώπῳ. ὃς οὐκ ἐπεὶ οὕτως ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ βελτίονι ὄντι καὶ τοῦ πιθήκου καὶ τοῦ ἵππου, ἤδη βελτίων ἔσται τοῦ ἵππου. δεῖ οὖν τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὰ βελτίονα εἶναι καὶ μὴ ἐπὶ τὰ γελοιότερα, εἰ μέλλοι ὁ ὁμοιότερος τῷ βελτίονι βελτίων εἶναι. οὕτως ὁ διδοὺς τοῦ λαμβάνοντος δεικνύοιτ' ἂν βελτίων· ὁμοιότερος γὰρ θεῷ· καὶ θεωρία πράξεως διὰ τὸ αὐτό.

p. 117b20 Πάλιν ἐπὶ δυοῖν, εἰ τὸ μὲν τῷ βελτίονι τὸ δὲ τῷ χείρονι ὁμοιότερον.

Εἰπὼν τόπον τὸν ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος ἑνὸς ὄντος πρὸς ὃ ἡ ὁμοιότης ἐλαμβάνετο τῶν συγκρινομένων ἀλλήλοις, προστίθησιν ἄλλον, εἰ μὴ ἓν εἴη ᾧ τὸ ὁμοιότερον ζητεῖται, ἀλλὰ δύο, καὶ εἴη τὸ μὲν βέλτιον αὐτῶν τὸ δὲ ἧττον τοιοῦτον. καὶ εἰ τῶν συγκρινομένων τὸ μὲν τῷ βελτίονι ὅμοιον εἴη τὸ δὲ τῷ χείρονι, τὸ τῷ βελτίονι ὅμοιον βέλτιον. δεῖ δὲ καὶ ἐνταῦθα, εἰ μέλλοι τις τὰς ἐγστάσεις φυλάσσεσθαι, κατά τε τὸ βέλτιον τὴν ὁμοιότητα εἶναι καὶ μὴ τοῦ μὲν ῥήμα τοῦ δὲ μᾶλλον τὴν ὁμοιότητα λαμβάνεσθαι. εἴτε γὰρ μὴ ἐπὶ τὸ βέλτιον εἴη ὅμοιόν τι αὐτῶν, οὐ βέλτιον (διὰ γὰρ τοῦτο οὐκ ἔστι βελτίων πίθηκος ἵππου· καίτοι ὁ μὲν ἀνθρώπῳ ὅμοιός ἐστιν, ὁ δὲ ὄνῳ· ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ οὐχὶ βέλτιον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ βέλτιον), εἴτε πάλιν τὸ τῷ μὲν βελτίονι ὁμοιότερον ῥήμα εἴη ὅμοιον αὐτῷ τὸ δὲ τῷ χείρονι σφόδρα, οὐδὲ οὕτως βέλτιον πάντως τὸ τῷ βελτίονι ὅμοιον. εἰ γὰρ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ῥήμα εἴη τῷ Νέστορι ὅμοιος ὄντι τοῦ Ἀχιλλέως βελτίονι, ὁ δὲ Αἴας σφόδρα τῷ Ἀχιλλεῖ, οὐκ ἤδη ὁ Ὀδυσσεὺς βελτίων ἂν εἴη τοῦ Αἴαντος. αὐτὸς μέντοι διὰ τοῦ παραδείγματος ὡς βελτίονα τὸν Ἀχιλλέα τοῦ Νέστορος λαβὼν οὕτως τὴν σύγκρισιν πεποίηται. δεῖ δὲ λαμβάνεσθαι τὰς ὁμοιότητας καθ' ἑκάτερον τῶν πρὸς ἃ ἡ ὁμοιότης ἔχει τι ἀγαθόν. οὕτως ἔνεστι δεικνύναι ὑπεροψίαν * * * * ὁμοιότερον μεγαλοψυχίᾳ, ἡ δὲ θρασύτης ἀνδρείᾳ· κεῖται γὰρ ἡ μεγαλοψυχία βελτίων ἀρετὴ εἶναι. καὶ τὸ εὐεργετεῖν | τοῦ εὐεργετεῖσθαι, εἴ γε τὸ μὲν τῷ ἀνενδεεῖ τὸ δὲ τῷ δεομένῳ ἔοικε. καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν ἀρετὴ τῆς ἐν ἕξει· ἔοικε γὰρ ἡ μὲν τοῖς ἐνεργείᾳ οὖσιν, ἡ δὲ τοῖς δυνάμει.

---

2 ἐπειδὴ B οὕτως corr. P²: οὗτος AD et, ut videtur, P¹: οὕτω, sed post ἐστιν, aB ante ἀνθρώπῳ add. τῷ aB 2. 3 καὶ τοῦ πιθήκου καὶ τοῦ ἵππου aBP: πιθήκου D: πιθήκω A 3 ἐπὶ corr. P² τὰ om. BP¹ (add. P²) 3. 4 βελτίω aAB et ante ras. 1 lit. P 4 μὴ om. B μέλλει aB 7 δυσὶν D 9 ὃ BP: ὃν aAD ἡ om. a 10 ἄλλο AP 11 καὶ εἴη scripsi: inv. ord. ABD: καὶ aP 12 συγκρινόντων B 14 μέλλει B φυλάττεσθαι B 16 ὅμοιόν τι εἴη D αὐτῶν scripsi: αὐτῷ libri 17 οὐκέτι B 18 ἐστιν om. B ὁ μὲν aB: om. ADP 19 τῷ add. P²: om. aP¹ μὲν om. aB ὁμοιότερον (post εἴη) B 21 μὲν om. B 22 supra βελτίονι scriptum φρονήσει B οὐκ] οὐκέτι B ὁ alterum om. aP 23 αὐτὸς scripsi: οὗτος libri 25 ἑκάτερα B 26 supple θρασύτης αἱρετωτέραν· ἡ μὲν γὰρ ὑπεροψία 27 ἀνδρία semper A 28 post ἀρετὴ eras. 1 lit. P 29 δεομένῳ] δὲ corr. ex ἐν B 30 τῆς aP: τῇ AD: τε B

p. 117b28 Ἄλλος, τὸ ἐπιφανέστερον τοῦ ἧττον τοιούτου.

Δύο αἱρετῶν τὰ ἄλλα ἐπ' ἴσης ἐχόντων τὸ ἐπιφανέστερόν φησι τοῦ ἧττον τοιούτου αἱρετώτερον εἶναι. εἴη δ' ἂν ἐπιφανέστερον τὸ πόλιν εὖ ποιῆσαι τοῦ ἕνα καὶ τὸ ἄρχοντα τοῦ ἰδιώτην, τὸ εὖ ποιεῖν τοῦ πλουτεῖν, τὸ δημηγορεῖν τοῦ δίκας λέγειν, ἀνδρεία σωφροσύνης, μεγαλοπρέπεια ἐλευθεριότητος. οὕτως δεικνύοι τις ἂν καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς θεωρίας αἱρετωτέραν· ἐπιφανέστερος γὰρ ὁ πρακτικὸς βίος τοῦ θεωρητικοῦ. προστίθησι δὲ τῷ προειρημένῳ αἱρετώτερον εἶναι καὶ τὸ χαλεπώτερον τοῦ ῥᾳδίου· τὰ γὰρ σπάνια καὶ δυσπόριστα καὶ χαλεπὰ κτηθῆναι τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον ἀγαπᾶταί τε καὶ σπουδάζεται. οὕτως ἀρετὴ πλούτου καὶ ὑγείας αἱρετώτερον ⟨ἂν⟩ δεικνύοιτο· σπάνιον γὰρ καὶ χαλεπὸν ληφθῆναι· "τῆς γὰρ ἀρετῆς" κατὰ τὸν Ἡσίοδον "ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν". καὶ θεωρία πράξεως· χαλεπωτέρα γὰρ ἡ τῶν θεῶν γνῶσις. καὶ κάλλος πλούτου· χαλεπώτατα γὰρ καὶ σπάνια τὰ τοιαῦτα τῶν κτημάτων. ἔτι καὶ τὸ ἰδιαίτερόν φησιν αἱρετώτερον εἶναι τοῦ κοινοτέρου. ἰδιαίτερον δέ ἐστιν ὃ μόνῳ ἢ μετ' ὀλίγων ὑπάρχει. οὕτως ἀνθρώπῳ αἱρετώτερον φρόνησις ὑγείας· τὸ μὲν γὰρ ἴδιον αὐτοῦ, τὸ δὲ κοινὸν αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ ζῷα τὰ ἄλλα· καὶ ἐπιστήμη ἰσχύος, καὶ λόγος κάλλους. ἀγαπᾶται δὲ καὶ ἡ εὐγένεια τῶν χρημάτων μᾶλλον· ἰδιαίτερον γὰρ τῶν ἐχόντων ἄμφω. ἀλλὰ καὶ κάλλος πλούτου ἰδιαίτερον. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἰδιαίτερον ἀρετὴ χρημάτων· τῶν μὲν γὰρ χρημάτων καὶ οἱ κακοὶ κοινωνοῦσιν, ἀρετῆς δὲ οὐδαμῶς. οὕτω καὶ ὅσα αὐτοὶ εὑρίσκουσί τινες κατ' ἐπιστήμας ἢ τέχνας, μᾶλλον ἀγαπῶσιν. ἀλλὰ καὶ τὸ τοῖς κακοῖς ἀκοινωνητότερον αἱρετώτερόν φησιν. οὕτω δεικνύοιτ' ἂν σωφροσύνη ἐγκρατείας αἱρετώτερον· ἡ μὲν γὰρ σωφροσύνη ἐκτὸς πάσης ἐπιθυμίας φαύλης, ἡ δὲ ἔχει φαύλας τε καὶ σφοδρὰς ἐπιθυμίας. καὶ ὁ θεωρητικὸς τοῦ πρακτικοῦ· ἄμικτος γὰρ τῶν περιστατικῶν ἐνοχλήσεων καὶ ἧττον ἐνοχλεῖται. δεικνύοιτο δ' ἂν οὕτω καὶ ὑγεία πλούτου αἱρετώτερον, τῷ τὸν πλοῦτον εἶναι μετὰ φόβου· ἀλλὰ καὶ σωφροσύνη ἀνδρείας, εἴ ⟨γε⟩ τῇ ἀνδρείᾳ ἕπονται πόνοι καὶ τραύματα, καὶ κάλλους εὐγένεια.

---

2 ἄλλα om. B 3 τοιούτου ἧττον A αἱρετώτερα τυγχάνειν A τὸ] τοῦ A 4 εὖ ποιεῖν τοῦ πλουτεῖν aABP: εὖ ποιεῖν τοῦ εὖ πάσχειν D: fortasse πλουτεῖν τοῦ εὐπορεῖν 5 τὸ—λέγειν om. P 6 καὶ τὴν om. D 6. 7 αἱρετώτερον compend. D 8 τὸ om. B 10 τε om. B ante ἀρετὴ add. ἡ P 10. 11 αἱρετωτέρα A 11 ἂν addidi 12 κατὰ τὸν ABD: καθ' aP³: κατ' P¹ κατὰ τὸν Ἡσίοδον] Opera et dies 289 14 χαλεπώτατον—σπάνιον P³ post τὰ add. γὰρ P² post κτημάτων add. σπάνια P ἔτι] τι A 15 δέ ἐστιν] φησιν D 16 ὑπάρχον B αἱρετωτέρα A 17 αὐτῷ scripsi: αὐτοῦ aABP: compend. D 18 κάλλους λόγος B 19 ἰδιαιτέρα A 20 post ἰδιαίτερον prius add. γὰρ aB ἰδιαιτέρα (post ἀγαθοῖς) A 21 μὲν om. D ἀρετῶν B 22 αὐτοὶ] τοιαῦτα D τινες Bpr. 23. 24 ἀλλὰ — φησιν lemma in A 23 ἀλλὰ et τοῖς om. B ἀκοινώνητον B 23. 24 φησι μᾶλλον αἱρετώτερον D 24 δ' ἂν δεικνύοιτο D αἱρετωτέρα A 26 πραγματικοῦ D παραστατικῶν A 27 ἐνοχλεῖται] ται addidisse videtur P² δ' om. ABP 28 αἱρετωτέρα A τὸν om. P 29 γε addidi φόνοι supra φ scripto π D

p. 117b33 Ἔτι εἰ ἁπλῶς τοῦτο τούτου βέλτιον, καὶ τὸ βέλτιστον τῶν ἐν τούτῳ βέλτιον τοῦ ἐν τῷ ἑτέρῳ βελτίστου.

Ὁ τόπος τοιοῦτος· εἰ [τι] ἁπλῶς γένος τι γένους τινὸς ἢ εἰδός τι εἴδους τινὸς βέλτιον, καὶ τὸ ἐν τῷ βελτίονι γένει ἢ εἴδει ἄριστον βέλτιον ἔσται τοῦ ἐν τῷ ἐλάττονι ἀρίστου. δεῖ δὲ ἀκούειν τοῦ ἐν τούτῳ ὡς 'ἐν γένει ἢ εἴδει'. οἷον εἰ τὸ ἔμψυχον πᾶν γένος παντὸς τοῦ ἀψύχου βέλτιον, καὶ τὸ ἄριστον τῶν ἐμψύχων τοῦ ἀρίστου τῶν ἀψύχων βέλτιον· καὶ εἰ ἁπλῶς ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου βελτίων, καὶ ὁ ἄριστος ἄνθρωπος τοῦ ἀρίστου ἵππου βελτίων· καὶ εἰ ψυχὴ σώματος βελτίων, καὶ ἡ ἀρίστη ψυχὴ τοῦ ἀρίστου σώματος βελτίων· καὶ εἰ ἀνὴρ γυναικὸς βελτίων, καὶ ὁ ἄριστος ἀνὴρ τῆς ἀρίστης γυναικὸς βελτίων. καὶ εἰ τὸ βέλτιστον δὲ τῶν ἔν τινι γένει τοῦ βελτίστου τῶν ἐν ἄλλῳ γένει βέλτιον, καὶ ἁπλῶς τὸ γένος τοῦ γένους βέλτιον ἔσται. ἔστι δὲ τοῦτο ἀντιστροφὴ τοῦ πρώτου τόπου. εἰ γὰρ ὁ ἄριστος ἀνὴρ τῆς ἀρίστης γυναικὸς βελτίων, καὶ ἀνὴρ γυναικὸς βελτίων· καὶ εἰ ὁ ἄριστος ἄνθρωπος τοῦ ἀρίστου ἵππου βελτίων, καὶ ἄνθρωπος ἵππου βελτίων. ἐνίσταιτο δ' ἄν τις τῇ ἀντιστροφῇ λέγων τὸν μὲν ἄριστον θάνατον τοῦ ἀρίστου περιπάτου βελτίονα εἶναι, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς θάνατον περιπάτου αἱρετώτερον. ἢ οὐκ ἔστιν ὁ ἄριστος θάνατος ἐν εἴδει τῷ θανάτῳ, ὡς ⟨ὁ⟩ ἄριστος ἄνθρωπος ἐν εἴδει τῷ ἀνθρώπῳ. ὁ μὲν γὰρ ἄριστος ἄνθρωπος μάλιστα ἄνθρωπος (κατὰ γὰρ τὴν ἀνθρώπου ἀρετήν, καὶ πᾶν τὸ ἔν τινι γένει ἄριστον μάλιστά ἐστιν ἐκεῖνο), ὁ δὲ ἄριστος θάνατος οὐκ ἔστι μάλιστα θάνατος· τὸ γὰρ εὖ ἐπὶ τοῦ θανάτου οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ γίνεται, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ ἐν θανάτῳ εὖ, καὶ οὐ καθ' ὃ θάνατος, ἀλλὰ κατά τινος ἄλλου παρουσίαν· κατὰ γὰρ ἀρετήν, οὐ τὴν θανάτου ἀλλὰ τὴν τοῦ ἀποθνήσκοντος· μέμικται γὰρ ὁ ἄριστος θάνατος ἔκ τε ἀρετῆς ἀνθρώπου καὶ ἐκ θανάτου. τῷ οὖν ⟨τὸ⟩ προσκείμενον τῷ θανάτῳ ὄντι κακῷ, τὴν ἀρετήν, μέγα ἀγαθὸν εἶναι, τούτῳ τοῦ ὑγιεινοῦ τε καὶ τοῦ ἀρίστου περιπάτου ἀμείνων· προείρηται γὰρ ὅτι ἀγαθόν τι μετὰ μὴ ἀγαθοῦ οὐδὲν κεκώλυται ἀγαθῶν πλειόνων αἱρετώτερον εἶναι, μήτι γε ἀγαθοῦ μικροῦ, ὁποῖόν ἐστι τὸ ὑγιεινόν, τοῦ περιπάτου ὄντος μέσου.

---

3 τι primum delevi ἁπλῶς] ῶς in ras. 2—3 lit. P² τι alterum om. P post τι tertium habuisse videtur ἢ P 6 παντὸς post βέλτιον transposuit D 8 τοῦ prius AD: τοῦ τοῦ post ras. 7 lit. P: τοῦ ἁπλῶς aB 9 post εἰ add. ἡ aB 10 βελτίων prius D: om. aABP post εἰ add. ὁ D 12 ἁπλῶς] ῶς ut vs. 3 in ras. P² 13 βέλτιστον BD 14 καὶ ἀνὴρ—ἵππου βελτίων (15) om. A 15 καὶ εἰ—βελτίων om. D 16 ἐνίστατο B 17 αθάνατον (ante τοῦ) a μὲν A 18 ὁ ἄριστος mrg. D 19 ὁ prius addidi 20 γὰρ post ἀνθρώπου transposuit A ante ἀνθρώπου add. τοῦ B fort. ⟨ὡς⟩ καὶ sive ὡς 21 μάλιστα ἄριστον A 22 τῷ θανάτῳ B 23 τὸ] τῷ D 24 οὐ om. a 25 ante θανάτου add. τοῦ B 26 τῷ AD: τὸ aBP τὸ addidi: om. libri, sed ras. 1—2 lit. P 26. 27 προσκείμενον BP: προκείμενον aAD 28 ὑγιαίνειν D τοῦ alterum aDP²: om. ABP¹ προείρηται] p. 117a21 γὰρ scripsi: δὲ libri 29 μὴ μετὰ B πλεόνων aABP 30 μήτοι B: μήτε a μικτοῦ B ὑγιεινόν scripsi cf. vs. 28: ὑγιαῖνον libri

p. 118a1 Ἔτι ὧν ἔστι τοὺς φίλους μετασχεῖν.

Τῶν ἐπ' ἴσης ἀλλήλοις αἱρετῶν εἶναι δοκούντων αἱρετώτερά φησιν εἶναι ὧν μετασχεῖν οἷόν τέ ἐστι καὶ τοὺς φίλους τῶν μή. οὕτως δειχθήσεται ἀρετὴ μὲν ὑγείας αἱρετωτέρα, πλοῦτος δὲ εὐγενείας· τῶν μὲν γὰρ μετασχεῖν ἔστι καὶ τοὺς φίλους, τῶν δὲ οὐχ οἷόν τε κοινωνῆσαι ἄλλοις. οὕτως καὶ παιδεία ἡδονῆς αἱρετώτερον ἂν δειχθείη· μόνος γὰρ ὁ ἡδόμενος ἡδονῆς ἀπολαύει· καὶ ἐλευθεριότης πραότητος, εἴ γε πραότης αὐτὸν μόνον τὸν ἔχοντα πραΰνει πρὸς ὀργάς· καὶ ἰσχὺς κάλλους, εἴ γε τὸ μὲν κάλλος αὐτοῦ μόνου ἐστὶ τοῦ ἔχοντος αὐτὸ κόσμος, ἡ δ' ἰσχὺς καὶ τοῖς φίλοις χρησιμωτάτη. ἀλλὰ καὶ ἃ πρὸς τὸν φίλον πρᾶξαι μᾶλλον βουλόμεθα ἢ πρὸς τὸν τυχόντα, καὶ ταῦτα αἱρετώτερα. οὕτω δειχθείη ἂν τὸ τὰ δίκαια ποιεῖν τοῦ δοκεῖν ποιεῖν τὰ δίκαια αἱρετώτερον· πρὸς μὲν γὰρ τοὺς φίλους αἱρούμεθα τὰ δίκαια ποιεῖν ἀληθῶς, πρὸς δὲ τοὺς τυχόντας καὶ τὸ δοκεῖν ποιεῖν τὰ δίκαια ἐξαρκεῖν ἡγούμεθα. χρὴ δὲ μεμνῆσθαι ὅτι ἔνδοξοι καὶ πιθαναὶ ἐπιχειρήσεις εἰσί. δειχνύοι δ' ἄν τις οὕτως καὶ τὸ χαρίσαι τοῦ δανεῖσαι αἱρετώτερον· ἡ μὲν γὰρ χάρις πρὸς τοὺς φίλους, τὸ δὲ δανεῖσαι πρὸς τοὺς τυχόντας· καὶ τὸ διδάσκειν τοῦ ἐπιδείκνυσθαι· διδάσκειν μὲν γὰρ τοὺς φίλους αἱρούμεθα, ἐπιδείκνυσθαι δὲ καὶ τοῖς τυχοῦσιν.

p. 118a6 Καὶ τὰ ἐκ περιουσίας τῶν ἀναγκαίων βελτίω.

Τίνα ἐστὶ τὰ ἐκ περιουσίας καὶ τίνα τὰ ἀναγκαῖα, πρῶτον εἰδέναι δεῖ· οὕτως γὰρ ἐνέσται χρῆσθαι τῷ τόπῳ. ἀναγκαῖα μὲν οὖν ἐστιν ὧν χωρὶς ἀδύνατον εἶναι· ἐκ περιουσίας δὲ ὧν ἡ παρουσία οὐκ [οὖσα] ἀναγκαία, καὶ ὡς αὐτὸς ἐρεῖ, ὅταν ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων ἄλλα τινὰ προσκατασκευάζηται τῶν καλῶν. οἷον τὸ μὲν ζῆν ἀναγκαῖον, ἐκ περιουσίας δὲ τὸ εὖ ζῆν· τῇ γὰρ τοῦ εὖ παρουσίᾳ οὐκ οὔσῃ πρὸς τὸ εἶναι ἀναγκαίᾳ ἐπικοσμεῖται τὸ ζῆν ἀναγκαῖον ὄν. βελτίω δὴ τὰ ἐκ περιουσίας τῶν

---

3 τέ om. B ἐστι om. aP τῶν ADP: ἢ ὧν aB (ὧν ex ὡς corr. B) Arist., at cf. p. 265,23. 269,10 4 αἱρετώτερον aB 5 κοινωνῆσαι D: κοινωνεῖν aABP ἀλλήλοις aB 6 αἱρετωτέρα A 7 ἡδονῆς om. D ante πραότης superscr. ἡ A², ut videtur 8 τὸν ἔχοντα om. A post πρὸς ras. 3 lit. P καλοὺς aB 8. 9 τοῦ μὲν κάλλους B 9 μόνον A κόσμος] κάλλος A 10 ἀλλὰ — αἱρετώτερα (11) lemma in A μᾶλλον πρᾶξαι D(C) 11 post ἢ add. ἃ B Arist. πρὸς om. D 13 ἀληθῆ A 15 μεμνῆσθαι] γινώσκειν B ἔνδοξοι] non liquet A fort. πιθαναὶ ⟨αἱ⟩ δειχνύοιτο B 16 χαρίσαι BD: χρίσαι P: χρῆσαι aA χάρις BD: χρῆσις aAP 21 ἐστὶ] δὲ compend., ut videtur, B τὰ alterum om. ABP 22 ἂν ἔσται D ἀναγκαῖα—αἱρετώτερον (p. 258,11) Suidas sub v. ἐκ περιουσίας 23 οὖσα delevi 24. 25 προκατασκευάζηται A 25 ante τῶν add. τις Arist. καλλῶν A 25. 26 τὸ δὲ εὖ ζῆν ἐκ περιουσίας D 26 τῇ τοῦ εὖ γὰρ A

ἀναγκαίων εἶναί φησι· βέλτιον γὰρ τὸ μὲν εὖ ζῆν τοῦ ζῆν, τὸ δὲ εὖ λέγειν τοῦ λέγειν. οὐχὶ δὲ καὶ αἰεὶ ἡμῖν αἱρετώτερα τὰ βελτίω, εἰ καὶ ἁπλῶς αἱρετώτερα· τὰ γοῦν ἡμῖν ἀδύνατα, εἰ καὶ βελτίω εἴη τῶν δυνατῶν, ἀλλ' οὐχ αἱρετώτερα· βέλτιον μὲν γὰρ ἀθανασία μακροβιότητος, ἀλλ' ἡμῖν οὐχ αἱρετώτερον. καὶ τῶν ἐκ περιουσίας δὴ τὰ μὲν πρὸς τῷ βελτίω εἶναι καὶ αἱρετώτερά ἐστιν, ὥσπερ τὸ εὖ λέγειν τοῦ λέγειν, τὰ δὲ βελτίω μέν ἐστιν, οὐ μὴν καὶ αἱρετώτερα. τὸ γοῦν φιλοσοφεῖν τε καὶ θεωρεῖν βέλτιον μέν ἐστι τοῦ χρηματίζεσθαι, οὐ μὴν καὶ αἱρετώτερον τοῖς ἐν ἐνδείᾳ οὖσι καὶ μὴ δυναμένοις ἄλλως εἶναι· κατὰ γὰρ τὸν Φωκυλίδην

"δεῖ ζητεῖν βιοτήν, ἀρετὴν δ', ὅταν ᾖ βίος ἤδη".

οὕτω δὲ καὶ τὸ ὑγιαίνειν τοῦ φιλοσοφεῖν τῷ νοσοῦντι αἱρετώτερον ἂν εἴη. διὸ καὶ σχεδόν φησι βελτίω μὲν εἶναι τὰ ἐκ περιουσίας, αἱρετώτερα δὲ τὰ ἀναγκαῖα, τὸ σχεδὸν οὐ τοῖς βελτίοσι προσθεὶς ἀλλὰ τοῖς αἱρετωτέροις. καὶ γὰρ δοκεῖ κατὰ φύσιν εἶναι ἡ τῶν ἐκ περιουσίας αἵρεσις μετὰ τὰ ἀναγκαῖα· πρῶτον μὲν γὰρ εἶναι δεῖ, εἶθ' οὕτως αἱρεῖσθαι τὰ ἐκ περιουσίας· πρὸς δὲ τὸ εἶναι τὰ ἀναγκαῖα συντελεῖ. ὡς γὰρ εὐεξία ἐπὶ ὑγείᾳ γίνεται καὶ ὀξυδερκία ἐπὶ ὄψει καὶ ταχυτὴς ἐπὶ κινήσει καὶ καθόλου τὸ καθ' ἕκαστον εὖ ἐπὶ προϋπάρχοντι ἐκείνῳ, οὕτω καὶ τὰ ἐκ περιουσίας ἐπὶ προϋπάρχουσι τοῖς ἀναγκαίοις ἔχειν δοκεῖ τὴν αἵρεσιν· οὐδὲν γὰρ τούτων ὄφελος ἄνευ ἐκείνων, εἴ γε μηδὲ εἶναι οἷόν τε χωρὶς αὐτῶν.

p. 118a16 Καὶ ὃ μὴ παρ' ἄλλου ἔστι πορίσασθαι ἢ ὃ ἔστι καὶ παρ' ἄλλου.

Δοκεῖ τὰ σπανιώτερα τῶν κοινοτέρων αἱρετώτερα εἶναι· διὰ τοῦτο, ὃ μὴ οἷόν τε παρ' ἄλλου πορίσασθαι, ἀλλ' ἢ μόνος τις ἔχει ἢ παρ' αὐτοῦ μόνου κτήσασθαι δύναται, αἱρετώτερον τῶν παρ' ἄλλου γενέσθαι δυναμένων. οὕτως δείξεις τὰς μὲν ἀρετὰς τῶν τυχηρῶν ἀγαθῶν αἱρετωτέρας (τῶν μὲν γὰρ δι' ἡμῶν μόνων ἡ κτῆσις, τῶν δὲ πολλαὶ προφάσεις καὶ

---

1 εἶναι D: om. aABP Suid. μὲν om. AB Suid. δὲ om. B 2 οὐχὶ δὲ AD: οὕτω a et in ras. P^3: om. B: οὐκ omisso καὶ Suid. αἰεὶ ἡμῖν scripsi: ἡμῖν aADP: εἰ μὴ B: ἀεὶ μὲν Suid. τὰ AD Suid.: τὰ τινὶ aP (τὰ add. P^2, post τινὶ ras. 2 lit. P): τινα τὰ B εἰ om. B 3 post δυνατῶν add. ἄλλως a, ἄλλω B: ras. P 4 οὐχὶ (ante αἱρετώτερα) A μὲν om. B ἡμῖν οὐχ] οὐχὶ καὶ ἡμῖν B 5 αἱρετωτέρα A Suid. 6 τοῦ (corr. P^1) λέγειν τὸ εὖ λέγειν aP Suid. 7 τὸ γοῦν (γὰρ Suid.) — αἱρετώτερον (8) om. AD βέλτιον aP: βελτίω B 8 αἱρετώτερον aP: αἱρετώτερα B ἐν add. P^2 9 τὸν om. D φωκυλλίδην AB 10 δεῖ ζητεῖν aD: δεῖ ζητεῖσθαι ABP: δίζεσθαι Diogenian. Prov. IV 39 cf. Bergk fr. 10 βίοτον B ἤδη] ἥδιστος B 11 τῷ νοσοῦντι post εἴη transposuerunt aP ἂν εἴη αἱρετώτερον B 13 προστιθεὶς AB 14 τὰ om. A 15 αἱρεῖσθαι] αι et εῖ in ras., ρ (ex ο?) corr. P^2 16 ὑγιείας P 17 ὀξυδορκία ABP 18 ante προϋπ. add. τῷ BD καὶ] ras. 2 lit. P ἐπὶ alterum om. B 19 οὐδὲ aAP 20 ἄνευ AD: ἀπόντων B: ἀπ' aP μηδὲ] δὲ superscr. P^1 οἷόν τε εἶναι B 21 ἔστι παρ' ἄλλου Arist., Alex. p. 259,18 21. 22 ἢ—ἄλλου om. A 24 παρ' ἄλλου om. D 25 αὐτοῦ AB, Dpr. μόνον A δύναται κτήσασθαι aP αἱρετώτερα BD post τῶν add. καὶ AB 26 μὲν om. D post τυχηρῶν add. καὶ aABP: om. D

αἰτίαι τῆς κτήσεως), πάλιν δὲ τὴν εὐγένειαν πλούτου· πλούτου μὲν γὰρ πολλαὶ ὁδοὶ καὶ παρὰ πολλῶν οἷός τε περιγενέσθαι, εὐγένειαν δὲ παρ' οὐδενὸς ἔστιν ἐπικτήσασθαι. οὕτως καὶ τῶν κτημάτων καὶ βιβλίων περὶ ταῦτα μᾶλλον σπουδάζομεν, ἃ μὴ ἔστι παρ' ἄλλου λαβεῖν, [καὶ] ἂν ἀπολείπηται, τῶν κοινοτέρων τε καὶ παρὰ πλείοσιν ὄντων· διὸ καὶ περὶ τὰ ἴδια συγγράμματα πλείστη σπουδή. οὕτως ἂν δεικνύοιτο καὶ τὸ γυμνάζεσθαι αἱρετώτερον τοῦ ἰατρεύεσθαι καὶ τὸ περιγινομένους τῶν ἀνταγωνιστῶν στεφανοῦσθαι τοῦ κατὰ σπουδήν. λέγει δὲ καὶ αὐτὸς τοῦτο πεπονθέναι τὴν δικαιοσύνην πρὸς τὴν ἀνδρείαν. γίνοιτο δ' ἂν τὸ λεγόμενον σαφές, εἰ πρῶτον εἴη γνώριμον τί παρ' ἑκατέρας ἡμῖν τῶν ἀρετῶν τούτων γίνεται. δοκεῖ δὴ παρὰ μὲν τῆς ἀνδρείας ἡμῖν περιγίνεσθαι ἡ ἐκ τῶν κινδύνων σωτηρία, παρὰ δὲ τῆς δικαιοσύνης τὸ τοῦ ἴσου διανεμητικοῖς εἶναι· τούτων δ' ἡ μὲν σωτηρία παρὰ τῆς ἀνδρείας γινομένη δύναται καὶ παρ' ἄλλων ἡμῖν περιγενέσθαι μὴ οὖσιν αὐτοῖς ἀνδρείοις, τὸ δὲ διανεμητικοῖς εἶναι τοῦ ἴσου χωρὶς τῆς οἰκείας δικαιοσύνης οὐκ ἄν τινι περιγένοιτο· διὸ αἱρετωτέρα ἀνδρείας δικαιοσύνη. δύναται καὶ ἔμπαλιν λέγεσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἐκ τῶν κινδύνων σωθῆναι δι' αὐτῶν, τὸ δὲ παρὰ τῆς δικαιοσύνης ἴσον παρ' ἄλλων. δύναται τὸ καὶ ὃ μὴ ἔστι παρ' ἄλλου πορίσασθαι λέγεσθαι ἐπὶ τούτων, ἃ μηκέτι δύναταί τις ἀποβαλὼν κτήσασθαι τῷ μηκέτι εἶναι τὸν ποιήσαντα, οἷον εἰ βιβλίον οὗ μὴ ἔστιν ἀντίγραφον, ἢ τεχνίτου τινὸς μηκέτ' ὄντος ἔργον.

p. 118a18 Καὶ εἰ τόδε μὲν ἄνευ τοῦδε αἱρετόν.

Δύο τινῶν ὄντων αἱρετῶν, ἂν τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν χωρὶς τοῦ ἑτέρου μὴ ᾖ αἱρετόν, τὸ δὲ ἕτερον αἱρετὸν ᾖ καὶ καθ' αὑτὸ καὶ χωρὶς τοῦ ἑτέρου, αὐτοῦ αἱρετώτερόν ἐστιν. οὕτως φρόνησις δυνάμεως εἴη ἂν αἱρετωτέρα, εἴ γε δύναμις μὲν χωρὶς φρονήσεως οὐχ αἱρετή, φρόνησις δὲ καὶ χωρὶς δυνάμεως αἱρετή. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τῆς ἰδίως δυνάμεως λεγομένης τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἃ ἔθος αὐτῷ δυνάμεις λέγειν, ὅμοιος ὁ λόγος· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν αἱρετόν ἐστι χωρὶς φρονήσεως. δεικνύοις

---

1 κτίσεως A 1. 2 πολλαὶ μὲν γὰρ ὁδοὶ πλούτου D 2 περὶ (post καὶ) P 3 καὶ prius corr. ex αἱ P² ante βιβλίων add. τῶν aB 4 μᾶλλον D: μάλιστα aABP ἄλλου] ὅλου B καὶ delevi 4. 5 ἀπολίπηται AB 5 τῶν περὶ (sic) πλείοσι τὲ ὄντων καὶ κοινοτέρων A καὶ alterum om. aP 6 ἂν] οὖν B 7 περιγενομένους a 8 δὲ καὶ] γὰρ καὶ καὶ A 9 γένοιτο B 10 ἑκατέρων A 11 δὲ B ἐκ ex corr. add. D 12 παρὰ δικαιοσύνης δὲ A διανεμητικοῖς aB cf. vs. 14: ἀπονεμητικοῖς DP: ἀπονεμητικὸν A 12. 13 τοῦτο B 13. 14 παραλλήλως A 14 περιγίνεσθαι aP²: παραγίνεσθαι P¹ διανεμητικοῦ A: νεμητικοῖς P¹, δια add. P⁵ 15 οἰκείας] ἰδίας D περιγίνοιτο A 16 post δύναται add. δὲ A 17 αὐτῶν aDP περὶ A 18 τὸ om. BP¹, add. P² 19 ὅσα B 21 μὴ aBP 23 δύο — αἱρετῶν om. B ὄντων D: om. aAP μὲν τὸ A 24 αἱρετὸν alterum om. A 25 αὐτοῦ A: αὐτῶν ut vs. 23 aBDP ἂν εἴη B 26 καὶ om. B 27 αἱρετόν B 28 ἐπὶ om. A αὐτῆς B 29 ὁ om. P αἱρετώτερόν B

δ' ἂν καὶ ἀρετὴν ἡδονῆς οὕτως αἱρετωτέραν· ἡδονὴ μὲν γὰρ χωρὶς ἀρετῆς οὐχ αἱρετή, ἡ δὲ ἀρετὴ καὶ χωρὶς ἡδονῆς αἱρετή. ἀλλὰ καὶ ὑγεία ἡδονῆς· ὑγιαίνειν μὲν γὰρ καὶ χωρὶς ἡδονῆς αἱρετόν, ἥδεσθαι δὲ χωρὶς τοῦ ὑγιαίνειν τὰς τῶν νοσούντων ἡδονὰς οὐκ ἂν ἕλοιτό τις. οὕτως καὶ τὸ ὑγιαίνειν τοῦ πλουτεῖν ἢ ἐν δόξῃ εἶναι δεικνύοιτ' ἂν αἱρετώτερον· οὐδὲν μὲν γὰρ τούτων βλαβείσης ὑγείας αἱρετόν, ὑγιαίνειν δὲ καὶ χωρὶς τούτων αἱρούμεθα.

p. 118a20 Καὶ δυοῖν εἰ θάτερον ἀρνούμεθα, ἵνα τὸ λοιπὸν δόξῃ ἡμῖν ὑπάρχειν.

Εἰ δύο ὄντων αἱρετῶν τὸ ἕτερον ἀρνούμεθα παρεῖναι ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ δόξαι τὸ ἕτερον ἡμῖν παρεῖναι, ὃ βουλόμεθα μᾶλλον δοκεῖν παρεῖναι ἡμῖν αἱρετώτερον. οὕτως εὐφυΐα δεικνύοιτο ἂν φιλοπονίας αἱρετωτέρα· ἀρνούμεθα γὰρ εἶναι φιλόπονοι βουλόμενοι δοκεῖν εὐφυεῖς εἶναι. τοῦτο ὁμοίως μὲν ἐπὶ μαθημάτων, ὁμοίως δὲ ἐπὶ γυμνασίων. ἀλλὰ καὶ καλλωπίζεσθαι ἀρνοῦνται αἱ γυναῖκες, φύσει καλαὶ δοκεῖν εἶναι αἱρούμεναι. οὕτως καὶ τοῦ ἥδεσθαι τὸ ἐγκρατεύεσθαι καὶ τοῦ μὴ πονεῖν τὸ καρτερεῖν αἱρετώτερον ἂν δεικνύοιτο· καὶ γὰρ ἡδονῶν προσποιούμεθα ὑπερορᾶν ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ἐγκρατεῖς εἶναι, καὶ πόνων ὑπὲρ τοῦ καρτερικοὺς φαίνεσθαι.

p. 118a24 Ἔτι οὗ τῇ ἀπουσίᾳ ἧττον ἐπιτιμητέον δυσφοροῦσι, τοῦτο αἱρετώτερον.

Ἐπεὶ τῶν δυσφορούντων ἐπί τισιν ἀποῦσι τῶν αἱρετῶν τοῖς μὲν εὔλογον ἐπιτιμᾶν μᾶλλον τοῖς δὲ ἧττον, ὧν τοῖς δυσφοροῦσιν ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ ἧττον ἐπιτιμητέον, ταῦτα αἱρετώτερα τῶν ἐφ' οἷς ἄξιον ἐπιτιμᾶν μᾶλλον τοῖς δυσφοροῦσιν ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ. ἀλλὰ καὶ ὧν ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῖς μὴ δυσφοροῦσιν ἄξιον ἐπιτιμᾶν μᾶλλον, καὶ ταῦτα αἱρετώτερα τῶν ἐφ' οἷς ἧττον ἄξιον ἐπιτιμᾶν τοῖς μὴ δυσφοροῦσιν ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ αὐτῶν. οἷον ἐπεὶ ἧττον ἐπιτιμῶμεν τοῖς δυσφοροῦσιν ἐπὶ τέκνων ἀποβολῇ ἢ χρημάτων, αἱρετώτερα τὰ τέκνα τῶν χρημάτων. καὶ ὑγεία δὲ ἡδονῆς τῷ αὐτῷ λόγῳ αἱρετωτέρα· ἧττον γὰρ ἐπιτιμήσεως ἄξιοι οἱ δυσφοροῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ὑγείας ἀποβολῇ τῶν ἐπὶ ἡδονῆς ἀποβολῇ δυσφορούντων. καὶ ὁ ἐπὶ τῇ τῶν ἀναγκαίων ἀποβολῇ δυσφορῶν τοῦ ἐπὶ τιμῆς ἢ δόξης ἀπο-

---

2 καὶ prius om. B 4 ἂν ἕλοιτό scripsi: ἀνέχοιτό aP (supra α ras., ε in ras. P²): ἂν ἀνάσχοιτό ABD 6 μὲν om. D βλαβείσης AD: ἀπούσης aB, post ras. 2 lit. P 8 αἱρούμεθα A 10 τὸ ἕτερον iterat B 12 ἂν om. D αἱρετωτέραν (post φιλοπ.) A: αἱρετώτερον a 14 post δὲ add. καὶ aA καλωπίζεσθαι a 15 αἱρούμεναι] ἀρνούμεναι B 16 τοῦ (ante ἐγκρ.) A 16. 17 ἂν δεικνύοιτο αἱρετώτερον D 18 ἐγκρατὴς A καρτερικοὺς] cf. Ind. Arist. p. 343a14—18 21 ἀπουσιῶν A 22 δὲ—τοῖς om. B 24 ἀλλὰ καὶ ὧν aDP²: καὶ ἃ P¹: καὶ οὗ B: om. A ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ alterum D: om. aABP 25 ante ἐπιτιμᾶν add. ἐστὶν aAP: post ἐπιτιμᾶν B μᾶλλον om. aBP 28 τῶν aP: om. ABD 29 αἱρετώτερον a 30 καὶ add. P² 31 τιμῆς ἢ ABD: τῇ τῆς aP

βολῇ ἧττον ἐπιτιμήσεως ἄξιος, ὥστε αἱρετώτερα τὰ ἀναγκαῖα δόξης. ὁμοίως δὲ καὶ πλοῦτος δόξης δεικνύοιτ' ἂν αἱρετώτερος· ἧττον γὰρ ἐπιτιμῶμεν τοῖς ἐπὶ πενίᾳ δυσφοροῦσι τῶν ἐπ' ἀδοξίᾳ. καὶ φίλοι χρημάτων· ἧττον γὰρ | ἐπιτιμᾶν ἄξιον τοῖς δυσφοροῦσιν ἐπὶ τῇ τῶν φίλων ἀποβολῇ τῶν 136
δυσφορούντων ἐπὶ τῇ τῶν χρημάτων ἀφαιρέσει. ἀλλὰ καὶ οὐ τῇ ἀπουσίᾳ μὴ δυσφοροῦντι μᾶλλον ἐπιτιμητέον, καὶ τοῦτο αἱρετώτερον. οὕτως ἐπιστήμη ὑγείας αἱρετώτερον· μᾶλλον γὰρ ἐπιτιμῶμεν τοῖς μὴ δυσφοροῦσιν ἐπὶ ἀγνοίᾳ τῶν ἐπὶ νόσῳ μὴ δυσφορούντων. πάλιν ὑγεία πλούτου αἱρετωτέρα· τοῖς γὰρ ταύτης ἀμελοῦσιν μᾶλλον ἐπιτιμῶμεν. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν κοινῶν ἐπιμέλεια τῆς τῶν ἰδίων αἱρετωτέρα· μᾶλλον γὰρ ἐπιτιμῶμεν τοῖς μὴ δυσχεραίνουσιν ἐπὶ τῇ τῶν κοινῶν ἀμελείᾳ τῶν μὴ δυσχεραινόντων ἐπὶ τῇ τῶν ἰδίων ἀμελείᾳ. καὶ γονέων δὲ ἐπιμέλεια κατὰ τοῦτο αἱρετωτέρα τῆς τῶν τέκνων ἐπιμελείας· μᾶλλον γὰρ ἐπιτιμήσεως ἄξιοι οἱ μὴ δυσφοροῦντες ἐπὶ τῇ τῶν γονέων ἀμελείᾳ. καὶ τὸ παιδεύεσθαι τοῦ γυμνάζεσθαι· μᾶλλον γὰρ ἐπιτιμῶνται οἱ παιδείας ἢ οἱ γυμνασίων ὀλιγωροῦντες.

p. 118a27 Ἔτι τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος τὸ ἔχον τὴν οἰκείαν ἀρετὴν τοῦ μὴ ἔχοντος αἱρετώτερον.

Ἐπεὶ ἡ οἰκεία ἀρετὴ ἑκάστου ἀκρότης ἐστὶ καὶ τελειότης τῆς οἰκείας φύσεως αὐτοῦ, πᾶν δὲ αἱρετώτερον τέλειον ἁπλῶς, εἰκότως τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος τὸ τὴν οἰκείαν ἔχον ἀρετὴν αἱρετώτερον τοῦ μή. οὕτως ἄνθρωπος μὲν ὁ τὴν ἀρετὴν ἔχων τὴν ἀνθρώπου τοῦ μὴ τὴν ἀρετὴν ἔχοντος αἱρετώτερος· ὑπὸ γὰρ ταὐτὸν εἶδος πάντες ἄνθρωποι. ἵππος δ' ἵππου καὶ κύων κυνός, ἀλλὰ καὶ σκεῦος σκεύους τὸ τὴν οἰκείαν χρείαν παρεχόμενον, πρὸς ἣν πεποίηται, αἱρετώτερον· αὕτη γὰρ ἀρετὴ σκεύους. διὰ τοῦ τόπου τούτου δείξεις ἔκπωμα μὲν τὸ πρὸς τὸ πίνειν ἐπιτηδειότερον αἱρετώτερον τοῦ χρυσοῦ τε καὶ ἀργυροῦ (αὕτη γὰρ ἐκπώματος ἀρετή, ἀλλ' οὐχ ἡ πολυτέλεια), οἰκίαν δὲ τὴν πρὸς σκέπην ἐπιτηδειοτέραν αἱρετωτέραν τῆς λιθοικοδομήτου μὲν οὐχ ὁμοίως δὲ τὸ ἀπὸ σκέπης εὔχρηστον παρεχομένης. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἐσθῆτος λόγος· ἡ γὰρ θερμαίνουσα, οὐχ ἡ πορφυρᾶ ἢ

---

1 ἄξιος ἐπιτιμήσεως A 3 εὐδοξία B 4 φίλων] φιλ in ras. P 6 ante μὴ add. τῶ D 7 αἱρετωτέρα A μὴ om. A 8 ante ἀγνοίᾳ add. τῇ A 9 ταῦτα A 9. 10 ἀλλὰ — ἐπιτιμῶμεν om. B 12 ἐπιμελείας A post τοῦτο delevit μᾶλλον D 13 αἱρετώτερον A . τέκνων] κοινῶν A 15 παῖδες A οἱ alterum B: om. aADP 18 αἱρετὴν A αἱρετώτερον om. Arist. (habet C) 21 αἱρετωτέραν A 22 τὴν alterum AD: τοῦ aBP 23 αἱρετώτερον A: compend. D τὸ αὐτὸ B 24 ἄλλον A 25 αὐτὴ Bpr. 26 ἐπιτήδειον A: ἐπιτηδειότατον B 26. 27 αἱρετώτερον post ἀργυροῦ transposuit D 27. 28 οὐχ ἡ] οὐχὶ A 28 ante σκέπην add. τὴν A αἱρετωτέραν post 29 παρεχομένης transposuit D post τῆς add. τοῦ B 29 μὲν om. B παρεχόμενος aA 30 post αὐτὸς add. δὲ D ante ἐσθῆτος add. τῆς A οὐχ ἡ — p. 262,2 αἱ(ρετώτερον), initium pag., P² οὐχ ἡ] οὐχὶ P³ ἢ ABP³: οὐδ' ἡ D: ᾗ a

χρυσόσημος· καὶ ἐπὶ ξίφους· οὐ γὰρ τὸ ἐλεφαντόκωπον ἀλλὰ τὸ χρησιμώτερον πρὸς τὴν διακονίαν τοῦ ξίφους αἱρετώτερον. ἀκριβῶς δὲ προσέθηκε τὸ τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος· οὕτως γὰρ ἀληθὴς ὁ τόπος· οὐ γὰρ ἔτι ἀληθὲς τὸ λέγειν 'τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος τὸ ἔχον τὴν οἰκείαν ἀρετὴν ἄμεινον τοῦ μὴ ἔχοντος'. οὐ γὰρ λαγωὸς ἔχων τὴν οἰκείαν ἀρετὴν ἀμείνων ἀνθρώπου μὴ ἔχοντος τὴν οἰκείαν ἀρετήν· οὐδεὶς γὰρ λαγωὸς ἀνθρώπου καλλίων. τῶν δέ γε ὁμοειδῶν καὶ τῶν τῆς αὐτῆς ἀρετῆς δεκτικῶν τὸ ἔχον τὴν οἰκείαν ἀρετὴν τοῦ μὴ ἔχοντος βέλτιον. εἰ δ' ἀμφότερα ἔχοι τὰ ὑπὸ ταὐτὸν εἶδος τὴν οἰκείαν ἀρετήν, τὸ μᾶλλον ἔχον ὅῆλον ὅτι αἱρετώτερον· αἱρετωτέρα γὰρ ὄψις μὲν ἡ ὀξυδερκεστέρα, ἀκοὴ δὲ ἡ εὐηκοωτέρα, ἵππος δὲ ὁ εὐπειθέστερός τε καὶ ὁρμικώτερος, καὶ ἐπιστήμη ἡ ἀκριβεστέρα.

p. 118a29 Ἔτι εἰ τὸ μὲν ποιεῖ ἀγαθὸν ἐκεῖνο ᾧ ἂν παρῇ, τὸ δὲ μὴ ποιεῖ, τὸ ποιοῦν αἱρετώτερον.

Ἐπεὶ τὰ ἀγαθὰ πολλαχῶς λέγεται καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ποιεῖ ἀγαθοὺς τῇ ἑαυτῶν παρουσίᾳ τοὺς ἔχοντας αὐτά, ὡς αἱ ἀρεταί, τὰ δὲ οὔ, ὡς πλοῦτος, εὐγένεια, ἡδονή, τὰ τοιαῦτα, αἱρετώτερα τῶν ἀγαθῶν ἃ ἀγαθοὺς παρόντα ποιεῖ. οὕτως πᾶσα ἀρετὴ αἱρετωτέρα πάσης ἡδονῆς καὶ πάσης εὐτυχίας τῶν ἐκτός τε καὶ σωματικῶν ἀγαθῶν δεικνύοιτ' ἂν * * * * * τὸ δὲ μᾶλλον ἀγαθὸν καὶ αἱρετώτερον εἶναι, ὡς τὸ θερμαῖνόν τε καὶ θερμὰ ποιοῦν τοῦ μὴ ⟨θερμότερον⟩· θερμότερον γὰρ τὸ πῦρ τῆς χιόνος, ἐχούσης καὶ ταύτης θερμότητα, ὅτι τὸ μὲν θερμαίνει ἡ δ' οὔ, ἢ τὸ μὲν μᾶλλον ἡ δ' ἧττον. εἰ δὲ ἀμφότερα ἀγαθοὺς ποιεῖ τῇ παρουσίᾳ τὰ συγκρινόμενα, αἱρετώτερον τὸ μᾶλλον ποιοῦν ἀγαθόν. εἴη δ' ἂν καὶ κατὰ τοῦτο ἡ τέλειος ἀρετὴ τῆς φυσικῆς δεικνυμένη αἱρετωτέρα· ἄμφω μὲν γὰρ ἀγαθοὺς ποιοῦσι τοὺς ἔχοντας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ τέλειος ἀρετή. ἀλλὰ καὶ ὃ τὸ βέλτιον ἀγαθὸν ποιεῖ τοῦ ποιοῦντος τὸ χεῖρον ἀγαθὸν αἱρετώτερον. οὕτως ἀρετὴ ὑγείας καὶ ἰσχύος αἱρετωτέρα· ἡ μὲν γὰρ ἀρετὴ τὴν ψυχὴν ἀγαθήν, αἱ δὲ τὸ σῶμα ποιοῦσι· βέλτιον δὲ ψυχὴ σώματος. οὕτω καὶ σοφία σωφροσύνης αἱρετωτέρα· ἡ μὲν γὰρ τὸν νοῦν, ἡ δὲ τὸ ἐπιθυμητικὸν ἀγαθὸν ποιεῖ· βέλτιον δὲ ὁ νοῦς τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τῆς ψυχῆς μέρους.

---

1 χρήσιμος a ἐλεφαντικώτερον a 1. 2 χρησιμώτερον AP^3: χρησιμώτατον aB: χρήσιμον D 2 πρὸς om. B τοῦ ABDP^3: τὴν a 5. 6 οὐ γὰρ—ἔχοντος om. B 5 οἰκείαν ἀρετὴν D: λαγωοῦ ἀρετὴν AP: ἀρετὴν λαγωοῦ a 8 ἔχοι] ἔχει B 9 τὸ αὐτὸ B 10 αἱρετώτερον a ὀξυδορκεστέρα A 11 εὐηθέστερός D 15. 16 ποιεῖ—παρουσίᾳ D: τῇ οἰκείᾳ παρουσίᾳ ἀγαθοὺς ποιεῖ aABP 16 αἱ ἀρεταί] αἱρεταί B 17 ante τὰ add. καὶ D 19 ἐκτός τε] é ex σ corr., κτός τε in ras. 5 lit. P^1 ἀγαθῶν ADP: ἡδονῶν B: ὧν a desideratur τῷ μᾶλλον ἀγαθὸν εἶναι τὸ ἀγαθὸν ποιοῦν τὸν ἔχοντα αὐτὸ τοῦ μὴ 20 ὡς add. P^2: fort. ὡς ⟨καὶ⟩ 21 θερμότερον addidi 22 τὸ pro altero ἡ A 24 et 26 τελεία B 25 μᾶλλον αἱρετωτέρα δεικνυμένη D ἀγαθὰ supra scripto οὺς D 26 ἀλλὰ alterum om. A 27 τοῦ] τοῦτο A ὑγεία B 28 ἀγαθή A: ἀγαθόν aB 29 βελτίων A σοφία post 30 αἱρετωτέρα transposuit A 30 ποιεῖ ἀγαθόν D

p. 118ª34 Ἔτι ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ τῶν χρήσεων καὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν ἔργων.

Ὥσπερ τὸ αἱρετὸν ἐν τῷ πρὸ τούτου ἁπλῶς ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ τῶν συστοίχων ἔδειξε δείκνυσθαι δυνάμενον, οὕτω καὶ τὸ αἱρετώτερον· 137 κοινοὶ γὰρ οἱ τόποι καὶ οὗτοι, ὥσπερ γε καὶ οἱ ἀπὸ τῶν γενέσεών τε καὶ φθορῶν ἐδείχθησαν. εἰ γάρ τινων κατὰ πτῶσιν ἐκφερομένων τὸ κατὰ τὴν ἑτέραν πτῶσιν τοῦ κατὰ τὴν ἑτέραν αἱρετώτερον, καὶ τὸ ἁπλῶς λεγόμενον τοῦ ἁπλῶς λεγομένου ὧν ἦσαν αἱ πτώσεις αἱρετώτερον. ἔστι δὲ πτῶσις μὲν τὸ δικαίως, τὸ ἀνδρείως καὶ ὅσα οὕτω τὴν λέξιν ἐσχημάτισται· ὧν δὲ αὗται πτώσεις ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀνδρεία. εἰ δὴ τὸ δικαίως τοῦ ἀνδρείως αἱρετώτερον, καὶ ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀνδρείας αἱρετωτέρα· καὶ ἀνάπαλιν, εἰ ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀνδρείας αἱρετωτέρα, καὶ τὸ κατὰ τὴν πτῶσιν τῆς δικαιοσύνης τοῦ κατὰ τὴν πτῶσιν τῆς ἀνδρείας αἱρετώτερον. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν πτώσεων, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν χρήσεων. εἰ γὰρ τὸ δικαίως τοῦ ἀνδρείως αἱρετώτερον, καὶ ἡ δικαία χρῆσις τῆς ἀνδρείας χρήσεως αἱρετωτέρα, τοῦτ' ἔστιν ὁ χρώμενος τῇ δικαιοσύνῃ, ὅπερ ἐστὶν ὁ δίκαιος, τοῦ χρωμένου τῇ ἀνδρείᾳ, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἀνδρεῖος. καὶ ἡ δικαία πρᾶξις καὶ τὸ δίκαιον ἔργον αἱρετώτερον τῆς τε ἀνδρείας πράξεως καὶ τοῦ ἀνδρείου ἔργου· ἔστι γάρ τις καὶ πρᾶξις καὶ ἐνέργεια δικαία καὶ ἔργον δίκαιον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἀνδρείας. καὶ ἀντιστρέφει πάντα ἀλλήλοις· ὅ τι γὰρ ἂν ἐξ αὐτῶν αἱρετώτερον εἶναι ληφθῇ ἑνός, καὶ τἆλλα τῶν ἄλλων. καὶ ἔστιν ἴσον τὸ εἰρημένον τῷ ἀπὸ τῶν συστοίχων· ἦν δὲ σύστοιχα δικαιοσύνη, δίκαιος, δίκαιον, δικαίως. καθόλου γὰρ οὗ ἡ χρῆσις αἱρετωτέρα, καὶ ὁ χρώμενος τοῦ χρωμένου καὶ ἡ ἕξις τῆς ἕξεως καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἔργου, καὶ ἔμπαλιν. δύναται καὶ ἄλλος μὲν εἶναι τόπος ὁ ἀπὸ τῶν πτώσεων, ἄλλος δὲ ὁ ἀπὸ τῶν πράξεων, καὶ ἄλλος ὁ ἀπὸ τῶν ἔργων. καὶ γὰρ αἱ χρήσεις κυρίως λέγονται τῶν χρησίμων· τινὸς γὰρ χρῆσις ἡ χρῆσις· ἐνέργεια γάρ ἐστί τις ἢ περὶ τὸ χρήσιμον ἢ τοῦ χρησίμου· χρήσιμα δὲ λέγεται τῶν ἀγαθῶν ἰδίως τὰ ὀργανικά. ὧν οὖν αἱ χρήσεις αἱρετώτεραι, καὶ αὐτὰ αἱρετώτερα· εἰ γὰρ ἡ χρῆσις τοῦ πλούτου τῆς χρήσεως τῆς ἰσχύος αἱρετωτέρα, καὶ ὁ πλοῦτος

---

1. 2 πράξεων — χρήσεων D 2 ἔργων] ἐνεργειῶν B 3 ante ὥσπερ add. λέγει ὅτι B ἐν τῷ πρὸ τούτου] c. 9 p. 114ª26 4 γίνεσθαι, sed in mrg. γρ. δείκνυσθαι D 5 γε D: om. aABP καὶ (add. P²) ὁ P 6 ante φθορῶν add. τῶν A ἐδείχθησαν] p. 117ᵇ3 7 πτῶσιν om. D 8 αἱρετώτεραι A: compend., sed ante αι, I καὶ ἔστι omisso δὲ A (καὶ utrum D habuerit necne non liquet) 9 τὸ ἀνδρείως καὶ τὸ δικαίως D 10 post δικαιοσύνη add. καὶ D ἡ alterum superscr. B: ἢ A 11. 12 καὶ ἀνάπαλιν—αἱρετωτέρα om. A 12 et 13 τὴν om. D 17 ὁ om. A καὶ alterum om. A 18 αἱρετώτερα B ἀνδρείας] δικαίας B 18. 19 τοῦ ἔργου τοῦ ἀνδρείου A 19 καὶ (post τις) om. B 20 ante πάντα add. τὰ B 21 τὰ ἄλλα aP 24 ὁρέξεως A 25 ὁ prius BD: om. aAP 26 καὶ γὰρ — p. 264,1 αἱρετώτερος Suidas sub v. χρῆσις αἱ add. P²: om. B 28 ἢ — ἢ scripsi: ἡ (ex εἰ corr. P²) — καὶ libri τοῦ A: om. aBDP 29 αὐτὰ in ras. 6 lit. P

τῆς ἰσχύος αἱρετώτερος· καὶ ἀναστρέψαντι, εἰ ὁ πλοῦτος τῆς ἰσχύος, καὶ ἡ χρῆσις ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρήσεως τῆς ἰσχύος. ἄλλος πάλιν ὁ ἀπὸ τῶν πράξεων· ἔστι δὲ πρᾶξις κοινότερον μὲν πᾶσα λογικὴ ἐνέργεια, ἰδίως δὲ καὶ κυρίωτερον ἡ κατὰ προαίρεσιν, τοῦτ' ἔστιν ἡ κατ' ἀρετὴν ἢ κακίαν ἐνέργεια γινομένη. ὧν οὖν αἱ πράξεις αἱρετώτεραι, ταῦτα αἱρετώτερα· οἷον εἰ τὸ τὰ δίκαια πράσσειν τοῦ τὰ ἀνδρεῖα πράσσειν αἱρετώτερον, καὶ ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀνδρείας αἱρετωτέρα· καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀνδρείας αἱρετωτέρα, καὶ τὸ τὰ δίκαια πράσσειν τοῦ τὰ ἀνδρεῖα αἱρετώτερον. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἔργων τόπος. οὗ γὰρ τὸ ἔργον αἱρετώτερον, καὶ αὐτό. οἷον εἰ τὸ οἰκοδομικῆς ἔργον τοῦ τεκτονικῆς αἱρετώτερον, καὶ οἰκοδομικὴ τεκτονικῆς αἱρετώτερον· καὶ ἔμπαλιν, εἰ οἰκοδομικὴ τεκτονικῆς, καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἔργου. καὶ ἐπεὶ τὸ τοῦ φίλου ἔργον αἱρετώτερον ἢ τὸ τοῦ εὐνου, καὶ φιλία εὐνοίας· ἔστι δὲ τοῦ μὲν φίλου ἔργον ἡ μετὰ βουλήσεως πρᾶξις τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν φίλον, τοῦ δὲ εὔνου ἡ βούλησις μόνον· καὶ ἔμπαλιν, ἐπεὶ φιλία εὐνοίας αἱρετώτερον, καὶ τὸ τῆς φιλίας ἔργον τοῦ τῆς εὐνοίας αἱρετώτερον. καὶ εἰ τὸ εὖ ποιεῖν τοὺς φίλους τοῦ κακῶς ποιεῖν τοὺς πολεμίους, καὶ ἔστι τὸ μὲν εὖ ποιεῖν τοὺς φίλους ἔργον τοῦ ἐλευθερίου τὸ δὲ κακῶς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἀνδρείου, καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς ἀνδρείας αἱρετώτερον· * * * * * * καὶ ἀναστρέψαντι πάλιν, εἰ ὁ ἰατρὸς οἰκοδόμου βελτίων, καὶ τὸ τοῦ ἰατροῦ ἔργον τοῦ οἰκοδόμου βέλτιον. ἔστι δὲ πρᾶξις μὲν ἡ πρὸς τὸ τέλος τείνουσα ἐνέργεια, ἔργον δὲ τὸ τέλος.

p. 118b1 Ἔτι εἴ τινος τοῦ αὐτοῦ τὸ μὲν μεῖζον ἀγαθόν ἐστι τὸ δὲ ἔλαττον, αἱρετώτερον τὸ μεῖζον.

Ὡς τὸ [τοῦ] μείζονός τινος μεγέθους μεῖζον καὶ τοῦ ἐλάττονός ἐστι μεῖζον (εἰ γὰρ τὸ τρίπηχυ τοῦ διπήχεος μεῖζόν ἐστι, δῆλον ὅτι καὶ τοῦ

---

1 ἀναστρέψαντι aBP: ἀναστρέψαντος A: ἀντιστρέψαντι D, sed cf. vs. 19 2 τῆς prius om. A 3 πρᾶξις—αἱρετωτέρα (7) Suidas sub v. πρᾶξις κοινοτέρα A: καινότερον D 4 κυριώτερον ABDP^3 (P^1 non liquet) Suid.: κυρίως a 5 ταῦτα] τὰ αὐτὰ A οἷον P^3 (evan. P^1) 6 τὰ prius om. A αἱρετώτερα A 7 αἱρετώτερον aBP, post quod delevit καὶ ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀνδρείας αἱρετωτέρα (sic) P 8 αἱρετώτερον] αἱρετώτερα A 10 τοῦ τεκτονικῆς αἱρετώτερον A: αἱρετώτερον τοῦ (τῆς add. D) τεκτονικῆς aBDP 10. 11 καὶ οἰκοδομικὴ τεκτονικῆς αἱρετώτερον D: καὶ ἡ οἰκοδομικὴ τῆς τεκτονικῆς αἱρετωτέρα A: om. aBP (signum, cui in mrg. nihil respondet, add. P^4) 11 post ἔμπαλιν add. καὶ A 12 τὸ primum ex corr. add. D καὶ ἐπεὶ—ἀνδρείου (18) Suidas sub v. εὔνους 13 ante φιλία add. ἡ A τοῦ] τὸ B ante ἔργον add. τὸ AD ἡ] εἰ A ante βουλήσεως add. τῆς aP 14 πράξει A 15 ἐπεὶ (τῆς delevit) φιλίας B ante εὐνοίας add. τῆς aABP: om. D Suid. αἱρετωτέρα A 16 εἰ om. aP Suid. 17 πολεμίους ex φίλους corr. B: ἐχθρούς A 18 τοῦ ἀνδρείως A τῆς A: om. aBDP 19 αἱρετωτέρα A supple καὶ ἀναστρέψαντι εἰ ἐλευθεριότης ἀνδρείας αἱρετώτερον, καὶ τὸ τῆς ἐλευθεριότητος ἔργον τοῦ τῆς ἀνδρείας αἱρετώτερον. καὶ εἰ τὸ ἰατρεύειν τοῦ οἰκοδομεῖν βέλτιον, καὶ ἰατρὸς οἰκοδόμου βελτίων ἀναστρέψαντος A post εἰ add. καὶ D ὁ] cf. p. 266,23 ἰατρικὸς A 20 τοῦ alterum om. D βέλτιον D: om. aABP ἔστι δὲ—τέλος (21) Suidas sub v. πρᾶξις 21 συντείνουσα D 23 post αἱρετώτερον add. ἐστι B 24 τοῦ prius delevi ἐστι ante καὶ transposuit B 25 τρίπηχυ corr. ex δίπηχυ A διπήχους aABP ἐστι μεῖζον D

πηχυαίου, δ ἔλαττόν ἐστι τοῦ διπήχεος, μεῖζον ἂν εἴη), οὕτως καὶ εἴ ⟨τι⟩ τινος μεῖζον ἀγαθὸν καὶ αἱρετώτερόν ἐστι, τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ὧν τὸ ἔλαττον αὐτοῦ μεῖζον ἀγαθὸν καὶ αἱρετώτερον. οὕτως δειχθήσεται ἀρετὴ ἡδονῆς αἱρετωτέρα, ἐπεὶ τῆς ὑγείας, ἥ ἐστι τῆς ἡδονῆς αἱρετωτέρα, ὑπερέχει τῷ αἱρετῷ. ὁμοίως καὶ ὁ θεωρητικὸς βίος τοῦ ἀπολαυστικοῦ αἱρετώτερος, ἐπεὶ καὶ τοῦ πρακτικοῦ, ὃς ἐστι τοῦ ἀπολαυστικοῦ αἱρετώτερος. ἀλλὰ καὶ εἰ δύο τινὰ ἑνός τινος εἴη αἱρετώτερα, τὸ μᾶλλον αἱρετώτερον αὐτοῦ τοῦ ἧττον αἱρετωτέ|ρου αἱρετώτερον· τῶν γὰρ ὑπερε- 138
χόντων τινὸς τὸ μείζονι ὑπερέχον μεῖζον. οἷον ἐπεὶ πλούτου ἀρετὴ καὶ ὑγεία αἱρετώτερα, πλείων δὲ ἡ τῆς ἀρετῆς ὑπεροχὴ ἢ ἡ τῆς ὑγείας, ἡ ἀρετὴ τῆς ὑγείας αἱρετωτέρα. οὕτω καὶ ἐπιστήμη ὀρθῆς δόξης αἱρετωτέρα· ἄμφω μὲν γὰρ αἰσθήσεως αἱρετώτερα, μᾶλλον δὲ τὸ ἐπίστασθαι τοῦ ὀρθοδοξεῖν.

p. 118b4 Ἔτι οὗ ἡ ὑπερβολὴ τῆς ὑπερβολῆς αἱρετωτέρα, καὶ αὐτὸ αἱρετώτερον.

Οὗ ἡ ἀκρότης, φησί, καὶ ἡ ὑπερβολὴ αἱρετωτέρα, καὶ αὐτὸ αἱρετώτερον· οἷον ἐπεὶ ἡ ἐν φιλίᾳ ἀκρότης τῆς ἐν πλούτῳ ἀκρότητος αἱρετωτέρα, καὶ φιλία πλούτου αἱρετωτέρα. καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐν ὑγείᾳ ἀκρότης τῆς ἐν ἡδονῇ αἱρετωτέρα, καὶ ὑγεία ἡδονῆς· ἔστι γὰρ ὑγείας μὲν ἀκρότης εὐεξία, ἡδονῆς δὲ τὸ πρὸς λύπην ἄμικτον.

p. 118b7 Καὶ οὗ μᾶλλον ἂν ἕλοιτο αὐτὸς αὑτῷ αἴτιος εἶναι ἢ οὗ ἕτερος.

Ὃ δι' αὑτοῦ τις μᾶλλον κτήσασθαι αἱρεῖται, τοῦτο αἱρετώτερον τοῦ δι' ἄλλου οἷον φίλους δι' αὑτῶν μᾶλλον αἱρούμεθα κτήσασθαι ἢ δι' ἄλλων, χρήματα δὲ παρ' ἄλλων διαδέξασθαι μᾶλλον βουλόμεθα ἢ αὐτοὶ πορίσαι· αἱρετώτεροι ἄρα οἱ φίλοι τῶν χρημάτων. οὕτως δεικνύοιντ' ἂν καὶ

---

1 πηχυαίου aABP: διπηχυαίου, μονο superscr. man. rec., D διπήχους aABP τί addidi 2 καὶ alterum superscr. B 4 αἱρετώτερον (ante ἐπεὶ) A: utroque loco a 5 post βίος delevit ὑπερέχει D 6 ἐπεὶ — αἱρετώτερος om. A ἐστιν post ἀπολαυστικοῦ transposuerunt aBP post ἐστι add. καὶ D 8. 9 ὑπαρχόντων B 9 μείζονι D: μεῖζον aABP ἐπὶ B ante ἀρετὴ add. ἡ B 10 αἱρετώτερα D: αἱρετωτέρα aBP: αἱρετώτερον A 11 αἱρετώτερον idque ante ἡ ἀρετὴ B 11. 12 αἱρετώτερον aBP 12 αἱρετωτέρα A: αἱρετώτερον D 14 αἱρετωτέρα τῆς ὑπερβολῆς D αἱρετώτερον B 16 φησί post ὑπερβολὴ transposuit D 17 οἷον om. B 18 καὶ prius om. A post φιλία add. ἂν εἴη A ἐπεὶ ἐν ἡ γεία (sic) B 19 ἐν ἡδονῇ] ἡδονῆς B fort. ἔστι δὲ μὲν om. B 21 ἕλοιτο ἂν A αὐτῷ A,Dpr. 22 ἕτερον contra libros Waitz Bekkerum secutus 23 αὐτοῦ libri μᾶλλον om. D αἱρεῖσθαι B fort. οὗ sive τοῦ ⟨οὗ⟩, at cf. p. 257,3. 269,10 24 φιλίαν A αὐτῶν aAP, Bpr. cf. p. 266,2. 6 κτᾶσθαι aP 25 μᾶλλον παρ' ἄλλων δέξασθαι D αὐτοὶ scripsi: αὐτοὺς AB, Dpr.: αὐτοὺς Dcorr.: αὐτὸν aP 25. 26 πορίσασθαι D 26 αἱρετώτεροι A: αἱρετώτερον aBDP post χρημάτων add. μᾶλλον B δεικνύοιντο οὕτως ἂν B

αἱ καλαὶ πράξεις νίκης αἱρετώτεραι· τῶν μὲν γὰρ καλῶν ἐνεργειῶν αὐτοὶ ἑαυτοῖς αἴτιοι βουλόμεθα εἶναι, νικῆσαι δὲ καὶ δι' ἄλλων αἱρούμεθα. ἀλλὰ καὶ ὁ θεωρητικὸς βίος τοῦ πολιτικοῦ αἱρετώτερος· τὴν μὲν γὰρ θεωρίαν ἡμῖν ὑπάρχειν αἱρούμεθα καὶ δι' ἡμῶν γίνεσθαι τὴν κατ' αὐτὴν ἐνέργειαν, πολιτεύεσθαι δὲ καὶ τὰ πολιτικὰ εὖ διοικεῖν ἄλλους· οὕτω γὰρ ἕξομεν πλείω πρὸς τὸ θεωρεῖν σχολήν. καὶ εἰ τὸ μὲν ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα δι' αὐτῶν, τὸ δὲ πλουσίαν ποιῆσαι δι' ἄλλων, αἱρετώτερον ἐλευθέρα πατρὶς ἢ πλουσία. οὐκ ἔστι δὲ ὁ τόπος οὗτος ὁ αὐτὸς τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ τῷ "καὶ ὃ μὴ ἔστι παρ' ἄλλου πορίσασθαι ἢ ὃ ἔστι καὶ παρ' ἄλλου"· ἐκεῖ μὲν γὰρ 'ὃ μὴ ἔστι παρ' ἄλλου πορίσασθαι ἀλλὰ δι' αὐτοῦ μόνου', ἐνταῦθα δὲ 'οὗ αἴτιος αὐτὸς ἑαυτῷ μᾶλλον ἢ οὗ ἕτερος'· καὶ γὰρ τῶν δυναμένων δι' ἄλλου ἔστιν ἃ αἱρούμεθα μᾶλλον τῶν δι' αὐτῶν ἡμῶν.

p. 118b10 Ἔτι ἐκ τῆς προσθέσεως, εἰ τῷ αὐτῷ προστιθέμενόν τι τὸ ὅλον αἱρετώτερον ποιεῖ.

Ὁ τόπος οὗτος· εἰ προστίθοιτο τῷ αὐτῷ ἐν μέρει ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ γίνοιτο τὸ ὅλον μετὰ τῶν προστιθεμένων ποτὲ μὲν αἱρετώτερον ποτὲ δὲ ἧττον, οὗ τῇ προσθήκῃ αἱρετώτερον γίνεται, ἐκεῖνο αἱρετώτερον τῶν ἄλλων τῶν προστιθεμένων αὐτῷ. οἷον εἰ τῷ πλούτῳ ἀρετῆς προστιθεμένης καὶ πάλιν ὑγείας αἱρετώτερος ὁ πλοῦτος ὁ μετὰ τῆς ἀρετῆς τοῦ μετὰ τῆς ὑγείας γίνεται, καὶ ἀρετὴ ὑγείας αἱρετωτέρα ἐστί. καὶ ἐπεὶ τῷ ζῆν ποτὲ μὲν τοῦ δικαίως ποτὲ δὲ τοῦ ἡδέως προστιθεμένων τὸ δικαίως ζῆν αἱρετώτερον τοῦ ἡδέως ζῆν, καὶ τὸ δικαίως τοῦ ἡδέως αἱρετώτερον· οὕτως δὲ καὶ ἡ δικαιοσύνη ἡδονῆς. πάλιν εἰ τῷ ἀποθανεῖν τοῦ τε ἀλύπως προστιθεμένου καὶ τοῦ ἐνδόξως αἱρετώτερον τὸ ἀλύπως ἀποθανεῖν τοῦ ἐνδόξως, καὶ ἀλυπία δόξης αἱρετωτέρα. δεικνύοιτο δ' ἂν ὁμοίως καὶ λύπη ἀδοξίας φευκτότερον διὰ τοῦ τὸ λυπούμενον ἀποθανεῖν φευκτότερον εἶναι τοῦ ἀγνοούμενον· ὡς γὰρ οὐ τῇ προσθήκῃ τι αἱρετώτερον γίνεται, ἐκεῖνο αἱρετώ-

---

1. 2 αὐτοὶ ἑαυτοῖς D: αὐτοῖς aAB: αὐτοῖς P cf. vs. 11 2 βουλόμεθα] γινόμεθα A post βουλόμεθα induxit ἢ αὐτοὺς πορίσαι (ex p. 265,25 translata) B 3 αἱρετωτέρου A 6. 7 δι' αὐτῶν τὴν πατρίδα A 7 fort. ⟨αἱρούμεθα,⟩ αἱρετώτερον αἱρετωτέρα AB post αἱρετωτέρον add. ἄρα D 8 πρὸ ὀλίγου] p. 118a16 ὀλίγ ω A εἰρημένῳ πρὸ ὀλίγου D 9 ἢ om. A καὶ alterum om. B 10 δι' ἑαυτοῦ A: διὰ τὸ αὐτὸ B μόνου D: μόνον aABP 11 αὐτὸς ἑαυτῷ D Arist.: αὐτῷ AB: αὐτὸς P: αὐτὸς a οὗ alterum ex corr. add. D 11. 12 τῶν δυναμένων scripsi: τοῦ δυναμένου libri (μένου δι' ἄλλου ex corr. add. D) 12 αὐτῶν D 13 προθέσεως A(C) 15 οὗτος aP²: om. ABDP¹ τῷ add. P² 19 τῆς alterum ex corr. add. D 20 ἐπεὶ τῷ AD: ἐπὶ τοῦ aBP 21 ποτὲ δὲ—23 ἡδονῆς, initio paginae, add. P³ προστιθεμένου A ante τὸ add. εἰ aABD: om. P³ 22 τοῦ — αἱρετώτερον om. P³ 23 ἡ] cf. p. 264,19 24 αἱρετώτερον — ἐνδόξως om. A τὸ corr. ex τῷ B 25 αἱρετώτερον aBP 25. 26 δόξης λύπη φευκτοτέρα A 26 τοῦ prius corr. D: τὸ aABP, Dpr. τὸ om. A: τὸν B post τοῦ alterum add. ὡς D: eras. 1—2 lit. P 27 τῆς προσθήκης αἱρετώτερόν τι A

τερον, οὕτω καὶ οὗ τῇ προσθήκῃ γίνεταί τι φευκτότερον, ἐκεῖνο φευκτότερον. οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ δόξει ὁ τόπος ἀληθὴς εἶναι. οὐ γάρ, ἐπεὶ ἡ ἐλευθεριότης ἡ μετὰ πλούτου αἱρετωτέρα τῆς μετ' ἰσχύος ἐλευθεριότητος, ἤδη καὶ πλοῦτος ἰσχύος αἱρετώτερος· οὐδὲ πάλιν, ἐπεὶ ἰσχὺς μετὰ ἀνδρείας αἱρετωτέρα ἢ πλοῦτος μετὰ ἀνδρείας, διὰ τοῦτο πάλιν ἰσχὺς αἱρετωτέρα πλούτου. εἴη γὰρ ἂν τὸ αὐτὸ τοῦ αὐτοῦ ἧττον αἱρετώτερον καὶ μᾶλλον, εἴ γε ἐπὶ μὲν τῆς ἐλευθεριότητος ὁ πλοῦτος τῆς ἰσχύος, ἐπὶ δὲ τῆς ἀνδρείας ἡ ἰσχὺς αἱρετωτέρα τοῦ πλούτου, ὅπερ ἄτοπον. ἀλλ' οὐδέ, εἰ ἰσχὺς μετὰ ἀνδρείας αἱρετώτερον ἢ μετὰ σωφροσύνης, ἤδη καὶ ἀνδρεία σωφροσύνης αἱρετωτέρα. αἴτιον δὲ τοῦ μὴ ἐπὶ πάντων ἀληθῆ γίνεσθαι τὸν τόπον, ὅτι ἐπὶ πολλῶν τὸ κοινόν, ᾧ ἡ προσθήκη γίνεται, τῷ ἑτέρῳ τῶν προστιθεμένων ἢ χρῆται ἢ ὅλως ἐστὶν αὐτῷ συνεργόν· διὸ οὐκ ὄντος αὐτοῦ αἱρετωτέρου, ὁμοίως τὸ ὅλον αἱρετώτερον γίνεται. τῷ μὲν γὰρ πλούτῳ ἡ ἐλευθεριότης χρῆται, μὴ χρωμένη τῇ ἰσχύι κατὰ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν· πάλιν δὲ τῇ ἰσχύι ἡ ἀνδρεία, μὴ χρωμένη τῷ πλούτῳ· καὶ ἡ ἰσχὺς τῇ μὲν ἀνδρείᾳ συνεργός ἐστι, τῇ δὲ σωφροσύνῃ οὐδαμῶς. διὸ καὶ αὐτὸς εἶπε δεῖν εὐλαβεῖσθαι τὰ τοιαῦτα προτείνειν | ἐφ' ὧν τῷ μὲν ἑτέρῳ 139
τῶν προστιθεμένων χρῆται τὸ κοινὸν ἢ ἄλλως πως συνεργόν ἐστι, τῷ δὲ λοιπῷ μὴ χρῆται μηδὲ συνεργὸν ἐστιν. οὐ γάρ, εἰ πρίων μετὰ τεκτονικῆς αἱρετώτερον δρεπάνου μετὰ τεκτονικῆς, διὰ τοῦτο ἀνάγκη πρίονα δρεπάνου εἶναι αἱρετώτερον· διότι γὰρ ὄργανον τῆς τεκτονικῆς ἐστιν ὁ πρίων, οὐκέτι δὲ καὶ τὸ δρέπανον, διὰ τοῦτο αἱρετώτερον· ἐπεὶ καὶ τὸ δρέπανον πάλιν μετὰ ἀμπελουργικῆς αἱρετώτερον ἢ ὁ πρίων. ἐφ' ὧν οὖν τὰ προστιθέμενα ὁμοίως ἔχει πρὸς τὸ κοινόν, ἐπὶ τούτων ὁ τόπος ἀληθής.

p. 118b16 Πάλιν εἰ ἐλάττονι προστεθέν τι τὸ ὅλον μεῖζον ποιεῖ.

Ὁ τόπος τοιοῦτος· τὸ τῷ ἐλάττονι ἀγαθῷ προστιθέμενον καὶ τὸ ὅλον μεῖζον ἀγαθὸν ποιοῦν αἱρετώτερον τοῦ τῷ μείζονι προστιθεμένου καὶ τὸ ὅλον τοῦ ὅλου ἔλαττον ποιοῦντος. ἂν γὰρ ᾖ δύο τινὰ ἀγαθά, τὸ μὲν μεῖζον τὸ δὲ ἔλαττον, καὶ προστεθῇ τινα ἑκατέρῳ αὐτῶν, ὡς γίνεσθαι διὰ τὴν

---

2 ἀληθὴς ὁ τόπος D ἡ BD: om. aAP 4 ante πλοῦτος add. ὁ A 5 αἱρετώτερον aP 5. 6 αἱρετωτέρα D: αἱρετώτερον aABP 6 αὐτοῦ om. B 6. 7 μᾶλλον — ἧττον B 8 τοῦ om. B 9 αἱρετωτέρα A 10 αἱρετώτερον B 11. 12 τῶν προστιθεμένων τῷ ἑτέρῳ D 12 ἐστὶ συνεργὸν αὐτῷ D ὂν B 13 ὁμως fort. recte aP 15 ἡ prius aBP: om. AD 20 αἱρετώτερος A: τῷ αἱρετῷ D μετὰ τεκτονικῆς alterum AD: om. aBP 21 πρίονι A 22 οὐκ ἔστι aB 23 post αἱρετώτερον add. τὸ δρέπανον πάλιν aP ὁ B: om. aADP 26 ἔλαττον P^1, corr. P^2 τι om. aDP (sed προστεθέν D) ὅλον] ὃ B 27 τῷ om. aP 28 ποιοῦν ἀγαθὸν D τῷ om. aBP 29 post ἀγαθά repetit τινὰ D 30 ἑκάτερα A

πρόσθεσιν αὐτῶν τό τε ὡς ἔλαττον ἀγαθὸν μεῖζον τὸ δὲ ὡς μεῖζον ἀγαθὸν ἔλαττον, τὸ τῷ ἐλάττονι προσκείμενον αἱρετώτερον τοῦ τῷ ἑτέρῳ τῷ μείζονι προσκειμένου. δύο γὰρ ἀγαθὰ ἡ εὐεξία καὶ ἡ ὑγεία· προσκείσθω οὖν τῇ μὲν ὑγείᾳ ἐλάττονι οὔσῃ ἀγαθῷ ἀρετή, τῇ δὲ εὐεξίᾳ μείζονι ἀγαθῷ οὔσῃ πλοῦτος· ἐπεὶ οὖν ἡ ὑγεία μετὰ ἀρετῆς μεῖζον ἀγαθὸν εὐεξίας μετὰ πλούτου, καὶ ἀρετὴ πλούτου αἱρετωτέρα. πάλιν ἐπεὶ τοῦ λέγειν καὶ τοῦ σιωπᾶν δύο ὄντων καὶ αἱρετωτέρου ὄντος τοῦ λέγειν, ἐπεὶ καὶ πολὺ χρηστότερον, προστεθέντων τῷ μὲν σιωπᾶν τοῦ σωφρόνως τῷ δὲ λέγειν τοῦ ῥητορικῶς τὸ σωφρόνως σιωπᾶν αἱρετώτερον τοῦ ῥητορικῶς λέγειν, καὶ σωφροσύνη ῥητορικῆς αἱρετωτέρα. καὶ ἐπεὶ εὐεξία μὲν ὑγείας μεῖζον ἀγαθόν, προστεθέντων δὲ τῇ μὲν ὑγείᾳ τοῦ θεωρεῖν τῇ δὲ εὐεξίᾳ τοῦ πράσσειν αἱρετώτερον θεωρία μετὰ ὑγείας πράξεως μετὰ εὐεξίας, καὶ θεωρία πράξεως αἱρετωτέρα.

p. 118b17 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως.

Ὁμοίως φησὶ δεῖν ἐπιχειρεῖν ὥσπερ ἀπὸ τῆς προσθέσεως οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως· εἰ γὰρ τῶν ἐπ' ἴσης αἱρετῶν ἀφαιρουμένων τινῶν τὸ καταλειπόμενον τῇ τοῦ ἑτέρου ἀφαιρέσει ἔλαττον γίνοιτο ἢ τῇ τοῦ ἑτέρου, οὗ τῇ ἀφαιρέσει ἔλαττον γίνεται, ἐκεῖνο αἱρετώτερον. οὐ μόνον δὲ ἂν δύο τινὰ ὁμοίως αἱρετὰ ληφθῇ, ἀλλὰ κἂν ἕν τι αἱρετόν, ἔπειτα ἀφαιρεθῇ αὐτοῦ δι' ἃ αἱρετώτερον, εἰ εἴη δύο τινὰ καὶ εἴη τῇ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ἀφαιρέσει μειζόνως κατὰ τὴν αἵρεσιν ἐλαττούμενον, οὗ τῇ ἀφαιρέσει ἧττον αἱρετὸν τὸ αὐτὸ γίνεται, ἐκεῖνο αἱρετώτερον τοῦ ἑτέρου, οὗ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν αἱρετώτερον. τοῦτο δὲ προδηλότατον μὲν ἐπὶ μεγεθῶν τε καὶ ἀριθμῶν ἐστιν· ἐλαττοῦται γὰρ τὰ δέκα καὶ τῇ τῶν τριῶν καὶ τῇ τῶν πέντε ἀφαιρέσει· ἀλλ' ἐπειδὴ μᾶλλον ἐλαττοῦται τῇ τῶν πέντε ἀφαιρέσει ἢ τῇ τῶν τριῶν, τὰ πέντε τῶν τριῶν πλείω. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν μεγεθῶν λόγος. ἐπὶ δὲ τῶν αἱρετῶν, ἐφ' ὧν ποιεῖται τὸν λόγον, οὕτως ἂν δεικνύοιτο· εἰ ἀπὸ ὑγείας καὶ πλούτου καὶ κάλλους, ἅμα τῶν τριῶν ὄντων, ἔλαττον τὰ καταλειπόμενα δύο αἱρετὰ γίνεται ὑγείας ἀφαιρεθείσης ἢ

---

1. 2 τὸ δὲ (om. ὡς) μεῖζον ἀγαθὸν ἔλαττον D: τὸ δὲ(δὲ compend. in ras. P²) ἔλαττον AP: τὸ δὲ ἔλαττον τὸ (δὲ add. B) ὡς μεῖζον aB 2 τῷ ἐλάττονι] τούτῳ P post ἑτερῳ add. ἤτοι D 3. 4 προσκείσθω οὖν AD: προσκείσθωσαν γοῦν B: αἷς προσκείσθωσαν aP 4 οὔσῃ ἀγαθῇ A: ἀγαθῷ οὔσῃ B 4. 5 οὔσῃ ἀγαθῷ A 5 οὖν AD: om. aBP 6 ante ἀρετὴ add. ἡ B αἱρετώτερον a πάλιν — αἱρετωτέρα (10) om. B τοῦ — τοῦ scripsi: τὸ — τὸ(om. A)aADP 7. 8. χρηστοτέρου A 9 post τὸ add. δὲ A 12 αἱρετωτέρα A 13 αἱρετώτερον B 15 ἐπὶ B: ἐκ D 16 ἀπὸ] ἐπὶ B 17 γένοιτο a 18 αἱρετωτέρου A 19 ὁμοίως om. B τι αἱρετώτερον D 20 2 scripsi: 3 libri εἰ εἴη scripsi: ἢ εἰ aADP: ἢ εἰ ἡ B καὶ om. a: ras. 3 lit. P τοῦ om. D 21 αἵρεσιν scripsi: ἀφαίρεσιν libri ἐλαττόμενον aB: ἐλαττουμένου A 23 αἱρετωτέρου A 25 ἀλλ' ἐπειδὴ ante ras. 1 lit. add. P² 26 τῶν tertium AD: om. aBP 28 εἰ] καὶ B 29 post ἔλαττον add. δὲ B δύο om. B

πλούτου, ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου αἱρετωτέρα· ἔλαττον γὰρ αἱρετὸν πλοῦτος μετὰ κάλλους ἢ κάλλος μετὰ ὑγείας. καὶ οὕτως μὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. ἔνεστι δὲ καὶ οὕτως δεῖξαι· εἰ ἐπ' ἴσης αἱρετῶν ὄντων πλούτου μετὰ ἰσχύος καὶ ὑγείας μετὰ εὐγενείας, ἀφαιρεθέντων τοῦ μὲν πλούτου τῆς ἰσχύος τῆς δὲ ὑγείας τῆς εὐγενείας ἔλαττον αἱρετὸν ὁ πλοῦτος τῆς ὑγείας, δῆλον ὡς αἱρετώτερον ἰσχὺς εὐγενείας· τὸ γὰρ ἐπ' ἴσης αἱρετὸν ἧττον αἱρετώτερον γίνεται ἀφαιρουμένων τινῶν ἀπ' αὐτῶν, ὅταν μᾶλλον αἱρετὸν ᾖ τὸ ἀφαιρούμενον.

p. 118b20 Καὶ εἰ τὸ μὲν δι' αὑτὸ τὸ δὲ διὰ τὴν δόξαν αἱρετόν.

Αἱρετώτερον δ δι' αὑτὸ αἱρούμεθα τοῦ διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων δόξαν. οὕτως ὑγεία κάλλους αἱρετωτέρα· τὴν μὲν γὰρ ὑγείαν δι' αὑτὴν αἱρούμεθα, κἂν μηδεὶς εἴσεσθαι μέλλῃ, τὸ δὲ κάλλος διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ δόξαν· μάταιον γοῦν δοκεῖ τὸ κάλλος εἶναι μὴ γνωριζόμενον. ὡρίσατο δὲ καὶ τὸ πρὸς δόξαν αἱρετόν· δ γὰρ μηδενὸς συνειδότος μὴ ἂν σπουδάσαι τις ὑπάρχειν αὐτῷ, τοῦτ' ἔστι τὸ διὰ δόξαν αἱρετόν. οὕτως δειχνύοιτ' ἂν ὁ πλοῦτος τιμῆς αἱρετώτερος, καὶ οἰκία εὐοίκητος τῆς κεκοσμημένης, καὶ ἐσθὴς ἡ χρησιμωτέρα τῆς πολυτελοῦς, καὶ τῶν κτημάτων τὰ προσόδους φέροντα τῶν ἐν ἐπιφανέσι καὶ αἰεὶ διοδευομένοις ὄντων χωρίοις.

p. 118b22 Καὶ εἰ τὸ μὲν δι' αὑτὸ καὶ τὴν δόξαν αἱρετόν, τὸ δὲ | διὰ θάτερον μόνον. 140

[Αἱρετώτερόν φησιν εἶναι τὸ δι' ἀμφότερα αἱρετὸν τοῦ διὰ δόξαν μόνην, οἶμαι καὶ τοῦ δι' αὑτό, ἐὰν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραληφθῇ· τὸ γὰρ δι' ἄμφω αἱρετώτερον πρόδηλον.] ἐπεὶ καὶ τὸ δι' αὑτὸ μόνον τοῦ πρὸς δόξαν αἱρετώτερον, καὶ τὸ δι' ἄμφω, φησί, τοῦ πρὸς θάτερον μόνον· τὸ γὰρ διὰ δύο τοῦ διὰ τὸ ἕτερον αὐτῶν αἱρετοῦ αἱρετώτερον. οὕτως ἡ μετὰ

---

1 ἢ B 4 ἀφαιρεθέντος τοῦ πλούτου μὲν A 5 αἱρετὸν ἔλαττον B 6 αἱρετωτέρα ἰσχὺς A αἱρετώτερον alterum ABD cf. p. 248,6 265,7. 8: αἱρετὸν aP 7 ἀφαιρουμένων BD: ἀφαιρούντων aAP τὸ om. B 8 ἀφαιρούμενον D: ἀφῃρημένον aABP 9 αὐτὸ P: αὐτὸ aABD post τὴν add. ἀπὸ τῶν ἄλλων e vs. 10 D αἱρετόν om. B 10 αἱρετώτερον — αἱρούμεθα lemmati continuat A αὐτὸ BD τοῦ] fort. οὗ, at cf. p. 265,23 11 αὐτὴν ABD 12 ἔσεσθαι B μέλλοι D: λέγῃ B ἀπ' D αὐτοῦ B: αὐτῷ aAP: compend. D 13 post γνωριζόμενον add. τὸ γὰρ a: ὅτι τὸ κάλλος μάταιόν ἐστι μὴ γνωριζόμενον· τὸ γὰρ μηδενὸς συνειδότος μὴ ἂν σπουδάσαι τίς ὑπάρχειν αὐτῷ· ὅτι τὸ διὰ δόξαν αἱρετὸν εἰ μὴ γνωρίζοιτο, οὐδεὶς σπουδάζει ἔχειν αὐτό B 14 πρὸς τὸ A 14. 15 δ — αἱρετόν om. A 15 αὐτῶ aB 16 ὁ] cf. p. 266,23 17 τὰ] τὰς B 18 ἐν DP²: om. aABP¹ 19 αὐτὸ AB 21 αἱρετώτερον — 23 πρόδηλον delevi αἱρετωτέρως A ἀμφοτέρων A 22 μόνην] non liquet A οἶμαι — παραληφθῇ in mrg. add. P² (sed pleraque perierunt) δι' αὐτὸ aA γὰρ om. BP¹ (add. P²) 23 immo αἱρετώτερον ⟨ὄν⟩ αὐτὸ aDP²: αὐτὸ ABP¹ 24 αἱρετωτέρα A 25 ante δύο add. τὰ D τὸ] του A

τοῦ χρησίμου τὸ κεκοσμημένον ἔχουσα οἰκία αἱρετωτέρα τῆς μόνον τὸν κόσμον περικειμένης ἢ μόνον τὸ χρήσιμον ἐχούσης. ὁμοίως δὲ καὶ ἐσθὴς ἢ σκεῦος. ἀλλὰ καὶ ἵππος αἱρετώτερος ὁ πρὸς τῷ εὐπειθής τε καὶ ταχὺς εἶναι καὶ ὀφθῆναι καλὸς ὢν τοῦ τὸ ἕτερον ἔχοντος μόνον. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα κτήματα ἄμφω ἔχοντα τῶν μόνον τὸ ἕτερον. δεικνύοιτο δ' ἂν οὕτω καὶ τὸ ἐν ὄψει τῶν πολλῶν τὰ καλὰ προσεῖναι αἱρετώτερον ὂν τοῦ λανθάνοντα, καὶ τὸ πρὸς τῷ εἶναι δίκαιον καὶ τὸ δοκεῖν ἔχειν τοῦ μόνον εἶναι. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἱρετῶν ὁμοίως· ὅθεν εἴρηται καὶ τὸ "ἄγνωστον μηδὲν ἔχοιμι καλόν". ὁμοίως δ' ἂν δεικνύοιτο καὶ φευκτότερον, ὃ καὶ δι' αὑτὸ καὶ διὰ τὴν δόξαν φευκτόν ἐστι, τοῦ διὰ θάτερον μόνον· φευκτότερον γὰρ τὸ φανερῶς ἀδικεῖν τοῦ κρύφα· καὶ τὸ ἀκολασταίνειν ὁμοίως.

p. 118b24 Καὶ ὁπότερον μᾶλλον δι' αὑτὸ τίμιον, τοῦτο καὶ βέλτιον καὶ αἱρετώτερον.

Ὥσπερ τὸ δι' αὑτὸ αἱρετὸν τοῦ διὰ δόξαν αἱρετώτερον καὶ τὸ δι' αὑτὸ καὶ διὰ δόξαν τοῦ διὰ θάτερον, οὕτω καὶ τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν τε καὶ τιμίων τὸ μᾶλλον δι' αὑτὸ αἱρετὸν καὶ τίμιον αἱρετώτερον. οἷον εἰ μᾶλλον δι' αὑτὸ τίμιον θεωρία πράξεως (πᾶσα γὰρ πρᾶξις ὑπὲρ τοῦ ἐπανορθῶσαί τι γίνεσθαι δοκεῖ, ἡ δὲ θεωρία αὐτὴ δι' αὑτήν), αἱρετώτερον. καὶ εἰ μᾶλλον δι' αὑτὴν ἡ φρόνησις τῆς ἀνδρείας τιμία, καὶ αἱρετωτέρα· τῆς μὲν γὰρ πανταχοῦ, τῆς δὲ ἐν τοῖς κινδύνοις ἡ ἐνέργεια. ὡρίσατο δὲ καὶ τὸ δι' αὑτὸ τιμιώτερον, τοῦτ' ἔστιν αἱρετώτερον, ὥσπερ καὶ τὸ πρὸς δόξαν αἱρετὸν πρὸ ὀλίγου· ὃ γὰρ μηδενὸς ἄλλου μέλλοντος ὑπάρξειν δι' αὑτὸ αἱρούμεθα μᾶλλον, τοῦτ' ἔστι καθ' αὑτὸ καὶ δι' αὑτὸ τιμιώτερον. οὕτω τιμιώτερον ὑγεία πλούτου καὶ εὐγενείας καὶ ἰσχύος καὶ κάλλους.

---

1 τοῦ om. a 1. 2 τὸν κόσμον om. A 2 περικείμενον A δὲ om. B 3 τὸ A εὐπαθής aA τε om. D 4 κάλλος A 5 τῶν superscr. B: τῶν τῶν πρὸς A μόνον in μόνων mutavit B οὕτω om. A 6 καὶ om. D ὂν postea add. D 6. 7 λανθάνοντα aP: λανθάνοντος BD: ἀποθανόντος A 7 ἔχει a 8 εἴρηται] Callim. fr. 422 Schn. μηδὲ P 9 δι' om. AB: postea add. P¹ αὑτὸ a: αὐτὸ ABDP 10 καὶ om. A 11 τὸ alterum scripsi cf. vv. 2. 3: τοῦ libri 12 μᾶλλον om. D αὑτὸ DP καὶ alterum om. D 14 αὐτὸ A αἱρετωτέρου A 15 αὑτὸ aBP²: αὐτὸ ADP¹ θατέρου A δι' αὑτὰ aD, Bpr., in ras. P²: δι' αὐτὰ A, Bcorr. 16 αὐτὸ AP¹ (corr. P²) καὶ τίμιον αἱρετώτερον scripsi: αἱρετώτερον ἢ (ἢ P: ᾗ aBD) καὶ τιμιώτερον aBDP: αἱρετωτέρα καὶ τιμιώτερον A οἷον om. B 17 αὐτὸ ABP¹ (corr. P²) 18 ἀνορθῶσαί B αὐτὴ] 'in ras. P² 18 et 19 αὐτὴν AP¹ (corr. P²) 18. 19 αἱρετωτέρα A 19 τίμιος P¹, corr. P² 21 αὐτὸ ADP¹ (corr. P²) 22 πρὸ in ras. P² πρὸ ὀλίγου] p. 118b21 23 δι'] καθ' D 23 et 24 δι' αὐτὸ AP¹ (corr. P²) ante καθ' add. καὶ A 24 δι' αὐτὸ αἱρετώτερον a οὕτως ὑγείας τιμιώτερον (compend.) καὶ πλούτου A καὶ εὐγενείας om. A

p. 118b27 Ἔτι διελέσθαι ποσαχῶς τὸ αἱρετὸν λέγεται καὶ τινῶν χάριν.

Δεῖν φησι καὶ ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ αἱρετοῦ ἀφορμὰς λαμβάνειν· ἂν γὰρ διελώμεθα ποσαχῶς λέγεται τὸ αἱρετόν, ἐπεὶ μὴ μοναχῶς, εὐπορήσομεν ἐπιχειρημάτων πρὸς τὴν τοῦ αἱρετωτέρου κατασκευήν. λέγεται δὴ τὸ αἱρετὸν τριχῶς· καὶ γὰρ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ συμφέρον αἱρετά. ᾧ δὴ πάντα ταῦτα ὑπάρχει καὶ διὰ πάντα ἐστὶν αἱρετόν, τοῦτο τῶν μὴ πάντα ἐχόντων αἱρετώτερον· καὶ ᾧ τὰ πλείω τῶν οἷς τὰ ἐλάττω, ἂν τὸ ὁμοίως αὐτοῖς ὑπάρχῃ, ἐπειδὴ δύναταί γε τὸ κατὰ τί ὂν σφόδρα αἱρετὸν τοῦ κατὰ πάντα μὲν μὴ μέντοι σφόδρα αἱρετοῦ αἱρετώτερον εἶναι· ἡ γοῦν φρόνησις δι' αὑτὴν μόνον οὖσα αἱρετὴ αἱρετωτέρα ἐστὶν ἰσχύος διὰ πάντα οὖσης αἱρετῆς· καὶ γὰρ δι' αὐτὸ ἡ ἰσχὺς αἱρετὸν εἶναι δοκεῖ καὶ ὡς καλὸν καὶ ὡς συμφέρον καὶ ὡς ἡδύ, ἀλλ' ὑπερέχει τῷ δι' αὐτὸ αἱρετῷ ἡ φρόνησις τούτων ἁπάντων. ἀλλὰ κἂν τὸ μὲν δι' αὐτὸ ᾖ αἱρετόν, τὸ δὲ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον, τὸ δι' αὐτὸ αἱρετὸν καίτοι δι' ἓν ὂν αἱρετὸν αἱρετώτερον ἂν εἴη [καὶ] τοῦ δι' ἐκεῖνα αἱρετοῦ καίτοι διὰ πλείω ὄντος αἱρετοῦ. σωφροσύνη γοῦν δι' αὐτὴν μόνον οὖσα αἱρετὴ αἱρετωτέρα ἐστὶ τιμῆς καὶ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ διὰ τὸ χρήσιμον οὔσης αἱρετῆς. ἢ πᾶσα ἀρετὴ καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸ ἡδύ ἐστιν αἱρετή, ὅτι ἡδεῖαι καθ' αὑτὰς αἱ κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι· διὸ καὶ εἰ κατὰ πλείω τι εἴη αἱρετὸν οὐκ ὂν ἀρετή, τῷ καὶ διὰ τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ ἡδὺ ἐλαττοῦσθαι τῆς ἀρετῆς ἔλαττον αὐτῆς ἔσται αἱρετόν. ἔσται οὖν αἱρετώτερον τὸ κατὰ πάντα τοῦ κατὰ τινὰ καὶ τὸ κατὰ πλείω τοῦ κατὰ ἐλάττω, ἂν ᾖ τὸ κατὰ πλείω ὁμοίως τῷ κατὰ ἐλάττω καθ' ἕκαστον τῶν αἱρετῶν αἱρετὸν καὶ ἔτι τὰ ἐλάττω ἐν τοῖς πλείοσι περιέχηται. οὕτως ἐν Ἠθικοῖς ἔδειξε τὴν διὰ τὸ καλὸν φιλίαν αἱρετωτέραν οὖσαν τῆς τε διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τῆς διὰ τὸ χρήσιμον· ἡ γὰρ διὰ τὸ καλὸν πρὸς τῷ διὰ τὸ καλὸν αἱρετὴ εἶναι καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ

---

3 καὶ om. B 4 μὴ om. a 5 αἱρετοῦ B λέγεται—αἱρετώτερον (8) Suidas sub v. αἱρετόν λέγω B 7 ταῦτα πάντα AB Suid. διὰ πάντων A 8 αἱρετώτερα A ᾧ] τῷ B 8. 9 (ἐλάττ)ω (in ras.) ἂν τὸ P² 9 ἂν om. B ὑπάρχει B, Ppr. (corr. P¹) ἐπεὶ D ὂν ABD: ἓν aP 10 μέντοι] ἐπί τι B 11 γοῦν corr. ex γὰρ B αὐτὴν AP¹ (corr. P²) μόνη οὖσα αἱρετὸν B 12 πάντων A αὐτὸ P¹ (corr. P²): αὐτὰ A εἶναι δοκεῖ AD: εἶναι B: ras. 3 lit. P: om. a 13, 14, 15 αὐτὸ AP¹ (corr. P²) 13 καλλ\" A 14 ἡ φρόνησις αἱρετῷ D αἱρετὸν ᾖ A 15 διὰ τὸ corr. ex δι' αὐτὸ P² τὸ (ante χρησ.) om. D καίτοι δι' ἓν (i. e. δι' α′) scripsi: καὶ τὸ ἰδίᾳ libri 16 (αἱ)ρετὸν—17 αἱρε(τὴ), initium pag., P³ καὶ delevi (ἐ)κεῖνα in ras. D: ἐκεῖνο B καίτοι scripsi: καὶ τοῦ aADP³: καὶ B 17 αὐτὴν A, Dpr. μόνη B 18 διὰ alterum om. P 19 αὐτὴν P¹, corr. P² ὅτι scripsi: ἔτι libri ἥδιαι B 20 εἰ καὶ D εἴη τι A ὂν aAB: ἂν D et, ut videtur, P 21 τῷ (τὸ A: om. B) καὶ διὰ τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ ἡδὺ ABD: τῷ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὸ ἡδὺ a: τῶ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ supra //τὸ διὰ τὸ ἡδὺ P² 24 τῶ aAP: τοῦ BD ἕκαστα aP αἱρετῶν aP: ἀρετῶν ABD post ἔτι add. εἰ aADP²: om. BP¹ 25 περιέχηται aAP: περιέχεται BD post ἐν add. τοῖς aP ἐν Ἠθικοῖς] Nicom. X 4. 5 τῶν καλῶν A 26 τῆς alterum om. D 27 ἀρετὴ B

χρήσιμον ἔχει. καὶ ἰσχὺς δὲ πλούτου αἱρετωτέρα ἂν δειχνύοιτο τῷ διὰ τὰ πλείω αἱρετὴ εἶναι [καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον ἔχειν]· ὁ μὲν γὰρ διὰ τὸ συμφέρον μόνον, ἡ δὲ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἡδὺ ἔχειν δοκεῖ. ἀλλὰ καὶ ὑγεία ἡδονῆς· καὶ γὰρ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ συμφέρον ἔχει. εἰ δὲ εἴη τὰ συγκρινόμενα διὰ τὰ αὐτὰ αἱρετά, ᾧ μᾶλλον ὑπάρχει ταῦτα, ἐκεῖνο αἱρετώτε|ρον ἔσται. οὕτω σωφροσύνη ἐγκρατείας· διὰ τὰ αὐτὰ μὲν γὰρ ἄμφω, 141
ἀλλὰ μᾶλλον ἡ σωφροσύνη. καὶ τὸ μανθάνειν δὲ τοῦ γυμνάζεσθαι αἱρετώτερον, καίτοι ἄμφω διὰ τὸ συμφέρον αἱρετά· ἀλλὰ μᾶλλον ὑπάρχει τοῦτο τῷ μανθάνειν. οὕτω δειχθήσεται καὶ ἀνδρείας δικαιοσύνη αἱρετωτέρα· ἀμφότεραι μὲν γὰρ καὶ διὰ τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ ἡδύ, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως· 5
ἡ ἀνδρεία τὸ ἡδὺ ἔχει διὰ τὰ τραύματα καὶ τὰς ἀναιρέσεις. ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ βελτίονος χάριν αἱρετὸν αἱρετώτερον, οἷον τὸ μανθάνειν τοῦ γυμνάζεσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἐπιστήμης χάριν, τὸ δὲ ἰσχύος. ἀλλὰ καὶ τὰ χρηστὰ ἤδη τῆς ἀσκήσεως τοῦ σώματος· τὰ μὲν γὰρ διὰ φιλοσοφίαν, ἡ δὲ διὰ ἆθλησιν αἱρετή. καὶ τοῦ παν|γυρίζειν τὸ παιδεύεσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἀρετῆς χάριν, τὸ δὲ ἡδονῆς. ὁ δὲ τόπος δυνάμει ἤδη καὶ ἐν τοῖς πρώτοις εἴρη- 10
ται· ὧν γὰρ τὰ τέλη αἱρετώτερα, καὶ αὐτὰ αἱρετά. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν φευκτῶν· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων φευκτότερον τὸ πλειόνων ἀγαθῶν ἐμποδιστικὸν καὶ τὸ τῶν μᾶλλον ἀγαθῶν ἀναιρετικόν. οὕτω νόσος αἴσχους· πλειόνων γὰρ ἡ νόσος ἐμποδιστική· καὶ γὰρ ἡδονῆς καὶ τοῦ σπουδαῖον εἶναι· τὸ δὲ ἡδονῆς μόνης. καὶ πενία ἀδοξίας, καὶ ἡ τῆς ψυχῆς ἀφυΐα τῆς τοῦ σώματος· τοῦ γὰρ μᾶλλον αἱρετοῦ ἐμποδιστικόν. καὶ ἀπο- 15
βολὴ μαθημάτων ἀποβολῆς χρημάτων· βελτίονος γὰρ ἀναιρετικόν. εἴη δ' ἂν τὸ διὰ τὴν δόξαν αἱρετὸν ἢ ὑπὸ τὸ ἡδὺ ἢ ὑπὸ τὸ συμφέρον.

p. 118b37 Ἔτι ἐκ τοῦ ὁμοίως δεικνύναι φευκτὸν καὶ αἱρετόν.

Ἧττον αἱρετὸν τὸ ὁμοίως αἱρετόν τε καὶ φευκτὸν τοῦ μόνον αἱρετοῦ. οἷον εἰ τὸ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ αἱρετὸν καὶ φευκτόν (φευκτὸν γὰρ διά τε τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς ἐπηρείας), τὸ δὲ φιλοσοφεῖν αἱρετὸν μόνον, αἱρετώτερον τὸ φιλοσοφεῖν. καὶ εἰ δόξα μὲν καὶ κάλλος καὶ πλοῦ- 20

---

1. 2 ἔχει—χρήσιμον om. B: καὶ—ἔχειν om. a 1 ἂν δεικνύοιτο DP: ἀναδεικνύοιτο A 2 καὶ—ἔχειν ut e p. 271,27—272,1 illatum delevi post καὶ prius ras. D ὁ ADP: ἡ aB καὶ τὸ ἡδὺ ἔχειν καὶ τὸ καλὸν D 5 8 A 6 τὰ αὐτὰ ABD: ταῦτα aP 9 τοῦτο τῷ B: τούτω τὸ A, ex τοῦ τῷ corr. D: τοῦ γυμνάζεσθαι τὸ aP ante ἀνδρείας add. τῆς ABD 10 ἀμφοτέρα A: ἄμφω D 11 post τὰ add. αὐτὰ B 11. 12 τὸ τοῦ] τοῦτο A 12 τοῦ prius ex corr. add. D 13 post δὲ add. καὶ A 14 τὰ ABD: τὸ aP 15 ἀρετή. καὶ τὸ—τοῦ B 16 ἤδη] ἤδει A ἐν τοῖς πρώτοις] c. 1 p. 116b26 τοῖς om. B 17 καὶ αὐτὰ αἱρετά om. signo appicto P 18 καὶ γὰρ καὶ D: καὶ γὰρ καὶ γὰρ B: καὶ γὰρ aAP 21 σπουδαίου A μόνον A 22 εὐφυΐα B 23 βέλτιον A 24 τὴν om. D 26 ἧττον αἱρετόν lemmati continuat A post ἧττον add. γὰρ aB 27 post αἱρετὸν add. τε aP 29 post αἱρετώτερον add. γὰρ B

τος καὶ αἱρετὰ καὶ φευκτά (διὰ γὰρ τὰς δι' αὐτὰ ἐπιβουλὰς ἔχει τι καὶ φευκτόν), ὑγεία δὲ καὶ ἰσχὺς αἱρετὰ μόνον, αἱρετώτερα ταῦτα ἐκείνων τῶν αἱρετῶν καὶ φευκτῶν. εἴη ἂν καὶ τὸ πλεῖν τε καὶ ἐμπορεύεσθαι διὰ τοὺς κινδύνους τοὺς κατὰ θάλατταν πρὸς τῷ αἱρετῷ καὶ τὸ φευκτὸν ἔχοντα, τὸ δὲ γεωργεῖν αἱρετὸν μόνον.

p. 119a2 Οἱ αὐτοὶ δὲ τόποι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὸ δεικνύναι ὁτιοῦν αἱρετὸν ἢ φευκτόν.

Παραδοὺς τοὺς τόπους, δι' ὧν οἷόν τέ ἐστι τὰς κατὰ τὸ αἱρετὸν συγκρίσεις ποιεῖσθαι, τοὺς αὐτοὺς τόπους φησὶν ἁρμόζειν καὶ πρὸς τὸ δεικνύναι ὅτι ἁπλῶς τί ἐστιν αἱρετόν. ἐπεὶ γὰρ τὸ αἱρετώτερον καὶ αἱρετόν, ὥσπερ τὸ χρησιμώτερον καὶ χρήσιμον καὶ τὸ κάλλιον καὶ καλόν, ἂν τὰς ὑπεροχὰς καὶ τὰς συγκρίσεις τὰς πρὸς ἄλληλα ἑκάστου αὐτῶν ἀφαιρῶμεν, δεικνύοιμεν ἂν αὐτὰ δῆλον ὅτι καὶ ἁπλῶς ὄντα τοιαῦτα διὰ τῶν αὐτῶν τόπων. τῷ γὰρ τὸ τίμιον αἱρετὸν εἶναι, τούτῳ καὶ τὸ τιμιώτερόν τινος αἱρετώτερον ἐκείνου· ὥστε ἐν τῷ λαβεῖν ὅτι τίμιον εἴη ἂν καὶ ὅτι αἱρετὸν λαμβάνων· ὁμοίως καὶ τὸ χρησιμώτερον αἱρετώτερον, ὅτι τὸ χρήσιμον αἱρετόν. ἀφελόντας οὖν χρὴ τὴν πρὸς ἄλληλα σύγκρισιν λαμβάνειν 'πᾶν τὸ τίμιον αἱρετόν, ἀρχὴ δὲ φέρε εἰπεῖν τίμιον, ὥστε καὶ αἱρετόν'· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ χρησίμου 'τὸ χρήσιμον αἱρετόν, πλοῦτος δὲ χρήσιμον'. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καθ' ἃ τὸ αἱρετώτερον δείκνυται, ὅσα τῷ ὁμολογουμένως αἱρετὰ εἶναι, καθ' ἃ ἡ σύγκρισις αὐτοῖς, αἱρετώτερα εἶναι δείκνυται· οὐ γὰρ μόνον τὸ τιμιώτερον καὶ τὸ χρησιμώτερον αἱρετώτερον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλυπότερον, ἂν οὕτως τύχῃ, καὶ τὸ ἥδιον καὶ ὃ σπουδαῖος ἂν ἕλοιτο μᾶλλον· καὶ καθ' ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἡ κατὰ τὸ αἱρετὸν ὑπεροχὴ γίνεσθαι δέδεικται, κατὰ πάντα, ἂν ἀφελόντες τὴν πρὸς ἄλληλα σύγκρισιν καὶ ὑπεροχὴν τὸ ἁπλῶς λαμβάνωμεν, εἴημεν ἂν αἱρετὸν ἕκαστον αὐτῶν δεικνύντες. ἐπ' ἐνίων δέ φησιν εὐθέως ἐν τῇ πρὸς ἕτερον συγκρίσει περιέχεσθαί τε καὶ ἐλέγχεσθαι καὶ τὸ ἑκάτερον αὐτῶν αἱρετὸν εἶναι, ἢ τὸ ἕτερόν γε φανερῶς. πάντως μὲν γὰρ ἄμφω δεῖ εἶναι

---

1 αὐτὰ DP¹: αὖτα aABP² 3 πλεῖν] πλουτεῖν B τε καὶ] δὲ καὶ τὸ D 4 τῷ φευκτῷ A 8 τοὺς om. D αἱρετόν B cf. p. 275,21, 279,2: αἱρετώτερον aADP 9 τόπους aBD: τούτους AP post φησὶ add. τόπους aAP 10 δεικνύναι — γὰρ τὸ om. A καὶ αἱρετόν om. aP¹; signum, cui in mrg. nihil respondet, posuisse videtur P² 11 καὶ χρήσιμον D: om. aABP ἂν om. B 12. 13 ἀφαιροῦντες B 13 δείκνυμεν AD δηλονότι καὶ om. aP 14 τὸ γὰρ omisso τῷ A τὸ alterum om. B

15 an εἴην sive εἴης? 16 λαμβάνων aBP: λαμβάνω A: λαβεῖν D 18 post εἰπεῖν add. τὸ aABDP²: om. P¹ 19 δὲ χρήσιμος A 20 λόγος καὶ ἐπὶ obscurata D: δὲ καὶ ἐπὶ B καθ' ἃ BD: καθὸ aAP 21 καθ' ἃ scripsi: καθὸ libri αὐτὰ αἱρετώτερα εἶναι δείκνυσθαι — τύχῃ καὶ τὸ (23), initium paginae, P³ 22. 23 αἱρετώτερον om. P³ 23 ἥδιον A ὃ ὁ D: ὃ aB: ὁ A: non liquet P 24 αἱρετὸν D: αἱρετώτερον aABP 25 γίνεσθαι δέδεικται] γίνεται καὶ P 29 post γὰρ add. ἂν A

τοιαῦτα τὰ συγκρινόμενα, προδήλως μέντοι τὸ ἕτερον [τὸ προσκείμενον] τοιοῦτον εἶναι τίθεται· ᾧ γὰρ πρόσκειται τὸ ἀγαθόν, προδήλως τοῦτο ἔχει καὶ τὸ αἱρετὸν προσκείμενον. οὐκέθ' ὁμοίως φανερῶς τὸ αἱρετὸν ἐν τῇ κατὰ τὸ χρήσιμον συγκρίσει περιέχεται. ἔστιν οὖν ὃ λέγει, ὅτι ἐπ' ἐνίων οὐ δεῖ κατασκευῆς πρὸς τὸ δεῖξαι αἱρετὸν τῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν λεγομένων. ἴσως μὲν γὰρ πρὸς τὸ δεῖξαι τὸ χρήσιμον αἱρετὸν ἢ τὸ ἡδὺ ἢ τὸ ἄλυπον ἢ τὸ πολυχρόνιον λόγου δεῖ· ἐν οἷς δὲ κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἡ σύγκρισις, ταῦτα προδήλως τὸ αἱρετὸν ἔχει· τὸ γὰρ αἱρετὸν ἀγαθόν. ἢ οὐ τοῦτ' ἔστι τὸ λεγόμενον διὰ τοῦ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαύτην ἔχει τὴν σύγκρισιν· ἀλλ' ἐπεὶ ἔνια τῶν κατὰ σύγκρισιν λεγομένων οὐ πάντως καὶ τὸ ἁπλῶς ἐμφαινόμενον ἔχει (οὐ γάρ, εἰ τὸ ἐνὶ ὑπερέχον τινὸς πλεῖον ἐκείνου καὶ διὰ τοῦτο τὰ τρία τῶν δύο πλείω, ἤδη καὶ τὸ πολλὰ εἶναι τὰ τρία οἷόν τε διὰ τοῦ κειμένου τόπου δεικνύναι, ἀφελόντας αὐτοῦ τὴν πρὸς τὰ δύο ὑπεροχήν· ἀλλ' οὐδ', ἐπεὶ πᾶν τὸ ληφθὲν μέγεθος, κἂν ᾖ μικρόν, ὑπερέχει τινός, τὸ δ' ὑπερέχον τινὸς μεῖζον, ἤδη, διότι μεῖζον, καὶ μέγα), διὰ τοῦτο οὖν προσέθηκε τὸ ὅσα τοιαύτην ἔχει τὴν σύγκρισιν. τοιαύτην δὲ ἔχει τὰ αἱρετώτερον ἄλλο ἄλλου δεικνύντα τι τῷ πολυχρονιωτέρῳ ἀγαθῷ, τῷ βεβαιοτέρῳ, τοῖς τοιούτοις. ὁ γὰρ λέγων τὸ φύσει ἀγαθὸν τοῦ μὴ φύσει ἀγαθοῦ αἱρετώτερον εἶναι, τῷ τὸ ἀγαθὸν αἱρετὸν εἶναι ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ αὐτὸ λαμβάνειν καὶ ὅτι ἀμφότερά ἐστιν αἱρετὰ τίθησιν· καὶ γάρ, εἴ τι φύσει ἀγαθόν ἐστι, τοῦτο αἱρετόν· κἂν μὴ φύσει δὲ ᾖ τι, ἀγαθὸν δέ, καὶ τοῦτο αἱρετόν· πᾶν γὰρ ἀγαθὸν αἱρετόν. συγκρίνοντες μὲν οὖν ἐροῦμεν 'τὸ φύσει ἀγαθὸν τοῦ μὴ φύσει αἱρετώτερον· καὶ ἔστι φύσει μὲν ἀγαθὸν ἡ ὑγεία, οὐ φύσει δὲ τὸ νικᾶν μαχόμενον· αἱρετώτερον ἄρα ὑγεία τῆς ἐν πολέμῳ νίκης'. δεικνύντες δὲ αἱρετὸν ἐροῦμεν 'τὸ φύσει ἀγαθὸν αἱρετόν, φύσει δὲ ἀγαθὸν ἡ ὑγεία, καὶ αἱρετὸν ἄρα', καὶ πάλιν 'πᾶν ἀγαθὸν αἱρετόν, ὥστε καὶ τὸ μὴ φύσει'. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ τιμιωτέρου· εἰ τοῦτο τούτου τῷ τιμιώτερον εἶναι αἱρετώτερόν ἐστιν, ἐπεὶ τὸ τίμιον αἱρετόν, τὸ δὲ τιμιώτερόν τινος τίμιον (οὐ γὰρ ἂν ἦν τιμιώτερον μὴ ὂν τίμιον), τόδε ἄρα αἱρετόν. ὁμοίως, εἰ τόδε τῷ πολυχρονιώτερον ἀγαθὸν εἶναι τοῦδε αἱρετώτερον, τὸ αὐτὸ τοῦτο

---

1 τὰ συγκρινόμενα τοιαῦτα D προδηλον A τὸ prius om. B τὸ προσκείμενον delevi 2 τούτων A 3 αἱρετὸν prius scripsi: ἕτερον libri φανερω (sic) A 5 αἱρετὸν scripsi: αἱρετώτερον libri τὴν om. B 7 δὲ] γὰρ B 9 διὰ τὸ B 11 ἑνὶ corr. ex ἕνιοι sive ἕνιον B ὑπάρχον B 12 πλείω τῶν δύο B 13 τὰ corr. ex τῶν B αὐτὴν P¹, corr. P² 14 ἀλλ' om. D 15 τὸ δ' ὑπερέχον τινὸς om. A 16 οὖν om. A τὴν σύγκρισιν, quod post 17 ἔχει collocant libri, huc reposui 17 τὰ scripsi: τὸ libri δεικνύντα A: δεικνῦντά B: δεικνύναι aDP τι] cf. p. 277,14 19 αἱρετώτερον (post ἀγαθὸν) B εἶναι, τῷ — αἱρετώτερον (23) initio paginae iterat D 20 ἐπ' ἀμφοτέροις P: compend. D λαμβάνειν D: λαμβάνει aABP 21 post αἱρετόν add. ἐστιν aBP κἂν] καὶ B 22 δὲ prius om. B δέ alterum add. P² πᾶν — αἱρετόν om. B 24 μὲν φύσει A 24. 25 αἱρετωτέρα B 25 ante ὑγεία add. ἡ B 26 ἡ om. aP 28. 29 αἱρετωτέρα A 29 τιμιώτερόν] τιμῖ A 30 ἂν om. B ὁμοίως om. D post ὁμοίως add. δὲ A 31 τῷ] τὸ B εἶναι τοῦδε] ἔστι τούτου B

τῷ πολυχρόνιον εἶναι αἱρετὸν ἂν εἴη. δῆλον οὖν πῶς οἷόν τε τοῖς συγκριτικοῖς τόποις χρῆσθαι καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἁπλῶς αἱρετοῦ δεῖξιν. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις εἰ ἐπὶ πάντων ὑγιὲς τὸ τὸ μᾶλλόν τι ὂν καὶ ἁπλῶς εἶναι· λέγεται γὰρ καὶ γῆ γῆς κουφοτέρα οὐκ οὖσα ἁπλῶς κούφη, καὶ πῦρ πυρὸς βαρύτερον οὐκ ὂν ἁπλῶς βαρύ. ἢ οὐ κυρίως ἐπὶ τούτων τὰ συγκριτικὰ λέγεται τῶν μὴ ἀναδεχομένων τὸν λόγον τοῦ καθ' ὃ ἡ σύγκρισις· οὔτε γὰρ ἡ γῆ τὸν τοῦ κούφου λόγον ἐπιδέχεται, ἢ γε ἁπλῶς ἐστι βαρεῖα (κοῦφον δέ ἐστι τὸ ἐξ ἑαυτοῦ φερόμενον εἰς τὸν ἄνω τόπον), οὔτε τὸ πῦρ ⟨τὸν⟩ τοῦ βαρέως. οὐ λέγεται γὰρ ἡ γῆ κουφοτέρα τῷ θᾶττον ἐξ αὐτῆς ἄνω φέρεσθαι, ἀλλὰ τῷ εὐβιαστοτέρα εἶναι καὶ ῥᾷον ἄνω βιάζεσθαι, ὃ οὐκ ἔστι κούφου· ὁμοίως καὶ πῦρ βαρύτερον λέγεται τὸ ῥᾷον κάτω σπώμενον. καθ' ὁμοιότητα οὖν τινα ταῦτα λέγεται, οὐ κυρίως.

p. 119a12 Ληπτέον δὲ ὅτι μάλιστα καθόλου τοὺς τόπους.

Περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ μείζονος καὶ ὅλως τῶν ἐν συγκρίσει παραδοὺς ἡμῖν τοὺς συγκριτικοὺς τόπους ἐπὶ ὡρισμένου τινός (ἐπὶ γὰρ τοῦ αἱρετοῦ· πάντες γὰρ κατὰ τοῦτο τὴν σύγκρισιν ἐποιοῦντο, ἐπειδὴ εὐπαρακολουθητοτέρα ἡ τῶν τόπων παράδοσις ἐπὶ ὡρισμένου τινός [ὡς τὸ φύσει ἀγαθὸν αἱρετόν, φύσει δὲ ἀγαθὸν ἡ ὑγεία, ἡ ὑγεία φύσει αἱρετόν. ἔστι δέ τινα φύσει αἱρετὰ οὐ πάντως ἀγαθά· οἷον ἀγαθὸν ἄρα ἡ ὑγεία πρώτη πρότασις, ὡς εἴπομεν, γινομένη]), ἐπεὶ μὴ γίνεται ἡ σύγκρισις κατὰ τὸ αἱρετὸν μόνον, πάνυ ἐμμεθόδως ὑποδείκνυσιν ἡμῖν δι' ὧν προστίθησι, πῶς τοῖς αὐτοῖς τούτοις τόποις καθόλου καὶ πρὸς τὰ ἄλλα πάντα, καθ' ἃ ἡ σύγκρισις γίνεται, χρῆσθαι δυνησόμεθα. ἐπεὶ γὰρ τὸ μᾶλλον συγκριτικὸν ὄν, καὶ τὸ μεῖζον ὁμοίως, οὐκ ἐν ἀγαθοῖς μόνον καὶ αἱρετοῖς ἐστιν ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις (μᾶλλον γὰρ καὶ ἐπὶ θερμοῦ καὶ βαρέος καὶ λευκοῦ καὶ μυρίων ἄλλων λέγεται· ὁμοίως καὶ τὸ μεῖζον συγκριτικὸν ⟨ὂν⟩ οὐκ ἐπὶ ἀγαθῶν μόνον ἢ κακῶν καὶ αἱρετῶν τε καὶ φευκτῶν λέγεται ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων· μάλιστα μὲν γὰρ ἐπὶ μεγεθῶν, καὶ ἐπὶ ἀριθμῶν δὲ καὶ βαρέων καὶ ἐπ'

---

1 τῷ] τὸ B πολυχρονιώτερον D αἱρετὸν ἂν εἴη ante τῷ transposuit A 3 τὸ alterum om. D 4 post κούφη add. ἐπεὶ A 5 οὐκ ὂν D: καὶ οὐκ ἔστιν aABP ἢ in mrg. P²: καὶ A ἐπὶ τούτων οὐ κυρίως A 7 (οὔ)τε γὰρ in ras. 2 lit. P² ἤ γε aADP²: εἴτε BP¹ 8 immo γάρ ἐστι ἑαυτοῦ D: αὐτοῦ aABP¹: αὑτοῦ P² 9 τὸν addidi 10 αὐτῆς A, Ppr. (corr. P¹ aut P²) τῷ] τὸ B 11 ῥᾷον om. B 12 ἐπόμενον aP τινα om. B 13 καθόλου ex corr. add. D 14 ὅλων D 15 περὶ (post τόπους) B τινί (ἑνοῦ non liquet) A τοῦ om. D 16 πάντα A: καὶ B 17 ὁρισμοῦ B ὡς τὸ — 20 γινομένη ut notam ad p. 274,26 pertinentem delevi 18 ἀγαθὸν αἱρετόν D: inv. ord. aABP ἡ utrumque om. aAP, alterum superscr. D 19 ἡ om. B πρῶτον A 20 ἡ om. B 21 εὐμεθόδως B ἀποδείκνυσιν D προστίθησις (sic) B 24 τὸ μεῖζον — μόνον (κ)αί, prima summi versus verba, perierunt in P οὐκ ἐν — συγκριτικὸν (26) om. a ἀγαθῶ A μόνοις B 25 ἐν om. D καὶ (post γὰρ) om. B καὶ (post λευκοῦ) BP: ἢ AD 26 ὂν addidi cf. vs. 24 27 μόνων A καὶ primum evanuit D τε om. B 28 γὰρ D: om. aABP δὲ om. B

ἄλλων μυρίων ἡ κατὰ τὸ μεῖζον γίνεται σύγκρισις), δεῖν φησι τοὺς συγκριτικοὺς τόπους, ὡς ἐδήλωσε τῇ προσθέσει τῇ περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ μείζονος, καθολικωτέρους λαμβάνειν· οὕτως γὰρ λαμβανόμενοι πρὸς πλείω χρήσιμοι ἔσονται καὶ οὐ μόνον πρὸς τὰ αἱρετὰ καὶ φευκτά, πρὸς ἃ νῦν αὐτοῖς κεχρήμεθα. εἰπὼν δὲ τοῦτο, πῶς οἷόν τε τοὺς προειρημένους τόπους καθόλου ποιεῖν, ὑποτίθεται. ἂν γὰρ μικρὸν παραλλάσσωμεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῶν, τὸ κοινότερον ἀντὶ τοῦ εἰδικωτέρου προστιθέντες, γίνοιτ' ἂν τὸ προειρημένον. καὶ πῶς | τοῦτο γίνοιτ' ἄν, διὰ παραδειγμάτων δηλοῖ ἐπὶ 143
τόπων, πρῶτον μὲν τοῦ 'τὸ φύσει ἀγαθὸν τοῦ μὴ φύσει αἱρετώτερον'. οὕτως μὲν γὰρ ῥηθεὶς οὗτος ὁ τόπος ἐπὶ ἀγαθῶν μόνον καὶ τῆς τούτων συγκρίσεως χρήσιμος γίνεται· ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον τὸ φύσει ἀγαθὸν τοῦ μὴ φύσει ἀγαθοῦ μᾶλλον ἀγαθὸν καὶ αἱρετώτερον, ἀλλὰ καὶ τὸ φύσει φευκτὸν τοῦ μὴ φύσει φευκτότερον καὶ τὸ φύσει λευκὸν τοῦ μὴ φύσει λευκότερον (καὶ ἐπὶ ὑγιεινοῦ δὲ καὶ γλυκέος καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις ὁ αὐτὸς λόγος), ἂν δὴ εἴπωμεν ἀντὶ τοῦ 'τὸ φύσει ἀγαθὸν ⟨τοῦ μὴ φύσει ἀγαθοῦ μᾶλλον ἀγαθόν'⟩ τὸ φύσει τοιοῦτον τοῦ μὴ φύσει τοιούτου μᾶλλον τοιοῦτον, καθόλου τε ποιήσομεν τὸν τόπον καὶ χρῆσθαι αὐτῷ πρὸς πάντα δυνησόμεθα ἐν οἷς ἐστι τὸ φύσει καὶ μὴ φύσει· πάντα γὰρ συγκεχώρηται οὕτως τεθέντος τοῦ τόπου. πάλιν κείσθω τὸ ποιοῦν τῇ παρουσίᾳ ἀγαθοὺς αἱρετώτερον τοῦ μὴ ποιοῦντος· ἂν δὴ ἀντὶ τοῦ 'τὸ ποιοῦν ἀγαθοὺς αἱρετώτερον τοῦ μὴ ποιοῦντος' εἰδικῶς εἰρημένου λάβωμεν 'τὸ ποιοῦν τὸ ἔχον αὐτὸ τοιόνδε τι τοῦ μὴ ποιοῦντος μᾶλλόν ἐστι τοιοῦτον', καθόλου τε ποιήσομεν τὸν τόπον καὶ πρὸς πολλὰ αὐτῷ χρῆσθαι δυνησόμεθα. αὐτὸς δὲ οὕτως ἔθηκε τὸν τόπον· εἰ τὸ μὲν ποιεῖ τὸν ἔχοντα αὐτὸ τοιοῦτον, ᾧ ἂν ὑπάρχῃ, τὸ δὲ μὴ ποιεῖ, μᾶλλον τοιοῦτον ὅ ποτε ποιεῖ ἢ ὃ μὴ ποιεῖ. οὕτω γὰρ καὶ τὸ ποιοῦν θερμὸν τοῦ μὴ ποιοῦντος θερμότερον, καὶ τὸ ποιοῦν γλυκὺ καὶ τὸ ποιοῦν καλὸν καὶ τὸ ποιοῦν ἡδὺ * * * *.

---

1 γίνεσθαι aB post δεῖν add. οὖν B: ras. 2 lit. P 2 ἐν τῇ προθέσει B 3 μείζονος B Arist.: μείζον AD: μείζον ὡς aP καθολικώτερον A: ὡς καθολικωτάτους coll. Arist. coniecerat Waitz. Organ. II p. X λαμβανόμενον A 4 ἔσονται χρήσιμοι B 5 κεχρήμεθα αὐτοῖς B 7 ἰδικωτέρου D: ἰδικώτερον B 7 et 8 γένοιτ' aB 8 παραδείγματος D 9 μὲν] οὖν B τοῦ prius om. a: ras. 2 lit. P τοῦ alterum corr. ex τὸ B 12 ἀγαθοῦ] τοιούτου B 12. 13 φευκτὸν — φευκτό(τερον) in mrg. P¹: ras. 5—6 lit. P¹ 13 ante λευκὸν add. ἀγαθὸν A λευκοτέρου AP 14 ὁμοίως D τούτων B 15 δὲ B τὸ τοιούτου AP: om. ABD 15. 16 τοῦ μὴ — ἀγαθόν addidi 16 ἀγαθοῦ B 17 καθόλου corr. ex καθό P² τε ποιήσομεν scripsi cf. vs. 23: τε ἐποιήσαμεν libri τόπ λόγον B 18 ante μὴ add. τὸ aP², sed cf. p. 278,7 20 τὸ om. a ποιεῖν B 20. 21 ἀγαθὸν αἱρετωτέρου A 21 ἰδικῶς ADP¹ (corr. P²) λάβωμεν τὸ ποιοῦν post ποιοῦντος transposuit A 23 post πρὸς ras. 2 lit. P 25 ᾧ ἂν ὑπάρχῃ om. P¹, add. P² (ἢ add. Aristot. cod., del. AC, om. cf, ἢ — ὑπάρχῃ delevit Waitz cf. comment. p. 470) ὅ ποτε corr. P²: ὅπερ B 26 γὰρ om. B θερμὸν ποιοῦν B 27 deesse videtur γλυκύτερον καὶ κάλλιον καὶ ἥδιον τοῦ μὴ ποιοῦντος γλυκὺ καὶ καλὸν καὶ ἡδύ

εἰ δὲ ἀμφότερα ποιεῖ τὸ αὐτό, τὸ μᾶλλον· ποιοῦν τοιοῦτο μᾶλλον, οἷον εἰ ἀμφότερα ποιεῖ τὸ ἔχον γλυκὺ ἢ θερμὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ μεῖζον. ἡ γὰρ εἰς τὸ γενικώτερον, ὅπερ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον, μετάθεσις κοινότερον ἐποίησε τὸν τόπον καὶ πολυχρηστότερον.

p. 119ª20 Ἔτι εἰ τοῦ αὐτοῦ τινος τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον τοιοῦτον.

Παρέδωκέ τινα καὶ τοιοῦτον τόπον "εἴ τινος τοῦ αὐτοῦ τὸ μὲν μεῖζον ἀγαθόν ἐστι τὸ δὲ ἔλαττον, αἱρετώτερον τὸ μεῖζον"· οὕτως γὰρ εὐεξία πλούτου αἱρετωτέρα, ὅτι τῆς ὑγείας ἡ μὲν εὐεξία αἱρετωτέρα, ὁ δὲ πλοῦτος ἧττον αἱρετός. πῶς οὖν καὶ τοῦτον καθολικώτερον ποιήσομεν τῇ ἐκθέσει τε καὶ προσηγορίᾳ, λέγει. οὕτω γὰρ ῥηθείς 'εἰ τοῦ αὐτοῦ τινος τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον τοιοῦτον, μᾶλλον τοιοῦτον ὃ τοῦ αὐτοῦ μᾶλλόν ἐστι τοιοῦτον' καθόλου [γὰρ] ἔσται, λαβόντων ἡμῶν ἀντὶ τοῦ 'ἀγαθόν' τὸ τοιοῦτον· κειμένου γὰρ τούτου καὶ μεῖζόν τι ἄλλο ἄλλου καὶ πλεῖον καὶ θερμότερον καὶ γλυκύτερον καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια δεικνύναι δυνησόμεθα τῷ πᾶσιν αὐτοῖς ἐφαρμόζειν τὸ τοιοῦτον.

Καὶ εἰ τὸ μὲν μᾶλλον τοιούτου τοιοῦτον τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, δῆλον ὅτι τὸ πρῶτον ῥηθὲν μᾶλλον τοιοῦτον. τοῦ τόπου τοῦ λέγοντος 'εἰ τὸ μὲν ἀγαθοῦ τινος μεῖζον εἴη ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀγαθὸν μὲν εἴη μηδενὸς δὲ ἀγαθοῦ μεῖζον, αἱρετώτερον τὸ ἀγαθοῦ τινος μεῖζον' [καὶ] καθόλου ἐστὶν οὗτος ὃν ἐκτίθεται· δυνάμεθα γὰρ δι' αὐτοῦ καὶ θερμότερον ἄλλο ἄλλου δεικνύναι καὶ γλυκύτερον καὶ ἄλλα μυρία τῷ τὸ τοιοῦτο πολλοῖς ἐφαρμόζειν καὶ μὴ τοῖς αἱρετοῖς μόνοις. ἔοικε δὲ ἄλλος τις παρὰ τοὺς εἰρημένους ὁ τόπος οὗτος εἶναι, ἂν οὕτως τις αὐτοῦ ἀκούῃ. τὸ γὰρ θερμόν, εἰ τοῦ μᾶλλον θερμοῦ θερμότερον, πολλῷ μᾶλλον θερμόν, καὶ τὸ τοῦ μᾶλλον γλυκέος ⟨γλυκύτερον πολλῷ μᾶλλον γλυκύ⟩· ὁμοίως καὶ ἐπὶ ψυχροῦ καὶ πικροῦ καὶ τῶν τοιούτων.

p. 119ª22 Ἔτι ἐκ τῆς προσθέσεως.

Δείκνυσι, πῶς καὶ οἱ ἐκ τῆς προσθέσεώς τε καὶ ἀφαιρέσεως τόποι, οὓς ἐξέθετο, καὶ αὐτοὶ γίνοιντ' ἂν καθολικώτεροι. οὓς μὲν οὖν ἐξέθετο

---

1 ποιοῖ P τοιοῦτον B: compend. ubique D 2 ποιοῖ aBP post μεῖζον excidisse suspicor γλυκύτερον ἢ θερμότερον ἢ βέλτιον ἢ μεῖζον ἂν εἴη τὸ μᾶλλον ποιοῦν γλυκὺ ἢ θερμὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ μεῖζον 3 γενικώτατον aB τὸ alterum om. aB 4 πολὺ χρηστότερον aAB 5 ἔτι ex ὅτι corr. P² 6 τοιοῦτον om. D 7 παρέδωκε] c. 3 p. 118ᵇ1 post τὸ μὲν delevit μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον τοιοῦτον D 9 ὅτι—αἱρετωτέρα om. A μὲν ἡ D 10 τοῦτον ex τὸν corr. P² 11 ante προσηγορίᾳ add. τῇ D 12 μᾶλλον τοιοῦτον om. B 13 γὰρ delevi 14 τοιοῦτο P 15 καὶ γλυκύτερον om. D 17 εἰ om. B τοιούτου μᾶλλον Arist. τοιούτου om. B μὴ τοιοῦτον AD: μὴ τοιούτου P: μὴ τοιούτως τοιοῦτον aB: μὴ τοιούτου τοιοῦτον Arist. 18 πρώτως B 20 καὶ delevi 21 post ἄλλου add. ὂν aBP 22 τοιοῦτον B ἐφαρμόττειν B καὶ (ante μὴ) ABD Brandis Schol. p. 276ᵇ16: εἰ aP 23 οὗτος ὁ τόπος D 25 πολλῷ BD: om. aAP 25. 26 γλυκύτερον—γλυκύ addidi 26 πικροῦ—ψυχροῦ A 28 προθέσεως A 29 οὖν om. AB ἐξέθετο] c. 3 p. 118ᵇ10, 16

ἐκ τῆς προσθέσεως, ἦσαν οὗτοι· "εἰ τῷ αὐτῷ προστιθέμενόν τι τὸ ὅλον αἱρετώτερον ποιεῖ", καὶ "εἰ ἐλάττονι προστεθέν τι τὸ ὅλον μεῖζον ποιεῖ". εἰς οὓς δὲ νῦν μετατίθησιν αὐτούς, εἰσὶν οὗτοι· εἰ τῷ αὐτῷ προστιθέμενον τὸ ὅλον μᾶλλον ποιεῖ τοιοῦτον (τὸ γὰρ μᾶλλον τοιοῦτον καθολικώτερον τοῦ 'αἱρετώτερον', ἁρμόζον καὶ ἐπὶ λευκοῦ καὶ γλυκέος καὶ κακοῦ καὶ τῶν τοιούτων) καὶ εἰ τῷ ἧττον τοιούτῳ προστιθέμενον τὸ ὅλον μᾶλλον ποιεῖ τοιοῦτον· τὸ γὰρ ἧττον τοιοῦτο καὶ μᾶλλον τοιοῦτο καθολικώτερα τοῦ ἧττον αἱρετοῦ καὶ μᾶλλον αἱρετοῦ. πάλιν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως ὁ μὲν εἰρημένος ἦν ἐπὶ τοῦ αἱρετοῦ "οὗ γὰρ ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τὸ λειπόμενον ἔλαττον, ἐκεῖνο μεῖζον ἂν εἴη, ὁπότε ἀφαιρεθὲν τὸ λειπόμενον ἔλαττον ἐποίει". εἰς ὃν δὲ νῦν μεταλαμβάνει, ἔστιν οὗτος· οὗ ἀφαιρεθέντος τὸ λειπόμενον ἧττον τοιοῦτον, αὐτὸ μᾶλλον τοιοῦτον· τοῦ γὰρ ἔλαττον καὶ μεῖζον, οἷς ἐχρήσατο τότε, τὸ ἧττον τοιοῦτον καὶ μᾶλλον τοιοῦτον κοινότερά τε καὶ καθολι|κώτερα. διὸ οὕτω κειμένῳ τῷ τόπῳ ἔνεστιν ἐπὶ πλειόνων χρῆσθαι. 144

p. 119a27 Καὶ τὰ τοῖς ἐναντίοις ἀμιγέστερα μᾶλλον τοιαῦτα.

Οὗτος μετενήνεκται ἐπὶ τὸ καθολικώτερον ἀπὸ τοῦ τὸ ἄμικτον κακῷ ἀγαθὸν αἱρετώτερον εἶναι τοῦ μεμιγμένου· τὰ γὰρ αὐτὰ εἶπε μετὰ ἀλυπίας αἱρετώτερα εἶναι ἢ μετὰ λύπης. καθόλου γὰρ μᾶλλον τοιαῦτα [ὁποῖα] εἶναι λέγεται τὰ ἀμιγέστερα τοῖς ἐναντίοις· λευκόν τε γὰρ μᾶλλον τὸ ἀμιγέστερον τῷ ἐναντίῳ καὶ γλυκύ, ἀλλὰ καὶ ἡδύ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οἷς ἐστί τι ἐναντίον. δύναται καὶ ἀπὸ τοῦ τελευταίου εἰρημένου τόπου οὗτος μετενηνέχθαι τοῦ "ἔτι ἐκ τοῦ ὁμοίως δεικνύναι φευκτόν".

p. 119a28 Ἔτι παρὰ τὰ εἰρημένα πρότερον τὸ μᾶλλον ἐπιδεχόμενον τὸν οἰκεῖον τοῦ προκειμένου λόγον.

Παρὰ τοὺς παραδεδομένους τόπους συγκριτικοὺς τοῦτον νῦν

---

1 ἐκ τῆς προσθέσεως post p. 277,29 οὖν transposuit A τι D Arist.: om. aABP(A) 2 αἱρετώτερον—τὸ ὅλον (4) om. A εἰ D Arist.: om. aBP ἔλαττον D τι D Arist.: om. aBP 3 εἰσὶν] εἰσὶ δὲ B 4 μᾶλλον ποιεῖ D 5 post τοῦ add. τὸ D ante γλυκέος add. ἐπὶ P 7 τοιοῦτον (et post ἧττον et post μᾶλλον) B post καὶ add. τὸ aB 8 καθολικώτερα aP: compend. AD: om. B τοῦ ἧττον—ἀπὸ τοῦ (10), summi versus verba deleta, non, ut solet, restituit P³ ἧττον αἱρετοῦ καὶ μᾶλλον αἱρετοῦ A: μᾶλλον αἱρετοῦ καὶ ἧττον αἱρετοῦ BD: ἧττον τοιούτου καὶ μᾶλλον τοιούτου a 8. 9 πάλιν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως lemmatis loco praebent libri 9 ὁ μὲν εἰρημένος] p. 118b17 10. 11 ἐκεῖνο—ἔλαττον om. D 11 ποιεῖ Arist. νῦν ex corr. add. D 12 τοιοῦτον ἧττον B 13 τοιοῦτο aP τοῦ corr. ex οὐ P²: οὗ B ἐχρήσατό τε aA 13. 14 τοιοῦτο aAP 14 τοιοῦτο aP κοινότερόν τε καὶ καθολικώτερον A post διὸ add. καὶ A 16 τοιαῦτα μᾶλλον A 17 οὕτω B ante ἐπὶ add. καὶ aA 18 εἶναι] εἶ in ras. D εἶπε] c. 2 p. 117a24 19 post καθόλου add. μὲν A post γὰρ add. εἶπε aB ὁποῖα delevi 21 ἀλλὰ μὲν a ὁμοίως, quod post γλυκύ collocant libri, transposui 22 τοῦ τελευταίου εἰρημένου] c. 3 p. 118b37 23 οὕτως A ἐκ τοῦ ex Arist. Waitz Organ. II p. X: εἰ τῷ BD: εἰ τὸ aAP 24 εἰρημένα D Arist.: προειρημένα aABP 26 περὶ B

προστίθησιν ὄντα ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ· οὐ γὰρ ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ αἱρετὸν συγκρίσεως. τὸ γὰρ ἐπιδεχόμενον μᾶλλον τὸν ὁρισμὸν τὸν τοῦ προκειμένου μᾶλλον τοιοῦτον. λευκὸν μὲν γὰρ μᾶλλον τὸ τὸν τοῦ λευκοῦ λόγον ἐπιδεχόμενον μᾶλλον· τὸ γὰρ χρῶμα τὸ μᾶλλον διακριτικὸν ὄψεως μᾶλλον λευκόν, ἐπεὶ τὸ λευκόν ἐστι χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως. ὁμοίως καὶ γλυκύτερον τὸ μᾶλλον ἐπιδεχόμενον τὸν τοῦ γλυκέος λόγον. καὶ αἱρετώτερον δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἂν εἴη τὸ μᾶλλον τὸν τοῦ αἱρετοῦ λόγον ἐπιδεχόμενον, καὶ ἥδιον τὸ τὸν τῆς ἡδονῆς. ὃν ἴσως οὐ παραδέδωκε τόπον ἐπὶ τῶν τὸ αἱρετώτερον δεικνύντων τόπων, ὅτι μήτε τοῦ αἱρετοῦ μήτε τοῦ ἀγαθοῦ εἷς ἦν ὁ λόγος· τῶν γὰρ πολλαχῶς λεγομένων τὰ ἀγαθὰ καὶ αἱρετά.

p. 119a32 Ἐὰν δὲ ἐπὶ μέρους καὶ μὴ καθόλου τὸ πρόβλημα τεθῇ.

Εἰπὼν ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τούτῳ περὶ τῶν καθόλου προβλημάτων ὅσα τοῦ συμβεβηκότος ἔχεται, ἢ ἁπλῶς τὴν ζήτησιν ἔχοντα ἢ συγκριτικήν, τίνες ἁρμόζουσι πρὸς αὐτὰ τόποι, νῦν περὶ μὲν τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων οὐκέτι λέγει, δείκνυσι δὲ πῶς οἷόν τέ ἐστι τοῖς παραδεδομένοις τόποις χρῆσθαι καὶ πρὸς τὴν τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων κατασκευήν τε καὶ ἀνασκευήν. καὶ πρῶτόν γε δείκνυσιν, ὃ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν εἶπε τοῦ δευτέρου, ὅτι οἱ καθολικῶς λεγόμενοι τόποι οὐ μόνον εἰσὶ πρὸς τὰ καθολικὰ προβλήματα χρήσιμοι ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους· τῷ γὰρ τοῦ καθόλου κατασκευαστικῷ καὶ τὸ ἐπὶ μέρους συγκατασκευάζεται, καὶ πάλιν τῷ καθόλου ἀνασκευαστικῷ καὶ τὸ ἐπὶ μέρους ἀνασκευάζεται. εἰ καὶ ἐπὶ μέρους οὖν εἴη τὸ πρόβλημα κείμενον, χρήσιμοι οἱ καθόλου τόποι. ζητουμένου γὰρ εἰ ἥδε ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, ὁ δείξας πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν ἔδειξεν ὅτι καὶ ἡ ζητουμένη· πάλιν εἰ εἴη προκείμενον δεῖξαι τήνδε τινὰ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν, ὁ δείξας μηδεμίαν οὖσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν ἔδειξεν ὅτι μηδὲ ἡ προκειμένη. τούτων δὲ ἐμνημόνευσεν, ὡς εἶπον, καὶ τοῦ δευτέρου ἀρχόμενος δι' ὧν εἶπεν "ἔστι δὲ πρὸς ἀμφότερα τὰ γένη τῶν προβλημάτων κοινὰ τὰ καθόλου κατασκευαστικὰ καὶ ἀνασκευαστικά". νῦν δὲ σαφέστερον ἐξείργασται.

---

1 προτίθησιν D 2 τὸν alterum aAP: om. BD 3 γὰρ D: om. aABP 4 μᾶλλον ἐπιδεχόμενον λόγον B μᾶλλον prius om. D 5 τὸ μᾶλλον mrg. P: om. a λευκόν prius om. B 6 γλυκύτερον—αἱρετώτερον scripsi: γλυκὺ—αἱρετὸν libri 7 δὲ ABD: τε aP τὰ αὐτὰ D: ταυτὰ A: ταῦτα BP¹: ταῦτα τοῦτ' aP² ἂν om. D αἱρετὸν A: ἑτέρου B 8 τὸ prius om. B τῆς om. A 8. 9 τὰ αἱρετώτερα aP 9 post τόπων add. καὶ B ἀγαθοῦ εἷς μήτε τοῦ a 10 ὁ om. a 13 ἔχοντα ἢ aP: ἔχουσι AB: ἔχει D 14 ἁρμόζουσι AD: ἁρμόσουσι aBP αὐτὸ B μὲν περὶ AB 17 ὃ D: ὅτι aABP εἶπε] p. 109a1 cf. vs. 27 19 τὰ] τὸ A τοῦ add. P² 20 συγκατασκευαστικῷ A τὸ DP: τῷ A: τὰ aB ante ἐπὶ add. τοῦ D, post ἐπὶ B κατασκευάζεται D 21 τὸ ADP: τὰ aB an συνανασκευάζεται? post εἰ add. δὲ B 22 οὖν om. aP 22. 23 ζητουμένου] ου ante ras. 1 lit. P² 23 εἰ om. B 24 καὶ ὅτι B 26 οὐδὲ D

Εἰπὼν δὲ πάντας τοὺς καθόλου χρησίμους εἶναι καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέ- 25
ρους προβλήματα (πᾶν γὰρ τὸ καθόλου δειχθὲν συναποδείκνυσι καὶ τὸ ὑπ' αὐτό) μάλιστα ἐπικαίρους καὶ κοινούς φησιν εἶναι τόπους πρός τε τὰ καθόλου καὶ τὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα, ὡς δύνασθαι μὴ μόνον τῷ τὰ καθόλου δεδεῖχθαι συναποδείκνυσθαι καὶ τὰ ἐπὶ μέρους ἀλλὰ ἀπὸ τῶν καθόλου καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους μεταφέρεσθαι, τούς τε ἐκ τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν συστοίχων καὶ τῶν πτώσεων. οὐ γὰρ πάντα τὰ ἐπὶ μέρους οἷόν τε διὰ τῶν καθόλου δείκνυσθαι, τῷ εἶναί τινα τῶν ἐπὶ μέρους καὶ καθ' αὑτὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ· διὸ δεῖ πρὸς αὐτὰ καὶ ἰδίων τινῶν τόπων. πρὸς γὰρ τὸ δεῖξαι τινὰ ἄνθρωπον μουσικὸν οὐχ οἷόν τε 40
χρῆσθαι τῷ πάντα εἶναι μουσικόν, ὅτι μὴ ἀληθὲς τοῦτο, οὐδὲ πρὸς τὸ τινὰ μὴ εἶναι γραμματικὸν τῷ μηδένα. καὶ ἐπεὶ τετραχῶς λέγεται τὰ ἀντικείμενα, ἐφ' ἑκάστου εἴδους ἀντιθέσεως χωρὶς τῶν κατὰ ἀντίφασιν ἀντικειμένων δείκνυσιν ὅτι ὁ αὐτὸς τόπος ὁμοίως ἁρμόσει καθόλου τε ὄντος τοῦ προβλήματος καὶ ἐν μέρει, μεταφερόμενος ἐπὶ ταῦτα ἀπ' ἐκείνων. καὶ 45
πρῶτόν γε ἐπὶ τῶν ἐναντίων δείκνυσι τοῦτο. ὁμοίως γάρ, φησίν, ἔνδοξον τό τε ζητουμένου εἰ πᾶσα λύπη κακὸν ἀξιῶσαι, εἰ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν, καὶ πᾶσαν λύπην εἶναι κακόν, ὅς ἐστι τόπος ἀπὸ τῶν ἐναντίων καθόλου, καὶ τὸ ζητουμένου εἴ τις λύπη κακὸν ἀξιῶσαι, εἰ ἡδονή τις ἀγαθόν, καὶ λύπην τινὰ εἶναι κακόν· εἴη γὰρ ἂν ἡ ἐπὶ ταῖς καλαῖς | ἐνεργείαις ἡδονὴ ἀγαθὸν καὶ ἡ ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ἐνεργείαις λύπη 145
κακόν. καθόλου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ προβλήματος καὶ ζητουμένου εἰ πᾶσα λύπη κακόν, ἔνδοξον τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου τὴν ἐπιχείρησιν ποιήσασθαι οὕτως· εἰ πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν, καὶ πᾶσα λύπη κακόν. εἰ δὲ ἐπὶ μέρους εἴη τὸ πρόβλημα, ζητουμένου πότερον λύπη τις κακὸν ἢ οὔ, οὐδὲν ἔλαττον 5
ἔνδοξον τὸ ἀξιοῦν, εἰ ἡδονή τις ἀγαθόν, καὶ λύπην τινὰ εἶναι κακόν. πάλιν τῷ ἀπὸ τῶν κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων τόπῳ ὁμοίως ἔνεστι χρῆσθαι καὶ πρὸς τὰ καθόλου προβλήματα καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους. αὐτὸς δὲ τῶν ἐπὶ μέρους μόνον ἐμνημόνευσεν ὡς ἐν τοῖς πρώ-
τοις εἰρηκὼς περὶ τοῦ καθόλου. ἔστι μὲν γὰρ κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν ἀντικείμενα αἴσθησις καὶ ἀναισθησία· λέγων δὲ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, εἴ, φησίν,

---

1. 2 μέρη A 2 προβλήματα om. B 3 καὶ κοινοὺς post τόπους transposuit A 4 ὡς δύνασθαι — 6 μεταφέρεσθαι om. a, delevit P^2 5 τὸ P μέρος ut in sequentibus ubique A 5. 6 ἀλλὰ — μέρους om. BP 6 τοὺς] τοῖς A 7 καὶ τῶν συστοίχων καὶ τῶν evan. D 8 δεδεῖχθαι aB 12 γραμματικὸν] γνώριμον A 13 εἶδος A 15 ἐπὶ corr. ex ἐπεὶ P^1 τὰ αὐτὰ D ἐκείνων P: ἐκείνου aABD 17 ζητούμενον A post κακὸν add. τὸ AP 18 πᾶσα λύπη εἴη aP ὡς ἔστι B 19 ζητούμενον D ante ἡδονή add. ἡ aB 20 ἡ om. B, superscr. P 21 ἡ om. aB 22 πᾶσα in ras. P^2 23 ante ποιήσασθαι add. καθόλου AB, post ποιήσασθαι aP: om. D 25 ζητούμενον D ἔλαττον ADP: ἧττον aB 26 εἶναι τινὰ B 27 τῷ ἀπὸ scripsi: ἐπὶ ABD et ante ras. 2 lit. P^1: ἐπεὶ aP^2 τοῖς κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένοις aP post κατὰ add. τὴν B τόπῳ ὁμοίως scripsi cf. p. 284,10: τόπων οἷς οὕτως ABD: τόποις οὕτως aP 29 αὐτὸς δὲ τῶν ἐπὶ μέρους D: om. aABP 31 φησιν aBP: om. AD

αἴσθησίς τις μή ἐστι δύναμις, οὐδ' ἄν τις ἀναισθησία ἀδυναμία εἴη· εἰ γὰρ βουλοίμεθα δεῖξαι ὅτι τις ἀναισθησία οὐκ ἔστιν ἀδυναμία, δεικνύοιμεν ἄν λαβόντες ὅτι τις αἴσθησις οὐκ ἔστι δύναμις. εἰ δὲ ἦν προκείμενον ἡμῖν δεῖξαι τὸ πρόβλημα καθόλου, πᾶσαν ἀναισθησίαν ἀδυναμίαν οὖσαν, καθόλου ἄν καὶ τὸ ἀντικείμενον λαβόντες ἐπὶ τῆς ἕξεως, ὅτι πᾶσα αἴσθησις δύναμις, εἴημεν ἄν δεδειχότες ὅτι καὶ πᾶσα ἀναισθησία ἀδυναμία· ὁμοία γὰρ ἡ ἀξίωσις ἐφ' ἑκάστου τῶν προβλημάτων. καὶ πάλιν, εἰ ἐβουλόμεθα δεῖξαι ὅτι μηδεμία ἀναισθησία ἀδυναμία, ἐλαμβάνομεν ἄν ὅτι οὐδεμία αἴσθησις δύναμις. τούτῳ γὰρ ἀκόλουθον καὶ τὸ παράδειγμα, ὃ παρέθετο· εἴ τις αἴσθησις δύναμις μή ἐστι, καὶ ἀναισθησία τις οὐκ ἔστιν ἀδυναμία· ἧς γὰρ ⟨ἄν⟩ αἰσθήσεως ἡ ἕξις ληφθῇ μὴ οὖσα δύναμις, ταύτης οὐδὲ ἡ στέρησις εἴη ἂν ἀδυναμία. παρατίθεται δὲ παράδειγμα καὶ τῶν κατὰ πρός τι ἀντικειμένων ἐπὶ μέρους, δεικνὺς ὅτι ἔστι μεταφέρειν τὸ καθόλου ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος. ζητουμένου γὰρ εἴ τις ὑπόληψις ἐπιστήμη, ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου οὕτως ἂν ἐπιχειρήσαι τις· εἴ τι ὑπολῃπτὸν ἐπιστητόν, καί τις ὑπόληψις ἐπιστήμη· ἡ γὰρ ὑπόληψις ὑπολῃπτοῦ ὑπόληψις. εἰ δὲ ἦν καθόλου τὸ πρόβλημα καὶ ἐζητεῖτο εἰ πᾶσα ὑπόληψις ἐπιστήμη, ἐλαμβάνετο ἂν καὶ τὸ ἀντικείμενον τῇ ὑπολήψει, τὸ ὑπολῃπτόν, καθόλου οὕτως· εἰ πᾶν ὑπολῃπτὸν ἐπιστητόν, καὶ πᾶσα ὑπόληψις ἐπιστήμη. οὐκέτι δὲ ἐμνημόνευσε τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντικειμένων, ὅτι μηδὲ ἔστιν ἐν μέρει ἀντίφασις· τῷ γὰρ τί εἶναι τὸ τί μὴ εἶναι οὐκ ἀντίκειται· αἱ γὰρ κατὰ ἀντίφασιν ἀντιθέσεις τῶν καθόλου τοῖς ἐπὶ μέρους ἀντιτιθεμένων γίνονται. διὸ ὁ μὲν δείξας, ὅτι ψευδὴς ἡ καθόλου κατάφασις ἐπί τινος, δείκνυσιν ὅτι ἀληθὴς ἡ ἐπὶ μέρους ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ· κἂν δείξῃ ψευδῆ τὴν ἐπὶ μέρους ἀπόφασιν, ἔδειξεν ἀληθῆ τὴν καθόλου κατάφασιν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐπὶ μέρους καταφάσεως. οὐκέτι μέντοι ὁ δείξας τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν ψεῦδος ἔδειξεν ἤδη τὸ ἐπὶ μέρους ἀποφατικὸν καθ' αὑτό, ἀλλά, εἴπερ ἄρα, τῷ ὑπὸ τὸ καθόλου αὐτὸ εἶναι· οὐ γὰρ ὁ δείξας ψεῦδος τινὰ ἄνθρωπον μουσικὸν ὀδδειχεν ἤδη καὶ τὸ τινὰ ἄνθρωπον μὴ εἶναι μουσικόν.

---

1 τις alterum om. D 3 λαβόντες om. D 4 ἡμῖν ante προκείμενον transposuerunt aP, post δεῖξαι B 6 καὶ om. D 7 ἑκάστῳ aP 8 βουλόμεθα A μηδεμιᾶ B 9 μηδεμία A τοῦτο a 10 ὅπερ ἔθετο A 11 ἄν addidi 12 ἡ om. B 12. 13 παραδείγματα a 13 post κατὰ add. τὰ ABD ἔστι superscr. P 15 ἐπιχειρήση A 16 post καὶ ras. 2 lit. P 16. 17 ὑπόληψις om. A 17 ὑπόληψις om. a τὸ] δὲ a πρόσλημμα B 19 πᾶν ἐπιληπτὸν A 20 δὲ add. P^3 20. 21 καὶ ἀπόφασιν om. B 21 τῷ ex τὸ corr. P^1 22 οὐκ om. B ἀπόφασιν A 23 τοῖς AP: τῶν aBD ἀντιτιθεμένοις AP γίνεται B 24 δείκνυσιν om. B 28 καταφατικὸν aABP: ἀποφατικὸν D ψεῦδος ἔδειξεν ἤδη τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν (ἀποφατικὸν scripsi) D: om. aABP ante καθ' add. τὸ B, τὴν a 29 τῷ aP: τὸ ABD τὸ aP: post καθόλου transposuit D: τῶν A: om. B εἶναι αὐτό· ὁ γὰρ δείξας B ψεῦδος (ψευδὴς A), quod post 27 δείξας habent libri, huc reposui 30 τὸν B

Εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ἀντικειμένων καὶ δείξας πῶς ἔνεστι τοῖς αὐτοῖς τόποις καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου χρῆσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, πάλιν δείκνυσιν πῶς τῷ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων οἷόν τε χρῆσθαι. πτῶσις μὲν γὰρ τὸ ἀδίκως, τὸ ἄδικον. ζητουμένου δὲ ἐπὶ μέρους εἴ τι ἄδικον ἀγαθόν, ἀπὸ τῶν πτώσεων οὕτως ἂν ἐπιχειρήσαι τις· εἴ τι τῶν ἀδίκως γινομένων ἀγαθόν, καί τι ἄδικον ἀγαθόν. εἰ δὲ καθόλου ἐζητεῖτο εἰ τὸ ἄδικον ἀγαθόν, ἁπλῶς ἂν ἐλαμβάνετο ἡ πτῶσις· εἰ τὸ ἀδίκως ἀγαθῶς, καὶ τὸ ἄδικον ἀγαθόν· ὅμοιον γὰρ ὡς ἐπὶ τοῦ καθόλου τὸ καθόλου, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπὶ μέρους τὸ ἐπὶ μέρους λαμβάνειν. ἑξῆς δὲ τὸν ἀπὸ τῶν συστοίχων τόπον δείκνυσιν ἐφαρμόζοντα τοῖς ἐπὶ μέρους. σύστοιχα δὲ ἀλλήλοις ἀνδρεία, ἀνδρεῖος, ἀνδρείως, ἀνδρεῖον, πάλιν ἡδονή, ἡδόμενος, ἡδέως, ἡδὺ καὶ πάντα τὰ οὕτω πρὸς ἀλληλα ἔχοντα, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις εἴρηται. εἰ ζητούμενον ⟨μὲν οὖν⟩ εἴη ἐπὶ μέρους πότερόν τις ἡδονὴ φευκτὸν ἢ οὔ, ἀπὸ τοῦ συστοίχου οὕτως ἡ ἐπιχείρησις ἔσται· εἴ τι τῶν ἡδέων φευκτόν ⟨,καί τις ἡδονὴ φευκτόν⟩ [ἢ οὔ, ἀπὸ | τοῦ ἡδέος 146
ἡ ἐπιχείρησις]· καὶ ὁμοίως, εἴ τι ἡδὺ ὠφέλιμον, καὶ ἡδονή τις ἀγαθόν· τὸ γὰρ ὠφέλιμον ἀγαθόν. εἰ δὲ ἁπλῶς καθόλου ἐζητεῖτο περὶ πάσης ἡδονῆς εἰ φευκτή, καθόλου ἂν ἐλαμβάνετο, εἰ πάντα τὰ ἡδέα φευκτά, καὶ πᾶσα ἡδονὴ φευκτόν.

p. 119b8 Καὶ ἐπὶ τῶν φθαρτικῶν δὲ καὶ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν.

Ὁμοίως φησὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν πτώσεων καὶ τῶν συστοίχων τόποις καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν φθαρτικῶν καὶ τῶν γενέσεων καὶ φθορῶν καὶ ἐπικαίρους καὶ κοινοὺς εἶναι καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα καὶ τὸ ἔνδοξον ὅμοιον ἔχειν ἐπί τε τῶν καθόλου προβλημάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους. ὡς γὰρ ἔνδοξον τὸ καθόλου τὸ εἰ πᾶν τὸ ἡδονῆς φθαρτικὸν ἀγαθόν ἐστι, καὶ πᾶσαν ἡδονὴν κακὸν εἶναι, οὕτως ἔνδοξον καὶ τὸ εἰ τὸ τινὸς ἡδονῆς φθαρτικὸν ἀγαθόν ἐστιν, τὸ τινὰ ἡδονὴν κακὸν εἶναι· ἔκειτο γάρ, ὧν μὲν τὰ φθαρτικὰ ἀγαθά, αὐτὰ τῶν κακῶν εἶναι, ὧν δὲ κακά, αὐτὰ τῶν ἀγαθῶν. ἔμπαλιν δὲ ἐπὶ τῶν γενέσεων. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν φθαρτικῶν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν φθορῶν. ἔστι δὲ φθαρτικὸν μὲν ἐπιστήμης, ἂν οὕτω τύχῃ, λήθη, φθορὰ δὲ ἄγνοια, καὶ φθαρτικὸν μὲν ὑγείας

---

2 ἐπὶ μέρος A: ἐπὶ κατὰ μέρος D 4 πτώσεις A γὰρ τοῦ D fort. δὴ 5 ἐπιχειρήση A 9 post καὶ add. τὸ B τοῦ ἐπὶ om. B: ἐπὶ om. A τὸ alterum iterat B 11 ἀνδρείως om. A 12 ἡδέως, ἡδόμενος B 13 ἐν τοῖς πρώτοις (scil. II 9 p. 114a27—29) aBDP: τῷ πρώτῳ A 14 ἐστιν a 15 καί—φευκτόν addidi ἢ οὔ—16 ἐπιχείρησις ut librarii aberratione orta delevi τοῦ ἡδέως aP 16 post ἡδὺ add. καὶ D 18 εἰ πάντα—21 ἀπὸ τῶν, summa paginae verba, partim deleta sunt in P cf. p. 278,8 20 φθαρτῶν a τῶν alterum postea add. D 22 post τοὺς add. τῶν A 23 ante φθορῶν add. τῶν A ἐπὶ καίρους Bpr., D καὶ (ante κοινοὺς) AD: om. aBP (sed sequens κοι corr. ex καὶ B) 24 ἔχειν D: ἔχει aABP 25 ἐπὶ prius om. B τὸ prius om. aBP 25. 26 ante ἡδονῆς add. τῆς B 26. 27 καὶ—ἀγαθόν ἐστιν om. B 26 οὕτως—28 εἶναι om. AD 28 ἔκειτο] II 9 p. 114b16—24 29 δὲ (post ὡς) om. A 30 φθαρτικὸν B: φθαρτικὴ A: φθαρτικὰ aDP 31 δὲ in ras., sequens ἄ superscr. P²

τὸ ἐμπίπλασθαι, φθορὰ δὲ νόσος. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης λόγος· ὡς γὰρ ἔνδοξον καθόλου τὸ εἰ τὸ ἐπιστήμης φθαρτικὸν ἀγαθόν, ἡ ἐπιστήμη κακόν, οὕτως ἔνδοξον καὶ ἐπὶ μέρους λαμβανόμενον· εἰ γὰρ τὸ τινὸς ἐπιστήμης φθαρτικὸν ἀγαθόν, καὶ τὶς ἐπιστήμη κακόν. καὶ ταῦτα μὲν τοῦ ἀπὸ τῶν φθαρτικῶν τόπου παραδείγματα. τῶν δὲ ἀπὸ τῶν φθορῶν τε καὶ γενέσεων τόπων καθόλου μὲν παραδείγματα εἴη ἂν τοιαῦτα· εἰ ἡ τῆς ἐπιστήμης φθορὰ ἀγαθόν, ἡ ἐπιστήμη κακόν, καὶ εἰ ἡ γένεσις τῆς ἐπιστήμης τῶν κακῶν, ἡ ἐπιστήμη κακόν. ἔστι γὰρ τόπος ὁ μὲν ἀπὸ τῶν φθορῶν 'οὗ ἡ φθορὰ ἀγαθόν, αὐτὸ κακόν, καὶ οὗ ἡ φθορὰ κακόν, αὐτὸ ἀγαθόν', ὡς εἶπον, ὁ δὲ ἀπὸ τῶν γενέσεων 'οὗ ἡ γένεσις κακόν, καὶ αὐτὸ τοιοῦτον, καὶ οὗ ἡ γένεσις ἀγαθόν, καὶ αὐτὸ ἀγαθόν'. τὰ μὲν οὖν καθόλου τῶν τόπων παραδείγματα τοιαῦτα· αὐτὸς δὲ οὐκέτι παρατίθεται τῷ φθάνειν εἰρῆσθαι περὶ αὐτῶν. τὰ δὲ ἐπὶ μέρους, περὶ ὧν νῦν τὸν λόγον ποιεῖται δεικνὺς ὁμοίως καὶ πρὸς ταῦτα χρησίμους ὄντας τοὺς τόπους, ταῦτα· εἰ ἡ φθορὰ τῆς ἐπιστήμης τῶν ἀγαθῶν ἢ ἡ γένεσις τῶν κακῶν, ἔστι τις ἐπιστήμη τῶν κακῶν· ἅμα γὰρ ἀμφοτέρων τῶν τόπων εἴη ἂν τὸ παράδειγμα. εἰ γὰρ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι τῶν πραχθέντων τινὶ αἰσχρῶν ἀγαθόν, τὸ ἐπίστασθαι τὰ πραχθέντα αἰσχρὰ κακόν. καὶ τοῦτο μὲν τοῦ ἀπὸ τῶν φθορῶν τε καὶ φθαρτικῶν τὸ παράδειγμα· φθαρτικὸν μὲν γὰρ ἐπιστήμης τε καὶ γνώσεως τὸ ἐπιλανθάνεσθαι· κοινότερον γὰρ τῷ τῆς ἐπιστήμης ὀνόματι ἀντὶ τῆς γνώσεως χρῆται· φθορὰ δὲ εἴη ἂν τὸ ἐπιλελῆσθαι. τοῦ δὲ ἀπὸ τῶν γενέσεων· εἰ τὸ ἀναμιμνήσκεσθαι τῶν αἰσχρῶς πραχθέντων κακόν, καὶ τὸ ἐπίστασθαι αὐτὰ κακόν· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκεσθαι γένεσίς τις. ὡσαύτως δέ φησι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχειν· ὅμοιον γὰρ τὸ ἔνδοξον ἐπί τε τῶν καθόλου προβλημάτων καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα. τὸ δὲ τῶν ἄλλων ἤτοι πρὸς τὰ παραδείγματα εἴρηκεν (οὐ γὰρ μόνον ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἃ ἂν προχειρισώμεθα, ἀληθὲς τὸ οὗ τὸ φθαρτικὸν αἱρετόν, αὐτὸ φευκτὸν εἶναι, καὶ οὗ ἡ γένεσις τῶν κακῶν, καὶ αὐτὸ κακόν, οὐκ ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης μόνης), ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων λέγει τῶν παρεπομένων ταῖς γενέσεσι καὶ ταῖς φθοραῖς, οἷον τῶν ποιητικῶν, τῶν χρήσεων, τῶν λήψεων. ἔκειτο γὰρ οὐ τὸ ποιητικὸν ἀγαθόν, καὶ αὐτὸ τοιοῦτον, καὶ

---

1 ἐμπιπλᾶσθαι AP¹ (corr. P²) 2 post ἐπιστήμης add. κακῆς aB ἡ D: τίς aABP 4 καὶ prius D: om. aABP 5 post μὲν add. τὰ D 5. 6 τῶν — τόπων aBP: τοῦ — τόπου AD 5 δὲ] μὴ A 6 παραδείγματα AD: τὰ παραδείγματα aP: τὸ παράδειγμα B 6. 7 τοιαῦτα corr. ex ταῦτα D 8 τῶν superscr. B post ἔστι add. μὲν B ante τόπος add. ὁ A 9 καὶ οὗ τῇ φθορᾷ P 11 αὐτὸ alterum D: τοῦτο aABP 12 (τ)οιαῦτα evan. D 13 δὲ] γὰρ B 15 εἰ φθορά τις Arist. ἢ om. aP(P) 16 ἔστι om. A: ἔσται Arist. 17 εἴη ἂν Diels cf. vs. 6: ἐξ ὧν libri 18 αἰσχρῶν] ὧν supra ras. 2 lit. P ἀγαθόν om. B 18. 19 αἰσχρὸν κακὸν P¹: τῶν (in mrg.) αἰσχρῶν τῶν κακῶν P² 19 φθορῶν] φθαρτῶν B 23 αἰσχρῶς D: αἰσχρῶν A: αἰσχρῶν τῶν aBP 24 post ἀναμιμνήσκεσθαι add. τε B 27 εἴρηκεν Paris. 1972 Brandis Schol. p. 277a23: εἰρηκέναι aABDP 28 ἃ om. aP ante οὐ add. γὰρ AD, οὖν aP: om. B 30 τῆς AD: om. aBP μόνης D: μόνον aABP

οὗ ἡ χρῆσις ἢ ἡ λῆψις αἱρετή, καὶ αὐτὸ αἱρετόν· ἔτι ὥσπερ οὗ τὸ φθαρτικὸν ἀγαθόν, αὐτὸ κακόν, οὕτως καὶ ἔμπαλιν, οὗ τὸ φθαρτικὸν κακὸν ἢ ἡ φθορά, αὐτὸ ἀγαθόν. καὶ ἐπὶ τούτων ⟨οὖν⟩ φησιν ὅμοιον τὸ ἔνδοξον ἐπί τε τῶν καθόλου καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα προβλημάτων εἶναι.

p. 119b17 Ἔτι ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ὁμοίως.

Καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ τοῦ ὁμοίως παραδεδομένοι τόποι, ὁ μὲν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἀνασκευαστικὸς μόνον (εἰ γὰρ τὸ μᾶλλόν τι ὂν μή ἐστιν, οὐδ' ἂν τὸ ἧττον εἴη), ὁ δὲ ἐκ τοῦ ἧττον κατασκευαστικός (εἰ γὰρ τὸ ἧττόν τι ὄν ἐστι, καὶ τὸ μᾶλλον τὸ αὐτὸ εἴη ἄν), καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ ὁμοίου ὁμοίως πρὸς ἄμφω χρήσιμος, καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευήν (εἰ γὰρ τὸ ὁμοίως τινί ⟨τι⟩ ὂν ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ τὸ ὁμοίως αὐτῷ τὸ αὐτὸ | εἴη ἄν, καὶ εἰ τὸ ὁμοίως [αὐτῷ] τινί τι ὂν μή ἐστιν, οὐδ' ἂν τὸ 147 ὁμοίως αὐτῷ τὸ αὐτὸ εἴη ἄν), φησὶ δὴ καὶ τούτους τοὺς τόπους ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων τὸ πιθανὸν ἔχειν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου. οὐκέτι δὲ τῆς διαφορᾶς αὐτῶν μνημονεύει, ἣν, ὅτε τὴν παράδοσιν αὐτῶν ἐποιεῖτο, ἐξέθετο εἰπὼν ἢ ἓν περὶ ⟨ἑνὸς ἢ ἓν περὶ⟩ δύο λέγεσθαι ἢ δύο περὶ ἑνὸς ἢ δύο περὶ δύο· φθάνει γὰρ εἰρῆσθαι. χρῆται μέντοι παραδείγματι ἐν ᾧ ἓν περὶ δύο λέγεται· τὸ γὰρ ἀγαθὸν περὶ ἐπιστήμης καὶ ἡδονῆς διὰ τοῦ παραδείγματος λέγεται. ἔνεστιν ὁμοίοις χρήσασθαι, καὶ εἰ δύο περὶ ἑνὸς λέγοιτο· εἰ γὰρ μᾶλλόν τις ἀδικία συμφέρον ἢ ἡδὺ οὖσα οὐκ ἔστι συμφέρον, οὐδ' ἂν ἡδὺ εἴη. ἀλλὰ καὶ εἰ δύο περὶ δύο λέγοιτο· εἰ μᾶλλόν τις ἀσωτία ἐλευθεριότης ἢ ἠλιθιότης τις σωφροσύνη, εἰ μὴ τὸ πρῶτον, οὐδὲ τὸ δεύτερον. οὐκέτ' ἂν ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων ἔχοι χώραν ὁ πρῶτος τῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπων παραδοθείς, οὗ ἦν παράδειγμα 'εἰ ἡ μᾶλλον ἡδονὴ μᾶλλον ἀγαθόν, καὶ ἁπλῶς ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν'. πάλιν δὲ καὶ ἐπὶ τούτων τῶν μὲν καθόλου οὐ μνημονεύει ὡς εἰρηκὼς ἤδη περὶ αὐτῶν, δείκνυσι δὲ τὴν τῶν ἐπὶ μέρους [ἐν] αὐτοῖς ὁμοιότητα. ποιεῖται δὲ τὴν

---

1 ἢ] καὶ A 3 οὖν addidi ὅμοιόν φησι B 5 ἔτι in ras. P^2 6 οἱ om. BP^1 (add. P^2) ante ἧττον add. τοῦ B τοῦ alterum ex corr. add. D: ἀπὸ τοῦ aABP 8. 9 οὐδ'—ἧττόν τι om. A 8 οὐδ' ἄν] οὐδὲ B ante εἴη add. ὂν aP, ἄν B 9 ἂν εἴη D ὁ om. D 10 ὁμοίως scripsi cf. p. 280, 27: οὕτως aADP^2: οὕτος B et, ut videtur, P^1 10. 11 καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευήν om. P 10 πρὸς tertium D: om. aAB 11 τι addidi αὐτῷ corr. ex αὐτὸ D 12 ἂν εἴη D αὐτῷ ut ex vs. 11 sive 13 illatum delevi (τι)νί τι evan. D 13 ἂν εἴη D δὴ P: δὲ aAB: δεῖν D 16 αὐτῶν om. B εἰπὼν II 10 p. 114b37 sq. post εἰπὼν evanuerunt 2—3 lit. in A ἢ primum om. aP ἑνὸς ἢ ἓν περὶ addidi cf. p. 205, 4 17 εἰρῆσθαι ABD: ἑνὶ χρῆσθαι a: ..ησθαι P 19 τοῦ Paris. 1972: om. aABDP ἔνεστιν aABP: ἔνι δὲ D ὁμοίοις aAP: ὁμοίως BD 21 οὐδ' ἂν scripsi: οὐδὲ libri εἰ alterum om. a 22 ἢ superscr. P^2 τις om. B 23 fortasse οὐκέτι ⟨δ'⟩ ἔχοι χώραν D: χώραν ἔχοι aP: χώρησιν ἔχει A: ἔχοι B 24 τόπων DP: τόπος AB: τόπον a παράδειγμα] p. 114b39 25 ἀγαθὸν μᾶλλον B ἡ ἡδονὴ ἁπλῶς a ἡ alterum om. B 26 καὶ om. AB 27 ἐν delevi

δεῖξιν πρῶτον ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ὄντος ἀνασκευαστικοῦ. τοῦ μὲν οὖν καθόλου προβλήματος εἴη ἂν παράδειγμα καθόλου· εἰ μᾶλλον ἐπιστήμη ἡδονῆς οὖσα ἀγαθὸν μή ἐστιν ἀγαθόν, οὐδ' ἂν ἡδονὴ ἀγαθὸν εἴη. τοῦ δὲ ἐπὶ μέρους αὐτὸς οὕτως μνημονεύσει· εἰ γὰρ μᾶλλον μὲν τῶν ἐξ ἄλλου γένους τι τοιοῦτον, ἐκείνων δὲ μηδέν ἐστιν, οὐδ' ἂν τὸ εἰρημένον εἴη τοιοῦτον. τί δέ ἐστι τὸ ἐξ ἄλλου γένους, αὐτὸς διὰ τοῦ παραδείγματος ἐδήλωσεν εἰπὼν οἷον εἰ μᾶλλον μὲν ἐπιστήμη τις ἀγαθὸν ἢ ἡδονή, μηδεμία δὲ ἐπιστήμη ἀγαθόν, οὐδ' ἂν ἡδονὴ εἴη· ἄλλο γὰρ γένος ἡ ἐπιστήμη καὶ ἄλλο ἡ ἡδονή. εἰ μὲν οὖν ἦν ἁπλῶς εἰλημμένον 'εἰ μᾶλλον ἐπιστήμη ἀγαθὸν ἢ ἡδονή', καθόλου ἂν ἦν λεγόμενον ἐπὶ διαφερόντων γενῶν, ὥσπερ καὶ εἰ ἐλέγετο 'εἰ μᾶλλον μὲν τόδε γένος τοῦδε τοιοῦτον', οἷον ἐπιστήμη ἡδονῆς· νῦν δὲ προσκείμενον τῷ μὲν τὸ τί τῷ δὲ τὸ τίς ἐπὶ μέρους αὐτὰ ποιεῖ. ἐπὶ μέρους δὲ ὄντος τοῦ προβλήματος ἀνασκευάζων αὐτὸ καθόλου λέγει οὐδεμία δὲ ἐπιστήμη ἀγαθόν, ὅτι μὴ ἔστιν ἄλλως ἀνασκευάζειν τὰ ἐπὶ μέρους καταφατικά, εἰ ἁπλῶς ἀνασκευάζοιτο ἀορίστως τιθέμενα, ἢ διὰ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς προελθὼν ἐρεῖ. ἔστι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ διαφερόντων γενῶν ὁ τόπος προϊὼν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὸ αὐτό. ἂν γὰρ τῶν ἐν ταὐτῷ γένει τὸ μάλιστα τοιοῦτον εἶναι δοκοῦν λαμβάνων τις δεικνύῃ μὴ τοιοῦτον ὄν, ἀνασκευάσει τὸ καὶ ἄλλο τι τῶν ὑπ' αὐτὸ τοιοῦτον εἶναι· οἷον εἰ τὸ ἐν τῷ γένει μάλιστα τοιοῦτον εἶναι δοκοῦν μή ἐστι τοιοῦτον, οὐδ' ἂν ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ γένει τοιοῦτον εἴη. εἰ γὰρ ἡ μάλιστα ἂν δόξασα ἡδονὴ τὸ ἄριστον εἶναι (αὕτη δέ ἐστιν ἡ τῆς ψυχῆς) μή ἐστι τὸ ἄριστον, οὐδ' ἂν ἄλλη τις ἡδονὴ τὸ ἄριστον εἴη. πάλιν εἰ ὃ μάλιστα τοῦ ἐνδεχομένου ἐπιστητὸν φαίνεται, μή ἐστιν ἐπιστητόν, οὐδ' ἂν ἄλλο τι ἐνδεχόμενον ἐπιστητὸν εἴη· μάλιστα δὲ τοῦ ἐνδεχομένου ἐπιστητὸν ἂν δόξαι εἶναι τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· εἰ οὖν τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐπιστητόν, οὐδ' ἄλλο τι ἄρα ἐνδεχόμενον. οὕτως οὐδὲ αἴσθησίς τις ἐπιστήμη, ἐπεὶ οὐδ' ἡ μάλιστα, οἷον ἡ ὄψις. ἀλλ' οὐδὲ ἀπαθής τις ἄνθρωπος, ἐπεὶ οὐδ' ὁ μάλιστα ἂν δόξας· οὗτος δέ ἐστιν ὁ σπουδαῖος. καὶ αὐτὸς δέ, ὅτι ἔστι καὶ ἐπὶ τοῦδε τοῦ

---

1 τοῦ τόπου BD: τόπου P: το A: τούτου a 3 ante ἡδονὴ add. ἡ D 6 γένος A 7 τοῦ om. D μὲν om. D 8 ἡ ex ἡ corr. P² itemque vs. 10: ἦ ἡ D post ἡδονὴ delevit ἀγαθὸν D: ras. 1 lit. P δὲ superscr. P 9 ante ἡδονὴ add. ἡ D εἴη] εἰσ A 10 ἦν om. A εἰ] καὶ A 11 ἦν postea add. D 12 ἐπιστήμη] ιστή in ras. 4 lit. P² 14 προβλήματος aABP: παραδείγματος D 16 post ἀνασκευάζοιτο add. τι ABD τιθέμενα aBP: τιθέμενον A: compend. D ἢ διὰ — p. 303,3 μόνον τῶν om. D, in quo octo folia videntur excidisse; H i. e. Paris. 1832 et Z i. e. Paris. 1972 passim notati sunt 17 ἐρεῖ] p. 120a6 sq. 18 προϊὼν] οἰὼν in ras. 3 lit. P² 19 ταὐτῷ aAP: αὐτῷ B post δεικνύῃ add. καὶ a 20 post εἶναι ras. 2 lit. P 20. 21 οἷον εἰ—εἶναι δο- in mrg. in ras. P² (sed pleraque perierunt) 21 ἐν τῷ γένει om. a τοιοῦτο (post ἐστι) P 22 τι om. B τοιοῦτον εἴη τῶν ἐν τῷ γένει A μᾶλλον A 23 αὐτὴ A 24 εἰ om. B 26 ἂν BP: ὂν a: om. A δόξαι scripsi: δόξει A: δόξῃ aBP 28 αἰσθήσεως A

γένους τὴν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἀνασκευὴν ποιεῖσθαι, ὀλίγον προελθὼν λέγει. ὡς δὲ τῷ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπῳ, φησίν, ἔνεστι χρῆσθαι καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα προβλημάτων ἀνασκευάζοντα, οὕτως καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ ὁμοίως τε καὶ ἧττον ἔσται καὶ τὰ ἐπὶ μέρους ἀναιρεῖν τε καὶ κατασκευάζειν. διοίσει δέ, ὅτι ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ ὁμοίως τόπος, ὡς προείρηται, καὶ ἀνασκευαστικός ἐστι καὶ κατασκευαστικός, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ ἧττον κατασκευαστικὸς μόνον, ὥσπερ καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον μόνον ἀνασκευαστικός. καὶ παρατίθεται δὲ παραδείγματα, δι' ὧν σαφῶς δείκνυσι τὸν μὲν ἀπὸ τοῦ ὁμοίως καὶ κατασκευαστικὸν ὄντα καὶ ἀνασκευαστικὸν ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου προβλημάτων οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ἧττον κατασκευαστικὸν μόνον· ὅτι γὰρ μὴ οἷόν τε τῷ ἀπὸ τοῦ ἧττον πρὸς ἀνασκευὴν χρήσασθαι, ἔδειξε. κειμένου γὰρ τοῦ εἰ ἧττον δύναμίς τις ἀγαθὸν ἢ ἐπιστήμη, ἂν μὲν προσληφθῇ τὸ ἔστι δέ τις δύναμις ἀγαθόν, δείκνυται καὶ κατασκευάζεται ὅτι καὶ ἐπιστήμη· ἂν δὲ προσληφθῇ τὸ μηδεμίαν δύναμιν ἀγαθὸν εἶναι, οὐ δείκνυται τὸ μηδὲ ἐπιστήμην· οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἰ τὸ ἧττόν τι ὂν μή ἐστι, μηδὲ τὸ μᾶλλον ὂν εἶναι, ὥσπερ ἀνάγκη, εἰ τὸ ἧττόν τι ὂν ἐστί, καὶ τὸ μᾶλλον [τι] ὂν εἶναι. τὸ δὲ παράδειγμα καὶ ἐπὶ τούτων, ᾧ κέχρηται, ἔχει ἓν περὶ δύο λεγόμενον· τὸ γὰρ ἀγαθὸν περὶ δυνάμεως καὶ ἐπιστήμης.

p. 119b31 Οὐ μόνον δὲ ἐξ ἄλλου γένους ἔστιν ἀνασκευάζειν.

Ὅτι τῷ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπῳ ὄντι ἀνασκευαστικῷ οὐ μόνον ἔστιν ἐπὶ διαφερόντων γενῶν χρῆσθαι, ὡς φθάσας εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, λέγει· ἐφθάσαμεν δὲ ἤδη τοῦτο δεδειχέναι διὰ πλειόνων παραδειγμάτων. διὰ δὲ τοῦ παραδείγματος κοινότερον περὶ τῶν ἀρετῶν ὥσπερ ἐπιστημῶν οὐσῶν εἶπε. εἴη δ' ἂν μᾶλλον ἁρμόζον τὸ παράδειγμα, εἰ δεικνύοι τις τὰς ἀρετὰς μὴ οὔσας ἐπιστήμας διὰ τοῦ τὴν μάλιστα δοκοῦσαν αὐτῶν ἐπιστήμην εἶναι (αὕτη δέ ἐστιν ἡ φρόνησις) δεικνύναι ὅτι μή ἐστιν ἐπιστήμη. τὸ δὲ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένον εἴη ἂν ἴσον τῷ 'εἰ εἴη τὸ πρόβλημα εἴ τις ἐπιστήμη ἀγαθόν', ὃ ἴσον ἂν εἴη τῷ 'εἴ τις ἀρετὴ ἀγαθόν, ἂν δειχθῇ ὅτι ἡ μάλιστα ἐπιστήμη, τοῦτ' ἔστιν ἡ μάλιστα ἀρετή, μή ἐστιν ἀγαθόν, οὐδ' ἂν ἄλλη τις ἀρετὴ ἀγαθὸν εἴη'.

---

1 ὀλίγον προελθὼν] p. 119b31 4 ἔσται aP: ἐστι AB τὰ ABP: τὰς a 5 ὁμοίως B, P1 corr.: ὁμοίου aA, Ppr. προείρηται] p. 284,8—11 6 ἐστι καὶ κατασκευαστικός om. P 7 παρατίθεται BP: προτίθεται aA 8 σαφὲς a ὁμοίως A: ὁμοίου aBP καὶ om. B 12 ἡ ex ἡ corr. P2 13 προβληθῇ B 14 ἂν aP: ἐὰν AB 16 ὂν prius B: om. aAP post τὸ alterum ras. 1 lit. P 17 τι alterum delevi 18 τούτων ᾧ aAP: τούτω τῷ τόπω B 20 γένους] τινὸς B 21 οὐ add. P2 22 καὶ ἐπὶ τῶν διαφερόντων B εἶπεν] p. 119b18 23 ἐφθάκαμεν (sc. p. 285,17 sq.) A δὲ—εἴη (25), summi versus verba, perierunt in P 25 οὐσῶν om. B εἴη δ' AB: τὸ, οὐδ' a 26 τι Z: om. aABP τὴν τοῦ A 28 εἰ om. A 29 ἂν alterum om. A 30 ἡ prius om. B

p. 119b35 Ἔτι ἐξ ὑποθέσεως, ὁμοίως ἀξιώσαντα, εἰ ἑνί, καὶ πᾶσιν.

Ἐκθέμενος τίνες εἰσὶ χρήσιμοι τόποι πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα προβλήματα, καὶ πρῶτον μὲν δείξας ὅτι καὶ δι' ὧν τὰ καθόλου δείκνυται, διὰ τούτων καὶ τὰ ἐν μέρει τῷ ὑπὸ τὰ καθόλου εἶναι, δεύτερον ἐκθέμενος τοὺς τόπους, οἳ ὅμοιον τὸ ἔνδοξον ἔχουσιν ἐπί τε τῶν καθόλου καὶ τῶν ἐπὶ μέρους λεγόμενοι, καὶ δείξας ὅτι ὁμοίως ἀπ' αὐτῶν πρὸς ἀμφότερα ἔστιν ἐπιχειρεῖν, νῦν περὶ τῶν ἐξ ὑποθέσεως λέγει, οὓς καὶ αὐτοὺς δείκνυσιν ἁρμόζοντας ὥσπερ τοῖς καθόλου οὕτως δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα· χρηστέον γάρ φησι τῷ ἐξ ὑποθέσεως τόπῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων. τίς δέ ἐστιν ὁ ἐξ ὑποθέσεως τόπος, ἐδήλωσεν προσθεὶς ὁμοίως ἀξιώσαντας, εἰ ἑνί, καὶ πᾶσιν ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν. καὶ γὰρ κατασκευαστικὸς καὶ ἀνασκευαστικὸς οὗτος ὁ ἐξ ὑποθέσεως τόπος. ἂν μὲν γὰρ ᾖ ζητούμενον εἰ πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος, καθόλου τε τὸ πρόβλημα καὶ χρησόμεθα τῷ ἐξ ὑποθέσεως τόπῳ ἀξιώσαντες, εἰ μία δειχθείη, καὶ πάσας οὕτως ἔχειν· δείξαντες γὰρ ὅτι ἡ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πάσας ἂν εἴημεν διὰ τὴν ὑπόθεσιν δεδειχότες. εἰ δὲ ἀνασκευάζοιμεν, λαβόντες ὅτι, εἰ μία μή ἐστιν ἀθάνατος, οὐδὲ ἄλλη, δείξαντες ἢ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἄλλην τινὰ μὴ οὖσαν ἀθάνατον καθόλου ἂν εἴημεν δεδειχότες ὅτι οὐδεμία. εἰ δὲ εἴη ζητούμενον εἴ τις ψυχὴ ἀθάνατος, οἷον ἡ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ μέρους μὲν ἔσται τὸ πρόβλημα· ὁμοίως δὲ χρησάμενοι τῷ ἐξ ὑποθέσεως τόπῳ καὶ λαβόντες τὸ 'εἰ τὶς ἀθάνατος, καὶ πᾶσα ψυχή ἐστιν ἀθάνατος', δείξαντές τινα ἀθάνατον καὶ διὰ τούτου τὸ καὶ πᾶσαν ἀθάνατον εἶναι λαβόντες εἴημεν ἂν καὶ τὸ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀθάνατον εἶναι δεδειχότες, ὃ ἦν ἐν τῷ προβλήματι. τὸ ἀντικείμενον πάλιν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀθάνατος * * * * δείξαντες καὶ ὅτι μηδεμία ἔχοιμεν ἂν· ἐξ οὗ συναγοίμεν ἂν ὅτι οὐδὲ ἡ τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ἧς ἡ ζήτησις ἦν. ὅτι δὲ τὸν οὕτως δεικνύντα ἀνάγκη τὸ καθόλου δεικνύναι, εἰ καὶ τὸ πρόβλημα ἐπὶ μέρους εἴη, γνώριμον· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως τῇ ἐξ ὑποθέσεως χρήσασθαι δείξει· ἀξιῶσαι γὰρ δεῖ ὅτι ὁμοίως, εἰ ἑνί, καὶ πᾶσιν.

---

1 ἀξιώσαντα εἰ corr. ex ἀξιώσαντε (supra ι et αν ras.) P^2: ἀξιώσαντας εἰ B post ἑνί add. καὶ δύο B 6 οἳ BP: οἷον aA 7 ὁμοίας A 8 ἐπιχειρῆσαι A περὶ τῶν H: τῶν A, Bcorr.: τὸν aP, Bpr. αὐτὸς A 10 καὶ A: om. aBP πραγμάτων B 11 τρόπος P ἐδήλωσεν om. A post προσθεὶς add. τὸ H 11. 12 ἀξιώσαντα aP Arist. cf. vs. 1 12 post πᾶσιν add. ὁμοίως aB ὑπάρχει (post πᾶσιν) A ᾖ (καὶ H) μὴ ὑπάρχειν H Arist.: om. aABP post γὰρ add. καὶ H 13 ὁ om. aP τρόπος P 14 ἀθάνατον B 15 τρόπῳ P ἀξιώσαντες εἰ μία corr. ex ἀξίως ἄντε σημει P^2 δειχθείη] εἰ P^2 πάσας corr. P^2 16 καὶ om. aP 17 τῆς ὑποθέσεως B εἰ alterum om. a 20 εἰ τὶς A: εἰ ἡ τὶς B: εἰ ἡ P: εἰ a 21 τρόπῳ BP 22 post δείξαντες add. δὲ aP 23 καὶ τὸ B 23. 24 λαβόντες—εἶναι om. B 24 ὃ scripsi: οὗ libri 25 τὸ om. A supple velut οὕτως δείξομεν· λαβόντες, εἰ μία μή ἐστιν ἀθάνατος, μηδ' ἄλλην εἶναι, τὴν τῶν φυτῶν ψυχὴν ἢ τὴν τῶν ζώων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀθάνατος 26 ἂν alterum H: om. aABP 28 post εἰ add. δὲ B 29 χρήσασθαι A: χρῆσθαι aBP

p. 119b37 Εἰ μὲν οὖν ὑπάρχειν τινὶ κεῖται.

Τὸ λεγόμενόν ἐστιν ὅτι, εἰ εἴη καταφατικὸν ἐπὶ μέρους κείμενον, ὃ βουλόμεθα ἀνασκευάσαι, δεῖ πειρᾶσθαι τῷ ἐξ ὑποθέσεως χρωμένους τόπῳ τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν δεικνύναι, αἰτησαμένους τὸ εἰ δειχθείη ὅτι τινὶ μὴ ὑπάρχει, ἔσεσθαι δεδειγμένον καὶ τὸ μηδενί· δι' οὗ ἀναιρεθήσεται καὶ τὸ τινὶ ὑπάρχειν, ὃ ἀνελεῖν βουλόμεθα. εἰ δέ τινι μὴ ὑπάρχειν εἴη κείμενον, ἀνάπαλιν τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν δεικνύναι καὶ διὰ τούτου λαμβάνειν ἐκ τῆς ὑποθέσεως τὸ καὶ παντί. δῆλον δέ ἐστιν ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος καθόλου ποιεῖ τὸ πρόβλημα, ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ 'διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὸ καθόλου δείκνυσι διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους', καίτοι προκειμένου τὸ ἐπὶ μέρους ἀνελεῖν, ἐπεὶ ἦν τὸ πρόβλημα ἐπὶ μέρους.

p. 120a6 Ἀδιορίστου μὲν οὖν ὄντος τοῦ προβλήματος.

Καὶ ταῦτα ἔτι περὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων· τὰ μὲν γὰρ ἁπλῶς καὶ ἀδιορίστως λέγεται, τὰ δὲ μετὰ διορισμοῦ τινὸς ἢ καὶ πλειόνων. δείκνυσιν οὖν πῶς μὲν τὰ ἀδιόριστα ἐπὶ μέρους ἀνασκευάζειν τε καὶ κατασκευάζειν οἷόν τε, πῶς δὲ τὰ διωρισμένα, καὶ τούτων πῶς μὲν τὰ ἧττον, πῶς δὲ τὰ μᾶλλον, καὶ ὅτι τὰ ἀδιόριστα κατασκευασθῆναι ῥᾷον ἢ ἀνασκευασθῆναι. εἰκότως δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ συμβεβηκότος λεγομένοις καὶ περὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων ἐπέξεισιν· ὡς γὰρ ἥδη πλεοναχῶς ἐρρήθη, ἐν μόνῳ τῷ συμβεβηκότι μάλιστα τὰ ἐπὶ μέρους ἐστὶ προβλήματα. ἔστι δὲ ἐπὶ μέρους μὲν ἀδιόριστα προβλήματα τὸ 'τὶς ἡδονὴ ἀγαθόν', τοῦτο μὲν καταφατικόν, ἀποφατικὸν δὲ πάλιν τὸ 'τὶς ἡδονὴ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν'. ἐπὶ μέρους μὲν γὰρ καὶ τὸ 'ἡ τοῦ ἀκολάστου ἡδονὴ ἀγαθόν', ἀλλὰ τὸ οὕτως ἐπὶ μέρους διωρισμένον καὶ οὐχ ἁπλῶς λεγόμενον· ὡς δὲ ἴσον δυνάμενον 'ἡδονὴ ἀγαθόν', ὃ κυρίως ἀδιόριστον λέγεται. καὶ 'τὶς ἡδονή', καὶ πάλιν 'ἡδονὴ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν' καὶ '⟨τὶς⟩ ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν', οὕτως αὐτοῖς χρῆται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ⟨αἱ⟩ οὕτως ἐπὶ μέρους ἀδιόριστοι, ὅτι ταύταις τῶν ἐπὶ μέρους αἱ ἀδιόριστοι ἴσον δύνανται. προειπὼν γὰρ οἷον εἰ

---

1 ὑπάρχει B 3 χρωμένω A τρόπω AP 4 ὅτι AB: ὃ aP 6 ὑπάρχει utroque loco B δέ τι B 7 post ἀνάπαλιν add. δὲ B: ras. 2—3 lit. P an ⟨δεῖ⟩ δεικνύναι? καὶ διὰ τούτου A: τὸ τινὶ διὰ τό B: καὶ δι' αὐτοῦ aP 8 δῆλον—ὅτι om. P δῆλον δὲ aB Arist.: καὶ δῆλον A ὁ (corr. ex ὃ P²) ὑποτιθέμενος aP Arist.: ὁ ὑποθέμενος B: ὃ ὑπεθέμεθα A 9 ὃ H: om. aABP τὸ alterum om. BP¹ (add. P²) 11 ἀνελεῖν—μέρους om. B 12 ἀορίστου AP¹ (corr. P²) οὖν om. B 13 ταῦτα AP: τὰ αὐτά aB ἔτι AP²: ἐστι aBP¹ γὰρ om. BP¹ (add. P²) 14 καὶ prius om. B post δὲ add. καὶ B ἢ in ras. P² 15 οὖν add. P² ἐπὶ μέρους ἀδιόριστα A 17 μᾶλλον—ἧττον A ῥᾴω a et ante ras. 1 lit. P 19 διέξεισιν aP 19. 20 ἐρρήθη] velut p. 128,19 sq. 20 τῷ συμβεβηκότι μόνῳ B τὰ om. B ἐστὶ add. P² 21 ἔστι—προβλήματα om. B τοῦτο] τῷ τὸ A 22 τῆς ἡδονῆς A οὐκ ἔστιν B: ἐστιν οὐκ aAP 23 μὲν om. A 24 ἐπὶ μέρους, quod post διωρισμένον collocant aABP, transposui cf. vs. 27: om. H 24. 25 fort. δυναμένων 26 post πάλιν add. ἡ AB καὶ (τὶς addidi) ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν H: om. aABP 27 αὐτοῖς AB: αὐτῷ aP διὰ om. in lac. P αἱ addidi οὕτως AB: οὗτοι aP 28 τῶν in ταῖς mutavit P

τις ἔφησεν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἢ μὴ ἀγαθόν, τῷ μὲν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ὡς ταὐτὸν λαμβάνει τὸ τινὰ ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῷ δὲ μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἡδονὴν τὸ τινὰ ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν· λέγει γὰρ ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινα ἔφησεν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν. αὗται μὲν οὖν ἐπὶ μέρους ἀδιόριστοι, [καὶ] διότι οὐ διώρισται πότερον διὰ τὸ καθόλου ἢ καθ'. αὑτὰς τιθέασι τὸ ἐν μέρει. διωρισμένας δὲ ἐπὶ μέρους λέγει τήν τε λέγουσαν 'τις μὲν ἡδονὴ ἀγαθόν, τις δ' οὔ' καὶ τὴν μίαν μόνην ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ τὴν θεωρητικὴν ἡδονὴν μόνην ἀγαθόν.

Οὐσῶν δὴ διαφορῶν τούτων ἐν ταῖς ἐπὶ μέρους, πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἀδιορίστου ἐπὶ μέρους τὸν λόγον ποιεῖται, καί φησι τὴν τοιαύτην ἐπὶ μέρους ἀνασκευάζεσθαι μὲν μοναχῶς, κατασκευάζεσθαι δὲ διχῶς. τὴν γὰρ λέγουσαν 'τις ἡδονὴ ἀγαθόν' ἀνασκευάσαι μόνως ἔστι δείξαντας καθόλου ὅτι μηδεμία ἡδονὴ ἀγαθόν· ὁ γὰρ δείξας τινὰ ἡδονὴν μὴ οὖσαν ἀγαθὸν οὐκ ἀνεσκεύακε τὸ τινὰ ἀγαθὸν εἶναι διὰ τὸ δύνασθαι καὶ ταύτην ἀληθῆ εἶναι δειχθείσης ἐκείνης. ὁμοίως καὶ τὴν λέγουσαν τινὰ ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθὸν μόνως ἔστιν ἀνασκευάσαι δείξαντας ὅτι πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν· οὐδέπω γὰρ ὁ δείξας τινὰ ἡδονὴν ἀγαθὸν ἀνῄρηκε τὸ μὴ εἶναί τινα ἀγαθόν. αὐτὸς δὲ εἰπὼν περὶ τῆς ἐπὶ μέρους ἀποφατικῆς ὅτι διὰ τῆς καθόλου καταφατικῆς μόνης ἀναιρεῖται, προσέθηκεν ἐὰν γὰρ δείξωμεν ὅτι ἐστί τις ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν, οὔπω ἀναιρεῖται τὸ προκείμενον, οὐκ ἐπὶ τῆς ἐπὶ μέρους ἀποφατικῆς τοῦτο λέγων, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐπὶ μέρους καταφατικῆς, περὶ ἧς φθάσας προειρήκει. οὐκέτι δὲ τὸ ὅμοιον παρατίθεται ἐπὶ τῆς ἐπὶ μέρους ἀποφατικῆς, δεικνὺς ὅτι ὑπὸ τῆς ἐπὶ μέρους καταφατικῆς οὐκ ἀναιρεῖται, ὡς γνωρίμου γεγονότος καὶ τούτου διὰ τοῦ εἰρημένου ἐπὶ τῆς ἐπὶ μέρους καταφατικῆς. κατασκευάζειν δὲ διχῶς φησιν εἶναι ἑκάτερον τῶν οὕτως ἐπὶ μέρους. καὶ γὰρ καθόλου δείξαντες πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ ἐπὶ μέρους τινὰ ἡδονὴν ἀγαθὸν κατεσκευακότες ἂν εἴημεν τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικόν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐπὶ μέρους ἀποφατικὸν κατασκευάζοιτο ἄν, εἰ δειχθείη μηδεμία ἡδονὴ ἀγαθόν (εἰ γὰρ μηδεμία, οὐδὲ τίς), καὶ εἰ τις μὴ εἴη ἀγαθόν· ἀμφοτέρως γὰρ γίνεται δεδειγμένον ὅτι τις ἡδονὴ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν.

---

2 λαμβάνεται A τὸ] τῶ A, Ppr. post ἡδονὴν add. ἔφησεν B: ras. 4 lit. P 3 τὸ ex τῶ corr. P¹ 5 καὶ delevi ὅτι B 6 post ἢ add. τὸ B ante διωρισμένας add. δωρισμένης δὲ τῆς θέσεως (συνθέσεως B) lemma AB, superscr. P⁵ (signum add. P²) 7 τε om. aP 7. 8 καὶ—ἡδονὴν ἀγαθὸν om. a fort. μία μόνη ἡδονὴ—θεωρητικὴ ἡδονὴ μόνη 8 καὶ τὴν—ἀγαθόν om. signo appicto, cui in mrg. nihil respondet, P 9 δὴ AP: δὲ a: om. B ἐν superscr. B 11 μὲν om. B 12 τὶς ἡδονὴ A: τινὰ ἡδονὴν aBP δείξαντας H: δείξαντα aBP: δείξαντες A cf. vs. 16 14 ἀνασκεύασε A: ἀνεσκεύασε a ἀγαθὴν B 16 δείξαν supra scripto τ A 17 post εἶναί τινα add. ἡδονὴν BHZ 20 οὐκ add. P² (om. C: οὐκ ἀγαθὸν ἢ ἀγαθόν Arist.) οὐκ scripsi: καὶ libri 21 λέγει a: λόγω (ω supra compend. manus primae P²) P ἀλλὰ περὶ scripsi: πολλὰ περὶ aABP: ~~πολλὰ~~ δ ἐπὶ Z 22 προείρηκεν A περιτίθεται B 23 ὑπὸ scripsi: ἐπὶ libri 23. 24 ἀποφατικῆς A 27 ἀγαθὸν prius om. A κατασκευακότες aAP 28. 29 κατασκευάζοιτο aP: ἀνασκευάζοιτο AB 29 ἐπιδειχθείη aP post δειχθείη add. ἂν B 30 ἢ A ὅτι aP: εἰ AB

p. 120a20 Διωρισμένης δὲ τῆς θέσεως.

Εἰ δὲ διωρισμένον εἴη τὸ πρόβλημα, ὃ θέσιν εἶπε, καὶ εἰ εἴη διορισμὸς τοιοῦτος ἐν τῷ προβλήματι, εἰ τὶς μὲν ἡδονὴ ἀγαθόν, τὶς δὲ οὔ (δοκεῖ δέ μοι τὸ 'τὶς δὲ οὔ' προστεθεικέναι οὐχ ὡς πάντως ὀφεῖλον ἐν τῇ προτάσει κεῖσθαι, ἀλλ' ὡς δηλωτικὸν ὂν τοῦ τὴν ἐπὶ μέρους ἀληθῆ εἶναι καθ' αὑτὴν μόνον ἀλλὰ μὴ διὰ τὴν καθόλου, ὑφ' ἣν ἐστι, μηδὲ ἀδιορίστως· καὶ γὰρ εἰ εἶεν δύο προτάσεις κείμεναι, οὐκέτι ἡ μία πρότασις διχῶς ἀναιρεθήσεται, ἀλλὰ δύο οὖσαι ὑπὸ δύο, ἡ μὲν καταφατικὴ ὑπὸ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς, ἡ δὲ ἀποφατικὴ ὑπὸ τῆς καθόλου καταφατικῆς), διχῶς δή, φησίν, ἐνδέχεται τὴν οὕτω διωρισμένην ἐπὶ μέρους ἀναιρεῖσθαι. καὶ γὰρ πάσης ἀγαθῆς δειχθείσης ἀναιρεῖται τὸ τινὰ μὲν εἶναι τινὰ δὲ μή. καὶ εἰ μηδεμία ἀγα|θὸν οὖσα δειχθείη· οὐ γὰρ οἷόν τε μηδεμιᾶς οὔσης ἡδονῆς ἀγαθῆς τινὰ μὲν εἶναι ἀγαθὸν τινὰ δὲ μή. εἰ δὲ οὕτως ἔχοι ὁ τῆς ἐπὶ μέρους διορισμός, εἰ μία μόνη ἡδονὴ ἀγαθόν, τριχῶς ἡ ἀναίρεσις αὐτῆς ἔσται. καὶ γὰρ ἂν πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθὸν οὖσα δειχθῇ, ἀναιρεῖται τὸ 'μία μόνη', κἂν μηδεμία· εἰ γὰρ μηδεμία ἀγαθόν, οὐκ ἀληθὲς οὐδὲ τὸ 'μία μόνη'· ἀλλὰ κἂν δειχθῶσιν πλείους οὖσαι ἀγαθαί, καὶ οὕτως ἀναιρεῖται τὸ μίαν μόνην ἀγαθὸν εἶναι. εἰ δὲ ἔτι ἐπὶ πλεῖον ὁ διορισμὸς τοῦ ἐπὶ μέρους προβλήματος γένοιτο καὶ ἔχοι οὕτως, εἰ ἡ φρόνησις μόνη τῶν ἀρετῶν ἐπιστήμη, τετραχῶς ἡ ἀναίρεσις αὐτῆς ἔσται. καὶ γὰρ ἂν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ ἐπιστήμη ἐστὶ δειχθῇ, κἂν ὅτι οὐδεμία ἀρετὴ ἐπιστήμη, κἂν ὅτι πλείους, οἷον ἡ δικαιοσύνη (οὐκέτι γὰρ μόνη), κἂν ὅτι ἡ φρόνησις οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, δῆλον ὅτι ἄλλης τινὸς οὔσης· κἂν γὰρ ἄλλαι τινὲς ὦσιν, αὕτη δὲ μή, ἀναιρεῖται τὸ κείμενον. ἀλλὰ καὶ εἰ κείμενον εἴη τρεῖς μόνας τάσδε τινὰς ἀρετὰς ἐπιστήμας εἶναι, πενταχῶς ἂν ἀναιροῖτο κατὰ τὸν ὑφηγούμενον τρόπον· καὶ γὰρ διὰ τοῦ 'πᾶσα' καὶ διὰ τοῦ 'οὐδεμία' καὶ διὰ τοῦ 'πλείους' καὶ διὰ τοῦ 'ἐλάττους' καὶ διὰ τοῦ 'οὐ καὶ αὗται αἱ τρεῖς αἳ ἦσαν ὠνομασμέναι ἐν τῷ προβλήματι'. περὶ τούτων καὶ Θεόφραστος ἐπὶ τέλει τοῦ Περὶ καταφάσεως δοκεῖ πεποιῆσθαι λόγον.

---

2 εἰ alterum om. P ante διορ. add. ὁ aP 4 προστεθεικέναι Brandis Schol. p. 277b24: προστέθεικεν aP^2: προστέθηκεν AP^1: προσέθηκεν B ὡς πάντως] ἁπλῶς B τῇ superscr. B 5 ὂν A: οὐ aP: om. B τοῦ aBP^2: om. AP^1 5. 6 ἀληθῆ εἶναι καθ' αὑτὴν A: καθ' αὑτὴν μὴ εἶναι ἀληθῆ B: μὴ εἶναι καθ' αὑτὴν (ras· 8 lit. P) ἀληθῆ aP 6 ἀλλὰ μὴ scripsi (i. e. μὴ, quod ante εἶναι collocant aBP, transposui): ἀλλ' οὐ A: ἀλλὰ aBP 6. 7 μὴ ἀδιορίστως δέ A 9 ἀποφατικῆς — καταφατικῆς scripsi: καταφατικῆς — ἀποφατικῆς libri 13 εἶναι ἀγαθὴν aP δὲ prius om. A ἔχοι P: ἔχει aAB 15 καὶ γὰρ ἂν AB: κἂν γὰρ aP δειχθείη B ἀνῄρηται aP 16 εἰ aP: κἂν AB 17 ἀγαθαὶ B: ἀγαθὸν aAP 18 ante μίαν add. τὴν A ἀγαθὸν P: ἀγαθὴν aAB πλεῖον aP: πλείω AB 19 ἔχει B ἀρετῶν AB: αἱρετῶν aP 22 ἡ alterum add. P^2 23 οὔσης] ἐπιστήμης A 23. 24 αὗται μὴ ἀναιρεῖται δὲ A 25 ἂν om. A 25. 26 an ὑφηγημένον? 26. 27 διὰ τοῦ] τοὺς A 27 διὰ τοῦ οὐ scripsi: δι' αὐτοῦ (restituit P^2) οὗ libri καὶ tertium et αἳ om. A 28 εἰσὶν B 29 ante τέλει add. τῷ A παρὰ B περὶ — καθάπερ ἐν (p. 209,2), infimi versus verba, perierunt in P λόγον A: om. aB

p. 120ª32 Χρήσιμον δὲ καὶ τὸ ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα, ἐν οἷς ὑπάρχειν τι ἢ μὴ εἴρηται, καθάπερ ἐν τοῖς καθόλου προβλήμασιν.

Ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ ἠξίου περὶ τῶν καθόλου προβλημάτων τεθέντος τοῦ προβλήματος ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα ἢ τὰ ὑπὸ τὸ καθόλου, καὶ εἰ μὲν μηδενὶ εὑρίσκοιτο ὑπάρχον τὸ τιθέμενον καθόλου ὑπάρχειν πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ προενέγκασιν, καθόλου λαμβάνειν ὅτι μηδενὶ ὑπάρχει, ἢ ἐὰν πολλοῖς φαίνηται ὑπάρχον, τιθέναι ὅτι πᾶσιν ἢ φέρειν ἔνστασιν ἐπὶ τίνος οὐχ οὕτως, οὕτως φησὶ δεῖν ποιεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει προβλημάτων· τοῦτο γὰρ εἶπε διὰ τοῦ ἐν οἷς ὑπάρχειν τι ἢ μὴ εἴρηται. ἐὰν γὰρ ᾖ κείμενον ὅτι τις ἡδονὴ ἀγαθόν, χρὴ ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὰς ἐν μέρει ἡδονάς, ὥσπερ καὶ εἰ ἦν κείμενον καθόλου ὅτι πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν· κἂν μὲν εὑρίσκηται ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐπιβλέψει τις ἡδονὴ οὖσα ἀγαθόν, δεδειγμένον ἂν εἴη τὸ προκείμενον· ἐὰν δὲ ἐπὶ πολλῶν μὴ οὕτως ἔχον εὑρίσκηται, τὸ καθόλου ἀξιώσομεν, τὸ μηδεμίαν εἶναι ἀγαθόν. οὕτως δὲ ἐσόμεθα καὶ τὸ προκείμενον ἐπὶ μέρους ὂν ἀνεσκευακότες, ὥστε καὶ τοῦτο κοινὸν τοῖς ἐπὶ μέρους προβλήμασιν.

p. 120ª34 Ἔτι δὲ ἐν τοῖς γένεσιν ἐπιβλεπτέον διαιροῦντα κατ' εἴδη μέχρι τῶν ἀτόμων, καθάπερ εἴρηται πρότερον.

Ἦν καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν καθόλου προβλημάτων εἰρημένον ἐν τῷ δευτέρῳ, ὅτι, ἐν οἷς προβλήμασιν γενικόν τι εἴληπται, χρὴ τὴν διαίρεσιν αὐτοῦ εἰς τὰ εἴδη ποιεῖσθαι καὶ πάλιν εἰς τὰ ὑπὸ τὰ εἴδη καὶ μέχρι τῶν ἀτόμων ἐπισκοπεῖν, εἰ ἑκάστῳ αὐτῶν ὑπάρχει τὸ τῷ γένει ἐν τῷ προβλήματι τεθὲν ὑπάρχειν. εἰ γὰρ εἴη πρόβλημα πότερόν ἐστι τῶν ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ἢ οὔ, ἐπεὶ τὰ ἀντικείμενα πλεοναχῶς, ἠξίου ἕκαστον αὐτῶν ἰδίᾳ λαμβάνειν, εἶτα τὰ ὑπὸ ἕκαστον αὐτῶν ἰδίᾳ καὶ ἐπισκοπεῖν εἰ ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη· χρήσιμον γὰρ τοῦτο καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευήν. ὡς δὴ ἐπὶ τῶν καθόλου, οὕτως φησὶ δεῖν ποιεῖν καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα προβλημάτων, ὅταν τι γενικὸν ἐν αὐτοῖς ᾖ. οἷον εἰ εἴη τὸ πρόβλημα εἰ τινων ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, διαιρετέον ὁμοίως τὰ ἀντικείμενα καὶ ἐφ' ἕκαστον ἐπιβλεπτέον, αὐτό τε καὶ

---

2 ὑπάρχει A 4 ἐν τῷ δευτέρῳ] c. 2 p. 109ᵇ26—29 5 ἐπιβλέπων, om. ἐπὶ lac. rel. P ἕκαστον a ἢ τὰ ὑπὸ in ras. 5—6 lit. P² 7 τινὰ τῶν ἐπ' αὐτὰ B ὑπάρχειν aA 9 τίνων B οὕτως alterum BZ: τοῦτο H: om. aAP δεῖ B 12 εἰ add. P² 15 ἔχον om. B 16 δὲ] οὖν B ὂν ἐπὶ μέρους aP ἀνασκευακότες aAP 19 post εἴρηται add. καὶ B 20 περὶ A ἐν τῷ δευτέρῳ] c. 2 p. 109ᵇ13 sq. 23 ἐπισκοπεῖ A 24. 25 τῶν ἀναγκαίων αὕτη ἡ B 26 ἴδια (ante καὶ) libri 27 post χρήσιμον add. μὲν aBP 28 πρὸς aP: om. AB 31 post καὶ prius ras. 3 lit. P ὑποβλεπτέον B τε scripsi: γε aAP: δὲ B

τὰ ὑπ' αὐτό· κἂν μὲν ἐπὶ πολλῶν φαίνηται οὕτως ἔχον, κατασκευάζειν τὸ πρόβλημα ὡς καθόλου πᾶσιν ὑπάρχοντος τοῦ τινὶ αὐτῶν ὑπάρχειν κειμένου· ἂν δὲ ἐπὶ πολλῶν μὴ οὕτως ἔχον εὑρίσκηται, ἀπὸ τούτων ὁρμωμένους ἀξιωτέον πάλιν ὅτι οὐδενί. καὶ οὕτως ἀνασκευαστέον τὸ ἐπὶ μέρους καταφατικὸν πρόβλημα. ὁμοίως, κἂν λέγῃ τις τινὰ ἀρετὴν ἐπιστήμην εἶναι, διαιρετέον τὰς ἀρετάς, πρῶτον μὲν εἰς τὰς λογικὰς καὶ τὰς ἠθικάς, εἶτα πάλιν τὰς λογικὰς ἰδίᾳ καὶ τὰς ἠθικὰς καθ' αὑτάς, δεικνύντας ἐπὶ τῶν ἀεὶ προχειριζομένων ὅτι μὴ ἐπιστῆμαι, τὸ καθόλου λαμβάνειν, ὅτι μηδεμία, καὶ οὕτως ἀνασκευάζειν τινὰ εἶναι ἐπιστήμην. ἔστι δὲ οὐ πολὺ διαφέρων οὗτος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, πλὴν ὅτι οὗτος μὲν τοῦ γένους τὴν | διαίρεσιν εἰς εἴδη πρῶτον ἠξίου ποιεῖσθαι, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰ ὑπὸ τὰ εἴδη τῇ τάξει προϊόντας ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα ἔρχεσθαι, ὁ δὲ πρὸ τούτου, εἰ καὶ μὴ γένος ἦν τὸ λαμβανόμενον, κοινόν δέ τι, ἠξίου ἐπιβλέπειν εὐθὺς ἐπὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ ἄτομα. 151

p. 120a38 Ἔτι ἐφ' ὧν ἔστιν ἢ εἴδει ἢ ἀριθμῷ διορίσαι τὸ συμβεβηκός.

Εἰπὼν δὲ δεῖν διαιρεῖν τὸν ὑποκείμενον ὅρον ἐν τοῖς προβλήμασι τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὁμοίως ἔν τε τοῖς καθόλου καὶ τοῖς ἐν μέρει, καὶ ἐὰν ᾖ γενικόν, εἰς τὰ εἴδη ἕως τῶν ἀτόμων, νῦν λέγει περὶ τοῦ κατηγορουμένου καὶ συμβεβηκέναι λεγομένου ⟨δ⟩ καὶ αὐτὸ εἶπεν ἐπὶ τῶν καθόλου. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, ἐφ' ὧν οἷόν τέ ἐστι, δεῖν φησι καὶ τοῦτον διαιρεῖν καὶ ὁρίζειν ἢ κατ' εἶδος ἢ κατ' ἀριθμὸν καὶ ὁρᾶν εἴ τι τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ· ἂν μὲν γὰρ ὑπάρχον εὑρίσκηταί τι αὐτῶν τῷ ὑποκειμένῳ, κατεσκευασμένον ἔσται τὸ πρόβλημα ἐπὶ μέρους ὄν, εἰ δὲ μηδὲν εὑρίσκοιτο, ἀνεσκευασμένον. οἷον εἰ ζητοῖτο πότερον ὁ χρόνος κινεῖται ἢ οὔ, ἐπεὶ ἡ κίνησις πολλαχῶς λέγεται, διαιρετέον καὶ ληπτέον τὰ εἴδη τῆς κινήσεως. ἐπεὶ τοίνυν πᾶσα κίνησις ἢ κατὰ τόπον ἐστὶν ἢ κατὰ ποσὸν ἢ κατὰ ποιότητα, ἑκάστην τῶν κινήσεων ληπτέον καὶ ζητητέον εἰ κατά τινα αὐτῶν οἷόν τε κινεῖσθαι τὸν χρόνον. καὶ εἰ φαίνοιτο μήτε κατὰ τόπον κινούμενος (οὐ γὰρ ἀλλάσσει τόπον· πῶς γὰρ τὸ μὴ ὑπομένον οἷόν τε ἀλλάσσειν τόπον;), ἀλλὰ μηδὲ κατὰ μέγεθος

---

1 κατασκευάζει A 2 πᾶσιν ὑπάρχοντα A 4 πάλιν ἀξιωτέον B 5 τινὰ AB: τὴν aP 7 λογικὰς — ἠθικὰς B: λογικὰς — λογικὰς A: ἠθικὰς — λογικὰς aP ante καθ ras. 2—3 lit. P 8 ἐπιστήμη B 10 πρὸ add. P² 11 πρῶτον εἰς εἴδη A ὑπὸ τὰ om. aP 12 προέρχεσθαι B 17 εἰπὼν δὲ AB: ἀνωτέρω εἰπὼν a et in ras. 8 lit. P²: εἰπὼν H τὸν ὅρον τὸν ὑποκείμενον B 18 τοῖς (ante ἀπὸ) om. A 18. 19 ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους H 19 ἂν aP γενικὸν A: γενικῶς B: γενικὸς aP (comp. ὸς in ras. P²) ἕως] ὡς A περὶ] ἐπὶ B 20 δ addidi εἶπεν] II 3 22 τούτων A διορίζειν B 23 εἴ τι] ἐπὶ B ἐκ τῆς] ἑκάστης B, Ppr. ὑπάρχειν B 24 τοῦ ὑποκειμένου A 25 εὑρίσκηται A 26 πολλαχῶς om. B 28 ἢ κατὰ ποσὸν om. A 31 μὴ om. A post μέγεθος repetit ὑπομένον οἷόν τε ἀλλάσσειν τόπον aABP: om. Z

(ὑπομένοντος γὰρ καὶ ἡ κατὰ ποσὸν κίνησις), μήτε κατὰ ποιότητα μήτε κατ' ἄλλο τι κινήσεως εἶδος, ἀνασκευάζοιτο ἂν τὸ τὸν χρόνον κινεῖσθαι. εἰ δὲ ζητοῖτο εἰ κίνησις ὁ χρόνος, γενικὸν ἂν τὸ πρόβλημα γίνοιτο. δεικνύοιτο δ' ἂν ὅτι μή ἐστιν κίνησις, ὅτι μήτε τοπικὴ ἐστι μήτε ἀλλοιωτικὴ μήτε κατὰ ποσόν· εἰ γάρ τις τούτων ἦν, πᾶν ἂν τὸ ἐν χρόνῳ ὂν ἐν κινήσει τούτων τινὶ ἦν τῇ αὐτῇ τε καὶ συνεχεῖ. ὁμοίως ὁ λόγος καὶ ἐπὶ ψυχῆς, εἰ ζητοῖτο πότερον κινεῖται ἢ οὔ. ἀλλὰ καὶ εἰ ζητοῖτο πότερον ἡ ψυχή τις ἀριθμός ἐστιν ἢ οὔ, ἐπεὶ πᾶς ἀριθμὸς ἢ περιττὸς ἢ ἄρτιος, ἂν ἡ ψυχὴ μήτε περιττὸς ἀριθμὸς ᾖ μήτε ἄρτιος, οὐδ' ἂν ἀριθμὸς εἴη. καὶ αὕτη μὲν κατὰ εἴδη γενικώτερα ἡ διαίρεσις· κατὰ δὲ ἄτομα ⟨ἂν⟩ εἴη, εἰ διαιροῦντες πάλιν ἑκάτερον τούτων εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἀριθμοὺς δεικνύοιμεν. εἰ μὲν γὰρ ἄρτιος, ἢ δύο ἔσται ἢ τέσσαρα ἢ ἓξ ἢ ὀκτὼ ἢ δέκα, εἰ δὲ περιττός, ἢ τρία ἢ πέντε ἢ ἑπτὰ ἢ ἐννέα· ὧν ἀριθμῶν λέγειν τινὰ τὴν ψυχὴν εἶναι ἄτοπον· οὔτε ἄρα περιττὸς ἀριθμὸς οὔτε ἄρτιος ἡ ψυχή· εἰ δὲ μὴ τούτων τις, οὐδὲ ἀριθμὸς ὅλως. δοκεῖ μέντοι αὐτὸς διὰ τῶν παραδειγμάτων τῶν καθόλου προβλημάτων ἀλλ' οὐ τῶν ἐπὶ μέρους ἔτι μνημονεύειν.

---

1 ante ποσὸν add. τὸ aAP 3 εἰ δὲ aAP (δὲ superscr. P): καὶ εἰ B γίνοιτο BPZ: γένοιτο aA 4 δ' — κίνησις, initium paginae, periit in P ὅτι alterum superscr. B μήτε prius om. A ἐστι om. a 5 ante κατὰ add. ἡ B ἦ B 6 ὁμοίως ὁ corr. ex ὅμοιος P² καὶ alterum aP: om. AB 7 κινοῖτο A 8 ἀριθμός τις B 9 μήτε prius AB: μὴ aP ᾖ aP: εἴη AB μήτε ἄρτιος post περιττὸς transposuit B 9. 10 καὶ — εἴη εἰ om. A 10 ἂν addidi εἴη om. B εἰ superscr. P 11 post διαιροῦντες add. δὲ A αὐτοῦ B ἀριθμητοὺς A 12 γὰρ om. B 13. 14 τινα τὴν ψυχὴν λέγειν A 14 εἶναι om. aP 14. 15 εἶναι — ἡ ψυχή iterat B 15 οὔτε A 17 ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Γ subscr. a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Παραδοὺς διὰ τοῦ δευτέρου τε καὶ τρίτου τῆς τοπικῆς πραγματείας τοὺς τόπους, δι' ὧν οἷόν τε πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα ἐπιχειρεῖν κατασκευαστικῶς τε καὶ ἀνασκευαστικῶς, εἴτε ἁπλῶς, πότερον ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τὸ συμβεβηκὸς τῷ ὑποκειμένῳ, ζητοῖτο, εἴτε καὶ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλο, ἐπειδὴ καὶ τὰ συγκριτικὰ προβλήματα ὑπήγετο τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἑξῆς περὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῶν προβλημάτων ποιεῖται τὸν λόγον. ἔστι δὲ ταῦτα τά τε ἀπὸ τοῦ γένους καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ· ἐν γὰρ τούτοις τοῖς γένεσι πάντα τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα. τὸ γὰρ διά τί ἐστί τι, οἷον διὰ τί ὁ κόσμος σφαιροειδὴς ἢ ἡ σελήνη ἐκλείπει, ζήτημα μέν ἐστι καὶ πρόβλημα, οὐ μὴν διαλεκτικόν· ἐπιστημονικωτέρα γὰρ ἡ ζήτησις ἡ τῆς αἰτίας. ὁμοίως δὲ οὐδὲ τὸ ζητεῖν τί ἐστι τόδε, οἷον τί ἐστι ψυχή, διαλεκτικόν. ζητεῖν μὲν γὰρ εἰ ὅδε ὁ λόγος ὁρισμός ἐστι ψυχῆς διαλεκτικόν· τὸ δὲ τίς ἐστιν ἢ τίς φύσις μαντικῶν ὑδάτων οὐ διαλεκτικόν. οὐδὲ γὰρ αἱ ἐρωτήσεις αἱ τοιαῦται διαλεκτικαί· ἡ μὲν γὰρ ἐρώτησις ἡ διαλεκτικὴ ἀντιφάσεως ἐρώτησίς ἐστιν· τὸ δὲ τί ἐστιν ἢ διὰ τί ἐστιν οὔτε ἀντίφασις οὔτε ὅλως ἀποφαντικὸς λόγος. παραδίδωσι δὲ καὶ πρὸς τὰς κατασκευάς τε καὶ ἀνασκευὰς τῶν ἐν τούτοις τοῖς γένεσι προβλημάτων τόπους οἰκείους, καὶ πρῶτόν γε τοὺς πρὸς

---

1. 2 ἀλλεξάνδρου ἀφροδισέως (sic) — πραγματείας A: Ἀλεξάνδρου ἀφρωδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὸ δ τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους P et omisso ἀριστοτέλους B, eademque, sed ὑπόμνημα post ἀριστοτέλους transposito, a 5 τε om. B 9 ταῦτα om. aP 9. 10 καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου in mrg. P^3 10 πάντα post διαλ. transposuit a: superscr. P^3 12 ἡ om. aP post μὴν add. καὶ A 13 οὐδὲ om. B 14 ante διαλ. add. οὐ B διαλεκτικόν BP: διαλεκτικὴ A: διαλεκτικοῦ a 15 τίς prius scripsi: τί (ut vs. 14) libri ante ἢ add. ψυχὴ a: ἡ ψυχὴ superscr. P^3 ἢ τίς φύσις aABP^1: ἢ τίς ἡ φύσις corr. P^3: ἡ add. etiam H 16 οὐ γὰρ A αἱ prius BZ: om. aAP 17 ἡ μὲν γὰρ ἐρώτησις κτλ.] cf. Anal. Pr. I 1 p. 24^{a}25 · 18 διὰ τί ἐστιν ἢ τί ἐστιν B ἀντιφάσεως B ἀποφαντικὸς scripsi: ἀποφατικὸς aP: ἀντιφατικὸς A: ἀντιφατικοὶ B 19 λόγος aAP^2: λόγοι BP^1 δὲ aABP: οὖν HZ ἀνασκευάς τε καὶ κατασκευὰς B 20 post πρὸς add. εἰς B

τὰ γενικὰ προβλήματα, ἐπεὶ μετὰ τὸ συμβεβηκὸς κοινότερον τῶν ἄλλων τὸ γένος. τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκὸς κοινότατόν τε καὶ ἁπλούστατον τῶν προβλημάτων· ἐν γὰρ ὑπάρξει μόνῃ τούτῳ τὸ εἶναι· ταῦτα δέ, τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον καὶ ὁ ὁρισμός, ἐν ποιᾷ ὑπάρξει πάντα. οὐ γὰρ αὐταρκες τὸ μόνον ὑπάρχειν πρὸς τὸ ἢ ὡς γένος ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς ὅρον ὑπάρχειν, ὥσπερ ἦν αὐταρκες ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὸν οἰκεῖον τρόπον τῆς ὑπάρξεως ἑκάστου αὐτῶν ἐν τῇ κατασκευῇ δείκνυσθαι· οἰκειότητα γάρ τινα τὰ οὕτως ὑπάρχειν λεγόμενα πρὸς τὰ ὑποκείμενα ἔχει. ἀλλὰ τὸ μὲν γένος κοινότερον· κατὰ πλειόνων γὰρ τὸ γένος· τὸ δὲ ἴδιον καὶ ὁ ὁρισμὸς οὐ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων κατὰ τὸ εἶδός ἐστιν ἀλλὰ προσεχῶν μιᾷ τινι φύσει. ὥστε, ἐπεὶ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων πρῶτα, κοινότερον δὲ τὸ γένος ἐκείνων, εἰκότως πρῶτον τοὺς πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ γένους προβλήματα τόπους παραδίδωσι. συντάσσει δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ γένους προβλήμασι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν, ὡς εἶπε καὶ ἐν τῷ πρώτῳ, διὰ τὸ τὴν διαφορὰν οὖσαν ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ πράγματος, οὗ ἐστι διαφορά, ὥσπερ καὶ τὸ γένος κοινὴν καὶ αὐτὴν εἶναι καὶ ἐπὶ πλεῖον ὁμοίως τῷ γένει. ὑπάγοιτο δ' ἂν τοῖς γενικοῖς προβλήμασι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰδῶν προβλήματα, εἴ τινα εἴη, ἐπεὶ καὶ τὸ εἶδος κατὰ πλειόνων τε καὶ ἐν τῷ τί ἐστι.

p. 120b12 Μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τῶν πρὸς τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον ἐπισκεπτέον.

Μετὰ τοὺς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπους δεῖν φησι περὶ τῶν πρὸς τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον ἐπισκέψασθαι τόπων. καὶ διά τί περὶ τούτων πρῶτον, ὕστερον δὲ περὶ τῶν πρὸς τὸν ὁρισμόν, προσέθηκε τὸ ἔστι δὲ ταῦτα στοιχεῖα τῶν πρὸς τοὺς ὅρους· οἱ γὰρ τόποι, δι' ὧν πρὸς τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον ἐπιχειροῦμεν ἢ κατασκευάζοντες ἢ ἀνασκευάζοντες, στοιχεῖα καὶ ἀρχαί εἰσι τῶν πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς ἐπιχειρημάτων. ἐπεὶ γὰρ δεῖ τὸν ὁρισμὸν μὴ μόνον τὸ γένος ἔχειν ἐν αὑτῷ ἀλλὰ καὶ ἴδιον εἶναι τοῦ πράγματος, οἵ τε τῶν γενῶν κατασκευαστικοὶ καὶ τῶν ἰδίων τόποι συντελοῖεν ἂν καὶ πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν κατασκευήν· ὁ γὰρ δείξας, ὅτι καὶ τὸ ἀποδοθὲν ἐν τῷ λόγῳ γένος καὶ ὁ λόγος ἴδιος τοῦ πράγματος, εἴη ἂν καὶ ὅτι ὁρισμός ἐστιν ὁ ἀποδεδομένος λόγος δεδειχώς. ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν γενῶν τε καὶ τῶν ἰδίων ἀνασκευαστικοὶ τόποι καὶ πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀνασκευὴν

---

1 τὸ alterum om. B 2 τε om. aP 3 ante γένος add. τε aP 4 ποίᾳ aP¹ (corr. P²) post ποιᾷ add. μὲν aAP¹: om. B 8 ὑπάρχειν om. B 9 γὰρ πλειόνων A 10 προσεχῶν scripsi: προσεχεῖ aAP² et post μιᾷ B: προσέχει P¹: προσεχῶς H 11 δὲ om. B 12 τοὺς in ras. P² πρὸς τὰ superscr. B 13 τὰ AB: τὸ aP 14 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 4 p. 101b18 15 κοινὸν A 21 post φησι add. καὶ A 22 πρότερον B 23 περὶ τῶν aP²: τῶν AP¹: τὰ B τὸ aAP: ἐν τῶ B: conicio τῷ. ante διὰ τί addere malit δείξων Diels 24 οἱ τόποι γὰρ B 25 ἢ prius om. B ἀνασκευάζοντες ἢ κατασκευάζοντες B 26 ἐπιχειρήσεων aP ἐπειδὴ B 27 μὴ μόνον superscr. P² ἑαυτῶ A 29 καὶ alterum A: κατὰ aP: om. B 30 καὶ alterum AB: om. aP 32 τῶν prius om. a: οἱ τῶν P

χρήσιμοι· ὁ γὰρ δείξας, ὅτι μὴ γένος τὸ ὡς γένος ἀποδοθὲν ἐν τῷ | λόγῳ 63
ἀνῄρηκε καὶ τὸ ὁρισμὸν αὐτὸν εἶναι· ὁμοίως καὶ ὁ δείξας ὅτι μὴ ἴδιον.
καθ' ὃ δὴ συμβάλλονται οἱ πρὸς τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον τόποι καὶ πρὸς τὰ
ὁρικὰ προβλήματα καί εἰσιν ἀρχαὶ τῆς τε κατασκευῆς τῶν ὁρισμῶν καὶ
τῆς ἀνασκευῆς, ἐπειδὴ καὶ τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον στοιχεῖα τῶν ὁρισμῶν
(δεῖ γὰρ καὶ ταῦτα τὸν ὁρισμὸν ἔχειν), εἰκότως ἂν καὶ οὗτοι στοιχεῖα λέ- 5
γοιντο τῶν πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τόπων· καὶ ἐπεὶ τὰ στοιχεῖα πρῶτα τού-
των ὧν ἐστι στοιχεῖα, εἶεν ἂν καὶ οἱ πρὸς ταῦτα τόποι πρῶτοι [οἱ πρὸς
τὰ γένη]. αὐτῶν δὲ τούτων πάλιν πρῶτοι οἱ πρὸς τὰ γένη, ἐπειδὴ καὶ τὸ
γένος τοῦ ἰδίου κοινότερον, ὡς εἶπον. λέγει δὲ ὀλιγάκις περὶ τῶν ἀπὸ
γένους καὶ ἰδίου καὶ ὁρισμοῦ προβλημάτων γίνεσθαι τὸν λόγον τοῖς δια- 10
λεκτικοῖς· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν διαλεκτικῶν προβλημάτων περὶ συμβεβη-
κότος τινὸς τὴν ζήτησιν ἔχει. ζητεῖται γὰρ ἐν τοῖς πλείστοις τῶν δια-
λεκτικῶν προβλημάτων. τὰ τοιαῦτα, οἷον εἰ αἱρετὸν τὸ γαμεῖν ἢ τὸ πολι-
τεύεσθαι, εἰ ἀγαθὸν ὁ πλοῦτος ἢ ἡ ὑγεία· τὰ δὲ περὶ τῶν γενῶν τε καὶ
τῶν ἰδίων καὶ τῶν ὁρισμῶν προβλήματα ἀκριβεστέρας ἢ κατὰ διαλεκτικὴν
μεθόδου χρήζει καὶ ἐπιστημονικωτέρας.

p. 120b15 Ἐὰν δὴ τεθῇ γένος τινὸς τῶν ὄντων.

Ὁ πρῶτος τῶν πρὸς τὸ γένος τόπων παραδιδόμενος τοιοῦτός ἐστιν· 15
ἐπεὶ τὸ γένος κατὰ πάντων τῶν ὁμοειδῶν ὁμοίως κατηγορεῖται, φησὶ δεῖν,
ὅταν ἀποδοθῇ τί τινος ὡς γένος, ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάντα τὰ συγγενῆ, τοῦτ'
ἔστι τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀποδεδομένα γένος, ὡς ἐποι-
οῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
προβλημάτων ἠξίου ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάντα τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ὄντα.
ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου μὲν ἦν αὐταρκες εἰς κατασκευὴν τοῦ προβλήματος τὸ κἂν 20
ἑνὶ ἐξ αὐτῶν εὑρεῖν ὑπάρχον τὸ τιθέμενον ὡς συμβεβηκός, εἰ μὴ καθόλου τὸ
πρόβλημα ἦν [καὶ ἀνασκευάζειν πάλιν, εἰ μηδενὶ ὑπῆρχεν]· ἐπὶ δὲ τοῦ
γένους, εἰ μὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὁμοειδέσι τῷ προκειμένῳ τὸ ἀποδεδο-
μένον γένος, οὐχ οἷόν τε γένος αὐτὸ εἶναι, κἂν ὑπάρχῃ τισί. δεικνύοι τις
ἂν οὕτως τῆς ἡδονῆς μὴ ὂν γένος τὸ ἀγαθόν, ὅτι μὴ πάσῃ ὑπάρχει· οὐ

---

1 γένος prius BP: τὸ γένος A: γένει a 2 τὸ] τὸν a 3 δὴ om. B συμβάλλονται A 4 ὁρικὰ aP: ὁριστικὰ AB post ὁρικὰ add. καὶ a 6 καὶ prius om. B 7 τόπους a 8. 9 οἱ (om. aBP) πρὸς τὰ γένη illata a librario ad alterum πρῶτοι aberrante delevi 9 αὐτῶν—γένη om. B ἐπεὶ A 10 εἶπον (scil. p. 295,8 sq.) A: εἶπεν aBP 11 γενέσθαι B 12 περὶ—14 προβλημάτων om. B 14 γαμεῖν aP: γῆμαι AB 15 εἰ AB: ἢ aP ·ἡ om. A: superscr. B τε om. A 16 τῶν prius om. A 17 μέθοδον A 18 ἂν B Arist. post γένος add. τι A 19 ἀποδιδόμενος B: om. Z 20 ὁμοιοειδῶν A 21 τί A: om. aBP ὡς γένος τινὸς B τὰ συγγενῆ πάντα A 22 καὶ om. A τὸ AB: τοῦτο aP 24 ἠξίου] II 2 p. 109b13, III 6 p. 120a32 25 ἦν om. aP post εἰς add. τὴν B 26 ἓν B εὑρεῖν om. AH ὑπάρχειν H: compend. A μὴ scripsi: μὲν aBP: om. A 27 καὶ—ὑπῆρχεν delevi 28 ὑπάρχον a: compend. P 29 δεικνύη B 30 πᾶσιν A, Bpr. ὑπάρχῃ AB

γὰρ ἀγαθὸν αἱ τῶν ἀκολάστων ἡδοναί. οὕτως καὶ Πλάτων ἐπεχείρησεν ἐν Φιλήβῳ λαβὼν "ἥδεσθαι μὲν τὸν ἀκολασταίνοντα, ἥδεσθαι δὲ καὶ τὸν σωφρονοῦντα, ἥδεσθαι δ' αὖ καὶ τὸν ἀνοηταίνοντα καὶ ἀνοήτων δοξῶν καὶ ἐλπίδων μεστόν"· οἷς ἐπήνεγκεν ὅτι ἀνόητος ἂν φαίνοιτο ἐνδίκως ὁ ἀνομοίους αὐτὰς οὕτως ἑαυταῖς οὔσας εἰς ἓν γένος συνάγων τὸ ἀγαθόν. οὕτως δεικνύοιτο ἂν καὶ τῆς ἀρετῆς μὴ ὂν γένος ἡ ἐπιστήμη· ἡ μὲν γὰρ ἐπιστήμη τῶν ἀναγκαίων τε καὶ ἀιδίων καὶ μὴ ἐνδεχομένων ἄλλως εἶναι, τῶν δὲ ἀρετῶν τὴν μὲν σοφίαν τοιαύτην εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν καὶ τὰς ἠθικὰς λεγομένας ἀρετὰς περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν συνίστασθαι. ἔστι δὲ ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν χρήσιμος· οὕπω γάρ, εἰ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὁμοειδέσιν, ἀνάγκη αὐτὸ γένος εἶναι· δεῖ γὰρ πρὸς τούτῳ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι αὐτό.

p. 120b21 Ἔτι εἰ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται.

Ὥσπερ ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος ἔλεγε δεῖν ἐπισκοπεῖν "εἰ τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς ἀποδέδωκεν" (ὁ γὰρ λέγων τῷ λευκῷ συμβεβηκέναι τὸ χρῶμα ἢ τὸ λευκὸν κεχρῶσθαι οὐχ ὑγιῶς ἀπεδίδου· τὸ γὰρ ὡς γένος ὑπάρχον συμβεβηκέναι ἔλεγεν), οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ γένους φησὶ δεῖν ἐξετάζειν μὴ τὸ συμβεβηκὸς ὡς γένος ἀποδέδωκεν· δύναται γάρ τι πᾶσι μὲν τοῖς ὁμοειδέσιν ὑπάρχειν, μὴ ὡς γένος δὲ ἀλλ' ὡς συμβεβηκός. ἔστι δὲ οἰκεῖον τοῦ γένους ὥσπερ οὖν καὶ τοῦ εἴδους τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι· ἂν δὴ τὸ ἀποδεδομένον μὴ οὕτως κατηγορῆται, δεικνύοιτ' ἂν ὅτι μή ἐστι γένος. οὕτως δειχθήσεται μήτε τὸ λευκὸν γένος ὂν τῆς χιόνος μήτε ἡ κίνησις ἢ ἡ αὐτοκινησία τῆς ψυχῆς, ὡς δοκεῖ Πλάτωνι· οὔτε γὰρ τῆς χιόνος ἐν τῷ τί ἐστι τὸ λευκόν (οὐ γάρ ἐστιν ἡ χιὼν ὅπερ λευκόν), ὁμοίως δὲ οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἡ αὐτοκινησία· οὔτε γὰρ ὁ τοῦ λευκοῦ ὁρισμὸς κατὰ τῆς χιόνος ἐν τῷ τί ἐστιν οὔτε ὁ τῆς κινήσεως κατὰ τῆς ψυχῆς. εἰ γὰρ ἡ χιὼν ὅπερ λευκόν, τὸ δὲ λευκὸν ὅπερ χρῶμα, τὸ δὲ χρῶμα ὅπερ ποιότης, ἔσται ἡ χιὼν ὅπερ ποιότης· ὅταν γὰρ ἕτερον καθ' ἑτέρου κατηγορῆται ὡς καθ' ὑποκειμένου, ὅσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται, τοσαῦτα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθήσεται· καθ' ὑποκειμένου δὲ |

---

2 ἐν Φιλήβῳ] c. 3 p. 12 D memoriter citat δὲ om. B post καὶ add. εἰς A
3 δ' αὖ] δὲ B 4. 5 ὁ ἀνομοίους H: ἀνομοίας aAP: ἀνομίας B 5 αὐτὰς om. B
αὑταῖς aP γένος ἓν A 6. 7 fort. ⟨τῷ⟩ τὴν μὲν (ἡ μὲν evan., sed spatium maius videtur in A) [γὰρ] ἐπιστήμην — ⟨ἔχειν⟩ εἶναι 7 ἀιδίων καὶ om. B
7 et 9 ἄλλης A 8 τοιαύτην B et, ut videtur, A, in quo την εἶναι τὴν perierunt: τοιοῦτον aP 10 οὕπω Z: οὔτω aBP: evan. A post εἰ (evan. A) add. μὴ B: fort. εἴ τι 11 γὰρ] δὲ B 13 ἔτι AB (AB, corr. u): εἶτα aP Arist.
14 ἔλεγε] II 2 p. 109a34 22 γένος prius ABP: λέγε a post γένος prius add. οὐ A 23 μήτε om. B ἢ add. P2 ἡ alterum om. B Πλάτωνι] Phaedr. c. 24 p. 245 C—E 24 τὸ om. A ἐστιν om. aP 25 οὐδὲ om. B
27 δὲ alterum om. A 28 ἔστιν aP 29. 30 τοῦ ὑποκειμένου — τοῦ κατηγορουμένου a 30 τοσαῦτα B: ταῦτα aAP καθ' ὑποκειμένου δὲ] κατηγορούμενα γὰρ B

τὰ ἐν τῷ τί ἐστι λεγόμενά τινος κατηγορεῖται αὐτοῦ. ὁμοίως δὲ καὶ 154
εἰ ἡ ψυχὴ ὅπερ αὐτοκινησία, ἡ δὲ αὐτοκινησία ὅπερ κίνησις, ἡ δὲ κίνησις
ἀτελὴς ἐνέργεια, ἔσται ἡ ψυχὴ ἀτελὴς ἐνέργεια. ὅτι δὲ μὴ γένος ἡ αὐτο-
κινησία τῆς ψυχῆς, δεικνύοιτ' ἂν καὶ ἐκ τούτου· εἰ ἡ αὐτοκινησία γένος
τῆς ψυχῆς, δεῖ αὐτὴν καὶ κατ' ἄλλων τινῶν ὡς εἰδῶν κατηγορεῖσθαι ἀντι- 5
διῃρημένων τῇ ψυχῇ ὡντινωνοῦν. οὐ μὴν κατὰ τοῦτο νῦν ὅτι μὴ γένος 5
δείκνυσιν, ἀλλ' ὅτι μὴ ἐν τῷ τί ἐστιν· ἄλλος γὰρ οὗτος τόπος. τὸ δὲ
οὔτε ἡ ψυχὴ ὅπερ κινούμενον εἴη ἂν λέγων ἀντὶ τοῦ 'ὅπερ κινήσις'.

p. 120b26 Ἔτι τὸ κινούμενον οὐ τί ἐστιν.

Ὅτι μὴ γένος ἡ κίνησις τῆς ψυχῆς ἢ ὅλως οὐσίας τινός, καὶ οὕτως
δείκνυσιν· [εἰ] τὸ μὲν γένος τί ἐστι σημαίνει, ἡ δὲ κίνησις καὶ ἡ αὐτοκι-
νησία οὐ τί ἐστιν ἡ ψυχὴ σημαίνει, ἀλλὰ τί ποιεῖ ἢ πάσχει· καθ' ὅσον
μὲν γὰρ κινεῖσθαι λέγεται, πάσχει, καθ' ὅσον δὲ ὑφ' αὑτῆς, ποιεῖ. δύνα- 10
ται τὸ ἀλλά τι ποιοῦν ἢ πάσχον ἐπὶ τοῦ κινουμένου εἰρηκέναι ὡς τοῦ
κινουμένου ἢ ποιοῦντος ἢ πάσχοντος ἐν τῷ κινεῖσθαι. ἔτι κατηγορεῖται
μὲν ἡ κίνησις τῶν κινουμένων· εἰ δὲ εἴη ἡ ψυχὴ ὅπερ κίνησις ἢ ὅπερ
αὐτοκινησία, οὐκέτ' ἂν κινοῖτο· οὕτως γὰρ ἂν εἴη κίνησις κινουμένη. πρῶ-
τον μὲν οὖν ἔδειξεν ὅτι μὴ ἐν τῷ τί ἐστιν ἀπὸ τοῦ τὸ ὑποκείμενον μὴ 15
λέγεσθαι ὅπερ τοῦτο ὃ ὡς γένος αὐτοῦ κατηγορεῖται, τὸ δεύτερον δὲ ἀπὸ
τοῦ τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον
αὐτῷ σημαίνειν, ταῦτα δὲ μὴ τί ἐστι σημαίνειν τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' ὁποῖόν
τι ἢ τι ποιοῦν ἢ πάσχον. ὁμοίως δεικνύοιτο ἂν ὅτι οὐδὲ τὸ γλυκὺ
μέλιτος γένος, οὐδὲ τὸ πικρὸν ἀψινθίου, οὐδὲ ἡδονὴ τοῦ καλοῦ· καὶ γὰρ εἰ
ἀχώριστον τὸ ἡδὺ τοῦ καλοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγορεῖται.
διαφέροι δ' ἂν οὗτος ὁ τόπος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δι' ἐκείνου μὲν ἐδεί- 20
κνυτο τὸ ὑποκείμενον μὴ ὂν ὅπερ τὸ κατηγορούμενον, ἐν τούτῳ δὲ ἔμ-
παλιν τὸ κατηγορούμενον μὴ σημαῖνον τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον.

p. 120b30 Μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ συμβεβηκότος ὁρισμὸν ἐπι-
βλέπειν, εἰ ἐφαρμόττει ἐπὶ τὸ ῥηθὲν γένος.

Μάλιστα δεῖν φησιν ἐπὶ τὸν ὁρισμὸν ἐπιβλέπειν τοῦ συμβεβηκό-

---

3 ἔσται — ἐνέργεια om. a: signum defectus P 4 εἰ ante γένος transposuerunt aP ante γένος add. ἔστι B 5 τῆς om. B καὶ om. A 6 post μὴν add. καὶ A post γένος add. τῇ ψυχῇ A, τῆς ψυχῆς H 7 γὰρ om. A post οὗτος add. ὁ Z 8 ante κίνησις add. ἡ B 9 ἔτι ex ὅτι corr. P² 10 οὐσίας scripsi: οὐσία libri post τινὸς repetit ἡ κίνησις τῆς ψυχῆς B 11 εἰ delevi 12 ἡ om. A 13 πάσχειν — ποιεῖν A 14 ἀλλὰ] à in ras. P² πάσχων a, Ppr. (corr. P¹) post πάσχον add. τί B 17 ante αὐτοκ. add. ἡ AP ἀκινησία B post κινοῖτο add. ἢ οὔ B 19 δ] ἢ B κατηγορεῖσθαι B 21 αὐτοῦ A σημαίνει (post αὐτῷ) B τί om. B σημαίνει (post ἐστι) A 22 τι prius om. a 23 ante ἡδονὴ add. ἡ B 24 αὐτοῦ om. P: post κατηγορεῖται transposuit Z 26 τὸ alterum aAP²: om. BP¹ 27 μὴ om. B 29. 30 εἰ — συμβεβηκότος om. A

τος, εἴ τινι ὑπάρχει τῶν ἀποδοθέντων ὡς γενῶν. ἔστι δὲ τοῦ συμβεβηκότος ὁρισμὸς τὸ οἷόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μή· εἰ δὴ τῷ λευκῷ, ὃ ὡς γένος ἀπεδόθη τῆς χιόνος, ἢ τῇ αὐτοκινησίᾳ, ὃ τῆς ψυχῆς, ὑπάρχει ὃ τοῦ συμβεβηκότος ἔκειτο λόγος, τὸ οἷόν τε ὑπάρχειν καὶ μή, οὐκ ἂν εἴη οὐδέτερον αὐτῶν γένος. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς ἢ τῇ χιόνι τὸ λευκὸν ἢ τῇ ψυχῇ τὸ αὐτοκίνητον οἷόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μὴ κατὰ τοὺς ἀεικίνητον τιθεμένους τὴν ψυχήν. ἢ οὐ τούτοις αὐτὰ λέγει οἷά τε ὑπάρχειν τε καὶ μή, ἀλλὰ καθόλου τε καὶ ἁπλῶς πάσῃ οὐσίᾳ [ὑπάρχει]· εἰ γὰρ τούτοις ὡς εἴδεσι, καὶ ταῖς ἄλλαις ἂν οὐσίαις δέοι αὐτά, αἷς ὑπάρχει, ὡς εἴδεσιν ὑπάρχειν. εἰ δὲ ἔστιν αἷς οἷά τέ ἐστιν ὑπάρχειν τε καὶ μή, οὐκ ὄντα ἐκείνων γένη, οὐδ' ἂν τούτων εἴη τῶν ἐκείνοις ὄντων ἀνάλογον. ὥσπερ δὲ τὸ λευκὸν ὑπάρχον τισὶν οὐσίαις οἷόν τε καὶ μὴ ὑπάρχειν, οὕτως καὶ αὐτοκινησία (τὰ γὰρ ζῷα αὐτοκίνητα ὄντα οὐκ ἀεὶ κινεῖται), ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ μηδὲν τῶν οἷων τέ τισιν ὑπάρχειν τε καὶ μὴ γένος τινῶν οἷς ὑπάρχει εἶναι δύνασθαι, εἰ καί τισιν αὐτῶν οὕτως ὑπάρχει ὡς εἶναι αὐτῶν ἀχώριστον· τὸ γὰρ χρῶμα γένος οὐ τούτων τινὸς οἷς ὑπάρχει, ἀλλὰ ὧν ἐστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ. ἢ οὐ χρὴ τοῦ εἰρημένου ἀκούειν ὡς ἐπὶ τούτων τῶν παραδειγμάτων λεγομένου, ἀλλ' ἐπεὶ δύναταί ποτε καὶ τοιοῦτον καὶ οὕτως ὑπάρχον τινὶ ὡς γένος ἀποδοθῆναι, τὸ τοιοῦτον ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ συμβεβηκότος, ὅτι μὴ γένος ἐστίν, ἐλέγχειν δεῖ. καὶ γὰρ τὰ νῦν εἰρημένα ὅτι μή ἐστιν ἐκείνων γένη οἷς ἐνδέχεται ὑπάρχειν αὐτὰ καὶ μή, ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ συμβεβηκότος ἂν δεικνύοιτο· οὔτε γὰρ τοῦ ζῴου τὸ αὐτοκίνητον γένος καίτοι ὄντος αὐτοκινήτου, ὅτι ἔστιν ὅτε μὴ ὑπάρχει αὐτῷ τὸ αὐτὸ κινεῖν, οὔτε τὸ λευκὸν ἐκείνου ᾧ οἷόν τε αὐτὸ καὶ ὑπάρχειν καὶ μή. οὕτως οὐδὲ τὸ αἰσθάνεσθαι ἀνθρώπου γένος· οἷόν τε γὰρ αὐτὸν καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ μή· οὐ γὰρ ταὐτὸν τὸ αἰσθητικὸν καὶ τὸ αἰσθανόμενον.

p. 120b36 Ἔτι εἰ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ διαιρέσει τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος.

Δεῖ ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ καὶ τῷ αὐτῷ γένει καὶ τῇ αὐτῇ διαιρέσει εἶναι τό τε γένος καὶ τὸ εἶδος· τῆς γὰρ αὐτῆς φύσεως δεῖ ἄμφω εἶναι.

---

1 ὑπάρχειν a 2 δὴ A: δὲ aBP τὸ λευκὸν B 3 τῇ αὐτοκινήσει A: ἡ αὐτοκινησία omisso δ B ὑπάρχει P: ὑπάρχειν ἔκειτο AB: ἔκειτο γένος a δ alterum scripsi: ὁ aAP: ὧ ὁ B 4 ἔκειτο P: ἁρμόζει aB: ἁρμόζοι A 5 ἢ corr. ex εἰ P² 6 τε alterum aBP: om. A 7 τούτους A 8 τε prius aBP: om. A πᾶσιν A ὑπάρχει delevi 9 γὰρ om. B αὐτὸ B 11 τῶν ἐκείνων A 12 οἷόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μὴ aP 13 κινοῦνται A 14 οἷων AB: οἷόν aP τε alterum om. B 15. 16 ὑπάρχοι οὕτως Z 16 post ἀχώριστον ras. 16 lit. P 18 εἰρημένου aP 19 post alterum quoque τοιοῦτον add. καὶ aAB 20 ὅτι — συμβεβηκότος (22) om. A ante γένος add. τὸ B 22 γὰρ add. P² 24 αὐτοκινεῖν B 24. 25 αὐτῷ ὑπάρχειν τε καὶ μὴ B 26 αὐτὸν (αὐτοῖς A) καὶ αἰσθάνεσθαι aAP: αἰσθάνεσθαι αὐτὸ B ταυτὸν τὸ B: τὸ αὐτὸ aAP 27 τὸ om. A 29 ἐν τῇ τοιαύτῃ AB γένει om. B 30 εἶναι prius om. A, post εἶδος transposuit H τό τε γένος (τὸ γένος τε A: τό τε γεγονὸς a) καὶ τὸ εἶδος aAP: τε τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος B

εἰ δὴ τὸ ἀποδεδομένον γένος τινὸς ὑπ' ἄλλην κατηγορίαν εἴη καὶ ὑπ' ἄλλην τὸ εἶδος οὗ ὡς γένος ἀπεδόθη, οὐκ | ἔσται τὸ ἀποδεδομένον γένος· εἰ γὰρ τὸ μὲν 133
οὐσία εἴη, ὡς ἡ χιὼν καὶ ὁ κύκνος, τὸ δὲ ποιόν, ὡς τὸ λευκόν, οὐχ οἷόν τε τὸ λευκὸν εἶναι γένος χιόνος ἢ κύκνου. διὰ ταῦτα δὲ οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἡ κίνησις ἂν εἴη γένος, εἴ γε ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία, ἡ δὲ κίνησις οὐκ οὐσία ἀλλ' ἢ πάθος τι καὶ ποιότης ἢ πρός τι ἢ ποσόν. ἀλλ' οὐδὲ τῆς ἐπιστήμης τὸ ἀγαθὸν ἂν εἴη γένος ἢ τὸ καλόν, εἴ γε τὸ μὲν καλὸν ποιόν, ἡ δὲ ἐπιστήμη τῶν πρός τι. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς ἡ ἐπιστήμη γένος ἔσται γεωμετρίας καὶ μουσικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, εἴ γε ἡ μὲν ἐπιστήμη πρός τι, ἐκεῖναι δὲ ποιότητες. ἢ οὐδὲν κωλύει τὴν ἐπιστήμην καὶ ποιότητα εἶναι ἕξιν οὖσαν καὶ πρός τι καὶ εἶναι αὐτήν, καθ' ὃ ποιότης ἐστί, γένος τῶν προειρημένων. ὁμοίως καὶ ἡ ἀρετὴ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας γένος οὐ καθ' ὃ πρός τι ἀλλὰ καθ' ὃ ποιότης. καὶ ἴσως ἐπὶ τοῦ πρός τι τοῦτο ἐνδέχεται μόνον τῷ τὸ πρός τι σχέσιν τινῶν σημαίνειν † ἅτινα, ὧν ἡ σχέσις πρός τί ἐστιν, οὐκέτι ἐκεῖνα πρός τι. συμβαίνει γὰρ ὑπὸ δύο πίπτειν γένη κατὰ τοῦτο τὰ πρός τι, ὑπὸ μὲν τὸ πρός τι κατὰ τὴν σχέσιν, ὑπὸ δὲ ἄλλο τι, ὑφ' ὃ ἐστιν ἐκεῖνα χωρὶς τῆς σχέσεως λαμβανόμενα, κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν. ὃν γάρ τι πρῶτον, ἔπειτα τὴν πρὸς ἄλλο σχέσιν ἔχει· διὸ καὶ ὑπ' ἐκεῖνο τὸ γένος ἔσται. οὐδὲν δὴ κωλύει καὶ τὸ ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν ποιότητα ὂν ἢ τὸ καλὸν γένος εἶναι τῆς ἐπιστήμης, καθ' ὅσον καὶ ἡ ἐπιστήμη ποιότης καὶ αὐτή. ὡς γὰρ πρός τι οὖσα ἡ ἐπιστήμη γένος ἐστὶ τῶν ὑπ' αὐτήν, γεωμετρίας καὶ μουσικῆς καὶ τῶν ἄλλων οὐ πρός τι ὄντων, τῷ μὴ κατὰ τὸ πρός τι γένος αὐτῶν εἶναι, οὕτως οὐδὲν κωλύει πάλιν τῆς ἐπιστήμης οὔσης πρός τι γένος εἶναι ἢ τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ καλὸν ὄντα ποιά, οὐ καθ' ὃ πρός τί ἐστιν ἡ ἐπιστήμη, γενῶν αὐτῆς τούτων λαμβανομένων, ἀλλὰ καθ' ὃ ποιόν· οὐ γὰρ πρός τι μόνον ἡ ἐπιστήμη. διὸ χρὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων γενῶν παραφυλάττειν τοῦτο· οὐ γὰρ οἷόν τέ ἐστι κατ' ἐκείνας τὰς κατηγορίας ὑπὸ πλείους τὸ αὐτὸ εἶναι. δεικνύοις δ' ἂν ὁρμώμενος ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου ὅτι μηδὲ ἡ σιμότης ῥὶς ἐστι κοίλη, εἴ γε ἡ μὲν ῥὶς οὐσία, ἡ δὲ σιμότης οὐκ οὐσία ἀλλὰ ποιότης· πάθος γάρ τι ἡ σιμότης· διὸ εὐλογώτερον αὐτὴν κοιλότητα λέγειν ἐν ῥινί. δεικνύοιτο δ' ἂν μηδὲ ὁ ψόφος ἢ ἡ φωνὴ ἀὴρ πεπληγώς, εἴ γε ὁ μὲν ἀὴρ

---

1 δὴ] post δ ras. 1—2 lit. P ἀποδιδόμενον A εἶναι B 2 οὗ ὡς γένος ἀπεδόθη aBP: om. AHZ οὐκ ἔσται] οὐ κεῖται B γένος] γεγονός a post γένος add. τινός A εἰ om. A 4 δὲ om. B 7 ἂν om. A ποιόν aAP: ποιότης B 10 ποιότης A οὐδὲ A 12 τῶν προειρημένων γένος P 14 fort. μόνου ἅτινα—18 φύσιν sic restituerim: πρός τινα· ὧν ⟨οὖν⟩—οὐκέτι ἐκεῖνα χωρὶς τῆς σχέσεως λαμβανόμενα πρός τι—ὑπὸ δὲ ἄλλο τι [ὑφ' ὃ ἐστιν ἐκεῖνα] κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν 15 ἐκεῖνα οὐκέτι B συμβαίνειν a: σημαίνει B 16 γένη πίπτειν B τὸ scripsi: τὰ libri τὴν om. B 18 αὐτῶν libri πρὸς] εἰς B ἄλληλα A 19 δὲ B 20 ὂν ex εἶναι corr. P¹ 22 καὶ prius om. A: καὶ utrumque om. P 24 πάλιν om. B post γένος add. οὖσα B 25 ἡ om. P γενῶν(ῶν in ras. P²) αὐτῆς aP: γένος αὐτῶν AB 26 τούτων om. B ἡ om. B 29 τούτου om. B 32 δεικνύοιτ' ἂν B ἀὴρ (post μὲν) A

οὐσία, ὁ δὲ ψόφος οὐκ οὐσία· πάθος γάρ τι καὶ ποιότης· ἀλλὰ εὐλογώτερον λέγειν αὐτὸν πληγὴν ἐν ἀέρι. ἔστι δὲ ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν μόνον χρήσιμος· εἰ μὲν γὰρ μὴ εἴη ὑπὸ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ ὑποκείμενον, οὐκ ἂν εἴη γένος τὸ κατηγορούμενον· οὐ μέντοι, εἰ ἄμφω εἴη ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, ἤδη ἀνάγκη τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου γένος εἶναι.

p. 121a10 Πάλιν εἰ ἀνάγκη ἢ ἐνδέχεται τοῦ τεθέντος ἐν τῷ γένει μετέχειν τὸ γένος.

Τί μέν ἐστι μετέχειν, αὐτὸς ἐδήλωσε· τὸ γὰρ ἐπιδέχεσθαι τὸν τοῦ μετέχεσθαι λεγομένου λόγον μετέχειν ἐστὶν αὐτοῦ. τὸ δὲ τιθέμενον ἐν τῷ γένει ἐστὶ τὸ εἶδος, οὗ τὸ ἀποδιδόμενον ὡς γένος ἀποδίδοται. ἐπεὶ τοίνυν κεῖται τὰ μὲν εἴδη τὸν τῶν γενῶν ἐπιδέχεσθαι λόγον, τὰ δὲ γένη τὸν τῶν εἰδῶν οὐκέτι, τὰ μὲν εἴδη μετέχοι ἂν τῶν γενῶν, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ γένη τῶν εἰδῶν. οὕτως τοίνυν τούτων ἐχόντων, εἰ τοῦ τεθέντος ὡς ἐν γένει τινὶ τὸ κατηγορηθὲν ὡς γένος αὐτοῦ τὸν λόγον τε καὶ ὁρισμὸν ἢ ἐπιδέχεται ἢ οἷόν τε ἐπιδέχεσθαι, οὐκ ἂν εἴη γένος τὸ εἰλημμένον. οἷον ἂν λέγῃ τις τοῦ ὄντος γένος [τὸ] τι εἶναι ἢ τοῦ ἑνός· τὸ γὰρ τούτων τινὸς ἀποδοθὲν ὡς γένος πάντως ἐπιδέξεται τόν τε τοῦ ὄντος λόγον καὶ τὸν τοῦ ἑνός· πᾶν γὰρ τὸ ἐν ὑπάρξει ὂν καὶ ὂν καὶ ἕν ἐστιν. οὕτω δεικνύοις ἂν ὅτι μὴ καλῶς τὸ τὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς γένος τοῦ ὄντος τίθενται· εἰ γὰρ τί, δῆλον ὅτι καὶ ὄν· εἰ δὲ ὄν, τὸν τοῦ ὄντος ἀναδέχοιτο ἂν λόγον. ἀλλ' ἐκεῖνοι νομοθετήσαντες αὑτοῖς τὸ ὂν κατὰ σωμάτων μόνων λέγεσθαι διαφεύγοιεν ἂν τὸ ἠπορημένον· διὰ τοῦτο γὰρ τὸ τὶ γενικώτερον αὐτοῦ φασιν εἶναι, κατηγορούμενον οὐ κατὰ σωμάτων μόνον ἀλλὰ καὶ κατὰ ἀσωμάτων. ἀλλ' ἐπεὶ γενικώτατον τὸ τί, εἴη ἂν ὑπ' αὐτὸ καὶ τὸ ἕν· ἀλλ' ἔστι καὶ τοῦ τινὸς αὐτοῦ τὸ ἓν κατηγορῆσαι· ὥστε οὐ γένος τὸ τὶ τοῦ ἑνός, ἐπιδεχόμενον αὐτοῦ τὸν λόγον. δεικνύοις ἂν οὕτως μηδὲ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ πλῆθος γένος ὄν· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος ἀριθμός, καὶ ἐφαρμόζει αὐτῷ ὁ τοῦ ἀριθμοῦ λόγος. εἰ δὲ τοῦτο, οὐ καλῶς οἱ ὁριζόμενοί φασι τὸν ἀριθμὸν πλῆθος μονάδων· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πλῆθος μονάδες εἰσὶ πολλαί. τοῦ δὲ ὄντος καὶ τοῦ | ἑνὸς εἶπε λόγους καὶ ὁρισμοὺς εἶναι, ἤτοι κοινότερον καὶ ἐνδοξότερον, ἢ ὅτι ἀρέσκει αὐτῷ τῶν οὕτω πολλαχῶς λεγομένων, ὡς λέγεται τὰ ἀφ' ἑνός τε καὶ πρὸς ἕν, καὶ ὁρισμοὺς εἶναι (τοιαῦτα δὲ τό τε

---

3 μὴ add. P^2 4 τὸ κατηγορούμενον γένος B 5 ἤδη] εἴδη B 7 εἰ ἀνάγκη add, P^2 ante ἢ add. ἢ B 10 λεγομένου] λεγο in ras. 4—5 litterarum, quarum prima fuit ὁ, P^2 12 τὸν superscr. B 13 τὸν om. B 14 εἰ AB: ἂν aP 16 ἐπιδέχεται B: ἐπιδέχηται aAP 17 λέγοι B τὸ prius delevi post τί add. ἦν a 18 πάντως om. B 20 οἱ] ὃ B τοῦ γένους τοῦ A 21 εἰ prius] τὸ P 22 κατὰ] καὶ B 23 τοῦτο in τούτου mutavit P^2 24 κατὰ alterum om. aP 25 ἀλλ' ἐπεὶ aBP: ἐπεὶ δὲ A 26 τὸ τὶ] τοῦ B post ἑνός add. μὴ B 27 ἑαυτοῦ A, Ppr. 28 ἀριθμοὶ P 29 φασι om. P 32 τῶν οὕτω om. B 33 τε prius om. B καὶ alterum in mrg. P^3

ὂν καὶ τὸ ἕν), ἢ ὅτι κατὰ τοὺς ἀποδιδόντας τούτων τι ὡς γένος, κατ' ἐκείνους εἴη ἂν καὶ τούτων γένη.

p. 121a20 Ἔτι εἰ κατά τινος τὸ ἀποδοθὲν εἶδος ἀληθεύεται, τὸ δὲ γένος μή.

Ἐπεὶ τὸ γένος τοῦ οἰκείου εἴδους καθ' ὑποκειμένου κατηγορεῖται, ἀνάγκη αὐτὸ καὶ ὧν τὸ εἶδος τὸ ὑπ' αὐτὸ κατηγορεῖται, καὶ τούτων κατηγορεῖσθαι. μέρος γάρ πως τὸ εἶδος τοῦ γένους ἐστί· τὰ δὲ τῶν μερῶν μέρη καὶ τῶν ὅλων ἐστὶ μέρη. ὅταν οὖν τι ὡς γένος τινὸς ἀποδεδομένον ᾖ, χρὴ ἐπισκέπτεσθαι καὶ εἰ ὧν τὸ ὑποκείμενον ὡς εἶδος κατηγορεῖται, πάντων καὶ τὸ ὡς γένος ἀποδεδομένον κατηγορεῖται· ἂν γὰρ μὴ κατὰ πάντων κατηγορῆται, οὐκ ἔσται γένος τούτου. οὕτω δειχθήσεται τοῦ δοξαστοῦ μὴ ὂν γένος μήτε τὸ ὂν μήτε τὸ ἓν μήτε τὸ ἐπιστητόν, ἐπεὶ τὸ μὲν ὀξαστὸν καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος κατηγορεῖται (δοξάζομεν γὰρ καὶ περὶ τοῦ μὴ ὄντος ὅτι οὐκ ἔστιν, ὡς εἶπε καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας "δόξα γὰρ αὐτοῦ ἐστιν, ὅτι οὐκ ἔστιν"), οὐ μὴν τὸ ὂν ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἐπιστητὸν ἔτι κατὰ τοῦ μὴ ὄντος ἀληθεύεται. δεικνύοιτο δ' ἂν οὐδὲ τῆς ἡδονῆς γένος ὂν τὸ ἀγαθόν, ὅτι ἡ μὲν ἡδονὴ καὶ κατὰ τῆς τῶν ἀκολάστων ἀληθεύεται, τὸ δὲ ἀγαθὸν οὔ. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἐπιστήμη γένος ἂν εἴη τῆς ἀρετῆς, ὅτι ἡ μὲν ἀρετὴ καὶ κατὰ τῶν ἐδεχομένων ἄλλως ἔχειν (περὶ γὰρ τὰ τοιοῦτα ἡ ἠθικὴ ἀρετή), ἐπιστήμη δὲ κατ' οὐδενὸς τῶν ἐνδεχομένων ἄλλως ἔχειν ἀληθεύεται. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἀνασκευαστικὸς καὶ αὐτός.

p. 121a27 Πάλιν εἰ μηδενὸς τῶν εἰδῶν ἐνδέχεται μετέχειν.

Ἐπεὶ τὰ γένη διαιρεῖται εἰς τὰ προσεχῆ εἴδη, διαιρεῖται δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τὸ γένος εἴδη πάλιν καὶ αὐτὰ ὄντα γένη τινῶν (οὐδὲν γὰρ κωλύει εἶδη τινῶν ὄντα ἄλλων πάλιν αὐτὰ εἶναι γένη, ὡς ἔχει τὸ ὄρνεον, μὴ εἰς γένη ἀλλ' εἰς εἴδη, τοῦτ' ἔστι τὸν κόρακα καὶ τὰ ὅμοια, διαιρούμενον, ταῦτα δὲ πάλιν εἰς τὰ ἄτομα πάντα), δῆλον ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ γένος ὄντα μὴ κατὰ τὴν

ἓν καὶ τὸ ὂν

1 καὶ τὸ ἕν AB: μὴ τὸ ἓν (superscr. P³) ἔτι — ἀληθεύεται (e vs. 3, sed pleraque perierunt) P: om. a post τούτων add. τὸ aB 2 ἂν εἴη B τούτων scripsi: ταῦτα libri 5 τοῦ οἰκείου εἴδους τὸ γένος A 7 τὰ τῶν δὲ μερῶν A 8 τινός aBP: αὐτῶν A ἀποδεδομένον aP² cf. vs. 10: ἀποδιδόμενον ABP¹ 9 ᾖ post 8 τι transposuerunt aBP ὑποκεί / κατηγορούμενον B ὧν om. B 10 πάντως καὶ B μὴ κατὰ πάντων aB: κατὰ πάντων μὴ AP 11 τοῦτο H 12 ἐπεὶ AB: ἐπειδὴ aP 14 Περὶ ἑρμηνείας] c. 11 p. 21a33: δόξα γὰρ αὐτοῦ ἐστιν οὐχ ὅτι ἔστιν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν 14. 15 ἐστιν αὐτοῦ a 18 ἡ prius om. A 19 περὶ — ἔχειν (20) AZ: om. aB et signo appicto P 23 ἐπεὶ in ras. 6 lit., quarum prima fuit ὁ, P² τὰ γένη om. P¹: ante εἰς add. P² δὲ aBP¹: γὰρ P²: om. A 24 καὶ (in mrg.) αὐτὰ ὄντα corr. P² γὰρ superscr B 25 ὄντων Bpr. 27 ἄτομα aBP: ὅμοια A post ὅτι add. καὶ aP²

πρώτην διαίρεσιν ἀλλ' ὑπό τι τῶν τοῦ γένους εἰδῶν ἀναγκαῖον τῶν εἰδῶν τινος μετέχειν καὶ ἀναδέχεσθαι τὸν τῶν εἰδῶν λόγον τῶν ὄντων ὑπὸ τὸ γένος τὸ ἀποδεδομένον. τὰ μὲν γὰρ προσεχῆ τοῖς γένεσιν εἴδη μόνων τῶν γενῶν μετέχει καὶ τὸν τούτων μόνων ἐπιδέχεται λόγον· τὰ δὲ μὴ προσεχῆ ἀλλὰ πλέον ἀφεστῶτα πρῶτον εἴδους τινὸς τῶν ὑπὸ τὸ γένος ὄντων ἀναγκαῖον αὐτὰ ἐπιδέχεσθαι λόγον, εἰ μέλλοι γένος αὐτῶν τὸ ἀποδοθὲν εἶναι. ἂν δή τι ὡς γένος τινὸς ἀποδοθῇ, ζητητέον εἰ τοῦτο, οὗ τὸ γένος ἀπεδόθη, μήτε κατὰ τὴν πρώτην διαίρεσίν ἐστι τοῦ ἀποδεδομένου γένους μήτε τινὸς τῶν εἰδῶν αὐτοῦ μετέχει· ἂν γὰρ οὕτως ἔχῃ, ἀδύνατον αὐτοῦ γένος εἶναι τὸ ἀποδεδομένον. οἷον εἰ λέγοι τις τὴν ἡδονὴν ἐν γένει εἶναι τῇ κινήσει, ἐπεὶ μὴ κατὰ τὴν πρώτην διαίρεσιν τῆς κινήσεώς ἐστιν ἡ ἡδονή (διαιρεῖται γὰρ προσεχῶς ἡ κίνησις εἴς τε τὴν κατὰ τόπον καὶ εἰς τὴν κατὰ ποσὸν καὶ εἰς τὴν κατὰ ποιότητα καὶ εἰς τὴν κατ' οὐσίαν, ἀλλ' οὐκ εἰς ἡδονήν), δεῖ τὴν ἡδονήν, εἰ ἔστιν ὑπὸ τὸ γένος, τὴν κίνησιν, τούτων τινὸς μετέχειν τῶν εἰδῶν τῆς κινήσεως καὶ εἶναι ἢ ὑπὸ τὴν κατὰ τόπον μεταβολὴν ἢ ὑπὸ τὴν κατὰ ποσὸν ἢ ὑπὸ τὴν κατὰ ποιότητα ἢ ὑπὸ τὴν κατ' οὐσίαν· κείσθωσαν γὰρ νῦν καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ κινήσεις εἶναι. ἂν δὴ ὑπὸ μηδεμίαν τούτων ᾖ, οὐδ' ἂν ὑπὸ τὴν κίνησιν ὡς ὑπὸ γένος εἴη. κοινότερον δὲ νῦν εἴδη τῆς κινήσεως λέγοιτ' ἂν τὰ εἰρημένα· οὐ γὰρ γένος ἡ κίνησις, ἀλλὰ τῶν πολλαχῶς λεγομένων. ἀλλὰ μὴν ἡ ἡδονὴ οὔτε φορά ἐστιν οὐδὲ ἐπιδέχεται τὸν τῆς τοιαύτης κινήσεως λόγον, οὔτε αὔξησις ἢ μείωσις, οὔτε ἀλλοίωσις, οὔτε γένεσις ἢ φθορά· οὐδὲ κίνησις ἄρα. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἔστι φθορὰ οὐδὲ αὔξησις ἢ μείωσις, πρόδηλον. ἀλλ' οὐδὲ γένεσις ἢ φθορά· οὐ γὰρ κατ' οὐσίαν ἐστὶ μεταβολή. ἀλλ' οὐδὲ οὕτως γένεσις, ὡς λέγεται ἡ ἀναπλήρωσις· οὐ γὰρ ἡ ἡδονὴ ἀναπλήρωσίς ἐστιν, ἀλλὰ ἐπ' ἀναπληρώσει γίνεται· οὐ ταὐτὸν γοῦν τό τε ἡδόμενον καὶ τὸ ἀναπληρούμενον· ἡ μὲν γὰρ ἀναπλήρωσις σωμάτων ἐστίν, ἡ ἡδονὴ δὲ τῆς ψυχῆς. ἔτι οὐδὲ πᾶσα ἐπὶ ἀναπληρώσει· αἱ μὲν γὰρ ἐπὶ ἀναπληρώσει προλυπηθεῖσιν ἐπιγίνονται, οὐ πᾶσα δὲ ἡδονὴ προλυπηθέντων. ἀλλ' οὐδὲ ἀλλοίωσίς ἐστιν ἡ ἡδονὴ κατὰ πάθος οὖσα μεταβολή, ὡς ἂν δόξαιεν· οὐ γάρ, εἰ πάθος, ἤδη καὶ κατὰ πάθος μεταβολή. οὐ γὰρ ταὐτόν· ἡ γοῦν

---

1 τι aBP: τὴν A 1. 2 τινος τῶν εἰδῶν A 3 μόνων AB: μόνον aP 4 γενῶν] hinc iterum D μόνων AD: μόνον aBP 5 πλεῖον AP 7 ζητεῖται A 9 αὐτοῦ B: αὐτὸ aADP 10 εἶναι prius om. A 11 ἡ om. A 12 κατὰ τὸ ποιὸν D 13 ante ποσὸν add. τὸ BD, sed cf. vs. 16 εἰς — ποιότητα] κατὰ τόπον D 14 fort. ὑπὸ [τὸ] γένος τὴν 15 εἰδῶν om. P 16 ante ποσὸν add. τὸ A ὑπὸ τὴν κατὰ alterum om. aP 17 ὑποκείσθωσαν B post γὰρ add. καὶ AB 18 ᾖ om. AD γένος] γεγονὸν (sic) a 19 εἴη scripsi: ᾖ libri λέγοιντ' aP 20 οὔτε A: οὐδὲ aBDP 21 φθορά AD οὐδὲ aBDP: οὔτε A 22 οὐδὲ — φθορά (24) om. A 23 φορὰ B, Pcorr.: φθορὰ aD, Ppr. 24 ἐστὶ om. B 25 post γένεσις add. ex vv. 23—25 ἀλλ' οὐδὲ — γένεσις A λέγει A ἡ (post λέγεται) P 26 post ἀναπλ. add. τί A 27. 28 ἡ ἡδονὴ δὲ τῆς ψυχῆς D: τῆς ψυχῆς δὲ (τῆς δὲ ψυχῆς a) ἡ (superscr. P¹) ἡδονή aABP 28 ἔτι — 30 ἡδονὴ om. B 30 κατὰ] καὶ τὸ B 31 ante μεταβολή add. ἡ aABP οὐ γὰρ ταυτόν om. P

λευκότης πάθος ὂν οὐκ ἔστιν ἀλλοίωσις, ἀλλ' | ἡ λεύκανσις· οὐ ταὐτὸν 157
δὲ λευκότης καὶ λεύκανσις· ὁμοίως δὲ οὐδὲ ἡ θερμότης ἀλλοίωσις, ἀλλὰ ἡ
θέρμανσις· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ μεταβολή. οὕτω τοίνυν οὐδ' ἡ ἡδονὴ
ἀλλοίωσις, ἐπεὶ πάθος· οὐ γὰρ τὸ πάθος ἀλλοίωσις· ἀλλὰ κατὰ πάθος
τὴν ἡδονὴν εἴη τις ἂν ἀλλοίωσις, εἴπερ ἄρα, μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν οὖσα,
ἀλλ' οὐχ ἡδονὴ ἡ μεταβολή.

p. 121ª36 Οὐδὲ τῶν ἀτόμων. 5

Εἰπὼν ὅτι μὴ εἶδος ἡ ἡδονὴ τῆς κινήσεως, προσέθηκεν ὅτι ἀλλ' οὐ-
δὲ τῶν ἀτόμων τι τῶν ὑπὸ τὴν κίνησιν ἡ ἡδονή· ὑπὸ γὰρ τὰ εἴδη τῆς
κινήσεως τὰ ἄτομα τὰ ἐν αὐτῇ. εἰπὼν δὲ οὐδὲ τῶν ἀτόμων, ἐκ παραλ-
λήλου εἶπε τὸ οὐδὲ τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος τῆς κινήσεως ὄντων· πάντα
γὰρ τὰ ἐν κινήσει ἄτομα. ὁμοίως δεικνύοιτ' ἂν μηδὲ τῆς ψυχῆς ὁ ἀριθ-
μὸς γένος ὤν· οὔτε γὰρ ὑπὸ τὴν πρώτην διαίρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ ἡ ψυχή 10
(πρώτη γὰρ ἀριθμοῦ διαίρεσις τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, ἀλλ' οὐ ψυχὴ
ἢ περιττὸν ἢ ἄρτιον), οὐδὲ τούτων τινὸς ἡ ψυχὴ μετέχει· οὔτε γὰρ τὸν
τοῦ περιττοῦ οὔτε τὸν τοῦ ἀρτίου λόγον ἐπιδέχεται. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σημεῖον
ἢ τὸ νῦν ποσά, τῷ μήτε συνεχές τι αὐτῶν εἶναι μήτε διωρισμένον, εἰς
ἃ πρῶτα ἡ τοῦ ποσοῦ διαίρεσις. οὕτως οὐδὲ τοῦ θεοῦ γένος ἂν εἴη τὸ
ζῷον, εἰ ὁ θεὸς μήτε πεζόν ἐστι ζῷον μήτε πτηνὸν μήτε ἔνυδρον.

p. 121ᵇ1 Ἔτι εἰ ἐπὶ πλέον λέγεται τοῦ γένους τὸ ἐν τῷ γένει 15
τεθέν.

Ὅτι τὸ γένος ἐπὶ πλέον τοῦ εἴδους λέγεται, γνώριμον· ἂν δὴ τὸ ἀπο-
δοθὲν εἴδους τινὸς γένος ἐπ' ἔλαττον λέγηται τοῦ εἴδους, δῆλον ὡς ἀδύνα-
τον αὐτὸ ἐκείνου, οὗ ἐπ' ἔλαττον κατηγορεῖται, γένος εἶναι. οὕτως δει-
κνύοις ἂν μὴ δυνάμενον τὸ ζῷον τοῦ ἐμψύχου γένος εἶναι· ἐπὶ πλέον γὰρ
τὸ ἔμψυχον τοῦ ζῴου, εἴ γε τὸ ἔμψυχον καὶ κατὰ φυτῶν, ἃ οὐκ ἔστιν
αἰσθητικά, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὂν τοῦ δοξαστοῦ, εἴ γε τὸ δοξαστὸν καὶ κατὰ τοῦ 20
μὴ ὄντος. δοκεῖ δὲ ὁ τόπος οὗτος ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ

---

1. 2 οὐ—λεύκανσις om. A 2 δὲ alterum om. D ἀλλοίωσις om. D 3 οὕτω] οὐ P ἡ alterum om. A 4 ἐπὶ aP τὸ om. A ἀλλὰ scripsi: ἀλλ' ἡ (ut vs. 1) libri 5 τὴν ἡδονὴν D: ἡδονή aABP εἴη τις ἂν scripsi: ἢ εἴ τις (εἴ τις in ras. P²) ὢν aBP: ἢ ἡτισοῦν A: ἡτισοῦν D οὖσαν a 8 ἡ om. A ὅτι alterum om. B 10 ἄτομα τὰ ἐν αὐτῇ in spatio vacuo relicto P² τὰ alterum om. aP ἀτόμων] ἀτόπων Brandis Schol. p. 278ᵇ41 ex typothetae videlicet errore, quem corr. Waitz Organ. II p. X 12 post κινήσει add. ὄντα A μηδὲ aAP: μὴ BD 12. 13 ὁ ἀριθμός] ὁρισμὸς a 14 τὸ alterum AD: om. aBP 15 ἢ prius om. a: ras. P οὐδὲ] fort. οὔτε 16 τοῦ alterum om. D οὐδὲ B: οὔτε aADP 17 ἢ AB: οὔτε aD, in ras. P² 19 immo εἰ ⟨γ'⟩ cf. p. 255,29, 305,27 22 λέγεται τοῦ εἴδους B 23 γένος om. B post γένος add. ὂν D λέγηται B: λέγεται aP: γένηται AD 24 post ἔλαττον ras. 4 lit. P 26 εἰ γὰρ B 27. 28 καὶ ἐπὶ μὴ ὄντων B 28 δοκεῖ BD: δόξει AP Brandis l. c. ᵇ45: δόξεις a οὗτος ὁ τόπος B πρὸ ὀλίγου] p. 121ª20

τῷ "ἔτι εἰ κατά τινος τὸ ἀποδοθὲν εἶδος ἀληθεύεται, τὸ δὲ γένος μή", καὶ μάλιστα, ἐπεὶ καὶ τῷ αὐτῷ παραδείγματι ἐπ' ἀμφοτέρων κέχρηται. οὐ μὴν ἀλλ' εἴη ἄν τις αὐτῶν διαφορά. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πρώτου ῥηθέντος τόπου οὐ τῷ ἐπὶ πλέον λέγεσθαι τὸ εἶδος τοῦ γένους ἀνῃρεῖτο τὸ γένος, ἀλλὰ τῷ μὴ ἐφ' ὧν τὸ εἶδος, καὶ τὸ γένος. δύναται δὲ ἐπὶ πλειόνων μὲν λέγεσθαι τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος, μὴ μέντοι κατὰ πάντων κατηγορεῖσθαι καθ' ὧν καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ κατ' ἄλλων τινῶν. τὸ γοῦν συνεχὲς ποσὸν ἐπὶ πλειόνων μὲν κατηγορεῖται τοῦ ποσοῦ τοῦ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν συγκειμένου· τὸ μὲν γὰρ συνεχὲς κατὰ πέντε, γραμμῆς, ἐπιφανείας, σώματος, τόπου, χρόνου· τὸ δὲ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν κατὰ τριῶν, ἀριθμοῦ γὰρ καὶ χρόνου καὶ λόγου· οὐ μήν, ὧν τὸ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν κατηγορεῖται, καὶ τὸ συνεχὲς πάντων· οὔτε γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ οὔτε τοῦ λόγου. διὸ οὐχ οἷόν τε τὸ συνεχὲς αὐτοῦ γένος εἶναι. τὸ δὲ νῦν ἀναίρεσιν ποιεῖται τοῦ γένους τῷ ἐπὶ πλέον αὐτοῦ λέγεσθαι τὸ ὡς εἶδος λαμβανόμενον, ὡς τὸ ἔμψυχον τοῦ ζῴου. διὸ καὶ οἰκειότερον ἂν εἴη τούτῳ τῷ τόπῳ μᾶλλον τὸ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ δοξαστοῦ παράδειγμα· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ δοξαστόν, εἴ γε καὶ κατὰ τῶν ὄντων πάντων καὶ τῶν μὴ ὄντων. εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ ὄντα δοξαστά, ἐκείνου ἂν εἴη τοῦ τόπου τὸ παράδειγμα οἰκεῖον.

p. 121 b 4 Πάλιν εἰ ἐπὶ ἴσων.

Καὶ ὁ ἑξῆς δὲ οὗτος τόπος γνώριμος. εἰ γὰρ ἐπὶ ἴσων ἀμφότερα κατηγορεῖτο, τό τε ἀποδοθὲν γένος καὶ τὸ ὡς εἶδος ληφθέν, ἀδύνατον γένος τὸ ἀποδοθὲν εἶναι· δεῖ γὰρ ἐπὶ πλέον τὸ γένος εἶναι ὡς περιληπτικόν. διὰ τοῦτο οὔτε τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς οὔτε τὸ ἓν τοῦ ὄντος οἷόν τε γένος εἶναι· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν τῷ πᾶσι τοῖς οὖσι παρέπεσθαι ἐπ' ἴσων κατηγορεῖται. ὁμοίως δεικνύοιτ' ἂν ὅτι μήτε ἡ ἀρχὴ τοῦ πρώτου μήτε τὸ πρῶτον τῆς ἀρχῆς γένος, εἴ ἥ τε ἀρχὴ πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον ἀρχή. οὕτως οὐδὲ τὸ ζῷον τοῦ αἰσθητικοῦ· καὶ γὰρ ταῦτα ἐπ' ἴσης. οὐ μόνον δὲ τὸ γένος τοῦ εἴδους ἐπὶ πλέον ἀλλὰ καὶ τῆς διαφορᾶς, ὥς φησιν· εὐλόγως· τέμνεται γὰρ τὰ γένη ὑπὸ τῶν διαφορῶν, καὶ ὑπὸ ἑκάστης διαφορᾶς εἰδός τι περι-

---

εἶδος
1 ἀποδοθὲν P (superscr. P¹): εἶδος ἀποδοθὲν a 3 μὲν om. A 4 οὐ] καὶ A ἀνῃρεῖτο Dcorr.: ἀνῄρητο aBP et, ut videtur, Dpr.: ἀνήρηται A 4. 5 εἶδος A 5 post δὲ add. καὶ A πλέον A 6 μὲν] μὴ B itemque vs. 9 λαμβάνεσθαι A 7 καὶ om. P 10 χρόνου, σώματος, τόπου B post τριῶν add. κατ' B 11 καὶ λόγου καὶ χρόνου A θέσιν ex corr. add. D 13 τὸ prius om. A γένος αὐτοῦ B 14 ἐπὶ ex ὡς sive ὡς ex ἐπὶ corr. B. 15 τὸ superscr. P 17 καὶ prius om. A πάντων τῶν ὄντων B τῶν alterum om. A τῶν μὴ ὄντων superscr. P² 20 lemma om. P 21 οὗτος post τόπος transposuerunt aB: om. P χρήσιμος A ἴσων ἀμφότερα] τῶν ἀμφοτέρων corr. (non liquet unde) P² 23 ὥσπερ ληπτικόν a: περιληπτικόν P post διὰ add. τοι A 27 εἰ ἥ τε aABD: εἰ δὲ ἥ τε P (ἥ τε superscr. P²): fort. [εἰ] ἥ τε ⟨γὰρ⟩ ex Arist. scribendum sive εἴ ⟨γε⟩ ἥ τε cf. p. 304,19 28. 29 τὸ εἶδος τοῦ γένους omisso ἐπὶ πλέον D

γράφεται. διὸ καὶ εἶπε στοιχεῖον εἶναι καὶ ἀρχὴν τῶν τοιούτων τόπων τὸ ἐπὶ πλέον ὀφείλειν λέγεσθαι τὸ γένος τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαφορᾶς.

p. 121b15 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἴ τινος τῶν ἀδιαφόρων τῷ εἴδει μή ἐστι τὸ εἰρημένον γένος ἢ μὴ δόξαι ἄν.

Ὁ τόπος *· εἰ τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ καὶ ἀδιαφόρων | κατ' εἶδος [εἰ] μὴ εἴη γένος, οὐδ' ἂν τούτου, οὗ ἀπεδόθη ὡς 158
γένος, εἴη γένος· πάντα γὰρ τὰ ἀδιάφορα κατ' εἶδος ἀλλήλοις ὑπὸ ταὐτὸν γένος. οἷον εἴ τις τὸ μέλαν τοῦ Αἰθίοπος γένος λέγοι, ἐπεὶ ἀδιάφοροι κατ' εἶδος οἱ Αἰθίοπες ἄνθρωποι τοῖς Γαλάταις, διότι καὶ πάντες ἄνθρωποι ἀλλήλοις, μὴ κατηγορεῖται δὲ τῶν Γαλατῶν τὸ μέλαν, οὐδ' ἂν τῶν Αἰθιόπων ὡς γένος κατηγοροῖτο. δεῖ δ' ἐν ἀτόμοις εἴδεσι ζητεῖν τὸ εἰρημένον 5
εἰ ἔστιν· ἐπεὶ ἐπί γε τῶν ὡς γενῶν εἰδῶν οὐδὲν κωλύει τινὸς τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος γένος τι ληφθῆναι μὴ πάντων ὂν τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ γένος. τὰ γὰρ πτηνὰ ζῷα ὁμοειδῆ μὲν πάντα ἀλλήλοις, καθ' ὃ πτηνά· γένος μέντοι τὸ σχιζόπτερον ἀετοῦ ἐστιν, οὐ πάντων ὂν τῶν πτηνῶν γένος. ἢ εἰ γένος ἀετοῦ ἀπεδόθη, δεῖ τῷ ἀετῷ, καθ' ὃ ἀετός, ζητεῖν τι ὁμοειδές, οὐ καθ' ὃ πτηνόν· εἰ μὲν γὰρ ἐπὶ πτηνῶν ἀπεδόθη, ἐπὶ πτηνῶν ἔδει ζητεῖν, εἰ δὲ 10
ἀετοῦ, ἐπὶ ἀετῶν. εἴη δ' ἂν οὗτος ὁ τόπος ὑπὸ τὸν πρῶτον τῶν εἰρημένων ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ, ὃν οὗ ἠξίου "ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάντα τὰ συγγενῆ" [τοῦ ζῴου] οὗ γένος ἀπεδόθη· ἂν γάρ τινι αὐτῶν μὴ ὑπάρχῃ, οὐδ' ἂν τούτου γένος εἴη· εἰ γάρ τις ἡδονὴ μὴ ἀγαθόν, οὐδ' ἄν τινος ἡδονῆς τὸ ἀγαθὸν εἴη γένος. ἢ ἐκεῖ μὲν ἁπλῶς ἀποδοθέντος τοῦ γένους ὡς πᾶσιν ὑπάρχοντος ἠξίου ἐπὶ τὰ ὁμοειδῆ βλέπειν, εἴ τινι ἐξ αὐτῶν μὴ ὑπάρχει· 15
ἐνταῦθα δέ, εἰ καὶ ἀφορίσας τινὰ τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ χωρίσας ἐκείνων γένος λέγοι τοῦτο τὸ ἀποδεδομένον, ἀξιοῖ δείξαντας καὶ τἆλλα, καθ' ὧν οὐ κατηγορεῖται τὸ ἀποδοθὲν γένος, ὁμοειδῆ τοῖς ὧν ἀποδέδωκε τὸ γένος, οὕτως τὸ γένος ἀναιρεῖν. οὕτως γὰρ ὅτι μὴ τῶν ἀτόμων γραμμῶν ἐστι γένος τὸ ἀδιαίρετον δεικνύοιτ' ἄν, οὐχ ὡς ἀποδοθέντος μὲν πασῶν τῶν γραμμῶν γένους τοῦ ἀδιαιρέτου, οὐκ ἐφαρμόζοντος δὲ αὐτοῦ πάσαις, 20

---

1 περιγράφεται] π λόγ' A 2 τὸ εἶδος τοῦ γένους B 3 τῶ om. Arist. (sed habent Ccuf) 4 δόξαι AD (ABP): δόξαιεν B: δόξειεν aP Arist. 5 adde τοιοῦτος sive οὗτος cf. p. 266,15, 267,27 6 εἰ ABDP: om. a 8 λέγοι BD: λέγει aAP ἀδιάφορα A 9 ταῖς A 10 post μέλαν add. (sed deletum videtur) ὡς γένος D 12 τινὸς post 13 εἶδος transposuit D 13 γένος prius in ras. P 14 πάντα om. B ἀλλήλοις ex corr. add. D 15. 16 ἢ εἰ γένος ἀετοῦ in ras. P 15 εἰ om. A: εἰς D 16 ἀετοῦ aDP: αὐτοῦ A, Bpr.: αὐτῶ Beorr. δεῖ—ἀπεδόθη (17) om. defectus signo posito P ἀετός] ἀετῶ A τι AD: τὸ aBP 18 ante ἀετοῦ add. fort. recte ἐπὶ B, ἐπεὶ a τὸν] τὸ B 18. 19 τῶν εἰρημένων D Waitz Organ. II p. X: τὸν εἰρημένον aABP 19 διὸ B ἠξίου] p. 120b16 ξυγγενῆ B 20 τοῦ ζῴου delevi οὗ scripsi: ὧ B: ὧν aADP 23 ἐξ om. aP ὑπάρχῃ aB 24 ἐξ αὐτοῦ αὐτοῦ B 25 ἐκείνω B τούτων aB ἀποδιδόμενον aBP 26 οὐ om. B ἀπέδωκε B 27 οὔτε (ante τὸ) B 28 ante γένος add. τὸ B πᾶσιν A

ἀλλ' ὅτι ὧν ἀπέδωκε γένος αὐτό, αὗται ὁμοειδεῖς· εἰσι ταῖς διαιρεταῖς· πᾶσα γὰρ γραμμὴ πάσῃ ὁμοειδής· πασῶν δὲ οὐχ οἷόν τε τὸ ἀδιαίρετον κατηγορεῖν. ἀνασκευάζειν μὲν οὖν οὕτως ἔστι· κατασκευάζειν δὲ δείξαντας ἑνός τινος τῶν ὁμοειδῶν τὸ ἀποδεδομένον γένος. εἰ γὰρ ἑνός, ἀνάγκη καὶ πάντων· εἰ γὰρ τοῦ Γαλάτου ἀνθρώπου γένος, εἴη ἂν καὶ πάντων, ἐπεὶ πάντες ἄνθρωποι ἀδιάφοροι κατ' εἶδος ἀλλήλοις.

p. 121b24 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο γένος ἐστὶ τοῦ ἀποδοθέντος εἴδους.

Ἐπεὶ μὴ δοκεῖ δύνασθαι τοῦ αὐτοῦ γένη δύο εἶναι, εἰ μὴ εἴη τὸ ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τὸ ἕτερον (διὰ τοῦτο γὰρ τοῦ ἀετοῦ καὶ τὸ ὄρνεον καὶ τὸ ζῷον γένη, ὅτι τὸ ὄρνεον ὑπὸ τὸ ζῷόν ἐστι), φησὶ δεῖν, ὅταν τι ὡς γένος τινὸς ἀποδοθῇ, ζητεῖν εἴ τι τοῦ αὐτοῦ γένος ἄλλο ἐστὶν ὁμολογούμενον, καὶ ἂν τὸ ἀποδεδομένον αὐτοῦ γένος μήτε περιέχῃ τὸ ὁμολογούμενον αὐτοῦ γένος μήτε περιέχηται ὑπ' αὐτοῦ, ἀναιρεῖν καὶ ἀποδεικνύναι ὅτι μὴ γένος τὸ ἀποδοθέν. οἷον εἰ λέγοι τις τῆς δικαιοσύνης γένος τὴν ἐπιστήμην, ἐπεὶ ὁμολογουμένως ἡ ἀρετὴ αὐτῆς ἐστι γένος καὶ οὔτε ἡ ἀρετὴ ὑπὸ τὴν ἐπιστήμην ἐστίν (οὐ γὰρ πᾶσα ἀρετὴ ἐπιστήμη) οὔτε ἡ ἐπιστήμη ὑπὸ τὴν ἀρετήν (ἡ γὰρ γεωμετρία ἐπιστήμη οὖσα οὐκ ἔστιν ἀρετή), οὐκ ἂν εἴη τῆς δικαιοσύνης ὀρθῶς γένος ἀποδοθὲν ἡ ἐπιστήμη. πρὸς τοῦτο ἔνστασιν φέρει· δοκεῖ γὰρ ἡ φρόνησις καὶ ἐπιστήμη καὶ ἀρετὴ εἶναι καὶ ὑπ' ἀμφότερα τὰ γένη, καίτοι ἐκείνων οὐκ ὄντων ὑπ' ἄλληλα. πρὸς ἣν ἔνστασιν πρῶτον μὲν λέγει ὅτι μὴ ὁμολογούμενόν ἐστι τὸ τὴν φρόνησιν ἐπιστήμην εἶναι· εἰ γάρ ἐστι περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα, οὐκ ἂν εἴη ἐπιστήμη ἡ φρόνησις. εἶτά φησιν ὅτι, εἰ καὶ συγχωρηθείη εἶναί τι ἐν δύο γένεσι μὴ οὖσιν ὑπ' ἄλληλα (καὶ γὰρ εἰ μὴ ἡ φρόνησις ἀρετὴ οὖσα συγχωρεῖται ἐπιστήμη εἶναι, ἀλλ' ἥ γε σοφία ὑπ' ἄμφω ἐστί· καὶ γὰρ καὶ ἀρετὴ καὶ ἐπιστήμη ἐστίν, ἃ οὐκ ἔστιν ὑπ' ἄλληλα. δοκεῖ δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὑπὸ τὸ ζῷον λογικὸν γένος εἶναι καὶ ὑπὸ τὸ πεζὸν ζῷον, καὶ οὐδέτερον ὑπ' οὐδετέρου ἐστίν, εἴ γε λογικοὶ καὶ οἱ θεοί· οὐ γὰρ ὑπὸ τὸ πεζὸν οἱ θεοί. εἰ δὲ μὴ ὑπό τι τούτων οἱ

---

1 ἀποδέδωκε D αὐτῶν A τοῖς διαιρετοῖς B 2 πάσῃ] πᾶσιν A 3 οὖν DP: γὰρ A: om. aB δείξαντες a 4 ὁμοιοειδῶν A 5 post ἀνθρώπου add. τῷ (τὸ B) ἀδιάφορον αὐτὸ aBP, αὐτὸ A εἴη ἂν scripsi: εἴη ἄρα D: εἶναι aABP καὶ πάντων in mrg. P^4 7 post δὲ add. ἔτι A 9 γένους A δύο εἶναι AD: εἶναι δύο aBP 10 ἑαυτῶν A post γὰρ add. καὶ D 11 δεῖν om. a 12 ζητῆσαι A γένος ἄλλο AD: ἄλλο γένος B: γένους ἄλλο aP 13 καὶ — ὁμολογούμενον om. B ἐὰν A περιέχει A 14 περιέχεται A 15. 16 περὶ ἐπιστήμης A 19 ἡ om. B 22 λέγει πρῶτον μὲν D 23 ἐπιστήμης Bpr. 26 εἶναι ἐπιστήμη D γε aP: τε ABD 27 καὶ (post γὰρ) D: om. aABP ἐστὶν ἃ D: μὲν superscr. P: om. aAB 28 καὶ (post δὲ) AD: om. aB: ras. P καὶ alterum om. D εἶναι γένος aB 29. 30 εἴ γε λογικοὶ καὶ οἱ θεοί, quae post 28 εἶναι collocant libri, transposui εἴ τε B 30 πεζὸν] ζῶον B εἰ δὲ ex εἰ corr. P

θεοί, ἢ ὑπὸ τὸ πεζὸν ἢ ὑπὸ τὸ πτηνὸν ἢ ὑπὸ τὸ ἔνυδρον, οὐδ' ἂν ὑπὸ τὸ ζῷον εἶεν. καὶ εἴη ἂν ἁρμόζον τὸ παράδειγμα τοῦτο τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ τόπῳ τῷ "καὶ πάλιν εἰ μηδενὸς τῶν εἰδῶν ἐνδέχεται μετέχειν τὸ τεθὲν ἐν τῷ γένει", ὡς καὶ ἡμεῖς παρεθέμεθα), καὶ ἐπὶ τούτων δή φησι δεῖν, εἰ καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλά ἐστι τὰ γένη, ἐν οἷς ἐστί τι κοινὸν ἀμφοτέροις, ἀλλ' ἄμφω γε τὰ γένη ὑπό τι ἓν κοινὸν εἶναι, ὥσπερ καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἐπιστήμη ἔχουσιν· οὐκ ἔστι μὲν γὰρ ὑπ' ἄλληλα, ὑπὸ κοινὸν μέντοι γένος ἐστὶν ἄμφω, τὴν γὰρ ἕξιν καὶ διάθεσιν, | ὃ ποιότητός ἐστιν εἶδος. ἂν 159
δὴ μήτε ὑπ' ἄλληλα ᾖ τὰ γένη μήτε ἀμφότερα ὑπό τι ἓν κοινόν, ἀδύνατον τοῦ προκειμένου ἀμφότερα εἶναι γένη. τούτῳ τῷ τόπῳ χρώμενος ἂν δεικνύοις ὅτι μήτε ἡ μονὰς ποσὸν μήτε οὐσία· καίτοι δοκεῖ, καθ' ὃ μέν ἐστι ποσοῦ ὄντος τοῦ ἀριθμοῦ αὐξητική, ποσὸν εἶναι, εἴ γε πᾶν τὸ αὐξόμενον ὁμογενεῖ αὔξεται, ᾗ δὲ ἓν ὂν τῷ ἀριθμῷ δεκτικόν ἐστι τῶν ἐναντίων, ταύτῃ οὐσία· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ τριάδι ἡ μέση μονὰς καὶ πέρας ἐστὶ τῆς πρώτης δυάδος καὶ ἀρχὴ τῆς δευτέρας. ἀλλ' ἐπεὶ μήτε ἡ οὐσία ὑπὸ τὸ ποσὸν μήτε τὸ ποσὸν ὑπὸ τὴν οὐσίαν μήτε ἀμφότερα, ἡ οὐσία καὶ τὸ ποσόν, ὑπὸ ταὐτὸν γένος, οὐκ ἂν ἐν ἀμφοτέροις εἴη τοῖς γένεσιν ἡ μονάς. οὕτως δεικνύοι τις ἂν μηδὲ τὴν ἐπιστήμην καὶ ὑπὸ τὸ ποιὸν οὖσαν καὶ τὸ πρός τι. ἢ λύοιτο ἂν τοῦτο τῷ εἰρῆσθαι ὅτι κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο.

p. 122a3 Σκοπεῖν δὲ δεῖ καὶ τὸ γένος τοῦ ἀποδοθέντος γένους.

Ὁ τόπος σαφής· ἐπεὶ γὰρ τό τινος γένος καὶ τῶν ὑπ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος [ἤτοι γένος] πάντων ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται (τὸ γὰρ τοῦ ὀρνέου γένος πάντων καὶ τῶν ὑπὸ τὸ ὄρνεον εἰδῶν τε καὶ ἀτόμων, οὐ μόνον τοῦ ὀρνέου), κατηγορεῖται κατὰ τοῦ τεθέντος ἐν τῷ γένει αὐτό τε καὶ τὰ τούτου πάλιν γένη, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι. κἄν που διαφωνῇ καί τι τῶν κατηγορουμένων τοῦ ἀποδοθέντος γένους μηκέτι καὶ κατὰ τοῦ τεθέντος ἐν τῷ γένει τούτῳ κατηγορῆται ἐν τῷ τί ἐστιν, οὐ ῥητέον γένος αὐτοῦ εἶναι τὸ ἀποδοθέν. οὕτως δειχθήσεται τῆς αἰδοῦς οὐκ ὂν γένος ἡ ἀρετή· τῆς γὰρ ἀρετῆς γένος ἡ ἕξις οὖσα οὐ κατηγορεῖται τῆς αἰδοῦς· οὐ γὰρ ἕξις ἡ αἰ-

---

2 πρὸ ὀλίγου] p. 121a27 3 τῷ καὶ om. P (καὶ om. Arist.) μετέχειν om. A 4 ῥηθὲν D παρεθέμεθα] p. 304,18 δή om. A: δεῖ B 5 καὶ om. B τὰ om. aP post οἷς add. οὐκ D 6 γε om. BD τι] τε A ἡ alterum om. aB 8 τὴν μὲν οὖν ἕξιν τε καὶ A 9 ἓν evan. B 10 post ἀμφότερα add. αὐτὰ aAP, αὐτῶ B ante γένη add. τὰ P 11 immo ποσὸν ἡ μονὰς ante οὐσία add. ἡ aP 12 post ἀριθμοῦ add. καὶ A 13 ᾗ in ras. P: εἰ A 14 ταύτῃ—15 ἡ οὐ(σία), summus versus, periit in P ταύτῃ τῇ οὐσίᾳ B: ταύτῃ δὴ οὐσίᾳ a τῇ αὐτῇ aA: αὐτῇ τῇ D: τῇ B καὶ] τὸ A 15 δυάδος AD: μονάδος aB 16. 17 τὸ ποσὸν καὶ ἡ οὐσία D 18 ἂν om. A καὶ prius om. aB 19 ante τὸ add. ὑπὸ aP τῷ εἰρῆσθαι] p. 300,10—27 20 δεῖ om. aP (Pc, pr. u) cf. p. 309,28 22 ἤτοι γένος delevi 25 γέν ἀλλ$^{\eta}_{\alpha}$ ἐν in ras. P^2 post που delevit πάλιν D καί τι] καίτοι A 26 καὶ aBP: om. AD post τεθέντος ras. 2 lit. P 26. 27 ἐν τούτῳ τῷ γένει B 27 post γένει add. e vs. 24 αὐτό τε καὶ τὰ τούτου A κατηγορεῖται A εἶναι αὐτοῦ D 29 ἡ prius om. A post γὰρ add. ἡ B

δως ἀλλὰ πάθος. ἀλλ' οὐδὲ τῆς ἐγκρατείας ἡ ἀρετή, ἐπεὶ ἡ βελτίστη ἕξις οὐ κατηγορεῖται αὐτῆς· οὐ γὰρ βελτίστη ἕξις ἡ ἐν φαύλαις ἐπιθυμίαις, κατὰ δὲ πάσης ἀρετῆς ἡ βελτίστη ἕξις ἐν τῷ τί ἐστιν· οὐ γὰρ μόνον ἕξις ἡ ἀρετὴ ἀλλὰ καὶ βελτίστη, ἐπεὶ ἕξις γε καὶ ἡ κακία. ἀλλ' οὐδὲ τῆς χιόνος τὸ λευκόν, ὅτι μηδὲ ἡ ποιότης, ὃ ἐστι γένος τοῦ λευκοῦ· οὐδὲ τὸ γλυκὺ μέλιτος, ὅτι μηδὲ ὁ χυμός. τοῦτο μὲν οὖν ὑγιὲς τὸ τὰ τοῦ ἀποδοθέντος γένους γένη πάντως ὀφείλειν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τοῦ ὑπὸ τὸ γένος. οὐ μὴν ἀντιστρέφει· οὐ γάρ, εἴ τι τῶν ἐπάνω ἐν τῷ τί ἐστί τινος κατηγορεῖται, ἤδη καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτὸ ἐν τῷ τί ἐστι τοῦ αὐτοῦ κατηγορηθήσεται. τῷ γὰρ τὰ ἐναντία ὑπὸ ταὐτὸ εἶναι γένος τῶν ἐναντίων κατηγορηθήσεται ἓν ἐν τῷ τί ἐστι, οὐ μὴν καὶ τὰ ἐναντία ἄμφω ὧν γένος ἐκεῖνο. εἰ γὰρ καὶ τοῦ λευκοῦ τὸ μὲν χρῶμα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, οὐ μὴν καὶ τὸ μέλαν· καίτοι καὶ κατὰ τοῦ μέλανος τὸ χρῶμα· γένος γὰρ οὐδὲν ἧττον κἀκείνου. ὁμοίως καὶ ἀδικίας ἡ μὲν ἕξις κατηγορεῖται, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ἀρετὴ οὖσα ὑπὸ τὴν ἕξιν, ὅτι ἡ κακία.

p. 122a7 Πάλιν εἰ μετέχει τὸ γένος τοῦ εἴδους, ἢ αὐτὸ ἢ τῶν ἐπάνω τι γενῶν.

Δείκνυσι διὰ τούτου ὅτι, εἰ εἴη τὸ γένος τὸ ἀποδοθὲν ἤ τι τῶν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους γενῶν μετέχον τοῦ ὡς εἴδους τεθέντος καὶ ἐπιδέχεται αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀδύνατον τὸ ἀποδοθὲν αὐτοῦ γένος εἶναι τῷ μηδὲν τῶν ἐπάνω τὸν τῶν ὑπ' αὐτὰ λόγον ἀναδέχεσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν ἀετὸν γένος τοῦ ζῴου λέγειν, ὅτι μὴ μόνον ὁ ἀετὸς τοῦ ζῴου μετέχει ἀλλὰ καὶ τὰ γένη αὐτοῦ, τό τε ζῷον πτηνὸν καὶ τὸ ὄρνεον. φθάνει δὲ τὸν τόπον τοῦτον προειρηκέναι δι' ὧν εἶπε "πάλιν εἰ ἀνάγκη ἢ ἐνδέχεται τοῦ τεθέντος ἐν τῷ γένει μετέχειν τὸ γένος". πρόσκειται δὲ ἐν τούτῳ τὸ 'κἂν τῶν ἐπαναβεβηκότων τι τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους'. δοκεῖ δὲ καὶ ἔξωθεν παρεμβεβλῆσθαι ὁ τόπος οὗτος· τὰ γὰρ ἐπιφερόμενα ἀκολουθά ἐστι τῷ πρὸ τούτου εἰρημένῳ τόπῳ τῷ "σκοπεῖν δὲ καὶ τὸ γένος τοῦ ἀποδοθέντος γένους". εἰπὼν γὰρ δι' ἐκείνου τὴν ἀνασκευὴν τοῦ γένους, πῶς ἂν

---

2 οὐ prius om. B 3 ἐν τῷ τί ἐστιν om. a γὰρ om. A 4 γε om. B ἡ alterum om. a 5 ὃ ADP: ὅπερ aB τοῦ λευκοῦ γένος B 6 οὐδὲ D οὖν om. aB τὰ superscr. P .7 γένη γένους D 8 μὲν a 9 ὑπ' αὐτὸ aP: ὑπὸ ταὐτὸ AD: ὑπὸ τὸ αὐτὸ B 10 ταὐτὸ D: ταυτὸν aABP γένους A: γένη a 11 ἓν scripsi: ras. 1—2 lit. P cf. vs. 15 et p. 280,27: om. aABD 12 εἰ γὰρ in ras. P²: εἰ δὲ B καὶ superscr. P²: om. B μὲν om. in fine versus D 13 καίτοι—μέλανος om. A (καίτ)οι καὶ in ras. P καὶ alterum ex corr. add. D 15 καὶ om. A ὑπὸ τὴν ἕξιν οὖσα D ἡ alterum scripsi: μὴ aAB, supra ras. 1 lit. P² cf. vs. 11: καὶ ἡ D 16 τοῦ εἴδους τὸ γένος A 18 γένος τὸ om. A 19 εἶδος B 19. 20 an ἐπιδέχοιτο? 20 τῶ corr. ex τὸ B 21 ἐπάνω τὸν τῶν om. B τὸν prius om. A 22 ὁ Paris. 1972: om. aABDP μετέχη B 24 εἶπε] p. 121a10 ἢ om. ABP 26 ἐπαναβεβηκότων aBP: ἐπάνω συμβεβηκότων AD γένος B καὶ om. A 27 οὗτος ὁ τόπος B 29 ἐκείνων A

γένοιτο λαμβανομένων τῶν τοῦ ἀποδοθέντος γένους γενῶν, ἑξῆς ἐπιφέρει δεικνὺς πῶς οἷόν τε δι' αὐτῶν τούτων πάλιν κατασκευάζειν ὅτι τὸ ἀποδοθὲν ἐστι γένος.

p. 122a9 Ἀνασκευάζοντι μὲν οὖν καθάπερ εἴρηται χρηστέον.

Πάνυ ἐντέχνως δείκνυσι τὴν τοῦ γένους κατασκευὴν ἔμπαλιν τῇ ἀνασκευῇ γινομένην τῇ προειρημένῃ πρὸ τοῦ τελευταίου κειμένου τόπου. ἡ μὲν γὰρ ἀνασκευὴ ἦν· εἴ τι τῶν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων μὴ κατηγοροῖτο καὶ κατὰ τοῦ ἐν γένει τεθέντος αὐτῷ, οὐκ ἂν εἴη τὸ ἀποδοθὲν γένος αὐτοῦ. ἡ δὲ κατασκευὴ ἡ νῦν λεγομένη· εἰ τὸ ἀποδοθὲν γένος τινὸς κατηγοροῖτο μὲν αὐτοῦ, ζητοῖτο δὲ εἰ ὡς γένος καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, | ζητητέον εἴ τι τῶν τοῦ κατηγορουμένου ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων, τοῦτ' ἔστιν εἴ τι γένος ὂν αὐτοῦ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστι κατὰ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ· ἂν γὰρ οὕτως τι κατηγορούμενον αὐτοῦ εὑρεθῇ, καὶ τὸ ἀποδεδομένον αὐτοῦ ὡς γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορηθήσεται. οὐ γὰρ κατηγορούμενον ἐν τῷ τί ἐστί ⟨τι⟩ κατηγορεῖται κατά τινος ὑποκειμένου αὐτῷ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀνάγκη καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐν τῷ τί ἐστιν ἐκείνου τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ κατηγορεῖσθαι. ἂν γὰρ ἕν τι ἢ τῶν ἐπάνω τε καὶ γενῶν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους ἢ τῶν ὑπ' αὐτὸ καὶ εἰδῶν αὐτοῦ κατηγορούμενον δειχθῇ τινος ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀνάγκη καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς ἄλληλα οὕτως ἔχειν ὡς τὰ μὲν γένη εἶναι τὰ δὲ εἴδη καὶ ἐν τῷ τί ἐστι τοῦ αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι, δῆλον ὅτι ἂν ὅλως ᾖ κατηγορούμενά τε καὶ ἀληθευόμενα κατ' αὐτοῦ· ὃ ἐδήλωσε καὶ αὐτὸς πάλιν διὰ τοῦ προσθεῖναι τὸ ὥνπερ κατηγορεῖται. καὶ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, δι' ἐπαγωγῆς φησι δεῖν δεικνύναι· οὐδαμοῦ γὰρ διαφωνοῦν εὑρεθήσεται. οὕτως δεικνύοιτ' ἂν τῆς ἀρετῆς γένος ἡ διάθεσις· κατηγορεῖται μὲν γὰρ αὐτῆς· ὅτι δὲ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι, δῆλον ἐκ τοῦ τὴν ποιότητα γένος οὖσαν τῆς διαθέσεως καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῆς κατηγορουμένην κατηγορεῖσθαι καὶ τῆς ἀρετῆς ἐν τῷ τί ἐστιν· ἡ γὰρ ἀρετὴ ποιότης. καὶ

---

1 γίνοιτο A λανθανομένων P post γένους add. ὡς aB 2 τὸ ABD Brandis Schol. p. 279a45: δὲ aP 4 ἀνασκευάζοντας A 5 Πάνυ] πάλιν D 7 ἦν· εἰ] ἦν D ὡς] εἰς A γένος B 8 κατηγορουμένων scripsi cf. p. 308, 25. 26: κατηγορούμενον aBDP: κατηγορεῖται A κατηγοροῖτο B cf. vs. 10: κατηγορεῖτο aP: κατηγορεῖται A: κατηγορῆται D τοῦ BD: τοῦ ὡς A: τούτου aP γένει scripsi cf. p. 308, 27: εἴδει libri 9 αὐτοῦ γένος D 10 τινὸς om. D εἰ om. AB post ὡς add. εἰς B 11 κατηγοροῖτο A τῶν κατηγορουμένων B 12 κατηγορουμένων D: κατηγορούμενον aABP 13 αὐτῷ] ὑπ' αὐτοῦ A κἂν A τι om. A 14 ante αὐτοῦ prius add. κατ' A post ἐστι add. καὶ ὡς γένος aP 15 κατηγορούμενον scripsi: κατηγορουμένου libri ἐστι — ἐν τῷ τί (16) om. B τι addidi 18 ἢ prius A et corr. ex εἴη D: ἡ B: ὃν ἢ (ἢ superscr. P²) aP τε καὶ] αὐτοῦ A 19 καὶ prius aP: om. ABD τὰ] τὸ A 21 κατηγορεῖται a 22 κατὰ τοῦτο· (omisso δ) P 23 τὸ scripsi: τὰ libri ἅνπερ κατηγορῆται Arist. 24 διαφωνοῦντος B 27 κατηγορούμενον P

τὸ ὄρνεον τοῦ ἀετοῦ γένος, ὅτι τὸ τοῦ ὀρνέου γένος, τὸ ζῷον, ἐν τῷ τί ἐστι τοῦ ἀετοῦ κατηγορεῖται.

p. 122a19 Εἰ δὲ τὸ ἁπλῶς ὑπάρχειν ἀμφισβητεῖται.

Δείξας, εἰ ὑπάρχειν μὲν ὁμολογοῖτο τὸ ἀποδοθὲν ὡς γένος τινός, ἀμφισβητοῖτο δὲ εἰ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγορεῖται, πῶς οἷόν τε δεῖξαι ὅτι καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγορεῖται, δείκνυσιν, εἰ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀμφισβητοῖτο τὸ ὑπάρχειν τὸ ἀποδοθὲν γένος, πῶς δυνησόμεθα αὐτὸ δεῖξαι ὑπάρχον τε καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. εἰ γὰρ εἴη τοῦ κατηγορεῖσθαι τεθέντος ὡς γένους ἐν τῷ τί ἐστί ⟨τι⟩ κατηγορούμενον, φησὶ δεῖν ζητεῖν εἰ μὴ ἄλλο τι τῶν εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὸ γένος τὸ ἀνωτέρω ἐν τῷ τί ἐστι τοῦ προκειμένου κατηγορούμενον ὑπάρχει τε καὶ κατηγορεῖται αὐτοῦ. εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο τῶν ἐκείνου τοῦ γένους εἰδῶν ὑπάρχοι αὐτῷ, τὸ ἀποδοθὲν ἂν ὡς γένος ὑπάρχοι τε αὐτῷ καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγοροῖτο, ἐπειδὴ δέδεικται ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ γένος ὂν ἀνάγκη τινὸς τῶν εἰδῶν αὐτοῦ μετέχειν, εἰ μὴ εἴη τῶν ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως τοῦ γένους. ὥστε καὶ τὸ προκείμενον, εἰ δοίημέν τινος μετέχειν τῶν εἰδῶν τοῦ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ κατηγορουμένου, ἐπειδή ἐστιν ὑπὸ τὸ κοινὸν γένος, οὐδενὸς δὲ ἄλλου μετέχει, τούτου ἂν μετέχοι τοῦ ἀποδοθέντος αὐτοῦ ὡς γένους, καὶ εἴη ἂν αὐτοῦ γένος τοῦτο. οἷον εἰ τῆς βαδίσεως γένος ἀπέδωκε τὴν φορὰν καὶ εἴη ζητούμενον εἰ κατηγορεῖται ὅλως ἡ φορὰ τῆς βαδίσεως, ἂν τὸ γένος λαβόντες τῆς φορᾶς (τοῦτο δέ ἐστιν ἡ κίνησις) εὕρωμεν καὶ τὴν κίνησιν ἐν τῷ τί ἐστι τῆς βαδίσεως κατηγορουμένην, καὶ ἐπὶ τούτοις λαβόντες τὰ ἄλλα εἴδη τῆς κινήσεως τὰ ἀντιδιαιρούμενα τῇ φορᾷ δείξωμεν ὅτι μηδὲν αὐτῶν ὑπάρχει τῇ βαδίσει (οὔτε γὰρ ἡ ἀλλοίωσις οὔτε ἡ αὔξησις οὔτε ἡ μείωσις οὔτε ἡ γένεσις οὔτε ἡ φθορὰ ὑπάρχει αὐτῇ), δεδειχότες ἂν εἴημεν ὅτι ἡ φορὰ ὑπάρχει τε αὐτῇ καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῆς κατηγορεῖται καὶ ἔστιν αὐτῆς γένος. καὶ ἔχοι ἂν ὁ λόγος οὕτως· ἡ βάδισις, ἐπεί ἐστι κίνησις, εἴη ἂν ἤτοι αὔξησις ἢ μείωσις ἢ ἀλλοίωσις ἢ γένεσις ἢ φθορὰ ἢ φορά· οὐκ ἔστι δὲ οὔτε αὔξησις οὔτε μείωσις οὔτε

---

3 δὲ τὸ ABD: δ' aP Arist. 5 αὐτῶ B post κατηγορεῖται delevit δείκνυσιν ex vs. 6 illatum B 6 καὶ prius om. B 7 τὸ (ante ὑπ.) D: om. aABP 8 post εἴη add. τῶν ABP¹: τί (superscr. P²) τῶν aP² 9 τεθέντων A 10 τὸ (ante ἀνωτ.) aBP: τῶν AD post ἀνωτέρω add. τὸ BP 11 τῷ om. B ὑποκειμένου D 12 ὑπάρχοι aP: ὑπάρχει AB: compend. D 13 ὑπάρχοι τε αὐτῶ A: ὑπάρχοι τε αὐτοῦ aBP: αὐτοῦ ὑπάρχοι τε D αὐτοῦ om. D 14 δέδεικται] p. 302,23 sq. ὂν om. B 16. 17 τοῦ — κατηγορουμένου scripsi: τῶν κατηγορουμένων libri 18 μετέχει δὲ οὐδενὸς ἄλλου D μετέχει] μετέχοι A αὐτῶ D 19 γένους D: γένος aABP ante τῆς add. τις Arist. (om. Pf) 20—24 φθοράν, φθορά, φθορᾶς, φθορᾶ A 22 ἐν τῶ τί ἐστι καὶ τὴν κίνησιν A κατηγορουμένοι (sic) a 23 post κινήσεως repetit κατηγορουμένην καὶ ἐπὶ τούτοις B 24 δείξωμεν D et ante 23 τῇ B: δείξομεν aAP γὰρ om. D 25 αὐτῶ A 26 ἡ om. aP τε] τῆ A 28 εἴη] ἔστιν A ἤ, τοι B: ἤ A

ἀλλοίωσις οὔτε γένεσις οὔτε φθορά· φορὰ ἄρα ἐστίν. εἰ γὰρ μὴ φορά, οὐδὲ κίνησις· τὸ γὰρ ἐν γένει τινὶ ὂν ἀνάγκη τινὸς μετέχειν αὐτοῦ τῶν εἰδῶν· ἔστι δὲ κίνησις· φορὰ ἄρα. ἁπλούστερον δὲ χρὴ πάλιν ἀκούειν τῆς τε κινήσεως ὡς γένους καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ὡς εἰδῶν. δεικνύοιτο δ' ἂν οὕτως ἡ δικαιοσύνη ἀρετή, ἐπειδὴ ἡ ἕξις μὲν ἡ προαιρετικὴ αὐτῆς ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, οὖσα δὲ ἕξις προαιρετικὴ οὐκ ἔστι κακία, ἕξεως δὲ εἴδη ἀρετή τε καὶ κακία. καὶ ὁ τρία δὲ περιττὸς ἀριθμός, ἐπεὶ ἀριθμὸς ὢν οὐκ ἔστιν ἄρτιος. ἔτι ἡ ψυχὴ εἶδος, ἐπεὶ οὐσία οὖσα οὐκ ἔστιν ὕλη.

p. 122a31 Πάλιν ἐφ' ὧν τὸ εἶδος τὸ τεθὲν ὡς γένος κατηγορεῖται.

Δείξας ἀπὸ τῶν τοῦ ὡς γένους ἀποδοθέντος γενῶν πῶς ἂν ἢ ἀνασκευάζοιτο ἢ κατασκευάζοιτο τὸ γένος εἶναι τοῦ προκειμένου τὸ ἀποδοθέν, νῦν ἔμπαλιν ἀπὸ τοῦ ὡς εἴδους ἀποδοθέντος παραδίδωσι τόπους, δι' ὧν καὶ ἀνασκευάζειν καὶ κατασκευάζειν δυνησόμεθα τὸ ἀποδοθὲν αὐτοῦ γένος. εἰ γὰρ | τὸ εἶδος τὸ ὡς ἐν γένει τινὶ τεθὲν αὐτὸ εἴη τινῶν 161 γένος, χρὴ ἐπιβλέπειν εἰ ὧν τοῦτο γένος ἐστί, τούτων καὶ τὸ ἀποδοθὲν αὐτοῦ γένος. εἰ γὰρ ἢ αὐτὸ τὸ γένος τὸ ἀποδοθὲν μὴ κατηγορεῖται [ἤ] προδήλως τῶν εἰδῶν [ἤ] ἐν τῷ τί ἐστι τῶν τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ ὡς εἴδους ἢ τῶν γενῶν τι τῶν τούτου, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη τὸ ἀποδοθὲν γένος. εἰ γὰρ ἦν γένος τοῦ προκειμένου, φανερὸν ὡς καὶ αὐτὸ καὶ τὰ 5 τούτου γένη πάντα ἂν ἐν τῷ τί ἐστι τῶν τῷ εἴδει ὑποκειμένων κατηγορεῖτο ὥσπερ καὶ τὸ ὡς εἶδος κείμενον· πάντα γὰρ τὰ γενικώτερα τῶν ἐσχάτων καὶ ὑπ' αὐτὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. πρὸς μὲν οὖν ἀνασκευὴν χρήσιμον εὑρεθὲν τὸ ὡς γένος ἀποδοθὲν μὴ κατηγορούμενον τῶν ὑπὸ τὸ ἀποδοθὲν εἶδος εἰδῶν ἐν τῷ τί ἐστιν ἢ αὐτὸ ἢ τῶν τούτου γενῶν τι. εἰ γὰρ τῶν ὑπὸ τὴν ἀρετὴν εἰδῶν μὴ κατηγορεῖται ἡ ἐπιστήμη, οὐκ 10 ἂν εἴη γένος τῆς ἀρετῆς, οἷον ἢ ἀνδρείας ἢ σωφροσύνης ἢ τινος ἄλλης ἀρετῆς. πρὸς δὲ κατασκευὴν χρήσιμον εὑρεθὲν τὸ ἀποδοθὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον τῶν ὑπὸ τὸ κείμενον εἶδος εἰδῶν. εἰ γὰρ καὶ τὸ

---

1 οὔτε γένεσις om. P 2 μὴ δὲ B post ὂν add. οὐκ A 2. 3 τῶν εἰδῶν αὐτοῦ B 3 ἁπλουστέρως A 4 τε τῆς A ὡς prius om. aP · δ' om. B 5 an οὕτως (καί)? 7 ὁ om. P τρία] cf. p. 293, 12. 13 7. 8 ἐπεὶ ἀριθμὸς ὢν aAB, mrg. D: ἐπεὶ περιττὸς ὢν in contextu D: ἐπεὶ περιττὸς (π. superscr. P²) ἀριθμὸς ὢν P 8 ἔτι — ὕλη erasit P post ἔτι add. εἰ AD 11 post γένους ras. 14 lit. P ἀποδοθέντος D: ἀποδοθέντων aABP 11. 12 ἀνασκευάζοι P ἢ κατασκευάζοιτο om. B 13 post τοῦ add. τὸ B εἶδος D ἀποδίδωσι A · 14 αὐτῶν A 15 ἐν om. A 17 ἢ αὐτοῦ γένος A post κατηγορεῖται add. καὶ (δὲ καὶ A) τὰ αὐτοῦ γένη aABD, in mrg. signo appicto P¹: om. P¹ 18 ἢ utrumque delevi τῶν alterum ex corr. add. D 19 post ἀποδοθὲν ras. 3 lit. P 20 γένος prius om. B 21 τῶν add. P² 21. 22 κατηγοροῖτο aB 22 ὡς om. B, superscr. P 23 οὖν om. B 24 κατηγορούμενον — 26 ἀρετὴν εἰδ(ῶν) initio paginae P³ 25 ἢ alterum om. A 26 ὑπὸ] ἐπὶ A μὴ post γὰρ transposuit D ἡ om. B 29 ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον aB εἰδῶν om. aP

ὡς εἶδος κείμενον εἴη αὐτῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον καὶ τὸ ἀποδοθὲν ὡς γένος τοῦ εἴδους τούτου, δῆλον ὡς ἐκεῖνα ὑπὸ δύο γένη ἔσται, ἃ δεήσει ὑπ' ἄλληλα εἶναι· ὅταν γάρ τι ᾖ ἐν πλείοσι γένεσιν, ἐκεῖνα ἐδείχθη ὑπ' ἄλληλα ὄντα. εἰ δὴ καὶ τὰ δύο γένη τῶν αὐτῶν ὄντα δεῖ ὑπ' ἄλληλα εἶναι καὶ οὐκ ἔστιν ὑπὸ τὸ εἶδος τὸ ἀποδοθὲν αὐτοῦ γένος, λείπεται τοῦτο ἐκείνου γένος εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο οὕτως, εἴη ἂν αὐτοῦ γένος τὸ ἀποδεδομένον. οἷον εἰ εἴη ἀποδεδομένον τοῦ ὀρνέου τὸ πτηνὸν ζῷον γένος καὶ εἰ ἔστι ζητοῖτο, ἐπεὶ τὸ ὄρνεον γένος ἐστὶ τοῦ τε κόρακος ⟨καὶ τοῦ ἀετοῦ⟩ καὶ τῶν ἄλλων τῶν τούτοις ἀντιδιαιρουμένων καὶ τούτων ἐν τῷ τί ἐστι καὶ τὸ πτηνὸν ζῷον κατηγορεῖται ὥσπερ καὶ τὸ ὄρνεον, δῆλον ⟨ὡς⟩ καὶ τὸ πτηνὸν ζῷον γένος ἂν εἴη τοῦ ἀετοῦ· ἔστι δὲ αὐτοῦ γένος καὶ τὸ ὄρνεον· δεῖ ἄρα τούτων, τοῦ τε ὀρνέου καὶ τοῦ ζῴου πτηνοῦ, ἐπεὶ τοῦ αὐτοῦ γένη ἐστί, τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ἕτερον εἶναι. οὐκ ἔστι δὲ τὸ ζῷον πτηνὸν ὑπὸ τὸ ὄρνεον· ἐπὶ πλέον γάρ ἐστιν αὐτοῦ· λείπεται ἄρα τὸ ὄρνεον ὑπὸ τὸ ζῷον πτηνὸν ὡς ὑπὸ τὸ γένος εἶναι. ὁ μὲν οὖν ἀνασκευαστικὸς ἐπὶ τῶν προειρημένων τόπος δόξει ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρώτῳ πάντων μᾶλλον εἰρημένῳ, δι' οὗ ἠξίου ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάντα τὰ συγγενῆ τῷ ὡς εἴδει τινὸς γένους τεθέντι, εἴ τινος αὐτῶν τὸ ἀποδοθὲν γένος μὴ κατηγορεῖται. προσκείμενος δὲ αὐτῷ ὁ κατασκευαστικὸς ἄλλον αὐτὸν ἐποίησεν.

p. 122b7 Σκοπεῖν δὲ καὶ τοὺς λόγους τῶν γενῶν.

Δείξας δὲ τὸ προκείμενον ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι ἢ μὴ κατηγορεῖσθαι, ἐπεὶ τὰ γένη τῶν εἰδῶν οὐ μόνον ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ἀλλὰ καὶ συνωνύμως, δεῖν φησι καὶ τοὺς λόγους λαμβάνειν τοῦ τε ὡς εἴδους ἀποδοθέντος καὶ τοῦ ὡς γένους, κἂν μὲν φαίνωνται κατὰ τῶν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς εἴδους εἰδῶν ἀμφότεροι οἱ λόγοι κατηγορούμενοι, ὅ τε τοῦ εἴδους καὶ ὁ τοῦ ὡς γένους ἀποδοθέντος, ἔτι δὲ καὶ οἱ τῶν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους γενῶν καὶ αὐτοί, περαίνεσθαι ὑπολαμβάνειν καὶ δείκνυσθαι τὸ προκείμενον γένος ὄν, εἰ δέ που ἀντιπίπτοι, ἀνασκευάζεσθαι. ἂν μὲν

---

2 ἐκεῖνα om. a 3 τι om. A 4 ἐδείχθη (scil. p. 307,9 sq.) scripsi: δὲ δειχθῇ libri εἰ δὴ scripsi: εἴδη libri post δύο add. τὰ aBP 6 τοῦτο alterum corr. P² (nescio unde) οὕτως om. aP αὐτοῦ ADP: ἀετοῦ aB 6. 7 τὸ ἀποδεδομένον γένος A 7 οἷον εἰ εἴη ἀποδεδομένον om. P, signum appinxit P² οἷον] δ A post γένος add. (ut vs. 6) εἶναι ABD 8 post εἰ add. οὐκ D ζητοῖτο ἔστι A 8. 9 καὶ τοῦ ἀετοῦ addidi 10 δῆλον—ὄρνεον (12) om. B ὡς addidi 11 ante αὐτοῦ add. τοῦ D καὶ alterum om. a 12 τε add. P² 13 οὐκ ἔστι δὲ τὸ in ras. 8 lit. P² 14 ἐπὶ—αὐτοῦ om. B 15 ante πτηνὸν add. τὸ B ὁ μὲν οὖν—γένους λόγον (p. 315,5) om. P, signum appinxit P², λείπει α΄ τῇ θ΄ (scil. τετράδι) in ras. P² 16 εἰρημένων aB τόπων aB δείξει A μᾶλλον πάντων A 17 ἠξίου] p. 120b16 ἐπὶ AD: ἢ aB εἶδη A 18 τεθέντος A 18. 19 προσκείμενον aB ἐποίησεν αὐτόν D 20 lemma, quod ante δεῖν (23) habent AD, om. aB, huc reposui 23 καὶ prius om. A 24 μὲν AD: μὴ aB τῶν om. a 25 post ἀποδοθέντος add. λόγου B οἵ τε A 26 ὁ aB: om. AD ὡς om. aB οἱ] εἰ A 27 ὑπολαμβάνει aB δεικνύεσθαι aAB 28 ὧν B: ἄν A

γὰρ ὥσπερ ὁ τοῦ ὀρνέου λόγος κατηγορεῖται τοῦ ἀετοῦ, οὕτως καὶ ὁ τοῦ ζῴου πτηνοῦ καὶ ὁ τοῦ ζῴου, ὃ ὡς γένος ἐστὶ τοῦ ζῴου πτηνοῦ, εἴη ἂν δεικνύμενον τὸ ζῷον πτηνὸν γένος ὂν τοῦ ὀρνέου. εἰ δὲ ὁ τοῦ ζῴου πτηνοῦ λόγος μὴ ἐφαρμόζοι τῷ ἀετῷ ἢ ὁ τοῦ ζῴου, οὐδ' ἂν τὸ ζῷον πτηνὸν γένος εἴη τοῦ ὀρνέου. οὕτως ἂν δεικνύοιτο ὁ ἀριθμὸς οὐκ ὢν γένος τῆς ψυχῆς, ὅτι οὐδεμιᾷ ψυχῇ λόγος ὁ τοῦ ἀριθμοῦ ἐφαρμόζει· οὐδεμία γὰρ ψυχὴ πλῆθός ἐστιν ἐκ μονάδων συγκείμενον· ὁ μέντοι τῆς ψυχῆς λόγος, ὅς τις ἂν ᾖ, ἑκάστῃ τῶν ψυχῶν ἐφαρμόζει. τῆς δέ γε ἀλλοιώσεως δεικνύοιτο ἂν γένος ἡ κίνησις, ὅτι ὁ λόγος αὐτῆς ἐφαρμόζει πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν ἀλλοίωσιν· καὶ γὰρ κατὰ τοῦ λευκαίνεσθαι καὶ κατὰ τοῦ μελαίνεσθαι ὁ τῆς κινήσεως κατηγορεῖται λόγος, ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἀλλοιώσεων.

p. 122b12 Πάλιν εἰ τὴν διαφορὰν ὡς γένος ἀπέδωκεν.

Ὁ τὴν διαφορὰν τὴν εἰδοποιόν τινος ὡς γένος αὐτοῦ λαμβάνων ἁμαρτάνει· τὸ μὲν γὰρ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ ποιόν τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' οὐ τί ἐστι σημαίνει. οὕτως ἁμαρτάνει ὁ τοῦ θεοῦ γένος τὸ ἀθάνατον ἀποδιδούς· διαφορὰ γάρ ἐστι ζῴου διαιρετικὴ τὸ ἀθάνατον, εἰδοποιὸς τοῦ θεοῦ· τῶν γὰρ ζῴων τὰ μὲν θνητὰ τὰ δὲ ἀθάνατα. δείξας δὲ ὅτι διαφορά, ὡς ἑπόμενον τούτῳ λαμβάνει τὸ 'ἡ δὲ διαφορὰ οὐ γένος'· οὐδεμία γὰρ διαφορά, ὡς εἶπε, γένος ἐστίν. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, ἔδειξε διὰ τοῦ τὴν διαφορὰν μὴ τί ἐστι σημαίνειν ἀλλὰ μᾶλλον ποιόν. τὸ δὲ μᾶλλον προσέθηκεν, ὅτι μή ἐστιν ἁπλῶς ποιὸν ἡ διαφορά· ἡ γὰρ ἐν οὐσίᾳ διαφορὰ περὶ οὐσίαν μὲν τὸ ποιὸν ἀφορίζει, οὐ μὴν ποιόν ἐστιν ἀλλὰ οὐσία. λέγοι δ' ἂν διαφορὰν ποιὸν τὴν χωρὶς τοῦ ὑποκειμένου καὶ τῆς ὕλης λαμβανομένην. διὰ ταῦτα οὐδὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ θνητὸν ἔσται γένος. διὰ ταῦτα οὐδὲ τὸ περιττὸν τριάδος· διαφορὰ γὰρ ἀριθμοῦ.

p. 122b18 Καὶ εἰ τὴν διαφορὰν ὡς εἶδος εἰς τὸ γένος ἔθηκεν.

Ὁμοίως ἁμαρτάνει, φησί, καὶ ὁ τὴν διαφορὰν ὡς εἶδος ἐν τῷ γένει

---

1 γὰρ om. A κατηγορῆται aA 2 ὡς om. aB 3 ὃν] ἐστὶ A 4 ἐφαρμόζοιτο αὐτῷ A 5 εἴη] ἤδη A ὁ om. aB 7 μονάδος A 7. 8 λόγος iterat A 8 ὅστις ἂν ᾖ ex corr. add. D post ἐφαρμόζει delevit ὁ δὲ B τῆς AB: τὴν aD δέ γε superscr. B 9 ὅτι—πᾶσι aAB: πᾶσι γὰρ ἐφαρμόζει ὁ λόγος αὐτῆς D 10 post γὰρ add. καὶ AB 14 τινος ὡς om. A 16 τί prius om. aA

19 τοὔ D: τοῦτο aAB τὸ] δ A ἡ D: om. aAB 20 ὡς εἶπε aB: inv. ord. AD ἐστίν AD: εἶπεν B: om. a 25 ὑπολαμβανομένην aB 25 et 26 fort. ταὐτὰ 26 διὰ ταῦτα om. A ante οὐδὲ add. δὲ a 28 ὡς εἶδος aBD (C et post ἔθηκεν f): om. A Arist.

τιθεὶς οὖ ἐστι διαιρετικὴ ἡ διαφορά. οἷον ὁ λέγων τὸ περιττὸν ἀριθμὸν εἶναι· οὐ γὰρ εἶδος ἀριθμοῦ τὸ περιττὸν καθ' αὑτὸ ἀλλὰ διαφορά· εἶδος γὰρ οὐ τὸ περιττὸν καθ' αὑτό, ἀλλὰ τὸ περιττὸν μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ συντεθέν. ἡ δὲ διαφορὰ οὐ μετέχει τοῦ γένους, τοῦτ' ἔστιν οὐκ ἐπιδέχεται τὸν τοῦ γένους λόγον· τὸ γάρ τινος ἐπιδεχόμενον λόγον ἢ εἶδός ἐστιν αὐτοῦ ἢ ἄτομον· ἡ δὲ διαφορὰ οὐδέτερον τούτων. οὕτως οὔτε τοῦ ἀθανάτου τὸ ζῷον κατηγορηθήσεται ὡς γένος οὔτε τοῦ ἀρτίου ὁ ἀριθμὸς οὔτε τῆς κατὰ μῆκος ἐπιδόσεως ἡ αὔξησις· διαφορὰ γὰρ αὐξήσεως ἡ κατὰ μῆκος ἐπίδοσις. αἴτιον δὲ τοῦ τὸ γένος μὴ κατηγορεῖσθαι τῆς διαφορᾶς ἐπὶ τῆς οὐσίας, ὅτι τὸ μὲν γένος συναμφότερόν τί ἐστιν, ἡ δὲ διαφορὰ χωρὶς τοῦ γένους λαμβανομένη οὐ συναμφότερον. εἰ οὖν μὴ μετέχει τοῦ γένους ἡ διαφορά, τοῦτ' ἔστιν εἰ μὴ ἐπιδέχεται τὸν λόγον αὐτοῦ, οὐδ' ἂν εἶδος αὐτοῦ εἴη. τὸ δὲ ὥστε οὐδὲ τὸ περιττὸν εἶδος ἂν εἴη ἀλλὰ διαφορά, ἐπειδὴ οὐ μετέχει τοῦ γένους, δοκεῖ μοι ἔμπαλιν εἰρῆσθαι· οὐ γὰρ διότι οὐ μετέχει, διὰ τοῦτο διαφορά, ἀλλ' ὅτι διαφορά, διὰ τοῦτο οὐδὲ μετέχει τοῦ γένους· γνωριμώτερον γὰρ τὸ διαφορὰν αὐτὸ εἶναι ἢ τὸ μὴ μετέχειν τοῦ ἀριθμοῦ· ἔτι καὶ αὐτὸς ὡς ὁμολογούμενον τὸ διαφορὰν αὐτὸ εἶναι λαβὼν προσέθηκε τὸ οὐ δοκεῖ δὲ μετέχειν ἡ διαφορὰ τοῦ γένους.

p. 122b25 Ἔτι εἰ τὸ γένος εἰς τὸ εἶδος ἔθηκε.

Πρόδηλος ἡ ἁμαρτία τοῦ τὸ γένος ὑποτάσσοντος τῷ εἴδει καὶ κατηγοροῦντος αὐτοῦ τὸ εἶδος ὡς γένος· τὸ γὰρ ἐπ' ἔλαττον λεγόμενον γένος ἀποδίδωσι τοῦ ἐπὶ πλέον ὄντος. οὕτως ἁμαρτάνει ὁ τῆς συνάψεως γένος τὴν συνοχὴν ἀποδιδούς· εἶδος γὰρ τῆς συνάψεως ἡ συνοχή. οὐ γὰρ πᾶν τὸ συναπτόμενον συνέχεται· συνάπτεται γὰρ καὶ τὰ ἁπτόμενα μόνον, οὐ μὴν καὶ συνέχεται· πᾶν μέντοι τὸ συνεχόμενον συνάπτεται· ὥστε ἐπὶ πλέον τὸ συνάπτεσθαι τοῦ συνέχεσθαι. ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς μίξεως τὴν κρᾶσιν γένος λέγων τὸ γένος ὑποτίθησι τῷ εἴδει· ἐπὶ πλέον γὰρ ἡ μῖξις τῆς κράσεως. εἰ μὲν γάρ τι κέκραται, καὶ μέμικται τοῦτο, οὐ μὴν πᾶν τὸ μεμιγμένον

---

1 τιθεὶς aB cf. p. 316,19: θεὶς AD διαφορὰ διαιρετική D τὸ om. A 3 μετὰ τοῦ om. A 4 ἡ διαφορὰ δὲ A 5 τὸ γάρ τινος ἐπι(δεχόμενον) in ras. P^2 ἐπιδεχόμενόν τινος B 7 κατηγορηθήσεται· τὸ ζῶον B (ζῶ)ιον κατηγορηθήσεται ὡς P^2 (evan. P^1) 8 post κατὰ prius add. τὸ A 10. 11 τοῦ λόγου B 12. 13 εἴη αὐτοῦ εἶδος B 13 ἂν om. D εἴη alterum om. B 14 οὐ prius om. a μοι] μὲν a ἔμπαλιν] ἐν πᾶσιν A 15 ἀλλ' ὅτι AD: ἀλλὰ διότι aBP ante alterum διαφορά add. οὐ P 17 post ἔτι add. ὅτι AD: $\delta^{\tau\iota}$ B 18 λαβὼν εἶναι B 23 οὕτως—συνέχεσθαι (27) Suidas sub v. συνοχή 23. 24 τὴν σύναψιν γένος τῆς συνοχῆς B 24 εἶδος] γένος B 25 τὰ ἑπόμενα B 26 ante πᾶν add. οὐ AP, ἀλλὰ B μέντοι] μὲν B τὸ om. a συναπτόμενον συνέχεται B 27 τοῦ συνάπτεται τὸ B ἀλλὰ καὶ—κρᾶσις (p. 316,1) Suidas sub v. μῖξις τὴν κράσιν τῆς μίξεως B post γένος add. εἶναι B 27. 28 λέγων γένος D 28 ὑποτίθησι τὸ γένος τῷ εἴδει A: τῷ εἴδει ὑποτίθησι τὸ γένος D 29 εἴ τι μὲν γὰρ B τοῦτο om. aP Suid.

καὶ κέκραται· ἡ γὰρ τῶν ξηρῶν μῖξις οὐκ ἔστι κρᾶσις. ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως γένος λέγων τὴν φορὰν τὸ γένος ἐν τῷ εἴδει τίθησιν. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ Πλάτων· ὁριζόμενος γὰρ τὴν κατὰ τόπον κίνησιν φορὰν αὐτήν φησιν εἶναι· ἀλλ' ἡ φορά ἐστι τῶν ἀψύχων τε καὶ ἀκουσίως ἀμειβομένων τόπον ἐκ τόπου. εἶπε δὲ τὸ ἀκουσίως ἀντὶ τοῦ 'οὐχ ἑκουσίως'· * * * * μὲν κινεῖται, οὐ μὴν καὶ ἀκουσίως. εἰ οὖν τινά ἐστιν οὐχ ἑκουσίως κατὰ τόπον μεταβάλλοντα, ἔστι δέ τινα καὶ ἑκουσίως τοῦτο ποιοῦντα, ὡς τὰ βαδίζοντα, εἴη ἂν ἐπὶ πλέον ἡ κατὰ τόπον κίνησις· οὐ πᾶσα γὰρ κατὰ τόπον κίνησις φορά. συμβαίνει μὲν οὖν τοὺς τοῦτο ποιοῦντας τὸ ἐπ' ἔλαττον λεγόμενον τοῦ ἐπὶ πλέον λεγομένου γένος λέγειν. οὐ μὴν ἀλλὰ διαφέροι ἂν οὗτος ὁ τόπος ἐκείνου, ὅτι τὸ εἶδος αὐτοῦ ⟨τοῦ⟩ οὗ εἶδός ἐστι γένος ἀποδιδόμενον δείκνυσιν, ὃ πλέον ἐστὶ τοῦ ἐπ' ἔλαττον λέγεσθαι. Πλάτωνος δὲ ἐμνημόνευσεν ὑπὲρ τοῦ ἐνδοξότερον ποιῆσαι τὸν τόπον καὶ τὸ χρήσιμον ἐνδείξασθαι αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐνδόξων τινῶν κατὰ τοῦτο εὐθύνεσθαι δυναμένων, ὡσανεὶ καὶ αὐτοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς εἰπὼν ἀνώνυμον εἶναι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν φορὰν αὐτὴν ὀνομάζει.

p. 122b37 Πάλιν εἰ τὴν διαφορὰν εἰς τὸ εἶδος ἔθηκεν.

Ὥσπερ ὁ τὸ γένος εἰς τὸ εἶδος τιθεὶς ἁμαρτάνει (τὸ γὰρ ἐπὶ πλέον ὂν ὑποτίθησι τῷ ἐπ' ἔλαττον | ὄντι), οὕτως ἁμαρτάνει καὶ ὁ τῆς διαφορᾶς ἀποδιδοὺς γένος τὸ εἶδος ἢ ὅλως κατηγορῶν αὐτῆς τὸ εἶδος τὸ ὑπ' αὐτῆς εἰδοποιούμενον· κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ εὐθύνει τὴν ἁμαρτίαν. δέδεικται μὲν γὰρ ὅτι μηδὲ ὅλως τῆς διαφορᾶς τι ὡς γένος κατηγορεῖται τούτων ὧν ἐστι διαφορά, εἴ γε πᾶν τὸ ὑποκείμενον γένει ἢ εἶδος ἢ ἄτομόν ἐστιν, ὧν οὐδέτερόν ἐστιν ἡ διαφορὰ τοῦ τεμνομένου ὑπ' αὐτῆς γένους. πολὺ δὲ ἀτοπώτερον τὸ κατηγορεῖν αὐτῆς τὸ εἶδος τὸ ὑπ' αὐτῆς εἰδοποιούμενον· ὁ γὰρ τοῦτο ποιῶν ἁμαρτάνει, καθ' ὃ τὸ ἐπὶ πλέον λεγόμενον ὑποτάσσει τῷ ἐπ' ἔλαττον λεγομένῳ· ἐπὶ πλέον γὰρ ἡ διαφορὰ τοῦ εἴδους,

---

1 καὶ prius om. aP Suid. post ἡ add. μὲν B Suid. 2 ante λέγων add. εἶναι aP διαφορὰν A 3 Πλάτων] Theaet. c. 28 p. 181 D 4 post φορὰ add. μὲν aBP 6 supple velut τὰ γὰρ ἄψυχα οὐχ ἑκουσίως μὲν κινεῖται — οὐχ ἑκουσίως (7) om. B καὶ om. A ἀκουσίως aD: ἑκουσίως AP 7 (ο)ὐχ ἑ in ras. P² 8 post ποιοῦντα add. κατὰ (καὶ κατὰ D) τόπον μεταβάλλοντα aABD: om. P τὰ om. D 9 γὰρ scripsi: δὲ libri ante κατὰ add. ἡ aP post οὖν add. καὶ aB et in ras. P² τοὺς τοῦτο] τοῦτο corr. ex τοὺς P² 10 τὸ superscr. B γένους a λέγειν γένος B: γένος εἶναι D 11 post ἀλλὰ add. καὶ aB διαφέρη A ὁ τόπος οὗτος B τοῦ addidi οὗ] ὃ B 12 πλεῖον aP 13 τὸν τόπον λόγον ποιῆσαι B 14 post ἐνδόξων add. αὐτῶν B 15 ὡσανεὶ — ἐν ABDP: ἔλαθε δὲ καὶ ἑαυτὸν εὐθύνων· ἐν γὰρ a 15. 16 ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς] c. 3 p. 226a32 20 τοῦ ἐπ' ἔλαττον ὑποτίθησιν aP 21 τὸ (post γένος) om. B ὅμως a 22 τὴν τιμωρίαν A δέδεικται] p. 315,4—11 23 μηδὲν A 25 ὑπ' αὐτῆς τεμνομένου B

κἂν λαμβάνηται ἡ διαφορὰ ὡς ἡ συναμφότερος. οὕτως ἁμαρτάνει ὁ τοῦ ἀθανάτου κατηγορῶν τὸν θεόν (διαφορὰ μὲν γὰρ τὸ ἀθάνατον, εἶδος δὲ ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ἀθάνατον, εἴ γε μὴ πᾶν τὸ ἀθάνατον θεός) καὶ ὁ τοῦ λογικοῦ τὸν ἄνθρωπον.

p. 122ᵇ38 Συμβήσεται γὰρ ἐπὶ ἴσον ἢ ἐπὶ πλέον τὸ εἶδος λέγεσθαι.

Εἶπεν οὐχ ὅτι τὸ γένος ἐπ' ἴσης ποτὲ λέγεται τῷ εἴδει, ἀλλ' ὅτι πᾶν τὸ κατηγορούμενόν τινος ἀληθῶς ἢ ἐπ' ἴσης ἐστὶν αὐτῷ ἢ ἐπὶ πλέον. εἰ οὖν καὶ τὸ εἶδος τῆς διαφορᾶς τις κατηγορεῖ, λέγοι ἂν ἢ ἐπ' ἴσης ἢ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ εἶδος τῆς διαφορᾶς. ἔχει δὲ οὐχ οὕτως· ἡ γὰρ διαφορὰ ἢ ἐπ' ἴσης ἐστὶ τῷ εἴδει οὗ κατηγορεῖται, ὅταν ἡ ἰδίως καὶ προσεχῶς εἰδοποιοῦσα τὸ εἶδος ληφθῇ, ὡς τὸ πεζὸν εἰδοποιὸς οὖσα διαφορὰ τοῦ πεζοῦ ζῴου (εἶδος γὰρ τοῦτο τοῦ ζῴου) ἐπ' ἴσης ἐστὶν αὐτῷ, ἢ ἐπὶ πλέον, ὡς τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν ἢ τὸ λογικόν. εἴη δ' ἂν ἐπ' ἴσης τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν, ὃν διαφορὰ καὶ τοῦτο. ἔτι εἰ τῆς διαφορᾶς τὸ εἶδος κατηγορεῖται, τοῦ δὲ εἴδους τὸ γένος, καὶ τῆς διαφορᾶς ἂν τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγοροῖτο· δέδεικται δὲ τοῦτο ἀδύνατον ὂν τῷ μὴ μετέχειν τοῦ γένους τὴν διαφοράν. ἔοικε δὲ νῦν τὴν διαφορὰν ὡς τὸ συναμφότερον λαμβάνειν.

p. 123ᵃ1 Ἔτι εἰ τὸ γένος εἰς τὴν διαφορὰν ἔθηκεν.

Φανερῶς ἁμαρτάνει καὶ ὁ τοῦ γένους τὴν διαφορὰν κατηγορῶν· ἐπ' ἐλαττόν τε γὰρ ἡ διαφορὰ τοῦ γένους, καὶ ἔτι οὐδὲ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται καίτοι οὔσης ὑπ' αὐτό· εἰ δὲ τοῦτο, πολὺ ἂν ἔτ' ἔλαττον ἡ διαφορὰ τοῦ γένους. ἀντέστρεψε δὲ ἀμφοτέρους τοὺς τόπους τοὺς πρώτους ἀποδοθέντας, τόν τε ἐν ᾧ ἡ διαφορὰ τοῦ εἴδους ὡς γένος ἀπεδίδοτο (ὁ γὰρ τὴν διαφορὰν ἐν τῷ εἴδει τιθεὶς ἀντέστραπται ἐκείνῳ) καὶ τὸν ἐν ᾧ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς ὡς εἴδους τις κατηγορεῖ· ὁ

---

1 ἡ συναμφότερος DP: ἡ συναμφότερον aAB: fort. τὸ συναμφότερον ut vs. 18 post ἁμαρτάνει add. καὶ ex corr. D 5 γὰρ aBP Arist.: δὲ AD ἐπὶ ἴσον BDP (u, ᵇ39 CP): ἐπὶ ἧσσον A: ἐπίσης a Arist. 7 ante εἶπεν add. τοῦτο aP² 9 τί BP¹ (corr. P²) κατηγορήσει P, sed σει in ras. P² ἢ prius om. B 11 ἡ P²: ἢ P¹ 12 ληφθῇ τὸ εἶδος aAP ὡς D: οὕτως AB: οὕτω aP 13 post αὐτῷ add. εἰ οὖν ἐπίσης τὸ πτηνὸν ABP, ἢ οὖν ἐπίσης ὡς τὸ πτηνὸν a: om. D 14 δ' D: γὰρ a: om. ABP 15 ὂν scripsi: εἰ aBP: ἢ AD 16 τὸ δὲ εἶδος Bpr. 17 δέδεικται] cf. ad p. 316,22 τῷ] τὸ B 20 ἔθηκεν om. Arist. (habet C, corr. u) 21 τὴν διαφορὰν om. initio folii versi D post κατηγορῶν add. ἢ A, ἢ B, ἢ D 22 τε γὰρ ἡ scripsi: cf. p. 318,28 — 319,1: τῆς γὰρ A: τε ἡ BP: τε εἴ γε D: γὰρ ἡ a διαφορὰ τοῦ γένους] διαφορᾶς τὸ γένος A 23 κατηγοροῖτο BP¹ (corr. P²) 24 ἔτ' scripsi: ἐπ' libri 25 πρώτους (i. e. p. 122ᵇ12,18) ABD: πρώτως aP (ως in ras. P²) 26 ὡς γένος aD: καὶ γένους ABP²: γένος, ut videtur, P¹ ἀντέστρεπται a 27 τὸν aDP²: τῶ A: τὸ BP¹

γὰρ τὸ γένος εἰς τὴν διαφορὰν τιθείς, περὶ οὗ νῦν λέγει, ἀντεστραμμένος ἐκείνῳ. οὕτως ἁμαρτάνει ὁ τοῦ χρώματος κατηγορῶν τὸ συγκριτικόν· τὸ μὲν γὰρ χρῶμα γένος, τὸ δὲ συγκριτικὸν διαφορὰ χρώματος· τῶν γὰρ χρωμάτων τὰ μὲν συγκριτικά, ὡς τὰ μέλανα, τὰ δὲ διακριτικά, ὡς τὰ λευκά. ὁμοίως ἁμαρτάνει καὶ ὁ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ περιττὸν κατηγορῶν· διαφορὰ γὰρ ἀριθμοῦ γένους ὄντος τὸ περιττόν.

p. 123a3 Καὶ εἰ τὸ γένος ὡς διαφορὰν εἶπε.

Πρόδηλος καὶ αὕτη ἁμαρτία, εἴ τις τὸ γένος τινὸς διαφορὰν αὐτοῦ λέγοι. οὕτως ἁμαρτάνοι ἂν ὁ λέγων κράσεως τὴν μῖξιν διαφοράν· ἔστι γὰρ ἡ μὲν κρᾶσις εἶδος, γένος δὲ αὐτῆς ἡ μῖξις, ὡς εἴρηται καὶ πρὸ ὀλίγου. ὁμοίως καὶ ὁ λέγων τῆς φορᾶς διαφορὰν εἶναι τὴν κατὰ τόπον μεταβολήν· τὸ γὰρ ἐπὶ πλέον τινὸς λεγόμενον καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον ὡς διαιροῦν αὐτὸ λαμβάνουσιν. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις τίνι διαφέρει τοῦ τὸ γένος εἰς τὸ εἶδος θεῖναι τὸ τὸ γένος ὡς διαφορὰν τοῦ εἴδους ἀποδοῦναι· ὅσον γὰρ ἐπὶ τοῖς παραδείγμασι τὸ γένος ὡς εἶδος εἴληπται τοῦ ἰδίου εἴδους. ἢ διαφέροι ἄν, εἰ εἴη προστιθέμενον τὸ τῆς διαφορᾶς ὄνομα τῷ γένει, ὡς μὴ λέγειν τὴν μῖξιν κρᾶσιν ἀλλὰ τὴν μῖξιν διαφορὰν τῆς κράσεως. τοιοῦτον δόξειεν ἂν ἁμάρτημα εἶναι καὶ τὸ ἀποδοῦναι τὸν πηλὸν γῆν ὑγρῷ φυραθεῖσαν· τὸ γὰρ φύραμα οὐ διαφορὰ τοῦ πηλοῦ ἀλλὰ γένος. ὁμοίως καὶ ὁ λέγων τοῦ ὀρνέου διαφορὰν τὸ πτηνὸν ζῷον. πάντα μέντοι φησὶ τὰ τοιαῦτα δεῖν ἐπισκοπεῖν διὰ τῶν αὐτῶν. καὶ τίνα ἐστὶ δι' ὧν χρὴ ἐπισκοπεῖν τε αὐτὰ καὶ ἐλέγχειν, κοινῶς λέγει· τῷ τε γὰρ ἐπὶ πλέον λέγεσθαι τὸ γένος τῆς διαφορᾶς δεῖ χρῆσθαι καὶ τῷ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸν τοῦ γένους λόγον τὴν διαφοράν.

p. 123a8 Οὕτω δὲ ἀποδοθέντος οὐδέτερον τῶν εἰρημένων δυνατὸν συμβαίνειν.

Οὕτως, εἴ τις τοῦ γένους τὴν διαφορὰν γένος ἀποδοίη, ὡς ὁ τὸ χρῶμα συγκριτικὸν ὄψεως λέγων· ἐπ' ἔλαττόν τε γὰρ ῥηθήσεται τὸ γένος τῆς

---

1 ἀντεστραμμένος aBP: ἀντεστραμμένως A: ἀντέστραπται (ut p. 317,26) D 3 γὰρ prius om. A τὸ συγκριτικὸν δὲ A 4 τὰ μέλανα] μέλαν D δὲ κριτικὰ A 8 post αὕτη add. ἡ aB 9 λέγει D: compend. A ἁμαρτάνει Bpr.: οι ἂν corr., ut videtur, etiam D post μῖξιν add. εἶναι A 9. 10 ἔστι μὲν ἡ B 10 κρίσις A καὶ πρὸ ὀλίγου (scil. p. 315,27 sq.) εἴρηται B 11 ante φορᾶς ras. 3 lit. P 12 post καὶ add. τὸ aBP 13 ἐπιζητήσαι aP τίνι διαφέρει om. B τοῦ om. A 13. 14 τὸ γένος post θεῖναι transposuit D 14 εἰς] ὡς B τὸ τὸ DP: τὸ aAB 17 λέξη A 18 τοιοῦτον—γένος (19) Suidas sub v. φύραμα ἂν δόξειεν B ὑγρῷ] γρ in ras. D 19 ὅμοιον D 20 φησὶ μέντοι A 22 τό τε P γὰρ om. A πλεῖον aAP 25. 26 lemma textui continuant libri δύναται D 26 λαμβάνειν (sic) B 27 ὁ om. AB

διαφορᾶς, καὶ ἔτι ἐπιδέξεται τὸν λόγον αὐτῆς. ἀλλὰ | καὶ ὁ τὸ γένος ὡς 164
διαφορὰν ἀποδιδούς, ὡς νῦν λέγεται, ἐπ' ἔλαττον ποιεῖ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς. εἰ γὰρ γένος μὲν νῦν ἡ κρᾶσις, διαφορὰ δὲ ἡ μῖξις αὐτῆς εἴληπται, ἐπεὶ ἡ κρᾶσις ἐπ' ἔλαττόν ἐστι τῆς μίξεως, ἔσται τὸ γένος ἐπ' ἔλατ-
5 τον τῆς διαφορᾶς· ἔτι ἐπεὶ ἡ μῖξις ἐν τῷ τί ἐστι τῆς κράσεως κατηγορεῖται, μεθέξει τὸ γένος τῆς διαφορᾶς. τοιοῦτόν ἐστι τὸ εἰρημένον νῦν, 5
οὐ τῷ τὴν διαφορὰν μὴ μετέχειν τοῦ γένους, ὃ πρότερον ἐρρήθη, ἀλλὰ τῷ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς· τοῦτο γάρ ἐστι σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ καὶ μὴ μετέχειν τῆς διαφορᾶς, ὃ ἴσον ἂν εἴη τῷ 'καὶ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι τὴν
10 διαφορὰν κατηγορεῖσθαι τοῦ γένους'. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ προειρημένοι τόποι περὶ τῶν διαφορῶν τε καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν γενῶν τῶν οὐ δεόντως ἐπαλλασσομένων τούτων τισὶ προσχρώμενοι δεικνύουσιν· ἢ γὰρ τῷ τὸ ἐπ' ἔλαττον λεγόμενον ἐπὶ πλέον λαμβάνεσθαι ἢ τῷ τὸ μὴ μετέχον τινὸς ὡς 10
μετέχον τίθεσθαι. ὥστε ἐπικοινωνοῦσιν ἀλλήλοις κατὰ τὰ αὐτά.

15 p. 123a11 Πάλιν εἰ μηδεμία διαφορὰ κατηγορεῖται τῶν τοῦ γένους κατὰ τοῦ ἀποδοθέντος εἴδους.

Ἐπεὶ ἐκ τοῦ γένους διαιρουμένου κατὰ τὰς διαφορὰς ἡ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ γένεσις, δῆλον ὡς πᾶν εἶδος γένους τινὸς ἔχει καὶ διαφορὰν τινὰ ἢ τινὰς τῶν τοῦ γένους κατηγορουμένας αὐτοῦ· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ τῶν
20 εἰδῶν ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν. οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον γέ- 15
νος· διὰ τοῦτο καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ζῷα οὖσαι διαφοραὶ κατηγορεῖνται αὐτοῦ. "ὅσαι γὰρ τοῦ κατηγορουμένου διαφοραί", ὡς εἶπεν ἐν Κατηγορίαις, "τοσαῦται καὶ τοῦ ὑποκειμένου ἔσονται"· αἱ γὰρ τοῦ γένους διαφοραὶ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις αὐτῷ πᾶσιν, ἄλλαι ἐν ἄλλοις δῆλον ὅτι, καθ'
25 ἃς εἰδοποιεῖται ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτό. ὅταν οὖν τι γένος ἀποδοθῇ τινος, 20
ζητητέον τίνες τῶν τοῦ ἀποδοθέντος γένους διαιρετικῶν διαφορῶν κατηγορεῖνται τοῦ ὡς εἴδους τεθέντος· ἂν γὰρ μηδεμία τοῦ γένους διαφορὰ κατηγορῆται αὐτοῦ, οὐδ' ἂν γένος αὐτοῦ τὸ ἀποδεδομένον εἴη. οὕτως πάλιν

---

1 ὁ τὸ—3 ἡ μί(ξις), summus versus, periit in P 2 ἀποδιδοὺς D: ἀποδοὺς aAB λέγεται D: ἐλέγετο aAB 3 αὐτῆς — μῖξις (5) om. A 4 ἔσται corr. ex ἔτι D τὸ γένος — διαφορᾶς (5) mrg. D 5. 6 κατηγορεῖται τῆς κράσεως B 7 τὴν om. AP¹ (add. P²) πρότερον] p. 122b20 ἐρρέθη aB cf. p. 247,10 8 τῷ add. P² 9 τῷ prius aP: om. ABD μὴ om. A 11. 12 ἀπαλλασσόμενοι A 12 τούτων ex τῶν corr. B τὸ om. A ἐπ' om. B 13 λεγομένῳ A τὸ τῷ A 14 post μετέχον repetunt τινὸς aABP ἀλλήλοις aP: ἀλλήλων ABD 18 γένος A 19 τινὰ — κατηγορούμενα P¹ (corr. P², ut videtur) 20 διαφορᾶς A 21 ante ζῴου add. τοῦ A 22. 23 ἐν Κατηγορίαις] c. 3 p. 1b23 23 post καὶ add. αἱ B 24 τῷ ὑποκειμένῳ αὐτῶν A ἐν alterum superscr. B 25 ἕκαστα P 26 ζητεῖται A τίνος B τῶν] τὸν a τῶν τῶν ἀποδοθέντων γεν διαφορῶν διαιρετικὸν A 27 τεθέντος εἴδους omisso ὡς D 27. 28 κατηγορεῖται aDpr. 28 οὐδ' ἂν aDP: οὐδὲ A: οὐδ' in fine versus B πάλιν om. D

δειχθήσεται τῆς ψυχῆς μὴ ὢν ὁ ἀριθμὸς γένος· οὐδεμία γὰρ τῶν τοῦ ἀριθμοῦ διαφορῶν κατηγορεῖται τῆς ψυχῆς. διαφοραὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον· οὐδέτερον δὲ τούτων κατὰ ψυχῆς. δεικνύοι τις ἂν ἐνδόξως ὅτι μηδὲ ὁ κόσμος ζῷον ἢ τῶν ἄστρων τι, ὅτι μηδεμία τῶν τοῦ ζῴου διαφορῶν κατηγορεῖται αὐτῶν· πᾶν γὰρ ζῷον ἢ πτηνὸν ἢ ἔνυδρον ἢ χερσαῖον, οὐδὲν δὲ τούτων κατ' ἐκείνων. ἢ ἄλλη διαφορὰ τοῦ ἐν γενέσει ζῴου καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ· ὁμωνύμως γὰρ τὰ θεῖα τούτοις ζῷα· ἄλλη γὰρ ἡ ἐκείνων ζωή. ἡ δεῖξις οὖν ὅτι μὴ ἐν τοῖς ζῴοις τούτοις. δεικνύοιτ' ἂν ὅτι μηδὲ ὁ χρόνος κίνησις, ἐπεὶ διαφοραὶ μὲν κινήσεως τάχος καὶ βραδυτής, οὐδετέρα δὲ κατὰ χρόνου. ἀλλ' οὐδὲ κατὰ ἡδονῆς· ὥστε οὐδὲ ἡδονὴ κίνησις. ὁμοίως οὐδὲ ἡ μονὰς ποσόν, ἐπεὶ μήτε συνεχὲς μήτε διωρισμένον. εἴη δ' ἂν ὁ τόπος καὶ κατασκευαστικός· ἂν γάρ τινες φαίνωνται τοῦ ἀποδοθέντος γένους διαφοραὶ κατηγορούμεναι τοῦ ὑποκειμένου, δεικνύοιτ' ἂν εἶδος αὐτοῦ. οὐ χρὴ δὲ ἀκούειν τοῦ κατηγορεῖσθαι τοῦ εἴδους τὴν διαφορὰν ὡς ἐν τῷ τί ἐστι λέγοντος αὐτοῦ· ἔδειξε γὰρ ὅτι οὔτε ἡ διαφορὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖταί τινων τῶν ὑπὸ τὸ γένος, ὅταν καθ' αὑτὴν λαμβάνηται, οὔτε τι τῶν ὑπὸ τὸ γένος ἢ τὸ γένος αὐτῆς τῆς διαφορᾶς.

p. 123a14 Ἔτι εἰ πρότερον φύσει τὸ εἶδος καὶ συναναιρεῖ τὸ γένος.

Σαφὴς δὲ καὶ οὗτος ὁ τόπος. γνώριμον γὰρ ὅτι τὰ γένη τῶν εἰδῶν πρότερα τῇ φύσει· συναναιρεῖ μὲν γὰρ * * * * * αὐτὸ μὴ συναναιρούμενον δὲ οὐκ ἂν αὐτοῦ εἶδος εἴη. οὕτως οὔτε τῆς μίξεως ἡ κρᾶσις γένος, οὔτε τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς ἡ φορά, οὔτε τῆς συνάψεως ἡ συνέχεια, οὔτε τῆς πληγῆς ὁ ψόφος. ἀναιρουμένης μὲν γὰρ τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς ἀναιρεῖται καὶ ἡ φορά· τῇ δὲ φορᾷ οὐ συναναιρεῖται ἡ κατὰ τόπον μεταβολή· ἡ γὰρ βάδισις κατὰ τόπον οὖσα μεταβολὴ οὐκ ἔστι φορά, ὡς εἶπεν. ἔστι δὲ δυνάμει ὁ αὐτὸς οὗτος τόπος τῷ 'εἰ τὸ γένος τις εἰς τὸ εἶδος θείη'· διαφέρει δὲ τῷ τρόπῳ τῆς ἀνασκευῆς. ἔστι δὲ μόνον ἀνασκευαστικὸς

---

1 ὁ superscr. B 2 μὲν om. D 3 ψυχὴν A 4 ἀστέρων A 5 αὐτοῦ aP 6 δὲ] τὸ a (ἄ)λλη in ras. P^2 7 ὁμώνυμα A 10 χρόνον A: compend. P^1, ου add. P^2 ἀλλ' οὐ A 11 ante ἡδονὴ add. ἡ aB μόνον omisso ἡ A 12 τινος B 14 post εἶδος add. ὂν aBP 15 ἔδειξε] p. 122b15, 22, 37 οὐδὲ D 19 ante φύσει add. τῇ A 19. 20 εἶδος — γένος ABD Arist.: γένος — εἶδος aP, superscr. D 21 δὲ om. A: δὲ καὶ om. a ὁ τόπος οὗτος B 21. 22 πρότερα τὰ γένη τῶν εἰδῶν τῇ φύσει D 22 αὐτὸ BDP: αὐτὰ aA μὴ συναναιρούμενον δὲ ABDP: οὐ συνανερεῖται (sic) δὲ ὑπ' αὐτῶν τὰ γένει (sic). εἰ οὖν τὸ ὑποτεθὲν εἶδος συναναιρεῖ τὸ ὡς γένος ἀποδοθὲν αὐτοῦ defectum supplens a 23 οὔτε prius scripsi: οὐδὲ libri 25 μὲν om. B 26 οὐ συναναιρεῖται δὲ ἡ κ. τ. μ. τῇ φορᾷ B 27 ὥσπερ B εἶπεν] p. 122b32 28 ὁ τόπος οὗτος δυνάμει ὁ αὐτὸς D τῷ εἰ τὸ γένος κτλ.] p. 122b25 post γένος add. τινὸς D τιθείη, sed post γένος, B

ὁ τόπος, οὐκέτι δὲ καὶ κατασκευαστικός· οὐ γάρ, εἴ τί τινος πρότερον τῇ φύσει, ἤδη καὶ γένος αὐτοῦ· ἡ γοῦν οὐσία προτέρα τῶν ἄλλων γενῶν τῇ φύσει καὶ οὐκ ἔστι γένος αὐτῶν, καὶ ἡ μονὰς παντὸς ἀριθμοῦ πρώτη οὖσα οὐκέτι ἐστὶν αὐτοῦ γένος, καὶ ἡ θρεπτικὴ ψυχὴ τῶν ἄλλων πρώτη μέν, οὐ μὴν καὶ γένος.

p. 123a15 Ἔτι εἰ ἐνδέχεται ἀπολιπεῖν | τὸ εἰρημένον γένος ἢ τὴν διαφοράν. 165

Ἐπεὶ καὶ τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ ἡ οἰκεία ἑκάστου ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶν αὐτοῦ (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ὁρισμὸς ἐκ τούτων), τὰ δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἑκάστου ἀχώριστα, ⟨δεῖν⟩ φησιν, εἰ γένος τι ἀποδοθείη ἡ διαφορά, ζητεῖν εἰ ἐνδέχεται αὐτοῦ χωρισθῆναι καὶ χωρὶς αὐτοῦ εἶναι τοῦτο οὗ ἀπεδόθη τὸ γένος ἢ ἡ διαφορά. οὕτως, εἰ τῆς ψυχῆς τὸ κινεῖσθαι χωριστόν, οὐκ ἂν αὐτῆς οὔτε γένος εἴη οὔτε διαφορά, ὡς οἴονται οἱ λέγοντες αὐτὴν οὐσίαν αὐτοκίνητον· ἐνδέχεται γὰρ αὐτὴν καὶ χωρὶς τοῦ κινεῖσθαι εἶναι, ἐπεὶ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται· τοῦ γὰρ σώματος μεταβαίνοντος, ἐν ᾧ ἐστιν· ὅταν ⟨δ'⟩ ἠρεμῇ τὸ σῶμα, δῆλον ὅτι οὐδ' ἂν ἡ ψυχὴ κινοῖτο. πάλιν, εἰ ἔστι τις δόξα μήτε ἀληθὴς μήτε ψευδής, οὐκ ἂν εἴη διαφορὰ δόξης τὸ ἀληθὲς ἢ ψεῦδος· δοκεῖ δὲ ἡ τῶν μελλόντων δόξα τοιαύτη εἶναι τῷ μηδέτερον αὐτῶν ἀφωρισμένως ἔχειν. ἀλλ' οὐδὲ σώματός ἐστι διαφορὰ τὸ κοῦφον ἢ βαρύ, ἐπεὶ ἐνδέχεται σῶμα εἶναι καὶ μηδέτερον τούτων ἔχον. ἢ τὰ ὕστερα παραδείγματα οὐ τοῦ ἀπολείπειν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ μὴ ἐπὶ πάντων κατηγορεῖσθαι.

p. 123a20 Σκοπεῖν δὲ καὶ τὸ ἐν τῷ γένει κείμενον εἰ μετέχει τινὸς ἐναντίου τῷ γένει.

Ἐπεὶ ἀδύνατόν ἐστιν ἅμα τι τοὺς τοῦ ἐναντίου ἐπιδέχεσθαι λόγους, ἔστι δὲ καὶ τὸ γένος ἀχώριστον ἐκείνου οὗ ἐστι γένος, δεῖν φησιν, ὅταν ἀποδοθῇ τι ὡς γένος τινός, ἐπισκοπεῖν εἰ τὸ ὑποκείμενον ὡς εἶδος καὶ τοῦ ἐναντίου τῷ ἀποδοθέντι γένει ἐστὶν ἐπιδεκτικόν. εἰ γὰρ τοῦτο, οὐκ

---

1 ὁ τόπος postea add. D οὐκ ἔστι A τινός τι D 2 πρότερον A 3 αὐτῶν] τῶν in ras. P² 6 ἀπολιπεῖν D Arist.: ἀπολείπειν aABP(Cf) 8 καὶ τὸ γένος post ἑκάστου transposuit B ἡ alterum om. aAP 9. 10 ἑκάστη A 10 δεῖν addidi cf. vs. 26 p. 324, 3. 18, 326, 11, 327,4 εἰ γένος τί τινός φησιν a γένος] γέ A διαφορὰν A εἰ alterum om. a 11 αὐτοῦ prius scripsi: αὐτὸ BDP: αὐτὰ aA χωρισθῆναι καὶ om. P αὐτοῦ alterum A: αὐτῶν aBDP τούτου A: τοῦ D ἀποδοθὲν A 13 εἴη om. D ὡς AD: καθὼς aBP · 16 δ' addidi κοινοῖτο a 17 τις om. D 18 post ἢ add. τὸ aP 20 post ἢ prius add. τὸ D ἔχοι B: ἔχ D 21 ἀπολιπεῖν AD 23 εἰ post καὶ collocat Arist. 24 ἐναντίου τῷ γένει om. aP 27 post τι ras. 3 lit. P γένους corr. ex γένος A 28 ἐστὶ δεκτικὸν A

ἂν εἴη τὸ ἀποδοθὲν γένος αὐτοῦ· ἅμα γὰρ ἂν τὰ ἐναντία ἐπιδέχοιτο οὕτως τῷ, εἰ τὸ ἐναντίον τῷ κειμένῳ αὐτοῦ γένει ἐπιδέχεταί ποτε, καὶ τὸ γένος αὐτοῦ ἐπιδέχεσθαι, ἐπεὶ ἀχώριστον τὸ γένος τοῦ εἴδους. οὕτω δειχθήσεται τὸ ἀναγκαῖον μὴ ὂν ἐν γένει τῷ δυνατῷ, ἐπεὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐπιδεκτικόν ἐστι καὶ τοῦ ἀδυνάτου, ὃ ἐναντίον ἐστὶ τῷ δυνατῷ· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι ἀδύνατον εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ ἡ γένεσις ἐν συγκρίσει, ἐπεὶ γίνεταί τις καὶ ἐκ διακρίσεως, ⟨ὡς⟩ ἡ ἐκ τῶν παχυτέρων σωμάτων εἰς τὰ λεπτότερα μεταβολή. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἔρως ἐν τῷ φιλεῖν, ἐπεὶ καὶ μισοῦσί ποτε οἱ ἐρῶντες.

p. 123a23 Ἔτι εἴ τινος κοινωνεῖ τὸ εἶδος, ὃ ἀδύνατον ὅλως ὑπάρχειν τοῖς ὑπὸ τὸ γένος.

Εἰ οὖ μετέχει, φησί, τὸ εἶδος, ἀδύνατον ὑπάρχειν τοῦτο τῶν ὑπὸ τὸ ἀποδοθὲν γένος τινί, οὐδ' ἂν γένος εἴη αὐτοῦ· πάντων γὰρ περιεκτικὸν τὸ γένος τῶν ἐν τοῖς εἴδεσιν ὄντων. οὕτως οὐκ ἂν τῆς ψυχῆς γένος ὁ ἀριθμὸς εἴη, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ ζωῆς κοινωνεῖ, οὐδεὶς δὲ ἀριθμὸς ζωῆς ἐπιδεκτικός. ἀλλ' οὐδὲ τῆς ἀρετῆς ἡ ἐπιστήμη, εἴ γε ἡ μὲν ἀρετὴ πράξεως μετέχει (αἱ γὰρ ἀρεταὶ πρακτικαί), ἐπιστήμη δὲ οὐδεμία. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἐγκράτεια ἀρετὴ διὰ τὸ τὴν ἐγκράτειαν μετέχειν φαύλων ἐπιθυμιῶν, ἀρετὴν δὲ μηδεμίαν. οὐχ ἡγητέον δὲ διαβολὴν εἶναι τοῦ τόπου τὸ λαβόντα τὸ ἴδιόν τινος τῶν ὑπὸ τὸ γένος δεικνύναι τοῦτο ὅτι μηδενὶ ἄλλῳ τῶν ὑπὸ τὸ γένος ὑπάρχει· τὸ γὰρ γελαστικὸν οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν ὑπὸ τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ὑπὸ τὸ ζῷον. ὁ γὰρ τόπος ἀξιοῖ καθόλου ἐπιβλέπειν εἰ μὴ φύσει ἔχει τῶν ἐν τῷ ἀποδοθέντι γένει τι ὄντων κοινωνεῖν τοιούτου τινός, ὃ μὴ οἷόν τε εἶναι ἐν τοῖς ὑπὸ τὸ γένος τῷ ἀλλότριον εἶναι τοῦ γένους πᾶν τὸ τοιοῦτον· τὸ γὰρ τοῖς ὑπὸ τὸ γένος ἴσον ἐστὶ τῷ 'παντὶ τῷ γένει καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ γένος'.

p. 123a27 Σκεπτέον δὲ καὶ εἰ ὁμώνυμον τὸ εἶδος τῷ γένει.

Κεῖται ὅτι τὰ γένη συνωνύμως τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται καὶ ἐπιδέχεται τὰ εἴδη τὸν τῶν γενῶν λόγον. ἂν οὖν τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος ὁμώνυμον ᾖ καὶ μὴ ἔχῃ τινὰ λόγον, ὃς κατηγορηθήσεται κατὰ τοῦ ὡς ἐν εἴδει αὐτῷ τεθέντος, ἀλλὰ μόνον ὀνόματος αὐτῷ κοινωνῇ, οὐ γένος ἔσται τὸ ἀποδεδο-

---

1 τὸ ἀποδοθὲν om. a, signum posuit P οὕτως τῷ scripsi: ὥστε libri 2 ἐνδέχεται A 3 τὸ εἶδος τοῦ γένους B 4 post ἐν add. τῶ A 6 ἐν] οὐ B post ἐπεὶ delevit οὐ B τι B 7 ἐκ alterum om. aP τῶν om. B 12 τὸ εἶδος φησιν D 13 αὐτοῦ εἴη B 14 ὁ om. A 15 ὅτε AB 18 ἀρετὴν D: ἀρετῆς aABP 19 μηδεμιᾶς aP τὸ] ὸ in ras. 3 lit. P² 21 ἀλλ' οὐ—καθόλου (23) mrg. D 22 ante ἄνθρωπος add. ὁ B τὸ om. A 23 τι ὄντων aBP: inv. ord. D: τί ὂν τῶ A 24 εἶναι post γένος transposuit B 26 τῷ prius postea add. D τῷ alterum om. B 28 συνωνύμως τὰ γένη B 30 μὴ om. A αὐτοῦ A 31 κοινωνῇ aP²: κοινωνεῖ ABP¹: compend. D

μένον. στοιχείοις δὲ χρησόμεθα πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ὁμώνυμα αὐτὰ εἶναι τοῖς εἰρημένοις, φησί, πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν, ἤτοι λέγων τοῖς ἐν τῷ ὁρισμῷ τοῦ ὁμωνύμου λεγομένοις, ἢ μᾶλλον τοῖς ἐν τῷ πρώτῳ παραδεδομένοις τόποις πρὸς τὴν τῶν ὁμωνύμων εὕρεσίν τε καὶ γνῶσιν. τὸν γὰρ λέγοντα τῆς λευκῆς φωνῆς τὸ λευκὸν εἶναι γένος ἐλέγξει τις δείξας τὸ λευκὸν ὁμωνύμως λεγόμενον καὶ μὴ ἔχον ἕνα λόγον· ἄλλο γὰρ τὸ ἐν χρώματι τοῦ ἐν φωνῇ. λήψεται δὲ καὶ εὑρήσει αὐτὸ ὁμώνυμον ἀπό τε τοῦ ἐναντίου, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐναντίον αὐτῷ, τὸ μέλαν, ὁμώνυμον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ δεῖξαι ὅτι τοῦ μὲν λευκοῦ καὶ μέλανος τῶν ἐν χρώμασίν ἐστί τινα μεταξύ, τῶν δὲ ἐν φωνῇ οὔ· ὁμοίως δὲ ἂν δεικνύοι καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τόπων, οἷς παρέδωκε πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν ὁμωνύμων, εἰ ὁμώνυμον τὸ εἶδος τῷ ὡς γένει ἀποδοθέντι, ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ 'σκεπτέον εἰ ὁμωνύμως | αὐτοῦ κατηγορεῖται καὶ μὴ συνωνύμως'. ὅτι γὰρ τὸ εἰ ὁμώνυμον 166 τὸ εἶδος τῷ γένει εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ 'εἰ ὁμωνύμως αὐτοῦ κατηγορεῖται', δῆλον ἐξ οὗ ἐπήνεγκεν εἰπὼν συνώνυμον γὰρ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. οὕτως δεικνύοιτ' ἂν ὅτι τοῦ ἐν μελῳδίᾳ χρώματος καλουμένου οὐκ ἔστι γένος τὸ χρῶμα· ὁμώνυμον γὰρ αὐτῷ. ·πῶς οὖν οὐκ, ἐρεῖ τις, τὸ μέλαν χρῶμα τοῦ μέλανος, ᾧ γράφομεν, γένος; ·ἢ κατ' ἄλλο αὐτοῦ γένος, οὐ καθ' ὃ ὁμώνυμον· οὐ γὰρ συνώνυμον, ἀλλὰ συνωνύμως τὸ γένος κατηγορεῖται.

p. 123a30 Ἐπεὶ δὲ παντὸς γένους εἴδη πλείω.

Κεῖται ἡμῖν γένος εἶναι "τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον". ἀνάγκη οὖν, εἴ τι γένος ἐστί, πλείω αὐτὸ εἴδη ἔχειν. εἰ οὖν τοῦ ἀποδοθέντος ὡς γένους μὴ ἐνδέχεται ἄλλο τι εἶδος εἶναι, δῆλον ὅτι μὴ γένος τὸ ἀποδοθέν. οὕτω δειχθήσεται τῆς γραμμῆς μὴ ὂν τὸ μῆκος γένος, ὡς οἱ λέγοντες αὐτὴν μῆκος ἁπλατές· οὐδὲν γὰρ ἄλλο μῆκος παρὰ τὴν γραμμήν· ἡ γὰρ ἐπιφάνεια μῆκος μὲν ἔχει, οὐκ ἔστι δὲ μῆκος ἀλλ' ἐκ μήκους καὶ πλάτους.

---

2 τὴν ὁμωνυμίαν aABDP(C): τὸ ὁμώνυμον Arist. λέγει A 3 τῷ prius] τῇ a ἐν τῷ πρώτῳ] c. 15 3. 4 παραδιδομένοις BD 5 post γένος add. ξ ὅλως B ἐλέγχει A 6 ἕνα λόγον] ἀναλογίαν A 7 post αὐτὸ add. τὸ aB τε om. A 8. 9 ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ B 9 τῶν ABD: τοῦ aP 10 οὔ om. a δεικνύη D 12 γένος A σκεπτέον — 13 κα(τηγορεῖται), summus versus, periit in P ἐπισκεπτέον D: fort. delendum post σκεπτέον add. δὲ a 13 αὐτῶν aP γὰρ postea add. D 14 τὸ γένος τῷ εἴδει D ὁμωνύμων aP 16 μελωδίαις A 19 καθὸ D: καθὰ aBP: καθὲν A ὁμώνυμον aAP: ὁμώνυμα D: συνώνυμον B συνώνυμον aAP (sed ον corr. P²): συνώνυμα BD 22 post κεῖται superscr. δὲ P ἡμῖν κεῖται B τὸ κατὰ κτλ.] I 5 p. 102a31 23 εἴ τινος B αὐτὸ aP (sed ὸ corr. P²): αὐτοῦ ABD 24 οὖν ABD: δὴ aP 26 post ὡς addendum videtur οἷονται ut p. 321,13, 357,8, at cf. p. 361,24. 25 οὐδὲν ADP: οὐδὲ a: οὐ B 27 post μῆκος prius delevit ἁπλατὲς D

p. 123a33 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ τὸ κατὰ μεταφορὰν λεγόμενον ὡς γένος ἀποδέδωκεν.

Δεῖν φησιν ἐπισκοπεῖν εἰ τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος τῶν μεταφορικῶς λεγομένων ἐστὶ κατ' αὐτοῦ· εἰ γὰρ εἴη οὕτως λεγόμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὐκ ἂν εἴη γένος. ἐπεὶ γὰρ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, τὸ δὲ κατὰ μεταφορὰν λεγόμενον οὐχ οἷόν τέ τί ἐστι τὸ καθ' οὗ κατηγορεῖται δηλῶσαι, οὐκ ἂν εἴη γένος τι κατὰ μεταφορὰν λεγόμενον. οὔτε γὰρ * * * * κατὰ τῆς ὑπωρείας οἱ πόδες ἐν τῷ τί ἐστι. διὸ δεικνύοιτ' ἂν ὅτι οὔτε τῆς σωφροσύνης γένος ἡ συμφωνία (μεταφορικῶς γὰρ ἐπὶ σωφροσύνης ἡ συμφωνία· κυρίως γὰρ ἡ συμφωνία ἐν φθόγγοις) οὔτε ἀγροικίας σκληρότης, ὥς τινες ὁριζόμενοι αὐτὴν λέγουσι σκληρότητα ἤθους· ἡ γὰρ σκληρότης κυρίως ἐπὶ σωμάτων· πάθος γὰρ σώματος. ἁμαρτάνουσι δὲ οἱ τὴν σωφροσύνην συμφωνίαν λέγοντες, καὶ ὅτι μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς διαιρέσεώς τε καὶ κατηγορίας τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος λαμβάνουσιν· ἡ μὲν γὰρ σωφροσύνη ποιότης· ἕξις γάρ· ἡ δὲ συμφωνία πρός τι· τινῶν γάρ.

p. 123b1 Ἔτι ἐὰν ᾖ ἐναντίον τινὶ τὸ εἶδος, σκοπεῖν. ἔστι δὲ πλεοναχῶς ἡ σκέψις.

Δεῖν φησι σκοπεῖν εἰ τὸ ὡς εἶδος κείμενον ἐναντίον τινί ἐστιν· εἰ γὰρ εἴη τινὶ ἐναντίον τὸ τιθέμενον ὡς εἰδός τινος, πλείους ἔστιν ἀφορμὰς τόπων λαβεῖν. εἷς μὲν γὰρ τόπος ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἀνασκευαστικός, εἰ μὴ εἴη τὸ ἐναντίον τῷ ἐν τῷ γένει τιθεμένῳ καὶ αὐτὸ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, μὴ ὄντος τῷ ὡς γένει τιθεμένῳ ἐναντίου τινός. ἀνάγκη γάρ, ἂν τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὑπό τι γένος ᾖ ᾧ μηδὲν ἐστιν ἐναντίον, καὶ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὑπὸ ταὐτὸ εἶναι γένος· τὰ γὰρ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν ἢ αὐτὰ γένη. γένος μὲν οὖν οὐκ ἂν εἴη τὸ κείμενον ἐν γένει· ἀλλ' οὐδὲ ἐν ἐναντίῳ γένει, εἰ μὴ γένος εἴη τῷ ἀποδοθέντι γένει ἐναντίον· λείπεται ἄρα καὶ τὸ ἐναντίον τῷ τεθέντι ὡς εἶδει ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι γένει. ἂν οὖν ἐκεῖνο μὴ ᾖ, οὐδ' ἂν τοῦτο εἴη· ἐν ᾧ γὰρ τὸ λευκόν, ἐν τούτῳ καὶ τὸ μέλαν· ἐν γὰρ χρώματι ἀμφότερα, ἐπεὶ τῷ χρώματι μηδέν ἐστιν ἐναντίον. ὁμοίως, ἐπεὶ τὸ περιττὸν ἐν ἀριθμῷ, ἐναντίον ⟨ὂν⟩

---

1 κατὰ μεταφορὰν ABD(CPfcu): μεταφορᾷ aP Arist. 2 ἀπέδωκε AB(u) 3 ἐπισκοπεῖν δεῖ φησι B τινος ὡς om. D 5 τὸ γένος om. B 7 excidit velut κατὰ τῶν ὑπερειδόντων τὴν κλίνην (εἴποι δ' ἄν τις μεταφορικῶς καὶ τὴν ὑπώρειαν πόδα τοῦ ὄρους καὶ τὰ ὑπερείδοντα τὴν κλίνην πόδας Leo Mag.) 8 οὔτε a: μήτε ABP: om., sed post τῆς σωφροσύνης add. οὐκ ἔστι D 11 ἤθους] ἤθ ex corr. B 12 οἱ] ἡ a 13 τε om. A 14 κατηγορίας] ἀγροικίας B 16 ἂν Arist. (ἐὰν Pcu) ἐναντίον τι τῷ εἴδει Arist. (τὸ εἶδος ἐναντίον τινὶ C) ἔστι—σκοπεῖν (18) om. B 19 ἐναντίον τινὶ B εἶδος τινὶ B 21 τῷ ἐν—τιθεμένῳ D: τῶν (om. a) ἐν—τιθεμένων aABP 22 τιθεμένου Bpr. 23 τι] τὸ D 24 τὸ αὐτὸ aP γένος εἶναι D 25 ἐναντίοις corr. ex αὐτοῖς D κινούμενον B 26 ἐν alterum aDP²: om. ABP¹ εἰ μὴ γένος add. P² 28 μὴ εἴη B 29 καὶ om. A 30 ἐπεὶ] εἰ, sed post ras. 2—3 lit. P (' fecit P²) ἐν om. A ὂν addidi cf. p. 327,25, 328,11

καὶ τὸ ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ. διὰ τούτου δεικνύοι τις ἂν μὴ οὖσαν τὴν φιλίαν ὑπὸ γένος τὴν ὁμοήθειαν, ὅτι ἡ ἔχθρα ἐναντίον οὖσα αὐτῇ οὔτε ὑπὸ τὴν ὁμοήθειάν ἐστιν οὔτε ὑπὸ τὴν ἐναντίαν τῇ ὁμοηθείᾳ. δεύτερος τόπος· ἂν ᾖ τι καὶ τῷ γένει τῷ λαμβανομένῳ ἐναντίον, σκοπεῖν χρὴ εἰ τὸ ἐναντίον τῷ λαμβανομένῳ ὡς εἶδει ὑπὸ τὸ ἐναντίον τῷ ὡς γένει λαμβανομένῳ ἐστί. δεῖ γὰρ τὰ ἐναντία ὑπὸ ταὐτὸν μὲν εἶναι γένος, εἰ μηδὲν τῷ γένει εἴη ἐναντίον, ὑπὸ τὰ ἐναντία δέ, ἐὰν ᾖ καὶ τῷ γένει τι ἐναντίον· οὐ γὰρ ἔτι οἷόν τε ἐναντίωσιν ἐχόντων τῶν γενῶν τὰ ἐναντία ἀλλήλοις ὑπὸ ταὐτὸν εἶναι γένος. οὕτως ἡ δικαιοσύνη ἐν ἀρετῇ ἐστιν ὡς ἐν γένει, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀδικία οὖσα ἐναντία αὐτῇ ἐν κακίᾳ ἐστίν, ἣ ἐστιν ἐναντία τῇ ἀρετῇ. οὕτως δεικνύοις ἂν ὅτι ἡ ἀδικία οὐκ ἔστιν εὐβουλία, ὡς ᾤετο Θρασύμαχος, ὅτι τὸ ἐναντίον τῆς ἀδικίας, τοῦτο δέ ἐστιν ἡ δικαιοσύνη, οὔτε ὑπὸ τὴν εὐβουλίαν οὔτε ὑπὸ τὸ ἐναντίον τῇ εὐβουλίᾳ, τὴν κακοβουλίαν. ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἀκρασία οὐκ ἔστι κακία, δεικνύοιτ' ἄν, ὅτι τὸ ἐναντίον αὐτῇ, ἡ ἐγκράτεια, μήτε ὑπὸ τὴν κακίαν ἐστὶ μήτε ὑπὸ τὸ ἐναντίον τῇ κακίᾳ, τὴν ἀρετήν· οὐ γὰρ ἀρετὴ ἡ ἐγκράτεια διὰ τὰς μοχθηρὰς ἐπιθυμίας. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἀρετὴ ἐπιστήμη, ὅτι μηδὲ ἡ κακία ἄγνοια.

p. 123b8 Πάλιν εἰ ὅλως ἐν μηδενὶ γένει τὸ τῷ εἴδει ἐναντίον ἀλλ' αὐτὸ γένος.

Ἄλλον τόπον παραδίδωσιν ἀπὸ τοῦ ἐπισκέπτεσθαι εἰ τῷ ἀποδοθέντι 167
εἴδει ἐστί τι ἐναντίον· εἰ γὰρ τὸ τῷ ἀποδοθέντι εἴδει ἐναντίον ἐν μηδενὶ γένει ἐστίν, οὐδ' ἂν τὸ ἐναντίον αὐτῷ τὸ εἶδός τινος γένους εἰλημμένον ἐν γένει τῷ τιθεμένῳ εἴη. ὧν γὰρ ἐναντίων τὸ ἕτερον ὑπὸ μηδέν ἐστι γένος, τούτων ἀνάγκη καὶ τὸ ἕτερον ὑπὸ μηδὲν εἶναι γένος. ἐπεὶ τὰ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶν ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν ἢ αὐτὰ γένη ἐστίν, ὡς ἐν Κατηγορίαις εἴρηται. ἐπεὶ οὖν τὸ ἀγαθὸν μή ἐστιν ἐν γένει τινί, 5
ἀλλ' αὐτό ἐστι γένος, οὐδ' ἂν τὸ κακὸν ἐν γένει τινὶ εἴη. ἔθος δὲ αὐτῷ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν γένη λέγειν καίτοι ὁμωνύμως λεγόμενα, ὡς

---

1 post καὶ add. γὰρ D διατοῦτο B 1. 2 τὴν φιλίαν postea add. D 2 ante γένος add. τὸ aDP τὴν] τὸ superscr. B ἐναντίον aD: ἐναντία ABP 3 post δεύτερος add. δὲ D, sed cf. p. 329, 23, 330, 2, 366, 2. 7 4 ᾖ scripsi: εἴη libri cf. vs. 7 τι BDP: τὸ A: ὄντος δὲ ἐναντίου τῷ γένει ex Arist. a καὶ om. A τῷ λαμβανομένῳ] λαμβανόμενον B χρὴ om. a 4. 5 εἰ τὸ om. B: τὸ superscr. P² 5. 6 λαμβανομένῳ ὡς γένει D 7 ᾖ aBP: εἴη AD 8 ἔτι om. B 9 ἐστιν ὡς ἐν γένει in ras. P² 10 ἐναντία οὖσα D 11 ἀβουλία D Θρασύμαχος] Plat. Respubl. I 20 p. 348 D 12 τοῦτο δέ ἐστιν ABP: τουτέστιν a: τοῦτο — δικαιοσύνη om. D post δικαιοσύνη add. ἢ B ὑπὸ ex corr. add. D 16 ἡ ἐγκράτεια periisse videtur in D 19 αὐτὸ] οὐ a 20 δίδωσιν B ἐπισκέψασθαι a εἰ periit in P 21 γάρ τοι a ἐν BDP: εἰ aA 22 οὐδ' ἂν — 23 εἴη] οὐδ' αὐτὸ τὸ ἀποδοθὲν ὡς εἶδος γένους τινός, ἐν γένει εἴη τῷ τιθεμένῳ a 23 ἐναντίων BD: ἐναντίον aP: τὸ ἐναντίον A 23. 24 μηδενὸς ἐστὶ γένους A 24. 25 τἀναντία — ταυτῶ A 25 γένος (post αὐτὰ) D 26 ἐν Κατηγορίαις] c. 11 p. 14a19 cf. p. 324, 24. 25 28 λεγόμενον A

ἐν Ἠθικοῖς ἔδειξεν. εἴη δ' ἂν παραδείγματα τῶν ὡς γενῶν ἐναντίων καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν· ταῦτα γὰρ ἐναντία ὄντα [εἴ γε] οὔτε ὑπὸ ταὐτόν ἐστι γένος οὔτε ὑπὸ ἐναντία γένη· οὐδὲ γὰρ ὅλως ὑπό τι γένος ἐστί τι αὐτῶν, ἀλλ' αὐτὰ γένη ἐστὶν ἐν τοῖς πρώτοις δέκα. ἐντεῦθεν ὁρ-
5 μωμένους ἔστιν ἀντιστρέψαντας δεικνύναι ὅτι μὴ ἐναντίον ἡ στέρησις τῷ εἴδει· εἰ γὰρ τὸ μὲν εἶδος ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἡ δὲ στέρησις ἐν οὐδενὶ γένει (τὸ γὰρ ἁπλῶς μὴ ὂν οὐχ οἷόν τε ἐν γένει τινὶ εἶναι), οὐδ' ἂν ἐναντίον εἴη τῷ εἴδει, διότι μηδέν ἐστι τῇ οὐσίᾳ ἐναντίον, ὑφ' ἣν τὸ εἶδος ἦν.

p. 123b12 Ἔτι εἰ ἐναντίον τινὶ καὶ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος.

10 Εἰ καὶ τῷ εἴδει ἐστί τι ἐναντίον καὶ τῷ ἀποδεδομένῳ αὐτοῦ γένει, δεῖν φησι ζητεῖν πάλιν εἰ ὁμοίως τά τε εἴδη ἀλλήλοις ἐναντία καὶ τὰ γένη. τὸ δὲ ὁμοίως ἐστίν, εἰ ἀμφότερα τῶν ἀμέσων ἐστὶν ἐναντίων ἢ ἀμφότερα τῶν ἐμμέσων· εἰ γὰρ τῶν μέν ἐστί τι μέσον τῶν δὲ μηδέν, οὐ δόξει τὰ ἀποδοθέντα εἴδη ὑπὸ τὰ ἀποδεδομένα εἶναι γένη. δοκεῖ γὰρ ἔνδοξον εἶναι
15 τὸ ὁμοίως ἐπ' ἀμφοῖν ἔχειν, ὡς ἔχει ἐπὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας καὶ ἀρετῆς καὶ κακίας· ἑκατέρα γὰρ ἡ ἐναντίωσις ἔμμεσος. εἰ γὰρ τῶν μὲν γενῶν ἔσται τι ἀνὰ μέσον τῶν δὲ ὑπὸ ταῦτα εἰδῶν μηκέτι, τίνων κατηγορηθήσεται τὸ τῶν γενῶν ἀνὰ μέσον; δεῖ γὰρ αὐτό, εἰ ἔστι, κατηγορεῖσθαί τινων· οὐ γὰρ δὴ ἄτομόν τί ἐστιν· ἀλλὰ μὴν τῶν ἐναντίων εἰδῶν οὐδενὸς
20 κατηγορηθήσεται· τὰ γὰρ ἐναντία γένη κατ' ἐκείνων. εἰ δὲ τῶν μὲν εἰδῶν ἔσται τι ἀνὰ μέσον, μηκέτι δὲ καὶ τῶν γενῶν, ὑπὸ τί ἔσται γενός τὸ τῶν ἐναντίων εἰδῶν ἀνὰ μέσον; οὐ γὰρ ὑπό τι τῶν ἐναντίων γενῶν· τὰ γὰρ ἐναντία εἴδη ὑπὸ ταῦτα. ἔνστασιν πρὸς τὸν τόπον ὡς πιθανὸν μόνον οὐκέτι δὲ καὶ ἀληθῆ ἐπιφέρει τὸ ὑγείας μὲν καὶ νόσου μηδὲν εἶναι μεταξύ,
25 ἀγαθοῦ δὲ καὶ κακοῦ ἐναντίων ὄντων γενῶν, ὑφ' ἃ ἥ τε ὑγεία καὶ ἡ νόσος, εἶναί τινα μεταξὺ [αὐτῶν]· τὸ γὰρ οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν μεταξὺ αὐτῶν. δεῖ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἀκούειν τῶν σωματικῶν ἀλλὰ μὴ τῶν ὁμωνύμως λεγομένων· καὶ γὰρ τούτων ἐστί τινα ἔμμεσα· καὶ γὰρ εὐεξία καὶ καχεξία σωματικὰ ὄντα, τὸ μὲν ἀγαθὸν τὸ δὲ κακόν, ἔμμεσά ἐστι
30 (μέσον γὰρ αὐτῶν τὸ ὑγιαίνειν), καὶ αἶσχος καὶ κάλλος, καὶ ἰσχὺς καὶ ἀσθέ-

---

1 post ἐν add. τοῖς D ἐν Ἠθικοῖς] I 4 p. 1096a23—29 2 τὸ alterum om. D ἐναντία om. aB εἴ γε delevi post εἴ γε add. ἐναντία ADP 3 ταυτό B ante ἐναντία add. τὰ A γὰρ om. A τι ABD: τὸ aP 5 ἀντιστρέψαντας aB: om. ADP, sed inter δει et κνύναι eras. 10 lit. P ἐναντία A 7. 8 ἐναντία τῷ εἴδει εἴη D' 8 ὅτι a et post ras. P ἐναντίον τῇ οὐσία A ἦν scripsi: εἴη libri 9 εἰ om. A 10 τί ἐστιν A 11 δεῖ B ἀλλήλοις] ὁμοίως B τῷ γένει A 14 ἀποδεδομένα] ἀποδοθέντα D 15 ἔχειν] εἶναι A 16 εἴτε γὰρ post ras. 1 lit. P 17 ἔστι B οὐκέτι D 18 αὐτό scripsi: αὐτά libri 19 οὐδενὸς] οὐδὲ γένος A 21 μηκέτι — μέσον (22) om. B 23 ταυτά B 24 τἀληθῆ A ἐπιφέρει AD: ὑποφέρει aBP μὲν om. A οὐδὲν B 25 δὲ om. B ἡ alterum om. A 26 τι D αὐτῶν prius delevi τὸ γὰρ — αὐτῶν om. A 27 μὴ om. A 28 ἔστι τούτων B

νεια. ἢ ταῦτα οὐ γένη τῶν προκειμένων, οὐδὲ κατὰ ἀπόφασιν τῶν ἄκρων τὰ μέσα ὡς τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

p. 123b18 Ἔτι εἰ ἔστι μέν τι ἀμφοῖν ἀνὰ μέσον.

Δεῖν φησι καὶ τοῦτό πως ἐπιζητεῖν, εἰ ἀμφοτέρων, καὶ τῶν ἐναντίων γενῶν καὶ τῶν ἐναντίων εἰδῶν, ἔστι τινὰ ἐν μέσῳ καὶ εἰ ὁμοίως ἐστὶν αὐτῶν· εἰ γὰρ μὴ ὁμοίως ἀλλὰ τῶν μὲν κατὰ ἀπόφασιν τῶν ἄκρων τῶν δὲ καταφάσει δηλουμένων, οὐκ ἂν εἴη τὰ ἕτερα ὡς ἐν γένεσι τοῖς ἑτέροις. δοκεῖ γὰρ ἔνδοξον εἶναι τὸ ὁμοίως ἐπ' ἀμφοῖν ἔχειν τὰ μέσα, ὡς ἔχει ἐπὶ ἀρετῆς καὶ κακίας καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας· ἀμφότεραι γὰρ αἱ ἐναντιώσεις ἀποφάσει τῶν ἄκρων τὰ μέσα ἔχουσι δηλούμενα. ἔχοι δ' ἂν καὶ τοῦτο ἔνστασιν· δόξης γὰρ καὶ ἀδοξίας τὸ μεταξὺ καταφάσει δηλοῦται· τοιοῦτος γὰρ ὁ μέσος, ὡς προείρηται· "μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι"· ἀλλὰ καὶ τὸ μέσως βλέπειν μεταξύ ἐστι τοῦ ἀμβλυωπεῖν καὶ ὀξυωπεῖν καὶ καταφάσει δηλοῦται· ὁμοίως καὶ τὸ μετρίως ἀκούειν μεταξὺ ὀξυηκοΐας καὶ ἀμβλυηκοΐας· ἀγαθοῦ δὲ καὶ κακοῦ, ὑφ' ἃ ταῦτα ὡς γένη, κατὰ ἀπόφασιν.

p. 123b23 Ἔτι ὅταν μὴ ᾖ τι ἐναντίον τῷ γένει.

Εἶπεν ὅτι, ἂν τῷ μὲν εἴδει ᾖ τι ἐναντίον τῷ δὲ γένει μηκέτι, δεῖ καὶ τὸ ἐναντίον τῷ τεθέντι εἴδει ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι γένει. προστίθησι δὲ τούτῳ ὅτι οὐ μόνον τὰ ἐναντία ὑπὸ ταὐτὸν δεῖ γένος εἶναι, εἰ μηδὲν τῷ γένει εἴη ἐναντίον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνὰ μέσον αὐτῶν, εἴ τι αὐτῶν ἀνὰ μέσον· ἐν ᾧ γὰρ γένει τὰ ἄκρα, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐναντία, ἐν τούτῳ καὶ τὸ ἀνὰ μέσον αὐτῶν, εἴ γε τὸ ἀνὰ μέσον μίξει τῶν ἐναντίων. οὕτως ὑφ' ὃ γένος τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ὑπὸ τὸ αὐτὸ καὶ τὰ ἔμμεσα αὐτῶν χρώματα· πάντων γὰρ αὐτῶν γένος τὸ χρῶμα. ὁμοίως ὁ χυμὸς γένος ὢν ἐναντίων ὄντων τοῦ τε γλυκέος καὶ τοῦ πικροῦ καὶ τῶν μεταξὺ αὐτῶν | πάντων ἐστὶ γένος. οὕτω δεικνύοιτ' ἂν τοῦ κυρτοῦ μὴ ὂν γένος τὸ περι- 168
φερές· εἰ γὰρ τὸ μὲν κυρτὸν καὶ τὸ κοῖλον ἐναντία ὄντα ὑπὸ τὸ περι-

---

1 οὐ aP: οὔτε ABD προκειμένου A οὐδὲ aAP: οὐδὲ γὰρ B: οὔτε D 2 τὰ A: om. aBDP 3 ἔτι εἰ aBDP(uf): ἔτι A: ἢ εἰ Arist. εἰ om. A ἔστι om. D μέντοι A 4 δεῖ B 5 τῶν εἰδῶν τῶν ἐναντίων B ἐν μέσῳ ADP: ἔμμεσα B: ἀνὰ μέσον a εἰ om. A ἐστὶν αὐτῶν BD: ἐστὶν αὐτοῖς A: ἐστί (ex ἔστω, ut videtur, corr.) τί (add. P²) αὐτοῖς (mrg. P³) P: om. a 6 τὸ μὲν A 7 καταφάσει ABD: κατὰ κατάφασιν aP (κατὰ superscr. P²) sed cf. vv. 11—15 ἢ A 8 ἐπ' D cf. p. 326,15: ἐν aABP 9 αἱ AD: om. aBP 10 ἀποφάσει BD: ἀποφάσεις A: ἀποφάσεων aP 12 ὡς προείρηται (scil. p. 223,12) scripsi: ὥσπερ εἴρηται P: προείρηται aABD ἐθέλω, sed post πόλει, P post θέλω add. εἰ A 15 ἃ D: οὗ aABP 16 τι om. Arist. (habent CPc) 17 μηκέτι scripsi cf. p. 326,17. 21: μή, ὅτι aADP: κακόν, ὅτι B 18 τιθέντι aP προστίθησι δὴ AP: νῦν δὲ προστίθησι a 19 τοῦτο B δεῖ om. AD 20 εἰ εἴη] εἴ γε mrg. P³ 22 μίξει BD: μείξει P, μεί add. P²: μεῖζον A: μεταξὺ a 23 ἔμμεσα ABD: ἐν μέσῳ aP 24 ὁ om. aP 25. 26 αὐτῶν πάντων scripsi: inv. ord. libri 26 οὕτως ἂν δεικνύοιτο μὴ ὂν γένος τοῦ κυρτοῦ A 27 μὲν om. D

φερές, τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ τε κυρτοῦ καὶ τοῦ κοίλου, ὅπερ εἴη ἂν ἡ τὸ εὐθὺ ἢ ἕλιξ, μηκέτι ὑπὸ τὸ περιφερές, οὐδ' ἂν ἐκείνων γένος εἴη τὸ περιφερές. ἔνστασιν δὲ φέρει καὶ πρὸς τὸν τόπον τοῦτον· ἐπὶ γὰρ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν αἱ μὲν ὑπερβολαὶ καὶ αἱ ἔνδειαι ἐναντίαι οὖσαι ἀλλήλαις ὑπὸ τὴν κακίαν εἰσίν, αἱ δὲ ἀρεταὶ μέσαι αὐτῶν οὖσαι ὑπ' ἄλλο γένος εἰσίν· ὑπὸ γὰρ τὴν ἀρετήν. ἢ ὅτι συμβέβηκε ταύταις οὐ μόνον μέσαις εἶναι ἀλλὰ καὶ ἐναντίαις ἑκατέρων τῶν ἄκρων· ἐπὶ γοῦν τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ, ὄντος τοῦ μὲν ἐν ὑπερβολῇ τοῦ δὲ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν, τὸ ἴσον, ὑπὸ ταὐτὸ γένος· ἀλλὰ κἂν κατὰ χρῶμά τι ἢ κατὰ χυμὸν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ληφθῇ ὑπερβάλλον τε καὶ ἐνδέον, καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν ὑπὸ ταὐτὸ γένος. ἔτι κυρίως μέσον ὂν τὸ κατὰ μῖξιν τῶν ἄκρων τοιοῦτον ὂν καὶ ἀναγκαῖον ὑπὸ ταὐτὸ εἶναι γένος τοῖς ἄκροις. ἡ δὲ ἀρετὴ οὐχ οὕτω τῶν κακιῶν μέση. ὁμωνύμως γὰρ τὸ μέσον λέγεται· λέγεται γὰρ καὶ ἐν κύκλῳ μέσον τὸ κέντρον· ἀλλὰ καὶ ἐν ὅροις μέσος ὁ τῷ μὲν ὑποκείμενος τοῦ δὲ κατηγορούμενος ἢ ὅλως ὁ δὶς λαμβανόμενος ἐν ταῖς τῶν προτάσεων συμπλοκαῖς. ἔτι δὲ ὑπετέθη ὅταν μηδὲν ᾖ τῷ γένει ἐναντίον· τῇ δὲ κακίᾳ γένει οὔσῃ τῆς ἐνδείας καὶ τῆς ὑπερβολῆς ἐναντίον ἀρετή.

p. 123b30 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν γένος ἐναντίον τιγί, τὸ δὲ εἶδος μηδενί.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος ἔτι ἐκ τῶν ἐναντίων. ἀξιοῖ δὲ δι' αὐτοῦ ἐπισκοπεῖν εἰ τῷ μὲν ὡς γένει τιθεμένῳ ἐστί τι ἐναντίον, τῷ δὲ εἴδει μή· οὐ γὰρ ἂν γένος εἴη τὸ ἀποδεδομένον τοῦ μηδὲν ἔχοντος αὐτῷ ἐναντίον εἴδους. τὰ γὰρ ἐναντία γένη εἰδῶν εἰσιν ἐναντίων ἀλλήλοις, οἷον ἀρετὴ καὶ κακία ἐναντία καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀδικία· οὐ μὴν ἔμπαλιν τῷ τὰ ἐναντία δύνασθαι ὑπὸ ταὐτὸ εἶναι γένος. οὕτως, ἐπεὶ ἁρμονίᾳ μὲν ἀναρμοστία ἐναντίον, ψυχῇ δὲ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ ἁρμονία, ὡς Πλάτων ἐπεχείρησεν ἐν τῷ Φαίδωνι. οὕτως δεικνύοι τις ἂν μὴ οὖσαν γέ-

---

1 τε om. D ἂν εἴη B ἢ om. D 2 ἢ om. aB ἕλιξ AB: ἕλιξ D: εὐθεῖα aP οὐκέτι B ἐκείνων οὐδ' ἂν A 4 αἱ alterum om. A τὴν om. D 5 post ἀρεταὶ delevit ὑπ' ἄλλο γένος οὖσαι D μέσον A 6 μέσαις] μέρεσιν A 7 ἐπὶ γοῦν supra ras. P²: ὑπὸ γὰρ B 9 post ὑπὸ add. μέγεθος B ταυτὸν aABP 10 τε scripsi: δὲ ABD: om. aP ταυτὸν Ppr. 11 τὸ om. B 12 ταυτὸν aBP εἶναι om. A 13 κακιῶν D: κακῶν aP: καλῶν AB μέση] μέσον A 14 ante μέσον add. τὸ ADP ὁ aP: om. ABD τοῦ corr. ex τῷ B 15 ὅλος aBP διαλαμβανόμενος omisso δὶς A 16 ἔτι in ras. P²: ἐπεὶ A δὲ prius om. aB ἐτέθη B 17 post οὔσῃ add. καὶ A τῆς alterum om. D 21 τεθειμένῳ D 22 αὐτῷ libri ἔναντι A 23 εἰδῶν εἰσιν ἐναντίων D: ἐναντία aABP ἀλλήλων P, sed ων in ras. P² 24 ἐναντία prius A: ἐναντίον aBDP καὶ prius om. B καὶ alterum om. P: μὲν a post ἀδικία add. καὶ εἰ τὸ γένος ἐναντίον τινὶ καὶ τὸ εἶδος ἐναντίον ἔσται τινί a τῷ] τὸ A 25 ταὐτὸν aABP γένος εἶναι D ἀναρμονία A 27 ἐπεχείρησεν corr. ex ἐπιχείρησις A ἐν τῷ Φαίδωνι] c. 42 δεικνύοι aP: δείκνυσι ABD ἂν om. B

νος τὴν ἀρχὴν τοῦ στοιχείου, εἴ γε τῇ μὲν ἀρχῇ ἐναντίον τὸ τέλος, τῷ δὲ στοιχείῳ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ τόπου τὸ κενὸν γένος, εἴ γε τῷ μὲν κενῷ ἐναντίον τὸ πλῆρες, τόπῳ δὲ οὐδὲν ἐναντίον. ἀλλ' οὐδὲ ὁ χρόνος κίνησις, εἴ γε κινήσει μὲν ἠρεμία ἐναντίον, χρόνῳ δὲ οὐδέν. ἀλλὰ καὶ εἰ τῷ μὲν ἀφθάρτῳ τὸ φθαρτὸν ἐναντίον, θεῷ δὲ μηδέν, οὐκ ἂν εἴη γένος τοῦ θεοῦ τὸ ἄφθαρτον. ἔνστασιν πρὸς τὸν τόπον ὄντα ἔνδοξον φέρει αὐτὸς ἐπὶ ὑγείας καὶ νόσου. ἁπλῶς μὲν γὰρ ὑγεία νόσῳ ἐναντία· τῶν δὲ ὑπὸ τὴν νόσον ἢ ὑπὸ τὴν ὑγείαν λαμβανομένων οὐδὲν οὐδενί ἐστιν ἐναντίον· ὁ γὰρ πυρετὸς νόσος ὢν καὶ ἡ περιπνευμονία καὶ ἡ ὀφθαλμία οὐδὲν ἐναντίον ἔχει. ἢ ἔστιν ἐπὶ τούτων ἐναντιότης ἀνώνυμος· ἡ γὰρ καθ' ἕκαστον τούτων ὑγεία.

p. 124a1 Ἀναιροῦντι μὲν οὖν τοσαυταχῶς ἐπισκεπτέον.

Παραδοὺς πλείους τόπους ἀπὸ τῶν ἐναντίων (εἰσὶ γὰρ οὓς ἐξέθετο), ἔπειτα πάντας μέν φησι τούτους ἀνασκευαστικοὺς εἶναι, τρεῖς δὲ ἐξ αὐτῶν μόνους εἶναι καὶ πρὸς κατασκευὴν χρησίμους, οὓς καὶ ἐκτίθεται. ὅ τε γὰρ πρῶτος τῶν ῥηθέντων ὁ ἀξιῶν, εἰ μή ἐστί τι τῷ τεθέντι γένει ἐναντίον, τῷ δὲ εἴδει, ἄμφω τὰ ἐναντία ὑπὸ ταὐτὸν εἶναι γένος. τούτου γὰρ κειμένου, εἰ δειχθείη ὅτι τῷ λαμβανομένῳ γένει μηδέν ἐστιν ἐναντίον καὶ ἔστι τὸ τοῦ ζητουμένου εἶδους ἐναντίον ἐν γένει τούτῳ, εἴη ἂν δεδειγμένον ὅτι καὶ τοῦ ζητουμένου τὸ αὐτὸ τοῦτο γένος ἐστίν· εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον ἐν τούτῳ, δῆλον ὅτι καὶ τοῦτο. οἷον ἐπεὶ τὰ πολλὰ τοῖς ὀλίγοις ἐναντία, καὶ ἔστι τῶν πολλῶν γένος τὸ πλῆθος, καὶ οὐδὲν τῷ πλήθει ἐναντίον, καὶ τῶν ὀλίγων ἂν τὸ πλῆθος εἴη γένος. δεύτερον πρὸς κατασκευὴν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῶν προειρημένων τόπον εἶναι χρήσιμον ἐκτίθεται τὸν ἀπὸ τῶν μέσων· εἰ γὰρ τὸ ἀνὰ μέσον τινῶν ἐναντίων ἐν τῷδέ τινι γένει, καὶ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἔσται. δεῖ δὲ δῆλον ὅτι τὰ ἀνὰ μέσον κυρίως λαμβάνειν· ταῦτα δέ ἐστι τὰ κατὰ μῖξιν γινόμενα τῶν ἐναντίων. ἐν ᾧ γὰρ ἡ σομφὴ φωνὴ γένει, ἐν ἐκείνῳ καὶ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα, καὶ ἐν ᾧ τὸ φαιόν, ἐν ἐκείνῳ καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· οὐκέτι δὲ ἐν ᾧ ἡ ἀνδρεία,

---

τῷ στοιχείῳ δὲ

1 τέλος in ras. P 1. 2 ψυχῇ δὲ B 4 ἐναντίον ἠρεμία A 5 εἰ om. B, superscr. P φθαρτῷ (ante φ deletum ά) τὸ ἄφθαρτον P 6 τοῦ θεοῦ τὸ γένος B ὄντα om. A: post ἔνδοξον habent aBP 7 post γὰρ add. καὶ BP: ἡ a ἐναντία AD, Ppr.: ἐναντίον aB, corr. P1 8 τὴν prius om. a λαμβανόμενον A οὐδενί aP: om. ABD 9 περιπλευμονία aBP καὶ ἡ ὀφθαλμία post ὢν transposuerunt aABP 10 post ἔστι add. καὶ aBP τούτοις D ἕκαστα B 13 πολλοὺς a 14 ἔπειτα] νῦν a μέν φησι πάντας A δὲ] γάρ φησιν B 15 μόνους] φησὶ τόπον A χρήσιμον A 17. 18 κειμένου] κει in ras. P2 19 τὸ τοῦ D: του A: τοῦ aBP post εἴη add. δ' A 20 τὸ αὐτὸ τοῦτο γένος ἐστίν] ἐναντίου τῷ εἴδει τὸ αὐτὸ γένος ἔσται a 23 τὸ πλῆθος ἂν A 25 τῶν ἀμέσων B ἐναντίων D: ἐναντίον aABP τινι] τῶν D 26 τὰ D: τὸ aABP post μέσον add. τὸ aBP 28 σοφὴ A ἐν ἐκείνῳ ex corr. D: ἐν τούτῳ B ἡ (ante βαρεῖα) om. A 29 δὲ om. P

ἐν τούτῳ καὶ ἡ θρασύτης καὶ ἡ δειλία, ὅτι οὐχ οὕτως αἱ ἀρεταὶ μέσαι | τῶν κακιῶν ὡς κατὰ μῖξιν αὐτῶν εἶναι. τρίτον ἐκτίθεται τόπον τῶν πρὸς 169
κατασκευήν· ὅταν καὶ τῷ ὡς εἴδει λαμβανομένῳ ᾖ τι ἐναντίον καὶ τῷ ὡς γένει, χρή, φησί, σκοπεῖν εἰ τὸ ἐναντίον τοῦ ζητουμένου ἐν τῷ ἐναντίῳ γένει ἐστίν· εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον ἐν τῷ ἐναντίῳ, καὶ τὸ ζητούμενον ἐν τῷ ἐκείνου ἐναντίῳ. ζητουμένου γὰρ εἰ γένος τῆς νόσου ἡ ἀσυμμετρία, δείξαντες ὅτι τῆς ὑγείας, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ νόσῳ, ἡ συμμετρία γένος οὖσα ἐναντία τῇ ἀσυμμετρίᾳ, εἴημεν ἂν δεδειχότες ὅτι καὶ ἡ νόσος ἐν ἀσυμμετρίᾳ.

p. 124ª10 Πάλιν ἐπὶ τῶν πτώσεων καὶ ἐπὶ τῶν συστοίχων.

Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀπὸ συμβεβηκότος προβλημάτων τόπους τινὰς παραδέδωκεν ἀνασκευαστικοὺς καὶ κατασκευαστικοὺς ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ ἀπὸ τῶν συστοίχων, οὕτω καὶ πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ γένους προβλήματα ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων παραδίδωσί τινας τόπους· κοινοὶ γὰρ καὶ ἐπικαιρότατοι πρὸς πάντα οἱ ἀπὸ τῶν συστοίχων τόποι. ἂν γάρ τινος γένος ἀποδοθῇ, δεῖ ὁρᾶν εἰ καὶ τὰ σύστοιχα τῷ γένει τῶν συστοίχων τῷ εἴδει γένη εἶναι δύναται· καὶ ἂν μὲν ᾖ, κατασκευασθήσεται, ἂν δὲ μὴ ᾖ, ἀνασκευασθήσεται. εἰ γὰρ ὁμοίως ἀκολουθεῖ τὸ κείμενον γένος τῷ τεθέντι εἴδει καὶ ἡ πτῶσις ἡ τοῦ γένους τῇ τοῦ εἴδους πτώσει, εἴη ἂν τὸ ἀποδοθὲν γένος κατεσκευασμένον ὅτι ἐστὶ γένος. οἷον πτῶσίς ἐστι τῆς μὲν μεγαλοψυχίας τὸ μεγαλοψύχως, τῆς δὲ ἀπαθείας τὸ ἀπαθῶς· εἰ οὖν τὸ μεγαλοψύχως ἀπαθῶς, καὶ ἡ μεγαλοψυχία ἀπάθεια· τὸ δὲ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. πάλιν ἀνασκευάζοιμεν ἂν ἀπὸ τῶν πτώσεων οὕτως· ἔστω προκείμενον δεῖξαι ὅτι μὴ γένος τῆς εὐφυΐας ἡ ταχυτής· ληψόμεθα ἀπὸ τῶν πτώσεων συνεχὲς τοιοῦτον· εἰ ἡ εὐφυΐα ταχυτής, καὶ τὸ εὐφυῶς ταχέως· οὐκ ἔστι δὲ τὸ εὐφυῶς ταχέως· καλῶς γὰρ μᾶλλόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ ταχέως· οὐδ' ἄρα ἡ εὐφυΐα ταχυτής. πάλιν εἰ ἡ ἀγροικία ἀπαιδευσία, καὶ τὸ ἀγροίκως ἀπαιδεύτως· οὐκ ἔστι δὲ τὸ ἀγροίκως ἀπαιδεύτως, ἀλλ' ἀπείρως μᾶλλον· οὐδ' ἡ

---

1 αἱ om. A 2 post τόπον addendum videtur τοῦτον sive τοιοῦτον τῶν alterum D: τὸν AP: om. aB 3 καὶ prius om. A 6 συμμετρία A: συμμετρία P 7 ὅτι om. A γένος] τῇ νόσῳ A 8 εἴη B 11 ἐπὶ om. B 11. 12 παρέδωκεν (scil. II 9 p. 114ª26 sq.) D 12 κατασκευαστικοὺς καὶ ἀνασκευαστικοὺς B: ἀνασκευαστικοὺς P post ἀνασκευαστικοὺς add. τε A 14 post τούτων eras. 3 lit. P 16 εἰ om. A τὰ om. D τῷ prius om. A 17 καὶ om. P ἐὰν (ante μὲν) A ᾖ alterum om. aP 18 τῷ in ras. P² 19. 20 κατασκευασμένον aP¹ (corr. P²) 20 ὅτι scripsi: οὗ libri ἐστι alterum ADP: ἐπὶ aB τῆς μὲν DP: μὲν τῆς aB: τῆς A 21 τῆς δὲ] ἐπὶ δὲ τῆς a ἀπαθείας BD: ἀπειθείας A: ἀποθείας aP post μεγαλοψύχως add. τὸ B 22 τὸ prius] εἰ in ras. P² πρῶτον, τὸ ἄρα δεύτερον ABDP¹ cf. p. 333,3, 336,18: πρῶτόν ἐστι, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα aP² 22. 23 ἀνασκευάζομεν aP 23 ἂν om. A 24 τῆς et ἡ superscr. B ληψόμεθα BDP (o in ras. P²): ληψώμεθα aA 25 ταχυτής om. B 26 καλλῶς A 28 οὐκέτι AP

ἀγροικία ἄρα ἀπαιδευσία. καὶ εἰ ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, καὶ τὸ ἡδέως ἀγαθῶς· οὐκ ἔστι δὲ τὸ ἡδέως ἀγαθῶς· ἔστι γὰρ ἡδέως πάσχοντα αἰσχρῶς πάσχειν καὶ κακῶς· οὐδ' ἄρα ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν. καὶ οὕτω μὲν ἀπὸ τῶν πτώσεων. ἀπὸ δὲ τῶν συστοίχων πάλιν κατασκευάσομεν οὕτως· σύστοιχα λέγεται ἀλλήλοις τὰ οὕτω λεγόμενα, ἀνδρεία, ἀνδρεῖος, ἀνδρείως, ἀνδρεῖον· καὶ γὰρ ἡ πτῶσις, τὸ ἀνδρείως, ἐν τοῖς συστοίχοις ἐστίν· διὸ οἱ ἀπὸ τῶν συστοίχων τόποι περιέχουσι καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πτώσεων, καὶ αὐτὸς τοῖς παραδείγμασιν ὁμοῦ κατὰ πάντων ἐχρήσατο· ὁμοίως σύστοιχα δικαιοσύνη, δίκαιος, δικαίως, δίκαιον· ληψόμεθα οὖν, θέλοντες δεῖξαι ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὑπὸ γένος τὴν ἀρετήν, τὰ σύστοιχα αὐτῇ· οἷον εἰ τὸ δίκαιον ἐνάρετον καὶ τὸ δικαίως ἐναρέτως καὶ ὁ δίκαιος ἐνάρετος, καὶ ἡ δικαιοσύνη ἀρετή· τὰ ἡγούμενα δέ· καὶ τὸ λῆγον ἄρα. οὕτω μὲν κατασκευάσομεν. ἀνασκευάσομεν δέ, ὅτι μὴ ὑπὸ τὸ ὠφέλιμον ἡ ἡδονή, οὕτως· εἰ ἡ ἡδονὴ ὠφέλιμον, καὶ τὸ ἡδέως ὠφελίμως καὶ τὸ ἡδὺ ὠφέλιμον· οὐκ ἔστι δὲ τὸ ἡδὺ ὠφέλιμον· οὐδ' ἄρα ἡ ἡδονὴ ὠφέλιμον.* ἢ ἐφ' οὗ ἂν φανερώτερον ἀντιπίπτῃ τῶν συστοίχων, ἐκεῖνο ληψόμεθα καὶ δείξομεν δι' αὐτοῦ ὅτι μηδὲ ἡ ἡδονὴ ὠφέλιμον· ὁμοίως γὰρ ἔχειν πάντα τὰ σύστοιχα κατὰ τὴν ἀκολουθίαν δεῖ. εἰ δὲ μὴ ὠφέλιμον ἡ ἡδονή, δῆλον ὅτι οὐδ' ἂν ἐν γένει αὐτῷ εἴη. πάλιν σύστοιχα ἀλλήλοις δικαιοσύνη, δίκαιον, δίκαιος, δικαίως καὶ ἐπιστήμη, ἐπιστῆμον, ἐπιστήμων, ἐπιστημόνως· ἐὰν τῆς δικαιοσύνης ἡ ἐπιστήμη γένος ᾖ, δεῖ καὶ τὸ δίκαιον ὑπὸ τὸ ἐπιστῆμον εἶναι καὶ τὸν δίκαιον ὑπὸ τὸν ἐπιστήμονα καὶ τὸ δικαίως ὑπὸ τὸ ἐπιστημόνως.

p. 124a15 Πάλιν ἐπὶ τῶν ὁμοίως ἐχόντων πρὸς ἄλληλα.

Ὅμοιος καὶ οὗτος ὁ τόπος τῷ ἀπὸ τῶν συστοίχων· εἰ γάρ τινα ὁμοίως ἔχει πρὸς ἄλληλα, ἂν τὸ ἕτερον τῶν ὁμοίως ἐχόντων τοῦ ἑτέρου γένος ᾖ, καὶ τὸ ἕτερον ἔσται τοῦ ἑτέρου γένος. οἷον ἐπεὶ τὸ ἡδὺ ὁμοίως ἔχει πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ τὸ ὠφέλιμον πρὸς τὸ ἀγαθόν, ὡς ἔστι τὸ ἡδὺ τῆς ἡδονῆς ποιητικόν, οὕτω καὶ τὸ ὠφέλιμον τοῦ ἀγαθοῦ ἂν εἴη. ἢ ἐναλλάξ, εἰ τῆς ἡδονῆς γένος τὸ ἀγαθόν, ἔσται καὶ τοῦ ἡδέος γένος τὸ ὠφέλιμον. ἔστι δὲ τὸ εἰρημένον καὶ δι' ἀναλογίας λαβεῖν. εἰ γάρ, ὡς τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὸ ὠφέλιμον, οὕτως ἡ ἡδονὴ πρὸς τὸ ἡδύ, καὶ ἐναλλάξ, ὡς τὸ ἡγούμενον

---

1 ἀπαιδευσία ἄρα B ἡ B et ex corr. D: om. aAP 2 δὲ om. B * 4 κατασκευάσομεν] ο in ras. P² 7 καὶ prius om. B 9 ληψόμεθα] ό in ras. P² γένος ex corr. add. D 11 ante ἡ superscr. εἰ P² τὰ om. P, sed ἡ in ras. 3 lit. P² 12 post μὲν add. fort. recte οὖν a κατασκευάσομεν. ἀνα-] ras. 3 lit. P, defectus signum posuit P² δέ add. P² 13 ὑπὸ om. D ἡ ἡδονή — ὠφέλιμον om. A * ἡ alterum om. B 14 ὠφελίμως] ὠφέλιμον P οὐδ' — 15 ὠφέλιμον om. P 15 ὠφέλιμος a ἢ ABD: ὥστε a, supra ras. P² ἀντιπίπτοι aB 16 ἐκεῖνον B 17 (πάν)τα τὰ superscr. P² τὴν om. D 19 δίκαιον, δίκαιος, δικαίως scripsi: δίκαιος, δίκαιον, δικαίως ABDP: δίκαιος, δικαίως, δίκαιον a 19. 20 ἐπιστῆμον, ἐπιστήμων, ἐπιστημόνως AD: ἐπιστήμων, ἐπιστημόνως B: ἐπιστημόνως P: ἐπιστήμων, ἐπιστημόνως, ἐπιστῆμον a 20 δεῖ om. B 24 καὶ fort. delendum 25 ἔχοι (ante πρὸς) B 27 τὴν om. D ὡς ἔστι D: ἔστιν ὡς B: ὡς aAP 28 ἂν εἴη] ras. 2 lit. P 29 εἰ superscr. P² 31 ὡς superscr. P²

[τὸ ἀγαθὸν] πρὸς τὸ ἡγούμενον [τὴν ἡδονήν], οὕτως τὸ ἑπόμενον [τὸ ὠφέλιμον] πρὸς τὸ ἑπόμενον [τὸ ἡδύ]· ὥστε ὡς τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὴν ἡδονήν, οὕτως τὸ ὠφέλιμον πρὸς τὸ ἡδύ· εἰ οὖν τὸ ἀγαθὸν γένος τῆς ἡδονῆς, καὶ τὸ ὠφέλιμον γένος ἂν εἴη τοῦ ἡδέος. αὐτὸς μέντοι τῇ μὲν ἀναλογίᾳ οὐκ ἐχρήσατο, παραμυθίαν δὲ τοῦ δεικνυμένου ἐκόμισεν· ὅτι γὰρ ἔσται καὶ τὸ ὠφέλιμον γένος τοῦ ἡδέος, παρεμυθήσατο εἰπὼν δῆλον γὰρ ὅτι ἀγαθοῦ ἂν εἴη ποιητικόν, ἐπειδὴ ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν. εἰ γὰρ ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστι, τὸ ποιητικὸν αὐτῆς (τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἡδύ) ἀγαθοῦ ἄν τινος εἴη ποιητικόν· πᾶν δὲ τὸ ἀγαθοῦ ποιητικὸν ὠφέλιμον καὶ ἐν γένει τῷ ὠφελίμῳ. ἔστι δὲ καὶ κατασκευαστικὸς καὶ ἀνασκευαστικὸς ὁ τόπος. εἰ γὰρ ἡ ἡδονὴ μὴ ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ, οὐδ' ἂν τὸ ἡδὺ ἐν γένει τῷ ὠφελίμῳ εἴη. καὶ εἰ ὡς τὸ γυμνάζεσθαι πρὸς ὑγείαν οὕτως τὸ μανθάνειν πρὸς ἐπιστήμην, μή ἐστι δὲ τὸ γυμνάζεσθαι ὑπὸ τὸ μανθάνειν, οὐδ' ἂν τὸ ὑγιαίνειν ὑπὸ τὸ ἐπίστασθαι εἴη.

p. 124a20 Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν γενέσεων καὶ τῶν φθορῶν.

* * * * τόπους παραδίδωσιν. εἰ γὰρ ἡ γένεσίς τινος ὡς ὑπὸ γένος εἴη τὴν ἄλλου τινὸς γένεσιν, καὶ τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἔσται ὡς ὑπὸ γένος τὸ ὑπὸ τοῦ ποιητικοῦ γένους γινόμενον. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν φθορῶν. ἀπὸ μὲν οὖν τῆς γενέσεως ⟨οὕτως⟩· εἰ τὸ οἰκοδομεῖν ἐνεργεῖν καὶ ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν, καὶ τὸ ᾠκοδομηκέναι ἐνηργηκέναι καὶ ὑπὸ τοῦτο· καὶ εἰ τὸ μανθάνειν ἀναμιμνήσκεσθαί ἐστιν καὶ ὑπὸ γένος τὸ ἀναμιμνήσκεσθαι, καὶ τὸ μεμαθηκέναι ὑπὸ τὸ ἀναμεμνῆσθαι ἂν εἴη, ὡς ᾤετο Πλάτων λέγων τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις. λαμβάνει δὲ καὶ τὸ οἰκοδομεῖν καὶ τὸ μανθάνειν ὡς οὔσας γενέσεις, τὸ μὲν τοῦ οἰκοδομουμένου τὸ δὲ τοῦ μανθανομένου. ἔστι δὲ κυρίως ἡ μὲν οἰκοδόμησις τοῦ οἰκοδομουμένου, ἡ δὲ μάθησις τοῦ μανθανομένου. καὶ εἴη ἂν τοιοῦτον τὸ λεγόμενον· εἰ τοῦ οἰκοδομεῖν γένος τὸ ἐνεργεῖν, καὶ τοῦ ᾠκοδομηκέναι τὸ ἐνηργηκέναι· καὶ εἰ τῆς μαθήσεως ἡ ἀνάμνησις, καὶ τοῦ μεμαθηκέναι τὸ ἀναμεμνῆσθαι. ἔοικε δὲ τὰ παραδείγματα, οἷς κέχρηται, ἁρμόζειν καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν συστοίχων

---

1 τὸ ἀγαθὸν et τὴν ἡδονήν et τὸ ὠφέλιμον ABDP: om. a τὸ (ante ἡγούμενον) a, ex corr. P: om. ABD post οὕτως add. καὶ aB τὸ ἑπόμενον — 2 ἡδύ om. defectus signo appicto P τὸ (ante ἑπόμενον) aB: om. AD 2 τὸ (ante ἑπόμενον) aB: om. AD τὸ ἡδύ ABD: om. a 3 ὠφέλιμον] ἑπόμενον A ante ἡδύ add. ἑπόμενον BD, ὠφέλιμον A ante καὶ add. οὕτως D 4 γένος iterat B μὲν om. D 7 ἡ prius D Arist.: om. aABP 8 τοῦτο] τοῦ a τινος om. A 9 καὶ prius in ras. 2 lit. P² 10 ἡ om. A μὴ om. A 11 ἐν om. B γένει aP: om. ABD 14 γενέσεων καὶ τῶν om. B τῶν alterum om. Arist. (habet f) 15 supple velut Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλημάτων καὶ ἀπὸ τῶν γενέσεων καὶ τῶν φθορῶν 16 τινὸς om. A 16 et 17 γιγνόμενον aP 16 αὐτῆς A 17 γένος A φθορῶν Ioannes Italus (cod. Vindob. phil. gr. 203): φθαρτικῶν libri 18 οὖν om. D οὕτως ex Ioan. Ital. addidi εἰ superscr. P 19 οἰκοδομηκέναι A εἰ om. B: ὑπὸ A 20 καὶ scripsi: ὡς libri cf. p. 350,5 21 (μ)εμαθηκέναι in ras. P² ἀναμνησθῆναι B Πλάτων] velut Phaedo c. 18 p. 72 E, Meno c. 15 p. 81 D sq. 21. 22 λέγων πλάτων B 22 ἀναμιμνήσεις A λαμβάνειν B δὲ om. A 23. 24 μανθάνειν P 24 δὲ B: δὴ aADP fort. οἰκοδόμησις ⟨γένεσις⟩ 25 τοιοῦτον ἂν A 26 τοῦ] τὸ B ἐνεργηκέναι AP¹ (corr. P³) εἰ] ἔτι P 27 ἡ om. A τὸ ἀναμεμνηκέναι B 28 τὰ om. A

τόποις· σύστοιχον γὰρ τὸ οἰκοδομεῖν τῷ ᾠκοδομηκέναι καὶ τὸ ἐνεργεῖν τῷ ἐνηργηκέναι. εἴη δ' ἂν τοῦ λεγομένου καὶ τὰ τοιαῦτα παραδείγματα· εἰ ἡ τῆς δικαιοσύνης γένεσις οὐκ ἔστι μάθησις, οὐδ' ἂν ἡ δικαιοσύνη ἐπιστήμη εἴη· τὸ δὲ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. οὕτω δ' ἂν δεικνύοι τις ὅτι μηδὲ τῆς αἰσθήσεως ἡ ἐπιστήμη γένος· εἰ γὰρ τῆς μὲν αἰσθήσεως ἡ γένεσις φύσει, τῆς δὲ ἐπιστήμης οὐ φύσει (μαθήσει γάρ), οὐκ ἂν ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη εἴη. δῆλον δὲ ὅτι καὶ κατασκευαστικὸς ὁ τόπος· εἰ γὰρ ἡ τῆς γεωμετρίας γένεσις μάθησις, καὶ ἡ γεωμετρία ἂν ἐπιστήμη εἴη. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς φθορᾶς τόπος τοιοῦτος· εἰ τὸ διαλύεσθαι φθείρεσθαι, καὶ τὸ διαλελύσθαι ἐφθάρθαι καὶ ἡ διάλυσις φθορά· ὁμοίως γὰρ ἔχει τὸ διαλύεσθαι πρὸς τὸ διαλελύσθαι καὶ τὸ φθείρεσθαι πρὸς τὸ ἐφθάρθαι· ὥστε, εἰ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου γένος, καὶ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἂν εἴη.

p. 124a24 Καὶ ἐπὶ τῶν γεννητικῶν δὲ καὶ φθαρτικῶν ὡσαύτως.

Ὁμοίως φησὶν ὡς ἀπὸ τῶν γενέσεών τε καὶ φθορῶν οὕτως εἶναι καὶ ἀπὸ τῶν γεννητικῶν τε καὶ φθαρτικῶν ἐπιχειρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν χρήσεων καὶ ὅλως ἀπὸ τῶν καθ' ὁποιανοῦν ὁμοιότητα. ὅμοιαι γὰρ αἱ ἀπὸ πάντων τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεις, οὐ κατὰ ταὐτὸν δέ· γένεσις μὲν γὰρ ἡ τοιάδε μεταβολή, γεννητικὸν δὲ τὸ τῆς τοιᾶσδε μεταβολῆς αἴτιον. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ φθορᾶς τε καὶ φθαρτικοῦ. λέγοι δ' ἂν ὁμοιότητα πάντα τὰ τοιαῦτα πρὸς ἄλληλα ἔχειν καὶ κατὰ ἀναλογίαν· ὡς γὰρ τὸ γίνεσθαι πρὸς τὸ γεγονέναι, οὕτω τὸ ποιεῖν πρὸς τὸ πεποιηκέναι, καὶ ὡς τὸ φθείρεσθαι πρὸς τὸ ἐφθάρθαι, οὕτως τὸ διαλύεσθαι πρὸς τὸ διαλελύσθαι, καὶ ὡς τὸ φθαρτικὸν πρὸς τὸ φθείρεσθαι, οὕτω τὸ διαλυτικὸν πρὸς τὸ διαλύεσθαι· ὥστε, ἂν τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ἕτερον ᾖ, καὶ τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ἕτερον ἔσται. ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις πρὸς τὸ δύνασθαι ὁμοίως ἔχει, ὡς καὶ ἡ διάθεσις πρὸς τὸ διακεῖσθαι· ὥστε, εἰ ἡ δύναμις διάθεσις τῷ γένει, ἔσται καὶ τὸ δύνασθαι διακεῖσθαι. πάλιν ὡς ἡ χρῆσις πρὸς τὸ κεχρῆσθαι, καὶ ἡ ἐνέργεια πρὸς τὸ ἐνηργηκέναι· * * * * *. πάντα

---

1 τόπον B τῷ aDP: τοῦ A: τὸ B οἰκοδομηκέναι A 2 τῶ] τὸ A ἐνεργηκέναι AP 4 τὸ δὲ—δεύτερον] εἰ δὲ τὸ α καὶ τὸ β superscr. P^5, ut videtur δ' ἂν om. A δεικνύη BD 5 μὲν om. D 6 φύσει prius BD: φύσις aAP φύσει alterum aBD: φύσις A: compend. P 7 ἡ superscr. P^2 9. 10 καὶ τὸ διαλελύσθαι ἐφθάρθαι om. aP 11 πρὸς τὸ διαλελύσθαι τὸ διαλύεσθαι A 12 ὡς τὸ εἰ ἕτερον A εἰ ex corr. add. D 13 ante ἐπὶ add. τὸ ABD: om. aP Arist. γεννητικῶν aABD (C, corr. A): γενητικῶν P Arist. itemque vs. 14 δὲ] τε D ante ὡσαύτως add. ὁμοίως καὶ B ὡσαύτως] ὁ αὐτός P 14 τε D: om. aABP ante φθορῶν add. τῶν aAP 15. τε om. aBP ante φθαρτικῶν add. τῶν aBP 16 ante τῶν χρήσεων repetunt ἀπὸ aABP ὁμοιοτήτων B 17 τῶν τοιούτων] τούτων D οὐ κατὰ ταὐ(τὸν) in ras. P^2 18 ἡ τοιαύτη A γενητικὸν D, Ppr. τῆς om. AB τοιᾶσδε D: τοιαύτης aABP 19 αἴτιος B post ὁ add. δὲ D post αὐτὸς add. γὰρ A 19. 20 λέγει γὰρ fort. recte a 20 ἔχειν πρὸς ἄλληλα a 21 γίγνεσθαι a post οὕτω add. καὶ aB 22 post οὕτως add. καὶ B 23 post οὕτω add. καὶ B 26 εἰ D: om. aABP 28 τὸ prius om. a ἐνεργηκέναι P supple ὥστε, εἰ ἡ χρῆσις ἐνέργεια, καὶ τὸ κεχρῆσθαι ἔσται ἐνηργηκέναι

δὲ ταῦτα τῷ ἐφ' ἕν τι τὴν ἀναφορὰν ἔχειν ὅμοια· καὶ γὰρ τὸ γεννητικὸν ἐπὶ τὸ γιγνόμενον καὶ ἡ γένεσις ἐπὶ τὸ γεγονὸς καὶ ἡ φθορὰ ἐπὶ τὸ ἐφθαρμένον καὶ ἡ δύναμις ἐπὶ τὰ δυνάμενον· καὶ ἡ χρῆσις δὲ καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων πρὸς ἕν τι τὴν σχέσιν ἔχει. διὸ καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοία τε ἡ δεῖξις καὶ δι' ἀλλήλων· κατὰ γὰρ τὴν αὐτὴν πτῶσιν πάντα ἀλλήλοις ἐξενεχθήσεται. εἰ γὰρ τὸ φθαρτικὸν διαλυτικόν, καὶ τὸ φθείρεσθαι διαλύεσθαι καὶ ἡ φθορὰ διάλυσις· ὁμοίως, εἰ τὸ γεννητικὸν ποιητικόν, καὶ τὸ γίνεσθαι ποιεῖσθαι, καὶ ἡ γένεσις ποίησις· καὶ εἰ μηδέν τι τούτων, οὐδὲ τὰ ἄλλα. ἐοίκασι δὲ πάντες οὗτοι οἱ τόποι τοῖς ἀπὸ τῶν συστοίχων, ὡς προεῖπον. 171

p. 124a32 Καὶ εἴ τινος ἡ χρῆσις ἐνέργεια.

Εἰ τὸ τῷ λόγῳ χρῆσθαι ἐνεργεῖν ἐστι καὶ ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν ὡς γένος, καὶ τὸ κεχρῆσθαι τῷ λόγῳ εἴη ἂν ὑπὸ τὸ ἐνηργηκέναι ὡς γένος. ὁμοίως, εἰ ἡ χρῆσις ἡ τῆς ἀρετῆς ⟨ἐνέργεια ἢ τὸ χρῆσθαι ἀρετῇ⟩ ἐνεργεῖν, καὶ τὸ κεχρῆσθαι ἀρετῇ ἐνηργηκέναι.

p. 124a35 Ἐὰν δὲ στέρησις ᾖ τὸ ἀντικείμενον τῷ εἴδει, διχῶς ἔστιν ἀνελεῖν.

Παραδοὺς πρότερον τόπους ἀπὸ τῶν ἐναντίων (τῷ γὰρ ἐναντίον τι εἶναι τῷ εἴδει ἢ τῷ γένει ἀνασκευὴ καὶ κατασκευὴ ἐγίνετο), νῦν καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων παραδίδωσι, καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῶν κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν. καὶ δύο φησὶν εἶναι τόπους ἀπὸ τῶν κατὰ ἕξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων ἀνασκευαστικούς, ὧν πρῶτον παραδίδωσι τὸν ἀπὸ τῶν ⟨τῷ⟩ ἐν γένει τινὶ ὡς εἴδει· εἰ τὸ ἀντικείμενον στέρησις εἴη καὶ ἡ στέρησις ὑπὸ ταὐτὸν γένος, ὑφ' ὃ ἐτίθετο καὶ ἡ ἕξις αὐτῆς ὡς προσεχὲς γένος, οὐκ ἂν εἴη γένος τῆς ἕξεως τὸ ἀποδοθέν· ἡ γὰρ στέρησις ἢ καθόλου ἐν οὐδενὶ γένει τῷ αὐτῷ ὡς καὶ ἡ ἕξις ἢ οὐ πάντως γε καὶ προσεχεῖ. εἰ γὰρ ἡ ὄψις ἐστὶν ἐν ἐσχάτῳ καὶ προσεχεῖ γένει τῇ αἰσθήσει, ἀδύνατον τὴν τυ- 172

---

1 post ταῦτα add. οὕτω λεγόμενα aABP: om. D γεννητικὸν DP 2 γινόμενον AB γεγονὸς aAB: γεννητικὸν D: γένος P 3 καὶ (post δὲ) om. AB τῶν ABD: αὖ τῶν a et ex αὐτῶν corr. P 4 τοιοῦτον Ppr. post τοιούτων add. ὁμοίως aBP χρῆσιν A 6 εἰ] καὶ D 7 γεννητικὸν ADP 8. 9 μηδέ (ε e corr.) A 9 οὐδὲν A 10 προεῖπον] p. 330,15, 331,24 11 post τινος 1 lit. eras. P 14 ἡ alterum om. B: ἢ D ἐνέργεια ἢ τὸ χρῆσθαι ἀρετῇ scripsi: ἐνέργεια ἢ (ἢ superscr. P²) ἀρετὴν aAP: ἐνέργεια ἢ ἡ ἀρετὴ B: om. D ἐνεργεῖ A 16 ἂν Arist. (ἐὰν Ccu) 18 παραδοὺς (scil. c. 3 p. 123b 1 sq.) aD: παραδιδοὺς ABP τι aP: om. ABD 19 κατασκευὴ ἂν ἐγίνετο καὶ ἀνασκευή B ἢ (ante κατασκ.) A post νῦν add. δὲ B 20 ἀπὸ—21 τόπους om. AD 21 καὶ primum B: ἢ aP 22 τῷ addidi 23 ante ὡς add. ἡ D στερήσεως (ante εἴη) A εἴη καὶ ἡ στέρησις om. aP 24 post γένος prius add. ἐστὶν BD ἐφ' B 26 γένει om. B ὡς aABP: ὧ D γε om. a καὶ προσεχεῖ ABDP¹: ἐν τῷ ἐσχάτῳ καὶ προσεχεῖ a: eadem, deleto καὶ προσεχεῖ, ante γε superscr. P³ ἡ alterum perüt in P 27 αἰσθήσει—γένει τῇ (p. 335,2) iterat A

φλότητα στέρησιν οὖσαν αὐτῆς ἐν αἰσθήσει εἶναι· καὶ εἰ ἡ τυφλότης ἐν προσεχεῖ γένει τῇ ἀναισθησίᾳ, ἀδύνατον τὴν ὄψιν ἐν ἀναισθησίᾳ εἶναι. οὕτω δείξομεν ὅτι τῆς ἀγνοίας οὐκ ἔστι γένος ἡ ἕξις· τῆς γὰρ γνώσεως ἡ ἕξις γένος, ἧς ἡ ἄγνοια στέρησις. ἐν μέντοι μὴ προσεχεῖ γένει τῷ αὐτῷ δύναται καὶ ἡ ἕξις καὶ ἡ στέρησις εἶναι. οὕτω δεικνύοιτ' ἂν μὴ οὖσα ἡ κακία στέρησις τῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν προσεχὴς ἡ ἕξις.

p. 124ª39 Δεύτερον δ', εἰ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ εἴδει ἀντίκειται στέρησις.

Ὁ δεύτερος δὲ τόπος, ὃν ἀπὸ τῶν στερήσεων ἀνασκευαστικὸν παραδίδωσι, τοιοῦτος ἂν εἴη· εἰ καὶ τῷ τιθεμένῳ γένει στέρησίς τις ἀντικειμένη εἴη καὶ τῷ εἴδει, μὴ εἴη δὲ ἡ τῷ εἴδει στέρησις ἀντικειμένη ὑπὸ τὴν [ἐν] τῷ γένει στέρησιν ἀντικειμένην, οὐδ' ἂν τὸ προκείμενον αὐτοῦ γένος εἴη· δοκεῖ γάρ, εἰ τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ ἀντικειμένῳ, καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ ἀντικειμένῳ εἶναι, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων. οὕτως ἡ ὄψις ἐν αἰσθήσει, ἐπεὶ καὶ ἡ τυφλότης ἐν ἀναισθησίᾳ· οὐκέτι δὲ ἡ ὄψις ἐν ἐπιστήμῃ, ἐπεὶ μηδὲ ἡ τυφλότης ἐν ἀγνοίᾳ, ἥτις ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης στέρησις. ἀνασκευάζειν μὲν οὖν ἀπὸ τῶν στερήσεων ἔστι διχῶς, κατασκευάζειν δὲ μοναχῶς· εἰ γὰρ τὸ ἀντικείμενον ἔσται ἐν τῷ ἀντικειμένῳ, καὶ τὸ ἀντικείμενον ἔσται ἐν τῷ ἀντικειμένῳ· εἰ ἡ ἀκοὴ ἐν αἰσθήσει, καὶ ἡ κωφότης ἐν ἀναισθησίᾳ.

p. 124ᵇ7 Πάλιν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων σκοπεῖν ἀνάπαλιν, καθάπερ ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος ἐλέγετο.

Μετελήλυθεν ἐπὶ τὰ κατ' ἀντίφασιν ἀντικείμενα, καὶ δείκνυσι πῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀντιθέσεως τῆς κατὰ ἀντίφασιν κατασκευάζειν τὸ γένος δυνησόμεθα. ἀνάπαλιν δέ, φησί, δεῖ λαμβάνειν ἐπὶ τῶν τόπων τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων, ὡς ἤδη εἴρηται, ὅτε περὶ τοῦ συμβεβηκότος ἐλέγετο. παραδιδοὺς γὰρ τόπον πρὸς τὸ συμβεβηκὸς ἀπὸ τῆς ἀντιφάσεως ἐν τῷ δευτέρῳ κατασκευαστικὸν οὕτως εἶπεν· "ἐπεὶ δέ εἰσιν αἱ ἀντιθέσεις τέσσαρες, σκοπεῖν ἐκ μὲν τῶν ἀντιφάσεων ἀνάπαλιν ἐκ τῆς ἀκολουθήσεως καὶ ἀναι-

---

1 αὐτῆς] ἀρετῆς B καὶ mrg. P³ 2 ἐν ἀναισθησίᾳ] ἀναισθησίαν A 4 γένος ἡ ἕξις D ἡ alterum om. AB μὴ om. D 6 τῆς om. A προσέχειν A 7. 8 lemma om. P 9 δὲ om. a ὃν post στερήσεων transposuerunt aP 10 εἴη om. P post εἴη delevit δοκεῖ γὰρ εἰ τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ ἀντικειμένῳ ex vs. 13 illata D εἰ om. a 11 post εἶδει add. ἢ P² εἴη—εἴη scripsi: ἢ—ἢ libri ἐν delevi 12 ἡ A 13 γάρ] δὲ B 14 καὶ om. B, restituit P³ post οὕτως add. καὶ AB 15 ἐν alterum om. aP 16 μὴ δὲ BDP: δὲ μὴ δὲ A: δὲ a 17 μὲν om. B 18 ἔσται prius ABDP: ἔστιν a: om. Arist.; e sequentibus illatum videtur 18. 19 καὶ τὸ προκείμενον ἐν τῷ προκειμένῳ ἂν εἴη Arist. 19 ἐν primum om. B ⟨οἷον⟩ εἰ sive εἰ ⟨γὰρ⟩ conicio ἡ alterum om. BP post ἀναισθησίᾳ add. καὶ ἀκοὴ ἐν αἰσθήσει aP 23 ἐπὶ τῆς κατ' ἀντίφασιν ἀντιθέσεως D post κατασκευάζειν add. ποτὲ A τὸ γένος mrg. D 24 ἀνάπαλιν δέ φησι δεῖ D: ἀνάπαλιν δεῖ φησι ABP: φησὶν οὖν ἀνάπαλιν δεῖν a ἐπὶ] ἀπὸ A 27 εἶπεν] p. 113ᵇ15 cf. p. 190,25 28 ἀποφάσεων A

ροῦντα καὶ κατασκευάζοντα". τούτου οὖν ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει. πῶς δὲ ἀνάπαλιν, αὐτὸς ἔδειξε διὰ τοῦ παραδείγματος. εἰ γὰρ εἴη κείμενον τὸ ἡδὺ ὅπερ ἀγαθόν, τοῦτ' ἔστιν ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ, δεῖ ἀνάπαλιν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀγαθοῦ, ὃ ὡς γένος ἀπεδόθη, ἀρχόμενον τὴν τοῦ ἡδέος ἀπόφασιν ἐπιφέρειν αὐτῷ· εἰ γὰρ τὸ ἡδὺ ὅπερ ἀγαθόν, τὸ μὴ ἀγαθὸν οὐχ ἡδὺ δεῖ εἶναι. οὗ τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν εἰπὼν ἀδύνατον γάρ, εἴπερ τὸ ἀγαθὸν γένος τοῦ ἡδέος, τί μὴ ἀγαθὸν ἡδὺ εἶναι· εἰ γὰρ εἴη τι μὴ ἀγαθὸν ἡδύ, οὐκέτ' ἂν πᾶν τὸ ἡδὺ ὑπὸ τὸ ἀγαθὸν εἴη· οὕτω δ' ἂν οὐδὲ γένος αὐτοῦ ἔτι τὸ ἀγαθὸν εἴη. ἔστι δ' οὐκ ἀληθὲς τὸ μὴ ἀγαθὸν μὴ ἡδὺ εἶναι· ἔστι γάρ τι μὴ ἀγαθὸν ἡδύ· οὐδ' ἂν τοῦ ἡδέος γένος τὸ ἀγαθὸν εἴη. οὕτω δείξεις ὅτι, εἰ τοῦ ἀγαθοῦ γένος τὸ ἐπαινετόν, τὸ μὴ ἐπαινετὸν οὐκ ἀγαθόν· ἔστι δέ τινα οὐκ ἐπαινετὰ μὲν ἀγαθὰ δέ, ὡς ὑγεία, ἰσχύς, πλοῦτος. ἀνασκευάζοντες μὲν οὖν ἀρξόμεθα ἀπὸ τούτου οὗ βουλόμεθα· εἰ γὰρ ἡ ἡδονὴ ὅπερ ἀγαθόν, | τὸ μὴ ἀγαθὸν οὐχ ἡδύ· οὐ τὸ 172 δεύτερον δέ· οὐ γὰρ ἀληθὲς τὸ μὴ ἀγαθὸν μὴ εἶναι ἡδύ· οὐδὲ τὸ πρῶτον ἄρα· τοῦτο δὲ ἦν [οὐδὲ] τὸ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀγαθὸν εἶναι γένος. κατασκευάζοντες δὲ ἀπὸ τοῦ ἀντεστραμμένου τῷ δεικνυμένῳ. εἰ γὰρ ἡ μὴ ἀρετὴ οὐκ ἀνδρεία, ἡ ἀνδρεία ἀρετή· τὸ δὲ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. διὸ ἡ μὲν ἀνασκευὴ κατὰ τὸν δεύτερον ἀναπόδεικτον ἔσται, ἡ δὲ κατασκευὴ κατὰ τὸν πρῶτον. ἔνδοξον μὲν οὖν τὸ τῆς κατασκευῆς, οὐ μὴν καὶ ἀναγκαῖον· οὐ γάρ, εἰ ἀληθὲς ὅτι τὸ μὴ λευκὸν οὐ κύκνος, ἤδη διὰ τοῦτο τοῦ κύκνου τὸ λευκὸν γένος. διὸ ἐπὶ τοῦ συμβεβηκότος ἀληθέστερος ὁ τόπος ἢ ἐπὶ τοῦ γένους.

p. 124b15 Ἐὰν δὲ ᾖ πρός τι τὸ εἶδος.

Ἐπὶ τὰ κατὰ τὸ πρός τι ἀντικείμενα τῶν ἀντικειμένων μετελήλυθε, καὶ παραδίδωσιν ἀπὸ τούτου τόπους πλείονας. πρῶτον μὲν τοῦτον· ἂν τὸ ὡς εἶδος τιθέμενον ἐν γένει τινὶ πρός τι ᾖ, δεῖ καὶ τὸ γένος πρός τι εἶναι, ὥστε, ἂν τὸ μὲν ἀποδιδόμενον γένος μὴ ᾖ πρός τι τὸ δὲ εἶδος πρός τι, οὐκ ἔσται τὸ τιθέμενον αὐτοῦ γένος εἶναι γένος· τῶν γὰρ πρός τι δοκεῖ καὶ τὰ γένη πρός τι εἶναι. τὸ γοῦν διπλάσιον πρός τι ὂν ὑπὸ τὸ πολλα-

---

2 δέδειχε A 4 ἀποφάσεως] φύσεως B 8 D: ἧς A: ἡ aBP ἡδέος] ος compend. in ras. P^2 5 ἐπιφέρει αὐτό A 6 δεῖ om. B ἀποδέδωκεν A εἰπὼν om. B 7 εἶναι post ἡδέος collocat Arist. 8 εἴη D: ἦν aABP 9 ἔστι δ' scripsi: ἔτι εἰ aDP: ἔτι AB post μὴ alterum superscr. δὲ P^2 10 μὴ—ἀγαθοῦ (11) om. A ⟨ἄρ'⟩ ἂν sive ἂν ⟨οὖν⟩ conicio 13 μὲν om. D 14 post βουλόμεθα add. ἀνασκευάσαι a, superscr. P^3 post τὸ prius add. δὲ AB 15 ante ἀγαθὸν add. ὂν B 16 οὐδὲ delevi τὸ alterum D: om. aABP 17 ἡ μὴ DP: μὴ ἡ A: μὴ B: ἡ μὲν a 18 οὐδ' ἀνδρεία, εἰ δ' ἀνδρεία, καὶ ἀρετή B 19 ἐστιν aP 20 καὶ om. A 21 εἰ superscr. P^2 τὸ (superscr. P^2) μὴ λευκὸν οὐ κύκνος P: λευκὸν ὁ κύκνος aABD τοῦ om. B 21. 22 τὸ λευκὸν τοῦ κύκνου D 25 post κατὰ add. τὰ aB τὸ om. D 26 τούτων A 28 τὸ μὲν ex corr. D: μὲν τὸ A ἀποδεδομένον AB τὸ δὲ] μὴ δὲ τὸ P 29 εἶναι ex ὄν, ut videtur, corr. B πρός τι γὰρ A 30 τὰ in ras. P^2 γοῦν] γὰρ B

πλάσιόν ἐστι καὶ αὐτὸ πρός τι ὄν, καὶ ἡ ἐπιστήμη πρός τι οὖσα ὑπὸ τὴν ὑπόληψίν ἐστι καὶ αὐτὴν ὑπὸ τὸ πρός τι οὖσαν· τοῦ μέντοι ἴσου τὸ ποσὸν οὐ γένος, ὅτι τὸ μὲν ἴσον πρός τι, τὸ δὲ ποσὸν οὐ πρός τι. λέγει δὲ ὅτι, εἰ μὲν τὸ εἶδος πρός τι, καὶ τὸ γένος δεῖ πρός τι εἶναι, εἰ δὲ τὸ γένος πρός τι, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ εἶδος πρός τι εἶναι· ἡ γὰρ ἐπιστήμη πρός τι οὖσα γένος ἐστὶ γραμματικῆς, γεωμετρίας, μουσικῆς, ὧν οὐδεμία πρός τι. ἔστι δὲ ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν μόνον χρήσιμος· οὐ γάρ, εἰ ἀμφότερα τὰ λαμβανόμενα πρός τι, τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου γένος ⟨δεῖ⟩ εἶναι, ὡς καὶ ⟨ἐπ'⟩ ἐπιστήμης καὶ διπλασίου. ἔνστασιν δὲ ἐκόμισε καὶ πρὸς τὸν ἀξιοῦντα τόπον, εἰ τὸ εἶδος πρός τι, καὶ τὸ γένος εἶναι τῶν πρός τι ὡς οὐχ ὑγιῆ· τὴν γὰρ ἀρετὴν πρός τι οὖσαν ὑπὸ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ὡς γένη εἶναι, ὧν οὐδέτερον ὑπὸ τὸ πρός τι. καὶ ἡ ἀρετὴ οὖν μᾶλλον ὑπὸ τὸ ποιὸν ἢ ὑπὸ τὸ πρός τι. λέγοι δ' ἄν τις μηδὲ γένη εἶναι τῆς ἀρετῆς τὰ εἰρημένα· οὔτε γὰρ τὸ ἀγαθὸν γένος, εἴ γε ὁμώνυμον, οὔτε τὸ καλὸν τῆς ἀρετῆς γένος· πρώτη γὰρ ἡ ἀρετὴ τῶν καθ' αὑτὴν ἐνεργειῶν, τούτων δὲ τὸ καλὸν κατηγορεῖσθαι δοκεῖ μόνων.

p. 124b23 Πάλιν εἰ μὴ πρὸς ταὐτὸ λέγεται τὸ εἶδος.

Δεύτερον τόπον ἀπὸ τοῦ πρός τι ἀνασκευαστικὸν παραδίδωσιν ἡμῖν τοιοῦτον· πρὸς ὃ τὸ εἶδος λέγεται καθ' αὑτό, πρὸς τοῦτο δεῖ καὶ κατὰ τὸ γένος αὐτὸ λέγεσθαι. οἷον ἐπεὶ τὸ διπλάσιον πρὸς τὸ ἥμισυ καθ' αὑτό (ἡμίσεος γάρ), καὶ κατὰ τὸ γένος πρὸς τὸ αὐτὸ λέγεται· τὸ γὰρ διπλάσιον ἡμίσεος λέγεται πολλαπλάσιον, ἐπεὶ τὸ διπλάσιον πολλαπλάσιον. τοῦτο γὰρ τὸ λεγόμενόν ἐστιν, ⟨οὐχ⟩ ὡς ἂν ἐκ τῆς λέξεως δόξαι, τὸ 'ὡς τὸ διπλάσιον ἡμίσεος, οὕτω καὶ τὸ πολλαπλάσιον ἡμίσεος'. ἂν δή τι λεγόμενον πρός τι μὴ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἀποδεδομένον αὐτοῦ γένος δύνηται λέγεσθαι, οὐκ ἂν εἴη γένος αὐτοῦ τὸ ἀποδεδομένον. οὕτω δειχθήσεται τῆς ὁράσεως μὴ ὂν γένος ἡ δύναμις, ἐπεὶ ἡ ὅρασις καθ' αὑτὴν μὲν ὁρατοῦ λέγεται, οὐκέτι δὲ κατὰ τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ λέγεται ἡ ὅρασις

---

2 καὶ αὐτὴν ὑπὸ τὸ πρός τι οὖσαν D: καὶ αὐτὴν οὖσαν ὑπὸ τὸ πρός τι aAP: πρός τι οὖσαν καὶ αὐ///ν B 3 post γένος add. ἐστίν aP ὅτι prius superscr. P1 4 εἶδος—εἰ δὲ τὸ D: om. aABP 5 πρός τι—εἶδος in mrg. addiderat P2, sed modo ά et τὸ supersunt 6 οὖσα πρός τι A μουσικῆς, γεωμετρίας a 7 πρὸς ἀνασκευὴν ὁ τόπος B μόνην A post χρήσιμος add. πρὸς δὲ κατασκευὴν οὐ πάντως a εἰ γὰρ omisso οὐ B 8 δεῖ addidi εἶναι ABDP: ἔσται a 9 ⟨ἐπ'⟩ ἐπιστήμης καὶ διπλασίου scripsi cf. p. 339,23, 340,25: ἐπιστήμη καὶ διπλάσιον libri 10 τόπον om. a 11 γὰρ om. A γένος aA 12 καὶ—13 πρός τι om: BD ὑπὸ τὸ ποιὸν μᾶλλον aP 13 μὴ γένος A 15 πρώτη A: πρῶτον aBDP γὰρ supra ras. P5 καθ' in ras. P 16 μόνων scripsi: μόνον libri 17 lemma om. BP τὸ αὐτὸ a(u) λέγεται τὸ εἶδος om. a 19 post καὶ add. τὰ D κατὰ om. B 20 ἀναλέγεσθαι B 21 ἡμίσεως a κατὰ om. aB post γένος add. ἤτοι τὸ πολλαπλάσιον a 22 λέγεται om. D 23 ⟨οὐχ⟩ ὡς ἂν ἐκ scripsi: ὡς ἄνευ P: ὡσανεὶ καὶ (κἀκ B) ABD: ὡσανεὶ a τὸ ὡς τὸ D: τὸ ὡς AP: ὡς τὸ aB 24 ἡμίσεως a 25 τὸ prius om. D καὶ om. D κατὰ om. B ἀποδεδομένον] εδομέν periit in D 26 δύνηται scripsi: δύναται libri 27. 28 μὲν καθ' αὑτὴν D

δύναμις ὁρατοῦ. οὕτω τῆς ὁράσεως δειχθήσεται μηδὲ ἡ ἕξις γένος, ἐπεὶ ἡ μὲν ὅρασις ὁρατοῦ ὅρασις, οὐκέτι δὲ ἡ ὅρασις ἕξις ὁρατοῦ λέγεται.

Προστίθησι δὲ τῷ προειρημένῳ καὶ τὸ δεῖν μὴ μόνον κατὰ τὸ γένος πρὸς τὸ αὐτὸ λέγεσθαι ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντα τὰ τοῦ γένους γένη· τὸ γοῦν διπλάσιον οὐ μόνον διπλάσιον ἡμίσεος λέγεται οὐδὲ μόνον πολλαπλάσιον ἡμίσεος, ἀλλὰ καὶ ὑπερέχον, ὃ γένος ἐστὶ τοῦ πολλαπλασίου, καὶ μεῖζον, ὃ ἔτι γενικώτερον. οὐκ αὐταρκες οὖν πρὸς τὸ δειχθῆναι τῆς ὁράσεως γένος τὴν ἐπιστήμην τὸ λέγεσθαι τὴν ὅρασιν ἐπιστήμην ὁρατοῦ· εἰ γὰρ διάθεσις οὐ λέγεται, ὃ γένος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης, οὐκ ἂν αὐτῆς ἡ ἐπιστήμη γένος εἴη. ἔνστασιν φέρει πρὸς τὸν τόπον ὡς οὐκ ἀληθῆ καθόλου ὅτι ἡ ἐπιστήμη καθ' αὑτὴν μὲν ἐπιστητοῦ λέγεται, οὐκέτι μέντοι κατὰ τὸ γένος τοῦ αὐτοῦ λέγεται· ἔστι μὲν γὰρ αὐτῆς γένος ἡ ἕξις καὶ ταύτης διάθεσις, οὐ λέγεται μέντοι ἡ ἐπιστήμη οὔτε ἕξις ἐπιστητοῦ οὔτε διάθεσις, ἀλλὰ ψυχῆς ἕξις καὶ ψυχῆς διάθεσις ἡ ἐπιστήμη. ἢ διττὸν ἡ ἕξις καὶ ἡ διάθεσις· ἕξις γὰρ καὶ διάθεσις λέγεται καὶ τοῦ ἔχοντος αὐτὰ ὡς ψυχῆς καὶ τῶν [ὑπ' αὐτὰ] ἐχομένων ὑπ' αὐτῶν.

p. 124b35 Πάλιν εἰ ὡσαύτως λέγεται τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος κατὰ τὰς πτώσεις. 173

Καὶ οὗτος ὁ τόπος ἀπὸ τοῦ πρός τι. ἐπεὶ γὰρ δοκεῖ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος τῶν πρός τι ὁμοίως κατὰ τὰς πτώσεις λέγεσθαι (ἄν τε γὰρ τὸ εἶδος τινός, καὶ τὸ γένος τινός· οἷον τὸ διπλάσιον τινός, πολλοστημορίου γάρ, καὶ τὸ ὑπερέχον ὁμοίως τινός, ὑπερεχομένου γάρ, καὶ τὸ μεῖζον, ἐλάττονος γάρ· ὁμοίως ἡ ἐπιστήμη τινὸς καὶ ἡ ἕξις καὶ ἡ διάθεσις καὶ ἡ ὑπόληψις τινός· καὶ πάλιν εἰ τινί, καὶ τἆλλα ὁμοίως· ὡς γὰρ τὸ ἐπιστητὸν τινί, τῇ γὰρ ἐπιστήμῃ, οὕτω καὶ τὸ ἑκτὸν τῇ ἕξει καὶ τὸ ὑποληπτὸν τῇ ὑπολήψει), ἂν δὴ μὴ ὁμοίως κατὰ τὴν πτῶσιν λέγηται τό τε ὡς εἶδος ἀποδοθὲν καὶ τὸ ὡς γένος, οὐκ ἔσται τὸ ἀποδεδομένον γένος. διό, ἂν τεθῇ τοῦ φίλου γένος ἡ βούλησις, προσχρώμεγοι τῷ προειρημένῳ δείξομεν ὅτι μή ἐστι τοῦ φίλου ἡ βούλησις γένος· οὐ γὰρ κατὰ τὰς αὐτὰς πτώσεις λέγεται πρὸς ἕτερον ἥ τε βούλησις καὶ ὁ φίλος· ἡ μὲν γὰρ βούλησις πρὸς γενικὴν λέγεται (τινὸς

---

2 ὁρατοῦ ὅρασις (ὅρασις om. B), οὐκέτι δὲ ἡ (ἡ om. ABP) ὅρασις ἕξις ABDP: καθ' αὑτὴν μὲν ὁρατοῦ λέγεται. οὐκέτι δὲ καὶ ἡ δύναμις a 3 μὴ om. A κατὰ superscr. P2 5 λέγεται οὐ μόνον δὲ A 7 μεῖζον — ἔτι scripsi: μείζονος — ἐστι libri 8] ὧν B 8 ὁρατῶν B 9 εἰ — λέγεται in spatio, quem P1 vacuum reliquit, P2 εἰ] ἡ A 10 post τόπον add. τοῦτον D, sed cf. p. 339,4 11 post καθόλου add. ἢ aABP: om. D καθ' αὑτὴν mrg. D post λέγεται add. τῶν πρός τι γάρ εἰσι a 12 τὸ om. a μὲν postea add. D γένος αὐτῆς a 14 ψυχῆς διάθεσις — 15 γὰρ καὶ om. B ἢ superscr. P2 15 post διάθεσις alterum add. ψυχῆς B αὑτὴν AD 16 ὑπ' αὐτὰ ABD: om. a, eras. P 17 εἰ om. A, superscr. P2 εἶδος — γένος B itemque vv. 19. 20 τὸ alterum om. D 18 τὰς om. aP 19 τὸ alterum om. A 20 τῶν D: αὐτῶν aABP post τι add. ἢ P λέγεται a 26 μὴ] τῇ A λέγεται A ὡς superscr. P1 28 προσχρώμενοι — 29 βούλησις om. B προσχρωμένου A 30 τε superscr. P1 ὁ φίλος] ἡ φιλία A: φίλος periit in D

γὰρ ἡ βούλησις, τοῦ γὰρ βουλητοῦ), ὁ δὲ φίλος πρὸς δοτικὴν λέγεται. ὁμοίως δειχθήσεται μηδὲ τῆς αὐξήσεως γένος οὖσα ἡ πρόσθεσις, ἐπεὶ ἡ μὲν αὔξησις τινός, τοῦ γὰρ αὐξανομένου, ἡ δὲ πρόσθεσις οὐ τινὸς ἀλλὰ τινί, τῷ γὰρ προστιθεμένῳ. ἐνίσταται πρὸς τὸν τόπον ὡς οὐχ ὑγιῆ· οὐ γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν πρός τι πρὸς ὁμοίας πτώσεις τό τε γένος καὶ τὸ εἶδος ἀποδίδοται· τὸ μὲν γὰρ ἐναντίον τινί, ἐναντίῳ γάρ, καὶ τὸ διάφορον ὁμοίως, διαφέροντι γάρ, τὸ δὲ ἕτερον, γένος ὂν ἀμφοῖν, τινὸς ἀλλ' οὐ τινί· τὸ γὰρ ἕτερον ἑτέρου ἕτερον.

p. 125a5 Πάλιν εἰ ὁμοίως τὰ πρός τι κατὰ τὰς πτώσεις λεγόμενα μὴ ὁμοίως ἀντιστρέφει.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος ἐκ τῶν πρός τι. ἐπεὶ γὰρ πάντα δοκεῖ τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι, ἂν μὴ πρὸς ὁμοίας πτώσεις πάλιν τὰ ἀντιστρέφοντα ἀντιστρέφῃ, οὐ γένος ἔσται τὸ ὡς γένος ἀποδεδομένον· κἂν γὰρ αὐτὸ καὶ τὸ ὡς εἶδος τεθὲν αὐτοῦ πρὸς ὁμοίας πτώσεις πρὸς ἄλληλα λέγηται, οὐδέπω γένος τὸ ἀποδοθέν, ἂν μὴ καὶ ⟨τὰ⟩ ἀντιστρέφοντα τῷ τε ὡς γένει ἀποδοθέντι καὶ τῷ ὡς εἴδει πρὸς ὁμοίας πάλιν πτώσεις λέγηται. πολλάκις μὲν οὖν ἀμφότερα ὁμοίως πρὸς τὰς πτώσεις ἀποδίδοται· τό τε γὰρ διπλάσιον τινὸς καὶ τὸ πολλαπλάσιον, ἀλλὰ [καὶ τὸ ὑπερέχον]. καὶ τὸ μεῖζον· καὶ τὰ ἀντιστρέφοντα δὲ αὐτοῖς πρὸς τὰς αὐτάς· τό τε γὰρ ἔλαττον τινὸς ἔλαττον, [καὶ τὸ ὑπερεχόμενον τινὸς ὑπερέχεται,] καὶ τὸ πολλοστημόριον κατὰ ταὐτὰ τινός· ὁμοίως καὶ τὸ ἥμισυ. ἐπὶ δὲ ἐνίων πρὸς ἄλλην μὲν πτῶσιν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, πρὸς ἄλλην δὲ τὰ ἀντιστρέφοντα αὐτοῖς, πλὴν πρὸς τὴν αὐτὴν ἀλλήλοις, ὡς ⟨ἐπ'⟩ ἐπιστήμης καὶ ὑπολήψεως· ἥ τε γὰρ ἐπιστήμη τινός, ἐπιστητοῦ γάρ, καὶ τὸ γένος αὐτῆς, ἡ ὑπόληψις, καὶ αὕτη τινός, εἴ γε ὑπολητοῦ· τὰ δὲ ἀντιστρέφοντα αὐτοῖς πρὸς ἄλλας πτώσεις ἀντιστρέφει καὶ οὐ καθ' ἃς ταῦτα, οὐ μὴν ἀλλὰ ἀλλήλοις τὰς αὐτάς· τό τε γὰρ ἐπιστητόν, ὃ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀντιστρέφει, πρὸς τὴν δοτικὴν πτῶσιν ἀντιστρέφει (ἐπιστήμῃ γὰρ ἐπιστητόν), καὶ τὸ ὑπολητὸν πρὸς τὴν ὑπόληψιν ἀντιστρέφον ὁμοίως καὶ αὐτὸ οὐ τινός ἐστιν ὑπολητὸν ἀλλὰ τινί, τῇ ὑπολήψει. ὅταν οὖν μὴ ὁμοίως ἔχῃ τὰ ἀντιστρέφοντα, ἀναιρεθήσεται τὸ τεθὲν ὡς γένος. ἂν γάρ τις θῇ τοῦ μείζονος γένος τὸ ὑπερέχον, ἐπεὶ τὰ ἀντιστρέφοντα αὐτοῖς οὐ πρὸς

---

1 ἡ om. A λέγοιτο aBP 3 αὐξομένου B οὐ superscr. B 5 τε om. B 9 τὰς om. aP(P) 12 πρὸς alterum corr. ex ὡς B πάλιν om. D 14 ὡς γένος ἀποδοθὲν A 15 λέγεται A: λέγοιτο B ἀποδεδομένον A κἂν D τὰ ex I. Italo addidi ἀντιστρέφοντι A τε om. aAP 16 γένος A τὸ B λέγεται aAB 17 ἀμφότερα post πάλιν (16) et ὁμοίως post πολλαπλάσιον (18) collocata huc transposui ἀποδίδοται] ται e corr. P² 18 γὰρ om. D καὶ τὸ ὑπερέχον et 20 καὶ — ὑπερέχεται delevi cf. p. 340,1. 2 20 post ὑπερεχόμενον add. τοῦ ὑπερέχοντός aBDP: om. A 21 τὸ prius om. A 22 εἶδος — γένος D post δὲ add. πτῶσιν D 23 τὰ αὐτὰ A ἐπ' addidi cf. p. 337,9 25 ἡ superscr. P²: om. a 27 γὰρ om. D 28 πρὸς—ἀντιστρέφει om. A τὴν om. aP 29 ante πρὸς add. τὸ D αὐτὸ om. signo apposito P 30 ἀλλὰ τινὶ τῇ D: ἀλλὰ τῇ AB: τῇ γὰρ aP 31 τεθὲν ὡς aAB: ῥηθὲν ὡς D: ἀναιρεθὲν P

ὁμοίας λέγεται πτώσεις (τὸ μὲν γὰρ ἔλαττον τινός, μείζονος γάρ, τὸ δὲ ὑπερεχόμενον τινί, ὑπερέχοντι γάρ), ἀναιροῖτ' ἂν τὸ εἶναι τὸ ὑπερέχον γένος τοῦ μείζονος. ὁ μέντοι Στράτων προστίθησί τινα τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἄλλον· εἰ αὐτὰ μὲν πρὸς ὁμοίας πτώσεις λέγοιτο, τό τε ἀποδοθὲν γένος καὶ τὸ εἶδος, τῶν δὲ πρὸς ἃ ταῦτα λέγεται τὸ μὲν ἀντιστρέφοι τὸ δὲ μή, οὗ φησι τὸ τεθὲν ἔσεσθαι γένος. καὶ παραδείγματι χρῆται τοῦ τόπου τῇ τε ἐλλείψει καὶ τῇ ἐνδείᾳ· εἰ γάρ τις γένος τῆς ἐλλείψεως τὴν ἔνδειαν λέγει, ἐπεὶ ἑκάτερον μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ἀποδίδοται πτῶσιν (ἥ τε γὰρ ἔλλειψις τινός, τῆς ὑπεροχῆς γάρ, καὶ ἡ ἔνδεια ὁμοίως τινός, τοῦ γὰρ ἱκανοῦ), οὐκέτι δὲ ἀμφότερα, πρὸς ἃ ἑκάτερον αὐτῶν λέγεται, ἀντιστρέφει (ἡ μὲν γὰρ ὑπεροχὴ καὶ αὐτὴ τινός, ἐλλείψεως γάρ· τὸ δὲ ἱκανὸν οὐκέτι ἀντιστρέφει· οὐ γὰρ λέγεται τὸ ἱκανὸν ἐνδείας ἱκανόν), ὥστε οὐκ ἂν εἴη ἡ ἔνδεια τῆς ἐλλείψεως γένος. ἀλλ' οὗτος μὲν καινο|τομῆσαι βουληθεὶς ὀλίγον ἀναιρεῖ μεῖζόν τι· τὸ γὰρ πάντα ⟨τὰ⟩ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι κινεῖ. αἴτιον δὲ αὐτῷ τῆς πλάνης τὸ μὴ δεόντως λαβεῖν τὴν ἔνδειαν πρὸς τὸ ἱκανὸν λέγεσθαι· καὶ γὰρ ἡ ἔνδεια ἐνδέοντός ἐστιν ἔνδεια καὶ πρὸς τοῦτο λέγεται πρός τι.

p. 125a14 Πάλιν εἰ μὴ πρὸς ἴσα τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος λέγεται.

Ἐπεὶ τῶν πρός τι τὰ μὲν πρὸς ἓν λέγεται τὰ δὲ πρὸς πλείω, πρὸς ἓν μὲν τὸ διπλάσιον, πρὸς γὰρ ἥμισυ μόνον, καὶ τὸ πολλαπλάσιον (καὶ γὰρ τοῦτο πρὸς ἕν, πρὸς γὰρ τὸ πολλοστημόριον), πρὸς πλείω δὲ τὸ ὑπερέχον (καὶ γὰρ τινὸς τὸ ὑπερέχον ὑπερέχει καὶ τινί), ἂν οὖν μὴ πρὸς ἴσα τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος λέγηται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς πλείω τὸ δὲ πρὸς ἕν, οὐκ ἔσται γένος τὸ ἀποδοθέν. δοκεῖ γὰρ πρὸς ἴσα τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος λέγεσθαι, ὡς ἐπὶ δωρεᾶς καὶ δόσεως· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν καὶ τινὶ καὶ τινός· διὸ οὐκ ⟨ἂν⟩ ἀναιροῖτο τὸ τὴν δόσιν γένος τῆς δωρεᾶς εἶναι· καὶ γὰρ λέγεται ἡ δωρεὰ δόσις ἀναπόδοτος. ἐὰν μὲν οὖν μὴ πρὸς ἴσα λέγωνται, ἀνασκευάσομεν τὸ ἀποδοθὲν γένος τῷ τόπῳ τούτῳ προσχρώμενοι. οἷον ἂν τεθῇ τῆς ὀργῆς γένος ἡ ὄρεξις, ἐπεὶ ἡ μὲν ὄρεξις πρὸς ἓν λέγεται (τινὸς

---

1 λέγονται B ante τὸ δὲ add. τὸ δὲ ὑπερέχον τινός, ἥττονος (ἐλάττονος A) γάρ aABP: om. D 2 ὅτι pro altero τὸ A 5 ἀντιστρέφοι scripsi: ἀντιστρέφει aBDP: ἀντιστρέφων A 6 παραδείγματι AD: παραδείγμασι δὲ aBP 8 λέγοι fort. recte B αὐτὴν] αὐτοῦ A 9 γὰρ ὑπεροχῆς A: γὰρ ὑποδοχῆς P: γὰρ ὑπεροδοχῆς a 11 αὕτη D 12 τὸ alterum om. P 12. 13 ἐνδείας ἱκανὸν τὸ ἱκανόν D 13 ἡ AB: om. aDP ante γένος add. τὸ D μὲν D: γε aAP: om. B 14 post καινοτομῆσαι add. τι aBP 14. 15 τὰ πρός τι πρὸς scripsi cf. p. 339,11. 12: πρὸς AD: πρὸς τὸ (τι B) γένος aBP 15 αἰτια A 16 ἡ D: om. aABP 17 ἐνδέοντός D: δέοντός aABP 20 πρὸς ἥμισυ (om. γὰρ) in ras. D 21 δὲ] δεῖ A 22 ὑπερέχει om. D post ἂν add. μὲν a . οὖν om. B ἴσον B 23 λέγεται A: λέγωνται B ἀλλὰ—λέγεσθαι (25) om. B 24 ἔσται periit in A 26 ἂν addidi post δωρεᾶς delevit γένος D εἶναι τῆς δωρεᾶς B γὰρ superscr. P² 27 ἀνατόδυντος A μὲν om. B 28 ἀνασκευάσωμεν A τῷ ABD: εἶναι aP 29 post γένος add. εἶναι aP

γάρ), ἡ δὲ ὀργὴ καὶ τινὸς καὶ τινί, οὐκ ἂν εἴη γένος τῆς ὀργῆς ἡ ὄρεξις. ὁμοίως δείξομεν ὅτι τοῦ ἐπαίνου μή ἐστιν ὁ λόγος· ὁ μὲν γὰρ λόγος τινὸς μόνον, ὁ δὲ ἔπαινος τινός τε καὶ ἐπὶ τινί. μήποτε δέ, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει, ὁ τόπος οὐκ ἔστιν ἀληθὴς ἀλλὰ πιθανὸς μόνον. ἔστι γὰρ ὁμολογουμένως ὄντα γένη τινῶν, ἃ οὐ πρὸς ἴσα αὐτοῖς λέγεται, ὥσπερ ἔχει ἡ ὑπεροχὴ καὶ τὸ πολλαπλάσιόν τε καὶ τὸ διπλάσιον· ταῦτα μὲν γὰρ πρὸς ἕν, ἡ δὲ ὑπεροχὴ γένος αὐτῶν οὖσα πρὸς δύο λέγεται· καὶ γὰρ τινὸς καὶ τινί. καὶ ἡ μὲν μίμησις τινὸς μόνον, γένος οὖσα τοῦ ζήλου, ὁ δὲ ζῆλος τινός τε καὶ ἐπὶ τινί. ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος γένος ὢν τοῦ ἐπαίνου οὐ λέγεται πρὸς ἴσα, ὡς ἐρρήθη.

p. 125a25 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ τοῦ ἀντικειμένου τὸ ἀντικείμενον γένος.

Ἔτι καὶ οὗτος ἀπὸ τῶν πρός τι. ἂν γὰρ τεθῇ τι γένος τινός, ἄμφω δὲ ᾖ πρός τι, ἀξιοῖ ἐπισκοπεῖν εἰ τοῦ ἀντικειμένου τῷ εἴδει (ἔστι δὲ ἀντικείμενον αὐτῷ πρὸς ὃ λέγεται) τὸ ἀντικείμενον τῷ γένει γένος ἐστίν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀντικειμένου γένος εἴη· δοκεῖ γὰρ ἀεὶ τὸ ἀντικείμενον τῷ εἴδει ἐν τῷ ἀντικειμένῳ τῷ γένει εἶναι, ὅταν ᾖ τι αὐτῷ ἀντικείμενον· τὰ δὲ πρός τι ἔχει [τὰ] ἀντικείμενα ταῦτα πρὸς ἃ λέγεται. οἷον τοῦ διπλασίου γένος τὸ πολλαπλάσιον, ἐπεὶ καὶ τοῦ ἡμίσεος τὸ πολλοστημόριον, καὶ τῆς ἐπιστήμης ἡ ὑπόληψις, ἐπεὶ καὶ τοῦ ἐπιστητοῦ τὸ ὑποληπτόν. ἂν δὴ τεθῇ γένος ἐπιστήμης ἡ αἴσθησις, ἀναιρεῖν δυνησόμεθα προσχρώμενοι τῷ μηδὲ τοῦ ἀντικειμένου τῇ ἐπιστήμῃ, τοῦ ἐπιστητοῦ, γένος εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῇ αἰσθήσει, τὸ αἰσθητόν· οὐ γὰρ γένος τοῦ ἐπιστητοῦ τὸ αἰσθητόν, ἐπεὶ πολλὰ νοητὰ ὄντα ἐπιστητά ἐστιν. δύναται δέ τις τῷ τόπῳ καὶ πρὸς κατασκευὴν χρήσασθαι· ἂν γὰρ δειχθῇ τὸ ἀντικείμενον τῷ ὡς γένει τεθέγτι γένος ὂν τοῦ ἀντικειμένου τῷ εἴδει, καὶ τὸ ὑποτεθὲν ἔσται γένος.

p. 125a33 Ἐπεὶ δὲ τῶν πρός τι λεγομένων τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἐκείνοις ἢ περὶ ἐκεῖνά ἐστιν.

Καὶ ἄλλον τινὰ τόπον παραδίδωσιν ἀπὸ τῶν πρός τι. ἔστι δὲ ὃ λέγει

---

1 δὲ] γὰρ B καὶ alterum om. A οὐκ ἂν εἴη—3 ἔπαινος] οὐ A 2 post δείξομεν add. καὶ aBP 5 ὄντα aBDP²: ὧν τὰ AP¹ 6 τε om. D τὸ alterum om. aAP ταῦτα—7 ὑπεροχὴ post 7 καὶ τινί transposuit B γὰρ om. B, superscr. P² 7 post γένος add. δὲ B 8 μίμησις] ' et in ras. ις P² δὲ supra ras. P: γὰρ B τε om. B 10 ἐρρήθη] ἡ corr. P²: ἐῤῥέθη a 12 τιθῇ aP 13 ἄξιον B τὸ ἀντικείμενον P: ἀντικείμενον a 16 τῷ tertium om. aP 17 post αὐτῷ ras. 1 lit. P τὰ prius scripsi: τὸ libri τὰ (delevi) ἀντικείμενα aBDP: τὸ ἀντικείμενον A πρὸς ταῦτα B 18 δ A 19 ἡμίσεως a καὶ prius A: om. aBDP ἡ om. D 20 ἐπιληπτόν A αὔξησις D 22 γένος om. B: λέγεται A 24 δειχθῇ] διχῇ, sed post 25 ἀντικειμένου, B 25 ὂν ex ὢν corr. B 28 post ἐκείνοις add. ὑπάρχει aB 29 ἄλλο a

τοιοῦτον· τῶν πρός τι τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἐκείνοις ἐστὶν ἢ περὶ ἐκεῖνα πρὸς ἃ λέγεται, ὡς ἡ σύνθεσις λεγομένη πρὸς τὸ συγκείμενον ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τῷ συγκειμένῳ πρὸς ὃ λέγεται· ὁμοίως καὶ ἡ συμμετρία· ἐν γὰρ τῷ συμμέτρῳ πρὸς ὃ λέγεται· ἀλλὰ καὶ ἡ μονὴ μένοντος οὖσα ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τῷ μένοντι. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις περὶ τῆς ἕξεως, ὃ καὶ αὐτὸ παρέθετο, εἰ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τούτῳ πρὸς ὃ λέγεται· λέγεται μὲν γὰρ ἡ ἕξις ἐκτοῦ, οὐκ ἔστι δὲ ἐν τῷ ἐκτῷ, ἀλλὰ ἢ ἐν ψυχῇ ἢ ἐν τῷ οὗ ἐστιν, εἰ μή τις λέγοι τὴν ἕξιν πρὸς τὸ ἔχον αὐτήν, οὐ πρὸς τὸ ἐχόμενον λέγεσθαι, ὃ καὶ πρὸ ὀλίγου αὐτὸς εἶπε. τὰ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὲν ἐν ἐκείνοις εἶναι ἢ περὶ ἐκεῖνα πρὸς ἃ λέγεται, ἐνδέχεται μέντοι αὐτὰ εἶναι ἐν αὐτοῖς. τούτων ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη· λέγεται μὲν γὰρ πρὸς τὸ ἐπιστητόν, οὐ μήν ἐστιν ἐν τῷ ἐπιστητῷ ⟨ἐξ ἀνάγκης⟩, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης μέν ἐστιν ἐν ψυχῇ, ἐνδέχεται δὲ αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐπιστητῷ εἶναι, πρὸς ὃ λέγεται. τῇ γὰρ ψυχῇ ἔνεστιν ἐπιστήμη, ⟨ἢ⟩ γε κἂν αὐτῆς ἐπιστήμην ἔχοι· οὕτω γὰρ ἔσται ἡ ἐπιστήμη ἐν τῷ ἐπιστητῷ, αὕτη ἡ τῆς ψυχῆς, οὐ πᾶσα· οὐ γὰρ πᾶσα ἐπιστήμη ἐν τῷ ἐπιστητῷ. οὐδὲ γὰρ πᾶσα | ἐπιστήμη 173 ψυχὴν τὸ ἐπιστητὸν ἔχει· τὸ γὰρ τὰς τοῦ τριγώνου δύο γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι ἐπιστητὸν μέν, οὐ μὴν διὰ τοῦτο ψυχή ἐστιν. διὸ ἡ τούτου ἐπιστήμη οὐκ ἐν τῷ ἐπιστητῷ. ὅταν γὰρ αὐτὴ αὑτὴν μὴ ἐπίστηται, ἄλλο δέ τι ᾖ, τότε οὐκ ἔσται ἡ ἐπιστήμη ἐν τῷ ἐπιστητῷ· ἡ γὰρ ἐπιστήμη τῶν μουσικῶν λέγεται μὲν πρὸς τὰ ἐπιστητὰ ὧν ἐστιν, οὐ μὴν ἐν τούτοις ἐστίν, εἴ γε πᾶσα ἐπιστήμη ἐν ψυχῇ. ἴσως δὲ βέλτιον ἀντὶ τοῦ δυνατὸν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῳ ὑπάρχειν τὴν αὐτὴν ταύτην γεγράφθαι 'δυνατὸν γὰρ καὶ ἄλλου εἶναι τὴν αὐτὴν ταύτην', τοῦτ' ἔστι τὴν ἐπιστήμην· οὐ γὰρ μόνη ἡ ψυχὴ ἐπιστητόν. δύναται καὶ αὐτὸ τὸ δυνατὸν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῳ ὑπάρχειν τὴν αὐτὴν ταύτην εἰρῆσθαι ὡς ἴσον τῷ 'δυνατὸν γὰρ καὶ ἄλλῳ ὑπάρχειν', τοῦτ' ἔστι καὶ ἄλλου τινὸς εἶναι τὴν ἐπιστήμην καὶ ἄλλῳ τινὶ ὑπάρχειν τῶν ἐπιστητῶν καὶ μὴ ψυχῇ μόνῃ. τὰ δὲ ἁπλῶς ἀδύνατα

---

1. 2 ἐν ἐκείνοις ὑπάρχει ἢ περὶ ἐκεῖνα ἐστὶ (ut in lemmate) B 5 δ' ἄν τις aBP: τις ἂν AD 6 αὐτὸ scripsi: αὐτὸς libri post ἐν add. τῷ A 7 μὲν γὰρ] γὰρ γὰρ A ἡ om. D οὐκέτι aP 8 ἐστιν, εἰ μὴ corr. P³ 9 πρὸ ὀλίγου] p. 124ᵇ34 10 περὶ παρ' A 11 μὲν τοιαῦτα P¹, corr. P² αὐτοῖς] ἄλλοις D post τούτων add. ὧν B 12 ἐξ ἀνάγκης addidi 13 ἐν τῇ ψυχῇ B: ἡ ψυχὴ A δὲ αὐτὴν καὶ D: δὲ καὶ αὐτὴν aBP: αὐτὰ A πρὸς τὸ ἐπιστητὸν A 14 τῇ (μὲν add. a) γὰρ — ἐπιστήμη aABD: ἐ ἡ ψυχὴ .. (ras. 2 lit.) ἐστὶν ἐπιστητὴ (ητὴ in ras. P²) P ἢ γε κἂν scripsi: τε καὶ ABD: καὶ aP ἑαυτῆς P, ε superscr. P²: αὖ ἡ ψυχὴ λέγεται a ἔχειν a 15 ἔσται om. B αὕτη — 16 ἐπιστητῷ om. AD αὕτη B: αὐτὴ aP (ὴ in ras. P²) ἡ τῆς ψυχῆς aB: ἡ ψυχὴ in ras. P³ 15. 16 οὐ πᾶσα· οὐ γὰρ πᾶσα B: // γὰρ (in ras. P²) πᾶσα· ~~οὐ γὰρ πᾶσα~~ P: οὐ γὰρ πᾶσα a 18 εἶναι ἴσας D post μὴν add. δὲ A 19 αὐτὴν αὑτὴν P: αὑτὴ αὐτὴν aD: αὐτὴν αὐτὴ A: αὕτη αὐτὴν B μὴ] μὲν A 20 ᾖ add. P²: εἴη A ἔσται ἡ] ἔστιν A 21 τῶν μουσικῶν] ἐν τῷ ἐπιστητῷ A post μὲν add. γὰρ A post μὴν add. καὶ B 24 ταύτην, τουτέστι τὴν om. B 25 μόνον aP τὸ om. A 26 ταῦτα A τῷ δυνατὸν δὲ D: τὸ γὰρ δυνατὸν A 27 ante utrumque ἄλλῳ add. ἐν D post ὑπάρχειν intulit e vs. 23 τὴν ταύτην ταύτην γεγράφθαι A τουτέστι τοῦ ante lac. P 28 ψυχῆς μόνον A ἀδύνατον aBP

ἐν ἐκείνοις εἶναι πρὸς ἃ λέγεται, ὡς ἔχει τὸ ἐναντίον· ἀδύνατον γὰρ αὐτὸ ἐν ἐκείνῳ εἶναι· εἴη γὰρ ἂν ἅμα τὰ ἐναντία. ἀλλ' οὐδὲ τὸ διπλάσιον ἐν τῷ ἡμίσει· ὁμοίως οὐδὲ τὸ ὑπερέχον. οὔσης τοίνυν ἐν τοῖς πρός τι τοιαύτης διαφορᾶς εἴη ἂν τῶν μὲν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἐκείνοις ὄντων πρὸς ἃ λέγεται καὶ τὰ γένη τοιαῦτα, τῶν δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης μὲν ἐνδεχομένων δὲ ἐν ἐκείνοις καὶ τὰ γένη ὁμοίως ἐν ἐκείνοις, καὶ τῶν ἀδυνάτων εἶναι ἐν τοῖς πρὸς ἃ λέγεται καὶ τὰ γένη ὡσαύτως. οἷον συμμετρίας ἰσότης· ἀμφότερα γὰρ ἐν τούτοις ἐστὶ πρὸς ἃ λέγεται· καὶ ἕξεως διάθεσις· καὶ γὰρ ταῦτα, ἐν οἷς ἐστι, πρός ταῦτα καὶ λέγεται. πάλιν ἐπιστήμης ὑπόληψις· οὐδέτερον γὰρ αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης ἐν τούτῳ πρὸς ὃ λέγεται, ἐνδέχεται μέντοι ποτὲ ἑκάτερον αὐτῶν· ὁμοίως καὶ αἰσθήσεως ἀντίληψις. τὸ δέ γε διπλάσιον ὑπὸ τὸ πολλαπλάσιον καὶ ὑπὸ τὸ ὑπερέχον, καὶ τὸ ἐναντίον ὑπὸ τὸ ἕτερον, διότι ἐν τούτοις οὐδὲν οἷόν τε εἶναι ἐν τούτῳ πρὸς ὃ λέγεται. ἂν οὖν τι ᾖ γένος τινὸς ἀποδεδομένον, αὐτὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὂν ἐν τῷ πρὸς ὃ λέγεται, πρὸς ὃ δὲ ἀπεδόθη μὴ οὕτως ἔχῃ, ἢ ἔμπαλιν, ἀνασκευάζοιτο ἂν καὶ δεικνύοιτο τὸ ἀποδοθὲν γένος οὐκ ὂν γένος· δεῖ γὰρ τὸ τοιοῦτον εἶδος εἰς τὸ τοιοῦτον καὶ ὅμοιον γένος τίθεσθαι. διὰ τοῦτο, ἐάν τις θῇ τῆς μνήμης γένος τὴν μονὴν λέγων εἶναι τὴν μνήμην μονὴν ἐπιστήμης, οὐχ ὑγιῶς ἀποδώσει τῷ τὴν μὲν μονὴν πρός τι οὖσαν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἐκείνῳ εἶναι οὗ ἐστι μονή· ἐν γὰρ τῷ μένοντι ἡ μονή· ἡ δὲ μνήμη οὐκ ἐν ἐκείνῳ οὗ ἐστι μνήμη· πᾶσα γὰρ μνήμη ἐν ψυχῇ, οὐ πᾶσα δὲ μνήμη ψυχῆς. εἰ οὖν ἡ μνήμη μονὴ ἐπιστήμης, ἔσται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ· ἐπεὶ γὰρ πᾶσα μονὴ ἐν ἐκείνῳ οὗ ἐστι μονή, καὶ ἡ τῆς ἐπιστήμης μονὴ εἴη ἂν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ· τοῦτο δὲ ἄτοπον· οὐ γὰρ ἐν ἐπιστήμῃ ἡ μνήμη ἀλλ' ἐν ψυχῇ. ἔδειξε δὲ πῶς ἀνάγκη, ἐν ᾧ τὸ γένος ἐστίν, εἶναι καὶ τὸ εἶδος· ἡ γὰρ προστιθεμένη διαφορὰ τῷ γένει οὐ μετατίθησιν αὐτό, ἀλλὰ ἐν τίνι τοῦ κοινῶς λεγομένου ἐστὶ μηνύει· ἔστι δὲ τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος μετὰ τῆς διαφορᾶς. οὕτω δ' ἂν δεικνύοι τις ὅτι μηδὲ σωτηρία αἰσθήσεως ἡ μνήμη. ἡ μὲν γὰρ σωτηρία τῆς αἰσθήσεως ἐν αἰσθήσει· πᾶσα γὰρ σωτηρία ἐν ἐκείνῳ οὗ ἐστι σωτηρία· ἡ δὲ μνήμη οὐκ ἐν αἰσθήσει ἀλλ' ἐν ψυχῇ· οὐ γὰρ αἴσθησις τὸ μνημονεῦον. ἀλλὰ καὶ ὅτι μή ἐστι τὸ πάθος ἐν γένει τῇ ὁρμῇ, ὡς οἱ ὁριζόμενοι αὐτὸ λέγουσιν ὁρμὴν ἄλογον, διὰ τούτου ἂν δεικνύοιτο τοῦ τόπου. εἰ γὰρ πᾶσα ὁρμὴ διωκτοῦ ἐστι καὶ πρὸς τοῦτο λέγεται, οὐκ ἔστι δὲ ἡ ὁρμὴ ἐν τῷ διωκτῷ ἀλλ' ἐν ψυχῇ, οὐκ ἂν εἴη ἐν τῷ πρὸς ὃ λέγεται· τὸ δὲ πάθος πεπονθότος ὂν πάθος ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τῷ πεπονθότι πρὸς ὃ λέγεται. διὸ καὶ εὐλογώτερον κίνησιν αὐτὸ λέγειν·

---

1 γὰρ scripsi: δὲ libri 2 ἂν om. D 4 post ἃ add. νῦν B 5 an ἐνδεχομένως? 6 ἐν τοῖς om. D 8 ἐν prius om. aBP διάθεσις] καὶ διαθέσεως D 10 ἐξ ἀνάγκης—αὐτῶν (11) om. B 11 καὶ τῇ αἰσθήσει A 12 πολλάσιον D · ὑπὸ τὸ alterum om. B 15 ante μὴ add. εἰ a: non liquet P 17. 18 τιθῇ τῆς ἐπιστήμης B 19 ἀποδίδωσι A μὲν om. a 20 ἡ δὲ corr. P²: εἰ δὲ A post δὲ add. ὡς AB: ras. 2—3 lit. P 22 ἡ om. A μνήμη μόνη] μονήμη B ἐπεὶ—τῇ ἐπιστήμῃ (24) om. B 27 λεγομένου] ου in ras. D 29 γὰρ prius om. A 31 καὶ om. A 34 οὐκέτι D 36 post δ add. καὶ aAP καὶ om. aBP λέγει A

ὡς γὰρ τὸ πάθος ἐν τῷ πρὸς ὃ λέγεται, οὕτω καὶ ἡ κίνησις· ἐν γὰρ τῷ κινουμένῳ ἡ κίνησις, πρὸς ὃ καὶ λέγεται. λέγουσι δὲ κίνησιν τὸ τοῦ πάθους γένος ὁριζόμενοι τὸ πάθος κίνησιν κατὰ ψυχὴν ὑπὸ τοῦ ἡδέος ἢ λυπηροῦ. εἰ οὖν εἴη ἡ ὁρμὴ τοῦ ὁρμῶντος ὁρμή, εἴη ἂν καὶ αὐτὴ ἐν ἐκείνῳ πρὸς ὃ λέγεται.

Λέγει δὲ τὸν εἰρημένον τόπον κοινὸν εἶναι καὶ πρὸς τὸ συμβεβηκός. κἂν γὰρ μὴ γένος μὲν συμβεβηκὸς δὲ τῆς μνήμης ἡ μονὴ ἀποδοθῇ, τὸ ἄτοπον ἀκολουθήσει· ὅτε γὰρ συμβέβηκεν ἡ μνήμη τῇ ἐπιστήμῃ, τότε ἐξ ἀνάγκης ἡ μνήμη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἔσται, ὅπερ ἄτοπον λέγειν· πᾶσα γὰρ μνήμη καὶ ἀεὶ ἐν ψυχῇ.

p. 125ᵇ15 Πάλιν εἰ τὴν ἕξιν εἰς τὴν ἐνέργειαν ἔθηκεν ἢ τὴν ἐνέργειαν εἰς τὴν ἕξιν.

Ὁ παραδιδόμενος τόπος τοιοῦτός ἐστιν· δοκεῖ τῶν μὲν ἕξεων | εἶναι γένος, τῶν δὲ ἐνεργειῶν ἐνέργεια· ἂν οὖν ἐναλλάττῃ τις καὶ ἢ τῆς ἕξεως ἐνέργειαν ἀποδῷ γένος ἢ τῆς ἐνεργείας ἕξιν, οὐχ ὑγιῶς ἀποδίδωσιν· διὸ ἀνασκευασθήσεται τὸ ἀποδοθὲν γένος. οὕτως ἁμαρτάνει ὁ τῆς αἰσθήσεως λέγων γένος τὴν κίνησιν· ἕξεως γὰρ ἐνέργειαν γένος ἀποδέδωκεν· ἔστι γὰρ ἡ μὲν αἴσθησις ἕξις, ἡ δὲ κίνησις ἐνέργεια. ἡ γὰρ κατὰ τὴν ἐνέργειαν αἴσθησις κίνησις, οὐχ ἁπλῶς. πάλιν ὁ λέγων τὴν μνήμην ἕξιν καθεκτικὴν τὴν ἐνέργειαν ἐν ἕξει γένει τίθησιν· ἡ γὰρ μνήμη ἐνέργεια, οὐχ ἕξις· ἡ γὰρ κατὰ τὸ μνημονεύειν ἐνέργεια γινομένη μνήμη κυρίως. οὕτω λέγουσιν οἱ ὁριζόμενοι αὐτὴν ἕξιν καθεκτικὴν ὑπολήψεως. 176

Λέγει δὲ ἁμαρτάνειν καὶ τοὺς τὰς ἕξεις ἐν γένεσι τιθέντας ταῖς δυνάμεσι ταῖς παρακολουθούσαις αὐταῖς. εἰσὶ γάρ τινες δυνάμεις ἕξεσί τισι δοκοῦσαι παρακολουθεῖν, αἷς χρήσαιντ' ἄν, εἰ ἐν τούτῳ γένοιντο πρὸς ὃ εἰσιν αἱ δυνάμεις χρήσιμοι· οὐ μὴν καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ εἰσὶν αὐτῶν· διὸ εἶεν ἂν ἐν αὐταῖς καθ' ὑπόθεσιν. οἷον τῇ πραότητι ἕξει οὔσῃ παρακολουθεῖ ἐξ

---

1 post γὰρ prius add. καὶ A post τῷ prius add. πεπονθότι a et in ras. (praeter priorem π) P² πρὸς ὃ καὶ a et in mrg. P² 2 τὸ om. aP 3 an ⟨οἱ⟩ ὁριζόμενοι? cf. vs. 22 ὁρισόμενοι a τὸ ἡδὺ aP (ἡδὺ in ras. P²) ἢ]" in ras. P² 4 λυπηροῦ ABDP¹: λυπηρόν aP² ἢ (post οὖν) A εἴη alterum] εἰ in ras. 4—5 lit. P² αὐτὸς D 7 κἂν scripsi: ἂν libri μὲν om. aBP 8 γὰρ om. D τῇ ἐπιστήμῃ a: τῆς ἐπιστήμης ABDP 9 ἡ μνήμη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἔσται D: ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἔσται ἡ μνήμη aAP: ἐστὶν ἐν τῇ μνήμῃ ἡ ἐπιστήμη B 10 post ἐν add. τῇ aA 13 ἕξις] inter ξ et ι ras. 1 lit. P 14 ἐνέργεια] ἐνεργείας P οὖν in ras. P²: μὴ B ἢ] εἰ A 15 ἐνέργεια ἀποδώῃ A 16 τῆς om. D 17 γένος prius add. P² 18 ἕξις, ἡ δὲ κίνησις om. P γὰρ alterum post 19 ἐνέργειαν transposuit A 19 αἴσθησις scripsi: αἰσθητικὴ aABP: aisθητικὴν, sed ante ἐνέργειαν, D κίνησις] ις in ras. 4 lit. P² 20 γένος A 21 post ἐνέργεια delevit οὐχ ἕξις D γιγνομένη aP μνήμη scripsi: ἢ μὴ libri 22 καθεκτὴν B 24 εἰσι γάρ — κρατήσει (p. 345,5) Suidas sub v. ἐξ ὑποθέσεως 24. 25 δοκοῦσαι παρακολουθεῖν] παρακολουθοῦσαι B 26 εἰσὶν aA: ἐστὶν BDP αὐτῶν scripsi: αὐτῇ libri 26. 27 εἶεν ἂν] εἰ B 27 ἐν om. D αὐταῖς] ταῖς A ἕξει οὔσῃ ex ἐξιούσῃ corr. P² παρακολουθοίη B post παρακολουθεῖ add. ἡ δύναμις aP Suid.

ὑποθέσεως τὸ δύνασθαι κρατεῖν ὀργῆς ἀμέτρου τε καὶ μὴ προσηκούσης, εἴ ποτε ἐμπέσοι· ἔστι μὲν γὰρ ἡ πραότης ἀοργησία τῆς τοιαύτης ὀργῆς, ἔχειν μέντοι δύναμιν τοιαύτην λέγοιτ' ἂν ὥστε, κἂν ὀργισθῇ, κρατῆσαι τοῦ πάθους. ἐξ ὑποθέσεως οὖν ἡ δύναμις αὕτη τῇ πραότητι ἕπεται· εἰ γὰρ ὀργισθείη, κρατήσει. ἂν δή τις τῆς πραότητος γένος ἀποδῷ ἐγκράτειαν καὶ ὁρίσηται αὐτὴν ἐγκράτειαν ὀργῆς, οὐκ ὀρθῶς ἀποδίδωσιν· οὐ γὰρ τὸ ἐξ ὑποθέσεώς τινι ἀκολουθοῦν καὶ οὕτως, ὡς ἐθήκαμεν, εἴη ἂν καὶ γένος. τὸ μὲν γὰρ γένος ἀχώριστον· ἐπὶ δὲ τῆς πραότητος οὐκ ἀεὶ ἡ ἐγκράτεια τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἐὰν ὀργισθῇ, τότε, ὅτε μηδὲ κυρίως πρᾶός τις. ὁμοίως ἁμαρτάνει καὶ ὁ λέγων τὴν ἀνδρείαν ἐγκράτειαν φόβων ἢ τὴν δικαιοσύνην ἐγκράτειαν κερδῶν. ἀνδρεῖος μὲν γὰρ κυρίως ὁ ἄφοβος, ὥσπερ καὶ πρᾶος ὁ ἀόργητος, οὓς ἀπαθεῖς εἶπε κατὰ τὰ τοιαῦτα πάθη· ὁ δὲ ἐγκρατὴς οὐ κατὰ ἀπάθειαν λέγεται ἀλλὰ κατὰ τὸ πάσχειν μὲν μὴ ἄγεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν παθῶν. καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲ ἐν ἀποχῇ μᾶλλον κερδῶν ἢ ἐν ἐγκρατείᾳ. εἰ οὖν τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστι, τὰ δὲ ἐξ ὑποθέσεως τίθεται αὐτοῖς ἕπεσθαι, οὐκ ἂν εἶεν αὐτῶν γένη.

p. 125b28 Ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ παρακολουθοῦν ὁπωσοῦν ὡς γένος τιθέασιν.

Ἐπεὶ τὰ γένη τοῖς εἴδεσι παρακολουθεῖ, εἰ ἤδη τινὲς τὰ ὁπωσοῦν τισι παρακολουθοῦντα γένη αὐτῶν ἀποδιδόασιν, ἁμαρτάνουσιν· οὐ γὰρ τὸ ὁπωσοῦν παρακολουθοῦν τινι γένος. τῇ γοῦν ὀργῇ παρακολουθεῖ μὲν ἡ λύπη, οὐ μὴν ὡς γένος, ὡς οἴονταί τινες· οὐ γὰρ ἡ ὀργὴ λύπη, οὐδὲ διὰ τοῦτο ἔστιν ἡ λύπη ἡ μετὰ τῆς ὀργῆς οὖσα διότι ⟨ἡ⟩ ὀργὴ ἔστιν, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ λύπῃ ⟨ἡ⟩ ὀργή· προτέρα γὰρ ἡ λύπη γίνεται τῆς ὀργῆς· λυπηθεὶς γάρ τις ὡς ἠδικημένος ὀργίζεται. οὐ τοιοῦτον δὲ τὸ γένος ὡς προϋπάρχειν χρόνῳ τοῦ εἴδους· οὐ γὰρ πρῶτον ζῷον γίνεται, εἶτα ἐκ τούτου ἄνθρωπος, ἀλλ'

---

1 τε om. D 3 ἔχει A, Bpr. λέγοιτ' ἂν om. A 3. 4 τοῦ πάθους κρατῆσαι A 4 αὐτὴ A: αὐτῇ B τῇ om. D ἕσεται P 5 κρατήσειν A: κρατῆσαι B ἂν — ἀχώριστον (8) Suidas sub v. πραότης δή aP: δέ ABD Suid. ἀποδώσει B ante ἐγκράτειαν add. τὴν a Suid. 6 ὁρίσαι A 7 τινι om. D post τινι add. κατὰ δύναμιν a ἀκολουθεῖν A: παρακολουθοῦν B καὶ alterum add. P2 8 post γένος add. ἀεὶ καὶ a ἀεὶ ἡ] ἂν εἴη a 9 μηδὲ scripsi: μήτε ABDP: μὴ a 11 ante πρᾶος add. ὁ A 12 ἀποθεὶς A ὁ δὲ ἐγκρατὴς — παθῶν (14) Suidas sub v. ἐγκρατής 13 διὰ τὸ Suid. 14 δὲ om. D ἐν ἀποχῇ corr. P ἐν ἐγκρατείᾳ aP2: ἡ ἐγκράτεια D: ἐγκράτεια ABP1 15 ἐν τῷ aP: τὸ AD, superscr. B τὰ scripsi: τὸ libri 15. 16 τίθεται αὐτοῖς ἕπεσθαι D: ἕπεσθαι αὐτοῖς τίθενται P: ἕπεσθαι αὐτῷ τίθεται A: αὐτοῖς τίθεται B: ἑπόμενόν τινι, γένος τις τίθεται a 16 εἴη αὐτῶν γένος a 17 ὁπωσοῦν ex corr. add. D 19 εἰ ἤδη scripsi cf. p. 358, 26: εἰ δὴ aABD: ἤδη P οἱωδήποτε τρόπῳ supra ὁπωσοῦν scriptum B 20 παρακολουθοῦντά τισι a οὐ γὰρ — εἴδους (26) Suidas sub v. ὀργή 22 post ὀργὴ add. ἡ B οὐδὲ] οὐ B 23 ἡ primum om. aA ἡ tertium Suid.: om. aABD: ras. 1 lit. P 24 ἡ prius Suid.: om. libri τῆς ὀργῆς] ῆς compend. P2, itemque p. 346,3 25 προυπάρχον AD Suid. 26 οὐ] ὡς D ἐκ τούτου om. P post τούτου add. ὁ B

ὁ ἄνθρωπος ἅμα καὶ ζῷόν ἐστι, καὶ τὸ ζῷον τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔστι, διότι ἄνθρωπος ἔστι. τὸ δὲ ὥστε ἁπλῶς ἡ ὀργὴ οὐκ ἔστι λύπη εἶπεν ὡς ἴσον τῷ 'ὥστε οὐκ ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ τῆς ὀργῆς ἡ λύπη'· τὸ γὰρ ποιητικόν τινος καὶ προϋπάρχον κατὰ χρόνον [ἐν τῷ αὐτῷ]. οὐ γένος. καὶ οἱ τῆς πίστεως δὲ τὴν ὑπόληψιν γένος ἀποδιδόντες ὁμοίως ἁμαρτάνουσιν. ἀκολουθεῖ μὲν γὰρ τῇ πίστει ἡ ὑπόληψις· ἡ γὰρ πίστις ὑπόληψις· ἀδύνατον γὰρ χωρὶς ὑπολήψεως πίστιν γίνεσθαι. οὐ μὴν γένος οἷόν τε τῆς πίστεως τὴν ὑπόληψιν εἶναι· δ ἔδειξε πάνυ ἐντρεχῶς διὰ τοῦ ἐνδέχεσθαι τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν ἔχοντα ποτὲ μὲν πιστεύειν ποτὲ δὲ οὔ. δ ἀδύνατον ἐπὶ τοῦ γένους· ἀδύνατον γὰρ τὸ αὐτὸ ζῷον ποτὲ μὲν ἄνθρωπον εἶναι ποτὲ δὲ μή, καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα ποτὲ μὲν λευκὸν εἶναι ποτὲ δὲ μή· μεταβάλλων γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐδὲ ζῷον ἔτι. ὥστε οὐδὲ ἡ ὑπόληψις ἡ αὐτὴ μένοι ἂν οὐ μετὰ πίστεως οὖσα τῇ ἐν πίστει· συναναιρεῖται γὰρ τὸ γένος ἑκάστῳ ἐν ᾧ ἐστιν ἀναιρουμένῳ. ἡ δὲ ὑπόληψις καὶ πρότερον ἦν χωρὶς πίστεως, καὶ πάλιν μεταβαλοῦσα ἐκ τοῦ πίστις εἶναι καὶ μηκέτι πίστις οὖσα ἔτι ὑπόληψις μένει· οὐ γὰρ κεκώλυταί τις τὴν αὐτὴν περί τινος ὑπόληψιν ἔχων ποτὲ μὲν πιστεύειν αὐτῇ ποτὲ δὲ μή, οἷον ὑπόληψιν ἔχων περὶ τῆς ψυχῆς ὅτι ἀθάνατος οὐ κεκώλυται πρότερον πιστεύων αὐτῇ ὕστερον διά τινας λόγους μηκέτι πιστεύειν. τὸ αὐτὸ δέ ἐστι τὸ νῦν | ἐπὶ τῆς πίστεως 173 καὶ τῆς ὑπολήψεως εἰρημένον τῷ ἐπὶ τῆς ὀργῆς τε καὶ λύπης εἰρημένῳ· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἐνδέχεται τὸ τὴν αὐτὴν λύπην καὶ χωρὶς ὀργῆς εἶναι καὶ μετ' ὀργῆς. ἂν δέ τις μὴ συγχωρῇ τὸ ἐνδέχεσθαι τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν ἔχοντα ποτὲ μὲν πιστεύειν ποτὲ δὲ μὴ τῷ ἡγεῖσθαι πάντως τὸν ὑπολαμβάνοντα καὶ πιστεύειν, ὁμολογήσει διὰ τούτου ὅτι μὴ γένος ἡ ὑπόληψις τῆς πίστεως· γίνεται γὰρ ἐπ' ἴσης ἥ τε πίστις καὶ ἡ ὑπόληψις, εἴ γε ἡ μὲν πίστις ὑπόληψις, πᾶς δὲ ὁ ὑπολαμβάνων πιστεύει· οὐκ ἐπ' ἴσης δὲ τὸ γένος τῷ εἴδει.

p. 126a3 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ ἔν τινι τῷ αὐτῷ ἄμφω πέφυκε γίνεσθαι.

Δεῖν φησι γένους τινὸς ἀποδοθέντος καὶ τοῦτο ὁρᾶν, εἰ ἐν τῷ αὐτῷ

---

1 ἅμα ὁ ἄνθρωπος B τὸ alterum corr. ex τῶ B 2 ἐστι om. aB 3 τῷ om. P 4 κατὰ χρόνον corr. ex ἐν τῶ χρόνω B ἐν τῷ αὐτῷ delevi 5 καὶ οἱ — πιστεύειν (19) Suidas sub v. πίστις ἁμαρτάνουσιν ὁμοίως aP 6 ἡ γὰρ — ὑπόληψις om. B ἡ alterum AD Suid.: εἰ aP 7 γίνεσθαι AD Suid.: γενέσθαι aBP οἷόν τε ABD Suid.: οἷονται aP 7. 8 ἐπιστήμης P 9 οὔ om. A 11 post αὐτὸ add. δὲ A εἶναι om. D μεταβάλλει A: μεταβάλλον P1, corr. P2 12 ἔτι] ἐστίν B Suid. ἡ prius om. A μένοιεν (om. ἄν) A 13 τῇ ἐν πίστει scripsi: ἐν τῇ πίστει ADP: ἐν πίστει B: om. a Suid. post γὰρ add. αἰεὶ AP, ἀεὶ B 13. 14 ἐν ᾧ ἐστιν ἑκάστῳ a 14 ἀναιρούμενον A 15 μεταβάλλουσα ABP ἔτι om. P 16 μένει] εἶναι B γὰρ καὶ κώλυταί (sic) A ὑπόληψιν περί τινος D 17 αὐτῇ πιστεύειν D δὲ om. P 19 post πιστεύειν add. αὐτῇ (e vs. 17) B 20 τε superscr. P1 22 συγχωροίη P τὸ ἐν- in ras. P2 23 post δὲ add. καὶ A 25 ἥ τε scripsi: τε ἡ aABD: τε P 28 εἰ add., ἐν corr. P2 τὸ αὐτὸ A(B) ἄμφω om. aP: post πέφυκε habet Arist. γίγνεσθαι P 29 δεῖ A

πέφυκε γίνεσθαι τό τε ὡς εἶδος τεθὲν καὶ τὸ ἀποδοθὲν ὡς γένος αὐτοῦ· ἐν ᾧ γὰρ τὸ εἶδος, καὶ τὸ γένος. ἐν ᾧ γὰρ τὸ λευκόν, ἐν τούτῳ καὶ τὸ χρῶμα· ἄμφω γὰρ ἐν σώματι· καὶ ἐν ᾧ γραμματική, καὶ ἐπιστήμη· ἄμφω γὰρ ἐν ψυχῇ. ἂν οὖν τὸ ἀποδοθέν τινος γένος μὴ ἐν τῷ αὐτῷ γένηται ἐν ᾧ τὸ εἶδος ἀλλὰ ἐν ἄλλῳ, ἀνασκευασθήσεται κατὰ τὸν τόπον τοῦτον καὶ δειχθήσεται ὅτι μή ἐστι γένος. οἷον ἂν τῆς αἰσχύνης θῇ τις γένος τὸν φόβον ἢ τῆς ὀργῆς τὴν λύπην, οὐ καλῶς θήσεται, εἴ γέ ἐστιν ἡ μὲν αἰσχύνη ἐν τῷ λογιστικῷ, ὁ δὲ φόβος ἐν τῷ θυμοειδεῖ, καὶ ἡ μὲν λύπη ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ (καὶ γὰρ ἡ ἡδονή, ἧς ἡ ἐπιθυμία, ἐν τούτῳ), ἡ δὲ ὀργὴ ἐν τῷ θυμοειδεῖ. ὁμοίως δειχθήσεται μηδὲ τῆς φιλίας ἡ βούλησις γένος, εἴ γε ἡ μὲν βούλησις ἐν τῷ λογιστικῷ, ἡ δὲ φιλία ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ. πῶς δὲ εἶπε τὴν αἰσχύνην ἐν τῷ λογιστικῷ, ἄξιον ζητεῖν, εἴ γε πάθος, τὰ δὲ πάθη ἐν τῷ παθητικῷ γίνεται. ἤτοι οὖν ἁπλούστερον καὶ κοινότερον κέχρηται τῷ παραδείγματι, ἢ διὰ τὴν αἰδῶ· δοκεῖ γὰρ ἡ αἰδὼς μετὰ λόγου τινὸς εἶναι. κἂν ᾖ δὲ ἡ μὲν αἰσχύνη ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ ὁ δὲ φόβος ἐν τῷ θυμικῷ, καὶ οὕτως οὐ γένος. ὅτι δὲ ἡ λύπη ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ, ἔδειξε διὰ τοῦ ἐναντίου εἰπὼν ἐν τούτῳ γὰρ καὶ ἡ ἡδονή. καὶ ἡ φιλία δὲ ὥσπερ φίλησις ἂν εἴη λεγομένη ὑπ' αὐτοῦ. οὕτως οὐδὲ ἡ ἀνδρεία ἐπιστήμη· ἡ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἀλόγῳ, ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν τῷ λογιστικῷ.

Λέγει δὲ χρήσιμον τὸν τόπον τοῦτον εἶναι καὶ πρὸς τὸ συμβεβηκός· δοκεῖ γὰρ καὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὸ ᾧ συμβέβηκεν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ ἐπὶ τούτων ἂν λέγοιτο ἐν οἷς καὶ τὰ ὑποκείμενα ἐν ἄλλοις πέφυκε γίνεσθαι. οὐ γὰρ δὴ τὸ σῶμα καὶ τὸ χρῶμα ἐν τῷ αὐτῷ * * * *· ἐν ᾧ δὲ ἡ ὀργή, ἐν τούτῳ καὶ ἡ ζέσις, ὃ συμβέβηκε τῇ ὀργῇ· ἀλλὰ καὶ ἐν ᾧ ἡ ἐπιφάνεια, ἐν τούτῳ καὶ τὸ χρῶμα, ὃ συμβέβηκε τῇ ἐπιφανείᾳ· καὶ ἐν ᾧ τὸ χρῶμα, ἐν τούτῳ καὶ τὸ ὁρᾶν, ὃ συμβέβηκε τῷ χρώματι. ὥστε οὐκ ἐπὶ τῶν ψυχικῶν μόνον ἕξεών τε καὶ παθῶν τὸ εἰρημένον λέγοιτ' ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τούτων καθόλου ἃ καὶ αὐτὰ ἐν ἄλλοις πέφυκε γίνεσθαι. ὥστε, εἴ τι εἴη συμβεβηκός τινι ἀποδιδόμενον, ὃ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐκ ἂν εἴη συμβεβηκός. πῶς οὖν τοῖς αἰδουμένοις τὸ ἐρυθριᾶν συμβέβηκεν; οὐ γὰρ

---

1 γίγνεσθαι P ὡς γένος αὐτοῦ ἀποδοθέν aB 2 γὰρ alterum] τ̀ A 4 ἐν prius corr. P^2 6 τις αἰσχύνης θῇ A 9 ἡ (om. A) ἡδονὴ ἧς ἡ (ἡ om. D) ἐπιθυμία AD, Bcorr.: ἡ ἐπιθυμία ἧς ἡ ἡδονὴ a, Bpr.: ἢ ἡδονῆς ἢ ἐπιθυμίας P 12 post αἰσχύνην add. εἶναι A post λογιστικῷ add. τὴν δὲ φιλίαν ἐν τῶ ἐπιθυμητικῶ A ζητῆσαι A 13. 14 ἁπλουστέρως καὶ κοινοτέρως A 15 ᾖ δὲ corr. ex ἥδε P^2 μὲν om. A 16 θυμητικῷ a 18 οὕτω δὲ a 19 ἀλόγω AD: λόγῳ P: λόγῳ τῷ θυμικῷ aB 22 δοκεῖ γὰρ καὶ τὸ συμβεβηκὸς om. P^1, signum, cui nihil in mrg. respondet, appinxit P^2 συμβέβηκεν ἐν] συμβέβηκε P, ε in ras. 2—3 lit. P^2 23 ἂν om. P 24 γίγνεσθαι P οὐ aBD: οὐδὲ AP (ε in ras. P^2) δὴ om. aBP supple οὐδὲ τὸ θυμοειδὲς καὶ ἡ ζέσις ἐν τῷ αὐτῷ δὲ AD: γὰρ aBP ἡ om. P 25 ξέσις P: ζῆσις a 27 post συμβέβηκε add. καὶ aB 28 φυσικῶν A ἕξεων μόνον καὶ τῶν παθῶν D 29 πέφυκε γίνεσθαι πέφυκεν A: γίνεσθαι πέφυκεν P 30 εἴη prius A: ἡ BDP: ἢ a συμβεβηκός D: συμβεβηκότος aABP ἀποδιδόμενον D: ἀποδεδομένον AB, Ppr.: ἀποδιδομένον (sic) a, P^{1}corr. οὐκ ἂν D: om. aABP 31 συμβεβηκός ADP: οὐ συμβέβηκε aB οὖν om. aB

ἐν τῷ αὐτῷ· τὸ γὰρ ἐρυθριᾶν ἐν ἐπιφανείᾳ· ἢ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὠχριᾶν;

p. 126a17 Πάλιν εἰ κατά τι τὸ εἶδος τοῦ εἰρημένου γένους μετέχει.

Οὐχ ὁμοίως, εἴ τι τοῦ γένους μετέχει καὶ τοῦ συμβεβηκότος· τοῦ μὲν γὰρ συμβεβηκότος οἷόν τέ τι καὶ κατά τι μετέχειν, ὡς τοῦ λευκοῦ τὸ σῶμα, ὁμοίως καὶ τὸν ἄνθρωπον· τοῦ δὲ γένους ἀδύνατον· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κατά τι τῶν αὑτοῦ τοῦ ζῴου μετέχει· οὐ γάρ ἐστι κατά τι ζῷον ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲ ἡ γραμματικὴ κατά τι ἐπιστήμη. ἐὰν οὖν γένος τινὸς ἀποδοθῇ τι, οὗ κατά τι μετέχει τὸ ἀποδοθὲν ἐν γένει αὐτῷ, ἀναιρήσομεν αὐτό. οὕτως, ἂν τοῦ ζῴου γένος τὸ αἰσθητόν τις ἀποδῷ, ἐπεὶ τὸ ζῷον κατά τι τῶν αὑτοῦ αἰσθητόν, οὐκ αὐτοῦ γένος ἂν εἴη· ὁμοίως κἂν τὸ ὁρατόν· κατὰ γὰρ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν· οὐ γὰρ καὶ κατὰ τὴν ψυχήν.

Ἁμαρτάνουσι δέ τινες καὶ οἱ τοῦ ὅλου τὸ μέρος γένος ἀποδιδόντες· τὸ μὲν γὰρ μέρος τοῦ ὅλου οὐ κατηγορεῖται, τὸ δὲ γένος δῆλον ὅτι κατηγορεῖται. οὕτως ποιοῦσιν οἱ τὸ ζῷον ὁριζόμενοι σῶμα ἔμψυχον· ὡς γὰρ ἐν γένει τῷ σώματι τιθέασι τὸ ζῷον, ὃ μέρος ἐστὶν αὐτοῦ. τοιοῦτον καὶ τὸ λέγειν τὸν πηλὸν εἶναι γῆν ὑγρῷ πεφυρμένην.

p. 126a30 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἴ τι τῶν ψεκτῶν ἢ φευκτῶν εἰς δύναμιν ἢ τὸ δυνατὸν ἔθηκεν.

Ἐπειδὴ δοκεῖ πᾶσα δύναμις ἡ κατὰ τὸ πεφυκέναι λεγομένη ἀγαθὸν εἶναι, τόπον τινὰ καὶ ἀπὸ τούτου πρὸς τὴν τῶν γενῶν ἀνασκευὴν χρήσιμον παραδίδωσιν. εἰ γάρ τις τῶν ψεκτῶν τινος καὶ φευκτῶν γένος δύναμιν ἀποδοίη, ἀνασκευάσομεν αὐτό· οὐ γὰρ οἷόν τε κακοῦ γένος ἀγαθὸν εἶναι· οἷον ἄν τις τὸν κλέπτην ἢ σοφιστὴν ἢ διάβολον ὁριζόμενος λέγῃ τὸν μὲν διάβολον τὸν δυνάμενον διαβάλλειν καὶ ἐχθροὺς ποιεῖν τοὺς φίλους, τὸν δὲ κλέπτην τὸν δυνάμενον λάθρᾳ τὰ ἀλλότρια ὑφαιρεῖσθαι, τὸν δὲ σοφιστὴν τὸν δυνάμενον ἀπὸ φαινομένης σοφίας χρηματίζεσθαι. οὐδεὶς γὰρ τούτων τοιοῦτός ἐστι τῷ δύνασθαι ἀλλὰ τῷ προαιρεῖσθαι τοιαῦτα· πᾶς γὰρ φαῦλος κατὰ τὴν προαίρεσιν τοιοῦτος· δύναμιν μὲν γὰρ καὶ οἱ ἀγαθοὶ ἔχουσι τοῦ τὰ φαῦλα δρᾶν, ἀλλ' οὐ δρῶσιν αὐτὰ τῷ μὴ προαιρεῖσθαι.

---

1 ἐπιφάνεια omisso ἐν A ἢ D 5 εἴ delendum censeo 6 οἷόν τε ex οἵονται corr. P² itemque vs. 25 9 ἡ δὲ omisso οὐ A οὖν om. aB 10 οὗ] καὶ A μετέχει κατά τι D 11 ἀποδῷ τις D 12 ἂν εἴη γένος αὐτοῦ aB κἂν] καὶ D 14 καὶ om. aB 15 τινες om. aB 19 γῆν εἶναι D γῆν] γ in ras. P² 20 φευκτῶν ἢ ψεκτῶν A 22 δοκεῖ e corr. add. D 24 εἰ γάρ τις—προαιρεῖσθαι (32) Suidas sub v. δύναμις γένους A 25 αὐτόν D 26 post utrumque ἢ add. τὸν aB λέγει A 27 τὸν prius om. D βάλλειν P 28 ἀφαιρεῖσθαι Suid. 30 τὸ — τὸ A πᾶς — 31 τοιοῦτος om. Suid. πῶς a 31 δύναμιν — δύνασθαι (p. 349,1), quae post 30 ποιοῦσι collocant aABP, om. D, transposui 32 τοῦ om. B

κοινότερον δὲ εἶπε καὶ τοὺς θεοὺς τὰ κακὰ δύνασθαι. [ὥστε οὐδενὸς ψεκτοῦ εἴη ἂν γένος ἡ δύναμις.]

Ἔτι πᾶσα μὲν δύναμις ἀγαθόν· καὶ γὰρ ἡ τῶν κακῶν δύναμις ἀγαθόν, οὐ μόνον καθ' ὃ ἡ αὐτὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐστι (τῶν γὰρ ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ δύναμις), ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀγαθός ἐστιν ὁ δυνάμενος τὰ κακὰ μὴ προαιρούμενος δέ· τὸ γὰρ μὴ δύνασθαι τὰ κακὰ καὶ τῶν ἀψύχων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἀγαθὸν κακοῦ γένος. ἂν γὰρ αὐτὸ κατὰ τοῦ κακοῦ κατηγορῆται, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ· οὐχ οἷόν τε ⟨δὲ⟩ τοῦτο ἀγαθὸν εἶναι· ὥστε οὐδὲ τὸ ὅλον· καὶ γὰρ εἰ τὸ μὲν εἶδος ψεκτόν. καὶ τὸ γένος ψεκτὸν ἔσται, καὶ ἀγαθόν, εἰ ἐκεῖνο ἀγαθόν. εἰπὼν δὲ οἷον τὸν σοφιστὴν ἢ διάβολον ἢ κλέπτην μόνον τοῦ κλέπτου παράδειγμα ἐπήνεγκε, συνάψας τοῖς προειρημένοις τὸ τὸν δυνάμενον λάθρᾳ τὰ ἀλλότρια κλέπτειν· διὸ καὶ ἀσαφεστέρα ἡ λέξις εἶναι δοκεῖ. ἔνεστι δὲ ἀπὸ τοῦ κλέπτου καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους κατ' οἰκειότητα τὴν δύναμιν μεταφέρειν.

p. 126ᵇ4 Καὶ εἴ τι τῶν δι' αὐτὸ τιμίων ἢ αἱρετῶν εἰς δύναμιν ἢ τὸ δυνατὸν ἢ τὸ ποιητικὸν ἔθηκεν.

Οὐ μόνον τὰ ψεκτὰ οὐ δεῖ ἐν γένει τῇ δυνάμει τιθέναι, ἀλλ' οὐδὲ τὰ δι' αὑτὰ [ἂν] αἱρετά τε καὶ τίμια· ἡ γὰρ δύναμις ὀργανικὸν ἀγαθόν, πᾶν δὲ τὸ τοιοῦτον δι' ἄλλο αἱρετόν. πᾶν γὰρ τὸ ὀργανικὸν ἢ τὸ ποιητικὸν ἀγαθὸν δι' ἄλλο αἱρετόν· διὰ γὰρ τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ. διὸ τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν τε καὶ τιμίων οὐκ ἂν εἴη γένος τὸ τοιοῦτον· πᾶσα γὰρ δύναμις καὶ πᾶν τὸ δυνατὸν ἢ τὸ ποιητικὸν δι' ἄλλο αἱρετόν. διὰ τούτου ἔδειξεν ὅτι τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν μή ἐστι δύναμις γένος, διότι πᾶσα δύναμις δι' ἄλλο αἱρετή. οὐ πάντως μὲν γὰρ τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν καὶ τὰ γένη δι' αὑτὰ αἱρετά· τῆς γοῦν ἀρετῆς δι' αὐτὴν αἱρετῆς οὔσης ἡ ἕξις γένος οὖσα οὐκ ἔστιν ἁπλῶς δι' αὐτὴν αἱρετή, εἴ γε καὶ ἡ κακία ἕξις· ἀλλ' ἔστι καὶ δι' αὐτὴν αἱρετή· ὅσον γὰρ ἐν τῇ ἀρετῇ τῆς ἕξεώς ἐστι, τοιοῦτόν ἐστιν.

---

1 καὶ om. A: οὐ a 1. 2 ὥστε—δύναμις delevi 2 φευκτοῦ A ἂν εἴη B 3 post ἔτι add. ἐκεῖ B ἀγαθὴ A καὶ—4 ἀγαθόν om. D 4 ἀγαθή· οὐ μὴν καθὼς A 5 post δυνάμενος add. μὲν aB 7 post αὐτὸ add. καὶ B 8 καὶ delevit B, om. a ἐν superscr. P¹ δὲ addidi ἀγαθὸν τοῦτο B 9 μὲν om. A καὶ τὸ γένος ψευκτὸν (sic) A: τοῦ γένους ἀγαθοῦ ὄντος in ras. P² (sed parum liquet) 10 εἰ ἐκεῖνο a: διότι ἔκειτο (ἐκεῖ τὸ A) ABDP 12 τὸ add. P² 13 κλέπτειν A 14 μεταφέρει A 15 εἴ τι] ἴ τι in ras. P² αὐτὸ libri ἢ αἱρετὸν corr. ex αἱρετῶν A 16 τὴν ποιότητα τέθεικεν D 17 οὐ δεῖ corr. ex οὐδὲ P² 18 ἂν delevi αἱρετά τε Pcorr. cf. vs. 21: αἱρετώτερα aABD et, ut videtur, Ppr. ἡ γὰρ δύναμις—19 αἱρετόν Suidas sub v. δύναμις 20 γιγνόμενον aP αὐτὰ BDP²: αὐτὰ aAP¹ 21 τὸ D: om. aABP 23 τῶν—αἱρετῶν post γένος transposuit A 23 et 24 αὐτὰ P²: αὐτὰ aABDP¹ μή] οὐκ D ἐστι] ἡ A ἐστι δύναμις] ι ὁ in ras. P² post διότι add. γὰρ aABP πᾶσαι a δύναμις alterum D: om. aABP 24 αἱρετή BDP: αἱρετόν A: αἱρεταί a 24. 25 τὸ—αἱρετὸν καὶ τὸ γένος—αἱρετόν A 24 post γένη ras. 2 lit. P 25 αὐτὴν D: αὐτὴν aBP: αὐτὰ A 26 ἁπλῶς mrg. D αὐτὴν DP²: αὐτὴν aABP¹ καὶ prius om. A ἔστι καὶ aA: ἔστι γε BD: ἔστι /// ~~τὸ δι' οὗ τῆς~~ P 27 αὐτὴν libri, ἣν in ras. P² αἱρετή scripsi: αἱρετόν libri· ὅσω A

ἐν δὲ τῇ δυνάμει οὐδέν ἐστι δι' αὐτὸ αἱρετόν, εἴ γε πᾶσα δύναμις δι' ἄλλο αἱρετή. ὁ συλλογισμὸς τοιοῦτος· πᾶσα δύναμις δι' ἄλλο αἱρετή, οὐδὲν τῶν δι' αὑτὸ αἱρετῶν δι' ἄλλο αἱρετόν, οὐκ ἄρα τῶν δι' αὑτὸ αἱρετῶν ἡ δύναμις. σαφῶς δὲ ἐδήλωσε πῶς ἐστιν ἀγαθὰ τὰ ὡς δυνάμεις· ὡς γὰρ ὄργανα καὶ δι' ἄλλα. ἂν δή τις λέγῃ τὴν φρόνησιν δύναμιν ποιητικὴν τοῦ ὠφελίμου, οὗτος τὸ δι' αὑτὸ αἱρετὸν ἐν γένει τῷ δι' ἄλλο αἱρετῷ θήσεται.

p. 126b7 Ἢ εἴ τι τῶν ἐν ὁυσὶ γένεσιν ἢ πλείοσιν εἰς θάτερον ἔθηκεν.

Εἴ τινα ἐν δύο γένεσιν ὄντα ἅμα θείη τις ἐν τῷ ἑτέρῳ μόνῳ, οὐδὲ οὕτως ἂν καλῶς εἴη τὸ γένος ἀποδιδούς. ἔστι δέ τινα τὰ ἐν δύο γένεσιν ἅμα, ὡς ὁ φέναξ καὶ ὁ διάβολος· ἑκάτερος γὰρ τούτων καὶ [ἐν] τῷ προαιρεῖσθαι τὰ τοιαῦτα καὶ [ἐν] τῷ δύνασθαι τοιοῦτος· οὔτε γὰρ ὁ μόνον προαίρεσιν ἀπατῶντος ἢ διαβάλλοντος ἔχων φέναξ καὶ διάβολος οὔθ' ὁ μόνον δύναμιν ἔχων ἑκατέρου τούτων. ἂν δή τις ἢ ἐν δυνάμει τῶνδέ τινων ἢ ἐν προαιρέσει τιθῇ τούτων ἑκάτερον, οὐκ ἀποδώσει οὐδετέρου τὸ γένος· οὔτε γὰρ ὁ ἐν προαιρέσει μόνῃ τούτων ὢν ἤδη τοιοῦτος, οὔτε εἰ ἐν δυνάμει τις μόνῃ τούτων τιθείη τοὺς τοιούτους, ὑγιὲς διὰ τὸν προειρημένον τόπον. ταὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ κλέπτου καὶ ἐπὶ τῶν προειρημένων λέγοιτ' ἄν. ζητήσαι δ' ἄν τις εἰ οἷόν τε ἐν δύο τισὶ γένεσιν εἶναι μὴ ὑπαλλήλοις οὖσιν ἢ μὴ ὑπὸ ταὐτόν τε καὶ ἓν γένος ἀμφοτέρων ὄντων τῶν γενῶν. οὐ δοκεῖ δὲ οὔτε ὑπάλληλα εἶναι ἥ τε προαίρεσις καὶ ἡ δύναμις οὔτε ὑφ' ἕν τι, εἰ μή τις ἄμφω ὑπὸ τὴν ποιότητα εἶναι λέγοι. ἢ κοινόν τι γένος ἐξ ἀμφοτέρων συγκείμενον ἀνώνυμον· πολλὰ δὲ γένη ἑνὶ ὀνόματι ἀνώνυμα.

p. 126b13 Ἔτι ἐνίοτε ἀνάπαλιν τὸ μὲν γένος ὡς διαφορὰν ἀποδιδόασιν.

Ὅτι μὲν οὐ δεῖ τὸ εἶδος ἐν γένει τῇ διαφορᾷ τιθέναι, φθάνει διὰ τῶν πρώτων δεδεῖχθαι· τὸ μὲν γὰρ γένος ἐν τῷ τί ἐστιν, "οὐδεμία δὲ

---

1 αὐτὸ P^2: αὐτὸ ADP^1: αὐτὴν aB εἴ ADP: εἰ ἡ B: εἴη a 2 ὁ—αἱρετή om. A, in mrg. D ὁ in ras. P^2 τοιοῦτο P^1, ς add. P^2 οὐδὲ P 3 αὐτὸ prius D: αὐτὸ aBP: αὐτὰ A δι' ἄλλο—αἱρετῶν om. P, signum, cui in mrg. nihil respondet, appinxit P^2 αὐτὸ alterum scripsi: αὐτὸ libri ἡ om. AP 4 post δύναμις add. γένος aBP ἀγαθὸν A δυνάμεις scripsi cf. p. 229,6.7: δύναμις libri 5 καὶ scripsi cf. p. 332,20: ὡς libri δή τις (λέγ)ῃ in ras. P^2 6 οὗτος aBDP^2: οὕτως AP^1 αὐτὸ DP^2: αὐτὸ aABP^1 τὸ δι' ἄλλο αἱρετὸν A 7 δύο Arist. (δυσὶ Ccf) ἢ alterum om. P 9 θήσει P 10 τὰ om., ut videtur, A 11 et 12 ἐν delevi cf. p. 348,30 12 ὁ μόνον P^2: μόνος P^1: μόνον ὁ aABD 13 δύναμιν om. B 14 ἔχων post τούτων transposuerunt aB: om. P 16 post ὁ ἐν add. τῇ A ὢν in ras. 3—4 lit. P^2 εἰ] ὁ A 17 μόνῃ τις aB τοῦτον τιθείη A: θείη τούτων B ὑγιὲς] ἐς in ras. superscr. P^2 18 τῶν προειρημένων] p. 126a31 19 ὑπαλληλοῦσιν A 20 τε D: γένος aBP: om. A γένος eras. P τῶν om. aBP δὲ om. AD 21 ἡ om. a 23 συγκειμένων A ἀνώνυμα] ὁμώνυμα B 24 ἐνίοτε corr. (ex ἐνὶ?) P^2 25 ἀποδιδόασιν post τὴν δὲ διαφορὰν ὡς γένος collocant Arist. cod. (praeter cf) 26 post μὲν add. οὖν A οὐ ex οὖν corr. P εἶδος AD: γένος B: γένος εἶδος aP

διαφορὰ σημαίνει τί ἐστιν", ὡς εἶπεν, "ἀλλὰ μᾶλλον ποιόν τι". νῦν δὲ οὐχ ἁπλῶς λέγει περὶ τῶν ὡς ἐν γένει τῇ διαφορᾷ τιθέντων ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ὡς διαφορὰν τοῦ προκειμένου λαμβανόντων· ἐὰν γὰρ ὁριζόμενός τις τὸ μὲν γένος ὡς διαφορὰν αὐτοῦ ἀποδιδῷ τὴν δὲ διαφορὰν ὡς γένος, δῆλον ὡς ἁμαρτάνει, καὶ δῆλον ὅτι ἀναιρήσομεν τὸ τοιοῦτον ὡς οὐκ ὂν γένος χρώμενοι τῷ τόπῳ τούτῳ. ποιοῦσι δὲ τοῦτο οἱ τὴν ἔκπληξιν ὁριζόμενοι 177 ὑπερβολὴν θαυμασιότητος. ὁ γὰρ οὕτως ὁριζόμενος γένος μὲν τὴν ὑπερβολὴν λαμβάνει τῆς ἐκπλήξεως, οὐκ ὀρθῶς· οὐ γάρ ἐστι γένος τῆς ἐκπλήξεως ἡ ὑπερβολὴ ἀλλ' ἡ θαυμασιότης, ἡ δὲ ὑπερβολὴ διαφορά· τῶν γὰρ θαυμαζόντων οἱ μὲν καθ' ὑπερβολὴν θαυμάζουσιν, ὡς οἱ ἐκπεπληγμένοι, οἱ δὲ μετρίως· τὸ δὲ θαυμάζειν καθ' ὑπερβολήν ἐστι τὸ ἐκπλήττεσθαι. οὐ γένος οὖν τὸ ἀποδοθέν. ὅμοιον ἁμάρτημα καὶ τὸ τὴν πίστιν ἀποδοῦναι σφοδρότητα ὑπολήψεως· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὁ οὕτως ὁριζόμενος γένος μὲν λαμβάνει τὴν σφοδρότητα διαφορὰν δὲ τὴν ὑπόληψιν· ἔχει δὲ ἔμπαλιν· τῆς γὰρ ὑπολήψεως γένους οὔσης ἡ σφοδρότης ἐστὶ διαφορά· τῶν γὰρ ὑπολήψεων αἱ μέν εἰσι σφοδραὶ αἱ δὲ μέτριοι· αὗται γὰρ ὑπολήψεως διαφοραί· καὶ ἔστιν ἡ πίστις ὑπόληψις σφοδρά. ὅτι δὲ μὴ γένη μήτε ἡ ὑπερβολὴ μήτε ἡ σφοδρότης τῶν εἰρημένων, δείκνυσι καὶ οὕτως· ἐπεὶ ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ σφοδρότης ἐν ἐκείνοις εἰσὶν ὧν εἰσι (πᾶσα γὰρ σφοδρότης ἐν ἐκείνῳ οὗ ἐστι σφοδρότης, οἷον ἡ τοῦ πνεύματος ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἡ τοῦ βέλους ἐν τῷ βέλει· ὁμοίως καὶ ἡ ὑπερβολή· ἡ γὰρ τοῦ λευκοῦ ὑπερβολὴ ἐν τῷ λευκῷ καὶ ἡ τοῦ γλυκέος ἐν τῷ γλυκεῖ· ἡ γάρ τινος σφοδρότης ἐν ἐκείνῳ ἐστὶν οὗ ἐστι σφοδρότης, καὶ ἧ τινος ὑπερβολὴ ὁμοίως ἐν ἐκείνῳ οὗ ἐστιν ὑπερβολή· ἐν γὰρ τῷ ὑπερβάλλοντι ἡ ὑπερβολή· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ σφοδρότης ἐν ἐκείνῳ· ὥστε ἡ ὑπερβολὴ τῆς θαυμασιότητος ἐν τῇ θαυμοσιότητι ἔσται· ὁμοίως καὶ ἡ σφοδρότης τῆς ὑπολήψεως ἐν τῇ ὑπολήψει ἔσται), ἐπεὶ οὖν ἐστιν ἡ μὲν ἔκπληξις ὑπερβολή (γένος γὰρ αὐτῆς τοῦτο) ἡ δὲ πίστις σφοδρότης, ἔσται καὶ ἡ μὲν ἔκπληξις ἐν τῇ θαυμασιότητι, ἡ δὲ πίστις ἐν τῇ ὑπολήψει. εἰ δὲ τοῦτο, ἐν ᾧ δέ ἐστιν ⟨ἡ⟩ θαυμασιότης, τοῦτο θαυμάζει, καὶ ἐν ᾧ ἡ πίστις, τοῦτο πιστεύει, ἐκπλα-

---

1 εἶπεν] c. 2 p. 122b16 2 οὐχὶ aAP τῶν] τοῦ A an ⟨τι⟩ τιθέντων? τιθέναι AP ἀλλὰ om. aBP 3 post ἐὰν add. μὲν B 4 αὐτοῦ ex corr. add. D: fort. delendum 5 ἀναιρεθήσεται P 6 χρωμένοις P 7 θαυμασιότητον A 7. 8 λαμβάνει τὴν ὑπερβολὴν B 8 post ἐκπλήξεως adde διαφορὰν δὲ τὴν θαυμασιότητα cf. vs. 14 οὐ γὰρ—ἐκπλήττεσθαι (11) Suidas sub v. φόβος 10 ὡς οἱ (οἱ om. Suid.) ἐκπεπληγμένοι fort. delendum 11 τὸ alterum om. Suid. 12 ὅμοιον—σφοδρά (17) Suidas sub v. πίστις ὁμοίως aP τὴν om. A 13 ἀπολήψεως A καὶ γὰρ—p. 352,23 ὑπερβάλλοντι om. P μὲν om. aB 15 γένος AD ἡ om. AD 16 μέτριαι aA Suid. ὑπολήψεως scripsi: ὑπολήψεις A: ὑπολήψεων aBD Suid. 20 post ἐκείνῳ add. ἐστίν a οἷον D: ὡς a: οἷον ἡ τοῦ πνεύματος om. AB τῷ D: om. aAB 21 post ὁμοίως add. ἔσται a γὰρ post λευκοῦ transposuerunt aA 22 τῷ alterum aB: om. AD 24 post ἐκείνῳ add. ἐστὶν a 25 ὁμοίως—ἔσται (26) iterat A, om. aB 26 ἔσται D: ὥσπερ τὸ εὖ A: om. aB 28 post τοῦτο add. κατὰ τὸν ἀποδόντα a ἡ δὲ πίστις σφοδρότης scripsi: καὶ (ἡ add. a) σφοδρότης (τῆς add. a) ὑπολήψεως e vs. 26 libri καὶ ABD: γένος. ἀλλ' a 29 πίστις] ἐπιστήμη B εἰ δὴ a 30 ἡ prius a: om. ABD ante θαυμάζει add. καὶ aB θαυμάζειν—πιστεύειν A

γήσεται ἡ θαυμασιότης καὶ πιστεύσει ἡ πίστις ἄψυχα ὄντα· ποιότητες γὰρ [καὶ] ταῦτα τῆς ψυχῆς. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὔτ' ἄρα ἡ ὑπερβολὴ γένος τῆς ἐκπλήξεως οὔτε ἡ σφοδρότης τῆς πίστεως.

Ἔτι, φησί, τῷ οὕτως ἀποδιδόντι συμβήσεται σφοδρότητα σφοδρὰν λέγειν καὶ ὑπερβολὴν ὑπερβάλλουσαν, τοῦτ' ἔστι σφοδρότητα σφοδρότητος καὶ ὑπερβολὴν ὑπερβολῆς. ὃ δείκνυσιν οὕτως· ἐπεὶ ἔστι τις πίστις σφοδρά (διαφορὰ γὰρ πίστεως, καὶ εἰσὶν αὐτῶν αἱ μὲν σφοδραὶ αἱ δὲ οὐ σφοδραί), ἔστι δὲ καὶ καθόλου ἡ πίστις σφοδρότης, εἰ γένος αὐτῆς ἡ σφοδρότης, ἔσται [ἡ σφοδρότης] τις σφοδρὰ σφοδρότης. ὁμοίως καὶ ἐπεὶ ἔκπληξίς τίς ἐστιν ὑπερβάλλουσα (εἰσὶ γὰρ τοιαῦταί τινες ἐκπλήξεις), καθόλου δὲ ἡ ἔκπληξις * * * * *, ἔσται ὑπερβολὴ ὑπερβάλλουσα. οὐ δοκεῖ δὲ οὐδέτερον τούτων οἷόν τε εἶναι, ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ ἐπιστῆμον οὐδὲ ἡ κίνησις κινούμενον· οὔτε γὰρ κινήσεως κίνησις, ἀλλὰ κινουμένου, οὔτε ἡ ἐπιστήμη ἐπιστητόν ἐστιν οὐδὲ ἐπιστάμενον, ἀλλὰ τοῦ ἐπιστήμονος ἐπιστήμη, οὔτε ἡ ὑπερβολὴ ὑπερβολῆς, ἀλλὰ τοῦ ὑπερβάλλοντος· ὁμοίως οὐδὲ ἡ σφοδρότης σφοδρότητος. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα ἄλλων ἐστὶ καὶ ἐν ἄλλοις, καὶ οὐδέν ἐστιν αὐτῶν αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ· οὐδὲν δὲ δοκεῖ τῶν ἔν τισιν ὄντων [δ] ἐκεῖνα αὐτὸ ἑαυτῷ ἐπιφέρειν. οἷον ἡ ἐπιστήμη τῷ μὲν ἔχοντι αὐτὴν ἐπιφέρει τὸ εἶναι ἐπιστήμονα, αὐτὴ δὲ ἑαυτῇ οὔ· οὐ γάρ ἐστιν ἐπιστήμων ἡ ἐπιστήμη· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ κίνησις παρέχει τὸ ἔχον αὐτὴν κινούμενον, αὐτὴ δὲ οὐ κινεῖται. οὕτω καὶ ἡ ὑπερβολὴ τῷ μὲν ἔχοντι αὐτὴν ἐπιφέρει τὸ εἶναι ὑπερβάλλοντι, αὐτὴ δὲ οὐκ ἔστιν οὔτε ὑπερβάλλουσα οὔτε ὑπερβάλλον· ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ σφοδρότητος λόγος. καὶ γὰρ ἂν ἑαυτοῖς ἐπιφέρῃ ταῦτα ἃ ἐπιφέρει τούτοις ἐν οἷς ἐστιν, εἰς ἄπειρον προελεύσεται, ὡς ἐν Φυσικῇ ἀκροάσει δέδεικται. εἰ γὰρ τῆς σφοδρότητος

---

1 πιστεύει a 2 καὶ ABD: om. a οὔτ' scripsi: οὐκ libri 3 post πίστεως add. ἔτι συμβήσεται lemma a 4. 5 σφοδρὰν λέγειν (β) σφοδρότητα (a) D 5 λέγει A 6 σφοδρότητα σφοδρότητος A: τῆς σφοδρότητος σφοδρότητα aBD ὑπερβολῆς ὑπερβολήν a 7. 8 αἱ μὲν αὐτῶν D 9 an εἴ ⟨γε⟩? ἡ σφοδρότης delevi τις om. a 10 ἐπεὶ ἔκπληξίς a: ἐπὶ ἐκπλήξεως ABD 11 τινες τοιαῦται B post ἐκπλήξεις add. ἄλλαι δὲ ἧττονες a supple ὑπερβολή, εἴ γε (sive εἴπερ) ἐστὶν ἐν γένει τῇ ὑπερβολῇ ἡ ἔκπληξις: εἴπερ ἡ ἔκπληξις γένος ἔχει τὴν ὑπερβολήν a 12 ante ὑπερβολὴ add. ἡ a: addendum videtur τις cf. vs. 9 12. 13 καὶ ὑπερβάλλουσα καὶ ἧττων. οὐχ οἷόν τε δὲ τούτων οὐδέτερον εἶναι a 13 αὐτὴ ἐπιστῆμον aBD: αὐτῶν ἐπιστήμη A: ἐπιστητόν Arist. (sed ἐπιστῆμον Cf) 14 οὔτε ἡ—15. 16 ἐπιστήμη ABD: διὸ οὐδὲ κινούμενον. οὔτε ἡ ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἐστὶν ἀλλ' ἐπισταμένου. διὸ οὐδ' ἐπιστάμενον a 15. 16 ἐπιστήμη delendum videtur 17 ἡ D: om. aAB post σφοδρότητος add. ἀλλὰ τοῦ σφοδροῦ a 18 αὐτῶν om. a post ἑαυτοῦ add. εἶναι A: ἀλλ' ἐν ἑτέροις ὧν λέγεται εἶναι a οὐδὲν δὲ δοκεῖ D: οὐδὲ δοκεῖ AB: οὐδὲ δοκεῖ τι a 19 ὃ ABD: om. a ἐκεῖνα scripsi: ἐκεῖνο libri ἑαυτῷ aB: αὐτῷ D: om. A ἐπιφέρειν a: ἐπιφέρει ABD 20 ἐπιστήμονος A αὐτὴ a: αὕτη ABD ἑαυτῇ aB: om. AD 21 ἐπιστήμων ἡ ἐπιστήμη D: ἐπιστήμονι ἐπιστήμη A: ἡ ἐπιστήμη ἐπιστήμων (ἐπιστῆμον a) aB καὶ om. A 22 τῷ ἔχοντι αὐτὴν τὸ εἶναι κινούμενον a αὕτη AB οὕτω om. aB ἡ om. A 23 ἐπιφέρει aAB: παρέχει D αὕτη aABP 24 fort. οὔτε ὑπερβαλλομένη σφότητος a 25 ἐν ἑαυτοῖς ἐπιφέρει A 26 ἐν Φυσ. ἀκρ.] V 2 p. 225b34

σφοδρότης ἐστί, κἀκείνης πάλιν τῆς σφοδρότητος ἔσται σφοδρότης, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον· ὁμοίως καὶ εἰ τῆς ὑπερβολῆς ὑπερβολή, ἔσται καὶ τῆς ὑπερβολῆς ⟨ἐκείνης πάλιν ἄλλη⟩ ὑπερβολή, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον.

p. 126b34 Ἐνίοτε δὲ διαμαρτάνουσι καὶ τὸ πάθος εἰς γένος τὸ πεπονθὸς τιθέντες.

Ἁμαρτάνειν φησί τινας καὶ ἐν τῷ τὸ πάθος τινὸς ὡς εἶδος αὐτοῦ λαμβάνειν καὶ κατηγορεῖν αὐτοῦ ὡς γένος τὸ πεπονθὸς αὐτό, ὡς εἰ τοῦ χρώματος γένος τὸ σῶμα λέγοι τις· πάθος γὰρ σώματος τὸ χρῶμα· διὸ οὐδενὸς αὐτοῦ τὸ σῶμα. διὰ τοῦτο οὐδὲ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ὑπολήψεως ἢ τῆς ἐπιθυμίας ἢ τῆς λύπης ἢ τῆς ὀργῆς γένος ἡ ψυχή. τοῦτο δὲ ποιεῖν φησι τοὺς τὴν ἀθανασίαν ὁριζομένους ζωὴν ἀίδιον· τῆς γὰρ ἀθανασίας γένος ἀποδιδόασι τὴν ζωήν· ἔστι δὲ πάθος ἢ σύμπτωμά τι ἡ ἀθανασία τῆς ζωῆς. ὅτι δὲ πάθος τι καὶ σύμπτωμα ζωῆς ἡ ἀθανασία, ἔδειξεν ἐπὶ ὑποθέσει τῇ ἐκ θνητοῦ ἀθάνατον γίνεσθαι. οὐ γὰρ μεταλήψει ἄλλης ζωῆς ἀθάνατον ἔσται τὸ τέως | θνητὸν ἀλλ' ὡς συμπτώματί τινι καὶ πάθει· 178 ἡ γὰρ αὐτὴ ζωὴ παθοῦσα ἀθανασία ἔσται. εἰ δὲ παθοῦσα ἡ ζωὴ ἀθανασία γίνεται, εἴη ἂν πάθος τῆς ζωῆς ἡ ἀθανασία. εἰ οὖν τοῦ πάθους τοῦ ἰδίου τὸ πεπονθὸς οὐκ ἔστι γένος (σύμπτωμα γάρ τι καὶ συμβεβηκὸς τὸ πάθος τοῦ πεπονθότος ἀλλ' οὐκ εἶδος), οὐδὲ ἂν τῆς ἀθανασίας γένος εἴη ἡ ζωή· οὐδὲ γὰρ γλυκύτητος τὸ σῶμα γένος οὐδὲ ἡδονῆς ἢ λύπης ἡ ψυχή. ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ συγχωροίη τις πάθος ζωῆς εἶναι τὴν ἀθανασίαν, ὁ μὲν εἰρημένος τόπος ὑγιής, τὸ παράδειγμα δ' ἂν τὴν αἰτίαν ἔχοι. καὶ εἰ μὴ πάθος δὲ ἡ ἀθανασία τῆς ζωῆς, διαφορὰ ἂν αὐτῆς εἴη· εἴδη μὲν γὰρ ζῴου λογικοῦ ἄνθρωπος καὶ θεός, διαφορὰ δὲ αὐτοῖς κατὰ τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον. ἀλλ' εἰ ἀθανασία διαφορὰ ζωῆς, οὐδ' οὕτως αὐτῆς γένος ἡ ζωή· προείρηται γὰρ ἁμαρτάνειν καὶ τοὺς τὴν διαφορὰν ἐν εἴδει τιθέντας. σημεῖον δὲ ποιεῖται τοῦ πάθος ἀλλὰ μὴ εἶδος εἶναι τὸ τεθὲν ἐν τῷ γένει τὸ μένον τὸ αὐτὸ κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸν ἀριθμὸν τὸ ἀποδοθὲν γένος

---

2 ὁμοίως—ἄπειρον (3) om. B 3 ἐκείνης πάλιν ἄλλη a: om. ADP ὑπερβολή aD: om. AP τούτων A 4 ἁμαρτάνουσι B post καὶ add. οἱ aB (rc. C) πάθος ex πλῆθος corr. P¹ post εἰς add. τὸ AD, eras. P 7 λαμβάνει a αὐτὸ corr. ex αὐτοῦ B 8 δ' οὗ A 9 τοῦτο corr. ex τὸ P² post τοῦτο add. δὲ A, αὐτὸ P καὶ om. A 10 ἢ alterum om. A ποιεῖν] ν in ras. P² 12 ἔστι δὲ—ψυχή (21) Suidas sub v. πάθος ἔστι δὲ superscr. P² 13 ὅτι] τὸ A σύμπτωμά τι ἡ ἀθανασία τῆς ζωῆς (ut paulo ante) D ἐπὶ DP: ἐπὶ τῇ aB: ἐν τῇ A 15 συμπτώματί τινι B: σύμπτωμά τί τινι aDP: σύμπτωμά τι· τί γὰρ A post πάθει add. τινί A 16 ἡ γὰρ] εἰ γὰρ ἡ B παθοῦσα prius corr. e πάθους P εἰ] ἡ B ἡ alterum AD: αἰτία ἡ P Suid. (sed πάθους Suid.): om. aB 17 γίγνεται aP οὖν om. B 18 τὸ om. a ἔσται aP 20 γὰρ om. D 21 ἡ om. AB 23 τῆς ζωῆς ἡ ἀθανασία B ἂν om. A εἴη αὐτῆς D 24 αὐτῶν A 25 εἰ in ras. P² οὐδ' scripsi: οὔθ' aBDP: om. A αὐτῆς B: αὐτοῦ aADP post γένος add. tale φῖο (?) A 26 προείρηται] c. 2 p. 122b37 27 τὸ (ante πάθος) P 28 μένον D: μόνον aABP τὸ (ante αὐτὸ) om B

πάθος τι προσλαβὸν ἢ κατὰ πάθος μεταβάλλον γίνεσθαι τοιοῦτον, ὃ οὐχ οἷόν τε ἐπὶ τῶν γενῶν γίνεσθαι· οὐ γάρ, ἂν ὑπόθηταί τις τὸν ἄνθρωπον εἰς ἵππον μεταβάλλειν, τὸ αὐτὸ ⟨τὸ⟩ ζῷον τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μεῖναν κατ' ἀριθμὸν ἵππος ἂν γένοιτο κατά τι πάθος μεταβάλλον.

5 p. 127a3 Πάλιν εἰ τὸ πάθος ἐκεῖνο, οὗ ἔστι πάθος, πάσχον φασὶν εἶναι.

Τὸ λεγόμενόν ἐστιν· ἁμαρτάνειν φησὶν ὁμοίως τοῖς εἰρημένοις καὶ τοὺς τὸ πάθος λέγοντας εἶναι ἐκεῖνο, οὗ ἔστι πάθος, πάσχον· οἱ γὰρ τοῦτο ποιοῦντες πάλιν γένος τὸ πεπονθὸς τοῦ πάθους λέγουσι. καὶ δόξαι ἂν μὴ εἶναι οὗτος ὁ τόπος ἄλλος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, τῷ τρόπῳ μόνῳ τῆς λήψεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ διαφέρων. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ προειρημένου ἁπλῶς ἦν γένος τὸ πεπονθὸς τοῦ πάθους, ἐνταῦθα δὲ πρόσκειται καὶ ὁ τρόπος τῆς λήψεως· οἱ γὰρ τὸ πάθος, οὗ ἔστι πάθος, ἐκεῖνο πεπονθὸς λέγοντες εἶναι καὶ οὕτως ὁριζόμενοι τοῦ πάθους τὸ πεπονθὸς λέγουσιν εἶναι γένος. εἰ γὰρ τὸ πνεῦμα πάθος ἐστὶ τοῦ ἀέρος, ὡς δοκεῖ γε αὐτῷ καὶ προελθὼν ἐρεῖ (λέγει δὲ τὸ πνεῦμα τὸν ἄνεμον), ⟨ὁ⟩ ὁριζόμενος ⟨ἀέρα κινούμενον⟩ τὸ πνεῦμα, οὗ ἐστι πάθος (ἔστι δὲ ἀέρος), τοῦτό φησι πάσχον εἶναι· τὸ γὰρ κινεῖσθαι πάσχειν· οὕτω δὲ τοῦ πάθους γίνεται γένος ἀποδιδοὺς τὸ πεπονθός. ὅτι δὲ πάθος τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος, δείκνυσι διὰ τοῦ διαμένειν τὸν αὐτὸν κατ' ἀριθμὸν ἀέρα καὶ σώζεσθαι, ὅταν τε κινῆται καὶ ὅταν μή, ὥσπερ καὶ πρὸ ὀλίγου δεικνὺς ὅτι καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ζωῆς πάθος ἐστὶν εἶπεν. ἢ οὐχ οἱ αὐτοὶ τόποι, οὐδὲ κατὰ τὴν λέξιν αὐτοῖς ἡ διαφορὰ μόνην, ὡς δοκεῖ, ἀλλ' ἔστιν ὁ μὲν πρῶτος ὡς διαμαρτανόντων τῶν οὕτως ὁριζομένων καὶ δι' ἄγνοιαν τὸ πάθος ἐν τῷ πεπονθότι τιθέντων· διὸ καὶ αὐτὸς οὕτως εἶπεν "ἐνίοτε δὲ διαμαρτάνουσι καὶ ὅσοι τὸ πάθος εἰς γένος τὸ πεπονθὸς τιθέασι"· διὸ

---

2 ὑπόθηταί ADP: ὑπόθοιτό aB 3 μεταβάλλειν εἰς ἵππον B μεταβαλεῖν A post μεταβάλλειν add. οὐδὲ D 3. 4 τὸ γὰρ αὐτὸ — πῶς ἵππος — μὴ κατά aP² (γὰρ, πῶς, μὴ superscr. P²) 3 τὸ alterum addidi 5 τοῦ πάθους Arist. ἐκεῖνο οὗ ἔστι πάθος πάσχον ABD: οὗ πάθος (haec superscr. P²) ἐκείνου γένος (γένος in ras. P²) P: οὗ ἐστι πάθος, ἐκείνου γένος a(BP): οὗ ἐστι πάθος ἐκεῖνο γένος Arist. 7 ἐστιν] ἁμαρτάνουσιν a 8 εἶναι — πάσχον] εἶδος εἶναι ἐκείνου οὗ ἐστι πάθος, δηλονότι τοῦ πάσχοντος a 9 τὸ om. a τῶν πάθους a 10 ὁ τόπος οὗτος μὴ εἶναι A τοῦ aBP: τῷ AD 11 τῷ (ante πρὸ) D εἰρημένου aP 12 post ἦν add. εἰ aP ἐνθάδε δὲ P (δὲ add. P⁵) πρόκειται B 13 τῆς ς in ras. 3 lit. P τοῦ πάθους ἐκεῖνο δηλονότι τὸ πεπονθὸς οὗ ἐστι πάθος a 14 etiam post prius εἶναι add. γένος a εἶναι alterum om. P ante γένος add. τὸ A 15 τοῦ om. D γε om. D ἐρεῖ] VI 8 p. 146b29 16 λέγει — 18 πεπονθός] φανερὸν ὡς ὁ λέγων αὐτὸ ἀέρα εἶναι κινούμενον, τοῦ πάθους τὸ πεπονθὸς γένος ἀποδίδωσι. τὸ γὰρ πάσχον ἐνταῦθα ὁ ἀήρ ἐστι. πάσχει γὰρ τῷ κινεῖσθαι a τὸ prius om. B ὁ et ἀέρα κινούμενον addidi 17 φησὶ τοῦτο A πάσχειν BDP: πάσχει A 18 τοῦ πάθους BD: τὸ πάθος AP γίγνεται P γένος om. A 18. 19 ὅτι δὲ τὸ πνεῦμα παθόντος τοῦ ἀέρος γίνεται, δείκνυσι a 19 μένειν κατ' ἀριθμὸν τὸν αὐτὸν ἀέρα A 20 κινῆται B: κινῆται P: κινεῖται aAD μή] μένῃ Arist. 21 καὶ ex corr. add. D πάθος ἐστὶ τῆς ζωῆς D οὐχὶ B 22 μόνην D: μόνῃ aABP 23 ἄνοιαν A 24 εἶπεν] p. 126b34 25 post δὲ add. καὶ B

καὶ ἠρκέσθη ἐπ' ἐκείνου τοῦ τόπου τῷ δεῖξαι ὅτι ἡ ἀθανασία πάθος τῆς ζωῆς, δείξας δ ἠγνόησαν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔλαβεν ὡς εἰδότας ὅτι τὸ πάθος ἐν γένει τῷ πεπονθότι τίθενται τοὺς λέγοντας τὸ πνεῦμα ἀέρα κινούμενον· διὸ καὶ ἤλεγξε τούτους οὐ τῷ δεῖξαι τὸ πνεῦμα πάθος ὂν τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ τῷ δεῖξαι μὴ οἷόν τε ὂν τὸ πεπονθὸς γένος εἶναι τοῦ ἰδίου πάθους τῷ τὸ αὐτὸ κατ' ἀριθμὸν διαμένειν τὸ ὑποκείμενον τῷ πάθει καὶ μηκέτι ὄντος τοῦ πάθους· ὁ γὰρ ἀὴρ ὁ αὐτὸς κατ' ἀριθμὸν μένει καίτοι τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος γενομένου φθαρέντος· οὐ γὰρ συμφθείρεται τὸ πεπονθὸς τῷ πάθει. εἰπὼν δὲ ὥστε οὐκ ἔστιν ὅλως ἀὴρ τὸ πνεῦμα, ὡς αἰτίαν ἀποδιδοὺς ἐπήνεγκεν ἦν γὰρ ἂν καὶ μὴ κινουμένου τοῦ ἀέρος πνεῦμα, εἴπερ ὁ αὐτὸς ἀὴρ διαμένει ὅσπερ ἦν πνεῦμα. θείη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ τὰ γένη οὔτε καθ' αὑτά ἐστιν ὑφεστῶτά που οὔτε ἐστὶ ψιλὰ χωρὶς ὑπάρξεως νοήματα, ὡς ἱπποκένταυρος, ἀλλ' ἔστιν ἡ ὑπόστασις αὐτῶν ἐν τούτοις ὧν κατηγορεῖται, καὶ ἀναιρουμένοις τοῖς ἐν οἷς ἐστι καὶ φθειρομένοις ἀνάγκη συμφθείρεσθαι καὶ τὸ ἐν ἐκείνοις ὂν τοῦ γένους. ἡ γὰρ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ἡ ἐν Ἀλεξάνδρῳ φθείρεται | φθειρομένου Ἀλεξάνδρου σήμερον· εἰ δὲ τοῦτο, ἐὰν πάντα τὰ ὑπὸ τὸ γένος 179 φθαρῇ, οὐδὲ τὸ γένος τί ἐστιν. ἁπλῶς μὲν οὖν συμφθείρεται τοῦτο, ᾧ συμβέβηκεν εἶναι γένει, πάντων τῶν ὑπ' αὐτὸ φθαρέντων· ὡς δὲ γένος φθείρεται, εἴ ἕν τι μόνον ἢ κατ' ἀριθμὸν ἢ κατὰ εἶδος τῶν ὑπ' αὐτὸ σώζοιτο. τὸ γὰρ ζῷον γένος ἐστίν, οὐχ ὅτι ἐστὶν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, ἀλλ' ὅτι ἡ τοιαύτη φύσις ἐν πλείοσίν ἐστι κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσιν· ὧν ἀναιρουμένων ἑνὸς δὲ μόνου σωζομένου οὐκέτ' ἂν εἴη γένος ἡ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, τοῦτ' ἔστι τὸ ζῷον. τούτου οὖν τοίνυν οὕτως ἔχοντος, ἔστ' ἂν τὸ ἀποδεδομένον γένος μὴ κατ' οὐσίαν μόνον σώζηται ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ τοσούτων κατηγορεῖσθαι, τοῦτ' ἔστιν ἐν τοσούτοις εἶναι, δεῖ κἀκεῖνα σώζεσθαι πάντα ἐν οἷς ἐστι. κἂν γὰρ σώζηται ἡ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ἡ ἐν τῷ λογικῷ, δεῖ καὶ τὸ λογικὸν ζῷον εἶναι·

---

3 post λέγοντας eras. 2 lit. P 6 τῷ prius om. B 7 ὄντος] τος superscr. P², ut videtur 9 post πνεῦμα add. ἀλλὰ κίνησις ἀέρος a 11 ἀὴρ ὁ αὐτὸς D ὥσπερ A: ὅπερ a 12 θείη δ' (δ' D, postea add. P: γὰρ aAB) ἂν (τις add. B) τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ (ἐπὶ B) ABDP: ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω μέχρι τούτου ἀποδέδωκε βραχυλογίας φροντίζων. ἔχει δὲ ζήτησιν ἀξιόλογον πῶς εἰ ὑποτεθείη τὸ πνεῦμα εἶδος εἶναι κινουμένου ἀέρος ἐλέγχεται ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις μὴ καλῶς ἔχουσα. ἐπειδή φησιν ὁ ἀὴρ καὶ κινούμενος τὸ (καὶ Brandis Schol. p. 282,9) μὴ κινούμενος ὁ (αὐτὸς add. Brandis) μένει· τὸ δὲ πνεῦμα μὴ ἐκείνου κινουμένου ἀναιρεῖται. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ ἐκεῖνο τιθέμενοι ὅτι ἀκόλουθόν ἐστι τοῦτο τῷ λόγῳ αὐτῶν. γένος γὰρ ὢν ὁ ἀὴρ τοῦ πνεύματος, συναναιρεῖ καὶ οὐ συναναιρεῖται ὑπ' αὐτοῦ. διὸ ἡμεῖς πειρασόμεθα κατὰ τὸ ἐγχωροῦν τὸ ἀμφισβητούμενον λῦσαι. ἔχει δὲ οὕτω a 13 νοημάτων A 14 τοῖς ADP: αὐτοῖς aB 16 post ἀλεξάνδρῳ add. τυχὸν a 17 φθειρόμενος ἀλέξανδρος A εἰ δὲ superscr. P² ἂν aBP 18 τί ἐστιν] ἔσται a φθείρεται aBP τούτω A 19 ἐν αὐτῷ A 20 εἰ ἕν τι μόνον ἢ corr. P² 21 γένος ὂν B ἐστὶν alterum om. D 22 αὕτη ἡ φύσις B 23 σωζομένου μόνου aAP 24 aut τοίνυν aut οὖν delendum videtur cf. p. 356,3 25 post γένος add. ἂν AP 25. 26 σώζηται ut solet P 26 κατὰ τὸ scripsi: inv. ord. libri τούτοις B 27 πάντως A ἐν οἷς ἐστι πάντα B ἂν fort. recte a 28 ἡ ἐν τῷ λογικῷ P et omisso ἡ D: ἡ ἐν τῷ τοῦ λόγου aB: om. A δεῖ καὶ AD: δέδεικται aBP

ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ λογικοῦ ζῴου ἀνάγκη καὶ τὸ ἐν τούτῳ ζῷον ἐφθάρθαι· ὁμοίως κἂν τὸ ἐν Ἀλεξάνδρῳ σώζηται, δεῖ καὶ Ἀλέξανδρον εἶναι. τούτου τοίνυν οὕτως ἔχοντος, ἂν τὸ ἀποδεδομένον γένος τινὸς φθαρέντος τούτου, οὗ ἀπεδόθη γένος εἶναι, ἴσον μένῃ κατ' ἀριθμὸν καὶ μηδὲν αὐτοῦ συναναιρῆται φθειρομένῳ τῷ εἴδει, οὐκ ἂν εἴη γένος οὗ ἀπεδόθη, ἀλλ', ὡς λέγει, σύμπτωμά τι καὶ πάθος. εἰ οὖν ὁ ἀὴρ ἴσος μένει οὐ κατ' οὐσίαν μόνον ἀλλὰ καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ μέγεθος καὶ μηκέτι κινούμενος, τοῦτ' ἔστι μὴ ὄντος τοῦ πνεύματος, οὐκ ἂν εἴη γένος τοῦ πνεύματος· φθειρομένῳ γὰρ ἂν τῷ πνεύματι συνεφθείρετο καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἀήρ, ὥσπερ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἐν αὐτῷ ζῷον. εἰ δὲ φθειρομένῳ τῷ ἐν ᾧ τὸ γένος συμφθείρεται καὶ τὸ ἐν αὐτῷ τοῦ γένους ὄν, δῆλον ὅτι καὶ μένοντος τοῦ ἐν αὐτῷ γένους μένοι ἂν καὶ αὐτό· καὶ τοῦ ἀέρος δὴ τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν μένοντος τοῦ ὄντος ἐν τῷ πνεύματι μένοι ἂν καὶ τὸ πνεῦμα. οὕτω δὲ καὶ μὴ κινουμένου τοῦ ἀέρος τὸ πνεῦμα σώζοιτ' ἄν. οὐκέτι μέντοι καὶ ἡ ἐν τῷ πνεύματι κίνησις σώζεται φθαρέντος τοῦ πνεύματος· διὸ εὐλογώτερον τὸ πνεῦμα ἐν γένει τῇ κινήσει τιθέναι ἢ ἐν τῷ ἀέρι. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ κύματός τε καὶ ὕδατος· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων τὸ ἐν τῷ κύματι ὂν ὕδωρ σώζεται φθαρέντος τοῦ κύματος· ὥστε οὐ τοῦ κύματος τὸ ὕδωρ γένος. διὰ τοῦτο οὐδὲ τῆς φωνῆς ὁ ἀὴρ κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ὅτι μένει καὶ φθαρείσης τῆς φωνῆς.

Εἰπὼν δὲ καὶ δείξας διὰ βραχέων τοῦτο (οὐ γὰρ ἦν κατὰ καιρὸν ἡ περὶ τούτων ἀκριβολογία) προστίθησι καὶ ἄλλην τινὰ ἐπιχείρησιν συντείνουσαν εἰς τὸ αὐτό. εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ πνεύματος δεῖ συγχωρεῖν ὅτι ἐστὶν ἀὴρ κινούμενος καὶ οὐ μᾶλλον κίνησις ἀέρος, ἐπεὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ καθομολογεῖται τὸ πνεῦμα ἀέρα εἶναι καὶ δοκεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος ὁ ἀὴρ κατηγορούμενος ἀληθεύεσθαι (γένος μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἴη ὁ ἀὴρ τοῦ πνεύματος διὰ τὰ εἰρημένα, οὐδὲν μέντοι κωλύσει κατηγορεῖν αὐτοῦ τὸν ἀέρα), ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πάντων τῶν οὕτως ἀποδεδομένων γενῶν τὸ τοιοῦτον συγχωρητέον τοῖς τὸ πάθος ἐν γένει τῷ πεπονθότι τιθεῖσιν, ἀλλ' ἐπὶ τούτων μόνων ἐφ' ὅσων δύναται τὸ ἀποδοθὲν γένος ἁπλῶς καὶ καθ'

---

1 τούτοι (sic) P 3 τοίνυν] οὖν A γένους A 4 μένει B: μὲν ἡ A κατ' ἀριθμόν scripsi: κατ' αὐτὸν aBP: καὶ κατὰ ταὐτὸν AD αὐτῷ A: compend. D 4. 5 συναναιρεῖται ABP 7 ἀλλὰ om. B κατὰ D: τὸ aABP 8 τουτέστι postea add. D: post ὄντος transposuit A 9 ἐφθείρετο P 10 δὲ scripsi: γὰρ libri φθειρομένου τοῦ BD ᾧ corr. ex αὐτῷ, ut videtur, B 15. 16 post πνεύματος delevit οὐκέτι μέντοι καὶ ἡ ἐν τῷ πνεύματι D 17 καὶ (ante ἐπὶ) om. AB γὰρ superscr. P² 18 ἐν] ἐπὶ A 19 οὐ] καὶ P τοῦ om. A 19. 20 κατὰ τὸ ὑ (cetera abscisa sunt) corr. ex καὶ τὰ P² 20 ὅτε μένοι B: ὅτι in ras. 6 lit. P² post φωνῆς eras. 2 lit. P 21 post ἦν add. ἐπὶ τοῦ πνεύματος B κατὰ καιρὸν AD: κατ' ἄκρον aBP 23 τὰ αὐτὰ A 24 ante ἐπεὶ add. τοῦτο λέγων aABP: om. D 25 ὡμολόγηται A 27 τοῦ om. A οὐδὲν — συγ- (29), summus versus, periit in P 28 post ἀέρα add. οὐχ ὡς γένος ἀλλ' ὡς ὕλην εἰδοποιουμένην τῇ κινήσει καὶ πνεῦμα γινόμενον. ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ χρυσοῦ σκεῦος, χρυσοῦν λέγομεν. διὸ καὶ ἀέρος κίνησις τὸ πνεῦμα ἡ ἀερία κίνησις κληθείη ἂν μᾶλλον. καὶ οὐκ ἀὴρ κινούμενος a 29 τοῖς a: τῶν ABDP τιθεῖσιν a: τιθέντων ABP et post γένει D

αὐτὸ λαμβανόμενον ἀληθεύεσθαι καὶ κατὰ τοῦ ἀποδοθέντος εἴδους χωρὶς τοῦ ὑποκειμένου πάθους αὐτῷ. ἀεὶ γὰρ τὸ γένος κατὰ τοῦ εἴδους ἀληθεύεται ἅτε ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον αὐτοῦ· ἂν δή τι μετὰ μὲν τῶν διαφορῶν λεγόμενον ὡς ὁρισμὸς ἀληθεύηται κατὰ τοῦ ἀποδοθέντος εἴδους, αὐτὸ δὲ τὸ ὡς γένος ἀποδοθὲν χωρὶς τῶν διαφορῶν λαμβανόμενον μηκέτι ἀληθεύηται κατ' αὐτοῦ, οὐκ ἂν οὐδὲ γένος αὐτοῦ εἴη. οὕτω δειχθήσεται ὅτι μηδὲ τῆς χιόνος γένος ἐστὶ τὸ ὕδωρ, ὡς οἱ λέγοντες τὴν χιόνα ὕδωρ εἶναι πεπηγὸς οἴονται, μηδὲ τοῦ πηλοῦ ἡ γῆ, ὡς οἱ φάσκοντες τὸν πηλὸν εἶναι γῆν ὑγρῷ φυραθεῖσαν· οὔτε γὰρ κατὰ τῆς χιόνος ἁπλῶς ἀληθῶς τὸ ὕδωρ κατηγορεῖται (οὐ γάρ ἐστιν ἡ χιὼν ὕδωρ) οὔτε τοῦ πηλοῦ ἡ γῆ· οὐδὲ γὰρ ὁ πηλὸς γῆ ὥσπερ ὁ ἵππος ζῷον. ἀναιροῖτο δ' ἂν καὶ τὸ ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους περὶ τοῦ οἴνου λεγόμενον, ὅτι σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ· οὐ γάρ ἐστιν ὁ οἶνος ὕδωρ, ἐν ᾧ ὡς γένει ἔθηκεν αὐτὸν ὁ οὕτως ἀποδούς.

p. 127a20 Ἔτι εἰ ὅλως τὸ ἀποδοθὲν μηδενός ἐστι γένος, δῆλον ὡς οὐδὲ τοῦ λεχθέντος.

Ἐπεὶ τό τινος γένος καὶ γένος ἐστίν, εἴ τι ἀποδοθέν τινος ὡς γένος μηδὲ ὅλως εἴη γένος, οὐδ' ἂν τούτου οὗ ἀπεδόθη γένος εἴη· τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ ἄτομα εἴδη. πῶς δὲ οἷόν τε γνωρίζειν ὅτι μὴ οἷόν τε | γένος τι εἶναι, αὐτὸς διδάσκει. εἰ γὰρ πάντα τὰ μετέχοντα τοῦ ὡς γένους ἀποδοθέντος καὶ τὸν ὁρισμὸν αὐτοῦ ἐπιδεχόμενα μηδὲν ἀλλήλων διαφέρει κατ' εἶδος, οὐκ οἷόν τε γένος τοῦτο εἶναι. οἷον τὰ τοῦ ζῴου μετέχοντα καὶ τὸν ὁρισμὸν ἐπιδεχόμενα αὐτοῦ εἴδει ἀλλήλων διαφέρει· διὸ τὸ ζῷον γένος· ὁμοίως τὰ τοῦ ὀρνέου, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ χρώματος, καὶ ὅλως ἐπὶ πάντων τῶν γενῶν. τὰ δὲ τοῦ ἀνθρώπου μετέχοντα οὐδὲν κατὰ τὸ εἶδος ἀλλήλων διαφέρει, οὐδὲ τὰ τοῦ ὀρνέου, οὐδὲ τὰ τοῦ ἵππου, οὐδὲ τὰ τοῦ λευκοῦ· διὸ ταῦτα ἀδύνατον εἶναι γένη. ἂν δή τις γένος τινὸς τοιοῦτον ἀποδῷ, δῆλον ὡς ἀνασκευάσομεν αὐτὸ τῷ τόπῳ τούτῳ χρώμενοι. ῥᾴ γάρ ἐστι λευκοῦ διαφορά, ὥς τινες λέγουσι, τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ἄψυχον, ἀλλὰ

---

1 καὶ om. B 2 ὑποκειμένου a: προκειμένου ABDP αὐτοῦ A 3 ἅτε om. P δή aBP: δ' ἤ A: δέ D 4 ἀληθεύηται D corr.: ἀληθεύεται aABP, Dpr. 6 ἀληθεύεται Dpr. 7. 8 εἶναι ὕδωρ πεπηγὸς οἷόν τε A: ὕδωρ οἴονται εἶναι πεπηγός B 8 μηδὲ scripsi: οὔτε e vs. 10 translatum libri 9 ὑγρῷ ex Arist. scripsi cf. p. 318,18, 348,19: καὶ ὕδωρ aADP: ὕδατι B ἀληθῶς om. D 11 ante ἐμπεδοκλέους add. τοῦ AB 12 λεγομένου A post ὅτι add. οἰνός ἐστι aB post σαπὲν add. ἐστιν A 13 post ὡς add. ἐν AB ἀποδιδούς aBP 14 ὅλως om. P post ἀποδοθὲν add. γένος B post δῆλον add. γὰρ Arist. 15 post λεχθέντος add. εἴη ἂν γένος ABD: om. aP Arist. 16 γένος καὶ add. P² 17 μηδὲν A 19 τι ex corr. post εἶναι add. D ante τοῦ (superscr. P²) add. τούτου aP γένος D 21 εἶναι τοῦτο B 22 αὐτοῦ ἐπιδεχόμενα D εἴδει scripsi: εἴδη libri cf. p. 364,25 διὸ aAP: διότι BD 23 post ὁμοίως add. καὶ a post ἀλλὰ add. δῆ a 24 τῶν—ὀρνέου (25) om. D τῶν om. P τὰ δὲ in ras. P: τά τε B μετέχοντα] τα add. P² 25 post διαφέρει add. διότι τὸ ζῶον γένος. ὁμοίως e vv. 22. 23 ABP: om. a οὐδὲ primum aB: om. AP 26 ταῦτα] ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ λευκὸν καὶ τὰ τοιαῦτα a τοιοῦτον] τῶν τοιούτων P 27 ἀποδῷη A

τῶν λελευκωμένων μόνων, χιόνος, ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ κύκνου. ταῖς γὰρ προειρημέναις διαφοραῖς καὶ τὸ μέλαν διαφέρειν δύναται, ὡς πίσσα καὶ κόραξ· ἀδύνατον δὲ τῶν ἐναντίων τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς. οὐδ' εἴ τις τὸν ἄνθρωπον γένος λέγοι σπουδαίου καὶ φαύλου ἢ σιμοῦ καὶ γρυποῦ ἢ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· πάντα γὰρ ταῦτα ἀδιάφορα κατ' εἶδος· τῶν γὰρ εἰρημένων οὐδὲν ἀνθρώπου καθ' ὃ ἄνθρωπός ἐστι διαφορὰν δηλοῖ ἀλλὰ συμβεβηκότα τινὰ καὶ συμπτώματα καὶ πάθη. δεῖ δὲ τοῦ λευκοῦ τοῦ μὴ ὁμωνύμως λεγομένου ἀλλὰ τοῦ ἐν χρώματι ἀκούειν.

p. 127ª26 Πάλιν εἰ τὸ πᾶσιν ἀκολουθοῦν ἢ γένος ἢ διαφορὰν εἶπεν.

Εἴ τις τὸ πᾶσιν ἀκολουθοῦν γένος τινὸς ἀποδοίη τῷ ἀκολουθεῖν αὐτῷ, οὐχ ὑγιῶς ἀποδίδωσιν· οὐ γάρ, εἰ τὸ γένος ἀκολουθεῖ τοῖς ὧν ἐστι γένος, τῷ μὲν ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον τῷ δὲ λευκῷ τὸ χρῶμα καὶ τῇ γραμμῇ τὸ ποσόν, ἤδη καὶ τὸ ἀκολουθοῦν τισι γένος ἐστὶν αὐτῶν πάντως. ἂν δή τις τὸ πᾶσιν ἀκολουθοῦν γένος τινὸς ἢ διαφορὰν λέγῃ, οὐκ ὀρθῶς. ἐπεὶ γὰρ πλείω τὰ πᾶσιν ἀκολουθοῦντα, τὸ ἀποδοθὲν αὐτῶν ὡς γένος καὶ τῶν ἄλλων ἂν εἴη γένος τῶν πᾶσιν ἑπομένων τῷ καὶ τούτοις ἕπεσθαι καὶ κατηγορεῖσθαι αὐτῶν ὁμοίως. οἷον ὁ τὸ ὂν γένος τῶν ὄντων τινὸς εἰπὼν τῷ ἕπεσθαι αὐτῷ λέγοι ἂν αὐτὸ γένος καὶ τοῦ ἑνός· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ὄν, καὶ κατηγορεῖται αὐτοῦ τὸ ὄν· ἀλλ' ἔστι καὶ αὐτὸ πάλιν τῶν πᾶσι παρακολουθούντων τοῖς οὖσι· κατ' ἴσων ἄρα ἔσται τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. τῷ δὲ κατ' οὐδενὸς γὰρ τὸ γένος ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται προσθετέον τὸ 'συνωνύμως'. ἢ τὸ κατ' οὐδενὸς γὰρ τὸ γένος ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται εἴρηκεν ὡς ἀκολουθοῦν τοῖς λέγουσι τό τισιν ἑπόμενον γένος αὐτῶν εἶναι τὸ ὧν κατηγορεῖται τὸ κείμενον γένος εἶναι, καὶ ὡς εἰδῶν αὐτῶν κατηγορεῖσθαι ἤδη. οὕτως· καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς εἴη ἂν ὡς εἴδους [αὐτοῦ] κατηγορούμενον. αὐτὸ δὲ κατηγορηθήσεται, ἂν ᾖ τις εἷς αὐτοῦ λόγος. προσθετέον δὲ ὅτι

---

1 μόνον A ἂν om. a τυχοῖ A 2 πίσα a 3 ἀδύνατον ABD: οὐ (add. P²) δυνατὸν aP οὐδ' εἴ D: εἰ δὴ aABP 5 post γυναικὸς delevit οὐδὲ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς P ταῦτα πάντα omisso γὰρ aB 7 μὴ τοῦ aP 8 ἀλλὰ τῷ A: ἄλλου B 9 πάλιν] ἔτι B τὸ om. a ἢ γένος—ἀκολουθοῦν (11) om. A post γένος add. τινὸς B 10 εἶπεν D Arist.: εἶποι aBP 11 εἴ om. B τῷ] τὸ A 12 ἀποδώσει aP 14 ἀκολουθεῖν A αὐτῶν ἐστι D 15 λέγῃ aABP: εἶναι λέγοι D 16 post ὀρθῶς add. fort. recte ἐρεῖ a ut p. 361,4, at cf. p. 361,22. 23 17 ἂν] κἂν a τῶν—ἑπομένων aBP: τῷ—ἑπομένῳ A: τὸ—ἑπόμενον D τῷ] τῶν B 20 καὶ alterum D: om. aADP καὶ tertium om. B 21 πάλιν τῶν πᾶσι scripsi: πάλιν τῶν Z i. e. Paris. 1972: inv. ord. DP: τῶν πάλιν πάλιν A: τῶν πᾶσι πάλιν aB κατ'—22 εἶδος] 29 lit. erasit P ἴσον aB 21. 22 τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος aB 22 τῷ δὲ add. P²: om. a 23 προσθετέον] post προσ 3 lit. eras. P 24. 25 fort. ὡς ἀκολουθοῦντος—τοῦ ὧν, at cf. p. 288, 24. 25 25 ἑπόμενόν τισι A τὸ alterum in ras. P² 26 τὸ] ὡς a καὶ ὡς εἰδῶν αὐτῶν D: ὡς ἴδιον αὐτῶν ABP: οὗ ἴδιον τὸ a ἤδη scripsi: εἰ δὴ libri cf. p. 345, 19 27 post εἴη add. δ' A εἶδος AD αὐτοῦ deleri

καὶ τὸ ἓν ἔσται τοῦ ὄντος γένος, ἂν πάλιν τοῦτο τῷ πᾶσιν ἕπεσθαι γένος τις πάντων ἀποδῷ· κατηγορούμενον γὰρ καὶ τούτου εἴη ἂν καὶ τούτου γένος· ὥστε τὸ αὐτὸ αὐτοῦ καὶ εἶδος καὶ γένος.

Εἰ δὲ τὸ πᾶσιν ἑπόμενον διαφοράν τις ἀπέδωκέ τινος γένους, οἷον τὸ ἓν ἢ τὸ ὂν εἰ διαφοράν τινος θείη τις, συμβήσεται τούτῳ πάλιν ἢ ἐπ' ἴσης τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν λέγειν ἢ ἐπὶ πλέον τὴν διαφορὰν λέγειν· ἐπ' ἴσης μέν, εἰ καὶ τὸ γένος, οὗ τὴν τοιαύτην διαφορὰν ἀποδέδωκεν, εἴη τῶν πᾶσιν ἑπομένων· οἷον εἰ τὸ μὲν ὂν γένος τὸ δὲ ἓν διαφοράν τις λέγοι τοῦ ὄντος ὡς διαιρουμένου τοῦ ὄντος τῷ ἑνὶ καὶ τῷ πλήθει (καὶ γὰρ τὸ πλῆθος ὄν τι), ἐπ' ἴσης τὴν διαφορὰν ποιήσει· πάλιν εἰ τὸ γένος μὴ τῶν πᾶσιν ἑπομένων εἴη, ἔσται [γὰρ] αὐτοῦ ἐπὶ πλέον ἡ διαφορὰ οὐσά γε τῶν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἑπομένων. οὕτω δειχθήσεται μηδὲ τὸ τί γένος ὂν τῶν πάντων· ἔσται γὰρ καὶ τοῦ ἑνὸς γένος ἢ ἐπ' ἴσης ὄντος αὐτῷ ἢ καὶ ἐπὶ πλέον, εἴ γε τὸ μὲν ἓν καὶ κατὰ τοῦ ἐννοήματος, τὸ δὲ τί κατὰ μόνων σωμάτων καὶ ἀσωμάτων, τὸ δὲ ἐννόημα μηδέτερον τούτων κατὰ τοὺς ταῦτα λέγοντας. οὕτως ἁμαρτάνοι ἂν ὁ τοῦ ὄντος διαφορὰν τὸ δοξαστὸν ἀποδούς· ἐπὶ πλέον γὰρ τοῦ ὄντος τὸ δοξαστόν, εἴ γε δοξαστὸν καὶ τὸ μὴ ὄν.

p. 127b1 Ἔτι εἰ ἐν ὑποκειμένῳ τῷ εἴδει τὸ ἀποδοθὲν γένος λέγεται.

Ὅτι τὰ γένη καθ' ὑποκειμένων λέγεται τῶν εἰδῶν, ἀλλ' οὐκ ἐν ὑποκειμένοις αὐτοῖς ἐστι, δῆλον. ἂν δή τις γένος τινὸς ἀποδῷ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ὂν αὐτῷ, δῆλον ὡς ἀνασκευάσομεν αὐτὸ προσχρώμενοι τῷ προειρημένῳ· δείξομεν δὲ διὰ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, ἀναιροῦντες τὸ γένος ἐκ τοῦ ἐφαρμόζειν αὐτῷ τὸν τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ λόγον. οὕτω δειχθήσεται τὸ λευκὸν γένος μὴ ὂν τῆς χιόνος (ἐν ὑποκειμένῳ γὰρ αὐτῇ) μηδὲ τὸ μέλαν τῆς πίττης μηδὲ ἡ ἐπιστήμη ἢ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς. |

---

1 γένος prius om. a: ἑνός periit in P τῷ] τὸ A 2 ἀποδῶ πάντων AB κατηγορουμένου A τούτου prius AD: τοῦτο B: τοῦ ὄντος P: τοῦτο τοῦ ὄντος a ἂν καὶ aBD; om. AP, defectus signum posuit P² τούτου alterum scripsi: τοῦτο aBDP: τοῦτο τὸ A 3 an ⟨τοῦ⟩ αὐτοῦ? post γένος add. εἶναι aP 4 ἀποδέδωκέν aAP 5 τὸ ἓν ἢ corr. ex τῷ ἑνὶ P² τις om. A τοῦτο πάλιν aP: πάλιν τοῦτο A 6 post ἐπίσης add. καὶ A τὸ superscr. P ἢ ἐπὶ—7 λέγειν om. P; defectus signum posuit P² 7 τὴν διαφορὰν τὴν τοιαύτην A 8 εἰ ante εἴη transposuerunt AB τις om. P 10 ὂν D: ἓν aABP ἐπ' ἴσης scripsi: ἐπὶ πλέον libri 11 εἴη—12 ἑπομένων om. A γὰρ delevi ut ex vs. 13 illatum 12 πᾶσιν ἑπομένων τοῖς οὖσιν D 13 ἐπίσης] ση in ras. P ἢ alterum in ras. P 14 καὶ prius om. A ἐννοήματος] ἑνὸς νοήματος B ante κατὰ alterum add. καὶ a 17 ἀποδιδούς aBP ὄντος] γένους A τὸ δοξαστὸν τοῦ ὄντος D 21 ante ὅτι 3 lit. et post γένη 2 lit. erasit P καθ' ex τῶν corr. B 21. 22 ὑποκειμένοις] ἑνοῖς P² 22 δῆλον add. P² τὸ Z: om. aABDP 23 ὂν αὐτοῦ B 24 δείξομεν—ἀναιροῦντες Z: δείξει (δόξει a)—ἀναιρῶν aABDP διὰ] ἀ in ras. P 25 τοῦ om. A post ἐν add. τῶ A 27 ἡ om. B an ἢ ⟨ἡ⟩? τῆς aP: om. ABD

p. 127b5 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ μὴ συνώνυμον τὸ γένος τῷ εἴδει. 181

Καθολικώτερον τοῦτο τοῦ προειρημένου· οὐ γὰρ μόνον οὐ συνώνυμον τὸ γένος τῷ εἴδει, ἂν ᾖ τὸ ἀποδοθὲν γένος ἐν ὑποκειμένῳ τῷ οὗ γένος ἀπεδόθη, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν, εἴ τις τὸ ὑποκείμενον ὡς γένος τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ λέγοι· οὐδὲ γὰρ οὕτως συνώνυμον ἔσται τὸ γένος τῷ εἴδει. οὐκ εἰ παρακολουθεῖ δὲ τοῖς ἐν ὑποκειμένοις οὖσι τὸ μὴ συνωνύμως εἶναι τοῖς ἐν οἷς ἐστι, διὰ τοῦτο ἡγητέον τὸν αὐτὸν τόπον εἶναι τῷ ἀπὸ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ τὸν ἀπὸ τῶν συνωνύμων· ἄλλος γὰρ λόγος τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἄλλος τοῦ συνωνύμου. κατὰ μὲν οὖν τὸν ἐν ὑποκειμένῳ ἀναιροῖτ' ἂν τὸ τὴν ποιότητα εἶναι πνεῦμά πως ἔχον ἢ ὕλην πως ἔχουσαν· οὐ γὰρ δύναται τὸ πνεῦμα ἢ ἡ ὕλη γένος εἶναι τῆς ποιότητος· ἐν ὑποκειμένοις γὰρ αὐτοῖς ἡ ποιότης. ἀλλὰ καὶ ὁ τὴν πυγμὴν λέγων εἶναι χεῖρά πως ἔχουσαν ἁμαρτάνει· οὐ γὰρ ἡ πυγμὴ χείρ, ἀλλ' ἐν ὑποκειμένῳ τῇ χειρὶ ἡ πυγμή. εἴρηται δὲ δυνάμει τοῦτο ἐν τῷ "καὶ ὁ τὸ πάθος ἐν τῷ πεπονθότι ὡς γένος τιθείς". κατὰ δὲ τὸ μὴ συνωνύμως δεικνύοιτ' ἂν τὸ ἓν μὴ ὂν γένος τῶν ὄντων· ὁμωνύμως γὰρ τὸ ἓν καὶ τὸ ὂν κατηγορεῖται· οὐ γάρ, εἰ ὁμοίως ἓν καὶ ὂν ἡ οὐσία καὶ τὸ πρός τι ἤ τι τῶν ἄλλων γενῶν, ἤδη καὶ ἐν ὑποκειμένοις αὐτοῖς ἐστιν. ὁμοίως οὐδὲ ἄλλο τι τῶν ὁμωνύμως λεγομένων κατηγορεῖταί τινος συνωνύμως τῶν ὑπ' αὐτό.

p. 127b8 Ἔτι ὅταν ὄντος καὶ τῷ εἴδει καὶ τῷ γένει ἐναντίου τὸ βέλτιον τῶν ἐναντίων εἰς τὸ χεῖρον γένος θῇ.

Ὁ τόπος τοιοῦτος· ἂν ᾖ καὶ τῷ εἴδει τῷ τιθεμένῳ καὶ τῷ γένει τῷ ἀποδιδομένῳ αὐτοῦ ἐναντία τινά, ἐπεὶ τῶν ἐναντίων τὸ μὲν βέλτιον τὸ δὲ χεῖρον, δεῖ σκοπεῖν εἰ τὸ βέλτιον τῶν ἐναντίων ἐν γένει τῷ χείρονι τῶν ἐναντίων κεῖται· δεήσει γὰρ καὶ τὸ καταλειπόμενον τὸ χεῖρον ἐν γένει τῷ βελτίονι εἶναι, ἐπειδὴ κεῖται ὅτι τὸ ἐναντίον ἐν τῷ ἐναντίῳ. ἔσται οὖν

---

2 τούτου A 2. 3 οὐ (corr. P) συνώνυμον τὸ γένος DP: τὸ γένος οὐ συνώνυμον aA: συνώνυμον γένος B 3 τῶν εἴδει, ἂν ᾖ (εἴη A) ABD: ἂν εἴη τῶν εἴδει, ἂν ᾖ aP 6 δὲ add. P³ ἐν AD: om. aBP συνωνύμοις A 7. 8 τῷ—τὸν mutavit in τὸν—τῶν P 9 οὖν om. A τὸν] τῶν A ἀναιροῖ P¹, το add. P² 11 ἡ a, superscr. P²: om. ABDP¹ ὑποκειμένωι P, μένωι add. P² 12 supra πυγμὴν scriptum γρόνθον B εἶναι λέγων BP 13 ὑποκειμένῃ DP (ῃ add. P³): ὑποκειμένῳ aAB ἡ πυγμὴ τῇ χειρί D 14 εἴρηται] memoriter citat c. 5 p. 126b34 ἐν τῷ καὶ ὁ τὸ πά- add. erasis 3 lit. P² πεπονθότι] πνεύματι corr. ex πνεύματ B 16 post γὰρ add. καὶ AB, eras. P ἓν—ὂν D: ὂν—ἓν aABP 17 τὸ ante ὂν transposuit B πρός τι add. P³ γενῶν] κοινῶν sive καινῶν A ἤδη add. P³ 17. 18 καθ' ὑποκειμένων αὐτῶν a 19 συνωνύμου B 20 γένει—εἴδει B ἐναντίου om. A 21 γένος] εἶδος, sed postea add. D θῇ Arist.: θείη libri 22 εἴη D 23 ἀποδεδομένῳ D ἐπεὶ add. P³ post ἐπεὶ add. δὲ D 25 δήσει A 25. 26 ἐν γένει τῷ βελτίονι aP: ἐν τῷ βελτίονι γένει (γένος B) ABD 26 τῷ add. P³

τὸ μὲν βέλτιον γένος τοῦ χείρονος, τὸ δὲ χεῖρον τοῦ βελτίονος. δοκεῖ δὲ τὰ ὑπὸ τὰ βελτίω γένη εἴδη βελτίω εἶναι τῶν ὑπὸ τὰ χείρω· τὰ γὰρ ὑπὸ τὴν ἀρετὴν βελτίω τῶν ὑπὸ τὴν κακίαν. ἂν δὴ τὴν ἀδικίαν τις ἀρετὴν λέγῃ, οὗτος ἐρεῖ τὴν δικαιοσύνην κακίαν, ὡς Θρασύμαχος ὁ παρὰ τῷ Πλάτωνι τὴν ἀδικίαν εὐβουλίαν θέμενος τὴν δικαιοσύνην κακοβουλίαν ἠναγκάσθη λέγειν. καὶ εἰ ἡ ἀργία αἱρετόν, τὸ ἐργάζεσθαι φευκτόν, καὶ εἰ ἡ ἡδονὴ κακόν, ἡ λύπη ἀγαθόν.

p. 127b13 Καὶ εἰ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ὁμοίως πρὸς ἄμφω ἔχοντος εἰς τὸ χεῖρον καὶ μὴ εἰς τὸ βέλτιον γένος ἔθηκεν.

Ἔτι εἰ ὁμοίως ἔχοι τὸ αὐτὸ εἶδος πρὸς δύο τινά, ὧν τὸ μὲν χεῖρόν ἐστι τὸ δὲ βέλτιον, δύναιτο δ' [ἂν] ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν ὡς ἐν γένει τίθεσθαι, εὐλογώτερον αὐτὸ μᾶλλον ἐν τῷ βελτίονι ἢ ἐν τῷ χείρονι τιθέναι. οἷον οὐκ ἐπεὶ ἡ ἰατρικὴ δύναται καὶ ὑγείαν καὶ νόσον ποιεῖν, λέγομεν αὐτὴν νόσου ποιητικήν, εἰ οὐδὲν μᾶλλον νόσου ἢ ὑγείας, ἀλλὰ μᾶλλον ὑγείας. ἐν γὰρ τῷ βελτίστῳ ὧν δύναται ἑκάστῳ τὸ εἶναι· διὰ τοῦτο γὰρ αἱ δυνάμεις ἀγαθά. εἰ δὴ ἡ ψυχὴ ὁμοίως ἔχει καὶ πρὸς κίνησιν καὶ πρὸς στάσιν (ἀμφοτέρων γὰρ αὕτη τῷ ζῴῳ αἰτία· ὡς γὰρ κινεῖται τὰ ζῷα κατὰ ψυχήν, οὕτως καὶ ἵσταται) καὶ ἔστιν ἡ στάσις βελτίων τῆς κινήσεως (ἡ γὰρ κίνησις, ἐν οἷς καὶ ἡ στάσις, διὰ τὴν στάσιν, καὶ τέλος ἐστὶ τῆς κινήσεως τὸ στῆναι· αἱ οὖν κατὰ φύσιν τοῖς σώμασι τέλος ἔχουσι τὴν ἐν τοῖς οἰκείοις μονήν· ἀλλὰ καὶ τῶν οὐσιῶν αἱ ἀκίνητοι βελτίους· ἀλλὰ καὶ τῷ μανθάνοντι τέλος τὸ μανθάνειν τε καὶ ἐν τούτῳ στῆναι), εἰ δὴ τοῦτο, οὐ καλῶς οἱ ἐν γένει τὴν ψυχὴν τῇ κινήσει θέμενοι. τὸ δὲ ὅπερ κίνησιν ἢ κινούμενον εἶπε διὰ μὲν τοῦ ὅπερ κίνησιν δηλώσας τὸ γένος αὐτῆς τὴν κίνησιν λέγεσθαι, ὡς οἱ λέγοντες αὐτὴν κίνησιν αὐτοκίνητον.

---

1 τοῦ δὲ βελτίονος τὸ χεῖρον A δὲ alterum] τι B post δὲ alterum add. καὶ a 2 post τὰ prius add. μὲν P τὰ βελτίω γένη A: τῷ βελτίονι γένει BD: τὸ βέλτιον γένος P: τὸ βέλτιον γένη ἢ a τὸ χεῖρον aP 3 δὲ A 4 λέγοι B post ἐρεῖ add. καὶ a 4. 5 παρὰ τῷ Πλάτωνι] Respubl. I 20 p. 348 D 5 θήμενος a 6 ἡ alterum BD: om. aAP 8 εἴδους om. aP(u): post ὁμοίως transposuit B post ὁμοίως add. ὡς P ἐλόντος P 9 μὴ τὸ βελτίονος P τὸ γένος D: om. P 10 εἰ om. A post ὁμοίως defectus signum posuit et in mrg. add. τ| P² ἔχει AD τὸ αὐτὸ εἶδος post τινά transposuit B: om. aP 11 ἂν delevi ἐν alterum superscr. A αὐτῷ P 12 ἐν τῷ βελτίονι αὐτὸ μᾶλλον aBP τιθέναι ἢ ἐν τῶ χείρονι A 13 οὐκ ἐπεὶ ἡ ἰατρικὴ scripsi: ἡ ἰατρική· οὐκ ἐπεὶ libri καὶ νόσον ὑγίειαν B 14 εἰ scripsi: ἢ libri ἢ om. B μᾶλλον alterum D: om. aABP 15 ἐν τῷ βελτίστῳ γὰρ a ὧν aP: ὃν ABD ἑκάστῳ scripsi: ἑκάστου libri τὲ εἶναι (εἶναι ex corr.) A 16 ἀγαθαί P: ἐγγόνει A δὲ a καὶ prius ex corr. add. D πρὸς alterum aP: om. ABD 18 βελτίω a ἡ alterum in ras. et post γὰρ ras. 2 lit. P 20 αἱ supra ras. P¹ fort. γοῦν post σώμασι add. κινήσεις Brandis Schol. p. 283a7 22 μαθεῖν B 23 τῇ superscr. P¹ τιθέμενοι D 24 μὲν om. a τὸ ὅπου μὲν A αὐτῆς τὴν κίνησιν τὸ γένος A

p. 127b18 Ἔτι ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον.

Ὥσπερ ὅτε περὶ τοῦ συμβεβηκότος ἐποιεῖτο τὸν λόγον, ἁπλῶς τε καὶ πάλιν συγκριτικῶς πρὸς ἄμφω τόπους τινὰς ἀπό τε τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ἧττον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως κατασκευαστικούς τε καὶ ἀνασκευαστικοὺς παραδέδωκεν, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ γένους δείκνυσιν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ἧττον τόπους τινὰς κατασκευαστικοὺς καὶ ἀνασκευαστικούς, δύο μὲν ἀνασκευαστικούς, ἕνα δὲ κατασκευαστικόν. κοινοὶ γὰρ ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ συστοίχων καὶ γενέσεων καὶ φθορῶν καὶ ἀντικειμένων, οὕτω δὲ καὶ οὗτοι οὓς παραδίδωσιν. εἰς μὲν οὖν ἀνασκευαστικὸς ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ἧττον τοιοῦτος· εἰ τὸ μὲν ἀποδοθὲν γένος ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, τὸ δὲ εἶδος μήτε αὐτὸ μήτε τὸ κατ' αὐτὸ λεγόμενον, οὐ γένος τὸ ἀποδοθέν. δοκεῖ γὰρ ὧν τὸ γένος τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἐπιδέχεται, ταῦτα καὶ αὐτὰ ἐπιδέχεσθαι καὶ τὰ κατ' αὐτὰ λεγόμενα, τοῦτ' ἔστι τὰ παρώνυμα αὐτοῖς· εἰ γὰρ ἡ ἀρετὴ μᾶλλον | καὶ ἧττον, καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁ δίκαιος ὁ κατ' αὐτὴν λεγόμενος. καὶ ἔμπαλιν [εὔλογον, ὥστε], εἰ τὸ μὲν ὡς εἶδος ἀποδοθὲν ἐπιδέχοιτο, τὸ δὲ ὡς γένος ἀποδοθὲν μὴ ἐπιδέχοιτο, οὐκ ἔσται γένος τὸ ἀποδοθέν. οὕτω δεικνύοιτ' ἂν τῆς ἀπορίας μὴ ὂν γένος ἡ ἰσότης, ὡς οἱ ὁριζόμενοι αὐτὴν λέγουσιν ἰσότητα ἐναντίων λογισμῶν· ἡ μὲν γὰρ ἀπορία τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιδέχεται αὐτή τε καὶ οἱ λεγόμενοι κατ' αὐτήν (οὗτοι δέ εἰσιν οἱ ἀποροῦντες), ἡ δὲ ἰσότης οὔτε αὐτὴ οὔτε τὰ ἴσα· οὐ γάρ ἐστι μᾶλλον καὶ ἧττον ἴσα τινά. πάλιν ἡ χιὼν μὲν οὐ δέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, ἡ λευκότης δὲ δέχεται· ὥστε οὐ γένος τῆς χιόνος τὸ λευκόν. ἀλλὰ καὶ ἁρμονία μὲν μᾶλλον καὶ ἧττον, ψυχὴ δὲ οὔ· ὥστε οὐ γένος ψυχῆς ἁρμονία.

p. 127b26 Πάλιν εἰ τὸ μᾶλλον δοκοῦν ἢ ὁμοίως μή ἐστι γένος.

Δεύτερος οὗτος τόπος ἀνασκευαστικὸς ἀπὸ τοῦ μᾶλλον· ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως· δύο τινῶν γενῶν εἶναι δοκούντων ⟨τινὸς⟩ εἰ τὸ μᾶλλον

---

1 ante ἧττον add. τοῦ D 2 τὸν post ὅτε transposuit D 3 συγκριτικὸν A post καὶ repetunt ἀπὸ aABP: om. D 4 τε om. B 5 παραδέδωκεν — p. 363,28 ἐκείνου εἶδος om. B παραδέδωκεν — ἀνασκευαστικούς (6) om. a τοῦ tertium D: om. AP 6 ante καὶ add. (ut v. 4) τε A καὶ ἀνασκευαστικούς superscr. P^2 aut P^4 8 δὴ a 9 post παραδίδωσιν add. ἐνταῦθα a: non liquet D εἰς] ὁ P οὖν om. A 10 τοιοῦτος — ἧττον om. A τοιοῦτος aP: om. D τὸ (ante ἧττον) om. P 11 μήτε αὐτὸ — p. 363,28 ἐκείνου εἶδος om. defectus signo appicto P μήτε αὐτὸ iteravit alterumque delevit D 12 τὸ (ante ἧττον) om. A 13 post λεγόμενα add. οὗ γένος τὸ ἀποδοθὲν e vs. 11 A 15 εὔλογον, ὥστε delevi 16 ἐπιδέχεται (ante τὸ) a 17 ἔσται D: ἔστι aA δεικνύοιτ' D: δεικνύοιτο A: δεικνύοι a τῆς ἀπορίας D: τις ἀπορίαν aA 17. 18 ἡ ἰσότης D: ἰσότητα A: ἰσότητος a 18 οἱ D: om. aA ὁριζόμενον a αὐτὴν λέγουσιν D: inv. ord. aA 19 αὐτὴ libri 21 οὐ δέχεται aA: οὐκ ἐπιδέχεται D 24 ante ἁρμ. add. ἡ aD 25 ἢ — γένος om. a 26 post οὗτος add. ὁ aA 27 τοῦ ὁμοίως (ἐν, ut videtur, add. A) δύο AD: τῶν ὁμοίων ἐπί a εἶναι δοκούντων D: εἶναι A: om. a τινὸς ex Ioanne Italo addidi

δοκοῦν αὐτοῦ γένος εἶναι μή ἐστιν, οὐδ' ἂν τὸ ἔλαττον δοκοῦν εἶναι εἴη· οὐδ' ἂν τὸ ὁμοίως. χρήσιμον δέ φησιν εἶναι τὸν τόπον ἐφ' ὧν πλείω τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, οὐκ ἔχομεν δὲ ὡμολογημένον ποιόν ἐστιν αὐτῶν γένος. οἷον τῆς ὀργῆς καὶ λύπη κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστι καὶ ὑπόληψις· λέγεται γὰρ ἡ ὀργὴ ποτὲ μὲν λύπη ποτὲ δὲ ὑπόληψις. ἐπεὶ τοίνυν ἀμφότερα μὲν τῆς ὀργῆς κατηγορεῖται, ἄδηλον δὲ πότερον αὐτῶν ἐστι γένος, ληπτέον τὸ δοκοῦν μᾶλλον αὐτῆς εἶναι γένος, καὶ δεικτέον ὅτι μή ἐστι τοῦτο· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδὲ τὸ λοιπὸν τὸ ἧττον γένος. εἰ γὰρ μᾶλλον ἡ λύπη δοκοῦσα αὐτῆς εἶναι γένος μή ἐστιν, ὡς ἐδείχθη πρὸ ὀλίγου, οὐδ' ἂν ἡ ὑπόληψις αὐτῆς εἴη γένος. ἀλλὰ καὶ ὁμοίως ἂν ἀμφότερα δοκῇ αὐτῆς εἶναι γένη, ἂν τὸ ἕτερον δειχθῇ μὴ ὄν, οὐδ' ἂν τὸ ἕτερον εἴη τὸ ὁμοίως τούτῳ δοκοῦν. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ μᾶλλον οὕτως, ὡς εἴρηται, δείξομεν τὸν χρόνον μὴ ὄντα ἐν γένει τῷ ἀριθμῷ· εἰ γὰρ μᾶλλον ὁ χρόνος κίνησίς ἢ ἀριθμός (ἔνδοξον γὰρ συνεχοῦς συνεχὲς γένος εἶναι μᾶλλον), μή ἐστι δὲ κίνησις ὁ χρόνος, ὅτι πᾶσα μὲν κίνησις τινός τε καὶ πρός τι, ὁ δὲ χρόνος οὐ πρός τι. πάλιν ὅτι μὴ γένος τῆς ἐπιθυμίας ἡ λύπη, ἀναιρήσομεν· εἰ γὰρ μᾶλλον ἡ ἐπιθυμία ἔνδεια ἢ [ἡ] λύπη, μή ἐστι δὲ ἐν γένει τῇ ἐνδείᾳ, οὐδ' ἂν λύπη εἴη. ὅτι δὲ μὴ ἡ ἔνδεια γένος αὐτῆς, δῆλον ἐκ τοῦ τὸ μὲν γένος μηδενὸς αἴτιον εἶναι τῶν εἰδῶν τὴν δὲ ἔνδειαν αἰτίαν εἶναι τῆς ἐπιθυμίας. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ παραδείγματος ἡ δεῖξις οὕτως ἂν προΐοι· εἰ ὁμοίως τῆς ὀργῆς καὶ ἡ λύπη καὶ ἡ ὑπόληψις ὀλιγωρίας γένος, οὐκ ἔστι δὲ αὐτῆς γένος ἡ ὑπόληψις, οὐδ' ἂν ἡ λύπη εἴη. ὡσαύτως καὶ τῆς πραότητος εἰ ⟨μᾶλλον⟩ ἡ ἡμερότης ἢ ἡ ἐγκράτεια γένος δοκεῖ, μή ἐστι δὲ ἡ ἡμερότης, οὐδ' ἂν ἡ ἐγκράτεια.

p. 127b34 Ἡ αὐτὴ δὲ σκέψις καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους.

Ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους. εἰ γὰρ τὸ μᾶλλον δοκοῦν εἶδος εἶναι τοῦ ἀποδεδομένου γένους τινὸς μή ἐστιν εἶδος αὐτοῦ, οὐδὲ τοῦτο ἂν εἴη τὸ ἧττον ὂν ἐκείνου εἶδος τοῦ προκειμένου γένους· οἷον εἰ μᾶλλον

---

1 αὐτοῦ δοκοῦν a εἶναι εἴη AD: εἴη ἂν a 2 ὧν a: ὃν AD 3 ὁμολογούμενον a 4. 5 καὶ ὑπόληψις ἐν τῷ τί ἐστι a 6 ἀμφοτέρα aA 6. 7 αὐτῶν ἐστι D: inv. ord. aA 7 αὐτῶν a καὶ AD: ἢ a 7. 8 ὅτι μή ἐστι AD: μὴ εἶναι a 8 τοῦτο alterum AD: τὸ μᾶλλον δοκοῦν εἶναι γένος γένος ἐστίν a γένος om. a post γὰρ alterum delevit μὴ D 9 πρὸ ὀλίγου] c. 5 p. 126a6—12 11 δοκεῖ A αὐτῆς scripsi: compend. D: αὐτοῦ, sed post γένη, aA* 13 εἴρηται aA: ἤδη προείρηται D μὴ ὄντα τὸν χρόνον A 14 γὰρ om. a 14. 15 γένος εἶναι μᾶλλον D: inv. ord. aA 15 post δὲ add. ἡ A τε D: τὶ aA 16 post οὐ πρός τι add. ὁ χρόνος ἄρα οὐ κίνησις. οὐδὲ ἡ κίνησις ἄρα γένος τοῦ χρόνου a 17 ἡ delevi 18 ἂν (ἡ add. A) λύπη εἴη AD: ἡ λύπη εἴη ἂν a 19 αἴτιον εἶναι D: inv. ord. aA 20 ⟨ἀπὸ τοῦ⟩ ὁμοίως δὲ [καὶ] conicio 21 οὕτως om. a τῆς et utrumque ἡ D Arist.: om. aA 22 ὀλιγωρίας A Arist.: τῆς ὀλιγωρίας D: om. a 23 post εἴη add. γένος αὐτῆς a εἰ D: om. aA μᾶλλον addidi 23. 24 ἢ ἐγκρατείας A 24 μὴ ἔστι δὲ AD: εἰ οὖν μὴ ἔστιν a 26 ὁ—εἴδους om. a 27 ἀποδεδομένου aA: ἀποδιδομένου D

εἶδος τῆς ἀρετῆς ἡ ἐγκράτεια ἢ ἡ πραότης, μή ἐστι δὲ ἡ ἐγκράτεια, οὐδ' ἂν ἡ πραότης. ἀπὸ δὲ τοῦ ὁμοίου (οὕτως)· εἰ ὁμοίως ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ καρτερία τῆς ἀρετῆς εἶδη, μή ἐστι δὲ τὸ ἕτερον, οὐδὲ τὸ ἕτερον. πρὸς μὲν οὖν ἀναίρεσίν τε καὶ ἀνασκευὴν χρηστέον τοῖς προειρημένοις δύο τόποις. πρὸς δὲ κατασκευὴν τὸ μὲν ἀμφότερα τὸ μᾶλλον ἐπιδέχεσθαι, τό τε ὡς γένος ἀποδοθὲν καὶ τὸ ὡς εἶδος, οὐ χρήσιμον· οὐ γὰρ πάντως τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου γένος ἔσται, εἰ οὕτως ἔχει. ὥστε μόνον πρὸς ἀνασκευὴν ὁ πρῶτος ῥηθεὶς τῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπων χρήσιμος· οὐ γάρ, ἐπεὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ καλὸν τὸ μᾶλλον ἐπιδέχεται, ἤδη διὰ τοῦτο γένος τοῦ λευκοῦ τὸ καλόν. ὁ δὲ δεύτερος τόπος τῶν πρὸς ἀνασκευὴν ῥηθέντων, ἐν ᾧ σύγκρισις ἦν ἡ τῶν εἰδῶν καὶ ἡ τῶν γενῶν πρὸς ἄλληλα, χρήσιμος καὶ πρὸς κατασκευήν· εἰ γὰρ τὸ ἧττον δοκοῦν γένος εἶναί τινος δειχθείη γένος ὄν, καὶ τὸ μᾶλλον ἂν εἴη, καὶ εἰ τὸ ὁμοίως, καὶ τὸ ὁμοίως. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους. εἰ γὰρ τῆς ἐγκρατείας μᾶλλον γένος ἡ δύναμις ἢ ἡ ἀρετή (δοκεῖ γὰρ ὁ ἐγκρατὴς κατὰ δύναμίν τινα ἀντέχειν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας), ἧττον ἔσται ἡ ἀρετὴ γένος αὐτῆς· ἂν δὴ ⟨ᾗ⟩ ἡ ἀρετὴ γένος αὐτῆς, εἴη ἂν καὶ ἡ δύναμις· ἀρετὴ δὲ δοκεῖ εἶναι, διότι ἐστὶν ἕξις ἐπαινετή. πάλιν ἐπὶ τοῦ εἴδους, εἰ ἧττον δοκοῦσα ἐν γένει εἶναι τῇ ἀρετῇ ἡ ἐγκράτεια τῆς καρτερίας εἶδος αὐτῆς ἐστιν, εἴη ἂν καὶ ἡ καρτερία. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ 183
ἐπὶ τοῦ ὁμοίως, ἄν τε ἐπὶ τῶν γενῶν ἄν τε ἐπὶ τῶν εἰδῶν τὸ ὅμοιον λαμβάνηται.

p. 128a13 Ἔτι πρὸς τὸ κατασκευάζειν σκεπτέον.

Εἰπὼν τόπον πρὸς κατασκευὴν γένους τὸν ἀπὸ τοῦ ἧττον καὶ ὁμοίως, ἔτι φησὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸ ἀποδοθὲν γένος εἶναι χρήσιμον, εἰ τὸ ἀποδεδομένον ὡς γένος πλειόνων καὶ διαφερόντων εἴδει εἴη ἀποδεδομένον, ζητεῖν εἰ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορεῖται· εἰ γὰρ πλειόνων ὄντων αὐτῶν καὶ κατ' εἶδος διαφερόντων ἐν τῷ τί ἐστιν εἴη κατηγορούμενον, γένος ἐστίν. ὁ δὲ αὐτὸς τόπος χρήσιμος ἂν εἴη καὶ πρὸς ἀνασκευήν· εἰ γὰρ μὴ ἐν τῷ τί ἐστιν εἴη κατηγορούμενον, οὐ γένος. εἰ δὲ ἑνὸς εἴδους εἴη ἀποδεδομένον καὶ κατηγοροῖτο αὐτοῦ ἐν τῷ τί ἐστι, δεῖ ζητεῖν εἰ καὶ

---

1. 2 ἡ πραότης, οὐδ' ἂν ἡ ἐγκράτεια B 2 οὕτως ex Ioanne Italo addidi cf. p. 332,18 3 τὸ prius om. BP 4 ἀνασκευὴν aB: κατασκευὴν D: κατασκευὴν AP 5 γένος om. a 9 ἤδη corr. ex ἢ δὲ P²: εἴη A 11 ἡ AD: om. aBP χρήσιμος πρὸς ἄλληλα A 12 δειχθείη aP: δειχθῆ ABD καὶ] non liquet B 13 ἦι P 15 ἀντέχει a 16 ἔσται γένος αὐτῆς ἡ ἀρετή A δὴ ⟨ᾗ⟩ ἡ scripsi: δὴ ἡ aD: δ' ἡ AB: δὴ P 18 post εἰ add. ἡ D ἧττων A ἡ postea add. D: om. aABP ἐγκρατεία aA 18. 19 ἀρετῆς A 19 ἐστιν αὐτῆς B δὲ om. B 20. 21 λαμβάνεται A 23 post κατασκευὴν e vs. sq. intulit τοῦ D 24 τοῦτο A post χρήσιμον add. τὸ aAB, delevit P 25 ἀποδεδομένον prius A: ἀποδιδόμενον aBDP εἴδει scripsi cf. p. 357,22: τῷ εἴδει Ioan. Ital. 26 εἰ prius om. A ὄντων] τῶν D 28 ἐστίν· ὁ δὲ αὐτὸς τόπος χρήσιμος D: οἷον εἰ τὸ ζῷον ἵππου καὶ (καὶ om. a) ἀνθρώπου. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο χρήσιμον aABP 29 ἑνὸς aP: γένος ABD 30 κατηγορεῖ τὸ αὐτὸ B ἐν τῷ τί ἐστι om. a

ἄλλων διαφερόντων κατὰ τὸ εἶδος ὁμοίως κατηγορεῖται. οἷον εἰ τὸ ζῷον ἀποδοθείη ἀνθρώπου γένος, σκεπτέον εἰ καὶ ἵππου καὶ ἄλλου τινὸς ὁμοίως κατηγορεῖται· εἴη γὰρ ἂν γένος.

Λέγων δὲ περὶ τῆς διαφορᾶς εἶπεν ἐπεὶ δὲ δοκεῖ τισι καὶ ἡ διαφορὰ ἐν τῷ τί ἐστι τῶν εἰδῶν κατηγορεῖσθαι, ἐπειδὴ ἡ μὲν ὡς συναμφότερος λαμβανομένη οὕτω κατηγορεῖται, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ χωρὶς τῆς ὕλης τῆς συναμφοτέρου διαφορά· ἧς καὶ ἐν Κατηγορίαις ἐμνημόνευσεν ἐν οἷς εἶπεν τὸν τῶν διαφορῶν λόγον ἀναδέχεσθαι καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὰ εἴδη. ἃς ἰδίως διαφορὰς οὐκ εἶπεν εἶναι οὐσίας ἐκεῖ, ὅτι μήτε γένη μήτε εἴδη μήτε ἄτομα· αἱ γὰρ τῶν εἰδῶν κατηγορούμεναι ὡς γένη ἂν κατηγοροῖντο. ὅτι δὲ μὴ γένη αἱ διαφοραί, νῦν δείκνυσιν. οὐδὲ εἴδη δὲ [εἴδη δὲ] αἱ ἰδίᾳ καὶ χωρὶς τῶν γενῶν λαμβανόμεναι διαφοραί, εἰ καὶ αἱ συναμφότεραι· αὗται δὲ [ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ] οὐσίαι καὶ τὰ ἄτομα τὰ ὑπ' αὐτάς. τῆς δ' οὕτως λαμβανομένης διαφορᾶς καὶ τὰ γένη τὰ διαιρούμενα ὑπ' αὐτῆς συνωνύμως κατηγορεῖται, εἴ γε, ὡς εἴρηκε νῦν, τὸ πεζὸν σημαίνει ζῷον ποιόν· καίτοι οὐ δοκεῖ αὐτῷ τὸ γένος τῆς οἰκείας διαφορᾶς οὕτω κατηγορεῖσθαι. τῆς μέντοι χωρὶς τῆς ὕλης ἐν τῇ οὐσίᾳ διαφορᾶς λαμβανομένης οὔτε τὸ διαιρούμενον ὑπ' αὐτῆς γένος συνωνύμως κατηγορεῖται, ὅτι μηδὲ ἄλλο τι ὅλον ἀνομοιομερὲς τῶν μερῶν ἑκάστου οὕτω κατηγορεῖται, μέρος δὲ ἡ τοιαύτη διαφορὰ τοῦ διαιρουμένου ὑπ' αὐτῆς, οὔτε αὐτὴ ἢ τοῦ εἴδους ἢ τοῦ ἀτόμου, ὅτι μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. ἐπεὶ δὴ δοκεῖ τισι καὶ ἡ διαφορὰ ἐν τῷ τί ἐστι τῶν εἰδῶν κατηγορεῖσθαι, εἶπε μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ὅτι καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὰ ἀπὸ διαφορᾶς προβλήματα ὁμοῦ δεῖ τῷ γένει τάσσειν, ὡς τῶν αὐτῶν τόπων καὶ πρὸς τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν προβλήματα χρησίμων ὄντων. ὅτι δὲ μὴ πάντῃ ταὐτὸν ἡ διαφορὰ τῷ γένει, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ τί ἐστι δοκεῖ τοῦ εἴδους κατηγορεῖσθαι καὶ κατὰ πλειόνων τε καὶ διαφόρων τῷ εἴδει ἡ διαφορά, τίσι [τε] τὴν διαφορὰν δυνησόμεθα χωρίζειν τοῦ γένους, στοιχεῖά τινα καὶ θεωρήματα ἡμῖν παραδίδωσιν· ἃ τῷ φθάνειν εἰρῆσθαι ἤδη εἶπεν [ἐν] τοῖς

---

2 ἀποδοθείη H i. e. Paris. 1832: ἀπεδόθη aABDP γένους B 4 λέγω AB ἐπεὶ AD Arist.: ἐπειδὴ aBP δὲ om. AB: δὲ δοκεῖ ex ἐδόκει corr. P^2 5 ἐπεὶ B 6. 7 (χωρ)ὶς τῆς (ὕλ)ης corr. P^2 7 διαφορά] ά in ras. P ἐν Κατηγορίαις] c. 5 p. 3^{b}5—7 8 καὶ τὰ ἄτομα om. D 9 ἰδίως post οὐσίας transposuit B: om. P post ἰδίως add. οὖσας a εἶναι post ἰδίως transposuit A ἐκεῖ] c. 5 p. 2^{b}29. 30 11 γένος Apr. alterum εἴδη (εἴ in ras. P^2) δὲ (om. P) delevi 11. 12 ἰδίᾳ καὶ om. P 12 τῶν γενῶν om. A 12. 13 αἱ συαμφότεραι. αὗται Ioan. Ital.: συναμφότεραι. αἱ αὗται libri 13 ἐν—βιβλίῳ ut glossema vocis ἐκεῖ vs. 8 delevi τὰ prius fort. delendum αὐτά P^1, corr. P^2 15 εἴρηται B 16 αὐτὸ A 17 λαμβανομένης διαφορᾶς P 18 ὅτι — 19 κατηγορεῖται iterat A 19 ἀνομοιομερὲς ὅλον B et in iteratis A 20 τοῦ ὑπ' αὐτῆς διαιρουμένου B αὐτὴ D: αὗτη aABP 21 ὅλου] λόγου P δὴ D: δὲ ex Arist. aABP 22. 23 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 4 p. 101^{b}18 23 ἀπὸ διαφορῶν A 25 μὴ δὲ A παντὶ B ἡ om. P 26 αὐτὴ D: αὗτη aABP ἐστιν ἐκεῖ A 27 τε A: γε aBP: om. D διαφερόντων A 28 τε ABDP: om. a post χωρίζειν add. ἀπὸ D 29 ἐν delevi

εἰρημένοις. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ὅτι τὸ γένος ἐπὶ πλέον λέγεται τῆς διαφορᾶς· μέρος γάρ τι τοῦ γένους ἡ διαφορὰ ἀποτέμνεται. δεύτερον ὅτι, εἰ καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ εἴδους ἐν τῷ τί ἐστι δοκεῖ κατηγορεῖσθαι (αἰεὶ γὰρ ὁ ὁρισμὸς ἐν τῷ τί ἐστι καὶ αἱ διαφοραὶ ἐν τῷ ὁρισμῷ), ἀλλὰ μᾶλλόν γε τὸ γένος ἁρμόττει ἐρωτηθέντας περὶ τοῦ εἴδους τί ἐστιν ἀποδιδόναι ἢ τὴν διαφοράν· μᾶλλον γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον ἢ λογικόν. τρίτον ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ ποιότητα τοῦ γένους οὗ ἐστι σημαίνει (ποιότης γὰρ τοῦ ζῴου τὸ λογικὸν καὶ τὸ πεζόν), οὐκέτι δὲ καὶ τὸ γένος τῆς διαφορᾶς· οὐδενὸς γὰρ αὐτῶν ποιότης τὸ ζῷον. καὶ ὅτι οὕτως ἔχει δεικνὺς παρέθετο ὅτι ὁ μὲν εἰπὼν λογικὸν ποιὸν ζῷον σημαίνει, ὁ δὲ ζῷον εἰπὼν οὐ λέγει ποιὸν λογικόν· ὥστε τὸ μὲν λογικὸν εἰς ποιὸν μεταλαμβάνεται, ποιότητα τοῦ ζῴου σημαῖνον, τὸ δὲ ζῷον οὐκέτι τοῦ λογικοῦ σημαίνει ποιότητα.

p. 128 a 31 Ἐπεὶ δὲ δοκεῖ τὸ μουσικόν, ᾗ μουσικόν ἐστιν, ἐπιστῆμόν τι εἶναι καὶ ἡ μουσικὴ ἐπιστήμη τις.

Τόπον ἡμῖν παραδίδωσιν, ᾧ προσχρώμενοι δυνησόμεθα κατασκευάζειν τε καὶ ἐπικρίνειν τι ὂν ἐν γένει τινί. φησὶ γὰρ δεῖν ἐπὶ τὰ τὰς ἕξεις ἔχοντα καὶ ἀπὸ τῶν ἕξεων παρωνύμως λεγόμενα ἐπιβλέπειν, κἂν ἐπ' ἐκείνων τὸ παρωνομασμένον τινὶ φαίνηται ὑπό τι ὂν γένος ἄλλο δ παρωνόμασταί τινι, καὶ τὸ ἀφ' οὗ παρωνόμασται τοῦτο, λέγειν γένος εἶναι τοῦ ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον παρωνόμασται [παρωνύμως ἀπὸ τοῦ λεγομένου γένους]. τοῦτο δὲ ὅτι οὕτως ἔχει, διὰ τῆς ἐπαγωγῆς συνέστηκεν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μουσικόν, καθ' δ μουσικόν, παρώνυμον ὂν τῆς μουσικῆς 184 ἐπιστῆμόν ἐστι, τὸ δὲ ἐπιστῆμον παρώνυμον τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἡ μουσική, ἀφ' ἧς τὸ μουσικὸν παρωνόμασται, ἐπιστήμη ἔσται, ἐπεὶ ἀπὸ ταύτης παρώνυμον τὸ ἐπιστῆμον τὸ γένος τοῦ μουσικοῦ. πάλιν ἐπεὶ κατὰ τὴν βάδισιν τὸ βαδίζειν λεγόμενον καὶ ὂν αὐτῆς παρώνυμον κινεῖται καὶ ἔστι πάλιν τὸ κινεῖσθαι παρώνυμον καὶ αὐτὸ τῆς κινήσεως, εἴη ἂν καὶ ἡ

---

1 ἐπεὶ A 2 τι τοῦ aP: τινὸς ABD post δεύτερον add. δὲ AB sed cf. vs. 7 et p. 325,3 n. 3 καὶ εἰ AP 4 αἰεὶ scripsi: εἰ libri ὁ om. B 5 γε aDP: γένει A: om. B ἁρμόττοι BP 8 καὶ prius AD: om. aBP οὐκέτι aBP (ἔτι in ras. P): οὐκ ἔστι AD 9 τὸ AD: om. aBP 10 λογικὸν] πεζὸν Arist. ante σημαίνει delevit παρέθετο D 13 ποιότητα σημαίνει B 15 τι om. Arist. (habent BC) cf. p. 367,11 καὶ add. P² cf. p. 367,11 17 τὰ om. AB 18 post καὶ add. τὰ aP² 19 ἄλλο aD: ἄλλῳ ABP δ D: ᾧ aABP²: om. P¹ 20 τι a 20. 21 ἀφ' οὗ παρωνόμασται τοῦτο (haec om. a)—ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον παρωνόμασται scripsi: inv. ord. libri 20 τοῦτο in τούτου mutavit P³ λέγει A: λέγ" ante ras. P γένος λέγειν D 21 τοῦ prius aD: τὸ ABP 21. 22 παρωνύμως — γένους delevi 21 post τοῦ alterum eras. 1—2 lit. P (˜ add. P²) 22 ἔχειν omisso ὅτι aP ἐπειγωγῆς A συνέστηκεν BD: συνέστησεν fortasse recte A: πιστοῦται a et in ras. P² 23 ὂν τῆς μουσικῆς scripsi: ἐν τῇ μουσικῇ libri 26 τὸ alterum om. D τῆς μουσικῆς Bpr. 27 κεῖται B 28 αὐτὸ] ἀπὸ a τῆς om. B

βάδισις κίνησις καὶ ὑπὸ τὴν κίνησιν. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων δεῖν φησιν, ὅταν βουλώμεθα κατασκευάσαι καὶ δεῖξαί τι γένος ὂν τινος, ἐπὶ τὰ ἔχοντα αὐτὸ καὶ παρωνομασμένα ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν ὡρισμένον τρόπον μεταβάντας καὶ δείξαντας τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ἕτερον, οὕτω καὶ τοῦ προκειμένου γένος ὂν τὸ προκείμενον δεικνύναι. οἷον, ὡς αὐτὸς παρέθετο, εἰ βουλόμεθα τῆς ἐπιστήμης δεῖξαι γένος ὂν τὴν πίστιν, δεῖ ὁρᾶν τε καὶ δεικνύναι ὅτι ὁ ἐπιστάμενος, καθ' ὃ ἐπίσταται, πιστεύει· εἰ γὰρ τοῦτο, δῆλον ὅτι καὶ ἡ ἐπιστήμη πίστις. καὶ εἰ ὁ ἡδόμενος, καθ' ὃ ἥδεται, ἐν ἀγαθῷ ἐστι, καὶ ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἂν εἴη. καὶ εἰ τὸ ἀκοῦον αἰσθάνεται, καὶ ἡ ἀκοὴ αἴσθησις. ἡ δὲ λέξις ἡ ἐπεὶ δὲ δοκεῖ τὸ μουσικόν, ᾗ μουσικόν ἐστιν, ἐπιστῆμον εἶναι, ἡ μουσικὴ ἐπιστήμη τις εἴη ἂν σαφεστέρα εἰ οὕτως ἔχοι· 'ἐπεὶ δὲ δοκεῖ, διότι τὸ μουσικόν, ᾗ μουσικόν ἐστιν, ⟨ἐπιστῆμόν ἐστιν,⟩ ἡ μουσικὴ ἐπιστήμη εἶναι'.

p. 128a38 Ἔτι ἐπεὶ τὸ παρεπόμενόν τινι ἀεὶ καὶ μὴ ἀντιστρέφον χαλεπὸν χωρίσαι τοῦ μὴ γένος εἶναι.

Ἐπεὶ τὸ γένος ἕπεται τῷ εἴδει καὶ οὐκ ἀντιστρέφει (εἰ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, ζῷον, οὐ μήν, εἰ ζῷον, ἄνθρωπος), δεῖν φησιν, ἐφ' ὧν ἡ τοιαύτη τάξις ὡς τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἕπεσθαι μηκέτι δὲ καὶ ἀντιστρέφειν τῷ τὸ ἑπόμενον ἐπὶ πλέον ἔσεσθαι, λαμβάνειν ὡς τὸ μὲν εἶδος αὐτῶν ὂν τὸ δὲ γένος· δοκεῖ γὰρ ἔνδοξον εἶναι. ἐπεὶ γὰρ τῇ νηνεμίᾳ μὲν ἕπεται ἡ ἠρεμία, τῇ δὲ ἠρεμίᾳ οὐκέτι ἡ νηνεμία, καὶ τῷ μὲν ἀριθμῷ τὸ διαιρετόν, τῷ δὲ διαιρετῷ οὐκέτι ὁ ἀριθμός, τῆς μὲν νενημίας γένος εἶναι δοκεῖ ἡ ἠρεμία, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ τὸ διαιρετόν. αὐτὸν μὲν οὖν φησιν ὡς ἐνδόξῳ δεῖν τούτῳ χρῆσθαι, τῇ προειρημένῃ ἀκολουθίᾳ, πρὸς τὴν τοῦ γένους κατασκευήν, εἰ δὲ ἄλλος τις αὐτῷ χρῷτο, μὴ συγχωρεῖν ὡς ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχοντι· ἔστι γάρ τινα ἃ ἀκολουθεῖ μὲν καὶ οὐκ ἀντιστρέφει, οὐ μὴν καὶ γένη ἐστὶ τούτων οἷς οὕτως ἀκολουθεῖ. καὶ δείκνυσι τοῦτο ἐπὶ παραδείγματος. τῷ γὰρ γινομένῳ ἕπεται τὸ μὴ ὄν (οὐδὲν γὰρ γινόμενον ἔτι ἔστιν ἤδη) καὶ οὐκ ἀντιστρέφει· οὐκέτι γὰρ τῷ μὴ ὄντι τὸ γινόμενον ἕπε-

---

2 φησιν] φασι καὶ B ὂν γένος B ἐπεὶ P 3 αὐτοῦ aB: αὐτῶν ADP εἰρημένον aP 6 βουλοίμεθα aBP 7 post ὅτι add. εἰ D 8 ἡ — καὶ om. B post ἡδόμενος add. ἀγαθὸν B ἀγαθοῖς D 9 ante ἡ prius add. εἰ B ἂν ἐστί P 10 ἡ alterum corr. ex ἧι P²: om. A ἐπειδὴ δὲ δοκεῖ aP²: ἐπιδεδοίκει P¹ ᾗ μουσικόν om. aP 10. 11 ᾗ μουσικόν ἐστιν post εἶναι transposuit A 11 post εἶναι add. καὶ B Arist. (om. P) cf. p. 366,15 σαφέστερον D 12 δὲ om. A ἡ μουσικόν mrg. D 12. 13 ἐπιστῆμόν ἐστιν add. Waitz Organ. II p. X 14 ἐπεὶ] εἰ D 15 εἶναι γένος B 18 ὡς om. A μηκέτι — 19 ἕσεσθαι om. A 18. 19 τῷ τὸ ἑπόμενον ἐπὶ πλέον BDP: τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ a 19 ἕσεσθαι BD: ἕπεσθαι aP 20 (δ)ὲ γένος in ras. P² μὲν om. B μὲν — 21 ἡ νηνεμία om. A 22 μὲν om. A 23 αὐτὸν ex Arist. scripsi: αὐτὸς libri ἐνδόξῃ A 25 ἄλλως A αὐτῷ om. B 27 τούτων ἐστὶν D 28 γενομένῳ AD 29 ἤδη ἐστὶν B

ται· οὐ γάρ, εἴ τι μὴ ἔστι τοῦτο, γίνεται· καὶ οὐκ ἔστι τοῦ γινομένου τὸ μὴ ὂν γένος. καὶ δι' ὅ τι οὐκ ἔστιν αὐτοῦ γένος, ἔδειξε· τοῦ γὰρ μὴ ὄντος οὐχ οἷόν τε εἶδη εἶναι· οὐδενὸς γὰρ τὸ μὴ ὂν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ τῆς στερήσεως.

---

1 καί] ὁ γὰρ τραγέλαφος μὴ ὄν ἐστιν, ἀλλ' οὐ γίνεται. διὸ εἰ καὶ τὸ μὴ ὂν μὲν ἕπεται τῷ γινομένῳ, τὸ δὲ γινόμενον τῷ μὴ ὄντι οὐχ ἕπεται a γενομένου B 2 δι' ὅτι a: δι' ὃ BD (ex διὸ corr. D), ante ras. P: δι' ὃν A ἔστιν] ἐστι τοῦ D 4 post στερήσεως add. καὶ ὅλως τὸ μὲν εἶδος ἐν ὑπάρξει ἐστί. τὸ δὲ μὴ ὄν, ἀνύπαρκτον. πῶς οὖν ῥηθήσεται τὸ ἀνύπαρκτον, γένος τοῦ ἐν ὑπάρξει. τὸ γὰρ γένος, ἐν ὑπάρξει ὀφείλει εἶναι a ἀλεξάνδρου ἀφροδισέως εἰς τὸ τέταρτον τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους subscr. B

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Παραδοὺς ἡμῖν ἐν τῷ πρὸ τούτου, τοῦτ' ἔστι τῷ τετάρτῳ τῆς τῶν τοπικῶν πραγματείας, τοὺς τόπους, δι' ὧν οἷόν τε πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ γένους προβλήματα ἐπιχειρεῖν κατασκευαστικῶς τε καὶ ἀνασκευαστικῶς, μεταβαίνει ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου προβλήματα, καὶ παραδίδωσι καὶ πῶς πρὸς ταῦτα ἐπιχειρεῖν δεῖ. καὶ προλαμβάνει ποσαχῶς τε τὸ ἴδιον, ὅτι τετραχῶς, καὶ τί ἕκαστον, καὶ τίς ἡ πρὸς ἄλληλα τούτων διαφορά. εἰκότως δὲ προετάγησαν οἱ μὲν πρὸς τὰ γενικὰ προβλήματα τόποι τῶν πρὸς τὰ ἰδικά, οἱ δὲ πρὸς τὰ ἰδικὰ τῶν πρὸς τὰ ὁρικά, διότι, δι' ὧν τόπων δείκνυμεν ὅτι τόδε τοῦδε γένος ἐστί, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων δείκνυμεν ὅτι τὸ παραληφθὲν γένος ἐν τῷ ὁρισμῷ γένος ἐστὶ τοῦ ὁριστοῦ, καὶ διὰ τῶν ἀνασκευαστικῶν πάλιν τῶν δεικνύντων μὴ εἶναι τὸ παραληφθὲν γένος ἀνασκευάζοντες δείκνυμεν ὅτι οὐδὲ τοῦ ὁριστοῦ ἐστι γένος. τοὺς δὲ τόπους τοὺς πρὸς τὰ γενικὰ προβλήματα προέταξε πρὸ τῶν ἰδικῶν, διότι τὰ γενικὰ προβλήματα οὐσιώδη εἰσί, τὰ δὲ ἰδικὰ ἐπουσιώδη, τιμιώτερα δὲ τὰ οὐσιώδη τῶν ἐπουσιωδῶν. πάλιν δὲ τοὺς τόπους τοὺς περὶ τῶν ἰδικῶν προβλημάτων προέταξε τῶν πρὸς τὰ ὁρικά, διότι οἱ περὶ τῶν ἰδικῶν προβλημάτων τόποι χρησιμεύουσιν ἡμῖν καὶ ἐν τοῖς ὁρικοῖς προβλήμασι· δι' ὧν γὰρ τόπων δείκνυμεν ὅτι τόδε οὐκ ἔστιν ἴδιον τοῦδε, διὰ τῶν αὐτῶν δείκνυμεν ὅτι οὐδὲ ὁρισμός ἐστι τόδε τοῦδε. δείκνυμεν ⟨δ'⟩ ὅτι οὐκ ἔστι τόδε τοῦδε ἴδιον,

---

1 titulum om. A ἀφροδισιέως om. B 1. 2 τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους ὑπόμνημα P et omisso ὑπόμνημα B: τῶν τόπων ἀριστοτέλους D: τῶν τοπικῶν a 3 ante παραδοὺς add. periocham πῶς πρὸς τὸ ἴδιον ἐπιχειρεῖν δεῖ, καὶ ποσαχῶς τὸ ἴδιον, ὅτι τετραχῶς, καὶ τί ἕκαστον καὶ τίς (corr. e τί P²) ἡ πρὸς ἄλληλα τούτων διαφορά libri 3 — p. 370, 11 aN 5 καὶ N: om. a 5. 6 μεταβαίνειν a 6 ἀπὸ N: ἐπὶ a 12 ὁριστοῦ N: ὁριαμοῦ a 17 τὰς pro altero τοὺς a 21 δ' addidi

ἐὰν ἀσαφέστερον ᾖ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου ᾧ ἀπεδόθη· οἷον εἴ τις ἀποδώσει ἴδιόν τοῦ πυρὸς τὸ ὅμοιον εἶναι τῇ ψυχῇ, μᾶλλον οἶδε τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον. ἢ εἰ ὁμωνύμους ἔχοι φωνάς, οἷον ἴδιον τῆς ψυχῆς τὸ κινεῖσθαι κίνησιν τὴν κατὰ λόγον· ὁμώνυμος γὰρ φωνὴ ἡ κίνησις. ἢ εἰ μὴ ἀντιστρέφοι τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, οἷον ἀπεδόθη τὸ δίπουν ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἴδιον· εἰ γὰρ ἦν ἴδιον, ἀντέστρεφεν ἂν καὶ ἐλέγετο ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος δίπουν, οὕτω καὶ τὸ δίπουν ἄνθρωπος. ὁμοίως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν. δέον τε γὰρ σαφέστερον εἶναι τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁριστοῦ· εἰ γὰρ ἀσαφέστερος εἴη, οὐκ ἔστιν ὁρισμός, ἢ εἰ μὴ ἀντιστρέφοι ὁ ὁρισμὸς πρὸς τὸ ὁριστόν, ἢ εἰ ὁμωνύμους φωνὰς περιέχοι ὁ ὁρισμός.

p. 128b16 Ἀποδίδοται δὲ τὸ ἴδιον ἢ καθ' αὑτὸ καὶ ἀεὶ ἢ πρὸς ἕτερον καὶ ποτέ.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ πλέον τὸ ἀεὶ τοῦ καθ' αὑτό· τὸ μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ ἴδιον καὶ ἀεί, οὐ μὴν τὸ ἀεὶ πάντως καὶ καθ' αὑτό· τὸ μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ ἀπὸ πάντων χωρίζει τῷ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχειν, πολλὰ δὲ τῶν ἀεί τισιν ὑπαρχόντων οὐ μόνοις ὑπάρχει. ὁμοίως καὶ τὸ πρὸς ἄλλο ἴδιον τοῦ ποτὲ ἐπὶ πλέον· τὸ γὰρ πρὸς ἄλλο ἴδιον ἢ ἐν ἅπασι καὶ ἀεὶ ἢ ἐν τοῖς πλείστοις καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. διὰ ταῦτα καὶ τοῦ ἀεὶ τὸ πρὸς ἄλλο ἐπὶ πλέον. τὸ δὲ καθ' αὑτὸ ἴδιον τοῦ πρὸς ἄλλο διαφέρει, ὅτι τὸ μὲν καθ' αὑτὸ ἴδιον ἀπὸ πάντων χωρίζει, τὸ δὲ πρὸς ἄλλο οὐκ ἀπὸ πάντων. τὸ οὖν καθ' αὑτὸ πάντων διαχωρίζει τῷ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχειν. τὸ δ' ἀεὶ ὑπάρχον τινὶ ἴδιον λέγεται, οὐχ ὅτι καὶ μόνῳ, ἀλλ' οὐδ' ὅτι χωρίζει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ τινός, ὡς τὸ πρὸς ἄλλο ἴδιον, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο μόνον, διότι ἀεὶ ὑπάρχει. διὸ οὐδὲν κωλύει αὐτὸ πλειόνων εἶναι κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον τοῦ ἰδίου ἴδιον.

Πρόσκειται τὸ φύσει, διότι ἐμφαίνεται τὸ ἥμερον καὶ τοῖς ἀλόγοις ζῴοις· ἀλλ' οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φύσει, ἀλλ' ἐκ χειροηθείας καὶ τιθασεύσεως. καὶ τοῖς ὀρνέοις ὑπάρχει τὸ ἥμερον, ἀλλ' οὐ πᾶσι· τοῖς δὲ ἀνθρώποις πᾶσι. διὸ καὶ λέγεται φύσει τούτοις ἐνυπάρχειν.

---

1 ᾧ] cf. p. 382,7 3 ἔχοι a: ἔχει N 5 et 10 ἀντιστρέφοι a: ἀντιστρέφει N 11 περιέχει, ut videtur, N 14 τοῦ ἀεὶ τὸ B 15 ἄἰδιον B ἀεὶ πάντως mrg. D καὶ alterum postea add. D 16 πολλὰ — 17 ὑπάρχει om. B 17 μόνον P¹, corr. P² ὑπάρχειν D ὁμοίως om. P 19 καὶ prius ABP: καὶ ·ποτὲ· D: μὴ a τὸ ἀεὶ τοῦ a 21 τὸ δὲ — 23 χωρίζει om. B τὸ οὖν ADP: τῶν a 22 πάντως a χωρίζει P 22. 23 ὑπάρχειν aP 23 μόνον A 26 ἴδιον ante τοῦ collocat A, ante 25 κατὰ a post vs. 26 add. καθάπερ ἀρετὴ πρὸς ἐπιστήμην. ὅτι ἡ μὲν ἀρετὴ ἐν πλείοσι δυνάμεσι τῆς ψυχῆς γίνεται· καὶ γὰρ ἐν τῷ παθητικῷ καὶ ἐν τῷ λογιστικῷ· ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν μόνῳ τῷ λογιστικῷ aN cf. p. 372,9—11 27 — p. 372,8 aN 27 — 30 pertinet ad p. 128b18 τὸ ζῷον ἥμερον φύσει 27 τὸ scripsi: τῇ aN

[Καθ' αὑτὸ μὲν ἴδιον, ὃ καὶ κυρίως ἴδιον λέγεται, ὡς ἐν ταῖς Πέντε φωναῖς ἀποδί|δοται, ὃ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, ἢ ἀεὶ μὲν ὑπάρχει μὴ μόνῳ δέ, ὡς τῷ θεῷ τὸ ἀθάνατον· ἀεὶ μὲν γὰρ ὑπάρχει αὐτῷ τοῦτο, οὐ μόνῳ δέ, ἐπεὶ καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ αἱ ψυχαὶ ἀθάνατοι. πρὸς ἕτερον δὲ ἴδιον, ὡς εἴ τις εἴποι ἴδιον ἀνθρώπου τὸ δίπουν· πρὸς τὸ τετράπουν γὰρ λέγεται δίπουν. ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἴδιον λεγόμενον τὸ προστακτικὸν πρὸς ἕτερον ἀποδίδοται, ἤγουν πρὸς τὸ σῶμα· ἄρχει μὲν γὰρ καὶ προστάσσει ἡ ψυχὴ καὶ κινεῖ τὸ σῶμα, τὸ δὲ σῶμα ὑπηρετεῖ ταῖς κινήσεσι καὶ ὁρμαῖς τῆς ψυχῆς. τὸ δὲ περιπατεῖν ἐν τῷ γυμνασίῳ ἴδιον ῥηθήσεται τοῦ τινὸς ἀνθρώπου, ἀλλὰ ποτέ, ἤγουν καθ' ὃν καιρὸν περιπατεῖ· οὐ γὰρ ἀεὶ περιπατεῖ. ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς ἕτερον ἴδιον ἀποδιδόμενον δύο προβλήματα ποιεῖ, εἰ τοῦδε μὲν καταφάσκεται, ὡς τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν, τοῦδε δέ, ἤγουν τοῦ ἵππου, ἀποφάσκεται. καὶ γὰρ εἰ ἐπιχειρήσει τις δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐ δίπουν ἐστί, τοῦτο ἓν πρόβλημα ἔσται· καὶ πάλιν εἰ ἐπιχειρήσει δεῖξαι ὅτι ὁ ἵππος δίπουν ἐστί, τοῦτο ἕτερον πρόβλημα ἔσται. ἀναιρεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον ἴδιον ἀμφοτέρως, ἤγουν εἴτε δείξει τις τὸν ἄνθρωπον τετράπουν εἴτε τὸν ἵππον δίπουν. χάριν δὲ παραδείγματος καὶ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ δύο γίνεσθαι προβλήματα ἐκ τοῦ πρὸς ἕτερον ἰδίου τὸ τοιοῦτον παράδειγμα εἴληπται· ἀδύνατον γὰρ δειχθῆναι τὸν ἄνθρωπον τετράπουν ἢ τὸν ἵππον δίπουν. τέτταρα δὲ προβλήματα γίνονται ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἰδίου, ἐὰν ἑκατέρου, τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἵππου, ἀποδώσεις τὰ ἴδια, τοῦ μὲν τὸ δίπουν τοῦ δὲ τὸ τετράπουν, οἷον ὅτι ὁ ἄνθρωπος δίπουν, ὁ δὲ ἵππος τετράπουν, καὶ ἐὰν ἑκάτερον ἑκατέρου ἀπαρνηθῇ, οἷον ὁ ἄνθρωπος οὐ δίπουν, ὁ ἵππος οὐ τετράπουν. εἴτε γὰρ εἴποι τις 'ὁ ἄνθρωπος οὐ δίπουν ἐστίν', εἴτε 'ὁ ἄνθρωπος τετράπουν ἐστίν', ἓν ἔσται πρόβλημα ἀναιροῦν τὸ τὸν ἄνθρωπον δίπουν εἶναι· ὁμοίως καὶ εἰ φήσειεν 'ὁ ἵππος οὐ τετράπουν ἐστίν' ἢ 'δίπουν ἐστί'· διὰ γὰρ τούτου κἀκεῖνο ἀναιρεῖται, ὅτι ὁ ἵππος τετράπουν ἐστίν.] 186

p. 128b34 Ἔστι δὲ τὸ μὲν καθ' αὑτὸ ἴδιον.

[Ὁρίζεται τὸ καθ' αὑτὸ ἴδιον, καὶ φησὶ καθ' αὑτὸ καὶ κυρίως ἴδιον εἶναι ὃ ἀποδίδοται πρὸς ἅπαντα, ἤγουν ὃ ἐφαρμόζει πᾶσι τοῖς μερικοῖς ἀνθρώποις τοῖς ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον ἀναγομένοις καὶ δύναται χωρίζειν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων ζῴων. τὸ δὲ πρὸς ἕτερον ἴδιόν ἐστιν ὃ οὐ δύναται χωρίζειν καὶ διορίζειν τὸ εἶδος ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων ἀλλὰ ἀπό τινων τακτῶν καὶ ὡρισμένων, ὡς τὸ δίπουν χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάντων τῶν τετραπόδων, οὐ μέντοι γε καὶ τῶν ὀρνέων.]

---

1 — p. 372,8 Leonis Magenteni 3 γὰρ N Leo: om. a 12 ποιεῖν a 14 οὐ iterat a 23 — 28 alia Leo 28 κἀκεῖνο ἀναιρεῖται N: κακεῖνος ἀρνεῖται a 29 ut omnia lemmata om. N

p. 128b37 Καθάπερ ἀρετῆς πρὸς ἐπιστήμην.

[Ἡ μὲν γὰρ ἀρετὴ ἐν πλείοσι θεωρεῖται, καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς καὶ τεχνητοῖς, καὶ οὐκ ἐπί τινων ὡρισμένων λέγεται· τοῦ γὰρ ἀνθρώπου ἀρετὴ τὸ κατὰ νοῦν ἐνεργεῖν, ἵππου δὲ τὸ εὖ τρέχειν, οἰκίας δὲ τὸ κωλύειν τοὺς ὄμβρους καὶ τοὺς καύσωνας, κλίνης δὲ τὸ πρὸς ἀνάπαυσιν ἐπιτήδειον· ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν τακτοῖς καὶ ὡρισμένοις θεωρεῖται, τοῖς λογικοῖς δηλονότι μόνοις, ἤγουν τοῖς ἀνθρώποις. τὴν δὲ ἀρετὴν καὶ ἐπιστήμην ἔλαβεν οὐχ ὡς ἴδια ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποῖα θεωρεῖται ἐν ὡρισμένοις ποῖα δὲ οὔ.]

Καθάπερ ἀρετῆς πρὸς ἐπιστήμην, ὅτι τὸ μὲν ἐν πλείοσι.

Ὅτι ἡ μὲν ἀρετὴ ἐν πλείοσι δυνάμεσι τῆς ψυχῆς γίνεται (καὶ γὰρ ἐν τῷ παθητικῷ καὶ τῷ λογιστικῷ), ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν μόνῳ τῷ λογιστικῷ.

p. 129a6 Ἔστι δὲ τὸ πρὸς ἄλλο ἴδιον ἀποδοῦναι.

[Τὸ πρὸς ἄλλο ἴδιον, φησίν, ἢ ἐν πᾶσι θεωρεῖται καὶ ἀεί, ὡς τὸ δίπουν διαφορὰ ὂν ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις θεωρεῖται καὶ ἀεί, ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐν τοῖς πλείστοις. οἷον τὸ ἄρχειν ἴδιον μέν ἐστι τοῦ λογικοῦ, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ ὑπάρχει αὐτῷ, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων ἄρχει τὸ λογικὸν τοῦ θυμικοῦ καὶ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ ἀναχαιτίζει αὐτὰ τῆς ἀλόγου ὁρμῆς, ταῦτα δὲ ὑπηρετοῦσιν αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τῶν μοχθηρῶν καὶ φαύλων ψυχῶν τοὐναντίον γίνεται, ταῦτα μὲν ἄρχουσι τοῦ λογικοῦ, τὸ δ' ὑπείκει αὐτοῖς.]

p. 129a17 Τῶν δὲ ἰδίων ἐστὶ λογικὰ μάλιστα.

Λογικὰ προβλήματα λέγει τὰ ἐπιχορηγοῦντα πολλοὺς λόγους καὶ πολλὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἰσχυρά· εἰσὶ δὲ ταῦτα τά τε καθ' αὑτὰ καὶ ἀεὶ καὶ τὰ πρὸς ἕτερον. τὸ μὲν γὰρ πρὸς ἕτερον ἴδιον, φησί, τέσσαρα ποιεῖ προβλήματα· τὸ δὲ καθ' αὑτὸ καὶ ἀεὶ πρὸς πολλὰ ἔστιν ἐπιχειρεῖν. καὶ γὰρ δεῖ λαμβάνειν τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ δεῖ τούτῳ τῷ ἰδίῳ | χωρίζειν τὸν ἄνθρωπον ἀφ' ἑκάστου τῶν ὄντων, οἷον ἵππου, βοὸς 187 καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀνομοειδῶν. οὕτω γὰρ χωρίζοντες τὸν ἄνθρωπον

---

1 ἐπιστήμη a 2 ante ἡ μὲν add. ὥσπερ ἔχει καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς τὴν ἐπιστήμην Leo 2. 3 τεχνητοῖς Leo: τεχνιτοῖς N: τεχνικοῖς a 4 δὲ alterum Leo: om. aN 5 ὄμβρους Leo: ὄμβους aN 9 ἀρετῆς Arist. cf. vs. 1: ἀρετὴ libri ὅτι — πλείοσι ABDP: om. a 10 ὅτι — πλείοσι a: ἡ δὲ ἀρετὴ ἐν μόνῳ τῷ λογιστικῷ: ἐν πλείοσι D: om. ABP δυνάμεσι τῆς ψυχῆς γίνεται om. a, sed cf. n. ad p. 370,26 11 ἡ — λογιστικῷ om. DP λογιστικῷ alterum aA: λογικῷ B 12 — 20 aN Leo 22 — p. 373,31 aN 25 δὲ N: δὴ a ante ἀεὶ add. τὸ Arist. (om. c) 26 et p. 373,1 τὸ νοῦ scripsi: τὸν οὐ aN

ἀπὸ τῶν ἀνομοειδῶν πάντων ποιοῦμεν πολλὰ ἐπιχειρήματα· οἷον τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν ἴδιον καθ' αὑτὸ τοῦ ἀνθρώπου· λοιπὸν οὔτε τῷ ἵππῳ ἐστὶν ἴδιον οὔτε τῷ βοΐ οὔτε ἄλλῳ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ τὸ τετράπουν. τὰ πρὸς ἕτερον οὖν ἴδια δύο ⟨ἢ⟩ καὶ τέσσαρα προβλήματα, ὡς εἴρηκε, ποιοῦντα πολλὰ ἐπιχειρήματα πρὸς ἕκαστον ἑαυτῶν ἐφέλκεται. τὸ δὲ καθ' αὑτὸ καὶ κυρίως ἴδιον καὶ τοῦτο λογικόν ἐστιν, ὅτι δυνατὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ πρὸς πλείονα ἐπιχειρεῖν [ἤγουν πολλὰ ἐπιχειρήματα λαμβάνειν· ὁ γὰρ κατασκευάζων τὸ γελαστικὸν καθ' αὑτὸ ἴδιον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου δείκνυσιν αὐτὸ ἀντιστρέφον καὶ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχον. τὸ δὲ ἀεὶ ἴδιον ὁ κατασκευάζων πρὸς πλείονας χρόνους, ἤγουν τὸν παρεληλυθότα, τὸν ἐνεστῶτα καὶ τὸν μέλλοντα, παρατηρήσει καὶ σπουδάσει λαμβάνειν ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπιχειρήματα, ὡς ὁ εἰπὼν τὸν θεὸν ζῷον ἀθάνατον εἶναι καὶ ἴδιον ὑπάρχειν αὐτὸ τῷ θεῷ δείξει καὶ κατὰ τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἀθάνατον εἶναι καὶ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα καὶ κατὰ τὸν μέλλοντα· εἰ γὰρ μὴ ἐφαρμόζει τοῦτο τῷ θεῷ κατά τινα τῶν τοιούτων χρόνων, ἀναιρεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ καθ' αὑτὸ ἴδιον δεῖ χωρίζειν τὸ εἶδος, οὗ ἐστιν ἴδιον, ἀφ' ἑκάστου τῶν ὄντων· εἰ δὲ μή, οὐκ ἔσται καθ' αὑτὸ ἴδιον. δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι τὸ ἀεὶ ἴδιον πλέον ἐστὶ τοῦ καθ' αὑτό. πᾶν μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ καὶ κυρίως ἴδιόν ἐστι καὶ ἀεί, ὡς τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν· οὐ πᾶν δὲ τὸ ἀεὶ ἴδιόν ἐστι καὶ καθ' αὑτό· τὸ γὰρ δίπουν ἀεὶ μὲν ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, οὐ καθ' αὑτὸ δὲ καὶ κυρίως διὰ τὸ εἶναι καὶ τοῖς ὀρνέοις. τὸ δὲ ποτὲ ἴδιον οὐ λέγεται λογικὸν πρόβλημα διὰ τὸ μὴ εἰς πολλοὺς λόγους ἐπιχειρεῖν· ἀπὸ μόνου γὰρ τοῦ χρόνου ἔχομεν ἐπιχειρεῖν πρὸς κατασκευὴν καὶ ἀνασκευὴν τούτου, καθ' ὃν λέγομεν νῦν ὑπάρχειν αὐτό· οἷον τὸ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι τὸν ἄνθρωπον κατασκευάσομεν, εἰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ γήρως πάντας δείξομεν πολιουμένους.]

p. 129a26 Τὸ δ' ἀεὶ πρὸς πολλοὺς χρόνους.

Τὸ ἀεὶ ἴδιον πολλά, φησί, τὰ ἐπιχειρήματα χορηγεῖ τῷ τηροῦντι καὶ ἀποβλέποντι πρὸς ἅπαντας τοὺς χρόνους. δεῖ γὰρ ὁρᾶν εἰ τὸ καθῆσθαι μὴ ὑπάρχει νῦν τῷ Σωκράτει ἢ μὴ ὑπῆρξεν ἢ μὴ ὑπάρξει, ὥστε οὐκ ἔστι τὸ καθῆσθαι ἴδιον τοῦ Σωκράτους.

p. 129a28 Τὸ δὲ ποτὲ πρὸς τὸν νῦν λεγόμενον χρόνον ἐπισκοποῦμεν.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ποτὲ ἰδίου οὐκ εἰσὶ λόγοι καὶ ἐπιχειρήματα πολλά, διότι

---

4 ἢ ex Leone addidi 5 immo αὐτῶν 7 πολλὰ ἐπιχειρήματα — 26 Leonis 10 post ἤγουν τὸν add. τε N 13 ὑπάρχον compend. N 16 χορίζειν a 19 πᾶν Leo: μὴν aN 21 ante τοῖς add. ἐν Leo 22 διὰ τὸ μηδὲ πολλοὺς λόγους ἐπιχορηγεῖν Leo 24 τούτου N Leo: τούτων a ὃν Leo: ὃ aN τὸν ἐν a 25 κατὰ N Leo: καὶ a 30 ὑπάρχει ex Arist. scripsi: ὑπάρχῃ a(ABPcu): compend. N 32. 33 lemma ABDP: om. a πρὸς τὸν] καὶ τῷ B 34 — p. 374,4 τὸ νῦν aN

ἐπὶ τοῦ νῦν μόνον χρόνου σκοποῦμεν. καὶ εἰ μὲν ἔστι τῷ Σωκράτει νῦν τὸ καθῆσθαι, ἔστι καὶ ἴδιον αὐτοῦ· εἰ δὲ οὐκ ἔστι νῦν, οὐδὲ ἴδιον αὐτοῦ εἴη ἄν. ἐπὶ γὰρ τοῦ παρεληλυθότος καὶ μέλλοντος τὸ ποτὲ οὐ σκοποῦμεν, ἀλλὰ πρὸς τὸ νῦν· πρὸς γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν ᾧ ὑπάρχειν αὐτῷ λέγεται τὸ ποτὲ ἴδιον. οὐκ εὔπορος δὲ πρὸς τὸ οὕτως ἴδιον ἡ ἐπιχείρησις ἀπὸ ἑνός τινος γινομένη χρόνου. λογικὸν δέ, φησί, τοῦτ' ἔστι πρόβλημα πρὸς ὃ λόγοι γίνονται καὶ συχνοὶ καὶ καλοί· τὰ γὰρ εὐεπιχείρητα καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχοντα λογικὰ καλεῖ.

p. 129a32 Τὸ μὲν οὖν πρὸς ἕτερον ἴδιον ῥηθὲν ἐκ τῶν περὶ τὸ συμβεβηκὸς τόπων ἐπισκεπτέον.

Καὶ γὰρ ἡ τοῦ ἀεὶ καὶ παντὶ ὑπάρχοντός ἐστι τὸ πρὸς ἕτερον ἴδιον, καὶ παραδίδωσι τοὺς πρὸς τοῦτο τόπους, ἢ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ οὐκ ἀεί. καὶ ἄντικρυς τὰ οὕτως ὑπάρχοντά τισι τῶν συμβεβηκότων ἐστίν. εἶπε δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ὅτι τὰ συμβεβηκότα πολλάκις ἴδια γίνονται πρός τι.

[Δεῖ οὖν ἐν τούτοις ἐπισκέπτεσθαι καὶ λαμβάνειν τὰ ἐπιχειρήματα ἐξ ὧν εἴπομεν τόπων περὶ τοῦ συμβεβηκότος. ὡς γὰρ ὁ τὸ λευκὸν κατασκευάζων συμβεβηκέναι τῷ σώματι ἐκ τοῦ τινὶ μὲν ὑπάρχειν τινὶ δὲ μὴ ὑπάρχειν, οὕτω καὶ τὸ πρὸς ἕτερον ἴδιον μὴ ἀεὶ δὲ ὑπάρχον κατασκευάσει ἐκ τοῦ τισὶ μὲν ψυχαῖς ὑπάρχειν τισὶ δὲ μὴ ὑπάρχειν. ὥστε οἱ αὐτοὶ τόποι χρήσιμοί εἰσι καὶ πρὸς τὰ κατὰ συμβεβηκὸς προβλήματα καὶ πρὸς τὰ πρὸς ἕτερον καὶ ποτὲ ἴδια. ἐκ δὲ τῶν ῥηθησομένων τόπων θεωρητέον, φησί, κατασκευάζειν καὶ ἀνασκευάζειν τά τε καθ' αὑτὰ ἴδια καὶ τὰ ἀεί.]

p. 129b1 Πρῶτον μὲν εἰ καλῶς.

[Πρῶτον τόπον ἐκτίθησιν ἀνασκευαστικὸν τὸν δεικνύοντα τὸ ἴδιον μὴ διὰ γνωριμωτέρων καὶ σαφεστέρων λόγων ἀποδεδομένον. τὸ γὰρ ἴδιον χάριν γνώσεως καὶ μαθήσεως τοῖς πράγμασιν ἀποδίδοται, ὥσπερ καὶ ὁ ὁρισμὸς πρὸς παράστασιν καὶ γνῶσιν τοῦ ὁριστοῦ. εἰ γοῦν ἀσαφὲς τὸ ἀποδεδομένον τινὸς ἴδιον, πῶς γνωρίσομεν τὸ εἶδος οὗ ἐστιν ἴδιον; οἷον εἴ τις

---

4 an τὸν νῦν? ὑπάρχει αὐτὸ a 6 γενομένη B λογικὸν — καλεῖ (8) huc transposui: post lemma p. 372, 21 collocant ABDP: om. a δέ ex Arist. scripsi: γὰρ BDP: μάλιστα A 6. 7 πρόβλημα τουτέστι D 7 καὶ prius om. D καλοὶ — συχνοί P(q) 8 περιέχοντα B 9 τὸ — ῥηθὲν om. a post μὲν add. γὰρ B 10 ἐπισκεπτέον om. a 11 καὶ γὰρ ἡ aAD: εἰ γὰρ B: ἡ γὰρ P τῶν — ὑπαρχόντων a 12 τοὺς — 13 ἐστίν initio paginae perierunt in P 13 post ἄντικρυς add. εἰσὶ ταῦτα a ἐστίν BD: om. aA 14 δὲ ABD: γὰρ aP ἐν τῷ πρώτῳ] c. 5 p. 102b21 πολλάκις post γίνονται collocat B γίνεται P 16 — p. 375,3 aN Leo 19 μὴ — ὑπάρχον] οἷον τὸ προστακτικὸν Leo ὑπάρχον N: ὑπάρχειν a 23 fort. κατασκευάζοντα καὶ ἀνασκευάζοντα, at cf. p. 405,25 καὶ ἀνασκευάζειν N Leo: om. a 27 τοῖς πράγμασιν aN: τοῦ προκειμένου πράγματος Leo

ἀποδοίη τοῦ πυρὸς ἴδιον τὸ ὁμοιότατον εἶναι τῇ ψυχῇ, ἀσαφέστερον τοῦ πυρὸς ἴδιον ἀπέδωκε τὴν ὁμοιότητα τῆς ψυχῆς· | μᾶλλον γὰρ γνωρίζομεν 188
τὴν φύσιν τοῦ πυρὸς ἢ τὴν ψυχήν.]

p. 129b2 Ἓν μέν, εἰ μὴ διὰ γνωριμωτέρων ἢ γνωριμωτέρων.

Καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γὰρ ὅλως ἀγνωστότερόν ἐστι τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον τοῦ οὗ ἔστιν ἴδιον· τὸ δέ, εἰ μὴ γνωριμώτερόν ἐστι τόδε τῷδε ὑπάρχον. δεῖ γὰρ οὐ μόνον εἶναι γνωριμώτερον τοῦ πράγματος, 5
ἀλλὰ καὶ ὅτι τῷδε ὑπάρχει, γνωριμώτερον ὑπάρχειν· ὁ γὰρ μὴ εἰδὼς εἰ τῷδε ὑπάρχει, οὐδ' εἰ τούτῳ ὑπάρχει μόνῳ γνωριεῖ.
'Αποδοτέον οὖν, φησί, τὸ ἴδιον διὰ γνωριμωτέρων· οὕτω γὰρ καλῶς ἂν μᾶλλον κατανοηθείη τὸ ὑποκείμενον. εἰ γὰρ ἀποδοθείη πυρὸς εἶναι ἴδιον 15
τὸ ὁμοιότατον σφαιρικῇ ἀτόμῳ, οὐκ ἔσται καλῶς ἀποδεδομένον· μᾶλλον γὰρ δῆλον τί ἐστι πῦρ τοῦ τί ἐστιν ἡ σφαιρικὴ ἄτομος.

p. 129b13 Τὸ δέ, εἰ μὴ γνωριμώτερόν ἐστι.

Δεύτερον τόπον καὶ τοῦτον ἀνασκευαστικὸν ἐκτίθησι λέγων εἰ μὴ γνωριμώτερόν ἐστι τόδε τῷδ' ὑπάρχον, τουτέστιν εἰ ἀμφισβητεῖται τὴν ὕπαρξιν ἔχειν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον ἐν τῷδε τῷ ὑποκειμένῳ. οἷον εἴ τις θείη πυρὸς ἴδιον εἶναι τὸ ἐν ᾧ πρώτῳ πέφυκεν εἶναι ψυχήν· 20
ἀμφισβητεῖται γὰρ εἰ ἐν τῷ ἐμφύτῳ θερμῷ ὑπάρχει ἡ ψυχή· ἄλλοι γὰρ ἐν τῷ πνεύματι ἀπέδωκαν εἶναι τὴν ψυχὴν καὶ ἄλλοι ἐν τῇ καρδίᾳ· ὥστε οὐκ ἔστι καλῶς ἔχον τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον. δεῖ οὖν μὴ μόνον γνωριμώτερον εἶναι τὸ ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ καὶ ὅτι γνωριμώτερον καὶ μὴ ἀμφισβητούμενον ὑπάρχει ὑπάρχον τῷδε, τουτέστιν ὅτι ἔχει τὴν ὕπαρξιν ἐν τῷδε τῷ ὑποκειμένῳ. ὁ γὰρ μὴ εἰδὼς εἰ τὸ γελαστικὸν ὅλως ὑπάρχει 25
τῷ ἀνθρώπῳ, οὐδ' εἰ [τῷδε] τῷ ἀνθρώπῳ μόνῳ καὶ παντὶ [καὶ πρώτῳ] καὶ ἀεὶ ὑπάρχει εἴσεται· τὸ γὰρ κυρίως ἴδιον οὕτω πρόσεστι τῷ οὗ ἐστιν ἴδιον. τὸν οὖν μέλλοντα, φησί, κατασκευάζειν τὸ ἴδιον χρὴ σκοπεῖν εἰ γνωριμώ-

---

2 τὴν τῆς ψυχῆς Leo 4 ἓν μὲν om. a μὴ om. A ἢ γνωριμώτερον A (B, pr. u): ἢ ἀγνωστοτέρων (ἀγνωστο in ras.) D: om. a 5 καὶ τοῦτο — 7 ὑπάρχον ABDP: τὸ μὴ διὰ γνωριμωτέρων εἰς δύο διαιρεῖ. καί φησιν ἢ ὅλως ἀγνωστότερον εἶναι τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον τοῦ οὗ ἐστιν ἴδιον, ἢ ὅτι καὶ ἀμφοῖν γνωρίμων ὄντων μὴ εἶναι γνωριμώτερον τὸ ἴδιον τοῦ οὗ ἐστιν ἴδιον aN τριχῶς A τὸ ἀποδιδόμενον — 6 ἐστι om. B 6 τῷδε supra ras. P² 7 δεῖ γὰρ οὐ (μὴ Arist., sed οὐ C)] δεῖ οὖν μᾶλλον μὴ a εἶναι γνωριμώτερον ABDP Arist.: inv. ord. a(CPu) τοῦ πράγματος] τὸ ἴδιον τοῦ πράγματος οὗ ἐστιν ἴδιον a 8 ὑπάρχει aADP: ὑπάρχειν B(f): ὑπάρχον Arist. ὑπάρχειν aDP: ὑπάρχον B: compend. A μὴ γὰρ Arist. (sed inv. ord. Pu) 9 τῷδε DP² Arist.: τόδε ABP¹(P): τόδε τῷδε a ὑπάρχει prius om. B: ὑπάρχοι a οὐδ' εἰ τῷδε Arist. (sed τούτῳ Pu) μόνῳ ὑπάρχει a(Pu) 10 — p. 376,30 aN 13 τοῦ a: παρὸ N 15 τοῦτον N: τοῦτο a 18 ψυχὴ πέφυκεν εἶναι Arist. 25 τῷδε, quod delevi, a: τόδε N καὶ πρώτῳ delevi cf. p. 377, 12. 17

τερον καὶ σαφέστερον αὐτὸ ἀπεδόθη, καὶ εἰ καθ' ἑκάτερον τῶν εἰρημένων τρόπων, τοῦτ' ἔστι τοῦ μήτε ἁπλῶς ἄγνωστον τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον εἶναι μήτε γνωστὸν μὲν μὴ γνωριμώτερον δὲ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος οὗ ἴδιον ἀπεδόθη· εἰ γὰρ μὴ ἀμφισβητεῖται ὅτι τόδε τὸ ἴδιον ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ εἰ διὰ σαφῶν καὶ γνωρίμων εἴτε ὀνομάτων εἴτε λόγων ἀπεδόθη, φανερὸν ὅτι καλῶς ἀποδέδοται. οἱ γὰρ κατασκευαστικοὶ τόποι τοῦ καλῶς ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον οἱ μὲν αὐτὸ τοῦτο μόνον τὸ καλῶς ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον κατασκευάζουσι (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ κατὰ τοῦτο μόνον), οἱ δ' ἁπλῶς δείξουσιν ὅτι καλῶς. ἁπλῶς δέ φησιν ἀντὶ τοῦ 'καθόλου καὶ κυρίως', οὓς καὶ μέλλει μετὰ ταῦτα παραδώσειν. καὶ ἐνταῦθα δὲ διὰ τοῦ παραδείγματος, ὃ ἐκτίθησι, σαφὲς ποιεῖ τὸ λεγόμενον· ὁ γὰρ ἀποδούς, φησί, ζῴου ἴδιον τὸ αἴσθησιν ἔχειν καλῶς ἀπέδωκε καὶ καθ' ἑκάτερον τῶν εἰρημένων τρόπων, τουτέστιν ὅτι καὶ διὰ γνωριμωτέρων καὶ σαφεστέρων, καὶ ὅτι οὐκ ἀμφισβητεῖται τὸ ὑπάρχειν τῷ ζῴῳ τὸ αἰσθητικὸν εἶναι.

p. 129b17 Ὥστε ὁποτέρου τούτων συμβάντος ἀσαφὲς γίνεται τὸ ἴδιον.

[Τουτέστιν εἴτε ἀσαφές ἐστι τὸ ἴδιον, εἴτε οὐ πρόδηλόν ἐστιν ὅτι ὑπάρχει τῷ εἴδει οὗ ἴδιον ἀποδίδοται, ἀσαφῶς καὶ μὴ καλῶς ἀποδοθὲν τὸ ἴδιον ἀπελέγχεται. οἷον ὁ θεὶς ἴδιον τοῦ πυρὸς τὸ ἐν ᾧ πρώτῳ ψυχὴ πέφυκεν εἶναι οὐ καλῶς ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον κατ' ἄμφω τοὺς τρόπους, ὅτι τε ἀσαφές ἐστιν (ἀγνωστοτέρα γὰρ ἡ ψυχὴ τοῦ πυρός ἐστι), καὶ ὅτι οὐ πρόδηλός ἐστιν ἡ ὕπαρξις αὐτῆς· ἄδηλον γὰρ εἰ πρώτῳ πυρὶ ἐνυπάρχει ἡ ψυχή. σαφηνιστέον δὲ τὸν περὶ τούτου λόγον. πῦρ μὲν λέγουσιν οἱ τοῦτο τιθέμενοι τὸ ἔμφυτον θερμόν, οὗ φασιν ὄχημα εἶναι τὴν ψυχήν· ἐν τούτῳ γὰρ φαίνεται καὶ ἔνεστιν αὕτη, καὶ χωρὶς αὐτοῦ οὐ δύναταί τι ἐνεργῆσαι· νεκροποιὸν γὰρ τὸ ψυχρὸν καὶ ἀκινησίαν ἐμποιοῦν. ἡ γὰρ κινητικὴ καὶ | ἡ θρεπτικὴ ψυχὴ καὶ αἱ ἄλλαι δυνάμεις αὐτῆς διὰ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ ὡς δι' ὀργάνου τινὸς τὰς πέψεις καὶ θρέψεις τοῦ ζῴου καὶ τὰς κινήσεις καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς ἄλλας ἐνεργείας ἀποτελοῦσιν.] 189

p. 129b22 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ διὰ γνωριμωτέρων κεῖται τὸ ἴδιον.

Ὅτι δεῖ τὸν κατασκευάζοντα διὰ γνωριμωτέρων καθ' ἑκάτερον 188 τῶν τρόπων τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἰδίου ποιεῖσθαι τῷ αὐτοῦ τοῦ πράγματος

---

18 — p. 376, 30 Leonis ἀπελέγχεται Leo: ἀποδέδοται aN 24 ἡ N Leo: om. a 26 φέρεται Leo αὕτη Leo: αὐτῇ aN 31. 32 lemma om. a κεῖται e κινεῖται corr. P 33 — p. 377, 7 post p. 375, 9 collocat a 32 ὅτι δεῖ] δεῖ γὰρ a 34 τῶν τρόπων aD Arist.: τὸν τρόπον A: τρόπον BP τὴν superscr. P: om. B τῷ aD: τὸ ABP τοῦ αὐτοῦ BP

γνωριμώτερον εἶναι τὸ ἴδιον καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ· εἰ γάρ τι τούτων ἐνδεῖ, ἀσαφὴς ἡ ἀπόδοσις. προσθεὶς δὲ τὸ ἔσται γὰρ κατὰ τοῦτο καλῶς κείμενον, τῆς προσθήκης ταύτης αἰτίαν ἀπέδωκεν εἰπὼν τῶν γὰρ κατασκευαστικῶν τόπων τοῦ καλῶς οἱ μὲν τὸ καλῶς ἁπλῶς κατασκευάζουσιν, ὧν ὕστερον μνημονεύσει, οἱ δὲ κατὰ τοῦτο· ὁ γὰρ δείξας ἔχειν τι τόδε κατὰ τοῦτο καλῶς ἔχειν τὸ προκείμενον ἔδειξε, κἂν μὴ πάντῃ καλῶς ἔχῃ.

p. 129b23 Ἔσται γὰρ κατὰ τοῦτο. 189

[Εἰκότως πρόσκειται τὸ κατὰ τοῦτο, ἤγουν ὅτι κατὰ τούτους μὲν τοὺς τρόπους, καθό τε σαφὴς ὑπάρχει τὸ ἴδιον καὶ πρόδηλός ἐστιν ἡ τούτου ὕπαρξις, καλῶς ἀποδέδοται· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους τρόπους ἴσως, τουτέστιν εἰ μὴ ἀντιστρέφει, εἰ μὴ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, οὐχ εὑρεθήσεται καλῶς ἀποδοθέν. τῶν γὰρ κατασκευαστικῶν τόπων τοῦ καλῶς ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον οἱ μὲν κατὰ τοῦτο μόνον κατασκευάζουσιν αὐτὸ καλῶς ἀποδοθέν, ἤγουν κατά τε τὸ σαφὲς καὶ γνώριμον εἶναι τὸ ἴδιον καὶ κατὰ τὸ πρόδηλον εἶναι τὴν αὐτοῦ ὕπαρξιν, κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους τρόπους, ἤγουν τό τε ἀντιστρέφειν καὶ τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχειν, ἴσως οὐ δεικνύουσι καλῶς ἀποδοθέν, οἱ δὲ ἁπλῶς δείξουσιν, ἤγουν κατὰ πάντα τρόπον καθ' ὃν συνίσταται τὸ ἴδιον καλῶς ἀποδοθέν.]

p. 129b30 Ἔπειτ' ἀνασκευάζοντα μέν.

Εἴ τι τῶν ὀνομάτων, φησί, τῶν ἐν τῷ ἰδίῳ πλεοναχῶς λέγεται ἢ καὶ ὅλος ὁ λόγος πλείω σημαίνει, ἀσαφὲς τοῦτο ἔλεγχον παρέχει.

---

1 τις P 2 ἔσται γὰρ P Arist. cf. Waitz Organ. II p. 482: ἔσται δὲ AD: ἴδιον B: οὐ γὰρ ἔσται a κατὰ τοῦτο om. a: post καλῶς collocat Arist. cf. vs. 8 3 post κείμενον add. δὲ ἴδιον a post προσθήκης add. δὲ A ταύτης aB: ταύτην ADP ἀπέδωκεν αἰτίαν A: αἰτίαν ἀποδέδωκεν P 3. 4 τὸν γὰρ κατασκευαστικὸν τόπον A(u) 4 τοῦ καλῶς om. B post τοῦ καλῶς add. ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον a τὸ] τοῦ B 5 μνημονεύσει] c. 4—9 post οἱ δὲ add. τὸ καλῶς a post δείξας add. μὴ ABDP: om. a 6 ἔχειν τι τόδε] τόδε τι in ras. 10 lit. P² τοῦτο] τοῦδε B 7 παντὶ P 8—19 aN Leo 12 ἀντιστρέφει a Leo: ἀντιστρέφῃ N 21—23 ABDP: εἰ δέ που βουλοίμεθα ἀνασκευάσαι τὸ ἴδιον ὡς μὴ καλῶς ἀποδεδομένον, σκοπήσομεν (σκοπήσωμεν N) εἰ τὸ ἴδιον δι' ὁμωνύμου λέξεως ἀποδέδοται· οἷον ἐπεὶ τὸ (15) αἴσθησιν ἔχειν ὁμώνυμός ἐστι φωνή (δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ· καὶ γὰρ καὶ (καὶ om. a) ὁ κοιμώμενος δοκεῖ αἴσθησιν ἔχειν, ἀλλὰ δυνάμει, οὐ μέντοι ἐνεργείᾳ· ὁ δὲ ἐγρηγορὼς ἔχει ταύτην ἐνεργείᾳ), τὸ αἴσθησιν ἔχειν ὡς ἴδιον ἀποδοθὲν ἀσάφειαν εἰργάσατο διὰ τὴν ὁμωνυμίαν· ἄδηλον γὰρ ἐπὶ ποίου σημαινομένου ἔλαβε τὸ αἴσθησιν ἔχειν, ἐπὶ τοῦ δυνάμει ἢ ἐπὶ τοῦ ἐνεργείᾳ aN Leo 21 ὀνομαστῶν D τῶν alterum om. B 22 post ἀσαφὲς add. γὰρ ABD: om. P τοῦτο mrg. D 22. 23 ἔλεγχον παρέχει om. B

Εἰκότως δὲ προσέθηκε τὸ ἢ καὶ ὅλως ὁ λόγος· οὐ μόνον γὰρ ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων φωνῶν εὑρίσκεται τὸ πλεοναχῶς λέγεσθαι ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ λόγου, ὃ καλεῖται ἀμφιβολία, ὡς ἐν τῷ "γένοιτο, Ζεῦ, τὸν σὸν καταβαλεῖν ἐμέ"· δύναται γὰρ καὶ διὰ λόγου ἀποδίδοσθαι τὸ ἴδιον, ὡς τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. δεῖ οὖν, φησίν, ὁρᾶν εἰ δι' ὁμωνύμου φωνῆς ἀποδέδοται τὸ ἴδιον ἢ διὰ λόγου ἀμφιβολίαν ποιοῦντος, καὶ οὕτως ἀνασκευάζειν καὶ ἀποδεικνύναι μὴ καλῶς ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον.

p. 130a5 Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις.

Ἔτι, φησί, πρὸς τούτοις ἔλεγχόν τινα ⟨ἢ τινας⟩ ἀφορμὰς ἐλέγχου παρέχει ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις. ἐπεὶ γὰρ οὐ κατὰ πάντα τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τοῦ πολλαχῶς λεγομένου τὸ ἴδιον δηλοῦται, ἔστι μεταφέροντα τὸ ὄνομα ἢ τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ἄλλο τι σημαινόντων ἀνασκευάζειν τὸ ἀποδοθὲν ὡς οὐκ ἴδιον.

[Ἔλεγχος δέ ἐστι τὸ τὸν προσδιαλεγόμενον εἰς ἀντίφασιν περιάγειν τὸν ἀποκρινόμενον. ἐν γὰρ τῇ τοῦ ἰδίου δι' ὁμωνύμων λέξεων ἀποδόσει, οἷόν ἐστι τὸ αἴσθησιν ἔχειν, ἴσως ὁ μὲν ἀποκρινόμενος ἐξελάβετο αὐτὸ ἐπὶ τοῦ δυνάμει, ὡς διὰ τοῦτο καὶ τὸν κοιμώμενον λέγειν αἴσθησιν ἔχειν, ὁ δὲ ἐρωτῶν καὶ ποιῶν τὸν συλλογισμὸν οὐκ ἐπὶ τοῦ δυνάμει ἐκλήψεται τοῦτο ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐνεργείᾳ τοῦ διαφωνοῦντος καὶ διαφέροντος πρὸς τὸ δυνάμει, καὶ συλλογιεῖται ὅτι ὁ κοιμώμενος οὐκ ἐνεργεῖ κατὰ τὴν αἴσθησιν· ὁ δὲ μὴ κατὰ ταύτην ἐνεργῶν οὐχ ὁρᾷ· ὁ κοιμώμενος ἄρα οὐχ ὁρᾷ· πῶς οὖν σὺ φῂς τὸν κοιμώμενον αἰσθάνεσθαι; εἰ γάρ ἠσθάνετο, καὶ ἑώρα.]

p. 130a8 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ μὴ πλείω σημαίνει.

Πολλὰ γὰρ καθ' αὑτὰ μὲν λεγόμενα οὐκ ἔστι τῶν πολλὰ σημαινόντων, συντεθέντα δὲ ἀλλήλοις πλείω σημαίνει· καὶ πάλιν ἔστιν ἃ καθ' αὑτὰ μὲν λεγόμενα πλείω σημαίνει, συντεθέντα δὲ οὐκέτι, ὡς ἐδείχθη ἐν τῷ Περὶ τοῦ πολλαχῶς Θεοφράστου. ἐν γὰρ τῷ ἐπίστασθαι γράμματα τὸ συναμφότερον ἀμφίβολον μηδετέρου τῶν ὀνομάτων ὁμωνύμου ὄντος καθ' αὑτό·

1—7 aN 1 ὅλος Arist. cf. p. 377, 22 3 Ὦ Ζεῦ, γένοιτο καταβαλεῖν τ. σ. ἐ. Nauck² fr. ἀδεσπ. 188 4 τὸ νοῦ N: τὸν οὐ a 8 δὲ aB Arist.: om. ADP(P) 9 ἔτι — τούτοις aN: om. ABDP ἔλεγχόν τινα ABDP¹: ἐλέγχων τινὰς P²: om. a ἢ τινας addidi ἐλέγχων B 10 κατὰ om. P 11 ἀπὸ P: om. a ἔστι DP: ἔτι B: δεῖ a: om. A μεταφέροντας a: μεταφέρον A 12 σημαινομένων ὄντων A post σημαινόντων add. καὶ μὴ τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον a τὸ ἀποδοθὲν] αὐτὸ a 14 — 22 aN Leo 15 ἀποδώσει a 18 ἐκλήψεται Leo: ἐκλήψηται aN 20 ὅτι aN: οὕτως Leo 23 κατασκευάζοντα δὲ om. a 24 πολλὰ — 25 σημαίνει BP: om. aAD 25 καὶ πάλιν ἔστιν ABD et omisso καὶ P: ἔστι γάρ τινα a 26 post λεγόμενα add. οὐ a post δὲ add. παρά τισιν B ἐδείχθη om. a 27 ποσαχῶς BP Θεοφράστου sive — ω B: Θεόφραστος φησίν a; Wimmeri fr. LVII γὰρ a: om. ABDP 28 ὄντος καθ' αὐτὸ a: om. ABDP

τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τὸν Δίωνα τὸν Πλάτωνα τύπτειν·. τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα 40
ἁπλᾶ, ὁ δὲ ἐξ αὐτῶν συγκείμενος λόγος ἀμφίβολος· πάλιν ἐν τῷ ‘ἀετὸς
πέτεται, κύων ὑλακτεῖ’ τὰ μὲν ὀνόματα ὁμώνυμα, οἱ δὲ λόγοι ἁπλοῖ.
τὸ δὲ κατὰ τοῦτο προστίθησιν, ὡς εἴρηται, ὅτι καὶ ἐνδέχεται ὡς ἴδιόν
5 ⟨τί⟩ τινος ἀποδεδόσθαι οὐκ ὂν ἴδιον χωρὶς ὁμωνυμίας ἢ ἀμφιβολίας καὶ κατὰ
ἄλλην τινὰ ἁμαρτίαν ἁμαρτάνειν τὸν ἀποδιδόντα τὸ ἴδιον· ὥστε οὐ πάντως
ἴδιον ὃ μὴ τούτων τι ἔχει, ἀλλ’ ὅσον γε κατὰ τοῦτο ὑγιὴς ἡ ἀπόδοσις. 45

Κατασκευάζοντα οὖν, φησί, δεῖ σκοπεῖν εἰ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον οὔτε 190
δι’ ὁμωνύμου ἀπεδόθη φωνῆς οὔτε διὰ λόγου πλεοναχῶς λεγομένου, ὥσπερ 5
10 εἴ τις θείη τοῦ πυρὸς ἴδιον εἶναι τὸ σῶμα εὐκινητότατον εἰς τὸν ἄνω τό-
πον· οὔτε γὰρ τὸ σῶμα αὐτὸ καθ’ ἑαυτὸ οὔτε τὸ εὐκινητότατον εἰς
τὸν ἄνω τόπον πλείω σημαίνει, ἀλλ’ οὐδὲ τὸ σύνολον, τουτέστι τὸ
ἐκ τούτων συντιθέμενον, ἦγουν αὐτὸς ὁ λόγος δι’ οὗ ἀπεδόθη τὸ ἴδιον.

p. 130a15 Εἰ πλεοναχῶς λέγεται.

15 Πάλιν ἀνασκευάζοντα μέν, φησί, δεῖ σκοπεῖν εἰ πλεοναχῶς λέ- 10
γεται τὸ ὑποκείμενον, οὗ τὸ ἴδιον ἀποδέδοται, καὶ οὐ διώρισται ποίου
τῶν σημαινομένων ⟨ὑπὸ τοῦ⟩ ὑποκειμένου ἀποδέδόται τὸ ἴδιον· οὕτω γὰρ
ἀποδοθὲν οὐ καλῶς ἀποδέδοται. [δι’ ἃς δὲ αἰτίας οὐκ ἂν εἴη καλῶς
ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον, καὶ αὐτὸς μέν, ὥς φησιν, εἴρηκε πρὸ ὀλίγου, ἡμεῖς δ’
20 ἱκανῶς ἐπεσημηνάμεθα· τὰ γὰρ αὐτὰ κἀν τούτῳ συμβαίνειν ἄτοπα ἀναγκαῖον
ἃ καὶ ἐν τοῖς πρότερον συνέβαινε. λαμβάνει οὖν εἰς παράδειγμα τὸ ἐπί-
στασθαι τοῦτο ὡς ὑποκείμενον, ὃ σημαίνει πλείονα· τὸ μὲν γὰρ σημαίνει 15
ὅτι ἔχει αὐτὸ ἐπιστήμην, τὸ δὲ τὸ ἐπιστήμην εἶναι αὐτοῦ, τουτέστι τὸ
ἐπιστητὸν εἶναι αὐτὸ ἐνεργείᾳ. οὐ δεῖ οὖν τοῦ ἐπίστασθαι τοῦτο ὑποκει-
25 μένου πειρᾶσθαι τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἀποδιδόναι, πρὶν ἂν διορισθῇ ποίου τῶν
σημαινομένων ὑπ’ αὐτοῦ ζητεῖται ἀποδοθῆναι τὸ ἴδιον. εἰ δὲ οὐ σημαίνει
τὸ ὑποκείμενον πολλὰ ἀλλ’ ἕν, οἷον ὁ ἄνθρωπος, τότε δεῖ αὐτοῦ ἴδιον ἀπο-
δοῦναι.]

p. 130a17 Δι’ ἃς δὲ αἰτίας, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν ἐκ τῶν πρότερον 189
30 εἰρημένων.

Καὶ γὰρ ἀσαφὲς τὸ λεγόμενον τῷ μὴ γνώριμον εἶναι τίνος τῶν ση- 46

---

1 τὸ αὐτὸ ABDP: om. a καὶ τὸ aDP: καὶ AB: fortasse κἀν τῷ post δίωνα add. καὶ D 2 συγκείμενος om. D 4 προσέθηκε a ὡς εἴρηται (scil. p. 377,5—7) ABP: καὶ ἐνταῦθα a: om. D 5 τί addidi ἀποδίδοσθαι D ἀμφιβολίας ἢ ὁμωνυμίας aA καὶ a: om. ABDP 6 ἁμαρτάνειν ἁμαρτίαν B 7 ante ἴδιον add. τὸ aD τούτων τι ἔχει] οὕτως ἔχον P 8 — 28 post p. 380, 7 collocant aN: om. ABDP 14 λέγεται Arist.: λέγειτο (sic) a 17 ὑπὸ τοῦ addidi 20 ἐπεσημηνόμεθα a 22 τοῦτο superscr. N^1 23 τὸ alterum N: om. a 31 post γὰρ add. εἰ a ἀσφαλὲς P τῷ aBDP²: τὸ AP¹

μαινομένων ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου τὸ ἴδιον ἀποδίδωσι, καὶ * ἀφορμὴν ἀνασκευῆς, ἂν ἄλλο τι τῶν σημαινομένων ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, οὗ μή ἐστι τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον, προχειρισά|μενος ἐπ' αὐτοῦ ποιῆται τὸν ἔλεγχον. 190

p. 130a19 Οἷον ἐπεὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτο πολλὰ σημαίνει.

Τὸ ἐπίστασθαι τοῦτο δύο σημαίνει, ἢ τὸ ἐπιστήμην αὐτὸ ἔχειν ἢ τὸ ἐπιστήμην αὐτοῦ εἶναι, καὶ ἑκάτερον διχῶς, ἢ καθ' ἕξιν ἢ κατὰ προχείρισιν.

p. 130a29 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ πλεονάκις εἴρηκε τὸ αὐτὸ ἐν τῷ ἰδίῳ.

Κατὰ δύο τρόπους φησὶ συμπίπτειν τὸ πλεονάκις ἀποδίδοσθαι τὸ αὐτὸ ἴδιον· καθ' ἕνα μέν, εἴ τις τὸ αὐτὸ ὄνομα δὶς ἢ τρὶς λάβοι ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ἰδίου [τὸ αὐτὸ ὄνομα πλεονάκις], οἷον εἰ πυρὸς ἴδιον ἀποδοίη τις λέγων σῶμα τὸ λεπτότατον τῶν σωμάτων· ἔλαβε γὰρ δὶς τὸ σῶμα· καθ' ἕτερον δέ, ὅταν ἀντὶ ὀνομάτων λόγον ἀποδῷ, ὡς εἴ τις φήσειε γῆς ἴδιον εἶναι τὸ οὐσία ἡ μάλιστα κατὰ φύσιν φερομένη τῶν σωμάτων εἰς τὸν κάτω τόπον· εἴ τις γὰρ ἐνταῦθα μεταλάβοι τὸ ὄνομα τῶν σωμάτων εἰς τὸν λόγον αὐτῶν, ὅς ἐστι τὸ οὐσιῶν τοιωνδί, τουτέστι τριχῇ διαστατῶν μετὰ ἀντιτυπίας (τὰ γὰρ τέσσαρα στοιχεῖα τριχῇ διαστατά εἰσι), τὸ 'οὐσία' πλεονάκις ἔλαβε. τεσσάρων δὲ ὄντων τῶν στοιχείων φανερὸν ὅτι ἡ γῆ τὸν κατώτατον ἐπέχει τόπον.

p. 130b11 Εἰ τοιοῦτόν τι ἀποδέδωκεν.

Εἰ κέχρηταί τις ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι κοινῷ καὶ πᾶσιν ἐφαρμόζοντι, οὐ καλῶς, φησίν, ἀποδέδωκε· τὸ γὰρ ἴδιον ἐκείνῳ μόνῳ τῷ ὑποκειμένῳ δεῖ προσεῖναι, οὗ ἐστιν ἴδιον, καὶ διαχωρίζειν αὐτὸ ἀπὸ πάντων τῶν ἀνομοειδῶν, ὡς καὶ τὰ ἐν τοῖς ὅροις λαμβανόμενα. οἷον ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι, χωρίζω μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἑτερογενῶν τῶν ἀναγομένων

---

1 ὑπὸ a: ἀπὸ ABDP ἀποδίδωσι τὸ ἴδιον D post καὶ add. ἂν D post καὶ addiderim δίδωσιν cf. p. 386,19 post ἀνασκευῆς add. ποιεῖται a 2 post ἂν add. δ' B ἀπὸ BP ἔστιν omisso τὸ P 3 ποιῆται aP: ποιεῖται ABD 4 ἐπεὶ a Arist.: om. ABDP 5 τὸ (γὰρ add. a) ἐπίστασθαι aAD: om. BP τοῦτο D: om. aABP δύο σημαίνει aAD: σημαίνει γὰρ δύο BP 8. 9 ἔσται δὲ συμπίπτον i. e. p. 130a34 lemma in a 8 ἔπειτα — μὲν om. D 8. 9 εἴρηκε τὸ αὐτὸ ADP(C): τὸ αὐτὸ εἴρηται B et inv. ord. Arist. 10 — p. 381,13 aN: ἢ δι' ὀνόματος ἢ διὰ λόγου. p. 130b2 ἔπειτα μεταλάβοι ἀντὶ τῶν σωμάτων τὸ (τῶν B) οὐσιῶν (τῶν add. B) τοιωνδί (τόδε A, τουτέστι τριχῇ διαστατῶν (B, Pcorr.: διαστατὸν A, Ppr.: δι' αὐ D) μετὰ ἀντιτυπίας (cf. vv. 17. 18) ABDP 10 συμπίπτειν τὸ scripsi: inv. ord. aN 12 τὸ — πλεονάκις delevi 22 ἐν τῷ N: om. a

ἢ εἰς τὸ ποσὸν ἢ εἰς τὸ ποιὸν ἢ εἰς ἄλλην τινὰ τῶν κατηγοριῶν πλὴν τῆς οὐσίας, οὐ μὴν χωρίζω αὐτὸν καὶ ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν, οἷον βοός, ἵππου ἢ τινος τῶν λοιπῶν. πάλιν ἐὰν εἴπω ζῴου ἴδιον τὸ ἔμψυχον, κοινὸν ἀπέδωκα ἴδιον ἐμφαινόμενον καὶ τοῖς φυτοῖς. ἢ ὁ εἰπὼν ἐπιστήμης ἴδιον εἶναι ὑπόληψιν ἀμετάπειστον ὑπὸ λόγου, ἓν ὄν· οὗτος γὰρ χρῆται τῷ ἑνί, ὅπερ ἐν πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς οὖσιν· ἢ γὰρ τῷ γένει λέγονται ἕν, ὡς βοῦς, ἵππος, ἄνθρωπος, ἢ τῷ εἴδει ἕν, ὡς Σωκράτης καὶ Πλάτων, ἢ τῷ ἀριθμῷ, ὡς μονὰς ἢ τόδε τι ἄτομον, ἢ ἓν κατὰ συνέχειαν, ὡς ἅπας ὁ κόσμος. ὥστε οὐ καλῶς ἀποδέδοται κατὰ τοῦτο τὸ ἴδιον. [τὸ γὰρ ἴδιον χάριν γνώσεως τοῦ πράγματος λαμβάνεται, οὗ λέγεται ἴδιον εἶναι, καὶ δεῖ χωρίζειν τὸ εἶδος, οὗ ἐστιν ἴδιον, τῶν ἄλλων εἰδῶν, ὥσπερ καὶ ὁ ὁρισμός· τὸ δὲ ἓν καὶ ὂν ὡς πᾶσι παρακολουθοῦντα τοῖς οὖσιν οὐ χωρίζουσι τὸ εἶδος ἀπό τινων, εἴ γε λάβοι τι τούτων ἐν τῷ ἀποδεδομένῳ ἰδίῳ.]

p. 130b21 Οὐδενὶ κέχρηται κοινῷ.

Εἴη ἂν κατὰ τοῦτο καλῶς ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον, καθ' ὅσον οὐ πρόσκειταί τι πᾶσιν ὑπάρχον· ἐπεὶ τό γε ἀποδεδομένον οὐκ ἴδιον ζῴου ἀλλ' ἐμψύχου, ζῴου δὲ τὸ αἰσθητικόν, εἰ μὴ ἄρα ζῴου ἴδιον ὡς ἀεὶ ὑπάρχον.

p. 130b23 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ πλείω ἴδια ἀποδίδωσι τοῦ αὐτοῦ ὡς ἕν.

Εἰ πλείω τις, φησίν, ἀπέδωκεν ἴδια τοῦ αὐτοῦ μὴ προσδιορίσας ὅτι πλείω | ἀπέδωκεν, ἁμαρτάνει· διὸ καὶ ἀναιρεθήσεται. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς **191** ὅροις οὐ δεῖ πλείω λαμβάνειν παρὰ τὸν λόγον τὸν δηλοῦντα τὴν οὐσίαν, ὡς τὸ 'ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν πλατυώνυχον ὀρθοπεριπατητικόν' (περιττῶς γὰρ ἔχει κείμενα τό τε πλατυώνυχον καὶ τὸ ὀρθοπεριπατητικόν), οὕτως οὐδ' ἐν τοῖς ἰδίοις δεῖ πολλὰ ἴδια ἀποδίδοσθαι παρὰ τὸ ἓν ὄνομα τὸ σημαῖνον τὸ ἴδιον ἢ τὸν λόγον τὸν ποιοῦντα τὸ ἴδιον.

---

5 ὑπὸ scripsi ex Arist.: μετὰ aN λόγον a 7 ἤδει a 9 τὸ γὰρ — 13 ἰδίῳ Leo 14—18 ABDP: τὸ δὲ λέγειν ἴδιον τοῦ ζῴου τὸ ψυχὴν ἔχειν ἔοικε γραφικὸν εἶναι σφάλμα. (45) οὐ γὰρ ἠγνόησεν ὁ φιλόσοφος μὴ εἶναι ἴδιον τοῦ ζῴου τὸ ψυχὴν ἔχειν· κοινὸν γὰρ τοῦτο καὶ τοῖς φυτοῖς. κεῖσθαι γὰρ μᾶλλον ὀφείλει ζῴου ἴδιον εἶναι τὸ αἰσθητικὸν εἶναι ὡς τοῦ αἰσθητικοῦ μόνῳ τῷ ζῴῳ ἐφαρμόζοντος aN οὐδὲν B καλῶς — τὸ ἴδιον om. A 16 πᾶσιν ὑπάρχον AD: δ πᾶσιν ὑπάρχει BP τό γε ADP: τὸ γένος B 17 ζῴου (ante ἀλλ') om. D εἰ μὴ ADP: οὐ μὴν B ἴδιον post ὡς collocat D: om. P ante ὡς add. τὸ B 19 ἔπειτα — μὲν om. a 20 ὡς ἕν om. a 21—28 aN 22 ἀπέδωκεν a: ἀποδέδωκεν N 23 παρὰ in ras. N¹

p. 130b28 Ἀχρεῖον γὰρ γίνεται τὸ τοιοῦτον.

Ὅτι ὁ τὰ πλείω ἴδια ὡς ἓν ἀποδιδοὺς δῆλον ὡς ἕκαστον αὐτῶν οὐχ ἡγεῖται αὔταρκες εἶναι πρὸς ἰδίου ἀπόδοσιν.

Οἷον εἴ τις εἴποι πυρὸς ἴδιον εἶναι τὸ λεπτότατον καὶ κουφότατον· ἓν γὰρ τῶν δύο, ἢ τὸ λεπτότατον ἢ τὸ κουφότατον, περιττὸν καὶ ἀχρεῖόν ἐστιν. ἢ πάλιν ὁ εἰπὼν 'ὕδωρ ἐστὶ σῶμα ὑγρὸν ἐν ἀλλοτρίῳ εὐόριστον' ἓν μὲν ἴδιον ἀπέδωκε τῷ ὕδατι τὸ 'σῶμα ὑγρόν', ἕτερον δὲ τὸ 'ἐν ἀλλοτρίῳ εὐόριστον'· τὸ γὰρ ὕδωρ ἐν μὲν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἀόριστόν ἐστι καὶ διακέχυται, ἐν ἀλλοτρίῳ δὲ τόπῳ περιορίζεται, οἷον ἐν κυάθῳ ἢ ἄλλῳ τινί. ὁ γὰρ ἀποδοὺς πολλὰ ἔοικεν ἀγνοεῖν ὅτι πολλὰ ἀποδέδωκεν. ἐὰν δὲ ἀποδῷ ἴδιον εἶναι ὑγροῦ τὸ εἰς ἅπαν ἄγεσθαι σχῆμα, καλῶς ἐποιήσατο τὴν τοῦ ἰδίου ἀπόδοσιν· εἰ γὰρ ἐν στρογγύλῳ τινὶ ἐμβληθείη, στρογγυλῶδες καὶ αὐτὸ γίνεται· ὁμοίως καὶ εἰ εἰς ἄλλο τι σχῆμα ὁποιονοῦν.

p. 130b38 Εἰ αὐτῷ προσκέχρηται.

Πάλιν ἀνασκευάζοντα μὲν δεῖ, φησί, σκοπεῖν εἰ αὐτῷ προσκέχρηται τῷ ὑποκειμένῳ οὗ ἐστι τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον. οἷον ἀνθρώπου μὲν ἴδιον τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ἐὰν δὲ ἀποδῷ τις ἀνθρώπου ἴδιον τὸ 'ζῷον λογικόν', αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον ἔλαβεν ἐν τῷ ἰδίῳ, καὶ ἔστιν αὐτὸ ἄγνωστον καὶ ζητούμενον ὁμοίως τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ δὲ ἴδιον οὐκ ὀφείλει ἄγνωστον εἶναι· χάριν γὰρ γνώσεως τοῦ ὑποκειμένου εἴληπται.

p. 130b39 Ἢ τῶν αὐτοῦ τινι.

Τοῦτο οὐχ ἁπλῶς εἶπε· καὶ γὰρ ὁ καλῶς τὸ ἴδιον ἀποδιδοὺς προσχρῆταί τινι τῶν αὐτοῦ· τὸ γὰρ ἰδιόν τινος ἐκείνου τί ἐστιν. ἀλλ' ἔστι τὸ τῶν αὐτοῦ λεγόμενον, ὅταν τῶν τοιούτων τινὶ ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ἰδίου προσχρῆται, δ δι' αὐτοῦ ἐκείνου. οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδωσι, γνωρίζεται, ὡς διὰ τῶν παραδειγμάτων δηλοῖ. ὁ γὰρ ἀποδιδοὺς ζῴου ἴδιον οὐσίαν, ἧς

1—3 ABDP: om. aN 2 ὅτι BDP: ἐπεὶ A ὁ om. P ἕκαστον ABD: ἓν τῶν P 4—21 aN 10 an ὁ δὲ? 22 — p. 383,4 ABDP: ὁμοίως καὶ εἰ ληφθείη τι τῶν τοῦ ὑποκειμένου ὕστερον, (20) ἦγουν ὑστερογενὲς αὐτοῦ, ὡς ἴδιον αὐτοῦ, οὐ καλῶς ἀποδίδοται τὸ ἴδιον· τὰ γὰρ ὕστερα πιστοῦνται ἀπὸ τῶν πρώτων, οὐ μὴν τὰ πρῶτα ἀπὸ τῶν ὑστέρων. εἰ οὖν λαμβάνοιμέν τι τοῦ ὑποκειμένου ὕστερον ὡς ἴδιον αὐτοῦ, οὐκ ἔσται γνωριμώτερον οὕτως τὸ ἴδιον· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο ἡμῖν τὸ ὑποκείμενον διὰ τοιούτου ἰδίου γνώριμον. ὁ γὰρ εἰπὼν ἴδιον τοῦ ζῴου οὐσίαν, ἧς εἶδός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ἥμαρτε λαβών τι τοῦ ζῴου· μέρος γὰρ (25) ζῴου ὁ ἄνθρωπος καὶ ὑστερογενὲς αὐτοῦ aN 23 οὐχ ἁπλῶς BD: ἁπλῶς οὐκ AP καλῶς om. D post ἀποδιδοὺς add. οὐ B 24 et 26 προσκέχρηται BP 24 αὐτῶν AP ἔστι AP: ἔτι B: εἴη D 25 ante αὐτοῦ add. τοῦ B ὅταν ADP: ἔστι B 26 γνωρίζονται B 27 ἧς] νοῦν A

εἶδός ἐστιν ἄνθρωπος, ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ἰδίου προσχρῆται τῷ ἀνθρώπῳ, ὃ τοῦ ζῴου τί ἐστι καὶ δι' ἐκείνου γνωρίζεται· λέγομεν γὰρ τὸν ἄνθρωπον ζῷον τοιόνδε, πρὸς τὴν δήλωσιν αὐτοῦ τῷ ζῷον εἶναι προσχρώμενοι.

Εἰ δὲ μήτε αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ κέχρηται ἐν τῷ ἰδίῳ μήτε μηδενὶ τῶν αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου μερῶν, καλῶς ἂν ἀποδοίη τὸ ἴδιον· οἷον εἴ τις ἀποδοίη τοῦ ζῴου ἴδιον τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκεῖσθαι, καλῶς ἂν ἀποδοίη. ἀλλ' ἔστιν ἔνστασις τούτου· ἡ ψυχὴ γὰρ καὶ τὸ σῶμα ἑκάτερόν τι τοῦ ζῴου ἐστίν, ὥστε οὐκ ἂν εἴη καλῶς ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον. λύεται δὲ ἡ ἔνστασις οὕτως, ὅτι εἰ καὶ εἰσὶ μέρη τοῦ ζῴου τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχή, ἀλλ' οὐκ εἰσὶν ὑστερογενῆ τοῦ ζῴου ἀλλ' ἅμα· οὐδὲ γὰρ δυνατόν ἐστι νοῆσαι ζῷον μὴ εὐθὺς συνεπινοοῦντας καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα.

p. 131a12 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σκεπτέον ἐστί.

Τὰ μὲν γὰρ μὴ ποιοῦντα τὸ ἴδιον γνώριμον εἰς ἀνασκευὴν ληπτέον αὐτοῦ, τὰ δ' αὖ ποιοῦντα εἰς κατασκευήν. [εἰ μὲν γὰρ τὰ λαμβανόμενα ἐν τῷ ἰδίῳ ποιοῦσι τὸ ἴδιον γνωριμώτερον τοῦ πράγματος οὗ ἐστιν ἴδιον, καλῶς ἀποδέδοται τὸ ἴδιον, εἰ δὲ μὴ ποιοῦσι τὸ ἴδιον γνωριμώτερον, οὐ καλῶς ἀποδέδοται.]

p. 131a13 Ἀνασκευάζοντα μὲν εἴ τινι προσκέχρηται ἢ ἀντικειμένῳ ἢ ὅλως ἅμα τῇ φύσει.

Κειμένου ὅτι ἡ τοῦ ἰδίου ἀπόδοσις γνώριμον τὸ πρᾶγμα ποιεῖ, λέγει

---

1 ante ἄνθρωπος add. ὁ AB(CPu) προσχρήσεται BP 3 τοιονδὶ B ζῶον alterum AD: ζώω BP 4 post προσχρώμενοι add. καὶ ἄλλως. εἰ (ἢ A) αὐτῷ προσχρῆται οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδωσιν ἢ τῶν αὐτοῦ τινί. αὐτὸ μὲν (μὲν om. B) γὰρ ἑαυτῷ ὁμοίως ἄγνωστον, τὸ δέ τι τῶν (τῶν om. B) αὐτοῦ (τούτων B) ὕστερον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ (ἔσται τούτου P: ἂν τούτου B) γνωριμώτερον ABDP 5—12 aN 5 κέχρηται aN(C): χρῆται Arist. 6 ἂν ἀποδοίη a: ἂν ἀποδώσει N 13 ἄλλων] λοιπῶν a σκεπτέον ἐστί om. a ἐστί om. BD post ἐστί add. τῶν μὴ ποιούντων γνώριμον BP 14—18 aN 15 εἰ μὲν — ἀποδέδοται (18) Leonis 19. 20 lemma ante p. 384,10 καλῶς collocant ABDP: εἴ τινι προσκέχρηται ἢ ἀντικειμένῳ lemma in a 19 εἴ τινι] εἴ τι τινὶ προσκέχρηται· εἰ τινὶ μὴ B ἢ om. A 21—p. 384,4 τὰ ἐναντία ABDP: εἴ τινι, φησίν, ἀντικειμένῳ τῷ ἰδίῳ προσκέχρηταί τις εἰς τὴν τοῦ ἰδίου ἀπόδοσιν, οὐ καλῶς ποιεῖται τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἰδίου· τὰ γὰρ ἀντικείμενα ἅμα εἰσὶ τῇ φύσει, τὰ δὲ ἅμα τῇ φύσει ἢ ὕστερα οὐ ποιεῖ τὸ ὑποκείμενον γνωριμώτερον. διὰ τοῦτο τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιόν τινος (40) πρότερον (adde δεῖ) εἶναι τῇ φύσει καὶ γνωριμώτερον, ἵνα καὶ τὸ ὑποκείμενον ποιῇ γνώριμον. οἷον ὁ θεὸς τοῦ ἀγαθοῦ ἴδιον τὸ ἐναντίον τῷ κακῷ ἀντικείμενον ἔλαβεν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἰδίου καὶ διὰ τοῦτο ἁμαρτάνει· ἐχρῆν γὰρ αὐτῷ (αὐτὸ a) λαβεῖν πρότερον τῇ φύσει καὶ γνωριμώτερον εἰς τὴν τοῦ ἰδίου ἀπόδοσιν. ὡσαύτως καὶ εἰ λάβοι τὸ ἴδιον ὕστερον τῇ φύσει ὂν τοῦ ὑποκειμένου, ὡς εἴ τις εἴποι ἀνθρώπου ἴδιον τὸ νοῦν καὶ ἐπισήμην (45) δέχεσθαι ἢ τὸ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι· ταῦτα γὰρ ὕστερα τοῦ ἀνθρώπου. ἅμα δὲ τῇ φύσει οὐ μόνον τὰ ἀντικείμενά εἰσι κατὰ τὴν τῶν ἐναντίων ἀντίθεσιν ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν τῶν πρός τι aN 21 τοῦ ἰδίου ἡ P

[δὲ] ὅτι μὴ καλῶς ἀποδίδοται, ὅταν διὰ τῶν ὁμοίως ἀγνώστων ἢ διὰ τῶν ἀσαφεστέρων ἀποδιδῶται. ἔστι δὲ ὁμοίως μὲν ἀσαφῆ τὰ ἅμα τῇ φύσει ὄντα τοῖς ἀποδιδομένοις, ὥσπερ δὲ γνωρίσματα τὰ ὕστερον τῇ φύσει ὄντα. ἔστι δὲ τῶν ἅμα τῇ φύσει τῶν ἀντικειμένων τὰ πρός τι καὶ τὰ ἐναντία. ἐν γὰρ τῇ ἀντιφατικῇ ἀντιθέσει καὶ τῇ καθ' ἕξιν καὶ στέρησίν ἐστι τὸ μὲν πρῶτον τὸ δὲ δεύ|τερον· ἡ μὲν γὰρ κατάφασις τῆς ἀποφάσεως, 192
ἡ δὲ ἕξις τῆς στερήσεως. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις ἐπὶ τῶν πρός τι, εἰ μὴ διὰ τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τούτων ἥ τε τοῦ ὁρισμοῦ ἀπόδοσις καὶ ἡ τοῦ ἰδίου γίνεται· τούτοις γὰρ τὸ εἶναι ταὐτόν ἐστι τῷ πρός τί πως ἔχειν. ἢ ὡς ἐνδόξως λεγομένοις δεῖ προσέχειν τοῖς ἐνταῦθα. καλῶς δὲ πρόσκειται τὸ ἢ ὅλως ἅμα τῇ φύσει, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδιῃρημένα ἅμα τῇ φύσει.

p. 131a20 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ μηδενὶ προσκέχρηται μήτ' ἀντικειμένῳ.

Πόθεν οὖν ληπτέον τὰ ἴδια, εἰ μήτε ἐκ τῶν ἅμα μήτε ἐκ τῶν ὑστέρων μήτε ἐκ τῶν προτέρων, ἵνα μὴ γένηται ὅρος; ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων οὐ τῇ γνώσει ἀλλὰ τῷ πράγματι.

p. 131a27 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ μὴ ἀεὶ παρεπόμενον.

Ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ ἰδίου ἀπέκρινε μὲν τὸ πρὸς ἄλλο λεγόμενον ἴδιον καὶ τὸ ποτέ· ἐτήρησε δὲ ὡς κυρίως ἴδια λεγόμενα τό τε καθ' αὑτὸ καὶ τὸ ἀεί, περὶ ὧν καὶ τοὺς τόπους παραδίδωσι τοῦ καλῶς ἢ μὴ ἀποδίδοσθαι.

---

1 δὲ delevi καλῶς ABP: ἁπλῶς D ὅταν D: ὅτι A: ὅτι καὶ B: ὅτε ℳ P ὁμοίων A διὰ alterum om. D 2 ἀποδιδῶται D: ἀποδίδοται ABP 2. 3 τὰ ἅμα τῇ φύσει ὄντα post ἀποδιδομένοις collocat D: om. A 2 τὰ om. P 3 ἀποδεδομένοις A ὥσπερ BDP: ὡς πᾶν A γνωρίσματα BP: γνώρισμα AD ὕστερα P 4 ante πρός add. τε B 5 στέρησιν aB: στερήσει A: στέρησις D: στέρ^{η} P ἔστι DP: om. aAB 6 ἀποφάσεως BD: ἀντιφάσεως aAP 7 ἕξις^{α} D τῆς om. A ἐπιζητήσοι A: ἐπιζήτῃ P 8 τοῦ prius om. D 9 τῶι corr. e τὸ P 10 ἐνδόξως DP: ἐνδόξοις aAP προσέχειν] καὶ ἔχειν B καλῶς — 11 φύσει om. D δὲ a: om. ABP cf. n. ad p. 383, 19. 20 προσέθηκεν a 11 τὸ om. a ἢ] εἰ P ἐπεὶ A 12 ἅμα om. BP 14 post ἀντικειμένῳ add. ex Arist. μήτε ὅλως ἅμα τῇ φύσει μήθ' ὑστέρῳ a 15 οὖν AD: om. aBP 16 ante ὅρος add. ὁ A ἢ om. aB 18 εἰ τὸ μὴ ἀεὶ παρεπόμενον ἴδιον ἀποδέδωκεν lemma in a 19 ἐν — ἰδίου om. a: ἐν et τοῦ ἰδίου om. A μὲν om. P πρὸς] τε καὶ B 20 ἐτήρησε — 21 ἀεί] τοῦ κυρίως; ἰδίου τοῦ τε καθ' αὑτὸ δηλονότι καὶ τοῦ ἀεί a ἔστησε A: ἐ^{η}ρ P λεγόμενα ἴδια B 21 post ὧν add. ἰδίων B τοὺς om. a παραδίδωσι scripsi cf. p. 390,2: ἀποδίδωσι ABDP: παρέδωκεν a τοῦ — ἀποδίδοσθαι] τοῦ τε καλῶς ἀποδεδομένου ἴδίου καὶ τοῦ μὴ καλῶς a ἀποδεδόσθαι A

τοιοῦτος δὲ καὶ ὃν νῦν τίθησιν, εἰ τὸ ἀποδεδομένον ἴδιον μὴ ἀεὶ παρακολουθεῖ τῷ πράγματι οὗ ἀποδέδοται, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ὑπάρχει ποτὲ δὲ οὔ· τὸ γὰρ τοιοῦτον συμβεβηκὸς καὶ οὐκ ἴδιον. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν 'ὃ γίνεταί ποτε μὴ ὑπάρχον' εἶπεν ὃ γίνεταί ποτε μὴ ἴδιον. τὸ γὰρ τοιοῦτον οὐδ', ὅτε ὑπάρχει, ἴδιόν ἐστι διὰ τὸ μὴ ἀντιστρέφειν πρὸς τὸ οὗ λαμβάνεται ἴδιον· οὔτε γὰρ ᾧ ὑπάρχον καταλαμβάνεται τὸ οὕτως ἀποδοθὲν ἴδιον, κατὰ τούτου καὶ τὸ ὄνομα ἐξ ἀνάγκης ἀληθεύεται τοῦ πράγματος οὗ ἀπεδόθη ὡς ἴδιον, διὰ τὸ καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν, οὔτε ᾧ μὴ καταλαμβάνεται ὑπάρχον, κατὰ τούτου ἐξ ἀνάγκης οὐ ῥηθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος· ἐνδέχεται γάρ, ᾧ μὴ ὑπάρχει αὐτό, εἶναι. ἐπὶ δὲ τῶν ἰδίων, ἐφ' ὧν τὸ ἴδιόν τινος ἀληθές, καὶ τοὔνομα πάντως, καὶ οἷς μὴ ὄντως ὑπάρχει τὸ ἴδιον, οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος οὗ ἐστιν ἴδιον, καὶ εὐλόγως, εἴπερ τὸ ἴδιον μόνῳ ἐκείνῳ ὑπάρχει οὗ ἐστιν ἴδιον.

Προστίθησι τοῖς εἰρημένοις, ὅτι εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον ὡς ποτὲ μὲν ὑπάρχειν ποτὲ δὲ μὴ τῷ πράγματι, οὐδ' ὅτε ἀποδίδοταί τινος, ἔσται φανερὸν εἰ τότε ὑπάρχει αὐτῷ, εἴ γε τοιοῦτόν ἐστιν ὡς ποτὲ μὲν ἀπολείπειν καὶ χωρίζεσθαι αὐτοῦ ποτὲ δὲ ὑπάρχειν αὐτῷ. ὥστε οὐ σαφὲς οὐδὲ φανερὸν ⟨εἰ⟩ ὑπάρχει, εἰ ἐνδέχεται αὐτὸ καὶ μὴ ὑπάρχειν ποτέ· τὸ δὲ μὴ ὑπάρχον τινί, ὅτε μὴ ὑπάρχει, τότε λέγεσθαι αὐτοῦ ἴδιον ἀτοπώτατον. τὸ δὲ ποτὲ ἴδιον αὐτὸς μετὰ προσθήκης λέγει τοῦ ποτέ, ἁπλῶς δὲ οὔ, ὅτι μηδὲ κυρίως ἴδιον. οὗτος δὲ ὁ τόπος καὶ οἱ ἑξῆς οὐ μόνον τοῦ καλῶς ἢ μὴ λαμβάνεσθαί εἰσι δεικτικοί, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἰ ἴδιόν ἐστιν ἢ οὔ.

p. 131a32 Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις.

Ἔτι δέ, φησί, πρὸς τούτοις οὐδ' ὅτε τυχὸν ἀπέδωκέ τις τῷ Σω-

---

1 δὲ] οὖν ἐστιν a ἐκτίθησιν a ἀποδεδομένον aA: ἀποδιδόμενον BDP post ἀποδ. add. λέγων a 2 παρακολουθεῖ BP: παρακολουθεῖν A: παρακολουθείη a: compend. D ἀποδίδοται P post ἀποδ. add. ἴδιον a 3 δὲ alterum om. B 4 μὲν pro altero μὴ A 6 ὑπάρχον ex Arist. scripsi cf. vs. 9: ὑπάρχει aABD: ὑπάρχειν P 7 τοὔνομα B Arist. 8 ᾧ μὴ AB 9 ὑπάρχον ex Arist. scripsi ut vs. 6: ὑπάρχειν libri τοῦτο P 9. 10 τὸ ὄνομα D: τοὔνομα aABP Arist. 10 ᾧ A et corr. ex ὧ B αὐτὸ P: αὐτῷ aABD: αὖθις sive εἰσαῦθις conicio 11 ἀληθές D: ἀληθῶς aABP οἷς] ἐφ' ὧν a μὴ a: om. ABDP 12 ὄντως P: οὕτως aABD οὐδὲ τὸ] οὐχ ἕτερον P καὶ om. B 13 εἴπερ a: εἰ ABDP ἴδιον οὗ ἐστιν A 15 τῷ πράγματι ποτὲ δὲ μὴ a ὅτε aAD: ὅταν BP post ὅτε superscr. οὕτως D 15. 16 τινὶ a 16 ὑπάρχον A γε om. B 17 ποτὲ δὲ (δὲ N: om. a) ὑπάρχειν aN: om. ABDP 18 εἰ prius addidi αὐτῷ D μὴ om. B 19 ὅτε] οὔτε B αὐτοῦ scripsi: αὐτὸ aABP, superscr. D 20 δὲ scripsi: γὰρ libri post προσθήκης add. ἴδιον AB τοῦ ποτὲ aAD: τούτου BP ἁπλῶς — 21 ἴδιον om. A 21 ὅτι — ἴδιον om. a ὅτε P μηδὲ DP: μὴ B post κυρίως ἴδιον add. εἰς τὸ ῥητὸν (ῥηθὲν B) τοῦ αὐτοῦ τόπου. οὔτε γὰρ ἐφ' ᾧ καταλαμβάνομεν ὑπάρχον αὐτὸ (αὐτὸ ὑπάρχον D) καὶ ἑξῆς (ἐστὶν οὐκ ἂν add. B, sed parum liquet; fortasse ἔστ' οὔκουν): — τουτέστιν οὐκ ἀντιστρέφει ἢ πρὸς τὸ οὗ λαμβάνεται τὸ (τὸ om. D) ἴδιον τοῦ πράγματος οὐ (l. οὗ) λαμβάνεται ἴδιον. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. ἔπειτα (ἐπεὶ D) ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ μὴ (μὴ τὸ B) ἀεὶ παρεπόμενον ἴδιον ἀποδέδωκεν (ἀπέδωκεν D) BD οὗτος — 22 οὗ om. P δὲ alterum aN: om. ABD 22 καλοῦ B ἢ prius superscr. B post μὴ add. καλῶς a οὗ AD: μή aB 23 — p. 386,19 aN

κράτει τὸ κινεῖσθαι ἴδιον, ἔσται φανερὸν ὅτι ὑπάρχει τῷ Σωκράτει τὸ περιπατεῖν· οὐ μόνον γὰρ οὐκ ἔστιν ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ζητεῖται εἰ τῷ Σωκράτει ὅλως ὑπάρχει, εἴπερ τοιοῦτον ἀποδέδωκεν ἴδιον οἷον ἀπολείπειν, ἧγουν δ ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν· ἄδηλον γὰρ εἰ ὁ Σωκράτης περιπατεῖ. οὐ τοίνυν ἔσται σαφὲς καὶ γνώριμον τὸ ἴδιον, ὅπερ γίνεται καὶ μὴ ἴδιόν ποτε τοῦ ζῴου· ἐνδέχεται γάρ ποτε καὶ ἵστασθαι. οὗτος δὲ ὁ τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως.

p. 131ᵇ5 Ἔπειτ' ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ νῦν ἴδιον.

[Ἔπειτα, φησί, θεωρητέον ἀνασκευάζοντα εἰ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον οὐκ ἀεί ἐστιν ἴδιον ἀλλὰ νῦν· οἷον τὸ τὸν Σωκράτην καθῆσθαι μετά τινος οὐκ ἀεί ἐστιν ἴδιον ἀλλὰ νῦν, ὅτε κάθηται. εἰ γοῦν ὁ τοῦτο ἀποδιδοὺς οὐ διωρίσατο καὶ δῆλον ἐποίησεν ὡς νῦν ἴδιον τοῦτο λέγει, οὐ καλῶς ἀπέδωκεν. εἰ γὰρ οὐ προσέθηκε τὸ νῦν ἀλλ' ἀπολύτως εἶπε, φαίνεται δοξάζων τοῦτο ἀεὶ ἴδιον εἶναι τοῦ Σωκράτους· εἰώθαμεν γὰρ τὰ ἀεὶ ὑπάρχοντα ἀποδιδόναι ἴδια. εἰ δὲ παρὰ τὸ ἔθος οὐκ ἀποδέδωκε τὸ ἀεὶ ὑπάρχον ἴδιον ἀλλὰ τὸ νῦν, ἔδει αὐτὸν τέως προσδιορίσασθαι καὶ προσθεῖναι τὸ νῦν, ἵνα φανερὸν ποιήσῃ ποταπὸν ἴδιον ἀποδέδωκε. διὰ τοῦτο δέδωκεν οὗτος ἀφορμὴν τῷ προσδιαλεγομένῳ ἐπιτιμῆσαι καὶ μέμψασθαι αὐτόν. δεῖ γοῦν προσέχειν μὴ ἀφορμὰς διδόναι ἐπιτιμήσεως.]

p. 131ᵇ19 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τοιοῦτον ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον, ὃ φανερὸν μή ἐστιν ἄλλως ὑπάρχον ἢ αἰσθήσει.

Τουτέστιν εἰ πρὸς τὴν αἴσθησιν ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον καὶ οὐ πρὸς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος· τοῦτο γὰρ οὐ τὸ πρᾶγμα ὅ τι ἐστὶν ἐξηγεῖται, ἀλλὰ πῶς ἔχει πρὸς τὴν αἴσθησιν. διὸ καὶ συμβέβηκε τὴν τοιαύτην ἀπόδοσιν εἰς τὸν προειρημένον τόπον ἐμπίπτειν· τὸ γὰρ ἀεὶ οὐ διασώζει· ὅταν γὰρ ἔξω γένηται τῆς αἰσθήσεως, χωρίζεται αὐτοῦ δῆλον ὅτι τὸ ἴδιον.

---

3 ἀπολείπει N 5 immo εἴπερ 9—17 ἀποδέδωκε Leonis 10 μετά τινος Leo: superscr. N¹, ut videtur: om. a 11 οὐ aN: μὴ Leo 12 οὐ N Leo: om. a 15 post ἔθος add. τις Leo ὑπάρχον N Leo: ὑπάρχειν A 20—21 εἰ τοιοῦτον ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον lemma in a 20 ἀποδέδοται A: ἀπέδωκε D 21 ἄλλως ἔστιν P ὑπάρχειν B: ὑπαρ$^{\chi}$ A αἰσθήσεως A: σθήσει periit in D post αἰσθ. add. ἴδιον ἀποδέδωκεν ὃ φανερὸν μὴ ἔστιν ἄλλως ὑπαρ$^{\chi}$ ἢ αἰσθήσεως A: ἴδιον ἀποδέδωκεν B 22—26 ABDP: καὶ πάλιν ἀνασκευάζοντα, φησίν, εἰ τοιοῦτον ἀποδοθείη τὸ ἴδιον οἷον αἰσθητὸν ὂν οὐκ ἔστιν ἄλλως φανερὸν εἶναι ἢ δι' αἰσθήσεως, οὐ καλῶς ἀπεδόθη. ἅπαν (p. 193) γὰρ αἰσθητὸν μέχρις οὗ ὑποπίπτει τῇ αἰσθήσει, ἀντιλαμβάνεται τούτου ἡ αἴσθησις· ἐπὰν δ' ἔξω γένηται τῆς αἰσθήσεως, ἀφανὲς γίνεται. εἰ οὖν ἔξω τῆς αἰσθήσεως γένοιτο τὸ ὑποκείμενον, ἄδηλον εἰ ἔτι ὑπάρχει (corr. ex ὑπάρχοι N) ἴδιον διὰ τὸ τῇ αἰσθήσει μόνον γνωρίζεσθαι aN 22 εἰ B: οὐ P: om. AD 23 οὐ om. A 25 ἐμπίπτειν om. A οὐ — p. 387,1 ἴδιον initio paginae periit in P

p. 131b20 Οὐ γὰρ ἔσται καλῶς κείμενον τὸ ἴδιον. 193

Οὐ καλῶς φησιν ἀποδίδοσθαι καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἀποδιδόασιν, ἃ οὐχ οἷόν τε ἄλλως γνωρίσαι εἰ ὑπάρχει τῷ πράγματι ἢ δι' αἰσθήσεως· αἴτιον δὲ ὅτι τὰ αἰσθητὰ ἔξω γινόμενα τῆς αἰσθήσεως ἄδηλά ἐστιν εἴτε ἔτι ὑπάρχει εἴτε μή. εἰ γὰρ εἴη μέν τι ἴδιον, ⟨δῆλον⟩ ὅτι ἀεὶ ὑπάρχει τῷ πράγματι οὗ ἴδιον· τοῦτο δέ, αἰσθήσει μόνῃ γνωριζόμενον ὅτι ὑπάρχει τῷ πράγματι οὗ ἀπεδόθη ἴδιον εἶναι, ἄδηλον εἴτε ἀεὶ ὑπάρχει τῷ πράγματι εἴτε μή· ἄτοπον δὲ τοῦτο. γίνεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τούτων ὧν μὴ ἀεὶ οἷόν τέ ἐστιν αἰσθάνεσθαι· τῇ γὰρ αἰσθήσει μόνῃ τοῦτο γνωρίζεται, ᾗ οὐκέτι μετὰ δύσιν ἀντιληπτόν ἐστιν, ἢ εἰ καὶ ἔστιν, ἀλλ' οὐ ταύτῃ ᾗ καὶ πρότερον, ἀλλ' ἄλλῃ τε καὶ ἄλλῃ. ἔσται δὲ ἀληθὲς τοῦτο ἐπὶ τῶν μὴ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ παρακολουθούντων, τουτέστιν ἐφ' ὧν ἄδηλόν ἐστι καὶ ἀμφισβητούμενον εἰ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ παρακολουθεῖ τῷ πράγματι. εἰ γὰρ εἴη γνώριμον τῷ ἐξ ἀνάγκης αὐτὸ παρακολουθεῖν τῷ πράγματι, τὸ αἰσθητὸν [ἢ] τὸ ἀποδεδομένον οὐκ ἀνασκευασθήσεται. οἷον εἴ τις ἀποδοίη τοῦ ἡλίου ἴδιον τὸ ἡμεροφαὲς ἄστρον· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔπεται τῷ ἡλίῳ· ὥστε οὐκ ἔσται καλῶς ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον κατὰ τοῦτο· ἄδηλον γὰρ ἔσται τὸ τοιοῦτον ἴδιον δύνοντος τοῦ ἡλίου καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς φερομένου· οὐκέτι γὰρ ἡμεροφαὲς τότε ἐστὶ διὰ τὸ μὴ τὴν αἴσθησιν ἡμῶν ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ ἡλίου ὑπὸ γῆν φερομένου· ἔστ' ἂν γὰρ ὑπὲρ κορυφῆς τῶν ἀνθρώπων φέρηται, ἀντιλαμβάνεται τούτου ἡ αἴσθησις.

Κατασκευάζοντα δέ, φησίν, εἰ τοιοῦτον ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον σκοπεῖν, ὃ μὴ τῇ αἰσθήσει φανερόν ἐστιν, ἤτοι ὃ οὐκ ἔστιν αἰσθητόν, ὡς τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης ⟨δεκτικὸν⟩ τοῦ ἀνθρώπου ἢ τὸ γελαστικόν, ἢ ὃ αἰσθητὸν ὂν ἐξ ἀνάγκης [δ'] ὑπάρχον δῆλόν ἐστιν, ὅτι τοιοῦτον ἀπεδόθη, οἷον εἰ καὶ ἀντιλαμβάνεται τούτου ἡ αἴσθησις, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἕπεται τῷ ὑποκειμένῳ. οἷον ὁ θέμενος ἴδιον τῆς ἐπιφανείας ὃ πρῶτον κέχρωσται αἰσθητῷ τινι μὲν κέχρηται τῷ ἰδίῳ τῆς ἐπιφανείας, τουτέστι τῷ κεχρῶσθαι· τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ ἴδιον ᾧ κέχρηται, ὅ τι φανερόν ἐστιν ἀεὶ ὑπάρχον τῇ

---

1 ante lemma add. εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ αὐτοῦ ιβ' (δωδεκάτου D: om. B) τόπου ABD lemma om. a 2 post καλῶς add. οὖν a ἃ om. BP 4 δὲ] τὸ a αἰσθητικὰ A 5 ἔτι om. a γὰρ scripsi: δ' libri μέν τι scripsi: μὲν τὸ BDP: τὸ μὲν aA δῆλον addidi 6 post οὗ add. ὑπάρχει a δὲ B: δ' a: om. ADP αἰσθήσεως A μόνον aA 7 ὑπάρχει aAD: ἀπεδόθη ὑπάρχειν BP 7. 8 εἴτε μὴ τῷ πράγματι D 8 ἀεί, ut videtur, A 9 ἐστιν superscr. P: om. a τῇ] τὸ B μόνῃ post τοῦτο collocat a: om. B ᾗ — 11 τοῦτο] καὶ a ἢ D: ἢ A: ὁ B: ἢι corr., ut videtur, ex ἢι P 10 δύναμιν B ἢ εἰ scripsi: εἰ ADP: ἢ B ἢ AP 11 καὶ om. B τἀληθὲς A 12 τουτέστιν om. aA 13 καὶ alterum om. BP 14 εἰ — 15 πράγματι om. D τῷ—αὐτὸ a: τὸ—αὐτῷ ABP ἐξ] δι' B παρακολουθεῖν a: παρακολουθοῦν ABP 15 ἢ, quod delevi, ABDP: καὶ a τὸ alterum om. a ἀναγκασθήσεται B 16—21 huc transposui: ante οὐ καλῶς (2) collocant aN: om. ABDP 16 γὰρ scripsi: δ' aN 16 et 19 ἡμεροφαὲς N: ἡμεροφανὲς a cf. p. 93,8 22 — p. 388,16 aN 22 κατασκευάζονται a post δὲ fort. δεῖ sive δεῖν addendum, sed cf. p. 392,8. 9 23 ante ὃ prius add. ἢ N ὃ alterum a: om. N οὐ a 24 δεκτικὸν addidi 25 δ' om. Arist. ὑπάρχον N Arist.: ὑπάρχειν a 29 ὑπάρχον N: ὑπάρχειν a

ἐπιφανείᾳ, καὶ οὗ ἐξ ἀνάγκης ἡ αἴσθησις ἀντιλαμβάνεται. πρῶτον δὲ λέγεται κεχρῶσθαι ἡ ἐπιφάνεια, ἐπειδὴ τῆς ἐπιφανείας ἐν παντὶ σώματι οὔσης πρῶτον αὐτῆς ἀντιλαμβάνεται ἡ αἴσθησις καὶ διὰ τῆς ἐπιφανείας λέγεται ὁρᾶσθαι τὸ σῶμα.

p. 131ᵇ37 Εἰ τὸν ὅρον ὡς ἴδιον ἀποδέδωκε.

Πάλιν εἰ ἀπεδόθη ὅρος ἀντὶ ἰδίου, ἀνασκευασθήσεται τὸ τοιοῦτον ἴδιον ὡς μὴ καλῶς ἀποδεδομένον· οὐ γὰρ δεῖ τὸ ἴδιον δηλοῦν τὸ τί ἦν εἶναι, ἤγουν τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ἀλλ' εἶναι δεῖ ἐπουσιώδες. οἷον εἰ ἀποδοθείη ἴδιον τῆς ἰδέας τὸ εἶναι αἰτίαν τῶν δημιουργημάτων καὶ τῶν ἐν κινήσει, καὶ τῆς ἐπιστήμης ἴδιον τὸ ἀγνοίας εἶναι ἀποβολήν (ἡ γὰρ ἐπιστήμη γνῶσίς ἐστι), καὶ ἔτι ἀνθρώπου τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν· ἐν τούτοις γὰρ πᾶσιν ἀνασκευασθήσεται τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον ὅτι οὐ καλῶς ἀποδέδοται· οὐ γάρ εἰσι ταῦτα ἴδια ἀλλ' ὅροι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν σημαίνοντες· οἱ γὰρ ὅροι οὐσιώδεις, τὰ δὲ ἴδια ὀφείλουσιν εἶναι ἐπουσιώδη. εἰ δὲ ἀπεδόθη ἴδιον ἀντικατηγορούμενον μὲν καὶ ἀντιστρέφον πρὸς τὸ ὑποκείμενον μὴ σημαῖνον δὲ οὐσίαν, καλῶς ἀποδέδοται.

p. 132ᵃ10 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ μὴ εἰς τὸ τί ἐστιν ὁ θείς.

Εἰ ὁ θεὶς μὴ εἰς τὸ τί ἐστιν ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον, τουτέστιν εἰ μὴ προσῆψε τὸ γένος τῷ ἰδίῳ, τοῦ μὴ καλῶς ἀποδεδόσθαι δεικτικόν φησιν εἶναι τὸ μὴ γένος πρῶτον εἰλῆφθαι τούτου οὗ τὸ ἴδιόν τις ἀποδίδωσι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. δεῖ γὰρ ὡς ἐπὶ τῶν ὅρων οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων πρῶτον τὸ γένος λαμβάνοντα οὕτω προστιθέναι τούτῳ τὰ λοιπά, οἷς τῶν ἄλλων διαχωρίζεται· δεῖ γὰρ γνώριμον εἶναί τι τὴν φύσιν δ ἴδιον τοῦτο ἔχει.

Ὁ γὰρ θεὶς ἴδιον ζῴου τὸ ψυχὴν ἔχειν οὐκ ἀνῆξε τὸ ζῷον εἰς τὸ γένος αὐτοῦ· οὕτως γὰρ ὤφειλεν εἰπεῖν οὐσίαν ἔμψυχον πεφυκυῖαν εἶναι. εἰ οὖν ὁ τὸ ἴδιον ἀποδιδοὺς πρῶτον θεὶς καὶ ἀναγαγὼν τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ τί ἐστιν, ἤγουν εἰς τὸ γένος αὐτοῦ, [καὶ] μετὰ ταῦτα συνῆψε τῷ γένει

---

9 τὸ εἶναι scripsi: inv. ord. aN 17 ἔπειτα — μὲν om. a ὁ θεὶς — ἐστιν (18) om. AD 18 — 24 ABDP: ὥσπερ ἐν τῷ ὅρῳ λαμβάνομεν τὸ γένος, οὕτω καὶ ὅτε τὸ ἰδιόν τινος ἀποδίδομεν, ὀφείλομεν τὸ ὑποκείμενον τιθέναι καὶ ἀνάγειν εἰς τὸ τί (40) ἐστιν, ἤγουν εἰς τὸ γένος καὶ λαμβάνειν μὲν πρῶτον τὸ γένος καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ τοῦ ἰδίου προσάπτειν καὶ χωρίζειν τῶν ἄλλων. ὀφείλομεν γὰρ ἐν τῷ ἰδίῳ τοιαῦτα λαμβάνειν μετὰ τὸ γένος δυνάμενα χωρίζειν τὸ ὑποκείμενον ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων. ὥστε τὸ μὴ οὕτως ἔχον τὸ ἴδιον, ἐν ᾧ δηλονότι οὐκ ἐλήφθη τὸ γένος, οὐ καλῶς ἀπεδόθη aN 18 ὁ θεὶς μὴ P: μὴ ὁ θεὶς B 19 ἀποδίδοσθαι BP 20 τὸ μὴ AD: τὸ τὸ μὴ B: τὸ μὴ τὸ P πρῶτον AD, Ppr.: πρώτως B, Pcorr. τοῦ οὗ A 21 ἐστι prius om. P κατηγορούμενον scripsi: κατηγορεῖσθαι ABDP 22 τὸ BP: τὸ τοῦ A: τοῦ D προστεθῆναι P: καὶ τιθέναι B 23 τούτῳ BDP: καὶ A τι om. A 24 τῇ φύσει P post δ add. μὴ B ἔχει om. B 25 — 389, 14 aN 28 καὶ delevi συνῆψε] ψ in ras. N¹

τὸ ἴδιον ἢ τὰ ἴδια, καλῶς ἀποδέδωκεν, ὥσπερ ὁ ἀποδιδοὺς ἴδιον ἀνθρώπου τὸ ζῷον ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι. εἰ δὲ μὴ οὕτω ποιήσει, φανερὸν | ὅτι 194
οὐ καλῶς ἀπέδωκε τὸ ἴδιον.

p. 132ª23 Πότερον δ' ἴδιόν ἐστιν ὅλως.

Οἱ μὲν κατασκευάζοντες τόποι ὅτι καλῶς ἀπεδόθη τὸ ἴδιον ἤδη παρεδόθησαν, οἷον τὸ μὴ λαμβάνειν ὁμωνύμους φωνάς, τὸ ἀντιστρέφειν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὸ διὰ γνωριμωτέρων τοῦ ὑποκειμένου ἀποδίδοσθαι. ἅμα δὲ τούτοις καὶ οἱ ἀνασκευάζοντες τὰ μὴ οὕτως ἀποδιδόμενα ἴδια, ἤγουν εἰ δι' ὁμωνύμων φωνῶν ἐκφέρονται, εἰ μὴ ἀντιστρέφουσι πρὸς τὰ ὑποκείμενα, εἰ μὴ διὰ γνωριμωτέρων τοῦ ὑποκειμένου ἀποδίδονται, καὶ ὅσα ἄλλα οἱ προειρημένοι περιέχουσι τόποι. νῦν δὲ προτίθεται εἰπεῖν περὶ τοῦ ἁπλῶς καὶ κυρίως καλῶς· οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἀπηλλοτριωμένον τούτων καὶ μὴ ἔχον ὁμωνύμους φωνὰς ἤ τι τῶν εἰρημένων καὶ ἴδιον ῥητέον ἐξ ἀνάγκης.

p. 132ª24 Οἱ γὰρ ἁπλῶς κατασκευάζοντες τὸ ἴδιον ὅτι καλῶς κεῖται τόποι.

Τοὺς ἁπλῶς δεικνύντας τόπους ὅτι καλῶς τὸ ἴδιον ἀποδέδοται τοὺς αὐτοὺς εἶναί φησι τοῖς κατασκευάζουσι τόποις ὅτι ἰδιόν ἐστι τὸ ἀποδεδομένον. τὸ γὰρ ἴδιόν τινος ἀποδίδοται, ὅταν ἁπλῶς καλῶς καὶ ἀναμαρτήτως ἀποδοθῇ, ὥσπερ τὸ εὖ ἀποδεικνύναι οὐδὲν πλέον ἐστὶ τοῦ ἀποδεικνύναι, ὁμοίως καὶ τὸ εὖ φρονεῖν τοῦ φρονεῖν· οὕτω καὶ τὸ καλῶς ἀποδεδομένον ἴδιον οὐδὲν πλέον ἔχει τοῦ ἰδίου. διὸ ἐπὶ τῶν τοιούτων ὁ τοῦ εὖ ἁμαρτάνων ἁμαρτάνει καὶ τοῦ πράγματος.

p. 132ª26 Ἐν ἐκείνοις οὖν ῥηθήσονται.

Ἀντὶ τοῦ 'ἐν ἐκείνοις οὖν ὁμοίως ῥηθήσονται'· συναποδίδωσι γὰρ ἄμφω ἅμα.

---

1 ὁ N: om. a 2 ποιήσει scripsi: ποιήσεις aN 6. 7 ἀποδιδόμενον N: ἀποδεδομένον a 10 εἰ N: ἢ a 15. 16 lemma om. a 16 κεῖται om. P: χρῆται A 17 τοὺς — 18 ἀποδεδομένον ABDP: φησὶ δὲ τοὺς τόπους τοὺς ἁπλῶς, ἤγουν κυρίως, δεικνύντας ὅτι τὸ ἴδιον τοῦδέ τινος ὑποκειμένου καλῶς ἀποδέδοται τοὺς αὐτοὺς εἶναι τοῖς κατασκευάζουσιν ὅλως ὅτι ἰδιόν ἐστι τὸ ἀποδιδόμενον, τουτέστιν οὓς (an οἷς?) εἴρηκεν. ἐν ἐκείνοις οὖν, ἤγουν τοῖς ῥηθησομένοις, δειχθήσεται τοῦτο οὕτως ἔχον aN καλῶς om. A 18 τόπους A 18. 19 ἀποδεδομένον BP: ἀποδιδόμενον AD 19 τὸ D: τότε aABP γὰρ om. A ante ἴδιον add. τὸ a ἀποδέδοται a post ἁπλῶς add. καὶ a 21 ὁμοίως om. P καὶ alterum om. B 21. 22 ἀποδεδομένον a: ἀποδιδόμενον ABDP 22 ἐπὶ τούτων a 24 et 25 ῥηθήσεται a(f) 25 οὖν om. a οὕτως P συναποδώσει a 26 ἅμα om. a

p. 132a27 Πρῶτον μὲν οὖν ἀνασκευάζοντα ἐπιβλέπειν ἐφ' ἕκαστον.

Πρῶτον τόπον παραδίδωσιν ἀνασκευαστικὸν τοῦ τὸ ἀποδεδομένον τινὸς ἴδιον μὴ εἶναι ἴδιον αὐτοῦ τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιβλέψεως τῶν πραγμάτων, ὧν τὸ ἴδιον ἀποδίδοται. εἴτε γὰρ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιόν τινος μηδενὶ αὐτῷ ὑπάρχον φαίνεται, εἴτε ὑπάρχει μὲν παντί, μὴ μέντοι ᾗ ἐκεῖνό ἐστι μηδὲ μόνῳ, εἴτε μὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὑπ' αὐτό, οὐ τὸ ἴδιον ἀποδίδοται· ἂν γάρ τινι τῶν ὑπὸ τοῦτο, οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδοται, μὴ ὑπάρχῃ τὸ ἴδιον ᾗ ὑπάρχον μὴ ὑπάρχῃ κατὰ τοῦτο, καθ' ὅ ἐστιν ἐκεῖνο οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδοται, οὐκ ἔστιν ἴδιον. μόνου δὲ τοῦ τελευταίου τὸ παράδειγμα παρέθετο, ὅτι οὐκ ἔστιν ἴδιον τὸ μηδενὶ ὑπάρχον οὗ ἴδιον ἀποδέδοται ᾗ τὸ παντὶ μὲν ὑπάρχον μὴ μόνῳ δὲ ᾗ τὸ μὴ παντὶ ἀλλὰ τὸ παντὶ καὶ μόνῳ.

p. 132a28 Ἢ εἰ μὴ κατὰ τοῦτο ἀληθεύεται.

Τουτέστιν εἰ μή, ᾗ τοῦτό ἐστι τὸ ὑποκείμενον, ὑπάρχει αὐτῷ τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον· τοῦτο δ' ἂν ἴσον εἴη τῷ 'εἰ μὴ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχει'. ἐνδέχεται γὰρ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιόν τινος παντὶ μὲν ὑπάρχειν ἐκείνῳ οὗ

---

1 ἀνασκευάζοντα AD Arist.: ἀνασκευάζοντας aBP(DPuf) ἐπιβλέπειν ἐφ' ἕκαστον om. a: ἐφ' ἕκαστον om. P 2 παραδίδωσιν scripsi: ἀποδίδωσιν libri cf. p. 384,21, 400,11 ἀποδεδομένον aA: ἀποδιδόμενον BDP 3 τὸν om. P πραγμάτων scripsi: παραδειγμάτων libri 4 et 6 ἀποδέδοται BP 4 εἴτε — ἀποδίδοται (6) om. D τὸ alterum om. B αὐτῷ scripsi: αὐτῶν libri 5 ὑπάρχον aA: ὑπάρχειν BP φαίνεται B: φαίνοιτο aAP ὑπάρχει BP: ὑπάρχοι aA ᾗ ἐκεῖνο P (ᾗ ~ o in ras. P²): εἴη ἐκείνῳ οὗ A: ᾗ ἐκείνῳ ᾧ aB μηδὲ scripsi: μὴ libri 6 οὗ scripsi: οὖ libri post ἀποδίδοται add. οὐκ ἔστιν ἴδιον ut vs. 9 a an κἂν? 7 ὑπὸ τοῦτο scripsi: ὑπαρχόντων τούτω ABP: ὑπαρχόντων τοῦτο D: ὑπ' αὐτὸ a ἀποδέδοται aBP (δοται in mrg. P²) ante μὴ add. εἰ A μὴ om. P ὑπάρχῃ a et in ras. initio versus P²: ὑπάρχοι B: compend. AD τὸ ἴδιον ᾗ — 8 ἀποδίδοται om. P 7. 8 ᾗ ὑπάρχον aN: καὶ ABD 8 ὑπάρχῃ a: ὑπάρχει A: ὑπάρχον B: ὑπαρ$^{\chi}_{\vartheta}$ D καθό aAB: κα in ras. D¹ ἐστιν superscr. D ἐκεῖνο D: ἐκείνῳ A: ἐν ἐκείνῳ aB τὸ om. a 8. 9 ἀποδέδοται aB 9 τελευταίου ABDP: πρώτου a τὸ παράδειγμα B et omisso τὸ a: τὰ παραδείγματα ADP παρέθετο] πάρελθε. τὸ P 10 μηδὲν B ὑπάρχειν a post ὑπάρχον addendum videtur τῶν ὑπὸ τοῦτο cf. vs. 7 ἀποδίδοται Dpr. ᾗ τὸ — 11 μόνῳ] οἷον εἴ τις, φησίν, εἴποι ἴδιον εἶναι τοῦ γεωμέτρου τὸ ἀνεξαπάτητον εἶναι ὑπὸ λόγου· μηδενὶ γὰρ γεωμέτρῃ τὸ ἀνεξαπάτητον ὑπάρχει aN τὸ alterum AB: τῷ DP 11 δὲ om. P τῷ (ante μὴ et ante παντὶ) P 12 ᾗ εἰ — p. 391,1 μόνῳ] τὸ δὲ εἰ μὴ κατὰ τοῦτο ἀληθεύεται ἀντὶ τοῦ 'εἰ μὴ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ ἄλλοις εἴδεσιν'· ἐνδέχεται γὰρ τὸ ἀποδοθὲν ἴδιόν τινος παντὶ μὲν ὑπάρχειν τῷ εἴδει ἐκείνῳ οὗ ἀποδέδοται ἴδιον, μὴ μέντοι ἐκείνῳ μόνῳ ἐνεῖναι ἀλλὰ καὶ ἄλλοις aN 12 lemma om. D τοῦτο AP: τοῦ B ἀληθεύεται BP: ἀποδέδοται A post lemma add. ex Arist. ᾗ εἰ μὴ ἔστιν ἴδιον ἑκάστου αὐτῶν (sequentia induxit P) ᾗ εἰ μὴ κατὰ τοῦτο ἀληθεύεται ABP 13 τουτέστιν εἰ μὴ ᾗ superscr. D αὐτὸ P (ὸ P³) 13. 14 ἀποδεδομένον B 14 τοῦτο δ' (δὲ B) BDP: τόδε A ᾗ A εἰ post ὑπάρχει collocat P ὑπάρχει AP¹: ὑπάρχον B: ὑπάρχειν P²: compend. D 15 ὑπάρχον B: non liquet D

ἀποδέδοται ἴδιον, μὴ μέντοι ᾗ ἐκεῖνό ἐστι μηδὲ μόνῳ. οἷον ἐάν τις ἀνθρώπου ἴδιον ἀποδῷ τὸ βαδιστικόν· παντὶ μὲν γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ βαδιστικόν, οὐ μέντοι καὶ μόνῳ· καὶ γὰρ καὶ τὰ ἄλλα τῶν ζῴων βαδιστικά ἐστι.

Τὸ δὲ ἢ εἰ μὴ ἐστιν ἴδιον ἑκάστου αὐτῶν κατ' ἐκεῖνο οὗ τὸ ἴδιον ἀποδέδωκεν ἀντὶ τοῦ 'εἰ μή ἐστι τὸ ἴδιον καθ' αὑτό'. οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική'· τοῦτο γὰρ τὸ ἴδιον ὁ ἄνθρωπος οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἔχει, ἀλλὰ καθὸ ζῷον· τὸ δὲ ἴδιον καθ' αὑτό, ἤγουν καθὸ ἐκεῖνό ἐστιν, ὀφείλει ἴδιον ἀποδεδόσθαι. τῷ μέντοι γεωμέτρῃ τὸ ἀνεξαπάτητον οὐχ ὑπάρχει, ὅτι ἀπατᾶται ὁ γεωμέτρης ὑπὸ τοῦ ψευδογραφοῦντος ποτὲ μὲν δεικνύοντος τὰς δύο πλευρὰς τοῦ τριγώνου μείζους τῆς μιᾶς ποτὲ δὲ τὴν μίαν μείζονα τῶν λοιπῶν.

p. 132ª34 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ κατὰ παντὸς ἀληθεύεται καὶ κατὰ τοῦτο ἀληθεύεται.

Τουτέστι καθὸ τοῦτό ἐστιν ἀληθεύεται, ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ μόνῳ ὑπάρχειν.

p. 132ᵇ3 Εἰ μὴ καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται.

Τὸ μὲν εἰ καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται λέγοιτ' ἂν ἐπὶ τῶν μηδενὶ ἢ μὴ παντὶ ὑπαρχόντων, τὸ δὲ εἰ μὴ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα ἐπὶ τῶν ἐπὶ πλέον λεγομένων. εἶπε δὲ οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδοται· λόγος γὰρ γίνεται, εἰ μετὰ τοῦ γένους εἴη τὸ ἴδιον ἀποδιδόμενον.

p. 132ᵇ13 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος.

Ὅτι εἰ μὴ καθ' οὗ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ οὗ ἴδιον ἀπεδόθη κατηγορεῖται, ἢ ἔμπαλιν, οὐκ ἔστιν ἴδιον αὐτοῦ ὃ ὡς ἴδιον ἀποδέδοται. ἔστι μὲν οὖν τὸ δεικνύμενον διά τε τοῦ πρὸ αὐτοῦ τόπου καὶ διὰ τούτου δυνάμει τὸ αὐτό,

---

1 ἀποδέδοται BP cf. aN: ἀποδίδοται AD μηδὲν A οἷον — βαδιστικά ἐστι (3) aN: οἷον ἀνθρώπου τὸ ζῶον βαδιστικόν ABDP 4 — 11 aN 8 ἴδιον ἀποδεδόσθαι scripsi cf. p. 398,11: εἶναι ἀποδέδοται aN 9 γεωμέτρει Npr. (corr. N¹) 12 post δέ add. φησιν a πάντα P ἀληθεύεται aAB Arist.: ἠλήθευται DP 13 τούτου BP post ἀληθεύεται add. σκοπεῖν a 14 τουτέστι — ἀληθεύεται] ἤγουν καθό ἐστι τὸ ὑποκείμενον a ἐστιν om. P ὃ aBDP: οἷον A τὸ B 16 lemma om. a καθὸ A ὁ λόγος καὶ τοὔνομα B 17 τὸ μὲν (γὰρ a) — ἀληθεύεται aD: om. ABP 18 post εἰ add. καὶ P 19 ⟨λόγον δὲ⟩ εἶπε δι' conicio εἶπε — ἀποδίδοται om. a 19. 20 ἀποδίδοται A: ἀποδέδοται BDP 20 εἴη a: ἢ ABDP ἴδιον superscr. P¹ ἀποδιδόμενον P: ἀποδεδομένον aABD 21 — p. 392,7 ABDP: om. a δὲ AB Arist.: om. D: μὲν in ras. P² (fuerat δὲ) ὁ om. A 22 ante καὶ prius add. εἰ P, post καὶ B(DP) 23 ὅτι BP: ὃ D: καὶ A εἰ om. B τὸ prius in ras. P² τὸ alterum om. B: τοῦ P ἀπεδόθη BP: ἀποδοθῇ AD κατηγορῆται A 24 ἴδιον prius om. P ὃ scripsi: οὗ ABDP ἀποδέδοται BP: ἀποδίδοται AD οὖν om. P 25 τοῦτο P τῷ αὐτῷ B: non liquet P

διότι καὶ καθόλου τὸ ὡς ἴδιον ἀποδοθὲν οὕτω μάλιστα ἐλέγχεται, οὐ μὴν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπιβολήν· τότε μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἐπιβλέψεως τούτων, ὧν ἐλέγετο τὸ ἴδιον εἶναι, ὁ τόπος προῆλθεν, εἰ τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν ὑπάρχει τὸ δὲ ἕτερον οὔ. διὸ ἐπ' ἐκείνου μὲν ᾧ τὸ ὄνομα ὑπῆρχε, τὸ ἴδιον μὴ ὑπάρχον ἔδειξεν· ἐν γὰρ τούτοις μόνοις ἡ ζήτησις ἦν. ἔμπαλιν δὲ ἐπὶ τούτου· ᾧ γὰρ ὁ λόγος, τούτῳ τὸ ὄνομα ἐδείχθη μὴ ὑπάρχον· δεῖ δὲ καθ' ὧν τὸ ἕτερον ὑπάρχει, καὶ τὸ λοιπόν.

Κατασκευάζοντα οὖν καὶ δεικνύντα καλῶς ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον καὶ κατ' ἄμφω σκοπεῖν, ἤγουν καὶ εἰ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ εἰ καθ' οὗ τὸ ὄνομα, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται. ἔστι δὲ σαφέστερον εἰπεῖν τὸ μὲν 'εἰ μὴ καθ' οὗ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται' τοιοῦτον· οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ μουσικὸν εἶναι, ἀνασκευασθήσεται ὡς μὴ καλῶς ἀποδεδομένον· κατηγορεῖται μὲν γὰρ Σωκράτους τὸ ὄνομα ὁ | ἄνθρωπος, ὁ δὲ λόγος τοῦ ἰδίου, 195
ἤτοι τὸ μουσικὸν εἶναι, οὐκ ἀληθεύεται· οὐ γὰρ ἦν ὁ Σωκράτης μουσικός. τὸ δὲ 'εἰ μὴ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται'· οἷον εἴ τις ἀνθρώπου ἴδιον τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική' ἀποδοίη, ὁ μὲν λόγος, ἤγουν τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική', ἀληθεύεται κατὰ τοῦ βοὸς καὶ τοῦ ἵππου, ὁ δὲ ἄνθρωπος οὐδαμῶς. καὶ οὕτω μὲν ἀνασκευασθήσεται τὸ μὴ καλῶς ἀποδεδομένον ἴδιον. κατασκευασθήσεται δέ, εἰ καθ' οὗ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται· οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· τοῦ γὰρ Σωκράτους καὶ ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖται καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται, ἤγουν τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ ἐπεὶ ἐν τούτῳ ἀντιστρέφει τό τε ὄνομα πρὸς τὸν λόγον καὶ ὁ λόγος πρὸς τοὔνομα, διὰ τοῦτο καὶ τοῦτο προσέθηκεν, ἤγουν καὶ εἰ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται.

p. 132b19 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ ὑποκείμενον ἴδιον ἀποδέδωκεν.

Οὐ δεῖ, φησί, τὸ ὑποκείμενον ἴδιον ἀποδιδόναι τοῦ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ ἴδιον ἐνυπάρχειν δεῖ καὶ οὐκ ἐνυπάρχεσθαι, ὅτι τὸ αὐτὸ πλειόνων ἔσται καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἴδιον. εἰ γάρ τις εἴποι τὸ

---

1 διότι B: διὸ ADP τὸ] τε B 2 καὶ A: om. BDP (τό)τε μὲν γὰρ in ras. P² ἐπιβλέψεως om. P 3 τὸ prius P: om. ABD αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri 4 post διὸ add. καὶ B ἐκείνου μὲν ᾧ scripsi cf. vs. 6: ἐκείνων μὲν ὧν libri 5 ὑπάρχον AP: ὑπάρχειν BD ἦν om. B 5. 6 ἐπὶ τούτου AD: τοῦτο BP 6 ὧ D: οὗ A: ὁ BP ὁ om. BP τούτῳ AD: τοῦτο BP ἐδείκνυ B μὴ DP: μὲν AB ὑπάρχον A: ὑπάρχειν BP: compend. D 7 καθ' ὧν ABD: καθόλου εἰ e καθὸ, ut videtur, corr. P² 8—26 aN 8 post ἴδιον fort. δεῖ addendum, sed cf. p. 387,22. 23 10 ἀληθεύεται fort. e vs. 12 illatum: κατηγορεῖται Arist. (om. DP) 11 τὸ N: τῷ a 23 τὸ N: τοῦ a 27 ἔπειτα — μὲν om. a μὲν om. D 28 ἀποδέδωκεν — 29 ἴδιον om. D ἀποδέδωκεν aAP(DPf): ἀποδέδοται B: ἀπέδωκε Arist. 29 φησί a: om. ABP τῷ om. aA 30 ὑπάρχειν aA καὶ οὐκ ἐνυπάρχεσθαι] ἐν ἑτέρῳ, οὐχ ἕτερον ἐν αὐτῷ a 31 ἔσται, quod iam ex Arist. coniecerat Waitz Organ. II p. X, ABDP: ἐστὶν, sed ante ἴδιον, a διαφόρων Arist. (sed διαφερόντων q) εἴδει] ἀριθμῷ a τις εἴποι aN: om. ABDP

πῦρ ἴδιον τοῦ λεπτομερεστάτου σώματος, διὰ τί μὴ καὶ τοῦ κουφοτάτου καὶ τοῦ θερμοτάτου καὶ τοῦ καυστικωτάτου καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν οὕτως ὑπαρχόντων αὐτῷ; καὶ οὕτως ἔσται πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει τὸ αὐτὸ ἴδιον· δεῖ δὲ τῶν διαφερόντων τῷ εἴδει διάφορα καὶ τὰ ἴδια εἶναι. εἴ τις οὖν ἴδιον θείη τούτων πάντων τὸ πῦρ, οὐ καλῶς ἀποδοίη ἂν τὸ ἴδιον.

Εἰ δέ τις τοῦ ὑποκειμένου ἴδιον τὸ ἐν ὑποκειμένῳ θείη καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον ἴδιον μόνῳ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον, καλῶς ἂν ἀποδοίη τὸ ἴδιον. οἷον εἴ τις σῶμα τὸ βαρύτατον τῷ εἴδει ἀπέδωκε τοῦ ὑποκειμένου, ἤγουν τῆς γῆς, καλῶς ἀπέδωκε τὸ ἴδιον, ἐπεὶ καὶ κατὰ μόνης τῆς γῆς λέγεται τοῦτο καὶ ἀντιστρέφει. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ καὶ ὡς τὸ ἴδιον κατηγορεῖται, ἤτοι ὡς πέφυκε τὸ ἴδιον λέγεσθαι· πέφυκε δὲ λέγεσθαι κατὰ τὸ ἀντιστρέφειν. † εἰ οὖν λέγοντός τινος μὴ εἶναι τοῦτο ἴδιον γῆς, καλῶς ἂν κατασκευασθήσεται κατὰ τὴν τοῦ τόπου τούτου παράδοσιν.

p. 132b31 Γῆς ἴδιον σῶμα τὸ βαρύτατον τῷ εἴδει.

Τῷ εἴδει προσέθηκεν ἀντὶ τοῦ 'τῇ φύσει'· τῇ γὰρ οἰκείᾳ φύσει ἡ γῆ βαρυτάτη τῶν σωμάτων, εἰ καί τις εὑρίσκεταί ποτε διὰ πάθους κουφοτέρα γεγονυῖα.

p. 132b35 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ κατὰ μέθεξιν.

Οὐ δεῖ τὸ κατὰ μέθεξιν ὑπάρχον (τοῦτο γὰρ εἰς τὸ τί ἦν εἶναι συμβάλλεται· εἴη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον διαφορά τις κατά τινος ἑνὸς εἴδους λεγομένη) ὡς ἴδιον ἀποδιδόναι, τουτέστιν οὐ χρὴ τὴν οὐσιώδη διαφορὰν τὴν ἀντιστρέφουσαν ἑνὶ εἴδει ἴδιον λέγειν. διαφέρει δὲ τὸ νῦν εἰρημένον τοῦ τὸν ὁριστικὸν λόγον ὡς ἴδιον ἀποδεδωκότος τῷ τὸν ὁρισμὸν ἐκ πλειόνων διαφορῶν συγκεῖσθαι.

Εἰ οὖν τις ἀνθρώπου ἴδιον ἀποδέδωκε τὸ πεζὸν δίπουν, ἐπεὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο δηλοῖ, οὐκ ἔστι τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο ἴδιον. εἰ δὲ ἀποδέδωκεν ἴδιον τὸ μὴ κατὰ μέθεξιν καὶ μὴ οὐσιωδῶς ὑπάρχον τινί,

---

1 σώματος a Arist.: om. ABDP καὶ μὴ P τοῦ alterum om. P 1. 2 θερμοτάτου — κουφοτάτου D 2 τοῦ prius om. P πάντως A 3. 4 καὶ οὕτως — ἴδιον aN: om. ABDP 6—13 aN 8 ante σῶμα add. ἴδιον Arist. 12 fort. εἰπόντος οὖν [λέγοντος] cf. p. 399,7 14—17 ABDP: om. a 15 τῷ εἴδει AB: om. DP τῇ D: om. ABP 16 εἰ καί τις ADP: καὶ εἴτε B 18 εἰ κατὰ μέθεξιν ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον lemma in a post εἰ add. τὸ B 19—24 ABDP: πάλιν εἴ τις ἀποδώσει ὡς (ὁ add. N) ἴδιον τὸ κατὰ μέθεξιν προσόν τινι, ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον διαφορά ἐστιν οὐσιωδῶς ἑνυπάρχουσα τῷ (τὸ a) ὑποκειμένῳ καὶ εἰς τὸ εἶναι συμβάλλεται καὶ τὸν ὁρισμὸν τὸν δηλοῦντα τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκειμένου, οὐκ ἔσται ἴδιον τὸ οὕτως ἀποδεδομένον ἀλλὰ διαφορὰ οὐσιώδης. εἰ γὰρ καὶ ἡ οὐσιώδης διαφορὰ ἑνὶ μόνῳ εἴδει ὑπάρχει, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὸν τοῦ εἶναι λόγον συμβάλλεται, οὐκ ἔσται ἡ διαφορὰ ἴδιον aN 19 δεῖ] δὴ B ὑπάρχειν B: compend. A τοῦτο γὰρ om. B τὸ alterum superscr. B τί ἦν B Arist.: om. ADP 20 τὸ mutavit in τι P² τις] τισι D 21 λεγομένου A ἰδιον A 23 ἀποδεδωκότων B: ἀποδεδωκέναι conicio 24 διαφορῶν om. P 25 — p. 394,8 aN

διότι καὶ καθόλου τὸ ὡς ἴδιον ἀποδοθὲν οὕτω μάλιστα ἐλέγχεται, οὐ μὴν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπιβολήν· τότε μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἐπιβλέψεως τούτων, ὧν ἐλέγετο τὸ ἴδιον εἶναι, ὁ τόπος προῆλθεν, εἰ τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν ὑπάρχει τὸ δὲ ἕτερον οὔ. διὸ ἐπ' ἐκείνου μὲν ᾧ τὸ ὄνομα ὑπῆρχε, τὸ ἴδιον μὴ ὑπάρχον ἔδειξεν· ἐν γὰρ τούτοις μόνοις ἡ ζήτησις ἦν. ἔμπαλιν δὲ ἐπὶ τούτου· ᾧ γὰρ ὁ λόγος, τούτῳ τὸ ὄνομα ἐδείχθη μὴ ὑπάρχον· δεῖ δὲ καθ' ὧν τὸ ἕτερον ὑπάρχει, καὶ τὸ λοιπόν.

Κατασκευάζοντα οὖν καὶ δεικνύντα καλῶς ἀποδεδόσθαι τὸ ἴδιον καὶ κατ' ἄμφω σκοπεῖν, ἤγουν καὶ εἰ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ εἰ καθ' οὗ τὸ ὄνομα, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται. ἔστι δὲ σαφέστερον εἰπεῖν τὸ μὲν 'εἰ μὴ καθ' οὗ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται' τοιοῦτον· οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ μουσικὸν εἶναι, ἀνασκευασθήσεται ὡς μὴ καλῶς ἀποδεδομένον· κατηγορεῖται μὲν γὰρ Σωκράτους τὸ ὄνομα ὁ | ἄνθρωπος, ὁ δὲ λόγος τοῦ ἰδίου, 195
ἤτοι τὸ μουσικὸν εἶναι, οὐκ ἀληθεύεται· οὐ γὰρ ἦν ὁ Σωκράτης μουσικός. τὸ δὲ 'εἰ μὴ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται'· οἷον εἴ τις ἀνθρώπου ἴδιον τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική' ἀποδοίη, ὁ μὲν λόγος, ἤγουν τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική', ἀληθεύεται κατὰ τοῦ βοὸς καὶ τοῦ ἵππου, ὁ δὲ ἄνθρωπος οὐδαμῶς. καὶ οὕτω μὲν ἀνασκευασθήσεται τὸ μὴ καλῶς ἀποδεδομένον ἴδιον. κατασκευασθήσεται δέ, εἰ καθ' οὗ τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται· οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· τοῦ γὰρ Σωκράτους καὶ ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖται καὶ ὁ λόγος ἀληθεύεται, ἤγουν τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ ἐπεὶ ἐν τούτῳ ἀντιστρέφει τό τε ὄνομα πρὸς τὸν λόγον καὶ ὁ λόγος πρὸς τοὔνομα, διὰ τοῦτο καὶ τοῦτο προσέθηκεν, ἤγουν καὶ εἰ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα κατηγορεῖται.

p. 132b19 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ ὑποκείμενον ἴδιον ἀποδέδωκεν.

Οὐ δεῖ, φησί, τὸ ὑποκείμενον ἴδιον ἀποδιδόναι τοῦ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ ἴδιον ἐνυπάρχειν δεῖ καὶ οὐκ ἐνυπάρχεσθαι, ὅτι τὸ αὐτὸ πλειόνων ἔσται καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἴδιον. εἰ γάρ τις εἴποι τὸ

---

1 διότι B: διὸ ADP τὸ] τε B 2 καὶ A: om. BDP (τό)τε μὲν γὰρ in ras. P^2 ἐπιβλέψεως om. P 3 τὸ prius P: om. ABD αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri 4 post διὸ add. καὶ B ἐκείνου μὲν ᾧ scripsi cf. vs. 6: ἐκείνων μὲν ὧν libri 5 ὑπάρχον AP: ὑπάρχειν BD ἦν om. B 5. 6 ἐπὶ τούτου AD: τοῦτο BP 6 ᾧ D: οὗ A: ὁ BP ὁ om. BP τούτῳ AD: τοῦτο BP ἐδείκνυ B μὴ DP: μὲν AB ὑπάρχον A: ὑπάρχειν BP: compend. D 7 καθ' ὧν ABD: καθόλου εἰ e καθὸ, ut videtur, corr. P^2 8—26 aN 8 post ἴδιον fort. δεῖ addendum, sed cf. p. 387,22. 23 10 ἀληθεύεται fort. e vs. 12 illatum: κατηγορεῖται Arist. (om. DP) 11 τὸ N: τῷ a 23 τὸ N: τοῦ a 27 ἔπειτα — μὲν om. a μὲν om. D 28 ἀποδέδωκεν — 29 ἴδιον om. D ἀποδέδωκεν aAP(DPf): ἀποδέδοται B: ἀπέδωκε Arist. 29 φησί a: om. ABP τῷ om. aA 30 ὑπάρχειν aA καὶ οὐκ ἐνυπάρχεσθαι] ἐν ἑτέρῳ, οὐχ ἕτερον ἐν αὐτῷ a 31 ἔσται, quod iam ex Arist. coniecerat Waitz Organ. II p. X, ABDP: ἐστὶν, sed ante ἴδιον, a διαφόρων Arist. (sed διαφερόντων q) εἴδει] ἀριθμῷ a τις εἴποι aN: om. ABDP

πῦρ ἴδιον τοῦ λεπτομερεστάτου σώματος, διὰ τί μὴ καὶ τοῦ κουφοτάτου καὶ τοῦ θερμοτάτου καὶ τοῦ καυστικωτάτου καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν οὕτως ὑπαρχόντων αὐτῷ; καὶ οὕτως ἔσται πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει τὸ αὐτὸ ἴδιον· δεῖ δὲ τῶν διαφερόντων τῷ εἴδει διάφορα καὶ τὰ ἴδια εἶναι. εἴ τις οὖν ἴδιον θείη τούτων πάντων τὸ πῦρ, οὐ καλῶς ἀποδοίη ἂν τὸ ἴδιον.

Εἰ δέ τις τοῦ ὑποκειμένου ἴδιον τὸ ἐν ὑποκειμένῳ θείη καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον ἴδιον μόνῳ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον, καλῶς ἂν ἀποδοίη τὸ ἴδιον. οἷον εἴ τις σῶμα τὸ βαρύτατον τῷ εἴδει ἀπέδωκε τοῦ ὑποκειμένου, ἤγουν τῆς γῆς, καλῶς ἀπέδωκε τὸ ἴδιον, ἐπεὶ καὶ κατὰ μόνης τῆς γῆς λέγεται τοῦτο καὶ ἀντιστρέφει. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ καὶ ὡς τὸ ἴδιον κατηγορεῖται, ἤτοι ὡς πέφυκε τὸ ἴδιον λέγεσθαι· πέφυκε δὲ λέγεσθαι κατὰ τὸ ἀντιστρέφειν. † εἰ οὖν λέγοντός τινος μὴ εἶναι τοῦτο ἴδιον γῆς, καλῶς ἂν κατασκευασθήσεται κατὰ τὴν τοῦ τόπου τούτου παράδοσιν.

p. 132ᵇ31 Γῆς ἴδιον σῶμα τὸ βαρύτατον τῷ εἴδει.

Τῷ εἴδει προσέθηκεν ἀντὶ τοῦ 'τῇ φύσει'· τῇ γὰρ οἰκείᾳ φύσει ἡ γῆ βαρυτάτη τῶν σωμάτων, εἰ καί τις εὑρίσκεταί ποτε διὰ πάθους κουφοτέρα γεγονυῖα.

p. 132ᵇ35 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ κατὰ μέθεξιν.

Οὐ δεῖ τὸ κατὰ μέθεξιν ὑπάρχον (τοῦτο γὰρ εἰς τὸ τί ἦν εἶναι συμβάλλεται· εἴη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον διαφορά τις κατά τινος ἑνὸς εἴδους λεγομένη) ὡς ἴδιον ἀποδιδόναι, τουτέστιν οὐ χρὴ τὴν οὐσιώδη διαφορὰν τὴν ἀντιστρέφουσαν ἑνὶ εἴδει ἴδιον λέγειν. διαφέρει δὲ τὸ νῦν εἰρημένον τοῦ τὸν ὁριστικὸν λόγον ὡς ἴδιον ἀποδεδωκότος τῷ τὸν ὁρισμὸν ἐκ πλειόνων διαφορῶν συγκεῖσθαι.

Εἰ οὖν τις ἀνθρώπου ἴδιον ἀποδέδωκε τὸ πεζὸν δίπουν, ἐπεὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο δηλοῖ, οὐκ ἔστι τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο ἴδιον. εἰ δὲ ἀποδέδωκεν ἴδιον τὸ μὴ κατὰ μέθεξιν καὶ μὴ οὐσιωδῶς ὑπάρχον τινί,

---

1 σώματος a Arist.: om. ABDP καὶ μὴ P τοῦ alterum om. P 1. 2 θερμοτάτου — κουφοτάτου D 2 τοῦ prius om. P πάντως A 3. 4 καὶ οὕτως — ἴδιον aN: om. ABDP 6—13 aN 8 ante σῶμα add. ἴδιον Arist. 12 fort. εἰπόντος οὖν [λέγοντος] cf. p. 399,7 14—17 ABDP: om. a 15 τῷ εἴδει AB: om. DP τῇ D: om. ABP 16 εἰ καί τις ADP: καὶ εἴτε B 18 εἰ κατὰ μέθεξιν ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον lemma in a post εἰ add. τὸ B 19—24 ABDP: πάλιν εἴ τις ἀποδώσει ὡς (ὁ add. N) ἴδιον τὸ κατὰ μέθεξιν προσόν τινι, ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον διαφορά ἐστιν οὐσιωδῶς ἐνυπάρχουσα τῷ (τὸ a) ὑποκειμένῳ καὶ εἰς τὸ εἶναι συμβάλλεται καὶ τὸν ὁρισμὸν τὸν δηλοῦντα τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκειμένου, οὐκ ἔσται ἴδιον τὸ οὕτως ἀποδεδομένον ἀλλὰ διαφορὰ οὐσιώδης. εἰ γὰρ καὶ ἡ οὐσιώδης διαφορὰ ἑνὶ μόνῳ εἴδει ὑπάρχει, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὸν τοῦ εἶναι λόγον συμβάλλεται, οὐκ ἔσται ἡ διαφορὰ ἴδιον aN 19 δεῖ] δὴ B ὑπάρχειν B: compend. A τοῦτο γὰρ om. B τὸ alterum superscr. B τί ἦν B Arist.: om. ADP 20 τὸ mutavit in τι P² τις] τισι D 21 λεγομένου A ἰδίου A 23 ἀποδεδωκότων B: ἀποδεδωκέναι conicio 24 διαφορῶν om. P 25 — p. 394,8 aN

καλῶς ἀποδέδωκε· τὸ τοιοῦτον γὰρ οὐ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ ἀντικατηγορεῖται καὶ ἀντιστρέφει πρὸς τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ εἴ τις εἴποι ἴδιον τοῦ ζῴου τὸ αἰσθάνεσθαι πεφυκός. εἰ οὖν κεῖται τοῦτο ἴδιον εἶναι τοῦ ζῴου, ἐπειδὴ οὐ κατὰ μέθεξιν ἐνυπάρχει, ἄ
ἤγουν ἐπειδὴ οὐκ ἔστι διαφορὰ οὐσιώδης τοῦ ζῴου οὐδὲ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δηλοῖ (καὶ γὰρ ἀντικατηγορεῖται πρὸς αὐτὸ καὶ ἀντιστρέφει, ἐπειδὴ καὶ εἴ τι ζῷον, αἰσθητικόν, καὶ εἴ τι αἰσθητικόν, ζῷον), ἔσται λοιπὸν καλῶς ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον.

p. 133a12 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ μὴ ἐνδέχεται ἅμα.

Οὐκ ἴδιον τοῦ ἰδίου τὸ πρότερον ἢ ὕστερον εἶναι τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ τὸ ἅμα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ ἀεί· τὸ γὰρ ἴδιον οὔτε ὅρος ἐστὶν ἃ
οὔτε διαφορά, ἅ εἰσι πρότερα τῇ φύσει τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλ' ἅμα τε ὑπάρχει τῷ οὗ ἐστιν ἴδιον καὶ ἀεί. εἰ οὖν τὸ ἀποδιδόμενον ἰδιόν τινος μὴ ἅμα εἴη αὐτῷ, ἀλλ' ἢ πρότερον, πρὸ τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὑπάρχοι ἢ ὕστερον, ἤδη ὄντος ἐκείνου, εἰ καὶ τοὔνομα ἀληθεύεται κατ' αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ἴδιον τὸ ἀποδοθέν. οἷον εἴ τις θείη τοῦ ἀνθρώπου ἴδιον τὸ βαδίζειν ἐν ἀγορᾷ· πρῶτον γάρ ἐστι τὸ εἶναι ἄνθρωπον, εἶτα τὸ βαδίζειν ἐν ἀγορᾷ. ἃ
διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἔστιν ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου τὸ διὰ τῆς ἀγορᾶς βαδίζειν, ὅτι οὐκ εὐθὺς τῷ εἶναι ἄνθρωπον κατ' αὐτοῦ ἀληθεύεται καὶ τὸ διὰ τῆς ἀγορᾶς βαδίζειν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐμψύχῳ εἶναι, ὅτι ἦν ἔμψυχος καὶ κατὰ γαστρὸς ἔτι ὤν, ὅτε μήπω ἦν ἄνθρωπος. | ἢ οὖν τὸ τοιοῦτον 196
οὐδέποτε ἔσται ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου (ἐνδέχεται γὰρ καὶ ἄλλῳ τινὶ γενέσθαι, οἷον ἵππῳ ἢ βοΐ), ἢ εἰ γένοιτό ποτε ἴδιον, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ ἔσται ἴδιον. διὸ οὐ καλῶς ἀποδίδοται τοῦ ἀνθρώπου ἴδιον τὸ βαδίζειν ἐν ἀγορᾷ· τὸ γὰρ κυρίως ἴδιον καὶ μόνῳ ὀφείλει οὗ ἐστιν ἴδιον εἶναι καὶ ἀεί. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ διαφορὰ καὶ ὁ ὅρος μόνῳ τε ὑπάρχουσι καὶ ἀεὶ τῷ ὑποκειμένῳ, ὃ
διὰ τοῦτο πρόσκειται τῷ εἰ ἅμα ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ ὑπάρχει τὸ λεγόμενον ἴδιον τὸ μήτε ὅρος ὂν μήτε διαφορά· ταῦτα γὰρ οὐκ εἰσὶν ἴδια, ὡς

---

4 post ἴδιον add. μὴ N 9 εἰ μὴ ἐνδέχεται ἅμα ὑπάρχειν τὸ ἴδιον lemma in a 10 οὐκ ἴδιον — εἶτα τὸ βαδίζειν ἐν ἀγορᾷ (17) aN: οὐκ ἴδιον τὸ πρότερον ἢ ὕστερον τοῦ εἴδους ἀλλὰ τὸ ἅμα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον ἀεί, μήτε ὅρος ὂν (ὢν BP) μήτε διαφορά. ἐπεὶ γὰρ τὸ κυρίως ἴδιον ἀεὶ ὑπάρχει τῷ οὗ ἐστιν ἴδιον, ἐὰν τὸ ἀποδιδόμενόν (ἀποδεδομένον B) τινος ἴδιον (ἴδιον BP: om. AD) μὴ ἅμα ᾖ, ὅτε (οὔτε A) τὸ ὄνομα (τοὔνομα A) ἀληθεύεται κατ' (κατὰ τοῦ D αὐτοῦ καὶ αὐτό, ἀλλ' ἢ πρότερον πρὸ τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα ὑπάρχῃ ἢ ὕστερον ἢ (ἢ delendum cf. vs. 15) ἤδη ὄντος (εἴδει ὄντως P), οὐκ ἔστιν ἴδιον τὸ ἀποδοθέν ABDP 11 ὑπάρχειν scripsi: ὑπάρχον aN 15 κατ' scripsi: καὶ aN 18 οὖν a: γὰρ ABDP 19 τῷ aB: τὸ ADP ante ἄνθρωπον add. τὸν aABP: om. D 20 διὰ τῆς] δι' D τῷ] τῶ A ἔμψυχος aP: ἔμψυχον ABD 21 καὶ — ὤν om. P ἢ οὖν — p. 395,4 aN: τὸ γὰρ τοιοῦτον ἴδιον ἢ οὐδέποτε ἢ οὗ (οὐ om. P) τῶν αὐτῶν ἀεί. δεῖ δὲ τὸ κυρίως ἴδιον ἀεὶ καὶ μόνῳ (μόνως P) ὑπάρχειν τῷ πράγματι ABDP, sed post τῶν αὐτῶν ἀεὶ add. καὶ τὸ ἄλλοις ὑπάρχον (τῶ καὶ ἄλλων ὑπάρχειν P) τὸ οὕτως ἀποδοθέν. οὐδέποτε οὖ ἀπεδόθη ἴδιόν ἐστιν οὐδὲ τῶν (τῶ B) αὐτῶν (om. B) ἀεί BP 22 ἴδιον N: om. a. 27 εἰ N Arist.: om. a ὑπάρχειν a: compend. N

εἴρηται. οὕτω γοῦν ἀποδοθὲν τὸ ἴδιον, ὥστε μήτε πρότερον εἶναι τοῦ ὑποκειμένου μήτε ὕστερον ἀλλ' ἅμα τούτῳ καὶ ἀεὶ καὶ μήτε διαφορὰν μήτε ὅρον εἶναι, καλῶς ἔσται ἀποδεδομένον· καὶ εἴ τις θείη μὴ εἶναι τὸ τοιοῦτον ἴδιον, κατασκευασθήσεται δι' ὧν παραδίδωσιν ὁ τόπος.

5 p. 133a24 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τῶν αὐτῶν, ᾗ ταὐτά ἐστι, μή ἐστι τὸ αὐτὸ ἴδιον.

Τὸ ταὐτὸν λέγεται καὶ γένει καὶ εἴδει καὶ ἀριθμῷ καὶ ἀναλογίᾳ. ἄν τε δὴ ὡς γένους τινὸς ἴδιον ἀποδοθῇ, ἀνάγκη τὸ αὐτὸ πάντων τῶν αὐτῶν κατὰ τὸ γένος ἴδιον εἶναι, ἄν τε ὡς εἴδους, τῶν ὁμοειδῶν· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν τῷ ἀριθμῷ ταὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἀναλογίαν. ἂν δή τι μὴ ᾗ τινος τῶν αὐτῶν ᾧ ἀπεδόθη [τὸ] ἴδιον, οὐδ' ἂν οὗ ἀπεδόθη ἴδιον. οἷον ταὐτόν ἐστι διωκτόν τε καὶ αἱρετόν· τῷ γὰρ ἀριθμῷ· εἰ δή τις ἀποδοίη διωκτοῦ ἴδιον τὸ φαίνεσθαί τισιν ἀγαθόν, ἂν δειχθῇ τοῦτο μὴ ὂν τοῦ αἱρετοῦ ἴδιον (οὐ γὰρ τό τισι φαινόμενον ἀγαθὸν αἱρετὸν ἀλλὰ τὸ τῇ αὐτοῦ φύσει τοιοῦτον), οὐκ ἂν τοῦ διωκτοῦ ἴδιον εἴη.

Κατασκευάζοντα δὲ εἰ τοῦ αὐτοῦ ᾗ ταὐτόν ἐστι, καθὼς ἄνωθεν διείλομεν, τὸ αὐτό ἐστιν ἴδιον. χρῆται δὲ παραδείγματι ἐπὶ τῶν ἀριθμῷ ταὐτῶν, ἤγουν ὀνόματι μόνῳ διαφερόντων τῷ δὲ σημαινομένῳ, ἤγουν τῷ ὑποκειμένῳ, τῶν αὐτῶν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος καὶ ὁ βροτὸς ταὐτὸν τῷ ὑποκειμένῳ, ἤγουν τῷ ἀριθμῷ, κατὰ τὸ ὄνομα διαφέροντα. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων, εἴ τινα εἶεν τῶν πολυωνύμων, ὃ ἴδιον ἔχει τὸ κατά τι τῶν ὀνομάτων ὀνομαζόμενον, τὸ αὐτὸ ὀφείλει ἔχειν καὶ τὸ καθ' ἕτερον τῶν τοιούτων ὀνομάτων. τοῖς γὰρ αὐτοῖς καθό εἰσι ταὐτά, ἤγουν καθὸ ἄνωθεν διείλομεν, τὰ αὐτὰ ἴδια δεῖ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τῷ ἑνὶ ὑπάρχει, καὶ τῷ ἑτέρῳ ὑπάρξει, εἰ δὲ μὴ τῷ ἑνί, οὐδὲ τῷ ἑτέρῳ.

---

5 Ἔπειτα — μὲν om. a ἢ ταυτόν B 7 λέγεται post γένει collocat a καὶ] ἢ ubique a εἴδει — γένει DP ἀναλόγως A: κατὰ ἀναλογίαν a 7. 8 ἄν τε δὴ — ἀριθμῷ (12) ABDP: ἂν οὖν γένει τινὶ ἴδιον ἀποδοθῇ, ἀνάγκη αὐτὸ πάντων τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος εἰδῶν ἴδιον εἶναι, εἰ δὲ εἴδει τινί, πάντων τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος ἀτόμων. ἂν οὖν μὴ ᾖ, φησί, τινὸς τῶν αὐτῶν ἢ κατὰ γένος ἢ κατ' εἶδος οὗ (immo ᾧ cf. vs. 11) ἀπεδόθη ἴδιον, οὐκ ἂν εἴη ἴδιον τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον. ἀλλ' οὐδὲ εἰ μὴ τῶν αὐτῶν τῷ ἀριθμῷ· οἷον τὸ διωκτὸν ταὐτὸν τῷ αἱρετῷ (διωκτῶ N) ἐστι τῷ ἀριθμῷ aN 8 τὸ αὐτὸ DP: αὐτὸ A: ἀπὸ B 9 post εἴδους add. τινὸς BP 10 ταυτῶν AD cf. vs. 18 et p. 121, 26: ὡσαύτως BP ante κατ' add. ἄλλων AD 11 ᾧ BDP: οὗ A τὸ delevi οὗ BDP: οὐδὲ A ante ἴδιον alterum add. τὸ AD post οἷον add. τὸ D 12 δή] οὖν a ἀποδῶ B 13 ἂν δειχθῇ τοῦτο] δειχθείη δὲ a ὂν τοῦ] ὄντος P 14 αἱρετὸν ἀγαθὸν A αὐτοῦ a: αὐτοῦ ABDP 15 οὐκ ἂν οὐδὲ εἴη τοῦ δ. ἴ. a 16—26 aN: κατασκευάζοντα δὲ εἰ τοῦ αὐτοῦ ᾗ ταυτόν ἐστι ταυτὸ (superscr. D: ταυτὸν B) ἴδιον. εἰ (om. D: ἢ B) τῷ ὀνόματι μόνῳ (μόνῳ om. P) τὴν διαφορὰν ἐχόντων τῷ δὲ σημαινομένῳ καὶ τῇ φύσει τῶν αὐτῶν ἀλλήλοις ὑπαρχόντων μὴ τὸ αὐτὸ ἴδιον ἀποδέδωκε. τουτέστιν οὐκέτι (οὐκ ἔστιν P) ἰδιόν ἐστι (ἐστι om. P) τὸ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων τοῦ πολυωνύμου ἴδιον ὄν ABDP

p. 133a35 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τῶν αὐτῶν τῷ εἴδει.

Ὁ τόπος οὗτος καὶ ἀσαφῶς εἴρηται καὶ κατά τι ψευδής ἐστιν, ὡς ἐρεῖ καὶ αὐτός. τὸ μὲν οὖν τῷ εἴδει εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ 'τῷ γένει'. ὁ δὲ τόπος ἀνασκευαστικὸς ὢν τοιοῦτός ἐστι· τῶν τῷ γένει τῶν αὐτῶν, ταῦτα δέ ἐστι τὰ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέροντα, τούτων δὴ ἀνάγκη καὶ τὰ ἴδια τῷ γένει τὰ αὐτὰ εἶναι· εἰ γὰρ τοῦ ἀντιδιῃρημένου τὸ ἀντιδιῃρημένον ἴδιον, καὶ τοῦ ἀντιδιῃρημένου τὸ ἀντιδιῃρημένον, καὶ εἰ μή, οὔ. οἷον εἴ τις ἀποδοίη ἵππου ἴδιον εἶναι τὸ ἑστάναι ὑφ' ἑαυτοῦ, ἀνασκευασθήσεται μὴ ἴδιον εἶναι. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ταὐτόν ἐστι τῷ ἵππῳ κατὰ γένος, εἰ τοῦ ἵππου ἴδιόν ἐστι τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ ἑστάναι, εἴη ἂν καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἴδιον τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι· ταὐτὸν γὰρ τῷ γένει τὸ ἵστασθαι καὶ τὸ κινεῖσθαι· ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῦ ἀνθρώπου ἴδιον τὸ κινεῖσθαι· οὐδ' ἄρα τοῦ ἵππου ἴδιον ἂν εἴη τὸ ἑστάναι.

p. 133b5 Ἢ ζῷόν ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν τῷ συμβεβηκέναι.

Καθὸ τὸ συμβεβηκέναι ἑκάτερον αὐτῶν ἑκατέρῳ τῶν ὑποκειμένων ζῴων ἐστὶ συμβεβηκέναι. ἢ καὶ ἄλλως, κατὰ τί ταῦτα τὰ αὐτὰ προσέθηκεν· τὸ γὰρ ἑκάτερον αὐτῶν ζῴῳ ὑπάρχειν καὶ ζῴῳ συμ-

---

1 ἔπειτα — μὲν om. a 2 οὗτος om. D σαφῶς D ψεῦδος ABP 3 τὸ μὲν — γένει ABDP: καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι τὸ (τῷ a) εἴδει ἀντὶ τοῦ γένει παρέλαβεν. ὃ τινὲς τῷ ῥητῷ προσέθηκαν (hoc, quod coniecerat Waitz Org. II p. X, N: προσέθηκε a) σαφηνείας χάριν aN 4 ante τῷ add. ἐν B τῶν αὐτῶν DP: ταυτῶν aAB 5 δὴ om. a: δεῖν B 6 ταυτὰ BP et ante τῷ γένει a τοῦ διῃρημένου D 7 τὸ ἀντιδιῃρημένον om. BP οὔ ABDP (" in ras. P^2): ἐκεῖνο, μηδὲ τοῦτο a οἷον — 13 aN: οἷον ἀνθρώπου ἴδιον τὸ πεζὸν καὶ δίπουν, ἐπειδὴ (ἐπεὶ AP) καὶ ὄρνιθος τὸ πτηνὸν δίπουν. οὐκ ἀνθρώπου (αὐτοῦ AP) ἴδιον τὸ κινεῖσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ (ὑφ' ἑ. om. P^1, ἐστὶν P^2), ἐπεὶ μηδὲ (ἔστι δὲ μὴ B) ἵππου τὸ ἑστάναι ὑφ' ἑαυτοῦ. οὐκ ἀσφαλὴς δὲ ὁ τόπος· ἀνθρώπου μὲν γὰρ ἴδιον τὸ πεζὸν καὶ δίπουν, οὐ μὴν καὶ ἵππου τὸ πεζὸν τετράπουν ABDP 11 κινεῖσθαι a: ἑστάναι N 14 — p. 397,14 ABDP: τὸ δὲ ᾧ ζῴῳ ἐστὶν ἑκατέρῳ αὐτῶν τὸ συμβεβηκέναι τοιοῦτον ἂν εἴη· ἤγουν καθὸ τὸ συμβεβηκέναι, ἤγουν τὸ ἵστασθαι καὶ κινεῖσθαι, ἑκατέρῳ αὐτῶν, ἤγουν τῷ ἵππῳ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, καθὸ ζῴῳ, καὶ ἀμφοτέροις ἔνεστιν, ἤγουν ὁμογενέσι. ψευδῆ δέ φησιν εἶναι τὸν τόπον καὶ οὐκ ἀληθεύοντα ἐπὶ (40) πάντων ἐν τῷ κατασκευάζειν, ὅταν τὸ μὲν ἓν τῶν λεχθέντων ἰδίων εἴδει ἑνὶ ὑπάρχῃ, ὡς τὸ πεζὸν δίπουν τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ ἕτερον πολλοῖς, ὡς τὸ πεζὸν τετράπουν· ὁμογενὲς μὲν γάρ ἐστι τὸ πεζὸν δίπουν τῷ πεζῷ τετράποδι, ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μὲν πεζὸν δίπουν ἑνὶ εἴδει ὑπάρχει, τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ πεζὸν τετράπουν πολλοῖς, οὐ δύναται κατασκευασθῆναι. τότε οὖν ἔσται ὁ τόπος χρήσιμος πρὸς κατασκευήν, ὅταν ἑκατέρῳ τῶν ὁμογενῶν εἰδῶν ἑκάτερον τῶν ὁμογενῶν ἰδίων μόνῳ ἐκείνῳ ᾧ καὶ οὐ πλείοσιν aN 14 ᾗ A ζῶον ABDP(DPcu): ζῴῳ Arist. ἑκάτερον ABDP (Bu, pr. AB, rc. c): ἑκατέρῳ Arist. τῷ ABD, Pcorr. (Du, pr. c, corr. f): τὸ Ppr., Arist. 15 καθὸ — συμβεβηκέναι (16) om. P ἑκάτερον — ἑκατέρῳ BD: compend. A 16 ἐστὶ om. B καὶ om. A ἄλλως DP: ἄλλους AB τί ABP: τι D ταῦτα ταυτὸν A: ταυτὰ τὰ αὐτὰ P 17 an τῷ γὰρ?

βεβηκέναι· τοῦτο γὰρ εἴρηκε διὰ τοῦ ἢ ζῷόν ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν τῷ συμβεβηκέναι.

p. 133b11 Οὗτος ὁ τόπος ψευδής ἐστιν.

Τὸν τόπον λέγει ψευδῆ εἶναι· ὅταν γὰρ τὸ μὲν ἕτερον τῶν λεχθέν-
5 των ἰδίων τῶν ὁμογενῶν ἀλλήλοις ἑνὶ εἴδει ὑπάρχῃ τὸ δὲ ἕτερον πολλοῖς, οὔτε πρὸς ἀνασκευὴν οὔτε πρὸς κατασκευὴν ὁ τόπος χρήσιμος. τὸ γοῦν πεζὸν δίπουν ὁμογενές ἐστι τῷ πεζῷ τετράποδι· ἀλλ' εἰ τὸ πεζὸν δίπουν ἑνὶ εἴδει ὑπάρχει (τῷ γὰρ ἀνθρώπῳ), τὸ δὲ πεζὸν τετράπουν πλείοσιν, οὔτε, ἐπεὶ μὴ ἴδιον τὸ πεζὸν τετράπουν ἵππου, διὰ τοῦτο οὐδ' ἀνθρώπου ἴδιον
10 τὸ πεζὸν δίπουν, οὔτ', εἰ ἀνθρώπου ἴδιον τὸ πεζὸν δίπουν, διὰ τοῦτο καὶ ἴδιον ἔσται ἵππου τὸ πεζὸν τετράπουν. τότε οὖν ὁ τόπος ἐπὶ τῶν τοιούτων ἔσται χρήσιμος, ὅταν ὁμοίως ἀμφότερα τὰ ὁμογενῆ ἀλλήλοις ἑνὶ εἴδει ἑκάτερον ὑπάρχῃ ἢ μηδέτερον αὐτῶν ἑνὶ ὑπάρχῃ. δεῖ δὲ αὐτὰ καὶ ἀντίθεσίν τινα ἔχειν πρὸς ἄλληλα.

15 p. 133b15 Ἐπεὶ δὲ τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον πολλαχῶς λέγεται. 45

Τόπον τινὰ παραδίδωσι σοφιστικόν, ᾧ χρώμενοι οἱ σοφισταὶ πᾶν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιόν τινος ἀνασκευάζουσι καὶ δεικνύειν πειρῶνται ὅτι ⟨μὴ⟩ μόνῳ τούτῳ ὑπάρχει τῷ οὗ ἀπεδόθη ὡς ἴδιον. παραδίδωσι δὲ καὶ τοῦτον τὸν τό|πον ὥσπερ καὶ τὴν ἔνστασιν, ᾗ δεῖ χρήσασθαι πρὸς τοὺς σοφιστικῶς ἐπι- 197
20 χειροῦντας διδάξαι. ὁ δὲ τόπος τοιοῦτος, ὅθεν τὴν ἀφορμὴν τῆς ἐπιχειρήσεως λαμβάνουσιν· τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον πλεοναχῶς λέγεται· καὶ γὰρ καὶ γένει καὶ εἴδει καὶ ἀριθμῷ καὶ ἀναλογίᾳ. καὶ τὸ μέν τι καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ ταὐτόν ἐστιν, ᾧ ὑπάγοιτ' ἂν τὸ κατ' ἀριθμὸν

---

1 ἢ AP¹ (corr. P²) ἑκάτερον AD: ἑκατέρου BP 2 τῶ A cf. p. 396,14: τὸ BDP 3 post οὗτος add. δ' Arist. (om. Ac) 4 ὅτε B τὸ] τῶν A 5 ἰδίων scripsi cf. aN: ἴδιον ABDP εἴδει ἑνὶ A ὑπάρχῃ P: ὑπάρχει B: compend. AD 7. 8 εἴδει ἑνὶ δίπουν A 8 τῶ γὰρ ἀνθρώπω om. A δὲ om. B 9 post ἵππου add. οὐ P: οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἴδιον ἔσται ἵππου τὸ πεζὸν τετράπουν e vv. 10. 11 B διὰ τοῦτο om. A 10 ἀνου AD: ἂν ἢ (ἢ in ras. P²) P: ἂν δ B 10. 11 ἀνθρώπου — τότε om. B 12 οὕτως P ἀμφότερα ὁμοίως D ὁμοιογενῆ A 13 ὑπάρχῃ prius DP: ὑπάρχειν B: compend. A ὑπάρχῃ alterum P: ὑπάρχει B: compend. AD καὶ αὐτὰ B 15 τὸ alterum om. P πολλαχῶς λέγεται om. a 16 ante τόπον add. ἐνταῦθα a 17 κατασκευάζουσι a 18 οὗ aAP: ὧ BD ὡς superscr. B 19 ὥσπερ scripsi: οὔπερ libri καὶ τὴν ἔνστασιν ABDP: τῇ ἐνστάσει a ᾗ· δεῖ χρήσασθαι scripsi: ἤδη (P¹: δεῖ P²) χρήσασθαι BP: χρήσασθαι δεῖ AD: δεῖ χρῆσθαι a σοφιστικῶς om. a 20 δίδαξαι P (ἐ add. P²): δεικνύειν a post τόπος add. ἐστὶ aB 21 λαμβάνειν B post λαμβάνουσιν add. ὅτι a τὸ prius superscr. B 22 καὶ (post γὰρ) om. P post ἀναλογίᾳ add. ταυτὸν λέγεται B καὶ τὸ μὲν — p. 398,2 ἑτερωνύμων ABDP: καὶ τὸ μὲν ταὐτὸν (τῶ ἀριθμῶ καὶ τὸ μὲν ταὐτὸν add. N) τῷ τε ἀριθμῷ καὶ τῷ λόγῳ ἐπὶ τῶν πολυωνύμων λέγεται, ὡς τὸ λώπιον καὶ τὸ ἱμάτιον· ἓν γάρ εἰσι τῷ τε ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ. τὸ δὲ ταὐτὸν μὲν τῷ ὑποκειμένῳ, ἕτερον τῷ ἀριθμῷ, μὴ ταὐτὸν δὲ τῷ λόγῳ ἐπὶ τῶν ἑτερωνύμων εὑρίσκεται aN 22 τι καὶ om. A 23 λόγω — ὑποκειμένω B ὧ BP: ᾧ AD

ταὐτόν, τὸ δέ τι κατὰ τὸ ὑποκείμενον μόνον ταὐτὸν λέγεται, ὡς ἐπὶ τῶν ἑτερωνύμων· τούτων γὰρ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἕν τε καὶ ταὐτόν ἐστιν, ὁ μέντοι λόγος αὐτῶν οὐχ ὁ αὐτός, ὡς ἐπὶ ἀναβάσεως ἔχει καὶ καταβάσεως, ὅταν κατὰ ἑνός, τῆς κλίμακος, καὶ ἄμφω τὰ ὀνόματα λέγηται· τὸ γὰρ ὑποκείμενον ἕν ἐστιν, αὐτὴ ἡ κλίμαξ. λέγεται ταὐτὸν καὶ τὸ ὑποκείμενον μετὰ τοῦ συμβεβηκότος αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ, οἷον λευκὸς ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ. τὰ δὲ οὕτως λεγόμενα ταὐτὰ οὐχ ἁπλῶς ἐστι ταὐτὰ ἀλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ. τῷ δὲ λόγῳ ἕτερα· ἕτερος γὰρ λόγος ἀνθρώπου καὶ ἕτερος λευκοῦ ἀνθρώπου, καίτοι κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἕν ἐστιν ἄμφω. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον πλεοναχῶς λέγεται, χαλεπώτερον δοκεῖ τὸ ἑνὸς μόνου ἴδιόν τι ἀποδοῦναι· πᾶν γὰρ τὸ ὡς ἴδιόν τινος ἀποδοθὲν δοκεῖ οὐ μόνου εἶναι ἴδιον οὗ ἀπεδόθη.

p. 133b31 Κατασκευάζοντα δὲ ῥητέον ὡς οὐκ ἔστιν ἁπλῶς.

Δεῖ, φησίν, ἐνίστασθαι πρὸς τοὺς ἀνασκευάζειν βουλομένους οὕτω τὸ ἴδιον λέγοντας ὅτι μὴ ἁπλῶς ταὐτὰ μηδὲ ἁπλῶς ἕτερα τό τε ᾧ συμβέβηκε καὶ τὸ συμβεβηκὸς μετὰ τοῦ ᾧ συμβέβηκεν, ἀλλὰ τῷ μὲν λόγῳ ἕτερα τῷ δὲ ὑποκειμένῳ ταὐτά, καθ' ὃ καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδόθη· ταὐτὸν γὰρ τὸ ὑποκείμενον ἔν τε ἀνθρώπῳ καὶ λευκῷ ἀνθρώπῳ, ὁ μέντοι λόγος αὐτῶν ἕτερος. ὁ οὖν ἐπ' ἀμφοῖν, φησί, τὸ αὐτὸ ἴδιον ἀποδιδοὺς τὸ ἓν ὑποκείμενον εἰς δύο διαιρεῖ, ἄλλο μὲν ὑποκείμενον λέγων ἄλλο δὲ τὸ μετὰ τοῦ συμβεβηκότος. ὡσαύτως καὶ εἴ τις, φησίν, ἴδιον ἐπιστήμης ἀποδιδοίη τὸ ἀμετάπειστον ὑπὸ λόγου καὶ ἐπιστήμονος κατὰ τὴν ἐπιστήμην· ἔστι γάρ, φησίν, οὐχ ἕτερον τῷ ὑποκειμένῳ τὸ ἐπὶ τῶν ἕξεων λεγόμενον καὶ τὸ ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς ἕξεις διακειμένων· ταῦτα γὰρ τῇ πτώσει διαφέρει καὶ οὐ τῷ ὑποκειμένῳ.

[Σαφηνιστέον δ' ἔτι μᾶλλον περὶ τούτων. ἐπεί, φησί, τὸ ταὐτὸν πλεοναχῶς λέγεται, ὡς ἄνωθεν διείλομεν, ἔργον, φησίν, ἔχουσιν οἱ σοφιστικῶς

---

1 ταὐτῷ (ante τὸ) D 2 τούτων ex τοῦτο corr. P¹ ἐστιν a: λέγεται ABDP 3 post λόγος add. ὁ B αὐτοῦ A: τῶν ὀνομάτων a ἔχει post καταβάσεως collocat a ὅταν—κλίμαξ (5) aN: om. ABDP 4 ἑνός scripsi: μιᾶς aN κατ' ἄμφω conicio 6 αὐτῶν B τῷ om. AP 7 δὲ om. B: γὰρ a εἰσι a ταυτὸν (post ἐστι) D 7. 8 τῷ ὑποκειμένῳ, τῷ δὲ λόγῳ aN: om. ABDP 8 λόγος ἀνθρώπου DP: inv. ord. a: λόγος A: ἀνθρώπου B ἕτερος alterum aN: om. ABDP 9 τὸ (post κατὰ) om. a ante καὶ add. ἢ P τὸ (post καὶ) om. BD 10 χαλεπὸν a τὸ scripsi: τοῦ libri μόνου om. P 11 ἀποδιδόναι BD μὴ εἶναι μόνου a μόνω D εἶναι ἴδιον aP: εἶναι εἶναι A: εἶναι BD 13 lemma om. a 14 δεῖ AD: δεῖν δὲ B: δεῖν P: διὸ a πρὸς aN: om. ABDP ἀνασκευάζειν scripsi: κατασκευάζειν libri οὕτω aD: om. ABP 15 λέγοντας DP: λέγοντα a: compend. A: om. B post μὴ ἁπλῶς add. εἰσι a ταυτὰ—ἕτερα aA: ταυτὸν—ἕτερον BDP μηδὲ ἁπλῶς] ἢ a τε aD: om. ABP 16 τοῦ] τὸ P 19—25 aN: καὶ ἔστι τὸ ἀποδεδομένον ἴδιον ἀνθρώπου ἐπ' ἀμφοῖν ταὐτόν. ὡσαύτως καὶ ἐπιστήμης ἴδιον τὸ ἀμετάπειστον (ἀμετάπιστον P¹, corr. P²) ὑπὸ λόγου καὶ ἐπιστήμονος κατὰ τὴν ἐπιστήμην. ἔτι (ἔστι A) δέ φησι μηδὲ ταὐτὸν πάντῃ (sic B: ταυτὸν πᾶν τὸ AD: παντὶ ταυτὸν P) ἐπὶ τῶν ἕξεων καὶ τῶν κατὰ τὰς ἕξεις (ἕξιν P) διακειμένων εἶναι τὸ ἴδιον: διαφέρει γὰρ τῇ πτώσει ABDP 21 καὶ N: μὴ a 26—p. 399,25 aN

διαλεγόμενοι ἑνός τινος ἀποδιδόναι τὸ ἴδιον, χρώμενοι τῷ ταὐτὸν εἶναι τό τε συμβεβηκὸς καὶ τὸ ᾧ συμβέβηκε καὶ λέγοντες 'ὃ ὑπάρχει τινὶ ᾧ συμβέβηκέ τι, καὶ τῷ συμβεβηκότι μετὰ τοῦ ὑποκειμένου ὑπάρξει'. καὶ σαφηνίζει τοῦτο διὰ τοῦ παραδείγματος. εἶτά φησιν ἀνασκευάζεσθαι τὰ τοι- 30
5 αὗτα τῶν ἰδίων διὰ τῆς ἑτερότητος, λέγοντας ἄλλο μὲν εἶναι τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ καθ' αὑτό, δίχα δηλονότι τοῦ συμβεβηκότος, ἄλλο δὲ τὸ συναμφότερον· οἷον εἰπόντος τινὸς ἴδιον εἶναι ἀνθρώπου οὐσίαν ἐπιδεκτικὴν χρώματος διακριτικοῦ ὄψεως (τοῦτο γὰρ τὸ ἴδιον ὑπάρξει καὶ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ) ὁ ἀνασκευάζων ἐρεῖ ἄλλο μὲν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἄλλο δὲ τὸν
10 λευκὸν ἄνθρωπον, καὶ ἄλλο μὲν τὴν ἕξιν, οἷον τὴν ἐπιστήμην, ἄλλο δὲ τὸ 35
κατὰ τὴν ἕξιν, ἤγουν τὸν ἐπιστήμονα. τὸ δ' ἐφεξῆς προσκείμενον τὸ γὰρ τῇ ἕξει ὑπάρχον καὶ τὰ λοιπὰ ἀξίωμά ἐστι τῶν χρωμένων ἐπὶ τῶν τοιούτων τῇ ταὐτότητι τοῦ τε ὑποκειμένου καθ' αὑτὸ καὶ τοῦ ὑποκειμένου σὺν τῷ συμβεβηκότι. εἶτα τὸ ὑπόδειγμα τοῦ διὰ τῆς ἑτερότητος ἀποδει-
15 κνύντος τὸ οὕτως ἀποδιδόμενον ἴδιον κατασκευαστικόν ἐστι. κατασκευάζοντας γὰρ δεῖ λέγειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἁπλῶς, ἤγουν καθόλου, ἕτερον ἄνθρωπος 40
καὶ ἕτερον ἄνθρωπος λευκός, ἀλλὰ κατὰ τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ εἶναι. ἡ μὲν γὰρ οὐσία, καὶ ἄμφω, ὅ τε ἄνθρωπος καὶ ὁ λευκὸς ἄνθρωπος, ταὐτόν εἰσι, κατὰ δὲ τὸν ὁρισμὸν διαφέρουσιν· ὁ μὲν γὰρ ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ
20 καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ὁ δὲ λευκὸς ἄνθρωπος ταῦτά τε καὶ ἐπιδεκτικός χρώματος διακριτικοῦ ὄψεως. ἄλλως τε καὶ ὅτι οὐδὲ ὁ αὐτὸς ὁρισμός ἐστιν ἐπιστήμης καὶ ἐπιστήμονος, ἀλλ' ἐπιστήμη μέν ἐστιν ἡ ἀμετάπειστος, ἐπιστήμων δὲ ὁ ἀμετάπειστος· διαφέρουσιν οὖν οἱ ὅροι κατὰ τὰς πτώσεις. 45
πρὸς γὰρ τὸν σοφιστὴν τὸν κατὰ πάντα τρόπον ἐνιστάμενον δεῖ ἀντιτάσ-
25 σεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ ἀφ' ἑτέρων ὧν ἂν δύνῃ.]

p. 134ᵃ5 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ φύσει ὑπάρχον.

Φύσει ὑπάρχειν τισὶ ταῦτα λέγει, ὧν τὰ ὑποκείμενα, οἷς οὕτω λέγεται ὑπάρχειν, ἐπιδεκτικὰ μέν ἐστιν αὐτῶν, οὐ μὴν ἀεὶ αὐτοῖς οὐδὲ ἐξ ἀνάγ|κης ἐνεργείᾳ πάρεστιν· οὕτως φύσει τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει ἡ ἐπι- 198
30 στήμη (ὅτι γὰρ δεκτικός ἐστιν αὐτῆς, οὐχ ὅτι ἀεί ἐστιν ἐν αὐτῷ) καὶ τὸ

---

2 τὸ a: τῶ N 3 τῶ N: τὸ a 5 immo λεγόντων 17. 18 an τῇ — οὐσίᾳ? 21 καὶ ὅτι scripsi: inv. ord. aN 26 εἰ τὸ φύσει ὑπάρχον βουλόμενος lemma in a εἰ] ἢ A 27 ante φύσει add. ἢ B ὑπάρχειν DP: ὑπάρχον B: compend. A: ὑπάρχοντα a λέγεται P: δεῖ λέγειν a οὕτω] οὗ B 27. 28 ὑπάρχειν λέγεται P 28 δεκτικὰ D: δεικτικὰ B ἐστιν scripsi: εἰσιν libri αὐτῶν aD: om. ABP οὐδ' P: οὐδ' εἰ B 29 οὕτως AD: οὕτω a: οὕτε BP τοῦ ἀνθρώπου A ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ B 30 γὰρ om. D οὐχ ὅτι — λέγει (p. 400,4) ABDP: λέγεται φύσει ὑπάρχειν αὐτῷ τὴν ἐπιστήμην, οὐχ ὅτι ἀεὶ ἐνεργείᾳ ἐστὶν ἐπιστήμων. ἂν τοίνυν τὸ οὕτω τῇ φύσει ὑπάρχον τινὶ ὡς ἴδιον αὐτοῦ ἀποδῷ τῇ λέξει ὡς ἂν ἐνεργείᾳ αὐτῷ καὶ ἀεὶ παρόν (τοῦτο δ' ἂν γένοιτο μὴ προσθέντος ἐκείνου τὸ φύσει ἢ (5) ἄλλο τι δυνάμενον ἐνδείξασθαι τὸ δεκτικὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο οὗ τὸ ἴδιον ἀποδίδοται), οὐ καλῶς ἀποδίδωσι τὸ ἴδιον. ὅθεν καὶ ἀνασκευασθήσεται διὰ τοῦδε τοῦ τόπου aN ἐν αὐτῷ DP: αὐτῷ B: ἐνταῦθα A

γενειάσχειν καὶ τὸ πολιοῦσθαι. ἂν δή τις τὸ οὕτως ὑπάρχον τινὶ καὶ οὕτως ἴδιον αὐτοῦ ὂν ἀποδῷ τῇ λέξει ὡς ἀεὶ αὐτῷ ἐνεργείᾳ παρόν, μὴ προσθεὶς τὸ φύσει ἢ ἄλλο τι δ πρὸς τὸ δέξασθαι αὐτὸ ἐπιτηδειότητα σημαίνει, οὐκ ἂν τὸ ἴδιον λέγοι. οἷον εἰ ἁπλῶς τις εἴποι τοῦ ἀνθρώπου ἴδιον εἶναι τὸ πεζὸν δίπουν· τὸ γὰρ δίπουν ὡς ἀχώριστον αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ ὑπάρχον δοκεῖ λαμβάνειν ὁ οὕτως λέγων. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐν τῇ φύσει ὑπάρχει, ⟨εἰ⟩ καὶ κατὰ φύσιν αὐτῷ· ἐπεὶ ἔσται τις ἄνθρωπος καὶ οὐ δίπους. ἀλλ' οὐ κατὰ φύσιν. ὁμοίως οὐδὲ τὸ ἐπίστασθαι ἴδιον ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸ ἐπιστήμης εἶναι δεκτικῷ.

p. 134a18 Ἔτι ὅσα λέγεται ὡς κατ' ἄλλο τι πρῶτον.

Τόπον καὶ τοῦτον χρήσιμον πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ ἰδίου παραδίδωσι. τῶν γὰρ ὑπαρχόντων τισὶ τὰ μὲν πρώτως ὑπάρχει, τὰ δὲ οὐ πρώτως ἀλλὰ κατ' ἄλλο. ἐν δὲ τοῖς οὕτως ἔχουσι χαλεπόν φησιν ἀποδοῦναι τὸ ἰδιόν τινι αὐτῶν διὰ τὸ τὸ ἐπὶ τοῦ πρώτως ἔχοντος αὐτὸ ἀποδοθὲν ἁρμόζειν καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ πρώτως ἔχοντος αὐτό. καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος συμβήσεται οὐ καθ' οὗ ὁ λόγος καὶ τὸ ἴδιον ἀληθεύεται, κατὰ τούτου καὶ τοὔνομα τοῦ πράγματος ἀληθεύεσθαι. εἰ γὰρ εἴη τῆς ἐπιφανείας ἀποδιδόμενον ἴδιον τὸ κεχρῶσθαι, τὸ μὲν κεχρῶσθαι καὶ κατὰ σώματος κατηγορεῖται, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ἐπιφάνεια, ἧς ἴδιον ταὐτὸν ἀπεδόθη· οὐ γάρ ἐστι τὸ σῶμα ἐπιφάνεια. ἀλλὰ κἂν σώματος ἴδιον ἀποδοθῇ τὸ κεχρῶσθαι, καὶ κατὰ τῆς ἐπιφανείας κατηγορεῖται, οὐ μὴν καὶ τὸ σῶμα. δεῖται οὖν διορισμοῦ τινος τὸ οὕτως ἀποδιδόμενον τῶν τοιούτων ἴδιον,

---

1 γένει ἀσκεῖν A ὑπάρχον] ὄνομα ὑπάρχη B 2 ὃν] ὄνομα B ὡς ἀεὶ BDP: ὡσὰν A 3 προστιθεὶς AP τι ἄλλο B 3 P: οὕτε B: om. AD 4 λέγοι A: λέγηται D: σημαίνει B: σημαίνοι P εἴπη D ἴδιον εἴποι τοῦ (τοῦ postea add.) ἀνθρώπου, omisso εἶναι, B 5 αὐτοῦ] ὃν a 5. 6 ὑπάρχον αὐτῷ a 6 ὑπάρχειν B ante δοκεῖ add. ἀεὶ a post alterum οὕτως add. ἔσται B 7 ὑπάρχον B ⟨εἰ⟩ καὶ scripsi: καὶ ABDP: ἤγουν a αὐτοῦ A: om. a ἔστι a καὶ alterum ante τις collocat a 8 ἀλλ' οὐ κατὰ φύσιν om. a ἀλλ' οὐ D: ἀλλὰ ABP ὁμοίως — πρῶτον (10) initio paginae perierunt in P οὐδὲ] δὲ καὶ a 9 τὸ ἐπιστήμης εἶναι δεκτικῷ BD et, ut videtur, A (idem habuisse videtur P, in quo —ναι δεκτι— servata sunt): κατὰ τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν a 10 ὅσα λέγεται post πρῶτον collocat D post πρῶτον add. ex Arist. ἢ ὡς πρῶτον αὐτό BP 11 καὶ τοῦτον τὸν τόπον P: καὶ τούτων τὸ B παραδίδωσι scripsi: ἀποδίδωσι libri cf. p. 390,2 13 κατά τι ἄλλο B ἔχουσιν οὕτως D φησι τὸ ἀποδιδόναι τὸ B 14 τὸ τὸ aP (τὸ prius superscr. P^2, ὁ alterum in ras. P^2): τὸ B: τοῦ AD τοῦ] τῶν a ἀποδοθὲν — αὐτό (15) om. D 15. 16 συμβήσεται om. aA 17 ἀληθεύεσθαι ADP: ἀληθεύσει B: ἀληθεύσει τοῦ πρώτως ἔχοντος αὐτό a 17. 18 ἀποδιδομένον aB 18 ἴδιον post εἴη (17) collocat B καὶ a Arist.: om. ABDP post κατὰ add. τοῦ aAB(u) 19 κατηγορηθήσεται a ἐπιφανείας, omisso ἡ, B ἧς (εἰς A) — ἀπεδόθη om. a 20 ἀλλὰ — σῶμα (22) om. a ἀπεδόθη B 21 κατηγορεῖται om. P 22 τινος διορισμοῦ B οὕτως superscr. B ἀποδεδομένον B ἴδιον D: ἰδίων aABP

ὡς διὰ τῶν ἑξῆς δείκνυται. λόγον δὲ τὸ ἴδιον λέγει, ἐπεὶ εἶπε τὴν τοῦ ἰδίου ἀπόδοσιν μετὰ τοῦ γένους ποιεῖσθαι.

p. 134ª26 Συμβαίνει δ' ἐν ἐνίοις τῶν ἰδίων.

Πολυτρόπως, φησίν, ἁμαρτάνουσί τινες ἐν τῇ τῶν ἰδίων ἀποδόσει, μὴ προσδιοριζόμενοι κατὰ τίνα τρόπον ἀποδιδόασι ταῦτα, ἐπειδὴ ἐπιχειροῦσιν ἀποδιδόναι τὸ ἴδιον ἢ τὸ φύσει ὑπάρχον, ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὸ δεκτικὸν εἶναι αὐτοῦ τὸ ὑποκείμενον καὶ μὴ κατὰ τὸ ἐνεργείᾳ παρεῖναι, ἢ τὸ ἁπλῶς ὑπάρχον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον ἐνδεχόμενον, ἢ κατ' ἄλλους τρόπους, ὅσους δὴ καὶ ἀριθμεῖται, ὧν ἕκαστον διὰ τοῦ οἰκείου παραδείγματος δῆλον ποιεῖ. μὴ γὰρ διορισάμενός τις ἢ προσθεὶς ἐφ' ἑκάστου τῶν τοιούτων ἰδίων τὸν ἁρμόζοντα ἑκάστῳ τῶν τρόπων, οὓς κατὰ μέρος παρέθηκε, προσδιορισμὸν φανερὸν ὅτι ἁμαρτάνει καὶ οὐκ ἀποδίδωσι καλῶς ἐφ' ἑκάστου τὸ ἴδιον.

p. 134ª31 Καθάπερ πυρὸς τὸ λεπτομερέστατον.

Πάλιν εἴ τις, φησίν, ἴδιον τοῦ πυρὸς θείη τὸ λεπτομερέστατον καὶ μὴ διαστείλας χωρίσειε τὸ ἴδιον τὸ ὑπάρχον τῷ εἴδει, προσθεὶς τὸ τῷ εἴδει, ἁμαρτάνει· καὶ γὰρ εἰ προστεθείη τὸ τῷ εἴδει, δῆλον ὅτι ἐνὶ ὑπάρξει τῶν εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὸ πῦρ ὄντων.

p. 134ᵇ5 Μὴ προσθεὶς μὲν οὖν τὸ φύσει ἁμαρτάνει.

Νῦν καθόλου δείκνυσιν, ὅτι εἰ κατὰ πλείους τρόπους ὑπάρχει τὰ ὑπάρχοντά τισίν, ἀναγκαῖον τὴν τῶν ἰδίων ἀπόδοσιν μετὰ τοῦ οἰκείου τῇ ὑπάρξει διορισμοῦ ποιεῖσθαι· οὐ γὰρ ὑγιὴς ἡ χωρὶς διορισμοῦ ἀπόδοσις τῶν διορισμοῦ τινος δεομένων. διὸ καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων ἰδίων ἀνασκευασθήσεται διὰ τοῦ ὀφείλοντος κεῖσθαι προσδιορισμοῦ μὴ προστεθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ προσδιαλεγομένου.

---

1 ὡς om. A: ὃς a 1. 2 λόγον — ποιεῖσθαι om. a 4 — 13 aN: ἅπαντες (ἅπαντα AP) γὰρ ἐπιχειροῦσι τὸ ἴδιον ἀποδιδόναι ἢ τὸ φύσει ἴδιον ἢ τὸ φύσει ὑπάρχον ἢ τὸ νῦν ἢ εἴδει τινὶ ἢ ἁπλῶς ἢ κατ' ἄλλο ἢ πρῶτον ἢ τὸ ἔχειν ἢ τὸ ἔχεσθαι ἢ τὸ μετέχειν ἢ τὸ μετέχεσθαι (ἢ τὸ μετέχεσθαι om. B) ABDP 10 τοιούτων] ν in ras. 5 — 6 lit. N¹ 15 — 18 aN: οὐ γὰρ παντὶ πυρὶ (πυρὶ παντὶ B) τοῦτο ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν (ἀλλὰ omisso ἐν B) τῷ εἴδει αὐτοῦ ἐστι τοῦτο (ἀλλ' ἐν τῷ εἴδει add. B) ABDP 19 lemma om. a 20 — 25 post 13 collocant aN 20 καθόλου οὖν aN εἰ aAD: τὸ B: τῷ P post κατὰ add. τοὺς AD τρόπους aBD: τόπους AP ὑπάρχειν BP ὑπάρχει post 21 τισιν collocat D 21 τῶν ἰδίων om. a ἀποδίδωσιν Ppr. 22 προσδιορισμοῦ (ante ποιεῖσθαι) a post διορισμοῦ alterum add. τινος D 23 διὸ — προσδιαλεγομένου (28) aN: om. ABDP

p. 134b22 Μὴ διαστείλας δὲ τὸ τῷ εἴδει.

Οὕτως αὐτὸς εἶπεν ἐν Κατηγορίαις ἐπὶ τῆς οὐσίας, ὅτι ἴδιον τῆς οὐσίας τὸ "ἓν ἀριθμῷ ὂν δεκτικὸν εἶναι τῶν ἐναντίων"· οὐ γὰρ ὅτι πᾶσα οὐσία τοιαύτη, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῇ μόνῃ τὸ τοιοῦτον. ἀνάγεται δὲ τὸ τοιοῦτον ἴδιον εἰς τὴν τῆς ἀντιστροφῆς ἁμαρτίαν· οὐ γὰρ ἐφ' ὧν τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται. γῇ μὲν γὰρ καὶ ἡ τυχοῦσα βῶλος, βαρυτάτῃ δὲ οὐκέτι· καὶ πῦρ μὲν ἄνθραξ καὶ φλὸξ καὶ φῶς, λεπτομερέστατον δὲ μόνον τὸ φῶς.

p. 134b23 Τὸ γὰρ καθ' ὑπερβολήν.

Ἀποδιδοὺς ἐνταῦθα τὴν αἰτίαν τοῦ ἁμαρτάνειν τὸν οὕτως ἀδιορίστως ἀποδιδόντα τὸ ἴδιον, τὸ καθ' ὑπερβολήν φησιν οὐχ οἷόν τε ἐν πλείοσι θεωρεῖσθαι, καθάπερ τὸ κουφότατον τῷ πυρί.

p. 134b28 Οὐ γάρ ἐστιν ἓν εἶδος τοῦ πυρός.

Ὅτι ἐπὶ τῶν τῷ εἴδει ἀποδεδομένων ἰδίων, εἰ μὲν τὰ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος οὗ τὸ ἴδιον ἀποδέδοται σημαινόμενα ἑνὸς εἴη εἴδους, ὑγιὴς ἡ ἀπόδοσις, εἰ δὲ πλειόνων εἰδῶν, οὐκέτι ὑγιὴς ἡ προσθήκη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐχόντων, ἢ ὅτι τῷ εἴδει ἴδιον τὸ ἀποδοθέν· καὶ οὕτως ⟨γὰρ⟩ ἐνδέχεται ἁμαρτάνειν, εἰ μὴ προσδιορίσαιτο καὶ κατὰ τί μέρος τοῦ πράγματος. ἐπ' ἐνίων γὰρ οὐκ ἔχει οὕτως, ὡς ἐπὶ τοῦ πυρός, εἴ τις κουφότατον εἴποι τὸ πῦρ μὴ διαστείλας τὸ φῶς | ἐν τῷ 199
μὴ προσθεῖναι τὸ τῷ μέρει· πυρὸς γὰρ μέρη ἄνθραξ καὶ φλὸξ καὶ φῶς, ὧν ἕκαστον πῦρ λέγεται, ἀλλὰ τὸ φῶς μόνον ἐστὶ τὸ κουφότατον. κοινότερον δὲ νῦν καὶ τὸ φῶς πῦρ λέγει κατὰ δόξαν

---

1 lemma om. a 2 οὕτως ABDP: ἐπειδὴ γὰρ ὡς a αὐτὸς — ἴδιον τῆς οὐσίας a: εἶπε καὶ τῆς οὐσίας ἴδιον (δ add. BD) ABDP ἐν Κατηγορίαις] c. 5 p. 4a11 3 ἓν D Arist.: ἐν aABP δεκτικὸν εἶναι τῶν ἐναντίων aN: δεκτικὸν τῶν ἐναντίων ἐστίν DP: τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικόν B: δεκτικόν ἐστι τῶν ἐν αὐτῷ A: τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν Arist. οὐ γὰρ] οὐχ a ὅτι om. B 4 ἐν αὐτῇ μόνῃ τὸ τοιοῦτον] ἐν τῷ ἀτόμῳ οὐσίᾳ τοῦτο δυνατὸν εἶναι a 5 τῆς om. aB 7 οὐκέτι aA: οὐκ ἔστι BDP καὶ alterum om. P 9—12 aN: αἴτιον δὲ ὅτι τὰ (τὰ om. AP) καθ' ὑπερβολὴν οὐχ οἷόν τε ἐν πλείοσι θεωρεῖσθαι ABDP 12 καθάπερ τοῦ πυρὸς τὸ κουφότατον Arist. 13 ἐστιν ἓν P Arist.: ἕν ἐστιν B: ἕνεστιν a: ἓν AD 14 ἀποδιδομένων AD ἰδίων om. B ὑπὸ AD: ἀπὸ aBP 15 ἀποδίδοται B 17 ἡ — ἀποδοθέν] πλὴν προσκειμένου τῷ εἴδει a ἡ scripsi: ἢ BP: om. AD καὶ οὕτως — κουφότατον (23) aN: om. ABDP 18 γὰρ addidi 23 τὸ om. a λέγεται B. cuius in mrg. notata sunt haec: ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ δόξαν Πλατωνικὴν εἶδος τὸ φῶς ἐνταῦθα φησὶ τοῦ πυρός, αὐτὸ τοῦτο μὴ συντιθέμενον (αὐτὸς — συντιθέμενος Brandis Schol. p. 285b27)· φησὶ γὰρ ἐν ἄλλοις "εἰ πᾶν πῦρ σῶμα, τὸ δὲ φῶς οὐ σῶμα, οὐκ ἂν τὸ φῶς πυρὸς εἶδος"

τινῶν· ἐπεὶ αὐτῷ οὐ δοκεῖ πῦρ εἶναι τὸ φῶς, ὅτι μηδὲ σῶμα, πᾶν δὲ πῦρ σῶμα. ὁ δὴ λέγων πυρὸς τῷ εἴδει ἴδιον εἶναι τὸ λεπτομερέστατον οὐχ ὑγιῶς ἀποδίδωσι διὰ τὸ πλείω εἴδη εἶναι τοῦ πυρὸς καὶ ἑνός τινος αὐτῶν ἴδιον εἶναι, τοῦ φωτός, πυρὸς λεγομένου ἀλλ' οὐ τοῦ πυρὸς κοινῶς.

p. 134b30 Διὰ τοῦτο οὐ δεῖ, εἰ τῷ εἴδει προστεθείη, ἕτερον εἶναι εἶδος τοῦ λεχθέντος, ὅτι τοῖς μὲν μᾶλλον.

Ὅτι οὐ δεῖ ἐπὶ τῶν διαφερόντων τῷ εἴδει ἴδιον ἀποδίδοσθαι, ὅτι τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δὲ ἧττον ὑπάρξει. τοῦτο δ' οὐ δεῖ γίνεσθαι, ὅταν μὴ καὶ τὸ ὄνομα μᾶλλον κατηγορῆται καθ' οὗ καὶ τὸ ἴδιον ἀληθεύεται μᾶλλον. καθ' οὗ γὰρ τὸ βαρύτατον ἀληθεύεται μᾶλλον, κατὰ τούτου τὸ τῆς γῆς μᾶλλον ὄνομα κατηγορεῖται· ἡ γὰρ μᾶλλον γῆ βαρυτάτη· οὕτως γὰρ γῆς ἴδιον τὸ ἀποδιδόμενον γίνεται. εἰ δὲ μὴ καθ' οὗ τὸ ἴδιον μᾶλλον, καὶ τοὔνομα μᾶλλον, οὐκ ἔστιν ἴδιον, ὡς ἐπὶ τοῦ πυρός· οὐ γὰρ ᾧ τὸ λεπτομερέστατον ὑπάρχειν ἴδιον ἀπεδόθη, τούτῳ καὶ τὸ μᾶλλον πῦρ· διὸ οὐκ ἴδιον. τὸ μὲν γὰρ φῶς τὸ λεπτομερέστατον, μᾶλλον δὲ πῦρ ἄνθραξ καὶ φλὸξ τοῦ φωτός.

---

1 τινά D αὐτὸ A, Ppr. τὸ φῶς πῦρ εἶναι a post φῶς add. καὶ τὸ B οὐδὲ a 2 ὁ δὴ — 17 ABDP: διὰ τοῦτο δὲ πάλιν καὶ ὁ προσθεὶς τῷ εἴδει τοῦ λεχθέντος, ἤγουν τοῦ κουφοτάτου, (5) ἕτερον εἶδος ἴδιον εἶναι, οἷον τὸ λεπτομερέστατον, καὶ οὗτος ἁμαρτάνει· τὸ γὰρ λεπτομερέστατον καὶ ἄλλοις ἁρμόζει, τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δ' ἧττον. λέγει δὲ τὸ φῶς εἶδος τοῦ πυρὸς εἶναι κατά τινα δόξαν. οὐ γὰρ τοῖς πᾶσι δοκεῖ τὸ φῶς εἶδος εἶναι τοῦ πυρός· τὸ γὰρ πῦρ καὶ τὰ εἴδη αὐτοῦ, ὅ τε ἄνθραξ καὶ ἡ φλὸξ αὐτοῦ, σώματά εἰσι· τὸ δὲ φῶς ἀσώματον. καὶ πῶς ἂν εἴη εἶδος τοῦ σώματος τὸ ἀσώματον; φησὶν οὖν ὅτι ἐνίοτε καὶ ὁ τῷ (10) εἴδει προσθεὶς ἁμαρτάνει διὰ τὸ μὴ εἶναι ἓν εἶδος τοῦ λεχθέντος ἀλλὰ πλείονα. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν τοῦ πυρὸς εἰδῶν· ἓν γὰρ τούτων, τουτέστι τὸ φῶς, λεπτομερέστατόν ἐστι, τὰ δ' ἄλλα ἧττον λεπτομερῆ. διὰ τοῦτο τοίνυν, ὅταν προστεθῇ τῷ εἴδει, οὐ δεῖ εἶναι ἄλλο εἶδος παρὰ τὸ λεχθέν, ἀλλ' αὐτὸ καὶ μόνον. τοῦτο δὲ οὐ δεῖ γίνεσθαι, οἷον οὐ δεῖ ἀποδιδόναι ἴδιον μετὰ προσθήκης τοῦ τῷ (τοῦ τῷ scripsi: τοῦ N: τῷ a) εἴδει, οὗ πολλὰ τὰ εἴδη εἰσίν, ὅταν μὴ καὶ τὸ ὄνομα κατηγορεῖται (15) μᾶλλον κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, καθ' οὗ μᾶλλον ἀληθεύεται ὁ λόγος. ὁ μὲν γὰρ λόγος, τὸ λεπτομερέστατόν φημι, μᾶλλον ἀληθῶς κατηγορεῖται τοῦ φωτός, τὸ δὲ ὄνομα, ἤτοι τὸ πῦρ, οὐ κατηγορεῖται μᾶλλον τοῦ φωτός. ὡς γὰρ εἴπομεν, κατά τινα δόξαν τὸ φῶς πῦρ λέγεται, οὐ μέντοι κατὰ ἀλήθειαν. εἰ γὰρ τὸ ἴδιον κατηγορεῖται μᾶλλον, τὸ δὲ ὄνομα οὐ κατηγορεῖται μᾶλλον, οὐκ ἔσται ἴδιον τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον aN δὴ B: δὲ ADP 4 τινος BD: om. AP ἀλλ' — λεχθέντος (7) om. A 5 τοῦ D: om. BP 6 εἰ D: δὲ (?) τὸ superscr. P: om. B(ABc): ὅταν Arist. προστεθείη scripsi: προστεθῇ D Arist.: προσετέθη BP 6. 7 εἶναι εἶδος B Arist.: inv. ord. D: εἶδος P 7 τοῖς AD Arist.: τοῦ BP 8. 9 ὅτι — μᾶλλον om. D 11 καθ' οὗ — μᾶλλον om. D 13 βαρυτάτη B: βαρύτατον P: βαρυ$^{\tau\tau'}$ D: non liquet A γὰρ om. D ἀποδεδομένον P δὲ in ras. P^2 14 ἔστιν om. B 15 ὧ corr. e τὸ, ut videtur, P 16 φῶς γὰρ A

p. 135a1 Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ταὐτὸν εἶναι συμβήσεται.

Συμβήσεται δὲ πρὸς τούτοις, φησίν, ἐπὶ τῶν τοιούτων ἰδίων τὸ αὐτὸ πλειόνων ἴδιον, τοῦ τε ἁπλῶς καὶ κοινῶς λεγομένου, οἷον τοῦ πυρός, καὶ τοῦ μάλιστα τοιούτου ἐν τῷ κοινῷ, οἷον τοῦ φωτός· τοῦ μὲν γὰρ πυρὸς ἔσται ἴδιον, διότι ἀπεδόθη τούτου, τοῦ δὲ φωτός, ὅτι μάλιστα ὑπάρχει τούτῳ μὴ ὄντι μάλιστα πυρί. οὐ δεῖ δὲ ταὐτὸν ἴδιον εἶναι τοῦ τε γένους καὶ ἑνὸς εἴδους τῶν ὑπὸ τὸ γένος· ἔσται γὰρ τὸ αὐτὸ πλειόνων τε καὶ διαφερόντων ἴδιον.

Ταῦτα διευκρινήσας περαίνει λέγων, ὅτι ἄλλου μέν τινος οὕτως ἀποδιδόντος τὸ ἴδιον ἐπιχειρητέον ἀπελέγχειν αὐτόν, αὐτῷ δέ, ἤγουν σοί, οὐ δοτέον ἐστὶ ταύτην τὴν ἔνστασιν, τουτέστιν εἰ δὲ σὺ τοιοῦτον ἀποδοίης ἴδιον, οὐ δεῖ ἐπιφέρειν ἑαυτῷ τὴν ἔνστασιν, ἤγουν αἰτίαν διδόναι τῷ προσδιαλεγομένῳ ἐνίστασθαί σοι, ἀλλὰ δεῖ σε εὐθὺς διορίζειν, ὃν τρόπον ἀποδίδως τὸ ἴδιον, καθ' ἕνα τῶν ἐκτεθέντων.

p. 135a9 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ αὐτὸ αὑτοῦ ἴδιον ἔθηκε.

Γίνεται δὲ τοῦτο, ἐάν τις τὸ ἴσον δυνάμενον ὄνομα ἀντιμεταλαβὼν ὡς ἰδιόν τινος ἀποδιδῷ· ὃ μάλιστα ἐπὶ τῶν πολυωνύμων οἷόν τε γίνεσθαι. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἑκάστου ὄνομα τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἐστι δηλωτικόν (οὗ γὰρ ὁ ὁρισμὸς δηλωτικός, τούτου καὶ τοὔνομα), καὶ ὁ τοιοῦτον ἴδιον ἀποδιδοὺς τὸ τῆς οὐσίας αὐτοῦ δηλωτικὸν ὡς ἴδιον ⟨ἂν⟩ ἀποδοίη. κεῖται δὲ ὅτι τὸ τὸ εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν τινὸς δηλοῦν οὐκ ἴδιον· οὐ γὰρ ἦν ἴδιον τὸ σημαῖνον τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ ἐν τῇ τῶν προβλημάτων διαιρέσει ὁρικὰ εἶπεν εἶναι τὰ τοιαῦτα.

---

1 lemma a: om. ABDP 2 πρὸς (καὶ B) τούτοις BDP: πρ ὸ τούτων A: om. a ἐπὶ τῶν τοιούτων superscr. D ἰδίων aP: om. ABD 3 πλειόνων ἴδιον ABDP: καὶ ἓν ἴδιον εἶναι πλειόνων a post καὶ add. τοῦ B 4 τοιούτου — οἷον] ὄντος ἐν τῷ τοιούτῳ κοινῷ, ἤγουν a 5 διότι] ὅτι a τούτου BP: τούτῳ aA: compend. D 6 μάλιστα om. D τὸ αὐτὸ a: αὐτὸ B τε om. AD 7 post ἑνὸς add. τινος B 9 — 14 aN 15 ἔπειτα — μὲν om. a αὐτὸ aD Arist.: τὸ αὐτὸ ABP αὑτοῦ Arist.: αὐτοῦ ADP: ἑαυτοῦ aB(D) . 16 τοῦτο δὲ γίνεται a post ἴσον add. τῷ ὑποκειμένῳ a δυνάμει A ἀντιμεταλαβὼν P: ἀντιμεταλαμβάνων a 17 ἀποδίδωσι τινός D τε om. A 18 τῆς om. P post τῆς add. ἑκάστου a αὐτοῦ post δηλωτικὸν collocat a ὁ om. B: superscr. D 19 ὁ om. D ἀποδιδοὺς ἴδιον D 20 ὡς ἴδιον post ἀποδοίη collocat D ἂν addidi ἀποδίδωσι a κεῖται] c. 4 p. 132b35 post ὅτι add. καὶ A 21 τὸ prius om. AD ἦν om. BP 21. 22 σημαινόμενον B 22 εἶναι compend. in ras. P2 ἐν τῇ τῶν προβλημάτων διαιρέσει] i. e. Top. I 4 p. 101b21 sq. cf. Rose Arist. Pseudep. p. 127 ὁρικὰ N: ὁρικαὶ a: ὁριστικὰ ABDP

p. 135a16 Οἷον ἐπεὶ ὁ θεὸς ζῴου ἴδιον τὸ οὐσία ἔμψυχος.

⟨Ὁ θεὸς ζῴου ἴδιον τὸ οὐσία ἔμψυχος⟩ (δεῖ δὲ προσκεῖσθαι καὶ τὸ 'αἰσθητική') ἀντικατηγορούμενον ἀπέδωκεν οὐκέτι ἴδιον ⟨ὄν⟩· τοῦ γὰρ ζῴου τὸ 'οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική' ἀντικατηγορεῖται· πᾶν γὰρ ζῷον οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, καὶ πᾶσα οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ζῷον.

Ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις ἐπὶ τῶν λεγομένων ἑτερωνύμων, εἰ μὴ οἷόν τε θατέρου ἕτερον ἴδιον ἀποδίδοσθαι, οἷον τὸ σημεῖον, τὸ ἀμερές, τὸ ἐλάχιστον ἢ ἀδιάστατον· δοκεῖ γὰρ ἐπὶ τούτων καὶ τὰ σημαινόμενα διαφέρειν. οἷς δ' ἂν προσῇ καὶ σαφεστέρως καὶ γνωριμωτέρως, μᾶλλον ἐναρμόττει.

p. 135a20 Ἔπειτα ἐπὶ τῶν ὁμοιομερῶν σκεπτέον ἐστίν, ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ τοῦ ὅλου ἴδιον.

[Ἐπεὶ ἡ διαίρεσις ἡ ἀπὸ τοῦ ὅλου εἰς μέρη ἢ εἰς ὁμοιομερῆ γίνεται ἢ εἰς ἀνομοιομερῆ, παραδίδωσι τόπους καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοιομερῶν. καὶ ἀνασκευάζοντα μέν· εἰ ἀπεδόθη ἴδιον τοῦ ὅλου, τοῦτο δὲ οὐ προσαρμόζει καὶ τῷ μέρει, οὐ καλῶς ἦν ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον· ἢ εἰ δ τοῦ μέρους ἴδιον ἀπεδόθη, καὶ τῷ ὅλῳ οὐ προσαρμόζει, οὐ καλῶς εἴη ἂν ἀποδεδομένον τὸ ἴδιον. τοῦτο δὲ γίνεται ἐπί τινων, τὸ ἀποδιδόναι μὲν ἴδιον ἐπὶ τὸ σύμπαν ἐνίοτε ἀποβλέψαν|τα, τὸ δὲ ἀποδοθὲν ἴδιον μὴ προσαρμόζειν τῷ μέρει· οἷον τῆς θαλάσσης ἴδιον τὸ πλεῖστον ἁλμυρὸν ὕδωρ. τοῦτο δὲ οὐ προσαρμόζει τῷ μέρει· οὐ γὰρ ἂν σχοίης ἀποδοῦναι τῆς θαλάσσης τινὸς τὸ πλεῖστον ἁλμυρὸν ὕδωρ, ἐπειδὴ ἡ τις θάλασσα μόριόν ἐστιν ἐλάχιστον τῆς ὅλης. πῶς ἂν οὖν εἴποιμεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πλεῖστον; ὥστε οὐδ' αὐτῆς τῆς θαλάσσης εἴη ἂν ἴδιον τὸ ἀποδοθέν, ἐπεὶ οὐ προσαρμόζει καὶ τῷ μέρει. πολλάκις δ' ἂν ἀποδοίη τις ἴδιον τοῦ μέρους αὐτῷ μὲν τῷ μέρει ἐπισκεψάμενος ἴδιον ἀποδιδόναι μὴ προσαρμόζον δὲ καὶ τῷ ὅλῳ· οὐδὲ οὗτος ἀποδοίη ἂν τὸ ἴδιον καλῶς. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.]

Δῆλον ὅτι τῶν ὁμοιομερῶν τὰ μόρια πάντα ἀλλήλοις τε καὶ τῷ ὅλῳ τῆς αὐτῆς ἐστιν οὐσίας· διὸ καὶ ὁ αὐτὸς ὅρος τῷ τε ὅλῳ καὶ ἑκάστῳ τῶν μορίων αὐτοῦ ἐφαρμόζει. ἐπεὶ τοίνυν τοιαῦτα τὰ ὁμοιομερῆ εἶναι δοκεῖ, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ὁμοιομεροῦς τινος ἴδιον ἀποδεδομένον παντὶ ὑπάρ-

---

2—5 aN: προσθετέον τὸ αἰσθητική (B: αἰσθητικόν ADP), ἵνα ἀντικατηγορῆται ABDP 5—ἔμψυχος addidi 3 ὄν addidi 6 ζητήσειε a 7 θατέρῳ aA ἕτερον] θάτερον B ἴδιον om. aA 8 post ἢ add. τὸ a 9 προσῆκον B ἂν ἁρμόττοι B 10 ἐπὶ aBP Arist.: ἐκ AD σκεπτέον κτλ. om. a 11 συνόλου Arist. (sed ὅλου D, fort. pr. u) 12—26 aN 13 ἀπὸ scripsi cf. Ind.: ἐπὶ ut in lemmate aN 13. 14 καὶ ἀνασκευάζοντα μέν] scil. τόπον παραδίδωσι 15 καὶ superscr. N¹ 8 scripsi: τὸ aN 25 fort. οὐδ' ⟨οὖν⟩ 26 οὗτος a: οὕτως N 27 δῆλον om. a ὁμοιοτέρων P 28 ὅρος om. a 29 αὐτοῦ om. aB 29. 30 δοκεῖ εἶναι aB 30 ὁμοιοτέρου P ἀποδιδόμενον aP παντὶ AD: πάντως aBP

χει τῷ ὁμοιομερεῖ, ὁμοίως ὅλῳ τε καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ. ἂν δή τις τοιοῦτον ἴδιον τῶν ὁμοιομερῶν τινος ἀποδῷ, ὃ τῷ ὅλῳ μὲν ὑπάρχει τοῖς δὲ μέρεσιν αὐτοῦ μηκέτι, ἢ ἔμπαλιν, ἀνασκευάζομεν ὡς οὐκ ἔστιν ἴδιον τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον. δεῖ οὖν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον ὁμοιομεροῦς τινος καὶ τῷ ὅλῳ καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ὑπάρχειν. οὕτω γῆς ἴδιον τὸ κάτω φέρεσθαι κατὰ φύσιν· καὶ γὰρ κατὰ πάσης γῆς καὶ κατὰ τινὸς ἀληθεύεται· ἔστι γὰρ καὶ τῆς τινὸς γῆς, καθόσον ἐστὶ γῆ, ἴδιον τὸ κάτω φέρεσθαι κατὰ φύσιν, οὐ καθὸ ὁμοιομερής, ὥσπερ οὐδὲ τῆς πάσης καθὸ πᾶσα. τὸ δὲ ἔστι δὲ αὐτῶν ἴδιον κατὰ τὸ σύμπαν δηλωτικόν ἐστι τοῦ τε ὡς ὅλου λαμβανομένου καὶ τῶν μορίων ἑκάστου.

p. 135b7 Ἔπειτα ἐκ τῶν ἀντικειμένων σκεπτέον ἐστίν.

Ἐκ τῶν ἀντικειμένων παραδίδωσι καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἰδίων τόπους, ὥσπερ ἐποίησε καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς καὶ πρὸς τὸ γένος παραδοθέντων τόπων. καὶ ἐπεὶ τετραχῶς τὰ ἀντικείμενα, πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἄρχεται.

p. 135b10 Τῷ βελτίστῳ δὲ τὸ χείριστον.

Πάσης γὰρ ἀρετῆς τοῦτο· εἰ γὰρ ἀρετῆς λόγος ἕξις ἡ βελτίστη, εἴη· ἂν τῆς κακίας ἴδιον τὸ χείριστον. οὐκέτι δὲ τῆς δικαιοσύνης τὸ βέλτιστον ἴδιον· οὐκ ἂν εἴη τῆς ἀδικίας ἴδιον τὸ χείριστον. καὶ γὰρ ἐπὶ ταύτης ὁ αὐτὸς λόγος· πᾶσα γὰρ κακία ἕξις ἐστὶν ἡ χειρίστη.

p. 135b24 Οἷον ἐπεὶ λέγεται διπλάσιον μὲν πρὸς ἥμισυ.

Ἀντίκειται γὰρ τὸ μὲν διπλάσιον πρὸς τὸ ἥμισυ, τὰ δὲ δύο πρὸς τὸ ἕν, τὸ δὲ ἓν πρὸς δύο, καθόσον τὰ μὲν δύο πρὸς ἓν διπλασίου σημαίνει

---

1 post ὁμοίως add. τὸ P (ὁ in ras.) τε om. P 2 ὁμοιοτέρων P ἀποδιδῷ aB ὃ τῷ aAD: ὅτι BP 3 μηκέτι DP: οὐκέτι AB: οὐκ ἔστι a ἀνασκευάζομεν AD: ἀνασκευάζοντα μὲν aB: ἀνασκευάζειν μὲν P ὡς om. P 3. 4 ἀποδεδομένον B 4 ἴδιον prius om. D τῷ] τὸ a 5 οὕτω aD: οὕτως AP: οὔτε B ante γῆς add. τῆς aB Arist. γῆς ἴδιον] γὰρ P τὸ] ὸ in ras. P2 6 γὰρ erasit P post γὰρ add. καὶ D 8 ante κατὰ add. καὶ D ὁμοιομερὴς D: ὁμοιομερὲς A: ὁμοιομεροῦς aBP 9 αὐτοῦ aB 11 ἐστίν om. aP 12 πρὸς alterum om. a 13 ὥσπερ] οὕτως P ἐποίησε] II 8. IV 4 14 τόπων om. B post ἀντικείμενα add. λέγεται a 17 post τοῦτο add. εἴ γε D λόγου B 17. 18 εἴη — χείριστον AD: om. aBP 18. 19 οὐκέτι — χείριστον om. AD: οὐκέτι — βέλτιστον ἴδιον om. P 18 οὐκ ἔστι Arist. 18. 19 ἴδιον τὸ βέλτιστον Arist. (inv. ord. D) 19 ἴδιον prius supra δίκαιον scriptum B τῆς κακίας ut vs. 18 P 20 ἐπὶ ταύτης D: ἐπὶ τῆς αὐτῆς aBP: ἐπεὶ ταῦτα A πᾶσα—λέγεται (21) om. A κακία om. P 21 ante οἷον add. lemmatis loco δεύτερον δ' ἐκ τῶν πρός τι (i. e. p. 135b17) a fort. τὸ μὲν διπλάσιον πρὸς τὸ ex Arist. scribendum, nam ad b24, non b19 sequentia pertinent 22 ante γὰρ add. μὲν D πρὸς τὸ] τῶι P 23 τὸ (ante ἓν) om. AP τὸ δὲ ἓν πρὸς δύο ante 22 τὰ δὲ collocat Arist. (om. DPu) τὸ δὲ ἓν] τῶι ἑνὶ P τὰ] τὸ A ἓν tertium AD, Pcorr.: ἑνός aB, Ppr. διπλασίου aP: διπλάσιον AB: διπλασίονα D

λόγον, τὸ δὲ ἓν πρὸς δύο ἡμίσεος. ταῦτα δὲ οὐ πρός τι κυρίως· οὐ γὰρ λέγεται τὰ δύο τοῦ ἑνὸς δύο ἢ τὸ ἓν τῶν δύο ἕν, οὐδὲ ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα σχέσει τὸ εἶναι ἔχει. εἴη δ' ἂν οἰκειότερον τῷ προκειμένῳ παράδειγμα, εἰ ληφθείη ἡμῖν μία μὲν ἀντίθεσις κατὰ τὸ πρός τι αἴσθησις, αἰσθητόν, ἑτέρα δὲ ἀντιληψις διὰ σώματος καὶ ἀντιληπτὸν διὰ σώματος· εἰ γὰρ αἰσθήσεως ἴδιον ἡ διὰ σώματος ἀντιληψις, εἴη ἂν καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἴδιον τὸ διὰ σώματος ἀντιληπτόν. οὐκ ἔστι δὲ τοῦ διπλασίου ἴδιον τὸ ὑπερέχον· οὐ γὰρ μόνον τοῦτο ὑπερέχον.

p. 135ᵇ27 Τρίτον ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τῆς ἕξεως τὸ καθ' ἕξιν λεγόμενον.

Ὅτι δύο οὐσῶν ἀντιθέσεων καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν, ἐὰν μὴ ἡ ἕξις τῆς ἕξεως ἴδιον ᾖ, οὐδὲ ἡ στέρησις τῆς στερήσεως· ἐὰν δὲ ἡ ἕξις τῆς ἕξεως ἴδιον, καὶ ἡ στέρησις τῆς στερήσεως, καὶ ἔμπαλιν.

p. 136ᵃ5 Ἔπειτα ἐκ τῶν φάσεων καὶ τῶν ἀποφάσεων.

Τουτέστιν εἰ τὸ καταφασκόμενον αὐτοῦ ἴδιον εἴη, ἀδύνατον αὐτοῦ τὸ ἀποφασκόμενον ἴδιον εἶναι, καὶ ἔμπαλιν. φάσιν δὲ τὴν κατάφασιν λέγει. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς πρὸς κατασκευὴν οὐ χρήσιμος ὁ τόπος· ὁ γὰρ τὸ ἕτερον αὐτῶν δείξας μὴ ὑπάρχον τὸ ἕτερον ὑπάρχον ἔδειξεν· οὐδὲν γὰρ μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. ἢ ὑπάρχον μὲν αὐτῷ δείκνυται, οὐ μὴν καὶ ὡς ἴδιον ὑπάρχον. ἢ δύναται μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ ἀντικείμενον τῷ μὴ ἰδίῳ, εἰ τὸ δειχθὲν μὴ ἴδιον ὑπάρχει μὲν αὐτῷ, μὴ ὡς ἴδιον δέ· οὐ γάρ, εἰ τοῦ ἀνθρώπου μή ἐστιν ἴδιον τὸ ἔμψυχον, ἤδη αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρχει. οἰκειότερον δὲ ἐπὶ τοῦ ζῴου τὸ αἰσθητικὸν μεταλαμβάνειν ἀντὶ τοῦ ἐμψύχου· τὸ γὰρ ἔμψυχον ὑπάρχει μὲν αὐτῷ, οὐχ ὡς ἴδιον δέ. ἔστι δὲ ὁ μὲν πρῶτος τόπος ἐκ μάχης καὶ ἀνασκευαστικὸς μόνον, ὁ δὲ

---

2 τοῦ om. A οὐδὲ aA: οὔτε BDP 3. 4 παράδειγμα D: παραδείγματι aABP 4 κατὰ τὸ AD: κατὰ P: τῶν aB αἴσθησιν A 6 αἰσθήσεως A: αἰσθήσει aBP: compend. D εἴη om. P ἂν superscr. D 7 τὸ διὰ — ἴδιον iterat D οὐκέτι δὲ in primis, οὐδὲ in iteratis D τὸ ὑπερέχον AD: om. aBP 9 εἰ] ἡ a 12 ᾖ, οὐδὲ] καὶ A 12. 13 ἐὰν — στερήσεως] ἴδιον A 12 ἕξις τῆς om. a 13 καὶ alterum om. aB 14 φάσεων AP Arist. cf. vs. 16: καταφάσεων aBD τῶν alterum ABP Arist.: om. aD 15 κατὰ τὸ φασκόμενον D 16 τὸ ἀποφασκόμενον AD: τὸ ἀντιφασκόμενον aB: om. P post ἔμπαλιν add. εἰ τὸ ἀποφασκόμενον aB φασὶ A 17 ἐπιζητήσαι δ' AD: ἐπιζητήσειε δ' BP: ἐπιζητήσειεν a ὅπως οὐ πρὸς κατασκευὴν aB 18 τὸ prius om. A αὐτῶν] τῆς ἀντιφάσεως a ὑπάρχειν utroque loco P: compend. AD 19 ὅτι ὑπάρχει a αὐτῷ aA: αὐτὸ BDP δείκνυται] δείκνυσθαι δυνατὸν a 20 ὑπάρχον BD: ὑπάρχει P: compend. A: αὐτοῦ a 21 εἰ AD: ἢ aBP ὑπάρχειν B 22 τῷ ἀνθρώπῳ a ἤδη] ἢ δὴ P αὐτὸ AP 24 μὲν aB: om. ADP post δὲ add. αὐτοῦ ἐστιν a 25 δὲ prius aB: om. ADP

δεύτερος οὔ. καὶ ἀμφοτέροις ἐν τοῖς ἑξῆς φησι μὴ δεῖν τὸ ἴδιον ἀποφατικὸν εἶναι ὡς καὶ τῷ μὴ | ὄντι ὑπάρχον· "ἀπόφασις γὰρ φάσει ὑπάρχει 201
μέν, οὐχ ὡς ἴδιων δέ."

p. 136a14 Δεύτερον δὲ ἐκ τῶν κατηγορουμένων ἢ μὴ κατηγορουμένων καὶ ἐξ ὧν κατηγορεῖται ἢ μὴ κατηγορεῖται.

Μὴ κατηγορούμενα λέγει τὰ ἀποφατικῶς κατηγορούμενα, καὶ καθ' ὧν μὴ κατηγορεῖται τὰ ἀποφατικῶς ὑποκείμενα.

Λαμβάνει γὰρ δύο ὑποκείμενα, ἓν κατηγορικὸν καὶ ἕτερον στερητικόν, καὶ δύο ἴδια ὅμοια. φησὶν οὖν, ὅτι εἰ τῆς καταφάσεως, οἷον τοῦ ἀνθρώπου, οὐκ ἔστιν ἴδιον ἡ φάσις, ἤγουν τὸ ζῷον, οὐδὲ ἡ ἀπόφασις, ἤγουν τὸ μὴ ζῷον, ἴδιον ἔσται τοῦ μὴ ἀνθρώπου. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐναντίον. εἰκότως δὲ εἶπε τὸν ἄνθρωπον φάσιν, ἐπεὶ μέρος ἐστὶ προτάσεως.

p. 136a29 Τρίτον δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων.

Παραδοὺς πρῶτον τόπον ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀνασκευαστικόν, ἐν ᾧ ἓν μὲν ἦν τὸ ὑποκείμενον, τούτου δὲ κατηγορούμενον τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν καταφατικῶς λαμβανόμενον ποτὲ δὲ ἀποφατικῶς, ὅ ἐστι κυρίως ἀντίφασις, δεύτερον δὲ ἐν ᾧ καὶ τὰ ὑποκείμενα δύο

---

1 (ἀμφο)τέροις — οὐχ ὡς (3) initio paginae perierunt in P an κἀν? ἐν τοῖς ἑξῆς] a36—b2 τὸ AD: om. aB 2 τῷ AD: τὸ aB ὄντι AD: ὂν B: ὃς a ὑπάρχον scripsi: ὑπάρχειν libri γὰρ scripsi: δὲ libri φάσει aB Arist.: φάσεως A: καταφ D 3 δέ — ἴδιον εἶναι (p. 414,17) om. D, in quo exciderunt folia duo 4—7 ABP: δεύτερον δὲ ἐκ τῶν κατηγορουμένων, ἤτοι ἰδίων καταφατικῶς λεγομένων, ἢ μὴ κατηγορουμένων, τουτέστιν ἰδίων ἀποφατικῶς λεγομένων, καὶ ὧν κατηγορεῖται, ἤτοι ὑποκειμένων καταφατικῶς, καὶ ὧν μὴ κατηγορεῖται, ἤτοι ὑποκειμένων στερητικῶς λεγομένων aN 4 ἢ μὴ κατηγορουμένων om. P(A) 5 ἢ μὴ κατηγορεῖται om. P 6 τὰ AB: μὴ P 6. 7 κατηγορούμενα, καὶ — ἀποφατικῶς om. A 7 μὴ P: om. B 8—12 aN 9 an ὁμοίως? 13 δὲ aA Arist.: om. BP 13—p. 409,8 ABP: ἐνταῦθα ἓν ἴδιον δυσὶν ὑποκειμένοις σκοπεῖν παραινεῖ ἐναντίως τῷ πρώτῳ τόπῳ, ὃς δύο ἴδια πρὸς ἓν ὑποκείμενον ἐξετάζειν ἔλεγεν. ὁρμᾶται — τοῦ ὄντος (p. 409,9—23). εἰς τὸ αὐτό. παραδοὺς τόπον πρῶτον ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων κατὰ ἀντίφασιν ἀνασκευαστικόν, ἐν ᾧ ἓν μὲν ἦν τὸ ὑποκείμενον δύο δὲ τὰ κατηγορούμενα, τὸ μὲν καταφατικῶς τὸ δὲ ἀποφατικῶς, ὅ ἐστι κυρίως ἀντίφασις (ὅ — ἀντίφασις om. N), δεύτερον δὲ ἐν ᾧ τά τε ὑποκείμενα (25) δύο καὶ τὰ κατηγορούμενα δύο ἐλαμβάνετο (ἐλαμβάνετο om. N) καὶ ἄμφω αἱ συζυγίαι ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι, καὶ δείξας τοῦτον καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν χρήσιμον, τρίτης μνημονεύει ἀντιθέσεως, ἐν ᾗ (καὶ δείξας — ἐν ᾗ a: ὃς καὶ ἀνασκευαστικὸς καὶ κατασκευαστικός ἐστι, τρίτον τοῦτον ἐκτίθησιν, ἐν ὧ N) τὸ (δὲ a) μὲν κατηγορούμενον ἓν λαμβάνει δύο δὲ τὰ ὑποκείμενα ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα, ἐναντίως τῷ πρώτῳ τόπῳ. καὶ τοῦτον δὲ ἀνασκευαστικὸν μόνον εἶναί φησι· πρὸς κατασκευὴν γὰρ οὐκ ἔστι χρήσιμος, ἐπεὶ ψευδής ἐστι. καὶ δείκνυσι τὴν αἰτίαν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω aN 13 post αὐτῶν add. μὴ κατηγορούμενα — μὴ κατηγορεῖται e vv. 6. 7 A 14 κατὰ κατάφασιν A: κατὰ καταφάσεων P: καταφάσεων B: fort. κατὰ φάσιν 15 ἀπόφασιν scripsi: ἀποφάσεων BP: ἰφασιν A ἀνασκευαστικὴν A 17 καὶ BP: om. A

καὶ τὰ κατηγορούμενα δύο ἐλαμβάνετο, ἐν μὲν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν καταφατικῶς εἰλημμένα ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ ἀποφατικῶς, καὶ δείξας τοῦτον καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν χρήσιμον, τρίτης μνημονεύει ἀντιθέσεως, ἐν ᾗ τὸ κατηγορούμενον ἓν λαμβάνει δύο δὲ τὰ ὑποκείμενα αὐτῷ τούτῳ, ἀνὰ μέρος αὐτῷ ποτὲ μὲν καταφατικῶς ὑποκείμενα ποτὲ δὲ ⟨ἀποφατικῶς, ἐναντίως⟩ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα ἢ ὡς εἶχεν ἐπὶ τοῦ πρώτου ῥηθέντος τόπου. τῶν δὲ εἰρημένων τριῶν τόπων μόνος ὁ πρῶτος τόπος ἀντίφασιν εἴληφε καὶ ἐπὶ ἀντιφάσεως τὴν δεῖξιν ποιεῖται.

Ὁρμᾶται οὖν οὗτος ἀπ' αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων καὶ φησίν, εἰ ἀποδοθείη τῆς φάσεως ἴδιον, ἤγουν τοῦ καταφατικῶς λεγομένου ὑποκειμένου, οἷον τοῦ ζῴου τὸ ἔμψυχον, οὐκ ἂν εἴη τὸ αὐτὸ τῆς ἀποφάσεως, ἤγουν τοῦ ἀποφατικῶς λεγομένου ὑποκειμένου, ἴδιον, οἷον τοῦ μὴ ζῴου τὸ ἔμψυχον· εἴη γὰρ ἂν ἴδιον ἓν πολλῶν ὑποκειμένων καὶ ἀντιφατικῶς ἀντικειμένων. ὁμοίως καὶ τὸ ἀνάπαλιν· εἰ γὰρ τοῦ μὴ ζῴου ἴδιον τὸ ἀναίσθητον, τοῦ ζῴου τοῦτο οὐκ ἔσται ἴδιον. τὸν δὲ κατασκευάζοντα τόπον ἐν τοῖς τοιούτοις ψευδῆ εἶναί φησι. καὶ τίθησι καὶ τὴν αἰτίαν λέγων ὅτι οὔτε ἡ φάσις τῆς ἀποφάσεως οὔτε ἡ ἀπόφασις τῆς φάσεώς ἐστιν ἴδιον. τὴν μὲν γὰρ φάσιν ὡς θέσιν ἀδύνατον ὑπάρχειν ἴδιον τῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀναίρεσίς ἐστι καὶ ἀνυπαρξία· τὴν δὲ ἀπόφασιν τῇ καταφάσει ἐνδέχεται μὲν ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐχ ὡς ἴδιον. οἷον τὸ μὴ ὂν δοξαστόν ἐστιν οὐχ ὡς τὸ λευκὸν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ὡς μὴ ὄν· δόξα γὰρ αὐτοῦ ἐστιν οὐχ ὅτι ἔστιν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἴδιον τοῦ μὴ ὄντος τὸ δοξαστόν· ἔστι γὰρ καὶ τοῦ ὄντος.

p. 136b3 Ἔπειτα δὲ ἐκ τῶν ἀντιδιῃρημένων.

Ἀντιδιῃρημένα ἀλλήλοις λέγεται ὅσα ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν κεχώρισται ἀλλήλων. ἐὰν οὖν τις τῶν ἀντιδιῃρημένων ἀλλήλοις τι ἀποδῷ ἴδιον ἄλλου τινὸς τῶν καὶ αὐτῶν ἀντιδιῃρημένων ἀλλήλοις κατ' ἄλλην διαίρεσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ κατ' ἄλλην ἐπιβολὴν ἐξ

---

1 τὰ BP: om. A 2 εἰλημμένα — ἀποφατικῶς om. P εἰλημμένα scripsi: εἰλημμένον A: εἰλημμένων B καὶ alterum BP: om. A 3 τρίτον A 4 τούτῳ B: τούτου AP 5 αὐτῷ scripsi: αὐτοῦ AP: τοῦ αὐτοῦ B 5. 6 ἀποφατικῶς, ἐναντίως addidi cf. aN 7 fort. δὴ τόπος om. A 9—23 aN: χρὴ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι τὸ μὴ ὂν (l. τῷ μὴ ὄντι) ἀποφάσει ὄντι τὸ (τὸ om. P) δοξαστὸν ὑπάρχει οὐχ ὡς τὸ λευκὸν ἀνθρώπῳ· δόξα γὰρ αὐτοῦ ἐστιν (ἐστιν om. P) οὐχ ὅτι ἔστιν ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν. ἀπόφασις δὲ φάσει ὑπάρχει μέν, οὐχ ὡς ἴδιον δέ. ἡ γὰρ ἀπόφασις καὶ (καὶ om. B) τῷ (τὸ A) μὴ ὄντι ὑπάρχει, οὐ μὴν καὶ ἡ κατάφασις. καὶ πάλιν ὅτι τῷ (τὸ A) μὲν (B: om. AP) ἀποφατικῶς (ἀποφατικῷ P) ὑποκειμένῳ (ὑποκείμενον A) οὐδὲν καταφατικῶς ὑπάρχει, τῷ δὲ καταφατικῶς (καταφατικῷι P) ὑποκειμένῳ τὸ ἀποφατικῶς (B: ἐμφατικῶς A: ἀποφατικὸν P) κατηγορούμενον ὑπάρχειν μὲν δύναται, οὐ μὴν καὶ ὡς ἴδιον ABP 15 κατασκευάζον N 18 τῆς ἀποφάσεως a: om. N 20. 21 οὐχ ὡς τὸ — ἀλλ' a: om. N 21. 22 οὐχ ὅτι ἐστίν, ἀλλ' a: om. N 24 δὲ] καὶ B 25 ἀντιδιῃρημένα om. P 26 διηρημένων A 27 καὶ τῶν B. 28 ἢ a: post ἐπιβολὴν collocant ABP

ἄλλου γένους, ἐπιβλεπτέον, φησίν, ἐν ἄλλῳ τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν τῷ ἀποδιδομένῳ ἰδίῳ, εἰ ἄλλου τινός ἐστιν ἴδιον τῶν ἀντιδιῃρημένων τούτῳ οὗ ἐκεῖνο ἴδιον ἀπεδόθη· ἂν γὰρ μηδὲν τῶν ἐκείνῳ ἀντιδιῃρημένων, οὐδ' ἂν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιον εἴη τοῦ οὗ ἀποδίδοται. ἐὰν δὲ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἴδιον ᾖ ἢ ταὐτὰ τῶν ἄλλων, εἰ πλείω εἴη τὰ ἀντιδιῃρημένα, εἴη ἂν διὰ τούτου δεικνύμενον ὅτι καὶ τὸ ζητούμενον ἰδιόν ἐστιν οὗ ἀπεδόθη, οἷον ἀντιδιῃρημένα ὡς ἴδια τό τε ζῷον αἰσθητὸν καὶ τὸ ζῷον νοητόν, καὶ ἀντιδιῃρημένα ὡς ὑποκείμενα τά τε θνητὰ ζῷα καὶ ὁ ἀθάνατος θεός· φησὶν οὖν, εἰ τὸ ζῷον αἰσθητὸν οὐκ [ἂν] εἴη ἴδιον τῶν θνητῶν ζῴων, οὐδὲ τὸ ζῷον νοητὸν εἴη ἂν ἴδιον τοῦ ἀθανάτου θεοῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ κατασκευαστικοῦ τόπου κέχρηται παραδείγματι τοιούτῳ. λαβὼν ὡς ὅλου τῆς ψυχῆς ἀντιδιῃρημένα μέρη ἀλλήλοις τό τε λογιστικὸν καὶ τὸ θυμικὸν καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν, λαβὼν δὲ καὶ τῆς ἀρετῆς, ἥτις ἐν ψυχῇ γίνεται, τὰς ἀντιδιῃρημένας ἀλλήλαις ἀρετάς, φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, δείκνυσιν, ὅτι ἐπεὶ τῆς φρονήσεως ἴδιόν ἐστι τὸ καθ' αὑτὸ πεφυκέναι τοῦ λογιστικοῦ ἀρετὴν εἶναι καὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ θυμικοῦ, εἴη ἂν καὶ τῆς σωφροσύνης τὸ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καθ' αὑτὸ ἀρετὴν εἶναι.

p. 136b15 Ἔπειτ' ἐκ τῶν πτώσεων, ἀνασκευάζοντα μέν.

Πτώσεις ἰδίως αὐτῷ λέγειν ἔθος τὸ μὲν δικαίως τοῦ δίκαιος τὸ δὲ ἀνδρείως τοῦ ἀνδρεῖος, νῦν δὲ πτώσεις ἑκάτερα ἑκατέρων λέγει. ἔθος δὲ αὐτῷ καὶ τὰ σύστοιχα πάντα πτώσεις λέγειν. σύστοιχα δὲ ἀλλήλοις τὸ δικαίως καὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡ δικαιοσύνη· ταῦτα γὰρ ὅμοια ἀλλήλοις. ἐὰν οὖν ἡ πτῶσις τῆς πτώσεως μὴ ᾖ ἴδιον, οὐδ' ἂν αὐτό, οὗ ἡ πτῶσις οὐκ ἦν ἴδιον, τοῦ λοιποῦ εἴη ἴδιον. εἰ δὲ ἡ πτῶσις τῆς πτώσεώς ἐστιν ἴδιον,

---

1 ἄλλους B ἐν ἄλλῳ aN: ἄλλω ABP τῶν A: τῷ aBP διαίρεσιν om. P 2 ἀποδεδομένῳ B 3 οὗ ἐκείνω A ἀποδοθῇ A τῶν P: τῷ aAB ἐκείνοις sive —ων P 4 ἀποδεδομένον — ἀποδέδοται B ἐὰν ABP: εἰ a 5 ᾖ scripsi: εἴη BP et ante ἴδιον A: om. a post εἴη alterum add. δ' A 6 τούτου a: τοῦτο A: τούτων BP 7 οἷον — θεοῦ (10) aN: om. ABP, sed post 17 addunt haec: ζῷον νοητὸν τοῦ θεοῦ ἴδιον (i. e. p. 136b7). τὸ ἀθάνατον ζῷον μεταλαβὼν αὐτός (αὐτὸ ἐν B) θεὸν εἶπεν, ὡς δὴ τοῦ ζῴου διαιρουμένου κατὰ τὸ θνητὸν (κ. τ. θν. A: om. BP: adde καὶ ἀθάνατον καὶ) κατὰ τὸ αἰσθητὸν (κ. τ. αἰσθ. BP: om. A) καὶ νοητόν 9 ἂν delevi 10 ἐπὶ — τοιούτῳ (11) aN: παραδείγματι δὲ (δὲ om. A) κέχρηται τοῦ κατασκευαστικοῦ τόπου τοιούτῳ (τοιούτου B) ABP 11 ὅλον P 12 ἀλλήλως a λογικὸν aB 13 ἥτις — γίνεται om. a 14 ἀρετὰς B: ἀρεταῖς AP: ἀρεταὶς (sic) a ἀνδρείαν B: ἀνδρίαν aAP ante σωφροσύνην add. καὶ P 15 ἐστι om. P 16 λογικοῦ a ἀνδρείας B: ἀνδρίας aAP an ⟨τὸ⟩ τοῦ? 17 τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τὸ libri: transposui καθὸ αὐτὸ P 18 ἀνασκευάζοντα μέν om. a 19 πτώσεις ἰδίως (ἰδίως AP: δὲ B) αὐτῷ (αὐτοῖς A) λέγειν ἔθος ABP: ἐν τοῖς πρότερον μὲν πτώσεις ἔλεγε a 19. 20 ἀνδρεῖος A 21 αὐτοῖς A πάντα om. B λέγειν ante πάντα collocat P δὲ om. B 22 τὸ aA: om. BP ἡ om. A εἰ a 23 τῆς πτώσεως post ἴδιον collocat A μὴ — πτώσεώς (24) om. B ᾖ scripsi: ἔστιν AP: εἴη a αὐτῶι P 23. 24 οὐκ ἦν (ᾖν om. P) ἴδιον AP: ἴδιον οὐκ ἔστι a 24 τοῦ λοιποῦ εἴη ἴδιον om. A

καὶ τὸ οὗ ἡ πτῶσις ἴδιον ⟨ἦν, ἔσται ἴδιον⟩ ἐκείνου οὗ τῆς πτώσεως ἦν ἡ πτῶσις ἴδιον. οὐ μόνον δέ, φησίν, ἐπὶ τοῦ εἰρημένου ⟨τῷ⟩ κατὰ τὰς πτώσεις δεῖ χρῆσθαι ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτῳ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον τόπων εἴρηται τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκός. ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι φανερῶς ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων δείκνυσιν ὅτι τῷ τῆς πτώσεως ὀνόματι κοινότερον νῦν ἐπὶ τῶν συστοίχων κέχρηται· οὐ γὰρ μόνον ἐπὶ τῶν πτώσεων ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ τῶν συστοίχων ὁ τόπος ἀνασκευαστικὸς καὶ κατασκευαστικός ἐστιν.

p. 136b33 Ἔπειτα ἐκ τῶν ὁμοίως ἐχόντων.

Εἴη δ' ἂν ὁ τόπος οὗτος ἐφαρμόζων καὶ τοῖς κατὰ ἀναλογίαν· ὡς γὰρ ἐν θαλάττῃ γαλήνη, οὕτως καὶ ἐν ἀέρι νηνεμία. ἡ γὰρ ἀναλογία ὁμοιότης· ὥστε, εἰ μὴ θάτερον θατέρου ἴδιον, οὐδ' ἂν θάτερον εἴη τοῦ λοιποῦ· ἢ εἰ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἴδιον, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λοιποῦ.

p. 137a8 Ἔπειτα ἐκ τῶν ὡσαύτως ἐχόντων.

Τίνα μέν ἐστι τὰ ὡσαύτως ἔχοντα καὶ τίς διαφορὰ τῶν ὁμοίως ἐχόντων, αὐτὸς μετ' ὀλίγον λέγει· τὸ γὰρ ὡσαύτως ἔχον ἓν πρὸς πλείω συγκρίνεται, τὰ δὲ ὁμοίως ἔχοντα ἐδείχθη ὅτι δύο πρὸς δύο τὴν σύγκρισιν ἔλαβεν· εἰ γὰρ μὴ ἴδιον τὸ ὁμοίως πρός τι ἔχον ἐκείνου, οὐδὲ τὸ ὁμοίως ἐκείνῳ πρός τι ἔχον ἄλλο ἴδιον ἐκείνου ἐγίνετο. ἐπὶ δὲ τῶν ὡσαύτως ἐχόντων ἕν τι λαμβάνεται πρὸς δύο ὁμοίως ἔχον ἢ δύο πρὸς ἕν· ὧν δύο εἰ μὲν τὸ ἕτερον μὴ εἴη ἴδιον τοῦ πρὸς ἄμφω ὁμοίως ἐχόντος, οὐδ' ἂν τὸ ἕτερον αὐτοῦ ἴδιον εἴη· ἐὰν δὲ ἓν πρὸς δύο διαφέροντα ἀλλήλων ὁμοίως δοκοῦν ἔχειν τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ᾖ ἴδιον, οὐκ ἔσται καὶ τοῦ λοιποῦ ἴδιον τῷ μὴ δύνασθαι τὸ αὐτὸ πλειόνων ἴδιον εἶναι, εἴ γέ ἐστιν ἴδιον δ μόνῳ

---

1 τὸ a: τοῦ ABP οὗ prius aBP: ἧς A ἦν, ἔσται ἴδιον addidi post ἐκείνου add. ἔσται a οὗ alterum superscr. B: οὗ ἡ aAP 1. 2 πτῶσις ἦν ἴδιον, omisso ἡ, a 2 ἐπ' αὐτοῦ τοῦ εἰρημένου Arist.: τῷ εἰρημένῳ τόπῳ a τῷ addidi cf. p. 414,1 τῶν ἐναντίων 3 τῶν ἀντικειμένων B τούτῳ scripsi: τούτων ABP: τούτοις a 4 πρότερον P Arist.: πρότερων aAB(f) 5 δὲ καὶ τοῦτο om. a 5. 6 τὸ — ὄνομα P 6 κέχρηται — συστοίχων (7) om. P 7 post ἁπλῶς add. καὶ aB 8 ἐστιν om. P 9 lemma om. a τῶν ὁμοίως] spatium vacuum reliquit P 11 νηνεμία ἐν ἀέρι, omisso καὶ, B 11. 12 post ὁμοιότης add. ἐστὶν a 13 post λοιποῦ add. ἔσται a 15 τίνες Bpr. post μὲν add. οὖν AB τίς διαφορὰ A: τίνα διαφορὰν ἔχουσι a: om. BP πρὸς τὰ ὁμοίως ἔχοντα a ὁμοίως] οὕτως ut in sequentibus ubique P 16 λέγει μετ' ὀλίγον BP ἔχον AB¹ Arist.: ἔχειν B²P: ἔχοντα a 18 ἔχον πρός τι B post ἐκείνου add. ἔχον B 19 ἐκείνῳ Pcorr.: ἐκείνου B, Ppr., post ἔχον A: om. a ἀλλὰ P ἐκείνου ἴδιον a ἐγίνετο aA: ἐλέγετο B et in ras. P 21 εἴη a: ἢ A: om. BP ἔχοντα P 22 πρὸς ἓν P 22. 23 ὁμοίως δοκοῦν (δ' οὖν B) ἔχειν ABP: ὡσαύτως δὲ ἔχοντα a 23 ἴδιον ᾖ a ἴδιον alterum om. B 24 τὸ (sic) μὴ δύνασθαι iterat A ἴδιον ἐστὶν a ὧ B

τινὶ ὑπάρχει. εἰ γὰρ ἡ φρόνησις ὁμοίως ἔχειν δοκοῦσα πρός τε τὸ καλὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν τῷ ἀμφοτέρων αὐτῶν ἐπιστήμην δοκεῖν εἶναι, εἰ μὴ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν εἴη ἴδιον, καὶ τοῦ λοιποῦ οὐκ ἂν εἴη ἴδιον. αὐτὸς δὲ ἀνάπαλιν λαμβάνει, εἰ τῆς φρονήσεως ἴδιον τὸ ἐπιστήμην εἶναι καλοῦ, μηκέτι αὐτῆς ἴδιον ἔσεσθαι τὸ ἐπιστήμην εἶναι αἰσχροῦ· εἶτα ἐπενεγκὼν τὸ ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸ αὐτὸ πλειόνων ἴδιον ἤλεγξε τὸ ἁμάρτημα. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις πῶς ἔτι δύναται τὸ αὐτὸ πρὸς ἄμφω ὁμοίως ἔχειν, εἰ ἔστι μόνου τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ἴδιον. ἢ καὶ τοῦτο συναποδείκνυσι τὸ δοκοῦν ὁμοίως ἔχειν μὴ ἔχειν ὁμοίως.

p. 137a18 Κατασκευάζοντι δὲ οὐδὲν οὗτος ὁ τόπος χρήσιμος.

Πρὸς κατασκευὴν οὐδέν φησι χρήσιμον εἶναι τὸν τόπον. τὴν δὲ αἰτίαν οὐ προστίθησιν ἀλλ' ἢ μόνον τὸ γὰρ ὡσαύτως ἔχον ἓν πρὸς πλείω συγκρίνεται. καὶ ἔοικε διὰ τούτου δυνάμει λέγων· οὐ γὰρ τὸ εἶναι τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ἴδιον τὸ πρὸς ἄμφω ὡσαύτως ἔχον κατασκευαστικόν ἐστι τοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ἔσεσθαι ἴδιον, ἀλλ' ἀνασκευαστικόν. οὐ γάρ, ἂν δειχθῇ τοῦ ἑτέρου ἴδιον ὄν, κατασκευάζεται ὅτι καὶ τοῦ λοιποῦ· τοὐναντίον γὰρ ἀνασκευάζεται· ἓν γὰρ πρὸς δύο συγκρίνεται, καὶ τὸ ἴδιον πλειόνων εἶναι ἴδιον οὐ δύναται.

p. 137a21 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ κατὰ τὸ εἶναι λεγόμενον μή ἐστι τοῦ κατὰ τὸ εἶναι λεγομένου ἴδιον.

Ἐπεὶ τὸ ἴδιόν τινος ἀναγκαῖον ὄντος εἶναι καὶ γινομένου γίνεσθαι καὶ φθειρομένου φθείρεσθαι, εἰ ἐπί τινος τούτων διαφωνεῖ, οὐδ' ἐπὶ τῶν ἄλλων ἂν εἴη ἴδιον. εἰ δ' ἐπί τινος ἴδιον τούτων τὸ ἀποδοθέν, ἔσται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

---

2 αὐτὴν B ἐπιστήμη δοκεῖ P εἰ μὴ B: εἰ AP: om. a 3 εἴη ἴδιον aA: inv. ord. BP καὶ om. a καὶ τοῦ λοιποῦ post οὐκ ἂν εἴη collocant BP αὐτοῦ δὲ P 4 εἰ a: om. ABP post φρονήσεως add. λέγων a καλοῦ aAB: καθὼς P 5 αὐτοῦ A ἔσεσθαι B: ἔσται aAP τὸ alterum ABP: τὴν αἰτίαν a 6 γὰρ BP: γὰρ εἰπὼν A: εἰπὼν a εἶναι post πλειόνων collocant aP post ἁμάρτημα add. οὐ γὰρ πρὸς δύο ἀπέδωκε τὸ ἴδιον, ἀλλὰ πρὸς ἓν τὴν φρόνησιν a 7 ὁμοίως πρὸς ἄμφω aB 8 εἰ — ὁμοίως ἔχειν (9) om. A ἢ] εἰ P an ⟨τῷ⟩ τὸ? 10 lemma om. a post τόπος add. ἐστὶ Arist. (om. D) 11 πρὸς δὲ κατασκευὴν μὴ εἶναί φησι τὸν τόπον χρήσιμον τοῦτον a τὴν δὲ — λέγων (13) aN: μὴ προσθεὶς δὲ τὴν αἰτίαν· λέγει γὰρ δυνάμει οὕτως (ὁμοίως B) ABP 14 ante εἶναι add. μὴ ABP τὸ om. A 15 τοῦ prius om. P καὶ a: om. ABP ἔσεσθαι ἴδιον BP: inv. ord. A: αὐτὸ ἴδιον εἶναι a 16 ὄν om. P 17 ἓν γὰρ — δύναται (18) aN: om. ABP 19. 20 εἰ τὸ κατὰ τὸ εἶναι λεγόμενον lemma in a 20. 21 μή — ἐπεὶ τὸ om. P 21. 22 ἀναγκαῖον μὲν εἶναι ὄντος, γίνεσθαι δὲ γινομένου, φθείρεσθαι δὲ φθειρομένου a 21 ὄντος εἶναι BP: inv. ord. A 22 post τούτων add. τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον (e vs. sq.) a διαφωναῖς P post οὐδ' add. ἂν B 23 τινος] ἑνὸς B ἴδιον post ἀποδοθὲν collocat a τοῦτο B ἔσται καὶ ABP: ἐστι, μὴ a 24 post λοιπῶν add. κατασκευασθήσεται a

p. 137b3 Ἔπειτα ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὴν ἰδέαν τοῦ κειμένου.

Ὅτι ἐὰν τὸ ἀποδιδόμενον ἴδιόν τινος μὴ ὑπάρχῃ τῇ ἰδέᾳ τοῦ πράγματος οὗ τὸ ἴδιον ἀπεδόθη, ἢ ὑπάρχῃ μὲν αὐτῇ, μὴ καθὸ δὲ ἰδέα αὐτοῦ ἐστιν οὗ λέγεται, οὐκ ἔστιν ἴδιον τὸ ἀποδοθὲν ἴδιον. οἷον ἐπεὶ τῷ αὐτοανθρώπῳ, ὅ ἐστιν ἰδέα ἀνθρώπου, οὐχ ὑπάρχει τὸ ἠρεμεῖν, ὅτι ἰδέα ἀνθρώπου ἐστὶ καὶ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καθὸ ἰδέα (πάσαις γὰρ ταῖς ἰδέαις τοῦτο ὑπάρχει), οὐκ ἂν εἴη ἀνθρώπου ἴδιον τὸ ἠρεμεῖν. πάλιν δὲ ἐπεὶ ὑπάρχει τῷ αὐτοζῴῳ τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκεῖσθαι, ὑπάρχει δὲ τούτῳ καθὸ ⟨ζῷον, οὐ καθὸ⟩ ἰδέα, εἴη ἂν καὶ ζῴου ἴδιον τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκεῖσθαι. κοινότερον δὲ ὡς ἐν τοῖς πλείστοις καὶ νῦν τῷ παραδείγματι κέχρηται τῷ αὐτοζῴῳ συγκεῖσθαι ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος· | ἕπεται μὲν γὰρ ἴσως τοῦτο, οὐ μὴν συγχωρεῖται 203
ὑπὸ τῶν τὰς ἰδέας τιθέντων.

p. 137b14 Ἔπειτα ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον.

Ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ τῶν τοιούτων ὑπερθέσεων, τοῦ μάλιστα καὶ ἥκιστα καὶ ἐλάχιστα, ὅτι ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ ἑνός, ⟨οὕτως⟩ καὶ ⟨ἐπὶ⟩ τῶν λοιπῶν ἢ τῶν πλείστων, καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἁπλῶς, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν συγκριτικῶν. τέσσαρες δέ εἰσι τόποι οἱ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, ἓν περὶ ἑνός, δύο περὶ δύο, ἓν περὶ δύο, δύο περὶ ἑνός. καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρῶτος κατασκευαστικὸς καὶ ἀνασκευαστικὸς ὁποτέρωθεν, ὁ δὲ δεύτερος καὶ ὁ τέταρτος ἀπὸ μὲν τοῦ μᾶλλον ἀνασκευαστικοί, ἀπὸ δὲ τοῦ ἧττον κατασκευαστικοί, ὁ δὲ τρίτος μόνον ἀνασκευαστικός. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις εἰ πάντως ἕπεσθαι δεῖ τοῖς συγκριτικοῖς τὰ ἁπλᾶ· δοκεῖ γὰρ ἐπί τινων μὴ ἕπεσθαι· μᾶλλον γὰρ καὶ ἧττον ἀὴρ βαρύς, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς βαρύς, καὶ γῆ μᾶλλον καὶ ἧττον

---

1 ἕπειτα om. a 2 ἔτι aP · ἂν B ἀποδεδομένον B ὑπάρχει B 3 ἀπεδόθη om. B ὑπάρχῃ scripsi: ὑπάρχει libri 3. 4 αὐτοῦ ἰδέα B: fort. ἰδέα αὐτοῦ ⟨τούτου⟩ 4 ἐστιν ABP: ἢ a οὗ deletum P: ἢ aAB λέγηται a 5 αὐτανθρώπου B ante ἰδέα add. ἡ a τοῦ ἀνθρώπου a: ὁ ἄνθρωπος P 6 ὅτι — ἄνθρωπος ABP: οὐ καθὸ ἀνθρώπῳ a ταῖς om. B 7. 8 οὐκ — πάλιν δὲ aN: οἷον ABP 8 τῷ αὐτοζῴῳ ὑπάρχει a 9. 10 ὑπάρχει — συγκεῖσθαι aN: om. ABP 10 δὲ aN: om. ABP 11. 12 πλείστοις — σώματος om. A 11 τῷ αὐτοζῴον scripsi: τῶν αὐτοζώω BP: τὸ τὴν ἰδέαν τοῦ ζῴου ἤγουν τὸ αὐτοζῷον a 12 post ψυχῆς add. τε B ἕπεται μὲν γὰρ ἴσως aN: ἴσως μὲν γὰρ ἕπεται BP et omisso μὲν A post συγχωρεῖται add. γε a 14 post καὶ add. τοῦ A(D) 15 ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον P: om. aAB ante τῶν add. ἐκ a τοιούτων om. a ὑποθέσεων B post τοῦ alterum add. τε a 16 ἐλάχιστα καὶ ἥκιστα B οὕτως et ἐπὶ addidi 17 ἢ a: καὶ ABP ἁπλῶν a οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν om. B 18 τέσσαρες (τέτταρες B) δέ (om. B) εἰσι τόποι οἱ ABP: τέσσαρας τόπους παραδίδωσιν a 19 ἓν περὶ δύο, δύο περὶ ἑνός BP: δύο περὶ ἑνὸς καὶ ἓν περὶ δύο aA πρῶτος om. B 20 ὁποτέρωθεν καὶ ἀνασκευαστικός P 22 μόνος B ἀνασκευαστικός AP: κατασκευαστικός aB ἕσεσθαι P 23 ὑπό P 24 ἀὴρ aB: ἀεὶ AP γῆ aB: γὰρ AP

κούφη ⟨, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς κούφη⟩. ἢ ἐπὶ τούτων οὐχ ἕπεται τῷ κατὰ σύγκρισιν τὸ ἁπλῶς, ὅτι μὴ κυρίως ἐπ' αὐτῶν λαμβάνεται τὰ κατὰ σύγκρισιν λεγόμενα, τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον, ἀλλ' ὁμωνύμως· ὡς γὰρ ἐν τούτοις μᾶλλον, ἁπλῶς δ' οὔ. τοῖς δὲ παραδείγμασι [τούτοις] καὶ ἐπὶ τῶν τόπων τούτων κοινότερον κέχρηται· ἐπὶ γὰρ οὐσιῶν, αἷ οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, πεποίηται τὸν λόγον. εἴη δ' ἂν οἰκειότερον ἐπὶ ἡδονῆς καὶ ἀγαθοῦ τὸν λόγον πεποιῆσθαι· εἰ γὰρ ἡ μᾶλλον ἡδονὴ μή ἐστιν μᾶλλον ἀγαθόν, οὐδὲ αἱ ἄλλαι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τε ἀνασκευαστικῶν καὶ τῶν κατασκευαστικῶν.

p. 138a4 Δεύτερον ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ μᾶλλον τοῦ μᾶλλον.

Ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ τόπου τὸ αὐτὸ οὗτος δόξει λέγειν τῷ φθάνοντι εἰρῆσθαι· οὐ μὴν οὕτως ἔχει, ὡς διὰ τῶν παραδειγμάτων ἔδειξε. τότε μὲν γὰρ ἡ σύγκρισις ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἦν αὐτῶν πρὸς αὐτὰ συγκρινομένων τῶν λαμβανομένων ἰδίων τε καὶ ὧν ἴδια· ζητουμένου γὰρ τοῦ εἰ τὸ κεχρῶσθαι ἴδιον σώματος, ἑκάτερον αὐτῶν κατὰ τὸ μᾶλλον λαμβάνοντες, εἰ μὴ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἴδιον ἦν, ἀνῃροῦμεν καὶ τὸ ἁπλῶς τοῦ ἁπλῶς ἴδιον εἶναι. νῦν δὲ οὐκ αὐτῶν τὴν ἐπίτασιν πρὸς αὐτὰ λαμβάνει κατὰ τὸ μᾶλλον, ἀλλὰ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς· εἰ γὰρ τὸ μᾶλλόν τινι ὑπάρχον μή ἐστιν ἴδιον ἐκείνου, οὐδ' ὃ ἧττον ὑπάρχει. καὶ εἰσὶν οὗτοι οἱ τόποι οἱ αὐτοὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον κυρίως, ὧν οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν εἰσιν ἀνασκευαστικοί, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἧττον κατασκευαστικοί. πρῶτον δὲ δύο τινὰ πρὸς δύο σχέσιν ἔχοντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον διαφέρουσαν λαμβάνει.

p. 138a13 Τρίτον ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ οὗ μᾶλλόν ἐστιν ἴδιον.

Ὁ μὲν πρῶτος τόπος ἑνὸς πρὸς ἓν ἐποιεῖτο τὴν σύγκρισιν, ὁ δὲ δεύ-

---

1 οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς κούφη addidi τούτω B τῶ AP: τὸ B: τῶν a
2 τὸ] τῶ B 3 τούτοις AP: .τοιούτοις B: τοσούτοις a 4 δὲ om. B τούτοις delevi 5 τὸ om. B 7 μᾶλλον ἀγαθὸν BP: inv. ord. aA 8 ὁμοίως καὶ P: inv. ord. aAB τε om. A 8. 9 ἀνασκευαστικῶς — κατασκευαστικῶς a
10 δεύτερον — φθάνοντι (12) initio paginae perierunt in P εἰ τὸ κτλ. om. a 11 μὲν om. a οὗτος scripsi: τοῦτο libri δοξάζει B 12 φθάσαντι a δείκνυται a
13 τὸ om. B ἦν aN: ἐστὶν ABP αὐτῷ (ante πρὸς) a 14 ὧν ἰδίων P
15 ἑκάτερα A 15. 16 λαμβάνοντες P: λαμβάνονται A: λαμβανόμενον B: ἐλαμβάνετο a 16 ante εἰ add. τὸ μᾶλλον σῶμα ABP post εἰ add. γὰρ a
ἦν aN: om. ABP ἀνῃρεῖτο a τὸ — τοῦ aA: τοῦ — τὸ BP 17 λαμβάνει A: λαμβάνομεν aB: compend. DP 18 κατὰ scripsi: καὶ libri post ἀλλὰ add. καὶ B 18. 19 ὑπάρχοι a 19 ἐκείνου ἴδιον P ὃ scripsi: ᾧ libri ἐστὶν aAP: ἐστὶν BD 19. 20 οἱ τόποι οὗτοι D 20 τοῖς] τῶν B 20. 21 μᾶλλον ἀπὸ τοῦ om. P 21 οἱ δὲ — κατασκευαστικοί om. B κατα— corr. ex ἀνα—, ut videtur, P¹ 22 τὸ alterum aD: om. ABP 23 διαφέρουσαν AD: διαφέροντα aBP
24 post τρίτον add. δὲ P Arist. cf. vs. 10, p. 415,6 ἐστιν ἴδιον om. a 25 ἓν aP: ἕνα ABD ἐποιήσατο P

τερος δυοῖν πρὸς δύο· οὗτος δὲ ἑνὸς πρὸς δύο, καὶ ἔστιν ἀνασκευαστικὸς μόνον. εἴτε γὰρ οὗ μᾶλλόν ἐστιν ἴδιον, μή ἐστιν ἴδιον, εἴτε ἐστίν, οὐκ ἔσται ἴδιον οὗ ⟨ἧττόν⟩ ἐστιν ἴδιον· ὁ γὰρ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπος ἀνασκευαστικός ἐστιν, οὐ κατασκευαστικός. καὶ ἔστιν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ πλειόνων ἴδιον εἶναι· διὸ οὐδ' ἀπὸ τοῦ ἧττόν ἐστι κατασκευαστικός.

p. 138a21 Τέταρτον ἀνασκευάζοντα μέν.

Τέταρτον τόπον ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον παραδίδωσι καὶ ἀνασκευαστικὸν καὶ κατασκευαστικὸν δύο τινῶν πρὸς ἓν ἐχόντων τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον σύγκρισιν.

p. 138a30 Ἔπειτα ἐκ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων.

Παραδοὺς τοὺς ἀπὸ τοῦ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον τόπους μέτεισιν ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων. οὐκ εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ αὐτοὶ οἷς ἤδη ἀπὸ τῶν ὁμοίως ἐχόντων παρέδωκεν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἦσαν ἀπὸ τῶν ὁμοίως ἐχόντων πρός τινα ἄλλα κατ' ἀναλογίαν λαμβανόμενοι, οὗτοι δὲ ἀπὸ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων τισίν· ἐρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς αὐτῶν τὴν διαφοράν. οἱ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον τέσσαρες ἦσαν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων τρεῖς, οὓς ἐκθήσεται· ὧν καὶ ἐν τοῖς πρὸς τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα τόποις ἐμνημόνευσεν. εἶπε δὲ ὅτι ἡ μὲν κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον σύγκρισις καὶ αὐτῶν πρὸς αὐτὰ γίνεται, οὐ μόνον πρὸς ἄλληλα, ἡ δ' ὁμοιότης ἐν πλείοσι μόνον. πρῶτον μὲν οὖν λαμβάνει τόπον ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀνασκευαστικὸν καὶ κατασκευαστικόν, εἰ δύο τινὰ δύο τισὶν ὁμοίως ὑπάρχει, δεύτερον δὲ ὁμοίως πρὸς ἄμφω χρήσιμον, εἰ δύο τινὰ ἑνί τινι ὁμοίως ὑπάρχει, τρίτον δὲ ἀνασκευαστικὸν μόνον, εἰ ἓν δύο τισὶν ὁμοίως ὑπάρχει.

---

1 δυοῖν scripsi: δύο libri ἓν a 3 ἧττόν ex Arist. addidi γὰρ post μᾶλλον collocat D 4 ἔστιν D: ὅτι aABP 5 εἶναι ἴδιον aA ἐστι om. D 6 post τέταρτον add. δ' Arist. (om. Du) cf. p. 414,10. 24 7 τέσσαρας τόπους A: τέταρτον om. D παραδίδωσι post τόπον collocat P 7. 8 ἀνασκευαστικοὺς καὶ κατασκευαστικοὺς A 8 ἐχόντων πρὸς ἓν B τὸ om. BD 10 lemma om. P 11 παραδοὺς—ὑπαρχόντων (12) om. BP ἀπὸ τοῦ AD: κατὰ τὸ a τε aA: om. D μέτεισιν D: πρόεισιν aA 12 καὶ ὅτι οὐκ εἰσὶν οὗτοι οἱ τόποι P οἷς D: οὓς ABP: ἐκείνοις οὓς a 13 παρέδωκεν—14 ἐχόντων om. BD παρέδωκεν (scil. c. 7 p. 136b33 sq.) aA: παραδέδωκεν P 14 πρός corr. e παρ B τι, omisso ἄλλα, a 15 ἐρεῖ] p. 138b23 αὐτῶν] αὐτὴν P 16 οὖν om. B τέταρτοι P: δεῖν D ἦσαν aBP: εἰσὶν A: spatium 5—6 lit. D 17 post οὓς add. καὶ BP ἐν τοῖς superscr. P2 πρὸς τὰ om. aA post ἀπὸ add. τῶν a 18 προβλήματα B: προβλήματος A: προβλημάτων a: compend. D: om. P ἐμνημόνευσεν] II 10 p. 115a15—24 19 τε om. BP πρὸς] καὶ B αὐτὰ aAP 20 ἕνα P 22 ὑπάρχει ὁμοίως aA 22. 23 δεύτερον—ὑπάρχει om. BP 23 δύο] δευτέρω A τινὰ D: om. aA 24 post ὑπάρχει add. ἰστέον ὅτι διαφέρουσιν οἱ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως τόποι τῶν ἀπὸ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων ἐκείνων. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἦσαν ἀπὸ τῶν ὁμοίως ἐχόντων πρός τινα κατὰ ἀναλογίαν· οὗτοι δὲ ἀπὸ τῶν ὁμοίως ὑπαρχόντων τισί. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἐκεῖνοι μὲν κατὰ ἀναλογίαν, οὗτοι δὲ κατὰ ὕπαρξιν A

p. 138b6 Δεύτερον δὲ ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ τὸ ὁμοίως ὂν ἴδιον αὐτοῦ μή ἐστιν ἴδιον.

Ἐν τούτῳ θεωρεῖ, εἰ δύο ἴδια ὁμοίως ἑνὶ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ μὴ ὑπάρχειν τίθησι παράδειγμα σαφές, τὸ ὁρᾶν καὶ τὸ ἀκούειν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπάρχειν ἀσαφές. ἔστι δ' ὃ λέγει τοιοῦτον· | εἰ ὁμοίως ἐστὶ ψυχῆς ἴδιον τὸ μέρους αὐτῆς ἐπιθυμη- 20v
τικὸν εἶναι πρώτου καὶ λογιστικὸν ὡσαύτως μέρους πρώτου, εἴη ἂν ἴδιον αὐτῆς τὸ λογιστικὸν μέρους πρώτου, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν μέρους πρώτου ἴδιον αὐτῆς. τὸ δὲ τῆς ψυχῆς πρώτου μέρους εἶναι καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ λογιστικὸν ἐν τοῖς παραδείγμασιν ἔλαβεν, ὅτι καὶ ἀνθρώπου ἴδιον ἔστιν ὅτε τις λέγει τὸν μὲν θυμικὸν εἶναι τὸν δὲ ἐπιθυμητικόν, ἀλλ' οὐ πρώτου.

p. 138b16 Τρίτον δὲ ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ οὗ ὁμοίως ἐστὶν ἴδιον.

Εἰ ἓν δύο τισὶν ὁμοίως ὑπάρχει, οἷον ἐπεὶ ὁμοίως ἐστὶν ἴδιον τὸ κλαίειν φλογὸς καὶ ἄνθρακος * * * * *, ὅτι μὴ οἷόν τε τὸ αὐτὸ πλειόνων ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἐν ᾧ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν δείκνυσιν ἴδιον ὄν, ἅμα ἂν δεικνύοιτο ὅτι μηδὲ ὁμοίως ἀμφοτέροις ὑπάρχει.

p. 138b27 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ δυνάμει τὸ ἴδιον ἀποδούς.

Εἴ τις ἰδιόν τινος ἀποδιδοὺς πρὸς δύναμιν, τουτέστι κατὰ δύναμιν 10
αὐτοῦ ἀποδιδούς (κατὰ δύναμιν δέ ἐστι τὸ ἐπιστήμης φέρε εἰπεῖν δεκτικόν, τὸ γελαστικόν, καὶ ὅσα οὐ κατ' ἐνέργειαν πάρεστι τῷ πράγματι, ἀλλὰ λέγεται αὐτοῦ ἴδια τῷ δύνασθαι ἐν αὐτῷ γίνεσθαι), εἰ δή τις ἰδιόν τινος

---

1. 2 lemma om. a 1 δὲ om. D(B) · μὲν om. A post ὁμοίως add. ὡς A ὂν post αὐτοῦ collocat A: om. D(u) 2 αὐτοῦ post ἴδιον collocat Arist. (etiam ante μή habent AB) 3 ἐν τούτῳ — ἴδιον αὐτῆς (9) aN: εἰ δύο ἑνὶ ὁμοίως ὑπάρχει, οἷον ἐπεὶ ὁμοίως ἐστὶν (ἐστὶν om. B) ἴδιον ψυχῆς τὸ μέρος (μέρος BD Arist.: μέρους AP et Arist. codicum B, pr. A) αὐτῆς (αὐτοῦ εἶναι A) ἐπιθυμητικὸν εἶναι καὶ λογιστικὸν πρώτου (πρώτως B) πάλιν ABDP 7 post πρώτου prius add. ἤγουν μέρους πρώτου N 9 δὲ a (τὸ δὲ — 17 om. N): om. ABDP καὶ aBP: om. AD 10 τὸ D: om. aABP λογικὸν B 11 ἔστιν a: om. ABDP τὸ — τὸ a θυμητικὸν B ἐπιμητικὸν A 12 ἄλλο· οὐ P 13 δὲ AP, superscr. B, Arist.: om. aD οὗ μᾶλλον P: οὕτως a 14 δύο τισὶν ἓν D 15 καίειν] ζεῖν B supple εἰ φλογός ἐστιν ἴδιον, οὐκ ἂν εἴη ἴδιον ἄνθρακος τὸ alterum om. aB 16 immo δείκνυται 17 ἂν δείκνυται AD ὅλως aP ἀμφότερα aP: compend. A 18. 19 εἰ δυνάμει τὸ ἴδιον lemma in a 20 τινος om. a πρὸς] εἰς B 20. 21 τουτέστι — ἀποδιδούς om. a 21 φέρε εἰπεῖν aN: om. ABDP post δεκτικόν et post γελαστικόν add. εἶναι a 22 καὶ aN: om. ABDP οὐ ABD: μὴ a: om. P πάρεστι BDP: πάλιν ἐστὶ A: λέγεται εἶναι a 23 ἴδια ADP: ἴδιον aB τὸ B αὐτῷ ADP: ἑκάστῳ aB

ἀποδιδοὺς πρὸς δύναμιν ἀποδίδωσι τὴν δύναμιν ταύτην πρός τι, δ δύναται καὶ μὴ εἶναι ὄντος αὐτοῦ οὗ ἴδιον ἀπεδόθη, μὴ ἐνδεχομένης τῆς δύναμεως ταύτης ὑπάρχειν τῷ μὴ ὄντι οὐχ ὑγιῶς ἔσται τὸ ἴδιον ἀποδεδωκώς.

p. 138b31 Τὸ γὰρ τοιοῦτον ἴδιον οἷον ἀναπνεῖσθαι ἀναπνευστόν ἐστι.

⟨Ἐπεὶ ἀναπνευστόν ἐστι⟩ τὸ οἷόν τε ἀναπνέεσθαι, καὶ ἐπεὶ τὸ ἀναπνέεσθαι πεφυκὸς ὑπό τινος ἀναπνέεται, πᾶν δὲ τὸ ἀναπνέον ζῷον, πρὸς ζῷον ἂν εἴη τὸ ἀναπνευστὸν λεγόμενον ἴδιον, δ ἀπεδόθη τοῦ ἀέρος. εἰ δὲ τὸ ἀναπνευστὸν πρὸς τὸ ἀναπνέον λέγεται, εἰ μὴ εἴη τὸ ἀναπνέον, οὐδ' ἂν τὸ ἀναπνευστὸν ἔτι εἴη. εἰ οὖν μὴ ὄντος τοῦ ζῴου ἀέρα μὲν ἐνδέχεται εἶναι, τὸ δὲ ἀναπνευστὸν οὐκέτι μὴ ὄντος τοῦ ἀναπνέοντος αὐτό, οὐκ ἂν εἴη τοῦ ἀέρος ἴδιον τὸ ἀποδεδομένον, εἴ γε δεῖ μὲν τὸ ἴδιον ἀχώριστον εἶναι καὶ ἀεὶ ὑπάρχειν τῷ οὗ ἐστιν ἴδιον.

p. 139a1 Κατασκευάζοντα δὲ εἰ τῇ δυνάμει ἀποδιδοὺς τὸ ἴδιον.

Ὅταν μὴ ὄντος τούτου, πρὸς δ ἡ δύναμις ἀποδέδοται, μηδὲ ἡ δύναμις ἔτι σώζηται τοῦ πράγματος οὗ τὸ ἴδιον ἀποδέδοται, οὐ καλῶς τὸ ἀποδοθέν. ἂν δὲ καὶ μὴ ὄντος τοῦ πρὸς δ λέγεται ἡ δύναμις, ἔτι μένῃ τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ δυνάμει, τότε καλῶς ἂν εἴη τὸ κατὰ δύναμιν ἴδιον ἀποδεδομένον. τοῦ μὲν γὰρ ἀναπνευστὸν εἶναι τὸν ἀέρα ἡ δύναμις ἐν ἄλλῳ

---

1 ἀποδέδωκε aB 2 ὄντος — 3 τῷ μὴ om. P οὗ superscr. B² μὴ ἐνδεχομένης — 3 ὄντι om. A ἐνδεχομένως B 5 τὸ — ἴδιον om. aB post οἷον add. τῷ a 7 ἐπεὶ — ἐστι addidi τὸ οἷόν τε scripsi: οἷον τότε ABDP: haec et ἀναπνέεσθαι om. a 8 τὸ om. aP 9 δ ἀπεδόθη — 13 ἀποδεδομένον ABDP: ὁ γὰρ εἰπὼν ἴδιον εἶναι ἀέρος τὸ ἀναπνευστὸν εἶναι πρὸς δύναμιν ἀπέδωκε τὸ ἀναπνευστόν, τουτέστιν, ὅτι ἐνδέχεται ζῴου μὲν ὄντος ἀναπνεῖσθαι τὸν ἀέρα, μὴ ὄντος δὲ ζῴου εἶναι μὲν τὸν ἀέρα μὴ ἀναπνεῖσθαι δέ, εἴ γε (εἴ γε — ἔτι εἴη om. N) τὸ ἀναπνευστὸν πρὸς (20) τὸ ἀναπνέον λέγεται. εἰ δὴ μὴ εἴη τὸ ἀναπνέον, οὐδ' ἂν τὸ ἀναπνευστὸν ἔτι εἴη. ὥστε οὐ καλῶς ἀπέδωκε τοῦ ἀέρος ἴδιον εἶναι τὸ ἀναπνευστόν· τὸ γὰρ ἐνδεχομένως ὂν οὐκ ἀεί ἐστιν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ μὴ εἶναι· τὸ δὲ μὴ ἀεὶ ὂν ἴδιον ἀπέδωκεν οὐ καλῶς aN 8 om. P δὲ A: om. BDP 11 ἢ B τοῦ om. A 11. 12 ἐνδέχεται ADP: ἔνδοξον B 12 τὸ δὲ ἀναπνευστὸν οὐκέτι superscr. B: καὶ D: om. AP αὐτό AP: αὐτόν BD 13 ἔτι (pro εἴη) τοῦ ἀέρος in spatio vacuo relicto P³ εἴ γε δεῖ] δεῖ γὰρ a τὸ μὲν A: τὸ a 14 τῷ A: τοῦ aBDP 15 τῇ ABD Arist.: τοῦ P: τις a ἀποδιδοὺς τὸ ἴδιον om. a 16 ὅταν — p. 418,4 φυλάσσει huc transposui: post p. 419,2, praeposito εἰς τὸν (τὸ A) πρὸ αὐτοῦ. ὅτι, collocant ABDP: post p. 418,16, praeposito εἰς τὸ αὐτὸ ὅτι, collocat a: om. N ὅταν — ἀποδοθέν (18) om. A ὅταν aP: εἰ ἔσται D: ἔστι B cf. n. ad p. 382,25 μηδὲ — ἀποδέδοται (17) om. D 17 σώζηται scripsi: σώζεται aBP 18 καὶ om. a μένει aAP 19 πρᾶττον A 20 ἀναπνευστικὸν B ἐν ἄλλῳ — δύναμις (p. 417,2) om. B

ἐστί, τῷ ζῴῳ, ὃ ἔστι καὶ μὴ εἶναι· τοῦ δὲ τὸ ὂν οἷόν τε παθεῖν ἢ ποιῆσαι ἡ δύναμις ἐν αὐτῷ καὶ μὴ ὄντος τοῦ πάσχοντος ἢ ποιοῦντος· τὴν γὰρ ἐνέργειαν ἐμπεπόδισται μὴ ὄντων ἐκείνων, τὴν δὲ δύναμιν ἐν ἑαυτῷ φυλάσσει. τοῦ μὲν ⟨οὖν⟩ πρὸς ὃν κατὰ δύναμιν ἀποδιδομένου ἴδιου παράδειγμα παρέθετο, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ πρὸς μὴ ὂν ἐνδεχομένου μέντοι καὶ μὴ ὄντι αὐτῷ ὑπάρχειν. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἴ τις ὕλης λέγοι ἴδιον τὸ τῶν ἐναντίων δεκτικόν· κἂν γὰρ μὴ ἐνεργείᾳ ὕλη λαμβάνηται, ἀλλὰ δυνάμει ὑπάρχει αὐτῇ τὸ κατὰ δύναμιν ἀποδεδομένον ἴδιον.

[Κατασκευάζοντα δέ, φησί, δεῖ σκοπεῖν, εἰ τὸ δυνάμει ἴδιον ἀπέδωκεν ἢ πρὸς ὂν ἢ πρὸς μὴ ὄν, ἤτοι τὴν ὕλην, ἐνδεχομένης τῆς δυνάμεως, ἤγουν τοῦ δυνάμει, καὶ τῷ μὴ ὄντι ὑπάρχειν, ὅπερ ἐστὶν ἡ ὕλη· ἡ γὰρ ὕλη μὴ ὂν διὰ τὸ εἶναι πάντα δυνάμει καὶ μηδέν τι εἶναι ἐνεργείᾳ. εἰ οὖν ἀποδοίη τις τῇ ὕλῃ ἴδιον τὸ δεκτικὴν εἶναι πάντων (δυνάμει γὰρ δεκτική ἐστι πάντων, εἴπερ τινὸς τῶν ὄντων οὐκ ἔστιν), ἢ εἰ ἀποδοίη τοῦ ὄντος ἴδιον τὸ δυνατὸν παθεῖν ἢ ποιῆσαι (πᾶν γὰρ τὸ ὂν δυνατὸν ἢ παθεῖν ἢ ποιῆσαι), καλῶς ἀποδέδωκε τὸ ἴδιον ἑκατέρου.]

p. 139a9 Ἔπειτα ἀνασκευάζοντα μὲν εἰ ὑπερβολῇ τέθεικε τὸ ἴδιον.

Τουτέστιν ὑπερθετικῶς. εἰ γὰρ δεῖ τὸ ἴδιον μόνῳ τε ὑπάρχειν καὶ συναναιρεῖσθαι αὐτῷ ἀναιρουμένῳ, τὸ δὲ καθ' ὑπερβολὴν λεγόμενον οὐ συναναιρεῖται ἀναιρουμένῳ τῷ τὴν ὑπερβολὴν ἔχοντι διὰ τὸ τούτου ἀναιρεθέντος ἄλλο γίνεσθαι ἐν τῇ ὑπερβολῇ τὸ μετ' ἐκεῖνο ὄν, εἰ δὲ τοῦτο,

---

1 ὃ ἔστι καὶ μὴ εἶναι scripsi cf. p. 417,11 (πέφυκε γὰρ τὸ ζῷον καὶ μὴ εἶναι Leo): ὃ (ᾧ A) μὴ ἔστι AD: μὴ εἶναι P: εἶναι a τὸ om. a 2 καὶ aBP: κἂν AD 3 ἐμπόδισται A: ἐκπεπόδισται a μὴ ὄντων ἐκείνων om. D ἑαυτῷ B: αὐτῷ aADP 4 οὖν addidi ἀποδεδομένου B 5 παρέθετο. οὐκέτι δὲ καὶ (καὶ D: om. ABP) τοῦ πρὸς (τὸ add. B) μὴ (μὴ πρὸς A) ὂν ABDP: παρέθηκεν αὐτὸ τὸ ὂν τὸ δύνασθαι (fortasse scribendum αὐτὸς τὸ ὂν τὸ δυνατὸν) παθεῖν ἢ ποιῆσαι, τοῦ δὲ πρὸς μὴ ὂν οὐδαμῶς aN ἐνδεχομένου P: ἐνδεχόμενον aABD 6 ὄντι BD: ὄντος aP: ὂν δι' A αὐτὸ aP ὑπάρχει aP: compend. A τοῦτο — 7 δεκτικόν] παράδειγμα τούτου ἡ ἀνείδεος ὕλη δεκτικὴ οὖσα τῶν ἐναντίων aN λέγοι D: λέγει BP: compend. A 7 post δεκτικόν add. ἐστὶ A γὰρ om. D ἐνεργείᾳ ABD: ἐνὸς γένους P: ἐνὸς γένους ἐνεργείᾳ ἡ a λαμβάνεται A 8 ὑπάρχῃ D: ὑπάρξει a ἀποδεδόμενον aAB: ἀποδιδόμενον DP 9 — 16 aN 14 εἴπερ scripsi cf. p. 386,5: ὅπερ aN 16 ἀποδέδωκε N: ἀπέδωκε a 17 lemma om. aD ὑπερβολῶν A(D) 18 τουτέστιν ὑπερτεθεικώς P: om. a εἰ γὰρ δεῖ a: εἰ δεῖ AD: εἰ δὴ B: εἶδει P ὑπάρχει B: ὑπάρχον P 19 αὐτῷ aD: αὐτὸ μέν ABP ἀναιρουμένῳ scripsi: ἀναιρουμένου aABP: συναναιρου D δὲ om. P 20 ἀναιρουμένῳ om. a τὸ om. P 21 ἀλλὰ γίνεται P ἐκείνου D: ἐκεῖνον a εἰ δὲ — p. 419,9 ABDP: εἴ τις μεθ' ὑπερβολῆς ἀποδοίη τινὸς ἴδιον, οὐ καλῶς ἔσται ἀποδεδωκώς· συμβαίνει (45) γάρ, φησί, καθ' οὗ ὁ λόγος οὗτος τοῦ ἰδίου, ἤγουν τὸ ὑπερθετικόν, λέγεται, μὴ ἀληθεύειν καὶ (κατὰ N) τὸ ὄνομα τοῦ ἰδίου. ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ὑποκειμένου οὐ συναναιρεῖται τὸ ὑπερθετικῶς λεγόμενον ἴδιον, ὡς εἴρηται· οἷον ἔστω ἀποδοθὲν τὸ κουφότατον εἶναι πυρός· ἀλλ' οὐκ ἔσται καλῶς ἀποδεδομένον· ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ πυρὸς ἔσται τὸ κουφότατον ἐν τῷ ἀέρι aN fortasse δὴ

οὐ καθ' οὗ ὁ λόγος [ἤτοι τὸ ἴδιον], καὶ τὸ ὄνομα, καὶ οὐκ ἔσται ἴδιόν τὸ οὕτως ἀποδοθέν.

Φθαρέντος γὰρ τοῦ πυρὸς ἔσται τι ἄλλο γινόμενον ἐν ὑπερβολῇ, τὸ μετ' ἐκεῖνο· ἔστω δὴ τοῦτο καθ' ὑπόθεσιν ὁ ἀήρ· εἰ δὲ τοῦτο, συμβαίνει ὅτι οὐ καθ' οὗ ὁ λόγος, καὶ τοὔνομα· τὸ μὲν γὰρ κουφότατον λέγεται κατὰ τοῦ ἀέρος, τὸ δὲ πῦρ, οὗ πρὸ τῆς φθορᾶς ἦν ἴδιον τὸ κουφότατον, οὐ λέγεται κατὰ τοῦ ἀέρος. ὥστε συμβαίνει τι ἄτοπον ἐκ τοῦ ὑπερθετικῶς ἀποδίδοσθαι τὸ ἴδιον, τὸ μὴ καθ' οὗ τὸν λόγον, λέγεσθαι καὶ τοὔνομα.

---

1 ἤτοι τὸ ἴδιον delevi ἔσται BP: ἔστιν AD 3—9 A: om. BDP ante φθαρέντος add. ἄλλως A; supple lemma p. 139ª14 οἷον εἴ τις ἀποδοίη τοῦ πυρὸς ἴδιον σῶμα τὸ κουφότατον.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΚΤΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Διδάξας ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν γενικῶν καὶ ἰδικῶν προβλημάτων, καὶ πρὸ αὐτῶν δ' ὁμοίως περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, καὶ τοὺς τόπους τούς τε κατασκευάζοντας ὅτι τόδε γένος ἐστὶ τοῦδε ἢ ἴδιον ἢ συμβέβηκε τῷδε καὶ αὖθις ἀνασκευάζοντας καὶ δεικνύντας ὅτι οὐκ ἔστι παραδούς, νῦν διδάσκει καὶ περὶ τῶν ὁρικῶν, οὐχ ὅτι τί ἐστιν ἡ φύσις τοῦ ὅρου, καὶ εἰ ἄρα πλείω γένη δεῖ ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβάνεσθαι μίαν δὲ διαφορὰν ἢ τοὐναντίον, καὶ τίνων ἔστιν ὁρισμός, ὅτι τῶν οὐσιωδῶν κυρίως, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ τῶν συμβαινόντων (περὶ γὰρ πάντων τούτων ἐδίδαξεν ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικά, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς περὶ τοῦ εἰ δεῖ τῶν ὁρισμῶν ἀπόδειξιν γίνεσθαι), ἀλλ' εἰ ὁ ἀποδιδόμενός τινι ὅρος ὅρος ἐστὶν αὐτοῦ ἢ οὐκ ἔστι· περὶ τούτου γάρ ἐστιν ἡ πρόθεσις αὐτῷ ἐν τῷ παρόντι τῶν Τοπικῶν βιβλίῳ.

p. 139a24 Τῆς δὲ περὶ τοὺς ὅρους πραγματείας.

Τῆς πραγματείας, φησί, τῆς περὶ τοὺς ὅρους, ἤτοι τῆς περὶ τὰ ὁρικὰ προβλήματα, μέρη εἰσὶ πέντε· πέντε γάρ εἰσι, δι' ὧν ἐπιχειροῦμεν κατασκευάζειν ὅτι τόδε ἐστὶν ὁρισμὸς τοῦδε, καὶ αὖ τοὐναντίον ἀνασκευάζειν ὅτι ὁ ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς οὐ καλῶς ἀποδέδοται.

---

1 Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ ἕκτον τῶν τοπικῶν ἐξήγησις inscribit A, omisso ἐξήγησις a, pro ἐξήγησις exhibens Ἀριστοτέλους ὑπόμνημα P: Ἀλ. ἀφρ. σχόλια εἰς τὸ ἕκτον τῶν τοπικῶν βιβλίων ἀριστοτέλους D: Τοῦ αὐτοῦ σχόλια εἰς τὸ ἕκτον τῶν τοπικῶν B 3 — p. 421,13 τὸ γένος αὐτῆς aN 11 ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσ.] velut VII 4 sqq. ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀποδεικτ.] c. 4 — 12 17 πέντε ἐστὶν Arist. (inv. ord. CPcuqf)

p. 139a25 Ἢ γὰρ ὅλως οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν, καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ καὶ τὸν λόγον.

Ἢ γὰρ δεῖ ἐπιχειρεῖν καὶ δεικνύναι ὅτι οὐδ' ὅλως ὁ ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς τὴν φύσιν τοῦ ὁριστοῦ σημαίνει, ἀλλ' ἄλλο τί ἐστιν (εἰ γὰρ τὸ ζῷον λογικὸν θνητὸν ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, ὀφείλει καὶ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι καὶ καθ' οὗ τὸ ὄνομα κατηγορεῖται, ἤγουν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ὀηλούμενον, ὁ ἄνθρωπος, καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου οἰκεῖον τῷ Σωκράτει καταφαίνεσθαι), ἢ ὄντος γένους τοῦ ὁριστοῦ οὐκ ἔθηκεν εἰς τὸ γένος τὸν ὁρισμόν, ἤτοι οὐκ ἔλαβε τὸ γένος τοῦ ὁριστοῦ εἰς τὸν ὁρισμὸν αὐτοῦ (οἷον εἴ τις τὴν ἐπιστήμην ὁριζόμενος εἴποι 'ἐπιστήμη ἐστὶν ἀμετάπειστος ὑπὸ λόγου', ἁμαρτάνων ἐλέγχεται· οὐ γὰρ ἔλαβεν ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ γένος αὐτῆς· μάλιστα γάρ, φησί, τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων τὸ γένος δοκεῖ τὴν τοῦ ὁριζομένου οὐσίαν σημαίνειν· ἐν γὰρ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τὸ γένος, αἱ δὲ διαφοραὶ ὡς ποιότητες μᾶλλον. καὶ ὅτι πρῶτον τὸ γένος τὴν ἑκάστου οὐσίαν δείκνυσιν, χωρίζον αὐτὸ ἀπὸ πάντων τῶν διαφόρων· ἀρχὴ γὰρ τοῦ ὅρου τὸ γένος, ἐξεργασίᾳ δὲ αἱ διαφοραὶ ἐοίκασιν. καὶ αἱ μὲν διαφοραὶ τῶν ὁμοίων καὶ συγγενῶν χωρίζουσι τὸ ὁριστόν, ὧν οὐχ οἷόν τε χωρίσαι αὐτό, εἰ μὴ πρότερον χωρισθείη τῶν ἀνομοίων καὶ ἐκτὸς τῆς φύσεως τοῦ ὁριστοῦ, ὃ ποιεῖ τὸ γένος), ἢ ὅταν οὐκ ἴδιον τοῦ ὁριστοῦ ἀποδιδῷ τις τὸν λόγον, ὡς εἴ τις θείη ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν· (οὗτος γὰρ ὁ ὅρος οὐκ ἴδιος τοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, ἐπεὶ οὐκ ἀντιστρέφει· δεῖ δὲ τὸν ὁρισμὸν ἴδιον εἶναι τοῦ ὁριστοῦ καὶ ἀντιστρέφειν ὥσπερ καὶ τὸ ἴδιον). ἢ ⟨εἰ⟩ πάντα τὰ εἰρημένα πεποιηκώς, ἤγουν καὶ γένος οἰκεῖον λαβὼν καὶ διαφορὰς προσθεὶς καὶ ἀντιστρέφοντα πρὸς τὸ ὁριστὸν τὸν ὁρισμὸν ἀποδούς, μὴ ὥρισται, τουτέστι μὴ κυρίως ἀπέδωκεν ὁρισμὸν ἀλλ' ὑπογραφήν, μηδ' εἴρηκε τὸ τί ἦν εἶναι, ἤγουν ἐδήλωσε τὴν φύσιν τοῦ ὁριστοῦ (ὁ γὰρ εἰπὼν ζῷον ὀρθοπεριπατητικὸν πλατυώνυχον φαλακρὸν προγαστρικὸν τὸν Σωκράτην πάντα μὲν ἐφύλαξεν ἃ εἴπομεν, ὁρισμὸν δὲ οὐκ ἐποίησεν ἀλλ' ὑπογραφὴν λαβὼν τὰ συμβεβηκότα· διὸ οὐκ ἐδήλωσε τὴν φύσιν τοῦ ὁριστοῦ), καὶ τελευταῖον, εἰ ὥρισται μέν, μὴ καλῶς δὲ ὥρισται, τουτέστιν εἰ ὁρισμὸς μέν ἐστιν ὁ ἀποδιδόμενος, μὴ οἰκεῖος δὲ ὢν τῷ πράγματι.

---

3 ἢ a: εἰ N 10 ὁριστοῦ N: ὁρισμοῦ a 13 ante μάλιστα add. εἰσὶ γὰρ τινὰ ὧν μὴ ἔστι γένος (γένη P) ὡς (om. P) τὰ γενικώτατα. εἰς τὸ ῥητόν ABDP cf. p. 444,2. 3 φησί aN: om. ABDP 14 παραλαμβανομένων aN: om. ABDP 16 post μᾶλλον add. λαμβάνονται a 17 αὐτὰ aA πάντων τῶν διαφορῶν (sic) A: πάντων τῶν διαφερόντων a: πασῶν τῶν διαφορῶν ABDP 18 τὸ om. a ἐξεργασίαις P ἐοίκασιν αἱ διαφοραί a 19 ὁμοίων ABDP: οἰκείων a καὶ om. DP 20 εἰ μὴ πρότερον χωρισθείη aN: πρὸ ABDP τῆς] τοῦ a 21 ὃ ποιεῖ—34 aN 25 εἰ ex Arist. addidi cf. vs. 32 30 φαλοκρὸν a προγαστορικὸν N

p. 139a36 Εἰ μὲν οὖν μὴ ἀληθεύεται, καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος, ἐκ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπων ἐπισκεπτέον.

Πέντε οὐσῶν, ἃς ἀπηριθμήσατο, τῶν κατὰ τὰ ὁρικὰ προβλήματα γινομένων ἁμαρτιῶν, τὰς μὲν προτέρας τρεῖς ἐκ τῶν κατὰ τὸ συμβεβηκὸς καὶ γένος καὶ ἴδιον παραδοθέντων τόπων ἐπιχειρεῖν δεῖ, φησίν, ἀνασκευάζειν, τὰς δὲ ὑστέρας δύο τόπων δεῖσθαι δύο ἰδίων, οὓς καὶ ἐκτίθησι. διό φησιν | εἰ μὲν οὖν μὴ ἀληθεύεται, καθ' οὗ τοὔνομα, καὶ ὁ λόγος, 206 ἤτοι εἰ οὐδαμῶς ὑπάρξει τῷ πράγματι ὁ ἀποδοθεὶς λόγος, δι' ἐκείνων τῶν τόπων ἀποδείξομεν, δι' ὧν καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὸ συμβεβηκὸς ἀπεδείκνυμεν. οὗτοι γὰρ τοῦ ὑπάρχειν τὸ τιθέμενον ἦσαν δεικτικοί, καὶ τὸ συμβεβηκὸς τῇ ὑπάρξει μόνῃ ἐχαρακτηρίζετο· ἦν γὰρ συμβεβηκὸς τὸ μήτε γένος μήτε ὅρος μήτε ἴδιον ⟨ὂν⟩ ὑπάρχον δὲ τῷ πράγματι· οἷον ὅτι τὸ λευκὸν οὐχ ὑπάρχει τῷ Σωκράτει· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἡ σκέψις καὶ ἡ ἐξέτασις ἐγίνετο, πότερον ὑπάρχει τῷ Σωκράτει τὸ λευκὸν ἢ οὐχ ὑπάρχει. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖ σπουδὴν ἔχομεν δεῖξαι ὅτι τῷ Σωκράτει οὐκ ἔστι τὸ λευκόν, ἐπεὶ οὐδὲ λευκός ἐστι, περαιτέρω δὲ οὐ πολυπραγμονοῦμεν, ἢ πάλιν ὅτι ὑπάρχει, οὕτως ἀρκεῖ ἡμῖν καὶ εἰ δείξομεν ὅτι τὸ 'οὐσία ἄψυχος ἀναίσθητος' οὐχ ὑπάρχει [ὁρισμὸς] τῷ ἀνθρώπῳ (οὐδὲ γὰρ ἄψυχός ἐστι καὶ ἀναίσθητος), ὡσπεροῦν πάλιν τὸ 'ζῷον λογικὸν θνητόν' ὁρισμός ἐστιν αὐτοῦ, ἐπεὶ καὶ λογικὸς καὶ θνητός. τοὺς δὲ τόπους, δι' ὧν ὀφείλομεν δεικνύειν ὅτι τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ γένος ἀλλότριόν ἐστι τοῦ ὁριστοῦ ἢ ὅτι οὐκ ἀντιστρέφει ὁ ὁρισμός, ἐπισκέπτεσθαί φησιν ἀπὸ τῶν παραδοθέντων ἐν τοῖς γενικοῖς καὶ ἰδικοῖς προβλήμασι τόπων. δι' ὧν γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀπεδείκνυτο ὅτι οὐκ ἔστι γένος τοῦδε ἢ ἴδιον τὸ ἀποδιδόμενον, διὰ τῶν αὐτῶν καὶ ὅτι οὐδὲ τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ γένος οἰκεῖόν ἐστι τῷ ὁριστῷ ἢ ὁ ὁρισμὸς ἴδιος αὐτοῦ ἐστιν. ὁμοίως δὲ πάλιν καὶ διὰ τῶν ἐν ἐκείνοις τόπων τὰ τοιαῦτα κατασκευάσομεν. ὥστε αἱ μὲν πρῶται ἀνασκευαὶ τῶν ὅρων ἀπὸ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπων γίνοιντ' ἄν, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τῶν πρὸς τὸ γένος τόπων, ἡ δὲ τρίτη διὰ τῶν πρὸς τὸ ἴδιον.

---

1. 2 ἐκ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκός lemma in a 1 post οὖν add. καὶ D 3—9 aN: ὅτι τῶν εἰρημένων πέντε ἁμαρτιῶν τὰς δύο τὰς (τὰς om. AP) ὑστέρας (ὑστέρως D) ῥηθείσας δεῖσθαί φησιν ἰδίων τόπων· τὰς δὲ τρεῖς τὰς (τὰς om. D) πρώτας ὑπάγεσθαι τοῖς ἤδη εἰρημένοις (εἰρημένοις ἤδη D) τόποις· τὴν μὲν πρώτην τοῖς (τοῖς corr. P²: τὴν B) πρὸς τὸ συμβεβηκός ABDP 10 οὗτοι — συμβεβηκὸς] δ D οὗτοι a τοῦ aA, in ras. P: τὸ B ὑπάρχειν aP²: ὑπάρχον ABP¹ δεικτικοί BP²: δεικτικοί aAP¹ 11. 12 μήτε ὅρος μήτε γένος D 12 ὂν addidi ὑπάρχειν B οἷον — 27 κατασκευάσομεν aN 15 ἐκεῖ a: om. N 15. 16 fortasse εἴχομεν — οὐκ ἐπολυπραγμονοῦμεν 16 λευκός scripsi: λευκόν aN 18 τῷ ἀνθρώπῳ scripsi: ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου aN 24 ἀποδεικνυτο a 27 κατασκευζομεν a 28 πρῶται aN: κατὰ τοῦτο ABDP 29 γίνοιτ' A

p. 139b7 Πρῶτον μὲν οὖν ἐπισκεπτέον εἰ μὴ καλῶς ὥρισται· ῥᾷον γὰρ ὁτιοῦν ποιῆσαι ἢ καλῶς.

Δύο ὄντων ὑπολελειμμένων, πρὸς ἃ δεῖ τόπους εὑρεῖν, πρῶτον, φησίν, ἐπισκεπτέον εἰ μὴ καλῶς ὥρισται· ῥᾴων γὰρ ἡ πρὸς τοῦτο ἐπιχείρησις ἢ ἡ πρὸς τὸ ἁπλῶς ὡρίσθαι. ἐπειδὴ γὰρ ἐργωδέστερον τὸ καλῶς ὁτιοῦν ποιῆσαι τοῦ ἁπλῶς ποιῆσαι, δῆλον ὅτι ἡ ἁμαρτία περὶ τοῦτο πλείων· εὐκολώτερον δὲ πλείους ἁμαρτίας φωρᾶσθαι τῶν ἐλαττόνων, ὥστε εὐκολώτερον δεῖξαί τινα μὴ καλῶς ὡρισμένον ἤπερ μηδὲ ὅλως ὡρισμένον.

p. 139b15 Δεύτερον δέ, εἰ ἐπὶ πλέον εἴρηκε τὸν λόγον τοῦ δέοντος.

Τουτέστιν εἰ περιττὸν προσέθηκε τῷ λόγῳ. ὁ μὲν οὖν περιττόν τι προστιθεὶς τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ προκειμένου ὡς μὴ καλῶς ὁριζόμενος εὐθύνοιτ' ἄν, ὁ δὲ ἐνδεέστερον ἀποδιδοὺς καὶ ταύτῃ ἁμαρτάνων οὐ τῷ μὴ καλῶς ἀλλὰ τῷ μηδ' ὅλως ὡρίσθαι. ὁ γὰρ ἐνδεὴς λόγος κατὰ τοῦτο ἐνδεής ἐστιν, ὅτι ἐλλείπει τι αὐτῷ πρὸς τὸ δηλῶσαι τὸ τί ἦν εἶναι· ὁ δὲ μὴ δηλῶν τὸ τί ἦν εἶναι οὐχ ὁρισμός.

p. 139b21 Ὁμώνυμος γὰρ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ συμμετρία.

Ὅτι ἡ μὲν ἀγωγὴ σημαίνει τινῶν φοράν, ὃ καὶ παρακομίζειν λέγεται. ὡς λέγεται σίτου ἀγωγὴ ἢ οἴνου· λέγεται καὶ ἡ διὰ τῶν ἠθῶν τοῦ τρόπου κατακόσμησις, ὡς λέγεται παίδων ἀγωγή· λέγεται ἀγωγὴ καὶ ἡ μεταβολή·

---

1 εἰ μὴ κτλ. om. a 3 ante δύο add. ὅτι ABDP εὑρίσκειν D 4 ῥᾴων—εὐκολώτερον δὲ (7) ABDP: ῥᾷον γὰρ πρὸς τοῦτο ἐπιχειρῆσαι, ἤγουν ὅτι οὐ καλῶς ὥρισται, ἢ πρὸς τὸ μὴ ὡρίσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἁπλῶς ποιῆσαι ῥᾷον τοῦ καλῶς ποιῆσαι· ἡ δὲ ἁμαρτία πλείων γίνεται περὶ τὸ καλῶς ποιῆσαι ἢ περὶ τὸ ἁπλῶς ποιῆσαι. περὶ ὃ δὲ ἡ ἁμαρτία πλείων, ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἀνασκευῆς εὐκολωτέρα ἔσται, ἐπεὶ καὶ εὐκολώτερον aN (sed ἐπεὶ — 12 λόγῳ om. N) 5 ἢ ἡ AD: ἢ BP^2: ἡ P^1 ἁπλῶς scripsi: καλῶς libri ἐπεὶ A ἔργω δεύτερον AP 7 εὐκολώτερον—ἐλαττόνων om. D δὲ BP: γὰρ A ante πλείους add. τὸ aAP 8 ἤπερ aAB: ὅπερ D: εἴπερ P 9 ὡρισμένον aP: ὁρισάμενον ABD 10. 11 εἰ ἐπὶ (sic) πλεῖον εἴρηκε lemma in a 10 πλέον ABD(u): πλεῖον aP Arist. 12 τὸν λόγον Bpr. 13 προσθεὶς B τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι aN: τῷ δηλοῦντι λόγῳ ABDP εἶναι om. a 14 ὁρισάμενος B 15 ἁμαρτάνει a τῷ utrumque in ras. P^2: τὸ B ὁρίσαι a 16 ἐνδεής—ὁρισμός (17) initio paginae perierunt in P ἐστιν om. B ὅτι aB: εἰ D: om. A ἐκλείπει a post πρὸς τὸ add. ὁρίσασθαι, ἤγουν a 17 post ὁρισμός add. lemmatis loco εἰς μὲν οὖν τόπος τοῦ ἀσαφῶς εἰ ὁμώνυμόν ἐστι a 18 ὁμώνυμον P ἡ (post γὰρ) DP Arist.: καὶ ἡ AB: ἤ τε a post καὶ ἡ add. ἀμετρία ὥσπερ καὶ τὸ συμμέτρον καὶ ἡ B post συμμετρία add. ἐστίν aA 19 μὲν aN: om. ABDP φορὰν τινῶν B: φορὰν τινὰ P παρακομίζων B 20 post λέγεται alterum add. δὲ D ἡ om. B τόπου D 21 λέγεται ἀγωγὴ om. B

ἐφ' οὗ σημαινομένου ὁ ὁριζόμενος οὕτω τὴν γένεσιν κέχρηται τῷ τῆς ἀγωγῆς ὀνόματι. ἀλλὰ καὶ ἡ συμμετρία ὁμώνυμον, ὥσπερ καὶ τὸ σύμμετρον· σύμμετρα γὰρ τὰ τῷ αὐτῷ μέτρῳ μετρούμενα καὶ τὰ οἰκεῖα ἑκάστῳ καὶ ἀρκοῦντα, ἢ κατὰ τὸ πλῆθος ἢ κατὰ τὸ μέγεθος ἢ κατὰ τὰς ποιότητας ἢ κατὰ τὰς δυνάμεις ἀνάλογον ἔχοντα.

p. 139b25 Ἐνδέχεται δὲ συκοφαντεῖν ὡς οὐκ ἐφαρμόττοντος τοῦ λόγου.

Ἐνδέχεται, φησί, συκοφαντεῖν τὸν οὕτως ἀποδοθέντα ὁρισμόν, ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὅρος ἐστίν, εἴ τις ὡς πάντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος σημαινομένων ἀποδεδωκότος αὐτοῦ τὸν ὁρισμὸν προχειριζόμενος ἐκεῖνα τῶν σημαινομένων, οἷς οὐκ ἐφαρμόζει ὁ ἀποδοθεὶς λόγος, δεικνύοι ὅτι οὐχ ὁρισμός· ἐπεὶ τόν τινων ὁρισμὸν ἐπὶ πάντων δεῖ ἀληθεύεσθαι, ἐφ' ὧν καὶ τοὔνομα οὗ ὁ ὁρισμός. εὐλόγως δὲ προσέθηκε τὸ συκοφαντεῖν ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἐλέγχου· ὁ γὰρ τὸν ἀποδιδόμενον τοῦ κυνὸς λόγον ἀξιῶν πᾶσι τοῖς ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυνὸς σημαινομένοις ἁρμόζειν, ὡς ὄντος τοῦ κυνὸς μιᾶς τινος φύσεως, συκοφαντεῖ· ὁρισμὸς μὲν γάρ τινος κυνὸς τὸ ζῷον | πεζὸν ὑλακτικόν, ἂν οὕτω τύχῃ, ἀσαφὴς δὲ τῷ μὴ 209 προσδιωρίσθαι ποίου κυνός. τὴν μέντοι ἀφορμὴν τῆς τοιαύτης κακουργίας παρέχει μὴ διαιρεθέντος τοῦ πολλαχῶς λεγομένου ἀλλ' ὡς μίαν φύσιν δηλοῦντος ἀποδιδοὺς τὸν ὁρισμόν.

p. 139b27 Μάλιστα δ' ἐνδέχεται τὸ τοιοῦτον ποιεῖν λανθανούσης τῆς ὁμωνυμίας.

Μάλιστα δ' ἐνδέχεται ἀπελέγχειν τὸν ὁριζόμενον, ὅταν ἀγνοῇ τις ὅτι ὁ πολλὰ σημαίνει τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ πολλαχῶς λεγόμενον· τότε γὰρ δυνατὸν

---

1 ὁ om. AB ὁριζόμενος post γένεσιν collocat a οὕτως P: οὕτος B 2 ὁμώνυμος A 3 post μετρούμενα add. ὡς ἐπὶ ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν a 3. 4 ἑκάστῳ ἁρμάζοντα a 4 post ἀρκοῦντα add. ὡς ἱμάτια ἢ ὑποδήματα a τὸ prius BD: om. aAP τὸ alterum ABD: om. aP 4. 5 ἢ κατὰ τὰς ποιάτητας ABD: ἢ κατὰ ποιότητα P: κατὰ τὴν τῶν ποιοτήτων κρᾶσιν τῷ μὴ ὑπερβάλλειν ἑτέραν τῆς ἑτέρας ἀλλ' ἐπίσης εἶναι ἐν τῇ συνθέσει a 5 ἀναλόγ D 6 ὡς κτλ. om. a 8 τὸν om. BD . ὅτι — ὁρισμόν (12) om. D 9 μὴ B 10 προχειριζόμενος P¹: προχειρίζεται P² 12 οὐχ om. A ἐπεὶ aA: ἐπειδὴ BP τινῶν] ὅτι P ἀληθεύεσθαι δεῖ ἐπὶ πάντων P δεῖν D 13 τὸ ὄνομα aAP ὁ om. B 14 τοῦ prius om. BP ἀποδεδομένον aP κενὸς A 15 ὀνόματος τοῦ om. BD σημαινομένου AP ἐφαρμόζειν D 16. 17 κυνὸς τινὸς D 17 τύχοι AP 18 προσδιωρίσθαι aA: διωρίσθαι BDP ἡ — ἀφορμὴ P 19 ὑπάρχει P διακριθέντος a 20 post δηλοῦντος add. τοῦ ὀνόματος a 21 ἐνδέχεται om. BD 21. 22 λανθανούσης τῆς ὁμωνυμίας om. a 23. 24 μάλιστα — λεγόμενον aN: om. ABDP 24 τότε] τὸ A

ὡς μίαν φύσιν σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος ἕν τι λαμβάνοντα δεικνύναι ὅτι μὴ ὁρισμός, διὰ τὸ μὴ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐφαρμόζειν. εἰ δὲ γινώσκει ὁ προσδιαλεγόμενος, φέρε εἰπεῖν ὅτι τὸ κύων πολλὰ σημαίνει, καὶ διαιρήσει αὐτὸ εἰς τὰ σημαινόμενα καὶ εἴποι ὅτι τοῦδε τοῦ κυνὸς τὸν ὁρισμὸν ἀποδέδωκεν, ἀνεύθυνος ἔσται. ἐνδέχεται δέ, φησίν, αὐτὸν τὸν προσδιαλεγόμενον διελόμενον καὶ διορίσαντα πόσα σημαίνει τὸ ἀποδοθέν, ἤγουν τὸ ὁρισθέν, ἐν τῷ ὁρισμῷ, συλλογισμὸν ποιῆσαι, ἤτοι συλλογὴν καὶ ἀπαρίθμησιν τῶν σημαινομένων. εἰ γὰρ μηδενὶ τῶν σημαινομένων ἁρμόσει τὸ ἀποδοθὲν ἐν τῷ ὁρισμῷ, οὐχ ὡρίσατο καλῶς· ὃ ἐβήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν κατὰ τρόπον, ἤγουν κατά τινα τῶν ἀπηριθμημένων τῆς σημασίας τρόπον. δεῖ δὲ ποιεῖν τὴν συλλογὴν οὕτως· ἐπεὶ φέρε εἰπεῖν ὁ ἀποδοθεὶς ὑπὸ σοῦ ὁρισμὸς τοῦ κυνὸς οὔτε τῷ ἀστρῳῷ ἁρμόζει οὔτε τῷ χερσαίῳ οὔτε τῷ θαλασσίῳ, οὐχ ὡρίσω καλῶς.

p. 139ᵇ32 Ἄλλος, εἰ κατὰ μεταφορὰν εἴρηκεν, οἷον εἰ τὴν ἐπιστήμην ἀμετάπτωτον.

Μεταφορὰ μέν ἐστιν, ὅταν τὸ κυρίως ἐπί τινος λεγόμενον ἐφ' ἕτερον μὴ κυρίως ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον μετάγωμεν [τὴν φωνήν], ὃ καλεῖται παρὰ τοῖς γραμματικοῖς καὶ παράχρησις. εἰ οὖν τις ὁρισάμενος τὴν ἐπιστήμην ἀμετάπτωτον φήσειεν, ἐπεὶ τὸ ἀμετάπτωτον ἐπὶ σωμάτων κυρίως λέγεται τῶν δι' ἰσχὺν μὴ τρεπομένων ἢ δι' ἰδιότητα μὴ μεταβαλλόντων, ἀσαφὲς ἐποίησε τὸ λεγόμενον. ὡσαύτως καὶ ὁ τιθήνην τὴν γῆν ὁρισάμενος· ἡ γὰρ τιθήνη κυρίως ἐπὶ τῆς γυναικὸς τῆς τιθηνούσης καὶ ἀνατρεφούσης λέγεται. ἐνδέχεται οὖν, φησί, καὶ τὸν μεταφορικῶς ὁρισάμενον συκοφαντεῖν, ἤγουν ἐλέγχειν, ὡς μὴ ἀποδιδόντα ὅρον ἐφαρμόζοντα τῷ ὑποκειμένῳ. οἷον εἴ τις τὴν σωφροσύνην ὁρίσαιτο συμφωνίαν· ἡ γὰρ συμφωνία οὐχ ἁρμόζει τῇ σωφροσύνῃ· κυρίως γὰρ ἐπὶ φθόγγων λέγεται ἡ συμφωνία· εἰ οὖν καὶ ἡ σωφροσύνη συμφωνία κατὰ τὸν ὁρισάμενον, ἦν ἂν καὶ ἡ σωφροσύνη φθόγγος. ἀλλ' οὐδὲ γένος ἔσται τῆς σωφροσύνης ἡ συμφωνία· εἰ γὰρ κατὰ τὸν ὁρισάμενον γένος ἐστὶ τῆς σωφροσύνης ἡ συμφωνία (οὕτω γὰρ παρ' ἐκείνου εἴληπται ἐν τῷ ὅρῳ), ἔστι δὲ καὶ γένος ὁμολογουμένως τῆς σωφροσύνης ἡ ἀρετή, εὑρεθήσεται τὸ αὐτὸ καὶ ἓν εἶδος, ἡ σωφροσύνη, ὑπὸ δύο γένη ἀναγομένη μήτε περιέ-

1 ἕν τι scripsi: ἐστι libri 2 post ὁρισμός add. ἐστιν A εἰ δὲ — 13 aN 11 fort. τρόπων 14. 15 εἰ κατὰ μεταφορὰν εἴρηκεν lemma in a 16—19 ἐπεὶ aN 17 τὴν φωνὴν delevi 19 τὸ ἀμετάπτωτον — μεταβαλλόντων (20) Suidas sub v. ἀμετάπτωτον κυρίως ἐπὶ (τῶν add. a) σωμάτων aB Suid. 20 ἰδιότητα DP Suid.: ἰσότητα AB: ἰσότητα καὶ συμμετρίαν a 21 ἀσαφὲς — ἡ γὰρ (22) aN: καὶ ἡ ABDP ὁ τιθήνην — 23 ἀνατρεφούσης cf. Suidas sub v. τιθηνός 22 τῆς τιθηνούσης γυναικὸς D: τῆς τιθηνούσης a: γυναικὸς τῆς τιθηνούσης Suid. post τιθηνούσης add. τε B 23 ἀναστρεφούσης A: τρεφούσης B Suid. post ἀνατρεφούσης add. παιδίον a; fort. addendum βρέφος ἐνδέχεται — p. 426, 12 aN 27 ἡ prius N: om. a

χοντα ἄλληλα μήτε ὑπὸ τὸ αὐτὸ καὶ ἓν γένος ἀναγόμενα. εἰ γὰρ ὑπὸ τὸ αὐτὸ καὶ ἓν γένος ἀνήγγοντο ἥ τε [ἡ] ἀρετὴ καὶ ἡ συμφωνία, ἢ ἡ συμφωνία περιεῖχεν ἂν τὴν ἀρετὴν ἢ ἡ ἀρετὴ τὴν συμφωνίαν· ἀλλ' οὐκ εἰσὶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος· τῆς μὲν γὰρ ἀρετῆς γενικώτατόν ἐστιν ἡ ποιότης, τῆς δὲ συμφωνίας τὸ πρός τι.

p. 140a2 Ἔτι εἰ μὴ κειμένοις ὀνόμασι χρῆται.

Καὶ οὗτος ὁ τόπος τοῦ ἄνωθεν κατὰ παράχρησιν ἔχεται. κείμενα οὖν ὀνόματα λέγει τὰς συνήθεις καὶ κατατετριμμένας λέξεις, καὶ μὴ οἷαις ὁ Λυκόφρων χρῆται, σκληραῖς τε καὶ τροπικαῖς, πεφναίαν λέγων τὴν φονικὴν καὶ κύνα τὴν γυναῖκα διὰ τὸ ἀναιδές, καὶ Πλάτων ὀφρυόσκιον τὸν ὀφθαλμόν, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ παρέθηκεν αὐτός· ταῦτα γὰρ ἀσυνήθη· πᾶσα δὲ λέξις ἀσυνήθης ἀσάφειαν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς ἐμποιεῖ.

p. 140a6 Ἔνια δὲ οὔτε καθ' ὁμωνυμίαν οὔτε κατὰ μεταφοράν.

Ἔνια δέ φησιν οὔτε καθ' ὁμωνυμίαν οὔτε κατὰ μεταφορὰν ἐν τοῖς ὅροις παραλαμβάνεσθαι. καὶ εἰσὶ ταῦτα χείρω καὶ τῶν κατὰ μεταφορὰν λεγομένων· καίτοι καὶ τὰ οὕτως τιθέμενα ἐν τοῖς ὅροις ἀσαφείας ἦν αἴτια. ἃ δὲ οὐ κυρίως λαμβανόμενα ἐκπεπτώκασι, καὶ τῆς δι' ὁμωνυμίας συνήθως γινομένης πλάνης καὶ τῆς ἐκ μεταφορᾶς ὁμοιότητος πολὺ χεῖρον λέγεται. ἡ μὲν γὰρ μεταφορά, εἰ καὶ μὴ κυρίως ἐστὶ τοῦ πράγματος σημαντική, ἀλλ' ὅμως γνώριμόν πως παρέχει τὸ σημαινόμενον, διότι καθ' ὁμοιότητά τινα | γίνονται αἱ μεταφοραί· καὶ ὁ τῇ 210 ὁμωνυμίᾳ χρώμενος ἔχει καὶ αὐτὸ τὸ προκείμενον ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον κυρίως, εἰ καὶ μὴ μόνον. τὰ δὲ τοιαῦτα οὐδαμόθεν παρέχονται τὴν γνῶσιν τῷ μήτε κύρια εἶναι μήτε καθ' ὁμοιότητα γίνεσθαι, ἀσαφείας δὲ αἰτιά τινος πλείονος. οὔτε γὰρ ἡ ὁμοιότης ὑπάρχει, καθ' ἣν μέτρον ἢ εἰκὼν ὁ νόμος ἐστίν, οὔτε εἴωθε κυρίως λέγεσθαι, ἀλλ' [ὡς] οὐδέτερον κυρίως ὁ νόμος· τὸ μὲν γὰρ μέτρον ποσόν, ὁ

---

2 ἡ delevi 11 αὐτός scripsi: οὗτος aN 13 οὔτε κατὰ μεταφοράν om. a: bis, et post ἔνια δὲ et post ὁμωνυμίαν, B post μεταφοράν add. εἴρηται P 14 ἔνια — μεταφοράν aP: om. ABD 15 ἐν τοῖς ὅροις παραλαμβάνεσθαι ADP: ἐν τοῖς ὁρισμοῖς παραλαμβάνεται B: οὔτε κυρίως λέγεται a καὶ εἰσὶ — 16 λεγομένων aN: om. ABDP fort. καὶ τῶν ⟨καθ' ὁμωνυμίαν καὶ τῶν⟩ cf. vs. 18 16 καίτοι καὶ ABDP: καὶ γὰρ a post ὅροις add. ἢ καθ' ὁμωνυμίαν ἢ κατὰ μεταφοράν a 17 ἃ ABDP αὐτὰ a δὲ post κυρίως transposuit a: post οὐ D οὐ om. B 17. 18 τὴν — πλάνην, καὶ τὴν — ὁμοιότητα ABDP 18 ὁμωνυμίας D: ὁμωνυμίαν aABP συνήθως om. D γινομένης aN: γίνεσθαι ABDP 19 πολὺ χείρω εἰσί, sed post 18 πλάνης, a εἰ καὶ — 20 ὅμως aN: om. ABDP 20 πως γνώριμον B παρέχει ADP: περιέχει a: ποιεῖ, sed ante πως, ex Arist. B 21 διαφοραί D ὁ τῇ] ὅτι P 22 χρησάμενος ABDP αὐτὸ scripsi: αὐτὸς libri 24 κυρίως AD μὴ δὲ pro altero μήτε D γίνεσθαι ABDP: λέγεσθαι, ἀλλ' a 25 δὲ D: om. aABP τινὸς πλείονος ABDP: πλείονος γίνονται a 26 ἡ corr. ex ἡ P² ὁ νόμος] ὄνομα A οὔτε] οὕτως P κυρίως om. D 27 ὡς delevi

δὲ νόμος οὐ ποσόν· καὶ ἡ εἰκὼν μίμησίς ἐστι ζῴου ἐκ τοιῶνδε χρωμάτων σχηματιζομένη, ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστι μίμησις ζῴου.

p. 140a16 Εἰ δὲ μὴ κυρίως, δῆλον ὅτι ἀσαφῶς εἴρηκεν.

Ὅτι τοῦ μὴ καλῶς ὡρίσθαι μέρη δύο, ἀσάφεια καὶ περιττολογία· ἡ δὲ ἀσάφεια ἤτοι δι' ὁμωνυμίαν, ἢ ἐν τῷ ὅρῳ ἢ ἐν τῷ ὁριστῷ, ἢ διὰ μεταφορὰν ἢ διὰ κατάχρησιν.

p. 140a18 Ἔτι εἰ μὴ δῆλος ὁ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐκ τοῦ λεχθέντος.

Ἔτι τοῦ ἀσαφῶς εἰρῆσθαι δεικτικὸν τὸ ἐκ τοῦ ἀποδεδομένου ὅρου μὴ εἶναι γνώριμον τὸν τοῦ ἐναντίου τῷ οὗ ὁ ὁρισμὸς ἀποδέδοται λόγον τε καὶ ὅρον, δηλονότι ἐὰν ᾖ τι αὐτῷ ἐναντίον. δοκεῖ γὰρ ὁ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐναντίων ὁρισμὸς γνώριμον ποιεῖν καὶ τὸν τοῦ ἑτέρου· διὰ γὰρ τοῦ ἐναντίου τῷ ἐν τῷ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐναντίων ὁρισμῷ τὸ ἐναντίον αὐτῷ ὁρίζεται.

[Ἔτι, φησίν, εἰ μὴ ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἐναντίου δῆλός ἐστιν ἐκ τοῦ ῥηθέντος ὁρισμοῦ· οἱ γὰρ καλῶς ἀποδιδόμενοι ὅροι σημαίνουσι καὶ τοὺς τῶν ἐναντίων ὅρους.] οἷον εἴ τις εἴποι 'ἀδικία ἐστὶ κακία ψυχῆς', εὐθὺς καὶ τὸν τοῦ ἐναντίου ὁρισμόν, τῆς δικαιοσύνης, ἐδήλωσεν· ἔστι δ' οὗτος 'ἀρετὴ ψυχῆς'. καὶ εἰ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, δῆλον ὅτι τὸ ἐναντίον τῷ λευκῷ, τουτέστι τὸ μέλαν, ἔσται χρῶμα συγκριτικὸν ὄψεως. εἰ οὖν ἐκ τοῦ ῥηθέντος ὅρου οὐ γίνεται δῆλος καὶ ὁ τοῦ ἐναντίου τῷ ὁριστῷ ὁρισμός, ἀμφίβολος γίνεται τίνος ἂν εἴη ὁρισμός.

p. 140a20 Ἢ εἰ καθ' αὑτὸν λεχθεὶς μὴ φανερὸς εἴη τίνος ἐστὶν ὁρισμός.

Δεῖ, φησί, τὸν σαφῶς ἀποδοθέντα ὁρισμόν, κἂν μὴ προσκείμενον ᾖ αὐτῷ τὸ τίνος ἐστὶν ὁρισμός, εὐθὺς εἶναι γνώριμον, τοῖς δηλονότι περὶ

---

1 νόμος δὲ aA καὶ ἡ — ζῴου (2) aN: om. ABDP 3 μὴ — ὡρίσθαι (4) om. A 4 μέρη δύο ADP: inv. ord. aB 5 ἤτοι] ἄντοι B δι' ὁμωνυμίαν postea add. D¹ ἢ ἐν — ἢ ἐν aP: ἤτοι ἐν — ἤτοι ἐν ABD: fort. ἤτοι ἐν — ἢ ἐν 6 ἢ] καὶ P 7 μὴ δῆλος] μηδόλως P ὁ post ἐναντίου transposuit D λόγος ABDP Arist.: ὅρος a(C) 7. 8 ἐκ τοῦ λεχθέντος om. a 8. 9 λεχθέντος — ὅρου om. A 9 ἔτι] εἰ D ἀποδεδομένου D: ἀποδιδομένου aBP ὅρου om. P 10 τῷ ADP: om. aB ὁ om. AP ἀποδίδοται D 10. 11 λόγω — ὅρω A 11 δοκεῖ — ἐναντίον (13) om. D 12. 13 διὰ γὰρ τοῦ ἐναντίου om. P 13 τῷ (ante ἐν) aP: τὸ AB 15 — 22 aN ante ἔτι add. εἰς τὸ αὐτό a 20 συγκριτικὸς N 23 εἰ om. B αὐτὸ AD(B) φανερῶς Dpr. 24 ante ὁρισμός add. ὁ aB(c) 25 φησί aP: om. ABD post κἂν add. καὶ B προσκείμενος A: κείμενον B 26 αὐτῷ τὸ] αὐτὸ A ὁρισμός aP: om. ABD εἶναι γνώριμον BDP: inv. ord. aA περὶ] παρὸ P

ταῦτα ἔχουσιν (οὐ γὰρ δὴ καὶ τοῖς ἰδιώταις) καὶ μὴ δεῖσθαι τὸν ὁρισμὸν προσθήκης τίνος ἐστὶν ὁρισμός· ἄτεχνον γὰρ τοῦτο καὶ ἀμαθές· ὅπερ οἱ παλαιοὶ ζωγράφοι ἐποίουν, μὴ ἀκριβεῖς τὰς εἰκόνας ἀπεργαζόμενοι ὀ' ἐπιγραφῆς ἐδήλουν τίνος ἐστὶν ἑκάστη ζῴου. ὅταν οὖν ὁ ἀποδοθεὶς τινος ὁρισμὸς μὴ γνώριμος αὐτόθεν ᾖ τίνος ἐστὶν ὁρισμός, ἀλλὰ δέηται προσκειμένου τοῦ ὁριστοῦ, δῆλον ὅτι ἀσαφῶς ἀποδέδοται.

p. 140a23 Εἰ μὲν οὖν μὴ σαφῶς, ἐκ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἐπισκεπτέον.

Τὸ μὲν οὖν ἀσαφές, φησίν, ἐκ τῶν εἰρημένων κριτέον. καὶ σχεδὸν ἅπαν εὑρίσκεται ἐν τοῖς τῆς λέξεως πάθεσι· πάθος γὰρ λέξεως καὶ ἡ ὁμωνυμία καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ κατάχρησις. τὸ δὲ περίεργον καὶ περιττὸν ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τῶν ἐφόδων δόξειεν ἂν ὁ Ἀριστοτέλης μετάγειν εἰς τὰς πραγματικὰς ἐξετάσεις· ἄντικρυς γὰρ τὴν ἐκ τοῦ πλειονάζειν κακίαν καὶ πλείω τὰ πράγματα περιλαμβάνειν ὁ τόπος ἐλέγχειν [γὰρ] φαίνεται, οὐ μὴν ἀληθῶς, ἀλλ' ὅταν μὲν ὅλῳ τῷ ὅρῳ ἅμα συμβῇ τὸ λέγεσθαι ἐπὶ πλέον τοῦ πράγματος, οὐ πρὸς τὸν τρόπον ἡ ἐπιτίμησις οὐδὲ πρὸς τὸ καλῶς, οἷον ἄνθρωπός ἐστι ζῷον δίπουν, ὅταν δὲ ἐν μιᾷ λέξει τὸ περιττόν, ἧς καὶ ἀφαιρεθείσης ὁ λοιπὸς ὅρος τέλειός τε καὶ ἀκριβής, τοῦτο αἶσχος ἤδη, καθάπερ ἐπὶ σώματος εὐειδοῦς ἀκροχορδόνες. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον αἰτιᾶται νῦν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ φησὶ μάταιον εἶναι καὶ παρέλκον τῷ ὁρισμῷ προσκείμενον τὸ πᾶσιν ὑπάρχον, ἢ ἁπλῶς τοῖς οὖσιν ἢ τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος τῷ ὁριζομένῳ, τὸ ὑπάρχον μὲν τοῖς οὖσιν, ὡς ὅταν τις εἴπῃ ζῷον λογικὸν θνητὸν ἓν ὄν (πρόσκειται γὰρ ἐν τούτῳ τὸ ἓν ὄν, ὃ περιττόν ἐστιν ὡς πᾶσιν ὑπάρχον, καὶ τοῖς ὁμογενέσι καὶ ἀνομογενέσι), τὸ τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ δὲ γένος ὑπάρχον, ὡς ὅταν εἴπῃ ζῷον λογικὸν αἰσθητικόν· τὸ γὰρ αἰσθητικὸν πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος εἴδεσιν ὑπάρχει, καὶ ἵππῳ καὶ βοῒ καὶ τοῖς ἄλλοις. δεῖ γάρ, φησίν, ἐν τῷ ὅρῳ τὸ μὲν γένος ἀπὸ τῶν μὴ ὁμογενῶν χωρίζειν, τὴν δὲ διαφορὰν ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν· τὸ δὲ πᾶσιν ἁπλῶς ὑπάρχον οὐδενὸς

1 ἔχουσιν ABDP: σπουδαίοις a δὴ] δεῖ B καὶ μὴ — 4 ζῴου aN: om. ABDP 4 post ἐπιγραφῆς fort. γὰρ addendum 5 ὅρος (ante μὴ) B ὁρισμός ἐστιν D: ὅρος ἐστὶν B δέηται scripsi: δεῖται libri 5. 6 προσθήκης a 9 τὸ μὲν οὖν a: ὅτι τὸ μὲν ABDP σαφὲς B φησιν a: om. ABDP 10 ἅπαν P: ἅπερ aABD λέξεως alterum BDP: λέγεται aA 14 περιλαμβάνειν scripsi: περιλαμβάνει AD: παραλαμβάνει aP: παραλαμβάνειν B γὰρ, quod delevi, P: μὲν γὰρ aABD 15 μὲν om. D ante ὅλῳ add. ἐν B 16 post τὸ add. μὴ B 18 post ἀκριβὴς add. ᾖ a αἶσχος AD: αἰσχρὸν aBP 19 ἀκροχορδόνες aA: ἀκροχορδῶνες P: ἀκροχόρδωνες BD 20 καὶ φησί a: εἰς τὸ ῥητὸν (om. BP) πρῶτον μὲν οὖν σκοπεῖν εἰ πρέπει κέχρηται ὃ πᾶσιν ὑπάρχει ἢ ὅλως (corr. in ὅλοις B) τοῖς οὖσιν ABDP μάταιον εἶναι a: ὅτι μάταιον ABDP 21 ante τῷ add. τὸ a προσκεῖσθαι a ὅλως Arist. cf. p. 430,8 22 τὸ ὑπάρχον — 27 τοῖς ἄλλοις aN: om. ABDP 25 ἀνομογενέσι scripsi: ἀνομοιογενέσι aN 26 αἰσθητικόν utrobique scripsi: αἰσθητόν aN 27 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχειν aN φησίν a: om. ABDP 28 μὴ om. A ὁμοιογενῶν A 29 ὁμογενῶν scripsi: ὁμοιογενῶν libri δὲ πᾶσιν ἁπλῶς ABDP: μέντοι τοῖς πᾶσιν a οὐδενὸς — p. 429,1 ὑπάρχον om. BD οὐ a

χωρίζει, | τὸ δὲ τοῖς ὁμογενέσιν πᾶσιν ὑπάρχον οὐ χωρίζει ἀπὸ τῶν 211
ἐν τῷ αὐτῷ γένει.

p. 140ª33 Ἢ εἰ ἔστι μὲν ἴδιον τὸ προσκείμενον.

Εἰ τὸ προσκείμενον, φησίν, ἴδιον μέν ἐστι τοῦ ὁριστοῦ, ἀφαιρε-
θέντος δὲ τούτου καὶ ὁ λοιπὸς λόγος ἴδιός ἐστι καὶ δηλοῖ τὴν
οὐσίαν αὐτοῦ, περίεργον τὸ προσκείμενον· καθόλου γὰρ ἅπαν περιττὸν 5
οὗ ἀφαιρεθέντος ὑπὸ τοῦ καταλειπομένου δηλοῦται ἡ οὐσία τοῦ προκει-
μένου. καθόλου δὲ ἐπήνεγκε τοῦτο δεικτικὸν ὂν τοῦ καὶ τὰ κοινὰ ὑπο-
πίπτειν τούτῳ, ⟨τῷ⟩ καὶ ἐκείνων ἀφαιρουμένων δείκνυσθαι ὑπὸ τοῦ λοιποῦ
λόγου † ἢ ὅτι μὴ τοῦ προκειμένου ὡς εἰ γένει μὴ εἴη δηλούμενον, οὐκέτι
ἂν εἴη λόγος. ὥσπερ ψυχῆς ὁρισμὸς τὸ ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν 10
κινῶν· τὸ γὰρ 'ἀριθμός' ἐκ περιττοῦ κεῖται· καὶ γὰρ τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ
κινοῦν χωρὶς τοῦ ἀριθμοῦ τὴν ψυχὴν δηλοῖ, καθάπερ Πλάτων ἐν τῷ
Φαίδρῳ φησὶ λέγων "ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἑαυτοῦ κινουμένου,
ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτό τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται". ἄλλως
τε καὶ ὁ ἀριθμὸς οὐκ ἔστι γένος τῆς ψυχῆς. ὥσπερ δή τινος ἐνισταμένου
καὶ λέγοντος 'πῶς φὴς ὅτι ἀφαιρεθέντος τοῦ ἀριθμοῦ οὐ λυμαίνε-
ται ὁ ὁρισμός; γένος γάρ ἐστι τῆς ψυχῆς ὁ ἀριθμὸς κατὰ Ξενοκρά-
την καὶ Πλάτωνα, καὶ δεῖ τῆς προσθήκης τοῦ ἀριθμοῦ ὡς γένους ἐν τῷ 15
ὁρισμῷ', φησίν, ὅτι εἰ δώσομεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς γένος ἐστὶ τῆς ψυχῆς,
ἀφαιρεθέντος τούτου τὸ καταλειφθὲν οὐκ ἔσται ὅρος ἀλλ' ἴδιον. οὐ μὴν
δὲ καὶ τὴν οὐσίαν δηλώσει τοῦ πράγματος· πᾶς μὲν γὰρ ὅρος ἴδιον, οὐ
μὴν καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

p. 140ᵇ5 Ὁποτέρως μὲν οὖν ἔχει, χαλεπὸν διασαφῆσαι.

Τουτέστι πότερον γένος ψυχῆς ὁ ἀριθμὸς ἢ οὔ, καὶ πότερον ἀφαι-
ρεθέντος τοῦ ἀριθμοῦ τὸ καταλειπόμενον ὁρισμός ἐστι ψυχῆς ἢ ἴδιον ἢ 20
οὔ, χαλεπὸν εὑρεῖν· μείζονος γὰρ σκέψεως ἡ περὶ τούτου ζήτησις ἢ τῆς

---

1 post χωρίζει prius add. τὸ ὁριζόμενον ἐκ τῶν ἑτερογενῶν a ὁμογενέσιν scripsi: ὁμοιογενέσιν aAP πᾶσιν AP: om. a post χωρίζει alterum add. αὐτὸ a 2 τῷ om. a post γένει add. εἰδῶν a 3 εἰ om. A τὸ] τω A 4 εἰ ABDP: ἢ a φησιν a: om., ὅτι ante εἰ addito, ABDP μέν a: om. ABDP ὁρισμοῦ a 5 ἴδιόν P 6 γὰρ om. B 7 ἀπὸ BP 8. 9 ὑποπίπτειν τούτω AD: ἀποπίπτειν τούτου aBP 9 τῷ addidi 10 ἢ ὅτι — 11 λόγος gravius depravata videntur: om. N μὴ προκείμενον ὡς ἐν D μὴ alterum om. P 11 ante λόγος add. ὁ aAB ὥσπερ — 12 κεῖται a: om. ABDP 12 ante καὶ add. εἰς τὸ ῥητὸν AD αὐτὸ οιμ. B ἑαυτὸ om. ADP 13 χωρὶς — δηλοῖ a: ψυχή ABDP 13. 14 ἐν τῷ Φαίδρῳ] c. 24 p. 245 E 15 τε] τὸ A τοῦτον αὐτόν Plato αἰσχυνεῖται Plato: αἰσχύνεται libri ἄλλως — 23 aN 20 δώσομεν N: δώσωμεν a 24 ποτέρως Arist. (sed ὁποτέρως Cf) χαλεπὸν διασαφῆσαι] ὅμως χαλεπόν ἐστι διασαφη-νίσαι a 25 τουτέστι om. a πότερον prius DP: ὁπότερον aAB ψυχῆς om. A: ante γένος transposuit D ὁ om. P 26 ante ψυχῆς add. τῆς aB ἢ prius om. P 27 χαλεπὸν εὑρεῖν BD: χαλεπὸν AP: om. a σκέψεως om. AB τούτων B

διαλεκτικῆς. χρηστέον δὲ τῷ ὁρισμῷ ἐν τῷ παρόντι παραδείγματι, ὡς ἡμῖν ἐστι χρήσιμον· χρησιμεύει δέ, εἰ λάβοιμεν νῦν τὸν ἀριθμὸν ὡς γένος τῆς ψυχῆς.

[Καὶ τοῦτο δὲ δεῖ γινώσκειν, ὅτι τοῦ μὴ καλῶς ὡρίσθαι μέρη δύο, ἀσάφεια καὶ περιττολογία. εἴρηκε δὲ κατὰ πόσους τρόπους γίνεται ἡ ἀσάφεια. νῦν δέ φησι περὶ τῆς περιττολογίας 'περιττόν ἐστιν ἐν ὁρισμῷ ἅπαν οὗ ἀφαιρεθέντος τὸ λοιπὸν δηλοῖ τί ἐστι τὸ ὁριζόμενον'· τοῦτο δὲ "ἢ πᾶσιν ὑπάρχει, ἢ ὅλως τοῖς οὖσιν ἢ τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος τῷ ὁριζομένῳ," ἢ ἴδιόν ἐστι τὸ προσκείμενον, ἢ οὐ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος, ἢ πλεοναχῶς εἴρηται, ἢ "εἰ καθόλου εἰρημένου προστεθείη καὶ ἐπὶ μέρους".]

Προσέθηκε δὲ τῷ προτέρῳ παραδείγματι καὶ ἕτερον ὅμοιον, λέγων εἴ τις θείη ὅρον τοῦ φλέγματος εἶναι τὸ ὑγρὸν πρῶτον ἀπὸ τροφῆς ἄπεπτον· τὸ γὰρ ἄπεπτον περιττῶς κεῖται, ἐπειδὴ ἓν τὸ πρῶτον. εἶτα προσαπορεῖ τῷ εἰρημένῳ ὡς οὐχ ὑγιῶς εἰρημένῳ. ἔστι γὰρ ὑγρὸν πρῶτον καὶ ὑγρὸν πρῶτον ἄπεπτον· δύναται γὰρ τὸ ἀπὸ τροφῆς ὑγρὸν πρῶτον εἶναι καὶ πρὸ τοῦ φλέγματος οὐκ ἄπεπτον, ὡς τὸ ἐξυγρανθείσης αὐτῆς ἐν τῇ πέψει γινόμενον αἷμα, ὃ ἀναδίδοται. ὡς μέντοι ἄπεπτον ὑγρὸν πρῶτον τὸ φλέγμα, ἐπεὶ δύναται καὶ ἄλλα ἀπὸ τροφῆς ὑγρὰ ἄπεπτα εἶναι· ἀπὸ γοῦν τοῦ φλέγματος μεταβάλλοντος ὀξὺς χυμὸς γίνεταί τις περὶ τὸν στόμαχον, ποτὲ δὲ χολώδης. διὸ οὐ παρέλκοι ἂν τὸ ἄπεπτον προσκείμενον ἐν τῷ τοῦ φλέγματος λόγῳ, εἴ γε μή ἐστιν ἁπλῶς πρῶτον, ἀλλὰ τῶν ἀπέπτων πρῶτον.

p. 140b16 Ἔτι εἴ τι τῶν ἐν τῷ λόγῳ μὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος.

Ἔτι ἐὰν ἐν τῷ ἀποδεδομένῳ τινὸς λόγῳ τοιοῦτόν τι προσκείμενον ᾖ, ὃ μὴ πᾶσι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ εἴδει, οὗ τὸν ὁρισμὸν ἀποδίδωσιν, ὑπάρχει,

---

1 χρηστέον—3 ψυχῆς aN: om. ABDP 4—11 periocha est capitis tertii (p. 140a23—141a22), quae huc quidem non pertinet: om. N 4 καὶ τοῦτο δεῖ δὲ P: δεῖ δὲ a 5 τόπους Ppr. 6 περὶ τῆς corr. ex τῆς B φησὶ post περιττολογίας transposuerunt aB post περιττὸν add. δὲ ADP ὅρῳ D: ἀριθμῷ P 7 δῆλον ποιεῖ τὸ Arist. (sed δηλοῖ τί ἐστι τὸ Cf) τοῦτο corr. ex τὸ B δὲ AD: om. aBP 8 ὅλως D Arist.: ὅλοις aABP 9 προκείμενον D 10 εἰ om. B post εἰ add. τοῦ Arist. (om. C) εἰρημένον A: εἰρημένου οὐ D 12 προσέθηκε — 13 εἶναι τὸ aN: εἰς τὸ (om. BP) ῥητὸν (om. B) οἷον ὅτι (ὅτι om. BP) τοῦ φλέγματος ὅρος ABDP προσέθηκε post παραδείγματι transposuit a 13 post ἀπὸ add. τῆς B 14 τὸ γὰρ — εἶτα aN: om. ABDP ἓν τὸ πρῶτον N: ἐν τῷ πρώτῳ a 15 ὡς οὐχ (οὐχ ὡς D: ὡς om. P) — 16 ἄπεπτον ABDP: ὡς ὄντος ὑγροῦ πρώτου καὶ ὑγροῦ πρώτου ἀπέπτου a 16 δύναται aB: δυνατὸν ADP γὰρ om. B ὑγρὸν alterum om. AD 16. 17 εἶναι πρῶτον a 17 τοῦ om. B 18 πέμψει a: πεύσει P μήτοι D: μήτε A 20 μεταβαλόντος D 21 δὲ om. D ἄπεπτον] ἁπλῶς τὸ A προκείμενον aA 22 γε scripsi: δὲ ABDP: γὰρ a 23 post πρῶτον add. εἴη ἄν a 24 ἔτι] ἢ P τι om. D(P) ὑπάρχοι a τοῖς — 25 εἶδος om. a ἐπὶ P 26 ἔτι a: ὅτι ABDP ἐν superscr. P2: om. a 27 ὑπάρχειν B

παρέλκον τε καὶ μάτην προσκείμενον τὸ τοιοῦτον ἔσται. καὶ μᾶλλόν γε τοῦτον ἢ τὸν ἔχοντά τι προσκείμενον, ὃ πᾶσιν ὑπάρχει, διαβλητέον. ἐπὶ μὲν γὰρ ἐκείνου, εἰ ὁ λόγος χωρὶς τοῦ προσκειμένου, ὃ πᾶσιν ὑπάρχει, [καὶ] ἴδιός ἐστιν ὑποκειμένου τινὸς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δηλῶν, καὶ μετὰ τοῦ τοιούτου προσκειμένου ἔτι ἴδιος ἔσται αὐτοῦ· καθόλου γάρ, πρὸς τὸν ἴδιόν τινος λόγον ἂν προστεθῇ τι παντὶ ὑπάρχον τῷ ὁριστῷ, καὶ ὅλος ὁ λόγος μετὰ τοῦ προσκειμένου ἔτι ἴδιος γίνεται τοῦ πράγματος καὶ ἀντικατηγορηθήσεται τοῦ πράγματος· οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ παρὰ τὸ προκείμενον ὁ τοιοῦτος ἐφαρμόζει λόγος. ἐὰν δὲ προστεθῇ τι ὃ μὴ παντὶ ὑπάρχει τῷ ὁρι|στῷ, 212 ἀδύνατον ὅλον τὸν λόγον εἶναι ἴδιον· οὐ γὰρ ἀντικατηγορεῖται.

p. 140b25 Διὰ τὸ μὴ πᾶσιν ὑπάρχειν τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος τὸ τετράπηχυ.

Εἴη ἂν οὐ τοῦ μὴ ὡρίσθαι ἀλλὰ τοῦ μὴ καλῶς ὡρίσθαι τῷ ἔχειν ἐκ περισσοῦ προσκείμενον καὶ οὗτος ὁ τόπος, ὅτι ἀφαιρεθέντος τούτου, ὃ μὴ πᾶσιν ὑπάρχει, ὁ καταλειπόμενος λόγος ὁρισμός ἐστι τοῦ προκειμένου.

p. 140b27 Πάλιν εἰ τὸ αὐτὸ πλεονάκις εἴρηκεν.

Ἐπὶ πλέον, φησίν, ἁμαρτάνει ὁ πλεονάκις τὸ αὐτὸ τιθεὶς ἐν τῷ ὅρῳ. ἐνεργείᾳ μέντοι τὸ αὐτὸ οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως ὁριζόμενος πλεονάκις θείη· φανερὸν γὰρ καὶ πρόδηλον τὸ ἁμάρτημα· δυνάμει δὲ πολλάκις ποιοῦσί τινες τοῦτο, προστιθέντες δ φθάνει ταὐτὸν εἶναί τινι τῶν κειμένων. οἷον ὁ ἀποδιδοὺς τοῦ ἀνθρώπου ζῷον αἰσθητικὸν πεζὸν δίπουν ἐνεργείᾳ μὲν οὐκ ἔχει πλεονάκις κείμενον τὸ αἰσθητικόν, δυνάμει δέ· ἐν

---

1 ματαίως aA 2 γε τοῦτον (τούτων Ppr.) ABDP: χεῖρον a ἢ τοῦ ἔχοντος τὸ a ὑπάρχει, διαβλητέον scripsi: inv. ord. AD: ὑπάρχει aBP 3 μὲν γὰρ post ἐκείνου transposuit a ἐκείνου aA: ἐκείνων BDP εἰ scripsi: ἀεὶ a: ἐὰν AD: ἂν P: ὡς B ὁ λοιπὸς in ras. P²: ἀνάλογος B προσκείμενον A: προκειμένου B 4 καὶ prius delevi ἴδιόν D ὑποκείμενος P καὶ alterum om. D τοῦ om. P 5 ἔτι] ἐπὶ a αὐτοῦ BD: αὐτῷ aAP τὸ D 6 λόγος D ὑπάρχειν B ὁρισμῷ P ὅλος om. B ὁ om. D μετὰ om. D 7 ἔτι om. BP 8 τοῦ πράγματος ADP: τοῦ ὁριστοῦ a: αὐτοῦ B πρὸς τὸ προσκείμενον B 8. 9 ἐφαρμόζει ὁ τοιοῦτος a 10 ἴδιον εἶναι P Arist. post ἀντικατηγορεῖται add. ex Arist. τοῦ πράγματος a 13 post εἴη add. δ' a post τοῦ prius add. οὕτως B τῷ aBP: τὸ AD post τῷ add. μὴ B ἔχει A 14 post περισσοῦ fort. τι addendum cf. p. 432,2 προκείμενον P τόπος scripsi: τρόπος libri 15 post ὑπάρχει add. τῷ ὁριστῷ D λόγος] ὅρος P 16 πάλιν om. AD εἰς D ταυτὸ A, Bpr.: ταῦτα D πολλάκις P 17 ἐπὶ πλέον (δὲ add. ABP) φησὶν ABDP: πάλιν δὲ φησὶν ἐπὶ πλέον a 17. 18 ἁμαρτάνει — ὅρῳ aP: ὁρισμοὺς εἶναι ἔχοντας ἐκ περισσοῦ τι προσκείμενον καὶ παρέλκον καὶ ἐν οἷς τὸ αὐτὸ πλεονάκις παραλαμβάνεται B (cf. A ad vs. 21): om. AD 18 μέντοι τὸ scripsi: μέντοι aB: μὲν A: μὲν τὸ D: τὸ P 19 γὰρ] δὲ P post γὰρ add. γίνεται a τὸ ἁμάρτημα καὶ πρόδηλον A 20 λανθάνει ταὐτὸν ὂν conicio 21 post κειμένων add., quae vv. 17. 18 habet B, ἔχοντας — παραλαμβάνεται A ὁ om. A post ἀποδιδοὺς add. τὸν ὅρον a 22 ἔχει ABDP: ἔθηκε a post πλεονάκις add. τὸ αὐτὸ a post δὲ add. τοῦτο πεποίηκεν a

γὰρ τῷ ζῴῳ τὸ αἰσθητικόν ἐστιν, εἴ γε ζῷόν ἐστιν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. διὸ παρέλκων ὁ τοιοῦτος λόγος τῷ ἐκ περισσοῦ τι ἔχειν προσκείμενον, ἐν ᾧ πλεονάκις ἡ ἐνεργείᾳ ἢ δυνάμει ταὐτὸν παρείληπται. καὶ ὁ εἰπὼν δὲ 'ἀρετή ἐστιν ἕξις ἐν μεσότητι ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως βελτίστη' δὶς εἶπε τὸ 'βελτίστη'· πᾶν γὰρ τὸ μέσον καὶ βέλτιστον· ὥστε περιττὸν τὸ 'βελτίστη'. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ 'ἐλλείψεως καὶ ὑπερβολῆς' περιττόν· εἰπὼν γὰρ μέσην ἐδήλωσεν ὅτι οὔτε ὑπερβάλλει οὔτε ἐλλείπει.

p. 140b35 Οὐ γὰρ κατὰ ζῴου πεζοῦ τὸ δίπουν κατηγορεῖται.

Ὅτι ὡς τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν κατηγορεῖται, οὕτως καὶ τοῦ ὁρισμοῦ αὐτοῦ, τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος, καὶ οὐ δὶς τὸ δίπουν κατηγορεῖται, ἐπεὶ οὐδὲ τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ταὐτόν ἐστιν ὁ τούτου ὁρισμός, δὶς τὸ δίπουν κατηγορεῖται ἀλλ' ἅπαξ· οὐ γὰρ μόνου τοῦ ζῴου πεζοῦ κατηγορεῖται τὸ δίπουν ἀλλ' ὅλου τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος.

[Καὶ ὁ εἰπὼν τὴν ἐπιθυμίαν ὄρεξιν ἡδέος εἶναι δὶς τὸ 'ἡδέος' ἔθηκεν ἐν τῷ ὅρῳ· καὶ ἡ ἐπιθυμία γὰρ ἡδέος ἐστίν. ἀλλ' ἴσως μέν, φησίν, οὐδὲν ἄτοπον τοῦτο· καὶ γὰρ τὸ δίπουν ταὐτόν ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ καὶ κατηγορεῖται κατ' αὐτοῦ· ἔστι δὲ καὶ τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν ταὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ, ὥστε ἔτι τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν κατηγορεῖται, ὃ ἦν τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος. ἀλλ' οὐκ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζὸν δίπουν δίπουν· διὸ οὐδὲν ἄτοπον ἐκ τούτου συμβαίνει. οὐ γὰρ κατὰ τοῦ πεζοῦ ζῴου τὸ δίπουν λέγεται· οὕτω γὰρ ἂν διττὴ ἡ κατηγορία ἐγίνετο, κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ζῴου πεζοῦ, καὶ ἐν τῷ ὁρισμῷ δὶς ἐλαμβάνετο τὸ δίπουν· ἀλλὰ κατὰ τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος τὸ δίπουν λέγεται· τὸ δὲ ζῷον πεζὸν δίπουν ὁ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ ἐν τούτῳ ἔχει ὁ ἄνθρωπος τὸ εἶναι, ὥστε ὁ εἰπὼν ζῷον πεζὸν δίπουν ἄνθρωπον εἶπε. ταὐτὰ δ' ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιθυμίας δεῖ ἐκλαβεῖν.

Ἔστι δὲ σαφέστερον εἰπεῖν περὶ τούτου, ὅτι ὡς τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν κατηγορεῖται, οὕτω καὶ τοῦ ὁρισμοῦ αὐτοῦ, τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος, καὶ οὐ δὶς τὸ δίπουν κατηγορεῖται ἀλλ' ἅπαξ· οὐ γὰρ μόνου τοῦ ζῴου πεζοῦ κατηγορεῖται τὸ δίπουν, ὡς ἐξ ἀνάγκης, ὅταν ἀκούσωμεν ζῷον πεζόν, νοῶμεν αὐτὸ καὶ δίπουν εἶναι, ἀλλ' ὅλου τοῦ ζῴου πεζοῦ δίποδος, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος. ἐπεὶ οὖν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ δίπουν οὐ δὶς κατηγορεῖται, οὐδὲ ἐν τῷ ὁρισμῷ αὐτοῦ, ὃς ταὐτόν ἐστιν αὐτῷ, δὶς τὸ δίπουν παραληφθήσεται, εἴπερ ἀνθρώπου ὁρισμὸς ἀποδοθείη τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν.]

---

1 τῷ ζῴῳ γὰρ aN ἐστιν prius ABDP: παρείληπται a 2 post διὸ add. καὶ a 3 ᾧ aB: τῷ ADP ante ταυτὸν add. τὸ a post ταυτὸν add. τὸ αὐτὸ B παρειλῆφθαι D 4—7 huc transposui: post 20 collocant aN: om. ABDP 10 post πεζοῦ add. καὶ A οὐδεὶς A 10. 11 ἐπεὶ — κατηγορεῖται, quae post 13 δίποδος collocant libri, huc transposui 11 ὁ ὁρισμὸς τούτου B τούτῳ a διισὸν P: διὰ a 12 μόνον aP cf. vs. 29 12 et 13 πεζοῦ om. B 14—34 aN 15 καὶ ἡ—ἡδέος ἐστίν N: ὡς γὰρ ἡ ἐπιθυμία ἡδέος ἐστίν, οὕτω καὶ ὁ ταύτης ὁρισμός, ὄρεξις τοῦ ἡδέος, ἡδέος ἐστίν a cf. p. 433,2. 3 18 ἔτι scripsi: ἐπὶ aN 20 δίπουν N: om. a 29 δίποδος scripsi cf. vs. 10: καὶ δίπουν aN

Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιθυμίας· ὡς γὰρ αὐτὴ τοῦ ἡδέος ἐστίν, οὕτω καὶ ὁ ταύτης ὁρισμός, ἡ ὄρεξις τοῦ ἡδέος, ἡδέος ἐστίν. καὶ ἁπαξ μόνον κατηγορεῖται· οὐ γὰρ κατὰ τῆς ὀρέξεως μόνης τὸ ἡδέος εἶναι κατηγορεῖται ἀλλὰ κατὰ τῆς ὀρέξεως τοῦ ἡδέος· οὐκ ἔστι δὲ τῶν ἀτόπων, φησί, τὸ δὶς φθέγξασθαι ταὐτὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πλεονάκις ταὐτὸ περί τινος κατηγορεῖν. ὥσπερ οὖν τοῦ ἀνθρώπου ἔχοντος ἐν ἑαυτῷ τὸ δίπουν οὐδὲν ἄτοπον κατηγορεῖσθαι κατ' αὐτοῦ τὸ δίπουν (ἀληθὲς γὰρ καὶ ὑγιὲς τὸν ἄνθρωπον δίπουν εἰπεῖν· οὐδὲν γὰρ ἄτοπον τὸ ὑπάρχον τινὶ κατηγορεῖσθαι αὐτοῦ), οὕτως οὐδὲν ἄτοπον οὐδὲ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καίτοι ἔχοντος ἐν ἑαυτῷ τὸ δίπουν, κατηγορεῖσθαι αὐτό. οὐ γάρ, ὅταν λέγω τυχὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστι, καὶ δύνωμαι συνεπινοεῖν | ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστι, καὶ 213 οἴονεὶ φθέγγωμαι τοῦτο καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν, ἄτοπόν τι ποιῶ καὶ διὰ τοῦτο εὐθυνθήσομαι δὶς λέγων αὐτό, ἀλλ' ὅταν τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου τὸ αὐτὸ δὶς κατηγορήσω. καὶ τίθησι τούτου παράδειγμα τὸν ὑπὸ Ξενοκράτους ἀποδοθέντα ὁρισμὸν τῆς φρονήσεως λέγοντος 'φρόνησίς ἐστιν ὁριστικὴ καὶ θεωρητικὴ τῶν ὄντων'· τὸ γὰρ θεωρητικὸν ταὐτὸν ὂν τῷ ὁριστικῷ δὶς ἐν τῷ τοιούτῳ παραλαμβάνεται ὁρισμῷ. ὁμοίως καὶ διὰ τῶν λοιπῶν ὑποδειγμάτων σαφῆ πεποίηκε τὰ λεγόμενα· διὸ οὐ δέον ἡμᾶς πολυλογεῖν.

p. 141a9 Ὁμοίως καὶ ὅσοι τὴν κατάψυξιν.

Πᾶσα γὰρ στέρησίς ἐστι τοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχοντος,

---

1 ὁμοίως—κατηγορεῖται (3) ABDP: ὁμοίως οὖν οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐπιθυμίας δὶς τὸ ἡδὺ κατηγορηθήσεται a, sed cf. p. 432,15 n. ὁμοίως post ἐπιθυμίας collocat D αὐτὸ A: αὕτη B 2 οὕτω—ἐστίν om. A οὕτως ἐστὶ καὶ D ἡδέος alterum om. P 3 ἕξεως A ἡδὺ a εἶναι scripsi ex Arist.: εἶναι ἐστὶ D: ἐστιν AB: om. aP 4 κατὰ aN: καὶ aP: καὶ (iterat B) κατὰ BD post κατὰ add. τοῦ σύμπαντος ἤτοι a post ὀρέξεως add. μόνης D τοῦ] το (sic) P ἡδέως a οὐκ—5 ὄνομα] ὥστε οὐκ ἔστιν ἄτοπον τὸ δὶς τὸ αὐτὸ φθέγξασθαι ὄνομα a 5 δὶς] δεῖν A 6 ταυτὸ A(cu): αὐτὸ D: ταυτὸν BP(f): τὸ αὐτὸ a Arist. περί τινος om. a κατηγορῆσαι Arist. (sed κατηγορεῖν Ccuf) post κατηγορεῖν add. ὡς ἔχουσι τὰ ἐπαγόμενα καὶ ἄλλως τὸ αὐτὸ (τῶ αὐτῶ BP) ὅτι (om. A) ABDP οὖν a (ὥσπερ — 10 αὐτό om. N): om. ABDP 7, 9, 10 κατηγορῆσαι a · 7 κατὰ τοῦ αὐτοῦ aP 8 οὐδὲν, omisso γὰρ, B: καὶ οὐδὲν a 9 οὕτως—10 αὐτό om. B 11—19 aN 12 δύ—in ras. N¹ 13 καὶ prius N: om. a 14 λέγων scripsi: λέγειν aN 20 lemma a: om. ABDP, sed εἰς τὸ ῥητὸν ante 21 add. AD 21 πᾶσα—ἐφ' ἓν διαστατόν (p. 434,7) ABDP: οὐ ταυτόν ἐστιν εἰπεῖν στέρησιν τοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχοντος καὶ στέρησιν κατὰ φύσιν. ἐπεὶ γὰρ ἡ τῆς τοῦ πεφυκότος ὅτε πέφυκεν ὑπάρξεως ἀπουσία στέρησίς ἐστι, τῶν (10) στερήσεων δ' αἱ μὲν βίαιοι καὶ παρὰ φύσιν γινόμεναι, ὡς εἴ τις ἐκκοπείη τοὺς ὀφθαλμούς, αἱ δὲ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ ὕπνος στέρησίς ἐστι τῆς ἐγρηγόρσεως, ὁ εἰπὼν μὲν στέρησιν τοῦ κατὰ φύσιν περιπίπτει τῷ ἀτοπήματι τούτῳ, καθάπερ ὁ φιλόσοφος ἀποφαίνεται. ὁ μέντοι εἰπὼν τὸν ὕπνον στέρησιν ἐγρηγόρσεως κατὰ φύσιν οὐ περιπίπτει τῷ τοιούτῳ ἀτοπήματι, καθάπερ ὁ Σωτίων οἴεται τὸν οὕτως ὁρισάμενον εὐθύνων. λάβοι δ' ἄν τις (15) καὶ ἕτερα ὑποδείγματα ὅμοια τοῖς ληφθεῖσιν αὐτῷ τὸ τοιοῦτον ἀτόπημα ἔχοντα. οἷον εἴ τις ὁρίσαιτο τὴν γραμμὴν τῶν διαστατῶν τὸ (τῶν δ. τὸ om. N) ἐφ' ἓν διαστατόν, ὡς ταυτοῦ (ταυτὸν a) ὄντος τοῦ ἐφ' ἓν διαστατοῦ τῇ γραμμῇ· ὁμοιόν τι γὰρ οὗτος λέγει, ὡς εἰ ἔλεγε τὸ ἐφ' ἓν διαστατὸν διαστατόν ἐστι aN ἐστὶν post ὑπάρχοντος P(Cc)

εἴ γε ἡ τοῦ πεφυκότος, ὅτε πέφυκεν ὑπάρχειν, ἀπουσία στέρησις. αὐτὸς μέντοι ὁριζόμενος τὸν ὕπνον στέρησιν ἐγρηγόρσεως οὐ περιπίπτει τῷ εἰρημένῳ, ὡς οἴεται ὁ Σωτίων· ἄλλο γάρ ἐστιν εἰπεῖν τοῦ κατὰ φύσιν καὶ ἄλλο τὸ κατὰ φύσιν· πᾶσα μὲν γὰρ στέρησις τοῦ κατὰ φύσιν, ἀλλ' αἱ μὲν βίαιοι καὶ παρὰ φύσιν γινόμεναι, ὡς εἴ τις ἐκκοπείη τοὺς ὀφθαλμούς, αἱ δὲ κατὰ φύσιν, ὧν καὶ ὁ ὕπνος ἐστίν. ὅμοιον ἁμάρτημα ἁμαρτάνουσι καὶ οἱ τὴν γραμμὴν ὁριζόμενοι τῶν διαστατῶν τὸ ἐφ' ἓν διαστατόν· τὸ γὰρ ἐφ' ἓν διαστατὸν τὸ διαστατὸν ἐν ἑαυτῷ περιέχει· οὐ γὰρ ἐν ἀδιαστάτῳ τὸ ἐφ' ἓν διαστατόν. ὅμοιον δὲ τούτοις καὶ τὸ λέγειν τὸ πῦρ εἶναι τῶν σωμάτων τὸ ξηρὸν καὶ τὸ θερμὸν σῶμα, ἢ τὸν ἄνθρωπον ζῷον προαιρετικὸν καὶ βουλευτικόν, ἢ τὴν ἀρετὴν ἕξιν ἐν μεσότητι ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως βελτίστην· ἐν γὰρ τῇ τῶν προειρημένων μεσότητι τὸ βέλτιστον.

p. 141a15 Πάλιν εἰ τοῦ καθόλου εἰρημένου προσθείη καὶ ἐπὶ μέρους.

Τοῦ ἐκ περιττοῦ προσκεῖσθαί τι ἐν τῷ ὅρῳ δεικτικόν φησιν εἶναι καὶ τὸ εὑρεῖν εἰ τοῦ καθόλου εἰρημένου πρόσκειταί τι τῶν ἐπὶ μέρους καὶ ὑπ' αὐτό· καὶ γὰρ ὁ τοῦτο ποιῶν πολλάκις ταὐτὸν λαμβάνει. διαφέροι δ' ἂν οὗτος ὁ τόπος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἐδείκνυτο τὸ προσκείμενον ταὐτὸν ὂν τινι τῶν κειμένων, ἐνταῦθα δὲ ὑπό τι τῶν ἀποδεδομένων. δόξειε δ' ἂν ἔνστασιν ἔχειν ὁ τόπος· ἐν γὰρ τῷ πτηνῷ τὸ σχιζόπτερον προστίθεμεν· τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῷ φθάνοντι κεῖσθαι. ἢ οὐχ ὅμοιον τοῦτο τοῖς εἰρημένοις. ἐπ' ἐκείνων μὲν γὰρ τῷ τὸ καθόλου ἴδιον εἶναι τοῦ πράγματος, τούτῳ ἐγίνετο ἡ τοῦ ὑπ' αὐτὸ προσθήκη περιττή· ὅ τε γὰρ νόμος πάντων τῶν καλῶν ἐστιν εἰκὼν κατὰ

---

1 εἴ γε scripsi: εἴτε DP: ἥ τε A: ὅτε B ἡ τοῦ πεφυκότος ὅτε iterat A αὐτὸς μέντοι scripsi (respicit Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγ. p. 453b26. 27): αὐτὸν μὲν ABDP 2 ὁριζόμενον AB τὸν ὕπνον ὁριζόμενος P οὐ scripsi: οὔτε ABDP 3 τὸ om. P 4 παρὰ φύσιν (ante πᾶσα) B 5 ἐκκοπείη ex aN scripsi: ἐκκόπτει AB: ἐκκοπῇ DP 6 ὁ om. AP ὁμοίαν ἁμαρτίαν P 7 γραμματικὴν D ἑνὸς utrobique A itemque vs. 9 8 τὸ διαστατῶν a ἐν διαστάτῳ aB 9 διαστατόν — ξηρὸν (10) om. D ὅμοιον (ὁμοίως P) δὲ (om. B) — λέγειν ABP: καὶ πάλιν ὁ εἰπὼν a 10 τὸ (post καὶ) superscr. B: om. P ζῶμα D: τὸ ξηρὸν γὰρ καὶ τὸ θερμόν, ταυτόν ἐστι τῷ πυρί a 11 post βουλευτικὸν add. ὡς τῆς προαιρέσεως ταυτὸν οὔσης τῇ βουλῇ a post ἕξιν add. εἶναι A ἐν] οὐ A 12 post βέλτιστον add. καὶ ἕτερα πλείονα a 13 τοῦ BD Arist.: τὸ aA: τῷ delevit P1 (om. C) εἰρημένῳ P 15 post ἐκ ras. P τι] τῇ φύσει A ἐν om. a φησιν corr. ex ἐστιν B: om. A 16 τῷ (superscr. P2) — εἰρημένῳ aP post καθόλου add. κατά τινος a 17 ὑφ' αὐτό aP τὸ αὐτὸ a λαμβάνει Ppr.: λαμβάνοι corr. P 19 προκείμενον ABP ταὐτὸν] αὐτῶν P δὲ om. P post δὲ add. τὸ ταυτὸν a 20 ἀποδεδομένων scripsi: δεδομένων ABDP: δεδομένων λαμβάνεται a δόξειεν ἂν A: δόξειε a: δόξει Brandis Schol. p. 288a28 fort. εἴ γε τῷ 21 προστίθεμεν — κεῖσθαι] προστιθέμενον, οὐ παρέλκον ἐστίν. εἰ καὶ τὸ σχιζόπτερον ἐν τῷ πτηνῷ περιέχεται a 22 ἢ] ἀλλ' a ὅμοιον a: ὁμοίως ABDP εἰρημένοις] ἐνταῦθα ἐκκειμένοις ὑποδείγμασιν a τῷ τὸ aBP: τὸ τὰ A: τὸ D 23 ἴδια A εἶναι om. D τούτῳ B: τοῦτο aADP 24 post περιττή add. καὶ μὴ τῶν ἐπὶ μέρους γὰρ ἐν τῷ ὅρῳ προστιθεμένων, διὰ τῶν καθόλου κα τὰ ἐπὶ μέρους δηλοῦνται a

τὸν οὕτω λέγοντα, καὶ ὁ ἐπιεικὴς ἐν πᾶσι τοῖς συμφέρουσιν ἐλαττω- 35
τικὸς αὑτοῦ· εἰ γὰρ ἔν τισιν ἀφωρισμένοις, προσθήκης ἐδεῖτο καὶ οὐκ ἂν
ἐλέγετο τῶν συμφερόντων καὶ δικαίων ἀλλὰ 'τῶν ἐν τοῖς δικαίοις
συμφερόντων'· καὶ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη τῶν πᾶσι τοῖς ζῴοις ὑγιεινῶν· ὁ
δ' ὄρνις οὐκ ἐν πᾶσίν ἐστι τοῖς πτηνοῖς, ἀλλὰ τὸ πτηνὸν ἐν τούτῳ. ἔτι
ἐπὶ μὲν τοῦ ὄρνιθος γένος μὲν τὸ πτηνόν, διαφορὰ δὲ τὸ σχιζόπτερον· ἐπὶ
δὲ τῶν προειρημένων οὔτε τὸ καθόλου ὡς γένος ὂν τοῦ προκειμένου 40
εἴληπται, οὔτε τὸ ὑπ' αὐτὸ διαφορά ἐστιν, ἀλλ' εἰδός τι τοῦ καθόλου.

p. 141a26 Πρῶτον μὲν εἰ μὴ διὰ προτέρων.

Πρῶτον μέν, φησί, δειχθήσεται μὴ ὡρίσθαι τὸ προκείμενον, εἰ μὴ
διὰ προτέρων καὶ γνωριμωτέρων αὐτοῦ πεποίηται τὸν ὁρισμόν.
ὁ γὰρ ὁρισμὸς τοῦ γνωρίσαι χάριν ἀποδίδοται· γνωρίζομεν δὲ οὐκ
ἐκ τῶν τυχόντων ἀλλ' ἐκ τῶν προτέρων καὶ γνωριμωτέρων, ὡς 45
ἐν τῇ 'Αποδεικτικῇ εἴρηται. ἔτι εἰ ἔσται διὰ τῶν ὑστέρων καὶ μὴ διὰ
γνωριμωτέρων, ὁρισμοὶ πλείους ἔσονται τοῦ αὐτοῦ· δῆλον γὰρ ὅτι
καὶ ὁ διὰ τῶν προτέρων καὶ γνωριμωτέρων αὐτοῦ λόγος ἔσται ὅρος
καὶ βελτίων. | ἀλλ' εἰ ὁ ὁρισμὸς λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν εἶναι δηλῶν 214
τοῦ πράγματος, οὐ πλείους ἔσονται ὁρισμοὶ τοῦ αὐτοῦ· πλείω γὰρ καὶ τὰ
τί ἦν εἶναι ἔσται· ἀλλὰ μὴν ἑκάστῳ τὸ εἶναι, καθ' ὅ ἐστι, ταὐτόν ἐστιν·
οὐκ ἄρα οἷόν τε πλείους ἑνὸς ὁρισμοὺς εἶναι. 5

Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι τὸ μὴ διὰ γνωριμωτέρων διττόν,
ἢ ἁπλῶς ἢ ἡμῖν, ἐπεὶ καὶ τὸ γνωριμώτερον.

---

1 ὁ om. a post συμφέρουσιν add. ἐστιν ABP 2 αὐτοῦ P: αὑτοῦ aABD 3 τῶν prius om. B ἀλλὰ] εἶναι a 4 ὁ] ἡ A 7 δὲ om. A ὢν a προκειμένου scripsi: προειρημένου libri 8 ἐστιν DP: om. aAB 9 lemma om. BP 10 μέν aB: om. ADP φησί om. D μὴ — προκείμενον om. B 12 post χάριν add. τὸ προκείμενον a ἀποδίδοται a Arist.: ἀποδέδοται BP: πρόσκειται AD 13 τυχόντων aB Arist.: τοιούτων ADP γνωριμωτέρων om. B 14 ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ a (scil. Anal. post. I 2): ἐν τῇ ἀποδείξει ABDP δεδήλωται a β· ἔτι εἰ scripsi: ὅτι εἰ ABDP: ὥστε οὐκ a 15 γνωριμωτέρων] τῶν γνωριμωτέρων a καὶ τῶν προτέρων (e vs. 16) D ὁρισμοὶ — αὐτοῦ ABDP: ὁρισμός. εἰ δέ τις φήσειε καὶ διὰ τούτων γίνεσθαι, συμβαίνει τοῦ αὐτοῦ πλείονας εἶναι ὁρισμούς a 16 καὶ ὁ ex Arist. scripsi: καὶ AD: ὁ a: om. BP post αὐτοῦ add. τοῦ ὁριζομένου a ante λόγος add. ὁ BD 16. 17 ὅρος ἔσται βέλτιστος a 17 ὁ prius om. BP ἐστι λόγος B 18 οὐ] οὕτω a τοῦ αὐτοῦ P: τούτου ABD: τοῦ αὐτοῦ πράγματος a πλείω aB: πλεῖον ADP τὰ a: τὸ ABDP 19 τὸ τί ἦν καθό A ταυτὸν ἔσται BP post ἐστιν add. ἓν γὰρ τὸ εἶναι τοῦ πράγματος καὶ οὐ πλείονα· ἕκαστον γὰρ (γὰρ N: τε a) τῶν ὄντων, καθό ἐστι, τὸ τί ἦν εἶναι ἓν καὶ ταὐτὸν ἔχει καὶ οὐ δεῖται πλειόνων ὁρισμῶν εἰς τὴν τοῦ τί ἦν εἶναι δήλωσιν αὐτοῦ aN 20 εἶναι ὁρισμούς a 21 τοῦτο] τοῦ a μὴ om. a διχῶς aB 22 ἢ ἡμῖν AD: ἢ μὴ aBP

p. 141 b 15 Ἁπλῶς μὲν οὖν βέλτιον τὸ διὰ τῶν προτέρων τὰ ὕστερα πειρᾶσθαι γνωρίζειν· ἐπιστημονικώτερον γὰρ τὸ τοιοῦτόν ἐστιν.

Ὅτι βέλτιον μὲν τὸ διὰ τῶν προτέρων τὰ ὕστερα γνωρίζειν (ἐπιστημονικὸν γὰρ τοῦτο), πρὸς δὲ τοὺς ἀδυνατοῦντας διὰ τῶν τοιούτων γνωρίζειν ἀναγκαῖον ἴσως διὰ τῶν ἐκείνοις γνωριμωτέρων ὁρίζεσθαι. ⟨οὐκ⟩ ἔστι δὲ ταῦτα τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ πράγματος δηλοῦν, ἂν μὴ ἅμα τὸ αὐτὸ ἡμῖν τε ᾖ γνωριμώτερον καὶ τῇ φύσει, τῷ δεῖν μὲν τὸν ὁρισμὸν ἐκ γένους εἶναι καὶ διαφορῶν, τὸ δὲ γένος καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ἁπλῶς τε καὶ τῇ φύσει πρώτων καὶ γνωριμωτέρων τοῦ ὁριστοῦ εἴδους εἶναι· ἕκαστον γὰρ τούτων συναναιρεῖ μὲν τὸ εἶδος τὸ ὁριστόν, οὐ συναναιρεῖται δὲ ὑπ' αὐτοῦ. ὥστε, εἰ διὰ τούτων μὲν ὁ ὁρισμός, οὐ τοιαῦτα δὲ τὰ πρὸς ἡμᾶς πρῶτα, ὁ διὰ τῶν πρὸς ἡμᾶς πρώτων ἀποδεδομένος λόγος οὐ τοῦ τί ἦν εἶναι δηλωτικὸς ἂν εἴη οὐδ' ὁρισμός· δεῖ γὰρ ὁρισμὸν τοῦτο δηλοῦν. δείξας δὲ ὅτι πρότερον τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ εἴδους ἐστίν, ὅτι ἕπεται τῷ προτέροις αὐτοῖς εἶναι τὸ καὶ γνωριμωτέροις εἶναι (περὶ γὰρ τούτου προέκειτο αὐτῷ λέγειν) δεικνὺς ἐπήνεγκεν ἔστι δὲ καὶ γνωριμώτερα, διότι ὁ μὲν εἰδὼς ὅπερ ἐστὶ τὸ ὁριστὸν καὶ οὗ ὁ ὁρισμὸς εἶδος οἶδε καὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ τὰς διαφοράς, τουτέστι τὸν ὁρισμόν (τοῦτο γὰρ ἦν τὸ εἰδέναι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἥτις ἐστίν· ἐν τούτοις γὰρ ἡ οὐσία), οὐκέτι μέντοι ὁ τὸ γένος εἰδὼς ἢ τῶν διαφορῶν ἑκάστην ἤδη καὶ τὸ εἶδος οἶδεν. ὥστε, εἰ μὴ ἀντιστρέφει ἡ γνῶσις, γνωριμώτερα ἂν εἴη, ἃ συγγνωρίζεται πάντως, δύναται

---

2 ἐπιστημονικώτερον κτλ. om. P 4 ὅτι — 5 τοῦτο om. aP τὸ ὕστερον A 5 ἐπιστημονικώτερον A δὲ ADP: δὴ aB τοὺς] τούτων P^1: τούτοις P^2 6 post γνωρίζειν delevit ἀδύνατον B ἴσως ἀναγκαῖον a 7 ὁρίζεσθαι a: ὁριζόμεθα ABD: γνωριζόμεθα P post ὁρίζεσθαι add. ἤγουν πειρᾶσθαι a οὐκ addidi ut ἔστι δὲ (ἐστί. καὶ P) ταῦτα, quae post φύσει (8) collocant libri, huc transposui 8 ἅμα P: ἄρα aABD ᾖ aP: om. ABD τῷ scripsi: τὸ libri 9 καὶ διαφορῶν εἶναι B διαφορᾶς A τὸ δὲ γένος superscr. P 9. 10 τὰς διαφορὰς P: αἱ διαφοραὶ aABD 10 ἁπλῶν P 11 συναραιρεῖ D post εἴδος add. ἤτοι a 12 συναναιρεῖ A ὁ om. aA 13 πρῶτα P: πρῶτον AB: compend. D: om. a πρώτων P^2: πρῶτος ABP^1: πρῶτον a: compend. D 13. 14 ἀποδιδόμενος a 14 οὐ P^2: ὁ ut videtur, P^1 ἂν om. B post γὰρ add. τὸν a 15 ante δηλοῦν add. δὴ B τὸ γένος iterat A 16 ἐστίν om. BP ὅτι ante τοῦ collocat a τὸ — τῶ B αὐτοῖς post γνωριμωτέροις collocat P τὸ om. P καὶ a: om. ABDP 16. 17 γνωριμώτερον, omisso εἶναι, D 17 αὐτοῖς A δεικνύων P: om. a post δεικνὺς add. δὲ AB 18 γνωριμώτερον BP: compend. D post γνωριμώτερα add. καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκε a μὲν a: μέντοι ABDP 19 εἶδος D: εἰδὼς εἰδὼς A: εἰδὼς BP: εἴδους a 20 ἦν] ἔστι P ἥτις — οὐσία om. a εἴ τις B 21 γὰρ scripsi: δὲ P: om. ABD 22 ὥστε D: ὥστ' aP: ὅτι A: ὅτ' B εἰ μὴ om. P 22. 23 ἐπιστρέφει D 23 γνωριμώτερον P^2 παντὸς A

μέντοι κατ' ἰδίαν γνωρίζεσθαι, τῶν χωρὶς ἐκείνων γνωρισθῆναι μὴ δυναμένων· ὡς γὰρ πρότερον τῇ φύσει τὸ συναναιροῦν καὶ μὴ συναναιρούμενον, οὕτω καὶ γνωριμώτερον τῇ φύσει οὗ ἡ γνῶσις τῇ τοῦ τινὸς γνώσει συνεισάγεται, ἐκεῖνο δέ, οὗ τῇ γνώσει αὐτὸ γινώσκομεν, οὐ συνεισάγει.

p. 141b22 Οὐ δεῖ δὲ λανθάνειν ὅτι τοὺς οὕτως ὁριζομένους οὐκ ἐνδέχεται.

Ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἡμῖν γνωρίμων ὁρισμοὶ οὐ δηλοῦσι τὸ τί ἦν εἶναι τῷ ὁριζομένῳ, ἐὰν μὴ ᾖ ἡμῖν τε καὶ τῇ φύσει ταὐτὸν γνώριμον, εἴπερ οἱ ὁρισμοὶ ἐκ γένους καὶ διαφορῶν, ταῦτα δὲ πρότερα καὶ γνωριμώτερα τῇ φύσει.

p. 141b29 Ὥστε πρότερα ταῦτα τοῦ εἴδους.

Πάνυ ἐντρεχῶς βουλόμενος δεῖξαι γνωριμώτερον τὸ γένος καὶ τὰς διαφορὰς προσεχρήσατο τῷ προτέρῳ· εἰ γὰρ πρότερον δ συναναιρεῖ μὲν μὴ συναναιρεῖται δέ, εἴη ἂν καὶ γνωριμώτερον εὐλόγως τὸ συγγνωριζόμενόν τινι τοῦ μὴ συγγνωριζομένου. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι τὸ γνωριμώτερον διχῶς. ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν ἀντιπέπονθε τὸ τῇ φύσει πρότερον καὶ τὸ πρὸς ἡμᾶς· ἐφ' ὧν ἀνάγκη τοὺς ὅρους ἐνί γε περιπίπτειν ἀτόπῳ· ἢ γὰρ τῆς πρὸς ἡμᾶς σαφηνείας στοχαζόμενοι τῆς τοῦ πράγματος οὐσίας διαμαρτάνουσιν, ἢ τὸ ἀκριβὲς ἐν τῷ λόγῳ μεταδιώκοντες τὸ πρὸς ἡμᾶς σαφὲς παρορῶσιν. ἐφ' ὧν δὲ ἄμφω συνδεδράμηκε παραπλησίως, ὥστε τὰ αὐτὰ καὶ ἡμῖν γνώριμα εἶναι καὶ ἁπλῶς, οὗτοι καὶ λέγουσι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ διδάσκουσι. τοιοῦτοι δὲ οἱ διὰ τῶν οἰκείων γενῶν καὶ διαφορῶν· καὶ γὰρ ἡμῖν γνωριμώτερον τὸ γένος καὶ τῇ φύσει, φύσει μέν, ὅτι πρότερον καὶ συναναιρεῖ, ἡμῖν δέ, ὅτι ⟨γνωρίζομεν⟩ γνωρίζοντες τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος πάντως, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν· πολλοὺς γοῦν ὁρῶντες τῶν οὐ

---

1 an ⟨καὶ⟩ κατ'? μὴ DP: om. aAB 4 συνάγεται AD δὴ a οὗ — αὐτὸ γινώσκομεν, οὐ scripsi: οὐ — αὐτοῦ (αὐτῶν aAP) γινωσκόμενον libri 5 ὅτι B Arist.: om. aADP γνωριζομένους P cf. p. 436,7 n. 5. 6 οὐκ ἐνδέχεται om. aBP 7 ὅτι om. B ἡμῖν om. A post γνωρίμων add. καὶ ὑστέρων a 8 τὸ ὁριζόμενον P: τοῦ ὁριζομένου a ἐὰν] εἰ B μὴ in ras. P²: μὲν B ᾖ B: om. P ἡμῖν — γνώριμον] ταυτὸν κατὰ τὸ γνωριμώτερον εἶναι καὶ ἡμῖν καὶ τῇ φύσει a τε om. D γνώριμον ταὐτὸν ἧπερ A 9 διαφορᾶς A: συστατικῶν διαφορῶν εἰσὶν οἱ ὁρισμοί a 11 lemma om. a 12 post πάνυ add. δὲ a γνωριμώτερον om. B 13 post γὰρ add. τὸ aABP δ scripsi: τὸ BDP: om. aA συναναιρεῖ aB: συναναιρεῖν ADP 14 συναναιρεῖται a: συναναιρεῖσθαι ABDP 15 καὶ om. A 16 οὖν om. B πεπονθότως B: ἀντιπεπονθότης P τῇ] τῷ a 17 ἐφ' ὧν ἡμᾶς, omisso τὸ πρὸς, B post γε add. τοῦ P προσπίπτειν a ἄτοπον P 18 ἢ aAD: οἱ P: οὐ factum ex καὶ compend., ut videtur, B 22 καὶ prius post 21 λέγουσι transposuit P 23 post μὲν add. γὰρ aA 24 δέ om. D γνωρίζομεν addidi post γνωρίζοντες add. μὲν P 25 γοῦν aAP: γὰρ BD

συνήθων ἰχθύων καὶ ὀρνίθων, ὅτι μὲν ἕκαστον ὄρνις καὶ ἰχθύς, οἴδαμεν, τί δὲ οὐχ οἷοί τέ ἐσμεν λέγειν.

Τὰ δὲ πρῶτα τῇ φύσει ἀκριβοῦς καὶ ἐπιστήμονος, φησίν, ἐστὶ διανοίας γνῶναι καὶ περιττῆς, ἤγουν δυναμένης καὶ τὰ μὴ ῥᾴδια καταλαβεῖν.

[Εἰς τὸ ῥητὸν ἁπλῶς μὲν οὖν βέλτιον. Ἁπλῶς μὲν οὖν βέλτιον ὁρίζεσθαι τὰ ὕστερα διὰ τῶν προτέρων τῇ φύσει· ἐπιστήμονος γὰρ τὸ τοιοῦτον. οὐ μὴν δὲ ὀφείλομεν ἀεὶ τοῦτο ποιεῖν· πρὸς γὰρ τοὺς μὴ δυναμένους γινώσκειν τὰ πράγματα διὰ τῶν τῇ φύσει προτέρων ἀναγκαῖον ποιεῖν τοὺς ὅρους ἀπὸ τῶν ἐκείνοις γνωρίμων, τουτέστιν τῶν ὑστέρων. εἰσὶ δὲ [οἱ] διὰ τῶν ὑστέρων δηλοῦντες τὰ πρότερα ὁρισμοί, ὧν παρέθηκεν αὐτὸς ὑποδείγματα τὸν τῆς στιγμῆς, τῆς γραμμῆς καὶ τοῦ ἐπιπέδου. οὐ δεῖ δὲ λανθάνειν ἡμᾶς ὅτι οἱ ἐκ τῶν ὑστέρων ὁριζόμενοι οὐ δηλοῦσι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ὁριζομένου, εἰ μή που ταὐτόν ἐστιν, ἤγουν τὸ παραληφθὲν ἐν τῷ ὅρῳ, καὶ ἡμῖν καὶ τῇ φύσει γνώριμον. κατασκευάζει οὖν καὶ πῶς ἐνδέχεται τὰ τῇ φύσει πρότερα καὶ ἡμῖν γνώριμα εἶναι, καὶ φησὶν ὅτι πᾶς ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν σύγκειται· ταῦτα δὲ πάντως πρότερα μὲν τῇ φύσει καὶ γνωριμώτερα, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν γνώριμα, διότι τὸ εἶδος γνωρίζοντες καὶ τὸ γένος καὶ τὰς διαφορὰς αὐτοῦ γνωρίζομεν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης δὲ καὶ τὸ ἀνάπαλιν. ὁ οὖν ποιῶν τὸν ὁρισμὸν ἐκ τῶν τῇ φύσει μόνον γνωρίμων καὶ οὐχ ἡμῖν τῇ μὲν φύσει καλῶς ποιεῖ, ἡμῖν δὲ οὐ καλῶς. ὁ δ' ἐκ τῶν κατ' ἄμφω γνωρίμων βέλτιστον ποιεῖται τὸν ὅρον. ὁ δ' ἐκ μόνων τῶν ἡμῖν γνωρίμων, τουτέστι τῶν ὑστέρων, πειρώμενος ὁρίζεσθαι πρὸς μὲν τοὺς λίαν ἰδιώτας καὶ ἀμαθεῖς τοῦτο ποιῶν ἴσως εὐλόγως ποιεῖ, πρὸς ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν οὐ καλῶς.]

p. 141b34 Ἔτι τοῖς κατ' ἀλήθειαν τοὺς τοιούτους ὁρισμοὺς φάσκουσιν εἶναι.

Οἱ λέγοντες, φησίν, ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἑκάστῳ γνωρίμων ἀποδιδόμενοι ὁρισμοὶ κυρίως καὶ κατ' ἀλήθειαν ὁρισμοί εἰσι, κινδυνεύουσι πολλοὺς ὁρισμοὺς τοῦ αὐτοῦ ἀποδιδόναι, ἐπειδὴ ἄλλα ἄλλοις εἰσὶ γνώριμα καὶ οὐ

---

1 ὄρνις καὶ] ὁριστικὸν P 2 ὅτι A 3—25 aN 6 εἰς τ. ῥ. ἁπλῶς μὲν οὖν βέλτιον ut omnia lemmata om. N ἁπλῶς μὲν οὖν βέλτιον alterum om. a 8 ὠφείλομεν a 10 οἱ delevi 12 στιγμῆς N: ἐπιστήμης a 14 ταὐτόν ἐστιν, ἤγουν. quae post 15 ὅρῳ collocant aN, transposui 21 μόνον scripsi: μόνων aN 22 ὁ scripsi: εἰ aN 23 μόνων N: μόνον a 26 τοῖς] τοῦ A τοὺς κτλ. om. a ὁρισμοὺς P Arist.: ὅρους ABD 27 εἶναι om. AD 28 οἱ λέγοντες—p. 439, 10 διαρεῖν aN: εἰ ἐκ τῶν ἑκάστῳ (ἑκάστοις corr. P) γνωρίμων (γνωριμωτέρων P: εἶναι add. B) οἱ ὁρισμοὶ λαμβάνονται, πολλοὺς τοῦ αὐτοῦ συμβήσεται λέγειν (λέγειν om. P) ὁρισμοὺς εἶναι· ἕτερα γὰρ ἑτέροις ἐστὶ γνώριμα καὶ οὐ τὰ αὐτά (καὶ—αὐτά om. P)· ὥστε ἄλλῳ ἄλλο (ἄλλος B) ὁρισμὸς ἔσται (ἐστι AP) καὶ ὁ αὐτὸς λόγος τῷδε μέν τινι ὁρισμός (ἔσται add. D), τῷδε δὲ (δὲ om. A) οὔ. καὶ ἔτι τοῖς αὐτοῖς ἄλλοτε (ἄλλα τε B) ἄλλα γνώριμα (γνωρίσματα A)· ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ τὰ αἰσθητά, προβαίνουσι δὲ καὶ (οὐκ add. D) ἀκριβῶς (ἀκριβέστερον B) διορῶσι τὰ πράγματα ABDP

τὰ αὐτὰ πᾶσιν· ὥστε δεῖ πρὸς ἕκαστον τῶν προσδιαλεγομένων ἄλλους καὶ ἄλλους ὁρισμοὺς τοῦ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, εἴ γε περὶ τοῦ αὐτοῦ πολλοῖς προσδιαλέγονται καὶ ἀπὸ τῶν ἑκάστῳ γνωρίμων τοὺς ὁρισμοὺς ποιοῦνται. ὥστε συμβαίνει τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνὸς πράγματος πλείους εἶναι τοὺς ὁρισμούς, ὅπερ ἄτοπον. οὐδὲ πρὸς τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα ὁ αὐτὸς ἀεὶ ἀποδοτέος ὁρισμός, εἴπερ ἀνάγκη τοὺς ὁρισμοὺς ἐκ τῶν ἑκάστῳ ποιεῖσθαι γνωρίμων, ἐπεὶ τῷ αὐτῷ καὶ ἐνί ἄλλοτε ἄλλα εἰσὶ γνώριμα. ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ μειρακίῳ ὄντι τινὶ τὰ μὲν αἰσθητὰ γνώριμά εἰσι, τὰ δὲ νοητὰ παντάπασιν ἄγνωστα, ἀκριβεστέρῳ δὲ γενομένῳ, τουτέστιν ἐπιστήμονι καὶ εἰδότι ἀκριβῶς τὰ πράγματα διαιρεῖν, τὰ μὲν αἰσθητὰ ἄγνωστα δοκεῖ εἶναι καὶ ἐν συνεχεῖ ῥύσει, τὰ δὲ νοητὰ καὶ λίαν γνώριμα ὡς ἑστῶτα καὶ μόνιμα. ὥστε οὐδὲ πρὸς τὸν αὐτὸν ἀεὶ ὁ αὐτὸς λόγος ὁρισμὸς ἔσται καθ' οὓς δεῖ τὸν ὁρισμὸν ἀπὸ τῶν ἑκάστοις γνωρίμων γίνεσθαι. ἴσως δὲ καὶ τὸ ἁπλῶς γνώριμον οὐ τὸ πᾶσι γνώριμόν ἐστιν ἀλλὰ τὸ τοῖς εὖ διακειμένοις τὴν διάνοιαν. τοῖς δὲ εὖ διακειμένοις γνώριμά ἐστι τὰ τῇ ἑαυτῶν φύσει πρῶτά τε καὶ γνωριμώτερα. τοῦτο δὲ λύσις ἐστί τινος ἀντιπίπτοντος· πρὸς γὰρ τὸν ἐνιστάμενον ἴσως, ὅτι πῶς δυνατὸν τὰ τῇ φύσει γνώριμα καὶ πᾶσι γνώριμα εἶναι, φησὶν ὅτι οὐ λέγω πᾶσιν ἁπλῶς ἀλλὰ τοῖς ἐπιστήμοσι.

p. 142ᵃ11 Καθάπερ καὶ τὸ ἁπλῶς ὑγιεινὸν τὸ τοῖς εὖ ἔχουσι τὸ σῶμα.

Ὑγιεινόν φαμεν οὐ τὸ πᾶσι δοκοῦν ἀλλὰ τὸ τοῖς σῶμα ἔχουσιν ἐρρωμένον. διὰ τοῦτο δεῖ προσέχειν τοῖς ῥηθεῖσι τόποις καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς πρὸς τὸ συμφέρον· εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ὁρίζεται ἀπὸ τῶν ἑκάστῳ γνωρίμων, ἐλέγχειν δεῖ αὐτὸν ἀφ' ὧν εἴπομεν τόπων· εἰ δὲ αὐτὸς σὺ εἶ ὁ ὁριζόμενος, ἐκ τῶν ἡμῖν γνωρίμων δεῖ σε ἐνίστασθαι ὅτι καλῶς ὡρίσω. τοιαύτη γὰρ ἡ διαλεκτική, οὐ τοῦ ἀληθοῦς ⟨οὖσα⟩ ζητητικὴ ἀλλὰ δι' ἐνδόξων ἐπιχειρηματική, καὶ ποτὲ μὲν διὰ τῶν τῇ φύσει γνωρίμων ὁρίζεται, ποτὲ δὲ διὰ τῶν πρὸς ἡμᾶς.

---

5 fort. οὐδὲ ⟨γὰρ⟩, sed cf. p. 405,25 10 εὔγνωστα D εἶναι om. B 10. 11 ἐν — μόνιμα a: ἐν ῥύσει συνεχεῖ εἶναι τὰ δὲ νοητὰ εἶναι ABDP 12 λόγος om. P ὁρισμὸς om. a καθ' οὓς aA: καθὼς BP: καθὸ D 13 ἑκάστῳ a 14 τὸ alterum om. a τοῖς om. B 15 post διάνοιαν add. ἤγουν τοῖς ἐπιστήμοσι a 15 τοῖς — 16 γνωριμώτερα post sequens lemma collocant ABDP γνώριμά scripsi: γνωριμώτερα ADP: γνώριμον aB ἐστι — 16 γνωριμώτερα om. D τὰ AP: τὸ a: om. B 16 πρῶτόν — γνωριμώτερον aB τοῦτο — 18 aN: ὅτι χρὴ λέγειν ἁπλῶς γνώριμον οὐχ ὃ πᾶσι γνωριμόν ἐστι, ἀλλὰ τοῖς εὖ διακειμένοις τὴν διάνοιαν D: om. ABP 19 τὸ τοῖς κτλ. om. a 20 τοῦ σώματος D: σῶμα A 21 — 25 aN: εἰς τὸ ῥητόν (om. BP) χρῆσθαι δὲ πρὸς (καὶ ABP¹: κατὰ P²) τὸ (τῶ A: om. B) συμφέρον (συμφέροντι AB) ABDP 26 οὐ] ἡ D οὖσα addidi 27 ἐπιχειρηματική aB: ἐπιχειρημάτων AD: ἐπιχειρητική P τῇ om. AD 28 post ἡμᾶς add. γνωρίμων ADP

p. 142a13 Μάλιστα δ' ὁμολογουμένως.

Μάλιστα δ' ὁμολογουμένως καὶ κυρίως ἐνδέχεται ἀναιρεῖν τὸν ὁρισμόν, ὃν πεποίηταί τις μήτε ἐκ τῶν ἁπλῶς γνωρίμων μήθ' ἡμῖν. οἷον εἴ τις εἴποι 'ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν ὑδροφορικῶς κινούμενον' ἢ 'φύρδην καὶ κατὰ τύχην φερόμενον'· τὸ γὰρ ὑδροφορικῶς καὶ τὸ φύρδην οὔτε τῇ φύσει οὔθ' ἡμῖν γνώριμα, τροπικαὶ οὖσαι φωναὶ καὶ οὐ κυρίως λεγόμεναι· εἰ γὰρ κυρίως ἐλέγοντο, ἦσαν ἂν ἢ τῇ φύσει ἢ ἡμῖν γνωρίμως δηλοῦσαι τὸ πρᾶγμα καθ' οὗ λέγονται.

p. 142a19 Ἄλλος, εἰ τοῦ ἐν ἠρεμίᾳ καὶ τοῦ ὡρισμένου διὰ τοῦ ἀορίστου καὶ τοῦ ἐν κινήσει ἀποδέδοται.

Εἴ τις, φησί, τοῦ ἐν ἠρεμίᾳ ὄντος διὰ τοῦ ἐν κινήσει ποιεῖται τὸν ὁρισμὸν ἢ τοῦ ὡρισμένου διὰ τοῦ ἀορίστου, ἁμαρτάνει καὶ οὐκ ἀποδίδωσι τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὑποκειμένου καλῶς. οὕτως ἂν ἁμαρτάνοιεν οἱ τὴν ἰδέαν ὁριζόμενοι διὰ τοῦ αἰτιατοῦ οἷα ἐστί, τουτέστιν αἰτίαν τῶν πρὸς αὐτὴν γινομένων· τὰ γὰρ αἰσθητὰ τὰ πρὸς αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχοντα αὐτὰ μὲν ἐν κινήσει ἐστὶ καὶ ἀόριστα, ἡ δὲ ἰδέα ἀκίνητός τε καὶ ὡρισμένη. οὕτως ἁμαρτάνοι ἂν καὶ ὁ λέγων τὴν ἐπιστήμην ἀγνοί[ας εἶναι ἀποβολήν· ἐπεὶ γὰρ ἡ ἄγνοια 216 στέρησίς ἐστι γνώσεως, ἡ δὲ στέρησις μὴ ὄν, τὸ δὲ μὴ ὂν ἀόριστον, πᾶσα δὲ ἐπιστήμη περὶ ὡρισμένα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα τὰ ὑποκείμενα κατα-γίνεται, τοῦ ὡρισμένου τὸν ὁρισμὸν ἐξ ἀορίστου πεποίηται. ἀλλὰ καὶ οἱ τὴν ὑγείαν νόσου ἀποβολὴν λέγοντες ὁμοίως ἁμαρτάνουσιν. ἢ οὗτοι δειχθήσονται ἐνεχόμενοι καὶ τῷ μὴ διὰ προτέρων· τὸ γὰρ διὰ τῶν ἀντικειμένων οὐ διὰ τῶν προτέρων ἐρεῖ. ⟨καὶ⟩ οἱ τὸν θεὸν ὁριζόμενοι τῶν ὄντων δημιουργὸν τῷ αὐτῷ ἂν ἐνέχοιντο· ἀόριστα γὰρ καὶ ἐν κινήσει τὰ ὧν φασι τὸν θεὸν εἶναι δημιουργὸν ὁριζόμενοι. καὶ ὁ τὴν ἐπιστήμην αὖ λέγων ἕξιν διὰ μαθήσεως κινητὴν τὸ ἀκίνητον ὁρίζεται διὰ τοῦ ἐν κινήσει· ἡ γὰρ μάθησις κίνησίς τις. ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων τὴν ἰδέαν εἶναι οὐσίαν ἀσχημάτιστον

1—8 aN 6 γνώριμα, ut videtur, N: γνώριμον a 7 ἢ—ἢ scripsi: καὶ—καὶ aN γνωρίμως scripsi: γνώριμοι ὡς aN cf. p. 78,8 n. 9 ἄλλος P Arist.: ἄλλος δὲ B(u): om. aAD cf. p. 442,6 διωρισμένου A διὰ κτλ. om. a ὁριστοῦ P 10 post κινήσει add. ἐστιν: — ἡ δὲ ἰδέα ἀκίνητος D 11 εἴ τις—13 καλῶς aN: om. ABDP 13 fort. προκειμένου, at cf. p. 444,23 οὕτως ἂν (ἂν superscr. D) ἁμαρτάνοιεν (ἁμαρτάνουσιν AD: ἁμαρτάνωσιν B) ABDP: ὡς a 14 αἰτιατοῦ] αἰτίου τοῦ D οἷα (οἷα AD): οἱά P: fort. οὗ αἰτία) ἐστι τοῦτ' ἔστιν (εἶναι compend. superscr. P) αἰτίαν ABDP: αἰτίαν λέγουσι a 14 et 15 αὐτῆς ex αὐτὴν corr. P² 15 τῶν γὰρ αἰσθητῶν a τὰ alterum om. P 16 ἀορίστου a ἁμαρτάνη A 17 τὴν om. a ἐπεὶ—20 πεποίηται a: ἡ δὲ ἄγνοια ἀόριστον ABDP 21 νόσου AD: νόσων aBP post ἀποβολὴν add. εἶναι D ὁμοίως superscr. D ἢ οὗτοι—25 ὁριζόμενοι ABDP: καὶ πάλιν ὁ θεὸς δημιουργός ἐστι τῶν γινομένων καὶ ἐν κινήσει ὄντων· ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἀΐδιος καὶ ἑστὼς καὶ ἀμετάτρεπτος, τὰ δὲ δημιουργήματα ἐν ῥοῇ καὶ κινήσει εἰσί a 22 ἐνεχόμενοι καὶ τῷ scripsi cf. vs. 24: ἐνδεχόμενοι καὶ τὸ ABDP γὰρ om. D οὐ BDP: καὶ A 23 ἐρεῖ] p. 142a22 sq. καὶ οἱ scripsi: οἱ AP: ἢ B: εἰ D 24 τὸ αὐτὸ BP ἐνδέχοιτο B: δέχοιντο P φησι D 25 αὖ a: εἶναι BDP: om. A 26 διὰ τοῦ ἐν κινήσει ὁρίζεται a καὶ γὰρ ἡ P 27 τὴν a: om. ABDP οὐσίαν εἶναι a: εἶναι D

καὶ ἀναφῇ τὸ ὡρισμένον διὰ τῶν ἀορίστων ὁρίζεσθαι δόξει. καὶ ὁ τῆς ἀρετῆς λόγος ὁ λέγων αὐτὴν μεσότητα ὑπερβολῆς καὶ ἐνδείας τὸ ὡρισμένον διὰ τῶν ἀορίστων ὁρίζεται.

p. 142ª22 Τοῦ δὲ μὴ ἐκ προτέρων τρεῖς εἰσι τρόποι.

Ὅτι τοῦ μὴ διὰ προτέρων ὁρίζεσθαι τρεῖς εἰσι τρόποι, πρῶτος μὲν εἰ διὰ τοῦ ἀντικειμένου τὸ ἀντικείμενον ὥρισται· ἅμα γὰρ τῇ φύσει τὰ ἀντικείμενα. τὰ δὲ καθ' αὑτὰ πρός τι οὐκ ἔστιν ἄλλως ἢ δι' ἀλλήλων ὁρίζεσθαι· οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι αὐτοῖς ἄνευ ἀλλήλων. καθ' αὑτὰ δὲ πρός τι εἴρηται, ἐπεὶ ἔστι τινὰ ἃ κατὰ τὴν ἐπ' ἄλλο τι ἀναφοράν ἐστι πρός τι ἀλλ' οὐ καθ' αὑτά, ὡς ἰατρικὴ καὶ γραμματικὴ καὶ ἑκάστη τῶν ἐπιστημῶν· αὗται μὲν γὰρ κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον οὐκ εἰσὶ τῶν πρός τι, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ γένος ἀναφορὰν πρός τι. διὸ τούτων μὲν οὐχ οἷόν τε τὸν ὁρισμὸν χωρὶς ἀποδοῦναι τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς· ἔστι γὰρ ἐν τῇ πρὸς ἐκεῖνα σχέσει τὸ εἶναι αὐτοῖς. ἰατρικὴν μέντοι καὶ γεωμετρίαν ⟨ὁ⟩ ὁριζόμενος οὐκέτι τοῖς ἀντικειμένοις αὐτοῖς προσχρῆται, ὅτι μὴ ἔστιν αὐτὰ καθ' αὑτὰ τῶν πρός τι. ἔστι δὲ ἃ καὶ κατὰ συμβεβηκός ἐστι πρός τι, ὡς ἡ μονάς· διότι γὰρ αὐτῇ συμβέβηκεν ἀρχῇ ἀριθμῶν εἶναι, ἡ δὲ ἀρχὴ καθ' αὑτὸ πρός τι, κατὰ τοῦτο καὶ ἡ μονὰς ἂν εἴη τῶν πρός τι. ἀλλὰ καὶ τὸ σημεῖον καθὸ πέρας καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια· συμβέβηκε γὰρ αὐτοῖς πᾶσι πέρασιν εἶναι.

p. 142ª31 Γνωρίζειν μὲν οὖν δεῖ τὰ τοιαῦτα πάντα, χρῆσθαι δ' αὐτοῖς ὡς ἂν δοκῇ συμφέρειν.

Εἰπὼν καὶ δείξας ὅτι τῶν καθ' αὑτὸ πρός τι λεγομένων τὸν λόγον οὐχ οἷόν τε ἄλλως, δηλονότι χωρὶς τῶν ἀντικειμένων, ἀποδοθῆναι, τούτοις

---

1 τὸ om. B ὡρισμένα (sed τὸ) a τοῦ ἀορίστου a ὁρίζεται P δοκεῖ a 1. 2 τῆς ἀρετῆς λόγος ὁ] τὴν ἀρετὴν a αὐτὴν om. aB post ἐνδείας add. εἶναι a 3 ὁρίζεσθαι P 4 εἰ διὰ τῶν ἀντικειμένων a μὴ — 5 ὅτι τοῦ om. A τρόποι B Arist.: τόποι DP 5 ὅτι — τρόποι B: μὴ — τόποι A: om. DP: ὅτι — 6 ὥρισται om. a πρῶτον B (ABPcufq) μὲν P Arist.: om. ABD 6. 7 τὰ γὰρ ἀντικείμενα ἅμα τῇ φύσει ἐστί a 7 αὐτὸ P 8 ὁρίσασθαι aP 10 post οὐ add. πρός τι a ante ἰατρ. et ante γραμ. add. ἡ a 11 γὰρ om. P 12 γένος] ἑνὸς B post πρός τι add. καθ' αὑτὰ A: καθ' αὑτὸ BP: κατ' αὐτὸ D τούτων aB: τοῦτον ADP 12. 13 οὐχ οἷόν τε τὸν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι χωρὶς B 13. 14 ἐν τῇ γὰρ, omisso ἔστι, D 14 τῇ] τοῖς AP 15 ὁ addidi ὁριζόμενος BD: ὁριζόμενοι aAP προσχρῆται B: κέχρηται ADP: κέχρηνται a post προσχρῆται add. πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὁρισμοῦ B μὴ] μὲν B 16 εἰσὶ δ' ἅττινα a καὶ om. P ἐστι om. a 17 ὡς supersscr. B · αὐτῶ A ἀρχῇ a cf. vs. 20: ἀρχὴν ABDP ἀριθμῶν AD: ἀριθμοῦ aBP 19 ἀλλὰ aAD: ὁμοίως BP 21. 22 lemma om. a τὰ τοιαῦτα] ταῦτα A 22 συμφέρον A 23 εἰπὼν καὶ om. P post εἰπὼν add. δὲ A, οὖν a λεγομένων πρός τι a τὸν λόγον post 24 ἀντικειμένων transposuit a 24 οὐχ οἷόν τε ABDP: οὐκ ἔστιν a ἄλλως δηλονότι a: om. ABDP ἀποδίδοσθαι a τούτους (τούτοις scripsi) ἐπάγει a: λέγει D: λέγει ὧδε P: om. AB

ἐπάγει 'γνωρίζειν μὲν οὖν δεῖ πάντα τὰ οὕτως ἔχοντα, χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ διαλέγεσθαι, ὡς ἂν δοκῇ συμφέρειν πρὸς τὸ προκείμενον'. εἰ μὲν γὰρ ἀνασκευάζειν βουλόμεθα, λέγοιμεν ἂν ὅτι οὐ γέγονεν ὁ ὁρισμὸς ἐκ προτέρων καὶ γνωριμωτέρων· εἰ δὲ κατασκευάζοιμεν, δεικνύοιμεν ἂν ὅτι τὰ τοιαῦτα οὐχ οἷόν τε ἄλλως ὡρίσθαι.

p. 142a34 Ἄλλος, εἰ αὐτῷ κέχρηται τῷ ὁριζομένῳ.

Αὐτὸ γὰρ ἑαυτῷ πάνυ ὅμοιον, καὶ οὐδὲν αὐτὸ αὑτοῦ πρότερον ἢ ὕστερον. λανθάνει δέ τινας καὶ οὐ δοκοῦσι ποιεῖν τοῦτο, ἐπεὶ μηδὲ αὐτῷ τῷ τοῦ ὁριζομένου ὀνόματι προσχρῶνται· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν οὕτως ἀποδιδομένων κατάφωρος ἡ μοχθηρία· οἷον εἴ τις λόγον ὁριζόμενος ἀποδοίη φωνὴν σημαντικὴν ἧς τὰ μέρη μέρη λόγου εἰσίν. οὐδὲν δὲ διαφέρει πρὸς τὸ μοχθηρῶς ἀποδεδόσθαι τὸν λόγον καὶ πρὸς τὸ αὐτῷ τῷ ὁριστῷ συγκεχρῆσθαι, κἂν μὴ αὐτὸ τὸ ὄνομά τις θῇ, ἄλλο δέ τι ἴσον αὐτῷ δυνάμενον, ὡς ἐφ' οὗ τίθησι παραδείγματος. οἷον εἴ τις εἴποι 'ἥλιός ἐστιν ἄστρον ἡμεροφαές'· ὁ γὰρ ἡμέραν εἰπὼν ἥλιον εἶπεν, ὥστε εἴρηκεν 'ἥλιός ἐστιν ἄστρον ἥλιος'. δεῖ οὖν πρὸς τὸ φωραθῆναι τὴν τοιαύτην μοχθηρίαν μεταλαμβάνειν τὸν ὁρισμὸν ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, οἷον ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἡμέραν εἰπεῖν τὸν ὁρισμὸν τῆς ἡμέρας· οὕτω γάρ, κἂν λελῃθότως κέηται τὸ ὁριστὸν ἐν τῷ ὁρισμῷ ὡς λόγος αὐτοῦ, φωράσομεν ὅτι τὸ ὁριστὸν ἔλαβεν ἐν τῷ ὁρισμῷ. οἷον ἐπεὶ ἡμέρα ἐστίν, ὅταν ὑπὲρ γῆν ὁ ἥλιος φέρηται, δῆλον ὅτι ὁ φορὰν ἡλίου εἰπὼν τὴν ἡμέραν [τὸν ἥλιον] εἴρηκεν, ὥστε τὴν ἡμέραν λαβὼν ἐν τῷ τοῦ ἡλίου ὁρισμῷ καὶ εἰπὼν 'ἥλιός ἐστιν ἄστρον ἡμεροφαές' τῷ ἡλίῳ ἐχρήσατο εἰς τὸν αὐτοῦ ὁρισμόν.

p. 142b7 Πάλιν εἰ τῷ ἀντιδιῃρημένῳ τὸ ἀντιδιῃρημένον ὥρισται.

Τρίτον τρόπον παραδίδωσι τοῦ μὴ διὰ προτέρων ὡρίσθαι δεικτικόν.

---

1 γνωρίζειν μὲν οὖν δεῖ ex Arist. scripsi: γνωρίζειν (γνωρίζων A) μέν φησιν AB: δεῖ μὲν οὖν γνωρίζειν ἤγουν γινώσκειν a: γνωρίζειν — 2 προκείμενον om. DP πάντα τὰ a: om. AB 2 δοκεῖ omisso ἂν a 3 an βουλοίμεθα? cf. vs. 4 ἂν om. P οὐ (γὰρ P) γέγονεν ABDP: οὐκ ἔστιν a ὁ ὁρισμὸς a: om. ABDP 4 καὶ γνωριμωτέρων a: om. ABDP 4. 5 ἂν ὅτι aB: om. ADP 5 τὰ τοιαῦτα post ἄλλως transposuit a ὁρίζεσθαι B et D, qui οὐχ — ὁρίζεσθαι ante 4 δεικνύοιμεν transposuit 6 ἄλλος B Arist.: ἄλλο P: om. aAD cf. p. 440,9 post εἰ add. τῷ A post ὁριζομένῳ add. εἰ αὐτῷ τῷ ὁριζομένῳ κέχρηται ἐν τῇ τοῦ ὁρισμοῦ αὐτοῦ ἀποδόσει B 7 ἑαυτῷ a: αὐτῷ BD: αὐτοῦ P: compend. A πάνυ aAD: πᾶν BP: fort. πᾶν πάνυ ὁμοίως P οὐδὲ D αὐτοῦ πρῶτον ABD 8 post τοῦτο add. ποιοῦντες B 9 τῷ Arist.: post ὁριζομένου collocant aADP: utrobique habet B γὰρ] οὖν P 10 ἀποδεδομένων aApr.: ἀποδιδόντων P 11 σημαντικὸν P μέρη λόγου a: λόγου A: λόγοι BDP τὸ] ὁ in ras. P² 12 ἀποδεδόσθαι scripsi: ἀποδόσθαι libri καὶ aA: om. BDP πρὸς τὸ (τὸ om. D: ex τῷ corr. P²) αὐτῷ (αὐτὸ AD) τῷ ὁριστῷ (ὁρισμῷ A) ABDP: τῷ αὐτῷ πρὸς τὸν ὁρισμὸν a 13 συγκεχωρῆσθαι BD ταυτὸν τῶι ὀνόματι P θείη B 14 παραδείγματα P οἷον — 23 aN 15 ἡμεροφανὲς Arist. cf. p. 93,8 εἴρηκεν — εἶπεν N 16 τὸ N: τὸν a 21 τὸν ἥλιον delevi 24 τὸ ἀντιδιῃρημένον (ἀντι om. D) τῷ ἀντιδιῃρημένῳ AD(P) 25 τρόπον in τόπον mutavit D ἀποδίδωσι AD

εἴ τις τὸ ἀντιδιῃρημένον ὁρίζοιτο διὰ τοῦ ἀντιδιῃρημένου· ἅμα γὰρ τῇ φύσει τὰ ἀντιδιῃρημένα ἀλλήλοις.

p. 142b11 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ διὰ τῶν ὑποκάτω τὸ ἐπάνω ὥρισται.

Ἔοικε τοῦτον τὸν τόπον προστιθέναι δεικτικὸν τοῦ μὴ ἐκ προτέρων, ὧν προεῖπε τριῶν ἕτερον ⟨ὄντα⟩· οὔτε γὰρ ἀντικείμενον οὔτε ταὐτὸν οὔτε ἀντιδιῃρημένον τὸ καθόλου τῷ ὑπ' αὐτό. ἔστι δὲ δ δείκνυσιν, ὅτι μὴ διὰ προτέρων τὸ κοινόν τι ὁριζόμενον διά τι|νὸς τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν· 217
τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εἰ διὰ τῶν ὑποκάτω τὸ ἐπάνω ὥρισται. καὶ εἴη ἂν φανερώτατος τοῦ μὴ ἐκ προτέρων τρόπος, εἰ εἴη τις τὸ προκείμενον ὁριζόμενος οὕτως, εἴ γε τὸ ὑποκάτω ὕστερόν ἐστιν οὗ ἐστιν ὑποκάτω. ἔτι δὲ ἀνάγκη τὸν τῷ ὑποκάτω χρώμενον καὶ αὐτῷ χρῆσθαι· ἦν δὲ δεύτερος τρόπος οὗτος εἰρημένος ὑπ' αὐτοῦ, δεικτικὸς ὢν ὅτι μὴ διὰ προτέρων ὁ δι' αὐτοῦ. εἰς ὃν ἔοικεν ἀνάγειν καὶ τὸν διὰ τῶν ὑποκάτω ὁριζόμενον τὸ ἐπάνω· διὸ καὶ τρεῖς εἶπεν εἶναι τρόπους ἀλλ' οὐ τέσσαρας· τρόπος γάρ τις οὗτος τοῦ δι' αὐτοῦ.

p. 142b22 Δεύτερος δέ, εἰ ἐν γένει τοῦ πράγματος ὄντος μὴ κεῖται ἐν γένει.

Παραδοὺς ὡς ἕνα τόπον δεικτικὸν τοῦ μὴ ὡρίσθαι τὸν δεικνύντα ὅτι μὴ διὰ προτέρων καὶ γνωριμωτέρων, δεύτερον τόπον τοῦτον παραδίδωσι δεικτικὸν τοῦ μὴ ὡρίσθαι τι γένος ἔχον, εἰ μὴ παραλάβοι ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ γένος

---

1 εἴ — ἀντιδιῃρημένου aB: om. ADP 3 δὲ ABP Arist.: om. aD τὸ — ὥρισται om. a ὡρίσατο P 4 τρόπον B προσθεῖναι a τοῦ om. P 5 ὧν προεῖπε τριῶν ἕτερον a: προειπὼν τρεῖς (γ A: τρίτον D) εἶναι (om. D) ABDP ὄντα addidi οὔτε γὰρ — 8 ὥρισται] οὔτε γὰρ ἐξ ἀντικειμένων οὔτε ταυτῶν τῷ ὁριζομένῳ. οὔτε ἐξ ἀντιδιῃρημένων τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου. δείκνυσιν οὖν ὅτι τὸν μὴ διὰ προτέρων ὁριζόμενόν τι ἀλλὰ διά τινος — ὥρισται, μὴ ὅρον ἀποδιδόναι τοῦ προκειμένου a τῶ αὐτῶ B: τὸ αὐτὸ P 6 τῶ καθόλου P: τῶ καθόλου τὸ καθόλου A τῶ D: τὸ ABP 7 τι scripsi: τινὰ ABD: τινὸς P 9 φανερώτερος A τοῦ (οὐ A) μὴ ἐκ προτέρων ABDP: οὗτος ὁ τόπος τῶν μὴ ἐκ προτέρων ὁριζομένων a τρόπος scripsi cf. vv. 12. 14: τόπος BDP: τόπου A: om. a τις a: om. ABDP 10 εἴ γε] ἐπεὶ a ἐστιν prius om. D ὧ A: οἷόν P 11 ἔτι Arist.: ἔστι libri ἀναγκαῖον a post ὑποκάτω add. κειμένω B καὶ om. B 12 τρόπος οὗτος scripsi: cf. p. 441,4. 5, 442,25: τόπος οὗτος AD: inv. ord. B: οὗτος P: τόπος a ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ὅ ἐστι (' ' P²) μὴ P 13 δι' αὐτοῦ (δι' αὐ in ras. P) ABDP: διὰ τοῦ αὐτοῦ a τὸν DP: τὸ AB: τοῦτον τὸν a τῶν] τοῦ a 14 τὸ ἄνω ὁριζόμενον a καὶ a: om. ABDP τρόπους scripsi cf. vs. 12: τόπους ABDP: τόπους τοὺς μὴ διὰ τῶν προτέρων a 15 τρόπος — αὐτοῦ] τοῦτον οὖν μάλιστα τρόπον εἴποι τις ἂν τοῦ διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἴδιον. εἰ δ' οὖν τέσσαρες ἂν εἶναι (οὖν, τέσσαρες ἂν εἶεν Waitz Org. II p. X) μάλιστα καὶ οὐ τρεῖς a 16 δεύτερος A Arist.: δεύτερον aBDP(P) δὲ aABP(CPcuf): om. D Arist. τοῦ πράγματος post ὄντος transposuit B: om. a μὴ κτλ. om. a 18 παραδοὺς scripsi: ἀποδοὺς aABP: ἀποδιδοὺς D cf. p. 400,11, 442,25 n. τόπον δεικτικὸν] τοὺς τρεῖς δεικτικὸν ὄντα a ὅτι delebat Waitz l. c. 19 post διὰ add. τῶν B τόπον superscr. D τοῦτον a: om. ABDP 20 post τι add. τὸ aABP: om. D εἰ superscr. P² παραλάβῃ AD

αὐτοῦ. ἀσαφῶς δὲ προσέθηκε τὸ εἰ ἐν γένει τοῦ πράγματος ὄντος, ὀφείλων εἰπεῖν 'εἰ τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὑπὸ γένος'· ἔστι γάρ τινα ὧν οὐκ ἔστι γένη, ὡς τὰ γενικώτατα. δεῖ οὖν τὸ γένος, ἐπεὶ τὸ τί ἐστι σημαίνει, πρῶτον ὑποτίθεσθαι τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ· διὰ μὲν γὰρ τοῦ γένους προϋποτυπούμεθα τὴν φύσιν, διὰ δὲ τῆς διαφορᾶς οἷον προσεκπληροῦμεν καὶ ἀναγράφομεν· πρότερον γὰρ δεῖ λέγειν τί ἐστι, εἶθ' οὕτως ὁποῖόν τί ἐστιν· ἐξ ἀμφοῖν γὰρ ἑκάστῳ τὸ τί ἦν εἶναι. ὑποτίθεται δὲ εἶπεν, ὅτι μὴ κατὰ ἀπόδειξιν λαμβάνεται. ἔστι δὲ ἡ μὲν ὑπόθεσις ἀντιδιῃρημένη τῷ ὁρισμῷ, ἡ δὲ θέσις κοινὸν κατ' αὐτῶν.

p. 142ᵇ30 Ἔτι εἰ πρὸς πλείω λεγομένου τοῦ ὁριζομένου μὴ πρὸς πάντα ἀποδέδωκεν.

Ἐπεὶ τὰ μὲν πρὸς ἕν τι λέγεται ἑνὸς ὄντα ἀεὶ ποιητικὰ ἢ δυνάμεις ἢ ἕξεις ἢ σχέσεις, τὰ δὲ πρὸς πλείω, οἷον τὸ μὲν διπλάσιον πρὸς ἓν λέγεται, τὸ ἥμισυ (τούτου γὰρ μόνου ἐστίν), ἡ δὲ γραμματικὴ τῶν πρὸς πλείω λεγομένων ἐστί (καὶ γὰρ τοῦ γράφειν ἐστὶ καὶ τοῦ ἀναγινώσκειν, καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦδε ἢ τοῦδε), εἰ δή τις ὁριζόμενός τι πρὸς πλείω λεγόμενον μὴ πρὸς πάντα ἀποδοίη αὐτό, οὐχ ὥρισται. ἂν δέ τι πρὸς πλείονα μὲν λέγηται, μὴ ὁμοίως δὲ πρὸς πάντα μηδὲ καθ' αὑτό, ἀλλὰ πρὸς μέν τι καθ' αὑτὸ πρὸς δέ τι κατὰ συμβεβηκός, οὐκέτι φησὶ μᾶλλον ὡρίσθαι ἐπὶ τούτων τὸν πρὸς ἄμφω ἀποδιδόντα τὸν ὁρισμὸν τοῦ πρὸς τὸ καθ' αὑτό, ἀλλὰ καὶ ἧττον. πολλάκις γὰρ καὶ ἀλλότριόν ἐστι τοῦ προκειμένου τοῦτο πρὸς ὃ λέγεται κατὰ συμβεβηκός· οὐ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἑκάστου τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχον αὐτῷ· δεῖ δὲ τὴν οὐσίαν σημαίνειν τοῦ ὑποκειμένου τὸν ὁρισμόν. ὅταν μέντοι ὁμοίως ἔχῃ τὸ εἶναι καὶ καθ' αὑτὸ [καὶ] πρὸς πλείω, οὐχ ὁρίζεται ὁ πρὸς τινὰ ἀποδιδοὺς καὶ μὴ πρὸς πάντα, ἐπειδὴ

---

1 εἴρηκε a 2 ὀφείλων—γένος a et mrg. B: om. ADP ἔστι] εἰσὶ P 3 γένη AD: γένος aBP cf. p. 421,13 n. τὸ alterum om. B 4 πρώτως A ὑποθέσθαι a τῶν aAD Arist.: τοῦ B: τὰ P τῷ] αὐτῷ B 5 προϋποτυποῦμεν aP οἷον om. P προεκπλη-ροῦμεν P¹, σ add. P² 6 πρῶτον aB εἶθ' B: καὶ aADP 7 ἦν om. B εἰπεῖν BP 8 μετὰ B ἀπόδειξιν a: ἀποδείξεως ABDP ἔστι δὲ om. P post τῷ add. ἐν τῶ A 9 ἡ θέσις δὲ P κατὰ ταυτόν B: καθ' αὑτό corr. ex καθ' αὐτῶν P² 10 λεγομένου κτλ. om. a λεγόμενα AD 11 ἀπέδωκεν P(u) 12 ἀεὶ BP: ὡς ἡ a: om. AD ποιητικὴ a 12. 13 ἢ δυνάμεις ἢ ἕξεις ἢ σχέσεις scripsi: ἡ (om. a) δύναμις, ἡ ἕξις (inv. ord. B), ἡ σχέσις libri 13 πρὸς prius a: om. ABDP 14 γὰρ] δὲ D γὰρ ἥμισυ τούτου libri: γὰρ transposui μονὰς aB τῶν om. B πρὸς a: om. ABDP 15 λεγομένη B ἐστί a: om. ABDP post ἐστὶ add. καὶ τοῦ λέγειν a 16 δή scripsi: δὲ ABDP: οιη. a τι om. D 17 post ἀποδοίη add. ἡ B ἂν—18 πάντα om. B τις D λέγεται A 18 ὁμοίως AD: κυρίως aP ἅπαντα aA μέντοι AB 19 οὐκ ἔστι B ὥρισται B τοῦτον P 20 τὸν prius om. A πρὸς prius om. P ἀποδιδόν-των A τὸ] δ B 21 τοῦ προκειμένου om. B τοῦτο DP: τοῦ aA: τὸ B 23 ὑπάρχον B: ὑπάρχει aAP: compend. D τοῦ ὑποκειμένου σημαίνειν a cf. p. 440,13 24 ὅταν—25 πρὸς πάντα, quae post 17 ὥρισται collocant libri, huc reposui ὁμοίως D: ὁμοίως πλείω ABP: πρὸς πλείω ὁμοίως a καὶ alterum delevi 25 πλείω P: πάντα aABD οὐχ om. BP post ὁ add. τόπος B τι a ἐπειδὴ—οὐδαμῶς (p. 445,4) om. D ἐπεὶ B

πλείους οὐκ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ ὁρισμοὺς εἶναι· μία γὰρ ἡ οὐσία ἑκάστου, ἧς ὁ ὅρος ἐστὶ δηλωτικός. ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν κατ' ἀλήθειαν ἔχει τὸ πρὸς πάντα ἀποδίδοσθαι τὸν ὅρον πρὸς ἃ λέγεται τὸ ὁριστόν, ἐπ' ἐνίων δὲ οὐδαμῶς.

p. 143a9 Ἔτι εἰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον ἀλλὰ πρὸς τὸ χεῖρον ἀποδέδωκεν.

Εἰ πρὸς πλείω λέγεται, ὧν τὸ μὲν βέλτιόν ἐστι τὸ δὲ χεῖρον, καὶ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον αὐτοῦ τὴν ἀπόδοσιν ποιήσεται ὧν δύναται ἀλλὰ πρὸς τὸ χεῖρον, οὐχ ὡρίσατο· πᾶσα γὰρ ἐπιστήμη καὶ δύναμις τοῦ βελτίστου ἐστί, καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ ἐν τούτῳ.

p. 143a12 Πάλιν εἰ μὴ κεῖται.

Ἔτι εἰ μὴ κεῖται ἐν τῷ οἰκείῳ γένει τὸ λεχθὲν ἀλλ' ἐν ἄλλῳ· οὐ γὰρ ὁρίζεται τὴν ἀρετὴν ὁ γένος αὐτῆς οὐσίαν ἀποδιδοὺς ἐν τῷ λόγῳ. πῶς δὲ δυνησόμεθα γνωρίζειν εἰ τὸ ἀποδοθὲν γένος ἐν τῷ λόγῳ οἰκεῖον, ἀναπέμπει ἡμᾶς εἰς τοὺς τόπους τοὺς πρὸς τὸ γένος ἀποδεδομένους· ἐν ἐκείνοις γὰρ περὶ τούτου ἐπραγματεύσατο· ἤδη δὲ τοῦτο καὶ κατ' ἀρχὰς εἶπε τοῦδε τοῦ βιβλίου. στοιχεῖα δὲ τοὺς τόπους εἶπεν, ἐπειδὴ οὗτοι στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ καὶ ἀφορμαὶ τῶν ἐπιχειρημάτων καθ' ἕκαστον γένος προβλημάτων εἰσίν.

Εἰπὼν δὲ μὴ ὁρίζεσθαι τοὺς μὴ ἐν τῷ οἰκείῳ γένει τὸ προκείμενον τιθέντας, οὗ φησιν ὁρίζεσθαι οὐδὲ τοὺς ἐν τῷ μὴ προσεχεῖ γένει τιθεμένους τὸ ὁριστὸν ἀλλ' ὑπερβαίνοντας καὶ τὸ κοινότερον λαμβάνοντας· τὸ γὰρ ὑπερβαίνειν αὐτὸς εἶπεν εἶναι τὸ μὴ ἐν τῷ ἐγγυτάτῳ γένει θεῖναι. κατὰ τί δὲ ἁμαρτάνουσιν οἱ οὕτως ποιοῦντες, καὶ πῶς μὲν γινόμενον ἁμάρτημά ἐστι, πῶς δὲ οὔ, λέγει. ὁ γὰρ τὸ προσεχὲς τοῦ προκειμένου γένος ἀποδιδοὺς ἔχει καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτό, εἴ γε τὰ ἄνω ἐν τοῖς ὑπ' αὐτά·

---

1 πλειούσιαν (sic) P (' ἴαν add. P^3) ὅρους P εἶναι aA Arist.: om. BP μιᾶς γὰρ οὐσίας P post μία add. μὲν a 2 ἧς] εἷς P ὁ AB: om. aP 2. 3 κατ' ἀλήθειαν ἔχει AP et omisso ἔχει B: φησὶν ἀληθὲς εἶναι a 3 τὸ prius om. B 4 ἐπ' ἐνίων δὲ οὐδαμῶς a: ἑστέον δὲ (δὲ om. BP) ὅτι ἡ ῥηθεῖσα τεχνολογία τοῦ ιη ἦν τόπου (τόπου ἐστίν P) ABP 5 lemma om. a μὴ — 7 εἰ P: om. ABD 7 post εἰ add. γὰρ a λέγοιτο B βελτίω ἐστὶ τὰ δὲ χείρω P καὶ ABDP: ὁ a 8 post αὐτοῦ add. μόνον a τὴν ἀπόδοσιν ποιήσεται (ποιήσηται P) ABDP: τὴν ἀπόδοσιν ποιησάμενος, sed post 9 χεῖρον, a ὧν δύναται om. a post ἀλλὰ add. καὶ a 9 τὰ χείρω P 9. 10 τοῦ βε- corr. ex προσ B 10 αὐτῇ D: αὐτὴν BP: αὐτοῖς aA 11 lemma a: om. ABDP 12 ἔτι—λεχθέν lemmatis loco ABDP δειχθὲν A 13 οὗ ὁ(ρίζεται) in ras. P^2 14 λογικῶ A 15 ἀναπέμπῃ a εἰς aBP: πρὸς D: τὸ A 16 ἐν — ἐπραγματεύσατο aB: περὶ τούτων γὰρ ἐν ἐκείνοις λέλεκται ADP κατ' ἀρχὰς] p. 139a28 17 εἶπε post βιβλίου transposuit P τοῦδε aB: om. ADP στοιχεῖον A ἐπεὶ D 18 καὶ ἀρχαὶ om. D 18. 19 ἑκάστην τῶν προβλημάτων γένος A 19 προβλημάτων] καὶ προβλήματα P ἐστὶν AD 20 δὲ om. P μὴ alterum om. B 21 θέντας ABP οὐδὲ τοὺς] τούτους B τῷ a: om. ABDP συνεχεῖ D 22 ὑπερβάντας B 23 ὑπεραίνειν B^1, corr. B^2 εἶναι om. B ἐν τῷ om. B: ἐν om. P 24 γενόμενον ABP 26 γένους AD ἀποδοὺς P τὸ (post καὶ) B

αὐτοῦ. ἀσαφῶς δὲ προσέθηκε τὸ εἰ ἐν γένει τοῦ πράγματος ὄντος, ὀφείλων εἰπεῖν 'εἰ τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὑπὸ γένος'· ἔστι γάρ τινα ὧν οὐκ ἔστι γένη, ὡς τὰ γενικώτατα. δεῖ οὖν τὸ γένος, ἐπεὶ τὸ τί ἐστι σημαίνει, πρῶτον ὑποτίθεσθαι τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ· διὰ μὲν γὰρ τοῦ γένους προϋποτυπούμεθα τὴν φύσιν, διὰ δὲ τῆς διαφορᾶς οἷον προσεκπληροῦμεν καὶ ἀναγράφομεν· πρότερον γὰρ δεῖ λέγειν τί ἐστι, εἶθ' οὕτως ὁποῖόν τί ἐστιν· ἐξ ἀμφοῖν γὰρ ἑκάστῳ τὸ τί ἦν εἶναι. ὑποτίθεται δὲ εἶπεν, ὅτι μὴ κατὰ ἀπόδειξιν λαμβάνεται. ἔστι δὲ ἡ μὲν ὑπόθεσις ἀντιδιῃρημένη τῷ ὁρισμῷ, ἡ δὲ θέσις κοινὸν κατ' αὐτῶν.

p. 142b30. Ἔτι εἰ πρὸς πλείω λεγομένου τοῦ ὁριζομένου μὴ πρὸς πάντα ἀποδέδωκεν.

Ἐπεὶ τὰ μὲν πρὸς ἕν τι λέγεται ἑνὸς ὄντα ἀεὶ ποιητικὰ ἢ δυνάμεις ἢ ἕξεις ἢ σχέσεις, τὰ δὲ πρὸς πλείω, οἷον τὸ μὲν διπλάσιον πρὸς ἓν λέγεται, τὸ ἥμισυ (τούτου γὰρ μόνου ἐστίν), ἡ δὲ γραμματικὴ τῶν πρὸς πλείω λεγομένων ἐστί (καὶ γὰρ τοῦ γράφειν ἐστὶ καὶ τοῦ ἀναγινώσκειν, καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦδε ἢ τοῦδε), εἰ δή τις ὁριζόμενός τι πρὸς πλείω λεγόμενον μὴ πρὸς πάντα ἀποδοίη αὐτό, οὐχ ὥρισται. ἂν δέ τι πρὸς πλείονα μὲν λέγηται, μὴ ὁμοίως δὲ πρὸς πάντα μηδὲ καθ' αὑτό, ἀλλὰ πρὸς μέν τι καθ' αὑτὸ πρὸς δέ τι κατὰ συμβεβηκός, οὐκέτι φησὶ μᾶλλον ὡρίσθαι ἐπὶ τούτων τὸν πρὸς ἄμφω ἀποδιδόντα τὸν ὁρισμὸν τοῦ πρὸς τὸ καθ' αὑτό, ἀλλὰ καὶ ἧττον. πολλάκις γὰρ καὶ ἀλλότριόν ἐστι τοῦ προκειμένου τοῦτο πρὸς ὃ λέγεται κατὰ συμβεβηκός· οὐ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἑκάστου τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχον αὐτῷ· δεῖ δὲ τὴν οὐσίαν σημαίνειν τοῦ ὑποκειμένου τὸν ὁρισμόν. ὅταν μέντοι ὁμοίως ἔχῃ τὸ εἶναι καὶ καθ' αὑτὸ [καὶ] πρὸς πλείω, οὐχ ὁρίζεται ὁ πρὸς τινὰ ἀποδιδοὺς καὶ μὴ πρὸς πάντα, ἐπειδὴ

---

1 εἴρηκε a 2 ὀφείλων—γένος a et mrg. B: om. ADP ἔστι] εἰσὶ P 3 γένη AD: γένος aBP cf. p. 421,13 n. τὸ alterum om. B 4 πρώτως A ὑποθέσθαι a τῶν aAD Arist.: τοῦ B: τὰ P τῷ] αὐτῷ B 5 προϋποτυποῦμεν aP οἷον om. P προεκπληροῦμεν P¹, σ add. P² 6 πρῶτον aB εἶθ' B: καὶ aADP 7 ἦν om. B εἰπεῖν BP 8 μετὰ B ἀπόδειξιν a: ἀποδείξεως ABDP ἔστι δὲ om. P post τῷ add. ἐν τῶ A 9 ἡ θέσις δὲ P κατὰ ταυτόν B: καθ' αὑτό corr. ex καθ' αὐτῶν P² 10 λεγομένου κτλ. om. a λεγόμενα AD 11 ἀπέδωκεν P(u) 12 ἀεὶ BP: ὡς ἡ a: om. AD ποιητικὴ a 12. 13 ἢ δυνάμεις ἢ ἕξεις ἢ σχέσεις scripsi: ἡ (om. a) δύναμις, ἡ ἕξις (inv. ord. B), ἡ σχέσις libri 13 πρὸς prius a: om. ABDP 14 γὰρ] δὲ D γὰρ ἡμισυ τούτου libri: γὰρ transposui μονάς aB τῶν om. B πρὸς a: om. ABDP 15 λεγομένη B ἐστί a: om. ABDP post ἐστὶ add. καὶ τοῦ λέγειν a 16 δή scripsi: δὲ ABDP: om. a τι om. D 17 post ἀποδοίη add. ἢ B ἂν—18 πάντα om. B τις D λέγεται A 18 ὁμοίως AD: κυρίως aP ἅπαντα aA μέντοι AB 19 οὐκ ἔστι B ὥρισται B τοῦτον P 20 τὸν prius om. A πρὸς prius om. P ἀποδιδόντων A τὸ] δ B 21 τοῦ προκειμένου om. B τοῦτο DP: τοῦ aA: τὸ B 23 ὑπάρχον B: ὑπάρχει aAP: compend. D τοῦ ὑποκειμένου σημαίνειν a cf. p. 440,13 24 ὅταν—25 πρὸς πάντα, quae post 17 ὥρισται collocant libri, huc reposui ὁμοίως D: ὁμοίως πλείω ABP: πρὸς πλείω ὁμοίως a καὶ alterum delevi 25 πλείω P: πάντα aABD οὐχ om. BP post ὁ add. τόπος B τι a ἐπειδὴ—οὐδαμῶς (p. 445,4) om. D ἐπεὶ B

πλείους οὐκ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ ὁρισμοὺς εἶναι· μία γὰρ ἡ οὐσία ἑκάστου, ἧς ὁ ὅρος ἐστὶ δηλωτικός. ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν κατ' ἀλήθειαν ἔχει τὸ πρὸς πάντα ἀποδίδοσθαι τὸν ὅρον πρὸς ἃ λέγεται τὸ ὁριστόν, ἐπ' ἐνίων δὲ οὐδαμῶς.

p. 143a9 Ἔτι εἰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον ἀλλὰ πρὸς τὸ χεῖρον ἀποδέδωκεν.

Εἰ πρὸς πλείω λέγεται, ὧν τὸ μὲν βέλτιόν ἐστι τὸ δὲ χεῖρον, καὶ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον αὐτοῦ τὴν ἀπόδοσιν ποιήσεται ὧν δύναται ἀλλὰ πρὸς τὸ χεῖρον, οὐχ ὡρίσατο· πᾶσα γὰρ ἐπιστήμη καὶ δύναμις τοῦ βελτίστου ἐστί, καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ ἐν τούτῳ.

p. 143a12 Πάλιν εἰ μὴ κεῖται.

Ἔτι εἰ μὴ κεῖται ἐν τῷ οἰκείῳ γένει τὸ λεχθὲν ἀλλ' ἐν ἄλλῳ· οὐ γὰρ ὁρίζεται τὴν ἀρετὴν ὁ γένος αὐτῆς οὐσίαν ἀποδιδοὺς ἐν τῷ λόγῳ. πῶς δὲ δυνησόμεθα γνωρίζειν εἰ τὸ ἀποδοθὲν γένος ἐν τῷ λόγῳ οἰκεῖον, ἀναπέμπει ἡμᾶς εἰς τοὺς τόπους τοὺς πρὸς τὸ γένος ἀποδεδομένους· ἐν ἐκείνοις γὰρ περὶ τούτου ἐπραγματεύσατο· ἤδη δὲ τοῦτο καὶ κατ' ἀρχὰς εἶπε τοῦδε τοῦ βιβλίου. στοιχεῖα δὲ τοὺς τόπους εἶπεν, ἐπειδὴ οὗτοι στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ καὶ ἀφορμαὶ τῶν ἐπιχειρημάτων καθ' ἕκαστον γένος προβλημάτων εἰσίν.

Εἰπὼν δὲ μὴ ὁρίζεσθαι τοὺς μὴ ἐν τῷ οἰκείῳ γένει τὸ προκείμενον τιθέντας, οὗ φησιν ὁρίζεσθαι οὐδὲ τοὺς ἐν τῷ μὴ προσεχεῖ γένει τιθεμένους τὸ ὁριστὸν ἀλλ' ὑπερβαίνοντας καὶ τὸ κοινότερον λαμβάνοντας· τὸ γὰρ ὑπερβαίνειν αὐτὸς εἶπεν εἶναι τὸ μὴ ἐν τῷ ἐγγυτάτῳ γένει θεῖναι. κατὰ τί δὲ ἁμαρτάνουσιν οἱ οὕτως ποιοῦντες, καὶ πῶς μὲν γινόμενον ἁμάρτημά ἐστι, πῶς δὲ οὔ, λέγει. ὁ γὰρ τὸ προσεχὲς τοῦ προκειμένου γένος ἀποδιδοὺς ἔχει καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτό, εἴ γε τὰ ἄνω ἐν τοῖς ὑπ' αὐτά·

---

1 πλειούσίαν (sic) P (' ἰαν add. P^3) ὅρους P εἶναι aA Arist.: om. BP μιᾶς γὰρ οὐσίας P post μία add. μὲν a 2 ἧς] εἷς P ὁ AB: om. aP 2. 3 κατ' ἀλήθειαν ἔχει AP et omisso ἔχει B: φησὶν ἀληθὲς εἶναι a 3 τὸ prius om. B 4 ἐπ' ἐνίων δὲ οὐδαμῶς a: ἑστέον δὲ (δὲ om. BP) ὅτι ἡ ῥηθεῖσα τεχνολογία τοῦ ιη ἦν τόπου (τόπου ἐστίν P) ABP 5 lemma om. a μὴ—7 εἰ P: om. ABD 7 post εἰ add. γὰρ a λέγοιτο B βελτίω ἐστὶ τὰ δὲ χείρω P καὶ ABDP: ὁ a 8 post αὐτοῦ add. μόνον a τὴν ἀπόδοσιν ποιήσεται (ποιήσηται P) ABDP: τὴν ἀπόδοσιν ποιησάμενος, sed post 9 χεῖρον, a ὧν δύναται om. a post ἀλλὰ add. καὶ a 9 τὰ χείρω P 9. 10 τοῦ βε- corr. ex προσ B 10 αὐτῇ D: αὐτὴν BP: αὐτοῖς aA 11 lemma a: om. ABDP 12 ἔτι—λεχθέν lemmatis loco ABDP δειχθὲν A 13 οὗ τῶν ὁ(ρίζεται) in ras. P^2 14 λογικῷ A 15 ἀναπέμπῃ a εἰς aBP: πρὸς D: τὸ A 16 ἐν — ἐπραγματεύσατο aB: περὶ τούτων γὰρ ἐν ἐκείνοις λέλεκται ADP κατ' ἀρχὰς] p. 139a28 17 εἶπε post βιβλίου transposuit P τοῦδε aB: om. ADP στοιχεῖον A ἐπεὶ D 18 καὶ ἀρχαὶ om. D 18. 19 ἑκάστην τῶν προβλημάτων γένος A 19 προβλημάτων] καὶ προβλήματα P ἐστίν AD 20 δὲ om. P μὴ alterum om. B 21 θέντας ABP οὐδὲ τοὺς] τούτους B τῷ a: om. ABDP συνεχεῖ D 22 ὑπερβάντας B 23 ὑπεραίνειν B^1, corr. B^2 εἶναι om. B ἐν τῷ om. B: ἐν om. P 24 γενόμενον ABP 26 γένους AD ἀποδοὺς P τὸ (post καὶ) B

ὁ γὰρ ἀρετὴν | εἰπὼν καὶ ἕξιν εἴρηκεν· ὁ δὲ τὸ ἐπάνω λαβὼν οὐκέτι 218
ἐν τούτῳ λέγει καὶ τὸ ὑποκάτω, ὥστε παραλείποι ἄν τι τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ
ὄντων καὶ τὸ εἶναι συμπληρούντων· ὁ δὲ τούτων τι παραλείπων οὐχ
ὁρίζεται τὸ προκείμενον. διό φησι δεῖν τὸν ὁριζόμενον ἢ τὸ προσεχὲς
γένος τῷ ὁριστῷ λαμβάνειν ἢ ὑπερβαίνοντα λαμβάνειν τοῦ ἐπάνω
καὶ τὰς διαφοράς, αἷς χωρίζεται τὸ προσεχῶς κείμενον γένος τῶν ἀντιδι- 5
ρημένων αὐτῷ ἐκ τοῦ εἰλημμένου γένους· οὕτω γὰρ οὐδὲν οὐκέτι ἔσται
ὑπερβαίνων τε καὶ παραλείπων ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ προσεχοῦς
γένους τὸν ὁρισμὸν αὐτοῦ λαμβάνων. εἰ μὲν οὖν οὕτως ἀποδοίη τις, οὐχ
ἁμαρτάνει. εἰ δὲ θεὶς τὸ ὑπερκείμενον γένος μηκέτι προσθείη τὰς δια-
φορὰς τὰς ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ γένους τοῦ προσεχοῦς τῷ προκειμένῳ, ἀλλὰ 10
μόνας λαμβάνοι τὰς διαφορὰς αἷς τὸ προκείμενον ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς γένους
χωρίζεται, τῷ παραλιπεῖν τὸ οἰκεῖον τοῦ προκειμένου γένος οὐχ ὁρίζεται·
οὐ γὰρ ὁρίζεται ὁ τὸν ἄνθρωπον λέγων οὐσίαν ἔμψυχον πεζὴν δίπουν, οὐδὲ
ὁ λέγων τὸ λευκὸν ποιότητα διακριτικὴν ὄψεως. προσέθηκε δὲ τὸ ἔστι δὲ
τοῦτο ταὐτὸν τῷ μὴ εἰς τὸ ἐγγυτάτω γένος θεῖναι, ὑπομιμνήσκων 15
ἡμᾶς τοῦ τόπου ὡς κειμένου ἐν τοῖς τόποις τοῖς πρὸς τὰ ἀπὸ τῶν
γενῶν προβλήματα.

p. 143ª29 Πάλιν ἐπὶ τῶν διαφορῶν.

Νῦν δείκνυσι καὶ τὰς παρὰ τὰς διαφορὰς ἁμαρτίας τῶν ὅρων. καὶ
πρῶτον μέν φησι δεῖν ὁρᾶν εἰ ὁ ὁριζόμενος τὰς οἰκείας τοῦ γένους, ἐν ᾧ
ἐστι τὸ ὁριστόν, διαφορὰς λαμβάνει· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ποιεῖ, οὐχ ὁρίζεται
τὸ προκείμενον. ἢ εἰ τοιαύτη εἴη ἡ ὡς διαφορὰ λαμβανομένη ἦν μὴ
ἐνδέχεται διαφορὰν εἶναι, οἷον τὸ ζῷον. ἢ εἰ μή ἐστί τι ἀντιδιῃρη- 20
μένον τῇ εἰρημένῃ διαφορᾷ· εἰ γὰρ μή ἐστιν, οὐκ ἂν εἴη ἡ εἰρημένη
τοῦ γένους διαφορὰ ᾧ συνείληπται· πᾶν γὰρ γένος ταῖς ἀντιδιῃρημέναις
διαφοραῖς διαιρεῖται. ἢ εἰ ἔστι ⟨μὲν⟩ ἀντιδιῃρημένη διαφορά, μὴ
ὑπὸ γένος δὲ τὸ ἀποδεδομένον μηδὲ τοῦτο διαιροῦσα· δῆλον γὰρ ὅτι

---

1 οὐκέτι] οὐκ ἔχων B 2 λέγειν B ὥστε om. B παραλείποι BD: παραλίποι aAP 3 παραλιπὼν aP 4 τὸ προκείμενον om. P δεῖ B 5 ὑπερβαίνειν BP τοῦ ἐπάνω scripsi: τῶν ἐπάνω aAD et ante λαμβάνειν BP 6 καὶ om. AD διαιρεῖται a τῷ — κειμένῳ γένει B post γένος add. ἐκ a 6. 7 ἀντιδιαιρουμένων A 7 αὐτῶν B 8. 9 ὑπερβαῖνον — παραλεῖπον — λαμβάνον D 9 οὖν om. BP 10 ἁμαρτήσεται B ὑποκείμενον D 11 τὰς] τῶν D τοῦ προκειμένου B: τῷ ὑποκειμένῳ D 12 μόνον B λαμβάνοι scripsi: λαμβάνει aADP: λαμβάνειν, sed post διαφοράς, B τὰς D: om. aABP 13 κεχώρισται a γένος D: γένους aABP post ὁρίζεται add. τὸ προκείμενον a 14 οὐ γὰρ ὁρίζεται om. A ὁ a: ante λέγων collocant ABD: om. P ante οὐσίαν add. τὴν A πεζὴν scripsi: πεζὸν aABD et post δίπουν P 15 λέγων τὸ a: om. ABDP 16 τῷ in ras. P² ἀναμιμνήσκων P: ὑπομνήσκων a 17 ὡς ABDP: τοῦ a κειμένου post 18 προβλήματα collocat a 17. 18 κατὰ τ. γ. προβλημάτων B 19 lemma a: om. ABDP 21 ὁ B: om. aADP ὁριζομένας P post ὁριζόμενος add. τις a 22 λειβάνοι (sic) a εἰ] ὅτι B ὁρίζει B 27 ἔστι μὲν ex Arist. scripsi cf. p. 447,13: ἔστιν libri 28 ὑπὸ γένος δὲ AD: ὑπὸ τὸ γένος BP: ὑπάρχει δὲ ὑπὸ τὸ γένος a γὰρ om. a

οὐδετέρα ἂν εἴη τοῦ γένους διαφορά. ἢ εἰ ἔχει μὲν τὸ κείμενον ὡς διαφορὰ ἀντιδιῃρημένον τι καὶ εἴη ἄμφω ἀληθευόμενα κατὰ τοῦ γένους καὶ ὄντα ἐν αὐτῷ, τοιαύτη μέντοι εἴη ὡς συντιθεμένη τῷ γένει μὴ ποιεῖν εἶδος· δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδοποιοὶ διαφοραί. τὸ δὲ ἀληθεύονται κατὰ τοῦ οἰκείου γένους εἶπεν, ὅτι ἐν αὐτῷ εἰσι καὶ κατηγοροῦνται ἅμα λαμβανόμεναι· τὸ γὰρ ζῷον ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον. ἢ ἀληθεύεσθαι κατὰ τοῦ γένους τὴν διαφορὰν εἶπεν, ὅτι κατά τινος αὐτοῦ κατηγορεῖται.

p. 143ª34 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ ἔστιν ἀντιδιῃρημένον τι τῇ εἰρημένῃ διαφορᾷ.

Οὕτως ὁ λέγων τὴν ψυχὴν κίνησιν οὐσιώδη ἐλέγχοιτο ἄν· οὐ γάρ ἐστιν ἀντιδιῃρημένη διαφορὰ τὸ οὐσιῶδες, καθ' ἣν αὐτὴ ἡ κίνησις διαιρεῖται.

Ἢ εἰ ἔστι μὲν ἀντιδιῃρημένη διαφορά, μὴ ἀληθεύεται δέ. οἷον εἰ τὸν ἄνθρωπόν τις ὁρίσαιτο ζῷον συνεχές· ἔστι μὲν γὰρ τῷ συνεχεῖ τὸ διωρισμένον ἀντιδιῃρημένον, οὐδέτερον δὲ αὐτῶν ζῴου διαφορά.

Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀληθεύεται μέν, μὴ ποιεῖ δὲ προστιθεμένη τῷ γένει εἶδος. οἷον εἰ τὸν ἄνθρωπόν τις ὁρίσαιτο ζῷον γρυπόν· ἐπεὶ γὰρ ἀντιδιαιρεῖται τὸ γρυπὸν τῷ σιμῷ, ὃ συντιθέμενον τῷ ζῴῳ εἶδος οὐ ποιεῖ, οὐκ ἂν τὸ γρυπὸν εἴη εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ ζῴου.

p. 143ᵇ11 Ἔτι ἐὰν ἀποφάσει.

Οὐδὲ τοὺς ἀποφάσει διαιροῦντας τὸ γένος, τουτέστι τοὺς ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀπόφασιν ὡς διαφορὰν τοῦ προκειμένου γένους λαμβάνοντας, ὁρίζεσθαί φησιν, ὡς τοὺς τῆς γραμμῆς ὅρον ἀποδιδόντας μῆκος ἀπλατές· τὸ γὰρ ἀπλατὲς ὡς ἴσον δυνάμενον ἀποφάσει τῇ 'οὐκ ἔχον πλάτος' λαμβάνουσιν οἱ

---

1 οὐδετέρα Arist.: οὐδ' a: οὐδενὸς ABD: οὐδὲ γένος P εἰ om. D διαφορὰ D, corr. P: διαφορὰν aB, Ppr.: compend. A 2 καὶ εἴη scripsi cf. vs. 3: ἢ καὶ ADP: καὶ B: ἢ καὶ κατ' a ἀληθευόμενον aAD .κατὰ τὸ γένος καὶ ὂν τὶ ἐν a 3 τοιαύτην B εἴη a: ἢ ABP: ἢ D μὴ om. A: superscr. P² 4 γὰρ om. aP τὸ om. P δὲ ἀληθεύονται scripsi: inv. ord. ABDP: δὲ ἀληθεύονται δὲ a 5 ἐστι D 6 ἅμα λαμβανόμεναι om. B 8 τῇ διηρημένῃ P 8. 9 τῇ διαφορᾷ τῇ εἰρημένῃ D 10 ἄν a: om. ABDP οὐ γὰρ — 11 οὐσιῶδες] τὸ δὲ οὐσιῶδες οὐκ ἔστιν ἀντιδιῃρημένη διαφορά a 11 αὐτὴ D: αὗτη aABP 12 post διαιρεῖται add. ἐλέγχοιτο ἂν ὡς μὴ ἀποδιδοὺς τὴν οἰκείαν διαφορὰν a 13 — 15 post 19 transposuerunt ABDP εἰ om. AD μὲν ἀντιδιῃρημένη] τοῦ ἀνθρώπου διηρημένη P post μὲν add. ἄλλη B διαφορά — δέ om. a post δὲ add. τοῦ ἀνθρώπου B 15 ἀντιδιῃρημένον τὸ διωρισμένον a τούτων D: αὐτοῦ P 16 ὁμοίως—μέν om. a 16. 17 προστιθέμενον D 17 τις ὁρίσαιτο BDP: ὁρίζοιτό τις aA ante ζῷον add. τι D ζῷον om. a 18. 19 ἀντιδιαιρεῖται μὲν γὰρ τὸ γρυπὸν τῷ σιμῷ· ἀλλὰ τὸ γρυπὸν συντιθέμενον τῷ ζῴῳ εἶδος οὐ ποιεῖ a 18 ἀντιδιήρηται B τὸ σιμὸν τῷ γρυπῷ B: τῷ γρυπῷ τὸ σιμὸν P 8 A: 2 BDP συντιθέμενα BD 20 lemma a: om. ABDP 22 ὑποκειμένου P 23 ὅρους P 24 δυνάμενοι a ἀποφάσει aB: ἀπάσῃ ADP ἔχον a: ἐχούσῃ ABDP

οὕτως ὁριζόμενοι. τοῦτο δέ φησι μὴ καλῶς γίνεσθαι· συμβαίνει γὰρ κατὰ τοὺς οὕτω διαιροῦντας τὸ γένος μετέχειν τοῦ εἴδους, τουτέστιν ἐπιδέχεσθαι τὸν τοῦ εἴδους ὁρισμὸν τὸ γένος, ὅπερ ἄτοπον· οὔτε γὰρ τὸ εἶδος οὔτε ἡ διαφορὰ τοῦ γένους κατηγορεῖται, ἀλλ' ἔμπαλιν τὸ γένος τούτων· ταῦτα γὰρ ἐπ' ἔλαττον. δείκνυσι δὲ πῶς τὸ γένος τὸν τοῦ εἴδους ἀναδέξεται λόγον. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύει, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντιφάσει διῃρημένου γένους δεήσει ἢ τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν ἀληθεύειν· ἐπεὶ δὴ κατὰ τοῦ μήκους, ὅπερ γένος ἔλαβε τῆς γραμμῆς, ἢ τὸ πλάτος ἔχειν ἢ τὸ μὴ ἔχειν ἀληθεύεται, κατὰ τοῦ μήκους ἐπεὶ ἀληθεύεται καὶ τὸ μῆκος, ἀληθὲς ἔσται κατὰ τοῦ μήκους τὸ μῆκος μὴ ἔχον πλάτος· ἀλλὰ μὴν τοῦτο ὅρος ἐστὶ τῆς γραμμῆς, ὃ εἰδός ἐστι τοῦ μήκους· τὸ ἄρα γένος τὸν τοῦ εἴδους ἀναδέξεται λόγον. | οὐ μόνον δὲ τὸ γένος τοῦ 219 εἴδους μεθέξει κατὰ τὴν εἰρημένην διαίρεσιν ἀλλὰ καὶ τῆς διαφορᾶς· τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ γὰρ διαφορὰ μὲν τοῦ μήκους τὸ ἔχον πλάτος καὶ οὐκ ἔχον πλάτος, τούτων δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἕτερον ἀληθὲς κατὰ τοῦ μήκους (ἀντίφασις γάρ), ἔσται ἡ ἑτέρα τῶν τοῦ μήκους διαφορῶν ἀληθεύουσα κατὰ τοῦ διῃρημένου ὑπ' αὐτῆς γένους· τοῦτο δὲ ἦν τὸ μῆκος. 5

Ἔστι δὲ ὁ τόπος οὗτος τὸ ὅλον σοφιστικός· οὐ γὰρ αἱ ἀντιδιῃρημέναι τοῦ μήκους διαφοραί, τό τε ἁπλατὲς καὶ τὸ πλάτος ἔχον, τοῦ γένους, ἤγουν τοῦ μήκους, κατηγοροῦνται· τότε γὰρ ἂν κατηγοροῦντο, εἴπερ ἦσαν συστατικαὶ τοῦ μήκους καὶ οὐ διαιρετικαὶ καὶ περιέπιπτον τῇ ἀντιφάσει οὕτω λεγόμεναι. καὶ δῆλον ἐκ τοῦ τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον ἀντιδιῃρημένας μὲν εἶναι διαφορὰς τοῦ ζῴου, κατὰ τοῦ ζῴου δὲ οὐ λέγεσθαι, ἀλλὰ σὺν 10 τῷ ζῴῳ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τῶν ἀλόγων ζῴων. οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχον ἐστί· διαιρεῖται μὲν γὰρ τὸ μῆκος εἴς τε τὸ πλάτος ἔχον καὶ εἰς τὸ ἁπλατές· ἀλλ' ἑκάτερον τούτων μετὰ τοῦ μήκους, οὐ κατὰ τοῦ μήκους λέγεται, ἀλλὰ τὸ μὲν ἁπλατὲς προσλαβὸν τὸ μῆκος ὡς γένος κατὰ τῆς γραμμῆς, τὸ δὲ πλάτος ἔχον πάλιν μετὰ τοῦ μήκους κατὰ τῆς ἐπιφανείας.

---

2 τοῦ εἴδους μετέχειν τὸ γένος aA 4 εἶδος corr. e γένος B 5 ταῦτα γὰρ ἐπ' ἔλαττον BP: ταῦτα γὰρ ἕπεται AD: τούτοις γὰρ οὖσιν ἐπ' ἔλαττον ἕπεται a post πῶς add. κατὰ τοὺς οὕτω ποιοῦντας a 5. 6 ἀναδέξεται τὸν τοῦ εἴδους λόγον a: τὸν τοῦ εἴδους λόγον ἀναδέχεται B 6 ἡ prius om. P ἡ utrumque om. ABD κατάφασις] φάσις P 7 ἀληθεύει a: om. ABDP ἀντιδιῃρημένου B δεήσει om. P 8 ἢ prius om. B τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν BP: τὴν ἀπόφασιν τὴν εἰρημένην A ἐπειδὴ ABP: ἐπειδὴ γὰρ D: ἐπειδὴ οὖν a 9 post ὅπερ add. ὡς a 10 ἐπεὶ (δ' add. B) ἀληθεύεται BP: ἀληθεύεται, sed ante κατά, A: ἀληθεύεται δὲ καὶ ibidem a: ἐπεὶ — 11 μήκους om. D καὶ τὸ μῆκος scripsi: κατὰ τοῦ μήκους B: κατὰ τοῦτο μῆκος P: καὶ — μήκους om. aA 11 ἀληθὲς ἔσται B: om. P τοῦ P: om. B 12 οὕτος B ἐστὶ om. B ὃ ABDP: ἡ a 13. 14 τοῦ εἴδους τὸ γένος aA 14 μεθέξειν A τὴν διῃρημένην P 14. 15 τοῦτο δὲ aAP: καὶ τοῦτο δὲ B et omisso δὲ D 15 et 16 ἔχειν a 15 πλάτος ἔχον B 17 διαφορὰ A ἀληθεύουσα D: ἀληθεύσει aA: ἀληθὴς B: ἀληθοῦς P 18 ὑπ' αὐτῆς ADP: ὑπ' αὐτοῦ B: ὑπὸ τοῦ a 19 — 30 aN 23 τοῦ τὸ a: τοῦτο N 25 δὴ N: δὲ a 26 διαιρεῖται a

Δείξας διὰ τούτων τὰ δοκοῦντα ἕπεσθαι ἄτοπα τοῖς ἀποφάσει τὸ γένος διαιροῦσι, μετὰ ταῦτα ἐπὶ τίνων δύναται λέγεσθαι τὰ εἰρημένα, λέγει, καὶ εἰς ἃ χρήσιμος ὁ εἰρημένος τόπος. ἐπεὶ γὰρ τὸ γένος κατὰ πολλῶν κατηγορεῖται καὶ ἔστιν ὄνομα καθόλου καὶ οὐκ ἄτομον, ἡ δ' ἀντίφασις ἐπὶ τῶν καθόλου ὀνομάτων μετὰ διορισμοῦ γινομένη, πᾶν ζῷον λογικὸν καὶ οὐ πᾶν ζῷον λογικόν, πᾶσα γραμμὴ πλάτος ἔχει καὶ οὐ πᾶσα γραμμὴ πλάτος ἔχει, καὶ ἔστιν ἐπὶ τῶν γενῶν ἡ ἀπόφασις τῆς λαμβανομένης διαφορᾶς ἀληθὴς μετὰ διορισμοῦ τοῦ οὕτως ἐχόντος, οὐδὲν ἄτοπον ἀπαντᾷ· οὐ γὰρ ἀντίφασις 'πᾶν μῆκος ἀπλατές' καὶ 'πᾶν μῆκος πλάτος ἔχει'· διὸ οὐδ' ἀνάγκη τὸ ἕτερον. ἔτι οὔτε τὸ πᾶν μῆκος γένος οὔτε τὸ οὐ πᾶν (τοῦτο δὲ δείκνυται τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως ὑπάρχον), ἐπειδὴ μή ἐστιν ἄτομον τὸ γένος ἀλλὰ καθόλου, διαίρεσις δὲ τοῦ καθόλου τὸ 'πᾶς' καὶ 'οὐ πᾶς'. ἔτι οὐχ οἷόν τε τὴν τοῦ γένους διαφορὰν πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ γένος ὑπάρχειν· ἑκάστη γὰρ αὐτῶν οὐ παντὶ ὑπάρχει· τὸ δὲ μὴ παντὶ τῷ ὑπὸ τὸ γένος ὑπάρχον πῶς ἂν λαμβάνοιτο κατηγορούμενον τοῦ γένους; φησὶ δὲ ἐπ' ἐκείνων ἁρμόζειν τὸν τόπον οἷ τὸ γένος ἕν τι τῷ ἀριθμῷ λέγουσιν. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τὰ γένη ἰδέας εἶναι λέγοντες· ἓν γάρ τι τῷ ἀριθμῷ ἡ ἰδέα, οἷον αὐτοζῷον. εἰ γὰρ ἕν τι τῷ ἀριθμῷ τὸ ζῷον [αὐτοζῷον], οὐκέτι δέξεται τὸν διορισμὸν τὸν 'πᾶς' καὶ 'οὐ πᾶς', ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ ἑνὸς ὄντος τῷ ἀριθμῷ τὸ λογικὸν ἢ ἄλογον κατηγορηθήσεται. ὁμοίως καὶ εἰ τὸ μῆκος ἓν τῷ ἀριθμῷ, ἀληθὲς ἐπ' αὐτοῦ ἔσται τὸ ἔχειν πλάτος ἢ μὴ ἔχειν. οὕτως δὲ ἔσται τὰ προειρημένα ἄτοπα.

---

1 ante δείξας add. ex Arist. πρὸς τοὺς τιθεμένους ἰδέας εἶναι a τούτων] τῶν ἄνωθεν a 4 καὶ ἕ corr. ex οὐκ B καὶ οὐκ ἄτομον om. P 6 post πᾶσα add. γὰρ B 6. 7 καὶ οὐ πᾶσα — ἔχει om. A 7 οὐ post γραμμὴ transposuit a ἡ om. D 8 post ἀληθὴς add. ἡ a τοῦ οὕτως ἔχοντος BDP: γινομένη (ἡ οὐ add. a) πᾶν ζῷον λογικόν (e vv. 5. 6 illata) aA οὐδὲ A 9 ἀπαντᾷ BP: ἀπαντῶν D: om. A: ἀπὸ τούτων συμβαίνει a οὐ γὰρ — 10 τὸ ἕτερον] εἰ οὕτω ῥηθείη μῆκος ἀπλατὲς καὶ μῆκος πλάτος ἔχον, μὴ προσκειμένου τοῦ πᾶν· οὐ γὰρ ἀντίφασις τοῦτο, ἐπεὶ οὐκ ἀνάγκη τούτων τὸ ἕτερον a καὶ om. P 10 ἔτι — γένους (16) om. a ἔτι — γένος om. A ante πᾶν add. οὐ P μῆκος D: μήκους BP 11 οὐ om. D δὲ BDP: om. A: fort. γὰρ τῆς ἀντιφάσεως μέρος A ὑπάρχον BP: ὑπάρχειν D: compend. A 13 post καὶ add. τὸ B πᾶσι AD: πᾶσαν BP 14 τοῖς] τὴν B τὸ prius om. B 15 τῷ B: τὸ ADP ὑπάρχον scripsi: ὑπάρχειν ABP: compend. D πῶς ἂν λαμβάνοιτο scripsi: πᾶσαν (πᾶσι A) λαμβάνει (λαμβάνοι B) τὸ ABDP 16 δὲ BDP: δὴ A: οὖν a τῶν τόπων D post τόπον add. πρὸς κατασκευὴν a οἷ] οἷον P 18 ἡ ἰδέα — ἀριθμῷ (19) om. B post οἷον add. τὸ a 18. 19 εἰ γὰρ (εἴ γε P) ἕν τι (ἐν, omisso τι, D) ADP: οἱ οὖν τιθέμενοι τὰς ἰδέας φασίν. εἰ τὸ αὐτοζῷον ἕν τί ἐστι a 19 τὸ ζῷον αὐτοζῷον om. a: αὐτοζῷον delevi cf. vs. 21 οὐκ ἐπιδέξεται a τοῦ pro altero τὸν D 20 καὶ AD: καὶ τοῦ B: ἢ τὸν a: periit in P τὸ λογικὸν — ἀριθμῷ (21) om. D ἢ BP: καὶ aA 21 ἄλογον] οὐ λογικὸν B κατηγορηθήσεται a: κατηγορεῖται ABP ante μῆκος add. αὐτὸ a ἓν BP: ἕν τί ἐστι a: non liquet A 22 post αὐτοῦ add. λέγειν B ἐστὶ AD ἔσται καὶ τὸ πλάτος ἔχειν ἢ a οὕτως — 23 ἄτοπα] ὥστε εἰκότως ἐν τῷ ὁρισμῷ πρόσκειται τὸ μῆκος ἁπλατές a

p. 143b33 Ἴσως δ' ἐπ' ἐνίων ἀναγκαῖον καὶ ἀποφάσει χρῆσθαι τὸν ὁριζόμενον οἷον ἐπὶ τῶν στερήσεων.

Ἐπ' ἐνίων δέ, φησίν, ἀναγκαῖον ἀποφάσει χρῆσθαι τὸν ὁριζόμενον, ὡς ἐπὶ τῶν ὅρων οἳ τῶν στερήσεών εἰσιν· οἷον τυφλόν ἐστι τὸ μὴ ἔχον ὄψιν, ὅτε πέφυκεν ἔχειν· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ τοῦτο εἰκός· οὐδὲ γὰρ γένος τι λαμβάνομεν ἐν αὐτοῖς. ἐν οἷς δὲ γένος τὸ λαμβανόμενον, ἄτοπον ἐπὶ τούτων ἀποφάσει χρῆσθαι· οὔτε γὰρ τὸ εἶναί τινα ἡ ἀπόφασις σημαίνει, οὔτε διορίζει καὶ περιγράφει τῶν ὑπὸ τὸ γένος καὶ τίθησί τι, καθ' αὑτήν γε λεγομένη, καὶ οὐδὲν μᾶλλον κατὰ ὄντος ἢ κατὰ μὴ ὄντος ἀληθεύεται.

p. 143b35 Διαφέρει δ' οὐδὲν ἀποφάσει.

Διαφέρει δ' οὐδὲν διελεῖν τὸ γένος ἀποφάσει, ὡς ὅταν εἴπωμεν 'τὸ μῆκος διαιρεῖται εἴς τε τὸ πλάτος ἔχον καὶ εἰς τὸ ἀπλατές' ἢ 'τὸ ζῷον εἰς τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον', ἢ τοιαύτῃ καταφάσει, ᾗτινι δύναται συνεπινοεῖσθαι καὶ ἡ ἀντιδιῃρημένη ταύτῃ ἀπόφασις, ὡς εἰ ὁρίσαιτό τις μῆκος πλάτος ἔχον· συνεπινοεῖται γὰρ τούτῳ καὶ τὸ πλάτος μὴ ἔχον ὡς ἀντιδιῃρημένον ὂν ἐκείνῳ· ἢ πάλιν ὅταν εἴπωμεν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, συνεπινοοῦμεν καὶ τὸ μὴ διακριτικὸν ὄψεως. ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσι τοῦτο φυλάσσεται· εἰ γὰρ εἴποι τις ὅτι ὄψις ἐστὶν ὄργανον ὁράσεως, οὐκ εὐθὺς συνεπινοεῖταί τι ἀντιδιῃρημένον τούτῳ· οὐδὲ γὰρ ἔχει. καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα τοιαῦτά εἰσιν.

p. 144a5 Πάλιν εἰ τὸ εἶδος ὡς διαφορὰν ἀπέδωκεν.

Οἷον εἰ τὴν φωνὴν ὡρίσατο ἀέρα πεπληγμένον· γένος γὰρ τῆς φωνῆς ἡ πληγὴ ἀλλ' οὐ διαφορά. καὶ τῆς σιμότητος γένος ἡ κοιλότης· διὸ οὐχ ὁρίζεται ὁ ὁριζόμενος λέγων ῥῖνα κοίλην τὴν σιμότητα· κοιλότης γάρ ἐστιν ἐν ῥινί· διαφορὰ γὰρ εἰδοποιὸς τῆς σιμότητος τὸ ἐν ῥινὶ σιμόν. καὶ ὁ πηλὸς δὲ οὐ "γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα", ὡς Πλάτων, ἀλλὰ φύραμα γῆς· γένος γὰρ τοῦ πηλοῦ τὸ φύραμα ἀλλ' οὐ διαφορά.

---

1 lemma om. a καὶ ἀποφάσει ἀναγκαῖον B 3 ἐπ' ἐνίων—6 ὁμοίως aN: ὅτι ἐπὶ τῶν ὅρων οἳ (οἷον D: ἢ A) τῶν στερήσεων εἰσὶν (εἰσὶν om. D) ἀποφάσει γρώμεθα ABDP 6 εἰκότως D οὐ B γένος om. B ἐν prius om. B αὐτῶ A 7 [τὸ] sive τι λαμβάνομεν ut vs. 6 conicio 8 τι a ἡ om. B post alterum οὔτε add. γὰρ ABP 9 τῶν aP: τὸν τοῖς A: τοῖς BD τι] τε D καθ' αὑτὴν aB: κατ' (κατὰ P) αὐτὴν ADP γε scripsi: τε libri λεγόμενον A καὶ alterum om. a 11—21 aN 22 lemma a: om. ABDP 23 ὁρίσαιτό τις a τῆς om. a 23. 24 ἡ πληγὴ τῆς φωνῆς D 25 λέγων] λόγος P τὴν σιμότητα a: om. ABDP ἐστιν om. DP 27 Πλάτων] Theaet. c. 4 p. 147 C 28 post διαφορά inseruerunt e vs. 24 καὶ τῆς σιμότητος γένος ἡ κοιλότης aABP

p. 144a9 Ἔτι εἰ τὸ γένος ὡς διαφορὰν | εἴρηκεν. 220

Τῆς ἀρετῆς † γένος εἶναί φησι τὴν ἀγαθὴν ἢ τὴν σπουδαίαν ἕξιν, διόπερ τὸ ἀγαθόν, ὅπερ ὡς διαφορὰν τῆς ἕξεως ἔλαβε, γένος μᾶλλόν ἐστι καὶ οὐ διαφορά. εἶτ' ἐπιδιορθούμενος ἑαυτὸν ἴσως, φησίν, ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγματος οὐ δοκεῖ τὸ ἀγαθὸν γένος εἶναι ἀλλὰ διαφορά· εἰ γὰρ τὸ ἀγαθὸν γένος ἐστὶ τῆς ἀρετῆς, ἔστι δὲ καὶ ἡ ἕξις, ὁμολογουμένως ⟨δ' οὐκ⟩ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ καὶ ἓν εἶδος ὑπὸ δύο γένη ἀνάγεσθαι μὴ ὑπάλληλα· νῦν δὲ οὔτε ἡ ἕξις περιέχει τὸ ἀγαθὸν οὔτε τὸ ἀγαθὸν τὴν ἕξιν· οὐδὲ γὰρ πᾶσα ἕξις ἀγαθόν, οὐδὲ πᾶν ἀγαθὸν ἕξις· ὥστε οὐκ ἂν εἴη γένη τῆς ἀρετῆς ἀμφότερα, ἥ τε ἕξις καὶ τὸ ἀγαθόν. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ περιέχει θάτερον τὸ ἕτερον, ἀλλ' οὖν ὑπὸ ταὐτὸν καὶ ἓν γένος ἀνάγονται, τὴν ποιότητα. εἰσὶ γοῦν μᾶλλον τοῦ τοιούτου παραδείγματος τὰ ἄνωθεν ἡμῖν παρατεθέντα συνιστῶντα τὸν τόπον καὶ δεικνύντα ἀληθῶς ἔχειν.

p. 144a20 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ ἡ ἀποδοθεῖσα.

Δεῖν φησιν ὁρᾶν καὶ εἰ ἡ ἀποδοθεῖσα διαφορὰ μὴ ποιόν τι σημαίνει ἀλλὰ τόδε τι καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· οὐ γὰρ ἂν εἴη διαφορά. εἴη δ' ἂν κοινότερος οὗτος ὁ τόπος τῶν δύο τῶν προειρημένων· τὸ γὰρ εἶδος καὶ τὸ γένος τόδε τι σημαίνει.

p. 144a23 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ κατὰ συμβεβηκός.

Οὐδὲν τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς ὄντων οἷόν τε συμβεβηκὸς αὐτῷ εἶναι· τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκὸς οἷόν τε ὑπάρχειν καὶ μὴ ᾧ συμβέβηκε, τὸ δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς ὂν ἀχώριστόν ἐστιν αὐτοῦ. εἰ οὖν τις ὁριζόμενος διαφορὰν εἴληφε τῶν συμβεβηκότων τι τῷ ὁριστῷ, οὐχ ὥρισται αὐτό.

p. 144a31 Πάλιν εἰ κατηγορεῖται τὸ γένος τῆς διαφορᾶς.

Οὔ φησι τοιαύτας εἶναι δεῖν τὰς λαμβανομένας ἐν τοῖς ὁρισμοῖς διαφορὰς ὥστε τὸ γένος αὐτῶν κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ καθ' ὧν ἡ διαφορά,

---

1—13 aN 2 λόγον μὴ εἶναί requiritur 6 δ' οὐκ addidi 8 οὐ γὰρ Arist. 14 lemma a: om. ABDP εἰ μὴ ποιόν τι ἀλλὰ τόδε σημαίνει ἡ ἀποδοθεῖσα διαφορά Arist. 15 δεῖ P ἡ om. D 16 σημαίνειν B ἀλλὰ τόδε τι καὶ om. A et servato καὶ B post τι add. σημαῖνον P γὰρ ἂν εἴη a: om. ABDP 17. 18 εἴη—σημαίνει post sequens lemma transposuit a δ' om. B 19 lemma a: om. ABDP 18 ὁ τόπος οὗτος κοινότερός ἐστι τῶν προειρημένων δύο a γένος καὶ τὸ εἶδος P 20 οὐδὲ A: ἀλλ' οὐδέν τι a τινὸς ὄντων BDP: τῶν A: om. a συμβεβηκὸς οἷόν τε a συμβέβηκεν B αὐτῷ scripsi: αὐτὸ ABDP: om. a 21 συμβεβηκὸς, ut videtur, P^1: εἰ συμβέβηκεν P^2 22 post ὁριζόμενος add. τι aA 23 εἴρηκε B 24 lemma a: om. ABDP 25 εἶναι om. P δεῖν a: om. ABDP

τουτέστιν εἰδῶν ἢ ἀτόμων· εἰς ἃ γὰρ ἡ διαίρεσις τῶν γενῶν γίνεται, τούτων τὰ γένη κατηγορεῖται· οὐκ εἰς διαφορὰς δὲ τὰ γένη διαιρεῖται, ἀλλὰ διαφοραῖς. ὡς οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων διαιρουμένων τὸ διαιροῦν οὐκ ἔστιν ὅπερ τὸ διαιρούμενον (οὔτε γὰρ ἡ ἐπιφάνεια διαιρεῖται ἐπιφανείᾳ οὔτε ἡ γραμμὴ γραμμῇ), οὕτως οὐδ' ἐπὶ τῶν διαφορῶν, καθ' ἃς διαιρεῖται τὸ γένος. εἰ γὰρ τὸ γένος εἴη ἑκάστης τῶν διαφορῶν κατηγορούμενον, οἷον τὸ ζῷον κατὰ τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ δίποδος, ἐπεὶ καθ' οὗ κατηγορεῖται τὸ ζῷον ἐν τῷ τί ἐστιν, ἐκεῖνο ζῷόν ἐστιν, ἔσται καὶ τὸ πεζὸν ζῷον καὶ τὸ δίπουν πάλιν ζῷον· εἰ οὖν ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζὸν δίπουν, πολλάκις ἂν αὐτοῦ τὸ ζῷον κατηγοροῖτο καὶ πολλὰ ζῷα ὁ ἄνθρωπος εἴη, ὅπερ ἄτοπον.

p. 144b1 Ἔτι διαφοραὶ πᾶσαι.

Δεύτερον δὲ ἑκάστη τῶν διαφορῶν ἢ εἶδος ἢ ἄτομον ἔσται, ἐπειδὴ πᾶν τὸ ὑπὸ γένος ὂν ἢ εἶδός ἐστιν ἢ ἄτομον· εἰς ταῦτα γὰρ ἡ τῶν γενῶν διαίρεσις, καὶ ἐν τούτοις τὸ εἶναι τοῖς γένεσιν, προσεχῶς μὲν ἐν τοῖς εἴδεσι, δευτέρως δὲ ἐν τοῖς ἄτομοις.

[Ἔτι διαφοραὶ ἢ εἴδη ἢ ἄτομα. ἔτι, φησίν, αἱ διαφοραὶ ἢ εἴδη εἰσὶν ἢ ἄτομα, εἴπερ τὰ γένη κατὰ τῶν διαφορῶν κατηγοροῦνται· ἀλλὰ τὰ γένη κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων κατηγοροῦνται· αἱ διαφοραὶ ἄρα ἢ εἴδη εἰσὶν ἢ ἄτομα. οἷον εἰ τὸ ζῷον κατὰ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ κατηγορεῖται, κατηγορεῖται δὲ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν καὶ ἀτόμων, αἱ διαφοραὶ τοῦ ζῴου, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ἢ εἴδη ἔσονται, τουτέστιν εἰδικώτατα, ἢ ἄτομα· ὥσπερ γὰρ τοῦ ζῴου καθ' ἑκάστου εἴδους αὐτοῦ κατηγορουμένου ἕκαστον εἶδος ζῷόν ἐστί τε καὶ λέγεται, οὕτω καὶ εἰ κατηγορεῖται κατὰ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ, ἑκάστη διαφορὰ ζῷον ἔσται· ἕκαστον δὲ ζῷον ἢ εἶδός ἐστιν ἢ ἄτομον.]

p. 144b4 Ὁμοίως δὲ σκεπτέον.

Ὁμοίως δέ, φησί, σκεπτέον καὶ εἰ τὸ εἶδος ἤ τι τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος τῆς διαφορᾶς κατηγορεῖται, οἷον εἴ τις τοῦ ἀθανάτου τὴν ψυχὴν κατηγορήσειεν εἶδος οὖσαν, ἢ εἴ τις ὁμοίως τὸν Σωκράτη τοῦ λογικοῦ ἄτομον ὄντα· τὰ γὰρ ἄτομα ὑποκάτω τῶν εἰδῶν. τοῦτο δὲ ἀδύνατον, φησίν,

---

1 ἢ om. aB 2 κατηγοροῦνται B διαφορὰν A: διάφορα P^1, corr. P^2 δὲ om. D διαιροῦνται B 3 οὖν om. A 5 ἡ om. B οὐδ' ἐπὶ a: οὐδὲ B: οὔτε ADP 8 ἐστιν; ἔσται — ζῷον om. A τὸ πεζὸν ζῶον D: πεζὸν ζῶον ζῶον aB: τὸ ζῶον ζῶον P 9 πάλιν] πᾶν B 10 ἂν om. D 12 lemma a: om. ABDP 13 post δὲ add. ὅτι καὶ aP 14 post ὑπὸ add. τὸ a ἢ ἄτομόν ἐστιν B 15 τὸ om. a post γένεσιν add. ἐστί a 16 post δὲ add. καὶ ABP 17 — p. 453,2 aN, sed post p. 453,20, unde huc transposui: om. ABDP 21 fort. καὶ ⟨κατὰ⟩

ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐπὶ πλέον τῶν εἰδῶν λέγεται· οὗ τὸ ἀνάπαλιν ὁ ὁρισάμενος πεποίηκε, θεὶς ἐπὶ πλέον τὰ εἴδη ἢ τὰ ἄτομα τῆς διαφορᾶς.

p. 144b12 ⟨Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ ἑτέρου γένους.⟩

Σκοπεῖν δεῖ, φησίν, εἴ τις τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ τινος ἀποδεδομένων 220
διαφορῶν καὶ ἄλλου γένους ἐστὶ διαφορά, ὃ οὔτε περιέχει οὐ εἴληπται διαφορά, οὔτε περιέχεται ὑπ' αὐτοῦ, οὔτ' ἄμφω ὑπὸ ταὐτόν ἐστι γένος. εἰ γὰρ εἴη τοιαύτη τις εἰλημμένη διαφορά, οὐκ ἂν εἴη ὁρισμὸς τοῦ προκειμένου ὁ ἀποδεδομένος λόγος· οὐδὲ ⟨γὰρ⟩ ἡ διαφορὰ τοῦ προκειμένου γένους. εἰ γὰρ εἴη, συμβήσεται καὶ εἶδος τὸ αὐτὸ ἐν δυσὶ γένεσιν εἶναι 40
μὴ περιέχουσιν ἄλληλα· ἐπιφέρει γὰρ ἑκάστη τῶν διαφορῶν τὸ οἰκεῖον γένος τοῖς εἴδεσιν, ὧν ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβάνεται. ὥστε, εἰ καθ' οὗ ἡ διαφορά, καὶ τῶν γενῶν ἑκάτερον, δῆλον ὅτι τὸ εἶδος ἐν δύο γένεσι μὴ περιέχουσιν ἄλληλα, ὅταν ἄλλου γένους οὖσα ὡς ἄλλου τινὸς οὖσα ληφθῇ· γένοιτο γὰρ ἂν αὐτὴ τῶν δύο γενῶν, τοῦ μέν, ὅτι εἴληπται μὴ οὖσα αὐτοῦ, τοῦ δὲ ἑτέρου, ὅτι κυρίως ἐκεῖνο διαιρεῖ. οἷον 45
εἴ τις τὸ ζῷον ὁρίσαιτο οὐσίαν θεωρητικήν· τὸ γὰρ θεωρητικὸν ἔστι μὲν ἐπιστήμης διαφορά, εἴληπται δὲ οὐσίας· καὶ ἔστιν ἕτερα ἀμφοτέρων γένη καὶ οὐχ ὑπάλληλα· οὕτως δὲ ἔσται τὸ ζῷον οὐσία καὶ ἐπιστήμη, ἐπεὶ ἡ διαφορὰ τὸ οἰκεῖον γένος συνεπιφέρει, οὗ ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβάνεται.

Ἐν τούτοις ἔοικε διορθοῦν τὸ εἰρημένον ἐν Κατηγορίαις τὸ "τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων ἕτεραι τῷ εἴδει καὶ αἱ διαφοραί". ἢ κἀκεῖ διώρισται τοῦτο τῇ προσθήκῃ τοῦ εἴδει. ἢ ἐν Κατηγορίαις ἕτερα γένη τὰ πρῶτα λέγει, ἐπεὶ "τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων" 35
μηδ' ἄμφω ὑπὸ ταὐτὸν ὄντων γένος "ἕτεραι τῷ εἴδει αἱ διαφοραί".

---

3 lemma addidi 4 δεῖ P: δὲ AD, superscr. P^2: δὴ B: οὖν a φησίν om. P 5 διαφορῶν D: διαφορὰ aABP ante καὶ add. εἰ BP διαφορά ἐστιν a οὔ] οὕτως P 6 ante διαφορά add. ἡ AP οὔτ' — 7. 8 ὁρισμὸς τοῦ προκειμένου om. D ἐστι B: εἰσι aAP γένη AP¹ (corr. P^2) 7 post τις add. ἡ a 8 ἀποδοθεὶς P οὐδὲ ⟨γὰρ⟩ scripsi: οὔθ' AB: οὐθ' (sic) D: οὔτ' P: οὔτε a τοῦ προκειμένου γένους εἴη ἂν διαφορά a 9 δυσὶν εἴδεσιν A 10 ἑκάστη om. P 11 παραλαμβάνονται B ὥστε εἰ B Arist.: ὥστε ἡ A(A, sed ἡ del. vult): ὥστε ἢ P: εἴτε D: ὥστε a (CPuf) 12 καὶ om. P τῶν γενῶν corr. e τὸ γένος B post δῆλον add. οὖν a 13 post ὅταν add. γὰρ B γένους corr. D^1 post ὡς add. ἀπ' P 14 ἄλλου om. D τινὸς οὖσα om. P αὕτη aP 15 post ὅτι ras. 1—2 lit. D κυρίως a: φανερῶς ABDP ἐκεῖ B 16 ζῷον] γένος P 17 ἀμφοτέρων a: ἀλλήλων ABDP 18 καὶ prius om. aP ὑπαλλήλων B δὲ] οὖν a 19 συνεισφέρει a 21—25, quae post p. 452,16 collocant libri, huc reposui; nam pertinent ad p. 144b20 ἢ οὐκ ἀδύνατον 21 εἰρημένον om. B ἐν Κατηγορίαις] c. 3 p. 1b16 ὅτι pro altero τὸ a 22 et 24 ἑτερογενῶν aADP (ABCdeg, pr. nh): ἑτέρων γενῶν B Arist. 23 διαιρίσατο (sic) a τοῦ εἴδους B: fort. τοῦ ⟨τῷ⟩ εἴδει 23. 24 ἕτερα (τὰ add. P) γένη ABDP: ἑτερογενῆ a 24 τὰ πρῶτα om., sed post λέγει add. τὰ ὑπ' ἄλλο καὶ ἄλλο γενικώτατον ἀναγόμενα a ἐπὶ P τεταγμένον A 25 μηδ'— διαφοραί om. P ταὐτὸ B

p. 144b26 Δῆλον δὲ ὅτι οὐκ ἀνάγκη τὴν διαφορὰν πᾶν τὸ οἰκεῖον 221
ἐπιφέρειν γένος.

Τοῦτο ἐπιδιορθωτικόν ἐστι τοῦ τόπου τοῦ λέγοντος ὅτι πᾶσα διαφορὰ τὸ οἰκεῖον ἐπιφέρει γένος· οὐ γὰρ ἀνάγκη, φησί, συνεπιφέρειν τὸ οἰκεῖον 15
γένος. ἐπεὶ γὰρ ἔν τισιν ἡ αὐτή ἐστι διαφορὰ δύο γενῶν μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων, οὐκ ἀνάγκη συνεπιφέρειν ἐν τῷ ὁρισμῷ καὶ ἄμφω τὰ γένη, ἀλλὰ τὸ ἕτερον μόνον καὶ τὰ ἐπάνω τούτου πάντα· τὸ γὰρ δίπουν ἐν τῷ τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμῷ οὐκ ἐπιφέρει ἀμφότερα τὰ γένη, τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτηνόν, ἀλλὰ τὸ πεζὸν μόνον καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦτο, ἐν οἷς ἀμφοτέροις
10 τὸ ζῷον.

p. 144b32 Οὐ δοκεῖ γὰρ διαφέρειν οὐσία οὐσίας τῷ ποὺ εἶναι. 30

Ἐπεὶ τὸ ποὺ εἶναι καὶ ἐν τόπῳ τινὶ οὐκ ἔστιν οὐσίας τινὸς τὸ τί ἦν εἶναι σημαῖνον, ὁ δὲ ὅρος τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει, φησὶ δεῖν ὁρᾶν εἴ τις ὁριζόμενος οὐσίαν τινὰ καὶ διαφορὰν ἐν τῷ ὁρισμῷ λαμβάνει τὸ
15 ποὺ εἶναι σημαίνουσαν· τὸ γὰρ ἔν τινι πλεοναχῶς λεγόμενον νῦν ἐπὶ τοῦ ποὺ καὶ ἐν τόπῳ εἶναι λέγεται· ὁ γὰρ οὕτω λαμβάνων ἁμαρτάνει. καὶ ἐπεὶ χρώμενοί τινες τῷ τόπῳ ἀνασκευάζουσι δεικνύντες ὅτι τὸ ἔνυδρον καὶ τὸ χερσαῖον οὐκ εἰσὶ διαφοραὶ τοῦ ζῴου (τὸ γὰρ ἐν τόπῳ εἶναι σημαίνουσι), δείκνυσιν ἁμαρτάνοντας· καὶ φησὶν ὅτι τὸ ἔνυδρον καὶ
20 τὸ χερσαῖον οὐκ ἀπὸ τοῦ πού, ἤγουν ἐν τόπῳ εἶναι, οὕτω λέγονται, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐν δυνάμει τινὶ καὶ διαθέσει τοιαύτῃ· ποιόν γάρ τι σημαίνουσιν. εἰκότως δὲ καὶ τὸ οὐσίας προσέθηκεν· οὐσίας γὰρ διαφορὰ οὐ δύναται τὸ ποὺ εἶναι. τῶν μέντοι ποὺ ὄντων ἀναγκαῖον καὶ τὸν ὁρισμὸν ἔχειν τινὰ διαφορὰν τοῦ ποὺ δηλωτικήν, οἷον τὸ ἔνυδρον καὶ τὸ χερσαῖον, οὐχ ὡς 30
25 νῦν μὲν ὄντων ἐν ᾧ εἰσι τόπῳ, νῦν δ' οὐχ ὄντων, ἀλλ' ἀεὶ ὄντων,

---

1 post δὲ add. καὶ aB Arist. (om. fq) διότι B (AP, pr. B) οὐκ κτλ. om. a
2 περιφέρειν γένος A et inv. ord. P post γένος add. τῶ εἶδει AB, τῶ D
3 τοῦτο — 7 μόνον aN: ὅταν γὰρ ἡ αὐτὴ (αὐτῇ, om. ἡ, P) δύο γενῶν ἢ μὴ ὑπάλληλα, τὸ ἕτερον μόνον (μόνον om. P) ἀνάγκη συνεπιφέρειν ἐν τῷ ὁρισμῷ ABDP 7 πάντα om. a
8 τὰ om. A 8. 9 πτηνόν — πεζὸν aA 9 post ἀλλὰ add. καὶ D ἀμφότερα ἐν ὧι P 10 ante τὸ add. ἐστὶ BP 11 lemma a: om. ABDP
οὐσίας B: οὐσία aADP 14 καὶ om. a λαμβάνει ante διαφορὰν collocant aA: λαμβάνηται P 15 post ποῦ add. ἦν B 16 τοῦ ποὺ καὶ ἐν τόπῳ εἶναι scripsi cf. vs. 12: τόπου (τοῦ τόπου A) καὶ ἐν τόπω ABDP: τοῦ ἐν τόπῳ εἶναι a λέγει B
γὰρ aABP: δὲ D post λαμβάνων add. φησὶν a 17 καὶ ἐπεὶ — 20 λέγονται aN: εἰς τὸ ῥητόν (om. BP) ἢ ἐπὶ τούτων (τούτω P, qui sequentia omittit) οὐκ ὀρθῶς ἐπιτιμῶσιν, ὅτι τὸ χερσαῖον καὶ τὸ ἔνυδρον οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐν τῶδε εἶναι οὔτε (εἴτε A) τοῦ σημαίνει ABDP 21 καὶ ABDP: γὰρ a διαθέσει B: θέσει aADP σημαίνουσιν a: σημαίνει ABDP 22 τὸ] τῆς B 23 τὸ a: om. ABDP 24 τοῦ ποὺ] τόπου D οἷον — p. 455,4 aN: οἷον τοῦ ὀλύμπου καὶ τοῦ ὑμηττοῦ ABDP

ἐπειδὴ καὶ ὅτε συμβαίνει τοὺς τόπους αὐτὰ μεταβάλλειν, τὰς διαφορὰς οὐ μεταβάλλουσιν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος νηχόμενος οὐ λέγεται ἔνυδρος ἀλλὰ χερσαῖος· ὡσαύτως καὶ ὅσα τῶν ἐνύδρων ἐν τῇ χέρσῳ ἐξέρχονται, οὐ χερσαῖα ἀλλ' ἔνυδρα.

p. 145ᵃ3 Πάλιν εἰ τὸ πάθος.

Οἷον εἴ τις εἴποι 'ἄνθρωπός ἐστι ζῷον θερμαινόμενον ἢ ψυχόμενον', φανερὸν ὅτι τὸ θερμαίνεσθαι καὶ τὸ ψύχεσθαι πάθη ὄντα διαφορὰν οὐσιώδη πεποίηκε. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα πάθη ἐπίτασιν λαμβάνοντα ἐξιστῶσι τὸ ζῷον τῆς οὐσίας· ὥστε καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐπίτασιν ἐν τῷ ζῴῳ δεξάμενα φθείρει τὸ ζῷον. ἡ δὲ οὐσιώδης διαφορὰ σωστικὴ μᾶλλον ὀφείλει εἶναι τῆς οὐσίας καὶ οὐ φθαρτική· καθόλου γὰρ ἀδύνατόν ἐστιν εἶναι τῶν ὄντων ἕκαστον ἄνευ τῆς οἰκείας διαφορᾶς, οἷον ἄνθρωπον μὲν ἄνευ τοῦ λογικοῦ, ἵππον δὲ ἄνευ τοῦ ἀλόγου. καὶ καθόλου εἰπεῖν, καθ' ὅσα πάθη ἀλλοιοῦται τὸ εἶδος τὸ ἔχον ταῦτα, ἅ εἰσι τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἢ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδὲν τούτων ἔσται διαφορά· τὸ γὰρ θερμὸν ἐπιταθὲν φθείρει τὴν ἁφὴν καὶ τὸ ζῷον· ἄνευ γὰρ ἁφῆς ἀδύνατον εἶναι ζῷον· καὶ τὸ λευκὸν καὶ ἄγαν λαμπρὸν ὑπερβαίνοντα τὴν ὁρατικὴν δύναμιν φθείρει τὴν ὄψιν· καὶ τὰ ἄλλα δ' ὡσαύτως.

p. 145ᵃ12 Καὶ εἴ τινος τῶν πρός τι.

Ἔτι φησὶ τῶν πρός τι γενῶν καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι πρός τι. ἐπεὶ γὰρ τῶν πρός τι τὰ μὲν πρὸς ἕν τι μόνον ἐστὶ καὶ οὐκ ἄν τις αὐτοῖς πρὸς ἄλλο χρήσαιτο ἢ πρὸς ὃ πέφυκεν, ὥσπερ τῇ ὄψει πρὸς μόνον τὸ ὁρᾶν, τοῖς δὲ καὶ πρὸς ἄλλο τι, πρὸς ὃ οὐ πέφυκε, χρήσαιτο ἄν τις (τῇ γοῦν | στλεγγίδι, τουτέστι τῷ κτενίῳ, οὐ πρὸς τὸ περιξύεσθαι χρήσαιτο ἄν τις μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ ἀρύσασθαι), δεῖν φησὶν ἐν τῇ τῶν 222

---

5 — 19 aN: οἷον τὸ (τὸ om. P) θερμαινόμενον ἢ (καὶ D) ψυχόμενον (οἷον add. A) ἐὰν (ἂν D) ἀποδῶ τις τοῦ (τὸ A) ζώου διαφοράν, ἁμαρτάνει. ἡ γοῦν ἀφὴ ἐπιτεινομένη φθείρει καὶ αὐτὸ τὸ ζῶον· ἄνευ γὰρ ἁφῆς ἀδύνατον εἶναι ζῶον (cf. vs. 17) ABDP 14 fort. οἷα (post ταῦτα) 20 lemma a: om. ABDP 21 ἔτι φησὶ a: ὅτι ABDP εἶναι om. P 22 γὰρ a: om. ABDP τὰ μὲν — ἀρύσασθαι (26) sub v. στλεγγίς Suidas ἐστὶ aBP Suid. εἰσί AD 23 ἄλλο a: ἄλλα ABDP: ἄλλο τι Suid. ἢ — πέφυκεν om. Suid. πέφυκεν superscr. B post πέφυκεν add. ex Arist. ἕκαστον a ὥσπερ — πέφυκε (24) om. P πρὸς μόνον τὸ Suid.: τὸ μόνον aABD 24 τοῖς D: τὰ aAB Suid. 25 στελεγγίδι AD: στελγίδι B τουτέστι τὸ κτένιον P: om. a Suid. περιξύεσθαι BP Suid.: παραξύεσθαι aAD (Suid. cod. BE) 26 post ἀρύσασθαι add. θεοφίλου φιλοσόφου· οὐ τὸ κτένιόν ἐστι στλεγγίς, ἀλλ' ὄργανόν τι ἢ σκεῦος, ᾧ τοὺς ἱδρῶτας ἀπέξυον, κοῖλον ὂν κατὰ θάτερον τοῖν μεροῖν D δεῖ a

πρός τι ἀποδόσει μὴ μόνον παραφυλάττειν τὰς διαφοράς, εἰ πρός τι καὶ αὗται, ἀλλὰ καὶ εἰ πρὸς ὃ πέφυκεν ἀποδίδονται.

Ἔστι δὲ στλεγγίς, ὡς μέν τινες λέγουσι, τὸ κτένιον, ὡς δὲ ἕτεροι, ὄργανόν τι κοῖλον, δι' οὗ τοὺς ἱδρῶτας ἀπέξεον· ὃ δοκεῖ βέλτιον ἐκ τοῦ διὰ αὐτοῦ κοίλου ὄντος καὶ ὕδωρ ἀρύεσθαι. τὸ δὲ τῆς στλεγγίδος ὄνομα ἐν τῷ Λυκόφρονι· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος στλεγγίσματα τὰ ἀποξύσματα.

[Εἰς τὸ αὐτό. οὐ μόνον, φησί, χρὴ τὰς διαφορὰς τὰς ἐν τοῖς ὁρισμοῖς τῶν πρός τι λαμβανομένας κἀκείνας πρός τι εἶναι, ἀλλὰ δεῖ τὸν προσδιαλεγόμενον σκοπεῖν καὶ εἰ ἕκαστον ὁριστὸν τῶν πρός τι ἀποδίδωσιν ὁ ὁριζόμενος πρὸς ὃ κυρίως πέφυκε λέγεσθαι ὡς σχέσιν ἔχον· χρὴ γὰρ τὸν ὁριζόμενόν τι τῶν πρός τι κἀκείνων μνημονεύειν ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ὁρισμοῦ, πρὸς ἃ λέγεται κυρίως τὸ ὁριζόμενον, εἴτε ἓν ἐστι τὸ πρὸς ὃ λέγεται, εἴτε καὶ δύο. εἰ μὲν γὰρ τὸ ὁριστὸν ἐκεῖνο πρὸς δύο πέφυκεν ἔχειν κυρίως τὴν σχέσιν, ὡς ἡ γραμματικὴ ὁριστὸν οὖσα καὶ αὐτὴ τῶν πρός τι, καθὸ τῷ γενικωτέρῳ αὐτῆς ὀνόματι ἐπιστήμη λέγεται, πρὸς δύο πέφυκεν ἔχειν τὴν σχέσιν, πρός τε τὸ εὖ γράφειν καὶ τὸ εὖ ἀναγινώσκειν, καὶ ἀμφοτέρων χρὴ τὸν ὁριζόμενον ἐν τῷ αὐτῆς ὁρισμῷ μνημονεύειν λέγοντα 'γραμματική ἐστι τέχνη τοῦ εὖ γράφειν καὶ τοῦ εὖ ἀναγινώσκειν'. εἰ δὲ πρὸς ἓν κυρίως φαίνεται σχέσιν ἔχον τὸ ὁριστόν, πρὸς δὲ τὸ ἕτερον ἀκύρως, ὡς ἡ ἰατρικὴ πρὸς μὲν τὸ ὑγιάσαι κυρίως λέγεται πρὸς δὲ τὸ νοσοποιῆσαι ἀκύρως, τοῦ πρὸς ὃ κυρίως λέγεται μόνον ἀπομνημονευτέον. εἰ δὲ πρὸς ἓν μόνον, ὡς ἡ ὄψις πρὸς μόνον τὸ ὁρᾶν καὶ ἡ ἀκοὴ πρὸς μόνον τὸ ἀκούειν, τοῦ ἑνὸς μόνου ἀπομνημονευτέον. ἐνδέχεται μέντοι τισὶ τῶν πρός τι χρήσασθαι καὶ πρὸς ἄλλο τι, πρὸς ὃ οὐ πεφύκασι λέγεσθαι· οἷον τῇ στλεγγίδι εἰκός ἐστι χρήσασθαι πρὸς τὸ ἀρύειν ὕδωρ ἢ ἕτερόν τι ὑγρὸν καίτοι ἐπιτηδείᾳ μᾶλλον οὔσῃ πρὸς τὸ ἀποξύειν· ἀλλ' ὅμως, φησί, κἂν δυνατόν ἐστι χρήσασθαι ταύτῃ καὶ πρὸς τὸ ἀρύειν δι' ἣν ἔχει κοιλότητα, ἐπεὶ οὐ πέφυκε πρὸς τὸ ἀρύειν λέγεσθαι ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀποξύειν, ἁμαρτάνει ὁ ταύτην ὁριζόμενος ὄργανον πρὸς τὸ ἀρύειν. στλεγγίδα δέ τινες λέγουσι τὸ ὀστρειῶδες κτένιον, ἄλλοι δὲ εἶδος σπόγγου, δι' οὗ ἀποψῶσι τοὺς ἱδρῶτας τῶν νοσούντων οἱ ἰατροί.]

Ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῇ τοῦ ἐπιστήμονος περὶ ἕκαστον γνώμῃ καὶ τῇ τοῦ σπουδαίου χρῆσθαι δεῖ, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς διακρίσεως τῶν προκειμένων φησί. διὸ ἀποδίδωσιν ὅρον τοῦ πρὸς ὃ πέφυκε λέγων ἐφ' ὃ χρήσαιτ' ἂν αὐτῷ ὁ φρόνιμος ἢ φρόνιμος καὶ ἡ περὶ ἕκαστον οἰκεία ἐπιστήμη ἢ ἐπιστήμη. οἷον εἰ ἰατρικόν ἐστιν, ὁρᾶν τοὺς

---

1 περιφυλάττειν P post παραφ. add. τε A 1. 2 εἰ—αὗται ABDP: ὥστε καὶ ταύτας εἶναι πρός τι a 2 πρὸς om. P πέφυκεν B: πεφύκασιν ADP 3—6 aN: om. BDP: στλεγγίδα οἱ μὲν τὸ κτένιον λέγουσιν, οἱ δὲ ὄργανον κοῖλον δι' οὗ τοὺς ἱδρῶτας ἀπέξεον. τῷ λυκόφρονι τὸ τῆς στλεγγίδος ἐφεύρηται ὄνομα· στλεγγίσματα γὰρ ἐκεῖνος (cf. v. 874) τὰ ἀποξύσματα φησίν adnotat A 3 στελεγγίς aN 5 στελεγγίδος N 6 στελεγγίσματα aN 7—31 a (om. N) 10 ἔχον scripsi: ἔχων a 12 ἃ—ὃ scripsi: ὃ—ἃ a 32 ὥσπερ aABD: ὁμοίως P δὲ BDP: γὰρ A: οὖν a 33 τῇ om a χρήσασθαι a 34 προειρημένων B διὸ—p. 457, 2 ἐξελάβοντο aN: om. ABDP 36 ἢ ἐπιστήμη om. Arist.

φρονιμωτέρους τῶν ἰατρῶν καὶ ἐπιστήμονας, ἐφ' ὃ τούτῳ ἐχρήσαντο· ὁμοίως καὶ εἰ γεωμετρικόν, πῶς τοῦτο ἐξελάβοντο. φρόνιμον δὲ εἶπεν, ὅτι μὴ πάντων ἡ χρῆσις ὑπό τινα τέχνην ἢ ἐπιστήμην.

p. 145ª28 ⟨Ἢ εἰ μὴ τοῦ πρώτου ἀπέδωκεν.⟩

Προστίθησι καὶ τοῦτο τοῖς ἄνω· ἐπεὶ γὰρ ἔνια τῶν πρὸς πλείω λεγομένων οὐ πρὸς πάντα λέγεται πρώτως, ἀλλὰ πρὸς μέν τι πρώτως πρὸς δέ τι δευτέρως, δεῖ, φησίν, ὁρᾶν εἰ μὴ πρὸς ὃ λέγεται πρώτως ἀπέδωκεν ὁ ὁριζόμενος. ἡ γὰρ φρόνησις πρώτως τοῦ λογιστικοῦ ἐστιν ἀρετή· τῆς δὲ ψυχῆς μέρος ἐστὶ τὸ λογιστικόν· τὸ δὲ ὑπάρχον τῷ μέρει ὑπάρχει καὶ τῷ ὅλῳ· κατὰ τοῦτο οὖν λέγεται καὶ ἡ ψυχὴ φρόνιμος, ἀλλὰ δευτέρως, καὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν ψυχήν· ἐκ ψυχῆς γὰρ καὶ σώματος. καὶ εἰ τὴν σωφροσύνην τοῦ ἐπιθυμητικοῦ πρώτως οὖσαν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀνδρίαν τοῦ θυμικοῦ τῆς ψυχῆς ἀποδοίη τις ἀρετάς.

p. 145ª33 Ἔτι εἰ μὴ δεκτικόν ἐστι.

Ἔτι, φησίν, εἰ μὴ δεκτικόν ἐστι τὸ ὡρισμένον [ἐκεῖνο] πάθος ἢ ἡ διάθεσις ἢ ἡ ἕξις ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἐκείνου οὗ ἀπέδωκεν, ὁ ὁριζόμενος οὕτως ἥμαρτε· πᾶν γὰρ πάθος καὶ πᾶσα διάθεσις ἐν ἐκείνῳ πέφυκε γίνεσθαι τῷ πράγματι, οὗ καὶ ἔστι διάθεσις ἢ πάθος. οἷον εἰ μέν τις ὁρίσαιτο τὴν ἐπιστήμην διάθεσιν τῆς ψυχῆς, καλῶς ἀπέδωκε τὸν ὁρισμὸν τῆς ἐπιστήμης· ἐν γὰρ τῇ ψυχῇ ἐστιν ἡ ἐπιστήμη διάθεσις. εἰ δὲ τὸ ἀποδοθὲν τῷ πάθει ἢ τῇ διαθέσει ἐν τῷ ὁρισμῷ οὐκ ἔστιν ἐκείνου, οὐ καλῶς ὡρίσατο. οἷον ὕπνος ἐστὶν ἀδυναμία αἰσθήσεως· καὶ γὰρ ὁ ὕπνος πάθος μέν ἐστιν, ἀλλὰ τοῦ ζῴου ἐν ᾧ ἡ αἴσθησις, οὐ μέντοι αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως· οὗ γάρ ἐστιν ἀδυναμία, ἐκείνου καὶ πάθος ἂν εἴη ὁ ὕπνος· οὐκ ἔστι δὲ ὁ ὕπνος ἐν αἰσθήσει ἀλλ' ἐν ζῴῳ. καὶ πάλιν ἀπορία ἐστὶν ἰσότης ἐναντίων λο|γισμῶν· καὶ γὰρ ἡ ἀπορία πάθος 223

---

1 ἐχρήσατο a 2. 3 φρόνιμον (φρόνησιν A: ἢ φρόνιμος B) — εἶπεν (εἰπεῖν P) — τέχνην (χρῆσιν P) ἢ ἐπιστήμην ABDP: om. a 4 lemma addidi 5 post προστίθησι add. δὲ ABP γὰρ a: om. ABDP 6. 7 μὲν τὰ — δὲ τὰ D 7 δεῖ — 13 aN: om. ABDP 14 — p. 458,8 θερμῶν aN: εἰ μὴ δεκτικόν ἐστιν (ἐστιν om. P) ἐκεῖνο (l. ἐκείνου) οὗ εἴρηκε (εἰρήκει B: εἴρηται P, ται add. P²) τὸ ὡρισμένον πάθος (πλῆθος A) ἢ ἡ διάθεσις ἢ ἡ ἕξις. ὁ γὰρ ὁριζόμενος καὶ τιθεὶς αὐτὸ τινὸς εἶναι ὃ μὴ ἔστιν αὐτοῦ δεκτικόν, οὐχ ὥρισται· πᾶν γὰρ πάθος καὶ διάθεσις καὶ ἕξις ἐκείνου (D: ἐκείνῳ BP: ἔχειν A) ἐστὶν οὗ ἐστι πάθος καὶ διάθεσις καὶ ἕξις. ὁ γοῦν ὕπνος πάθος ἐστίν, (ἀλλ' add. ABP) οὐκ αἰσθήσεως ἀλλὰ ζῴου, ἐν ᾧ καὶ ἡ αἴσθησις· οὗ (οὐ P) γάρ ἐστιν ἀδυναμία, ἐκείνου καὶ πάθος (ος in ras. P²) ἂν εἴη (εἴη ἂν AP) ὁ ὕπνος· οὐκ ἔστι δὲ ὁ ὕπνος ἐν αἰσθήσει ἀλλ' ἐν ζῴῳ (cf. vv. 24. 25). οἱ (οὐ B) καλῶς ἔχοντες (οἱ add. B) ὁρισμοὶ (om. A) τῶν προκειμένων· ὕπνος ἐστὶ πάθος (πάλιν A) ζῴου δι' ἀδυναμίαν αἰσθήσεως· ἀπορία (δὲ add. D) ἐστὶ πάθος ἀνθρώπου δι' ἰσότητα ἐναντίων λογισμῶν· ἀληθὲς ἐστι πάθος ζῴου γινόμενον (γινομένη P: om. A) διὰ τὴν μετὰ βίας τῶν συμφύτων μερῶν διάστασιν ABDP 15 ἐκεῖνο om. Arist.

. ἐστὶν ἀνθρώπου δι' ἰσότητα ἐναντίων λογισμῶν. καὶ ἔτι ἀλγηδών ἐστιν διάστασις τῶν συμφύτων μερῶν μετὰ βίας· ἡ γὰρ ἀλγηδὼν πάθος ἐστὶ ζῴου διὰ τὴν μετὰ βίας τῶν συμφύτων μερῶν διάστασιν, ἀλλ' οὐ διάστασις τῶν συμφύτων μερῶν· εἰ γὰρ ἦν οὕτως, ἔδει καὶ τὰ ἄψυχα τεμνόμενα καὶ τὴν τῶν μερῶν διάστασιν πάσχοντα ἀλγηδόνας ἔχειν. καὶ πάλιν ὑγεία ἐστὶ συμμετρία ψυχρῶν καὶ θερμῶν· εἰ γὰρ τοῦτο, ἀνάγκη καὶ τὰ ψυχρὰ καὶ τὰ θερμὰ ὑγιαίνειν, ἦγουν αὐτὰς τὰς ἀψύχους ποιότητας· ἔστι γὰρ καὶ ἐν ταύταις συμμετρία ψυχρῶν καὶ θερμῶν· ἀλλ' ὑγεία ἐστὶ διάθεσις σώματος ζῴου ἐν συμμετρίᾳ θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ ὑγρῶν. ἐν πᾶσιν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἡ ἁμαρτία παρὰ τὸ μὴ δεκτικὸν εἶναι τὸ ἀποδεδομένον ὑποκεῖσθαι τοῖς εἰρημένοις πάθος ἢ διάθεσιν.

p. 145ᵇ11 Ἔτι τὸ ποιούμενον εἰς τὸ ποιητικὸν ἢ ἀνάπαλιν.

Ἔτι, φησίν, οἱ οὕτως ὁριζόμενοι καὶ λαμβάνοντες ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ τοιοῦτον, ὃ οὐκ ἔστι δεκτικὸν τοῦ ὁριστοῦ, ἢ τὸ ποιούμενον τιθέασιν εἰς τὸ ποιητικὸν ἢ τὸ ποιητικὸν εἰς τὸ ποιούμενον. [ὁ γὰρ λέγων ὕπνος ἐστὶν ἀδυναμία αἰσθήσεως ἐποίησε τὴν αἴσθησιν δεκτικὴν τοῦ ὕπνου· οὐκ ἔστι δὲ τῆς αἰσθήσεως, ὡς εἴρηται, πάθος ὁ ὕπνος· ἢ γὰρ ἂν ἡ αἴσθησις ὕπνωττεν.] οὐ γὰρ ἡ ἀλγηδὼν ἐστι διάστασις τῶν συμφύτων μερῶν· συμβαίνοι γὰρ ἂν οὕτως τὸ ποιούμενον εἶναι ποιητικόν· τοῦτο δὲ ἄτοπον· ἡ γὰρ διάστασις τῶν συμφύτων μερῶν μᾶλλόν ἐστι ποιητικὸν τῆς ἀλγηδόνος. οὐδὲ ὁ ὕπνος ἀδυναμία αἰσθήσεως, ἀλλὰ ποιητικὸν θάτερον θατέρου· ἢ γὰρ ἡ ἀδυναμία ἐστὶ ποιητικὸν τοῦ ὕπνου· ἀδυνατήσαντος γὰρ τοῦ ὁρατικοῦ ὀργάνου ὑπνώττει τὸ ζῷον· ἢ ὕπνος ποιητικὸς τῆς ἀδυναμίας· ὑπνώττοντος γὰρ τοῦ ζῴου ἀδυναμία τῇ αἰσθήσει ἐπιγίνεται. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἀπορία ποιητική ἐστι τῶν ἐναντίων λογισμῶν, ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν· ἔστι γὰρ ἡ ἀπορία πάθος τῆς διανοίας δι' ἐναντιότητα λογισμῶν ἐπιγινομένη. ὅταν γὰρ ἐπὶ δυσὶ λογισμοῖς ἐναντίοις σκοποῦσι καὶ ἐξετάζουσιν ἡμῖν, ποῖος μᾶλλον ἁρμόδιος φαίνεται, ἰσότης καὶ ὁμοιότης καὶ ἐπ' ἀμφοτέροις καθ' ἑκάτερον φαίνηται, τὸ τοιοῦτον πάθος γίνεται. οἷον προτεθέντος εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἢ θνητή, καὶ ληφθέντων καθ' ἑκάτερον λόγων δεικνύντων καὶ ἄμφω τὰ ζητούμενα λόγοις καὶ ἀποδείξεσιν

---

4 καὶ N: μὴ a 6 ὑγίεια a ψυχρῶν ex Arist. scripsi: ὑγρῶν aN 7 θερμὰ ex Arist. scripsi: ὑγρὰ aN 8. 9 ἀλλ' ὑγίεια a: ὑγεία δὲ D: ὑγίεια ABP 9 διάθεσις om. a ψυχρῶν καὶ θερμῶν B καὶ utrumque om. ADP 10. ξηρῶν καὶ ὑγρῶν scripsi: inv. ord. a: ξηρῶν ὑγρῶν ADP: ξηρῶν B περὶ B 11 ἀποδιδόμενον AP 11. 12 πάθος ἢ διάθεσιν ante ὑποκεῖσθαι collocat a post 12 add. ἀλγήσει γὰρ τὰ ἄψυχα (ἔμψυχα B), εἴπερ (εἴ γε B) ἀλγηδὼν αὐτοῖς παρέσται, διότι (διὸ AD) καὶ ἐν (ἐν om. A) αὐτοῖς (τοῖς P) σύμφυτα (σύμφυτον A: συμφύτοις P) μέρη (μέρος A) ἐστίν (μέρη ἔστιν corr. ex ἔσται B) ABDP 13 εἰς—ἀνάπαλιν om. a ἢ] καὶ A 14—p. 459,3 aN: καὶ ἄλλο φησὶν ἁμαρτάνειν τοὺς οὕτως ὁριζομένους· τὸ γὰρ ποιούμενον καὶ γινόμενον ταὐτὸν (ταυτὸ A) λέγουσι τῷ ποιοῦντι (ποιητικῷ P) καὶ ἀνάπαλιν ABDP 14 post φησίν add. ἁμαρτάνουσιν a 16 ὁ γὰρ—19 ὕπνωττεν delevi 19 οὐ γὰρ scripsi: οὐδὲ aN 27 γὰρ scripsi: δὲ aN 30 ἀμφοτέρους a

ἰσχυραῖς, τότε γίνεται ἀπορία, ποίῳ τῶν μερῶν δεῖ προστεθῆναι. ὅταν οὖν πάντα ἰσχυρὰ φαίνηται καὶ ὅμοια τοσοῦτον ὥστε καὶ ἀπορεῖν τίνος τῶν μερῶν ἔσται μᾶλλον λῆψις, ἀπορία ἐστίν.

p. 145b21 Ἔτι κατὰ τοὺς χρόνους πάντας ἐπισκοπεῖν.

Δεῖ, φησίν, ὁρᾶν εἰ διαφωνεῖ κατὰ χρόνον τοῦ ὁριστοῦ τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδεδομένον. εἰ γὰρ τὸ ὁριστὸν ἔχει τὴν παράστασιν ἀίδιον καὶ ἀθάνατον καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους διήκουσαν, ἔστι δὲ καὶ ὁ ὁρισμὸς τοιοῦτος, καλῶς ἀποδέδοται· εἰ δὲ διαφωνεῖ, οὐ καλῶς. οὕτως ἂν διαβάλλοιτο ὁ τὸ αἰώνιον λέγων ἀεὶ ἐσόμενον· ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν αἰώνιον ἀίδιον καθ' ὅλους τοὺς χρόνους, ὁ δὲ κατὰ τὸν μέλλοντα μόνον τὸ ἐσόμενον ἀπέδωκεν (ἄδηλον γὰρ εἰ τὸ μέλλον τι ἔσται), οὐ καλῶς ἀπέδωκε· διεφώνησε γὰρ κατὰ τὸν χρόνον. ὁμοίως καὶ εἴ τις εἴποι 'ἀθάνατόν ἐστι τὸ νῦν ἄφθαρτον'· τὸ γὰρ νῦν ἄφθαρτον νῦν ἀθάνατον δηλοῖ, καὶ διαφωνεῖ κατὰ τὸν μέλλοντα καὶ παρεληλυθότα· ἄδηλον γὰρ εἰ καὶ μετὰ ταῦτα οὐ φθαρήσεται, ἢ εἰ πρώην ἔφθαρται· τὸ γὰρ ἀθάνατον ἀιδίως ἐστὶν ἀθάνατον. ἢ ἐπὶ μὲν τούτου τοῦ σημαινομένου ⟨τοῦ⟩ ἐπὶ τοῦ νῦν οὐ συμβαίνει ἀποδοθῆναι καλῶς τὸν ὁρισμόν· ἀμφίβολον γάρ ἐστι τὸ νῦν ἄφθαρτον. τρία γὰρ σημαίνει· ἢ γὰρ ὅτι οὐκ ἔφθαρται νῦν, ἤγουν μέχρι τοῦ νῦν, φθαρήσεται δέ· ἢ ὅτι οὐ δύναται νῦν φθαρῆναι, δύναται δὲ φθαρήσεσθαι· ἢ ὅτι νῦν τοιοῦτόν ἐστιν οἷον μηδέποτε φθαρῆναι. ὅταν οὖν, φησί, λέγωμεν ὅτι ἀθάνατόν ἐστι τὸ νῦν ἄφθαρτον ζῷον, οὐ κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον τοῦ νῦν ἀφθάρτου λέγομεν τὸ νῦν ἄφθαρτον, ὅτι νῦν ἐστιν ἄφθαρτον, πρώην δὲ ἔφθαρται, οὐδὲ κατὰ τὸ ἕτερον τὸ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ κατὰ τὸ τρίτον σημαινόμενον τοῦ νῦν ἀφθάρτου, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ἀθανάτῳ, ὥστε οὐ συμβαίνει κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον τὸ νῦν ἄφθαρτον νῦν ἀθάνατον εἶναι. ὥστε, εἰ συμφωνεῖ μὲν τὸ ἀθάνατον τῷ νῦν ἀφθάρτῳ κατὰ τὸν λόγον, ἤγουν κατὰ τὸ ἀποδοθὲν τρίτον σημαινόμενον, κατὰ τοὔνομα δὲ διαφωνεῖ, ὅτι τὸ ἀθάνατον οὐ σημαίνει τὸ

---

4 — p. 460,2 aN: δοκεῖ δέ φησι προορᾶν (τὸ ὁρᾶν A) εἰ (om. AD) μὴ διαφωνεῖ (διαφωνῇ D) κατὰ χρόνον ἢ τῷ τοῦ ὁριστοῦ χρόνῳ (χρόνου A) τὸν (τῶν BP: fort. τὸ ut aN) ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδεδομένον (A: ἀποδιδόμενον D: ἀποδεδομένων BP). τὸ δὲ εἰπεῖν (εἰπῶν P) αὐτόν· τὸ γὰρ νῦν ἄφθαρτον (τὸ add. P) ζῷον (ζῶον — ἄφθαρτον om. B). εἶπεν ὅτι (ὅτι om. P) τὸ νῦν ἄφθαρτον εἶναι (ἐστι P) τρία (γ̄ A: γῆν D) σημαίνει. τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι (ὅτι om. D) ἢ ὅτι (ἢ ὅτι om. BP) οὐ δύναται φθαρῆναι νῦν. εἶπε (δὲ add. D) δυνάμει φθαρῆναι. τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι ἢ ὅτι (ἢ ὅτι A: om. D: εἰ BP) τοιοῦτόν ἐστι νῦν οἷον μηδέποτε φθαρῆναι. εἶπεν ἄλλοτε (ἀλλ' ὅτε BDP: ἀλλ' ὅτι A) ὂν (ἦν BP) δυνατόν (φθαρῆναι add. BP). οὕτως ἂν διαβάλλοιτο ὁ τὸ αἰώνιον λέγων ἀεὶ ἐσόμενον· τοῦτο γὰρ κατὰ τὸν μέλλοντα χρόνον λέγεται· τὸ δὲ αἰώνιον κατὰ πάντα (τὸν χρόνον superscr. B) ABDP 8 οὕτως—9 ἐσόμενον a (cf. ABDP): οἷον εἴ τις εἴποι αἰώνιον ἐστὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι N 10 ἐσόμενον a: ἀίδιον N 11 τὸ μέλλον τι a: τῶ μέλλοντι N 12 ἀθάνατός a 13 καὶ a: om. N 16 τοῦ alterum addidi cf. vs. 23 22 νῦν prius om. a 23 πρώην N: πρῶτον a 24 ὃ N: ὅταν a

νῦν ἄφθαρτον, οὐκ ἔστι ταὐτὸν τῷ | ἀθανάτῳ τὸ νῦν ἄφθαρτον, καὶ διὰ 224
τοῦτο οὐδὲ ὁρισμὸς αὐτοῦ ἐστιν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν λέγων διὰ τὸ τὸν θεὸν ἀγαθὸν εἶναι ἁμαρτάνει· οὐ γὰρ ὑγιές, εἴ γε ὁ μὲν κόσμος ἤρξατο, ὁ δὲ θεὸς ἀγαθός ἐστιν ἀεί. εἶπε δὲ χρηστέον οὖν τῷ τόπῳ καθάπερ εἴρηται, τουτέστιν ἐπὶ τῶν διαφωνούντων κατὰ τὸν χρόνον.

p. 145ᵇ34 Σκεπτέον δὲ καὶ εἰ καθ' ἕτερόν τι μᾶλλον.

Ἐπεὶ ὁ ἑκάστου ὁρισμὸς τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἐστι δηλωτικός, δεῖ, φησίν, ἀποδοθέντος τινὸς ὁρισμοῦ ἐπισκοπεῖν εἰ κατά τινα λόγον ἄλλον ⟨μᾶλλον⟩ λέγεται τὸ προκείμενον ὁριστόν· εἰ γὰρ εἴη μᾶλλον ὑπ' ἄλλου τινὸς δη- 5
λούμενον, οὐκ ἂν εἴη ὁ εἰρημένος λόγος ὁρισμὸς αὐτοῦ· ὁ γὰρ λόγος ὁ μάλιστα δηλῶν τὸ προκείμενον αὐτός ἐστιν αὐτοῦ ὁρισμός. εἴη δ' ἂν ὁ τόπος οὗτος ἐκ παραβολῆς. ὅτι δ' ἐν προαιρέσει μᾶλλον ἡ δυνάμει ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δείκνυται· κυριωτέρα γὰρ ἡ προαίρεσις τῆς δυνάμεως· οὐ γὰρ ὁ δυνάμενος ἀλλ' ὁ προαιρούμενος σπουδαῖος, κἂν μὴ δύνηται. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς κακίας. 10

p. 146ᵃ3 Εἰ τὸ μὲν πρᾶγμα δέχεται τὸ μᾶλλον.

Εἰ τὸ μὲν ὁριστόν, φησίν, ἐπίτασιν ἐπιδέχεται, τὸ δὲ κατὰ τὸν λόγον ἀποδοθὲν οὐκ ἐπιδέχεται, ἢ τὸ ἀνάπαλιν τὸ μὲν κατὰ τὸν λόγον ἐπιδέχεται, τὸ δὲ ὁριστὸν οὐκ ἐπιδέχεται, οὐ καλῶς ἀποδέδοται ὁ ὁρισμός. οἷον ἡ ἡδονή ἐστι διάθεσις ψυχῆς βελτίστη· ἰδοὺ γὰρ τὸ μὲν ὁριστὸν ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον· ἔστι γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον ἡδονή· ὁ δὲ 15
ὁρισμός, τουτέστιν ἡ διάθεσις ψυχῆς ἡ βελτίστη, ἐπεὶ ἕξις ἐστίν, οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον. ἢ τὸ ἀνάπαλιν, οἷον ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λευκὸν γραμματικόν· ἰδοὺ γὰρ τὸ μὲν ὁριστόν, ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον· οὐδὲ γὰρ ἔστι μᾶλλον ἄνθρωπος· τὸ δὲ λευκὸν καὶ τὸ γραμματικὸν τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἐπιδέχεται· ἔστι γὰρ ζῷον λευκὸν γραμματικὸν καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον. δεῖ δὲ καὶ ἀμφότερα ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ 20
τὸ ἧττον ἢ οὐδέτερον, εἴπερ ὁ ὁρισμὸς ὁ αὐτὸς ὀφείλει εἶναι τῷ ὁριστῷ.

---

3 ὁμοίως — 5 εἶπε δὲ ABDP: om. a 4 εἴπερ D μὲν om. D 5 θεὸς om. D οὖν aAB Arist.: δὲ D: νῦν P 6 τουτέστιν — χρόνον ABDP: ἤγουν κατὰ τὸ τρίτον σημαινόμενον a τὸν superscr. D¹: om. P 7 lemma a: om. ABDP 8 ἐστι om. B δεῖν D 9 ὁρισμὸν P λόγον ἄλλον BP: inv. ord. aAD μᾶλλον ex Arist. addidi 10 λέγεται BDP: γίνεται A: δύναται λέγεσθαι a εἴη a: ᾖ ABDP ὑπ' ἄλλου P: ἀπὸ ἄλλου ABD: ὑφ' ἑτέρου a 11 ἂν εἴη BDP: ἂν A: ἔσται a 12 μᾶλλον aA post ἐστι add. κυρίως a 13 οὗτος ὁ τόπος B ἡ] ἢ BP 16 post δύνηται add. κατὰ τὸ ἐνεργείᾳ σπουδαῖος εἶναι a δ' om. B 17 — p. 461,12 aN: διὰ τοῦτο οὐκ ἂν εἴη τῆς ἡδονῆς (ὁ add. A) ὅρος ἡ ἀρίστη διάθεσις· ἡ μὲν γὰρ ἀρίστη διάθεσις οὐκ ἐπιτείνεται ἐν ὑπερθέσει οὖσα· ἡ δὲ ἡδονὴ ἐπιτείνεται, sed post 6, ABDP 18 ὁριστόν φησιν N: inv. ord. a 28 fort. ἢ ἀμφότερα, at cf. p. 458,29. 32

εἰ οὖν ὁ ὁρισμὸς ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, τὸ δὲ ὁριστὸν οὐκ ἐπιδέχεται, ἢ τὸ ἀνάπαλιν, οὐκ ἔστι ταὐτὸν τῷ ὁριστῷ, καὶ δῆλον ὅτι οὐδὲ ὁρισμός ἐστιν. ἔτι δέ, φησίν, εἰ καὶ ἀμφότερα, τό τε ὁριστὸν καὶ ὁ ὁρισμός, ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, οὐχ ἅμα δὲ ἀλλὰ ἀνὰ μέρος, οὐ καλῶς ἀποδέδοται ὁ ὁρισμός. οἷον ἔρως ἐστὶν ἐπιθυμία συνουσίας· ὅτε γὰρ ὁ ἔρως ἔχει τὸ μᾶλλον, ἡ ἐπιθυμία τῆς συνουσίας τὸ ἧττον ἔχει· ὁ γὰρ μᾶλλον ἐρῶν οὐ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ συνουσίας· ἡ γὰρ συνουσία φθαρτική ἐστι τοῦ ἔρωτος· ὅτε δὲ ἡ ἐπιθυμία τῆς συνουσίας τὸ μᾶλλον ἔχει, ὁ ἔρως αὖθις τὸ ἧττον· ὁ γὰρ μᾶλλον ἐπιθυμῶν συνουσιάσαι ἧττον ἐρᾷ· ἔδει δὲ ἀμφότερα τό τε μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἅμα ἐπιδέχεσθαι καὶ μὴ ἀνὰ μέρος, εἴπερ ὁ ὁρισμὸς ὁ αὐτὸς ὀφείλει εἶναι τῷ ὁριστῷ.

p. 146a13 Ἔτι εἰ δύο τινῶν προτεθέντων.

Ἔτι εἰ δύο τινῶν προτεθέντων εἰδῶν, οἷον φλογὸς καὶ ⟨φωτὸς⟩ πυρός, ἀποδοθείη τοῦ πυρὸς ὁρισμὸς σῶμα λεπτομερέστατον, ληπτέον μέρη τοῦ πυρὸς τὴν φλόγα καὶ τὸ φῶς, καὶ σκεπτέον καθ' οὗ τὸ πρᾶγμα, ἧγουν τὸ πῦρ, μᾶλλον λέγεται, ὁ δὲ λόγος τοῦ πυρός, ἧγουν τὸ σῶμα λεπτομερέστατον, ἧττον. ἐν τούτοις οὖν ἡ μὲν φλὸξ μᾶλλον πῦρ λέγεται ἢ τὸ φῶς, τὸ δὲ φῶς σῶμα λεπτομερέστατον μᾶλλον ἢ ἡ φλόξ. ὥστε οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς τὸ σῶμα τὸ λεπτομερέστατον· ἔδει γάρ, εἰ ἦν ὁρισμὸς τοῦτο τοῦ πυρός, καὶ κατ' ἀμφοτέρων τῶν αὐτοῦ, τῆς τε φλογὸς καὶ τοῦ φωτός, καὶ τὸ ὄνομα ὁμοίως λέγεσθαι καὶ τὸν λόγον καὶ μὴ τοῦ μὲν ἧττον τοῦ δὲ μᾶλλον.

p. 146a18 Πάλιν εἰ τὸ μὲν ὁμοίως ἀμφοτέροις ὑπάρχει τοῖς προτεθεῖσι, τὸ δὲ ἕτερον μὴ ὁμοίως ἀμφοτέροις ἀλλὰ τῷ ἑτέρῳ μᾶλλον.

Κατὰ τοῦτο οὐκ ἂν εἴη ὁρισμὸς πυρὸς σῶμα καυστικόν· ὑπάρχει μὲν γὰρ ἀμφοτέροις, καὶ τῇ φλογὶ καὶ τῷ ἄνθρακι, ἀλλὰ τὸ μὲν πῦρ ὁμοίως, τὸ δὲ καυστικὸν οὐχ ὁμοίως· δοκεῖ γὰρ ὁ ἄνθραξ μᾶλλον καυστικὸς εἶναι διὰ τὴν πυκνότητα.

---

11 ἐπιδέχεται a 13—23 aN 14 φωτὸς addidi 23 δὲ μᾶλλον scripsi: δ' (δὲ a) ἔλαττον aN 24 lemma om. aDP τὸ μὲν B Arist.: τὸ πῦρ μὲν A τοῖς κτλ. om. B, qui lemma supra lineam scripsit 25 προτεθεῖσι Arist.: προστεθεῖσι A(P) 27—30 ABDP: πάλιν εἰ δοθείη τοῦ πυρὸς ὁρισμὸς σῶμα τὸ καυστικόν, ληπτέον δύο εἴδη αὐτοῦ τοῦ (fort. αὖ τοῦ) πυρός, τὴν φλόγα καὶ τὸν ἄνθρακα, καὶ σκεπτέον εἰ τὸ πῦρ ὁμοίως ἀμφοτέρων κατηγορεῖται. καὶ οὐ μᾶλλον (40) ἡ φλὸξ ἢ ὁ ἄνθραξ ῥηθείη ἂν πῦρ, τὸ δ' ἕτερον, ἤγουν ὁ ὁρισμὸς τοῦ πυρός, τουτέστι τὸ σῶμα καυστικόν, μᾶλλον κατὰ τῆς φλογὸς ἢ κατὰ τοῦ ἄνθρακος (l. κατὰ τοῦ ἄ. ἢ κ. τ. φ.)· οὐ καλῶς ἀποδέδοται [ὁ] ὁρισμὸς τοῦ πυρὸς σῶμα τὸ καυστικὸν aN 28 μὲν γὰρ superscr. D¹ γὰρ om. AP καὶ prius om. P πυρὸς P 29 ὁ om. P 29. 30 καυστικὸν μᾶλλον, omisso εἶναι, B

p. 146a21 Ἔτι ἐὰν πρὸς δύο.

Δεῖ, φησί, καὶ τοῦτο ἐν τῷ ἀποδεδομένῳ λόγῳ ζητεῖν, εἰ πρὸς δύο τὸν ὁρισμὸν ἀποδέδωκεν. ἐπεὶ δὲ τῶν πρὸς δύο ἀποδεδομένων τὸ μὲν οὕτως ἀποδεδόσθαι πρὸς αὐτὰ δύναται ὡς πρὸς ἄμφω ἅμα (ὁ γὰρ τὴν γραμματικὴν λέγων ἐπιστήμην τοῦ ἀναγινώσκειν τε καὶ γράφειν πρὸς ἄμφω ἅμα αὐτὴν ἀποδέδωκε), τὸ δὲ πρὸς δύο μὲν ἀποδίδοται, οὐ μέντοι ὡς πρὸς ἄμφω ἅμα, ἀλλ' ὡς ἐν τούτοις τοῦ πράγματος τοῦ ὁριστοῦ ὄντος, βουλόμενος δεῖξαι πῶς πρὸς δύο τὸν ἀποδεδομένον λόγον ποιεῖται ὁ ὁριζόμενος, | προσέθηκε τὸ καθ' ἑκάτερον, ὅ ἐστι δηλωτικὸν τοῦ μὴ 225
πρὸς ἄμφω ἅμα· ὡς ποιεῖ ὁ τὸ καλὸν ὁριζόμενος τὸ δι' ὄψεως ἢ δι' ἀκοῆς ἡδύ. τοὺς δὴ οὕτως ὁριζομένους λέγει μὴ ἀποδιδόναι τὸν τοῦ πράγματος λόγον· ἅμα γὰρ διὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου τὸ αὐτὸ καὶ τοῦτο καὶ οὐ τοῦτο λέγουσι καὶ καλὸν καὶ οὐ καλὸν καθ' ἑκάτερον τῶν ἀποδοθέντων. εἰ γὰρ καλόν ἐστι τὸ δι' ὄψεως ἡδύ, ἔστι δὲ καλὸν καὶ τὸ δι' ἀκοῆς ἡδύ, ἔσται ἑκατέρῳ αὐτῶν ταὐτόν· ἀλλ' εἰ τὸ καλὸν τοῦτο, ὅταν μὴ δι' ὄψεως ᾖ ἡδύ, οὐκ ἔσται καλόν· τοῖς γὰρ αὐτοῖς καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ αὐτά· εἰ οὖν ταὐτὸν καλόν τε καὶ δι' ὄψεως ἡδύ, ἀντίκειται δὲ τῷ μὲν καλῷ τὸ μὴ καλόν, τῷ δὲ δι' ὄψεως ἡδεῖ τὸ μὴ ἡδὺ δι' ὄψεως, ἔσται ταὐτὸν τὸ μὴ καλὸν τῷ μὴ δι' ὄψεως ἡδεῖ· ἀλλὰ μὴν τὸ δι' ἀκοῆς ἡδὺ οὐ δι' ὄψεώς ἐστιν ἡδύ· τὸ ἄρα δι' ἀκοῆς ἡδὺ οὐ καλόν· ἀλλ' ὑπόκειται τὸ δι' ἀκοῆς ἡδὺ καλόν· τὸ αὐτὸ ἄρα ἔσται καλὸν καὶ οὐ καλὸν τοῖς οὕτως ὁριζομένοις. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τοῦ ὄντος ἀποδιδόμενος λόγος ὁ λέγων εἶναι τὸ ὂν τὸ οἷόν τε ποιεῖν καὶ πάσχειν· τὸ αὐτὸ γὰρ ἔσται ὄν τε καὶ μὴ ὄν. εἰ γὰρ τὸ ὂν ταὐτὸν ἑκατέρῳ αὐτῶν, εἰ τὸ ὂν ταὐτὸν τῷ οἷόν τε ποιεῖν, τὸ μὴ οἷόν τε ποιεῖν οὐκ ἔστιν ὄν· τὸ δὲ οἷόν τε πάσχειν μηκέτι

---

1 lemma a: om. ABDP δεῖ a: δὲ A: om. BDP 2 τοῦτο] τὰ a ζητεῖ D 3 ἀποδεδομένον aB 4 αὐτὰ aA: αὐτὸ BDP δύναται a: δυνατὸν ABDP πρὸς alterum om. P post ἅμα add. αὐτά a ὁ γὰρ — 6 ἅμα om. A 5 ἐπιστήμην om. P 6 ἀποδίδοται D: ἀποδέδοται aABP: fort. ἀποδεδόσθαι 7 ὡς prius a: om. ABDP ἀλλ' ὡς — 10 ἅμα om. B γράμματος P ὄντος post τούτοις collocat a 8 post βουλόμενος add. δὲ DP πρὸς δύο] καὶ διὸ P ἀποδιδόμενον P 8. 9 ὁ ὁριζόμενος a: om. ADP 10 ἄμφω P: om. aAD post ὁριζόμενος add. καὶ λέγων καλόν ἐστι a post ᾖ add. τὸ BP Arist. (om. C) 10. 11 διὰ τῆς ἀκοῆς D 11 ἡδύ] ᾖ δύο P δὴ BDP: δὲ μὴ A: οὖν a post μὴ add. καλῶς a 13 λέγουσι scripsi: λέγει ut vs. 11 libri καὶ οὐ periit in P καθ'] καθὼς B ἕκαστον AD 15 post ἀκοῆς add. ἡδύ a ἑκατέρου D ἀλλ' εἰ ABD: ἀλλὰ aP 16 ᾖ om. A ἔστι A καὶ om. a 17 ταυτά B post ταυτόν add. τε B 18 τὸ δὲ—ἡδὺ τῷ μὴ ἡδεῖ P τὸ μὴ — 19 ἡδεῖ om. D ὄψεως alterum periit in P 19 τὸ — καλὸν τῷ — ἡδεῖ AB: τῷ — καλῷ τὸ — ἡδύ aP μὴ prius aA: οὐ BP 20 οὐ δι' — 21 ἡδὺ om. D ἐστιν om. P 21 ἄρα om. D ἔσται καὶ καλόν τε καὶ B 22 ὁμοίως δὲ om. P: δὲ om. B καὶ εἰ a ἀποδιδόμενος AD: ἀποδεδομένος BP: ἀποδοθεὶς a 22. 23 ὁ λέγων εἶναι τὸ ὂν om. A: ὅτι ὂν ἐστιν δ a 23 τὸ alterum om. a post οἷόν τε add. ἐστι A, καὶ B καὶ] ᾗ B γὰρ ἔσται a: λέγοντες ABD: λεγόντων P 24 ταὐτὸν] αὐτὸν D εἰ τὸ ὄν] τὸ ὂν ἄρα a οἷῳ a: οἷόν ABDP 25 τὸ μὴ—ποιεῖν om. B post τὸ prius add. δὲ a

δὲ ποιεῖν ἄλλο τοῦ οἷου τε ποιεῖν· ἔσται ἄρα τὸ οἷόν τε πάσχειν οὐκ ὄν, καὶ ἔσται τὸ οἷόν τε πάσχειν ταὐτὸν τῷ ὄντι καὶ μὴ ὄντι, τῷ μὲν ὄντι, ὅτι ἔκειτο τὸ ὂν καὶ ἐν τούτῳ, τῷ δὲ μὴ ὄντι, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῷ οἵῳ τε ποιεῖν, ὃ ταὐτὸν ἦν τῷ ὄντι, ταὐτὸν ἔσται τῷ μὴ ὄντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ποιοῦν καὶ πάσχον ἔσται ὂν καὶ οὐκ ὄν· καθόσον μὲν γὰρ οἷόν τε ποιεῖν, ὂν αὐτὸ ἐρεῖ, καθόσον δὲ οἷόν τε πάσχειν, οὐκ ὄν· ἢ ἔμπαλιν· οὐδὲν γὰρ διαφέρει.

p. 146ª33 Ἔτι καὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν διαφορῶν.

Ἔτι δεῖ, φησίν, ἀντὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τοῖς ὅροις κειμένων, εἴτε γένη εἰσὶ ταῦτα εἴτε διαφοραί, λαμβάνειν τοὺς ὅρους αὐτῶν καὶ σκοπεῖν εἰ διαφωνοῦσιν. οἷον φυτόν ἐστι ζῷον ἐρριζωμένον ἐν τῇ γῇ· ἐπεὶ οὖν ληφθέντος τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ζῴου, ὃ ὡς γένος κεῖται ἐν τῷ ὅρῳ τοῦ φυτοῦ (ἔστι δ' οὗτος τὸ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική), διαφωνία ἔσται τούτου πρὸς τὸ φυτόν (οὐ γάρ ἐστιν αἰσθητικὸν τὸ φυτόν), οὐκ εἴη ἂν καλῶς ἀποδεδομένος ὁ τοῦ φυτοῦ ὁρισμός, τὸ ζῷον ἐρριζωμένον ἐν γῇ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν.

p. 146ª36 Ἐὰν δ' ᾖ πρός τι.

Τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ' αὑτά ἐστιν, ὡς ἐπιστήμη, αἴσθησις, διπλάσιον· καθ' αὑτὰ γὰρ ἀποδίδονται, ἐπιστήμη μὲν πρὸς ἐπιστητόν, αἴσθησις δὲ πρὸς αἰσθητόν, καὶ ὁμοίως διπλάσιον πρὸς ἥμισυ. τὰ δὲ καθ' αὑτὰ μὲν οὐκ ἔστι πρός τι κατὰ δὲ τὸ γένος, ὡς γεωμετρία, γραμματική· ταῦτα γὰρ κατὰ τὸ γένος, τὴν ἐπιστήμην, πρός τί ἐστι, καθ' αὑτὰ δὲ ποιότητές, ὡς ἐν Κατηγορίαις δέδεικται. ἂν δὴ ὁριζόμενός

---

1 ἄλλος B οἷου a: οἷόν ABDP ἔσται ἄρα τὸ οἷόν τε πάσχειν ABDP: ἀλλὰ τὸ οἷόν τε ποιεῖν ὄν· τὸ ἄρα οἷόν τε πάσχειν οὐκ ὄν· ἔσται ἄρα τὸ αὐτὸ καὶ ὂν καὶ οὐκ ὄν· τὸ γὰρ οἷόν τε πάσχειν a οὐκ ὄν — 2 πάσχειν om. A: ἔσται a 2 τῷ prius] καὶ a post alterum καὶ add. τῶ AP μὲν] μὴ A 3 ὅτι alterum om. BP τὸ alterum om. D: ἔκειτο A τῶ alterum AD: τὸ aBP 4 οἵῳ scripsi: οἷόν libri ἦν] ὂν D 5 ποιοῦν — πάσχον scripsi: ποιεῖν — πάσχειν libri post ἔσται add. ἄρα (illatum e vs. 1) ABDP 6 ante ποιεῖν add. αὐτὸ D ποιεῖ B δὲ] τε A 8 — 16 aN: οὕτως ἂν δεικνύοιτο (ἂν δεικν. οὕτως A et om. ἂν D) ὁ τοῦ φυτοῦ λόγος ὅτι οὐκ ἔστιν ὅρος ὁ λέγων αὐτὸ (αὐτὸν A) ζῷον ἐρριζωμένον (corr. ex ὁριζόμενον P²)· ληφθείς γὰρ (γὰρ om. B) ὁ τοῦ ζῴου ὅρος (λόγος P), ὅτι (οὐκ add. A) ἔστιν αἰσθητικόν, δείξει ὅτι μή ἐστι τοῦ φυτοῦ ὁ ἀποδεδομένος (ἀποδιδόμενος AD) λόγος· οὐ γὰρ (ἐστιν add. D) αἰσθητικὸν τὸ φυτόν ABDP 17 lemma a: om. ABDP 18 αὐτά aA, Bpr.: αὐτό Bcorr., DP ἐστιν ὡς aP: om. ABD 19 διπλάσιον aAD: δίπουν διπλάσιον B: δίπουν P καθ' αὑτὰ — 20 ἥμισυ a: om. ABDP 20 τὰ δὲ — 21 κατὰ δὲ B: τὰ δὲ κατὰ ADP: τὰ δὲ οὐ καθ' ἑαυτὰ ἀλλὰ κατὰ a 21 post γένος add. ἔστιν B 21. 22 γραμματικῆς P 22 κατὰ τὸ γένος B: διὰ aADP πρός τί ἐστι (εἰσὶ AP) ABDP: γένος οὖσαν αὐτῶν εἰσὶ πρός τι καὶ οὐ καθ' αὑτά a 22. 23 καθ' ἑαυτὰ γὰρ ποιότητές εἰσιν a 23 ὡς — δέδεικται om. P post ἐν add. ταῖς a Κατηγορίαις] c. 8

τίς τι τῶν πρός τι μὴ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδιδῷ πρὸς ὃ λέγεται ἢ αὐτὸ τοῦτο ⟨, εἰ⟩ εἴη καθ' αὑτὸ τῶν πρός τι, ἢ κατὰ τὸ γένος, εἰ κατὰ τοῦτο εἴη τῶν πρός τι, οὐκ ἂν εἴη ὁρισμός· οὐ γὰρ τὴν οὐσίαν δηλοῖ τοῦ ὁριστοῦ. οἷον εἴ τις ἀποδοίη τῆς ἐπιστήμης ὁρισμὸν λέγων 'ἐπιστήμη ἐστὶν ὑπόληψις ἀμετάπειστος', οὐ καλῶς ἀπέδωκε τὸν ὅρον· οὔτε γὰρ ὡς καθ' αὑτὸ πρός τι ὡρίσατο τὴν ἐπιστήμην οὔτε κατὰ τὸ γένος, ἤγουν τὴν ὑπόληψιν, ὃ ἔλαβεν ἐν τῷ ὅρῳ· εἰ γὰρ ἀπεδίδοτο ἡ ὑπόληψις πρὸς ὑπολητπτόν, εἶχεν ἂν ὁ ὅρος καλῶς. ὁμοίως καὶ εἴ τις εἴποι 'βούλησίς ἐστιν ὄρεξις ἄλυπος', οὐκ ἀπέδωκε καλῶς τὸν ὁρισμόν· οὔτε γὰρ πρὸς ὃ λέγεται τὸ πρᾶγμα, ἤγουν ἡ βούλησις, οὔτε πρὸς ὃ λέγεται τὸ γένος, τὴν ἐν τῷ ὅρῳ ἀπόδοσιν ἐποιήσατο. εἰ δέ τις εἴποι 'βούλησίς ἐστιν ὄρεξις βουλητοῦ ἢ ὄρεξις ὀρεκτοῦ', καλῶς ἔσται ἀποδεδωκὼς τὸν ὅρον τῆς βουλήσεως· ἡ γὰρ οὐσία τῶν πρός τι τοῦτό ἐστι τὸ πρὸς ἕτερον λέγεσθαι, ἐπεὶ τὸ εἶναι καὶ ἡ οὐσία τῶν πρός τί ἐστιν ἐν τῷ ἕκαστον πρός τί πως ἔχειν ἢ πρὸς ἕτερον λέγεσθαι. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν 'ὄρεξις ὀρεκτοῦ' εἶπεν ὄρεξις ἀγαθοῦ, ἐπεὶ καθολικώτερόν ἐστι τὸ ὀρεκτὸν τοῦ ἀγαθοῦ· πᾶν γὰρ ἀγαθὸν ὀρεκτόν, οὐ πᾶν δὲ ὀρεκτὸν ἀγαθόν· τῷ γὰρ κλέπτῃ ὀρεκτὸν μέν ἐστι τὸ κλέπτειν, οὐκ ἀγαθὸν δέ.

p. 146ᵇ6 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὴν γραμματικὴν ὡρίσατο ἐπιστήμην γραμμάτων.

Ὃ οὕτως ὁριζόμενος οὐχ ὁρίζεται αὐτήν, ἐπειδὴ οὐκ ἀποδέδοται ἐν τῷ ὅρῳ πρὸς ὃ ἡ ἐπιστήμη τὸ εἶναι ἔχει· ἔστι δὲ τὸ ἐπιστητόν· οὐκ ἔστι δὲ ταὐτὸν τὸ γραμμάτων τῷ 'ἐπιστητοῦ'. διὸ ἔδει ἐν τῷ ὅρῳ κεῖσθαι 'ἐπιστητοῦ'· | αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ γραμματικὴ οὐ λέγεται πρός τι, οὐδέ ἐστιν 226 αὐτῆς τὸ εἶναι τὸ γραμμάτων εἶναι. διὸ τοῦτο μὲν οὐκ ἔδει ἐν τῷ λόγῳ εἰπεῖν· ἐπεὶ δὲ κατὰ γένος ἐστὶ πρός τι, πρὸς ὃ τὸ γένος αὐτῆς λέγεται, τοῦτο ἔδει ἀποδιδόναι. ἔδει γὰρ ἢ πρὸς ὃ αὐτὸ λέγεται ἢ πρὸς ὃ τὸ γένος· ὃ ἡ δὲ γραμματικὴ οὔτε πρός τί ἐστι καθ' αὑτὴν οὔτε γραμμάτων ἐστὶν ἐπιστήμη, ἀλλὰ τοῦ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν. τὸ δ' ἔδει γὰρ ἢ πρὸς

---

1 τις om. A post τις add. φησί a μὴ — 2 πρός τι om. B ἢ ex Arist. scripsi: εἰ libri 2 εἰ prius addidi εἰ (ἢ A) κατὰ — 3 ὁρισμός ABDP: οὐκ ἀποδίδωσι καλῶς τὸν ὁρισμόν a 4 post ὁριστοῦ add. ῥητῶς D οἷον — 18 aN: om. ABDP 19 post δέ add. φησι a εἰ om. AP 21 οὕτως ὁριζόμενος a: οὕτως ὁρίζων ADP: γραμματικὴν ὁρίζων ἐπιστήμην γραμμάτων B οὐχ ABDP: οὐ καλῶς a ἐπεὶ a ἀποδέδωκεν a 22 δ a: ἃ ABDP ἡ om. D ἔστι δὲ] ἤγουν a fort. οὐκ ἔστι γὰρ 23 τὸ] τῷ P ἐπιστητοῦ — γραμμάτων a τῷ prius aD, Bcorr.: τοῦ A: τὸ P, Bpr. ἐπιστητοῦ aA: ἐπιστητῷ BD: ἐπιστητὸν P 24 ἐπιστητοῦ aA: ἐπιστητὸν BD: τὸ ἐπιστητὸν P post ἐπιστητοῦ add. καὶ οὐ γραμμάτων a αὐτὴ aB: αὕτη ADP 25 τὸ alterum a: τῶν ABDP εἶναι alterum om. BD διὰ τοῦτο μὲν οὖν οὐκ a post λόγῳ add. τὸ γραμμάτων a εἰπεῖν a: ζητεῖν ABP: om. D 26 post κατὰ add. τὸ ABP δ om. P 27 ἀποδιδόναι ADP: ἀποδίδοσθαι B: ἀποδίδοσθαι. τὸ γένος δὴ ἀποδιδοὺς, ἤγουν τὸ ἐπιστήμη, ἔδει ἐπιστητοῦ εἰπεῖν a 28 ἐστὶν om. D 29 post γράφειν add. ὥστε οὐ καλῶς ἀπέδωκε τὸν ὁρισμὸν τῆς γραμματικῆς a δ' ἔδει scripsi cf. vs. 27: δὲ δεῖ libri ἢ D Arist.: om. aABP

δ αὐτὸ λέγεται ἢ πρὸς δ τὸ γένος ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδίδοσθαι εἴη ἂν εἰρημένον, ὅτι τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ' αὑτά ἐστι πρός τι, πρὸς ἃ δεῖ ἀποδίδοσθαι· ὁ γὰρ λέγων τὴν ἐπιστήμην ὑπόληψιν ἐπιστητῶν οὐ πρὸς δ ἡ ὑπόληψις λέγεται, δ γένος ἔλαβε τῆς ἐπιστήμης, ἐν τῷ ὅρῳ τέθεικεν, ἀλλὰ πρὸς δ ἡ ἐπιστήμη· καθ' αὑτὴν γὰρ ἡ ἐπιστήμη πρός τι. ὁ δὲ τὴν γραμματικὴν λέγων ἐπιστήμην ἐπιστητῶν τοιούτων, πρὸς δ τὸ γένος λέγεται τοῦ ὁριζομένου, τοῦτο ἔλαβεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὁριστόν, ἡ γραμματική, κατὰ τὸ γένος πρός τι.

p. 146b9 Ἢ εἰ πρός τι εἰρημένον μὴ πρὸς τὸ τέλος.

Οὐδὲ τούτους φησὶν ὁρίζεσθαι, ὅσοι τοῦ ὁριστοῦ πρός τι ὄντος καὶ λεγομένου πρὸς δύο, ὧν τὸ ἕτερον ἐπὶ τὸ ἕτερον τὴν ἀναφορὰν ἔχει, καὶ ἔστι τὸ μὲν ὡς τέλος τὸ δὲ ὡς πρὸς τὸ τέλος, μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀλλὰ πρός τι τῶν πρὸς τὸ τέλος ἀποδιδόασι· δεῖ γὰρ ἀεὶ πρὸς τὸ βέλτιστον τῶν πρὸς ἃ λέγεται ἀποδιδόναι (ἕκαστον γὰρ κατὰ τὸ βέλτιστον τῶν ἐν αὐτῷ μάλιστά ἐστιν) ἢ πρὸς τὸ ἔσχατον. οἷον εἴ τις εἴποι ὅτι ἐπιθυμία ἐστὶν ὄρεξις ἡδέος, οὐ καλῶς ὡρίσατο· οὐ γὰρ τὸ ἡδὺ τέλος τῆς ἐπιθυμίας ἀλλά τι τῶν πρὸς τὸ τέλος· τέλος γὰρ τῆς ἐπιθυμίας ἡ ἡδονή· διὰ γὰρ ταύτην καὶ τὸ ἡδὺ αἱρούμεθα. ἔδει οὖν εἰπεῖν ὅτι ἐπιθυμία ἐστὶν ὄρεξις ἡδονῆς· αὕτη γὰρ τέλος.

p. 146b13 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἰ γένεσις.

Σκοπεῖν δὲ δεῖ, φησί, καὶ εἰ γένεσίς ἐστιν ἢ ἐνέργεια ἢ κίνησις πρὸς δ ἀπεδόθη ὁ ὁρισμός· οὔτε γὰρ ἡ γένεσις ἢ ἡ ἐνέργεια ἢ ἡ κίνησις τέλη εἰσί, διότι ἡ μὲν γίνεται, ἡ δὲ ἐνεργεῖται, ἡ δὲ κινεῖται, οὐδὲν δὲ τούτων τέλος ἐστίν. οἷον εἴ τις εἴποι ὅτι λευκόν ἐστι σῶμα πρὸς λεύκανσιν κινούμενον· ἐπειδὴ γὰρ κινεῖται καὶ οὔπω εἰς πέρας κατήντησε καὶ ἤδη λευκὸν γέγονεν, οὐ καλῶς ἀπεδόθη ὁ ὁρισμός, ἐπεὶ οὐ τὰ τέλος ἔλαβεν. ἢ πάλιν λευκόν ἐστι χρῶμα ἀπὸ μελανίας ἀφιστάμενον· καὶ οὗτος γὰρ ὁ ὁρισμὸς οὐκ ἔχει καλῶς· οὐ γὰρ ἡ ἀπὸ μελανίας ἀπόστασις τὸ πέρας ἐδήλωσεν. ὁμοίως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, γενέσεως καὶ ἐνεργείας· τὸ γὰρ γεγενῆσθαι καὶ ἐνηργηκέναι τέλη μᾶλλόν εἰσιν ἢ τὸ γίνεσθαι καὶ

---

1 δ alterum D(Ccuqf): δ ποτε Arist.: om. aABP διορισμῷ Arist. (sed ὁρισμῷ ACPcuq) ἀποδεδόσθαι AD 3 ante ἐπιστητῶν add. τῶν aB 4 λέγει a post δ alterum add. γὰρ D 5 post γὰρ add. ἐστιν B 6 ἐπιστητοῦ A τοιούτων scripsi: τοιοῦτον ABDP: om. a post δ add. ἐστι P 7 τούτου A 8 τὸ om. aB 9 lemma a: om. ABDP 11 ἐπὶ τὸ ἕτερον om. B ἔχει om. A 12 ὡς prius om. a ὡς πρὸς τὸ τέλος aAD: ὡς τούτου χάριν BP ante μὴ add. καὶ D 13 post τῶν add. ὡς D ἀποδιδόασι a: ἀποδοῦναι A: ἀποδίδωσι BP: ἀποδιδόναι D 14 τῶν] τὴν P ἃ scripsi: δ libri ἀποδιδόναι ABP: ἀποδίδοσθαι a: ἀποδίδωσι D post γὰρ add. τούτων aA 15 οἷον — p. 466,4 aN 19 αὕτη γὰρ in ras. N 22 ἡ tertium a: om. N 25 an κατήντηκε? 30 ἐνηργηκέναι ex Arist. scripsi: ἐνεργηθῆναι aN

ἐνεργεῖν. ἐπὶ τούτοις κομίζει ἔνστασιν πρὸς τὸν τόπον καὶ δείκνυσι μὴ ἀληθῆ ὄντα ἐπὶ πάντων· φησὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἤδεσθαι τοὺς πλείστους τὸ ἐνεργεῖν μᾶλλον βούλεσθαι ἢ τὸ ἐνηργηκέναι, τουτέστι τὸ πεπαῦσθαι, ὥστε ἐπὶ τούτου τὸ ἐνεργεῖν μᾶλλον εἴη ἂν τέλος, οὐ τὸ ἐνηργηκέναι.

5 p. 146b20 Πάλιν ἐπ' ἐνίων εἰ μὴ διώρικεν.

Ἐπεὶ γίνονταί τινες ἁμαρτίαι ἐν τοῖς ὁρισμοῖς καὶ παρ' ἔλλειψιν, νῦν παραδίδωσι τόπον, πῶς φωρᾶν τοὺς οὕτως ἁμαρτάνοντας δυνησόμεθα. ἐπεὶ γὰρ ἔνια τῶν ὄντων τοιαῦτά ἐστιν οὐ τῷ ἁπλῶς ἔν τινι εἶναι ἀλλὰ τῷ ἐν ποσότητι ἢ ποιότητι ἢ τόπῳ ἤ τινι τοιαύτῃ διαφορᾷ, ὁ τῶν μετὰ τοιαύτης 10 διαφορᾶς ὄντων τι χωρὶς τῆς διαφορᾶς ὁριζόμενος οὐχ ὁρίζεται. οἷον εἰ εἴποι τις 'φιλότιμός ἐστιν ὁ τιμῆς ὀρεγόμενος', μὴ προσθεὶς ποίας, οἷον παρὰ βασιλέως ἢ παρὰ μεγιστάνων, μηδὲ πόσης, οἷον μείζονος ἢ τῆς τυχούσης, μηδὲ ποῦ, οἷον ἐν βουλευτηρίῳ ἢ ἐν ἀγορᾷ, μηδ' ἄλλην τῶν τοιούτων διαφορῶν, οὐκ ἀποδίδωσι τὸν ὁρισμὸν ἐντελῆ. καὶ ἐπὶ τούτῳ 15 τίθησι καὶ ἕτερα παραδείγματα, ἅπερ ὡς σαφῆ καταλείπομεν. πῶς δέ ἐστιν ὁ τῆς νυκτὸς ὁρισμός, ὁ λέγων ὅτι νύξ ἐστι σκιὰ γῆς, ἐλλιπής; ὅτι καὶ σκιᾶς γινομένης ὑπὸ δένδρου ἢ ὄρους μεγίστου νὺξ οὐκ ἔστιν, ὅτι μὴ ἡ τυχοῦσα καὶ ὡς ἔτυχε γινομένη σκιὰ γῆς νύξ ἐστιν ἀλλ' ἡ γινομένη παρὰ τὴν τοῦ ἡλίου αἰτίαν, τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ ὑπὸ γῆν, ὡς πρὸς τού- 20 τους παρ' οἷς ἐστιν ἡ νύξ, ἡμισφαιρίῳ. ἔδει δὴ προσκεῖσθαι τῷ ὅρῳ 'τοῦ ἡλίου διαμετροῦντος τῇ σκιᾷ'. καὶ ὁ τοῦ σεισμοῦ δὲ | ὅρος ὡσαύτως· 227 ἔδει γὰρ προσκεῖσθαι τὸ 'ἐκ πνεύματος βιαίου ἐνσχεθέντος τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς καὶ ζητοῦντος διέξοδον'· πολλάκις γάρ τινων ὀρυσσόντων γῆν καὶ τὴν δίκελλαν σφοδρότερον καθιέντων διὰ τὸ ἐντετυχηκέναι σκληροτέρᾳ γῇ 25 ἢ λίθου βαρέος ἀπὸ ὕψους πεσόντος κλόνος τις βραχύτατος τῶν περὶ αὐτὰ γίνεται. τῷ δὲ τῆς νεφέλης ὁρισμῷ, ὅτι πύκνωσις ἀέρος, ἔδει προσκεῖ- σθαι τὸ τοιάδε, ἤγουν σφοδρά. τῷ δὲ ὁρισμῷ τοῦ πνεύματος, ὅτι κίνησις ἀέρος, τὸ ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. διὰ τοῦτο δεῖ, φησίν, ὁρᾶν τὸν ὁρισμόν, [καὶ] εἴ τι παραλέλειπται ἐν αὐτῷ, εἶτα

---

1 ἐνεργεῖν ex Arist. scripsi: ἐνεργεῖσθαι aN 3 et 4 ἐνεργηκέναι a 5 lemma a: om. ABDP 6 post ἐπεὶ add. δὲ D ἁμαρτίαι post ὁρισμοῖς collocat D: ἁμαρτίαις B ἐν om. B τῶ ὁρισμῶ a κατ' a 6. 7 παραδίδωσι νῦν B 7 ante τόπον add. τὸν P 8 εἰσιν a τῷ prius aDP: τὸ AB τισιν aB ἀλλὰ τῷ D: ἀλλὰ τὸ ABP: ἀλλ' ἢ a 9 ποιότητι ἢ ποσότητι D ante ποιότητι add. ἐν B τοιου (post τινι) A 10 οὐχ] ἁμαρτάνει· οὐ γὰρ a οἷον — οὐκ ἔστιν (17) aN: om. ABDP 11 οἷον scripsi: ἤγουν N: om. a 13 ἀγορᾷ scripsi: ἀγρῷ aN 17 ante ὅτι add. lemma (εἰς τὸ ῥητόν D) ἢ πάλιν ὡς ὁρίζονται τὴν νύκτα σκιὰν γῆς ABDP ὅτι — ἡμισφαιρίῳ (20) Suidas sub v. νύξ μὴ ἡ scripsi: inv. ord. libri: οὐχ ἡ Suid. 19 τοῦ ἡλίου] τούτου P τὸ εἶναι αὐτὴν P ἐν τῶ superscr. D ὑπὸ τὴν γῆν D: ὑπάγειν B ὡς om. B 20 ἡμισφαίριον BP post ἡμισφαιρίῳ add. ὥσπερ οὐχ ὁ ὑφ' ὁποιασοῦν ἡδονῆς κρατούμενος ἀκρατής, ἀλλ' ὁ ὑπό τινος Suid. 20 ἔδει — p. 467,4 aN: om. ABDP δὴ a: δὲ N (16 ὅτι καὶ — ἡμισφαιρίῳ om.) 23 γῆν — 24 σφοδρότερον in ras. N 29 καὶ delevi

ἐπιχειρεῖν ἀπὸ τοῦ ἐνδεοῦς. οὐδὲ γὰρ ὁπωσοῦν κινηθείσης τῆς γῆς οὐδὲ μικροῦ μορίου τῆς γῆς κινηθέντος σεισμὸς ἔσται· δεῖ οὖν προσθεῖναι τὸ πόσης, ἤγουν ὅλης ἢ ἀξιολογωτάτου μέρους τινός. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

p. 146b36 Ἔτι ἐπὶ τῶν ὀρέξεων.

Ὁ τόπος κοινός ἐστι παντὸς οὗ ἐν τῷ ὁρισμῷ ὡς γένος ἡ ὄρεξις παραλαμβάνεται· γένος δὲ ἡ ὄρεξις καὶ βουλήσεως καὶ ἐπιθυμίας καὶ θυμοῦ. λέγει δὲ τοὺς ἐν τοῖς τούτων λόγοις τῇ ὀρέξει τοῦ τινὸς μὴ προστιθέντας τὸ φαινόμενον μὴ ὀρίζεσθαι. προσέθηκε δὲ τὸ καὶ ἐφ' ὅσων ἄλλων ἁρμόττει, ἐπεὶ τὸ φαίνεσθαι καὶ ἄλλοις τισὶ προστίθεται, οὐ μόνον ταῖς ὀρέξεσι· τὸν γοῦν σοφιστικὸν συλλογισμὸν λέγομεν εἶναι τὸν ἐκ φαινομένων ἐνδόξων. εἰ οὖν τις εἴποι, φησίν, ὅτι βούλησίς ἐστιν ὄρεξις ἀγαθοῦ ἢ ἐπιθυμία ὄρεξις ἡδέος, μὴ προσθεὶς τὸ φαινομένου ἀγαθοῦ ἢ τὸ φαινομένου ἡδέος, οὐ καλῶς ὡρίσατο, διότι οὐ πᾶν ὀρεκτὸν ἀγαθὸν ἢ ἡδύ ἐστιν· ἐπεὶ τῷ κλέπτῃ ὀρεκτὸν μέν ἐστι τὸ κλέπτειν, οὐκ ἀγαθὸν δέ. πολλάκις γάρ, φησί, λανθάνει τοὺς ὀρεγομένους καὶ δοκεῖ αὐτοῖς ἀγαθὸν εἶναι ἐκεῖνο οὗ ὀρέγονται, οὐκ ἔστι δὲ ἀγαθόν· ὁμοίως οὐδὲ ἡδύ· ὥστε οὐκ ἐξ ἀνάγκης πᾶν τὸ ὀρεκτὸν ἀγαθὸν ἢ ἡδὺ ἁπλῶς λέγεται, ἀλλὰ φαινόμενον.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα προσέθηκε τὸ δεῖν πάλιν τοὺς τῇ ὀρέξει προστιθέντας τὸ φαίνεσθαι ἐν τοῖς τῶν προειρημένων ὅροις ἐλέγχειν ὡς οὐ καλῶς ὁρισαμένους, ἄγοντας ἐπὶ τὰς ἰδέας καὶ μεταφέροντας ἐπ' ἐκείνας τοὺς ἀποδιδομένους λόγους. ἡ γὰρ ἰδέα πρὸς ἰδέαν λέγεται· οὐχ οἷόν τε δὲ τὸ αὐτοαγαθὸν φαινόμενον εἶναι ἀγαθόν· οὐδὲν γὰρ ἐν τῇ ἰδέᾳ φαινόμενον.

p. 147a12 Ἔτι ἐὰν μὲν ᾖ τῆς ἕξεως ὁρισμός.

Ὁ τόπος ἀπὸ τῶν συστοίχων ἐστὶ καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων. ἐπεὶ

---

3 δὲ a: δὴ N ἐπὶ N: ἀπὸ a 5 lemma a: om. ABDP 6 post τόπος add. οὗτος a 7. 8 καὶ θυμοῦ om. P 8 δὲ ABDP: οὖν a: fort. δὴ τῶ— λόγω A τούτων] ων corr. D 9 τὸ καὶ ADP: inv. ord. a: καὶ τὸ καὶ B 11 συλλογὴν A εἶναι λέγομεν B τῶν ἐκ A 12 εἰ — 19 aN 15. 16 τὸ κλέπτειν scripsi: τῷ κλέπτειν a: τῶ κλέπτη N 19 an φαινόμενον ⟨μόνον⟩ ex Arist.? 20 ταῦτ' εἰπὼν aA 21 προκειμένων a ὅροις AD: ὅρων P: λόγοις aB ἐλέγχειν scripsi: ἐλέγχεσθαι libri ὡς om. A οὐ BDP: μὴ aA 22 ὁριζομένους a ante καὶ add. ἢ aP 23 ἀποδεδομένους ABP post λόγους add. εἴπερ δηλονότι ἐκεῖνοι οἱ οὕτως ὁριζόμενοι τίθενται τὰς ἰδέας a ἡ γὰρ] ἐπεὶ γὰρ ἡ a δὲ om. a post δὲ add. εἶναι BDP 24 τὸ αὐτοαγαθὸν scripsi: τὸ αὐτὸ ἀγαθὸν aABP: τὸ αὐτὸ πρῶτον ἀγαθὸν D ante φαινόμενον prius add. καὶ a εἶναι φαινόμενον A οὐδὲν — φαινόμενον om. A 25 lemma a: om. ABDP ἕξεως Arist.: ὀρέξεως a 26 post τόπος add. οὗτος a στοίχων P ἐστὶ BP: ἢ aA: om. D post ἐναντίων add. ἐπιχειρεῖν ὑποτίθησιν a ἐπειδὴ a

γὰρ τὰ μὲν σύστοιχα ἀλλήλοις ὄντα ὁμοίως ἔχει, τὰ δὲ ἐναντία ἐναντίως, δεῖν φησιν ἀποδοθέντος ὁρισμοῦ τινος μεταφέρειν τὸν ἀποδοθέντα ὁρισμὸν ἐπὶ τὰ σύστοιχα, δηλονότι ἁρμόζοντα κατὰ τὴν λέξιν ἑκάστῳ αὐτῶν οἰκείως τὸν ἀποδοθέντα ὁρισμόν, κἂν ἐπί τινος διαφωνῇ, ἀνασκευάζειν τὸν ὁρισμὸν ὡς μὴ ὄντα ἐκείνου οὗ ἀπεδόθη. ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις, φησίν, ὁρισμοῖς τρόπον τινὰ πλείω ἑνὸς συμβαίνει τὸν ὁριζόμενον ὁρίζεσθαι· καὶ γὰρ τὰ σύστοιχα καὶ τὰ ἐναντία καὶ τὰ τοῖς συστοίχοις ἐναντία καὶ τὰ τοῖς ἐναντίοις σύστοιχα· ὥστ', εἰ ἐφ' ἑνὸς διαφωνεῖ, ἀνασκευάζοιτο ἂν ὁ ἀποδιδόμενος λόγος. διὸ σκοπεῖν φησι δεῖν ἐπὶ τούτων στοιχείοις καὶ τόποις χρώμενον πρὸς τὴν τῶν εἰρημένων δεῖξιν τοῖς ἐκ τῶν ἐναντίων καὶ τοῖς ἐκ τῶν συστοίχων, τοῖς μὲν ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅτι, εἰ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, τοῖς δὲ ἐκ τῶν συστοίχων, ὅτι, ὡς ἂν ἐφ' ἑνὸς ἔχῃ τῶν συστοίχων, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

p. 147a23 Ἔτι ἐπὶ τῶν πρός τι.

Δεῖν φησιν ἐπὶ τῶν πρός τι σκοπεῖν, εἰ πρὸς δ γένος τὸ γένος ἀποδίδοται, καὶ τὸ εἶδος πρὸς τὸ εἶδος. οἷον ἐπεὶ γένος μὲν ἡ ὑπόληψις, εἶδος δὲ αὐτῆς ἡ τις ὑπόληψις, καὶ πάλιν γένος μὲν τὸ ὑποληπτόν, εἶδος δὲ τὸ τὶ ὑποληπτόν, φανερὸν ὅτι, εἰ τὸ γένος, ἡ ὑπόληψις, πρὸς εἶδος τὸ ὑποληπτὸν ἀποδίδοται, καὶ ἡ τις ὑπόληψις εἶδος οὖσα πρὸς εἶδος τὸ τὶ ὑποληπτὸν ἀποδοθήσεται· εἰ δὲ μὴ ἐκεῖνο πρὸς ἐκεῖνο, οὐδὲ τοῦτο πρὸς τοῦτο. ὁμοίως, φησί, καὶ εἰ τὸ πολλαπλάσιον πρὸς τὸ πολλοστημόριον, καὶ τὸ τὶ πολλαπλάσιον πρὸς τὸ τὶ πολλοστημόριον· γένη γὰρ τὸ πολλαπλάσιον καὶ τὸ πολλοστημόριον, καὶ εἴδη τὸ τὶ πολλαπλάσιον καὶ τὸ τὶ πολλοστημόριον.

p. 147a29 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ τοῦ ἀντικειμένου.

Δεῖν φησιν εἰδέναι, ὅτι εἰ μὴ καταλλήλως τὰ τῶν πρός τι γένη καὶ εἴδη

---

1 μὲν γὰρ τὰ P στοῖχα P¹, corr. P², itemque vv. 3, 7 ὄντα om. a ἐναντίως om. A 2 τινος ὁρισμοῦ aA μεταφέρει a 3 ἐπὶ—ὁρισμόν (4) om. D δῆλον οὖν ὅτι B ἑκάστῳ aA: ἑκάστου BP 5 ante ὁρισμὸν add. ἀποδοθέντα D ἀποδέδοται a γὰρ scripsi: δὲ libri 7 τὰ σύστοιχα ABDP: ὁ τὰ σύστοιχα ὁριζόμενος a καὶ τὰ ἐναντία ABDP: om. a 7. 8 καὶ τὰ τοῖς συστοίχοις ἐναντία a: om. ABDP 8 post σύστοιχα add. κατὰ τὸ σιωπώμενον ὁρίζεται a ὥστε—9 λόγος om. a ἐπί τινος B 9 ἀποδεδομένος B διὸ—τούτων a: om. ABDP 10 καὶ ABDP: ἤγουν a τρόποις BP χρώμενον, sed ante στοιχείοις, a: χρώμενος ABDP πρὸς—δεῖξιν om. a 10 et 11 τὰ ἐκ P 11 τοῖς ἐκ om. a Arist. post συστοίχων add. λαμβανομένοις a 12 τὸ ἐναντίον alterum DP: τῷ ἐναντίῳ AB: τὸ ἐναντίῳ a τῷ ἐναντίῳ alterum DP: τὸ ἐναντίον aAB δὲ om. B 13 ὡς ἔχει ἐφ' ἑνὸς a ἔχει A τῶν συστοίχων om. P post οὕτως add. δὲ A 14—24 aN 15 post δεῖν add. οὖν a 25 lemma a: om. ABDP 26 post καταλλήλως add. ἀλλήλων D τὰ BDP: τοῦ A: om. a τῶν AB: τοῖς aDP γένη καὶ εἴδη BDP: γένους καὶ εἴδους A: τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος a

τις ὁρί[σαιτο, ἡμάρτηκε. διὸ δεῖν φησιν ἐπισκοπεῖν εἰ ὁ ἀντικείμενος 228
τῷ ἀποδεδομένῳ λόγος τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ ἐστιν ὁρισμός. ἀντικείμενα
δὲ νῦν τὰ πρός τι καλεῖ. καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ὡσαύτως· εἴρηκε
γὰρ ὅτι ὁ ἐναντίος τοῦ ἐναντίου λόγος ἔσται.

5 p. 147a33 Κατὰ μίαν τινὰ συμπλοκὴν τῶν ἐναντίων.

Ἐπεὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους τὰ ἐναντία λαμβάνεται ἐν ταῖς συμπλο- 5
καῖς, ἀξιοῖ ζητεῖν πάσας προχειριζόμενον, εἴ τις τῶν συμπλοκῶν τῶν
ποιουσῶν τὴν ἐναντίωσιν ἁρμόζει τῷ ἐναντίῳ τούτου οὗ ὁ ὁρισμὸς ἀποδέ-
δοται. ἡ δὲ συμπλοκὴ τῶν ἐναντίων ὅτι πλεοναχῶς λέγεται, ἐδείχθη ἐν
10 τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς παρούσης πραγματείας· "τῷ γὰρ τοὺς φίλους εὖ
ποιεῖν ἐναντίον καὶ τὸ τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν καὶ τὸ τοὺς ἐχθροὺς εὖ". 10
δεῖ οὖν, φησί, τὸν ἐναντίον λόγον τῷ ἀποδοθέντι ὁρισμῷ [τοῦ ἐναντίου]
ἐφαρμόζειν τῷ ἐναντίῳ τοῦ ὁριστοῦ καθ' ὁποιανοῦν συμπλοκήν.

p. 147a34 ⟨Οἷον εἰ ὠφέλιμον τὸ ποιητικὸν ἀγαθοῦ.⟩

15 Ὅτι τῷ τοῦ ἀγαθοῦ ποιητικῷ ἐναντίον ἢ τὸ ποιητικὸν κακοῦ ἢ 15
τὸ φθαρτικὸν ἀγαθοῦ. τοῦτο μὲν οὖν ὡς παράδειγμα κεῖται τοῦ μὴ
μίαν εἶναι τὴν τῶν ἐναντίων συμπλοκήν. τοῦ δὲ τόπου παράδειγμα τίθησι
τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ, λέγων 'εἰ τὸ διπλάσιον τῷ ἡμίσει ἀντίκειται,
καὶ ὁ τοῦ διπλασίου λόγος τῷ τοῦ ἡμίσεος ἀντικείσεται λόγῳ'. ἔστι δὲ 15
20 διπλασίου μὲν λόγος τὸ ἐν ἴσῳ ὑπερέχειν, ἡμίσεος δὲ τὸ ἐν ἴσῳ
ὑπερέχεσθαι· καὶ φανερὸν ὅτι καὶ οἱ λόγοι ἀντίκεινται. ὡσαύτως δέ,
φησί, καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν τῶν ὑστέρων ἐναντίων
τῷ ἐξ ἀρχῆς ῥηθέντι ἐναντίον, οὐδ' ὁ ἐξ ἀρχῆς ἀποδοθεὶς λόγος εἴη
ἂν καλῶς ἀποδεδομένος.

---

1 ὡρίσατο B διό a: om. ABDP δεῖ σκοπεῖν, omisso φησιν, a εἰ om. A: ante 2 τοῦ ἀντικειμένου collocat a τὸν ἀντικείμενον a 2 λόγῳ aP αὐτῷ AD: ταυτοῦ BP: τῷ ὁριστῷ a 3 καὶ — ὡσαύτως a: om. ABDP post ἐναντίων add. δ' Arist. cf. vs. 21 4 ὁ om. A λόγος ἐστιν A: ἔσται λόγος B 5 lemma a: om. ABDP 6 λαμβάνονται P 7 πάσας] πάλιν A 7. 8 τῶν ποιουσῶν συμπλοκῶν D 8 ἁρμόζει BD: ἁρμόσει aA: ἁρμόττει P τῷ] τῶν a ἐναντίου B: compend. D ὁ om. B 9 πολλαχῶς aA ἐδείχθη post βιβλίῳ collocat D 10 ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ] c. 7 τῆς — πραγματείας a: om. ABDP τῷ aA(B): τὸ BDP Arist. p. 113a15 post γὰρ add. τὸ D 11 ἐναντίον post κακῶς ποιεῖν collocat P καὶ — ποιεῖν om. B 12 ἐναντίον aD: τῶν ἐναντίων AP: ἐναντίῳ B post ὁρισμῷ add. τῷ P τοῦ ἐναντίου delevi 13 ἐφαρμόζων B τοῦ ὁριστοῦ a: om. ABDP 14 lemma addidi 15—24 aN 20 ἐν utrumque om. Arist. (habet alterum CPc, utrumque u)

p. 147b4 Ἐπεὶ δ' ἔνια τῶν ἐναντίων στερήσει θατέρου λέγεται.

Ὅτι ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν ἐναντίων τὸ μὲν κατὰ στέρησιν λεγόμενον ἀναγκαῖον ὁρίζεσθαι διὰ θατέρου, τὸ δὲ λοιπὸν οὐκέτι ⟨δεῖ⟩ διὰ τοῦ κατὰ στέρησιν λεγομένου ὁρίζεσθαι. [συμβαίνει γὰρ τὸν οὕτως ὁριζόμενον αὐτῷ τῷ ὁριστῷ χρῆσθαι ἐν τῷ ὁρισμῷ. οἷον ἄνισον μὲν τὸ μὴ ἴσον ῥηθήσεται· οὐκέτι δὲ καὶ ἴσον τὸ μὴ ἄνισον. διό, φησί, προσεκτέον τὴν τῶν οὕτως ὁριζομένων ἁμαρτίαν, ἤγουν εἴ τις ὁρίσαιτο τὴν ἰσότητα μὴ ἀνισότητα εἶναι· οὐ γὰρ καλῶς ἀπέδωκε τὸν ὁρισμόν, τὸ καθ' ἕξιν λεγόμενον, ὅ ἐστι τὴν ἰσότητα, διὰ τοῦ κατὰ στέρησιν λεγομένου, τουτέστι τῆς μὴ ἀνισότητος, ὁρισάμενος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἔτι φησὶ τὸν οὕτως ὁριζόμενον, ἤγουν διὰ τοῦ κατὰ στέρησιν λεγομένου τὸ καθ' ἕξιν.] ἀναγκαῖον γὰρ τὸν οὕτως ὁριζόμενον αὐτῷ τῷ ὁριζομένῳ χρῆσθαι ἐν τῷ ὁρισμῷ. δῆλον δὲ τοῦτο, ἂν μεταληφθῇ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος λόγος· ἐπειδὴ γὰρ ἡ ἀνισότης στέρησις ἰσότητός ἐστιν, ἔσται ἰσότης τὸ ἐναντίον στερήσει ἰσότητος, ὥστε αὐτῷ ἂν εἴη κεχρημένος. ὅτι δὲ τοῦτο μοχθηρόν, πρόδηλον· ἔσται γὰρ αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ ὁριζόμενον· ἔτι τε ὅπερ ὡς ἄγνωστον ὁρίζεται, τούτῳ ἤδη γνωρίμῳ χρῆται.

Ἂν δὲ μηδέτερον τῶν ἐναντίων κατὰ στέρησιν λέγηται, δεῖ μηδέτερον αὐτῶν διὰ τοῦ ἑτέρου ὁρίζεσθαι. εἰ γὰρ τῶν οὕτω λεγομένων ἐναντίων τὸ ἕτερον διὰ τοῦ ἑτέρου ὁρίσαιτό τις, πάντως ὁμοίως καὶ τὸ ἕτερον διὰ τοῦ ἑτέρου ἀποδώσει· τί γὰρ μᾶλλον τὸ ἀγαθὸν διὰ τοῦ κακοῦ ἢ τὸ κακὸν διὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἀποδώσει; οὐ γάρ ἐστι διαφορὰ ὥσπερ ἐπὶ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων, ἀλλ' ἔστιν ὅμοιον τὸ ἀγαθὸν εἰπεῖν τὸ ἐναντίον κακῷ καὶ κακὸν τὸ ἐναντίον ἀγαθῷ·

---

1 στερήσει κτλ. om. a στερήσεων A θάτερον P¹ (corr. P²): καθ' ἑτέρου A 2 λέγονται AD(BP) 2 ὅτι ABDP: ἔτι a 3 λεγόμενον a Arist.: om. ABDP post λεγόμενον add. ἐναντίον Arist. (om. Cc) post θατέρου add. ἤγουν τοῦ κατὰ τὴν ἕξιν a 4 δεῖ ex Arist. cod. Ccqu addidi ὁρίζεσθαι ABDP(CPcqu): εὔλογον ὁρίζεσθαι a: om. Arist. 5 συμβαίνει — 12 ἕξιν aN (in quibus apparet duas eiusdem lemmatis interpretationes misceri): om. ABDP 13 γὰρ τὸν οὕτως ὁριζόμενον om. a, at cf. vs. 5 αὐτὸ A post ὁριζομένῳ add. ἤγουν τῷ ὁριστῷ a 13. 14 ἐν τῷ ὁρισμῷ om. a 14 δῆλον δὲ ἂν τοῦτο D: καὶ δῆλον ἐὰν a λόγος ἀντὶ ὀνόματος a 15 ἐπεὶ B post γὰρ add. φησιν a ἡ ἀνισότης στέρησις ἰσότητός ἐστιν (ἐ. ἰσ. P) aBP: στέρησιν ἰσότητος ἡ ἀνισότητος ἐστίν A: ἡ στέρησις ἰσότητος ἀνισότης ἐστὶν D 15. 16 ἡ ἰσότης — τῇ στερήσει τῆς ἰσότητος a 16 αὐτῷ ἂν εἴη κεχρημένος] ὁ εἰπὼν ἰσότης ἐστὶ τὸ ἐναντίον τῇ στερήσει τῆς ἰσότητος ταυτὸν εἶπεν, ὅτι ἡ ἰσότης ἰσότης ἐστί, καὶ δῆλον ὅτι αὐτὸ τὸ ὁριστὸν ἀπέδωκεν ἐν τῷ ὁρισμῷ aN 17 αὐτὸ om. D 18 ὁρίζεται] πειρᾶται ὁρίζεσθαι a χρῆται γνωρίμῳ D 19 ἐὰν B post ἐναντίων add. φησὶ a λέγηται D Arist.: λέγεται aABP 20 αὐτῶν] ὧν in ras. P² 24 κατὰ — ἀντικειμένων a: στερητικῶν (στερήσεων B) λεγομένων ABDP post ἀλλ' add. ὧν P 24. 25 τῷ ἀγαθῷ εἰπεῖν B: om. A 25 κακῷ Arist. cf. p. 471,4. 5: κακοῦ libri καὶ a: om. ABDP τὸ alterum a: δὲ ADP: om. B ἀγαθῷ P Arist.: ἀγαθοῦ aABD

τῶν γὰρ οὕτως λεγομένων ἐναντίων καὶ μὴ ἐχόντων τὸ ἕτερον στερητικὸν ὁ λόγος ὁμοίως ἀποδίδοται. ἀλλὰ μὴν τούτου γινομένου συμβαίνει τὸ προειρημένον, τὸ χρῆσθαι αὐτῷ τῷ ὁριστῷ ἐν τῷ ὁρισμῷ αὐτοῦ· εἰ γάρ τις λέγοι ἀγαθὸν τὸ ἐναντίον κακῷ, ἐπεὶ ἐνυπάρχει τῷ τοῦ κακοῦ λόγῳ τὸ ἀγαθόν (ἔστι γὰρ κακὸν τὸ ἐναντίον ἀγαθῷ), μεταληφθέντος τοῦ κακοῦ εἰς τὸν οἰκεῖον λόγον ἔσται ἀγαθὸν τὸ ἐναντίον τῷ τοῦ ἀγαθοῦ ἐναντίῳ. δῆλον οὖν ὅτι αὐτῷ κέχρηται.

p. 147b26 Ἔτι εἰ τὸ κατὰ στέρησιν.

Παραδοὺς ἀπὸ τῶν κατὰ πρός τι ἀντικειμένων τόπους καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων, τῶν τε ἁπλῶς ἐναντίων καὶ ὡς κατὰ στέρησιν ἀντικειμένων, εἰπών τε ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ὅτι τὰ κατὰ στέρησιν λεγόμενα ὁρίζεσθαι δεῖ διὰ τούτων ὧν ἐστερῆσθαι λέγεται, ἄν τε ὦσι στερήσεις ἄν τε ἐναντία στερητικῶς λεγόμενα, νῦν φησιν, ὅτι εἰ τὸ κατὰ στέρησιν λεγόμενον ὁριζόμενός τις μὴ παραλάβοι ἐν τῷ ὁρισμῷ τοῦτο οὗ ἐστιν ἐν στερήσει τὸ ὁριστόν, οὐχ ὁρίζεται ὀρθῶς. ἀλλὰ κἂν τοῦτο μὲν θῇ, μὴ προσθῇ δὲ τὸ ἐν ᾧ πέφυκε γίνεσθαι, ἢ ἁπλῶς ἢ ἐν ᾧ πρώτως, οὐδ' οὕτως ὡρίσατο· ἡ γὰρ στέρησίς ἐστι τινός τε καὶ ἔν τινι, ἀλλὰ καὶ ποτέ (ὅτε γὰρ πέφυκεν), εἰ τὴν κυρίως στέρησιν λαμβάνει. δεῖν γάρ φησι τὸν καλῶς ὁριζόμενον τὸ τί ἐστι καὶ τίνος ἐστὶν ἡ στέρησις ἀποδοῦναι καὶ ἐν τίνι γίνεται· τοῦτο γάρ ἐστι καὶ τί ἐστι τὸ ἐστερημένον· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἀγνοίας τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ἐστι τὸ ἐστερημένον, ἐπὶ δὲ τῆς τυφλότητος ὁ ὀφθαλμός.

---

1 ἐναντίον A 2 οὕτως BP ἀποδέδοται A 3 τὸ] τῷ A ὁριστῷ corr. ex ὁρισμῷ B αὐτῷ (ante εἰ) a 4 λέγει B ante κακῷ add. τῷ a τοῦ] οὐ aB 5 τῷ ἀγαθῷ a: ἀγαθὸν B 6 τὸ om. B 7 ἐναντίου ἀγαθῷ B ὅτι om. B 8 lemma a: om. ABDP 9 παραδοὺς a: ἀποδοὺς ADP: ἀποδιδοὺς B ἐπὶ (ante τῶν κατὰ) B post κατὰ add. τὰ aA, superscr. P² τόπους aP²: τόπον AP¹: τόπων BD 10 τῶν τε ἁπλῶς a: om. ABDP ἐναντίων καὶ ὡς transposui: καὶ ὡς ἐναντίων BD: καὶ ὡς a: καὶ superscr. P: om. A post στέρησιν add. τόπων B λεγομένων a εἰπών] p. 147b7 11 τοῖς πρὸ τούτων (τούτου B)] αὐτοῖς τοῖς ὡς κατὰ στέρησιν λεγομένοις ἐναντίοις a τὰ DP: τὸ a: om. AB λεγόμενον a δέον B 12 τούτου οὗ a στερεῖσθαι P post ὦσι add. λεγόμενα AD post ἄν τε add. καὶ aB 12. 13 στερητικῶν P 13 νῦν φησιν] φησὶν ἐν τούτῳ a 14 τις om. A παραλάβοι BP: παραλάβῃ D: περιέλαβεν a: περὶ λα′ A τούτου B ἐστιν ἐν om. a ante στερήσει add. τῇ aA

15 post ὁριστὸν add. λέγεται a 16 ᾧ prius superscr. P² ἢ ἐν τῷ B πρω′ D: πρώτῳ Arist. 17 ἡ scripsi: οὐ libri ἔσται B καὶ alterum om. B ὅτι D: οὔτε P 18 λαμβάνοι D δεῖ AB 19 ante τίνος add. τὸ a 20 post τίνι add. μέρει a γάρ ἐστι om. a 21 τὸ λογικὸν — ἐστερημένον a: ψυχὴ ABDP 22 ὁ a: om. ABDP

p. 148a3 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ μὴ λεγομένου.

Ἔτι, φησίν, ἁμαρτάνει καὶ ὁ τὸ μὴ στερητικὸν ὡς στερητικὸν ὁριζόμενος. διὸ δόξει μὴ ὀρθῶς ὁ τῆς ἀγνοίας ἀποδίδοσθαι ὁρισμός, εἴ τις αὐτὴν στέρησιν λέγοι ἐπιστήμης· ὅσοι γὰρ τὴν ἄγνοιαν μὴ κατὰ ἀπόφασιν λέγουσιν μηδὲ λέγουσιν ἁπλῶς τὸ μὴ γινώσκειν ἀγνοεῖν (μήτε γὰρ τὸν τοῖχον ἀγνοεῖν μήτε τὰ παιδία, ἀλλὰ ταῦτα μὲν μὴ γινώσκειν, ἀγνοεῖν δὲ τοὺς διάθεσίν τινα ἠπατημένην καὶ μοχθηρὰν ἔχοντας), τούτους φησὶ τὴν ἄγνοιαν ἕξιν τινὰ μοχθηρὰν καὶ ἠπατημένην λέγειν ἀλλ' οὐ γνώσεως στέρησιν. ἁμαρτάνοι ἂν οὕτως καὶ ὁ τὴν ἀθανασίαν ὁριζόμενος στέρησιν θανάτου· οὐ γὰρ στέρησις θανάτου ἡ ἀθανασία, ἀλλ' ἕξις καὶ διάθεσις.

p. 148a10 Ἔτι εἰ τῶν ὁμοίων τοῦ ὀνόματος πτώσεων.

Οὗτος ὁ τόπος σχεδὸν ὁ αὐτός ἐστι τῷ τεσσαροκοστῷ ἐννάτῳ· καὶ γὰρ ἀξιοῖ νῦν ὅτι ταῖς πτώσεσι τοῦ ὁριστοῦ τὰς πτώσεις τοῦ ὁρισμοῦ ἐφαρμόζειν δεῖ· εἰ γὰρ μὴ ἐφαρμόζουσιν, οὐκ ἂν εἴη καλῶς ἀποδεδομένος ὁ ὁρισμός. σαφὲς δὲ ποιεῖ τοῦτο διὰ τοῦ παραδείγματος.

p. 148a14 Σκοπεῖν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἰδέαν.

Οὗτος ὁ τόπος πρὸς τοὺς ἰδέας τιθεμένους καὶ λέγοντας ἐκείνων εἶναι τοὺς ὁρισμούς· ἐὰν γὰρ ὁ ἀποδεδομένος λόγος τινὸς μὴ ἁρμόζῃ τῇ ἰδέᾳ τῇ κατ' ἐκεῖνο, οὐκ ἂν εἴη καλῶς ἀποδεδομένος. οἷον ἐὰν λέγῃ τις τὸν ἄνθρωπον ζῷον λογικὸν θνητόν, οὐ καλῶς ὁρίζεται διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοῦ αὐτοανθρώπου, τῆς ἰδέας, τοῦτον εἶναι ὅρον· οὐ γὰρ ἐμπαθὲς οὐδὲ

---

1 lemma a: om. ABDP 2 ἔτι φησὶν a: ὅτι ABDP καὶ et ὡς a: om. ABDP στερητικὸν alterum aAD: στερήσει B: στερητικ$\overset{ὡς}{///}$ P (superscr. P^2) 3 δόξει BDP: διδάσκει aA (sed σκ perierunt) ἀποδίδοσθαι τὸν τῆς ἀγνοίας ὁρισμὸν a ὁ om. D 4 λέγει BP 4. 5 ὅσοι γὰρ μὴ κατὰ ἀπόφασιν λέγουσιν ἀντικεῖσθαι τὴν ἄγνοιαν τῇ ἐπιστήμῃ μηδὲ a 5. 6 ἀγνοεῖν μὴ γινώσκειν ἁμαρτάνουσιν· οὔτε γὰρ ὁ τοῖχος ἀγνοεῖ οὔτε a 5 ἀγνοεῖν] εἶν corr. B μήτε — 6 ἀγνοεῖν om. D 6 τὰ om. A 7 τινα om. a ἠπατημένην aA: ἡμαρτημένην BDP 8 καὶ ἠπατημένην καὶ μοχθηρὰν A λέγειν scripsi: ἔχειν corr. ex ἔχοντας B 9 ὁμοίως ἁμαρτάνοι ἂν a καὶ om. DP 10 ἡ ἀθανασία aB: om. ADP ἀλλ' ἐν (ἐν om. A) ἕξει καὶ διαθέσει AB 11 lemma a: om. ABDP 12 ἐστιν ὁ αὐτὸς B λθ' A; respicit c. 9 p. 147a12 sq. 13 ὅτι ABDP: om. a cf. p. 241,43 Ald. ταῖς τοῦ ὁριστοῦ πτώσεσι B post πτώσεσι add. ταῖς AP τὰς πτώσεις] εἰς P 14 δεῖ D: om. aABP μὴ ἐφαρμόσουσιν a 15 ὁ om. A: ὁ λόγος ἤτοι B σαφὲς — παραδείγματος a: om. ABDP 16 lemma a: om. ABDP 17 οὗτος ABD: καὶ οὗτος P: οὗτος δὲ a post τοὺς add. τὰς a τιθεμένους ἰδέας P 18 ὁ om. DP ἀποδιδόμενος D ἁρμόζῃ AB, Pcorr.: ἁρμόζει a, Ppr.: ἐφαρμόζοι D 19 τῇ om. P post ἐκεῖνο (κεῖνο evanuit in D) add. καλῶς B ἀποδεδομένος καλῶς B ἂν A 21 αὐτου ἀνθρώπου A τῆς ἰδέας] ἤτοι τῆς ἰδέας τοῦ ἀνθρώπου a ταυτὸν A: τὸν αὐτὸν a οὐ AD: οὐδὲ aBP

θνητὸν ἐκεῖνο. καὶ καθόλου ἐν οἷς λόγοις πρόσκειται ποιητικόν τι ἢ παθητικόν, οὗτοι οὐχ ἁρμόζουσιν ἐπὶ τῶν ἰδεῶν· ἀκίνητοι γὰρ αἱ ἰδέαι καὶ ἀΐδιοι οὐσίαι. τὸ δὲ πρὸς τούτοις δὲ καὶ οἱ τοιοῦτοι λόγοι χρήσιμοι λέγοιτ' ἂν ἤτοι περὶ τῶν ἐφεξῆς λεγομένων τόπων ἢ περὶ τῶν πρὸς τὰς ἰδέας εἰρημένων, καὶ εἴη ἂν ἴσως ἡ γραφὴ ἀντὶ τοῦ 'πρὸς τούτους οἱ λόγοι χρήσιμοι'. τὸ δὲ λέγειν καὶ τὸν αὐτοάνθρωπον θνητὸν εἶναι, οὐ τῷ ἀποθνήσκειν ἀλλὰ τῷ λόγῳ εἶναι θνητόν, καθ' ὃν τὰ θνητὰ τοιαῦτά ἐστιν, οὐκ οὐσίας ἐστὶ ποιούντων τὰς ἰδέας αὐτὰς καθ' αὑτὰς πρώτας τε καὶ ἀϊδίους, ἀλλὰ τοὺς λόγους τε καὶ ὁρισμοὺς τῶν τῇδε ποιούντων ἰδέας.

p. 148a23 Ἔτι εἰ τῶν καθ' ὁμωνυμίαν.

Ἂν τις, φησί, ὁμωνύμως τινῶν λεγομένων ἕνα κοινὸν λόγον ἀποδῷ, δῆλον ὡς ἁμαρτάνει· ποιεῖ γὰρ αὐτὰ ὡς συνώνυμα. οὐδενὸς γὰρ ἔσται τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ τοιοῦτος λόγος ὁρισμός, τῷ ἐκείνων μὲν διαφέροντας εἶναι τοὺς ὁρισμοὺς τοῦτον δὲ πᾶσιν αὐτοῖς δοκεῖν ὁμοίως ἐφαρμόζειν. ἐπιζητήσειε δ' ἄν τις πῶς οἷόν τε ἐφαρμόζειν πᾶσι τοῖς ὁμωνύμοις ἕνα λόγον κοινόν· οὐκέτι γὰρ μενεῖ ὁμώνυμα, εἰ καὶ ὀνόματος καὶ κοινοῦ τινος κοινωνεῖ λόγου. ἢ εἰ μὲν οὐσίαν τινὰ μίαν καὶ φύσιν πράγματος δηλῶν ὁ λόγος οὗτος ἅπασιν ἐφαρμόζοι, οὐκέτ' ἂν ὁμώνυμα εἴη· εἰ δὲ κοινά τινα συμβεβηκότα αὐτοῖς ἔχοι συγκείμενα, οὐκέτ' ἂν οὗτος οὔτε ὁρισμὸς εἴη οὔτε ἀναιροίη τὴν ὁμωνυμίαν αὐτῶν. εἶπε δὲ ὅτι ἐνδέχεται μὲν οὖν καὶ κατὰ προαίρεσιν οὕτως ἀποδοῦναι, τουτέστιν ὅτι εἴτε κατὰ προαίρεσιν ὡς συνωνύμου τοῦ ὁμωνύμου ἕνα λόγον ἀποδοίη πᾶσιν ἐφαρμόζοντα, εἴτε συνορῶν τὴν ὁμωνυμίαν καὶ βουλόμενος ἑνός τινος τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα ὁρισμὸν ἀποδοῦναι λάθοι μὴ ἴδιον

---

1 ἐκεῖνο P^2: ἐκεῖ AP^1 πρόκειται P τι ποιητικὸν a 1. 2 ποιητικὸς ἢ παθητικὸς P 2 οὗτως A 3 οὖσαι P: εἰσι a πρὸς δὲ a τούτοις δὲ a et inv. ord. Arist.: τούτους δὲ AP (inv. ord. Ccfq, corr. AB): τούτοις B: τούσδε D λόγοι om. A 4 ἤτε a 5 λεγομένων D καὶ εἴη — 6 χρήσιμοι] καὶ εἰ τοῦτο, εἴη μᾶλλον ἁρμοδιώτερον πρὸς τούτους γράφειν ἢ πρὸς τούτοις a 6 καὶ om. a θνητὸν supra deletum ἀγαθὸν B 7 post ἀποθνήσκειν add. λέγεται, post λόγῳ add. τοῦ θνητοῦ a εἶναι θνητὸν D: inv. ord. a: εἶναι θνητὰ BP: θνητὸν εἶναι θνητὸν A καθὸ P 8 τοιαῦτά εἰσιν a ἑαυτὰς A 9 ἀϊδίας A τοῦ pro altero τε P τῇδε ADP: τὶ aB 11 lemma a: om. ABDP 12 ἐάν a φησὶ a: om. ABDP ὁμωνύμως B: ὁμωνύμων ADP: τῶν ὁμωνύμως a λεγομένων τινῶν a ἕνα] ἕνεκα A ἀποδιδῷ P 13 αὐτὸν ὡς σύνω A ὡς alterum om. aB 15 τοῦτον scripsi: τοῦτο ABDP: ἐπὶ τούτων a αὐτοῦ B οὕτως P 15. 16 ἐφαρμόττειν B 16 ὡς P 17 ἕνα — ὁμώνυμα om. B μένει ADP: μενοῦσιν a 18 μίαν om. P 19 πραγμάτων P οὕτως D ἅπασιν] ἀπόφασιν B ἐφαρμόζει aA 20 τινος B ἔχοι scripsi: ἔχει libri post ἂν add. τούτων a 21 ἀναιροίη] οἱη ex corr. D τὴν] μὲν a 23 ὅτι om. P συνωνύμου scripsi: συνώνυμον BD: συνωνύμων aAP τῶν ὁμωνύμων a 24 ἀποδοίη a: ἀποδῶ ABDP

ἀλλὰ κοινὸν ἀποδιδοὺς ὡς πᾶσιν ὁμοίως ἐφαρμόζειν τοῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα, ὁμοίως ἁμαρτάνει· ὁποτέρως γὰρ ἂν ᾖ γινόμενον τοῦτο, ἁμάρτημά ἐστιν.

p. 148a37 Ἐπεὶ δ' ἔνια λανθάνει.

Ἐπεὶ δέ, φησί, τινὰ τῶν ὁμωνύμων οὐκ ἔστι γνώριμα, πότερόν ἐστιν ὁμώνυμα ἢ συνώνυμα, ἐρωτῶντας μέν, φησί, καὶ ἐλέγχειν βουλομένους δεῖ ὡς περὶ συνωνύμων αὐτῶν τὸν λόγον | ποιεῖσθαι καὶ δεικνύναι ὅτι ὁ 230 ἀποδιδόμενος λόγος οὐκ ἐφαρμόζει πᾶσιν αὐτοῖς ὡς οὖσι μιᾶς φύσεως καὶ ὁμοειδέσιν, εἰ δηλονότι τοιοῦτος εἴη ὁ ἀποδιδόμενος λόγος· ἀποκρινομένους δὲ διαιρεῖσθαι χρὴ καὶ δεικνύναι τὴν τῶν σημαινομένων κοινωνίαν οὖσαν μόνον κατὰ τοὔνομα, διὸ οὐδ' ὁ ἀποδοθεὶς λόγος πάντων κοινὸς ἀπεδόθη. οἷον εἴ τις ὁρισμὸν κινήσεως εἴη ἀποδεδωκὼς ὅτι μεταβολή ἐστι κατὰ τόπον, ἐπεὶ κίνησίς ἐστι καὶ ἡ ἀλλοίωσις, δεικνύναι χρὴ ὅτι μὴ ἐφαρμόζει ταύτῃ ὁ ἀποδεδομένος λόγος τῆς κινήσεως ⟨ὡς⟩ οὔσης συνωνύμου· αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενον χρὴ δεικνύναι ὅτι καὶ ἡ κίνησις ὁμώνυμος καὶ αὐτὸς ὡρίσατο τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, ἥτις ἐστὶ πρώτη τε καὶ κυριωτάτη κίνησις. χρὴ δὲ τοῖς τοιούτοις πρὸς τοὺς ἐριστικωτέρους χρῆσθαι· σοφιστικὸς γὰρ ὁ τόπος ὁ πρὸς τοὔνομα καὶ οὐ διαλεκτικός.

p. 148b4 Ἐπεὶ δ' ἔνιοι τῶν ἀποκρινομένων.

Ἐπεὶ δέ, φησί, τινὲς τῶν ἀποκρινομένων δι' ἀνεπιστημοσύνην πολλάκις τὸ συνώνυμον ὁμώνυμον λέγουσιν, ὅταν μὴ ἐφαρμόττῃ ὁ ἀποδοθεὶς ὅρος πᾶσιν (οἷον ὅταν εἴπῃ τις ὅτι ζῷόν ἐστιν οὐσία ἔμψυχος ἄλογος, ἐπεὶ ὁ λόγος οὗτος, ὃν ἀπέδωκεν, οὐ προσαρμόζει πᾶσιν, ἀναγκαζόμενος φήσει ὅτι οὐ καινὸν εἰ οὐ προσαρμόζει πᾶσι· τὸ γὰρ ζῷον ὁμώνυμον, ἐπὶ δὲ τῶν ὁμωνύμων οὐ δύναται εἷς κοινὸς ὅρος ἀποδίδοσθαι)· ἢ πάλιν τὸ ὁμώνυμον συνώνυμον (οἷον εἰ ἀποδοίη ἕνα κοινὸν ὁρισμὸν ἐπ' ἄμφω, ἦγουν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλουμένων, οἷον ὅτι κίνησίς ἐστιν ἐντελέχεια τοῦ κινητοῦ ὅτε κινητόν, φήσει ὁ τοιοῦτος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀποδοθεὶς οὗτος ὁρισμὸς πάσῃ κινήσει ἐφαρμόζει, ἡ κίνησις λοιπὸν συνώ-

---

1 ἀποδοὺς B οὕτως ἐφαρμόζειν P: ἐφαρμόζειν ὁμοίως a 2 ὁμοίως ABD: οὕτως P: καὶ οὕτως a εἴη aP γιγνόμενον P 3 lemma a? om. ABDP 4 ἐπειδὴ δὲ D post ὁμωνύμων add. ἢ συνωνύμων a οὐκ — 5 συνώνυμα· om. A 5 ὁμώνυμα ἢ συνώνυμα scripsi: ὁμώνυμον ἢ συνώνυμον aBDP 6 ὁ om. a 7 et 8 ἀποδεδομένος B 7 ἐφαρμόττει aA ὡς a: om. ABDP 8 ὁμοειδέσιν A εἰ] ἢ P ὁ om. A ἀποκρινόμενος Ppr. 10 κατὰ τοὔνομα μόνον D: μόνον κατὰ τοῦ ὀνόματος P πάντως κοινῶς A 11 post τις add. τὸν aA κινήσεως] κοινῶς A 12 post τόπον add. κίνησις BP post ἐπεὶ add. ἡ P ἐστι om. BP 13 ὡς addidi οὔσης ὁμωνύμου B: μὴ οὔσης συνωνύμου ἀλλ' ὁμωνύμου· τὸ γὰρ συνωνύμως λεγόμενον δεῖ ἐπὶ πάντων καθ' ὧν λέγεται ἐφαρμόττειν κατὰ τὸν λόγον a 14 δὲ] τὸ a 15 πρώτη τε AP: πρώτη D: πρωτίστη B: πρωτίστη a 16 τοῖς ἐριστικωτέροις D 17 γὰρ] δὲ a ὁ τρόπος B: ὁ τόπος οὗτος a οὐ om. A 18 — p. 475,7 aN 24 κοινὸς N: λόγος a 27 ὅτε a: ,ὅτι N

νομός ἐστιν· ἐπὶ γὰρ τῶν συνωνύμων εἷς κοινὸς ὅρος), ἐπεὶ οὖν, ὡς εἴπομεν, τινὲς τῶν ἀποκρινομένων δι' ἀμαθίαν λέγουσι τὰ ὁμώνυμα συνώνυμα καὶ τὰ συνώνυμα ὁμώνυμα, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγχονται ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος ὡς μὴ καλῶς ἀποδιδόντες τὸν ὅρον, προδιομολογητέον ὑπὲρ τῶν τοιούτων, τουτέστι δεῖ τὸν ἐρωτῶντα καταναγκάσαι τὸν ἀποκρινόμενον ὁμολογῆσαι πότερον τὸ ὁριστὸν ὁμώνυμόν ἐστιν ἢ συνώνυμον.

p. 148b9 Μᾶλλον γὰρ συγχωροῦσιν οὐ προορῶντες τὸ συμβησόμενον.

Ῥᾷον γάρ, φησί, συγχωροῦσι τοῖς ἀληθέσι μὴ προορῶντες τὸν ἐσόμενον ἐκ τῆς τοιαύτης ὁμολογίας ἔλεγχον. εἰ γάρ τις εἴη ὁρισάμενος τὸ ἀγαθὸν φέρε εἰπεῖν οὕτως 'τὸ ποιοῦν ἀγαθούς', δέον πρῶτον ὁμολογίαν ποιῆσαι τὸν ἐρωτῶντα, πότερον τὸ ἀγαθὸν ὁμώνυμον ἢ συνώνυμον· καὶ εἰ μὲν λέγει ὅτι συνώνυμον, δεικνύναι ὅτι μὴ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς ὁ ἀποδεδομένος ἐφαρμόζει λόγος· εἰ δὲ ὁμώνυμον λέγει, εὐθυντέον ὡς πεπειραμένον τοῦ ὁμωνύμως λεγομένου πράγματος ἕνα ὁρισμὸν ἀποδιδόναι.

Τὸ δὲ ὁπότερον ἂν ᾖ ἀντὶ τοῦ 'ἢ ἑτερώνυμον ἢ πολυώνυμον'.

p. 148b10 Ἐὰν δὲ μὴ γενομένης ὁμολογίας φῇ τις τὸ συνώνυμον.

Ἐὰν μὴ γενομένης ὁμολογίας ὁ ἀποκρινόμενος φεύγων τὸν ἔλεγχον τὸν ἐκ τοῦ μὴ ἐφαρμόζειν τὸν ἀποδοθέντα λόγον πᾶσι τοῖς ὑπὸ τοὔνομα φῇ αὐτὸ μὴ συνώνυμον ἀλλ' ὁμώνυμον εἶναι, δεῖ, φησί, χρῆσθαι τοιούτῳ τρόπῳ πρὸς ἔλεγχον τοῦ λεγομένου· ἐπισκοπεῖν εἰ ὁ λόγος καὶ ὁ ὅρος τούτου, ᾧ οὐκ ἐφαρμόζει ὁ ἀποδιδόμενος

---

1 κοινὸν a 7 lemma ABDP: om. a οὐ] οἱ B post τὸ delevit μὴ P 7. 8 συμβεβηκός A 9 ῥᾷον] μᾶλλον a φησι a: om. ABDP 10 τοιαύτης om. a ante ὁρισ. add. ὁ a ὡρισμένος BP 11 οὕτως φέρε εἰπεῖν D τὸ ποιεῖν ἀγαθούς A: τὸ πεφυκὸς ἀγαθοὺς ποιεῖν a 12 ante τὸν add. πρὸς a post συνώνυμον add. ἐστι a 13 δεικνύναι] δεικνύντα τὸν ἐρωτῶντα a 13. 14 ἐφαρμόζει ὁ ἀποδεδομένος D ἀποδιδόμενος AP 14 ἐφαρμόζοι aB post λόγος add. ἐλέγχειν οὕτως ἐκεῖνον a εὐθὺ τὲ B ὡς] εἰς τὸν A πειράμενον P: πειρώμενον a 15 πράγματος om. a ἀποδοῦναι B 16 aN: om. ABDP 17 lemma ABDP: om. a γενομένης BD Arist.: γινομένης AP itemque vs. 18 φήσῃ B: φησί D post συνώνυμον add. ὁμώνυμον εἶναι B: εἶναι P: ἔστιν A 18 ante ἐὰν add. ὅτι ABDP ἂν δὲ a Arist. (ἐὰν δὲ u) post ὁμολογίας add. φησὶν a 19 τὸν ἐκ om. a 20 τοῦ ὀνόματος P φήσῃ D αὐτὸ D: αὐτὸν BP: τὸ A: τὸ συνώνυμον a δεῖν A 21 χρῆσθαι D: χρήσασθαι aABP ante τοιούτῳ add. καὶ aβ: τῷ P πρὸς aBD: καὶ πρὸς A: καὶ P ἐπισκοπεῖν — p. 476,7 ἀποδεδομένον ABDP: ἐπισκοπεῖν εἰ ὁ λόγος οὗτος ἐφαρμόζει καὶ πρὸς τὰ λοιπά, καὶ οὕτως ἐλέγχειν αὐτὸν ὡς τοῦ συνωνύμου ὅρον ὁμωνύμου ἀποδόντα· καὶ γὰρ ἐφαρμόζει καὶ τοῖς λοιποῖς, ἅπερ ἔλεγεν ὁμώνυμα εἶναι· ὧν γὰρ εἷς λόγος, ταῦτα συνώνυμα. εἰ δὲ μὴ εἴη συνώνυμα, ὁ δὲ παρ' ἐκείνου ἀποδοθεὶς λόγος ὡς συνωνύμοις (συνωνύμους a) ἀποδίδοται, καὶ οὕτως ἐλεγχθήσεται, ὅτι πλείους (40) εἰσὶν ὁρισμοὶ τῶν αὐτῶν εἰδῶν, ὃν τε ἀπέδωκεν ἐκεῖνος εἰπὼν 'ζῷόν ἐστιν οὐσία ἔμψυχος ἄλογος', καὶ ὁ ὕστερος ὃν ὁ ἐρωτῶν ἐπάγει, ὅτι ζῷόν ἐστιν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, καὶ aN 22 ὁρισμὸς B post ὅρος add. ὁ AP ἀποδεδομένος B

λόγος (δῆλον γὰρ ὅτι ἔστι τις λόγος αὐτοῦ), ἐφαρμόζει καὶ τούτοις ὧν ἔλεγε τὸν ἀποδοθέντα λόγον ὁρισμόν. τούτου γὰρ δειχθέντος ἔσται συνώνυμον δεδειγμένον τοῦτό τε κἀκεῖνα, ἃ ἐλέγετο ὁμώνυμα εἶναι τούτου οὗ ὁρισμὸν ἀποδέδωκεν, εἴ γέ ἐστιν αὐτῶν εἷς λόγος· ὧν γὰρ εἷς λόγος, ταῦτα συνώνυμα. εἰ γὰρ μὴ εἴη συνώνυμα, συμβήσεται ὁμολογουμένως αὐτῶν πλείους εἶναι ὁρισμούς, τὸν αὐτόν τε ὃν αὐτὸς ἀποδέδωκε καὶ τὸν ὕστερον ἀποδεδομένον, ὃς κοινὸς εὕρηται ὧν αὐτοῖς πρὸς ἐκεῖνο τὸ δοκοῦν αὐτῶν ὁμώνυμον εἶναι.

p. 148b16 Πάλιν εἴ τις ὁρισάμενος τῶν πολλαχῶς τι λεγομένων.

Εἴ τις, φησίν, ὁρισάμενός τι τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ἔπειτα ἐλεγχόμενος ὅτι μὴ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τοὔνομα ἐφαρμόζει ὁ ἀποδεδομένος λόγος, μὴ λέγοι μὲν αὐτὰ ὁμωνύ|μως λέγεσθαι, λέγοι δὲ μηδὲ 231
τὴν ἀρχὴν τὸ ὄνομα ἐφαρμόζειν τούτοις οἷς οὐδὲ ὁ ἀποδεδομένος ὑπ' αὐτοῦ ὁρισμός, δεῖ, φησί, πρὸς τοῦτον οὕτως λέγειν, ὅτι τοῖς μὲν ὀνόμασι δεῖ χρῆσθαι ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσι καὶ μὴ καινοτομεῖν, τοῖς δὲ πράγμασιν ἐφαρμόζειν τὰ ὀνόματα οὐχ ὡς οἱ πολλοὶ ἀλλ' ὡς οἱ σοφοί· οὐ γὰρ χρὴ ὁμοίως τοῖς πολλοῖς οὔτε τὸν εὐτυχῆ εὐδαίμονα καλεῖν οὔτε οἰκονομικὸν 5
τὸν ἀνελεύθερον οὔτε τὸν δεινὸν φρόνιμον οὔτε τὸν τολμηρὸν ἀνδρεῖον, ὡς εἰώθασιν οἱ πολλοί· διαφέρει δὲ ταῦτα [τῶν] οἷς κεῖται, ὅτι ἐκεῖνα μὲν οἱ σπουδαῖοι οὕτω καλοῦσι, ταῦτα δὲ οἱ ἰδιῶται ὀνομάζουσιν.

p. 148b23 Ἐὰν δὲ τῶν συμπεπλεγμένων.

Ὅτι ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν τῶν συνθέτων, εἰ εἴη τὸ σύνθετον, οὗ ὁρισμὸς ἀποδέδοται, ἐκ δύο τινῶν συγκείμενον, δεῖ ἀφελόντα ἀπὸ τοῦ ὅλου λόγου

---

1 ὅτι ἔστι] ἔτι B post αὐτοῦ add. ὃς ABP ὃν B 3 κἀκεῖνο ἃ ὁμώνυμα ἐλέγετο B οὗ AD: οὖν BP 4 ἐστιν om. D αὐτῶν B corr.: αὐτὸ P 5 ἢ BP ὁμολογουμένους A 6 αὐτῶν D: αὐτοῦ ABP αὐτὸς AD: αὐτοῦ BP 7 αὐτοῖς D: αὐτῷ ABP 8 αὐτῶν scripsi: αὐτῷ D: compend. ABP 9 lemma a: om. ABDP 10 εἴ τις — 12 λόγος ABDP: Νῦν πολλαχῶς φησι τὰ ὁμώνυμα, καίτοι γε καὶ τῶν ἄλλων πολλαχῶς λεγομένων, οἷον συνωνύμων. καὶ φησίν, εἴ τις ὁρίσαιτό (45) τι τῶν ὁμωνύμων, οἷον κίνησίς ἐστιν ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ἐπεὶ ὁ ὅρος οὗτος οὐκ ἐφαρμόττει πᾶσι τοῖς εἴδεσι τῆς κινήσεως (οὐ γὰρ οἰκεῖος οὔτε τῇ αὐξήσει οὔτε τῇ ἀλλοιώσει οὔτε ταῖς λοιπαῖς), δῆλον ὅτι ὁμώνυμόν ἐστιν. εἰ οὖν ὁ προσδιαλεγόμενος ἀπελεγχθείη ὁ καὶ τὸν ὅρον τῆς κινήσεως ἀποδούς, ἔτι δὲ διισχυριζόμενος (διισχυρίζοιτο N sequentia aliter exhibens) aN 11 ἐλεγχομένων A 12 ὁμωνύμως scripsi cf. p. 473,12: ὁμώνυμα libri δὲ μὴ D 13 τοὔνομα P οὐδὲν A ἀποδιδόμενος D ἐπ' P 14 πρὸς τὸν τοιοῦτον a τοῖς μὲν — 17 ὁμοίως τοῖς πολλοῖς aN (15 καὶ μὴ καινοτομεῖν om. N): δεῖ τοῖς κειμένοις ὀνόμασι κατὰ (καὶ B) τῶν πραγμάτων χρῆσθαι καὶ μὴ καινοτομεῖν. ἕνια δὲ οὐ λεκτέον ὁμοίως (οὕτως P) τοῖς πολλοῖς· οὐ (οὐ — πολλοῖς om. D) γὰρ χρὴ οὔτε τοῖς πολλοῖς ὁμοίως (ὁμοίως om. BP) ABDP 17 οὔτε prius om. BD τὸν superscr. P¹ 19 τῶν delevi 21 lemma a: om. ABDP 22 post οὗ add. ὁ a 23 τινῶν om. D συγκείμενον D: συγκειμένων A: συγκείμενος aBP λόγου] τὸν λόγον A

τὸν τοῦ ἑτέρου τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ λόγον ἐπισκοπεῖν εἰ τὸ καταλειπόμενον μέρος τοῦ ἀποδεδομένου λόγου τοῦ καταλειπομένου ἐν τῷ ὁριστῷ τῷ συνθέτῳ ὁρισμός ἐστιν· εἰ γὰρ μή, οὐδ' ὅλος ὁ λόγος εἴη ἂν ὁρισμὸς ὅλου τοῦ συνθέτου ὁριστοῦ.

[Εἰς τὸ αὐτό. εἰ δέ τινος τῶν συμπεπλεγμένων, φησίν, ἀποδοθείη ὅρος, οἷον ὅτι ἄνθρωπος λευκός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητὸν δεκτικὸν χρώματος διακριτικοῦ ὄψεως, δεῖ σκοπεῖν καὶ ἀφαιρεῖν τὸν λόγον τοῦ ἑτέρου, ἤτοι τοῦ ἑνὸς τῶν συμπεπλεγμένων, οἷον τὸ ζῷον λογικὸν θνητόν· εἰ οὖν καὶ ὁ λοιπός, ἔστι δὲ τὸ δεκτικὸν χρώματος διακριτικοῦ ὄψεως, ὅρος ἐστὶ τοῦ λοιποῦ, ὃ συμπέπλεκται τῷ ἀνθρώπῳ, ἤγουν τοῦ λευκοῦ, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὅλου ἔσται ὁρισμός. εἰ δὲ τὸ ἀπολειφθὲν οὐκ ἔστι τοῦ ἀπολειφθέντος ὁρισμός, οὐδὲ ὁ ὅλος τοῦ ὅλου. οἷον γραμμὴ πεπερασμένη εὐθεῖά ἐστι πέρας ἐπιπέδου ἔχοντος πέρατα, οὗ τὸ μέσον ἐπιπροσθεῖ τοῖς ἄκροις· δίελε τὸ συμπεπλεγμένον καὶ εἰπέ· εἰ τῆς πεπερασμένης γραμμῆς ὁρισμός ἐστι τὸ πέρας ἐπιπέδου ἔχοντος πέρατα (καὶ ἔστι τῆς μὲν γραμμῆς τὸ πέρας ἐπιπέδου· πέρας γὰρ ἐπιφανείας ἡ γραμμή· τῆς δὲ πεπερασμένης τὸ ἔχοντος πέρατα), δεῖ καὶ τῆς εὐθείας ὅρον εἶναι τὸ λοιπόν, ἤγουν τὸ οὗ τὸ μέσον ἐπιπροσθεῖ τοῖς ἄκροις· ἀλλ' ἔστιν ἡ ἄπειρος γραμμὴ οὔτε μέσον ἔχουσα οὔτε πέρατα, ἔστι δὲ εὐθεῖα, τουτέστιν ἔστι δὲ ἐπινοῆσαι εὐθεῖαν γραμμὴν ἀχθεῖσαν μήτε μέσον ἔχουσαν μήτε πέρατα, ᾗ οὐ προσαρμόζει τὸ ἀπολειφθέν, ἤτοι τὸ οὗ τὸ μέσον τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ, ἐπεὶ οὔτε μέσα ἔχει οὔτε πέρατα· ὥστε οὐκ ἔστιν ὁ λοιπὸς ὅρος τοῦ λοιποῦ, ἤγουν τὸ οὗ τὸ μέσον τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ τῆς εὐθείας, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὅλον τοῦ ὅλου.]

p. 148b33 Ἔτι εἰ συνθέτου ὄντος τοῦ ὁριζομένου ἰσόκωλος.

Τὸ μὲν ἰσόκωλον σημαίνει τὸ ἴσα μέρη ἔχον. ἔστι δὲ ὃ λέγει, ὅτι ἐὰν συνθέτου τινὸς λόγος ἀποδοθῇ τοσαῦτα μέρη ἔχων, ὅσα καὶ τὸ σύνθετον ἔχει οὗ ὅρος ἀποδέδοται, οὐκ ἔστιν οὗτος ὁ λόγος ὁρισμὸς ἐκείνου. ἐν γὰρ τοῖς οὕτως ἀποδεδομένοις λόγοις ἀναγκαῖον ὀνομάτων εἰς ὀνόματα

---

1 τῶν aD: τὸν ABP λόγω B 2 ἀποδιδομένου D ἐν om. aB ὁρισμῷ P 3 εἰ aBP: ἂν AD ὅλος om. B: " et ος compend. in ras. P² 4 συνθέτου om. P 5—25 aN 5 εἰς τὸ αὐτό a: om. ut antecedentia N 6 λευκός om. N δεκτὸν a 13 οὗ Arist.: ἧς aN 14 τοῖς πέρασιν Arist. cf. p. 480,25 15 τῆς a: ᾗ, ut videtur, N 17 τῆς — πεπερασμένης scripsi: τὸ — πεπερασμένον aN 20 μέσον Arist.: μέσα aN ἔστι alterum N: om. a 21. 22 προσαρμόζειν a 26 lemma a: om. ABDP 27 τὸ μὲν — λέγει] ἰσόκωλον μέν φησι τὸν ὁρισμὸν τὸν ἴσα μέρη ἔχοντα τῷ ὁριστῷ. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν aN τὸ ἴσα — p. 478,1 γεγονέναι Suidas sub v. ἰσόκωλον ἔχειν B ἔστιν δν A 28 σύνθετος a τινὸς post λόγος transposuerunt aA: om. D ante λόγος add. ὁ B ἀποδόθη AD 29 post οὗ add. ὁ a Suid. ὁρισμὸς Suid. ἀποδέδοται D: ἀποδίδοται aABP Suid. ἔσται Suid. 30 ἀποδιδομένοις D Suid. ante ὀνομάτων add. τῶν a ὀνόματος D εἰς ὄνομα D Suid.

τὴν μετάληψιν γεγονέναι, ἐπεὶ ἴσα ἐστὶ καὶ τὰ ἐν τῷ ὁριστῷ καὶ τὰ ἐν τῷ λόγῳ· ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος εἰς ὄνομα μετάληψις οὐχ ὁρισμός· κεῖται γὰρ ὁ ὁρισμὸς λόγος εἶναι. ὥσπερ οὖν ὁ τὸ ἁπλοῦν εἰς ὄνομα μεταλαβὼν οὐχ ὥρισται, οὕτως οὐδ' ὁ ⟨τοῦ⟩ ἐκ πλειόνων ὀνομάτων ἀποδιδοὺς λόγον τοιοῦτον ὡς ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ ὀνομάτων εἰς ὄνομα μεταλαβεῖν ὥρισται.

Τὸ δὲ μάλιστα μὲν πάντων, εἰ δὲ μή, τῶν πλείστων εἶπεν ὡς μὴ πάντων ἐξ ἀνάγκης ὀφειλόντων τῶν ἐν τῇ συνθέσει ὀνομάτων ἐν τῷ ὁρισμῷ αὐτῶν μεταλαμβάνεσθαι εἰς λόγον· ἱκανὸν γὰρ ἔν τισι τὸ τὰ πλεῖστα μεταληφθῆναι· λέγομεν γὰρ συλλογισμοῦ ἀποδεικτικοῦ λόγον εἶναι τὸν λέγοντα συλλογισμὸν "ἐξ ἀληθῶν καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων καὶ αἰτίων τοῦ συμπεράσματος", καίτοι τὸν συλλογισμὸν οὐχ ὁρισάμενοι. γίνεται δὲ τοῦτο ἐν οἷς ἐστι τὸ γένος τινὸς λεγόμενον γνώριμον· καὶ γὰρ ὁ προειρημένος λόγος ὁρισμός, ὅτι γένος ὁ συλλογισμὸς καὶ ὡς γένος εἴληπται ἐν τῷ λόγῳ.

Ἔστω δὲ σαφέστερον τὸ λεγόμενον διὰ παραδείγματος. οἷον ἄνθρωπος λευκός ἐστι μέροψ ἀργός· ἐνταῦθα ἰσόμετρος ὁ ὅρος τῷ ὁριστῷ· καὶ ἑκάτερον γὰρ ἐκ δύο ὀνομάτων σύγκειται, καὶ ἀμφότερα τὰ ὀνόματα τὰ ἐν τῷ ὁριστῷ εἰς ἴσα ὀνόματα μετείληπται ἐν τῷ ὁρισμῷ. ἢ τινῶν, ὡς ὅταν γένηται μεταλλαγὴ τοῦ ἑνός· οἷον ἄνθρωπος λευκός ἐστι μέροψ λευκός. δῆλον οὖν ὅτι ἐναλλαγῆς γενομένης ἐν τῷ ὅρῳ, ἐπεὶ οὐ πλείω ὀνόματα εἴρηται | τῶν ἐν τῷ ὁριστῷ, οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς ὁ ἀποδοθείς· 232
δεῖ γὰρ τὸν ὁρισμὸν πλείονα τοῦ ὁριστοῦ ὀνόματα ἔχειν δηλοῦντα δὲ ἕν, ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου· οἷον ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

[Δεῖ δὲ τὸν ὁριζόμενον πάντα μὲν τὰ ὀνόματα εἰς λόγον μεταλαβεῖν, ὡς ὅταν εἴπῃ 'ἄνθρωπος λευκός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν ἔχον χρῶμα λευκόν'. ἢ μὴ πάντων, ἀλλ' ὅμως τῶν πλείστων καὶ ἀσαφεστέρων· οἷον συλλογισμὸς ἀποδεικτικός ἐστι συλλογισμὸς "ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν" καὶ τὰ ἑξῆς· ἐνταῦθα τὸ μὲν 'συλλογισμός' οὐ μετείληπται εἰς λόγον διὰ τὸ σαφές, τὸ δὲ 'ἀποδεικτικός' μετείληπται εἰς λόγον.]

Εἰ δὲ μὴ οὕτω γένοιτο μετάληψις τῶν ὀνομάτων εἰς λόγους, ἀλλ' ὄνομα ἀντὶ ὀνόματος ἀποδούς τις ἀξιοίη ὅρον εἶναι, ἔσται καὶ πᾶν ὄνομα

---

1 ἴσον B ἐστὶ om. D καὶ prius om. P 2 εἰς ὀνόματα P 3 λόγος] ὄνομα B 4 τοῦ addidi ὀνομάτων om. aA ἀποδιδόμενος a λόγον DP: λόγος aAB τοιοῦτος aA 5 εἰς ὀνόματα P μεταβαλεῖν P: μεταληφθῆναι δύνασθαι a ὥρισται] ὁρισμός ἐστι a 6 post μὲν add. τῶν a πάντα P 7 ὀφειλόντων ἐξ ἀνάγκης a τῇ om. aA 8 αὐτῶν aN: αὐτοῦ BP: αὐτῷ D: compend. A ἱκανὸν] κἂν P τὸ] τῷ P 9 συλλογισμοῦ ἀποδεικτικοῦ scripsi: συλλογισμὸν ἀποδεικτικὸν libri, sed ἀποδεικτικὸν post εἶναι A εἶναι λόγον BP 10 λέγοντα συλλογισμὸν om. a συλλογισμὸν in συλλογισμῶν mutavit P¹ ἐξ ἀληθῶν κτλ.] Anal. post. I 2 p. 71b21, ubi post ἀμέσων additur καὶ γνωριμωτέρων καὶ προτέρων 11 ὡρισμένοι B 12 λεγόμενον ante γένος transposuit a: λεγομένου BP 13 post ὁρισμός add. ἐστιν aA 15—p. 479,2 aN 16 καὶ a: om. N 25 τὸν ὁριζόμενον in ras. N immo πάντων cf. vs. 27 27 an ἢ ⟨εἰ⟩? 29 ἐν ᾧ κτλ.] I 1 p. 100a25 32 ἀξιοῖ a, Npr.

ἁπλοῦν εἰς ἁπλοῦν μεταλαβεῖν καὶ εἰπεῖν ὅρον εἶναι, οἷον ἱμάτιον ἀντὶ λωπίου.

Ἔτι δὲ μεῖζον ἁμάρτημα, εἰ καὶ δι' ἀγνωστοτέρων ὀνομάτων τὴν μετάληψιν ποιήσαιτο, οἷον ὁ ἀντὶ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου βροτὸν ἀργὸν ἀποδούς· πρὸς γὰρ τῷ μὴ ὡρίσθαι καὶ ἀσυνετώτερον τὸ λεγόμενον πεποίηκε.

p. 149a8 Σκοπεῖν δὲ καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ τῶν ὀνομάτων.

Δεῖν φησιν ἐπισκοπεῖν καὶ τοῦτο, εἰ ἐν τῇ τῶν ὀνομάτων μεταλήψει ταὐτόν ἐστι τὸ σημαινόμενον· εἰ γὰρ μὴ ταὐτόν ἐστι, δῆλον ὡς καὶ κατὰ τοῦτο μοχθηρὰ ἡ ἀπόδοσις, οὐ μόνον καθὸ οὐχ ὁριστική. οἷον ἐπιστήμη θεωρητική ἐστιν ὑπόληψις θεωρητική· ἐνταῦθα ἡ ὑπόληψις οὐ ταὐτὸν σημαίνει τῇ ἐπιστήμῃ· ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων καὶ ἀιδίων καὶ ἀπταίστων, ἡ δὲ ὑπόληψις τῶν πεπλανημένων καὶ μὴ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων. δεῖ δὲ ταὐτὸν σημαίνειν, εἴπερ μέλλει καὶ τὸ ὅλον, ἤγουν ὁ ὁρισμός, ταὐτὸν εἶναι τῷ ὁριστῷ.

p. 149a14 Ἔτι εἰ θατέρου τῶν ὀνομάτων μετάληψιν ποιούμενος.

Καὶ τοῦτό φησι δεῖν ἐν ταῖς τῶν ὀνομάτων εἰς ὀνόματα μεταλήψεσι σκοπεῖν, εἴ τις τοῦ ἑτέρου τῶν ὀνομάτων τὴν μετάληψιν ποιούμενος μὴ τοῦ ἀσαφοῦς ἀλλὰ τοῦ σαφοῦς εἴη πεποιημένος· δεῖ γὰρ τοῦ ἀγνωστοτέρου ποιεῖσθαι τὴν μετάληψιν, εἴτε ἡ διαφορὰ εἴη εἴτε τὸ γένος.

Καὶ μετὰ τὸ ἐκθεῖναι τὸ ἄνωθεν παράδειγμα, τὸ τῆς θεωρητικῆς ἐπιστήμης δηλονότι, φησίν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀνάγκη τὴν διαφορὰν ἀεὶ τοῦ γένους ἀγνωστοτέραν εἶναι· διόπερ ἔν τισιν, εἰ συμβαίη τὴν διαφορὰν γνωριμωτέραν εἶναι τοῦ γένους, τὴν τοῦ γένους ⟨δεῖ⟩ εἰς ὄνομα ποιήσασθαι μετάληψιν.

Εἰ δὲ μὴ εἰς ὄνομα, φησί, τοῦ ἑτέρου τῶν κειμένων ἡ μετάληψις γίνοιτο, ὧν τὸ μὲν γένος ἐστὶ τὸ δὲ διαφορά, ἀλλ' εἰς λόγον τε καὶ

---

3 δὲ om. D post δὲ add. φησι a post ἁμάρτημα add. γίνεται a 4 ποιήσαιτο BDP: ποιήσεται A: ποιοῖτό τις a: ἐποιήσατο Arist. οἷον — 6 ἀποδούς om. AB 5 τῷ corr. B: τὸ A, Bpr. ὁρίσασθαι a 6 τὸν λόγον a post λεγόμενον add. μὴ A πεποίηται P 7 lemma a: om. ABDP 8 δεῖ P: δεῖ δέ a 8. 9 εἰ τὸ ἐν τῇ τῶν ὀνομάτων μεταλλαγῇ ληφθὲν ταὐτὸν σημαίνει τῷ ἐν τῷ ὁριστῷ ὀνόματι, ἤγουν ἰσοδυναμεῖ αὐτῷ a 9 post τὸ add. σημαίνον καὶ B ἐστι alterum om. BP δηλονότι ὡς κατὰ B 10 post μοχθηρὰ add. ἐστιν a οὐ — ὁριστική om. a οἷον — 15 a: om. ABDP 16 lemma a: om. ABDP 17 δεῖ P εἰς ὄνομα D μετάληψιν A 19 μὴ τῆς διαφορᾶς ὡς ἀσαφεστέρας ἀλλὰ τοῦ γένους σαφοῦς ὄντος πεποιημένος εἴη aN 20 εἴτε ἡ — γένος om. a ἡ et τὸ om. P 21 — 25 aN 24 τὴν τοῦ γένους N: om. a δεῖ addidi 26. 27 φησί — διαφορά] ἡ τοῦ ὀνόματος μετάληψις γίνοιτο aN 27 γένοιτο P

ὁρισμόν, δεῖν φησι τὴν διαφορὰν μᾶλλον μεταλαμβάνειν τοῦ γένους· οἰκειότερον γὰρ ἑκάστῳ τοῦ γένους ἡ διαφορά, τοῦ ⟨δ'⟩ οἰκειοτέρου τῷ πράγματι ἀναγκαῖος ὁ ὅρος· τὸ γὰρ γένος οὐδὲν μᾶλλον τούτου ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ὁμογενῶν, ὥστε διὰ μὲν τῆς διαφορᾶς τοῦτο, διὰ δὲ τοῦ γένους οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἢ ἄλλο τι τῶν ὁμογενῶν αὐτῷ· τοῦ γὰρ γνωρίσαι χάριν ὁ ὁρισμὸς ἀποδίδοται. οἷον εἰ εἴη προκείμενον συλλογισμὸν ἀποδεικτικὸν ὁρίσασθαι, οὐ τὸν συλλογισμὸν ἀλλὰ τὸ ἀποδεικτικὸν [συλλογισμὸν] ὁριστέον· τοῦτο γὰρ ζητοῦμεν ὡς ἴδιον καὶ τῶν ὑπὸ τὸν συλλογισμὸν μᾶλλον διαφέρον. τὸ δὲ ἧττον γὰρ ἡ διαφορὰ τοῦ γένους γνώριμον δοκεῖ μὴ ὁμόλογον εἶναι τῷ μικρῷ πρόσθεν εἰρημένῳ· ἔλεγε γὰρ δυνατὸν εἶναι τὴν μὲν διαφορὰν γνωρίμως ὠνομάσθαι, τὸ δὲ γένος μή· διὸ καὶ ἔφη δεῖν τὸ ἀσαφέστερον μεταλαμβάνειν. ἢ εἰ καὶ τὸ ὄνομά ποτε τὸ τῆς διαφορᾶς γνωριμώτερον εἴη τοῦ γένους, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑπὸ τῆς διαφορᾶς δηλούμενον ἧττον γνώριμον τοῦ ὑπὸ τοῦ γένους δηλουμένου· τὸν μὲν γὰρ τὴν διαφορὰν γνωρίζοντα δεῖ καὶ τὸ γένος γνωρίζειν, οὐ μὴν ἐν τῇ τοῦ γένους γνώσει καὶ ἡ τῆς διαφορᾶς γνῶσις περιέχεται.

p. 149a29 Εἰ δὲ τῆς διαφορᾶς.

Πάλιν δεῖν φησιν, ὅταν μεταληφθῇ ἡ διαφορὰ εἰς λόγον, σκοπεῖν εἰ ὁ ἀποδεδομένος λόγος τῆς διαφορᾶς καὶ ἄλλῳ τινὶ ἐφαρμόζει· ἂν γὰρ ᾖ καὶ ἄλλῳ τινὶ ἐφαρμόζων, οὐκ ἔσται ὁρισμὸς τῆς μετειλημμένης διαφορᾶς· δεῖ γὰρ τὸν ὅρον ἴδιον εἶναι τούτου οὗ ἐστι καὶ πρὸς μηδὲν ἄλλο κοινόν. οὐ μόνον δὲ ἁμαρτάνει ὁ ἀποδιδοὺς τοῦ ὡς διαφορᾶς κειμένου λόγον τὸν καὶ ἄλλοις ἐφαρμόζοντα, ἀλλὰ κἂν μὴ παντὶ ἐφαρμόζῃ τῷ οὗ ἀποδέδοται, καὶ οὕτως ἡμάρτηται. ὁ γὰρ γραμμῆς εὐθείας λέγων ὅρον γραμμήν, ἧς "τὸ μέσον ἐπιπροσθεῖ τοῖς πέρασιν", ἁμαρτάνει, ὅτι οὐκ ἐφαρμόζει ὁ λόγος οὗτος καὶ τῇ ἀπείρῳ γραμμῇ εὐθείᾳ· οὔτε γὰρ μέσον

---

1 δεῖ P τὴν διαφοράν φησι δεῖν a τοῦ γένους — 4 ὁμογενῶν] ἢ τὸ γένος· οἰκειοτέρα γὰρ ἡ διαφορὰ τῷ πράγματι ἢ τὸ γένος. καὶ ὁ ὅρος τοῦ γνωρίσαι χάριν γίνεται a 2 ἑκάστῳ scripsi: ἑκάστου BDP: compend. A τοῦ prius om. BP δ' addidi 3 ὁ om. D τούτων P post ἢ add. τοῦ AD 5 ἄλλο τι aBP: τοῦ (om. A) ἄλλου τινὸς AD ὁμοιογενῶν aP αὐτοῦ B τοῦ — 6 ἀποδίδοται om. a 6 ἀποδέδοται BP προσκείμενον AP 7 post συλλογισμὸν alterum add. ἁπλῶς a τὸ scripsi cf. p. 478,30: τὸν libri 8 συλλογισμὸν delevi post γὰρ add. καὶ B καὶ] πρὸς B τῶν aAD: τὸν BP: fort. τοῦ εἶναι 9 διαφέρον D: διαφερόμενον aBP: διαφορὰν (comp.) A ἧττον iterat P 10 γνώριμον τοῦ γένους B γνώριμος a 10. 11 τὸ—εἰρημένον P¹, corr. P² 11 δυνατὸν om. D εἶναι a: om. ABDP ὀνομάζεσθαι aBP 12 ἔφην B τὸ alterum om. P σαφέστερον aA καὶ om. B 13 τοῦ γένους εἴη aA 14. 15 τὸ—δηλούμενον P 14 τοῦ γένους] τῆς διαφορᾶς D 16 ἡ—γνῶσις] διαφορὰ a 17 lemma a: om. ABDP 18 Πάλιν a: om. ABDP δεῖν aD: δεῖ ABP λόγους A 19 ἀποδιδόμενος D 20 ἔσται BP: ἔστιν ὁ aAD 21 post καὶ add. μὴ BDP 22 διαφορᾶς aP: διαφορὰν B: διαφορὰ D: compend. obscurum A 23 ἐφαρμόζει A et, ut videtur, Ppr. 24 γραμμὴν BP λέγων] λόγον B 25 γραμμὴ a τὸ μέσον Arist. cf. p. 477,14 sq.: τὰ μέσα libri ἐπιπροσθεῖ A: ἐπιπροθεῖ D 26 ὁ λόγος οὗτος a: om. ABDP γραμμῇ om. P: γραμμῇ εὐθείᾳ om. D

αὕτη οὔτε πέρας ἔχει. 233

p. 149ª35 Εἰ δὲ πολλαχῶς λέγεται τὸ μέσον ἔχον, διοριστέον.

Εἰ δὲ λέγεται πολλαχῶς τὸ μέσον, διοριστέον τὸ πῶς ἔχον λέγεται, † καὶ ὁμοίως ἐπί τε μεγεθῶν καὶ ἀριθμῶν λέγεσθαι, καὶ οὕτως ἐπιτιμητέον ὡς χωρὶς διορισμοῦ εἰρηκότι τὸ διορισμοῦ δεόμενον· δεῖ γὰρ ἐπὶ τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἀποδόσεως διορίζεσθαι, κατὰ τί τῶν σημαινομένων τὴν ἀπόδοσιν ποιεῖταί τις. ἢ οὖν συλλογιστέον καὶ δεικτέον ὅτι οὐχ ὡρίσατο ὁ οὕτως ἀποδιδοὺς τῷ καὶ ἄλλοις ἐφαρμόζειν τὸν ἀποδοθέντα λόγον, ἢ ἐπιτιμητέον ὅτι μὴ καλῶς ἔλαβεν ἀδιορίστως· οὐ γὰρ περιττόν ἐστι τὸ ἔχον μέσον ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ μονάδα μέσην ἔχον, ὡς ὁ πέντε· μεταξὺ γὰρ τῶν δύο καὶ δύο ἐστὶ μονάς.

p. 149ª38 Πάλιν εἰ οὗ μὲν τὸν λόγον.

Ἐπεὶ ὁ ὅρος τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει ἑκάστου, δεῖ, φησίν, ἐπιβλέπειν, εἰ τὸ μὲν ὁριστὸν τῶν ὄντων ἐστί, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ὁρισμοῦ σημαινόμενον μὴ τῶν ὄντων. εἰ γὰρ τοῦτο, δῆλον ὡς οὐκ ἂν εἴη ὁρισμὸς τοῦ προκειμένου ὁ ἀποδεδομένος λόγος· οὐ γὰρ οἷόν τέ τινος τῶν ὄντων τὸ τί ἦν εἶναι, οὗ ἐστιν ὁ ὅρος δηλωτικός, μὴ ὂν εἶναι.

Τὸ δ' ἐκκείμενον παράδειγμα σαφὲς ὂν δείκνυσι τὴν τοῦ τόπου δύναμιν.

p. 149ᵇ4 Ἔτι ὅσοι μὴ διαιροῦσιν ἐν τοῖς πρός τι.

Ἁμαρτάνουσι δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ ὁρίζεσθαί τι τῶν πρός τι μὴ διαιροῦντες μηδὲ διορίζοντες πρὸς ὃ λέγεται τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν τοῦτο ὃ ὁρίζονται·

---

1 αὐτὴ libri post ἔχει add. ἀλλ' οὐδὲ ἐπιπροσθεῖται κατά τινα μέρη ὑπὸ τῶν μεταξύ a 2—6 ἀποδόσεως] ἐπεὶ δὲ τὸ μέσον ἔχον τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστίν (ἐπί τε γὰρ ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν), ἐπὶ τῶν ἀποδόσεων τῶν πολλαχῶς λεγομένων δεῖ a μέσον] μὲν AP 3 εἰ δὲ — διοριστέον D: om. ABP τὸ πῶς om. P 4 λέγεται scripsi: λέγεσθαι libri καὶ (μὴ add. BD) ὁμοίως BDP: om. A: ἐπεὶ δοκεῖ ὁμοίως conicio καὶ tertium] γε A 6 τῆς om. A ἀποδόσεων A post διορίζεσθαι add. εἰ P 7 οὖν BD: om. aAP 8 καὶ ἐφαρμόζειν ἄλλοις A: ἐφαρμόζειν καὶ ἄλλοις a 9 ἀδιορίστως] ἐπεὶ ἀδιορίστως τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο a 10 post ἀλλὰ add. καὶ a μέσην ἔχον aAB: inv. ord. D: μέσον ἔχον P ὡς—11 μονάς aP: om. ABD 12 lemma aP: om. ABD 13 ἑκάστου σημαίνει B ἐπιβλέπειν om. P 14 ὁ μὲν ὁρισμὸς a ἐστ[εἶναι P τοῦ ὁριστοῦ B post σημαινόμενον add. τουτέστι τὸ ὁριστὸν a 16 ὁ ἀποδεδομένος λόγος om. P οὐ] οὐδὲ B 17 ὁ aP: om. ABD ante μὴ add. τὸ A ὢν D 18. 19 a: om. ABDP 20 lemma a: om. ABDP 21 post δὲ add. φησι a 22 μηδὲν A ὁρίζοντες BD τῶν BDP: τὸν A: τὸ a ὃ alterum om. AP

ἐπεὶ γὰρ πᾶν πρός τι τὸ εἶναι ἔχει ἐν τῇ πρὸς ἄλλο σχέσει καὶ ἔστι τοῦτο, πρὸς ὃ ἕκαστον τῶν πρός τι τὸ εἶναι ἔχει, ὡρισμένον, ὥσπερ καὶ αὐτὸ τὸ πρὸς ἐκεῖνο τὸ εἶναι ἔχον, εἰ ἀποδιδούς τις ὅρον τῶν πρός τι πρὸς ἄλλο ἀποδοίη, ὃ κοινὸν ὂν περιέχει καὶ τὸ πρὸς ὃ ὡρισμένως λέγεται τοῦτο, οὐ τὸν ὁρισμὸν ἀποδίδωσιν, ἢ ἄλλο ἐστὶν αὐτοῦ, παντάπασιν ἁμαρτάνει. καὶ ψεύδεται ἢ ἐπί τι ἢ ἁπλῶς· ἐπί τι μέν, ἂν ᾖ τὸ πρὸς ὃ ἀποδέδωκεν αὐτὸ κοινόν τε καὶ ἐν αὑτῷ περιέχον πρὸς ὃ ἰδίως τοῦτο λέγεται· ἁπλῶς δέ, ἂν παντάπασιν ἄλλο. ὁ μὲν γὰρ ἰατρικὴν ὁρισάμενος ἐπιστήμην ὄντος ἐπί τι ἁμαρτάνει τῷ ὑπὸ τὸ ὂν εἶναι καὶ ταῦτα ὧν ἐστιν ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη· οὐ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἀλλὰ τινὰ ἐπίσταται ἡ ἰατρική· τὸ γὰρ ὂν ἀληθὲς καὶ κατὰ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσωδῶν, ὧν ἐστιν ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη. ἢ δύναται τὸ κοινὸν καὶ μὴ ὁμώνυμον εἶναι ὡς τὸ ὄν, ἀλλὰ συνώνυμον τοῦ πρὸς ὃ τὸ προκείμενον λέγεται· οἷον ἐὰν γεωμετρίαν τις ὁριζόμενος εἴπῃ ἐπιστήμην ἐπιστητοῦ ἢ ὑποληπτοῦ· ἐπιστητὰ γὰρ καὶ ὑποληπτὰ καὶ τὰ ὧν ἐστιν ἡ γεωμετρία ἐπιστήμη. ἁπλῶς δὲ ἁμαρτάνει ὁ τὴν ἰατρικὴν λέγων ἐπιστήμην ἀρτίου καὶ περιττοῦ· παντάπασι γὰρ ταῦτα ἕτερα τῶν ἰατρικῶν. παραδείγματος δὲ χάριν, ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι τίς μέν ἐστιν ὁ ἐπί τι ψευδόμενος, τίς δὲ ὁ ἁπλῶς ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς, εἶπε τὸ εἰ μὲν γὰρ μηδενὸς τῶν ὄντων ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη, ἴσον λέγων τῷ 'εἰ μὲν γὰρ μὴ εἴη ὑπὸ τὸ ἀποδεδομένον ταῦτα ὧν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἰατρική, ἁπλῶς ἔψευσται, εἰ δὲ εἴη, ἐπί τι, ἐπεὶ πᾶσα ἐπιστήμη ὄντος ἐστίν'.

p. 149b8 Δεῖ γὰρ παντός, εἴπερ καθ' αὑτὸ καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός.

Δεῖ γὰρ παντὸς ὄντος τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην εἶναι, εἰ εἴη ὀρθῶς ἀποδεδομένος ὁ ὅρος καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός· κατὰ συμβεβηκὸς γὰρ ὄντος, ἐπεὶ συμβέβηκε τοῖς ὑγιεινοῖς οὖσιν εἶναι, οὐχ ἁπλῶς οὐδὲ καθ'

---

2 ἔχει τὸ εἶναι a 3 ἀποδιδῶ D post τι add. καὶ AD ante ἄλλο add. ὃ a 4 ἀποδοίη post τι transposuit B: ἀποδώη D ὡρισμένον D 6 ἢ alterum superscr. B post ἁπλῶς add. καὶ καθόλου a, superscr. καθόλου B 7 αὐτῷ A αὑτῷ scripsi: αὐτῷ BDP: τούτῳ aA fort. τοῦτο πρὸς ὃ ἰδίως cf. vv. 1. 4 8 ἂν παντάπασιν ἄλλο BD: ἂν παντάπασιν ἁμαρτάνει ἄλλο P: καὶ (ἂν add. A) παντάπασιν ἁμαρτάνει καὶ (ἢ a) ψεύδεται, ἐὰν (ἐὰν om. A) ἄλλο aA 9 τῷ aAP (ᾧ in ras. P²): τὸ B: τῶν D ἡ om. P 10 ἐπιστήμη ἰατρική BP οὐ — ἐπιστήμη (12) om. A ἡ] ὡς D 11 ἀληθῶς D 12 ἢ fort. delendum cf. Ind. *Asyndeton* ὡς τὸ ὂν superscr. D 13 τοῦ] τῷ a προσκείμενον A: κείμενον BD ἂν BP 14 εἴποι P 15 ἐπιληπτὰ A: περιληπτὰ B τὰ AD: om. aBP ἐστιν] ἐστι καὶ a 17 post ἰατρικῶν add. λόγων AD δὲ] γὰρ BP 18 ἐστιν om. BP ἐπί τι post ψευδόμενος transposuit a: om. AP 19 ἡ om. P(AB) 21 ἡ aB: om. ADP 23 lemma om. aB εἴπερ — συμβεβηκός post 25 ὄντος habet B, post εἶναι a 25 ὄντος post ἐπιστήμην transposuit a 26 ὁ ἀποδεδομένος D 26. 27 γὰρ ὄντος om. D 27 εἶναι superscr. D

αὐτό. δεῖ δὲ ἕκαστον τῶν πρός τι πρὸς δ λέγεται καθ' αὑτὸ ἀποδιδόναι· πάντα γὰρ τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται· ὡς γὰρ ἡ ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητόν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιστητὸν πρὸς ἐπιστήμην· τὰ δὲ μὴ καθ' αὑτὰ ἀποδεδομένα ἀλλὰ πρὸς κοινότερον καὶ κατὰ συμβεβηκὸς οὐκ ἀντιστρέφει.

[Καὶ ἔτι δὲ σαφέστερον περὶ τούτου ἐροῦμεν. εἰ μὲν γὰρ ἀπέδωκεν ὅτι οὐδενὸς τῶν ὄντων ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ ἰατρική, παντελῶς ἔψευσται· εἰ δὲ τινὸς μέν ἐστιν, οἷον τοῦ ὑγιεινοῦ, τινὸς δὲ μή, οἷον τοῦ νοσώδους, ἐπί τι· δεῖ γὰρ παντός, τοῦ ὑπ' αὐτὴν δηλονότι, ἤγουν καὶ ἀμφοῖν, τοῦ τε νοσώδους καὶ ὑγιεινοῦ, τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην εἶναι, εἴπερ καθ' αὑτὸ ἀπεδόθη πρὸς τὸ ὂν καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός, καὶ μὴ κατὰ τινὸς μὲν ἀληθεύειν κατὰ τινὸς δὲ οὔ. οὐκ ὀφείλει οὖν καθολικώτερον εἶναι τοῦ πρὸς δ λέγεται· ὡς γὰρ ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὸ ἐπιστητὸν λέγεται καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ἔδει καὶ τὴν ἰατρικὴν ὡρισμένως πρός τι λέγεσθαι· εἰ γὰρ μὴ εἴη καθολικώτερον ἀλλ' ἐξισάζον, εἴη ἂν καὶ ἀντιστρέφον· νῦν δὲ οὐ δυνατὸν ἀντιστρέψαι καὶ | εἰπεῖν 'πᾶν ὃν ἐπιστητὸν τῇ ἰατρικῇ ἐστι'· τὶ 234 γὰρ ὂν ἐπιστητὸν αὐτῇ ἐστιν, οἷον ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες. διὰ τοῦτο γὰρ εἴρηκεν ὅτι εἴπερ καθ' αὑτὸ καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ἀπέδωκε τὴν ἐπιστήμην πρὸς τὸ ὄν· τὰ γὰρ καθ' αὑτὸ λεγόμενα πρός τι καὶ ἀντιστρέφουσι πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ μὴ καθ' αὑτὸ ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, τουτέστι πρός τι κοινότερον ἀποδιδόμενα οὐκ ἀντιστρέφει.]

Ὅτι δὲ οὐ δεῖ κατὰ συμβεβηκὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν πρός τι ποιεῖσθαι δεικνὺς προσέθηκε πρῶτον μέν, ὅτι εἰ οὕτως ἀποδοίη τις, συμβήσεται ἕκαστον τῶν πρός τι μὴ πρὸς ἓν λέγεσθαι ἀλλὰ πρὸς πλείονα κατὰ τοῦτον τὸν λόγον. ὥσπερ γὰρ τῷ ὕπνῳ συμβέβηκεν ὄντι εἶναι, οὕτως οὐδὲν κωλύει αὐτῷ συμβεβηκέναι καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ λευκὸν καὶ ἄλλα μυρία· καὶ ὁ πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων ἀποδιδοὺς τὴν ἐπιστήμην ἢ τὴν ἰατρικὴν ἔσται καλῶς ἀποδεδωκώς, εἴ γε δεῖ κατὰ συμβεβηκὸς ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδοσιν τῶν πρός τι. τοῦτο οὖν ἄτοπον, καὶ ἔτι τὸ μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀποδόσει τὸν ἀποδιδόμενον ὅρον ἴδιον τοῦ οὗ ἀποδίδοται· καίτοι δεῖ ἴδιον τοῦτο τὸν ὁρισμὸν ἔχειν· ἰδιόν τε γὰρ δεῖ αὐτὸν εἶναι καὶ δηλοῦν τὸ τί ἦν εἶναι οὗ ἐστιν. οὐ γὰρ μόνον κατὰ τῆς ἰατρικῆς ἀληθὲς τὸ ἐπιστήμην αὐτὴν εἶναι ὄντος, ἀλλὰ καὶ ⟨κατὰ⟩

---

1 αὐτό scripsi: αὐτά libri καὶ pro altero πρὸς P 3 post πρὸς prius add. τὸ aB οὕτω καὶ τὸ aB: οὕτως ADP 4 αὐτὰ D: αὐτὸ aABP ἀποδιδόμενα AD 6—21 aN 17 αὐτῇ a: αὐτῆς N 23 προσετίθετο a πρῶτον μὲν] καὶ τοῦτον τὸν τόπον, λέγων a ἀποδοίη τις scripsi: ἀποδῶ τις ABDP: ἀποδοθείη τι a 24 τῶν πρός τι ante συμβήσεται transposuit a 25 τοῦτον BDP: τόνδε aA 27 δὴ] οὖν a ἢ] καὶ a 28 καλῶς ἔσται a εἴ γε—29 πρός τι] εἴτε δώσομεν ὅτι ὁ κατὰ συμβεβηκὸς ἀποδιδοὺς ὀρθῶς ἀποδίδωσιν a 30 ὁρισμὸν ἴδιον D: inv. ord. A τοῦ om. A 31 ἀποδέδοται ABD καί τι B τούτου A 31. 32 αὐτὸν δεῖ A 32 οὐ γὰρ μόνον—p. 484,1 λεγόμενον] ἔτι οὖν φησι καὶ τοῦτο ἀδύνατον, τὸ εἶναι ἴδιον τοῦ ὁριστοῦ τὸν οὕτως ἀποδοθέντα λόγον. οὐ γὰρ μόνον ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη τοῦ ὄντος λεχθήσεται, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἑκάστη τῶν ἐπιστημῶν πρὸς τὸ ὂν ἀποδοθήσεται a 33 αὐτῆς A κατὰ addidi

πάσης ἄλλης ἐπιστήμης ἐστὶ κυρίως λεγόμενον, εἴ γε πᾶσα ἐπιστήμη ὄντος τινός ἐστιν· εἰ δὲ πάσῃ ἁρμόζει, οὐδεμιᾶς ἂν εἴη ἴδιον.

p. 149b19 Οὐ γὰρ μόνον ἡ ἰατρικὴ ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αἱ πολλαί.

Τοῦτο ἢ ἁπλούστερον εἴρηκεν, ἢ ὅτι δοκεῖ καὶ ἡ σοφιστικὴ ἐπιστήμη τις οὖσα περὶ τὸ μὴ ὂν εἶναι, ὡς ἐν τῷ Σοφιστῇ τοῦ Πλάτωνος δέδεικται.

p. 149b24 Ἐνίοτε δὲ ὁρίζονται.

Οἱ ὁριζόμενοί τε καὶ τὸν λόγον ἀποδιδόντες οὐχ ἁπλῶς τοῦ πράγματος ἀλλὰ τοῦ εὖ ἔχοντος ἢ τετελεσμένου οὐδ' αὐτοὶ ἂν εἶεν ὁριζόμενοι καλῶς· οὐ γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν πραγμάτων ἡ οὐσία ἐν τῷ εὖ κεῖται· ἐφ' ὧν οὖν μὴ σύμφυτον τὸ εὖ ἀλλ' ἔξωθεν παραγίνεται ὡς καὶ πρὸ τοῦ εὖ δύνασθαι τὸ πρᾶγμα εἶναι, ἐπὶ τούτων οὐκ ὀρθῶς τὸ εὖ εἰς τὸν ὁρισμὸν παραλαμβάνουσι· μέρος γὰρ αὐτοῦ ἀλλ' οὐ τὸ ὅλον ὁρίζονται. οὐ γὰρ μόνος ἄνθρωπος ὁ σπουδαῖος, οὐδ' οἰκία μόνη ἡ σπουδαία, ἀλλ' οὐδὲ πόλις μόνη ἡ εὐνομουμένη· ἀλλ' οὐδὲ ἡ πρᾶξις οὐδὲ ἡ διάθεσις ἢ ὑπόληψις μετὰ τοῦ εἶναι τὸ εὖ ἔχουσι. διὸ ἐπὶ πάντων τούτων ἕτερος ὁ τοῦ πράγματος ὅρος καὶ ἄλλος ὁ τοῦ εὖ ἔχοντος. ῥήτωρ γὰρ οὐχὶ ὁ τὸ ἐν ἑκάστῳ πιθανὸν θεωρῶν καὶ μηδὲν παραλείπων, ἀλλὰ κἂν παραλείπῃ τινὰ τῶν ἐνδεχομένων πρὸς τὸ προκείμενον πιθανῶν, βούληται δὲ πᾶν τὸ πιθανὸν εὑρίσκειν τε καὶ παρέχεσθαι· εἰσὶ γάρ τινες καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταῖς τέχναις ἀτελέστεροι. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν κακιῶν ὁ μὲν ἐφ' ἑκάστου προστιθεὶς τῇ βουλήσει τὴν ἐνέργειαν τὸν τέλειον ὁρίζεται, ὁ δὲ τῇ προαιρέσει ἀρκούμενος τὸν τὴν ἕξιν ἔχοντα· ἄδικος γὰρ οὐχ ὁ προαιρούμενός τε καὶ πράττων τὰ ἄδικα, ἀλλ' ὁ τέλειος ἐν ἀδικίᾳ· ἄδικος δὲ καὶ ὁ μόνον προαιρούμενος.

---

2 εἰ] ὁ D ἴδιος aP 3 ἡ om. AD ἄλλων] αὐτῶν a 6 fort. εἶναι—οὖσα μὴ ὂν scripsi: inv. ord. aBDP: μὴ ὂν μὴ A σοφιστικῶ A 7 lemma a: om. ABDP 8. 9 σφάλλονται δ' ἐνίοτε καὶ οἱ μὴ ὁριζόμενοι καθ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εὖ ἔχον ἢ τετελεσμένον, ἤγουν οἱ τὸ τέλος καὶ τὴν ἕξιν τοῦ πράγματος καὶ ὃ κατωρθώθη τινὶ ἀπὸ ἀσκήσεως καὶ μελέτης ὁριζόμενοι a 8 τε AP: τι BD 9 post ἢ add. τοῦ A αὐτὸν A post εἶεν add. οἱ D 10 τῷ] τοῖς B 11 π̣ γίνεται P: πως γίνεται B post καὶ add. ὁ A πρὸς aP 12. 13 παραλαμβάνεται a: compend. A 13 ὁρίζονται B: ὁρίζεται aADP 14 ὁ a: om. ABDP ἡ a: om. ABDP 15 εὐνοουμένη A ἀλλ' AD: om. aBP (διά)θεσις ἢ ἡ initio paginae P³ 17 ἕτερος D οὐχ aA 18 παραλείπῃ a: παραλείποι B: παραλίπῃ ADP 19 ἐνδεχομένων aAD: ἐνδόξων BP προσκείμενον A: κείμενον D πιθανῶν a: πιθανόν ABDP (ανόν P³) βούληται a: βούλεται ABDP 20 τινες] τι D 21 ante ταῖς add. ἐν aA ἀτελέστεροι B: ἀτελέστεραι aAP: ἀτελέστερον D post κακιῶν add. καὶ a 22 post ἐνέργειαν add. καὶ B 23 οὐχ] ὅ, τε τέλειος ἐν ἀδικίᾳ a 24 τε om. D ἀλλ'—25 δὲ om. a 25 post καὶ add. εἰ P

p. 149b31 Πάλιν εἰ τὸ δι' αὑτὸ αἱρετόν.

Ἐπεὶ ὁ ὅρος τὴν οὐσίαν ἑκάστου καὶ ἐν ᾧ τὸ εἶναι αὐτῷ ἐστι σημαίνει, ὁ τὸ δι' αὑτὸ αἱρετὸν ὁριζόμενος ὡς ποιητικὸν ἢ πρακτικὸν ἄλλου καὶ διὰ τοῦτο αἱρετὸν ἢ ὅλως δι' ἄλλο αἱρετὸν δῆλον ὡς οὐχ ὁρίζεται· οὐ γὰρ τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος δηλοῖ διὰ τοῦ λόγου. εἰ δὲ καὶ ἔστι τινὰ δι' αὑτὰ αἱρετὰ καὶ δι' ἄλλα, οὐδὲν ἧττον, φησίν, ἁμαρτάνει ὁ τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τοῦ χείρονος ὁριζόμενος· ἕκαστον γὰρ κατὰ τὸ βέλτιον τῶν ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ ὁρισμὸς τοῦ τί ἦν εἶναι ἑκάστου ἐστὶ δηλωτικός. οὐ χρὴ δὲ ὑπολαμβάνειν μαχόμενα λέγειν αὐτόν, πρὸ ὀλίγου μὲν εἰπόντα μὴ δεῖν τὸν ὁριζόμενον ἀπὸ τοῦ εὖ ἔχοντος τῶν ἐν αὐτῷ ὁρίσασθαι, νῦν δὲ λέγοντα ἑκάστου τὴν οὐσίαν κατὰ τὸ βέλτιστον εἶναι τῶν ἐν αὐτῷ. ἐν οἷς μὲν γὰρ πᾶσιν ἄμφω ἐστί, καὶ τὸ βέλτιστον καὶ τὸ ἧττον τοιοῦτον, ὥσπερ ἐν τοῖς προειρημένοις † καθ' αὑτά, ὧν χάριν ἐστὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, τούτων τὸ εἶναι ἐν τῷ βελτίονι τῶν ἐν αὐτοῖς· ὧν δὲ τὸ βέλτιον μή ἐστιν ἐν τῇ φύσει, ἀλλ' ἔξωθεν αὐτῶν τοῦτο προσγίνεται ἔκ τινος ἐπιμελείας, τούτων οὐκέτι τὸ εἶναι ἐν τῷ βελτίονι, ὅτι τὴν ἀρχὴν μηδὲ πᾶσίν ἐστιν. ἔτι καὶ ἡ ἐπιχείρησις κατὰ τὸ ἔνδοξον γί[νεται. 235

p. 150a1 Σκοπεῖν δὲ καὶ εἴ τινος ὁρισμὸν ἀποδιδούς.

Σκοπεῖν δὲ δεῖ, φησί, καὶ εἴ τινος ὁριστοῦ, οἷον οἰκίας, ἀποδοὺς ὁρισμὸν ὡρίσατο ὅτι οἰκία ἐστὶ τάδε, ἤγουν λίθοι καὶ ξύλα, ἢ ἐκ τούτων, ἤγουν ὅτι δικαιοσύνη ἐστὶν ἐξ ἀνδρίας καὶ σωφροσύνης ἢ οἰκία ἐκ λίθων καὶ ξύλων, ἢ τόδε μετὰ τοῦδε, ὅτι δικαιοσύνη ἐστὶν σωφροσύνη μετὰ ἀνδρίας ἢ οἰκία σκέπη μετὰ λίθων καὶ ξύλων. εἰ μὲν γὰρ τάδε, συμβήσεται, ὅτι εἰ δύο τινὲς τύχοιεν καὶ ὁ μὲν σώφρων ἐστὶν ὁ δὲ ἀνδρεῖος, καὶ τοῖς δυσὶ τὴν δικαιοσύνην ὑπάρχειν καὶ μηδενὶ αὐτῶν ἀνὰ μέρος· ὁ γὰρ εἷς ὁ καὶ σώφρων οὐκ ἂν ῥηθείη δίκαιος· δύο γὰρ ἦν ἡ δικαιοσύνη, σωφροσύνη καὶ ἀνδρία. δύο γὰρ ὄντων ἀνθρώπων ὁ μὲν ἕξει τὴν σωφροσύνην, ὁ δὲ τὴν ἀνδρίαν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀμφότεροι δίκαιοι ἔσονται καὶ οὐδέτερος, καὶ οὐχ ὁ εἷς μόνον ὁ ἔχων τὴν ἀνδρίαν δίκαιος κληθήσεταί ποτε, ἐπεὶ ἀμφότεροι οἱ δύο ἔχουσι τὴν δικαιοσύνην, ἕκαστος δὲ ἀνὰ

---

1 lemma a: om. ABDP 2 ὁ om. A ἑκάστου om. B αὐτοῦ P ἐστι om. aA 3 αὐτὸ BP¹ (corr. P²) ὡς] καὶ A ἢ] καὶ a 4 ὅλως (ὁπωσοῦν Arist., ὅλως οὖν B)] ἄλλως B ὡς] ὅτι BP 6 αὐτὰ ABP¹ (corr. P²) post αὐτὰ add. τε a post καὶ alterum add. οὐ D 10 τὸν ἐν AD 11 τῶν om. A: τοῦ P 12 μὲν om., sed post πᾶσιν add. μὴ BP 13 καθ'— 14 αὐτοῖς] τοῖς τε δι' αὐτὰ αἱρετοῖς οὖσι καὶ δι' ἕτερα, τούτων τὸ εἶναι δι' αὐτὰ βέλτιον τοῦ δι' ἕτερα a καθ'— τοῖς ἄλλοις (τὸ ἀλλ' οἷς BP)] requiritur τοῖς καὶ καθ' αὐτὰ αἱρετοῖς οὖσιν καὶ ἄλλων χάριν 14 τῷ βελτίονι BDP: αὐτῷ βελτίονα A 15 προσγίνεσθαι B 16 τὸ εἶναι οὐκέτι a ὅτι B: ὅτε aADP μὴ δὲ AD: μηδ' ἐν aBP, sed cf. vs. 12 17 immo ἡ ἐπιχείρησις καὶ κατὰ τὸ ἔνδοξον 18—p. 486,24 aN 23 οἰκία a: om. N 26 an εἰ καὶ? cf. ad p. 488,23 οὐκ ἂν ῥηθείη N: οὐ κριθείη a

μέρος τὴν δικαιοσύνην οὐκ ἔχει. ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἄτοπον συμβαίνει, φησίν, ἀπὸ τοῦ ἰδίᾳ μὲν ἕνα τούτων μὴ ἔχειν τὴν δικαιοσύνην μήτε καλεῖσθαι δίκαιον, ἀλλ' ὁμοῦ τοὺς δύο ἔχειν αὐτὴν καὶ ὁρίζεσθαι δικαίους, διὰ τὸ ἐπ' ἄλλων συμβαίνειν τὸ τοιοῦτον (τριῶν γάρ τινων ὁμοῦ ἐχόντων νόμισμα ἓν τοῖς μὲν τρισὶν ὑπάρξει ὁμοῦ τὸ νόμισμα ἕν, ἰδίᾳ δὲ ἀνὰ μέρος ἑνὶ ἑκάστῳ οὐχ ὑπάρξει), ἀλλ' οὖν τοῦτο, τὸ ὑπάρχειν τοῖς δυσὶν ἐναντίως, τό τε δίκαιον καὶ ἄδικον, δόξειεν ἂν παντάπασιν ἄτοπον εἶναι. ἀντίκειται γὰρ τῇ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία, τῇ δὲ σωφροσύνῃ ἡ ἀκολασία, τῇ δὲ δειλίᾳ ἡ ἀνδρία· εἰ οὖν ἡ δικαιοσύνη ἐστὶν ἀνδρία καὶ σωφροσύνη, εἴη ἂν ἡ ἀδικία δειλία καὶ ἀκολασία· διὸ καὶ συμβαίνει τὰ ἐναντία ὑπάρχειν αὐτοῖς, εἰ ὁ μὲν αὐτῶν σώφρων ἐστὶ καὶ δειλός (οὐκ ἔστι γὰρ ἀνδρεῖος). ὁ δὲ ἀνδρεῖος καὶ ἀκόλαστος· οὐ γὰρ σώφρων. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀμφότεροι ἕξουσι δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν, εἴπερ δικαιοσύνη ἐστὶ σωφροσύνη μετὰ ἀνδρίας καὶ διὰ τοῦτο ἀδικία ἀκολασία μετὰ δειλίας. καθόλου οὖν, φησίν, ὅσα ἔστιν ἐπιχειροῦντα δεικνύειν μὴ ταὐτὸν εἶναι τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη, πάντα χρήσιμά εἰσι πρὸς τὸ νῦν εἰρημένον· οἷον ὅτι δικαιοσύνη ἐστὶ τάδε, ἤγουν σωφροσύνη καὶ ἀνδρία· ὁ γὰρ οὕτως ὁριζόμενος φάσκει τὰ μέρη ταὐτὰ εἶναι τῷ ὅλῳ· μέρη γὰρ τῆς δικαιοσύνης ἡ ἀνδρία καὶ ἡ σωφροσύνη. μάλιστα δὲ οἱ λόγοι οἱ δεικνύντες μὴ ταὐτὸν εἶναι τὰ μέρη καὶ τὸ ὅλον οἰκεῖοι, ἤγουν ἁρμόδιοι, εἰσὶν ἐφ' ὅσων κατάδηλός ἐστιν ἡ σύνθεσις τῶν μερῶν· δῆλον γὰρ ἐκ τῶνδε, ὅτι εἰ λίθοι καὶ ξύλα εἶεν, οὐκ ἀνάγκη καὶ οἰκίαν εἶναι· ὥστε, εἰ τῶν μερῶν ὄντων ἐνδέχεται τὸ ὅλον μὴ εἶναι, οὐ ταὐτὸν ἂν εἴη τῷ ὅλῳ τὰ μέρη. οὗτος δὲ ὁ τόπος χρήσιμος ἐπὶ μόνων τῶν ἀνομοιομερῶν.

p. 150a22 Εἰ δὲ μὴ ταῦτα ἀλλὰ τὸ ἐκ τῶν μερῶν ἔφησεν εἶναι τὸ ὁριζόμενον.

Εἰ δέ τις, φησίν, ὁριζόμενος μὴ τὰ μέρη εἶπε τὸ ὅλον εἶναι ἀλλὰ τὸ ἐκ τῶν μερῶν γινόμενον, οἷον τὴν οἰκίαν οὐ λίθους καὶ πλίνθους ἀλλ' ἐκ λίθων καὶ πλίνθων, πρῶτον μὲν ἀξιοῖ δεῖν ἐπισκοπεῖν, εἰ ἐκ τοιούτων ὡρίσατό τις εἶναι ἐξ ὧν οὐχ οἷόν τε συντιθεμένων ἕν τι γίνεσθαι, ἑνὸς ὄντος τοῦ ὁριστοῦ. ἔνια γὰρ τοιαῦτά ἐστιν ὡς μὴ δύνασθαι ἐξ αὐτῶν γενέσθαι τι ἕν, οἷον γραμμὴ καὶ ἀριθμὸς καὶ ὅλως τὰ συμβεβηκότα. ὁ γὰρ ἐκ τοιούτων τινὸς τὸ εἶναι λέγων καὶ ὁριζόμενος

---

2 fortasse μηδὲ 3 post διὰ τὸ add. καὶ Arist. 11 an σώφρων ⟨ὢν⟩ ἐστι? 14 (ἀ)δικία—δειλίας in ras. N 15 ἔστιν ex Arist. scripsi: εἰσὶν aN 25 lemma om. a τὸ BP Arist.: τὰ AD ἐκ τούτων Arist. 27 φήσει B 28 γιγνόμενον P καὶ πλίνθους] οὐ πλήθους A 30 τούτων a fort. τις ⟨τὸ⟩ cf. vs. 33 τι aDP: τε AB 30. 31 γίνεσθαι ἕν τι B 31 τῷ ὁριστῷ B γὰρ aBP: δὲ AD post γὰρ add. τούτων B 32 γίνεσθαι B ἕν] ἂν A μὴ pro altero καὶ A ὅλως AD: ὅλα aBP 33 ἐκβεβηκότα A τοιούτου P τὸ εἶναι τινος a

δῆλον ὡς οὐχ ὁρίζεται· διὸ ὁ λέγων τὴν λευκότητα ἐκ πυρὸς καὶ χρώματος οὐχ ὁρίζεται.

p. 150a26 Ἔτι εἰ τὸ μὲν ὡρισμένον.

Ἔτι, φησί; δεῖ καὶ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ τὸ μὲν ὁριστόν, οὗ τὸν ὁρισμὸν ἀποδίδωσιν, ἐν ἑνί τινί ἐστιν ἐν ᾧ πρώτῳ πέφυκε γίνεσθαι, τὰ δὲ ἐξ ὧν αὐτὸς ὡρίσατο εἶναι, μὴ ἐν τῷ αὐτῷ πρώτῳ ἀλλ' ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ. δῆλον γὰρ ὅτι οὐχ ὁρίζεται ὁ οὕτως ἀποδιδούς· ἐν ᾧ γὰρ τὸ ἔκ τινων συγκείμενόν ἐστιν, δῆλον ὅτι ἐν τούτῳ δεῖ εἶναι καὶ τὰ ἐξ ὧν τοῦτο σύγκειται. οἷον φρόνησίς ἐστιν ἐξ ἀνδρίας καὶ σωφροσύνης. ἀλλ' ἡ μὲν φρόνησις ἐν πρώτῳ ἐστὶ τῷ λογιστικῷ, ἀνδρία δὲ καὶ σωφροσύνη ἡ μὲν ἐν τῷ θυμικῷ ἡ δὲ ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ· δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἐκ τούτων ἡ φρόνησις· ἐν οἷς γὰρ ἐμφαίνονται τὰ μέρη, ἐν ἐκείνοις καὶ τὸ ὅλον ἐμφαίνεσθαι δεῖ. ὥστε οὐκ ἐν ἑνὶ πρώτῳ τῷ λογιστικῷ συμβαίνει τὴν φρόνησιν ἐμφαίνεσθαι, ἀλλ' ἐν ἄλλοις πλείοσι, τῷ τε θυμικῷ καὶ τῷ ἐπιθυμητικῷ.

Ὃ δὲ προστίθησιν, ἐστίν· ἀλλ' εἰ ἑκάτερον, ἐξ ὧν ἀποδέδωκεν εἶναι | τὸ προκείμενον, ἐν ἑνὶ πρώτῳ τῷ αὐτῷ ἐστιν, ἐκεῖνά τε καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐκ τούτων, ὅπερ ἐστὶ τὸ προκείμενον, οὗ τὸν ὁρισμὸν ἀποδίδωσι, μὴ μέντοι ἐν τῷ αὐτῷ μέρει ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν ἄλλῳ τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ, οὐδ' οὕτως ἂν εἴη ὡρισμένος· ἐν ᾧ γὰρ τὸ ὅλον, ἐν ἐκείνῳ καὶ τὰ μέρη δοκεῖ εἶναι. οἷον εἴ τις ὁρίσαιτο τὴν ἀρετὴν ἐξ ἀνδρίας, σωφροσύνης καὶ φρονήσεως· ἔνθα μὲν γὰρ τὸ ὅλον ἐμφαίνεται, ἤγουν ἡ ἀρετή (ἐμφαίνεται δὲ ἐν τῇ ψυχῇ), ἐν ταύτῃ καὶ τὰ μέρη ἐμφαίνονται· ἀλλ' ἕκαστον τῶν τοιούτων μερῶν τῆς ἀρετῆς ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μέρει τῆς ψυχῆς· ἐμφαίνονται, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὅλῳ ἕκαστον· μέρη γὰρ τῆς ψυχῆς τὸ λογιστικόν, τὸ θυμικὸν καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν.

---

1 ὡς aAD: ὅτι BP post ὁρίζεται add. οἷον σῶμά ἐστιν ἐκ γραμμῶν καὶ ἀριθμῶν συγκείμενος a 2 οὐχ] οὐδὲ, sed post διὸ, a 3 lemma a: om. ABDP 4 δεῖν aA τὸ om. A 5 ἐν prius om. D ἐν alterum superscr. B 6 αὐτὸ ex αὐτὸς, ut videtur, corr. P² post πρώτῳ add. εἰσὶν a post καὶ ἄλλῳ add. οἷον—σωφροσύνης aN, quae verba in vs. 9 transposui 7 γὰρ prius BDP: καὶ aA post ὁρίζεται add. τὴν φρόνησιν a ὁ om. AB τινων BDP: τούτων aA 8 post συγκείμενον add. ἤγουν ἡ φρόνησις a δῆλον ὅτι om. a ἐν τούτῳ BDP: ἐν ἐκείνῳ a: ἐκ τίνων A δὴ P εἶναι aD: om. ABP τοῦτο] ἡ φρόνησίς a 9 οἷον—15 aN 16 δ—ἐστίν BDP: εἰ δὲ καὶ τὰ μέρη καὶ τὸ ὅλον lemma a: om. A ἀλλ' εἰ AD: ἀλλ' BP: εἰ δὲ a post ἑκάτερον add. φησὶν a 17 προκείμενον A ἐν om. B τῷ αὐτῷ BP, Dpr.: τὸ αὐτό A, Dcorr.: om. a εἰσὶν a ἐκείνῳ B τε aAD: δὲ BP καὶ om. B 19 ἐν primum om. A μέρει a: om. ABDP τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ om. B οὕτος a 20 post ἐκείνῳ add. δεῖ a δοκεῖ om. aP 21—26 aN 23 ἐμφαίνονται N cf. vs. 12: ἐμφαίνεται a

p. 150a33 Πάλιν εἰ τῷ ὅλῳ συμφθείρεται τὰ μέρη.

Ἐπεὶ τῶν μερῶν φθειρομένων ἀνάγκη συμφθείρεσθαι τὸ ὅλον, τοῦ δὲ ὅλου φθαρέντος οὐκ ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη φθείρεσθαι, εἴ τις ἔκ τινών τι ὁρίσαιτο ὡς φθειρομένου τοῦ ὅλου συμφθείρεσθαι τὰ μέρη ἐξ ὧν ὥρισται τὸ ὅλον, δῆλον ὅτι οὐ καλῶς ὥρισατο. οὕτως ἂν ἁμαρτάνοι ὁ τὸ μὲν σῶμα ὁρισάμενος τὸ ἐξ ἐπιπέδων συνεστὼς ἢ τὸ ἐπίπεδον τὸ ἐκ γραμμῶν ἢ τὴν γραμμὴν ⟨τὸ⟩ ἐκ στιγμῶν· οὔτε γὰρ τὸ σῶμα ἐξ ἐπιπέδων, διότι συμφθείρεται τῷ σώματι τὸ ἐπίπεδον, οὔτε τὸ ἐπίπεδον ἐκ γραμμῶν, οὔτε ἡ γραμμὴ ἐκ στιγμῶν. διὰ τοῦτο οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν οἷόν τε λέγειν τὸ γένος εἶναι, εἰ συναναιρεῖται αὐτῷ, οὐδ' ἐκ περιττῶν καὶ ἀρτίων τὸν ἀριθμόν.

Ἢ εἰ τὸ μὲν ὅλον ἀγαθὸν ἢ κακόν ἐστιν, τὰ δὲ μέρη οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν· ἔδει γὰρ καὶ ταῦτα ἢ ἀγαθὰ ἢ κακὰ εἶναι, εἴπερ μέρη τοῦ ὅλου ἐτύγχανον· ἀδύνατον γὰρ τῶν μερῶν μὴ ὄντων ἢ ἀγαθῶν ἢ κακῶν τι ἐκ τούτων συγκείμενον ἀγαθὸν ἢ κακὸν εἶναι. ἢ πάλιν εἰ τὰ μέρη ἀγαθὰ ἢ κακά, τὸ δὲ ὅλον οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν· ὅῆλον γὰρ ὅτι οὐκ ἐκ τοιούτων μερῶν τὸ τοιοῦτον σύγκειται· ἢ γὰρ ἂν καὶ αὐτὸ τὸ ὅλον ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἦν, εἴ γε ἐκ τῶν τοιούτων μερῶν ἦν.

p. 150b1 Ἢ εἰ μᾶλλον μὲν θάτερον ἀγαθὸν ἢ θάτερον κακόν.

Ἐπεὶ δοκεῖ τὸ συγκείμενον ἔκ τινων, ὧν τὸ μὲν μᾶλλόν ἐστι τὸ δὲ ἧττον, τῷ μᾶλλον τοιούτῳ ἀκολουθεῖν, ἂν ὁριζόμενός τις ἀποδῷ τι συγκείμενον ἐξ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, ὧν τὸ ἀγαθὸν μᾶλλόν ἐστιν ἀγαθὸν ἢ τὸ κακὸν κακόν, ὃ μή ἐστι μᾶλλον ἀγαθόν, οὕτως οὐχ ὁρίζεται. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔνστασιν πρὸς τὰ εἰρημένα φέρει, λέγων ὅτι μὴ ἀνάγκη τὸ ἐξ ἀγαθῶν συγκείμενον πάντως ἀγαθὸν εἶναι μήτε τὸ ἐκ κακῶν κακόν, ὃ

---

1 τὰ μέρη om. a 2 post ἐπεὶ add. δὲ καὶ a: καὶ A φυμφθειρομένων B ante τὸ add. καὶ a 3 συμφθείρεσθαι a: ἐφθάρθαι Arist. εἰ a: ἐάν ABDP ἔκ τινών — 4 τὰ μέρη] φησὶν ὡρίσατό τι ἐκ τοιούτων μερῶν ἃ φθειρομένου τοῦ ὅλου ἀνάγκη καὶ ταῦτα συμφθείρεσθαι a 3. 4 ἔκ τινος διωρίσαιτο A 5 post οὕτως add. οὖν a ἁμαρτάνοι ἂν a: ἁμαρτάνει B 6 μὲν om. BD συνεστὸς om. A post συνεστώς add. συμφθείρεται γὰρ τῷ σώματι τὰ ἐπίπεδα a τὸ (ante ἐκ) om. a 7 τὴν γραμμὴν a: inv. ord. ABDP τὸ prius addidi 8 post σώματι add. δὲ A 9 post διὰ add. δὲ BP 10 εἰ om., post συναναιρεῖται add. γὰρ a 12—18 aN 12 μὲν om. a 19 ἢ (ante εἰ) om. a θάτερον prius om. B ἀγαθὸν — κακόν om. a ἢ θάτερον κακόν D Arist.: ἢ κακὸν θάτερον A: θάτερον δὲ κακόν BP 20 ὧν om. P ἐστι post ὧν transposuerunt aA 21 τὸ — τοιοῦτον BP τις] τί A τι] τὸ B 22 ἀγαθὸν alterum om. A 23 κακὸν alterum om. A ὃ ABDP: ὁ δὲ ὃ a: fort. εἰ cf. ad p. 485,26 post ἀγαθὸν add. ὁρίζεται a οὕτως AP^3 ὥρισται BP 23. 24 ταῦτ' εἰπὼν ἔνστασιν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις a 25 ἐξ ἀγαθοῦ BP τὸ om. B κακῶν aD: κακὸν A: κακοῦ BP ante ὃ add. καὶ P

ηξίου ὁ πρὸ τούτου τόπος. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐκ τοῦ μᾶλλον ἀγαθοῦ μᾶλλον ἀγαθὸν ἀνάγκη ἢ τὸ ἐκ τοῦ μᾶλλον κακοῦ μᾶλλον κακόν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν καθ' αὑτὰ καὶ ἁπλῶς ὄντων ἀκολουθοίη ἂν τὰ εἰρημένα· εἰ δέ τινα ὡς ποιητικὰ ἀγαθοῦ λαμβάνοιτο, οὐκέτι ἀκολουθεῖν ἀνάγκη τὰ εἰρημένα· πολλὰ γὰρ καθ' αὑτὰ μὴ ὄντα ποιητικὰ ἀγαθοῦ ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα μίξει τοῦτο ποιεῖ. ἡ μέντοι ἀρετὴ καθ' αὑτὴν οὖσα ἀγαθὴ τοιαύτη μένει καὶ ἐν τῇ μετ' ἄλλου συνθέσει· τοῦ μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ ὄντος ἀγαθοῦ ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη ἀγαθὰ εἶναι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ κακοῦ. † ὁμοίως καὶ τὰ ποιητικά τινων ἢ κακά ἐστιν ἢ ἀγαθὰ ἢ οὐδέτερα, δεῖ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα τοιαῦτα εἶναι. καὶ δεἰκνυσι τοῦτο οὕτως· ἔχον ἐπὶ τῶν φαρμάκων τῶν τε ὑγείας ποιητικῶν καὶ τῶν ὀληθρίων. καὶ γὰρ οὐκ ὄντα καθ' αὑτά τινα ὑγιεινὰ ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ὀληθρία, μιχθέντα ἀλλήλοις ὑγείας ποιητικὸν τὸ ἐξ αὐτῶν ποιεῖ· καὶ πάλιν οὐκ ὄντα τινὰ ὀληθρία κατ' ἰδίαν ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμα, μιχθέντα ἀλλήλοις ποιεῖ τὸ ἐξ αὐτῶν ὀληθρίον.

p. 150b14 Πάλιν εἰ ἐκ βελτίονος καὶ χείρονος ὄν.

Ἐάν τι λεγόμενον ἐκ βελτίονος καὶ χείρονος μὴ ᾖ τοῦ μὲν βελτίονος χεῖρον τοῦ δὲ χείρονος βέλτιον, οὐκ ἂν δεόντως ἐκ τούτων εἶναι λέγοιτο· τὸ γὰρ ἐκ τοιούτων συγκείμενον μέσον γίνεται ἑκατέρου αὐτῶν ἀκράτου λαμβανομένου, διὰ τὴν μῖξιν τοῦ ἐναντίου ἑκατέρου αὐτῶν φέρον τὰ δεύτερα. διὰ τοῦτο οὖν ἡ ἐγκράτεια συγκειμένη ἔκ τε ὀρθοῦ λογισμοῦ καὶ φαύλης ἐπιθυμίας τῆς μὲν φαύλης ἐπιθυμίας ἐστὶ βελτίων, χείρων δὲ τοῦ ὀρθοῦ λογισμοῦ. καὶ πρὸς τοῦτο δὲ τὴν αὐτὴν ἔνστασιν φέρει ἣν καὶ πρὸς τὰ πρότερα. ἐπὶ γὰρ τῶν καθ' αὑτὰ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἀληθῆ εἶναι τὸν λόγον [οὐχ] ἁπλῶς· εἰ γάρ τι εἴη συγκείμενον ἐξ ἁπλῶς ἀγαθοῦ καὶ ἁπλῶς κακοῦ, μεταξὺ τὸ συγκείμενον ἔσται, εἰ ἑκάτερον ἐκείνων ἐν τῇ συνθέσει σώζοιτο. ἐπὶ δὲ | τῶν ὡς ποιητικῶν ἀγαθῶν οὐκέτι τοῦτο 237

---

1 οὐδ' ἐκ μᾶλλον B ἀγαθὸν P 2 ἢ — κακόν a: om. ABDP 3 αὐτὸ aA ἀκολούθως A: ἀκολουθεῖη a 4 post ἀγαθοῦ add. ἢ κακοῦ a ἀκολουθεῖ A 6 σμίξει A 7 γὰρ om. A: οὖν a 8 ὁμοίως καὶ τὰ (fortasse ὥστ' οὐκ εἰ τὰ) — 10 εἶναι] τῶν δὲ ποιητικῶν, οὐκ ἀνάγκη ὄντων ἀγαθῶν ἢ κακῶν, εἶναι καὶ τὸ ἐκ τούτων ἢ ἀγαθὸν ἢ κακόν a 9 οὐδέτερον A καὶ BP: om. A: οὖν καὶ D 9. 10 τὸ — γινόμενον τοιοῦτον BP 10 ἔχον post φαρμάκων transposuit B 11 τῶν ὀληθρίων BDP: μὴ τοιούτων aA 12 ὑγιεινά τινα a 13 τινὰ οὐκ ὄντα aA 16 post ἐκ add. τοῦ D ὄν om. aA 17 ante ἐὰν add. πάλιν aA post τι add. φησὶ a λέγωμεν BP ᾖ a: ἐστὶ ABD: ἐστὶ δὲ P 19 τοιούτων] στοιχείων B γίνεται μέσον BP ἑκάτερον A 20 post μῖξιν eras. ἑκατέρου αὐτῶν P τῶν ἐναντίων a 21 διὰ τοῦτο οὖν BDP: διὸ aA ὁ ἐγκρατεία D συγκειμένη a: συγκείμενον ABP: συγκείμενος D 22 τῆς — ἐπιθυμίας post βελτίων superscr. B 23 τούτους B: τούτοις P ἣνπερ a 24 πρότερον a: compend. D καλῶν B 25 οὐχ delevi 26 κακοῦ ἁπλῶς B μεταξὺ τὸ συγκείμενον scripsi: τὸ μεταξὺ τῶν συγκειμένων libri εἰ om. P 27 ἀγαθοῦ D τοῦτο om. A

ἀνάγκη· ταῦτα γὰρ ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα συνθέσει ἀλλάσσεται, ὡς ἐπὶ τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων προεῖπεν, ὡς μηδὲν κωλύειν τὸ ἐξ ἀμφοῖν καὶ βέλτιον ἑκατέρου καὶ χεῖρον γίνεσθαι.

p. 150b19 Ἔτι εἰ συνώνυμον τὸ ὅλον θατέρῳ.

Οὐδὲ τοῦτόν φησιν ὁρίζεσθαι τὸν λέγοντά τι ἔκ τινων εἶναι, ὧν ἕν τι τῷ ὅλῳ τῷ ἐκ πάντων ἐστὶ συνώνυμον. οἷον ἀρετή ἐστιν ἀνδρία, δικαιοσύνη καὶ φρόνησις· ἕκαστον γὰρ τούτων ἀρετὴ λέγεται συνωνύμως τῷ ὅλῳ. οὐ δεῖ οὖν τὸ ὅλον συνώνυμον εἶναι τοῖς μέρεσι, καθάπερ οὐδὲ ἐπὶ τῶν συλλαβῶν· ἑκάστη γὰρ τῶν συλλαβῶν οὐκ ἔστι συνώνυμος τοῖς συντιθεῖσιν αὐτὴν στοιχείοις.

p. 150b22 Ἔτι εἰ μὴ εἴρηκε τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως.

Οὐδ' ἐκεῖνόν φησιν ὁρίζεσθαι τὸν λέγοντα μόνον ἔκ τινων συγκεῖσθαι ὃ ὁρίζεται, μηκέτι δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως προστιθέντα· οὐ γὰρ αὔταρκες πρὸς δήλωσιν τῆς οὐσίας τῆς ἔκ τινων συγκειμένης ἡ τῶν ἐξ ὧν σύγκειται ἀπόδοσις, ἂν μὴ καὶ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως αὐτῶν ᾖ ἐν τῷ λόγῳ προσκείμενος· τὸ γὰρ οὕτως ἐκ τούτων συγκείμενον ἑκάστου τῶν συνθέτων οὐσία. δῆλον δὲ τὸ εἰρημένον ἐπὶ οἰκίας καὶ συλλαβῆς· οὔτε γὰρ ἡ οἰκία ἁπλῶς λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα, ἀλλ' ἡ τούτων ποιὰ τάξις, οὔτε ἡ συλλαβὴ στοιχεῖα, ἀλλ' ἡ τούτων ποιὰ σύνθεσις.

p. 150b27 Εἰ δὲ τόδε μετὰ τοῦδε ἀποδέδωκεν.

Εἴ τις ὁρισμόν τινος εἴη ἀποδεδωκὼς τόδε μετὰ τοῦδε, οὐδέν φησι τοῦτον διαφέρειν τοῦ λέγοντος τάδε τινὰ εἶναι ἢ τὸ ἐκ τούτων. ὁ γὰρ λέγων τὸ οἰνόμελι οἶνον μετὰ μέλιτος ὅμοιον λέγει τῷ λέγοντι τὸ οἰνόμελι εἶναι οἶνον καὶ μέλι ἢ τὸ ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος. ὁποτέρῳ δ' ἂν τούτων ᾖ ταὐτὸν τὸ λεγόμενον, τοῖς αὐτοῖς τόποις πρὸς τὴν ἀνασκευὴν χρηστέον, οἷς

---

2 κωλύει A 3 καὶ χεῖρον ἑκατέρου aA 5 ἔκ τινων τούτων B 6 τῷ ὅλῳ om. A τῷ alterum aAP: τὸ BD συνώνυμόν ἐστιν a οἷον — 10 aN 9 ὁμώνυμος N 11 μὴ] μὲν A θέσεως D 12 ante οὐδ' add. ἀλλ' a οὐδ' — 13 συνθέσεως om. B μόνον DP: μᾶλλον A: μὲν a 13 συν superscr. D προστιθέντα BP et post δὲ D: ἐκτι A: ἐκτιθέμενον a 14 τῶν — συγκειμένων a 16 post τούτων add. καὶ D 17 ante οὐσία add. ἡ Arist. (om. C) 18 ἁπλῶς om. A καὶ ξύλα om. A τούτων BDP: πάντων aA 19 ποιὰ om. D 20 ἀπέδωκεν B(u): om. a 21 εἴ τις] καὶ εἴ τις δέ φησιν a 22 τοῦτον scripsi: τοῦτο libri διαφέρον A 23 οἶνον — οἰνόμελι om. B τῷ λέγοντι] ὡς εἰ ἔλεγε a 23. 24 οἶνον εἶναι B 24 ἢ — μέλιτος om. A ὁποτέρῳ DP: ὁποτέρων B: ὁπότερον aA 25 ταὐτὸ A post λεγόμενον add. διὸ καὶ a τόποις αὐτοῖς a πρὸς τὴν ἀνασκευὴν BDP: τῆς ἀνασκευῆς aA

καὶ ⟨πρὸς⟩ τοὺς ἐκεῖ ὁριζομένους παραδέδωκε πρότερον. παραδίδωσι δὲ καὶ ἰδίους τινὰς τόπους πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν ὅρων ἀπόδοσιν.

p. 150b32 Ἔτι διελόμενον ὁσαχῶς λέγεται ἕτερον μεθ' ἑτέρου.

Πρῶτον ἀξιοῖ διελόμενον ὁσαχῶς λέγεται τόδε μετὰ τοῦδε, σκοπεῖν εἰ κατὰ μηδὲν τῶν σημαινομένων ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἀποδοθὲν τόδε μετὰ τοῦδέ ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν εἴη ὡρισμένος ὁ οὕτως ἀποδεδωκώς. σημαίνει δὲ τὸ τόδε μετὰ τοῦδε ἢ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ ἢ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἢ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ εἶναι. προστίθησι δέ, ὅτι κἂν τὰ ἀποδεδομένα δύνηται ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ εἶναι, μὴ πρὸς τὸ αὐτὸ δὲ ἑκάτερον λέγηται, ἢ εἰ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ μὲν ἄμφω λέγεται, οὐ μέντοι πρὸς τὸ τοῦ προκειμένου ὁριστοῦ τέλος, οὐδὲ οὕτως ὑγιῶς ὥρισται· οὔτε γὰρ πρὸς ἕτερον δεῖ λέγεσθαι οὔτε πρὸς ταὐτὸν τὸ τυχόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ ὁριστοῦ.

Ὑποδείγματα δὲ τοῦ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ δεκτικῷ εἶναι ὡς ἡ ἀρετὴ δικαιοσύνη μετὰ ἀνδρίας· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ δεκτικῷ, τῇ ψυχῇ, καὶ ἀμφότερά εἰσιν, ἥ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρία. ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τόπῳ ὡς σῶμα τὸ τριχῇ διαστατὸν μετὰ ἐπιφανείας· ἐν ᾧ γὰρ τόπῳ ἐστὶ τὸ σῶμα, ἐν τούτῳ καὶ ἡ ἐπιφάνεια. ἐν τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ ὡς ἀνδρία ἐστὶ τόλμα μετὰ ὀρθῆς διανοίας· ἐν ᾧ γὰρ χρόνῳ ἐστὶν ἡ τόλμα, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἡ ὀρθὴ διάνοια. εἰ δὲ καὶ πρὸς ταὐτὸ τέλος, φησίν, ἥ τε τόλμα καὶ ἡ ὀρθὴ διάνοια λέγεται, οἷον πρὸς τὰ ἰατρικὰ τυχόν (εἰκὸς γὰρ ἐν οἷς ἐπάγει τομὴν ὁ ἰατρὸς τῷ τραύματι, τόλμαν ἅμα καὶ ὀρθὴν διάνοιαν ἔχειν καὶ πρὸς ἓν τέλος ἀφορᾶν, τὸ ὑγιάσαι τὸν κάμνοντα), ἀλλ' ὅμως οὐδὲ οὕτως λεχθήσεται ἀνδρεῖος ὁ ἰατρός. οὔτε γὰρ ἑκάτερον τῶν μερῶν πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο τέλος δεῖ λέγεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τῆς φαύλης ἐπιθυμίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, οὔτε πρὸς ταὐτὸ μὲν καὶ ἓν τέλος τὸ τυχὸν δέ, ὥσπερ νῦν εἴπομεν ταὐτὸν τέλος ἔχειν καὶ ἀμφότερα, τὸ ὑγιάσαι, ἀλλὰ πρὸς ὃ λέγεται τὸ ὁριστόν· οἷον ἐπεὶ ἡ ἀνδρία πρὸς τὸ κατορθῶσαι τὰ ἐν πολέμῳ λέγεται, πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος δεῖ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς ἀφορᾶν, τήν τε τόλμαν καὶ τὴν ὀρθὴν διάνοιαν.

---

1 πρὸς addidi 2 post καὶ add. ἐνταῦθα a ἰδίους a: ἰδίως ABDP τόπους τινὰς D τὴν αὐτὴν B 3 ὁσαχῶς κτλ. om. a 4 post πρῶτον add. οὖν a 6 ἐστιν — τοῦδε (7) iterat A ὡρισμένως a 7 τὸ primum om. A (etiam in iteratis) B ἢ prius om. D τὸ alterum om. B ἐν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ BDP: μετὰ τοῦ (τοῦ om. A) αὐτοῦ ὑποκειμένου aA τὸ tertium add. P² 8 τὸ ἐν τῷ αὐτῷ et εἶναι om. A προστίθησι — 9 εἶναι om. B 9 ἀποδιδόμενα D δύναται DP μὴ] καὶ D τὸ a: om. ABDP αὐτὸν a 10 λέγηται aD: λέγεται ABP εἰ om. B λέγεται aA: λέγηται P: λέγονται BD post μέντοι add. καὶ D 11 ὑποκειμένου P ὥρισται ὑγιῶς D 12 οὔτε γὰρ — 13 ὁριστοῦ] δεῖ γὰρ πρὸς τὸ τέλος λέγεσθαι τοῦ ὁριστοῦ A 14 — 30 aN 18 δὲ a: om. N 26 ταὐτὸν a 29 λέγεται N: om. a

p. 151a14 Ἔνια δὲ τῶν οὕτως ἀποδεδομένων οὐδαμῶς ὑπὸ τὴν εἰρημένην διαίρεσιν.

Δείκνυσι καὶ ἄλλην δυναμένην ἁμαρτίαν εὑρίσκεσθαι ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀποδόσει· ἔνια γὰρ οὕτως ἀποδιδόμενα κατὰ τὴν λέξιν, ὅτι τόδε μετὰ τοῦδε, ἄλλο τι σημαίνει καὶ οὐδὲν τῶν τοῦδε μετὰ τοῦδε σημαινομένων οὐδὲ τῶν ὑπὸ τὴν εἰρημένην διαίρεσιν· οὔτε γὰρ σημαίνει τάδε οὔτε τὸ ἐκ τούτων οὔτε τόδε μετὰ τοῦδε, ἀλλὰ τόδε διὰ τόδε. ὁ γὰρ λέγων ὅτι ὀργή ἐστι λύπη μεθ' ὑπολήψεως τοῦ ὀλιγωρεῖσθαι ἐκείνων μὲν σημαίνει οὐδέν, σημαίνειν δὲ βούλεται ὅτι διὰ τὴν | τοιαύτην ὑπό- 238
λησιν γινομένη ἡ λύπη ὀργή ἐστιν· εἰ δὲ βούλεται τὸ διὰ τόδε λέγεσθαι μετὰ τοῦδε, δῆλον ὡς ἁμαρτάνοι ἂν καὶ οὐ καλῶς ἀποδιδοίη τὸν ὅρον.

p. 151a20 Πάλιν εἰ τὴν τούτων σύνθεσιν.

Ἔτι ὁ τὸ ὅλον ὁριζόμενος τὴν τῶνδε, τουτέστι τῶν μερῶν, σύνθεσιν ἁμαρτάνει· οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα σύνθεσις τὸ ὅλον ἐστίν, οὐδὲ ἀπόχρη τὸ σύνθεσιν εἰπεῖν τὸ ὅλον, ἀλλὰ καὶ ποία τις προσδιοριστέον. οἷον ὁ εἰπὼν 'ζῷόν ἐστι σύνθεσις ψυχῆς καὶ σώματος·' τὸ γὰρ ζῷον ὡς ὅλον τί ἐστι, μέρη δὲ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα· δεῖ ⟨δὴ⟩ προσδιορίσασθαι καὶ ὅτι τοιάδε.

Ἔτι οὐδὲ συνθέσει ταὐτὸν οὐδέτερον τῶν εἰρημένων. ὅτι μή ἐστι τὸ ἔκ τινων συγκείμενον ἐκείνων σύνθεσις, δείκνυσιν οὕτω· πάσῃ μὲν γὰρ συνθέσει διάλυσίς τίς ἐστιν ἐναντία, τῷ δὲ ὅλῳ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον.

p. 151a29 Ἔτι εἰ ὁμοίως πιθανὸν πᾶν τὸ σύνθετον. 10

Προστίθησι τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο· εἰ ὁμοίως εὔλογον καὶ πιθανὸν ἢ πᾶν τὸ σύνθετον σύνθεσιν [ἐκείνων] εἶναι ἢ μηδέν, ἐὰν·

---

1 ἀποδιδομένων Arist. (ἀποδεδ. u) οὐδαμῶς κτλ. om. a 2 post διαίρεσιν add. ἐστι AB 3 ἁμαρτίαν δυναμένην ἁμαρτίαν P: ἁμαρτίαν δυναμένην a: ἁμαρτίαν A 4 ἀποδεδομένα A 5 τῶν τόδε P 6 οὐδὲ pro altero οὔτε aBP 7 τὸ ex Arist. p. 150a1 scripsi: τὰ libri οὐδὲ τὸ μετὰ AD διὰ scripsi cf. vv. 9. 10: καὶ aBDP: om. A 9 σημαίνει addidi, μὲν (μὴ A) σημαίνειν, quod post 10 βούλεται addunt libri, huc referens post ὅτι add. ἡ D τοιαύτην ex Arist. scripsi: τοσαύτην libri 9. 10 γινομένη ἡ om. D: ἡ om. A 10 τόδε scripsi: τοῦδε D: τοῦτο AP: τούτου aB 11 ἀποδιδοίη D: ἀποδιδοῖ aABP 12 lemma a: om. ABDP 13 ἔτι a: ὅτι ABDP ὁριζόμενον A post ὁριζόμενος add. εἶναι a post τουτέστι add. τὴν D τῶν om. a 15 σύνθετον aA οἷον — 18 aN 16 γὰρ N: δὲ a 17 δὴ addidi 19 ἔτι οὐδὲ] ὅτι δὲ οὐδὲ a: ἔοικε δ' οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν Arist. 20 ante ἐκείνων add. ἡ aA σύνθεσις om. B 21 post συνθέσει add. φησὶ a 23 πᾶν τὸ σύνθετον om. a 24 καὶ τοῦτο τοῖς εἰρημένοις a 25 ἢ prius AD: ἡ aBP post σύνθετον add. καὶ aA σύνθεσιν] σύνθετον D ἐκείνων ut e sequentibus illatum delevi

[γὰρ] ἔν τι δειχθῇ τῶν ἔκ τινων συγκειμένων μὴ ὂν ἐκείνων σύνθεσις, οὐκ ἂν ἄλλο τι τῶν συγκειμένων ἔκ τινων σύνθεσις ἐκείνων εἴη· ἀλλὰ μὴν τὸ ζῷον συγκείμενον ὂν ἔκ τινων οὐκ ἔστιν σύνθεσις· οὐσία γὰρ ἔμψυχος αἰσθητικὴ τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐ σύνθεσις ψυχῆς καὶ σώματος, ἐξ ὧν σύγκειται· οὐδ' ἄλλο τι ἄρα τῶν ἔκ τινων συγκειμένων ἐστὶ σύνθεσις. εἴη δ' ἂν ἡ τοιαύτη δεῖξις δι' ὁμολογίας ἀπὸ τῶν ὁμοίων. εἰ δὲ μὴ σύνθεσις ὅλως, οὐδ' ὁποιαοῦν σύνθεσις εἴη ἄν.

p. 151ª32 Πάλιν εἰ ὁμοίως ἔν τινι πέφυκεν ὑπάρχειν τἀναντία.

Ἐάν τι ᾖ τῶν ἀλλήλοις ἐναντίων ὁμοίως δεκτικόν, ὁ τοῦτο ὁριζόμενος διὰ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐναντίων οὐκ ἀποδίδωσι τὸν ὁρισμὸν αὐτοῦ· συμβήσεται γὰρ οὕτω τοῦ αὐτοῦ πλείους ὁρισμοὺς εἶναι· ἔσται γὰρ ὁρισμὸς τοῦ προκειμένου καὶ ὁ διὰ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐναντίων ἀποδοθεὶς λόγος, εἴ γε ὁμοίως αὐτῶν τὸ ὁριστόν ἐστι δεκτικόν.

p. 151ᵇ3 Δεῖ δὲ καὶ ἐὰν μὴ πρὸς ὅλον ἔχῃ τις.

Δεῖ, φησί, τοὺς ἀσαφεῖς τῶν ὅρων αὐτὸν μεταλαμβάνειν, διορθοῦντα καὶ σχηματίζοντα αὐτούς, ὥστε δηλοῦν τι σαφὲς πρὸς ὃ ἐπιχειρεῖν δυνησόμεθα. ἢ γὰρ οὕτως ἔχειν συγχωρήσουσι τὸν λόγον οἱ ἐκεῖνον ὁριζόμενοι, ἢ εἰ μὴ συγχωρήσουσιν, αὐτοὶ σαφέστερον ὁρισοῦνται, δεικνύντες κατὰ τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων ὅτι μεταλήψιν οὐ προσίεται. ὁπότερον δ' ἂν γένηται, εὐεπιχείρητος ἡμῖν ὁ λόγος ἔσται.

Οἷον εἰ ἀποδοίη τις ὁρισμὸν τῆς ψυχῆς ὅτι ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν, δεῖ σε μεταλαμβάνειν αὐτὸν διὰ τὸ ἀσαφὲς εἰς σαφῆ καὶ τοιοῦτον, ἀφ' οὗ ἂν ἔχοις ἐπιχείρημα, ἤγουν τόπον, ἀνασκευάσαι αὐτόν. ἢ γὰρ ἀποκρινόμενος πρὸς σὲ δέξεται τὴν τοῦ ὅρου μετάληψιν, ὡς μετελήφθη ὑπὸ σοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις τὴν ἀνασκευὴν αὐτοῦ, ἢ εἰ μὴ δέχεται τὴν μετάληψιν, ἀνάγκην ἕξει ὑπὸ σοῦ διασαφῆσαι τὸν ἀποδοθέντα ὅρον.

---

1 γὰρ delevi τὸ — συγκείμενον BP 2 fort. οὐδ' cf. vs. 5 τῶν — σύνθεσις om. D 3 μὴν] μὴ a ὂν scripsi: ἐστιν a: om. ABDP οὐκ — ἔκ τινων (5) om. D post ἔστιν add. ἄρα a post σύνθεσις add. ἐκείνων aA οὐσία — σύνθεσις (6) om. A 6 δ' BP: om. aAD post ἂν add. οὖν a δεῖξις in contextu, σύνθεσις in mrg. D 7 ὁποιονοῦν aA ἄν a: om. ABDP 8 lemma om. AD ὑπάρχειν τἀναντία om. a: ὑπάρχειν om. P 9 ἡ BP: εἴη aAD ἀλλήλων A ὁ om. D 12 ἔσται γὰρ ὁρισμὸς aA: οὐδὲν γάρ ἐστι τοῦ ὁρισμοῦ· ἔσται ὁρισμὸς BP: οὐδὲν γὰρ ὡρισμένον ἔσται D 14 lemma a: om. ABDP 15 δεῖν B αὐτῶν B: om. a διορθοῦντα P¹: διαρθροῦντα P² 16 αὐτούς a: αὐτόν ABD: om. P 17 ἢ aAD: εἰ BP συγχωροῦσι BP fort. ἐκεῖνος ὁρισάμενοι BP 18 σαφεστέρως A ὁρίζονται BP τὸν B 19 λεγομένων aA: γενομένων BDP μετάληψιν a: λῆψιν ABDP ὁπότερον aA: ὁπότερος BDP 19. 20 γίνηται a 21 — p. 494, 26 aN 23 ἀνασκευάσαι αὐτόν aN: ἀνασκευαστικόν Waitz Organ. II p. X; an ⟨πρὸς τὸ⟩ ἀνασκευάσαι αὐτόν? cf. p. 495,8 24 δέξεται scripsi: δείξεται aN ὅρου a: ὅλου N

ἡ δὲ μετάληψις τοῦ ὅρου γίνεται οὕτως, ὡς ἐπὶ τοῦ τῆς ψυχῆς, ὃς εἴρηται ἀνωτέρω· ἔστι δὲ Ξενοκράτους. εἰπὲ οὖν, εἰ ὁ ἀριθμός, ὦ Ξενόκρατες, ἢ περιττός ἐστιν ἢ ἄρτιος, ἡ ψυχὴ ἢ ἄρτιός ἐστιν ἢ περιττός; καὶ εἰ ἄρτιος, ἢ δ' ἐστὶν ἢ ς'; εἰ δὲ περιττός, ἢ ε' ἢ ζ'; ἡ οὖν ψυχὴ τί ἐστι; δ' ἢ ε'; καὶ ἐπεὶ ἐκ παντὸς ἀριθμοῦ ἐκβαλλομένης μονάδος ἕτερος ἀριθμὸς καταλείπεται, οἷον ἀπὸ τοῦ ς' ὁ ε' καὶ ἀπὸ τοῦ ζ' πάλιν ὁ ς', τίνα ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐκβληθῆναι δεῖ ὡς ποιῆσαι ἕτερον; καὶ οὕτως ἀνασκευάσεις καίτοι τοῦ ὁριζομένου τὴν ψυχὴν οὕτω κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ὁριζομένου. οὗτοι γὰρ εἶδη ἐκάλουν τοὺς ἀριθμοὺς καὶ ἔλεγον ὅτι ὥσπερ ὁ ἀριθμός, φέρε εἰπεῖν ὁ δέκα, ῥηθεὶς περιορίζει τὴν διάνοιαν καὶ οὐκ ἐᾷ πλανᾶσθαι ταύτην περὶ τὸ ποσόν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα περιορίζει, καὶ αὐτή ἐστιν ἡ διδοῦσα τῷ ζῴῳ τὰς ἀφορμὰς τῆς κινήσεως, καθ' ὃν τρόπον κινεῖται. τούτου χάριν γὰρ εἶπε 'κινῶν αὐτὸς ἑαυτόν'· αἱ γὰρ κινήσεις, καθ' ἃς κινεῖται τὸ ζῷον, ἢ ψυχικαί εἰσιν ἢ φυσικαί, καὶ φυσικαὶ μὲν αἱ εἰς τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω κινήσεις, ὡς ἡ τοῦ πυρὸς ἢ τοῦ λίθου, ψυχικαὶ δὲ αἱ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον προαιρετικῶς.

p. 151b12 Ἔτι καθάπερ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

Καθάπερ ἐν τοῖς συνεδρίοις, φησίν, ἐὰν ἐπεισαχθῇ νόμος τις παρά τινος, δόξῃ δὲ βελτίων τοῦ κειμένου ἐκ παλαιοῦ, ἀναιρεῖται οὗτος δὴ ὁ κείμενος, τὸν αὐτὸν τρόπον γινέσθω καὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν· ὁρισμοῦ γάρ τινος ἀποδοθέντος παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου, εἰσαχθήτω παρὰ σοῦ ἕτερος βελτίων, | ὅστις μᾶλλον δηλώσει τὴν οὐσίαν τοῦ ὁριστοῦ. ὃ δὴ καὶ 239
Ἀριστοτέλης ἐποίησε· κειμένου γὰρ ὁρισμοῦ ὅτι ψυχή ἐστι κίνησις αὐτοκίνητος, ἐπεισήγαγεν ἕτερον, ὅτι "ἐντελέχεια σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος"· τούτου γὰρ δόξαντος βελτίονος ἠκυρώθη ὁ κείμενος, ὅτι οὐ δύνανται τοῦ αὐτοῦ δύο εἶναι ὁρισμοί.

p. 151b18 Πρὸς ἅπαντας δὲ τοὺς ὁρισμοὺς οὐκ ἐλάχιστον στοιχεῖον τὸ πρὸς ἑαυτὸν εὐστόχως ὁρίσασθαι.

Οὐ μικρὰν ἔφοδον καὶ ἀφορμὴν πρὸς ἐπιχείρησιν τὴν πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς εἶναί φησι τὸ γεγυμνάσθαι πρὸς τὸ δύνασθαι πᾶν τὸ προτιθέμενον εὐκόλως ὁρίζεσθαι ἢ καὶ τοὺς καλῶς ἀποδεδομένους ἀνειληφέναι.

---

1 ὃς N: ὃ a 2 ἀνωτέρω] c. 3 p. 140b2 4 et 6 ζ N: ξ a 6 ὁ prius om. N 7 ὡς scripsi: καὶ aN ποιῆται a 19 δὴ N: δὲ a 23 κειμένου] Phaedr. c. 24 p. 245 C sq. 24 ἐντελέχεια κτλ.] De an. II 1 p. 412a27. b5 post ἐντελέχεια add. ἡ πρώτη Arist. σώματος Arist.: post ζωὴν collocant aN 25 δύναμιν ζώου N 27 ὅρους aBP(Ccu) οὐκ κτλ. om. a ἐλάχιστον] ἔλαβον A 28 ἑαυτὸν BP Arist.: αὐτὸν καὶ AD 29 μικροῦ A τὴν] π̄ (sic) A 30 ὅρους BP post φησι add. καὶ a 31 καλῶς om. AP1 (add. P2) ἀναλαμβάνειν a

ὥσπερ γὰρ κανόνα ἔχοντες τὸν καλῶς ἀποδεδομένον ὅρον καὶ τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι συνορᾶν δυνησόμεθα ῥᾷον τοῦ ἀποδοθέντος ὅρου τὰ ἁμαρτήματα, εἰ ἐλλιπῶς ἀποδέδοται ἢ περιττὸν ἔχει τι προσκείμενον. οὕτω δὲ καὶ ἐπιχειρημάτων μᾶλλον ἂν εὐπορήσαιμεν. οἷον εἰ ἀποδοθείη 'ἄνθρωπός ἐστι ζῷον θνητὸν ἄλογον', παραχθείη δὲ καὶ ἕτερος βελτίων, τό τε ἐλλεῖπον δεῖ προστεθῆναι, τὸ λογικὸν καὶ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ τὸ ματαίως προσκείμενον, ἤγουν τὸ ἄλογον, ἐκβληθῆναι· ὥστε τούτου γινομένου εὐπορία ἔσται ἐπιχειρημάτων πρὸς τὸ ἀνασκευάσαι αὐτόν.

1 ὥσπερ — 2 ῥᾷον] καὶ ὥσπερ κανόνι χρῆσθαι καὶ παραδείγματι τινὶ ἐκ τούτων πρὸς τὴν χρείαν. πρὸς τοῦτον γὰρ σκοποῦντες καὶ παραβάλοντες (sic) τὸν ἀποδιδόμενον ῥᾳδίως συνορᾶν δυνησόμεθα a γὰρ om. A 3 ἐλλειπῶς P¹, corr. P² ἀποδίδοται P περιττῶς a προκείμενον Bpr. 4 δὲ] γὰρ a ἂν ante καὶ transposuit a εὐπορήσαιμεν P: εὐπορήσωμεν ABD: ἀπορήσαμεν a οἷον — 8 aN 6 προστεθῆναι scripsi: προσθῆναι aN

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

Εἰπὼν ἐν τῷ πρώτῳ ὁρικὰ εἶναι τὰ προβλήματα καὶ τὰ ἔχοντα ζήτησιν περὶ τοῦ εἰ ταὐτὸν τόδε τῷδε ἢ οὔ, καὶ κατὰ τί δείξας ἐκεῖ, εἰκότως τοῖς ὁρικοῖς προβλήμασι, περὶ ὧν εἶπεν ἐν τῷ ἕκτῳ, συντάσσει τὰ περὶ ταὐτοῦ καὶ τοὺς ἁρμόζοντας τόπους πρὸς τὰ τοιαῦτα ἀνασκευαστικούς τε καὶ κατασκευαστικοὺς παραδίδωσι ἐν τούτῳ ἑβδόμῳ ὄντι τῆς πραγματείας. χρησιμεύουσι δὲ οὗτοι οἱ περὶ τοῦ ταὐτοῦ τόποι εἰς τὰ ὁρικὰ προβλήματα· δι' ὧν γὰρ τόπων δεικνύομεν ὅτι τόδε ταὐτόν ἐστι τῷδε, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ἀποδεῖξαι δυνάμεθα ὅτι καὶ ὅδε ὁ ὁρισμὸς ὁ αὐτός ἐστι τῷ ὁριστῷ· καὶ πάλιν δι' ὧν τόπων δεικνύομεν ὅτι τόδε ἕτερόν ἐστι τοῦδε, διὰ τῶν αὐτῶν πάλιν δεῖξαι δυνάμεθα ὅτι ὅδε ὁ ὁρισμὸς ἕτερός ἐστι τοῦ ὁριστοῦ.

p. 151 b 29 Ἐλέγετο δὲ κυριώτατα.

Πολλῶν ὄντων τοῦ ταὐτοῦ τρόπων περὶ τοῦ κατὰ τὸν κυριώτατον τρόπον λεγομένου ταὐτοῦ δεῖ, φησίν, εἰπεῖν. ἔστι δὲ κυριώτατος τῶν ἄλλων τρόπος ὁ περὶ τοῦ ταὐτοῦ καὶ ἑνὸς τῷ ἀριθμῷ, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μετὰ προσθήκης λέγονται, οἷον ταὐτὰ τῷ γένει ἢ τῷ εἴδει, ὁ δ' ἁπλῶς, ἦγουν καὶ χωρὶς προσθήκης τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ ὅτι τὰ τῷ ἀριθμῷ ταὐτὰ

---

1 Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως σχόλια εἰς τὸ ἕβδομον τῶν τοπικῶν ἀριστοτέλους inscribunt AD, om. Ἀλεξ. ἀφρ. σχ. B, om. σχόλια et post ἀριστ. add. ὑπόμνημα P, om. σχόλια et ἀριστοτέλους a 3 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 5 p. 102 a 6 sq. post πρώτῳ add. τῶν τοπικῶν a ὁριστικὰ A 4 εἰ aP: om. ABD καταδείξας omisso τί A 5 ὁριστικοῖς AB post συντάσσει add. καὶ B 6 τοῦ αὐτοῦ aA τοσαῦτα a 7 ἐν — πραγματείας om. A: ante παραδίδωσι transposuit a post παραδίδωσι add. τοὺς περὶ τοῦ ταυτοῦ, ἑπομένως τοῖς περὶ τῶν ὁρισμῶν a 8—12 aN 13—18 Ἐλέγετο — ἀριθμοῦ aN: τὸ δὲ κατὰ τὸν κυριώτατον (τὸ κυριώτερον A) τῶν ῥηθέντων (τρόπον add. B) περὶ ταυτοῦ τρόπων (τρόπου A: τόπου D: om. B) εἶπεν, ἐπεὶ τὰ μὲν ἄλλως ὄντα ταυτὰ μετὰ προσθήκης λέγεται, ἁπλῶς δὲ τὰ τῶ (τὰ τῶ A: τῶ D: ταυτὰ BP, à supra add. P^3) ἀριθμῶ ABDP 18 post ταυτὰ add. ἐστι A

καὶ κατὰ τὰ ἄλλα σημαινόμενα τοῦ ταὐτοῦ ἐστιν ἀλλήλοις, οὐκέτι δὲ ἐκεῖνα καὶ κατὰ τοῦτο. ποιεῖται δὲ περὶ τῶν κατ' ἀριθμὸν ταὐτῶν τὸν λόγον, καίτοι πλεοναχῶς λεγομένου τοῦ ταὐτοῦ, ὅτι καὶ ὁ ὁρισμὸς τῷ ὁριστῷ οὕτω ταὐτόν· οὐ γὰρ τῷ γένει οὔτε τῷ εἴδει. μέρος δὲ τῶν ὁρικῶν προβλημάτων καὶ τὰ περὶ τοῦ ταὐτοῦ, δηλονότι ταῦτα ὅσα κοινωνίαν ἔχει πρὸς τοὺς ὁρισμούς. ἔτι περὶ μὲν τῶν τῷ γένει ταὐτῶν ἀπὸ τῶν πρὸς τὸ γένος τόπων ἔστιν ἐπιχειρεῖν· δι' ὧν γὰρ κατασκευάζεται καὶ δείκνυται τόπων ἄλλο ἄλλου γένος ὄν, διὰ τούτων καὶ ὅτι ἄλλο ἄλλῳ ταὐτόν ἐστι τῷ γένει δείκνυται· ὅταν γάρ τι ἀμφοτέρων δειχθῇ γένος κοινόν, γίνεται δεδειγμένον ὅτι τὰ προκείμενα ταὐτὰ ἀλλήλοις ἐστὶ κατὰ γένος, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ. ἀλλὰ καὶ εἰ τὰ εἰδικὰ προβλήματα ὑπὸ τὰ γένη ἐστὶν ὥσπερ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν, εἴη ἂν καὶ τὰ κατ' εἶδος ταὐτὰ ἐκ τῶν πρὸς τὸ γένος τόπων δεικνύμενα καὶ αὐτά. διὸ εἰκότως περὶ τῶν κατ' ἀριθμὸν ταὐτῶν ἐνταῦθα τὴν ζήτησιν ποιεῖται. καὶ πρῶτον τόπον ἐκτίθησιν ὅτι τὸ ταὐτὸν τῷ ἀριθμῷ καὶ κατασκευάζεται | καὶ ἀνασκευάζεται ἔκ τε τῶν πτώσεων καὶ τῶν συστοίχων καὶ τῶν ἀντικειμένων. ὡς γὰρ ἔχει ἓν πρὸς ἕν κατὰ τὸ ταὐτὸν ἢ ἕτερον τῶν κατὰ τὰς πτώσεις καὶ τὰς συστοιχίας, οὕτω καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς ἄλληλα ἕξει· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀντικείμενα τοῖς αὐτοῖς τὰ αὐτὰ καὶ τὰ τοῖς ἑτέροις ἕτερα καθ' ὁποιανοῦν τῶν ἀντιθέσεων.

p. 151b36 Πάλιν ἐκ τῶν ποιητικῶν καὶ φθαρτικῶν.

Πάλιν, φησίν, ἐκ τῶν ποιητικῶν καὶ φθαρτικῶν· ὅσα γὰρ ἁπλῶς ταὐτά, καὶ αἱ γενέσεις αὐτῶν ἢ αἱ φθοραὶ αἱ αὐταί. οἷον εἰ βροτὸς καὶ μέροψ ταὐτά, καὶ αἱ γενέσεις αὐτῶν αἱ αὐταί· ἔστι γὰρ γένεσις μὲν αὐτῶν ἡ ἐκ σπέρματος καὶ καταμηνίων, φθορὰ δὲ ἡ διάλυσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. πάλιν εἰ ὑγεία καὶ νόσος ταὐτόν, εἴη ἂν καὶ ἡ γένεσις αὐτῶν ἡ αὐτή· ἀλλ' οὐκ ἔστι· τῆς μὲν γὰρ ὑγείας τὰ ὑγιεινὰ σιτία εἰσὶ ποιητικὰ καὶ ἡ σύμμετρος τροφή, τῆς δὲ νόσου τὰ ἐναντία. ὁμοίως δὲ

---

1 καὶ om. B κατ' ἄλλο B: κατὰ ἄλλο P σημαινόμενον B: ον periit in P ἐστιν ἀλλήλοις] ταυτὰ ἀλλήλοις εἰσίν a 2 δὲ] οὖν a 3 τῶν ὁριστῶν A 4 οὕτω] οὔτε BP ταυτόν. ἤγουν τῷ ἀριθμῷ. οὐ γὰρ γένει ἢ εἴδει ταυτὸν a fort. οὔτε γὰρ cf. p. 500,7 5 τοῦ om. A ὅσα δηλονότι omisso ταῦτα D 6 πρὸς prius] καὶ B ἔτι περὶ μὲν] περὶ μὲν γὰρ a τῶν prius om. B τῷ BDP: ἐν aA 7 κατασκευάζεται scripsi: ἀνασκευάζεται libri καὶ δείκνυται om. A δείκνυται D 8 τόπων superscr. P1 ὅτι om. aA ἄλλῳ] ἄλλου BP ταυτόν DP3: ταυτά aAB post ταυτόν add. δὲ BP ἐστι] εἶναι a 9 γὰρ ὅταν BP post ἀμφοτέρων add. εἶναι BP δειχθῇ BP: δειχθείη aAD 10 ἐστι ἀλλήλοις a post κατὰ add. τὸ BP 11 τῷ πρώτῳ (scil. c. 7 p. 103a13. 14) aA: τοῖς πρώτοις D: τοῖς πρός τι BP ἀλλ' (ἀλλὰ A) εἰ καὶ aA 14 περὶ om. BP 14. 15 καὶ πρῶτον τόπον ἐκτίθησιν a: om. ABDP 15 καὶ prius BP: om. aAD 15. 16 ἀνασκευάζεται — κατασκευάζεται BP 15 post κατασκευάζεται add. τε a 16 τε aP Arist.: om. ABD 17 τῶν BP: καὶ aAD 18 post καὶ prius add. κατὰ D 19 τούτοις ταυτὰ D 21 — p. 498,3 aN 24 γένησις a 27 σιτία in ras. N

καὶ τὰ φθαρτικὰ αὐτῶν ταὐτά, εἴπερ ταὐτά εἰσι. διαφέρει δὲ φθορὰ καὶ φθαρτικόν· φθορὰ μὲν γὰρ ἡ νόσος, φθαρτικὸν δὲ τὸ σιτίον καὶ ἡ μοχθηρὰ δίαιτα.

p. 152a5 Σκοπεῖν δὲ καὶ ὧν θάτερον.

Ἔτι τὰ καθ' ὑπερβολὴν λεγόμενα κατὰ τὸ αὐτό, οἷον τὸ βέλτιστον καὶ τὸ μέγιστον καὶ τὰ ἄλλα, εἰ τὰ αὐτά ἐστι, πάντως ἓν ἐστι τῷ ἀριθμῷ· εἰ γὰρ μὴ ἦν ἓν τῷ ἀριθμῷ, οὐ ταὐτὰ ἔσται, καὶ ἀνάγκη τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ἕτερον εἶναι· εἰ γὰρ μή, ἔσται ἑκάτερον ἑκατέρου κατὰ τὸ αὐτὸ ὑπερβάλλον. δεῖ οὖν, φησίν, ἐπιβλέπειν ἐπὶ τῶν ζητουμένων εἰ ταὐτά ἐστιν ἀλλήλοις, εἰ ὧν τὸ ἕτερον αὐτῶν μάλιστα εἶναί τι λέγεται καθ' ὑπερβολήν, τῶν αὐτῶν τούτων καὶ τὸ ἕτερον μάλιστα εἶναί τι λέγεται, κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦ μάλιστα λαμβανομένου, οἷον εἰ τοῦ ἑτέρου μεγίστου πάντων ὄντος καὶ τὸ ἕτερον ὁμοίως μέγιστον πάντων εἴη, καὶ εἰ τοῦ ἑτέρου μεγίστου καὶ αἱρετωτάτου πάντων ὄντος καὶ τὸ ἕτερον ὁμοίως μέγιστον καὶ αἱρετώτατον πάντων εἴη· οὐ γὰρ ἂν τὸ μὲν αἱρετώτατον ᾖ καὶ κατὰ τοῦτο ἔχῃ τὸ μάλιστα, τὸ δὲ μέγιστον καὶ κατὰ τοῦτο τῶν ἄλλων ὑπερβάλλον, ἔσται ταῦτα τὰ αὐτά, ἀλλ' ἐὰν ἀμφότερα κατὰ τὸ αὐτὸ ἁπάντων ὑπερβάλλῃ. ἀνάγκη γὰρ κατὰ ταὐτὸν ἁπάντων ὑπερβάλλοντα ταὐτὰ κατ' ἀριθμὸν ἀλλήλοις εἶναι· ἓν γὰρ τὸ κατὰ ταὐτὸν τῶν αὐτῶν ὑπερβάλλον. τοῦτο δέ ἐστιν, εἰ ἑκάτερον αὐτῶν ἓν κατ' ἀριθμὸν εἴη καὶ μὴ ἐκ πλειόνων συγκείμενον ὡς τὸ μὲν περιέχειν τὸ δὲ περιέχεσθαι τῶν συγκρινομένων, ὡς δείξει. δεικνὺς γὰρ πῶς τὰ συγκρινόμενα δεῖ λαβεῖν, φησὶν ὅτι ἓν δεῖ κατ' ἀριθμὸν εἶναι τὸ σημαινόμενον ὑφ' ἑκατέρου, περὶ ὧν ἡ ζήτησις εἰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον δεῖξις ὅτι τὰ αὐτά, καὶ μὴ ἐκ πλειόνων συγκείμενα. εἰ γὰρ ἓν κατ' ἀριθμὸν ἑκάτερον εἴη, καθ' ὧν τὸ μέγιστον

---

3 δίαιτα N: om. a 4 lemma a: om. ABDP 5 ἔτι a: ὅτι ABDP 6 ἓν εἰσι B 7 ἦν D: ἡ ABP: εἴη a ἓν BD: ἐν AP: om. a τὰ αὐτὰ D ἐστι aA 8 τὸν ἕτερον B 9 δεῖ οὖν a: καὶ ἄλλως (ἄλλο B) δεῖ ABDP τὰ αὐτά D 10 ἀλληλα BP εἰ] ἢ BP 10 et 11 τι om. BP 10 καθ' — 11 λέγεται om. D 11 τούτων aA: om. BP ante κατὰ add. καὶ D 12 λαμβανόμενον AD 13 κατὰ τὸ A πάντων om. AD 14. 15 αἱρετώτερον DP 15 πάντων ante 14 μέγιστον transposuerunt BP ante εἴη add. ἂν BP αἱρετώτερον A et fort. Dpr. (ατον in ras. 5—6 lit.) ᾖ a: εἴη BDP: ἂν εἴη A ἔχῃ a: ἔχει AB: ἔχοι D: non liquet P 16 ὑπερβάλλον aB, Dpr.: ὑπερβάλλει A: ὑπερβάλλει corr. D¹: ὑπερβάλλῃ P 17 ταυτά BP ἁπάντων DP: πάντων aB: om. A 17. 18 ἀνάγκη ὑπερβάλλειν A 18 γὰρ — 19 εἶναι om. A post γὰρ add. τὰ a: καὶ B 19 κατ' αὐτὸν A τῶν aAD: τὸ BP αὐτῶν] πάντων A 20 post ἓν add. γὰρ καὶ AD, καὶ ταυτὸν a 21 τῶν συγκειμένων B 21. 22 ὡς δείξει om. aP 22 γὰρ scripsi: δὲ a: om. ABDP δεῖ prius post πῶς transposuit a λαμβάνειν BP δεῖ alterum a: om. ABDP 23 εἰς B τὰ αὐτὰ AD: ταυτὰ BP: αὐτὰ a 24 καὶ in ras. D ἡ AD: εἰ aBP τόπον a δείξει BP: ἡ δεῖξις a ταυτὰ B: ταυτὸν D 25 συγκείμενον BP¹ (corr. P²)

ἢ ἄλλο τι τῶν καθ' ὑπερβολὴν λεγομένων κατηγορεῖται, δεικνύοιτ' ἂν τὸ ταὐτὰ ἐκεῖνα εἶναι ἀλλήλοις· εἰ δὲ μὴ εἴη ἑκάτερον αὐτῶν ἓν κατ' ἀριθμόν, οὐκ ἂν δεικνύοιτο τὸ ταὐτὸν τῷ δύνασθαι τὸ ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τὸ ἕτερον εἶναι. οὐ γὰρ ἀναγκαῖον, φησίν, εἶναι τοὺς αὐτοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Πε-
5 λοποννησίους, κἂν καθ' ὑπερβολὴν λέγωνται καὶ ἀμφότεροι ὁμοίως ἀνδρειό- 35
τατοι τῶν Ἑλλήνων, ἐπεὶ οὐχ εἷς τῷ ἀριθμῷ Πελοποννήσιος καὶ Λακεδαιμόνιος, ἀλλὰ καὶ περιέχουσιν οἱ Πελοποννήσιοι τοὺς Λακεδαιμονίους. διὰ τοῦτο οὖν προσέθηκεν ὅτι τὰ δύο, καθ' ὧν κατηγορεῖταί τι καθ' ὑπεροχήν, ὀφείλουσιν ἓν σημαίνειν πρᾶγμα. οὕπω γὰρ ἂν εἴη ταὐτὰ
10 τῷ ἀριθμῷ, κἂν ἔχωσί τι ἓν καθ' ὑπεροχὴν αὐτῶν λεγόμενον, ὡς οἱ 30
Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ γὰρ οὐχ ἓν σημαίνουσιν, εἰ καὶ ἔχουσί τι καθ' ὑπεροχὴν αὐτῶν λεγόμενον, οὐ ῥηθήσονται ταὐτὰ τῷ ἀριθμῷ. πλὴν διότι περιέχεται τὸ ἕτερον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, οὐδέν τι ἄτοπον συμβαίνει· ἐν οἷς γὰρ λέγει ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἀνδρειότατοι, *συμπεριέ-
15 λαβε καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ὅτι ἀνδρειότατοι· εἰ γὰρ καὶ λέγονται οἱ 45
Πελοποννήσιοι πάντων τῶν Ἑλλήνων ἀνδρειότατοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, ὅτι περιέχουσιν οἱ Πελοποννήσιοι τοὺς Λακεδαιμονίους. εἰ δὲ μὴ περιέχονται οἱ ἕτεροι ὑπὸ τῶν ἑτέρων, συμβήσεται τοὺς αὐτοὺς εἶναι καὶ βελτίους καὶ χείρους ἀλλήλων.

20 Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι ὁ σπουδαῖος βίος μέρος τοῦ εὐδαίμονος βίου· καὶ γὰρ περιέχεται ὑπ' αὐτοῦ.

p. 152a31 Πάλιν σκοπεῖν εἰ ᾧ θάτερον ταὐτόν.

Οἷον εἴ τις εἴποι μέροπα καὶ βροτὸν τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα εἶναι τῷ ἀριθμῷ· εἰ γὰρ ἀνὰ μέρος ἑκάτερος ταὐτὸν εἴη τῷ ἀνθρώπῳ, | φανερὸν 241
25 ὅτι καὶ ἀλλήλοις ταὐτά εἰσι τῷ ἀριθμῷ· εἰ δὴ μὴ εἶεν ταὐτὰ τῷ ἀνθρώπῳ, οὐδ' ἀλλήλοις.

p. 152a33 Ἔτι ἐκ τῶν τούτοις συμβεβηκότων.

Εἰ γὰρ ὁ βροτὸς καὶ ὁ μέροψ ταὐτά, ἐνδέχεται λοιπὸν καὶ ὅσα τῷ ἑτέρῳ συμβεβήκασι, καὶ τῷ ἑτέρῳ συμβεβηκέναι· συμβέβηκε δὲ τῷ βροτῷ
30 τὸ γραμματικόν, τὸ λευκόν· τὰ αὐτὰ καὶ τῷ μέροπι ἐνδέχεται συμβεβηκέναι. 5
ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνάπαλιν φησιν, οἷς συμβέβηκε τὸ ἕτερον, τούτοις καὶ τὸ ἕτερον ὀφείλειν συμβεβηκέναι. συμβέβηκε δὲ τῷ τε Σωκράτει καὶ Πλάτωνι καὶ τοῖς λοιποῖς κατὰ μέρος ἀνθρώποις τό τε βροτὸν καὶ μέροπα εἶναι·

---

1 τῶν add. P² τὸ aAD: ὅτι BP 2 ἀλλήλοις εἶναι P εἴη a: ἢ AD: ἔστιν BP ἕκαστον BP 3 τὸ primum om. BP τῷ aAD: τὸ BP 4 οὐ γὰρ—19 aN 9 οὕπω scripsi: οὔτω aN 20. 21 ABDP: om. aN δὲ om. D 22—p. 500,2 aN: ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ταὐτὰ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ (εἰσὶ B) ταυτά· καὶ ἀντιστρέφει ABDP θάτερον Arist.: θατέρῳ a 25 εἶεν N: ἓν a

διὸ βροτὸς καὶ μέροψ ταὐτὸν καὶ ἓν τῷ ἀριθμῷ. εἰ δέ τι κατὰ ταῦτα διαφωνεῖ, φανερὸν ὅτι οὐκ εἰσὶ ταὐτὰ τὰ ἀποδοθέντα.

p. 152a38 Ὁρᾶν δὲ καὶ εἰ μὴ ἐν ἑνὶ γένει.

Ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν χρήσιμος μόνον. ἐὰν γὰρ μὴ ᾖ τὰ ζητούμενα ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, δῆλον ὡς πολὺ ⟨ἂν⟩ ἀποδέοι τοῦ κατ' ἀριθμὸν εἶναι ταὐτά, εἴ γε οὐδὲ κατ' ἄλλο τῶν σημαινομένων τοῦ ταὐτοῦ οἷά τέ ἐστι ταὐτὰ εἶναι· οὔτε γὰρ τῷ γένει οὔτε τῷ εἴδει οἷόν τε ταὐτὰ εἶναι τὰ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ. εἰ γάρ τις εἴποι ὅτι ἐπιστήμη καὶ ἀρετὴ ταὐτόν, ὁρᾶν δεῖ εἰ καὶ ἀμφότερα ὑπὸ ἓν γένος κατηγορίας ἀνάγονται· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο εἴη, ἀλλὰ τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ποσὸν τὸ δ' ὑπὸ τὸ ποιὸν ἢ ὑπὸ τὸ πρός τι ἢ ἄλλο τι, οὐκ ἂν εἶεν ταὐτά, ὡς φέρε εἰπεῖν ἀριθμὸς καὶ ἐπιστῆμη ὑπὸ ἄλλο καὶ ἄλλο γένος ἀναγόμενα.

p. 152a39 ⟨Πάλιν εἰ τὸ γένος.⟩

Δόξειεν ἂν ὁ τόπος οὗτος ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρὸ αὐτοῦ. οὐ μὴν οὕτως ἔχει· ἐπ' ἐκείνου μὲν γὰρ ἐζήτει εἰ μὴ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν εἴη· νῦν δὲ περὶ τοῦ προσεχοῦς γένους τὸν λόγον ποιεῖται. κἂν γὰρ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ᾖ τινα ἀλλήλοις, μὴ ἔχῃ δὲ τὸ προσεχὲς γένος τὸ αὐτό, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη κατ' ἀριθμὸν ἀλλήλοις ταὐτά. εἰ γὰρ εἴη ἀμφότερα μὲν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ποιότητα, εἴη δὲ τοῦ μὲν ἀρετὴ τοῦ δὲ κακία τὸ γένος, ἢ τοῦ μὲν ἀρετὴ τοῦ δὲ ἐπιστήμη, δῆλον ὅτι ἕτερα ταῦτα.

p. 152b2 Καὶ εἰ τὸ μὲν γένος.

Καὶ εἰ τὸ μὲν γένος αὐτῶν ταὐτὸν εἴη, αἱ δὲ διαφοραὶ αἱ εἰδοποιοὶ μὴ αἱ αὐταί, δῆλον ὅτι ταῦτα οὐ ταὐτά. ὥστε οὐ ταὐτὸν ἐπιστήμη θεωρητικὴ καὶ ἐπιστήμη πρακτική· γένος μὲν γὰρ ἀμφοτέρων ἓν, ἡ ἐπιστήμη, διαφοραὶ δὲ τοῦ μὲν θεωρητικὴ τοῦ δὲ πρακτική.

---

3 lemma a: om. ABDP 4 ὁ τόπος — 8 κατηγορίᾳ ABDP:, om. a ante ὁ add. καὶ AD μόνον χρήσιμος P: μόνον om. B 5 πολλοῦ D ἂν addidi 5. 6 κατ' ἀριθμὸν AD: ἀριθμῷ BP 6 εἴ γε scripsi cf. ad p. 434, 1: ὅτε AD: οὕτως BP οὐδὲν A τῶν σημαινόμενων AD: σημαινόμενον BP τοῦ αὐτοῦ BP 8 τῇ αὐτῇ BDP: τοιαύτῃ A εἰ γὰρ — 12 aN 13 lemma addidi 14 δόξειεν AB: δόξειε δ' aDP 16 περὶ om. a 17 ᾖ scripsi: εἴη libri ἔχῃ D: ἔχει ABP: ἔχοι a δὴ a post προσεχὲς add. τὸ a 18 post εἴη add. ταὐτὰ BP ἀλλήλοις ταὐτά (ταῦτα BP) BDP: ταυτὰ ἀλλήλοις aA 21 ταῦτα ἕτερα a 22 lemma a: om. ABDP ἢ εἰ Arist. 23 διαφοραὶ εἰδοποιοὶ B: inv. ord. a 24 μὴ superscr. D ἐπιστήμη — ταὐτὸν (p. 501, 2) aN: om. ABDP

p. 152b6 Ἔτι ἐκ τοῦ μᾶλλον.

Ὥστε οὐ ταὐτὸν ἐγκράτεια καὶ σωφροσύνη, εἴ γε ἐγκρατεύεσθαι μὲν ἔστι μᾶλλον καὶ ἧττον, σωφρονεῖν δὲ οὐχ οὕτως.

p. 152b17 Σκοπεῖν δὲ μὴ μόνον εἰ ἤδη ἀδύνατον.

Ὁ τόπος ἐξ ὑποθέσεως. ἀξιοῖ γὰρ μὴ μόνον σκοπεῖν εἰ ἤδη ἀδύνατον ἔπεται κειμένοις τισὶν εἶναι τοιούτοις, ὥσπερ τεθέντι τῷ τὴν ἀσωτίαν καὶ τὴν ἐλευθεριότητα ταὐτὰ εἶναι, ᾧ δὴ καὶ προδήλως ἕπεται ἀδύνατον τὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν τὴν αὐτὴν εἶναι. οἷς μὲν οὖν τὸ ἀδύνατον ἕπεται τοῖς αὐτοῖς τιθεμένοις, πρόδηλον ὅτι ταῦτα ἕτερα. οὐ δή φησι δεῖν ἐπὶ τῶν κειμένων μόνον ὁρᾶν, ἀλλὰ καὶ εἰ ὑποτεθέντος τινὸς ἢ ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς ἢ καὶ δυνατοῦ ἢ ἀδυνάτου (οὐ γὰρ πάντα τὰ ἀδύνατα καὶ πρὸς ὑπόθεσιν ἀδύνατα) ἕπεταί τι ἀδύνατον, οὐκ ἔστι ταὐτὰ ἀλλήλοις τὰ προκείμενα. τῷ δὲ ἀλλὰ καὶ εἰ δυνατὸν ἐξ ὑποθέσεως ὑπάρξαι λείπει τὸ 'ἀδύνατον'. κειμένου γὰρ τοῦ ταὐτὸν εἶναι τὸ κενόν τε καὶ πλῆρες ἀέρος ὑποτεθέντι τῷ ἀνῃρῆσθαι τὸν ἀέρα ἕπεταί τι ἀδύνατον, τὸ εἶναι ταὐτὸν κενόν τε καὶ πλῆρες ἀέρος· ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ἀέρος κενὸν μὲν ἔσται, πλῆρες δὲ ἀέρος οὐκ ἔσται.

p. 152b25 Καθόλου δ' εἰπεῖν.

Δοκεῖ οὗτος ὁ τόπος ὁ αὐτὸς εἶναι τοῖς πρὸ ὀλίγου δύο τόποις τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος παραδεδομένοις. οὐ μὴν πάντῃ ἐστὶν ἐκείνοις ὁ αὐτός, ἀλλ' οὗτος καθολικώτερος· ἐκ γὰρ τῶν ὁπωσοῦν ὑπαρχόντων

---

2 καὶ ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ B μὲν om. aB: non liquet P 3 οὐχ οὕτως] οὐκ ἔτι a 4 lemma a: om. ABDP εἰ ἤδη τι συμβαίνει ἀδύνατον Arist. 5 ante ὁ add. καὶ A οὗτος ὁ τόπος BP: ὁ τόπος οὗτος a post ὑποθέσεως add. λαμβάνεται a ἄξιον BP 6 τούτοις BP τεθέντι τῷ DP: τεθέντος τοῦ (τῶ A) aA: τῶ θέντι B 7 τοῦ αὐτοῦ BP 8 τὴν alterum om. AP τῶν αὐτῶν aA μὲν om. a 9 τιθεμένου A πρόδηλον aB: προδήλως ADP ταυτὰ P δή (δεῖ, sed εἴ in ras., D) φησι δεῖν AD: δεῖ φησιν aP: δεῖ φησιν οὐ δεῖ B 10 ἐπὶ τῶν scripsi: ἐπὶ τούτων aABD: τῶν post lineolam ductam per spatium 12 lit. P ὁρᾶν μόνον B 11 ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς a: inv. ord. ABDP ἢ καὶ D: τε καὶ BP: καὶ aA 12 τι om. A ταῦτα B: τὰ αὐτὰ DP 13 τῷ Brandis Schol. p. 291a26: τὸ aBDP: τῷ δὲ ἀλλὰ om. A 14 post ὑπάρξαι add. τὸ ἄτοπον a, superscr. man. al. B (delebat Waitz Org. II p. X) ταυτὸν εἶναι post ἀέρος transposuit a τὸ alterum aD: om. ABP 15 ὑποτεθέντι – ἀέρος (16) om. A ὑποτεθέντος τι D τῷ aB: τοῦ D: τὸ P ἀναιρεῖσθαι D 16 ταὐτὸν superscr. D ἀναιρεθέντος γὰρ ABDP: ἀφαιρεθέντος ἐξ ὑποθέσεως a 17 κενὰ A μὲν ἔσται aAD: τέ γε ἔσται B: τέ ἐστι P οὐκ ἐστι BP: οὐκέτι ἔσται Arist. 18 lemma a: om. ABDP 19 post δοκεῖ add. ὁ καὶ a τοῖς πρὸ ὀλίγου ταυτὸν (ταυτ B) εἶναι δυσὶ BP πρὸς ὀλίγον A 20 παραδεδομένοις scripsi: παραδιδομένοις BDP: ἀποδεδομένοις a: ἀποδεδομένου A πάντῃ ABP: πάντως a: compend. D post ἐστὶν add. οὗτος om. aBP 21 ὑπαρχόντων ὁπωσοῦν D

τοῖς προκειμένοις, οὐ τῶν ὡς συμβεβηκότων μόνον (οὐ γὰρ πᾶν τὸ ὑπάρχον τινὶ συμβεβηκός), σκοπεῖν ἀξιοῖ καὶ ἐκ τῶν οἷς ταῦτα ὁπωσοῦν ὑπάρχει, οὐ μόνον ὡς συμβεβηκότα. εἰ γὰρ εἴη μὴ ὑπάρχοντα ἑκατέρῳ αὐτῶν πάντα τὰ αὐτά, ἢ εἰ μὴ τοῖς αὐτοῖς ὑπάρχοι καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὑπάρξεως, οὐ τὰ αὐτά· δεῖ γὰρ κατὰ μηδὲν διαφωνεῖν τὰ κυρίως ταὐτά.

p. 152b30 Ἔτι ἐπεὶ πολλαχῶς.

Ἐπεὶ τριχῶς τὸ ταὐτόν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ διεῖλεν, ἀξιοῖ νῦν ὅτι τὰ λεγόμενα ταὐτὰ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον οὐκ ἂν εἴη ταὐτὰ κατ' ἀριθμόν. τοῦτο δ' ἂν οὕτως ἔχοι· εἰ εἴη ταὐτὰ τῷ γένει προσεχῶς, τῷ εἴδει διαφέροντα ἀλλήλων, ἀδύνατον αὐτὰ τῷ εἴδει ὄντα ἕτερα ταὐτὰ κατ' ἀριθμὸν εἶναι· πάλιν τὰ τῷ εἴδει προσεχῶς ταὐτὰ τῷ ἀριθμῷ ἀλλήλων διαφέρει. προσέθηκα δὲ τὸ κυρίως καὶ προσεχῶς, ὅτι δοκεῖ τὰ τῷ ἀριθμῷ ταὐτὰ καὶ εἴδει καὶ γένει ταὐτὰ εἶναι. διὸ δόξει δύνασθαί τινα καὶ | γένει καὶ εἴδει ταὐτὰ ὄντα μὴ κεκωλῦσθαι καὶ ἀριθμῷ εἶναι ταὐτά. χρὴ οὖν δεικνύντα ὅτι κατ' ἄλλο τί ἐστι ταὐτὰ ταῦτα, ἃ φησί τις εἶναι ταὐτά, ἀλλ' οὐ καθ' ὃ ἡ ζήτησις ἦν, ἀνασκευάζειν τὸ εἰρημένον, ἐνδεικνύμενον τὴν πλάνην τῆς τοιαύτης ἀποδόσεως.

Ἔτι εἰ δυνατὸν τὸ ἕτερον χωρὶς τοῦ ἑτέρου εἶναι, οὐκ ἂν εἴη ταὐτά.

p. 152b36 Δῆλον δ' ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι ἅπαντες οἱ πρὸς ταὐτὸν ἀνασκευαστικοὶ τόποι.

Ὅτι οἱ μὲν ἀνασκευαστικοὶ τόποι τοῦ ταὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν ὅρον εἰσὶ

---

1 ὡς om. D μόνον aAḊ, Bpr.: μόνων P, corr. B πᾶν a: om. ABDP 2 ἐνυπάρχον aA post σκοπεῖν add. δὲ aBP post ἀξιοῖ add. ἀλλὰ D 3 συμβεβηκότα aA: συμβεβηκότων BDP εἴη a: ἦ BBDP 4 ταυτὰ aB, ante πάντα P τῆς (τὴν A) αὐτῆς aA ὑπάρχει BP: compend. D ὁνδήποτ' οὖν D: οἷον δή τινα a 5 οὐ] οὐκ εἰσὶ a ταυτά B διαφέρειν A 7 lemma a: om. ABDP 8 ἐπεὶ a: ὅτι ABDP τὸ αὐτὸ A post ταὐτὸν add. λέγεται BP τῷ πρώτῳ (α' BP) BDP (scil. c. 7 p. 103a6 sq.): τοῖς πρώτοις A: τοῖς πρότερον a διεῖλεν] εἶπεν a post ἀξιοῖ add. δὲ ABDP post ὅτι add. δεῖ aABP 9 τρόπον τινὰ BP εἴη aBP: ἦ A: ἦν D ταυτὰ alterum D: ἢ aABP 10 ἔχη AB, ante ras. 2 lit. P 11 διαφερόντων B ἀλλήλοις aAB ἀδύνατα A 12 post πάλιν add. δὲ a 13 προσέθηκε (προσέθηκα scripsi) δὲ τὸ κυρίως καὶ προσεχῶς ABDP: διὸ ἐν ἀρχαῖς εἶπε κυριώτατον εἶναι τὸν τρόπον τοῦ ταὐτοῦ τὸν τῷ ἀριθμῷ λεγόμενον a 14 post ταυτὰ prius add. ὄντα BP post διὸ add. καὶ aB post δύνασθαι add. ταυτὰ εἶναι A post τινα add. τὰ a 14. 15 γένη — εἴδη A: εἴδει — γένει D post γένει add. ταὐτὰ aBP 15 ὄντα AD: om. aBP 16 δεικνύναι B τί om.. BP ταῦτα ταυτὰ a 17 ἀνασκευάζει τὸν A ἐνδεικνυμένους B: ἐνδεικνυμένω P 19 ἔτι D Arist.: ὅτι aABP ταυτά aP: ταυτόν ABD 20 δέ φησιν ἐκ a ἅπαντες om. a τὸ ταὐτὸν aB (Nuf. corr. A): ταὐτὸ D 22 ὅτι — χρήσιμοι (p. 503,1) ABDP: οὗτοι καὶ πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ὅρων χρήσιμοί εἰσι a

χρήσιμοι· δι' ὧν γὰρ μὴ ταὐτὸν ἄλλο ἄλλῳ δείκνυται, διὰ τῶν αὐτῶν οἷόν τε ἀνασκευάζειν καὶ τοὺς ὁρισμούς· εἰ γὰρ μὴ ταὐτὸν δηλοῖ τό τε ὄνομα καὶ ὁ λόγος, οὐκ ἂν εἴη ὅρος. οὐκέτι μέντοι οἱ κατασκευαστικοὶ τοῦ ταὐτοῦ τόποι καὶ πρὸς κατασκευὴν ὅρου χρήσιμοι τῷ τὸν ὅρον μὴ μόνον τὸν αὐτὸν ὀφείλειν εἶναι τῷ πράγματι ἀλλὰ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι δηλοῦν αὐτοῦ, ὃ οὐ παντὶ τῷ ταὐτῷ τινι ὄντι παρακολουθεῖ· δεῖ γὰρ τὸν ὅρον καὶ τὸ γένος δηλοῦν τοῦ πράγματος καὶ τὰς διαφοράς, αἷς τῶν ὁμογενῶν διαφέρει, καὶ μηδὲν περίεργον ἔχειν προσκείμενον καὶ τὸ σαφὲς ἔχειν καὶ ἐκ προτέρων εἶναι καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τῶν ὅρων προδιώρισται.

p. 153ᵃ6 Ἀναιρεῖν μὲν οὖν ὅρον οὕτως καὶ διὰ τούτων ἀεὶ πειρατέον.

Διὰ τούτων λέγει τῶν τε ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ εἰρημένων τόπων πρὸς ἀνασκευὴν ὅρου καὶ διὰ τῶν ἐν τούτῳ ἀνασκευαστικῶν τοῦ ταὐτοῦ. ἑξῆς δὲ παραδίδωσί τινας τόπους δι' ὧν κατασκευάζειν οἷοί τε ἐσόμεθα ὅρον. καὶ πρῶτον ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ὁριζομένων τι ὡς ἀρχὴν τὸν ὅρον λαμβάνουσιν ἀλλ' οὐ δι' ἀποδείξεως καὶ συλλογισμοῦ, συνιστὰς διὰ τούτων ὅτι μὴ ῥᾴδιον ὅρον κατασκευάσαι καὶ ὅτι οὐκ ἀνάγκη· οἱ γὰρ γεωμέτραι καὶ οἱ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ὡς ἀρχαῖς χρῶνται τοῖς ὅροις μὴ ἀποδεικνύντες. δεύτερον δὲ ὅτι ἡ ἀκριβὴς περὶ αὐτῶν πραγματεία οὐ τῆς διαλεκτικῆς ἀλλὰ τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἐστίν. ὥστε τοσοῦτον μόνον λεκτέον, ὅτι δυνατὸν γενέσθαι ὅρου καὶ τοῦ τί ἦν εἶναι συλλογισμόν, τουτέστι διὰ συλλογισμοῦ δειχθῆναι ὅτι ὁρισμός· καίτοι ὅτι μὴ ἔστιν ὅρου ἀπόδειξις, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἔδειξεν. ἀποδεῖξαι μὲν οὖν οὐχ οἷόν τε, ὡς ἐκεῖ ὐδείκνυε, διαλεκτικῶς δὲ καὶ πιθανῶς συλλογίζεσθαι ὅρον οἷόν τε, ὡς ἐν-

---

1 post γὰρ add. ὅτι aBP διὰ om. P 2 τὸν ὁρισμόν a 4 τόπου A post κατασκευὴν add. εἶσι B χρήσιμοι ὅρων B: inv. ord. P 5 τὸ ταὐτὸν B: τὸ αὐτὸν P εἶναι ὀφείλειν BP (ὀφείλειν corr. e φιλεῖν P²) τῷ ὁριστῷ εἶναι a 6 αὐτὸ BP ταυτῶ iterat D: ταυτὸν B: spatium 5 lit. P post γὰρ add. καὶ BP 7 τὸ γένος καὶ τὸν ὅρον B 8 διαφέρουσι D προκείμενον A 9 ἐκ προτέρων εἶναι καὶ om. A 10 οὕτως κτλ. om. a καὶ οὕτως BP(N) 12 πρώτω (α' B) τοῦ βιβλίου BP τόπων superscr. D 13 post τῶν ras. 2—3 lit. D ταυτοῦ aD: αὐτοῦ ABP 14 δὲ om. A οἷόν B 15 ὑπομιμνήσκειν A ὅτι (superscr.) ὧν (sic) P 16 ὡς ἀρχὴν ABDP: ἀρχὴν ἀναπόδεικτον a τῶν ὅρων P (ων superscr. P³) 17 συνιστᾶσι B κατασκευάσαι ἀποδεικτικῶς ὅρον a 19 πρῶτον BP δὲ D: om. aABP 20 αὐτῶν AD: ὅρων a: τῶν ὅρων B: ὅρον P πρώτης aA: om. BDP 21 λεκτέον om. B ὅρου scripsi (ὁρισμοῦ Arist.): ὅρον libri 22 ἦν superscr. D συλλογισμόν aA Arist.: om. BDP διὰ] δὴ A δειχθῆναι a: δειχθήσεται ABDP 23 ὅτι alterum AP: εἰ B: om. aD μὴ superscr. P εἶναι ἀπόδειξιν ὅρου a ante ἐν add. ὡς BP 24 ὑστέρων mrg. D ἔδειξεν] c. 3—7 24. 25 ἀποδεῖξαι μὲν οὖν (οὖν om. B) — δέδειχε ABDP: ἀλλὰ λέγομεν ὅτι τῇ μὲν ἀληθείᾳ τῆς ἀκριβείας οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι, καθὼς καὶ ἐκεῖ ἔδειξε a 25 διαλεκτικοῦ — πιθανοῦ BP ante ὅρον add. τὸν a

ταῦθα λέγει. καὶ πῶς οἷόν τε τοῦτο ποιεῖν, ὑπογράφει. πρῶτον μὲν γὰρ δῆλον ὅτι δεῖ δείκνυσθαι τὸ δυνατὸν εἶναι διὰ συλλογισμοῦ κατασκευάζειν ὅρον, εἶτα τοὺς τόπους, δι' ὧν τις δυνήσεται τοῦτο ποιεῖν, παραδίδοσθαι. εἰ γάρ, φησίν, ὁ ὅρος οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ λόγος δηλωτικὸς τοῦ τί ἦν εἶναι τοῦ ὁριζομένου, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ τὰ ἐν τῷ ὅρῳ κατηγορούμενα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τοῦ πράγματος, κατηγορεῖται δ' ἐν τῷ τί ἐστι τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί (κἂν γὰρ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστι κατηγορῶνται αἱ διαφοραί, ἀλλ' οὖν ἐν τῷ ὅρῳ τὸ τί ἐστι σημαίνουσι τοῦ πράγματος), φανερὸν ὡς εἴ τις συνθείη λόγον ἐκ γένους καὶ διαφορᾶς τὸ τί ἦν εἶναι δηλούντων τοῦ πράγματος, ὅρον ἐποίησεν, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλον ὅρον γενέσθαι, μὴ ὄντος ἄλλου γένους μηδὲ διαφορῶν τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ πράγματος δηλούντων. εἶτά φησιν ὅτι μὲν οὖν ἐγχωρεῖ συλλογισμὸν ὅρου γενέσθαι, δηλονότι διαλεκτικὸν ἀλλ' οὐκ ἀποδεικτικόν, διώρισται μὲν ἐν ἑτέροις ἀκριβέστερον, ἔν τε τῷ δευτέρῳ τῶν Ὑστέρων ἀναλυτικῶν καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν Μετὰ τὰ φυσικά.

p. 153a23 Πρὸς δὲ τὴν προκειμένην μέθοδον οἱ αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι.

Πρὸς κατασκευὴν τῶν ὅρων κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδόν φησι τοὺς αὐτοὺς τόπους εἶναι χρησίμους, ἤτοι τοὺς πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ὅρων παραδοθέντας· παραδέδωκε γὰρ ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων ἐν τῷ πρὸ τούτου τόπους ἀνασκευαστικοὺς τῶν ὅρων, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τῶν συστοίχων καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων, ὧν καὶ νῦν μνημονεύσει. εἶεν δ' ἂν οἱ αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν ἄλλων προβλημάτων κατασκευήν. καὶ γὰρ τὸ συμβεβηκὸς ἀπὸ τῶν ἐναντίων κατασκευάζειν οἷόν τε καὶ τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον· εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ συμβέβηκε, καὶ τῷ προκειμένῳ· καὶ εἰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου γένος ἢ ἴδιον, καὶ τοῦ προκειμένου· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ⟨ἀπὸ τῶν⟩ συστοίχων καὶ τῶν ἄλλων, οὓς παραθήσεται. κοινοὶ γὰρ οἱ

---

1 ποιεῖν aAD: λέγειν BP πρῶτον — 3 παραδίδοσθαι] δηλῶν a μὲν om. BP 2 δηλονότι ante πρῶτον transposuit A, post δείκνυσθαι D δεῖ δείκνυσθαι scripsi: δεῖ κεῖσθαι AD: δείκνυσθαι BP εἶναι, quod post τόπους add. BP, huc transposui: om. AD 3 τοὺς om. B τις superscr. B τοῦτο ποιεῖν A: τούτους ποιεῖν BP: τοῦτο ποιεῖν τούτους D 4 εἰ γάρ—φησιν (12) aN 4. 5 τοῦ ὁριζομένου scripsi cf. vv. 10. 11: τὸ ὁριζόμενον aN 12 ὅτι] εἰ BP οὖν om. AD ὅρου] οὕτω B: οὕτως P γίνεσθαι P(C) 13 διαλεκτικῶς—ἀποδεικτικῶς a οὐχὶ AP ἐν aD Arist.: οὖν A: οὖν ἐν BP(u) 14 τε a: om. ABDP ἔν τε τῷ δευτέρῳ τῶν Ὑ. ἀ.] c. 8—10 15 ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν M. τ. φ.] c. 17 18 τὴν DP: om. aAB 19 χρησίμους εἶναι D 20 παραδοθέντας aP: om. ABD παραδέδωκε — 21 ὁμοίως] ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ παρέδωκεν ἀνασκευαστικοὺς τῶν ὅρων ἀπό τε τῶν ἀντικειμένων a ἐν τῷ πρὸ τούτου] c. 9. 10 21 τόπους scripsi: τόπῳ ABDP 22 μνημονεύσει. εἶεν δ' ἂν scripsi: μνημονεύει, εἶεν δ' ἂν A et omisso δ' a: μνημονεύσει, εἰ BP: μνηνομονεύσειεν D αὐτοὶ om. aA post χρήσιμοι add. οἱ BDP 23 ἄλλων om. a post γὰρ add. καὶ a 24 κατασκευάζεται A 25 post προκειμένῳ add. ὡσαύτως a 26 τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου D: inv. ord. aABP 27 ἀπὸ τῶν addidi post καὶ add. ἐπὶ aA οὓς παραθήσεται AD: οὓς παρατίθεται aP: οἷσπερ τίθεται B

ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων τόποι πᾶσι τοῖς γένεσι τῶν προβλημάτων καὶ πρὸς κατασκευὴν καὶ πρὸς ἀνασκευήν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ οἱ ἀπὸ τῶν συστοίχων καὶ ὧν ἄλλων μνημονεύσει.

p. 153ª30 Ληπτέον τῶν ἐναντίων ὁποίου ἂν μάλιστα φανερὸς ᾖ ὁ ἐναντίος ὅρος. |

Ἐπὶ τῆς τῶν ἐναντίων συμπλοκῆς, φησίν, ἑκατέρου τῶν ἐναντίων 243
διὰ τῶν ἐναντίων ὁριζομένου ληπτέον ἀπὸ τῶν δύο ὅρων τὸν μᾶλλον φαι- 5
νόμενον ἐναντίον. οἷον ἔστω ὠφελίμου ὅρος τὸ ποιητικὸν ἀγαθοῦ, τοῦ δὲ
βλαβεροῦ τὸ ποιητικὸν κακοῦ ἢ τὸ φθαρτικὸν ἀγαθοῦ· ληπτέον οὖν ἀπὸ
τῶν δύο τούτων ὅρων τοῦ βλαβεροῦ τὸν φαινόμενον μάλιστα ἐναντίον τῷ
ὅρῳ τοῦ ὠφελίμου. καὶ πάλιν φιλία ἐστὶ περιποιητικὴ τοῦ εὖ, ἔχθρα δὲ
περιποιητικὴ τοῦ μὴ εὖ ἢ περιποιητικὴ κακίας· ληφθήτω οὖν καὶ ἐν
τούτοις ὁ δοκῶν φανερώτερος. δεῖ γάρ, φησίν, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ γνωρι-
μωτέρου ποιεῖσθαι τὴν κατασκευήν. ὅλου μὲν οὖν τοῦ λόγου οὕτως ἀπὸ
τῶν ἀντικειμένων χρὴ τὴν κατασκευὴν ποιεῖσθαι. ἑξῆς δὲ διδάσκει τίνα
τρόπον οἷόν τε κατὰ μέρος τὴν κατασκευὴν ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ μέρη τοῦ 10
ὅρου γένος καὶ διαφορά· καὶ πρῶτον οὖν τὸ γένος πῶς κατασκευάσομεν
δείκνυσι. καὶ φησί· πρῶτον μὲν οὖν ὅτι τὸ ἀποδοθὲν γένος ὀρθῶς
ἀποδέδοται, γνωρίσομέν τε καὶ δείξομεν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τῷ οὗ ὁ ὅρος
ἀποδεδομένος. εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον ἐν τῷ ἐναντίῳ ἐστὶ τούτου ἐν 15
ᾧ τὸ προκείμενον ἐτέθη, μὴ δύναται δὲ τοῦτο ὑπὸ τὸ γένος εἶναι ἐκεῖνο
μηδ' ἐν ᾧ ἐκεῖνο, δῆλον ὅτι ἐν τούτῳ ἂν εἴη ἐν ᾧ ἀπεδόθη· τὰ γὰρ
ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶν ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν.
οἷον εἰ ληφθείη ἀρετὴ γένος τῆς δικαιοσύνης, ῥητέον ὅτι καλῶς ἀποδέδοται·
εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον αὐτῇ, ἡ ἀδικία, ὡς ἐν γένει τῇ κακίᾳ ἀνάγεται, τὸ δὲ
προκείμενον, ἡ δικαιοσύνη, μή ἐστιν ὡς ἐν γένει τῇ κακίᾳ, δῆλον ὅτι ἐν
τῷ ἐναντίῳ ἀναχθήσεται, ἤγουν τῇ ἀρετῇ· τὰ γὰρ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ

---

1 τόπων B 2 κατασκευὴν—ἀνασκευὴν AD: inv. ord. aBP · πρὸς om. D 3 οἱ om. A, superscr. B μνημονεύει aA 4 ante λητπέον add. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐναντίων φησὶ πλείους εἰσὶ συμπλοκαὶ a post λητπέον add. γὰρ A ὁποῖος a (pr. C) εἴη a 6 ἐπὶ—13 φανερώτερος huc transposui: post 16 ποιεῖσθαι habent aN cf. ad vs. 13: om. ABDP 9 ἢ—ἀγαθοῦ mrg. N 13 φανερώτερος a: ἐναντιώτερος N post φανερώτερος add. ἑξῆς— ποιεῖσθαι (ut vv. 15. 16) a γὰρ a: om. ABDP ante ἀρχόμενον add. τὸν AD 14 ὅλους—τοὺς λόγους a· 16 ἔστι δὲ ABDP: καὶ ἐπεὶ a 16. 17 τοῦ ὅρου] διορισμοῦ D 17 post ὅρου add. τὸ P, εἰσὶ τό, τε a διαφρά AD: αἱ διαφοραί BP: ἡ διαφορὰ a 17. 18 καὶ πρῶτον — δείκνυσι ABDP: δείκνυσι πῶς πρῶτον τὸ γένος κατασκευάσομεν a 17 κατασκευάσωμεν A 18 δείκνυται Bpr. καὶ φησὶ a: om. ABDP, in quibus πρῶτον— ἀποδέδοται est lemma οὖν om. D 19 ἀποδίδοται P (pr. AB) post ἀποδέδοται add. ὅτι εἰ ὀρθῶς τὸ ἀποδοθέν τινος γένος ἐν τῷ ὅρῳ ἀποδέδοται ABDP τῷ a: τὸ AD: τούτῳ B: τοῦτο P ὅρος ὁ A: ὅρος BP 20 post ἀποδεδομένος add. ἐστίν a, sed cf. p. 516,15 ἐν om. B 21 post τοῦτο add. τὸ προκείμενον a 22 μηδ' ἐν ᾧ ἐκεῖνο ABDP: ἐν ᾧ τὸ ἐναντίον ἐστὶ a ἐν tertium om. A 23 ἐστὶν om. aA post γένεσιν add. εἶναι A, εἶναι δέδεικται a 24 — p. 506,2 aN 25 αὐτῇ scripsi: αὐτῷ aN

γένει ἀνάγονται, ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ἐν τῷ χρώματι, ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν, ὡς ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ. οὐκέτι δὲ προσέθηκεν "ἢ αὐτὰ γένη εἶναι", ὡς ἐν ἄλλοις λέγει, ὅτι μηδὲ χρήσιμον ἦν πρὸς τὸ προκείμενον τοῦτο προστιθέμενον· οὐ γάρ ἐστιν ἡ ζήτησις νῦν εἰ γένος ἐστὶ τὸ προκείμενον, ἀλλ' ὑπὸ τί γένος. καὶ τῶν διαφορῶν δὲ τὴν ἐπίκρισιν, φησίν, ἐκ τῶν ἐναντίων ποιησόμεθα· εἰ γὰρ τοῦ ἐναντίου τῷ ὁριστῷ αἱ ἐναντίαι διαφοραὶ κατηγοροῦνται, καὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἀποδοθεῖσαι ἂν εὐλόγως κατηγορηθεῖεν. οἷον εἰ τῆς δικαιοσύνης ἀποδοθείη τὸ 'ἕξις διανεμητικὴ τοῦ ἴσου', σκεπτέον εἰ τοῦ ἐναντίου, τῆς ἀδικίας, ἡ ἐναντία διαφορά, ἤγουν τὸ διανεμητικὸν τοῦ ἀνίσου, κατηγορεῖται· καὶ τούτου φανέντος, εὐλόγως ἀποδέδοται ἡ ἐναντία διαφορὰ τῇ δικαιοσύνῃ.

p. 153b4 Ἢ οὐκ ἀναγκαῖον τῶν ἐναντίων τὰς ἐναντίας διαφορὰς κατηγορεῖσθαι.

Ἔνστασιν φέρει πρὸς τὰ εἰρημένα, ὅτι οὐκ ἀναγκαῖον τῶν ἐναντίων τὰς ἐναντίας διαφορὰς κατηγορεῖσθαι, ἐὰν μὴ ᾖ τἀναντία ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος. τῶν μὲν γὰρ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων ἀνάγκη τὰς εἰδοποιοὺς διαφορὰς ἐναντίας εἶναι, ἢ πάσας ἢ τινάς, πάσας μέν, ὡς ἐπὶ βαρέος καὶ κούφου (γένος μὲν γὰρ τὸ σῶμα, διαφοραὶ δὲ τοῦ μὲν βαρέος τὸ παχὺ καὶ κάτω φερόμενον, τοῦ δὲ κούφου τὸ λεπτὸν καὶ ἄνω φερόμενον), τινὰς δέ, εἰ λέγοιμεν πάλιν τὸ μὲν βαρὺ κατὰ φύσιν κάτω φερόμενον, τὸ δὲ κοῦφον κατὰ φύσιν ἄνω φερόμενον· τὸ γὰρ κατὰ φύσιν ἐν ἀμφοῖν κοινὴ διαφορά. τῶν δ' ὑπὸ τὰ ἐναντία γένη οὐκ ἀνάγκη ἐναντίας εἶναι τὰς διαφοράς· δυνατὸν γὰρ κοινήν τινα ἔχειν διαφοράν. καὶ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, δείκνυσιν ἐπὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας· αὗται γὰρ ὑπὸ ἐναντία οὖσαι γένη (ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ἀρετήν, ἡ δὲ ὑπὸ τὴν κακίαν) τὴν αὐτὴν διαφορὰν ἔχουσι· τὸ γὰρ ψυχῆς ἀμφοτέρων κοινὴ διαφορά· καὶ γὰρ ἡ δικαιοσύνη ἀρετὴ ψυχῆς καὶ ἡ ἀδικία κακία ψυχῆς. τὸ γὰρ ψυχῆς χωρίζει αὐτὰς τῶν σωματικῶν· πρὸς μὲν γὰρ τὸν ἀπ' ἀλλήλων χωρισμὸν ἤρκεσεν αὐταῖς τὰ γένη ὄντα ἐναντία, πρὸς δὲ τὰς ἐν τῷ σώματι γινομένας ἡ προειρημένη διαφορά. ἐνδέχεται μέντοι καὶ ὑπὸ τὰ ἐναντία τινὰ ὄντα

---

3 ἢ — εἶναι] Categ. c. 11 p. 14a20 ἐν ἄλλοις (ἄλλῳ B) λέγει ABDP: ἐν κατηγορίαις εἶπεν a 4 προστεθέν a 5 νῦν a: om. ABDP τί aAP: τὸ B: τίνος D 6 δὲ a: om. ABDP φησιν a: ἐν BP: om. AD 8 ἂν εὐλόγως — 11 aN 12. 13 ἐπὶ τούτοις κομίζει ἔνστασιν. ἢ οὐκ ἀνάγκη λέγων τῶν κτλ. a 12 ἀνάγκη A 14. 15 ἔνστασιν — κατηγορεῖσθαι om. aB 15 τὰ ἐναντία aBP 18 γὰρ a: om. ABDP μὲν τοῦ omisso δὲ B 19, 20, 21 φέρεσθαι a 20 τινὰς a: τινὰ AD. τινῶν BP ἐλέγοιμεν (sic) omisso εἰ a 22 post διαφορά add. καὶ τοῦτο προσὸν οὐ πάσας τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἐναντίας εἶναι ἐποίησε a ante ἐναντίας add. τὰς B 23 ταῦθ' B 25 γὰρ om. B primum et alterum τὴν superscr. D ὑπὲρ pro altero ὑπὸ A αὐτὴν om. B 27 ἡ om. AB κακία ψυχῆς AD: inv. ord. aBP 29 ἤρκεσεν et in mrg. D αὐταῖς aP: αὐτοῖς ABD post γένη add. εἶναι BP ἐναντία] ἀναγκαῖα B ὄντα om. A τὰ — γινόμενα aA 30 τὰ om. D, sed cf. vs. 22 ὄντα τινὰ a

γένη [καὶ] διαφορὰς ἔχειν ἐναντίας, ὡς ὅταν λέγωμεν τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν ἰσότητος ποιητικὴν καὶ τὴν ἀδικίαν κακίαν ἰσότητος φθαρτικήν.

p. 153b10 Ἀλλὰ τοῦτό γε ἀληθές, ὅτι τῶν ἐναντίων ἢ ἐναντίαι ἢ αἱ αὐταὶ διαφοραί εἰσιν.

Εἰπὼν τὴν ἔνστασιν ἐπήνεγκεν ἀληθὲς εἶναι καθόλου τὸ τῶν ἐναντίων ἢ τὰς αὐτὰς ἢ ἐναντίας εἶναι διαφορὰς ὥσπερ καὶ γένη· | καὶ γὰρ τὸ 244
γένος ἢ ταὐτὸν ἢ ἐναντίον. ὥστε, εἰ εἴη τις διαφορὰ τοῦ ἐναντίου τῷ προκειμένῳ, μὴ εἴη δὲ καὶ τοῦτο ὑπὸ τὴν αὐτὴν διαφορὰν δυνάμενον εἶναι, εἴη ἂν ὑπὸ τὴν ἐναντίαν ἐκείνῃ.

p. 153b14 Καθόλου δὲ εἰπεῖν, ἐπεὶ ὁρισμός ἐστιν ἐκ γένους.

Ἐὰν ᾖ γνώριμος ὁ τοῦ ἐναντίου τῷ προκειμένῳ ὅρος, γνώριμος ἔσται καὶ ὁ τούτου. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐναντίον ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἢ ἐν τῷ ἐναντίῳ, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἐναντίων ἢ ἐναντίαι ἢ αἱ αὐταί, δῆλον ὅτι τὸ προκείμενον ἢ ὑπὸ ταὐτὸ γένος ἐστὶ τῷ ἐναντίῳ· καὶ εἰ τοῦτο, ἕξει πάντως τὰς διαφορὰς πάσας ἢ τινὰς ἐναντίας ταῖς ἐκείνου, τὰς δὲ λοιπὰς τὰς αὐτάς· οὐκέτι δὲ οἷόν τε πάσας ἔχειν τὰς αὐτὰς διαφορὰς ἔχοντα καὶ τὸ γένος ταὐτόν· οὕτως γὰρ ἂν οὐκέτι εἴη ἐναντία ἀλλὰ ταὐτά, εἴ γε ὧν ὁ αὐτὸς ὅρος, ταῦτα ταὐτά, ὁ αὐτὸς δὲ ὅρος ἐν ᾧ καὶ τὸ γένος ταὐτὸ καὶ αἱ διαφοραὶ αἱ αὐταί. εἰ δὲ μὴ ὑπὸ ταὐτὸν γένος εἴη τὸ προκείμενον τῷ ἐναντίῳ αὐτοῦ, ἔσται ὑπὸ τὸ ἐναντίον

---

1 καὶ delevi διαφορὰν—ἐναντίαν A λέγω A: εἴπωμεν BP post ἀρετὴν add. εἶναι D
3 ἀλλ' οὖν Arist. (οὖν om. AB) ἀληθής ἐστιν a 4 αἱ αὐταὶ corr. ex αὐταὶ P²
5 ante εἰπὼν add. καὶ ὅτι ὁ A, ὅτι ὁ P, ὅτι B εἰπὼν — 6 γένη ABDP: τοῦτο δ' ἐπήγαγε μετὰ τὴν ἔνστασιν, ὡσανεὶ λέγων ὅτι τῶν ἐναντίων ἐπεὶ ἐναντίαι εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἢ αἱ αὐταί, ὁμοίως ἔσται καὶ τὰ γένη ἢ ἐναντία ἢ τὰ αὐτά aN 5 καθόλου scripsi cf. p. 508,9: καθὸ libri 6 ὥσπερ scripsi: ὥστε libri γένη A: γένος BP: τὸ γένος D καὶ γὰρ — 8 προκειμένῳ om. A 7 εἰ εἴη — 10 γένους] φανερὸν ὡς εἰ μὲν τοῦ ἐναντίου ἡ ἐναντία κατηγορεῖται διαφορά, τοῦ δὲ προκειμένου οὐ κατηγορεῖται ἡ αὐτὴ διαφορά, ἡ εἰρημένη ἤγουν ἡ ἐναντία κατηγορηθήσεται αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ τίθησι καθόλου μέθοδον, λέγων ὡς ἐπεὶ ὁ ὁρισμὸς ἐκ γένους ἐστὶ καὶ διαφορῶν aN τις D: om. BP
8 μὴ et καὶ AD: om. BP 9 ἐκείνην B 10 ὁ ὁρισμός Arist. ἐκ γένους om. D 11 ante ἐὰν add. ὅτι BP προειρημένῳ ὅρῳ BP 12 τὰ ἐναντία B(N) ἢ prius BD: om. aAP Arist. 12. 13 τοῖς αὐτοῖς γένεσιν ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις aA 13. 14 ἢ αἱ αὐταὶ ἢ ἐναντίαι a 14 αἱ αὐταί] αὗται A ὅτι] οὖν B ἢ alterum excipit 19 εἰ δὲ μὴ ταὐτὸ D: τὸ αὐτὸ aA: ταὐτὸν BP τὸ ἐναντίον P 15 — p. 508,2 ἢ ὑπὸ τὸ ἐναντίον. καὶ εἰ ὑπὸ τὸ αὐτό, ἢ πάσας τὰς διαφορὰς ἐναντίας ἕξει, ἢ τινὰς μὲν ἐναντίας ταῖς ἐκείνου, τινὰς δὲ ταυτάς. εἰ δ' ὑπὸ τὸ ἐναντίον γένος, καὶ οὕτως ἐναντίας εἶναι τὰς διαφορὰς (10) ἐνδέχεται καὶ τὰς αὐτάς, οὐ πάσας ἀλλὰ τινάς, ἢ καὶ ἄμφω ἐναντία, τά τε γένη καὶ αἱ διαφοραί. οὐκέτι δὲ οἷόν τε καὶ ἄμφω τὰ αὐτὰ ἔχειν, τό τε γένος καὶ πάσας τὰς διαφοράς· οὕτω γὰρ ἂν εἴη οὐκέτι ἐναντία τὰ ὁριζόμενα ἀλλὰ ταυτά. εἰ δ' οὖν, ἔσται τῶν ἐναντίων ὁ αὐτὸς ὁρισμός, ὅπερ ἄτοπον aN 15 πάσας — πάντως A ταῖς] τὰς P 16 ἐκείνων A
17 τὸ αὐτό BP 19 τὸ αὐτὸ ABP αἱ prius om. D 20 ἢ A

τῷ γένει ἐν ᾧ ἐκεῖνό ἐστι, καὶ ἕξει πάλιν τὰς διαφορὰς ἤτοι τὰς αὐτὰς ἃς ἐκεῖνο ἢ ἐναντίας ταῖς ἐκείνου.

p. 153b25 ⟨Ἔτι ἐκ τῶν πτώσεων καὶ τῶν συστοίχων.⟩

Ἔτι καὶ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ ἀπὸ τῶν συστοίχων οἷόν τε κατασκευάζειν τὸν ὅρον· ἀνάγκη γὰρ ἀκολουθεῖν ἐπὶ τούτων τὰ γένη τοῖς γένεσι καὶ τοὺς ὅρους τοῖς ὅροις. εἰ γὰρ ἑνός τινος τῶν συστοίχων τὸν ὅρον λάβοιμεν, εἴημεν ἂν εὑρηκότες καὶ τὸν τῶν ἄλλων, [καὶ] ὡς ἐπὶ τῆς γενέσεως λαβὼν τί ποτέ ἐστιν ἡ γένεσις ἔδειξε καὶ τοὺς τῶν τῇ γενέσει συστοίχων ὅρους· καθόλου γάρ, ἑνὸς τῶν συστοίχων εἰ ⟨ὁ⟩ ὅρος ὁμολογηθείη, εἴη ἂν δι' ἐκείνου καὶ ὁ τῶν ἄλλων ὡμολογημένος.

p. 154a4 Ἔτι ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ὁμοίως [καὶ] ὁσαχῶς ἐνδέχεται.

Τὸ ὅμοιον οὐ τὸ αὐτὸ τῷ προειρημένῳ νῦν λαμβάνει· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ κατὰ ἀναλογίαν ὁμοιότης ἐλαμβάνετο, ἐνταῦθα δὲ ἡ ἁπλῶς καὶ κυρίως λεγομένη. πλείους μὲν οὖν τόποι παρεδόθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως κατασκευαστικοί τε καὶ ἀνασκευαστικοί, τέσσαρες ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ τρεῖς ἀπὸ τοῦ ὁμοίως. φησὶ δὲ δεῖν ἐκείνων τῶν τόπων χρῆσθαι πρὸς τὴν τοῦ ὅρου κατασκευὴν τούτοις δι' ὧν οἷόν τε τοῦτο ποιεῖν· ἔστι δὲ διὰ μόνου τοῦ ἐν ᾧ δύο ἦν πρὸς δύο λεγόμενα, καὶ ἀπό τε τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως. οὔτε γὰρ διὰ τοῦ εἰ ἓν περὶ ἑνὸς λέγοιτο, ὃ σημαίνει '⟨εἰ⟩ τὸ μᾶλλον τῷ μᾶλλον, καὶ τὸ ἁπλῶς τῷ ἁπλῶς'· μᾶλλον γὰρ ὁ αὐτὸς τοῦ αὐτοῦ ὅρος καὶ ἧττον οὐ δύναται εἶναι· οὐ γὰρ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ

---

1 ἐκεῖνος P τὰς αὐτὰς AD: τοιαύτας BP 2 ἐναντίας B: ἐναντία ADP ἐκείνου A: ἐν ἐκείνῳ B: ἐκείνῳ D: ἐκείνω P 3 lemma addidi 4 ὅτι P ἀπὸ alterum om. aB 5 ἐπὶ τούτων ἀκολουθεῖν D 6 τοῖς ὅροις τοὺς ὅρους D ἑνός τινος D: ἑνὸς A: τινος aBP 7 τὸν prius AD: om. aBP τὸν τῶν ἄλλων scripsi cf. vs. 10: τὸν ἄλλον A: τῶν ἄλλων aBDP 8 καὶ prius delevi an λαβών ⟨τις⟩ τί? 9 καθόλου scripsi cf. p. 507,5: καθ' οὗ libri 10 ὁ prius addidi cf. vs. 7 ὁμολογηθῇ AD ἐκείνων A ὁ alterum om. aB 11 καὶ prius] ἐκ A καὶ (om. Arist.) ὁσαχῶς ἐνδέχεται om. a 13 τὸ ὅμοιον om. a προκειμένῳ A 14 ἐνταῦθα BD: ἐνθάδε aAP δὲ om. A κυρίως καὶ ἁπλῶς D 14. 15 λεγομένη καὶ κυρίως BP 15 οὖν om. A παρεδόθησαν] II 10 p. 114b37 — 115a24 post τοῦ add. τε a 16 καὶ (post ἧττον) — 17 ἧττον iterat D ἀπὸ om. BP, in iteratis D, sed cf. vs. 20 et p. 509,16 ὁμοίου A et in iteratis D τε om. B 17 τέσσαρες BDP: δι' A: δ̄ δὲ a post μᾶλλον add. τε A post καὶ prius add. τοῦ D καὶ (superscr. P²) τρεῖς (εἰς P²) DP: καὶ γὰρ A: τρεῖς B: γ̄ δὲ a ὁμοίου AD 18 ἐκείνῳ τῷ τόπῳ D: ἐκεῖνον τὸν τόπον BP¹ (corr. P⁴) 19 fort. περὶ cf. vs. 21 et p. 509,1. 3. 13 20 ἀπό τε — ἀπὸ scripsi cf. vv. 15. 16 et p. 509,15. 16: ἐπὶ τῶν — ἐπὶ libri ὁμοίου AD 21 τοῦ a: τὸ ABDP εἰ prius supescr. P: ἐν ᾧ a: om. ABD ἑνὸς] δύο a ἐλέγετο a εἰ alterum addidi 22 τῷ μᾶλλον D: τὸ μᾶλλον BP: om. aA τὸ ἁπλῶς τῷ (τὸ BP) ἁπλῶς ABDP: ἧττον a μᾶλλον γὰρ — 23 ἧττον iterat a 23 ὅρου A τὸ alterum om. aP

ἧττον ὁ ὅρος. ἀλλ' οὐδὲ διὰ τοῦ εἰ περὶ δύο ἓν λέγοιτο ὡς τῷ μὲν μᾶλλον τῷ δὲ ἧττον ὑπάρχειν αὐτῶν ἢ ὁμοίως· ἀλλ' οὐδὲ διὰ τοῦ εἰ περὶ ἑνὸς δύο λέγοιτο ὡς τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον ὑπάρχειν αὐτῷ ἢ ὁμοίως· τοιοῦτοι δ' ἦσαν τόποι ὅ τε λέγων 'εἰ τόδε τῷδε μᾶλλον ἢ τῷδε ὑπάρχει' καὶ ὁ λέγων '⟨εἰ⟩ τῷδε τόδε μᾶλλον ἢ τόδε ὑπάρχει'· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοῦ ἧττον· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως. τοῖς μὲν οὖν τοιούτοις οὐχ οἷόν τε χρῆσθαι ἐπὶ τῆς τοῦ ὅρου κατασκευῆς· ἀδύνατον γὰρ τὸν αὐτὸν πλειόνων εἶναι ὅρον ἢ τοῦ μὲν μᾶλλον τοῦ δὲ ἧττον ἢ ὁμοίως· ἀμφότεροι γὰρ ἦσαν τόποι λέγοντες ἢ 'εἰ τῷ μὲν μᾶλλον τῷ δὲ ἧττον ὑπάρχει ⟨ἢ ἀμφοῖν ὁμοίως⟩' ἢ 'εἰ τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον ὑπάρχει ἢ ἄμφω ὁμοίως'. ἀδύνατον γὰρ διὰ τούτων τὸν ὅρον κατασκευάσαι, ἐπεὶ ἀδύνατον ἑνὸς πλείους ὅρους εἶναι ἢ ὁμοίως ἢ τοῦ μὲν μᾶλλον τοῦ δὲ ἧττον. λείπεται δὲ ὁ τόπος ἐν ᾧ δύο ἦν τὰ ὑποκείμενα καὶ δύο τὰ περὶ αὐτῶν λεγόμενα, εἰ τὸ μὲν μᾶλλον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει, τὸ δὲ ἧττον τῷ ἑτέρῳ, ἢ ἑκάτερον ἑκατέρῳ ὁμοίως. κατὰ τοῦτον οὖν μόνον ἔστι † κοινὸν τὸν τρόπον ἀπό τε τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμοίως κατασκευάζειν ὅρον.

[Ἡ δὲ συναφεια τοῦ ῥητοῦ ἔχει οὕτως. ἔτι, φησίν, ὁσαχῶς ἐνδέχεται κατασκευάσαι ἐκ τοῦ μᾶλλον. οἷον εἰ τῆς σωφροσύνης μᾶλλον ὁρισμός ἐστι τὸ σῶα φρονεῖν ἢ τῆς δικαιοσύνης τὸ ἕξις διανεμητικὴ τοῦ ἴσου, καὶ αὖθις ἧττόν ἐστιν ὁρισμὸς τῆς δικαιοσύνης τὸ ἕξις διανεμητικὴ τοῦ ἴσου ἢ τῆς σωφροσύνης τὸ σῶα φρονεῖν. οὐ δυνατὸν δὲ εἰπεῖν, εἰ ὁ μᾶλλον ὁρισμός, ἔσται καὶ ὁ ἧττον, καὶ εἰ ὁ μᾶλλον οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ὁ ἧττον, δύο ὅρους λαμβάνοντα καὶ πρὸς δύο ὑποκείμενα συγκρίνοντα. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίως· εἰ γὰρ ὁμοίως ὅδε ὁρισμός ἐστι τῆς ἀνδρίας, τὸ ἕξις περὶ τὰ φθαρτικὰ θάρσους περιποιητική, ὁμοίως ὁρισμὸς ἔσται τῆς δικαιοσύνης τὸ ἕξις τοῦ ἴσου διανεμητική· εἰ δὲ ὁ ἕτερος οὐκ ἔστι τοῦ ἑτέρου, οὐδὲ ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου. εἰ δὲ λάβοις ἕνα ὅρον πρὸς δύο ὑποκείμενα, οὐ χρησιμεύσει σοι ἡ ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐπίσκεψις· οὐ γὰρ δυνατὸν εἰπεῖν |

---

1 ὁ ὅρος om. A: ὁ αὐτὸς καὶ εἷς ὅρος, sed post γάρ, a ἀλλ' οὐδὲ — 2 ὁμοίως om. a τὸ εἰ περὶ P: τοῦ εἰπεῖν B 1. 2 τῷ — τῷ P²: τὸ — τὸ ABDP¹ 2 αὐτῶν D: αὐτὸ AP: αὐταῖς B ὅμοιον AD ἀλλ' οὐδὲ — 4 ὁμοίως, quae post 8 ὁμοίως habent ADP, om. B, huc transposui: ἀλλ' οὐδὲ διὰ τοῦτο ἐν ᾧ δύο περὶ ἑνὸς, ὡς τὸ μὲν μᾶλλον τὸν (sic) δὲ ἧττον ὑπάρχειν αὐτῷ· ἀλλ' οὐδὲ εἰ ὅμοιον a (οὐ)δὲ — 3 δύο initio folii om. P 3 τὸ — τὸ scripsi cf. a: τῶ — τῶ ADP αὐτῷ scripsi cf. a: αὐτῶν AD: αὐτὸν P 4 ἢ ὁμοίως P: om. AD λέγων εἰ AD: λέγει BP: λέγων a 4. 5 ἢ τῷδε ὑπάρχει aB: ὑπάρχει ἢ τῶδε D: ὑπάρχει P: om. A 5 καὶ ὁ — ὑπάρχει a: om. ABDP εἰ addidi 6 post καὶ prius add. ὁ A ἀλλὰ om. a 7 post ἐπὶ add. δὲ B τὸν aD: om. ABP 8 ὅρον εἶναι B: ὅρων εἶναι a ἢ alterum om. A 9 ἀμφότεροι — 10 τὸ δὲ ἧττον ὑπάρχει om. D τόποι om. a 9. 10 ἢ εἰ — τῷ δὲ ἧττον ὑπάρχει BP: om. aA 10 ἢ ἀμφοῖν ὁμοίως addidi ἢ εἰ — ὑπάρχει A et omisso ἢ a: om. BP post ὑπάρχει add. αὐτῶν A 12 εἶναι ὅρους a 13 immo δὴ post δὲ add. λοιπὸν BDP 14 εἰ a: ἢ ABDP. τὸ μὲν — τὸ δὲ a: τοῦ μὲν — τοῦ δὲ ABDP 15 οὖν a: om. ABDP μόνον om. D τὸν τρόπον ἔστι κοινὸν a: fort. ἔστιν ἐκείνων τῶν τόπων τε a: om. ABDP 16 ante ἧττον add. τοῦ D ὅρον aBP: om. AD 17 — p. 510,5 aN 17 φησίν, ὁσαχῶς scripsi: φησὶ ποσαχῶς aN 27 ἕνα N: ἵνα a

'εἰ ὅδε μᾶλλόν ἐστιν ὁρισμὸς τοῦδε ἢ τοῦδε, ἔστι δὲ τοῦδε ὁρισμός, καὶ τοῦδε ἔσται'· οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεται λαβεῖν ἕνα ὅρον δυσὶν ὑποκειμένοις, ἐπεὶ οὐδὲ εἷς ὁρισμὸς δύο ὑποκειμένων μὴ ἀτόμων εὑρίσκεται. ἀλλ' οὐδὲ δύο ὁρισμοὶ πρὸς ἓν ὑποκείμενον· οὐ γὰρ δυνατὸν εἰπεῖν 'εἰ ὅδε μᾶλλον ὁρισμός ἐστι τοῦδε ἢ ὅδε, ἔστι δὲ ὁρισμὸς ὅδε τοῦδε, καὶ ὅδε ἂν εἴη'.] 245

p. 154a12 Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπικαιρότατοι τῶν τόπων οἵ τε νῦν εἰρημένοι.

Πρὸς τὸ κατασκευάζειν ὅρον χρησιμώτατοι τῶν τόπων οἵ τε ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ τοῦ ὁμοίως δεικνύντες καὶ οἱ ἐκ τῶν συστοίχων καὶ τῶν πτώσεων· διὸ καὶ προχείρους αὐτοὺς ἔχειν δεῖ. εἰσὶ δὲ ἐπικαιρότατοι καὶ διὰ τὴν σαφήνειαν καὶ ἐνάργειαν.

p. 154a15 Καὶ τῶν ἄλλων δὲ τοὺς μάλιστα κοινούς.

Δεῖ, φησί, καὶ τῶν ἄλλων τόπων τῶν ὑπ' αὐτοῦ παραδεδομένων τοὺς μάλιστα κοινούς, τουτέστιν οἷς οἷόν τε πρὸς πλείω γένη προβλημάτων χρῆσθαι, προχείρους ἔχειν· ἐναργέστατοι γὰρ οὗτοι οἱ τόποι καὶ χρησιμώτατοι. τοιοῦτον δὲ λέγει εἶναι τὸν παραδεδομένον ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ ⟨δευτέρου⟩ βιβλίου, δι' οὗ ἠξίου ἐπιβλέπειν εἰ τὸ λεγόμενόν τινι ὑπάρχειν πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸ ὑπάρχει· καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς τῶν ὅρων κατασκευῆς τε καὶ ἀνασκευῆς χρήσιμον τοῦτο. εἰπὼν δὲ τὸ ἐπιβλέπειν ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα προσέθηκε καὶ τὸ ἐπὶ τῶν εἰδῶν σκοπεῖν, εἰ μὲν εἶδος εἴη ἢ ἄτομον οὗ ὁ ὅρος ἀποδέδοται, ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα μόνον ἐπιβλέπειν, εἰ δὲ γένος, καὶ ἐπὶ τὰ εἴδη τὰ ὑπ' αὐτό. λέγει δὲ χρήσιμον τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὴν τοιαύτην ἐπίβλεψιν εἶναι πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ἰδεῶν καὶ εἰδῶν· ὁ

---

3. 4 fort. οὐδ' εἰ δύο ὁρισμούς (scil. λάβοις cf. p. 509,27) 6 καὶ om. AB τῶν κτλ. om. a τῶν τόπων om. AD γε BP, 7 ante πρὸς add. ὅτι ABP, οἵ τε D, ἔτι a χρησιμώτατον AB 8 post δεικνύντες add. ὡς ἀνωτέρω εἴρηκεν. ἀλλὰ δὴ a 9 προχείρως D δὲ BDP: γὰρ a: om. A post δὲ add. καὶ BD 10 καὶ διὰ] διά τε B post καὶ alterum add. τὴν aA 11 lemma om. a τοὺς] τὰ B post μάλιστα eras. 1 lit. P 12 post δεῖ add. δέ a τῶν ἄλλων τόπων τῶν ὑπ' αὐτοῦ παραδεδομένων scripsi: τῶν ἄλλων τόπων ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀποδεδομένων (ἀποδιδομένων D) ABDP: ἀπὸ τῶν παραδεδομένων ἄλλων τόπων a 12. 13 τοὺς—κοινούς BP: τοῖς—κοινοῖς AD: τοῖς—κοινοῖς χρῆσθαι a 13 οἷς οἷόν τε AD: ὅσοις τὲ B: οἷοις τε (τε superscr.) P: οἵ a γένη superscr. D post γένη add. τῶν a 14 χρῆσθαι, προχείρους (προχείρως BP) ἔχειν ABDP: ἐφαρμόζουσι. καὶ τούτους ἔχειν προχείρους a 15 λέγει δὲ τοιοῦτον aA εἶναι λέγει D 16 τοῦ βιβλίου ABDP, addidi δευτέρου i. e. β' (citat enim II 2 p. 109b13 sq.): τῆς πραγματείας ταύτης a 17 ὑπὸ τὸ αὐτὸ B: ὑπὸ ταυτὸ P 17. 18 ἀνασκευῆς—κατασκευῆς BP 17 τε om. aP 18 τό τ' Arist. τὰ ABD Arist.: τὸ aP(N) ἕκαστα B Arist.: ἕκαστον aADP 19 καὶ om. AD post μὲν add. γὰρ a εἶδος D cf. vs. 21: εἶδη aABP εἴη D: ἢ A: om. aBP ἄτομον Dcorr.: ἄτομα ABP, Dpr.: ἢ ἄτομα εἰσὶν a 20 ὧν a ὁ om. A καθέκαστα aP: καθέκαστον ABD post καθέκαστα add. ἤτοι τὰ ἄτομα a 21 γένη—αὐτὰ aA ἐπὶ om. D χρήσιμον om. D post χρήσιμον add. εἶναι a τὸν τοιοῦτον τόπον D 22 ἐπίσκεψιν εἶναι a: εἶναι ἐπίβλεψιν B

γὰρ αὐτὸς λόγος οὐκ ἐφαρμόζει τοῖς τε καθ' ἕκαστα καὶ τῇ ἰδέᾳ πρὸς ἣν ταῦτα. οὔτε γὰρ ὁ τῆς ἰδέας τούτοις, οὔτε ὁ τούτων ἐκείνῃ· δεῖ δὲ τοῖς εἴδεσι συνώνυμα εἶναι τὰ πρὸς αὐτὰ γινόμενά τε καὶ ὄντα.

p. 154a20 Ἔτι εἰ μεταφέρων εἴρηκε τοὔνομα.

Εἰπὼν τίνες εἰσὶ τῶν τόπων χρήσιμοι πρὸς τὴν τῶν ὅρων κατασκευήν, μνημονεύσας δὲ καί τινων δι' ὧν οἷόν τε οὐ μόνον κατασκευάζειν ἀλλὰ καὶ ἀνασκευάζειν ὅρον, προστίθησι καὶ τοὺς τῶν ἀνασκευαστικῶν τόπων κοινούς, ἀξιῶν καὶ τούτους προχείρους ἔχειν ὡς μάλιστα χρησίμους ὄντας. εἰσὶ δὲ ὅ τε ἀπὸ τοῦ μεταφορικῶς τῷ ὀνόματι χρῆσθαι ἢ ὅλως τροπικῶς καὶ μὴ κυρίως (ὁ γὰρ οὕτως ὁριζόμενος οὐ καλῶς ὁρίζεται), καὶ ὁ αὐτὸ αὑτοῦ κατηγορήσας ὡς ἕτερον ἐν τῇ τοῦ ὅρου ἀποδόσει οὐχ ὁρίζεται. καὶ μεταφορικῷ μὲν ὀνόματι χρῆται ὁ εἰπὼν 'σωφροσύνη ἐστὶ συμφωνία ψυχῆς'· τὸ γὰρ 'συμφωνία' κυρίως ἐπὶ τῶν χορδῶν λέγεται. αὐτὸ δὲ αὑτοῦ κατηγορεῖ ὁ εἰπὼν 'ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητὸν ἄνθρωπος'.

p. 154a23 Ὅτι δὲ χαλεπώτερον κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν ὅρον.

Ἐκ τῶν ῥηθησομένων φανερόν, φησίν, ἔσται ⟨ὅτι χαλεπώτερον κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν ὅρον⟩· καὶ γὰρ χαλεπὸν λαβεῖν ἀπὸ τοῦ ἀποκρινομένου τοιαύτας προτάσεις, δι' ὧν δειχθήσεται ὁ εἰρημένος λόγος ὅρος ὤν. δεῖ γὰρ λαβεῖν, εἰ μέλλει τις δείξειν ὅτι ὅρος τοῦτο, ὅτι τῶν ἐν τῷ λόγῳ ἀποδοθέντων τὸ μὲν γένος τὸ δὲ διαφορά, καὶ ὅτι ἐν τῷ τί ἐστι μόνα κατηγορεῖται. ταῦτα δὲ οὐ ῥᾴδιον· οὐ γὰρ παντὸς τὸ τοῖς τοιούτοις παρακολουθεῖν· χωρὶς δὲ τοῦ ταῦτα συγχωρηθῆναι ἀδύνατόν ἐστιν δειχθῆναι ὅτι ὅρος ὁ ἀποδεδομένος λόγος. εἰ γὰρ εἴη καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα τοῦ προκειμένου καὶ μὴ μόνα τό τε γένος καὶ ἡ διαφορά, ἃ ἐν τῷ ἀποδεδομένῳ λόγῳ παρείληπται, οὐδέπω

---

1 τῶι τε P: τῶ B καθέκαστον B 4 μεταφέρειν B τὸ ὄνομα D
5 τῶν τόπων aP: τῶν ὅρων B: τόποι D: om. A post χρήσιμοι add. κοινοὶ D πρὸς] καὶ P 6 καὶ a: om. ABDP οὐ] μὴ a 6. 7 ἀλλὰ καὶ ἀνασκευάζειν mrg. D^1 7 post προστίθησι add. δὲ B 8 κοινωνούς B ἀξιῶν] ἄξιον λέγων a προχείρως D ὡς μάλιστα προχείρους, omisso ἔχειν et χρησίμους, B ὄντας a: εἶναι ABDP 9 ἔστι D οἵ τε B τοῦ om. B μεταφορικοῦ A 10 αὐτὸ] τὸ D 11 et 13 αὐτοῦ libri 11 κατηγορήσας post ἕτερον transposuit B ἕτερον B, mrg. D^2: ὕστερον aAP ἐν om. B 12—14 aN
15 ὅτε A δὲ om. D 17 ἐκ—ἔσται a: om. ABDP 17. 18 ὅτι—ὅρον addidi
20 μέλλοι D δείξειν aP: δείξαι ABD 21 τὸ—τὸ BDP: τόδε—τόδε aA 22 οὐ aBD: οὐδὲν A: οὐδὲ P πᾶν P: om. B 23 post τοιούτοις delevit κατηγορεῖν B ταῦτα BDP: τὰ τοιαῦτα aA 24 ἐστιν post λόγος transposuit a καὶ εἴη B
25 κατηγορούμενα post τινὰ transposuit P, post προκειμένου B 26 παρείληπται scripsi cf. p. 512,8 et Ind.: περιείληπται libri

γνώριμον εἴτε οὗτος ὅρος ἐστὶ τοῦ προκειμένου εἴτε καὶ ἄλλος τις, ἐπειδὴ ὅρος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων, ὁ δὲ τοῦ προκειμένου λόγος ἓν τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων.

p. 154a32 Δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶνδε· ῥᾷον γὰρ ἓν συμπεράνασθαι ἢ πολλά.

Ὅτι ῥᾷον ἀνασκευάσαι ἢ κατασκευάσαι ὅρον. δεῖ γὰρ πρὸς μὲν τὸ κατασκευάσαι ὅρον πάντα συλλογίσασθαι καὶ δεῖξαι ὑπάρχοντα τῷ προκειμένῳ τὰ ἐν τῷ ὅρῳ παρειλημμένα· εἰ γὰρ μὴ πάντα ὑπάρχει, οὐχ ὅρος. πρὸς δὲ τὸ ἀνασκευάσαι καὶ δεῖξαι ὅτι μὴ ὅρος ὁ ἀποδεδομένος λόγος ἀρκεῖ καὶ ἓν ἀποδεῖξαι τῶν ἐν τῷ λόγῳ μὴ ὑπάρχον τῷ ὁριστῷ· ἑνὸς γὰρ διαβληθέντος ὁ πᾶς ὅρος ἀνῄρηται· ῥᾷον δὲ τὸ ἓν κατασκευάσαι ἢ πολλά. ἔτι τὸν κατασκευάζοντα ὅρον ἀνάγκη καθόλου καὶ καταφατικῶς συμπεραίνεσθαι ὅτι τὰ ἐν τῷ ὅρῳ κατὰ παντὸς τοῦ ὁριστοῦ κατηγορεῖται, καὶ ὅτι ἀντιστρέφει καὶ καθ' οὗ ὁ λόγος καὶ τοὔνομα, εἴπερ ἐστὶν ὁ ἀποδεδομένος λόγος ἴδιος τοῦ πράγματος. ἀνασκευάζοντα δὲ οὐκ ἀνάγκη τὸ καθόλου συνάγειν· οὐ γὰρ | μόνον ἀναιρεῖται, ἂν 216
μηδενὶ τῶν ὑπὸ τοὔνομα ὑπάρχων ὁ λόγος δειχθῇ, ἀλλ' ἱκανὸν πρὸς ἀνασκευὴν τὸ τινὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ δειχθῆναι αὐτὸν μὴ ὑπάρχοντα.

---

1 οὗτος ὅρος ἐστὶ aAD: ὅτι (sic) BP καὶ om. D ἄλλο τι BP 3 ἓν τῶν scripsi: ἐκ τῶν ABDP: om. a ἐν τῷ om. D κατηγορεῖται a: κατηγορουμένων εἶναι A 4 καὶ om. AB ῥᾷον] δῆλον BP 4. 5 ἓν συμπεραίνεσθαι a(Cc): inv. ord. A 6 ἀνασκευάζειν — κατασκευάζειν a 6. 7 πρὸς μὲν γὰρ τὸ κατασκευάσαι ὅρον δεῖ a 7 πάντως A καὶ δεῖξαι a: om. ABDP ὑπαρέχονται (sic) A 8 τὰ — παρειλημμένα (παρ corr. ex περι B) ABDP: ἃ — παρείληπται a 10 post ἀποδεῖξαι repetit e vs. 9 ὅτι — λόγος A ὑπάρχον D: ὑπάρχειν aABP 11 δὲ AD: γὰρ aBP 12 καθόλου ἀνάγκη D post ἀνάγκη add. φησὶ a 13 καταφατικῶς aA: καταφατικὸν BDP συμπεράνασθαι BD 14 καὶ alterum AD: om. aBP καθ' οὗ corr. ex καθ' $^{\lambda'}$ D^2 εἴπερ a: οὐ γὰρ ABDP 15 ἴδιον D τὸν δὲ ἀνασκευάζοντα a δὲ om. B 16 οὐκ ἀνάγκη om. B οὐκέτι Arist. (οὐκ CNcu) τὸ aA: om. BDP καθὸ B συναγαγεῖν BP ἀνήρηται BP ἂν ABD: εἰ aP 17 ὑπάρχων scripsi: ὑπάρχει aD: compend. A: ὑπάρχειν, sed post λόγος, BP δειχθῇ — 18 ὑπάρχοντα] ἀλλ' εἰ καὶ τινὶ δειχθείη μὴ ὑπάρχειν. ἀρκετὸν γάρ ἐστι τὸν ἀνασκευάζοντα (l. τῷ ἀνασκευάζοντι) καθόλου τὸ δεῖξαι ὅτι μηδὲ τινὶ ὑπάρχει ὁ ἀποδεδομένος λόγος τῶν ὑπὸ τοὔνομα. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἀντιστρέφειν τὸν ὅρον τῷ ὁριστῷ ἐπὶ τοῦ ἀνασκευάζειν ἀναγκαῖον, ὥσπερ ἦν ἀναγκαῖον δηλονότι ἐπὶ τοῦ (5) κατασκευάζειν· οὐ γὰρ χρήσιμον πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ ὁρισμοῦ τοῦτο· ἱκανὸν γὰρ τὸ δεῖξαι τὸ καθ' ὧν τοὔνομα, κατ' οὐδενὸς τούτων ἁρμόζειν τὸν λόγον, οὐ μὴν καὶ τὸ ἀνάπαλιν κατὰ ἀντιστροφήν, ὅτι καθ' ὧν ὁ λόγος οὐκ ἐφαρμόζει, τοὔνομα κατηγορεῖται. ἔστι μὲν γὰρ ἴσον τὸ καθ' οὗ τοὔνομα κατηγορεῖται, μὴ ἐφαρμόζειν τὸν λόγον τῷ καθ' οὗ μὴ ἐφαρμόζει ὁ λόγος, τοὔνομα κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' ὡς μὴ συντελοῦν (10) τῇ χρείᾳ τῆς ἀνασκευῆς παραιτητέον φησὶ τὴν ἀντιστροφὴν ἐπὶ τούτου· οὐ γὰρ ὅρος ὁ ἀποδεδομένος (ἀποδιδόμενος N) λόγος. ἔστιν ὡς χαλεπώτερον τὸ κατασκευάσαι ὅρον ἢ ἀνασκευάσαι. εἰς τὸ αὐτό. aN δειχθῇ BP: δειχθήσεται AD 18 τὸ] τῷ B ὑπὸ ταυτὸν A αὐτὸν Dcorr., P: αὐτὸ Dpr.: ἀπ A: om. B

p. 154b6 Ἀπόχρη γὰρ ἀνασκευάζοντα καθόλου τὸ δεῖξαι.

Ἀπόχρη, φησίν, ἀνασκευάζοντα καθόλου τὸ δεῖξαι ὅτι μηδενὶ ὑπάρχει ὁ ἀποδεδομένος λόγος τῶν ὑπὸ τοὔνομα. οὐκέτι δὲ αὐτὸ χρὴ καὶ κατ' ἀντιστροφὴν δεῖξαι, ἥτις ἐστὶ τὸ 'καθ' ὧν ὁ λόγος κατηγορεῖται, κατ' οὐδενὸς τούτων τοὔνομα κατηγορεῖται'· οὐ γὰρ χρήσιμον πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ ὁριστοῦ τοῦτο· ἱκανὸν γὰρ τὸ δεῖξαι τὸ καθ' ὧν τοὔνομα, κατ' οὐδενὸς τούτων ὁ λόγος. δοκεῖ μέντοι αὐτὸς μὴ ἀποφατικῶς ἐπενηνοχέναι τὸ ἀντιστρέφον τῷ πρώτῳ ἀλλὰ τὸ αὐτό· τὰ αὐτὰ γὰρ τό τε 'κατ' οὐδενὸς ὧν τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται' καὶ τὸ καθ' ὧν ὁ λόγος μὴ κατηγορεῖται, τοὔνομα κατηγορεῖσθαι· ἔστι γὰρ τὸ ἀντιστρέφον τῷ προειρημένῳ τὸ 'κατ' οὐδενὸς ὧν ὁ ὅρος κατηγορεῖται, τοὔνομα κατηγορεῖται'. ἴσον μέντοι καὶ τοῦτο ἐκείνῳ δύναται. ἢ ⟨οὐκ⟩ ἀντιστρέφειν εἶπε τῷ ὅτι κατ' οὐδενὸς ὧν τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται, τὸ ὅτι καθ' ὧν ὁ λόγος μὴ κατηγορεῖται, τοὔνομα κατηγορεῖται· ἀλλ' ἔστιν ἴσον τὸ εἰρημένον τῷ 'οὐδὲν συντελεῖ πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι κατ' οὐδενὸς ὧν τοὔνομα κατηγορεῖται, καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται, τὸ αὐτὴν ταύτην τὴν πρότασιν ἀντιστρέψαι'. ἴσως δὲ καὶ τῷ 'οὐκ ἀνάγκη καὶ τὴν ἀντιστροφὴν δεικνύναι τὸν ἀνασκευάζοντα καθόλου, ὅτι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἀντιστρέφει καὶ οὐ δεῖται δείξεως'.

Ὅσῳ οὖν χαλεπώτερον τὸ πλείω δεῖξαι τοῦ ἓν καὶ τὸ ἓν καθόλου καταφατικὸν καὶ τοῦτο ἀντιστρέφον τοῦ τὸ ἐπὶ μέρους ἀποφατικὸν

---

1 lemma om. a ἀνασκευάζοντα ABDP(u): ἀνασκευάζοντι Arist. 2 ἀπόχρη — δεῖξαι a: om. ABDP μηδενὶ aB: μηδέ τινι AP: μή τινι D 3 δὲ D, superscr. P³: om. aAB αὐτὸ aDP²: αὐτῶ ABP¹ 3. 4 καὶ κατ' scripsi: καὶ ABDP: κατ' a 4 ἀντιστροφὴν aB: ἀντιστρέφειν ADP ante δεῖξαι add. ἱκανὸν γὰρ D ἥτις ἐστὶ aP: ἥτις ἐπὶ B: ἢ τί ἐστι A: ὅτι D τὸ] τῶν D ὧν aAD: ἣν B: ἣν P 6 οὗ P 7 αὐτὸς scripsi: αὐτὰ aADP: οὐ τὰ B μὴ om. B ἀποφαντικῶς a ἀντιστρέφον scripsi: ἀντιστρέφειν libri 8 τὸ αὐτὸ aBP: τ' αὐτὰ A: τὸ αὐτὰ D τὰ αὐτὰ AD: ταῦτα BP: ταυτὸ a τό τε om. A 9 post κατηγορεῖται prius add. ὅτι D, ὁ τί et ex vs. 10, ubi om., τοὔνομα κατηγορεῖσθαι A τὸ P: τῶν ABD: τὸν a οὗ A μὴ superscr. P 10 ἀντιστρέφειν B 11 τῷ P ὁ om. AD τοὔνομα (τὸ ὅ. D) κατηγορεῖται AD: τὸ ὅτι καθ' ὧν μὴ κατηγορεῖται ὁ λόγος (ὁ λόγος μὴ κατηγορεῖται P), τοὔνομα aBP 12 ἢ aBP: ἣν AD οὐκ addidi ἀντιστρέφην (sic) a τῷ scripsi: τοῦ libri 13 καὶ ὁ — 14 τοὔνομα κατηγορεῖται iterat D τὸ ὅτι — 14 τοὔνομα κατηγορεῖται om. B 14 μὴ D (sed in iteratis delevit): μὲν A: om. aP 15 τὸ προειρημένον A: τὸ εἰρημένα (sic) a τῷ] τὸ a 16 τὸ A: τῷ aBDP 17 ταύτην AD: om. aBP ἀντιστρέφειν AP τῷ (scil. ἔστιν ἴσον) scripsi: τὸ libri οὐκ om. D 17. 18 ἀνάγκη καὶ τὴν ἀντιστροφὴν ABDP: ἀναγκαῖον ἀντιστρέφειν a 18 δεικνύναι τὸν ἀνασκευάζοντα scripsi: δείκνυσι τὸ ἀνασκευάζειν libri 20 τὸ — τοῦ DP²: τοῦ — τὸ aABP¹ 21 καὶ τοῦτο scripsi: καὶ τὸ τούτω AD: τοῦτο B: τοῦτὸ P: τῷ τὸ a ἀντίστροφόν B post ἀντιστρ. add. ἐστι BP, τουτέστι a: fort. ἔτι τοῦ τὸ scripsi: τοῦ AD: τὸ aBP ἀποφατικὸν aBP¹: ἀποφατικοῦ AD

συναγαγεῖν ἢ καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικόν, τοσούτῳ χαλεπώτερον ὅρον κατασκευάσαι ἢ ἀνασκευάσαι.

p. 154b14 Περὶ μὲν οὖν τοῦ ἰδίου φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν συμπλοκῇ τὸ ἴδιον λέγεται (εἶπε γὰρ ἐν τοῖς περὶ τοῦ ἰδίου λόγοις ὅτι δεῖ μετὰ τοῦ γένους τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἰδίου ποιεῖσθαι. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ ἀποδίδοταί ποτε καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος μόνου, ὡς ὅταν λέγωμεν ἴδιον εἶναι τοῦ καλοῦ τὸ πρέπον καὶ εὐδαιμονίας τὸ ἀνενδεές. μάλιστα δὲ οὕτως ἀποδίδοται τὰ ἴδια ἐπὶ τῶν πρώτων γενῶν τῷ μὴ δύνασθαι μετὰ τοῦ γένους αὐτὰ συμπλέκεσθαι· οὕτως οὐσίας ἴδιον τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι), εἰ τοίνυν καὶ τὸ ἴδιον ἐν συμπλοκῇ λέγεται, δεῖ καὶ πάντα ὑπάρχοντα τῷ προκειμένῳ δειχθῆναι καὶ καθόλου καὶ ὅτι ἀντιστρέφει· μόνον γὰρ τῷ ἰδίῳ ἐνδεῖ παρὰ τὸν ὅρον τὸ ⟨τὸ⟩ τί ἦν εἶναι σημαίνειν. πρὸς δὲ τὸ ἀνασκευάσαι τὸ ἴδιον αὐταρκες καὶ τὸ ἕν τι δεῖξαι τῶν ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ἰδίου μὴ ὑπάρχον τῷ προκειμένῳ καὶ τὸ ἑνί τινι τῶν ὑπὸ τὸ προκείμενον μὴ ὑπάρχον τὸ ἴδιον τὸ ἀποδεδομένον· ἀλλὰ καὶ εἰ παντὶ μὲν ὑπάρχει, μὴ μόνῳ δέ, ἀνῄρηται.

Δείκνυσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ γένους ὅτι τὸ ἀνασκευάζειν ῥᾷον ἢ κατασκευάζειν· κατασκευάζεται μὲν γὰρ τὸ γένος μοναχῶς, οἷον διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, ἀνασκευάζεται δὲ διχῶς, διά τε γὰρ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποφατικοῦ.

p. 154b33 Ἐπὶ δὲ τοῦ συμβεβηκότος.

Ὅτι τὸ συμβεβηκὸς τὸ μὲν καθόλου ῥᾷον ἀνασκευάζειν ἢ κατασκευάζειν, τὸ δὲ μερικὸν ἀνάπαλιν. ὁ μὲν γὰρ κατασκευάζων, ὅτι τόδε τὸ συμβεβηκὸς παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, οὐκ ἔχει τοῦτο ῥᾷον ποιῆσαι· ἀδύνατον γὰρ ἀληθεῦσαι τὸ λευκὸν ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων λεγόμενον· ὁ δὲ ἀνασκευάζων εὐχερῶς δείξει ὅτι τὸ λευκὸν ἐνὶ οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῷ Σωκράτει, καὶ οὕτως ἀνατρέπεται τὸ καθόλου | πρόβλημα. τὸ δ' ἐπὶ μέρους, οἷον ὅτι 247

---

1 καταφατικόν P τοσούτω D: τοσοῦτον aABP post χαλεπώτερον add. οὖν BP 3 οὖν AD Arist.: om. aBP φανερὸν κτλ. om. a 4 ἐπειδὴ om. a ἐν συμπλοκῇ τὸ ἴδιον λέγεται ABDP: φησι τὸ ἴδιον ἐν συμπλοκῇ, τουτέστι μετὰ τοῦ γένους λέγεσθαι a εἶπε] V 3 p. 132a10 sq. 5 τῷ — λόγῳ aA τοῦ (post περὶ) om. aB μετὰ] μὲν A τὸ γένος a, Ppr. (corr. P1) 6 et 8 ἀποδέδοται a 6. 7 διὰ τοῦ] δι' BP 7 μόνου τοῦ ὀνόματος a 8 ἐνδεές A τὸ ἴδιον BP 11 post πάντα add. τὰ D 12 μόνον scripsi: μόνῳ libri 13 περὶ τῶν ὅρων B τὸ alterum addidi σημαῖνον Bcorr., P: σημαίνων Bpr. 14 μὴ om. P 15 ὑπάρχον D: ὑπάρχοντος A: ὑπαρχόντων BP: ὑπάρχειν a 15. 16 ὑπάρχον scripsi: ὑπάρχειν libri 16 τὸ ἀποδεδομένον ἴδιον a πάντα B 18 δὲ om. D; fort. ante δείκνυσι lemma p. 154b23 περὶ δὲ τοῦ γένους κτλ. addendum ἢ] τοῦ a 20 γὰρ om. aP 23 ἔτι a 24 ὁ μὲν γὰρ — 515,36 aN ὁ μὲν γὰρ κατασκ in ras. N1

τὸ λευκὸν τινὶ ὑπάρχει, ῥᾷον κατασκευάσαι ἢ ἀνασκευάσαι· ἀρκεῖ γὰρ πρὸς κατασκευὴν τὸ δεῖξαι ὅτι τινὶ ὑπάρχει· ἀνασκευάσαι δὲ δυσχερὲς καὶ δεῖξαι μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ λευκόν· ἀδύνατον γὰρ μηδένα ἄνθρωπον εἶναι λευκόν· τὴν γὰρ 'τίς' ἢ 'οὐδείς' ἀναιρεῖ, ἐπεὶ ἡ 'οὐ πᾶς' ἔν τισι συναληθεύει.

p. 155a3 Φανερὸν δὲ καὶ διότι πάντων ῥᾷστον.

Φανερὸν οὖν, φησίν, ὅτι τὸ ἀνασκευάσαι τὸν ὅρον εὐχερέστερόν ἐστιν ἁπάντων τῶν προβλημάτων, τῶν τε ἰδικῶν καὶ τῶν γενικῶν καὶ τῶν κατὰ συμβεβηκός. πολλῶν γὰρ εἰρημένων παρατηρημάτων ἐν τῷ ὅρῳ, οἷον τοῦ ἀντιστέφειν τὸν ὅρον τῷ ὁριστῷ, τοῦ οὐσιώδεις εἶναι τὰς διαφοράς, τοῦ μὴ ὁμωνύμους λαμβάνειν φωνὰς μηδὲ μεταφορικάς, πολλά εἰσι καὶ τὰ παραδεδομένα ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀνασκευήν. ἐκ γὰρ τῶν πλειόνων παρατηρημάτων ῥᾷον γίνεται καὶ ὁ συλλογισμὸς ἀνασκευαστικός· ἔνθα γὰρ πολλὰ παρατηρήματα, πολλὰ συμβαίνει γίνεσθαι καὶ τὰ ἁμαρτήματα· ἔνθα δὲ ὀλίγα, φανερὸν ὅτι καὶ τὰ ἁμαρτήματα ὀλίγα. ὁ γὰρ μακροτέραν βαδίζων ὁδόν, ἔτι δὲ καὶ ταχέως βαδίζειν πειρώμενος πλείονα προσπταίει ἤπερ ὁ βραχυτέραν καὶ σχολαιοτέραν· καὶ ἐν οἰκίᾳ δὲ πολλὰς εἰσόδους ἐχούσῃ νύκτωρ ῥᾳδίως εἰσέλθοι τις ἂν ἢ ἐν ἐχούσῃ μίαν.

p. 155a7 Ἔτι πρὸς μὲν τὸν ὅρον.

Ὁ ἐπιχειρῶν, φησίν, ἀνασκευάζειν ὅρον δύναται ἐπιχειρεῖν, ὅτι οὐκ ἔλαβεν ὁ προσδιαλεγόμενος τὸ προσεχὲς γένος ἐν τῷ ὅρῳ, καὶ ὅτι ἀλλότριόν ἐστι τὸ ληφθὲν γένος, ἢ ὅτι οὐκ ἀντιστρέφει πρὸς τὸ ὁριστόν, ἢ ὅτι ὁμωνύμους ἢ μεταφορικὰς ἔλαβε φωνάς, ἢ ἄλλα ὅσα παρεδόθησαν ἐν τοῖς ἀνασκευαστικοῖς τόποις· ἀνάγκη γὰρ πολλῶν παρατηρημάτων ὄντων ἁμαρτάνειν κατά τι ἢ καὶ κατὰ πλείονα τὸν συντιθέντα τὸν ὅρον. ὁ οὖν ἀνασκευάζων τὸν ὅρον ἐνδέχεται καὶ διὰ τῶν ἄλλων τόπων, δι' ὧν ἀνασκευάζομεν τὰ ἰδικά, τὰ γενικὰ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς προβλήματα, ἀνασκευάζειν αὐτόν. δι' ὧν γὰρ τὸ ἴδιον δείκνυται μὴ ἀντιστρέφον πρὸς ὃ ἀποδίδοται, διὰ τούτων καὶ ὁ ὅρος ἀνατραπήσεται ὡς μὴ ἀντιστρέφων πρὸς τὸ ὁριστόν. πάλιν δι' ὧν τὸ ἀποδοθὲν γένος δείκνυται ἀλλότριον ἢ μὴ προσεχὲς ἢ οὐκ οὐσιωδῶς λεγόμενον, διὰ τῶν αὐτῶν δειχθήσεται καὶ τὸ ληφθὲν ἐν τῷ ὅρῳ γένος ἢ μὴ ὑπάρχειν γένος ἢ μὴ ὑπάρχειν τῷ ὁριστῷ. πάλιν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλημάτων ὥσπερ τυχὸν δείκνυται τὸ λευκὸν μὴ ὑπάρχειν τῷ Σωκράτει, οὕτως, εἰ ἀποδοίη τις ὅρον τοῦ ἀνθρώπου τὸ 'οὐσία ἔμψυχος ἄλογος' ἢ 'θάλαττα ὑγρὸν ποτόν', ἀνῃρημένου τινὸς μέρους τῶν ἐν τῷ ὅλῳ ὅρῳ καὶ ὅλος ἀναιρεθήσεται.

---

8 καὶ prius om. N 18 immo ῥᾷον 25 ἁμαρτάνειν scripsi: λανθάνειν aN καὶ om. a 34 post δείκνυται repetit τυχὸν N 35 an ⟨τῆς⟩ θαλάττης ⟨τὸ⟩? 36 ὅρῳ a: ὅρος N

Δι' ὧν μὲν οὖν ἀνασκευάζεται τἆλλα, καὶ ὁ ὅρος ἀνασκευασθήσεται. οὐ μὴν δι' ὧν ὁ ὅρος, καὶ τὰ ἄλλα· οὐ γὰρ πάντα τὰ τοῦ ὅρου χρήσιμα πρὸς κατασκευὴν τῶν ἄλλων. οὐδὲ γάρ, εἰ δειχθείη ἐν τῷ ὅρῳ τὸ γελαστικὸν μὴ οὐσιωδῶς ὂν τῷ ἀνθρώπῳ, ἤδη ἀνῄρηται καὶ μὴ ἴδιον ὂν τοῦ ἀνθρώπου· οὐδέ, εἰ τὸ μὴ προσεχὲς γένος μὴ καλῶς ἀποδεδομένον, ἤδη ἀνῄρηται καὶ μὴ γένος ὄν· ὁμοίως οὐδέ, εἰ τὸ λευκὸν ⟨οὐκ⟩ οὐσιωδῶς λέγεται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἤδη ἀνῄρηται καὶ μὴ συμβεβηκὸς εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ πάλιν δι' ὧν κατασκευάζεται ἢ ἀνασκευάζεται τόπων τὰ ἄλλα. ἦγουν τὰ γενικὰ καὶ τὰ ἰδικὰ προβλήματα, διὰ ⟨τῶν⟩ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα πάντα, τὰ κατὰ συμβεβηκὸς δηλονότι, ἐπιχειρήσομεν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκὸς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα.

p. 155a11 Μόνα γὰρ τὰ πρὸς τὸ συμβεβηκὸς κοινὰ πάντων τῶν εἰρημένων ἐστίν.

Ἤγουν οὐ μόνου τοῦ συμβεβηκότος ἐστὶν ἀναιρετικὰ ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων· καὶ γὰρ τὸ ἐπὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ζητούμενον, εἰ ὑπάρχει μόνον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ζητεῖται, εἰ τὸ ἴδιον καὶ τὸ γένος καὶ ὁ ὅρος ὑπάρχει τῷ πράγματι. εἰ δὲ μὴ ἀντιστρέφει τὸ ὡς γένος ἀποδοθὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἀνῄρηται ἤδη ὡς μὴ ὂν γένος· καὶ τὸ ἴδιον εἰ μὴ ὡς γένος, ἦγουν οὐσιωδῶς, ἀποδέδοται, ⟨οὐκ⟩ ἤδη καὶ μὴ εἶναι ἴδιον ἀποδέδεικται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκός· οὐ γάρ, ⟨εἰ⟩ μὴ ὡς γένος, ἦγουν οὐσιωδῶς, ὑπάρχει τῷ πράγματι, ἢ εἰ οὐκ ἀντιστρέφει ὡς ἴδιον, δείκνυται καὶ μὴ συμβεβηκὸς ὄν.

p. 155a22 Καὶ τοῦτο καλῶς δεῖ πεποιηκέναι.

Δεῖ δέ, φησίν, καὶ τοῦτο, ἦγουν τὸ συλλογίζεσθαι καὶ δεικνύειν ὅτι ὁ ὅρος | τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος δηλοῖ, καλῶς ποιεῖν, εἰ μὴ ἀσαφὲς μηδὲ 248 περιττόν τι ἔχει ὁ λόγος, πρὸς ἃ πλείους ἡμῖν παραδέδωκε τόπους. διά τε τοῦτο οὖν καὶ τὰ εἰρημένα πάντα χαλεπώτατον κατασκευάζειν τὸν ὅρον.

1—11 aN: πρὸς δὲ τὰ ἄλλα οὔτε τὰ ἐκ τῶν ὅρων: οὔτε γὰρ δι' ὧν ὁ ὅρος ἀναιρεῖται, καὶ τὰ ἄλλα ἀναιρεῖται· οὐ (οὐ om. A) γὰρ εἴ τι μὴ (μὴ om. A) τὸ τί ἦν εἶναι (μὴ add. A) σημαίνει ⟨σημαῖνον BP), κεκώλυται (BP: καὶ κωλύεται AD) ἐκεῖνο γένος ἢ ἦ om. B) ἴδιον ἢ συμβεβηκὸς εἶναι· οὐδὲ ὃ μὴ ἴδιόν ἐστι, διὰ τοῦτο οὐδὲ γένος· οὐδ' ὃ (οὐδ' ὁ P: οὐδὲ εἰ AD: οὐδὲ B) μὴ γένος, ἤδη οὐ (οὐ P: οὐδὲ B: om. AD) συμβεβηκός ABDP 6 οὐκ addidi cf. vs. 21; *si candor hominis naturam non constituit* Muretus 9 διὰ τῶν αὐτῶν scripsi: δι' αὐτῶν aN cf. p. 515,31 13 ἐστὶν aD Arist.: εἰσί ABP 14—22 aN: τουτέστι μόνα τὰ (μόνου, om. τὰ, A) τοῦ συμβεβηκότος (ἐστὶν add. A) ἀναιρετικὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐστὶν (εἰσὶν B) ἀναιρετικά· τῷ (τῷ scripsi: τὸ libri) γὰρ μὴ ὑπάρχειν ἀναιρεῖται ABDP 15 τὸ om. N 19 οὐκ addidi 20 οὐ γὰρ εἰ scripsi: εἰ γὰρ aN 23 πεπτηκέναι a 24. 25 δεῖ—ποιεῖν aN: τουτέστιν ABDP 25 post ποιεῖν excidisse suspiceris ἦγουν σκοπεῖν, sed cf. p. 525,6. 7 ἀσαφὲς Urb. 52: ἀσαφῶς ADP: ἀσαφὴς a: σαφὴς B 26 παραδέδωκε] VI 2. 3· 27 διά τε—p. 517,21 aN πάντων conicio

Τῶν δ' ἄλλων προβλημάτων, ἤγουν τῶν γενικῶν καὶ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκός, μᾶλλον χαλεπώτερον πρὸς κατασκευὴν τὸ ἴδιον, εὐκολώτερον μέντοι παρὰ τὸν ὅρον. ἀνασκευάζειν δὲ τὸ ἴδιον ῥᾴδιόν ἐστιν ἢ τὰ ἄλλα διὰ τὸ ἐκ πολλῶν εἶναι, ἤτοι μετὰ συμπλοκῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποδίδοσθαι, οἷον ὅτι ζῷον γελαστικόν, ὃ καθ' αὑτὸ κυρίως ἴδιόν ἐστιν ὡς μετὰ συμπλοκῆς ἀποδιδόμενον. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ εἶπεν, ὅτι ποτὲ καὶ δι' ὀνόματος μόνου ἀποδίδοται, οἷον ἴδιον ἀνθρώπου ἐστὶ τὸ γελαστικόν. χαλεπὸν οὖν κατασκευάσαι τὸ μετὰ συμπλοκῆς, ὅτι πολλὰ δεῖ συμβιβάσαι καὶ συλλογίσασθαι, πρῶτον μὲν ὅτι τὸ προσεχὲς ἐλήφθη γένος, καὶ πρὸς τούτῳ ὅτι μόνῳ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον γελαστικὸν καὶ ὅτι ἀντιστρέφει.

Εὐχερέστερον δὲ πάντων τῶν προβλημάτων εἰς τὸ κατασκευάζεσθαι τὸ συμβεβηκός· ἀρκεῖ γὰρ πρὸς κατασκευὴν τὸ δεῖξαι μόνον ὅτι τὸ λευκὸν ὑπάρχει τῷ Σωκράτει, ὃ μόνον ἐν τοῖς ἄλλοις οὐκ αὐταρκές ἐστιν. χαλεπώτατον δέ, φησίν, ἐστὶ καὶ τὸ συμβεβηκὸς πρὸς ἀνασκευήν, ὅτι ἀφ' ἑνὸς τόπου ὁρμώμεθα δεικνύειν τὸ μὴ ὑπάρχειν τῷ πράγματι τὸ συμβεβηκός· οὐ γὰρ πρὸς τῷ ζητεῖν, εἰ μὴ ὑπάρχει ἢ ὑπάρχει τὸ συμβεβηκὸς τῷ πράγματι, ἔτι δεῖ ζητεῖν καὶ εἰ ὡς γένος ὑπάρχει ἢ ὡς ἴδιον. διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων προβλημάτων διχῶς ἀναιρουμένων καὶ διὰ τοῦτο ῥᾳδίας οὔσης τῆς αὐτῶν ἀναιρέσεως, τὰ πρὸς τὸ συμβεβηκὸς προβλήματα μοναχῶς ἀναιρούμενα τῶν ἄλλων χαλεπώτατά εἰσι πρὸς ἀναίρεσιν.

2 χαλεπώτερον scripsi cf. p. 248,6: χαλεπώτατον aN 10 γελαστικὸν $^{\beta}$ζῷον$^{\alpha}$ N 12 fort. εὐχερέστατον cf. vs. 15 et Arist., sed cf. etiam p. 515,7 16 ὑπάρχειν scripsi: ὑπάρχον aN 17 τῷ N: τὸ a ἢ ὑπάρχει in mrg. N^{1} 21 noli conicere χαλεπώτερά, nam cf. p. 127,26 τέλος τοῦ ἑβδόμου βιβλίου τῆς ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως ἐξηγήσεως εἰς τὸ ἕβδομον τῶν τόπων ἀριστοτέλους subscr. D: Τέλος τοῦ ἑβδόμου subscr. a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ

[Ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ προτεχνολογεῖταί τινα χρήσιμα κατὰ τὴν πραγματείαν, οὕτως καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἐπιτεχνολογεῖταί τινα. πρόκειται τοίνυν αὐτῷ περὶ τριῶν εἰπεῖν κεφαλαίων. πρῶτον μὲν περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, πότε ὀρθὴ ἑκατέρα καὶ πότε ἡμαρτημένη. παράκειται δὲ τῷ μὲν περὶ ἐρωτήσεως τά τε πρὸς κρύψιν λαμβανόμενα καὶ ὅλως δι' ὧν ἄν ὁ ἐρωτῶν ἐπάγοιτο τὸν ἀποκρινόμενον τὴν καθόλου πρότασιν αὐτῷ τιθέναι, ἐπειδὴ ἄνευ ταύτης ἀδύνατόν ἐστι συλλογίσασθαι· τῷ δὲ περὶ ἀποκρίσεως λόγῳ παράκειται ὅ τε περὶ διαιρέσεως λόγος τῶν προτάσεων καὶ περὶ τῆς τῶν σημαινομένων ἀμφιβολίας καὶ ὅλως ὁ περὶ ἐνστάσεως· διὸ καὶ περὶ τούτων λέγει. ἐπεὶ δὲ τῶν προβλημάτων ὅσα εὐχερές ἐστι φυλάξαι, ταῦτα δυσχερές ἐστι τὸν θέμενον ἐλέγξαι, ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἀποκρινομένου τὸ ἣν ἔθετο θέσιν φυλάξαι, τοῦ δὲ ἐρωτῶντος τὸ τὴν θέσιν ἐλέγχειν, κοινὸς ἂν εἴη τῷ ἐρωτῶντι καὶ ἀποκρινομένῳ ὁ περὶ τούτων λόγος· διόπερ καὶ περὶ τούτων λέγει, ὕστερον μὲν τῆς ἐρωτήσεως, πρότερον δὲ τῆς ἀποκρίσεως. τὸ δὴ πρῶτον κεφάλαιον τοῦτο. τὸ δὲ δεύτερον ποσαχῶς ἐστι λόγος ψεκτὸς καὶ ἐπαινετός, ὅτι τριχῶς, ἢ καθ' αὑτὸν ἢ ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα ἢ παρὰ τὸν ἕτερον τῶν διαλεγομένων· ἐνδέχεται γὰρ καὶ τὸν λόγον αὐτὸν καθ' αὑτὸν ψεκτὸν ἢ ἐπαι-

---

1 σχόλια εἰς τὸ ὄγδοον βιβλίον τῶν τόπων inscr. AP: σχόλια εἰς τὸ ὄγδοον τῶν τόπων ἀριστοτέλους BD: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ Η ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΥΠΟΜΝΗΜΑ a 3 — p. 520, 8 aPZ 5 μὲν a: om. PZ 7 post περὶ add. τῆς aP παραλαμβανόμενα a: παρα superscr. P² 8 ἐπάγοιτο aP²: ἐπάγοι P¹Z 9 ἐπείπερ aP² (περ in ras.) ἐστι aP: om. Z 10 ὅ τε περὶ Z: ὁ περί τε aP τῶν Z: om. aP 11 περὶ τῆς τῶν Z: om. aP ἀμφιβόλων aP (ων in ras.) διὸ aP: διόπερ Z 12 ἐπὶ Z 14 τὸ alterum Z: om. aP 15 post ἂν add. οὖν Z 16 καὶ a, superscr. P: om. Z λέγει post ἀποκρίσεως transposuerunt aP 16 et 17 ante τῆς add. περὶ Z 18 ὅτι τριχῶς aP: om. Z 19 αὐτὸ Ppr. πρὸς] εἰς in ras. P² τῶν διαλεγομένων τὸν ἕτερον aP 20 αὐτὸ Z

νετὸν εἶναι, καὶ τούτων ὁποτερονοῦν ὄντα καθ' αὑτὸν πρὸς τὸ πρόβλημα τὰ ἐναντία εἶναι· ποτὲ δὲ καὶ δυνάμενος καλῶς ἐρωτηθῆναι παρὰ τὴν θατέρου τῶν διαλεγομένων μοχθηρίαν ψεκτὸς ἂν γένοιτο. τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον. τρίτον δὲ πῶς ἂν γυμνασθείημεν πρὶν εἰς τὴν διάλεξιν ἐλθεῖν, καὶ τίς ἡ προκατασκευή.]

[ἄλλως.] Ἐν τῷ πρώτῳ τὴν διαίρεσιν ποιησάμενος τῶν διαλεκτικῶν προβλημάτων καὶ δείξας ὅτι τέσσαρά ἐστιν, παραδοὺς δὲ καὶ τοῖς μετ' ἐκεῖνο βιβλίοις καὶ τοὺς πρὸς ἕκαστον γένος τῶν προβλημάτων τόπους, δι' ὧν οἷοί τε ἐσόμεθα εὐπορεῖν ἐπιχειρημάτων πρός τε τὰς ἀνασκευὰς τῶν προβλημάτων καὶ πρὸς τὰς κατασκευάς, ἐν τούτῳ ὄντι τελευταίῳ τῆς πραγματείας περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν ποιεῖται τὸν λόγον· οὐ γὰρ αὐτάρκης ἡ τῶν τόπων εὕρεσις τῷ διαλεκτικῷ πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι δι' αὐτῶν τὸ προκείμενον, ἀλλὰ δεῖ αὐτῷ καὶ ποιᾶς τάξεως αὐτῶν καὶ χρήσεως. αἴτιον δὲ τούτου, ὅτι τῷ διαλεκτικῷ πρὸς ἄλλον ὁ λόγος, καὶ ἐξ ἐρωτήσεως λαμβάνει τὰς προτάσεις δι' ὧν τὸ προκείμενον συλλογίζεται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ διαλεκτικὴ πρότασις ὡρίσθη ἐρώτησις ἀντιφάσεως εἶναι. δεῖ δὲ αὐτῷ καὶ ποιᾶς τάξεως τῶν ἐρωτωμένων· οὐ γὰρ τὰς αὐτὰς ἀποκρίσεις ἀποκρίνονται περὶ τῶν αὐτῶν οἱ ὁπωσοῦν ἐρωτώμενοι, ἀλλὰ πολλάκις ἃ οὐκ ἂν συγχωρήσειαν ἁπλῶς ἐρωτηθέντες, ταῦτα διδόασι διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐρωτήσεως. δεῖ οὖν καὶ περὶ τὸ ἐρωτᾶν ἐμπειρίαν τινὰ καὶ τέχνην ἔχειν τὸν διαλεκτικόν, ὡς διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐρωτήσεως δύνασθαι λαμβάνειν τὰ πρὸς τὸν προκείμενον αὐτῷ συλλογισμὸν χρήσιμα. καὶ ἔστι κατὰ τοῦτο ὁμοιότης τῇ τε ῥητορικῇ καὶ τῇ διαλεκτικῇ· ὡς γὰρ τῷ ῥήτορι καὶ αὐτῷ πρὸς ἄλλον ποιουμένῳ τοὺς λόγους (ἢ γὰρ πρὸς δῆμον ἢ πρὸς θεωρὸν ἢ πρὸς δικαστήν) δεῖ μετὰ τὴν εὕρεσιν τῶν ῥηθησομένων οἰκονομίας τε τούτων, ἥτις ἐστὶ τάξις τῶν εὑρημένων, καὶ ποιᾶς ἑρμηνείας τε καὶ φράσεως, οὕτως καὶ τῷ διαλεκτικῷ μετὰ τὴν τῶν τόπων ἀφ' ὧν αἱ δείξεις τῶν προκειμένων εὕρεσιν δεῖ τῆς τῶν εὑρημένων ποιᾶς τάξεως καὶ παρασκευῆς πρὸς τὴν ἐρώτησιν, καὶ ἐπὶ τούτοις αὐτῆς τῆς ἐρωτήσεως, ἥτις ἐστὶν ἀνάλογος τῇ τοῦ ῥήτορος φράσει. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐστὶ τοῦ διαλεκτικοῦ τὸ ἐρωτᾶν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποκρίνεσθαι, ὡς εἶπε καὶ αὐτὸς ἀρχόμενος τῆς πραγματείας (εἶπε γὰρ "καὶ αὐτοὶ λόγον ὑπέχοντες

---

1 εἶναι post ψεκτὸν collocat a αὐτὸ Z 2 δυνάμενος a: δυνάμενον PZ post παρὰ add. δὲ Z 3 τῶν superscr. P^2 μοχθηρίαν τῶν προσδιαλεγομένων Z 4 κεφάλαιον δεύτερον Z πρὶν εἰς τὴν διάλεξιν Z: πρὶν εἰς λόγους a et, ut videtur, corr. nescio unde P 7 παραδοὺς scripsi cf. Ind.: ἀποδοὺς libri an κἀν τοῖς? 8 post ἐκεῖνο ras. P 9 πρός aP: εἰς Z 10 πρὸς om. Z 14 τούτου ὅτι aP^2: τὸ P^1Z τὸν διαλεκτικὸν Z ἄλλον λόγον Z 15 λαμβάνειν Z 16 ὡρίσθη] An. pr. I 1 $\frac{a}{p. 24^a25}$ 18 περὶ τῶν αὐτῶν ἀποκρίνονται P 19 συγχωρήσειαν scripsi: συγχωρήσειεν libri ἐρωτηθέντες] ες in ras. P^1 21 ὡς a et in ras. P: ἢ Z 22 αὐτοῖς χρήσιμα συλλογισμὸν Z 25 ante δῆμον add. τὸν Z θεωρὸν scripsi (cf. Rhet. I 3 p. 1358^{b}2): θέατρον aP et add. τὸ Z: θηωρὸν superscr. P^2 ante δικ. add. τὸν Z 27 οὕτως Z: om. aP 28 αἱ δείξεις τῶν προκειμένων aP: ἔδειξε τὸ προκείμενον Z δεῖται P 31 τῆς διαλεκτικῆς P 32 εἶπε] p. 100^{a}20 post γὰρ add. ἵνα Z

μηδὲν ἐροῦμεν ὑπεναντίον"), διὰ τοῦτο οὐ περὶ ἐρωτήσεως μόνης ἀλλὰ καὶ περὶ ἀποκρίσεως ποιήσεται τὸν λόγον. ὥσπερ γὰρ τοῦ ἐρωτῶντός ἐστι τὸ καλῶς ἐρωτᾶν (τοῦτο δέ ἐστι πρὸς τὸ λαβεῖν χρησίμως ὃ βούλεται), οὕτως καὶ τοῦ ἀποκρινομένου τὸ καλῶς ἀποκρίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ μηδὲν ὑπεναντίον διδόναι οἷς ἔθετο τὴν ἀρχήν. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀξιοῦσί τινες ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον τοῦτο Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ἄλλοι δὲ Περὶ τάξεως καὶ ἀποκρίσεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περὶ τούτων εἰπεῖν ἀρχόμενος προτίθεται.

[ἄλλως. ἑτέρου. Διδάξας ἐν ἀρχαῖς τῆς παρούσης πραγματείας ὅτι τέσσαρα γένη προβλημάτων εἰσί, τά τε κατὰ συμβεβηκός, τὰ γενικά, τὰ ἰδικὰ καὶ τὰ ὁρικά, καὶ ἐφεξῆς ἑκάστου τοὺς οἰκείους παραδοὺς τόπους τούς τε ἀνασκευαστικοὺς καὶ τοὺς κατασκευαστικούς, ὕστερον δὲ καὶ περὶ τοῦ ταὐτοῦ μικρόν τι διαλεχθεὶς ὡς πρὸς τὰ ὁρικὰ προβλήματα χρησιμεύοντος, παραδοὺς οὖν ἐν τούτοις πᾶσι, πόθεν ὀφείλομεν λαμβάνειν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν ἕκαστον αὐτῶν, νῦν προτίθεται διδάξαι καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν, ὡς ἂν μὴ ἀτάκτως καὶ ὡς ἔτυχεν αὐτὰ προφέρωμεν (ἀρίστη γὰρ οἰκονομία τὸ εἰδέναι τίνα πρῶτον δεῖ προφέρειν, τίνα δ' ὕστερον) καὶ μὴ ὥσπερ οἱ ῥήτορες· ἐκεῖνοι γὰρ οὐχ ὡς ἔχουσι φύσεως καὶ τάξεως τὰ κεφάλαια τιθέασιν, ἀλλ' ὡς ὁ καιρὸς ἀπαιτεῖ. διδάσκει οὖν ποῖα τῶν ἄλλων ὀφείλομεν προτάττειν, τὰ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ τῶν συστοίχων τῶν ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἢ ταῦτα ἐκείνων, εἴ γε πολλῶν τοιούτων εὐποροῦμεν, ἀλλὰ δὴ καὶ περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἐρωτᾶν, ἤτοι κατὰ ἀντίφασιν· τοῦτο γὰρ ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος ἀπαιτεῖ.]

p. 155b3 Δεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἐρωτᾶν μέλλοντα.

Δεῖ, φησί, τὸν μέλλοντα ἐρωτᾶν διαλεκτικῶς πρῶτον μὲν ἐφευρίσκειν καθ' ἑαυτὸν σκοποῦντα τὸν τόπον ὅθεν ὀφείλει ἐπιχειρεῖν καὶ διαλέγεσθαι, δεύτερον δὲ σχηματίζειν καθ' ἑαυτὸν τὴν ἐρώτησιν, πῶς ἂν προτείνοι αὐτὴν διαλεκτικῶς, τουτέστιν ἀντιφατικῶς, οἷον ἆρα ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν ἢ οὔ, καὶ σὺν τούτῳ τάξαι καθ' ἑαυτὸν τὰ καθ' ἕκαστον τῶν εὑρεθέντων ἐπιχειρημάτων, ποῖον δεῖ πρῶτον ἐπενεγκεῖν | καὶ ποῖον μετὰ 250 ταῦτα καὶ ἐφεξῆς, καὶ τρίτον προενεγκεῖν τὴν ἐρώτησιν.

p. 155b7 Μέχρι μὲν οὖν τοῦ εὑρεῖν τὸν τόπον.

Ἀπὸ τῶν αὐτῶν μέν, φησί, τόπων ἀφ' ὧν ἐπιχειρεῖ ὁ διαλεκτικὸς κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρεῖ καὶ ὁ ἀποδεικτικός· καὶ μέχρι τοῦ εὐπορῆσαι τῶν τοιούτων ἐπιχειρημάτων καὶ ἀμφο-

---

3 πρὸς P: om. aZ 4 ὥσπερ Z 5 οἷς — 7 Περὶ, quae initio paginae perierant, in mrg. P² 9 — p. 521,24 aN 9 ἄλλως. ἑτέρου a: om. N 12 ante καὶ τοὺς add. τε N 17 προσφέρωμεν a 22 δὴ corr. ex δεῖ N 27 προτείνῃ N 30 εὑρηθέντων a 34 ἢ N: καὶ a

τέροις ἡ αὐτὴ σκέψις. ἴδιον δὲ τοῦ διαλεκτικοῦ τὸ τοὺς εὑρεθέντας τόπους τάττειν καθ' ἑαυτὸν καὶ ποιεῖν ὡς προείπομεν· ποιεῖ δὲ ταῦτα ὁ διαλεκτικὸς εἰκότως, διότι πρὸς ἕτερον προτείνει τὰ εὑρεθέντα. ὁ δὲ ἀποδεικτικὸς καθ' ἑαυτὸν ζητῶν τὸ ἀληθὲς οὐ φροντίζει, ἂν ἀληθῆ καὶ γνώριμον λάβῃ πρότασιν· οὐ γὰρ ἔχει ἀνάγκην ὁμολογηθῆναι ταύτην παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου· οὐ γὰρ ἐρωτᾷ, ἀλλὰ λαμβάνει καθ' ἑαυτόν. ποιεῖ δὲ ταῦτα ὁ ἀποδεικτικὸς διὰ τὸ σύνεγγυς εἶναι τὰς ληφθείσας προτάσεις τῷ ἐξ ἀρχῆς τεθέντι προβλήματι, καὶ ὅτι εὐθὺς ἐκ τῶν σύνεγγυς προτάσεων προορᾷ τὸ συμβησόμενον συμπέρασμα. λαμβάνει γὰρ φέρε εἰπεῖν ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, ἥτις πρότασις ἀληθής ἐστι καὶ γνώριμος καὶ προσεχῶς συνακτικὴ τοῦ ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· κἂν γὰρ ὁ προσδιαλεγόμενος τῷ διαλεκτικῷ οὐ συγχωρήσῃ ταύτην διὰ τὸ συνορᾶν τὸ ἐκ τούτου συμπέρασμα, ἀλλ' οὖν ἐκεῖνος λαμβάνει ταύτην. καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα σπουδάζει, καθόσον πέφυκε γνωριμώτατα καὶ ἐγγύτατα εἶναι τοῦ συμπεράσματος καὶ πρῶτα καὶ ἄμεσα, τὰ λαμβανόμενα ἀξιώματα, ἤγουν τὰς προτάσεις· ἐκ γὰρ τούτων γίνονται οἱ ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοί. ὁ δὲ διαλεκτικὸς οὐ λαμβάνει ταῦτα οὕτως (οὐδὲ γὰρ συγχωρήσειεν ἂν ταῦτα ὁ προσδιαλεγόμενος τῷ διαλεκτικῷ διὰ τὸ προορᾶν ἐκ τῶν σύνεγγυς τὸ συμβησόμενον), ἀλλὰ φροντίζει ὅπως ἂν λάθῃ τὸν προσδιαλεγόμενον, ὥστε ὁμολογῆσαι ὃ βούλεται. οἷον ἐρωτᾷ 'ἕτερόν ἐστι τὸ κινοῦν τὴν ψυχήν, ἡ αὐτὴ ἑαυτὴν κινεῖ;'· τοῦ δὲ ὁμολογήσαντος ὅτι ἑαυτὴν κινεῖ, ἐπάγει 'πᾶν δὲ τὸ κινοῦν αὐτὸ ἑαυτὸ αὐτοκίνητόν ἐστι· τοῦτο δὲ ἀθάνατον· καὶ ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος'. ἔλαβεν οὖν τὴν πόρρω, ἵνα λάθῃ τὸν ἀποκρινόμενον καὶ ὁμολογήσῃ ἐκ ταύτης τὴν προσεχῆ καὶ οὕτως συναχθῇ τὸ συμπέρασμα.

p. 155b19 Ὅσαι ληπτέαι παρὰ τὰς ἀναγκαίας.

Διελεῖν δὲ δεῖ, φησί, τὰς προτάσεις, ὅσας ὀφείλομεν λαμβάνειν παρὰ τὰς ἀναγκαίας. ἀναγκαίας δὲ λέγει ταύτας, οὐχ ὅτι ἀναγκαίας εἰσὶν ὕλης, ἀλλ' ὅτι ἐκ τούτων δύο οὐσῶν τὸ ἐλάχιστον ἀναγκαίως συνάγεται τὸ συμπέρασμα. ἀλλ' οἱ διαλεκτικοὶ καὶ πλείονας τῶν δύο λαμβάνουσιν· αὗται δὲ αἱ πλείονές εἰσι τέσσαρες, τουτέστι κατὰ τέσσαρας τρόπους λαμβάνονται. ἢ γάρ, φησί, χάριν ἐπαγωγῆς· χρῶνται γὰρ τῇ ἐπαγωγῇ, ἵνα λάβωσιν ἐκ τοῦ μερικοῦ τὸ καθόλου, καὶ οὕτως ἐπάγουσι τὴν προσεχῆ. ἢ δι' ὄγκον λόγου, τουτέστιν ἵνα ὀόξῃ τοῖς ἀκροαταῖς σοφός, παρενείρει τῷ λόγῳ περιττὰς προτάσεις καὶ εὐμήκη τοῦτον ποιεῖ· οἷον 'ἆρά γε ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν; τί δαί; τὸ

---

1 εὑρηθέντας a 5 ἀνάγκη a 14 γνωριμώτατα scripsi: γνωρίματα aN 25 — p. 522,19 aN: αἱ δὲ (αἱ μὲν οὖν D) παρὰ ταύτας λαμβανόμεναι τέσσαρές εἰσιν: — ὅτι αἱ παρὰ (περὶ A) τὰς ἀναγκαίας προτάσεις τέσσαρές εἰσι, τουτέστι (ἤγουν A) κατὰ τέσσαρας τρόπους (λαμβάνονται superscr. B). ἢ γὰρ ἐπαγωγῆς χάριν τοῦ δοθῆναι τὸ καθόλου, ἢ εἰς ὄγκον τοῦ λόγου, ἢ πρὸς (εἰς A) κρύψιν τοῦ συμπεράσματος, ἢ πρὸς (εἰς AD) τὸ σαφέστερον εἶναι τὸν λόγον ABDP 28 ἐλάχιστον scripsi cf. p. 8,16: ἔλαττον aN 29 συνάγηται a 32 τὸ a: τοῦ N

φύσει καὶ τὸ φύσις ταὐτόν ἐστιν ἢ ἕτερον; τί δαί; τὸ κατὰ φύσιν οὐχ αἱρετόν ἐστιν; τὸ δὲ αἱρετὸν οὐκ ἀγαθόν; ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀγαθόν. αὗται αἱ ληφθεῖσαι προτάσεις περιτταί εἰσι καὶ οὐ χρήσιμοι πρὸς τὸ συμπέρασμα, ἐλήφθησαν δὲ χάριν τοῦ εὐμεγέθη ποιῆσαι τὸν λόγον. ἢ πρὸς κρύψιν τοῦ συμπεράσματος, ὅταν λαμβάνῃ καὶ τοὺς προσυλλογισμοὺς τῶν ἀναγκαίων προτάσεων· ἀναγκαῖαι ⟨δ' αἱ⟩ προτάσεις εἰσὶν αἱ προσεχῶς συνακτικαὶ τοῦ συμπεράσματος. [καὶ] οἷον ἔστω συμπέρασμα ὅτι τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες ἀντικείμενα· ἀναγκαῖαι οὖν προτάσεις ὅτι τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες ἐναντία· τὰ ἐναντία ἀντικείμενα· τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες ἄρα ἀντικείμενα. ὁ δὲ διαλεκτικὸς βουλόμενος λαθεῖν τὸν προσδιαλεγόμενον, ἴσως διὰ τὸ μὴ τὴν ἐλάττονα πρότασιν συγχωρεῖν, προσυλλογίζεται ταύτην οὕτως· τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες φθαρτικὰ ἀλλήλων· τὰ ἀλλήλων φθαρτικὰ ἅμα εἶναι ἀδύνατον· ταῦτα δὲ ἐναντία εἰσί· τὰ φθαρτικὰ ἄρα ἐναντία ἀλλήλων εἰσίν. ἢ πρὸς τὸ σαφέστερον ποιῆσαι τὸν λόγον· τίθεται γὰρ παρ' αὐτῶν πολλάκις πρότασις οὐδὲν πλέον παρὰ τὴν ἄλλην δηλοῦσα ἀλλ' ἢ μόνον ταύτην σαφηνίζουσα. παρὰ δὲ ταύτας ἀδύνατον, φησί, λαβεῖν ἑτέραν πρότασιν | περιττήν, ἀλλ' ἢ διὰ τούτων, 251
ἤγουν δι' ἑνὸς τῶν ῥηθέντων τεσσάρων τρόπων, αὔξειν ἅμα τὸν λόγον καὶ ἐρωτᾶν διαλεκτικῶς· ἄλλοθεν γὰρ ἀδύνατον λαβεῖν προτάσεις περιττάς.

p. 155b24 Παρὰ δὲ ταύτας οὐδεμίαν.

Προσυπακουστέον τὰς ἀναγκαίας· πρόδηλον γὰρ ὅτι πρώτας ἐκείνας δεῖ λαμβάνειν.

p. 155b25 Ἀλλὰ διὰ τούτων αὔξειν καὶ ἐρωτηματίζειν πειρατέον.

Τουτέστιν 'ἀλλὰ ταύτας μόνας δεῖ ἔξωθεν προστιθέναι'· τὸ γὰρ αὔξειν τῆς προσθήκης τῶν παρὰ τὰς ἀναγκαίας ἐστὶ δηλωτικόν.

p. 155b26 Εἰσὶ δὲ αἱ πρὸς κρύψιν ἀγῶνος χάριν.

Αἱ εἰς κρύψιν καὶ ἀγωνιστικώτεραί εἰσι· κακοῦργον γὰρ ἐν τῷ λόγῳ

---

1 δαί N: δὲ a 6 ἀναγκαίων scripsi: ἐναντίων aN δ' αἱ addidi 7 οἷον, quod ante 6 ἀναγκαῖαι habent aN, huc transposui, καὶ delevi 11 πρόφασιν N 17 ἀλλ' ἢ aN (Ccu): ἀλλὰ Arist. cf. vs. 23 19 post ἄλλοθεν add. μὲν a 20—25 huc transposui: post p. 523,6 collocant libri 20—22 Δ (cf. Praef.; quae cum D concinunt, non notavi): om. aABDP 20 περὶ Δ 23 lemma om. Δ post αὔξειν add. τε D 24 ταύτας χρὴ ἔξωθεν Δ 25 τῶν παρὰ τὰς] τῆς πρὸς B: τῆς περὶ Δ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεως ἐστὶ Δ δηλωτέρα (sic) B 26 lemma addidi: ἢ πρὸς κρύψιν τοῦ συμπεράσματος (i. e. b23) Δ 27 — p. 523,5 αἱ — ἐρωτᾶν Δ: εἰσὶ δὲ αἱ πρὸς κρύψιν ἀγωνιστικώτεραι (γνωστικώτεραι D[1], corr. D[2]), ἤγουν σοφιστικώτεραι. κακουργεῖ γὰρ ἐν τῷ λόγῳ καὶ ἡ κρύψις· ἐνδέχεται γάρ (κακουργεῖν γ. ἐ. τ. λ. τὸν ἐρωτώμενον aP, sed τῶν ἐρωτωμένων P) ποτε (D: om. aABP) καὶ (πρὸς B) φιλονεικότερον (om. P) ἀγανεύειν (ἐνδέχεται add. a) — χρήσιμον

καὶ ἡ κρύψις. ἀλλ' ἐπεὶ τῷ διαλεκτικῷ, εἰ πρὸς ἄλλον ὁ λόγος, ἐνδέχεται ποτε καὶ φιλονεικότερον ἀνανεύειν καὶ μὴ ἕπεσθαι τῷ εὐλόγῳ τῶν ἐρωτωμένων τε καὶ τιθεμένων, χρήσιμον τῷ διαλεκτικῷ εἰς τὸ προκείμενον χρήσασθαι καὶ τοῖς τοιούτοις. διὸ δεῖ παρεσκευάσθαι καλῶς εἰς τὸ οὕτως ἐρωτᾶν. διὰ τοῦτο γὰρ ἐπήνεγκεν ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσα ἡ τοιαύτη πραγματεία πρὸς ἕτερόν ἐστι καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὰς μὲν οὖν ἀναγκαίας οὐκ εὐθὺς προτατέον, ἀλλ' ἀποστατέον ὅτι ἀνωτάτω, τουτέστιν ἐπὶ τὰ καθολικώτερα καὶ κοινότερα, ἐὰν διὰ συλλογισμοῦ τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων ποιώμεθα. ἐὰν δὲ μὴ τιθῇ, δι' ἐπαγωγῆς ληπτέον, τουτέστιν ἐὰν τὸ καθόλου καὶ ἀνώτερον τῆς ἀναγκαίας προτάσεως βουλώμεθα λαβεῖν, μὴ συγχωρῇ δὲ ὁ ἀποκρινόμενος, πειρατέον δι' ἐπαγωγῆς λαβεῖν, οὐ τὴν καθόλου καὶ ἀνωτέραν ἀλλὰ τὴν ἀναγκαίαν· ἐργωδέστερον γὰρ τὸ κοινότερον τῶν ἐλαττόνως κοινῶν ὄντων ὑπ' ἐκεῖνο δι' ἐπαγωγῆς λαβεῖν. αὐτὸ δὴ τὸ προκείμενον καὶ ἀναγκαῖον χρὴ πειρᾶσθαι δι' ἐπαγωγῆς λαμβάνειν. ἦν δὲ τοῦτο ⟨τὸ⟩ τῶν ἐναντίων εἶναι μίαν ἐπιστήμην· ληψόμεθα δὴ καὶ ἀρτίου καὶ περιττοῦ ἐναντίων ὄντων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη· ἀριθμητικὴ γάρ· καὶ ἡρμοσμένου καὶ ἀναρμόστου· μουσικὴ γάρ· καὶ εὐεκτικοῦ καὶ καχεκτικοῦ· γυμναστικὴ γάρ· καὶ ἀρετῆς καὶ κακίας· ἠθικὴ γὰρ φιλοσοφία· καὶ πλούτου καὶ πενίας· οἰκιστικὴ γάρ· καὶ οὕτως ἐπάγοντες ἀξιώσομεν τὸ καὶ πάντων τῶν ἐναντίων τὴν αὐτὴν εἶναι ἐπιστήμην.

p. 155b35 Ἡ γὰρ διὰ συλλογισμοῦ ἢ δι' ἐπαγωγῆς τὰς ἀναγκαίας ληπτέον.

Ἐπεὶ αἱ ἀναγκαῖαι καὶ προσεχεῖς τῷ δεικνυμένῳ συμπεράσματι προτάσεις δύο εἰσίν, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς δείκνυται, νῦν ἀξιοῖ, ὅταν μὴ

(δὲ add. a) ἔσται τότε (τ. D: om. aABP) τῷ διαλεκτικῷ (τὸ add. a) πρὸς τὸν καιρὸν χρῆσθαι (χρήσασθαι aP) τῇ κρύψει καὶ πρὸς τὸ οὕτως ἐρωτᾶν (ἐρ. οὕτως B) aABDP 5. 6 διὰ—ἑξῆς om. Δ 5 ἐπήνεγκεν D: ἐπήγαγεν aABP 6 πραγματεία om. B ἐστι] τι B 7 ὅτι τὰς μὲν, omisso οὖν, AD (non Δ) οὐκ—προτ. om., sed post ἀναγκ. add. ex Arist. δι' ὧν ὁ συλλογισμὸς Δ post εὐθὺς add. αὐτὰς Arist. (om. Ccuq) προταττέον D: τ prius in ras. P 7. 8 ὑποστατέον Ppr. 8 ὅτι om. Δ: ὡς D ἐπεὶ A 9 τὴν om. B 10 δι' ἐπαγωγῆς: — ἐὰν δὲ φησι τὸ Δ ὅτι τουτέστιν, sed ante 9 ἐάν, A post καὶ add. τὸ a ἀνωτέρω aAP 11 βουλόμεθα B συγχωρεῖ AB δὲ om. BΔ 13 ἐλλαττόνως (sic) a: ἐλαττόνων ABDP κοινῶν ὄντων scripsi: κοινῶν δ' ὄντων Δ: κοινῶν δὲ D: κοινῶν ABP: ὂν δὲ a 14 λαβεῖν. αὐτὸ δὴ scripsi: αὐτὸ (om. B) δεῖ λαβεῖν libri 14. 15 χρὴ—λαμβάνειν om. a 15 δι' ἐπαγωγῆς om. Δ post ἐπαγωγῆς expunxit αὐτὸ D τὸ addidi 16 δὴ καὶ scripsi: δὲ καὶ ABD: ras. 4 lit. P: om. a ἐναντίων aDP²: ἐναντία A: ἐναντίον BP¹ ὄντων aΔ, in ras. P²: om. ABD 16. 17 ἡ αὐτὴ in ras. P² 17 ἐπιστήμη om. aP ἀριθμητικὸν γὰρ A: om. P καὶ ἡρμοσμένου καὶ ἀναρμόστου om. aP 17. 18 μουσικὴ γάρ om. aAP 18 καὶ εὐε- in ras. P² εὐεκτικὴ—καχεκτικὴ Δ 21 εἶναι om. aP 24 post καὶ add. αἱ aABDP: om. Δ 24. 25 τῶν δεικνυμένων προ σύμπαν προ A 25 καθάπερ Δ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς] An. Pr. I 25 p. 42a32 sq. νῦν BD: om. aAΔP ἄξιον Δ

ὡσιν αὐτόθεν αὗται γνώριμοι, ἢ ἀμφοτέρας διὰ συλλογισμοῦ λαμβάνειν. ὡς εἶναι προσυλλογισμούς τινας γινομένους, ἢ ἀμφοτέρας δι' ἐπαγωγῆς, ἢ τὴν μὲν αὐτῶν διὰ συλλογισμοῦ τὴν δὲ δι' ἐπαγωγῆς. ταῦτα δὲ ποιητέον ἐπὶ τῶν οὐ γρωρίμων. ὅσαι γάρ, φησί, λίαν προφανεῖς τῶν ἀναγκαίων, χρὴ αὐτὰς προτείνειν· οὐ γὰρ ἀπαναισχυντοῦσιν ἀντιλέγειν πρὸς τὰ ἐναργῆ· οἷον ὅτι πᾶς ἀριθμὸς ἢ ἄρτιος ἢ περιττός· περιίστανται γάρ. κἂν ἀγωνίζωνται, πρὸς τὰ ἐναργῆ δοκοῦντα ἐνίστασθαι, φυλαττόμενοι τὴν ἀπὸ τῶν ἀκουόντων ἐπιτίμησιν.

p. 155b38 Ἀδηλότερον γὰρ ἀεί.

Εἰπὼν πῶς δεῖ τὰς ἀναγκαίας λαμβάνειν προτάσεις, ἂν μὴ λίαν ὦσι προφανεῖς, ὅτι διὰ συλλογισμοῦ τὰ ἀνώτερα λαμβάνοντας ἢ δι' ἐπαγωγῆς, νῦν τὴν αἰτίαν τοῦ δεῖν οὕτως λαμβάνειν ἀποδίδωσιν. ἀδηλότερον γάρ, φησί, γίνεται τὸ συμβησόμενόν τε καὶ συναχθησόμενον ἐν τῇ ἀποστάσει, τουτέστιν ἐν τῇ τοῦ καθολικωτέρου λήψει, καὶ ἐν τῇ ἐπαγωγῇ. διά τε οὖν τὸ ἀδηλότερον εἶναι τὸ συμβησόμενον ἐκείνως λαμβάνομεν τὰς ἀναγκαίας καὶ διὰ τὸ μὴ κεκωλῦσθαι, εἰ μὴ ἐκείνῃ τῇ ὁδῷ χρωμένοις πρὸς τὴν τῶν ἀναγκαίων λῆψιν συγχωροίη τις, τοῦ αὐτὰς τὰς ἀναγκαίας τε καὶ χρησίμους προτείνοντας ἀξιοῦν λαμβάνειν.

[Εἰς τὸ αὐτό. τὸ ἀδηλότερον γὰρ ἀεὶ ἐν τῇ ἀποστάσει κατασκευαστικόν ἐστι τοῦ ἐπάνω, ὅτι δεῖ πρὸς τὸ καθολικώτερον ἀνατρέχειν ἢ χρῆσθαι τῇ ἐπαγωγῇ. ὅσον γὰρ χρῆταί τις τοῖς καθολικωτέροις, καὶ ὅσον ἀφίσταται ἀπὸ τῶν προσεχῶν προτάσεων ἐπὶ τὰ πόρρω, οἷον εἰ ἀντὶ τῶν ἐναντίων λάβοι τὰ ἀντικείμενα, ἢ ἐπαγωγῇ ὅτι τοῦ ἡρμοσμένου καὶ ἀναρμόστου ἡ μουσικὴ ἐπιστήμη, τοσοῦτον ἀδηλότερον γίνεται τὸ συμβησόμενον συμπέρασμα· ληφθέντων γὰρ τῶν καθολικωτέρων ἢ ἐν τῇ

---

1 αὐτόθεν D: αὐτόθι aBP: compend. A αὗται post ὦσιν transposuerunt aP: αὐταὶ Δ post συλλογισμοῦ expunxit τινος D 2 εἶεν D (non Δ) πρὸς συλλογισμούς, ut videtur. Ppr. γενομένους B ἢ prius om. Δ 3 αὐτῶν om. aP συλλογισμῶν Δ post συλλογισμοῦ add. e vs. 1 λαμβάνειν aP 4 οὐ add. D² 5 αὐτὰς AD: ταύτας aBP ἀνεπαισχυντοῦσιν Δ 6 post ἄρτιος add. ἐστιν aABP περιΐστανται a 7 καὶ B ἀγωνίζονται BP, Apr. τὰ] τὴν A ἐν ἀρχῇ B δοκοῦντα ΔP (οὖντα in ras. P²): δοκεῖν aABD 8 ἀπὸ om. D (non Δ) ἀποτίμησιν A 9 ἀδηλότερον (τε add. Arist., om. f) γὰρ ἀεί a: καὶ ἅμα τὸ καὶ (τῷ καὶ B: καὶ τὸ Δ) αὐτὰς (αὐτοῖς B: τὰς χρησίμους add. Δ) ABD: om. P cf. ad p. 525,7 10—18 om. P 11 τὸ ἀνωτέρω A: τὸ ἀνώτερον Δ 12 νῦν AD: γοῦν aB τοῦ δεῖν οὕτως AD: δι' ἣν οὕτω χρὴ a et omisso χρὴ B λαμβάνει B: λαβεῖν Δ 13 τε aBΔ: om. AD καὶ ἀχθησόμενον aB: om. A 14 ἐν alterum superscr. D: om. Arist.: ἐν τῇ om. A 14. 15 ἀπαγωγῇ A 15 ἐκείνως scripsi: ἐκεῖνο aABD: ἐκεῖ Δ 16 τὰς ἀναγκαίας Δ: τῶν ἀναγκαίων aABD διὰ τοῦ A 17 χρωμένοις scripsi: χρωμένους aABD: compend. Δ ante πρὸς add. τῇ aABD: om. Δ τοῦ αὐτὰς Δ: τοιαύτας aABD 18 προτεινομένας aB post λαμβάνειν add. χρησίμους δὲ (δὲ D: om. AB) φησί, τουτέστι τὰς ἀναγκαίας (εἶναι add. AD) ABD: om. aΔ cf. ad vs. 9 19 — p. 525,7 aN 19 εἰς τὸ αὐτὸ om. N post τὸ add. δὲ N 21 ὅσον N: ὅσῳ a

ἐπαγωγῇ τῶν μερικῶν οὐκ εὐθὺς ὁ προσδιαλεγόμενος νοεῖ ὃ μέλλει συναχθήσεσθαι ἐκ τῶν ληφθεισῶν προτάσεων συμπέρασμα. εἰ γοῦν συγχωρηθείη ὅτι τῶν ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ἕτοιμον ἅμα ἐστὶ τὸ προτεῖναι εὐθὺς αὐτὰς τὰς χρησίμους, ἤγουν ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. καίτοι μὴ δυνάμενον ταύτας λαβεῖν, διὰ τὸ μὴ δίδοσθαι ταύτας παρὰ τοῦ προσδιαλεγομένου, ἐκεῖνως, ἤγουν εἰ οὐκ ἀνέδραμεν ὁ ἐρωτῶν εἰς τὸ καθολικώτερον ἢ εἰ μὴ ἐχρήσατο τῇ ἐπαγωγῇ.]

p. 156a3 Τὰς δὲ παρὰ ταύτας εἰρημένας ληπτέον μὲν τούτων χάριν. 252

Εἰπὼν περὶ τῶν ἀναγκαίων, πῶς χρὴ ταύτας προτείνειν τε καὶ λαμβάνειν, λέγει καὶ περὶ τῶν οὐκ ἀναγκαίων, αἳ διὰ τέσσαρας τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ αὐταὶ ὑπὸ τῶν διαλεκτικῶν παραλαμβάνονται. καὶ φησὶ κοινὸν μὲν καὶ καθόλου περὶ αὐτῶν τὸ δεῖν αὐτὰς τῶν ἀναγκαίων παραλαμβάνειν χάριν, ἰδίᾳ δὲ πῶς ἑκάστῃ χρηστέον, ἐξῆς προστίθησιν.

p. 156a4 Ἐπάγοντα μὲν ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστον ἐπὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἀπὸ γὰρ τῶν καθ' ἕκαστα καὶ γνωρίμων ἐπὶ τὰ καθόλου καὶ ἄγνωστα δεῖ προϊέναι, τουτέστι χρῆσθαι τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ γνωρίμοις πρὸς τὴν δεῖξιν τῶν καθόλου τε καὶ ἀγνώστων.

p. 156a6 Γνώριμα δὲ μᾶλλον τὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἢ ἁπλῶς καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐνδέχεται γάρ τινα τοῖς σοφοῖς γνωριμώτερα τῶν αἰσθητῶν εἶναι τῷ δι' ἀποδείξεως αὐτὰ εἰδέναι.

p. 156a7 Κρύπτοντα δὲ προσυλλογίζεσθαι.

Πῶς χρηστέον ταῖς κρύψεως χάριν καὶ τοῦ λαθεῖν συμπεραινόμενον

---

2 γοῦν a: οὖν N 3 ἀντικειμένων in ras. N ἡ corr. N 5 δυνάμενος Npr. post 7 add. καὶ ἅμα τὸ (τῷ P) αὐτὰς τὰς | χρησίμους προτεῖναι. Χρησίμους φησί, τουτέστι τὰς ἀναγκαίας aP 8 εἰλημμένας aBP (corr. A) 10 προτείνειν ταύτας καὶ Δ 11 καὶ om. aΔP οὐκ add. P² τέσσαρας post προειρ. transposuit a: om. P 12 αὐταὶ aP': αὖται ABD λαμβάνονται Δ 13 καθόλου post αὐτῶν transposuit A 13. 14 παραλαμβάνειν οἰ. Δ 15 ἀπὸ om. D (non Δ) τῶν καθ' ἕκαστον mrg. D ἕκαστα aP τὸ Arist. (τὰ u) 16 om. Δ 17 ἕκαστον A καὶ prius om. B 19 τε post δεῖξιν transposuit A 20. 21 ἐπὶ τὰ ἄγνωστα Δ 21 τὰ om. A 22 τινα aΔP²: om. ABDP¹ γνωριμώτερον A 23 τῷ corr. ex τὸ P ταῦτα ἔχειν Δ 24 — p. 526, 23 post p. 527,30 collocat B 25 post πῶς add. δὲ aABP ταῖς] τῆς A τοῦ] τῶ A συμπεραινόμενον scripsi: συμπερανομέναις libri

δ βούλεταί τις λαμβανομέναις προτάσεσι. κρύψις δέ ἐστι μέθοδος δι' ἧς οἷόν τε λανθάνειν συλλογίζομενον τὸ προκείμενον.

p. 156a11 Ἔτι τὰ συμπεράσματα μὴ λέγειν ἀλλ' ὕστερον ἀθρόα συλλογίζεσθαι.

Δύναται τὸ ἀθρόα συλλογίζεσθαι εἰρηκέναι, οὐχ ἵνα πάντα τὰ τῶν προσυλλογισμῶν συμπεράσματα ἀθρόα τις λέγῃ, ἀλλ' ἵνα ἐπὶ πάσαις ταῖς τῶν προσυλλογισμῶν προτάσεσιν ἀθρόον τὸ τελευταῖον ἐπάγῃ συμπέρασμα. δ καὶ μᾶλλον ἔοικε λέγεσθαι ἐκ τῶν ὕστερον ἐπιλεγομένων· λέγει γὰρ "μόνου τοῦ ἐσχάτου ῥηθέντος συμπεράσματος". τῷ μὲν οὖν ἄδηλον εἶναι τὸ δεικνύμενον ὑπὸ τῶν οὕτως ἐρωτωμένων συγχωροῦσι ταῖς προτάσεσι· τῷ δὲ συγχωρηθείσαις αὐταῖς δείκνυσθαι διὰ τῆς ἀναλύσεως τοῦ λόγου ἑπόμενα τὰ συνακτικὰ τοῦ προκειμένου οὐκέτι ἀνανεύειν ἔχουσιν.

p. 156a13 Καθόλου δὲ εἰπεῖν οὕτω.

Καθόλου δεῖ, φησίν, οὕτως ἐρωτᾶν τὸν κρυπτικῶς ἐρωτῶντα, ὥστε ἠρωτημένων πασῶν τῶν προτάσεων, δι' ὧν δείκνυται τὸ προκείμενον, καὶ τοῦ ἐσχάτου ἐπὶ τοῖς ἠρωτημένοις ἑπομένου συμπεράσματος ῥηθέντος ἄδηλον εἶναι πῶς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῶν κειμένων καὶ ζητεῖν τὸν ἀποκρινόμενον διὰ τί τοῦτο ἐπιφέρει τοῖς κειμένοις.

p. 156a15 Τοῦτο δὲ ἔσται μάλιστα διὰ τοῦ λεχθέντος ἔμπροσθεν.

Τοῦτο δέ φησι μάλιστα ἂν γίνεσθαι, καθάπερ εἴρηται, εἰ χωρὶς τῶν οἰκείων συμπερασμάτων λαβών τις τὰς προτάσεις πάσας, δι' ὧν δείκνυται τὸ προκείμενον, τὸ ἔσχατον ἐπενέγκῃ συμπέρασμα μόνον. ποιεῖ δὲ αὐτὸ γνώριμον ἡ ἀνάλυσις τοῦ λόγου.

[Ἑτέρου. οὕτω γὰρ ἄν. Οὕτω γὰρ ποιῶν καὶ λαμβάνων τὰς προτάσεις τῶν προσυλλογισμῶν καὶ τοὺς προσυλλογισμοὺς τῶν προσυλλογισμῶν καὶ μὴ ἐπάγων τὰ αὐτῶν συμπεράσματα εὐθὺς ἀλλ' ὕστερον, πόρρω ἀποστήσεις τὸν ἀποκρινόμενον τῆς ἐξ ἀρχῆς θέσεως, ἤτοι τοῦ προβλήματος. καθόλου

---

1 βούλεταί τις om. A λαμβανομέναις om. Δ κρύψις — προκείμενον sub v. κρύψις Suidas 2 συλλογιζομένους Δ . 4 συλλογίζεσθαι om. AD 5 τὰ superscr. D 6 et 7 προσυλλογισμῶν Δ: συλλογισμῶν aABDP 6 ἀθρόα AB: ἀθρόον aP: ἀθρόους D: ὕστερον ἀθρόα Δ λέγει A ἵνα om. aP 8 ὑστέρων AB ἐπαγομένων aP 9 ῥηθέντος om. D (non Δ) * τῷ] τὸ D 11 τῷ aA, in ras. P: τὸ BD: ταῖς Δ συγχωρηθείσας aB αὐτὰς B: om. aP 12 ἑπόμενα ΔP: ἑπόμενον ὅτι aABD συνεκτικὰ D (non Δ): vax in ras. P² 13—18 Δ: om. aABDP 14—18 Suidas sub v. κρύψις 16 ἑπόμενον συμπέρασμα τοῦ ῥηθέντος Suid. 17 ὃν Suid. 19 lemma om. Δ ἐστι A 20 φησι om. Δ κάλιστα (sic) A ἂν Δ: om. aABDP 21 λαβών AD: λαμβάνων aBP 22 post τὸ alterum add. δ' AΔ 24 — p. 527,22 aN

δή, φησίν, οὕτως δεῖ ἐρωτᾶν τὸν πυνθανόμενον, ἤγουν κρυπτικῶς ἐρωτῶντα, ὥστε ἐρωτηθέντος τοῦ ὅλου λόγου, ἤτοι τοῦ συλλογισμοῦ, καὶ συναχθέντος καὶ τοῦ συμπεράσματος ζητεῖν τὸν προσδιαλεγόμενον τὸ διὰ τί, ἐπειδὴ οὐκ ἐνόησεν ὅθεν συνήχθη τὸ συμπέρασμα. οἷον εἰ κεῖται πρόβλημα τὸ εἰ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος οὐσία ἐστίν, εἰπὲ 'ἆρά γε οὐχ ἡ οὐσία κατὰ πάντων τῶν ὑπ' αὐτὴν λέγεται', ἐκείνου δὲ τοῦτο συγχωρήσαντος 'καὶ λοιπὸν ἄρα ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος οὐσία'· εἶτα ἐκείνου ἐρωτήσαντος διὰ τί, ὡς μὴ νοήσαντος ὅθεν συνήχθη, εἰπέ, ὅτι ὅτε συνεχώρησας ὡς ἡ οὐσία κατὰ πάντων τῶν ὑπ' αὐτὴν λέγεται, τότε οἱονεὶ ὡμολόγησας ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος οὐσία ἐστί. τοῦτο δέ, ἤγουν τὸ καὶ τῶν προτάσεων ὁμολογηθεισῶν, εἶτα ἐπαχθέντος τοῦ συμπεράσματος ἔτι πάλιν ζητεῖν τὸν ἀποκρινόμενον τὸ διὰ τί, γίνεται διὰ τοῦ ῥηθέντος τρόπου τῆς κρύψεως· ἔστι δὲ ὁ τρόπος οὗτος τὸ λέγειν τὰς προτάσεις τῶν προσυλλογισμῶν καὶ μὴ ἐπάγειν καὶ τὰ συμπεράσματα αὐτῶν. μόνου γάρ φησι τοῦ τελευταίου συμπεράσματος ῥηθέντος, ⟨πῶς⟩ συμβαίνει ἐντεῦθεν, ἄδηλον εἶναι, μὴ διαρθρωθέντων τῶν προσυλλογισμῶν ἐξ ὧν συνήχθη τὸ συμπέρασμα, τουτέστι μὴ καθ' ἕκαστον τῶν προσυλλογισμῶν τοῦ συμπεράσματος λεγομένου. ἥκιστα δ' ἄν, φησί, διαρθρωθείη καὶ γνώριμος γένοιτο ὁ συλλογισμός, ποῖός ἐστι τοῦδε τοῦ συναχθέντος συμπεράσματος, ἡμῶν μὴ τιθέντων τὰ λήμματα, ἤγουν μὴ λαμβανόντων τὰς ἀναγκαίας προτάσεις, αἵτινές εἰσι συμπεράσματα τῶν προσυλλογισμῶν, ἀλλὰ τὰς τῶν προσυλλογισμῶν προτάσεις, δι' ὧν γίνεται ὁ συλλογισμός.]

p. 156a23 Χρήσιμον δὲ καὶ τὸ μὴ συνεχῆ τὰ ἀξιώματα λαμβάνειν.

Χρήσιμον εἶναί φησι πρὸς κρύψιν καὶ τὸ μὴ τὰς ἐφεξῆς ἀλ|λήλαις 253
προτάσεις ἐν τῇ τάξει λαμβάνειν ἀλλ' ὑπερβαίνοντα καὶ ἐναλλάσσοντα καὶ ἐφεξῆς ἀλλήλαις τιθέντα τὰς πρὸς ἕτερον καὶ ἕτερον συμπέρασμα συντελούσας ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ αὐτό· τῶν γὰρ οἰκείων καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ συντελουσῶν συμπέρασμα προτάσεων ἐφεξῆς τιθεμένων ῥᾷον συνορῶσιν οἱ ἀποκρινόμενοι τὸ συμβησόμενον. σημειωτέον δὲ ὅτι κοινῶς τοῖς ἀξιώμασιν ἀντὶ τῶν προτάσεων κέχρηται.

p. 156a27 Χρὴ δὲ καὶ ὁρισμὸν λαμβάνειν.

Δεῖ, φησί, καὶ ὁρισμὸν πειρᾶσθαι λαμβάνειν, ἐφ' ὧν ἐνδέχεται δι' ὁρισμοῦ λαβεῖν τὴν καθόλου πρότασιν, ὁριζόμενον μέντοι μὴ αὐτὸ

---

12 διὰ τί N: διδιῖ (sic) a 14 μόνου N: μόνον a post φησὶ add. καὶ a 15 πῶς ex Arist. addidi 18 δ' Arist.: γὰρ aN διαρθροῖτο Arist. (διαρθρωθείη Cc, rc. u) 20 λήματα a 23—30 aBΔP: om. AD 25 post ἀλλ' add. ὡς B 26 τιθέντας omisso τὰς B 26. 27 τελούσας B 27. 28 συμπέρασμα συντελουσῶν Δ 30 ἀντὶ τῶν προτάσεων add. P² 31 ὁρισμῷ Arist. post λαμβάνειν add. ἐφ' ὧν ἐνδέχεται aP 32 δεῖν aP ὁρισμοὺς Λ: δι' ὁρισμοῦ BΔ post ἐνδέχεται add. καὶ A 33 καθόλου] προκειμένην B

τὸ προκείμενον ὁρίζεσθαι ἀλλά τι τῶν συστοίχων αὐτῷ· λαβόντας γὰρ ἐπ' ἐκείνου δι' ὁρισμοῦ ὃ βουλόμεθα, ῥᾴδιον καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον σύστοιχον ὂν ἐκείνῳ μεταφέρειν τὸ ληφθέν. ἃ γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν προκειμένων οὐ διδόασιν οἱ ἀποκρινόμενοι τῷ ὁρᾶν τὸ συμβησόμενον, ταῦτα ἐπὶ τῶν συστοίχων τῷ προκειμένῳ διδόασι· τούτου δὲ δοθέντος καὶ τὸ προκείμενον δοθήσεται διὰ τὸ ἀληθῆ εἶναι τὸν τῶν συστοίχων τόπον. τὸ δ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προκειμένου λαμβανόμενον ἔχει ἔνστασίν τινα οὐκ ἀληθῆ μὲν ἴσως πιθανὴν μέντοι πρὸς τὸ μὴ δοκεῖν ἀλόγως ἀνανεύειν πρὸς τὸ προτεινόμενον. οὐκέτι δὲ ὁμοίως εὔπορον τῷ ἐπὶ τοῦ συστοίχου ὁριζομένῳ ἐνστῆναι.

p. 156b4 Ἔτι τὸ προτείνειν μὴ ὡς δι' αὐτὸ ἀλλ' ἄλλου χάριν.

Κρυπτικὸν καὶ τὸ τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν προτείνειν τε καὶ ἐρωτᾶν ὡς ἄλλου χάριν ἀλλὰ μὴ τοῦ προκειμένου λαβεῖν ἀξιοῦντας· ὑποπτεύουσι γὰρ τὰ τῆς θέσεως χάριν καὶ τοῦ προκειμένου προβλήματος ἐρωτώμενα οἱ ἀποκρινόμενοι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ ῥᾳδίως διδόασιν.

p. 156b6 Ἁπλῶς δὲ εἰπεῖν ὅτι μάλιστα ποιεῖν ἄδηλον.

Γίνεται μέν, ὡς προείρηται, καὶ παρὰ τὸ τὸ ἐρωτώμενον ἄδηλον εἶναι ἄγνοια τοῦ ποτέρα τῶν ἀποκρίσεων χρήσιμός ἐστι πρὸς τὸ προκείμενον· γίνεται δὲ τοῦτο καὶ παρὰ τὸν τῆς ἐρωτήσεως τρόπον, ὃ νῦν ἀξιοῖ ποιεῖν. ἂν γὰρ τῇ ἐρωτήσει μὴ διασημαίνωμεν, ὃ βουλόμεθα λαβεῖν, ἢ τῷ μόνον αὐτὸ τιθέναι ἢ τῷ δείκνυσθαι ἄτοπον τὸ ἀντικείμενον λέγειν, ἄδηλον ποιοῦμεν πότερον ὡς χρήσιμον ἡμῖν εἰς τὸ προκείμενον λαβεῖν βουλόμεθα. ἂν μὲν γὰρ θέλοντες δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος λαβεῖν

---

1 κείμενον D αὐτῶ Δ cf. vv. 3. 5: αὐτοῦ aABDP λαβόντας scripsi: λαβόντες Δ: λαμβάνοντες aABDP 2 ῥαδίως A 3 ὃν om. aP ἐκεῖνο AB μεταφέρει A 4 οὐ om. A τῷ] τὸ A 6 ἀληθὲς D 7 ἐπ'] ε in ras. P² λαμβανόμενον aΔP, sed ανόμενον in ras. P²: λαμβάνειν BD: λαμβάνει A 8 πιθανὸν A: ὴν infra ras. P μέντοι ABD: δὲ aP ἀνευλόγως D (non Δ): ἀλλόγως (sic) a 9. 10 τῷ — ὁριζομένῳ scripsi: τὸ — ὁριζόμενον libri 10 συστῆναι Δ 11 τὸ om. Δ μὴ ὡς ABD Arist.: ὡς οὐ aΔ, in ras. P²(uq) δι' αὐτὸ Δ Arist.: δι' αὐτοῦ ABD: δι' αὐτὸ a, in ras. P²(Af) 12 τοῦ om. B δεῖξιν P²: δεῖν P¹ 13 ἀλλ' οὐ τοῦ Δ 14 χάριν post προκειμένου transposuit A καὶ] περὶ Δ 15 ἐρωτώμενοι AD 16 post διδόασιν add. αὐτά Δ 17 εἰπὼν A ἄδηλον aP Arist.: ἄδηλα ABD: ποιεῖν ἄδηλον om. Δ 18 τὸ alterum Δ: om. aABDP 20 καὶ τοῦτο A ὃ aD: ὃν ABP 21 ἀξιοῖ λαβεῖν Δ post γὰρ add. ἐν aP, μὴ B διαμείνωμεν B 22 τῷ μόνον — ποιοῦμεν (23) om. A τῶ — τῶ ΔP: τὸ — τὸ aBD μόνον BD: μάλιστα aP, sed άλιστα in ras. P²: πάλιστα Δ αὐτὸ P¹: αὐτῷ ΔP² τιθέναι] λαμβάνειν D (non Δ) τὸ ἀντικείμενον P¹: παντὶ κείμενον ΔP² 23 ἄδηλον aΔP, sed ἄ in ras. P²: ὡς δῆλον BD εἰς aDP: εἰ AB 24 — p. 529,1 ἂν — βουλώμεθα om. B

βουλώμεθα ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος * * * *, ὑποσημαίνομεν διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐρωτήσεως ὅτι τοῦτο βουλόμεθα λαβεῖν· ἐὰν δὲ εἴπωμεν οὕτως 'ἆρά σοι δοκεῖ ἡ ψυχὴ ἣν κινεῖται κίνησιν ὑπ' ἄλλου κινεῖσθαι ἢ οὔ;', οὐκέτι ἐνδεικνύμεθα διὰ τῆς ἐρωτήσεως πότερον ὃ προετείναμεν βουλόμεθα λαβεῖν ἢ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

p. 156b10 Ἔτι διὰ τῆς ὁμοιότητος πυνθάνεσθαι.

Κρυπτικόν φησιν εἶναι τόπον καὶ τὸ μὴ ἐπ' αὐτοῦ τούτου, ὃ βουλόμεθα λαβεῖν, ποιεῖν γίνεσθαι τοὺς λόγους ἀλλ' ἐπ' ἄλλου τινὸς ὁμοίου αὐτῷ. τῷ τε γὰρ μὴ ἐπ' αὐτοῦ γίνεσθαι τὰς ἐρωτήσεις διδόασιν οἱ ἀποκρινόμενοι ὡς περὶ ἄλλων τινῶν ἀλλ' οὐ περὶ τῶν προκειμένων ἐρωτώμενοι, καὶ τὰ ἐπὶ τούτων συγχωρηθέντα ῥᾴδιον μεταφέρειν ἐπὶ τὰ προκείμενα διὰ τὴν ὁμοιότητα. ἀξιοῖ οὖν διὰ τῆς τοῦ ὁμοίου τῷ προκειμένῳ παραθέσεως πειρᾶσθαι λαμβάνειν τὸ προκείμενον. λέγει δὲ τοῦτο ὅμοιον εἶναι ἐπαγωγῇ, οὐ μὴν ταὐτόν· ἡ μὲν γὰρ ἐπαγωγὴ διὰ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα ὁμοιότητος τὸ καθόλου λαμβάνει, ἡ δὲ κατὰ τὴν τοῦ ὁμοίου μετάβασιν γινομένη ἀπὸ τοῦ ὁμοίου τῷ προκειμένῳ τὸ προκείμενον λαμβάνει, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῶν ὑπ' αὐτὸ τὸ προκείμενον. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὸ καθόλου τὸ προκείμενον ἐσήμανε.

p. 156b18 Δεῖ δὲ καὶ αὐτόν ποτε ἑαυτῷ ἔνστασιν φέρειν.

Κρυπτικόν φησιν εἶναι πρὸς τὸ ῥᾷον ὃ βούλεταί τις συγχωρηθῆναι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου τὸ καὶ αὐτόν ποτε ἑαυτῷ πρός τι ἐρωτῶντα ἐνίστασθαι· δοκοῦσι γὰρ οἱ τοῦτο ποιοῦντες δικαίως καὶ φιλαλήθως ἐπιχειρεῖν πρὸς τὸ προκείμενον. πρὸς δὴ τοὺς οὕτω μεταχειριζομένους τοὺς λόγους ἀνυπόπτως ἔχουσιν οἱ ἀποκρινόμενοι καὶ ἑτοιμότατα συγχωροῦσιν οἷς αὐτοὶ ἀξιοῦσιν, ὡς οὐδ' ἐκείνων ἀξιωσάντων ἂν αὐτά, εἰ μὴ

---

1 βουλόμεθα A ante ὅτι add. τὸ BD (non Δ) excidit velut καὶ ἐρωτῶμεν 'ἆρ' οὐ δοκεῖ σοι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος;' * τοῦ om. B τόπου Δ 2 τοῦτο om. Δ οὗ Δ: ὅτι aBDP: ὡς A ἆρα B 3 κίνησις A ἄλλης Δ κινεῖσθαι aΑΔP, sed εἶσθαι in ras. P2: κινεῖται BD 4 ἂν δεικνύμεθα A προετείνομεν D (non Δ): προελόμεθα A 7 εἶναι λέγει Δ τὸν τόπον A: om. Δ ἐπ'] ε in ras. P2 post τούτου add. τοῦ D (non Δ) 8 ποιεῖν om. Δ: ποιεῖν — λόγους om. a 9 τῷ τε — τὸ προκείμενον (13) Δ: om. aABD: eadem in mrg. adscripsisse videtur P, sed paene omnia abscisa sunt 13 φησὶ δὲ Δ 13. 14 ὁμοιον ἐπαγωγῆ· οὐ μὴν εἶναι τοιοῦτον Δ 14 τῶν om. Δ 15 fort. κατὰ τὴν ὁμοιότητα μετάβασις τοῦ aABΔ: om. DP 16 γενομένη A τῷ προκειμένῳ om. Δ ante λαμβάνει add. καθόλου ex vs. 15 Δ οὐχὶ aP 17 ὑπ' αὐτὸ (in ras.) τὸ superscr. P 17. 18 διὰ — ἐσήμανε om. Δ 19 ἑαυτῷ om. Δ 20 κρυπτικόν ex vs. 7 illatum suspicor; χρήσιμον conicio post εἶναι add. λέγειν B αὐτῷ aΔP2: om. ABDP1 21 ἀποκριναμένου A καὶ — 22 οἱ om. B αὐτὸ ἑαυτῷ ποτε A 22 ἐν— in ras. P2 δικαίως] ῥαδίως A 23 μεταχειριζομένου a 23. 24 τὸν λόγον AB1 (corr. B2) 24 καὶ ἑτοιμότερον Δ: ἑτυμώτατα τὲ A 25 ταῦτα aP

οὕτως εἶχε. κρυπτικὸν δὲ πᾶν ὅπερ ἀπάγει τὸν ἀποκρινόμενον τῆς περὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐπιστάσεως.

p. 156b20 Χρήσιμον δὲ καὶ τὸ ἐπιλέγειν ὅτι σύνηθες.

Χρήσιμόν φησι πρὸς τὸ ἑτοιμότερον λαμβάνειν τοῖς ἐρωτῶσιν ἃ βούλονται καὶ κρυπτικὸν τὸ προστιθέναι τὸ σύνηθες καὶ λεγόμενον· οἷον 'ἆρά γε δοκεῖ σοι ἡ ὑγεία αἱρετὸν εἶναι, ὡς πᾶσι δοκεῖ;', 'ἆρά σοι δοκεῖ ὁ ἀγαθὸς κριτὴς ἄριστος εἶναι, ὡς πᾶσι σύνηθες λέγειν;'. οὕτως καὶ Σωκράτης πρὸς Καλλικλέα κέχρηται εἰπόντα τοὺς σώφρονας ἠλιθίους· οὐ γὰρ συνήθης ἡ τοιαύτη περὶ σωφροσύνης ὑπόληψις· τοῦτο γὰρ δύναται αὐτῷ ἡ ἀπόκρισις ἡ "οὐδεὶς ἂν ἀγνοοίη ὅτι οὐ τοῦτο λέγω". οὕτως κἂν φιλοπλάτων τις ᾖ, ῥᾷον λήψεται παρ' αὐτοῦ ὁ ἐρωτῶν ὃ βούλεται, ἂν προσθῇ 'οὕτω Πλάτωνι δοκεῖ'.

p. 156b23 Ἔτι τὸ μὴ | σπουδάζειν. 254

Κἂν ὅλως χρήσιμον ᾖ [πρὸς τὴν θέσιν], φησί, τὸ προτεινόμενον εἰς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν, οὐ δεῖ φαίνεσθαι σπουδάζοντα περὶ τὸ δοθῆναι αὐτό· κρυπτικὸν γὰρ καὶ τοῦτο. πρὸς γὰρ ἃ σπουδάζουσι λαβεῖν οἱ ἐρωτῶντες, μᾶλλον ἀντιτείνουσιν οἱ ἀποκρινόμενοι· διὸ ζητοῦσιν ἔνστασιν φέρειν πρὸς αὐτά. γίνοιτο δ' ἂν τοῦτο, εἰ ὡς ἐνδοιάζοντες καὶ αὐτοὶ ἐρωτῷεν καὶ ὡς οὐκ εἰδότες· ὃ πολλάκις ὁ Σωκράτης ποιεῖ παρὰ τῷ Πλάτωνι· ὡς γὰρ οὐκ εἰδὼς τὸ συμβησόμενον καὶ ὡς τοῦτο ληψόμενος, ὃ ἂν ἐκ τοῦ λόγου φαίνηται ἄριστα ἔχειν, οὕτως ἐρωτᾷ.

p. 156b25 Καὶ τὸ ὡς ἐν παραβολῇ προτείνειν.

Κρυπτικόν ἐστι καὶ τὸ ὃ βούλεταί τις λαβεῖν ὡς ἐν παραβολῇ ἐρωτᾶν

---

1 κρυπτὸν aBP ἀπάγει aN: ἄγει ABDP 3 ὅτι] οὐ Δ 4 post χρήσιμον add. δὲ aABDP: om. Δ εἰς Δ τὸ om. A λαβεῖν AD (non Δ) 5 κρυπτὸν P καὶ σύνηθες, omisso τὸ, B 6 ἄρα utrobique B γε in ras. D¹ post δοκεῖ prius ras. 1 lit. D σοι δοκεῖ Δ ἡ om. B 7 δοκεῖ σοι aP ὁ om. AD εἶναι ante ἄριστος collocat Δ: ἐστίν A οὕτω A: τούτῳ conicio 8 post Καλλικλέα delevit λέγει B κέχρηται] πεποίηκεν N εἰπόντος aAP, Δpr. ἠλιθίους] τὴν ἠλιθιότητα περικειμένους A 9 οὐ γὰρ οὐ σύνηθες A 10 ἡ alterum scripsi: ἢ libri ἡ—λέγω om. Δ: memoriter citat Gorg. c. 46 p. 491 E οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίη ὅτι οὐ τοῦτο λέγω οὐδεὶς ἂν ἀγνοοίη post οὕτως transposuit A ἂν om. D ἀγνοοίη om. B τοῦτο B Plato: τούτους aADP 11 κἂν D: καὶ Δ: καὶ εἰ aABP ᾖ AD: ἦν B: εἴη aP: ὢν Δ ὃ βούλεται ἐρωτῶν B 12 post ἂν add. τις aABDP: om. Δ 14 κἂν—θέσιν om. Δ ᾖ χρήσιμον B πρὸς τὴν θέσιν, quod ante χρήσιμον transposuit A, delevi φησὶ Δ: φησὶν ὅτι aABDP 15 σπουδάζοντας Δ 16 αὐτῷ D (non Δ) πρὸς—αὐτά (18) aΔ, mrg. P¹ aut P⁵: om. ABD 19 ἐρωτῷεν aBΔ, Pcorr.: ἐρωτῶμεν AD, Ppr. πολλάκις post σωκράτης transposuit D ὁ aBΔP: om. AD ποιεῖ post πλάτωνι transposuit D τῷ om. aBΔ, at cf. p. 158,7 361,4 20 καὶ om. A 21 φαίνεται aB 23 κρυπτόν D: κρυπτικὸν γὰρ B ὃ—λαβεῖν aΔ, superscr. P¹: om. ABD post παραβολῇ add. τὲ A ἐρωτᾶν post λαμβάνοντα collocat Δ

ἄλλου χάριν λαμβάνοντα, ἀλλὰ μὴ ὡς αὐτὸ βουλόμενόν λαβεῖν· ῥᾷον γὰρ διδόασιν οἱ ἀποκρινόμενοι ἃ μὴ νομίζουσι χρήσιμα εἶναι πρὸς τὸ προκείμενον. οὕτως βουλόμενοι λαβεῖν, ὅτι ἡ ἐγκράτεια ἀρετή ἐστιν, ἐρωτήσομεν εἰ δοκεῖ ὥσπερ ἡ ἐγκράτεια ἀρετή, οὕτω καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἀρετὴ εἶναι.

p. 156b27 Ἔτι μὴ αὐτὸ προτείνειν δ δεῖ ληφθῆναι, ἀλλ' ᾧ τοῦτο ἕπεται ἐξ ἀνάγκης.

Ἐπεί εἰσί τινα ἑπόμενά τισιν ἐξ ἀνάγκης, ὡς τῷ τὴν ἀρετὴν ἐπιστήμην εἶναι τὸ διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετήν, κρυπτικόν φησιν εἶναι καὶ τὸ μὴ ἐρωτᾶν αὐτὸ δ λαβεῖν βουλόμεθα, ἀλλ' ᾧ τοῦτο ἕπεται. ῥᾷόν τε γὰρ τοῖς τοιούτοις συγχωροῦσιν ὡς οὐκ ἔχουσί τι πρὸς τὸ προκείμενον χρήσιμον, καὶ οὐδὲν ἧττον αὐτῶν δοθέντων περαίνεται τὸ προκείμενον διὰ τὴν ἀκολουθίαν.

p. 156b30 Καὶ τὸ ἐπ' ἐσχάτων ἐρωτᾶν δ μάλιστα βούλεται λαβεῖν.

Κρυπτικὸν καὶ δ βούλεταί τις μὴ πρῶτον ἐρωτᾶν· πρὸς γὰρ τὰ πρῶτα ὡς τοῦ προκειμένου χάριν ἐρωτώμενα καὶ ὄντα ἀναγκαῖα μάλιστα ἐνίστανται, ἐπεὶ καὶ σχεδὸν οἱ προσδιαλεγόμενοι ταῦτα πρῶτον ἐρωτῶσι. δεῖ οὖν, φησίν, ἄλλα τινὰ ἐρωτᾶν πρότερον καὶ προεκλύσαντα δι' αὐτῶν τὸ ἐνστατικὸν τῶν ἀποκρινομένων ἔσχατον ἐρωτᾶν τὰ χρήσιμα. οὐ πρὸς πάντας δέ φησι δεῖν χρῆσθαι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐρωτήσεως· εἰσὶ γάρ τινες οἳ τοῖς πρώτοις συγχωρήσαντες, ἂν μὴ σφόδρα φανερὰ ᾖ, ὡς εὐπροσίτους ἑαυτοὺς ἐν τῇ κοινολογίᾳ παρέχοντες, ὕστερον ἀνατρέχουσι πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐλάττωμα.

p. 156b36 Ὁμοίως δὲ καὶ ὅσοι οἴονται δριμεῖς εἶναι.

Εἰσὶν οἳ δι' οἴησιν δριμύτητος, ὡς οὐδὲν πεισόμενοι συγχωρήσαντες τὰ

---

1 post ἄλλου add. γὰρ B βουλόμενοι B ῥάδιον (ῥᾷον scripsi) — 3 οὕτως Δ: οἷον εἰ aABDP 3 post οὕτως superscr. οὖν Δ βουλόμενοι AD: βουλόμεθα aBP ἡ om. A ἀρετὴ ἡ ἐγκράτεια B ἐστιν om. B: λέγομεν expunctum Δ 4 εἰ AD: ὅτι B: ὅτι ἀρά γε aP, ἀρά γε superscr. P² post δοκεῖ add. σοι a, superscr. P² ἡ alterum om. A 5 ἀρετὴ εἶναι N: εἶναι aAP: ἀρετή Δ: om. BD 6 post αὐτὸ add. μὴ aBD (non Δ) δ τούτω A, Ppr. 7 post ἀνάγκης add. ex Arist. μᾶλλον γὰρ συγχωροῦσι Δ 8 ἐπεί N: om. aABDP τῷ aBΔP: τὸ AD 9 διδακτὸν Δ: διδακτὴν D: διδακτικὸν aABP 10 βούλόμεθα λαβεῖν B δ τούτω AB post ἕπεται add. ἐξ ἀνάγκης a τε aΔ: om. ABDP 11 τοῖς om. Δ, superscr. P: τὴν A τοὺ| Δ 12 χρήσιμον scripsi cf. p. 532,8: γνώριμον libri post καὶ add. ὡς AD (non Δ) δοθέντων αὐτῶν Δ: αὐτῶ δοθέντος B post αὐτῶν superscr. καὶ μὴ D 14 ἐσχάτῳ Arist. δ κτλ. om. ABD: βούλεται λαβεῖν om. Δ 15 post κρυπτικὸν add. δὲ A καὶ om. Δ πρότερον A 16 χάριν] πάλιν A 17 ἐπεὶ δὴ Δ πρῶτα D: om. Δ 18 προερωτᾶν τινα, omisso πρότερον, Δ διεκλύσαντα B 19 τὸ χρήσιμον Bpr. πάντα AΔ: compend. D 20 δεῖ aΔP 21 φανερὸν A 23 οἷόν τε Dpr. post εἶναι add. ἐν τῷ Δ 24 δι' BDP²: διὰ aΔ: δ' AP¹ ὡς aΔP²: om. ABDP¹ συγχωρήσαντες ABD: διὰ τοῦ διδόναι (9 lit. eras. P) καὶ συγχωρεῖν (εἶν supra ras. P²) aΔP

ἐρωτώμενα, τοῖς πρώτοις οὐκ ἐνίστανται, εἶτα ἐπὶ τέλει φλυαροῦσι καὶ πειρῶνται διαστρέφοντες τὰ δεδομένα δεικνύναι ὅτι μὴ ἐκ τῶν συγχωρηθέντων τὸ ἐπιφερόμενον δείκνυται, ἢ τὴν λέξιν διαστρέφοντες ἢ ἀμφιβολίας τινὰς ἐξηγούμενοι. τοὺς δὴ τοιούτους φησὶ δεῖν πρῶτον τὰ ἀναγκαῖα ἐρωτᾶν καὶ ὧν τις μάλιστα συγχωρουμένων δεῖται.

p. 157a1 Ἔτι τὸ μηκύνειν καὶ παρεμβάλλειν.

Κρυπτικόν φησι καὶ τὸ μηκύνειν καὶ παρεμβάλλειν τινὰ ἐρωτήματα μηδὲν χρήσιμον ἔχοντα πρὸς τὰ προκείμενα. δ ποιεῖν φησι καὶ τοὺς ψευδογραφοῦντας ἐν γεωμετρίᾳ· πολλὰς γὰρ ἄγοντες γραμμὰς μηδὲν χρησίμους πρὸς τὸ ψευδογράφημα τὸ δεικνύμενον καί τινα περὶ αὐτῶν λέγοντες λελη θότως καὶ τὰς εἰς τὸ ψεῦδος φερούσας ἐγγράφουσιν. ἀδηλότερον γὰρ καὶ ἀφανέστερον τὸ ψεῦδος ἐν πλείοσι καὶ ἐν παραβύστῳ τεθέν· ὡς γὰρ ἀχρήστοις οὖσι τοῖς ἐρωτωμένοις πρὸς τὸ προκείμενον συγχωροῦντες οἱ ἀποκρινόμενοι λανθάνουσι καὶ τὰ χρήσιμα διδόντες σὺν αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ ἐπιταράττεσθαι συμβαίνει αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐρωτήσεων, ὡς μὴ διορᾶν ἐκ τίνων συμβαίνει τὸ προκείμενον.

p. 157a6 Εἰς ⟨δὲ⟩ κόσμον ἐπαγωγῇ καί.

Ὅτι εἰς ὄγκον καὶ κόσμον τοῦ λόγου χρηστέον ἐπαγωγῇ καὶ διαιρέσει τῶν ὁμοίων τε καὶ συγγενῶν. ἔστι δὲ διαίρεσις ἥ τε εἰς τὰ εἴδη τομὴ τοῦ γένους καὶ ἡ τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη καὶ ἡ τῆς λέξεως εἰς τὰ σημαινόμενα.

p. 157a7 Ἡ μὲν οὖν ἐπαγωγὴ ὁποῖόν τί ἐστι, δῆλον.

Ὅτι τὸ παράδειγμα τῆς ἐπαγωγῆς ἄλλο, καὶ ἐν τῇ Ἀναλυτικῇ εἴρηται. ἡ μὲν γὰρ ἐπαγωγὴ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστά ἐστιν ἐπὶ τὸ καθόλου

---

1 ἐνίστανται P post τέλει add. τερθρεύονται, τουτέστι Δ 2 διαστρέφειν Δpr. 3 τὸ om. B 4 δὴ om. Δ φασὶ A δεῖ BΔ 6 παρεμβάλλειν (sic) a 7 κρυπτικόν (εἶναι add. Δ) — παρεμβάλλειν BD: om. aAP 8 μηδὲν — προκείμενα] κρύπτειν γὰρ καὶ τοῦτο A 9 μὴ A 10 τὸ δεικνύμενον om. A περὶ αὐτῶν om. A 11 λελη θότως λέγοντες A φέρουσιν A 11. 12 ἀφανέστερον γὰρ τὸ A 12 ἀσαφέστερον B ἐν παρ' αὐτὸ Δ 13 τοῖς ἐρωτωμένοις om. A 14 λαμβάνουσι A σὺν superscr. B 15. 16 ἐπιταράττεσθαι — ἐρωτήσεων] ταῖς πολλαῖς ἐρωτήσεσιν ἐπιταράττονται A 15 αὐτοῖς alterum aΔP: αὐτοὺς BD ἀπὸ P τοῦ om. B post 16 add. εἰς μὲν οὖν κρύψιν τοῖς εἰρημένοις: — τίσι χρηστέον εἰς κόσμον τῆς ἐρωτήσεως καὶ τίσιν εἰς σαφήνειαν: — Δ 17—21 Δ: om. aABDP 17 δὲ Arist.: om. Δ 18 ἐπαγωγῇ mrg. Δ 22 εἰς δὲ σαφήνειαν παραδείγματα καὶ παραβολάς: — ὅτι εἰς σαφήνειαν παραδείγματα καὶ παραβολὰς οἰστέον Δ ὁποῖόν τί ἐστι om. A τί om. D δηλοῖ D 23 post ὅτι add. δὲ ΔP τὸ παράδειγμα — σημαίνουσα (p. 533,11) Suidas sub v. παράδειγμα ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς A: ἐναλυτικῇ B εἴρηται] Anal. Pr. II 24 24 ἐκ om. A ἕκαστον A: compend. Δ τὸ ABD: τὰ aP Suid.

ἔφοδος· παράδειγμα δὲ γίνεται τὸ ὅμοιον καὶ γνωριμώτερον τοῦ ὁμοίου καὶ ἧττον γνωρίμου. διὸ ἐπαγωγὴ μὲν δι' ἑνὸς οὐ γίνεται· τὸ δὲ παράδειγμα ἀρκεῖ καὶ δι' ἑνὸς εἶναι. καὶ ἔστιν ἡ μὲν ἐπαγωγὴ τῷ διαλεκτικῷ οἰκειοτέρα, τὸ δὲ παράδειγμα τῷ ῥήτορι. προσχρῆται μέντοι καὶ ὁ διαλεκτικὸς παραδείγμασιν ὑπὲρ σαφηνείας τοῦ λεγομένου, εἰ μὴ εἴη γνώριμον, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐλέγετο τὸ διὰ τῆς ὁμοιότητος πυνθάνεσθαι. παραδειγματικὸν γὰρ τὸ οὕτως ἐρωτῆσαι 'ἆρά γε τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ὥσπερ καὶ αἴσθησις;'. παραδείγματος δὲ παραβολὴ διαφέρει, ὅτι τὸ μὲν παράδειγμα δοκεῖ γεγονός τι εἰς δεῖξίν τινος παρατίθεσθαι μηδέπω γεγονότος καὶ διὰ τοῦτο ἀδήλου, ἡ δὲ παραβολὴ εἰκών ἐστιν ὁμοιότητα πρός τι γεγονὸς σημαίνουσα. ἔοικε μέντοι αὐτὸς νῦν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεχρῆσθαι τῷ παραδείγματι καὶ τῇ παραβολῇ δι' ὧν | λέγει παραδείγματα δὲ οἰκεῖα 255
καὶ ἐξ ὧν ἴσμεν, οἷα Ὅμηρος, μὴ οἷα Χοιρίλος· ἐναργεῖς γὰρ καὶ διὰ γνωρίμων αἱ παρ' Ὁμήρῳ παραβολαί· οὐ τοιαῦται δὲ αἱ Χοιρίλου.

p. 157a21 Ἔστι δὲ ἐπ' ἐνίων μὲν ἐπάγοντα δυνατὸν ἐρωτῆσαι τὸ καθόλου.

Λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἐπακτικῶν λόγων, πῶς χρηστέον αὐτοῖς. καὶ πρῶτον μὲν δυσχέρειάν τινα πολλάκις ἐπὶ τῶν ἐπακτικῶν λόγων ἁπαντῶσαν μηνύει, ἣν ἀξιοῖ φυλάττεσθαι ἐπανορθοῦσθαι πειρωμένους. ἔστι δὲ ἡ δυσχέρεια αὕτη· ἐπεὶ ἐπί τινων τὸ καθόλου τε καὶ κοινὸν οὐκ ὠνόμασται, οἷον τίνα ἐστὶ τῶν ζῴων τετράποδα (τῷ μὲν γὰρ δίποδι πεζῷ ἄνθρωπος ὄνομα, τοῖς δὲ τετράποσι πεζοῖς οὐκ ἔστιν ἓν ὄνομα τὴν ὁμοιότητα περιέχον αὐτῶν), οἱ τὰς ἐπαγωγὰς ἐπὶ τούτων ποιούμενοι λαβόντες τινὰ τῶν ὑπὸ τὸ

---

1 ἔφοδος ABD (cf. p. 105a13): ὁδὸς aΔPSuid. καὶ παράδειγμα, omisso δὲ, A γίνεται τὸ] τινὸς Δ 3 ἀρκεῖ om. A εἶναι] γίνεται A ἔστιν om. A τοῦ διαλεκτικοῦ A 4 οἰκειοτέρα om. A τοῦ ῥήτορος A 4—6 κέχρηται (προσχρῆται scripsi cf. ad p. 441,15) — πυνθάνεσθαι aBDP: σαφηνίζων δὲ πολλάκις τὸ λεγόμενον καὶ ὁ διαλεκτικὸς κέχρηται παραδείγμασιν A ἡ διαλεκτικὴ D (non Δ) 5 παραδείγματι Δ εἰ — γνώριμον om. D (non Δ) 6 πρὸ ὀλίγου] p. 156b10—17 διὰ τῆς] δι' D (non Δ) 8 ante αἴσθησις add. ἡ AB Suid. παράδειγμα AD (non Δ) παραβολὴ Δ: καὶ παραβολὴ D: καὶ παραβολῆς aABP Suid. διαφέρει AD: διαφορά ἐστιν aBP: διαφορά Suid. μὲν om. A 9 δοκεῖ om. AD (non Δ) γένος τι B: τὸ γεγονὸς, sed post δεῖξιν, A τινὸς om. A παρατίθεται D (non Δ): τίθεται A μήπω D: μήπω δὲ Δ: μηδέπω δὲ A 10 ἀδήλου mrg. Δ εἰκός A ὁμοιότητος B εἰς τί Δ: πρότερον B 11 σημαῖνον A αὐτὴν B νῦν post αὐτοῦ transposuit D (non Δ) 13 καὶ prius AΔ Arist.: om. aBDP οἷα prius] ἐξ ὧν B ὁμήρου D (non Δ) Χοιρίλλος Δ: χοιρίλου ἐστὶν D: χειρίλλος ἐστὶν A 13. 14 καὶ διὰ γνωρίμων om. A 14 Χοιρίλλου ΔP post 14 add. καὶ ἐφ' ὧν μὴ κεῖται τοῖς ὁμοίοις ὄνομα κοινόν, πειρατέον ὀνοματοποιεῖν τοὺς λεγομένους (διαλεκτικοὺς A), ἵνα μὴ παρακρούωνται (παρακούωνται AB) ἀλλήλους ABD: om. aΔP 15 τὸ om. aP 17 περὶ πρώτων τῶν Δ τῶν om. AD ἐπακτικοῦ λόγου A 18 πολλάκις om. D, mrg. Δ 20 τινος B 21 τίνα BΔ: τινά aADP μὲν om. A γὰρ om. Δ ante ἄνθρωπος add. ὁ D (non Δ) 22 τετραπόδοις B 23 αὐτοῖς D (non Δ) τούτου A λαμβάνοντες aBP ὑπὸ τὸ ABD: ἀπὸ τῶν aP

καθόλου, τῷ τὸ κοινὸν ἐπ' αὐτοῖς μὴ ὠνομάσθαι ἐπιφέρουσι 'καὶ πᾶν ἄρα τὸ τοιοῦτον'. διὰ δὴ τὴν τοιαύτην ἐπιφορὰν ἐν τοῖς ἐπακτικοῖς λόγοις πολλάκις ἀλλήλους παρακρούονται οἱ διαλεγόμενοι, ⟨οἱ μὲν⟩ τὰ τοῖς εἰλημμένοις διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ἀνόμοια ἐπάγοντες ὡς ὅμοια καὶ περιεχόμενα ἐν τῷ ⟨τοιούτῳ τῷ⟩ τοιαῦτα δοκεῖν εἶναι διά τινα βραχεῖαν ὁμοιότητα, οἱ δὲ τὰ ὅμοια οὐκ ἀξιοῦντες ὅμοια εἶναι οὐδὲ συγχεχωρῆσθαι τὰ τοιαῦτα διά τινα κατά τι ἄλλο ἀνομοιότητα. παραινεῖ οὖν τὰ τοιαῦτα φυλάττεσθαι πειρωμένους, εἰ οἷόν τε, ὀνοματοποιεῖν αὐτοὺς καὶ κοινῷ ὀνόματι περιλαμβάνειν τὰ τοῖς εἰλημμένοις διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ὅμοια, οἷον ὡς πάντα, ἃ κερασφόρα οὐκ ἔστιν, ἀμφόδοντα. ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν ῥᾴδιον εὐπορεῖν ὀνομάτων, ὡς ἐπὶ τῶν εἰρημένων· ἐπ' ἐνίων δ' οὐ ῥᾴδιον. οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως χρή, εἰ καὶ μὴ ὀνόματι ἑνὶ δυνατὸν αὐτὰ περιλαβεῖν, ἀλλὰ λόγῳ γε σαφῶς περιορίζοντας ἐπιφέρειν· γνώριμον γὰρ καὶ τοῦτο καὶ ἧττον ἀφορμὰς παρέχον ἀμφισβητήσεως.

p. 157a34 Ὅταν δ' ἐπάγοντος ἐπὶ πολλῶν μὴ διδῷ τὸ καθόλου.

Λέγει διὰ τούτων, πότε εὔλογον ἔνστασιν ἀπαιτεῖν τὸν ἐρωτῶντα παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου καὶ πότε οὐκ εὔλογον. ὅταν μὲν γὰρ τοῦ ἐρωτῶντος ἐπακτικῶς ἐπὶ πολλῶν τὸν λόγον ποιησαμένου μὴ συγχωρῇ ὁ ἀποκρινόμενος τὸ καθόλου, τότε εὔλογον ἀπαιτεῖν αὐτὸν ἔνστασιν ἐπί τινος οὐχ οὕτως. ἐὰν δέ τις χωρὶς τοῦ τὴν πίστιν διὰ τῶν καθ' ἕκαστα ποιήσασθαι τοῦ καθόλου τὸ καθόλου λαμβάνῃ, ἀνανεύοντος δὲ ἔνστασιν ἀπαιτῇ, οὐκ εὔλογος ἡ ἔνστασις· δεῖ γὰρ ἐπάγοντα πρῶτον οὕτως τὴν ἔνστασιν ἀπαιτεῖν.

p. 157a37 Ἀξιωτέον τε τὰς ἐνστάσεις μὴ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προτεινομένου.

Καὶ τοῦτο περὶ τῶν ἐπακτικῶν λόγων λέγει, μὴ δεῖν συγχωρεῖν τοῖς ἀποκρινομένοις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προτεινομένου καὶ δεικνυμένου ποιεῖσθαι

---

1 τὸ om. A πᾶν παρὰ Δ: πᾶν εἶναι A 2 post τοιοῦτον add. ἔχειν A διὰ] τὸ Δ 3 οἱ N: καὶ οἱ ABD: καὶ aP οἱ μὲν addidi cf. Arist. 4 ὑπάγοντες Δ 5 τοιούτῳ τῷ addidi cf. vs. 2 ἰδιότητα D (non Δ) 6 τὰ ὅμοια δὲ A εἶναι ὅμοια aP post συγχεχωρῆσθαι add. τῷ aBΔP, τοῦ A: om. D τὰ alterum om. A 7 τινων B οὖν om. ΔP 8 πειρώμενοι Δ 9 διὰ τῆς] δι' B ἃ scripsi: τὰ libri 10 ἔστιν Δ: om. aABDP ἀμφόδοντα D cf. Ind.: ἀμφώδοντα aAΔP: ἄμφοδα ὄντα B μὲν Δ: om. aABDP οὖν] οὐ B ἀπορεῖν B 11 ὀνομάτων A: ὀνόματα B: ὀνόματος aP: compend. D 12 γε om. AB 13 περιορίζοντας Δ cf. vs. 8: περιορίζοντα aBDP: περιορίζοντι A καὶ prius om. aP 13. 14 ἀφορμὴν περιέχον A 15 ἐπάγοντα P ἐπάγων τις ἐπιδιδῷ τὸ Δ 16 et 17 πότερον A 18 τὸν λόγον P, Dcorr. (aut Dpr.), post ἐπακτικῶς Δ: τῶν λόγων AB, Dpr. (aut Dcorr.): λόγον a 19 post καθόλου add. δὲ A τὴν ἔνστασιν αὐτὸν B 20 ἐὰν AD: ἂν aBΔP post τις add. τούτων B τοῦ prius] τούτων A τὴν om. B τοῦ alterum corr. ex τὸ B post τοῦ eras. 12 lit. P 21 λαμβάνῃ τὸ καθόλου aP δὲ om. Δ εὔλογον A 23 ἀξιώτερόν D (non Δ) δὲ A(C) μὴ κτλ. om. Δ 23. 24 προειρημένου B 25 μὴ δεῖν om. Δ 26 προκειμένου A

τὰς ἐνστάσεις χρωμένοις πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῷ καθόλου, ἐὰν μὴ ἓν μόνον ᾖ τοιοῦτον.

p. 157b2 Πρὸς δὲ τοὺς ἐνισταμένους τῷ καθόλου μὴ ἐν αὐτῷ δὲ τὴν ἔνστασιν.

'Επεί τινες πειρῶνται πρὸς τὸ καθόλου τὸ διὰ τῶν ἐπαγωγῶν λαμβανόμενον ἐνίστασθαι, ποιούμενοι τὰς ἐνστάσεις οὐκ ἐπὶ τούτων περὶ ὧν ὁ λόγος καὶ ἡ ἐρώτησις, ἀλλ' ἐπὶ ὁμωνύμων αὐτοῖς τινων, δεῖ πρὸς τὴν προφυλακὴν τῶν τοιούτων ἐνστάσεων, μηδὲν φερουσῶν πρὸς τὸ προκείμενον φαντασίαν δὲ ἀποτελεῖν δυναμένων ποτὲ ὡς οὐσῶν ἐνστάσεων, διελόμενον τὴν ὁμωνυμίαν ἐπὶ τούτων τὴν ἐρώτησιν ποιεῖσθαι, ἃ ἔξω πίπτει τῆς πρὸς τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα ὁμωνυμίας, ὡς ἐπὶ τοῦ τοῦτό τι ἔχειν, πῶς ἔχει, εἰ ὡς μέρος ἐν αὐτῷ ἢ ὡς ἕξιν ἢ ὡς πάθος ἢ ὡς κτῆμα.

p. 157b8 'Εὰν δὲ μὴ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἐνιστάμενος.

Εἰπὼν πῶς φυλαξόμεθα τὰς ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων ἐνστάσεις, ὅτι διαιρούμενοι, προστίθησι πῶς, εἰ μὴ ἐπί τινος ὁμωνύμου ἡ ἔνστασις γένοιτο ἀλλ' ἐπί τινος τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου, ὃ λαβεῖν βουλόμεθα διὰ τῆς ἐπαγωγῆς, φυλαξόμεθα καὶ τὴν τοιαύτην ἔνστασιν καὶ περανοῦμεν τὸ προκείμενον. ἐπὶ γὰρ τούτου ἀφαιροῦντας ἀξιοῖ ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ καθόλου, καθ' ὃ ἡ ἔνστασις γίνεται, ἢ προσδιορίζοντας περὶ τοῦ καταλειπομένου ἐρωτᾶν καθόλου. οἷον εἰ δι' ἐπαγωγῆς ἡμῖν λαμβάνουσιν, ὅτι λήθη ἐστὶν ἡ τῆς ἐπιστήμης ἀποβολή, ἐνίσταταί τις λέγων τοὺς ἔχοντάς τινος πράγματος ἐπιστήμην μεταβάλλοντος τοῦ πράγματος ἀποβάλλειν μὲν τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ μὴ μέντοι ἐπιλελῆσθαι, ἀφελόντα χρὴ τοῦτο, καθ' ὃ ἡ ἔνστασις, τὸ λοιπὸν καθόλου λαβεῖν. ἀφαιροῖτο δ' ἄν, εἰ προσθείημεν τῷ τὴν τῆς ἐπι-

---

1 τὴν ἐνστασιν AD (non Δ) χρωμένοις N: τοὺς χρωμένους aABDP¹: τὰς χρωμένας ΔP² περὶ A τῷ scripsi: τῶν AD: τοῦ aBΔP 2 τὸ τοιοῦτον Arist.: τὸ τοῦ πράγματος Δ 3 τῶ B Arist.: τῶν A: τὸ aDP(u): τῷ κτλ. om. Δ 5 τὸ alterum om. aP: τῶ Δ 5. 6 λαμβανομένω Δ 6. 7 ἄλογος Δ 7 δεῖ BD: δὴ A: om. aP 8 φυλακὴν BΔ διαφερουσῶν Δ 9 ποτὲ post ἐνστάσεων collocat Δ 10. 11 ἐπὶ—ὁμωνυμίας om. A 11 τῆς om. D 11. 12 ἐπὶ —αὐτ(ῷ) initio paginae P³ τοῦ τοῦτό τι ἔχειν scripsi: τοῦτο ἀλλ' ὅτι ἔχει B: τοῦτο ἄλλου τί ἔχειν Δ: τοῦτο δ' ἡ δι (sic) ἔχει P²: τούτου A: τούτων: — D: τοῦ ἔχειν ὅπερ πολλαχῶς λέγεται a 12 πῶς ἔχει, εἰ scripsi: πᾶς ἔχει ἢ A: πᾶν δ ἔχει ἢ D: ἢ aBΔP ἐν om. AP² αὐτῷ aBDP²: compend. A ἕξις A ἢ ὡς πάθος om. aB post κτῆμα add. ἔχει D 13 ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἐνιστάμενος om. aΔ 14 εἰπεῖν A ὡς Δ 14. 15 διαιρούμενον A: διαιρουμένοις Δ 15 εἰ a, superscr. P: εἴη Δ: om. ABD μὴ ἐπί τινος ὁμωνύμου ἡ ἔνστασις N: ἐπί τινος ἡ ἔνστασις μὴ ὁμωνύμου aP, itemque, sed ὁμώνυμος, ABD 16 ὑπὸ aΔP: ἐπὶ ABD τὸ] τῶν D (non Δ) ὁ λαβεῖν βουλόμεθα iterata expunxit Δ 17 καίπερ ἀναιροῦμεν A: καὶ συμπερανοῦμεν P, συμ add. P² 18 ἐπὶ (τ)ὸ supra ἀπὸ τοῦ scriptum Δ post καθόλου add. λαβεῖν A 19 δ] οὗ A ἡ superscr. P 20 ἐρωτᾶν] ἐν τῶ A δι'] δ' a λαμβάνει B 21 ἐνίσταιτό Δ: fort. ἐνίσταιτο τις] τ| P¹: ὅπος add. P³ post τοὺς add. οὕτως B τινος] εὖ A 21. 22 πράγματα ἐπιστήμης A 22 μεταβαλόντος Δ 23 χρὴ τοῦτο aΔP: inv. ord. ABD 23. 24 τὸ καθόλου λοιπὸν A 24 εἰ] ἢ A τῷ τὴν Δ: τὸ τὴν AB: τὸ aDP

στήμης ἀποβολὴν λήθην εἶναι 'σωζομένου τοῦ πράγματος'· ὁ γὰρ τοιοῦτος διορισμὸς προστεθεὶς τήν τε ἔνστασιν ἀναιρεῖ καὶ τοῦ τὸ προκείμενον λαβεῖν αἴτιος γίνεται.

p. 157b17 Ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐνισταμένους διότι τῷ μείζονι ἀγαθῷ.

Ὅτι ἐπὶ τούτων ἀξιωτέον τῷ μείζονι ἀγαθῷ μεῖζον κακὸν ἀντικεῖσθαι, ἐφ' ὧν οὐκ ἔστι τὸ | μεῖζον ἀγαθὸν συνεπιφέρον τὸ ἕτερον τὸ 256
ἔλαττον. εἰ γὰρ εἴη τοιοῦτον ὡς συνεπιφέρειν τὸ ἕτερον καὶ διὰ τοῦτο μεῖζον εἶναι, τῷ αὐτὸ καθ' αὑτὸ χωρὶς ἐκείνου μὴ λαμβάνεσθαι, οὐκέτι γίνεται καὶ τὸ τούτῳ ἐναντίον κακὸν μεῖζον τοῦ ἐναντίου τῷ ἐλάττονι ἀγαθῷ κακοῦ τῷ συνεπιφερομένῳ ὑπὸ τοῦ μείζονος. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ ⟨τῇ εὐεξίᾳ⟩ ἐναντίον κακὸν οὐκ ἔστι μεῖζον τοῦ τῇ ὑγείᾳ ἐναντίου κακοῦ· καίτοι μεῖζον ἡ εὐεξία τῆς ὑγείας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μεῖζον, ὅτι συνεπιφέρει τὴν ὑγείαν· ἀδύνατον γάρ τινα εὐεκτεῖν μὲν μὴ ὑγιαίνειν δέ. ὡς δὲ ἡ εὐεξία μεῖζον ἀγαθὸν τῆς ὑγείας, ὅτι συνεπιφέρει αὐτήν, οὕτω πάλιν ἡ νόσος, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ ὑγείᾳ, τῷ συνεπιφερομένῳ ἀγαθῷ ὑπὸ τῆς εὐεξίας, μεῖζον κακὸν τῆς καχεξίας, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ εὐεξίᾳ, ὅτι καὶ αὐτὴ συνεπιφέρει τὴν καχεξίαν· πᾶς γὰρ ὁ νοσῶν ἐν καχεξίᾳ ἐστίν.

p. 157b24 Οὐ μόνον δὲ ἐνισταμένου τοῦτο ποιητέον.

Ὅτι κἂν μὴ ἔνστασίν τινα φέρῃ ὁ ἀποκρινόμενος, ἀρνῆται μέντοι τὸ καθόλου ὑφορώμενός τι τοιοῦτον, ἀξιοῖ αὐτοὺς προλαβόντας διορίζειν τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀφαιρεῖν καθ' ἃ αἱ ἐνστάσεις χώραν ἔχουσι· τούτων γὰρ ταῖς προσθήκαις ἀφαιρουμένων ἀναγκασθήσεται τοῖς ἀξιουμένοις συγχωρεῖν τῷ μηκέτι συνορᾶν ἐπί τινος οὐχ οὕτως ἔχει τῶν ὑποτιθεμένων. τίνες δὲ τῶν προτάσεων τῶν καθόλου διορισμοῦ τοιούτου δέονται, ἐδήλωσε

---

1 λήθης A post πράγματος add. καὶ γὰρ (καὶ expunctum) τοῦ πράγματος σωζομένου ἡ τῆς ἐπιστήμης ἀποβολὴ λήθη Δ 2 διορισμὸς aP: ὃ δὴ ὅρος BD: ὃ δὴ λόγος A: προσδιορισμὸς Δ προσθεὶς A: προστιθεὶς Δ τε om. B 3 αἴτιον a γίνεται] hucusque Δ 4 δὲ om. D 6 ante μεῖζον add. τὸ aP 7 οὐκέτι B συνεπιφέρον scripsi: ἐπιφέρειν libri 7. 8 τὸ ἔλαττον τὸ ἕτερον B 8 εἰ γὰρ om. P εἴη a: ἦ ABD: ἦ P 8. 9 καὶ—αὐτὸ om. P 9 τὸ B αὐτῶ A 10 γίνεται aP: γὰρ ABD τὸ τούτῳ scripsi: τούτω B: τοῦτο ADP: τὸ a post κακὸν add. οὐκ ἔστι B post τοῦ delevit τῇ ὑγείᾳ B τῷ—ἐναντίου (12) om. A 10. 11 τῷ ἐλάττονι ἀγαθῷ om. P 11 κακοῦ BD: κακὸν aP ὦ τ (ante ras.) D: τῶν ὡς P: ὡς a: τὸ B συνεπιφερομένῳ scripsi: συνεπιφερομένων DP: συνεπιφερόμενον aB γὰρ om. B καὶ om. a, post τὸ collocat P 12 τῇ εὐεξίᾳ addidi 13 μείζων (post καίτοι) AD 14 μὲν om. BD μὴ ante εὐεκτεῖν transposuerunt BP 15 αὐτὸ A ἡ om. A 18 αὕτη B 19 ἐνισταμένους D: compend. A 20 ἀναιρεῖται BP 21 ὑφορώμενον B τι aP: ὀm. ABD τοῦτο Dpr. αὖ τοὺς P 22 ἀφαιρεῖν aBP: φέρειν AD καθὼς A: καθὸ B 23 τῆς προσθήκης A et supra ης scripto αι D 24 τῷ aB, Pcorr.: τὸ A, Ppr.: τῶ D

καθόλου· αἱ γὰρ ἐπὶ τὶ μὲν ἀληθεῖς ἐπὶ τὶ δὲ ψευδεῖς· ποῖαι δέ εἰσιν αὗται, ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς εἴρηται. ἐπὶ γὰρ τῶν τοιούτων ἔνεστι τῷ διορισμῷ προστιθεμένῳ ἀφελόντας τὸ ψεῦδος ἔχειν τὸ καταλειπόμενον ἀληθές· ἡ γὰρ πρότασις ἡ λέγουσα 'πᾶσα ἀποβολὴ ἐπιστήμης λήθη ἐστίν' οὐ καθόλου ἀληθής, ἀλλὰ σωζομένου τοῦ πράγματος.

p. 157b31 Ἐὰν δὲ ἐπὶ πολλῶν προτείνοντος μὴ φέρῃ ἔνστασιν.

Ἀξιοῖ, εἰ ἐπὶ πολλῶν καὶ διὰ πολλῶν τὸ καθόλου συνιστάντων ἡμῶν διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ὁ ἀποκρινόμενος ἔνστασιν μὴ φέροι ἐπί τινος οὐχ οὕτως, μόνον δ' ἀντιλέγοι πρὸς τὸ καθόλου, τιθέναι αὐτὸ καὶ χρῆσθαι αὐτῷ ὡς ὁμολογουμένῳ καὶ ἐνδόξῳ· διαλεκτικὴ γάρ, τουτέστιν ἔνδοξος πρότασίς ἐστι, πρὸς ἣν δεικνυμένην ἐπὶ πολλῶν ὅτι οὕτως ἔχει μὴ φέρεται ἔνστασις.

p. 157b34 Ὅταν δὲ ἐνδέχηται τὸ αὐτὸ ἄνευ τε τοῦ ἀδυνάτου καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογίσασθαι.

Ἐπεὶ συλλογισμὸς γίνεται μὲν καὶ δεικτικός, γίνεται δὲ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, λέγει ὅτι πρὸς μὲν τὸ ἀποδεικνύναι τὸ προκείμενον ἐπ' αὐτοῦ τὸν συλλογισμὸν ποιούμενον καὶ τῆς ἀληθείας εὑρέσεως χάριν οὐδὲν διαφέρει οὕτως ἢ ἐκείνως συλλογίσασθαι· τοῖς γὰρ αὐτοῖς ὡς ἐναργέσι καὶ ὁμολογουμένοις χρῆται καὶ ὁ δεικτικῶς δεικνὺς καὶ ὁ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ὡς ἐδείχθη ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν. ἐν δὲ ταῖς διαλέξεσι χρησιμώταται αἱ δεικτικαὶ δείξεις· τὰ γὰρ αὐτὰ εὐκολώτερον δίδοταί τε καὶ συγχωρεῖται μηδέπω ὄντος γνωρίμου τοῦ δεικνυμένου δι' αὐτῶν. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς δεικτικῆς μετὰ τὴν λῆψιν τῶν προτάσεων φανερὸν τὸ συμπέρασμα· ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς φανεροῦ ὄντος τοῦ ὀφείλοντος δειχθῆναι· τὸ. γὰρ ἀντικείμενον τῇ

---

2 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς] fortasse in commentario ad An. Pr. II 2 p. 54a1 sqq. εἴρηνται A γὰρ scripsi: δὲ libri 3 προστιθεμένους ABD ἀφελόντα BD, sed cf. p. 536,21 τὸ prius aBP: τὰ D: γὰρ A ἔχειν aP: ἔχοντα ABD 5 οὐκ ἀληθής ἐστι καθόλου aP ἀληθὲς A 7 εἰ om. P διὰ ABD: ἀπὸ aP 8 post ἐπαγωγῆς add. οἷον εἰ P φέροι a: φέρει A: φέρῃ BD: compend. P 9 ἀντιλέγοι scripsi: ἀντιλέγει aAP: ἀντιλέγῃ BD αὐτὸ aP: αὐτῷ ABD καὶ χρῆσθαι P: κεχρῆσθαι ABD: καὶ κεχρῆσθαι a 11 ἐστι om. BP δεικνυμένην scripsi: δεικνυμένου aP: δεικνυμένων A: δεικνυμένη B: δεικνυμένην — 13 ὅταν δὲ om. D 11. 12 φέρεται A: φέρηται aB (ται superscr. B) P 12 ἔνστασιν B: ις in ras. P 13 δὲ B, superscr. P: δ' Arist.: om. aA ἐνδέχεται A: δέχεται D τε om. D(u) 14 διὰ om. B δυνατοῦ B 15 post ἐπεὶ add. δὲ D μὲν om. A: ante γίνεται transposuerunt BD 16 post εἰς add. τὸ D ἐπαγωγῆς B 17 τὸν συλλογισμὸν ἐπ' αὐτοῦ aA ποιούμενος B: ποιούμενοι P ἀληθείας scripsi: ἀληθοῦς libri αἱρέσεως A 18 ἐκείνως ἢ οὕτως B 19 δεικτικὸς A 20 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτ. ἀναλ.] c. 14 21 τῇ διαλέξει A χρησιμώταται N: χρησιμώτατοι aABDP: fort. χρησιμώτεραι 22 εὐκολώτερον scripsi cf. ad p. 538,16: εὐλογώτερα aABDP: εὐλογώτερον N 23 διαλεκτικῆς D, sed δεικτικῆς in mrg. man. rec. 23. 24 τῶν προτάσεων φανερὸν scripsi: τῶν φανερῶν προτάσεων aBDP: τῆς φανερᾶς προτάσεως A 24 ἐπαγωγῆς A 25 an ⟨φανερὸν⟩ φανεροῦ? φανερὸν ὅτι a

ὑποθέσει δεῖξαι βούλεται ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις. ὅταν οὖν προσληφθείσης τῆς ἑτέρας τῶν προτάσεων τῇ ὑποθέσει δεικνύηταί τι [ὅτι] ἀδύνατον, οὗ τῇ ἀναιρέσει ὡς ἀδυνάτου κατασκευάζεται τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως, οὗ φασι τὸ δειχθὲν καὶ συναχθὲν ἀδύνατον εἶναι, ὁρῶντες ὅτι τούτου δειχθέντος εἶναι ἀδύνατον δείκνυται τὸ τῆς ὑποθέσεως ἀντικείμενον, καὶ ὃ ἔδοσαν ἂν ἁπλῶς αἰτούμενοι ὡς ἀληθές, τοῦτο οὐ διδόασι τότε ὁρῶντες τὸ συμβησόμενον δοθέντος αὐτοῦ. καὶ καθόλου ἐπὶ μὲν τῆς δεικτικῆς δείξεως οὐδεμία ἐστὶν ἐνστάσεως χώρα μετὰ τὸ διὰ συλλογισμοῦ δειχθῆναι τὸ συμπέρασμα· ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς μετὰ τὸ συναχθῆναι συλλογιστικῶς ἔτι ἐνστάσεώς ἐστι χώρα τῷ μὴ δείκνυσθαι διὰ τοῦ συλλογισμοῦ τὸ προκείμενον ἀλλὰ τὸ τὸ συλλογισθὲν ἀδύνατον εἶναι, τοῦτο κατασκευάζειν τὸ προκείμενον, ὃ ἦν τὸ τῇ ὑποθέσει ἀντικείμενον.

p. 158a3 Δεῖ δὲ προτείνειν ὅσα ἐπὶ πολλῶν μὲν οὕτως ἔχει.

Δεῖ τὰς ἐρωτωμένας ὑπὸ τῶν ἐρωτώντων προτάσεις τοιαύτας εἶναι ὡς ἐπὶ πολλῶν μὲν φανερῶς καὶ ὁμολογουμένως οὕτως ἔχειν, ἔνστασιν δὲ ἢ ὅλως μὴ ἔχειν ἢ μὴ πρόχειρον καὶ εὔκολον εὑρεθῆναι ἔχειν. οὕτως γὰρ ἂν λαμβάνοι αὐτὰς παρὰ τοῦ προσδιαλεγο|μένου· μὴ δυνάμενος 257 γὰρ συνορᾶν ἐπί τίνος οὐχ οὕτως ἔχει, συγχωρεῖ τοῖς καθόλου ἀξιουμένοις.

['Ετέρου. p. 158a7 Οὐ δεῖ δὲ τὸ συμπέρασμα.

Οὐ δεῖ δέ, φησί, ἐρωτᾶν τὸ συμπέρασμα ὡς πρότασιν διαλεκτικήν. οἷον ἔστω τὸ συμπέρασμα, ἤτοι τὸ πρόβλημα, ὅτι ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν· οὐ δεῖ ἐρωτᾶν 'τί δέ; τὸ κατὰ φύσιν οὐκ ἀγαθόν; τί δέ; ἡ ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν;'· εἰ γὰρ οὕτως ἐρωτᾷς, ἀνανεύσαντος τοῦ προσδιαλεγομένου καὶ μὴ συγχωρήσαντος ὅτι 'ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν οὐδ' ὅλως ἔσται συλλογισμός. εἰ γὰρ τὰς μὲν ἄλλας προτάσεις χάριν τοῦ συμπεράσματος ἐρωτᾷς, ἵν' ἐκ τούτων συνάξῃς αὐτό, προενέγκῃς δὲ τὸ συναχθησόμενον ὡς ἐρώτημα, ὃ δὲ ἀπαρνήσεται, οὐδ' ὅλως ποιεῖς συλλογισμόν. πολλάκις γὰρ ἀρνεῖται

---

1 ἀπόδειξις] ὑπόθεσις A οὖν N: δὲ aABDP προληφθείσης AD 2 post ἑτέρας add. προτάσεως B δεικνύηταί scripsi: δείκνυται libri ὅτι delevi ante ἀδύνατον add. ἐστὶν aP, post ἀ. A 3 δυνατοῦ AD 4 ὁρῶντας D 6 ὃ aBP: ὅτι AD ἔδωκαν aBP ἂν a: om. ABDP ὁρῶντες P, ὁρ superscr. P^3 7 ἀπ' αὐτοῦ δοθέντος D post αὐτοῦ add. εἶναι aP, ante αὐτοῦ B 9 δειχθῆναι D 10 ἔνστασις A τῷ aP: τοῦ AD: τὸ B διὰ a, superscr. P^2: om. ABD 11 τὸ τὸ D: τῷ τὸ aBP: τὸ A 12 τὸ alterum om. A 14 ὑπὸ τῶν ἐρωτωμένων B προτάσεις ante ὑπὸ transposuerunt aP: προφάσεις A αὐτὰς D 15 φανερὰς καὶ ὁμολογουμένας aP 16 ἢ prius om. B μὴ alterum om. A εὔλογον D ἔχει B 17 ἂν om. A λαμβάνη B τοῦ] οὗ a 20 — p. 539,8 a: 21 — 539,8 N 23 δέ] fortasse utrobique δαί cf. p. 521,35 522,1 28 ἀπαρνήσηται conicio cf. p. 539,7

ὁ προσδιαλεγόμενος καὶ μὴ ἐρωτῶντός σου τὸ συμπέρασμα ἀλλ' ἐπιφέροντος καὶ συνάγοντος αὐτὸ ὡς συμβαῖνον ἐκ τῶν προκειμένων προτάσεων· καὶ τοῦτο, ἤγουν τὸ ἀρνεῖσθαι, ποιοῦντες οὐ δοκοῦσιν ἐλέγχεσθαι τοῖς μὴ ἀκριβέσι διαλεκτικοῖς· εἰ γὰρ μὴ εἴη ἀκριβὴς διαλεκτικός, οὐκ ἂν ἀπελέγξειεν αὐτὸν μὴ λέγοντα καλῶς. ὅταν οὖν ὁ ἐρωτῶν ἐρωτήσῃ τὸ συμπέρασμα καὶ μὴ προδιομολογήσῃ ὅτι συνήχθη ἐκ τῶν δοθεισῶν προτάσεων, ὁ δὲ ἀποκρινόμενος ἀρνήσηται, φανερὸν ὅτι οὐδ' ὅλως ἂν γένοιτο συλλογισμός.]

p. 158ª14 Οὐ δοκεῖ δὲ πᾶν τὸ καθόλου διαλεκτικὴ πρότασις εἶναι.

Τὸ καθόλου ἤτοι ἐπὶ τῶν προτάσεων λέγει, ὅτι μὴ πᾶσα πρότασις διαλεκτική, [ἢ] ἀντὶ τοῦ 'οὐ δοκεῖ δὲ καθόλου διαλεκτικὴ πρότασις εἶναι πᾶν τὸ ὁπωσοῦν ἐρωτώμενον', ἢ πᾶν τὸ ἐπὶ τοῦ καθόλου εἶναι. καὶ γὰρ ὁ τὸ τί ἐστι τόδε τι ἐρωτῶν καθόλου τινὰ ἐρώτησιν ἐρωτᾷ (τούτου γὰρ οἱ ὁρισμοί), καὶ ὁ ἐρωτῶν περί τινος ποσαχῶς λέγεται· ἁπλῶς γὰρ οὐ μόνον οὐ διαλεκτική ἐστι πρότασις τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν πρότασις. τῶν δὲ εἰρημένων ἐν τῷ πρώτῳ καὶ νῦν ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ εἶπε μὴ εἶναι διαλεκτικὰς ἐρωτήσεις τὰς τί ἐστι τὸ προκείμενον ἐξεταζούσας, ἃ πύσματα ἔθος λέγειν τοῖς νεωτέροις, ἐπεὶ εἶπεν ἐν ἐκείνοις τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν ἐρώτησιν ἀντιφάσεως εἶναι· οὐ τοιαῦται δὲ αἱ ἐρωτήσεις αὗται. ὅμως δὲ τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος ἐρώτημά τί ἐστιν, εἰ ὁ ἐρωτῶν ἀξιοῖ πρὸς τοῦ προσδιαλεγομένου μαθεῖν τὴν τοῦ ἀνθρώπου οὐσίαν οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου τὴν διαίρεσιν. καὶ διὰ τί αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις οὐκ εἰσὶ διαλεκτικαί, προσέθηκεν· ἔστι γὰρ πρότασις διαλεκτικὴ πρὸς ἣν ἔστιν ἀποκρίνασθαι ναὶ ἢ οὔ. ὅτι δὲ πρὸς τὰς εἰρημένας ἐρωτήσεις οὐχ οἷόν τε οὕτως ἀποκρίνασθαι, προδήλως διδάσκει· αἱ γὰρ τοιαῦται ἐρωτήσεις μαθεῖν βουλομένων, οὐ διαλεγομένων. πῶς δ' ἔνεστι καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἐρωτημάτων εἰς τὸν δια-

---

2 ὡς ex Arist. scripsi: καὶ aN 8 οὐδόλως N: οὐ καλῶς a 9 πᾶν om. A
11 ἢ delevi οὐ add. D²: om. A δοκεῖν A δὲ om. B 11. 12 διαλεκτικὴ—ἐρωτώμενον A: διαλεκτικὴ πρότασις εἶναι post ἐρωτώμενον transposuerunt aBDP 12 ἐπὶ τοῦ D: ἐπὶ τῶ A: ἐπὶ τὸ B: om. aP εἶναι ABD: om. aP ὁ τὸ τί ABD: ὅτι aP
13 ἐστι τόδε τι] δὲ D τούτου AD: τούτων aBP: fortasse τοιοῦτοι 14 post τινος ras. 15 lit. P πολλαχῶς B ἁπλῶς aAD: ἄλλως BP immo δὲ οὐ alterum aD: om. ABP cf. p. 55,20 15 διαλεκτικὴ a: καθόλου ABDP πρότασίς ἐστι a
15. 16 τὸ—πρότασις om. P 16 πρότασιν A ἐν τῷ πρώτῳ (scil. c. 5 p. 101ᵇ29 sq.) aP: ἐν τῶ δευτέρω ABD post καὶ excidisse suspicor ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, cuius c. 11 p. 20ᵇ22—30 citari videtur 19 ἐν ἐκείνοις] dixit etiam Anal. Pr. I 1 p. 24ª25
20 ὅμως aP: ὁμοίως ABD post δὲ superscr. ὁ D τὸ om. P 20. 21 ἐν ἐρωτήσει A 21 ἐστιν] spatium vacuum 3 lit. reliquit P εἰ om. D ὁ aB: om. ADP τοὺς προσδιαλεγομένους A: τοῦ διαλεγομένου B μαθεῖν om. A
22 τοῦ prius om. aP 24 πρότασις om. D πρὸς] καὶ B 25 ἐρωτήσεις aDP: ἀποκρίσεις AB post τε add. ἐστιν aBP . 26 post μαθεῖν add. εἰσι a

λεκτικὸν μεταφέρειν τρόπον, ἐδήλωσεν εἰπὼν ἐὰν μὴ αὐτὸς διελόμενος ἢ διορίσας εἴπῃ, τουτέστιν ὁρισάμενος (τὸ γὰρ διορίσας τοῦτο αὐτῷ σημαίνει), ἀντὶ μὲν τῆς τί ἐστιν ἄνθρωπος λέγων 'ἆρά γε ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητόν;', ἀντὶ δὲ τῆς ποσαχῶς λέγεται τὸ ἀγαθὸν αὐτὸς διελόμενος λέγων 'ἆρά γε τετραχῶς λέγεται τὸ ἀγαθόν;' ἢ 'ἆρά γε τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν ἐν ψυχῇ ἐστι τὰ δὲ ἐν σώματι τὰ δὲ ἐκτός;'· ἃ γὰρ δι' ἐκείνων ἠξίου τῶν ἐρωτήσεων ἀποκρίνεσθαι τὸν ἐρωτώμενον, ταῦτα αὐτὸν χρὴ ποιήσαντα ἐρωτᾶν εἰ κἀκείνῳ οὕτως δοκεῖ. οὕτως γὰρ ἐρωτήσει διαλεκτικῶς, καὶ οὕτως δυνήσεται ὁ ἀποκρινόμενος ἀποκρίνασθαι ἢ ναὶ ἢ οὔ· οὐ γὰρ ἀποκλείει ἡ προειρημένη ἐρώτησις τὴν τοιαύτην ἀπόκρισιν. καὶ δίκαιον δή φησιν εἶναι τότε παρὰ τοῦ διαλεγομένου τί ἐστι τόδε τι ἐρωτᾶν, ἢ ποσαχῶς τόδε τι λέγεται, ὅταν τῶν ἐρωτώντων ὁρισαμένων ἢ διελομένων μὴ συγκατάθηται ὁ ἐρωτώμενος ἢ τῇ διαιρέσει ἢ τῷ ὁρισμῷ τῷ ἐρωτηθέντι.

p. 158a25 Ὅστις δὲ ἕνα λόγον πολὺν χρόνον ἐρωτᾷ, κακῶς πυνθάνεται.

Εἰ πᾶς ὁ ἁπλοῦς συλλογισμὸς ἐκ δύο προτάσεών ἐστιν, ὁ δὲ ἁπλοῦς καὶ εἷς (λόγον γὰρ τὸν συλλογισμὸν εἶπεν), ὅστις οὖν τὸν τοιοῦτον λόγον πολὺν χρόνον ἐρωτᾷ, τουτέστι διὰ πολλῶν ἐρωτημάτων, κακῶς ἐρωτᾷ. σημειωτέον δὲ πάλιν ὅτι τῷ πυνθάνεσθαι καὶ ἐπὶ τῆς διαλεκτικῆς ἐρωτήσεως ἐχρήσατο. τοῦ δὲ τοὺς ἐνδιατρίβοντας πολὺν χρόνον τῷ ἕνα ἐρωτᾶν λόγον κακῶς ἐρωτᾶν τὴν αἰτίαν ἀποδέδωκεν. εἰ μὲν γὰρ ἀποκρινομένου τοῦ ἐρωτωμένου πρὸς ἕκαστον τῶν ἐρωτημάτων, δῆλός ἐστι πολλὰ ἐρωτῶν καὶ μάτην ἢ πολλάκις τὰ αὐτά· ἂν μὲν οὖν πολλάκις τὰ αὐτά, ἀδολεσχῶν, ἂν δὲ ἄλλοτε ἄλλο, ἀπορῶν συλλογίσασθαι τὸ προκείμενον καὶ ἐγχρονίζων ταῖς ἐρωτήσεσιν οὔσαις περιττα̈ῖς καὶ ὑπὲρ τὸ δοκοῦν τι ποιεῖν πρὸς τὸ κείμενον. εἰ δὲ μὴ ἀποκρινομένου πρὸς τὰ

---

1 ἐὰν ABD(Cu): ἂν aP Arist. 1. 2 ἢ ὁ διελόμενος ἢ ὁ διορίσας AD: διορίσας ἢ διελόμενος Arist. 2 αὐτῷ scripsi: αὐτὸ libri 3 σημαίνῃ a 3 et 4 τοῦ pro τῆς B λέγων BDP: λέξεως aA 4 post ἀγαθὸν add. πάλιν a 5 αὐτὸς — ἢ om. B λέγων scripsi: λέγει DP: compend. A: εἴπῃ a an τριχῶς? 6 ante ψυχῇ add. τῇ aABP ἐστιν post μὲν A ante σώματι add. τῷ B 7 ἐρωτήσεων corr. ex ἀποκρίσεων B ἀποκρίνασθαι AD 9 διαλεκτικῶς B: διαλεκτικός AD: ὁ διαλεκτικός aP 9. 10 ἐρωτώμενος ἀποκρίνεσθαι aP: ἀποκρινόμενος bis B 10 ἢ prius om. aBP εἰρημένη aP 11 δή aD: om. ABP εἶναί φησιν B 12. 13 ὁρισαμένων τῶν ἐρωτώντων A 13 διαλεγομένων D 14 ἐρωτηθέντι ex ὁρισθέντι corr. D 15 — p. 542,20 aPZ: om. ABD; πολλὰ ἐκλείπει (sic) mrg. D^2 16 Εἰ videtur e lemmate falso continuatum 18 οὖν Z: δὲ aP 20 δὲ Z: om. aP 21 πολὺν χρόνον τῷ scripsi: πολλῷ χρόνῳ τὸν libri 22 λόγον ἐρωτᾶν Z 23 δῆλος P^2: δῆλόν aZ 25 ἀδολεσχῶν scripsi: ἀδολεσχεῖ aPZ ἄλλοτε ἄλλο Z: ἄλλό τε P: ἄλλό τι a ἀπορῶν Z: ἀπορῆι P: ἀπορεῖ a 26 ἐγχρονίζων Z: ἐγχρονίζηι P: ἐγχρονίζει a οὔσαις — ἐρωτήσεσιν (p. 541,1) om. Z ποιεῖν scripsi: ποιῆι P: ποιεῖ a

ἐρωτώμενα ἐνδιατρίβει ταῖς ἐρωτήσεσιν, ἁμαρτάνει, ὅτι μὴ ἐπιτιμᾷ αὐτῷ καὶ ἀφίσταται ἀπ' αὐτοῦ ὡς οὐ διαλεγομένου. ἕκαστον δὲ τούτων ἔστιν εὑρεῖν παρὰ Πλάτωνι. οὐ δεῖ δὲ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ἐναντιούμενα λέγειν τοῖς εἰρημένοις περὶ τῆς κρύψεως, ὅτι δεῖ πολλὰς ἐρωτᾶν προτάσεις καὶ ἐναλλάσσοντα αὐτὰς τιθέναι· οὐ γὰρ ἦν ταῦτα ἐπὶ ἑνὸς λεγόμενα λόγου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐν ᾧ προσυλλογισμῶν ἔδει.

p. 158ª31 Ἔστι δὲ ἐπιχειρεῖν χαλεπὸν καὶ ὑπέχειν ῥᾴδιον τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις.

Ὑποθέσεις μὲν νῦν λέγει τὰ προβλήματα, ἃ καὶ θέσεις ἐστὶν ἔθος αὐτῷ λέγειν· ἐπιχειρεῖν δὲ λέγει τὸ ἐρωτᾶν τε καὶ συλλογίζεσθαι· τὸ γὰρ ἐπιχείρημα διαλεκτικός ἐστι συλλογισμός· ὑπέχειν δὲ λέγει τὸ ἀποκρίνεσθαι. φησὶν οὖν τὰ αὐτὰ τῶν προβλημάτων τοῖς μὲν ἐρωτῶσί τε καὶ βουλομένοις δεικνύναι χαλεπὰ καὶ δύσδεικτα, τοῖς δὲ ἀποκρινομένοις ῥᾴδια πρὸς ἔνστασιν· ῥᾷον γὰρ ἐμποδίσαι τὸ χαλεπὸν δειχθῆναι τοῦ δεῖξαι· διὰ γὰρ τοῦτο χαλεπόν, ὅτι μὴ ῥᾴδιον ληφθῆναι τὰ δι' ὧν δείκνυται· οὐ ῥᾴδιον δὲ διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν ἐνστάσεις. καὶ εἰκότως· ὃ γὰρ χαλεπὸν τῷ ἐρωτῶντι, τοῦτο τῷ ἀποκρινομένῳ ῥᾴδιον, ὅτι ἔστιν αὐτοῖς ἡ σπουδὴ περὶ ἀντικειμένων, τῷ μὲν συλλογίσασθαι τὸ τοῦ τιθεμένου ἀντικείμενον, τῷ δὲ κωλῦσαι τοῦτο. τίνα δέ ἐστι τοῖς μὲν ἐπιχειροῦσι χαλεπὰ δειχθῆναι τῶν προβλημάτων τοῖς δὲ ἀποκρινομένοις ῥᾴδια, προστίθησι· φησὶ γὰρ τοιαῦτα εἶναι τά τε φύσει πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. φύσει μὲν οὖν πρῶτα αἱ ἀρχαί· ἔσχατα δὲ τὰ πολὺ τῶν ἀρχῶν διεστῶτα. οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ ἀμφοτέροις αἰτία τῆς χαλεπότητος ἀλλ' ἀντικειμένη. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα (τὸ) χαλεπὸν ἔχει, ὅτι μὴ οἷόν τε καὶ αὐτὰ δι' ἄλλων δεικνύναι τῷ τὰ μὲν δεικνύμενα δείκνυσθαι διὰ πρώτων, τῶν δὲ πρώτων (γίνεται γὰρ ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις οὐ δι' ἀποδείξεως ἀλλὰ δι' ὅρου) * * * * *. ὡρίσθαι γὰρ δεῖ τὴν [πρώτην] ἀρχὴν τί ποτέ ἐστιν, καὶ τοῦτο αὐτὴν ὑποθέμενον εἶναι χρῆσθαι αὐτῇ εἰς τὴν δεῖξιν τῶν μετ' αὐτήν. ὁρίζεσθαι δὲ οὔτε αὐτοὶ ἀξιοῦσιν οἱ ἀποκρινόμενοι (οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν διαλεκτικοῦ τὸ ἐρωτᾶν καὶ ἀξιοῦν λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου τὸ τί ἐστι τὸ προτεινόμενον),

---

2 ἀφίσταται] ται post lac. add. P³ ἀπ"Z: ἐπ' aP 3 ἐναντιούμενα aP (ἐναντιού in ras. P³): ἀναλογούμενα Z 4 τοῖς εἰρημένοις] c. 1 p. 156ª7 sq. 5 ἐναλλάσσοντας Z 6 ἀλλ' post lac. add. P³ προσυλλογισμὸν Ppr.: προσυλλογισμῶ Z 7 post ἐπιχειρεῖν add. τε Arist. (om. u) 9 μὲν νῦν Z: inv. ord. aP 12 φησὶν οὖν aP (οὖν mrg. P): om. Z post αὐτὰ add. δὲ Z 13 δὲ ἀποκρινομένοις Z: inv. ord. aP 14 post ἔνστασιν add. οἷον, τὰ γενικὰ καὶ εἰδικά a ἐμποδίσαι a: ἐμπόδιον Z: ἐμπόδι P 16 καὶ Z: om. aP γὰρ Z: om. aP 17 αὐτῷ P 18 post περὶ add. τῶν Z 22 διεστηκότα Z 23 ἀμφοτέρων P 24 τὸ addidi καὶ αὐτὰ μὴ οἷόν τε Z 25 post πρώτων alterum superscr. ὁ ..... προτέρα P³ 25. 26 γίνεται γὰρ (γὰρ om. a) ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις aP: ἤτοι τῶν ἀρχῶν γίνεται ἡ γνῶσις Z 26 supple velut μὴ γνώριμον γίνεσθαι ἕκαστον ἀλλ' ἢ δι' ὅρου 27 πρώτην delevi τοῦτο PZ: τότ' a 28 δὲ οὔτε αὐτοὶ P: μὲν οὖν οὐκ (οὔτ' Arist., sed οὐκ Cu) aZ 29 οὐδὲ scripsi: οὔτε libri 30 προτεινόμενον scripsi cf. p. 557,9: ἀποκρινόμενον libri

οὔτε τοῖς ἐπιχειροῦσι συγχωροῦσι ὁρίζεσθαι καλῶς, οὐδ' ἀπ' ἄλλου τινὸς μὴ ἀγνοουμένου πράγματος οἷόν τε περὶ αὐτοῦ δεικνύναι τι καὶ συλλογίζεσθαι. μάλιστα δ' ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦτο συμβαίνει τῷ διὰ τούτων μόνων αὐτάς τε γνωρίμους γίνεσθαι καὶ ἀπὸ τούτων γίνεσθαι τοὺς πρὸς τὰ ἄλλα συλλογισμούς· ἀδύνατον δὲ χρῆσθαι ταῖς ἀρχαῖς ἀγνοουμέναις. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τῇ φύσει διὰ τοῦτο δυσεπιχείρητα καὶ οὐ ῥᾴδια δειχθῆναι. τὰ δ' ἔσχατα, ὅτι διὰ πολλῶν μέσων δείκνυται· τῷ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τε καὶ πρώτων ἠρτῆσθαι τὴν γνῶσιν τούτων, ἣν μὴ ἀπὸ τούτων ἡ πρόοδος ἐπ' αὐτὰ γίνηται, διὰ δέ τινων προσεχῶν, ἀσαφεῖς οἱ λόγοι καὶ τὰ ἐρωτώμενα αἰτίας δεόμενα. εἰ μὲν οὖν συνεχεῖς τις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν προτάσεις λαμβάνοι, χαλεπὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν λαμβανομένων· πολλῶν γὰρ λαμβανομένων πολλῶν καὶ ἐνστάσεων ἀφορμαί. εἰ δ' ὑπερβαίνων καὶ ⟨οὐ⟩ συνάπτων ταῖς ἀρχαῖς, ψευδεῖς καὶ σοφισματώδεις προτάσεις φαίνονται καὶ οὐ δεικνύουσαι τὸ προκείμενον· ῥᾴδιον δὲ πρὸς τὰς φαινομένας τοιαύτας ἐνίστασθαι. λέγει δὲ εἶναι δυσεπιχείρητα καὶ τὰ σφόδρα ἐγγὺς τῆς ἀρχῆς. ἔστι δὲ ταῦτα χαλεπὰ κατὰ τὸ ἐναντίον, ᾗ τὰ μὲν πόρρω διὰ τὸ πλῆθος τῶν μέσων, τὰ δ' ἐγγὺς δι' ὀλιγότητα· διὰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν μέσα, ἢ εἶναι μὲν ὀλίγα δέ, οὐ φανερὰ ἀλλὰ δύσκολος ἡ δεῖξις αὐτῶν. ἔτι διὰ τὴν ἐγγύτητα φαντασίαν ἀποτελοῦσιν οἱ περὶ τῶν τοιούτων λέγοντες ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενοι.

p. 158ᵇ8 Τῶν δὲ ὅρων δυσεπιχειρητότατοι πάντων μάλιστά εἰσιν ὅσοι κέχρηνται καὶ τὰ ἑξῆς.

Δεδειγμένον ἐστὶ τὸ ῥᾷον εἶναι ἀνασκευάσαι ὅρον ἢ κατασκευάσαι. νῦν δὲ δείκνυσι τίνες αὐτῶν δυσχερεῖς εἰσιν ἀνασκευασθῆναι· τῶν γὰρ ὅρων, φησί, δυσεπιχειρητότατοι οἱ διὰ τούτων ἀποδεδομένοι ἃ ἄδηλά ἐστι δι' ἀσάφειαν εἴτε ὁμώνυμά ἐστι καὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων εἴτε μή, ἢ διὰ τοιούτων ἃ μὴ γνώριμά ἐστιν εἴτε ὡς κύρια εἴληπται εἴτε ὡς κατὰ μεταφοράν. εἴρηκε γὰρ ἐν τῷ ἕκτῳ μὴ καλῶς ὁρίζεσθαι μήτε

---

1 συγχωροῦσιν a: συγχωρεῖν Z: γχωρ P (συ supra ras., οῦ in ras.) 1. 2 τινὸς μὴ scripsi: μέν τινος libri 2 ἐγνοουμένου a 3 τὸ Ppr. 4 post γνωρίμους ras. 9 lit. P 7 τῶ Z, corr. P: τὸ a, Ppr. 8 ἦν—τούτων om. Z 9 γίνηται a: γίνεται PZ συνεχῶν Z 10 αἰτίας δεόμενα aP: γίνονται Z 11 λαμβάνει Z 11. 12 πολλῶν γὰρ λαμβανομένων om. Z 12 οὐ addidi 16 κατὰ Z: om. aP ᾗ aP: om. Z μὲν Z: om. aP 19 ἔτι aP: ὅτι Z τῶν τοιούτων aP: τούτων Z 21 δυσεπιχειρότατοι aAP, Bpr. μάλιστα om. Arist. (sed habent Cu) 23 δεδεγμένον B δεδειγμένον ἐστὶ] VII 5 ante ὅρον add. τὸν B 24 δὲ om. aP εἰσὶν αὐτῶν εὐχερεῖς B 25 φασὶ A δυσεπιχειρότατοι aAP ἀποδιδόμενοι ABD 26 διὰ τὴν B ὁμώνυμόν B: ὁμώνυμοί D ἐστι AB: εἰσι aDP καὶ om. B 27 ἢ aP: ἐπὶ δὲ τοῦ ABD διὰ om. B τούτων A: τοιούτου B ὡς alterum om. B 28 ἐν τῷ ἕκτῳ] c. 2 p. 139ᵇ19—140ª2 ὁρίσασθαι A

τοὺς δι' ὁμωνύμων ὁριζομένους μήτε τοὺς μεταφορικῶς. ὅταν οὖν ἄδηλον ᾖ εἴτε ὁμώνυμόν ἐστι τὸ ὄνομα εἴτε μή, δυσεπιχείρητον γίνεται· ὁμοίως καὶ εἰ κυρίως τοῦ προκειμένου ἢ κατὰ μεταφορὰν εἰρημένου· διότι μὲν γάρ ἐστιν ἀσαφῆ ⟨εἴτε ἁπλῶς λέγεται⟩ εἴτε ὁμωνύμως, δυσεπιχείρητα, διότι δὲ ἄδηλα ⟨εἴτε κυρίως⟩ εἴτε κατὰ μεταφορὰν λέγεται, δυσεπιτίμητα. τοιοῦτός ἐστιν ὁ λόγος, εἴ τις ὁρίζει τὴν μονάδα τὸ ἐν ἀριθμοῖς ἄπειρον ἢ τὸ σημεῖον τὸ ἐν συνεχεῖ ἄπειρον· τὸ γὰρ ἄπειρον κατ' ἀμφότερα ἀσαφές· οὔτε γὰρ γνώριμον εἰ ἁπλοῦν ἐστιν ἢ ὁμώνυμον, οὔτε φανερόν ἐστιν εἴτε κυρίως εἴτε μεταφορικῶς αὐτῷ κέχρηται. βούλεται γὰρ λέγειν τὸ πέρας μὴ ἔχον· ἄδηλον δὲ εἰ κυρίως ἄπειρον τὸ τοιοῦτον.

p. 158b 16 Ὅλως δὲ πᾶν πρόβλημα, ὅταν ᾖ δυσεπιχείρητον, ἢ ὅρου δεῖσθαι ὑπολητέον.

Εἰπὼν δυσεπιχείρητα εἶναι "τά τε φύσει πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα", ἔτι τε "τὰ λίαν ἐγγὺς τῆς ἀρχῆς", ἀλλὰ καὶ τὰ ἄδηλα εἴτε ὁμώνυμόν τι ἔχει ἐν τῷ λόγῳ εἴτε μεταφορικῶς λεγόμενον, νῦν καθόλου περὶ αὐτῶν ἀντιστρέφει λέγων δι' ἃς αἰτίας δυσεπιχείρητα τῶν προβλημάτων ἐστὶ τὰ τοιαῦτα. ὅταν γὰρ ἄδηλον μὲν ᾖ κατὰ τί πρὸς αὐτὸ χρὴ τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι, δυσεπιχείρητον τὸ τοιοῦτον. πᾶν δὲ τὸ δυσεπιχείρητον τοιοῦτόν ἐστιν ἢ διὰ τὸ ὅρου δεῖσθαι (διὸ εἶπε τὰ πρῶτα τῇ φύσει δυσεπιχείρητα εἶναι) ἢ τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἔχειν τι ἐν ἑαυτῷ ἢ τῶν κατὰ μεταφορὰν λεγομένων ἢ διὰ τὸ ἐγγὺς τοῦ πρώτου εἶναι. λέγει δὲ τὰ τοιαῦτα ἀπορίαν ἐμποιεῖν μάλιστα καὶ πρῶτον διὰ τὸ ἄδηλον εἶναι τὸ προκείμενον, κατὰ τί τούτων χρὴ τὴν ἐπιχείρησιν τὴν πρὸς αὐτὸ ποιεῖσθαι, καὶ κατὰ τί ἡ ἐν αὐτῷ δυσχέρεια, πότερον διὰ τὸ ὅρου δεῖσθαι

---

1 τοῖς δι' ὁμωνύμου ὁρίζουσι P ὁμωνυμίας A τοῖς μετα— restituit P^3 2 ᾖ aP: ἐστὶν ABD δυσεπιχείρητον D: δυσεπιχείρητος aABP post ὁμοίως add. δὲ aP 3 καὶ] fortasse κἂν εἰ aBP: ἢ A: ἡ D εἰρημένη D 4 ἐστιν om., sed post ἀσαφῆ add. ἢ D 4. 5 εἴτε ἁπλῶς λέγεται et εἴτε κυρίως addidi cf. 7—9, εἴτε ὁμωνύμως, quae post ἄδηλα collocant libri, transposui 5 ἄδηλον BD δυσεπιχείρητα D τοιοῦτον aP post τοιοῦτος add. γὰρ A 6 εἴ τις] ὅτι B ἀριθμῷ A: οἷς ex corr. D ἢ—7 συνεχεῖ ἄπειρον ABD: om. aP 7 τὸ γὰρ ἄπειρον BD: om. aAP ἀμφοτέρων BD · γὰρ alterum om. A 8 γνώριμον—φανερόν ἐστιν om. P ἢ D εἴτε aBD: εἰ A: ἢ P 9 εἴτε ABD: ἢ aP 10 εἰ om. P 11 ὅλος a ἢ κτλ. om. A 14 δὲ τὸ λίαν B post τὰ prius add. τε aP ἀλλὰ superscr. D 14. 15 ἔχει ἐν aADP: ἐνυπάρχει B 15 παρὰ A 15. 16 fort. ἀντιστρέφων λέγει 16 ἐστὶ post τῶν D: εἰσὶ A τὰ om. A 17 ὅτε B γὰρ om. D μὲν om. aB: fort. ante γὰρ transponendum πρὸς αὐτὸ AD: ὡς αὐτῷ aBP 18 πᾶν—τοιοῦτον, quae (etiam ἐστιν B) post 17 τοιαῦτα transtulerunt libri, huc reposui δὲ scripsi: γὰρ libri 19 τὸ om. B post δεῖσθαι add. ἢ aB διὸ ABD: δ' ὃ aP 20 post ἢ prius add. τῷ a τι om. B ἑαυτῷ scripsi: ἑαυτοῖς BD: compend. A: αὐτοῖς aP 20. 21 ἢ τῶν κ. μ. λεγομένων transposui: post 21 εἶναι collocant libri cf. p. 544, 1 21 διὰ a, superscr. P^2: om. ABD 23 post τί ras. 4 lit. P τούτου A τὴν alterum om. A 24 τὸ] του A

ἢ διὰ τὸ ὁμώνυμά τινα ἔχειν ἢ μεταφορὰν ἢ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι τῆς ἀρχῆς. δεῖ οὖν εἰδέναι ὅτι παρά τι τούτων τὸ δυσεπιχείρητόν ἐστι· τούτου γὰρ ὄντος γνωρίμου ζητήσομεν κατὰ τί τούτων τὸ προκείμενον δυσεπιχείρητόν ἐστιν. εἰ μὲν γὰρ παρὰ τὸ ὅρου τινὸς δεῖσθαι τὸ πρόβλημα φαίνεται, πειρασόμεθα ὁρίζειν· εἰ δὲ δι' ὁμωνυμίαν, διαιρεῖσθαι· εἰ δὲ † μεταφορικῶς εἰρῆσθαι τοῦτο, δεικνύναι· εἰ δὲ παρὰ τὸ ἐγγὺς τῶν ἀρχῶν εἶναι, ζητεῖν τοὺς μεταξὺ ὅρους δι' ὧν δειχθῆναι δυνήσεται.

p. 158b24 Ἐν πολλαῖς τε τῶν θέσεων μὴ καλῶς ἀποδιδομένου τοῦ ὁρισμοῦ.

Δείξας ὅτι ἐν πολλοῖς τῶν προβλημάτων ἀναγκαῖόν ἐστι πρῶτον ὡρίσθαι τὸ πρᾶγμα, προστίθησι τοῦ προειρημένου δεικτικὸν καὶ τὸ πρὸς πολλὰ προβλήματα μὴ ῥᾴδιον εἶναι διαλέγεσθαι ἢ δεικνύναι τὸ ἐν αὐτοῖς ἀληθές, εἰ μὴ καλῶς εἴη ὁ ὁρισμὸς ὁ τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων ἀποδεδομένος. ὅτι γὰρ ἓν ἑνὶ ἐναντίον ἐστίν, οὐχ οἷόν τε δεικνύναι μὴ καλῶς ὁρισθέντων τῶν ἐναντίων. ἂν γάρ τις λέγῃ ἐναντία εἶναι τὰ πολὺ ἀλλήλων διεστῶτα ἢ τὰ ἀλλήλων ἀναιρετικά, οὐχ οἷόν τε ἀπὸ τούτων ὁρμώμενον δεῖξαι ἓν ἑνὶ ἐναντίον· δύναται γὰρ καὶ πολλὰ πολὺ ἀφεστῶτα ἀλλήλων λαμβάνεσθαι, τοῦτο μὲν ἐν τῷ αὐτῷ γένει· τὸ γὰρ ξανθὸν καὶ τὸ ὠχρὸν πολὺ τοῦ λευκοῦ διεστᾶσι, ἀλλὰ καὶ ἀναιρετικά εἰσι τοῦ λευκοῦ, κἀκεῖνο τούτων· ἔστι δὲ πολὺ διεστῶτα καὶ ἐν διαφόροις γένεσι λαμβάνειν. ἀποδοθέντος δὲ αὐτῶν τοῦ λόγου, ὅτι τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστῶτα ἐν τῷ αὐτῷ γένει, * * * * *· πλεῖστον δὲ ἀλλήλων διεστάναι οὐχ οἷόν τε πλείω τῶν δύο· ἓν γὰρ ἑνὶ τὸ πλεῖστον διεστώς.

[ἄλλως. Ἀποδοθέντος δὲ αὐτῶν τοῦ λόγου κατὰ τρόπον, ἤγουν καλῶς, ῥᾴδιόν ἐστι συμβιβάσαι καὶ ἀποδεῖξαι· πότερον ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ πλεῖστα ἐναντία ἢ οὔ. εἰ γὰρ ἀποδοθείη λόγος ὅτι ἐναντία εἰσὶ τὰ κατὰ πολὺ ἀλλήλων διεστηκότα φθαρτικὰ ἀλλήλων ὄντα καὶ εἰς ἄλληλα πεφυκότα μὴ μεταβάλλεσθαι, ἐπεὶ τὰ ἄκρα δύο εἰσίν, ἃ καὶ πλεῖστον ἀλλήλων διέστηκε, καὶ οὐ πλείω, δῆλον ὅτι ἓν ἑνὶ ἐναντίον ἐστί.]

---

1 ὁμώνυμον D ἢ alterum om. D 2 περί A itemque compend. vs. 4 τούτου B τούτου — ἐστιν (4) om. B · 3 ζητήσωμεν P τούτου A 4 γὰρ BD: om. aAP δεῖ B 5 πειρασώμεθα P δι' om. P 5. 6 fort. ⟨διὰ⟩ μεταφοράν, πῶς εἰρῆσθαι τοῦτο ⟨δεῖ⟩, δεικνύναι 6 εἴρηκε A: κεῖσθαι B 7 ζητήσομεν A 8 ἐν erasit P: om. Arist. ἀποδεδομένου D 10. 11 ὁρίσασθαι B 11 προκειμένου AD τὸ alterum om. P 14 ἓν ἑνὶ ἐναντίον aP: ἕνια ἐναντία ABD 16 τούτου A ὁρμώμενον om. aP 17 πολὺ πολλὰ aP 18 γὰρ om. D 19 διεστᾶσι scripsi: διεστάναι aABDP: διεστήκασι N ἀναιρετικόν A εἰσι N: ἐστι ABDP: ἐστιν a 20 δὲ om. D διαφέρουσι D λαμβάνειν aP: λαβεῖν ABD, sed cf. vs. 18 21 δὲ] ἐστὶ a αὐτοῦ τοῦ A 22 supple velut ῥᾴδιον τοῦτο δεικνύναι· ἐναντία γὰρ τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστῶτα ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείω aABP: πλὴν D 23 διεστώς] ὡς in ras. P^2 24 — 30 aN 26 immo πλείω cf. Arist. ante λόγος add. ὁ a 27 ἐστὶ a διεστῶτα a

p. 158b29 Ἔοικε δὲ κἀν τοῖς μαθήμασιν ἔνια δι' ὁρισμοῦ ἔλλειψιν οὐ ῥᾳδίως γράφεσθαι.

Ὅτι οὐ μόνον ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἐν τῷ διαλέγεσθαι ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἔνια δι' ὁρισμοῦ ἔλλειψιν δυσαπολόγητά ἐστιν· τὸ γὰρ οὐ ῥᾴδιον ἀπογράφεσθαι εἶπεν ἀντὶ τοῦ 'οὐ ῥᾴδιον ἀποδείκνυσθαι', συνιστὰς ὅτι ἐν πολλοῖς τῶν ὄντων προβλήμασιν ὁρισμοῦ δεῖ. παράδειγμα|τι δὲ τοῦδε ὡς δεικνυμένῳ καὶ ἀσαφεῖ κέχρηται τῷ ὅτι ἡ παρὰ τὴν πλευρὰν τέμνουσα τὸ ἐπίπεδον ὁμοίως διαιρεῖ τήν τε γραμμὴν καὶ τὸ χωρίον. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον, ὅτι ἐὰν ἐπίπεδον παραλληλόγραμμον ᾖ, ἀχθῇ δ' ἐν αὐτῷ μιᾷ τῶν πλευρῶν παράλληλος, ἡ παράλληλος ὁμοίως διαιρεῖ τὴν γραμμὴν καὶ τὸ πᾶν χωρίον, τουτέστιν ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ. τοῦτο γὰρ ὁμοίως μὲν λεγόμενον οὐκ ἔστι γνώριμον· ῥηθέντος μέντοι τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνάλογον γνώριμον γίνεται ὅτι ἀνάλογον ὑπὸ τῆς ἀχθείσης παραλλήλου τέμνεται ἥ τε γραμμὴ καὶ τὸ χωρίον. ἔστι δὲ ὁρισμὸς τῶν ἀναλόγων, ᾧ οἱ ἀρχαῖοι ἐχρῶντο, οὗτος· ἀνάλογον ἔχει μεγέθη πρὸς ἄλληλα ὧν ἡ αὐτὴ ἀνθυφαίρεσις· αὐτὸς δὲ τὴν ἀνθυφαίρεσιν ἀνταναίρεσιν εἴρηκε. τὰ δ' ἀνάλογον ἔχοντα πρὸς ἄλληλα καὶ ὁμοίως ἔχειν πρὸς ἄλληλα λέγεται· διὸ εἶπεν ἔστι δὲ ὁρισμὸς τοῦ αὐτοῦ λόγου οὗτος ἀντὶ τοῦ 'ἔστι δὲ ὁρισμὸς τοῦ ἀνάλογον'. οὗ ῥηθέντος τοῦ ὅρου δῆλον γίνεται ὅτι ἡ παράλληλος ἀγομένη πλευρᾷ ἐν παραλληλογράμμῳ χωρίῳ ὁμοίως τέμνει καὶ ἀνάλογον τήν τε γραμμὴν καὶ τὸ χωρίον.

[ἄλλως. Ἔοικε, φησίν, ἐν τοῖς μαθηματικοῖς μὴ ῥᾳδίως καταγράφεσθαί τινα διὰ τὸ ἐλλιπῆ τὸν ὅρον ἀποδοθῆναι. οἷον ἡ γραμμὴ ἡ τέμνουσα τὸ ἐπίπεδον, ἤτοι τὸ ἐμβαδὸν τοῦ χωρίου, παρὰ τὴν πλευράν, ἐπεὶ τέμνει καὶ τὴν πλευράν, ὁμοίως διαιρεῖ τήν τε γραμμήν, ἤτοι τὴν πλευράν, καὶ τὸ ἐμβαδόν. γραμμὴν δὲ λέγει τήν τε εὐθεῖαν τὴν τέμνουσαν τὴν πλευρὰν τοῦ ἐπιπέδου καὶ αὐτὴν τὴν τεμνομένην πλευράν. ἐλλιπὴς οὖν ἐστιν οὗτος ὁ ὅρος, ὅτι γραμμὴν εἴρηκε καὶ τὴν ἀγομένην παρὰ τὴν πλευρὰν εὐθεῖαν καὶ τὴν τεμνομένην πλευράν. εἴη δ' ἂν τέλειος ὁ ὅρος, εἰ οὕτως ἐλέγετο· ἡ παρά τινα πλευρὰν τοῦ τετραγώνου ἢ τοῦ παραλληλογράμμου ἀγομένη εὐθεῖα ὁμοίως τέμνει τό τε ἐμβαδὸν τοῦ χωρίου καὶ τὴν πλευράν.]

1—21 aPZ, inde a 7 ὅτι Δ: om. ABD 1 κἀν scripsi: καὶ aPZ: καὶ ἐν Arist. cf. vs. 3 4 ἔνια — 5 ἀποδείκνυσθαι, extrema paginae verba, add. P³ (eadem scripsisse videtur P¹) 5 immo ῥᾳδίως γράφεσθαι—ῥᾳδίως τοῦ om. P³ (habuisse videtur P¹) 6. 7 παράδειγμα—δεικνύμενα—ἀσαφῆ Z 7 παρὰ Z: περὶ aΔP 9 ἔστι—ὅτι om. Δ 10 ᾖ, ἀχθῇ scripsi: εἴη, ἀχθείη libri μιᾷ Waitz Organ. II p. X: μία libri 11 τὸ χωρίον πᾶν Δ 12 ὁμοίως Δ: παραπλησίως aPZ 13 post γίνεται add. τὸ εἰρημένον aPZ 14 ἥ τε Δ: ἡ aPZ 15 ἔστι—λέγεται (18) Suidas sub v. ἀνάλογον 16 post ἄλληλα ex vs. 18 intulerunt καὶ ὁμοίως ἔχειν (sic P¹: ἔχει aΔP²Z) πρὸς ἄλληλα aΔPZ: om. Suid. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης Δ Suid. τὴν superscr. Δ 17 ἀνταναίρεσιν Δ Arist. Suid., mrg. B: ἀναίρεσιν aPZ εἶπεν Δ τὰ δ' — 20 ὅτι om. Δ 18. 19 τοῦ αὐτοῦ λόγου Z Arist.: οὕτως τοῦ αὐτοῦ λόγος πρῶτος aP 19 ἀντὶ δὲ τοῦ ἔστι Z 20 ἡ παράλληλος οὖν λεγομένη Δ πλευρᾷ Waitz l. c.: πλευρὰ aΔPZ 22—31 aN 27 ἐπιπέδου in ras. et ante ras. 6—7 lit. N 29 εἴη non liquet N: fort. ἦν 31 χωρίου a: τετραγώνου N

p. 158b35 Ἁπλῶς δὲ τὰ πρῶτα τῶν στοιχείων τιθεμένων.

Εἰπὼν τὰ περὶ τῶν μαθημάτων καὶ χρησάμενος τῷ προειρημένῳ παραδείγματι, καὶ καθόλου, φησί, τὰ πρῶτα τῶν στοιχείων (ταῦτα δ' ἂν εἴη καὶ τὰ ἐγγὺς τῆς ἀρχῆς καὶ τὰ δι' ἐκείνων μόνων δεικνύμενα), εἰ μὲν εἶεν οἱ ὁρισμοὶ τῶν ἀρχῶν γνώριμοι, οἷον τί σημεῖον, τί γραμμή, τί κύκλος, τί τρίγωνον, δι' ὧν δείκνυται τὰ πρῶτα θεωρήματα, ῥᾴδια δειχθῆναι, οὐ διὰ πολλῶν δὲ τῷ μὴ πολλῶν τῶν μέσων, δι' ὧν ἡ δεῖξις, εὐπορίαν εἶναι ἐπ' αὐτῶν διὰ τὸ πλησίον τῶν ἀρχῶν, ὡς ἤδη προείρηται, εἶναι αὐτὰ καὶ διὰ τούτων δείκνυσθαι μόνων· εἰ δὲ μὴ εἶεν ὡρισμέναι αἱ ἀρχαί, ἢ χαλεπὸν ἢ καὶ ἀδύνατον περὶ τούτων ἀπόδειξιν γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν κατὰ τὰ μαθήματα δείξεων καὶ τὸ χρήσιμον τὸ πρὸς τὰς ἀποδείξεις τῶν ὅρων συστήσας καὶ διὰ τούτου, φησίν ὁμοίως τούτοις καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἔχειν, λόγους λέγων τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἐν τῷ διαλέγεσθαι. δεῖ δέ, φησί, μὴ λανθάνειν ὅτι τὰ δυσεπιχείρητα τῶν προβλημάτων πέπονθέ τι τῶν εἰρημένων.

p. 159a4 Ὅταν δὲ ᾖ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν πρότασιν μεῖζον ἔργον διαλεγῆναι.

Θέσιν μὲν τὸ πρόβλημα λέγει, ἀξίωμα δὲ καὶ πρότασιν ἐκ παραλλήλου εἶπεν. λέγει δὲ περὶ τῶν εἰς τὴν τοῦ προβλήματος δεῖξιν λαμβανομένων προτάσεων. ἔστι δὲ ὃ ζητεῖ τοιοῦτον· ἂν ᾖ χαλεπώτερον, τουτέστι δυσκολώτερον, τὸ δεῖξαι τὴν λαμβανομένην εἰς τὸ προκείμενον πρόβλημα πρότασιν, ὅτι οὕτως ἔχει, τοῦ προβλήματος αὐτοῦ, τί χρὴ ποιεῖν; πότερον ἐπιχειρητέον καὶ εἰς τὴν πρότασιν καὶ πρόβλημα [τὴν] αὐτὴν ποιητέον, ἢ αὐτὴν μὲν θετέον χωρὶς δείξεως ⟨ὡς⟩ οὕτως ἔχουσαν, τὸ δ' ἐξ ἀρχῆς προκείμενον μόνον δεικτέον ἔχον τὴν ἀπορίαν; ἂν μὲν γὰρ καὶ τὴν πρότασιν δεικνύῃ, δόξει μεῖζον ἔργον ἐπεισκυκλεῖν τοῦ προκειμένου· ἂν δὲ μὴ δείξας † οὕτως ἐχούσης ἀξιώσῃ χρῆσθαι πρὸς τὸν τοῦ προβλήματος συλλογισμόν, δόξει δεικνύναι τε καὶ συλλογίζεσθαι καὶ ἀξιοῦν πιστεύειν τὸν ἀποκρινόμενον τῷ δεικνυμένῳ

---

4 μόνων] ων in ras. P ante εἰ add. ὧν aABDP: om. N 5 οἱ aP: ὡς AB: ὡς οἱ D γνώριμον A τί σημεῖον iteratum delevit D γραμμὴν A 7 τῷ aBP: τὸ AD 8 αὐτοῖς A 9 μόνον aP 10 ἢ alterum om. A καὶ superscr. B 11 τὰ om. Ppr. 12 καὶ prius om. a τούτου DP: τοῦτο aAB ὅμοιον P τούτοις aB Arist.: τοῦτο ADP 13 τὸν λόγον Ppr., corr. P¹: τῶν ἄλλων B λόγον λέγων A τὰς prius corr. ex τῶν B ἐπιχειρήσας A 14 δυσεπιχειρήματα B 15 post τι add. τούτων D 16 ᾖ πρὸς (πρὸς corr. ex ὡς, ut videtur, P²) τὸ aDP Arist.: μὴ προσῇ AB 17 διαλεγῆναι ABD Arist.: εἶναι aP cf. p. 547,24. 26 20 τοιοῦτον N: om. aABDP χαλεπώτερον — δυσκολώτερον scripsi: χαλεπώτατον — δυσκολώτατον libri 23 τὴν alterum delevi 24 ὡς addidi cf. p. 547,3.15 25 ἔχειν B 26 εἰσκυκλεῖν ABD τοῦ προκειμένου scripsi (μεῖζον προστάξει τοῦ ἐν ἀρχῇ κειμένου Arist.): τῷ προκειμένῳ libri fortasse ⟨αὐτῇ χωρὶς δείξεως ὡς⟩ οὕτως ἐχούσῃ cf. p. 547,3 ἀξιώσει A 27 post χρῆσθαι add. καὶ aBP 28 post ἀξιοῦν add. τὸ aA τῶν δεικνυμένων a

δι' ἧττον πιστῶν. θεὶς δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτὸς αὐτὴν διαιτᾷ, καὶ φησίν, ὅτι εἰ μὲν δέον μὴ ποιεῖν χαλεπώτερον τὸ πρόβλημα, θετέον τὴν πρότασιν καὶ χρηστέον αὐτῇ χωρὶς δείξεως ⟨ὡς⟩ οὕτως ἐχούσῃ πρὸς τὸ προ|κεί- 261
μενον· εἰ δὲ δεῖ τοὺς συλλογισμοὺς καὶ τὰς τῶν προβλημάτων προτάσεις ἀεὶ διὰ γνωριμωτέρων ποιεῖσθαι, οὐ δεῖ χρῆσθαι ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν ἄνευ δείξεως. διὸ ἐπιφέρει τὸ δεῖν ἐν μὲν ταῖς διδασκαλίαις μηδὲν τιθέναι, ὃ μὴ γνώριμον καὶ πρῶτόν ἐστι τοῦ δεικνυμένου δι' αὐτοῦ· αἱ γὰρ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις διὰ τοιούτων. ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ ταῖς γυμνασίας χάριν γινομέναις ἐπιχειρήσεσι χρηστέον καὶ τοιαύταις προτάσεσιν, ἂν μόνον ἀληθεῖς φαίνωνται· οὐ γὰρ μόνον δι' ὁποίων προτάσεων χρὴ διδάσκειν τε καὶ συλλογίζεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἔλαττον ἔσται τὸ προκείμενον αὐτῶν καὶ τούτων χωρὶς δείξεως συγχωρουμένων· ὁ μὲν γὰρ ἀποδεικνύς τε καὶ διδάσκων διὰ πρώτων τε καὶ γνωρίμων ποιεῖται τοὺς συλλογισμούς, ὁ δ' ἐπιχειρῶν δι' ἐνδόξων. προκειμένου γὰρ δεῖξαι ὅτι πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν, ὁ μὲν διαλεκτικὸς χρήσαιτ' ἂν τῷ πᾶσαν ἡδονὴν εἶναι κατὰ φύσιν ὡς ἐνδόξῳ προτάσει· ἢ προσλαβὼν τὸ πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι, ἔνδοξον καὶ αὐτὴν πρότασιν, δείξει τὸ προκείμενον. ὁ δ' ἀποδεικνὺς ζητήσει πῶς πᾶσα ἡδονὴ κατὰ φύσιν, καὶ δείξει ὅτι ἐνέργεια τῆς κατὰ φύσιν δυνάμεως ἀνεμπόδιστος· τίς δὲ ἡ κατὰ φύσιν δύναμις καὶ πῶς ἐνέργεια, πλείονος λόγου δόξει δεῖσθαι τοῦ ἐξ ἀρχῆς προκειμένου. σημειωτέον δὲ ὅτι ἀξιώματα λέγει καὶ τὰς δεομένας ἀποδείξεως προτάσεις, ἀλλ' οὐ μόνας τὰς ἀναποδείκτους, ὡς ἔθος αὐτῷ λέγειν ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς. δοκεῖ δέ τι ἡ λέξις ἀκαταλληλον ἔχειν ἡ ὅταν δὲ ἢ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν πρότασιν μεῖζον εἶναι διαλεγῆναι, ὅτι προσθεὶς τὸ ἢ τὸ εἶναι πάλιν ἐπήνεγκεν. ἔστι δὲ ὁ νοῦς τῶν εἰρημένων 'ὅταν δὲ ἢ πρὸς τὸ ἀξίωμα μεῖζον ἔργον διαλεγῆναι ἢ πρὸς τὴν θέσιν.'

p. 159a18 Ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἐρωτῶντος τὸ οὕτως ἐπάγειν τὸν λόγον.

Τουτέστι τὰς ἐρωτήσεις οὕτω ποιεῖσθαι ὥστε δι' αὐτῶν ποιεῖν τὸν ἀποκρινόμενον τὰ ἀδοξότατα λέγειν τῶν διὰ τὴν θέσιν

---

1 δι' ἧττον in spatio vacuo relicto P^3 3 ὡς addidi cf. p. 546,24 ἔχουσι A: ῃ et ′ in ras. P^2 4 λογισμοὺς P 5 γνωριμωτέρας P 7 γνώριμον] ριμον periit in D: fort. γνωριμώτερον ἐστι om. A 8 ἐν δὲ] καὶ ἐν A διαλογικοῖς AD 9 γυμνασίαις AB χάριν γυμνασίας D τοιαύτας προτάσεις A 10 δι' ὁποίων scripsi cf. p. 552,1: δι' ὁμοίων ABDP²: διομοίων aP^1 11 οὐδὲ aP ἐστὶ AD 12 αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ aABP: compend. D δείξεων A 13 post διδάσκων add. καὶ A τε alterum aP: om. ABD post καὶ alterum add. διὰ A λόγους aP 14 προκειμένων, omisso γὰρ, A ἀγαθὴ A 15 post μὲν add. γὰρ A 16 ἢ D: ῃ aABP 17 καὶ αὐτὴν aP: om. ABD πρότασιν] τὸ πρῶτον B ζητήσει post 18 φύσιν prius transposuit D 18 ἐνέργεια κτλ.] cf. Eth. Nic. VIII 13 p. 1153a14. 15 19 πῶς om. B 20 δεῖσθαι δόξει A post δὲ add. δεῖξαι B 22 ἐν τοῖς Ὑστ. ἀναλ.] velut 1 2 p. 72a17, 10 p. 76b14 προτέροις P 23 ἡ λέξις ἀκατάλληλον AD: inv. ord. aBP ἡ alterum om. B: ῃ P 24 καὶ om. aP ἢ τὸ] ἧττον P 25 post ἐπήνεγκεν add. διὸ καὶ παρά τισι τῶν ἀντιγράφων ἐκβέβληται aN 26 ἔργον nostri codd. Arist. exhibent (ἔργον εἶναι uf) supra 27 ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΡΙΣΕΩΣ inscribit a 27—p. 548,19 aP et inde a 28 ὥστε Z: om. ABD

ἀναγκαίων, τουτέστι τῶν τῇ θέσει καὶ τῷ προβλήματι, ᾧ παρίσταται ὁ ἀποκρινόμενος, ἀναγκαίως ἑπομένων ἢ τῶν δυναμένων δειχθῆναι διὰ συλλογισμοῦ ὡς ἑπομένων αὐτῷ. ἢ τὸ ἀναγκαίων τῆς διὰ συλλογισμοῦ δείξεως δηλωτικόν ἐστιν. ἔστι δὲ ἀδοξότατα τὰ παράδοξα καὶ τὰ ἀδύνατα· ἔστι δὲ παράδοξα τὰ τοῖς ἐνδόξοις ἐναντία, ἃ οὐ πάντως ἤδη καὶ ἀδύνατά ἐστιν. τοῦ δὲ καλῶς ἀποκρινομένου ἔργον ἐστὶ πρῶτον μὲν τὸ μὴ εἰς ταῦτα ἄγεσθαι ὡς ἀναγκάζεσθαι ἀδύνατα ἢ παράδοξά τινα διὰ τῶν ἀποκρίσεων συγχωρεῖν, δεύτερον δέ, εἰ ἔποιτο αὐτῷ τοιαῦτά τινα, τὸ μὴ δι' αὑτὸν φαίνεσθαι συμβαίνειν τοῦτο ἀλλὰ διὰ τὸ πρόβλημα ὂν τοιοῦτον. τὸ μὲν οὖν προηγούμενον καὶ πρῶτον ἔργον τοῦ ἀποκρινομένου οὐκ εἶπε νῦν, τὸ δὲ δεύτερον, δι' οὗ δῆλόν ἐστι καὶ τὸ πρῶτον· τοῦ γὰρ εἰρημένου τὰ παρεπόμενα παράδοξα ἢ ἀδύνατα δεικνύναι ὅτι διὰ τὸ οἰκεῖα εἶναι τοῦ προβλήματος [καὶ] ἕπεται αὐτῷ ἀλλ' οὐ δι' αὑτόν, τούτου χάριν καὶ τὴν ἀρχὴν φυλάττεσθαι δεῖ τοιοῦτόν τι συγχωροῦντα. οὐ τὴν αὐτὴν δέ φησιν ἁμαρτίαν εἶναι τό τε τὴν ἀρχὴν τοιούτῳ παρίστασθαι τῷ προβλήματι, ᾧ ἕπεταί τινα παράδοξα ἢ ἀδύνατα, καὶ τὸ διὰ τῶν ἀποκρίσεων περιάγεσθαι ⟨εἰς⟩ παράδοξά τινα ἢ ἀδύνατα καὶ ἀνομόλογα τῷ κειμένῳ· ἀμφότεραι μὲν ⟨γὰρ⟩ ἁμαρτίαι τοῦ ἀποκρινομένου, ἀλλὰ τὸ τοιούτοις παρίστασθαι οὐ κατὰ τὴν ἀπόκρισιν ἁμαρτάνοντος.

p. 159a25 Ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἀδίοριστα τοῖς γυμνασίας καὶ πείρας ἕνεκα τοὺς λόγους ποιουμένοις.

Ἐπεὶ μὴ διώρισται, φησίν, ὑπό τινος τῶν πρὸ ἡμῶν οὗ χρὴ στοχάζεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον ἐν ταῖς πειραστικαῖς τε καὶ διαλεκτικαῖς συνουσίαις — οὐ γὰρ πᾶσι τοῖς ἀποκρινομένοις οἱ αὐτοὶ σκοποί· ἄλλος μὲν γὰρ τοῖς μαν|θάνουσι σκοπός, ἄλλος δὲ τοῖς ἀγωνιζομένοις (εἰσὶ δὲ καὶ ἀγωνιστικαὶ καὶ σοφιστικαὶ συνουσίαι), ἄλλος δὲ τοῖς ζητήσεως καὶ γυμνασίας χάριν κοινολογουμένοις· οὗτοι δέ εἰσιν οἱ διαλεκτικὰς τὰς συνουσίας ποιούμενοι· τῷ μὲν γὰρ τοῦ μαθεῖν χάριν ἀποκρινομένῳ τιθέναι καὶ ἀπο-

---

1 παρίσταται scripsi cf. vs. 15: προΐσταται aP: προσίσταται in ras. Z 2. 3 συλλογισμῶν Z 3 ἀναγκαίων ex Arist. scripsi: ἀναγκαῖον aPZ 4 ἐστιν om. Z τὰ prius aP: καὶ Z τὰ alterum Z: om. aP 5 παράδοξα aP: καὶ Z 7 τοιαῦτα malim 8 τὸ aP: τῷ Z 9 αὑτὸν aP²: αὐτῶν P¹Z 10 οὖν om. Z πρώτως Z 11 καὶ om. Z τὰ om. Z 13 ἕπεται scripsi: καὶ ἕπεσθαι aPZ αὐτὸν P¹, corr. P² τὴν Z: om. aP 14 συγχωροῦντα Z: συγχωροῦντος aP 15 τοιούτῳ παρίστασθαι scripsi cf. vs. 18: οἱ τούτῳ προιστάμενοι libri ᾧ scripsi: ὡς libri 17 εἰς addidi cf. p. 550,9. 24 18 γὰρ addidi post ἀποκρινομένου add. ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον περισταθὲς. τὸ ἀντιβ P cf. ad p. 550,5 19 ἁμαρτάνοντας P 20 τῆς ex τοῖς corr. B et P² aut P³ γυμνασίοις A 21 τοὺς λόγους ποιουμένοις om. aBP 22 τινων aP πρὸ ἡμῶν] παλαιῶν B οὗ corr. ex οὐ P³: καὶ A post στοχάζεσθαι add. οὐ χρὴ μάχεσθαι D 23 πειρατικαῖς B διαλεκτικαῖς — πειραστικαῖς D τε om. aP 24 ἀποκριναμένοις A 25 εἰσὶ γὰρ conicio καὶ N (quem sequi malui quam proximum καὶ delere): αἱ aABDP 26 τῆς AP¹ (corr. P²) καὶ alterum τῆς P 27 εἰσὶ δὲ οὗτοι A 28 μὲν om. B γὰρ AB: om. aDP χάριν om. D

κρίνεσθαι τὰ δοκοῦντα αὐτῷ προσήκει ἀληθῆ εἶναι· ἢ γὰρ βεβαιωθήσεται αὐτὰ ταῦτα διὰ τῆς διδασκαλίας, εἰ ἀληθῆ εἴη, ἢ μεταμαθήσεται, εἰ ἄλλα εἴη· οὐδεὶς γὰρ ἐπιχειρεῖ τὰ ψευδῆ διδάσκεσθαι· τοῖς δὲ ἀγῶνος χάριν κοινολογουμένοις (οὗτοι δέ εἰσιν οἱ μὴ διαλεκτικὰς τὰς συνουσίας ποιούμενοι· τοιοῦτοι δ' οἱ σοφισταί) τὸ φαίνεσθαι σκοπός· τῷ μὲν γὰρ ἐρωτῶντι τὸ φαίνεσθαι ἐλέγχειν τι διὰ τῶν ἐρωτήσεων· ὁ γὰρ σοφιστικὸς ἔλεγχος φαινόμενός ἐστι· καὶ τοῦτο βούλεται ὁ σοφιστικῶς ἐρωτῶν, ἢ ψευδόμενον δεικνύναι τὸν ἀποκρινόμενον ἢ παράδοξα λέγοντα ἢ ἀδολεσχοῦντα ἢ σολοικίζοντα· τῷ δ' ἀποκρινομένῳ σκοπὸς τὸ μηδὲν τούτων φαίνεσθαι πάσχοντα — ἐν δὲ ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις, αἳ οὔτε ἀγῶνος χάριν γίνονται οὔτε διδασκαλίας ἀλλὰ πείρας καὶ γυμνασίας ἕνεκεν, ἐπεὶ οὐδέπω διήρθρωται ὑπό τινος ἄλλου, οὗ δεῖ στοχάζεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον καὶ ποῖα συγχωρεῖν ποῖα δὲ μή, εἰ μέλλοι διαλεκτικῶς ἀποκρίνεσθαι τὴν οἰκείαν θέσιν, πειραθῶμεν ἡμεῖς εἰπεῖν τι περὶ αὐτῶν καὶ διορίσαι.

p. 159ª38 Ἀνάγκη δὴ τὸν ἀποκρινόμενον ὑπέχειν λόγον.

Ἄνωθεν ἀρξάμενος, τίνων δεῖ στοχάζεσθαι τὸν ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις ἀποκρινόμενον, λέγει. ἐπεὶ τοίνυν πᾶς ὁ ἀποκρινόμενος καὶ ὑπέχων λόγον τινὶ θέμενός τινα θέσιν καὶ πρόβλημά τι περὶ τούτου ὑπέχει λόγον, τοῦτο δ' ἀνάγκη ἢ ἔνδοξον ἢ ἄδοξον εἶναι ἢ μηδέτερον, τουτέστιν μήτ' ἔνδοξον μήτ' ἄδοξον, καὶ ἔνδοξον καὶ ἄδοξον ἢ ἁπλῶς ἢ ὡρισμένως· ἔστι δ' ἁπλῶς μὲν ἔνδοξα τὰ κατὰ τὴν πάντων δόξαν ἢ τῶν πλείστων, ὡς τὸ τὴν ὑγείαν αἱρετὸν εἶναι, ὡρισμένως δ' ἔνδοξα τὰ τῷδέ τινι τῶν ἐνδόξων ἑπόμενα, οἷον Πλάτωνι ἢ Ἀριστοτέλει ἢ Γαληνῷ ἢ καὶ αὐτῷ τῷ ἀποκρινομένῳ· ἄδοξα δ' ἁπλῶς μὲν τὰ τοῖς ἐνδόξοις ἀντικείμενα· τοιαῦτα δ' ἂν εἴη τὰ παρὰ τὰς τῶν πάντων ἢ τῶν πλείστων δόξας λεγόμενα· ὡρισμένως δὲ τὰ μαχόμενα τοῦ τινὸς ὄντος ἐνδόξου τῇ δόξῃ, ὡς φέρε

---

1 post προσήκει add. καὶ aP ἢ] εἰ A 2 εἶεν A μεταμαθήσεται scripsi: μεταθήσεται aDP: μαθήσεται A: μετατίθεται B εἰ alterum] ἢ A 2. 3 εἰ ἄλλως ἔχοι N 3 ἐπιχειρῶν B διδάσκεσθαι scripsi: διδάσκειν libri δὲ D: δ' aP: δι' AB 4 οὗτοι — ποιούμενοι AD: om. aBP 5 γὰρ om. a 6 τι superscr. D 7 σοφιστικὸς ἐρωτᾶν A ἢ om. AD 8 παραδ.] p in ras. 1—2 lit. D λέγειν D 10 αἳ scripsi: αἱ D: om. aABP ἀγώνων AD 11 γίνονται scripsi: γίνεται aABD: γινομέναις P³ (γιν. — 12 στοχάζεσθαι initio paginae renovavit) post ἐπεὶ add. οὖν a οὐδέπω a: οὐδέπως P³: οὐδέποτε ABD 13 post prius ποῖα add. μὲν N post συγχωρεῖν add. δεῖ aP (ει P²) μέλλει AB: μέλλουσι P 13. 14 ἀποκρίνασθαι P 14 ἡμεῖς aN: om. ABDP 16 — p. 551,9 aP: 16 — p. 550,5 μὴ εἶναι et 14 ἐπεὶ — 25 συναχθήσεται Z: om. ABD 16 ἀναγκαῖον Z(f) δὴ] ἢ in ras. P² 18 ἐπεὶ τοίνυν om. Z 21 μήτ' ἄδοξον μήτ' ἔνδοξον Z καὶ prius] ἢ Z ἢ prius om. Z 22 ἁπλῶς — p. 550,5 μὴ εἶναι Δ, sub v. ἔνδοξα Suidas ἁπλῶς ἔνδοξα Δ: inv. ord. Suid. τὴν] ἣν in ras. 5 lit. P² 23 ὡρισμένα ἔνδοξα Δ 24 ἢ καὶ Δ: ἢ Z: καὶ aP: ἢ — ἀποκρινομένῳ om. Suid. 25 ταῦτα Suid. 26 λεγόμενα om. Δ 27 ὡρισμένως Δ Suid.: ὡρισμένα aPZ post δὲ add. ἄδοξα Suid. τοῦ aPZ: τοῦδε Suid.; de τοῦ — τῇ cf. p. 586,19 (ὄντ)ος ἐνδόξου in ras. 2 lit. P²: ὄντος om. Suid. ὡς — p. 550,1 ἐπεὶ aPZ Suid.: οἷον ὁ τὴν ψυχὴν εἶναι μὴ λέγων ἀθάνατον Δ

εἰπεῖν τὴν ψυχὴν μὴ εἶναι ἀθάνατον, ἐπεὶ μάχεται τῇ Πλάτωνος δόξῃ· οὔτε δὲ ἔνδοξον οὔτε ἄδοξόν ἐστι πρόβλημα περὶ οὗ ἤτοι οὐδετέρως δοξάζουσιν, οἷον τὸ περιττοὺς ἢ ἀρτίους εἶναι τοὺς ἀστέρας, ἢ περὶ οὗ ἐπ' ἴσης ἀμφοτέρως, οἷον περὶ τοῦ ἄπειρον εἶναι ἢ μὴ εἶναι, ἢ τὸ εἶναι ἐπιστήμας τὰς ἀρετὰς ἢ πάλιν μὴ εἶναι. διαφέρειν δ' οὐδὲν ἔφη, ἄν τε ἁπλῶς τὸ πρόβλημα ἔνδοξον ἢ ἄδοξον ᾖ, ὑπὲρ οὗ τὸν λόγον ὁ ἀποκρινόμενος ὑπέχει, ἄν τε ὡρισμένως· ἐπ' ἀμφοτέρων γὰρ ὁ αὐτὸς τρόπος τοῦ καλῶς ἀποκρίνεσθαι. τίς δέ ἐστιν, αὐτὸς ἐξῆς λέγει. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἐρωτῶν διαλεκτικῶς εἰς ἀντίφασιν περιάγειν τὸν ἀποκρινόμενον βούλεται τοῦ προβλήματος ᾧ παρίσταται, ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἀδόξου προβλήματος ἔνδοξον τὸ ἀντικείμενον, τοῦ δὲ ἐνδόξου ἄδοξον, ἂν μὲν ἄδοξον ἁπλῶς ᾖ τὸ κείμενον πρόβλημα, ᾧ παρίσταται ὁ ἀποκρινόμενος, δῆλον μὲν ὅτι δεῖ ἁπλῶς ἔνδοξον εἶναι τὸ τούτῳ ἀντικείμενον· τοιοῦτον δὴ τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἀδόξου προβλήματος τὸ συμπέρασμα δεῖ γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ καλῶς συλλογιζόμενος καὶ δεικνύς τι διαλεκτικῶς ἐκ γνωριμωτέρων αὐτὸ καὶ ἐνδοξοτέρων δείκνυσι, δῆλον ὅτι καὶ ὁ τὸ ἁπλῶς ἔνδοξον δεικνὺς δι' ἐνδοξοτέρων αὐτὸ ἂν καλῶς δεικνύοι. δεῖ δή, φησί, τὸν ὑπὲρ τοιαύτης θέσεως ἀποκρινόμενον μήτε τοῖς μὴ ἁπλῶς δοκοῦσι συγχωρεῖν, τουτέστι μηδὲν διδόναι ὃ μὴ ἁπλῶς ἐστιν ἔνδοξον, κἂν ἁπλῶς δέ τι ἔνδοξον ᾖ, μὴ μέντοι τοῦ ὀφείλοντος γενέσθαι συμπεράσματος ἐνδοξότερον, μηδὲ τοῦτο συγχωρεῖν· οὐ γὰρ διαλεκτικοῦ τὸ συγχωρεῖν τῷ ἐρωτῶντι συλλογίζεσθαί τι ἔνδοξον δι' ἧττον ἐνδόξων. ταῦτα δὲ λέγων δοκεῖ ὑπεναντίως τῇ προθέσει τοῦ ἀποκρινομένου λέγειν· πρόκειται μὲν γὰρ αὐτῷ μὴ περιαχθῆναι εἰς τὴν ἀντίφασιν· ὁ δὲ ταῦτα ἀξιοῖ συγχωρεῖν αὐτὸν ἐξ ὧν τὸ ἀντικείμενον τῇ ἀδόξῳ θέσει συναχθήσεται. ἢ ἐκ πάντων μὲν ὧν ὁ ἐ|ρωτώμενος [οὐ] συγχωρεῖ, οὐ συναχθήσεται ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος, εἴ γε ἐρωτᾷ δι' ὧν ἂν λάθοι συνάξων τὸ ἀντικείμενον τοῦ διαλεκτικῶς ἀποκρινομένου μὴ συγχωροῦντος, ἀλλὰ δι' ἐνδοξοτέρων τοῦ προκειμένου. μόνοις οὖν τοιούτοις συγχωρητέον, ὧν εἴπερ εὐπορεῖ ὁ ἐρωτῶν, συνάγοιτο ἂν τὸ προκείμενον. εἰ δὲ μή, εἴη ἂν διαλεκτικῶς κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου συνάγειν, ἀξιοῦντος αὐτὸν δι' ἐνδοξοτέρων αὐτὸ δεικνύναι τῷ ἔνδοξον εἶναι τὸ δεῖν τὰ δεικνύμενα διὰ γνωριμωτέρων δεί-

---

1 Πλάτωνος Suid.: πάντων Δ: τοῦ Πλάτωνος aPZ 2 δὲ post ἔνδοξον collocat a: om. P ante πρόβλημα add. τὸ aP ἤτοι aΔP: οὔτοι Suid.: om. Z 3 περιττοὺς εἶναι τοὺς ἀστέρας ἢ ἀρτίους ἢ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἢ περὶ Suid. 4 ἢ prius aΔPZ: καὶ Suid. 5 post ἀρετὰς add. ἢ εἶναι ἐπιστήμας ἀρτίας Δ, τὸ ἀντιβόλιν ἐπιστήμας ἀρτίας P cf. ad p. 548,18 πάλιν om. Δ 6 ᾖ P: om. a 8 τίς scripsi: τί aP 9 ἀντίφρασιν a 10 ἀδόξου] ά in ras. P¹ 13 δὴ] η in ras. P 14 γενέσθαι a 15. 16 συλλογιζόμενος καὶ δεικνύς τι Z: inv. ord. aP 16 γνωρίμων P 17 δεικνύοι aZ: δεικνύῃ P δεῖ δέ (δή scripsi) φησι Z: δεῖ φησι a: δείξε ante spatium vacuum 12 lit. P¹; in vacuo scripsit δὲ φασὶ P²; in ras. 3 lit. add. ται et supra add. γρ. οὖν φησὶ P³ 21 τοῦτο aP: τότε Z 25 αὐτὸν scripsi: αὐτῷ aP 26 οὐ prius delevi 27 ἂν a: εἰ P λάθοι scripsi: λάβοι aP ante συνάξων add. ὁ a: ras. P τὸ προκείμενον ante ras. 22 lit. P: γρ. τὸ ἀντικείμενον in mrg. P⁴ 30 ἂν alterum in ras. P¹ διαλεκτικὸς Ppr. 32 τῷ a: τὸ P

κνυσθαι. ὥστε ἐν οἷς λόγοις ἔνδοξον ἁπλῶς τὸ συμπέρασμα δεῖ γίνεσθαι, ἐν τούτοις δεῖ τὸν ἀποκρινόμενον μόνα ταῦτα τιθέναι ἃ ἔνδοξά ἐστιν ἁπλῶς καὶ ἐνδοξότερα τοῦ δι' αὐτῶν συμπεράσματος. εἰ δ' εἴη πάλιν ἔνδοξος ἁπλῶς ἡ θέσις, δῆλον μὲν ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ ἄδοξον ἔσται. δεῖ δέ, φησί, τὸν ἀποκρινόμενον πάλιν ἔνδοξα διδόναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδόξων ὅσα ἧττον ἄδοξά ἐστι τοῦ ἐσομένου συμπεράσματος· οὕτως γὰρ πάλιν ἔσται τοιαῦτα συγχωρῶν δι' ὧν μόνων οἷόν τε καλῶς συλλογίζεσθαι τὸ προκείμενον τὸν ἐρωτῶντα [διὰ γνωριμωτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων]· τοῦ γὰρ ἀδόξου τὰ ἔνδοξα γνωριμώτερα καὶ τὰ ἧττον ἄδοξα.

p. 159ᵇ9 Φανερὸν ὡς ἀδόξου μὲν ὄντος ἁπλῶς τοῦ κειμένου οὐ δοτέον τῷ ἀποκρινομένῳ.

Ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ὀφείλει ὁ ἀποκρινόμενος συγχωρεῖν τῷ ἐρωτῶντι τὰ ἀδοξότερα τοῦ βουλομένου παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου συναχθῆναι συμπεράσματος.'

p. 159ᵇ18 Καὶ τῶν μὴ δοκούντων ὅσα ἧττόν ἐστιν ἄδοξα τοῦ συμπεράσματος· ἱκανῶς γὰρ ἂν δόξειε διειλέχθαι.

Τὸ ἱκανῶς γὰρ ἂν δόξειε διειλέχθαι σημαντικόν ἐστι τοῦ 'οὐ γὰρ δόξει παραβαίνειν τὴν διαλεκτικὴν συνουσίαν ὁ ἀποκρινόμενος οὕτως'· δεῖ γὰρ τοὺς γυμνασίας χάριν τὰς συνουσίας ποιουμένους συνεργεῖν ἀμφοτέρους πρὸς τὸ διαλεκτικὸν γίνεσθαι τὸν συλλογισμόν. ἐπὶ τῶν τοιούτων δὲ προβλημάτων ὁ τοῖς ἐνδόξοις μόνοις συγχωρῶν διαλεκτικῶς ἐμποδίσει τὸ προκείμενον· οὐ γὰρ ῥᾴδιον διαλεκτικὰς προτάσεις [ἐνδόξους] εὑρεῖν.

p. 159ᵇ20 Ὁμοίως δέ, εἰ μήτ' ἄδοξος μήτ' ἔνδοξός ἐστιν ἡ θέσις.

Εἰ μήτ' ἔνδοξος μήτ' ἄδοξος εἴη ἡ θέσις, πάλιν δεῖ τὸν ἀποκρινόμενον τά τε ἁπλῶς ἔνδοξα τιθέναι καὶ τὰ ἐνδοξότερα τοῦ μήτε ἐνδόξου μήτε ἀδόξου· διὰ γὰρ τῶν τοιούτων δεικνύοιτ' ἂν διαλεκτικῶς· τοιοῦτον

---

3 δ' εἴη corr. P (ει in ras., supra η ras.) 4 μὲν superscr. P ⟨ἁπλῶς⟩ ἄδοξον conicio cf. Arist. ᵇ17 et p. 550,11. 13 7 συγχωρῶν scripsi: συγχωρεῖν aP μόνων scripsi: μόνον P: μὴ ἢ a 8 διὰ—ἐνδοξοτέρων ut glossema verborum δι' ὧν delevi

10 ὡς] ὅτι aP ὄντως P (o add. P³) προκειμένου aP 13 περὶ A 15 καὶ om. aP 16 δόξη A διελέγχθαι AP 17 γὰρ aP: om. ABD δηλωτικόν aP 18 σημασίαν A 19 τοὺς in ras. P συνεργὸν B 19. 20 ἀμφότερα D 20 ante πρὸς add. καὶ AD 20. 21 δὲ τῶν τοιούτων A 21 συγχωρῶν] σύμμορφος P διαλεκτικῶς D: διαλεκτικὸς aAP: διαλεκτικοῖς B 22 διαλεκτικοὺς A προτάσεις ἐνδόξους BD: inv. ord. aAP: ἐνδόξους ut glossema vocis διαλεκτικὰς delevi 23 et 24 διάθεσις D 24 εἰ—θέσις BD: om. aAP ἡ θέσις εἴη B 24. 25 supra ἀποκρινόμενον scriptum δοτέον B 26 post τοιούτων ras. 20 lit. P δείκνυτ' BP διαλεκτικῶς aBP: ὁ διαλεκτικὸς AD

γὰρ δεῖ τὸ συμπέρασμα γίνεσθαι τὸ ἀντικείμενον τῇ τοιαύτῃ θέσει ὁποία καὶ ἡ θέσις. οὐ δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα ῥᾴδιον εὐπορεῖν ἐνδόξων.

Πρὸς τὸ προκείμενον. ἐπεὶ τῶν προβλημάτων, ὑπὲρ ὧν ὑπέχει ὁ ἀποκρινόμενος λόγον, τὰ μὲν ἁπλῶς ἢ ἔνδοξα ἢ ἄδοξά ἐστι τὰ δὲ ὡρισμένως, καὶ [τῶν] ὡρισμένως ἢ τῷ ἄλλῳ τινὶ ἐνδόξῳ δοκεῖν οὕτως ἢ αὐτῷ τῷ ἀποκρινομένῳ λέγοντι 'ἐμοὶ τοῦτο δοκεῖ ἔνδοξον', ἂν μὲν οὖν τὸ πρόβλημα τὸ προκείμενον ἁπλῶς ἔνδοξον ἢ ἁπλῶς ἄδοξον ᾖ, δεῖ τὸν ἀποκρινόμενον πρὸς τὰ ἁπλῶς ἔνδοξα ὁρῶντα τὴν σύγκρισιν τῶν ἐρωτωμένων τε καὶ συγχωρουμένων ποιεῖσθαι. οὔσης γὰρ τῆς θέσεως ἁπλῶς ἀδόξου, ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα ἁπλῶς ἔνδοξον γίνεσθαι δεῖ ἐκ τῶν ἁπλῶς ἐνδόξων, τοῖς ἐνδοξοτέροις χρὴ συγχωρεῖν. οὔσης δὲ ἐνδόξου ἁπλῶς, ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα ἁπλῶς ἄδοξον γίνεσθαι δεῖ, πάλιν [ἁπλῶς] τοῖς τε ἁπλῶς ἐνδόξοις χρὴ συγχωρεῖν καὶ τοῖς ἧττον ἀδόξοις τῶν ἁπλῶς ἀδόξων. εἰ δὲ μὴ εἴη ἁπλῶς ἔνδοξον ἢ ἄδοξον ἀλλ' ὡρισμένως, ἐπεὶ τὸ ὡρισμένως ἔνδοξον ἢ ἄδοξον διττόν, τὸ μὲν αὐτῶν ἄλλῳ, τὸ δὲ τῷ ἀποκρινομένῳ, ἂν μὲν ᾖ τῷ ἀποκρινομένῳ δοκοῦν, δεῖ τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι πρὸς τὰ αὐτῷ δοκοῦντα· δεῖ γὰρ τὸν δεικνύντα τὸ ἀντικείμενον τοῦ δοκοῦντος αὐτῷ συλλογισμὸν ἐκ τῶν τῷ θεμένῳ τὴν θέσιν δοκούντων ποιεῖσθαι. ἐὰν δὲ ᾖ τὸ πρόβλημα ἄλλῳ τινὶ δοκοῦν, ᾧ παρίσταται ὁ ἀποκρινόμενος, δεῖ, φησίν, αὐτὸν τῆς ἐκείνου δόξης στοχαζόμενον καὶ διδόναι ἃ δίδωσι καὶ ἀρνεῖσθαι ⟨ἃ ἀρνεῖται⟩, σκοπὸν ἔχοντα τοιαῦτα συγχωρεῖν ἅ ἐστιν ἐνδοξότερα τοῦ δειχθησομένου. οἱ γοῦν παριστάμενοι τῇ 'Ηρακλείτου δόξῃ τῇ λεγούσῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν εἶναι ταὐτὸν οὐ συγχωροῦσι τῷ λέγοντι μὴ δύνασθαι τὰ ἐναντία συνυπάρχειν, οὐχ ὡς αὐτοῖς μὴ δοκοῦν, ἀλλ' ὡς 'Ηρακλείτῳ οὕτως οὐκ ἐδόκει, προστιθέντες δηλονότι τοῦτο. τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο ποιοῦσι καὶ οἱ παρ' ἀλλήλων δεχόμενοι τὰς | θέσεις· στοχά- 264

---

1 γὰρ om. A τοιαύτῃ omisisse videtur D, in quo sequentia usque ad θέσις paene omnia perierunt: αὐτῇ A 2 τὰ om. aP ἐνδόξων om. B 3 ἐπεὶ aDP^2: ἐπὶ ABP^1 ὑπερέχει D 4 ἢ prius AD: om. aBP ἔνδοξα om. B 5 τῶν delevi ὡρισμένως corr. ex ὡρισμένων B τῷ aP: τῶν BD: τινὶ A ἄλλων D δοκεῖ A 6 οὖν] ἢ a 7 προκρινόμενον B ἔνδοξον — ἄδοξον D: inv. ord. aABP ᾖ om. aP 9 συγκεχωρουμένων A ἐνδόξου AD 10 σύμπαν A γίνεσθαι N cf. vs. 12: γενέσθαι aABDP ἐκ — 12 δεῖ iterat B 11 τοὺς ἐνδοξοτέρους A χρὴ ante τοῖς transposuit, in iteratis om. B: δεῖ D οὔσης — συγχωρεῖν (13) om. A οὔσης] οὐς a ἁπλῶς ἀδόξου D ἐπειδὴ — συγχωρεῖν (13) om. D 12 ἄδοξον BP: ἔνδοξον a γενέσθαι B 13 ἁπλῶς ἐνδόξων D 15 fort. τὸ μὲν ἄλλῳ, τὸ δὲ αὐτῷ τῷ 16 ἂν] ἀεὶ B ᾖ A: om. aBDP δοκοῦν N: δίκαιον aABDP δεῖ ABD: δὴ P: om. a ποιεῖσθαι τὰς ἀποκρίσεις B 17 αὐτῷ D, Ppr.: αὐτοῖς A: αὐτὰ B: αὐτῷ a, P^{1}corr. 18 αὐτοῖς συλλογισμοῦ A τῷ θεμένῳ] τιθεμένων B 19 ἃ AB 20 ἐκείνου BD: ἐκείνης AP: ἐκείνων a ἃ] μὲν A 21 ἃ ἀρνεῖται addidi ἔχοντα AB: ἔχοντι aDP ἐστιν ABD: καὶ aP 22 γοῦν ABD: γὰρ aP 22. 23 τῇ λεγούσῃ aN, mrg. P^1: om. ABD 23 ταυτῶν e ταυτὸν corr. P 24 μὴ prius superscr. P οὐχ ὡς periit in D μὴ alterum om. aP 25 οὐδὲ δοκεῖ B προστιθέντες B: προτιθέντες aADP τοῦτο ante δηλονότι transposuit D: τούτου A

ζονται γὰρ τῆς ἐκείνων δόξης, καὶ ὡς ἐκεῖνοι ἀπεκρίνοντο, οὕτω καὶ αὐτοὶ πειρῶνται τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι· ὡς ποιεῖ ἐν τῷ Πλάτωνος Φιλήβῳ ὁ Πρώταρχος διαδεξάμενος παρὰ Φιλήβου τὸ πρόβλημα. φανερὸν οὖν φησι γεγονέναι τίνων δεῖ στοχάζεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον, εἴτε ἁπλῶς εἴη ἔνδοξον τὸ κείμενον εἴτε τινί.

– p. 159ᵇ37 Ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη πᾶν τὸ ἐρωτώμενον ἢ ἔνδοξον εἶναι ἢ ἄδοξον ἢ μηδέτερον.

Εἰπὼν τὰς τῶν προβλημάτων διαφορὰς καὶ διδάξας πῶς πρὸς ἕκαστον αὐτῶν χρὴ τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι καὶ τίνων στοχάζεσθαι, νῦν περὶ αὐτῶν τῶν ἐρωτωμένων λέγει, καὶ τούτων τὴν διαίρεσιν ποιεῖται, καὶ δείκνυσι πρὸς τίνα χρὴ βλέποντα ἑκάστην τῶν ἐρωτωμένων προτάσεων ἢ διδόναι ἢ μὴ διδόναι· οὕτως γὰρ διὰ τοῦ τοῦτο ποιεῖν δυνησόμεθα τοῦ προκειμένου σκοποῦ τυγχάνειν. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐρωτωμένων τὰ μὲν ἔνδοξα ἐρωτώμενα, ὡς τὸ θεὸν δεῖν σέβειν, γονεῖς τιμᾶν, νόμοις πείθεσθαι, τὴν ἀρετὴν ἀγαθὸν εἶναι, τὰ δὲ ἄδοξα, τὰ δὲ οὐδέτερα. καὶ αὕτη μὲν ἡ τῶν ἐρωτήσεων διαίρεσις παραπλησία τῇ τῶν προβλημάτων· καὶ γὰρ ἐκεῖνα κατὰ ταῦτα διεῖλε. προστίθησι δὲ τῇ τῶν ἐρωτήσεων διαιρέσει καὶ τὸ ἢ πρὸς τὸν λόγον αὐτὰς εἶναι ἢ μή. ἔστι δὲ πρὸς μὲν τὸν λόγον ταῦτα ὅσα συντελεῖ εἰς τὸν περὶ τοῦ προβλήματος γινόμενον συλλογισμόν, οὐ πρὸς τὸν λόγον δὲ ὅσα μηδὲν εἰς τὸ προκείμενον συντελεῖ ἀλλ' ἔστι μάτην ἐρωτώμενα. οὔσης τοίνυν τῆς τῶν ἐρωτωμένων διαφορᾶς ἐν τούτοις, ἀνάγκη πᾶσαν ἐρώτησιν ἢ ἔνδοξόν τε εἶναι καὶ πρὸς τὸν λόγον ἢ ἔνδοξον μὲν μὴ πρὸς τὸν λόγον δέ, ἢ ἄδοξον μὲν πρὸς τὸν λόγον δὲ ἢ ἄδοξον καὶ οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἢ οὔτε ἔνδοξον οὔτε ἄδοξον οὖσαν πρὸς τὸν λόγον εἶναι ἢ οὐ πρὸς τὸν λόγον. πῶς οὖν χρὴ πάλιν καθ' ἑκάστην τῶν κατὰ τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις διαφορῶν ποιεῖσθαι τὴν ἀπόκρισιν, λέγει. ἂν μὲν οὖν ἔνδοξος ᾖ ἡ ἐρώτησις μὴ πρὸς τὸν λόγον δέ, δεῖ, φησί, τὸν ἀποκρινόμενον

---

1 γὰρ AD: δὲ B: om. aP ἀπεκρίνοντο P: ἀπεκρίναντο a: ἀποκρίνονται ABD 2 post ὡς delevit καὶ αὐτοὶ B ἐν τῷ Πλ. Φιλήβῳ] c. 1 πλάτωνι A 3 ὁ om. a διαλεξάμενος A: δεξάμενος D (verbum simplex etiam Plato) post παρὰ add. τοῦ A 4 γεγονέναι φησὶ B: φησι γέγονε aP post τίνων superscr. προτάσεων B 5 ἔνδοξον εἴη AB προκείμενον A 6 — 12 μὴ διδόναι Δ ἀνάγκη aBΔ Arist.: om. ADP πᾶν P¹: πάντως δεῖ P³ ἢ om. Δ εἶναι post ἄδοξον collocat Δ(u) post εἶναι add. ἁπλῶς D 7 ἢ μηδέτερον om. Δ 8 δείξας aΔP ἑκάστην Δ 9 δεῖ Δ τίνος aP 10 λέγων B: τῶ λέγει A καὶ prius aΔP: ἐκ ABD 11 πρὸς superscr. B τίνα ex corr. B ἑκάστην superscr. P¹: ἑκάστων A πρότασιν BD 12 διὰ — 14 τὴν, prima paginae verba, renovavit P³ τοῦ prius om. B 13 καὶ om. B 14 τὸ aP³: τὸν AD: τὸ τὸν B δεῖν D: δεῖ B: χρὴ A: om. aP³ νόμῳ A 17 διῆλθεν aP καὶ om. D 18 αὐτὰς scripsi: αὐτὸν aABP: αὐτῶν D post μὴ add. ex Arist. πρὸς τὸν λόγον aBP 19 περὶ et γινόμενον om. aP 20 μὴ δὲ A 21 τῶν ἐρωτημάτων A 22 πᾶσα Bpr. ἢ prius D: om. aABP 24 τὸν prius om. B 25 καθ' ἑκάστην τῶν] κἀστ͂ (sic) A κατὰ] π... D 27 post ἔνδοξος add. μὲν B, superscr. P³ ᾖ aP: om. ABD

διδόναι αὐτὴν λέγοντα ὅτι ἔστιν ἔνδοξος· οὕτως γὰρ αὐτὸς μὲν εὐδοκιμήσει συγχωρῶν τοῖς ἐνδόξοις, ἀδοξήσει δ' ὁ ἐρωτῶν μὴ δυνάμενος τῷ δοθέντι χρῆσθαι πρὸς τὸ προκείμενον καὶ ταῦτα ὄντι ἐνδόξῳ. ἐὰν δὲ ἄδοξον ᾖ τὸ ἐρωτώμενον καὶ μὴ πρὸς τὸν λόγον, δοτέον μὲν καὶ τοῦτο τῷ δοθέντι αὐτῷ μηδὲν ἕξειν χρῆσθαι τὸν ἐρωτήσαντα. ὑπὲρ μέντοι τοῦ μὴ δοκεῖν ἠλίθιον εἶναι συγχωροῦντα τοῖς ἀδόξοις αὐτὸ τοῦτο ἐπισημαντέον, ὅτι ἄδοξόν μέν ἐστι, τίθησι δὲ αὐτὸ τοῦ λόγου χάριν καὶ τοῦ μαθεῖν πῶς ἐξ αὐτοῦ τὸ προκείμενον δείκνυται· καὶ γὰρ οὕτως πάλιν ἐν ἀδοξίᾳ γενέσθαι ποιεῖ τὸν ἐρωτήσαντα. ἂν δὲ ᾖ καὶ ἔνδοξον τὸ ἐρωτώμενον καὶ πρὸς τὸν λόγον, δεῖ, φησί, τὸν ἀποκρινόμενον ὁμολογεῖν μὲν τὸ ἐρωτώμενον ἔνδοξον εἶναι, λέγειν δὲ λίαν αὐτὸ ἐγγὺς εἶναι τοῦ προκειμένου καὶ τρόπον τινὰ διὰ τοῦ ἐρωτωμένου τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνεσθαι· οὕτως γὰρ οὔτε ἐνίστασθαι τοῖς ἐνδόξοις δόξει οὔτε τι πάσχειν ὑπὸ τοῦ ἐρωτωμένου τῷ ὁμοιότητα αὐτοῦ δεικνύναι πρὸς τὸ δεικνύμενον. εἰ δὲ ἄδοξον μὲν εἴη τὸ ἐρωτώμενον πρὸς τὸν λόγον δέ, δεῖ, φησί, τὸν ἀποκρινόμενον λέγειν ὅτι τεθέντος μὲν αὐτοῦ δείκνυται τὸ προκείμενον, εὔηθες μέντοι τὸ ἐρώτημα καὶ ὑπὸ μηδενὸς νοῦν ἔχοντος τεθέν. εἰ δὲ μήτ' ἔνδοξον μήτ' ἄδοξον εἴη τὸ ἐρωτώμενον, εἰ μὲν μηδὲν εἴη πρὸς τὸν λόγον, δοτέον αὐτὸ τῷ μηδὲν ἕξειν αὐτῷ χρῆσθαι τὸν ἐρωτῶντα λαβόντα· εἰ δὲ εἴη πρὸς τὸν λόγον, τοῦτο αὐτὸ δεῖ, φησίν, ἐπισημαίνεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον, ὅτι συγχωρηθέντος αὐτοῦ ἀναιρεῖσθαι συμβαίνει τὸ κείμενον. λέγει δὲ ὅτι ὁ διδοὺς τὰς τοιαύτας ἀποκρίσεις καὶ προορῶν τὸ συμβησόμενον οὐδὲν δόξει δι' αὑτὸν πάσχειν (εἶπε γὰρ ἔργον εἶναι ⟨τοῦτο⟩ τοῦ καλῶς ἀποκρινομένου), ὅ τε ἐρωτῶν δυνήσεται συλλογίζεσθαι διαλεκτικῶς, συγχωρουμένων αὐτῷ τῶν ἐνδοξοτέρων τοῦ συμπεράσματος. ἔστι δὲ διαλεκτικὴ συνουσία, ὅταν μηδέτερος τῶν ἐν τῷ λόγῳ τι παρανομῇ, ἀλλὰ τὸ αὐτῷ προσῆκον ποιῇ.

---

1 αὐτὸ A ἔστιν om. A ἔνδοξον A αὐτὸς aBP: οὕτος AD
2 συγχωρῶν] ῶν in ras. P 3 τῶ προκειμένω B: τὸ et ον in ras. P δὲ N: τε aABDP 4 μὲν aDP: μέντοι A: ἐπεὶ B τούτω B 5 ἐρωτῶντα aP μέντοι] μὲν D 6 συγχωροῦντος A ἀδόξων A 7 μανθάνειν B πῶς] τῶ A 8 πάλιν om. D 8. 9 ποιεῖ τὸν ἐρωτήσαντα N: συγχωρηθὲν ποιεῖ τὸ ἐρώτημα aABDP 9 εἴη A ἠρωτημένον aP 10 ἀποκρινόμενον] ἐρωτώμενον D ·ἐρώτη . . . D 11 αὐτὸ λίαν B ἐγγὺς εἶναι τοῦ π in ras. P
12 ἀρ in ras. 3—4 lit. D 14 πρὸς τὸ προκείμενον D μὲν om. aP ᾖ ABD 15 δεῖ superscr. B ὅτι — ἀποκρινόμενον (20) om. A 18 μὲν μὴ D δοτέον — 19 λόγον om. a αὐτῶ τὸ B: ὸ et ῷ in ras. P 19 ἕξειν αὐτῶ BP: ἐξ οὗ D 20 τοῦτο] τὸ D ἐπισημήνασθαι aP 22 οὐ A
23 αὐτὸν ex Arist. scripsi: αὐτῶν libri post πάσχειν add. οὐδέν A εἶπε] c. 4 p. 159a21 ἔργον] ἓν γὰρ P τοῦτο addidi, fortasse delatum ad p. 555,7
24 ὅτε D (ὅ τ' Waitz Org. II p. X): ὅτι B: ὅτι ὁ A, Ppr.: ὅτε ὁ a, P1corr. 26 ὅτε B μηδέτερος corr. e μὴ δεῖ ἕτερον P3 26. 27 παρανομεῖ — ποιεῖ B

p. 160a14 Ὅσοι δὲ ἐξ ἀδοξοτέρων τοῦ συμπεράσματος ἐπιχειροῦσι.

Ὅτι μὴ δεῖ τὸν διαλεκτικῶς ἀποκρινόμενον ταῖς ἀδόξοις προτάσεσι συγχωρεῖν δείξας, ἐκ τούτου, φησί, δῆλον ὅτι μηδὲ οἱ τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶντες καὶ δι' ἀδοξοτέρων τὰ ἐνδοξότερα πειρώμενοι συλλογίζεσθαι διαλεκτικῶς ἐρωτῶσιν· οἷς γὰρ ἂν μὴ ⟨ᾖ⟩ [τοῦτο] συγχωρεῖν διαλεκτικῶς, τούτοις βούλεσθαι χρῆσθαι οὐ διαλεκτικοῦ. 265

p. 160a17 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀσαφῶς καὶ πλεοναχῶς λεγομένων ἀπαντητέον.

Πῶς ἐπὶ τῶν ἀσαφῶς καὶ πλεοναχῶς λεγομένων καὶ πῶς ἐπὶ τῶν σαφῶς καὶ ἁπλῶς ἀποκριτέον, νῦν διδάσκει. ἐπεὶ γὰρ γίνονταί τινες ἐρωτήσεις ἀσαφεῖς καὶ διά τινων πλεοναχῶς λεγομένων, πῶς χρὴ τὸν ἀποκρινόμενον πρὸς τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις ἐνίστασθαι, λέγει νῦν. τὸ ὁμοίως δὲ εἰπὼν οὐχ ὅτι ὡς προείρηται (περὶ γὰρ ἄλλων προείρηται), ἀλλὰ τὸ ὁμοίως λέγοι ἂν 'κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον.' ἐπεὶ γὰρ οὐ κεκώλυται ὁ ἀποκρινόμενος, ἂν μὴ νοῇ τὸ λεγόμενον, αὐτὸ τοῦτο ὁμολογεῖν, ἀλλ' οὐδ' ἀνάγκην ἔχει πολλαχῶς τινος λεγομένου ἢ ἁπλῶς ὁμολογῆσαι ἢ ἁπλῶς ἀρνήσασθαι, ἀλλὰ καὶ διελέσθαι καὶ διαστείλασθαί τι τῶν ἐρωτωμένων ἐξουσίαν ἔχει, οὕτως οὖν ἀσαφοῦς ὄντος οὐκ ὀκνητέον ὁμολογεῖν μὴ συνιέναι· τῶν γὰρ οὕτως ἐρωτώντων ἡ ἁμαρτία, οὐ τῶν ὁμολογούντων μὴ συνιέναι. συμβαίνει γὰρ πολλάκις παρὰ τὸ συγχωρεῖν τι ὃν ἀσαφὲς ἐλέγχεσθαι· οἷον ἐὰν ἐρωτῶντός τινος ⟨εἰ⟩ πᾶν τὸ πεπερασμένον πρός τι περαίνει, μὴ νοήσας ὁ ἀποκρινόμενος συγχωρήσῃ· συμβήσεται γὰρ αὐτῷ συγχωρεῖν τὸ παντὸς τοῦ πεπερασμένου ἐκτός τι εἶναι· διὸ οὐκ ἂν συνεχώρησε νοήσας τί σημαίνει τὸ πρός τι περαίνειν. εἰ μέντοι γνώριμον μὲν τὸ λεγόμενον εἴη, πολλαχῶς δὲ λέγοιτο, ἂν μὲν ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχειν φαίνηται τῶν σημαινομένων διαιρουμένῳ, συγχωρητέον

---

3 ante ὅτι add. καὶ P 4 τούτων aP τὰ τοιαῦτα D: ταῦτα aABP 5 post καὶ add. οἱ aB 6 γὰρ scripsi: δ' libri μὴ superscr. P ᾖ addidi, τοῦτο delevi διαλεκτικοῦ P τούτοις om. B: τούτω A 7 διαλεκτικῶς A: διαλεκτικὸς εἶναι τὸ ἀντιβόλιν οὐ διαλεκτικοῦ P cf. ad p. 550,5 8 δὲ om. D post λεγομένων add. ἐρωτημένων (sic) D 9 ἀπαντητέον—λεγομένων (10) om. B 10 post λεγομένων add. ἐρωτωμένων a, ἀποκριτέον AB, ἐρωτωμένων ἀποκριτέον P: om. N: καὶ πῶς—πῶς (12) om. D 11 σαφῶς Waitz l. c.: ἀσαφῶς libri 12 ἀσαφῶς Bpr. 13 τὰς om. B 14 an εἶπεν? post προείρηται add. παρίστησι aN παρὰ A 15 προείρηται AD: εἴρηται B: προείρητο aP post ἂν add. ἀντὶ τοῦ a 18. 19 διαστείλασθαί τι] διαλῦσαι a 19 οὕτως aBP: οὔτ' AD οὐκ om. AD 22 ἐλέχθαι B ἂν aAP εἰ addidi πᾶν D: ἂν aABP 23 et 25 πρότερον pro πρός τι B 23 περαίνει D: συμπεραίνῃ A: περαίνοι B: περαίνῃ aP 24 τι om. BP 25 διὸ periit in D συμβαίνει B περαίνει AP 26 εἴη aN: ἦν A: ἢ DP: om. B λέγοιτο a: λέγεται ABDP post μὲν alterum add. οὖν ABP 27 διαιρουμένω BP: διαιρούμενον aA: compend. D

ἁπλῶς· τὸ γὰρ σωφρονεῖν αἱρετόν ἐστι κατὰ πάντα τὰ σημαινόμενα τοῦ αἱρετοῦ· καὶ γὰρ καλὸν καὶ ἡδὺ καὶ συμφέρον. ἂν δὲ μὴ ἐπί τινος, ἀρνητέον πάλιν ἁπλῶς· τὸ γὰρ ἓν εἶναι τὸ ὂν κατ' οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ ἑνὸς σημαινομένων ἀληθές· οὔτε γὰρ γένει οὔτε εἴδει οὔτε ἀριθμῷ. ἂν δὲ ἐφ' ὧν μὲν ἀληθὲς ᾖ τὸ λεγόμενον ἐφ' ὧν δὲ ψεῦδος, τοῦτο αὐτὸ μηνυτέον, ὅτι πολλαχῶς λέγεται τῷ τὸ μέν τι οὕτως ἔχειν τῶν σημαινομένων τὸ δ' οὔ· τὸ γὰρ τὸν κύνα ὑλακτικὸν εἶναι ἐπὶ μὲν τοῦ ζῴου πεζοῦ ἀληθεύει, οὐκ ἀληθὲς δὲ ἐπὶ τοῦ θαλασσίου. ἀξιοῖ δὲ κατ' ἀρχὰς τὴν διαίρεσιν ποιεῖσθαι, μὴ μετὰ τὸ συμπέρασμα· τότε γὰρ ἄδηλον γίνεται, εἰ καὶ τὴν ἀρχὴν γνωρίζων, ὅτι πολλαχῶς λέγεται, οὕτω συνεχώρησεν ⟨ἢ⟩ ὡς κατὰ ⟨μόνον κατὰ⟩ τὸ ἀληθὲς τῶν σημαινομένων ὑπ' αὐτοῦ διδούς. ἐὰν δέ, φησί, μὴ προειδῇ τὸ ἀμφίβολον, τουτέστι τὸ πολλαχῶς λεγόμενον (εἶδος γάρ τι τῶν πολλαχῶς λεγομένων τὸ ἀμφίβολον, ὡς εἴρηται ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις), ἐὰν οὖν μὴ προειδῇ τὸ διττὸν τοῦ λεγομένου, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀληθὲς ὡς μόνον συγχωρήσας εἰς τὸ ἕτερον ψεῦδος ὂν περιτραπῇ, ὁμολογητέον καὶ ῥητέον ὅτι μὴ πρὸς τοῦτο βλέπων συνεχώρησεν, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο καθ' ὃ ἦν ἀληθὲς τὸ λεγόμενον. ὅταν γὰρ ᾖ πλείω τὰ σημαινόμενα καὶ διάφορα (τὸ γὰρ πλειόνων ὄντων οὐ τῷ ἀριθμῷ λέγει ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν διαφόρων), ῥᾴδία ἡ ἀμφισβήτησις [τοῖς λέγουσιν] ὅτι μὴ κατὰ τοῦτο συνεχώρησεν· οἷον τὸ τὸν τυφλὸν ὁρᾶν ἢ τὸν σιγῶντα λαλεῖν. ἂν μέντοι σαφὲς ᾖ καὶ ἁπλοῦν τὸ ἐρωτώμενον, ἀξιοῖ ἁπλῶς ἢ ναὶ ἢ οὔ λέγειν τοὺς καλῶς ἀποκρινομένους, δεικνὺς πάλιν διὰ τούτων ὅτι μὴ πρὸς αὐτὰ χρὴ τὰ ἐρωτώμενα ἀμφισβητεῖν τὸν διαλεκτικῶς ἀποκρινόμενον.

p. 160a35 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασις συλλογιστικὴ ἢ τούτων τίς ἐστιν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς ἢ τινος τούτων ἕνεκα.

Συλλογιστικὴν μὲν πρότασιν λέγει τὴν συντελοῦσαν εἰς τὸν προκείμενον συλλογισμόν, ἣν εἶπε πρὸ ὀλίγου "πρὸς τὸν λόγον". λέγει δὲ τῶν

---

1 πάντα om. AD σημαινομένου, omisso τὰ, A 2 καὶ alterum om. A μηδ' ἐπὶ ἑνὸς aP 3 ὑπὸ τοῦ P: ὑπ' αὐτοῦ τοῦ (τὸ B) aABD 4 ἑνὸς aD: ἓν ABP σημαινομένου A ἀληθεύει aBP 5 αὐτῷ B 6 ἀποκριτέον aP λέγεται τῷ aN: λεγόμενον ABDP μέν τι BD: μέντοι A, Ppr.: μὲν aP¹corr. 8 πεζοῦ om. B οὐκ ἀληθεύει aBP τοῦ θαλαττίου B: τῶν ἄλλων P ἀρχὴν A: compend. D 10 ἢ addidi 11 μόνον κατὰ addidi cf. vs. 15 τῶν σημαινομένου a φησί om. A 12 προϊδῇ N Arist. τὸ prius ex Arist. scripsi: ὅτι libri τουτέστι — ἐλέγχοις (14) om. A 13 ἐν τοῖς Σοφιστ. ἐλ.] c. 4 p. 165b26 sq. 14 ἐὰν ABD: εἰ aP οὖν μὴ] μὲν οὖν A τοῦ (superscr.) λεγομένου corr. ex λεγον... D 15 μόνου P συγχωρήσῃ A ψεῦδος ABD: εἶδος aP περιτραπῇ N: περιετράπη aABDP 16 ῥητέον a βλεπτέον AD συνεχώρει a 18 διαφέροντα aP τὸ] τῷ B ὄντων om. D αὐτῷ P, οὐ superscr. P³ ἀλλὰ aN: om. ABDP 19 διαφόρων scripsi: ἀφορῶν libri ῥάδιον B post ῥᾳδ. add. γὰρ AB, γίνεται aP τοῖς λέγουσιν delevi: τῆς λέξεως (compend.) A 20 οἷον ABD: οἷά ἐστι aP τὸ τὸν aP: τὸ AD: τὸν B λέγειν aP ἂν AD: ἐὰν B: εἰ aP μέντοι] οι in ras. P 21 ᾖν (sic) a ἢ prius aP Arist.: om. ABD 22 δεικνύων P, sed ων P³ αὐτὸ A 24 — p. 559, 6 φθαρτική aP: om. ABD 27 πρὸ ὀλίγου] c. 6 p. 159b39 sq.

συλλογιστικῶν προτάσεων, τουτέστι τῶν μὴ μάτην ἐρωτωμένων, τὰς μὲν εἶναι τοιαύτας ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, τουτέστιν ἐφ' αἷς τὸ συλλογιστικῶς δεικνύμενον συμπεραίνεται, ἃς κἂν κυρίως τις εἴποι προτάσεις συλλογιστικάς, τὰς δὲ τῶν συλλογιστικῶν ἕνεκα προτάσεων ἐρωτᾶσθαι· τοιαῦται δέ εἰσιν αἱ εἰς σύστασιν τῶν συλλογιστικῶν προτάσεων λαμβανόμεναι, αἳ εἰσιν ἐν ταῖς ἐπαγωγαῖς. εἰρηκὼς δὲ πῶς χρὴ * * * *,* πρὸς τὰς μὴ συλλογιστικὰς μὲν τῶν συλλογιστικῶν δὲ χάριν ἐρωτωμένας, δῆλόν φησιν εἶναι, ὅταν ἑτέρου χάριν λαμβάνωνταί τε καὶ προτείνωνται καὶ μὴ τοῦ συμπεράσματος, τῷ πλείω τὰ ὅμοια ἐρωτᾶν, † ὃ δι' ἐπαγωγῆς ἢ ὁμοιότητος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πειρῶνται τὰς συλλογιστικάς τε καὶ καθόλου προτάσεις παραλαμβάνειν, ὅταν μὴ ὦσιν αὐτόθεν τιθέμενοι. ἐξηγούμενος δέ, τίνα ἐστὶ τὰ | πλείω ὅμοια, ἐπήγαγε τὸ ἢ δι' ἐπαγωγῆς ἢ ὁμοιότητος ὡς ἐπὶ τὸ 266
πολὺ τὸ καθόλου λαμβάνουσιν· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἐπαγωγαῖς πλείω ὅμοια ἐρωτᾶται. εἰπὼν δὲ τὸ ἢ δι' ἐπαγωγῆς προσέθηκε τὸ ἢ δι' ὁμοιότητος· τῷ γὰρ πολλὰ ὅμοια λαμβάνεσθαι δείκνυσιν ἡ ἐπαγωγὴ τὸ καθόλου διὰ τῶν καθ' ἕκαστα. ἢ εἰπὼν τὴν ἐπαγωγὴν ὡς κοινότερον τὴν ὁμοιότητα ἐπήνεγκε· δι' ὁμοιότητος γὰρ καὶ αἱ παραδειγματικαὶ προτάσεις δεικνύουσιν, οὐ μόνον αἱ ἐπακτικαί, ἀλλὰ καὶ αἱ διὰ παραβολῆς καὶ δι' ἀναλογίας. τὸ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσέθηκεν, ὅτι πολλάκις καὶ διὰ προσυλλογισμοῦ κατασκευάζονται αἱ τοιαῦται προτάσεις· ἀλλὰ καὶ ὡς ἐναργεῖς τινες προτάσεις παραλαμβάνονται. πρὸς δὲ τὰς συντελούσας μὲν εἰς τὸν προκείμενον συλλογισμὸν προτάσεις καὶ διὰ τοῦτο δοκούσας εἶναι συλλογιστικὰς οὐ διὰ συλλογισμοῦ ⟨δὲ⟩ δεικνυούσας, δεῖ, φησίν, οὕτως ἀποκρίνεσθαι· τὰ μὲν καθ' ἕκαστα πάντα θετέον, φησίν, ἂν ἀληθῆ ᾖ καὶ ἔνδοξα δι' ὧν ἡ ἐπαγωγή, πρὸς δὲ τὸ καθόλου πειρατέον τὸ τοῖς καθ' ἕκαστα ἐπιφερόμενον ἐνίστασθαι. οὐ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ συλλογισμοῦ ἐξ ἀνάγκης ἕπεται τοῖς τεθεῖσι τὸ ἐπ' αὐτοῖς συμπέρασμα, οὕτω καὶ τοῖς ἐπακτικῶς λαμβανομένοις ἀναγκαίως ἕπεται τὸ καθόλου· οὐ γάρ, εἰ ἄνθρωπος καὶ κύων καὶ βοῦς τὴν κάτω γένυν κινεῖ, ἤδη καὶ πᾶν ζῷον πρὸς δὴ τοῦτό φησι δεῖν πειρᾶσθαι φέρειν ἔνστασιν. οὐ γὰρ δὴ χωρὶς ἐνστάσεώς τινος χρὴ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἀνανεύειν. τὸ γὰρ χωρὶς ἐνστάσεως, ἢ οὔσης ἢ δοκούσης, κωλύειν τὸν λόγον περαίνεσθαι δυσκολαίνειν ἐστί, φησίν, οὖσαν μὲν ἔνστασιν λέγων τὴν ὡς ἀληθῶς κωλύουσαν τὸ συμπέρασμα· οἷον πᾶν τὸ ἔχ τινων εἴς τι μεταβάλλον κινεῖται· οὐ γάρ, εἰ ἡ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ἡ κατὰ τόπον καὶ ἡ κατὰ τὸ ποιόν, ἤδη καὶ πᾶσα· ἡ γὰρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ μεταβολαὶ μὲν ἔκ τινός εἰσιν, οὐ μὴν καὶ κινήσεις· τὸ μὲν γὰρ κινούμενον εἶναι δεῖ καὶ σώζεσθαι τὸ

---

3 κἂν scripsi: καὶ aP 4 συλλογιστικῶν a: συλλογιστικῶν ἃς corr. ex συλλογιστικὰς P 6 δὲ a: om. P supple πρὸς τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις ἀποκρίνεσθαι, νῦν δεικνὺς πῶς χρὴ μὴ a: om. P 8 προτείνωνται scripsi cf. p. 541,30: ἀποκρίνωνται aP 9 fort. ὅτι: ἢ γὰρ Arist. ἢ δι' ὁ. Arist. cf. vv. 12, 14 11 αὐτόθεν scripsi: αὐτόθι aP 13 λαμβάνουσιν Arist.: λαμβάνει a: λα.... P μὲν P: om. a 17 δειγματικαὶ, sed δει in ras. 6 lit., P 19 δὲ] δ in ras. P³ 21 δὴ malim 23 δὲ addidi 34 τὸ συμπέρασμα add. P² 35 fort. τόπον—τὸ ποσὸν cf. p. 560,1 36 γένησις aP 37 an ⟨εἴς τι⟩ εἰσιν? cf. vs. 34

αὐτό· ἐπὶ δὲ τούτων τῶν μεταβολῶν οὐ σώζεται ⟨τὸ⟩ αὐτὸ τὸ μεταβάλλον. δοκοῦσαν δὲ ἔνστασιν λέγει ὁ [γὰρ] πρὸς τὸν δεικνύντα ἴσα εἶναι δι' ἐπαγωγῆς τὰ μήτε ὑπερβάλλοντα μήτε ἐλλείποντα ἐνιστάμενος καὶ λέγων τὴν κατὰ ἀνάλογον τιμὴν ἴσην μὲν εἶναι, εἴ γε ὁ δίκαιος καὶ τὸ δίκαιον ἴσον, οὐ μὴν τοιαύτην εἶναι ὥστε μήτε ὑπερβάλλειν μήτε ἐνδεῖν· ἐν γὰρ τῇ τοιαύτῃ νομῇ τοῖς μὲν πλέον τοῖς δὲ ἔλαττον νέμεται. φαινόμενον δέ ἐστιν· οὐ γὰρ ταὐτὸν τὸ ἁπλῶς ἴσον, περὶ οὗ ὁ λόγος ἦν, καὶ τὸ μετὰ προσθήκης τῆς κατὰ ἀναλογίαν.

Εἰπὼν δὲ δυσκολαίνειν τοὺς χωρὶς ἐνστάσεως ἀνανεύοντας πρὸς τὸ συμπέρασμα, τί ἐστι δυσκολαίνειν, ὕστερον λέγει φήσας ἔστι γὰρ ἡ ἐν λόγοις δυσκολία ἀπόκρισις παρὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους συλλογισμοῦ φθαρτική. δυσκολαίνει γὰρ ὁ μὴ διὰ προσηκουσῶν ἀποκρίσεων φθείρων καὶ κωλύων γίνεσθαι συλλογισμόν· τίνες δὲ αἱ προσήκουσαι ἀποκρίσεις, εἴρηται. εἰπὼν δὲ δυσκολαίνειν τοὺς χωρὶς ἐνστάσεως ἀνανεύοντας πρὸς τὸ συμπέρασμα, λέγει ἔτι μᾶλλον τοῦτο ποιεῖν, εἰ μηδ' ἀντεπιχειρεῖν πρὸς τὸ δεικνύμενον ἔχων τις καὶ δεικνύναι αὐτὸ διά τινων ὅτι μὴ ἀληθὲς μὴ συγχωροίη αὐτῷ. ἔστι δὲ τὸ ἀντεπιχειρεῖν τὸ πρὸς τὰ λεγόμενα μὲν μὴ φέρειν ἔνστασιν, ἐπιχειρεῖν δὲ δι' ἄλλων τινῶν καὶ αὐτὸν πάλιν συλλογίζεσθαι ὅτι μὴ ἀληθὲς τὸ δεικνύμενον. ὁ γὰρ πρὸς μὲν τὸν δεικνύντα λόγον ὅτι ἡ ψυχὴ οὐκ ἀθάνατος διὰ τὸ εἶδος αὐτὴν ἔνυλον εἶναι, μηδὲν δὲ ἔνυλον εἶδος χωριστὸν εἶναι τῆς ὕλης, μὴ ἐνιστάμενος, δεικνύναι δὲ πειρώμενος δι' ἄλλων τινῶν πάλιν αὐτὴν ὅτι ἔστιν ἄφθαρτος, ἤτοι διὰ τοῦ λαμβάνειν ὅτι αἱ μὲν μαθήσεις ἀναμνήσεις ἢ ὅτι αὐτοκίνητος, ἀντεπιχειρεῖ, οὐκ ἐνίσταται. εἰπὼν δ' ἔτι μᾶλλον δυσκολαίνειν τοὺς μὴ ἀντεπιχειροῦντας * * * * *· οὐ γάρ, εἴ τινα λόγον ἐναντίον ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις δύσλυτον ὄντα παρέχεταί τις ἀντεπιχειρῶν πρὸς τὰ δεικνύμενα, ἤδη διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐ χρὴ τιθέναι τὰ ἐναργῆ τῷ δεικνύντι. οὐ γάρ, εἰ δεικνύντος τινὸς δι' ἐπαγωγῆς ὅτι πᾶν ζῷον κινητόν ἐστι καὶ κινεῖται, ἀντεπιχειρῶν τις τὸν Ζήνωνος λόγον * τὸν ἀναιροῦντα κίνησιν διὰ τὸ δεῖν τὸν κινούμενόν τι διάστημα πρῶτον αὐτοῦ τὸ ἥμισυ διελθεῖν, τοῦτο δὲ μὴ οἷόν τε τῷ κἀκείνου πάλιν ὀφείλειν αὐτὸν τὸ ἥμισυ διελθεῖν, κἀκείνου πάλιν ὁμοίως, ἀπείρων δὲ ὄντων τῶν ἡμίσεων ἀδύνατον εἶναι πάντα αὐτὰ διεξελθεῖν (τὸ γὰρ μέγεθος ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, ἀδύνατον δὲ ἐν πεπερασμένῳ τὰ ἄπειρα διελθεῖν), οὐ δεῖ διὰ τοῦτο μὴ συγχω-

---

1 τὸ prius addidi 2 γὰρ delevi 4 ὁ a: om. P 6 φαινό(μενον δέ ἐστιν) P. circumclusa in ras. 8 lit. P²: φαινόμενον ἐνίσταται a 7 τὸ superscr. P 10 παρὰ P Suid.: περὶ a 11 post προσηκουσῶν delevit ἐρωτήσεων P 11. 12 δυσκολαίνει — συλλογισμόν Suidas sub v. δυσκολαίνειν 14 post λέγει ras. 2—3 lit. P 16 συγχωρεῖ aP ἔστι δὲ — ἐνίσταται (23) Suidas sub v. ἀντεπιχειρεῖν τὸ prius om. Suid. 18 αὐτὸν Suid.: αὐτὸ aP 19 αὐτὴν Suid.: αὐτῆς aP 21 αὐτὴν Suid.: αὐτὸ aP 22 τοῦ Suid.: τὸ aP 23 αὐτοκίνητος Suid.: αὐτοκίνητον aP δέ τι P 24 supple sententiam e p. 559, 2. 3 24. 25 τινα λόγον ἐναντίον — δύσλυτον ὄντα scripsi: τι λόγος ἐναντίος — δύσλυτος ὤν aP 26. 27 τῷ δεικνύντι scripsi cf. p. 518,9: τὰ δεικνύντα aP 28 adde λέγοι 29 δεῖν — 32 διεξελθεῖν Δ 30 τοῦτο — τῷ om. Δ αὐτὸν aΔ: αὐτὸ P 31. 32 ἀπείρων δὲ οὐσῶν τῶν κινήσεων, ἀδύνατον πάντα διελθεῖν Δ 32. 33 τὸ γὰρ — διελθεῖν a: om. P

ρεῖν [μὴ εἶναι κίνησιν], οὐδ' εἰ τῆς ἐπαγωγῆς τι δι' ἐναργῶν γίνεται. εἰπὼν δὲ μηδὲ τὸ ἀντεπιχειρεῖν ἱκανὸν εἶναι πρὸς τὸ κωλῦσαι τὸ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς συμπέρασμα, ἐπήνεγκεν ὅτι ὁ μήτε ἐνίστασθαι ἐπὶ τίνων οὐχ οὕτως μήτε ἀντεπιχειρεῖν ἔχων καὶ μὴ συγχωρῶν τῷ συμπεράσματι δυσκολαίνει. δυσκολία δέ ἐστιν ἀπόκρισις παρὰ τὰς διαλεκτικὰς ἀποκρίσεις συλλογισμοῦ φθαρτική· ὁ γὰρ δυσκολαίνων οὐκ ἐᾷ τὸν ἐρωτῶντα συλλογίσασθαι ὃ βούλεται. καὶ ἔστιν ὁ τρόπος οὗτος τῆς δυσκολίας ἄλλος παρὰ τοὺς εἰρημένους· μήτε γὰρ ἀντιτιθεὶς ὁ ἀποκρινόμενος ὅτι ὁμώνυμόν ἐστι τὸ ἐρωτηθὲν ἢ ὅτι μεταφορικὸν ἢ ἀσαφές, ἀλλὰ μόνον ἀνανεύων κωλύει τὸν συλλογισμὸν καὶ τὴν διάλεξιν.

p. 160ᵇ14 Ὑπέχειν δὲ καὶ θέσιν καὶ ὁρισμὸν αὐτὸν ἑαυτῷ.

Δεῖ, φησί, τὸν μέλλοντα περὶ ἐπιχειρήσεως προβλήματός τινος ἢ ὁρισμοῦ παρίστασθαι ὑπέχειν τινὰ λόγον καὶ ἀποκρίνεσθαι πρῶτον παρ' ἑαυτῷ, προεπιχειρήσαντα εἰς αὐτὸ καὶ προδιαλαβόντα δι' ὧν οἷόν τε αὐτὸ ἀναιρεῖν καὶ ταξάμενον πῶς χρὴ πρὸς αὐτὰ ἀποκρίνεσθαι. ῥᾷον γὰρ τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι προεπεσκεμμένον περὶ τούτων πῶς ἀποκρίνεσθαι χρή· πρὸς γὰρ ταῦτα ἀποκρίνεσθαί τε καὶ ἐνίστασθαι χρὴ ἐξ ὧν ἐπιχειροῦσιν οἱ ἐρωτῶντες ἀναιρεῖν τὸ κείμενον. τὸ δ' αὐτὸ εἶπε δεῖν ποιεῖν καὶ περί τινος ἐρωτᾶν μέλλοντα.

p. 160ᵇ17 Ἄδοξον δὲ ὑπόθεσιν εὐλαβητέον ὑπέχειν.

Παραινεῖ καὶ ἀδόξῳ ὑποθέσει μὴ παρεστάναι, ὑπόθεσιν τὸ πρόβλημα καὶ τὴν θέσιν λέγων. ἄδοξος δὲ ὑπόθεσίς ἐστι διχῶς· καὶ γὰρ δι' ἣν ἀνάγκη τινὰ λέγειν ἄτοπα καὶ παράδοξα· τῷ γὰρ πάντα κινεῖσθαι καθ' Ἡράκλειτον λέγοντι συμβήσεται τὸ αὐτὸ τὸ κινεῖσθαι ἀναιρεῖν, εἴ γε ἡ

---

1 μὴ εἶναι κίνησιν delevi οὐδ' εἰ scripsi: οὐδὲ aP 2 μηδὲ τὸ scripsi: τὸ μὴ δὲ aP post ἀντεπιχειρεῖν add. εἰς P¹, quod in ὡς mutavit P³ (κω)λύσαι—4 συγχωρῶν initio paginae renovavit P³ 3 συμπέρασμα, quod post 1 ἐπαγωγῆς collocant aP, huc transposui ὁ P³: om. a 4 μήτε a: μὴ P³ 5. 6 δυσκολία—φθαρτική Suidas sub v. δυσκολαίνειν 6 ὁ γὰρ—διάλεξιν (10) aN: om. ABDP 8 post εἰρημένους add. τρόπους N 11 ὁρισμοὺς A σάυτον (sic) D 12 δεῖν B 12. 13 utrum [περὶ ἐπιχειρήσεως] προβλήματί τινι ἢ ὁρισμῷ παρίστασθαι an ἐπὶ ἐπιχειρήσεως—ἐνίστασθαι scribendum sit dubito τινος om. A ἢ om. D 13 ἐπίστασθαι Bpr. ἀποκρίνασθαι AP 14 ἐπιχειρήσαντα B οἷόν om. D αὐτὸ alterum scripsi: αὐτὸν libri 15 ταξαμένω A: ἀρξάμενον P αὐτὰ A: αὐτὸ aDP: αὐτὸν B ὑποκρίνασθαι A: ἀποκρίνασθαι a γὰρ aA: om. BDP 16 ποιεῖσθαι AD: ποιεῖται aBP προεπεσκεμμένον B: προεπεσκεμμένων A: προεπεσκεμμένος aP: προεσκεμμ D 17 πρὸς γὰρ ταῦτα om. B τε om. D 17. 18 οἱ ἐρωτῶντες ἐπιχειροῦσιν A 18 δεῖν ποιεῖν εἶπε a δεῖ P 19 μέλλοντα scripsi cf. vs. 12: μέλλοντος libri 21 καὶ fort. post ὑπόθεσιν transponendum cf. I 11 p. 104ᵇ18 sqq. ἄδοξον ὑπόθεσιν A 22 καλῶν D ἐστιν ὑπόθεσις A: ὑπόθεσις B καὶ γὰρ aP: om. ABD 23 post λέγειν add. αὐτῷ P τῷ aBP: τὸ AD 24 λέγοντα D αὐτὸ κινεῖσθαι a: αὐτοκινεῖσθαι P

μὲν κίνησις τοῦ τινὸς μεταβάλλοντος ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ ποσὸν ἢ ποιόν, κατὰ δὲ τοὺς πάντα ῥεῖν λέγοντας οὐδὲν οἷόν τε τὸ αὐτὸ οὐδὲ πρὸς ὀλίγον ὑπομεῖναι. ἔτι εἰ πάντα κινεῖται συνεχῶς, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο τὸ πάντα κινεῖσθαι μένει. τῷ δὲ μηδὲν κινεῖσθαι λέγοντι ἔποιτ' ἂν μὴ εἶναι κίνησιν παρὰ τὰ ἐναργῆ. τὰ μὲν οὖν τῶν προβλημάτων διὰ τοῦτό ἐστιν ἄδοξα, τὰ δὲ τῷ εἶναι χείρονος ἤθους τὴν αἵρεσιν αὐτῶν καὶ ὑπεναντίαν ταῖς τῶν ἀνθρώπων βουλήσεσιν· οὐ γὰρ ὡς γυμνασίας χάριν τοῖς μεταχειριζομένοις τὰ τοιαῦτα προσέχουσιν οἱ ἀκούοντες, ἀλλ' ὡς αἱρουμένους αὐτὰ μισοῦσιν αὐτούς.

p. 160ᵇ23 Ὅσοι δὲ τῶν λόγων ψεῦδος συλλογίζονται, λυτέον.

Ἐπεὶ ἀνάγκη, εἰ τὸ συμπέρασμα ψεῦδός ἐστι, τούτου καὶ τῶν προτάσεων τινὰ ἢ τινὰς ψευδεῖς εἶναι, δῆλον ὅτι, εἰ μὲν εἴη [ἡ] πρότασις ψευδής, παρ' ἐκείνην καὶ τὸ συμπέρασμα ψευδές, ὡς ἐπὶ τοῦ 'τὸ ποιὸν σῶμα, ἡ δὲ ποιότης ποιόν, ἡ ποιότης ἄρα σῶμα'· τοῦ γὰρ ἐν τῷ συμπεράσματι ψεύδους αἰτία ἡ πρότασις ἡ τὸ ποιὸν σῶμα λαβοῦσα· ἡ γὰρ ἑτέρα ἀληθής. ἐπεὶ δὲ ἐνδέχεται καὶ πλείω τινὰ ψευδῆ εἰλῆφθαι, οὐ τὸν ὁτιοῦν τῶν κειμένων δείξαντα ψεῦδός φησι λύειν τὸν λόγον ἀλλὰ τὸν ἐκεῖνο παρ' ὃ τὸ συμπέρασμα γέγονε τοιοῦτον· οὐ γὰρ πᾶσα ψευδὴς ληφθεῖσα πρότασις αἰτία ψευδοῦς συμπεράσματος, ἐπεὶ δέδεικται ὅτι καὶ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ἀληθές τι συνάγεται. σαφὲς δὲ τὸ λεγόμενον διὰ τοῦ παραδείγματος πεποίηκεν· ὁ γὰρ συνάγων τὸν Σωκράτη γράφειν διὰ προτάσεων ἀμφοτέρων ψευδῶν 'Σωκράτης κάθηται, πᾶς ὁ καθήμενος γράφει' οὐ παρὰ τὸ τὸν Σωκράτη λαβεῖν καθήμενον τὸ ψεῦδος συνάγει· καὶ γὰρ εἰ εἴη ἀληθής, οὐδὲν ἧττον ἦν ψευδὲς τὸ συμπέρασμα· οὐκ ἔστιν οὖν αἰτία τοῦ ψεύδους, οὐδ' ὁ ταύτην δεικνὺς ψευδῆ λύει τὸν λόγον, ἀλλ' ὁ τὴν λέγουσαν πᾶς ὁ καθήμενος γράφει· αὕτη γὰρ ἀεὶ ψευδής. τούτου δὲ σημεῖον, ὅτι εἰ παρὰ

---

1 τοῦ D: τούτων aA: τούτου BP κατὰ alterum om. AB 2 αἱρεῖν B πρὸ ὀλίγου A 3 συνεχῶς κινεῖται B 4 μένει] μηδὲν A: μενεῖ malim τῷ δὲ μηδὲν (μηδὲν δὲ A) κινεῖσθαι λέγοντι ABDP: καὶ ἔστι τὸ λέγει (sic) τὰ πάντα κεκινῆσθαι ταὐτὸν τῷ λέγειν μηδὲν κεκινῆσθαι a ἔποιτ' ἂν scripsi: ἔποιτο BD: ἔπειτα aA: ἐπὶ τὸ P 5 περὶ AD post ἐναργῆ add. πῶς οὐκ ἄτοπον, μᾶλλον δὲ καὶ παράδοξον a post οὖν add. περὶ A ἄδοξα superscr. D: ἔνδοξα A 6 τῷ] τὸ D ὑπὸ τὰ ἐναντία P 8 αἱρουμένους A 9 αὐτούς aDP: αὐτοί AB 10 τῶν corr. ex τὸν B λυτέον om. A 11 ἀνάγκη om. D 12 τινὰ ἢ ABD: om. aP ἡ delevi, desideratur autem μία 13 ἐκείνον (sic) a post τοῦ superscr. εἰ D 14 ἡ ποιότης aBDP²: τὸ ποιὸν AP¹ ἄρα] ἐστὶ D 15 γὰρ] δὲ P 16 δὲ D: οὖν aBP (ν in ras. et ˜ add. P²): om. A καὶ om. B τινὰ καὶ πλείω A εἰληφέναι ψευδῆ D 17 ἀλλὰ τὸν scripsi: ἀλλ' aABDP: ἀλλὰ τὸν λύοντα N παρὸ τὸ D 19. 20 αἰτία — συνάγεται] γίνεται A 19 ἐπεὶ δέδεικται (scil. Anal. Pr. II 2 p. 53ᵇ26 sqq.) D: ἐπειδὴ δείκνυται B: ἀποδέδεικται (ἀπο in ras. P²) γὰρ aP 21 ὡς B τὸ A σωκράτην B 21. 22 ψευδῶν ἀμφοτέρων a 22 ante σωκρ. add. ὁ aP παρὰ] πάλιν A 23 τὸν ABD: om. aP σωκράτην B: σω *κτ* D καθήμενον τὸ κείμενον A fort. εἰ ἦν ἀληθὲς A: compend. D 24 fort. ⟨ἂν⟩ ἦν αἴτιον A 25 ταῦτα A ψευδῆ om. A 26 δὲ] γὰρ ἀεὶ A εἰ περὶ A: εἶπε B

τὴν 'Σωκράτης κάθηται' ἦν, μεταπεσόντος ἐκείνου μετέπιπτεν ἂν καὶ τὸ | συμπέρασμα· νῦν δὲ ὡς ἂν ἔχῃ αὕτη, τὸ συμπέρασμα ψεῦδος. 268

p. 160b33 Λέλυκε μὲν οὖν πάντως ὁ ἀνελὼν παρ' ὃ γίνεται τὸ ψεῦδος.

Λύειν μὲν οὖν τὸν λόγον τοῦτόν φησι τὸν ἀναιροῦντα τὴν πρότασιν παρ' ἣν τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα. οὐ μὴν πάντως τὸν λύοντα ψευδῆ λόγον τῷ ἀναιρεῖν τὴν πρότασιν παρ' ἣν τὸ τοιοῦτον ἤδη φησὶ καὶ εἰδέναι τὴν λύσιν· ἐνδέχεται γάρ τινα οὕτως ἀναιρεῖν τὴν πρότασιν τὴν αἰτίαν τοῦ συμπεράσματος ὡς ψευδῆ μόνον, οὐχ ὡς ἐν αὐτῇ τὴν αἰτίαν ἔχουσαν τοῦ εἶναι τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα. ὁ δὴ οὕτως ἀναιρῶν λύσει μὲν τὸν λόγον, οὐκ εἴσεται δὲ αὐτοῦ τὴν λύσιν· ἐν πᾶσι γὰρ ἡ τῆς αἰτίας γνῶσις ἡ τῆς ἐπιστήμης αἰτία· ἰατρὸς γὰρ ἐπιστήμων οὐχ ὁ ἰώμενος μόνον ἀλλ' ὁ καὶ τὴν αἰτίαν καθ' ἣν ἰᾶται γνωρίζων. παρέθετο δὲ εἰς δεῖξιν τοῦ τοὺς αἰτίαν εἰδότας δι' ἣν ψεῦδος τὸ συμπέρασμα, τούτους εἰδέναι καὶ τὴν λύσιν, ἀλλ' οὐ τοὺς δεικνύντας μόνον τὴν πρότασιν ψευδῆ, τοὺς τοῖς ψευδογραφοῦσι κατὰ γεωμετρίαν πειρωμένους ἐνίστασθαι. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων οὐκ ἀπόχρη τὸ ἐνστῆναι τῇ λέξει πρὸς τὸ λῦσαι τὸ ψευδογράφημα, κἂν ψεῦδος ᾖ πρὸς ὃ ἐνίσταται, ἀλλὰ καὶ διὰ τί φεῦδός ἐστι τὸ λαμβανόμενον καὶ πῶς πρὸς τοῦτο ἡ παραγωγὴ ἔχει, ⟨δεῖ⟩ δεικνύναι· οὕτως γὰρ γνώριμον γίνεται ὅτι εἰδὼς καὶ ὁρῶν τὸ ἀπαντησόμενον ἐκ τοῦ τοῦτο ληφθῆναι ποιεῖται τὴν ἔνστασιν ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τύχης.

p. 161a1 Ἔστι δὲ λόγον κωλῦσαι συμπεράνασθαι τετραχῶς.

Εἰπὼν πῶς ἔστι λύειν τὸν ψευδῆ λόγον, νῦν λέγει πῶς καὶ κατὰ πόσους τρόπους ἐνιστάμενον ἔστι τὴν ἀρχὴν κωλῦσαι συμπεράνασθαί τινα

---

1 τὴν superscr. D post τὴν add. ἐν τῷ ABDP: om. N μετέπιπτε D: μετέπεσεν (ν om. A) aA: μεταπίπτει BP ἂν a: om. ABDP 2 αὐτῇ aBP 3 πᾶς aP 3. 4 παρ' — ψεῦδος om. A 5 post φησι add. τοῦτον τὸν λόγον B 6 τοιοῦτο a συμπέρασμα — τοιοῦτον (7) om. B πάντα A 7 τῷ] τὸ P post πρότασιν intulit τὴν αἰτίαν — μόνην e vv. 8. 9 A παρ' ἣν τὸ τοιοῦτον om. a post τοιοῦτον add. συμπέρασμα A 9 ψευδῆς (sic) B μόνον scripsi cf. vs. 15: μόνην libri ἐν αὐτῇ a: ἐν αὐτῇ D: ἐν ταὐτῃ BP: ἑαυτ̄ A 10 τὸ σ. τοιοῦτον a: τοιοῦτον τὸ σ. fortasse recte N λύσει D: λύει aABP 11. 12 ἡ (delendum censeo) τῆς ἐπιστήμης αἰτία] ἡ ἐπιστήμη ἐστίν a 12 γὰρ ABD: γοῦν aP ἐπιστήμης (post γὰρ) A ἀλλὰ καὶ ὁ D: ἀλλὰ A 13 δὲ] οὖν B ante αἰτίαν add. τὴν aB 14 δι' om. A 15 τοῦ τοῖς BP 16 post γεωμετρίαν delevit ἐνίστασθαι P 18 ἐνίστανται D, sed cf. vv. 20. 21 συλλαμβανόμενον aP 19 πρὸς aut παὸς N corr.: παρὰ aABDP τούτῳ aP ἡ superscr. D δεῖ addidi γὰρ om. AD 20 post ὅτι add. ὁ A εἰδὼς] εἰδ in ras. P τούτου τὸ BDP 22 συμπεράννυσθαι A τετραχῶς P1: τετραχῇ P3 23 τὸν et νῦν om. B 24 κωλῦσαι τὴν ἀρχὴν A συμπεράννυσθαί A: συμπεραίνεσθαί a

λόγον. οὐ γὰρ ταὐτὸν λῦσαί τε καὶ κωλῦσαι· λύεται μὲν γὰρ ὁ ἤδη συμπεπερασμένος, κωλύεται δὲ πρὸ τοῦ συμπεραίνεσθαι. διὸ ἡ μὲν λύσις μοναχῶς, ἡ δὲ κώλυσις τετραχῶς. ὁ γὰρ ἀνελὼν παρ' ὃ γίνεται τὸ ψεῦδος κωλύει τὸν λόγον· διαφέροι δ' ἂν οὗτος τοῦ λύοντος καίτοι τὴν αὐτὴν ἀναιρῶν πρότασιν, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἤδη κειμένου τοῦ συμπεράσματος τοῦτο ποιεῖ, οὗτος δέ, ἵνα μή τι ἐπενεχθῇ, προλαμβάνει. ἔστι δέ τις κώλυσις λόγου καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν γινομένη τὸν ἐρωτῶντα ἔνστασις ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν λόγον· ἔστι δέ, εἴ τις αὐτὸν μὲν τὸν λεγόμενον λόγον οὐκ ἐμποδίζει, τῷ δὲ τὸν ἐρωτῶντα ἀπορεῖν τῆς πρὸς τὴν ἔνστασιν λύσεως κωλύεται ὁ λόγος ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐλθεῖν συμπέρασμα. τρίτος τρόπος ἐνστάσεως, ὅταν ἀληθῇ μὲν ᾖ τὰ λαμβανόμενα, τῷ δὲ κακῶς ἠρωτῆσθαι καὶ ἢ ἐλλείπειν τι αὐτὰ ἢ μὴ κατὰ σχέσιν συγκεῖσθαι συλλογιστικὴν μηδὲν φαίνηται συνάγοντα· ὁ γὰρ πρὸς ταῦτα ἐνιστάμενος καὶ δεικνὺς μὴ συναγόμενον ὑπ' αὐτῶν τὸ ὡς συμπέρασμα ἐπιφερόμενον πρὸς τὰ ἠρωτημένα τὸν λόγον ποιεῖται. ἂν μὲν οὖν τῆς ἐνστάσεως γινομένης πρὸς τὸν οὕτως ἠρωτημένον λόγον ὑπὸ τοῦ ἀποκρινομένου μηκέτι δύνηται προάγειν αὐτὸν ὁ ἐρωτῶν, οὕτως οὐ πρὸς τὸν λόγον· ὅταν γὰρ μὴ ἀναιρῆται μὲν ὁ λόγος ὑπὸ τῆς γινομένης ἐνστάσεως ἀληθὴς ὤν, μὴ δύνηται δὲ ὁ ἐρωτῶν λύειν τὴν ἔνστασιν, πρὸς τὸν ἐρωτῶντα λέγεται, ὡς εἴρηται πρὸ ὀλίγου. ἐὰν δὲ τῆς ἐνστάσεως γινομένης ⟨ὡς⟩ ἐκ τῶν εἰλημμένων οὐ συνάγεται τὸ ἐπενεχθὲν μεῖζον ⟨ὂν⟩ τῶν δεικνύντων τὸν λόγον, μεταλαμβάνῃ τὰ εἰλημμένα εἰς τὰ ἰσοδυναμοῦντα ἢ ἀντιστροφαῖς τισι προτάσεων χρώμενος ἢ προστιθείς τινα πρότασιν καθόλου, οὕτως ἂν ἡ ἔνστασις πρὸς τὰ ἠρωτημένα εἴη γινομένη· οὕτω γὰρ τὰ ἠρωτημένα, ὡς τὴν ἀρχὴν ἐλαμβάνετο, οὐδὲν συνῆγε. τετάρτην ἔνστασίν φησιν εἶναι τὴν πρὸς τὸν χρόνον· ὅταν γὰρ ⟨ᾖ⟩ ἡ ἔνστασις πλείονος δεομένη χρόνου ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν συνουσίαν, κωλύεται τὸ προκείμενον ὁ ἐρωτῶν συμπεράνασθαι· δεῖ μὲν

---

1 ὁ om. D 2 πρὸ τοῦ scripsi: πρὸς τὸ ABD: ὁ πρὸς τὸ aP συμπεραίνεσθαι aP: περάννυσθαι A: συμπεράνασθαι BD 3 τετραχῶς] τριχῶς A ἀναιρῶν B ὁ λύων ἁλύοντος 4 post ἂν add. καὶ B οὗτος τοῦ λύοντος P (superscr. P^1 aut P^5) 4. 5 τὴν τοιαύτην A 6 ἐπανεχθῇ A προλαμβάνει P^5 (πρ᾽ supra προς): προσλαμβάνει aABDP^1 τις om. P 8 εἴ τις αὐτὸν A: ἤτις αὐτὴ aBDP μὲν om. D 9 τῷ] τὸ B τὸν om. B ante λύσεως add. μελλούσης A 10 τοῦ προκειμένου — συμπεράσματος D 11 καλῶς a καὶ om. a ἢ om. D 14 αὐτοῦ A ὡς om. AD 15 ποιεῖ B ἐὰν aP 16 post ἀποκρινομένου add. λόγου B δύνηται aA, post ras. 3 lit. P: δεδύνηται B: δύναται D προάγειν ex Arist. scripsi: προσάγειν aADP: προσαγαγεῖν B 17 οὕτως scripsi cf. vs. 23 et ad p. 575,32: ὄντα libri post λόγον add. φανερὸν ὅτι κωλύεται ὁ λόγος a δ — ἀναιρεῖται B μὲν om. P 20 ἂν A ὡς addidi 21 ὂν addidi μεταλαμβάνῃ scripsi: μεταλαμβάνει libri 22 προτάσεως A 23 καθόλου πρότασιν P 24 γὰρ aA: om. BDP τὰ ἠρωτημένα a: τὴν ἠρωτημένην ABDP ὡς BP: πρὸς aAD 25 post ἐλαμβάνετο add. καὶ διὰ τοῦτο a συνήγαγε A post τετάρτην add. δ' a, sed cf. vs. 10 26 γὰρ ABD: γίνηται P: γένηται a ᾖ addidi δεομένη aP: δεῖται ABD ante χρόνου add. τοῦ B 27 συμπεράνυσθαι A: συμπεραίνεσθαι a

γὰρ πρῶτον λῦσαι τὴν ἔνστασιν· δεῖσθαι δὲ τὴν λύσιν μακροτέρου λόγου τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἡ συνουσία γίνεται. χειρίστην δέ φησιν εἶναι τὴν τοιαύτην τῶν ἐνστάσεων· κακοτεχνούντων γὰρ τὸ τὸν μὲν λόγον μηκύνειν ἐκκρούειν δὲ τὸ προκείμενον κατὰ τὴν εἰς χαλεπώτερον πρόβλημα 45
μετάθεσιν. εἰπὼν δὲ τέσσαρα εἴδη ἐνστάσεως εἶναι, καθ' ἃ οἷόν τε κωλύεσθαι λόγον τινὰ συμπεραντικόν, μόνην τὴν ἔνστασίν φησι λύσιν εἶναι τοῦ ἐρωτωμένου λόγου τὴν πρώτην | (αὕτη δὲ ἦν ἀναίρεσις τῆς παρ' ἣν 269
γίνεται τὸ ψεῦδος), τὰς δὲ λοιπὰς τρεῖς κωλύσεις τινὰς καὶ ἐμποδισμοὺς τοῦ συμπεράσματος.

p. 161a16 Ἐπιτίμησις δὲ λόγου κατ' αὐτόν τε τὸν λόγον καὶ ὅταν ἐρωτᾶται οὐχ' ἡ αὐτή.

Ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ ἐπιτίμησις γίνεται λόγῳ καθ' αὑτόν τε ἐξεταζομένῳ καὶ ὅταν ὡς ἐν ἐρωτήσει γινόμενος εὐθύνηται. καθ' αὑτὸν μὲν γὰρ ἐξεταζόμενος ὁ λόγος ἐπιτιμᾶται, ἂν ἀσυλλόγιστος ᾖ, ἂν διὰ ψευδῶν δεικνύῃ, ἂν δι' ἀγνωστοτέρων, ὡς μικρὸν προελθὼν ἐρεῖ· λέγει γὰρ πέντε ἐπιτιμήσεις εἶναι τῶν καθ' αὑτὸ ἐξεταζομένων λόγων. οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐπιτιμᾶται καὶ ὁ ἐρωτῶν καὶ ὁ ἀποκρινόμενος. τοῦ γὰρ μὴ καλῶς ἐρωτᾶν πολλάκις οὐχ ὁ ἐρωτῶν αἴτιος ἀλλ' ὁ ἀποκρινόμενος, ὅταν μὴ συγχωρῇ τοῖς τοιούτοις ἐξ ὧν ἔστι καλῶς ἐπιχειρῆσαι, τουτέστι διαλεκτικῶς, πρὸς τὴν θέσιν. τὸ γὰρ καλῶς καὶ διαλεκτικῶς τὰς ἐπιχειρήσεις γίνεσθαι καὶ τὸν συλλογισμὸν οὐκ ἐπὶ τῷ ἐρωτῶντί ἐστι μόνῳ, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῷ ἀποκρινομένῳ μόνῳ, ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέροις· κοινὸς γὰρ ὁ διαλεκτικὸς

---

1 fortasse δεῖται δὲ τῇ λύσει δὲ τὴν λύσιν om. P μακροτέρου a: μακρότερον BP: μακρο$^{τ\varrho}$ AD 1. 2 λόγου (λόγω A) τοῦ χρόνου ABDP: χρόνου ἡ a 3 τὸ om. BD μὲν τὸν A 4 κατὰ a, superscr. P^3: καὶ ABDP^1 χαλεπώτερα προβλήματος D: χαλεπω$^{\tau\varrho}$ προβλη$^{\mu\tau}$ A 5 θέσιν AD post δὲ add. φησιν B τέσσαρα aAP: δ' B: δεῖν D εἴδη om. D ἐνστάσεων B: ἔνστ$^{\alpha}$ D 6 συμπεραστικόν AD λύσιν φησὶν P 7 αὐτὴ B ἀναίρησις aABP τῆς BD: τοῦ aAP παρ' ἣν ABD: πῶς a et in ras. 4 lit. P^2 8 δὲ N: om. aABP 10 ante λόγου add. τοῦ aP κατ' αὐτόν BD Arist.: καθ' αὑτόν aAP(Cu) τε om. B 12 λόγῳ scripsi cf. p. 567,8. 9, 570,15: compend. A: ἐν λόγῳ aBDP καθ' αὑτόν aP (θ' αὐ in ras. P^2): κατ' αὐτὸν ABD 12. 13 ἐξεταζομένῳ aP (sed accent. antea supra o posuerat): ἐξεταζομένη B: ἐξεταζόμενον D: compend. A 13 ὡς om. A, superscr. B γινόμενος aP (σ in ras.): γινόμενον A: γινομένη B: compend. D κατ' αὐτὸν D 14 γὰρ a, superscr. P: om. AB: γὰρ ἐξεταζόμενος om. D 14. 15 ἂν (ἄν τε a) διὰ ψευδῶν δεικνύῃ superscr. P 15 δεικνύῃ aP: δείκνυται ABD ἄν τε δι' a ἐρεῖ] p. 161b19 sqq. 16 εἶναι τῶν om. B 19 post καλῶς delevit ἀποκρίνασθαι P 19. 20 ἀναλεκτικῶς Bpr. 20 πρόθεσιν D: post θέσιν delevit τὸ ἀντιβόλιν περὶ πρώτην θέσιν P post διαλεκτικῶς add. πρὸς τὴν θέσιν A τὴν ἐπιχείρησιν aP 21 ἐστι om. D μόνω D: μόνον aABP 22 μόνῳ N: om. aABDP ἀλλ' om. A ἀμφοτέρων P ἰδιαλεκτικὸς (sic) omisso ὁ a

συλλογισμὸς γίνεται ἀμφοτέρων· γυμνασίας ⟨γὰρ⟩ χάριν διαλέγονται. διὸ δεῖ συντελεῖν εἰς αὐτὸν ἑκάτερον τὸ παρ' αὐτοῦ· συντελοῖεν δ' ἄν, ἐὰν ὁ μὲν ἐρωτῶν οὕτως ἐρωτᾷ ὡς προείρηται, ὁ δὲ ἀποκρινόμενος πάλιν οὕτως ἀποκρίνηται ὡς ὑπέθετο· διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε δεῖν τὸν ἀποκρινόμενον συγχωρεῖν τοῖς ἐνδόξοις. ὅταν οὖν μὴ δεόντως ἀποκρίνηται, αὐτὸς παρέχει τὴν ἀνάγκην τοῦ μὴ διαλεκτικῶς ποιεῖσθαι τὰς ἐρωτήσεις πρὸς τὸ προκείμενον, ὡς τὰ ἀντικείμενα οἷς ἐρωτᾷ τε καὶ βούλεται λαβεῖν διδόναι. διὸ ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς τὸν λέγοντα, τουτέστι πρὸς τὴν ἀπόκρισιν, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν θέσιν. οὗ αὐτὸς πάλιν ἐξήγησιν ἐπενεγκὼν δυσκολαίνοντες οὖν, φησίν, ἀγωνιστικὰς καὶ οὐ διαλεκτικὰς ποιοῦνται τὰς διατριβάς· τὸ γὰρ ἀγωνιστικῶς διαλέγεσθαι καὶ ἐκ παντὸς πειρᾶσθαι τρόπου καὶ διὰ τῶν τυχόντων περιτρέπειν τὸν ἀποκρινόμενον οὐ πρὸς τὴν θέσιν ἐστὶν ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. οὐκ αὐτὸς οὖν ἐπιτιμήσεως ἄξιος καίτοι κακῶς καὶ οὐ διαλεκτικῶς ἐρωτῶν, ἀλλ' ὁ τὴν αἰτίαν παρέχων τῆς τοιαύτης ἐκτροπῆς· ὁποῖός ἐστιν ὁ ἐν τῷ Πλάτωνος Γοργίᾳ Καλλικλῆς, μηδὲν μήτε τῶν ἀληθῶν μήτε τῶν ἐνδόξων συγχωρῶν. μίαν μὲν οὖν αἰτίαν ταύτην εἶπε τοῦ μὴ τὴν αὐτὴν ἐπιτίμησιν γίνεσθαι λόγου καθ' αὑτόν τε καὶ ἐρωτωμένου. προστίθησι δὲ τούτοις, ὅτι καθ' αὑτοὺς μὲν λόγοι ἐξεταζόμενοι, ἂν ὦσι ψευδεῖς, * * * * * οὐκέτι ἐπιτιμῶνται τῷ γυμνασίας χάριν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἀλλ' οὐ διδασκαλίας. ἐνταῦθα δῆλον ὅτι οὐ δεῖ τἀληθῆ μόνον συλλογίζεσθαι ἀλλὰ καὶ τὰ ψευδῆ. τούτου δ' αἴτιον, ὅτι πειρᾶται μὲν ὁ διαλεκτικὸς τὸ τιθέμενον δι' ἐνδόξων ἀνασκευάζειν· ὅταν οὖν ἀληθὲς ᾖ τὸ κείμενον, δῆλον ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ πρόκειται δεῖξαι τῷ ἐπιχειροῦντι· διὸ ἀνάγκη ψευδεῖς εἶναι καὶ τὰς τοῦτο δεικνυούσας προτάσεις· οὐ γὰρ οἷόν τε ἐξ ἀληθῶν ψεῦδός τι δειχθῆναι· δεῖ οὖν τὰ ψευδῆ προτείνειν. ἐνίοτε δέ, κἂν ψευδής, φησίν, ᾖ θέσις ᾖ, διὰ ψευδῶν ἀναιρετέον αὐτήν, ἂν ᾖ τῷ ἀποκρινομένῳ μᾶλλον δοκοῦντα τὰ ψευδῆ τῶν ἀληθῶν· ἐκ γὰρ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου τιθεμένων καὶ συγχωρουμένων προϊόντος τοῦ λόγου μᾶλλον ἔσται πεπεισμένος.

---

1 γίνεται (ἐπ' add. D) ἀμφοτέρων ABD: inv. ord. P: γίνεται. ἀμφότεροι γὰρ a γὰρ addidi διαλέγονται N: om. aABDP 2 αὐτὸν aP: αὐτὸ ABD τὸ AD: τῶν B: τὰ aP αὐτοῦ aA: αὐτοῦ B: αὐτῷ P (supra τ ras.): compend. D ἐὰν om. B: ὅταν A μὲν ὁ B 3 ὡς προείρηται AD: ὥσπερ εἴηται aBP δὴ B πάλιν om. D 4 δεῖ aP 5 μὴ iterat A 6 τὰς ἐπιχειρήσεις probabiliter N fort. τῷ τὰ sive ὡς ⟨τῷ⟩ τὰ 7 ἐρωτᾶται D: ἐρωτᾶται aABP λαβεῖν om. A διὸ — 8 λέγοντα aN: om. ABDP 8 post τουτέστι add. τὸ BDP 9 οὗ scripsi: ὁ ABDP: om. a ἐξήγησεν, omisso ἐπενεγκών, A 10 φησίν a: om. ABDP ποιεῖσθαι A 11. 12 τρόπου πεῖρασθαι B 12 περιέπειν A 16 ἀληθῶς a 17 μὲν om. A τοιαύτην B 18 γενέσθαι A ἐρωτωμένου scripsi: ἐρωτώμενον libri 19 ἐὰν B supple ἐπιτιμῶνται, ἐρωτώμενοι δέ, ἂν ὦσι ψευδεῖς οὐκ ὅτι aP: οὐκ ABD 20 οὐδὲ A 21 an ἐντεῦθεν? τὰ ἀληθῆ B μόνον aB: om. ADP τὰ aN: om. ABDP 22 τούτων A: compend. D δ' aBP: τὸ A: δὲ τὸ D δι' ἐνδόξων] μὴ ἐνδόξως A 23 ἀνασκευάζειν scripsi: κατασκευάζειν libri ante οὖν add. μὲν A 24 διὸ scripsi: ὃ aABP: ὅτι D ψευδεῖς scripsi: ψεῦδος libri 26 ᾖ om., ut videtur, D 27 ἀποκρινωμένῳ A 29 ἐστὶ A

p. 161a33 Δεῖ δὲ τὸν καλῶς μεταβιβάζοντα διαλεκτικῶς καὶ μὴ ἐριστικῶς.

Ἢ ἀπὸ ἀληθῶν ἐπὶ ψεῦδος ἢ ἀπὸ ψευδῶν εἰς ἀληθὲς μεταφέροντά τινα λόγον, ὡς τὸ ἀντικείμενον δεῖξαι διὰ τοῦ ἀντικειμένου, δεῖ, φησί, τὸν ⟨διαλεκτικὸν⟩ διαλεκτικῶς δι' ἐνδόξων μὴ ἐριστικῶς παραλογιζόμενον δεῖξαι μηδὲ δι' ἐπιπολαίων τινῶν καὶ φαινομένων. ὡς γὰρ τὸν γεωμέτρην διὰ γεωμετρικῶν ἀρχῶν δεῖ τὰς δείξεις ποιεῖσθαι, οὕτω καὶ τὸν διαλεκτικὸν ⟨διὰ⟩ διαλεκτικῶν· αὗται δέ εἰσιν αἱ ἔνδοξοι, ἄν τε ἀληθὲς ἄν τε ψεῦδος ᾖ τὸ δεικνύμενον.

p. 161a37 Ἐπεὶ δὲ φαῦλος κοινωνὸς ὁ ἐμποδίζων τὸ κοινὸν ἔργον.

Οὕτω καὶ ἐν τοῖς διαλεγομένοις (οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τοῦ γυμνάζεσθαι χάριν τὰς διὰ λόγων συνουσίας ποιούμενοι) * * κοινὸν ἔργον, ἄν τε ὁ ἐρωτῶν ἄν τε ὁ ἀπο|κρινόμενος τοῦτο ποιῇ, παραβαίνων τὸν τοῦ διαλεκτικοῦ σκοπὸν ἐπιτιμήσεώς ἐστιν ἄξιος. εἰπὼν δὲ καὶ ἐν τῷ λόγῳ καὶ ἐν τοῖς διαλόγοις κοινόν τι ἔργον προκεῖσθαι, [καὶ γὰρ ἐν τῷ διαλέγεσθαι] προσέθηκε πλὴν τῶν ἀγωνιζομένων. διότι δὲ τούτοις κοινόν τι ἔργον οὐ πρόκειται, ἐδήλωσεν· ἀμφότεροι γὰρ οἱ ἀγωνιστικῶς διαλεγόμενοι ἐφίενται φαινομένης νίκης· ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ἅμα τοὺς ἀντιλέγοντας ἀλλήλους νικᾶν· πλείους γὰρ ἑνὸς ἀδύνατον. διαφέρει δὲ οὐδὲν τὸν ἐρωτῶντα ἢ τὸν ἀποκρινόμενον εἶναι τὸν ἐμποδίζοντα τὸ κοινὸν ἔργον· ἑκάτερος γὰρ αὐτῶν ἐριστικῶς ποιεῖται τὴν συνουσίαν· καὶ γὰρ ὁ ἐρωτῶν ἐριστικῶς ἐρωτᾷ, καὶ ὁ ἀποκρινόμενος οὐ δίδωσι τὸ φαινόμενον ἔνδοξον, οὐδὲ καθ' ὃ ὁ ἐρωτῶν τὴν ἐρώτησιν ποιεῖ, ἐκλαμβάνει ἀλλὰ πάλιν μετάγει

---

2 ὁριστικῶς A post ἐριστικῶς add. δεῖ δὲ τὸν καλῶς καὶ τὰ ἐξῆς τουτέστιν ABDP: om. a 3 ἀπὸ prius ABD: ἐξ a, superscr. P¹ ἀληθῶν ante ras. 2 lit. P ἀληθὲς aB, in ras. P²: ψεῦδος AD 4. 5 δεῖ, φησί, τὸν om. B 5 διαλεκτικὸν addidi post διαλεκτικῶς add. καὶ B post ἐνδόξων add. ἀλλὰ aN: καὶ B 6 μηδὲ δι' aA: μηδ' ἐξ B: μὴ δι' D: μηδὲ P ἐπιπόλαιον A 7 post διὰ add. τῶν A 8 ⟨διὰ⟩ διαλεκτικῶν scripsi: διαλεκτικῶς ut vs. 5 libri 9 ψεῦδος D Arist.: ψευδὲς aABP 10—p. 566,3 aP: om. ABD 13 τὰς scripsi: τῆς a: τοῖς P post διὰ add. τῶν P ποιουμένοις P supple ὁ ἐμποδίζων τὸ 16 καὶ — διαλέγεσθαι delevi 17 δὲ a: om. P 18 ἀμφότεροι] οι in ras., supra ερ ras. P οἱ superscr. P διαλεγόμενοι] όμενοι corr. P (in fine versus, in initio proximi ras. 5 lit.) 19 δὲ a: om. P an ἀλλήλοις? 20 πλείους scripsi ex Arist.: πλείω aP post ἀδύνατον ras. 4 lit. P: νικᾶν Arist. 24 ὁ a: om. P ἀλλὰ πάλιν (sic) μετάγει P: om. a post μετάγει add. ἀλλ' ἐπηρεάζῃ καὶ μὴ διδῷ τὰ δοκοῦντα καὶ ἔνδοξα καὶ μὴ ἐκδέχηται πυθέσθαι καὶ ἀκοῦσαι τί ποτε βούλεται ὁ ἐρωτῶν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ πληρῶσαι τὴν ἐρώτησιν προαρπάζων τὸν λόγον καὶ ἀπαρνούμενος μὴ συγχωρῇ a: καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐριστικῶς ἐρωτῶν φαύλως διαλέγεται, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ οὕτως ἀποκρινόμενος, ἂν μὴ διδῷ δηλονότι καὶ συγχωρῇ τὰ δοκοῦντα κτλ. N

συλλογισμὸς γίνεται ἀμφοτέρων· γυμνασίας ⟨γὰρ⟩ χάριν διαλέγονται. διὸ δεῖ συντελεῖν εἰς αὐτὸν ἑκάτερον τὸ παρ' αὐτοῦ· συντελοῖεν δ' ἄν, ἐὰν ὁ μὲν ἐρωτῶν οὕτως ἐρωτᾷ ὡς προείρηται, ὁ δὲ ἀποκρινόμενος πάλιν οὕτως ἀποκρίνηται ὡς ὑπέθετο· διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε δεῖν τὸν ἀποκρινόμενον συγχωρεῖν τοῖς ἐνδόξοις. ὅταν οὖν μὴ δεόντως ἀποκρίνηται, αὐτὸς παρέχει τὴν ἀνάγκην τοῦ μὴ διαλεκτικῶς ποιεῖσθαι τὰς ἐρωτήσεις πρὸς τὸ προκείμενον, ὡς τὰ ἀντικείμενα οἷς ἐρωτᾷ τε καὶ βούλεται λαβεῖν διδόναι. διὸ ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς τὸν λέγοντα, τουτέστι πρὸς τὴν ἀπόκρισιν, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν θέσιν. οὗ αὐτὸς πάλιν ἐξήγησιν ἐπενεγκὼν δυσκολαίνοντες οὖν, φησίν, ἀγωνιστικὰς καὶ οὐ διαλεκτικὰς ποιοῦνται τὰς διατριβάς· τὸ γὰρ ἀγωνιστικῶς διαλέγεσθαι καὶ ἐκ παντὸς πειρᾶσθαι τρόπου καὶ διὰ τῶν τυχόντων περιτρέπειν τὸν ἀποκρινόμενον οὐ πρὸς τὴν θέσιν ἐστὶν ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. οὐκ αὐτὸς οὖν ἐπιτιμήσεως ἄξιος καίτοι κακῶς καὶ οὐ διαλεκτικῶς ἐρωτῶν, ἀλλ' ὁ τὴν αἰτίαν παρέχων τῆς τοιαύτης ἐκτροπῆς· ὁποῖός ἐστιν ὁ ἐν τῷ Πλάτωνος Γοργίᾳ Καλλικλῆς, μηδὲν μήτε τῶν ἀληθῶν μήτε τῶν ἐνδόξων συγχωρῶν. μίαν μὲν οὖν αἰτίαν ταύτην εἶπε τοῦ μὴ τὴν αὐτὴν ἐπιτίμησιν γίνεσθαι λόγου καθ' αὑτόν τε καὶ ἐρωτωμένου. προστίθησι δὲ τούτοις, ὅτι καθ' αὑτοὺς μὲν λόγοι ἐξεταζόμενοι, ἂν ὦσι ψευδεῖς, * * * * * οὐκέτι ἐπιτιμῶνται τῷ γυμνασίας χάριν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἀλλ' οὐ διδασκαλίας. ἐνταῦθα δῆλον ὅτι οὐ δεῖ τἀληθῆ μόνον συλλογίζεσθαι ἀλλὰ καὶ τὰ ψευδῆ. τούτου δ' αἴτιον, ὅτι πειρᾶται μὲν ὁ διαλεκτικὸς τὸ τιθέμενον δι' ἐνδόξων ἀνασκευάζειν· ὅταν οὖν ἀληθὲς ᾖ τὸ κείμενον, δῆλον ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ πρόκειται δεῖξαι τῷ ἐπιχειροῦντι· διὸ ἀνάγκη ψευδεῖς εἶναι καὶ τὰς τοῦτο δεικνυούσας προτάσεις· οὐ γὰρ οἷόν τε ἐξ ἀληθῶν ψεῦδός τι δειχθῆναι· δεῖ οὖν τὰ ψευδῆ προτείνειν. ἐνίοτε δέ, κἂν ψευδής, φησίν, ᾖ θέσις ᾖ, διὰ ψευδῶν ἀναιρετέον αὐτήν, ἂν ᾖ τῷ ἀποκρινομένῳ μᾶλλον δοκοῦντα τὰ ψευδῆ τῶν ἀληθῶν· ἐκ γὰρ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου τιθεμένων καὶ συγχωρουμένων προϊόντος τοῦ λόγου μᾶλλον ἔσται πεπεισμένος.

---

1 γίνεται (ἐπ' add. D) ἀμφοτέρων ABD: inv. ord. P: γίνεται. ἀμφότεροι γὰρ a γὰρ addidi διαλέγονται N: om. aABDP 2 αὐτὸν aP: αὐτὸ ABD τὸ AD: τῶν B: τὰ aP αὐτοῦ aA: αὐτοῦ B: αὐτῷ P (supra τ ras.): compend. D ἐὰν om. B: ὅταν A μὲν ὁ B 3 ὡς προείρηται AD: ὥσπερ εἴηται aBP δὴ B πάλιν om. D 4 δεῖ aP 5 μὴ iterat A 6 τὰς ἐπιχειρήσεις probabiliter N fort. τῷ τὰ sive ὡς ⟨τῷ⟩ τὰ 7 ἐρωτᾶται D: ἐρωτᾶται aABP λαβεῖν om. A διὸ—8 λέγοντα aN: om. ABDP 8 post τουτέστι add. τὸ BDP 9 οὗ scripsi: ὁ ABDP: om. a ἐξήγησεν, omisso ἐπενεγκών, A 10 φησίν a: om. ABDP ποιεῖσθαι A 11. 12 τρόπου πειρᾶσθαι B 12 περιέπειν A 16 ἀληθῶς a 17 μὲν om. A τοιαύτην B 18 γενέσθαι A ἐρωτωμένου scripsi: ἐρωτώμενον libri 19 ἐὰν B supple ἐπιτιμῶνται, ἐρωτώμενοι δέ, ἂν ὦσι ψευδεῖς οὐκ ἔτι aP: οὐκ ABD 20 οὐδὲ A 21 an ἐντεῦθεν? τὰ ἀληθῆ B μόνον aB: om. ADP τὰ aN: om. ABDP 22 τούτων A: compend. D δ' aBP: τὸ A: δὲ τὸ D δι' ἐνδόξων] μὴ ἐνδόξως A 23 ἀνασκευάζειν scripsi: κατασκευάζειν libri ante οὖν add. μὲν A 24 διὸ scripsi: ὃ aABP: ὅτι D ψευδεῖς scripsi: ψεῦδος libri 26 ᾖ om., ut videtur, D 27 ἀποκρινωμένῳ A 29 ἐστὶ A

p. 161a33 Δεῖ δὲ τὸν καλῶς μεταβιβάζοντα διαλεκτικῶς καὶ μὴ ἐριστικῶς.

Ἢ ἀπὸ ἀληθῶν ἐπὶ ψεῦδος ἢ ἀπὸ ψευδῶν εἰς ἀληθὲς μεταφέροντά τινα λόγον, ὡς τὸ ἀντικείμενον δεῖξαι διὰ τοῦ ἀντικειμένου, δεῖ, φησί, τὸν ⟨διαλεκτικὸν⟩ διαλεκτικῶς δι' ἐνδόξων μὴ ἐριστικῶς παραλογιζόμενον δεῖξαι μηδὲ δι' ἐπιπολαίων τινῶν καὶ φαινομένων. ὡς γὰρ τὸν γεωμέτρην διὰ γεωμετρικῶν ἀρχῶν δεῖ τὰς δείξεις ποιεῖσθαι, οὕτω καὶ τὸν διαλεκτικὸν ⟨διὰ⟩ διαλεκτικῶν· αὗται δέ εἰσιν αἱ ἔνδοξοι, ἄν τε ἀληθὲς ἄν τε ψεῦδος ᾖ τὸ δεικνύμενον.

p. 161a37 Ἐπεὶ δὲ φαῦλος κοινωνὸς ὁ ἐμποδίζων τὸ κοινὸν ἔργον.

Οὕτω καὶ ἐν τοῖς διαλεγομένοις (οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τοῦ γυμνάζεσθαι χάριν τὰς διὰ λόγων συνουσίας ποιούμενοι) * * κοινὸν ἔργον, ἄν τε ὁ ἐρωτῶν ἄν τε ὁ ἀπο|κρινόμενος τοῦτο ποιῇ, παραβαίνων τὸν τοῦ διαλεκτικοῦ σκοπὸν ἐπιτιμήσεώς ἐστιν ἄξιος. εἰπὼν δὲ καὶ ἐν τῷ λόγῳ καὶ ἐν τοῖς διαλόγοις κοινόν τι ἔργον προκεῖσθαι, [καὶ γὰρ ἐν τῷ διαλέγεσθαι] προσέθηκε πλὴν τῶν ἀγωνιζομένων. διότι δὲ τούτοις κοινόν τι ἔργον οὐ πρόκειται, ἐδήλωσεν· ἀμφότεροι γὰρ οἱ ἀγωνιστικῶς διαλεγόμενοι ἐφίενται φαινομένης νίκης· ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ἅμα τοὺς ἀντιλέγοντας ἀλλήλους νικᾶν· πλείους γὰρ ἑνὸς ἀδύνατον. διαφέρει δὲ οὐδὲν τὸν ἐρωτῶντα ἢ τὸν ἀποκρινόμενον εἶναι τὸν ἐμποδίζοντα τὸ κοινὸν ἔργον· ἑκάτερος γὰρ αὐτῶν ἐριστικῶς ποιεῖται τὴν συνουσίαν· καὶ γὰρ ὁ ἐρωτῶν ἐριστικῶς ἐρωτᾷ, καὶ ὁ ἀποκρινόμενος οὐ δίδωσι τὸ φαινόμενον ἔνδοξον, οὐδὲ καθ' ὃ ὁ ἐρωτῶν τὴν ἐρώτησιν ποιεῖ, ἐκλαμβάνει ἀλλὰ πάλιν μετάγει

---

2 ὁριστικῶς A post ἐριστικῶς add. δεῖ δὲ τὸν καλῶς καὶ τὰ ἐξῆς τουτέστιν ABDP: om. a 3 ἀπὸ prius ABD: ἐξ a, superscr. P¹ ἀληθῶν ante ras. 2 lit. P ἀληθὲς aB, in ras. P²: ψεῦδος AD 4. 5 δεῖ, φησί, τὸν om. B 5 διαλεκτικὸν addidi post διαλεκτικῶς add. καὶ B post ἐνδόξων add. ἀλλὰ aN: καὶ B 6 μηδὲ δι' aA: μηδ' ἐξ B: μὴ δι' D: μηδὲ P ἐπιπόλαιον A 7 post διὰ add. τῶν A 8 ⟨διὰ⟩ διαλεκτικῶν scripsi: διαλεκτικῶς ut vs. 5 libri 9 ψεῦδος D Arist.: ψευδὲς aABP 10—p. 566,3 aP: om. ABD 13 τὰς scripsi: τῆς a: τοῖς P post διὰ add. τῶν P ποιουμένοις P supple ὁ ἐμποδίζων τὸ 16 καὶ — διαλέγεσθαι delevi 17 δὲ a: om. P 18 ἀμφότεροι] οι in ras., supra ερ ras. P οἱ superscr. P διαλεγόμενοι] όμενοι corr. P (in fine versus, in initio proximi ras. 5 lit.) 19 δὲ a: om. P an ἀλλήλοις? 20 πλείους scripsi ex Arist.: πλείω aP post ἀδύνατον ras. 4 lit. P: νικᾶν Arist. 24 ὁ a: om. P ἀλλὰ πάλιν (sic) μετάγει P: om. a post μετάγει add. ἀλλ' ἐπηρεάζῃ καὶ μὴ διδῷ τὰ δοκοῦντα καὶ ἔνδοξα καὶ μὴ ἐκδέχηται πυθέσθαι καὶ ἀκοῦσαι τί ποτε βούλεται ὁ ἐρωτῶν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ πληρῶσαι τὴν ἐρώτησιν προαρπάζων τὸν λόγον καὶ ἀπαρνούμενος μὴ συγχωρῇ a: καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐριστικῶς ἐρωτῶν φαύλως διαλέγεται, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ οὕτως ἀποκρινόμενος, ἂν μὴ διδῷ δηλονότι καὶ συγχωρῇ τὰ δοκοῦντα κτλ. N

ὥστε δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι μὴ ὁμοία ἡ ἐπιτίμησις λόγου καθ' αὑτόν τε καὶ ἐν ἐρωτήσει· οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸν μὲν λόγον φαῦλον εἶναι ἐξεταζόμενον καθ' αὑτόν, τὸν μέντοι ἐρωτῶντα αὐτὸν ὡς ἐνδέχεται βέλτιστα διειλέχθαι πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον, εἰ εἴη δυσκολαίνων καὶ μὴ ποιούμενος κατὰ δόξαν τὰς ἀποκρίσεις.

[ἄλλως. Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸν μὲν συλλογισμὸν φαῦλον εἶναι αὐτὸν καθ' αὑτὸν διὰ τὸ ἐξ ἀδόξων προτάσεων συλλογισθῆναι, τὸν δὲ ἐρωτῶντα καλῶς καὶ ἀμεταπτώτως πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον διαλεχθῆναι· οὐ γὰρ συνεχώρει αὐτῷ ὁ ἀποκρινόμενος ἐνδόξους προτάσεις ἀλλὰ ἀδόξους. ὥστε οὐ μεμπτέος, εἰ ἐξ ὧν συνεχωρεῖτο, ἐποιεῖτο καὶ τὸν συλλογισμόν· ἀδύνατον γὰρ ἦν ἄλλως συλλογίσασθαι πρὸς τοὺς δυσκολαίνοντας καὶ μὴ καλῶς ἀποκρινομένους. πρὸς γὰρ τοὺς τοιούτους οὐ δυνατὸν τὸν ἐρωτῶντα ποιεῖν συλλογισμοὺς οἵους βούλεται, ἀλλ' οἵους ἐνδέχεται· ἐκεῖνος γὰρ ἂν βούλοιτο μὲν ἔνδοξον ποιῆσαι συλλογισμόν, τοῦ δὲ μὴ συγχωροῦντος τὰ ἔνδοξα ἀνάγκη συλλογίσασθαι αὐτὸν ὡς ἐνδέχεται καὶ ἐξ ὧν κρατήσει. οὕτως δὲ ποιῶν οὐ μεμπτέος ἂν εἴη].

p. 161ᵇ11 Ἐπεὶ δέ ἐστιν ἀδιόριστον πότε τὰ ἐναντία λαμβάνουσι.

Λέγει γίνεσθαι καὶ ἐν τῷ διαλέγεσθαι καθ' αὑτὸ ἁμαρτίας ἐν λόγοις καὶ παρὰ τὴν ἄγνοιαν καὶ ὅτι οὐ διώρισται πότε τὰ ἀντικείμενα καὶ πότε τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβάνουσι· διὰ γὰρ τὸ ἀγνοεῖν τοῦτο πολλάκις ἐν τοῖς λόγοις ἁμαρτάνουσι. καὶ ταῦτα συμβαίνει καὶ ἐφ' ἑαυτῶν λέγοντας καὶ ἀποκρινομένους· ὁ γὰρ λέγων πάντα εἶναι καθ' εἱμαρμένην καὶ εἶναί τινα ἐνδεχόμενα καὶ ἐφ' ἡμῖν τὰ ἀντικείμενα αὐτῷ λέγων λανθάνει. ἀλλὰ καὶ ὁ ἄπειρον λέγων ὑπὸ ἀπείρου περιέχεσθαι τὰ ἀντικείμενα ἑαυτῷ λέγων ἀγνοεῖ· τὸ γὰρ αὐτὸ ἄπειρον καὶ πεπερασμένον λέγει. ἀλλὰ καὶ ὁ ἀδιαφόρως περαίνων ἀσυλλογίστως λέγων τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνει· ἀξιοῖ γὰρ δ συνάγει, τοῦτο λαμβάνειν. παρὰ δὴ τὴν ἄγνοιαν τούτων συμβαίνει καὶ ἐν τῷ διαλέγεσθαί τινα ἁμαρτίαν. θέμενος γὰρ ἀγαθὸν εἶναι τὸν πλοῦτον, ἂν οὕτω τύχῃ, ἐρωτηθείς, εἰ ᾧ ἔστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀγαθόν, συγχωρεῖ. ἢ τοῦτο οὐ συγχωρεῖ, ἀλλ' ἀνανεύσας συνεχώρησε τὸ ἀγαθὸν ἀγαθὸν ποιεῖν, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῇ θέσει. φαῦλοι δὲ λόγοι

---

1 ὥστε δῆλον P: δῆλον οὖν aN Arist. 6—16 aN: om. ABDP 6 ἄλλως om. N 13. 14 μὲν γὰρ βούλοιτ' ἂν a 14 δὲ N: om. a 16 δὲ scripsi: γὰρ aN 17 τὰ ἐναντία ABD(Cu): τἀναντία aP Arist. λαμβάνουσι om. A: καὶ πότε τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβάνουσιν Arist. cf. vs. 20 18 γίγνεσθαι a post λόγοις add. εὐλόγως A, εὐλόγους D 20 λαμβάνει A τοῦ P immo ταῦτα cf. vs. 27 21 ἁμαρτάνειν συμβαίνει, καὶ ταῦτα conicio cf. p. 554,3 καὶ ἐφ'—ἐφ' ἡμῖν (23) om. A αὐτῶν B 23 ἐνδεχόμενα scripsi: ἔνδοξα B: ἔνδοξον D: hoc et καὶ om. aP, sed antecedens να in ras. 9—10 lit. P² αὐτῷ AD, Ppr. λέγων αὐτῷ aP 24 αὐτῷ ABD 25. 26 διαφόρως B 26 post λέγων delevit ἀγνοεῖ (illatum e vs. 25) D ἀρχαῖς D 28 διαλέγεσθαι ⟨γίνεσθαι⟩ conicio, sed cf. Vahlen Poet.³243 29 τύχοι A 30 οὐ τοῦτο A fort. συνεχώρησεν — συγχωρεῖ ἀνασκευάσας P ante συνεχώρησε add. οὐ aB 31 τὸ ἀγαθὸν] τὸ αὐτὸν B ἀγαθὰ pro altero ἀγαθὸν AD

καὶ παρὰ τὸ μὴ διωρίσθαι τὰ τοιαῦτα γίνονται. πολλάκις δὲ καὶ τῆς τοιαύτης κατὰ τοὺς λόγους ἁμαρτίας αἴτιος ὁ ἀποκρινόμενος, τοῖς μὲν ⟨μὴ⟩ οὕτως ἐρωτωμένοις οὐ συγχωρῶν, τοῖς δ' ἤτοι ἀντικείμενα τῷ κειμένῳ λαμβάνουσιν ἢ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτουμένοις εὐθὺς συγχωρῶν. διὸ οὐκ ἂν αἰτίαν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔχοι ὁ ἐρωτῶν ὡς ἐρωτῶν τοιαῦτα. δῆλον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι μὴ ὁμοία ἡ ἐπιτίμησις τοῖς τε λόγοις καὶ τοῖς ἐρωτῶσιν.

p. 161b19 Καθ' αὑτὸν δὲ τῷ λόγῳ πέντε εἰσὶν ἐπιτιμήσεις.

Δείξας ὅτι μὴ αἱ αὐταὶ ἐπιτιμήσεις καθ' αὑτόν τε ἐξεταζομένῳ λόγῳ καὶ ἐρωτωμένῳ, νῦν, πόσαι καὶ ἐπὶ τίσιν αἱ καθ' αὑτὸν ἐπιτιμήσεις λόγῳ γίνονται, λέγει. πέντε δέ φησιν εἶναι, | ὧν πρώτη, ὅταν ἐκ τῶν ἠρωτημένων 271
μηδὲν συμπεραίνηται, μήτε τὸ προκείμενον μήτε ἄλλο τι, τουτέστιν ἂν ἀσυλλόγιστα ᾖ, καὶ ἔτι ψευδεῖς ὦσιν αἱ κείμεναι προτάσεις ἢ ἄδοξοι, πᾶσαι ἢ τινὲς αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐπιφέρεται τὸ συμπέρασμα, πρὸς δὲ τούτοις μήτ' ἀφαιρεθέντων τινῶν μήτε προστεθέντων συνάγηται τὸ συμπέρασμα· τὸ γὰρ ψευδεῖς καὶ ἀδόξους λαμβάνοντα προτάσεις μηδὲν συνά- 5
γειν παντάπασιν ἄτοπον. τοιοῦτον ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει ἔδειξε λόγον ὄντα καὶ τὸν Μελίσσου καὶ τὸν Παρμενίδου· "καὶ γὰρ ψευδῆ λαμβάνουσι καὶ εἰσὶν ἀσυλλόγιστοι". τοιοῦτος γὰρ ὁ λέγων 'τὸ παρὰ τὸ ὂν οὐκ ὄν, τὸ οὐκ ὂν οὐδέν, ἓν ἄρα τὸ ὄν'· οὐ γὰρ τοῦτο συνάγεται. οὗτος μὲν ⟨οὖν⟩ οὐ δοκεῖ τὸ προκείμενον συνάγειν, ἀλλ' ἄλλο τι συνάγει συλλογιστικῶς· τὸ γὰρ 'παρὰ τὸ ὂν οὐδέν'. ὁ δὲ λέγων 'εἰ τὸ γενόμενον ἀρχὴν ἔχει, 10
τὸ μὴ γενόμενον οὐκ ἔχει· ἀλλὰ μὴν τὸ γενόμενον ἀρχὴν ἔχει' οὔτε τὸ προκείμενον οὔτε ἄλλο τι συλλογίζεται πρὸς τῷ καὶ τὰ λαμβανόμενα ψευδῆ τε καὶ ἄδοξα λαμβάνειν· διὸ εἶπεν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Φυσικῇ "μᾶλλον δὲ ὁ Μελίσσου φορτικός". ὅταν οὖν, φησί, μήτε λαμβανομένων ἅ ἐστιν ἰσοδύναμα τοῖς κειμένοις, μήτε προστιθεμένων τινῶν μήτε

---

1 καὶ prius om. a διαιρεῖσθαι B γίνονται om. A 2 post τοιαύτης add. καὶ D μὴ addidi 3 ὄντως A δ' ἤτοι aP: δή τι AB: δέ τι D ἀντικείμενα aP²: ἀντικειμένοις ABP¹: compend. D 3. 4 λαμβάνει A 4 εὐθὺς αἰτουμένοις aP 5 ἔχοι superscr. P: ante ἐν transposuit D: ἔχη A ante τοιαῦτα add. τὰ A οὖν om. A 7—p. 569,8 aP: om. ABD, sed p. 568,29 ἀδοξότερα—569,8 mrg. B 8—p. 568,25 προβλήματος sub v. ἐπιτίμησις Suidas 8 post αὐταὶ add. αἱ P καθ' αὑτόν τε om. Suid. post τε add. καὶ a ante λόγῳ add. τῷ a 10 ἠρωτημένων aP² (C) Suid.: εἰρημένων P¹: ἐρωτωμένων Arist. 11 τουτέστιν Suid.: om. aP 12 ἀσυλλόγιστα scripsi: ἀσυλλόγιστον aP Suid. 13 πᾶσαι ἢ τινὲς om. Suid. ἐπιφέρει Suid. πρὸς δὲ—ἀσυλλόγιστοι (18) om. Suid. 14 post προστεθέντων addendum videtur ex Arist. μήτε τῶν μὲν ἀφαιρεθέντων τῶν δὲ προστεθέντων cf. p. 568,1 συνάγηται scripsi: συνάγεται aP: γίνηται Arist. 16 ἐν τῇ Φυσ. ἀκρ.] I 3 p. 186a4 sqq. 17 τὸν alterum om. P 18 τοιοῦτος Suid.: τοιοῦτον aP 19 οὗτος scripsi cf. vs. 21: οὕτως aP Suid. οὖν addidi 21 ante ὂν add. μὴ Suid. post οὐδὲν add. συνάγει a ὁ δὲ λέγων scripsi: ὃ δὲ λέγει aP: ἕτερος δὲ λόγος Suid. εἰ P Suid.: om. a 23 καὶ τὰ λαμβανόμενα aP³ Suid.: καταλαμβανόμενα P¹ 24 διὸ—p. 568,5 προειρημένος om. Suid.

ἀφαιρουμένων, μήτε τῶν μὲν ἀφαιρουμένων τῶν δὲ προστε- 15
θέντων, δύνηται συνάγεσθαι συλλογιστικῶς, ὑπὸ τὴν προειρημένην ἐπιτί-
μησιν ὁ λόγος ἂν εἴη. ταῦτα δὲ προστέθεικε τὴν κυρίως ἀσυλλόγιστον
συμπλοκὴν λαμβάνων καὶ μηδὲ βοηθείας τινὸς τυχεῖν δυναμένην πρὸς
5 τὸ δοκεῖν μὴ εἶναι ἀσυλλόγιστον· ὁποῖός ἐστιν ὁ Μελίσσου λόγος ὁ
προειρημένος. δευτέραν τίθησιν ἐπιτίμησιν, εἰ αἱ μὲν προτάσεις συλλο- 20
γιστικῶς κείμεναι εἶεν καὶ ὁ λόγος εἴη συλλογιζόμενός τι, μὴ μέντοι τὸ
προκείμενον, ἐκ τοιούτων τε καὶ οὕτως ὡς εἴρηται πρότερον,
τουτέστιν ἢ ψευδῶν ἢ ἀδόξων ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιτιμήσει. καὶ εἴη ἂν μετὰ τὴν
10 πρώτην ἐπιτίμησιν, ἥτις ἐγένετο ἐπὶ τῷ πάντα ἡμαρτημένως ἔχοντι λόγῳ, 25
δευτέρα ἡ ἐπὶ συλλογιζομένῳ μὲν οὔτε δὲ τὸ προκείμενον οὔτε δι' ἀληθῶν
τε καὶ ἐνδόξων. τοιοῦτος ἂν εἴη ὁ Παρμενίδου λόγος, δεικνὺς μέν τι καὶ
συνάγων, ἀλλ' οὐ τὸ προκείμενον, καὶ ἔτι διὰ ψευδῶν. τρίτη ἐπιτίμησις,
εἰ προστιθεμένου τινὸς συνάγοιτο τὸ προκείμενον συλλογιστικῶς, τὸ μέντοι
15 προστιθέμενον χεῖρόν τε εἴη τῶν κειμένων καὶ ἠρωτημένων καὶ ἧττον
ἔνδοξον τοῦ συμπεράσματος. δεῖ γὰρ τὰ γνωριμώτερα ἐν τοῖς λόγοις
παραλείπεσθαι· ὅταν οὖν τὸ παραλειπόμενον ἀγνωστότερόν τε τῶν κειμένων
καὶ ἀδοξότερον τοῦ συμπεράσματος, ἐπιτιμήσεως ὁ λόγος ἄξιος. τετάρτη 30
ἐπιτίμησις, ἂν ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοῦ λόγου ἐκ τῶν λειπομένων συνάγηται
20 συλλογιστικῶς· ὡς ἔχουσιν οἱ παρέλκοντες λόγοι. εἰ γὰρ δεῖ τὸ συνα-
γόμενον κατὰ συλλογισμὸν τῷ ταῦτα εἶναι συνάγεσθαι, ἐν οἷς λόγοις
ἀφαιρεθέντων τινῶν τὰ αὐτὰ συνάγεται, δῆλον ὅτι οὐ τῷ τὰ εἰλημ-
μένα εἶναι τὸ συμπέρασμα. πέμπτην ἐπιτίμησίν φησιν εἶναι, εἰ ἐξ ἀδοξο-
τέρων καὶ ἧττον πιστῶν τοῦ συμπεράσματος ὁ λόγος εἴη ἢ ἐξ 35
25 ἀληθῶν μὲν χαλεπωτέρων δὲ δειχθῆναι τοῦ προβλήματος. ὑφ' ἕνα
δὲ τρόπον ἐπιτιμήσεως ἀμφότερα τὰ προειρημένα ἔταξεν, ἐπειδὴ ἐν ἀμφο-
τέροις, τῷ τε ἀδοξότερα τὰ λαμβανόμενα εἶναι καὶ τῷ χαλεπώτερα δειχθῆ-
ναι, ἕν ἐστι τὸ ἁμαρτανόμενον, τὸ ἧττον εἶναι πιστὰ τὰ λαμβανόμενα τοῦ
συμπεράσματος. ἀδοξότερα μὲν οὖν τὰ λαμβανόμενα ἐν τῷ λόγῳ 'εἰσίν, 40
30 εἰ βωμοί εἰσι, θεοί'· πλείονος δὲ λόγου δεόμενα, εἴ τις δεικνύει τὴν

1. 2 τῶν δὲ προστεθέντων aP^3: om. P^1: fort. τῶν δὲ προστιθεμένων 2 δύνηται scripsi: δύναται aP συνάγεσθαι συλλογιστικῶς P: inv. ord. a 3 ὁ in ras. P^2 ταῦτα scripsi: ταύτην aP 5 post ὁ add. τοῦ a 6 post δευτέραν add. δὲ a, sed cf. vv. 13. 18. 23 8. 9 προκείμενον—ἀδόξων initio pag. periit in P 8 post προκείμενον add. ἀλλ' ἄλλο τι Suid. ἐκ—ψευδῶν (13) om. Suid. 9 post ἀδόξων addiderim ὡς 14 προστιθεμένου τινὸς scripsi: προστιθεμένόν τι aP: προστιθέμενά τινα Suid. συνάγοιτο τὸ scripsi: συνάγει τὸ aP Suid. τὸ alterum in ras. P^2 15 προστιθέμενον] ον corr. P (accentus erat supra μεν) 16 δεῖ γὰρ scripsi: δοκεῖ (sic) δὲ a: δοκεῖ P: δεῖ—ἄξιος (18) om. Suid. 17 an τ' ᾖ? 19 ἀφαιρουμένου P^2: ἀφ. ρομεν. P^1 συνάγεται P 20 συλλογιστικῶς· ὡς scripsi: σ. δ Suid.: ἀλλ' οὐ σ. a: ἄλλο σ. P εἰ—συμπέρασμα (23) om. Suid. 22. 23 οὐ τῷ τὰ εἰλημμένα scripsi: τὰ εἰλημμένα οὔτω P: τὰ εἰλημμένα οὐ πρὸς τὸ a 23 φησιν εἶναι Suid.: inv. ord. a: εἶναι P 26 ἐπιτιμήσεως] εως P^2: evan. P^1 27 τά τε ἀ. P ἀδοξότερα—χαλεπώτερα scripsi cf. vv. 29. 30: ἀδοξότατα—χαλεπώτατα aP τῷ alterum a: τὰ P 28 λαμβανόμενα] μενα in ras. 26 lit. P 29 τὰ B (cf. ad p. 567,7) P: om. a post λόγῳ add. ἐξ ἀδοξοτέρων οἵον B εἰσίν B: om. aP 30 θεοί B: θεός aP post θεοί add. ἢ ἐξ ἀληθῶν, οἷον εἴ τις λέγει τὴν ψυχὴν ἀθάνατον B λόγου B cf. p. 569,5: πράγματος aP fort. δεικνύοι cf. p. 575,9

ψυχὴν ἀθάνατον διὰ τὸ κίνησιν αὐτὴν αὐτοκίνητον εἶναι· τό τε γὰρ τὴν ψυχὴν κίνησιν δεῖξαι χαλεπόν, τό τε κίνησιν οὖσαν κινεῖσθαι χαλεπώτερον. Ἑρμῖνος μέντοι τὴν ἀπὸ τῆς προσθέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως ἐπιτίμησιν μίαν φησὶν εἶναι, τὴν δ' ἀπὸ τοῦ δι' ἀδοξοτέρων ἢ δι' ἀληθῶν πλείονος δεομένων λόγου εἰς δύο ἐπιτιμήσεις διαιρεῖ. τοῦτο δὲ ποιῶν ποιεῖ καὶ τὴν δευτέραν ἐπιτίμησιν τὴν αὐτὴν τῇ τετάρτῃ. ἢ δὶς παραλαμβανόμενον τὸ ἐξ ἀδοξοτέρων· καὶ γὰρ ἡ δευτέρα τοῦτο εἶχεν, εἰ καὶ μὴ τὸ προκείμενον συλλογίζεται ἀλλ' ἄλλο τι.

p. 161b34 Οὐ δεῖ δὲ πάντων τῶν προβλημάτων ὁμοίως ἀξιοῦν τοὺς συλλογισμούς.

Τὸν διαλεκτικὸν συλλο|γισμὸν δι' ἐνδόξων προτάσεων ἀξιῶν γίνε- 272
σθαι, νῦν φησιν οὐ πάντων τῶν προβλημάτων ὁμοίως ἐνδόξους εἶναι τὰς προτάσεις· οὐ γὰρ οἷόν τε τοῦτο, ὅτι μηδὲ τὰ προβλήματα πάντα ὅμοια, ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν τὰ μὲν φύσει ῥᾴω καὶ εὐεπιχείρητα, τὰ δὲ χαλεπώτερα καὶ οὐκ εὔπορα πρὸς ἐπιχείρησιν. ἐχόντων δὲ τῶν προβλημάτων 5
ταύτην τὴν διαφορὰν ἀδύνατον πάντα ὁμοίως δι' ἐνδόξων δείκνυσθαι προτάσεων, ἀλλ' ἱκανὸν τὸ καθ' ἕκαστον πρόβλημα, ὃ ἐνδέχεται ἔνδοξον ληφθῆναι, τούτου εὐπορῆσαι· οὐδὲν γὰρ ἧττον διαλεκτικῶς ἔσται δεδειγμένα τῶν διὰ σφόδρα ἐνδόξων δεδειγμένων τὰ δι' ἧττον τοιούτων δεικνύμενα, ὅταν μὴ ⟨ᾖ⟩ οἷόν τε τὸ πρόβλημα δι' ἐνδοξοτέρων δειχθῆναι.

p. 161b38 Φανερὸν οὖν ὅτι οὐδὲ λόγῳ ἡ αὐτὴ ἐπιτίμησις πρός τε τὸ προβληθὲν καὶ καθ' αὑτόν. 10

Φανερόν φησι καὶ διὰ τούτου γενέσθαι τὸ μὴ τὴν αὐτὴν ἐπιτίμησιν λόγῳ γίνεσθαι καθ' αὑτόν τε ἐξεταζομένῳ καὶ εἰ πρὸς τὸ πρόβλημα ἐξετάζοιτο πρὸς ὃ γίνεται. ψεκτὸς γάρ τις δοκῶν εἶναι καθ' αὑτόν, ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα ἐξεταζόμενος ὁ τοιοῦτος οὐ δόξει ψεκτὸς εἶναι· καὶ ἔμπαλιν

---

1 αὐτὴν om. B post εἶναι add. τὸ δὲ αὐτοκίνητον διὰ τὸ κίνησιν αὐτὴν εἶναι B 3 προσθέσεως, quod coniecerat Waitz Organ. II p. X, B: θέσεως aP 4 τοῦ δι' om. B 5 δεομένων scripsi (ante quod fortasse addendum est δὲ): δεομένην aB: δεομένου P λόγου aB, γρ. λόγου mrg. P4: συλλογισμοῦ in contextu P, μοῦ in ras. 12 lit. P2 . 11 post διαλεκτικὸν ras. 1 lit. P συλλογισμὸν] ὸν in ras. P ἀξιῶν aP2: ἄξιον ABDP1 12 post νῦν add. δὲ B post φησιν add. ὅτι aADP: om. B τῶν BDP: ὧν a: om. A τὰς om. A 13 πάντως aP 14 τὰ prius om. A φύσει· τὰ μὲν Dβ Iα post εὐεπιχείρητα add. φύσει οἷον πότερον περιττοὶ ἢ ἄρτιοι οἱ ἀστέρες a et in mrg. P2 14. 15 καὶ χαλεπώτερα A 15 ὧν a 16 τὴν om. A 17 ἕκαστα aP •. προβλήματα a 18 τούτου P2: τοῦτο P1 οὐδὲ AD ἔσται διαλεκτικῶς aB 18. 19 δεδειγμένα τῶν--δεδειγμένων a: δεδειγμένον τοῖς—δεδειγμένοις ABDP 19 διὰ σφόδρα] διαφορὰ B δι' ἧττον τοιούτων scripsi: διὰ τῶν (τῶν om. D) τοιούτων ABD: ἧττον τούτων aP 20 μὴ] μὲν B ᾖ addidi οἷόν τε P2: οἷονται, ut videtur, P1 ληφθῆναι aP 21—p. 570,11 aP: om. ABD 22 τε om. a πρόβλημα a 23 post φανερὸν add. οὖν a

οὐκ ὢν ψεκτός, εἰ πρὸς τὸ πρόβλημά τις αὐτὸν ἐξετάζοι, ψεκτὸς ἂν εἴη. καθ' αὑτὸν γὰρ ψεκτός τις ὢν λόγος, διὰ γνωριμωτέρων ἢ δι' ἐνδοξοτέρων συλλογιζόμενος οὐ δόξει πρὸς τὸ πρόβλημα ἐξεταζόμενος ψεκτὸς εἶναι καὶ ἐπιτιμήσεως ἄξιος τῷ διὰ πλειόνων καὶ ἐνδοξοτέρων δειχθῆναι. ὁ γὰρ ἀναιρῶν τὸ τὰ πάντα καθ' εἱμαρμένην γίνεσθαι καὶ λόγον διὰ τὸ μάτην εἶναι τούς τε ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους καθ' αὑτὸν μὲν ἐξεταζόμενος οὐκ ἂν ἄξιος ἐπιτιμήσεως φαίνοιτο. εἰ δέ τις αὐτὸν ἐξετάζοι πρὸς τὸ πρόβλημα, ἐνδεεστέρως ἂν ἔχειν δοκοῖ τῷ διὰ πλειόνων καὶ ἐνδοξοτέρων δύνασθαι τὸ προκείμενον δείκνυσθαι· διὰ γὰρ τοῦ ἀναιρεῖσθαι πᾶν τὸ ἐνδεχόμενον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν· οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ εἶναι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν ἐφ' ἡμῖν ἀναιρεῖται, ὡς μάτην εἶναι καὶ τὸ βουλεύεσθαι.

p. 162a3 Εἴη δ' ἄν ποτε λόγος καὶ συμπεπερασμένος μὴ συμπεπερασμένου χείρων.

Καὶ τοῦτο δεικτικὸν τοῦ μὴ τὴν αὐτὴν ἐπιτίμησιν εἶναι καθ' αὑτόν τε τῷ λόγῳ καὶ πρὸς τὸ πρόβλημα ἐξεταζομένῳ. καθ' αὑτὸν μὲν γὰρ χείρων ἐστὶν ὁ λόγος ὁ μὴ διὰ τῶν κειμένων συμπεραινόμενος τὸ προκείμενον τοῦ διὰ τῶν λαμβανομένων συλλογιστικῶς τι δεικνύοντος. εἰ δὲ πρὸς τὸ πρόβλημα ἐξετάζοιτο, φανείη ἄν ποτε ὁ λόγος ὁ μὴ συμπεραινόμενος τοῦ συμπεραινομένου καλλίων· ὅταν γὰρ ὁ μὲν συμπεραινόμενος δι' αἰτήσεών τινων συμπεραίνηται εὐήθων, τοῦ προβλήματος μὴ ὄντος εὐήθους καὶ μὴ δυναμένου δι' εὐήθων δείκνυσθαι, ὁ δὲ μὴ συμπεραινόμενος προσδέηται μὲν προτάσεώς τινος ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης τοῖς κειμένοις ἑπομένης καὶ ἐναργοῦς, ᾖ δὲ ἰσχὺς τοῦ λόγου ἐν τῇ εἰλημμένῃ ⟨ᾗ⟩ ἀλλὰ μὴ ἐν τῇ λειπούσῃ.

p. 162a8 Τοῖς δὲ διὰ ψευδῶν ἀληθὲς συμπεραινομένοις οὐ δίκαιον ἐπιτιμᾶν.

Γράφεται καὶ δίκαιον καὶ οὐ δίκαιον. καὶ τὰ προστιθέμενα ἔοικε μᾶλλον ἀκόλουθα εἶναι τῷ οὐ δίκαιον. ἐπεὶ γάρ, ὡς δέδεικται ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς, ἔστιν οὐ μόνον δι' ἀληθῶν ἀλλὰ καὶ διὰ ψευδῶν

---

4 τῷ διὰ πλει periit in P πλειόνων καὶ e vs. 8 illata suspicor; fort. γνωριμωτέρων καὶ immo ὁ δὲ 5 λόγον διὰ τὸ P: om. a fort. μάτην ⟨ἂν⟩; an μάτην ut e vs. 11 illatum delendum? 6 εἶναι periit in P 8 δοκοῖ τῷ P: δοκεῖ τὸ a 9 δείκνυσθαι P: δειχθῆναι a 11 ὡς—βουλεύεσθαι post 10 ἡμῖν transponenda videntur βουλεύεσθαι a: βούλεσθαι P 12 συμπέρασμα a μὴ] καὶ B 12. 13 πεπερασμένου aP 14 κατ' αὐτὸν P 15 πρὸς om. B αὐτὸ B γὰρ BDP: om. aP 16 ἐστὶν ὁ ABD: ἐστὶ aP τοῦ] οὐ D 17 διὰ τῶν λαμβανομένων] διαλεκτικοῦ A τι om. B δεικνύντος aAP πρὸς τὸ om. B 18 τοῦ] ποῦ μὴ A 19 περαινομένου B γὰρ om. a συμπεπερασμένος BD: idem, sed ante μὲν, A 20 εὐήθων aP: om. ABD καὶ om. aP 20. 21 μὴ δυναμένου B: inv. ord. aADP 21 δὲ om. B 22 ἐσομένης B 23 τῷ εἰλημμένῳ, ut videtur, Apr. ᾗ addidi 26 προστεθέντα a: προστιθέντα P 26. 27 ἔοικεν ἀκόλουθα μᾶλλον D 27 ἀκόλουθον B τῷ οὐ] τὸ B ὡς transposui: post ἀναλυτικοῖς collocant libri: post δέδεικται praeterea add. P 27 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς Anal. Pr. II 2 p. 53b26 sqq. ante ἔστιν add. ὅτι aABP διὰ om. AD

συλλογίσασθαι, ὅταν τὰ ψευδῆ, δι' ὧν τις ἀληθῆ δεικνύει, ἔνδοξα καὶ εὐ- 35
παρακολούθητα ᾖ μᾶλλον τῶν ἀληθῶν, οὐ δίκαιον ἐπιτιμᾶν τοῖς διαλεκτικῶς δεικνύουσι τὸ προκείμενον. ἐὰν δὲ ᾖ δίκαιον ἐπιτιμᾶν, λέγοι ἄν ὅτι ἄξιον ἐπιτιμᾶν τούτοις, οἷς ἐνὸν δι' ἀληθῶν τὸ προκείμενον δεικνύειν αἱροῦνται μᾶλλον διὰ ψευδῶν.

p. 162a12 Ὅταν δὲ ἀπόδειξις ᾖ τινος ὁ εἰρημένος λόγος, εἴ τί ἐστιν ἄλλο πρὸς τὸ συμπέρασμα μηδαμῶς ἔχον.

Ὅταν ὁ λεγόμενος συλλογισμὸς ἀπόδειξις ᾖ τινος, τουτέστιν ἐξ ἀληθῶν καὶ οἰκείων τοῦ δεικνυμένου δεικνύῃ αὐτό, πρὸς μέν τι ἄλλο οἰκεῖον τῷ 40
γενομένῳ συμπεράσματι συντελοῖ ἂν ὁ τοιοῦτος συλλογισμός. εἰ γὰρ εἴη τὸ γινόμενον ἐπ' αὐτῷ συμπέρασμα συντελοῦν εἰς ἄλλου τινὸς ἀπόδειξιν, εἴη ἂν πρὸς τὸ διὰ τοῦ συμπεράσματος αὐτοῦ δεικνύμενον συντελῶν καὶ ὁ λόγος, ὃς ἦν ἀπόδειξις τῆς συντελούσης εἰς τὸν δεύτερον γινόμενον λόγον προτάσεως· τοιοῦτοι γὰρ οἱ προσυλλογισμοί. ἐὰν δὲ φαίνηταί τι συντελῶν, 45
σόφισμα ἔσται καὶ οὐκ ἀπόδειξις· εἰ γάρ τι εἴη μηδεμίαν οἰκειότητα ἔχον πρὸς τὸ τῆς ἀποδείξεως συμπέρασμα, οὐκ ἔσται πρὸς ἐκεῖνο συντελῶν ὁ εἰρημένος συλλογισμός.

p. 162a19 Εἰ δ' ἐξ ἀμφοτέρων τι δοκούντων δειχθείη, μὴ ὁμοίως δὲ δοκούντων.

Εἰ μὲν μὴ εἶεν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις δοκοῦσαι, τουτέστιν ἔνδοξοι, ἀλλ' ἡ μὲν μᾶλλον ἡ δὲ ἧττον, οὐδὲν κωλύει τὸ δι' αὐτῶν δεικνύμενον 273
συμπέρασμα ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδοξότερον εἶναι· οὐ γὰρ κεκώλυται μὴ σφόδρα ἐνδόξων οὐσῶν τῶν προτάσεων τὸ συμπέρασμα σφόδρα ἔνδοξον εἶναι. εἰ μέντοι ἡ μὲν ἔνδοξος εἴη τῶν προτάσεων, ἡ δὲ μήτ' ἔνδοξος μήτ' ἄδοξος, ἢ ἡ μὲν ἔνδοξος ἡ δὲ ἄδοξος, εἰ μὲν ὁμοίως, καὶ

---

1 συλλογίζεσθαι aP τις AD: τὰ aBP 1. 2 ἐν παρακολούθητα a 2 post ἐπιτιμᾶν add. καὶ aBP 4 οἷς] cf. Kühner Gr. d. gr. Spr. II § 557 ἐνὸν — δεικνύειν] δι' ἀληθείας ἓν δεικνύει τὸ προκείμενον A 6 δὲ om. A ὁ εἰρημένος — τινος (8) om. a εἴ τι BP Arist.: εἴτε AD 7 ἐστιν (compend.) in ras. P: post ἄλλο transposuit A ἔχον om. B 8 ἀπόδειξις om. B post τινος add. ὁ εἰρημένος λόγος A 9 δεικνύει A, Bpr. αὐτὸ] ὸ add. P^2, (supra τ ras.) πρὸς μέν τι — 10 συλλογισμός ABDP: εἰ ληφθείη ἄλλη τις πρότασις μὴ συντελοῦσα πρὸς τὸ συμπέρασμα, οὐκ ἔσται παρὰ (l. περὶ) ἐκείνου ἤτοι ἀπ' ἐκείνης τῆς προτάσεως συλλογισμὸς ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων a 10 γινομένῳ conicio συμπεράσματι AP: συμπέρασμα BD συντελοῖ B: συντελῇ P (ῇ supra ras. 2 lit.): compend. AD γὰρ scripsi: δὲ ABDP 11 αὐτοῖς A: compend. D ἀπόδοσιν AB 12 συντελοῦν Ppr., corr. P^1 12. 13 καὶ ὁ λόγος συντελῶν D 13. 14 προτάσεως λόγον A: λόγον πρώτως B. 14 τις D συντελεῖν conicias, sed cf. p. 574,18 15 ἔσται ABD: ἄρα aP γὰρ scripsi: δὲ libri ἔχειν, ut videtur, Bpr. 16 ἔστι AD συντελεῖν A 17 προειρημένος aBP 18 τι δοκούντων aP Arist.: inv. ord. ABD δειχθῇ aP μὴ ὁμοίως] οὕτως P 20 τουτέστιν ἔνδοξοι δοκοῦσαι A 22. 23 ἐνδοξότερον — συμπέρασμα om. B 23 τῶν om. a 24 εἴη aBP: ἡ AD 25 ante ἢ add. ἡ aAP ἢ om. P^1, add. P^3 εἰ μὲν — p. 572,2 ἄδοξος om. aP

τὸ συμπέρασμα ἀμφοτέρων μεθέξει ὁμοίως, εἰ δὲ τῶν προτάσεων ἡ ἑτέρα μᾶλλον εἴη ἢ ἔνδοξος ἢ ἀδόξος, τῇ τὸ μᾶλλον ἐχούσῃ καὶ τὸ συμπέρασμα ἀκολουθήσει.

p. 162a24 Ἔστι δέ τις καὶ αὕτη περὶ τοὺς λόγους ἁμαρτία.

Ἁμαρτίαν φησὶν ἐν συλλογισμῷ γίνεσθαι παρὰ τὸ διὰ πλειόνων δείκνυσθαι ἐνὸν δι' ἐλαττόνων καὶ ἐνυπαρχόντων τοῖς πλείοσι τοῖς εἰς δεῖξιν εἰλημμένοις, δῆλον ὅτι τὰ τοῖς δεικνύουσι τὸ προκείμενον προσκείμενα ἐκ περισσοῦ πρόσκειται. ποιεῖ δὲ τὸ λεγόμενον φανερὸν διὰ παραδείγματος. ἔστω γὰρ συλλογίσασθαι ὅτι ἔστι δόξα μᾶλλον ἑτέρα ἑτέρας· προσεχῶς μὲν οὖν ἔστι τοῦτο συλλογίσασθαι λαβόντα 'ἐν πᾶσιν, ἐν οἷς ἐστι τὸ μέν τι αὐτό, τὸ δὲ μὴ αὐτό, ἐν τούτοις τὸ μᾶλλόν ἐστι καὶ τὸ ἧττον· ἔστι δ' ἐν δόξῃ τὸ μέν τι αὐτό, τὸ δὲ μὴ αὐτό'. [καὶ ἐδήλουν τὸν ἄνθρωπον λέγοντες.] ἂν δέ τις ἐνὸν δι' ὀλίγων δεῖξαι τὸ προκείμενον διὰ πολλῶν αὐτὸ δεικνύῃ, λαμβάνων ἐν τοῖς πλείοσι καὶ αὐτὰ ταῦτα δι' ὧν μόνων ἐνῆν δεῖξαι τὸ προκείμενον, ἁμαρτάνοι ἄν. οἷον εἰ πρῶτον μὲν αἰτήσαιτο ἐν οἷς τὸ αὐτὸ καὶ μή, καὶ τὸ μάλιστα εἶναι, καὶ πρὸς τούτοις λαμβάνοι τὸ δοξαστὸν εἶναί τι αὐτό, τὸ δ' ἀληθὲς τῷ αὐτοδοξαστῷ προσθείη, δῆλον τὸ κυρίως ὄν· τὸ γὰρ κυρίως μᾶλλον ὄν· ἐξ ὧν συνάγει ὅτι καὶ τὸ αὐτοδοξαστὸν μᾶλλον δοξαστὸν τῶν τινῶν, ἃ δῆλον ὅτι οὐκ ἔχει τὸ αὐτό· ἔχων δὲ κείμενον μᾶλλον ἄλλο ἄλλου δοξαστὸν εἶναι, εἰ προσλάβοι πᾶν τὸ πρὸς τὸ μᾶλλον λεγόμενον μᾶλλον εἶναι, ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ τῶν πρὸς ἄλληλα λεγομένων τὸ πρὸς τὸ μᾶλλον τοιοῦτον λεγόμενον καὶ αὐτὸ μᾶλλον τοιοῦτον· οἷον εἰ ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητόν, καὶ ἡ τοῦ μᾶλλον ἐπιστητοῦ μᾶλλον ἐπιστήμη· οὕτω καὶ ἐπὶ αἰσθήσεως· ἐπεὶ τοίνυν καὶ ἡ δόξα δοξαστοῦ ἐστι, καὶ ἡ τοῦ μᾶλλον δοξαστοῦ ἔσται μᾶλλον δόξα· ἔσται ἄρα μᾶλλον δόξα αὐτοαληθής, ἥ ἐστι μᾶλλον

---

2 ἡ prius BD: om. A post ἄδοξος add. εἴη B τῇ τὸ] τοῦτο A 4 — p. 573,20 aP: om. ABD 4 ἁμαρτία καὶ αὕτη (καὶ αὕτη ἁμαρτία Cf) κατὰ τοὺς συλλογισμούς Arist. 5 περὶ a 6 ἐν ὑπαρχόντων a: ὡς ὑπαρχόντων P πλείοσι scripsi: πλείστοις aP 7 fort. δῆλον ⟨γάρ⟩ ὅτι, sed cf. vs. 18 12 ἔστι δ' a: ἔστιν P ἐνδόξ$^{\eta}$ (infra η ras.) P τὸ δὲ μὴ αὐτό, καὶ a: om. initio pag. P 12. 13 καὶ — λέγοντες delevi 13. 14 ἂν — πλεί(οσι) restituit P^3 13 δι' ὀλίγων superscr. P^3 15. 16 (ἁμαρ)τάνοι — αὐτὸ restituit P^3 16 τὸ prius P^3 cf. p. 573.8: τι a 17 λαμβάνοι a: compend. P δοξαστὸν scripsi: δόξαν aP 17. 18 αὐτὸ — αὐτῷ δοξαστῷ restituit P^3 18 προσθείη] spatium aut vacuum relictum aut detritum P post δῆλον add. τὸ κυρίως αὐτὸ μᾶλλον· οὕτω (ὄντος P) γὰρ κυρίως αὐτὸ μᾶλλον ὄν aP; addit his ἐξ ὧν συνάγει τὸ ἀντιβόλιν P 18. 19 τὸ κυρίως — συνάγει P: om. a γὰρ] fortasse δὲ 20 ἔχων scripsi: ἔχον aP^3; etiam δὲ κείμενον restituit P^3 21 λεγόμενον ex Arist. scripsi: γενόμενον aP 23 εἰ scripsi: ἡ aP 25 ἡ alterum transposui: post ἔσται μᾶλλον collocant aP 25. 26 (δοξα)στοῦ ἔστι μᾶλλον restituit P^3 26 αὐτοαληθής scripsi cf. p. 573,3: αὐτοῦ ἀληθής aP ἢ ἔσται Arist.

ἀκριβὴς τῶν τινῶν, ὥσπερ ἦν καὶ ἐπὶ τῶν δοξαστῶν. ὁ δὴ ταῦτα εἰς τὴν τοῦ προκειμένου δεῖξιν λαμβάνων ἔχει ἐν αὑτοῖς ἠτημένον καὶ κείμενον τό τε εἶναί τινα δόξαν αὐτοαληθῆ· τὸ γὰρ ἤτηται δὲ καὶ αὐτοδόξαν ἀληθῆ εἶναι τοῦτο σημαίνει, τὸ εἶναί τινα καὶ αὐτοδόξαν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἴληφε, τὸ μάλιστα εἶναι ἕκαστον ὃ λέγεται αὐτό· ἐξ ὧν τὸ προκείμενον συνάγεται τὸ εἶναί τινα δόξαν ἀκριβεστέραν, τουτέστι μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἡ γὰρ ἀκριβεστέρα δόξα μᾶλλον τῶν ἄλλων δόξα· ἐν ᾧ γὰρ τὸ αὐτό, ἐν τούτῳ ⟨τὸ⟩ μάλιστα καὶ ἀκριβέστατον· ἐν δὲ δόξῃ τὸ αὐτό· ἔν δόξῃ ἄρα τὸ μάλιστα καὶ ἀκριβέστατον.

[ἄλλως. Ὅτι ἔστι τις δόξα μᾶλλον ⟨ἑτέρα⟩ ἑτέρας. τοῦτο γοῦν ἔσται δι' ὀλίγων δεῖξαι οὕτως· ἔστι δόξα κυρίως καὶ οὐ κυρίως· πᾶν δὲ τὸ κυρίως καὶ οὐ κυρίως ἐστὶ μᾶλλον καὶ ἧττον. εἰ δέ τις αἰτήσειε καὶ λάβοι πλείους προτάσεις, εἶτα συλλογίσαιτο, οὕτως· εἰ τὸ ἕκαστον δοξαστόν ἐστι, τὸ αὐτοέκαστον μᾶλλον δοξαστόν ἐστι καὶ αὐτοαληθῶς δοξαστόν, ἤτοι αὐτοδοξαστόν· ὥστε τῶν τιγῶν ἑκάστων τὸ αὐτοέκαστον αὐτοδοξαστόν, ἤτοι μᾶλλον δοξαστόν· ὥστε καὶ ἡ αὐτοδόξα μᾶλλον ἔσται ἀκριβὴς τῶν τινῶν δοξῶν.]

Τίς δ' ἡ ἁμαρτία τῶν οὕτω δεικνύντων καὶ τίς ἡ τῶν τοιούτων λόγων μοχθηρία, προστίθησι· ποιοῦσι γὰρ διὰ τὰ ἔξωθεν καὶ ἐκ περισσοῦ προστιθέμενα λανθάνειν τὰ τοῦ συμπεράσματος αἴτια.

p. 162ª35 Λόγος δέ ἐστι δῆλος ἕνα μὲν τρόπον καὶ δημοσιώτατον.

Δῆλον λόγον λέγει τὸν φανερόν τε καὶ ἀληθῆ. λέγει δὲ τοῦτον γίνεσθαι τριχῶς. καθ' ἕνα μὲν τρόπον φανερώτατον καὶ πᾶσι γνώριμον, ἐὰν ἐκ τοιούτων προτάσεων συμπεραινόμενον ᾖ τὸ προκείμενον, ὥστε μὴ δεῖν ἐπερωτῆσαι περὶ μηδενὸς τῶν εἰλημμένων διὰ τὸ γνώριμον καὶ σαφὲς αὐτῶν. τοιοῦτος δ' ἂν εἴη ὁ ἐκ τῶν γνωρίμων τε καὶ ἐνδόξων καὶ ἀμέσων καὶ μὴ δεομένων δείξεως συνάγων τὸ προκείμενον· οἷον ὡς τὸ 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον πεζόν, πᾶν ζῷον πεζὸν ζῷον'.

---

1 δοξαστῶν a et addito γρ. mrg. P: ἀδοξάστων in contextu ante inductum τὸ ἀντιβόλιν (in fine versus, in initio proximi ras. 6—8 lit.) P 3 τε P: γε a ἤτηται δὲ a Arist.: ἠ τῆδε P 3. 4 αὐτὸ δόξαν ἀληθῆ εἶναι a Arist.: αὐτὸ ante spatium 6 lit. P 5 ἕκαστον ὃ a: spatium 6 lit. P 8 τὸ primum P: om. a τὸ alterum addidi ἀκριβέστατον scripsi: ἀκριβέστερον aP 10—17 aN: om. P 10 ἑτέρα ex Arist. addidi 17 δοξῶν N: δοξαστῶν a 19 διὰ P: om. a περισσοῦ scripsi: περιόδου aP 20 προστιθέμενα P: προστεθέντα a post αἴτια add. ἤτοι τὸ μέσον, παρ' ὃ καὶ δι' ὃ (ὃ N: om. a) ὁ συλλογισμὸς γίνεται aN 21 λόγος δέ ἐστι δῆλος (δῆλον A) ABD Arist. et, ut videtur, P¹: δῆλος δέ ἐστι λόγος aP² 23 δῆλος a: om. B λόγον aP: om. ABD ἔχει τὸν P τὸ — ἀληθές A τοῦτον AD: τοῦτο B: τοιοῦτον aP 25 προτάσεων om. B συμπεραινόμενον A: συμπεραινόμενος aBDP ᾖ aP: om. ABD 26 μὴ δεῖν AD: μηδὲν aBP: μηδὲν δεῖν Arist. post ἐπερωτῆσαι add. τὸν προδιαλεγόμενον a παρὰ A 27 γνωριμωτέρων AB 28 μηδὲν a 29 οἷον ὡς τὸ BDP: οἷς τὸ A: οἷον a post πεζὸν ζῷον addendum videtur πᾶς ἄρα ἄνθρωπος ζῷον

κατὰ δεύτερον δὲ ὁ τρόπος συνήθης ἐστί· τὸ αὐτὸ γὰρ τῷ ὡς μάλιστα λέγεται. ὀλίγοι γάρ εἰσιν οἱ ἐξ ἀναποδείκτων προτάσεων λαμβανόμενοι, πολλοὶ δὲ καὶ συνήθεις οἱ λαμβάνοντες μὲν προτάσεις τὰς προσεχῶς δεικνυούσας τὸ προκείμενον, | ἔχοντες μέντοι τὰς προτάσεις 274
ἄλλων λόγων συμπεράσματα, τουτέστι προσυλλελογισμένας καὶ διὰ τοῦτο φανερᾶς. ὡς γὰρ ἐν ταῖς ἀποδείξεσι πρώτη μὲν καὶ κυριωτάτη ἡ ἐξ ἀμέσων καὶ πρώτων, δευτέρα δὲ ἡ διὰ τοιούτων ἃ δι' ἀμέσων δείκνυται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν φανερῶν λόγων μάλιστα μὲν φανερὸς ὁ διὰ γνωρίμων καὶ μὴ δεομένων δείξεως, δεύτερος δὲ ὁ διὰ δεδειγμένων [καὶ] διὰ τοιούτων γνώριμος. τρίτον δὲ τρόπον τοῦ δήλου λέγει, εἰ ἐλλείπει μὲν καὶ μὴ εἴη πάντα εἰλημμένα τὰ ἐφ' οἷς τὸ συμπέρασμα, εἴη δὲ τὸ λεῖπον σφόδρα ἔνδοξόν τε καὶ γνώριμον. τοιοῦτος καὶ ὁ δοκῶν μονολήμματος 'ἀναπνεῖς, ζῇς ἄρα'· γνώριμον γὰρ τὸ παραλελειμμένον τὸ 'πᾶν ἀναπνέον ζῇ'. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ ἐνθυμήματα· 'οὗτοι κολάσεως ἄξιοι· ἱερόσυλοι γάρ'· παρεῖται γὰρ τὸ τοὺς ἱεροσύλους ἀξίους εἶναι κολάσεως.

p. 162ᵇ3 Ψευδὴς δὲ λόγος καλεῖται τετραχῶς.

Ὅτι κατὰ τέσσαρας τρόπους ψευδὴς γίνεται λόγος, καθ' ἕνα μὲν καὶ πρῶτον, ἂν φαίνηται μὲν συνάγων τὸ προκείμενον, μὴ συνάγῃ δὲ ἀλλ' ᾖ ἀσυλλόγιστος, ὃν φησιν ἐριστικὸν εἶναι· ἔστι γὰρ ἐκ φαινομένων ἐνδόξων μὴ ὄντων δέ. ἕνα δὲ [τὸν μὴ συλλογιζόμενον], ὅταν συλλογίζηται μέν τι ἐκ τῶν λαμβανομένων, οὐ μέντοι τὸ προκείμενον. τοῦτο δὲ συμβαίνειν φαίνεται μάλιστα τοῖς δι' ἀδυνάτου δεικνύουσί τι. τοῦτο δ' ἂν λέγοι, ἤτοι ὅτι πάντες οἱ εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντες συλλογίζονται μέν, οὐ μὴν τὸ προκείμενον, ἀλλ' ἔστιν ὁ συλλογισμὸς ψευδής· οὕτω γὰρ δεικνῦσι τὸ προκείμενον διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, οὐ τῷ αὐτὸ δεικνύναι διὰ συλλογισμοῦ. ἢ οὖν τοῦτο λέγει, ὡς Ἑρμίνῳ δοκεῖ, ἢ μᾶλλον, ὡς ἅπασι, λέγει συμβαίνειν μάλιστα τοῖς εἰς ἀδύνατον ἀπάγουσι τὸ μηδὲν πρὸς τὸ προκείμενον συλλογίζεσθαι πολλάκις, ὅταν ἀλλοτρίας τις τῆς ὑποθέσεως

---

1 δεύτερον δέ lemmatis loco aP: δύο (β' B) δὲ BD: δὲ δύο A: ἕνα δὲ (om. κατὰ) Arist. τὸ αὐτὸ aP: τοῦ αὐτοῦ A: τῶ αὐτῶ BD τῷ aD: τὸ ABP ὡς ABDP(BCuq): ὃς a Arist. 2 εἰσιν om. A 3 δὲ scripsi: γὰρ libri 4 προσεχεῖς A 5 ἄλλου λόγου (ut videtur) συμπεράσματος A πρὸσσεσυλλογισμένας AB: post προ eras. 1 lit. P τ

6 καὶ om. A 6. 7 ἀμέσου καὶ πρω A 7 τούτων AB διὰ μέσων libri 8 φανερὸς φασὶν A μὴ om. A 9 δεόμενος BDP δεύτερον A καὶ delevi διὰ τοιούτων μὴ φανερῶν A 9. 10 γνώριμα A 10 fort. ἐλλείποι μὴ] δὴ A 11 ὧν B εἴη scripsi: ἢ libri δὲ] διὰ a 12 μονόληπτος A 13 παραλελειπόμενον a 15 τὸ om. aP 16—p. 576,18 aP: om. ABD 18 φαίνεται a συνάγων] cf. p. 571,14 19 γὰρ scripsi: δὲ aP 20 ἕνα a: ἐνταῦθα P τὸν μὴ συλλογιζόμενον delevi: γιζόμενον periit in P ὅταν—ὅτι (22), prima paginae verba, restituit P³ συλλογίζεται a τις a 22 ἂν λέγει P³ 23. 24 (προ)κείμενον—γὰρ δει restituit P³ 24 δεικνῦσι scripsi: δείκνυσι a: δείκνυται P 25 αὐτὸ scripsi: αὐτὰ P: τὰ αὐτὰ a 25. 26 ναι διὰ συλλογισμοῦ restituit P³ 27 γουσι τὸ μη restituit P³ 28 πολλάκις, quod hic supervacaneum ξ ξ

videtur, p. 575,6 post τοῦτο desidero τις τῆς scripsi: τῆς a: τ P¹: τ P³

προτάσεις λάβῃ καὶ συμπεραναμένος τι ἀδύνατον ἀξιώσῃ, ἐπεὶ τοῦτο ἀδύνατον, τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως λαμβάνειν· τῷ γὰρ μὴ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν γεγονέναι τὸ ἀδύνατον (καὶ γὰρ χωρὶς ταύτης ἐκ τῶν καταλειπομένων τὸ αὐτὸ ἀδύνατον συνάγεται) οὐδὲν πρὸς τὸ προκείμενον· τοῦτο δ' ἦν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως κατασκευάσαι. εἶπε δὲ καὶ ἐν τοῖς 25
'Αναλυτικοῖς ὅτι "τὸ μὴ παρὰ τοῦτο" ἐν τοῖς ⟨εἰς⟩ ἀδύνατον λέγουσι λόγοις. τρίτος τοῦ ψευδοῦς λόγου τρόπος, ὅταν τὸ λαμβανόμενον μὲν συνάγῃ τὸ προκείμενον, μὴ ᾖ δὲ οἰκεῖα τὰ λαμβανόμενα τῷ δεικνυμένῳ, οἷον εἰ γεωμετρικόν τι δεικνύει μὴ διὰ γεωμετρικῶν ἢ ἰατρικὸν μὴ διὰ ἰατρικῶν, καὶ τοῦτο ὁμοίως, ἄν τε ἀληθὲς ἄν τε ψεῦδος ᾖ τὸ συναγόμενον· ἡ γὰρ αἰτία τοῦ λόγου τὸ μὴ διὰ οἰκείων γίνεσθαι τῷ προκειμένῳ. ὁ γὰρ δεικνὺς 30
ὅτι τὰ περιφερῆ ἧλκη βραδύτερον θεραπεύεται διὰ τοῦ λαμβάνειν τὸ τῶν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων μέγιστον εἶναι τὸ τοῦ κύκλου ἐμβαδὸν οὐ δι' ἰατρικῶν ἰατρικὸν συλλογίζεται. κατὰ δὲ τὸν τέταρτον τρόπον ψευδὴς γίνεται λόγος, ὅτε διὰ ψευδῶν προτάσεων καὶ ἀμέσων τι συνάγεται. ἀλλ' οὐ τοῦ διότι ἀλλὰ τοῦ ὅτι ὁ τοιοῦτος γίνεται συλλογισμός.

Εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ τελευταίου τοῦ διὰ ψευδῶν ψεῦδος ἢ ἀληθὲς συνά- 35
γοντος, περὶ τοῦ πρώτου λέγων τοῦ ἐκ ψευδῶν ψεῦδος συνάγοντος τὸν ψευδῆ λόγον εἶναι τοῦ λέγοντος καὶ ἐρωτῶντος αὐτὸν ἁμάρτημά φησι, λέγων, ὡς εἶπον, ψευδῆ τὸν διὰ ψευδῶν ψεῦδος συλλογιζόμενον. ὁ δὴ τοιοῦτος λόγος καθ' αὑτὸν μὲν ἐπιτιμήσεως ἄξιος οὐκ ἔστιν· εἰ γάρ ἐστι συλλογιστικός, εἴη ἂν ἁμαρτία τοῦ λέγοντος, καὶ οὐδὲ τούτου ἀεί, ἀλλ' ὅταν ἀγνοήσῃ ὅτι ψεῦδός ἐστι. οὐ γὰρ πᾶς ὁ λόγος μεμπτός· ἔστι γάρ τις 40
λόγος διὰ ψευδῶν ψεῦδός τι δεικνύς, ὃν πολλῶν ἀληθινῶν λόγων μᾶλλον ἀποδεχόμεθα ὡς μᾶλλον δεικνύντα καὶ συνιστῶντα τὸ προκείμενον. ἔστι δὲ οὗτος ὁ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς γινόμενος· ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ λόγῳ ὑπόθεσίν τινα λαμβάνοντες καὶ ἐπὶ ταύτῃ πρότασίν τινα ὅτι μάλιστα δοκοῦσαν (περὶ γὰρ ταύτης εἶπε τὸ ἐξ ὅτι μάλιστα δοκούντων ἀναιρεῖν τὸ ἀληθές· ἡ δὲ ἀσάφεια ἐν τῇ λέξει, ὅτι μιᾶς οὔσης τῆς τοιαύτης προτά- 45
σεως περὶ πλειόνων εἶπεν) ἐκ ταύτης τῆς ὑποθέσεως συνάγομέν τι ψεῦδος, δι' οὗ ἀναιροῦμέν τι τῶν ἀληθῶν. ἀλλ' ὅμως πρὸ πολλῶν λόγων ἀληθῶν ἀποδεχόμεθα μᾶλλον τὸν ὄντα ψευδῆ, ἐπεὶ ἀληθῶν ἀπόδειξίς ἐστι· καὶ γὰρ εἰ τὸ συμπέρασμα | ψεῦδος ἔχει, ἀλλ' ὅτι ἄλλο τι δι' αὐτοῦ δεί- 275
κνυται ἀληθές (τὸ γὰρ ἀντικείμενον τῇ ψευδεῖ ὑποθέσει· τοῦτο γὰρ ἐδήλου

---

1 συμπερανόμενος (sic) a —μενος τι ἀδύν— P3 2 τῷ scripsi: τὸ aP 3 ἀδύνα— P3 5 τὸ aut omissum aut evanidum P 5. 6 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς] Anal. Pr. II 17 p. 65a38 sq. 6 εἰς addidi 9 fort. δεικνύοι cf. p. 568,30 11 ἁμαρτία conicio cf. vs. 22 12 βραδύτερα P διὰ τοῦ λαμβάνειν P: καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνων a 13 ἴσων περιμέτρων P post οὐ add. γὰρ P 14 δὲ τὸν τέταρτον in ras. 4 lit. P2 15 ὅτε aP2: om. P1 an ὅταν—συνάγηται? cf. vs. 7 et p. 574,18. 20 17 ψεῦδος ἢ ἀληθὲς scripsi: inv. ord. aP 18 λέγων scripsi: λέγει aP ἐκ P: διὰ a 19 λέγω P 20 εἶπον scripsi: εἰπεῖν aP ψεῦδος P: ψευδῶς a 21. 22 συλλογισμός a 22 post εἴη add. δ' P 23 οὐ γὰρ P: καὶ γὰρ οὐ a 25 συνεστῶντα a 27 τινα λαμβάνοντες a: τις λαμβάνεται P 28 τῶν ἐξότι P 29 ἡ a: ἢ P1: ἢ P2 δὲ ἀσάφεια aP2: διὰ σάφειαν, ut videtur, P1 30 post ἐκ add. δὲ P 32 ἀποδεχόμεθα] ποδ in ras. 1 lit. P2 τὸν οὕτω conicio cf. p. 562,17 33 ἀλλ' ὅτι ἄλλο τι scripsi: ἀλλ' ὅτι a: ἄλλό τι P

διὰ τοῦ δεῖ γὰρ τῶν κειμένων τι μὴ εἶναι παντελῶς, ἀλλὰ δηλονότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ), ὁ τοιοῦτος λόγος καίτοι ψευδὴς ὢν ἀπόδειξίς ἐστιν. ὥστε οὐ πᾶς λόγος ψευδὴς ψεκτός. [ὁ μὲν τοιοῦτος λόγος καίτοι ψευδὴς ὢν ψεῦδος συνάγων ἀποδεικτικός.]

[ἄλλως. Εἰς τὸ δεῖ γὰρ τῶν κειμένων τι μὴ εἶναι παντελῶς. δεῖ μὴ εἶναί τι τῶν κειμένων καὶ ὁμολογουμένων παντελῶς, ὥστε εἶναι τούτου ἀπόδειξιν, ἀλλὰ τῶν ἀμφιβαλλομένων· τὰ γὰρ ἀμφιβαλλόμενα διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς δείκνυνται· τὰ δὲ ὁμολογούμενα δέονται ἀποδείξεως ὡς ὄντα ἀποδεικτικά.]

Ἐξῆς δέ φησι περὶ τοῦ ἐκ ψευδῶν ἀληθές τι συνάγοντος. λέγει γὰρ ὅτι ⟨ὁ⟩ ἀληθὲς μέν τι συνάγων διὰ ψευδῶν δὲ καὶ ἠλιθίων, ἤτοι εὐήθων, οὗ ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς ψευδέσι λόγοις τελευταίου, πολλῷ ἂν εἴη χείρων τῶν ψεῦδος συμπεραινόντων λόγων, εἰ ἐκεῖνοι δι' ἐνδόξων τοῦτο ποιοῦσιν· ἦν γὰρ καὶ ὁ εἰς ἀδύνατον ἀπάγων ψεῦδός τι συνάγων, οὐ μὴν ἀδόκιμος. ἐνδέχεται δέ, φησί, καὶ ψεῦδός τι συνάγειν διὰ ψευδῶν καὶ ἠλιθίων προτάσεων· ὃς ἔτι φαυλότερος ἂν εἴη τοῦ προειρημένου. τούτοις προστίθησιν, ἐκ τῶν προειρημένων λόγου τοῦ ψευδοῦς γνωρίμου γεγονότος, πῶς δεῖ τὴν ἐξέτασιν ποιεῖσθαι τῶν λόγων.

p. 162b24 Ὥστε δῆλον ὅτι πρώτη μὲν ἐπίσκεψις λόγου καθ' αὑτὸν εἰ συμπεραίνεται.

Πρῶτον, φησί, δεῖ ἐπισκέπτεσθαι τὸν συλλογισμὸν εἰ συνεπεράνθη καθ' αὑτόν, ἤτοι ἐκ τῶν κειμένων προτάσεων. δεύτερον δὲ δεῖ θεωρεῖν πότερον ἀληθὲς ἢ ψευδές ἐστι τὸ ἐκ τῶν κειμένων προτάσεων συναχθὲν συμπέρασμα. τρίτον δέ, εἰ ἀληθὲς τὸ συναχθέν, ἐκ ποίων προτάσεων συνήχθη· εἰ μὲν γὰρ ἐκ ψευδῶν [ἢ ἐνδόξων] συνήχθη δοκούντων δὲ τῷ προσδιαλεγομένῳ, καλεῖται ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς λογικός, ἤτοι διαλεκτικός· εἰ δὲ συνήχθη ἐξ ὄντων μὲν καὶ ἀληθῶν μὴ δοκούντων δὲ τῷ προσδιαλεγομένῳ, καλεῖται φαῦλος. ἂν δὲ ψευδεῖς ὦσιν αἱ προτάσεις ἅμα καὶ λίαν ἄδοξοι, ἤτοι μὴ δοκοῦσαι τῷ προσδιαλεγομένῳ, δῆλον ὅτι καὶ οὗτος φαῦλος ἂν εἴη, ἢ ἁπλῶς καὶ καθ' αὑτὸ μόνον ἢ τοῦ πράγματος, τουτέστιν ἢ καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα. ὅταν γὰρ τοῦ προβλήματος μὴ ὄντος

---

3. 4 ὁ μὲν—ἀποδεικτικός delere quam post μὲν addere γὰρ malui 4 συνάγων P: σημαίνων a 5—9 a: 6—9 N, in quo praecedunt ὃ οὖν μέλλει διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δείκνυσθαι: om. P 10 post ψευδῶν ras. 8 lit. P 11 ὁ addidi ἠλιθίων scripsi cf. vs. 15: ἀληθῶν aP 12 πολλῷ aP(ABf): πολλῶν Arist. 14 ἀπάγων P: om. a 16 τούτοις a: τοῦτο P προστίθεσιν a 17 λόγου τοῦ ψευδοῦ (sic) a: om. P 19 μὲν periit in P 20 συμπεραίνεται Arist.: συμπεραίνηται aP 21—30 ἂν εἴη aN: om. ABDP (in P quinque folia perierunt, sed οὐδὲν λείπει notat P^2) post πρῶτον add. οὖν N 24 ἀληθὲς τὸ scripsi: inv. ord. aN 25 ἢ ἐνδόξων ut glossema vocis δοκούντων delevi 29 λίαν superscr. N 30 ante ἢ ἁπλῶς add. τὰ δ' ἐν ἀρχῇ καὶ τὰ ἐναντία πῶς ὁ ἐρωτῶν (i. e. p. 162b31) A καὶ om. B καθ' αὑτὸ μόνον ἢ ABD: καθ' αὑτοῦ τοῦ a: κα..... P 31 ἢ καὶ om. a τὰ πράγματα AD

ἀδόξου τε καὶ ψευδοῦς διὰ τοιούτων τις αὐτὸ δεικνύῃ, φαῦλος πρὸς τὸ πρᾶγμα ὁ τοιοῦτος λόγος· ὅταν δὲ καὶ τὸ πρόβλημα ᾖ τοιοῦτον, ὁ διὰ τοιούτων αὐτὸ δεικνὺς λόγος ἁπλῶς μὲν φαῦλός ἐστιν, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα, εἰ ἐκεῖνο μὴ δύναται διὰ βελτιόνων δειχθῆναι.

p. 162b34 Αἰτεῖσθαι δὲ φαίνονται τὸ ἐν ἀρχῇ πενταχῶς.

Τὸ φαίνονται προσέθηκεν, ὅτι πρὸς ἀλήθειαν ἡ ⟨τοῦ⟩ ἐν ἀρχῇ αἴτησις τοσαυταχῶς λέγεται, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς ἐδείχθη· φαντασίαν μέντοι τοῦ τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν τινὰ ἀποτελοῦσι κατὰ τοὺς πέντε τρόπους, οὓς ἐκτίθεται.

Εἷς μὲν οὖν καὶ φανερώτατος τρόπος, εἴ τις αὐτὸ τὸ δεόμενον ἀποδείξεως αἰτήσας λάβοι, οἷον διὰ τί ὁ ἄνθρωπος λογικόν, διότι λογικός. οὗτος δὲ ὁ τρόπος τοῦ ἐν ἀρχῇ οὐ κατὰ δόξαν ἐστίν, ἀλλ' ὁ κυρίως καὶ κατ' ἀλήθειαν. τοῦτο δέ, ἤγουν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι, οὐ ῥᾴδιον λανθάνειν ἐπὶ τοῦ τοιούτου τρόπου· οἷον εἴ τις ἐρωτήσας, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος λογικόν, λάβοι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐρωτηθὲν εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ, οὐδένα ἂν λάθοι ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ ᾔτήσατο.

p. 162b36 Ἐν δὲ τοῖς συνωνύμοις, καὶ ἐν ὅσοις τὸ ὄνομα καὶ ὁ λόγος τὸ αὐτὸ σημαίνει, μᾶλλον.

Συνωνύμοις φησὶν ἀντὶ τοῦ 'πολυωνύμοις'. τὸ ⟨δὲ⟩ μᾶλλον ἐπ' ἀμφοτέρων ἐχρήσατο, καὶ ἐπὶ τῶν πολυωνύμων καὶ ἐφ' ὧν τὸ ὄνομα καὶ ὁ λόγος τὸ αὐτὸ σημαίνει· μᾶλλον γὰρ ἐπὶ τούτων ἢ εἰ αὐτό τις τὸ ζητούμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως λαμβάνοι. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀντὶ λόγου ὄνομα λαμβάνοι, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται, καὶ εἰ λόγον ἀντὶ λόγου, ὅταν ἀμφότεροι τὸ αὐτὸ σημαίνωσιν. ὁ δὲ ἀντὶ ὀνόματος ὁρισμὸν λαμβάνων φαινομένως αἰτεῖται· δείκνυσι γάρ τινα διὰ τοῦ ὁρισμοῦ, ὅταν τὸ μὲν ὄνομα ἄδηλον ᾖ, ὁ δὲ ὁρισμὸς καὶ τὸ σημαινόμενον γνώριμον. τὰ δ' ἄλλα εἴη ἂν τοῦ ἀληθῶς τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν παραδείγματα. καὶ καθόλου, ὅταν δύο

---

1 αὐτὸ δεικνύῃ a: αὐτὸ δείκνυσι BDP: ἀποδείκνυσι A ante πρὸς add. ὁ a, καὶ B et, ut videtur, P 2 ὁ τοιοῦτος λόγος ABD: γίνεται λόγος a: lac. 10 lit. P καὶ om. aP³ (ἐ τὸ pro restituit P³) ᾖ post δὲ collocant AB, post τοιοῦτον a: om. P 3 τοιούτου A ἐστι a: ἔσται B: ἄρα P 4 τὸ πρᾶγμα, εἰ ἐκεῖνο μὴ] τὸ πρᾶγμα εἶναι P³ 5 lemma om. AD 6 post τὸ add. δὲ A προσέθηκεν] periit P¹: πρ P³ τοῦ addidi post αἴτησις add. οὐ AD: ras. 2 lit. P 7 ταυσαχῶς B ἐν τοῖς Ἀναλυτ.] Anal. Pr. II 16 ἐδείχθη supra εἴρηται scriptum B 7. 8 μέντοι τοῦ τὰ ἐν a: μὲν τῶ τάν P (ῦ τάναρ P³): μὲν τὸ ἐν AB: μὲν γὰρ τὸ ἐν D 9—15 aN: om. ABDP 9 φανερότατος a 11 κύριος N 18 συνωνύμοις (συνώνυμα A) — πολυωνύμοις (πολυώνυμα A) ante lemma collocant AD: συνώνυμοις — 20 σημαίνει om. a φησὶν P: δέ φησιν ABD τὸ μᾶλλον om. D: τὸ — 19 πολυωνύμων om. P δὲ addidi post μᾶλλον add. καὶ A 19. 20 καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ ὄνομα B 20 ᾖ aBP: om. AD τις] τε A 21 τῆς αὐτῆς superscr. D λαμβάνοι a: λαμβάνει ABDP λόγου in ras. D: τοῦ λόγου A 22 λαμβάνει DP ἀμφότερα, ut videtur, B 23 σημαίνουσιν A ὁρισμὸν ἀντὶ ὀνόματος aP ante ὀνόματος add. τοῦ B φαινόμενος BP 24 ᾖ ἄδηλον A 26 ἀληθοῦς A, Ppr.

τινὰ ἀντιστρέφῃ ἀλλήλοις καὶ ᾗ ὁμοίως ἀσαφῆ, ὁ πρὸς τὴν τοῦ ἑτέρου δεῖξιν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν χρώμενος αἰτεῖται τὸ ἐν ἀρχῇ, ὥσπερ πάλιν καὶ ὁ πρὸς τὴν δεῖξίν τινος χρώμενος τῷ δεικνυμένῳ δι' ἐκείνου· οὗς δύο τρόπους τῆς τοῦ ἐν ἀρχῇ λήψεως εἴρηκεν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν.

[ἄλλως. Εἰς τὸ ἐν δὲ τοῖς συνωνύμοις. ἀντὶ τοῦ 'πολυωνύμοις'. καὶ ἐν ὅσοις τὸ ὄνομα καὶ ὁ λόγος τὸ αὐτὸ σημαίνει, ἤγουν τοῖς κυρίως συνωνύμοις, λανθάνει μᾶλλον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς πολυωνύμοις, οἷον διά τί ὁ | ἄνθρωπος λογικός, διότι ὁ ἄνθρωπος βροτὸς ἢ μέροψ· ὁ ⟨δὲ⟩ βροτὸς 276 λογικός· ὁ ἄνθρωπος ἄρα λογικός· λανθάνει οὖν διὰ τὸ λαβεῖν πολυώνυμον. ἐν δὲ τοῖς συνωνύμοις, οἷον διὰ τί ὁ ἄνθρωπος νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικός, διότι ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζὸν δίπουν, τοῦτο δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ἔλαβε γὰρ συνώνυμον ὄνομα ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν. τῷ δὲ μᾶλλον καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων ἐχρήσατο, τῶν τε πολυωνύμων καὶ συνωνύμων, ἐπειδὴ καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τὸ ζητούμενον ὁμοίως λανθάνει.]

p. 163a1 Δεύτερον δέ, ὅταν κατὰ μέρος δέον ἀποδεῖξαι καθόλου τις αἰτήσῃ, οἷον ἐπιχειρῶν, ὅτι τῶν ἐναντίων μία ἐστὶν ἐπιστήμη, ὅλως τῶν ἀντικειμένων ἀξιώσειε.

Φαινομένως τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνει· ὁ γὰρ ζητουμένου τοῦ εἰ ἔστι τινὸς τῶν ἀντικειμένων τὸ πάντων λαμβάνων τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται· οὐκέτι δέ, εἰ ζητουμένου εἰ τῶν ἐναντίων λάβοι τις τῶν ἀντικειμένων τῷ μὴ αὐτόθεν κεῖσθαι τὸ τὰ ἐναντία ἀντικείμενα εἶναι.

p. 163a5 Τρίτον, εἴ τις τὸ καθόλου δεῖξαι προκειμένου κατὰ μέρος αἰτήσειεν, οἷον εἰ πάντων τῶν ἐναντίων προκειμένου τῶνδέ τινων ἀξιώσειεν.

Οὐκ αἰτεῖται μὲν οὐδὲ οὗτος τὸ προκείμενον τῷ ἕπεσθαι τῷ ἐν μέρει τὸ

---

1 ἀντιστρέφει A: ἀντιστρέφοντα aP (στρέφοντα mrg. P^3) post ἀντιστρέφῃ repetit τινὰ B καὶ ᾗ om. a ὁ superscr. B, om. D τοῦ D: om. aABP 2 αὐτοῦ A 3 τὴν mrg. P^3 τινὸς a: om. ABD: τῷ ἑτέρῳ (ε vs. 2 illatum) induxit P 4 τῆς τοῦ om. aP ἐν ἀρχῆς A ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτ. ἀναλ.] c. 16 πρώτων B 5—14 a: 6 ἤγουν — 14 N 8 δὲ addidi 13 τῷ a: τὸ N 15. 16 δεύτερον — αἰτήσῃ om. D 16 post οἷον add. εἰ a (fort. pr. u) ἐστὶν post ἐπιστήμη collocat B: om. Arist. 17 ὅλως aP Arist.: ὅλων B: om. AD τῶν ἀντικειμένων om. A ἀξιώση P 18 φαινομένως scripsi cf. p. 577,23: φαινόμενον libri ὁ γὰρ ζητούμενος A: ζητουμένου γὰρ aBP τινὸς] ὡς B 19 τὸ prius om. D πάντων — τῷ (20) om. P λαμβάνον A εἰ aA: om. BD 20 post τις add. ποτ' ἂν aB τῶν alterum B: τὸ aAD ante ἀντικειμένων add. πάντων AD τῷ aD: τὸ AB 21 αὐτόθι BD κινεῖσθαι A τὸ τὰ aDP: τὸ A: τὰ B ἀντικείμενον A ante εἶναι induxit κεῖσθαι B 22 lemma om. AD τὸ om. Arist. (non om. B) δεῖξειν P 23 προκειμένου a Arist.: προκειμένων BP 24 post ἀξιώσειεν add. δοκεῖ γὰρ καὶ οὗτος ὁ μετὰ πλειόνων εἶδει δείξειν P: eadem, sed δεῖξαι, ante lemma add. B 25 οὐκ αἰτεῖται aAD: οὐκέτι BP οὗτως AP τὸ (ante ἕπεσθαι) B τὸ ἐν μ. τῷ Dpr.

καθόλου· δοκεῖ δέ, φησίν, ὃ μετὰ πλειόνων ἔδει δεῖξαι, καθ' αὑτὸ χωρὶς αἰτεῖσθαι. καὶ εἰ πάντα λάβοι τὰ ὑπὸ τὸ καθόλου, οὐδ' οὕτως πρὸς ἀλήθειαν αἰτεῖται τὸ ἐν ἀρχῇ (ἐπακτικὸς γὰρ ὁ τοιοῦτος τρόπος), ὥσπερ οὐδ' ὁ πρὸ αὐτοῦ ἐκ τοῦ καθόλου τὸ ὑπ' αὐτὸ συνιστάς· ἔστι γὰρ ἀποδεικτικὸν μάλιστα τὸ τοιοῦτον εἶδος.

p. 163a8 Πάλιν εἴ τις διελὼν αἰτεῖται τὸ πρόβλημα.

Οὐδ' οὗτος τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνει, εἰ ἑκάτερον ἰδίᾳ λαμβανόμενον γνωριμώτερον τοῦ συναμφοτέρου εἴη.

p. 163a14 Ἰσαχῶς δὲ καὶ τὰ ἐναντία αἰτοῦνται τῷ ἐξ ἀρχῆς.

Καὶ ἡ τοῦ ἐναντίου αἴτησις ἐν λόγοις ἐστὶ παραγωγή, τὸ λαμβάνειν τι παρὰ τοῦ ἀποκρινομένου καὶ μετὰ ταῦτα πειρᾶσθαι τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου δεῖξαι τὴν ἐναντιολογίαν αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. γράφεται δὲ ἤτοι τῷ ἐξ ἀρχῆς, τουτέστι 'τῷ ἐν ἀρχῇ' (πενταχῶς γάρ), ἢ τῶν ἐξ ἀρχῆς κειμένων· τοῖς γὰρ ἤδη κειμένοις τὰ ἐναντία αἰτοῦνται. ἐναντία δὲ λέγει τὰ ἀντικείμενα, ὡς δι' ὧν ἐπιφέρει δηλοῖ.

p. 163a16 Δεύτερον δὲ τὰ ἐναντία κατὰ τὴν ἀντίθεσιν.

Δεῖ εἰδέναι, ὅτι ὥσπερ οἱ τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνοντες οὐκ αὐτὸ τὸ ζητούμενον ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέξεων ᾐτοῦντο (οὐ γὰρ οἷόν τε οὕτως λαμβάνοντα λαθεῖν), οὕτως οὐδ' οἱ τὰ ἀντικείμενα· προφανὲς γὰρ καὶ αὐτόθεν ἄτοπον· ἀλλὰ μεταφέροντες τὰς λέξεις λαμβάνουσιν ἐπ' ἄλλων μὲν ὀνομάτων ἢ λόγων τὴν κατάφασιν, ἐπ' ἄλλων δὲ ταὐτὸ σημαινόντων τὴν ἀπόφασιν. δύναται δὲ μὴ τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας εἰρῆκέναι προτάσεις ἀλλὰ τὰς ὁπωσοῦν· καὶ γὰρ αἱ ἐναντίαι ἀντικείμεναι.

[ἄλλως. Εἰς τὸ δεύτερον δὲ τἀναντία. δεύτερος δὲ τρόπος τοῦ λαμβάνειν τὰ ἐναντία ἤτοι κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸν συλλογισμὸν τῶν ἐναν-

---

1 δέ φησιν aBP: γὰρ καὶ οὗτος ex Arist. AD δείξειν P 2 τὰ] τὸ a τὸ] τοῦ P οὕτως B 4 ὑπ' αὐτοῦ P 6 πρόβλημα AD Arist.: προβληθέν aBP(Cufq) 7 οὕτως A εἰ] ἢ A 8 γνωριμώτερον D: γνώριμον aABP post συναμφοτέρου add. μᾶλλον a εἴη scripsi: ᾖ libri 9 τῷ aA, Dcorr., in ras. P²: τὸ B, Dpr. 10 λόγῳ A: compend. D λαμβάνον A 12 λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ D λαμβάνων P τρό— in ras. 3—4 lit. P δείξειν P 13 ἤτοι τῷ scripsi: ἤτοι τὰ D: εἰ τὸ τὰ A: ἡ B: ἢ τὸ P: τῷ a 14 τῷ a: τὸ ABDP ἢ scripsi: ἡ libri 15 τἀναντία A 16 ὡς— δηλοῖ om. A δῆλον D 17 δευτέρα A τἀναντία aP κατὰ τὴν AD Arist.: κατὰ BP: κατ' a 18 post δεῖ add. δὲ B τὸ prius AD: τὰ aBP τὸ alterum om. a 20 λαβεῖν D γὰρ ἄτοπον καὶ αὐτόθεν ἐλεγχόμενον N αὐτόθι B 21 λαμβάνουσιν post ὀνομάτων collocat B 22 post δὲ add. πάλιν B ταύτην P σημαινόντων aN: σημαίνουσι A: σημαινουσῶν BD et addito τῶν P 23 κειμένας aP 25—p. 580,5 aN 25 ἄλλως—τἀναντία om. N

τίων ἢ κατὰ τὰ ἀντιθετικῶς ἀντικείμενα. οἷον ἆρα ἡ ὑγεία οὐχ ᾧ ἂν παρῇ, ὠφέλιμός ἐστιν; ἔσται ἄρα ἀγαθόν· τί δέ, καὶ ἡ νόσος, εἰ ἐπ' ὠφελείᾳ εἴη τοῦ νενοσηκότος, οὐκ ἀγαθόν ἐστι; τὰ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ὑπο- 35
κειμένῳ ταὐτὰ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ ταὐτά· ἔσται ἄρα τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ταὐτόν.]

p. 163a17 Τρίτον, εἴ τις τὸ καθόλου ἀξιώσας.

Δοκεῖ οὗτος ὁ τρόπος ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ τῷ "εἴ τις τὰ ἀντικείμενα αἰτήσαιτο, φάσιν καὶ ἀπόφασιν". διαφέροι δ' ἂν οὗτος ὁ τρόπος ἐκείνου, ὅτι ἐπὶ μὲν ἐκείνου ἐδόκει αὐτόθεν φανερῶς λαμβάνεσθαι, ἐνταῦθα δὲ δυνάμει· οὐ γάρ ἐστιν ἀντίφασις 'πάντων τῶν ἐναντίων μία ἐστὶν 40
ἐπιστήμη' * * * * *. διὸ ἐκεῖνος μὲν ὁ τρόπος καταφωρότερος τῆς τῶν ἀντικειμένων λήψεως, οὗτος δὲ μᾶλλον λανθάνων. εἴη δ' ἂν τις τῶν εἰρημένων τρόπων διαφορὰ ⟨καὶ⟩ καθόσον ἐκεῖνος μὲν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἐλάμβανε τὰς ὁπωσοῦν ἀντικειμένας (ἀντίκεινται γὰρ καθόλου αἱ ἐναντίαι· διὸ οὐδ' ἐμνημόνευσεν ἔτι τῆς τοιαύτης τῶν ἀντικειμένων λήψεως), ἐνταῦθα δὲ τὰς ἀντιφατικάς. οὕτως ποιεῖ καὶ ὁ πᾶσαν μὲν ἀρετὴν ὁμολογουμένην 45
εἶναι διάθεσιν, τὴν δὲ ἐγκράτειαν ἀρετὴν τιθείς· εἴη γὰρ ἂν δυνάμει λέγων ὅτι μὴ πᾶσα ἀρετὴ ὁμολογουμένη διάθεσις· ἡ γὰρ ἐγκράτεια οὐχ ὁμολογία ἀλλὰ μάχη.

[ἄλλως. Εἰς τὸ τρίτον, εἴ τις τὸ καθόλου ἀξιώσας καὶ λαβὼν ἐπὶ μέρους αἰτοῖτο τὴν ἀντίφασιν. οἷον εἰ ἐρωτήσας ὅτι πάντων τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, | ὕστερον λάβοι τὴν ἀντίφασιν μερικῶς, 277
τὸ μὴ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους. τοῦτο δ' ἂν γίνοιτο, εἰ ἐρωτηθείη οὕτως· ἆρά γε ὁ ἰατρὸς οὐ τέλος ἔχει τὸ ὑγιάσαι καὶ τούτου στοχάζεται, τῆς δὲ νόσου οὔ, ἐπεὶ οὐδὲ τέλος ἔχει τὸ νοσο- 5
ποιῆσαι; ὥστε ὁμολογήσας καθόλου, ὅτι πάντων τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, μερικῶς ἔλαβεν ὡς οὐχ ἡ αὐτή· ὑπὸ γὰρ τὰ ἐναντία καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ νόσος. τέταρτος δὲ τρόπος, ὅταν τὸ ἀνάπαλιν ἐπὶ μέρους μὲν

---

1 ἆρα a 2 παρῇ scripsi: παρείη aN ἐστιν a: ἔσται N 6 ἀξιώσας] ras. 6—8 lit. initio paginae P post ἀξιώσας add. καὶ λαβών a cf. vs. 20 7 δοκεῖ — εἰρημένῳ restituit P² τρόπος scripsi: τόπος libri cf. vv. 9. 11. 13. 28, p. 581,12 post τόπος add. φανερῶς A πρώτῳ scripsi: δευτέρῳ AD: πρότερον aBP² τῷ εἴ τις — 8 ἀπόφασιν] ras. fere 30 lit. P 8 τὰς ἀντικειμένας Arist. (sed τὰ ἀ. C) διαφέρει δὲ οὗτος aP² (διαφέρει — 10 δυνάμει restituit P²) 9 ὁ τρόπος P²: ὁ τόπος aBD: om. A δοκεῖ aP² αὐτόθι B: om. D 10 οὐ γὰρ — 11 ἐπιστήμη] ras. 30—40 lit. P 10. 11 ἐστὶν ἐπιστήμη A: inv. ord. aB: ἐπιστήμη D 11 supple καὶ τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους ἑτέρα ἐστὶν ἐπιστήμη τρόπος P: τόπος aABD καταφορώτερος aB 12 —κειμένων postea add. D¹ δ' om. P 12. 13 τῆς (τις scripsi) τῶν εἰρημένων τόπων (τρόπων scripsi) διαφορὰ D: διαφορὰ τῶν εἰρημένων τόπων aBP: διαφορὰ τὸν εἰρημένον τρόπον A 13 καὶ addidi an ἐκεῖ? cf. vs. 15 ἐνταῦθα 14 γὰρ scripsi: δὲ libri 15 ἔτι scripsi cf. p. 10,3: ἐπὶ libri τῆς superscr. D¹: τοῖς A τοιαύτου D: τοιαυ supra scripto τ A ἀντικειμένας P 16 ἀρετὴ a 20 — p. 581,3 aN 20 ἄλλως εἰς τὸ om. N 21 immo ὁμολογήσας cf. vs. 26 εἰ post 22 ὕστερον N 23 μὴ superscr. N¹

αἰτήσας, τὸ τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ νοσώδους τὴν αὐτὴν εἶναι ἐπιστήμην, εἶτα ἐπὶ τοῦ καθόλου πειρᾶται λαβεῖν τὴν ἀντίφασιν, δείξας ὅτι οὐ πάντων τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη.]

p. 163a21 Πάλιν ἐάν τις αἰτήσῃ τὸ ἐναντίον τῷ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντι.

Εἴ τις αἰτήσει τὸ ἐναντίον τῷ ἐκ τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντι, οἷον εἰ εἴη τὰ μὲν κείμενα ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, πᾶν δὲ τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν· ἕπεται γὰρ ἐξ ἀνάγκης τούτοις τὸ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι· ἂν δή τις τούτων κειμένων λάβῃ μηδεμίαν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, εἴη ἂν τὸ ἐναντίον λαβὼν τῶν κειμένων.

p. 163a22 Κἂν εἴ τις αὐτὰ μὲν μὴ λάβῃ τὰ ἀντικείμενα.

Πέμπτον δέ φησιν εἶναι τρόπον, εἴ τις αὐτὰ μὲν μὴ λάβοι τὰ ἀντικείμενα τοῦδε, τοιαῦτα δ' αἰτήσαιτο δύο ἐξ ὧν ἔσται ἡ ἀντικειμένη ἀντίφασις. ἔνεστι μὲν καὶ οὕτως ἀκοῦσαι 'εἴ τις αἰτήσαιτο τοιαῦτά τινα δύο οἷς ἀκολουθεῖ ἀντίφασις'. τὸ δ' ἡ ἀντικειμένη ἀντίφασις ἴσον ἐστὶ τῷ 'κατάφασις καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι'· οὐ γὰρ πᾶσα κατάφασις πάσῃ ἀποφάσει ἀντίκειται. οὐδὲν γὰρ διαφέρει τοῦ τὴν ἀντίφασιν αἰτῆσαι τὸ τοιαῦτα αἰτῆσαι οἷς ἡ ἀντίφασις ἕπεται. ἔνεστι δὲ ἀκοῦσαι τοῦ δύο συμπλοκῆς προτάσεων ἐξ ὧν συναχθήσεται ἡ ἀντίφασις.

Διαφέρει δὲ τὸ τἀναντία λαμβάνειν τοῦ ἐν ἀρχῇ, ὅτι ἐν μὲν τῷ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι πρὸς τὸ συμπέρασμα σκοποῦσι τὸ ἁμάρτημα εὑρίσκεται (ὃ γὰρ δεῖξαι δεῖ, τοῦτο αἰτεῖται ὁ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενος), ὁ δὲ τὰ ἀντικείμενα αἰτῶν κατ' αὐτὴν τὴν τούτων λῆψιν

---

4 ἐάν τις αἰτήσῃ (Arist.) — 6 εἴ τις αἰτήσει scripsi: inv. ord. libri τῷ] τὸ AB 4. 5 ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντι aP Arist.: ἐξ ἀρχῆς ABD 6 αἰτήσαιτο aB: compend. A τῷ] ras. 6 lit. P κειμένων] ἐκείνων B 6. 7 ἐκβαίνοντι A 7 τὰ μὲν κείμενα aAP: τὰ ἀντικείμενα B: om. D ἡ D: om. aABP 8 γὰρ] δὲ A τοῦτο B 9 ἂν — εἶναι ADP: om. aB τις P (τ P¹, ις P²): om. AD τούτων in ras. 8 lit. P² λάβοιμεν A 10 ἂν BP: δ' ἂν a: om. AD 11 μὲν aP Arist.: om. ABD 12 πέμπτον — 13 ἀντικείμενα om. B δέ φησιν εἶναι AD: φησὶ aP post μὲν add. φησὶ aP μὴ om. A λάβοι P Arist.: λάβῃ aAD(Au) 13 ταῦτα A αἰτήσαιτο a Arist.: αἰτήσει BP²: αἰτήσοι D: αἰτήσῃ P¹: compend. A ἐστιν AD 14 post ἀντίφασις delevit ἴσον ἐστὶ τὸ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν αἱ ἀντικείμεναι (illata e vs. 16) B 15 ante ἀντίφασις add. ἡ B τὸ δ' — ἀντίφασις om. P 16 ἴσως εἶναι AD τῷ aD: τὰ A: τὸ BP κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν B αἱ aBP: om. AD 17 οὐδὲν — 18 ἕπεται post 15 ἀντίφασις transponenda censeo πάσης (compend.) ἀποφάσεως A: πάσῃ καταφάσει B 18 ἀπόφασιν aP τοιαῦτα AD: ταῦτα aBP ἡ om. aP 19 τοῦ P: τὸ aAD: τὰ B ante δύο add. τοιαῦτα δ' αἰτήσαιτο (ᾐτήσατο P) aBP συμπλοκῆς scripsi: συμπλοκὰς libri συναχθήσεται BD: συναφθήσεται aP: om. A 20 τὰ ἐναντία aABP itemque p. 582,1 διότι aP 21 τὸ prius D: om. aABP αἰτήσασθαι B 22 τὰ ἁμαρτήματα aP 23 δὲ om. D τούτου P: τοῦ λόγου a

τὴν ἁμαρτίαν ποιεῖται· ἁμαρτία γὰρ ἐν λήψει προτάσεων τὸ τἀναντία ἀλλήλοις συγχωρεῖν τε καὶ λαμβάνειν.

[ἄλλως. Εἰς τὸ πάλιν εἴ τις αἰτήσαιτο. πέμπτος τρόπος ἐστίν, εἴ τις αἰτήσας λάβοι τὸ ἐναντίον τῷ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντι, ἤγουν τῷ συμπεράσματι. οἷον εἴ τις συλλογισάμενος ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτο- 25
κίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τοῦτο δὲ ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος, εἶτα λάβοι ὅτι καὶ θνητή. καὶ ἐάν τις δὲ μὴ λάβῃ τὰ ἀντικείμενα φανερῶς, ὡς ἐν τούτοις πᾶσιν εἴρηται, λάβῃ δὲ τοιαῦτα δύο, ἤτοι ποιητικὰ καὶ φθαρτικά τινων, ἐξ ὧν ἔσται ἡ ἀντικειμένη ἀντίφασις· οἷον 'ἆρά γε τῷ μήκωνι οὐχὶ τὸ βόειον κρέας ὑγιεινόν ἐστι, φθαρτικὸν δὲ νόσου, 30
ὥσπερ τῷ καχεκτοῦντι τὸ ἀνάπαλιν; ὧν δὲ τὸ ποιητικὸν καὶ φθαρτικὸν ταὐτόν, καὶ αὐτὰ ταὐτά· ἔσται ἄρα ὑγεία καὶ νόσος ταὐτόν'. ὁρᾷς ὅπως οὐ φανερῶς ἔλαβε τὰ ἀντικείμενα ἀλλὰ συνεσκιασμένως τῷ λαβεῖν τοιαῦτα ἰσοδύναμα.]

p. 163a29 Πρὸς δὲ γυμνασίαν καὶ μελέτην τῶν τοιούτων λόγων.

Ἐκθέμενος τοὺς τόπους, ἀφ' ὧν εὐπορήσομεν τῶν πρὸς ἕκαστον πρόβλημα οἰκείων συλλογισμῶν, ὑποθέμενος δὲ καὶ τὴν προσήκουσαν χρῆσιν αὐτῶν ἑκατέρῳ, τῷ ἐρωτῶντι καὶ τῷ ἀποκρινομένῳ, ἐπὶ τού- 35
τοις ὀργανικά τινα πρὸς γυμνασίαν καὶ μελέτην τῶν διαλεκτικῶν λόγων παραδίδωσι. καὶ πρῶτον μὲν δεῖν φησιν ἐθίζεσθαι ἀντιστρέφειν τοὺς λόγους, τουτέστιν τοὺς συλλογισμούς· τούτῳ γὰρ ἐγγεγυμνασμένοι πρός τε τὸ προκείμενον πρόβλημα εὔποροι ἐσόμεθα, καὶ ἐν ὀλίγοις πολλοὺς ἐξεπιστησόμεθα λόγους. καὶ ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῆς συλλογισμῶν ἀντιστροφῆς, περὶ ἧς ἐδίδαξεν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν. 40
ἔστι δὲ τὸ ἀντιστρέφειν συλλογισμὸν τὸ μεταλαβόντα τὸ συμπέρασμα, τουτέστι τὸ ἀντικείμενον * * * * * * τῇ λοιπῇ προτάσει συναγαγεῖν.

p. 163a30 Πρῶτον μὲν ἀντιστρέφειν ἐθίζεσθαι χρή.

Δείξαντες γὰρ ὅτι ὁ ἀντιστρέφων λόγος, ᾧ χρώμεθα, συλλογισμός ἐστι, δεδειχότες ἂν εἴημεν καὶ τοῦτον, ᾧ χρώμεθα, ὄντα συλλογισμόν, εἴ τι εἴη πρὸς αὐτὸν ὡς οὐ συλλογισμὸν ὄντα ἀμφισβητήσιμον. ἢ εἰ μὴ τοῦτόν τις 45

---

1 τὴν ἁμαρτίαν aBP: τρίτον ἁμάρτημα A: ἁμάρτημα D ἁμαρτία] ἁμάρτημα A ante γὰρ add. μὲν B 1. 2 ἀλλήλοις om. D 3—14 aN ἄλλως — αἰτήσαιτο om. N 3 post πέμπτος add. δὲ N 10 μίκωνι N 15—26 aP: om. ABD 15 ante πρὸς ras. 1 lit. P καὶ μελέτην a Arist.: om. P 18 post ἑκατέρῳ ras. 1 lit. P 24 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτ. ἀναλ.] c. 8 26 supple τοῦ συμπεράσματος λαβόντα, μετὰ μιᾶς τῶν κειμένων προτάσεων τὸ ἀντικείμενον 27 χρὴ ἐθίζεσθαι A(u) 28 ἀντιστρέφων ὁ P an ⟨τῷ⟩ ᾧ? 29 τοῦτον — ὄντα συλλογισμὸν scripsi: τοῦτο—ὄντι συλλογισμῷ libri τινι D 30 αὐτὸ A οὐ AD: om. aBP τοῦτόν scripsi: τοῦτό libri

συγχωροίη, μεταβάντες ἐπ' ἐκεῖνον ἂν δεικνύοιμεν. ἢ πρὸς πᾶν τε τὸ δεικνύμενον εὐπορώτεροι ἐσόμεθα, πλείους ἀφορμὰς ἔχοντες πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι, καὶ ἐν ὀλίγοις πολλοὺς ἐξεπιστησόμεθα λόγους, ὅτι ἕνα ἔχοντες συλ|λογισμὸν ἕξομεν δι' αὐτοῦ συλλογισμοὺς τέσσαρας, ποτὲ μὲν 278
5 τὸ ἐναντίον τοῦ συμπεράσματος λαμβάνοντες ἐν τῇ ἀντιστροφῇ καὶ δύο συλλογισμοὺς ποιοῦντες [ἐν] τῇ κατὰ ⟨μιᾶς⟩ τῶν προτάσεων προσλήψει, ποτὲ δὲ τὸ ἀντικείμενον καὶ πάλιν ἄλλους ποιοῦντες δύο.

p. 163ª32 Τὸ γὰρ ἀντιστρέφειν ἐστὶ τὸ μεταλαβόντα τὸ συμπέρασμα μετὰ τῶν λοιπῶν ἐρωτημάτων. 5

10 ⟨Τὸ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐρωτημάτων⟩ ἐστὶν ἀντὶ τοῦ 'μετὰ τοῦ λοιποῦ ἐρωτήματος', τουτέστι μετὰ μιᾶς τῶν κειμένων προτάσεων· ἐπεὶ δὲ καθ' ἑκατέραν προσληφθεῖσαν τῶν κειμένων τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ συμπεράσματος ἡ λοιπὴ ἀναιρεῖται, διὰ τοῦτο μετὰ τῶν λοιπῶν εἶπε.

p. 163ᵇ4 Παράλληλά τε παραβάλλειν ἐκλέγοντα.

15 Προστίθησί [τε] τῷ προειρημένῳ, τῷ δεῖν ἐφ' ἑκάστου προβλήματος γυμναζομένους εἰς ἑκάτερον ἐπιχειρεῖν, τὸ δεῖν παράλληλα τιθέντας ἐν 10
ταῖς ἐκλογαῖς πρὸς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐπιχειρεῖν, παρατιθέντας τοῖς κατασκευαστικοῖς ἐπιχειρήμασι τὰ ἀνασκευαστικά. τοῦτο γὰρ πρός τε τὸ βιάζεσθαι καὶ ἐλέγχειν πολλὴν εὐπορίαν ἔχει τῷ ἐπιχειρημάτων
20 εὐπορεῖν εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη, ἀλλὰ καὶ μεγάλην ἔχει βοήθειαν πάλιν τοῖς ἀποκρινομένοις πρὸς τὸ μὴ ἐλέγχεσθαι· ὁ γὰρ εὐπορῶν πρὸς τὰ ἀντικείμενα καὶ εἰς ἑκάτερα τῶν ἀντικειμένων φυλάττεται πρὸς τὴν 15

---

1 συγχωρεῖ AD ἐκείνων A δεικνύοιμεν aP: δείκνυμεν ABD εἰ A πᾶν τε scripsi: πάντα libri 1. 2 τὰ δεικνύμενα a 3 post καὶ add. εἰ P λόγους aP Arist.: om. ABD ὅτε A 4 διὰ τούτου B: ἐξ αὐτοῦ a 5 τῶν συμπερασ^{μτ} D 6 ἐν ut e vs. 5 illatum delevi, μιᾶς i. e. ἁ addidi cf. ad vs. 11 7 καὶ om. P ποιοῦντα A 8 τὸ γὰρ ἀντιστρέφειν ἐστὶ om. ABD τὸν pro altero τὸ P 10 τὸ — ἐρωτημάτων addidi ἐστὶν om. aP τοῦ prius om. P 11 (ἐρωτή)ματος — προτάσεων, initium paginae, restituit P^3 μιᾶς om. P^3 11. 12 ἐπεὶ δὲ aP: ἐπειδὴ AB: ἐπεὶ D 12 ἑκατέραν scripsi: ἑκάτερον libri προσληφθεῖσαν DP: —σι A: —σα B: —είσης a τῶν κειμένων] τῷ κειμένῳ A 13 λοιπὴ] μία P ἀναιρεῖ ante ras. P 14 παραλλήλων A παραβάλλειν ἐκλέγοντα (ἐκλέγονται A) ABD Arist.: ἐκλεκτέον aP(C) lemmati add. ex Arist. τὰ πρὸς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐπιχειρήματα aP 15 τε delevi εἰρημένῳ B τῷ alterum scripsi: τὸ libri 16 γυμναζομένους A: γυμναζόμενον aBDP δεῖν omissum aut detritum in P τιθέντας scripsi: τιθέναι libri 17 αὐτὴν θέσιν] ἀντίθεσιν B post ἐπιχειρεῖν add. τε aB παρατιθέντας P^3 (—χειρεῖν — 18 ἐπιχει— restituit P^3): —ες BD: —α a: παρατίθενται A 19 ποιεῖ Arist. τῷ scripsi: τοῦ aABP: τῶν D ἐπιχειρημάτων D: ἐπιχειρεῖν aABP^3 (χειρεῖν — εἰς restituit P^3) 20 εὐπορεῖν D: εὔπορον BP^3: εὐπόρως a: εὐπορεῖν — 21 γὰρ om. A ἀμφότερα D: ἑκάτερα aB: om. P 21 ἐλέγχθαι B post γὰρ add. μὴ B 22 ἑκάτερα aBP: compend. AD φυλάττεται a: φυλάττεσθαι ABDP

τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς παράθεσιν· ἡ γὰρ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχείρησις φυλακὴ τοῦ δεικνυμένου διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἐπιχειρήσεως.

p. 163b9 Πρός τε γνῶσιν καὶ τὴν κατὰ φιλοσοφίαν φρόνησιν.

Λέγει δὲ καὶ πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας εὕρεσιν καὶ τὴν κατὰ φιλοσοφίαν φρόνησιν, ἥτις ἐστὶν ἡ τοῦ ἀληθοῦς ἐπιστημονικὴ γνῶσις, τὴν τοιαύτην παρασκευήν τε καὶ περὶ τὰ προβλήματα γυμνασίαν συντελεῖν. τοῦτο δὲ εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ τῆσδε τῆς πραγματείας ἐκτιθέμενος πρὸς τίνα καὶ πόσα χρήσιμος ἡ διαλεκτική. διὰ γὰρ τοῦ πρὸς ἀμφότερα εὐπορεῖν "ῥᾷον κατοψόμεθα τὸ ἀληθές τε καὶ ψεῦδος"· ὄργανον γὰρ οὐ μικρὸν πρὸς τὴν τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσιν ἡ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχείρησις· τῶν γὰρ ἐνδεχομένων εἰς ἑκάτερον μέρος ἐπιχειρηθῆναι γνωρίμων ὄντων ῥᾳδία ἡ τῶν ἀληθῶν εὕρεσις· ἐν τούτοις γὰρ ἀνάγκη καὶ τἀληθὲς εἶναι. δεῖ δέ, φησί, καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσιν εὐφυΐας, καθ' ἣν ἐπιβλητικὸς ἔσται καὶ κριτικὸς τοῦ ἀληθοῦς. καὶ ταύτην λέγει εἶναι εὐφυΐαν· εὐφυοῦς γὰρ τὸ οἰκειοῦσθαι μὲν πρὸς τἀληθὲς ἀποστρέφεσθαι δὲ τὸ ψεῦδος. ὁ δὲ τοῦτο ἔχων ἔχει καὶ τὸ κρίνειν τἀληθὲς δύνασθαι καλῶς. οἱ δὲ ῥᾳδίως μέν τισι παρακολουθοῦντες καὶ μανθάνοντες, ὁμοίως δ' ἔχοντες πρὸς πάντα τὰ μαθήματα οὐκ ἂν κυρίως εὐφυεῖς λέγοιντ' ἂν τῷ μὴ ἔχειν τὸ κριτικὸν ἐν αὐτοῖς, ὅ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ κυρίως εὐφυΐα.

p. 163b15 Εὖ γὰρ φιλοῦντες καὶ μισοῦντες τὸ προσφερόμενον εὖ κρινοῦσι.

Τουτέστι τῶν προσφερομένων, εἴτε μαθήματά τινα εἴη εἴτε καὶ ἄλλα τινά, τὰ μὲν ἄξια εὐπορεῖσθαι καὶ φιλεῖν προαιρούμενοι τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα ἀποστρεφόμενοι καὶ μισοῦντες εὖ τε τοῦτο ποιοῦσι καὶ εἰσὶ κριταὶ ἀγαθοί.

p. 163b17 Πρός τε τὰ πλειστάκις ἐμπίπτοντα τῶν προβλημάτων.

Ἐπεὶ τῶν προβλημάτων ἐστί τινα καὶ συνήθως αἰτούμενα καὶ ἐπιπολάζοντα καὶ πολλάκις ὑπὸ τῶν πλείστων ζητούμενα, φησὶ δεῖν ἔχειν πρὸς

---

1 αὐτοῦ A τὰ ἀντικείμενα A: τὸν ἀντικείμενον B 2 immo ἀπαγωγῆς 3—19 aP: om. ABD 3 post κατὰ add. τὴν P 6 fort. ταὐτὸ; an post εἶπεν addendum καὶ? 7 ἐν τῷ πρώτῳ] c. 2 8 εὐπορεῖν a: διαφορεῖν P ῥᾷον scripsi cf. p. 101a35: ῥᾴδιον aP 11 ὄντων om., ut videtur, P 13 εὐφυΐας] immo εὐστοχίας, propter vs. 14 14 εὐφυοῦς—24 Suidas sub v. εὐφυΐα 16 an οἱ γὰρ? ῥᾳδίως a Suid.: βραδέως P 19 αὐτοῖς a: αὐτοῖς P Suid. 20—24 post p. 585,13 habent ABD 20 εὖ—22 τουτέστι] καὶ Suid. φιλοῦνται—μισοῦνται A προφερόμενον Ppr. 22 προφερουμένων P οὔτε μαθημάτων A τινα om. D: ταῦτα Suid. καὶ om. AB ἄλλα ex ὅλα, ut videtur, corr. P² 23 ἄξια ABD Suid.: ἐξ αὐτῶν aP αἱρούμενοι Suid. 24 ἀγαθοὶ κριταί Suid. 25 συμπίπτοντα D 26 συνήθη aA 26. 27 ἐπιπολλάζοντα AP (λλά P³) 27 πλειστάκις aP ἔχειν] ἐπιχειρεῖν D

τὰ τοιαῦτα τῶν προβλημάτων λόγους μεμελετημένους καὶ προχείρους· οὕτως γὰρ οὐκ ἀπορήσομεν ἐν ταῖς συνουσίαις ταῖς περὶ αὐτῶν ἐπιχειρημάτων. περὶ δὲ τῶν πρώτων θέσεων λέγοι ἂν 'περὶ τῶν ἀρχῶν'· αὗται γὰρ πρῶται θέσεις, καὶ περὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων ἐξεπίστασθαι ⟨δεῖ⟩ λόγους. τοῦτο δέ, ἐπεὶ χαλεπὸν εἰς τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρημάτων εὐπορεῖν· δεῖ γὰρ ἢ διὰ πρώτων ἢ δι' ἐνδόξων ταῦτα δείκνυσθαι· ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποκρίνεσθαι περὶ τῶν τοιούτων χαλεπόν. ἤτοι οὖν λέγει ὅτι διὰ τοῦτο δεῖ πρὸς τὰς τοιαύτας θέσεις παρασκευάζειν λόγους τινάς, ὅτι ἀπορήσουσι πρὸς ταῦτα ἀποκρίσεων οἱ ἐρωτώμενοι, διὸ οἱ παρεσκευασμένοι πρὸς ταῦτα λόγους ῥᾳδίως ἂν περιγένοιντο τῶν ἀποκρινομένων, ἢ καθόλου ἀξιοῖ πρὸς τὰς τοιαύτας θέσεις ἔχειν τινὰς λόγους παρεσκευασμένους, ἐπεὶ δύσκολος ἡ περὶ αὐτῶν ἐπιχείρησίς τε καὶ ἀπόκρισις, ἵν', ἂν δέῃ ποτὲ ὑπέχειν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν | λόγον, μήτε ἐπιχειρήματος μήτε ἀποκρίσεως ἀπορῶμεν. 279

p. 163b20 Ἔτι τε ὅρων εὐπορεῖν δεῖ.

Δεῖ, φησί, καὶ ὅρων εὐπορεῖν τὸν διαλεκτικὸν καὶ ἔχειν προχείρους ὅρους καὶ τῶν ἐνδόξων καὶ τῶν πρώτων· διὰ γὰρ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἀρχῶν οἱ τῶν μετὰ τὰς ἀρχὰς συλλογισμοί. τοῦτο δὲ οὐ μόνον τῷ διαλεκτικῷ ἀλλὰ καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ ἀναγκαῖον· τῷ γὰρ γεωμέτρῃ ἀναγκαῖον πρῶτον εἰδέναι τί γραμμή, τί γωνία· διὰ γὰρ τούτων αἱ ἐξῆς ἀποδείξεις. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

p. 163b22 Πειρατέον δὲ καὶ εἰς ἃ πλειστάκις ἐμπίπτουσιν οἱ ἄλλοι λόγοι.

Δεῖ, φησί, καὶ ταῦτα πρόχειρα ἔχειν εἰς ἃ πλειστάκις ἐμπίπτουσιν οἱ λόγοι. λέγοι δ' ἂν τοῦτο περὶ τῶν κοινῶν τόπων· εἰσὶ γάρ τινες κοινοὶ τόποι, οἳ πρὸς πάντα τὰ γένη τῶν προβλημάτων εἰσὶ χρήσιμοι, οἷον οἱ ἀπὸ τῶν συστοίχων καὶ τῶν πτώσεων καὶ γενέσεων καὶ φθορῶν καὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον. τοὺς δὴ τοιούτους λόγους ἀξιοῖ

---

2 post αὐτῶν add. τῶν a 4 δεῖ ex Arist. addidi 6 ἢ δι' ἐνδόξων ἢ διὰ πρώτων D (β α) post διὰ add. τῶν A δι' DP: δ' a: om. AB τὸ om. a 6. 7 ἀποκρίνασθαι A 7 λέγοι B ὅτι D: om. aABP 8 παραθ D (ε) 9 fort. utrobique ταύτας ἀποκρίσεως D παρασκευαζόμενοι ABD 10 λόγους scripsi: λόγοι libri περιγίνοιντο AP ἢ] εἰ P 11 ἔχειν om. B 12 αὐτὸν A ἵν' a: om. ABDP δὲ ἢ AB post ποτὲ add. μὲν B ὑπερέχειν A ἡμᾶς om. P 13 λόγους περὶ αὐτῶν A ἀπορῶμεν P1: ἀπορεῖ P3 16 τῶν alterum om. B 18. 19 τὸ γὰρ γεωμετρίαν A: om. aP 19 εἰδέναι aABP: τιθέναι, sed ante πρῶτον, D γωνία] γυμνα A (σ) τούτων γὰρ A 20 αἱ ἐξῆς ἀποδείξεις aP: ἐξῆς ἀπο (δ') A: ἔξει ἀποδείξεις B: ἔξεισιν εἰς τὰς ἀποδείξεις D δὲ om. aP καὶ ἐπὶ A 21. 22 οἱ ἄλλοι λόγοι BDP Arist.: οἱ λόγοι A: οἱ διάλογοι a(Cu) 22 lemmati add. ex Arist. κατέχειν a: διακατέχειν P 23 καὶ ταῦτα δεῖ φησι A 26 οἱ D: om. aABP τῶν alterum om. aP: ante γενέσεων transponere malim γενῶν A

προχείρους ἔχειν ὡς πολλάκις χρησίμους· ὥσπερ γὰρ ἐν γεωμετρίᾳ πρὸ ἔργου τὸ περὶ τὰ στοιχεῖα γεγυμνάσθαι πρὸς τὰς τῶν ἄλλων θεωρημάτων δείξεις. κεφαλισμοὺς δὲ λέγει τοὺς τῶν πρώτων ἀριθμῶν τῶν μέχρι δεκάδος πολλαπλασιασμούς· διὰ γὰρ τῆς περὶ τούτων γυμνασίας καὶ οἱ τῶν ὑστέρων καὶ μειζόνων καὶ ὁμοίων αὐτοῖς πολλαπλασιασμοὶ κατὰ μετάβασιν γνωρίζονται· ἀπὸ γὰρ τοῦ δὶς δύο τέσσαρα γνωρίζεται ὁ δὶς εἴκοσι τεσσαράκοντα καὶ ὁ εἰκοσάκις εἴκοσι τετρακόσια καὶ ὁ διακοσιοντάκις εἴκοσι τετρακισχίλια, καὶ ἑξῆς ὁμοίως.

p. 163b28 Καθάπερ γὰρ ἐν τῷ μνημονικῷ μόνον οἱ τόποι τεθέντες.

Τόπους τινὰς καὶ ἐν τῷ Περὶ μνήμης καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ' ὕπνους μαντικῆς παρέθετο, δι' ὧν ἔστιν ἀναμιμνήσκεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων καὶ ἀπ' ἄλλων πολλῶν. ὡς οὖν ἐπ' ἐκείνων αὐτοὶ οἱ τόποι γνωριζόμενοι, ἀφ' ὧν οἷόν τε ἀναμιμνήσκεσθαι, αἴτιοι τοῦ ἀναμιμνήσκεσθαι ἡμῖν γίνονται (εἰδότες γὰρ ὅτι δι' ἐναντίων φέρε εἰπεῖν, εὐθὺς εἰς τὸ ἐναντίον τῶν εἰρημένων μεταβάντες ἀπομιμνησκόμεθα τούτου, ἀπὸ πικροῦ γλυκέος, ἀπὸ λευκοῦ μέλανος, ἀπὸ ψύχους καύματος), ὡς οὖν ἐπὶ τοῦ ἀναμνηστικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ διαλέγεσθαι συλλογιστικώτερον ποιεῖ ἡ τῶν κοινῶν τόπων γνῶσις· ἅμα γὰρ τοῦ τόπου τῇ γνώσει συνεισάγεται καὶ ὁ [τοῦ] δι' αὐτοῦ γινόμενος συλλογισμός. ἔτι τῷ ὡρισμένους εἶναι τοὺς τόπους, ἀφ' ὧν ἐπιχειρήσομεν, εὐπορήσομεν συλλογισμῶν, οὐ καθ' ἕκαστον πρόβλημα οἰκείας ἀφορμὰς ζητοῦντες ἀλλὰ τοῖς κοινοῖς πρὸς πάντα χρώμενοι. ἔτι δὲ λέγων περὶ αὐτῶν φησι δεῖν προτάσεως κοινῆς μᾶλλον ἢ συλλογισμοῦ μνημονεύειν, πρότασιν κοινὴν τὸν τόπον λέγων· κοινὴ γὰρ πρότασις ὁ τόπος, διαιρουμένων τῶν πραγμάτων οἷς ἁρμόζεται, [διαμνημονεύειν] τῶν οἰκείων ἑκάστῳ προβλήματι συλλογισμῶν. ὁ μὲν γὰρ συλλογισμὸν εἰδὼς πρὸς ἐκεῖνο μόνον εὐπορεῖν δύναμιν ἔχει τὸ πρόβλημα οὗ τὸν συλλογισμὸν ἔχει, ὁ δὲ κοινὴν πρότασιν ἔχων καὶ πρὸς ἄλλα. οἷον ὁ μὲν εἰδώς, ὅτι εἰ τὸ ὑγιεινὸν ἀγαθόν, τὸ νοσῶδες κακόν, ἀλλὰ μὴν τὸ

---

1 προχείρους AB: προχείρως aDP 2 τὰ στοιχεῖα aP Arist.: στοιχεῖα A: στοιχείου B: στοιχείων D προγεγυμνάσθαι aP 3 κεφαλισμοὺς—8 Suidas sub v. κεφαλισμός δὲ om. a ἀριθμοὺς A 4 τῶν om. A πολλαπλασιασμός a περὶ om. AD 4. 5 γυμνάσεως A 5. 6 αὐτοῖς πολλαπλασιασμοί] οἷς et οἱ in ras. P² 6 κατὰ iterat B τοῦ om. P τέσσαρες D: δ' B 6. 7 γνωρίζονται B post γνωρίζεται add. καὶ A 7 εἰκοσάκις εἰκοσάκις A τετρακόσια] τετράς P 8 ὁ AD Suid.: om. aBP διακοσιοντάκις B τετράσχι P 9—587,7 aP: om. ABD 10—καύματος (16 Suidas sub v. μνήμη 11 παρέθετο (cf. p. 452a13 sq.)] οἱ παλαιοὶ .... θεντο Δ cf. Praef. τῶν a Suid.: om. P 12 πολλῶν aP: τινῶν Suid. αὐτοὶ οἱ scripsi cf. vs. 9: inv. oni. aP 14 εἰπὼν P 15 τὸ εἰρημένον τῶν ἐναντίων Suid. 16 ὡς scripsi: ὃ aP 18 τοῦτό που a; de collocatione τοῦ τόπου τῇ cf. p. 549,27 19 τοῦ delevi τῷ a: ἐν τοὺς P ὁρισμους P, ἑν superscr., ' supra υ del. P³ 20 post ἐπιχειρήσομεν add. ἢ P 22 πάντα scripsi: πάντας aP 24 post διαιρουμένων add. τε a 25 διαμνημονεύειν delevi 26 ἐκείνω Ppr., corr. ut videtur P¹ 27 καὶ πρὸς ἄλλα a: om. P

πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα· ἔχει γὰρ συλλογισμόν, ἀλλὰ περὶ τῶν εἰρημένων μόνον· ὁ δὲ τὸν τόπον εἰδὼς τοῦ 'εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, καὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ' συλλογισμὸν μὲν οὐκ ἔχει, ἀρχὴν δὲ καὶ ἀφορμὴν συλλογισμῶν, οὐ μόνον τοῦ προκειμένου· οὐ γὰρ μόνα ταῦτα ἐναντία. τὰς δὲ ἀρχὰς ὑποθέσεις λέγει, ὅτι μὴ δι' ἀποδείξεως τίθενται. ἐπεὶ δὲ χαλεπὸν τὸ κἂν μετρίως ἀρχῆς εὐπορῆσαι, δεῖ μνημονεύειν τῶν τοιούτων προτάσεων αἵ εἰσιν ἀρχαὶ τῶν προβλημάτων.

p. 163b34 Ἔτι τὸν ἕνα λόγον πολλοὺς ποιεῖν ἐθιστέον.

Καὶ τοῦτο ἀκόλουθον τῷ προειρημένῳ περὶ τῶν τόπων, τῷ ἐθίζειν αὐτὸν ἀντὶ τῶν καθ' ἕκαστα προτάσεων καὶ προσεχῶν προσέχειν τινὶ καθόλου· τὴν γὰρ καθόλου πρότασιν πολλῶν ἀρχὴν γίνεσθαι συλλογισμῶν· πρὸς γὰρ ἕκαστον τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου χρήσιμος ἡ τοιαύτη πρότασις. καὶ ἔστι τὸ νῦν λεγόμενον ἴσον τῷ ἐν τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ τόπῳ "ληπτέον δὲ ὅτι μάλιστα καθόλου πρότασιν, καὶ τὴν μίαν πολλὰς ποιητέον." ποιεῖσθαι δὲ ἀξιοῖ τὰς μεταβάσεις ἀπὸ τῶν κειμένων ἐπὶ τὰ καθολικώτερα ἀδήλως καὶ κεκρυμμένως· οὕτως γὰρ συγχωρηθήσεται, εἰ μὴ εἰς τὰ ἐγγὺς καὶ παρακείμενα καὶ | ὀλίγον ἀπέχοντα μεταβαίνει τις ἀλλ' εἰς τὰ πλεῖστον 280 ἀπέχοντα τῶν ἐν τῇ συγγενείᾳ τούτων περὶ ὧν ⟨ἂν⟩ ὁ λόγος ᾖ.

p. 163b36 Ἔσονται δὲ δυνατοὶ τῶν λόγων οἳ μάλιστα καθόλου τοῦτο πάσχειν δύνανται.

Τὸ ἕνα πολλοὺς ποιεῖν δύνασθαί φησι γίνεσθαι ἐπὶ τῶν μάλιστα καθόλου· ὅσῳ γὰρ κοινοτέρα καὶ καθολικωτέρα ἡ πρότασις, τοσοῦτον εἰς πλείονα διαιρεῖσθαι δύναται. ὁ γὰρ λαβὼν καθόλου ὅτι μή ἐστι μία πλειόνων ἐπιστήμη, ἔχει διὰ τούτου καὶ ὅτι μὴ τῶν ἀντικειμένων·

---

1 γὰρ fortasse delendum 2 τὸν εἰ malim 2. 3 καὶ — ἐναντίῳ P: om. a 3 ἀρχὴν scripsi cf. vs. 11: ἀρχὰς aP 5 λέγει a: λέγουσιν P ἐπεὶ a: ἔτι P 6 μετρίως ex Arist. scripsi: μετρίας aP 8 πολλὸν A 9 ἀκολούθως A: ἀκολουθεῖ D τῶν τόπων BP: τὸν τόπον aAD τῷ alterum scripsi: τὸ, sed ante περὶ, libri 10 αὐτὸν a: αὐτὸν ABDP post ἀντὶ add. τοῦ B καθέκαστον B προσεχῶν προσέχειν scripsi: προσεχῶν ABD: προσέχειν aP 11 τὴν γὰρ καθόλου a: om. ABDP πρότασιν πολλῶν aBP: προτάσεων ἄλλων AD ἀρχὴν scripsi: ἀρχὴ a: ἀρχὰς BD: ἀρχῶν P: compend. A συλλογισμῶν aA: συλλογισμοῦ BDP 12 τὸ om. A: τοῦ P 13 νῦν τὸ D ἐν τῷ πρώτῳ] c. 14 p. 105b31 προτέρῳ D 14 προτάσεις B 15 καθόλου A 16 εἰ μὴ aA: εἰ μὴ γὰρ B: εἰ γὰρ μὴ DP 16. 17 τὸ — περικείμενον A 17 μεταβαίνει BD: μεταβαίνῃ A: μεταλαμβάνοι a: μεταλαμβάνει P 18 τῶν ἐν om. A (συγγε)νείᾳ — 19 ἔσονται, prima paginae verba, restituit P3 ἂν addidi ᾖ A: εἴη aBDP3 19 ἔσσονται P3 δὲ a Arist.: om. ABDP δυνατὸν τὸν λόγον A 20 δύνανται om. Arist. (sed add. ABf, ante καθόλου u) 21 τὸ om. aP πολλοὺς post δύνασθαι collocat D: πολλὰ A γίνεσθαι AD: γίνεται aBP 22 κοινό — καθολικώ τῳ τῳ D εἰς ABD: ἐπὶ aP 23 ὅτι om. B μή] μία A 24 ἔχει om. aP τούτου BD: τοῦτο aAP μηδὲ a

τοῦτο δ' ἔχων πάλιν ἔχει καὶ ὅτι τῶν πρός τι οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη καὶ τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ καὶ τῶν συστοίχων· καὶ γὰρ ταῦτα ὑπὸ τὸ προκείμενον καθόλου.

p. 164a3 Δεῖ δὲ καὶ τὰς ἀπομνημονεύσεις καθόλου ποιεῖσθαι.

Ἀξιοῖ, κἂν ὁ προσδιαλεγόμενος ἐπὶ μέρους τιθῇ τι, οἷον ὅτι ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη, αὐτὸν ἐκλαβόντα καθόλου αὐτοῦ μνημονεύειν λέγοντα 'οὐκοῦν τῶν ἀντικειμένων οὐ φὴς εἶναι μίαν ἐπιστήμην;'· οὕτως γὰρ ἐξέσται πρὸς πολλὰ κεχρῆσθαι τῷ λόγῳ λέγοντι 'οὐ μόνον ἄρα τῶν ἐναντίων οὐδὲ τῶν πρός τι', ὅτι εἰ ἐπί τινων φανείη τῶν ἀντικειμένων οὖσα μία ἐπιστήμη, ἀναιρεῖσθαι δόξει τὸ τεθειμένον. ὁμοίως δὲ ἀξιοῖ ποιεῖν καὶ ἐν τῇ ῥητορικῇ· καὶ γὰρ τὸ ἐνθύμημα συλλογισμὸς ῥητορικός ἐστι. δεῖ οὖν, φησί, καὶ ἐνταῦθα τὸν λόγον τὸν καθόλου πειρᾶσθαι λαμβάνειν. ἐπιχειροῦντα μὲν οὖν χρὴ μεταφέρειν ἐπὶ τὰ καθόλου τὰς ἀποκρίσεις· οὕτω γὰρ ῥᾴδιον ἡ τῶν τιθεμένων ἀνασκευή. ἀποκρινόμενον δὲ καὶ ὑπέχοντα λόγον καὶ παριστάμενόν τινι συλλογιζόμενον περὶ αὐτοῦ φεύγειν δεῖ τὸ καθόλου ποιεῖσθαι τοὺς συλλογισμούς· οὕτω γὰρ τὰς ἀφορμὰς πλείονας τῶν πρὸς τὰ λεγόμενα ἀφαιρεθήσεσθαι τοὺς † ἀνασκευάζοντας τὸ ὑπ' αὐτῶν πειρωμένους.

p. 164a7 Ἀεί τε δεῖ σκοπεῖν τοὺς λόγους, εἰ ἐπὶ πλειόνων κοινῶν διαλέγονται.

Δεῖ, φησί, τοὺς γινομένους συλλογισμοὺς ἐπισκοπεῖν, εἰ καθόλου προτάσεις ἔχουσι καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου διαλέγονται· πᾶς γὰρ συλλογισμὸς ἢ ἀμφοτέρας ἢ τὴν ἑτέραν καθόλου ἔχει πρότασιν.

p. 164a12 Τῶν ἐπακτικῶν πρὸς νέον.

Ἐπειδὴ τὰ μερικὰ μᾶλλον αὐτῷ γινώσκονται, ἐξ ὧν ἡ ἐπαγωγή.

p. 164a16 Ὅλως δὲ ἐκ τοῦ γυμνάζεσθαι διαλεγόμενον πειρατέον.

Καθόλου φησὶ δεῖν ἀπὸ τῶν συνουσιῶν τῶν διαλεκτικῶν καὶ γυμναστικῶν πειρᾶσθαι ἀπομνημονεύειν ἤτοι συλλογισμόν τινα ἢ [εἴ] τινα καλῶς

---

1 ἔχων om. A ὅτι καὶ B καὶ alterum AD: οὐδὲ a: om. B: periit in P 2 τῶν συστοίχων AD: ὅτι τῶν συστοίχων οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη aBP 3—22 aP: om. ABD 4 τιθῇ τι scripsi: τίθησιν aP —ον ὅτι ὑγιει— restituit P^3 7 immo χρῆσθαι λόγῳ λέγοντι scripsi: λόγῳ a: λέγοντι P 8 φανείη scripsi: φανῇ aP 9 —ειμένον periit in P: fortasse τιθέμενον 11 τὸν alterum delendum censeo 12 post καθόλου delevit τὰς ἐπιθυμήσεις P 13 an ῥᾴον? 13. 14 ἀποκρινομένου—ὑπέχοντος P 14 παριστάμενον] μενον periit in P συλλογιζόμενον P: συλλογιζομένῳ a 15 τοῦ conicio 16. 17 ἀνασκευάζειν τὸ ὑπ' αὐτὸ (scil. τὸ καθόλου) conicio 20 γενομένους a 23. 24 a: 24 N: om. ABDP 25 τούτου B πειρατέον om. a τινα alterum scripsi: εἴ τις libri

λεγομένην πρὸς ἐρωτώμενόν τινα λόγον λύσιν ἢ πρότασίν τινα προτεινομένην καλῶς ἢ ἔνστασιν πρὸς πρότασιν. παραφυλάττειν δὲ ἀξιοῖ καὶ τὰ γινόμενα ἁμαρτήματα ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν ἢ ὑπ' ἄλλων, καὶ παρὰ τί ἐγένετο, εἰ καλῶς ἠρώτησεν ἢ εἰ μὴ καλῶς, ὅπως τὰ μὲν μεμνῆσθαι τὰ δὲ φυλάττεσθαι ἐθιζώμεθα· ἐκ γὰρ τοῦ τὰ τοιαῦτα παραφυλάττεσθαι ἡ διαλεκτικὴ δύναμις περιγίνεται, ἧς χάριν καὶ τὴν ἀρχὴν γυμναζόμεθα.

p. 164ᵇ2 Καὶ μάλιστα περὶ τὰς προτάσεις καὶ ἐνστάσεις.

Δεῖν φησι μάλιστα περὶ τὰς προτάσεις * * * μνημονεύοντα καὶ ἀθροίζοντα, προτάσεις μέν, ἐπειδὴ διὰ τούτων αἱ ἐρωτήσεις τε καὶ ἐπιχειρήσεις, ἐνστάσεις δέ, ἐπειδὴ διὰ τούτων αἱ ἀποκρίσεις· τοῦ δὲ διαλεκτικοῦ ἔργον ἐρώτησίς τε καὶ ἀπόκρισις. εἰπὼν δὲ διαλεκτικὸν εἶναι τὸν προτατικὸν καὶ ἐνστατικόν, προστίθησι τί ἔργον ἐστὶ τοῦ καλῶς προτείνοντος καὶ τοῦ καλῶς ἐνισταμένου.

p. 164ᵇ8 Οὐχ ἅπαντι δὲ διαλεκτέον, οὐδὲ πρὸς τὸν τυχόντα γυμναστέον.

Εἰπὼν πῶς δεῖ γυμνάζεσθαι καὶ διὰ τίνων ⟨καὶ τίνων⟩ χάριν, ἐπὶ τούτοις καὶ τὸ μέγεθος, ὁποῖον χρὴ τὸν διαλεκτικὸν ἔχειν, δείκνυσι διὰ τοῦ ἀξιοῦν αὐτὸν μὴ πρὸς πάντας διαλέγεσθαι μηδὲ πρὸς τὸν τυχόντα γυμνάζεσθαι. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει· συμβαίνει γὰρ πρὸς ἐνίους φαύλους γίνεσθαι τοὺς λόγους. ὅτι γὰρ ἐριστικῶς ἀποκρινόμενοι οἱ προσδιαλεγόμενοι παραβαίνοντες τὰ ἔνδοξα καὶ ἐκ παντὸς τρόπου πειρώμενοι τοῖς διαλεγομένοις ἐνίστασθαι, ἀκόλουθον μέν ἐστι καὶ τοὺς ἐπιχειροῦντας ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθαι συλλογίζεσθαι τὸ προκείμενον· ἐκφέρονται

---

1 λεγομένην aP: —η B: —ου D: compend. A λόγον aA: λόγου BDP τινα om. B 1. 2 προτεινομένου A 2 post πρότασιν add. ἔτυχεν ἀποδούς a παρα superscr. B δὲ ἀξιοῖ] δεξιοῖ A 3 ὑπ' ADP: ὑπὸ B: ἀπ' a 4 εἰ alterum superscr. B 5 ἐθιζόμεθα AB τὰ alterum om. aP 6 παραφυλάττειν aP παραγίνεται aP καὶ ABD Arist.: ἢ καὶ (καὶ add. P²) τὰς aP (καὶ τὰς Cuf) 9 δεῖν φησι μάλιστα A: μάλιστα φησὶ aDP: μάλιστα δέ φησι B supple σπουδάζειν καὶ τὰς ἐνστάσεις post προτάσεις add. δεῖ aP, δεῖν BD ἀπομνημονεύοντα B 10 ἐπεὶ B αἱ om. A τε om. A 11 τοῦ aBP: τοῦτο AD δὲ om. B 12 ante ἔργον add. ἔργου B δὲ om. D 13 προτίθησι B ἐστὶ] ἐπὶ B 14 τοῦ καλῶς scripsi: τοῦ κακῶς aABP: καλῶς, sed post ἐνισταμένου, D 15 ἅπαντα B διαλεκτέον AD Arist.: διαλεκτικὸν B: om. aP 17 δεῖ om. AB διὰ om. aP τίνα A καὶ τίνων addidi 18 supra μέγεθος scriptum μέτρον P³ ἔχειν ante χρὴ collocat B 19 τοῦ AD: τὸ aBP 21 λέγεσθαι A ὅτε conicio ἐριστικῶς ex ὁριστικῶς corr. D¹: ἐραστικῶς B 21. 22 οἱ προσδιαλεγόμενοι aP: καὶ οἱ διαλεγόμενοι AD: ὅλως διαλεγόμενοι B 22 πειρώμενοι — 24 τρόπου om. B 23 ἐνί— in ras. 3—4 lit. D¹ καὶ AD: om. aP

δὲ καὶ οἱ γυμναζόμενοι πρὸς τοὺς τοιούτους εἰς τὸ ἀγωνιστικὰς ποιεῖσθαι τὰς συνουσίας. τοῦτο δὲ οὐκ εὔσχημον ποιεῖν· τὸ γὰρ ἐρίζειν τε καὶ σοφίσμασι χρῆσθαι οὐδαμῶς οἰκεῖον τῷ διαλεγομένῳ· τὸ γὰρ διαλέγε-|
σθαι ἢ διὰ τῶν ἐνδόξων γυμνάζεσθαι πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας εὕρεσιν 281
τὴν ἀναφορὰν ἔχει. διὸ τοῦτο φυλασσόμενον δεῖ μὴ πρὸς πάντα κοινολογεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν κρίνειν εἰ ἄξιοι κοινωνίας, ὅπως μὴ προπετῶς καθέντες ἑαυτοὺς ἀναγκαζώμεθα παραβαίνειν τὸ οἰκεῖον ἔργον ἁμιλλώμενοι τοῖς χείροσιν.

p. 164b16 Δεῖ δὲ καὶ πεποιημένους ἔχειν λόγους πρὸς τὰ τοιαῦτα.

Φθάνει μὲν ἤδη πως περὶ τούτου εἰρηκέναι, λέγει δὲ καὶ νῦν. ἀξιοῖ δὲ δεῖν ἑτοίμους καὶ πεποιημένους λόγους ἔχειν καὶ διὰ μνήμης πρὸς τὰ τῶν προβλημάτων τοιαῦτα ἃ χρήσιμά ἐστι πρὸς πολλά. τοιαῦτα δ' ἂν εἴη τὰ μάλιστα καθόλου· ἔχοντες γὰρ τοὺς περὶ τούτων συλλογισμοὺς χρῆσθαι αὐτοῖς πρὸς πάντα τὰ ὑπ' αὐτὰ δυνάμεθα. καὶ πρότερον δὲ εἶπεν· ἐλαχίστων δὲ εὐπορήσαντες, ⟨ἐξ⟩ ὧν ὁ τοῦ καθόλου προβλήματος 10
συλλογισμός, πρὸς πλεῖστα λόγους χρησίμους ἕξομεν. καὶ διότι οὐ ῥᾴδιον περὶ τῶν καθόλου προτάσεων ἐκ τοῦ παρὰ πόδας εὐπορεῖν λέγειν, διὰ τὸ διὰ καθολικῶν γίνεσθαι τὸν περὶ τοῦ καθόλου συλλογισμόν, μὴ εἶναι δὲ ῥᾴδιον τοιούτων εὐπορεῖν προτάσεων, διὰ τοῦτο ἀξιοῖ περὶ
τῶν τοιούτων προτάσεων ἔχειν λόγους παρεσκευασμένους. οἷον τὸ μίαν εἶναι τῶν ἀντικειμένων ἐπιστήμην οὐ ῥᾴδιον μὲν συλλογίζεσθαι· συλλογισθέντι μέντοι αὐτῷ ἔνεστι χρῆσθαι καὶ ὅτι τῶν ἐναντίων μία ἐπιστήμη 15
καὶ ὅτι τῶν πρός τι καὶ ὅτι τῶν λοιπῶν, καὶ πάλιν δὲ καθ' ἕκαστον τῶν ὑπὸ ταῦτα. διὸ χρὴ λόγον τινὰ ἔχειν περὶ τοῦ προβλήματος ὄντος καθο-

---

1 δὲ a: γὰρ ABDP τὸ] τὰς A post ἀγωνιστικὰς add. καὶ σοφισματώδεις a: non habuit P, in quo inter ἀγωνι— et —εῖσθαι 5—6 lit. perierunt 2. 3 τὸ — διαλεγο—] fere 50 lit. perierunt in P 3 οὐδαμῶς D: οὐδαμοῦ aAB 4 τῶν superscr. B 5 διὸ D: διὰ aABP³ (διὰ — πάντα restituit P³) 5. 6 κοινονολογεῖσθαι P 6 post ἀλλὰ add. πάντα aB κρίνων B ἄξιος a: ἀξιοῖ P 6. 7 προπετοῦς A —πετῶς— ἀναγκαζώμεθα] 20 lit. perierunt in P 7 ἀναγκαζώμεθα ABD: ζώμεθα a ἔργον a: ἧττον BP: om. AD 9 ante λόγους add. τοὺς AB 10 ἤδη D: δὴ aABP τούτων A: τουτ P 12 τὰ τοιαῦτα τῶν προβλημάτων Arist. ἐστι om. B 13 μάλιστα] κοινὰ καὶ B καθόλου om. A 14 ἅπαντα aBP αὐτὰ aA: αὐτῷ BDP δυνάμενα B 15 ἐλαχίστων δὲ] ἐν οἷς ἐλαχίστων Arist. ἐξ addidi προβλήματος om. D 16 λόγους ABD: om. aP Arist. 17 περὶ] παρὰ A ἐκ τοῦ aADP(q): ἐκ τῶν Arist.: om. B εὐπορεῖν A: εὑρεῖν aBDP 18 λέγει D: compend. A: fort. λόγων cf. ad vs. 24 διὰ καθολικῶν AD: καθολικὸν aBP τὸν om. D 18 et 19 παρὰ A τῶν — συλλογισμῶν D 19 δὲ om. P: δὴ A προτάσεων om. aP 20 ἔχειν post παρεσκ. A λόγους παρεσκευασμένους D: inv. ord. aBP: λόγον παρεσκευασμένον A τὸ superscr. B 21 ante ἐπιστήμην add. τὴν aP 21. 22 συλλογισθέντος BD: συλλογισθέντι P 22 αὐτῷ AP: αὐτῶν a: αὐτοῦ D: compend. B χρήσασθαι AD 23 πάλιν ABD: τἆλλα aP 24 ὑπ' αὐτὰ aBP λόγον scripsi: λέγει aDP: λέγειν B: om. A τινὰ post χρὴ collocat B, post ἔχειν D

λικοῦ παρεσκευασμένον. εἴη δ' ἂν τοιοῦτος· τῶν μὴ δυναμένων συνυπάρχειν ἀλλήλοις ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη· τὰ δ' ἀντικείμενα τοιαῦτα. ὅτι δὲ τῶν μὴ δυναμένων συνυπάρχειν ἀλλήλοις ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, οὕτως δείκνυσιν· ἐπιστήμης ἴδιον τὸ εἰδέναι τὸ ὑπάρχον τινί· τῆς αὐτῆς δὲ καὶ τὸ μὴ ὑπάρχον ἅμα ἐκείνῳ εἰδέναι· οὕτως γὰρ εἴσεται τὴν αὐτοῦ τοῦ ὑπάρχειν τινί.

1 παρεσκευασμένον scripsi: παρεσκευασμένα libri 2. 3 τὰ δ' — ἐπιστήμη om. B 4 τὸ (post ἴδιον) om. A εἰδέναι post τινί collocant AD ὑπάρχειν (post τὸ) D τῆς αὐτῆς Δ cf. Praef.: ταύτῃ aAP: τοῦτο B: ταύτην D 5 post ἅμα add. ἐπ' ABD οὕτως γὰρ iterat D γὰρ om. A εἴσεται aAP: ἔσται B: ἔσται εἴσεται (εἰ in ras. 3 lit.) D αὐτοῦ om. D τοῦ om. P τινί e vs. 4 illatum suspicor; fort. αἰτίαν Τῶν εἰς τὰ τοπικὰ Ἀριστοτέλους ὑπομνημάτων τέλος subscr. a: τέλος σὺν θεῷ τοῦ ὀγδόου βιβλίου τῶν ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως ἐξηγήσεων εἰς τὰ τοπικὰ ἀριστοτέλους D: Τέλος σὺν θεῷ τῶν εἰς τὰ Ἀριστοτέλους τοπικὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπομνημάτων P: om. AB

INDICES

INDICES

I. INDEX VERBORUM*)

Verba asterisco notata in lexicis desiderantur

Ἀγαθός. τὸ ἀ. ὠφελεῖν T 18, 34 πότερον ἐν οὐσίᾳ 62, 22 ὅτι μὴ μόνον τὸ καλὸν ἀ. ἢ ὅτι μὴ μόνον τὸ ἀ. ἐν ψυχῇ 89, 6 τὸ πᾶσιν ἐφετόν 93, 8 οὐδὲν ἀ. γένεσις 169, 27 ἀγαθὰ ἁπλῶς expl. 232, 17 sq. εἰ ᾧ ἔστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀγαθόν 566, 30. 31 ἐκ τῆς τοῦ ἀ. διαιρέσεως 89,5 cf. 97,12 τὰ τῆς ψυχῆς ἀ. opp. τὰ τοῦ σώματος 19,10 76,21 τὰ μὲν ὡς ἕξεις ἀγαθὰ λέγεται, τὰ δὲ ὡς ποιητικὰ ἀγαθοῦ τινος 97,8 sq. ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ὁμωνυμία, ἀγαθὸν ὡς κτῆμα, ὡς δύναμις 120, 17—19 cf. 326, 28 ἀγαθὰ ὀργανικά, ὡς ὄργανα cf. ὀργανικός, ὄργανον. τυχηρά 147, 22. 24 258, 26 ἐκτός τε καὶ σωματικά 262,19 cf. 326, 27 sq. A 301, 23 ἆρά γε τετραχῶς (l. τριχῶς) λέγεται τὸ ἀγαθόν, ἢ ἆρά γε τῶν ἀ. τὰ μὲν ἐν ψυχῇ ἐστι τὰ δὲ ἐν σώματι τὰ δὲ ἐκτός 540, 5. 6 τὰ ἑπόμενα τῷ ἀ., οἷς αὐτὸ ἕπεται A 301, 20 sq.

ἀγαπητός T 51, 10

ἄγγελος [οἱ ἀ. καὶ αἱ ψυχαὶ ἀθάνατοι T 371,4]

ἄγειν γραμμήν A 359, 5 T 23, 18 sq. 477, 21 545, 10 sq. — ἡσυχίαν, εἰρήνην T 106, 12 — τὴν δεῖξιν εἰς A 248, 9 τινὰ εἰς παραδόξους ἀποκρίσεις, εἰς ἀντίφασιν T 3, 20. 21 τοὺς λόγους ἐπί τι T 25, 12 (coni. μεταφέρειν) 467, 22 — ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν παθῶν T 345, 13 — intrans. ἐπί τι A 8, 13 37, 16 134, 32 — ἄγεσθαι γυναῖκα A 345, 9

ἀγένητος T 193, 19 sq. πολλὰ ἀ. ὄντα ἀρχὰς ἔχει 192, 3

ἄγευστος ἀληθείας καὶ τοῦ θεωρητικοῦ νοῦ A 5, 20

ἀγνοεῖν (dist. μὴ γινώσκειν) T 472, 5. 6 ἀγνοούμενον (coni. ἀμφισβητούμενον) A 43, 26 (coni. ἀπορούμενον) T 68, 21 δεῖ μὴ ἀγνοεῖν T 135, 3

ἄγνοια (opp. νόσος) T 261, 8 φθορὰ ἐπιστήμης 282, 31 δι' ἄ. (opp. δι' αὐτόν) ἁμαρτάνειν T 163, 9 κατ' ἄγνοιαν A 335, 18 ἄγνοια γίνεταί τινος T 528, 18. 19.

ἀγνωσία ἐν πᾶσιν ἀπειρίᾳ τινὶ ἔοικε A 8, 10

ἄγνωστος A 43, 30 ἀγνωστότερον 291, 32 T 77, 27 139, 8. 9

ἀγορά (coni. βουλευτήριον) T 466, 13

ἀγοραῖος βίος, ὁ ἀ. (opp. φιλόσοφος βίος, ὁ φιλόσοφος) T 251, 28

ἀγροικία σκληρότης ἤθους T 324, 10. 11 dist. ἀπαιδευσία 330, 27 331, 1

ἀγροίκως. οὐκ ἔστι τὸ ἀ. ἀπαιδεύτως, ἀλλ' ἀπείρως μᾶλλον T 330, 27. 28

ἀγωγή. αἱ ἀ. τῶν δείξεων (coni. τὰ σχήματα καὶ οἱ τρόποι) A 322,20 ἡ διὰ τριῶν ἀ. A 265, 16 σημαίνει τινῶν φοράν — λέγεται καὶ ἡ διὰ τῶν ἠθῶν τοῦ τρόπου κατακόσμησις — καὶ ἡ μεταβολή T 423, 19—21 σίτου ἀ. ἢ οἴνου, παίδων ἀ. ibid. ἡ ἐκ παίδων ἀ. διὰ τῶν ἐθῶν T 200, 23

ἀγωνίζεσθαι T 229, 11 οἱ ἀγωνιζόμενοι (opp. οἱ μανθάνοντες, οἱ διαλεκτικὰς τὰς συνουσίας ποιούμενοι) 548, 25 cf. 524, 7

ἀγωνιστικός. ἀγωνιστικὰς ποιεῖσθαι τὰς συνουσίας T 590, 1 ἀ. καὶ σοφιστικαὶ συνουσίαι 548, 26 ἀγωνιστικώτεραι προτάσεις

*) A Analytica, T Topica significat; de uncinis cf. Praefatio.

522,27 — ἀμφότεροι οἱ ἀγωνιστικῶς διαλεγόμενοι ἐφίενται φαινομένης νίκης 565,18
ἄδηλος. ἀ. συμπέρασμα, ἀ. πρότασις A 270, 20 ἄδηλον δι' ἀδήλου συνάγειν ibid. 23 — ἀδήλως καὶ κεκρυμμένως T 587,16
ἀδιάβλητος A 238, 35
ἀδιαίρετος T 31,30 306,28 sq. τὸ ἀ. κατὰ φύσιν ἀμερές T 192,20 ἀδιαίρετον ἐν ποσῷ, ἐν μεγέθει, ἐν χρόνῳ A 81, 21. 22
ἀδιάλειπτος. (coni. συνεχής) A 6, 1
ἀδιανόητος A 404, 12. 29 (coni. ἄτοπος) ibid. 18 (coni. σόλοικος) 361,16
ἀδιάστατος T 192, 3 434, 8 ὃ μὴ ἔχει μῆκος, τοῦτο ἀδιάστατον 31, 9 τὸ ἐλάχιστον ἢ ἀ. 405, 8 ἀδιαστάτου μηδὲ φαντασίαν τινὰ δύνασθαι λαβεῖν 30, 24
ἀδιάφορος A 72,18 κατὰ (τὸ) εἶδος T 58, 15 306, 6 sq. 307, 6 358, 5 ἀ. ἀγαθόν (opp. μέγιστον) T 76, 26 247, 19. 26 τῶν λεγομένων ἀ. τε καὶ προηγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων T 211, 10 — ἀδιαφόρως παραίνειν A 18, 17 164, 30 T 10, 8. 10 566, 26
ἀδιεξίτητος T 86, 27
ἀδικία. τὸ τὴν ἀ. εὐβουλίαν εἶναι T 166, 25 κακίαν οὖσαν καὶ νόσον ψυχῆς καὶ φθαρτικὴν τοῦτο μὲν τῆς ἐν πόλει κοινωνίας τοῦτο δὲ πάσης συναλλαγῆς 186,4. 5 187, 22 τὸ διανεμητικὸν τοῦ ἀνίσου 506, 10 κακία ἰσότητος φθαρτική 507,2 μᾶλλον συμφέρον ἢ ἡδύ 284, 20 ὁ τέλειος ἐν ἀ. def. 484, 24
ἄδικος οὐχ ὁ προαιρούμενός τε καὶ πράττων — ἄ. δὲ καὶ ὁ μόνον προαιρούμενος T 484, 23—25 ὁ ἄ. θεοῖς ἐχθρὸς 209, 16 — δοκεῖ τὸ ἀδίκως γινόμενον ἐμπείρως μᾶλλον ἢ ἀπείρως γίνεσθαι 199, 23
ἀδιόριστος (opp. καθόλου, ἐπὶ μέρους) A 27, 18 et saepe. τὸ τῆς ἐπὶ μέρους ἀ. A 92,11 τὰ ἀ. ἐπὶ μέρους (opp. τὰ διωρισμένα) T 288,15 sq. — ἀδιορίστως (opp. καθόλου, ἐν μέρει) A 13,30 et saepe. (opp. διωρισμένως) A 160, 22 (coni. ἁπλῶς, opp. μετὰ διορισμοῦ) T 288, 14 sq. ἀδιορίστως ἀποδιδόναι T 402, 10
ἀδόκιμος ἄνθρωπος, συζυγία def. A 52,24 συζυγία 56,25 62,5 64,22 104,20 (coni. ἀσυλλόγιστος) 52, 24 65,1 85, 22 λόγος (opp. ψεῦδός τι συνάγων) T 576, 14 τὸ ἀ. συζυγίας A 104, 19
ἀδολεσχεῖν T 540, 25 549, 8
ἀδόξαστος περί τινος T 73, 9 76, 16
ἀδοξεῖν T 554, 2
ἀδοξία T 261, 3 266, 25 272, 21 327, 11 ἐν ἀ. γίνεσθαι 554, 8
ἄδοξος syn. παράδοξος T 71, 26 sq. 548, 4 (coni. ψευδής) 15,24 ἄ. συμπέρασμα, ἀ. πρότασις A 270,19. 20 ἁπλῶς, ὡρισμένως T 78,19 549, 25 sq. τὸ ἄ. ἔχειν ἐκ T 80, 5
ἀδύνατος γενέσθαι, ὑπάρχειν, ἀληθεύεσθαι A 183, 10 sq. ἁπλῶς 185, 30 λέγεται τὸ ἀ. καὶ ἐπὶ τοῦ ψεύδους 183, 18. 21 sed dist. et opp. 185, 13 sq. 191, 27 sq. 193, 4 194, 3 τὸ ἀ. ἀπὸ τοῦ ἑπομένου (τὴν ἀκολουθίαν ἔχει) 183,15 sq. δι' ἀδυνάτου δεικνύναι (opp. δεικτικῶς) expl. A 259,16 318,11 320,11 sq. T 574, 22 ἡ δι' ἀδυνάτου δεῖξις A 103, 5 191, 25 260, 9 321, 11 τοῦ ἐξ ὑποθέσεως μέρος καὶ εἶδος 256,19 ἡ τοῦ ἀ. δεῖξις A 321, 30 εἰς ἀ. ἀπάγειν T 574, 23 576, 14 ἡ εἰς ἀ. ἀπαγωγή A 31, 10 sq. 112, 11 sq. 191, 32 193, 25 194, 11 199, 14 259, 14 al. (opp. ἡ δεικτικὴ δεῖξις) T 537, 24 574, 25 575, 26 μέρος τῶν ἐξ ὑποθέσεως A 317, 30 cf. 24, 17 διὰ τῆς εἰς ἀ. ἀπαγωγῆς δεικνύναι (opp. δεικτικῶς) A 318, 8 sq. τελειοῦσθαι (opp. δι' ἀντιστροφῆς) A 112, 9 cf. 318, 21 συλλογισμός (opp. δεικτικός) T 537, 15 sq. ἐν τοῖς ἀδυνάτοις (sc. συλλογισμοῖς) A 24, 12 οἱ εἰς ἀ. λόγοι T 575, 6 ἡ εἰς τὸ ἀ. ἐπιχείρησις (?) 584, 2
ἀεικίνητος A 324, 6 sq. 343, 23 T 45, 24 144, 21. 22 299, 7
ἀείφυλλος T 118, 32
ἀετός. ὁμώνυμον T 379, 2
ἀήρ μᾶλλον καὶ ἧττον βαρύς, οὐ μὴν καὶ ἁπλῶς βαρύς T 413, 24 ταχέως κινεῖν τὸν ἀ. 107, 4. 5 πεπληγμένος 450, 23 cf. 106, 28 sq. τοῦ ἀ. τοῦ ἐνόντος ἐν τῷ νέφει 50, 23
ἀθανασία ψυχῆς T 76, 27 θεοῦ ἴδιον 235, 23 (opp. μακροβιότης) 239, 6—258, 4 οὐ στέρησις θανάτου, ἀλλ' ἕξις καὶ διάθεσις 472, 9. 10
ἄθλησις T 272, 15
ἀθροίζειν παραδείγματα A 68, 24 (coni. θηρᾶν) T 92, 21 τὸ συμπέρασμα ἐκ τῶν προτάσεων A 17, 25 cf. 337, 2
ἀθρόος (coni. πολύς) T 107, 2

αἰδεῖσθαι. πῶς τοῖς αἰδουμένοις τὸ ἐρυθριᾶν συμβέβηκεν T 347,31
αἰδημόνως ζῆν (coni. ὀφειλόντως) T 251, 26
ἀιδίως T 459,15
αἰδώς. τῆς αἰ. οὐ γένος ἡ ἀρετή· οὐ γὰρ ἕξις ἀλλὰ πάθος T 308, 28. 29
αἰεί saepius, velut A 24,26 52,21 74,8 138,1 151,18 162,3. 14 329,31 331,29 361,27 418,5 T 258,2 269,18 366,4
αἷμα. τὸ ἐξυγρανθείσης αὐτῆς (sc. τῆς τροφῆς) ἐν τῇ πέψει γινόμενον αἷμα, ὃ ἀναδίδοται T 430, 17. 18
αἱρεῖσθαι ἐν τούτοις ἐστὶν ἐν οἷς καὶ τὸ βουλεύεσθαι T 176,18 c. inf. T 257, 13. 18 260,7.15 265,24 266,2.4 μᾶλλον 571,5 τὶ πρό τινος 176,18 243,10 — αἱρετός (opp. φευκτός) T 74,19 et saepe (dist. θεωρητός) 81,11 (dist. λῃπτός) 83,1 τὸ αἱ. λέγεται τριχῶς 271,6 πᾶν αἱρετὸν ἢ καλὸν ἢ ἡδὺ ἢ συμφέρον 89,1 τὰ αἱ. καὶ φευκτὰ κρίνεται τῇ τοῦ σπουδαίου αἱρέσει τε καὶ φυγῇ 211,14 τὰ περὶ αἱρετωτέρου τὴν ζήτησιν ἔχοντα πάντα ἠθικά 217, 21. 22 αἱρετὸν καθ' αὑτό, κατὰ συμβεβηκός expl. 229, 20 sq. αἱρετὸν ταὐτὸν εἶναι τὸ μὲν δι' αὐτὸ τῷ καθ' αὑτό, τὸ δι' ἄλλο δὲ τῷ κατὰ συμβεβηκός 230,8. 9 μόνον εἶναι αὐτοῖς τὴν διαφορὰν κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκφορᾶς ibid. 15 sed distinguuntur 17 sq. τὸ αἱρετώτερον τῇ ἑαυτοῦ φύσει, ἁπλῶς (opp. τῷ τὴν ἐπίκρισιν αὐτοῦ ποιουμένῳ, τῷ αἱρουμένῳ) 234,3 sq. 239,2 sq. οὐ πάντως τὸ αἱρετόν τινι ἤδη καὶ ἴδιόν ἐστιν αὐτοῦ 235,5
αἵρεσίς τινος T 18,33 258,14 πρὸ ἑτέρου 176,17 opp. φυγή 74,17. 19 95,24 211, 14 al. ἔχειν τὴν αἵρεσιν 258,19 κατὰ τὴν αἵ. (conieci) ἐλαττούμενον 268,21
αἰσθάνεσθαι. τὸ αἰ. πλεοναχῶς T 102, 26 sq. (cf. etiam vs. 15) κατ' ἐνέργειαν, κατὰ δύναμιν 148,23 — οὗ καὶ αὐτὸς αἰσθανόμενος A 195,29 — αἰσθητός (coni. ἄτομος) A 291,13 293,2 cf. 292,11 (coni. καθ' ἕκαστα) 33,3 104,4 291,14 (coni. ἓν κατ' ἀριθμόν) 100,12. 23 (coni. φανερός) 100,22 (coni. μὴ δεόμενος δείξεως) 122,19 (opp. νοητός) 4,3 sq. αἰσθητὴ δεῖξις 100,7 — τὰ αἰσθητὰ καὶ τοῖς πολλοῖς κοινά τε καὶ γνώριμα T 86, 24 ἄγνωστα δοκεῖ εἶναι καὶ ἐν συνεχεῖ ῥύσει (opp. τὰ νοητά) 439,10 τὸ αἰ. καὶ τὸ ἐπιστητὸν κατ' ἀναλογίαν σύστοιχα 104, 5. 6 cf. 71,5 — αἰσθητῶς (coni. φανερῶς) A 100,5
αἴσθησις. τῆς αἰσθήσεως ἡ γένεσις φύσει T 333,5 διχῶς, καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ T 103,23 cf. 102,14 344,18. 19 αἴσθησιν ἔχειν (dist. αἰσθητικὸν εἶναι) T 16,23. 24 τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ αἴ. A 280,7 T 90,30 sq. καὶ περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν T 116,16 ἢ τοῦ ἰδίου ἢ τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ κατὰ συμβεβηκός T 156,7 κἂν ὑπὸ διαφερουσῶν αἰ. κρίνηται τὰ ὑπό τινος σημαινόμενα T 114,19 opp. ἐπιστήμη, ὑπόληψις, ὀρθὴ δόξα T 71,5 89,11 sq. 115,3 116,12 sq. 167,18 222, 10 265,11 285,28 333,5 αἴ. καὶ ἐπιστήμη κατ' ἀναλογίαν σύστοιχα, ὅμοια T 104,4 117,30 ὅμοια νοῦς τε καὶ αἴ. T 118,5 δι' αἰσθήσεως (opp. συλλογιστικῶς) A 33,1 99,32 ἀρκεῖσθαι τῇ αἰσθήσει A 122,22 πρὸς τὴν αἴ. (opp. πρὸς τὴν φύσιν) T 386, 22. 24
αἰσθητήριον T 102,16 103,1. 3
αἰσθητικός κατὰ τὴν ψυχὴν T 17,9. 11 τὸ ζῷον ἕπεται παντὶ αἰσθητικῷ A 297, 2. 34 αἰσθητικὸν ζῷον (coni. τὸ ἐν γενέσει) T 320,7 πνεῦμα αἰσθητικὸν ἢ νοητικόν T 144,16 opp. αἰσθανόμενος T 167,21 299,26 — opp. συλλογιστικός A 33,14 113,1 διὰ τοῦ αἰ. ἀποδεικνύναι T 16,24 αἰσθητικὴ ἔκθεσις A 122,31 — αἰσθητικῶς τὴν δεῖξιν γεγονέναι A 32,33
αἰσθητός v. αἰσθάνεσθαι
αἶσχος (opp. κάλλος) T 326,31 ὄρου 428,18
αἰτεῖν. οἱ αἰτοῦντες loco corrupto T 82,23 τὸ δεόμενον ἀποδείξεως αἰτεῖν 577,10 — αἰτεῖσθαι med. (opp. δεικνύναι, συλλογίζεσθαι) A 269,14 334,19 336,26 sq. (coni. τιθέναι) 334,31 338,20 τὸ ἐν ἀρχῇ T 288,4 567,4 577,12 sq.
αἴτημα A 126,11
αἴτησις. ἐν τῇ παρ' ἄλλου αἰτήσει A 14,2 ἀποκρίσεως, δείξεως T 40,27. 29. 30 τοῦ ἐν ἀρχῇ 577,6 τοῦ ἐναντίου 579,10 συμπεραίνεσθαι δι' αἰτήσεων εὐήθων 570, 19
αἰτία. ἐν πᾶσιν ἡ τῆς αἰ. γνῶσις ἡ τῆς ἐπιστήμης αἰ. T 561,11. 12 τὴν αἰ. ἔχειν T 210,20 353,22 567,4 ἔξωθεν 163,8 ἐν αὐτῷ τὴν αἰ. τινὸς ἔχειν 561,9 αἰτίαν

τινός ἀποδιδόναι cf. h. v. παρέχειν T 564, 15 φέρειν A 162,14 αἰτία τοῦ λόγου corrupte pro ἁμαρτία 575,11

αἰτιᾶσθαι τὸ μὴ αἴτιον A 23,2 τὴν μετάληψιν 223,20 τὸν λόγον T 8,15 τὸν τρόπον 428,20 τὸ c. infin. A 396,19 τί τινος 335,3 τὶ ὡς c. part. 347,18 348, 20 — αἰτιατός T 440,14 (coni. ὕστερος) 16,14

αἰτιατικός. αἰτιατικὴ πτῶσις A 9,7.8 359, 32 366,9 ὡς πρὸς αἰτιατικὴν λέγεσθαι 366,7

αἴτιος. τετραχῶς λεγομένου τοῦ αἰτίου T 156,13 τὰ μέν ἐστι καθ' αὑτά τινων αἴτια, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός T 231,17. 18 τὸ πρῶτον αἴτιον κινοῦν A 357,33.34 τὰ τοῦ συμπεράσματος αἴτια T 573,20 δι' αἰτίων δεικνύναι T 16,14 sq. συλλογισμός (opp. διὰ σημείων) A 21,13 cf. 331,21 συλλογίζεσθαι 21,15 — τούτου δ' αἴτιον, ὅτι A 10,29 87,20 144,13 120,13 223,25 T 564,22 τὸ δ' αἴτιον, ὅτι A 67,17 94,22 104,31 107,16 188,25 211,24 218,3 αἴτιον δὲ ὅτι A 95,4 149,28 356,31 T 387,3. 4

αἰώνιος. τὸ αἰ. ἀΐδιον καθ' ὅλους τοὺς χρόνους T 459,9

ἄκαιρος A 34,12. 20

ἀκαταλλήλον ἔχειν T 547,23 ἀκαταλληλότερον ἔχειν A 250, 24 τῇ ἑρμηνείᾳ χρῆσθαι 15,24

ἀκινησία. [τὸ ψυχρὸν καὶ ἀκινησίαν ἐμποιοῦν T 376,27]

ἀκίνητος. ὅτι τὸ ὂν ἀκίνητόν τε καὶ ἕν T 70, 23 ἀ. (καὶ ἀΐδιοι) οὐσίαι 220,18 473,2 — coni. ἀργός, dist. πρᾶος 158,5

ἄκμων A 2,21

ἀκολασία (dist. ἀκρασία) T 44,12 116,2 117,10 121,29 παρακμάζοντος τοῦ σώματος παύεται (opp. δειλία) 223,23

ἀκολασταίνειν T 270,11

ἀκόλαστος δίαιτα T 201,8 αἱ τῶν ἀ. ἡδοναί 146,4 192,18 302,17

ἀκολουθεῖν τινι logice A 112,12.30 131,17 138,28 157,4 176,1 sq. 256,26 374,28 al. T 167,5 183,11 188,13 330,18 488,21 581, 51 et saepe. ἐξ ἀνάγκης A 20,32 21,7 ἐπί τινος T 489,3.4 παρά τι A 80,6 τὸ συμπέρασμα ἀ. A 355,27 T 572,3 τὸ ἄτοπον T 344,8 i. q. κατηγορεῖσθαι A 55,10 coni. ὑπό τι τετάχθαι, ὑπάλληλον εἶναί τινι A 87,13 coni. ἅμα ἀληθὲς εἶναι 157,22 coni. ἀντιστρέφειν 160,11 seq. inf. A 130,8 133,14

ἀκολούθησις τῶν ἀντιφάσεων A 414, 26 T 193,2 sq. τόπος ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἀντιθέσεις ἀκολουθήσεων 190,27 sq.

ἀκολουθία A 176,24 sq. 182,9 sq. 264, 28 348,2. 4 407,16 409,29 sq. T 191,3 367,24 al. (coni. σχέσις, συνεχές, συνημμένον) A 17,30 (coni. ὑπόθεσις, σχέσις) 263,33. 36 (coni. τάξις) 405,27 (coni. σχέσις) 406,12 (coni. θέσις) 409,23 (coni. ἀντικατηγορία) 409,25 (opp. μάχη) A 11, 20 264,33 (dist. συλλογισμός) 330, 30 κατὰ τὴν τοῦ εἶναι, τῆς λέξεως ἀκολουθίαν A 7,1 221,23 τῶν ἀντιφάσεων 414, 28 416,25 τῶν ἐναντίων T 199,28 τῶν προτάσεων A 158,18 414,7. 8 (coni. συμπλοκή) 380,30 ἡ ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἀκολουθία A 183,7 τοῦ συμπεράσματος πρὸς τὰς προτάσεις 185,33 ἀναγκαία 161, 18 182,10 184,22 def. 176,2 συλλογιστική 184,25 185,25 αἱ ἁπλαῖ ἀ. 184,26 ἐν ὑποθέσει T 245,1 ἐξ ἀκολουθίας T 165,6. 13 166,13 167,4 172,25 174,5 196,25 200,15 202,19 203,24 κατὰ, διὰ τὴν ἀκολουθίαν T 331,17 531,13

ἀκόλουθος. A 13,1 135,30 173,22 267, 31 299,21 T 73,7 281,9 309,27 587,9 589,23 def. δ ἀναγκαῖον εἶναι τῷ ἕτερον εἶναι (opp. μαχόμενον) T 93,9 μᾶλλον ἀ. T 570,27 — ἀκολούθως A 137,12 221,2 T 2,24 post partic. A 16,22 411,1 T 3,6 34,9 75,22 119,4 ἀ. ἐφεξῆς, ἑξῆς post partic. T 26,27 73,29

ἀκοή T 218,23 335,19 367,10

ἀκούειν μετρίως T 327,14 ὥσπερ ἀντιδίκων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν 28,29. 30 φιλοσόφου 84,20 οἱ ἀκούοντες A 17,20 T 19,26 560,8 — *intellegere, interpretari* A 120,20 165,26 369,4 τινός, raro τὶ A 37, 20 60,9 135,28 152,5.23 153,3.7 309,11 392,32 397,10 412,1. 12 T 71,8 133,3 176,1 220,15 253,23 256,5 277,24 299, 17 312,4 320,14 326,27 358,8 581,18 ἀντί τινος A 152,20 ἐπί τινος T 154,10 τὶ ὅτι A 185,3 — ἀκουστόν i. q. ψόφος T 45,3

ἀκούσιος. τοῦ ἀ. εἴδη (i. e. ἢ βίᾳ ἢ δι' ἄγνοιαν) T 163,7 sq. ἀ. ἁμαρτήματα ibid. 14 — ἀκουσίως ἁμαρτάνειν T 163,6 sq. (dist. οὐχ ἑκουσίως) 316,7

ἀκρασία (dist. ἀκολασία) T 44, 12 116, 2 117, 10 121, 29 (opp. ἐγκράτεια) 325, 14 ὅτι μή ἐστι κακία 194, 22
ἀκρατής. εἰ ὁ ἀ. μήτε βίᾳ μήτε δι' ἄγνοιαν ἁμαρτάνει, οὐδ' ἂν ἄκων ἁμαρτάνοι T 163, 13
ἀκρίβεια. δι' ἀκριβείας A 14, 18 332, 37 μετὰ ἀκριβείας 127, 16 μετὰ ἀ. καὶ θεωρίας πλείονος T 45, 9
ἀκριβής. τὸ ἀ. expl. T 157, 2 sq. dist. τὸ σαφές ibid. 16 sq. τὸ ἀκριβὲς ἐν τῷ λόγῳ (opp. τὸ πρὸς ἡμᾶς σαφές) 437, 19 [ἀκριβὴς διαλεκτικός 539, 4]
ἀκριβολογεῖσθαι A 15, 16 245, 29 374, 21 T 45, 26 71, 8 περί τι A 179, 13 περί τινος 352, 22 πρός τι 374, 4
ἀκριβολογία T 51, 15 ἐπιστημονική 26, 12 ἡ περὶ τούτων ἀ. 356, 22
ἀκρόασις τῶν μύθων A 5, 10. 12 — πολιτικαί, ἠθικαὶ ἀκροάσεις T 95, 23. 24
ἄκρος. οἱ ἄκροι (sc. ὅροι) A 46, 19 sq. τὰ ἄκρα 97, 33 al. ἄκροι εἰσὶν ἐν ταῖς προτάσεσιν οἱ ἀνὰ ἅπαξ εἰλημμένοι ἐν τῇ θέσει τῶν προτάσεων 346, 23 μείζων, ἐλάττων 47, 29 (ubi def. ὁ μ.) sq. et saepe. τῶν ἄκρων συναγωγὴν ποιεῖσθαι 317, 11 — τὰ ἄκρα i. q. τὰ ἐναντία T 327, 1. 6 sq.
ἀκρότης T 92, 7. 10 (coni. τελειότης) 261, 19 (coni. ὑπερβολή) 265, 16 sq.
ἀκροχορδών T 428, 19
ἀκυροῦν T 494, 25
ἀκύρως (opp. κυρίως) T 456, 20. 21
ἀκώλυτος A 184, 11
ἀλείπτης T 4, 23
ἀλειπτική T 152, 25
ἀλήθεια οἰκειοτάτη τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ μέγιστον ἀγαθόν A 5, 1 ἀληθείας καὶ τοῦ θεωρητικοῦ νοῦ παντάπασιν ἄγευστος 5, 19 τῆς ἐν τοῖς ἀρίστοις ἀληθείας T 74, 25 ἀλήθεια τῶν προτάσεων A 56, 23 — τῇ ἀληθείᾳ (opp. κατὰ δόξαν) T 163, 29 τὸ ταῖς ἀληθείαις δίκαιον T 104, 23 κατ' ἀλήθειαν (coni. κυρίως) T 577, 12 πρὸς ἀλήθειαν A 159, 30 T 577, 6 579, 2
ἀληθεύειν A 160, 28 183, 5 345, 29 sq. T 14, 28 sq. 79, 28 ἐπί τινος A 407, 10 T 556, 8 al. — ἀληθεύεσθαι A 87, 10 183, 2 sq. 203, 20 360, 37 403, 35 ἐπί τινος A 66, 12ᵃ 233, 8 400, 32 κατά τινος A 174, 14 198, 30 205, 37 206, 5 211, 13. 15 231, 36 366, 33 367, 1 401, 17. 27 403, 35 T 107, 26 302, 16 sq. 310, 22 356, 26 sq. al.
ἀληθής (dist. ἔνδοξος, φαινόμενος ἔνδοξος) T 15, 22 sq. (coni. ἀποδεικτικός) 28, 4 οὐχ οἷόν τε δι' ἀ. ψεῦδος συλλογίζεσθαι T 6, 13 564, 25 ἐξ ἀληθῶν μὲν πάντως ἀ. συνάγεται, οὐ μὴν πάντως καὶ τὸ ἀ. ἐξ ἀληθῶν T 201, 32 ὄργανον οὐ μικρὸν πρὸς τὴν τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσιν ἡ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχείρησις T 584, 9. 10 ἀληθεῖς προτάσεις A 48, 2 ἀληθέστεροι ὅροι A 141, 7 171, 30 172, 3 κατὰ τὸ ἀ. T 95, 20 τὰ ὡς ἀληθῶς ἀ. T 95, 26 ἀδιόριστον ἔχειν τὸ ἀ. A 67, 9 cf. 88, 31
ἀλλά. post εἰ, εἰ καί, κἄν incipit apodosin ἀλλά A 111, 31 139, 2. 6 140, 4 222, 27. 34 333, 25 T 87, 7 241, 24 242, 15 356, 28 383, 11 387, 26 394, 23 480, 13 486, 3 499, 16 575, 33 ἀλλὰ — γε A 10, 16 13, 19 21, 2 75, 28 77, 17 139, 6 287, 3 291, 6 292, 9 293, 31 307, 21 337, 17 T 4, 21 5, 1 25, 30 36, 17 54, 8 84, 1 91, 17 112, 21 124, 2 152, 26 307, 26 308, 5 366, 4 534, 12 ἀλλ' ὅμως T 426, 20 491, 23 cf. 478, 27 ἀλλ' οὖν A 138, 21 (post εἴτε—εἴτε) 371, 14 T 4, 12 128, 20 451, 11 504, 8 521, 13 ἀλλ' οὖν εἰ καὶ — ἀλλὰ — γε T 5, 1 — ἀλλ' ἤ A 165, 2 276, 32 T 137, 25 183, 29 412, 12 522, 16 — ἀλλὰ μήν A 19, 10 74, 25 142, 4 189, 3 193, 33 220, 26 231, 33 235, 13 256, 37 260, 2 etc. T 8, 31 10, 9. 12 17, 9 31, 3 sq. 60, 21 127, 22 176, 6. 17 303, 20 349, 7 462, 19 471, 2 al. — [ἀλλὰ δή T 520, 22] ἀλλ' ὅμως [456, 26 478, 27] 575, 31
ἀλλάσσειν τὸ σχῆμα A 123, 15 τὴν τάξιν 149, 16 τινά 181, 28 τὸν κατὰ τὴν ἐκφορὰν τρόπον κατὰ τὴν λέξιν T 69, 9 τόπον 292, 30. 31
ἀλλαχοῦ A 173, 10
ἀλλοῖος. ἄλλοτε ἀ. A 35, 8 52, 20. 23 (coni. ἄλλος) 351, 17 ἀλλοιότερος 373, 23
ἀλλοιοῦν τὴν ἀκοήν T 106, 19 αὐτόν 162, 18 — ἀλλοιοῦσθαι (coni. κινεῖσθαι) T 21, 20 120, 27
ἀλλοίωσις. τῆς ἀ. γένος ἡ κίνησις T 314, 8. 10. 11 cf. 96, 21 111, 3 474, 12 κατ' ἀλλοίωσιν κινεῖσθαι A 155, 18. 20 dist. πάθος T 304, 4 ἡ ἀ. κατὰ τὰς αἰσθητὰς διαφοράς T 163, 1
ἀλλοιωτικός. ἀ. κίνησις T 293, 4
ἄλλος τινός A 400, 13 T 99, 28 135, 30 354, 10

παρά τι A 33,30 47,14 91,11 277,30 311, 29 T 22,15 25,18 29,22 38,16. 21 49,13 120,15 131,23 173,13 277,23 323,27 431,8 — ἄλλῳ ἄλλον et sim. A 277,16. 17 332,18 347,13 al. T 61,5 116,32 118, 10 120,32 121,21. 22 156,16 176,17. 18 186,27 217,3 sq. 222,3 sq. etc. ἄλλος μὲν — ἄλλος δέ A 13,31 14,3 81,31 205,18. 19 T 113,12. 13 116,8. 9 119, 28 127,29 263,25. 26 399,5 sq. ἄλλος καὶ ἄλλος A 68,18 81,33 160,1 271,21 272,3. 13 T 11,27 59,6 60,23 98,18 109,28 220,26 266,15 285,9 300,1. 2 308,19 387,11 487,6. 24 490,24. 25 500, 12 ἕτερος—καὶ ἄλλος 484,16. 17 ἄλλος— ἄλλος A 300,29 T 339,22 487,19 — πρῶτος, χαλεπώτατος τῶν ἄλλων T 127, 26 321,4 517,21 — ἄλλως. καὶ ἄλλως A 41,13 παρά τι A 281,1 ἄλλος ἄλλως A 118,6 (ἄλλοι) 119,2 ἄλλως μὲν—ἄλλως δέ A 28,8 331,11 T 97,5. 6 115,5. 6 ἄλλως καὶ ἀλλώς A 272,30 273,28 329, 14 ἄλλως — ἄλλως A 354,10 ἄλλως τε καί (?) A 81,26 T 399,21 429,15

ἄλλοτε ἄλλος A 75,11 96,9. 20 271,22 272, 29 273,27. 36 (ἄλλοι) 380,10 (ἄλλως) T 307,23 540,25 ἄλλοτε μὲν — ἄλλοτε δὲ — ποτὲ δέ A 331,14 sim. 272,5—9

ἀλλότριος. ἀ. γένος T 515,21. 30 — τινός T 139,31 141,33 144,1 157,1 172,15. 17 322,25 422,21 444,21 574,28 — οἱ ἀλλότριοι (opp. οἱ οἰκεῖοι) T 244,23. 24

ἄλογος. ἀ. ζῷα τὰ μὲν ἀνδρείας μετέχειν δοκεῖ, τὰ δὲ σωφροσύνης κτλ. A 5,16

ἀλυπία (opp. ἡδονή) T 207,3 248,8 266,25

ἄλυπος A 301,28

ἀλυσιτελής A 301,25 304,25 sq.

ἅμα c. partic. T 70,17 99,29 ἅμα μὲν — ἅμα δὲ A 12,8. 13 T 188,13. 14

ἀμαθής T 84,24 sq. (coni. ἄτεχνος) 428,2 (coni. ἰδιώτης) 438,24

ἀμαθία A 62,2 sq.

ἅμαξα T 20,13. 14 121,11

ἁμαρτάνειν. ἡμάρτηται ἡ λέξις A 248,38 285,4 τὸ ἁμαρτανόμενον T 568,28 ἡμαρτημένος A 228,24 T 20,4 21,13 518,6 ἡμαρτημένως A 69,2 T 158,17 568,10

ἁμάρτημα ἐν τῇ λέξει A 365,17 374,19

ἁμαρτία ἐν τοῖς ὁρισμοῖς T 466,6 κατὰ τοὺς λόγους 567,2

*ἀμβλυηκοΐα T 327,15

ἀμβλύς. τῷ ἐν χυμῷ ὀξεῖ τὸ ἐναντίον ἀμβλύ T 98,24. 25 τὸ ἀ. διττόν, τὸ μὲν ἐν φωνῇ (λέγεται γὰρ ἀμβλεῖα φωνή), τὸ δὲ ἐν ὄγκῳ 100,11. 12 cf. 108,18

ἀμβλυωπεῖν T 327,13

ἀμεθόδως (opp. συλλογιστικῶς) A 346,3 ἀ. περαίνοντες λόγοι A 21,30 22,18. 24 24, 1. 9 68,23. 32 345,13. 25 346,5 T 14,20

ἀμείβειν τόπον T 120,26 121,5 — ἀμείβεσθαι τόπον ἐκ τόπου T 316,5

ἀμέλεια τῶν ἀναγκαίων (καὶ ἄγνοια) T 245. 20. 21 τῶν κοινῶν, τῶν ἰδίων, τῶν γονέων 261,11. 12. 14

ἄμεσος. τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἄμεσά ἐστι, τὰ δὲ ἔμμεσα T 101,20 sq. 185,21 sq. ἀ. ἀντίθεσις T 175,2 πρότασις expl. 18,16 coni. πρῶτος, ἀναπόδεικτος, μὴ δεόμενος δείξεως A 358,9 sq. T 17,1 sq. 70,3 521,15 573,28 574,7 — ἀμέσως ἀντικεῖσθαι T 175,16

ἀμερής T 31,27. 29 405,7 σῶμα ἀμερές 19,14 εἰ τὸ ἀ. ἀδιάστατον 192,3 κατὰ φύσιν ἀμερές ibid. 20

ἀμετάπειστος ἐπιστήμη T 203,10 399,22. 23 421,12 ὑπόληψις 464,5

ἀμετάπτωτος ἕξις ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ψεῦδος A 263,1. 2 — ἀμεταπτώτως T 566,9

ἄμετρος (coni. μὴ προσήκων) T 345,1

ἄμικτος τῶν περιστατικῶν ἐνοχλήσεων T 255. 26 πρὸς λύπην 265,20

ἀμιλλᾶσθαι dialectice T 590,7

ἄμπελος (coni. πλάτανος, συκῆ) T 118,30

ἀμπελουργική T 267,23

ἀμφιβάλλειν. [τὰ ἀμφιβαλλόμενα T 576,7]

ἀμφιβολία T 378,3. 6 379,5 518,11 532,3

ἀμφίβολος A 373,18 T 427,22 (coni. ὁμώνυμος, πολλαχῶς λεγόμενος) T 97,23. 27 τὰ ἀ. ἐν λόγῳ τὸ διττὸν ἔχει (dist. τὰ ὁμώνυμα) T 152,8 sq. cf. 96,29 378,28 sq. τὸ ἀ. εἶδός τι τῶν πολλαχῶς λεγομένων T 556,13

ἀμφιδοξεῖν. ἀμφιδοξούμενον (coni. ἀπορούμενον) T 69,3 (coni. δεόμενον δείξεως) A 263,13. 14

ἀμφίδοξος T 37,4

ἀμφισβητεῖν πρός τι T 556,23 ὅτι T 376,4 ἀμφισβητεῖσθαι passive A 279,23 T 84, 22 εἰ T 311,5 375,19 [seq. acc. c. inf. 375,17] ἀμφισβητούμενον (coni. ἀγνοούμενον, opp. γνώριμον) A 43,8. 26 44,14. 15 338,33 T 375,22

ἀμφισβητήσιμος T 164,27 582,30
ἀμφισβήτησις T 164,24 534,14 (εἰ) 117,9 (ὅτι) 556,19 ἀμφισβήτησιν ἔχειν 221,11
ἀμφόδων T 93,4 118,29 122,25 534,10
ἀμφότεροι. ἀμφότερα i. e. αἴσθησις et ἐπιστήμη T 116,14 καὶ ὕπνῳ καὶ ἐγρηγόρσει ἀμφοτέροις T 195,17 κατ' ἀμφότερα A 67,9 [καὶ ἀμφότεροι T 458,30 460,28 486,12 491,15. 27 499,5 520,35 578,14] — ἀμφοτέρως A 216,37 284,29 T 289,30 550,4
ἄμφω. κατ' ἄμφω A 92,8 T 392,9 cf. 398,4 n. [καὶ ἄμφω T 398,4 399,13 454,6 458,32 483,8]
ἄν c. partic. T 221,26 285,22. 29 imperfectum condicionale sine part. ἄν T [378,22] 560,24 ἔδει A 145,13 231, 10 232,15 237,35 T 458,4 483,14 ἐδύνατο A 395,33 ἐδεῖτο καὶ οὐκ ἂν ἐλέγετο T 435,2 c. ind. fut. A 411,23 [T 393, 13] ὁποῖα ἄν omisso ᾖ A 253,15 κἄν post εἰ A 155,10 218,36 cf. 132,26
ἄν multo saepius quam ἐάν. ubi codd. indicativum aut optativum praebent, semper coniunctivum restitui. ubi verbum deest, plerumque ex antecedentibus facile subauditur; ᾖ saepius post η addidi — ἄν τε — ἄν τε A 38,12 50, 24 65,5 92,12 99,30 108,2 sq. 241,12 T 102,1 149,32 395,7 565,13 (ἄν τε — ἐάν τε A 68,10 — 12) antecedit ἐάν A 142,21, ὅταν 205,11, εἰ 124,5 utrique ἄν τε respondet apodosis A 124, 13—15 T 174,15—17 (ἄν τε — καὶ εἰ) 191,19.20
ἀνὰ ἅπαξ A 346,23 ἕνα T 181,28
ἀνάβασις (opp. κατάβασις) T 398,3
ἀνάγειν εἰς A 7,18. 25. 33 24,4. 5 98,26 100,31 102,30 112,10 113,6 sq. 118,11 340,6 sq. (coni. ἀναλύειν) 340,16 341, 27 386,6 al. T 1,18 37,22 63,16 106,27 402,4 al. [ἐν γένει T 505,25. 27] ὑπὸ γένος T 425,32 426,1 500,9. 12 ἐπὶ σχῆμα A 394,10 [ἀνῆξεν T 388,25]
ἀναγκάζειν logice T 361,5
ἀναγκαῖος. τὸ ἀ. μὴ ὂν ἐν γένει τῷ δυνατῷ T 322,4 ὥσπερ γραμμῆς τεταμένης ἀπὸ παντὸς εἰς πάντα τὸν χρόνον τοῦ ἀ. (dist. τὸ ἐνδεχόμενον) A 163,19 sq. ἀ. πρότασις (opp. ὑπάρχουσα, ἐνδεχομένη) A 26,5 sq. et persaepe. ψευδής 27,11. 12 ἀ. συμπέρασμα 124,3 et saepissime in sequentibus — ἀ. ἁπλῶς opp. μετὰ διορισμοῦ, προσδιορισμοῦ A 36,25. 26 140, 18. 20 155,22 201,21. 22 251,20 τὸ ὡς συμπέρασμα ἀ. A 155,31 ἐπὶ πλέον τὸ ἀ. τοῦ συλλογισμοῦ A 344,13 348,24 sq. (cf. 17,26 sq.) T 9,8 — de logica consequentia T 105,5 159,4 161,1 303,1. 5 al. τὸ ἀ. καὶ τὸ βιαστικὸν ἔχειν T 87,2 ἡ ἀναγκαία καὶ συλλογιστικὴ ὁδός A 317, 13 — ἀναγκαῖά ἐστιν ὧν χωρὶς ἀδύνατον εἶναι (opp. ἐκ περιουσίας) T 257,22 258, 14. 15 opp. τιμὴ ἢ δόξα 260,31 sq. ἀναγκαίας λέγει προτάσεις, οὐχ ὅτι ἀναγκαίας εἰσὶν ὕλης, ἀλλ' ὅτι ἐκ τούτων ἀναγκαίως συνάγεται τὸ συμπέρασμα T 521,27 ἀναγκαῖαι προτάσεις εἰσὶν αἱ προσεχῶς συνακτικαὶ τοῦ συμπεράσματος (opp. περιτταί) 522,6 sq. (coni. προσεχεῖς τῷ δεικνυμένῳ συμπεράσματι) 523,24 — ἀναγκαίως ὑπάρχειν (opp. ὑπάρχειν, ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν) A 27,4 et persaepe — de log. cons. A 70, 16 280,35 T 127,34 ἀναγκαίως ἕπεσθαι A 17,27 344,22 350,23 (opp. συλλογιστικῶς) 17,28 348,32 — opp. μάτην, ἐκ περιττοῦ T 42,13 οὐκ ἀναγκαίως A 278, 27 cf. T 521,28
ἀναγκαστικός A 44,7
ἀνάγκη logica (ἐξ ἀνάγκης, ἀνάγκῃ) A 2,1 7,3 17,26 sq. 57,27 sq. 61,29 82,8 87,22 sq. 96,5 103,31 351,21 al. T 61, 18 sq. 99,5 103,19 107,27 144,21 159, 6 sq. 161,12 sq. 286,15. 16 al. ἡ ἀ. τῆς συναγωγῆς A 76,11 ἡ ἐν συλλογισμοῖς ἀ. T 9,8 κατὰ συλλογιστικὴν ἀ. A 57,4 ἐξ ἀνάγκης συμβαίνειν (opp. συλλογιστικῶς) A 348,27. 29 ἀνάγκην ἔχειν T 48,22 175,4 521,5 555,17 (ὑπό τινος) 493,26
ἀναγράφειν τὴν φύσιν (coni. προσεκπληροῦν) T 444,6
ἀναγωγή. εἰς A 7,12 sq. 113,16 115, 14 sq. 118,20 sq. 123,17 136,11. 16 138,5 154,9 219,22 (coni. ἀνάλυσις) 97,29 386,7 390,12 ἐπί 145,26
ἀναδέχεσθαι δεῖξιν A 177,32 181,20 λόγον T 111,12 275,6 301,21 303,2 365,8 448,6. 13
ἀναδιδόναι. αἷμα ἀναδίδοται T 430,18
ἀναδιπλοῦν. τὸ ἀναδιπλούμενον A 368,1. 24
ἀναθυμίασις τῆς γῆς T 466,28
ἀναιρεῖν τοὺς ἐνδόξους τε καὶ πλουσίους

T 232, 24 ἐπὶ πάντων ῥᾷον ἀνελεῖν τε καὶ φθεῖραι τοῦ ποιῆσαί τι καὶ γεννῆσαι A 289,25 sq. — logice syn. ἀνασκευάζειν A 237,21 sq. 240,1 249,30 251,22 288, 35 289,8. 13 322,35 al. T 10,1 13,3 sq. 50,1. 5 54,3 sq. 55,13 sq. 80,15 130,28. 30 etc. ὅτι μή T 363,16 τὸ μὴ εἶναι 570,10 ἀνῄρηται μὴ ἴδιον, μὴ γένος ὄν, ὡς μὴ ὂν γένος 516,4. 6. 18 (aN)

ἀναίρεσις *nex* T 272,11 — logice syn. ἀνασκευή A 192,32 259,19 260,6. 16 261, 23 322,29 385,13 388,32 al. T 50,5 54,6. 26 56,20 290,14. 20 305,13 (coni. ἀνασκευή) 364,4 409,19 535,1 538,3 563,7 al. ἀναίρεσιν ποιεῖσθαι T 305,13

ἀναιρετικός syn. ἀνασκευαστικός A 55,26 172,11. 23 229,22 230,2 237,18 238,7 sq. 251,22. 25 288,26 al. T 13,1. 5 55,11 101,1. 7 103,16 123,4. 5 243,3 (coni. ἐμποδιστικός) 272,19. 23 544,16. 19 al.

ἀναισθησία T 335,2. 19

ἀναισθητεῖν A 346,15 T 14,8. 9 102,26 sq.

ἀναίσθητος A 298,1 397,8 T 14,12. 13 409,14 422,17. 19

ἀναισχύντως ζῆν T 251,27

ἀναίτιος τήρησις A 340,19 — ἀναιτίως 163,13

ἀναχεῖσθαί τινι A 49,14

ἀναχεφαλαιοῦσθαι med. T 82,8

Anacoluthia. λαβὼν δὲ — λαβὼν δὴ A 16, 24. 32 διό apodosis loco A 129,6 ὥστε T 340,13 451,9 cf. τε

ἀνακύπτειν ἀπό A 6,5

ἀναλαμβάνειν *ediscere* T 494,31

ἀναλογία (coni. συμμετρία) A 4,25 ἡ ἀ. ὁμοιότης 411,11 κατ' ἀναλογίαν, ἀναλογίᾳ ταὐτόν T 58,5. 24. 27 115,29 116,13 117,25 202,20 395,7. 10 ἴσον 558,8 ὅμοιον 71,6. 15 117,28 118,30 ὁμοιότης 333,20 ἀ. πρός τι A 400,20 ἀ. τινὰ ἔχειν πρός τι T 133,12 240,3 κατ' ἀ. εἶναι T 104,3 τὰ κατ' ἀναλογίαν T 411,10 συλλογισμοὶ κατὰ ἀναλογίαν, ἐξ ἀναλογίας A 326,9 sq. 390,7 (cf. Θεόφραστος) δεῖξις δι' ἀναλογίας A 397,27 sq. δεικνύναι 400,20 ἐν τῇ ἀ. λαμβάνειν A 399,19 δι' ἀναλογίας, κατ' ἀναλογίαν λαμβάνειν T 331,30 415, 14 αἱ δι' ἀναλογίας προτάσεις (dist. αἱ διὰ παραβολῆς, αἱ παραδειγματικαί, αἱ ἐπακτικαί) T 557,20 ἐν τῇ αὐτῇ ἀ. T 545,12 ἀ. ἀριθμῶν T 106,30

ἀνάλογον εἶναι A 400,10 τινί 326,11. 31 327,3. 14 T 299,11 πρός τι T 206,17 ἔχειν τινί ibid. 14 πρός τι A 400,8 T 545,16. 17 τέμνειν (coni. ὁμοίως) ibid. 21 ὁρισμὸς τῶν ἀναλόγων T 545,15 sq. κατὰ ἀνάλογον T 558,4. 5

ἀναλύειν quae significet A 7,15 sq. 350. 22 372,27 sq. (coni. ἀνάγειν) 340,16. 17 εἰς 7,23. 24 340,30 (coni. ἀνάγειν) 341, 27 372,31 386,6 ἡ μέθοδος τοῦ ἀ. 340,17

ἀνάλυσις. ἡ παντὸς συνθέτου εἰς τὰ ἐξ ὧν ἡ σύνθεσις αὐτῶν ἀναγωγὴ ἀνάλυσις καλεῖται, ἀντεστραμμένως ἔχει τῇ συνθέσει, ἐπάνοδός ἐστιν ἀπὸ τοῦ τέλους ἐπὶ τὰς ἀρχάς A 7,12 sq. οἱ λέγοντες ὅρον εἶναι λόγον κατὰ ἀνάλυσιν ἁπαρτιζόντως ἐκφερόμενον, ἀνάλυσιν μὲν λέγοντες τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ὁριστοῦ καὶ κεφαλαιωδῶς T 42,27 sq. ἀ. συλλογισμῶν A 6,28 340,13 sq. 343,4. 18 350,19 367,21 372,26 T 64,10 526,11. 23 εἰς A 58. 19 (coni. ἀναγωγή) 97,29 271,11 275, 32. 35 341,2 343,27 357,32 sq. 367,32 368,24 373,1 συλλογιστική 388,11

ἀναλυτικός. Ἀναλυτικά titulus expl. A 6. 16 340,12 ἀ. ἐπιστήμη 9,6 ἡ ἀ. ὄργανον καὶ οὐ μέρος φιλοσοφίας 4,30

ἀνάλωμα T 122,1. 2

ἀναμάρτητος. ἀναμάρτητοί ἐσμεν A 324. 36. 37 τὸ ἀ. 325,1 — ἀναμαρτήτως A 324. 34. 25 T 389,19

ἀναμάσσειν. εἴδός τι ἀναμάξασθαι A 6,18

ἀναμιμνήσκεσθαι γένεσίς τις T 283,24 ἀπὸ τῶν ἐναντίων καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων καὶ ἀπ' ἄλλων πολλῶν 586,12. 13

ἀνάμνησις (opp. μάθησις) T 167,16—18

ἀναμνηστικός. τὸ ἀναμνηστικόν T 586,17

ἀναμφιλέκτως A 188,2 — ἀναμφιλέκτως 212,24

ἀνανεύειν A 279,26 T 523,2 526,11 534, 21 559,10 566,30 πρός τι T 528,8 557, 32 558,9. 15

ἀνάπαλιν A 48,2 50,10 60,14 68,12. 14 92,5 106,9 111,3 etc. πάλιν ἀνάπαλιν 319,37 ἀ. ἢ 40,12 110,5. 12 ἀ. ἔχειν 85. 4. 13 τινί ibid. 8 λαμβάνειν 30,5. (τινί) 9 46,4 102,27 104,16 146,12 187,16 229. 33 232,24 etc. τιθέναι 46,6 non minus saepe T [τὸ ἀνάπαλιν T 409,14 429,23 438,20 453,1 458,27 460,19. 24 461,2 483,13 499,31 580,28 582,11]

ἀναπέμπειν. εἶπεν ἀναπέμπων ἡμᾶς ἐπὶ

A 160,6 πῶς δυνησόμεθα γνωρίζειν — ἀναπέμπει ἡμᾶς εἰς T 445,15
ἀναπληροῦν. τὸ ἀναπληρούμενον (opp. τὸ ἡδόμενον) T 303,26
ἀναπλήρωσις (opp. ἡδονή) T 303,25 sq.
ἀναπνεῖν T 8,19 sq. ἀ. ὑγιεινῶς σημαντικὸν ὑγείας 105,4 ἀναπνέεσθαι, ἀναπνέεται 417,7. 8
ἀναπνευστικός A 198,22 sq. T 16,20. 23 178,28
ἀναπόδεικτος syn. ἄμεσος A 358,10 sq. T 16,7 17,19 πρότασις A 282,21 358,23 T 547,22 574,2 (coni. πρώτη, ἐναργής) 17,3. 7 συλλογισμός (coni. plerumque τέλειος) A 24,5 55,3 69,28 113,7 277,17 κυρίως ἀ. 54,11 οὐκ ἀ. (coni. ἀτελής) 6,25 24,11 ὁ δεύτερος ἀ. ἐν πρώτῳ σχήματι A 77,5 79,7 ὁ τρίτος 60,21 102,30 ὁ τέταρτος 60,25 77,16 111,12 — Θεόφραστος προστίθησι ἄλλους πέντε τοῖς τέσσαρσι τούτοις οὐκέτι τελείους οὐδ' ἀναποδείκτους ὄντας A 69,27 sq. οἱ κατὰ μετάληψιν, ὑφ' οὓς πάντες οἱ λεγόμενοι ἀναπόδεικτοι A 326,4. 5 ὁ πρῶτος λεγόμενος ἀ. T 165,13 336,20 ὁ δεύτερος 166,12 336,19 ὁ τέταρτος 175,25. 26 ὁ πέμπτος 175,22—24 — ἀναποδείκτως συνάγειν A 110,7 δεικνύναι (opp. δι' ἀντιστροφῆς προτάσεως) 111,18 λαμβάνειν καὶ τίθεσθαι 336,24
ἀναρμοστία (opp. ἁρμονία) T 328,25
ἀνάρμοστος T 152,19 τὸ ἀ. (opp. τὸ ἡρμοσμένον) 523,17 524,24
ἀνασκευάζειν opp. κατασκευάζειν A 288,10 sq. 331,11 384,36 sq. al. T 52,30 54,9 55,7 56,19 et saepissime. μὴ ἴδιον εἶναι T 396,8 (aN) ὅτι οὐ 420,19 (aN)
ἀνασκευαστικός opp. κατασκευαστικός A 311,17 325,2 384,29 T 54,30 56,7 sq. 130,14 sq. 141,1 sq. 279,21 284,7 285,1 sq. 295,32 al. τοῦ μὴ εἶναι T 390,2 — ἀνασκευαστικῶς (opp. κατασκευαστικῶς) δεικνύναι T 219,29 ἐπιχειρεῖν 294,5
ἀνασκευή opp. κατασκευή A 288,29 385,36 T 54,31 sq. 130,3 279,17 284,11 291,27 294,19 295,32 sq. (coni. ἀναίρεσις) 364,4 et saepe. εἰς ἀ. 166,10 383,14
ἀναστρέφειν· ἀναστρέψαντι T 264,1. 19
ἀνατρέπειν ναῦν T 232,8 πρόβλημα 514,28 515,29
ἀνατρέφειν (coni. τιθηνεῖν) T 425,23
ἀνατρέχειν ἐπὶ τὸ προδεδειγμένον A 414,6 πρὸς (εἰς) τὸ καθολικώτερον T 524,20 525,6 πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐλάττωμα T 531,22
ἀνατροπὴ νεώς T 232,10
ἀναφέρειν τι ἐπί τι A 2,30 T 198,17
ἀναφὴς οὐσία (coni. ἀσχημάτιστος) T 441,1
ἀναφορὰ ἐπί, πρός τι A 179,26. 29 T 242,15 441,9. 12 τὴν ἀναφορὰν ἔχειν ἐπί τι A 2,12. 14 3,16. 25 T 229,16 238,5. 23 334,1 465,11 πρός τι A 2,10. 17. 35 165,5 T 35,21 94,6. 31 95,9. 10 237,15 238,21 590,5 εἰς T 74,17. 19 — κατὰ, πρὸς ἀναφορὰν λέγεσθαι A 403,29 404,8 τινός 179,20 τῆς πρὸς ἀναφορὰν χρήσεως A 179,24
Anaphora. χωρὶς μὲν—χωρὶς δέ A 4,19. 20 sim. T 30,19. 20 109,19. 20 111,15. 16 141,14 169,28. 29 260,13. 14 528,18. 20 saepius asyndet. διαίρεσίς ἐστι — διαίρεσίς ἐστι A 15,29 sim. 25,7. 8 30,9. 10 29,15. 17 61,28 170,13. 14 183,30. 35 309,6 325,37 sq. T 23,23. 24 86,16. 17 104,2. 6. 19. 22 106,8—11 113,7. 8 169,13. 14 219,9. 10 259,16. 18 423,20. 21
[ἀναχαιτίζειν τί τινος T 372,17]
ἀνδρεία (ἀνδρία aN) μεσότης θρασύτητος καὶ δειλίας, περὶ τὰς τῶν κινδύνων ὑπομονάς T 116,6—9 οὐδὲ ἡ ἀνδρεία ἐπιστήμη· ἡ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἀλόγῳ 347,19 ἐν πρώτῳ ἐστὶ τῷ θυμικῷ 487,10 τόλμα μετὰ ὀρθῆς διανοίας 491,18. 19 ἕξις περὶ τὰ φθαρτικὰ θάρσους περιποιητική 509,24. saepe in exemplis, velut 99,4 sq. 259,11 sq. 263,10 sq. 264,18 267,5 sq. 270,19 sq. 272,9. 11
ἀνδρεῖος. τὰ ὑπὸ τοῦ ἀ. σημαινόμενα T 121,3 — ἀνδρεῖος χιτών T 21,9 84,25 — ὁ ἀνδρεῖος καταφρονεῖ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας ὑπὲρ τοῦ κοινῇ συμφέροντος A 357,27 ὁμοίως τῷ ἀ. ὑπάρχει τό τε θαρρεῖν ὅτε δεῖ καὶ τὸ φοβεῖσθαι ὅτε δεῖ T 209,4. 5 ἔστιν ὁ ἀ. περὶ φόβους καὶ θάρρη ibid. 13—15 ἀνδρείου ἔργον T 264,18 ἀ. κυρίως T 345,11 dist. τολμηρός T 476,18
ἀνδριάς T 80,21
ἀνδροφονία T 166,3
ἀνέγκλιτος A 403,22
ἀνελευθερία (opp. βλακεία) T 223,21
ἀνελεύθερος T 208,7. 8 (dist. οἰκονομικός) 476,17 δυσμετάβλητοι οἱ ἀ. 223,22

ἀνελλιπὴς λόγος (coni. τέλειος) A 16,1 — ἀνελλιπῶς (coni. ἀπερίττως) T 43,3
ἀνεμποδίστως ἐνεργεῖν T 46,1. 4. 5 ποιεῖν 242,17
ἀνενδεής T 243,24. 26 254,29 τὸ ἀνενδεὲς ἴδιον εὐδαιμονίας 514,8
ἀνενόχλητος A 301,27
ἀνεπίδεκτος A 272,6 T 210,16
ἀνεπιεικής T 208,9. 10
ἀνεπιστημοσύνη T 474,19
ἄνεσις τῶν χορδῶν (opp. ἐπίτασις) A 275,24
ἀνεύθυνος T 425,5
ἀνὴρ γυναικὸς βελτίων T 256,10—14
ἄνθραξ. δοκεῖ ὁ ἄ. μᾶλλον καυστικὸς (sc. τῆς φλογός) εἶναι διὰ τὴν πυκνότητα T 461,29
ἀνθρωπίζειν. τὸν Σωκράτην ἠνθρωπίσθαι T 137,27
ἄνθρωπος def. T 43,15 sq. 431,21 434,10 447,14 477,6 478,23. 26 495,5 511,14 515,35 τέλειος 46,4 τὸ τοῦ ἀ. τέλος ibid. 5 φύσει κοινωνικός 186,6 ἴδιον τὸ (νοῦ καὶ) ἐπιστήμης δεκτικόν 45,24 235, 23. 24 372,26 373,2 387,24 392,22. 23 400,8 578,10 ἀρετὴ ἀνθρώπου 261,22 [372,3] — ὁμωνύμως λεγόμενον 114,8 cf. 39,18
ἀνθυφαίρεσις T 545,16. 17
ἀνίατρος T 33,2. 4
ἀνίέναι ἐπί τι A 7,18
ἀνισοβαρής T 166,24 173,18
ἀνοίκειος A 404,32
ἀνομία (opp. νόμος) T 15,6 sq.
ἀνομογενής T 116,10 117,1. 23. 27 428, 25. 29 ἀνομοιογενής falso A 16,29
ἀνομοειδής T 118,21. 23 123,27 372,28 373,1 380,24
ἀνομοιομερής T 134,18 365,19 405,13 486, 24 τῶν ἀ. ἐν ἡμῖν μερῶν, προσώπου, τραχήλου, χειρῶν 236,14 sq.
ἀνόμοιος κατὰ τὸ ποιόν, τὸ ποσόν A 85,17. 19
ἀνομοιοσχήμων. ἀ. προτάσεις A 70,8 76, 23 82,9. 18 96,5 103,9 104,13 106,4 109,9 (coni. κατὰ τὸ ποιὸν ἀντικείμεναι, διαφέρουσαι, διάφοροι) 71,29 109,17 170,28 κατὰ τὸ ποιόν 76,21 κατὰ τὸ ποιὸν καὶ κατὰ τὸ ποσόν 86,12
ἀνομοιότης κατά τι T 534,7
ἀνομόλογος τῷ κειμένῳ T 548,17
ἀνόργητος A 301,28 cf. T 345,12
ἀνταγωνιστής T 259,7
ἀνταkολουθεῖν A 158,24 159,4 sq. 160, 15 sq. (coni. ἀντιστρέφειν) 17 223,29 T 75,29 94,30 149,3 sq.
ἀντεπιχειρεῖν expl. T 558,17
ἀντέχειν πρὸς τομὰς καὶ ἀλγηδόνας T 249, 24 πρὸς τὰς ἐπιθυμίας 364,15
ἀντίγραφον A 144,5 151,15 210,30 295,5 304,14 T 259,20
ἀντιδιαιρεῖν. ἀντιδιῃρημένα ἀλλήλοις λέγεται ὅσα ἐκ τοῦ γένους κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν κεχώρισται ἀλλήλων T 409,25 τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδιῃρημένα ἅμα τῇ φύσει T 384,11 ἀντιδιαιρεῖσθαι ἀλλήλοις, τινί A 1,16. 18 2,12 11,2 (coni. ἀντικεῖσθαι) 74,12 267,6. 18 298,17 T 82,15 114,14 sq. 129,26. 30 298,5. 6 311,23 313,9 396,6. 7 al.
ἀντιδιαστέλλειν. ἀντιδιαστελλόμενόν τινι A 152,24
ἀντιδιαστολή. πρὸς ἀντιδιαστολὴν A 360,15
ἀντίδικος T 28,29
ἀντίθεσις. αἱ ἀ. A 398,3 εἶδος ἀντιθέσεως T 280,13 coni. ἀντίφασις A 405,26 416,32 418,18 αἱ ἀ. τῶν προτάσεων (coni. αἱ ἀντιστροφαί), αἱ τῶν ἀντιθέσεων διαφοραί A 45,15 sq. καθ' ἑκάστην ἀ. οἰκεία τις ἀκολουθία, τῶν ἀ. ἡ ἀκολούθησις T 191,3. 5 ἄμεσος T 175,3 κατ' ἀντίφασιν T 192,12 281,22 335,23 cf. 409,3 sq. ἀντιφατική A 398,8 T 384,5 καθ' ἕξιν καὶ στέρησιν T 194,31 384,5 407,11 κατὰ τὸ πρός τι T 407,4. 5 σὺν ἀντιθέσει (opp. ἁπλῶς) A 327,1 ἀντιστρέφειν, ἀντιστροφαί 29,10. 15 46,8 χωρὶς ἀντιθέσεως A 46,9 ἀντίθεσιν ἔχειν πρός τι (opp. ἀντικεῖσθαι) A 45,24 T 397, 14 ποιεῖν πρός τι A 418,11 ποιεῖσθαι A 160,5 416,39
ἀντιθετικῶς ἀντικεῖσθαι T 580,1
ἀντικατηγορεῖσθαι i. q. μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχειν T 38,14 45,19 τὸ ἀντικατηγορούμενον ἐπ' ἴσης ἀνάγκη εἶναι T 46,30 cf. A 72,23 252,10. 11 T 44,28 63. 27. 28 128,4 136,7 405,3. 4 opp. κατηγορεῖσθαι T 64,11 sq. 127,34
ἀντικατηγορία (coni. ἀκολουθία) A 409,24
ἀντικεῖσθαι. ἀντίκειται τὰ ἀ. τετραχῶς T 191,1 sq. cf. 76,2 406,14 ἀντιφατικῶς cf. ἀντιφατικός. κατ' ἀντίφασιν T 102,6 sq. 280,13 335,22. 24 κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν 281,20. 21 408,14 ἀμέσως 175, 17 κατὰ τὸ ποιόν A 71,29 92,27 κατὰ

στέρησιν καὶ ἕξιν T 102,24 sq. 470,24 κατὰ πρός τι T 103,17 sq. ἰδίως (καὶ οἰκείως) A 199,12 207,4 211,16 ὁπωσοῦν T 580,14 ἀδύνατον ὥσπερ συμψεύδεσθαι τὰ ἀ. οὕτως δὲ καὶ ἀληθῆ εἶναι A 402,36 τῶν κατὰ τὸ πρός τι, τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἕξιν ἀ. ἡ ἀκολούθησις T 194, 21 sq. τὰ ἐν τοῖς ἀ. ἑπόμενα T 200,13 τὸ ἀντικείμενον τινός, τινί A 29,11. 12 et saepe — ἀντικειμένως ἔχειν A 164, 22 T 151,33 ἕπεσθαι A 327,7 sq.

ἄντικρυς A 33,12 77,16 100,24 117,25 197,8 216,11.12 (coni. αὐτόθεν) 256,12 T 56,20 168,5 190,20 374,13 428,13

ἀντιλαμβάνεσθαι δι' αἰσθητηρίου αἰσθητοῦ τινος T 103,1—3 cf. 203,13 387,20 sq. — ἀντιληπτός 387,10 διὰ σώματος 407,5. 7

ἀντιλέγειν T 87,2 def. τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ τὰ ἀντικείμενα λέγειν T 79, 26 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀ. T 70, 24 79,6 sq. (cf. Ἀντισθένης) ἀντιλέγειν τινί A 223,16 πρός τι T 524,5 537,9 ὁ ἀντιλέγων A 279,30 T 565,19 ἀντιλεγόμενόν τινι A 355,18

ἀντιληπτικός T 156,9

ἀντίληψις T 91,5 γένος αἰσθήσεως 343, 11 διὰ σώματος 407,5. 6 τὴν ἀ. ποιεῖσθαι 151,3

ἀντιλογία T 87,4

ἀντιμεταλαμβάνειν T 404,16

ἀντιπάσχειν T 437,16

ἀντιπίπτειν T 138,27 313,28 331,15 439,16

ἀντισπᾶν (coni. μάχεσθαι) T 176,23

ἀντιστρέφειν τι εἰς i. q. μεταλαμβάνειν A 168,25 201,34 203,8 233,16 239, 14 245,11 246,3 250,28 — ὅρους, προτάσεις A 29,27 et saepissime in seq. πρότασιν τοῖς ὅροις A 239,16 συλλογισμόν expl. T 582,25 τόπον T 317, 24. 26. — intrans. λέγονται συλλογισμοὶ ἀντιστρέφειν — ἀλλ' οὗτοι σὺν ἀντιθέσει ἀντιστρέφουσι — ἀντιστρέφει προτάσει πρότασις — ὅταν πρὸς τῇ ἀντιστροφῇ καὶ συναληθεύωσιν ἀλλήλαις αἱ ἀντιστρεφόμεναι ὁμοίως λαμβανόμεναι, ἀντιστρέφειν ἑαυταῖς αἱ προτάσεις αὗται λέγονται A 29,8—29 αὗται κυρίως ἀντιστρέφειν λέγονται αἱ αὑταῖς ἀντιστρέφουσαι 392,23. sic ἀντιστρέφειν τινί, πρός τι saepissime. coni. ἕπεσθαι T 191,11 opp. ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν 367,16 sq. τοῖς ὅροις, κατὰ τοὺς ὅρους A 221,3 222,7 κατὰ τὸ ὄνομα expl. T 132,2. 3 ἀντιστρέφειν τὴν ἀντιστροφὴν τὴν κατὰ τοὔνομα ibid. 8 κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθίαν A 6,35 ἀντιστρέφει τόπος T 104,26 149,30 ἡ γνῶσις T 436,22 ἀ. πρὸς ὁμοίας πτώσεις T 339, 13 sq. πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι T 339,12 340,15 483,2 ἀντιστρέψας εἶπε A 57,26 ἀντιστρέφει λέγων T 543,15 ἀντιστρέψαντας λαμβάνειν, δεικνύναι T 101,5 326,5 ἀντιστρέψασι A 78,19 ἀντιστρέψαντι T 200,18 ἀντιστρέφει impers. T 150,22 — τόπος ἐστὶν ἀντεστραμμένος τόπῳ T 207,13 τὸ ἀντεστραμμένον τῷ δεικνυμένῳ T 336,17 cf. 191,21 ἀντεστραμμένως ἔχειν A 7,13 λαμβάνειν T 192,16

ἀντιστροφὴ λέγεται πλεοναχῶς, ἀ. συλλογισμῶν (cf. T 582,23.24), προτάσεων, ὅρων expl. A 29, 7—29 αἱ ἀ. τῶν προτάσεων (opp. αἱ ἀντιθέσεις) 45,15 46,2—6 σὺν ἀντιθέσει, χωρὶς ἀντιθέσεως ibid. 8. 9 cf. T 192, 11 αἱ ἀποφατικαὶ ἀ. 40,6 ἡ κατὰ τὰς προτάσεις ἀ. 27,25 173,25 κατὰ τοὺς ὅρους 159,15 173,23 κατὰ ὑπαλλαγὴν τῶν ὅρων (opp. ἡ εἰς κατάφασιν μετάληψις) 220,7 cf. 239,14—16 T 131,23 ἡ δι' ἀ. δεῖξις 117,18 δεικνύναι δι' ἀ. 29,6 96,32 (opp. ἀναποδείκτως) 111,19 κατ' ἀντιστροφὴν προτάσεως 96,25 sq. 97,16 98,4 110,10. 17 114,14 137,11 141, 30 142, 11 151,27 etc. ἀ. κατὰ τοὔνομα expl. T 131,26 sq. τόπου 256,13. 16

ἀντίστροφος T 3,25 expl. ibid. 27

ἀντιτάσσεσθαι πρός τινα ἀπό T 399,24

ἀντιτιθέναι τί τινι A 39,8 T 133,16 177, 16 ὅτι T 559,8 (aN) τὸ ἀντιτιθέμενον αὐτοῖς T 247,25

ἀντιτυπία T 380,18

ἀντίφασις. ἐπὶ τῶν διωρισμένων ἀ., αἳ κυρίως εἰσὶν ἀντιφάσεις A 409,12 ποτὲ μὲν καταφατικῶς λαμβανόμενον ποτὲ δὲ ἀποφατικῶς, ὅ ἐστι κυρίως ἀ. T 408,17 ἀντιφασιν ποιεῖν expl. A 45,29 sq. ἐπὶ παντὸς θάτερον μόριον τῆς ἀ. ἀληθές, θάτερον δὲ ψεῦδος A 31,16. 17 παντὶ θάτερον μόριον τῆς ἀ. τῆς ἁπλῆς καὶ οὐδενὶ ἅμα ἄμφω· ἀδύνατον γὰρ συνυπάρχειν τὴν ἀ. A 406, 18. 19 cf. 157,28 260,17. 18 407,32 418,5 διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος T 95,17 (opp. τὰ ἐναντία) 183,25 οὐδὲν μεταξὺ τῆς ἀ., ὅτι μηδὲ ἔστιν ἐν μέρει ἀ. T 281,21

407,19 ἡ τῆς ἀ. φύσις, ἀνάγκη A 262,27 389,14 ἐν τῇ ἀ. συνειλῆπται τὸ κατὰ τὸ ποιὸν ἢ τοὺς χρόνους A 11,10 ἀ. εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον λεγομένη A 141,3 ἁπλῆ, ἐκ μεταθέσεως A 405,28 sq. 409,23 sq. 414, 7 sq. κατὰ διάμετρον A 409,13 στερητική ibid. 22. 28 ἐρώτησις τῆς ἀ. expl. A 13, 4 sq. T 36,8. 30 40,24 sq. 63,6 68,29 294,17 τὸ ἕτερον, ἑκάτερον, οὐδέτερον μέρος τῆς ἀ. A 418,5 T 69,27 75,28 77,14 78,14 129,20 [ἡ ἀντικειμένη ἀντίφασις 582, 9] αἱ τούτων ἀντιφάσεις A 158,5 ἀ. πρός τι (coni. ἀναίρεσις) A 36,5 ἀκολουθεῖ, συνάγεται ἀ. T 581, 14. 18 A 56, 1 ἀντίφασιν αἰτεῖν T 581,17 λαμβάνειν τὴν ἀ. μερικῶς, ἐπὶ τοῦ καθόλου T 580,22 581,2 τὴν ἀ. περιέχειν T 83,18 129,17 εἰς ἀ. ἄγειν, περιάγειν T 3,21 A 18,29 ἐν ἀ., κατ' ἀντίφασιν προτείνειν T 36,23 90,14 cf. ἀντίθεσις, ἀντικεῖσθαι

ἀντιφατικός (opp. ὁπωσοῦν ἀντικείμενος) T 580,16 ἀ. ἀπόφασις A 157,20 ἀντίθεσις 398,8 T 384,5 — ἀντιφατικῶς ἀντικεῖσθαι A 30,1 31,23 46,1 99,14 195,21 237, 26 sq. 288,18 402,14 417,21 T 12,6 102,18 140,9 409,7. 13 579,23 opp. ἐναντίος A 237,34 ἀντιφατικῶς προτείνειν i. q. διαλεκτικῶς T 520,28

ἀντίφραξις αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, ὕστερον ἡ ἔκλειψις τῆς ἀ. T 16,12. 16

ἀντιφράττειν τινί T 16,9. 12 17,20 ἀντιφράττεσθαι (coni. ἐπισκοτεῖσθαι) 16,10. 11 cf. γῆ, σελήνη

ἀνύειν τὸ προκείμενον A 8,9

ἀνυπαρξία T 409,19

ἀνυπόθετος A 323,5

ἄνω φέρεσθαι T 506,19. 21 — ἀνώτερος (coni. καθόλου) 523, 10. 12 τὰ ἀνώτερα λαμβάνειν 524,11 τὰ ἀνώτατα, ἀνωτάτω γένη cf. γένος

ἄνωθεν ἄρχεσθαι T 549,17 προστιθέναι πρότασιν (opp. κάτωθεν) A 383, 21 τὰ ἄνωθεν A 335,14 [i. q. ἄνω T 395,16. 24 398,27 426,7 451,12 479,21]

ἀνώνυμος T 350,23

ἀξία. τῇ ἀ. τινὸς κρίνεσθαι A 4,32

ἀξιόλογος. ἀξιολογωτάτου μέρους T 467,3 (aN)

ἀξιόμαχος T 207,6—8

ἀξιόπιστος T 224,4. 18

ἀξιοῦν ὅτι T 287,29 292,4 472,13 502,8

ἀξίωμα def. ἂν ἀληθὲς ᾖ καὶ ἐξ αὐτοῦ γνώριμον (sc. τὸ προτιθέμενον) dist. πρόβλημα, λῆμμα, ὁμολόγημα, συμπέρασμα· πάντα γὰρ προτάσεις τῇ σχέσει τὴν διαφορὰν ἔχοντα A 44, 17 sq. cf. 269, 7 T 18, 21 399, 12 κοινὸν ἀ. A 332, 13 ἀδύνατον, ἀναγκαῖον 180, 13 sq. φθαρτόν 181,32 coni. πρότασις A 1,19 i. q. πρότασις 177,31 179,32 180,2 T 87,12 521. 15 527,29

ἀξίωσις T 281,7

ἀοργησία τῆς τοιαύτης ὀργῆς T 345,2

ἀόργητος T 345,12 cf. A 301,28

ἀοριστία A 164,21

ἀόριστος. ἀ. ἀμφότερα (sc. τὸ πρὸς τὰ ἀντικείμενα ἐπ' ἴσης ἔχον et τὸ ἐπ' ἔλαττον) A 163, 11 sq. τὸ ἕτερον τῶν τοῦ ἐνδεχομένου σημαινομένων 164,17 dist. τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ ἐπ' ἔλαττον ἐνδεχόμενον 163,33 169,5 τὸ ἀ. τῆς ἐπὶ μέρους ἀποφατικῆς 203,21 — ἀορίστως (coni. δυνάμει) T 126,31 ἀορίστως ἀληθές A 91, 27 ἀορίστως τιθέναι T 285,16

ἀπάγειν τινά τινος A 6,4 T 530,1 αὐτὸν τῆς κοινῆς συμφορᾶς T 140, 1 πρός τι 170,8 εἰς ἀδύνατον cf. h. v.

ἀπαγωγή. τρόπος μεταβάσεως T 169,8 εἰς ἀδύνατον, ἄτοπον cf. h. v.

ἀπάθεια T 234,8 239,5—7 330,21. 22

ἀπαθής A 184,17 T 218,27 285,29 κατὰ τὰ τοιαῦτα πάθη T 345, 12 — ἀπαθῶς T 330,31

ἀπαιδευσία T 330,27 331,1

ἀπαιδεύτως T 330,27. 28

ἀπαιτεῖν. ὅτε καὶ ὁ καιρὸς ἀπαιτεῖ A 220,2 sim. A 284, 13 T 520,20 τί A 4,24 413,5 T 125,7 221,28 520,23 534,21 τί τινα 248,23 534,19 παρά τινος ibid. 16 ἀπαιτοῦνται τοῦτο T 248,22. 26

ἀπαιτητικός A 9,7

ἀπαλλοτριοῦν. [τὸ ἀπηλλοτριωμένον τούτων T 389,12]

ἀπαναισχυντεῖν T 524,5

ἀπαντᾶν πρός τι A 9,12. 20 syn. συμβαίνειν A 90,26 91,13 95,14 162,4. 8 170,9 195,27 236,26 248,12. 28 250, 30 T 33,18 60,25 449,9 533,18 561,20

ἀπάντησις. τὴν ἀ. ποιεῖσθαι πρός τι T 149,25

ἀπαρεμποδίστως T 46,3

ἀπαριθμεῖσθαι med. T 422,3

ἀπαρίθμησις T 425,8

ἀπαρνεῖσθαι [T 538,28]
ἀπαρτιζόντως T 42,27 43,1
ἀπατᾶν. διάθεσις, ἕξις ἠπατημένη (coni. μοχθηρά) T 472,7. 8
ἀπάτη *error* A 353,1 sq. 356,28 358,8
ἄπειρος. περὶ ἀ. δοξάζειν T 76,28 ἀπείρου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη 139,3 κειμένου τοῦ ἴσα εἶναι τὰ ἄ. 164,6 sq. περὶ τοῦ ἄπειρον εἶναι ἢ μὴ εἶναι 550,4 ὁ ἄπειρον λέγων ὑπὸ ἀπείρου περιέχεσθαι T 566,25 τὸ ἐν ἀριθμοῖς, ἐν συνεχεῖ ἄπειρον 543,6. 7 ἐπ' ἄ. προϊέναι A 292,18. 20 εἰς ἄ. T 352, 25 καὶ τοῦτ' εἰς ἄ. T 353,2. 3
ἀπελέγχειν [T 376,20 404,10 424,23 539,5]
ἀπεναντίον geometr. A 359,4—11 ἀπ' ἐναντίας T 18,3
ἄπεπτος T 430,14 sq.
ἀπεργάζεσθαι ἀκριβεῖς τὰς εἰκόνας T 428,3
ἀπέριεργος. ἀπεριεργοτέρα A 96,13
ἀπερίττως (coni. ἀνελλιπῶς) T 43,3
ἀπίθανος (coni. σοφιστικός) T 179,10
ἀπλανής. ὡς μὴ διὰ τὴν ἀπλανῆ πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι T 22,4
ἁπλατής. ἀ. μῆκος T 30,21 323,26
ἁπλοῦς. ἁπλᾶ σώματα (opp. σύνθετα) A 7, 18. 19 ἀ. συλλογισμός 47,16 opp. ὁ γινόμενος ἐκ μικτῶν προτάσεων 219,23 opp. ὁ σύνθετος 340,13 341,8 ἁπλᾶ κατηγορούμενα def. 370,6 371,29 — ἁπλῶς τοῦτο λέγεται ὃ χωρὶς προσθήκης λεγόμενον ἀληθές ἐστιν T 214,13. 14 τὸ τέλειον καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι τὸ τοιοῦτον T 62, 11 ἀ. ἕπεσθαι i. e. ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀεί A 179,34 ἀ. κατηγορεῖν (opp. μετὰ προσθήκης) 369,31 (coni. ἄνευ προσθήκης) 370,6 (opp. συγκριτικῶς) T 362,2 ἁπλούστερον A 59,7 (ἀκούειν τινός) T 312,3 (coni. κοινότερον) 347,13
ἀποβαίνειν. ἄδηλον πῶς ἀποβήσεται A 5, 29. 31
ἀποβάλλειν A 20,14. 15 259,19 μουσικήν, ἐπιστήμην A 351,31 sq. T 535,22
ἀποβλέπειν ἐπί τι T 405,18
ἀποβολὴ τούτων ἃ καὶ ἀναλαβεῖν πάλιν οἷόν τε τὸν ἀποβαλόντα, ἐπὶ τῶν χωριζεσθαι δυναμένων (dist. φθορά) T 250, 17. 29 τῶν ἀ. αἱ μὲν δι' ἐναντίων παρουσίαν γίνονται, αἱ δὲ αὐτὸ ⟨τοῦτο⟩ μόνον εἰσίν, ἀποβολαί T 251,3. 4. ἀποβολὴ χωρίου, οἰκίας, ἀσπίδος, ἐπιστήμης, ὑγείας, νόσου, ἀγνοίας, ἀρετῆς T 250,30 sq. 440, 17. 21 535,21 536,1 537,4 τέκνων, χρημάτων, μαθημάτων 260,27 sq. 272,23
ἀπογεννᾶν ποιότητα T 210,21
ἀποδεικνύναι. ὁ ἀποδεικνύς τε καὶ διδάσκων διὰ πρώτων τε καὶ γνωρίμων ποιεῖται τοὺς συλλογισμούς (opp. ὁ ἐπιχειρῶν, ὁ διαλεκτικός) T 547,12. 13. 17 οἱ ἀποδεικνύντες κυρίως καθόλου καταφατικὰ συμπεραίνονται A 49,9 — ἀποδεικτός A 358,10. 25 sq.
ἀποδεικτικός T 73,14 (coni. ἀληθής) 28,4 ἀ. δεῖξις (coni. ἐπιστημονική) 29,7 ἀ. λόγος (coni. ἐπιστημονικός) 26,8 ἀ. ἐπιστήμη A 9, 19 sq. μέθοδος 1,4 ἡ ἀποδεικτική T 420,11 ἀ. προτάσεις (dist. διαλεκτικαί, ἐριστικαί) T 70,2 ἀ. συλλογισμός (dist. διαλεκτικός, σοφιστικός sive ἐριστικός) ἐξ (δι') ἀληθῶν τε καὶ οἰκείων τῷ προκειμένῳ καὶ πρώτων τε καὶ γνωριμωτέρων A 28,27 49,6 sq. 165, 14 331,20 T 2,16 sq. 18,5. 13 sq. 22, 16 25,11 478,9. 28 480,7 504,13 τιμιώτατος, τὸ πρῶτον σχῆμα οἰκειότερον (αὐτῷ) A 49,7. 9 ὁ ἀποδεικτικός (coni. συλλογιστικός) A 332,26. 28 (opp. ὁ διαλεκτικός) T 521,3 sq. 585,18 — ἀποδεικτικῶς συλλογίζεσθαι A 9,22 λαμβάνειν 13,22 δεικνύναι (opp. ἐκ τῶν ὑστέρων) 293,26
ἀποδεῖν. πολὺ ἂν ἀποδέοι τοῦ εἶναι T 500,5
ἀπόδειξις (coni. συλλογισμός, τοῦ ἀληθοῦς εὕρεσις) A 2,25 4,21 8,24 συλλογισμός τις, ἀποδεικτικός, ἐπιστημονικός A 6,12 7,7 sq. 9,20 T 2,22 15,25 sq. dist. διαλεκτικός, σοφιστικὸς συλλογισμός T 10, 27 15,22 πρότερος ὁ συλλογισμὸς ἀποδείξεως τῇ φύσει A 6,34 sq. ἴδιον τὸ δι' αἰτίων συλλογίζεσθαι A 21,15 T 16,3 ἡ ἀ. τῶν ὄντων A 292,24 κοινότερον 256,5 πρώτως μὲν καὶ κυρίως ἀ. ὁ διὰ πρώτων συλλογισμός, δευτέρως δὲ καὶ ὁ δι' ἀληθῶν μὲν ὑστέρων δέ T 16,26 sq. πρώτη καὶ κυριωτάτη, δευτέρα 574,7 δι' ἀποδείξεως δεικνύναι A 4,33 ἡ τἀληθοῦς γνῶσις δι' ἀ. 6,10 κατ' ἀπόδειξιν λαμβάνειν (opp. ὑποτίθεσθαι) T 444,8 δι' ἀ. καὶ συλλογισμοῦ 503,16 δι' ἀ. λαμβανόμενα (opp. ἀρχαί) 18,3 cf. συλλογισμός
ἀποδέχεσθαί τινα *comprobare* T 19,19 cf. 575,25 sq.
ἀποδιδόναι τὸ οἰκεῖον ἔργον, τὰς ἐνεργείας τὰς οἰκείας T 10,23 144,27 — *definire, explicare* ἐνδεέστερον T 423,14 seq.

interrog. obliqua A 16,22 25,13 44,13 T 41,24 c. inf. T 375,20 387,7 403,15 487,16 [ὅτι 483,6] — τὶ (i. e. rem, quae definitur) A 12,3 25,17 54,6 T 93, 12 ἀπό τινος T 61,5 διά τινος 470,22. 23 πρός τι T 35,24 483,1. 4 ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος T 296,22 ἐν γένει τινί 348, 10 — obiecti loco ratio est, quae in definitione ponitur. τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδιδόμενον T 54,12. 14 ἀποδιδόναι τινός τι T 431, 21 [τινί τι 457,21] c. dupl. accus. 318,18. (τὴν) αἰτίαν τινός A 41,1. 4 42,19 69,25 170,31 297,8 307,9 311,13 T 44,13 77,11 159,4 336,6 355,10 402,10 524,12 540, 22 γένος A 54,12 321,10 348,10 διαφοράν T 321,10 359,4. 7. 16 [τινί 506,11] ἴδιον T 375,11 et saepe in seq. [τινί 370,1 374,27 382,7 405,24 418,13] (τὸν) λόγον A 12,11 sq. 25,28 53,2. 5 etc. T 8,14 22,24 25,21 26,9 43,5 sq. 49,17 51,12. 17 54,10 56,28 etc. ὁρισμόν T 25,16 41,27 54,16. 18 124,22 ὅρον A 182,28 384,30. 35 T 43,13. 17 109,21 [τινί 420, 12] τὴν διαφοράν γένος T 318,27 τὸ γένος ὡς διαφοράν ibid. 14 319,2

ἀποδιδράσκειν τὸ — λόγους ποιεῖσθαι T 168,2

ἀπόδοσις *definitio* A 10,7 sed dist. ὁρισμοῦ, ὁριστικὴ ἀ. T 44,2 479,10. saepe ὅρου, ὁρισμοῦ, λόγου, ἰδίου ἀ. velut T 43,2. 11 49, 1. 5 123,13. 18 378,10. 15 379,7 380,12 382,3. 12 384,8 401,2 sq. 456,1 511, 11. ἀπόδοσιν ποιεῖσθαι A 14,28 T 97,3. 17 376,34 483,21. 28 (πρός τι) 445,8

ἀποζευγνύναι τί τινος logice (coni. χωρίζειν) A 31,7 sq. 34,14 124,19. 20 220, 14 sq. ἐνδεχομένως 220,18 sq.

ἀποθνήσκειν εὖ T 92,9 sq. ἁλύπως, ἐνδόξως opp. λυπούμενον, ἀγνοούμενον 266, 23—26

ἀποκήρυκτος T 179,23—27

ἀποκλείειν εἰς τὸ βάθος T 50,29 ἀπόκρισιν T 540,10 ἀποκεκλεῖσθαι τοῦ λαβεῖν A 307,15

ἀποκρίνειν T 42,10 51,14 384,19 (coni. ἀφαιρεῖν, χωρίζειν) A 343,18. 32 τί τινος A 350,17 T 13,26 ἀπό τινος T 36,27 — med. ἀποκρίνεσθαι *respondere*. καλῶς expl. T 520,4. 5 διαλεκτικῶς τι 549,13. 14 ὑπὲρ θέσεως 550,18 οὐ πᾶσι τοῖς ἀποκρινομένοις οἱ αὐτοὶ σκοποί 548,24

ἀπόκρισις, ἥτις ἐστὶν ἐξ ἧς ὁ συλλογισμός T 36,18 cf. ibid. 10 ἐν ἐρωτήσει τε καὶ ἀ. ποιεῖσθαι τοὺς λόγους (opp. διεξοδικούς) 5,7. 8 κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀ. 168,2. 3 κατὰ τὴν ἀ. ἁμαρτάνειν 548,19 cf. ἐρώτησις

ἀπολαμβάνειν τὴν τελειότητα T 46,2 αἱ ὑπό τινων ἀπολαμβανόμεναι γωνίαι A 268, 17. 20

ἀπολαυστικὸς βίος (opp. κατ' ἀρετὴν βίος) T 52,1 (opp. θεωρητικός, πρακτικός βίος) 265,5. 6

ἀπολείπειν (dist. μὴ ἐπὶ πάντων κατηγορεῖσθαι) T 321,21 — ἀπολείπεσθαί τινος T 31,18 — med. *deficere* T 259,4

ἀπολλύναι τὴν οἰκείαν θέσιν A 71,20 [ἀπολύτως T 386,13]

ἀπομνημονεύειν τινὸς ἐν ὁρισμῷ [T 456, 21. 23]

ἀπονέμητικὸς τοῦ ἴσου A 275,27. 29

ἀποξεῖν τοὺς ἱδρῶτας T 456,4

ἀποξύειν T 456,26. 28

ἀπόξυσμα T 456,6

ἀπορεῖν πῶς A 238,22 c. inf. T 30,26 540,25 ἀπορεῖσθαι passive (opp. γνώριμον εἶναι) T 68,26 πρός τι 29,15 τὰ ἀπορούμενα 29,16 περί τινος ibid. 14 (coni. ἀγνοούμενα, ζητούμενα) 68,21 78,1 τὸ ἠπορημένον T 301,23

ἀπορία def. T 362,17 sq. 458,27 ἐν ἀ. γίνεσθαι T 172,20 ἀπορίᾳ ὅρων A 230,21 — λύσις ἀπορίας A 238,37 ἀπορίαν τιθέναι, διαιτᾶν T 547,1

ἄπορος. ἄπορόν ἐστί τί τινι A 181,18

ἀπόστασις (opp. ἐπανάστασις) T 157,29 ἀπὸ μελανίας T 465,28

ἀποστέλλειν φαντασίαν cf. h. v.

ἀποστενοῦν. ἀπεστενωμένη ἡ ἐπιχείρησις γίνεται (coni. δύσχρηστος) T 56,3

ἀποστρέφεσθαί τι T 584,15. 24

ἀποτελεῖν ἐνεργείας [T 376,30] φαντασίαν cf. h. v.

ἀποτέμνειν geometr. A 268,28 logice τί τινος T 366,2 — medium A 156,13

ἄπους A 336,28 338,31

ἀποφαίνειν ἀσυλλόγιστον (coni. διαβάλλειν) A 91,22 — ἀποφαίνεσθαι med. c. infin. T 104,21

ἀπόφανσις dist. πρότασις A 10,13 sq. καθολικωτέρας καὶ κοινοτέρας τὰς ἀ. ποιεῖσθαι T 5,10

ἀποφαντικὸς λόγος A 10,19 11,12 14,2 26,8 401,27 sq. T 294,18

ἀπόφασις τί σημαίνει A 404,35. 36 καθόλου 10,5 κατά τινος 13, 22 αἱ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀ. 161,30 ἁπλῆ, οὐχ ἁπλῆ, ἐκ μεταθέσεως 406,8 sq στερητική 410, 12. 13
ἀποφάσκειν τι et τί τινος A 73,18 74,1. 10 sq. 156,23 sq. 195,22 258,15 349,10 364,6 385,9 T 407,16 al. καθ' αὑτό A 73,13 ἀληθῶς 138,31 ὃ ἀποφάσκει, τὸ αὐτὸ καὶ καταφάσκει δυνάμει A 218,22
ἀποφατικός. ἡ δύναμις τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως A 365,24
ἀποχὴ κερδῶν T 345,14
ἀποψᾶν T 456,30
ἀπροβουλεύτως T 223,5
ἀπρόσληπτος. τὸ ἀ., οἷόν ἐστι τὸ 'εἰ ἵππος εἶ, ζῷον εἶ' A 20,18
ἅπταιστος T 479,13
ἅπτεσθαι ἀλλήλων κατὰ σημεῖον T 24,4 sq.
ἀπώλεια T 232,12 245,8
ἄρά γε T 68,16 69,28 70,5 sq. 521,25 527,5 al.
ἄρα in apodosi post ἐπεί T 19,8 post εἰ 100,3 274,30 285,27 cf. A 22,4. 5 n. — εἰ ἄρα A 236,9 294,12 T 420,8 εἰ μὴ ἄρα A 11,12 T 381,17 cf. εἴπερ
ἀργία T 361,6
ἀργός (coni. ἀκίνητος, dist. πρᾶος) T 158,5 — ἀργῶς (coni. ἀχρήστως) A 399,6 οὐκ ἀργῶς 58,25 225,31
ἀργός syn. λευκός T 478,16
ἀρέσκειν A 180,33 236,14 T 301,32 med. τινί T 172,19 ἀρεσκόμενος τῷ ἓν ἑνὶ ἐναντίον εἶναι 186,24 — ἀρεστός A 301,28
ἀρετή. ἀρετῆς γένος ἕξις T 308,29 διάθεσις 310,25 ποιότης ibid. 28 μᾶλλον ὑπὸ τὸ ποιὸν ἢ ὑπὸ τὸ πρός τι 337,12. 13 τῆς ἀ. γενικώτατόν ἐστιν ἡ ποιότης 426,4 τῆς ἀ. οὐ γένος ἡ ἐπιστήμη T 322,16 cf. 325,17 550,5 A 89,19 ὅτι ἡ ἀ. μὴ τέχνη T 115,4 διδακτόν, ἐπιστήμη περὶ βίον 144,24 βελτίστη ἕξις 93,8 406,17 ἕξις ἀρίστη ἢ ἕξις, ἀφ' ἧς αὐτό τε τὸ οὗ ἐστιν ἄριστόν ἐστι καὶ τὰς ἐνεργείας τὰς οἰκείας ἄριστα ἀποδίδωσιν 144,26. 27 ἕξις ἐν μεσότητι ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως βελτίστη 432,4 434,11 cf. 441,2 ὁμολογουμένη διάθεσις 580,16 περὶ πάθη αἱ ἀ. τούτων οὖσαι μετρητικαὶ καὶ ῥυθμίζουσαι A 5,25 αἱ ἀ. ὡς ἕξεις ἀγαθά T 97,8. 9 πρακτικαί 322,17 εἰ ἀντακολουθοῦσιν ἀλλήλαις, εἰ δι' αὐτάς εἰσιν αἱρεταί T 75, 29 οὐδεμία ἀ. ἀσύμφορος τῷ οὗ ἐστιν ἀ. 198,28 αἱ ἀ. τῇ παρουσίᾳ ἀγαθοὺς ποιοῦσι 262,16 τὴν ἀ. αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν εἶναι 166,33 173,11 sq. τῶν ἄλλων (excipitur ἡ φρόνησις) ἑκάστη περὶ ἀφωρισμένα τινά 249,11 αἱ τῆς ψυχῆς ἀρεταί T 70,8 ὡς ἀ. ἐν ψυχῇ οὕτως ὑγεία ἐν σώματι 118,13 sq. ἡ οἰκεία ἀ. ἑκάστου ἀκρότης ἐστὶ καὶ τελειότης τῆς οἰκείας φύσεως αὐτοῦ, ἀ. ἀνθρώπου, σκεύους, ἐκπώματος 261,19 sq. κοινὴ ἀ. 114,15 διανοητική, ἠθική 139,20 (cf. ἠθικός) ἡ κατὰ λόγον opp. ἡ φυσική 149,4 λογική, ἠθική 224, 19 sq. 292,6. 7 ἡ κατ' ἐνέργειαν opp. ἡ ἐν ἕξει 254,29. 30 τέλειος opp. φυσική 262,24 αἱ τ. ἀ. ἅμα εἰσὶν ἀλλήλαις 249, 12. 13 cf. 26 τῶν ἀ. καὶ τῶν κατ' αὐτὰς πράξεων ἔστιν ἴχνη τινὰ εὑρεῖν καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζῴοις A 5,15 sq. — usitatissimum exemplum velut A 54,26. 27 T 72,13. 14 76,23 95,4 257,4 260,1 sq. 262,27 265,3 sq. 266,18 sq. 268,6
ἀριθμεῖσθαι med. T 401,9
ἀριθμητικὴ περὶ ποσόν, ἀλλὰ διωρισμένον T 22,21 ἐπιστήμη περιττοῦ καὶ ἀρτίου 71,2 523,17
ἀριθμητικός A 337,26
ἀριθμός. λόγος ἀριθμοῦ πλῆθος μονάδων, ἐκ μονάδων συγκείμενον T 301,29. 30 314,6. 7 A 81,23 τοῦ ἀ. κατηγορεῖται τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν T 174,20 διαφοραί 320,2 οὐδ' ἐκ περιττῶν καὶ ἀρτίων τὸν ἀ. (sc. οἷόν τε λέγειν) T 488,10 περιττός, ἄρτιος ἀ. A 261,9 sq. T 293,8 sq. 304,14 sq. 312,7. 8 315,7 al. πρῶτος, τετράγωνος A 260,27 sq. οἱ πρῶτοι ἀ. μέχρι δεκάδος T 586,3 τὸ ἐν ἀ. ἄριστον (cf. ἄρτιος) T 76,17—19 τὰς ἁρμονίας εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἀνάγειν T 106,27 — οὐσίαι κατὰ τοὺς Πυθαγορείους οἱ ἀ., εἴ γε ἀρχαὶ τῶν οὐσιῶν A 81,27 οὐ γένος τῆς ψυχῆς T 314,5 sq. 320,1 ἀριθμῷ, κατ' ἀριθμόν (dist. εἴδει, γένει, κατ' εἶδος, κατὰ γένος) ταὐτόν, ἕν, ἕτερον, ἄλλο καὶ ἄλλο, πλείω T 58,8—61,24 71,12 sq. 353, 28 354,4. 19 356,13 395,7 sq. 397,22 sq. 496,16 sq. 502,10 sq. A 180,34 sq. διαφέρειν T 123,25 ὁρίζειν T 292,22 ἴσον μένειν κατ' ἀριθμόν (coni. κατὰ μέγεθος, opp. κατ' οὐσίαν) T 356,4. 7 τὸ κατ' ἀριθμὸν ἑνήλλακται μόνον A 181,10. 11

ἄριστος. τὸ ἀ. T 285,23. 24
ἀρκεῖν πρός τι T 8,24 129,1 515,1 517, 13 ἀρκεῖ ἡμῖν εἰ 422,17 ἀρκεῖν αὐτοῖς A 265,22 πρός τι 114,6 — med. πρός τι A 67,15 — ἠρκέσθη τῷ λαβεῖν et sim. A 37,12 89,14 122,22 279,14 T 41,5 51,16 84,19 355,1 484,23 c. partic. A 230,21
ἁρμόδιος T 458,29 486,20
ἁρμόζειν (raro ἁρμόττειν) τί τινι T 468,3 passive 586,25 πρός τι 225,10 ἡρμοσμένος (opp. ἀνάρμοστος) 152,19 523,17 524,23 — saepius intrans. T 280,14 286,25 impers. A 364,32 366,11 ἁρμόζων (coni. ἀληθής) A 363,35 366,3 ἁρμόζειν τινί T 332,28 469,8 ἐπί τινος A 13,27 58,15 135,18 137,15 150,29 293,35 T 102,19 174,7 175,2 278,5 449,16 472,2 πρός τι T 55,5 226,24 273,9 279,14 496,6 κατά τινος A 100,12 — ἁρμόσασθαι (coni. τάξαι) T 32,18
ἁρμονία (opp. ἀναρμοστία) T 328,25 μέρος τῆς μελῳδίας 113,10 τὰς ἁ. κατὰ σύνθεσιν ἀριθμῶν ποιεῖν, εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἀνάγειν 106,26. 27 ποτέρα ὀξυτέρα ἁ., ἡ Λύδιος ἢ ἡ Φρύγιος 218,8 οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ ἁ. 328,26 362,24
ἁρμονικός. οἱ ἁ. T 113,9
ἀρνεῖσθαί τι T 536,20 [539,7] 552,21 ἀρνητέον ἁπλῶς 556,3 c. infin. 260,10 sq.
ἄρρην (opp. θῆλυς) T 109,7 sq. λόγος ἄρρενος ἀνθρώπου ζῷον πεζὸν δίπουν ἐν ἄλλῳ γεννᾶν δυνάμενον ibid. 9 sq.
ἄρσις παντελής A 15,29 (coni. ἀνασκευή) 131,20
ἀρτᾶν. ἠρτῆσθαί τινός T 121,13 ἀπό τινος 542,8 ἐντεῦθεν 95,12
ἄρτι A 130,24 409,14
Articulus totis enuntiatis additus velut ἡ 'τὸ ζῷον κατὰ τινὸς ἐμψύχου' A 59,1 τὸ 'τινὶ οὐχ ὑπάρχει' 66,2 saepissime cum in T tum in A — τὸ ὅτι A 43,20. 23 107,22 108,30 192,21 223,23 255,7. 22 269,19 280,7 302,28 324,28 325,7 337, 32 387,23. 25 T 17,13. 28 21,16 30,10 89,6 90,15 122,21 139,21 140,11 154,19 513,13. 14 521,11 ante interr. obl. A 185, 10 312,25 al. — pronominis demonstr. vice fungitur ante relat. enunt. A 47,31 61,12 68,2 73,7. 8 74,28 90,1 96,18 106,5 123,5 198,1 199,11. 12 280,33 291,33 292,9. 26 etc. T 97,25 108,2 109,6 165,8 166,22 180,21 198,28 207,25 217,16 220,25 227,29 229,7 246,2 250,28 254,25 275,6 316,11 342,8 343,14 347,22 360,3. 6 etc.
ἄρτιος (opp. περιττός) A 260,14 sq. 284, 36 sq. 338,36 sq. T 71,2 76,5. 16 312,8 320,3 325,1 550,3 τὸ ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ ἄριστον T 76,18 ὁ ἄ. ἀριθμὸς οἰκεῖος τοῖς ἄστροις ibid. 19 cf. ἀριθμός — ἀρτίως i. q. ἄρτι A 134,24
ἀρύεσθαι ὕδωρ T 455,26 456,5
ἄρχεσθαί (opp. λήγειν, ἕπεσθαι) ἀνάλογον τῷ ὑποκεῖσθαι A 326,29 sq. ἤρξαντο περιγράφεσθαι T 24,15 λέγει ἀρχόμενος εὐθύς T 1,5 (τινός) 63,17 520,7
ἀρχή opp. πέρας A 81,20 ἡ κατὰ μέγεθος, ἡ κατὰ χρόνον 357,12 sq. coni. στοιχεῖον T 5,21 οὐ γένος τοῦ στοιχείου 329,1 coni. ὑπόθεσις T 13,1 coni. αἰτία T 18,19 coni. πρῶτον A 53, 21 sq. ἀρχαί coni. ἀληθῆ καὶ πᾶσι δοκοῦντα, ὁμολογούμενα T 91,11. 14 92, 16. 17 οἰκεῖαι ἀρχαὶ τῷ προκειμένῳ T 5,5 85,5 ἀρχαὶ ἀποδείξεως T 16,7 συλλογισμοῦ, προβλήματος T 587,3 sq. ἀ. ἐπιστημονικαί T 18,16 τὰς καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἀρχάς T 29,24 sq. ἀρχὰς τὰς προτάσεις λέγει A 290,19 ἡ τῶν ἀ. γνῶσις οὐ δι' ἀποδείξεως ἀλλὰ δι' ὅρου T 541,26 — τὸ ἐν ἀ. λαμβάνειν, αἰτεῖσθαι A 20,22 257,2 267,14 sq. 268,27 sq. T 10, 15. 16 554,12 566,21 sq. 577,8 (φαινομένως, ἀληθῶς, πρὸς ἀλήθειαν) ibid. 23 sq. ἡ τοῦ ἐν ἀ. αἴτησις, λῆψις T 577,6 578,4 τρόπος τοῦ ἐν ἀ. 577,11 — ἀρχὴν ποιεῖσθαι ἀπό A 53,19 ἔχειν ἐκ T 3,2 τὴν ἀρχήν (imprimis post οὐδέ) A 24,8 57,12 98,11 110,30. 31 116,33 152,12 168,33 169,33 195,14 200,31 215,12 etc. T 6,18 22,29 28,5 sq. 63,9 73,19 77,28 79,14 92,13. 16 141,26 161,20 162,16 164,9 etc. ἀπ' ἀρχῆς A 74,10 308,33 365,17 ἐν ἀρχῇ (εὐθύς) A 8,12 377,25 T 87,19 ἐν ἀρχαῖς T 520,9 ἐξ ἀρχῆς A 69,17. 18 259,25 260,18 262,10 263,5. 18 275,38 285,9. 12 323,25 387,23 389,4 T 168, 7. 9 sq. 546,24 547,20 (opp. ἐπίκτητος) 116,20 κατὰ τὴν ἀ. T 89,31 279,17 590,6 κατ' ἀρχὰς A 70,1. 3 151,15 220,9 T 445,16 556,8

ἀρχικός. ἀρχικώτερα ἀγαθά T 242,5
ἀρχιτεκτονικός A 2,28
ἀσάφεια μέρος τοῦ μὴ καλῶς ὡρίσθαι, ἤτοι δι' ὁμωνυμίαν ἢ διὰ μεταφορὰν ἢ διὰ κατάχρησιν T 427,4 430,1 ἐν τῇ λέξει 575,29 ἀσάφειαν ἔχειν A 368,35 411,10 παρέχειν 373,3
ἀσαφής. ἀσαφὲς ποιεῖν A 210,21 T 55,26 ἀσαφῶς λέγειν T 396,2 ἀσαφέστερον ἔχειν A 167,31
ἀσεβεῖν εἰς τοὺς θεούς T 68,16
ἀσθενὴς σύστασις T 83,27
ἀσιτία T 232,17
ἄσκησις τοῦ σώματος T 272,14
ἀστεῖος T 183,7
ἀστήρ. πότερον ἄρτιοι οἱ ἀ. ἢ περιττοί A 338, 35 sq. cf. 270,22 T 76,6. 16 550,3
ἀστρολογία μόριόν πως οὖσα τῆς γεωμετρίας περὶ θείων τε καὶ φυσικῶν οὐσιῶν ποιεῖται τὴν θεωρίαν A 3,31 sq.
ἀστρολόγος T 167,15
ἄστρον. τοῖς ἄ. ἅτε δὴ οὖσι θεοῖς T 76,18 οἰκεῖος τοῖς ἄ. ὁ ἄρτιος ἀριθμός 76,19 ὅτι μηδὲ ζῷον τῶν ἄστρων τι 320,4
ἀστρονομία T 22,21
ἀσυλλόγιστος T 567,12 πρός τι A 70,18 109,11 110,24 111,2 141,27 (coni. ἄχρηστος) 169,9 λόγος T 10,29 11,4 563, 14 574,19 συζυγία, συμπλοκή A 42,13 47,18 52,19. (coni. ἀδόκιμος) 24 55, 13 sq. 56,8 sq. 61,17 sq. 63,9 sq. 64,18 82,2 sq. 86,10 sq. 90,15. 16 et saepe T 21,15. 17. 26 κυρίως ἀ. συμπλοκὴ καὶ μηδὲ βοηθείας τινὸς τυχεῖν δυναμένη πρὸς τὸ δοκεῖν μὴ εἶναι ἀσυλλόγιστον T 568, 3—5 τὸ ἀ. A 62,26. 28 συζυγίας, συμπλοκῆς A 87,1. 2 89,15 92,7. 31 190,8 215,28 ἐν συζυγίᾳ 67,16 — ἀσυλλογίστως A 85,28 λέγειν T 566,26
ἀσυμμετρία (coni. κακία) T 99,10. 19 εἰ γένος τῆς νόσου 330,6 sq.
ἀσύμμετρος A 339,5 sq.
ἀσύμφορος A 301,25 T 198,26. 28
ἀσύναχτος A 379,28
Asyndeton usitatissimum in hisce enuntiatorum initiis: δύναται A 60,2 135,6 144,20 149,10 168,1 183,21 200,23 222,2 228,20 237,37 241,34 272,27 etc. T 8,8 36,4 52,19 76,3 78,4 93,13 124,4 140,10· 142,18 154,8 164,20 219,8 224,19 227,4 228,24 259,16. 18 263,25 278,22 etc. ἔνεστι A 273,34 T 31,10 100,3 244,11 284,19 ἔστι A 324,33 λείπεται T 235,17 ὁ αὐτός A 86,9 88,15 89,26 167,20 223,4 270, 28 284,6 al. T 103,23 151,4 165,31 261,30 268,26 273,20 al. ὅμοιος, ὁμοίως A 11,11 26,9. 28 27,5 46,12 61,1 62,5 65,10 66,5 93,10 115,34 etc. T 19,13 20,16. 21 21,19. 23 31,26 33,6 40,5. 10 56,3. 14. 24 57,8 65,28 etc. οὗτος, οὕτως A 6,29. 32 45,31 157,32 163,29 250,12 267,38 273,12. 17. 37 295,8 al. T 16,16 17,26 45,7 46,20 59,3 69,28 92,2 93,10 100,30 157,25 158,6 al. τοιοῦτος A 46,28 47,3. 11 76,7 84,12 94,5 100,24 266,1 283,12 al. T 14,7. 27 18,33 21,26 73,19 84,16. 27 92,11 215,2 568,12 574,12. 13 al. δεύτερος, τρίτος etc. A 96,26 T 69,26 88,14. 15 182,19 sq. 325,3 329,23 330,2 366,2. 7 562,10. 25 568,6. 13 sq. 575,7 — cf. praeterea A 54,13 56,19 79,17. 30 80, 12. 17 83,2. 4 85,22 86,3 88,12 89,8 99,1. 8 102,17 112,27 114,12 121,31 124,25 126,32 127,6. 8 128,14. 25 132,9 139,18 141,25 143,29 150,24 157,24 170,11 180,16 183,25 190,19 193,30 199,1. 24. 25 202,26 208,29 212,16 234, 12 240,3 249,22. 27 T 194,2 195,22 210,17 213,6 cf. etiam Anaphora
ἀσυνετεῖν T 195,2
ἀσύνετος A 368,4 T 479,5
ἀσυνήθης λέξις T 426,12
ἀσυνύπαρκτος A 90,2
ἀσύστατος expl. T 84,8
ἀσχημάτιστος οὐσία (coni. ἀναφής) T 440, 27
ἀσώματος A 298,1 T 301,25 αἱ ἀσώματοί τε καὶ νοηταὶ οὐσίαι A 4,5 ἀσώματον εἶναι τὸν λόγον A 23,5 οὐδὲν ἀ. οἷόν τε τούτων τι (i. e. αὔξεσθαι, μειοῦσθαι, κατὰ τόπον κινεῖσθαι, γίνεσθαι, φθείρεσθαι) πάσχειν T 162,27
ἀσωτία (opp. ἔνδεια) T 223,21 (dist. ἐλευθεριότης) 284,22 501,7
ἄσωτος T 208,8
ἀτάκτως [T 520,16]
ἅτε c. partic. T 357,3 ἅτε δή 76,18
ἀτελὴς συλλογισμός A 24,1 sq. 47,25 T 2,8 ἀτελέστερος A 77,9. 27 ἀτελὴς ἐν ἐπιστήμῃ, τέχνῃ T 484,21

ἀτεχνία T 194,7
ἄτεχνος T 224,6 (coni. ἀμαθής) 428,2
ἄτομος. ἄ. μεγέθη T 134,7. 8 ἄ. γραμμή 306,27 — logice εἰ ἦν ἄτομος καὶ μὴ εἶχε μέρη A 65,24 opp. καθόλου ibid. 28 T 128,22 τὸ ἐν μέρει τὸ ὡς ἄτομον ibid. 23 cf. 132,24 133,3 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔσχατα καὶ ἄτομά ἐστι καὶ μηδενὸς κατηγορούμενα (opp. τὰ πρῶτα γένη) A 290, 26 sq. (coni. ἔσχατα 291,22 294,8 299, 29 coni. καθ' ἕκαστα 293,14) cf. 122,32. 36 τὸ ἄτομον οὐχ οἷόν τε ἀληθῶς ἄλλου τινὸς ἢ ἀτόμου κατηγορῆσαι A 291,9 cf. 332,34 T 326,19 τὰ ἐν μέσῳ τῶν τε πρώτων γενῶν καὶ τῶν ἀτόμων τε καὶ ἐσχάτων A 291,22 cf. 294,17 ἄτομον οὗ οὔτε διαφορά ἐστιν οὔτε ὁρισμός T 39,6 τὸ ἓν ὅλῃ (ἐστὶν) ἄτομον T 60,24 οἷς ἕπεται τὸ εἶδος· ταῦτα δέ ἐστι τὰ ἄτομα A 299, 28 dist. εἶδος T 308, 23 315,5 316,24 τὰ ἄ. συντιθέναι τε καὶ εἰς ἓν γένος ἀνάγειν T 1,18 τινὶ ἀτόμῳ τῶν ὁμοειδῶν T 128,26 τὰ ὑπ' αὐτὸ (scil. τὸ γένος) ἄτομα T 292,14 μέχρι, ἕως τῶν ἀτόμων T 291,23 292,19 τὰς ἀ. οὐσίας καθόλου καὶ ἁπλῶς ἔστιν εἰπεῖν κατ' οὐδενὸς κατηγορεῖσθαι A 290,35 cf. 291,24 ἡ ἄτομος οὐσία (coni. ἐσχάτη, αἰσθητή) saepe in seq. ἄ. εἶδος A 73,23. 28 ἄ. ποιότητες A 292, 3. 5 τὸ ἄ. λευκόν ibid. 6. 7 τῶν ἀτόμων ζῴων T 196,14 ὁ ἄτομος T 71,18 — ἡ ἄτομος A 184,9 sq. ἀπαθὴς εἶναι ὑπόκειται ibid. 17 ἡ σφαιρικὴ ἄτομος T 375, 12. 13 πότερον αἱ ἀ. ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἢ οὔ T 85,16. 17
ἀτοπία A 389,26
ἄτοπος A 16,15 20,27 224,14 404,18 T 46,5 49,13 448,15 al. τὸ ἄ. ἀκολουθήσει T 344,8 ἡ εἰς ἄ. ἀπαγωγή T 576,8 ἀτοπώτατον T 385,19
ἀτροφία T 202,17
ἀτυχεῖν (opp. ἁμαρτάνειν) T 244,26
αὖ A 355,18 καὶ αὖ T 420,19 440,25 δ' αὖ A 383, 28 384,16 T 3,17 383,15 ἄλλοτε δ' αὖ πάλιν A 362,21 πάλιν δ' αὖ cf. πάλιν
αὖθις A 75,13 T 93,26 τε — καὶ αὖθις T 420,6
αὔξειν. πᾶν τὸ αὐξόμενον ὁμογενεῖ αὔξεται T 308,12. 13
αὔξησις T 95,6 111,4 dist. πρόσθεσις 339, 2 sq. coni. ὄγκος 279,4 sq.
αὐξητικός T 308,12
αὐτάρκης A 15,25 40,21. 24 324,27. 28 T 26,10 35,32 42,20 183,22 214,25 517,14 πρός τι A 2,4 21,23 89,6 115,24 122,20 220,19 324,26 sq. 343,4 T 45,8 72,14 150,13 sq. 194,8 202,25 sq. 295,4. 6 490,14 514,14 519,11 εἰς A 90,6 T 296, 25 — αὐτάρκως A 230,10. 22
αὐστηρὸς οἶνος T 155,32
αὐτίκα γοῦν T 203,8
αὐτοαγαθόν T 467,24
αὐτοαληθής T 572,26 573,3 — αὐτοαληθῶς 573,14
αὐτοάνθρωπος T 472,21 473,6
αὐτοδόξα T 573,4 sq.
αὐτοδοξαστός T 572,17 sq.
αὐτοέκαστον T 573,14
αὐτοζωή T 190,12
αὐτοζῷον T 449,18
αὐτόθεν A 6,24 13,9 54,18 116,36 sq. 118,19 169,22 174,7 245,32 256,12 408,7 T 75,8 142,7. 9 226,5 428,5 524,1 557,11 578,21 579,20 αὐτόθεν φανερῶς (opp. δυνάμει) 580,9
αὐτοκινησία T 297,23 sq.
αὐτοκίνητος A 272,9 324,14. 15 332,18 343,23 T 144,19. 21 151,14 299,6 sq. 321,14 361,25 520,10 521,22
αὐτόματος. αὐτ. κόποι apud Hippocr. T 73,20 τὸ αὐτόματον (coni. τύχη) expl. A 163,22 τίνι τύχῃ τοῦ αὐτ. διαφέρει T 115,32
αὐτός i. e. Aristoteles A 14,25 274,21 T 276, 24 280,29 283,12 285,4. 17. 30 289,18 293,15 al. ἔθος αὐτοῖς, ubi non antecedit quo referatur, A 256,14 T 39,10 74,3 cf. A 324,17 325,22 — genetivus attributi loco positus A 198,1 247,39 T 442,23 αὐτὸ τοῦτο cf. οὗτος — ὁ αὐτός. οἱ τρόποι τοῦ ταὐτοῦ, ταὐτὸν κατ' ἀναλογίαν (ἀναλογίᾳ), κατ' ἀριθμόν (ἀριθμῷ), κατ' εἶδος (εἴδει), γένει (κατὰ γένος) T 58,5 sq. 395,7 sq. 397,22 sq. 502,8 sq. cf. praeterea h. v. κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸν ἀριθμόν 353,28 cf. 354,4 356,4. 13 τῷ ὑποκειμένῳ (κατὰ τὸ ὑ.) καὶ τῷ λόγῳ 397,23 sq. ταὐτὸν ἁπλῶς sive χωρὶς προσθήκης i. e. τῷ ἀριθμῷ, opp. μετὰ προσθήκης i. e. τῷ γένει ἢ τῷ εἴδει T 496,17. 18 cf. 502,10 sq. [τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ ταὐτὰ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ ταὐτά 580,4] τὸ αὐτὸ καὶ ἕν A 51,4

58,26 81,33 T 110,16 425,32 426,2 496,16 al. ἔμπαλιν ἔχοι ἂν ἐπί τε τῶν ταὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων ἡ ἀκολουθία T 61,16 ἀπό, περὶ ταὐτοῦ προβλήματα T 57,28 60,12 125,22 ὑπὸ τὴν περὶ ὁρισμῶν μέθοδόν ἐστιν 44,10 sq. cf. 57,24 — ὁ αὐτός—*καὶ idem atque* A 252,20 ταὐτῶν T 59,27 61,16 121,26 395,10. 18 497, 2. 6. 14 cf. A 312,28 n.

ἀφαιρεῖν (τί τινος, ἀπό, ἔκ τινος) A 268, 21 sq. 332,15 T 13,30 109,2 sq. 110, 11. 24 268,16 273,10 535,18 sq. coni. διαιρεῖν, ἀποκρίνειν A 15,31 sq. 343,18 opp. προστιθέναι A 16,12 T 30,23 — οὐκ ἀφῄρηταί τις τὸ seq. inf. A 309,24 ἀφῃρημένον τὸ τέλειον καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι τοιοῦτον T 62,11 τὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἀφῃρημένα 84,9

ἀφαίρεσις (opp. προσθήκη, πρόσθεσις) T 76, 14 268,16 sq. τοῦ λόγου 109,21 τῶν χρημάτων 261,5 τόποι ἐκ τῆς προσθέσεώς τε καὶ ἀφαιρέσεως T 277,28 sq.

ἀφανίζειν τὸ ἀληθές T 29,8

ἀφὴ διὰ πάθους τὴν ἀντίληψιν ποιεῖται T 151,3 ἀδύνατον ζῷον εἶναι ἄνευ ἁφῆς 116,25 455,8 ψυχροῦ καὶ θερμοῦ, ὁμοίως ξηροῦ καὶ ὑγροῦ 96,12 opp. ὄψις 203, 11 sq. opp. ἀκοή 218,23 — ἁφὴ τῶν ἡμικυκλίων T 24,16 sq.

ἄφθαρτος. τὸ ἄ. οὐ γένος τοῦ θεοῦ T 329,6

ἀφίεσθαί τι T 164,29 τινός 172,12

ἀφιστάναι τινά τινος πόρρω T 526,26 — ἀφίστασθαι *desistere* T 110,5 ἀπὸ μελανίας T 405,27 [ἀπὸ τῶν προσεχῶν προτάσεων ἐπὶ τὰ πόρρω 524,22] ἀφεστάναι πλέον, ἐπὶ πλεῖστον, ἴσον τινός logice A 16,28 73,4. 16 163,17 T 239,25 303,5

ἄφοβος T 345,11

ἀφορᾶν πρός τι A 169,12 T 491,23. 29

ἀφορίζειν ἀκριβῶς T 94,12 (coni. χωρίζειν) 306,24 τὶ περί τι 314,23 γένος ἀφωρισμένον T 3,29 4,12 5,4 ἀφωρισμένα τινά 249,11 435,2 ἀφωρισμένως 4,23. 24 (ἔχειν) 321,19

ἀφορισμός T 74,14

ἀφορμή T 96,26 223,19 586,21 588,16 (coni. τόπος) 90,8 (coni. ἀρχή, στοιχεῖον) 126,11 445,18 587,3 ἀ. ἀμφισβητήσεως T 534,13 ἀνασκευῆς 380,1 ἐλέγχου 378,9 ἐνστάσεως 86,31 542,12 ἐπιχειρήματος, ἐπιχειρήσεως 124,32 126,11 145,5 146,5. 17 148,12 397,20 445,18 πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν A 307,30 (coni. ἔφοδος) T 494,29 τῆς εὑρέσεώς τε καὶ κρίσεως T 98,6 ζητήσεως 118,9 κινήσεως 494, 12 συλλογισμῶν 587,3 πολλὰς ἀ. ἔχειν T 164,6 374,8 τὰς ἀφορμάς τινος διδόναι τινί [386,17. 19] 494,12 cf. 380,1 n. ἀφορμὰς ἔχειν T 164,6 πρός τι A 287,29 T 583,2 (ἔκ τινος) 146,28 λαμβάνειν τινός T 324,19 (ἀπό, ἔκ τινος) 148,12 177,8 271,3 397, 20 παρέχειν τινός T 424,18 534,13

ἀφροδίσιος. ὄρεξις ἀφροδισίων T 139,23 143,34 ἡδονὴ ἡ περὶ τὰ ἀ. 205,29

ἀφρός. διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀ. λευκός T 50,27

ἀφροσύνη A 62,3

ἀφυΐα ψυχῆς, σώματος T 272,21. 22

ἀχθοφορεῖν A 5,4

ἀχρεῖος (coni. περιττός) T 382,6

ἀχρηστία (opp. ἄγνοια) A 164,29

ἄχρηστος A 164,26 πρός τι 109,32 164, 28 165,7. 18 169,9 — ἀχρήστως 278,29

ἄχυρον. τὸ ἄ. τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ A 184, 8. 12

ἀχώριστος τῇ ὑποστάσει A 4,13 ἀχώριστον εἶναί τινος (coni. καθ' αὑτὸ ὑπάρχειν) A 26,19. 20 T 17,15. 16 49,17. 21 321,26 322,3 345,8 400,5 (dist. ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι) 298,24 299,16 ἀχώριστα συμβεβηκότα T 50,11 — ἀχωρίστως ὑπάρχειν T 49,10 50,1

ἀψίνθιον T 211,26 298,23

ἄψυχος A 65,12 74,15 T 349,6 ἄ. οὐσία A 74,3 (coni. ἀναίσθητος) T 422,17. 18

Βάδισις (dist. φορά) T 320,27

βαδιστικός T 391,2. 3

βάθος (opp. μῆκος καὶ πλάτος) T 31,4

βαρύς. διαφοραὶ τοῦ β. τὸ παχὺ καὶ κάτω φερόμενον T 506,19 (cf. πῦρ) β. φωνή (dist. συμφή, ὀξεῖα) 329,28

βασιλεύς. ἡ παρὰ β. τιμή T 238,26. 27 (coni. παρὰ μεγιστάνων) 466,12

βάσις τριγώνου A 268,6 sq. T 24,11 25,3

βέβαιος. ἀληθές τε καὶ β. μένει T 189,9

βεβαιοῦν A 341,4 T 215,23 549,1

βεβαίωσις A 340,33

βέλος T 351,21

βελτίων. β. χώραν ἔχειν ἐπί τινος A 71,17

τὸ ἐν τῷ ποσῷ καὶ τὸ ἐν τῷ ποιῷ β. A 51,11. 18 τὸ ἐν τῷ ἰδίῳ τοῦ συλλογισμοῦ β. ibid. 13
βία. βίᾳ ἁμαρτάνειν expl. T 163,7
βιάζεσθαι pass. A 69,3 ἄνω T 275,10
βίαιος. β. τὸ οὕτως ἀκοῦσαι τοῦ εἰρημένου A 152,22 β. καὶ παρὰ φύσιν γινομένη στέρησις (opp. κατὰ φύσιν) T 434,4
βιαστικός (coni. ἀναγκαῖος) T 87,2
βιβλίον. οὐκ ἐπὶ βιβλίων ὥσπερ νῦν (sc. οἱ ἀρχαῖοι ἐποιοῦντο τὰς συνουσίας)· οὐ γὰρ ἦν πω τότε τοιαῦτα βιβλία T 27,13. 14 β. ἃ μὴ ἔστι παρ' ἄλλου λαβεῖν, ἂν ἀπολείπηται T 259,3. 4 β. οὗ μὴ ἔστιν ἀντίγραφον ibid. 20
βίος ὁ κατ' ἀρετήν T 211,12 ὁ ἐν μέσῳ opp. ὁ ἐν ὑπεροχῇ 223,10 ἐπιστήμη περὶ βίον 144,25
βλαβερός. ὅρος τοῦ β. T 505,9
βλακεία (opp. ἀνελευθερία) T 223,22
βλάπτειν ὑγείαν T 260,6
βλέπειν μέσως T 327,13 πρός τι 553,11
βόειον κρέας [T 582,10]
βοήθεια. βοηθείας δεῖσθαι A 24,10 77,8. 20 218,16 συλλογισμὸς διὰ τῆς τοιαύτης β. τελειούμενος A 78,22 συμπλοκὴ μηδὲ βοηθείας τινὸς τυχεῖν δυναμένη πρὸς τὸ κτλ. T 568,4
βοηθεῖν τῇ δόξῃ τινός A 140,19 βοηθεῖσθαι παρά τινος A 47,26
βούλεσθαι. ὡς ᾠοντό τε καὶ ἐβούλοντο A 335,12 ὁ πρῶτος (sc. συλλογισμός) ἀποδεικτικὸς εἶναι βούλεται T 3,1 sim. 69,3 ὅτι τὸ συμπέρασμα μηδὲ οὕτως ἀναγκαῖον εἶναι βούλεται, δεδήλωκεν A 140,29 τοῦτο βούλεται (Ἀρ.) A 40,11 161,15 οὐ τοῦτο ἡ περιοχὴ βούλεται T 11,27 sim. 141,19 — βουλόμενος passive T 551,13
βουλεύεσθαι περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν A 5,29 περὶ τῶν πρακτέων T 95,11 περὶ τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας οὐδεὶς β. A 5,30 — βουλευτός A 5,28. 31
βουλευτήριον (coni. ἀγορά) T 466,13
βουλευτικός A 337,26 (coni. προαιρετικός) T 434,11 β. ὄρεξις A 5,28
βουλὴ περὶ τῶν βουλευτῶν A 5,28 sq. (coni. προαίρεσις) 169,9
βούλησις def. ὄρεξις ἄλυπος, ὄρεξις βουλητοῦ ἢ ὄρεξις ὀρεκτοῦ T 464,8 sq. ἡ μετὰ βουλήσεως πρᾶξις 264,13. 14 opp. ἐνέργεια 484,12 ὅτι μή ἐστι τοῦ φίλου ἡ β. γένος 338,8 sq.
βράγχιον. ἰχθύσιν, ὅσοι βράγχια ἔχουσιν T 118,27 cf. 139,17. 18
βραχύς. κλόνος τις βραχύτατος T 466,25 β. ἐπίστασις T 20,9 84,15 ὁμοιότης 534,5 εἴπωμεν βραχέα A 44,16 διὰ βραχέων A 8. 13 9,5 31,27 149,31 T 355,21 — βραχέως καὶ διὰ τοῦτο ἀσαφῶς T 185,19
βροτός (coni. μέρος) T 497,23 499,23. 28. 29 sq. 578,8
βυθός. τὸ ἄχυρον τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἢ τὸ ἐν τῷ βυθῷ A 184,9 sq.
βῶλος T 402,6
βωμός. εἰσίν, εἰ βωμοί εἰσι, θεοί T 568,30

Γάλα ἔχειν A 21,19 T 16,17 sq.
γαλήνη νηνεμίᾳ ἡ αὐτή (sc. κατὰ ἀναλογίαν) T 59,3 cf. 89,26. 28. 29 411,11
γάρ *scilicet* A 51,14 92,27 94,21 95,8. 9. 12 134,30 143,9 144,18 148,10 160,25 171,19 175,5 202,14 237,17 252,6 259,3 270,4 273,21 276,7 287,2 sq. 306,19 318,3 328,28 344,19 379,23 382,3 384,5. 7 385,30 390,24 sq. 409. 14 412,31 416,8 al. T 42,18 44,13 52,5 116,8. 9 120,29 207,1 al. in responso A 42,15 144,22
γαστήρ. κατὰ γαστρὸς ἔτι ὤν T 394,21
γε *nempe* A 17,2 (?) 28,27 (fort. τε) 259,20 347,19 T 50,9 — ἀλλὰ — γε A 18,24 99,27 200,1 232,22 293,24. 33 402,36 al. cf. ἀλλά. δέ γε A 39,25 40,29 56,11 85,5 99,11 116,11 124,8 126,23 132,12 164,5 178,21 al. T 26,19 47,14 60,1. 25 117,12 165,24 185,2. 6 186,9 190,24 220,19 262,7 314,8 343,11 al. εἴ γε cf. εἰ ἐπεὶ — γε A 17,22 33,23 41,4 53,13 60,13 108,26 116,28 154,2 159,34 al. T 45,8 47,31 60,7 70,21 71,8 80,6 97,9. 24 al. ἐπειδὴ — γε T 271,9 ἤ — γε 269,27 270,1. 4 A 372,23 καὶ — γε A 43,5 45,7 47,19 58,8 99,26 239,7 243,12 259,6 318,33 375,5. 10 387,13 399,28 405,13 415,23 T 15,25 48,4. 21 66,30 77,10 101,25 117,21 204,29 279,17 280,16 294,20 334,20 431,2 μέντοι γε A 136,14 [T 371,36] ὅς γε A 141,15 263,13 346,28 T 80,23 275,7 342,14 cf. ὅπου,

ὥσπερ — γε participio additum A 33,4. 7 172,20 259,15 261,10 265,8 272,33 306,14 314,19 342,35 371,20 398,26 T 98,19 100,21 359,12 450,9
γελαστικός T 43,25 45,24. 27 τὸ γελαστικόν A 25,9
γελοῖος A 125,16
γενειάσκειν (opp. πολιοῦσθαι) T 400,1
γένεσις. ἡ γ. ἀτελής T 3,3 28,13 γ. λέγει οὐ δι' ὧν γίνεται, ἀλλ' αὐτὸ τὸ γίνεσθαι T 201,1 ἀλλ' οὐδὲ ἡ γ. ἐν συγκρίσει, ἐπεὶ γίνεταί τις καὶ ἐκ διακρίσεως T 322,6 ἡ ἐκ σπέρματος καὶ καταμηνίων T 497,25 εἰς φύσιν αἰσθητή T 3,2 28,12 γ. καὶ φθορὰ μεταβολαὶ μὲν ἔκ τινός εἰσιν, οὐ μὴν καὶ κινήσεις T 557,37 333,17 cf. 111,4 ὅσαι περὶ γ. καὶ φθορᾶς, φυσικαί (προτάσεις εἰσίν) T 95,6 οἱ ἀπὸ τῶν γ. τε καὶ φθορῶν τόποι T 263,5 282,22 585,26 τοῦ ἐν γενέσει ζῴου καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ T 320,7 τὸ ἐν γ. δυνατόν expl. A 182,27 sq. — γένεσις εἰδῶν T 319,18 συλλογισμοῦ A 13,15 28,24 43,6 47,22 277,16 340,1. 22 (coni. σύστασις) 28,25 119,15. 16 (opp. ἀνάλυσις) 271,11 προτάσεων A 360,30 ἔστιν ἡ γένεσίς τινι ἀπό, ἔκ τινος A 49,2 71,25 97,28 271,11 327,21. 34 τὴν γ. ἀπό τινος ἔχειν A 47,27 94,11. 12. 15 136,1 λαμβάνειν 163,20
γενετή. ἐκ γ. T 89,15 167,19. 20
γεννητός v. γίνεσθαι.
γενικός T 137,28 291,21. 29 292,19 γ. πρόβλημα T 39,8 45,11. 12 47,28 48,2 53,4 62,22 65,28 128,3 293,3 295,1 369,9. 15 420,3 422,23 515,8. 27 516,9 517,1 520,10 γ. διαφορά T 38,27 — γ. πτῶσις A 9,7 359,30 361,17. 34 362,9 et omisso πτῶσις ibid. 32 364,24 πρὸς γενικὴν λέγεσθαι A 366,7 T 338,30 — γενικώτερος T 277,3 294,1 312,22 338,7 456,15 (coni. κοινότερος) A 53,25 εἴδη γενικώτερα T 293,10 γενικώτατος T 301,25 426,4 444,3
γεννᾶν A 48,11. 16 T 134,8 (coni. ποιεῖν) A 289,26. 27
γεννητικός A 47,13 48,12 expl. T 333,18
γένος. γένη, οἷς πάντα τὰ ὄντα ὑποτάσσεται A 4,15 τὰ ἀνωτάτω, ἀνώτατα γένη A 291,19 292,22 293,3 sq. T 65,7. 9 86,3 105,20 107,16 τὰ πρῶτα A 290,27. 28 (coni. κοινότατα) 291,19. 22 293,18 294,17 sq. T 514,9 τὰ δέκα T 66,23 93,14 τὰ πρῶτα δέκα γένη 326,4 τὰ ἐννέα A 4,17 ἔσχατον, προσεχὲς γ. T 334,24 sq. — dist. ἴδιον, συμβεβηκός T 37,23 dist. ὅρος 38,3 sq. dist. ἴδιον, ὁρισμός 295,9 sq. dist. διαφορά 47,14 sq. 314,15 315,10 421,15 sq. 480,2 sq. dist. εἶδος 47,7 sq. — τὰ γ. οὔτε καθ' αὑτά ἐστιν ὑφεστῶτά που οὔτε ἐστὶ ψιλὰ χωρὶς ὑπάρξεως νοήματα T 355,12. 13 τὸ γ. ἀχώριστον ἐκείνου οὗ ἐστι γένος T 321,26 322,3 345,8 οὐ γὰρ τὸ ἐξ ὑποθέσεώς τινι ἀκολουθοῦν εἴη ἂν καὶ γένος T 345,6. 7 ἐπεὶ τὰ γ. τῶν ὑπ' αὐτὰ κυρίως κατηγορεῖται, ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, ἐν τῷ ὅπερ αὐτὰ κατηγορεῖσθαι λέγει, καὶ τὰ ὑπὸ τὸ γένος ⟨ὅπερ τὸ γένος⟩ εἶναί φησιν T 277,12—14 τῶν ἀνομογενῶν τὸ γ. χωρίζει — διὸ πρῶτον ἐν τοῖς ὁρισμοῖς λαμβάνεται τὸ γ. χωριστικὸν ὂν τῶν πλείστων διαφερόντων A 16,30. 31 ὅτι πρῶτον τὸ γ. τὴν ἑκάστου οὐσίαν δείκνυσιν, χωρίζον αὐτὸ ἀπὸ πάντων τῶν διαφόρων· ἀρχὴ γὰρ τοῦ ὅρου τὸ γένος T 421,16—18 τὸ γ. οὐδὲν μᾶλλον τούτου ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ὁμογενῶν, διὰ τοῦ γ. οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἢ ἄλλο τι τῶν ὁμογενῶν αὐτῷ T 480,3 sq. — ἀληθὲς τοῦτο καθόλου, τὸ οὗ κατηγορεῖταί τι γένος, τούτου καὶ εἰδός τι κατηγορεῖσθαι καὶ μὴ δύνασθαι γένος τι εἶναι ἐν ὑποστάσει μὴ εἴδους τινὸς ὄντος T 161,28—30 πᾶν γένος ἑκάστου τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν πρότερον τῇ φύσει A 7,2 sq. οὐ τοιοῦτον τὸ γ. ὡς προϋπάρχειν χρόνῳ τοῦ εἴδους T 345,25 μηδενὸς αἴτιον εἶναι τῶν εἰδῶν T 363,19 οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν οἷόν τε λέγειν τὸ γένος εἶναι T 488,9 τὸ γένος ἕπεται τῷ εἴδει καὶ οὐκ ἀντιστρέφει T 367,16 συνώνυμον τῷ εἴδει T 360,2. 5 τὰ γ. τῶν εἰδῶν συνωνύμως κατηγορεῖται T 42,18 136,20 322,28 τὰ γ. καθ' ὑποκειμένων λέγεται τῶν εἰδῶν, ἀλλ' οὐκ ἐν ὑποκειμένοις αὐτοῖς ἐστι T 359,21. 22 συναναιρεῖται ἑκάστῳ ἐν ᾧ ἐστιν ἀναιρουμένῳ T 346,13. 14 οὐκ ἐπ' ἴσης τὸ γ. τῷ εἴδει ibid. 26. 27 δοκεῖ πρὸς ἴσα τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος λέγεσθαι T 340,24 παρώνυμος ἡ ἀπὸ τῶν γ. κατηγορία γίνεται κατ' ἐκείνων οἷς συμβέβηκε τὰ γένους τινὸς εἴδη T 136,33 cf. 161,11. 12 ἀληθὲς γίνεται καὶ τὸ ᾧ συμβεβηκέναι λέγε-

ταί τι γένος, τούτῳ συμβεβηκέναι τι καὶ τῶν τοῦ γένους ἐκείνου 161,30. 31 ζητήσαι δ' ἄν τις εἰ οἷόν τε ἐν δύο τισὶ γένεσιν εἶναι μὴ ὑπαλλήλοις οὖσιν T 350,19 εἰ τὸ μὲν εἶδος ψεκτόν, καὶ τὸ γένος ψεκτὸν ἔσται, καὶ ἀγαθόν, εἰ ἐκεῖνο ἀγαθόν T 349, 9. 10 οὐ πάντως τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν καὶ τὰ γένη δι' αὐτὰ αἱρετά 349,24. 25 γένη τε καὶ εἴδη ἐπαλλάσσειν T 39,10 319,11. 12 καθ' ἑκάστην κατηγορίαν ἔστι καὶ γ. καὶ διαφορὰν λαβεῖν T 65, 29 τῶν αὐτῶν γενῶν αἱ αὐταὶ διαφοραί T 113,16 ταῦτα (sc. τὸ γένος καὶ τὴν διαφοράν) καὶ ἰδίως ἐπόμενα εἶπε A 295,7. 8 τὰ ὡς γένη ὑπάρχοντά τισιν ἢ ὡς ὁρισμοὶ ἢ ὡς ἴδια ἀντιστρέφει T 132,9 — τὰ γ. ὁμοιότητά τινα μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχειν δοκεῖ πρὸς τὸ συμβεβηκός T 136,4 τὸ γ. καὶ τὸ συμβεβηκὸς ἐπὶ πλέον εἰσὶ τούτου ᾧ ὑπάρχουσι, διὸ καὶ οὐκ ἀντικατηγοροῦνται ibid. 6. 7 cf. 63,29 sq. μετὰ τὸ συμβεβηκὸς κοινότερον (l. κοινότατον) τῶν ἄλλων τὸ γ. T 295,1 συλλογισμὸς ἐκ γ. A 331, 20 ἀπὸ γένους προβλήματα ἐν οὐσίᾳ ἢ ἐν ποιῷ T 66,3 συντάσσει τοῖς ἀπὸ τοῦ γ. προβλήμασι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν 295,13 cf. 497,12 οἱ πρὸς τὸ γ. τόποι T 497,13 — εἶναί τι τῷ γένει A 44,17 T 333,27 γένει ταὐτόν (opp. ἀριθμῷ, εἴδει) A 44,17 T 58,8 sq. 395,7 sq. 39 397,22 502,8 sq. ταὐτὰ τῷ γένει προσεχῶς ibid. 10 ἓν 381,6 556,4 ἕτερον 61,22 116,11 κατὰ γ. διαφέρειν A 16,25 T 58,25 117,16 118,8 al. εἶναι ἕν τινι ὡς ἐν γένει T 227,25 325,9 ὡς ἐν γένει τινί (γίνεσθαι) T 227,21. 23 327,7 505,16 ἐν γένει τινί A 81,22 336,30 T 53, 5. 10 227,29 228,7. 10 sq. 252,19 322,4 325,23 sq. 331,18 332,9 sq. 334,27 336, 27 343,31 363,13. 18 366,17 et saepe. ὑπό τι εἶναι ὡς γένος T 327,15 334,13 ὡς ὑπὸ γ. εἶναί τι T 332,15 et om. ὡς ibid. 20 τιθέναι, τίθεσθαί τι ἐν τῷ γ. T 42,18 314,29 324,21. 26 353,27 445, 20 sq. εἰς γ. 343,17 ἕν τινι ὡς ἐν γ. 361,11 ἕν τινι ὡς γ. 357,13 ὡς ἐν γ. τινί 312,15 351,2 et om. ὡς A 42,26 T 7,15 336,3 344,20. 23 348,18 349,17 350,6. 26 355,3 al. ὑπό τι ὡς γένος T 334,24 cf. τιθέναι

γένυς. τὴν κάτω γ. κινεῖν A 43,28 T 140, 26 557,30

γέρων. οἱ γ. τῶν νέων ἐπιλυπότεροι T 248, 17 ἐγχειρίζεται τούτοις ὅσα δεῖται φρονήσεως 248,22

γευστόν i. q. χυμός T 45,3. 4

γεωμετρεῖν. ἡ ἀπὸ τοῦ γ. ἡδονή A 267, 10 sq.

γεωμέτρης A 7,15 31,18 379,28 T 4,8 30,19 73,11. 13 85,14 86,17 90,21 391,9 503,18 585,19

γεωμετρία A 13,2 T 17,26 73,22 85,4 90,21. 24 94,1 100,23 218,22 300,22 307,18 337,6 482,13. 15 τὰ κατὰ γεωμετρίαν A 3,29 οὐδὲ γ. τῆς κυρίως λεγομένης φιλοσοφίας μέρος — ἀστρολογία μόριόν πως οὖσα τῆς γ. — πάμπολλά ἐστι τῶν ἀπὸ γ. πρὸς φιλοσοφίαν χρήσιμα ibid. 30 sq. συγγενεῖς γεωμετρίᾳ ἐπιστῆμαι ἀριθμητική, ἀστρονομία, ὀπτική, μηχανική T 22,20 sq.

γεωμετρικός A 381,15 T 4,4 sq. 73,11 575,9 γ. δεῖξις A 381,8 γ. ἀρχαί T 22, 22 23,13. 14. 19 565,7 — γεωμετρικῶς δεικνύναι T 30,25

γῆ τὸν κατώτατον ἐπέχει τόπον (τῶν τεσσάρων στοιχείων) T 380,20 οὐκ ἔστιν ἁπλῶς αὐτῇ τὸ κοῦφον ὑπάρχον 213,8 275,4 sq. 413,24 ποτέρα μείζων, ἡ σελήνη ἢ ἡ γῆ 218,1. 20 ἀντιφράττει τῇ σελήνῃ 16,9 sq. 17,21 — ἐπὶ γῆς T 43, 23 ὑποκάτω τῆς γῆς, ὑπὸ γῆν φέρεσθαι 387,19. 20

γῆρας δι' ἀσθένειαν πλειόνων δεῖται T 248, 29

γίνεσθαι ἀεί (coni. συνεχῶς ῥεῖν) T 79,3 ἐπειδὰν κατ' ἐκείνους γενώμεθα τοὺς τόπους A 70,21 ἐνταῦθα γενόμενος A 350, 11 i. q. συνάγεσθαι A 200,20 252,15 258, 37 259,3 εἰς i. q. ἀνάγεσθαι A 395,5 ἀπό T 40,8. 17 61,29 ἔν τινι T 344,25 ἐν τῷ αὐτῷ T 347,5 ἐν ἄλλοις πέφυκε γίνεσθαι T 347,23. 24. 29 πρός τι (ἰδέαν, εἶδος) T 440,13 511,3 ἐφ' ἑαυτό mathem. A 260,31 — c. infinit. A 74, 10 (?) 234,2 c. partic. cf. Periphr. coni. — γενητός T 95,7 193,19 sq.

γινώσκειν διά τινος T 115,16 [δεῖ δὲ γ. 373,17 καὶ τοῦτο δὲ δεῖ γ. 430,4] — γνωστός T 139,8

γλαφυρός T 240,7

γλυκύς. τῷ γλυκεῖ ἕπεται τὸ ἡδύ T 92,3 ἐν χυμῷ 98,16 sq.

γλυκύτης T 353,20

γνωρίζειν κάλλος T 269,13 — τινί A 119, 27 ἀπό T 66,6. 8. 13 114,7 διά τινος T 114,3 ἐκ A 384,12 T 101,27
γνώριμος (coni. πιστός) A 43,30 (coni. ἔνδοξος) T 69,2 (coni. ἐμφανής) 84,12 (coni. σαφής) 143,16 ἁπλῶς, τῇ φύσει, opp. ἡμῖν T 435,22 437,8. 16 438,15 sq. γνωριμώτερον τῇ φύσει def. T 437,3 γνώριμον (sequitur et ὅτι et interrog. obl.) γίνεσθαι A 341,30 T 119,32 122,26 289, 24 561,19 576,17 εἶναι (ἐκ) A 55,3 123, 23 136,24 157,32 170,20 233,34 T 4, 10 68,11. 13. 26 81,8 82,28 119,21 133,30. 32 138,14. 16 142,4. 7 143,21 154,25. 27 259,10 287,28 304,21 320, 21 ἔχειν τι T 75,9 (διά τινος) A 174,9 ποιεῖν A 10,6 24,23 43,11 266,31 291, 33 386,31 391,15 T 32,7 229,11 253, 13 427,12 526,23 527,18 ποιεῖσθαι A 10,2 T 1,6 γνωριμώτερον ἔσται τὸ λεγόμενον A 157,14 διὰ γνωρίμων ἔχειν τι T 18,26 — τοῖς πάνυ γνωρίμοις τῶν σοφῶν, γνωρίμου σοφοῦ T 70,15. 16 — γνωρίμως ἔπεσθαι A 389,23 λέγειν A 391,17 T 157, 10 γνωριμωτέρως (coni. σαφεστέρως) T 405,9
γνώρισμα T 384,3
γνῶσις. (coni. ἐπιστήμη) T 283,20 (coni. εὕρεσις) 28,24 (coni. θεωρία) 74,10 κοινότερον τῷ τῆς ἐπιστήμης ὀνόματι ἀντὶ τῆς γνώσεως χρῆται T 283,21 γν. κατ' ἐπιστήμην T 28,24 λογική 124, 28 ψιλή (opp. αἵρεσις καὶ φυγή) 74, 20 — ἀρχαί τε καὶ αἴτια τῆς γνώσεως T 15,30 εἰ μὴ ἀντιστρέφει ἡ γν. T 436, 23 — γνῶσίς τινος A 120,32 T 4,25 sq. 27,20 89,7 114,26 115,11. 12 117,6 120,13. 20 121,20 122,3. 7. 9 123,25 145,30. 31 etc. τῆς ἀληθείας A 3,12 τἀληθοῦς (coni. θεωρία) A 6,9. 10 T 74, 24 sq. τῆς αἰτίας T 561,11. 12 γνῶσιν ἔχειν τινός T 4,21 — ἄξιος γνώσεως T 77,27 78,1 (coni. ζητήσεως) 77,29
γνωστικός T 116,18 117,26 152,32 153,4
γονεῖς. τιμᾶν τοὺς γ. T 18,34 ὑβρίζειν 68,16
γοῦν A 11,15 20,2 21,6 58,18 66,4 74,26 96,15 115,15 125,19 135,29 156,29 179,27 225,27 237,20 373,17 403,23 T 5,4 10,23 11,3 13,23 16,18 19,14 20,20 50,14 82,19 91,21 94,29 116,14 149,25 155,16 212,14 258,3 269,13 271,11. 17 303,26. 31 395,1
γραμματική T 348,9 κατὰ τὸ γένος πρός τι (οὐ καθ' αὑτήν) 465,8 337,6 464, 28 πρὸς δύο πέφυκεν ἔχειν τὴν σχέσιν, πρός τε τὸ εὖ γράφειν καὶ τὸ εὖ ἀναγινώσκειν, ἐστὶ τέχνη τοῦ εὖ γράφειν καὶ τοῦ εὖ ἀναγινώσκειν T 456,16 sq. sim. (om. εὖ) 444,15 462,5 (οὔτε γραμμάτων ἐστὶν ἐπιστήμη) 464,28. 29
γραμματικός T 80,18 sq. 116,24 τὰ γρ. ibid. οἱ γρ. 425,18
γραμμή dist. ἐπίπεδον, στερεόν A 4,7 sq. def. μῆκος ἁπλατές T 30,20 sq. 323,26 πέρας ἐπιπέδου 477,17 ἐφ' ἓν διέστηκεν T 31,13 ἐφ' ἓν διαστατόν 434,7 falso definitur τὸ ἐκ στιγμῶν (συνεστώς) T 488,7 κατὰ συμβεβηκός ἐστι πρός τι T 441,19 — γραμμὴ ἄτομος, διαιρετή T 192,19 sq. 306,27 sq. πεπερασμένη 31,24
γράφειν T 92,9 sq. cf. γραμματική. τὰ γεγραμμένα ἢ πεπλασμένα T 10,4 dist. λέγειν T 97,5 περί τινος A 157,1 τὰ γεγραμμένα ἐν τοῖς νόμοις opp. ἡ διάνοια τοῦ γράψαντος T 225,14 sq.
γραφή A 9,11 210,32 T 170,13 473,5
γρυπός (opp. σιμός) T 49,18 358,4 447,17 sq.
γυμνάζειν εἴς τι τὸ εὐρετικόν T 27,15 — γυμνάζεσθαι (de exercitationibus corporis) δι' ἕτερον αἱρετόν T 229,4. 10 230,13 ὑγείας ποιητικόν 206,4 sq. 239,18 241, 21 sq. 243,22 ὑγείας γένεσις 251,24 opp. ἰατρεύεσθαι T 259,6 opp. παιδεύεσθαι 261,15 opp. μανθάνειν 272,7 — de exercitatione dialectica T 85,27 ἔν τινι A 10,25 T 29,14 115,30 πρός τι T 494.30 περί τι T 106,25 115,18
γυμνασία expl. T 27,8 sq. κατὰ τοὺς λόγους ibid. 25 ἐν τοῖς λόγοις 131,10 περί τι 584,6 περί τινος 586,4 γυμνασίαν ποιεῖσθαι ἔν τινι T 115,31
γυμνάσιον A 113,10 τῆς διανοίας 3,10 τὰ τοῦ σώματος γ. γινόμενα κατὰ τέχνην opp. τὰ τῆς ψυχῆς ἐν λόγοις γ. κατὰ μέθοδον γινόμενα T 27,28. 29 τὰ γ. ὥρισται τῷ ὑγείας ἢ εὐεξίας εἶναι ποιητικά T 206,9 239,17 241,29 sq. cf. 27,28 sq. τὰ ὑπερβάλλοντα γ. φθαρτικὰ τῆς ὑγείας 206,5. 6 opp. μάθημα T 260,14 opp. παιδεία 261,15

γύμνασμα. γ. ῥητορικά T 27,21
γυμναστική A 165,10 T 83,32 def. ἐπιστήμη εὐεξίας καὶ καχεξίας T 152,20 εὐεκτικοῦ καὶ καχεκτικοῦ 523,18 71,3 opp. ἰατρική T 237,26
γυμναστικός. γ. συνουσία (coni. διαλεκτική) T 588,27
γύψος (coni. χιών) T 111,27 112,1
γωνία. αἱ πρὸς τῇ βάσει γ. A 268,7 sq. ὀρθή A 13,3 178,33. 35 al. T 17,28 73,22 85,12 τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ἀλλήλαις εἶναι καὶ τὴν ἐκτὸς τῇ ἐντὸς καὶ ἀπ' ἐναντίας ἴσην εἶναι T 18,1—3 cf. A 359,6 αἱ ἐντὸς τρεῖς γ. T 85,11 ἡ ἐκτός, ἐντὸς γ. τριγώνου A 359,3 sq. αἱ ἐφεξῆς γωνίαι 358,29 359,12. 13

Δαί. τί δαί T 521,35 522,1 cf. 538,23
δαίμων ἑκάστου ἡ ψυχή T 176,13 τίνι διαφέρει δ. καὶ θεός 221,21
δάκτυλος A 181,5 sq.
δανείζειν (opp. χαρίζειν) T 257,16. 17
δάφνη (coni. ἐλαία, μυρρίνη) T 118,31
δέ in apodosi post οὕτως A 3,28 36,22 86,20 327,23 389,9 402,36 T 287,9 362,8 post insertam parenthesin A 252, 13 cf. δή. ἐφ' ὧν δὲ—ταῦτα δέ T 132,8 — δὲ ἄρα A 214,11 δὲ δή 258,9
δεῖν — ἐξ ἀνάγκης εἶναι A 94,22. 23 τινος πρός τι A 44,31 79,14. 25 T 32,18 85,13 274,4. 7 280,9 cf. ἵνα. δέον part. absol. A 78,25 (?) 291,29 — δεῖσθαί τινος πρός, εἴς τι A 77,3. 6 122,4 218,12. 16 T 49,28 δεῖταί τινί τινος fort. T 563,1 cf. A 24,10 n. ἐδεήθημεν ἀντιστρέψαι A 97,24 146,18 — δέων T 23,16 24,1 166,2 370,8 433,19 (coni. προσήκων) 165,28 χρόνος δέων A 365, 22 sq. δέον ἔστω A 301,14 cf. 78,25 τὸ δέον σημαίνει καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ ἀναγκαῖον T 148,26 sq. — δεόντως A 2,12 3,16 224,25 353,13 385,15 417,26 T 147,20 164,25 340,16 489,18 564,5
δεικνύναι τινά A 177,28 sq. 182,6 402, 21 sq. 404,32 sq. — πάντα τὸν δεικνύντα τι ἢ διά τινος καθόλου τε καὶ κοινοτέρου δεικνύναι αὐτὸ ἢ διά τινων τῶν ὑπ' αὐτό· αὐτὸ γὰρ δι' ἑαυτοῦ οὐδὲν δείκνυται T 86, 3—5 cf. A 43,12 ἀπό T 312,11 313,21 κατά τινος T 493,18 saepius c. inf. velut A 143,19 193,33 225,25 252,22 256,17 265,14. 15 292,25. 27 309,29. 38 310,18 326,25 328,15 338,6 T 120,25 122,19 159,22 160,6 206,26 221,30 273,22. 25 369,13 435,10 451,13 486,15. 19 515, 32. 34 538,5 τὸ c. inf. T 274,13 288,4 cf. 63,20. δείξεις T 258,26 261,26 336, 11 δεικνύοις ἄν T 156,13 259,29 301,20. 27 304,24 308,11 325,11 δέδεικται περὶ τούτων A 284,17 δεικνύμενος (coni. ἀσαφής) T 545,7 τὸ δ. (coni. τὸ προκείμενον) A 31,18 δεικνῦσι pro δεικνύασι T 574,24
δεικτικός τινος A 43,25 54,2 75,18 146,9 147,20 149,7. 11 191,17 238,16 250,21 272,28 275,38 sq. 277,13 al. T 9,21 23,10 65,20 80,13 103,10 137,25 385,12 388, 19 427,9 434,15 al. coni. συλλογιστικός A 397,5 συλλογιστικῶς 109,17 275,34 συλλογισμός δ. i. e. ἀπόδειξις T 78,2 — i. q. κατηγορικός A 256,13 δ. πρότασις A 262, 32 δ. συλλογισμός A 258,22. 24 261, 25 sq. T 2,6 coni. κατηγορικός A 262, 18 263,15 opp. ὁ δι' ἀδυνάτου A 259,13. 16 317,27. 33 318,8 319,37 sq. 322, 14 sq. T 537,15 sq. δ. δεῖξις A 322,26 323,5 sq. T 537,21 sq. δ. τρόπος A 323,4 — δεικτικῶς (coni. καθόλου) λαμβάνειν A 348,16 δεικνύναι i. e. ἡ ἀναποδείκτως ἢ δι' ἀντιστροφῆς A 111,18 112,16 i. q. κατηγορικῶς A 256,11 (opp. δι' ἀδυνάτου, διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς) δεικνύναι, συλλογίζεσθαι, συνάγειν A 259,11 sq. 317, 32 sq. T 537,19
δείλη A 163,3
δειλία (opp. ἀνδρεία, θρασύτης) κακία καὶ ἔνδεια περὶ τάδε τινὰ τὰ πάθη T 99,3 sq. (opp. ἀκολασία) προϊούσης τῆς ἡλικίας ἐπίδοσιν λαμβάνει 223,22 sq.
δεινός (dist. φρόνιμος) T 476,18
δεῖξις A 177,32. 33 178,18. 19 179,26 — logice τινός A 4,22. 26 44,14 54,11 al. T 4,28 9,3 13,15 55,11 86,2 257,2 al. αἱ δείξεις τε καὶ ζητήσεις περὶ ἀπορουμένων τινῶν ἢ ἀγνοουμένων T 68,20 τοὺς τρόπους τῶν δείξεων A 256,10 δεικτικὴ δ. cf. δεικτικός. συλλογιστικὴ δ. A 263,22 T 13,28 (opp. ἐπακτική) 86,6 ὁριστή T 166,32 ἡ δι' ἀλλήλων A 31,29 (opp. ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή) 34,4 ἡ δι' ἀντιστροφῆς A 106,19 opp. ἡ δι' ἐκθέσεως

33,26sq. cf. 103,6 ἡ διὰ τῆς διαιρέσεως A 334,32 ἡ διὰ τῆς ἐκλογῆς A 326,10 ἡ διὰ συλλογισμοῦ T 80,12 ἡ δι' ἐπαγωγῆς T 62, 29 ἡ δι' ἀδυνάτου A 34,6 103,5 106,19 321, 11 323,5 ἡ ἐπὶ ψεῦδος ἄγουσα A 134,32 ἡ ἐξ ὑποθέσεως T 287,29 ἡ δι' ὁμολογίας T 493,6 ἡ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν A 182,29 αἱ κατὰ τὰ μαθήματα T 546,11 cf. A 268, 8. 9 — δεῖσθαι δείξεως T 16,6 68,18 574,9 τὴν δ. λαμβάνειν ἔκ τινος, διά τι A 325, 15 ποιεῖσθαι A 31,6 37,15 84,6 248, 20 (coni. συλλογισμόν) 112,17 T 62,6 86,19 285,1 ἡ δὲ δεῖξις· A 79,17 (ubi δὲ addendum videtur) 359,2 415,25 εἰς δεῖξιν A 7,17 213,4 282,24. 30 294,20. 26 T 10,18 546,19 572,7sq. χωρὶς δείξεως λαμβάνειν, τιθέναι A 34,15 269,14 336,17. 18 337,36 339,10 T 546,23sq. (coni. προχείρως) 334,19 ἄνευ δείξεως T 547,6

δεκαδύο A 78,9

δεκάς T 586,4

δεκτικός τινος A 81,19 147,31 353,28 T 43,26. 27 45,24. 28 372,26 373,2 387,24 392,22. 23 399,30 400,9 578,10 (opp. ἐνεργείᾳ παρεῖναι) 401,6 δεκτικὸν εἶναι ὑποκεῖσθαι T 458,11

δεξιός. ἐκ δεξιᾶς T 46,20

δεύτερος (opp. προηγούμενος καὶ πρῶτος) T 548,10 (opp. πρῶτος καὶ κυριώτατος, μάλιστα φανερός) 574,7. 9 κατὰ δεύτερον λόγον (opp. κυρίως) T 420,10 — τινός T 233,9 238,7· δευτέραν χώραν ἔχειν τινός A 3,10 τάξιν 49,8 φέρειν τὰ δ. τινος T 489,21 — δεύτερον, δεύτερον δέ, τὸ δεύτερον δέ A 162,26 T 287,5 298,19 452,13 δ. λαμβάνειν A 369,11 — δευτέρως T 60,14. 15 (opp. κυρίως) 16,29 (opp. προσεχῶς) 452,16 (opp. πρώτως) 457,7. 11 (opp. μάλιστα) A 163,16

δέχεσθαι syn. et coni. συγχωρεῖν A 353,2 πρόβλημα παρά τινος T 27,9 διορισμόν A 292,7. 8 προσθήκην, ἀφαίρεσιν T 76, 14 τὴν διαίρεσιν T 139,28 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον T 362,21. 22

δή i. q. δηλονότι A 140,28 καὶ δή A 145,25 366,19 (anteced. τε) 8,11 ἅτε δή T 76,18 γὰρ δή T 2,9 253,10 οὐ γὰρ δή A 115,12 222,24 232,27 309,17 408,4 T 43,32 61,19 81,3 98,22 187,3 347,24 428,1 557,30 ὃς δή A 134,12 239,36 T 501,7 ὅσους δή T 401,9 ὃς δήποτε A 283,1 364, 32 τί δήποτε A 27,27 95,32 T 48,28 219, 20 — in apodosi post οὕτως A 1,12 6,20 50,4 97,9 183,21 cf. δέ — excipit apodosin, praesertim post insertam parenthesin A 8,10 66,15 74,5 90,6 136,5 140,16 167,13 168,15 213,30 299,32 312,26 340,29 363,23 374,10 378,18 385,18 387,11 396,7 398,29 T 22,15 28,14 41,6 82,17 106,27·111, 4. 19 178,19 180,23 186,7 276,15 284, 13 290,10 308,4 338,26 361,22 396,5 416,23 444,16 581,8

δηλαδή A 204,29 269,1

δηλητήριος. δ. φάρμακον T 210,18 489, 11 sq.

δῆλος ἐκ A 51,2 T 62,12 διά A 167,23 ὅθεν A 164,27 ἐντεῦθεν T 30,18 et fort. 564,21 δῆλον ποιεῖν A 232,2 T 401,9

δηλοῦν ἐκ T 35,17 διά 90,17

δήλωσις T 383,3 490,14 εἰς δ. T 44,8 (ὅτι) A 200,34

δηλωτικός syn. σημαντικός A 11,24. 30 13,30 18,8 26,16 42,9. 17 59,32 62,12 71,6 76,13 93,3 125,11 137,18 etc. T 12,31 sq. 13,9 sq. 37,15 38,24 sq. 42, 3 sq. 49,27 57,10 58,11 60,6 74,6. 12 75,10 87,27 etc.

δημηγορεῖν (opp. δίκας λέγειν) T 255,5

δημηγορία (dist. μῦθος, διήγησις) T 6,18

δημιούργημα T 388,9

δημιουργὸς τῶν ὄντων T 440,23. 25 ὧν ἡ φύσις δ. A 3,19

διὰ τὸ αἱ διὰ τοῦ saepius vix possunt distingui cf. A 31,26 100,22 259,27 313,23. 26 316,32 387,5 T 16,9 sq. 17,18. 29 241,21 — διὰ τοῦτο seq. ὅτι A 48,21 seq. ὡς c partic. 196,34

διαβάλλειν syn. ἐλέγχειν A 68,24 89,1. 29. 32 90,13 91,3 223,15 232,23 238, 20 sq. 249,35 351,5 356,20, 22 T 101, 13 160,21 214,14 431,2 459,8 512,11 (coni. ἀναιρεῖν) A 64,3 88,25 (coni. ἐλέγχειν) 66,27 (coni. ἀσυλλόγιστον ἀποφῆναι) 91,21

διαβολή syn. ἔλεγχος A 90,6 178,9 374,24 T 322,19 ἐπὶ διαβολῇ τοῦ τόπου T 204, 15

διάβολος def. T 348,27 (coni. φέναξ) 350, 11 sq.

διάγειν γραμμήν T 268,10

διάγραμμα A 301,10 406,12 ἡ ἐπὶ τοῦ

δ. δεῖξις 267,38 φανερὸν ἐπὶ τῶν δ. γίνεσθαι 268,1
διαγώνιός τινι A 408,19 τῶν δ. αἱ μὲν συναληθεύουσί ποτε ἀλλήλαις, αἱ δὲ οὔ 415,17
διαδέχεσθαί τι παρά τινος T 265,25 553,3
διάθεσις. ποιότης γένος τῆς δ. T 310,27 γένος τῆς ἕξεως 338,12. 13 343,8 τῆς ἀρετῆς 310,25 cf. 158,25 ἡ τέχνη εἶδός ἐστι τῆς δ. 158,24 εἰ ἡ ὑπόληψις δ. 191, 30 διττὸν ἡ ἕξις καὶ ἡ δ. 338,14. 15 opp. οὐσία, dist. δύναμις T 45,22 dist. τὸ διακεῖσθαι 137,3. 4 coni. δύναμις 453,21 ὁμολογουμένη δ. T 166,29 βελτίστη 460,23 διαθέσεις κατὰ τὰς ἕξεις A 353,20. 23 δ. τινα ἠπατημένην καὶ μοχθηρὰν ἔχειν T 472,7
διαζευγνύναι. διεζευγμένος (dist. συνημμένος, συμπεπλεγμένος) A 262,31 τὸ διεζευγμένον 19,22 (coni διαιρετικόν) 390,5
διαζευκτικὸς συλλογισμός (coni. διαιρετικός) A 19,21. 25
διαιρεῖν τὸν ἀέρα (coni. τέμνειν) T 106,22 τὸ διαιρούμενον ὑπὸ τῶν δι' αὐτοῦ κινουμένων A 259,35 260,1 δ. ἀπ' ἀλλήλων τῷ λόγῳ τὰ διαφέροντα A 4,9 διαιρεῖν τὸ εἶναι (coni. ἀφαιρεῖν, opp. προστιθέναι) A 15,23 sq. ὄρους (opp. συνάπτειν) A 294,34 τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος A 400,34. 36 T 183, 24 — logice A 337,19 γένος, πρόβλημα, πρότασιν, πολλαχῶς λεγόμενον, τὰ πράγματα A 15,6 39,22 45,4 336,15 337,19 T 37,21 88,29 96,9. 24 sq. 318,13 365, 18. 20 424,19 439,10 τὸ διῃρημένον συντιθέναι καὶ συνάγειν εἰς μίαν πρότασιν T 14,25 ἡ διῃρημένη (sc. πρότασις) μία γενομένη A 345,1 διαιρεῖν εἰς A 15,11 68, 31 224,13 261,10. 11 334,24 336,9 339,1 345,35 346,1 348,35 T 1,17 15,5. 8. 13 39,15. 22 46,7 58,6 365,18. 20 425,4 452,2 τινί (opp. εἰς τινα) T 359,9 452,3. 4 κατά τι T 46,13 319,17 553,17 (coni. ὁρίζειν) 292,22 (opp. εἰς τινα) 452,5 ὡς διῄρηκεν T 69,16 — διαιρεῖσθαι med. A 36,21 295,28 337,35 T 88,13 138,22 sq. 140,19 148,15 sq. 164,22 169,23 271,4 474,9 — διαιρετός T 307,1
διαίρεσις τοῦ εἶναι (opp. πρόσθεσις) A 15,27 διαίρεσίς ἐστι καὶ ἡ παντελὴς ἄρσις τοῦ 'ἐστί', δ. ἐστι καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου σύνταξις ibid. 29. 30 — logice ἔστι δ. ἥ τε εἰς τὰ εἴδη τομὴ τοῦ γένους καὶ ἡ τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη καὶ ἡ τῆς λέξεως εἰς τὰ σημαινόμενα T 532,19 sq. A 161,33 sq. cf. A 28,8. 27 333,18. 28. 36 335,9. 14 336, 3. 24 T 39,23 88,21. 27. 32 57,23 sq. 59, 25 63,4 89,2 sq. 95,28 271,3 404,22 449,12 452,1. 15 518,10 δ. ὁλόκληρος T 38,25 πρώτη γένους A 73,2 T 303,1. 8. 11 311,15 εἶναι ἐκ τῆς δ. τινός A 337,17 ἐκ τῆς αὐτῆς δ. 75,1 T 324,13 τὰ ἐκ τῆς δ. A 256,1 333,34 337,34 T 11,19 τὰ ἐν τῇ διαιρέσει A 19,19 T 11,15 ἀντιδιαιρεῖν κατ' ἄλλην, τὴν αὐτὴν δ. T 409,28 410,1 ἡ διὰ τῆς δ. δεῖξις A 334,32 συλλογισμὸς ἐκ δ. T 64,1 δ. τῶν προτάσεων εἰς τοὺς ὅρους A 16, 11 357,31 373,4 ἡ ἀπὸ τοῦ ὅλου εἰς μέρη T 405,12 κατά τι T 39,21 κατὰ εἴδη, κατὰ ἄτομα 293,10 cf. 292,22 δ. ποιεῖσθαι A 13,31 28,23 141,1 161,32 255,35 T 39,12 53,26 57,17. 27 59,5 97,3 sq. 138,5. 12 προσεχεστέραν A 326,2 εἰς A 161,33 T 37,22 57,9 138,23 291,21
διαιρετικός. δ. μέθοδος A 333,16. 29 334, 19 335,3 339,30 T 1,14 ἡ διαιρετική A 333,10. 20. 22 335,5 sq. ἡ ὁδὸς ἡ δ. A 337,22 δ. τρόπος τῆς ζητήσεως A 339,14 δ. συλλογισμός A 19,7. (coni. διαζευκτικός) 21 ἐξ ἀντιφάσεως ibid. 3 T 11,1 sq. ἐν τοῖς μὴ ἐξ ἀντικειμένων διαιρετικοῖς ὡς ἐν τοῖς ἐξ ἐναντίων A 20,3 T 12,6 ἐξ ὑποθέσεως (εἰσί) καὶ οἱ δ. A 325,37 τὸ διαιρετικόν A 19,12 264,7. 10 386,28 (coni. διεζευγμένον) 390,5 T 175,23 sq. — δ. διαφορά T 314,17 315,1 319,26 (opp. συστατική) 448,22
δίαιτα T 152,17 237,9 φυλακτικὸν ὑγείας 105,2 ὑγραὶ δ. (Hippocr.) 73,21 σωφρονική, σώφρων, ἀκόλαστος 200,20 201,7. 8 μοχθηρά 498,3 χρῆσθαι διαίτῃ A 300, 10 T 148,29
διαιτᾶν ἀπορίαν T 547,1 — διαιτᾶσθαι ὑγιεινῶς φυλακτικὸν ὑγείας T 105,4 σωφρονικῶς 200,21. 22
διακεῖσθαι οὕτως T 18,32 κατὰ τὰς ἕξεις 398,24
διακονία ξίφους T 262,2
διακόπτειν τὸ αἰεὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης A 162,3 τὴν συνέχειαν 164,4
διακόσμησις τῶν ὅλων T 234,8

διακρίνειν A 296,11. 18 ἀπό (coni. χωρίζειν) A 396,35 τινί T 41,1 διακεκριμένος T 57,3 127,20. 28 138,18
διάκρισις T 456,33 (opp. σύγκρισις) 322,7
διακριτικός (opp. συγκριτικός) T 92,2 193, 22 318,4 ὄψεως 109,24. 29 113,13 126, 28 192, 6. 7 399, 8. 21 427, 19 446, 15 450,17 477,7. 9
διαλαμβάνειν τοὺς ὅρους T 141, 12 — περί τινος *disserere* A 8,23 12,23 T 6,23 217,7
διαλανθάνειν A 173,6
διαλέγεσθαι ἐν ἐρωτήσει τε καὶ ἀποκρίσει (ἐστίν) T 3,9 γυμνασίας χάριν, ἀγωνιστικῶς 564, 1. 11 τὸ ἐρίζειν τε καὶ σοφίσμασι χρῆσθαι οὐδαμῶς οἰκεῖον τῷ διαλεγομένῳ 590,3 πρὸς πρόβλημα 544,12 [μικρόν τι περί τινος 520,13]
διαλεκτική. τὸ τῆς δ. ὄνομα οὐκ ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον πάντες οἱ φιλόσοφοι φέρουσιν T 1, 9 sq. (cf. Στοά, Πλάτων, Ἀριστοτέλης) ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι 3, 8 5,9 μέθοδος δι' ἐνδόξων περὶ παντὸς τοῦ προκειμένου συλλογιστική 3,6 ἐξ ἐνδόξων συλλογιστική 26,23 οὐ τοῦ ἀληθοῦς ζητητικὴ ἀλλὰ δι' ἐνδόξων ἐπιχειρηματική 439, 26 cf. 32,16 sq. ἀντίστροφος τῇ ῥητορικῇ 3,25 sq. κοινὸν αὐταῖς 5,4 διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων 5,7 6,18 ὁμοιότης τῇ τε ῥητορικῇ καὶ τῇ δ. 519, 23 sq. opp. ἡ πρώτη φιλοσοφία 503, 20 πρὸς πόσα τε καὶ τίνα χρήσιμος 26, 28 sq. τὸ πρὸς δ. χρήσιμον ἐκείνου τοῦ βιβλίου (sc. τοῦ Περὶ τῶν δέκα Κατηγ.) 65,16 τῷ τῆς δ. ἀχρήστῳ μέρει A 3,31 ἡ ἄχρηστος δ. 4,27
διαλεκτικός (opp. σοφιστικός) T 168,8 179, 12 474,17 (coni. ἔνδοξος, opp. ἀληθής) 184,10 κοινότερα τὰ δ. καὶ καθολικώτερα 82,22 δ. ἀρχή 565,8 ἡ δ. δύναμις περιγίνεται ἐκ 589,6 δ. ἐρώτησις 63,7 294, 17 (dist. πύσμα) 539, 17 sq. δ. λόγοι (i. e. συλλογισμός et ἐπαγωγή) 35,13 36, 6. 15. 21 37,6 67,31 68,2. 7 88,3 114, 25 117,5 119,4 121,15 126,4. 6 582,19 (opp. σοφιστικός) 119,27 δ. μέθοδος A 1,4 T 172,15 504,18 520,23 δ. πραγματεία A 333,1 δ. πρόβλημα T 6,24. 27 36,24 sq. 63,4 sq. 126,1 al. κυρίως 37,3 τὰ γένη τῶν δ. πρ. 37,21 sq. (cf. πρόβλημα) δ. πρότασις A 11,21 T 126,1 551,22 al. κυρίως 37,3 (opp. ἀποδεικτική, ἐριστική) 70,3 def. ἐρώτησις ἔνδοξος A 12,14 70,10 sq. 73,28 ἐρώτησις ἀντιφάσεως A 13,4 sq. T 539,19 ἄλλην μὲν εἶναι τὴν πυνθανομένου καὶ ἐρωτῶντος, ἄλλην δὲ τοῦ συλλογιζομένου A 13,31 sq. (cf. πρότασις) δ. συλλογισμός (opp. ἀποδεικτικός, ἐριστικός, σοφιστικός, πειραστικός) A 7,8 8,24 28,28 49,7. 8 296,13 331,22 T 2,16 sq. 18,8 sq. 22,12 25,10 125,6 504, 13 569,11 576,26 al. κοινὸς ἀμφοτέρων (sc. καὶ τοῦ ἐρωτῶντος καὶ τοῦ ἀποκρινομένου) T 563,22 δευτέραν ἔχει τάξιν, οἰκεῖον τὸ δεύτερον σχῆμα A 49,8. 12 sq. δ. συνουσία def. T 554,25 sq. — ὁ διαλεκτικός (opp. ὁ ἀποδεικνύς, ἀποδεικτικός, ὁ σοφιστής, σοφιστικός) A 12,31 31,19 34,12 sq. 279, 3 T 6, 16 19, 3 sq. 22, 16 23, 6 129,13 168,8 174,2 520,33 585,18 al. (opp. ὁ ῥήτωρ) T 4,11 sq. 33,10 519,27 [520,18] 533,3 πρόκειται τῷ δ. περὶ παντὸς συλλογίζεσθαι T 6,11 ἀνασκευάζειν τὸ τιθέμενον καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχειρεῖν 131,9 sq. τοῦ πιθανοῦ μάλιστα στοχάζεται 62,16 προτείνει δ λαβεῖν βούλεται 68,17 οὐ διὰ τῶν οἰκείων ἀρχῶν δείκνυσι 85,5 — διαλεκτικῶς (coni. ἐνδόξως) A 293, 6 ἀποκρίνεσθαι, ἐρωτᾶν T 520,25 522,19 540, 9 550, 9. 28 555, 2. 5 556, 23 564, 6. 14 δεικνύναι T 31,21 550,15 551, 26 569,18 ἐμποδίζειν, κωλύειν T 550, 30 551, 21 λέγειν i. q. λογικῶς T 30, 13 προτείνειν i. e. ἀντιφατικῶς T 520,28 (opp. ἀποδεικτικῶς) λαμβάνειν A 13, 22 συλλογίζεσθαι T 554,24 ἔνεστι καὶ περὶ τῶν πρώτων A 293, 8 δ. καὶ πιθανῶς συλλογίζεσθαι ὅρον οἷόν τε T 503, 25 συγχωρεῖν 555, 6
διάλεξις T 537,21 559,10 [εἰς τὴν δ. ἔρχεσθαι 519,4]
διάλογος (coni. αἱ γυμνασίας χάριν γινόμεναι ἐπιχειρήσεις) T 547, 8. 9
διαλύειν. τὸ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ A 346, 15. 16 T 14, 8 sq.
διάλυσις (opp. τὸ διαλυθέν) T 14, 11. 12 τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος 497,25
διαμαρτάνειν τινός A 345,17 T 437,19
διαμαρτία A 151,16 T 133,29
διαμένειν τὸν αὐτὸν κατ' ἀριθμόν T 354, 19 355,6
διαμετρεῖν. τοῦ ἡλίου διαμετροῦντος τῇ σκιᾷ T 466,21

διάμετρος A 268,11. 33 ὅτι μὴ σύμμετρος τῇ πλευρᾷ T 166,18. 20 cf. A 260,10 sq. 339,5 sq.
διανεμητικὸς τοῦ ἴσου, τοῦ ἀνίσου T 259, 12. 14 506,9. 10 509,19. 20. 26
διανοεῖσθαι (dist. ἐπίστασθαι) ἀδύνατον ἅμα πολλά T 204,2 sq. ἐνέργεια καὶ διέξοδος τῆς ψυχῆς ibid. 7 δ. τινα Ἀριστομένη, τινὰ περὶ Ἀ. A 350,35 διανοητός ibid. 34
διανοητικός A 337,26 sq. δ. ἀρετή (dist. ἠθική) T 139,20 ἐπιστήμης δεκτικὸν τὸ δ. T 190,7
διάνοια A 379,35 λόγος τις τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐφ' ἑαυτῆς λεγούσης T 204,9 δ. ἀκριβὴς καὶ ἐπιστήμων καὶ περιττή T 438,3 ὀρθή 491,19 sq. ἡ δ. τοῦ γράψαντος (opp. τὸ γεγραμμένον ἐν τοῖς νόμοις) T 225,15
διαρθροῦν T 157,8
διασημαίνειν T 528,21
διασπᾶν τὴν συνέχειαν A 279,33
διάστασις T 31,1. 4. 9. 10
διαστατὸς τριχῇ T 109,28 380,18 491, 17 ἐφ' ἓν 434,7 sq. cf. διΐστάναι
διαστέλλειν. μὴ διαστείλας T 401,16 402, 20 περί τινος A 397,20 — διαστέλλεσθαι med. A 12,16 337,6 (coni. διαιρεῖσθαι) T 555,18
διάστημα T 23,16 30,22 31,14 sq. 558, 29 i. q. πρότασις A 201, 30 285,11 287,1
διαστολή T 234,2
διαστρέφειν τὰ δεδομένα, τὴν λέξιν T 532, 2. 3
διασώζειν T 386,25
διατείνεσθαι περί τινος T 147,31
διάτονος μέρος τῆς μελῳδίας T 113,10
διατριβή. ἐπὶ γῆς τὰς δ. ποιεῖσθαι πεφυκός T 43,23
διαφέρειν. οὐδέν, τί διαφέρει T 463,7 seq. infin. A 99,28 189,30 350,28 (πρός τι) 396,35 (ὡς οὐδὲν διαφέρον) 353,6. 15 seq. ἄν, ἄν τε — ἄν τε A 282,34 371,36 T 550,5 (πρός τι) 442,11 ὁποτέρα ἂν ληφθῇ A 214,4 — οἱ διαφέροντες ἐν τοῖς μουσικοῖς T 90,22 — διαφέρεσθαι περί τινος T 82,24 τινί 78,17
διαφεύγειν τὸ ἠπορημένον T 301,23
διαφορά τινος πρός τι A 44,4 119,18 194, 32 T 150,10 πρὸς ἄλληλα T 53,28 89, 12 110,6 117,12 142,27 τὴν δ. λαμβάνειν παρά τι T 2,18 δ. κατὰ τὴν ὕλην, ὑλικὴ A 27,29 T 2,15 κατὰ τὴν δόξαν T 81, 33 κατὰ τὰ πράγματα 94,22 99,22 τὰ ἐν ταῖς τοιαύταις διαφοραῖς ἐναντία T 102,3 — αἱ δ. τὸ γένος εἰς τὰ εἴδη διαιροῦσιν οὐ κατὰ συμβεβηκότα τινὰ ἀλλὰ κατὰ τὴν οὐσίαν T 46,13. 14 ἡ δ. κατὰ πλειόνων μὲν καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται καὶ αὐτή, οὐ μὴν ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀλλ' ἐν τῷ ποιόν τι μᾶλλον κατηγορεῖται (opp. γένος) 47, 14 sq. cf. 38,29 sq. 113,24 314,15 504,7 τῶν αὐτῶν γενῶν αἱ αὐταὶ διαφοραί 113,16 ποιητικόν ἐστιν εἴδους — τοῦ μὲν γένους ἐστίν, οὐχ ὅπερ δὲ τὸ γένος — διαφοραί, καθ' ἃς διαιρεῖται (sc. τὰ γένη) ἢ καθ' ἃς τὰ εἴδη διαφέρει ἀλλήλων (opp. εἶδος) ibid. 20 sq. cf. 319,17 περὶ τῶν διαφορῶν 115,15 sq. διὰ τί γενική 38,27 sq. ἡ δ. γενικὸν καὶ οὐ παρωνύμως κατηγορούμενον 137,28 οὐ μετέχει τοῦ γένους, τουτέστιν οὐκ ἐπιδέχεται τὸν τοῦ γένους λόγον — αἴτιον, ὅτι τὸ μὲν γένος συναμφότερόν τί ἐστιν, ἡ δὲ διαφορὰ χωρὶς τοῦ γένους λαμβανομένη οὐ συναμφότερον 315,4 sq. cf. 38,31 sq. 317, 17. 18 318,27 sq. ἢ ἐπ' ἴσης ἐστὶ τῷ εἴδει ἢ ἐπὶ πλέον 317,11 sq. cf. 316,28 αἱ τοῦ γένους δ. ἐν τοῖς ὑποκειμένοις αὐτῷ πᾶσιν, ἄλλαι ἐν ἄλλοις δηλονότι 319,24. 25 ἡ προστιθεμένη δ. τῷ γένει οὐ μετατίθησιν αὐτό 343,26 ὅτι μὴ γένη αἱ δ. — οὐδὲ εἴδη δέ 365,11 μέρος τι τοῦ γένους ἡ δ. ἀποτέμνεται 366,2 αἱ δ. ὡς ποιότητες μᾶλλον (sc. κατηγοροῦνται) — ἐξεργασία ἐοίκασι 421,15. 16 τῶν ὁμοίων καὶ συγγενῶν χωρίζουσι τὸ ὁριστόν ibid. 19 cf. A 16,30 οὐχ οἷόν τε τὴν τοῦ γένους δ. πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ γένος ὑπάρχειν T 449,13 οὐκ εἰς διαφορὰς τὰ γένη διαιρεῖται ἀλλὰ διαφοραῖς 452,2 οἰκειότερον ἑκάστῳ τοῦ γένους 480,2 διὰ τῆς δ. τοῦτο (sc. ἕκαστόν ἐστι) 480,4 αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑπὸ τῆς δ. δηλούμενον ἧττον γνώριμον τοῦ ὑπὸ τοῦ γένους δηλουμένου· τὸν μὲν γὰρ τὴν δ. γνωρίζοντα δεῖ καὶ τὸ γένος γνωρίζειν, οὐ μὴν ἐν τῇ τοῦ γένους γνώσει καὶ ἡ τῆς δ. γνῶσις περιέχεται 480,14—17 κυρίως λεγόμεναι δ. opp. αἱ ἤδη συνειλημμέναι τῇ ὕλῃ, αἱ κατὰ συμβεβηκότα τινά 47,20. 29 sq. εἰδοποιὸς δ. T 50,18 314,14 διαιρετική opp. συστατική T 448,22 (cf. etiam διαιρετικός) ἐν οὐσίᾳ 65,32 314,23 χωρὶς τοῦ ὑποκει-

μένου καὶ τῆς ὅλης λαμβανομένη 314,24. 25 365,17 ἡ ὡς συναμφότερος λαμβανομένη opp. ἡ χωρὶς τῆς ὅλης τῆς συναμφοτέρου 365,5. 6 cf. 317,1. 18 οὐσιώδης 393,21 394,5 455,8. 10 515,10 προβλήματα ἀπὸ τῶν διαφορῶν ἐν οὐσίᾳ ἔσται T 66,1 συντάσσει (Ἀριστ.) τοῖς ἀπὸ τοῦ γένους προβλήμασι 295,13. 14 cf. 497,12 τόποι 112,6 sq. ἡ τῶν διαφορῶν γνῶσις πρὸς τίνα χρήσιμος T 114,26 sq. τὸ χρήσιμον τὸ ἀπὸ τῆς γνώσεως τῶν δ. 121,20

διάφορος κατὰ τὴν φύσιν opp. τῷ ἀριθμῷ T 556,18. 19 τὸ διάφορον A 322,18 — διαφόρως A 118,18 407,3

διαφωνεῖν T 308,25 310,24 τοῖς ὀνόμασιν 100,13 ἐπί τινος 412,22 κατά τι A 46,13

διαφωνία κατά τι A 249,38 πρός τι T 463,13

διαχεῖν T 382,9

διάχυσις ἄλογος T 164,15

διαχωρίζειν τινός, ἀπό τινος T 370,22 380,24 388,23

διδασκαλία A 8,3 54,22. 28 379,28 (coni. μάθησις) 381,14 ὑπὲρ σαφεστέρας δ. 201,20 τινός A 29,4 53,20 T 26,29 142,32 ἐπί τινος A 120,31 τὴν δ. ποιεῖσθαι A 294,22 ἐπί τινος 53,28 T 220,3 διὰ διδασκαλίας T 145,30. 32 549,2 διδασκαλία (opp. φύσει) T 116,21 118,4 ἐκ δ. (opp. δι' ἐθῶν) T 145,26 ἐν ταῖς δ. (opp. ἐν τοῖς διαλόγοις καὶ ταῖς γυμνασίας χάριν γινομέναις ἐπιχειρήσεσι) T 547,6

διδάσκειν (opp. ἐπιδείκνυσθαι) T 257,17. 18 περί τινος 420,3. 7. 10 582,24 διά τινος (coni. ἀποδεικνύναι) 547,13 τὸν μουσικὸν γραμματικόν 80,27 οὐδεὶς ἐπιχειρεῖ τὰ ψευδῆ διδάσκεσθαι 549,3

διδόναι. ὁ διδοὺς ὁμοιότερος θεῷ (sc. τοῦ λαμβάνοντος) T 254,6 — διδόναι αἰτίαν ἑνίστασθαι 404,12 cf. ἀφορμή· — syn. et coni. συγχωρεῖν A 12,30. 33 13,4 18,30. 31 279,27. 30 T 3,18 14,11 519,19 520,5 525,5 528,4 sq. 529,9 530,15 531,2. 12 al. seq. infin. T 40,25 311,16 ὅτι 429,20 (aN)

δίδυμοι T 59,17

διεξέρχεσθαι διάστημα T 558,33 — περί τινος 126,7

διεξιέναι λόγῳ ψιλῷ A 381,11

διεξοδικοὶ λόγοι (opp. ἐν ἐρωτήσει τε καὶ ἀποκρίσει) T 5,8. 12

διέξοδος τῆς ψυχῆς T 204,8 πνεύματος διέξοδον ζητοῦντος 466,23

διεσιαῖος T 113,14 cf. χρῶμα

[διευκρινεῖν T 404,9]

διήκειν κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους T 459,7

διηγηματικὸς λόγος T 7,25

διήγησις (dist. μῦθος, δημηγορία) T 7,18

διϊστάναι (coni. χωρίζειν, opp. συνάγειν) A 45,1 — διαστάντων τῶν δακτύλων A 187,5 sq. διεστηκέναι T 137,27 ἐφ' ἕν, ἐπὶ δύο, τρία 31,11 τριχῇ διεστώς ibid. 1 109,24 πόρρω, πολὺ διεστώτων T 115, 20. 27 116,11

δικαιοπραγεῖν T 225,3

δίκαιος. πότερον πᾶν δ. ἀγαθὸν ἢ οὔ A 46,25 cf. T 13,22 τὸ παρ' ἑκάστοις δ., κατ' ἔθος, κατὰ νόμον, τὸ νενομοθετημένον, τὸ μὴ φύσει δ. (opp. ἡ δικαιοσύνη, τὸ φύσει δ.) T 233,14 sq. ὁ δ. θεοῖς φίλος T 209,16

δικαιοσύνη ἡ κοινή τε καὶ ἡ ἐν μέρει T 39,19 καὶ τὴν κοινὴν ἀρετὴν σημαίνουσα καὶ τὴν ἀντιδιαιρουμένην ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς 114,15 μεσότης πλεονεξίας καὶ μειονεξίας 116,7 περὶ τὸ ἴσον τό τε ἐν διανομῇ καὶ τὸ ἐν συναλλάγμασι (ἐστί) ibid. 10 καλλει ὅμοιον· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ἐν ἰσότητι τῇ κατὰ ἀναλογίαν — ἡ δὲ δ. ἐν διανομαῖς τε καὶ συναλλάγμασι τῶν νεμομένων 118,16 sq. τὸ τὴν δ. κακοβουλίαν εἶναι 166,26 opp. τὸ δίκαιον (quod cf.) 233, 13 sq. ἐν ἀποχῇ μᾶλλον κερδῶν ἢ ἐν ἐγκρατείᾳ 345,14 ἐν προαιρέσει μᾶλλον ἢ δυνάμει 460,13 def. ἕξις διανεμητικὴ τοῦ ἴσου 506,9 509,19. 20. 26 cf. 259,12 ἀρετὴ ἰσότητος ποιητική 507,1 opp. ἀνδρεία T 259,9 sq. 263,10 sq. 272,9 — saepius in exemplis, velut A 54,26. 27 T 266, 23 331,20

δικαστής T 28,30 (coni. ἀκροατής) 9,11

δίκελλα T 466,24

δίκη. αἱ δ. (dist. συμβουλαί, ἐγκώμια) T 5,16

δίκας λέγειν (opp. δημηγορεῖν) 255,5

διοδεύειν. ἐν ἐπιφανέσι καὶ αἰεὶ διοδευομένοις χωρίοις T 269,18

διοικεῖν τὸ πολιτικά T 266,5

διόπερ i. q. διότι T 451,3 (a N)

διορᾶν T 532,16

διορατικός T 23,8

διορθοῦν T 453,21 (coni. σχηματίζειν) 493,15
διορίζειν (coni. διαιρεῖσθαι) T 425,6 [ἀπό 371,34] — διορίζεσθαι med. T 401,10 περί τινος 57,21 — διωρισμένον (opp. συνεχές) A 81,19 T 304,17 320,11 447,15 διωρισμένως 160,23
διορισμός A 155,25 160,9. 22 189,31 292,7. 8 T 75,20 401,22. 23 536,2 al. τρίτος δ. τῶν προτάσεων 156,3 κατὰ τὸν διορισμόν 161,5. 11 174,5. 12. 30 μετὰ διορισμοῦ opp. ἁπλῶς, χωρὶς διορισμοῦ A 36,26 140,18. 21 180,1 201,22 T 179, 17 sq. al. διορισμοῦ δεῖσθαι T 400,22 τυγχάνειν 165,19
διότι opp. ὅτι T 575,16 cf. 63,18 δεδειχέναι διότι A 387,6
δίπηχυς T 264,25 265,1
δίπους. τὸ δ. ἴδιον ἀνθρώπου T 46,22 cf. A 338, 31 τῷ δίποδι πεζῷ ἄνθρωπος ὄνομα 533,21
δὶς λαμβάνειν A 45,7 46,21 70,31 367,17 T 328,15 al.
διττός A 87,17 100,15 162,13 165,18 166,5. 20 266,23 402,8 403,15 T 154, 11 338,14 ἐν ὀνόμασιν, ἐν λόγῳ T 96,29 97,1 τὸ δ. T 119,16 τῆς λέξεως 84,29 ἔχειν ἔν τινι 152,7
διφορούμενος συλλογισμός A 18,17 20,11 164,29 T. 10,7. 8. 20
δίχα τέμνειν T 24,3 [τινός 399,6]
διχῶς A 161,30 165,25 287,20. 24 288,7 349,34 350,2 384,14 395,10 T 289,11. 25 290,8. 9 al.
διωκτός T 343,33. 34
δόγμα τῶν σοφῶν T 22,31
δοκεῖν. τὰ δοκοῦντά τινι T 63,21 δοκῶν i. q. ἔνδοξος 571,20
δόκιμος συζυγία A 59,14 (coni. συλλογιστική) 52,19 55,15
δόξα εἶδος ὑπολήψεως T 158,19 περὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἄλλως ἔχειν (opp. ἐπιστήμη) T 89,17 sq. cf. 203,9 sq. ὡς νοῦς πρὸς ἐπιστήμην οὕτως αἴσθησις πρὸς δόξαν T 118,4. 5 δ. ὀρθή (opp. ἐπιστήμη) T 223,3 265,11 ψιλή (opp. συλλογισμός) 79,29 κοινή 19,3 73,9 78,25 80, 8. 14 δ. περί τινος T 80,10 81,24 τῶν μελλόντων 321,28 κατὰ δόξαν A 247, 39 292,29 sq. 296,14 T 402,23 566,6 577,11 τὰ πρὸς δόξαν i. q. ἔνδοξα A 331, 22 (coni. τὰ κατὰ συμβεβηκός) 294,13 — δόξαι τῶν πολλῶν, τῶν τινῶν A 296, 12 τῶν σοφῶν, τῶν πολλῶν T 70,16 sq. 73,8 80,12 δ. ἀξία ζητήσεως T 80,1. 7 τῇ Ἡρακλείτου δ. τῇ λεγούσῃ T 552,22 ὅσαι κατὰ τὰς τέχνας εἰσὶν εὑρημέναι δόξαι ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τε καὶ τεχνιτῶν T 73,3 περὶ τῶν κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας οἰκείων δοξῶν ibid. 17. 18 — δ. ἀπὸ τῶν ἄλλων T 269,11 (coni. πλοῦτος) 208,24 sq. (coni. τιμή, opp. τὰ ἀναγκαῖα) 260,31 sq. (opp. πλοῦτος) 261,2 (opp. ἀλυπία) 266,25 ἐν δ. εἶναι (coni. πλουτεῖν, opp. ὑγιαίνειν) 260,5 διὰ δόξαν αἱρετόν, φευκτόν 269,10 sq. δ. ἐπί τινος ibid. 13.
δοξάζειν περί τινος T 19,6 76,6. 20. 27 77, 20 78,8 sq. 81,9. 11 — ἐπὶ πλέον τοῦ ὄντος τὸ δοξαστόν, εἴ γε δοξαστὸν καὶ τὸ μὴ ὄν T 359,17
δόσις γένος τῆς δωρεᾶς T 340,25 sq.
δοτικὴ πτῶσις A 359,31 365,33. 35 πρὸς δ. πτῶσιν λέγεσθαι 366,5 et omisso πτῶσιν T 339,1 πρὸς τὴν δ. πτῶσιν ἀντιστρέφειν ibid. 28
δουλεύειν τῇ ἡδονῇ T 28,11
δρέπανον T 267,20 sq.
δριμύτης T 531,24
δρομικὸς ἵππος T 262,11
δυάς T 308,15
δύναμις. πρῶται σωματικαὶ δ., ἃ ἐστι θερμότης, ψυχρότης, ὑγρότης, ξηρότης T 236, 12 sq. αἱ πρῶται ἐν ἡμῖν δ. ibid. 16 τῶν ἀγαθῶν τὰ ὀργανικὰ δυνάμεις καλεῖσθαι T 4,29 sq. ἡ ἰδίως λεγομένη δ. opp. τὰ ἄλλα ἀγαθά, ἃ ἕθος αὐτῷ δυνάμεις λέγειν 259,25 sq. τὰ ὡς δυνάμεις ἀγαθά def. 242, 6. 9 cf. 120,19 229,6 350,4 δυνάμεις εἶπε τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν κυβερνητικήν τε καὶ διαλεκτικήν, ἤτοι ὅτι ἔνεστιν αὐταῖς καὶ εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, ἢ μᾶλλον ὅτι στοχαστικαὶ οὖσαι οὐ κατὰ ὡρισμένα τινὰ προίασιν κτλ. T 32,15 sq. δείκνυσι τὴν ἑκάστου δύναμιν ἡ χρεία μάλιστα T 248,3. 12 ἡ κατὰ τὸ πεφυκέναι λεγομένη T 348, 22 τῶν ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ δ. T 349,5 cf. 4,29 μένειν ἐν τῇ δυνάμει T 417,19 opp. προαίρεσις T 350,13 sq. 460,13 dist. ποιητικόν, ἕξις, σχέσις T 444,12 δ. τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως A 365,24 τόπου T 481,20 δύναμιν ἔχειν εὐπορεῖν T 586, 27 τὸ κατὰ δύναμιν ἴδιον T 417,19 418,4 πρὸς δύναμιν i. q. κατὰ δύναμιν T 416,20 417,1. 19 418,4 τῇ δυνάμει

(opp. τῇ λέξει) A 19,19 δυνάμει (opp. ἐνεργείᾳ) A 24,9. 13 105,2. 28 107,26 154,8 179,15 184,26 218,22. 34 264,1 T 103,23 173,5. 7 233,3 238,7 247,17 254,30 320,28 360,14 391,25 418,7. 12 431,19. 22 432,2 580,17 al.

δύνασθαί τι T 5,2 361,15 τὸ κυρίως δυνάμενόν τι τὰ ἀντικείμενα δύναται 4,29. 30 πλέον T 4,32 ἴσον τινί A 15,18. 20 37,8 41,14 44, 27 49,15 84,7 92,33 94,20 111,30 112,1 136,27 140,9 196,15. 27 197,8. 32 200, 3 etc. T 35,27 288,24. 28 404,16 442, 14 447,24 513,13 τὸ αὐτό A 166,18 369,19 372,27. 28 ὡς δυνάμενον part. abs. A 87,1 cf. T 288,24. 25 οὐδὲν δὲ τούτων δύναται i. q. δυνατόν ἐστι A 171,10 δύναται in initio enuntiati, plerumque omisso δέ, cf. Asyndeton

δυνατός. τρίτον ὑπὸ τοῦ ἐνδεχομένου σημαινόμενον τὸ δ. A 39,17 sq. τὸ ἐν γενέσει δ. i. e. δ μήπω μὲν ἔστι, οἷόν τε δὲ γενέσθαι, τὸ γενέσθαι δυνατόν, τὸ ὡς ὑπάρχον, κατὰ τὸ ὑπάρχειν, τὸ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι, ὡς ἀληθές i. q. τὸ ἀναγκαῖον 182,27 sq. τὸ δ. ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου τὴν ἀκολουθίαν ἔχει κατὰ πάντα τὰ τοῦ δ. σημαινόμενα 183,13. 14

δυσαπολόγητος T 545,4

δύσδεικτος T 541,13

δυσεπιτίμητος (dist. δυσεπιχείρητος) T 543,5

δυσεπιχείρητος T 173,21 541,6 543,2 sq. (dist. δυσεπιτίμητος 4) 546,14 παρά τι τούτων τὸ δ. 544,2

δύσις T 387,10

δυσκίνητος T 222,12

δυσκολαίνειν def. T 558,14

δυσκολία def. T 559,5 sq.

δύσκολος (coni. χαλεπός) A 357,24 (opp. φανερός) T 542,18 δυσκολώτερον i. q. χαλεπώτερον 546,20

δύσκριτος (coni. δυσφώρατος) T 243,15

δύσλυτος T 558,26

δυσμετάβλητος T 223,22

δυσπόριστος (coni. σπάνιος, χαλεπός κτηθῆναι) T 255,9

δυσφορεῖν ἐπί τινι T 260,21 sq.

δυσφώρατος (coni. δύσκριτος) T 243,15

δυσχεραίνειν A 279,26 ἐπί τινι T 261,11

δυσχέρεια T 533,18. 19 543,24

δυσχερής (coni. φευκτός) T 243,19 ἀνασκευάσαι, ἐλέγξαι 515,2 518,3 542,24

δύσχρηστος T 56,3 (coni. ἀσαφής) 30,31 δωρεά cf. δόσις

Ἐάν γε T 155,14

ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς, ἑαυτούς ad primam personam referuntur T 145,24 146,2. 5 154, 27 229,12 265,24 266,2. 6 590,7

ἐγγίνεσθαι διὰ διδασκαλίας T 145,30

ἐγγράφειν γραμμήν T 532,11

ἐγγυμνάζεσθαί τινι T 29,9 582,21

ἐγγύτερος, ἐγγυτέρω τινός logice A 16,29 72,29 73,1. 9 sq. 74,3 T 237,15 sq. al.

ἐγκαλεῖν τινι ἀνδροφονίας, μοιχείας T 166, 3. 6

ἐγκεῖσθαι ἐν τοῖς εἰλημμένοις A 263,27. 32

ἐγκέφαλος. ἐν ποτέρῳ μᾶλλον τὸ ἡγεμονικόν, ἐν καρδίᾳ ἢ ἐν ἐ. T 218,24

ἐγκλίνεσθαι A 403,23. 26 κατὰ τοὺς χρόνους, κατὰ χρόνον ibid. 18. 19. 21 ἀπό τινος 15,20 403,17. 34

ἔγκλισις A 403,24 (coni. ἐκφορά) T 103,30

ἐγκράτεια οὐκ ἀρετὴ διὰ τὰς μοχθηρὰς ἐπιθυμίας T 325,16 μᾶλλον γένος ἡ δύναμις ἢ ἡ ἀρετή T 364,14 cf. 51,27 166,27 194,22. 23 309,1 322,17. 18 531,4 ἕπεται τὸ νικᾶν T 244,1 ἔχει φαύλας τε καὶ σφοδρὰς ἐπιθυμίας (opp. σωφροσύνη) T 255,24. 25 συγκειμένη ἔκ τε ὀρθοῦ λογισμοῦ καὶ φαύλης ἐπιθυμίας T 489, 21. 22 οὐχ ὁμολογία ἀλλὰ μάχη T 580, 18 prave definitur ἕξις ἡδονῶν κρειττων A 385,34 sq. cf. T 21,27. 28 opp. σωφροσύνη A 385,35 sq. T 21,27 44,12 115,3 116,1 117,10 121,27 221,22 272,6 501,2 sed cf. 157,22 sq. opp. πραότης T 244,1 364,1 opp. ἀκρασία T 325,15 opp. ἡμερότης T 363,23. 24 coni. καρτερία T 364,2 opp. ibid. 18. 19

ἐγκρατεύεσθαι (opp. ἥδεσθαι) T 260,16 (opp. σωφρονεῖν) 501,3

ἐγκρατής. μεταληψόμεθα τὸν ἐ. εἰς τὸν ἑαυτοῦ κρατοῦντα· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα T 176,21 τοῦ ἐ. οὐ συμφωνεῖ τὰ μέρη τῆς ψυχῆς πρὸς ἄλληλα (dist. ὁ σώφρων, opp. ὁ σπουδαῖος) 157, 19 sq. ἡδονῶν προσποιούμεθα ὑπερορᾶν ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ἐγκρατεῖς εἶναι 260,18 ὁ ἐ. οὐ κατὰ ἀπάθειαν λέγεται ἀλλὰ κατὰ τὸ πάσχειν μὲν μὴ ἄγεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν

παθῶν 345,12—14 δοκεῖ κατὰ δύναμίν τινα ἀντέχειν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας 364,15
ἐγκρίνειν τί τινι T 82,14
ἐγκώμιον (dist. δίκαι, συμβουλαί) T 5,16
ἐγχειρίζειν τί τινι T 248,22
ἐγχρονίζειν τινί T 540,26
ἐγχωρεῖν A 137,32 160,20 185,17
ἔθος. τὰ κατὰ ἔθη τε καὶ συνθήκας καὶ νόμους δεύτερα τῶν φύσει T 233,9 ἔ. ἔχειν A 151,18 ἔ. αὐτῷ (ἐστι) A 104,19 201,6 233,25 238,2 414,10 T 65,9 259,28 410,19. 20 αὐτοῖς A 325,22 T 39,10 74,3 ἐν ἔθει αὐτοῖς A 256,14 ἐξ ἔθους T 133,18 παρὰ τὸ ἔθος [386,15]
εἰ iteratum A 267,15. 16 274,8 T 208,22 εἰ εἴη — καὶ ἐπιδέχεται T 309,18. 19 sim. 393,6 425,3. 4 447,1. 2 574,10 A 271,21. 23 (ubi δείκνυσι restituendum est) — εἰ c. coniunct. (imprimis — ἤ pro — εἰη velut A 238,11 267,34) librariis debetur cf. A 89,21 148,3 — εἰ ἄρα, εἰ μὴ ἄρα cf. ἄρα — εἰ γὰρ μή A 115,33 116,8 126,33 127,6 132,9 139,19 202,20 206,30 209,12 212,10 213,21 214,1 240,8 241,6 247,14 248,24 249,21 al. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο A 186,9 195,15 202,32 240,34 al. εἰ δὲ τοῦτο A 124,20 145,3 166,20 179,14 180,36 181,2 220,15 223,35 231,38 237,8 307,34 311,15. 36 316,3. 25 418,13 T 49,14 120,5 145,32 301,29 351,29 355,17 418,21 419,4 ἢ εἴ τι ἄλλο T 14,2 — εἰ i. q. εἴ γε T 255,29 304,19 305,27 352,9 488,10 εἴ γε A 44,12 55,25 67,4 71,17 72,22 74,22 81,27 84,21 99,24 126,4 155,23 168,33 175,2 etc. T 45,26 60,26 67,24 71,7 79,24 81,33 83,32 89,19 90,2 99,9 106,21 109,15 115,14 136,29 144,11 156,29 157,23 etc.
εἰδέναι περί τινος T 38,20 δι' ἀποδείξεως T 525,22 οἱ εἰδότες (opp. οἱ πολλοί) T 146,28 δεῖ (ἡμᾶς) εἰδέναι A 36,30 131,8 134,32 159,9 168,31 182,9 207,18 209,4 235,20 251,19 T 435,21 468,26 499,20 544,2 579,18 al. ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο T 411,5 ἔστι δὲ καὶ τοῦτο εἰδέναι T 437,15
εἰδικός. εἰ. πρόβλημα T 497,11 εἰδικώτερος 135,20 276,7 εἰδικώτατος 452,23 — εἰδικῶς 276,21
εἰδοποιεῖν τὴν ὕλην A 56,25 ἡ ἰδίως καὶ προσεχῶς εἰδοποιοῦσα τὸ εἶδος (διαφορά) T 317,12 εἰδοποιεῖσθαι ὑπὸ διαφορᾶς, κατὰ διαφοράν T 316,22. 26 319,25
εἰδοποιὸς πρότασις T 21,29 διαφορά 50,18 173,6 314,14. 18 317,12 447,4. 19 450,26 500,23 506,17
εἶδος. ἀρά γε στοιχεῖα τῶν ὄντων εἶδος καὶ ὕλη T 70,5 ἐξ ὕλης καὶ εἴδους εἶναι T 17,4 sq. i. q. ἰδέα T 188,13 coni. μορφή 189,12 coni. ἰδέα 510,22 (cf. ἰδέα) — ἐν τοῖς γένεσι τὰ εἴδη τὰ προσεχῆ αὐτοῖς ἀντιδιαιρεῖται ἀλλήλοις καὶ οὐ τὸ μὲν πρῶτόν ἐστιν αὐτῶν τὸ δ' ὕστερον A 11,1—3 οὐ καὶ τὸ εἶδος κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται, ἀλλὰ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστι, καθὸ ἔστιν εἶδος T 47,10 sq. cf. 113,23 295,18 τὸ εἰδός τινος οὐχ οἷόν τε διαφορὰν εἶναί τινος — ὅπερ τὸ γένος ἐστίν — εἴδη ἐστὶν εἰς ἃ τὰ γένη διαιρεῖται (opp. διαφορά) T 113,21 sq. καὶ τὰ εἴδη γὰρ ὧν ἐστιν εἴδη ἐν τῷ ὅπερ κατηγορεῖται T 228,30 μέρος πως τοῦ γένους ἐστί T 302,7 dist. μέρος A 122,28 τό τινος ἐπιδεχόμενον λόγον ἢ εἰδός ἐστιν αὐτοῦ ἢ ἄτομον T 315,5 cf. 316,24 ἐπεὶ ἐκ τοῦ γένους διαιρουμένου κατὰ τὰς διαφορὰς ἡ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ γένεσις, δῆλον ὡς πᾶν εἶδος γένους τινὸς ἔχει καὶ διαφορὰν τινὰ ἢ τινὰς τῶν τοῦ γένους κατηγορουμένας αὐτοῦ· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ τῶν εἰδῶν ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν T 319,17 sq. ὅτι μὴ ἐναντίον ἡ στέρησις τῷ εἴδει· εἰ γὰρ τὸ μὲν εἴ. ἐν τῇ οὐσίᾳ κτλ. T 326,5. 6 δεῖ τοῖς εἴ. συνώνυμα εἶναι τὰ πρὸς αὐτὰ γινόμενά τε καὶ ὄντα T 511,3 εἶδος προσεχές T 161,3. 5 εἴδη γενικώτερα T 293,10 ἄτομα εἴδη T 357,18 opp. τὰ ὡς γένη εἴδη T 306,11. 12 εἴδη συλλογισμῶν T 26,1 sq. (opp. γένεσίς τε καὶ σύστασις) A 28,26 εἶδος ἀποδεικτικόν T 579,5 κατὰ τὸ εἶδος ἡμαρτημένος T 21,13 εἴδει κατ' εἶδος ταὐτόν (opp. τῷ ἀριθμῷ, κατ' ἀριθμόν, τῷ γένει) T 58,8 sq. 123,26 395,7 sq. 397,22 sq. 502,12 sq. ἄλλος, ἕτερος T 111,2 502,11 διαφέρειν A 27,21 T 2,26 47,8. 10. 13 sq. 118,24 al. τῷ εἴδει ἕν T 71,20 381,7 556,4 διαιρεῖν καὶ ὁρίζειν κατ' εἶδος (opp. κατ' ἀριθμόν) T 292,22 εἶναι

ἐν εἴδει τινί T 256,18 τιθέναι ἐν τῷ εἴδει T 317,26 353,26 ὡς ἐν εἴδει τινί 322,30 ὡς εἶδος 319,27 324,18 sq. 336,27 347,1 (cf. τιθέναι) τὰ ἀπὸ τῶν εἰδῶν προβλήματα T 295,17

εἴκειν τῷ τεθέντι T 28,21

εἰκῇ A 3,27

εἰκός A 129,18 T 450,6 (παρὰ) τὸ εἰκός T 187, 13 ἐξ εἰκότων τὰς πίστεις λαμβάνειν T 76,7 — εἰκότως A 4,3 9,27 47,20. 23 48,17 49,3 51,10 53,10 68,19 77,8. 27 94,17 97, 13. 27 98,12 103,27 115,28 123,3 124, 31 160,20 174,18 197,23 327,21 T 3, 7. 25 7,5 25,31 49,21 60,11 75,18 184, 8 261,20 288,18 295,12 296,6 408,12 454,22 497,13 521,3 in fine enuntiati seq. γάρ A 122,25 203,12 292,23 T 60,9 καὶ εἰκότως T 113,5 248,6. 13 541,16

εἰκών def. T 427,1 πάντων τῶν καλῶν 434,24 ὁμοιότητα σημαίνουσα 533,10

εἱμαρμένη T 76,27 πότερον πάντα καθ' εἱμαρμένην καὶ κατηναγκασμένως γίνεται 95,9 πάντα εἶναι καθ' εἱ. (opp. εἶναί τινα ἐνδεχόμενα καὶ ἐφ' ἡμῖν) 566,23 ὁ ἀναιρῶν τὸ τὰ πάντα καθ' εἱ. γίνεσθαι καὶ λόγον 570,5

εἶναι. τὸ ὂν ἀκίνητόν τε καὶ ἕν T 70,23 79,4 τῷ τὸ ὂν ἕν τε εἶναι καὶ ἄπειρον λέγοντι ἕπεται τὸ ὂν ἕν τε εἶναι καὶ πολλά T 189, 4 sq. οὐδὲ τὸ ὂν γένος τῶν ὄντων T 137,11 ὅτι ὑπάρχει αὐτοῖς (sc. τοῖς πρώτοις) τὸ ὄν — εἰ τὸ ὂν γένος — εἰ ταὐτὰ τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν A 293, 9. 23. 24 ἄν λέγῃ τις τοῦ ὄντος γένος τι εἶναι ἢ τοῦ ἑνός T 301, 17 sq. (cf. Στοά) ὡς διαιρουμένου τοῦ ὄντος τῷ ἑνὶ καὶ τῷ πλήθει T 359,9 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἴσχατα καὶ ἄτομά ἐστι καὶ μηδενὸς κατηγορούμενα, τὰ δὲ πρῶτα γένη καὶ μηδὲν ἔχοντα αὐτῶν κατηγορούμενον A 290, 26 sq. — τὸ τί ἦν εἶναι expl. T 42,1 sq. τὰ τί ἦν εἶναι 435, 18 ὅτι καθ' ἑκάστην κατηγορίαν τὸ τί ἐστιν ἀποδίδοται T 67,3 sq. τὸ τί ἐστι τινός T 66,32 504,8 τό τί ἐστι τῶν πολλαχῶς λεγομένων (ἐστί) 66, 33 ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖν cf. κατηγορεῖν. τὸ εἶναι ἔχειν ἀπό τινος T 75,14 ἕν τινι A 10,19 T 3,22 15,19 139,21 145,30. 31 407,3 432,25 482,1 πρός τι T 482,2. 3 τὸ εἶναί τινός ἐστί τι T 464, 25 ἕν τινι T 485,14. 16 ἐν τῷ βελτίστῳ ὧν δύναται ἑκάστου τὸ εἶναι 361,15 τινὶ ἐκ τινος A 7,20. 24 9,28 T 50,20 ἕν τινι A 11,4 292,4 T 7,21 31,2 34, 11. 14 35,30 36,3 61,1 99,8 116,7. 28 125,10 161,1 166,31 etc. παρά τινος T 126,24 περί τι T 89,31 — ὅταν τὸ 'ἐστί' τρίτον προσκατηγορῆται ἐν προτάσει — οὐ γὰρ ὅρος ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τὸ 'ἐστίν' — δοκεῖ δὲ ὅρος γίνεσθαι, ὅταν μόνον κέηται A 15,6 sq. εἶναί τινος A 161, 6. 17 253,26 T 189,6 al. ἐκ τινος A 323, 23 337,17 ἀπό A 14,4 T 62,18 ἐν A 14,22 περί τι A 39,31 T 5,6. 11 84,31 sq. πρός τι A 267,33 T 85,2 οὐδὲν εἶναι πρὸς τὸν λόγον A 181,16 — de εἶναι infin. omisso cf. Ellipsis

εἰπεῖν. ὡς εἰπεῖν T 60,11

εἴπερ T 385,13 386,3 418,14 432,34 437,8 439,6 461,11 488,13 498,1 512,14 al. ἀλλ' εἴπερ ἄρα A 388,27 T 281,29 304,5

εἰρήνη. ἐν εἰ. εἶναι T 52,16 ἄγειν εἰρήνην 106,12

εἷς. ὅτι ὑπάρχει τοῖς πρώτοις τὸ ἕν — εἰ τὸ ἕν γένος — εἰ ταὐτὰ τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν A 293, 9. 23. 24 cf. T 301, 17 sq. 359, 9 ἕν τῷ γένει, τῷ εἴδει, τῷ ἀριθμῷ, κατ' ἀριθμόν, κατὰ συνέχειαν T 71, 19 186, 28 sq. 381, 6—8 449, 18 556, 4 τὰ ἀφ' ἑνός τε καὶ πρὸς ἕν T 301,32 τό τε ἕν πολλὰ ποιεῖν καὶ τὰ πολλὰ εἰς ἓν ἀνάγειν T 1,16 ἑνὶ τῷ αὐτῷ T 53,14 60,8 εἷς καὶ ὁ αὐτός A 58,26 81,33 T 110, 16 425,32 426,2 496,16 al. μία μὲν — ἑτέρα δέ T 407,4. 5 δύο, ἕν — καὶ ἕτερον 408,8

εἰσάγειν τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὑποτεθέντος A 188,14 νόμον T 494,21. 24

εἰσέρχεσθαι ἐν οἰκίᾳ T 515,17

εἰσηγεῖσθαι. ὃν εἰσηγήσατο τρόπον A 331,30

εἴσοδος T 515,17

εἶτα T 42,21 125,22 138,13 291,26 292, 7 al. post partic. T 580,29 [582, 8] εἶθ' οὕτως A 78,27 121,10 150,27 167, 5. 30 173,23 348,35 T 138,17 258,15 292,11 444,6 εἶτα ἑξῆς A 394,10

εἴτε — εἴτε A 140,31 (anteced. ὡς ἄν) 214,20 246,5. 10. 37 247,2 404,36 T 88,13 cum dupl. apodosi A 405,1. 2 T 174,22. 23 175,6. 7 in interrog. obl. A 326,7 T 96,27 100,19 143,21 149,12 512,1 543,8

ἕκαστός τις T 146, 23 ἐκ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα πείρας ἡ τοῦ καθόλου γνῶσις A 332,22 cf. ἐπαγωγή. τὰ καθ' ἕκαστα οὐχ ὁριστά A 335,35

ἑκάτερος. ἑκάτερον αὐτῶν i. e. ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἴσθησις T 71, 5 104, 4. 5 ὅταν ὁμοίως ἀμφότερα — ἑκάτερον ὑπάρχῃ ἢ μηδέτερον T 397, 13 τὸ ζῷον καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τινὶ λευκῷ ἑκάτερον αὐτῶν ὑπάρχειν et sim. A 108, 9. 13 226, 14 244, 36 ἑκατέρα ἑκατέρᾳ 406, 14

ἐκβαίνειν τῶν ὅρων T 26, 22

ἐκβάλλειν μονάδα, ἀριθμόν T 494, 5. 7 τὸ ἄλογον 495, 7 geometr. A 359, 2

ἐκεῖνος epanaleptice A 299, 30 — ἐκείνως A 126, 11 T 51, 9 151, 12. 15 opp. οὗτως A 204, 10 303, 36 346, 4 348, 17 353, 15 356, 10 404, 3 405, 4 T 56, 30 63, 14

ἔκθεσις A 54, 4 78, 1 (coni. καταρίθμησις) 277, 15 T 276, 7 414, 11 (coni. προσηγορία) 277, 10 — ἔ. τῶν ὅρων (cf. ἐκτιθέναι) A 65, 17. 30 67, 11 89, 13. 15 100, 16 122, 24 123, 4. 9 144, 33 151, 26 173, 8 etc. i. q. καταγραφή 379, 14 coni. λῆψις ibid. 17 τῶν στοιχείων 380, 1. 9 381, 20 δι' ἐκθέσεως καὶ αἰσθητικῶς τὴν δεῖξιν γεγονέναι 32, 33 cf. 122, 31 144, 25 ἡ δι' ἔ. δεῖξις (opp. ἡ δι' ἀντιστροφῆς, ἡ δι' ἀδυνάτου δεῖξις) 33, 26 sq. 103, 6 143, 14 αἰσθητικὴ καὶ οὐ συλλογιστική 33, 13 113, 1 αἰσθητή 100, 7 ἰδία τοῦ τρίτου σχήματος 100, 14 ὁ τῆς ἔ., διὰ τῆς ἔ. τρόπος 99, 22 103, 27 104, 8 122, 17 123, 20 (opp. ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή) 106, 20 δι' αἰσθήσεως γίνεται καὶ οὐ συλλογιστικῶς 33, 1 99, 32 δι' ἔ. λαμβάνειν 122, 28

ἐκθετικὸς τρόπος (opp. ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή) A 34, 7

ἐκκαλύπτειν A 24, 10

ἐκκεῖσθαι. ἐκκείμενος A 55, 18 56, 8 63, 18 66, 1 69, 26 75, 2 80, 10 etc. T 57, 2 101, 22 481, 19 al.

ἐκκόπτειν. εἴ τις ἐκκοπείη τοὺς ὀφθαλμούς T 434, 5

ἔκκρισις T 50, 25. 29

ἐκκρούειν τὸ προκείμενον T 563, 4

ἐκλαμβάνειν A 283, 5 (coni. ἐκλέγειν) 294, 27 295, 10 sq. 343, 14 ὅρους A 294, 29 sq. 348, 35 349, 3 357, 30 374, 23 T 432, 26 565, 24 588, 5 [medium 378, 16. 18 457, 2]

ἐκλέγειν A 294, 23 et saepe in seq. T 90, 13. 21 sq. ἔχειν ἐκλελεγμένα T 88, 18 90, 11 93, 13 τί τινος 84, 30

ἐκλείπειν τῆς σελήνης ἴδιον A 296, 6. 7 T 16, 9 sq. 28 17, 18. 19 294, 12

ἔκλειψις T 16, 11. 15 167, 15. 18

ἐκλογὴ ὅρων A 293, 34 sq. (τοῦ ἀνθρώπου, ζῴου) 299, 13. 36 (opp. λῆψις) 309, 13 (coni. σύνθεσις) 319, 8 (coni. ζήτησις) 323, 25 (coni. ἐπίβλεψις) 333, 14 τοὺς ὅρους ἐν ταῖς ἐ. ἐκθετέον ἀεὶ κατ' εὐθείαν πτῶσιν 359, 20 ὁ τρόπος τῆς ἐ. 308, 30 ἡ διὰ τῆς ἐ. δεῖξις 326, 10 καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἴδιαι αἱ ἐ. 332, 1 ἐ. προτάσεων A 307, 9 (coni. παρασκευή) T 88, 16 90, 7 sq. 119, 6 583, 17 ἐκλογὴν ποιεῖσθαι A 299, 29 304, 33 T 92, 26 95, 29 218, 19

ἐκμελής (opp. ἐμμελής) T 71, 3

ἐκουσίως (coni. ἐξ ἐπιβουλῆς) T 199, 24 οὐχ ἑκουσίως (dist. ἀκουσίως) 316, 6 sq.

ἐκπίπτειν T 426, 17 τινός A 85, 28 T 10, 3 85, 10 τὴν αἴσθησιν A 4, 4

ἐκπλήττεσθαι def. τὸ θαυμάζειν καθ' ὑπερβολήν T 351, 11

ἐκπύρωσις A 180, 33

ἔκπωμα. ἐκπώματος ἀρετή T 261, 27

ἐκτείνειν τὴν χεῖρα T 84, 18

ἐκτιθέναι [*exponere* T 374, 25 375, 15 376, 11 422, 6 479, 21 497, 15] ἐκτίθεσθαι med. A 12, 1 34, 21 54, 31 55, 15 59, 14 61, 18 98, 23 101, 11 102, 13 106, 11 etc. T 27, 26 28. 23 29, 18 40, 22 65, 10 87, 16 100, 18 133, 1 154, 28 157, 9 etc. ὡς ἐξετέθημεν A 123, 16 — τί τινος A 32, 29 τὶ *pro exemplo ponere* 121, 16 om. obiect. 101, 4 τὸ ἐκτιθέμενον, ἐκτεθέν 33, 2 122, 19. 29 125, 12. 14 al. ὅρους 294, 29 353, 11 sq. 356, 26 sq. 359, 18 sq. 360, 1. 32 sq. δι' ὀνομάτων 357, 22

ἐκτὸς πίπτειν τινός A 189, 14 ἐ. γωνία A 359, 3 sq. T 18, 2 τὰ ἐ. (ἀγαθά) A 301. 23 (coni. σωματικά) T 262, 19 ἐ. τῆς οὐσίας T 50, 2 ἐ. εἰ μὴ A 246, 19 280, 28 T 135, 26

ἐκτροπή T 564, 15

ἐκφέρειν *proferre* T 42, 2. 28 κατὰ πτῶσιν 263, 6 334, 5 [διὰ φωνῶν 389, 9] ἐκφέρεσθαι εἴς τι T 589, 24

ἐκφορά *pronuntiatio* A 54, 27 (coni. ἔκθλεσις) T 103, 30 τρόπος τῆς ἐ. T 37, 17 40.

18 41,11. 14 62,28 68,24 125,16 230, 15 sq. τοῦ κατὰ τὴν ἐ. τρόπου 69,9
ἐλαία (coni. δάφνη, μυρρίνη) T 118,31
ἐλαττοῦσθαί τινι, κατά τι T 268,21 sq. τινός τινι T 31,14.16 διά τι 271,21 κατά τι A 51,22
ἐλάττωμα. τὸ οἰκεῖον ἐ. T 531,22
ἐλάττων (coni. χείρων) A 124,12 sq. ὅρος A 48,5 ζητεῖται εἰ φύσει ἐν δευτέρῳ σχήματι μείζων τίς ἐστι καὶ ἐ. ὅρος 72, 17 sq. πρότασις 48,9 49,23 et saepe. ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς 327,25 sq. — τοῦ ὑποκειμένου τὸ ἐπ' ἔλαττον (λέγεσθαι ἴδιον) A 48,1 οὐδὲν ἐπ' ἔλαττον ὂν τινος κατηγορεῖται αὐτοῦ κατὰ φύσιν T 38, 10 — ἔστι τοῦ δυνατοῦ καὶ τὸ ἐπ' ἴσης καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον A 39,21 sq. 163,5 sq. — οὐδὲν ἔλαττον A 66,26 90,1 149,20 224, 8 al. ἔλαττον αἱρετώτερα T 248,6 ἐλαττόνως T 523,13 τὸ ἐλάχιστον δύο A 17,11 T 8,16 521,28
ἐλαττωτικὸς αὐτοῦ T 435,1
ἐλέγχειν *refutare* τί T 134,20 549,6 τινά 133, 29 seq. ὡς c. partic. 136,2. 9 A 139,9 — syn. δεικνύναι. ἐ. τὸ ἀσυλλόγιστον A 215,28 τὸ — εἶναι T 273,28 seq. partic. A 31,15 82,11 al. om. partic. 65,3 68,27 82,1 85,23 211,29 230,6 al. ὅτι A 109,25 (ἀπό τινος) T 299,20
ἔλεγχος (cf. ἐλέγχειν) A 65,10 68,25 111, 26 T 134,1 550,14 al. σοφιστικός T 549,6 ἔλεγχον ποιεῖσθαι A 22,13 παρέχειν T 377,22 378,9
ἐλευθέριος. ὅτι ὁ μὴ τοῦ καλοῦ χάριν κοινωνῶν οὐκ ἐ. T 95,4 φύσει 214,19. 20 216,8 ἐλευθερίου ἔργον 264,17
ἐλευθεριότης T 257,7 264,18 267,3 sq. dist. μεγαλοπρέπεια 117,10 121,32 255,5 dist. ἀσωτία 284,22 501,7
ἐλεφαντόκωτον ξίφος T 262,1
ἕλιξ (opp. εὐθύς) T 328,2
ἕλκειν τὸν σίδηρον T 63,2
ἕλκος περιφερές T 575,12
ἐλλείπειν A 346,33 τινὶ πρός τι T 423,16 opp. ὑπερβάλλειν T 432,7 al. ἐλλείπειν τι αὐτά 562,12 τὸ ἐλλεῖπον 495,6
ἔλλειψις (dist. ἔνδεια) T 340,7 sq. (opp. ὑπερβολή) 432,4. 6 ἁμαρτίαι ἐν τοῖς ὁρισμοῖς καὶ παρ' ἔλλειψιν 466,6
ἐλλιπὴς ὁρισμός T 466,16 545,23. 27 — ἐλλιπῶς T 41,6 65,13 495,3 ἐλλιπέστερον 40, 21 (ἀληθής) A 152,5
Ellipsis. ἀποδεδομένος (sc. ἐστίν) T 505,20 516,5 cf. A 202,5 269,13 infin. εἶναι omissum A 206,13 T 175,5. 12 204,22. 23 489,2 γίνεσθαι (?) T 566,28 infin. ὑπάρχειν non minus saepe quam verbum finitum omissum, velut A 89,30 90,3. 19 sq. 113,35 116,7 sq. 126,21 133,13 140,8 141,9 142,10 sq. 145,1 sq. 190,19. 24 sq. 198,11 211,32 ὡς Πλάτων (sc. λέγει) A 44,20 T 173,27 224,26 450,27 cf. 323,26 361,25; 358,15. 16 361,22. 23
ἐμβαδόν T [545,26. 31] 575,13
ἐμβάλλειν A 287,8 ἐν μέσῳ ibid. 7 μεταξύ 286,32 330,5
ἐμβλέπειν εἰς A 169,13
ἐμμεθόδως T 275,21
ἐμμελής (opp. ἐκμελής) T 71,3
ἐμμένειν τινί A 116,18 T 11,29 12,1
ἔμμεσος (opp. ἄμεσος) T 101,20 sq. 175,8 sq. 185,23 sq. 326,13 sq.
ἐμπαθής T 163,3. 5 472,21
ἔμπαλιν A 291,18 T 104,19 182,7 sq. 250,8 282,29 284,2 298,26 312,13 al. τινός T 117,6 τινί 310,5 ἔ. ἔχειν A 183,12 T 56,9 61,15 251,20 351,14 λέγειν T 259,16 315,14
ἐμπειρία. ἐκ μνήμης ἐ., ἥτις ἐστὶν ἐπιστήμης ἀρχή T 116,31 περί τι 94,6 (coni. τέχνη) 519,20 ἀπὸ ἐ. 199,25
ἔμπειρος περί τι A 332,21. (coni. ἐπιστήμων) 24
ἐμπεριέχεσθαί τινι A 276,29 397,36 398, 25 T 237,2
ἐμπεριλαμβάνειν T 77,19
ἐμπίπλασθαι φθαρτικὸν ὑγείας T 283,1 cf. 251,7 sq.
ἐμπίπτειν. ὀργὴ ἐμπίπτει T 345,2 εἰς τόπον T 386,25 geom. εἰς γραμμήν A 359, 6. 8 T 18,1. 2
ἐμποδίζειν διαλεκτικῶς T 551,21 541,14 τὴν ἐνέργειαν ἐμπεπόδισται 418,3
ἐμποδιστικός T 272,20. 22
ἐμποιεῖν T 76,9 ἀσάφειαν 426,12 ἀπορίαν 543,22
ἐμπορεύεσθαι (coni. πλεῖν) T 273,3
ἔμπροσθεν. ἐν τοῖς ἔ. A 105,26 128,5 200,18 al.
ἐμφαίνειν T 8,8 ἐμφαίνεσθαι ἔν τινι A 10, 32 T 487,12 sq. τινί T 370,27 381,4 ἐμφαινόμενος T 139,25 144,6 274,11
ἐμφανής (coni. γνώριμος) T 84,11

ἐμφαντικός T 158,1
ἔμφασις T 144,7
ἔμφυτος T 375,19 [376,25. 29]
ἔμψυχος A 59,1 οὐσία 47,7 sq. 74,4 al. τὸ ἔ. καὶ κατὰ φυτῶν T 304,26 381,4
ἐμψυχοῦν T 137,28
ἐν τῷ c. infin. A 57,3 T 402,20
ἐναλλαγή A 29,26 T 478,20
ἐναλλάξ A 61,14 109,14 T 179,1 331, 28. 31 λαμβάνειν T 246,8 αἱ ἐ. γωνίαι A 359,6 T 18,1
ἐναλλάσσειν A 97,12 109,27 181,11 T 178,1. 12 179,4 ἐνηλλαγμένος A 230,4 — intrans. A 29,23 305,23 T 344,14 527,25 541,5
ἐναντιολογία T 579,12
ἐναντίος. def. τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστῶτα ἐν τῷ αὐτῷ γένει T 544, 15 sq. ἐ. προτάσεις def. A 45,20 sq. οὐδέποτε οἷόν τε συνυπάρχειν καὶ ἅμα ἀληθῆ εἶναι τὰ ἐ., ἅμα μέντοι ψευδῆ εἶναι οὐδὲν κεκώλυται· οὐ γὰρ διαιρεῖ τάληθές τε καὶ ψεῦδος τὰ ἐ. ὥσπερ ἡ ἀντίφασις T 183, 22 sq. 185, 27 188,11 cf. A 262,15 sq. κατὰ ταὐτὸν ἀδύνατον πλείω τῷ αὐτῷ ἐ. εἶναι T 186,28 τὰ ἄμεσα, ἔμμεσα ἐ. T 174,7 sq. 175,8 sq. 185,21 sq. 326,12 sq. τὰ ὡς γένη ἐ. T 326,1 οὐ τὸ κυρίως ἐναντίον ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον T 196, 21 cf. A 237, 30 κατὰ στέρησιν ἐναντία, κατὰ στ. λεγόμενα, ἀντικείμενα, στερητικῶς λεγόμενα opp. ἁπλῶς ἐναντία T 470,2 sq. ἡ τῶν ἐ. συμπλοκή T 181, 12 sq. ἀκολούθησις 193, 8 sq. ὅτι τὰ ἐ. ταὐτά (cf. Ἡράκλειτος) T 70,23 δεικνύναι διὰ τοῦ ἐ. T 347,17 τοὐναντίον A 182, 16 336,3 — ἐναντίως ὑπάρχειν T 486,6 ἐναντίως ἢ T 409,6
ἐναντιότης ἀνώνυμος T 329,10
ἐναντιοῦσθαί τινι logice T 144,4 204,20 ἐναντιούμενα λέγειν τινί 541,3
ἐναντίωσις T 72,1. 4 ἄμεσος 186,12 ἔμμεσος 326,16 συζυγίαι ἐναντιώσεων, 181,13 sq. ἐναντίωσιν ἔχειν 181,14 sq. 325,8 περιέχειν 185,15. 17 ποιεῖν 184,2 469,8 ἡ κατὰ τὸ ἦθος ἐ. T 184,9
ἐναπόλειψις T 50,22. 24
ἐνάργεια A 408,27 (πρόχειρος) T 178,8 (coni. σαφήνεια) 510,10 δι' ἐνάργειαν T 84,6 185,30 τιθέναι A 388,15 δι' ἐναργείας τιθέναι (opp. δι' ἐπαγωγῆς, ἐξ ὑποθέσεως, διὰ συλλογισμοῦ) ibid. 19
ἐναργής A 13,9 31,14 34,11. 15 54,19 55,24 171,21 407,34 T 8,28 9,13 17,7 sq. 71,9 77,29 83,24 510,14 524, 6. 7 533,13 557,21 558,27 sq. ἐναργὲς γίνεται ὅτι A 100,6 — ἐναργῶς A 101,5 385,26
ἐνάρετος, ἐναρέτως T 331,10. 11
ἐναρμόζειν ὕλην A 6,17 τὰ ἐναρμοζόμενα ibid. 19 ἐναρμόττειν intr. T 405,9
ἐνδεὴς λόγος T 9,4 423,15. 16 περί τι (opp. μέσος) 99,15 — ἐνδεῶς T 8,18 ἔχειν A 313,33 ἐνδεέστερον λέγειν A 186,18 ἀποδιδόναι T 423,14 ἐνδεεστέρως ἔχειν T 570,8
ἔνδεια (dist. ἔλλειψις) T 340,7 sq. ἐν ἐ. τρέφεσθαι 248,14 εἶναι 258,8 τὴν ἔ. αἰτίαν εἶναι τῆς ἐπιθυμίας 363,20 — ἐπὶ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν (opp. ὑπερβολή) 328,4. 17 (coni. κακία) 99,9. 11
ἐνδείκνυσθαι A 9,30 12,25 14,25 16,7 17,2 52,26 53,28 54,8 128,30 164,25 165,2 233,20 256,20 352,22 T 49,1 52,4 65,17 69,7 81,22 82,29 95,15 147,30 215,4 502,17 529,4
ἐνδεῖν A 22,5 117,25 169,26 332,27 T 377,1. 2 πρός τι A 346,10 τινί A 239,1 412,12 T 514,12 τὸ ἐνδέον A 24,9 T 340,17 opp. ὑπερβάλλειν T 43,1 106,7 328,10 cf. A 342,38
ἔνδειξις. εἰς, πρὸς ἔνδειξιν A 133,32 412,7 418,17 [T 371,18]
ἐνδεχόμενος. ὁμωνυμία τοῦ ἐ. A 37,28 sq. cf. 156,12 sq. 161,31 τὸ κατὰ τὴν τρίτην πρόσρησιν ἐ. def. 156,17 κυρίως ἐ. def. ibid. 19 329,28 χεῖρον τοῦ ὑπάρχοντος 174,2 ἐν γενέσει def. 182,28 κατὰ τὸν διορισμόν 190, 29 191,9 194,12 196,13. 20 197,3 198,6. 15 etc. opp. τὸ κατηγορούμενον κατὰ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος 205,20 cf. 156,14 ἐνδέχεσθαι κατὰ τὸ ἐ. τὸ ἐκ τοῦ διορισμοῦ 223,11 τῶν ἐ. τὰ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰ δὲ ἐπ' ἔλαττον, τὰ δὲ ἐπ' ἴσης T 177, 22. 23 A 162, 1 sq. εἴη ἂν ὑπὸ τὸ ἕτερον τῶν τοῦ ἐ. σημαινομένων καὶ τὰ κατὰ προαίρεσιν γινόμενα τεταγμένα A 162,32 ὥσπερ γραμμῆς τεταμένης ἀπὸ παντὸς εἰς πάντα τὸν χρόνον τοῦ ἀναγκαίου τὸ ἐ. ἀπὸ ταύτης τὴν γένεσιν τεμνομένης λαμβάνει 163,19. 20 τὸ ἐνδεχόμενον οὐκ ἐπιστητόν T 285,25 sq. τῶν ἐνδεχομένων πρὸς τὸ προκείμενον πιθανῶν T 484,19

ἐ. πρότασις (dist. ὑπάρχοῦσα, ἀναγκαία) def. A 119,23. 24 ἀληθής, ψευδής 26,10 sq. ἰδίως ibid. 22 κυρίως ἐνδεχόμεναι αἱ εἰς τὸ μέλλον 222,19. 33 ἡ κατὰ τὸν διορισμόν 199,5. 7 — ἐνδεχομένως ὑπάρχειν A 147,19 329,20 sq. al. εἶναι T 177,21
ἐνδιατρίβειν πολὺν χρόνον τινί T 540,21 541,1
ἐνδοιάζειν T 530,18
ἔνδοξος (coni. φαινόμενος) A 14,5 270, 19 331,22 (opp. φαινόμενος ἔ.) T 2, 23. 25 3,6 6,15 (coni. γνώριμος) 69,2 (coni. ὁμολογούμενος) 537,10 expl. T 18,26 sq. 70,11 sq. κυριώτατα, πρώτως T 18,29 ἀληθῶς 20,19 ἁπλῶς, ὡρισμένως 78,19 549,22 sq. οὐ γὰρ ἀδύνατον καὶ ψευδῆ τινα ὄντα ἔνδοξα εἶναι T 6,15 διαφέρει τὸ ἔ. τοῦ ἀληθοῦς οὐ τῷ ψευδὲς εἶναι (ἔστι γάρ τινα ἔνδοξα καὶ ἀληθῆ) ἀλλὰ τῇ ἐπικρίσει T 19,22 sq. καθ' ὅσον ἐστὶν ἔνδοξα, οὔτε ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ — ἀπὸ τοῦ δοκεῖν ἡ τοῦ ἐνδόξου κρίσις 22,1. 5 ἔ. πρότασις i. e. διαλεκτική T 70,3 537,10 ἐρώτησις 70,10. 27 τὰ μὲν ἔνδοξα προτάσεις, τὰ δὲ ζητούμενα προβλήματα 69,5 cf. 78,15 — οἱ ἔνδοξοι T 19,4 sq. — ἐνδόξως ἀποθνήσκειν T 266, 24 cf. etiam διαλεκτικῶς
ἐνεῖναι ἔν τινι A 118,5 τινί T 342,14 ἔνεστι A 63,32 64,15 89,14. 34 98,28 99,20 100,34 101,4 103,3 etc. T 37, 31 99,3 100,4 349,13 al. ἐνόν partic. absol. T 572,6. 13 οἷς ἐνὸν — δεικνύειν αἱροῦνται 571,4
ἐνείρειν τι τῷ λόγῳ A 279,17
ἐνέργεια (coni. ἐντελέχεια) T 111,3 (opp. βούλησις) 484,22 αἱ τελευταῖαι ἐ. T 164, 17 ἀτελὴς ἐ. A 272,2 T 143,23. 26 298,3 δικαία, καλή (coni. πρᾶξις) T 263, 19 266,1 280,21 κατ' ἀρετήν A 301, 22 sq. (τῆς ἕξεως αἱρετωτέρα· ἐγγυτέρω γὰρ τῆς εὐδαιμονίας) T 237,20. 21 243,6. 7 248,14 253,8 271,20 337, 15 κατ' ἐλευθεριότητα, κατὰ δικαιοσύνην T 238,22. 24 κατὰ τέχνην, ἕξιν T 33,13. 25 ἡ κατ' ἐνέργειαν ἀρετή (opp. ἡ ἐν ἕξει) T 254,29 πᾶν τὸ ἐνεργείᾳ ὂν ἐξ ὕλης καὶ εἴδους εἶναι T 17,4 τῇ ἐ. ταὐτόν A 307,33 cf. δύναμις
ἐνεργεῖν ὁμοίας ἐνεργείας θεοῖς A 6,8 κατά τι A 5,24 (συνεχῶς) 6,2 sq. T 116,23 142,22 230,26 (opp. ἔχειν τι) 237,12 περί τι T 122,2 — ἐνεργεῖσθαι pass. T 465,23
ἐνέχεσθαί τινι (ἐνσχεθέντος) T 466,22 (a N) ἁμαρτίᾳ 134,24 440,22. 24
ἔνθα μὲν — ἔνθα δέ A 370,9
ἐνθύμημα ῥητορικὸς συλλογισμός T 9,9. 17 25,30 62,9 86,8 574,14 588,11 opp. παράδειγμα 86,7
ἐνίστασθαι. ἀσαφῆ — ἐνστήσεται πραγματείαν T 56,30 — intrans. A 385,16 T 145,3. 16 429,16 (κατὰ πάντα τρόπον) 339,24 ὅτι T 149,22 τινί A 12,29 65, 23. 26 T 115,7 170,17 256,16 404,18 528,9 πρός τι, πρός τινα T 30,21 148,5 149,26 169,11. 29 170,31 171,27 339,4 398,14 524,7 — ἐνεστώτων καὶ μελλόντων T 116,29 κατὰ τὸ ἐνεστώς A 26,8
ἐννόημα μηδέτερον τούτων i. e. μήτε σῶμα μήτε ἀσώματον T 359,15
ἔννοια. φυσικαὶ καὶ κοιναὶ ἔ. T 18,20 αἱ κοιναί 558,26
ἐνοῦν τί τινι A 303,3 316,35 ἡ ὕλη ἥνωται T 85,16
ἐνοχλεῖσθαι ὑπὸ πλήθους A 40,1. 2 ὑπὸ ἡδονῶν T 248,27
ἐνόχλησις T 255,27 272,28
ἔνστασίς τινος T 115,6 122,8 πρός τι A 227,8 405,15 T 86,31 115,8 145, 6 sq. ἐπί τινος T 535,14. 15 ἔνστασιν ἔχειν A 247,30 T 213,7 246,28 327,9. 10 434,20 528,7 541,16 κομίζειν T 337,9 (ἐπί τινι) 466,1 λέγειν T 215,18 247,17 ποιεῖσθαι T 145,19 149,23 170,25 τιθέναι T 247,17 φέρειν T 103,14 140,24 145,2 196,10 253,15 307,20 328,1 329,6 488, 24 489,23 506,14 530,17 536,20 537, 12 557,30 ἐπιφέρειν T 326,24
ἐνστατικός (opp. προτατικός) T 589,13 τὸ ἐ. 531,18
ἐνταῦθα i. q. ἐνταυθοῖ T 26,22 ἐ. δῆλον (?) 564,21
ἐντελέχεια (coni. ἐνέργεια) T 111,3 τοῦ κινητοῦ 474,27 οὐδεμία ἐ. σώματος χωριστὴ αὐτοῦ 144,19
ἐντελὴς ὁρισμός T 466,14
ἐντεῦθεν δῆλον T 30,18 cf. 564,21
ἔντευξις expl. T 28,2 sq.
ἔντεχνος. πάνυ ἐντέχνως T 310,5
ἐντολή (dist. εὐχή, κλῆσις, opp. συλλογισμός) A 17,4

ἔντομος. τοῖς ἐ. τῶν πτηνῶν τὸ μὴ ἔχειν πνεύμονα (κοινόν) T 118,28 μὴ ἀναπνέοντα 139,16
ἐντὸς γωνία A 359,4. 8 T 18,2 85,11
ἐντρεχής. πάνυ ἐντρεχῶς T 346,8 437,12
ἐντυγχάνειν τινί T 28,3 466,24
ἔνυδρος (dist. πεζός, χερσαῖος, πτηνός) T 43, 20 308,1 320,5. 6
ἔνυλον εἶδος T 17,14. 15 558,21
ἐνυπάρχειν A 23,28 93,22. 25 T 54,15 370,30 572,6 — ἐνυπάρχεσθαι T 392,30
ἐξαγωγή T 167,1 173,12
ἐξαδάκτυλος T 177,25 178,22 204,23
ἐξαιρεῖν A 52,16
ἐξαίρετος παρὰ τὰ ἄλλα T 54,19
ἐξακούειν τινός A 165,25 ἐξακούεσθαι pass. 166,1
ἐξάπλωσις T 42,28
ἐξαριθμεῖσθαι med. A 255,25
ἐξαρκεῖν T 257,14
ἐξαχῶς A 51,35 sq.
ἐξεργάζεσθαι A 164,26 T 25,16 (σαφέστερον) 279,29
ἐξεργασία T 421,18
ἐξέρχεσθαι ἐν τῇ χέρσῳ T 455,3
ἐξετάζειν διὰ τῆς ἐρωτήσεως T 69,24 τί A 74,7 77,31 T 147,18 569,24 sq. περί τινος T 157,14 εἰ A 279,35 T 28, 17 241,7 μή T 227,18 — ἐξητασμένως A 81,26
ἐξέτασις (coni. πραγματεία) T 95,21 (coni. σκέψις) 422,13 (ἀκριβής) 248,24 (πραγματική) 428,13 ἡ ἐπὶ πλέον A 125,29 τὴν ἐ. ποιεῖσθαί τινος T 576,17 ἐπί τινος A 145,9 232,32
ἐξηγεῖσθαι A 199,27 205,18 279,16 334, 16 365,23 411,30 412,14 T 47,26 252, 24 386,23 532,4 557,12 τινὲς τῶν ἐξηγουμένων A 140,18
ἐξήγησις A 170,15 299,21 328,7 T 564,9
ἐξηκονταετής A 162,21 163,7
ἑξῆς A 27,22 53,2 119,9 236,24 259,5 T 84,5 124,31 128,11 136,2 282,10 525,14 550,8 576,10 post partic. A 114, 29 123,30 148,1 159,23 172,19 201,28 204,24 219,15 256,9 398,25 T 15,16 18,10 78,23 294,8 300,1 ἀκολούθως ἐ. T 73,29 καὶ ἐ. ὁμοίως T 586,8 ἡ ἐ. λέξις A 66,29 ὁ ἐ. τόπος T 305,21 τὰ ἑξῆς A 165,19 232,2 348,22 T 57,20 94,14 98,24 401,1 408,1
ἕξις. τῆς ἕ. γένος διάθεσις T 338,12. 13 343,8 cf. 460,23 γένος ἀρετῆς, κακίας 308,29 312,6. 7 349,25. 26 διττὸν ἡ ἕξις καὶ ἡ διάθεσις 338,14. 15 καὶ ἐχόντος καὶ ἐχομένου 103,27 εἰ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τούτῳ πρὸς ὃ λέγεται 342, 6 sq. dist. δύναμις, σχέσις 444, 13 coni. πρός τι 300, 11 coni. τέχνη 33,24 — ἕ. θεωροῦσα A 9,18 κατὰ φύσιν 307,32 ποιητικὴ ἀγαθῶν, ἡδονῶν κρειττων 385,34 sq. λογική 386,20. 21 βελτίστη T 93,8 309, 1 sq. ἐπαινετή 364,17 ἐναντία (coni. ἐναντίον ἦθος) 184,6. 15 τὰ κατὰ τὰς ἕξεις opp. αὐταὶ αἱ ἕξεις A 353,14 sq. κατὰ τὰς ἕ. ἐνεργεῖν opp. τὰς ἕ. ἔχειν T 237,12 ἕ. τινὰ μοχθηρὰν καὶ ἡπατημένην ἔχειν T 472,8 cf. ἀντικεῖσθαι
ἐξισάζειν. ἐξισάζον (coni. ἴδιον) A 35,4 (opp. καθολικώτερον) T 483,14
ἐξιστάναι. ἐξιστῶσι τὸ ζῷον τῆς οὐσίας T 455,9 (a N) — ἐξίστασθαι τῆς οἰκείας οὐσίας T 162,21
ἐξομοιοῦσθαι A 124,13
ἐξορίζειν pass. τινός A 4,29
ἐξουσία. ἐ. ἔχειν T 555,19
ἐξυγραίνειν T 430,17
ἐξυμνεῖν T 1,14
ἔξω τινός A 255,20. 27 T 56,2 πίπτειν A 25,4 T 38,24 66,24 535,10 κεῖσθαι A 67,20
ἔξωθεν τῶν ὅρων A 16,8 τῆς οὐσίας T 217,17 ἔξωθέν τι T 54,8 76,6 84,22 174,27 278,13. 24 280,13 sq. 281,28 (coni. οὐδὲ δυνάμει ἐν τοῖς κειμένοις ὄν) 24,13 (ἀναγκαῖον) A 184,8 (συμβεβηκός) 181,27 ἔξωθεν ἐὰν A 187,22 εἶναι 285, 19 λαμβάνειν 84,20 278,12 321,27 (coni. περιέργως) 343,28 παραλαμβάνειν 45,5 46,25 προσλαμβάνειν 45,2 264,3 320,30 321,4 sq. 322,11 ἐπιβάλλειν, ἐπεμβάλλειν, 279,3. 15 παρεμβάλλειν T 309, 26 προσδεῖσθαί τινος A 76,6 80,29 προστιθέναι 16,9 24,2 132,2 285,24 286,1 T 9,2 522,24 (coni. ἐκ περισσοῦ) 573,19 προσθήκη A 24,7 τὴν αἰτίαν ἔχειν T 163,7
ἐξωτερικός. τὰ ἐ. (coni. τὰ ῥητορικά) T 95,30
ἐοικέναι τινί A 131,8. 21 T 40,30 254, 29. 30 334,9 ὡς ἔοικε A 351,27 c. infin. A 11,14 13,29 14,25 220,16 224, 19 227,36 232,30 369,24 T 9,18 38,

17 116,32 129,16 135,25 234,3 242,9 277,23 317,18 332,27 382,10 443,4. 13 453,21 526,8 533,11 570,26 c. partic. T 412,13 (a N)
ἐπαγγέλλεσθαι c. inf. fut. A 165,8 323,11 praes. 197,3 333,26
ἐπάγειν τομὴν τῷ τραύματι T 491,21 — syn. ἐπιφέρειν *addere* T 557,12 τί τινι 442,1 συμπέρασμα, πρότασιν 521,22. 33 526,7. 26 527,11. 14 logice 534,4 sine obiect. 115,8 523,20 — ἐπάγεσθαί τινα c. inf. T 518,8
ἐπαγωγή. (dist. παράδειγμα) ὅταν ἐκ τῶν μερῶν τὸ ὅλον ᾖ πιστούμενόν τε καὶ δεικνύμενον, τὸ τοιοῦτον ἐ. καλεῖται A 43,27 λόγος τῆς ἐ. ibid. 29. 30 ἐκ τῶν καθ' ἕκαστά ἐστιν ἐπὶ τὸ καθόλου ἔφοδος — δι' ἐνὸς οὐ γίνεται T 532,24 sq. cf. 529,14 557,14 sq. opp. συλλογισμός T 35,6. 14 expl. 85,28 sq. ἐπαγωγὴν μὲν μὴ λέγειν, εἰ τῶν εἰλημμένων τι καὶ κειμένων ἐπιφέροιτο A 20,28 T 10,17 οὐ γὰρ ἀναγκαῖον τὸ δεικνύμενον ἐν ταῖς ἐ. T 13,14 sq. οὐ γὰρ ἔτι ἐν τῇ ἐ. τὰ δεικτικά τινος τὰ μὲν ὡς ὅλα ἐστὶ τὰ δὲ ὡς μέρος· οὐδὲ γὰρ συλλογίζεταί τι A 278,31 τὰ μερικὰ ἐξ ὧν ἡ ἐ. T 588,25 πότερον πειστικώτερον, ἐ. ἢ συλλογισμός T 218,4 220,20 ἡ δι' ἐ. σύστασις ἴδιον διαλεκτικῆς T 30,4 ἡ δι' ἐ. πίστις οἰκεία τοῖς διαλεκτικοῖς T 62,15 533,3 ἐ. ῥητορική T 62,9 86,9 — δι' ἐπαγωγῆς (opp. διὰ συλλογισμοῦ) ἀναιρεῖν, κατασκευάζειν, δεικνύναι, λαμβάνειν, συνιστάναι, τιθέναι A 275,5. 10 280,1 388,8. 19 T 62,7. 17. 29 169,15 sq. 194,11 205,28 535,16. 20 537,7 τῇ ἐ. δεικνύναι T 66,30 67,4 ἐκ τῆς ἐ. δῆλον A 159,31 πίστιν λαμβάνειν T 37,27
ἐπαΐειν περί τινος *intellegere* T 22,29
ἐπαινεῖν (coni. θαυμάζειν) T 19,17 — ἐπαινετός T 44,5 364,17 expl. 242,6
ἔπαινος (dist. λόγος) T 341,2. 9 διὰ τὸ μάτην εἶναι τούς τε ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους 570,6
ἐπακολουθεῖν A 129,33 196,17 208,24 373,29 T 50,10 82,30 226,1 ἐπακολουθοῦν (coni. πάθος, συμβεβηκός) T 50,30
ἐπακτικός. ἐ. δεῖξις ἡ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου (opp. ἡ συλλογιστικὴ δ.) T 86,6 ἐ. λόγος (opp. συλλογισμός, dist. παραδειγματικός λ.) A 18,10. 11 20,29 281,7 T 35,6 86,30 115,6 122,8 170,23 533,17. 18 534,2. 25 ἐ. προτάσεις (dist. παραδειγματικαί, αἱ διὰ παραβολῆς, αἱ δι' ἀναλογίας) T 557,19 ἐ. τρόπος T 579,3 — ἐπακτικῶς (opp. συλλογιστικῶς) δεικνύναι A 275,7 κατασκευάζειν ibid. 36 λαμβάνειν A 343,16 T 92,18 557,29 τὸν λόγον ποιεῖσθαι T 534,18
ἐπαλλάσσειν γένη τε καὶ εἴδη T 39,10 319,11 τοὺς πόδας 84,20
ἐπαναβαίνειν. ἐπαναβεβηκός τινος logice A 292,30 T 309,26
ἐπανάγειν A 134,23
ἐπαναδιπλοῦν. τὸ ἐπαναδιπλούμενον, ὅ ἐστι τὸ δὶς λαμβανόμενον, οὐχ ἁπλῶς τὸ προστιθέμενον καὶ προσκατηγορούμενον A 367,17 sq.
ἐπαναδίπλωσις A 367,19
ἐπαναπαύεσθαι A 379,35
ἐπανάστασις (opp. ἀπόστασις) T 157,29
ἐπανέρχεσθαι ἐπί τι A 186,1
ἐπανιέναι ἐπί τι A 73,25 328,6
ἐπανορθοῦν τι T 270,18 med. 215,6 sq. 533,19
ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐ. A 63,12 112,7 350,14 T 61,27 199,26 336,32 logice T 309,8 524,20
ἐπαρκεῖν (coni. βοηθεῖν) T 148,34
ἔπαρσις εὔλογος, ἄλογος T 181,4
ἐπεγκαλεῖν τινι A 31,29
ἐπειδήπερ A 189,4
ἐπειπεῖν A 196,3
ἐπείπερ A 332,5
ἐπεισάγειν νόμον T 494,18
ἐπεισκυκλεῖν μεῖζον ἔργον T 546,26
ἔπειτα post partic. T 171,25 329,14 cf. εἶτα
ἐπεκλαμβάνειν A 283,10
ἐπεμβάλλειν ἔξωθεν A 279,15
ἐπεξέρχεσθαί τι A 119,17 (coni. ζηλοῦν) 284,17 T 86,27 87,5 140,21
ἐπεξιέναι τι A 316,36 378,6 περί τινος T 288,19
ἐπέρχεσθαί τι (coni. ἐξετάζειν) A 18,22
ἕπεσθαι (opp. ἡγεῖσθαι) A 383,4 τὸ ἑπόμενον i. q. ὁ ἑπόμενος ὅρος T 241,5 332,1. 2 — τοῖς δοκοῦσι T 63,21 μὴ ἕπεσθαι (coni. ἀνανεύειν) 523,2 — logice A 13,10 32,12 33,17. 22 91,17 sq. 131,17 133,20 sq. 134,16. 22 135,10 139,15 etc. T 8,25 17,4 23,14 314,19 413,12. 22. 23 414,1

436,16 449,1 et saepe. ἐπί τινι T 526,16 ἀναγκαίως, ἐξ ἀνάγκης, συλλογιστικῶς A 22,1 17,26 68,28 84,29 91,20 T 9,5 sq. 13,21 23 548,2 581,7 al. ἐπόμενόν τι ἔχειν A 156,20 157,7 τὰ ἑπόμενά τινι (i. e. οἱ κατηγορούμενοι αὐτοῦ ὅροι), οἷς τι ἕπεται (i. e. οἱ ὑποκείμενοι αὐτῷ ὅροι) A 294,1 sq. ἰδίως ἑπόμενα i. e. τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί A 295,8 τὰ οἰκεῖα καὶ ἰδίως ἑπόμενά τινι i. e. ἃ μηκέτι τῷ γένει αὐτοῦ ἕπεται A 296,6 — διαφορά, τὸ διττὸν τῶν ἑπομένων T 244,27 sq. 245,12 — τὸ ἑπόμενον (ἐν ταῖς ἀκολουθίαις καὶ ταῖς σχέσεσι καὶ συνεχέσι καὶ συνημμένοις, opp. τὸ ἡγούμενον) A 17,31 20,13 sq. 176,31 178,8 sq. 321,35 374,31 T 10,30 63,26 165,12 166,12 193,22 ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τὸ ἑ. κατηγορουμένου χώραν ἔχει A 326,35 327,5. 6 T 63,26 cf. λήγειν

ἐπέχειν τόπον T 380,20 τινὸς τάξιν, χώραν A 365,8 T 61,9 intrans. T 77,23

ἐπήρεια T 272,28

ἐπί. ἐφ' ἑαυτοῦ T 8,1 352,18 ἐφ' ἑαυτῶν λέγοντας 566,21 — ἐπί τινι εἶναι T 34,3. 4 563,21. 22 ἐφ' ἡμῖν A 75,13 96,7. (γίνεσθαι) 10 (coni. ἐνδεχόμενα, opp. καθ' εἱμαρμένην) T 566,23 570,11 τὸ ἐφ' ἡμῖν ibid. 10 (coni. πρακτόν) 236,23 ἐπί τινι γίνεσθαι (velut ἐπὶ καχεξίᾳ νόσον) T 21,3 258, 16 sq. συμπέρασμα ἐπὶ τοῖς κειμένοις et sim. A 22,22 79,3 83,26 101,12 132,13 139, 10. 21 141,22 145,20 154,26 186,35 187,11. 22 188,13 212,20 213,35 238,21 251,8. 35 278,5 356,22 (cf. Add. et Corr.) T 231,23 557,3. 28 567,13 571,11 574,11 ἐπὶ ὑποθέσει T 353,13 ἐπὶ τούτοις A 119, 10 124,2 279,34 T 311,23 519,29 post partic. T 125,11 582,18 589,17 ἐπὶ σωτηρίᾳ T 144,23

ἐπιβάλλειν. ἔξωθεν ἐπιβαλλόμεναι προτάσεις A 279,3 intrans. τινί 283,30 οἱ καλούμενοι ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐπιβάλλοντές τε καὶ ἐπιβαλλόμενοι (συλλογισμοί) ibid. 13 sq. def. 19—21

ἐπιβλέπειν τι A 328,19 (coni. ἐκλέγειν) 329,5 al. T 107,23 ἐπί τι T 101,22 111,21 seq. interrog. obl. A 341,15

ἐπίβλεψις A 307,8 313,4 317,4. 28 318, 28. 35 323,15 sq. 325,29 329,6 sq. 330, 34 339,33 T 291,13 390,3 392,2 510,22

ἐπιβλητικὸς τοῦ ἀληθοῦς T 584,13

ἐπιβολὴ φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον T 139,24 144,6 τῇ ἐ. διαφέρειν 233,5 κατὰ τὴν αὐτὴν ἐ. 392,2 ἀντιδιαιρεῖσθαι κατ' ἄλλην ἐ. 409,28

ἐπιβουλὴ διὰ δόξαν, κάλλος, πλοῦτον T 273,1 ἐξ ἐ. (coni. ἑκουσίως) 199,24

ἐπιγίνεσθαι T 33,11 458,28 τινί 51,3 458,25 ἐπί τινι 303,29

ἐπίγνωσις T 115,19

ἐπιγνωστικός T 116,19

ἐπιγράφειν A 42,24 340,14. 20 T 5,28 131,15 ἀπό A 340,12

ἐπιγραφή A 6,14 42,23 δι' ἐπιγραφῆς δηλοῦν T 428,4

ἐπιδεικνύναι T 35,19 ἐπιδείκνυσθαι med. (opp. διδάσκειν) 257,18

ἐπιδεκτικός τινος A 147,26 355,2 T 321, 28 322,4. 15 399,7. 21. 28

ἐπιδέχεσθαι ἀντιστροφήν A 392,27 sq. λόγον T 275,7 279,2 sq. 315,12 318,23 319,1 321,25 sq. ὁρισμόν T 357,20. 22 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον T 212,20 362,10 sq.

ἐπιδιορθοῦν. ἐπιδιορθούμενος ἑαυτόν T 451,4

ἐπιδιορθωτικός T 454,3

ἐπίδοσις T 205,27 κατὰ μῆκος 315,8 ἐπίδοσιν λαμβάνειν 223,25

ἐπιεικής T 207,21 208,9 ἡ τοῦ ἐ. κρίσις 225,13 ὁ ἐ. ἐν πᾶσι τοῖς συμφέρουσιν ἐλαττωτικὸς αὐτοῦ 435,1

ἐπιέναι. δείκνυσι πρῶτον ἐπιών A 391,15

ἐπιζευγνύναι geom. A 268,12 εὐθεῖαν ἀπὸ σημείου ἐπὶ σημεῖον T 23,17 24,7 sq.

ἐπίζευξις T 24,2. 20

ἐπιζητεῖν A 117,25 T 115,28 ἄξιον ἐ. A 213,11 249,34 ἐπιζητήσαι (ἐπιζητήσειεν) ἄν τις A 95,32 111,13 131,29 144,23 217,8 218,7 232,10 240,4 244, 26 318,11 T 16,25 49,7 50,6 62,30 77,18 83,17 92,14 101,1 112,15 179,28 186,23 201,19 242,18 275,2 299,5 300,8 318,13 342,5 384,7 405,6 407,17 412,7 413,22 473,16 πρὸς αὐτόν A 155,3 253, 17 πρός τι 222,16

ἐπιθανάτως νοσεῖν A 179,30

ἐπιθυμητικός. τὸ ἐ. τῆς ψυχῆς μέρος T 262,31 ἀρετὴ τοῦ ἐ. 457,12

ἐπιθυμία ἄλογος T 143,33 σφοδρά 144,2 μᾶλλον ἔνδεια ἢ λύπη 363,17 οὐ τὸ ἡδὺ τέλος — τέλος ἡ ἡδονή 465,16. 17

ἐπίκαιρος πρός τι T 282,23 330,14

ἐπικαλεῖν τινι A 358,13

ἐπικατηγορεῖν. ἐπικατηγορούμενον i. q. ἐπαναδιπλούμενον (coni. προσκατηγορούμενον) A 369,13 sq.
ἐπικοσμεῖν T 257,27
ἐπικρίνειν T 366,17
ἐπίκρισις T 19,23. (ἀπό) 26 34,9 99,30 (coni. εὕρεσις) 111,7 (coni. γνῶσις) 220,7 227,5 231,20 ἐπίκρισιν ποιεῖσθαί τινος 234,4. 15 243,13 ἀπό 244,3. 8 ἐκ 243, 16 506,6
ἐπικτᾶσθαι T 259,3
ἐπίκτητος (opp. ἐξ ἀρχῆς) T 116,19 ἐ. ἀγαθά 74,21 (opp. τῇ αὐτῶν φύσει ἀγαθά) 233, 4. 7. 21
ἐπιλανθάνεσθαι ἀποβολὴ ἐπιστήμης T 251,6 τὸ ἐπιλελῆσθαι φθορὰ τῆς ἐπιστήμης 283,22
ἐπιλέγειν syn. ἐπιφέρειν T 526,8 — ἐπιλέγεσθαι med. τινῶν τι T 164,31
ἐπίλυπος T 248,17
ἐπιμέλεια τῶν κοινῶν, τῶν ἰδίων, γονέων, τέκνων 261,10. 12. 13
ἐπιμελής. ἐπιμελέστερος A 323,4 390,1
ἐπιμιγνύναι τί τινι T 210,27
ἐπινοεῖν T 82,32 477,20
ἐπίπεδον (dist. γραμμή, στερεόν) A 4,7 sq. (opp. σῶμα) T 31,25 134,8 def. 488,6 sq. ἐ. παραλληλόγραμμον T 545,9
ἐπίπνοια θεία T 144,6
ἐπιπολάζειν T 584,26
ἐπιπόλαιος. def. τὸ ἐκ βραχείας ἐπιστάσεως ἐλεγχόμενον T 20,9 (coni. εὐφώρατος) A 14,17 (coni. ἐριστικός) T 84, 29 (coni. σοφιστικός) 121,7 203,20 (coni. φαινόμενος) 565,6 — ἐπιπολαίως (coni. σοφιστικῶς) T 84,21
ἐπιρρεπῶς ἔχειν πρός τι T 133,19
ἐπισημαίνεσθαι med. A 70,20 80,28 103,2 110,20 144,14 155,2 159,13 246,9 247,5 T 91,20 93,25 379,20 ἐκ τῆς λέξεως A 390,10
ἐπίσης v. ἴσος A 328,29
ἐπισκέπτεσθαί τι T 88,20 περί τινος A 193,21 seq. μή A 198,31 [seq. infin. T 405,25]
ἐπίσκεψις A 313,24 325,28 (coni. ἐκλογή) 333,14 ἡ ἐκ τοῦ μᾶλλον T 509,28 ἄξιον ἐπισκέψεως A 27,27
ἐπισκοπεῖν τι A 73,5 T 83,22 105,19. 22
ἐπισκοτεῖν T 16, 10. 11. 28 17,21
ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτό A 279,20
ἐπίστασθαι (dist. διανοεῖσθαι) T 204,2 sq. (opp. ὀρθοδοξεῖν) 265, 12 ὁ ἐπιστάμενος 73,10 ἐν πᾶσιν ἄριστος 86,18 — τὸ ἐπιστητὸν καὶ τὸ αἰσθητὸν κατ' ἀναλογίαν σύστοιχα T 104,6 cf. 71,4 διχῶς, καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ 103,23
ἐπίστασις. μετ' ἐπιστάσεως A 418,19 ἐκ, διὰ βραχείας ἐ. T 20,9 84,15 πλείονος καὶ ἀκριβεστέρας ἐ. δεῖσθαι 85,18. 19
ἐπιστήμη ἐν γνώσει τῶν ὑπ' αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχει καὶ διὰ διδασκαλίας T 145,31 τῆς ἐ. γένος ὑπόληψις, διάθεσις, ἕξις 116, 12 338, 9. 12 sq. cf. 457, 19 καθ' αὐτὴν πρός τι 465, 5 cf. 464, 6 ἕξις ἀμετάπτωτος ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ψεῦδος A 263,1 ἕξις διὰ μαθήσεως κινητή T 440, 25 ὑπόληψις ἀμετάπειστος 464,4 cf. 203, 10 399,22 οὐ γένος τῆς ἀρετῆς T 302,18 322,16 cf. 145,22 sq. 286,24.25 A 89, 19 263,1—3 prave def. ἀγνοίας ἀποβολή T 440,17 sq. i. q. γνῶσις T 283,20. 21 διχῶς, καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ T 103,22 ἐ. καὶ αἴσθησις ταὐτά, ὅμοια κατὰ ἀναλογίαν T 116,13 117,30 τῷ ἀνθρώπῳ οἰκεῖόν τε καὶ κατὰ φύσιν (coni. θεωρία, γνῶσις) A 5, 3 sq. ἴδιος ἀνθρώπων ἢ ὅλως λογικῶν T 116, 20 ἐπίκτητος, διδασκαλίᾳ ibid. 19. 21 τὰς κατὰ τὰς ἐ. ἕξεις διὰ τῶν ἐνεργειῶν κτώμεθα ibid. 23 ἐμπειρία ἐπιστήμης ἀρχή ibid. 31 γίνεται ἐν τελείοις 222,11 τῆς ἐ. γένεσις οὐ φύσει 333,6 τῇ ἐ. ἐν λόγῳ τὸ εἶναι T 116,28 τῶν ἐπιστημῶν ἑκάστη περί τι γένος ἀφωρισμένον T 3,29 περὶ τῶν οἰκείων ἀρχῶν οὐδεμία τῶν ἐπιστημῶν οἷα τε λέγειν 29,25 τῶν ἐναντίων ἡ αὐτή 90,29 sq. cf. 591,1—3 οὐδενὸς ἐνδεχομένου, τῆς ἑκάστου τῶν ἐπιστητῶν οὐσίας γνωστική 116, 17. 18 cf. 89, 19 τῶν ἀναγκαίων τε καὶ ἀιδίων καὶ μὴ ἐνδεχομένων ἄλλως ἔχειν 297,7 cf. 302,20 479,12. 13 πᾶσα ἐ. περὶ ὡρισμένα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα τὰ ὑποκείμενα καταγίνεται 440, 19 καὶ παρεληλυθότων καὶ ἐνεστώτων καὶ μελλόντων (opp. αἴσθησις, μνήμη) 116, 29 167,14 coni. τέχνη A 1,6 2,4 sq. 39,23 330,33 al. T 73,14. 16 80,27 94,1 al. opp. αἴσθησις, δόξα T 71,4 89,11 sq. 115,2. 3 116,14 sq. 167,18 203,10 222, 9 sq. 223,3 265,11 ἀποδεικτική A 20,26 τοῦ ὄντος ᾗ ὄν, τοῦ πρώτου αἰτίου κινοῦν-

τος i. q. ἡ πρώτη φιλοσοφία 357,33 sq. ἡ βελτίων T 226, 30 227, 1 ἡ ἀκριβεστέρα 262, 11 τὰ κατά τινα ἐπιστήμην T 100,24

ἐπιστημονικός. ἐ. ἀκριβολογία T 26,12 ἐ. ἀρχαί 18,16 ἐ. γνῶσις 124,29 547,8 584,5 δεῖξις (coni. ἀποδεικτική) 29,27 ἐ. λόγος (coni. ἀποδεικτικός) 26,8 ἐ. προτάσεις i. q. ἀποδεικτικαί 70,4 ἐ. συλλογισμός 15,26 ἐπιστημονικωτέρα ζήτησις 294,13 μέθοδος (coni. ἀκριβεστέρα) 296,17 — ἐπιστημονικῶς λέγειν 29,25

ἐπιστήμων κατά τι A 332,20 περί τι ibid. 24 ὁ ἐ. (opp. ὁ διαλεκτικός) T 30, 6 (coni. τεχνίτης, opp. οἱ πολλοί) 73,4. 18

ἐπισχημένος T 153,3 (cf. Veitch *greek verbs* 1887 p. 343)

ἐπιταράττειν T 532,15

ἐπίτασις τῶν χορδῶν (opp. ἄνεσις) A 275, 24 τῆς ὁμοιότητος T 59, 19 κατὰ τὸ μᾶλλον 414,17 cf. 208,17 ἐπίτασιν λαμβάνειν, δέχεσθαι 455, 8. 10 ἐπιδέχεσθαι 460, 18

ἐπιτείνειν. ἐπιτεταμένος (coni. σφοδρότερος) T 59,16 τὸ θερμὸν ἐπιταθέν 455,16

ἐπιτελεῖν A 69,17 115,3 116,27 117,20. 23 264,23. 25

[ἐπιτεχνολογεῖσθαι T 518,4]

ἐπιτήδειος πρός τι T 261, 26. 28 ἐπιτηδείως ἔχειν πρός τι 133,18

ἐπιτηδειότης. κατὰ ψιλὴν λεγόμενον τὴν ἐ. A 184,7 πρός τι T 400,3

ἐπιτιθέναι τάξιν T 92,30 — ἐπιτίθεσθαι τυραννίδι A 43,20. 24

ἐπιτιμᾶν τινι T 260,22 sq. 481,6. 10 — passive 261,15 ἐπί τινι 563,17

ἐπιτίμησις πρός τι T 428,16 ἀπό τινος 569,3. 4 ἡ ἀπὸ τῶν ἀκουόντων ἐ. 524,8 γίνεται (ἐστί) τινι 563,12 567,8. (ἐπί τινι) 9 569,24 570,15 ἐπιτιμήσεως ἄξιος 260, 29 sq. 565,15 568,18 570,4. 7 575,21

ἐπιφάνεια ἐπὶ δύο διέστηκε T 31,12 μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχει 30,20 cf. 323,28 πέρας σώματος 30,27 (cf. σῶμα) κατὰ συμβεβηκός ἐστι πρός τι 441,19 ἐν ᾧ ἡ ἐ., ἐν τούτῳ καὶ τὸ χρῶμα 347,26 cf. 136, 24 πρῶτον αὐτῆς ἀντιλαμβάνεται ἡ αἴσθησις καὶ διὰ τῆς ἐ. λέγεται ὁρᾶσθαι τὸ σῶμα 388,3. 4 cf. 348,13

ἐπιφανής. ἐ. χωρίον T 269,18

ἐπιφέρειν A 13,5 33,22 56,29 58,12 59, 29 60,3 69,24 78,25 102,22 105,8 125, 14 137,16 140,7 etc. T 26,6 34,16 39. 24 40,11 41,15 54,29 60,10 62,3 67,28 81,25 87,25 94,16 98,2 184,22 204,13 etc. ἔνστασιν T 326,24 404, 12 παράδειγμα 349,11 τί τινι A 82,7 326,32 T 297.4 352,19 526,18 τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ A 15,2 124,32. 33 — logice (συμπέρασμα) A 18,14. 24 19,1. 3. 5. 11 sq. 174,25 326,32 341,34 342,11 343,36 346,28 357,4 T 9,30 sq. 13,24. 27 14, 3. 29 532,3 534,1. 13 557,26 562,6. 14. 21 (ἐπί τινι) 567,13 — i. q. συνεπιφέρειν T 454,8 536,7

ἐπιφορά log. A 19,17 T 11,22 534,2

ἐπιχειρεῖν ἐλέγχειν T 133, 29 ἀνασκευάζειν 515,20 ἐπεχείρουν, κατασκευάζοντές τε καὶ ἀνασκευάζοντες δι' ἐνδόξων τὸ προκείμενον 27,16 cf. ibid. 21. 23 ἐπιχειροῦντα συλλογίζεσθαι T 120,2 δεικνύειν 486, 15 syn. δεικνύναι T 297,1 coni. δεικνύναι 217,7 διαλεκτικῶς T 76,10 κατασκευαστικῶς, ἀνασκευαστικῶς 294,5 369,5 opp. ἀποκρίνεσθαι T 588,12 ὁ ἐ. (i. q. ὁ διαλεκτικός, opp. ὁ ἀποδεικνύς τε καὶ διδάσκων) δι' ἐνδόξων (ποιεῖται τοὺς συλλογισμούς) T 547,14 ἐπιχειρεῖν ἀπό T 135,7 164,3 268,15 281,15 287,8 333,15 497,7 586, 20 εἰς T 4,17 27,15 28,27 29,2 76,10 131,9 546,22 583,16 τὰ ἐνδεχόμενα ἐνδόξως ἐπιχειρηθῆναι εἰς τὸ προκείμενον 32,23 584,11 περί τινος T 4,5 126,20 173,24 497,7 πρός τι T 57,6 88,32 164,3 287,8 295,25 369,5 529,23 ὅτι T 164,20 515,20

ἐπιχείρημα καλοῦσι τὸν διαλεκτικὸν συλλογισμόν T 126,12 541,11 μέθοδος εὑρετικὴ τῶν ἐ., αὕτη δέ ἐστιν ἡ τῶν τόκων γνῶσις 27,20 i. q. τόπος 493,23 κατασκευαστικόν, ἀνασκευαστικόν T 583,18. 19 cf. 519,9 [520,15] opp. ἀπόκρισις 585. 13 ἀρχαί, ἀφορμαὶ ἐπιχειρημάτων (πρός τι) T 124,32 126,11 145,4 295,26 445. 18 εὐπορεῖν ἐπιχειρημάτων (πρός τι) 27, 24 33,8 83,30 129,18 167,29 168,4. 18 169,4 170,16 171,1. 23 172,3 176,2 271,5 495,8 519,9 520,35 585,2. (εἴς τι) 5 [ἐπιχειρήματα ποιεῖν 373,1. 5 λαμβάνειν ἐκ τινος ibid. 7. 12 520,15 ἔχειν ἀπό τινος seq. infin. 493,23]

ἐπιχειρηματικός (coni. ζητητικός) T 32,10

δι' ἐνδόξων (opp. τοῦ ἀληθοῦς ζητητική) 439,27
ἐπιχείρησις syn. ἔλεγχος A 180,9 307,30 τὸν ἔλεγχον γίνεσθαι διὰ τῶν ἐ. T 134,1 πρὸς ἐπιχείρησιν 199,8 χρὴ μεμνῆσθαι ὅτι ἔνδοξοι καὶ πιθαναὶ ἐ. εἰσίν 257,15 cf. 485,17 coni. τόπος T 220,8 221,29 ἐν ταῖς γυμνασίας χάριν γινομέναις ἐ. (coni. ἐν τοῖς διαλόγοις) 547,8. 9 opp. ἀπόκρισις 585,12 coni. ἐρώτησις 589,10. 11 ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι ἀπό, ἔκ τινος, πρός, εἴς τι T 4,16 27,11 sq. 133,5 141,8 145,7. 21 146,6 163,25 164,5. 32 194,12 196,3. 10 199,12 203,18 226,8 234,27 280,23 333, 17 423,4. 5 584,1. 10 περί τινος 56,4 585,12 ἐπί τινος 174,21 κοινοτέρας ἐ. δέχεσθαι T 85,8. 9 τὴν ἐ. λαμβάνειν ἐκ 138,3 διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἐπιχειρήσεως (?) 584,2
ἐπιχορηγεῖν λόγους T 372,22
[ἐπουσιώδης (opp. οὐσιώδης) T 369,16. 17 388,8. 14]
ἐρᾶν. μισοῦσί ποτε οἱ ἐρῶντες T 322,8 ἐ. συνουσιάσαι 461,10 κειμένου τοῦ τὸν σοφὸν ἐρασθήσεσθαι 143,30 sq.
ἐργάζεσθαι τὸ προκείμενον (coni. περαίνεσθαι) T 87,3
ἔργον ἐπιστήμης, τέχνης T 1,15 32,24 33, 1 sq. coni. μέρος, opp. ὄργανον A 2,20 coni. τέλος ibid. 29 cf. T 264,21 opp. τέλος T 33,24 sq. τὸ ὡς μέρος ἔργον A 3,9 τόπος ἀπὸ τῶν ἔργων T 263,18 sq. [ἔργον ἔχειν c. infin. T 398,27]
ἐργώδης T 523,13
ἐριστικὸς συλλογισμός expl. T 19,31 sq. 574,19 opp. ἀποδεικτικός, διαλεκτικός 2,16 sq. 22,17 23,5 ἐ. προτάσεις 70,3 sq. οἱ ἐριστικώτεροι 474,16 — ἐριστικῶς ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν, ἐρωτᾶν 565,22 ἀποκρίνεσθαι 589,21
ἑρμηνεία A 15,24 (coni. φράσις) T 519,27
ἑρμηνεύειν T 241,28
ἐρυθριᾶν T 347,31 348,1
ἔρχεσθαι ἐπὶ τὸ δεῖξαι, τὸ διαιρεῖν A 78, 27 337,18 κωλύεται ὁ λόγος ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐλθεῖν συμπέρασμα T 562,10
ἔρως ἀστεῖος, φαῦλος T 139,21 sq. varie def. ibid. et 143,32 sq. οὐδὲ ὁ ἔ. ἐν τῷ φιλεῖν 322,8 ἐρωτά τινος λαβεῖν 143,31
ἐρωτᾶν (opp. παρ' ἑαυτοῦ λαμβάνειν) A 12, 34 13,21 καλῶς expl. T 520,4 διαλεκτικῶς ibid. 25 κρυπτικῶς 526,14 ἐρωτᾶν λόγον, συλλογισμόν A 184,5 346,14 364, 10. 22 (πρός τι) 385,21. 22 395,13. 26 T 21,15 ἡ τῶν ἐρωτωμένων διαίρεσις T 553,10 sq.
ἐρώτημα T 37,18
ἐρώτησις οὐχ ἁπλῶς πρότασις ἀλλὰ τὸ ὅλον διαλεκτικὴ πρότασις A 12,12 cf. T 69, 13 ἐ. ἀντιφάσεως expl. A 13,4 sq. οὐκ ἔστι συλλογισμοῦ μέρος 14,4. 5 cf. 13, 6.7 T 36,9. 10 εἴδη ἐρωτήσεως T 69, 14 sq. ἡ τῶν ἐ. διαίρεσις 553,15 sq. πυσματική, διαλεκτική 40,29. 31 294, 17 ἔνδοξος 70,10. 27 73,28 (ἡ τοῦ διαλεκτικοῦ ἐ.) ἀνάλογος τῇ τοῦ ῥήτορος φράσει T 519,30 δι' ἐρωτήσεως λαμβάνειν A 13,5. 7 ἐν ἐρωτήσει εἶναι A 11,22 T 70,4 129,19 ἐν ἐ. καὶ ἀποκρίσει ποιεῖσθαι τοὺς λόγους (opp διεξοδικοὺς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους) T 5,8 κατ' ἐ. καὶ ἀπόκρισιν 168,2. 3 ποιεῖσθαι τὰς ἐ. (ἐπιχειρήσεις N) πρός τι T 564,6 — ἀξιοῦσί τινες ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον τοῦτο (ὄγδοον) Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως T 520,6
ἐσθής T 270,2 θερμαίνουσα, πορφυρᾶ, χρυσόσημος 261,30 πολυτελής 269,17
ἔστε. ἔστ' ἄν A 140,24 155,23 156,28 181,16 189,2 201,23 T 355,25 387,20
ἔσχατος A 51,21 94,10 ὅρος 49,20. 21 — logice T 312,23 ἐ. καὶ προσεχὲς γένος 334,27 def. τὰ πολὺ τῶν ἀρχῶν διεστῶτα 541,22 coni. ἄτομος A 290,26 294,8 299,29 cf. 292,19 sq. ἐ. οὐσία 291,11
ἑταῖρος. οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ (sc. Ἀριστοτέλους) A 124,8 125,31 127,13 141,1 173,33 223,5 248,3 250,1 390,3
ἑτερογενής T 380,26
ἕτερός τινος T 100,3 τὸ ἕ. γένος τοῦ ἐναντίου καὶ τοῦ διαφόρου 339,7 ἕ. τῷ εἴδει, γένει, ἀριθμῷ, κατὰ τὸ εἶδος, γένος 60,25. 26 61,22 116,12 τῷ λόγῳ (opp. ταὐτὸν τῷ ὑποκειμένῳ) 398,8. 16 ἁπλῶς opp. κατὰ τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ εἶναι 399, 16. 17 ἔμπαλιν δὲ ἔχοι ἂν ἐπί τε τῶν ταὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων ἡ ἀκολουθία 61, 16 ἕ.—καὶ ἕ. 398,8 [399,16. 17] — καὶ ἄλλος 484,16. 17
ἑτερότης T 172,10 [399,5. 14] τῶν προτάσεων (coni. διαφορά) A 407,2 τῆς λέξεως (opp. ταὐτότης) T 12,30
ἑτερόφθαλμος T 20,12

ἑτερώνυμος T 398,2 405,6 (coni. πολυώνυμος) 475,17
ἔτι adnectens A 3,10 4,7 74,27 81,22 90, 14 172,24 231,2 T 29,6 50,11 80,25. 27 81,2 83,29 et saepe. ἔτι δέ A 5,13. 26 63,24 65,22 116,4 121,9 125,24 al. T 2,4 22,21 29,12 37,16 55,13 125,9 129,3 al. τε—ἔτι δὲ καὶ A 163,3 T 122, 15 ἔτι τε A 188,2 219,7 335,12 338,14 T 38,29 470,17 τε—καὶ—ἔτι τε A 1,4 T 2,10. 11 οὔτε—ἔτι τε A 20,13 καὶ ἔτι [T 388,11 458,1] antecedente τε 15,11 317,22 319,1
ἕτοιμος. ἕ. ἔχειν τι T 590,11
ἐτυμολογία. τόπος ἀπὸ ἐ. T 175,29 οἱ κατὰ τὴν ἐ. λόγοι ibid. 30 176,4. 12
εὐβίαστος T 275,10
εὐβουλία (opp. κακοβουλία) T 166,25 325, 11. 13 361,5 (opp. εὐτυχία) 76,20 sq. (opp. δόξα) 223,7
εὐγένεια T 269,5. 6 270,24 (opp. πλοῦτος) 257,4 259,1. 2 οὐ ποιεῖ τῇ οἰκείᾳ παρουσίᾳ ἀγαθόν 262,17
εὔγνωστος T 84,15
εὐδαιμονεῖν. οὐδὲ τὸ εὐ. ἐπὶ τοῖς σπουδαίοις T 34,4
εὐδαιμονία T 148,6 222,16 def. εὕροια βίου 93,9 εὐδαιμονίας ἴδιον τὸ ἀνενδεές 514,8 ὑπ' ἀρετῆς γίνεται 19,13 cf. 194,5 ἡ ἀρετὴ αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν 72,15 166,33 173,11 sq. ἐν τῇ εὐδ. περιέχονται καὶ αἱ ἀρεταί 247,5 τέλος, τέλος τελειότατον 237,10 238,3. 12 sq. 240,25 sq. cf. καλός
εὐδαίμων ὁ εὐ τὸν δαίμονα ἔχων T 176, 11 sq. ὁ εὐδ. ἐξ ἀνάγκης τὴν ἀρετὴν ἔχει, ὁ δὲ τὴν ἀρετὴν ἔχων οὐ πάντως εὐδ. 194,6 dist. εὐτυχής 476,17
εὐδιοίκητος T 153,6
εὐδοκιμεῖν. εὐδοκιμήσει (ὁ ἀποκρινόμενος) συγχωρῶν τοῖς ἐνδόξοις T 554,1
εὐειδὲς σῶμα T 428,19
εὐεκτεῖν. πᾶς ὁ εὐεκτῶν ὑγιαίνει T 193, 30 536,14
εὐεκτικός T 71,3 89,23 sq. 152,23. 28 523,18 cf. γυμναστική. τὰ εὐ. καὶ ὑγιεινὰ ἀγαθὰ ὡς ποιητικὰ ἀγαθοῦ τινος T 97, 7. 10
εὔελπις def. T 176,9
εὐεξία T 89,23 sq. 152,20 sq. cf. γυμνάσιον, γυμναστική. περιέχουσα ἐν αὐτῇ ὑγείαν μεῖζόν ἐστιν αὐτῆς ἀγαθόν 20. 23 sq. 91,19 sq. 92,5. 6 193,29. 31 221,12 222,21 sq. 247,7 258,16 268, 3 sq. 277,8. 9 536,12 sq. ἀκρότης ὑγείας 265,19 εὐ. καὶ καχεξία σωματικὰ ὄντα ἔμμεσά ἐστι· μέσον γὰρ αὐτῶν τὸ ὑγιαίνειν 326,28 εὐ. ψυχῆς λογικῆς 27,30
εὐεπιχείρητος expl. A 287,25 sq. (coni. πολλὰς ἀφορμὰς ἔχων) T 374,8 493,20 569,14 εὐεπιχειρητότερον A 287,29 290, 15
εὐήθης T 554,16 570,20. 21 576,11 al.
εὐήκοος φωνή expl. T 106,19 ψόφος 109, 26. 29 εὐηκοωτέρα ἀκοή 262,10
εὐθάλασσος T 177,2
εὐθηνεῖν ἐν τοῖς τυχηροῖς ἀγαθοῖς T 147,23
εὐθύνειν τινά T 316,14. 22 seq. ὡς c. part. 179,20 423,14 475,14 563,13 om. ὡς 433,14
εὐθύς (opp. ἕλιξ) A 328,1 εὐθεῖα (sc. γραμμή) A 268,11 358,28 359,6 379,29. 30 T 23, 17 sq. — κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν, κατ' εὐθεῖαν A 359,21. 25 360,2 sq. 361,7. 24 sq. 362. 17 sq. (opp. κατὰ πτῶσιν) 360,6. 7 — ἐξ εὐθείας A 115,2 ἐπ' εὐθείας (opp. ἀνάπαλιν) T 199,27 λαμβάνειν A 257,23 258,29 285, 27 — εὐθύς adverb. A 115,4 116,27 117, 19 ἀρχόμενος εὐθύς T 1,5 εὐθὺς τῷ εἶναι 394,19 sim. A 129,3 εὐθέως A 134,29 279,29
εὐκαίρως A 253,17
εὐκαταφρόνητος T 80,4
εὐκλεὴς θάνατος T 212,13
εὔκλεια καὶ μετὰ θάνατον διαμένει T 222,15 ζωῆς μεῖζον ἀγαθόν 245,26
εὔκολος (coni. πρόχειρος) T 538,16 εὐκολώτερος 164,12 517,2 — εὐκόλως T 494,31 εὐκολώτερον A 288,3 372,26 (coni. εὐεπιχειρητότερον) 290,15 T 57,4 157,6 423,7. 8 537,22
εὔλογος A 90,1 T 163,4 167,1 173,12 207,9 214,6 260,22 534,16 sq. τὸ εὔλογον T 523,2 κατὰ τὸ εὔ. A 95,14 εὐλογώτερος T 300,31 301,2 343,36 356,16 361,12 — εὐλόγως A 1,18 33 69,25 91,22 119,9 144,23 158,19 163. 18 217,8 218,16 280,26 337,30 338,32 342,22 384,34 T 41,14 42,22 57,26 83,6 89,31 95,2 103,10 179,20 238,19 424,13 437,14 506,8. 11 in fine enuntiati (seq. ὅτι) A 239,21 (seq. γάρ)

T 97,21 305,29 καὶ εὐλόγως A 71,24 T 385,13
εὐμεγέθης T 522,4
εὐμήκης T 521,35
εὔνοια (opp. φιλία) T 264,13 sq.
εὐνομεῖν. εὐνομουμένη πόλις T 484,15
εὔνους (opp. φίλος) ὁ ὀρθῶς νοῶν καὶ τάληθῆ ἢ τἀγαθὰ νοῶν T 176,27.28 τοῦ εὖ. ἔργον ἡ βούλησις μόνον (sc. τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν φίλον) 264,14
εὐοίκητος T 269,16
εὐόριστος ἐν ἀλλοτρίῳ T 382,7
εὐπαρακολούθητος (coni. ἔνδοξος) T 571,1 εὐπαρακολουθητότερος 275,16 A 381,7. 10 cf. 379,34
εὐπειθὴς ἵππος T 262,11 270,3
εὐπλοεῖν A 300,9
εὔπνοια σημαντικὸν ὑγείας T 105,2 153,1
εὖ ποιεῖν. τῷ εὖ π. ἕπεται τὸ ὅμοιον θεῷ καὶ τοῖς ἀνενδέεσιν εἶναι T 243,25
εὐπορεῖν fort. pro εὖ ποιεῖν scribendum (opp. πλουτεῖν) T 255,4 ὅρων A 87,19. 25 sq. 91,14 105,5.21 106,1 107,24 ὕλης 89,7.30 ἐπιχειρημάτων, λόγων, προτάσεων, συλλογισμῶν (πρός τι) A 6,27 290,18 294, 27 317,36 T 5,26 68,1 sq. 89,4. 10 90, 17 92,26 126,6 127,8 129,18 583,21 585,5 om. genet. πρός τι T 89,22 170,8 583,21 584,8 586,26 c. infinit. 221,9 — εὐπορεῖσθαί τι med. T 584,23
εὐπορία προτάσεων, διαλεκτικῶν λόγων, συλλογισμῶν T 35,12 68,7 70,28 83,30 88,3. 12 89,8. 30 90,3 114,25 119,3. 9 (coni. εὕρεσις) 88,3 117,5 (coni. παρασκευή) 119,9 τῆς διαιρέσεως T 115,5 ἐπιχειρήσεως T 200,14 ἡ ἀπό τινος εὐ. πρὸς ἐπιχείρησιν T 199,8 ὧν χρὴ πρὸς εὐπορίαν ζητεῖν T 68,13
εὔπορος T 528,9 ἐπιχείρησις T 374,5 πρὸς ἐπιχείρησιν 569,15 εὐπορώτερος A 307, 9. 18 T 156,22
εὐπρόσιτος T 531,21
εὕρεσις A 1,7. 12 2,15. 27. 34 3,11 6,26 277,18 290,20 294,3 296,16 307,19 311,15 313,24.35 331,2 333,13.17 339, 34 sq. 373,1 384,22 T 27,25 74,28 sq. 88,3. 28 (dist. κρίσις) 98,7 100,17 102,5 (dist. ἐπίκρισις) 111,7 114,5 115,5 117,5 123,13. 17 124,12 142,33 519,12. 25. 28 τοῦ ἀληθοῦς, τῆς ἀληθείας A 8,24. 29 T 1,7 28,24 29,11 95,22 537,17 584,4 sq. 590,4 ἡ εὕρεσις ἡ κατὰ τὴν ἐπιστήμην ἢ τὴν τέχνην T 73,13
εὑρετής A 274,21
εὑρετικός A 340,7 T 29,10 (dist. κριτικός) 27,31 εὐ. μέθοδος T 27,20 γυμνάζοντες αὐτῶν τὸ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις εὑρετικόν ibid. 15
εὕροια βίου T 93,9
εὔσημος T 8,5
εὐσύνοπτος T 57,4
εὐτεκνία A 301,30
εὐτυχής. οἱ μὲν πολλοὶ εὐτυχῆ λέγουσι τὸν ἐν τοῖς τυχηροῖς ἀγαθοῖς εὐθηνοῦντα, οἱ δὲ (Στωϊκοί) τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντα T 147, 22. 23 opp. εὐδαίμων 476,17 — εὐτυχῶς T 33,4
εὐτυχία (opp. εὐβουλία) T 76,20 sq. τῶν ἐκτός τε καὶ σωματικῶν ἀγαθῶν T 262,18
εὐφραίνειν cf. ἥδεσθαι
εὐφροσύνη διὰ λόγων ἡδονή (dist. χαρά, ἡδονή, τέρψις) T 181,5
εὐφυής (opp. φιλόπονος) T 260,13 εὐφυοῦς τὸ οἰκειοῦσθαι μὲν πρὸς τἀληθὲς ἀποστρέφεσθαι δὲ τὸ ψεῦδος T 584,14 κυρίως ibid. 18 τὰ εὐφυέστερα (τῶν παιδίων) κρίνεται τῇ σπουδῇ τῇ περὶ τὴν τῶν μύθων ἀκρόασιν A 5,11 — εὐφυῶς T 330,25
εὐφυΐα (opp. φιλοπονία) T 260,12 ὅτι μὴ γένος ἡ ταχυτής 330,24 sq. ἡ πρώτη καὶ κυρίως 584,13—19
εὐφώρατος A 14,17 T 149,27
εὔχειρ T 177,3
εὐχερής T 515,7 517,12 518,12 — εὐχερῶς 514,27
εὐχή (dist. ἐντολή, κλῆσις) A 17,4
εὔχρηστος. τὸ εὔ. A 164,25 265,18 ἀπό τινος T 261,29
εὐχροια T 153,1 154,2 sq. 155,13 (opp. ὑγεία) 231,29
εὐψυχία (dist. ἀνδρεία) T 176,8
εὔψυχος (dist. ἀνδρεῖος) def. T 176,3 sq.
εὐώδης T 210,1
ἐφαρμόζειν τινί A 13,14. 21 111,31 157,5 161,32 353,1 375,13 377,3. 30 T 22, 24. 34 40,23 151,11 175,22 277,16. 22 281,10 306,29 314,4 sq. 359,24 380,22 405,29 etc. geometr. A 268,16. 31 269,1 τί τινι T 476,16 (a N)
ἐφέλκεσθαι ἐπιχειρήματα T 373,5 (a N)
ἐφεξῆς A 78,4 86,19 167,28 267,31 T 399, 11 520,11. 31 527,28 γωνίαι A 358,

29 359,12. 13 post partic. A 8,13 13, 13 227,13 T 18,12 75,3 ἀκολούθως ἐ. 26,27 ἐφεξῆς τινι A 29,3 41,33 T 65,10 527,24. 26 γωνίαι A 358,27 359,12
ἐφευρίσκειν T 520,25
ἐφίεσθαι T 77,16 — ἐφετός 93,8 192,28
ἐφιστάναι τὴν διάνοιαν T 5,22 ἐφίστησιν ἡμᾶς πῶς A 87,7 διά τινος ὅτι 344,11 τινὰ ἐπί τι (ἐφιστῶντες) 381,18 ἄξιον ἐπιστῆσαι πῶς A 84,20 129,26
ἐφοδεύειν τῇ διανοίᾳ T 145,14
ἔφοδος A 391,17. 18 T 428,12 πρός τι (coni. ἀφορμή) T 494,29 ἐπὶ τὸ καθόλου 533,1
ἐφορᾶν T 187,11
ἔχειν ὡς μέρος, ὡς ἕξιν, ὡς πάθος, ὡς κτῆμα T 535,12 παῖδα ἔκ τινος A 345, 10 τὸ ἔνδοξον ἐπὶ τινος T 287,6 τὸ μᾶλλον, τὸ ἧττον T 461,6 sq. c. inf. A 294,1 307,13 309,22. 28 339,8. 19 379,35 T 405,20 514,25 526,12 554,5. 19 558,16 ἔχειν τι δεδειγμένον A 260,22 δηλούμενον T 327,10 ἐμφαινόμενον 274,11 κείμενον 431,22 432,3 572,20 λεγόμενον 286,18 ὡμολογημένον 363,3 ἔχειν τι i. q. κείμενον, δεδειγμένον ἔχειν T 96,6. 20 123,23 150,30 426,22 ὅτι T 96,6. 20 151,3. 20 177,19 187,23 287,26 587, 25 588,1 — οὕτως ἔχοντος τούτου et sim. A 390,28 T 79,19 355,25 al. om. subi. A 25,2 105,15 144,7 148,33 278,26 392,9 417,7 T 241,4 ὡς ἔχει ἐπί τινος A 46,24 ὡς ἔχουσι φύσεως καὶ τάξεως T 520,19 cf. ὡς, ὅπως — ἔχειν περί τι syn. καταγίνεσθαι T 19,7 428,1 — ἔχεσθαί τινος A 8,13 T 52,20 95,7 279,13 426,7 — ἐκτός T 342,7 τὸ ἐκτὸν πολλαχῶς 103,28
ἔχθρα T 229,29 sq. 505,11
ἕως τινός A 405,33 409,10 T 292,19

Ζέσις συμβέβηκε τῇ ὀργῇ T 347,25
ζῆλος. μίμησις γένος τοῦ ζήλου T 341,8
ζηλοῦν (coni. ἐπεξέρχεσθαι) A 284,17
ζῆν δικαίως, ἡδέως T 51,28 266,21. 22
ζητεῖν. τὸ ζ. θεωρεῖν ἔθος αὐτοῖς λέγειν T 74,3 ὡς ἐν ἄλλοις ἐζητήκαμεν ἐπὶ πλέον A 188,17 τί A 74,29 T 68,13 74,26 sq. 95,26 τὸν μέσον ὅρον ὄνομα A 357,30 περί τινος A 207,35 213,26 249,37 T 53,2 68,12 74,31 84,17 τὶ περί τινος A 290,25 seq. interrog. obl. A 72,17 161,3 196,12 247,22 279,11 307,34 309,19 sq. 317,22 352,16 T 51, 25. 26 52,22. 28 53,2 sq. 57,25 59,5 62, 18. 21 67,30 68,23 74,20 98,9 etc. ζητήσαι δ' ἄν τις, pro quo ἐπιζητήσαι scribere solet, A 196,12 352,16 T 350,18 ἄξιον ζητεῖσθαι T 78,4. 28 ζητούμενος (coni. ἄγνωστος) T 382,20 τὸ ζ. 77,25 (opp. τὸ ἔνδοξον) 69,5. 11 (coni. τὸ ἐν ἀρχῇ) A 290,25
ζήτημα i. q. θεώρημα T 74,2 75,11 (coni. θεώρημα) 75,21. 22 (coni. πρόβλημα) 82,15 294,12 τὰ κατὰ τοῦτο ζητήματα 220,6
ζήτησις. αἱ ζ. A 165,7 τρόπος ζητήσεως A 339,14 T 74,6 ἐν ταῖς κατὰ φιλοσοφίαν ζ. T 29,1 ἄξιος ζητήσεως T 75, 16 (coni. γνώσεως) 77,29 80,1. 11 81, 6. 8 82,14 221,6. 14. 19 ζητήσεως καὶ γυμνασίας χάριν T 548,26 — τινός A 74, 28 75,8 T 63,16 294,13 περί τινος A 290,31 339,15 T 45,2 53,9 54,23 57,12 74,3 429,27 περί τι T 74,19 — ἡ ζ. ἐστί, γίνεται ἔν τινι A 324,5 T 392,5 κατά τι T 218,21 περί τινος A 293,20. 22 294,15 323,25 T 39,3 53,8 68,21 100,19 287,27 seq. interr. obl. T 44, 15. 19 52,2 506,5 ἔχειν τινὰ ζ. T 153, 30 ἁπλῶς, συγκριτικὴν τὴν ζ. ἔχειν T 279,13 τὴν ζ. ἔχειν ἔν τινι T 221, 25 περί τινος 39,7 57,23 62,24 217,21 296,13 496,4 τὴν ζ. ποιεῖσθαι T 74,22 τινός A 369,30 εἴς τι, ἔν τινι 331,30
ζητητικός (coni. ἐπιχειρηματικός) T 32,10 τοῦ ἀληθοῦς (opp. δι' ἐνδόξων ἐπιχειρηματικός) 439,26
ζωγράφος. οἱ παλαιοὶ ζ. T 428,3.
ζῷον. οἷς τὸ ζ. ἕπεται, τὰ τῷ ζ. ἑπόμενα A 297,1 sq. def. οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική T 93,1 493,4 cf. 453,16 474,21 πᾶν ζ. ἢ πεζὸν (χερσαῖον) ἢ ἔνυδρον ἢ πτηνόν 93,3 139,15 304,19 320,5 πότερον μᾶλλον ἔχει ψυχὴν τὰ ζ. ἢ τὰ φυτά 218,28 πᾶν ζ. κινητόν 558,28 ἔστι τινὰ ζῷα ἃ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔχει καρδίαν 92,13 οὐ πᾶν ζ. ἀναπνεῖ 93,4 ζῴου λογικοῦ εἶδος,

διαφορά 353,23. 24 τὸ ἐν γενέσει ζ. (coni. τὸ αἰσθητικόν) 320,7
ζῳοῦν. ἐζῳῶσθαι T 137,26
ζωτικὸν εἶδος T 17,14

Ἤ disiunctivum non excipitur altero ἤ T 111,10 507,14 ἤ affirmans saepe cf. Ind. Suppl. II 1. addidi velut A 135,14 151,22 153,12. 28
[ἦ γὰρ T 458,18 488,17]
ᾗ T 99,23 229,15
ἡγεῖσθαι abs. et τινός A 327,26 sq. 383,3 sq. T 245,30 sq. al. ἡγούμενος ὅρος, τὸ ἡγούμενον A 374,27. 32 407,22. 33 T 241,4 331,31 sq. τὸ ἡγούμενον i. e. ἡ ὑποθετικὴ πρότασις A 17,31 20,15 sq. 176,3. 21 177,21 sq. 178,8 sq. 326,36 sq. T 165, 12 166,12 191,18 193,21 331,11 χώραν ὑποκειμένου ἔχει T 326,36 327,32
ἡγεμονικός. ἐν ποτέρῳ μᾶλλον τὸ ἡ., ἐν καρδίᾳ ἢ ἐν ἐγκεφάλῳ T 218,24
[ἦγουν T 371,7. 10. 13. 17. 31 373,7. 10 377, 9. 15. 16. 18 379,13 386,3 388,8. 28 389,9 391,8 392,9. 17. 23. 25 393,9 394,5 395,18. 19. 20. 23 399,11. 16 404,10. 12 408,10 409,10 418,11 421,6. 25. 28 425, 7. 10. 24 438,4. 14 454,20 458,7 459, 18. 27 461,16. 17 464,6. 10 466,27 467,3 470,8. 12 474,26 477,10. 18. 24 478,14 483,8 485,20 486,17. 20 493,23 495,7 496,18 505,27 506,10 516,9. 14. 19. 21. 24 517,1 521,15 522,18 525,4. 6 527,1. 10. 20 539,3 544,24 577,12 578,6 582,5]
ἥδεσθαι, χαίρειν, εὐφραίνεσθαι exempla τῶν πολυωνύμων T 180,26. 27 opp. ἐγκρατεύεσθαι 260,16 τὸν πεπληρωμένον ἥδη οὔτε ἥδεσθαι οὔτε λυπεῖσθαι, ἥδεσθαι δὲ τὸν ἐνδεΐᾳ τρεφόμενον 248,13—16 ἥδεσθαι τὰς τῶν νοσούντων ἡδονάς 200,4
ἥδη a temporali ad logicum usum translatum A 44,7 50,6 125,23 140,10 156,22 185,14 189,33 224,10 269,22 al. T 76, 26 82,19 185,25 186,14 189,21 235,5 254,3 303,31 309,9 336,21 345,19 350,16 358,14. 26 360,17 364,9 407,22 428,19 548,5 557,30. 37 561,7
ἡδονή (dist. χαρά, τέρψις, εὐφροσύνη) T 181,4 cf. 83,1 τὰ τῇ ἡ. ἑπόμενα, οἷς ἡ ἡ. ἕπεται, ἃ μὴ ἐνδέχεται αὐτῇ ὑπάρχειν A 301,25 sq. varie def. T 3,2 28, 12 94,32 143,21. 23 164,14 sq. 460, 21 sq. 547,18 οὐκ ἀναπλήρωσις, ἀλλὰ ἐπ' ἀναπληρώσει γίνεται T 303,25 οὐδὲ κίνησις T 320,11 τέλος τῆς ἐπιθυμίας T 465,17 sed cf. 134,5 ἡδονῆς ἀκρότης τὸ πρὸς λύπην ἄμικτον T 265,19 ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ κάλλους T 143,34 ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἡ περὶ τὰς βρώσεις τε καὶ πόσεις T 205,29· τῆς ψυχῆς T 285,23 θεωρητική T 289,8 — saepissime in exemplis, imprimis ὅτι (πᾶσα, οὐ πᾶσα, μηδεμία) ἀγαθόν A 271,28 sq. 301,13 sq. T 2,28 sq. 14,4 sq. 74,20 77,13 146,1 sq. 166,16 169,26 205,11 sq. 333,1 sq. 547, 14 sq. ὅτι ἀγαθὸν τέλος T 6,1 cf. 52,13 πότερον τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἢ ὅλως ἀγαθὸν ἢ οὗ T 76,22 sq. cf. 285,23 ὅτι μὴ ὑπὸ τὸ ὠφέλιμον 331,13 sq. εἰ κατὰ φύσιν 171,17
ἡδύς. τῷ γλυκεῖ ἕπεται τὸ ἡ. T 92,3 ὅμοια τὸ ἡ. καὶ τὸ συμφέρον 118,7 κίνησις κατὰ ψυχὴν ὑπὸ τοῦ ἡδέος ἢ λυπηροῦ 344,3 — ἡδέως ζῆν T 51,28 266,21 sq. πάσχειν 331,2
ἠθικός. ἡ. ἀρετή T 183,14 302,19 (opp. διανοητική) 139,20 (opp. λογική) 224,20 292,6. 7 (coni. φρόνησις, opp. σοφία) 297,9 αἱ ἡ. ἀρεταὶ μετὰ προαιρέσεως A 5,26 ἐν τῷ παθητικῷ T 190,11 οὐδεμία ἡ. ἀρετὴ ἐπιστήμη T 145,32 190,9 cf. 139,20 πότερόν εἰσι πολλαὶ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσαι ἢ μία ἐξ ἁπασῶν ὅλη T 115,12. 13 — opp. φυσικός, λογικός T 4,4 63,14 75,28 93,29 sq. ἐν ταῖς πολιτικαῖς τε καὶ ἡ. ἀκροάσεσι 95,23 ἡ. προβλήματα, ἡ. προτάσεις (coni. πολιτικά) 6,20 sq. def. 74,17 93,29 sq. 95,19 sq. 217, 22 ἡ. θεώρημα 74,12. 13 ἡ. φιλοσοφία T 217,21. 23 ἐπιστήμη ἀρετῆς καὶ κακίας 523,19 ἡ ἠθική 28,26
ἦθος ἀνθρώπινον A 9,1 ἐναντίον (coni. ἐναντία ἕξις) T 184,6. 10 αἱ τοῦ ἤθους ἀρεταί T 224,22
ἥκειν παρά τινος A 96,11 τινί 265,18
ἡλίθιος T 234,13 554,5 576,11. 15
ἠλιθιότης T 284,22
ἥλιος def. T 93,7 337,16 πότερος προσγειότερος, ὁ ἥ. ἢ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστήρ 219,1 δύνοντος τοῦ ἡλίου καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς (ὑπὸ γῆν) φερομένου 387,18 sq. ὅταν ὑπὲρ γῆν ὁ ἥ. φέρηται 442,20

ἡμερότης (opp. ἐγκράτεια) T 363,23. 24
ἡμεροφαής T 93,8 387,16. 19
ἡμικύκλιον A 268,14 sq. T 23,18 24,1 sq.
ἡμιόλιος T 113,11 cf. χρῶμα
ἡμίονος ὄνῳ ὅμοιος T 117,14
ἡμισφαίριον. τὰ ἡμισφαίρια ἐξ ἴσων ἀστέρων κατ' ἀριθμὸν εἶναι A 270,22 ἐν τῷ ὑπὸ γῆν, ὡς πρὸς τούτους παρ' οἷς ἐστιν ἡ νύξ, ἡμισφαιρίῳ T 466,19. 20
ἡμιτονιαῖος T 113,14 cf. χρῶμα
ἡνίοχος T 86,17
ἤπερ A 73,15 370,38 T 241,11. 18 423,8 515,16
ἠρέμα (opp. πάνυ) T 253,21 (opp. μᾶλλον) 254,15
ἠρεμαῖος (coni. ὀλίγος) T 107,3 (opp. σφοδρός) 121,28
ἠρεμεῖν T 321,16
ἠρεμία syn. ἡσυχία T 118,15
ἠρῷον μέτρον T 218,9
ἡσυχία syn. ἠρεμία T 59,4 ἡσυχίαι (coni. ἀσιτίαι, φαρμακεῖαι) 232,17
ἡσυχός τε καὶ μικρὸς ψόφος T 107,4
ἤτοι — ἤ A 43,13 67,27 111,14 133,20 169,24 190,1 196,28 228,24 232,30 238,34 242,23 255,7. 24 261,16 262,11 264,7 285,19 290,34 T 39,26 sq. 52,3 64,17 79,11 80,20 83,21 86,28 171, 18. 19 180,2 250,15 283,26 301,31 311,28 323,2 347,13 427,5 473,4 508,1 539,10 550,2 558,23 567,3 574,22. 26 579,13. 26 585,7 588,28 non respondet ἤ A 81,17 371,4 T 21,16 [ἤτοι syn. ἤγουν T 387,23 392,15 393,11 418,10 419,1 420,16 421,10 422,8 425,7 477,8. 22 516,4 520,23 526,27 527,2 538,22 545, 24. 25 576,11. 22. 26. 29 582,8 — ABDP exhibent 419,1 504,19]
ἧττον. οἱ ἀπὸ τοῦ ἧ. συλλογισμοί A 265, 31 sq. οἱ ἐκ τοῦ ἧ. τόποι T 284,6 sq. (cf. μᾶλλον, ὅμοιος) — οὐδὲν ἧττον (ἢ μᾶλλον) A 39,24 88,6. 9 224,15 T 8,6 al. ἔτι δὲ ἧττον T 30,22 ἧττον αἱρετώτερον T 269,6 cf. 248,6

Θάλαττα def. T 515,35
θάνατος διττός· ἢ γὰρ ὁ γεγονὼς ἢ ὁ γινόμενος T 14,15 cf. Ἐπίκουρος
θαρραλέος. τὸ θ. ὑπάρχει τῷ ἀνδρείῳ καὶ τῷ ἐπιστήμονι T 21,30
θαρρεῖν τινι A 131,22
θάρρος. περὶ φόβους καὶ θάρρη εἶναι T 209, 14. 15
θάρσος. ἕξις περὶ τὰ φθαρτικὰ θάρσους περιποιητική T 509,25
θαυμάζειν τινά T 4,32 (coni. ἐπαινεῖν) 19,17 εἰ 60,18 καθ' ὑπερβολήν, μετρίως 351,10. 11
θεῖος. τὸ θ. ἀπαθές A 5,26 εἰ παραδέξαιτό τις καὶ τὸ θ. λογικὸν εἶναι, τούτῳ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τὸ νοεῖν 198,33 ἐφετὸν ἡμῖν T 192,29 θεῖον σῶμα T 45. 24 ζῷον 320,7
θέλειν. θέλοντες δεῖξαι, ἀνασκευάσαι A 31, 29 210,16 T 143,31
θέμα τὸ δεύτερον καλούμενον παρὰ τοῖς νεωτέροις, τὸ τρίτον, τέταρτον A 164,31 278,7. 11 284,15
θεός. οὐκ ἄλλην τινὰ τοῖς θεοῖς ἐνέργειαν ὑπάρχειν παρὰ ταύτην (sc. τὴν θεωρίαν) ὑπολητπτέον A 5,23 εἰ θεοί εἰσιν T 53,3 cf. 19,2 568,30 ὡς οὐσία τι ἀγαθόν, ὡς θεὸς καὶ νοῦς T 106,9 οὐκ ἔστι ζωῆς δεκτικός — αὐτοζωὴ γάρ — σύμφυτον αὐτῷ τὸ ζῆν T 190,12. 13 οὐ ζῷον T 304,18 τῶν ὄντων δημιουργός T 440,23. 25 εἰ εἴη σῶμα πύρινόν τις ὡρισμένος τὸν θεόν A 385,2 sq. τὸ θεῷ ὁμοιοῦσθαι μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ A 6,8 ὁ διδοὺς τοῦ λαμβάνοντος ὁμοιότερος θεῷ T 254, 5. 6 ὁ θ. οὔτε ὀργίζεται οὔτε λυπεῖται T 144, 10. 11
θεραπεία. ποτέρα αἱρετωτέρα, ἡ διὰ τομῶν ἢ ἡ διὰ φαρμακείας T 218,10
θεραπεύειν T 105,3 ἕλκος 575,12 διὰ φλεβοτομίας A 40,2. 4 τῷ θεραπεύεσθαι ἕπεται τὸ καίεσθαί τε καὶ τέμνεσθαι T 244,6
θερμαίνειν A 387,2. 3 T 18,21
θέρμανσις (dist. θερμότης) T 304,3
θερμός A 66,4 T 18,21 50,14 (coni. ξηρός) 434,10 τὸ ἔμφυτον θ. T 375,19 [376,25. 29] θερμότατον σῶμα T 393,2
θερμότης T 236,12 304,2 cf. δύναμις
θέσις (i. e. τὸ τιθέναι) τοῦ γένους A 16,26 τῶν ὀνομάτων T 82,16. (opp. ἀναίρεσις) A 24,16 182,13 (dist. δεῖξις) 265,13 T 185,24 579,26 (coni. φάσις) 409,18 θέσει (opp. φύσει) T 82,16. 17 — (syn. et coni. τάξις) τὴν θέσιν ἐπὶ σωμάτων λέγεσθαι κυρίως τῶν τόπον κατεχόντων A

23,4 τὸ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν (συγκείμενον) κατὰ τριῶν (opp. τὸ συνεχὲς ποσόν) T 305,8 sq. θέσις ὅρων, προτάσεων A 46,23. 28 53,12 57,27 72,13. 19 96,9 sq. 98, 6 sq. 105,4 118,8. 18 258,21 273,1 281,1 346,24 369,30 398,6 (coni. ἀκολουθία) 409,23 τῇ θ. μέσος (coni. τῇ τάξει) 47, 22 σχέσιν καὶ θέσιν πρός τι ἔχειν A 258, 20 — i. q. τὸ τιθέμενον T 140,33 170, 10 171,14 564,31 566,31 ἡ ἐξ ἀρχῆς θ. 168,29 169,1 τῷ τῆς θέσεως ὀνόματι νῦν ἐπὶ τοῦ συγχωρεῖσθαι καὶ τίθεσθαι κέχρηται T 91,12 τὸ μὴ δι' ἀποδείξεως λαμβανόμενον ὑπόθεσίν τε καὶ ὑποτίθεσθαι καλοῦσι καὶ κοινότερον ἔτι θέσιν A 13,10 cf. T 444,9. artis dial. voc. (dist. πρόβλημα) expl. T 78,23 sq. cf. 126,2 131,18 164,4 (opp. πρότασις) 70, 25 ἡ συνήθεια σχεδὸν πάντα τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα θέσεις λέγει — τινὲς θέσεις καὶ τὰ ῥητορικὰ καλοῦσι προβλήματα (dist. ὑπόθεσις) T 82,18 sq. 541,9 cf. 546,18 θέσιν τιθέναι T 27,14 συνιστάναι 79,2 θέσει παρίστασθαι 18,32

θεωρεῖν σημαίνει τὸ ὁρᾶν τὰ θεῖα A 3,21 ἡ ἀπὸ τοῦ θ. ἡδονή A 267,9 cf. T 268,11 i. q. ζητεῖν T 74,3 [seq. infin. 374,22] εἰ 416,3 — τὰ θεωρούμενα A 3,24 θεωρητός (opp. αἱρετὸς καὶ φευκτός) T 81,11

θεώρημα A 29,4 def. T 74,9 i. q. ζήτημα ibid. 2 sq. coni. ζήτημα ibid. 21. 24 coni. στοιχεῖον 365,28 mathem. A 260,25 268,8 T 17,27 546,6 586,3 τὸ λεγόμενον συνθετικὸν θ. A 274,20 278,8 283,12. 14 284,12

θεωρητικός τινος μετὰ λόγου A 275,14. 15 τὸ θ. ἐστὶν ἐπιστήμης διαφορά (οὐκ οὐσίας) T 453,16 opp. πρακτικός T 219,11 sq. τὸ θ. μέρος τῆς φιλοσοφίας A 1,14 θ. φιλοσοφία def. 3,22 ἀληθείας καὶ τοῦ θ. νοῦ ἄγευστος 5,19 θ. (coni. φυσικαί) ἀκροάσεις (opp. πολιτικαί τε καὶ ἠθικαί) T 95,26 τὰ θ. (coni. φυσικὰ καὶ λογικά) 220,17 θ. βίος 221,13 223,9 255,7. 26 265,5 ἔπεται τῷ θ. βίῳ τὸ ὑπερορᾶσθαί τε καὶ ἀμελεῖσθαι καὶ καταφρονεῖσθαι 244,12. 13 (opp. πολιτικός) 266,3 (opp. ἀπολαυστικός) 265,5 — ἡ θεωρητική. τῆς θ. τέλος ἡ γνῶσις A 3,13 ἴδιον ἡ τοῦ ἀληθοῦς γνῶσις T 74,25

θεωρία (coni. ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας) A 4,34 6,9 (coni. ἐπιστήμη) 5,6 (opp. πρᾶξις) A 3,28 T 254,6 255,6. 12 268,12 270,17. 18 (opp. πολιτεύεσθαι) T 266,3 μέγιστον τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν A 5,20 περὶ τὰ θεῖα — ἐνέργεια τοῦ νοῦ T 236,24—26 τῶν θεῶν γνῶσις 255,13 ἡ γνῶσις τῆς ἐν τοῖς ἀρίστοις ἀληθείας τῆς θ. τέλος T74,26 ἡ τῆς ἀληθείας θ. A 6,2 κατὰ τὴν θείαν καὶ δικαίως καλουμένην θ. ibid. 6 φιλόσοφος θ. T 1,8 149,13 ἡ τοῦ ὁμοίου θ. T 88,22. 28 sq. syn. πραγματεία A 28,30 284,16 μετὰ θ. πλείονος (coni. ἀκριβείας) T 45,10 πλείω θ. ἔχειν ἢ κατὰ γυμναστικήν 85,10

θεωρός (dist. δῆμος, δικαστής) T 519,25

θῆλυς. τὸ θ. πάθος καὶ συμβεβηκός T 51,5 θήλεια ἄνθρωπος def. 109,8 sq.

θήρα τῆς ὁμοιότητος T 118,8 τοῦ ὁμοίου θήραν ποιεῖσθαι 117,6 θηρᾶν 118,23

θηρᾶν (coni. ἀθροίζειν) T 92,21 θήραν 118,23

θηριότης (dist. κακία) T 116,2

θρασύτης (dist. ἀνδρεία) T 99,4 sq. cf. 209, 11 sq. (opp. ὑπεροψία) 254,26. 27

θρεπτικός. θ. ψυχὴ τῶν ἄλλων πρώτη T 321,4 [cf. 376,28]

θυμικός i. q. θυμοειδής T 190,2. 4 ἀρετὴ τοῦ θ. 456,13

ἰᾶσθαι T 561,12. 13 πότερος ἰᾶται μᾶλλον, ὁ τέμνων ἢ ὁ φαρμακεύων 218,26

ἰατρεύειν. ἰατρεύεσθαι (opp. γυμνάζεσθαι) T 259,7

ἰατρικός T 4,4 sq. 73,10. 20 225,29 sq. 575,9. 14 ἰ. ἀρχή T 4,7 βοήθεια 33,5 δύναμις 32,15. 26 ὕλη 218,11 ἰ. φάρμακον 490,2 — ἡ ἰατρική A 57,15 165,10 385,35 T 4,7 85,3 90,24 (opp. τύχη) 231,27 (opp. γυμναστική) 237,26 def. T 71,1 154,2 361,13

ἰατρός A 40,1 330,35 T 73,11. 12 225,29 232,10. 12 264,19. 20 580,24 ἰ. ἐπιστήμων def. 561,12 ἰατροῦ ἔργον T 33,1. 2. 27

ἰδέα. εἴ τις λέγοι τὰς ἰ. ἐν ἡμῖν εἶναι ὡς εἶναι τὰ ἡμέτερα εἴδη τὰς ἰδέας, τούτῳ ἀκολουθεῖ κτλ. T 188,12 sq. αἰτία τῶν δημιουργημάτων 388,9 ἀκίνητός τε καὶ ὡρισμένη, οὐσία ἀσχημάτιστος καὶ ἀνα-

φής 440,16. 27 ἀκίνητοι αἱ ἰ. καὶ ἀίδιοι οὐσίαι 473, 2. 3 ἕν τι τῷ ἀριθμῷ 449, 18 ἡ ἰ. πρὸς ἰδέαν λέγεται — οὐδὲν ἐν τῇ ἰ. φαινόμενον 467, 23. 24 ἀνασκευὴ τῶν ἰδεῶν καὶ εἰδῶν 510, 22 sq. τῇ ἰ., πρὸς ἣν ταῦτα (sc. τὰ καθ' ἕκαστα) 511, 1 τῇ ἰ. τῇ κατ' ἐκεῖνο 472, 18 οἱ τὰς ἰ. τιθέντες, τιθέμενοι 413,13 472, 17 οἱ τὴν ἰ. ὁριζόμενοι διὰ τοῦ αἰτιατοῦ οἷα (fort. οὗ αἰτία) ἐστί, τουτέστιν αἰτίαν τῶν πρὸς αὐτὴν γινομένων 440,13 οἱ τὰ γένη ἰδέας εἶναι λέγοντες 449, 17 οὐκ οὐσίας ἔστι ποιούντων τὰς ἰ. αὐτὰς καθ' αὐτὰς πρώτας τε καὶ ἀιδίους, ἀλλὰ τοὺς λόγους τε καὶ ὁρισμοὺς τῶν τῇδε ποιούντων ἰδέας 473,8. 9 ἄγειν ἐπὶ τὰς ἰ. τοὺς λόγους 467,22

[ἰδικὸν πρόβλημα T 369,10. 15. 16 sq. 420,3 422,23 515,8. 27 516,9 520,11]

ἴδιος. ἰ. ὄνομα T 114,8 — τὸ ἴδιον expl. (dist. γένος, συμβεβηκός, ὁρισμός) T 37, 23 sq. (dist. ὁρισμός) 45,17 sq. 63,22 sq. μόνον τῷ ἰ. ἐνδεῖ παρὰ τὸν ὅρον τὸ ⟨τὸ⟩ τί ἦν εἶναι σημαίνειν T 514, 12 cf. A 295, 30 sq. τὰ ἴδια (opp. οἱ ὅροι) ὀφείλουσιν εἶναι ἐπουσιώδη T 388, 14 περὶ ἰδίου T 66,18 sq. τὸ ἰ. καὶ ὁ ὁρισμὸς μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχουσι, διὸ καὶ ἀντιστρέφουσι τοῖς πράγμασιν ὧν εἰσι T 136, 5. 6 cf. 132,9 A 295,3 sq. ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολούθησις, ὡς ἐπὶ τῶν ἰδίων καὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν T 192,5 οὐκ ἴδιον τοῦ ἰδίου τὸ πρότερον ἢ ὕστερον εἶναι τοῦ ὑποκειμένου ἀλλὰ τὸ ἅμα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ ἀεί T 394,10. 11 τὸ ἰ. δεῖ ἀχώριστον εἶναι καὶ ἀεὶ ὑπάρχειν τῷ οὗ ἐστιν ἴδιον T 417,18. 19 τὸ κοινὸν ἰ. (i. e. τὸ μόνῳ τε καὶ παντὶ ὑπάρχον) opp. τὸ παρὰ τὸν ὁρισμὸν ἴδιον, τὸ μὴ σημαῖνον τὴν οὐσίαν οὗ ἐστιν ἴδιον T 37,25 39,16 ἁπλῶς, ποτέ, πρός τι ἴδιον T 53,17. 18 cf. 370, 14 sq. κυρίως ἰ. opp. πρὸς ἄλλα ἰ. A 298, 8. 9 ὁ διὰ τοῦ ἰδίου λόγος (opp. ὁρισμός) T 43,5 τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου προβλήματα T 66,19 sq. cf. 39,12 συλλογισμὸς ἐξ ἰδίου A 331,21 ἴδιον ἀποδιδόναι τινός, τινί cf. ἀποδιδόναι — ἰδίᾳ A 4,8 167,4 223,26 258,15 300,21 sq. T 92,28 95,15 138,7 141, 14 sq. 291, 26 292,7 κατ' ἰδίαν A 339, 22 T 138, 28 141, 13 182, 13 437,1 489,14 ἰδίως (opp. καθόλου τε καὶ κοινῶς) A 152,27 (ποιός) 179,11. 12 181, 18. 26. 30 (coni. οἰκείως) 199, 12 207,4 211,16 T 135,22 τὰ κοινὰ ἰδίως καὶ τὰ ἴδια κοινῶς δεῖ λέγειν 117,18. 19 (coni. κυριώτερον opp. κοινότερον) 264,3

ἰδιότης τῆς ὕλης A 35,7 344,29 δι' ἰδιότητα μὴ μεταβάλλειν T 425,20

ἰδιώτης. λίαν ἰ. καὶ ἀμαθής T 438,24 οἱ ἰ. (opp. οἱ ἔχοντες περί τι) 428,1 (opp. οἱ σπουδαῖοι) 476,20

ἰδιωφελής T 234,16

ἰδοὺ γάρ A 90,16 232,14 T 460,21. 25

ἰ. γοῦν A 155,6 220,32

ἱερόσυλος A 342,7. 9 T 574,14. 15

ἵνα. ἐνδεῖ ἡ καθόλου πρότασις, ἵνα συνάγηται et sim. A 22,6. 26 58,10 (ἕδει —, ἵνα γένηται) 95,6 97,18 146,22 257,12 314,33 T 40,3 τὸ λεγόμενόν ἐστιν — ἵνα ᾖ κεχρημένος et sim. A 67,27 110,6 238,1 266,34 312,14 323,33 332,4 368, 26 οὐκ ἔστιν ἵνα λῃφθῇ A 380,11

ἴονθος T 247,19

ἱππική (opp. χαλινοποιητική) A 2,31 ἐγγύτερον τῆς στρατηγίας T 237,24. 25

ἱπποκένταυρος A 183,16 T 355,13

ἵππος τέλειος T 46,2 εὐπειθής, δρομικός, ταχύς, ὀφθῆναι καλός 262,11 270,3

ἵπτασθαι T 5,4

ἰσαχῶς A 52,9 T 103,23. 25

ἰσημερία T 218,25 χειμερινή A 300,9

ἰσοδυναμεῖν A 41,12 84,13. 15 160,7 205,36 234,18 346,34 373,30 T 562,22

ἰσοδύναμος T 567,26 [582,14]

ἰσόκωλος expl. T 477,27

ἰσόμετρος T 478,16

ἰσοπερίμετρον σχῆμα T 575,13

ἴσος. def. τὰ τῶν ἴσων ὄντα μέτρων T 164,8 τὰ μήτε ὑπερβάλλοντα μήτε ἐλλείποντα ibid. 10 558,3 τοῦ ἰ. τὸ ποσὸν οὐ γένος 337,2 ἰ. κατ' ἀριθμόν, κατ' οὐσίαν, κατὰ μέγεθος A 270,22 T 37,9 356,4. 6. 7 τὸ ἁπλῶς ἴσον opp. τὸ μετὰ προσθήκης τῆς κατὰ ἀναλογίαν T 558,8 τὸ ἴσον τό τε ἐν διανομῇ καὶ τὸ ἐν συναλλάγμασι T 116,10 τὸ παρὰ τῆς δικαιοσύνης ἴσον T 259,17 cf. διανεμητικός — ἐπ' ἴσης T 249,4 253,24 255,2 257,2 268. 16 269, 3. 6 550,4 εἶναι (opp. ἐπὶ πλέον) A 25,8 47,32 125,20 164,1 T 38,9 47,1 56,19. 26 67,11 82,9 167,8 224. 14 (coni. ἀντικατηγορεῖσθαι) T 44. 28

λέγεσθαι, κατηγορεῖσθαι i. q. ἀντικατηγορεῖσθαι A 295,6 T 55,17. 18 63,27. 28 64,3 sq. τὸ ἐπ' ἴσης (τοῦ δυνατοῦ, τοῦ ἐνδεχομένου, opp. τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ ἐπ' ἔλαττον) A 39,22 163,18. 29 T 177, 26 τὸ (πρὸς τὰ ἀντικείμενα) ἐπ' ἴ. ἔχον τὸ οὐδὲν μᾶλλον οὕτως ἐσόμενον ἢ μή A 163, 2. 9

ἰσοσκελὲς τρίγωνον A 268, 6. 24 269, 15 358,16 sq. 369,35 370,1

ἰσόστροφος T 3,27

ἰσοταχής T 166, 23 173, 18 — ἰσοταχῶς A 259,33. 36 260,2

ἰσότης ἡ κατὰ ἀναλογίαν T 118, 17 γένος συμμετρίας 343, 7 ἀπορίας μὴ ὂν γένος 362,17 ἰσότητος ποιητικός, φθαρτικός 507,2

ἵστασθαι. οὐδέποτε οὐδέν ἐστιν ἑστὼς καθ' Ἡράκλειτον T 79, 3 ἑστῶτα καὶ μόνιμα T 439,11 ὁ μὴ ἑστὼς τὴν γνώμην μηδὲ βέβαιος A 52,25

ἱστορεῖν c. infin. A 109,7

ἱστορία ἔπεται τῷ πλεῖν T 244,10 παρ' ἱστορίαν λέγειν 172,13

ἴσχειν A 52,23

ἰσχύειν ἐπί τινος A 85,4 πλεῖον, μᾶλλον T 248,19. 27

ἰσχυρός T 459,2 i. ἀπόδειξις ibid. 1 — ἰσχυρῶς ἑρμηνεύειν 241,28

ἰσχὺς ἐν συμμετρίᾳ τῶν ὁμοιομερῶν, νεύρων τε καὶ ὀστῶν καὶ πνεύμονος (opp. κάλλος) T 236, 13. 18 δι' ἰσχὺν μὴ τρέπεσθαι T 425,20 saepe in exemplis cf. T 77,2 257,8. 9 262,28 263,30 sq. 267,4 sq. 269, 4. 6 — i. συλλογιστική A 55,25 τοῦ λόγου T 570,23 ἰσχὺν ἔχειν A 176,13 ἰσχὺν ἔχων (opp. πιθανός) T 214,3

ἰχθὺς οὐκ ἀναπνεῖ T 139,17 ἰχθύσιν, ὅσοι βράγχια ἔχουσι 118,27 τρέφειν ὡς κούφοις οἷον ἰχθύσι 153,5

ἴχνος A 5,15

Καθαίρειν (dist. τέμνειν) T 155,27

καθέζεσθαι T 53,16 sq.

καθήκων T 84,17 cf. Στοά

καθιέναι τὴν δίκελλαν T 466,24 ἑαυτόν T 590,7

καθολικός. κ. δεῖξις A 28, 14. 17 35, 9 125, 27 414, 10 415, 11 κ. πρόβλημα T 279,19 κ. πρότασις A 22,10 297,18 T 145,1 al. καθολικώτερος A 306,32 sq. 308,8 sq. 310,2 sq. T 278,5 sq. 360,2 (τόπος) 501,21 523,8 524,14. 20 sq. τόπων καθολικώτερον λαμβάνειν T 276,3 ποιεῖν 277,10. 29 — καθολικῶς T 279,18 καθολικώτερον A 369,18 369,15

καθόλου. οὐχ ὁμοίως ἔν τε τούτοις (τοῖς Προτ. ἀναλ.) καὶ ἐν τοῖς Ὑστ. ἀναλ. ἀποδίδωσι τὸ καθόλου A 12,3 τὸ κ. τοῦ ἐπὶ μέρους τιμιώτερόν τε καὶ πρῶτον A 76, 32 διττὸν τὸ μὴ καθόλου A 266,23 πρός τι ibid. 24 sq. ἐκ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα πείρας ἡ τοῦ κ. γνῶσις A 332,23 κ. ποιεῖν τόπον T 276,17. 23

καθομολογεῖν T 356,25

καθώς A 145,13 417,10 T 139,33 395,16

καίειν A 184,9 sq. (coni. τέμνειν) T 244,6

καινός. [οὐ καινὸν εἰ T 474,23]

καινοτομεῖν T 340,14 476,15

καιρός (opp. χρόνος δέων) A 365, 22 sq. ὁριζομένων τινῶν τὸν κ. χρόνον ὠφέλιμον ibid. 27 ὅτε καὶ ὁ κ. ἀπαιτεῖ A 220,2 κ. ἂν εἴη λέγειν A 328,6 οἱ καιροί (coni. αἱ τύχαι) T 5,14 ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ T 106,6 κατὰ καιρόν A 34,5 T 356, 21 πρὸς καιρόν (opp. ἀεί) A 188,24 [κατὰ τὸν κ. τοῦ γήρως T 373,25]

καίτοι A 3,9 66,5 126,17 145,12 173,9 196,10 231,10 232,15 236,39 249,16 395,32 T 8,27 9,1 11,14 52,28 130, 27 137, 22. 29 213,10 239,24 254,17 272,8 308,11 309,13 365,16 398,9 426, 16 483, 30 503, 23 c. partic. A 5,10 36,10 40,26. 28 42,28 73,16 96,3 181, 34 184,9 271,32 336,36 344,29 376,29 392,16 T 16,13 21,18 48,11 110,26 118,23 133,20 168,7 243,10 247,1 271, 15. 16 288,10 299,23 307,21 317,23 325,28 355,7 433,10 456,26 478,11 494,8 497,3 562,4 564,14 576,2

κακία T 72,13. 14 ὅτι μηδὲ ἡ κ. ἄγνοια 325,17 cf. A 62,3 def. ἕξις ἡ χειρίστη T 406,20 αὐτάρκης πρὸς κακοδαιμονίαν 72,14 cf. 194,4

κακοβουλία (opp. εὐβουλία) T 166,26 325, 13 361,5

κακοδαιμονία T 72,14 194,4 cf. κακία

κακοτεχνεῖν T 563,3

κακουργία T 424,18 σοφίσματος 84,29

κακοῦργος T 522,27

κάλλος ἐν ἰσότητι τῶν μερῶν τε καὶ μελῶν τοῦ σώματος T 118,17. 18 ἐν συμμετρίᾳ τῶν ἀνομοιομερῶν ἐν ἡμῖν μερῶν, προσώπου, τραχήλου, χειρῶν (opp. ἰσχύς) 236,14. 18 cf. 134,18 σωματικόν 143,34 μάταιον δοκεῖ εἶναι μὴ γνωριζόμενον 269, 13. saepius in exemplis, velut T 77,2 257,8. 9 268,28 sq. 270,25
καλλωπίζεσθαι A 300,11 T 260,14
καλλωπιστής A 342,11 T 165,6
καλός. τὸ καλὸν ὠφέλιμον A 279,17 sq. τὴν πλείστην μοῖραν ἔχειν πρὸς εὐδαιμονίαν αὐτό ibid. 21 ἀγαθόν T 89,6 μόνον τὸ κ. ἀγαθὸν λέγειν T 134,10 τὰ καλὰ καὶ ἐπαινετὰ τῶν ἀγαθῶν def. T 242,6 κ. ὀφθῆναι T 270,4 τὸ ἐν ὄψει τῶν πολλῶν τὰ κ. προσεῖναι ibid. 6 (cf. Καλλίμαχος) τὴν καλλίονα θέσιν ἔχειν A 71,21 — καλῶς ἔχειν T 1,8 λέγειν A 126,30
κάμνειν *aegrotare* T 33,4. 29
κανών. κανόνα ἔχειν T 495,1
καρδία, πηγή, μονὰς κατὰ ἀναλογίαν ταὐτά T 58,27 sq. ἀρχὴ τῶν ζῴων 92,12. 14 ἐν ποτέρῳ μᾶλλον τὸ ἡγεμονικόν, ἐν κ. ἢ ἐν ἐγκεφάλῳ 218,24 sedes animae 375, 20 ἀναγκαῖον πάντα τὸν τρωθέντα καρδίαν ἀποθανεῖν A 404,24
καρτερεῖν (opp. μὴ πονεῖν) T 260,16
καρτερία. τῇ καρτερίᾳ ἕπεται τὸ μὴ ἡττᾶσθαι (opp. ἐγκράτεια) T 244,2 cf. 364, 2. 18 opp. ἀνδρεία 249,23
καρτερικός T 260,18
κατά τινος expl. A 11,22 sq. ἁρμόζει καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως 13,27 — τῇ κατὰ ⟨μιᾶς⟩ τῶν προτάσεων προσλήψει T 583,6 — κατὰ ταὐτόν, ταὐτά A 68,17 70,27 T 186,26 sq. 319,14 al. κατ' οὐδέν A 56, 10 — ἢ κατά τι post compar. T 50,18. 19 85,10 296,16. 562,26
καταβάλλειν λόγους, συλλογισμούς T 83, 13. 14
κατάβασις T 398,3
καταγίνεσθαι περί τι A 1,11 2,5 332,21 T 3,28 23,7 73,15 440,19
καταγράφειν A 379,31. 33 T 545,22
καταγραφή geom. A 379,29 381,12 T 23,16 τῶν ὅρων A 72,11 78,4 379, 14 381,8. 9 414,10
κατάδηλος T 110,4
κατακόσμησις. ἡ διὰ τῶν ἠθῶν τοῦ τρόπου κ. T 423,20. 21
καταλαμβάνειν τὰ μὴ ῥᾴδια T 438,5
καταλέγειν (coni. ἐξαριθμεῖσθαι) A 255,25
καταλείπειν ὡς σαφές T 466,15 τινί τι A 9,9 215,18 — passive A 52,18 70,5 71,20 81,7 101,25 110,17 269,8. 11 332, 15 T 11,9 268,17. 29 καταλείπεται ζητεῖν A 309,35
καταληπτικῶς συγκατατίθεσθαι T 77,7
κατάλληλος. τὸ κ. σώζειν A 314,4 τὸ κ. ἐν τῇ λέξει 129,9 τῆς λέξεως 250,25 καταλληλότερος (coni. σαφέστερος) 67,1 — καταλλήλως T 468,26 καταλληλότερον ἔχειν A 16,13
καταμετρεῖν T 31,27. 29
καταμήνιος. ἡ ἐκ σπέρματος καὶ καταμηνίων γένεσις T 497,25
καταναγκάζειν T 475,6 κατηναγκασμένως 95,10
κατανοεῖν T 375,11 (a N)
καταντᾶν εἰς πέρας T 465,25 (a N)
καταπαύειν T 140,1
καταριθμεῖν τι ἔν τινι T 196,28
καταρίθμησις A 277,15
κατάρχειν τῆς στάσεως T 140,3
κατασκευάζειν opp. ἀνασκευάζειν A 288, 10 sq. 331,12 T 49,3 55,8 64,16 130,6 et saepissime. μάλιστα ἐπὶ τοῦ καταφατικῶς τιθεμένου λέγεται T 150,3
κατασκευαστικός opp. ἀνασκευαστικός A 311,16 325,3 T 56,7 sq. 130,12 131,4 279,20 284,8 285,6 sq. 295,28 et saepe — κατασκευαστικῶς T 219,29 294,5
κατασκευή opp. ἀνασκευή (coni. σύστασις) A 2,24 (coni. δεῖξις) 40,30 221,8 al. T 55,7 sq. 56,10 sq. 130,3 271,5 274,5 279,16 284,10 291,28 294,19 295,7 296, 4 al. κατασκευὴν ποιεῖσθαί τινος T 55,4 εἰς κ. λαμβάνειν A 279,22 T 393,15
κατατέμνειν T 158,2
κατατρίβειν. κατατετριμμέναι λέξεις (coni. συνήθεις) T 426,8 κατατρίβεσθαι περί τι A 298,2
καταφαίνεσθαι T 421,9 (a N)
καταφανής. καταφανὲς γίνεσθαι καὶ γνώριμον A 278,35
κατάφασις opp. ἀπόφασις. καθόλου A 10,5 ἀληθής, ψευδής 27,9. 10 κατά τινος 13. 22 αἱ κατὰ τοῦτο (sc. τὸ ἐνδεχόμενον) καταφάσεις 161,29 ἡ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος κ. 222,24 ἁπλῆ, οὐχ ἁπλῆ, ἐκ μεταθέσεως 401,22 sq. 406,6. 10. 23 sq. στερ-

τική 410,2. 6 οὐ πᾶσα κ. πάσῃ ἀποφάσει ἀντίκειται T 581,16
καταφάσκειν opp. ἀποφάσκειν T 407,15 τινός A 258,15 311,22 δι' αὐτό 73,14. 19 74,1 δυνάμει 218,22
καταφιλεῖν i. q. φιλεῖν κατὰ τὴν σωματικὴν ἐνέργειαν T 100,29
καταφρονητικῶς ζῆν (coni. ἀναισχύντως) T 251,27
κατάφωρος T 84,22 154,26 442,10 580,11
κατάχρησις T 427,6 πάθος τῆς λέξεως 428,11
καταχρῆσθαι T 3,24
κατεσθίειν T 158,2. 3
κατέχειν τόπον A 23,5 τινὰ ἐν φιλοσοφίᾳ T 232,21
κατηγορεῖν. ὁ κατηγορούμενος (ὅρος) A 10, 24 sq. 11,24 sq. 15,2 sq. 24,31 25,10 29,24 et saepissime, expl. 44,25 sq. μείζων λέγεται 47,32—48,6 τὸ κατηγορούμενον κατηγορεῖται ἢ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς A 11,25 cf. 74,17. 21 T 408,6 ἀληθῶς A 292,15 ἢ ὡς οὐσίαν τὸ κ. ληπτέον ἢ ὡς ποσότητα κτλ. A 366, 24 sq. ἁπλῶς coni. καθόλου, opp. πῇ A 366,34 sq. coni. ἄνευ συνθέσεως, opp. συμπεπλεγμένα τε καὶ συγκείμενα A 367, 3 sq. opp. μετὰ προσθήκης A 369,30 sq. opp. ἐπ' ἴσης εἶναι, ἀντικατηγορεῖσθαι T 64,20 sq. κατηγορεῖν ὅρον δι' ἑαυτόν, καθ' ἑαυτόν opp. δι' ἄλλον A 73,6 sq. καθ' αὑτά τε καὶ ἐν τῷ τί ἐστι 295,32 ἐπ' ἴσης T 55,17. 18 64,3 sq. ὡς ὅρον, ἴδιον, γένος, συμβεβηκός ibid. 5 sq. ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἐν τῷ τί ἐστι A 295,31 sq. 354,9 T 47,12 sq. 54,6 55,16 67,4 309,22 sq. 312,18 sq. (coni. συνωνύμως) 313,21. 22 314,15 sq. 318,12 319,9. 10 363,3 sq. 364,26 sq. 452,7. 8 504,5 sq. 511,25 512,3 al. opp. ἐν τῷ ποιόν (ὁποιόν) τί ἐστι 113,24 504,7 τινὸς ἐπὶ τῆς οὐσίας T 315,9 ὁμωνύμως, συνωνύμως T 322,28 sq. 360, 16.19 365,15.18 ἐν οἷς ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται, ταῦτα δέ ἐστιν ἐν οἷς περὶ συμβεβηκότος ἡ κατηγορία T 66,13 ἀνάλογον τὸ λήγειν καὶ ἕπεσθαι τῷ κατηγορεῖσθαι A 326,31 ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τὸ ἑπόμενον κατηγορουμένου χώραν ἔχει ibid. 35 327,5. 6 T 63,26
κατηγόρημα A 180,30
κατηγορία. (δέκα) T 65,9 cf. A 366,23 sq. τρόπος κατηγορίας 38,16 τὰ γένη τῶν κ. 65,10. 14 105,19 χρήσιμος ἡ περὶ τὰς κ. πραγματεία πρὸς διαλεκτικήν 67,24 τὴν κ. τινὸς ποιεῖσθαι 161,32 162,13
κατηγορικός i. q. καταφατικός A 173,1 256,12. 14 — i. q. δεικτικός, quocum saepius coni., opp. ἐξ ὑποθέσεως, ὑποθετικός T 8,8 κ. δεῖξις A 265,36 πρότασις (τὸ τί κατά τινος ἔχειν καὶ τὸ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστον ἴδια ταύτης) A 11,17. (ὁρίζεται ποιῷ καὶ ποσῷ) 30 17,6 (ἐξ ὑποκειμένου ὅρου ἐστὶ καὶ κατηγορουμένου) 24,30 25,26. (ὅρον ὅρου κατηγορούμενον ἔχει ἢ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς) 28 (αἱ πᾶσαι ὀκτωκαίδεκα) 27,17 59,25 378,19 T 141,9. 10 191, 17. 19 κ. συλλογισμός A 27,21 42,28 119,16 258,24 259,15 sq. 261,26 262, 18 263,1 sq. 265,9 sq. 327,4. 20 sq. 386,14 388,14 390,18 T 2,6 8,12 64,2 ποῖος πρῶτος συλλογισμός, ὁ κατηγορικὸς ἢ ὁ ὑποθετικός T 218,5 opp. οἱ ἀμεθόδως περαίνοντες A 345,15. 19 346,5 — κατηγορικῶς δεικνύναι i. q. δεικτικῶς (opp. δι' ὑποθέσεως) A 256,11. 26 λαμβάνειν (opp. ὑποτίθεσθαι) 348,30
κατιέναι ἐπὶ τὰ ἄτομα T 138,17
κατισχύειν τινός T 248,19
κατορθοῦν T 194,9 τὰ ἐν πολέμῳ 491,28 ἀπροβουλεύτως 223,5
κατόρθωμα T 231,25
κάτω φέρεσθαι T 506,19. 20 ὁ κατώτατος τόπος 380,20
κάτωθεν προσλαμβάνειν A 383,14 προστιθέναι ibid. 16. 23
καῦσις A 184,15 (coni. τομή) T 152,17 201,25 202,16
καυστικός T 461,29. 30 κ. σῶμα 461,27 καυστικώτατον σῶμα 393,2
[καύσων T 372,5]
καχεκτεῖν T 582,11 opp. νοσεῖν 20,26
καχέκτης. εἰσί τινες καὶ ὑγιαίνοντες καχέκται T 91,27 194,2
καχεκτικός T 152,23 523,18
καχεξία T 152,20 sq. 326,29 (cf. εὐεξία) opp. νόσος 20,24 91,19 sq. 92,5 sq. 193, 30 sq. 536,17. 18
κεῖρεσθαι ὑγείας αἴτιον T 237,17 239,24. 25
κεῖσθαι ἔν τινι A 12,27 τὰ ἐν ταῖς κοιναῖς δόξαις κείμενα T 19,3 ὄνομα κεῖται τινι T 99,21 ὅτι A 236,29 242,9 T 404,20 al.
κενός. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ τόπου τὸ κ. γένος T

329,2 ὅτι μὴ ἔστι κίνησις διὰ κενοῦ A 259,30 sq. cf. T 8,25. 26 134,7 156,12 166,7. 23 172,8 173,17 sq. δοξάζειν περὶ κενοῦ T 76,28 — κενῶς λαμβάνειν (coni. μάτην) A 343,19
κέντρον A 268,10. 23 T 23,16
κεραννύναι (dist. μιγνύναι) T 315,29 sq.
κερασφόρος T 93,4 122,25 534,10
κεφάλαιον A 340,21 367,12 T 27,22 518,5 sq. 520,19 τὸ δὲ κ. τοῦ λεγομένου T 181,12
κεφαλαιωδῶς T 43,1
κεφαλισμός expl. T 586,3
κηρός. τὸ ἐν κηρῷ σχῆμα T 10,24
κίναιδος. αἱ τῶν κ. ἡδοναί T 146,7 166,16
κινδυνεύειν c. inf. T 438,29
κινεῖν. τὸ πρῶτον αἴτιον κινοῦν A 357,33. 34 πότερον πᾶν τὸ κινοῦν κινούμενον κινεῖ ἢ οὔ T 85,17 τῷ τὸ πάντα κινεῖσθαι τιθεμένῳ ἕπεται τὸ τὸ αὐτὸ ἅμα κινεῖσθαί τε καὶ ἠρεμεῖν T 189,7. 8 cf. 559,23 sq. κινεῖσθαι (opp. μεταβάλλειν) T 557,35 sq. τὸ κινούμενον εἶναι δεῖ καὶ σώζεσθαι τὸ αὐτό ibid. 37 κινεῖσθαι διὰ σκελῶν A 124,28 T 43, 32 141,17 κατὰ φοράν (coni. φέρεσθαι) 199,2 222,13. 14 πρὸς λεύκανσιν κινούμενον T 465,25 κινεῖν τὸν ἀέρα T 107,4. 5 τὸν λόγον περί τινος T 34,26 — *commovere* A 129,19 — *tollere* T 340,15 — τὸ κινητὸν πολλαχῶς, ὁμώνυμον T 103,26 110,28
κίνησις T 95,6 258,17 πᾶσα κ. ἀτελής A 303,6 sq. ἐνέργεια ἀτελής A 272,2 T 143,25 298,3 τέλος τῆς κ. τὸ στῆναι T 361,19 def. T 96,19 110,27 314,11 474,11. 26 οὐ γένος, ἀλλὰ τῶν πολλαχῶς λεγομένων T 303,20 πλεοναχῶς 103,27 ὁμώνυμος 110,26 sq. 370,4 γένος τῆς ἀλλοιώσεως 314,9 εἴδη τῆς κινήσεως T 162,10 sq. 292,27 303,12 sq. 311,23 sq. ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ ποσὸν ἢ κατὰ ποιότητα 292,27 sq. τοπικὴ 96,20 293,4 κατὰ τόπον, ἥτις ἐστὶ πρώτη τε καὶ κυριωτάτη 474,15 ἀπὸ τόπου εἰς τόπον 494,16 ἀλλοιωτικὴ 293,4 διαφοραὶ τάχος καὶ βραδυτής 320,9. 10 κίνησις ἀέρος ταχεῖα, βραδεῖα, ἀθρόα καὶ πολλή, ἠρεμαία καὶ ὀλίγη 106,30 sq. κ. οὐσιώδης (definitio animae) 447,10 κατὰ ψυχὴν ὑπὸ τοῦ ἡδέος ἢ λυπηροῦ (definitio πάθους) 344,3 ψυχική opp. φυσική 494,14. 15 κατὰ λόγον 370,4 πότερον κίνησις ἔστιν ἢ οὔ T 79,5 πότερον ἄϊδιος ἡ κ. ἢ οὔ 85, 18 ποτέρα κ. ἁπλουστέρα, ἡ κύκλῳ ἢ ἡ ἐπ' εὐθείας 218,2. 3 τίς τοῦ πυρὸς ἡ κατὰ φύσιν κ. 69,18 ὅτι μὴ ἔστι κίνησις διὰ κενοῦ cf. κενός
κινητικός. [ἡ κ. καὶ ἡ θρεπτικὴ ψυχή T 376,28]
κλέπτειν A 17,34 300,12 T 467,16
κλέπτης A 342,7. 9 τῷ κ. ὀρεκτὸν μέν ἐστι τὸ κλέπτειν, οὐκ ἀγαθὸν δέ T 467,15. 16
κλῆσις (dist. εὐχή, ἐντολή) A 17,5 (coni. πτῶσις) T 200,2
κλίμαξ T 398,4. 5
κλίνη. [κλίνης ἀρετή T 372,5]
κλόνος τις βραχύτατος T 466,25
κοῖλος (opp. κυρτός) T 327,27 328,1 κ. μία 450,25
κοιλότης γένος τῆς σιμότητος T 450,24 ἐν ῥινί 49,20 300,31 450,25
κοίλωμα τῆς γῆς T 466,22
κοιμᾶσθαι T 20,16
κοινολογεῖσθαι πρός τινα T 28,3 590,5 ζητήσεως καὶ γυμνασίας χάριν 548,27 ἀγῶνος χάριν 549,4
κοινολογία T 146,24 531,22
κοινός τινι A 273,24 T 291,17 308,5 al. πρός τι A 273,19 T 102,18 476,7 480, 23 coni. ἔνδοξος καὶ οὐκ οἰκεῖος τοῖς προκειμένοις T 4,6 coni. καθολικός. καθόλου T 523,8 525,13 τῶν κοινῶν τινι τὸ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορούμενον ἢ εἶδός ἐστιν ἢ γένος T 123,23 ὑπό τι κοινόν T 160,13 308,6. 9 τὰ κοινὰ τῇ φύσει πρῶτα, οὕτως δὲ καὶ ἀρχαί A 53, 25 κοινότερον (coni. γενικώτερον) ibid. 24 (opp. εἰδικώτερον) T 276,7 κοινότερον γένος T 228,11 κοινότερον ποιεῖν τὸν τόπον T 277,3 — ἀπὸ κοινοῦ λέγειν A 62,13 τινός 118,10. 15 411,17 — κοινῶς λέγειν T 318,22 403,5 (coni. καθόλου) 36,22 404,3 (opp. ἰδίως) 117, 18. 20 κοινότερον A 81,24 130,10 256,5 271,16 T 6,21 32,20 36,6 48,1 68,9 116,32 158,27 162,11 242,3 286,24 303. 19 349,1 402,23 411,6 413,10 414,4 (coni. ἐν ὑποτυπώσει) 26,9 (coni. ἐνδοξότερον) 301,31 (coni. ἁπλούστερον) 347,14 (opp. προσεχέστερον) 150,24 (opp. ἰδίως καὶ κυριώτερον) 264,3
κοινωνεῖν τοῦ καλοῦ χάριν T 95,4 — logice τινί A 45,11. 12 (coni. ὑπάρχειν)

100,7 τινός A 45,16 T 89,17 τινί τινος A 16,28 T 99,13 257,5 κατὰ ὄρον A 42,5 45,11 sq. 46,2 sq. 53,7 κατὰ ταὐτόν 68,18
κοινωνία δύο προτάσεων κατὰ ἕνα (τὸν μέσον) ὅρον A 45,9 46,29 τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους ibid. 19 κατὰ τὴν τοῦ μέσου κοινωνίαν τε καὶ αἰτίαν 56,22 ἡ τῶν σημαινομένων κ. κατὰ τοὔνομα T 474,9. 10 κοινωνίαν ἔχειν πρός τι T 235,28 497,5 κ. ἐν πόλει T 186,5 ἄξιος κοινωνίας T 590,6
κοινωνικός (coni. φιλάνθρωπος) T 28,3 φύσει 186,6
κοινωφελής T 234,16. 17
κόλασις. ἄξιος κολάσεως T 9,12. 13 84,6
κομίζειν θέσεις, προβλήματα T 131,8 ἔνστασιν ἐπί τινι 466,1
κόπος. κ. αὐτόματοι apud Hippocratem T 73,20
κόπτειν τὴν θύραν T 42,7
κόραξ A 62,21 T 358,3 τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ζῷον γένος, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ὄργανον 108, 6—8 οὐ τὸ εἶδος τὸ τοῦ ὀρνέου μόνον ἐσήμαινεν ἀλλὰ καὶ τὸν ῥήτορα 114,10
κορυφή. ὑπὲρ κορυφῆς τῶν ἀνθρώπων φέρεσθαι T 387,21
κοσμεῖν. μετὰ τοῦ χρησίμου τὸ κεκοσμημένον ἔχειν T 270,1
κόσμιος φύσει T 214,19. 20
κόσμος. κόσμου τε χάριν καὶ ὄγκου τοῦ κατὰ τὸν λόγον A 279,15 — *mundus* A 180, 34. 35 ἡ τοῦ κ. σύστασις T 460,3 εἰ θεοί εἰσι, κόσμος ἐστίν A 183,28 εἰ καὶ ὁ κ. πεπερασμένος, γέγονεν A 357,12 ἤρξατο T 460,4 σφαιροειδής T 69,28 74,23 76, 10sq. 171,15 294,11 ἄπειρος, ἄϊδιος 76, 1. 9 περὶ τοῦ ἢ ἕνα ἢ πολλοὺς εἶναι τοὺς κόσμους — ἢ περὶ τοῦ ἀΐδιον ἢ γενητὸν αὐτὸν εἶναι T 171,15. 16 μηδὲ κόσμους ἀπείρους (εἶναι) 19,14 ὅτι μηδὲ ὁ κ. ζῷον T 320,4
κοῦφος def. τὸ ἐξ ἑαυτοῦ φερόμενον εἰς τὸν ἄνω τόπον T 275,8 διαφοραὶ τοῦ κ. τὸ λεπτὸν καὶ ἄνω φερόμενον 506,19 κουφότατον σῶμα 393,2 κουφοτέρα ἀντὶ τοῦ 'ἧττον βαρεῖα' 213,8 κούφοις, κούφως τρέφειν 153,3. 6
κρᾶσις (coni. μῖξις) T 210,21 (dist. μῖξις) 315,27 sq. 318,10 319,3 sq. 320,23
[κρατεῖν i. q. δύνασθαι T 506,15]
κρειττων ἡδονῶν A 385,34 T 21,28
κρήνη. τὸ ἀπὸ κρ. ὕδωρ (dist. τὸ ἀπὸ ποταμοῦ, πηγῆς, λίμνης) T 59,6 sq.
κρίνειν. ὅτε κεκριμένα τὰ πνεύματά ἐστι A 165,12. 13 κ. δικαίως T 104,21. 22 τἀληθές T 584,16 τινί A 72,18 155,13 179,5 T 211,14 αἰσθήσει, νῷ T 158,16 ἀπό τινος T 242,23 ἔκ τινος 428,9
κρίσις A 8,17 (dist. εὕρεσις) T 98,7 γένος τῆς αἰσθήσεως T 158,15 ἀπό τινος T 22,5 33,11 κ. προσήκουσα T 198,16 δι' ἣν ἀποθνήσκει ibid. 17 κρίσιν ποιεῖσθαί τινος A 75,3
κριτήριον T 100,3
κριτικός T 71,5 100,1 116,14 τοῦ ἀληθοῦς 584,14 (dist. εὑρετικός) 27,31 ἔχειν τὸ κρ. ἐν αὐτῷ 584,18
κρύπτειν. κεκρυμμένως T 587,16
κρυπτικός T 528,12 def. 530,1 — κρυπτικῶς ἐρωτᾶν 526,14
κρύψις A 343,17 def. T 526,1
κτένιον T 455,25 456,3. [30]
κτῆσις χρημάτων, ἀρετῆς T 142,25 opp. χρῆσις 34,13
κύαθος T 382,9
κυβερνήτης T 86,16 232,7
κυβερνητική A 165,10 T 32,16. 27 33,6 opp. ναυπηγική A 2,31
κύκλος A 268,9 T 111,11. 12 ἡ κύκλῳ κίνησις (opp. ἡ ἐπ' εὐθείας) T 218,3
κυκλοφορητικός A 199,3 207,17 222,15
κυκλοφορία A 199,2
κύκνος A 62,17 64,28 65,17 356,30 sq. T 50,7 al.
κυλίειν. ὁ ἐν πολλοῖς κυλιόμενος πράγμασιν T 156,29
κῦμα. οὐ τοῦ κ. τὸ ὕδωρ γένος T 356,17 sq.
κυριεύειν. ὁ κυριεύων ἠρώτηται λόγος ὑπὸ τοῦ Διοδώρου A 184,5
κύριος. κ. ὄνομα T 60,13 61,11 426,24 αἱ κύριαι τοῦ συμπεράσματος προτάσεις (coni. προσεχεῖς, προσεχῶς αὐτὸ δεικνύουσαι) A 282,2. 10. 20 sq. 284,33 343,31 349,2 τὰ κ. τῶν συλλογισμῶν T 5,24 κύριον εἶναί τινος A 47,23 T 148,8 c. infin. 146, 23 κυριώτερος A 117,17 (coni. οἰκειότερος) 106,18 κυριωτέρα πρότασις (coni. μείζων) A 48,15 κυριώτερον σχῆμα (coni. πρῶτον) ibid. 16 κυριώτατος A 1,7 T 94,6 114,3 (coni. πρῶτος) 474,15 — κυρίως A 156,19 158,31 159,2 198,24 399,1 T 37,3 47,20 48,27 65,18 87,14 al.

(coni. ἁπλῶς, ἁπλοῦς) A 36,30 401,20 κυριώτερον A 156,21 (coni. ἰδίως, opp. κοινότερον) T 264,4 κυριώτατα (coni. πρώτως) T 18,29
κυρτός (opp. κοῖλος) T 327,26. 27 328,1
κύων T 47,29 123,18 τίνι διαφέρει λύκος καὶ κ. 221,22 ὁμώνυμον 379,3 πολλὰ σημαίνει 425,3 ἀστρῳος, χερσαῖος, θαλάσσιος ibid. 12.13 πεζός, θαλάσσιος 556,7. 8 ὑπὸ κύνα 178,22
κωλύειν διαλεκτικῶς T 550,30 opp. δεικνύναι A 43,23 λόγον (opp. λύειν) T 562, 1 sq. — seq. infin. οὐδὲν κωλύει A 125, 18 129,5 138,18 170,32 177,25 257, 19. 37 281,11 408,25 415,20 T 186,26. 31 306,12 356,27 370,25 483,24. 25 κεκώλυται, οὐ, οὐδὲν κεκώλυταί τι A 63, 26 138,22 139,1 163,5 183,16 281,17 296,5 307,29 308,22. 24 316,18 T 183, 24 201,25 346,16. 18 502,15 μὴ κεκωλῦσθαι τοῦ λαμβάνειν T 524,16
κώλυσις λόγου (opp. λύσις) T 562,3
κωφός T 96,16
κωφότης T 335,19

Λαγωός T 262,5. 6
λαλεῖν T 121,10
λαμβάνειν (opp. διδόναι) T 254,6 ἀπό τινος μέρος A 64,12 ὕδωρ ἀπὸ κρήνης T 59,6 τι παρά τινος A 1,6 τὴν γένεσιν ἀπό τινος A 163,20 τὴν δεῖξιν ἐξ ὑποθέσεως A 325,15 πίστιν T 37,27 τὴν διαφορὰν παρά τι T 2,18 φαντασίαν τινός T 30,25 ἔρωτα 143,31 τὸ τέλος T 465,27 ἀντίφασιν εἰληφέναι T 409,8 — syn. καταλαμβάνειν εὑρίσκειν. τὸ γένος ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου λαμβάνεται T 66,15 τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα ἐν τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἔσται λαβεῖν ibid. 17 — syn. ἐκλέγειν A 298,26 299,4 sq. — syn. et coni. τιθέναι A 17,6 sq. 68,28 69,17 T 7,26 22,28 23,13 et saepe δυνάμει A 297,32. 33 299,18 εἰς δεῖξιν, χωρὶς δείξεως cf. δεῖξις. τὸ ἐν ἀρχῇ cf. ἀρχή. opp. δεικνύναι A 336,30 ὅρον δίς A 46, 21 53,6 70,31 367,17 T 328,15 πρότασιν ἐξαχῶς A 52,2 λόγον ἀντὶ λόγου T 43,28 opp. ἐρωτᾶν A 13,20 παρ' ἑαυτοῦ 12,34 καθ' ἑαυτόν T 521,6 δι' ἐρωτήσεως A 12,27 13,5. 7 T 521,5 et saepe in seq. ἀπὸ τοῦ ἀποκρινομένου 511, 18 δι' ἀποδείξεως A 13,10 T 18,3. 19 διὰ τῆς ἐπαγωγῆς A 275,5 280,1 T 194,11 205,28 535,16. 20 συμπεράσματι T 64,7 συλλογιστικῶς A 257,24 330,20 351,7 συλλογισμὸς ὁ λαμβάνων A 271,30 λαμβάνειν τι διὰ τοῦ ἴσον καὶ ταὐτὸν τούτῳ σημαίνοντος A 166,31 ὃ δοκεῖ διὰ τῶν λέξεων λαμβάνειν 186,30 τι ἐπί τινος T 81, 31 seq. ὅτι (ἔκ τινος) A 236,28 T 28, 19 194,11 273,15 511,20 521,9 — *percipere* addito accusativo sive nominativo praedicati A 51,29 sq. 55,19 58,27 59,9. 22 60,6 83,21 (ὃ σημεῖον χρὴ λαμβάνειν) 145,8 148,6 193,6 T 24,2. 21 39,6 276,3 508,13 al. ὡς ante praedic. A 62,2. 24 75,6 298,12 T 317,1. 18 406,10 (ὡς) γένος, εἶδος, διαφοράν T 318, 15 325,5 351,3. 8. 14 353,7 465,4 478,13 al. c. adverbio A 13,22 85,5 T 191,9. 14 192,16 276,3 319,13 408, 16 409,2 498,12. 22 al. κατά τι σημαινόμενον A 159,5 κατά τινα τρόπον T 73, 29 τὴν ἐναντίωσιν τῶν προτάσεων κατὰ τὸ κατηγορούμενον T 72,1 εἰς τὸ μέλλον A 222,33 ἐν τῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν T 8,9 c. infin. A 26,4 139,10 307,23 314,9. 13 T 80,16 271,30 325, 20 412,4 — ληπτός (dist. αἱρετός) T 83,2
λανθάνειν. λανθάνων T 270,6 λαθών 138, 21 λεληθότως 442,18 532,11
λέγειν. ἐπιστήμη τοῦ εὖ λέγειν T 1,11 τῇ λέξει τῇ λεγούσῃ, ἡ λέγουσα λέξις A 373,20. 21 ὁ λόγος ὁ λέγων ibid. 14 T 49,8 ἡ πρότασις ἡ λέγουσα 140,7 321. 16 T 17,6. 9 et omisso πρότασις A 87, 12 sq. 104,27 126,23 sq. 158,29 159,18 160,13 164,4 165,28. 30 189,1 196. 28 sq. 197,10. 11 198,21. 32 208,24 221,22. 25 225,29 sq. 226,4 etc. συλλογισμὸς ὁ λέγων A 271,28. 29 ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα A 83,7 134,14 322,34 ἡ λέγουσα συζυγία A 87,20 τὸ λεγόμενον A 60,4 81, 15 191,30 195,18 255,16 285,30 297, 27 299,3 315,23 318,23 338,29 352,27 T 288,2 al. διά τινος T 140,10 144,30 274,9 φησί, λέγων T 81,6 προσέθηκεν ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, λέγων τοῦ τε ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος T 41,12 λέγω *scilicet* A 95,17 λέγω δέ 48,1 298,30 320,14 342,13 λέγειν ἀληθῆ,

ψευδῆ T 79,21 sq. τί ἐροῦσιν A 126,18 καὶ λέγοιεν ἄν τι A 68,26 sim. T 60,27 οὐδὲν ἂν λέγοιτο πρὸς τὸν τόπον T 210,22 λέγειν ἐπί τινος A 25,23 136,23 al. κατά τινος T 301,22 εἰς προβλήματα, θέσεις T 82,19 ἐφ' ἑαυτῶν λέγοντας (opp. ἀποκρινομένους) T 566,22 ὡς λέγομεν i. q. ὡς ἐλέγομεν T 211,9 ἐρρέθη A 267,27 T 94, 29 114,18 247,10

λεῖος. λεία κίνησις A 301,26 303,6. 8. 29 T 94,32 143,21 164,14

λείπειν intr. A 186,18 257,6 347,7 T 9,4 65,13 τινί A 313,34 314,1 332,4 350, 13 387,27 T 501,14 πρός τι A 344,34 T 13,27 τὸ λεῖπον A 347,1 T 574,11 ἐν τῇ λειπούσῃ (sc. προτάσει) T 570,23 ἔλιπεν ἔτι ῥηθῆναι A 280,24 — λείπεται (ἄρα) c. infin. A 415,29 417,10 T 235,17. 22 313,6. 14 324,27 τὸ λειπόμενον A 268,22

λέξις A 13,26 16,13 32,23 53,8 66,29 84,10. 18 167,31 169,26 170,15 186,30 195,7 200,8 204,27 210,21 225,1 228, 24 249,1 250,25 299,21 304,14. 17 313,33. 36 328,7 T 12,17. 29 119,31 187,14 120,22 349,13 532,3 577,21 579,19. 21 coni. φωνή A 84,16 τὴν δεῖξιν παρέθετο ἡ λ. A 254,22 opp. τὸ σημαινόμενον A 39,8. 9 372,29 373,17. 29 374,5 διαίρεσις τῆς λέξεως εἰς τὰ σημαινόμενα T 532,20 τὸ λεγόμενον, σημαινόμενον διὰ (ὑπὸ) τῆς λέξεως A 313, 18 373,16 T 10,20 170,10 ἀποδιδόναι τῇ λ. T 400,2 κατὰ τὴν λ. 492,4 ἁρμόζειν τί τινι 468,3 ὡς φαίνεται, ὡς ἂν δόξαι ἐκ τῆς λ. A 221,7 T 337,23 ἀκολουθία τῆς λ. A 221,24 τρόπος τῆς ἐκφορᾶς τῆς κατὰ τὴν λέξιν T 37,17 cf. 69,9. 10 τὸ τῆς λέξεως πλῆρες T 65,23 τὸ σχῆμα τῆς λ. A 239,27 T 10,20 203,14 κατὰ τὸν τῆς λ. σχηματισμόν A 360,37 λέξις συνήθης, κατατετριμμένη, σκληρά, τροπική, ἀσυνήθης T 426,8—12 πάθη τῆς λ. ἡ ὁμωνυμία καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ κατάχρησις T 428,10 διαφέρειν τῇ λ. A 62,12 93,2 κατὰ τὴν λ. 84,7 T 12,11 187,13 ὁμοιότης, διαφορὰ κατὰ τὴν λ. T 69,7 354,22 τῇ λέξει T 94,19 (opp. τῷ πράγματι) 203,19 (opp. ἀληθῶς) A 221,20 τῇ λ. ταὐτόν A 356,29 (opp. τῇ δυνάμει) 19,19 (opp. ἁπλῶς) T 12,27 ὅσον ἐπὶ τῇ λ. A 200,8 T 94,20

λεπτόφυλλος T 118,30

λευκαίνειν pass. T 50,27 314,10

λεύκανσις (dist. λευκότης) T 304,1. 2 πρὸς λεύκανσιν κινούμενον 465,25

λευκός def. χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως T 109, 23 sq. 318,4 477,6 sq. (cf. διακριτικός) dist. λευκότης A 356,30 sq. T 228,4 τὸ λ. ὁμώνυμον T 109,19 sq. 111,24 sq. 323,6 ἐν φωνῇ, ἐν χρώματι 99,28 323, 6 sq. λ. φωνή def. 109,25 sq. cf. 323,5

λευκότης def. T 487,1 dist. τὸ λευκόν A 356,33 sq. μᾶλλον χρῶμα τοῦ λευκοῦ T 228,4 τῇ τοῦ τοιοῦδε σώματος τοιᾷδε πήξει ἐξ ἀνάγκης ἕπεται T 50,21—23

λευκοῦν pass. T 136,24 358,1

λήγειν εἰς A 264,17 327,3 328,4. 5 ἀνάλογον τὸ λήγειν καὶ ἕπεσθαι τῷ κατηγορεῖσθαι A 326,31 τὸ λῆγον i. q. τὸ ἑπόμενον A 178,28 179,34 327,18 T 331,12

λήθη φθαρτικὸν ἐπιστήμης T 282,31 def. 535,20 sq.

ληκύθιον T 247,19

λῆμμα def. λαμβανόμενον εἰς ἄλλου δεῖξιν (coni. ὁμολόγημα, dist. πρόβλημα, ἀξίωμα, συμπέρασμα) A 44,17. 20 λήμματα αἱ προτάσεις παρὰ Ἀριστοτέλει T 23,21 ἣν (sc. τὴν ἀπόκρισιν) καὶ λῆμμα λέγουσιν T 36,19 opp. συμπέρασμα T 10,11 λ. καὶ συμπέρασμα κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἓν ἐστι T 125,14. 15 ἐκ τῶν ἀληθῶν λημμάτων ἀληθεῖς οἱ συλλογισμοὶ μόνον A 331, 18

λῆψις. ὁ τρόπος τῆς λήψεως A 12,26 T 354, 10—13 dist. χρῆσις A 12,25 T 283,32 284,1 τῶν ἀναγκαίων T 523,9 524,17 τῶν ἀντικειμένων 580,12. 15 581,22 τῶν ἀξιωμάτων 87,12 τοῦ ἐν ἀρχῇ T 578,4 τοῦ καθόλου 86,29. 32 87,9 524,14 τοῦ κοινοῦ 123,27 ὅρων A 47,13 258, 29 309,15 313,9 317,2. 10 333,18 357, 23 376,9 379,17 προτάσεων A 68,31 315,10 339,34 (coni. θέσις) T 2,13 στοιχείων A 379,19 διὰ τῶν στοιχείων ibid. 21 τὴν λ. ποιεῖσθαι T 523,9

λίαν ἰδιώτης T 438,24 γνώριμος 439,11

λιθοικοδόμητος οἰκία T 261,29

λίθος. λίθου κίνησις T 494,16

λίτρα T 210,8 sq.

λογικός. opp. ἄλογος A 74,15 sq. 198,32 sq. λ. ζῷον T 6,6 sq. 43,25 al. λ. ἐνέργεια 264,3 ψυχή 27,30 λογικώτερος A 180,12 —

dist. φυσικός, ἠθικός T 4,5 6,22 74,12. 13 76,2 93,29 sq. 220,17 sq. λ. ἀρετή (opp. ἠθική) T 224,19. 21 292,6.7 γνῶσις 124,28 λ. θεώρημα 74,12 λ. μέθοδος A 3,14 πραγματεία 1,3 2,33 3,3 sq. ἡ λογική τε καὶ συλλογιστικὴ πραγματεία οὐ μέρος ἀλλ' ὄργανον φιλοσοφίας 1,8 sq. cf. T 74,29 75,1 (τὸ λ. ὀργανικόν ἐστι) 94,9 ἡ λογική T 28,26 218,3 λ. πρόβλημα, λ. πρότασις T 6,22 def. 74,26 sq. 93,29 sq. 220,19 — τὰ εὐεπιχείρητα καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχοντα λογικὰ καλεῖ T 374,8 — λογικῶς i. q. διαλεκτικῶς T 30, 13 95,29

λογισμός def. ἰσότης ἐναντίων λογισμῶν T 362,18 ὀρθὸς λ. 489,21. 23

λογιστικός. ἐν τῷ λ. τῆς ψυχῆς (opp. ἐν τῷ παθητικῷ) T 75,30 372,11 ἀγνοίας καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν τὸ λ. 190,10

λόγος. μέρη τοῦ λόγου A 7,20 T 442,10 opp. ὄνομα A 357,21 sq. 372,28 διὰ λόγων λαμβάνειν τοὺς ὅρους ibid. 31 προϊόντος τοῦ λόγου A 266,4 πλείονος λόγου δεῖσθαι T 547,20 λόγου δεῖ i. q. κατασκευῆς 274,7 cf. vs. 5 ὁ περί τινος λόγος T 45,10 ὁ λόγος ἐστὶ περί τινος T 65, 30 τινί A 122,18 149,27 T 20,1 37, 21 τὸν λ. ποιεῖσθαι περί, ἐπί τινος A 7, 10 25,27 27,23. 28 68,5 T 86,1. 2 268,27 414,5 al. ὁ αὐτός, ὅμοιος ὁ λόγος (ἐστὶ) ἐπί τινος A 180,8 222,23 T 33,7 259,29 261,30 268,27 273,20 276,14 283,1 406,20 λόγου χάριν A 157,19 T 554,7 — λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων T 41, 29 sq. saepe i. q. ὅρος, ὁρισμός A 43,29 44,13 53,1 97,32 160, 19 161,33 350,12 T 79,11 sq. 97,16 99, 26 406,17 407,1 al. (cf. ἀποδιδόναι) ὁ λόγος ὁ κατὰ τοὔνομα τὸ κοινόν T 97, 26 ἔξω λόγου T 135,22 κατὰ δεύτερον λόγον (opp. κυρίως) T 420,10 — λόγος τίς ἐστιν ὁ συλλογισμὸς καὶ ὡς ἐν γένει τῷ λόγῳ ἐστί A 16,23 cf. T 7,15 sq. ἀσώματον εἶναι τὸν λόγον A 23,5 coni. συλλογισμός T 77,26 79,28 80,8 persaepe syn. συλλογισμός, velut τῷ λ. δεικνύναι (opp. ἐπὶ ὕλης) A 124,17 συνάγων, συλλογιζόμενος λ. A 279,8. 10 οἱ διαλεκτικοὶ λ. T 37,7 (i. e. συλλογισμός τε καὶ ἐπαγωγή) 88,3. 8 λόγους λέγων τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἐν τῷ διαλέγεσθαι 546,13 τὰ ἐν τῷ λόγῳ i. e. ἐν τῷ διαλέγεσθαι 554,26 — λόγον ἔχοντα ζῷα T 89,17 ὀρθὸς λ. T 144,4. 23 (opp. ἡ φαύλη ἐπιθυμία) 491,26 — λόγον ἔχειν πρός τι mathem. A 260,22 sq.

λοιπός. ὃ τὸ λοιπὸν ὧν προέθετο ὑπολείπεται T 68,3 λοιπόν *deinde* (ῥᾳδία λοιπὸν ἡ ἀναγωγή) A 349,3 ἀκολούθως λοιπόν T 34,10 *ceterum* A 404,36 [in conclusione T 373,2 394,7 474,28 499,28 λοιπὸν ἄρα 527,6]

λύειν ἔνστασιν T 103,14 383,10 562,19 563,1 λόγον T 560,17. 25 561,5 sq. (opp. κωλύειν) 562,1 sq. τοῦτο A 192,20 417,17 T 308,19

λύκος. τίνι διαφέρει λ. καὶ κύων T 221,22

λυμαίνειν. λυμαίνεται ὁ ὁρισμός T 429, 17 (a N)

λυπεῖσθαι def. τὸ συστέλλεσθαι ἐπὶ παρόντι κακῷ T 144,12 τὸν πεπληρωμένον ἥδη οὔτε ἥδεσθαι οὔτε λυπεῖσθαι 248,14 λυπηθείς τις ὡς ἠδικημένος ὀργίζεται 345,24 λυπούμενον ἀποθανεῖν (opp. ἀγνοούμενον) 266,26

λύπη (opp. ἀδοξία) T 266,25 ὅτι μὴ γένος τῆς ἐπιθυμίας 363,16 προτέρα ἡ λ. γίνεται τῆς ὀργῆς 345,22 sq. ἐνδέχεται τὸ τὴν αὐτὴν λ. καὶ χωρὶς ὀργῆς εἶναι καὶ μετ' ὀργῆς 346,21

λυπηρός. τῷ πικρῷ τὸ λ. ἕπεται T 92,3 κίνησις κατὰ ψυχὴν ὑπὸ τοῦ ἡδέος ἢ λυπηροῦ T 344,3

λύρα T 10,1

λύσις ἀπορίας A 238,37 τῶν ἀπορουμένων T 29,15 λόγου (opp. κώλυσις) 562,2 πρὸς τὴν ἔνστασιν ibid. 9

Μαγνῆτις. ἡ λίθος ἡ μ. λεγομένη T 63,2

μάθημα. τὰ μαθήματα (coni. αἱ ἐπιστῆμαι) T 85,8 (dist. γυμνάσια) 260,14 *doctrina mathematica* 106,25 546,2 αἱ κατὰ τὰ μ. δείξεις 546,11

μαθηματικός. μ. σῶμα (dist. φυσικόν) T 89,3. 5 τὰ μαθηματικά 545,22

μάθησις (coni. διδασκαλία) A 381,14 (coni. γνῶσις) T 34,20 τὰς μ. ἀναμνήσεις εἶναι A 272,5 cf. T 558,23 ὅτι οὐχ ἕπεται τῇ μ. ἀνάμνησιν εἶναι T 167,16—18

μακροβιότης (opp. ἀθανασία) T 239,4—6 258,4

μακρῶς (opp. συντόμως) διαλέγεσθαι A 28,22
μαλακός T 113,11. 14 cf. χρῶμα
μᾶλλον. τὸ μ. ἐπί τινων λέγεται T 275. 23 sq. εἶεν ἂν ἐν τοῖς ἐξ ὑποθέσεως καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ ὁμοίου καὶ τοῦ ἧττον A 265,30 sq. cf. 324,20 οἱ ἀπὸ τοῦ μ. καὶ ἧττον τόποι T 284,6 sq, 585,27 — *potius* A 60,4 190,4 299,2 306,34 T 32,17. 20 101,11 135,21. 22 323,3 356,24 516,10 οὐδὲν μ. A 72,21 163,29 al. οὔτε ἔτι μ. T 102,21 πολὺ δὲ μ. ἔτι οὐδέ T 136,28 παντὸς μᾶλλον A 3, 27 23,22 — μᾶλλον φανερόν A 141,6. 7 μᾶλλον comparativo additum T 224,29 305, 16 361,12 517,2 τῷ πρώτῳ πάντων μᾶλλον εἰρημένῳ T 313,16 — μάλιστα. ἀπὸ τῶν μ. τε καὶ ὁμολογουμένων συζυγιῶν A 113,11
μανθάνειν T 272,7. 9 sq.
μανία (opp. ὀργή) T 244,25. 26
μαντικός. μαντικὰ ὕδατα T 63,2. 9 294,16
μαρτυρεῖν τινι T 18,33 223,13
μαρτυρία. ἡ ἐκ τῶν ὅρων μ. A 134,24
μαρτύριόν τινος A 50,29
ματαιοπονεῖν A 350,22
ματαιοπονία A 3,26
μάταιος T 269,13
μάτην εἶναι T 570,5. 11 ἐρωτᾶν T 540,24 553,20 557,2 λαμβάνειν A 281,25. 27 (coni. κενῶς) 343,19 προστιθέναι A 343,8 T 431,1 (coni. ἐκ περισσοῦ) A 343,5 (opp. ἀναγκαίως) T 42,13
μάχαιρα (coni. ξίφος) T 12,14
μάχεσθαι logice T 77,21 141,20 μαχόμενον ἰσχυουσα τὸ συμπέρασμα A 52,23 μαχόμενα λέγειν T 485, 9 μαχόμενον (opp. ἀκόλουθον) def. ὃ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι T 93,10 τινί A 152,1 373,24 403,7 T 70,16 sq. (ταῖς κοιναῖς προλήψεσι) 73, 16 82,3. (πρός τινα) 4 (opp. ἀκολουθεῖν) 183,10 549,27 550,1 μαχόμενον αὐτῷ λέγειν T 187,7
μάχη περί τινος πρός τινα T 73,18 πρὸς τὰς κοινὰς προλήψεις T 78,27 opp. ὁμολογία T 580,19 — opp. ἀκολουθία A 11, 20 264,33 T 77,21 τόπος ἐκ μ. κατασκευαστικός τε καὶ ἀνασκευαστικός T 174, 6 407,25
μεγαλοπρέπεια (dist. ἐλευθεριότης) T 117, 11 121,32 255,5
μεγαλοψυχία (opp. ἀνδρεία) T 254,27 ἀπάθεια 330,20. 22
μεγαλόψυχος T 177,4 — μεγαλοψύχως 330,21
μέγας. τῶν μ. καὶ ἀξίων γνώσεως T 78,1
μέγεθος (coni. ἀριθμός) A 332,16 T 268, 23 275,28 (dist. πλῆθος) 211,18 τὰ σύμμετρα μεγέθη apud Euclidem A 260,24 μήτε τι μ. δύνασθαι διαστήματα δύο ἔχειν μόνα, ἔτι δὲ ἧττον ἕν T 30,22 ἄτομα μεγέθη 134,7. 8 πᾶν μ. ἢ πεπερασμένον ἢ ἄπειρον 174,27 μ. ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν 558,33 εἶναι ἐν μ. 211,18 μείζονός τινος μεγέθους 264,24 — τὸ μέγεθος ὁποῖον χρὴ τὸν διαλεκτικὸν ἔχειν T 589,18
μεγιστᾶνες (coni. βασιλεύς) T 466,12 (a N)
μέθοδος A 75,2. 6 T 1,4 68,1 97,20 πᾶσα μέθοδος ἀγαθοῦ τινος ἐφίεται A 275,9 sq. 279,9 πᾶσα ἕξις μετά τινος λόγου τῶν ὑπ' αὐτὴν οὖσα θεωρητικὴ μέθοδός ἐστιν A 275,13. 14 (coni. ὁδός) A 330,32 331,1 διαιρετικὴ μ. T 1,14 διαλεκτική T 172, 16 συλλογιστική (coni. πραγματεία) A 28,3 333,12 T 7,13 34,8 85,6 ἡ μ. τοῦ ἀναλύειν A 340,17 μίαν τινὰ καθόλου μ. T 55, 2. 24 κρείττων καὶ ἀκριβεστέρα μ. T 85,12 εἰς μ. ἀνάγειν T 37,22 κατὰ μέθοδον T 27,29
μείζων ἄκρος, ὅρος saepissime, expl. A 47, 29 sq. 56,13 ζητεῖται εἰ φύσει ἐν δευτέρῳ σχήματι μείζων τίς ἐστι καὶ ἐλάττων ἄκρος A 72,17 sq. ἁπλῶς μ. (opp. μ. ἐν τούτῳ τῷ σχήματι) 75,9 πρότασις T 21,13. 26 et saepe in A, expl. A 48,8 75,22 μ. καὶ κυριωτέρα A 48,15 ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς A 327,24 sq. — μειζόνως T 268,21
μετονεξία. πλεονεξία καὶ μ., ἐξ ὧν ἡ ἀδικία T 116,7
μετοῦν T 30,24 αὐτόν 162,18
μειράκιον T 439,7
μείωσις T 111,4
μελαίνειν pass. T 314,10
μελανία T 465,27. 28
μέλας. τὸ μ. ἐν φωνῇ, ἐν χρώματι T 99, 25 sq. τὸ μ. ᾧ γράφομεν T 39,18 114, 17 323,18
μελετᾶν. μεμελετημένος (coni. πρόχειρος) T 585,1
μελίκρατος T 153,4
μέλιττα A 306,33 307,1
μέλλειν c. inf. fut. A 49,22 85,13 87,6 94,23 T 220,5 269,12 376,10 525,1 al.

c. inf. praes. A 14,28 42,25 117,32 159,6 175,21 290,20 T 48,4. 22 57,18 68,6 94,15 132,32 520,25 i. q. βούλεσθαι T 254,4. 14 303,6 (cf. Ind. Arist. 140b41) fere i. q. πεφυκέναι A 63,17 c. inf aor. A 156,11 τὸ μέλλον τινός A 192,29 χρήσιμος πρὸς τὰ μέλλοντα A 154,16. 31 εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον A 141,3 εἰς τὸ μέλλον 222,19. 33

μέλος. μέλη (coni. ῥυθμοί) T 155,17

μελῳδία T 323,16 τρία μέρη τῆς μ. 113,9

μέν omissum in priore oppositionis membro, velut A 92,25 114,3 117,10 138,6 149, 25 150,26 168,7 207,30 208,2. 10 228,2 232,38 233,32 238,11. 23 244,24 248,10 249,17 250,35 254,34 342,34 391,23 392,10. 30 395,23 — non sequitur δέ A 74,17 111,31 143,4 291,3 T 361,24 μὲν — ἤ—ἤ T 488,6 ἂν μὲν —, δῆλον μέν T 550,11. 12

μένειν syn. σώζεσθαι A 99,30 192,12 222, 28 οὐδ' αὐτὸ τοῦτο τὸ πάντα κινεῖσθαι μένει T 560,3. 4 c. praedicato A 50,19 60,6 61,13 63,9 75,29 83,16 115,15 136,10. 13 150,1 189,19. 29 192,29 200, 15 etc. T 353,28 354,4 356,4. 13

μέντοι A 11,26 30,17 54,25 67,20 70,19 89,14 90,8 91,15 98,28 103,30 109,11. 26. 38 114,6 115,29 116,20 130,15. 20 131,8 133,17 134,8. 32 etc. T 44,7 53, 18 56,7 67,20 70,1 88,4 91,18. 21 94,21 101,6 105,5 107,20. 27. 32 109,17 115, 27 116,13 120,34 126,19 127,3. 6. 25 135,18 139,11 etc. μέντοι γε A 136,14 [T 371,36]

μερικός [μ. ἄνθρωποι T 371,31. 32] μερικωτέρα πρότασις A 266,30 341,16 [μερικῶς λαμβάνειν T 580,22. 27]

μέρος. ὥσπερ ἀντιδίκων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν (τῆς ἀντιφάσεως) ἀκηκοότες T 28, 29 dist. εἶδος A 122,28 T 532,20 μ. φιλοσοφίας (opp. ἔργον, ὄργανον) 1,8 sq. 2,3 sq. ἐν μέρει, ἐπὶ μέρους (dist. καθόλου, ἀδιορίστως, ἀδιόριστος) A 13,30 27,18 et saepe in sequentibus T 182, 23. 25 al. τὸ τῆς ἐπὶ μέρους ἀδιόριστον A 92,11 τὰ ἀδιόριστα, τὰ διωρισμένα ἐπὶ μέρους T 288,15 sq. ἐπὶ μ. ἀδιόριστοι, διωρισμέναι προτάσεις 289,5 sq. ἐν μ. συλλογισμοί expl. A 372,10. 15 προβλήματα expl. T 133,2. 3 κατὰ μέρος A 49,31 109,23 T 401,11 τῶν κατὰ μ. ἀνθρώπων T 122,20 499,33 ἀνὰ μέρος T 409,5 485,25. 30 499,23 (opp. ἅμα) 461,4. 11 παρὰ μέρος A 161,20 285,8 T 182,27

μέροψ T 478,16. 19 (coni. βροτός) T 497, 24 499,23. 28. 30 sq. 578,8

μέσος δρος expl. A 44,29 sq. 53,5 sq. 346,24. 25 T 328,14 ἡ διάφορος τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους τοὺς ἐν τῷ προβλήματι κοινωνία, ἡ τοῦ μέσου θέσις A 46,18 sq. τῶν μέσων, δι' ὧν ἡ δεῖξις T 546,7 τὸ μέσον ἐναντίων T 329,25 ἀνὰ μέσον T 326,17 sq. 327,20 329,25 sq. τὸ ἀνὰ μ. μέξει τῶν ἐναντίων T 327,22 329,27 διὰ μέσου A 348,33 ἐν μέσῳ A 278,34 279,31 285,21. 29 286,28 287,7 376,34 399,16 T 327,5 τὰ ἐν μ. τῶν τε πρώτων γενῶν καὶ τῶν ἀτόμων τε καὶ ἐσχάτων A 291,22 αἱ ζητήσεις καὶ οἱ συλλογισμοὶ καὶ αἱ ἀποδείξεις περὶ τούτων γίνονται τῶν ἐν μέσῳ, ⟨ἃ⟩ καὶ αὐτὰ ἄλλων κατηγορεῖται καὶ αὐτῶν ἄλλα 293,20. 21 ὁ μ. μεταξὺ δόξης καὶ ἀδοξίας T 327,12 μέσος περί τι (opp. ἐνδεής) T 99,15 μέσον ἀγαθόν T 256,31 πᾶν τὸ μέσον καὶ βέλτιστον T 432,5 — μέσως βλέπειν T 327,13

μεσότης. ἐν μ. ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως T 432,4

μετὰ ταῦτα post partic. A 114,2 T 174,6

μεταβαίνειν T 321,15 — in oratione T 168,17. 24 198,4 ἐπί τί A 59,11 70, 25 87,5 106,23 145,23 309,21 T 102, 24 121,20 161,23 367,4 583,1 (ἀπό τινος) A 103,9 T 86,30 159,1. 3 168,3 169,32 174,1 369,6 εἰς T 586,15 587, 17 (ἀπό τινος) A 290,16 πρός T 169,22

μεταβάλλειν εἰς A 189,32 ἐκ T 346,15 ἔκ τινων εἴς τι (opp. κινεῖσθαι) T 557,35 κατὰ τόπον T 316,7 ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ ποσὸν ἢ ποιόν T 559,25 τόπον ἐκ τόπου T 165,1 [μεταβάλλεσθαι εἰς ὕλην T 544,28]

μετάβασις T 168,29 169,8 172,15. 16 εἰς (coni. μετάληψις) 168,6 ἐπί τι 198,22 (ἀπό τινος) 115,32 120,32 (ποιεῖσθαι) 587,15 κατὰ τὴν τοῦ ὁμοίου μετάβασιν (?) 529,15

μεταβατικῶς T 43,32

μεταβιβάζειν τινὰ διὰ λόγων T 28,9

μεταβολὴ εἰς A 193,17 T 51,3 (ἔκ τινος) 80,29 cf. 557,36 ἡ κατὰ τόπον μ. T 165, 2. 3 κατὰ τὸ ποσόν, κατὰ τόπον, κατὰ τὸ ποιόν (opp. γένεσις καὶ φθορά) T 557, 36. 37 κατ' οὐσίαν, κατὰ πάθος T 303, 24. 30. 31
μετάγειν τὸν λόγον ἐπί τι T 154,20 425, 17 πρός (coni. μεταφέρειν) 167,28 εἰς 428,12 absol. 565,24
μεταδιώκειν τὸ ἀκριβὲς ἐν τῷ λόγῳ T 437,19
μετάθεσις. κατὰ πάσας τὰς τε ἐν μέρει καὶ τὰς ἀδιορίστους μ. A 93,11 ἐκ μεταθέσεως κατάφασις i. q. ἡ οὐχ ἁπλῆ A 401, 22 sq. 406, 6. 10. 23 407, 6. 13. 14 ἀπόφασις 406, 8. 11 ἀντίφασις 405,26 414, 17 κατὰ μετάθεσιν ἀντίφασις 414, 8 προτάσεις 397, 2 (cf. Θεόφραστος) — εἴς τι T 170, 6 εἰς τὸ γενικώτερον 277, 3 εἰς χαλεπώτερον πρόβλημα 563,5
μεταλαμβάνειν τι ἀπό, ἐκ τινος A 194,26 198,1 T 43,12 69,10 εἰς A 22,26 65, 17 68,6 84,10 121,22 131,30 165,30 168,15 sq. 170,23 175,26. 30 176,8 186, 11 etc. (ἀπό) 354,19 T 8,5 144,3 145, 1. 23. 28 146,2 278,11 478,3 sq. 562, 21 al. — ἀντί τινος A 67,1 84,7 262,18 355,8 T 43,12 407,23. 24 — supplendum εἰς τι A 22,30 144,19 147,26 168, 18. 21 — supplendum ἀντί τινος A 60, 1. 6 84,15 131,26 141,7 — absol. i. q. ἀντιστρέφειν T 131,32 — ἐν τούτοις (sc. τοῖς ἐξ ὑποθέσεως) τὸ μὲν ὑποτίθεται, τὸ δὲ μεταλαμβάνεται A 265,31 sq. cf. 187,1 τῷ μεταλαμβανομένῳ ἤ, ὡς οἱ νεώτεροί φασι, προσλαμβανομένῳ τὸ συμπέρασμα ἐπιφέρει A 19,4. 5 διαφέρειν δοκεῖ κατὰ τοὺς ἀρχαίους τὸ μεταλαμβανόμενον τοῦ προσλαμβανομένου A 263,26 sq. cf. 265, 5. 7 266, 1 324, 24 325, 24 — αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ πάντῃ μεταλαμβανόμεναι T 23,30 73,24
μετάληψις A 65,23 74,27 300,16 (coni. ἀντιστροφή) 169,14 τινός 84,19 (τῶν ὅρων) 373,9 sq. T 353,14 εἰς A 65,31 169,3 175,32 176,19 191,26 sq. 373, 13 sq. T 43,21. 25 44,6 60,5 (coni. μετάβασις) 168,6. 9 sq. 478,1. 2. 32 479, 17 sq. ἐκ τινος T 57,12 (εἰς) A 197, 25 κατὰ τὸ ἀναγκαῖον, τὸ ἐνδέχεσθαι A 215,17 κατὰ τὰς λέξεις A 373,28 — τόπος ἐκ μεταλήψεως T 156,20 sq — ὃ οἱ νεώτεροι πρόσληψιν λέγουσι, τοῦτο οἱ περὶ Ἀριστοτέλη μετάληψιν εἰώθασι λέγειν A 324,17 cf. ibid. 11 265,33 τοὺς κατὰ πρόσληψιν λεγομένους — ἰδίως κατὰ μετάληψιν (λέγει ὁ Ἀριστοτέλης) A 266, 3. 4 cf. 324,16 sq. 325,36 sq.
μεταμανθάνειν (ex coni.) T 549,2
μεταξύ τινων εἶναι A 184,10 383,12 T 59, 14 326,24 sq. τὰ μ. (τῶν τε ἀτόμων καὶ τῶν πρώτων γενῶν, τῶν τε πρώτων γενῶν καὶ τῶν ἀτόμων οὐσιῶν) A 293, 18 sq. 294,17 sq. αἱ πλεῖσται καὶ κοιναὶ τάται (ζητήσεις) περὶ τῶν μ. 293,25 τὰ μ. τῶν ἐναντίων T 101,18 sq. 323,9 326, 24 sq.
μεταπείθειν T 28,21
μεταπίπτειν A 51,15 190,10 193,2. 16. 18 T 561,1 εἰς A 51,12 192,31 193,1 T 162,21
μετάπτωσις A 193,16
μετασχηματίζειν A 360,34 εἰς 9,9
μετατίθεναι A 59,30 144,9 149,15 202,6 εἰς T 278,3 τὸ γένος T 343,26
μεταφέρειν πρόβλημα T 172,17 τὰς λέξεις 579,21 ὄνομα ἀπό τινος T 41,24 τόπον 278,23 τὰ ἐν ἐκείνοις εἰρημένα ἐνταῦθα T 26,22 ἐπί τι A 184,24 T 3, 23 120,22. 33 121,11 175,30 179,8 250,10 278,17 281,14 378,11 467, 22 468,2 528,3 529,11 588,13 εἰς T 540,1 πρός A 60,3 T 167,25. 28 ἀπό τινος πρός, ἐπί τι T 280,6. 15 349, 14 565,3
μεταφορά (opp. τὰ κυρίως λεγόμενα) A 23, 9—12 κατὰ μ. λέγειν T 324,6. 7 ὁμοιότης ἐκ μ. T 426,18 καθ' ὁμοιότητά τινα γίνονται αἱ μεταφοραί ibid. 21.
μεταφορικός T 559,9 μ. ὄνομα 511,12 μ. φωνή 515,11. 23 — μεταφορικῶς λέγειν T 324,3. 9 ὁρίζεσθαι 425,23 543,1 sq. τῷ ὀνόματι χρῆσθαι (ἢ ὅλως τροπικῶς) 511,9
μεταχειρίζεσθαι T 220,19 222,13 529, 23 560,7
μετέρχεσθαι ἐπί τι (paene ubique μεταλήλυθε) A 57,7 61,14 100,28 102,7 143,11 169,18 204,32 217,31 230,28 234,30 240,13 242,30 249,6 399,19 T 335,22 336,25
μετέχειν τινός logice T 111,10 sq. 212,

27 sq. 301,9 sq. 315,15. 16 317,17 319, 6. 7. 13 322,12 sq. 357,19 sq.
μετιέναι ἐπί τι A 92,29 94,2 156,3 175, 11 201,28 308,10 399,35 T 34,11 45, 10 96,26 97,20 τὶ T 35,31 (τὴν φιλόσοφον θεωρίαν) 149,14
μετονομάζειν T 146.24
μετρεῖν τινι A 260,30 261,15
μετρητικός (coni. ῥυθμίζων) A 5,25
μετριοπάθεια T 239,6
μέτριος. τὸ μ. καὶ μήτε ὑπερβάλλον μήτε ἐνδέον T 106, 8 — μετρίως ἀκούειν T 327,14
μέτρον κοινόν A 261,15
μέχρι οὗ — μ. τότε A 140,11. 12
μή. ἐπισκεπτέον μὴ δύναται A 198,31 sim. T 195,12 297,18 — μή pro οὐ usurpatum T 64,18 in interrog. obl. (διὰ τί μή) A 144,23 T 83,17 post ἐπεί A 35,4 64,11. 25 70,18 75,32 88,14 104,10 105, 33 125,10 129,2 143,24 174,22 178, 4 etc. T 97,25 109,30 110,27 160,30. 32 196,8 213,16 271,4 275,20 303,11 307,9 308,15 al. post ἐπειδή A 155,8 T 56,5 post ὅτι A 12,25 30,29 35,10 37,12. (διότι) 22. 23 42,20 57,4 62,13 75,20 76,31 89,32 90,27 92,10 105,5. 10 107,26 108,6 116,18. 19 128,7 132, 23 135,13 137,24 142,14 etc. T 11,12 23,2 30,16 42,25 43,5 44,23. 24 45,1 46,19. 27 47,25 48,7. 10 (διότι) 51,11 52,30. 31 54,1. 24 55,2 56,18 60,9 61, 30 67,19 69,10 70,21 etc. c. participio non condicionali A 62, 16 63, 16 81, 5 122, 10 123, 22 129, 27. 30 130, 27 131, 1. 4 132,5 138,7 139, 8. 9 140,31 145,5 147, 13 150, 14. 21 172, 18 213, 9 al. T 101, 6. 13 183,21 186,10 296,30 298, 26 304,12 320,1 328,27 335,5 359,12. 26. 27 al.
μῆκος A 339,6 sq. T 30,20 sq. ἁπλατές T 30,20 sq. 323,26 οὐ γένος τῆς γραμμῆς T 323,26 sq. τὸ κατὰ τὸν ὁρισμὸν μῆκος A 385,13
μηκύνειν τὸν λόγον A 279,13 T 563,3 [μήκων T 582,10]
μήν. ἀλλὰ μήν cf. ἀλλά — οὐ μήν A 12,11 (γε) 45,25 138,33 140,5. 12 141,14 142, 16 143,10. 28. 31 144,1. 3. 19 145,7 147, 16. 22. 29 149,5 al. T 14,29 16,21 44, 25. 27 46,23 58,20 59,19 74,13 75,11 81,18 et saepe οὐ μὴν δέ T 46,25 429, 21 (a N) [438,8] οὐ μὴν ἀλλά A 6,4 15, 16. 27 139,4 150,14 159,20 162,6 168,20 213,34 236,40 337,27 T 59,14 126, 20 218,6 305,3 316,10. 11 339,26 534, 11 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καί T 171,2
μηνύειν A 55,33 T 343,27 πρότασις μηνύουσα A 26,8. 15
μηνυτικός A 21,5
μήποτε. ἐπιζητεῖν, ἐπισκοπεῖν μήποτε A 141, 14 222,17 T 101,1 137,15 μήποτε δέ A 117,9 153,2 T 341,3 μήποτε οὖν A 117,22 209,9 231,35 (cf. Add. et Corr.) 316,18 T 46,7 133,26 250,26
μήτι γε *nedum* T 253,30
μηχανική T 22,22
μιγνύναι. τῷ τὸ πᾶν ἐν παντὶ μεμῖχθαι λέγοντι T 189,3. 4 dist. κεραννύναι 315, 29 sq. προτάσεις A 28,10 — προτάσεις, συζυγίαι, συμπλοκαὶ μικταὶ ἐκ A 121,7 133,4 166,7. 9 186,2 218,31 219,20. 21 οὓς (συλλογισμούς) οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι μικτοὺς ἐξ ὑποθετικῆς προτάσεως καὶ δεικτικῆς A 262,31
μίμημα τῆς φύσεως T 233,8
μίμησις γένος τοῦ ζήλου T 341,8
μῖξις (coni. κρᾶσις) T 210,21 (dist. κρᾶσις) 315,27 sq. 318,10 319,3 sq. 320,23 πρὸς ἄλληλα 489,5. 6 προτάσεων A 123,23 sq. (coni. συμπλοκή) 139,11 οἱ συλλογισμοὶ οἱ ἐκ τῶν μ. A 242,20
μνήμη. ἐξ αἰσθήσεως μν., ἐκ δὲ μνήμης ἐμπειρία T 116,31 opp. ἐπιστήμη 167,13 μνήμη κυρίως 344,21 διὰ μνήμης ἔχειν 590,11
μνημονεύειν. τὸ μν. τινὸς μετὰ τοῦ φαντάζεσθαι περὶ αὐτοῦ T 203,27. 28 ἡ κατὰ τὸ μν. ἐνέργεια T 344,21 μνημονεύειν τινὸς ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ὁρισμοῦ T 456, 11. 17 ὡς μνημονεύει T 52,19 ἐμνημονευκέναι A 134,18 168,1 200,9 μεμνημονευκέναι T 163,21
μοῖρα. τὴν πλείστην μ. ἔχειν πρὸς εὐδαιμονίαν A 279,21
μοιχεία T 166,5 184,13
μοιχεύειν A 300,11 T 184,12
μοιχός A 342,7
μονάς, καρδία, πηγὴ κατὰ ἀναλογίαν ταὐτά — ἀρχαὶ γὰρ τῶν ἐν οἷς εἰσι πάντα T 58, 27 sq. τὸ ἀδιαίρετον ἐν ποσῷ A 81,21 τὸ ἐν ἀριθμοῖς ἄπειρον T 543,6 ἀμερής

T 31, 27 sq. ἀδιαίρετος T 181, 7 ὅτι μήτε ἡ μ. ποσὸν μήτε οὐσία T 308, 11 sq. cf. A 81, 17 sq. οὐδὲ ἡ μ. ποσόν T 320, 11 παντὸς ἀριθμοῦ πρώτη T 321, 3 κατὰ συμβεβηκός ἐστι πρός τι T 441, 17 πλῆθος μονάδων T 301, 30 ἐκ μονάδων συγκείμενον 314, 7 μετρεῖσθαι μονάδι μόνῃ A 260, 30 261, 15

μοναχῶς A 287, 18 sq. 334, 37 (λέγεσθαι) T 96, 28 271, 4 289, 11

μονή T 342, 4 ἡ ἐν τοῖς οἰκείοις μ. 361, 20

μόνιμος (coni. ἑστώς) T 439, 11

μονολήμματος. οἱ λεγόμενοι ὑπὸ τῶν νεωτέρων μονολήμματοι (συλλογισμοί, λόγοι) A 17, 12. 18 21, 25 22, 24 T 8, 17 13, 26 τῇ δυνάμει μ. A 18, 4 ὁ δοκῶν μ. T 574, 12

μονομαχεῖν T 120, 34 sq.

μόνος. ἐν μόνῳ τῷ συμβεβηκότι μάλιστα T 288, 20 — οὐ μόνον οὐ — ἀλλὰ καί T 55, 10 — ἀλλ' οὐδέ A 172, 9 376, 24 sq. et omisso altero οὐ T 55, 20 — μόνως A 258, 16 267, 21 οὕτως μόνως 85, 2 236, 35 340, 1

μόριον ἀποφατικόν A 15, 30 397, 17 403, 11

μορφή. τὴν γὰρ ἑκάστου μορφὴν τῇ ὄψει γνωρίζομεν, ἥτις εἰ ἔστιν ἡ ἰδέα T 188, 18 189, 12

μουσική T 90, 22. 25 94, 1 218, 22 226, 2 300, 22 337, 6 ἐπιστήμη ἐμμελῶν καὶ ἐκμελῶν 71, 3 ἡρμοσμένου καὶ ἀναρμόστου 152, 20 523, 17 524, 24 λέγεται καὶ κατὰ μουσικὴν χρῶμα 113, 9 sq.

μουσικός A 331, 35 T 4, 3. 13 80, 18 sq. 86, 18 90, 22 226, 1 sq. μ. ὕλη T 218, 9 ἐπιστήμη τῶν μουσικῶν T 342, 20. 21 — μουσικῶς χρῆσθαι T 10, 2

μοχθηρία ὁρισμοῦ T 442, 10. 16 τῶν διαλεγομένων 519, 3

μοχθηρός T 214, 21 μ. διάθεσις, ἕξις (coni. ἡπατημένη) T 472, 7. 8 ἀπόδοσις 479, 10 cf. 470, 17 δίαιτα 498, 3 μ. παρέμφασις, παράληψις A 402, 26. 31 — μοχθηρῶς τρέφειν T 214, 22 ἀποδιδόναι τὸν λόγον 442, 12

μῦθος (dist. διήγησις, δημηγορία) T 7, 18 ἀκρόασις τῶν μύθων A 5, 9 sq.

μυθώδης φλυαρία A 4, 23

μυρίοι A 220, 35 T 7, 19 275, 26 276, 1 277, 22

μυρρίνη (coni. ἐλαία, δάφνη) T 118, 31

Ναυπηγική T 203, 1. 3 (opp. κυβερνητική) A 2, 31

ναυτιᾶν T 244, 5. 7

[νεκροποιός T 376, 27]

νεκρός. ν. σῶμα T 21, 20. 21 ὁ ν. A 179, 24. 25

νεμεσητικός. πότερον ὁ αὐτός ἐστι ν. τε καὶ φθονερὸς ἢ οὔ T 142, 19

νέμεσις T 142, 14

νέος. ἐκ νέων A 4, 7 (εὐθύς) 5, 8

νεότης φαιδρότητα ἔχει σύμφυτον T 248, 17

νεῦρον T 236, 13. 20 cf. ὁμοιομερής

νεφέλη def. T 466, 26. 27

νέφος χιόνος ὕλη T 50, 21 sq.

νηνεμία. γαλήνη νηνεμίᾳ ἡ αὐτή (sc. κατὰ ἀναλογίαν) T 59, 4 cf. 89, 27 sq. 411, 11

νήχεσθαι T 455, 2

νικᾶν dialectice T 565, 20

νίκη. ἡ ἐν πολέμῳ ν. T 274, 25 φαινομένη ν. dialectice 565, 19

νοεῖν A 198, 32 sq. (coni. συνιέναι) T 102, 28 τὸ λεγόμενον, τί σημαίνει τι 555, 16. 23. 25 [ὃ μέλλει συναχθήσεσθαι, ὅθεν συνήχθη 525, 1 527, 4. 8] seq. acc. c. inf. 432, 31 (aN) ἐξ αὐτοῦ γνώριμον τοῦτο νοηθέν 87, 14 — νοητός (opp. αἰσθητός) A 4, 5 sq. 293, 27 αἱ τῶν νοητῶν διαφοραί 4, 15

νόημα. ψιλὰ χωρὶς ὑπάρξεως νοήματα T 355, 13

νοήσις τῶν οὐκ αἰσθητῶν A 381, 18

νοητικός (dist. αἰσθητικός) T 144, 15

νομή T 558, 5

νομίζειν. τὰ νενομισμένα (opp. τὰ φύσει συνεστῶτα) T 233, 7

νόμιμος. ἄλλα παρ' ἄλλοις νόμιμα T 233, 15

νομοθετεῖν (coni. ὀνοματοποιεῖν) T 82, 31 οὐχ ὡς νομοθετῶν εἶπεν 18, 24 νομοθετήσαντες αὐτοῖς τὸ ὂν κατὰ σωμάτων μόνων λέγεσθαι 301, 22

νόμος (opp. ἀνομία) T 15, 5 sq. (coni. ἔθη, συνθῆκαι, opp. τὰ φύσει) 233, 9 def. ὀρθὸς λόγος ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν χρωμένων 144, 23 πάντων τῶν καλῶν ἐστιν εἰκών 434, 24 cf. 426, 26 sq. τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου λεγόμενόν τε καὶ τιθέμενον 9, 14 τὸ γεγραμμένον ἐν τοῖς νόμοις (opp. ἡ διάνοια τοῦ γράψαντος) 225, 14. 15 νόμος ὀρθός 224, 3 225, 4 sq.

νοσεῖν (opp. καγεκτεῖν) T 20, 25. 26 νοσούσῃ τῇ πατρίδι συννοσεῖν 139, 33

νοσερός (opp. ὑγιεινός) T 71, 2

νοσοποιεῖν T 4,27 [580,25]
νόσος T 52,9 261,8 et saepius in exemplis. opp. καχεξία T 20,24 sq. 91,19 sq. 92, 5 sq. 536,16 φθορὰ ὑγείας T 283,1 δεκτικὸς νόσου A 353,28 νόσος ψυχῆς T 186,4 187,22 νόσον λαμβάνειν T 252,3
νοσώδης (opp. ὑγιεινός) A 386,35.36 387, 4 sq.
Numerus. Subiecto plurali gen. neutr. verbum numero plurali multo saepius in iis partibus, quae solis a N servatae sunt, quam in reliquis additur cf. T 388, 13.14 394,12.28 395,21.23 420,17 438, 30 439,7 455,3 456,24 463,10 497,28 498,1 499,25.29 500.2.9.10.11 515,11. 23 517,21 520,10 522,13.14 544,27.29 576,8 — τί ποτ' ἐστὶ συλλογισμὸς καὶ διὰ τίνων γίνονται A 42,27 ἡ καθόλου καταφατικὴ τῇ κ. ἀποφατικῇ — ἐναντίαι εἰσίν A 45,21—23 sim. 159,18 (ubi cod. BM sequi debebam) καὶ τὸ τινὶ καὶ μὴ τινι ἀντιστρέφει A 159,32 sim. 160,1 τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἢ τῆς ἀναγκαίας ἀποφατικῶν οὐσῶν A 218,35 τὰ ἴδια καὶ οἱ ὁρισμοὶ — ἐπ' ἴσης ὄντα — δύναται A 328, 28.29
νοῦς (coni. θεός) T 106,9 (opp. τὸ ἐπιθυμητικόν) 262,30 νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικός 372,26 373,2 378,4 387,24 392,22.23 399,19.20 495,6 578,10.11 al. ὄψις καὶ ν. κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτά 59,2 ἐπεὶ ὡς ν. πρὸς ἐπιστήμην (ἀρχὴ γάρ) οὕτως αἴσθησις πρὸς δόξαν, ὅμοια νοῦς τε καὶ αἴσθησις 118,4.5 τιμιώτατον τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων 236,25 θεωρητικὸς νοῦς (coni. ἀλήθεια) A 5,19 νοῦν ἔχων A 198, 33 T 554,16 — ὁ ν. τῶν εἰρημένων T 547,25
νύκτωρ A 300,12 T 515,18
νῦν. τὸ νῦν τὸ ἀδιαίρετον ἐν χρόνῳ A 81, 21 οὐ ποσόν T 304,17
νύξ def. T 466.16 sq.

Ξηρός T 96,12 (coni. θερμός) 434,10 τὸ ἐκ τῆς τέχνης ξηρόν τε καὶ ψιλόν A 279,25
ξηρότης T 236,12 cf. δύναμις
ξίφος (coni. μάχαιρα) T 180,25 ἐλεφαντόκωπον 262,1

Ὄγκος A 343,17 (coni. αὔξησις) 279,4 κόσμου τε χάριν καὶ ὄγκου τοῦ κατὰ τὸν λόγον ibid. 15 ὄγκον τινὰ περιτιθέναι τῷ λόγῳ ibid. 24
ὅδε, ὅδε τις A 53,30.31 162,22 163,3 200,1 258,8.16 292,9.11 344,31.32 338,15. 16 361,14 (τόδε τόδε εἶναι) 363,10 364, 1 sq. 379,24.25 400,23 sq. 404,15 al. T 5,3 51,27 99,10 sq. 122,31.32 153, 4.15 sq. 154,22 212,25 232,2.3 233,11 274,30.31 279,23.24 285,12 329,25 350,14 420,18 422,24 451,18 539,13 549,23 al. ὅδε ἢ ὅδε A 28,15 125,28 τόδε καὶ τόδε 258,9 τόδε τί ἐστιν ἢ τοιόνδε 263,20 ὅδε i. e. Aristoteles A 78, 28, sed ὁ δὲ conicio cf. T 133,16 — τὰ τῇδε T 473,9 — τουδί T 53,17
ὁδός. πλούτου πολλαὶ ὁδοί T 259,2 i. q. μέθοδος A 62,15 283,29 317,17 T 33,13 524,16 coni. μέθοδος A 330,32 331,1 ἡ ἀναγκαία καὶ συλλογιστικὴ ὁ. A 317,13
ὅθεν δῆλον A 164,27 τόπος ὅθεν T 397, 20 520,26 [νοεῖν ὅθεν συνήχθη T 527, 4.8] *quare* A 49,11 T 47,18 270,8
οἴησις ὁριμύτητος T 531,24 κατὰ τὴν οἴησίν τινος A 292,31
οἰκειότης πρός τι A 379,23 380,29 (coni. διάθεσις) T 156,31 295,7 571,15 κατ' οἰκειότητα A 340,28 T 349,14
οἰκειοῦσθαι τινί T 200,1 πρός τι 584.15
οἰκία εὐοίκητος, κεκοσμημένη T 269,16 [οἰκίας ἀρετή T 372,4]
οἰκοδομική T 33,11 153,28 203,1.2 (opp. τεκτονική) 2,19 264,10.11
οἰκοδόμος (opp. ἰατρός) T 264,19.20
οἰκονομία [τούτων, ἥτις ἐστὶ τάξις τῶν εὑρημένων T 519,26 ἀρίστη οἱ. τὸ εἰδέναι τίνα πρῶτον δεῖ προφέρειν, τίνα δ' ὕστερον 520,17]
οἰκονομικός (dist. ἀνελεύθερος) T 158,6 476,17
οἰνόμελι T 210,27 490,23
[οἰονεί T 433,13 527,9]
οἷος in interrog. obl. A 237,3 — οἷον *scilicet* T 285,28 [483,17] *quasi* T 444,5
οἱοσδήποτε T 502,4
ὀλίγος (coni. ἡρεμαῖος) T 107,3 ὀλίγον προελθών T 62,14 μετ' ὀλίγον A 38,8 56,7 85. 14 157,14 197,11 T 411,16 πρὸ ὀλίγου A 123,8 154,17 187,26 188,7 203,25 241,35 253,29 277,14 316,22 335,18 338.4 351,

20 373,24 414,34 T 54,22 82,4 93,22 94. 29 187,29 202,12 232,28 237,2 242,18 266,8 304,28 308,2 342,9 354,20 363, 9 485,9 501,19 533,6 562,20 παρ' ὀλίγον A 374,3 πρὸς ὀλίγον T 560,1
ὀλιγότης τῶν μέσων T 542,17
ὀλιγοχρόνιος T 222,23. 27 223,1
ὁλόκληρος T 38,25 (coni. τέλειος) A 48, 24 ἡ λέξις ὁλόκληρον καὶ σαφέστερον οὕτως ἔχουσα A 304,14 — ὁλοκλήρως A 198,29 304,17 T 99,6
ὁλόπτερος A 306,34 307,2. 28. 29
ὅλος. τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι expl. A 24,21 sq. μέρος πως τοῦ καθόλου 25,3 sq. opp. τὸ κατὰ παντός ibid. 9—11 — τὸ ὅλον (coni. τὸ καθόλου καὶ περιέχον) A 43, 14 44,10 — δι' ὅλου A 248,36 — τὸ ὅλον διαλεκτικὴ πρότασις (opp. ἁπλῶς πρότασις) A 12,12 sim. 40,29 158,32 390,13 T 9,15 214,19 itemque τὸ ὅλον τοῦτο A 265,20 326,13 T 21,14 τὸ ὅλον i. q. παντάπασι T 448,19 (a N) — ὅλως A 43,15 45,11. 27 83,19 84,19 100,13 109,17 110,15 116,32 etc. T 26,17 102,2 105,28 109,2 486,32 et saepe
[ὅμβρος T 372,5]
ὁμογενής A 16,29. 30 72,28 73,3. 19 T 115, 28 116,3 117,19. 22. 23 118,21 235,28 308,13 381,2 397,5. 7. 12 428,24. 28 429,1 480,4. 5 503,8
ὁμοειδής T 59,11. 22 60,22 123,25 128, 26 262,7 296,20. 28 297,11. 19 306,5 sq. 395,9 474,8
ὁμοήθεια T 325,2. 3
ὁμοιομερής T 405,12. 13. 27 sq. τῶν ὁ., νεύρων τε καὶ ὀστῶν καὶ πνεύμονος 236,13 sq.
ὅμοιος κατ' ἀναλογίαν T 71,6 117,28. 30 τῇ ἀναλογίᾳ opp. τῷ γένει 71,16 ἡ τοῦ ὁ. γνῶσις T 117,6 sq. θήρα ibid. 6 πρὸς τίνα χρήσιμος ἡ τοῦ ὁ. θεωρία T 122, 13 sq. τὰ ἀληθῶς ὅ., opp. τὰ δοκοῦντα T 203,7 sq. οἱ ἀπὸ τοῦ ὁμοίου συλλογισμοί A 265,31 τόποι T 284,6 sq. cf. μᾶλλον — ὁμοίως i. q. ὅμως T 267,13
ὁμοιοσχήμων. ὁ. προτάσεις i. e. κατὰ τὸ ποιὸν ὅμοιαι A 71,31 103,9 170,27 συζυγίαι 70,6. 12 81,8 86,19. 22 92,3 109,7 τὸ ὁμοιόσχημον τῶν προτάσεων 92,8 — ὁμοιοσχήμονες κατ' ἐκεῖνα (sc. τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον) προτάσεις A 167,5 συζυγίαι (opp. μικταί) 166,9 167,3
ὁμοιότης πρός τι A 8,27 T 91,6 123,8. 19 133,16. 17 253,4. 7 554,13 τινί 284,27 κατὰ τὸ εἶδος T 59,13 κατὰ ἀναλογίαν 118,20 124,16 opp. ἡ ἁπλῶς καὶ κυρίως 508,14 δοκοῦσα (φαινομένη) ὁ. ἐστὶ καὶ ἡ κατὰ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως 203,14. 18 ἐν λόγῳ τὴν ὁ. ἔχειν T 58,25 τὸ τὰς ὁμοιότητας τὰς ἐν τοῖς διαφέρουσιν εὑρίσκειν T 88,15 καθ' ὁ. (opp. κυρίως) T 275,12 ἡ τῆς ὁ. θήρα T 118,8
ὁμοιοῦσθαι θεοῖς A 6,8
ὁμολογεῖν intrans. τινί T 19,25 — (syn. συγχωρεῖν) τι T 508,10 521,20. 24 555,17 c. inf. T 554,10 555,20. 21 ὅτι T 346,24 521,21 527,9 τί τινι T 19,25 ὁμολογεῖν ἀλλήλοις καὶ συντίθεσθαι A 262,13. 23 passive A 388, 33 T 521,5 [527,10] ὁμολογούμενος A 5,24 18,14 31,13. 14 44,15 79,25 90,14 113,12 176,12 218,25 247,29 259,22 292,21 356,24 T 92,16. 17 133, 32 307,12 sq. 315,17 ὁμολογουμένως A 32,3 T 36,7 273,21 307,16 341,4 425, 31 451,6 538,15 — ὁμολογούμενος med. (i. q. ὁμόλογος) τινί A 355,25 ὁ. διάθεσις T 580,16. 18
ὁμολόγημα (coni. λῆμμα, dist. πρόβλημα, ἀξίωμα, συμπέρασμα) A 44,17 τὸ λαμβανόμενον εἰς ἄλλου δεῖξιν λῆμμα καὶ ὁμολόγημα (καλεῖται) ibid. 20
ὁμολογία A 262,24 387,16. 23 389,9. 13 ὑπόθεσις καὶ ἡ ὁ. (ἐστί) A 262,12 δι' ὁμολογίας λαμβάνειν (coni. δι' ὑποθέσεως) A 265,4 (coni. διὰ συνθήκης) T 151,13 δεῖξις T 493,6 ἐξ ὁ. λαμβάνειν, τιθέναι A 262,9. 22 ἐξ ὑποθέσεως καὶ οἱ ἐξ ὁ. (εἰσί) A 326,1 (coni. ἐκ συνθήκης) 386,15 T 122,17. 30 οἱ ἐξ ὁ. ὑποθετικοί A 388, 26 dist. οἱ δι' ἀδυνάτου 389,7. 31 — ὁ. τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων T 157,24. 25 cf. 176,24 (opp. μάχη) 580,18
ὁμόλογός τινι T 480,10
ὁμοῦ *simul* T 146,8 cf. A 59,17
ὁμωνυμία A 37,28 T 110,18 120,17 πρός τι T 39,17 535,11
ὁμώνυμος. τὰ ὁ. ἐν ὀνόμασι τὸ διττὸν ἔχει (dist. τὰ ἀμφίβολα) T 152,8 96,29 cf. 97,23. 26 322,29 sq. τινί 323,11. 17 ὁ. φωνή T 370,3. 4. 10 378,2. 5 379,9 389, 6. 9. 14 — ὁμωνύμως κατηγορεῖν T 109,8 323,12. 14 λέγειν A 156,12 T 10,3.

13 37,24 108,30.31 323,6 325,28 326, 28 328,13 358,7 360,18 473,12 476,12 οὐ γὰρ οἷόν τέ τι ὁ. λεγόμενον ὁρίσασθαι A 156,13 cf. T 473,12 sq. ὁμωνύμως τινὶ καλεῖν T 39,16 cf. 320,7
ὅμως δέ T 539,20 ἀλλ' ὅμως cf. ἀλλά
ὄνομα A 9,28 (opp. πρᾶγμα) T 58,9 98,11 κατὰ συνθήκην τὰ ὀ. T 146,29 τὸ ὄ. ἔχειν ἀπό A 48,3 ἀντιστρέφειν, ἀντιστροφὴ κατὰ τὸ ὄνομα T 132,2 sq. ὁ τόπος ὁ πρὸς τοὔνομα T 474,17 — dist. ῥῆμα A 14,29 403,16 sq. δείκνυσι τὸν ὠνομασμένον A 179,13 οὐ σημαίνει ἐν ταῖς προτάσεσιν, ὅταν χωρὶς τοῦ ἀποφατικοῦ λαμβάνηται, τὸ εἶναι τὸ ὀνομαζόμενον A 402,37 sq. τὸν μέσον ὅρον δι' ὀνόματος λαμβάνειν A 358,9.22 — ὀνόματά ἐστι τὰ κατ' εὐθεῖαν λεγόμενα 365,30 κατὰ τὸ ὄνομα λαμβάνειν i. q. κατὰ τὴν εὐθεῖαν πτῶσιν ibid. 33. 34 cf. 366,2
ὀνομασία. ὀνομασίας ποιεῖσθαι T 135,18
ὀνοματικός T 42,1
ὀνοματοποιεῖν T 534,8 ὀνόματα 82,31
ὀξυδερκὴς ὄψις T 262,10
ὀξυδερκία T 258,17
ὀξυηκοΐα T 327,14
ὀξύς. τὸ ὀ. ὁμώνυμον T 112,1 τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ πρός τι, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποιόν 107,10.11 ἐν φωνῇ, ἐν χυμῷ, ἐν μαχαίρᾳ 108,21 cf. 98,21 sq. ὀ. φωνή (opp. σομφή, βαρεῖα) 329,28
ὀξυωπεῖν T 327,13
ὁποῖος A 27,8 50,24 161,3 172,33 185,11 207,16 252,26 279,16 291,21 378,13 T 36,23 69,2. 3 135.12 157,9 547,10 552,1 564,15 568,5
ὁποιοσοῦν T 382,14 469,13 493,7
ὁπότερος. τὸ (ὡς) ὁπότερ' ἔτυχεν expl. A 163,23. 28 — *alteruter* A 202,9
ὁποτεροσοῦν A 102,10 152,17 225,17 239,8 [T 519,1] — ὁποτερωσοῦν A 303,31
ὁποτέρωθεν T 413,20
ὅπου γε *quoniam* T 217,19 230,26 om. γε A 145,9 — indef. ὅπου μέν — ἐν δέ A 357,12. 14
ὀπτική T 22,22
ὅπως ἂν ἔχωσι ποιότητος A 68,10
ὁπωσοῦν A 215,5 284,16 334,34 T 103,30 237,6 467,1 539,12 579,24 580,14 al.
ὁρᾶν. τοῦ ὀ. οὐκ ἔστι γένος τὸ ποιεῖν· πάσχειν γάρ τί ἐστι τὸ ὁ. T 48,9. 10 ἁρά γε ὁρῶμεν πασχούσης τι τῆς ὄψεως 91.3 ἡ ἐριστικὴ (πρότασις) οἷον ἆρά γε ὁ ὁρῶν ὀφθαλμοὺς ἔχει ἢ οὔ 70,6 δεῖ καὶ φωτὸς καὶ διαστήματος (πρὸς τὸ ὁρᾶν) 202,25 ἐν ᾧ τὸ χρῶμα, ἐν τούτῳ καὶ τὸ ὁρᾶν, ὃ συμβέβηκε τῷ χρώματι 347,27 — ἰδεῖν ἄξιον πῶς A 196,27 ὁρᾶν μή T 195. 12 πρός τι 552,8 — ὁρατὸν καθ' αὑτό i. q. χρῶμα T 45,2 sq.
ὅρασις T 337,27 sq. ὄργανον ὁράσεως 450,19
ὁρατικός T 116,22 ὀ. δύναμις 455,18 ὀ. ὄργανον 458,24
ὀργανικός T 94,9 πρός τι 582,19 τῶν ἀγαθῶν τὰ ὀργανικὰ δυνάμεις καλεῖσθαι T 4,34 cf. 231,5 263,29 349,18. 19
ὄργανον. ἡ σπουδὴ τῶν ὀ. τῇ τῶν γινομένων ἢ δεικνυμένων δι' αὐτῶν ἀξίᾳ κρίνεται A 4,31 cf. 164,31 sq. πᾶν ὄ. χρήσιμον T 9,29 sq. cf. A 165,1 δι' ἄλλο αἱρετόν T 231,7 ἀγαθὰ ὡς ὄργανα καὶ δι' ἄλλα T 350,4.5 cf. 4,34 ὄ. ὁράσεως T 450,19 τέχνης T 33,25 opp. ὕλη T 36,3 οὐκ ἔστι τὰ μέρη τινὸς ὄργανα ἐκείνου 88,9 ὄργανον φιλοσοφίας (opp. ἔργον, μέρος) A 1,9 sq. cf. T 74,29 75,1 ὄργανόν ἐστιν ὁ συλλογισμός T 9,22 sq. ὄργανα τῶν διαλεκτικῶν λόγων (coni. τόποι) T 35,25 85,28 88,7 sq. 89,30 90.2 114,25 117,4 119,3.5 125,10 126,6 ὄργανον πρὸς τὴν εὕρεσιν A 290,19 T 584,9 πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας T 243,7
ὀργή. οὐκ ἂν εἴη γένος τῆς ὀ. ἡ ὄρεξις T 341.1 ὀ. ἄμετρος καὶ μὴ προσήκουσα 345,1
ὀργίζεσθαι def. τὸ ὀργέσθαι τιμωρίας παρὰ τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι T 144,11 λυπηθείς τις ὡς ἠδικημένος ὀργίζεται 345. 24. 25
ὀργίλος T 253,20 sq.
ὀρεκτός. καθολικώτερόν ἐστι τὸ ὀ. τοῦ ἀγαθοῦ T 464,16—18 467,15 sq.
ὄρεξις οὐκ ἂν εἴη γένος τῆς ὀργῆς T 341.1 γένος βουλήσεως, ἐπιθυμίας, θυμοῦ T 467.7 opp. προαίρεσις T 167,20 ὄ. βουλευτική A 5,28 ἄλυπος T 464,9
ὄρθιος. τὸ ὄ. ἴδιον ἀνθρώπου T 45,23
ὀρθοδοξεῖν (opp. ἐπιστήμη) T 265,13
ὀρθοπεριπατητικός (a N) T 381,25. 26 421,29
ὀρθός. ὀ. γωνία A 13,3 178,33. 35 268,29 358,17 sq. 359,13. 14 369,36 T 17.28 73,22 85,12 — ὀ. πτῶσις i. q. εὐθεῖα

πτ. A 359,28. 29 — ὁ. λόγος, λογισμός, T 144,4. 23 489,21. 23 491,26

ὁρίζειν A 163,16. 17 T 69,17 τὸ ποσόν, τὸ ποιὸν ὡρισμένον ἔχειν A 50,10. 11 τὸ ὡρισμένον τῶν προτάσεων A 51,4 πρὸς χρόνον ὡρισμένον A 188,21 ὡρίσθαι τῷ χρόνῳ A 232,19 233,4 τῇ περιγραφῇ ὡρισμένος T 5,23 κατά τινας ὡρισμένας τε καὶ τεταγμένας ὁδούς 33,12. 13 τέχναι, ἐν αἷς δι' ὡρισμένων τινῶν γίνεταί τι ibid. 21 cf. etiam vs. 19 αἱ ὡρισμέναι τέχναι (opp. αἱ στοχαστικαί) 34,2 τὸ ὡρισμένον (opp. τὸ προτεινόμενόν τε καὶ προβαλλόμενον) T 129,16 133.27 ὡρισμένως T 211,20 482,4 483,13 549,23 sq. — med. *definire* A 25,16 156,12. 13 157,13 161,3. 12. 31 et saepissime in T οὐ γὰρ οἷόν τέ τι ὁμωνύμως λεγόμενον ὁρίσασθαι A 156,13 οἷόν τε ὁρίσασθαί τινα τῶν ὑφ' ἑκάστην κατηγορίαν T 65,27 ὁρίζεσθαι ἀπὸ τοῦ χείρονος T 485,7 δι' ὁμωνύμων, μεταφορικῶς 543,1 [seq. ὅτι T 485,20 sq.] — ὁριστός A 16,24 385,27. 29 sq. al. T 369,12. 14 370,9. 10 421,4. 10. 19 sq. 422,21. 26 427,5. 22 428,6 429,4 431,6. 9 436,10. 11. 19 442,12. 19 445,3. 22 446,22 etc. τὰ καθ' ἕκαστα οὐχ ὁριστά A 335,35

ὁριστικός expl. T 54,22 sq. 163,26—28 ὁ. ἀπόδοσις 44,7 δεῖξις 166.32 ζήτησις 54,23 ὁ. πρόβλημα 44,9 48,3 55,4. 22 56,6 57,24 62,21 65.26 66,2.6 121,23 125,22 142,18 162,24 296.4 369,10 sq. 404,22 420,7. 17 (def.) 496.3.5.8 497.3 520,11. 13 πῶς τρόπον τινὰ ἔστι λέγειν πάντα τὰ προβλήματα ὁρικά 54,28 τόπος 128,1.6

ὁρισμός. μετενήνεκται τὸ τοῦ ὅρου καὶ τοῦ ὁρισμοῦ ὄνομα ἀπὸ τῶν ὅρων τῶν ἐπὶ τῶν χωρίων, οἷς περιγράφουσιν αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων χωρίζουσιν T 41,25. 26 τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ κατηγορούμενον, εἰ ἐπ' ἴσης, ὁρισμός ἐστιν αὐτοῦ, εἰ δ' ἐπὶ πλέον, γένος 38,8—10 cf. 55,16—18 dist. ὁ διὰ τοῦ ἰδίου λόγος 43,5 45,17 sq. 55,18. 19 (cf. ἴδιος) τελειότερον ὁ ὁ. καὶ πάντα τὰ ἄλλα (τὸ γένος, τὸ ἴδιον, τὸ συμβεβηκός) ἐν ἑαυτῷ ἔχων 41,21. 22 cf. 53,26 sq. ἐκ γένους καὶ διαφορῶν 39,4 115,14 321,9 436,9 437,9 438,17 σύγκειται ἐκ πλειόνων διαφορῶν 393,23 τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν δηλοῖ τοῦ πράγματος 45,20 cf. 63,29 30 444,23 460,8 αἰεὶ ὁ ὁ. ἐν τῷ τί ἐστι καὶ αἱ διαφοραὶ ἐν τῷ ὁρισμῷ 366,4 ὅτι τῶν οὐσιωδῶν κυρίως, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ τῶν συμβαινόντων 420,9. 10 ἔστι πάντως λόγος 45,20 δεῖ τὸν ὁ. πλείονα τοῦ ὁριστοῦ ὀνόματα ἔχειν δηλοῦντα δὲ ἓν 478,22 μᾶλλον τὸ πρᾶγμα δηλοῖ καὶ φανερώτερον ἢ καὶ τὸ κύριον ὄνομα 60,13 τὸν ὁ. καὶ τὸ ὁρικὸν πρόβλημα ἐν πάσαις ἐνδέχεται ταῖς κατηγορίαις εἶναι 65,26 τὰ ὡς γένη ὑπάρχοντά τισιν ἢ ὡς ὁρισμοὶ ἢ ὡς ἴδια ἀντιστρέφει 132,9 cf. 136,5. 6 A 295,3 sq. δεῖ τὸν ὁ. μὴ μόνον τὸ γένος ἔχειν ἐν αὐτῷ ἀλλὰ καὶ ἴδιον εἶναι τοῦ πράγματος T 295,27 δεῖ τὸν ὁ. ἴδιον εἶναι τοῦ ὁριστοῦ καὶ ἀντιστρέφειν 421,24 οὐδὲ εἷς ὁ. δύο ὑποκειμένων μὴ ἀτόμων εὑρίσκεται 510,13 ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἡ ἀκολούθησις, ὡς ἐπὶ τῶν ἰδίων καὶ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν 192,4. 5 ἐντελής, ἐλλιπὴς ὁ. 466,14. 16 συλλογισμὸς ἐξ ὁ. A 331,21 δι' ὁρισμοῦ λαμβάνειν T 527,32 sq. cf. ἀποδιδόναι

ὁριστικός (λόγος) A 295,35 T 18,20 393,23 (ἀπόδοσις) 479,10

ὁρμᾶσθαι ἀπό τινος T 5,26 28,16 126,20. 22 127,7. 10 (ἐντεῦθεν) 137,25 158,19 181,16 191,4 300,29 326,5 409,9 544,16 c. inf. A 25,16 T 517.16

ὁρμὴ ψυχῆς ἴδιον (opp. ροπή) T 235,26 ἄλογος 343,32 πᾶσα ὁρμὴ διωκτοῦ ἐστι 343,33 κατὰ ὁρμήν 109,26. 27

ὄρνεον A 72,29 sq. T 46,24 114,10 302,25

ὅρος. τῶν ὅρων τῶν ἐπὶ τῶν χωρίων, οἷς περιγράφουσιν αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων χωρίζουσιν T 41,25. 26 inde ὅρος syn. ὁρισμός translatum. τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἢ ὡς ὅρος ἢ ὡς γένος κατηγορεῖται 38,3 sq. expl. 42,8—12 οἱ λέγοντες ὅρον εἶναι λόγον κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενον ibid. 27 μέρη τοῦ ὅ. γένος καὶ διαφορά 505,16 οὔτε ὅ. οὔτε διαφορά, ἃ εἶσι πρότερα τῇ φύσει τοῦ ὑποκειμένου (opp. τὸ ἴδιον) 394,12 δεῖ τὸν ὅ. ἴδιον εἶναι τούτου οὗ ἔστι καὶ πρὸς μηδὲν ἄλλο κοινόν 480,22 οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον 508,23 ἀδύνατον ἑνὸς πλείους ὅρους εἶναι 509,11. 12 ἔστιν ἡ ἀπὸ τῶν ὅ. ἐπιχείρησις ῥᾳδία καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχουσα 164,5 παρατηρήματα ἐν τῷ ὅ. 515,9 cf. etiam ἀποδιδόναι — ἔοικεν ἐνδείκνυσθαι καὶ αὐτὸς ὅτι μὴ σύνηθες τὸ τοῦ

δ. ὄνομα μηδὲ γνώριμον ἐπὶ τοῦ τῆς προτάσεως τασσόμενον μέρους — εἰσὶ δὲ δ. ἐν ἁπλῇ προτάσει ὄνομα καὶ ῥῆμα κτλ. A 14,25 sq. utrumque significat (ὅρον τινὰ ἔχον κατηγορούμενόν τινος ἢ ὡς ὅρον ἢ ὡς γένος) T 38,7 ὅρος κατηγορούμενος, ὑποκείμενος, ἄκρος, ἐλάττων, μείζων, μέσος vide h. v. τρίτος ὅρος A 15,6. 7 46,34

ὅς. ἔστιν ἐφ' ὧν T 92,4 94,14 98,13 ὅς γε A 141,15 263,13 346,28 T 80,23 275,7 342, 14 transitur a relat. ad demonstr. A 292,3.4 293.21 311,10.11 405,29.30 T 65,15. 16 ὅς μὲν—ὅς δέ A 110,28. 29 127,23 327,28. 29 T 110,28. 29 182,5 556,5 — ὅτ' ὅ, καθ' ὅ, οὗ χάριν in interrog. obl. A 127,29 128,5 153,32 185, 10 226,15 [ὅ T 525,1] cf. ὅθεν, οἷος

ὁσάκις A 271,27

ὁσαχῶς A 360,25. 36 366,23 T 61,13 90,8

ὅσος. ὡς ἡ εὐδαιμονία καὶ ὅσα τίμια T 229, 3. 6 cf. 95,5 ἐν τῇ τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσει καὶ ὅσα τοιαῦτα T 95,28 ἐφ' ὅσον A 284,13 T 18,7 ὅσον, ὅσῳ—τοσοῦτον [T 524, 21—24] 587,23 ὅσον ἐπί c. dat. A 60,3 90,8 97,17. 23. 26 131, 18 151, 24 200. 7 207,28 T 94,20 143,9 318,15 414,11

ὅσπερ A 79,24 80,5. 19 81,13.20 83,5 88,2 127,11 133,26 170,10 176,30 177,9 195, 12 341,12 T 1,16 5,15 12,7 148,26 152, 15 199,15 267,8 344,9 [418,11] 487,18 520,4 ὁ αὐτός—ὅσπερ A 202,18 212,4 ὅπερ ἐστίν i. q. τουτέστιν T 263,16.17 — τὸ ὅπερ τοῦ γένους, τοῦ κυρίως ἐστὶ δηλωτικόν A 373, 12 T 227,7 sq. cf. A 363,10 T 160,17

ὅστις *qualis, qui* A 14,2.4 31,25 38,18 45, 27 67,11 85,8 86,21 87,15 101,25 102, 16 103, 28 115, 25 121, 20. 33 128, 26 132,4 136,9 137,4 143,14 145,28 etc. T 17,16 20,25 36,18 91,24 94,18 96,13 128.2 136,19 188,18 193,15. 30. 31 409, 19 410,13 474,15 513,4 519,26.30 521, 10 536,17 568,10 584,5 al. ὁ αὐτός—ὅστις A 273,9 τοιοῦτος—ὅστις T 387,29

ὁστισοῦν A 384,36 T 123,9 151,18 176,3 298,6 al.

ὁστοῦν T 236,14. 20 cf. ὁμοιομερής

ὁστρειώδης [τὸ ὀ. κτένιον T 456,30]

ὅταν c. indicativo ubi praebent libri, velut A 66,19 71,1.2 134,2 T 417,17 428,5, correxi. om. verb. A 140,21 370,3 ᾖ addidi A 151,9 152,33 T 562,26 addere debebam etiam A 104,29 (ὅτῃ ⟨ᾖ⟩)

ὅτε. ἔστιν ὅτε A 155, 15 i. q. καὶ τότε T 179,5

ὁτὲ μὲν—ὁτὲ δέ A 165, 26. 28 363, 11. 12 402,9 T 182,10

ὅτι. φανερὸν ἐποίησε πῶς ἔχει τὸν μέσον ὅρον ἐν αὐτῷ, ὅτι κατηγορούμενον ἀμφοτέρων A 71,5 sim. 118,17 158,18 290,5 294,16 T 37,13. 14 οὐχ ὅτι T 420,7 ὅτι γάρ A 290,3 294,18. 19 ὅτι ante verba citata A 204, 4 210,12 223, 16 236, 24 280,7 al. in initio explicationis A 61,23, saepius T V—VIII ὅτι μάλιστα A 17,26 222,26 T 75,12 365,26 ὡς ὅτι πλεῖστα, μάλιστα A 331,5 T 96,3

οὗ ἂν μέν—ὅταν δέ A 211,20

οὐ pro μή usurpatum in protasi condicionali A 64,18 122,1. 6. 35 139,16. 22 147,4 171,9 236,1 315,20. 32 318,20 396,9 405,6 T 11,18 89,1. 20 142,15 175,11 192,25 207,9 212,29 284,20 285,27 313,5 326,6 333,6 336,18 343,34 353,18 361, 14 417,12 410,9 457,21 460,19.20 461. .1. 4 al. — κίνησις οὐδενὶ ζῴῳ ὑπαρχέτω A 131,6 — οὐκ ὄντι αὐτῷ ἀναγκαίῳ, ἀλλὰ μηδὲ ὑπάρχοντι A 158,13 cf. μή — οὐ δέ T 552,2 et fort. 405,25 439,5 cf. n.

οὐγγία T 210,7 sq. 211,9

οὐδαμόθεν T 426,23

οὐδαμοῦ A 312,23

οὐδαμῶς A 5,24 64,30 90,6 91,32 122,26 195,20 T 121,9 267,16 590,3

οὐδὲ—τε A 75,16 οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὐδ' ὁ ἐλάττων ὅρος A 49,31 sim. T 357,6 sic οὐδέ altero οὐδέ excipitur A 30,18 135, 15 143,29 155,21 170,9.29 214,29 227, 34 311,29 339,16.17 T 14,18 101,21 al.

οὐδέπω (μηδέπω) logice A 14,2 174,22 T 133, 19 156,28 157,10 339,15 οὔπω A 161,9

οὐδέτερος. οὐδετέρῳ i. e. οὔτε τῇ ὄψει οὔτε τῇ τυφλότητι T 195,16 cf. ἑκάτερος

οὐκέτι (μηκέτι) a temporali ad logicum usum translatum A 75, 7 77, 30 86, 21 91,12 96,2 97,5 100,12 103,31 106,9 108.25 115,15. 17 120,25. 28 123,5 124, 25 sq. 126, 18. 20 145,16 al. T 194,4 195,13 196,13 200,27 204,17 207,9 211, 24 212,22 214,13 216,8 308,26 309,15 321,1.4 326,17.21.24 336,8 346,15 367,

18 400,19 402,7 405,3 406,3 412,4 al. οὐκ—ἔτι A 142,8 T 18,18
οὐκοῦν incipit apodosin post εἰ A 177,16
οὐλότης T 247,20
οὖν. οὐκ ἐπειδὴ οὖν A 161,18 excipit orationem post insertam parenthesin A 48,6 144,32 175,29 187,14 287,24 353,21 T 12,24 148,31 274,16 340,22 351,27 475,2 486,6 520,14 540,18 552,6 556, 14 586,17 οὕτως οὖν T 555,19 ἀλλ' οὖν cf. ἀλλά
οὐράνιος. περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ φύσει συνεστώτων T 157,13
οὖρον (plur.) σημαντικὸν ὑγείας T 105,2
οὐσία (opp. ποιότης, ποιόν) A 73,23.29 προτέρα τῶν ἄλλων γενῶν τῇ φύσει T 321,2 οὐδεμία οὐσία οὐδεμιᾷ οὐσίᾳ συμβέβηκε 66, 15 67,19 sq. οὐδενὶ συμβέβηκε 218,15 οὐσίας ἴδιον τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι 514, 10 οὐσία οὐσίας οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἧττον 212,2 213,15 cf. 414.5 ἂν δεικνύοιτο καὶ ἡ οὐσία ὁμώνυμος· τῇ μὲν γὰρ κατὰ τὸ εἶδος ἐναντίον ἡ στέρησις, τῇ δὲ κατὰ τὴν ὕλην οὐδέν 100,30. 31 cf. 312,8 διότι μηδέν ἐστι τῇ οὐσίᾳ ἐναντίον 326,8 εἰ ἡ πρώτη οὐσία μᾶλλον οὐσία τῆς δευτέρας 219,2 ποτέρα βελτίων οὐσία, ἡ ἀκίνητος ἢ ἡ κινουμένη 220,18 ἀκίνητοι, ἀΐδιοι, πρῶται οὐσίαι 473, 2. 3. 9 θεῖαί τε καὶ φυσικαί A 3,32 ἀσώματοί τε καὶ νοηταί 4,5 ἄτομοι καὶ αἰσθηταί 293.2 τὴν οὐσίαν ὄν, ἓν εἶναι 292,35 sq. τὸ τὴν οὐσίαν νοητὴν λέγειν ἢ αἰσθητήν 293,27 ἔμψυχος, ἄψυχος οὐσία cf. h. v. — τὰ διαφέροντα κατ' οὐσίαν (opp. τὰ ὑποστάσει τε καὶ ὑπάρξει μὴ δυνάμενα χωρὶς ἀλλήλων εἶναι) A 4,10 μία ἑκάστου ἡ οὐσία T 45,26 τοῦ πράγματος T 42, 26 69, 25 (coni. φύσις) 48,25 473,18 ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς εἶναι A 130,4 T 4,2 38,13 50,9 51,2 (coni. ἐν τῷ ὁρισμῷ) 63,29 159,5 sq. 295, 15 299, 17 321,8 (opp. καθ' ὑπόθεσιν εἶναι ἔν τινι) 344,26 346,3 451,20. 22 κατηγορεῖν (coni. ἐν τῷ τί ἐστι) A 295. 31 T 37, 34 sq. 54, 6 55, 16 (cf. κατηγορεῖν) τινὶ ὑπάρχειν T 49,11 54,11 τῆς οὐσίας τινὸς εἶναι T 50,7. 30 ἡ οὐσία κεῖται ἔν τινι T 484.10
οὐσιώδης (opp. ἐπουσιώδης) T 369,16 388, 14 (opp. συμβαίνων) 420,9 τὸ οὐσιῶδες 447,11 οὐ. διαφορά T 393,21 394,5 515, 10 κίνησις 447,10 — οὐσιωδῶς ἀποδιδόναι T 516,19 λέγειν 515,31*516.6 εἶναί τινι ibid. 4 ὑπάρχειν 393,27 516,21
οὔτε (μήτε). οὔτε—τε A 103,17 οὔτε—οὔτε δέ A 83, 15. 17 οὔτε — ἀλλ' οὐδέ A 338,7.11 339,13. 16. 22. 26 οὔτε—οὔτε — ἀλλ' οὐδέ A 170,26. 28 334,4 sq. 355,31 sq. T 44,31. 32 μήτε — ἀλλὰ μηδὲ — μήτε T 292,30 sq. οὔτε — οὐδέ (?) A 331,29 οὐ — οὔτε (?) T 497,4
οὗτος. εἰ τέθνηκε Δίων, τέθνηκεν οὗτος δεικνυμένου τοῦ Δίωνος—εἰ νύξ ἐστιν, οὐκ ἔστιν αὕτη ἡμέρα δεικνυμένης τῆς ἡμέρας A 177,28 sq. τὸ αὐτὸ καὶ τοῦτο καὶ οὐ τοῦτο λέγουσι T 462,12 οὗτος i. e. Aristoteles T 409,9 (aN) τοῦτό τοι i. e. διὰ τοῦτο A 6,13 αὐτὸ τοῦτο T 251,3 311,6 376,7 τὸ ὅλον τοῦτο cf. ὅλος. καὶ οὗτος *et is quidem* A 96,27 111,4 T 161, 31 203,12 καὶ ταῦτα ante particip. A 16, 16 336, 37 T 554, 3 cf. 566, 21 n. καὶ οὗτος i. q. καὶ αὐτός T 17,7 339,25 373.6 375,15 A 394,14 cf. 243,35 351, 15 354,26 385,36 οὗτος epanaleptice antecedentia comprehendit ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐν τῷ συμπεράσματι, οὗτος καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι μείζων ἐστί et sim. A 60,17 16,28 86,18 97,19 164,4 278, 17 308,31 316,30 329,21 337,12 T 51,3 105.8 159,19 233,28 252.26 256,27 273, 14 434,23 538.12 548,13 οὗτος ad sequentia referendum T 12,5 194,14 211,4 266,15 278,1. 11 283,15 298,4 336,26 492,24 533,20 545,15 al. τοῦτο abundanter sequentia antea significat καὶ τοῦτό φησιν εἶναι χρήσιμον, τὸ πειρᾶσθαι T 96,2 sim. 161,28 534,25 549,7 573,5 A 269,26 τοῦτο δέ (plerumque sequitur ἐπεί) A 72,20 111,11 115,3 130,9 231, 23 239, 28 266, 22 358, 28 T 136, 4 145, 6 ⟨ἤ⟩ τοῦτο, καὶ εἰ A 135, 14 τοῦτο μέν — τοῦτο δέ T 164,14. 15 168, 25. 26 169,5 186,5 — ἀλλὰ καί T 544, 18. 19 ταύτῃ A 240,1 T 47,24 ταυτί T 118,26
οὕτως ἢ οὕτως A 27, 30 164, 6 cf. 162, 3. 4 opp. ἐκείνως cf. h. v. — οὕτως post particip. A 75,25 93.28 282,29 357,7 394 22 T 142,11 254,24 306,27 388.22 εἶθ' οὕτως cf. εἶτα. post protasin condicionalem T 107,22 562,17. 23 οὐδ'

οὕτως A 155,21 135,16 143,29 170,9. 29 214,29 227,34 311,29 — οὕτως ad sequentia referendum A 79,29 275,17 T 24,2. 19 31,18. 30 80,30 89,14 90,2 124,5 126,14 135,6 143,1 165,27. 31 192, 12 215,2 268,27 269,3 et saepe. per ubertatem quandam dicendi ut οὕτος sequentia antea significat (οὕτως—εἰ) A 51, 24 246,16 (οὕτως—ὅτι) A 62,7 (οὕτως—ὡς) A 415,24 T 104,13 148,6 161,25 197,17 561,8

ὀφείλειν c. inf. A 22,25 23,27 78,25 98, 22 165,5 185,29 210,27 296,32 324,13 358,33 402,4 T 9,20 79,10 138,20 236,1 290,4 306,2 309,7 382,21 388, 14. 26 394,25 395,22 401,24 421,5 455, 11 460,29 461,11 478,7 [483,12] 499, 9. 32 503,5 [520,14. 20. 26] 521,26 537, 25 τὸ ὀφειλόμενον δειχθῆναι A 188,2 — ὀφειλόντως ζῆν (coni. αἰδημόνως) T 251, 26

ὄφελος. οὐδὲ ὄφελός τί τινος A 265,10 οὐδὲν ὄ. A 317,18 T 258,20

ὀφθαλμία T 329,9

ὀφθαλμός. πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν T 225,20 [ὄχημα T 375,25]

ὄψις (opp. τυφλότης) T 195,15. 16 διὰ μέσου τινὸς καὶ τούτου πεφωτισμένου ἀντιλαμβάνεται τοῦ οἰκείου αἰσθητοῦ (opp. ἁφή) 203,11 sq. τὸ ἴδιον ὄψεως αἰσθητόν (def. τὸ χρῶμα) 45,5 ὄ. καὶ νοῦς κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτά 59,2 ἔχειν ὄψιν 20,16 opp. ἐνεργεῖν τῇ ὄ. 102,11 ἐν ὄ. τῶν πολλῶν 270,6 — ἔχων ἐπὶ τῆς ὄψεως φακούς A 181,29

Παθητικός. τὸ π. μόριον τῆς ψυχῆς T 145, 25 (opp. τὸ λογιστικόν) 75,30 372,11 τὸ π., ἐν ᾧ αἱ ἠθικαὶ ἀρεταί 190,11

πάθος. ὅτι μή ἐστιν ἐν γένει τῇ ὁρμῇ T 343, 31 sq. εὐλογώτερον κίνησιν λέγειν ibid. 36 sq. πάθος τι προσλαμβάνον ἢ κατὰ π. μεταβάλλον 354,1. 4

παιδεία T 257,6 (opp. γυμνάσια) 261,15

παιδεύεσθαι (opp. γυμνάζεσθαι) T 261,14. 15 (opp. πανηγυρίζειν) 272,15

παιδίον. μήτε τὸν τοῖχον ἀγνοεῖν μήτε τὰ παιδία T 472,6

παλαιός. ἐκ παλαιοῦ T 494,19

πάλιν ἀνάπαλιν A 319,37 πάλιν δ' αὖ A 55,32 294,7 310,22 328,15 347,5 383,5 T 147,9 157,22 218,10

πάμπολυς A 4,2 19,13

πανηγυρίζειν T 272,15

πανοῦργος (dist. φρόνιμος) T 158,4

παντάπασιν A 125,29 T 439,8 482,5. 8. 16 486,7 567,16 al.

πανταχόθεν T 80,4 149,14

παντελής. εἰς τὸ παντελές A 295,36 — παντελῶς A 248,18 404,19

πάντῃ A 48,24 158,4 T 23,30 45,1 73, 23 145,16 203,9 225,17 246,22 365,25 377,7 501,20 al.

πάντως A 7,3. 6. 7 16,27 21,17 49,25 50,3. 6. 11 53,12 59,24 85,11 103,30 104,2 111, 12. 13 115,22 126,27 130,7 145,12 154,6 161,13 176,13 etc. T 3,10 8,5. 7 32, 24 33,17 44,30. 32 45,20 49,26 58,19 65,25 130,4 132,15 159,8. 24 161,10 165,11 176,28 189,21 190,24 etc. ἢ οὐ πάντως γε A 269,27 270,1. 4. 13 289,33 347,23 T 334,26

πάνυ A 31,27 81,25 T 70,15 240,7 253, 21 275,21 310,5 346,8 437,12 442,7

παρά c. gen. A 62,28. 29 94,15 96,11 265, 18 T 265,25 553,3 παρ' ἑαυτοῦ λαμβάνειν, προστιθέναι A 12,34 17,21 οὐδὲν παρ' αὐτοῦ συντελεῖν A 379,27 381,6 τὸ παρ' αὐτοῦ T 564,2 i. q. ὑπό c. gen. A 47, 26 91,8 T (ubique aN) 425,30 494,18. 21 521,5 522,15 [525,6] c. dat. παρ' αὐτῷ (ὁρίζειν) A 75,24 (ὑπέχειν τινὰ λόγον καὶ ἀποκρίνεσθαι) T 559,13 c. acc. παρὰ φύσιν A 291,3. 5. 28 T 67,21 παρὰ τὰς κοινὰς δόξας T 78,25 παρὰ τὸ εἰκός 187, 13 παρὰ τὸ ἔθος [386,15] *praeter* A 70,12 82,10 86,18 156,14 258,20 270,10 320,28 357,1 sq. T 37,24. 28 51,12 54,18. 19 114,4 132,33 al. saepe post ἄλλος, quod v. post comparat. T 517,3 522,15 (a N) μόνον τῷ ἰδίῳ ἐνδεῖ παρὰ τὸν ὅρον T 514,13 *secundum* (saepius fere i. q. διά c. accus.) A 57,12 60,17 63,14 80,6 96,14. 15 99,12 118, 17 162,23 175,32 176,8. 9. 18 etc. T 2,13 33,9 55,29 120,29 121,31 etc. παρὰ τὸ c. inf. A 145,14 195,27 T 21,10 23,26 458,10 555,21 — παραλλαγὴ παρά τι A 181,31 παρὰ μέρος A 161,20 285,8 T 182,27 παρ' ὀλίγον A 374,3

παραβαίνειν τὴν διαλεκτικὴν συνουσίαν T 551,18
παραβάλλειν A 280,6. 7 ὡς οἰονταί τε καὶ παραβάλλουσι 3,29
παραβολή (dist. παράδειγμα) εἰκών ἐστιν ὁμοιότητα πρός τι γεγονὸς σημαίνουσα T 533,8 παραβολὴ τῶν αἰσθητῶν A 381,19 τῇ παραβολῇ αὐτῶν τῇ πρὸς ἄλληλα T 29,8 αἱ διὰ παραβολῆς προτάσεις (dist. αἱ δι' ἀναλογίας, αἱ παραδειγματικαί, αἱ ἐπακτικαί) T 557,19 διὰ παραβολῆς λαμβάνειν A 280,4 ἐκ π. T 460,13 ἔστι τὸ ἐν π. τὸ ἐν παραθέσει T 72,7
παράγγελμα T 97,2 dist. τόπος 135,3 sq. cf. Θεόφραστος
παραγγελματικὸς τόπος T 135, 13. 15 138,3 144,30 146,16
παράγειν T 29,6. 9 119,16 154,26 [παράγειν ὁρισμόν 495,5]
παραγίνεσθαι ἔξωθεν T 484,11
παραγράφειν T 93,17
παραγωγή A 130,6 145,10 T 561,19 579,10 παραγωγὴν ποιεῖσθαι T 22,33 23,15
παράδειγμα (dist. ἐπαγωγή) def. A 43, 18 sq. T 86,13 (dist. ἐπαγωγή, παραβολή) T 532,23 sq. λέγεται ἐπαγωγὴ ῥητορική T 62,9 (opp. ἐνθύμημα) 86,8. 9 τῷ ῥήτορι οἰκειότερον T 533,4 τὰς δείξεις ποιούμεθα τοῖς μανθάνουσιν ἐπὶ αἰσθητῶν παραδειγμάτων A 381,17 οὐ δεῖ τοὺς τόπους ἀπὸ τῶν π. κρίνειν T 242, 23 ἐναργεῖ παραδείγματι καὶ πληκτικῷ T 134,20 π. ἐπιφέρειν T 349,11 εἰς π. λαμβάνειν T 379,21 παραδείγματος χάριν T 482,17 [inv. ord. 371,18]
παραδειγματικός T 533,6 π. λόγος (dist. ἐπακτικός) A 18,11 π. προτάσεις (dist. ἐπακτικαί, αἱ διὰ παραβολῆς, αἱ δι' ἀναλογίας) T 557,18
παραδεικνύναι A 343,20
παραδέχεσθαί τι *comprobare* A 198,33 (ὡς ἀληθές) 355,16
παραδιδόναι *tradere, docere* A 284,11 290, 20. 24 293,34 334,33 335,18 340,10. 12 T 7,13 19,20 26,29 55,24 85,27 90,8 96, 26 97,2. 20 98,6 102,20 104,16 108,29 126,9 161,6 167,25 220,12 221,2 222,3 223,30 etc. restitui 384,21 390,2 400,11 (ubi ἀποδιδόναι exhibent codd.) τόπους ἀπό τινος T 102,5. 6 112,7 175,29 204, 26 206,14 227,20 231,20 235,4. 7 243, 13 312,13 325,20 329,13 etc. ἔκ τινος 209,22 406,11 κατά τι 422,4. 5 πρός τι 406,13. 14 [seq. interr. obl. T 520,14]
παράδοξος. ἔστι παράδοξα τὰ τοῖς ἐνδόξοις ἐναντία, ἃ οὐ πάντως ἤδη καὶ ἀδύνατά ἐστιν T 548,4. 5 cf. 71,24 π. ὑπόληψις 79,30 81,16. 27 λόγος, συλλογισμός 83, 13 εἰς παράδοξα περιάγειν 548,17
παράδοσις συλλογισμῶν A 379,15 τόπων T 34,15 36,4 105,12 125,4 126,11 127, 20 sq. 220,4. 29 275,17 393,13 τὴν π. ποιεῖσθαι A 97,11 T 127,18 130,8 132, 32 284,15
παράθεσις A 91,23 230,23 366,4 τῶν ὅρων, τῆς ὕλης A 55,22 57,9 61,19 63, 17 65,2 66,28 81,5 86,30 92,7 101,15 104,19 106,25 129,30 149,1 150,14 151, 17. 29 171,20 190,18 191,15 195,18 201,6 etc. τοῦ ὁμοίου T 90,31 122,26 176,9 529,12 τῶν ἀντικειμένων T 584,1 ἐν π. i. q. ἐν παραβολῇ T 72,8
παραινεῖν seq. δεῖν ποιεῖν A 384,28
παραιτεῖσθαι *repudiare* A 94,20 121,12 164,23. 27 165,3. 8 308,29 T 51,15 παραιτητέον A 175,28. 29 — παραιτοῖντο passive A 22,30
παραχεῖσθαί τινι A 65,7 T 25,10. 12 125,19 [518,6. 10] παραχεῖσθαι μὲν ἀλλήλοις δοκοῦντα διαφέροντα δέ T 104,2 τὸ παραχείμενον τάληθεῖ A 8,25 τὰ παραχείμενα (coni. τὰ ἐγγὺς καὶ ὀλίγον ἀπέχοντα) T 587,17 ἀρκεῖσθαι τοῖς παραχειμένοις (in caena) T 84,19
παραχμάζειν T 223,23
παρακολουθεῖν τινι logice T 5,1 127,22 344,24 sq. 345,19 sq. 358,21 503,6 ἐξ ἀνάγκης T 50,20 τὸ παρακολουθοῦν τέλος ταῖς τελευταίαις ἐνεργείαις T 164,16 — τῇ διδασκαλίᾳ, τοῖς λεγομένοις A 54,28 379,34 380,1 T 28,9 511,23 ῥᾳδίως (coni. μανθάνειν) 584,17
παρακομίζειν T 423,19
παρακρούεσθαί τινα (coni. παραλογίζεσθαι) T 120,23
παραλαμβάνειν A 27,28 45,5 265,4 T 87, 12 94,9 269,22 (ἐνεργείᾳ, δυνάμει) 432, 3. [34] 525,12. 13 557,21 (δίς) 569,6 ἔξωθεν A 45,7 46,25 77,21 ἐν λόγῳ, ὁρισμῷ, ὅρῳ A 11,30 T 142,31 143, 17. 22 369,12. 13 420,8 433,18 438,14

443,20 453,11. 19 467,7 470,14 511,26 512,8 εἰς ὁρισμόν T 484,12
παραλείπειν A 68,31 79,1 164,29 230,10 306,19 341,21 sq. 406,36 T 9,16 15,4 32,23. 26 ὡς γνώριμον A 99,18 106,21 143,5 227,17 341,26. 34 342,5 seq. τὸ c. inf. A 146,20 398,29 inf. A 168, 29 T 119,7 161,5 acc. c. inf. A 369,1
παράληψις. κατὰ παράληψιν A 402,26 ἡ μοχθηρὰ π. ibid. 31
παραλλαγή τινι πρός, παρά τινα γίνεται κατά τινα τῶν ἔξωθεν συμβεβηκότων A 181,26—31
παραλλάξ A 93,8 108,14 215,26 244,33 248,32
παραλλάσσειν μικρόν T 276,6 παρηλλαγμένος 59,18
παραλληλόγραμμος. π. ἐπίπεδον, χωρίον, τὸ π. T 545,10. 20. (dist. τὸ τετράγωνον) 30
παράλληλος. ἡ π. A 359,5. 6 T 17,29 sq. 545, 10 sq. παράλληλα τιθέναι T 583,16 ἐκ παραλλήλου λέγειν, κεῖσθαι T 83,8 220, 14 222,7 224,14 250,15 304,10 546, 18
παραλογίζεσθαι T 565,5 τινά T 120,20. 24 121,22 ἑαυτόν A 357,1
παραλογισμός A 374,15 γίνεσθαι δύναται καὶ ἐξ ἀληθῶν T 21,22 ὁ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῇ ἐπιστήμῃ γινόμενος π. T 22,19. 34 23,5 sq. 25,11. 20 sq. ποιεῖσθαι παραλογισμὸν παρὰ τὸ πολλαχῶς λεγόμενον T 120,28 cf. vs. 34 τὸν παρὰ τὸ πολλαχῶς λεγόμενον π. οὗ φησιν οἰκεῖον εἶναι τῆς διαλεκτικῆς T 121,6
παραμένειν τινί A 222,30
παραμετρεῖν τῇ χρείᾳ A 284,12
παραμυθεῖσθαι ὅτι T 332,6
παραμυθία. π. κομίζειν T 332,5 π. χάριν A 41,2 μετὰ π. τιθέναι A 140,3
παρανομεῖν τι T 554,26
παράνομος ἄρχων T 142,22 — παρανόμως ἄρχειν ibid. 23
παραπλήσιος T 178,13 553,16 — παραπλησίως A 159,11 305,6 327,33
παρασκευάζειν λόγους T 585,8 sq. ἔχειν παρεσκευασμένα 92,24 590,20 591,1 παρεσκευάσθαι καλῶς εἰς τὸ ἐρωτᾶν 523,4
παρασκευή (coni. γυμνασία) T 584,6 τῶν προτάσεων (coni. ἐκλογή) 88,16 90,26 118,6 (coni. εὐπορία) 119,9 τῆς τῶν εὑρημένων ποιᾶς τάξεως καὶ παρασκευῆς πρὸς τὴν ἐρώτησιν 519,29
παράστασις. ἔχειν τὴν π. ἀΐδιον T 459,6 [πρὸς π. καὶ γνῶσιν 374,28]
παρατήρημα T 515,9. 12. 14. 24
παρατιθέναι [T 401,11 426,11 438,11] τί τινι 583,17 — med. (imprimis ὅρους, παραδείγματα) A 39,5. 19 53,15 55,12 64,14. 22 65,30 71,4 81,4. 10 82,2 85. 19 90,3 92,10. 15 99,3. 17 101,3 107,5. 12. 16 125,33 130,24 134,29 etc. T 17, 24 23,10 65,21 78,1 80,13 84,13 89,20 98,14 134,26 138,30 213,22 281,10. 12 283,12 286,7 289,22 342,6 366,10 390,9 418,5 504,27 561,13 586,12 seq. ὅπως, ὅτι A 235,2 318,33 ὡς παρεθέμεθα T 308,4 367,5 — passive A 66,17 68,26 90,11 230,4 237,28 241,4 254,1 T 72,16 451,12
παραύξησις A 383,34
παραφυλάττειν (σσ) A 343,10 374,10 375,4 T 222,22 300,27 456,1 589,2. 6 ὅτι A 84,31 383,33
παραχρῆμα T 84,22 ἐκ τοῦ π. 92,25
παράχρησις T 425,18 426,7
παρεᾶν A 37,11 111,10 210,29. 32 283, 20. 21. 34 284,3 (ὡς γνώριμον) 342,3. 8 343,31. 38 344,4 345,33 346,12. 35 347, 14. 24
παρεγγυᾶν T 143,17
παρεῖναι syn. ὑπάρχειν A 26,21. 22 τινί [T 580,2] ἐνεργείᾳ T 399,29 400,2 401,7 κατ' ἐνέργειαν T 416,22 εἰς τὸν παρόντα χρόνον A 38,5 ἐπὶ τοῦ παρόντος i. q. κατὰ τὸ ἐνεστώς A 26,10 τὸ παρόν i. q. τὸ προκείμενον T 448,26 (a N) ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ, παραδείγματι 420,14 430,1 (a N) ἡ παροῦσα πραγματεία A 345, 16 T 469,10 [520,9] συνουσία T 562,27
παρεκτείνειν. τὸ παρεκτεινόμενόν τινι διὰ παντός A 25,6
παρέλκειν intrans. T 430,21 παρέλκων A 23,1 T 8,30 sq. 13,29 432,2 568,20 (coni. μάταιος, μάτην προσκείμενος) 428, 20 431,1 παρελκόντως (coni. ἀχρήστως) A 278,29
παρεμβάλλειν ἔξωθεν T 309,27
παρεμπίπτειν A 163,5
παρέμφασις A 404,33 κατὰ π. μοχθηράν 402,26
παρενείρειν τῷ λόγῳ περιττὰς προτάσεις T 521,34

παρεξελέγχειν T 172,10
παρεξέλεγχος expl. T 172,14
παρέπεσθαι logice T 48,9 283,30 305,25 548,12
παρέρχεσθαι. παρεληλυθότα A 179, 26 παρεληλυθὼς χρόνος T 42,4
παρέχειν ἀσάφειαν A 373, 3 τὸ χρήσιμον T 10,18 ἔλεγχον, ἀφορμὴν ἐλέγχου T 377, 22 378,9 τὴν ἀνάγκην τοῦ c. infin. T 564,5 τὴν αἰτίαν τινός ibid. 15 c. dupl. accusat. T 352,21 426,20 — παρέχεσθαι τὴν χρείαν τινός, τὸ χρήσιμον, τὸ ἀπό τινος εὔχρηστον A 218,10 263,9 313,20 T 9,27 10,1 30,8 261,24. 29 426,24 c. dupl. accus. T 80,11 83,27 84,6 syn. προτείνειν T 80,15 97,5 παραδείγματα A 68,23. 27 69,2 λόγους T 84,2 558,26
παρηβᾶν T 167,11
παρίέναι A 280,25 283,25. 26 341,21 345, 37 350,16 T 14,19 15,7 574,14 c. infin. A 317,15
παριστάναι ὅτι A 313,24 c. interrog. obl. T 82,13 — παρίστασθαι τῷ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ ὑγιὲς εἶναι A 125,32 τῇ δόξῃ αὐτοῦ 126.9 θέσει T 18,32 134,5 προβλήματι T 27,10 149,23 548,1. 15. 18 550,10. 12 552,19. 22 559,21 (cf. vs. 13) 588,15
παρονομάζειν. παρωνομάσθαι ἀπό τινος, τινί T 104,7 sq. 137,22 196,30. 32 sq. 366,19 sq.
παροξύνειν τινὰ πρός τινα T 157,28
παροᾶν τι A 116,30 365,17 T 437,20
παρουσία τινός T 257,23 τοῦ συμβεβηκότος 49,28 ποιότητος 106,2. 3 ἀρετῆς 165,1 τῆς οἰκοδομικῆς, ναυπηγικῆς 203, 2—5 ἐναντίων 251,3 τοῦ εὖ 257,26 ἀγαθῶν 262,15 sq. τὸ ποιοῦν τῇ π. ἀγαθούς 276.19 κατά τινος παρουσίαν 256,24
Participium. αὕτη γινομένη, ubi requiras gen. absol. A 150,7. 9 — genetivus absolutus omisso subiecto A 25,2. 10 64,26 79,7 91,2 105,15 (apud Theophrastum) 132,31 144,7 148,33 155,14 (ubi fort. ὑπαρχούσῃ scribendum est, at cf. 236,11) 216,16 236,11 241,2 278,26 327,10 341,28 348,17 354,1 375,33 378,7 392,9 417,17 T 23,12 241,3 534,21 accus. absol. ὡς οὐδὲν διαφέρον A 353,6 ὡς ἴσον δυνάμενον T 288,24 ὡς ἀκολουθοῦν—τὸ 358,24. 25
παρώνυμος (dist. σύστοιχα, πτώσεις) T 104,1 def. ibid. 10 τινί, τινός 136, 17 sq. 162,7 362,13 366,23 sq. ἀπό τινος 197,3. 20 π. κατηγορία 136,21. 32 162,2. 13 — παρωνύμως κατηγορεῖν (dist. συνωνύμως, ὁμωνύμως) T 136,16 sq. 137, 7 sq. ἀπό τινος λέγεσθαι 137,20. 21 161,11 sq. 366,18
πᾶς. τὸ κατὰ παντός (coni. τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι) expl. A 24,24 sq. κατὰ παντὸς μὲν λέγεται ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἀρχομένων—ἐν ὅλῳ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου 25, 9—11 τὸ κατὰ παντὸς τῇ φύσει πρῶτον (opp. τὸ ἐν ὅλῳ ἀρχὴ καὶ πρῶτον πρὸς ἡμᾶς) 53,24 διὰ παντός 25,6
πάσχειν. ὅπερ αἱ προτάσεις πρὸς τοὺς ὅρους πεπόνθασιν A 341,13
πατρὶς νοσοῦσα T 139,33 ἐλευθέρα, πλουσία 266,7. 8
παχύς. τὸ π. καὶ κάτω φερόμενον T 506, 19
πεζός (dist. πτηνός, ἔνυδρος) T 43,16 sq. 308,1
πεῖρα. ἐκ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα πείρας ἡ τοῦ καθόλου γνῶσις A 332,22 πείρας χάριν T 22,14 23,7
πειραστικός. π. (coni. διαλεκτική) μέθοδος A 1,4 συνουσία T 548,23 π. συλλογισμός (dist. διαλεκτικός) T 22,10 sq. 25, 18 sq.
πειστικός T 218,4
πενία (opp. ἀδοξία) T 261,3 272,21 523,19
πενταδάκτυλος T 177,23 178,13 sq.
πενταχῶς T 290,25
περαίνειν. τὸ πεπερασμένον T 139,3. 4 τὸ π. ἀρχὴν ἔχει—τὸ π. ἄρα γέγονεν A 357, 10. 11 ⟨εἰ⟩ πᾶν τὸ πεπερασμένον πρός τι περαίνει T 555,22 ἀδύνατον ἐν πεπερασμένῳ τὰ ἄπειρα διελθεῖν T 558,34 — περαίνειν τὸ προκείμενον T 172,20 531, 12 535,17 (coni. ἐργάζεσθαι) 87,3 cf. n. [περαίνει λέγων T 404,9] — logice περαίνεσθαι διά τινος A 261,26 342,21 sq. (coni. δείκνυσθαι) 343,12 T 313,27 περαίνειν καὶ δεικνύναι τὸ προκείμενον, οὐ μὴν διὰ συλλογισμοῦ εἶναι A 388,21 cf. 390,11 ἐξ ὑποθέσεως περαίνεσθαι 389, 32 εἶεν ἂν περαίνοντες μόνον, ὧν ἡ πρόσληψις οὐ διὰ συλλογισμοῦ τίθεται (opp. ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοί) 390, 14 ἀδιαφόρως π. cf. ἀδιάφορος

περαιτέρω T 422,16
περαντικὸς λόγος (opp. συλλογιστικὸς λ., συλλογισμός) A 373,34 390,17. 19
πέρας (opp. ἀρχή) A 81,20 τὸ π. τῆς ὁδοῦ A 8,7 τοῦ σώματος, ἐπιπέδου T 30, 27 477,17
περί c. gen. *quod attinet ad* T 66,18
περιάγειν εἰς ἀντίφασιν A 18,28. 29 T 32, 24 [378, 14] 550, 9. 24 εἰς παράδοξα T 548,16
περιαιρεῖν A 385,14 T 187,15
περιγίνεσθαί τινι ἀπό τινος T 156,30 διά τινος A 6,10 T 30,5 ἔκ τινος T 145,26 229, 26 589, 6 παρά τινος T 259, 2. 11. 14. 15 — τινός T (τῶν ἀνταγωνιστῶν, κατὰ σπουδήν) 259,7. 8 585, 10
περιγράφειν geometr. T 23,1 κύκλον τινί ibid. 17 ἡμικύκλια ibid. 18. 26 περί τι 24, 23 (coni. χωρίζειν) 41,26 — logice (coni. διορίζειν) 450, 8 ὑπὸ ἑκάστης διαφορᾶς εἶδός τι περιγράφεται 305,30
περιγραφὴ τῶν ἡμικυκλίων T 24,1 τῇ π. ὡρισμένος (opp. τοῖς καθ' ἕκαστα ἀόριστος) T 5,23
περιεῖναι *superstitem esse* T 225,15
περιεκτικός logice A 266, 25. 27 267, 7 T 322,13
περιεργία. περιεργίαν ἔχειν A 74,6
περίεργος T 429,6 503,8 (coni. περιττός) 428,11 περιεργοτέρα A 250,30 — περιέργως (coni. ἔξωθεν) A 343,28
περιέχειν A 184,10 geometr. A 269,11 logice de ambitu notionum A 25,3 43,14 44,9 56,21 64,20 67,19 85,28 129,4 179, 15 191,7 (δυνάμει, ἐνεργείᾳ) 264,1 267,4 277,11. 14 295,35 296,3 297,28 sq. (ἐν ἑαυτῷ) T 20,28 21,1. 2 39,13 41,9 83,18 126,31 129,17 sq. 247,11. 12 248,4 271, 25 273,28 274,4 389,11 425,32 426,3 451,8. 10 453,5 sq. 480,16
περιίστασθαι c. inf. *vitare, vereri* T 524,6
περικεῖσθαι. τῆς μόνον τὸν κόσμον περικειμένης (οἰκίας) T 270,2
περιλαμβάνειν A 296, 31 (ἁ κοινότερον περιλαβὼν δηλοῖ) 371,3 κοινῷ, ἑνὶ ὀνόματι T 43,19 534,8. 12 ὁρισμῷ 94, 25. 29 λόγῳ πᾶν τὸ ὁριστόν 51,9 syn. περιέχειν A 49,31 sq. 56,14. 16 62,20 67,21. 22 179,3 296,31 T 5,23 (ἐν ἑαυτῷ) 20, 27 49,7. 9 51,7 428,14
περιληπτικός logice T 305, 23
περίληψις A 56,15 τόπου T 181,21
περιξύειν T 455,25
περιορίζειν T 382,9 494,10 (λόγῳ) 534,13
περιουσία. ἐκ π. A 208,22 227,36 229,5 T 257,21 sq. def. ὧν ἡ παρουσία οὐκ ἀναγκαία ibid. 23
περιοχή A 274,21 275,1 278,8. 11 T 11, 23. 27. 29
περιπατεῖν def. διὰ σκελῶν κινεῖσθαι μεταβατικῶς T 43,32 cf. A 124,28 sq.
περίπατος. περιπάτοις χρῆσθαι T 148,29
περιπίπτειν ἀπὸ τύχης τῷ συμπεράσματι A 75,26 τῷ εἰρημένῳ T 434,2 ἀτόπῳ 437,17 τῇ ἀντιφάσει 448,22
περιπνευμονία T 329,9
περιποιεῖν εὐεξίαν T 4,24 τῷ σώματι, τῇ ψυχῇ 27,28. 30
περιποιητικός T 505,11. 12 509,25
περίστασις. αἱ π. (coni. αἱ τύχαι, οἱ καιροί) T 5,14 225,10 αἱ κατὰ τὸν βίον, αἱ ἀνθρώπιναι π. A 6,3. 5 κατά τινα περίστασιν T 229,23
περιστατικός. αἱ π. ἐνοχλήσεις T 255,26
περιστερά (dist. φάττα) T 117,9
περιτιθέναι ὄγκον τινί A 279,25
περιτρέπειν τινά T 564, 12 περιτρέπεσθαι εἴς τι 556,15
περιττεύειν παρά τι ἕν τινι T 128,12—14 *superesse* T 87,23
περιττολογία μέρος τοῦ μὴ καλῶς ὡρίσθαι T 427,4 [430,5. 6]
περιττός (σσ) opp. ἄρτιος, quod cf. τὸ περιττὸν διαφορὰ ἀριθμοῦ T 314,26 sq. 318,5. 6 320, 3 ἐν ἀριθμῷ 324, 30 οὐ περιττόν ἐστι τὸ ἔχον μέσον ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ μονάδα μέσην ἔχον T 481,10. 11 — opp. ἀναγκαῖος A 3,26 (coni. ἄρχηστος) 4,28 343, 30. 33. 37 T 14,1 (coni. περίεργος) 428, 11 521, 34 sq. ἐκ π. κεῖσθαι, προσκεῖσθαι (coni. μάτην) A 343,6 (opp. ἀναγκαίως) T 42, 13 429, 12 431, 14 432, 2 434,15 572,8 573,19 περισσῶς A 164,12 368,3 T 214,24 430,14 — *egregius* περιττὴ διάνοια (coni. ἀκριβὴς καὶ ἐπιστήμων) T 438,4 εὗρε τὸν τόπον περιττῶς 241,28
περιφέρεια A 268,11. 17. 28
περιφέρειν. περιφερόμεναι δόξαι T 92,22
περιφερής. τὸ π. T 327,26 sq. τὰ π. ἕλκη 575,12
Periphrastica coniugatio i. e. εἶναι, γίνεσθαι c. participio: εἶναι A 2,27. 28 8.

17 9, 11. 12 43, 27 45, 30 56, 6 58, 4. 5 60, 21. 22 87, 24 103, 14. 15 105, 17. 19 107, 30 113, 12 121, 18 134, 2 141, 28. 29 T 3, 12 6, 11 8, 13 25, 9 28, 10 35, 14 39, 7 44, 24. 25. 26 60, 9. 10 61, 12 81, 31 88, 2 89, 29 90, 21 103, 25 113, 20 118, 2 124, 6. 7 134, 20 141, 22. 29 142, 7 146, 25 151, 19. 20 158, 13. 14. 17. 18 et saepe — γίνεσθαι A 63, 29. 30 67, 18 81, 32 98, 2. 3 99, 8 102, 16 112, 18 190, 35 196, 22 228, 32 235, 25. 26 T 44, 4. 5 123, 11 289, 30 354, 18 497, 9. 10 etc. cf. Ellipsis

πέρυσιν A 366, 30

πεφναία vox Lycophronis T 426, 9

πέψις T 430, 18

πῇ ὑπάρχειν T 132, 19 sq. ἀντίκειται μὲν τῷ πῇ τὸ ἁπλῶς — ὁ δὲ τῷ πῇ τὸ καθόλου ἀντέθηκεν 133, 15. 16

πηλός def. T 318, 18 348, 19 450, 27

πῆξις σώματος, νέφους δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος γινομένη T 50, 22 sq.

πηχυαῖος T 265, 1

πιθανός (coni. ἔνδοξος) T 3, 18. 26 4, 16 5, 5 177, 1 257, 15 (opp. ἰσχὺν ἔχων) 214, 2 (opp. ἀληθής) 326, 23 341, 4 (coni. παρακείμενος τάληθεῖ) A 8, 25 ἀπατώμενος ὑπὸ τῆς ὁμοιότητος τοῦ π. τῆς πρὸς τἀληθές ibid. 27 τὸ π. ἔχειν T 86, 25 87, 1. 7 177, 1 284, 14 ἐπιπόλαιον ἔχειν τὸ π. T 20, 17

πιθανότης T 214, 3

πικρός. τῷ π. ἕπεται τὸ λυπηρόν T 92, 3

πιόφυλλος T 118, 31

πίπτειν ἐκτός, ἔξω τινός A 25, 4 189, 14 T 38, 24 66, 24 535, 10 ὑπό τι A 57, 13. 14 100, 1 T 44, 18 300, 16 ὑπὸ γένος T 300, 16

πίσσα T 358, 2 πίττα 50, 7 sq. 359, 26

πιστεύειν. οὐ κεκώλυταί τις τὴν αὐτὴν περί τινος ὑπόληψιν ἔχων ποτὲ μὲν πιστεύειν αὐτῇ ποτὲ δὲ μή T 346, 16 sq. τὰ πεπιστευμένα 83, 25

πίστις A 43, 3 sq. 49, 3 (τοῦ λεγομένου) 125, 32 (coni. δεῖξις) T 80, 12 συλλογιστικὴ π. A 44, 4 68, 20 κυρίως πίστεις ἐν λόγοις ἐπαγωγὴ καὶ συλλογισμός T 62, 7 ἀδύνατον χωρὶς ὑπολήψεως π. γίνεσθαι T 346, 7 sq. τὴν πίστιν ἐκ τινος ἔχειν T 18, 15 λαμβάνειν διά, ἐκ τινος A 44, 6 (τινός) 77, 31 84, 24 T 37, 26. 27 76, 7 τινὸς παρά τινος A 396, 28 τὴν π. τινὸς ποιεῖσθαι T 534, 20 ἀπό τινος A 113, 10. 11 ἐκ τινος περί τινος A 135, 7 πίστιν τινὸς προφέρειν A 402, 20

πιστός (coni. γνώριμος) A 43, 30 πιστὸν ποιεῖν ibid. 8. 24 γίνεσθαι A 84, 27 388, 9 T 122, 19 τὸ π. ἔχειν ἐκ τινος T 18, 17 94, 24

πιστοῦσθαι med. (τινί, διά, ἐκ τινος) A 43, 7 sq. 104, 16 125, 5 127, 3 402, 12 T 82, 8 205, 28 (coni. δεικνύναι) A 68, 20 T 86, 14 praes. pass. A 54, 19 77, 25 (coni. δείκνυσθαι) A 43, 13. 27 T 30, 2

πλάγιος. ἐκ πλαγίων τινός A 301, 19 ἐκ πλαγίου ibid. 31

πλανᾶσθαι νύκτωρ A 300, 12 ἡ ὑπόληψις τῶν πεπλανημένων καὶ μὴ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων (ἐστίν) T 479, 13 i. q. ἀπατᾶσθαι T 180, 23 ἡ διάνοια πλανᾶται 221, 16 περί τι 494, 11 (a N)

πλάνη *error* T 115, 22 340, 15 426, 18 ἀποδόσεως 502, 18

πλάτανος (coni. ἄμπελος, συκῆ) T 118, 30

πλάτος (opp. μῆκος) T 30, 20 sq. 323, 28 448, 26 sq.

πλάττειν. τὰ γεγραμμένα ἢ πεπλασμένα T 10, 4

πλατύφυλλος T 118, 30

πλατυώνυχος. τὸ π. ἴδιον ἀνθρώπου T 45, 23 381, 25. 26 421, 30

πλεῖν μετὰ ἰσημερίαν ἢ θέρους T 218, 25 (coni. ἐμπορεύεσθαι) 273, 3

πλειονάζειν. κακία ἐκ τοῦ πλ. T 428, 13

πλεοναχῶς λέγεσθαι T 99, 26 100, 20 102, 9 sq.

πλεονεκτεῖν τινος κατά τι, τινί A 48, 28 49, 4. 5 51, 17

πλεονεξία καὶ μειονεξία, ἐξ ὧν ἡ ἀδικία T 116, 7 τὸ ἐπόμενον τῇ ἀδικίᾳ 173, 25

πλευρὰ τετραγώνου A 260, 12 sq. τριγώνου A 268, 21. 22 T 23, 27 sq. 73, 23 391, 10 cf. διάμετρος

πληγὴ ἀέρος T 106, 23 πρὸς τὸν ἀέρα ibid. 28 ἐν ἀέρι 301, 2 οὔτε τῆς π. ὁ ψόφος (γένος) 320, 25 γένος τῆς φωνῆς 450, 24

πλῆθος (dist. μέγεθος) T 211, 18 οὐ γένος τοῦ ἀριθμοῦ 301, 28 γένος τῶν πολλῶν, τῶν ὀλίγων 329, 22. 23 — τὸν ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐνοχλούμενον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ φλεβοτομίας θεραπεύεσθαι A 40, 1. 2 — τὰ κεχαρισμένα τοῖς πλήθεσι T 225, 26

πληκτικός (coni. ἐναργής) A 171, 21 T 134, 20
πλήν antecedentia limitans ac definiens A 172, 33 202, 9 378, 17 T 339, 23 πλὴν ὅτι A 252, 33 T 200, 26 292, 10 πλήν in initio peculiaris enuntiati A 137, 15 148, 20 149, 15 233, 34 239, 9 T 499, 13
πλήρης. τί ἐνδεῖ πρὸς τὸ πλήρη τὸν συλλογισμὸν γίνεσθαι A 346, 11 τὸ τῆς λέξεως πλῆρες T 65, 23
πληροῦν. τὸν πεπληρωμένον ἤδη οὔτε ἥδεσθαι οὔτε λυπεῖσθαι T 248, 13 πεπλήρωται ὁ λόγος A 118, 1
πλησίον πίπτειν, γίνεσθαί τινος A 98, 7. 8
πλούσιος apud Stoicos T 147, 14 sq. 148, 2
πλουτεῖν (opp. εὖ ποιεῖν, fort. εὐπορεῖν) T 255, 4 (coni. ἐν δόξῃ εἶναι, opp. ὑγιαίνειν) 260, 5
πλοῦτος ἐν κτήσει χρημάτων (opp. σοφία) T 142, 24. 25 ἀγαθὸν ὡς κτῆμα καὶ ὡς δύναμις 120, 19 ὄργανον ἀγαθῶν 206, 8 243, 4 sq. cf. 566, 28 sq. καθ' αὐτὸ αἱρετόν, οὐ δι' αὐτό 231, 6 οὐ ποιεῖ τὸν ἔχοντα ἀγαθόν 262, 16 usitatissimum exemplum cf. T 19, 1 51, 26 sq. 77, 1 206, 6 sq. 21 sq. 208, 24 sq. 257, 4 259, 1. 2 261, 2. 8 263, 30 sq. 265, 9. 17 266, 18 sq. 268, 6. 8 277, 9 al.
πνεῦμα T 351, 20 def. 466, 27. 28 τριβόμενον καὶ κινούμενον τὸ πνεῦμα λευκαίνεται 50, 26 πνεῦμα νοητικὸν ἢ αἰσθητικόν (def. ψυχή) 144, 15. 16 πνεῦμά πως ἔχον (def. ποιότης) 360, 10 sedes animae 375, 20
πνεύμων. οὐδὲν τῶν μὴ ἐχόντων πνεύμονα ἀναπνεῖ T 122, 25 cf. 16, 20. 22
ποδιαῖος A 379, 29. 30
ποιεῖν. οὐ πᾶν τὸ ποιοῦν σῶμα A 352, 33. 34 ποιεῖν τι πρός τι i. q. συντελεῖν T 540, 27 cf. φθείρειν
ποιητικός (dist. δύναμις, ἕξις, σχέσις) T 444, 12 αἱ π. τέχναι (opp. αἱ στοχαστικαί), ἐφ' ὧν κατά τινας ὡρισμένας τε καὶ τεταγμένας ὁδοὺς ἡ κατ' αὐτὰς ἐνέργεια γίνεται πᾶσι — τέλος τὸ προκείμενον ἔργον T 33, 12 sq.
ποῖός τις T 47, 18 τὸ ποῖον πρόβλημα 78, 24 ποῖος pro πότερος usurpatum T 218, 5. 18. 22 458, 29 [520, 20] cf. A 161, 31 n.
ποιός A 1, 20 21, 5 42, 2. 11. 12 45, 2 364, 26 T 13, 22 33, 26 40, 3 125, 16 295, 4 490, 18 519, 28 al. ἐν ποιῷ ἄτομον εἶδος (opp. ἐν οὐσίᾳ) A 73, 28 ὁ ἰδίως ποιός A 179, 11. 12 180, 34 181, 17. 18. 26. 30 μᾶλλον ποιὸν οὗ ὡς γένος ἡ ποιότης κατηγορεῖται ἢ τοῦτο οὗ ὡς συμβεβηκός T 228, 2. 3 — logice τὸ ποιὸν τῆς ἀποφάνσεως A 10, 26 δύο ὄντων οἷς ἡ κατηγορικὴ πρότασις ὁρίζεται, ποιῷ γὰρ καὶ ποσῷ 11, 30 sq. 48, 26 sq. τὸ τιμιώτερον, τὸ βέλτιον ἐν τῷ ποιῷ ibid. 27. 31 51, 11 διαφέρειν κατὰ τὸ ποιόν 45, 17. 20. 30 46, 7 τὸ π. ταὐτὸν ἔχειν 45, 25 46, 13 αἱ αὐταὶ κατὰ τὸ π. (προτάσεις) ibid. 8 τὸ π. ἀόριστον, ὡρισμένον ἔχειν 50, 10. 11 τὸ π. παρὰ τῆς μείζονος προτάσεως ἔχειν ibid. 24 ἀντικεῖσθαι κατὰ τὸ π. 71, 29 cf. 11, 10. 11 ὅπως ἂν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν 234, 23
ποιότης A 73, 22 352, 33 356, 33. 34 τῶν σχημάτων (coni. τάξις) 49, 18 τῆς αὐτῆς π. εἶναι T 59, 12 γένος τῆς διαθέσεως T 310, 27 τὸ τὴν ποιότητα εἶναι πνεῦμά πως ἔχον ἢ ὕλην πως ἔχουσαν T 360, 10 — logice ποιότης προτάσεων A 11, 32 29, 25 42, 6 68, 10 241, 21 τοῦ συμπεράσματος 233, 23 οἱ κατὰ ποιότητα (συλλογισμοί) i. e. οἱ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ ὁμοίου 266, 3 324, 20 325, 36 390, 7
πόλεμος ἀναιρεῖται, εἰ πάντες εἶεν δίκαιοι T 249, 22
πολιοῦσθαι A 162, 7 sq. (opp. γενειάσκειν) T 400, 1
πολιτεία (coni. πολιτικὴ δύναμις) A 8, 32
πολιτεύεσθαι T 139, 29 sq. 148, 25 sq. 151, 26 sq. 266, 5 272, 27
πολιτική A 275, 9. 12. 14 279, 9 T 5, 11
πολιτικός (coni. πρακτός) T 4, 14. 15 (coni. ἠθικός) 6, 20 95, 27 π. δύναμις A 8, 32 π. βίος (opp. θεωρητικός) T 266, 3 τὰ π. εὖ δεοικεῖν ibid. 5
πολλαπλασιάζειν A 261, 1
πολλαπλασιασμὸς τῶν πρώτων ἀριθμῶν μέχρι δεκάδος T 586, 4. 5
πολλαχῶς λέγεσθαι A 11, 14 291, 20 T 66, 33 ἐν ὀνόμασιν, ἐν λόγοις T 88, 13. 14 96, 27. 28 κατὰ τὸ πρᾶγμα, κατὰ τὸ ὄνομα T 98, 10. 11
πολλοστημόριος T 338, 21 339, 21 340, 21
πολυκτήμων T 147, 14. 15 sq. 148, 2
πολυλογεῖν T 433, 19
πολυπλασιάζειν A 260, 30, 31

πολύπους (opp. δίπους) A 338,31
πολυπραγμονεῖν def. T 157,14 περαιτέρω δὲ οὐ πολυπραγμονοῦμεν 422,16
πολυπραγμοσύνη (dist. φιλοπραγμοσύνη) T 156,27
πολυπράγμων (dist. φιλοπράγμων) T 156, 26 sq. def. ὁ ἐν πολλοῖς κυλιόμενος πράγμασιν ibid. 29
πολύς. ἓν πολλὰ ποιεῖν καὶ τὰ πολλὰ εἰς ἓν ἀνάγειν T 1,16 τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (coni. τὸ πεφυκός, opp. τὸ ἐπ' ἴσης, τὸ ἐπ' ἔλαττον) μόνον (sc. τοῦ ἐνδεχομένου) πρὸς συλλογιστικὴν χρείαν ἐστὶ χρήσιμον A 39,19 sq. εἰ εἰς ἄνισα τμηθείη (τὸ ἀναγκαῖον), γίνεται τό τε κατὰ φύσιν καὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον A 163,21 sq. τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον ἀντιστρέφει τῷ 'οὐκ ἀνάγκη ὑπάρχειν' ibid. 23 sq. ἐκ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς δείξεις ἐχόντα (coni. στοχαστικά) A 300,3. 4 — πλέον (πλεῖόν) τι ἔχειν A 111,15. 24 T 59,13 λέγειν 64,9 οὐδὲν πλέον ποιεῖν T 28,15 (ὡς πρός τι) A 16,10 δοκεῖ μηδὲν πλέον γεγονέναι πρὸς τὸ δειχθῆναι A 99,27 οὐδὲν πλέον, εἰ οὕτως ληφθείη ibid. 34 πολὺ πλέον ὅτι 228,2 ἐπὶ πλέον ἐροῦμεν A 41, 24 τινὸς εἶναι, κατηγορεῖσθαι, λέγεσθαι (opp. ἐπ' ἴσης) A 25,7 47,31 48,1 56, 12 61,28 62,19 64,19 74,15 T 38,9 56,18. 25 224,15 μάλιστα μὲν ὥρισται τὸ ἀναγκαῖον, δευτέρως δὲ τὸ ἐγγὺς τῷ ἀναγκαίῳ· τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐπὶ πλέον A 163,16. 17 — τῷ τρόπῳ πλείστῳ χρῶνται A 31,18 τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (coni. τὸ πεφυκὸς καὶ κατὰ φύσιν) 39,29 εἰσί τινες τέχναι περὶ τὸ οὕτως ἐνδεχόμενον ὡς αἱ στοχαστικαί ibid. 31 cf. 162, 13—164,3 270,24 T 177,22
πολυτέλεια ἐκπώματος T 261,28
πολυτελὴς ἐσθής T 269,17
πολυτρόπως T 401,4
πολύχρηστος. πολυχρηστότερον T 277,4 et fort. 268,7, ubi πολὺ χρηστότερον exhibent libri
πολυώνυμος def. T 58,10 180,23 395,21 404,17 (coni. ἑτερώνυμος) 475,17 (opp. συνώνυμος) 577,18. 19 [578,5 sq.] τόπος ἀπὸ τῶν π. 180,19
πονεῖν. μὴ πονεῖν (opp. καρτερεῖν) T 260,16
πονηρία ἀλλοτρία, οἰκεία A 272,8
πορισ τικὴ ἐπιστήμη (ἐστὶ) πλούτου καὶ πενίας T 523,19
πορνοβοσκία T 201,23 202,17
πόρρω. [τὰ π. T 524,22] πορρώτερον ὄντα 58,6 πορρωτέρω ibid. 26
ποσαχῶς A 366,22 T 271,4 al.
ποσός. μᾶλλον ποσὸν οὗ ὡς γένος τὸ π. κατηγορεῖται τοῦ κατὰ συμβεβηκός T 228,1 διαίρεσις τοῦ π. 304,18 τὸ συνεχὲς π. ἐπὶ πλειόνων κατηγορεῖται τοῦ π. τοῦ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν συγκειμένου 305,8 sq. — logice τὸ ποσὸν προτάσεως (opp. τὸ ποιόν, quod cf.) A 11,30 sq. 48,26 sq. τὸ τιμιώτερον, ἄμεινον, βελτιον ἐν ποσῷ ibid. 27 sq. 51,11 διαφέρειν, διαφωνεῖν κατὰ τὸ ποσόν 45,17. 26. 29 46,13 τὸ ποσὸν ταὐτὸν φυλάττειν 46,10 cf 45,19 τὸ π. ὡρισμένον, ἀόριστον ἔχειν 50,9. 11 τὸ π. παρὰ τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἔχειν ibid. 25
ποσότης A 366,26
ποταπός A 206,11 [T 386,17]
πότερος. κατὰ τὸ πότερον λαμβανόμενον T 11,11
ποῦς μεταφορικῶς T 324,8
πρᾶγμα (opp. ὄνομα) A 366,20 T 58,9 60, 16 98,10. 11 ἐπίκρισις ἀπὸ τοῦ πράγματος (opp. ἀπὸ τῶν ἀκουόντων) T 19,24 ἡ φύσις τοῦ πρ. A 155,12 ἡ τοῦ πράγματος οὐσία T 42,26 69,25 cf. 50,3 ὁ τοῦ πράγματος λόγος T 79,11 sq. πράγματα τοὺς ὅρους τοὺς ἐν προβλήματι λέγει A 295,1. 11 300,25 301,12
πραγματεία i. e. τὸ πραγματεύεσθαι (coni. σπουδή) A 3,6 (περί τι) 2,7 — ipsa *doctrina* (λογική τε καὶ συλλογιστική) A 1, 1. 13 3,4 14,23 (coni. μέθοδος) 28,4. 29 29,15 42,24 164,25 (διαλεκτική) 333,1 (τοπική) T 1,3 55,27 56,30 125, 5. 8 (τῶν τοπικῶν) 369,4 496,7 519, 11. 32 584,7 ἡ προκειμένη πρ. A 340, 31 T 6,17 27,3 ἡ παροῦσα πρ. A 345, 16 T 469,10 [520,9] περί τινος A 8,20 14,21 28,17 340,22 ἡ ἀκριβὴς περὶ αὐτῶν π. T 503,20 περί τι A 8,22 T 27,2 67,24 (ποιεῖσθαι) 95,23
πραγματεύεσθαι περί τινος A 6,13 8,1 333,22 T 5,18 7,7 45,9 445,16 περί τι A 2,6. 9. 27 T 4,25 5,4
πραγματικός. πρ. ἐξέτασις T 428,13
πρακτικὸς τῶν καλῶν T 224,22 ὅσα μήτε ὡς πρακτικὰ ζητεῖται μήτε τέλος ἔχει

τὴν γνῶσιν T 74, 26 opp. θεωρητικός T 219,11.13.16 βίος 221,13 223,9 244, 12sq. (τῷ πρ. βίῳ ἕπεται τὸ φθονεῖσθαί τε καὶ ἐπιβουλεύεσθαι ibid. 14) (ἐπιφανέστερος) 255,7. 26 265,6 τὸ πρ. μέρος τῆς φιλοσοφίας A 1,14

πρᾶξις (coni. βουλή, προαίρεσις) A 169, 9 (opp. θεωρία) A 3,28 T 254,6 255,6. 12. 268,12. 13 270,17. 18 περὶ τὰ πρακτά τε καὶ ἐφ' ἡμῖν T 236,23 ἔστι πρ. κοινότερον μὲν πᾶσα λογικὴ ἐνέργεια, ἰδίως δὲ καὶ κυριώτερον ἡ κατὰ προαίρεσιν T 264, 3. 4 ἡ πρὸς τὸ τέλος τείνουσα ἐνέργεια (opp. ἔργον) ibid. 20 πρᾶξις κατ' ἀρετήν A 5,15 καλαὶ πράξεις (coni. ἐνέργειαι) T 266,1 πρᾶξις τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν φίλον T 264,14 τόπος ἀπὸ τῶν πράξεων T 263,17 sq.

πρᾶος (dist. ἀργὸς καὶ ἀκίνητος) T 158,5 κυρίως 345,11

πραότης αὐτὸν μόνον τὸν ἔχοντα πραῦνει πρὸς ὀργάς (opp. ἐλευθεριότης) T 257,7. 8 (opp. ἡ ἐγκράτεια) 364,1 τῆς πρ. εἰ ⟨μᾶλλον⟩ ἡ ἡμερότης ἢ ἡ ἐγκράτεια γένος δοκεῖ 363,23

πράσσειν (opp. θεωρεῖν) T 268,11 πρακτός T 95,5 (coni. πολιτικός) 4,15 (coni. τὰ ἐφ' ἡμῖν) 236,23

πραῦνειν τινὰ πρὸς ὀργάς T 257,8

πρέπειν. τὸ πρέπον ἴδιον τοῦ καλοῦ T 514,7

πρίων T 10,23. 24 267,20 sq.

πρό. ἐν τῷ πρὸ τούτου (βιβλίῳ) T 148, 16 263,3 πρὸ ὀλίγου cf. ὀλίγος. πρὸ τῶν ἄλλων ἄξια σπουδῆς A 4,34 τιμᾶν T 224, 23 πρὸ ἑτέρου αἵρεσις, πρὸ ἄλλου αἱρεῖσθαι T 176,17 πρὸ τῶν συμφερόντων ποιεῖν αἱρετώτερον 225,26 πρό τινος ἀποδέχεσθαι μᾶλλόν τι 575,31

προάγειν τὴν πραγματείαν μέχρι τινός A 3,3 τὸν λόγον ἐπὶ τῶν στοιχείων 125,27 τὰς ἐνεργείας T 116,22 — intrans. ἐπί τινι i. q. προϊέναι T 231,23 — τῶν λεγομένων ἀδιαφόρων τε καὶ προηγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων T 211,10

προαιρεῖσθαι (opp. δύνασθαι) T 348,30 349,6 350,11. 12

προαίρεσις ὅτι μή ἐστιν ἐν ἀλόγῳ T 176,16 λόγος τῆς πρ. 'πρὸ ἑτέρου αἵρεσις' ibid. 17 def. ὄρεξις βουλευτική A 5,27 (coni. βουλή) 169,9 (dist. ὄρεξις) T 167,20 (opp. δύναμις) 350,12 sq. 460,15 τὸ κατὰ προαίρεσιν (dist. τὸ κατὰ φύσιν) A 270,24 κατὰ πρ. γίνεσθαι A 162.32 κατά, παρὰ προαίρεσιν πράττειν T 121. 30. 31 μετὰ προαιρέσεως A 5,26

προαιρετικός (coni. βουλευτικός) T 434, 10 ἕξις πρ. A 5,27 T 312,5. 6 — προαιρετικῶς T 494,16

προαπόλλυσθαι A 162,19

προαφίστασθαι T 142,28 143,14. 17

προβάλλειν dialectice A 294,28 340,6 341,9 T 3,9 37,1 63,11 (coni. προτιθέναι) 138,4 dist. προτείνειν (ἐν ἀντιφάσει) T 36,24 69, 5. 8 138,4 al. (cf. προτείνειν) τὸ προτεινόμενόν τε καὶ προβαλλόμενον (opp. τὸ ὡρισμένον ἤδη) T 133,27 cf. 129,23

πρόβλημα τῷ γένει πρότασις A 44,16. 23 πρ. καὶ πρότασις κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἓν T 125,13 προτιθέμενον εἰς δεῖξιν ὡς μὴ γνώριμον πρ. καλεῖται (dist. λῆμμα, ὁμολόγημα, ἀξίωμα, συμπέρασμα) A 44,19 sq. τὸ ζητούμενον, τὸ δεόμενον δείξεως T 69,5 83,25 cf. 78,15. 16 94,23 aliter 129, 16 sq. περὶ ὧν οἱ λόγοι (opp. αἱ προτάσεις, ἐξ ὧν οἱ λόγοι) T 37,13 τῷ τρόπῳ τῆς ἐκφορᾶς τῆς κατὰ τὴν λέξιν μόνον αὐτοῖς ἡ διαφορά ibid. 17 sq. cf. 94,17 sq. πῶς οἷόν τε λέγειν ψευδές T 133,24 καὶ τὸν ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον ἐν τῷ πρ. δεῖ τῶν μεταξὺ εἶναι A 293,36 τέσσαρα εἶπεν εἶναι προβλήματα, καθόλου καταφατικόν, καθόλου ἀποφατικόν, ἐπὶ μέρους καταφατικόν, ἐπὶ μέρους ἀποφατικόν A 294,24. 25 301,7. 8 πρ. διαλεκτικόν (dist. πρότασις διαλεκτική) expl. T 37,1 sq. 40,13 sq. 68,10 sq. 84,4 sq. 85,4 sq. τὰ γένη τῶν διαλεκτικῶν πρ. T 34,27 37. 21 sq. τέσσαρα τῷ γένει ibid. 25 sq. cf. 295,9 sq. A 338,25 πᾶν πρ. διαλεκτικὸν θεώρημα ἢ ἠθικὸν ἢ φυσικὸν ἢ λογικόν T 74,11. 12 94,2 sq. dist. τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας, τὰ κατὰ φιλοσοφίαν προβλήματα 84,30 sq. 85,14 ἔστι τινὰ πρ. καὶ προτάσεις οὔτε ἠθικαὶ οὔτε φυσικαὶ οὔτε λογικαί T 93,29 τὸ διά τί ἐστί τι — ζήτημα μέν ἐστι καὶ πρόβλημα, οὐ μὴν διαλεκτικόν — ὁμοίως οὐδὲ τὸ ζητεῖν τί ἐστι τόδε 294,11 sq. τὰ πλεῖστα τῶν διαλεκτικῶν πρ. περὶ συμβεβηκότος τινὸς τὴν ζήτησιν ἔχει — τὰ περὶ τῶν γενῶν τε καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν ὁρισμῶν πρ. ἀκριβεστέρας ἢ κατὰ διαλεκτικὴν με-

θόδου χρῄζει καὶ ἐπιστημονικωτέρας T 296, 12—17 πρόβλημα συγκριτικόν 94,6 217, 7 sq. def. 219,27 προβλήματα καθόλου, καθ' ἕκαστα, ἐπὶ μέρους 284,4 293,16 ἀπό, περί τινος, κατά, πρός τι cf. γένος, διαφορά, εἶδος, ἴδιον, συμβεβηκός, ταὐτό. π. ῥητορικά T 82,20
προβουλεύειν. τὸ προβεβουλευμένον T 223,5
προγαστρικός T 421,30 (a N)
προγίνεσθαι. προγενόμενος T 123,7
προδεικνύναι A 414,6 T 10,15 17,24
πρόδηλος A 123,22 142,14 188,1 237,13 T 39,8 103,18 115,24 163,16 221,5. 8 268,23 269,23 303,23 315,21 318,8 431,19 470,17 501,9 522,21 — προδήλως T 137,9 141,33 149,28 179,10 274,1. 2. 8 312,18 501,7 539,26
προδιαλαμβάνειν T 559,14
προδιομολογεῖν [T 539,6] — med. A 185, 33 (coni. συντίθεσθαι) T 150,28
προδιορίζειν T 146,17 503,9
προδότης T 9,12. 13
προειδέναι T 1,8 556,12. 14 (πρῶτον) A 219,24
προεκλύειν τὸ ἑνστατικόν T 531,18
προεξανίστασθαι. μὴ πρ. (coni. τὴν τάξιν φυλάσσειν) T 225,19
προεπισκοπεῖν T 559,16
προέρχεσθαι. προελθὼν (ὀλίγον, μικρόν) λέγει et sim. A 36,21 41,5 135,29 158, 15 411,7 T 1,5 35,10. 27 36,25 37,30 44,30 88,22 285,17 286,1 354,15 563, 15 προέρχεσθαι ἐπὶ τὸ ὁρίζεσθαι T 143, 33 ἐπὶ τὰ τοσαῦτα ἔτη A 162,23. 28 εἰς ἄπειρον T 41,27 352,26 προέρχεται ὁ λόγος A 134,10 ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή 227,3 ὁ τόπος ἔκ τινος T 392,3
προέχειν τινί T 225,13 ἔν τινι 226,2
προηγεῖσθαι. προηγούμενος A 2,20 8,20 313,2. 8 (opp. ἑπόμενος) T 4,26 7,12 (coni. πρῶτος, opp. δεύτερος) 548,10 τὸ πρ. i. q. τὸ ἡγούμενον (opp. τὸ ἑπόμενον) A 414,36 — προηγουμένως A 19,14 69, 27 70,16 112,14. 18 190,27 313,35 317, 26 372,32 373,19 386,27 T 1,6 12,8 sq. 18,5 20,1 opp. κατὰ συμβεβηκός A 256, 23 T 12,21. 22 152,31. 32
πρόθεσις *propositum* A 1,16. 20 8,19 75, 33 255,20 (coni. σκοπός) 8,4 9,5 T 1,3 7,4 25,17. 28 34,7 125,4 550,23 ἔστιν ἡ πρ. τινὶ περί τινος A 8,32 T 420,13
πρόθυμος περί τι T 26,30
προϊέναι. προϊὼν δείξει et sim. A 10,2 24,6 42,30 58,21 174,17 303,32 334,1 391,15 393,12 411,33 T 30,4 38,20 70,25 al. προϊέναι ἐπί τι T 292,12 525,18 προϊούσης τῆς ἡλικίας T 223,25 πρόεισιν ἡ δεῖξις, ὁ λόγος sim. A 24,21 210,21 214,6 247,39 234, 15 266,4 (δι' ἐνδόξων) T 3,3 (κατὰ ὡρισμένα) 32,17 (ἐπί τινος) 204,24 211, 21 285,18 363,21 (ἐκ) 564,29 ἐπ' ἄπειρον A 292,18
προΐστασθαι προβλήματος T 78.20 133,28 135,28 τοῦ ἀντικειμένου τῷ δεικνυμένῳ 170,31
προκαταβάλλειν. ταῖς προκαταβεβλημέναις δόξαις T 80,10
[προκατασκευή T 519,5]
προκεῖσθαι A 1,3 19,26 99,28 137,7 141,27 144,8 148,13 165,9 172,8 174,7 188,9 211,11 236,9. 13 251,33 sq. 252,34 259, 38 266,32 267,30 268,25 269,13 273, 11 T 6,11. 17 57,20 67,30 130,18 131,8 129,10 436,17 et saepe εἰς (τὴν) δεῖξιν, εἰς τὸ δεῖξαι A 75,27. 29 262,10. 19
προκρίνειν τι T 48,21. 28 τινός 29,7 176,19
προλαμβάνειν (τὸ μετ' ὀλίγον λεγόμενόν τε καὶ δεικνύμενον) A 157,15 (τὸ μέλλον) 192,29 193,24 T 78,14. 15 79,10 (πίστιν) 83,26 τὶ περί τινος 21,31 ὅτι 151,1 seq. interr. obl. 369,7 — abs. i. q. φθάνειν (προλαβών) T 536,21 562,6
προλέγειν. προειπεῖν πρῶτον A 223,16 προειρημένος πρό T 310.6 φθάνει προειρηκέναι T 309,24
πρόληψις. αἱ πάντων, αἱ κοιναὶ πρ. T 70, 22 73,16 78,27
προλυπεῖν T 303,29
πρόοδος ἐπί τι T 86,10 542,8
προομολογεῖν T 146,20 147,11
προπαρασκευάζειν T 27,27 92,26
προπαρασκευὴ πρὸς φιλοσοφίαν T 83,32
προπετῶς T 590,6
πρός c. gen. i. q. ὑπό τινος A 1,10 πρὸς κακοῦ τινι γίνεσθαι, εἶναι T 127,14 206, 23 c. dat. πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ, τῇ ἐλάττονι προτάσει et sim. A 47,28. 29 61, 10 92,4. 6 104,15 sq. fort. 107,3 *praeter* A 45,25 46,10 297,14 T 46,10 al. πρὸς τῷ c. infin. A 68,27 74.6 109,8

156, 16 298, 34 338, 5 T 479, 5 al. c. accus. πρὸς τὸ c. inf. i. q. ὑπὲρ τοῦ c. inf. T 23, 7 33, 1 57, 28 πεπονθέναι τι πρός τι A 341, 13 πρός τι λέγειν i. q. ἐπί τινος T 283, 26 πρὸς πτῶσιν λέγεσθαι, ἀποδίδοσθαι, ἀντιστρέφειν T 338, 30 sq. cf. A 366, 5 sq. πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι T 339, 12 340, 15 πρός τι ἀποδιδόναι, λέγειν βίον T 417, 1. 8. 10. 16. 18 ὁρίζεσθαι 438, 25 γίνεσθαι 440, 14 511, 3 τὸ εἶναι ἔχειν 440, 15 πρός τι τοὺς λόγους σχηματίζειν T 5, 13—15 πρὸς τὰ αὐτῷ δοκοῦντα τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι T 552, 16 πρὸς ὑπόθεσιν A 126, 10 T 501, 12 ὁποῖον ἂν ᾖ πρὸς ὕπαρξιν A 185, 11 πρὸς χρόνον ὡρισμένον A 188, 21 πρὸς ὀλίγον T 560, 1 — τὰ πρός τι ἔχει [τὰ] ἀντικείμενα ταῦτα πρὸς ἃ λέγεται T 341, 17 τοῖς πρός τι τὸ εἶναι ταὐτόν ἐστι τῷ πρός τί πως ἔχειν 103, 17 sq. τὰ πρός τι ἅμα τῇ φύσει 95, 12 συμβαίνει ὑπὸ δύο πίπτειν γένη τὰ πρός τι, ὑπὸ μὲν τὸ πρός τι κατὰ τὴν σχέσιν, ὑπὸ δὲ ἄλλο τι—κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν 300, 15 sq. καθ' αὐτὰ πρός τι opp. κατὰ τὴν ἐπ' ἄλλο τι ἀναφοράν, κατὰ συμβεβηκός 441, 9 sq. cf. ἀντικεῖσθαι

προσάγειν τί τινι A 177, 6 — προσάγεσθαί τινα T 93, 12

προσανερέσθαι T 28, 19

προσαπορεῖν πρός τι T 7, 11 τινί 430, 15

προσάπτειν τί τινι (coni. ὑπάγειν) T 57, 11 388, 19

προσαρμόζειν τινί [T 405, 14. 16. 18. 20. 23. 25] 474, 22. 23 (a N) [477, 21]

πρόσγειος. προσγειότερος T 219, 1

προσγίνεσθαι ἔξωθεν ἔκ τινος ἐπιμελείας T 485, 15

προσγυμνάζεσθαί τινι (opp. γυμνάζεσθαι) T 232, 2. 3. 4

προσδεῖσθαί τινος A 24, 3 76, 6 80, 29 220, 3 T 570, 21 πρός τι A 76, 9 80, 29 114, 6

προσδιαλέγεσθαι A 18, 27 49, 13 T 7, 27 93, 12 172, 2 179, 8 401, 25 404, 13 425, 3. 6 439, 1. 2 515, 21 521, 11. 18. 19 522, 11 [525, 1. 6] 527, 3 531, 17 538, 17. [24 sq.] 539, 21 576, 26. 29 588, 5 589, 22

προσδιορίζειν T 83, 5 381, 21 535, 19 med. A 155, 16 T 247, 10 401, 5 402, 18 492, 17 pass. T 424, 18

προσδιορισμός T 401, 12. 24

προσεθίζειν A 4, 7. 22

προσεῖναί τινι syn. παρεῖναι A 2, 8 T 20. 29 270, 6 375, 26 380, 24 405, 9

προσεκδέχεσθαι A 229, 12

προσεκπληροῦν τὴν φύσιν (coni. ἀναγράφειν) T 444, 5

προσεκτίθεσθαι med. T 28, 1

*προσεξακούειν A 167, 32

προσέτι A 17, 10 174, 11 232, 35

προσέχειν τινί A 41, 3 232, 31 366, 18 T 384, 10 439, 22 560, 7 587, 10 [c. inf. 386, 19 προσεκτέον τὴν ἁμαρτίαν 470, 7]

προσεχής A 306, 25 307, 13 332, 33 371, 22 (opp. κοινός) 372, 18. 23 T 542, 9 μιᾷ τινι φύσει T 295, 10 πρ. δεῖξις A 63, 19 πρ. γένος T 334, 24 sq. 445, 21. 25 446, 4 sq. 500, 16. 17 515, 21. 31 516, 5 517, 9 εἶδος A 11, 1 T 138, 17 145, 18 161, 3. 5 302, 23 303, 3 sq. πρ. πρότασις A 271, 19. 20 276, 31 277, 3 281, 9. 11 282, 5 sq. 290, 12 341, 1. 9. 15 343, 1 sq. T 126, 22. 26 127, 10 521, 24. 33 524, 22 (coni. ἀναγκαία) 523, 24 587, 10 προσεχέστερος (opp. κοινότερος) A 308, 10 309, 16 370, 29 προσεχεστέρα διαίρεσις 326, 2 τὰ κοινότερα καὶ προσεχέστερα εἴδη T 138, 13 — προσεχῶς A 276, 17 278, 17. 19 280, 27 281, 10. 19. 32 282, 2. 6. 11. 31 307, 1. 4. 14 314, 24 317, 19 341, 22 T 130, 29 217, 16 238, 16 239, 22 303, 12 317, 11 446, 6 502, 10 sq. 521, 11 522, 6 572, 10 (opp. δευτέρως) 452, 15 προσεχέστερον A 307, 12 T 135, 17 (coni. οἰκειότερον) A 370, 37 371, 14 (opp. ἁπλῶς καὶ κοινῶς) 370, 20 (opp. κοινότερον) T 150, 25

προσηγορία (coni. ἔκθεσις) T 277, 11

προσήκων (coni. ἀληθής) T 1, 11 24, 2 139, 31 147, 24 τῶν προσηκόντων τε καὶ δεόντων ἐπιστήμη 165, 28

πρόσθεν A 213, 11 μικρῷ πρ. 151, 8 194, 11 ὁ πρ. (opp. ὁ ὕστερος) 180, 35 sq.

πρόσθεσις A 21, 24 T 268, 1 276, 2 τινός A 15, 25. 26 285, 16 286, 11. 26 T 220, 27 πρός τι A 307, 5 τινί T 209, 22 τόπου ἐκ τῆς (ἄλλου ἄλλῳ) πρ. (καὶ ἀφαιρέσεως) T 209, 22 219, 24 277, 28 ἐπιχειρεῖν ἀπὸ τῆς προσθέσεως 268, 15 μηδὲ τῆς αὐξήσεως γένος οὖσα ἡ πρ. T 339, 2 sq.

προσθήκη A 27, 3 120, 11 140, 16 141, 2 233, 20 372, 11 374, 21 T 53, 1 103, 11. 14 234, 13 266, 27 377, 3 402, 16 428, 2

435, 2 536, 23 τινός A 26, 30 119, 27 120, 11 155, 11 285, 11. 17 T 9, 22 47, 7 220, 26 266, 17 267, 1 429, 19 434, 24 453, 23 522, 25 ἔξωθεν A 24, 7 T 222. 25 ᾧ ἡ προσθήκη γίνεται T 267, 11 μετὰ προσθήκης (opp. ἁπλῶς) T 8, 13 385, 20 496, 17 χωρὶς πρ. (coni. ἁπλῶς) T 132, 1 214, 14. 16 215, 24. 26 sq. 496, 18 οὔτε προσθήκην οὔτε ἀφαίρεσιν δέχεται T 76, 14

προσιστορεῖν ἔξωθεν T 45, 13

προσίεσθαι *admittere* T 83, 15 μετάληψιν 493, 19

πρόσκαιρος A 176, 2

προσκατηγορεῖν (τὸ 'ἔστι' τρίτον) A 15, 6 27, 3 40, 19 41, 13 119, 28 297, 11 369, 14. 23. 33 sq. 370, 19 sq.

προσκεῖσθαι A 17, 14 T 81, 14. 29 al. εἰς T 109, 2

πρόσκλισις. ῥοπήν τινα καὶ πρόσκλισιν ἐμποιεῖν T 76, 8. 9

προσλαμβάνειν logice τὶ et τί τινι A 19, 6 sq. 80, 22 115, 9. 23. 25 116, 13. 16 121, 6 134, 5. 12 135, 1 170, 4. 11 T 6, 4. 9 10, 29 sq. 17, 6. 8 89, 28 127, 13 286, 13. 14 538, 1 547, 16 572, 21 583, 12 προσλαμβάνειν τι ὡς γένος T 448, 28 (a N) τῷ μεταλαμβανομένῳ ἤ, ὡς οἱ νεώτεροί φασι, προσλαμβανομένῳ A 19, 5 cf. 262, 9 263, 13. 26 sq. 265, 5

πρόσληψις logice τινός A 19, 21 T 583, 6 i. q. τὸ προσλαμβανόμενον A 19, 13. 17 T 8, 25 11, 3 ὃ οἱ νεώτεροι πρόσληψιν λέγουσι, τοῦτο οἱ περὶ Ἀριστοτέλη μετάληψιν εἰώθασι λέγειν A 324, 17 cf. ibid. 11 et 264, 5 οἱ διὰ τροπικοῦ, ὥς φασι (sc. οἱ νεώτεροι), καὶ τῆς προσλήψεως γινόμενοι (συλλογισμοί) 262, 30 cf. 264, 8 κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοί 264, 2 324, 16 προτάσεις 166, 18 378, 14. 26

πρόσοδος. προσόδους φέρειν T 269, 18

προσπαραλαμβάνειν A 298, 29 337, 33

προσπίπτειν T 32, 19 59, 27 αὐτόθεν ὡς ἀληθὲς προσπίπτει 226, 5

προσποιεῖσθαι T 25, 26 260, 17

προσπταίειν πλείονα T 515, 16 (a N)

πρόσρησις A 27, 13 156, 17

προσσημαίνειν scripsi, ubi προσημαίνειν exhibent libri, A 307, 7 404, 5 405, 3

προστάσσειν. προστάσσοντες καλέσαι — ὁ προστασσόμενος T 61, 12

προστάτης (λόγου) T 77, 23 78, 28 (δόξης) 79, 1 80, 1. 5. 9 (συλλογισμοῦ) 81, 33 82, 14

προστιθέναι τι et τί τινι A 27, 16 56, 8 T 14, 1 38, 26 41, 4. 12. 16 70, 12. 17 73, 5 74, 14 75, 3. 7. 19 sq. 77, 9. 11 78, 6 80, 3 82, 5 etc. ὅτι T 304, 8 ὡς προσθήσει T 37, 16 opp. ἀφαιρεῖν A 16, 11 T 30, 24 opp. διαιρεῖν, χωρίζειν A 16, 3. 9 προστεθειμένος passive A 402, 10. 11 cf. τιθέναι, συντιθέναι — ἀπορία ποίῳ τῶν μερῶν δεῖ προστεθῆναι T 459, 1 (a N)

προσυλλογίζεσθαι δυνάμει, ἐνεργείᾳ A 283, 7 τὶ T 522, 12 ἔχοντες τὰς προτάσεις προσυλλελογισμένας 574, 5

προσυλλογισμός A 274, 9 278, 14 305, 16 sq. T 522, 5 524, 2 526, 6. 7. 25 527, 13 sq. 541, 6 557, 21 571, 14 expl. A 282, 25 sq. τὰ ἐκ προσυλλογισμῶν 283, 15

προσυντίθεσθαι A 389, 12 T 150, 29

προσυπακούειν A 58, 10 93, 16 108, 22 168, 4 212, 35 246, 15 285, 6 (ὅτι) 377, 6 T 210, 24 522, 21 τί τινι A 25, 26 112, 15 117, 22 135, 23 204, 27 411, 22

προσυπολαμβάνειν A 5, 17

προσφέρειν τινί τι (φάρμακον) T 33, 4 153, 4

προσχρῆσθαι A 31, 30 61, 4 65, 16. 19. 20 82, 25 89, 10. 13 93, 23 100, 4 122, 25 131, 29 174, 33 175, 22 176, 15 195, 14 etc. T 22. 22 23, 18 72, 11 127, 7 148, 3. 8 149, 32 188, 19 190. 8 223, 2 226, 26 240, 5. 6 244, 11 etc.

πρόσωπον exemplum τῶν ἀνομοιομερῶν ἐν ἡμῖν μερῶν T 236, 15 — *persona* 5, 14

πρότασις τέλειός ἐστι λόγος καὶ ἀνελλιπής A 16, 1 dist. ἀπόφανσις 10, 13 sq. ὡς πολλαχῶς λεγομένης τῆς πρ. ἔοικε καὶ Θεόφραστος φρονεῖν 11, 14 πρότασις ἁπλῆ τε καὶ κατηγορική, συλλογιστική dist. ὑποθετική, διαλεκτική ibid. 17 sq. (cf. h. v.) ἡ κατηγορικὴ πρ. ὁρίζεται ποιῷ καὶ ποσῷ ibid. 30 sq. αἱ πρ. ἐξ ὅρων 9, 27 ὅροι ἐν ἁπλῇ προτάσει ὄνομα καὶ ῥῆμα 14, 29 sq. πᾶσα πρ. κατηγορικὴ ἐξ ὑποκειμένου ὅρου καὶ κατηγορουμένου σύγκειται 15, 3. 11 cf. 24, 30 25, 28 44, 24 εἴδη τῶν προτάσεων T 2, 4 sq. ἀποδεικτική, διαλεκτική, ἐριστικὴ πρ. A 12, 8 sq. 14, 11 sq. (cf. h. v.) τῶν πρ. αἱ μέν εἰσιν ἐν ἐρωτήσει τὴν ἀντίφασιν περιέχουσαι, αἱ δὲ ἤδη ὡς συλλογισμοῦ μέρη λαμβάνονται, θάτερον μέρος

οὖσαι τῆς ἀντιφάσεως· αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἔνδοξοι T 129.18 sq. πρ. καθόλου (ἐπὶ μέρους, ἀδιόριστος) καταφατική, ἀποφατική A 24,25 sq. 27,18 sq. ἀναγκαία, ὑπάρχουσα, ἐνδεχομένη 26,4 sq. ψευδὴς πρ. 26,15 sq. (ἀναγκαία) 27,11.12 τρεῖς, ἓξ διαφοραὶ προτάσεων 26,25. 29 τρὶς ἓξ ἔσονται αἱ πᾶσαι αἱ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσαι 27,20 τῶν διαφερουσῶν πρ. αἱ μὲν οὐδ' ὅλως κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις — αἱ δὲ κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις — αἱ μὲν κατὰ ἕνα ὅρον, αἱ δὲ κατὰ τοὺς δύο A 45.10 sq. cf. ἀντίθεσις, ἀντιστροφή. δεῖ μὲν αἰτίας τοῦ συμπεράσματος τὰς προτάσεις εἶναι, εἰ συλλογισμὸς ἔσται, οὐ μέντοι δεῖ πάντως τὰ ὑπὸ τῶν προτάσεων δηλούμενα αἴτια εἶναι τοῦ πράγματος τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ συμπεράσματος A 21,15 sq. αἱ πρ. ὕλη τῶν συλλογισμῶν T 90,3 ἔνεστι — ἀναιρεῖν τό τε τὸ 'ἐγὼ ψεύδομαι' πρότασιν εἶναι — ἀλλ' οὐδὲ 'πᾶσα φαντασία ἀληθής' πρότασις ἂν εἴη T 188, 19 sq. τὰ πᾶσαν πρ. ἢ ἀληθῆ ἢ ψευδῆ εἶναι ibid. 23 πρ. διαλεκτική dist. πρόβλημα διαλεκτικόν T 37,2 sq. 40,13 sq. 68,6 sq. 78,15.16 83,28 84,3 85,19.21 94, 23 τὰ μὲν ἔνδοξα προτάσεις, τὰ δὲ ζητούμενα προβλήματα 69,5 (cf. πρόβλημα). saepe προτάσεις et προβλήματα coniuncta velut 35,18 sq. 61,27 sq. 63.24 65,6 sq. opp. θέσις T 70,25 αἱ διὰ τούτων τῶν γενῶν προτάτεις T 65,22 ἐν ταῖς παρὰ φύσιν προτάσεσιν T 67,21 πρ. αἱ κατὰ τὰς τέχνας τε καὶ τὰς ἐπιστήμας T 94,1 πρ. ἠθικαί, φυσικαί, λογικαί ibid. 3 sq. cf. h. v. ἐν τῷ περὶ τῶν προτάσεων λόγῳ T 90,28

προτάσσειν A 47,23 49,4 72,14 398,3. 5 (opp. ὑποτάσσειν) 414,12 T 40,19 (πρό) 369,15. 18 προετάγησαν ibid. 9 (a N)

προτατικός (opp. ἐνστατικός) T 589,13

προτείνειν syn. προβάλλειν T 53,1. 2 83, 18 84,16 al. τὰ προτεινόμενα τὴν ἀντίφασιν περιέχει (opp. τὰ ὡρισμένα ἤδη κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως) T 129,16 cf. 133,26 εἰς δεῖξιν προτεινόμενον A 44,15 accuratius dicitur de protasi (quare saepe coni. et dist. προβάλλειν, προβάλλειν πρόβλημα) T 37,2 68,16 69,8 91.2 138,4 145,2. 3. 24 529,4 564,26 al. ἐν ἀντιφάσει 36,23 69,4 κατ' ἀντίφασιν, ἀποφατικῶς 90,14.16 ὁ καλῶς προτεινων (opp. ὁ καλῶς ἐνιστάμενος) 589,14 med. 68,14

πρότερος τῇ φύσει A 6,34 sq. def. T 437, 2. 13. 14

προτεχνολογεῖν. τὰ προτετεχνολογημένα T 124,33 [med. 518,3]

προτιμᾶν τί τινος T 77,2

προτιθέναι T 69,17 passive A 44,19 99,11 272,32 (coni. προβάλλειν) 138.4 T 3,13 4,9 88,9 458,31 med. τὶ A 110,6 166.13 199,24 415,23 T 68.3 τὶ περί τινος A 167,6 et omisso τὶ (cf. πρόθεσις) 6,31 c. infin. A 9,30 41,33 42.18 334, 22 337,9 T 41,19 85,26 88,2 124,31 389,11 520.8. [15]

προϋπάρχειν A 286,11. 12 345,10. 11 T 81,3 258,18. 19 χρόνῳ, κατὰ χρόνον T 345,25 346,4

προϋποβάλλειν T 70,29

προϋποτυποῦσθαι τὴν φύσιν T 444,5

προφανής T 579,20 — προφανῶς 136,12

πρόφασις. ἄλλας προφάσεις ἔχειν T 225, 17 πολλαὶ πρ. καὶ αἰτίαι τῆς κτήσεως 258,27

προφέρειν A 402,20 T 291,7 [520,17. 18. 31 538,27] med. T 69,23

προφορά T 40,3

προφυλακή. πρὸς τὴν πρ. T 535,8

προχειρίζεσθαι med. A 81,9 259,6 262, 15 275,11 331,32 348,4 401,5 T 62, 18 154,22 185,31 220,5 283,28 380,3 424,10 469,7 pass. τὰ προχειριζόμενα T 292,8

προχείρισις. κατὰ πρ. (opp. καθ' ἕξιν) T 380,7

πρόχειρος T 123,25 131,22 (coni. εὔκολος) 538,16 πρ. ἐνάργεια T 180,8 πρόχειρον ἔχειν A 331,5 T 585,1 sq. — προχείρως σκοπεῖν A 23,17 λαμβάνειν 337,7 338,9 (coni. χωρὶς δείξεως) 334,19 ἐνίστασθαι T 149,22 προχειρότερον T 186. 11

προχωρεῖν. ἡ δεῖξις προχωρεῖ A 85,3 135, 16 195,10 235,25

πρώην T 459,15. 23

πρῶτος φύσει T 541,22 opp. πρ. πρὸς ἡμᾶς A 53,22 sq. opp. πρ. τῷ ἄμεσα εἶναι καὶ μὴ δείξεως δεῖσθαι T 16,5. 6 coni. ἄμεσος T 17,1. 17 70,3 521,15 574,7 coni. ἀναπόδεικτος 17,3 δι' αἰτίου τι

καὶ πρώτου δεικνύναι τὸ ὕστερόν τε καὶ αἰτιατόν T 16, 14. 19 διὰ πρώτων (καὶ ἀμέσων) συλλογισμός, δεικνύναι, συνάγειν T 16,31 sq. cf. 2,21 πρώτη καὶ κυρίως εὐφυΐα T 584, 19 — πρῶτοι πρὸς ἀλλήλους ἀριθμοί A 260,27. 28 def. οἱ μονάδι μόνῃ μετρούμενοι ib. 30 — πρῶτος, πρῶτον compar. A 4,6 18,26 21,14 42, 23 48,11. 16 54,24 77,1 96,28 T 16,5 57, 20 131, 12 295, 11 296, 7 321, 3. 4 337,15 436,10 sq. 547,7 ἐν τοῖς πρώτοις A 207,12. 18 T 91,20 126,13 272, 16 280,29 282,13 — πρώτως A 135,28 281,15 (coni. κυρίως, κυριώτατα) T 16, 31 18,30 πρώτως ὑπάρχειν (opp. κατ' ἄλλο) A 400,12. 13 ἔχειν τι ibid. 14. 15 πρός τι λέγεσθαι 457,6 sq.

πτηνός. πτ. ζῷον T 161, 3 dist. πεζόν (χερσαῖον), ἔνυδρον 43,20 308,1 320,5. 6 τὰ ἔντομα τῶν πτηνῶν 118,28 139,16

πτῶσις. πτώσεων ἡ τῶν συλλογισμῶν λέγει ἢ τῶν συζυγιῶν A 287, 27 πτώσεις ἂν λέγοι τὰς διαφορὰς τῶν καθ' ἕκαστον σχῆμα συλλογισμῶν ἀπὸ τῆς τῶν προτάσεων σχέσεως πρὸς ἀλλήλας· τὰς γὰρ σχέσεις αὐτῶν τὰς πρὸς ἀλλήλας πτώσεις εἴρηκε ibid. 53 sq. πτώσεις λέγουσι κοινότερον καὶ τὰς ὁπωσοῦν ἐγκλίσεις τε καὶ ἐκφοράς — πτώσεις δὲ ἰδίως τὰ οὕτως παρά τινα ἐσχηματισμένα ὡς τὸ γραμματικῶς (dist. σύστοιχα, παρώνυμα) T 103, 30 sq. 197, 17 sq. 263, 8. 9 282, 4 dist. σύστοιχα 196, 27 — 197, 31 ὅτι καὶ αἱ πτώσεις ἐν τοῖς συστοίχοις καταριθμοῦνται· αἱ μὲν γὰρ πτώσεις καὶ σύστοιχα, τὰ δὲ σύστοιχα οὐκέτι πτώσεις 196,27—29 cf. 331, 6 οὐ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰσὶ δηλωτικαὶ ἀλλὰ τρόπου ἐνεργείας ἢ διαθέσεώς τινος 197,23 saepe coni. σύστοιχα velut T 263,3 330,12 585,26 κατὰ πτώσεις σχηματίζειν τοὺς ὅρους, ἐκτίθεσθαι, αἱ κατηγορίαι αὐτῶν sim. A 359,20 — 366,18 κατὰ πτῶσιν opp. κατ' εὐθεῖαν 360,7 366,10. 20 κατὰ πτῶσιν ἐκφέρειν T 263,6 sq. 334,5 τὸ κατὰ τὴν πτῶσίν τινος 263,12. 13 πρὸς πτώσεις ἀντιστρέφειν, ἀποδίδοσθαι, λέγεσθαι T 339,5.12 sq. πρὸς πτῶσιν καὶ κατὰ πτῶσιν τὰς προτάσεις συντάσσειν A 366,10 διαφέρειν τῇ πτ. (opp. τῷ ὑποκειμένῳ) T 398,24 κατὰ τὰς πτ. 399,23 πτ. εὐθεῖα, ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική cf. h. v. τόποι ἀπὸ τῶν πτώσεων T 282,3 sq. 330,12 sq. 585,26

πυγμή def. T 360,12

πυνθάνεσθαί τι T 69,17 τῷ π. καὶ ἐπὶ τῆς διαλεκτικῆς ἐρωτήσεως ἐχρήσατο 540, 20

πῦρ T 50,15 def. 434,9 τίς τοῦ πυρὸς ἡ κατὰ φύσιν κίνησις 69,18 494,16 πότερον τῷ π. μόνῳ ἡ ἄνω κίνησις κατὰ φύσιν, πότερον ἄνω κινεῖται 62,23 sq. τὸ π. θερμότερον τῆς χιόνος 262,21 πῦρ πυρὸς βαρύτερον (λέγεται) οὐκ ὂν ἁπλῶς βαρύ 275,5

πυρεταίνειν apud Hippocrat. T 73,21

πυρετός T 329,9

πυρέττειν T 106,14

πύρινος. σῶμα π. A 385,2. 4. 8. 24

πύσμα (dist. διαλεκτικὴ ἐρώτησις) T 539,18

πυσματικὴ ἐρώτησις (dist. διαλεκτική) T 40,29

Ῥᾴδιος (coni. εὔγνωστος) T 84,15 πρὸς ἔνστασιν 541,14 — ῥᾳδίως διδόναι 528,15 οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως θείη 431,18 ῥᾳδίως ἤ (a N) 515,18, ubi fort. ῥᾷον sive ῥᾴδιον (cf. Sternbach Anthol. Planud. appendix Leipzig 1890. 41) scribendum est; ab Alexandro ipso ῥᾴδιον compar. alienum iudicans ῥᾷον scripsi 531,1 οὐκ ἔχει τοῦτο ῥᾷον ποιῆσαι 514,25

ῥεῖν συνεχῶς (coni. ἀεὶ γίνεσθαι) T 79, 3 cf. 560,2

ῥῆμα T 121,10 dist. ὄνομα A 14,29 403, 16 sq. τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐγκλινόμενα τὰ ῥήματά ἐστιν ibid. 18

ῥητορική T 268,10 opp. φιλοσοφία 229, 18 τὴν διαλεκτικὴν ἀντίστροφόν φησιν Ἀρ. εἶναι τῇ ῥ. 3, 26 sq. κοινὸν αὐταῖς 5,4 sq. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων ibid. 7 sq. 6,18 sq. ὁμοιότης τῇ τε ῥ. καὶ τῇ διαλεκτικῇ 519, 23 sq. cf. 32,3 33,7 588, 10 ἂν λέγῃ τις τὴν ῥ. ἐπιστήμην τῶν δικαίων 155,20 sq.

ῥητορικός. οἱ ῥητορικοί T 117,18 τὰ ῥητορικά (coni. τὰ ἐξωτερικά) 95,30 ῥ. γύμνασμα 27,21 ῥ. προβλήματα 82,20 ῥ. συλλογισμός 9,9 25,30 62,10 86,8 588, 11 ῥ. ἐπαγωγή 62,9 86,9 — ῥητορικῶς λέγειν T 268,9

ῥήτωρ A 330,35 T 134,14 confertur ὁ

διαλεκτικός T 4,11 sq. 519,24 sq. cf. 33, 10 opp. ὁ διαλεκτικός [520,18] 533,4 ὕλη μᾶλλον τῷ ῥ. τὰ ἠθικά τε καὶ πολιτικὰ προβλήματα 6,20 cf. 4,14
ῥιγοῦν. ῥιγοῦσι, ῥιγοῦντες T 230,21—24
ῥίς T 49,12 sq. 300,29 sq. 450,25. 26
ῥοπὴ σώματος ἴδιον (opp. ὁρμή) T 235,26 ῥοπήν τινα καὶ πρόσκλισιν ἐμποιεῖν 76, 8. 9
ῥυθμίζειν A 5,25
ῥυθμός. ἐπιστήμη μελῶν τε καὶ ῥυθμῶν T 155,17
ῥύσις συνεχής T 439,10

Σάρκινος. σῶμα σ. A 90,3. 4. 5
σαφήνεια A 301,12 T 7,14 119,14. 16 (coni. ἐνάργεια) 510,10 ἡ πρὸς ἡμᾶς σ. T 437,18 εἰς σ. τινός A 280,4 σαφηνείας χάριν A 280,3 293,5 301,9 304, 31 343,17 ὑπὲρ σαφηνείας (τῆς κατὰ τὴν διδασκαλίαν) A 379,28 T 43,33 533,5
σαφηνίζειν A 28,30 T 522,16 [376,24 399,4 περί τινος 398,26]
σαφής (dist. ἀκριβής) T 157,16 sq. τὸ πρὸς ἡμᾶς σαφές 437,19 σαφὲς γίνεσθαι 259,9 ποιεῖν 72,24 87,12 146,30 433,19 472, 15 560,19 — σαφεστέρως 405,9
σέβειν τοὺς θεούς T 83,19. 20
σεισμός def. T 466,21 sq.
σελήνη. ποτέρα μείζων, ἡ σ. ἢ ἡ γῆ T 218, 1. 20 ἴδιον τῆς σ. τὸ ἐκλείπειν A 296, 6. 7 διὰ τί ἐκλείπει T 294,12 expl. 16, 9 sq. 17, 18 sq.
σημαίνειν τι A 39,15 150,12 (? fort. συμβαίνον) ibid. 18 204,9 205,18 208,12 224,17 235,14 al. T 50,4 58,9 113,3. 5 al. ἴσον A 151,12 τὸ αὐτό T 577, 20. 23 579,22 τὸ σημαινόμενον ὑπό τινος A 10,3 38,23 39,10. 17 157,1 166,12. 17 373,16 374,5 404,4. 9 408,7 T 60, 8. 17 66,28 97,4 99,6 100,18 101,11. 23 103,12 105,21 sq. 107,17 sq. 113, 1 sq. al. τὸ σημαινόμενον (opp. ἡ φωνή, ἡ λέξις, τοὔνομα, τὸ ὑποκείμενον) A 38, 34 84,17 159,4 183,18 351,17 372,30 373,29 374,22 375,3. 7 402,16 T 1,9 3,23 58,4 82,31 97,16. 23 120,15. 22 139,30 140,25 149,10. 18. 21 151,23 sq. 153,14 sq. 181,1. 3 186,11 405,8 424, 1. 11 425,4. 8 459,28 474, 9′ 479,9 481,7 518,11 532,21 556,6 sq. 577,25 τὸ σ. τὸ ἐπί τινος A 162,2 T 459,16. 23 τὸ σημαινόμενόν τινος A 7,27 12,1 162,31 164,16 183,14. 22 184,30 T 370, 25 459,22 492,5 497,1 498,22 500,6 556,1 ἐσήμανε A 86,13 T 529,18
σημαντικός A 25,4 38,33 39,3 42,3 98, 15. 21 205,14 282,4 368,5 403,19 T 58, 14 60,4 61,8 107,26 111,28 175,31 215,6. 7 sq. 426,20 442,11 551,17
σημασία T 425,11
σημεῖον (coni. ὄνομα) A 179,16 *indicium* A 5,7 55,24 100,8 134,28 198,1 236, 23 368,14 398,10 413,21 T 8,29 33, 23 560,25 τὸ ὡς σ. ὑγιεινόν T 110,13. 20 σημεῖόν τινός τι λαμβάνειν A 145,8 φέρειν 190,13 ποιεῖσθαι T 353,27 συλλογισμὸς διὰ σημείων (opp. σ. δι' αἰτίων) A 21,13. 20 — geometr. i. q. στιγμή A 359,5 ἀπὸ παντὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν ἐπιζευγνύναι T 23,17 def. τὸ ἀδιαίρετον ἐν μεγέθει A 81,21 οὗ μέρος οὐδέν T 30,21 sq. ἀδιάστατον 31, 10 sq. μηδὲ σημεῖόν τι ὅλως εἶναι 30,23 ὅτι ἔστι τι τὸ σ. 31,21 sq. μόνα τὰ σ. ἀμερῆ 192,22 cf. 405,6 οὐ ποσόν 304, 16 κατὰ συμβεβηκός ἐστι πρός τι 441,19 τὸ ἐν συνεχεῖ ἄπειρον 543,6
σημειοῦν. σημειωτέον ὅτι A 12,2 25,12 62,25 104,8 122,17 128,31 149,5 168, 28 240,32 356,28 368,7 T 23,21 72, 18 98,24 130,23 140,33 527,29 540,20 547,20
σημείωσις T 33,6
σιγᾶν. πότερον τὸν σ. οἷόν τέ ἐστι λέγειν ἢ οὔ T 84,28
σιμός (opp. γρυπός) T 49,5 sq. 358,4 447, 18
σιμότης T 49,11 sq. 300,29 sq. 450,24 sq. def. κοιλότης ἐν ῥινί ibid.
σιτίον ὑγιεινόν T 497,27 498,2
σιωπᾶν σωφρόνως T 268,8. 9
σκαληνός. σκ. τρίγωνον A 178,34. 35
σκέλος. διὰ σκελῶν κινεῖσθαι A 124,28 T 43, 32 141,17
σκέπαρνον A 165,1. 2 T 9,2
σκέπη. πρὸς σκέπην ἐπιτήδειος, τὸ ἀπὸ σκέπης εὔχρηστον T 261,28. 29
σκεῦος T 261,24 270,3 ἀρετὴ σκεύους 261,25

σκέψις A 339,13 (coni. ἐξέτασις) T 422,13 μείζονος σκ. ἢ τῆς διαλεκτικῆς T 429,27 plural. A 293,32 (coni. αἱ ζητήσεις) 294,15
σκιὰ γινομένη παρὰ τὴν τοῦ ἡλίου αἰτίαν T 466,18. 19
σκληρός. σκληροτέρα γῆ T 466,24 σκληραί τε καὶ τροπικαὶ λέξεις 426,9
σκληρότης ἤθους T 324,10. 11
σκοπός. οὗ χάριν τινὰ λέγεται, τοῦτ' ἔστιν ὁ σκοπός, αἴτιον ⟨ὂν⟩ τῶν ἐκείνου χάριν λεγομένων A 8,15. 16 coni. πρόθεσις A 8,4 9,5 σκ. ὁ κατὰ τὴν ἐπιστήμην T 4, 22 τοῦ προκειμένου σκ. τυγχάνειν T 553, 13 σκοπὸς τοῦ διαλεκτικοῦ 565,14 cf. 549,5 τοῦτον σκ. τίθεσθαι A 374,5 σκ. ἔχειν τι T 4,28 c. infin. 552,21
σολοικίζειν T 172,13 549,8
σόλοικος (coni. ἀδιανόητος) A 361,16
σομφός. σ. φωνή (dist. ὀξεῖα, βαρεῖα) T 329,28
σοφία ἐν ἀρετῆς κτήσει (opp. πλοῦτος) T 142, 24. 25 σωφροσύνης αἱρετωτέρα 262,29 σοφία φαινομένη 348,29
σόφισμα A 23,2 352,4 T 590,3
σοφισματώδης T 542,13
σοφιστής T 80,15. 30 397,16 [399,24] coni. ὁ διαλεκτικός A 279,3 opp. ὁ φιλόσοφος T 251,32 def. ὁ προαιρούμενος ἀπὸ φαινομένης σοφίας χρηματίζεσθαι T 348,28—30 σύνηθες τοῖς σ. T 167,27 sq. ἀγῶνος χάριν κοινολογοῦνται T 549,5 οἰκεῖον ἂν ἔχοιεν τὸ τρίτον σχῆμα A 49, 14—17
σοφιστική def. T 2,25 ὅτι δοκεῖ καὶ ἡ σ. ἐπιστήμη τις οὖσα περὶ τὸ μὴ ὂν εἶναι (fort. εἶναι—οὖσα) 484,5
σοφιστικός (opp. διαλεκτικός) T 167,26 168,5. 8. 14 172,16 (coni. ἐπιπόλαιος) 203,20 σοφιστικὸς ἔλεγχος φαινόμενός ἐστι T 549,6 σ. ἦθος (opp. φιλόσοφον) T 251, 31 σ. λόγος A 8,28 (opp. διαλεκτικός) T 119,26 σ. μέθοδος A 1,4 σ. συλλογισμός (opp. ἀποδεικτικός, διαλεκτικός) A 7,8 28, 28 49,7. 8 T 2,25 467,11. 12 παράκειται τῷ διαλεκτικῷ T 25,10 μάλιστα ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι γίνεται, ἔσχατος τῶν συλλογισμῶν A 94,8—10 σ. τόπος (opp. διαλεκτικός). T 179,10 448,19 474,17 ὁ σοφιστικός (dist. ὁ διαλεκτικός) T 23,6 — τὰ σοφιστικῶς καὶ ἐπιπολαίως συγκείμενα προβλήματα T 84,21 πρὸς τοὔνομα καὶ σοφιστικῶς τὴν ἀπάντησιν ποιούμενος 149, 25 σοφιστικῶς ἐπιχειρεῖν 397,19 διαλέγεσθαι 398,27 ἐρωτᾶν 549,7
σοφὸς περί τι T 73,8 πότερον ὁ σοφὸς ἀμαθὴς ἢ οὔ 84,24 sq. ὁ σ. μόνος διαλεκτικός 1,13 οἱ λέγοντες μόνον τὸν σ. πλούσιον ἢ μόνον καλὸν ἢ μόνον εὐγενῆ ἢ μόνον ῥήτορα 134,14 cf. 142,24 198,18 ὁ σ. οὐ πολιτεύσεται, στάσεως οὐ μεθέξει 139,29 cf. 148,25 sq. 151,26 sq. κειμένου τοῦ τὸν σ. ἐρασθήσεσθαι 143,30 sq.
σπᾶν κάτω T 275,12
σπάνιος. τὰ σπανιώτερα (opp. τὰ κοινότερα) T 258,23
σπέρμα. γένεσις ἐκ σπέρματος καὶ καταμηνίων T 497,25
σπόγγος T 456,30
σπουδάζειν τι A 2,15 3,10 T 521,14 περί τι A 5,9 T 34,12 c. infin. T 55,25
σπουδαῖος (ἄνθρωπος, οἰκία) T 484,14 ὅτι ὁ σπ. οὐκ ἔστι φιλοπράγμων 156,26 sq. ὅτι πᾶσα ὑπόληψις τοῦ σπουδαίου ἀκριβὴς 157,2 sq. ὁ σπ. εὐδαίμων 176,11 sq. μάλιστα ἀπαθὴς 285,29 κρίνεσθαι τῇ τοῦ σπ. αἱρέσει τε καὶ φυγῇ 211,14 οἱ σπ. (opp. οἱ ἰδιῶται) 476,19 ὁ σπ. βίος μέρος τοῦ εὐδαίμονος βίου 499,20
σπουδή (coni. αἵρεσις) T 157,1 σπουδῆς ἄξιος, ἀξιοῦσθαι (coni. πραγματείας) A 3, 6. 9. 15 244,31. 34 (coni. τιμῆς) 6,11 περί τι (coni. πραγματεία) A 2,7 (ἔστι) πλείστη σπουδὴ περί τι T 259,6 ἔστι τινὶ ἡ σπ. περί τινος T 541,17 σπ. ἔχειν δεῖξαι T 422,15 (a N) κατὰ σπουδὴν περιγίνεσθαι (opp. τῶν ἀνταγωνιστῶν περιγίνεσθαι) T 259,8 σπουδὴ τῶν ὀργάνων *pretium* A 4,31
στασιάζειν (opp. πολεμεῖν) T 244,25
στάσις i. e. τὸ ἑστάναι T 247,20 (opp. κίνησις) 361,16. 18. 19 — opp. πόλεμος T 244,23 στάσεως μετέχειν, κατάρχειν 139, 29. 32 140,3
στενόφυλλος T 118,31
στερεῖν. τὸ πεφυκός τι ἔχειν, ὅτε πέφυκεν ἔχειν, εἰ μὴ ἔχει, ἐστέρηται αὐτοῦ T 103, 6. 7
στερεός. τὰ στερεά (dist. γραμμή, ἐπίπεδον) A 4,8 sq.
στέρησις def. ἡ τοῦ πεφυκότος, ὅτε πέφυκεν ὑπάρχειν, ἀπουσία T 434,1 βίαιος καὶ παρὰ φύσιν γινομένη opp. κατὰ φύσιν ibid.

4. 5 ἡ κυρίως στ. ἐστί τινός τε καὶ ἔν τινι, ἀλλὰ καὶ ποτέ 471,17 ὅτι μὴ ἐναντίον ἡ στ. τῷ εἶδει 326, 5 ἐν οὐδενὶ γένει ibid. 6 cf. ἀντικεῖσθαι, ἐναντίος
στερητικός (opp. ἀποφατικός) T 103, 9 — στερητικῶς λέγεσθαι 471,13
στεφανοῦν pass. (coni. ἀγωνίζεσθαι) T 229, 11 259,8
στιγμὴ πέρας γραμμῆς T 31,7 ἀμερής 181,7
στλεγγίς T 455,25 sq.
στλέγγισμα apud Lycophronem T 456,6
στοιχεῖον τῶν ὄντων T 70,5 τὰ τέσσαρα στ. T 380,18. 19 πᾶν σῶμα στοιχεῖον ἢ ἐκ στοιχείων A 264,13 δεικνύοι τις ἂν μὴ οὖσαν γένος τὴν ἀρχὴν τοῦ στοιχείου T 329,1. 2 coni. ἀρχή T 5,21 στοιχειά τινα καὶ θεωρήματα ἡμῖν παραδίδωσιν T 365,28 — τὰ συντιθέντα τὴν συλλαβὴν στοιχεῖα T 490,9. 10. 19 cf. A 7,22 9,29 τὰ στοιχεῖα τοῦ καθόλου καὶ ἀεὶ καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ ληφθέντος τοιοῦτον ἔσεσθαι τὸ συμπέρασμα δεικτικά ἐστιν A 54,1 μόνον σημεῖα κοινὰ τῶν ὅρων εἴληπται 379,26 στοιχείοις χρῆσθαι A 98, 20 (ἀντὶ τῶν ὅρων) 379,15 ἐπὶ στοιχείων τὴν διδασκαλίαν ποιεῖσθαι A 53,28 δεικνύναι 379,16 (opp. ἐπὶ ὕλης) 414,9 διὰ στοιχείων ποιεῖσθαι τὰς τῶν συζυγιῶν ἐκθέσεις A 77,33
στόμαχος T 430,20
στοχάζεσθαί τινος T 437,18 549,17 552, 20 553,1. 4. 9
στοχαστικός. στ. προβλήματα καὶ ἐκ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς δείξεις ἐχόντα A 300,3 εἰσί τινες τέχναι περὶ τὸ οὕτως ἐνδεχόμενον (i. e. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον), ὡς αἱ στοχαστικαί A 39,31 cf. 165,9 οὐ κατὰ ὡρισμένα τινὰ προῖασιν T 32,17 cf. vv. 21. 27 ἐν ταῖς στ. τῶν τεχνῶν οὐ πάντως ἐπὶ γινομένοις τοῖς κατὰ τέχνην ἀπαντᾷ τὰ ὧν χάριν ἐκεῖνα γίνεται, οὐκέτι τὸ τέλος ἐπὶ τοῖς τεχνίταις (opp. ἐπὶ τῶν ποιητικῶν, τῶν ὡρισμένων) T 33,17 sq. 34,3
στρατηγική A 385,35
στρατηγός T 86,17 232,10. 11
στρέφεσθαι περί τι T 3,28
στρογγύλος T 382,12
στρογγυλώδης T 382,13
συγγένεια. τὰ ἐν τῇ σ. τινός T 587,18
συγγνωρίζειν T 436,23 τί τινι 437,14. 15
σύγγραμμα A 390,1 ἴδια συγγράμματα T 259,6
συγγράφειν (dist. διαλέγεσθαι) A 342,29
συγγραφεύς A 279,13
συγκατάθεσις T 77,24 συγκατάθεσιν ἔχειν ibid. 22 περί τινος 75,28 76,5
συγκαταριθμεῖν τί τινι A 92,31
συγκατασκευάζειν (τί τινι) A 265,12 289,17 342,21 385,35 T 129,1. 5 168, 10 279,20
συγκατατίθεσθαί τινι T 77,6 540,13
συγκεῖσθαι (opp. διίστασθαι) A 181,4 ἐκ 15,1 81,23 82,16 341,12. 13 346,23 381,31 τὰ συγκείμενα (opp. τὰ ἁπλᾶ) 341,12 συμπεπλεγμένα τε καὶ συγκείμενα κατηγορεῖν 367,5 cf. vv. 7. 8 παραδείγματα οὐχ ὑγιῶς συγκείμενα 177,27 τὰ σοφιστικῶς καὶ ἐπιπολαίως συγκείμενα προβλήματα T 84,21
συγκεφαλαιοῦσθαι med. T 1,18
συγκληροῦν A 6,3
συγκρίνειν A 308,11 T 219,19 272,5 al. τί τινι A 308,15 312,1. 19 331,27 (coni. συντιθέναι) T 219,20 πρός τι T 60,19
σύγκρισις A 308,16. 17 331,30 (opp. διάκρισις) T 322,6 — *comparatio* κατὰ τὰ συμβεβηκότα μόνα ἡ σ. T 51,23 sq. 217, 13 κατὰ πλείους γίνεται τρόπους 52,4 sq. κατηγορίαι, ἐν αἷς ἐστι τὰ κατὰ σύγκρισιν ζητούμενα, ἐννέα δοκοῦσιν εἶναι — κατὰ γὰρ συμβεβηκὸς ἡ σ. 218,13—15 πᾶσα σ. ὑπὸ τὸ πρός τι ibid. 16 καθ' ἃ σ. γίνεται T 218,17—219,1 δόξει καὶ κατ' οὐσίαν γίνεσθαι σ. 219,2 ὧν ἡ σ. γίνεται 219,3—17 ἐνὶ οὐ γίνεται σ. εἰ μὴ κατὰ χρόνον 220,23 ἡ σ. ἐν τοῖς κοινωνίαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα 235,28 κατὰ τὸ μᾶλλον γίνεται καὶ κατὰ τὸ ἧττον καὶ κατὰ τὸ ὁμοίως 52,11 111,15 κατὰ τὸ αἱρετόν 273,8 275,20 279,2 κατὰ τὸ χρήσιμον 274,4 κατὰ τὸ ἀγαθόν ibid. 7 σ. ἔχειν (coni. συμβλητὸν εἶναι) T 208,13 (ἔν τινι) 237,14 (πρός τι κατά τι) 415,9 λαμβάνειν (κατά τι) 205,5 (πρός τι) 411. 17 τὰ ἐν σ. T 275,14 τὸ κατὰ σ. (opp. τὸ ἁπλῶς) 414,1 κατὰ σ. λέγειν 217,10 274,5. 10 414,2 τόπος ἀπὸ τῆς σ. 111,5
συγκριτικός (opp. διακριτικός) T 92,2 193. 23 τὸ σ. διαφορὰ χρώματος 318, 3 σ. ὄψεως 113,13 126,27 318,28 427,20 — syn. συμβλητός T 52,11 111,10 sq. 275. 23. 26 τοῖς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τὰ συγκριτικὰ πάντα (ὑπῆγε) 52,11 cf. 57,14

294,7 τὰ συγκριτικά (opp. τὰ ἁπλῶς) 413,17. 23 σ. πρόβλημα 94,6 217,6 sq. (def. ἐν οἷς συγκριτικὸν τὸ ζητούμενόν τε καὶ κατηγορούμενον) 219,27 279,14 294,7 ὕλη τοῖς σ. προβλήμασίν ἐστι καὶ κατὰ φιλοσοφίαν πᾶσαν ὑποβεβλημένη 217,20 σχεδὸν καὶ κατὰ πᾶσαν ἐπιστήμην τε καὶ τέχνην 218,12 cf. 219,18 κατὰ τὴν οὐσίαν μόνην οὐ δοκεῖ συνίστασθαι σ. προβλήματα 218,15 (cf. σύγκρισις) τὰ σ. προβλήματα οὐ μόνον ὕπαρξίν τινος ἀπαιτεῖ ἀλλὰ καὶ ὑπεροχήν 221,27. 28 σ. τόπος 219,22. 26 sq. 275,1. 15 276,2 278,26 τόπους ἐπὶ συγκριτικὸν μεταφέρειν 250,10 — συγκριτικῶς (opp. ἁπλῶς) T 362,3 ζητεῖν 218,3 220,12 (πρὸς ἄλλο) 294,7

συγχεῖν. τὰ συγκεχυμένα A 4,16

συγχρῆσθαι T 442,13

συγχωρεῖν A 279,2 T 8,5 (ἁπλῶς) 555,27 τί (coni. τιθέναι, διδόναι, ὁμολογεῖν) A 50,30. 31 51,1. 3 278,35 279,1 al. T 3,18. 19 8,6 59,25 sq. 68,17. 22 73,6 87,4 129,21 140,24 etc. ὅτι, ὡς T 148,2. 8 527,8 τινί A 248,13 278,33 T 8,2 70,17 73,15 87,11 119,21. 22 120,15. 17 140,27 146,8 367,25 al. τί τινι T 521,17 529,20 551,12 αὐτῷ seq. inf. T 134,22

συζευγνύναι δρον δρῳ A 98,7

συζητεῖν A 17,17

συζυγία ἐστὶ κοινωνία δύο προτάσεων κατὰ ἕνα δρον, ὃς ἐστι μέσος A 45,9 coni. σχῆμα A 42,4. 5 47,13 τὰ περὶ συζυγιῶν T 95,14 σ. συλλογιστική, ἀσυλλόγιστος A 6,21 47,17 51,23 52,19. 24 81,3. 4 T 21,6. 11. 15. 17 74,32 75,3 αἱ καθόλου τῶν προτάσεων συζυγίαι A 101,25 σ. ἐναντίων T 91,28. 29 ἐναντιώσεων, συμπλοκῶν, ἐναντίωσιν ἔχουσα, ἐναντίων 181,13 sq.

συκῆ (coni. πλάτανος, ἄμπελος) T 118,30

συκοφαντεῖν A 23 3 T 179,12

συλλαβή A 7,21 9,29 T 490,9. 19

συλλαμβάνειν T 42,1 ἐν αὐτῷ 49,19 συνειλῆφθαι ἕν τινι A 11,10 συλλαμβάνειν διαφορὰν γένει T 446,26 τὰ συνειλημμένα τῇ ὕλῃ T 47,21

σύλληψις (coni. συμπλοκή, σύνθεσις) A 17,14

συλλογή (coni. ἀπαρίθμησις) T 425,7. 11

συλλογίζεσθαι διά, ἔκ τινος T 3,11. 12 περί τινος 3,11 88.19 τί A 42,30 43,7 (pass.) 390,29 πρός τι T 574,28 (ἀπό τινος) A 111,3

συλλογισμός. πρότερος ὁ σ. ἀποδείξεως τῇ φύσει A 6,34 sq. πρόθεσις τῆς περὶ τῶν σ. πραγματείας τὸ περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν A 8,20. 21 (cf. ἀπόδειξις) ὁ σ. ἐκ προτάσεων σύγκειται A 9,26 expl. A 16,21 sq. cf. 350,11 sq. T 7,15 sq. λόγος τις ibid. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος σύνθεσίν τινα δηλοῖ λόγων A 17,12. 18 T 9,18 βούλεται τὸ συμπέρασμα ἀθροίζειν ἐκ τῶν προτάσεων 17,24 ἴδιον τοῦ σ. τὸ διὰ πλειόνων τὸ ἀναγκαῖον δεικνύναι A 18,2 T 8,14 sq. ὄργανον καὶ χρείας τινὸς χάριν καὶ δείξεως παραλαμβανόμενον A 18,20 sq. T 9,23. 28 ἔστιν ὁ σ. πίστις τις — οὐ πᾶσα δὲ πίστις σ. A 43,7 sq. ὅταν ἐκ τοῦ ὅλου τὸ μέρος λαμβάνῃ τὴν πίστιν, ἡ τοιαύτη πίστις ἤδη συλλογισμὸς καλεῖται A 44,6. 7 δεῖξίς τινός ἐστιν ἀμφισβητουμένου διά τινων ὁμολογουμένων ibid. 14 καθόλου ὁ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεών ἐστιν ἐχουσῶν μέσον ὅρον τινὰ καὶ κοινόν A 257,34. 35 οὐ γὰρ ἱκανὸν τὸ σχῆμα τῆς λέξεως ποιῆσαι σ. T 10,20 πᾶς σ. ἢ ἀμφοτέρας ἢ τὴν ἑτέραν καθόλου ἔχει πρότασιν T 588,22 πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν γένεσίν τε καὶ σύστασιν ἡ τῶν τρόπων τούτων (τοῦ οὕτως ἢ οὔτως ὑπάρχειν cf. 27,30) διαφορὰ χρήσιμος A 28,25 ἡγούμενοι (Ἀρ. καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ) τὸν σ., καθ' ὃ σ. ἐστι, μηδὲν ἄλλον ἄλλου διαφέρειν, εἶναι δὲ αὐτῶν τὴν διαφορὰν τὴν μὲν κατὰ τὰ εἴδη τῶν προτάσεων, τὴν δὲ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰ σχήματα, τὴν δὲ κατὰ τὴν ὕλην T 2,2 sq. τίνες διαφοραὶ τῶν καθ' ἕκαστον σχῆμα συλλογισμῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ τίνες μὲν τέλειοι τῶν σ. καὶ αὐτόθεν γνώριμοι καὶ οὐ δεόμενοι ἀποδείξεως, τίνες δὲ ἀτελεῖς καὶ οὐκ ἀναπόδεικτοι, καὶ πόθεν τοῖς ἀτελέσιν εἴρηται τὸ εἶναι συλλογισμοῖς A 6,22 sq. cf. 10,1 23,17 sq. T 26,15 cf. τέλειος, ἀτελής. τὰ εἴδη τοῦ συλλογισμοῦ A 18,22 sq. 28,26 αἱ τῶν σ. διαφοραί, τοῦ γε ἀποδεικτικοῦ καὶ τοῦ διαλεκτικοῦ καὶ τοῦ σοφιστικοῦ ibid. 27. 28 cf. h. v. et ἐριστικός. καὶ κατὰ τὰς τῶν σχημάτων διαφορὰς εἴδη γίνεσθαι συλλογισμῶν T 26,1 ἔστι σ. αἱ προτάσεις μετὰ τοῦ συμπεράσμα-

τος T 18,8 cf. A 53,19 opp. ἐπαγωγή T 35,6.14 85,28 86,20sq. πότερον πειστικώτερον, ἐπαγωγὴ ἢ σ. T 218,4 220, 20 ποῖος πρῶτος σ., ὁ κατηγορικός ἢ ὁ ὑποθετικός 218,5 ῥητορικὸς σ. cf. ἐνθύμημα. ἁπλοῦς, σύνθετος σ. A 7,23sq. 47, 16 289,34 cf. σύνθετος — συλλογισμοῖς τε καὶ ἀποδείξεσι χρῆσθαι A 2,24 4,21 σ. ἔστι, γίνεται, σ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι τινός A 93,28 240,15 244,8.26 262,10 (coni. συμπέρασμα) 267,8. 12 354,23 πρός τι 122,22 256,22 257,34. 37 258,5. 6 262, 2.5.8 287,7 296,29 T 35,5 τινὸς πρός τι A 53,18 257,16. 18. 28. 29 258,32 sq. 262,36 263,1 διὰ σ. εἶναι (opp. περαίνειν καὶ δεικνύναι αὐτὸ τὸ προκείμενον) A 388,22 δεικνύναι, λαμβάνειν, τιθέναι sim. (opp. δι' ἐπαγωγῆς) A 275,6. 20 388,8. 19 T 62,7 (opp. ἐξ ὑποθέσεως) A 388,3. 6. 10 (opp. συγχωρεῖσθαι διὰ τὴν ὁμολογίαν) 387,14 κατὰ συλλογισμὸν συνάγειν A 344,19 γίνεται συμπέρασμα 345,21. 36 χωρὶς σ. λέγειν T 80,6 μετὰ σ. τιθέναι ibid. 7

συλλογιστικός A 27,25 29,6 31,13 τινός A 24,15 111,6. 10 234,5 246,18 253,24 275,5 397,5 περί τινος T 6,19 19,8 ὁ σ. A 290,23 301,11 358,8 379, 22 (coni. ἀποδεικτικός) 332,26. 28 τὸ σ. A 218,13 (ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἔχειν δεῖ) 227,8 265,18 συζυγίας, συμπλοκῆς 96,13 190,8 218,19 τὸ σ. ἔχειν A 97,30 118, 12 σ. ἀνάγκη A 57,4 ἀνάλυσις A 388, 12 δεῖξις (opp. αἰσθητική) A 33,14 σ. λόγος A 29,9 (opp. περαντικός) 373,32 T 11,12 σ. μέθοδος A 8,21 28,3. 18 338,5 T 2,2. 23 3,7 7,13 85,7 πίστις A 43,10 44,4 (ἴδιον τὸ ἐκ τοῦ καθόλου δεικνύναι) 48,13 πραγματεία A 1,3 6, 29 28,4. 12 T 26,18 ἡ συλλογιστική A 6,12 σ. πρότασις expl. T 556,26 sq. συζυγία A 18,19 42,14 47,17 48,15 57, 22 63,32 64,4 82,15 sq. 125,18 165,21 168,17 etc. T 20,6.11 συμπλοκή A 109,5 T 26,16 σχέσις T 562,12 σ. σχῆμα A 6,16. 20 18,19 43,3 46,20 340,30 T 95,14 al. σ. τρόπος A 29,13 380,25 σ. χρεία A 18,13 39,21 40,5 — συλλογιστικῶς ἀκολουθεῖν A 229,8 γεγονὸς συμπέρασμα A 58,5 δεικνύναι ibid. 7 39,25 58,7 64,9 88,26 90,12 91,11.24 203,33 243, 22 et saepe T 8,16.20 9,2 14,22 557,3 570,17 al. δεικτικός A 109,17 275,34 ἕπεσθαι A 91,20 (dist. ἀναγκαίως, ἐξ ἀνάγκης) 17,29 T 9,6.7 κατηγορεῖν A 257,32 352,20 379,8 λαμβάνειν A 257, 24 330,20 351,7 συγκεῖσθαι A 124,10 συμβαίνειν A 257,10 (opp. ἐξ ἀνάγκης) 348,27 συνάγειν A 14,27 21,6 29,12 55,28 56,2.4 57,10 68,19.22 (coni. ἐξ ἀνάγκης) 87,23 88,23 90,7 et saepe T 14,27 15,3. 12 538,10 567,20 568,2. 14. 20 al. τιθέναι T 568,7 ὑπάρχειν A 64,6 105,14. 19 107,30

συμβαίνειν. ἀδύνατον, ἄτοπον, ψεῦδος συμβαίνει A 198,10 227,27 T 419,7 (ἐκ) 432,20 al. seq. dat. c. infin. T 359,5 acc. c. inf. 316,9 ὅτι 485,24 καὶ ταῦτα συμβαίνει καὶ ἐφ' ἑαυτῶν λέγοντας καὶ ἀποκρινομένους T 566,21. 22 cf. n. — οὐσία οὐδενὶ συμβέβηκε T 218,15. 16 cf. 66,15 67,19sq. συμβεβηκός *accidens* dist. γένος, ἴδιον T 37,23 ὃ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἢ ὡς ἴδιον ἢ ὡς συμβεβηκός 38,4 οὔτε μόνῳ οὔτε παντὶ (ὑπάρχει) ibid. 15 sq. cf. 66, 20 def. 48,16sq. 177,14 299,1 422,11 ἐν ὑπάρξει μόνῃ τούτῳ τὸ εἶναι 295,3 ἐπὶ τῶν σ. καὶ τὸ ἐνμέρει τὸ ὡς ἄτομον ἀληθὲς λαμβάνεται καθ' αὑτό — τὸ σ. μόνον οἷόν τε τινὶ μὲν ὑπάρχειν ὡς ἀτόμῳ τινὶ δὲ μή T 128,28sq. ἐν μόνῳ τῷ σ. μάλιστα τὰ ἐπὶ μέρους ἐστὶ προβλήματα 288,20 κατὰ τὰ σ. μόνα ἡ σύγκρισις T 51,23 sq. 217,13 218,15 ἐν οἷς ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται, ταῦτα δέ ἐστιν ἐν οἷς περὶ συμβεβηκότος ἡ κατηγορία T 66,13.14 cf. 67,17 ἡ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορία A 291,25 sq. ὡς ἐν ταῖς παρὰ φύσιν ἔχει προτάσεσιν T 67, 19 sq. τὸ πῇ ὑπάρχειν ἐπὶ μόνου τοῦ σ. χώραν ἔχει T 132,22sq. ἐπὶ μόνου τοῦ σ. ἀληθὲς τὸ μὴ ἀεὶ ἀντιστρέφειν ibid. 27 οὐκ ἀναιρεῖται τὸ συμβεβηκέναι τί τινι ὑπὸ τοῦ μὴ ἀντιστρέφειν — οὐδὲ δείκνυται τὸ ὑποκείμενον ὀνομαζόμενον τῷ τοῦ συμβεβηκότος ὀνόματι, ἂν δειχθῇ αὐτῷ συμβεβηκός ibid. 29—32 τὰ γένη ὁμοιότητά τινα μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχειν δοκεῖ πρὸς τὸ σ. — τὸ γένος καὶ τὸ σ. ἐπὶ πλέον εἰσὶ τούτου ᾧ ὑπάρχουσι, διὸ καὶ οὐκ ἀντικατηγοροῦνται T 136,4—7 ἀχώριστα συμβεβηκότα 50,11 cf. 49,10 τὰ ἔξωθεν σ. A 181,27 κατὰ σ. T 228,2

441, 16 al. τὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προβλήματα ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἔσται λαβεῖν, ἐν οὐσίᾳ δὲ οὐδαμῶς T 66, 16 sq. (cf. Θεόφραστος) προβλήματα κατὰ σ. 515, 9. 27 516, 10 520, 10 πρὸς τὸ σ. 517, 2. 20 [τὰ συμβαίνοντα opp. τὰ οὐσιώδη 420, 10]

συμβάλλεσθαί τι εἴς τι i. q. συντελεῖν A 301, 11 πρός τι omisso τὶ T 296, 3

συμβλητός T 111, 9 sq. (κατὰ τὸ ὅμοιον ibid. 11. 14) 173, 18 208, 13

συμβουλή. αἱ σ. (dist. δίκαι, ἐγκώμια) T 5, 16 τὰ συμβουλῆς ἐχόμενα προβλήματα 52, 20

συμμαχεῖν A 17, 16

συμμεταβάλλειν τινί A 52, 20

συμμεταπίπτειν τινί A 52, 22 56, 26

συμμετασχηματίζειν pass. τινί A 52, 23

συμμετρία τῶν πρώτων σωματικῶν δυνάμεων (def. ὑγεία), τῶν ὁμοιομερῶν (def. ἰσχύς), τῶν ἀνομοιομερῶν ἐν ἡμῖν μερῶν (def. κάλλος) T 236, 11 sq. cf. 110, 19 134, 18 330, 7 ἀναλογίαις καὶ συμμετρίαις χρῆσθαι A 4, 26

σύμμετρός τινι math. A 260, 13. 17 sq. 339, 5 sq. T 166, 18 sq. — τὸ συμμέτρως ἔχειν τί σημαίνει T 110, 17 sq. συμμέτρως γυμνάζεσθαι 206, 4

συμπαλαίειν A 17, 16

συμπαραλαμβάνειν ἔν τινι A 11, 13

συμπεραίνεσθαι med. syn. συνάγειν A 49, 10 94, 10 285, 23 (coni. συνάγειν) 317, 34 T 14, 5 570, 16 sq. τὸ δεικνύμενόν τε καὶ συμπεραινόμενον A 270, 26

συμπεραντικὸς λόγος T 563, 6

συμπέρασμα γένει πρότασις (ut πρόβλημα, λῆμμα, ὁμολόγημα, ἀξίωμα) A 44, 18 δεδειγμένον· τὸ γὰρ δειχθὲν γίνεται συμπέρασμα τῶν δι' ὧν ἐδείχθη ibid. 22 τὸ σ. καὶ τὸ λῆμμα κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἕν ἐστι T 125, 14. 15 dist. συλλογισμός, προτάσεις T 18, 9 i. q. συλλογισμός A 53, 19 συμπεράσματα τῶν συλλογισμῶν T 64, 26 πρὸς τὸ τὸ σ. συναχθῆναι A 24, 8 ἀεὶ δοκεῖ ὅμοιον γίνεσθαι τῷ χείρονι A 51, 31 σ. τῶν ἄκρων A 358, 9 ἔστι, γίνεται σ. τινός A 234, 34. 35 235, 7. 35 236, 6. 18 239, 7 sq. 240, 21. 23 242, 10 243, 1 sq. 245, 4. 35 246, 34 249, 8 sq. 250, 23. 37 252, 34 sq. 269, 20 352, 16 354, 28 τινὸς πρός τι 286, 13 320, 34 321, 26 (ποιεῖσθαι) 256, 32 258, 10 σ. ποιεῖν πρός τι 286, 27. 30 287, 9

συμπεριλαμβάνειν A 50, 6 T 499, 14

συμπίπτειν syn. συμβαίνειν A 19, 15. 28 20, 4 135, 12 162, 6

συμπλέκειν προτάσεις A 50, 16 155, 29 156, 5. 6 ὅρους A 360, 27. 30 361, 35 (κατὰ τὰς ἁρμοζούσας πτώσεις) 366, 3 T 477, 10 συμπεπλεγμένος (opp. διεζευγμένος) A 262, 31 συμπεπλεγμένα τε καὶ συγκείμενα κατηγορεῖν (opp. ἁπλῶς τε καὶ ἄνευ συμθέσεως) A 367, 4 τινὸς τῶν συμπεπλεγμένων ὅρον ἀποδιδόναι [T 477, 5 sq.] συμπλέκειν i. q. συνάγειν (?) A 276, 31

συμπληροῦν τὴν πόλιν A 9, 2 τὸ εἶναι T 159, 6 446, 3

συμπληρωτικὸς τοῦ εἶναι T 38, 28 τῆς οὐσίας 51, 1

συμπλοκή (coni. σύνθεσις, σύλληψις) A 17, 14 προτάσεων A 42, 13 45, 9 50, 17 52, 15. 17 τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους A 47, 11 σ. συλλογιστική, ἀσυλλόγιστος A 52, 18 T 21, 25 26, 16 σ. τῶν ἐναντίων T 181, 12 sq. 469, 6 sq. σ. ἐξ ἐναντίων οὖσα καὶ ἐναντίωσιν περιέχουσα 185, 15 οἱ δι' ἀποφατικῆς συμπλοκῆς (λόγοι) A 390, 5

σύμπτωμα T 51, 2 (coni. πάθος) 355, 12 sq.

συμφέρειν. ὅμοια τὸ ἡδὺ καὶ τὸ συμφέρον T 118, 7

συμφθείρειν T 355, 8 sq.

σύμφυτος T 120, 5. 10 189, 24 190, 13 484, 11

συμφωνεῖν. συμφωνεῖ τὰ μέρη τῆς ψυχῆς πρὸς ἄλληλα T 157, 20

συμφωνία. τῆς σ. γενικωτατόν ἐστι τὸ πρός τι T 426, 5 cf. 324, 15 κυρίως ἐπὶ φθόγγων λέγεται, ἐπὶ τῶν χορδῶν T 425, 27 511, 13 ψυχῆς ibid. 12

συμψεύδεσθαι A 402, 36 τινί 418, 5

συμψηφίζειν A 17, 17

συμψηφισμός T 9, 18

σύν. οἷς ἂν ᾖ τὸ σὺν προσκείμενον, συμπλοκὴν τούτων καὶ σύνθεσιν δηλοῖ καὶ σύλληψιν A 17, 14

συνάγειν τοὺς ὅρους (opp. χωρίζειν, διιστάναι) A 45, 1 τοὺς ἄκρους 313, 6 τὸ διῃρημένον εἰς μίαν πρότασιν (coni. συντιθέναι) T 14, 25 τινὰ εἰς ἓν γένος T 297, 5 — *concludere* A 2, 1 28, 7 80, 23 84, 1 et saepe T 6, 5 13, 32 sq. 17, 15 80, 24 130, 16 287, 26 et saepe. c. partic. A 82, 29 110, 3 129, 14 κατὰ συλλογισμόν

A 344,19 συλλογιστικῶς saepe cf. h. v. τὶ πρός τι A 321,6 ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ὅρου πρὸς τὸν μείζονα A 70,8. 14 110,25 311,2 [συνάξῃ, συνάξῃς T 521,24 538, 27] — intrans. (coni. ἐν τοῖς αὐτοῖς εἶναι) T 140,2

συναγωγή logice. αἱ κατὰ τὰ σχήματα σ. A 35,7 αἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι σ. 167, 25 τὸ τῆς σ. αἴτιον 24,2 ἱκανὸν πρὸς τὴν τῆς σ. δεῖξιν 54,11 ἡ τῶν συλλογισμῶν, λόγων σ. ibid. 19. 22 i. q. τὸ συναγόμενον 115,12 ἔστι σ. τοῦ προκειμένου 231,31 τοῦ παντί, μηδενί 232, 14. 19 242,4 τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸν ποιήσαντες καὶ συναγωγήν 93,28 σ. ὅρων ποιεῖσθαι 72,8 πρὸς ἀλλήλους 329,19 τινὸς πρός τι σ. γίνεται 109,31. 32

συνᾴδειν T 214,1 τινί A 134,25 267,38 308,27

συναιρεῖν τὰ κείμενα εἰς μίαν πρότασιν T 15,2

συναίρεσθαι πρός τι i. q. συντελεῖν T 114,26

συνακτικός A 62,14 217,27 274,23 sq. 276,1 sq. 278,10 281,18.23 283,16 326, 27 327,16 343,26 379,27 380,23 413,32 T 521,11 522,7 526,12

συναληθεύειν (τινί) A 29,18. 28 41,7 46, 6. 9 160,2 (coni. ἀντιστρέφειν) 164,7 168,28 221,29 etc. T 515,5 — συναληθεύεσθαι (τινί) A 66,13 88,20 104,30 105,30 157,31 159,29 168,26 197,8 221, 20 etc.

συναμφότερος. τὸ σ. T 39,1. 2 49,20. 22 99,16 109,5 315,10. 11 317,18 378,28 [399,6] 579,8 ἡ ὡς συναμφότερος λαμβανομένη διαφορά 365,6 αἱ σ. διαφοραί ibid. 12 cf. 317,1 ἡ ὕλη ἡ σ. 365,7

συναναιρεῖν logice A 84,26 182,15 223, 34 347,4 sq. T 127,25 129,2 236,20. 21 320,22 sq. 356,4 418,19. 20

συνανασκευάζειν conieci T 279,21

συναποδεικνύναι A 255,22 T 280,2. 5 412,8 τί τινι T 165,18

συναποδιδόναι T 389,25

συνάπτειν. ἐπὶ πλέον τὸ συνάπτεσθαι τοῦ συνέχεσθαι T 315,25—27 συνάπτειν ὅρους A 258,14 (opp. διαιρεῖν) 294,33 προτάσεις 335,30 τί τινι A 56,11 125,2 257,22. 31 258,28 278,23 346,25 362, 3. 8 367,34 T 349,11 388,28 542,13 πρός τι A 257,27 συνημμένα (opp. κεχωρισμένα ἀλλήλων) ἔχειν τὰ κατηγορούμενά τινος A 100,18 συνημμένον τροπικόν (opp. διεζευγμένον, dist. συμπεπλεγμένον) A 262,30 τὸ συνημμένον A 20, 17 176,4 177,20 sq. 263,8. 11. 19. 33 374,30 sq. T 8,24 sq. coni. συνεχές A 17,30 262,33 390,4 (cf. συνεχής) ὁ διὰ συνημμένου τρόπος A 264,16 — intrans. τινί A 267,30. 35 326,26 πρός τι A 256,36 257,35. 36 258,2. 9 sq.

συναριθμεῖν A 51,25. 35 τὰ συναριθμεῖσθαι πεφυκότα T 247,8. 12

συναριστᾶν τινι T 84,18

[συνάφεια τοῦ ῥητοῦ T 509,17]

σύναψις (dist. συνοχή, συνέχεια) T 315, 23 sq. 320,24

σύνδεσμος grammatice A 66,29 164,12

συνδιαιρεῖν T 71,20

συνέδριον T 494,18

συνεθίζειν τινά τινι T 94,27

συνεισάγειν T 437,4 586,18

συνεισφέρειν οὐδὲν πρός τι (coni. συντελεῖν) A 379,32 (παρ' αὐτοῦ) 380,2

συνεξομοιοῦσθαί τινι A 26,17

συνεπινοεῖν T 383,12 433,12 (τί τινι) 450,15. 16. 18. 20

συνεπιφέρειν logice A 272,7 T 91,21 sq. 251,16. 18 453,19 sq. 536,8 sq.

συνεργεῖν τινι T 75,18 εἴς τι T 210,23 πρός τι A 8,30 T 75,1 85,1 551,19

συνεργός τινι T 267,12. 16 πρός τι 35,22 74,5. 27. 32

σύνεσις. δεῖ οἰκείας σ. T 32,18

συνετός. σ. πρότασις A 368,2. (coni. ἀληθής) 32

συνέχεια A 164,4 οὔτε τῆς συνάψεως ἡ σ. (γένος) T 320,24 τῶν προτάσεων A 279,34 283,12 i. q. τὸ συνεχές, τὸ συνημμένον 374,27 ἓν κατὰ συνέχειαν T 381,8

συνέχειν. οὐ πᾶν τὸ συναπτόμενον συνέχεται — πᾶν μέντοι τὸ συνεχόμενον συνάπτεται T 315,25—27

συνεχής (coni. ἀδιάλειπτος) A 6,1 162,25 ἔστι τῷ σ. τὸ διωρισμένον ἀντιδιῃρημένον T 447,15 cf. A 81,18 T 30[illegible],17 320. 11 σ. ζῷον (def. ἄνθρωπος) T 447. 14 κίνησις ἡ αὐτή τε καὶ συνεχής T 293,6 τὸ σ. ποσὸν κατὰ πέντε, γραμμῆς, ἐπιφανείας, σώματος, τόπου, χρόνου (opp. τὸ ποσὸν τὸ μὴ ἐξ ἐχόντων θέσιν

συγκείμενον) T 305,8 sq. cf. 363,14 τὸ ἐν σ. ἄπειρον (def. τὸ σημεῖον) T 543,7 σ. προτάσεις A 283,3.9 T 542,10 τὸ συνεχές logice A 20,14 263,6.22 T 330, 24 8 καὶ συνημμένον λέγεται A 390,4 coni. συνημμένον A 262,33 (dist. ἀκολουθία, σχέσις) 17,30 οἱ διὰ τοῦ σ. ὑποθετικοί A 386,27 — συνεχῶς ῥεῖν (coni. ἀεὶ γίνεσθαι) T 79,3 σ. λαμβανόμεναι προτάσεις A 283,18

συνήθεια (coni. χρῆσις) A 23,10.11 54,25 179,23 T 40,23 82,18.26 146,18 147,1 148,5 157,29 356,24

συνήθης A 14,25 373,9 T 42,5 82,21 145,20 574,1.3 σ. ὄνομα (coni. κείμενον) T 134,12 (coni. κοινόν) 146,25.26 σύνηθές τινι εἶναι T 147,34 167,27 — συνήθως A 155,14 411,10 T 58,7 197, 15 584,26

σύνθεσις (coni. συμπλοκή, σύλληψις) A 17, 14 μετά τινος T 489,7 πρός τι 490,1 τρεχόντων σ. καὶ σύνοδος A 17,15 τῶν δακτύλων A 181,6.10 ἀριθμῶν T 106, 26 ὅρων (τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ὑποκειμένου) A 15,9 300,16 317,28 318, 28 319,8 προτάσεων A 1,20 42,2.14. 17 278,6 στοιχείων T 490,19 τὰ ἐν τῇ σ. (ὀνόματος καὶ ῥήματος) A 403,22 τὰ ἐν τῇ σ. ὀνόματα T 478,7 ἁπλῶς τε καὶ ἄνευ σ. κατηγορεῖν, τουτέστιν ἕν τι καὶ μιᾶς κατηγορίας A 367,3 — logice ἡ σ. ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὁδός ἐστιν ἐπὶ τὰ ἐκ τῶν ἀρχῶν (opp. ἡ ἀνάλυσις) A 7,13 sq.

συνθετικός. τὸ λεγόμενον σ. θεώρημα, οὗ αὐτός ἐστιν εὑρετής A 274,20 278,8 283,12.14 284,12

σύνθετος (opp. ἁπλοῦς) A 7,12 121,10 σ. σῶμα A 7,18 σ. δεῖξις A 275,31 σ. λόγος T 64,10 109,17 συλλογισμός A 7, 23.32 271,10 274,12 278,15 280,27 281,12 340,13 341,8 381,29 382,7 sq. σ. ὑποθετικοί (opp. ἁπλοῖ τε καὶ πρῶτοι) 328,1 σ. καὶ συγκείμενον τὸ κατηγορούμενον ἔχειν A 367,7 opp. πολλαχῶς λεγόμενος T 99,16 ὁρισμοὶ τῶν σ. T 109,2 110,8 476,22 477,28 τὸ σύνθετον ὁριστόν ibid. 2.4

συνθήκη. νόμῳ καὶ σ. (opp. φύσει) T 210,6 κατὰ συνθήκην T 146,22 210,9 (opp. κατὰ φύσιν) 169,17 τὰ κατὰ ἔθη τε καὶ σ. καὶ νόμους δεύτερα τῶν φύσει T 233,9 λαμβάνειν διὰ συνθήκης (coni. δι' ὑποθέσεως) A 386,12 387,29 (coni. δι' ὁμολογίας) 386,15 T 151,13

συνιέναι. συνιόντων ψυχῆς τε καὶ σώματος A 181,19

συνιέναι A 404,35 τινός T 28,5.7 τὸ συνιέναι τε καὶ νοεῖν αἰσθάνεσθαι λέγεται T 102,28 cf. 103,2

συνιστάναι τινά (coni. ζητεῖν) A 2,10 συλλογισμούς A 29,5 τὴν θέσιν T 79,1 πρόβλημα (ἐπί τινι) T 82,22 218,14 219,19 — syn. δεικνύναι (ἀπό, διά, ἐκ τινος) T 235,4 546,12 579,4 (coni. δεικνύναι) 451,13 575,25 δι' ἐνδόξων 30,27 τῇ ἐπαγωγῇ ibid. 29 δι' ἐπαγωγῆς 17,3 (συνέστηκεν?) 366,22 537,7 ὅτι 46,15 366,22 503,17 545,6 [c. partic. 377,19] — συνίστασθαι ἐκ A 330,22 T 34,11 — τινί i. q. ὁμολογεῖν A 121,18 — περί τι i. q. ἔχειν, εἶναι περί τι T 297,9 — τὰ φύσει συνιστάμενα A 4,12 συνεστῶτα A 3,23 T 157,14 233,6 — συνιστῶντα (aN) T 451,13 575,25

συννοεῖν νοσούσῃ τῇ πατρίδι T 139,33

συνορᾶν A 8,26 129,28 215,18 279,27 346,10.27 T 27,22 29,15 115,10 117, 13 121,22 495,2

συνουσία. (οἱ ἀρχαῖοι) τὰς σ. τὰς πλείστας τοῦτον ἐποιοῦντο τὸν τρόπον, οὐκ ἐπὶ βιβλίων ὥσπερ νῦν T 27,13 αἱ πρός τινα σ. 28,3.9 περί τινος 585,2 πλείονος χρόνου δεῖσθαι ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν σ. 562,27 συνουσία πειραστική, διαλεκτική, ἀγωνιστική, σοφιστική 548,23.26 551, 18 554,26 οἱ τοῦ γυμνάζεσθαι χάριν τὰς διὰ λόγων σ. ποιούμενοι 565,13

συνουσιάζειν T 461,10

συνοχή (dist. σύναψις) T 315,23 sq.

σύνταξις T 40,3 μετά τινος A 15,31 πρός τι 360,3

συντάσσειν A 159,19 ὅρους, προτάσεις κατὰ πτῶσιν A 359,25 360,25.26 361, 18 364,14.19.28 365,5.13 τί τινι A 15,21.22 46,22 48,7.9 50,18 51,27 72,3.19 189,32 191,1 etc. T 39,2 54, 31 62,8 125,20.22 191,18 217,10 295, 13 496,5 μετά τινος T 137,17 πρός τι A 47,15 320,25.27.31

συντείνειν πρός τι T 74,4 94,13.28

συντέλεια. τὴν σ. ἔχειν πρός τι T 89,30

συντελεῖν εἴς τι A 4.28 320,26 T 35,27

55,30 88,25 172,11 210,22 242,8 553,19 556,26 557,21 571,10 sq. τὶ A 20,27 337,16 379,27 T 553,20 564,2 571,14 πρός τι A 2,15 8,17 28,1 276,27 T 1,7 28,27 74,33 75,17 81,12 85,4. 20 88,2. 12 89,3 95,1 168,16 237,14 sq. 258,16 295,28 527,26 584,6 τὶ A 28,24 279,33 343,25 379,32 381,6 T 55,10 94,9 119,5 155,18 168,19 171,11 513,16 — συντελεῖσθαι ἐκ i. q. συνάγεσθαι A 280,33

συντιθέναι (opp. χωρίζειν, διιστάναι) A 181,2. 6. 14. 16 ὅρους, προτάσεις A 42, 7. 10. 16 300,18 312,20 331,11 337, 5 sq. 339,23 340,28 367,10. 11 συμπεράσματα T 64,26 τὸν ὅρον 515,25 λόγον ἐκ γένους καὶ διαφορᾶς 504,9 τὰ ἄτομα συντιθέναι τε καὶ εἰς ἓν γένος ἀνάγειν T 1,18 τὸ διῃρημένον σ. καὶ συνάγειν εἰς μίαν πρότασιν T 14,25 τί τινι A 45,5 50,20 52,1. 7. 14 82,20 320,24 330,27 362,1 365,15 (coni. συγκρίνειν) T 219,20 247,16 378,25. 26 (διαφορὰν γένει) 447,3. 18 συντίθεσθαι ἐκ A 27,22 συντεθειμένος τινί A 217,12 348,37 — med. A 386,18 (ἀλλήλοις coni. ὁμολογεῖν) 262,13. 23 (coni. ὑποτίθεσθαι) 386,16. 32 ὅτι (coni. προδιομολογεῖσθαι) T 150,28

συντομία. σ. χάριν A 15,20 ἀσαφὴς διὰ συντομίαν 210,21

συντόμως διαλέγεσθαι A 28,22

σύντονος ὄρεξις ἀφροδισίων T 139,23 143, 34

συντρέχειν expl. A 17,15 εἰς ταὐτό T 11, 11 ἐφ' ὧν ἄμφω συνδεδράμηκε T 12,2 437,20

συνυπάρχειν A 90,11 262,13. 15. 17 388, 16 400,14 406,19 407,32 T 11,20. 21 80,23 183,23 185,28 237,23 552,24 591,1. 3

συνώνυμος. ὧν εἷς λόγος, ταῦτα σ. (opp. ὁμώνυμος) T 476,4 i. q. πολυώνυμος 577, 18 [τὰ κυρίως σ. opp. τὰ πολυώνυμα 578,7] λόγος τοῦ σ. (opp. τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ) 360,9 τόπος ἀπὸ τῶν συνωνύμων (dist. ὁ ἀπὸ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ) ibid. 2 sq. — συνωνύμως κατηγορεῖν, λέγειν T 7,16 42,18 322,28 (coni. ἐν τῷ τί ἐστι) 7,19 313,23 (opp. ὁμωνύμως) 108,31 323,13 360,19 παρακολουθεῖ τοῖς ἐν ὑποκειμένῳ οὐσι τὸ μὴ συνωνύμως εἶναι τοῖς ἐν οἷς ἐστι 360,6 sq.

[συσκιάζειν. συνεσκιασμένως T 582,13]

συσσίτια T 225,11

σύστασις (i. e. τὸ συνιστάναι) coni. εὕρεσις, τάξις A 1,7. 12 2,15. 27. 34 dist. τέλος ibid. 8 coni. κατασκευή ibid. 24 fere i. q. κατασκευή T 30,1 δι' ἐπαγωγῆς ibid. 4 διὰ λόγων 83,27 λαμβάνειν τινὰ εἰς σύστασίν τινος A 343,16 T 557,6 — (i. e. τὸ συνίστασθαι) ἡ συλλογισμῶν σ. (coni. γένεσις) A 28,25 119,14. 16 τὴν σ. λαμβάνειν 43,4 ἔχειν ἐκ τινος 328,1 — (i. e. τὸ συνεστάναι) ἡ τοῦ κόσμου σ. T 460,3

συστατικός. σ. διαφορά T 438,17 (opp. διαιρετική) 448,22

συστέλλειν τὰ εἰλημμένα ὡς δύο προτάσεις εἰς μίαν πρότασιν A 344,18 pass. T 50, 28 ἐπὶ παρόντι κακῷ 144,12

συστοιχία T 198,9. 22 200,6 (coni. πτῶσις) 497,18

σύστοιχος. σύστοιχα (dist. πτώσεις, παρώνυμα) μὲν λέγεται ἀλλήλοις καὶ τὰ ὁμοίως ἔχοντα πρός τινα, ἃ καὶ κατ' ἀναλογίαν εἴη ἄν — σύστοιχα λέγουσι καὶ πάντα τὰ ἀπό τινος παρωνομασμένα ἀλλήλοις τε καὶ ἐκείνῳ ἀφ' οὗ παρωνόμασται T 104,1 sq. cf. 196,28 sq. 197,4 sq. 200,26 263,22 282,11. 12 331,5 sq. 588,2 τόπος ἀπὸ τῶν σ. T 196,24 sq. 200,26 282,10 sq. 330,13 sq. 467,26 585,26 ὁ τῶν σ. τόπος 528,6 οἱ ἀπὸ τῶν σ. τόποι περιέχουσι καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πτώσεων 331, 6. 7 cf. πτῶσις

συστολὴ εἰς τὸ ἔλαττον T 62,12

σφαῖρα τελειότατον τῶν σχημάτων T 76,14

σφαιρικός. σφ. σχῆμα T 76,15 σφαιρικὴ ἄτομος 375,12. 13

σφαιροειδής T 69,28 74,23 76,1. 10 294,11

σφόδρα αἱρετός, ἔνδοξος T 271,9. 10 569, 19 571,23

σφοδρός (opp. ἠρεμαῖος) T 121,28 εἰ ἔστι σφ. τὸ ἐναντιούμενον τῷ ὀρθῷ λόγῳ 144,4

σφοδρότης T 107,1

σφυγμὸς σημαντικὸν ὑγείας T 105,2

σφῦρα A 2,21

σχεδόν A 68,18 T 9,22 82,18 472,12 al.

σχέσις. ὡς σχέσιν τὸ κατηγορούμενον λαμβάνειν (dist. ὡς οὐσίαν, ποσότητα κτλ.

A 366,28 dist. δύναμις, ἕξις T 444,13 τὴν σχέσιν τε καὶ τάξιν φυλάττειν A 286,3 τῇ σχ. τὴν διαφορὰν ἔχειν A 44,18 κατὰ σχέσιν ὅρους συντάσσειν A 47,14 (coni. κατὰ πτῶσιν) 365,13 κατὰ τὰς τῶν σχέσεων (sc. τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους) διαφορὰς ἡ τῶν σχημάτων διαφορά A 349, 19 κατὰ σχέσιν συγκεῖσθαι συλλογιστικήν T 562,12 ὑπὸ γένος πίπτειν κατὰ τὴν σχέσιν (opp. κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν) T 300,17 σχέσις, σχέσιν ἔχειν πρός τι A 45,2 47,21 57,11 258,20 281,2 286,3 288,1 349,4. 19 364,27 366,28 380,7. 20 384,22 T 13,22 45,6 118,8 125,16 300,14. 15. 19 334,4 414,22 ἐν τῇ πρός τι σχ. τὸ εἶναι ἔχειν T 407,3 441,14 — coni. ἀκολουθία, συνεχὲς καὶ συνημμένον A 17,30 ἡ πρὸς ἄλληλα σχέσις τε καὶ ἀκολουθία 406,12 κείμενον ἐν σχ. καὶ ἀκολουθίᾳ καὶ ὑποθέσει μεταλαμβάνειν εἰς ὕπαρξιν 263,36

σχῆμα (opp. ὕλη) T 20,4 σχ. τελειότατον (i. e. ἡ σφαῖρα) T 76,11 sq. τῆς λέξεως A 239,27 T 203,14 οὐχ ἱκανὸν ποιῆσαι συλλογισμόν T 10,20 συλλογιστικόν, συλλογισμῶν A 6,16. 20. 23 sq. T 95,14 κατὰ τὴν διάφορον τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους κοινωνίαν ἡ τῶν συλλογιστικῶν σχημάτων γίνεται διαφορά A 46,19. 20 cf. 47,13 sq. 349,19 384,22 κατὰ τὰς τῶν σχημάτων διαφορὰς εἴδη γίνεσθαι συλλογισμῶν T 26,1 εἰ σχήματα τρία καθ' ἃ αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι T 76,2 πρῶτον, δεύτερον, τρίτον expl. A 46,30—47,12 et saepe cf. T 2,5 sq. 21,12. 26. 29 142,3 ἔστι μόνα ταῦτα τὰ τρία σχ. A 47,12 ποῖον σχῆμα πρῶτον ἢ βέλτιον T 218,6 ἡ τάξις καὶ ἡ τῆς τάξεως αἰτία A 47,19—49,19 τῷ ἀποδεικτικῷ (συλλογισμῷ) τὸ πρῶτον σχῆμα οἰκειότερον, τῷ δὲ διαλεκτικῷ τὸ δεύτερον, οἱ δὲ σοφισταὶ οἰκεῖον ἂν ἔχοιεν τὸ τρίτον σχῆμα 49,9—17 ἀνάγονται καὶ οἱ δι' ὅλων ὑποθετικοὶ εἰς τὰ τρία τὰ προειρημένα σχήματα A 326,20—328,5 — σχημάτων εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ 'συζυγιῶν' καὶ 'συμπλοκῶν' A 242,24 coni. συζυγιῶν 47,13

σχηματίζειν (τοὺς ὅρους κατὰ τὰς πτώσεις) A 359,20 (τὰς προτάσεις) 366,22 (τοὺς λόγους πρὸς τὰς περιστάσεις κτλ.) T 5,15 40,7 94,17 (παρά τι) 104,13 137,27 (κατὰ τὴν λέξιν) 197,10. 17 (τὴν λέξιν ἐσχηματίσται) 263,9 (ἐκ χρωμάτων) 427,2 (ὅρον, coni. διορθοῦν) 493,16 (ἐρώτησιν) 520,27

σχηματισμὸς τῆς λέξεως A 360,37

σχιζόπτερος T 306,15 434,21 435,6

σχολὴ πρὸς τὸ θεωρεῖν T 266,6

σώζειν ἐκ τῶν κινδύνων T 259,17 δεῖξιν ἐπί τινος A 189,36 τάξιν 409,23 τὴν τοῦ συλλογισμοῦ χρείαν T 9,26 10,5 σώζεσθαι κατὰ τὴν οὐσίαν, κατὰ τὸ τοσούτων κατηγορεῖσθαι 355,25. 26

σῶμα. πᾶν σ. στοιχεῖον ἢ ἐκ στοιχείων A 264,13 ἐπὶ τρία διέστηκεν T 31,12 def. τὸ τριχῇ διαστατὸν 30,29 τὸ τριχῇ διαστατὸν μετὰ ἐπιφανείας 491,16. 17 μετὰ ἀντιτυπίας 380,18 ἡ ἐπιφάνεια σώματος πέρας T 31,15 ἐξ ἐπιπέδων γεννᾶν τὰ σ. 134,8 cf. 488,6 οὐδὲ σώματός ἐστι διαφορὰ τὸ κοῦφον ἢ βαρύ T 321,19 μὴ διὰ τὴν ἁπλανῆ πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι T 22,5 τὸ σ. διὰ σώματος χωρεῖν 173,15 σῶμα φυσικόν, μαθηματικόν, A 4,21 T 89,3—5 ἀμερές T 19,14 πέμπτον ibid. 15 τελειότατον 76,11. 12 παχύτερον, λεπτότερον 322,7 — τὸ ψυχὴν σώματος εἶναι τιμιωτέραν T 19,1 πότερον ἀπαθέστερον, σ. ἢ ψυχή 218,27 τὰ τοῦ σώματος ἀγαθά (opp. τὰ τῆς ψυχῆς) 19, 10 76,20. 21

σωματικός. σ. κάλλος T 143,34 πρῶται σ. δυνάμεις i. e. θερμότης, ψυχρότης, ὑγρότης, ξηρότης T 236,12 σ. ἀγαθά, κακά A 301,23 T 262,19 326,27 sq. σ. ἀρεταί T 506,28 σωματικώτερος (opp. οἰκεῖος καὶ ἴδιος τῆς ψυχῆς) T 234,24

σωστικός T 455,11

σωτηρία ἡ ἐκ τῶν κινδύνων T 259,11 αἰσθήσεως 343,28. 29

σωτήριος. σ. φάρμακον T 210,18

σωφρονεῖν (opp. ἐγκρατεύεσθαι) T 501,3

σωφρονικός. σ. δίαιτα T 200,20 — σωφρονικῶς διαιτᾶσθαι ibid. 22

σωφροσύνη ἕξις ἡδονῶν κρειττων A 385, 35 sq. cf. T 21,27 ἡ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ὁμολογία T 157,25 τὸ σῶα φρονεῖν 509,18. 21 συμφωνία ψυχῆς 511, 12 sq. οὔτε τῆς σ. γένος ἡ συμφωνία 324,9 sq. ἐν πρώτῳ ἐστὶ τῷ ἐπιθυμητικῷ 487,11 τὸ ἐπιθυμητικὸν ἀγαθὸν ποιεῖ (opp. σοφία) 262,29. 30 ἐκτὸς πάσης ἐπιθυμίας φαύλης (opp. ἐγκράτεια) T

255,24. 25 cf. ἐγκράτεια. saepe praeterea in exemplis, velut T 267,9. 10 268,10 271,17 284,22 al.
σώφρων. ὁ σ. περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας T 209, 14. 15 ὅτι ὁ σ. οὐκ ἔστιν ἐγκρατής 176, 20 cf. 157,18 sq. σ. δίαιτα 201,7

Τάξις (coni. σύστασις) A 1,12 τῶν σχημάτων 47,23 49,18 τῶν προτάσεων 58, 15 τῶν ὅρων (coni. θέσις) 72,11. 13 273,2 τῶν συλλογισμῶν 76,29 πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, μέσος τῇ τ. A 14,22 51,17 95,26 96,28 283,22. 23 (coni. τῇ θέσει) 47,21 τῇ τ. προϋέναι T 292, 12 τῆς αὐτῆς τάξεως εἶναι A 45,22 ἐν τῇ αὐτῇ τ. A 110,30 ἐν τ. τῇ οἰκείᾳ 42, 11 ἐν τ. 309,31 κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν A 41,7 241,27 κατὰ τὴν τοῦ 'ἔστιν' θέσιν τε καὶ τάξιν 398,6 τάξιν τινὸς ἐπέχειν A 365,8 τ. τινὰ ἐπιτιθέναι T 92, 30 ἔχειν A 46,3 49,6. 8 51,10. 12 78,3 94,6 97,3 110,21 πρός τι 2,19 (coni. θέσιν) 57,27 (coni. ἀκολουθίαν) 405,27 τὴν τ. φυλάττειν A 45,16 (coni. σχέσιν) 286,3 τὴν τ. τῆς παραδόσεως λαμβάνειν T 128,30
ταριχοποιεῖν T 46,27
τάσσειν. ὅροι ὁμοίως τεταγμένοι A 45,31 κατά τινας ὡρισμένας τε καὶ τεταγμένας ὁδούς T 33,13 ἣν συζυγίαν ἐτάξαμεν τετάρτην A 102,14. 32 ὄνομα ἐπί τινος A 14,26 τὶ μετά τι Δ 77,6 ὑπέρ τι A 301,26 ὑπό τι A 87,13 162,32 T 53,3 568,26 [τακτὸς καὶ ὡρισμένος T 371,35 372,6]
ταὐτότης (τῆς λέξεως, opp. ἑτερότης) T 12, 29 (opp. διαφορά apud Theophr.) 45,13 (κατὰ τὸ εἶδος) 59,16. 27 124,17 399,13
τάχα T 49,4
ταχέως εἰπεῖν, δηλοῦν (coni. διὰ βραχέων) A 8,13 148,23 395,29
ταχυτής T 258,17 οὐ γένος τῆς εὐφυΐας 330,24 sq.
τε adnecteus A 398,17 T 39,9 471,11 ἔτι τε cf. ἔτι. οὕτω τε A 198,20 T 138,20 τε γὰρ T 370,8 (a N) -- correlative τε — τε A 8,24. 28 373,25. 26 T 4,3.5 127,18.19 163,24. 25 τε — ἀλλὰ καί A 213,13. 19 240,27. 30 288,11. 13 332,30. 33 cf. T 188, 19 — 189,1 — δέ Δ 331,33 (καὶ — δέ) 89,33 396,25 — ἔτι A 230,35 — ἔτι τε A 335,10. 12 — ἔτι δὲ καί A 163,2. 3 T 122,15 — ὁμοίως καί A 308,19. 20 — πάλιν A 238,8. 9 — πάλιν δέ A 172,22. 25
τείνειν γραμμήν A 163,19 — intr. πρός τι T 264,21
τέχνον. τέκνα (opp. χρήματα) T 260,27. 28
τεκτονικός A 280,2 T 227,3 — ἡ τεκτονική T 267,20 sq. (opp. οἰκοδομική) 2. 19 264,10. 11 (opp. ὑλοτομική) 237,25 (opp. φιλοσοφία) 227,1. 2 — τεκτονικῶς T 10,2
τέκτων Δ 280,2 T 86,18 227,2. 4
τέλειος. πρότερον τὸ τέλειον τοῦ ἀτελοῦς A 47,26 ἕπεται τῷ τελείῳ τὸ ἀγαθόν A 301. 22 302,4 sq. τελειότατον τῶν σωμάτων, σχῆμα T 76,11. 12. 13 τέλος 238,4 sq. τὸ τέλειον καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι τοιοῦτον T 62.11 τέλειος ἐν ἀδικίᾳ T 484,24 τὸ ἐν αὐτῇ (sc. τῇ τοπικῇ πραγματείᾳ) τ. T 125,9 τέλειος λόγος (coni. ἀνελλιπής) A 16.1 τέλειοι συλλογισμοί (opp. ἀτελεῖς) T 2,7 (coni. ἀναπόδεικτος) A 24,4 55,3 69.28 113,7 al. expl. A 23,17 sq. 47,25 76,4 174,6. 27 175,16 — τέλεον adv. A 15. 30 16,5 338,23
τελειότης τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας A 302, 5 sq. ἀνθρώπου T 43,8 τῆς οἰκείας φύσεως (coni. ἀκρότης) 261,19 ἄλλη ἡ τῶν κατ' εἶδος διαφερόντων τ. 111,2 τελειότητες T 118,14 τὴν τ. ἀπολαμβάνειν T 46,1
τελειοῦν T 43,8 οἱ ἀτελεῖς συλλογισμοὶ τελειοῦνται διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, διὰ τῆς εἰς τὸ πρῶτον σχ. ἀναγωγῆς, διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχ. συλλογισμῶν, ἢ δεικτικῶς δι' ἀντιστροφῶν προτάσεων ἢ ἐξ ὑποθέσεως διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς A 78,22 112,6 sq. 113,6 242,22. 26 255,5. 13 sq. 271,4
τελείωσις τῶν ἀτελῶν συλλογισμῶν A 93, 23 280,31
τελευταῖος λόγος T 64,11 αἱ τ. ἐνέργειαι 164,17 καὶ τελευταῖον 421,32 (a N)
τελικός. τ. ἀγαθόν T 6,4 τελικώτατον ibid. 7. 9
τέλος ἐπιστήμης, τέχνης A 2,8 T 33,11 sq. dist. ἔργον A 2,29 T 33,26. 29 opp. τὸ ποιῆσαι κατὰ τὴν τέχνην T 34,2. 3 διαφέρειν καὶ τῷ τέλει καὶ τῇ προθέσει A 1,19 τέλος τελειότατον T 238,4 sq.

προσεχές, ἔσχατον ibid. 17 τέλος ποιεῖσθαι τὴν τοῦ ἀληθοῦς γνῶσιν T 74,24 — τέλος ἔχειν A 340,30 ἐπὶ τέλει A 7,28 22,29 T 72,26 130,12 150,19 290,28
τέμνειν medic. T 155,27 229,4 (coni. καίειν) 244,6 geometr. A 163,20 (εἰς ἄνισα, ἴσα 21. 23) 268,11. 33 T 24,4 τέμνειν τὸν ἀέρα (coni. διαιρεῖν) T 106, 22 logice (εἰς) T 37,24 47,30 305,29 316,25
τερπνός (coni. τίμιος) A 3,25
τέρψις def. δι' ὧτων ἡδονή (dist. χαρά, ἡδονή, εὐφροσύνη) T 181,4
τέσσαρες. τέτρασι T 208,12
τετράγωνος. τ. χωρίον A 260,20 τ. ἀριθμός ibid. 32 261,11. 12 τὸ τετράγωνον A 261,6. 8 (dist. παραλληλόγραμμον) T 545,30
τετραδάκτυλος T 177,24
τετράπους. τοῖς τ. πεζοῖς οὐκ ἔστιν ἓν ὄνομα τὴν ὁμοιότητα περιέχον αὐτῶν T 533,22
τετραχῶς T 76,2 290,20 406,14 540,5 (?)
τέφρα A 21,20
τέχνη εἶδος τῆς διαθέσεως T 158,24 coni. ἐπιστήμη A 2,4 sq. 39,23 330,33 al. T 73, 14. 18 80,27 94,1 al. δυνάμεις κοινότερον τὰς τέχνας (εἶπεν), ὡσανεὶ ἕξεις ἔλεγεν αὐτάς T 32,20 sq. μέρος, ἔργον, ὄργανον, τέλος A 2,4 sq. T 33,11 sq. αἱ τ. παρὰ τὴν τῆς ὕλης διαφορὰν καὶ τὸν τῆς χρήσεως τρόπον τὴν διαφορὰν λαμβάνουσι T 2,16 sq. στοχαστικαὶ τ. opp. ποιητικαί, ὡρισμέναι cf. h. v. κατὰ τέχνην T 27,28 (opp. ἀπὸ τύχης) 33,18 sq. τὰ κατὰ τὰς τ. γινόμενα, τὰ κατὰ τέχνην (opp. τὰ φυσικά, τὰ φύσει γινόμενα) A 289, 26 sq. τὰ κατὰ τὰς τέχνας μιμήματα ὄντα τῆς φύσεως δεύτερα ἂν εἴη τῆς φύσεως T 233,8 τὰ γινόμενα ὑπὸ τῆς τέχνης A 2,18 271,31 τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδεχόμενον, καθ' ὃ γίνονταί τινες καὶ κατὰ [τὰς] τέχνας τινὰς συλλογισμοί A 169,8
[τεχνητός opp. φυσικός T 372,2]
τεχνικῶς (coni. καλῶς) T 33,16
τεχνίτης (coni. ἐπιστήμων, opp. οἱ πολλοί) T 73,4. 8 (opp. ἄτεχνος) 224,5 ἐπὶ τῶν στοχαστικῶν (τεχνῶν) οὐκέτι τὸ τέλος ἐπὶ τοῖς τ. 34,4 τεχνίτου τινὸς μηκέτ' ὄντος ἔργον 259,20
τέως A 75,13 110,28. 29 T 211,1 221,16 353,15 [386,16]
τηρεῖν A 148,8. 31 192,22 207,20 (τῇ λέξει τὴν διαφοράν) T 94,19 addito accusativo sive nominativo praedicati A 16,1 61,2 94,30 97,25 102,28 146,1 189,8 193,6 217,12 246,19 250,28 (ὡς) T 384, 20 seq. acc. c. inf. A 192,25 254,32 τηρεῖν τι εἰς T 219,21
τήρησις ἀναίτιος (opp. ἐπιστήμη) A 340,19
τιθάσευσις (coni. χειροήθεια) T 370,28
τιθέναι τὴν συζυγίαν τελευταίαν A 104,9 — logice expl. A 17,2 sq. T 7,26 sq. opp. λαμβάνειν A 17,10 263,33 cf. 36 opp. ὑποτίθεσθαι T 8,10 coni. δεικνύναι A 259,19 coni. κατασκευάζειν A 263, 21 opp. δεικνύναι, συλλογίζεσθαι A 260,5 259,12 opp. ἀναιρεῖν, ἀνασκευάζειν A 259, 29. 32 386,26 388,32 coni. συγχωρεῖν A 2,1 50,29 51,1 T 91,13 564, 29 i. q. συγχωρεῖν T 551,2. 25 554,15. 17 τί τινι T 518,9 558,27 ἡ πρότασις ἡ τιθεῖσα A 87,15 208,25 321,13. 31 ἡ ὑπόθεσις ἡ τ. 80,20 99,13 τιθέναι δι' ἀποδείξεως A 4,25 T 587,5 δόξαν μετὰ συλλογισμοῦ T 80,7 τιθέναι τὰς ἰδέας T 413,13 τὸν τόπον οὕτως T 276,19. 24 τιθέναι τι (ὡς) γένος, ὡς εἶδος T 319, 27 324,18 sq. 328,21 339,31. 32 341, 12. 20 347,1. 6 al. διαφοράν 359,5 εἰς γένος 343,17 εἰς τὸ εἶδος 316,19 318, 14 326,28 εἰς τὴν διαφοράν 318,1 ἔν τινι (longe saepissime ἐν γένει, ἐν εἴδει) A 245,32 T 42,18 312,15 322,30 324, 21. 26 336,3 344,20. 23 348,18 349,17 350,6. 9. 17. 26 351,2 353,26. 27 354,24 355,3 356,16 sq. 357,13 360,24. 25 361, 11. 23 445,20. 23 al. seq. infin. (ὑπάρχειν) A 321,13 T 132,13 ὅτι T 140,31 274,20 291,8. 12 — τίθεσθαι med. (ἀναποδείκτως, coni. λαμβάνειν) A 336,24 T 28,10 134,8 ἕνστασιν T 149,23 θέσιν 549,19 552,18 οἱ ἰδέας τιθέμενοι T 472, 17 ἔν τινι T 1,12 30,19 46,6 189,28 445,21 addito accusativo praedicati A 129,20 T 30,20 120,16 134,5. 9 187, 27 299,7 301,20 seq. acc. c. inf. A 336, 9. 17 T 1,15 2,1 149,2 178,21 189,7 566,29 ὅτι T 121,2 — τὸ τεθειμένον passive T 588,10
τιθηνεῖν T 425,22

τίκτειν T 16,17 sq. τεχθήσεται A 403,32
τιμᾶν τοὺς γονεῖς T 83,20. 21 τιμᾶν τινα πρὸ τῶν ἄλλων 224,23
τιμὴ παρὰ βασιλέως ἢ παρὰ μεγιστάνων 466,12 ἡ κατὰ ἀνάλογον τ. 558,4 — saepius in exemplis velut 269,16 271,18
τίμιος A 6,4. 6 76,32 267,16 sq. (coni. αἱρετός) T 270,16 sq. τίμια τῶν ἀγαθῶν εἶπεν εἶναι τὰ ἀρχικώτερα T 242,4 τὸ ἐν τῷ ποιῷ, ποσῷ τιμιώτερον cf. h. v.
τὶς. τὸ τὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς γένος τοῦ ὄντος τίθενται T 301,20 sq. μηδὲ τὸ τὶ γένος ὂν τῶν πάντων T 359,12. 13 τὸ τὶ κατὰ μόνων σωμάτων καὶ ἀσωμάτων ibid. 14. 15 — τὸ μέν τι — τὸ δέ τι A 381,33 T 397,22 et saepe αἱ μὲν — αἱ δέ τινες A 46,10. 12 [μηδέν τι T 418,12] ὁ τὶς A 296,12 T 549,27 560,1 ταῦτα τὰ τινὰ τοῦ Γ A 64,21 αἱ τινὲς δόξαι (opp. ἡ αὐτοδόξα) T 573,16
τμῆμα geometr. A 268,18 sq.
τοίνυν A 5,30 7,9 25,28 43,13 44,14. 23 80,1 81,30 137,10 141,10 166,8 197,19 236,4 326,25 359,33 370,10 390,27 404,7 T 109,24 131,1 177,27 183,25 185,15 238,19 240,16 292,27 301,12. 14 304,3 343,3 356,3 363,6 367,1 386,5 398,9 405,29 518,5 549,18 553,21 572, 25 post insertam parenthesin excipit apodosin A 11,3 36,29 66,10 158,5 T 153,12 164,27 514,10 οὖν τοίνυν T 355,24
τοῖος T 159,18
τοιόσδε A 42,17 263,20 300,10 345,28 T 10,23 50,21. 22 106,30 232,15 333, 18 383,4 427,1 466,27 492,18
τοιοῦτος ad sequentia refertur A 109,6 194,9 274,21 298,24 315,24 338,29 T 17,1 21, 24 30,14 91,6 104,4. 16 108,29 139,28 141,7 142,7 160,30 185,19 189,13. 17 203,24 205,7 206,15 209,23 236,4 239,14 et saepe. τοιοῦτος ὅς A 103,32 104,5 189, 27 seq. infin. A 74,10 τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος A 28,1 καὶ ὅσα τοιαῦτα, (καὶ) τὰ τοιαῦτα T 95,28 274,18 277,26 278,6 al.
* τοιουτότης T 210,24
τοῖχος A 408,4 sq. 409,7 T 103,7 472,6
τολμηρός (dist. ἀνδρεῖος) T 158,4 476,18
τομή medic. T 232,16 249,23 (coni. καῦσις) 152,17 201,26 202,16 ἐπάγειν τ. τῷ τραύματι 491,22 — τ. τῶν ἡμικυκλίων T 25,9 — τοῦ γένους εἰς τὰ εἴδη, τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη, τῆς λέξεως εἰς τὰ σημαινόμενα T 122,7 532,20
τονιαῖος T 113,12 cf. χρῶμα
τοπικός. τ. κίνησις T 96,20 293,4 — ἐν τούτοις (sc. τοῖς βιβλίοις), ἃ ἐπιγράφεται Τοπικὰ ἀπὸ τοῦ τόπους τινὰς ἐν αὐτοῖς παραδίδοσθαι T 5,19 cf. ibid. 28 τ. πραγματεία 1,3 294,3 et in titulis librorum I—VIII ἡ τῶν τ. πραγματεία 369,4 (a N)
τόπος. οὐδὲ τοῦ τόπου τὸ κενὸν γένος T 329,2. 3 ὡς μὴ διὰ τὴν ἁπλανῆ πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι 22,5 ὁ ἄνω τ. 275,8 379,10 ἡ κατὰ τόπον κίνησις 474,15 ἀπὸ τόπου τὸν κατώτατον ἐπέχειν τόπον 380,20 εἰς τόπον 494,16 πρὸς τοὺς τόπους τοὺς λόγους σχηματίζειν (coni. πρὸς τὰς περιστάσεις, τὰς τύχας, τοὺς καιρούς, τὰ πρόσωπα) 5,15 — dialectice expl. T 5,21 sq. 126,11 sq. dist. παράγγελμα 135,3 sq. παραγγελματικὸς τ. ibid. 13. 15 cf. praeterea παραγγελματικός. τόποι κοινοί 511,7 585,25 586,19 τόπον καθόλου ποιεῖν 275,17. 23 καθολικώτερον λαμβάνειν, ποιεῖν 276,3 277,10. 29 οὐ δεῖ τοὺς τ. ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων κρίνειν 242,23 τόπος ἀπό τινος 180,14. 19 181,12 196,24 200, 12 205,2 208,12 sq. 211,3 213,20 364, 8 sq. 414,20. 21 415,3 sq. 504,27 sq. 585, 26 ἐκ τινος 190,27 219,24 ἐπὶ (?) τῶν ἐναντίων 185,20 188,6 πρός τι 217,3 422,28 sq. ὁ τῶν συστοίχων τ. 528,6 — τόποι δι' ὧν ἔστιν ἀναμιμνήσκεσθαι 586,11
τοσαυταχῶς A 360,27 361,1 366,32 T 61,13 102,16 103,21 104,24 577,7
τοσόσδε. μέχρι τοσοῦδε χρόνου A 162,9 τοσῶνδε ἐτῶν 176,5
τοσοῦτος. τοσούτων ἐτῶν A 176,6 ἐπὶ τοσοῦτον T 18,6
τραῦμα (coni. ἀναίρεσις) T 272,11 491,22 cf. τομή
τρεῖς. ὁ τρία ἀριθμός T 312,7 cf. 293,13 οἱ διὰ τριῶν λεγόμενοι λόγοι A 326,9 348,10. 12 374,24 390,19
τρέπεσθαι ἐπί τι A 223,17 ἐπί τινα ὁδόν 317,18
τρέφειν κούφοις, κούφως T 153,3. 6 — μοχθηρῶς τεθράφθαι (opp. πεφυκέναι καλῶς) 214,22
τριάς T 308,14 314,26

τρίβειν. τροβόμενον καὶ κινούμενον τὸ πνεῦμα λευκαίνεται T 50,26
τριγχὸς φιλοσοφίας T 1,15
τρίγωνον A 13,2 178,34 sq. 268,6.22 sq. 358,16 sq. T 17,28 23,27 sq. 73,22. 23 85,11 210,3. 4 342,17 391,10
τρίπηχυς T 264,25
τρίτος ὅρος A 15,6. 7 46,34
τριττός A 117,28 349,18
τριχῇ διεστάναι, διαστατός T 31,1 109,24. 28 380,18 491,17
τριχῶς A 258,18 287,22. 24 288,25 326, 28 349,35 350,3 384,15 395,11 T 290, 14 502,8 cf. 540,5 n.
τρῖψις τοῦ ἀέρος T 50,24. 27
τροπικός. τρ. φωναὶ καὶ οὐ κυρίως λεγόμεναι T 440,6 λέξεις (coni σκληραί) 426,9 — τὸ τροπικόν A 20,7 264,8 265,4 ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς, ἃ τροπικὰ λέγουσι 263,12 οἱ διὰ τροπικοῦ, ὡς φασι, καὶ τῆς προσλήψεως γινόμενοι (συλλογισμοί), τοῦ τροπικοῦ ἢ συνημμένου ὄντος ἢ διεζευγμένου ἢ διαπεπλεγμένου 262, 28—30 cf. 263,16 — τροπικῶς (coni. μὴ κυρίως, dist. μεταφορικῶς) T 511,9
τρόπος. καθ' ὃν ἂν τρόπον ληφθῇ τὸ ἀδύνατον A 183,9 sq. τρόπος τοῦ ταὐτοῦ T 58,5. 26 59,7 496,14 ὁ τρόπος τῆς δείξεως A 202,17 271,4 τῆς ἐρωτήσεως T 528,20 τῶν λαμβανομένων A 17,6 τρόποι συλλογισμῶν 42,9 συλλογιστικὸς τρ. 29,13 τῶν τοιούτων (διαλεκτικῶν) προβλημάτων τε καὶ προτάσεων ἡ διαφορὰ κατὰ τὸν τρόπον i. e. κατὰ τὸ 'ἆρα' καὶ 'πότερον' T 63,7 69,6 (cf. ἐκφορά) [i. q. σχῆμα A 271,7 ἡ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰ σχήματα διαφορά (τῶν συλλογισμῶν) T 2,4 sq. τὸ δυνατόν, τὸ ἀδύνατον, τὸ ἔνδοξον, τὸ ἄδοξον, τὸ δῆλον, τὸ ἄδηλον, τὸ κατὰ φύσιν, τὸ καλῶς, τὸ ὠφελίμως· τὰ τοιαῦτα γὰρ τρόποι A 330, 3—5 cf. 28,20 sq. 411,33. 35 οὐδενὸς τοιούτου μνημονεύει ποιούμενος τὴν τῶν προτάσεων διαίρεσιν, ὅτι μηδὲν πρὸς γένεσιν ἢ διαφορὰν συλλογισμῶν συντελοῦσι 28,23.24 οἱ τρόποι τῶν προτάσεων i. e. τὸ ὑπάρχον, τὸ ἀναγκαῖον, τὸ ἐνδεχόμενον cf. A 26,15 sq. 27,13 28,5 sq. 53,30 (τριττῆς οὔσης ἐν ταῖς προτάσεσι κατὰ τοὺς τρ. διαφοράς) 117,28 (ἡ διαφορὰ τῶν προτάσεων καὶ τῶν συλλογισμῶν ἡ κατὰ τοὺς τρόπους τῇ τῶν τρόπων προσθήκῃ γνωρισθήσεται) 119,25—27 120, 21 124,1 202,6 218,21 329,31 sq. τοῦ συμπεράσματος 155,17 329,12 δεῖν τὴν ἑτέραν πρότασιν ὁμοίαν εἶναι τῷ συμπεράσματι κατὰ τὸν τρόπον 154,13 τῆς ὑπάρξεως cf. h. v. — ἐκ παντὸς τρόπου T 564,11 589,22. 24 τρόπον τινά T 54, 28 200,25 — ἡ διὰ τῶν ἠθῶν τοῦ τρόπου κατακόσμησις T 423,20
τροφὴ σύμμετρος T 497,28
τυγχάνειν ἀμφοτέρως A 405,1 διορισμοῦ A 165,19 τοῦ προκειμένου σκοποῦ T 533,13 βοηθείας 568,4 τὸ τυχὸν μέρος et sim. A 123,5 156,6 T 33,26 402,6 466,13.18 491, 26 492,14 οἱ τυχόντες T 147,10 257,14. 17.19 τὸ τυχόν A 3,18 301,11 T 172,6 τὰ τυχόντα T 122,29 564,12 ἂν οὕτως τύχῃ A 28,2 293,9 302,4 334,23 T 127,8 273,23 282,31 358,1 424,17 566,30 ὡς ἔτυχε A 156,7 T 466,18 520,17 τὸ (ὡς) ὁπότερ' ἔτυχεν expl. A 163, 23. 28 — τυχόν adv. (a N) T 385,24 433,11 491, 21 515,33
τύπος τις κοινός A 6,16 ἐπὶ τῶν τ. τῶν αὐτῶν ἡ διαφορὰ οὐ κατὰ τὸ εἶδος γίνεται καὶ τὸ σχῆμα τοῖς ἐναρμοζομένοις ἀλλὰ κατὰ τὴν ὕλην ibid. 18—20 ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, εἰπεῖν expl. T 25,15 58,3
τυραννεῖν T 88,33 205,19
τυραννίς T 89,1 ἐπιτίθεσθαι τυραννίδι A 43,20. 24
τύραννος. ὅτι μὴ ἐστιν εὐδαίμων T 142, 21 sq. ἄρχων παράνομος ibid. 22
τυφλός T 96,16 πότερον τὸν τ. οἷόν τέ ἐστιν ὁρᾶν ἢ οὔ 84,27
τυφλότης T 335,1
τύχη τίνι τοῦ αὐτομάτου διαφέρει T 115,32 κατὰ συμβεβηκὸς αἴτιον, οὐ καθ' αὑτό A 163,14 T 231,26 sq. αἱ τύχαι (coni. αἱ περιστάσεις, οἱ καιροί) T 5,14 ἀπὸ τύχης A 75,26 (opp. κατὰ τέχνην) T 33, 14. 19
τυχηρός. τ. ἀγαθά T 147,22. 24 258,26

Ὑβρίζειν τοὺς γονεῖς T 68,16
ὑγεία ἐν συμμετρίᾳ τῶν πρώτων σωματικῶν δυνάμεων T 236,11 εἴ τις λέγοι τὴν ὑ. οὕτως ἀγαθὸν ὡς εὐδαιμονίαν ἢ μέρος

εὐδαιμονίας T 148,6 cf. A 324,27 sq. saepe dist. et opp. εὐεξία, quod v. — usitatissimum exemplum velut A 341,24 sq. T 51, 28 52,6 sq. 70,8. 21 76,23 77,1 79,6 89, 25 152,19 240,26 sq. 257,4 258,16 260, 2. 28 sq. 261,7. 8 262,27 265,4 sq. 266, 19 sq. 268,3 sq. 274,24 277,9 etc.

ὑγιάζειν T 4,23

ὑγιαίνειν A 324,25 sq. T 258,11 260,5 (opp. εὐεκτεῖν) 193,30 536,14

ὑγιεινός def. T 439,21 ὑγιεινὰ ἁπλῶς περίπατοι, γυμνάσια, σιτία τοιάδε (cf. 497,27 sq.), τισὶ δὲ τομαί, ἀσιτίαι, ἡσυχίαι, φαρμακεῖαι 232,17 cf. εὐεκτικός

ὑγιής *rectus* syn. ἀληθής A 17,30 65,32 90,6 122,16 125,33 127,3 144,17 147, 23 155,3. 4 157,30 159,9 176,11 178, 8 sq. 196,12 etc. T 177,2 234,11 239, 21 309,6 337,10 339,4 350,17 353,22 379,7 401,22 402,15. 16 460,4 al. coni. ἀληθής A 368,17 T 433,8 ἐπί τινος A 155,3. 4 T 275,3 — ὑγιῶς A 127,15 139,9 177,27 196,20 216,7 223,15. 21 345,14 T 86,10 135,30 225,17 343,18 344,15 358,12 403,3 417,3 430,15 491,11

ὑγρός T 96,12 458,10

ὑγρότης T 236,12 cf. δύναμις

ὑδροφορικῶς κινεῖσθαι T 440,4. 5 (a N)

ὕδωρ def. T 382,6 sq. γλυκύ 59,12

δεῖν ὑπὸ κύνα T 178,22 τὸ δεσθαι τῆς γῆς ἴδιον A 296,6

ὑλακτικός T 556,7

ὕλη τε καὶ εἶδος ἀρχαὶ τῶν φύσει συνισταμένων A 4,13 cf. 7,20 ἐξ ὕ. καὶ εἴδους εἶναι T 17,4 sq. πότερον μία ὕλη πάντων ἢ οὔ, πότερον ἥνωται ἢ οὔ T 85,16 οὐ στέρησις, ἀλλὰ δεκτικὴ στερήσεως T 190, 18 ποιότητες, πάθη T 50,20 τὸ ἐν ὕ. ἄτομον (ἐστί) T 60,24 ὕλη πως ἔχουσα (def. ποιότης) T 360,10 ὡς ἐξ ὕλης τοῦ μουσικοῦ γίνοιτ' ἂν ὁ γραμματικός — ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὕλη τὸ μουσικὸν τοῦ γραμματικοῦ T 80,20—22 ὕλη τέχνης, μεθόδου (opp. ὄργανον) T 10,23 sq. 36,3 ὕ. οἰκεία τοῦ ῥήτορος T 4,14 6,20 τῆς διαλεκτικῆς 5,7. 11 προτάσεων, συλλογισμῶν A 12,23 14,4 28,13. 15 35,3 37,23 39,22. 24 52,20 sq. 55,29 56,17 67,22 (plur.) 91,11. 25 125,4. 19. 23. 28 126,13 145, 9. 15. 16 198,16. 29 203,34 204,22 208, 18 215,23. 24 236,26 237,3 238,36 345. 22 T 10,26 15,17. 22 22,8. (plur.) 10 89,3 119,7 ἀναγκαίας εἶναι ὕλης T 521. 17 διαφορὰ τῶν συλλογισμῶν κατὰ τὴν ὕλην, περὶ ἣν εἰσιν (opp. κατὰ τὰ εἴδη τῶν προτάσεων, κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰ σχήματα) T 2,5 sq. παρὰ τὴν ὕλην (opp. παρὰ τὸ σχῆμα) A 53,30 190,8 T 20,3 21,5 παρὰ τὴν τῆς ὕλης ἰδιότητα (opp. παρ' αὐτὴν τὴν τῶν σχημάτων φύσιν) A 35,7 344,29 παρατίθεσθαι τὴν ὕλην A 215,15 τῇ τῆς ὕλης παραθέσει δεικνύναι, χρῆσθαι A 55,22 61,19 66,28 ἐπὶ τῆς ὕλης δεικνύναι A 55,23 222,8 237,28. 32 (opp. τῷ λόγῳ) 124,21 (opp. ἐπὶ στοιχείων) 414,9 — ἡ ἄπειρος ὕλη λεγομένη A 164,30

ὑλοτομική (opp. τεκτονική) T 237,25

ὑπάγειν τί τινι logice A 44,5 261,31 326, 3. 7 T 30,10 44,9 51,20 52,21. 26 55, 25 56,30 57,11. 24 63,1. 3 81,13. 22 121, 23 246,6 294,7 295,16 397,23

ὑπακούειν A 240,21 — intrans. πρός τι *quadrare ad* 361,2

ὑπαλλαγή A 38,34 96,5 164,14 175,13 220,7 T 94,21. 22

ὑπαλλάσσειν A 110,27 271,27 414,11 415,12 T 210,29 — intrans. T 94,14

ὑπάλληλος A 45,24 66,13 87,13 T 107, 27 350,19. 21 450,7 453,18

ὕπαρξις (coni. ὑπόστασις) A 4,10 26,17 (ἀΐδιος) 155,30 296,4 (opp. ἀκολουθία) 330,29 (coni. κατάφασις) T 48,26 422, 11 τινός A 184,24 (plural.) 366,21 T 55,12 (opp. ὑπεροχή) 221,28 ὕπαρξις, ἁπλῆ ὕ. opp. ποιὰ ὕ., τρόπος (τῆς) ὑπάρξεως A 197,2 397,18 T 53,8. 9 178,1 179,5. 7 295,3. 4. 6 502,5 ὁ τρόπος τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν ὑ. A 184,23 ὁποῖον ἂν ᾖ πρὸς ὕπαρξιν 185,11 μεταλαμβάνειν εἰς ὕπαρξιν 263,36 ἐν τῇ ὑπάρξει τε καὶ τῷ σημαινομένῳ ταὐτόν (opp. ἐν τῇ φωνῇ) 375,7 ἐν ὑ. εἶναι T 301,19 τὴν ὕ. ἔχειν ἔν τινι 375,17. 23 (a N) χωρὶς ὑπάρξεως 355,13 τόπος ἀπὸ τῆς ὑ. 386,6. 7

ὑπάρχειν i. q. εἶναι A 275,21 T 231,4 449,11 — τῶν ὑπαρχόντων τισὶ τὰ μὲν ἀεὶ ὑπάρχει, τὰ δὲ ποτὲ μὲν ὑπάρχει, ποτὲ δὲ οὐχ ὑπάρχει A 26,2. 3 ὑπάρχουσα πρότασις (dist. ἀναγκαία, ἐνδεχομένη) def. A 119,22 καταφατική, ἀποφατικὴ ἀλη-

θής, ψευδής 26,7 sq. ἀληθῶς ὑπάρχειν opp. πρὸς ὑπόθεσιν ὑ. A 126,11 ἁπλῶς ὑπάρχειν opp. ἐξ ἀνάγκης ὑ. A 128,20. 27. 28 130,23 140,3 142,5. 13 143,23 ὑπάρχειν μόνον 126,32 129,12. 16 τὸ κυρίως ὑπάρχον (opp. τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον) 329,29 ὑ. καθ' αὐτό T 3,30 ἀχωρίστως, ἐν τῇ οὐσίᾳ, οὐσιωδῶς 49,10. 11 54,11 393,27 516,21 πρώτως opp. κατ' ἄλλο 400,12. 13 φύσει τε καὶ κατὰ φύσιν 204,24 κυρίως ὑπάρχον τὸ ἀναγκαίως ὑ. (ἐστί) 179,19 τὸ ἁπλῶς ὑ., ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον ἐνδεχόμενον 401,8 — ὑπαρχόντως ὑπάρχειν, κατηγορεῖσθαι (opp. ἐξ ἀνάγκης, ἀναγκαίως) A 124,27 129,25 130,16. 18. 20 132,8 133, 24 134,29 145,2 146,6 147,24. 28 166, 21 al. cf. etiam ἀναγκαῖος, ἐνδεχόμενος

ὑπεναντίος T 68,25 520,5 ὑ. προτάσεις def. A 45,24 cf. 87,11.15 88,32 91,29. 31. 32 92,13 105,24 — ὑπεναντίως T 550,23

ὑπὲρ σαφηνείας A 379,28 T 43,33 533,5 ὑ. σαφεστέρας διδασκαλίας A 201,19 ὑπὲρ τοῦ c. infin. A 15,27 16,1.6 53,28 54,7 97,25 183,22 208,19 270,18 272,34 279,26 362,9.15 372,26 379,34(?) 381, 10. 24 399,7 T 13,6 49,1 57,26 69,7 74,21 82,27 109,6 260,10. 17. 18 270, 17 316,13 482,17 554,5 c. accus. A 5, 22 87,10 105,27 T 442,20 540,26

ὑπερβαίνειν τὴν ὁρατικὴν δύναμιν T 455, 18 logice absol. T 445,22. 23 446,5 527,25 542,12

ὑπερβάλλειν τινὰ ἔν τινι logice A 62,19 τινὸς κατά τι T 498,8.9.16 sq. — absol. (opp. ἐνδεῖν) T 43,1 106,7 328,10 (opp. ἐλλείπειν) 432,7 τὰ ὑπερβάλλοντα γυμνάσια T 206,5. 6

ὑπερβολή (coni. ἀκρότης) T 265,16 (opp. ἔλλειψις) 432,4. 6 (ψυχρότητος) 50,22 (τοῦ πλούτου) 206,6 (κατά τι) 221,9 πολλῶν αἱ μὲν ὑ. πρὸς τῷ μὴ εἶναι ἀγαθαὶ καὶ κακά ἐστιν, αὐτὰ μέντοι ἀγαθά ἐστιν T 206,3 sq. ἐπὶ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν (opp. ἕνδεια) 328,4. 17 καθ' ὑπερβολήν (opp. μετρίως) 351,10 λέγεσθαι 418,19 498,5. 10 499,1. 5 τὸ τὴν ὑ. ἔχον, γίνεσθαι ἐν τῇ ὑ. 418,20. 21

ὑπερεκπίπτειν τινός logice A 56,20

ὑπερέχειν τινός logice A 64,20 τινός τινι A 67,20 282,5 284,32 285,2. 10 348, 6 sq. T 265,4 sq. 271,13 (ἔν τινι) 21,2 τί τινι A 285,8 τὴν ὑπεροχήν, ἣν ὑπερέχουσι τῆς εὐκλείας T 222,18 τὸ ὑπερέχον πολλαχῶς T 103,24 τὸ ὑπερεχόμενον ἰσαχῶς ibid. 25 τὸ ὑπερέχον γένος τοῦ πολλαπλασίου T 338,6 οὐ γένος τοῦ μείζονος 339,2. 3

ὑπέρθεσις T 413,15

ὑπερθετικῶς T 418,18 419,8

ὑπερκεῖσθαι. τὸ ὑπερκείμενον γένος T 446, 10

ὑπεροράν (coni. ἀμελεῖν, καταφρονεῖν) T 244, 13. 15 ἡδονῶν, πόνων 260,17. 18

ὑπεροχή (ἐν δυνάμει τινὶ καὶ ὑπεροχῇ) T 4, 31 (opp. ἔλλειψις) 340,9. 11 γένος τοῦ πολλαπλασίου τε καὶ τοῦ διπλασίου οὖσα πρὸς δύο λέγεται· καὶ γὰρ τινὸς καὶ τινί 341,7 τινός T 265,10 ἔν τινι A 285,12 374,9 κατά τι T 221,9 222,6 273,24 276,1 πρός τι T 221,12 274,14 (coni. αἱ συγκρίσεις αἱ πρὸς ἄλληλα) 273,12 καθ' ὑπεροχὴν κατηγορεῖσθαι, λέγεσθαι T 499, 9. 12

ὑπερόψια (opp. θρασύτης) T 254,26

ὑπερπίπτειν τὴν περίληψίν τινος A 56,15

ὑπερτείνειν logice A 170,32 190,32 τινός (κατά τι) 170,35 171,19 τί 190,30 191,3

ὑπερτίθεσθαί τι A 123,21 εἴς τι A 300,17 T 72,24 περί τινος A 389,32 c. infin. fut. A 220,1 292,17 311,11

ὑπεύθυνος λόγος A 20,24

ὑπέχειν λόγον T 585,12 588,15 παρ' ἑαυτῷ (coni. ἀποκρίνεσθαι) 559,12 τινί 549, 19 ὑπέρ τινος 550,6 552,3

ὑπισχνεῖσθαι c. inf. aor. A 86,30

ὑπνώττειν T 458,19. 24. 25

ὑπὸ γῆν φέρεσθαι T 387,20 ὑπό τι εἶναι A 91,28.30 T 44,20 54,22.26 55,10 58, 16 62,27 al. cf. πίπτειν

ὑποβάλλειν ὕλην τινί T 217,20

ὑπογράφειν A 7,28 99,22 252,6 274,20 290,17 293,3 294,20. 28 301,9 350,19 412,32 T 138,11 152,12 173,3 191,3 221,1 504,1

ὑπογραφή A 380,25 413,6 (opp. ὁρισμός) T 421,28. 31 ὑπογραφῇ τινι καὶ οὐκ ἀκριβῶς T 25,15

[ὑπόδειγμα T 399,14 433,19 438,11 491, 14]

ὑποδεικνύναι T 200,13
ὑποδιαίρεσις T 29,19
ὑπόθεσις def. τὸ μὴ δι' ἀποδείξεως λαμβανόμενον A 13,10 coni. ἀρχή ibid. 1 ὑποθέσεις τῶν ἀποδείξεων αἱ ἀρχαί ibid. 8 i. q. ἀρχή T 587,5 ἀντιδιῃρημένη τῷ ὁρισμῷ (opp. θέσις) T 445,9 ἀδύνατος, ψευδής A 80,7 84,28 105,13 107,21 τὴν ὑ. λαμβάνειν A 84,20 112,17 ἡ ὑ. ἡ λαμβάνουσα A 210,36 216,34 ἡ λέγουσα 191,29 235,26 ἡ τιθεῖσα 80,20 99,13 δι' ὑποθέσεως δεικνύναι A 277,4 λαμβάνειν 351,32 ἐν ὑ. εἶναι T 245,1 (opp. κατηγορικός) 191,16 ἐξ ὑ. expl. A 256,14 sq. (opp. διὰ συλλογισμοῦ) δεικνύναι 24,17 δεῖξις 287,29 συλλογισμός 265,2. 3. 20 sq. πάντες ἐξ ὑ. ἐν οἷς μεταλαμβάνεταί τι ibid. 32 386,15. 23 389,7 οἱ τὴν πρόσληψιν ἔχοντες εἰλημμένην διὰ συλλογισμοῦ (opp. οἱ περαίνοντες) 390,15 τόποι T 287,8 sq. 501,5 περαίνειν A 389, 32 τιθέναι 388,19 τελειοῦσθαι (opp. δεικτικῶς) 255,6 παρακολουθεῖν, ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν (opp. ἐν τῷ τί ἐστιν εἶναι) T 345,1. 4. 7. 15 ἐπὶ ὑποθέσει δεικνύναι T 353,14 καθ' ὑπόθεσιν A 354,3 T 419,4 εἶναι ἔν τινι (opp. ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶναί τινος) T 344,27 παρὰ τὴν ὑ. συνάγειν A 134, 10 πρὸς ὑπόθεσιν T 501,12 (opp. ἀληθῶς) A 126,10 — τὰ ῥητορικὰ προβλήματα, ἐφ' ὧν τὸ τῆς ὑ. ὄνομα συνηθέστερον (dist. θέσις) T 82,20 sq. ὑ. τὸ πρόβλημα καὶ τὴν θέσιν λέγων T 559,21
ὑποθετικός (opp. δεικτικός, κατηγορικός) τὰ ὑ. οὐ τίθεται ἀλλ' ὑποτίθεται T 8,10 δεῖξις A 323,5 397,27 λόγος, συλλογισμός A 256,29. 35 (τοῖς ὑ. λ. τὸ εὔχρηστον καὶ τὸ συλλογιστικὸν ἥκει παρὰ τῶν κατηγορικῶν συλλογισμῶν) 265,18. 22 323,35 326,3 327,5 (οἱ ὑ. λ. περαντικοὶ μὲν οὐ συλλογισμοὶ δέ) 390,17 T 2,7 8, 12 (ποῖος πρῶτος συλλογισμός, ὁ κατηγορικὸς ἢ ὁ ὑ.) 218,5 οἱ διὰ τοῦ συνεχοῦς ὑ. A 386,27 cf. 390,4. 5 οἱ ἐξ ὁμολογίας ὑ. A 388,26 δι' ὅλων (ὅλου) ὑ. (ἄχρηστον πρὸς δεῖξιν καὶ θέσιν τοῦ εἶναί τι τὸ δι' ὅλων ὑ. τῶν συλλογισμῶν εἶδος) A 265,14 326,8. 20 expl. ibid. 22 sq. 327, 35 328,3 330,28 348,12 350,17 οὐδὲ συλλογισμοὶ κυρίως καὶ ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοί 326, 12. 13 ἀνάγονται καὶ οἱ δι' ὅλων ὑποθετικοὶ εἰς τὰ τρία τὰ προειρημένα σχήματα 326,20 — 328,5 (cf. Θεόφραστος) ὑ. πρότασις A 11,19 17,8 262,31 324,7 327,2 T 63,25 191,18. 19 ὑ. συμπέρασμα A 326, 24 τὸ ὑ. A 324,6 — ὑποθετικῶς λαμβάνειν A 264,26 323,32
ὑποκάτω τῆς γῆς T 387,18. 19 logice ὑ. τῶν εἰδῶν 452,31
ὑποκεῖσθαι. ἐν ὑποκειμένῃ τῇ οὐσίᾳ A 4,17 ἡ ὑποκειμένη φύσις T 134,11 πράγματα ὑ. 197,23 ὑποκεῖσθαί τινι πάθος ἢ διάθεσιν T 458,11 τὸ ὑποκείμενον *substratum* T 71, 19 210,24 al. πραγματείᾳ A 1,15. 19 9, 16 sq. T 3,31 πᾶν τὶ ὑποκείμενον (ἐστί) A 9,17 ἐπὶ ὑποκειμένοις τισὶ καὶ ὡρισμένοις T 82,21 αἰσθητὰ λέγει τὰ ὑποκείμενα καὶ καθ' αὑτὰ ὄντα· ταῦτα γὰρ ἄτομα A 292,11 ταὐτόν, ἐν κατὰ τὸ ὑ., τῷ ὑ. A 10,16 T 125,13 (coni. κατὰ τὸ σημαινόμενον) 181,1 353,28 (i. q. τῷ ἀριθμῷ) 395,20 (dist. τῷ λόγῳ) 397, 23 sq. (opp. ἁπλῶς) 398,7 τῷ ὑ. διαφέρειν A 1,18 (i. q. τῷ σημαινομένῳ) T 395,19 (opp. τῇ πτώσει) 398,24 ὁ ὑποκείμενος (ὅρος), τὸ ὑποκείμενον *subiectum* (opp. ὁ κατηγορούμενος ὅρος, τὸ κατηγορούμενον) A 10,24 sq. 11,23 sq. 24,31. 32 25, 11 29,23 T 64,19. 20 et saepe. def. καθ' οὗ κατηγορεῖται, περὶ οὗ καὶ ὁ λόγος γίνεται A 15,1 44,24 cf. 349,8 ἀνάλογον τὸ ἄρχεσθαι τῷ ὑποκεῖσθαι (ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς) A 326,32 τὸ ἡγούμενον τὴν τοῦ ὑποκειμένου χώραν λαμβάνει ibid. 36 327,32 καταφατικῶς, καταφατικόν, ἀποφατικῶς, στερητικὸν ὑποκείμενον T 408,7. 8 409,5. 10. 12 καθ' ὑποκειμένου τὰ ἐν τῷ τί ἐστι λεγόμενά τινος κατηγορεῖται αὐτοῦ T 297,30 sq. opp. ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ εἶναι 359,21 sq. A 359,24. 28 τῶν ἐν ὑ. τινὶ ὄντων (ταῦτα δὲ ἦν τὰ συμβεβηκότα) τὰ μὲν παρωνύμως, τὰ δὲ ὁμωνύμως ἐδείχθη κατηγορούμενα T 136,22 — 24 λόγος τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ T 359,25 (dist. τοῦ συνωνύμου) 360,8 cf. 51,13 — 15 τόπος ἀπὸ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ (dist. ὁ ἀπὸ τῶν συνωνύμων) T 360,7 — ὑ. c. infin. in syllogismis indirectis A 107, 29. 31 127,2 et saepe — κατὰ τὸ ὑποκείμενον *secundum praeceptum, expositum* T 356,20 cf. ὑποτίθεσθαι

ὑπολαμβάνειν τὸ δίκαιον ἀγαθόν T 183,6. 10 184,30
ὑπολείπεσθαι A 113,12 309,30 310,4 415,5. 16 417,9. 13 ὃ τὸ λοιπὸν ὧν προέθετο ὑπολείπεται T 68,3
ὑπόληψις. ἡ ὑ. διάθεσις T 191,30 γένος τῆς ἐπιστήμης 116,12 339,25 343,9 465,4 τῶν πεπλανημένων καὶ μὴ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων (opp. ἐπιστήμη) 479,13 παράδοξος, ἔνδοξος 79,30 81,17. 28. 29 ὑ. σφοδραί opp. μέτριοι 351,16 αἱ ὑ. τινὸς τῶν φυσικῶν 115,9 ὑπόληψιν ἔχειν περί τινος 19,26 346,16. 17
ὑπομένειν T 292,31 293,1 560,2 c. infin. 28,6
ὑπομιμνήσκειν τινά T 70,12 τινά τινος A 102,2 112,7 172,31 173,3 269,19 311, 10 al. ὅτι A 117,31 120,24 160,29 208,5 (τοῦτο, ὅτι) 269,26 ὡς 201,28
ὑπόμνημα εἰς A 1,2 T 187,8. 9
ὑπόμνησις. ὑ. φέρειν A 172,28
ὑπομονὴ τῶν κινδύνων T 116,9
ὑποπίπτειν τινί logice A 313,30 325,33 T 22,27 33,6 83,14 206,10 429,9
ὑπόπους A 336,27—29 338,31
ὑποπτεύειν τι T 528,14
ὑποσημαίνειν T 172,19 529,1 med. 187,14
ὑπόστασις τῶν γενῶν T 355,14 ἀχώριστος τῇ ὑ. A 4,13 (coni. τῇ ὑπάρξει) ibid. 10 εἶναι ἐν ὑ. T 161,29
ὑποσυλλογιστικός. ὁ ὑ. ὑπὸ τῶν νεωτέρων λεγόμενος A 84,12 sq.
ὑποτάσσειν τί τινι logice A 4,16 406,4 407,17. 20 sq. 409,28. 34 414,12 sq. T 45, 11 55,26 60,12 86,7 142,20 179,30 180, 10 181,3 315,21 316,27
ὑποτιθέναι T 210,29 τί τινι (ὅρον ὅρῳ) A 46,26 47,8 (τὸ γένος τῷ εἴδει) T 315, 28 (τὸ ἐπὶ πλέον τῷ ἐπ' ἔλαττον ὄντι) 316,20 — medium *proponere* γυμνάσιόν τι ἡμῖν ὑποτιθέμενος A 113,10 ἐὰν ὁ ἀποκρινόμενος οὕτως ἀποκρίνηται ὡς ὑπέθετο (sc. ὁ ἀποκρινόμενος) T 564,4 *praecipere, docere* A 113,10 T 96,25 115, 19 118,9 125,7 276,6 582,17 longe saepissime *ponere* in syllogismis indirectis A 31,12 sq. 84,2 91,17. 19 115, 25 133,24. 27 157,3 sq. 192,29. 33 259, 16. 21 261,21 320,13 sq. ἡ ὑποτιθεμένη, ὑποτεθεῖσα πρότασις 115,21 112,12 256, 15 259,27 opp. δι' ἀποδείξεως λαμβάνειν 13,11 cf. 41,2 activum ita usurpatur 256,21
ὑποτύπωσις. ἐν ὑ. (coni. κοινότερον) T 26,9
ὑπώρεια T 324,7
ὑστερογενής T 383,11
ὕστερος. ὁ ὕ. (opp. ὁ πρόσθεν) A 181,13 sq. ὑ. τῇ γνώσει opp. τῷ πράγματι T 384,16 τὸ ὕ. τε καὶ αἰτιατόν T 16,14 διὰ τοῦ ὑ. δεικνύναι ibid. 15 sq. cf. A 121,11 — ὕστερον post partic. T 558,10 580,22
ὑφαιρεῖν τι ἐκ (pass.) A 52,18 — ὑφαιρεῖσθαι τὰ ἀλλότρια κρύφα, λάθρᾳ A 342, 2. 4 T 348,28
ὑφαντική T 33,11
ὑφηγεῖσθαι. καθ' ὃν ὑφηγήμεθα τρόπον A 313,21 κατὰ τὰ ὑφηγημένα A 294,5 κατὰ τὸν ὑφηγούμενον τρόπον T 300,25
ὑφίστασθαι A 4,18. 21 177,34 καθ' αὑτὰ ὑφεστῶτα T 355,12
ὑφορᾶσθαι med. A 169,11 T 536,21

Φαιδρότης σύμφυτος T 248,17
φαίνειν. πρὸς τὸ τὸ ἀναγκαῖον τὸ ἐν αὐτῷ φανῆναι A 77,4 ἀδυνάτου ἐκείνου φανέντος A 77,24 cf. 194,24 319,10 τούτου φανέντος T 506,11 ὡς ἐκ τῆς λέξεως φαίνεται A 221,7 φαίνεσθαι c. part. T 109,16 140,19. 21 i. q. δοκεῖν 571, 14 574,18 — φαινόμενος (coni. ἔνδοξος) A 14,5 al. (opp. ἀληθής) T 549,7 558,8 φαινομένως T 577,23 578,18
φαιός (coni. ὠχρός) T 101,29
φακός A 181,29
φαλακρός T 421,30
φανερός. φανερὸν γίνεσθαι A 80,30 T 7,8 διά τινος A 77,14 φ. εἶναι (διά) 69,19 202,5 (ἐκ) 167,26 169,23. 27 c. partic. A 100,1 c. acc. c. infin. 230,31 φ. τι ἔχειν A 61,5 (ἔκ τινος) 76,4 φ. ποιεῖν A 40,13 41,2 71,4 122,21 174,17 185, 11 225,23 303,32 339,36 349,5 350,5 T 9,23 134,3 572,8
φαντάζεσθαι περί τινος T 203,28 204,1
φαντασία ἀληθής T 189,1 φαντασίαν ἀποτελεῖν τινος T 577,7 seq. ὡς c. partic. T 123,30 171,13 535,9 542,19 ἀποστέλλειν (fort. ἀποτελεῖν scribendum) τινός A 397,23 ὡς c. partic. 130,10 343,6

λαμβάνειν τινός T 30,25 παρέχειν A 398, 28 T 168,13
φαρμακεία T 232,17
φάρμακον ἰατρικόν T 490,2 ποιητικὸν ὑγείας, σωτήριον, δηλητήριον 105,1 210,18 489,11
φᾶρος (coni. ἱμάτιον) T 180,26
φάσις i. q. πρότασις A 238,1. 2. 3
φάττα τίνι διαφέρει περιστερᾶς T 117,9
φαῦλος λόγος T 566,32 576,28. 30 πρὸς τὸ πρᾶγμα opp. ἁπλῶς 577,2. 3
φέναξ (coni. διάβολος) def. T 350,11 sq.
φέρειν. φέρεσθαι (coni. κατὰ φορὰν κινεῖσθαι) A 222,13 φύρδην καὶ κατὰ τύχην T 440,5 ἄνω, κάτω T 506,19—21 — φέρειν αἰτίαν, σημεῖόν τινος A 162,14 190,13 τὰ δεύτερά τινος T 489,20 ἔνστασιν cf. h. v. λόγον εἰς διαβολήν τινος A 374,24 ὄνομα ἐπί τι T 1,10 ἐπί τινος 3,4 κατά τινος 1,13 39,10 82,25 242,9 ταὐτὰ περί τινος T 2,1 — syn. ἄγειν. πρός τι T 200,24 εἴς τι 532,11 φέρεσθαι ἐπί τι A 1,10 — syn. συντελεῖν. πρός τι T 7,14 (μηδέν) 535,8 εἴς τι 171,24 — φέρεσθαι ἔν τισιν ἀντιγράφοις A 210,30 304,13 φέρεται αὐτοῦ σύγγραμμα A 390,1 Ἀρ. οὕτως περὶ τῶν κατὰ τὰς λέξεις μεταλήψεων φέρεται A 373,28 οἱ φερόμενοι ὁρισμοί T 164,2 τῷ πρὸ αὐτοῦ ἔν τισιν φερομένῳ (τόπῳ) 187,13 — φέρε εἰπεῖν A 257,14. 15. 17 274,24 332,18 337,26 T 52,31 74,31 75,28. 29 97,5 106,14 123,3 127, 14 156,8 273,18 425,3. 11 475,12 494, 10 500,11 521,9. 10 549,27 586,15
φευκτός (opp. αἱρετός) T 74,19 et saepe. dist. θεωρητός 81,11 δι' ὑπερβολὴν ἢ ἔνδειαν opp. ἁπλῶς 183,19. 20
φθάνειν τινά T 50,25 c. infin. (praecipue εἰρηκέναι, δεδειχέναι, εἰρῆσθαι, δεδεῖχθαι) A 67,30 82,7 209,21 237,32 280,23 297,31 300,21 320,10 384,24 385,18 387,25 397,16 T 47,28 63,21 86,1 283, 13 284,17 286,23 (προειρηκέναι) 309, 23 365,29 414,12 434,21 590,10 rarius c. partic. velut A 9,26 390,18 τῇ φθανούσῃ εἰρῆσθαι A 243,24 sim. 307,14 διὰ τῶν ἐφθακότων δεδεῖχθαι A 32,8 φθάσας ἔδειξεν, εἶπεν sim. A 110,20 141,2 234,5 245,32 310,17 356,4 T 142,32 217,9 286,22
φθαρτικός τινος (συλλογιστικῆς χρείας) A 18,14 262,16 T 455,11 461,8 al. τόποι ἀπὸ τῶν φθ. T 282,22 sq.
φθέγγεσθαι κατὰ τὴν διάνοιαν T 433,13
φθείρειν. ἐπὶ πάντων ῥᾳον ἀνελεῖν τι καὶ φθεῖραι τοῦ ποιῆσαί τι καὶ γεννῆσαι A 289, 25 sq.
φθίσις (opp. αὔξησις) T 96,21
φθόγγος T 425,27. 28
φθονερός. πότερον ὁ αὐτός ἐστι νεμεσητικός τε καὶ φθ. T 142,19
φθορά A 181,6 (opp. γένεσις) T 95,6 111,4 φθοραὶ μὲν ἂν εἶεν τούτων ὧν οὐκ ἔστιν ἐπάνοδος οὐδὲ ἀνάληψις, ὡς ἐπὶ τῶν στερήσεων (dist. ἀποβολή) T 250,17 μήποτ' οὖν φθ. μὲν ἐπὶ τῶν ἀχωρίστων λέγεται ibid. 26 οἱ ἀπὸ τῶν γενέσεών τε καὶ φθ. τόποι T 263,5. 6 282,23 sq.
φιλαλήθως T 529,22
φιλάνθρωπος (coni. κοινωνικός) T 28,3 (opp. δίκαιος) 207,21. 22
φιλήκοος A 5,8
φίλησις T 347,18
φιλητός. τὸ φ. πλεοναχῶς T 103,21
φιλία ἐστὶ βούλησις ἀγαθῶν ἐκείνων (τῶν φίλων) χάριν T 229,26 περιποιητικὴ τοῦ εὖ 505,11 μὴ οὖσαν τὴν φ. ὑπὸ γένος τὴν ὁμοήθειαν 325,1. 2 opp. εὔνοια 264, 13 sq. διὰ τὸ καλόν, διὰ τὸ ἡδύ, διὰ τὸ χρήσιμον 271,25. 26 ἡ φ. πλεοναχῶς εἴη, ἂν φιλία πρὸς τὸ φιλούμενον 103,21
φιλόγλυκυς T 155,28 sq.
φιλοθέωρος. ἕπεται τοῖς φ. κακὸν ἡ τῶν ἀναγκαίων ἀμέλεια καὶ ἄγνοια T 245,18. 19
φιλόμυθος A 5,9
φιλονεικεῖν πρός τι A 276,27
φιλόνεικος. φιλονεικότερον T 523,2
φιλοπλάτων T 530,11
φιλοποιία T 139,24 144,6 cf. ἐπιβολή
φιλοπονεῖν T 205,22
φιλοπονία (opp. εὐφυΐα) T 260,12
φιλόπονος (opp. εὐφυής) T 260,13
φιλοπραγμοσύνη T 156,27 sq.
φιλοπράγμων T 156,31 sq.
φίλος (opp. χρήματα) T 261,3 265,24. 26 (opp. εὔνους) 176,27 264,13. 14 τοῦ φ. ἔργον ἡ μετὰ βουλήσεως πρᾶξις τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν φίλον ibid. 14. 15 τὸν φ. αἱρούμεθα δι' ἑαυτούς, εἴ γε ὁ φ. ἕτερός ἐστιν αὐτός 229,12. 13
φιλοσοφεῖν T 1,4. 6 258,11 272,29 εἰ φιλοσοφητέον 151,24

φιλοσοφία. ἔργον, μέρος, ὄργανον A 1,5 sq. δοκεῖ ἡ φ. περὶ τὰ ἀληθῆ καὶ τὴν δι' ἀληθῶν δεῖξιν πραγματεύεσθαι T 26, 31 βελτίων ἐπιστήμη τεκτονικῆς T 227,1. 2 ῥητορικῆς αἱρετωτέρα T 229,17 ἡ κυρίως λεγομένη A 3,31 ἡ τελειοτάτη T 1,13 ἡ πρώτη φ. (opp. ἡ διαλεκτική) T 503,20 def. ἡ ἐπιστήμη ἡ τοῦ πρώτου αἰτίου κινοῦντος, ἡ τοῦ ὄντος ᾗ ὄν ἐπιστήμη A 357,34. 35 τὸ θεωρητικόν, τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς φ. A 1,14 τὴν θεωρητικὴν φ. ἐπιστήμην φαμὲν εἶναι θείων τε καὶ τῶν φύσει γινομένων καὶ συνεστώτων A 3,22 φ. πᾶσα, ἠθική T 217, 20. 23 γνῶσις ἀξία φιλοσοφίας A 3,18 τὰ κατὰ φ. (ζητούμενα) A 2, 34 4, 23. 27 T 100, 24 (πρῶτα) 29,22 ἡ κατὰ φ. θεωρία A 4,5 διὰ φιλοσοφίαν αἱρετός T 272,14

φιλόσοφος. λέγειν περὶ φιλοσόφων T 4,13 φ. θεωρία A 4,11. 29 T 1,8 149,13 φ. βίος (opp. ἀγοραῖος β.), φ. ἦθος (opp. σοφιστικὸν ἠ.) T 251,28. 31 — ὁ φιλόσοφος A 8,22 330,35 T 1,9. 12 (opp. ὁ ἀγοραῖος, ὁ σοφιστής) 251,28. 31 θεωρητικὸς τῶν ἀσωμάτων τε καὶ νοητῶν οὐσιῶν A 4, 6

φιλοτιμεῖσθαι περί τινος T 82,29

φλεβοτομία A 40,2. 4

φλυαρεῖν T 532,1

φλυαρία. αἱ μυθώδεις φ. A 4,23

φοβεῖσθαι def. τὸ συστέλλεσθαι ἐπὶ προσδοκωμένῳ κακῷ T 144,13 τοῖς φοβουμένοις τὸ ὠχριᾶν (συμβέβηκε) 348,1

φονικός. ἡ φ. T 426,9

φορά A 199, 3. 4 T 111, 3 162,11 311, 20 sq. (dist. ἡ κατὰ τόπον κίνησις, μεταβολή) T 316,2 sq. 318,11 320,24 opp. βάδισις ibid. 27 κατὰ φορὰν κινεῖσθαι A 199,2 222,13. 14

φράζειν νούσους (Hippocr.) T 73,21

φράσις τοῦ ῥήτορος T 519,27. 30

φρονεῖν. ὡς πολλαχῶς λεγομένης τῆς προτάσεως ἔοικε καὶ Θεόφραστος φρονεῖν A 11, 15

φρόνησις ἐν πρώτῳ ἐστὶ τῷ λογιστικῷ T 487,10 κριτική (ἐστι) T 224,22 μάλιστα δοκεῖ τῶν ἀρετῶν ἐπιστήμη εἶναι T 286, 27 αἱρετωτέρα τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἁπασῶν· ἐκείνων μὲν γὰρ ἑκάστη περὶ ἀφωρισμένα τινά, ἡ δὲ φ. περὶ πάντα T 249, 11. 12 prave def. ἕξις ποιητικὴ ἀγαθῶν A 385,33 cf. 62,1. 2 δύναμις ποιητικὴ τοῦ ὠφελίμου T 350,5 ποιητικὸν εὐδαιμονίας T 240,25 sq. cf. 238,13 αἱρετωτέρα δυνάμεως T 259,25 sq. πότερον ἡ φρ. πρακτικωτέρα ἢ θεωρητικωτέρα T 219, 11 sq. κατὰ φρόνησιν κεῖσθαι T 225,7 — saepius in exemplis velut T 19,1 270, 19 271,11

φρόνιμος (dist. δεινός) T 476,18

φροντίζειν ἄν, ὅπως ἄν T 521,4. 19 (a N)

ψυγή (opp. αἵρεσις) T 74, 17. 19 et saepe. τοῦ ψεύδους A 8,29

φύεσθαι. πεφυκέναι c. inf. T 347,23. 29 388, 26 393,11 417,8 457,17 πεφυκὼς πρός τι καλῶς T 214,21 τὸ πεφυκὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (ἐστι) A 39,20. 29

φυλακὴ τοῦ σώματος A 43,19. 23 τοῦ δεικνυμένου διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἐπιχειρήσεως T 584,2

φυλακτικὸς ὑγείας (opp. ποιητικός) T 237, 22

φυλάσσειν (ττ) *conservare* A 52,22 71,26 82, 18 95, 19. 21 161,5 168,32 286,3 357,5. 31 addito accusativo sive nominativo praedicati A 46,11 168,12 193,9 — φ. πρόβλημα (opp. ἐλέγχειν) T 518, 13. 14 — *observare* A 94,26 95,6 103, 10 T 181,28 183,1 421,30 450,19 — φυλάσσεσθαί τι T 83,30 πρός τι 583,22 c. partic. 548,14

φυλλορροεῖν T 118,30

φύραμα οὐ διαφορὰ τοῦ πηλοῦ ἀλλὰ γένος T 318,19 φ. γῆς 450,27. 28

φυρᾶν T 318,19

φύρδην καὶ κατὰ τύχην φερόμενον T 440,5

φύρειν. πεφυρμένος T 138,19 πεφυρμένως 92,27

φυσικός. τὰ φ. (opp. τὰ κατὰ τὰς τέχνας γινόμενα) A 289, 26 αἱ φ. καὶ κοιναὶ ἔννοιαι T 18, 20 φ. κίνησις (opp. ψυχική) expl. T 494, 15. 16 φ. σῶμα A 4,21 (dist. μαθηματικόν) T 89,3. 4 — dist. ἠθικός, λογικός T 4,4 63,12. 14 76,1 217,23 (coni. θεωρητικός) 220,17 πάντα τὰ φ. πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθοῦς ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν κυριωτάτην ἀναφοράν T 94, 5. 6 φ. θεώρημα T 74, 12. 13 φ. προβλήματα T 6,22 63,11 def. ibid. 13 218, 1 220, 18 φ. προτάσεις def. T 94, 4 sq. — ἡ φυσική, ἡ μετὰ τὰ φυσικά T 28, 25. 26 — οἱ φυσικοί T 115,9

φύσις. ὧν ἡ φ. δημιουργός, τέχνη τις οὖσα θεία A 3, 19 τὰ φύσει συνεστῶτα τῶν μὴ φύσει ἀλλὰ ἐπικτήτων τε καὶ κατὰ τέχνας καὶ νενομισμένων βελτίω T 233, 8 sq. τὰ φύσει γινόμενα (καὶ συνεστῶτα) A 3,23 289,27. 28 (καὶ ὄντα) T 74,24 οὐ πᾶν τὸ φύσει γινόμενον κατὰ φύσιν, ἀλλὰ τὸ ἄριστον τῶν φύσει γινομένων T 169,24 τὸ φύσει γινόμενον πᾶν ἕνεκά τινος γίνεται T 171,18 sq. φύσει A 72, 17. 25 162,5. 9 (opp. θέσει) T 82,16. 17 (opp. διδασκαλίᾳ) 116, 21 118, 4 (opp. νόμῳ καὶ συνθήκῃ) 210, 6 φύσει ἔχειν T 322,23 γένεσις εἰς φύσιν αἰσθητή T 3,2 28,12 ἐκ φύσεως T 133,18 κατὰ φύσιν A 291, 6 T 258, 14 κατηγορεῖν T 38, 11. 16 ἕξις A 307,32 κίνησις T 69,18 τινί εἶναι T 62,23 361,20 (coni. οἰκεῖον) A 5, 3. 5. 12 τὸ πεφυκός τε καὶ κατὰ φύσιν, ὃ καὶ αὐτὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστόν ἐστι A 39,28 sq. 163,21 τὰ φύσει γινόμενα, ἃ οὐκ ἐξ ἀνάγκης μὲν γίνεται — οὐ μὴν ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται 162,5 sq. τὰ κ. φ. γινόμενα οὐκ ἀΐδια, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ibid. 14 sq. εἰ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδεχομένου ἢ τοῦ κατὰ φύσιν ἢ τοῦ κατὰ προαίρεσιν τὸ συμπέρασμα 270,24 πᾶν τὸ κατὰ φ. ἀγαθὸν εἶναι T 169,14 sq. 171, 4 sq. A 308,2. 3 αἱρετόν A 258,4 cf. 301,23 sq. παρὰ φύσιν A 291, 3. 5. 28 T 67,21 — syn. οὐσία. φύσις τις A 11,3 ὡς φύσεώς τινος οὔσης καθ' αὑτήν 4,19 ἡ αὐτὴ φ. T 149,8 μία τις φ. 424,16. 19 425,1 διάφοροι, διαφέρουσαι φ. 100, 21 234,2 φ. τινός A 27,7 T 33,9 48, 19 420,7 421, 4. 21 sq. (coni. οὐσία) 48,25 50,3 473,18 τῇ αὐτοῦ φ. (coni. καθ' αὐτό) T 82,14 ἔχειν τι ἐν τῇ ἑαυτοῦ φ. T 243,5 ἐν τῇ φ. ὑπάρχειν τινί opp. κατὰ φύσιν T 400,6. 7 κατὰ τὴν φ. διάφορος (opp. τῷ ἀριθμῷ) T 556, 18. 19 εἶναι μιᾶς, τῆς αὐτῆς φύσεως T 51,11 296, 24 299,30 474,7 τῶν γενῶν ὄντων τοιαύτης φύσεως T 161, 8 προσεχῆ μιᾷ τινι φύσει T 295, 11 τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως T 296,22 φύσιν ἔχειν c. inf. A 290,33

φυτόν def. ζῷον ἐρριζωμένον ἐν τῇ γῇ T 463, 11. 15 αἱ τῶν φυτῶν ψυχαί 151,19 cf. 381,4. 17 φυτὰ οὐκ ἔστιν αἰσθητικά 304, 26 πότερον ἀπαθέστερον, τὰ ζῷα ἢ τὰ φ. 218,28

φωνή. οἱ ψόφοι, ὧν εἰσι καὶ αἱ φ. T 106, 29 οὐδὲ τῆς φ. ὁ ἀὴρ γένος T 356,19. 20 prave def. ἀὴρ πεπληγμένος T 450,23 γένος ἡ πληγή ibid. φ. σομφή, ὀξεῖα, βαρεῖα T 329,28 — syn. λέξις T 8,4 12,13 (coni. λέξις) A 84,16 opp. τὸ σημαινόμενον ibid. 17 375, 7 μόνον τῇ φ. διαφέρειν A 198, 14 ὡς ἂν ἐκ τῆς φωνῆς δόξαι T 193,4

φωνητικός. φ. μόρια T 109,25. 27

φωρᾶν (τὴν ἁμαρτίαν, τὸ ψεῦδος, τὴν μοχθηρίαν) A 346,26 T 20,19 423,7 442,16 (τοὺς ἁμαρτάνοντας) 466,7 ὅτι T 442,19 (a N)

φωτίζειν T 203,12

Χαλᾶν τὸν ἐπισχημένον T 153,3

χαλαστικός T 153,6 τινὰ προσφέρειν ὡς χ., οἷον μελίκρατον ibid. 4

χαλεπὸς εἰδέναι T 78,4

χαλεπότης T 541,23

χαλινοποιητική (opp. ἱππική) A 2,31 T 237,24

χαλκευτική A 2,21

χαλκός. ὡς ἐκ τοῦ χ. ὁ ἀνδριάς T 80,21

χαρά A 373,8 dist. ἡδονή T 83,1 def. εὔλογος ἔπαρσις (dist. ἡδονή, τέρψις, εὐφροσύνη) T 181,4

χαρακτηρίζειν τί τινι T 422,11

χαρίζειν (opp. δανείζειν) T 257,16. 17 τὰ κεχαρισμένα τοῖς πλήθεσι T 225,25

χάριν A 128,5 157,19 158,18 173,10 184,25 185,10 226,15 279,6 293,29 296,18 301,6 T 33,15. 18. 29 74,31 86,12 87,9. (χ. τοῦ σαφὲς ποιῆσαι) 12 381,9 382,28 482, 17 554,7 al.

χάρις (opp. τὸ δανείζειν) T 257,16

χαυνότης (opp. ὕβρις) T 244,16

χειμερινός. χ. ἰσημερία A 300,9

χείρ T 10,4

χειροήθεια (coni. τιθάσευσις) T 370,28

χείρων. τὸ τῷ χ. τῶν λαμβανομένων ὅμοιον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα A 51,7. 31 (coni. τῷ ἐλάττονι) 124,12 χ. πρότασις 94,12 sq. δεῖξις 99,3 χ. τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ ὑπάρχοντος 174,2 χ. τὰ ἤθη T 83,30 84,1 οὐδὲν χεῖρον A 43,9

χερσαῖος (dist. πτηνός, ἔνυδρος) T 320,6 454,24 sq.

χέρσος T 455,3

χιτὼν ἀνδρεῖος T 21,9 84,25
χιών. αἰτία τοῦ τοιούτου χρώματος, ὕλη T 50,21 sq. ἔχει θερμότητα 262,21, at cf. A 66,5 — e. g. A 64,28 65,17 66,4 al. T 50,6 359,26 362,21. 22
χλαμύς A 403,4 sq.
χολώδης χυμός T 430,21
χορδή A 275,24 T 511,13
χορηγεῖν ἐπιχειρήματα T 373,28
χρεία. δείκνυσι τὴν ἑκάστου δύναμιν ἡ χρ. μάλιστα T 248,13 παντὸς ὀργάνου μέτρον ἡ χρεία πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ δεικνύμενόν τε καὶ γινόμενον A 164,31. 32 μέχρι τῆς χρ. προάγειν τὴν λογικήν A 3,3 τῇ χρ. παραμετρεῖν A 284,12 συλλογιστικὴ χρ. A 18,13 39,21 40,5 ἡ χρ. τινός A 2,11. 17. 30 T 9,25 sq. 88, 20 249,14. 17 (τὴν) χρείαν (τινὸς) παρέχεσθαι A 218,10 263,9 313,20 T 261, 24 — ἐν τῇ χρείᾳ προτείνειν T 90,16 — χρεία (ἐστί) τινός (τινί, πρός τι) A 54,8 111,27 265,10.32 T 33,26 86,29 140, 33 230,27 248,12. 20 sq. 249,7. 24 sq. χρείαν ἔχειν τινός A 97,17 (εἰς) T 48, 24 215,4 249,18
χρειώδης A 18,14 265,6 343,17 (coni. χρήσιμος) T 9,21
χρεμετιστικός A 25,20 sq. 46,34 sq. T 235,24. 25
χρήζειν τινός T 296,17
χρήματα (opp. τέκνα, φίλοι) T 260,28 261,4 265,24. 26
χρηματίζεσθαι δι' ἕτερον αἱρετόν T 229,4 cf. 239,18 sq. 245,4 251,25 252,5. 6 ἀπό 348,29
χρῆναί φησιν [δεῖν] A 384,17
χρῆσθαί τινι πρός τι A 2,25. 29 4,22. 26 13,23 al. T 10,27 44,22 49,2 75,15 131,2 275,23 276,5. 17. 23 279,16 280, 10. 28 286,11 323,1 al. εἰς T 250,5 541,28 ἐπί τι T 457,1 ὀνόματι, τόπῳ ἐπί τινος T 91,13 282,3 286,22 287,9 τινὶ ὅτι T 590,22 παραδείγματι χρῆσθαί τινι T 162,6 τούτῳ γνωρίμῳ 470,18 add. ὡς A 292,21 T 91,13 214,3 235, 12 537,9. 18 547,3 cf. 546,26 n. οὕτως — κέχρηται (?) T 530,7. 8 cf. n.
χρησιμεύειν T 430,2 (aN) [509,28] εἰς 56,10 496,8 (aN) ἐν 369,19 (aN) [πρός τι 520,13]
χρήσιμος. χρήσιμα λέγεται τῶν ἀγαθῶν ἰδίως τὰ ὀργανικά T 263,28 τοῖς προκειμένοις 57,20 πρός τι 19,4 27,19 sq. 44,32 54,30 55,8. 20. 21 56,12. 23 57,22 65,16 67,24 74,31 88,17 (τὸ ἀφ' ἑκάστου αὐτῶν χ.) 126,7 etc. εἰς 26,18 449,3 523,3 528,23 al. ἐπί τινος 212,20 276,10 397,12 486,24 510,18 [κατά τι 518,3] τὸ χρ. ἔχειν ἔν τινι 204, 28 — χρησίμως πρός τι T 143,29
χρῆσις. αἱ χρ. κυρίως λέγονται τῶν χρησίμων· τινὸς γὰρ χρῆσις ἡ χρῆσις ἐνέργεια γάρ ἐστί τις ἢ περὶ τὸ χρήσιμον ἢ τοῦ χρησίμου T 263,26 sq. τινός T 263, 23 sq. 457,3 (opp. κτῆσις) 34,14 ὀνόματος (συνήθης) T 42,5 82,30 (κοινή) 147,5. 16. 25 158,1 τοῦ ὁρισμοῦ 163,27 τόπου 36,4 126,10 172,5 203,20 519,11. 13 582,18 dist. λῆψις T 283,31 284,1 (προτάσεως) A 12,24 ἡ συλλογιστικὴ χρ. A 54,25 δικαία, ἀνδρεία χρ. T 263,15 ἡ πρὸς τὰ κυριώτατα χρ. A 1,7 ἡ πρὸς ἀναφορὰν χρ. τινός A 179,24 κατὰ χρῆσιν διαφορὰ τῶν προτάσεων (opp. κατὰ τὴν ὕλην) A 13,12 παρὰ τὸν τῆς χρ. τρόπον τὴν διαφορὰν λαμβάνειν T 2,18 κατά τινα χρῆσιν καὶ συνήθειαν T 40,23 ἡ τῶν πολλῶν χρ. T 146,18 147,19 — ἐν τῇ χρήσει προτείνειν A 297,20 (cf. T 90,16)
χρηστός. χρηστὰ ἤθη T 272,13 cf. πολύχρηστος
χρόα. τοῦ χρώματος διαφοράς, ἃς ἰδίως χρόας καλοῦσι T 113,11
χρόνος. πότερον κίνησίς ἐστιν οὐρανοῦ T 62, 20 μηδὲ ὁ χρ. κίνησις 320,9 329,4 δείξομεν τὸν χρ. μὴ ὄντα ἐν γένει τῷ ἀριθμῷ T 363,13 sq. χρόνῳ οὐδὲν ἐναντίον T 329,4 τόπος ἀπὸ τοῦ χρόνου T 167,6 οἱ τρεῖς χρ. T 459,7 sq. ἐν τῇ ἀντιφάσει τὸ κατὰ τὸ ποιὸν ἢ τοὺς χρόνους συνειλῆφται A 11,10 ὁρίζειν χρόνῳ A 217,19 ἐν χρόνῳ 190, 15 κατὰ χρόνον 189,31 190,3 sq. πρὸς χρόνον ὡρισμένον 188,21
χρυσόσημος T 262,1
χρώζειν. τὸ κεχρῶσθαι T 137,1. 2 387, 28 sq.
χρῶμα A 73,21 sq. i. q. ὁρατὸν καθ' αὑτό T 45,3 sq. ἴδιον ὄψεως αἰσθητόν ibid. 5 166,30 sq. εἰδοποιὸς διαφορὰ σώματος 50,18 πάθος σώματος 353,8 διαφοραὶ τοῦ ἐν τοῖς σώμασι χρώματος, ὡς τὸ συγκριτικὸν καὶ διακριτικὸν ὄψεως 113,13

οὐ γὰρ δὴ τὸ σῶμα καὶ τὸ χρῶμα ἐν τῷ αὐτῷ — ἐν ᾧ ἡ ἐπιφάνεια, ἐν τούτῳ καὶ τὸ χρῶμα, δ συμβέβηκε τῇ ἐπιφανείᾳ 347, 24—27 — σημαντικὸν ὑγείας T 105,2 — χρῶμα κατὰ μουσικήν, μέρος τῆς μελῳδίας T 113,9. 10 ἐν τοῖς μέλεσιν ibid. 14 ἐν μελῳδίᾳ 323,16 διαφοραὶ μαλακόν, ἡμιόλιον, τονιαῖον — ἡμιτονιαῖον, διεσιαῖον, μαλακόν 113,10—14

χυμός T 108, 21 sq. i. q. γευστὸν καθ' αὐτό 45, 3. 4 γένος τοῦ τε γλυκέος καὶ τοῦ πικροῦ 327, 25 ἐν χ. γλυκύ, ὀξύ, ἁμβλύ 98, 16 sq. χ. ὀξύς, χολώδης 430, 20. 21

χώρα ἐστὶν ἀντιλογίας, ἐνστάσεως T 87,4 538,8. 10 χώραν ἔχειν A 247,33 T 225,14 536,22 ἐπί τινος A 71,17 100,13 T 87,5 132,23 284,23 τινός A 3,12 327,6. 15. 32 328,25 365,2 T 63,26 74,30 δευτέραν, ἐσχάτην, τὴν αὐτήν A 3,10 77,27 411,34 τὴν χώραν τινὸς λαμβάνειν A 110,4 326,35 327,29 μεταλαμβάνειν A 110,26 T 81,15

χωρίζειν. κεχώρισται ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα A 128,29. 32 sq. τὸ κεχωρισμένον ἢ τὸ μήπω παρόν A 26,22 κεχωρίσθαι τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβολογίας T 26,12 χωρίζειν τῷ λόγῳ A 4,16 τοὺς ὅρους (coni. διιστάναι, opp. συνάγειν) A 45,1 τινός, ἀπό τινος A 16,30 56,10 67,14. 19 100, 18 130. 4 132, 26 sq. (coni. διακρίνειν) 396,35 T 6,18 75,4. 20 81,22 370,16 sq. 372,27. 28 al. χωριστός A 26,19. 20 T 134,9 144,19 — κεχωρισμένως T 92,27

χωρίον παραλληλόγραμμον T 545,21

χωρίς adv. A 4,19 337,5 T 138,28 praep. c. gen. A 212,22 345,20 381.12 T 80,6 116,28 259,23 sq. 355,13 al. χ. ἀντιθέσεως A 46,9 χ. ἀντιστροφῆς A 201, 33 χ. δείξεως A 34,15 269,14 334,20 336,17. 18 337,36 339,10 T 546,23 sq. χ. προσθήκης cf. h. v. ὧν, ἐκείνων χωρίς A 196,25 381.22

χωριστικός A 16,31

Ψεύδεσθαι T 79,23 sq.

ψευδὴς πρότασις A 26,15 27,10 λόγος T 574,17 sq. οὐ πᾶσα ψ. ληφθεῖσα πρότασις αἰτία ψευδοῦς συμπεράσματος T 560, 17. 18 ἔστι λέγειν περί τινος καὶ ψευδῆ λέγοντα T 79,23 sq.

ψευδογραφεῖν T 22,25 sq. 391,10 532,9 561,15

ψευδογράφημα T 22,20 sq. 532,10 561, 17 οὗτος ὁ παραλογισμὸς τῷ ἀποδεικτικῷ παράκειται ὡς τῷ διαλεκτικῷ ὁ σοφιστικός 25,10. 11

ψεῦδος οὐχ οἷόν τε δι' ἀληθῶν συλλογίζεσθαι T 6,13 22,26 564,25 dist. ἀδύνατον A 185,13 sq. 194.3 216,24

ψῆφος A 17,17 πλείους ψ. λαμβάνειν T 154, 12. 15

ψιλὸς μόνος A 279,14 ψ. ἀπόφασις A 174, 12 ἐπιτηδειότης 184,7 ὑπόθεσις 262,25 τὸ ἐκ τῆς τέχνης ξηρόν τε καὶ ψιλόν 279, 25 ψ. λόγος (coni. χωρὶς καταγραφῆς) 381,11 εἰς ψ. γνῶσιν T 74,20 ψ. δόξαι 79,29

ψιμύθιον A 296,10

ψόφος i. q. ἀκουστὸν καθ' αὐτό T 45,3. 6 ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς 156,10. 12 def. 300. 32 sq. γένος τοῦ ἐν φωνῇ ὀξέος 108,22. 24 οὔτε τῆς πληγῆς ὁ ψ. (γένος) 320,25 ὀξύς, βαρύς, μέγας τε καὶ σφοδρός, ἠσυχός τε καὶ μικρός 106.30 sq.

ψύχειν A 387,3 T 18,22 455,7

ψυχή. εἰ ψ. ἐστι T 53,3 τὸ ζῷον ἐστι κατὰ τὴν ψ. αἰσθητικόν, ζῷον 17,9 sq. ἡ ψ. εἶδος τοῦ ζῴου ibid. 13.16 εἶδος, ἐπεὶ οὐσία οὖσα οὐκ ἔστιν ὕλη 312,8 κίνησις οὐσιώδης 447,10 πνεῦμα νοητικὸν ἢ αἰσθητικόν 144,15. 16 δαίμων ἑκάστου ἡ ψ. 176,13 τῆς ψ. οὐ γένος ὁ ἀριθμός, ἁρμονία 314,5 sq. 320,1 322,14 328, 26 362,24 cf. 493,21 sq. οὐδὲ τῆς ἐπιστήμης κτλ. γένος ἡ ψ. 353,10. 21 cf. 359,27 τὰς αἰσθητὰς διαφορὰς οὐ δέχεται τῷ ἀσώματος εἶναι 163,2 τῷ λέγοντι τὴν ψ. σῶμα ἕπεται τὸ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτὴν εἶναι ἢ ἐκ στοιχείων 173,15 ἄλλοι ἐν τῷ πνεύματι ἀπέδωκαν εἶναι τὴν ψυχὴν καὶ ἄλλοι ἐν τῇ καρδίᾳ 375,20 ἀχώριστος τοῦ σώματος 17,16 ἀθάνατος 74,23 76,2. 27 169,2 sq. 346,18 ἄφθαρτος 558,22 οὐκ ἀθάνατος διὰ τὸ εἶδος αὐτὴν ἔνυλον εἶναι ibid. 20 πότερον ἀπαθέστερον, σῶμα ἢ ψ. 218,28 οἱ λέγοντες τὴν ψ. κινεῖσθαι 164,24 ἀλλοιοῦσθαι αὐτὴν καὶ ὀργιζομένην καὶ λυπουμένην κτλ. ibid. 26 169,5

κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται 321,14. 15 ἴδιον τῆς ψ. τὸ κινεῖσθαι κίνησιν τὴν κατὰ λόγον 370,4 κἂν αὐτῆς ἐπιστήμην ἔχοι 342,14 τὸ λογιστικόν, τὸ παθητικὸν τῆς ψ. 75,30 cf. 372,11 μέρη τῆς ψ. τὸ λογιστικόν, τὸ θυμικὸν καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν 487,25 ὁμολογοῦντα ἔχειν τὰ τῆς ψ. μέρη πρὸς ἄλληλα 176,25 [ψ. κινητική, θρεπτική 376,28] τὸ ψυχὴν σώματος εἶναι τιμιωτέραν 19,1 τὰ τῆς ψ. ἀγαθά (opp. τὰ τοῦ σώματος) ibid. 10 76,20. 21

ψυχικός. ψ. κίνησις (opp. φυσική) expl. T 492,14. 16 αἱ ψ. ἕξεις τε καὶ πάθη 347,28

ψυχρός T 18,22 ψυχροῦ καὶ θερμοῦ ἡ αὐτή (sc. αἴσθησις), ἀφὴ γάρ 96,11 τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐπίτασιν ἐν τῷ ζώῳ δεξάμενα φθείρει τὸ ζῷον 455,9. 10

ψυχρότης T 50,22 236,12 cf. δύναμις

Ὠόν T 117,13

ὡς. οἷον ὡς T 573,29 ὡς ὅτι πλεῖστα, μάλιστα A 331,5 T 96,3 ὡς ἂν ἔχῃ ὑπάρξεως A 26.17 sim. 241,21 414.18 [T 520, 19] — ὡς μὴ ἀδικοῖεν, αἱρούμεθα T 230,2 [ὡς ἂν c. coniunct. i. q. ἵνα 520,16 ὡς c. coniunct. i. q. ὥστε 432,30] καὶ sive ὥστε scribendum videtur 155.14 — ὡς c. infin. fere i. q. ὥστε A 9,18 10,31 45, 16 46,22 56.14 59,30 64,20 65,6 87, 24 88,3 104,30 109,28 116,14 122,30 etc. T 2,19 16,29 22,4 29,13 39,10 56,11. 13 78,11 85,22 110,3.21 117,26 127,21 128,8 478,5 484,11 486,31 488,4 490,2 509, 1. 3 519, 21 536, 8 538, 15 548, 7 565, 4 τίνα ἀριθμὸν ἐκβληθῆναι δεῖ ὡς ποιῆσαι ἕτερον T 494,7

ὡσανεί (ὡς ἂν εἰ) A 67,2 248,35 T 32,20 145.2 316,15

ὥσπερ γε A 104,28 232,28 376,15 T 263.5 ὥσπερ ἂν εἰ A 379,25

ὡσπεροῦν A 12,21 81,25 87,10 94,18 108, 19 111,33 171,24 250,7 331,24 355,3 T 22,4 63,14 125,13 233,13 297,20 422,19 al.

ὠφέλεια. ἐπ' ὠφελείᾳ εἶναι T 580,3

ὠφέλιμος. ὠφελίμου ὅρος τὸ ποιητικὸν ἀγαθοῦ T 505,8 τὰ ὠ. τῶν ἀγαθῶν def. 242,7 opp. τὰ δι' αὐτὰ αἱρετά ibid. 22

ὠχριᾶν T 348,1

ὠχρός (coni. φαιός) T 101,29

II INDEX NOMINUM*)

Ἀθηναῖοι 157,28 231,19 A 43,21

Αἴας 120,32 sq. 253,14 sq. 254,22. 23

Αἰθίοψ 132,21 214,12. 16. 17 306,8. 9. 10 A 215,11 273,13 sq.

Ἀλέξανδρος. εἴρηται ἡμῖν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὰ Πρότερα ἀναλυτικὰ ὑπομνήμασιν (i. e. A 16,21—23,13) 7,11 ὡς ἐν τοῖς εἰς τὰ Ἀναλυτικὰ δέδεικται (i. e. A 260,18 sq.) 166,21 cf. 537,2 n. ὡς ἐδείξαμεν καὶ ἐν τοῖς εἰς ἐκεῖνα (sc. τὰ Ἠθικά) ὑπομνήμασιν 187,8 ὡς ἐν ἄλλοις ἡμῖν εἴρηται 65,31 — e. g. 355,16. 17 356,2 Λ 176, 4. 5

Ἄνθρωπος Ὀλυμπιονίκης 39,18 πύκτης 114,8

Ἀντίπατρος. οὓς οἱ περὶ Ἀ. μονολημμάτους συλλογισμοὺς λέγουσι 8,17

Ἀντισθένης. οὐκ ἄρα αὐταρκες τὸ ἦν (sc. ἐν τῷ τί ἦν εἶναι), ὥς τινες ἡγοῦνται, ὧν δοκεῖ πρῶτος μὲν Ἀ. εἶναι 42,21 πότερον ἔστιν ἀντιλέγειν ἢ οὔ, ὡς Ἀντισθένει δοκεῖ 79,7 sq. cf. 70,24

Ἀρίσταρχος 71,17

Ἀριστομένης A 350,32 sq.

Ἀριστόξενος 90,25

Ἀριστοτέλης καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ οὐ ταὐτὰ περὶ τῆς διαλεκτικῆς φέρουσι 1,19 sq. περὶ τῆς οὕτως λεγομένης διαλεκτικῆς Ἀ. μὲν καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις πεπραγμάτευται, μάλιστα δὲ ἐν τούτοις, ἃ ἐπιγράφεται Τοπικά 5,18 [ἀξιοῦσι δέ τινες τὸ πρῶτον βιβλίον μὴ Τοπικὸν ἀλλὰ Πρὸ τῶν τόπων ἐπιγράφεσθαι] 5,28 διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀξιοῦσί τινες ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον τοῦτο (τὸ ὄγδοον) Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ἄλλοι δὲ Περὶ τάξεως καὶ ἀποκρίσεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περὶ τούτων εἰπεῖν ἀρχόμενος προτίθεται 520,5—8 καὶ ἔστι δὲ βιβλία τοιαῦτα Ἀριστοτέλους τε καὶ Θεοφράστου γεγραμμένα ἔχοντα τὴν εἰς τὰ ἀντικείμενα δι' ἐνδόξων ἐπιχείρησιν 27, 17. 18 προηγούμενος ὁ περὶ συλλογισμῶν λόγος ἐν ἐκείνοις (sc. τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς), ἐν οἷς παραδίδωσιν ὁ Ἀ. πᾶσαν τὴν μέθοδον τὴν συλλογιστικήν 7,12. 13 cf. 26,28 δοκοῦσι τῷ Ἀ. ἁπλῶς καὶ κυρίως ἔχειν συλλογισμοί, ὡς ἐν τοῖς Προτ. ἀναλ. δείκνυσιν, οἱ κατηγορικοί 8, 10—12 λέγει περὶ ἀποδείξεώς τε καὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ προηγουμένως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς· νῦν δὲ ἐπὶ τοσοῦτον περὶ αὐτοῦ εἴρηκεν, ἐφ' ὅσον αὐτῷ χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὸ χωρίσαι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν τὸν διαλεκτικόν 18,5—8 περὶ ἀποδείξεως καὶ ὅρων ἐν τοῖς Ὑστ. ἀναλυτικοῖς (εἴρηκεν). λέγει δὲ περὶ ὁρισμῶν καὶ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικά, ἀλλὰ καὶ περὶ γενῶν, ⟨ὧν⟩ ἁπάντων καὶ ἐν τούτοις (τοῖς Τοπικοῖς) μὲν μνημονεύει, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερον 26, 19—21 cf. 45,8. 9 εἴρηκε περὶ τοῦ ἐριστικοῦ συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις, ἔνθα ἦν καὶ προηγουμένως περὶ τῶν τοιούτων συλλογισμῶν αὐτῷ ὁ λόγος

*) huic Topicorum indici ea quoque e priore huius voluminis parte nomina (littera A notata) inserui quae exempli causa adhibita sunt.

19,31 sq. ἐν ταῖς θεωρητικαῖς τε καὶ φυσικαῖς (ἀκροάσεσι) τὰ ὡς ἀληθῶς ἀληθῆ ζητήσει, ἐν δὲ τοῖς Ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τοῖς περὶ προτάσεων (cf. 90,28) καὶ ἐν τῇ τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσει καὶ ὅσα τοιαῦτα τῶν ἀληθῶς χρησίμων τὴν ἐκλογὴν ποιήσεται λογικῶς 95,27 πέμπτον τι εἶναι σῶμα δι' Ἀριστοτέλην 19,16 λήμματα αἱ προτάσεις παρὰ Ἀ. 23,21 σημειωτέον ὅτι ἀξιώματα λέγει καὶ τὰς δεομένας ἀποδείξεως προτάσεις κτλ. 547,20 γένη τε καὶ εἴδη ἐπαλλάσσειν αὐτῷ (αὐτοῖς libri) ἔθος ὡς κατὰ τῶν αὐτῶν φέρειν αὐτά 39,10 τὰ ἀνώτατα γένη ἐστὶ δέκα, ἃς κατηγορίας ἰδίως ἔθος αὐτῷ καλεῖν 65,9 τὸ ζητεῖν θεωρεῖν ἔθος αὐτῷ (αὐτοῖς libri) λέγειν 74,3 ὅτι τὰ μὲν ὡς ἕξεις ἀγαθὰ λέγεται καὶ καθ' αὐτὰ τοιαῦτα — τὰ δὲ ὡς ποιητικὰ ἀγαθοῦ τινος — ὡς εἰωθεν αὐτὸς ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν τῶν ἀγαθῶν 97,8—11 οὐ μόνον ἐπὶ τῆς ἰδίως δυνάμεως λεγομένης τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἃ ἔθος αὐτῷ δωνάμεις λέγειν 259,27. 28 ἔθος αὐτῷ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν γένη λέγειν καίτοι ὁμωνύμως λεγόμενα 325,27. 28 ἀντιστροφὴν νῦν ἄλλην λέγει παρὰ τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς 131,23. 24 τόπους καὶ τὰ τοιαῦτα λέγει (sc. τὰ παραγγέλματα) 135,12 Πλάτωνος ἐμνημόνευσεν ὑπὲρ τοῦ ἐνδοξότερον ποιῆσαι τὸν τόπον 316,13 καὶ γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς εἰπὼν ἀνώνυμον εἶναι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν φορὰν αὐτὴν ὀνομάζει ibid. 15. 16 πτώσεις ἰδίως αὐτῷ λέγειν ἔθος τὸ μὲν δικαίως τοῦ δίκαιος — ἔθος δὲ αὐτῷ καὶ τὰ σύστοιχα πάντα πτώσεις λέγειν 410,19—21 ἔοικε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεχρῆσθαι τῷ παραδείγματι καὶ τῇ παραβολῇ 533,11 σημειωτέον πάλιν ὅτι τῷ πυνθάνεσθαι καὶ ἐπὶ τῆς διαλεκτικῆς ἐρωτήσεως ἐχρήσατο 540,20 τὰ προβλήματα, ἃ καὶ θέσεις ἐστὶν ἔθος αὐτῷ λέγειν 541,9 συνωνύμοις φησὶν ἀντὶ τοῦ 'πολυωνύμοις' 577,18 ἐναντία λέγει τὰ ἀντικείμενα 579,15 τόπους τινὰς καὶ ἐν τῷ Περὶ μνήμης καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ' ὕπνους μαντικῆς παρέθετο, δι' ὧν ἔστιν ἀναμιμνήσκεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων καὶ ἀπ' ἄλλων πολλῶν 586,10. 11 τὰς ἀρχὰς ὑποθέσεις λέγει, ὅτι μὴ δι' ἀποδείξεως τιθένται 587,5 — οὗτος ὁ τόπος ὁ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ αὐτοῦ ἔν τισι (C) φερομένῳ, κατὰ τὴν λέξιν μόνον αὐτοῦ διαφέρων, ὡς ⟨παρὰ⟩ τὸ εἰκὸς Ἀ. διαφόρῳ λέξει τὸν αὐτὸν ὑποσημηναμένου τόπον· διὸ ἔν τισιν ὁ πρὸ τούτου περιῄρηται 187,12 sq. — e. g. 549,24

οἱ ἀρχαῖοι 27,12 sq. ὁρισμὸς τῶν ἀναλόγων, ᾧ οἱ ἀ. ἐχρῶντο 545,15

Ἀρχιμήδης 90,24

Ἀφροδίτη. πότερος προσγειότερος, ὁ ἥλιος ἢ ὁ τῆς Ἀ. ἀστήρ 219,1

Ἀχιλλεύς 117,14 253,14 sq. 254,22 sq.

Γαλάτης 306,9. 10 307,5 A 215,11

Γαληνός 549,24

Δημόκριτος. ὅτι τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων αἰσθάνεται, ὡς ᾤετο Δ. 21,22

Δημοσθένης 157,26

Διονύσιος A 43,19

Δίων 189,13 379,1 A 177,28 — 181,34 345,28 sq.

Ἕκτωρ 120,34 sq.

Ἐλεάτης. ὁ Ἐ. ἔλεγε Ζήνων 30,24

Ἑλλάς 106,11 213,30

Ἕλληνες 207,7 499,6 sq.

Ἐμπεδοκλῆς. τὸ ὑπὸ Ἐ. περὶ τοῦ οἴνου λεγόμενον 357,11

ἐξηγηταί. ὡς τισιν ἔδοξεν 154,10

Ἐπίκουρος. ὁ περὶ τοῦ θανάτου ὑπὸ Ἐ. λόγος εἰρημένος (Usener Ep. 71,6) 14,7 sq. τὴν ἀρετὴν δι' αὐτὴν αἱρετὴν εἶναι, εἰ καὶ μὴ Ἐπικούρῳ δοκεῖ (fr. 504) 19,13 διελόντες τὸν ἔρωτα εἴς τε σύντονον ὄρεξιν ἀφροδισίων, ὡς Ἐ. λέγει (fr. 483) 139,23 tacito nomine citatur (277,4) 14,2—7

Ἑρμῖνος μέντοι τὴν ἀπὸ τῆς προσθέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως ἐπιτίμησεν μίαν φησὶν εἶναι, τὴν δ' ἀπὸ τοῦ δι' ἀδοξοτέρων ἢ δι' ἀληθῶν πλείονος δεομένων λόγου εἰς δύο ἐπιτιμήσεις διαιρεῖ 569,3—5 ἢ οὖν τοῦτο λέγει, ὡς Ἑρμίνῳ δοκεῖ 574,26

Εὔδημος. ὡς Εὔ. ἐν τοῖς Περὶ λέξεως διῄρηκεν 69,15 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιγραφομένων Εὐδημείων ἀναλυτικῶν λέλεκται· ἐπιγράφεται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ Εὐδήμου Ὑπὲρ (an Πρὸ?) τῶν ἀναλυτικῶν 131,15. 16

Εὔδοξος ἐδείκνυε τὴν ἡδονὴν τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν 226,16

Εὐκλείδης. τὸ πρῶτον θεώρημα τῶν ἐν τοῖς Εὐκλείδου Στοιχείοις 17,27

Εὐριπίδης (Iphig. Aul. 16 sq. cit.) 223, 14—17
Ζάλευκος 225,5
Ζεύς (Nauck² fr. ἀδέσπ. 188) 378,3
Ζήνων. μηδὲν εἶναι ὃ μήτε ἀφαιρούμενον μειοῖ τι μήτε προστιθέμενον αὔξει, ὡς ὁ Ἐλεάτης ἔλεγε Z. 30,24 τὸν Ζήνωνος λόγον τὸν ἀναιροῦντα κίνησιν 558,28 sq. cf. 79,5
Ἡράκλειτος. ὅτι τὰ ἐναντία ταὐτά· Ἡρακλείτου γάρ 70,24 cf. 552,22 sq. πότερον πάντα συνεχῶς ῥεῖ καὶ ἀεὶ γίνεται, οὐδέποτε δὲ οὐδέν ἐστιν ἑστὼς καθ' Ἡράκλειτον ἢ οὔ; 79,3 τῷ πάντα κινεῖσθαι καθ' Ἡ. λέγοντι συμβήσεται κτλ. 559,24
Ἡσίοδος (Op. et dies 289 cit.) 255,12
Θεαγένης A 43,21
Θεάγης (Plat. Respubl. VI 10 p. 496 B. C) 232,21
Θεμιστοκλῆς 179,26
Θεόφραστος. καὶ ἔστι δὲ βιβλία τοιαῦτα Ἀριστοτέλους τε καὶ Θεοφράστου γεγραμμένα ἔχοντα τὴν εἰς τὰ ἀντικείμενα δι' ἐνδόξων ἐπιχείρησιν 27,17 ἔστι γὰρ ὁ τόπος, ὡς λέγει Θ. κτλ. 5,21 126,13 sq. δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι Θ. διαφέρειν λέγει παράγγελμα καὶ τόπον 135,3. 12 δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι Θ. τὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ προβλήματα ὑποτάσσει τοῖς γενικοῖς, ὥσπερ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν 45,11—13 καὶ Θ. δὲ ἐν τοῖς αὐτοῦ Τοπικοῖς καθόλου μίαν μέθοδον παραδιδόναι σπουδάσας ἐχώρισε μὲν τῶν ἄλλων τὸ συμβεβηκὸς ὡς μὴ ὑπαγόμενον τῷ ὅρῳ, τὰ ἄλλα δὲ πειραθεὶς τῷ ὁρισμῷ ὑποτάσσειν ἀσαφεστέραν ἐποίησε τὴν πραγματείαν 55,24—27 ἐν τῷ Περὶ τῶν ποσαχῶς 154,16 ἐν τῷ Περὶ τοῦ πολλαχῶς 378, 27 ἐπὶ τέλει τοῦ Περὶ καταφάσεως 290, 28
Θερσίτης 117,14
Θέων A 33,10. 11
Θουκυδίδης (II 60,2) 224,26—29 (III 39,2) 157,28
Θρασύμαχος ὁ παρὰ τῷ Πλάτωνι 361,4. 5 325,11
Ἴλιον 120,32
Incertus poeta (Nauck² fr. ἀδέσπ. 188) cit. 378,3
Ἱπποκράτης 90,23 ἐκ τῶν Ἱπποκράτους Ἀφορισμῶν (III p. 712. 710 ed. Kühn) 73,20
Ἱπποκένταυρος 213,28
Καλλίας 129,27 A 291,2 sq. 402,9 sq.
Καλλικῆς ἐν τῷ Γοργίᾳ 158,6 530,8 564, 16
Καλλίμαχος (fr. 422 Schn.) tacito nomine citatur 270,8. 9
Κάστωρ 59,17 117,14
Κλέων A 184,2. 3 291,12 293,16
Κόραξ (ὁ ῥήτωρ) 114,10
Λακεδαιμόνιοι 207,7 499,4 sq.
Λύδιος. ποτέρα ὀξυτέρα ἁρμονία, ἡ Λ. ἢ ἡ Φρύγιος 218,8
Λυκεῖον A 366,29
Λυκοῦργος 225,5
Λυκόφρων. οἷαις (λέξεσιν) ὁ Λ. χρῆται, σκληραῖς τε καὶ τροπικαῖς, πεφναίαν λέγων τὴν φονικὴν καὶ κύνα τὴν γυναῖκα διὰ τὸ ἀναιδές 426,9 τὸ τῆς στλεγγίδος ὄνομα ἐν τῷ Λυκόφρονι· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος στλεγγίσματα τὰ ἀποξύσματα 456,6
Μεγαρεῖς A 43,22
Μέλισσος. διὰ τὸ μὴ διελέσθαι τὸ ὂν ποσαχῶς λέγεται Παρμενίδην τε καὶ Μ. ἁδηλός ἐστι νῦν ἡ δόξα αὐτῶν ἡ περὶ τοῦ ἓν τὸ ὂν εἶναι 119,18 cf. 115,10 567, 17 sq. τὸ μὴ ἔχον ἀρχὴν οὐ γέγονεν, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ Μ. ᾤετο, τὸ μὴ γενόμενον οὐκ ἔχει ἀρχήν 192,1. 2
Μίκκαλος A 351,25 sq.
Μιτυληναῖοι 157,28
Νέστωρ 254,21. 24
οἱ νεώτεροι. ἕκαστον τῶν λεγομένων ἀδιαφόρων τε καὶ προηγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων 211,10 μὴ εἶναι διαλεκτικὰς ἐρωτήσεις τὰς τί ἐστι τὸ προκείμενον ἐξετάζούσας, ἃ πύσματα ἔθος λέγειν τοῖς ν. 539, 18
Ξάνθος ἵππος (Ilias VIII 185) 58,17
Ξενοκράτης. εἰ κατὰ Ξ. ψυχή ἐστιν ἀριθμὸς αὐτὸν κινῶν 162,17 cf. 429,18 494,2 εἰ δὴ δαίμων ἑκάστου ἡ ψυχή, καθὰ Ξ. δοκεῖ 176,14 τὸν ὑπὸ Ξ. ἀποδοθέντα ὁρισμὸν τῆς φρονήσεως 433,15
Ὀδυσσεύς 225,22 253,14 sq. 254,21. 23
Ὀιλεύς 120,35 121,1
Ὀλυμπιονίκης 39,18 114,8
Ὅμηρος. ἐναργεῖς καὶ διὰ γνωρίμων αἱ παρ' Ὁ. παραβολαί 533,13. 14 Ilias II 204 XII 243 cit. 225,21 sq.
οἱ παλαιοί 2,22 sq.
Παρμενίδης. ὅτι τὸ ὂν ἀκίνητόν τε καὶ

ἓν· Παρμενίδου γάρ 70,23 cf. 79,4 ὅτι ἓν τὸ ὄν, ὡς ἐδόκει Παρμενίδῃ τε καὶ Μελίσσῳ 115,9 cf. 119,18 567,17 sq. v. Μέλισσος
Πεισίστρατος A 43,21
Πελοποννήσιοι 499,4 sq.
Πλάτων τὴν διαιρετικὴν μέθοδον ἐξυμνῶν— ταύτης δὲ θέμενος ἔργον εἶναι τὸ δύνασθαι τό τε ἓν πολλὰ ποιεῖν καὶ τὰ πολλὰ εἰς ἓν ἀνάγειν 1,14 sq. τὸ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον (εἶναι) διὰ Πλάτωνα 19,15 cf. 550,1 ἐνδόξως ἔστι δεῖξαι ὅτι μὴ ὠφέλιμον ἡ ἀδικία, ποτὲ μέν, ὡς Πλ., ἀπὸ τοῦ νόσον αὐτὴν ψυχῆς εἶναι μηδεμίαν δὲ νόσον ψυχῆς ὠφέλιμον εἶναι 173,27 cf. 187,22 ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ Πλ. (sc. τῆς κατὰ τόπον κινήσεως γένος λέγει τὴν φοράν) 316,2 ὡς φέρετο Πλ. λέγων τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις 332, 21 γένος ἐστὶ τῆς ψυχῆς ὁ ἀριθμὸς κατὰ Ξενοκράτην καὶ Πλάτωνα 429,19 οὕτως κἂν φιλοπλάτων τις ᾖ, ῥᾷον λήψεται παρ' αὐτοῦ ὁ ἐρωτῶν ὃ βούλεται, ἂν προσθῇ 'οὕτω Πλάτωνι δοκεῖ' 530,11. 12 ὃ πολλάκις ὁ Σωκράτης ποιεῖ παρὰ τῷ Πλάτωνι ibid. 19—21 (cf. Σωκρ.) ἕκαστον δὲ τούτων (sc. τῶν τοῦ κακῶς πυνθάνεσθαι τρόπων) ἔστιν εὑρεῖν παρὰ Πλάτωνι 541,3 — e. g. 58,16. 21 59,29 60,22 61, 14 379,1 381,7 499,32 530,12 549,24 A 160,4 359,32
Πόδαργος ἵππος (Ilias VIII 185) 58,17
Πολυδεύκης 59,17 117,14
[(Πορφύριος) ἐν ταῖς Πέντε φωναῖς 371,1]
Πρόδικος ἐπειρᾶτο ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων (ἡδονῆς, χαρᾶς, εὐφροσύνης, τέρψεως) ἴδιόν τι σημαινόμενον ὑποτάσσειν 181,2. 3
Πρωταγόρας. ὡς ἐν τῷ Πρ. τῷ Πλάτωνος ὁ Πρ. ποιεῖ κτλ. 167,30
Πρώταρχος. ὡς ποιεῖ ἐν τῷ Πλάτωνος Φιλήβῳ ὁ Πρ. διαδεξάμενος παρὰ Φιλήβου τὸ πρόβλημα 553,2. 3
Πυθαγόρειοι. οἱ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἁρμονικοί· οὗτοι δέ εἰσι τῶν Π. οἱ μάλιστα περὶ τὰ μαθήματα γεγυμνασμένοι 106,24 καίτοι τοῦ ὁριζομένου τὴν ψυχὴν οὕτω (ὅτι ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν) κατὰ τοὺς Π. ὁριζομένου· οὗτοι γὰρ εἶδη ἐκάλουν τοὺς ἀριθμούς κτλ. 494,8 sq.
Σκύλλα 213,28
Σόλων 139,33 225,5
Στοά. οἱ ἀπὸ τῆς Στ. ὁριζόμενοι τὴν διαλεκτικὴν ἐπιστήμην τοῦ εὖ λέγειν κτλ. 1,10 sq. οἷοί εἰσι κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς Στ. οἱ διφορούμενοί τε καὶ οἱ ἀδιαφόρως περαίνειν ὑπ' αὐτῶν λεγόμενοι 10,7 sq. τοιοῦτοι δέ εἰσι λόγοι καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στ. λεγόμενοι ἀμεθόδως περαίνοντες 14,20 οὐκ ἄρα αὐταρκὲς τὸ ἦν (ἐν τῷ τί ἦν εἶναι), ὥς τινες ἡγοῦνται, ὧν δοκεῖ πρῶτος μὲν Ἀντισθένης εἶναι, εἶτα δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Στ. τινες 42,20 sq. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ ἐν τοῖς περὶ καθηκόντων ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στ. ζητούμενα 84,17 ἐπιβολὴ φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στ. (sc. τὸν ἔρωτα ὁρίζονται) 139,25 Πρόδικος δὲ ἐπειρᾶτο ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων (ἡδονῆς, χαρᾶς, εὐφροσύνης, τέρψεως) ἴδιόν τι σημαινόμενον ὑποτάσσειν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στ. κτλ. 181,3 sq. δόξει καλῶς ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στ. λέγεσθαι 'τὸ διὰ κακοῦ γινόμενον οὐκ ἔστιν ἀγαθόν· πλοῦτος δὲ καὶ διὰ πορνοβοσκίας κακοῦ ὄντος γίνεται· οὐκ ἄρα ὁ πλοῦτος ἀγαθόν' 201,22 sq. οὕτω δεικνύοις ἂν ὅτι μὴ καλῶς τὸ τί οἱ ἀπὸ τῆς Στ. γένος τοῦ ὄντος τίθενται 301,20 sq. cf. 359,12—16 — οἱ λέγοντες μόνον τὸν σοφὸν πλούσιον ἢ μόνον καλὸν ἢ μόνον εὐγενῆ ἢ μόνον ῥήτορα 134,13 sq. cf. 198,18 sq. κατὰ τὸν ἐν ὑποκειμένῳ (λόγον) ἀναιροῦντ' ἂν τὸ τὴν ποιότητα εἶναι πνεῦμά πως ἔχον ἢ ὕλην πως ἔχουσαν 360,10
Στράτων προστίθησί τινα τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἄλλον 340,3
Στωικός. τὰ ὑπὸ τῶν Στ. παράδοξα λεγόμενα 147,13
Συρακούσιοι A 43,19
Σωκράτης. οὕτως καὶ Σ. πρὸς Καλλικλέα κέχρηται εἰπόντα τοὺς σώφρονας ἠλιθίους (Gorg. c. 46 p. 491 E) 530,8 ὃ πολλάκις ὁ Σ. ποιεῖ παρὰ τῷ Πλάτωνι· ὡς γὰρ οὐκ εἰδὼς τὸ συμβησόμενον καὶ ὡς τοῦτο ληψόμενος, ὃ ἂν ἐκ τοῦ λόγου φαίνηται ἄριστα ἔχειν, οὕτως ἐρωτᾷ ibid. 19—21 — e. g. 58,16. 20 59,28 60,21 61,14 69,18 137,26 191,26. 27 373, 30. 31 374,1 381,7 386,1. 2. 4. [10. 14] 392,14 sq. (οὐ γὰρ ἦν μουσικός ib. 15) 421,7. 9 422,13 sq. (φαλακρός, προγαστρικός ibid. 30) 452,30 499,32 514,27

515,34 517,14 560,21 sq. A 15,15. 18. 33. 34 16,12. 13 28,22 100,5 160,4 163,3 291,34 292,5 359,33 367,5. 6 373,5 397,24 402,1 sq. 404,8 sq.

Σωτίων. αὐτὸς μέντοι ὁριζόμενος τὸν ὕπνον στέρησιν ἐγρηγόρσεως οὐ περιπίπτει τῷ εἰρημένῳ, ὡς οἴεται Σ. 434,3

Τριβαλλοί 215,8. 10

Φίληβος 553,3 cf. Πρώταρχος

Φίλιππος 157,26

Φρύγιος ἁρμονία 218,8 cf. Λύδιος

Φωκυλίδης. κατὰ τὸν Φ. "δεῖ ζητεῖν βιοτήν, ἀρετὴν δ', ὅταν ᾖ βίος ἥδη" 258,9 tacito nomine "πολλὰ μέσοισιν ἄριστα· μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι" 223,12 327, 12

Χοιρίλος. αἱ Χοιρίλου παραβολαί (opp. αἱ παρ' Ὁμήρῳ παραβολαί) 533,13. 14

Χρύσιππος. πότερον ἡ ὑγεία ἀγαθὸν ἢ οὔ, ὡς Χρ. λέγει 79,6

III LOCI PLATONICI*)

Phaedo c. 15—17 165,20
(c. 18 p. 72E) 332,21 cf. 558,22
c. 42 328,27
c. 54 p. 105C. D 210,15
Theaet. c. 4 p. 147C 450,27
c. 28 p. 181D 316,3
Sophist. totus dialogus 484,6
Parmen. c. 7 p. 135D 29,3
Phileb. c. 1 553,2
c. 3 p. 12D 297,2
c. 10 p. 20D 226,14
Phaedr. c. 24 p. 245C sq. 144,20 297,23
494,23 cf. 529,1 558,23
569,1 582,5. 6
Phaedr. c. 24 p. 245E 429,14
c. 30 p. 249D sq. 139,26 144,7
Protag. c. 11—16 et 26 167,29
Gorg. (c. 36 p. 480B) 173,27 cf. 187,22
c. 46 p. 491E 158,6 530,10
(c. 48 p. 494A) 248,14
Meno (c. 15 p. 81D sq.) 332,21 cf. 558,22
c. 23 p. 87C 165,24
Respubl. I 20 p. 348D sq. 166,25 325,11
361,4. 5
VI 10 p. 496B. C 232,22
VII 14 p. 534E 1,14
Leges IX 13 p. 875A 224,26
(Def. p. 414A) 93,7.8 387,16.19

*) uncinis ( ) circumscripsi eos locos, quorum mentio non satis manifesta est.

IV LOCI ARISTOTELICI

Categor.
c. 1 p. 1a1 97,28
c. 3 p. 1b16 453,21
c. 3 p. 1b17 112,7
c. 3 p. 1b23 319,22. 23
c. 5 p. 2a27 sq. 136,22
c. 5 p. 2b29 365,9
c. 5 p. 3a23 47,19
c. 5 p. 3b5—7 365,7
c. 5 p. 3b33—4a9 213,15
c. 5 p. 4a11 402,2
c. 6 p. 6a19—25 213,15
c. 8 463,23
c. 10 p. 11b38 sq. 101,20
c. 11 p. 14a19 324,24. 25 325,26
c. 11 p. 14a20 506,3
totus liber cit. 65,15
De interpr.
c. 7 p. 17b3 sq. 129,24
(c. 11 p. 20b22—30) 539,16
c. 11 p. 21a33 302,14
c. 13 p. 23b3—7 72,26
Analyt. pr.
I 1 p. 24a25 36,8 294,17 519,16 539,19
I 4—6 2,9
I 23 p. 41a40 150,21
I 25 p. 42a32 sq. 523,25
I 44 p. 50a16 sq. 8,11
II 2 p. 53b26 sq. 560,19 570,27
II 2 p. 54a1 sq. 537,2
II 8 582,24
II 14 537,20
II 16 577,7 578,4
II 17 p. 65a38 sq. 575,6
(II 23. 24) 62,12
Analyt. pr.
II 24 532,23
II 25 169,9
Analyt. post.
I 2 435,14
I 2 p. 71b21 478,10
I 2 p. 72a17
I 10 p. 76b14 547,22
I 34 p. 89b10 93,7
II 1 p. 89b24 63,17
II 3—7 503,23. 24
II 4—12 420,11
II 8—10 504,14
Topica
I 1 p. 100a18 sq. 1,5
I 1 p. 100a18—20 26,23
I 1 p. 100a19 85,6
I 1 p. 100a20 519,32
I 1 p. 100a25 sq. 86,1 478,29
I 1 p. 100a27 70,2
I 1 p. 100b21 70,12
I 1 p. 100b24 sq. 26,17
I 2 1,5 584,7
I 2 p. 101a35 584,8. 9
I 4 p. 101b11—13 87,24 90,1. 2
I 4 p. 101b17 135,31
I 4 p. 101b18 47,28 295,14 365,23
I 4 p. 101b21 sq. 404,22
I 4 p. 101b29 sq. 36,25 37,16 62,28 539,16
I 5 p. 101b38 48,26
I 5 p. 102a5 sq. 142,20 496,3
I 5 p. 102a31 323,22
I 5 p. 102b4 127,20 422,11
I 5 p. 102b14 217,11—13

Topica
I 5 p. 102b21 374,14
I 7 44,30
I 7 p. 103a6 sq. 502,8
I 7 p. 103a13. 14 497,11
I 8 p. 103b6 sq. 37,30 38,21
I 10 19,20 35,10
90,28 cf. 95,27
I 11 p. 104b1—3 93,22 sq.
I 11 p. 104b2 35,20. 21 84,31
I 11 p. 104b4 77,8. 20 78,9
83,12 85,22
I 11 p. 104b12 82,6
I 11 p. 104b15 82,7
I 11 p. 104b19 sq. 70,25
I 11 p. 105a4—8 6,25—27
I 12 30,4
I 12 p. 105a11. 12 35,7 88,4
I 13 p. 105a21 35,22 68,9
I 13 p. 105a23 sq. 35,27
I 14 p. 105b31 587,13
I 15 323,3
I 15 p. 106a17 101,9
I 15 p. 107b6—12 143,1—6
I 16 p. 108a4 221,18
I 17 p. 108a12 221,18
I 18 88,22 90,28. 29
I 18 p. 108a38 114,27
I 18 p. 108b7. 8 150,20
I 18 p. 108b13 150,23
II 1 p. 108b37 sq. 133,28
II 1 p. 109a1 279,17. 27
II 1 p. 109a6 141,1
II 2 p. 109a28. 29 135,24—26
II 2 p. 109a34 177,9 180,11. 12
297,14
II 2 p. 109b4—12 162,2
II 2 p. 109b13 145,10 291,20
296,24 510,15
II 2 p. 109b26—29 291,4
II 2 p. 109b30 163,22
II 3 292,20
II 3 p. 110b7 sq. 154,29
II 3 p. 110b18 sq. 155,5—7
II 4 p. 111b18 172,25
II 6 p. 112a24 187,29
II 7 p. 113a1—18 72,25
II 7 p. 113a15 469,10. 11
II 8 406,13
II 8 p. 113b15 335,27
II 8 p. 113b27 sq. 199,26

Topica
II 9 p. 114a26 sq. 263,3 330,11. 12
II 9 p. 114a27—29 282,13
II 9 p. 114b16—24 250,5 282,28
II 10 p. 114b37 sq. 284,16. 24 508,15
II 10 p. 115a6 sq. 52,18
II 10 p. 115a15—24 415,18
II 11 p. 115b19. 20 215,20. 21
III 1 p. 116a14 234,25
III 1 p. 116a23 252,16
III 1 p. 116a29 237,3 242,19
III 1 p. 116a31 232,27
III 1 p. 116b10 242,27
III 1 p. 116b23 252,11
III 1 p. 116b26 272,16
III 2 p. 117a21 256,28
III 2 p. 117a24 278,18
III 2 p. 117b3 263,6
III 2 p. 118a16 266,8
III 3 p. 118b1 277,7
III 3 p. 118b10. 16 278,1. 2
III 3 p. 118b17 278,9
III 3 p. 118b21 270,22
III 3 p. 118b37 278,22
III 5 220,10
III 6 130,12
III 6 p. 119b18 286,22
III 6 p. 119b31 286,1
III 6 p. 120a6 285,17
III 6 p. 120a32 296,24
IV 1 p. 120b16 306,19 313,17
IV 1 p. 121a10 309,24
IV 1 p. 121a20 304,24
IV 1 p. 121a27 308,3
IV 2 p. 122b12 317,25
IV 2 p. 122b15 320,15
IV 2 p. 122b16 47,17 351,1
IV 2 p. 122b18 317,25
IV 2 p. 122b20 319,7
IV 2 p 122b22 320,15
IV 2 p. 122b25 320,28
IV 2 p. 122b32 320,27
IV 2 p. 122b37 353,26 320,15
IV 4 406,13
IV 4 p. 124b34 342,9
IV 5 p. 126a6—12 363,9
IV 5 p. 126a31 350,18
IV 5 p. 126b34 354,24 360,14
V 3 p. 132a10 sq. 514,4
V 4—9 377,5
V 4 p. 132b35 404,20

Topica
V 6 p. 136a36 sq. 408,1
V 7 p. 136b33 sq. 415,13
V 8 p. 138b23 415,15
VI 1 p. 139a28 445,16
VI 2. 3 516,26
VI 2 p. 139b19—140a2 542,28
VI 3 p. 140b2 494,2
VI 4 p. 142a22 440,23
VI 4 p. 142b1 93,8
VI 8 p. 146b29 354,15
VI 9. 10 504,20
VI 9 p. 147a12 sq. 472,12
VI 9 p. 147b7 471,10
VI 11 p. 148b30 480,25
VII 5 542,23
VIII 1 p. 156a7 sq. 541,4
VIII 1 p. 156a16 526,9
VIII 1 p. 156b10-17 533,6
VIII 4 p. 159a21 554,23
VIII 6 p. 159b39 sq. 556,27
VIII 11 p. 161b19 sq. 563,15
VIII 13 p. 163a15 580,7
Soph. el.
c. 1 p. 165a22 6,17
c. 2 p. 165b4 25,21
c. 2 p. 165b7 20,2
c. 4 p. 165b26 sq. 556,13
Phys. ausc.
I 3 p. 186a4 sq. 567,16
II 5 p. 197a5 231,27
III 5 p. 204b5. 6 30,16
IV 8 p. 214b28 sq. 8,27
IV 10 p. 218a33 62,19
V 2 p. 225b34 352,26
V 3 p. 226a32 316,15. 16
De caelo
c. 5 p. 271b17 174,28
De anima
II 1 p. 412a27, b5 144,18 494,24
II 6 156,8
De mem. et reminisc.
c. 2 p. 452a13 sq. 586,10. 11
De somn. et vig.
c. 1 p. 453b26. 27 434,2
Metaphys.
(V 6 p. 1016b34 sq.) 58,25
VII 4—12 26,20 45,9 420,11
VII 17 504,15
VII 28 26,20
X 8 p. 1065a30 231,27
Ethic. Nic.
I 4 p. 1096a23—29 326,1
I 6 p. 1097b16. 17 247,9
II 5 p. 1106a16 144,26
II 8 p. 1108b11 sq. 183,13 187,8
III 2 p. 1110b32 sq. 163,12
VI 9 p. 1142a13-16 214,23
VII 6 p. 1147b35 114,9
VII 12 p. 1152b13 164,15
VII 13 p. 1153a14. 15 164,16 547,18
X 4. 5 271,25
X 9 p. 1169b6, 1170b6 229,13
Magn. Mor.
I 4 p. 1185a38 144,26
Rhetor.
I 1 p. 1354a1 3,25
I 1 p. 1355b10. 11 32,25
Fragm. Rose[3]
VI 51 (ἐν τῷ Προτρεπτικῷ) 149,13
XVII 112 63,11
XVIII 113 242,4

ADDENDA ET CORRIGENDA

I IN ANALYTICORUM COMMENTARIO

p. XI. XII n. 1. 2 l. Philop. Zanetti
p. 1,4 n. l. καὶ tertium — ἢ alterum
p. 5,20 l. ἀγαθῶν
p. 7,22—28 ἀναλύειν—ἐπιγέγραπται] cf. Suid. sub v. ἀνάλυσις || ibid. 30.31 comma transpone ante καὶ αὐτῶν cf. T 277,28. 29
p. 18,16 l. ἡμέρα ἄρα (a B) cf. T 10,12
p. 72,8 n. in quo] l. cuius in archetypo
p. 122,9 l. εἰλήφθω
p. 124,7 l. συμπέρασμα
p. 170,20 dele γὰρ, quod om. Pseudothem. p. 21,7
p. 172,25 αὖ τὸ conicio cf. Ind. sub v. πάλιν
p. 174,10 comma pone post οὔσης
p. 183,15 l. ἡγουμένου
p. 200,17 ἐπεὶ τὸ ἐνδεχόμενον recte Pseudothem. p. 41,29
p. 202,24 l. ὄν
p. 207,29 τῇ, quod om. B, non erat recipiendum ex a cf. p. 216,17
p. 231,35 defectum librorum supple e Philop. f. LIV^{v} μήποτ' οὖν
p. 238,1 ⟨τῷ⟩ τῶν conicio
p. 250,1. 2 ἐπὶ — λογικοῖς suspecta videntur Zellero^{3} III 1 p. 791 n. 2
p. 251,4 ἂν ἡ ἀποφατικὴ ἐλάττων οὖσα ἐνδεχομένη ᾖ recte Pseudothem. p. 66,5
p. 277,26. 27 καὶ συναγόμενον — ἤτοι τὸ E ἔσται recte Pseudothem. p. 83,34—36
p. 278,12 l. ὧδε
p. 286,30 οὕτως recte Pseudothem. p. 89,25
p. 294,12 comma pone post ἄρα
p. 304,2 l. ὄν
p. 326,36 l. ἡγουμένου
p. 331,20 καὶ ἀποδεικτικοὶ recte Pseudothem. p. 112,12
p. 356,22. 23 l. ἐπὶ κειμένῳ — δ
p. 370,34 l. ᾖ
p. 381,28 comma post αὐτῷ tolle
p. 398,17 comma pone post ἀλλήλας
p. 405,5 adde in notis: post περιπατεῖ lac. habent aB
p. 410,15 n. comma post γ̄ tolle

II IN TOPICORUM COMMENTARIO

p. 2,2 n. adde 2. 3 ante συλλογισμὸν
p. 5,26 προτάσεων ἐνδόξων recte Paris. 1832 || ibid. 27 n. dele Paris. 1832
p. 8,9 τίθεται — τὰ ἐν recte Paris. 1832
p. 9,30. 31 οὗτοι — ἐπιφέρεται om. AD
p. 10,11. 12 aut ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ ἐστιν (cf. Appul. d. interpr. p. 272 Oud.) aut [ἤτοι] εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν (cf. A 18, 15) scribendum videtur
p. 11,13 l. ἅπασι ||
p. 12,16 l. ἐσήμαινεν [ἐν], in notis adde: ἐν delevi
p. 22,16 n. l. ἦν ABD
p. 23,30 l. πάντῃ
p. 24,11 tolle comma post τριγώνου || ibid. 12 l. δείκνυσι
p. 35,7 citatur I 12 p. 105^{a}11
p. 40,22 tolle notam

p. 42,27 — 43,1 οἱ δὲ — κεφαλαιωδῶς] cf. Suid. sub v. ἀνάλυσις
p. 52,4—17 ἐπεὶ — κἀκείνοις] Suid. sub v. σύγκρισις (vs. 8 ἢ τόδε τῷδε ut aA, 15 ὧν ἀγαθὸς ut BD)
p. 76,21 ἢ οὔ, ⟨καὶ ὑγεία ἀρετῆς ἢ οὔ⟩ conicio cf. vs. 23
p. 104,26 δίκαιον, quod om. P, ut glossema vocis τοιοῦτον delendum censeo
in summis p. 115—117 l. p. 107ᵇ39
p. 116,5—26 Suid., 5 οἷον — 10 συναλλάγμασι sub v. δικαιοσύνη, 10 τῶν δὲ — 26 αὐτήν sub v. ἐπιστήμη (vs. 10 τοῖς habet ut AB, 22. 23 εἴδομεν· κατὰ δὲ τὰς, 26 οὐκ ἀναιρεῖται)
p. 121,27. 28 διαφέρει — σφοδράς] Suid. sub v. ἐγκράτεια (articul. IV)
p. 128,14 πρὸς τοὺς ὁρισμούς] ὡς τοῦ ὁρισμοῦ conicio || 16. 17 l. γενέσθαι
p. 131,4 [τῶν πραγμάτων] immo τῶν προβλημάτων scribere debebam cf. p. 145,21
p. 133,32 l. δῆλον ὅτι
p. 162,10 post ἐπιβλέψαντα fort. ex Ioanne Italo addendum ἐπιχειρεῖν || 12—14 eiusdem auxilio (cf. Praef.) sic restituere licet: εἰ γὰρ ἀπό τινος τούτων οἷόν τε — εἴη ἂν κατασκευαζόμενον
p. 164,13 recte ἐπιχείρησις I. It., quo recepto τῶν transponere non opus est
p. 181,6 l. χαρὰν
p. 185,20 et 188,6 ἀπὸ τῶν conicio
p. 195,21 n. l. cf. vs. 22
p. 210,15 n. l. Phaedo
p. 217,21 n. l. περὶ A, superscr. P³: περὶ αἱρετοῦ κατὰ D
p. 220,14—20 συλλογισμός] Suid. sub v. αἱρετώτερον (19 γε om. ut D; post 20 συλλ. prave add. θεωρητικὸν δὲ ὁ ζητῶν πότερον ἡ φρόνησις πρακτικωτέρα ἢ θεωρητικωτέρα) || 17 tolle commata
p. 224,30 l. αἱρετώτερον
p. 227,7—12 τοῦτο] Suid. sub v. ὅπερ
p. 229,2—18 Suid. sub v. φίλος
p. 231,18 l. αὐτά τινων
p. 236,11. 12 Suid. sub v. ὑγίεια
p. 267,11 l. προσθήκη
p. 280,27 n. l. post ras.
p. 287,18 in notis adde: post δείξαντες add. οὖν aABP: om. H || ibid. 24 adde: ἐν H: om. aABP || ibid. 25 ζῴων] aptius est ἀλόγων cf. p. 151,19
p. 288,15 fort. ⟨ὧν⟩ τὰ μὲν ex Ioanne Italo scribere et codd. BP¹ sequi praestat || 25 l. δυνάμενον [τῷ], in notis adde: τῷ delevi
p. 295,1 κοινότατον conicio
p. 300,32 post ἂν adde ὅτι
p. 311,9 in notis adde: τι addidi cf. 310,15
p. 317,15 n. l. εἰ aDP: ἢ AB
p. 324,7 n. post κλίνην adde οὔτε
p. 326,21 l. γένος
p. 330,20 ὅτι] fort. rectius ὡς cf. p. 406,3
p. 364,25 n. adde: εἰδῶν libri
p. 372,1 unc. [e vs. 2 iam ante καθάπερ pone || 10 post γίνεται add. ἡ ἀρετή ABDP || 11 λογικῷ utrobique B
p. 376,2 l. τουτέστι
p. 378,22 l. φῆς
p. 398,4 n. tolle alteram coniecturam
p. 401,23 n. l. (25)
p. 413,12 γὰρ om. P
p. 415,6 om. P
p. 416,21 κατὰ δύναμιν δέ ἐστι om. P || 22 κατὰ τὴν P
p. 417,9 δ] οἷον P
p. 418,6 ὅλη D
p. 421,17 n. dele A ante B
p. 422,27 n. l. κατασκευάζομεν
p. 423,19 l. φοράν τινων; nam sic etiam D
p. 432,4—7 n. l. post 13
p. 474,18 n. l. —475,6
p. 492,8—10 ὀργή—ἐστιν] Suid. sub v. ὀργή (10 ἡ om. ut A) || n. 9. 10 l. 10
p. 496,6 n. inter a et A adde: ταῦτα
p. 509,16 n. transpone B post A
p. 602 Anacoluthiae exemplum adde T 63, 28, ante τε adde ἤ, ἥτοι

MAR 30 1936

